॥ ਨਮੋ ਤਸ੍ਸ ਭਗਵਤੋ ਅਰਹਤੋ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ॥

ਖੁਦ੍ਦਕਨਿਕਾਯੇ

ਧਮ੍ਮਪਦ-ਅਟ੍ਠਕਥਾ

(ਪਠਮੋ ਭਾਗੋ)

ਗਨ੍ਥਾਰਮ੍ਭਕਥਾ

੧. ਮਹਾਮੋਹਤਮੋਨਦ੍ਧੇ , ਲੋਕੇ ਲੋਕਨ੍ਤਦਸ੍ਸਿਨਾ।
ਯੇਨ ਸਦ੍ਧਮ੍ਮਪਜ੍ਜੋਤੋ, ਜਾਲਿਤੋ ਜਲਿਤਿਦ੍ਧਿਨਾ॥

੨. ਤਸ੍ਸ ਪਾਦੇ ਨਮਸ੍ਸਿਤ੍ਵਾ, ਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਸਿਰੀਮਤੋ।
ਸਦ੍ਧਮ੍ਮਞ੍ਚਸ੍ਸ ਪੂਜੇਤ੍ਵਾ, ਕਤ੍ਵਾ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਚਞ੍ਜਲਿੰ॥

੩. ਤੰ ਤੰ ਕਾਰਣਮਾਗਮ੍ਮ, ਧਮ੍ਮਾਧਮ੍ਮੇਸੁ ਕੋਵਿਦੋ।
ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਸਦ੍ਧਮ੍ਮਪਦੋ, ਸਤ੍ਥਾ **ਧਮ੍ਮਪਦੰ** ਸੁਭੰ॥

੪. ਦੇਸੇਸਿ ਕਰੁਣਾਵੇਗ-ਸਮੁਸ੍ਸਾਹਿਤਮਾਨਸੋ।
ਯੰ ਵੇ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸਾਨੰ, ਪੀਤਿਪਾਮੋਜ੍ਜਵਡ੍ਢਨੰ॥

੫. ਪਰਮ੍ਪਰਾਭਤਾ ਤਸ੍ਸ, ਨਿਪੁਣਾ **ਅਤ੍ਥਵਣ੍ਣਨਾ**।
ਯਾ ਤਮ੍ਬਪਣ੍ਣਿਦੀਪਮ੍ਹਿ, ਦੀਪਭਾਸਾਯ ਸਣ੍ਠਿਤਾ॥

੬. ਨ ਸਾਧਯਤਿ ਸੇਸਾਨੰ, ਸਤ੍ਤਾਨੰ ਹਿਤਸਮ੍ਪਦੰ।
ਅਪ੍ਪੇਵ ਨਾਮ ਸਾਧੇਯ੍ਯ, ਸਬ੍ਬਲੋਕਸ੍ਸ ਸਾ ਹਿਤੰ॥

੭. ਇਤਿ ਆਸੀਸਮਾਨੇਨ, ਦਨ੍ਤੇਨ ਸਮਚਾਰਿਨਾ।
ਕੁਮਾਰਕਸ੍ਸਪੇਨਾਹੰ, ਥੇਰੇਨ ਥਿਰਚੇਤਸਾ॥

੮. ਸਦ੍ਧਮ੍ਮਟ੍ਠਿਤਿਕਾਮੇਨ , ਸਕ੍ਕਚ੍ਚੰ ਅਭਿਯਾਚਿਤੋ।
ਤੰ ਭਾਸੰ ਅਤਿਵਿਤ੍ਥਾਰ-ਗਤਞ੍ਚ ਵਚਨਕ੍ਕਮੰ॥

੯. ਪਹਾਯਾਰੋਪਯਿਤ੍ਵਾਨ , ਤਨ੍ਤਿਭਾਸੰ ਮਨੋਰਮੰ।
ਗਾਥਾਨੰ ਬ੍ਯਞ੍ਜਨਪਦੰ, ਯੰ ਤਤ੍ਥ ਨ ਵਿਭਾਵਿਤੰ॥

੧੦. ਕੇਵਲੰ ਤੰ ਵਿਭਾਵੇਤ੍ਵਾ, ਸੇਸੰ ਤਮੇਵ ਅਤ੍ਥਤੋ।

ਭਾਸਨ੍ਤੁਰੇਨ ਭਾਸਿਸ੍ਸੰ, ਆਵਹਨ੍ਤੁ ਵਿਭਾਵਿਨੰ।
ਮਨਸੋ ਪੀਤਿਪਾਮੋਜ੍ਜੰ, ਅਤ੍ਥਧਮ੍ਮੂਪਨਿਸ੍ਸਿਤਨ੍ਤਿ॥

੧. ਯਮਕᩅਗ੍ਗੋ

੧. ਚਕ੍ਖੁਪਾਲਤ੍ਥੇਰᩅਤ੍ਥੁ

੧. **‘‘ਮਨੋਪੁਬ੍ਬਙ੍ਗਮਾ ਧਮ੍ਮਾ, ਮਨੋਸੇਟ੍ਠਾ ਮਨੋਮਯਾ।**
ਮਨਸਾ ਚੇ ਪਦੁਟ੍ਠੇਨ, ਭਾਸਤਿ ᩅਾ ਕਰੋਤਿ ᩅਾ।
ਤਤੋ ਨਂ ਦੁਕ੍ਖਮਨ੍ᩅੇਤਿ, ਚਕ੍ਕਂᩅ ᩅਹਤੋ ਪਦ’’ਨ੍ਤਿ॥ -

ਅਯਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾ ਕਤ੍ਥ ਭਾਸਿਤਾਤਿ? ਸਾᩅਤ੍ਥਿਯਂ। ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ? ਚਕ੍ਖੁਪਾਲਤ੍ਥੇਰਂ।

ਸਾᩅਤ੍ਥਿਯਂ ਕਿਰ ਮਹਾਸੁᩅਣ੍ਣੋ ਨਾਮ ਕੁਟੁਮ੍ਬਿਕੋ ਅਹੋਸਿ ਅਡ੍ਢੋ ਮਹਦ੍ਧਨੋ ਮਹਾਭੋਗੋ ਅਪੁਤ੍ਤਕੋ। ਸੋ ਏਕਦਿᩅਸਂ ਨ੍ਹਾਨਤਿਤ੍ਥਂ ਨ੍ਹਤ੍ᩅਾ ਨ੍ਹਤ੍ᩅਾ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਅਨ੍ਤਰਾਮਗ੍ਗੇ ਸਮ੍ਪਨ੍ਨਪਤ੍ਤਸਾਖਂ ਏਕਂ ᩅਨਪ੍ਪਤਿਂ ਦਿਸ੍ᩅਾ ‘‘ਅਯਂ ਮਹੇਸਕ੍ਖਾਯ ਦੇᩅਤਾਯ ਪਰਿਗ੍ਗਹਿਤੋ ਭᩅਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ ਤਸ੍ਸ ਹੇਟ੍ਠਾਭਾਗਂ ਸੋਧਾਪੇਤ੍ᩅਾ ਪਾਕਾਰਪਰਿਕ੍ਖੇਪਂ ਕਾਰਾਪੇਤ੍ᩅਾ ᩅਾਲੁਕਂ ਓਕਿਰਾਪੇਤ੍ᩅਾ ਧਜਪਟਾਕਂ ਉਸ੍ਸਾਪੇਤ੍ᩅਾ ᩅਨਪ੍ਪਤਿਂ ਅਲਙ੍ਕਰਿਤ੍ᩅਾ ਅਞ੍ਜਲਿਂ ਕਰਿਤ੍ᩅਾ ‘‘ਸਚੇ ਪੁਤ੍ਤਂ ᩅਾ ਧੀਤਰਂ ᩅਾ ਲਭੇਯ੍ਯਂ, ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਮਹਾਸਕ੍ਕਾਰਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਪਤ੍ਥਨਂ ਕਤ੍ᩅਾ ਪਕ੍ਕਾਮਿ।

ਅਥਸ੍ਸ ਨ ਚਿਰਸ੍ਸੇᩅ ਭਰਿਯਾਯ ਕੁਚ੍ਛਿਯਂ ਗਬ੍ਭੋ ਪਤਿਟ੍ਠਾਸਿ। ਸਾ ਗਬ੍ਭਸ੍ਸ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤਭਾᩅਂ ਞਤ੍ᩅਾ ਤਸ੍ਸ ਆਰੋਚੇਸਿ। ਸੋ ਤਸ੍ਸਾ ਗਬ੍ਭਸ੍ਸ ਪਰਿਹਾਰਮਦਾਸਿ। ਸਾ ਦਸਮਾਸਚ੍ਚਯੇਨ ਪੁਤ੍ਤਂ ᩅਿਜਾਯਿ। ਤਂ ਨਾਮਗ੍ਗਹਣਦਿᩅਸੇ ਸੇਟ੍ਠਿ ਅਤ੍ਤਨਾ ਪਾਲਿਤਂ ᩅਨਪ੍ਪਤਿਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਲਦ੍ਧਤ੍ਤਾ ਤਸ੍ਸ **ਪਾਲੋ**ਤਿ ਨਾਮਂ ਅਕਾਸਿ। ਸਾ ਅਪਰਭਾਗੇ ਅਞ੍ਞਮ੍ਪਿ ਪੁਤ੍ਤਂ ਲਭਿ। ਤਸ੍ਸ **ਚੂਲ਼ਪਾਲੋ**ਤਿ ਨਾਮਂ ਕਤ੍ᩅਾ ਇਤਰਸ੍ਸ **ਮਹਾਪਾਲੋ**ਤਿ ਨਾਮਂ ਅਕਾਸਿ। ਤੇ ᩅਯਪ੍ਪਤ੍ਤੇ ਘਰਬਨ੍ਧਨੇਨ ਬਨ੍ਧਿਂਸੁ। ਅਪਰਭਾਗੇ ਮਾਤਾਪਿਤਰੋ ਕਾਲਮਕਂਸੁ। ਸਬ੍ਬਮ੍ਪਿ ᩅਿਭᩅਂ ਇਤਰੇਯੇᩅ ᩅਿਚਾਰਿਂਸੁ।

ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਸਤ੍ਥਾ ਪᩅਤ੍ਤਿਤᩅਰਧਮ੍ਮਚਕ੍ਕੋ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬੇਨਾਗਨ੍ਤ੍ᩅਾ ਅਨਾਥਪਿਣ੍ਡਿਕੇਨ ਮਹਾਸੇਟ੍ਠਿਨਾ ਚਤੁਪਣ੍ਣਾਸਕੋਟਿਧਨਂ ᩅਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤ੍ᩅਾ ਕਾਰਿਤੇ ਜੇਤᩅਨਮਹਾᩅਿਹਾਰੇ ᩅਿਹਰਤਿ ਮਹਾਜਨਂ ਸਗ੍ਗਮਗ੍ਗੇ ਚ ਮੋਕ੍ਖਮਗ੍ਗੇ ਚ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪਯਮਾਨੋ। ਤਥਾਗਤੋ ਹਿ ਮਾਤਿਪਕ੍ਖਤੋ ਅਸੀਤਿਯਾ, ਪਿਤਿਪਕ੍ਖਤੋ ਅਸੀਤਿਯਾਤਿ ਦ੍ᩅੇਅਸੀਤਿਞਾਤਿਕੁਲਸਹਸ੍ਸੇਹਿ ਕਾਰਿਤੇ ਨਿਗ੍ਰੋਧਮਹਾᩅਿਹਾਰੇ ਏਕਮੇᩅ ᩅਸ੍ਸਾᩅਾਸਂ ᩅਸਿ, ਅਨਾਥਪਿਣ੍ਡਿਕੇਨ ਕਾਰਿਤੇ ਜੇਤᩅਨਮਹਾᩅਿਹਾਰੇ ਏਕੂਨᩅੀਸਤਿᩅਸ੍ਸਾਨਿ, ᩅਿਸਾਖਾਯ ਸਤ੍ਤᩅੀਸਤਿਕੋਟਿਧਨਪਰਿਚ੍ਚਾਗੇਨ ਕਾਰਿਤੇ ਪੁਬ੍ਬਾਰਾਮੇ ਛਬ੍ਬਸ੍ਸਾਨੀਤਿ ਦ੍ᩅਿਨ੍ਨਂ ਕੁਲਾਨਂ ਗੁਣਮਹਤ੍ਤਤਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਸਾᩅਤ੍ਥਿਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਪਞ੍ਚᩅੀਸਤਿᩅਸ੍ਸਾਨਿ ᩅਸ੍ਸਾᩅਾਸਂ ᩅਸਿ। ਅਨਾਥਪਿਣ੍ਡਿਕੋਪਿ ᩅਿਸਾਖਾਪਿ ਮਹਾਉਪਾਸਿਕਾ ਨਿਬਦ੍ਧਂ ਦਿᩅਸਸ੍ਸ ਦ੍ᩅੇ ᩅਾਰੇ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਉਪਟ੍ਠਾਨਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਾ ਚ ‘‘ਦਹਰਸਾਮਣੇਰਾ ਨੋ ਹਤ੍ਥੇ ਓਲੋਕੇਸ੍ਸਨ੍ਤੀ’’ਤਿ ਤੁਚ੍ਛਹਤ੍ਥਾ ਨ ਗਤਪੁਬ੍ਬਾ। ਪੁਰੇਭਤ੍ਤਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਾ ਖਾਦਨੀਯਭੋਜਨੀਯਾਦੀਨਿ ਗਹੇਤ੍ᩅਾᩅ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਪਚ੍ਛਾਭਤ੍ਤਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਾ ਪਞ੍ਚ ਭੇਸਜ੍ਜਾਨਿ ਅਟ੍ਠ ਚ ਪਾਨਾਨਿ। ਨਿᩅੇਸਨੇਸੁ ਪਨ ਤੇਸਂ ਦ੍ᩅਿਨ੍ਨਂ ਦ੍ᩅਿਨ੍ਨਂ ਭਿਕ੍ਖੁਸਹਸ੍ਸਾਨਂ ਨਿਚ੍ਚਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਾਸਨਾਨੇᩅ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਅਨ੍ਨਪਾਨਭੇਸਜ੍ਜੇਸੁ ਯੋ ਯਂ ਇਚ੍ਛਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਤਂ ਯਥਿਚ੍ਛਿਤਮੇᩅ ਸਮ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਤੇਸੁ ਅਨਾਥਪਿਣ੍ਡਿਕੇਨ ਏਕਦਿᩅਸਮ੍ਪਿ ਸਤ੍ਥਾ ਪਞ੍ਹਂ ਨ ਪੁਚ੍ਛਿਤਪੁਬ੍ਬੋ। ਸੋ ਕਿਰ ‘‘ਤਥਾਗਤੋ ਬੁਦ੍ਧਸੁਖੁਮਾਲੋ ਖਤ੍ਤਿਯਸੁਖੁਮਾਲੋ, ‘ਬਹੂਪਕਾਰੋ ਮੇ, ਗਹਪਤੀ’ਤਿ ਮਯ੍ਹਂ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਨ੍ਤੋ ਕਿਲਮੇਯ੍ਯਾ’’ਤਿ ਸਤ੍ਥਰਿ ਅਧਿਮਤ੍ਤਸਿਨੇਹੇਨ ਪਞ੍ਹਂ ਨ ਪੁਚ੍ਛਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਪਨ ਤਸ੍ਮਿਂ ਨਿਸਿਨ੍ਨਮਤ੍ਤੇਯੇᩅ ‘‘ਅਯਂ ਸੇਟ੍ਠਿ ਮਂ ਅਰਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬਟ੍ਠਾਨੇ ਰਕ੍ਖਤਿ। ਅਹਞ੍ਹਿ ਕਪ੍ਪਸਤਸਹਸ੍ਸਾਧਿਕਾਨਿ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਅਸਙ੍ਖ੍ਯੇਯ੍ਯਾਨਿ ਅਲਙ੍ਕਤਪਟਿਯਤ੍ਤਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸੀਸਂ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ᩅਾ ਅਕ੍ਖੀਨਿ ਉਪ੍ਪਾਟੇਤ੍ᩅਾ ਹਦਯਮਂਸਂ ਉਪ੍ਪਾਟੇਤ੍ᩅਾ ਪਾਣਸਮਂ ਪੁਤ੍ਤਦਾਰਂ ਪਰਿਚ੍ਚਜਿਤ੍ᩅਾ ਪਾਰਮਿਯੋ ਪੂਰੇਨ੍ਤੋ ਪਰੇਸਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਤ੍ਥਮੇᩅ ਪੂਰੇਸਿਂ। ਏਸ ਮਂ ਅਰਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬਟ੍ਠਾਨੇ ਰਕ੍ਖਤੀ’’ਤਿ ਏਕਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਕਥੇਤਿਯੇᩅ।

ਤਦਾ ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਸਤ੍ਤ ਮਨੁਸ੍ਸਕੋਟਿਯੋ ਵਸਨ੍ਤਿ। ਤੇਸੁ ਸਤ੍ਥੁ ਧਮ੍ਮਕਥਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਚਕੋਟਿਮਤ੍ਤਾ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਅਰਿਯਸਾਵਕਾ ਜਾਤਾ, ਦ੍ਵੇਕੋਟਿਮਤ੍ਤਾ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਾ। ਤੇਸੁ ਅਰਿਯਸਾਵਕਾਨਂ ਦ੍ਵੇਯੇਵ ਕਿਚ੍ਚਾਨਿ ਅਹੇਸੁਂ – ਪੁਰੇਭਤ੍ਤਂ ਦਾਨਂ ਦੇਨ੍ਤਿ, ਪਚ੍ਛਾਭਤ੍ਤਂ ਗਨ੍ਧਮਾਲਾਦਿਹਤ੍ਥਾ ਵਤ੍ਥਭੇਸਜ੍ਜਪਾਨਕਾਦੀਨਿ ਗਾਹਾਪੇਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਸ੍ਸਵਨਤ੍ਥਾਯ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ। ਅਥੇਕਦਿਵਸਂ ਮਹਾਪਾਲੋ ਅਰਿਯਸਾਵਕੇ ਗਨ੍ਧਮਾਲਾਦਿਹਤ੍ਥੇ ਵਿਹਾਰਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਅਯਂ ਮਹਾਜਨੋ ਕੁਹਿਂ ਗਚ੍ਛਤੀ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ''ਧਮ੍ਮਸ੍ਸਵਨਾਯਾ''ਤਿ ਸੁਤ੍ਵਾ ''ਅਹਮ੍ਪਿ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਪਰਿਸਪਰਿਯਨ੍ਤੇ ਨਿਸੀਦਿ।

ਬੁਦ੍ਧਾ ਚ ਨਾਮ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਨ੍ਤਾ ਸਰਣਸੀਲਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾਦੀਨਂ ਉਪਨਿਸ੍ਸਯਂ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਅਜ੍ਝਾਸਯਵਸੇਨ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਨ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਤਂ ਦਿਵਸਂ ਸਤ੍ਥਾ ਤਸ੍ਸ ਉਪਨਿਸ੍ਸਯਂ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਨ੍ਤੋ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬਿਕਥਂ ਕਥੇਸਿ। ਸੇਯ੍ਯਥਿਦਂ – ਦਾਨਕਥਂ, ਸੀਲਕਥਂ, ਸਗ੍ਗਕਥਂ, ਕਾਮਾਨਂ ਆਦੀਨਵਂ, ਓਕਾਰਂ ਸਂਕਿਲੇਸਂ, ਨੇਕ੍ਖਮ੍ਮੇ ਆਨਿਸਂਸਂ ਪਕਾਸੇਸਿ। ਤਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਮਹਾਪਾਲੋ ਕੁਟੁਮ੍ਬਿਕੋ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਪਰਲੋਕਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਂ ਪੁਤ੍ਤਧੀਤਰੋ ਵਾ ਭਾਤਰੋ ਵਾ ਭੋਗਾ ਵਾ ਨਾਨੁਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਸਰੀਰਮ੍ਪਿ ਅਤ੍ਤਨਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਨ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਕਿਂ ਮੇ ਘਰਾਵਾਸੇਨ ਪਬ੍ਬਜਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ। ਸੋ ਦੇਸਨਾਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਂ ਯਾਚਿ। ਅਥ ਨਂ ਸਤ੍ਥਾ – ''ਅਤ੍ਥਿ ਤੇ ਕੋਚਿ ਆਪੁਚ੍ਛਿਤਬ੍ਬਯੁਤ੍ਤਕੋ ਞਾਤੀ''ਤਿ ਆਹ। ''ਕਨਿਟ੍ਠਭਾਤਾ ਮੇ ਅਤ੍ਥਿ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ। ''ਤੇਨ ਹਿ ਤਂ ਆਪੁਚ੍ਛਾਹੀ''ਤਿ। ਸੋ ''ਸਾਧੂ''ਤਿ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਗੇਹਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਕਨਿਟ੍ਠਂ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਤ੍ਵਾ – ''ਤਾਤ, ਯਂ ਮਯ੍ਹਂ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਗੇਹੇ ਸਵਿਞ੍ਞਾਣਕਮ੍ਪਿ ਅਵਿਞ੍ਞਾਣਕਮ੍ਪਿ ਧਨਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਅਤ੍ਥਿ, ਸਬ੍ਬਂ ਤਂ ਤਵ ਭਾਰੋ, ਪਟਿਪਜ੍ਜਾਹਿ ਨ''ਨ੍ਤਿ। ''ਤੁਮ੍ਹੇ ਪਨ ਕਿਂ ਕਰਿਸ੍ਸਥਾ''ਤਿ ਆਹ। ''ਅਹਂ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਪਬ੍ਬਜਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ। ''ਕਿਂ ਕਥੇਸਿ ਭਾਤਿਕ, ਤ੍ਵਂ ਮੇ ਮਾਤਰਿ ਮਤਾਯ ਮਾਤਾ ਵਿਯ, ਪਿਤਰਿ ਮਤੇ ਪਿਤਾ ਵਿਯ ਲਦ੍ਧੋ, ਗੇਹੇ ਤੇ ਮਹਾਵਿਭਵੋ, ਸਕ੍ਕਾ ਗੇਹਂ ਅਜ੍ਝਾਵਸਨ੍ਤੇਹੇਵ ਪੁਞ੍ਞਾਨਿ ਕਾਤੁਂ , ਮਾ ਏਵਂ ਕਰਿਤ੍ਥਾ''ਤਿ। ''ਤਾਤ, ਅਹਂ ਸਤ੍ਥੁ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਘਰਾਵਾਸੇ ਵਸਿਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਮਿ। ਸਤ੍ਥਾਰਾ ਹਿ ਅਤਿਸਣ੍ਹਸੁਖੁਮਂ ਤਿਲਕ੍ਖਣਂ ਆਰੋਪੇਤ੍ਵਾ ਆਦਿਮਜ੍ਝਪਰਿਯੋਸਾਨਕਲ੍ਯਾਣੋ ਧਮ੍ਮੋ ਦੇਸਿਤੋ, ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਸੋ ਅਗਾਰਮਜ੍ਝੇ ਵਸਨ੍ਤੇਨ ਪੂਰੇਤੁਂ , ਪਬ੍ਬਜਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਤਾਤਾ''ਤਿ। ''ਭਾਤਿਕ, ਤਰੁਣਾਯੇਵ ਤਾਵਤ੍ਥ, ਮਹਲ੍ਲਕਕਾਲੇ ਪਬ੍ਬਜਿਸ੍ਸਥਾ''ਤਿ। ''ਤਾਤ, ਮਹਲ੍ਲਕਸ੍ਸ ਹਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਹਤ੍ਥਪਾਦਾਪਿ ਅਨਸ੍ਸਵਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਨ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਸੇ ਵਤ੍ਤਨ੍ਤਿ, ਕਿਮਙ੍ਗਂ ਪਨ ਞਾਤਕਾ, ਸ੍ਵਾਹਂ ਤਵ ਕਥਂ ਨ ਕਰੋਮਿ, ਸਮਣਪਟਿਪਤ੍ਤਿਂਯੇਵ ਪੂਰੇਸ੍ਸਾਮਿ''।

''ਜਰਾਜਜ੍ਜਰਿਤਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਹਤ੍ਥਪਾਦਾ ਅਨਸ੍ਸਵਾ।
ਯਸ੍ਸ ਸੋ ਵਿਹਤਤ੍ਥਾਮੋ, ਕਥਂ ਧਮ੍ਮਂ ਚਰਿਸ੍ਸਤਿ''॥ –

ਪਬ੍ਬਜਿਸ੍ਸਾਮੇਵਾਹਂ, ਤਾਤਾਤਿ ਤਸ੍ਸ ਵਿਰਵਨ੍ਤਸ੍ਸੇਵ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਂ ਯਾਚਿਤ੍ਵਾ ਲਦ੍ਧਪਬ੍ਬਜ੍ਜੂਪਸਮ੍ਪਦੋ ਆਚਰਿਯੁਪਜ੍ਝਾਯਾਨਂ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਪਞ੍ਚ ਵਸ੍ਸਾਨਿ ਵਸਿਤ੍ਵਾ ਵੁਟ੍ਠਵਸ੍ਸੋ ਪਵਾਰੇਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰਮੁਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਪੁਚ੍ਛਿ – ''ਭਨ੍ਤੇ, ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸਾਸਨੇ ਕਤਿ ਧੁਰਾਨੀ''ਤਿ? ''ਗਨ੍ਥਧੁਰਂ, ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਧੁਰਨ੍ਤਿ ਦ੍ਵੇਯੇਵ ਧੁਰਾਨਿ ਭਿਕ੍ਖੂ''ਤਿ। ''ਕਤਮਂ ਪਨ, ਭਨ੍ਤੇ, ਗਨ੍ਥਧੁਰਂ, ਕਤਮਂ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਧੁਰ''ਨ੍ਤਿ? ''ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਞ੍ਞਾਨੁਰੂਪੇਨ ਏਕਂ ਵਾ ਦ੍ਵੇ ਵਾ ਨਿਕਾਯੇ ਸਕਲਂ ਵਾ ਪਨ ਤੇਪਿਟਕਂ ਬੁਦ੍ਧਵਚਨਂ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਧਾਰਣਂ, ਕਥਨਂ, ਵਾਚਨਨ੍ਤਿ ਇਦਂ **ਗਨ੍ਥਧੁਰਂ** ਨਾਮ, ਸਲ੍ਲਹੁਕਵੁਤ੍ਤਿਨੋ ਪਨ ਪਨ੍ਤਸੇਨਾਸਨਾਭਿਰਤਸ੍ਸ ਅਤ੍ਤਭਾਵੇ ਖਯਵਯਂ ਪਟ੍ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਸਾਤਚ੍ਚਕਿਰਿਯਵਸੇਨ ਵਿਪਸ੍ਸਨਂ ਵਡ੍ਢੇਤ੍ਵਾ ਅਰਹਤ੍ਤਗ੍ਗਹਣਨ੍ਤਿ ਇਦਂ **ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਧੁਰਂ** ਨਾਮਾ''ਤਿ। ''ਭਨ੍ਤੇ, ਅਹਂ ਮਹਲ੍ਲਕਕਾਲੇ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ ਗਨ੍ਥਧੁਰਂ ਪੂਰੇਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਧੁਰਂ ਪਨ ਪੂਰੇਸ੍ਸਾਮਿ, ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਮੇ ਕਥੇਥਾ''ਤਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਸਤ੍ਥਾ ਯਾਵ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਕਥੇਸਿ।

ਸੋ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨਾ ਸਹਗਾਮਿਨੋ ਭਿਕ੍ਖੂ ਪਰਿਯੇਸਨ੍ਤੋ ਸਟ੍ਠਿ ਭਿਕ੍ਖੂ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਤੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਵੀਸਯੋਜਨਸਤਮਗ੍ਗਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਏਕਂ ਮਹਨ੍ਤਂ ਪਚ੍ਚਨ੍ਤਗਾਮਂ ਪਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਸਪਰਿਵਾਰੋ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਪਾਵਿਸਿ। ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਵਤ੍ਤਸਮ੍ਪਨ੍ਨੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਦਿਸ੍ਵਾਵ ਪਸਨ੍ਨਚਿਤ੍ਤਾ ਆਸਨਾਨਿ ਪਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵਾ ਨਿਸੀਦਾਪੇਤ੍ਵਾ ਪਣੀਤੇਨਾਹਾਰੇਨ ਪਰਿਵਿਸਿਤ੍ਵਾ, ''ਭਨ੍ਤੇ, ਕੁਹਿਂ ਅਯ੍ਯਾ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ''ਯਥਾਫਾਸੁਕਟ੍ਠਾਨਂ ਉਪਾਸਕਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਪਣ੍ਡਿਤਾ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ''ਵਸ੍ਸਾਵਾਸਂ ਸੇਨਾਸਨਂ

ਪਰਿਯੇਸਨ੍ਤਿ ਭਦਨ੍ਤਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ, ''ਭਨ੍ਤੇ, ਸਚੇ ਅਯ੍ਯਾ ਇਮਂ ਤੇਮਾਸਂ ਇਧ ਵਸੇਯ੍ਯੁਂ, ਮਯਂ ਸਰਣੇਸੁ ਪਤਿਟ੍ਠਾਯ ਸੀਲਾਨਿ ਗਣ੍ਹੇਯ੍ਯਾਮਾ''ਤਿ ਆਹਂਸੁ। ਤੇਪਿ ''ਮਯਂ ਇਮਾਨਿ ਕੁਲਾਨਿ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਭਵਨਿਸ੍ਸਰਣਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਅਧਿਵਾਸੇਸੁਂ।

ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਤੇਸਂ ਪਟਿਞ੍ਞਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਵਿਹਾਰਂ ਪਟਿਜਗ੍ਗਿਤ੍ਵਾ ਰਤ੍ਤਿਟ੍ਠਾਨਦਿਵਾਟ੍ਠਾਨਾਨਿ ਸਮ੍ਪਾਦੇਤ੍ਵਾ ਅਦਂਸੁ। ਤੇ ਨਿਬਦ੍ਧਂ ਤਮੇਵ ਗਾਮਂ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਪਵਿਸਨ੍ਤਿ। ਅਥ ਨੇ ਏਕੋ ਵੇਜ੍ਜੋ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ, ''ਭਨ੍ਤੇ, ਬਹੂਨਂ ਵਸਨਟ੍ਠਾਨੇ ਅਫਾਸੁਕਮ੍ਪਿ ਨਾਮ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇ ਮਯ੍ਹਂ ਕਥੇਯ੍ਯਾਥ, ਭੇਸਜ੍ਜਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਪਵਾਰੇਸਿ। ਥੇਰੋ ਵਸ੍ਸੂਪਨਾਯਿਕਦਿਵਸੇ ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਪੁਚ੍ਛਿ, ''ਆਵੁਸੋ , ਇਮਂ ਤੇਮਾਸਂ ਕਤਿਹਿ ਇਰਿਯਾਪਥੇਹਿ ਵੀਤਿਨਾਮੇਸ੍ਸਥਾ''ਤਿ? ''ਚਤੂਹਿ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ। ''ਕਿਂ ਪਨੇਤਂ, ਆਵੁਸੋ, ਪਤਿਰੂਪਂ, ਨਨੁ ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤੇਹਿ ਭਵਿਤਬ੍ਬਂ''? ''ਮਯਞ੍ਹਿ ਧਰਮਾਨਕਸ੍ਸ ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕਾ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਆਗਤਾ, ਬੁਦ੍ਧਾ ਚ ਨਾਮ ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਪਮਾਦੇਨ ਆਰਾਧੇਤੁਂ, ਕਲ੍ਯਾਣਜ੍ਝਾਸਯੇਨ ਤੇ ਵੋ ਆਰਾਧੇਤਬ੍ਬਾ। ਪਮਤ੍ਤਸ੍ਸ ਚ ਨਾਮ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਅਪਾਯਾ ਸਕਗੇਹਸਦਿਸਾ, ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਾ ਹੋਥਾਵੁਸੋ''ਤਿ। ''ਕਿਂ ਤੁਮ੍ਹੇ ਪਨ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ? ''ਅਹਂ ਤੀਹਿ ਇਰਿਯਾਪਥੇਹਿ ਵੀਤਿਨਾਮੇਸ੍ਸਾਮਿ, ਪਿਟ੍ਠਿਂ ਨ ਪਸਾਰੇਸ੍ਸਾਮਿ, ਆਵੁਸੋ''ਤਿ। ''ਸਾਧੁ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਾ ਹੋਥਾ''ਤਿ।

ਅਥ ਥੇਰਸ੍ਸ ਨਿਦ੍ਦਂ ਅਨੋਕ੍ਕਮਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਠਮਮਾਸੇ ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤੇ ਮਜ੍ਝਿਮਮਾਸੇ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤੇ ਅਕ੍ਖਿਰੋਗੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿ। ਛਿਦ੍ਦਘਟਤੋ ਉਦਕਧਾਰਾ ਵਿਯ ਅਕ੍ਖੀਹਿ ਅਸ੍ਸੁਧਾਰਾ ਪਗ੍ਘਰਨ੍ਤਿ। ਸੋ ਸਬ੍ਬਰਤ੍ਤਿਂ ਸਮਣਧਮ੍ਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਅਰੁਣੁਗ੍ਗਮਨੇ ਗਬ੍ਭਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਨਿਸੀਦਿ। ਭਿਕ੍ਖੂ ਭਿਕ੍ਖਾਚਾਰਵੇਲਾਯ ਥੇਰਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ, ''ਭਿਕ੍ਖਾਚਾਰਵੇਲਾ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ ਆਹਂਸੁ। ''ਤੇਨ ਹਿ, ਆਵੁਸੋ, ਗਣ੍ਹਥ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰ''ਨ੍ਤਿ। ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਂ ਗਾਹਾਪੇਤ੍ਵਾ ਨਿਕ੍ਖਮਿ। ਭਿਕ੍ਖੂ ਤਸ੍ਸ ਅਕ੍ਖੀਹਿ ਅਸ੍ਸੂਨਿ ਪਗ੍ਘਰਨ੍ਤੇ ਦਿਸ੍ਵਾ, ''ਕਿਮੇਤਂ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਂਸੁ। ''ਅਕ੍ਖੀਨਿ ਮੇ, ਆਵੁਸੋ, ਵਾਤਾ ਵਿਜ੍ਝਨ੍ਤੀ''ਤਿ। ''ਨਨੁ, ਭਨ੍ਤੇ, ਵੇਜ੍ਜੇਨ ਪਵਾਰਿਤਮ੍ਹਾ, ਤਸ੍ਸ ਕਥੇਮਾ''ਤਿ। ''ਸਾਧਾਵੁਸੋ''ਤਿ ਤੇ ਵੇਜ੍ਜਸ੍ਸ ਕਥਯਿਂਸੁ। ਸੋ ਤੇਲਂ ਪਚਿਤ੍ਵਾ ਪੇਸੇਸਿ। ਥੇਰੋ ਨਾਸਾਯ ਤੇਲਂ ਆਸਿਞ੍ਚਨ੍ਤੋ ਨਿਸਿਨ੍ਨਕੋਵ ਆਸਿਞ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਅਨ੍ਤੋਗਾਮਂ ਪਾਵਿਸਿ। ਵੇਜ੍ਜੋ ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਆਹ – ''ਭਨ੍ਤੇ, ਅਯ੍ਯਸ੍ਸ ਕਿਰ ਅਕ੍ਖੀਨਿ ਵਾਤੋ ਵਿਜ੍ਝਤੀ''ਤਿ? ''ਆਮ, ਉਪਾਸਕਾ''ਤਿ। ''ਭਨ੍ਤੇ, ਮਯਾ ਤੇਲਂ ਪਚਿਤ੍ਵਾ ਪੇਸਿਤਂ, ਨਾਸਾਯ ਵੋ ਤੇਲਂ ਆਸਿਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ? ''ਆਮ, ਉਪਾਸਕਾ''ਤਿ। ''ਇਦਾਨਿ ਕੀਦਿਸ''ਨ੍ਤਿ? ''ਰੁਜ੍ਜਤੇਵ ਉਪਾਸਕਾ''ਤਿ। ਵੇਜ੍ਜੋ ''ਮਯਾ ਏਕਵਾਰੇਨੇਵ ਵੂਪਸਮਨਸਮਤ੍ਥਂ ਤੇਲਂ ਪਹਿਤਂ, ਕਿਂ ਨੁ ਖੋ ਰੋਗੋ ਨ ਵੂਪਸਨ੍ਤੋ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ, ''ਭਨ੍ਤੇ, ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਵੋ ਤੇਲਂ ਆਸਿਤ੍ਤਂ, ਨਿਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਥੇਰੋ ਤੁਣ੍ਹੀ ਅਹੋਸਿ, ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ ਪੁਚ੍ਛਿਯਮਾਨੋਪਿ ਨ ਕਥੇਸਿ। ਸੋ ''ਵਿਹਾਰਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਥੇਰਸ੍ਸ ਵਸਨਟ੍ਠਾਨਂ ਓਲੋਕੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ – ''ਤੇਨ ਹਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਗਚ੍ਛਥਾ''ਤਿ ਥੇਰਂ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਵਿਹਾਰਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਥੇਰਸ੍ਸ ਵਸਨਟ੍ਠਾਨਂ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਚਙ੍ਕਮਨਨਿਸੀਦਨਟ੍ਠਾਨਮੇਵ ਦਿਸ੍ਵਾ ਸਯਨਟ੍ਠਾਨਂ ਅਦਿਸ੍ਵਾ, ''ਭਨ੍ਤੇ, ਨਿਸਿਨ੍ਨੇਹਿ ਵੋ ਆਸਿਤ੍ਤਂ, ਨਿਪਨ੍ਨੇਹੀ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਥੇਰੋ ਤੁਣ੍ਹੀ ਅਹੋਸਿ। ''ਮਾ, ਭਨ੍ਤੇ, ਏਵਂ ਕਰਿਤ੍ਥ, ਸਮਣਧਮ੍ਮੋ ਨਾਮ ਸਰੀਰਂ ਯਾਪੇਨ੍ਤੇਨ ਸਕ੍ਕਾ ਕਾਤੁਂ, ਨਿਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਆਸਿਞ੍ਚਥਾ''ਤਿ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ ਯਾਚਿ। ''ਗਚ੍ਛ ਤ੍ਵਂ ਤਾਵਾਵੁਸੋ, ਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਜਾਨਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਵੇਜ੍ਜਂ ਉਯ੍ਯੋਜੇਸਿ। ਥੇਰਸ੍ਸ ਚ ਤਤ੍ਥ ਨੇਵ ਞਾਤੀ, ਨ ਸਾਲੋਹਿਤਾ ਅਤ੍ਥਿ, ਤੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਮਨ੍ਤੇਯ੍ਯ? ਕਰਜਕਾਯੇਨ ਪਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਮਨ੍ਤੇਨ੍ਤੋ ''ਵਦੇਹਿ ਤਾਵ, ਆਵੁਸੋ ਪਾਲਿਤ, ਤ੍ਵਂ ਕਿਂ ਅਕ੍ਖੀਨਿ ਓਲੋਕੇਸ੍ਸਸਿ, ਉਦਾਹੁ ਬੁਦ੍ਧਸਾਸਨਂ? ਅਨਮਤਗ੍ਗਸ੍ਮਿਞ੍ਹਿ ਸਂਸਾਰਵਟ੍ਟੇ ਤਵ ਅਕ੍ਖਿਕਾਣਸ੍ਸ ਗਣਨਾ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ, ਅਨੇਕਾਨਿ ਪਨ ਬੁਦ੍ਧਸਤਾਨਿ ਬੁਦ੍ਧਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਅਤੀਤਾਨਿ। ਤੇਸੁ ਤੇ ਏਕਬੁਦ੍ਧੋਪਿ ਨ ਪਰਿਚਿਣ੍ਣੋ, ਇਦਾਨਿ ਇਮਂ ਅਨ੍ਤੋਵਸ੍ਸਂ ਤਯੋ ਮਾਸੇ ਨ ਨਿਪਜ੍ਜਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਤੇਮਾਸਂ ਨਿਬਦ੍ਧਵੀਰਿਯਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਤੇ ਚਕ੍ਖੂਨਿ ਨਸ੍ਸਨ੍ਤੁ ਵਾ ਭਿਜ੍ਜਨ੍ਤੁ ਵਾ, ਬੁਦ੍ਧਸਾਸਨਮੇਵ ਧਾਰੇਹਿ, ਮਾ ਚਕ੍ਖੂਨੀ''ਤਿ ਭੂਤਕਾਯਂ ਓਵਦਨ੍ਤੋ ਇਮਾ ਗਾਥਾਯੋ ਅਭਾਸਿ –

''ਚਕ੍ਖੂਨਿ ਹਾਯਨ੍ਤੁ ਮਮਾਯਿਤਾਨਿ,
ਸੋਤਾਨਿ ਹਾਯਨ੍ਤੁ ਤਥੇਵ ਕਾਯੋ।
ਸਬ੍ਬਮ੍ਪਿਦਂ ਹਾਯਤੁ ਦੇਹਨਿਸ੍ਸਿਤਂ,
ਕਿਂ ਕਾਰਣਾ ਪਾਲਿਤ ਤ੍ਵਂ ਪਮਜ੍ਜਸਿ॥

''ਚਕ੍ਖੂਨਿ ਜੀਰਨ੍ਤੁ ਮਮਾਯਿਤਾਨਿ,
ਸੋਤਾਨਿ ਜੀਰਨ੍ਤੁ ਤਥੇਵ ਕਾਯੋ।
ਸਬ੍ਬਮ੍ਪਿਦਂ ਜੀਰਤੁ ਦੇਹਨਿਸ੍ਸਿਤਂ,
ਕਿਂ ਕਾਰਣਾ ਪਾਲਿਤ ਤ੍ਵਂ ਪਮਜ੍ਜਸਿ॥

''ਚਕ੍ਖੂਨਿ ਭਿਜ੍ਜਨ੍ਤੁ ਮਮਾਯਿਤਾਨਿ,
ਸੋਤਾਨਿ ਭਿਜ੍ਜਨ੍ਤੁ ਤਥੇਵ ਕਾਯੋ।
ਸਬ੍ਬਮ੍ਪਿਦਂ ਭਿਜ੍ਜਤੁ ਦੇਹਨਿਸ੍ਸਿਤਂ,
ਕਿਂ ਕਾਰਣਾ ਪਾਲਿਤ ਤ੍ਵਂ ਪਮਜ੍ਜਸੀ''ਤਿ॥

ਏਵਂ ਤੀਹਿ ਗਾਥਾਹਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਓਵਾਦਂ ਦਤ੍ਵਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨਕੋਵ ਨਤ੍ਥੁਕਮ੍ਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਗਾਮਂ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਪਾਵਿਸਿ। ਵੇਜ੍ਜੋ ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਕਿਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਨਤ੍ਥੁਕਮ੍ਮਂ ਕਤ''ਨ੍ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ''ਆਮ, ਉਪਾਸਕਾ''ਤਿ। ''ਕੀਦਿਸਂ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ? ''ਰੁਜ੍ਜਤੇਵ ਉਪਾਸਕਾ''ਤਿ। ''ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਵੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਨਤ੍ਥੁਕਮ੍ਮਂ ਕਤਂ, ਨਿਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ''ਤਿ। ਥੇਰੋ ਤੁਣ੍ਹੀ ਅਹੋਸਿ, ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ ਪੁਚ੍ਛਿਯਮਾਨੋਪਿ ਨ ਕਿਞ੍ਚਿ ਕਥੇਸਿ। ਅਥ ਨਂ ਵੇਜ੍ਜੋ, ''ਭਨ੍ਤੇ, ਤੁਮ੍ਹੇ ਸਪ੍ਪਾਯਂ ਨ ਕਰੋਥ, ਅਜ੍ਜਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ 'ਅਸੁਕੇਨ ਮੇ ਤੇਲਂ ਪਕ੍ਕ'ਨ੍ਤਿ ਮਾ ਵਦਿਤ੍ਥ, ਅਹਮ੍ਪਿ 'ਮਯਾ ਵੋ ਤੇਲਂ ਪਕ੍ਕ'ਨ੍ਤਿ ਨ ਵਕ੍ਖਾਮੀ''ਤਿ ਆਹ। ਸੋ ਵੇਜ੍ਜੇਨ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਤੋ ਵਿਹਾਰਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤ੍ਵਂ ਵੇਜ੍ਜੇਨਾਪਿ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਤੋਸਿ, ਇਰਿਯਾਪਥਂ ਮਾ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿ ਸਮਣਾਤਿ।

''ਪਟਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੋ ਤਿਕਿਚ੍ਛਾਯ, ਵੇਜ੍ਜੇਨਾਪਿ ਵਿਵਜ੍ਜਿਤੋ।
ਨਿਯਤੋ ਮਚ੍ਚੁਰਾਜਸ੍ਸ, ਕਿਂ ਪਾਲਿਤ ਪਮਜ੍ਜਸੀ''ਤਿ॥ –

ਇਮਾਯ ਗਾਥਾਯ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਓਵਦਿਤ੍ਵਾ ਸਮਣਧਮ੍ਮਂ ਅਕਾਸਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਮਜ੍ਝਿਮਯਾਮੇ ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤੇ ਅਪੁਬ੍ਬਂ ਅਚਰਿਮਂ ਅਕ੍ਖੀਨਿ ਚੇਵ ਕਿਲੇਸਾ ਚ ਭਿਜ੍ਜਿਂਸੁ। ਸੋ ਸੁਕ੍ਖਵਿਪਸ੍ਸਕੋ ਅਰਹਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਗਬ੍ਭਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਨਿਸੀਦਿ।

ਭਿਕ੍ਖੂ ਭਿਕ੍ਖਾਚਾਰਵੇਲਾਯ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ''ਭਿਕ੍ਖਾਚਾਰਕਾਲੋ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ ਆਹਂਸੁ। ''ਕਾਲੋ, ਆਵੁਸੋ''ਤਿ? ''ਆਮ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ। ''ਤੇਨ ਹਿ ਗਚ੍ਛਥਾ''ਤਿ। ''ਕਿਂ ਤੁਮ੍ਹੇ ਪਨ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ? ''ਅਕ੍ਖੀਨਿ ਮੇ, ਆਵੁਸੋ, ਪਰਿਹੀਨਾਨੀ''ਤਿ। ਤੇ ਤਸ੍ਸ ਅਕ੍ਖੀਨਿ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਅਸ੍ਸੁਪੁਣ੍ਣਨੇਤ੍ਤਾ ਹੁਤ੍ਵਾ, ''ਭਨ੍ਤੇ, ਮਾ ਚਿਨ੍ਤਯਿਤ੍ਥ, ਮਯਂ ਵੋ ਪਟਿਜਗ੍ਗਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਥੇਰਂ ਸਮਸ੍ਸਾਸੇਤ੍ਵਾ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਯੁਤ੍ਤਕਂ ਵਤ੍ਤਪਟਿਵਤ੍ਤਂ ਕਤ੍ਵਾ ਗਾਮਂ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਪਵਿਸਿਂਸੁ। ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਥੇਰਂ ਅਦਿਸ੍ਵਾ, ''ਭਨ੍ਤੇ, ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਅਯ੍ਯੋ ਕੁਹਿ''ਨ੍ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਤਂ ਪਵਤ੍ਤਿਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਯਾਗੁਂ ਪੇਸੇਤ੍ਵਾ ਸਯਂ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਮਾਦਾਯ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਥੇਰਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਪਾਦਮੂਲੇ ਪਰਿਵਤ੍ਤਮਾਨਾ ਰੋਦਿਤ੍ਵਾ, ''ਭਨ੍ਤੇ, ਮਯਂ ਵੋ ਪਟਿਜਗ੍ਗਿਸ੍ਸਾਮ, ਤੁਮ੍ਹੇ ਮਾ ਚਿਨ੍ਤਯਿਤ੍ਥਾ''ਤਿ ਸਮਸ੍ਸਾਸੇਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਕਮਿਂਸੁ।

ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਨਿਬਦ੍ਧਂ ਯਾਗੁਭਤ੍ਤਂ ਵਿਹਾਰਮੇਵ ਪੇਸੇਨ੍ਤਿ। ਥੇਰੋਪਿ ਇਤਰੇ ਸਟ੍ਠਿ ਭਿਕ੍ਖੂ ਨਿਰਨ੍ਤਰਂ ਓਵਦਤਿ। ਤੇ ਤਸ੍ਸੋਵਾਦੇ ਠਤ੍ਵਾ ਉਪਕਟ੍ਠਾਯ ਪਵਾਰਣਾਯ ਸਬ੍ਬੇਵ ਸਹ ਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਹਿ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਿਂਸੁ । ਤੇ ਵੁਟ੍ਠਵਸ੍ਸਾ ਚ ਪਨ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਦਟ੍ਠੁਕਾਮਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਥੇਰਮਾਹਂਸੁ, ''ਭਨ੍ਤੇ, ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਦਟ੍ਠੁਕਾਮਮ੍ਹਾ''ਤਿ । ਥੇਰੋ ਤੇਸਂ ਵਚਨਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਅਹਂ ਦੁਬ੍ਬਲੋ, ਅਨ੍ਤਰਾਮਗ੍ਗੇ ਚ ਅਮਨੁਸ੍ਸਪਰਿਗ੍ਗਹਿਤਾ ਅਟਵੀ ਅਤ੍ਥਿ, ਮਯਿ ਏਤੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇ ਸਬ੍ਬੇ ਕਿਲਮਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਭਿਕ੍ਖਮ੍ਪਿ ਲਭਿਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਇਮੇ ਪੁਰੇਤਰਮੇਵ ਪੇਸੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ। ਅਥ ਨੇ ਆਹ – ''ਆਵੁਸੋ, ਤੁਮ੍ਹੇ ਪੁਰਤੋ ਗਚ੍ਛਥਾ''ਤਿ। ''ਤੁਮ੍ਹੇ ਪਨ ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ? ''ਅਹਂ ਦੁਬ੍ਬਲੋ, ਅਨ੍ਤਰਾਮਗ੍ਗੇ ਚ ਅਮਨੁਸ੍ਸਪਰਿਗ੍ਗਹਿਤਾ ਅਟਵੀ ਅਤ੍ਥਿ, ਮਯਿ ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇ ਸਬ੍ਬੇ ਕਿਲਮਿਸ੍ਸਥ, ਤੁਮ੍ਹੇ ਪੁਰਤੋ ਗਚ੍ਛਥਾ''ਤਿ। ''ਮਾ, ਭਨ੍ਤੇ, ਏਵਂ ਕਰਿਤ੍ਥ, ਮਯਂ ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂਯੇਵ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ। ''ਮਾ ਵੋ, ਆਵੁਸੋ, ਏਵਂ ਰੁਚ੍ਚਿਤ੍ਥ, ਏਵਂ ਸਨ੍ਤੇ ਮਯ੍ਹਂ ਅਫਾਸੁਕਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਮਯ੍ਹਂ ਕਨਿਟ੍ਠੋ ਪਨ ਤੁਮ੍ਹੇ ਦਿਸ੍ਵਾ ਪੁਚ੍ਛਿਸ੍ਸਤਿ, ਅਥਸ੍ਸ ਮਮ ਚਕ੍ਖੂਨਂ ਪਰਿਹੀਨਭਾਵਂ ਆਰੋਚੇਯ੍ਯਾਥ,

ਸੋ ਮਯ੍ਹਂ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਕਞ੍ਚਿਦੇਵ ਪਹਿਣਿਸ੍ਸਤਿ, ਤੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਆਗਚ੍ਛਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਤੁਮ੍ਹੇ ਮਮ ਵਚਨੇਨ ਦਸਬਲਞ੍ਚ ਅਸੀਤਿਮਹਾਥੇਰੇ ਚ ਵਨ੍ਦਥਾ''ਤਿ ਤੇ ਉਯ੍ਯੋਜੇਸਿ।

ਤੇ ਥੇਰਂ ਖਮਾਪੇਤ੍ਵਾ ਅਨ੍ਤੋਗਾਮਂ ਪਵਿਸਿਂਸੁ। ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਤੇ ਦਿਸ੍ਵਾ ਨਿਸੀਦਾਪੇਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖਂ ਦਤ੍ਵਾ ''ਕਿਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਯ੍ਯਾਨਂ ਗਮਨਾਕਾਰੋ ਪਞ੍ਞਾਯਤੀ''ਤਿ? ''ਆਮ, ਉਪਾਸਕਾ, ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਦਟ੍ਠੁਕਾਮਮ੍ਹਾ''ਤਿ। ਤੇ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ ਯਾਚਿਤ੍ਵਾ ਤੇਸਂ ਗਮਨਛਨ੍ਦਮੇਵ ਞਤ੍ਵਾ ਅਨੁਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਰਿਦੇਵਿਤ੍ਵਾ ਨਿਵਤ੍ਤਿਂਸੁ। ਤੇਪਿ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬੇਨ ਜੇਤਵਨਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰਞ੍ਚ ਅਸੀਤਿਮਹਾਥੇਰੇ ਚ ਥੇਰਸ੍ਸ ਵਚਨੇਨ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਪੁਨਦਿਵਸੇ ਯਤ੍ਥ ਥੇਰਸ੍ਸ ਕਨਿਟ੍ਠੋ ਵਸਤਿ, ਤਂ ਵੀਥਿਂ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਪਵਿਸਿਂਸੁ। ਕੁਟੁਮ੍ਬਿਕੋ ਤੇ ਸਞ੍ਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਨਿਸੀਦਾਪੇਤ੍ਵਾ ਕਤਪਟਿਸਨ੍ਥਾਰੋ ''ਭਾਤਿਕਤ੍ਥੇਰੋ ਮੇ, ਭਨ੍ਤੇ, ਕੁਹਿ''ਨ੍ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਤੇ ਤਂ ਪਵਤ੍ਤਿਂ ਆਰੋਚੇਸੁਂ। ਸੋ ਤਂ ਸੁਤ੍ਵਾਵ ਤੇਸਂ ਪਾਦਮੂਲੇ ਪਰਿਵਤ੍ਤੇਨ੍ਤੋ ਰੋਦਿਤ੍ਵਾ ਪੁਚ੍ਛਿ – ''ਇਦਾਨਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਕਿਂ ਕਾਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ? ''ਥੇਰੋ ਇਤੋ ਕਸ੍ਸਚਿ ਆਗਮਨਂ ਪਚ੍ਚਾਸੀਸਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਗਤਕਾਲੇ ਤੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਆਗਮਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ। ''ਅਯਂ ਮੇ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਾਗਿਨੇਯ੍ਯੋ ਪਾਲਿਤੋ ਨਾਮ, ਏਤਂ ਪੇਸੇਥਾ''ਤਿ। ''ਏਵਂ ਪੇਸੇਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕਾ, ਮਗ੍ਗੇ ਪਰਿਪਨ੍ਥੋ ਅਤ੍ਥਿ, ਤਂ ਪਬ੍ਬਾਜੇਤ੍ਵਾ ਪੇਸੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ। ''ਏਵਂ ਕਤ੍ਵਾ ਪੇਸੇਥ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ। ਅਥ ਨਂ ਪਬ੍ਬਾਜੇਤ੍ਵਾ ਅਡ੍ਢਮਾਸਮਤ੍ਤਂ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਗ੍ਗਹਣਾਦੀਨਿ ਸਿਕ੍ਖਾਪੇਤ੍ਵਾ ਮਗ੍ਗਂ ਆਚਿਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾ ਪਹਿਣਿਂਸੁ।

ਸੋ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬੇਨ ਤਂ ਗਾਮਂ ਪਤ੍ਵਾ ਗਾਮਦ੍ਵਾਰੇ ਏਕਂ ਮਹਲ੍ਲਕਂ ਦਿਸ੍ਵਾ, ''ਇਮਂ ਗਾਮਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਕੋਚਿ ਆਰਞ੍ਞਕੋ ਵਿਹਾਰੋ ਅਤ੍ਥੀ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ''ਅਤ੍ਥਿ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ। ''ਕੋ ਨਾਮ ਤਤ੍ਥ ਵਸਤੀ''ਤਿ? ''ਪਾਲਿਤਤ੍ਥੇਰੋ ਨਾਮ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ। ''ਮਗ੍ਗਂ ਮੇ ਆਚਿਕ੍ਖਥਾ''ਤਿ। ''ਕੋਸਿ ਤ੍ਵਂ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ? ''ਥੇਰਸ੍ਸ ਭਾਗਿਨੇਯ੍ਯੋਮ੍ਹੀ''ਤਿ। ਅਥ ਨਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਵਿਹਾਰਂ ਨੇਸਿ। ਸੋ ਥੇਰਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਅਡ੍ਢਮਾਸਮਤ੍ਤਂ ਵਤ੍ਤਪਟਿਵਤ੍ਤਂ ਕਤ੍ਵਾ ਥੇਰਂ ਸਮ੍ਮਾ ਪਟਿਜਗ੍ਗਿਤ੍ਵਾ, ''ਭਨ੍ਤੇ, ਮਾਤੁਲਕੁਟੁਮ੍ਬਿਕੋ ਮੇ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਆਗਮਨਂ ਪਚ੍ਚਾਸੀਸਤਿ, ਏਥ, ਗਚ੍ਛਾਮਾ''ਤਿ ਆਹ। ''ਤੇਨ ਹਿ ਇਮਂ ਮੇ ਯਟ੍ਠਿਕੋਟਿਂ ਗਣ੍ਹਾਹੀ''ਤਿ। ਸੋ ਯਟ੍ਠਿਕੋਟਿਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਥੇਰੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਅਨ੍ਤੋਗਾਮਂ ਪਾਵਿਸਿ। ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਥੇਰਂ ਨਿਸੀਦਾਪੇਤ੍ਵਾ ''ਕਿਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਗਮਨਾਕਾਰੋ ਵੋ ਪਞ੍ਞਾਯਤੀ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਂਸੁ। ''ਆਮ, ਉਪਾਸਕਾ, ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਵਨ੍ਦਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ। ਤੇ ਨਾਨਪ੍ਪਕਾਰੇਨ ਯਾਚਿਤ੍ਵਾ ਅਲਭਨ੍ਤਾ ਥੇਰਂ ਉਯ੍ਯੋਜੇਤ੍ਵਾ ਉਪਡ੍ਢਪਥਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਰੋਦਿਤ੍ਵਾ ਨਿਵਤ੍ਤਿਂਸੁ। ਸਾਮਣੇਰੋ ਥੇਰਂ ਯਟ੍ਠਿਕੋਟਿਯਾ ਆਦਾਯ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਅਨ੍ਤਰਾਮਗ੍ਗੇ ਅਟਵਿਯਂ ਕਟ੍ਠਨਗਰਂ ਨਾਮ ਥੇਰੇਨ ਉਪਨਿਸ੍ਸਾਯ ਵੁਟ੍ਠਪੁਬ੍ਬਂ ਗਾਮਂ ਸਮ੍ਪਾਪੁਣਿ, ਸੋ ਗਾਮਤੋ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਅਰਞ੍ਞੇ ਗੀਤਂ ਗਾਯਿਤ੍ਵਾ ਦਾਰੂਨਿ ਉਦ੍ਧਰਨ੍ਤਿਯਾ ਏਕਿਸ੍ਸਾ ਇਤ੍ਥਿਯਾ ਗੀਤਸਦ੍ਦਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਸਰੇ ਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਗਣ੍ਹਿ। ਇਤ੍ਥਿਸਦ੍ਦੋ ਵਿਯ ਹਿ ਅਞ੍ਞੋ ਸਦ੍ਦੋ ਪੁਰਿਸਾਨਂ ਸਕਲਸਰੀਰਂ ਫਰਿਤ੍ਵਾ ਠਾਤੁਂ ਸਮਤ੍ਥੋ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ। ਤੇਨਾਹ ਭਗਵਾ –

> ''ਨਾਹਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਞ੍ਞਂ ਏਕਸਦ੍ਦਮ੍ਪਿ ਸਮਨੁਪਸ੍ਸਾਮਿ, ਯਂ ਏਵਂ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਚਿਤ੍ਤਂ ਪਰਿਯਾਦਾਯ ਤਿਟ੍ਠਤਿ, ਯਥਯਿਦਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਇਤ੍ਥਿਸਦ੍ਦੋ''ਤਿ (ਅ॰ ਨਿ॰ ੧.੨)।

ਸਾਮਣੇਰੋ ਤਤ੍ਥ ਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਯਟ੍ਠਿਕੋਟਿਂ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ''ਤਿਟ੍ਠਥ ਤਾਵ, ਭਨ੍ਤੇ, ਕਿਚ੍ਚਂ ਮੇ ਅਤ੍ਥੀ''ਤਿ ਤਸ੍ਸਾ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਤੋ। ਸਾ ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਤੁਣ੍ਹੀ ਅਹੋਸਿ। ਸੋ ਤਾਯ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸੀਲਵਿਪਤ੍ਤਿਂ ਪਾਪੁਣਿ। ਥੇਰੋ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਇਦਾਨੇਵ ਏਕੋ ਗੀਤਸਦ੍ਦੋ ਸੁਯ੍ਯਿਤ੍ਥ। ਸੋ ਚ ਖੋ ਇਤ੍ਥਿਯਾ ਸਦ੍ਦੋ ਛਿਜ੍ਜਿ, ਸਾਮਣੇਰੋਪਿ ਚਿਰਾਯਤਿ, ਸੋ ਤਾਯ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸੀਲਵਿਪਤ੍ਤਿਂ ਪਤ੍ਤੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ। ਸੋਪਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕਿਚ੍ਚਂ ਨਿਟ੍ਠਾਪੇਤ੍ਵਾ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ''ਗਚ੍ਛਾਮ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ ਆਹ। ਅਥ ਨਂ ਥੇਰੋ ਪੁਚ੍ਛਿ – ''ਪਾਪੋਜਾਤੋਸਿ ਸਾਮਣੇਰਾ''ਤਿ। ਸੋ ਤੁਣ੍ਹੀ ਹੁਤ੍ਵਾ ਥੇਰੇਨ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ ਪੁਟ੍ਠੋਪਿ ਨ ਕਿਞ੍ਚਿ ਕਥੇਸਿ। ਅਥ ਨਂ ਥੇਰੋ ਆਹ – ''ਤਾਦਿਸੇਨ ਪਾਪੇਨ ਮਮ ਯਟ੍ਠਿਕੋਟਿਗ੍ਗਹਣਕਿਚ੍ਚਂ ਨਤ੍ਥੀ''ਤਿ। ਸੋ ਸਂਵੇਗਪ੍ਪਤ੍ਤੋ ਕਾਸਾਯਾਨਿ ਅਪਨੇਤ੍ਵਾ ਗਿਹਿਨਿਯਾਮੇਨ ਪਰਿਦਹਿਤ੍ਵਾ, ''ਭਨ੍ਤੇ, ਅਹਂ ਪੁਬ੍ਬੇ ਸਾਮਣੇਰੋ, ਇਦਾਨਿ ਪਨਮ੍ਹਿ ਗਿਹੀ ਜਾਤੋ, ਪਬ੍ਬਜਨ੍ਤੋਪਿ ਚ ਸ੍ਵਾਹਂ ਨ ਸਦ੍ਧਾਯ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ, ਮਗ੍ਗਪਰਿਪਨ੍ਥਭਯੇਨ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ, ਏਥ ਗਚ੍ਛਾਮਾ''ਤਿ ਆਹ। ''ਆਵੁਸੋ, ਗਿਹਿਪਾਪੋਪਿ ਸਮਣਪਾਪੋਪਿ ਪਾਪੋਯੇਵ, ਤ੍ਵਂ ਸਮਣਭਾਵੇ ਠਤ੍ਵਾਪਿ ਸੀਲਮਤ੍ਤਂ ਪੂਰੇਤੁਂ ਨਾਸਕ੍ਖਿ, ਗਿਹੀ ਹੁਤ੍ਵਾ ਕਿਂ ਨਾਮ ਕਲ੍ਯਾਣਂ ਕਰਿਸ੍ਸਸਿ, ਤਾਦਿਸੇਨ ਪਾਪੇਨ ਮਮ ਯਟ੍ਠਿਕੋਟਿਗ੍ਗਹਣਕਿਚ੍ਚਂ ਨਤ੍ਥੀ''ਤਿ ਆਹ। ''ਭਨ੍ਤੇ, ਅਮਨੁਸ੍ਸੁਪਦ੍ਦਵੋ ਮਗ੍ਗੋ, ਤੁਮ੍ਹੇ ਚ ਅਨ੍ਧਾ

ਅਪਰਿਣਾਯਕਾ, ਕਥੰ ਇਧ ਵਸਿਸ੍ਸਥਾ''ਤਿ? ਅਥ ਨੰ ਥੇਰੋ, ''ਆਵੁਸੋ, ਤ੍ਵੰ ਮਾ ਏਵੰ ਚਿਨ੍ਤਯਿ, ਇਧੇਵ ਮੇ ਨਿਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਮਰਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਅਪਰਾਪਰੰ ਪਰਿਵਤ੍ਤਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਤਯਾ ਸਦ੍ਧਿੰ ਗਮਨੰ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮਾ ਗਾਥਾ ਅਭਾਸਿ –

''ਹਨ੍ਦਾਹੰ ਹਤਚਕ੍ਖੁਸ੍ਮਿ, ਕਨ੍ਤਾਰਦ੍ਧਾਨਮਾਗਤੋ।
ਸੇਯਮਾਨੋ ਨ ਗਚ੍ਛਾਮਿ, ਨਤ੍ਥਿ ਬਾਲੇ ਸਹਾਯਤਾ॥

''ਹਨ੍ਦਾਹੰ ਹਤਚਕ੍ਖੁਸ੍ਮਿ, ਕਨ੍ਤਾਰਦ੍ਧਾਨਮਾਗਤੋ।
ਮਰਿਸ੍ਸਾਮਿ ਨੋ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਨਤ੍ਥਿ ਬਾਲੇ ਸਹਾਯਤਾ''ਤਿ॥

ਤੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ਇਤਰੋ ਸੰਵੇਗਜਾਤੋ ''ਭਾਰਿਯੰ ਵਤ ਮੇ ਸਾਹਸਿਕੰ ਅਨਨੁਚ੍ਛਵਿਕੰ ਕਮ੍ਮੰ ਕਤ''ਨ੍ਤਿ ਬਾਹਾ ਪਗ੍ਗਯ੍ਹ ਕਨ੍ਦਨ੍ਤੋ ਵਨਸਣ੍ਡੰ ਪਕ੍ਖਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਤਥਾ ਪਕ੍ਕਨ੍ਤੋਵ ਅਹੋਸਿ। ਥੇਰਸ੍ਸਾਪਿ ਸੀਲਤੇਜੇਨ ਸਟ੍ਠਿਯੋਜਨਾਯਾਮੰ ਪਞ੍ਞਾਸਯੋਜਨਵਿਤ੍ਥਤੰ ਪਨ੍ਨਰਸਯੋਜਨਬਹਲੰ ਜਯਸੁਮਨਪੁਪ੍ਫਵਣ੍ਣੰ ਨਿਸੀਦਨੁਟ੍ਠਹਨਕਾਲੇਸੁ ਓਨਮਨੁਨ੍ਨਮਨਪਕਤਿਕੰ ਸਕ੍ਕਸ੍ਸ ਦੇਵਰਞ੍ਞੋ ਪਣ੍ਡੁਕਮ੍ਬਲਸਿਲਾਸਨੰ ਉਣ੍ਹਾਕਾਰੰ ਦਸ੍ਸੇਸਿ। ਸਕ੍ਕੋ ''ਕੋ ਨੁ ਖੋ ਮੰ ਠਾਨਾ ਚਾਵੇਤੁਕਾਮੋ''ਤਿ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਦਿਬ੍ਬੇਨ ਚਕ੍ਖੁਨਾ ਥੇਰੰ ਅਦ੍ਦਸ। ਤੇਨਾਹੁ ਪੋਰਾਣਾ –

''ਸਹਸ੍ਸਨੇਤ੍ਤੋ ਦੇਵਿਨ੍ਦੋ, ਦਿਬ੍ਬਚਕ੍ਖੁੰ ਵਿਸੋਧਯਿ।
ਪਾਪਗਰਹੀ ਅਯੰ ਪਾਲੋ, ਆਜੀਵੰ ਪਰਿਸੋਧਯਿ॥

''ਸਹਸ੍ਸਨੇਤ੍ਤੋ ਦੇਵਿਨ੍ਦੋ, ਦਿਬ੍ਬਚਕ੍ਖੁੰ ਵਿਸੋਧਯਿ।
ਧਮ੍ਮਗਰੁਕੋ ਅਯੰ ਪਾਲੋ, ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਸਾਸਨੇ ਰਤੋ''ਤਿ॥

ਅਥਸ੍ਸ ਏਤਦਹੋਸਿ – ''ਸਚਾਹੰ ਏਵਰੂਪਸ੍ਸ ਪਾਪਗਰਹਿਨੋ ਧਮ੍ਮਗਰੁਕਸ੍ਸ ਅਯ੍ਯਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੰ ਨ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਮੁਦ੍ਧਾ ਮੇ ਸਤ੍ਤਧਾ ਫਲੇਯ੍ਯ, ਗਮਿਸ੍ਸਾਮਿ ਤਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕ''ਨ੍ਤਿ। ਤਤੋ –

''ਸਹਸ੍ਸਨੇਤ੍ਤੋ ਦੇਵਿਨ੍ਦੋ, ਦੇਵਰਜ੍ਜਸਿਰਿਨ੍ਧਰੋ।
ਤਙ੍ਖਣੇਨ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾਨ, ਚਕ੍ਖੁਪਾਲਮੁਪਾਗਮਿ''॥ –

ਉਪਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਚ ਪਨ ਥੇਰਸ੍ਸ ਅਵਿਦੂਰੇ ਪਦਸਦ੍ਦਮਕਾਸਿ। ਅਥ ਨੰ ਥੇਰੋ ਪੁਚ੍ਛਿ – ''ਕੋ ਏਸੋ''ਤਿ? ''ਅਹੰ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਦ੍ਧਿਕੋ''ਤਿ। ''ਕੁਹਿੰ ਯਾਸਿ ਉਪਾਸਕਾ''ਤਿ ? ''ਸਾਵਤ੍ਥਿਯੰ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ। ''ਯਾਹਿ, ਆਵੁਸੋ''ਤਿ। ''ਅਯ੍ਯੋ ਪਨ, ਭਨ੍ਤੇ, ਕੁਹਿੰ ਗਮਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ? ''ਅਹਮ੍ਪਿ ਤਤ੍ਥੇਵ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ। ''ਤੇਨ ਹਿ ਏਕਤੋਵ ਗਚ੍ਛਾਮ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ। ''ਅਹੰ, ਆਵੁਸੋ, ਦੁਬ੍ਬਲੋ, ਮਯਾ ਸਦ੍ਧਿੰ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਸ੍ਸ ਤਵ ਪਪਞ੍ਚੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ। ''ਮਯ੍ਹੰ ਅਚ੍ਚਾਯਿਕੰ ਨਤ੍ਥਿ, ਅਹਮ੍ਪਿ ਅਯ੍ਯੇਨ ਸਦ੍ਧਿੰ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਦਸਸੁ ਪੁਞ੍ਞਕਿਰਿਯਵਤ੍ਥੂਸੁ ਏਕੰ ਲਭਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਏਕਤੋਵ ਗਚ੍ਛਾਮ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ। ਥੇਰੋ ''ਏਸੋ ਸਪ੍ਪੁਰਿਸੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ – ''ਤੇਨ ਹਿ ਸਦ੍ਧਿੰ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਯਟ੍ਠਿਕੋਟਿੰ ਗਣ੍ਹ ਉਪਾਸਕਾ''ਤਿ ਆਹ। ਸਕ੍ਕੋ ਤਥਾ ਕਤ੍ਵਾ ਪਥਵਿੰ ਸਙ੍ਖਿਪਨ੍ਤੋ ਸਾਯਨ੍ਹਸਮਯੇ ਜੇਤਵਨੰ ਸਮ੍ਪਾਪੇਸਿ। ਥੇਰੋ ਸਙ੍ਖਪਣਵਾਦਿਸਦ੍ਦੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ''ਕਤ੍ਥੇਸੋ ਸਦ੍ਦੋ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ''ਸਾਵਤ੍ਥਿਯੰ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ? ''ਪੁਬ੍ਬੇ ਮਯੰ ਗਮਨਕਾਲੇ ਚਿਰੇਨ ਗਮਿਮ੍ਹਾ''ਤਿ। ''ਅਹੰ ਉਜੁਮਗ੍ਗੰ ਜਾਨਾਮਿ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ। ਤਸ੍ਮਿੰ ਖਣੇ ਥੇਰੋ ''ਨਾਯੰ ਮਨੁਸ੍ਸੋ, ਦੇਵਤਾ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਸਿ।

''ਸਹਸ੍ਸਨੇਤ੍ਤੋ ਦੇਵਿਨ੍ਦੋ, ਦੇਵਰਜ੍ਜਸਿਰਿਨ੍ਧਰੋ।
ਸਙ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾਨ ਤੰ ਮਗ੍ਗੰ, ਖਿਪ੍ਪੰ ਸਾਵਤ੍ਥਿਮਾਗਮੀ''ਤਿ॥

ਸੋ ਥੇਰਂ ਨੇਤ੍ਵਾ ਥੇਰਸ੍ਸੇਵ੍ਹਾਯ ਕਨਿਟ੍ਠਕੁਟੁਮ੍ਬਿਕੇਨ ਕਾਰਿਤਂ ਪਣ੍ਣਸਾਲਂ ਨੇਤ੍ਵਾ ਫਲਕੇ ਨਿਸੀਦਾਪੇਤ੍ਵਾ ਪਿਯਸਹਾਯਕਵਣ੍ਣੇਨ ਤਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ, ''ਸਮ੍ਮ, ਚੂਲ਼ਪਾਲਾ''ਤਿ ਪਕ੍ਕੋਸਿ। ''ਕਿਂ, ਸਮ੍ਮਾ''ਤਿ? ''ਥੇਰਸ੍ਸਾਗਤਭਾਵਂ ਜਾਨਾਸੀ''ਤਿ? ''ਨ ਜਾਨਾਮਿ, ਕਿਂ ਪਨ ਥੇਰੋ ਆਗਤੋ''ਤਿ? ''ਆਮ, ਸਮ੍ਮ, ਇਦਾਨਿ ਅਹਂ ਵਿਹਾਰਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਥੇਰਂ ਤਯਾ ਕਾਰਿਤਪਣ੍ਣਸਾਲਾਯ ਨਿਸਿਨ੍ਨਕਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਆਗਤੋਮ੍ਹੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਕਾਮਿ। ਕੁਟੁਮ੍ਬਿਕੋਪਿ ਵਿਹਾਰਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਥੇਰਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਪਾਦਮੂਲੇ ਪਰਿਵਤ੍ਤਨ੍ਤੋ ਰੋਦਿਤ੍ਵਾ ''ਇਦਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਅਹਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਪਬ੍ਬਜਿਤੁਂ ਨਾਦਾਸਿ''ਨ੍ਤਿਆਦੀਨਿ ਵਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵੇ ਦਾਸਦਾਰਕੇ ਭੁਜਿਸ੍ਸੇ ਕਤ੍ਵਾ ਥੇਰਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਪਬ੍ਬਾਜੇਤ੍ਵਾ ''ਅਨ੍ਤੋਗਾਮਤੋ ਯਾਗੁਭਤ੍ਤਾਦੀਨਿ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ਥੇਰਂ ਉਪਟ੍ਠਹਥਾ''ਤਿ ਪਟਿਯਾਦੇਸਿ। ਸਾਮਣੇਰਾ ਵਤ੍ਤਪਟਿਵਤ੍ਤਂ ਕਤ੍ਵਾ ਥੇਰਂ ਉਪਟ੍ਠਹਿਂਸੁ।

ਅਥੇਕਦਿਵਸਂ ਦਿਸਾਵਾਸਿਨੋ ਭਿਕ੍ਖੂ ''ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਜੇਤਵਨਂ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਥਾਗਤਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਅਸੀਤਿਮਹਾਥੇਰੇ ਚ, ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਵਿਹਾਰਚਾਰਿਕਂ ਚਰਨ੍ਤਾ ਚਕ੍ਖੁਪਾਲਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਵਸਨਟ੍ਠਾਨਂ ਪਤ੍ਵਾ ''ਇਦਮ੍ਪਿ ਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਸਾਯਂ ਤਦਭਿਮੁਖਾ ਅਹੇਸੁਂ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਖਣੇ ਮਹਾਮੇਘੋ ਉਟ੍ਠਹਿ। ਤੇ ''ਇਦਾਨਿ ਅਤਿਸਾਯਨ੍ਹੋ, ਮੇਘੋ ਚ ਉਟ੍ਠਿਤੋ, ਪਾਤੋਵ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਨਿਵਤ੍ਤਿਂਸੁ। ਦੇਵੋ ਪਠਮਯਾਮਂ ਵਸ੍ਸਿਤ੍ਵਾ ਮਜ੍ਝਿਮਯਾਮੇ ਵਿਗਤੋ। ਥੇਰੋ ਆਰਦ੍ਧਵੀਰਿਯੋ ਆਚਿਣ੍ਣਚਙ੍ਕਮਨੋ, ਤਸ੍ਮਾ ਪਚ੍ਛਿਮਯਾਮੇ ਚਙ੍ਕਮਨਂ ਓਤਰਿ। ਤਦਾ ਚ ਪਨ ਨਵਵੁਟ੍ਠਾਯ ਭੂਮਿਯਾ ਬਹੂ ਇਨ੍ਦਗੋਪਕਾ ਉਟ੍ਠਹਿਂਸੁ। ਤੇ ਥੇਰੇ ਚਙ੍ਕਮਨ੍ਤੇ ਯੇਭੁਯ੍ਯੇਨ ਵਿਪਜ੍ਜਿਂਸੁ। ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕਾ ਥੇਰਸ੍ਸ ਚਙ੍ਕਮਨਟ੍ਠਾਨਂ ਕਾਲਸ੍ਸੇਵ ਨ ਸਮ੍ਮਜ੍ਜਿਂਸੁ। ਇਤਰੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ''ਥੇਰਸ੍ਸ ਵਸਨਟ੍ਠਾਨਂ ਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਚਙ੍ਕਮਨੇ ਮਤਪਾਣਕੇ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਕੋ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਚਙ੍ਕਮਤੀ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਂਸੁ। ''ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਉਪਜ੍ਝਾਯੋ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ। ਤੇ ਉਜ੍ਝਾਯਿਂਸੁ ''ਪਸ੍ਸਥਾਵੁਸੋ, ਸਮਣਸ੍ਸ ਕਮ੍ਮਂ, ਸਚਕ੍ਖੁਕਕਾਲੇ ਨਿਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਨਿਦ੍ਦਾਯਨ੍ਤੋ ਕਿਞ੍ਚਿ ਅਕਤ੍ਵਾ ਇਦਾਨਿ ਚਕ੍ਖੁਵਿਕਲਕਾਲੇ 'ਚਙ੍ਕਮਾਮੀ'ਤਿ ਏਤ੍ਤਕੇ ਪਾਣਕੇ ਮਾਰੇਸਿ 'ਅਤ੍ਥਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ'ਤਿ ਅਨਤ੍ਥਂ ਕਰੋਤੀ''ਤਿ।

ਅਥ ਖੋ ਤੇ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਆਰੋਚੇਸੁਂ, ''ਭਨ੍ਤੇ, ਚਕ੍ਖੁਪਾਲਤ੍ਥੇਰੋ 'ਚਙ੍ਕਮਾਮੀ'ਤਿ ਬਹੂ ਪਾਣਕੇ ਮਾਰੇਸੀ''ਤਿ। ''ਕਿਂ ਪਨ ਸੋ ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ ਮਾਰੇਨ੍ਤੋ ਦਿਟ੍ਠੋ''ਤਿ? ''ਨ ਦਿਟ੍ਠੋ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ। ''ਯਥੇਵ ਤੁਮ੍ਹੇ ਤਂ ਨ ਪਸ੍ਸਥ, ਤਥੇਵ ਸੋਪਿ ਤੇ ਪਾਣੇ ਨ ਪਸ੍ਸਤਿ। ਖੀਣਾਸਵਾਨਂ ਮਰਣਚੇਤਨਾ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ''ਤਿ। ''ਭਨ੍ਤੇ, ਅਰਹਤ੍ਤਸ੍ਸ ਉਪਨਿਸ੍ਸਯੇ ਸਤਿ ਕਸ੍ਮਾ ਅਨ੍ਧੋ ਜਾਤੋ''ਤਿ? ''ਅਤ੍ਤਨੋ ਕਤਕਮ੍ਮਵਸੇਨ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ''ਤਿ। ''ਕਿਂ ਪਨ, ਭਨ੍ਤੇ, ਤੇਨ ਕਤ''ਨ੍ਤਿ? ਤੇਨ ਹਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸੁਣਾਥ –

ਅਤੀਤੇ ਬਾਰਾਣਸਿਯਂ ਕਾਸਿਰਞ੍ਞੇ ਰਜ੍ਜਂ ਕਾਰੇਨ੍ਤੇ ਏਕੋ ਵੇਜ੍ਜੋ ਗਾਮਨਿਗਮੇਸੁ ਚਰਿਤ੍ਵਾ ਵੇਜ੍ਜਕਮ੍ਮਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਏਕਂ ਚਕ੍ਖੁਦੁਬ੍ਬਲਂ ਇਤ੍ਥਿਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਪੁਚ੍ਛਿ – ''ਕਿਂ ਤੇ ਅਫਾਸੁਕ''ਨ੍ਤਿ? ''ਅਕ੍ਖੀਹਿ ਨ ਪਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ। ''ਭੇਸਜ੍ਜਂ ਤੇ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ? ''ਕਰੋਹਿ, ਸਾਮੀ''ਤਿ। ''ਕਿਂ ਮੇ ਦਸ੍ਸਸੀ''ਤਿ? ''ਸਚੇ ਮੇ ਅਕ੍ਖੀਨਿ ਪਾਕਤਿਕਾਨਿ ਕਾਤੁਂ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਸਿ, ਅਹਂ ਤੇ ਸਦ੍ਧਿਂ ਪੁਤ੍ਤਧੀਤਾਹਿ ਦਾਸੀ ਭਵਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ। ਸੋ ''ਸਾਧੂ''ਤਿ ਭੇਸਜ੍ਜਂ ਸਂਵਿਦਹਿ, ਏਕਭੇਸਜ੍ਜੇਨੇਵ ਅਕ੍ਖੀਨਿ ਪਾਕਤਿਕਾਨਿ ਅਹੇਸੁਂ। ਸਾ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਅਹਮੇਤਸ੍ਸ ਸਪੁਤ੍ਤਧੀਤਾ ਦਾਸੀ ਭਵਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਪਟਿਜਾਨਿਂ, ''ਨ ਖੋ ਪਨ ਮਂ ਸਣ੍ਹੇਨ ਸਮ੍ਮਾਚਾਰੇਨ ਸਮੁਦਾਚਰਿਸ੍ਸਤਿ, ਵਞ੍ਚੇਸ੍ਸਾਮਿ ਨ''ਨ੍ਤਿ। ਸਾ ਵੇਜ੍ਜੇਨਾਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ''ਕੀਦਿਸਂ, ਭਦ੍ਦੇ''ਤਿ ਪੁਟ੍ਠਾ ''ਪੁਬ੍ਬੇ ਮੇ ਅਕ੍ਖੀਨਿ ਥੋਕਂ ਰੁਜ੍ਜਿਂਸੁ, ਇਦਾਨਿ ਪਨ ਅਤਿਰੇਕਤਰਂ ਰੁਜ੍ਜਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਆਹ। ਵੇਜ੍ਜੋ ''ਅਯਂ ਮਂ ਵਞ੍ਚੇਤ੍ਵਾ ਕਿਞ੍ਚਿ ਅਦਾਤੁਕਾਮਾ, ਨ ਮੇ ਏਤਾਯ ਦਿਨ੍ਨਾਯ ਭਤਿਯਾ ਅਤ੍ਥੋ, ਇਦਾਨੇਵ ਨਂ ਅਨ੍ਧਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਗੇਹਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਭਰਿਯਾਯ ਏਤਮਤ੍ਥਂ ਆਚਿਕ੍ਖਿ। ਸਾ ਤੁਣ੍ਹੀ ਅਹੋਸਿ। ਸੋ ਏਕਂ ਭੇਸਜ੍ਜਂ ਯੋਜੇਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸਾ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ''ਭਦ੍ਦੇ, ਇਮਂ ਭੇਸਜ੍ਜਂ ਅਞ੍ਜੇਹੀ''ਤਿ ਅਞ੍ਜਾਪੇਸਿ। ਅਥਸ੍ਸਾ ਦ੍ਵੇ ਅਕ੍ਖੀਨਿ ਦੀਪਸਿਖਾ ਵਿਯ ਵਿਜ੍ਝਾਯਿਂਸੁ। ਸੋ ਵੇਜ੍ਜੋ ਚਕ੍ਖੁਪਾਲੋ ਅਹੋਸਿ।

ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਤਦਾ ਮਮ ਪੁਤ੍ਤੇਨ ਕਤਕਮ੍ਮਂ ਪਚ੍ਛਤੋ ਪਚ੍ਛਤੋ ਅਨੁਬਨ੍ਧਿ। ਪਾਪਕਮ੍ਮਞ੍ਹਿ ਨਾਮੇਤਂ ਧੁਰਂ ਵਹਤੋ ਬਲਿਬਦ੍ਦਸ੍ਸ ਪਦਂ ਚਕ੍ਕਂ ਵਿਯ ਅਨੁਗਚ੍ਛਤੀਤਿ ਇਦਂ ਵਤ੍ਥੁਂ ਕਥੇਤ੍ਵਾ ਅਨੁਸਨ੍ਧਿਂ ਘਟੇਤ੍ਵਾ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪਿਤਮਤ੍ਤਿਕਂ ਸਾਸਨਂ ਰਾਜਮੁਦ੍ਦਾਯ ਲਞ੍ਛਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਧਮ੍ਮਰਾਜਾ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

१. ''ਮਨੋਪੁਬ੍ਬਙ੍ਗਮਾ ਧਮ੍ਮਾ, ਮਨੋਸੇਟ੍ਠਾ ਮਨੋਮਯਾ।
ਮਨਸਾ ਚੇ ਪਦੁਟ੍ਠੇਨ, ਭਾਸਤਿ ਵਾ ਕਰੋਤਿ ਵਾ।
ਤਤੋ ਨਂ ਦੁਕ੍ਖਮਨ੍ਵੇਤਿ, ਚਕ੍ਕਂਵ ਵਹਤੋ ਪਦ''ਨ੍ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਮਨੋ**ਤਿ ਕਾਮਾਵਚਰਕੁਸਲਾਦਿਭੇਦਂ ਸਬ੍ਬਮ੍ਪਿ ਚਤੁਭੂਮਿਕਚਿਤ੍ਤਂ। ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਪਨ ਪਦੇ ਤਦਾ ਤਸ੍ਸ ਵੇਜ੍ਜਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਚਿਤ੍ਤਵਸੇਨ ਨਿਯਮਿਯਮਾਨਂ ਵਵਤ੍ਥਾਪਿਯਮਾਨਂ ਪਰਿਚ੍ਛਿਜ੍ਜਿਯਮਾਨਂ ਦੋਮਨਸ੍ਸਸਹਗਤਂ ਪਟਿਘਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਚਿਤ੍ਤਮੇਵ ਲਬ੍ਭਤਿ। **ਪੁਬ੍ਬਙ੍ਗਮਾ**ਤਿ ਤੇਨ ਪਠਮਗਾਮਿਨਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਾ। **ਧਮ੍ਮਾ**ਤਿ ਗੁਣਦੇਸਨਾਪਰਿਯਤ੍ਤਿਨਿਸ੍ਸਤ੍ਤਨਿਜ੍ਜੀਵਵਸੇਨ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਧਮ੍ਮਾ ਨਾਮ। ਤੇਸੁ –

''ਨ ਹਿ ਧਮ੍ਮੋ ਅਧਮ੍ਮੋ ਚ, ਉਭੋ ਸਮਵਿਪਾਕਿਨੋ।
ਅਧਮ੍ਮੋ ਨਿਰਯਂ ਨੇਤਿ, ਧਮ੍ਮੋ ਪਾਪੇਤਿ ਸੁਗ੍ਗਤਿ''ਨ੍ਤਿ॥ (ਥੇਰਗਾ॰ ੩੦੪; ਜਾ॰ ੧.੧੫.੩੮੬) –

ਅਯਂ ਗੁਣਧਮ੍ਮੋ ਨਾਮ। ''ਧਮ੍ਮਂ ਵੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਦੇਸੇਸ੍ਸਾਮਿ ਆਦਿਕਲ੍ਯਾਣ''ਨ੍ਤਿ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੩.੪੨੦) ਅਯਂ ਦੇਸਨਾਧਮ੍ਮੋ ਨਾਮ। ''ਇਧ ਪਨ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਏਕਚ੍ਚੇ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤਾ ਧਮ੍ਮਂ ਪਰਿਯਾਪੁਣਨ੍ਤਿ ਸੁਤ੍ਤਂ ਗੇਯ੍ਯ''ਨ੍ਤਿ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੧.੨੩੯) ਅਯਂ ਪਰਿਯਤ੍ਤਿਧਮ੍ਮੋ ਨਾਮ। ''ਤਸ੍ਮਿਂ ਖੋ ਪਨ ਸਮਯੇ ਧਮ੍ਮਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਖਨ੍ਧਾ ਹੋਨ੍ਤੀ''ਤਿ (ਧ॰ ਸ॰ ੧੨੧) ਅਯਂ ਨਿਸ੍ਸਤ੍ਤਧਮ੍ਮੋ ਨਾਮ, ਨਿਜ੍ਜੀਵਧਮ੍ਮੋਤਿਪਿ ਏਸੋ ਏਵ। ਤੇਸੁ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਠਾਨੇ ਨਿਸ੍ਸਤ੍ਤਨਿਜ੍ਜੀਵਧਮ੍ਮੋ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤੋ। ਸੋ ਅਤ੍ਥਤੋ ਤਯੋ ਅਰੂਪਿਨੋ ਖਨ੍ਧਾ ਵੇਦਨਾਕ੍ਖਨ੍ਧੋ ਸਞ੍ਞਾਕ੍ਖਨ੍ਧੋ ਸਙ੍ਖਾਰਕ੍ਖਨ੍ਧੋਤਿ। ਏਤੇ ਹਿ ਮਨੋ ਪੁਬ੍ਬਙ੍ਗਮੋ ਏਤੇਸਨ੍ਤਿ **ਮਨੋਪੁਬ੍ਬਙ੍ਗਮਾ** ਨਾਮ।

ਕਥਂ ਪਨੇਤੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਏਕਵਤ੍ਥੁਕੋ ਏਕਾਰਮ੍ਮਣੋ ਅਪੁਬ੍ਬਂ ਅਚਰਿਮਂ ਏਕਕ੍ਖਣੇ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਮਾਨੋ ਮਨੋ ਪੁਬ੍ਬਙ੍ਗਮੋ ਨਾਮ ਹੋਤੀਤਿ? ਉਪ੍ਪਾਦਪਚ੍ਚਯਟ੍ਠੇਨ। ਯਥਾ ਹਿ ਬਹੂਸੁ ਏਕਤੋ ਗਾਮਘਾਤਾਦੀਨਿ ਕਮ੍ਮਾਨਿ ਕਰੋਨ੍ਤੇਸੁ ''ਕੋ ਏਤੇਸਂ ਪੁਬ੍ਬਙ੍ਗਮੋ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਯੋ ਨੇਸਂ ਪਚ੍ਚਯੋ ਹੋਤਿ, ਯਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਤੇ ਤਂ ਕਮ੍ਮਂ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਸੋ ਦਤ੍ਤੋ ਵਾ ਮਿਤ੍ਤੋ ਵਾ ਤੇਸਂ ਪੁਬ੍ਬਙ੍ਗਮੋਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਏਵਂਸਮ੍ਪਦਮਿਦਂ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਇਤਿ ਉਪ੍ਪਾਦਪਚ੍ਚਯਟ੍ਠੇਨ ਮਨੋ ਪੁਬ੍ਬਙ੍ਗਮੋ ਏਤੇਸਨ੍ਤਿ ਮਨੋਪੁਬ੍ਬਙ੍ਗਮਾ। ਨ ਹਿ ਤੇ ਮਨੇ ਅਨੁਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤੇ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿਤੁਂ ਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਿ, ਮਨੋ ਪਨ ਏਕਚ੍ਚੇਸੁ ਚੇਤਸਿਕੇਸੁ ਅਨੁਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤੇਸੁਪਿ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿਯੇਵ। ਅਧਿਪਤਿਵਸੇਨ ਪਨ ਮਨੋ ਸੇਟ੍ਠੋ ਏਤੇਸਨ੍ਤਿ **ਮਨੋਸੇਟ੍ਠਾ**। ਯਥਾ ਹਿ ਚੋਰਾਦੀਨਂ ਚੋਰਜੇਟ੍ਠਕਾਦਯੋ ਅਧਿਪਤਿਨੋ ਸੇਟ੍ਠਾ। ਤਥਾ ਤੇਸਮ੍ਪਿ ਮਨੋ ਅਧਿਪਤਿ ਮਨੋਵ ਸੇਟ੍ਠਾ। ਯਥਾ ਪਨ ਦਾਰੁਆਦੀਹਿ ਨਿਪ੍ਫਨ੍ਨਾਨਿ ਤਾਨਿ ਤਾਨਿ ਭਣ੍ਡਾਨਿ ਦਾਰੁਮਯਾਦੀਨਿ ਨਾਮ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਤਥਾ ਤੇਪਿ ਮਨਤੋ ਨਿਪ੍ਫਨ੍ਨਤ੍ਤਾ **ਮਨੋਮਯਾ** ਨਾਮ।

ਪਦੁਟ੍ਠੇਨਾਤਿ ਆਗਨ੍ਤੁਕੇਹਿ ਅਭਿਜ੍ਝਾਦੀਹਿ ਦੋਸੇਹਿ ਪਦੁਟ੍ਠੇਨ। ਪਕਤਿਮਨੋ ਹਿ ਭਵਙ੍ਗਚਿਤ੍ਤਂ, ਤਂ ਅਪਦੁਟ੍ਠਂ। ਯਥਾ ਹਿ ਪਸਨ੍ਨਂ ਉਦਕਂ ਆਗਨ੍ਤੁਕੇਹਿ ਨੀਲਾਦੀਹਿ ਉਪਕ੍ਕਿਲਿਟ੍ਠਂ ਨੀਲੋਦਕਾਦਿਭੇਦਂ ਹੋਤਿ, ਨ ਚ ਨਵਂ ਉਦਕਂ, ਨਾਪਿ ਪੁਰਿਮਂ ਪਸਨ੍ਨਉਦਕਮੇਵ, ਤਥਾ ਤਮ੍ਪਿ ਆਗਨ੍ਤੁਕੇਹਿ ਅਭਿਜ੍ਝਾਦੀਹਿ ਦੋਸੇਹਿ ਪਦੁਟ੍ਠਂ ਹੋਤਿ, ਨ ਚ ਨਵਂ ਚਿਤ੍ਤਂ, ਨਾਪਿ ਪੁਰਿਮਂ ਭਵਙ੍ਗਚਿਤ੍ਤਮੇਵ, ਤੇਨਾਹ ਭਗਵਾ – ''ਪਭਸ੍ਸਰਮਿਦਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਚਿਤ੍ਤਂ, ਤਞ੍ਚ ਖੋ ਆਗਨ੍ਤੁਕੇਹਿ ਉਪਕ੍ਕਿਲੇਸੇਹਿ ਉਪਕ੍ਕਿਲਿਟ੍ਠ''ਨ੍ਤਿ (ਅ॰ ਨਿ॰ ੧.੪੯)। ਏਵਂ **ਮਨਸਾ ਚੇ ਪਦੁਟ੍ਠੇਨ, ਭਾਸਤਿ** ਵਾ **ਕਰੋਤਿ** ਵਾ ਸੋ ਭਾਸਮਾਨੋ ਚਤੁਬ੍ਬਿਧਂ ਵਚੀਦੁਚ੍ਚਰਿਤਮੇਵ ਭਾਸਤਿ, ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਤਿਵਿਧਂ ਕਾਯਦੁਚ੍ਚਰਿਤਮੇਵ ਕਰੋਤਿ, ਅਭਾਸਨ੍ਤੋ ਅਕਰੋਨ੍ਤੋ ਤਾਯ ਅਭਿਜ੍ਝਾਦੀਹਿ ਪਦੁਟ੍ਠਮਾਨਸਤਾਯ ਤਿਵਿਧਂ ਮਨੋਦੁਚ੍ਚਰਿਤਂ ਪੂਰੇਤਿ। ਏਵਮਸ੍ਸ ਦਸ ਅਕੁਸਲਕਮ੍ਮਪਥਾ ਪਾਰਿਪੂਰਿਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ।

ਤਤੋ ਨਂ ਦੁਕ੍ਖਮਨ੍ਵੇਤੀਤਿ ਤਤੋ ਤਿਵਿਧਦੁਚ੍ਚਰਿਤਤੋ ਤਂ ਪੁਗ੍ਗਲਂ ਦੁਕ੍ਖਂ ਅਨ੍ਵੇਤਿ, ਦੁਚ੍ਚਰਿਤਾਨੁਭਾਵੇਨ ਚਤੂਸੁ ਅਪਾਯੇਸੁ, ਮਨੁਸ੍ਸੇਸੁ ਵਾ ਤਮਤ੍ਤਭਾਵਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਂ ਕਾਯਵਤ੍ਥੁਕਮ੍ਪਿ ਇਤਰਮ੍ਪੀਤਿ ਇਮਿਨਾ ਪਰਿਯਾਯੇਨ ਕਾਯਿਕਚੇਤਸਿਕਂ ਵਿਪਾਕਦੁਕ੍ਖਂ ਅਨੁਗਚ੍ਛਤਿ। ਯਥਾ ਕਿਂ? **ਚਕ੍ਕਂ**ਵ **ਵਹਤੋ ਪਦ**ਨ੍ਤਿ ਧੁਰੇ ਯੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਧੁਰਂ ਵਹਤੋ ਬਲਿਬਦ੍ਦਸ੍ਸ ਪਦਂ ਚਕ੍ਕਂ ਵਿਯ। ਯਥਾ ਹਿ ਸੋ ਏਕਮ੍ਪਿ ਦਿਵਸਂ ਦ੍ਵੇਪਿ ਪਞ੍ਚਪਿ ਦਸਪਿ ਅਡ੍ਢਮਾਸਮ੍ਪਿ ਮਾਸਮ੍ਪਿ ਵਹਨ੍ਤੋ ਚਕ੍ਕਂ ਨਿਵਤ੍ਤੇਤੁਂ ਜਹਿਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ , ਅਥ ਖ੍ਵਸ੍ਸ ਪੁਰਤੋ

ਅਭਿਕ੍ਕਮਨ੍ਤਸ੍ਸ ਯੁਗਂ ਗੀਵਂ ਬਾਧਤਿ, ਪਚ੍ਛਤੋ ਪਟਿਕ੍ਕਮਨ੍ਤਸ੍ਸ ਚਕ੍ਕਂ ਊਰੁਮਂਸਂ ਪਟਿਹਨਤਿ। ਇਮੇਹਿ ਦ੍ਵੀਹਿ ਆਕਾਰੇਹਿ ਬਾਧਨ੍ਤਂ ਚਕ੍ਕਂ ਤਸ੍ਸ ਪਦਾਨੁਪਦਿਕਂ ਹੋਤਿ; ਤਥੇਵ ਮਨਸਾ ਪਦੁਟ੍ਠੇਨ ਤੀਣਿ ਦੁਚ੍ਚਰਿਤਾਨਿ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਠਿਤਂ ਪੁਗ੍ਗਲਂ ਨਿਰਯਾਦੀਸੁ ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਗਤਗਤਟ੍ਠਾਨੇ ਦੁਚ੍ਚਰਿਤਮੂਲਕਂ ਕਾਯਿਕਮ੍ਪਿ ਚੇਤਸਿਕਮ੍ਪਿ ਦੁਕ੍ਖਮਨੁਬਨ੍ਧਤੀਤਿ।

ਗਾਥਾਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਤਿਂਸਸਹਸ੍ਸਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਸਹ ਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਹਿ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਿਂਸੁ। ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਪਰਿਸਾਯਪਿ ਦੇਸਨਾ ਸਾਤ੍ਥਿਕਾ ਸਫਲਾ ਅਹੋਸੀਤਿ।

ਚਕ੍ਖੁਪਾਲਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ ਪਠਮਂ

੨. ਮਟ੍ਠਕੁਣ੍ਡਲੀਵਤ੍ਥੁ

੨. **ਮਨੋਪੁਬ੍ਬਙ੍ਗਮਾ ਧਮ੍ਮਾ**ਤਿ ਦੁਤਿਯਗਾਥਾਪਿ ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂਯੇਵ ਮਟ੍ਠਕੁਣ੍ਡਲਿਂ ਆਰਬ੍ਭ ਭਾਸਿਤਾ।

ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਕਿਰ ਅਦਿਨ੍ਨਪੁਬ੍ਬਕੋ ਨਾਮ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਅਹੋਸਿ। ਤੇਨ ਕਸ੍ਸਚਿ ਕਿਞ੍ਚਿ ਨ ਦਿਨ੍ਨਪੁਬ੍ਬਂ, ਤੇਨ ਤਂ ''ਅਦਿਨ੍ਨਪੁਬ੍ਬਕੋ''ਤ੍ਵੇਵ ਸਞ੍ਜਾਨਿਂਸੁ। ਤਸ੍ਸ ਏਕਪੁਤ੍ਤਕੋ ਅਹੋਸਿ ਪਿਯੋ ਮਨਾਪੋ। ਅਥਸ੍ਸ ਪਿਲਨ੍ਧਨਂ ਕਾਰੇਤੁਕਾਮੋ ''ਸਚੇ ਸੁਵਣ੍ਣਕਾਰੇ ਕਾਰੇਸ੍ਸਾਮਿ, ਭਤ੍ਤਵੇਤਨਂ ਦਾਤਬ੍ਬਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਸਯਮੇਵ ਸੁਵਣ੍ਣਂ ਕੋਟ੍ਟੇਤ੍ਵਾ ਮਟ੍ਠਾਨਿ ਕੁਣ੍ਡਲਾਨਿ ਕਤ੍ਵਾ ਅਦਾਸਿ। ਤੇਨਸ੍ਸ ਪੁਤ੍ਤੋ **ਮਟ੍ਠਕੁਣ੍ਡਲੀ**ਤ੍ਵੇਵ ਪਞ੍ਞਾਯਿਤ੍ਥ। ਤਸ੍ਸ ਸੋਲ਼ਸਵਸ੍ਸਿਕਕਾਲੇ ਪਣ੍ਡੁਰੋਗੋ ਉਦਪਾਦਿ। ਤਸ੍ਸ ਮਾਤਾ ਪੁਤ੍ਤਂ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ, ''ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ, ਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਤੇ ਰੋਗੋ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋ, ਤਿਕਿਚ੍ਛਾਪੇਹਿ ਨ''ਨ੍ਤਿ ਆਹ। ''ਭੋਤਿ ਸਚੇ ਵੇਜ੍ਜਂ ਆਨੇਸ੍ਸਾਮਿ, ਭਤ੍ਤਵੇਤਨਂ ਦਾਤਬ੍ਬਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ; ਕਿਂ ਤ੍ਵਂ ਮਮ ਧਨਚ੍ਛੇਦਂ ਨ ਓਲੋਕੇਸ੍ਸਸੀ''ਤਿ? ''ਅਥ ਨਂ ਕਿਂ ਕਰਿਸ੍ਸਸਿ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ''ਤਿ? ''ਯਥਾ ਮੇ ਧਨਚ੍ਛੇਦੋ ਨ ਹੋਤਿ, ਤਥਾ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ। ਸੋ ਵੇਜ੍ਜਾਨਂ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ''ਅਸੁਕਰੋਗਸ੍ਸ ਨਾਮ ਤੁਮ੍ਹੇ ਕਿਂ ਭੇਸਜ੍ਜਂ ਕਰੋਥਾ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਤੇ ਯਂ ਵਾ ਤਂ ਵਾ ਰੁਕ੍ਖਤਚਾਦਿਂ ਆਚਿਕ੍ਖਨ੍ਤਿ। ਸੋ ਤਮਾਹਰਿਤ੍ਵਾ ਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਭੇਸਜ੍ਜਂ ਕਰੋਤਿ। ਤਂ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸੇਵਸ੍ਸ ਰੋਗੋ ਬਲਵਾ ਅਹੋਸਿ, ਅਤੇਕਿਚ੍ਛਭਾਵਂ ਉਪਾਗਮਿ। ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਤਸ੍ਸ ਦੁਬ੍ਬਲਭਾਵਂ ਞਤ੍ਵਾ ਏਕਂ ਵੇਜ੍ਜਂ ਪਕ੍ਕੋਸਿ। ਸੋ ਤਂ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾਵ ''ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਏਕਂ ਕਿਚ੍ਚਂ ਅਤ੍ਥਿ, ਅਞ੍ਞਂ ਵੇਜ੍ਜਂ ਪਕ੍ਕੋਸਿਤ੍ਵਾ ਤਿਕਿਚ੍ਛਾਪੇਹੀ''ਤਿ ਤਂ ਪਹਾਯ ਨਿਕ੍ਖਮਿ। ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਤਸ੍ਸ ਮਰਣਸਮਯਂ ਞਤ੍ਵਾ ''ਇਮਸ੍ਸ ਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਾਯ ਆਗਤਾ ਅਨ੍ਤੋਗੇਹੇ ਸਾਪਤੇਯ੍ਯਂ ਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਬਹਿ ਨਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਪੁਤ੍ਤਂ ਨੀਹਰਿਤ੍ਵਾ ਬਹਿਆਲ਼ਿਨ੍ਦੇ ਨਿਪਜ੍ਜਾਪੇਸਿ।

ਤਂ ਦਿਵਸਂ ਭਗਵਾ ਬਲਵਪਚ੍ਚੂਸਸਮਯੇ ਮਹਾਕਰੁਣਾਸਮਾਪਤ੍ਤਿਤੋ ਵੁਟ੍ਠਾਯ ਪੁਬ੍ਬਬੁਦ੍ਧੇਸੁ ਕਤਾਧਿਕਾਰਾਨਂ ਉਸ੍ਸਨ੍ਨਕੁਸਲਮੂਲਾਨਂ ਵੇਨੇਯ੍ਯਬਨ੍ਧਵਾਨਂ ਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ ਬੁਦ੍ਧਚਕ੍ਖੁਨਾ ਲੋਕਂ ਵੋਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਦਸਸਹਸ੍ਸਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ੇਸੁ ਞਾਣਜਾਲਂ ਪਤ੍ਥਰਿ। ਮਟ੍ਠਕੁਣ੍ਡਲੀ ਬਹਿਆਲ਼ਿਨ੍ਦੇ ਨਿਪਨ੍ਨਾਕਾਰੇਨੇਵ ਤਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤੋ ਪਞ੍ਞਾਯਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤੋਗੇਹਾ ਨੀਹਰਿਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਨਿਪਜ੍ਜਾਪਿਤਭਾਵਂ ਞਤ੍ਵਾ ''ਅਤ੍ਥਿ ਨੁ ਖੋ ਮਯ੍ਹਂ ਏਤ੍ਥ ਗਤਪਚ੍ਚਯੇਨ ਅਤ੍ਥੋ''ਤਿ ਉਪਧਾਰੇਨ੍ਤੋ ਇਦਂ ਅਦ੍ਦਸ – ਅਯਂ ਮਾਣਵੋ ਮਯਿ ਚਿਤ੍ਤਂ ਪਸਾਦੇਤ੍ਵਾ ਕਾਲਂ ਕਤ੍ਵਾ ਤਾਵਤਿਂਸਦੇਵਲੋਕੇ ਤਿਂਸਯੋਜਨਿਕੇ ਕਨਕਵਿਮਾਨੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਸ੍ਸਤਿ, ਅਚ੍ਛਰਾਸਹਸ੍ਸਪਰਿਵਾਰੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋਪਿ ਤਂ ਝਾਪੇਤ੍ਵਾ ਰੋਦਨ੍ਤੋ ਆਲ਼ਾਹਨੇ ਵਿਚਰਿਸ੍ਸਤਿ। ਦੇਵਪੁਤ੍ਤੋ ਤਿਗਾਵੁਤਪ੍ਪਮਾਣਂ ਸਟ੍ਠਿਸਕਟਭਾਰਾਲਙ੍ਕਾਰਪਟਿਮਣ੍ਡਿਤਂ ਅਚ੍ਛਰਾਸਹਸ੍ਸਪਰਿਵਾਰਂ ਅਤ੍ਤਭਾਵਂ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ''ਕੇਨ ਨੁ ਖੋ ਕਮ੍ਮੇਨ ਮਯਾ ਅਯਂ ਸਿਰਿਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿ ਲਦ੍ਧਾ''ਤਿ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਮਯਿ ਚਿਤ੍ਤਪ੍ਪਸਾਦੇਨ ਲਦ੍ਧਭਾਵਂ ਞਤ੍ਵਾ ''ਅਯਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਧਨਚ੍ਛੇਦਭਯੇਨ ਮਮ ਭੇਸਜ੍ਜਮਕਤ੍ਵਾ ਇਦਾਨਿ ਆਲ਼ਾਹਨਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਰੋਦਤਿ, ਵਿਪ੍ਪਕਾਰਪ੍ਪਤ੍ਤਂ ਨਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਪਿਤਰਿ ਰੋਦਨ੍ਤੇ ਮਟ੍ਠਕੁਣ੍ਡਲਿਵਣ੍ਣੇਨ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਆਲ਼ਾਹਨਸ੍ਸਾਵਿਦੂਰੇ ਨਿਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਰੋਦਿਸ੍ਸਤਿ। ਅਥ ਨਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ''ਕੋਸਿ ਤ੍ਵ''ਨ੍ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਸ੍ਸਤਿ। ''ਅਹਂ ਤੇ ਪੁਤ੍ਤੋ ਮਟ੍ਠਕੁਣ੍ਡਲੀ''ਤਿ ਆਚਿਕ੍ਖਿਸ੍ਸਤਿ। ''ਕੁਹਿਂ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋਸੀ''ਤਿ? ''ਤਾਵਤਿਂਸਭਵਨੇ''ਤਿ। ''ਕਿਂ ਕਮ੍ਮਂ ਕਤ੍ਵਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਮਯਿ ਚਿਤ੍ਤਪ੍ਪਸਾਦੇਨ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਭਾਵਂ ਆਚਿਕ੍ਖਿਸ੍ਸਤਿ। ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ''ਤੁਮ੍ਹੇਸੁ ਚਿਤ੍ਤਂ ਪਸਾਦੇਤ੍ਵਾ ਸਗ੍ਗੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋ ਨਾਮ ਅਤ੍ਥੀ''ਤਿ ਮਂ ਪੁਚ੍ਛਿਸ੍ਸਤਿ। ਅਥਸ੍ਸਾਹਂ ''ਏਤ੍ਤਕਾਨਿ

ਸਤਾਨਿ ਵਾ ਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਵਾ ਸਤਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਵਾਤਿ ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਗਣਨਾ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤੁਂ''ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਪਦੇ ਗਾਥਂ ਭਾਸਿਸ੍ਸਾਮਿ। ਗਾਥਾਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਚਤੁਰਾਸੀਤਿਯਾ ਪਾਣਸਹਸ੍ਸਾਨਂ ਧਮ੍ਮਾਭਿਸਮਯੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਮਟ੍ਠਕੁਣ੍ਡਲੀ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ। ਤਥਾ ਅਦਿਨ੍ਨਪੁਬ੍ਬਕੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ। ਇਤਿ ਇਮਂ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਮਹਾਧਮ੍ਮਾਭਿਸਮਯੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀਤਿ ਦਿਸ੍ਵਾ ਪੁਨਦਿਵਸੇ ਕਤਸਰੀਰਪਟਿਜਗ੍ਗਨੋ ਮਹਾਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਪਰਿਵੁਤੋ ਸਾਵਤ੍ਥਿਂ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬੇਨ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸ੍ਸ ਗੇਹਦ੍ਵਾਰਂ ਗਤੋ।

ਤਸ੍ਮਿਂ ਖਣੇ ਮਟ੍ਠਕੁਣ੍ਡਲੀ ਅਨ੍ਤੋਗੇਹਾਭਿਮੁਖੋ ਨਿਪਨ੍ਨੋ ਹੋਤਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਸਤ੍ਥਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਪਸ੍ਸਨਭਾਵਂ ਞਤ੍ਵਾ ਏਕਂ ਰਸ੍ਮਿਂ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਸਿ। ਮਾਣਵੋ ''ਕਿਂ ਓਭਾਸੋ ਨਾਮੇਸੋ''ਤਿ ਪਰਿਵਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਨਿਪਨ੍ਨੋਵ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਦਿਸ੍ਵਾ, ''ਅਨ੍ਧਬਾਲਪਿਤਰਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਏਵਰੂਪਂ ਬੁਦ੍ਧਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਕਾਯਵੇਯ੍ਯਾਵਟਿਕਂ ਵਾ ਕਾਤੁਂ ਦਾਨਂ ਵਾ ਦਾਤੁਂ ਧਮ੍ਮਂ ਵਾ ਸੋਤੁਂ ਨਾਲਤ੍ਥਂ, ਇਦਾਨਿ ਮੇ ਹਤ੍ਥਾਪਿ ਅਨਧਿਪਤੇਯ੍ਯਾ, ਅਞ੍ਞਂ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਂ ਨਤ੍ਥੀ''ਤਿ ਮਨਮੇਵ ਪਸਾਦੇਸਿ। ਸਤ੍ਥਾ ''ਅਲਂ ਏਤ੍ਤਕੇਨ ਚਿਤ੍ਤਪ੍ਪਸਾਦੇਨ ਇਮਸ੍ਸਾ''ਤਿ ਪਕ੍ਕਾਮਿ। ਸੋ ਤਥਾਗਤੇ ਚਕ੍ਖੁਪਥਂ ਵਿਜਹਨ੍ਤੇਯੇਵ ਪਸਨ੍ਨਮਨੋ ਕਾਲਂ ਕਤ੍ਵਾ ਸੁਤ੍ਤਪ੍ਪਬੁਦ੍ਧੋ ਵਿਯ ਦੇਵਲੋਕੇ ਤਿਂਸਯੋਜਨਿਕੇ ਕਨਕਵਿਮਾਨੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ।

ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋਪਿਸ੍ਸ ਸਰੀਰਂ ਝਾਪੇਤ੍ਵਾ ਆਲ਼ਾਹਨੇ ਰੋਦਨਪਰਾਯਣੋ ਅਹੋਸਿ, ਦੇਵਸਿਕਂ ਆਲ਼ਾਹਨਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਰੋਦਤਿ – ''ਕਹਂ ਏਕਪੁਤ੍ਤਕ, ਕਹਂ ਏਕਪੁਤ੍ਤਕਾ''ਤਿ। ਦੇਵਪੁਤ੍ਤੋਪਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ, ''ਕੇਨ ਮੇ ਕਮ੍ਮੇਨ ਲਦ੍ਧਾ''ਤਿ ਉਪਧਾਰੇਨ੍ਤੋ ''ਸਤ੍ਥਰਿ ਮਨੋਪਸਾਦੇਨਾ''ਤਿ ਞਤ੍ਵਾ ''ਅਯਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਮਮ ਅਫਾਸੁਕਕਾਲੇ ਭੇਸਜ੍ਜਮਕਾਰੇਤ੍ਵਾ ਇਦਾਨਿ ਆਲ਼ਾਹਨਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਰੋਦਤਿ, ਵਿਪ੍ਪਕਾਰਪ੍ਪਤ੍ਤਮੇਵ ਨਂ ਕਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਮਟ੍ਠਕੁਣ੍ਡਲਿਵਣ੍ਣੇਨ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਆਲ਼ਾਹਨਸ੍ਸਾਵਿਦੂਰੇ ਬਾਹਾ ਪਗ੍ਗਯ੍ਹ ਰੋਦਨ੍ਤੋ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਅਹਂ ਤਾਵ ਪੁਤ੍ਤਸੋਕੇਨ ਰੋਦਾਮਿ, ਏਸ ਕਿਮਤ੍ਥਂ ਰੋਦਤਿ, ਪੁਚ੍ਛਿਸ੍ਸਾਮਿ ਨ''ਨ੍ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

> ''ਅਲਙ੍ਕਤੋ ਮਟ੍ਠਕੁਣ੍ਡਲੀ,
> ਮਾਲਧਾਰੀ ਹਰਿਚਨ੍ਦਨੁਸ੍ਸਦੋ।
> ਬਾਹਾ ਪਗ੍ਗਯ੍ਹ ਕਨ੍ਦਸਿ,
> ਵਨਮਜ੍ਝੇ ਕਿਂ ਦੁਕ੍ਖਿਤੋ ਤੁਵ''ਨ੍ਤਿ॥ (ਵਿ॰ ਵ॰ ੧੨੦੭; ਪੇ॰ ਵ॰ ੧੮੬)।

ਸੋ ਮਾਣਵੋ ਆਹ –

> ''ਸੋਵਣ੍ਣਮਯੋ ਪਭਸ੍ਸਰੋ,
> ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋ ਰਥਪਞ੍ਜਰੋ ਮਮ।
> ਤਸ੍ਸ ਚਕ੍ਕਯੁਗਂ ਨ ਵਿਨ੍ਦਾਮਿ,
> ਤੇਨ ਦੁਕ੍ਖੇਨ ਜਹਾਮਿ ਜੀਵਿਤ''ਨ੍ਤਿ॥ (ਵ॰ ੧੨੦੮; ਪੇ॰ ਵ॰ ੧੮੭)।

ਅਥ ਨਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਆਹ –

> ''ਸੋਵਣ੍ਣਮਯਂ ਮਣਿਮਯਂ,
> ਲੋਹਿਤਕਮਯਂ ਅਥ ਰੂਪਿਯਮਯਂ।
> ਆਚਿਕ੍ਖ ਮੇ ਭਦ੍ਦ ਮਾਣਵ,
> ਚਕ੍ਕਯੁਗਂ ਪਟਿਪਾਦਯਾਮਿ ਤੇ''ਤਿ॥ (ਵਿ॰ ਵ॰ ੧੨੦੯; ਪੇ॰ ਵ॰ ੧੮੮)।

ਤਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਮਾਣਵੋ ‘‘ਅਯਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਭੇਸਜ੍ਜਮਕਤ੍ਵਾ ਪੁਤ੍ਤਪਤਿਰੂਪਕਂ ਮਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਰੋਦਨ੍ਤੋ ‘ਸੁਵਣ੍ਣਾਦਿਮਯਂ ਰਥਚਕ੍ਕਂ ਕਰੋਮੀ’ਤਿ ਵਦਤਿ, ਹੋਤੁ ਨਿਗ੍ਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਾਮਿ ਨ’’ਨ੍ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ‘‘ਕੀਵ ਮਹਨ੍ਤਂ ਮੇ ਚਕ੍ਕਯੁਗਂ ਕਰਿਸ੍ਸਸੀ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ‘‘ਯਾਵ ਮਹਨ੍ਤਂ ਆਕਙ੍ਖਸਿ, ਤਾਵ ਮਹਨ੍ਤਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ‘‘ਚਨ੍ਦਿਮਸੂਰਿਯੇਹਿ ਮੇ ਅਤ੍ਥੋ, ਤੇ ਮੇ ਦੇਹੀ’’ਤਿ ਯਾਚਨ੍ਤੋ ਆਹ –

‘‘ਸੋ ਮਾਣਵੋ ਤਸ੍ਸ ਪਾਵਦਿ,
ਚਨ੍ਦਸੂਰਿਯਾ ਉਭਯੇਤ੍ਥ ਦਿਸ੍ਸਰੇ।
ਸੋਵਣ੍ਣਮਯੋ ਰਥੋ ਮਮ,
ਤੇਨ ਚਕ੍ਕਯੁਗੇਨ ਸੋਭਤੀ’’ਤਿ॥ (ਵਿ॰ ਵ॰ ੧੨੧੦; ਪੇ॰ ਵ॰ ੧੮੯)।

ਅਥ ਨਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਆਹ –

‘‘ਬਾਲੋ ਖੋ ਤ੍ਵਂ ਅਸਿ ਮਾਣਵ,
ਯੋ ਤ੍ਵਂ ਪਤ੍ਥਯਸੇ ਅਪਤ੍ਥਿਯਂ।
ਮਞ੍ਞਾਮਿ ਤੁਵਂ ਮਰਿਸ੍ਸਸਿ,
ਨ ਹਿ ਤ੍ਵਂ ਲਚ੍ਛਸਿ ਚਨ੍ਦਸੂਰਿਯੇ’’ਤਿ॥ (ਵਿ॰ ਵ॰ ੧੨੧੧; ਪੇ॰ ਵ॰ ੧੯੦)।

ਅਥ ਨਂ ਮਾਣਵੋ ਆਹ –

‘‘ਕਿਂ ਪਨ ਪਞ੍ਞਾਯਮਾਨਸ੍ਸਤ੍ਥਾਯ ਰੋਦਨ੍ਤੋ ਬਾਲੋ ਹੋਤਿ, ਉਦਾਹੁ ਅਪਞ੍ਞਾਯਮਾਨਸ੍ਸਤ੍ਥਾਯਾ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ –

‘‘ਗਮਨਾਗਮਨਮ੍ਪਿ ਦਿਸ੍ਸਤਿ,
ਵਣ੍ਣਧਾਤੁ ਉਭਯਤ੍ਥ ਵੀਥਿਯਾ।
ਪੇਤੋ ਕਾਲਕਤੋ ਨ ਦਿਸ੍ਸਤਿ,
ਕੋ ਨਿਧ ਕਨ੍ਦਤਂ ਬਾਲ੍ਯਤਰੋ’’ਤਿ॥ (ਵਿ॰ ਵ॰ ੧੨੧੨; ਪੇ॰ ਵ॰ ੧੯੧)।

ਤਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ‘‘ਯੁਤ੍ਤਂ ਏਸ ਵਦਤੀ’’ਤਿ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾ –

‘‘ਸਚ੍ਚਂ ਖੋ ਵਦੇਸਿ ਮਾਣਵ,
ਅਹਮੇਵ ਕਨ੍ਦਤਂ ਬਾਲ੍ਯਤਰੋ।
ਚਨ੍ਦਂ ਵਿਯ ਦਾਰਕੋ ਰੁਦਂ,
ਪੇਤਂ ਕਾਲਕਤਾਭਿਪਤ੍ਥਯਿ’’ਨ੍ਤਿ॥ (ਵਿ॰ ਵ॰ ੧੨੧੩; ਪੇ॰ ਵ॰ ੧੯੨) –

ਵਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਕਥਾਯ ਨਿਸ੍ਸੋਕੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਮਾਣਵਸ੍ਸ ਥੁਤਿਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਇਮਾ ਗਾਥਾ ਅਭਾਸਿ –

‘‘ਆਦਿਤ੍ਤਂ ਵਤ ਮਂ ਸਨ੍ਤਂ, ਘਤਸਿਤ੍ਤਂਵ ਪਾਵਕਂ।
ਵਾਰਿਨਾ ਵਿਯ ਓਸਿਞ੍ਚਂ, ਸਬ੍ਬਂ ਨਿਬ੍ਬਾਪਯੇ ਦਰਂ॥

‘‘ਅਬ੍ਬਹੀ ਵਤ ਮੇ ਸਲ੍ਲਂ, ਸੋਕਂ ਹਦਯਨਿਸ੍ਸਿਤਂ।
ਯੋ ਮੇ ਸੋਕਪਰੇਤਸ੍ਸ, ਪੁਤ੍ਤਸੋਕਂ ਅਪਾਨੁਦਿ॥

‘‘ਸ੍ਵਾਹਂ ਅਬ੍ਬੂਲ੍ਹਸਲ੍ਲੋਸ੍ਮਿ, ਸੀਤਿਭੂਤੋਸ੍ਮਿ ਨਿਬ੍ਬੁਤੋ।
ਨ ਸੋਚਾਮਿ ਨ ਰੋਦਾਮਿ, ਤਵ ਸੁਤ੍ਵਾਨ ਮਾਣਵਾ’’ਤਿ॥ (ਵਿ॰ ਵ॰ ੧੨੧੪-੧੨੧੬; ਪੇ॰ ਵ॰ ੧੯੩-੧੯੫)।

ਅਥ ਨਂ ‘‘ਕੋ ਨਾਮ ਤ੍ਵ’’ਨ੍ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਨ੍ਤੋ –

‘‘ਦੇਵਤਾਨੁਸਿ ਗਨ੍ਧਬ੍ਬੋ, ਅਦੁ ਸਕ੍ਕੋ ਪੁਰਿਨ੍ਦੋ।
ਕੋ ਵਾ ਤ੍ਵਂ ਕਸ੍ਸ ਵਾ ਪੁਤ੍ਤੋ, ਕਥਂ ਜਾਨੇਮੁ ਤਂ ਮਯ’’ਨ੍ਤਿ॥ (ਵਿ॰ ਵ॰ ੧੨੧੭; ਪੇ॰ ਵ॰ ੧੯੬) –

ਆਹ। ਅਥਸ੍ਸ ਮਾਣਵੋ –

‘‘ਯਞ੍ਚ ਕਨ੍ਦਸਿ ਯਞ੍ਚ ਰੋਦਸਿ,
ਪੁਤ੍ਤਂ ਆਲ਼ਾਹਨੇ ਸਯਂ ਦਹਿਤ੍ਵਾ।
ਸ੍ਵਾਹਂ ਕੁਸਲਂ ਕਰਿਤ੍ਵਾ ਕਮ੍ਮਂ,
ਤਿਦਸਾਨਂ ਸਹਬ੍ਯਤਂ ਗਤੋ’’ਤਿ॥ (ਵਿ॰ ਵ॰ ੧੨੧੮; ਪੇ॰ ਵ॰ ੧੯੭) –

ਆਚਿਕ੍ਖਿ । ਅਥ ਨਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਆਹ –

‘‘ਅਪ੍ਪਂ ਵਾ ਬਹੁਂ ਵਾ ਨਾਦ੍ਦਸਾਮ,
ਦਾਨਂ ਦਦਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸਕੇ ਅਗਾਰੇ।
ਉਪੋਸਥਕਮ੍ਮਂ ਵਾ ਤਾਦਿਸਂ,
ਕੇਨ ਕਮ੍ਮੇਨ ਗਤੋਸਿ ਦੇਵਲੋਕ’’ਨ੍ਤਿ॥ (ਵਿ॰ ਵ॰ ੧੨੧੯; ਪੇ॰ ਵ॰ ੧੯੮)।

ਮਾਣਵੋ ਆਹ –

‘‘ਆਬਾਧਿਕੋਹਂ ਦੁਕ੍ਖਿਤੋ ਗਿਲਾਨੋ,
ਆਤੂਰਰੂਪੋਮ੍ਹਿ ਸਕੇ ਨਿਵੇਸਨੇ।
ਬੁਦ੍ਧਂ ਵਿਗਤਰਜਂ ਵਿਤਿਣ੍ਣਕਙ੍ਖਂ,
ਅਦ੍ਦਕ੍ਖਿਂ ਸੁਗਤਂ ਅਨੋਮਪਞ੍ਞਂ॥

‘‘ਸ੍ਵਾਹਂ ਮੁਦਿਤਧਨੋ ਪਸਨ੍ਨਚਿਤ੍ਤੋ,
ਅਞ੍ਜਲਿਂ ਅਕਰਿਂ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ।
ਤਾਹਂ ਕੁਸਲਂ ਕਰਿਤ੍ਵਾਨ ਕਮ੍ਮਂ,
ਤਿਦਸਾਨਂ ਸਹਬ੍ਯਤਂ ਗਤੋ’’ਤਿ॥ (ਵਿ॰ ਵ॰ ੧੨੨੦-੧੨੨੧; ਪੇ॰ ਵ॰ ੧੯੯-੨੦੦)।

ਤਸ੍ਮਿਂ ਕਥੇਨ੍ਤੇਯੇਵ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸ੍ਸ ਸਕਲਸਰੀਰਂ ਪੀਤਿਯਾ ਪਰਿਪੂਰਿ। ਸੋ ਤਂ ਪੀਤਿਂ ਪਵੇਦੇਨ੍ਤੋ –

‘‘ਅਚ੍ਛਰਿਯਂ ਵਤ ਅਬ੍ਭੁਤਂ ਵਤ,
ਅਞ੍ਜਲਿਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਅਯਮੀਦਿਸੋ ਵਿਪਾਕੋ।
ਅਹਮ੍ਪਿ ਪਮੁਦਿਤਮਨੋ ਪਸਨ੍ਨਚਿਤ੍ਤੋ,

ਅਜ੍ਜੇਵ ਬੁਦ੍ਧਂ ਸਰਣਂ ਵਜਾਮੀ’’ਤਿ॥ (ਵਿ॰ ਵ॰ ੧੨੨੨; ਪੇ॰ ਵ॰ ੨੦੧) –

ਆਹ। ਅਥ ਨਂ ਮਾਣਵੋ –

‘‘ਅਜ੍ਜੇਵ ਬੁਦ੍ਧਂ ਸਰਣਂ ਵਜਾਹਿ,
ਧਮ੍ਮਞ੍ਚ ਸਙ੍ਘਞ੍ਚ ਪਸਨ੍ਨਚਿਤ੍ਤੋ।
ਤਥੇਵ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਾਨਿ ਪਞ੍ਚ,
ਅਖਣ੍ਡਫੁਲ੍ਲਾਨਿ ਸਮਾਦਿਯਸ੍ਸੁ॥

ਪਾਣਾਤਿਪਾਤਾ ਵਿਰਮਸ੍ਸੁ ਖਿਪ੍ਪਂ,
ਲੋਕੇ ਅਦਿਨ੍ਨਂ ਪਰਿਵਜ੍ਜਯਸ੍ਸੁ।
ਅਮਜ੍ਜਪੋ ਮਾ ਚ ਮੁਸਾ ਭਣਾਹਿ,
ਸਕੇਨ ਦਾਰੇਨ ਚ ਹੋਹਿ ਤੁਟ੍ਠੋ’’ਤਿ॥ (ਵਿ॰ ਵ॰ ੧੨੨੩-੧੨੨੪; ਪੇ॰ ਵ॰ ੨੦੨-੨੦੩) –

ਆਹ । ਸੋ ‘‘ਸਾਧੂ’’ਤਿ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਇਮਾ ਗਾਥਾ ਅਭਾਸਿ –

‘‘ਅਤ੍ਥਕਾਮੋਸਿ ਮੇ ਯਕ੍ਖ, ਹਿਤਕਾਮੋਸਿ ਦੇਵਤੇ।
ਕਰੋਮਿ ਤੁਯ੍ਹਂ ਵਚਨਂ, ਤ੍ਵਂਸਿ ਆਚਰਿਯੋ ਮਮ॥

‘‘ਉਪੇਮਿ ਸਰਣਂ ਬੁਦ੍ਧਂ, ਧਮ੍ਮਞ੍ਚਾਪਿ ਅਨੁਤ੍ਤਰਂ।
ਸਙ੍ਘਞ੍ਚ ਨਰਦੇਵਸ੍ਸ, ਗਚ੍ਛਾਮਿ ਸਰਣਂ ਅਹਂ॥

‘‘ਪਾਣਾਤਿਪਾਤਾ ਵਿਰਮਾਮਿ ਖਿਪ੍ਪਂ,
ਲੋਕੇ ਅਦਿਨ੍ਨਂ ਪਰਿਵਜ੍ਜਯਾਮਿ।
ਅਮਜ੍ਜਪੋ ਨੋ ਚ ਮੁਸਾ ਭਣਾਮਿ,
ਸਕੇਨ ਦਾਰੇਨ ਚ ਹੋਮਿ ਤੁਟ੍ਠੋ’’ਤਿ॥ (ਵਿ॰ ਵ॰ ੧੨੨੫-੧੨੨੭; ਪੇ॰ ਵ॰ ੨੦੪-੨੦੬)।

ਅਥ ਨਂ ਦੇਵਪੁਤ੍ਤੋ, ‘‘ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ, ਤੇ ਗੇਹੇ ਬਹੁਂ ਧਨਂ ਅਤ੍ਥਿ, ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਦਾਨਂ ਦੇਹਿ, ਧਮ੍ਮਂ ਸੁਣਾਹਿ, ਪਞ੍ਹਂ ਪੁਚ੍ਛਾਹੀ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥੇਵ ਅਨ੍ਤਰਧਾਯਿ।

ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋਪਿ ਗੇਹਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਿਂ ਆਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ, ‘‘ਭਦ੍ਦੇ, ਅਹਂ ਅਜ੍ਜ ਸਮਣਂ ਗੋਤਮਂ ਨਿਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਹਂ ਪੁਚ੍ਛਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਸਕ੍ਕਾਰਂ ਕਰੋਹੀ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਵਿਹਾਰਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਨੇਵ ਅਭਿਵਾਦੇਤ੍ਵਾ ਨ ਪਟਿਸਨ੍ਥਾਰਂ ਕਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਠਿਤੋ, ‘‘ਭੋ ਗੋਤਮ, ਅਧਿਵਾਸੇਹਿ ਅਜ੍ਜਤਨਾਯ ਭਤ੍ਤਂ ਸਦ੍ਧਿਂ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੇਨਾ’’ਤਿ ਆਹ। ਸਤ੍ਥਾ ਅਧਿਵਾਸੇਸਿ। ਸੋ ਸਤ੍ਥੁ ਅਧਿਵਾਸਨਂ ਵਿਦਿਤ੍ਵਾ ਵੇਗੇਨਾਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਕੇ ਨਿਵੇਸਨੇ ਪਣੀਤਂ ਖਾਦਨੀਯਂ ਭੋਜਨੀਯਞ੍ਚ ਪਟਿਯਾਦਾਪੇਸਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਪਰਿਵੁਤੋ ਤਸ੍ਸ ਗੇਹਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਾਸਨੇ ਨਿਸੀਦਿ। ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਸਕ੍ਕਚ੍ਚਂ ਪਰਿਵਿਸਿ, ਮਹਾਜਨੋ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿ। ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿਕੇਨ ਕਿਰ ਤਥਾਗਤੇ ਨਿਮਨ੍ਤਿਤੇ ਦ੍ਵੇ ਜਨਕਾਯਾ ਸਨ੍ਨਿਪਤਨ੍ਤਿ ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿਕਾ ‘‘ਅਜ੍ਜ ਸਮਣਂ ਗੋਤਮਂ ਪਞ੍ਹਂ ਪੁਚ੍ਛਨਾਯ ਵਿਹੇਠਿਯਮਾਨਂ ਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸਾਮਾ’’ਤਿ ਸਨ੍ਨਿਪਤਨ੍ਤਿ, ਸਮ੍ਮਾਦਿਟ੍ਠਿਕਾ ‘‘ਅਜ੍ਜ ਬੁਦ੍ਧਵਿਸਯਂ ਬੁਦ੍ਧਲੀਲ਼ਂ ਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸਾਮਾ’’ਤਿ ਸਨ੍ਨਿਪਤਨ੍ਤਿ। ਅਥ ਖੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਕਤਭਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚਂ ਤਥਾਗਤਮੁਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਨੀਚਾਸਨੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਪਞ੍ਹਂ ਪੁਚ੍ਛਿ – ‘‘ਭੋ ਗੋਤਮ, ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਦਾਨਂ ਅਦਤ੍ਵਾ ਪੂਜਂ ਅਕਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਂ ਅਸੁਤ੍ਵਾ ਉਪੋਸਥਵਾਸਂ ਅਵਸਿਤ੍ਵਾ ਕੇਵਲਂ ਮਨੋਪਸਾਦਮਤ੍ਤੇਨੇਵ ਸਗ੍ਗੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾ ਨਾਮ ਹੋਨ੍ਤੀ’’ਤਿ? ‘‘ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ,

ਕਸ੍ਮਾ ਮਂ ਪੁਚ੍ਛਸਿ, ਨਨੁ ਤੇ ਪੁਤ੍ਤੇਨ ਮਟ੍ਠਕੁਣ੍ਡਲਿਨਾ ਮਯਿ ਮਨਂ ਪਸਾਦੇਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਗ੍ਗੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਭਾਵੋ ਕਥਿਤੋ''ਤਿ? ''ਕਦਾ, ਭੋ ਗੋਤਮਾ''ਤਿ? ਨਨੁ ਤ੍ਵਂ ਅਜ੍ਜ ਸੁਸਾਨਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਕਨ੍ਦਨ੍ਤੋ ਅਵਿਦੂਰੇ ਬਾਹਾ ਪਗ੍ਗਯ੍ਹ ਕਨ੍ਦਨ੍ਤਂ ਏਕਂ ਮਾਣਵਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਅਲਙ੍ਕਤੋ ਮਟ੍ਠਕੁਣ੍ਡਲੀ, ਮਾਲਧਾਰੀ ਹਰਿਚਨ੍ਦਨੁਸ੍ਸਦੋ''ਤਿ ਦ੍ਵੀਹਿ ਜਨੇਹਿ ਕਥਿਤਕਥਂ ਪਕਾਸੇਨ੍ਤੋ ਸਬ੍ਬਂ ਮਟ੍ਠਕੁਣ੍ਡਲਿਵਤ੍ਥੁਂ ਕਥੇਸਿ। ਤੇਨੇਵੇਤਂ ਬੁਦ੍ਧਭਾਸਿਤਂ ਨਾਮ ਜਾਤਂ।

ਤਂ ਕਥੇਤ੍ਵਾ ਚ ਪਨ ''ਨ ਖੋ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ, ਏਕਸਤਂ ਵਾ ਨ ਦ੍ਵੇਸਤਂ, ਅਥ ਖੋ ਮਯਿ ਮਨਂ ਪਸਾਦੇਤ੍ਵਾ ਸਗ੍ਗੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾਨਂ ਗਣਨਾ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥੀ''ਤਿ ਆਹ। ਅਥ ਮਹਾਜਨੋ ਨ ਨਿਬ੍ਬੇਮਤਿਕੋ ਹੋਤਿ, ਅਥਸ੍ਸ ਅਨਿਬ੍ਬੇਮਤਿਕਭਾਵਂ ਵਿਦਿਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾ ''ਮਟ੍ਠਕੁਣ੍ਡਲਿਦੇਵਪੁਤ੍ਤੋ ਵਿਮਾਨੇਨੇਵ ਸਦ੍ਧਿਂ ਆਗਚ੍ਛਤੂ''ਤਿ ਅਧਿਟ੍ਠਾਸਿ। ਸੋ ਤਿਗਾਵੁਤਪ੍ਪਮਾਣੇਨੇਵ ਦਿਬ੍ਬਾਭਰਣਪਟਿਮਣ੍ਡਿਤੇਨ ਅਤ੍ਤਭਾਵੇਨ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਵਿਮਾਨਤੋ ਓਰੁਯ੍ਹ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਅਥ ਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ''ਤ੍ਵਂ ਇਮਂ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਕਿਂ ਕਮ੍ਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਪਟਿਲਭੀ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਨ੍ਤੋ –

''ਅਭਿਕ੍ਕਨ੍ਤੇਨ ਵਣ੍ਣੇਨ, ਯਾ ਤ੍ਵਂ ਤਿਟ੍ਠਸਿ ਦੇਵਤੇ।
ਓਭਾਸੇਨ੍ਤੀ ਦਿਸਾ ਸਬ੍ਬਾ, ਓਸਧੀ ਵਿਯ ਤਾਰਕਾ।
ਪੁਚ੍ਛਾਮਿ ਤਂ ਦੇਵ ਮਹਾਨੁਭਾਵ, ਮਨੁਸ੍ਸਭੂਤੋ ਕਿਮਕਾਸਿ ਪੁਞ੍ਞ''ਨ੍ਤਿ॥ –

ਗਾਥਮਾਹ। ''ਦੇਵਪੁਤ੍ਤੋ ਅਯਂ ਮੇ, ਭਨ੍ਤੇ, ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿ ਤੁਮ੍ਹੇਸੁ ਚਿਤ੍ਤਂ ਪਸਾਦੇਤ੍ਵਾ ਲਦ੍ਧਾ''ਤਿ। ''ਮਯਿ ਚਿਤ੍ਤਂ ਪਸਾਦੇਤ੍ਵਾ ਲਦ੍ਧਾ ਤੇ''ਤਿ? ''ਆਮ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ। ਮਹਾਜਨੋ ਦੇਵਪੁਤ੍ਤਂ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ''ਅਚ੍ਛਰਿਯਾ ਵਤ, ਭੋ, ਬੁਦ੍ਧਗੁਣਾ, ਅਦਿਨ੍ਨਪੁਬ੍ਬਕਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸ੍ਸ ਨਾਮ ਪੁਤ੍ਤੋ ਅਞ੍ਞਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਪੁਞ੍ਞਂ ਅਕਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਰਿ ਚਿਤ੍ਤਂ ਪਸਾਦੇਤ੍ਵਾ ਏਵਰੂਪਂ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਪਟਿਲਭੀ''ਤਿ ਤੁਟ੍ਠਿਂ ਪਵੇਦੇਸਿ।

ਅਥ ਨੇਸਂ ਕੁਸਲਾਕੁਸਲਕਮ੍ਮਕਰਣੇ ਮਨੋਵ ਪੁਬ੍ਬਙ੍ਗਮੋ, ਮਨੋਵ ਸੇਟ੍ਠੋ। ਪਸਨ੍ਨੇਨ ਹਿ ਮਨੇਨ ਕਤਂ ਕਮ੍ਮਂ ਦੇਵਲੋਕਂ ਮਨੁਸ੍ਸਲੋਕਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਂ ਪੁਗ੍ਗਲਂ ਛਾਯਾਵ ਨ ਵਿਜਹਤੀਤਿ ਇਦਂ ਵਤ੍ਥੁਂ ਕਥੇਤ੍ਵਾ ਅਨੁਸਨ੍ਧਿਂ ਘਟੇਤ੍ਵਾ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪਿਤਮਤ੍ਤਿਕਂ ਸਾਸਨਂ ਰਾਜਮੁਦ੍ਦਾਯ ਲਞ੍ਛਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਧਮ੍ਮਰਾਜਾ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

੨. ''ਮਨੋਪੁਬ੍ਬਙ੍ਗਮਾ ਧਮ੍ਮਾ, ਮਨੋਸੇਟ੍ਠਾ ਮਨੋਮਯਾ।

ਮਨਸਾ ਚੇ ਪਸਨ੍ਨੇਨ, ਭਾਸਤਿ ਵਾ ਕਰੋਤਿ ਵਾ।
ਤਤੋ ਨਂ ਸੁਖਮਨ੍ਵੇਤਿ, ਛਾਯਾਵ ਅਨਪਾਯਿਨੀ''ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ **ਮਨੋ**ਤਿ ਅਵਿਸੇਸੇਨ ਸਬ੍ਬਮ੍ਪਿ ਚਤੁਭੂਮਿਕਚਿਤ੍ਤਂ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਪਨ ਪਦੇ ਨਿਯਮਿਯਮਾਨਂ ਵਵਤ੍ਥਾਪਿਯਮਾਨਂ ਪਰਿਚ੍ਛਿਜ੍ਜਿਯਮਾਨਂ ਅਟ੍ਠਵਿਧਂ ਕਾਮਾਵਚਰਕੁਸਲਚਿਤ੍ਤਂ ਲਬ੍ਭਤਿ। ਵਤ੍ਥੁਵਸੇਨ ਪਨਾਹਰਿਯਮਾਨਂ ਤਤੋਪਿ ਸੋਮਨਸ੍ਸਸਹਗਤਂ ਞਾਣਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਚਿਤ੍ਤਮੇਵ ਲਬ੍ਭਤਿ। **ਪੁਬ੍ਬਙ੍ਗਮਾ**ਤਿ ਤੇਨ ਪਠਮਗਾਮਿਨਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਾ। **ਧਮ੍ਮਾ**ਤਿ ਵੇਦਨਾਦਯੋ ਤਯੋ ਖਨ੍ਧਾ। ਏਤੇ ਹਿ ਉਪ੍ਪਾਦਪਚ੍ਚਯਟ੍ਠੇਨ ਸੋਮਨਸ੍ਸਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਮਨੋ ਪੁਬ੍ਬਙ੍ਗਮੋ ਏਤੇਸਨ੍ਤਿ **ਮਨੋਪੁਬ੍ਬਙ੍ਗਮਾ** ਨਾਮ। ਯਥਾ ਹਿ ਬਹੂਸੁ ਏਕਤੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਮਹਾਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਚੀਵਰਦਾਨਾਦੀਨਿ ਵਾ ਉਲ੍ਲਾਰਪੂਜਾਧਮ੍ਮਸ੍ਸਵਨਾਦੀਨਿ ਵਾ ਮਾਲਾਗਨ੍ਧਸਕ੍ਕਾਰਕਰਣਾਦੀਨਿ ਵਾ ਪੁਞ੍ਞਾਨਿ ਕਰੋਨ੍ਤੇਸੁ ''ਕੋ ਏਤੇਸਂ ਪੁਬ੍ਬਙ੍ਗਮੋ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਯੋ ਤੇਸਂ ਪਚ੍ਚਯੋ ਹੋਤਿ, ਯਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਤੇ ਤਾਨਿ ਪੁਞ੍ਞਾਨਿ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਸੋ ਤਿਸ੍ਸੋ ਵਾ ਫੁਸ੍ਸੋ ਵਾ ਤੇਸਂ ਪੁਬ੍ਬਙ੍ਗਮੋਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਏਵਂਸਮ੍ਪਦਮਿਦਂ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਇਤਿ ਉਪ੍ਪਾਦਪਚ੍ਚਯਟ੍ਠੇਨ ਮਨੋ ਪੁਬ੍ਬਙ੍ਗਮੋ ਏਤੇਸਨ੍ਤਿ ਮਨੋਪੁਬ੍ਬਙ੍ਗਮਾ। ਨ ਹਿ ਤੇ ਮਨੇ ਅਨੁਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤੇ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿਤੁਂ ਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਿ, ਮਨੋ ਪਨ ਏਕਚ੍ਚੇਸੁ ਚੇਤਸਿਕੇਸੁ ਅਨੁਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤੇਸੁਪਿ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿਯੇਵ। ਏਵਂ ਅਧਿਪਤਿਵਸੇਨ ਪਨ ਮਨੋ ਸੇਟ੍ਠੋ ਏਤੇਸਨ੍ਤਿ **ਮਨੋਸੇਟ੍ਠਾ**। ਯਥਾ ਹਿ ਗਣਾਦੀਨਂ ਅਧਿਪਤਿ ਪੁਰਿਸੋ ਗਣਸੇਟ੍ਠੋ

ਸੇਣਿਸੇਟ੍ਠੋਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਤਥਾ ਤੇਸਮ੍ਪਿ ਮਨੋਵ ਸੇਟ੍ਠੋ। ਯਥਾ ਪਨ ਸੁਵਣ੍ਣਾਦੀਹਿ ਨਿਪ੍ਫਾਦਿਤਾਨਿ ਭਣ੍ਡਾਨਿ ਸੁਵਣ੍ਣਮਯਾਦੀਨਿ ਨਾਮ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਤਥਾ ਏਤੇਪਿ ਮਨਤੋ ਨਿਪ੍ਫਨ੍ਨਤ੍ਤਾ **ਮਨੋਮਯਾ** ਨਾਮ।

ਪਸਨ੍ਨੇਨਾਤਿ ਅਨਭਿਜ੍ਝਾਦੀਹਿ ਗੁਣੇਹਿ ਪਸਨ੍ਨੇਨ। **ਭਾਸਤਿ ਵਾ ਕਰੋਤਿ** ਵਾਤਿ ਏਵਰੂਪੇਨ ਮਨੇਨ ਭਾਸਨ੍ਤੋ ਚਤੁਬ੍ਬਿਧਂ ਵਚੀਸੁਚਰਿਤਮੇਵ ਭਾਸਤਿ, ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਤਿਵਿਧਂ ਕਾਯਸੁਚਰਿਤਮੇਵ ਕਰੋਤਿ, ਅਭਾਸਨ੍ਤੋ ਅਕਰੋਨ੍ਤੋ ਤਾਯ ਅਨਭਿਜ੍ਝਾਦੀਹਿ ਪਸਨ੍ਨਮਾਨਸਤਾਯ ਤਿਵਿਧਂ ਮਨੋਸੁਚਰਿਤਂ ਪੂਰੇਤਿ। ਏਵਮਸ੍ਸ ਦਸ ਕੁਸਲਕਮ੍ਮਪਥਾ ਪਾਰਿਪੂਰਿਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ।

ਤਤੋ ਨਂ ਸੁਖਮਨ੍ਵੇਤੀਤਿ ਤਤੋ ਤਿਵਿਧਸੁਚਰਿਤਤੋ ਨਂ ਪੁਗ੍ਗਲਂ ਸੁਖ ਮਨ੍ਵੇਤਿ। ਇਧ ਤੇਭੂਮਿਕਮ੍ਪਿ ਕੁਸਲਂ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਂ, ਤਸ੍ਮਾ ਤੇਭੂਮਿਕਸੁਚਰਿਤਾਨੁਭਾਵੇਨ ਸੁਗਤਿਭਵੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਂ ਪੁਗ੍ਗਲਂ, ਦੁਗ੍ਗਤਿਯਂ ਵਾ ਸੁਖਾਨੁਭਵਨਟ੍ਠਾਨੇ ਠਿਤਂ ਕਾਯਵਤ੍ਥੁਕਮ੍ਪਿ ਇਤਰਵਤ੍ਥੁਕਮ੍ਪਿ ਅਵਤ੍ਥੁਕਮ੍ਪੀਤਿ ਕਾਯਿਕਚੇਤਸਿਕਂ ਵਿਪਾਕਸੁਖਂ ਅਨੁਗਚ੍ਛਤਿ, ਨ ਵਿਜਹਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਯਥਾ ਕਿਂ? **ਛਾਯਾਵ ਅਨਪਾਯਿਨੀ**ਤਿ ਯਥਾ ਹਿ ਛਾਯਾ ਨਾਮ ਸਰੀਰਪ੍ਪਟਿਬਦ੍ਧਾ ਸਰੀਰੇ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਤਿਟ੍ਠਨ੍ਤੇ ਤਿਟ੍ਠਤਿ , ਨਿਸੀਦਨ੍ਤੇ ਨਿਸੀਦਤਿ, ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ, ''ਸਣ੍ਹੇਨ ਵਾ ਫਰੁਸੇਨ ਵਾ ਨਿਵਤ੍ਤਾਹੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਵਾ ਪੋਥੇਤ੍ਵਾ ਵਾ ਨਿਵਤ੍ਤਾਪੇਤੁਂ। ਕਸ੍ਮਾ? ਸਰੀਰਪ੍ਪਟਿਬਦ੍ਧਤ੍ਤਾ। ਏਵਮੇਵ ਇਮੇਸਂ ਦਸਨ੍ਨਂ ਕੁਸਲਕਮ੍ਮਪਥਾਨਂ ਆਚਿਣ੍ਣਸਮਾਚਿਣ੍ਣਕੁਸਲਮੂਲਿਕਂ ਕਾਮਾਵਚਰਾਦਿਭੇਦਂ ਕਾਯਿਕਚੇਤਸਿਕਸੁਖਂ ਗਤਗਤਟ੍ਠਾਨੇ ਅਨਪਾਯਿਨੀ ਛਾਯਾ ਵਿਯ ਹੁਤ੍ਵਾ ਨ ਵਿਜਹਤੀਤਿ।

ਗਾਥਾਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਚਤੁਰਾਸੀਤਿਯਾ ਪਾਣਸਹਸ੍ਸਾਨਂ ਧਮ੍ਮਾਭਿਸਮਯੋ ਅਹੋਸਿ, ਮਟ੍ਠਕੁਣ੍ਡਲਿਦੇਵਪੁਤ੍ਤੋ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਹਿ, ਤਥਾ ਅਦਿਨ੍ਨਪੁਬ੍ਬਕੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ। ਸੋ ਤਾਵਮਹਨ੍ਤਂ ਵਿਭਵਂ ਬੁਦ੍ਧਸਾਸਨੇ ਵਿਪ੍ਪਕਿਰੀਤਿ।

ਮਟ੍ਠਕੁਣ੍ਡਲੀਵਤ੍ਥੁ ਦੁਤਿਯਂ।

੩. ਤਿਸ੍ਸਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ

ਅਕ੍ਕੋਚ੍ਛਿ ਮਨ੍ਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਤਿਸ੍ਸਤ੍ਥੇਰਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਸੋ ਕਿਰਾਯਸ੍ਮਾ ਤਿਸ੍ਸਤ੍ਥੇਰੋ ਭਗਵਤੋ ਪਿਤੁਚ੍ਛਾਪੁਤ੍ਤੋ ਅਹੋਸਿ, ਮਹਲ੍ਲਕਕਾਲੇ ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾ ਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਲਾਭਸਕ੍ਕਾਰਂ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤੋ ਥੂਲਸਰੀਰੋ ਆਕੋਟਿਤਪਚ੍ਚਾਕੋਟਿਤੇਹਿ ਚੀਵਰੇਹਿ ਨਿਵਾਸੇਤ੍ਵਾ ਯੇਭੁਯ੍ਯੇਨ ਵਿਹਾਰਮਜ੍ਝੇ ਉਪਟ੍ਠਾਨਸਾਲਾਯਂ ਨਿਸੀਦਤਿ। ਤਥਾਗਤਂ ਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਾਯ ਆਗਤਾ ਆਗਨ੍ਤੁਕਭਿਕ੍ਖੂ ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਏਕੋ ਮਹਾਥੇਰੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਸਞ੍ਞਾਯ ਤਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਵਤ੍ਤਂ ਆਪੁਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਪਾਦਸਮ੍ਬਾਹਨਾਦੀਨਿ ਆਪੁਚ੍ਛਨ੍ਤਿ। ਸੋ ਤੁਣ੍ਹੀ ਅਹੋਸਿ। ਅਥ ਨਂ ਏਕੋ ਦਹਰਭਿਕ੍ਖੁ ''ਕਤਿਵਸ੍ਸਾ ਤੁਮ੍ਹੇ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ''ਵਸ੍ਸਂ ਨਤ੍ਥਿ, ਮਹਲ੍ਲਕਕਾਲੇ ਪਬ੍ਬਜਿਤਾ ਮਯ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ, ''ਆਵੁਸੋ, ਦੁਬ੍ਬਿਨੀਤ, ਮਹਲ੍ਲਕ , ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਮਾਣਂ ਨ ਜਾਨਾਸਿ, ਏਤ੍ਤਕੇ ਮਹਾਥੇਰੇ ਦਿਸ੍ਵਾ ਸਾਮੀਚਿਕਮ੍ਮਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਨ ਕਰੋਸਿ, ਵਤ੍ਤੇ ਆਪੁਚ੍ਛਿਯਮਾਨੇ ਤੁਣ੍ਹੀ ਹੋਸਿ, ਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਤੇ ਨਤ੍ਥੀ''ਤਿ ਅਚ੍ਛਰਂ ਪਹਰਿ। ਸੋ ਖਤ੍ਤਿਯਮਾਨਂ ਜਨੇਤ੍ਵਾ ''ਤੁਮ੍ਹੇ ਕਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਆਗਤਾ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ''ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ''ਮਂ ਪਨ 'ਕੋ ਏਸੋ'ਤਿ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਥ, ਮੂਲਮੇਵ ਵੋ ਛਿਨ੍ਦਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਰੁਦਨ੍ਤੋ ਦੁਕ੍ਖੀ ਦੁਮ੍ਮਨੋ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਅਗਮਾਸਿ । ਅਥ ਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ''ਕਿਂ ਨੁ ਤ੍ਵਂ ਤਿਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਖੀ ਦੁਮ੍ਮਨੋ ਅਸ੍ਸੁਮੁਖੋ ਰੋਦਮਾਨੋ ਆਗਤੋਸੀ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਤੇਪਿ ਭਿਕ੍ਖੂ ''ਏਸ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਕਿਞ੍ਚਿ ਆਲੋਲਂ ਕਰੇਯ੍ਯਾ''ਤਿ ਤੇਨੇਵ ਸਦ੍ਧਿਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸੀਦਿਂਸੁ। ਸੋ ਸਤ੍ਥਾਰਾ ਪੁਚ੍ਛਿਤੋ ''ਇਮੇ ਮਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਿਕ੍ਖੂ ਅਕ੍ਕੋਸਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਆਹ। ''ਕਹਂ ਪਨ ਤ੍ਵਂ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋਸੀ''ਤਿ? ''ਵਿਹਾਰਮਜ੍ਝੇ ਉਪਟ੍ਠਾਨਸਾਲਾਯਂ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ। ''ਇਮੇ ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਾ ਦਿਟ੍ਠਾ''ਤਿ? ''ਆਮ, ਦਿਟ੍ਠਾ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ। ''ਕਿਂ ਉਟ੍ਠਾਯ ਤੇ ਪਚ੍ਚੁਗ੍ਗਮਨਂ ਕਤ''ਨ੍ਤਿ? ''ਨ ਕਤਂ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ। ''ਪਰਿਕ੍ਖਾਰਗ੍ਗਹਣਂ ਆਪੁਚ੍ਛਿਤ''ਨ੍ਤਿ? ''ਨਾਪੁਚ੍ਛਿਤਂ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ। ''ਵਤ੍ਤਂ ਵਾ ਪਾਨੀਯਂ ਵਾ ਆਪੁਚ੍ਛਿਤ''ਨ੍ਤਿ। ''ਨਾਪੁਚ੍ਛਿਤਂ ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ? ''ਆਸਨਂ ਨੀਹਰਿਤ੍ਵਾ ਅਭਿਵਾਦੇਤ੍ਵਾ ਪਾਦਸਮ੍ਬਾਹਨਂ ਕਤ''ਨ੍ਤਿ? ''ਨ ਕਤਂ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ। ''ਤਿਸ੍ਸ ਮਹਲ੍ਲਕਭਿਕ੍ਖੂਨਂ

ਸਬ੍ਬਂ ਏਤਂ ਵਤ੍ਤੁਂ ਕਾਤਬ੍ਬਂ, ਏਤਂ ਵਤ੍ਤੁਂ ਅਕਰੋਨ੍ਤੇਨ ਵਿਹਾਰਮਜ੍ਝੇ ਨਿਸੀਦਿਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਤਵੇਵ ਦੋਸੋ, ਏਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਖਮਾਪੇਹੀ’’ਤਿ? ‘‘ਏਤੇ ਮਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਕ੍ਕੋਸਿਂਸੁ , ਨਾਹਂ ਏਤੇ ਖਮਾਪੇਮੀ’’ਤਿ। ‘‘ਤਿਸ੍ਸ ਮਾ ਏਵਂ ਕਰਿ, ਤਵੇਵ ਦੋਸੋ, ਖਮਾਪੇਹਿ ਨੇ’’ਤਿ? ‘‘ਨ ਖਮਾਪੇਮਿ, ਭਨ੍ਤੇ’’ਤਿ। ਅਥ ਸਤ੍ਥਾ ‘‘ਦੁਬ੍ਬਚੋ ਏਸ, ਭਨ੍ਤੇ’’ਤਿ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ‘‘ਨ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਇਦਾਨੇਵ ਦੁਬ੍ਬਚੋ ਏਸ, ਪੁਬ੍ਬੇਪਿ ਏਸ ਦੁਬ੍ਬਚੋਯੇਵਾ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ‘‘ਇਦਾਨਿ ਤਾਵਸ੍ਸ, ਭਨ੍ਤੇ, ਦੁਬ੍ਬਚਭਾਵੋ ਅਮ੍ਹੇਹਿ ਞਾਤੋ, ਅਤੀਤੇ ਏਸ ਕਿਂ ਅਕਾਸੀ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ‘‘ਤੇਨ ਹਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸੁਣਾਥਾ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਅਤੀਤਮਾਹਰਿ।

ਅਤੀਤੇ ਬਾਰਾਣਸਿਯਂ ਬਾਰਾਣਸਿਰਞ੍ਞੇ ਰਜ੍ਜਂ ਕਾਰੇਨ੍ਤੇ ਦੇਵਿਲੋ ਨਾਮ ਤਾਪਸੋ ਅਟ੍ਠ ਮਾਸੇ ਹਿਮਵਨ੍ਤੇ ਵਸਿਤ੍ਵਾ ਲੋਣਮ੍ਬਿਲਸੇਵਨਤ੍ਥਾਯ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਮਾਸੇ ਨਗਰਮੁਪਨਿਸ੍ਸਾਯ ਵਸਿਤੁਕਾਮੋ ਹਿਮਵਨ੍ਤਤੋ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਨਗਰਦ੍ਵਾਰੇ ਦਾਰਕੇ ਦਿਸ੍ਵਾ ਪੁਚ੍ਛਿ – ‘‘ਇਮਂ ਨਗਰਂ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਪਬ੍ਬਜਿਤਾ ਕਤ੍ਥ ਵਸਨ੍ਤੀ’’ਤਿ? ‘‘ਕੁਮ੍ਭਕਾਰਸਾਲਾਯਂ, ਭਨ੍ਤੇ’’ਤਿ। ਤਾਪਸੋ ਕੁਮ੍ਭਕਾਰਸਾਲਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵਾਰੇ ਠਤ੍ਵਾ ‘‘ਸਚੇ ਤੇ ਭਗ੍ਗਵ ਅਗਰੁ, ਵਸੇਯ੍ਯਾਮ ਏਕਰਤ੍ਤਿਂ ਸਾਲਾਯ’’ਨ੍ਤਿ ਆਹ। ਕੁਮ੍ਭਕਾਰੋ ‘‘ਮਯ੍ਹਂ ਰਤ੍ਤਿਂ ਸਾਲਾਯਂ ਕਿਚ੍ਚਂ ਨਤ੍ਥਿ, ਮਹਤੀ ਸਾਲਾ, ਯਥਾਸੁਖਂ ਵਸਥ, ਭਨ੍ਤੇ’’ਤਿ ਸਾਲਂ ਨਿਯ੍ਯਾਦੇਸਿ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨੇ ਅਪਰੋਪਿ ਨਾਰਦੋ ਨਾਮ ਤਾਪਸੋ ਹਿਮਵਨ੍ਤਤੋ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਕੁਮ੍ਭਕਾਰਂ ਏਕਰਤ੍ਤਿਵਾਸਂ ਯਾਚਿ। ਕੁਮ੍ਭਕਾਰੋ ‘‘ਪਠਮਂ ਆਗਤੋ ਇਮਿਨਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਏਕਤੋ ਵਸਿਤੁਕਾਮੋ ਭਵੇਯ੍ਯ ਵਾ ਨੋ ਵਾ, ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਪਰਿਮੋਚੇਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ‘‘ਸਚੇ, ਭਨ੍ਤੇ, ਪਠਮਂ ਉਪਗਤੋ ਰੋਚੇਸ੍ਸਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਰੁਚਿਯਾ ਵਸਥਾ’’ਤਿ ਆਹ। ਸੋ ਤਮੁਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ‘‘ਸਚੇ ਤੇ, ਆਚਰਿਯ ਅਗਰੁ, ਮਯਞ੍ਚੇਤ੍ਥ ਏਕਰਤ੍ਤਿਂ ਵਸੇਯ੍ਯਾਮਾ’’ਤਿ ਯਾਚਿ। ‘‘ਮਹਤੀ ਸਾਲਾ, ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤੇ ਵਸਾਹੀ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਪੁਰੇਤਰਂ ਪਵਿਟ੍ਠਸ੍ਸ ਦੇਵਿਲਸ੍ਸ ਅਪਰਭਾਗੇ ਨਿਸੀਦਿ। ਉਭੋਪਿ ਸਾਰਣੀਯਕਥਂ ਕਥੇਤ੍ਵਾ ਨਿਪਜ੍ਜਿਂਸੁ।

ਸਯਨਕਾਲੇ ਨਾਰਦੋ ਦੇਵਿਲਸ੍ਸ ਨਿਪਜ੍ਜਨਟ੍ਠਾਨਞ੍ਚ ਦ੍ਵਾਰਞ੍ਚ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾ ਨਿਪਜ੍ਜਿ। ਸੋ ਪਨ ਦੇਵਿਲੋ ਨਿਪਜ੍ਜਮਾਨੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਨਿਪਜ੍ਜਨਟ੍ਠਾਨੇ ਅਨਿਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵਾਰਮਜ੍ਝੇ ਤਿਰਿਯਂ ਨਿਪਜ੍ਜਿ। ਨਾਰਦੋ ਰਤ੍ਤਿਂ ਨਿਕ੍ਖਮਨ੍ਤੋ ਤਸ੍ਸ ਜਟਾਸੁ ਅਕ੍ਕਮਿ। ‘‘ਕੋ ਮਂ ਅਕ੍ਕਮੀ’’ਤਿ ਚ ਵੁਤ੍ਤੇ, ‘‘ਆਚਰਿਯ, ਅਹ’’ਨ੍ਤਿ ਆਹ। ‘‘ਕੂਟਜਟਿਲ, ਅਰਞ੍ਞਤੋ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਮਮ ਜਟਾਸੁ ਅਕ੍ਕਮਸੀ’’ਤਿ। ‘‘ਆਚਰਿਯ, ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਇਧ ਨਿਪਨ੍ਨਭਾਵਂ ਨ ਜਾਨਾਮਿ, ਖਮਥ ਮੇ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਕਨ੍ਦਨ੍ਤਸ੍ਸੇਵ ਬਹਿ ਨਿਕ੍ਖਮਿ। ਇਤਰੋ ‘‘ਅਯਂ ਪਵਿਸਨ੍ਤੋਪਿ ਮਂ ਅਕ੍ਕਮੇਯ੍ਯਾ’’ਤਿ ਪਰਿਵਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਪਾਦਟ੍ਠਾਨੇ ਸੀਸਂ ਕਤ੍ਵਾ ਨਿਪਜ੍ਜਿ। ਨਾਰਦੋਪਿ ਪਵਿਸਨ੍ਤੋ ‘‘ਪਠਮਂਪਾਹਂ ਆਚਰਿਯੇ ਅਪਰਜ੍ਝਿਂ, ਇਦਾਨਿਸ੍ਸ ਪਾਦਪਸ੍ਸੇਨ ਪਵਿਸਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਗੀਵਾਯ ਅਕ੍ਕਮਿ। ‘‘ਕੋ ਏਸੋ’’ਤਿ ਚ ਵੁਤ੍ਤੇ ‘‘ਅਹਂ, ਆਚਰਿਯਾ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ‘‘ਕੂਟਜਟਿਲ, ਪਠਮਂ ਮਮ ਜਟਾਸੁ ਅਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਇਦਾਨਿ ਗੀਵਾਯ ਅਕ੍ਕਮਸਿ, ਅਭਿਸਪਿਸ੍ਸਾਮਿ ਤ’’ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ, ‘‘ਆਚਰਿਯ, ਮਯ੍ਹਂ ਦੋਸੋ ਨਤ੍ਥਿ, ਅਹਂ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਏਵਂ ਨਿਪਨ੍ਨਭਾਵਂ ਨ ਜਾਨਾਮਿ, ‘ਪਠਮਮ੍ਪਿ ਮੇ ਅਪਰਦ੍ਧਂ, ਇਦਾਨਿ ਪਾਦਪਸ੍ਸੇਨ ਪਵਿਸਿਸ੍ਸਾਮੀ’ਤਿ ਪਵਿਟ੍ਠੋਮ੍ਹਿ, ਖਮਥ ਮੇ’’ਤਿ ਆਹ। ‘‘ਕੂਟਜਟਿਲ, ਅਭਿਸਪਿਸ੍ਸਾਮਿ ਤ’’ਨ੍ਤਿ। ‘‘ਮਾ ਏਵਂ ਕਰਿਤ੍ਥ ਆਚਰਿਯਾ’’ਤਿ। ਸੋ ਤਸ੍ਸ ਵਚਨਂ ਅਨਾਦਿਯਿਤ੍ਵਾ –

‘‘ਸਹਸ੍ਸਰਂਸੀ ਸਤਤੇਜੋ, ਸੂਰਿਯੋ ਤਮਵਿਨੋਦਨੋ।
ਪਾਤੋਦਯਨ੍ਤੇ ਸੂਰਿਯੇ, ਮੁਦ੍ਧਾ ਤੇ ਫਲਤੁ ਸਤ੍ਤਧਾ’’ਤਿ॥ –

ਤਂ ਅਭਿਸਪਿ ਏਵ। ਨਾਰਦੋ, ‘‘ਆਚਰਿਯ, ਮਯ੍ਹਂ ਦੋਸੋ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਮਮ ਵਦਨ੍ਤਸ੍ਸੇਵ ਤੁਮ੍ਹੇ ਅਭਿਸਪਥ, ਯਸ੍ਸ ਦੋਸੋ ਅਤ੍ਥਿ, ਤਸ੍ਸ ਮੁਦ੍ਧਾ ਫਲਤੁ, ਮਾ ਨਿਦ੍ਦੋਸਸ੍ਸਾ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ –

‘‘ਸਹਸ੍ਸਰਂਸੀ ਸਤਤੇਜੋ, ਸੂਰਿਯੋ ਤਮਵਿਨੋਦਨੋ।
ਪਾਤੋਦਯਨ੍ਤੇ ਸੂਰਿਯੇ, ਮੁਦ੍ਧਾ ਤੇ ਫਲਤੁ ਸਤ੍ਤਧਾ’’ਤਿ॥ –

ਅਭਿਸਪਿ। ਸੋ ਪਨ ਮਹਾਨੁਭਾਵੋ ਅਤੀਤੇ ਚਤ੍ਤਾਲੀਸ, ਅਨਾਗਤੇ ਚਤ੍ਤਾਲੀਸਾਤਿ ਅਸੀਤਿਕਪ੍ਪੇ ਅਨੁਸ੍ਸਰਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ''ਕਸ੍ਸ ਨੁ ਖੋ ਉਪਰਿ ਅਭਿਸਪੋ ਪਤਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਉਪਧਾਰੇਨ੍ਤੋ ''ਆਚਰਿਯਸ੍ਸਾ''ਤਿ ਞਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਮਿਂ ਅਨੁਕਮ੍ਪਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਇਦ੍ਧਿਬਲੇਨ ਅਰੁਣੁਗ੍ਗਮਨਂ ਨਿਵਾਰੇਤਿ।

ਨਾਗਰਾ ਅਰੁਣੇ ਅਨੁਗ੍ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇ ਰਾਜਦ੍ਵਾਰਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ, ''ਦੇਵ, ਤਯਿ ਰਜ੍ਜਂ ਕਾਰੇਨ੍ਤੇ ਅਰੁਣੋ ਨ ਉਟ੍ਠਹਤਿ, ਅਰੁਣਂ ਨੋ ਉਟ੍ਠਾਪੇਹੀ''ਤਿ ਕਨ੍ਦਿਂਸੁ। ਰਾਜਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕਾਯਕਮ੍ਮਾਦੀਨਿ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਕਿਞ੍ਚਿ ਅਯੁਤ੍ਤਂ ਅਦਿਸ੍ਵਾ ''ਕਿਂ ਨੁ ਖੋ ਕਾਰਣ''ਨ੍ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ''ਪਬ੍ਬਜਿਤਾਨਂ ਵਿਵਾਦੇਨ ਭਵਿਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ ਪਰਿਸਙ੍ਕਮਾਨੋ ''ਕਚ੍ਚਿ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਨਗਰੇ ਪਬ੍ਬਜਿਤਾ ਅਤ੍ਥੀ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ''ਹਿਯ੍ਯੋ ਸਾਯਂ ਕੁਮ੍ਭਕਾਰਸਾਲਾਯਂ ਆਗਤਾ ਅਤ੍ਥਿ ਦੇਵਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਤਂਖਣਞ੍ਞੇਵ ਰਾਜਾ ਉਕ੍ਕਾਹਿ ਧਾਰਿਯਮਾਨਾਹਿ ਤਤ੍ਥ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਨਾਰਦਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਆਹ –

> ''ਕਮ੍ਮਨ੍ਤਾ ਨਪ੍ਪਵਤ੍ਤਨ੍ਤਿ, ਜਮ੍ਬੁਦੀਪਸ੍ਸ ਨਾਰਦ।
> ਕੇਨ ਲੋਕੋ ਤਮੋਭੂਤੋ, ਤਂ ਮੇ ਅਕ੍ਖਾਹਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤੋ''ਤਿ॥

ਨਾਰਦੋ ਸਬ੍ਬਂ ਤਂ ਪਵਤ੍ਤਿਂ ਆਚਿਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾ ਇਮਿਨਾ ਕਾਰਣੇਨ ਅਹਂ ਇਮਿਨਾ ਅਭਿਸਪਿਤੋ, ਅਥਾਹਂ ''ਮਯ੍ਹਂ ਦੋਸੋ ਨਤ੍ਥਿ, ਯਸ੍ਸ ਦੋਸੋ ਅਤ੍ਥਿ, ਤਸ੍ਸੇਵ ਉਪਰਿ ਅਭਿਸਪੋ ਪਤਤੂ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਅਭਿਸਪਿਂ। ਅਭਿਸਪਿਤ੍ਵਾ ਚ ਪਨ ''ਕਸ੍ਸ ਨੁ ਖੋ ਉਪਰਿ ਅਭਿਸਪੋ ਪਤਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਉਪਧਾਰੇਨ੍ਤੋ ''ਸੂਰਿਯੁਗ੍ਗਮਨਵੇਲਾਯ ਆਚਰਿਯਸ੍ਸ ਮੁਦ੍ਧਾ ਸਤ੍ਤਧਾ ਫਲਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਦਿਸ੍ਵਾ ਏਤਸ੍ਮਿਂ ਅਨੁਕਮ੍ਪਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਅਰੁਣਸ੍ਸ ਉਗ੍ਗਮਨਂ ਨ ਦੇਮੀਤਿ। ''ਕਥਂ ਪਨ ਅਸ੍ਸ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਨ੍ਤਰਾਯੋ ਨ ਭਵੇਯ੍ਯਾ''ਤਿ। ''ਸਚੇ ਮਂ ਖਮਾਪੇਯ੍ਯ, ਨ ਭਵੇਯ੍ਯਾ''ਤਿ। ''ਤੇਨ ਹਿ ਖਮਾਪੇਹੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ''ਏਸੋ, ਮਹਾਰਾਜ, ਮਂ ਜਟਾਸੁ ਚ ਗੀਵਾਯ ਚ ਅਕ੍ਕਮਿ, ਨਾਹਂ ਏਤਂ ਕੂਟਜਟਿਲਂ ਖਮਾਪੇਮੀ''ਤਿ। ''ਖਮਾਪੇਹਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਮਾ ਏਵਂ ਕਰਿਤ੍ਥਾ''ਤਿ। ''ਨ ਖਮਾਪੇਮੀ''ਤਿ। ''ਮੁਦ੍ਧਾ ਤੇ ਸਤ੍ਤਧਾ ਫਲਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇਪਿ ਨ ਖਮਾਪੇਤਿਯੇਵ। ਅਥ ਨਂ ਰਾਜਾ ''ਨ ਤ੍ਵਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਰੁਚਿਯਾ ਖਮਾਪੇਸ੍ਸਸੀ''ਤਿ ਹਤ੍ਥਪਾਦਕੁਚ੍ਛਿਗੀਵਾਸੁ ਗਾਹਾਪੇਤ੍ਵਾ ਨਾਰਦਸ੍ਸ ਪਾਦਮੂਲੇ ਓਨਮਾਪੇਸਿ। ਨਾਰਦੋਪਿ ''ਉਟ੍ਠੇਹਿ, ਆਚਰਿਯ, ਖਮਾਮਿ ਤੇ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ, ''ਮਹਾਰਾਜ, ਨਾਯਂ ਯਥਾਮਨੇਨ ਖਮਾਪੇਤਿ, ਨਗਰਸ੍ਸ ਅਵਿਦੂਰੇ ਏਕੋ ਸਰੋ ਅਤ੍ਥਿ, ਤਤ੍ਥ ਨਂ ਸੀਸੇ ਮਤ੍ਤਿਕਾਪਿਣ੍ਡਂ ਕਤ੍ਵਾ ਗਲਪ੍ਪਮਾਣੇ ਉਦਕੇ ਠਪਾਪੇਹੀ''ਤਿ ਆਹ। ਰਾਜਾ ਤਥਾ ਕਾਰੇਸਿ। ਨਾਰਦੋ ਦੇਵਲਂ ਆਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ, ''ਆਚਰਿਯ, ਮਯਾ ਇਦ੍ਧਿਯਾ ਵਿਸ੍ਸਟ੍ਠਾਯ ਸੂਰਿਯਸਨ੍ਤਾਪੇ ਉਟ੍ਠਹਨ੍ਤੇ ਉਦਕੇ ਨਿਮੁਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞੇਨ ਠਾਨੇਨ ਉਤ੍ਤਰਿਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯਾਸੀ''ਤਿ ਆਹ। ''ਤਸ੍ਸ ਸੂਰਿਯਰਂਸੀਹਿ ਸਂਫੁਟ੍ਠਮਤ੍ਤੋਵ ਮਤ੍ਤਿਕਾਪਿਣ੍ਡੋ ਸਤ੍ਤਧਾ ਫਲਿ, ਸੋ ਨਿਮੁਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞੇਨ ਠਾਨੇਨ ਪਲਾਯੀ''ਤਿ।

ਸਤ੍ਥਾ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ''ਤਦਾ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਰਾਜਾ ਆਨਨ੍ਦੋ ਅਹੋਸਿ, ਦੇਵਲੋ ਤਿਸ੍ਸੋ, ਨਾਰਦੋ ਅਹਮੇਵਾਤਿ ਏਵਂ ਤਦਾਪੇਸ ਦੁਬ੍ਬਚੋਯੇਵਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਤਿਸ੍ਸਤ੍ਥੇਰਂ ਆਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ, ''ਤਿਸ੍ਸ, ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਨਾਮ 'ਅਸੁਕੇਨਾਹਂ ਅਕ੍ਕੁਟ੍ਠੋ, ਅਸੁਕੇਨ ਪਹਟੋ, ਅਸੁਕੇਨ ਜਿਤੋ, ਅਸੁਕੋ ਖੋ ਮੇ ਭਣ੍ਡਂ ਅਹਾਸੀ'ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਵੇਰਂ ਨਾਮ ਨ ਵੂਪਸਮ੍ਮਤਿ, ਏਵਂ ਪਨ ਅਨੁਪਨਯ੍ਹਨ੍ਤਸ੍ਸੇਵ ਉਪਸਮ੍ਮਤੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮਾ ਗਾਥਾ ਅਭਾਸਿ –

੩. ''ਅਕ੍ਕੋਚ੍ਛਿ ਮਂ ਅਵਧਿ ਮਂ, ਅਜਿਨਿ ਮਂ ਅਹਾਸਿ ਮੇ।
ਯੇ ਚ ਤਂ ਉਪਨਯ੍ਹਨ੍ਤਿ, ਵੇਰਂ ਤੇਸਂ ਨ ਸਮ੍ਮਤਿ॥

੪. ''ਅਕ੍ਕੋਚ੍ਛਿ ਮਂ ਅਵਧਿ ਮਂ, ਅਜਿਨਿ ਮਂ ਅਹਾਸਿ ਮੇ।
ਯੇ ਚ ਤਂ ਨੁਪਨਯ੍ਹਨ੍ਤਿ, ਵੇਰਂ ਤੇਸੂਪਸਮ੍ਮਤੀ''ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਅਕ੍ਕੋਚ੍ਛੀ**ਤਿ ਅਕ੍ਕੋਸਿ। **ਅਵਧੀ**ਤਿ ਪਹਰਿ। **ਅਜਿਨੀ**ਤਿ ਕੂਟਸਕ੍ਖਿਓਤਾਰਣੇਨ ਵਾ ਵਾਦਪਟਿਵਾਦੇਨ ਵਾ ਕਰਣੁਤ੍ਤਰਿਯਕਰਣੇਨ ਵਾ ਅਜੇਸਿ। **ਅਹਾਸਿ ਮੇ**ਤਿ ਮਮ ਸਨ੍ਤਕਂ ਪਤ੍ਤਾਦੀਸੁ ਕਿਞ੍ਚਿਦੇਵ ਅਵਹਰਿ। **ਯੇ ਚ ਤ**ਨ੍ਤਿ ਯੇ ਕੇਚਿ ਦੇਵਤਾ ਵਾ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਵਾ ਗਹਟ੍ਠਾ ਵਾ ਪਬ੍ਬਜਿਤਾ ਵਾ ਤਂ ''ਅਕ੍ਕੋਚ੍ਛਿ ਮ''ਨ੍ਤਿਆਦਿਵਤ੍ਥੁਕਂ ਕੋਧਂ ਸਕਟਧੁਰਂ ਵਿਯ ਨਦ੍ਧਿਨਾ ਪੂਤਿਮਚ੍ਛਾਦੀਨਿ ਵਿਯ ਚ ਕੁਸਾਦੀਹਿ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ ਵੇਠੇਤ੍ਵਾ ਉਪਨਯ੍ਹਨ੍ਤਿ, ਤੇਸਂ ਸਕਿਂ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਵੇਰਂ **ਨ ਸਮ੍ਮਤੀ**ਤਿ ਵੂਪਸਮ੍ਮਤਿ। **ਯੇ ਚ ਤਂ ਨੁਪਨਯ੍ਹਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਅਸਤਿਯਾ ਅਮਨਸਿਕਾਰਵਸੇਨ ਵਾ ਕਮ੍ਮਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਾਦਿਵਸੇਨ ਵਾ ਯੇ ਤਂ ਅਕ੍ਕੋਸਾਦਿਵਤ੍ਥੁਕਂ ਕੋਧਂ ਤਯਾਪਿ ਕੋਚਿ ਨਿਦ੍ਦੋਸੋ ਪੁਰਿਮਭਵੇ ਅਕ੍ਕੁਟ੍ਠੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਪਹਟੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਕੂਟਸਕ੍ਖਿਂ ਓਤਾਰੇਤ੍ਵਾ ਜਿਤੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਕਸ੍ਸਚਿ ਤੇ ਪਸਯ੍ਹ ਕਿਞ੍ਚਿ ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਨਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਨਿਦ੍ਦੋਸੋ ਹੁਤ੍ਵਾਪਿ ਅਕ੍ਕੋਸਾਦੀਨਿ ਪਾਪੁਣਾਸੀਤਿ ਏਵਂ ਨ ਉਪਨਯ੍ਹਨ੍ਤਿ। ਤੇਸੁ ਪਮਾਦੇਨ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਵੇਰਂ ਇਮਿਨਾ ਅਨੁਪਨਯ੍ਹਨੇਨ ਨਿਰਿਨ੍ਧਨੋ ਵਿਯ ਜਾਤਵੇਦੋ ਵੂਪਸਮ੍ਮਤੀਤਿ।

ਦੇਸਨਾਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਸਤਸਹਸ੍ਸਭਿਕ੍ਖੂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਾਦੀਨਿ ਪਾਪੁਣਿਂਸੁ। ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾ ਮਹਾਜਨਸ੍ਸ ਸਾਤ੍ਥਿਕਾ ਅਹੋਸਿ। ਦੁਬ੍ਬਚੋਪਿ ਸੁਬ੍ਬਚੋਯੇਵ ਜਾਤੋਤਿ।

ਤਿਸ੍ਸਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ ਤਤਿਯਂ।

੪. ਕਾਲ਼ਯਕ੍ਖਿਨੀਵਤ੍ਥੁ

ਨ ਹਿ ਵੇਰੇਨਾਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਅਞ੍ਞਤਰਂ ਵਞ੍ਝਿਤ੍ਥਿਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਏਕੋ ਕਿਰ ਕੁਟੁਮ੍ਬਿਕਪੁਤ੍ਤੋ ਪਿਤਰਿ ਕਾਲਕਤੇ ਖੇਤ੍ਤੇ ਚ ਘਰੇ ਚ ਸਬ੍ਬਕਮ੍ਮਾਨਿ ਅਤ੍ਤਨਾਵ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਮਾਤਰਂ ਪਟਿਜਗ੍ਗਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਮਾਤਾ ''ਕੁਮਾਰਿਕਂ ਤੇ, ਤਾਤ, ਆਨੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਆਹ। ''ਅਮ੍ਮ , ਮਾ ਏਵਂ ਵਦੇਥ, ਅਹਂ ਯਾਵਜੀਵਂ ਤੁਮ੍ਹੇ ਪਟਿਜਗ੍ਗਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ। ''ਤਾਤ, ਖੇਤ੍ਤੇ ਚ ਘਰੇ ਚ ਕਿਚ੍ਚਂ ਤ੍ਵਮੇਵ ਕਰੋਸਿ, ਤੇਨ ਮਯ੍ਹਂ ਚਿਤ੍ਤਸੁਖਂ ਨਾਮ ਨ ਹੋਤਿ, ਆਨੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ। ਸੋ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਤੁਣ੍ਹੀ ਅਹੋਸਿ। ਸਾ ਏਕਂ ਕੁਲਂ ਗਨ੍ਤੁਕਾਮਾ ਗੇਹਾ ਨਿਕ੍ਖਮਿ। ਅਥ ਨਂ ਪੁਤ੍ਤੋ ''ਕਤਰਂ ਕੁਲਂ ਗਚ੍ਛਥਾ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ''ਅਸੁਕਕੁਲਂ ਨਾਮਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਤਤ੍ਥ ਗਮਨਂ ਪਟਿਸੇਧੇਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਭਿਰੁਚਿਤਂ ਕੁਲਂ ਆਚਿਕ੍ਖਿ। ਸਾ ਤਤ੍ਥ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਕੁਮਾਰਿਕਂ ਵਾਰੇਤ੍ਵਾ ਦਿਵਸਂ ਵਵਤ੍ਥਪੇਤ੍ਵਾ ਤਂ ਆਨੇਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਘਰੇ ਅਕਾਸਿ। ਸਾ ਵਞ੍ਝਾ ਅਹੋਸਿ। ਅਥ ਨਂ ਮਾਤਾ, ਪੁਤ੍ਤ, ਤ੍ਵਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਰੁਚਿਯਾ ਕੁਮਾਰਿਕਂ ਆਣਾਪੇਸਿ, ਸਾ ਇਦਾਨਿ ਵਞ੍ਝਾ ਜਾਤਾ, ਅਪੁਤ੍ਤਕਞ੍ਚ ਨਾਮ ਕੁਲਂ ਵਿਨਸ੍ਸਤਿ , ਪਵੇਣੀ ਨ ਘਟੀਯਤਿ, ਤੇਨ ਅਞ੍ਞਂ ਤੇ ਕੁਮਾਰਿਕਂ ਆਨੇਮੀਤਿ। ਤੇਨ ''ਅਲਂ, ਅਮ੍ਮਾ''ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਮਾਨਾਪਿ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ ਕਥੇਸਿ। ਵਞ੍ਝਿਤ੍ਥੀ ਤਂ ਕਥਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ''ਪੁਤ੍ਤਾ ਨਾਮ ਮਾਤਾਪਿਤੂਨਂ ਵਚਨਂ ਅਤਿਕ੍ਕਮਿਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਿ, ਇਦਾਨਿ ਅਞ੍ਞਂ ਵਿਜਾਯਿਨਿਂ ਇਤ੍ਥਿਂ ਆਨੇਤ੍ਵਾ ਮਂ ਦਾਸਿਭੋਗੇਨ ਭੁਞ੍ਜਿਸ੍ਸਤਿ। ਯਂਨੂਨਾਹਂ ਸਯਮੇਵ ਏਕਂ ਕੁਮਾਰਿਕਂ ਆਨੇਯ੍ਯ''ਨ੍ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਏਕਂ ਕੁਲਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸਤ੍ਥਾਯ ਕੁਮਾਰਿਕਂ ਵਾਰੇਤ੍ਵਾ ''ਕਿਂ ਨਾਮੇਤਂ, ਅਮ੍ਮ, ਵਦੇਸੀ''ਤਿ ਤੇਹਿ ਪਟਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਾ ''ਅਹਂ ਵਞ੍ਝਾ, ਅਪੁਤ੍ਤਕਂ ਨਾਮ ਕੁਲਂ ਵਿਨਸ੍ਸਤਿ, ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਪਨ ਧੀਤਾ ਪੁਤ੍ਤਂ ਵਾ ਧੀਤਰਂ ਵਾ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਕੁਟੁਮ੍ਬਿਕਸ੍ਸ ਸਾਮਿਨੀ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਮਯ੍ਹਂ ਸਾਮਿਕਸ੍ਸ ਨਂ ਦੇਥਾ''ਤਿ ਯਾਚਿਤ੍ਵਾ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਾਪੇਤ੍ਵਾ ਆਨੇਤ੍ਵਾ ਸਾਮਿਕਸ੍ਸ ਘਰੇ ਅਕਾਸਿ।

ਅਥਸ੍ਸਾ ਏਤਦਹੋਸਿ – ''ਸਚਾਯਂ ਪੁਤ੍ਤਂ ਵਾ ਧੀਤਰਂ ਵਾ ਲਭਿਸ੍ਸਤਿ, ਅਯਮੇਵ ਕੁਟੁਮ੍ਬਸ੍ਸ ਸਾਮਿਨੀ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ। ਯਥਾ ਦਾਰਕਂ ਨ ਲਭਤਿ, ਤਥੇਵ ਨਂ ਕਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ। ਅਥ ਨਂ ਸਾ ਆਹ – ''ਅਮ੍ਮ, ਯਦਾ ਤੇ ਕੁਚ੍ਛਿਯਂ ਗਬ੍ਭੋ ਪਤਿਟ੍ਠਾਤਿ, ਅਥ ਮੇ ਆਰੋਚੇਯ੍ਯਾਸੀ''ਤਿ। ਸਾ ''ਸਾਧੂ''ਤਿ ਪਟਿਸ੍ਸੁਣਿਤ੍ਵਾ ਗਬ੍ਭੇ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤੇ ਤਸ੍ਸਾ ਆਰੋਚੇਸਿ। ਇਤਰਿਸ੍ਸਾ ਪਨ ਸਾ ਸਯਮੇਵ ਨਿਚ੍ਚਂ ਯਾਗੁਭਤ੍ਤਂ ਦੇਤਿ, ਅਥਸ੍ਸਾ ਆਹਾਰੇਨੇਵ ਸਦ੍ਧਿਂ ਗਬ੍ਭਪਾਤਨਭੇਸਜ੍ਜਮਦਾਸਿ, ਗਬ੍ਭੋ ਪਤਿ। ਦੁਤਿਯਮ੍ਪਿ ਗਬ੍ਭੇ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤੇ ਆਰੋਚੇਸਿ , ਇਤਰਾ ਦੁਤਿਯਮ੍ਪਿ ਤਥੇਵ ਪਾਤੇਸਿ। ਅਥ ਨਂ ਪਟਿਵਿਸ੍ਸਕਿਤ੍ਥਿਯੋ ਪੁਚ੍ਛਿਂਸੁ – ''ਕਚ੍ਚਿ ਤੇ ਸਪਤ੍ਤਿ ਅਨ੍ਤਰਾਯਂ ਕਰੋਤੀ''ਤਿ? ਸਾ ਤਮਤ੍ਥਂ ਆਰੋਚੇਤ੍ਵਾ ''ਅਨ੍ਧਬਾਲੇ, ਕਸ੍ਮਾ ਏਵਮਕਾਸਿ, ਅਯਂ ਤਵ ਇਸ੍ਸਰਿਯਭਯੇਨ ਗਬ੍ਭਸ੍ਸ ਪਾਤਨਭੇਸਜ੍ਜਂ ਯੋਜੇਤ੍ਵਾ ਦੇਤਿ, ਤੇਨ ਤੇ

ਗਬ੍ਭੋ ਪਤਤਿ, ਮਾ ਪੁਨ ਏਵਮਕਤ੍ਥਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾ ਤਤਿਯਵਾਰੇ ਨ ਕਥੇਸਿ। ਅਥ ਸਾ ਇਤਰਿਸ੍ਸਾ ਉਦਰਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਕਸ੍ਮਾ ਮਯ੍ਹਂ ਗਬ੍ਭਸ੍ਸ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤਭਾਵਂ ਨ ਕਥੇਸੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ''ਤ੍ਵਂ ਮਂ ਆਨੇਤ੍ਵਾ ਵਞ੍ਚੇਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵੇ ਵਾਰੇ ਗਬ੍ਭਂ ਪਾਤੇਸਿ, ਕਿਮਤ੍ਥਂ ਤੁਯ੍ਹਂ ਕਥੇਮੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ''ਨਟ੍ਠਾ ਦਾਨਿਮ੍ਹੀ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸਾ ਪਮਾਦਂ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੀ ਪਰਿਣਤੇ ਗਬ੍ਭੇ ਓਕਾਸਂ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਭੇਸਜ੍ਜਂ ਯੋਜੇਤ੍ਵਾ ਅਦਾਸਿ। ਗਬ੍ਭੋ ਪਰਿਣਤਤ੍ਤਾ ਪਤਿਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੋ ਤਿਰਿਯਂ ਨਿਪਤਿ, ਖਰਾ ਵੇਦਨਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿ, ਜੀਵਿਤਸਂਸਯਂ ਪਾਪੁਣਿ। ਸਾ ''ਨਾਸਿਤਮ੍ਹਿ ਤਯਾ, ਤ੍ਵਮੇਵ ਮਂ ਆਨੇਤ੍ਵਾ ਤ੍ਵਮੇਵ ਤਯੋਪਿ ਵਾਰੇ ਦਾਰਕੇ ਨਾਸੇਸਿ, ਇਦਾਨਿ ਅਹਮ੍ਪਿ ਨਸ੍ਸਾਮਿ, ਇਤੋ ਦਾਨਿ ਚੁਤਾ ਯਕ੍ਖਿਨੀ ਹੁਤ੍ਵਾ ਤਵ ਦਾਰਕੇ ਖਾਦਿਤੁਂ ਸਮਤ੍ਥਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਯ੍ਯਂ''ਨ੍ਤਿ ਪਤ੍ਥਨਂ ਪਟ੍ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਕਾਲਂ ਕਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਗੇਹੇ ਮਜ੍ਜਾਰੀ ਹੁਤ੍ਵਾ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ। ਇਤਰਮ੍ਪਿ ਸਾਮਿਕੋ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ''ਤਯਾ ਮੇ ਕੁਲੂਪਚ੍ਛੇਦੋ ਕਤੋ''ਤਿ ਕਪ੍ਪਰਜਣ੍ਣੁਕਾਦੀਹਿ ਸੁਪੋਥਿਤਂ ਪੋਥੇਸਿ। ਸਾ ਤੇਨੇਵਾਬਾਧੇਨ ਕਾਲਂ ਕਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥੇਵ ਕੁਕ੍ਕੁਟੀ ਹੁਤ੍ਵਾ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾ।

ਕੁਕ੍ਕੁਟੀ ਨ ਚਿਰਸ੍ਸੇਵ ਅਣ੍ਡਾਨਿ ਵਿਜਾਯਿ, ਮਜ੍ਜਾਰੀ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਾਨਿ ਅਣ੍ਡਾਨਿ ਖਾਦਿ। ਦੁਤਿਯਮ੍ਪਿ ਤਤਿਯਮ੍ਪਿ ਖਾਦਿਯੇਵ। ਕੁਕ੍ਕੁਟੀ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਤਯੋ ਵਾਰੇ ਮਮ ਅਣ੍ਡਾਨਿ ਖਾਦਿਤ੍ਵਾ ਇਦਾਨਿ ਮਮ੍ਪਿ ਖਾਦਿਤੁਕਾਮਾਸੀ''ਤਿ। ''ਇਤੋ ਚੁਤਾ ਸਪੁਤ੍ਤਕਂ ਤਂ ਖਾਦਿਤੁਂ ਲਭੇਯ੍ਯਂ''ਨ੍ਤਿ ਪਤ੍ਥਨਂ ਕਤ੍ਵਾ ਤਤੋ ਚੁਤਾ ਅਰਞ੍ਞੇ ਦੀਪਿਨੀ ਹੁਤ੍ਵਾ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ। ਇਤਰਾ ਮਿਗੀ ਹੁਤ੍ਵਾ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ। ਤਸ੍ਸਾ ਵਿਜਾਤਕਾਲੇ ਦੀਪਿਨੀ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਯੋ ਵਾਰੇ ਪੁਤ੍ਤਕੇ ਖਾਦਿ। ਮਿਗੀ ਮਰਣਕਾਲੇ ''ਅਯਂ ਮੇ ਤਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਪੁਤ੍ਤਕੇ ਖਾਦਿਤ੍ਵਾ ਇਦਾਨਿ ਮਮ੍ਪਿ ਖਾਦਿਸ੍ਸਤਿ, ਇਤੋ ਦਾਨਿ ਚੁਤਾ ਏਤਂ ਸਪੁਤ੍ਤਕਂ ਖਾਦਿਤੁਂ ਲਭੇਯ੍ਯਂ''ਨ੍ਤਿ ਪਤ੍ਥਨਂ ਕਤ੍ਵਾ ਇਤੋ ਚੁਤਾ ਯਕ੍ਖਿਨੀ ਹੁਤ੍ਵਾ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ। ਦੀਪਿਨੀਪਿ ਤਥੇਵ ਤਤੋ ਚੁਤਾ ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਕੁਲਧੀਤਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ, ਸਾ ਵੁਦ੍ਧਿਪ੍ਪਤ੍ਤਾ ਦ੍ਵਾਰਗਾਮਕੇ ਪਤਿਕੁਲਂ ਅਗਮਾਸਿ, ਅਪਰਭਾਗੇ ਚ ਪੁਤ੍ਤਂ ਵਿਜਾਯਿ। ਯਕ੍ਖਿਨੀਪਿ ਤਸ੍ਸਾ ਪਿਯਸਹਾਯਿਕਾਵਣ੍ਣੇਨ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ''ਕੁਹਿਂ ਮੇ ਸਹਾਯਿਕਾ''ਤਿ ''ਅਨ੍ਤੋਗਬ੍ਭੇ ਵਿਜਾਤਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ''ਪੁਤ੍ਤਂ ਨੁ ਖੋ ਵਿਜਾਤਾ, ਉਦਾਹੁ ਧੀਤਰਨ੍ਤਿ ਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸਾਮਿ ਨ''ਨ੍ਤਿ ਗਬ੍ਭਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤੀ ਵਿਯ ਦਾਰਕਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਖਾਦਿਤ੍ਵਾ ਗਤਾ। ਪੁਨ ਦੁਤਿਯਵਾਰੇਪਿ ਤਥੇਵ ਖਾਦਿ। ਤਤਿਯਵਾਰੇ ਇਤਰਾ ਗਰੁਭਾਰਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਸਾਮਿਕਂ ਆਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ, ''ਸਾਮਿ, ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਠਾਨੇ ਏਕਾ ਯਕ੍ਖਿਨੀ ਮਮ ਦ੍ਵੇ ਪੁਤ੍ਤੇ ਖਾਦਿਤ੍ਵਾ ਗਤਾ, ਇਦਾਨਿ ਮਮ ਕੁਲਗੇਹਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਵਿਜਾਯਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਕੁਲਗੇਹਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਵਿਜਾਯਿ।

ਤਦਾ ਸਾ ਯਕ੍ਖਿਨੀ ਉਦਕਵਾਰਂ ਗਤਾ ਹੋਤਿ। ਵੇਸ੍ਸਵਣਸ੍ਸ ਹਿ ਯਕ੍ਖਿਨਿਯੋ ਵਾਰੇਨ ਅਨੋਤਤ੍ਤਦਹਤੋ ਸੀਸਪਰਮ੍ਪਰਾਯ ਉਦਕਮਾਹਰਨ੍ਤਿ। ਤਾ ਚਤੁਮਾਸਚ੍ਚਯੇਨਪਿ ਪਞ੍ਚਮਾਸਚ੍ਚਯੇਨਪਿ ਮੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ। ਅਪਰਾ ਯਕ੍ਖਿਨਿਯੋ ਕਿਲਨ੍ਤਕਾਯਾ ਜੀਵਿਤਕ੍ਖਯਮ੍ਪਿ ਪਾਪੁਣਨ੍ਤਿ। ਸਾ ਪਨ ਉਦਕਵਾਰਤੋ ਮੁਤ੍ਤਮਤ੍ਤਾਵ ਵੇਗੇਨ ਤਂ ਘਰਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ''ਕੁਹਿਂ ਮੇ ਸਹਾਯਿਕਾ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ''ਕੁਹਿਂ ਨਂ ਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸਸਿ, ਤਸ੍ਸਾ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਠਾਨੇ ਜਾਤਜਾਤਦਾਰਕੇ ਯਕ੍ਖਿਨੀ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਖਾਦਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਕੁਲਗੇਹਂ ਗਤਾ''ਤਿ। ਸਾ ''ਯਤ੍ਥ ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਵਾ ਗਚ੍ਛਤੁ, ਨ ਮੇ ਮੁਚ੍ਚਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਵੇਰਵੇਗਸਮੁਸ੍ਸਾਹਿਤਮਾਨਸਾ ਨਗਰਾਭਿਮੁਖੀ ਪਕ੍ਖਨ੍ਦਿ। ਇਤਰਾਪਿ ਨਾਮਗ੍ਗਹਣਦਿਵਸੇ ਨਂ ਦਾਰਕਂ ਨ੍ਹਾਪੇਤ੍ਵਾ ਨਾਮਂ ਕਤ੍ਵਾ, ''ਸਾਮਿ, ਇਦਾਨਿ ਸਕਘਰਂ ਗਚ੍ਛਾਮਾ''ਤਿ ਪੁਤ੍ਤਮਾਦਾਯ ਸਾਮਿਕੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਵਿਹਾਰਮਜ੍ਝੇ ਗਤਮਗ੍ਗੇਨ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੀ ਪੁਤ੍ਤਂ ਸਾਮਿਕਸ੍ਸ ਦਤ੍ਵਾ ਵਿਹਾਰਪੋਕ੍ਖਰਣਿਯਾ ਨ੍ਹਾਤ੍ਵਾ ਸਾਮਿਕੇ ਨ੍ਹਾਯਨ੍ਤੇ ਉਤ੍ਤਰਿਤ੍ਵਾ ਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਥਞ੍ਞਂ ਪਾਯਮਾਨਾ ਠਿਤਾ ਯਕ੍ਖਿਨਿਂ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਸਞ੍ਜਾਨਿਤ੍ਵਾ, ''ਸਾਮਿ, ਵੇਗੇਨ ਏਹਿ, ਅਯਂ ਸਾ ਯਕ੍ਖਿਨੀ, ਵੇਗੇਨ ਏਹਿ, ਅਯਂ ਸਾ ਯਕ੍ਖਿਨੀ''ਤਿ ਉਚ੍ਚਾਸਦ੍ਦਂ ਕਤ੍ਵਾ ਯਾਵ ਤਸ੍ਸ ਆਗਮਨਂ ਸਣ੍ਠਾਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੀ ਨਿਵਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਅਨ੍ਤੋਵਿਹਾਰਾਭਿਮੁਖੀ ਪਕ੍ਖਨ੍ਦਿ।

ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਸਤ੍ਥਾ ਪਰਿਸਮਜ੍ਝੇ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਸਿ। ਸਾ ਪੁਤ੍ਤਂ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਪਾਦਪਿਟ੍ਠੇ ਨਿਪਜ੍ਜਾਪੇਤ੍ਵਾ ''ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਮਯਾ ਏਸ ਦਿਨ੍ਨੋ, ਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਮੇ ਜੀਵਿਤਂ ਦੇਥਾ''ਤਿ ਆਹ। ਦ੍ਵਾਰਕੋਟ੍ਠਕੇ ਅਧਿਵਤ੍ਥੋ ਸੁਮਨਦੇਵੋ ਨਾਮ ਯਕ੍ਖਿਨਿਯਾ ਅਨ੍ਤੋ ਪਵਿਸਿਤੁਂ ਨਾਦਾਸਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਆਨਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰਂ ਆਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ''ਗਚ੍ਛ, ਆਨਨ੍ਦ, ਤਂ ਯਕ੍ਖਿਨਿਂ ਪਕ੍ਕੋਸਾਹੀ''ਤਿ ਆਹ। ਥੇਰੋ ਪਕ੍ਕੋਸਿ। ਇਤਰਾ ''ਅਯਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਆਗਚ੍ਛਤੀ''ਤਿ ਆਹ। ਸਤ੍ਥਾ ''ਏਤੁ, ਮਾ ਸਦ੍ਦਮਕਾਸੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਤਂ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਠਿਤਂ ''ਕਸ੍ਮਾ ਏਵਂ ਕਰੋਸਿ, ਸਚੇ ਤੁਮ੍ਹੇ ਮਾਦਿਸਸ੍ਸ ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਸਮ੍ਮੁਖੀਭਾਵਂ ਨਾਗਮਿਸ੍ਸਥ, ਅਹਿਨਕੁਲਾਨਂ ਵਿਯ ਅਚ੍ਛਫਨ੍ਦਨਾਨਂ ਵਿਯ ਕਾਕੋਲੂਕਾਨਂ ਵਿਯ ਚ

ਕਪ੍ਪਟ੍ਠਿਤਿਕੰ ਵੋ ਵੇਰੰ ਅਭਵਿਸ੍ਸ , ਕਸ੍ਮਾ ਵੇਰੰ ਪਟਿਵੇਰੰ ਕਰੋਥ। ਵੇਰਞ੍ਹਿ ਅਵੇਰੇਨ ਉਪਸਮ੍ਮਤਿ, ਨੋ ਵੇਰੇਨਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮੰ ਗਾਥਮਾਹ –

੫. ''ਨ ਹਿ ਵੇਰੇਨ ਵੇਰਾਨਿ, ਸਮ੍ਮਨ੍ਤੀਧ ਕੁਦਾਚਨੰ।
ਅਵੇਰੇਨ ਚ ਸਮ੍ਮਨ੍ਤਿ, ਏਸ ਧਮ੍ਮੋ ਸਨਨ੍ਤਨੋ''ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਨ ਹਿ ਵੇਰੇਨਾ**ਤਿ ਯਥਾ ਹਿ ਖੇਲ਼ਸਿਙ੍ਘਾਣਿਕਾਦੀਹਿ ਅਸੁਚੀਹਿ ਮਕ੍ਖਿਤੰ ਠਾਨੰ ਤੇਹੇਵ ਅਸੁਚੀਹਿ ਧੋਵਨ੍ਤਾ ਸੁਦ੍ਧੰ ਨਿਗ੍ਗਨ੍ਧੰ ਕਾਤੁੰ ਨ ਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਿ, ਅਥ ਖੋ ਤੰ ਠਾਨੰ ਭਿਯ੍ਯੋਸੋਮਤ੍ਤਾਯ ਅਸੁਦ੍ਧਤਰਞ੍ਚੇਵ ਦੁਗ੍ਗਨ੍ਧਤਰਞ੍ਚ ਹੋਤਿ; ਏਵਮੇਵ ਅਕ੍ਕੋਸਨ੍ਤੰ ਪਚ੍ਚਕ੍ਕੋਸਨ੍ਤੋ ਪਹਰਨ੍ਤੰ ਪਟਿਪਹਰਨ੍ਤੋ ਵੇਰੇਨ ਵੇਰੰ ਵੂਪਸਮੇਤੁੰ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ, ਅਥ ਖੋ ਭਿਯ੍ਯੋ ਭਿਯ੍ਯੋ ਵੇਰਮੇਵ ਕਰੋਤਿ। ਇਤਿ ਵੇਰਾਨਿ ਨਾਮ ਵੇਰੇਨ ਕਿਸ੍ਮਿਞ੍ਚਿ ਕਾਲੇ ਨ ਸਮ੍ਮਨ੍ਤਿ, ਅਥ ਖੋ ਵਡ੍ਢਨ੍ਤਿਯੇਵ। **ਅਵੇਰੇਨ ਚ ਸਮ੍ਮਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਯਥਾ ਪਨ ਤਾਨਿ ਖੇਲ਼ਾਦੀਨਿ ਅਸੁਚੀਨਿ ਵਿਪ੍ਪਸਨ੍ਨੇਨ ਉਦਕੇਨ ਧੋਵਿਯਮਾਨਾਨਿ ਨਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਤੰ ਠਾਨੰ ਸੁਦ੍ਧੰ ਹੋਤਿ ਸੁਗਨ੍ਧੰ; ਏਵਮੇਵ ਅਵੇਰੇਨ ਖਨ੍ਤਿਮੇਤ੍ਤੋਦਕੇਨ ਯੋਨਿਸੋ ਮਨਸਿਕਾਰੇਨ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣੇਨ ਵੇਰਾਨਿ ਵੂਪਸਮ੍ਮਨ੍ਤਿ ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਮ੍ਭਨ੍ਤਿ ਅਭਾਵੰ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ। **ਏਸ ਧਮ੍ਮੋ ਸਨਨ੍ਤਨੋ**ਤਿ ਏਸ ਅਵੇਰੇਨ ਵੇਰੂਪਸਮਨਸਙ੍ਖਾਤੋ ਪੋਰਾਣਕੋ ਧਮ੍ਮੋ; ਸਬ੍ਬੇਸੰ ਬੁਦ੍ਧਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਖੀਣਾਸਵਾਨੰ ਗਤਮਗ੍ਗੋਤਿ।

ਗਾਥਾਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਯਕ੍ਖਿਨੀ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਹਿ। ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਪਰਿਸਾਯਪਿ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾ ਸਾਤ੍ਥਿਕਾ ਅਹੋਸਿ।

ਸਤ੍ਥਾ ਤੰ ਇਤ੍ਥਿੰ ਆਹ – ''ਏਤਿਸ੍ਸਾ ਤਵ ਪੁਤ੍ਤੰ ਦੇਹੀ''ਤਿ। ''ਭਾਯਾਮਿ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ। ''ਮਾ ਭਾਯਿ, ਨਤ੍ਥਿ ਤੇ ਏਤੰ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਪਰਿਪਨ੍ਥੋ''ਤਿ ਆਹ। ਸਾ ਤਸ੍ਸਾ ਪੁਤ੍ਤਮਦਾਸਿ। ਸਾ ਤੰ ਚੁਮ੍ਬਿਤ੍ਵਾ ਆਲਿਙ੍ਗੇਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਮਾਤੁਯੇਵ ਦਤ੍ਵਾ ਰੋਦਿਤੁੰ ਆਰਭਿ। ਅਥ ਨੰ ਸਤ੍ਥਾ ''ਕਿਮੇਤ''ਨ੍ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ''ਭਨ੍ਤੇ, ਅਹੰ ਪੁਬ੍ਬੇ ਯਥਾ ਵਾ ਤਥਾ ਵਾ ਜੀਵਿਕੰ ਕਪ੍ਪੇਨ੍ਤੀਪਿ ਕੁਚ੍ਛਿਪੂਰੰ ਨਾਲਤ੍ਥੰ, ਇਦਾਨਿ ਕਥੰ ਜੀਵਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ। ਅਥ ਨੰ ਸਤ੍ਥਾ ''ਮਾ ਚਿਨ੍ਤਯੀ''ਤਿ ਸਮਸ੍ਸਾਸੇਤ੍ਵਾ ਤੰ ਇਤ੍ਥਿਮਾਹ – ''ਇਮੰ ਨੇਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਗੇਹੇ ਨਿਵਾਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਅਗ੍ਗਯਾਗੁਭਤ੍ਤੇਹਿ ਪਟਿਜਗ੍ਗਾਹੀ''ਤਿ। ਸਾ ਤੰ ਨੇਤ੍ਵਾ ਪਿਟ੍ਠਿਵੰਸੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪੇਤ੍ਵਾ ਅਗ੍ਗਯਾਗੁਭਤ੍ਤੇਹਿ ਪਟਿਜਗ੍ਗਿ, ਤਸ੍ਸਾ ਵੀਹਿਪਹਰਣਕਾਲੇ ਮੁਸਲਗ੍ਗੇਨ ਮੁਦ੍ਧੰ ਪਹਰਨ੍ਤੰ ਵਿਯ ਉਪਟ੍ਠਾਸਿ। ਸਾ ਸਹਾਯਿਕੰ ਆਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ''ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਠਾਨੇ ਵਸਿਤੁੰ ਨ ਸਕ੍ਕੋਮਿ, ਅਞ੍ਞਤ੍ਥ ਮੰ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪੇਹੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਮੁਸਲਸਾਲਾਯ ਉਦਕਚਾਟਿਯੰ ਉਦ੍ਧਨੇ ਨਿਬ੍ਬਕੋਸੇ ਸਙ੍ਕਾਰਕੂਟੇ ਗਾਮਦ੍ਵਾਰੇ ਚਾਤਿ ਏਤੇਸੁ ਠਾਨੇਸੁ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪਿਤਾਪਿ ਇਧ ਮੇ ਮੁਸਲੇਨ ਸੀਸੰ ਭਿਨ੍ਦਨ੍ਤੰ ਵਿਯ ਉਪਟ੍ਠਾਤਿ, ਇਧ ਦਾਰਕਾ ਉਚ੍ਛਿਟ੍ਠੋਦਕੰ ਓਤਾਰੇਨ੍ਤਿ, ਇਧ ਸੁਨਖਾ ਨਿਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ, ਇਧ ਦਾਰਕਾ ਅਸੁਚਿੰ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਇਧ ਕਚਵਰੰ ਛਡ੍ਡੇਨ੍ਤਿ, ਇਧ ਗਾਮਦਾਰਕਾ ਲਕ੍ਖਯੋਗ੍ਗੰ ਕਰੋਨ੍ਤੀਤਿ ਸਬ੍ਬਾਨਿ ਤਾਨਿ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਿ। ਅਥ ਨੰ ਬਹਿਗਾਮੇ ਵਿਵਿਤ੍ਤੋਕਾਸੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪੇਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਤਸ੍ਸਾ ਅਗ੍ਗਯਾਗੁਭਤ੍ਤਾਦੀਨਿ ਹਰਿਤ੍ਵਾ ਪਟਿਜਗ੍ਗਿ। ਸਾ ਯਕ੍ਖਿਨੀ ਏਵੰ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਅਯੰ ਮੇ ਸਹਾਯਿਕਾ ਇਦਾਨਿ ਬਹੂਪਕਾਰਾ, ਹਨ੍ਦਾਹੰ ਕਿਞ੍ਚਿ ਪਟਿਗੁਣੰ ਕਰੋਮੀ''ਤਿ। ਸਾ ''ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਸੰਵਚ੍ਛਰੇ ਸੁਬ੍ਬੁਟ੍ਠਿਕਾ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਥਲਟ੍ਠਾਨੇ ਸਸ੍ਸੰ ਕਰੋਹਿ, ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਸੰਵਚ੍ਛਰੇ ਦੁਬ੍ਬੁਟ੍ਠਿਕਾ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਨਿਨ੍ਨਟ੍ਠਾਨੇਯੇਵ ਸਸ੍ਸੰ ਕਰੋਹੀ''ਤਿ ਸਹਾਯਿਕਾਯ ਆਰੋਚੇਤਿ। ਸੇਸਜਨੇਹਿ ਕਤਸਸ੍ਸੰ ਅਤਿਉਦਕੇਨ ਵਾ ਅਨੋਦਕੇਨ ਵਾ ਨਸ੍ਸਤਿ, ਤਸ੍ਸਾ ਅਤਿਵਿਯ ਸਮ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਅਥ ਨੰ ਸੇਸਜਨਾ, ''ਅਮ੍ਮ, ਤਯਾ ਕਤਸਸ੍ਸੰ ਨੇਵ ਅਚ੍ਚੋਦਕੇਨ, ਨ ਅਨੁਦਕੇਨ ਨਸ੍ਸਤਿ, ਸੁਬ੍ਬੁਟ੍ਠਿਦੁਬ੍ਬੁਟ੍ਠਿਭਾਵੰ ਞਤ੍ਵਾ ਕਮ੍ਮੰ ਕਰੋਸਿ, ਕਿੰ ਨੁ ਖੋ ਏਤ''ਨ੍ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿੰਸੁ। ''ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਸਹਾਯਿਕਾ ਯਕ੍ਖਿਨੀ ਸੁਬ੍ਬੁਟ੍ਠਿਦੁਬ੍ਬੁਟ੍ਠਿਭਾਵੰ ਆਚਿਕ੍ਖਤਿ, ਮਯੰ ਤਸ੍ਸਾ ਵਚਨੇਨ ਥਲੇਸੁ ਨਿਨ੍ਨੇਸੁ ਸਸ੍ਸਾਨਿ ਕਰੋਮ, ਤੇਨ ਨੋ ਸਮ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਕਿੰ ਨ ਪਸ੍ਸਥ? ਨਿਬਦ੍ਧੰ ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਗੇਹਤੋ ਯਾਗੁਭਤ੍ਤਾਦੀਨਿ ਹਰਿਯਮਾਨਾਨਿ, ਤਾਨਿ ਏਤਿਸ੍ਸਾ ਹਰੀਯਨ੍ਤਿ, ਤੁਮ੍ਹੇਪਿ ਏਤਿਸ੍ਸਾ ਅਗ੍ਗਯਾਗੁਭਤ੍ਤਾਦੀਨਿ ਹਰਥ, ਤੁਮ੍ਹਾਕਮ੍ਪਿ ਕਮ੍ਮਨ੍ਤੇ ਓਲੋਕੇਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ। ਅਥਸ੍ਸਾ ਸਕਲਨਗਰਵਾਸਿਨੋ ਸਕ੍ਕਾਰੰ ਕਰਿੰਸੁ। ਸਾਪਿ ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਸਬ੍ਬੇਸੰ ਕਮ੍ਮਨ੍ਤੇ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੀ ਲਾਭਗ੍ਗਪ੍ਪਤ੍ਤਾ ਅਹੋਸਿ ਮਹਾਪਰਿਵਾਰਾ। ਸਾ ਅਪਰਭਾਗੇ ਅਟ੍ਠ ਸਲਾਕਭਤ੍ਤਾਨਿ ਪਟ੍ਠਪੇਸਿ। ਤਾਨਿ ਯਾਵਜ੍ਜਕਾਲਾ ਦੀਯਨ੍ਤਿਯੇਵਾਤਿ।

ਕਾਲ਼ਯਕ੍ਖਿਨੀਵਤ੍ਥੁ ਚਤੁਤ੍ਥੰ।

੫. ਕੋਸਮ੍ਬਕਵਤ੍ਥੁ

ਪਰੇ ਚ ਨ ਵਿਜਾਨਨ੍ਤੀਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਕੋਸਮ੍ਬਕੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਕੋਸਮ੍ਬਿਯਞ੍ਹਿ ਘੋਸਿਤਾਰਾਮੇ ਪਞ੍ਚਸਤਪਞ੍ਚਸਤਪਰਿਵਾਰਾ ਦ੍ਵੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਵਿਹਰਿਂਸੁ ਵਿਨਯਧਰੋ ਚ ਧਮ੍ਮਕਥਿਕੋ ਚ। ਤੇਸੁ ਧਮ੍ਮਕਥਿਕੋ ਏਕਦਿਵਸਂ ਸਰੀਰਵਲਞ੍ਜਂ ਕਤ੍ਵਾ ਉਦਕਕੋਟ੍ਠਕੇ ਆਚਮਨਉਦਕਾਵਸੇਸਂ ਭਾਜਨੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾਵ ਨਿਕ੍ਖਮਿ। ਪਚ੍ਛਾ ਵਿਨਯਧਰੋ ਤਤ੍ਥ ਪਵਿਟ੍ਠੋ ਤਂ ਉਦਕਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਇਤਰਂ ਪੁਚ੍ਛਿ, ''ਆਵੁਸੋ, ਤਯਾ ਉਦਕਂ ਠਪਿਤ''ਨ੍ਤਿ? ''ਆਮ, ਆਵੁਸੋ''ਤਿ। ''ਕਿਂ ਪਨੇਤ੍ਥ ਆਪਤ੍ਤਿਭਾਵਂ ਨ ਜਾਨਾਸੀ''ਤਿ? ''ਆਮ, ਨ ਜਾਨਾਮੀ''ਤਿ। ''ਹੋਤਿ, ਆਵੁਸੋ, ਏਤ੍ਥ ਆਪਤ੍ਤੀ''ਤਿ। ''ਤੇਨ ਹਿ ਪਟਿਕਰਿਸ੍ਸਾਮਿ ਨ''ਨ੍ਤਿ। ''ਸਚੇ ਪਨ ਤੇ, ਆਵੁਸੋ, ਅਸਞ੍ਚਿਚ੍ਚ ਅਸ੍ਸਤਿਯਾ ਕਤਂ, ਨਤ੍ਥਿ ਆਪਤ੍ਤੀ''ਤਿ। ਸੋ ਤਸ੍ਸਾ ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਦਿਟ੍ਠਿ ਅਹੋਸਿ। ਵਿਨਯਧਰੋਪਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਨਿਸ੍ਸਿਤਕਾਨਂ ''ਅਯਂ ਧਮ੍ਮਕਥਿਕੋ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜਮਾਨੋਪਿ ਨ ਜਾਨਾਤੀ''ਤਿ ਆਰੋਚੇਸਿ। ਤੇ ਤਸ੍ਸ ਨਿਸ੍ਸਿਤਕੇ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਉਪਜ੍ਝਾਯੋ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾਪਿ ਆਪਤ੍ਤਿਭਾਵਂ ਨ ਜਾਨਾਤੀ''ਤਿ ਆਹਂਸੁ। ਤੇ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਉਪਜ੍ਝਾਯਸ੍ਸ ਆਰੋਚੇਸੁਂ। ਸੋ ਏਵਮਾਹ – ''ਅਯਂ ਵਿਨਯਧਰੋ ਪੁਬ੍ਬੇ ਅਨਾਪਤ੍ਤੀਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਦਾਨਿ ਆਪਤ੍ਤੀਤਿ ਵਦਤਿ, ਮੁਸਾਵਾਦੀ ਏਸੋ''ਤਿ। ਤੇ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ''ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਉਪਜ੍ਝਾਯੋ ਮੁਸਾਵਾਦੀ''ਤਿ ਆਹਂਸੁ। ਤੇ ਏਵਂ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਂ ਕਲਹਂ ਵਡ੍ਢਯਿਂਸੁ। ਕਤੋ ਵਿਨਯਧਰੋ ਓਕਾਸਂ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਕਥਿਕਸ੍ਸ ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਅਦਸ੍ਸਨੇ ਉਕ੍ਖੇਪਨੀਯਕਮ੍ਮਮਕਾਸਿ। ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਤੇਸਂ ਪਚ੍ਚਯਦਾਯਕਾ ਉਪਟ੍ਠਾਕਾਪਿ ਦ੍ਵੇ ਕੋਟ੍ਠਾਸਾ ਅਹੇਸੁਂ, ਓਵਾਦਪਟਿਗ੍ਗਾਹਕਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋਪਿ ਆਰਕ੍ਖਦੇਵਤਾਪਿ ਤਾਸਂ ਸਨ੍ਦਿਟ੍ਠਸਮ੍ਭਤ੍ਤਾ ਆਕਾਸਟ੍ਠਦੇਵਤਾਪੀਤਿ ਯਾਵ ਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕਾ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਾ ਦ੍ਵੇ ਪਕ੍ਖਾ ਅਹੇਸੁਂ। ਚਾਤੁਮਹਾਰਾਜਿਕਂ ਆਦਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਯਾਵ ਅਕਨਿਟ੍ਠਭਾਵਨਾ ਪਨ ਏਕਨਿਨ੍ਨਾਦਂ ਕੋਲਾਹਲਂ ਅਗਮਾਸਿ।

ਅਥੇਕੋ ਅਞ੍ਞਤਰੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਤਥਾਗਤਮੁਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਉਕ੍ਖੇਪਕਾਨਂ ਵਿਨਯਧਰਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕਾਨਂ ''ਧਮ੍ਮਿਕੇਨੇਵਾਯਂ ਵਿਨਯਕਮ੍ਮੇਨ ਉਕ੍ਖਿਤ੍ਤੋ''ਤਿ ਲਦ੍ਧਿਞ੍ਚ, ਉਕ੍ਖਿਤ੍ਤਾਨੁਵਤ੍ਤਕਾਨਂ ਧਮ੍ਮਕਥਿਕਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕਾਨਂ ਪਨ ''ਅਧਮ੍ਮਿਕੇਨੇਵ ਕਮ੍ਮੇਨ ਉਕ੍ਖਿਤ੍ਤੋ''ਤਿ ਲਦ੍ਧਿਞ੍ਚ, ਉਕ੍ਖੇਪਕੇਹਿ ਵਾਰਿਯਮਾਨਾਨਮ੍ਪਿ ਚ ਤੇਸਂ ਤਂ ਅਨੁਪਰਿਵਾਰੇਤ੍ਵਾ ਵਿਚਰਣਭਾਵਞ੍ਚ ਆਰੋਚੇਸਿ ਭਗਵਾ ''ਸਮਗ੍ਗਾ ਕਿਰ ਹੋਨ੍ਤੂ''ਤਿ ਦ੍ਵੇ ਵਾਰੇ ਪੇਸੇਤ੍ਵਾ ''ਨ ਇਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਸਮਗ੍ਗਾ ਭਵਿਤੁ''ਨ੍ਤਿ ਸੁਤ੍ਵਾ ਤਤਿਯਵਾਰੇ ''ਭਿਨ੍ਨੋ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੋ, ਭਿਨ੍ਨੋ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੋ''ਤਿ ਤੇਸਂ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਉਕ੍ਖੇਪਕਾਨਂ ਉਕ੍ਖੇਪਨੇ, ਇਤਰੇਸਞ੍ਚ ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਅਦਸ੍ਸਨੇ ਆਦੀਨਵਂ ਕਥੇਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਤੇਸਂ ਤਤ੍ਥੇਵ ਏਕਸੀਮਾਯਂ ਉਪੋਸਥਾਦੀਨਿ ਅਨੁਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਭਤ੍ਤਗ੍ਗਾਦੀਸੁ ਭਣ੍ਡਨਜਾਤਾਨਂ ''ਆਸਨਨ੍ਤਰਿਕਾਯ ਨਿਸੀਦਿਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ੪੫੬) ਭਤ੍ਤਗ੍ਗੇ ਵਤ੍ਤਂ ਪਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵਾ ''ਇਦਾਨਿਪਿ ਭਣ੍ਡਨਜਾਤਾਵ ਵਿਹਰਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਸੁਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ''ਅਲਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਮਾ ਭਣ੍ਡਨ''ਨ੍ਤਿਆਦੀਨਿ ਵਤ੍ਵਾ, ''ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਣ੍ਡਨਕਲਹਵਿਗ੍ਗਹਵਿਵਾਦਾ ਨਾਮੇਤੇ ਅਨਤ੍ਥਕਾਰਕਾ। ਕਲਹਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਹਿ ਲਟੁਕਿਕਾਪਿ ਸਕੁਣਿਕਾ ਹਤ੍ਥਿਨਾਗਂ ਜੀਵਿਤਕ੍ਖਯਂ ਪਾਪੇਸੀ''ਤਿ **ਲਟੁਕਿਕਜਾਤਕਂ** (ਜਾ॰ ੧.੫.੩੯ ਆਦਯੋ) ਕਥੇਤ੍ਵਾ, ''ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸਮਗ੍ਗਾ ਹੋਥ, ਮਾ ਵਿਵਦਥ। ਵਿਵਾਦਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਹਿ ਅਨੇਕਸਤਸਹਸ੍ਸਾ ਵਟ੍ਟਕਾਪਿ ਜੀਵਿਤਕ੍ਖਯਂ ਪਤ੍ਤਾ''ਤਿ **ਵਟ੍ਟਕਜਾਤਕਂ** (ਜਾ॰ ੧.੧.੧੧੮) ਕਥੇਸਿ। ਏਵਮ੍ਪਿ ਤੇਸੁ ਭਗਵਤੋ ਵਚਨਂ ਅਨਾਦਿਯਨ੍ਤੇਸੁ ਅਞ੍ਞਤਰੇਨ ਧਮ੍ਮਵਾਦਿਨਾ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਵਿਹੇਸਂ ਅਨਿਚ੍ਛਨ੍ਤੇਨ ''ਆਗਮੇਤੁ, ਭਨ੍ਤੇ ਭਗਵਾ, ਧਮ੍ਮਸਾਮਿ, ਅਪ੍ਪੋਸ੍ਸੁਕ੍ਕੋ, ਭਨ੍ਤੇ ਭਗਵਾ, ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਸੁਖਵਿਹਾਰਮਨੁਯੁਤ੍ਤੋ ਵਿਹਰਤੁ, ਮਯਮੇਵ ਤੇਨ ਭਣ੍ਡਨੇਨ ਕਲਹੇਨ ਵਿਗ੍ਗਹੇਨ ਵਿਵਾਦੇਨ ਪਞ੍ਞਾਯਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ੪੫੭; ਮ॰ ਨਿ॰ ੩.੨੩੬) ਵੁਤ੍ਤੇ ਅਤੀਤਂ ਆਹਰਿ –

ਭੂਤਪੁਬ੍ਬਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਬਾਰਾਣਸਿਯਂ ਬ੍ਰਹ੍ਮਦਤ੍ਤੋ ਨਾਮ ਕਾਸਿਰਾਜਾ ਅਹੋਸਿ। ਬ੍ਰਹ੍ਮਦਤ੍ਤੇਨ ਦੀਘੀਤਿਸ੍ਸ ਕੋਸਲਰਞ੍ਞੋ ਰਜ੍ਜਂ ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞਾਤਕਵੇਸੇਨ ਵਸਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਿਤੁਨੋ ਮਾਰਿਤਭਾਵਞ੍ਚੇਵ ਦੀਘਾਵੁਕੁਮਾਰੇਨ ਅਤ੍ਤਨੋ ਜੀਵਿਤੇ ਦਿਨ੍ਨੇ ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਤੇਸਂ ਸਮਗ੍ਗਭਾਵਞ੍ਚ ਕਥੇਤ੍ਵਾ ''ਤੇਸਞ੍ਹਿ ਨਾਮ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਰਾਜੂਨਂ ਆਦਿਨ੍ਨਦਣ੍ਡਾਨਂ ਆਦਿਨ੍ਨਸਤ੍ਥਾਨਂ ਏਵਰੂਪਂ ਖਨ੍ਤਿਸੋਰਚ੍ਚਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ। ਇਧ ਖੋ ਤਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸੋਭੇਥ, ਯਂ ਤੁਮ੍ਹੇ ਏਵਂ ਸ੍ਵਾਖਾਤੇ ਧਮ੍ਮਵਿਨਯੇ ਪਬ੍ਬਜਿਤਾ ਸਮਾਨਾ ਖਮਾ ਚ ਭਵੇਯ੍ਯਾਥ ਸੋਰਤਾ ਚਾ''ਤਿ

ਓਵਦਿਤ੍ਵਾਪਿ ਨੇਵ ਤੇ ਸਮਗ੍ਗੇ ਕਾਤੁਂ ਅਸਕ੍ਖਿ। ਸੋ ਤਾਯ ਆਕਿਣ੍ਣਵਿਹਾਰਤਾਯ ਉਕ੍ਕਣ੍ਠਿਤੋ ''ਅਹਂ ਖੋ ਇਦਾਨਿ ਆਕਿਣ੍ਣੋ ਦੁਕ੍ਖਂ ਵਿਹਰਾਮਿ, ਇਮੇ ਚ ਭਿਕ੍ਖੂ ਮਮ ਵਚਨਂ ਨ ਕਰੋਨ੍ਤਿ। ਯਂਨੂਨਾਹਂ ਏਕਕੋਵ ਗਣਮ੍ਹਾ ਵੂਪਕਟ੍ਠੋ ਵਿਹਰੇਯ੍ਯ''ਨ੍ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਕੋਸਮ੍ਬਿਯਂ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਿਤ੍ਵਾ ਅਨਪਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਂ ਏਕਕੋਵ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਮਾਦਾਯ ਬਾਲਕਲੋਣਕਗਾਮਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਭਗੁਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਏਕਚਾਰਿਕਵਤ੍ਤਂ ਕਥੇਤ੍ਵਾ ਪਾਚਿਨਵਂਸਮਿਗਦਾਯੇ ਤਿਣ੍ਣਂ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤਾਨਂ ਸਾਮਗ੍ਗਿਯਾਨਿਸਂਸਂ ਕਥੇਤ੍ਵਾ ਯੇਨ ਪਾਲਿਲੇਯ੍ਯਕਂ ਅਤ੍ਥਿ, ਤਦਵਸਰਿ। ਤਤ੍ਰ ਸੁਦਂ ਭਗਵਾ ਪਾਲਿਲੇਯ੍ਯਕਂ ਉਪਨਿਸ੍ਸਾਯ ਰਕ੍ਖਿਤਵਨਸਣ੍ਡੇ ਭਦ੍ਦਸਾਲਮੂਲੇ ਪਾਲਿਲੇਯ੍ਯਕੇਨ ਹਤ੍ਥਿਨਾ ਉਪਟ੍ਠਿਯਮਾਨੋ ਫਾਸੁਕਂ ਵਸ੍ਸਾਵਾਸਂ ਵਸਿ।

ਕੋਸਮ੍ਬਿਵਾਸਿਨੋਪਿ ਖੋ ਉਪਾਸਕਾ ਵਿਹਾਰਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਅਪਸ੍ਸਨ੍ਤਾ ''ਕੁਹਿਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਸਤ੍ਥਾ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ''ਪਾਲਿਲੇਯ੍ਯਕਵਨਸਣ੍ਡਂ ਗਤੋ''ਤਿ। ''ਕਿਂ ਕਾਰਣਾ''ਤਿ? ''ਅਮ੍ਹੇ ਸਮਗ੍ਗੇ ਕਾਤੁਂ ਵਾਯਮਿ, ਮਯਂ ਪਨ ਨ ਸਮਗ੍ਗਾ ਅਹੁਮ੍ਹਾ''ਤਿ। ''ਕਿਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਤੁਮ੍ਹੇ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਾਮਗ੍ਗਿਂ ਕਰੋਨ੍ਤੇ ਸਮਗ੍ਗਾ ਨਾਹੁਵਤ੍ਥਾ''ਤਿ? ''ਏਵਮਾਵੁਸੋ''ਤਿ। ''ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਇਮੇ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਾਮਗ੍ਗਿਂ ਕਰੋਨ੍ਤੇਪਿ ਸਮਗ੍ਗਾ ਨ ਜਾਤਾ, ਮਯਂ ਇਮੇ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਦਟ੍ਠੁਂ ਨ ਲਭਿਮ੍ਹਾ, ਇਮੇਸਂ ਨੇਵ ਆਸਨਂ ਦਸ੍ਸਾਮ, ਨ ਅਭਿਵਾਦਨਾਦੀਨਿ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਤੇਸਂ ਸਾਮੀਚਿਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਨ ਕਰਿਂਸੁ। ਤੇ ਅਪ੍ਪਾਹਾਰਤਾਯ ਸੁਸ੍ਸਮਾਨਾ ਕਤਿਪਾਹੇਨੇਵ ਉਜੁਕਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਂ ਅਚ੍ਚਯਂ ਦੇਸੇਤ੍ਵਾ ਖਮਾਪੇਤ੍ਵਾ ''ਉਪਾਸਕਾ ਮਯਂ ਸਮਗ੍ਗਾ ਜਾਤਾ, ਤੁਮ੍ਹੇਪਿ ਨੋ ਪੁਰਿਮਸਦਿਸਾ ਹੋਥਾ''ਤਿ ਆਹਂਸੁ। ''ਖਮਾਪਿਤੋ ਪਨ ਵੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਸਤ੍ਥਾ''ਤਿ। ''ਨ ਖਮਾਪਿਤੋ, ਆਵੁਸੋ''ਤਿ। ''ਤੇਨ ਹਿ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਖਮਾਪੇਥ, ਸਤ੍ਥੁ ਖਮਾਪਿਤਕਾਲੇ ਮਯਮ੍ਪਿ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਪੁਰਿਮਸਦਿਸਾ ਭਵਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ। ਤੇ ਅਨ੍ਤੋਵਸ੍ਸਭਾਵੇਨ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤੁਂ ਅਵਿਸਹਨ੍ਤਾ ਦੁਕ੍ਖੇਨ ਤਂ ਅਨ੍ਤੋਵਸ੍ਸਂ ਵੀਤਿਨਾਮੇਸੁਂ। ਸਤ੍ਥਾ ਪਨ ਤੇਨ ਹਤ੍ਥਿਨਾ ਉਪਟ੍ਠਿਯਮਾਨੋ ਸੁਖਂ ਵਸਿ। ਸੋਪਿ ਹਿ ਹਤ੍ਥਿਨਾਗੋ ਗਣਂ ਪਹਾਯ ਫਾਸੁਵਿਹਾਰਤ੍ਥਾਯੇਵ ਤਂ ਵਨਸਣ੍ਡਂ ਪਾਵਿਸਿ।

ਯਥਾਹ – ''ਅਹਂ ਖੋ ਆਕਿਣ੍ਣੋ ਵਿਹਰਾਮਿ ਹਤ੍ਥੀਹਿ ਹਤ੍ਥੀਨੀਹਿ ਹਤ੍ਥਿਕਲਭੇਹਿ ਹਤ੍ਥਿਚ੍ਛਾਪੇਹਿ, ਛਿਨ੍ਨਗ੍ਗਾਨਿ ਚੇਵ ਤਿਣਾਨਿ ਖਾਦਾਮਿ, ਓਭਗ੍ਗੋਭਗ੍ਗਞ੍ਚ ਮੇ ਸਾਖਾਭਙ੍ਗਂ ਖਾਦਨ੍ਤਿ, ਆਵਿਲਾਨਿ ਚ ਪਾਨੀਯਾਨਿ ਪਿਵਾਮਿ, ਓਗਾਹਾ ਚਸ੍ਸ ਮੇ ਉਤ੍ਤਿਣ੍ਣਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥਿਨਿਯੋ ਕਾਯਂ ਉਪਨਿਘਂਸਨ੍ਤਿਯੋ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਯਂਨੂਨਾਹਂ ਏਕੋਵ ਗਣਮ੍ਹਾ ਵੂਪਕਟ੍ਠੋ ਵਿਹਰੇਯ੍ਯ''ਨ੍ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ੪੬੭; ਉਦਾ॰ ੩੫)। ਅਥ ਖੋ ਸੋ ਹਤ੍ਥਿਨਾਗੋ ਯੂਥਾ ਅਪਕ੍ਕਮ੍ਮ ਯੇਨ ਪਾਲਿਲੇਯ੍ਯਕਂ ਰਕ੍ਖਿਤਵਨਸਣ੍ਡਂ ਭਦ੍ਦਸਾਲਮੂਲਂ, ਯੇਨ ਭਗਵਾ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿ, ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਪਨ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਅਞ੍ਞਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਅਦਿਸ੍ਵਾ ਭਦ੍ਦਸਾਲਮੂਲਂ ਪਾਦੇਨੇਵ ਪਹਰਨ੍ਤੋ ਤਚ੍ਛੇਤ੍ਵਾ ਸੋਣ੍ਡਾਯ ਸਾਖਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਸਮ੍ਮਜ੍ਜਿ। ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਸੋਣ੍ਡਾਯ ਘਟਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਾਨੀਯਂ ਪਰਿਭੋਜਨੀਯਂ ਉਪਟ੍ਠਾਪੇਤਿ, ਉਣ੍ਹੋਦਕੇਨ ਅਤ੍ਥੇ ਸਤਿ ਉਣ੍ਹੋਦਕਂ ਪਟਿਯਾਦੇਤਿ। ਕਥਂ? ਹਤ੍ਥੇਨ ਕਟ੍ਠਾਨਿ ਘਂਸਿਤ੍ਵਾ ਅਗ੍ਗਿਂ ਸਮ੍ਪਾਦੇਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਦਾਰੂਨਿ ਪਕ੍ਖਿਪਨ੍ਤੋ ਅਗ੍ਗਿਂ ਜਾਲੇਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਪਾਸਾਣੇ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਪਚਿਤ੍ਵਾ ਦਾਰੁਦਣ੍ਡਕੇਨ ਪਵਟ੍ਟੇਤ੍ਵਾ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਨਾਯ ਖੁਦ੍ਦਕਸੋਣ੍ਡਿਕਾਯ ਖਿਪਤਿ, ਤਤੋ ਹਤ੍ਥਂ ਓਤਾਰੇਤ੍ਵਾ ਉਦਕਸ੍ਸ ਤਤ੍ਤਭਾਵਂ ਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਵਨ੍ਦਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ''ਉਦਕਂ ਤੇ ਤਾਪਿਤਂ ਪਾਲਿਲੇਯ੍ਯਕਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਨ੍ਹਾਯਤਿ । ਅਥਸ੍ਸ ਨਾਨਾਵਿਧਾਨਿ ਫਲਾਨਿ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ਦੇਤਿ। ਯਦਾ ਪਨ ਸਤ੍ਥਾ ਗਾਮਂ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਪਵਿਸਤਿ, ਤਦਾ ਸਤ੍ਥੁ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਮਾਦਾਯ ਕੁਮ੍ਭੇ ਪਤਿਟ੍ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰਾ ਸਦ੍ਧਿਂਯੇਵ ਗਚ੍ਛਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਗਾਮੂਪਚਾਰਂ ਪਤ੍ਵਾ ''ਪਾਲਿਲੇਯ੍ਯਕ ਇਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਤਯਾ ਗਨ੍ਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕਾ, ਆਹਾਰ ਮੇ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰ''ਨ੍ਤਿ ਆਹਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਗਾਮਂ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਪਾਵਿਸਿ। ਸੋਪਿ ਯਾਵ ਸਤ੍ਥੁ ਨਿਕ੍ਖਮਨਾ ਤਤ੍ਥੇਵ ਠਤ੍ਵਾ ਆਗਮਨਕਾਲੇ ਪਚ੍ਚੁਗ੍ਗਮਨਂ ਕਤ੍ਵਾ ਪੁਰਿਮਨਯੇਨੇਵ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਵਸਨਟ੍ਠਾਨੇ ਓਤਾਰੇਤ੍ਵਾ ਵਤ੍ਤਂ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਸਾਖਾਯ ਬੀਜਤਿ, ਰਤ੍ਤਿਂ ਵਾਲਮਿਗਪਰਿਪਨ੍ਥਨਿਵਾਰਣਤ੍ਥਂ ਮਹਨ੍ਤਂ ਦਣ੍ਡਂ ਸੋਣ੍ਡਾਯ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ''ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਰਕ੍ਖਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਯਾਵ ਅਰੁਣੁਗ੍ਗਮਨਾ ਵਨਸਣ੍ਡਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤਰਨ੍ਤਰੇਨ ਵਿਚਰਤਿ, ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯੇਵ ਕਿਰ ਸੋ ਵਨਸਣ੍ਡੋ ਪਾਲਿਲੇਯ੍ਯਕਰਕ੍ਖਿਤਵਨਸਣ੍ਡੋ ਨਾਮ ਜਾਤੋ। ਅਰੁਣੇ ਉਗ੍ਗਤੇ ਮੁਖੋਦਕਦਾਨਂ ਆਦਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਤੇਨੇਵੂਪਾਯੇਨ ਸਬ੍ਬਵਤ੍ਤਾਨਿ ਕਰੋਤਿ।

ਅਥੇਕੋ ਮਕ੍ਕਟੋ ਤਂ ਹਤ੍ਥਿਂ ਉਟ੍ਠਾਯ ਸਮੁਟ੍ਠਾਯ ਦਿਵਸੇ ਦਿਵਸੇ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਆਭਿਸਮਾਚਾਰਿਕਂ ਕਰੋਨ੍ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਅਹਮ੍ਪਿ ਕਿਞ੍ਚਿਦੇਵ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਵਿਚਰਨ੍ਤੋ ਏਕਦਿਵਸਂ ਨਿਮ੍ਮਕ੍ਖਿਕਂ ਦਣ੍ਡਕਮਧੁਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਦਣ੍ਡਕਂ ਭਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਦਣ੍ਡਕੇਨੇਵ ਸਦ੍ਧਿਂ

ਮਧੁਪਟਲਂ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ਕਦਲਿਪਤ੍ਤਂ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਅਦਾਸਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਗਣ੍ਹਿ। ਮਕ੍ਕਟੋ ''ਕਰਿਸ੍ਸਤਿ ਨੁ ਖੋ ਪਰਿਭੋਗਂ ਨ ਕਰਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਕਿਂ ਨੁ ਖੋ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਦਣ੍ਡਕੋਟਿਯਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਰਿਵਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਉਪਧਾਰੇਨ੍ਤੋ ਅਣ੍ਡਕਾਨਿ ਦਿਸ੍ਵਾ ਤਾਨਿ ਸਣਿਕਂ ਅਪਨੇਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਅਦਾਸਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਪਰਿਭੋਗਮਕਾਸਿ। ਸੋ ਤੁਟ੍ਠਮਾਨਸੋ ਤਂ ਤਂ ਸਾਖਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਨਚ੍ਚਨ੍ਤੋਵ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਗਹਿਤਸਾਖਾਪਿ ਅਕ੍ਕਨ੍ਤਸਾਖਾਪਿ ਭਿਜ੍ਜਿਂਸੁ। ਸੋ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਖਾਣੁਮਤ੍ਥਕੇ ਪਤਿਤ੍ਵਾ ਨਿਵ੍ਵਿਟ੍ਠਗਤ੍ਤੋ ਸਤ੍ਥਰਿ ਪਸਨ੍ਨੇਨੇਵ ਚਿਤ੍ਤੇਨ ਕਾਲਂ ਕਤ੍ਵਾ ਤਾਵਤਿਂਸਭਵਨੇ ਤਿਂਸਯੋਜਨਿਕੇ ਕਨਕਵਿਮਾਨੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ, ਅਚ੍ਛਰਾਸਹਸ੍ਸਪਰਿਵਾਰੋ ਮਕ੍ਕਟਦੇਵਪੁਤ੍ਤੋ ਨਾਮ ਅਹੋਸਿ।

ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਤਤ੍ਥ ਹਤ੍ਥਿਨਾਗੇਨ ਉਪਟ੍ਠਿਯਮਾਨਸ੍ਸ ਵਸਨਭਾਵੋ ਸਕਲਜਮ੍ਬੁਦੀਪੇ ਪਾਕਟੋ ਅਹੋਸਿ। ਸਾਵਤ੍ਥਿਨਗਰਤੋ ''ਅਨਾਥਪਿਣ੍ਡਿਕੋ ਵਿਸਾਖਾ ਚ ਮਹਾਉਪਾਸਿਕਾ''ਤਿਏਵਮਾਦੀਨਿ ਮਹਾਕੁਲਾਨਿ ਆਨਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਸਾਸਨਂ ਪਹਿਣਿਂਸੁ ''ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਨੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਦਸ੍ਸੇਥਾ''ਤਿ। ਦਿਸਾਵਾਸਿਨੋਪਿ ਪਞ੍ਚਸਤਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਵੁਟ੍ਠਵਸ੍ਸਾ ਆਨਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ''ਚਿਰਸ੍ਸੁਤਾ ਨੋ, ਆਵੁਸੋ ਆਨਨ੍ਦ, ਭਗਵਤੋ ਸਮ੍ਮੁਖਾ ਧਮ੍ਮੀ ਕਥਾ, ਸਾਧੁ ਮਯਂ, ਆਵੁਸੋ ਆਨਨ੍ਦ, ਲਭੇਯ੍ਯਾਮ ਭਗਵਤੋ ਸਮ੍ਮੁਖਾ ਧਮ੍ਮਿਂ ਕਥਂ ਸਵਨਾਯਾ''ਤਿ ਯਾਚਿਂਸੁ। ਥੇਰੋ ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਦਾਯ ਤਤ੍ਥ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ''ਤੇਮਾਸਂ ਏਕਵਿਹਾਰਿਨੋ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਏਤ੍ਤਕੇਹਿ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤੁਂ ਅਯੁਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਬਹਿ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਏਕਕੋਵ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿ। ਪਾਲਿਲੇਯ੍ਯਕੋ ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਦਣ੍ਡਮਾਦਾਯ ਪਕ੍ਖਨ੍ਦਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਅਪੇਹਿ ''ਅਪੇਹਿ ਪਾਲਿਲੇਯ੍ਯਕ, ਮਾ ਨਿਵਾਰਯਿ, ਬੁਦ੍ਧੁਪਟ੍ਠਾਕੋ ਏਸੋ''ਤਿ ਆਹ। ਸੋ ਤਤ੍ਥੇਵ ਦਣ੍ਡਂ ਛਡ੍ਡੇਤ੍ਵਾ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਪਟਿਗ੍ਗਹਣਂ ਆਪੁਚ੍ਛਿ। ਥੇਰੋ ਨਾਦਾਸਿ। ਨਾਗੋ ''ਸਚੇ ਉਗ੍ਗਹਿਤਵਤ੍ਤੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਸਤ੍ਥੁ ਨਿਸੀਦਨਪਾਸਾਣਫਲਕੇ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਰਿਕ੍ਖਾਰਂ ਨ ਠਪੇਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ। ਥੇਰੋ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਂ ਭੂਮਿਯਂ ਠਪੇਸਿ। ਵਤ੍ਤਸਮ੍ਪਨ੍ਨਾ ਹਿ ਗਰੂਨਂ ਆਸਨੇ ਵਾ ਸਯਨੇ ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਰਿਕ੍ਖਾਰਂ ਨ ਠਪੇਨ੍ਤਿ।

ਥੇਰੋ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸੀਦਿ। ਸਤ੍ਥਾ ''ਆਨਨ੍ਦ, ਏਕੋਵ ਆਗਤੋਸੀ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਚਸਤੇਹਿ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਆਗਤਭਾਵਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ''ਕਹਂ ਪਨੇਤੇ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ''ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਚਿਤ੍ਤਂ ਅਜਾਨਨ੍ਤੋ ਬਹਿ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਆਗਤੋਮ੍ਹੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ''ਪਕ੍ਕੋਸਾਹਿ ਨੇ''ਤਿ ਆਹ। ਥੇਰੋ ਤਥਾ ਅਕਾਸਿ। ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸੀਦਿਂਸੁ। ਸਤ੍ਥਾ ਤੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਪਟਿਸਨ੍ਥਾਰਂ ਕਤ੍ਵਾ ਤੇਹਿ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ, ''ਭਨ੍ਤੇ ਭਗਵਾ, ਹਿ ਬੁਦ੍ਧਸੁਖੁਮਾਲੋ ਚੇਵ ਖਤ੍ਤਿਯਸੁਖੁਮਾਲੋ ਚ, ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ ਤੇਮਾਸਂ ਏਕਕੇਹਿ ਤਿਟ੍ਠਨ੍ਤੇਹਿ ਨਿਸੀਦਨ੍ਤੇਹਿ ਚ ਦੁਕ੍ਕਰਂ ਕਤਂ, ਵਤ੍ਤਪਟਿਵਤ੍ਤਕਾਰਕੋਪਿ ਮੁਖੋਦਕਾਦਿਦਾਯਕੋਪਿ ਨਾਹੋਸਿ ਮਞ੍ਞੇ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ, ''ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਪਾਲਿਲੇਯ੍ਯਕਹਤ੍ਥਿਨਾ ਮਮ ਸਬ੍ਬਕਿਚ੍ਚਾਨਿ ਕਤਾਨਿ। ਏਵਰੂਪਞ੍ਹਿ ਸਹਾਯਂ ਲਭਨ੍ਤੇਨ ਏਕਤੋਵ ਵਸਿਤੁਂ ਯੁਤ੍ਤਂ, ਅਲਭਨ੍ਤਸ੍ਸ ਏਕਚਾਰਿਕਭਾਵੋਵ ਸੇਯ੍ਯੋ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮਾ ਨਾਗਵਗ੍ਗੇ ਤਿਸ੍ਸੋ ਗਾਥਾ ਅਭਾਸਿ –

''ਸਚੇ ਲਭੇਥ ਨਿਪਕਂ ਸਹਾਯਂ,
ਸਦ੍ਧਿਂਚਰਂ ਸਾਧੁਵਿਹਾਰਿ ਧੀਰਂ।
ਅਭਿਭੁਯ੍ਯ ਸਬ੍ਬਾਨਿ ਪਰਿਸ੍ਸਯਾਨਿ,
ਚਰੇਯ੍ਯ ਤੇਨਤ੍ਤਮਨੋ ਸਤੀਮਾ॥

''ਨੋ ਚੇ ਲਭੇਥ ਨਿਪਕਂ ਸਹਾਯਂ,
ਸਦ੍ਧਿਂਚਰਂ ਸਾਧੁਵਿਹਾਰਿ ਧੀਰਂ।
ਰਾਜਾਵ ਰਟ੍ਠਂ ਵਿਜਿਤਂ ਪਹਾਯ,
ਏਕੋ ਚਰੇ ਮਾਤਙ੍ਗਰਞ੍ਞੇਵ ਨਾਗੋ॥

''ਏਕਸ੍ਸ ਚਰਿਤਂ ਸੇਯ੍ਯੋ,

ਨਤ੍ਥਿ ਬਾਲੇ ਸਹਾਯਤਾ।
ਏਕੋ ਚਰੇ ਨ ਚ ਪਾਪਾਨਿ ਕਯਿਰਾ,
ਅਪ੍ਪੋਸ੍ਸੁਕ੍ਕੋ ਮਾਤਙ੍ਗਰਞ੍ਞੇਵ ਨਾਗੋ''ਤਿ॥ (ਮਹਾਵ॰ ੪੬੪; ਮ॰ ਨਿ॰ ੩.੨੩੭; ਧ॰ ਪ॰ ੩੨੮-੩੩੦; ਸੁ॰ ਨਿ॰ ੪੫-੪੬)।

ਗਾਥਾਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਪਞ੍ਚਸਤਾਪਿ ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਅਰਹਤ੍ਤੇ ਪਤਿਟ੍ਠਹਿੰਸੁ। ਆਨਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰੋਪਿ ਅਨਾਥਪਿਣ੍ਡਿਕਾਦੀਹਿ ਪੇਸਿਤਸਾਸਨਂ ਆਰੋਚੇਤ੍ਵਾ, ''ਭਨ੍ਤੇ, ਅਨਾਥਪਿਣ੍ਡਿਕਪ੍ਪਮੁਖਾ ਤੇ ਪਞ੍ਚ ਅਰਿਯਸਾਵਕਕੋਟਿਯੋ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਆਗਮਨਂ ਪਚ੍ਚਾਸੀਸਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਆਹ। ਸਤ੍ਥਾ ''ਤੇਨ ਹਿ ਗਣ੍ਹਾਹਿ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰ''ਨ੍ਤਿ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਂ ਗਾਹਾਪੇਤ੍ਵਾ ਨਿਕ੍ਖਮਿ। ਨਾਗੋ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਗਤਮਗ੍ਗੇ ਤਿਰਿਯਂ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ''ਕਿਂ ਕਰੋਤਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਨਾਗੋ''ਤਿ? ''ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਿਕ੍ਖਂ ਦਾਤੁਂ ਪਚ੍ਚਾਸੀਸਤਿ, ਦੀਘਰਤ੍ਤਂ ਖੋ ਪਨਾਯਂ ਮਯ੍ਹਂ ਉਪਕਾਰਕੋ, ਨਾਸ੍ਸ ਚਿਤ੍ਤਂ ਕੋਪੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਨਿਵਤ੍ਤਥ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ''ਤਿ ਸਤ੍ਥਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਨਿਵਤ੍ਤਿ। ਹਤ੍ਥੀਪਿ ਵਨਸਣ੍ਡਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਪਨਸਕਦਲਿਫਲਾਦੀਨਿ ਨਾਨਾਫਲਾਨਿ ਸਂਹਰਿਤ੍ਵਾ ਰਾਸਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਪੁਨਦਿਵਸੇ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਅਦਾਸਿ। ਪਞ੍ਚਸਤਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਸਬ੍ਬਾਨਿ ਖੇਪੇਤੁਂ ਨਾਸਕ੍ਖਿਂਸੁ। ਭਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਸਤ੍ਥਾ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਂ ਗਾਹੇਤ੍ਵਾ ਨਿਕ੍ਖਮਿ। ਨਾਗੋ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਅਨ੍ਤਰਨ੍ਤਰੇਨ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥੁ ਪੁਰਤੋ ਤਿਰਿਯਂ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ''ਕਿਂ ਕਰੋਤਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਨਾਗੋ''ਤਿ? ''ਅਯਞ੍ਹਿ ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਤੁਮ੍ਹੇ ਪੇਸੇਤ੍ਵਾ ਮਂ ਨਿਵਤ੍ਤੇਤੁਕਾਮੋ''ਤਿ। ਅਥ ਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ''ਪਾਲਿਲੇਯ੍ਯਕ, ਇਦਂ ਪਨ ਮਮ ਅਨਿਵਤ੍ਤਗਮਨਂ, ਤਵ ਇਮਿਨਾ ਅਤ੍ਤਭਾਵੇਨ ਝਾਨਂ ਵਾ ਵਿਪਸ੍ਸਨਂ ਵਾ ਮਗ੍ਗਫਲਂ ਵਾ ਨਤ੍ਥਿ, ਤਿਟ੍ਠ ਤ੍ਵ''ਨ੍ਤਿ ਆਹ। ਤਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਨਾਗੋ ਮੁਖੇ ਸੋਣ੍ਡਂ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਰੋਦਨ੍ਤੋ ਪਚ੍ਛਤੋ ਪਚ੍ਛਤੋ ਅਗਮਾਸਿ। ਸੋ ਹਿ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਨਿਵਤ੍ਤੇਤੁਂ ਲਭਨ੍ਤੋ ਤੇਨੇਵ ਨਿਯਾਮੇਨ ਯਾਵਜੀਵਂ ਪਟਿਜਗ੍ਗੇਯ੍ਯ, ਸਤ੍ਥਾ ਪਨ ਤਂ ਗਾਮੂਪਚਾਰਂ ਪਤ੍ਵਾ ''ਪਾਲਿਲੇਯ੍ਯਕ ਇਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਤਵ ਅਭੂਮਿ, ਮਨੁਸ੍ਸਾਵਾਸੋ ਸਪਰਿਪਨ੍ਥੋ, ਤਿਟ੍ਠ ਤ੍ਵ''ਨ੍ਤਿ ਆਹ। ਸੋ ਰੋਦਮਾਨੋ ਤਤ੍ਥੇਵ ਠਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਰਿ ਚਕ੍ਖੁਪਥਂ ਵਿਜਹਨ੍ਤੇ ਹਦਯੇਨ ਫਲਿਤੇਨ ਕਾਲਂ ਕਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਰਿ ਪਸਾਦੇਨ ਤਾਵਤਿਂਸਭਵਨੇ ਤਿਂਸਯੋਜਨਿਕੇ ਕਨਕਵਿਮਾਨੇ ਅਚ੍ਛਰਾਸਹਸ੍ਸਮਜ੍ਝੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ, ਪਾਲਿਲੇਯ੍ਯਕਦੇਵਪੁਤ੍ਤੋਤ੍ਵੇਵਸ੍ਸ ਨਾਮਂ ਅਹੋਸਿ।

ਸਤ੍ਥਾਪਿ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬੇਨ ਜੇਤਵਨਂ ਅਗਮਾਸਿ। ਕੋਸਮ੍ਬਕਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ''ਸਤ੍ਥਾ ਕਿਰ ਸਾਵਤ੍ਥਿਂ ਆਗਤੋ''ਤਿ ਸੁਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਖਮਾਪੇਤੁਂ ਤਤ੍ਥ ਅਗਮਂਸੁ। ਕੋਸਲਰਾਜਾ ''ਤੇ ਕਿਰ ਕੋਸਮ੍ਬਕਾ ਭਣ੍ਡਨਕਾਰਕਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਸੁਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ''ਅਹਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਤੇਸਂ ਮਮ ਵਿਜਿਤਂ ਪਵਿਸਿਤੁਂ ਨ ਦਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਆਹ। ''ਮਹਾਰਾਜ, ਸੀਲਵਨ੍ਤਾ ਏਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ, ਕੇਵਲਂ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਂ ਵਿਵਾਦੇਨ ਮਮ ਵਚਨਂ ਨ ਗਣ੍ਹਿਂਸੁ, ਇਦਾਨਿ ਮਂ ਖਮਾਪੇਤੁਂ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤੁ ਮਹਾਰਾਜਾ''ਤਿ। ਅਨਾਥਪਿਣ੍ਡਿਕੋਪਿ ''ਅਹਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਤੇਸਂ ਵਿਹਾਰਂ ਪਵਿਸਿਤੁਂ ਨ ਦਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਤਥੇਵ ਭਗਵਤਾ ਪਟਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੋ ਤੁਣ੍ਹੀ ਅਹੋਸਿ। ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਅਨੁਪ੍ਪਤ੍ਤਾਨਂ ਪਨ ਤੇਸਂ ਭਗਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤੇ ਵਿਵਿਤ੍ਤਂ ਕਾਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਸੇਨਾਸਨਂ ਦਾਪੇਸਿ। ਅਞ੍ਞੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਤੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਨੇਵ ਏਕਤੋ ਨਿਸੀਦਨ੍ਤਿ, ਨ ਤਿਟ੍ਠਨ੍ਤਿ, ਆਗਤਾਗਤਾ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਪੁਚ੍ਛਨ੍ਤਿ – ''ਕਤਮੇਤੇ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਣ੍ਡਨਕਾਰਕਾ ਕੋਸਮ੍ਬਕਾ ਭਿਕ੍ਖੂ''ਤਿ? ਸਤ੍ਥਾ ''ਏਤੇ''ਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ''ਏਤੇ ਕਿਰ ਤੇ, ਏਤੇ ਕਿਰ ਤੇ''ਤਿ ਆਗਤਾਗਤੇਹਿ ਅਙ੍ਗੁਲਿਕਾ ਦਸ੍ਸਿਯਮਾਨਾ ਲਜ੍ਜਾਯ ਸੀਸਂ ਉਕ੍ਖਿਪਿਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਾ ਭਗਵਤੋ ਪਾਦਮੂਲੇ ਨਿਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਖਮਾਪੇਸੁਂ। ਸਤ੍ਥਾ ''ਭਾਰਿਯਂ ਵੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਕਤਂ, ਤੁਮ੍ਹੇ ਹਿ ਨਾਮ ਮਾਦਿਸਸ੍ਸ ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾ ਮਯਿ ਸਾਮਗ੍ਗਿਂ ਕਰੋਨ੍ਤੇ ਮਮ ਵਚਨਂ ਨ ਕਰਿਤ੍ਥ, ਪੋਰਾਣਕਪਣ੍ਡਿਤਾਪਿ ਵਜ੍ਝਪ੍ਪਤ੍ਤਾਨਂ ਮਾਤਾਪਿਤੂਨਂ ਓਵਾਦਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਤੇਸੁ ਜੀਵਿਤਾ ਵੋਰੋਪਿਯਮਾਨੇਸੁਪਿ ਤਂ ਅਨਤਿਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਾ ਦ੍ਵੀਸੁ ਰਟ੍ਠੇਸੁ ਰਜ੍ਜਂ ਕਾਰਯਿਂਸੂ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਪੁਨਦੇਵ **ਕੋਸਮ੍ਬਿਕਜਾਤਕਂ** (ਜਾ॰ ੧.੯.੧੦ ਆਦਯੋ) ਕਥੇਤ੍ਵਾ ''ਏਵਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਦੀਘਾਵੁਕੁਮਾਰੋ ਮਾਤਾਪਿਤੂਸੁ ਜੀਵਿਤਾ ਵੋਰੋਪਿਯਮਾਨੇਸੁਪਿ ਤੇਸਂ ਓਵਾਦਂ ਅਨਤਿਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਾ ਬ੍ਰਹ੍ਮਦਤ੍ਤਸ੍ਸ ਧੀਤਰਂ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵੀਸੁ ਕਾਸਿਕੋਸਲਰਟ੍ਠੇਸੁ ਰਜ੍ਜਂ ਕਾਰੇਸਿ, ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ ਪਨ ਮਮ ਵਚਨਂ ਅਕਰੋਨ੍ਤੇਹਿ ਭਾਰਿਯਂ ਕਤ''ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

੬. ''ਪਰੇ ਚ ਨ ਵਿਜਾਨਨ੍ਤਿ, ਮਯਮੇਤ੍ਥ ਯਮਾਮਸੇ।
ਯੇ ਚ ਤਤ੍ਥ ਵਿਜਾਨਨ੍ਤਿ, ਤਤੋ ਸਮ੍ਮਨ੍ਤਿ ਮੇਧਗਾ''ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਪਰੇ**ਤਿ ਪਣ੍ਡਿਤੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਤਤੋ ਅਞ੍ਞੇ ਭਣ੍ਡਨਕਾਰਕਾ ਪਰੇ ਨਾਮ। ਤੇ ਤਤ੍ਥ ਸਙ੍ਘਮਜ੍ਝੇ ਕੋਲਾਹਲੰ ਕਰੋਨ੍ਤਾ ''ਮਯੰ ਯਮਾਮਸੇ ਉਪਰਮਾਮ ਵਿਨਸ੍ਸਾਮ ਸਤਤੰ ਸਮਿਤੰ ਮਚ੍ਚੁਸਨ੍ਤਿਕੰ ਗਚ੍ਛਾਮਾ''ਤਿ ਨ ਵਿਜਾਨਨ੍ਤਿ। **ਯੇ ਚ ਤਤ੍ਥ ਵਿਜਾਨਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਯੇ ਤਤ੍ਥ ਪਣ੍ਡਿਤਾ ''ਮਯੰ ਮਚ੍ਚੁਸਨ੍ਤਿਕੰ ਗਚ੍ਛਾਮਾ''ਤਿ ਵਿਜਾਨਨ੍ਤਿ। **ਤਤੋ ਸਮ੍ਮਨ੍ਤਿ ਮੇਧਗਾ**ਤਿ ਏਵਞ੍ਹਿ ਤੇ ਜਾਨਨ੍ਤਾ ਯੋਨਿਸੋਮਨਸਿਕਾਰੰ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤ੍ਵਾ ਮੇਧਗਾਨੰ ਕਲਹਾਨੰ ਵੂਪਸਮਾਯ ਪਟਿਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ। ਅਥ ਨੇਸੰ ਤਾਯ ਪਟਿਪਤ੍ਤਿਯਾ ਤੇ ਮੇਧਗਾ ਸਮ੍ਮਨ੍ਤੀਤਿ। ਅਥ ਵਾ **ਪਰੇ ਚਾ**ਤਿ ਪੁਬ੍ਬੇ ਮਯਾ ''ਮਾ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਣ੍ਡਨ''ਨ੍ਤਿਆਦੀਨਿ ਵਤ੍ਵਾ ਓਵਦਿਯਮਾਨਾਪਿ ਮਮ ਓਵਾਦਸ੍ਸ ਅਪਟਿਗ੍ਗਹਣੇਨ ਅਤਿਕ੍ਕਮਨੇਨ ਅਮਾਮਕਾ ਪਰੇ ਨਾਮ। ''ਮਯੰ ਛਨ੍ਦਾਦਿਵਸੇਨ ਮਿਚ੍ਛਾਗਾਹੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਏਤ੍ਥ ਸਙ੍ਘਮਜ੍ਝੇ ਯਮਾਮਸੇ ਭਣ੍ਡਨਾਦੀਨੰ ਵੁਦ੍ਧਿਯਾ ਵਾਯਮਾਮਾ''ਤਿ ਨ ਵਿਜਾਨਨ੍ਤਿ। ਇਦਾਨਿ ਪਨ ਯੋਨਿਸੋ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਮਾਨਾ ਤਤ੍ਥ ਤੁਮ੍ਹਾਕੰ ਅਨ੍ਤਰੇ ਯੇ ਚ ਪਣ੍ਡਿਤਪੁਰਿਸਾ ''ਪੁਬ੍ਬੇ ਮਯੰ ਛਨ੍ਦਾਦਿਵਸੇਨ ਵਾਯਮਨ੍ਤਾ ਅਯੋਨਿਸੋ ਪਟਿਪਨ੍ਨਾ''ਤਿ ਵਿਜਾਨਨ੍ਤਿ, ਤਤੋ ਤੇਸੰ ਸਨ੍ਤਿਕਾ ਤੇ ਪਣ੍ਡਿਤਪੁਰਿਸੇ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਇਮੇ ਦਾਨਿ ਕਲਹਸਙ੍ਖਾਤਾ ਮੇਧਗਾ ਸਮ੍ਮਨ੍ਤੀਤਿ ਅਯਮੇਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋਤਿ।

ਗਾਥਾਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਭਿਕ੍ਖੂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਾਦੀਸੁ ਪਤਿਟ੍ਠਹਿੰਸੂਤਿ।

ਕੋਸਮ੍ਬਕਵਤ੍ਥੁ ਪਠਮੰ।

੬. ਮਹਾਕਾਲ਼ਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ

ਸੁਭਾਨੁਪਸ੍ਸਿਨ੍ਤਿ ਇਮੰ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨੰ ਸਤ੍ਥਾ ਸੇਤਬ੍ਯਨਗਰੰ ਉਪਨਿਸ੍ਸਾਯ ਸਿੰਸਪਾਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਚੂਲ਼ਕਾਲ਼ਮਹਾਕਾਲ਼ੇ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਸੇਤਬ੍ਯਨਗਰਵਾਸਿਨੋ ਹਿ ਚੂਲ਼ਕਾਲ਼ੋ, ਮਜ੍ਝਿਮਕਾਲ਼ੋ, ਮਹਾਕਾਲ਼ੋਤਿ ਤਯੋ ਭਾਤਰੋ ਕੁਟੁਮ੍ਬਿਕਾ । ਤੇਸੁ ਜੇਟ੍ਠਕਨਿਟ੍ਠਾ ਦਿਸਾਸੁ ਵਿਚਰਿਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਚਹਿ ਸਕਟਸਤੇਹਿ ਭਣ੍ਡੰ ਆਹਰਨ੍ਤਿ, ਮਜ੍ਝਿਮਕਾਲ਼ੋ ਆਭਤੰ ਵਿਕ੍ਕਿਣਾਤਿ। ਅਥੇਕਸ੍ਮਿੰ ਸਮਯੇ ਤੇ ਉਭੋਪਿ ਭਾਤਰੋ ਪਞ੍ਚਹਿ ਸਕਟਸਤੇਹਿ ਨਾਨਾਭਣ੍ਡੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਸਾਵਤ੍ਥਿੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਾ ਚ ਜੇਤਵਨਸ੍ਸ ਚ ਅਨ੍ਤਰੇ ਸਕਟਾਨਿ ਮੋਚਯਿੰਸੁ। ਤੇਸੁ ਮਹਾਕਾਲ਼ੋ ਸਾਯਨ੍ਹਸਮਯੇ ਮਾਲਾਗਨ੍ਧਾਦਿਹਤ੍ਥੇ ਸਾਵਤ੍ਥਿਵਾਸਿਨੋ ਅਰਿਯਸਾਵਕੇ ਧਮ੍ਮਸ੍ਸਵਨਾਯ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਕੁਹਿੰ ਇਮੇ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਤਮਤ੍ਥੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ''ਅਹਮ੍ਪਿ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਕਨਿਟ੍ਠੰ ਆਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ, ''ਤਾਤ, ਤੇਸੁ ਸਕਟੇਸੁ ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤੋ ਹੋਹਿ, ਅਹੰ ਧਮ੍ਮੰ ਸੋਤੁੰ ਗਚ੍ਛਾਮੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਥਾਗਤੰ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਪਰਿਸਪਰਿਯਨ੍ਤੇ ਨਿਸੀਦਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਤੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਅਜ੍ਝਾਸਯਵਸੇਨ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬਿੰ ਕਥੰ ਕਥੇਨ੍ਤੋ **ਦੁਕ੍ਖਕ੍ਖਨ੍ਧਸੁਤ੍ਤਾ**ਦਿਵਸੇਨ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੧.੧੬੩ ਆਦਯੋ) ਅਨੇਕਪਰਿਯਾਯੇਨ ਕਾਮਾਨੰ ਆਦੀਨਵੰ ਓਕਾਰੰ ਸੰਕਿਲੇਸਞ੍ਚ ਕਥੇਸਿ। ਤੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ਮਹਾਕਾਲ਼ੋ ''ਸਬ੍ਬੰ ਕਿਰ ਪਹਾਯ ਗਨ੍ਤਬ੍ਬੰ, ਪਰਲੋਕੰ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੰ ਨੇਵ ਭੋਗਾ, ਨ ਞਾਤਕਾ ਚ ਅਨੁਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਕਿੰ ਮੇ ਘਰਾਵਾਸੇਨ ਪਬ੍ਬਜਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਮਹਾਜਨੇ ਸਤ੍ਥਾਰੰ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਕਨ੍ਤੇ ਸਤ੍ਥਾਰੰ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜੰ ਯਾਚਿਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰਾ ''ਨਤ੍ਥਿ ਤੇ ਕੋਚਿ ਅਪਲੋਕੇਤਬ੍ਬੋ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ, ''ਕਨਿਟ੍ਠੋ ਮੇ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਤ੍ਥੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਤੇਨ ਹਿ ''ਅਪਲੋਕੇਹਿ ਨ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ, ''ਸਾਧੁ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਕਨਿਟ੍ਠੰ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਤ੍ਵਾ, ''ਤਾਤ, ਇਮੰ ਸਬ੍ਬੰ ਸਾਪਤੇਯ੍ਯੰ ਪਟਿਪਜ੍ਜਾਹੀ''ਤਿ ਆਹ। ''ਤੁਮ੍ਹੇ ਪਨ ਕਿੰ ਕਰਿਸ੍ਸਥ ਭਾਤਿਕਾ''ਤਿ? ''ਅਹੰ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਪਬ੍ਬਜਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ। ਸੋ ਤੰ ਨਾਨਪ੍ਪਕਾਰੇਹਿ ਯਾਚਿਤ੍ਵਾ ਨਿਵਤ੍ਤੇਤੁੰ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੋ ''ਸਾਧੁ, ਸਾਮਿ, ਯਥਾ ਅਜ੍ਝਾਸਯੰ ਕਰੋਥਾ''ਤਿ ਆਹ। ਮਹਾਕਾਲ਼ੋ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਪਬ੍ਬਜਿ। ''ਅਹੰ ਭਾਤਿਕੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾਵ ਉਪ੍ਪਬ੍ਬਜਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਚੂਲ਼ਕਾਲ਼ੋਪਿ ਪਬ੍ਬਜਿ। ਅਪਰਭਾਗੇ ਮਹਾਕਾਲ਼ੋ ਉਪਸਮ੍ਪਦੰ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰੰ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਸਾਸਨੇ ਧੁਰਾਨਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰਾ ਦ੍ਵੀਸੁ ਧੁਰੇਸੁ ਕਥਿਤੇਸੁ ''ਅਹੰ, ਭਨ੍ਤੇ, ਮਹਲ੍ਲਕਕਾਲੇ ਪਬ੍ਬਜਿਤਤ੍ਤਾ ਗਨ੍ਥਧੁਰੰ ਪੂਰੇਤੁੰ ਨ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਧੁਰੰ ਪਨ ਪੂਰੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਯਾਵ ਅਰਹਤ੍ਤਾ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨੰ ਕਥਾਪੇਤ੍ਵਾ ਸੋਸਾਨਿਕਧੁਤਙ੍ਗੰ ਸਮਾਦਾਯ ਪਠਮਯਾਮਾਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤੇ ਸਬ੍ਬੇਸੁ ਨਿਦ੍ਦੂਪਗਤੇਸੁ ਸੁਸਾਨੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਚੂਸਕਾਲੇ ਸਬ੍ਬੇਸੁ ਅਨੁਟ੍ਠਿਤੇਸੁਯੇਵ ਵਿਹਾਰੰ ਆਗਚ੍ਛਤਿ।

ਅਥੇਕਾ ਸੁਸਾਨਗੋਪਿਕਾ ਕਾਲੀ ਨਾਮ ਛਵਡਾਹਿਕਾ ਥੇਰਸ੍ਸ ਠਿਤਟ੍ਠਾਨਂ ਨਿਸਿਨ੍ਨਟ੍ਠਾਨਂ ਚਙ੍ਕਮਿਤਟ੍ਠਾਨਞ੍ਚ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਕੋ ਨੁ ਖੋ ਇਧਾਗਚ੍ਛਤਿ, ਪਰਿਗ੍ਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਾਮਿ ਨ''ਨ੍ਤਿ ਪਰਿਗ੍ਗਣ੍ਹਿਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੀ ਏਕਦਿਵਸਂ ਸੁਸਾਨਕੁਟਿਕਾਯਮੇਵ ਦੀਪਂ ਜਾਲੇਤ੍ਵਾ ਪੁਤ੍ਤਧੀਤਰੋ ਆਦਾਯ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤੇ ਨਿਲੀਯਮਾਨਾ ਮਜ੍ਝਿਮਯਾਮੇ ਥੇਰਂ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ, ''ਅਯ੍ਯੋ, ਨੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਠਾਨੇ ਵਿਹਰਤੀ''ਤਿ ਆਹ। ''ਆਮ, ਉਪਾਸਿਕੇ''ਤਿ। ''ਭਨ੍ਤੇ, ਸੁਸਾਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੇਹਿ ਨਾਮ ਵਤ੍ਤਂ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ। ਥੇਰੋ ''ਕਿਂ ਪਨ ਮਯਂ ਤਯਾ ਕਥਿਤਵਤ੍ਤੇ ਵਤ੍ਤਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਅਵਤ੍ਵਾ ''ਕਿਂ ਕਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ ਉਪਾਸਿਕੇ''ਤਿ ਆਹ। ''ਭਨ੍ਤੇ, ਸੋਸਾਨਿਕੇਹਿ ਨਾਮ ਸੁਸਾਨੇ ਵਸਨਭਾਵੋ ਸੁਸਾਨਗੋਪਕਾਨਞ੍ਚ ਵਿਹਾਰੇ ਮਹਾਥੇਰਸ੍ਸ ਚ ਗਾਮਭੋਜਕਸ੍ਸ ਚ ਕਥੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ। ''ਥੇਰੋ ਕਿਂ ਕਾਰਣਾ''ਤਿ? ''ਕਤਕਮ੍ਮਾ ਚੋਰਾ ਧਨਸਾਮਿਕੇਹਿ ਪਦਾਨੁਪਦਂ ਅਨੁਬਦ੍ਧਾ ਸੁਸਾਨੇ ਭਣ੍ਡਕਂ ਛਡ੍ਡੇਤ੍ਵਾ ਪਲਾਯਨ੍ਤਿ, ਅਥ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਸੋਸਾਨਿਕਾਨਂ ਪਰਿਪਨ੍ਥਂ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਏਤੇਸਂ ਪਨ ਕਥਿਤੇ 'ਮਯਂ ਇਮਸ੍ਸ ਭਦ੍ਦਨ੍ਤਸ੍ਸ ਏਤ੍ਤਕਂ ਨਾਮ ਕਾਲਂ ਏਤ੍ਥ ਵਸਨਭਾਵਂ ਜਾਨਾਮ, ਅਚੋਰੋ ਏਸੋ'ਤਿ ਉਪਦ੍ਦਵਂ ਨਿਵਾਰੇਨ੍ਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਏਤੇਸਂ ਕਥੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ।

''ਥੇਰੋ ਅਞ੍ਞਂ ਕਿਂ ਕਾਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ? ''ਭਨ੍ਤੇ, ਸੁਸਾਨੇ ਵਸਨ੍ਤੇਨ ਨਾਮ ਅਯ੍ਯੇਨ ਮਚ੍ਛਮਂਸਤਿਲਪਿਟ੍ਠਤੇਲਗੁਲ਼ਾਦੀਨਿ ਵਜ੍ਜੇਤਬ੍ਬਾਨਿ, ਦਿਵਾ ਨ ਨਿਦ੍ਦਾਯਿਤਬ੍ਬਂ, ਕੁਸੀਤੇਨ ਨ ਭਵਿਤਬ੍ਬਂ, ਆਰਦ੍ਧਵੀਰਿਯੇਨ ਭਵਿਤਬ੍ਬਂ, ਅਸਠੇਨ ਅਮਾਯਾਵਿਨਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਕਲ੍ਯਾਣਜ੍ਝਾਸਯੇਨ ਭਵਿਤਬ੍ਬਂ, ਸਾਯਂ ਸਬ੍ਬੇਸੁ ਸੁਤ੍ਤੇਸੁ ਵਿਹਾਰਤੋ ਆਗਨ੍ਤਬ੍ਬਂ, ਪਚ੍ਚੂਸਕਾਲੇ ਸਬ੍ਬੇਸੁ ਅਨੁਟ੍ਠਿਤੇਸੁਯੇਵ ਵਿਹਾਰਂ ਗਨ੍ਤਬ੍ਬਂ। ਸਚੇ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਯ੍ਯੋ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਠਾਨੇ ਏਵਂ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਪਬ੍ਬਜਿਤਕਿਚ੍ਚਂ ਮਤ੍ਥਕਂ ਪਾਪੇਤੁਂ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਤਿ, ਸਚੇ ਮਤਸਰੀਰਂ ਆਨੇਤ੍ਵਾ ਛਡ੍ਡੇਨ੍ਤਿ, ਅਹਂ ਕਮ੍ਬਲਕੂਟਾਗਾਰਂ ਆਰੋਪੇਤ੍ਵਾ ਗਨ੍ਧਮਾਲਾਦੀਹਿ ਸਕ੍ਕਾਰਂ ਕਤ੍ਵਾ ਸਰੀਰਕਿਚ੍ਚਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮਿ। ਨੋ ਚੇ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਤਿ, ਚਿਤਕਂ ਆਰੋਪੇਤ੍ਵਾ ਅਗ੍ਗਿਂ ਜਾਲੇਤ੍ਵਾ ਸਙ੍ਕੁਨਾ ਆਕਡ੍ਢਿਤ੍ਵਾ ਬਹਿ ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਫਰਸੁਨਾ ਕੋਟ੍ਟੇਤ੍ਵਾ ਖਣ੍ਡਾਖਣ੍ਡਿਕਂ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਅਗ੍ਗਿਮ੍ਹਿ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਝਾਪੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਆਹ। ਅਥ ਨਂ ਥੇਰੋ ''ਸਾਧੁ ਭਦ੍ਦੇ, ਏਕਂ ਪਨ ਰੂਪਾਰਮ੍ਮਣਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਮਯ੍ਹਂ ਕਥੇਯ੍ਯਾਸੀ''ਤਿ ਆਹ। ਸਾ ''ਸਾਧੂ''ਤਿ ਪਟਿਸ੍ਸੋਸਿ। ਥੇਰੋ ਯਥਾਜ੍ਝਾਸਯੇਨ ਸੁਸਾਨੇ ਸਮਣਧਮ੍ਮਂ ਕਰੋਤਿ। ਚੂਲ਼ਕਾਲ਼ਤ੍ਥੇਰੋ ਪਨ ਉਟ੍ਠਾਯ ਸਮੁਟ੍ਠਾਯ ਘਰਾਵਾਸਂ ਚਿਨ੍ਤੇਤਿ, ਪੁਤ੍ਤਦਾਰਂ ਅਨੁਸ੍ਸਰਤਿ। ''ਭਾਤਿਕੋ ਮੇ ਅਤਿਭਾਰਿਯਂ ਕਮ੍ਮਂ ਕਰੋਤੀ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤਿ।

ਅਥੇਕਾ ਕੁਲਧੀਤਾ ਤਂਮੁਹੁਤ੍ਤਸਮੁਟ੍ਠਿਤੇਨ ਬ੍ਯਾਧਿਨਾ ਸਾਯਨ੍ਹਸਮਯੇ ਅਮਿਲਾਤਾ ਅਕਿਲਨ੍ਤਾ ਕਾਲਮਕਾਸਿ। ਤਮੇਨਂ ਞਾਤਕਾਦਯੋ ਦਾਰੁਤੇਲਾਦੀਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸਾਯਂ ਸੁਸਾਨਂ ਨੇਤ੍ਵਾ ਸੁਸਾਨਗੋਪਿਕਾਯ ''ਇਮਂ ਝਾਪੇਹੀ''ਤਿ ਭਤਿਂ ਦਤ੍ਵਾ ਨਿਯ੍ਯਾਦੇਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਕਮਿਂਸੁ। ਸਾ ਤਸ੍ਸਾ ਪਾਰੁਤਵਤ੍ਥਂ ਅਪਨੇਤ੍ਵਾ ਤਂਮੁਹੁਤ੍ਤਮਤਂ ਪੀਣਿਤਪੀਣਿਤਂ ਸੁਵਣ੍ਣਵਣ੍ਣਂ ਸਰੀਰਂ ਦਿਸ੍ਵਾ, ''ਇਮਂ ਅਯ੍ਯਸ੍ਸ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ ਪਤਿਰੂਪਂ ਆਰਮ੍ਮਣ''ਨ੍ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਥੇਰਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ, ''ਭਨ੍ਤੇ, ਏਵਰੂਪਂ ਨਾਮ ਆਰਮ੍ਮਣਂ ਅਤ੍ਥਿ, ਓਲੋਕੇਥ ਅਯ੍ਯਾ''ਤਿ ਆਹ। ਥੇਰੋ ''ਸਾਧੂ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਪਾਰੁਪਨਂ ਨੀਹਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਪਾਦਤਲਤੋ ਯਾਵ ਕੇਸਗ੍ਗਾ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ''ਅਤਿਪੀਣਿਤਮੇਤਂ ਰੂਪਂ ਸੁਵਣ੍ਣਵਣ੍ਣਂ ਅਗ੍ਗਿਮ੍ਹਿ ਨਂ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਮਹਾਜਾਲਾਹਿ ਗਹਿਤਮਤ੍ਤਕਾਲੇ ਮਯ੍ਹਂ ਆਰੋਚੇਯ੍ਯਾਸੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਸਕਟ੍ਠਾਨਮੇਵ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਨਿਸੀਦਿ। ਸਾ ਤਥਾ ਕਤ੍ਵਾ ਥੇਰਸ੍ਸ ਆਰੋਚੇਸਿ। ਥੇਰੋ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਓਲੋਕੇਸਿ। ਜਾਲਾਯ ਪਹਟਪਹਟਟ੍ਠਾਨਂ ਕਬਰਗਾਵਿਯਾ ਵਿਯ ਸਰੀਰਵਣ੍ਣਂ ਅਹੋਸਿ, ਪਾਦਾ ਨਮਿਤ੍ਵਾ ਓਲਮ੍ਬਿਂਸੁ, ਹਤ੍ਥਾ ਪਟਿਕੁਟਿਂਸੁ, ਊਰੁਨਲਾਟਂ ਨਿਚ੍ਚਮ੍ਮਂ ਅਹੋਸਿ । ਥੇਰੋ ''ਇਦਂ ਸਰੀਰਂ ਇਦਾਨੇਵ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤਾਨਂ ਅਪਰਿਯਨ੍ਤਕਰਂ ਹੁਤ੍ਵਾ ਇਦਾਨੇਵ ਖਯਂ ਪਤ੍ਤਂ ਵਯਂ ਪਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ ਰਤ੍ਤਿਟ੍ਠਾਨਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਖਯਵਯਂ ਸਮ੍ਪਸ੍ਸਮਾਨੋ –

> ''ਅਨਿਚ੍ਚਾ ਵਤ ਸਙ੍ਖਾਰਾ, ਉਪ੍ਪਾਦਵਯਧਮ੍ਮਿਨੋ।
> ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਨਿਰੁਜ੍ਝਨ੍ਤਿ, ਤੇਸਂ ਵੂਪਸਮੋ ਸੁਖੋ''ਤਿ॥ (ਦੀ॰ ਨਿ॰ ੨.੨੨੧, ੨੭੨; ਸਂ॰ ਨਿ॰ ੧.੧੮੬; ੨.੧੪੩; ਜਾ॰ ੧.੧.੯੫) –

ਗਾਥਂ ਵਤ੍ਵਾ ਵਿਪਸ੍ਸਨਂ ਵਡ੍ਢੇਤ੍ਵਾ ਸਹ ਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਹਿ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਿ।

ਤਸ੍ਮਿਂ ਅਰਹਤ੍ਤੁਂ ਪਤ੍ਤੇ ਸਤ੍ਥਾ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਪਰਿਵੁਤੋ ਚਾਰਿਕਂ ਚਰਮਾਨੋ ਸੇਤਬਜਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਿਂਸਪਾਵਨਂ ਪਾਵਿਸਿ। ਚੂਲ਼ਕਾਲ਼ਸ੍ਸ ਭਰਿਯਾਯੋ ''ਸਤ੍ਥਾ ਕਿਰ ਅਨੁਪ੍ਪਤ੍ਤੋ ਸਿਂਸਪਾਵਨ''ਨ੍ਤਿ ਸੁਤ੍ਵਾ ''ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਸਾਮਿਕਂ ਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਪੇਸੇਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਨਿਮਨ੍ਤਾਪੇਸੁਂ। ਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਪਨ ਅਪਰਿਚਿਣ੍ਣਟ੍ਠਾਨੇ ਆਸਨਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਂ ਆਚਿਕ੍ਖਨ੍ਤੇਨ ਏਕੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਪਠਮਤਰਂ ਗਨ੍ਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਬੁਦ੍ਧਾਨਞ੍ਹਿ ਮਜ੍ਝਿਮਟ੍ਠਾਨੇ ਆਸਨਂ ਪਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਦਕ੍ਖਿਣਤੋ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ, ਵਾਮਤੋ ਮਹਾਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ, ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਉਭੋਸੁ ਪਸ੍ਸੇਸੁ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਆਸਨਂ ਪਞ੍ਞਾਪੇਤਬ੍ਬਂ ਹੋਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਮਹਾਕਾਲ਼ਤ੍ਥੇਰੋ ਚੀਵਰਪਾਰੁਪਨਟ੍ਠਾਨੇ ਠਤ੍ਵਾ, ''ਚੂਲ਼ਕਾਲ਼, ਤ੍ਵਂ ਪੁਰਤੋ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਆਸਨਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਂ ਆਚਿਕ੍ਖਾ''ਤਿ ਚੂਲ਼ਕਾਲ਼ਂ ਪੇਸੇਸਿ। ਤਸ੍ਸ ਦਿਟ੍ਠਕਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਗੇਹਜਨਾ ਤੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਪਰਿਹਾਸਂ ਕਰੋਨ੍ਤਾ ਨੀਚਾਸਨਾਨਿ ਸਙ੍ਘਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਕੋਟਿਯਂ ਅਤ੍ਥਰਨ੍ਤਿ, ਉਚ੍ਚਾਸਨਾਨਿ ਸਙ੍ਘਨਵਕਸ੍ਸ ਕੋਟਿਯਂ। ਇਤਰੋ ''ਮਾ ਏਵਂ ਕਰੋਥ, ਨੀਚਾਸਨਾਨਿ ਉਪਰਿ ਮਾ ਪਞ੍ਞਾਪੇਥ, ਉਚ੍ਚਾਸਨਾਨਿ ਉਪਰਿ ਪਞ੍ਞਾਪੇਥ, ਨੀਚਾਸਨਾਨਿ ਹੇਟ੍ਠਾ''ਤਿ ਆਹ। ਇਤ੍ਥਿਯੋ ਤਸ੍ਸ ਵਚਨਂ ਅਸੁਣਨ੍ਤਿਯੋ ਵਿਯ ''ਤ੍ਵਂ ਕਿਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਵਿਚਰਸਿ, ਕਿਂ ਤਵ ਆਸਨਾਨਿ ਪਞ੍ਞਾਪੇਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਤ੍ਵਂ ਕਂ ਆਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ, ਕੇਨ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋਸਿ, ਕਸ੍ਮਾ ਇਧਾਗਤੋਸੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਨਿਵਾਸਨਪਾਰੁਪਨਂ ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਸੇਤਕਾਨਿ ਨਿਵਾਸੇਤ੍ਵਾ ਸੀਸੇ ਚ ਮਾਲਾਚੁਮ੍ਬੁਟਕਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ, ''ਗਚ੍ਛ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਆਨੇਹਿ, ਮਯਂ ਆਸਨਾਨਿ ਪਞ੍ਞਾਪੇਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਪਹਿਣਿਂਸੁ। ਨ ਚਿਰਂ ਭਿਕ੍ਖੁਭਾਵੇ ਠਤ੍ਵਾ ਅਵਸ੍ਸਿਕੋਵ ਉਪ੍ਪਬ੍ਬਜਿਤਤ੍ਤਾ ਲਜ੍ਜਿਤੁਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਸੋ ਤੇਨ ਆਕਪ੍ਪੇਨ ਨਿਰਾਸਙ੍ਕੋਵ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਬੁਦ੍ਧਪ੍ਪਮੁਖਂ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਂ ਆਦਾਯ ਆਗਤੋ। ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਪਨ ਭਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚਾਵਸਾਨੇ ਮਹਾਕਾਲ਼ਸ੍ਸ ਭਰਿਯਾਯੋ ''ਇਮਾਹਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਾਮਿਕੋ ਗਹਿਤੋ, ਮਯਮ੍ਪਿ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਸਾਮਿਕਂ ਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਪੁਨਦਿਵਸੇ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਨਿਮਨ੍ਤਯਿਂਸੁ। ਤਦਾ ਪਨ ਆਸਨਪਞ੍ਞਾਪਨਤ੍ਥਂ ਅਞ੍ਞੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਗਮਾਸਿ। ਤਾ ਤਸ੍ਮਿਂ ਖਣੇ ਓਕਾਸਂ ਅਲਭਿਤ੍ਵਾ ਬੁਦ੍ਧਪ੍ਪਮੁਖਂ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਂ ਨਿਸੀਦਾਪੇਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖਂ ਅਦਂਸੁ। ਚੂਲ਼ਕਾਲ਼ਸ੍ਸ ਪਨ ਦ੍ਵੇ ਭਰਿਯਾਯੋ, ਮਜ੍ਝਿਮਕਾਲ਼ਸ੍ਸ ਚਤਸ੍ਸੋ, ਮਹਾਕਾਲ਼ਸ੍ਸ ਪਨ ਅਟ੍ਠ। ਭਿਕ੍ਖੂਪਿ ਭਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚਂ ਕਾਤੁਕਾਮਾ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਭਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚਮਕਂਸੁ, ਬਹਿ ਗਨ੍ਤੁਕਾਮਾ ਉਟ੍ਠਾਯ ਅਗਮਂਸੁ। ਸਤ੍ਥਾ ਪਨ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਭਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚਂ ਕਰਿ। ਤਸ੍ਸ ਭਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਤਾ ਇਤ੍ਥਿਯੋ, ''ਭਨ੍ਤੇ, ਮਹਾਕਾਲ਼ੋ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਅਨੁਮੋਦਨਂ ਕਤ੍ਵਾ ਆਗਚ੍ਛਿਸ੍ਸਤਿ, ਤੁਮ੍ਹੇ ਪੁਰਤੋ ਗਚ੍ਛਥਾ''ਤਿ ਵਦਿਂਸੁ। ਸਤ੍ਥਾ ''ਸਾਧੂ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਪੁਰਤੋ ਅਗਮਾਸਿ। ਗਾਮਦ੍ਵਾਰਂ ਪਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਉਜ੍ਝਾਯਿਂਸੁ ''ਕਿਂ ਨਾਮੇਤਂ ਸਤ੍ਥਾਰਾ ਕਤਂ, ਞਤ੍ਵਾ ਨੁ ਖੋ ਕਤਂ, ਉਦਾਹੁ ਅਜਾਨਿਤ੍ਵਾ। ਹਿਯ੍ਯੋ ਚੂਲ਼ਕਾਲ਼ਸ੍ਸ ਪੁਰਤੋ ਗਤਤ੍ਤਾ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਨ੍ਤਰਾਯੋ ਜਾਤੋ, ਅਜ੍ਜ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਪੁਰਤੋ ਗਤਤ੍ਤਾ ਅਨ੍ਤਰਾਯੋ ਨਾਹੋਸਿ। ਇਦਾਨਿ ਮਹਾਕਾਲ਼ਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਆਗਤੋ, ਸੀਲਵਾ ਖੋ ਪਨ ਭਿਕ੍ਖੁ ਆਚਾਰਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ, ਕਰਿਸ੍ਸਤਿ ਨੁ ਖੋ ਤਸ੍ਸ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਨ੍ਤਰਾਯ''ਨ੍ਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਤੇਸਂ ਵਚਨਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਨਿਵਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਠਿਤੋ ''ਕਿਂ ਕਥੇਥ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ । ਤੇ ਤਮਤ੍ਥਂ ਆਰੋਚੇਸੁਂ। ''ਕਿਂ ਪਨ ਤੁਮ੍ਹੇ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਚੂਲ਼ਕਾਲ਼ਂ ਵਿਯ ਮਹਾਕਾਲ਼ਂ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਥਾ''ਤਿ? ''ਆਮ, ਭਨ੍ਤੇ''। ਤਸ੍ਸ ਹਿ ਦ੍ਵੇ ਪਜਾਪਤਿਯੋ, ਇਮਸ੍ਸ ਅਟ੍ਠ। ''ਅਟ੍ਠਹਿ ਪਰਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਗਹਿਤੋ ਕਿਂ ਕਰਿਸ੍ਸਤਿ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ? ਸਤ੍ਥਾ ''ਮਾ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਏਵਂ ਅਵਚੁਤ੍ਥ, ਚੂਲ਼ਕਾਲ਼ੋ ਉਟ੍ਠਾਯ ਸਮੁਟ੍ਠਾਯ ਸੁਭਾਰਮ੍ਮਣਬਹੁਲੋ ਵਿਹਰਤਿ, ਪਪਾਤੇ ਠਿਤੋ ਦੁਬ੍ਬਲਰੁਕ੍ਖਸਦਿਸੋ। ਮਯ੍ਹਂ ਪਨ ਪੁਤ੍ਤੋ ਮਹਾਕਾਲ਼ੋ ਅਸੁਭਾਨੁਪਸ੍ਸੀ ਵਿਹਰਤਿ, ਘਨਸੇਲਪਬ੍ਬਤੋ ਵਿਯ ਅਚਲੋ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮਾ ਗਾਥਾ ਅਭਾਸਿ –

੭. ''ਸੁਭਾਨੁਪਸ੍ਸਿਂ ਵਿਹਰਨ੍ਤਂ, ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯੇਸੁ ਅਸਂਵੁਤਂ।
ਭੋਜਨਮ੍ਹਿ ਚਾਮਤ੍ਤਞ੍ਞੁਂ, ਕੁਸੀਤਂ ਹੀਨਵੀਰਿਯਂ।
ਤਂ ਵੇ ਪਸਹਤਿ ਮਾਰੋ, ਵਾਤੋ ਰੁਕ੍ਖਂਵ ਦੁਬ੍ਬਲਂ॥

੮. ''ਅਸੁਭਾਨੁਪਸ੍ਸਿਂ ਵਿਹਰਨ੍ਤਂ, ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯੇਸੁ ਸੁਸਂਵੁਤਂ।
ਭੋਜਨਮ੍ਹਿ ਚ ਮਤ੍ਤਞ੍ਞੁਂ, ਸਦ੍ਧਂ ਆਰਦ੍ਧਵੀਰਿਯਂ।
ਤਂ ਵੇ ਨਪ੍ਪਸਹਤੀ ਮਾਰੋ, ਵਾਤੋ ਸੇਲਂਵ ਪਬ੍ਬਤ''ਨ੍ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਸੁਭਾਨੁਪਸ੍ਸਿਂ ਵਿਹਰਨ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਸੁਭਂ ਅਨੁਪਸ੍ਸਨ੍ਤਂ, ਇਟ੍ਠਾਰਮ੍ਮਣੇ ਮਾਨਸਂ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਵਿਹਰਨ੍ਤਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਯੋ ਹਿ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਨਿਮਿਤ੍ਤਗ੍ਗਾਹਂ ਅਨੁਬ੍ਯਞ੍ਜਨਗ੍ਗਾਹਂ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋ ''ਨਖਾ ਸੋਭਨਾ''ਤਿ ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ''ਅਙ੍ਗੁਲਿਯੋ ਸੋਭਨਾ''ਤਿ ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ''ਹਤ੍ਥਪਾਦਾ, ਜਙ੍ਘਾ,

ਊਰੁ, ਕਟਿ, ਉਦਰਂ, ਥਨਾ, ਗੀਵਾ, ਓਟ੍ਠਾ, ਦਨ੍ਤਾ, ਮੁਖਂ, ਨਾਸਾ, ਅਕ੍ਖੀਨਿ, ਕਣ੍ਣਾ, ਭਮੁਕਾ, ਨਲਾਟਂ, ਕੇਸਾ, ਸੋਭਨਾ’’ਤਿ ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ‘‘ਕੇਸਾ, ਲੋਮਾ, ਨਖਾ, ਦਨ੍ਤਾ, ਤਚੋ, ਸੋਭਨਾ’’ਤਿ ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਵਣ੍ਣੋ ਸੁਭੋ, ਸਣ੍ਠਾਨਂ ਸੁਭਨ੍ਤਿ, ਅਯਂ ਸੁਭਾਨੁਪਸ੍ਸੀ ਨਾਮ। ਏਵਂ ਤਂ ਸੁਭਾਨੁਪਸ੍ਸਿਂ ਵਿਹਰਨ੍ਤਂ। **ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯੇਸੂ**ਤਿ ਚਕ੍ਖਾਦੀਸੁ ਛਸੁ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯੇਸੁ। **ਅਸਂਵੁਤ**ਨ੍ਤਿ ਚਕ੍ਖੁਦ੍ਵਾਰਾਦੀਨਿ ਅਰਕ੍ਖਨ੍ਤਂ। ਪਰਿਯੇਸਨਮਤ੍ਤਾ ਪਟਿਗ੍ਗਹਣਮਤ੍ਤਾ ਪਰਿਭੋਗਮਤ੍ਤਾਤਿ ਇਮਿਸ੍ਸਾ ਮਤ੍ਤਾਯ ਅਜਾਨਨਤੋ **ਭੋਜਨਮ੍ਹਿ ਚਾਮਤ੍ਤਞ੍ਞੁਂ**। ਅਪਿਚ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਮਤ੍ਤਾ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨਮਤ੍ਤਾਤਿ ਇਮਿਸ੍ਸਾਪਿ ਮਤ੍ਤਾਯ ਅਜਾਨਨਤੋ ਅਮਤ੍ਤਞ੍ਞੁਂ, ਇਦਂ ਭੋਜਨਂ ਧਮ੍ਮਿਕਂ, ਇਦਂ ਅਧਮ੍ਮਿਕਨ੍ਤਿਪਿ ਅਜਾਨਨ੍ਤਂ। ਕਾਮਚ੍ਛਨ੍ਦਬ੍ਯਾਪਾਦਵਿਹਿਂਸਾਵਿਤਕ੍ਕਵਸਿਤਾਯ **ਕੁਸੀਤਂ। ਹੀਨਵੀਰਿਯ**ਨ੍ਤਿ ਨਿਬ੍ਬੀਰਿਯਂ ਚਤੂਸੁ ਇਰਿਯਾਪਥੇਸੁ ਵੀਰਿਯਕਰਣਰਹਿਤਂ। **ਪਸਹਤੀ**ਤਿ ਅਭਿਭਵਤਿ ਅਜ੍ਝੋਤ੍ਥਰਤਿ। **ਵਾਤੋ ਰੁਕ੍ਖਂਵ ਦੁਬ੍ਬਲ**ਨ੍ਤਿ ਬਲਵਵਾਤੋ ਛਿਨ੍ਨਪਪਾਤੇ ਜਾਤਂ ਦੁਬ੍ਬਲਰੁਕ੍ਖਂ ਵਿਯ। ਯਥਾ ਹਿ ਸੋ ਵਾਤੋ ਤਸ੍ਸ ਦੁਬ੍ਬਲਰੁਕ੍ਖਸ੍ਸ ਪੁਪ੍ਫਫਲਪਲ੍ਲਵਾਦੀਨਿਪਿ ਪਾਤੇਤਿ, ਖੁਦ੍ਦਕਸਾਖਾਪਿ ਭਞ੍ਜਤਿ, ਮਹਾਸਾਖਾਪਿ ਭਞ੍ਜਤਿ, ਸਮੂਲਕਮ੍ਪਿ ਤਂ ਰੁਕ੍ਖਂ ਉਪ੍ਪਾਟੇਤ੍ਵਾ ਉਦ੍ਧਂਮੂਲਂ ਅਧੋਸਾਖਂ ਕਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਏਵਮੇਵ ਏਵਰੂਪਂ ਪੁਗ੍ਗਲਂ ਅਨ੍ਤੋ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋ ਕਿਲੇਸਮਾਰੋ ਪਸਹਤਿ, ਬਲਵਵਾਤੋ ਦੁਬ੍ਬਲਰੁਕ੍ਖਸ੍ਸ ਪੁਪ੍ਫਫਲਪਲ੍ਲਵਾਦਿਪਾਤਨਂ ਵਿਯ ਖੁਦ੍ਦਾਨੁਖੁਦ੍ਦਕਾਪਤ੍ਤਿਆਪਜ੍ਜਨਮ੍ਪਿ ਕਰੋਤਿ, ਖੁਦ੍ਦਕਸਾਖਾਭਞ੍ਜਨਂ ਵਿਯ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਾਦਿਆਪਤ੍ਤਿਆਪਜ੍ਜਨਮ੍ਪਿ ਕਰੋਤਿ, ਮਹਾਸਾਖਾਭਞ੍ਜਨਂ ਵਿਯ ਤੇਰਸਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਾਪਤ੍ਤਿਆਪਜ੍ਜਨਮ੍ਪਿ ਕਰੋਤਿ, ਉਪ੍ਪਾਟੇਤ੍ਵਾ ਉਦ੍ਧਂ, ਮੂਲਕਂ ਹੇਟ੍ਠਾਸਾਖਂ ਕਤ੍ਵਾ ਪਾਤਨਂ ਵਿਯ ਪਾਰਾਜਿਕਾਪਤ੍ਤਿਆਪਜ੍ਜਨਮ੍ਪਿ ਕਰੋਤਿ, ਸ੍ਵਾਕ੍ਖਾਤਸਾਸਨਾ ਨੀਹਰਿਤ੍ਵਾ ਕਤਿਪਾਹੇਨੇਵ ਗਿਹਿਭਾਵਂ ਪਾਪੇਤੀਤਿ ਏਵਂ ਏਵਰੂਪਂ ਪੁਗ੍ਗਲਂ ਕਿਲੇਸਮਾਰੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਸੇ ਵਤ੍ਤੇਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਅਸੁਭਾਨੁਪਸ੍ਸਿਨ੍ਤਿ ਦਸਸੁ ਅਸੁਭੇਸੁ ਅਞ੍ਞਤਰਂ ਅਸੁਭਂ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤਂ ਪਟਿਕੂਲਮਨਸਿਕਾਰੇ ਯੁਤ੍ਤਂ ਕੇਸੇ ਅਸੁਭਤੋ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤਂ ਲੋਮੇ ਨਖੇ ਦਨ੍ਤੇ ਤਚਂ ਵਣ੍ਣਂ ਸਣ੍ਠਾਨਂ ਅਸੁਭਤੋ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤਂ। **ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯੇਸੂ**ਤਿ ਛਸੁ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯੇਸੁ। **ਸੁਸਂਵੁਤ**ਨ੍ਤਿ ਨਿਮਿਤ੍ਤਾਦਿਗ੍ਗਾਹਰਹਿਤਂ ਪਿਹਿਤਦ੍ਵਾਰਂ। ਅਮਤ੍ਤਞ੍ਞੁਤਾਪਟਿਕ੍ਖੇਪੇਨ **ਭੋਜਨਮ੍ਹਿ ਚ ਮਤ੍ਤਞ੍ਞੁਂ। ਸਦ੍ਧ**ਨ੍ਤਿ ਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਚੇਵ ਫਲਸ੍ਸ ਚ ਸਦ੍ਦਹਨਲਕ੍ਖਣਾਯ ਲੋਕਿਕਾਯ ਸਦ੍ਧਾਯ ਚੇਵ ਤੀਸੁ ਵਤ੍ਥੂਸੁ ਅਵੇਚ੍ਚਪ੍ਪਸਾਦਸਙ੍ਖਾਤਾਯ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਸਦ੍ਧਾਯ ਚ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਂ। **ਆਰਦ੍ਧਵੀਰਿਯ**ਨ੍ਤਿ ਪਗ੍ਗਹਿਤਵੀਰਿਯਂ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਵੀਰਿਯਂ। **ਤਂ** ਵੇਤਿ ਏਵਰੂਪਂ ਤਂ ਪੁਗ੍ਗਲਂ ਯਥਾ ਦੁਬ੍ਬਲਵਾਤੋ ਸਣਿਕਂ ਪਹਰਨ੍ਤੋ ਏਕਗ੍ਘਨਂ ਸੇਲਂ ਚਾਲੇਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ, ਤਥਾ ਅਬ੍ਭਨ੍ਤਰੇ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਮਾਨੋਪਿ ਦੁਬ੍ਬਲਕਿਲੇਸਮਾਰੋ ਨਪ੍ਪਸਹਤਿ, ਖੋਭੇਤੁਂ ਵਾ ਚਾਲੇਤੁਂ ਵਾ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਤਾਪਿ ਖੋ ਤਸ੍ਸ ਪੁਰਾਣਦੁਤਿਯਿਕਾਯੋ ਥੇਰਂ ਪਰਿਵਾਰੇਤ੍ਵਾ ‘‘ਤ੍ਵਂ ਕਂ ਆਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ, ਇਦਾਨਿ ਗਿਹੀ ਭਵਿਸ੍ਸਸਿ ਨ ਭਵਿਸ੍ਸਸੀ’’ਤਿਆਦੀਨਿ ਵਤ੍ਵਾ ਕਾਸਾਵਂ ਨੀਹਰਿਤੁਕਾਮਾ ਅਹੇਸੁਂ। ਥੇਰੋ ਤਾਸਂ ਆਕਾਰਂ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨਾਸਨਾ ਵੁਟ੍ਠਾਯ ਇਦ੍ਧਿਯਾ ਉਪ੍ਪਤਿਤ੍ਵਾ ਕੂਟਾਗਾਰਕਣ੍ਣਿਕਂ ਦ੍ਵਿਧਾ ਭਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਆਕਾਸੇਨਾਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਰਿ ਗਾਥਾ ਪਰਿਯੋਸਾਪੇਨ੍ਤੇਯੇਵ ਸਤ੍ਥੁ ਸੁਵਣ੍ਣਵਣ੍ਣਂ ਸਰੀਰਂ ਅਭਿਤ੍ਥਵਨ੍ਤੋ ਆਕਾਸਤੋ ਓਤਰਿਤ੍ਵਾ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਪਾਦੇ ਵਨ੍ਦਿ।

ਗਾਥਾਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਭਿਕ੍ਖੂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਾਦੀਸੁ ਪਤਿਟ੍ਠਹਿਂਸੂਤਿ।

ਮਹਾਕਾਲਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ ਛਟ੍ਠਂ।

੭. ਦੇਵਦਤ੍ਤਵਤ੍ਥੁ

ਅਨਿਕ੍ਕਸਾਵੋਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਰਾਜਗਹੇ ਦੇਵਦਤ੍ਤਸ੍ਸ ਕਾਸਾਵਲਾਭਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਏਕਸ੍ਮਿਞ੍ਹਿ ਸਮਯੇ ਦ੍ਵੇ ਅਗ੍ਗਸਾਵਕਾ ਪਞ੍ਚਸਤੇ ਪਞ੍ਚਸਤੇ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਰਿਵਾਰੇ ਆਦਾਯ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਆਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਜੇਤਵਨਤੋ ਰਾਜਗਹਂ ਅਗਮਂਸੁ। ਰਾਜਗਹਵਾਸਿਨੋ ਦ੍ਵੇਪਿ ਤਯੋਪਿ ਬਹੂਪਿ ਏਕਤੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਆਗਨ੍ਤੁਕਦਾਨਂ ਅਦਂਸੁ। ਅਥੇਕਦਿਵਸਂ ਆਯਸ੍ਮਾ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤੋ ਅਨੁਮੋਦਨਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ‘‘ਉਪਾਸਕਾ ਏਕੋ ਸਯਂ ਦਾਨਂ ਦੇਤਿ, ਪਰਂ ਨ ਸਮਾਦਪੇਤਿ, ਸੋ

ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਟ੍ਠਾਨੇ ਭੋਗਸਮ੍ਪਦਂ ਲਭਤਿ, ਨੋ ਪਰਿਵਾਰਸਮ੍ਪਦਂ। ਏਕੋ ਸਯਂ ਨ ਦੇਤਿ, ਪਰਂ ਸਮਾਦਪੇਤਿ, ਸੋ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਟ੍ਠਾਨੇ ਪਰਿਵਾਰਸਮ੍ਪਦਂ ਲਭਤਿ, ਨੋ ਭੋਗਸਮ੍ਪਦਂ। ਏਕੋ ਸਯਮ੍ਪਿ ਨ ਦੇਤਿ, ਪਰਮ੍ਪਿ ਨ ਸਮਾਦਪੇਤਿ, ਸੋ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਟ੍ਠਾਨੇ ਕਞ੍ਜਿਕਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਕੁਚ੍ਛਿਪੂਰਂ ਨ ਲਭਤਿ, ਅਨਾਥੋ ਹੋਤਿ ਨਿਪ੍ਪਚ੍ਚਯੋ। ਏਕੋ ਸਯਮ੍ਪਿ ਦੇਤਿ, ਪਰਮ੍ਪਿ ਸਮਾਦਪੇਤਿ, ਸੋ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਟ੍ਠਾਨੇ ਅਤ੍ਤਭਾਵਸਤੇਪਿ ਅਤ੍ਤਭਾਵਸਹਸ੍ਸੇਪਿ ਅਤ੍ਤਭਾਵਸਤਸਹਸ੍ਸੇਪਿ ਭੋਗਸਮ੍ਪਦਞ੍ਚੇਵ ਪਰਿਵਾਰਸਮ੍ਪਦਞ੍ਚ ਲਭਤੀ''ਤਿ ਏਵਂ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਸਿ।

ਤਮੇਕੋ ਪਣ੍ਡਿਤਪੁਰਿਸੋ ਧਮ੍ਮਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ''ਅਚ੍ਛਰਿਯਾ ਵਤ ਭੋ, ਅਬ੍ਭੁਤਾ ਵਤ ਭੋ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾ, ਸੁਕਾਰਣਂ ਕਥਿਤਂ, ਮਯਾ ਇਮਾਸਂ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤੀਨਂ ਨਿਪ੍ਫਾਦਕਂ ਕਮ੍ਮਂ ਕਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ – ''ਭਨ੍ਤੇ, ਸ੍ਵੇ ਮਯ੍ਹਂ ਭਿਕ੍ਖਂ ਗਣ੍ਹਥਾ''ਤਿ ਥੇਰਂ ਨਿਮਨ੍ਤੇਸਿ। ''ਕਿਤ੍ਤਕੇਹਿ ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਅਤ੍ਥੋ ਉਪਾਸਕਾ''ਤਿ। ''ਕਿਤ੍ਤਕਾ ਪਨ ਵੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਪਰਿਵਾਰਾ''ਤਿ? ''ਸਹਸ੍ਸਮਤ੍ਤਾ ਉਪਾਸਕਾ''ਤਿ। ''ਸਬ੍ਬੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂਯੇਵ ਸ੍ਵੇ ਭਿਕ੍ਖਂ ਗਣ੍ਹਥ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ। ''ਥੇਰੋ ਅਧਿਵਾਸੇਸਿ''। ਉਪਾਸਕੋ ਨਗਰਵੀਥਿਯਂ ਚਰਨ੍ਤੋ – ''ਅਮ੍ਮਾ, ਤਾਤਾ, ਮਯਾ ਭਿਕ੍ਖੁਸਹਸ੍ਸਂ ਨਿਮਨ੍ਤਿਤਂ, ਤੁਮ੍ਹੇ ਕਿਤ੍ਤਕਾਨਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਭਿਕ੍ਖਂ ਦਾਤੁਂ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਥ, ਤੁਮ੍ਹੇ ਕਿਤ੍ਤਕਾਨ''ਨ੍ਤਿ ਸਮਾਦਪੇਸਿ। ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਹੋਨਕਨਿਯਾਮੇਨ – ''ਮਯਂ ਦਸਨ੍ਨਂ ਦਸ੍ਸਾਮ, ਮਯਂ ਵੀਸਤਿਯਾ, ਮਯਂ ਸਤਸ੍ਸਾ''ਤਿ ਆਹਂਸੁ। ਉਪਾਸਕੋ – ''ਤੇਨ ਹਿ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਠਾਨੇ ਸਮਾਗਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਏਕਤੋਵ ਪਰਿਵਿਸਿਸ੍ਸਾਮ , ਸਬ੍ਬੇ ਤਿਲਤਣ੍ਡੁਲਸਪ੍ਪਿਮਧੁਫਾਣਿਤਾਦੀਨਿ ਸਮਾਹਰਥਾ''ਤਿ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਠਾਨੇ ਸਮਾਹਰਾਪੇਸਿ।

ਅਥਸ੍ਸ ਏਕੋ ਕੁਟੁਮ੍ਬਿਕੋ ਸਤਸਹਸ੍ਸਗ੍ਘਨਿਕਂ ਗਨ੍ਧਕਾਸਾਵਵਤ੍ਥਂ ਦਤ੍ਵਾ – ''ਸਚੇ ਤੇ ਦਾਨਵਤ੍ਤਂ ਨਪ੍ਪਹੋਤਿ, ਇਦਂ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਯਂ ਊਨਂ, ਤਂ ਪੂਰੇਯ੍ਯਾਸਿ। ਸਚੇ ਪਹੋਤਿ, ਯਸ੍ਸਿਚ੍ਛਸਿ, ਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਦਦੇਯ੍ਯਾਸੀ''ਤਿ ਆਹ। ਤਦਾ ਤਸ੍ਸ ਸਬ੍ਬਂ ਦਾਨਵਤ੍ਤਂ ਪਹੋਸਿ, ਕਿਞ੍ਚਿ ਊਨਂ ਨਾਮ ਨਾਹੋਸਿ। ਸੋ ਮਨੁਸ੍ਸੇ ਪੁਚ੍ਛਿ – ''ਇਦਂ, ਅਯ੍ਯਾ, ਕਾਸਾਵਂ ਏਕੇਨ ਕੁਟੁਮ੍ਬਿਕੇਨ ਏਵਂ ਨਾਮ ਵਤ੍ਵਾ ਦਿਨ੍ਨਂ ਅਤਿਰੇਕਂ ਜਾਤਂ, ਕਸ੍ਸ ਨਂ ਦੇਮਾ''ਤਿ। ਏਕਚ੍ਚੇ ''ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸਾ''ਤਿ ਆਹਂਸੁ। ਏਕਚ੍ਚੇ ''ਥੇਰੋ ਸਸ੍ਸਪਾਕਸਮਯੇ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਗਮਨਸੀਲੋ, ਦੇਵਦਤ੍ਤੋ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਮਙ੍ਗਲਾਮਙ੍ਗਲੇਸੁ ਸਹਾਯੋ ਉਦਕਮਣਿਕੋ ਵਿਯ ਨਿਚ੍ਚਂ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤੋ, ਤਸ੍ਸ ਤਂ ਦੇਮਾ''ਤਿ ਆਹਂਸੁ। ਸਮ੍ਬਹੁਲਿਕਾਯ ਕਥਾਯਪਿ ''ਦੇਵਦਤ੍ਤਸ੍ਸ ਦਾਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਤਾਰੋ ਬਹੁਤਰਾ ਅਹੇਸੁਂ, ਅਥ ਨਂ ਦੇਵਦਤ੍ਤਸ੍ਸ ਅਦਂਸੁ। ਸੋ ਤਂ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਸਿਬ੍ਬਿਤ੍ਵਾ ਰਜਿਤ੍ਵਾ ਨਿਵਾਸੇਤ੍ਵਾ ਪਾਰੁਪਿਤ੍ਵਾ ਵਿਚਰਤਿ। ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ''ਨਯਿਦਂ ਦੇਵਦਤ੍ਤਸ੍ਸ ਅਨੁਚ੍ਛਵਿਕਂ, ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਅਨੁਚ੍ਛਵਿਕਂ। ਦੇਵਦਤ੍ਤੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਨਨੁਚ੍ਛਵਿਕਂ ਨਿਵਾਸੇਤ੍ਵਾ ਪਾਰੁਪਿਤ੍ਵਾ ਵਿਚਰਤੀ''ਤਿ ਵਦਿਂਸੁ। ਅਥੇਕੋ ਦਿਸਾਵਾਸਿਕੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਰਾਜਗਹਾ ਸਾਵਤ੍ਥਿਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਕਤਪਟਿਸਨ੍ਥਾਰੋ ਸਤ੍ਥਾਰਾ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਅਗ੍ਗਸਾਵਕਾਨਂ ਫਾਸੁਵਿਹਾਰਂ ਪੁਚ੍ਛਿਤੋ ਆਦਿਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਸਬ੍ਬਂ ਤਂ ਪਵਤ੍ਤਿਂ ਆਰੋਚੇਸਿ। ਸਤ੍ਥਾ ''ਨ ਖੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਇਦਾਨੇਵੇਸੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਨਨੁਚ੍ਛਵਿਕਂ ਵਤ੍ਥਂ ਧਾਰੇਤਿ, ਪੁਬ੍ਬੇਪਿ ਧਾਰੇਸਿਯੇਵਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਅਤੀਤਂ ਆਹਰਿ –

ਅਤੀਤੇ ਬਾਰਾਣਸਿਯਂ ਬ੍ਰਹ੍ਮਦਤ੍ਤੇ ਰਜ੍ਜਂ ਕਾਰੇਨ੍ਤੇ ਬਾਰਾਣਸਿਵਾਸੀ ਏਕੋ ਹਤ੍ਥਿਮਾਰਕੋ ਹਤ੍ਥਿਂ ਮਾਰੇਤ੍ਵਾ ਮਾਰੇਤ੍ਵਾ ਦਨ੍ਤੇ ਚ ਨਖੇ ਚ ਅਨ੍ਤਾਨਿ ਚ ਘਨਮਂਸਞ੍ਚ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ਵਿਕ੍ਕਿਣਨ੍ਤੋ ਜੀਵਿਕਂ ਕਪ੍ਪੇਤਿ। ਅਥੇਕਸ੍ਮਿਂ ਅਰਞ੍ਞੇ ਅਨੇਕਸਹਸ੍ਸਾ ਹਤ੍ਥਿਨੋ ਗੋਚਰਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਾ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧੇ ਦਿਸ੍ਵਾ ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਗਚ੍ਛਮਾਨਾ ਗਮਨਾਗਮਨਕਾਲੇ ਜਣ੍ਣੁਕੇਹਿ ਨਿਪਤਿਤ੍ਵਾ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਕਮਨ੍ਤਿ। ਏਕਦਿਵਸਞ੍ਚਿ ਹਤ੍ਥਿਮਾਰਕੋ ਤਂ ਕਿਰਿਯਂ ਦਿਸ੍ਵਾ – ''ਅਹਂ ਇਮੇ ਕਿਚ੍ਛੇਨ ਮਾਰੇਮਿ, ਇਮੇ ਚ ਗਮਨਾਗਮਨਕਾਲੇ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧੇ ਵਨ੍ਦਨ੍ਤਿ, ਕਿਂ ਨੁ ਖੋ ਦਿਸ੍ਵਾ ਵਨ੍ਦਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਨ੍ਤੋ – ''ਕਾਸਾਵ''ਨ੍ਤਿ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾ, ''ਮਯਾਪਿ ਇਦਾਨਿ ਕਾਸਾਵਂ ਲਦ੍ਧੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਏਕਸ੍ਸ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਜਾਤਸ੍ਸਰਂ ਓਰੁਯ੍ਹ ਨ੍ਹਾਯਨ੍ਤਸ੍ਸ ਤੀਰੇ ਠਪਿਤੇਸੁ ਕਾਸਾਵੇਸੁ ਚੀਵਰਂ ਥੇਨੇਤ੍ਵਾ ਤੇਸਂ ਹਤ੍ਥੀਨਂ ਗਮਨਾਗਮਨਮਗ੍ਗੇ ਸਤ੍ਤਿਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਸਸੀਸਂ ਪਾਰੁਪਿਤ੍ਵਾ ਨਿਸੀਦਤਿ। ਹਤ੍ਥਿਨੋ ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ – ''ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧੋ''ਤਿ ਸਞ੍ਞਾਯ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਕਮਨ੍ਤਿ। ਸੋ ਤੇਸਂ ਸਬ੍ਬਪਚ੍ਛਤੋ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਂ ਸਤ੍ਤਿਯਾ ਪਹਰਿਤ੍ਵਾ ਮਾਰੇਤ੍ਵਾ ਦਨ੍ਤਾਦੀਨਿ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਸੇਸਂ ਭੂਮਿਯਂ ਨਿਖਣਿਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਤਿ। ਅਪਰਭਾਗੇ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤੋ ਹਤ੍ਥਿਯੋਨਿਯਂ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਹਤ੍ਥਿਜੇਟ੍ਠਕੋ ਯੂਥਪਤਿ ਅਹੋਸਿ। ਤਦਾਪਿ ਸੋ ਤਥੇਵ ਕਰੋਤਿ। ਮਹਾਪੁਰਿਸੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਰਿਸਾਯ ਪਰਿਹਾਨਿਂ ਞਤ੍ਵਾ, ''ਕੁਹਿਂ ਇਮੇ ਹਤ੍ਥੀ ਗਤਾ, ਮਨ੍ਦਾ ਜਾਤਾ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ, ''ਨ ਜਾਨਾਮ,

ਸਾਮੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ, ''ਕੁਹਿਞ੍ਚਿ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਾ ਮਂ ਅਨਾਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਨ ਗਮਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਪਰਿਪਨ੍ਥੇਨ ਭਵਿਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ, ''ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਠਾਨੇ ਕਾਸਾਵਂ ਪਾਰੁਪਿਤ੍ਵਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕਾ ਪਰਿਪਨ੍ਥੇਨ ਭਵਿਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ ਪਰਿਸਙ੍ਕਿਤ੍ਵਾ, ''ਤਂ ਪਰਿਗ੍ਗਣ੍ਹਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਸਬ੍ਬੇ ਹਤ੍ਥੀ ਪੁਰਤੋ ਪੇਸੇਤ੍ਵਾ ਸਯਂ ਪਚ੍ਛਤੋ ਵਿਲਮ੍ਬਮਾਨੋ ਆਗਚ੍ਛਤਿ। ਸੋ ਸੇਸਹਤ੍ਥੀਸੁ ਵਨ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਗਤੇਸੁ ਮਹਾਪੁਰਿਸਂ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਚੀਵਰਂ ਸਂਹਰਿਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਤਿਂ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿ। ਮਹਾਪੁਰਿਸੋ ਸਤਿਂ ਉਪ੍ਪਟ੍ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਪਚ੍ਛਤੋ ਪਟਿਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਤਿਂ ਵਿਵਜ੍ਜੇਸਿ। ਅਥ ਨਂ ''ਇਮਿਨਾ ਇਮੇ ਹਤ੍ਥੀ ਨਾਸਿਤਾ''ਤਿ ਗਣ੍ਹਿਤੁਂ ਪਕ੍ਖਨ੍ਦਿ। ਇਤਰੋ ਏਕਂ ਰੁਕ੍ਖਂ ਪੁਰਤੋ ਕਤ੍ਵਾ ਨਿਲੀਯਿ। ਅਥ ''ਨਂ ਰੁਕ੍ਖੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸੋਣ੍ਡਾਯ ਪਰਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਭੂਮਿਯਂ ਪੋਥੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਤੇਨ ਨੀਹਰਿਤ੍ਵਾ ਦਸ੍ਸਿਤਂ ਕਾਸਾਵਂ ਦਿਸ੍ਵਾ – ''ਸਚਾਹਂ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਦੁਬ੍ਭਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਅਨੇਕਸਹਸ੍ਸੇਸੁ ਮੇ ਬੁਦ੍ਧਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਖੀਣਾਸਵੇਸੁ ਲਜ੍ਜਾ ਨਾਮ ਭਿਨ੍ਨਾ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਅਧਿਵਾਸੇਤ੍ਵਾ – ''ਤਯਾ ਮੇ ਏਤ੍ਤਕਾ ਞਾਤਕਾ ਨਾਸਿਤਾ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ''ਆਮ, ਸਾਮੀ''ਤਿ। ''ਕਸ੍ਮਾ ਏਵਂ ਭਾਰਿਯਕਮ੍ਮਮਕਾਸਿ, ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਨਨੁਚ੍ਛਵਿਕਂ ਵੀਤਰਾਗਾਨਂ ਅਨੁਚ੍ਛਵਿਕਂ ਵਤ੍ਥਂ ਪਰਿਦਹਿਤ੍ਵਾ ਏਵਰੂਪਂ ਕਮ੍ਮਂ ਕਰੋਨ੍ਤੇਨ ਭਾਰਿਯਂ ਤਯਾ ਕਤ''ਨ੍ਤਿ। ਏਵਞ੍ਚ ਪਨ ਵਤ੍ਵਾ ਉਤ੍ਤਰਿਪਿ ਨਂ ਨਿਗ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋ ''ਅਨਿਕ੍ਕਸਾਵੋ ਕਾਸਾਵਂ...ਪੇ॰... ਸ ਵੇ ਕਾਸਾਵਮਰਹਤੀ''ਤਿ ਗਾਥਂ ਵਤ੍ਵਾ – ''ਅਯੁਤ੍ਤਂ ਤੇ ਕਤ''ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਤਂ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਸਿ।

ਸਤ੍ਥਾ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ, ''ਤਦਾ ਹਤ੍ਥਿਮਾਰਕੋ ਦੇਵਦਤ੍ਤੋ ਅਹੋਸਿ, ਤਸ੍ਸ ਨਿਗ੍ਗਾਹਕੋ ਹਤ੍ਥਿਨਾਗੋ ਅਹਮੇਵਾ''ਤਿ ਜਾਤਕਂ ਸਮੋਧਾਨੇਤ੍ਵਾ, ''ਨ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਇਦਾਨੇਵ, ਪੁਬ੍ਬੇਪਿ ਦੇਵਦਤ੍ਤੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਨਨੁਚ੍ਛਵਿਕਂ ਵਤ੍ਥਂ ਧਾਰੇਸਿਯੇਵਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮਾ ਗਾਥਾ ਅਭਾਸਿ –

੯. ''ਅਨਿਕ੍ਕਸਾਵੋ ਕਾਸਾਵਂ, ਯੋ ਵਤ੍ਥਂ ਪਰਿਦਹਿਸ੍ਸਤਿ।
ਅਪੇਤੋ ਦਮਸਚ੍ਚੇਨ, ਨ ਸੋ ਕਾਸਾਵਮਰਹਤਿ॥

੧੦. ''ਯੋ ਚ ਵਨ੍ਤਕਸਾਵਸ੍ਸ, ਸੀਲੇਸੁ ਸੁਸਮਾਹਿਤੋ।
ਉਪੇਤੋ ਦਮਸਚ੍ਚੇਨ, ਸ ਵੇ ਕਾਸਾਵਮਰਹਤੀ''ਤਿ॥

ਛਦ੍ਦਨ੍ਤਜਾਤਕੇਨਾਪਿ (ਜਾ॰ ੧.੧੬.੧੨੨-੧੨੩) ਚ ਅਯਮਤ੍ਥੋ ਦੀਪੇਤਬ੍ਬੋ।

ਤਤ੍ਥ **ਅਨਿਕ੍ਕਸਾਵੋ**ਤਿ ਰਾਗਾਦੀਹਿ ਕਸਾਵੇਹਿ ਸਕਸਾਵੋ। **ਪਰਿਦਹਿਸ੍ਸਤੀ**ਤਿ ਨਿਵਾਸਨਪਾਰੁਪਨਅਤ੍ਥਰਣਵਸੇਨ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਸ੍ਸਤਿ। ਪਰਿਧਸ੍ਸਤੀਤਿਪਿ ਪਾਠੋ। **ਅਪੇਤੋ ਦਮਸਚ੍ਚੇਨਾ**ਤਿ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਦਮੇਨ ਚੇਵ ਪਰਮਤ੍ਥਸਚ੍ਚਪਕ੍ਖਿਕੇਨ ਵਚੀਸਚ੍ਚੇਨ ਚ ਅਪੇਤੋ, ਵਿਯੁਤ੍ਤੋ ਪਰਿਚ੍ਚਤ੍ਤੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਨ ਸੋ**ਤਿ ਸੋ ਏਵਰੂਪੋ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਕਾਸਾਵਂ ਪਰਿਦਹਿਤੁਂ ਨਾਰਹਤਿ। **ਵਨ੍ਤਕਸਾਵਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਚਤੂਹਿ ਮਗ੍ਗੇਹਿ ਵਨ੍ਤਕਸਾਵੋ ਛਡ੍ਡਿਤਕਸਾਵੋ ਪਹੀਨਕਸਾਵੋ ਅਸ੍ਸ। **ਸੀਲੇਸੂ**ਤਿ ਚਤੁਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧਿਸੀਲੇਸੁ। **ਸੁਸਮਾਹਿਤੋ**ਤਿ ਸੁਟ੍ਠੁ ਸਮਾਹਿਤੋ ਸੁਟ੍ਠਿਤੋ। **ਉਪੇਤੋ**ਤਿ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਦਮੇਨ ਚੇਵ ਵੁਤ੍ਤਪ੍ਪਕਾਰੇਨ ਚ ਸਚ੍ਚੇਨ ਉਪਗਤੋ। **ਸ ਵੇ**ਤਿ ਸੋ ਏਵਰੂਪੋ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਤਂ ਗਨ੍ਧਕਾਸਾਵਵਤ੍ਥਂ ਅਰਹਤੀਤਿ।

ਗਾਥਾਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਸੋ ਦਿਸਾਵਾਸਿਕੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨੋ ਅਹੋਸਿ, ਅਞ੍ਞੇਪਿ ਬਹੂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਾਦੀਨਿ ਪਾਪੁਣਿਂਸੁ। ਦੇਸਨਾ ਮਹਾਜਨਸ੍ਸ ਸਾਤ੍ਥਿਕਾ ਅਹੋਸੀਤਿ।

ਦੇਵਦਤ੍ਤਵਤ੍ਥੁ ਸਤ੍ਤਮਂ।

੮. ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ

ਅਸਾਰੇ ਸਾਰਮਤਿਨੋਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਵੇਲੁਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਅਗ੍ਗਸਾਵਕੇਹਿ ਨਿਵੇਦਿਤਂ ਸਞ੍ਚਯਸ੍ਸ ਅਨਾਗਮਨਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਤਤ੍ਰਾਯਂ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬਿਕਥਾ – ਅਮ੍ਹਾਕਞ੍ਹਿ ਸਤ੍ਥਾ ਇਤੋ ਕਪ੍ਪਸਤਸਹਸ੍ਸਾਧਿਕਾਨਂ ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਅਸਙ੍ਖ੍ਯੇਯ੍ਯਾਨਂ ਮਤ੍ਥਕੇ ਅਮਰਵਤਿਯਾ ਨਾਮ ਨਗਰੇ ਸੁਮੇਧੋ ਨਾਮ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਕੁਮਾਰੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬਸਿਪ੍ਪੇਸੁ ਨਿਪ੍ਫਤ੍ਤਿਂ ਪਤ੍ਵਾ ਮਾਤਾਪਿਤੂਨਂ ਅਚ੍ਚਯੇਨ ਅਨੇਕਕੋਟਿਸਙ੍ਖ੍ਯਂ ਧਨਂ ਪਰਿਚ੍ਚਜਿਤ੍ਵਾ ਇਸਿਪਬ੍ਬਜ੍ਜਂ ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾ ਹਿਮਵਨ੍ਤੇ ਵਸਨ੍ਤੋ ਝਾਨਾਭਿਞ੍ਞਾ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਆਕਾਸੇਨ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਦੀਪਙ੍ਕਰਦਸਬਲਸ੍ਸ ਸੁਦਸ੍ਸਨਵਿਹਾਰਤੋ ਰਮ੍ਮਵਤੀਨਗਰਂ ਪਵਿਸਨਤ੍ਥਾਯ ਮਗ੍ਗਂ ਸੋਧਯਮਾਨਂ ਜਨਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਸਯਮ੍ਪਿ ਏਕਂ ਪਦੇਸਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਮਗ੍ਗਂ ਸੋਧੇਤਿ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਅਸੋਧਿਤੇਯੇਵ ਆਗਤਸ੍ਸ ਸਤ੍ਥੁਨੋ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਸੇਤੁਂ ਕਤ੍ਵਾ ਕਲਲੇ ਅਜਿਨਚਮ੍ਮਂ ਅਤ੍ਥਰਿਤ੍ਵਾ ''ਸਤ੍ਥਾ ਸਸਾਵਕਸਙ੍ਘੋ ਕਲਲਂ ਅਨਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਮਂ ਅਕ੍ਕਮਨ੍ਤੋ ਗਚ੍ਛਤੂ''ਤਿ ਨਿਪਨ੍ਨੋ। ਸਤ੍ਥਾਰਾ ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾਵ ''ਬੁਦ੍ਧਙ੍ਕੁਰੋ ਏਸ, ਅਨਾਗਤੇ ਕਪ੍ਪਸਤਸਹਸ੍ਸਾਧਿਕਾਨਂ ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਅਸਙ੍ਖ੍ਯੇਯ੍ਯਾਨਂ ਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਗੋਤਮੋ ਨਾਮ ਬੁਦ੍ਧੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਬ੍ਯਾਕਤੋ। ਤਸ੍ਸ ਸਤ੍ਥੁਨੋ ਅਪਰਭਾਗੇ ''ਕੋਣ੍ਡਞ੍ਞੋ ਮਙ੍ਗਲੋ ਸੁਮਨੋ ਰੇਵਤੋ ਸੋਭਿਤੋ ਅਨੋਮਦਸ੍ਸੀ ਪਦੁਮੋ ਨਾਰਦੋ ਪਦੁਮੁਤ੍ਤਰੋ ਸੁਮੇਧੋ ਸੁਜਾਤੋ ਪਿਯਦਸ੍ਸੀ ਅਤ੍ਥਦਸ੍ਸੀ ਧਮ੍ਮਦਸ੍ਸੀ ਸਿਦ੍ਧਤ੍ਥੋ ਤਿਸ੍ਸੋ ਫੁਸ੍ਸੋ ਵਿਪਸ੍ਸੀ ਸਿਖੀ ਵੇਸ੍ਸਭੂ ਕਕੁਸਨ੍ਧੋ ਕੋਣਾਗਮਨੋ ਕਸ੍ਸਪੋ''ਤਿ ਲੋਕਂ ਓਭਾਸੇਤ੍ਵਾ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾਨਂ ਇਮੇਸਮ੍ਪਿ ਤੇਵੀਸਤਿਯਾ ਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਲਦ੍ਧਬ੍ਯਾਕਰਣੋ, ''ਦਸ ਪਾਰਮਿਯੋ, ਦਸ ਉਪਪਾਰਮਿਯੋ, ਦਸ ਪਰਮਤ੍ਥਪਾਰਮਿਯੋ''ਤਿ ਸਮਤ੍ਤਿਂਸ ਪਾਰਮਿਯੋ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਵੇਸ੍ਸਨ੍ਤਰਤ੍ਤਭਾਵੇ ਠਿਤੋ ਪਥਵਿਕਮ੍ਪਨਾਨਿ ਮਹਾਦਾਨਾਨਿ ਦਤ੍ਵਾ ਪੁਤ੍ਤਦਾਰਂ ਪਰਿਚ੍ਚਜਿਤ੍ਵਾ ਆਯੁਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਤੁਸਿਤਪੁਰੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਯਾਵਤਾਯੁਕਂ ਠਤ੍ਵਾ ਦਸ ਸਹਸ੍ਸਚਕ੍ਕਵਾਲਦੇਵਤਾਹਿ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਤ੍ਵਾ –

> ''ਕਾਲੋ ਦੇਵ ਮਹਾਵੀਰ, ਉਪ੍ਪਜ੍ਜ ਮਾਤੁਕੁਚ੍ਛਿਯਂ।
> ਸਦੇਵਕਂ ਤਾਰਯਨ੍ਤੋ, ਬੁਜ੍ਝਸ੍ਸੁ ਅਮਤਂ ਪਦ''ਨ੍ਤਿ॥ (ਬੁ॰ ਵਂ॰ ੧.੬੭) –

ਵੁਤ੍ਤੇ –

> ''ਕਾਲਂ ਦੇਸਞ੍ਚ ਦੀਪਞ੍ਚ, ਕੁਲਂ ਮਾਤਰਮੇਵ ਚ।
> ਇਮੇ ਪਞ੍ਚ ਵਿਲੋਕੇਤ੍ਵਾ, ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ ਮਹਾਯਸੋ''ਤਿ॥ –

ਪਞ੍ਚ ਮਹਾਵਿਲੋਕਨਾਨਿ ਵਿਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਤਤੋ ਚੁਤੋ ਸਕ੍ਯਰਾਜਕੁਲੇ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਦਸਮਾਸਚ੍ਚਯੇਨ ਮਾਤੁਕੁਚ੍ਛਿਤੋ ਵਿਜਾਯਿ। ਸੋਲਸਵਸ੍ਸਕਾਲੇ ਤਤ੍ਥ ਮਹਾਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ ਪਰਿਹਰਿਯਮਾਨੋ ਅਨੁਕ੍ਕਮੇਨ ਭਦ੍ਰਯੋਬ੍ਬਨਂ ਪਤ੍ਵਾ ਤਿਣ੍ਣਂ ਉਤੂਨਂ ਅਨੁਚ੍ਛਵਿਕੇਸੁ ਤੀਸੁ ਪਾਸਾਦੇਸੁ ਦੇਵਲੋਕਸਿਰਿਂ ਵਿਯ ਰਜ੍ਜਸਿਰਿਂ ਅਨੁਭਵਨ੍ਤੋ ਉਯ੍ਯਾਨਕੀਲਾਯ ਗਮਨਸਮਯੇ ਅਨੁਕ੍ਕਮੇਨ ਜਿਣ੍ਣਬ੍ਯਾਧਿਮਤਸਙ੍ਖਾਤੇ ਤਯੋ ਦੇਵਦੂਤੇ ਦਿਸ੍ਵਾ ਸਞ੍ਜਾਤਸਂਵੇਗੋ ਨਿਵਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਚਤੁਤ੍ਥਵਾਰੇ ਪਬ੍ਬਜਿਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ, ''ਸਾਧੁ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾ''ਤਿ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾਯ ਰੁਚਿਂ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤ੍ਵਾ ਉਯ੍ਯਾਨਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਦਿਵਸਂ ਖੇਪੇਤ੍ਵਾ ਮਙ੍ਗਲਪੋਕ੍ਖਰਣੀਤੀਰੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਕਪ੍ਪਕਵੇਸਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਆਗਤੇਨ ਵਿਸ੍ਸਕਮ੍ਮੇਨ ਦੇਵਪੁਤ੍ਤੇਨ ਅਲਙ੍ਕਤਪਟਿਯਤ੍ਤੋ ਰਾਹੁਲਕੁਮਾਰਸ੍ਸ ਜਾਤਸਾਸਨਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਪੁਤ੍ਤਸਿਨੇਹਸ੍ਸ ਬਲਵਭਾਵਂ ਞਤ੍ਵਾ, ''ਯਾਵ ਇਦਂ ਬਨ੍ਧਨਂ ਨ ਵਡ੍ਢਤਿ, ਤਾਵਦੇਵ ਨਂ ਛਿਨ੍ਦਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਸਾਯਂ ਨਗਰਂ ਪਵਿਸਨ੍ਤੋ –

> ''ਨਿਬ੍ਬੁਤਾ ਨੂਨ ਸਾ ਮਾਤਾ, ਨਿਬ੍ਬੁਤੋ ਨੂਨ ਸੋ ਪਿਤਾ।
> ਨਿਬ੍ਬੁਤਾ ਨੂਨ ਸਾ ਨਾਰੀ, ਯਸ੍ਸਾਯਂ ਈਦਿਸੋ ਪਤੀ''ਤਿ॥ –

ਕਿਸਾਗੋਤਮਿਯਾ ਨਾਮ ਪਿਤੁਚ੍ਛਾਧੀਤਾਯ ਭਾਸਿਤਂ ਇਮਂ ਗਾਥਂ ਸੁਤ੍ਵਾ, ''ਅਹਂ ਇਮਾਯ ਨਿਬ੍ਬੁਤਪਦਂ ਸਾਵਿਤੋ''ਤਿ ਮੁਤ੍ਤਾਹਾਰਂ ਓਮੁਞ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸਾ ਪੇਸੇਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਭਵਨਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਸਿਰਿਸਯਨੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਨਿਦ੍ਦੂਪਗਤਾਨਂ ਨਾਟਕਿਤ੍ਥੀਨਂ ਵਿਪ੍ਪਕਾਰਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਨਿਬ੍ਬਿਨ੍ਨਹਦਯੋ ਛਨ੍ਨਂ ਉਟ੍ਠਾਪੇਤ੍ਵਾ ਕਣ੍ਡਕਂ ਆਹਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਤਂ ਆਰੁਯ੍ਹ ਛਨ੍ਨਸਹਾਯੋ ਦਸਸਹਸ੍ਸਚਕ੍ਕਵਾਲਦੇਵਤਾਹਿ ਪਰਿਵੁਤੋ ਮਹਾਭਿਨਿਕ੍ਖਮਨਂ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਅਨੋਮਾਨਦੀਤੀਰੇ ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾ ਅਨੁਕ੍ਕਮੇਨ ਰਾਜਗਹਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਿਤ੍ਵਾ ਪਣ੍ਡਵਪਬ੍ਬਤਪਬ੍ਭਾਰੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਮਗਧਰਞ੍ਞਾ ਰਜ੍ਜੇਨ ਨਿਮਨ੍ਤਿਯਮਾਨੋ ਤਂ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਤਂ ਪਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਿਜਿਤਂ ਆਗਮਨਤ੍ਥਾਯ ਤੇਨ ਗਹਿਤਪਟਿਞ੍ਞੋ ਆਲਾਰਞ੍ਚ ਉਦਕਞ੍ਚ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਤੇਸਂ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਅਧਿਗਤਵਿਸੇਸਂ

ਅਨਲਙ੍ਕਰਿਤ੍ਵਾ ਛਬ੍ਬਸ੍ਸਾਨਿ ਮਹਾਪਧਾਨੰ ਪਦਹਿਤ੍ਵਾ ਵਿਸਾਖਪੁਣ੍ਣਮਦਿਵਸੇ ਪਾਤੋਵ ਸੁਜਾਤਾਯ ਦਿਨ੍ਨਪਾਯਸੰ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਨੇਰਞ੍ਜਰਾਯ ਨਦਿਯਾ ਸੁਵਣ੍ਣਪਾਤਿੰ ਪਵਾਹੇਤ੍ਵਾ ਨੇਰਞ੍ਜਰਾਯ ਨਦਿਯਾ ਤੀਰੇ ਮਹਾਵਨਸਣ੍ਡੇ ਨਾਨਾਸਮਾਪਤ੍ਤੀਹਿ ਦਿਵਸਭਾਗੰ ਵੀਤਿਨਾਮੇਤ੍ਵਾ ਸਾਯਨ੍ਹਸਮਯੇ ਸੋਤ੍ਥਿਯੇਨ ਦਿਨ੍ਨੰ ਤਿਣੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਕਾਲ਼ੇਨ ਨਾਗਰਾਜੇਨ ਅਭਿਤ੍ਥੁਤਗੁਣੋ ਬੋਧਿਮਣ੍ਡੰ ਆਰੁਯ੍ਹ ਤਿਣਾਨਿ ਸਨ੍ਥਰਿਤ੍ਵਾ ''ਨ ਤਾਵਿਮੰ ਪਲ੍ਲਙ੍ਕੰ ਭਿਨ੍ਦਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਯਾਵ ਮੇ ਅਨੁਪਾਦਾਯ ਆਸਵੇਹਿ ਚਿਤ੍ਤੰ ਨ ਮੁਚ੍ਚਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਪਟਿਞ੍ਞੰ ਕਤ੍ਵਾ ਪੁਰਤ੍ਥਾਭਿਮੁਖੋ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਸੂਰਿਯੇ ਅਨਤ੍ਥਙ੍ਗਮਿਤੇਯੇਵ ਮਾਰਬਲੰ ਵਿਧਮਿਤ੍ਵਾ ਪਠਮਯਾਮੇ ਪੁਬ੍ਬੇਨਿਵਾਸਞਾਣੰ, ਮਜ੍ਝਿਮਯਾਮੇ ਚੁਤੂਪਪਾਤਞਾਣੰ ਪਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਿਮਯਾਮਾਵਸਾਨੇ ਪਚ੍ਚਯਾਕਾਰੇ ਞਾਣੰ ਓਤਾਰੇਤ੍ਵਾ ਅਰੁਣੁਗ੍ਗਮਨੇ ਦਸਬਲਚਤੁਵੇਸਾਰਜ੍ਜਾਦਿਸਬ੍ਬਗੁਣਪਟਿਮਣ੍ਡਿਤੰ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਤਞ੍ਞਾਣੰ ਪਟਿਵਿਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਤਸਤ੍ਤਾਹੰ ਬੋਧਿਮਣ੍ਡੇ ਵੀਤਿਨਾਮੇਤ੍ਵਾ ਅਟ੍ਠਮੇ ਸਤ੍ਤਾਹੇ ਅਜਪਾਲਨਿਗ੍ਰੋਧਮੂਲੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਧਮ੍ਮਗਮ੍ਭੀਰਤਾਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣੇਨ ਅਪ੍ਪੋਸ੍ਸੁਕ੍ਕਤੰ ਆਪਜ੍ਜਮਾਨੋ ਦਸਸਹਸ੍ਸਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ਮਹਾਬ੍ਰਹ੍ਮਪਰਿਵਾਰੇਨ ਸਹਮ੍ਪਤਿਬ੍ਰਹ੍ਮੁਨਾ ਆਯਾਚਿਤਧਮ੍ਮਦੇਸਨੋ ਬੁਦ੍ਧਚਕ੍ਖੁਨਾ ਲੋਕੰ ਵੋਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਬ੍ਰਹ੍ਮੁਨੋ ਅਜ੍ਝੇਸਨੰ ਅਧਿਵਾਸੇਤ੍ਵਾ, ''ਕਸ੍ਸ ਨੁ ਖੋ ਅਹੰ ਪਠਮੰ ਧਮ੍ਮੰ ਦੇਸੇਯ੍ਯ''ਨ੍ਤਿ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਆਲ਼ਾਰੁਦਕਾਨੰ ਕਾਲਕਤਭਾਵੰ ਞਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਚਵਗ੍ਗਿਯਾਨੰ ਭਿਕ੍ਖੂਨੰ ਬਹੂਪਕਾਰਤੰ ਅਨੁਸ੍ਸਰਿਤ੍ਵਾ ਉਟ੍ਠਾਯਾਸਨਾ ਕਾਸਿਪੁਰੰ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਅਨ੍ਤਰਾਮਗ੍ਗੇ ਉਪਕੇਨ ਸਦ੍ਧਿੰ ਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਆਸਾਲ਼੍ਹਿਪੁਣ੍ਣਮਦਿਵਸੇ ਇਸਿਪਤਨੇ ਮਿਗਦਾਯੇ ਪਞ੍ਚਵਗ੍ਗਿਯਾਨੰ ਵਸਨਟ੍ਠਾਨੰ ਪਤ੍ਵਾ ਤੇ ਅਨਨ੍ਤੁਚ੍ਛਵਿਕੇਨ ਸਮੁਦਾਚਾਰੇਨ ਸਮੁਦਾਚਰਨ੍ਤੇ ਸਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞਾਤਕੋਣ੍ਡਞ੍ਞਪ੍ਪਮੁਖੇ ਅਟ੍ਠਾਰਸ ਬ੍ਰਹ੍ਮਕੋਟਿਯੋ ਅਮਤਪਾਨੰ ਪਾਯੇਨ੍ਤੋ ਧਮ੍ਮਚਕ੍ਕੰ ਪਵਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਪਵਤ੍ਤਿਤਵਰਧਮ੍ਮਚਕ੍ਕੋ ਪਞ੍ਚਮਿਯੰ ਪਕ੍ਖਸ੍ਸ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਅਰਹਤ੍ਤੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪੇਤ੍ਵਾ ਤੰ ਦਿਵਸਮੇਵ ਯਸਕੁਲਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਉਪਨਿਸ੍ਸਯਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਤੰ ਰਤ੍ਤਿਭਾਗੇ ਨਿਬ੍ਬਿਨ੍ਨਿਤ੍ਵਾ ਗੇਹੰ ਪਹਾਯ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤੰ ਦਿਸ੍ਵਾ, ''ਏਹਿ ਯਸਾ''ਤਿ ਪਕ੍ਕੋਸਿਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਮਿੰਯੇਵ ਰਤ੍ਤਿਭਾਗੇ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲੰ ਪਾਪੇਤ੍ਵਾ ਪੁਨਦਿਵਸੇ ਅਰਹਤ੍ਤੰ ਪਾਪੇਤ੍ਵਾ ਅਪਰੇਪਿ ਤਸ੍ਸ ਸਹਾਯਕੇ ਚਤੁਪਣ੍ਣਾਸ ਜਨੇ ਏਹਿਭਿਕ੍ਖੁਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾਯ ਪਬ੍ਬਾਜੇਤ੍ਵਾ ਅਰਹਤ੍ਤੰ ਪਾਪੇਸਿ।

ਏਵੰ ਲੋਕੇ ਏਕਸਟ੍ਠਿਯਾ ਅਰਹਨ੍ਤੇਸੁ ਜਾਤੇਸੁ ਵੁਟ੍ਠਵਸ੍ਸੋ ਪਵਾਰੇਤ੍ਵਾ, ''ਚਰਥ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਚਾਰਿਕ''ਨ੍ਤਿ ਸਟ੍ਠਿ ਭਿਕ੍ਖੂ ਦਿਸਾਸੁ ਪੇਸੇਤ੍ਵਾ ਸਯੰ ਉਰੁਵੇਲੰ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਅਨ੍ਤਰਾਮਗ੍ਗੇ ਕਪ੍ਪਾਸਿਕਵਨਸਣ੍ਡੇ ਤਿੰਸ ਜਨੇ ਭਦ੍ਦਵਗ੍ਗਿਯਕੁਮਾਰੇ ਵਿਨੇਸਿ। ਤੇਸੁ ਸਬ੍ਬਪਚ੍ਛਿਮਕੋ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨੋ ਸਬ੍ਬੁਤ੍ਤਮੋ ਅਨਾਗਾਮੀ ਅਹੋਸਿ। ਤੇ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਏਹਿਭਿਕ੍ਖੁਭਾਵੇਨੇਵ ਪਬ੍ਬਾਜੇਤ੍ਵਾ ਦਿਸਾਸੁ ਪੇਸੇਤ੍ਵਾ ਸਯੰ ਉਰੁਵੇਲੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਡ੍ਢੁਡ੍ਢਾਨਿ ਪਾਟਿਹਾਰਿਯਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਉਰੁਵੇਲਕਸ੍ਸਪਾਦਯੋ ਸਹਸ੍ਸਜਟਿਲਪਰਿਵਾਰੇ ਤੇਭਾਤਿਕਜਟਿਲੇ ਵਿਨੇਤ੍ਵਾ ਏਹਿਭਿਕ੍ਖੁਭਾਵੇਨੇਵ ਪਬ੍ਬਾਜੇਤ੍ਵਾ ਗਯਾਸੀਸੇ ਨਿਸੀਦਾਪੇਤ੍ਵਾ **ਆਦਿਤ੍ਤਪਰਿਯਾਯਦੇਸਨਾਯ** (ਮਹਾਵ॰ ੫੪; ਸੰ॰ ਨਿ॰ ੪.੨੮) ਅਰਹਤ੍ਤੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪੇਤ੍ਵਾ ਤੇਨ ਅਰਹਨ੍ਤਸਹਸ੍ਸੇਨ ਪਰਿਵੁਤੋ ''ਬਿਮ੍ਬਿਸਾਰਰਞ੍ਞੋ ਦਿਨ੍ਨੰ ਪਟਿਞ੍ਞੰ ਮੋਚੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਰਾਜਗਹਨਗਰੂਪਚਾਰੇ ਲਟ੍ਠਿਵਨੁਯ੍ਯਾਨੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ, ''ਸਤ੍ਥਾ ਕਿਰ ਆਗਤੋ''ਤਿ ਸੁਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵਾਦਸਨਹੁਤੇਹਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਗਹਪਤਿਕੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿੰ ਆਗਤਸ੍ਸ ਰਞ੍ਞੋ ਮਧੁਰਧਮ੍ਮਕਥੰ ਕਥੇਨ੍ਤੋ ਰਾਜਾਨੰ ਏਕਾਦਸਹਿ ਨਹੁਤੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿੰ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪੇਤ੍ਵਾ ਏਕਨਹੁਤੰ ਸਰਣੇਸੁ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪੇਤ੍ਵਾ ਪੁਨਦਿਵਸੇ ਸਕ੍ਕੇਨ ਦੇਵਰਾਜੇਨ ਮਾਣਵਕਵਣ੍ਣੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਅਭਿਤ੍ਥੁਤਗੁਣੋ ਰਾਜਗਹਨਗਰੰ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਰਾਜਨਿਵੇਸਨੇ ਕਤਭਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚੋ ਵੇਲ਼ੁਵਨਾਰਾਮੰ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥੇਵ ਵਾਸੰ ਕਪ੍ਪੇਸਿ। ਤਤ੍ਥ ਨੰ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨਾ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿੰਸੁ।

ਤਤ੍ਰਾਯੰ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬਿਕਥਾ – ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨੇਯੇਵ ਹਿ ਬੁਦ੍ਧੇ ਰਾਜਗਹਤੋ ਅਵਿਦੂਰੇ ਉਪਤਿਸ੍ਸਗਾਮੋ ਕੋਲਿਤਗਾਮੋਤਿ ਦ੍ਵੇ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਗਾਮਾ ਅਹੇਸੁੰ। ਤੇਸੁ ਉਪਤਿਸ੍ਸਗਾਮੇ ਸਾਰਿਯਾ ਨਾਮ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਿਯਾ ਗਬ੍ਭਸ੍ਸ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤਦਿਵਸੇਯੇਵ ਕੋਲਿਤਗਾਮੇ ਮੋਗ੍ਗਲਿਯਾ ਨਾਮ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਿਯਾਪਿ ਗਬ੍ਭੋ ਪਤਿਟ੍ਠਾਸਿ। ਤਾਨਿ ਕਿਰ ਦ੍ਵੇਪਿ ਕੁਲਾਨਿ ਯਾਵ ਸਤ੍ਤਮਾ ਕੁਲਪਰਿਵਟ੍ਟਾ ਆਬਦ੍ਧਪਟਿਬਦ੍ਧਸਹਾਯਕਾਨੇਵ ਅਹੇਸੁੰ, ਤਾਸੰ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਏਕਦਿਵਸਮੇਵ ਗਬ੍ਭਪਰਿਹਾਰੰ ਅਦੰਸੁ। ਤਾ ਉਭੋਪਿ ਦਸਮਾਸਚ੍ਚਯੇਨ ਪੁਤ੍ਤੇ ਵਿਜਾਯਿੰਸੁ। ਨਾਮਗ੍ਗਹਣਦਿਵਸੇ ਸਾਰਿਯਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਿਯਾ ਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਉਪਤਿਸ੍ਸਗਾਮਕੇ ਜੇਟ੍ਠਕੁਲਸ੍ਸ ਪੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ **ਉਪਤਿਸ੍ਸੋ**ਤਿ ਨਾਮੰ ਕਰਿੰਸੁ , ਇਤਰਸ੍ਸ ਕੋਲਿਤਗਾਮੇ ਜੇਟ੍ਠਕੁਲਸ੍ਸ ਪੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ **ਕੋਲਿਤੋ**ਤਿ ਨਾਮੰ ਕਰਿੰਸੁ। ਤੇ ਉਭੋਪਿ ਵੁਡ੍ਢਿਮਨ੍ਵਾਯ ਸਬ੍ਬਸਿਪ੍ਪਾਨੰ ਪਾਰੰ ਅਗਮੰਸੁ। ਉਪਤਿਸ੍ਸਮਾਣਵਸ੍ਸ

ਕੀਲਨਤ੍ਥਾਯ ਨਦਿਂ ਵਾ ਉਯ੍ਯਾਨਂ ਵਾ ਗਮਨਕਾਲੇ ਪਞ੍ਚ ਸੁਵਣ੍ਣਸਿਵਿਕਸਤਾਨਿ ਪਰਿਵਾਰਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਕੋਲਿਤਮਾਣਵਸ੍ਸ ਪਞ੍ਚ ਆਜਞ੍ਞਯੁਤ੍ਤਰਥਸਤਾਨਿ। ਦ੍ਵੇਪਿ ਜਨਾ ਪਞ੍ਚਪਞ੍ਚਮਾਣਵਕਸਤਪਰਿਵਾਰਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਰਾਜਗਹੇ ਚ ਅਨੁਸਂਵਚ੍ਛਰਂ ਗਿਰਗ੍ਗਸਮਜ੍ਜੋ ਨਾਮ ਅਹੋਸਿ। ਤੇਸਂ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਏਕਟ੍ਠਾਨੇਯੇਵ ਮਞ੍ਚਂ ਬਨ੍ਧਨ੍ਤਿ। ਦ੍ਵੇਪਿ ਏਕਤੋ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਸਮਜ੍ਜਂ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤਾ ਹਸਿਤਬ੍ਬਟ੍ਠਾਨੇ ਹਸਨ੍ਤਿ, ਸਂਵੇਗਟ੍ਠਾਨੇ ਸਂਵੇਜੇਨ੍ਤਿ, ਦਾਯਂ ਦਾਤੁਂ ਯੁਤ੍ਤਟ੍ਠਾਨੇ ਦਾਯਂ ਦੇਨ੍ਤਿ। ਤੇਸਂ ਇਮਿਨਾਵ ਨਿਯਾਮੇਨ ਏਕਦਿਵਸਂ ਸਮਜ੍ਜਂ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤਾਨਂ ਪਰਿਪਾਕਗਤਤ੍ਤਾ ਞਾਣਸ੍ਸ ਪੁਰਿਮਦਿਵਸੇਸੁ ਵਿਯ ਹਸਿਤਬ੍ਬਟ੍ਠਾਨੇ ਹਾਸੋ ਵਾ ਸਂਵੇਗਟ੍ਠਾਨੇ ਸਂਵੇਗੋ ਵਾ ਦਾਤੁਂ ਯੁਤ੍ਤਟ੍ਠਾਨੇ ਦਾਨਂ ਵਾ ਨਾਹੋਸਿ । ਦ੍ਵੇਪਿ ਪਨ ਜਨਾ ਏਵਂ ਚਿਨ੍ਤਯਿਂਸੁ – ''ਕਿਮੇਤ੍ਥ ਓਲੋਕੇਤਬ੍ਬਂ ਅਤ੍ਥਿ, ਸਬ੍ਬੇਪਿਮੇ ਅਪ੍ਪਤ੍ਤੇ ਵਸ੍ਸਸਤੇ ਅਪ੍ਪਣ੍ਣਤ੍ਤਿਕਭਾਵਂ ਗਮਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਅਮ੍ਹੇਹਿ ਪਨ ਏਕਂ ਮੋਕ੍ਖਧਮ੍ਮਂ ਪਰਿਯੇਸਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਆਰਮ੍ਮਣਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਨਿਸੀਦਿਂਸੁ। ਤਤੋ ਕੋਲਿਤੋ ਉਪਤਿਸ੍ਸਂ ਆਹ – ''ਸਮ੍ਮ ਉਪਤਿਸ੍ਸ, ਨ ਤ੍ਵਂ ਅਞ੍ਞੇਸੁ ਦਿਵਸੇਸੁ ਵਿਯ ਹਟ੍ਠਪਹਟ੍ਠੋ, ਇਦਾਨਿ ਅਨਤ੍ਤਮਨਧਾਤੁਕੋਸਿ, ਕਿਂ ਤੇ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖਿਤ''ਨ੍ਤਿ? ''ਸਮ੍ਮ ਕੋਲਿਤ, ਏਤੇਸਂ ਓਲੋਕਨੇ ਸਾਰੋ ਨਤ੍ਥਿ , ਨਿਰਤ੍ਥਕਮੇਤਂ, ਅਤ੍ਤਨੋ ਮੋਕ੍ਖਧਮ੍ਮਂ ਗਵੇਸਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਇਦਂ ਚਿਨ੍ਤਯਨ੍ਤੋ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋਮ੍ਹਿ। ਤ੍ਵਂ ਪਨ ਕਸ੍ਮਾ ਅਨਤ੍ਤਮਨੋਸੀਤਿ? ਸੋਪਿ ਤਥੇਵ ਆਹ। ਅਥਸ੍ਸ ਅਤ੍ਤਨਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਏਕਜ੍ਝਾਸਯਤਂ ਞਤ੍ਵਾ ਉਪਤਿਸ੍ਸੋ ਆਹ – ''ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਉਭਿਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਸੁਚਿਨ੍ਤਿਕਂ, ਮੋਕ੍ਖਧਮ੍ਮਂ ਪਨ ਗਵੇਸਨ੍ਤੇਹਿ ਏਕਾ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾ ਲਦ੍ਧੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਕਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਪਬ੍ਬਜਾਮਾ''ਤਿ?

ਤੇਨ ਖੋ ਪਨ ਸਮਯੇਨ ਸਞ੍ਚਯੋ ਨਾਮ ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕੋ ਰਾਜਗਹੇ ਪਟਿਵਸਤਿ ਮਹਤਿਯਾ ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕਪਰਿਸਾਯ ਸਦ੍ਧਿਂ। ਤੇ ''ਤਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਪਬ੍ਬਜਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਪਞ੍ਚਮਾਣਵਕਸਤਾਨਿ ''ਸਿਵਿਕਾਯੋ ਚ ਰਥੇ ਚ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਥਾ''ਤਿ ਉਯ੍ਯੋਜੇਤ੍ਵਾ ਏਕਾਯ ਸਿਵਿਕਾਯ ਏਕੇਨ ਰਥੇਨ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਞ੍ਚਯਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਪਬ੍ਬਜਿਂਸੁ। ਤੇਸਂ ਪਬ੍ਬਜਿਤਕਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਸਞ੍ਚਯੋ ਅਤਿਰੇਕਲਾਭਗ੍ਗਯਸਗ੍ਗਪ੍ਪਤ੍ਤੋ ਅਹੋਸਿ। ਤੇ ਕਤਿਪਾਹੇਨੇਵ ਸਬ੍ਬਂ ਸਞ੍ਚਯਸ੍ਸ ਸਮਯਂ ਪਰਿਮਦ੍ਦਿਤ੍ਵਾ, ''ਆਚਰਿਯ, ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਜਾਨਨਸਮਯੋ ਏਤ੍ਤਕੋਵ, ਉਦਾਹੁ ਉਤ੍ਤਰਿਮ੍ਪਿ ਅਤ੍ਥੀ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਂਸੁ। ''ਏਤ੍ਤਕੋਵ ਸਬ੍ਬਂ ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ ਞਾਤ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਚਿਨ੍ਤਯਿਂਸੁ – ''ਏਵਂ ਸਤਿ ਇਮਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਵਾਸੋ ਨਿਰਤ੍ਥਕੋ, ਮਯਂ ਯਂ ਮੋਕ੍ਖਧਮ੍ਮਂ ਗਵੇਸਿਤੁਂ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤਾ, ਸੋ ਇਮਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕਾ, ਮਹਾ ਖੋ ਪਨ ਜਮ੍ਬੁਦੀਪੋ, ਗਾਮਨਿਗਮਰਾਜਧਾਨਿਯੋ ਚਰਨ੍ਤਾ ਅਦ੍ਧਾ ਮੋਕ੍ਖਧਮ੍ਮਦੇਸਕਂ ਕਞ੍ਚਿ ਆਚਰਿਯਂ ਲਭਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ। ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ, ''ਯਤ੍ਥ ਯਤ੍ਥ ਪਣ੍ਡਿਤਾ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਅਤ੍ਥੀ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਾਕਚ੍ਛਂ ਕਰੋਨ੍ਤਿ। ਤੇਹਿ ਪੁਟ੍ਠਂ ਪਞ੍ਹਂ ਅਞ੍ਞੇ ਕਥੇਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਿ, ਤੇ ਪਨ ਤੇਸਂ ਪਞ੍ਹਂ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਨ੍ਤਿ। ਏਵਂ ਸਕਲਜਮ੍ਬੁਦੀਪਂ ਪਰਿਗ੍ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਨਿਵਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਸਕਟ੍ਠਾਨਮੇਵ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ, ''ਸਮ੍ਮ ਕੋਲਿਤ, ਅਮ੍ਹੇਸੁ ਯੋ ਪਠਮਂ ਅਮਤਂ ਅਧਿਗਚ੍ਛਤਿ, ਸੋ ਇਤਰਸ੍ਸ ਆਰੋਚੇਤੂ''ਤਿ ਕਤਿਕਂ ਅਕਂਸੁ।

ਏਵਂ ਤੇਸੁ ਕਤਿਕਂ ਕਤ੍ਵਾ ਵਿਹਰਨ੍ਤੇਸੁ ਸਤ੍ਥਾ ਵੁਤ੍ਤਾਨੁਕ੍ਕਮੇਨ ਰਾਜਗਹਂ ਪਤ੍ਵਾ ਵੇਲੁਵਨਂ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਵੇਲੁਵਨੇ ਵਿਹਰਤਿ। ਤਦਾ ''ਚਰਥ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਚਾਰਿਕਂ ਬਹੁਜਨਹਿਤਾਯਾ''ਤਿ ਰਤਨਤ੍ਤਯਗੁਣਪਕਾਸਨਤ੍ਥਂ ਉਯ੍ਯੋਜਿਤਾਨਂ ਏਕਸਟ੍ਠਿਯਾ ਅਰਹਨ੍ਤਾਨਂ ਅਨ੍ਤਰੇ ਪਞ੍ਚਵਗ੍ਗਿਯਾਨਂ ਅਬ੍ਭਨ੍ਤਰੋ ਅਸ੍ਸਜਿਤ੍ਥੇਰੋ ਪਟਿਨਿਵਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਰਾਜਗਹਂ ਆਗਤੋ, ਪੁਨਦਿਵਸੇ ਪਾਤੋਵ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਮਾਦਾਯ ਰਾਜਗਹਂ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਪਾਵਿਸਿ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਉਪਤਿਸ੍ਸਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕੋਪਿ ਪਾਤੋਵ ਭਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚਂ ਕਤ੍ਵਾ ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕਾਰਾਮਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਥੇਰਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਮਯਾ ਏਵਰੂਪੋ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ ਨਾਮ ਨ ਦਿਟ੍ਠਪੁਬ੍ਬੋਯੇਵ, ਯੇ ਲੋਕੇ ਅਰਹਨ੍ਤੋ ਵਾ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗਂ ਵਾ ਸਮਾਪਨ੍ਨਾ, ਅਯਂ ਤੇਸਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਅਞ੍ਞਤਰੋ, ਯਂਨੂਨਾਹਂ ਇਮਂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਪੁਚ੍ਛੇਯ੍ਯਂ – 'ਕਂਸਿ ਤ੍ਵਂ, ਆਵੁਸੋ, ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ, ਕੋ ਵਾ ਤੇ ਸਤ੍ਥਾ, ਕਸ੍ਸ ਵਾ ਤ੍ਵਂ ਧਮ੍ਮਂ ਰੋਚੇਸੀ'''ਤਿ? ਅਥਸ੍ਸ ਏਤਦਹੋਸਿ – ''ਅਕਾਲੋ ਖੋ ਇਮਂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਪਞ੍ਹਂ ਪੁਚ੍ਛਿਤੁਂ, ਅਨ੍ਤਰਘਰਂ ਪਵਿਟ੍ਠੋ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਤਿ, ਯਂਨੂਨਾਹਂ ਇਮਂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਪਿਟ੍ਠਿਤੋ ਪਿਟ੍ਠਿਤੋ ਅਨੁਬਨ੍ਧੇਯ੍ਯਂ, ਅਤ੍ਥਿਕੇਹਿ ਉਪਞ੍ਞਾਤਂ ਮਗ੍ਗ''ਨ੍ਤਿ। ਸੋ ਥੇਰਂ ਲਦ੍ਧਪਿਣ੍ਡਪਾਤਂ ਅਞ੍ਞਤਰਂ ਓਕਾਸਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਨਿਸੀਦਿਤੁਕਾਮਤਞ੍ਚਸ੍ਸ ਞਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕਪੀਠਕਂ ਪਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵਾ ਅਦਾਸਿ, ਸੋ ਭਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚਪਰਿਯੋਸਾਨੇਪਿਸ੍ਸ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕੁਣ੍ਡਿਕਾਯ ਉਦਕਂ ਅਦਾਸਿ।

ਏਵਂ ਆਚਰਿਯਵਤ੍ਤਂ ਕਤ੍ਵਾ ਕਤਭਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚੇਨ ਥੇਰੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਮਧੁਰਪਟਿਸਨ੍ਥਾਰਂ ਕਤ੍ਵਾ ਏਵਮਾਹ – ''ਵਿਪ੍ਪਸਨ੍ਨਾਨਿ ਖੋ ਪਨ ਤੇ, ਆਵੁਸੋ, ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਨਿ, ਪਰਿਸੁਦ੍ਧੋ ਛਵਿਵਣ੍ਣੋ ਪਰਿਯੋਦਾਤੋ, ਕਂਸਿ ਤ੍ਵਂ, ਆਵੁਸੋ, ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ, ਕੋ ਵਾ ਤੇ ਸਤ੍ਥਾ,

ਕਸ੍ਸ ਵਾ ਤ੍ਵਂ ਧਮ੍ਮਂ ਰੋਚੇਸੀ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਥੇਰੋ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਇਮੇ ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕਾ ਨਾਮ ਸਾਸਨਸ੍ਸ ਪਟਿਪਕ੍ਖਭੂਤਾ, ਇਮਸ੍ਸ ਸਾਸਨਸ੍ਸ ਗਮ੍ਭੀਰਤਂ ਦਸ੍ਸੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ। ਅਤ੍ਤਨੋ ਨਵਕਭਾਵਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ ਆਹ – ''ਅਹਂ ਖੋ, ਆਵੁਸੋ, ਨਵੋ ਅਚਿਰਪਬ੍ਬਜਿਤੋ, ਅਧੁਨਾਗਤੋ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਵਿਨਯਂ, ਨ ਤਾਵਾਹਂ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਾਮਿ ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਨ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਤੁ''ਨ੍ਤਿ। ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕੋ – ''ਅਹਂ ਉਪਤਿਸ੍ਸੋ ਨਾਮ, ਤ੍ਵਂ ਯਥਾਸਤ੍ਤਿਯਾ ਅਪ੍ਪਂ ਵਾ ਬਹੁਂ ਵਾ ਵਦ, ਏਤਂ ਨਯਸਤੇਨ ਨਯਸਹਸ੍ਸੇਨ ਪਟਿਵਿਜ੍ਝਿਤੁਂ ਮਯ੍ਹਂ ਭਾਰੋ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਆਹ –

> ''ਅਪ੍ਪਂ ਵਾ ਬਹੁਂ ਵਾ ਭਾਸਸ੍ਸੁ, ਅਤ੍ਥਂਯੇਵ ਮੇ ਬ੍ਰੂਹਿ।
> ਅਤ੍ਥੇਨੇਵ ਮੇ ਅਤ੍ਥੋ, ਕਿਂ ਕਾਹਸਿ ਬਜ੍ਯਞ੍ਜਨਂ ਬਹੁ''ਨ੍ਤਿ॥ (ਮਹਾਵ॰ ੬੦)।

ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤੇ ਥੇਰੋ – ''ਯੇ ਧਮ੍ਮਾ ਹੇਤੁਪ੍ਪਭਵਾ''ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ੬੦; ਅਪ॰ ਥੇਰ ੧.੧.੨੮੬) ਗਾਥਮਾਹ। ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕੋ ਪਠਮਪਦਦ੍ਵਯਮੇਵ ਸੁਤ੍ਵਾ ਸਹਸ੍ਸਨਯਪਟਿਮਣ੍ਡਿਤੇ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਹਿ, ਇਤਰਂ ਪਦਦ੍ਵਯਂ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨਕਾਲੇ ਨਿਟ੍ਠਾਪੇਸਿ। ਸੋ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਉਪਰਿਵਿਸੇਸੇ ਅਪ੍ਪਵਤ੍ਤਨ੍ਤੇ ''ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ ਏਤ੍ਥ ਕਾਰਣ''ਨ੍ਤਿ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾ ਥੇਰਂ ਆਹ – ''ਭਨ੍ਤੇ, ਮਾ ਉਪਰਿ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਵਡ੍ਢਯਿਤ੍ਥ, ਏਤ੍ਤਕਮੇਵ ਹੋਤੁ, ਕੁਹਿਂ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਸਤ੍ਥਾ ਵਸਤੀ''ਤਿ? ''ਵੇਲੁਵਨੇ, ਆਵੁਸੋ''ਤਿ। ''ਤੇਨ ਹਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਤੁਮ੍ਹੇ ਪੁਰਤੋ ਯਾਥ, ਮਯ੍ਹਂ ਏਕੋ ਸਹਾਯਕੋ ਅਤ੍ਥਿ, ਅਮ੍ਹੇਹਿ ਚ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਂ ਕਤਿਕਾ ਕਤਾ 'ਅਮ੍ਹੇਸੁ ਯੋ ਅਮਤਂ ਪਠਮਂ ਅਧਿਗਚ੍ਛਤਿ, ਸੋ ਇਤਰਸ੍ਸ ਆਰੋਚੇਤੂ'ਤਿ। ਅਹਂ ਤਂ ਪਟਿਞ੍ਞਂ ਮੋਚੇਤ੍ਵਾ ਸਹਾਯਕਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਗਤਮਗ੍ਗੇਨੇਵ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਆਗਮਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਪਞ੍ਚਪਤਿਟ੍ਠਿਤੇਨ ਥੇਰਸ੍ਸ ਪਾਦੇਸੁ ਨਿਪਤਿਤ੍ਵਾ ਤਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਪਦਕ੍ਖਿਣਂ ਕਤ੍ਵਾ ਥੇਰਂ ਉਯ੍ਯੋਜੇਤ੍ਵਾ ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕਾਰਾਮਾਭਿਮੁਖੋ ਅਗਮਾਸਿ''।

ਅਥ ਖੋ ਕੋਲਿਤਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕੋ ਤਂ ਦੂਰਤੋਵ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ, ''ਅਜ੍ਜ ਮਯ੍ਹਂ ਸਹਾਯਕਸ੍ਸ ਮੁਖਵਣ੍ਣੋ ਨ ਅਞ੍ਞਦਿਵਸੇਸੁ ਵਿਯ, ਅਦ੍ਧਾ ਤੇਨ ਅਮਤਂ ਅਧਿਗਤਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਅਮਤਾਧਿਗਮਂ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਸੋਪਿਸ੍ਸ ''ਆਮਾਵੁਸੋ, ਅਮਤਂ ਅਧਿਗਤ''ਨ੍ਤਿ ਪਟਿਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਤਮੇਵ ਗਾਥਂ ਅਭਾਸਿ। ਗਾਥਾਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਕੋਲਿਤੋ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਆਹ – ''ਕੁਹਿਂ ਕਿਰ, ਸਮ੍ਮ, ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਸਤ੍ਥਾ ਵਸਤੀ''ਤਿ? ''ਵੇਲੁਵਨੇ ਕਿਰ, ਸਮ੍ਮ, ਏਵਂ ਨੋ ਆਚਰਿਯੇਨ ਅਸ੍ਸਜਿਤ੍ਥੇਰੇਨ ਕਥਿਤ''ਨ੍ਤਿ। ''ਤੇਨ ਹਿ, ਸਮ੍ਮ, ਆਯਾਮ, ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ। ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰੋ ਚ ਨਾਮੇਸ ਸਦਾਪਿ ਆਚਰਿਯਪੂਜਕੋਵ, ਤਸ੍ਮਾ ਸਹਾਯਂ ਏਵਮਾਹ – ''ਸਮ੍ਮ, ਅਮ੍ਹੇਹਿ ਅਧਿਗਤਂ ਅਮਤਂ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਆਚਰਿਯਸ੍ਸ ਸਞ੍ਚਯਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕਸ੍ਸਾਪਿ ਕਥੇਸ੍ਸਾਮ, ਬੁਜ੍ਝਮਾਨੋ ਪਟਿਵਿਜ੍ਝਿਸ੍ਸਤਿ, ਅਪ੍ਪਟਿਵਿਜ੍ਝਨ੍ਤੋ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਸਦ੍ਦਹਿਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਮਿਸ੍ਸਤਿ, ਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਦੇਸਨਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਮਗ੍ਗਫਲਪਟਿਵੇਧਂ ਕਰਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ। ਤਤੋ ਦ੍ਵੇਪਿ ਜਨਾ ਸਞ੍ਚਯਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਅਗਮਂਸੁ।

ਸਞ੍ਚਯੋ ਤੇ ਦਿਸ੍ਵਾਵ – ''ਕਿਂ, ਤਾਤਾ, ਕੋਚਿ ਵੋ ਅਮਤਮਗ੍ਗਦੇਸਕੋ ਲਦ੍ਧੋ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ''ਆਮ, ਆਚਰਿਯ, ਲਦ੍ਧੋ, ਬੁਦ੍ਧੋ ਲੋਕੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋ, ਧਮ੍ਮੋ ਲੋਕੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋ, ਸਙ੍ਘੋ ਲੋਕੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋ, ਤੁਮ੍ਹੇ ਤੁਚ੍ਛੇ ਅਸਾਰੇ ਵਿਚਰਥ, ਤਸ੍ਮਾ ਏਥ, ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ। ''ਗਚ੍ਛਥ ਤੁਮ੍ਹੇ, ਨਾਹਂ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ । ''ਕਿਂ ਕਾਰਣਾਹਿ''? ''ਅਹਂ ਮਹਾਜਨਸ੍ਸ ਆਚਰਿਯੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਵਿਚਰਿਂ, ਵਿਚਰਨ੍ਤਸ੍ਸ ਮੇ ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕਵਾਸੋ ਚਾਟਿਯਾ ਉਦਞ੍ਚਨਭਾਵਪ੍ਪਤ੍ਤਿ ਵਿਯ ਹੋਤਿ, ਨ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਾਮਹਂ ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕਵਾਸਂ ਵਸਿਤੁ''ਨ੍ਤਿ। ''ਮਾ ਏਵਂ ਕਰਿਤ੍ਥ, ਆਚਰਿਯਾ''ਤਿ। ''ਹੋਤੁ, ਤਾਤਾ, ਗਚ੍ਛਥ ਤੁਮ੍ਹੇ, ਨਾਹਂ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ। ਆਚਰਿਯ, ਲੋਕੇ ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਕਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਮਹਾਜਨੋ ਗਨ੍ਧਮਾਲਾਦਿਹਤ੍ਥੋ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਮੇਵ ਪੂਜੇਸ੍ਸਤਿ, ਮਯਮ੍ਪਿ ਤਤ੍ਥੇਵ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮ। ''ਤੁਮ੍ਹੇ ਕਿਂ ਕਰਿਸ੍ਸਥਾ''ਤਿ? ''ਤਾਤਾ, ਕਿਂ ਨੁ ਖੋ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਲੋਕੇ ਦਨ੍ਧਾ ਬਹੂ, ਉਦਾਹੁ ਪਣ੍ਡਿਤਾ''ਤਿ। ''ਦਨ੍ਧਾ, ਆਚਰਿਯ, ਬਹੂ, ਪਣ੍ਡਿਤਾ ਚ ਨਾਮ ਕਤਿਪਯਾ ਏਵ ਹੋਨ੍ਤੀ''ਤਿ। ''ਤੇਨ ਹਿ, ਤਾਤਾ, ਪਣ੍ਡਿਤਾ ਪਣ੍ਡਿਤਸ੍ਸ ਸਮਣਸ੍ਸ ਗੋਤਮਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਮਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਦਨ੍ਧਾ ਦਨ੍ਧਸ੍ਸ ਮਮ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਆਗਮਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ , ਗਚ੍ਛਥ ਤੁਮ੍ਹੇ, ਨਾਹਂ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ। ਤੇ ''ਪਞ੍ਞਾਯਿਸ੍ਸਥ ਤੁਮ੍ਹੇ, ਆਚਰਿਯਾ''ਤਿ ਪਕ੍ਕਮਿਂਸੁ। ਤੇਸੁ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇਸੁ ਸਞ੍ਚਯਸ੍ਸ ਪਰਿਸਾ ਭਿਜ੍ਜਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਖਣੇ ਆਰਾਮੋ ਤੁਚ੍ਛੋ ਅਹੋਸਿ। ਸੋ ਤੁਚ੍ਛਂ ਆਰਾਮਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਉਣ੍ਹਂ ਲੋਹਿਤਂ ਛਡ੍ਡੇਸਿ। ਤੇਹਿਪਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇਸੁ ਪਞ੍ਚਸੁ

ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕਸਤੇਸੁ ਸਞ੍ਚਯਸ੍ਸ ਅਡ੍ਢਤੇਯਜਸਤਾਨਿ ਨਿਵਤ੍ਤਿੰਸੁ, ਅਥ ਖੋ ਤੇ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕੇਹਿ ਅਡ੍ਢਤੇਯਜੇਹਿ ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕਸਤੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿੰ ਵੇਲ਼ੁਵਨੰ ਅਗਮੰਸੁ।

ਸਤ੍ਥਾ ਚਤੁਪਰਿਸਮਜ੍ਝੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਧਮ੍ਮੰ ਦੇਸੇਨ੍ਤੋ ਤੇ ਦੂਰਤੋਵ ਦਿਸ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਏਤੇ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਦ੍ਵੇ ਸਹਾਯਕਾ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ ਕੋਲਿਤੋ ਚ ਉਪਤਿਸ੍ਸੋ ਚ, ਏਤੰ ਮੇ ਸਾਵਕਯੁਗੰ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ ਅਗ੍ਗੰ ਭਦ੍ਦਯੁਗ''ਨ੍ਤਿ। ਤੇ ਸਤ੍ਥਾਰੰ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤੰ ਨਿਸੀਦਿੰਸੁ, ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਚ ਪਨ ਭਗਵਨ੍ਤੰ ਏਤਦਵੋਚੁੰ – ''ਲਭੇਯ੍ਯਾਮ ਮਯੰ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਗਵਤੋ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜੰ, ਲਭੇਯ੍ਯਾਮ ਉਪਸਮ੍ਪਦ''ਨ੍ਤਿ। ''ਏਥ, ਭਿਕ੍ਖਵੋ''ਤਿ ਭਗਵਾ ਅਵੋਚ – ''ਸ੍ਵਾਕ੍ਖਾਤੋ ਧਮ੍ਮੋ, ਚਰਥ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯੰ ਸਮ੍ਮਾ ਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤਕਿਰਿਯਾਯਾ''ਤਿ। ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਇਦ੍ਧਿਮਯਪਤ੍ਤਚੀਵਰਧਰਾ ਸਟ੍ਠਿਵਸ੍ਸਿਕਤ੍ਥੇਰਾ ਵਿਯ ਅਹੇਸੁੰ।

ਅਥ ਨੇਸੰ ਪਰਿਸਾਯ ਚਰਿਤਵਸੇਨ ਸਤ੍ਥਾ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨੰ ਵਡ੍ਢੇਸਿ। ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵੇ ਅਗ੍ਗਸਾਵਕੇ ਅਵਸੇਸਾ ਅਰਹਤ੍ਤੰ ਪਾਪੁਣਿੰਸੁ, ਅਗ੍ਗਸਾਵਕਾਨੰ ਪਨ ਉਪਰਿਮਗ੍ਗਤ੍ਤਯਕਿਚ੍ਚੰ ਨ ਨਿਟ੍ਠਾਸਿ। ਕਿੰ ਕਾਰਣਾ? ਸਾਵਕਪਾਰਮਿਞਾਣਸ੍ਸ ਮਹਨ੍ਤਤਾਯ। ਅਥਾਯਸ੍ਮਾ ਮਹਾਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨੋ ਪਬ੍ਬਜਿਤਦਿਵਸਤੋ ਸਤ੍ਤਮੇ ਦਿਵਸੇ ਮਗਧਰਟ੍ਠੇ ਕਲ੍ਲਵਾਲਗਾਮਕੰ ਉਪਨਿਸ੍ਸਾਯ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਥਿਨਮਿਦ੍ਧੇ ਓਕ੍ਕਮਨ੍ਤੇ ਸਤ੍ਥਾਰਾ ਸੰਵੇਜਿਤੋ ਥਿਨਮਿਦ੍ਧੰ ਵਿਨੋਦੇਤ੍ਵਾ ਤਥਾਗਤੇਨ ਦਿਨ੍ਨੰ ਧਾਤੁਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨੰ ਸੁਣਨ੍ਤੋਵ ਉਪਰਿਮਗ੍ਗਤ੍ਤਯਕਿਚ੍ਚੰ ਨਿਟ੍ਠਾਪੇਤ੍ਵਾ ਸਾਵਕਪਾਰਮਿਞਾਣਸ੍ਸ ਮਤ੍ਥਕੰ ਪਤ੍ਤੋ। ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰੋਪਿ ਪਬ੍ਬਜਿਤਦਿਵਸਤੋ ਅਡ੍ਢਮਾਸੰ ਅਤਿਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰਾ ਸਦ੍ਧਿੰ ਤਮੇਵ ਰਾਜਗਹੰ ਉਪਨਿਸ੍ਸਾਯ ਸੂਕਰਖਤਲੇਣੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਭਾਗਿਨੇਯ੍ਯਸ੍ਸ ਦੀਘਨਖਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕਸ੍ਸ ਵੇਦਨਾਪਰਿਗ੍ਗਹਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤੇ ਦੇਸਿਯਮਾਨੇ ਸੁਤ੍ਤਾਨੁਸਾਰੇਨ ਞਾਣੰ ਪੇਸੇਤ੍ਵਾ ਪਰਸ੍ਸ ਵਡ੍ਢਿਤਭਤ੍ਤੰ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਸਾਵਕਪਾਰਮਿਞਾਣਸ੍ਸ ਮਤ੍ਥਕੰ ਪਤ੍ਤੋ। ਨਨੁ ਚਾਯਸ੍ਮਾ ਮਹਾਪਞ੍ਞੋ, ਅਥ ਕਸ੍ਮਾ ਮਹਾਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨਤੋ ਚਿਰਤਰੇਨ ਸਾਵਕਪਾਰਮਿਞਾਣੰ ਪਾਪੁਣੀਤਿ? ਪਰਿਕਮ੍ਮਮਹਨ੍ਤਤਾਯ। ਯਥਾ ਹਿ ਦੁਗ੍ਗਤਮਨੁਸ੍ਸਾ ਯਤ੍ਥ ਕਤ੍ਥਚਿ ਗਨ੍ਤੁਕਾਮਾ ਖਿਪ੍ਪਮੇਵ ਨਿਕ੍ਖਮਨ੍ਤਿ, ਰਾਜੂਨੰ ਪਨ ਹਤ੍ਥਿਵਾਹਨਕਪ੍ਪਨਾਦਿੰ ਮਹਨ੍ਤੰ ਪਰਿਕਮ੍ਮੰ ਲਦ੍ਧੁੰ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਏਵੰਸਮ੍ਪਦਮਿਦੰ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ।

ਤੰ ਦਿਵਸਞ੍ਞੇਵ ਪਨ ਸਤ੍ਥਾ ਵਡ੍ਢਮਾਨਕਚ੍ਛਾਯਾਯ ਵੇਲ਼ੁਵਨੇ ਸਾਵਕਸਨ੍ਨਿਪਾਤੰ ਕਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨੰ ਥੇਰਾਨੰ ਅਗ੍ਗਸਾਵਕਟ੍ਠਾਨੰ ਦਤ੍ਵਾ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖੰ ਉਦ੍ਦਿਸਿ। ਭਿਕ੍ਖੂ ਉਜ੍ਝਾਯਿੰਸੁ – ''ਸਤ੍ਥਾ ਮੁਖੋਲੋਕਨੇਨ ਭਿਕ੍ਖੰ ਦੇਤਿ, ਅਗ੍ਗਸਾਵਕਟ੍ਠਾਨੰ ਦਦਨ੍ਤੇਨ ਨਾਮ ਪਠਮੰ ਪਬ੍ਬਜਿਤਾਨੰ ਪਞ੍ਚਵਗ੍ਗਿਯਾਨੰ ਦਾਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਏਤੇ ਅਨੋਲੋਕੇਨ੍ਤੇਨ ਯਸਥੇਰਪ੍ਪਮੁਖਾਨੰ ਪਞ੍ਚਪਣ੍ਣਾਸਭਿਕ੍ਖੂਨੰ ਦਾਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਏਤੇ ਅਨੋਲੋਕੇਨ੍ਤੇਨ ਭਦ੍ਦਵਗ੍ਗਿਯਾਨੰ ਤਿੰਸਜਨਾਨੰ, ਏਤੇ ਅਨੋਲੋਕੇਨ੍ਤੇਨ ਉਰੁਵੇਲਕਸ੍ਸਪਾਦੀਨੰ ਤੇਭਾਤਿਕਾਨੰ, ਏਤੇ ਪਨ ਏਤ੍ਤਕੇ ਮਹਾਥੇਰੇ ਪਹਾਯ ਸਬ੍ਬਪਚ੍ਛਾ ਪਬ੍ਬਜਿਤਾਨੰ ਅਗ੍ਗਸਾਵਕਟ੍ਠਾਨੰ ਦਦਨ੍ਤੇਨ ਮੁਖੰ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਦਿਨ੍ਨ''ਨ੍ਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ, ''ਕਿੰ ਕਥੇਥ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ, ''ਇਦੰ ਨਾਮਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ''ਨਾਹੰ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਮੁਖੰ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੰ ਦੇਮਿ, ਏਤੇਸੰ ਪਨ ਅਤ੍ਤਨਾ ਅਤ੍ਤਨਾ ਪਤ੍ਥਿਤਪਤ੍ਥਿਤਮੇਵ ਦੇਮਿ। ਅਞ੍ਞਾਤਕੋਣ੍ਡਞ੍ਞੋ ਹਿ ਏਕਸ੍ਮਿੰ ਸਸ੍ਸੇ ਨਵ ਵਾਰੇ ਅਗ੍ਗਸਸ੍ਸਦਾਨੰ ਦਦਨ੍ਤੋ ਅਗ੍ਗਸਾਵਕਟ੍ਠਾਨੰ ਪਤ੍ਥੇਤ੍ਵਾ ਨਾਦਾਸਿ, ਅਗ੍ਗਧਮ੍ਮੰ ਪਨ ਅਰਹਤ੍ਤੰ ਸਬ੍ਬਪਠਮੰ ਪਟਿਵਿਜ੍ਝਿਤੁੰ ਪਤ੍ਥੇਤ੍ਵਾ ਅਦਾਸੀ''ਤਿ। ''ਕਦਾ ਪਨ ਭਗਵਾ''ਤਿ? ''ਸੁਣਿਸ੍ਸਥ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ''ਤਿ। ''ਆਮ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ, ਭਗਵਾ ਅਤੀਤੰ ਆਹਰਿ –

ਭਿਕ੍ਖਵੇ , ਇਤੋ ਏਕਨਵੁਤਿਕਪ੍ਪੇ ਵਿਪਸ੍ਸੀ ਨਾਮ ਭਗਵਾ ਲੋਕੇ ਉਦਪਾਦਿ। ਤਦਾ ਮਹਾਕਾਲ਼ੋ ਚੂਲ਼ਕਾਲ਼ੋਤਿ ਦ੍ਵੇਭਾਤਿਕਾ ਕੁਟੁਮ੍ਬਿਕਾ ਮਹਨ੍ਤੰ ਸਾਲਿਕ੍ਖੇਤ੍ਤੰ ਵਪਾਪੇਸੁੰ। ਅਥੇਕਦਿਵਸੰ ਚੂਲ਼ਕਾਲ਼ੋ ਸਾਲਿਕ੍ਖੇਤ੍ਤੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਏਕੰ ਸਾਲਿਗਬ੍ਭੰ ਫਾਲੇਤ੍ਵਾ ਖਾਦਿ, ਤੰ ਅਤਿਮਧੁਰੰ ਅਹੋਸਿ। ਸੋ ਬੁਦ੍ਧਪ੍ਪਮੁਖਸ੍ਸ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਸਾਲਿਗਬ੍ਭਦਾਨੰ ਦਾਤੁਕਾਮੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਜੇਟ੍ਠਭਾਤਿਕੰ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ, ''ਭਾਤਿਕ, ਸਾਲਿਗਬ੍ਭੰ ਫਾਲੇਤ੍ਵਾ ਬੁਦ੍ਧਾਨੰ ਅਨੁਚ੍ਛਵਿਕੰ ਕਤ੍ਵਾ ਪਚਾਪੇਤ੍ਵਾ ਦਾਨੰ ਦੇਮਾ''ਤਿ ਆਹ। ''ਕਿੰ ਵਦੇਸਿ, ਤਾਤ, ਸਾਲਿਗਬ੍ਭੰ ਫਾਲੇਤ੍ਵਾ ਦਾਨੰ ਨਾਮ ਨੇਵ ਅਤੀਤੇ ਭੂਤਪੁਬ੍ਬੰ, ਨ ਅਨਾਗਤੇਪਿ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਮਾ ਸਸ੍ਸੰ ਨਾਸਯੀ''ਤਿ; ਵੁਤ੍ਤੋਪਿ ਸੋ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨੰ ਯਾਚਿਯੇਵ । ਅਥ ਨੰ ਭਾਤਾ, ''ਤੇਨ ਹਿ ਸਾਲਿਕ੍ਖੇਤ੍ਤੰ ਦ੍ਵੇ ਕੋਟ੍ਠਾਸੇ ਕਤ੍ਵਾ ਮਮ ਕੋਟ੍ਠਾਸੰ ਅਨਾਮਸਿਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕੋਟ੍ਠਾਸੇ ਖੇਤ੍ਤੇ ਯੰ ਇਚ੍ਛਸਿ, ਤੰ ਕਰੋਹੀ''ਤਿ ਆਹ। ਸੋ ''ਸਾਧੂ''ਤਿ ਖੇਤ੍ਤੰ ਵਿਭਜਿਤ੍ਵਾ ਬਹੂ ਮਨੁਸ੍ਸੇ ਹਤ੍ਥਕਮ੍ਮੰ ਯਾਚਿਤ੍ਵਾ ਸਾਲਿਗਬ੍ਭੰ

ਫਾਲੇਤ੍ਵਾ ਨਿਰੁਦਕੇਨ ਖੀਰੇਨ ਪਚਾਪੇਤ੍ਵਾ ਸਪ੍ਪਿਮਧੁਸਕ੍ਖਰਾਦੀਹਿ ਯੋਜੇਤ੍ਵਾ ਬੁਦ੍ਧਪ੍ਪਮੁਖਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਦਾਨਂ ਦਤ੍ਵਾ ਭਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚਪਰਿਯੋਸਾਨੇ – ‘‘ਇਦਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਮਮ ਅਗ੍ਗਦਾਨਂ ਅਗ੍ਗਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਸਬ੍ਬਪਠਮਂ ਪਟਿਵੇਧਾਯ ਸਂਵਤ੍ਤਤੂ’’ਤਿ ਆਹ। ਸਤ੍ਥਾ ‘‘ਏਵਂ ਹੋਤੂ’’ਤਿ ਅਨੁਮੋਦਨਮਕਾਸਿ।

ਸੋ ਖੇਤ੍ਤਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਸਕਲਕ੍ਖੇਤ੍ਤਂ ਕਣ੍ਣਿਕਬਦ੍ਧੇਹਿ ਵਿਯ ਸਾਲਿਸੀਸੇਹਿ ਸਞ੍ਛਨ੍ਨਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਪਞ੍ਚਵਿਧਪੀਤਿਂ ਪਟਿਲਭਿਤ੍ਵਾ, ‘‘ਲਾਭਾ ਵਤ ਮੇ’’ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਪੁਥੁਕਕਾਲੇ ਪੁਥੁਕਗ੍ਗਂ ਨਾਮ ਅਦਾਸਿ, ਗਾਮਵਾਸੀਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਅਗ੍ਗਸਸ੍ਸਦਾਨਂ ਨਾਮ ਅਦਾਸਿ, ਲਾਯਨੇ ਲਾਯਨਗ੍ਗਂ, ਵੇਣਿਕਰਣੇ ਵੇਣਗ੍ਗਂ, ਕਲਾਪਾਦੀਸੁ ਕਲਾਪਗ੍ਗਂ, ਖਲਗ੍ਗਂ, ਖਲਭਣ੍ਡਗ੍ਗਂ, ਕੋਟ੍ਠਗ੍ਗਨ੍ਤਿ। ਏਵਂ ਏਕਸਸ੍ਸੇ ਨਵ ਵਾਰੇ ਅਗ੍ਗਦਾਨਂ ਅਦਾਸਿ। ਤਸ੍ਸ ਸਬ੍ਬਵਾਰੇਸੁ ਗਹਿਤਗਹਿਤਟ੍ਠਾਨਂ ਪਰਿਪੂਰਿ, ਸਸ੍ਸਂ ਅਤਿਰੇਕਂ ਉਟ੍ਠਾਨਸਮ੍ਪਨ੍ਨਂ ਅਹੋਸਿ। ਧਮ੍ਮੋ ਹਿ ਨਾਮੇਸ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਰਕ੍ਖਨ੍ਤਂ ਰਕ੍ਖਤਿ। ਤੇਨਾਹ ਭਗਵਾ –

> ‘‘ਧਮ੍ਮੋ ਹਵੇ ਰਕ੍ਖਤਿ ਧਮ੍ਮਚਾਰਿਂ,
> ਧਮ੍ਮੋ ਸੁਚਿਣ੍ਣੋ ਸੁਖਮਾਵਹਾਤਿ।
> ਏਸਾਨਿਸਂਸੋ ਧਮ੍ਮੇ ਸੁਚਿਣ੍ਣੇ,
> ਨ ਦੁਗ੍ਗਤਿਂ ਗਚ੍ਛਤਿ ਧਮ੍ਮਚਾਰੀ’’ਤਿ॥ (ਥੇਰਗਾ॰ ੩੦੩; ਜਾ॰ ੧.੧੦.੧੦੨) –

‘‘ਏਵਮੇਸ ਵਿਪਸ੍ਸੀਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਕਾਲੇ ਅਗ੍ਗਧਮ੍ਮਂ ਪਠਮਂ ਪਟਿਵਿਜ੍ਝਿਤ੍ਤਂ ਪਤ੍ਥੇਨ੍ਤੋ ਨਵ ਵਾਰੇ ਅਗ੍ਗਦਾਨਾਨਿ ਅਦਾਸਿ। ਇਤੋ ਸਤਸਹਸ੍ਸਕਪ੍ਪਮತ੍ਥਕੇ ਪਨ ਹਂਸਵਤੀਨਗਰੇ ਪਦੁਮੁਤ੍ਤਰਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਕਾਲੇਪਿ ਸਤ੍ਤਾਹਂ ਮਹਾਦਾਨਂ ਦਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਭਗਵਤੋ ਪਾਦਮੂਲੇ ਨਿਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਅਗ੍ਗਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਪਠਮਂ ਪਟਿਵਿਜ੍ਝਨਤ੍ਥਮੇਵ ਪਤ੍ਥਨਂ ਠਪੇਸਿ। ਇਤਿ ਇਮਿਨਾ ਪਤ੍ਥਿਤਮੇਵ ਮਯਾ ਦਿਨ੍ਨਂ, ਨਾਹਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਮੁਖਂ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਦੇਮੀ’’ਤਿ।

‘‘ਯਸਕੁਲਪੁਤ੍ਤਪ੍ਪਮੁਖਾ ਪਞ੍ਚਪਞ੍ਞਾਸ ਜਨਾ ਕਿਂ ਕਮ੍ਮਂ ਕਰਿਂਸੁ, ਭਨ੍ਤੇ’’ਤਿ? ‘‘ਏਤੇਪਿ ਏਕਸ੍ਸ ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਤ੍ਥੇਨ੍ਤਾ ਬਹੁਂ ਪੁਞ੍ਞਕਮ੍ਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਅਪਰਭਾਗੇ ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨੇ ਬੁਦ੍ਧੇ ਸਹਾਯਕਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਵਗ੍ਗਬਨ੍ਧਨੇਨ ਪੁਞ੍ਞਾਨਿ ਕਰੋਨ੍ਤਾ ਅਨਾਥਮਤਸਰੀਰਾਨਿ ਪਟਿਜਗ੍ਗਨ੍ਤਾ ਵਿਚਰਿਂਸੁ। ਤੇ ਏਕਦਿਵਸਂ ਸਗਬ੍ਭਂ ਇਤ੍ਥਿਂ ਕਾਲਕਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ, ‘ਝਾਪੇਸ੍ਸਾਮਾ’ਤਿ ਸੁਸਾਨਂ ਹਰਿਂਸੁ। ਤੇਸੁ ਪਞ੍ਚ ਜਨੇ ‘ਤੁਮ੍ਹੇ ਝਾਪੇਥਾ’ਤਿ ਸੁਸਾਨੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਸੇਸਾ ਗਾਮਂ ਪਵਿਟ੍ਠਾ। ਯਸਦਾਰਕੋ ਤਂ ਮਤਸਰੀਰਂ ਸੂਲੇਹਿ ਵਿਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ਪਰਿਵਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਪਰਿਵਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਝਾਪੇਨ੍ਤੋ ਅਸੁਭਸਞ੍ਞਂ ਪਟਿਲਭਿ, ਇਤਰੇਸਮ੍ਪਿ ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਜਨਾਨਂ – ‘ਪਸ੍ਸਥ, ਭੋ, ਇਮਂ ਸਰੀਰਂ ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਵਿਦ੍ਧਂਸਿਤਚਮ੍ਮਂ, ਕਬਰਗੋਰੂਪਂ ਵਿਯ ਅਸੁਚਿਂ ਦੁਗ੍ਗਨ੍ਧਂ ਪਟਿਕੂਲ’ਨ੍ਤਿ ਦਸ੍ਸੇਸਿ। ਤੇਪਿ ਤਤ੍ਥ ਅਸੁਭਸਞ੍ਞਂ ਪਟਿਲਭਿਂਸੁ। ਤੇ ਪਞ੍ਚਪਿ ਜਨਾ ਗਾਮਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸੇਸਸਹਾਯਕਾਨਂ ਕਥਯਿਂਸੁ। ਯਸੋ ਪਨ ਦਾਰਕੋ ਗੇਹਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਮਾਤਾਪਿਤੂਨਞ੍ਚ ਭਰਿਯਾਯ ਚ ਕਥੇਸਿ। ਤੇ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਅਸੁਭਂ ਭਾਵਯਿਂਸੁ। ਇਦਮੇਤੇਸਂ ਪੁਬ੍ਬਕਮ੍ਮਂ। ਤੇਨੇਵ ਯਸਸ੍ਸ ਇਤ੍ਥਾਗਾਰੇ ਸੁਸਾਨਸਞ੍ਞਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿ, ਤਾਯ ਚ ਉਪਨਿਸ੍ਸਯਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ ਸਬ੍ਬੇਸਮ੍ਪਿ ਵਿਸੇਸਾਧਿਗਮੋ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ। ਏਵਂ ਇਮੇਪਿ ਅਤ੍ਤਨਾ ਪਤ੍ਥਿਤਮੇਵ ਲਭਿਂਸੁ। ਨਾਹਂ ਮੁਖਂ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਦਮ੍ਮੀ’’ਤਿ।

‘‘ਭਦ੍ਦਵਗ੍ਗਿਯਸਹਾਯਕਾ ਪਨ ਕਿਂ ਕਮ੍ਮਂ ਕਰਿਂਸੁ, ਭਨ੍ਤੇ’’ਤਿ? ‘‘ਏਤੇਪਿ ਪੁਬ੍ਬਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਤ੍ਥੇਤ੍ਵਾ ਪੁਞ੍ਞਾਨਿ ਕਤ੍ਵਾ ਅਪਰਭਾਗੇ ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨੇ ਬੁਦ੍ਧੇ ਤਿਂਸ ਧੁਤ੍ਤਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਤੁਣ੍ਡਿਲੋਵਾਦਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਸਟ੍ਠਿਵਸ੍ਸਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਪਞ੍ਚ ਸੀਲਾਨਿ ਰਕ੍ਖਿਂਸੁ। ਏਵਂ ਇਮੇਪਿ ਅਤ੍ਤਨਾ ਪਤ੍ਥਿਤਮੇਵ ਲਭਿਂਸੁ। ਨਾਹਂ ਮੁਖਂ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਦਮ੍ਮੀ’’ਤਿ।

‘‘ਉਰੁਵੇਲਕਸ੍ਸਪਾਦਯੋ ਪਨ ਕਿਂ ਕਮ੍ਮਂ ਕਰਿਂਸੁ, ਭਨ੍ਤੇ’’ਤਿ? ‘‘ਤੇਪਿ ਅਰਹਤ੍ਤਮੇਵ ਪਤ੍ਥੇਤ੍ਵਾ ਪੁਞ੍ਞਾਨਿ ਕਰਿਂਸੁ। ਇਤੋ ਹਿ ਦ੍ਵੇਨਵੁਤਿਕਪ੍ਪੇ ਤਿਸ੍ਸੋ ਫੁਸ੍ਸੋਤਿ ਦ੍ਵੇ ਬੁਦ੍ਧਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿਂਸੁ। ਫੁਸ੍ਸਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਮਹਿਨ੍ਦੋ ਨਾਮ ਰਾਜਾ ਪਿਤਾ ਅਹੋਸਿ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਪਨ ਸਮ੍ਬੋਧਿਂ ਪਤ੍ਤੇ ਰਞ੍ਞੋ ਕਨਿਟ੍ਠਪੁਤ੍ਤੋ ਪਠਮਅਗ੍ਗਸਾਵਕੋ ਪੁਰੋਹਿਤਪੁਤ੍ਤੋ ਦੁਤਿਯਅਗ੍ਗਸਾਵਕੋ ਅਹੋਸਿ। ਰਾਜਾ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ – ‘ਜੇਟ੍ਠਪੁਤ੍ਤੋ ਮੇ ਬੁਦ੍ਧੋ, ਕਨਿਟ੍ਠਪੁਤ੍ਤੋ ਪਠਮਅਗ੍ਗਸਾਵਕੋ, ਪੁਰੋਹਿਤਪੁਤ੍ਤੋ ਦੁਤਿਯਅਗ੍ਗਸਾਵਕੋ’ਤਿ ਤੇ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ, ‘ਮਮੇਵ ਬੁਦ੍ਧੋ, ਮਮੇਵ ਧਮ੍ਮੋ, ਮਮੇਵ

ਸਙ੍ਘੋ, ਨਮੋ ਤਸ੍ਸ ਭਗਵਤੋ ਅਰਹਤੋ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸਾ’ਤਿ ਤਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਉਦਾਨਂ ਉਦਾਨੇਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥੁ ਪਾਦਮੂਲੇ ਨਿਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ , ‘ਭਨ੍ਤੇ, ਇਦਾਨਿ ਮੇ ਨਵੁਤਿਵਸ੍ਸਸਹਸ੍ਸਪਰਿਮਾਣਸ੍ਸ ਆਯੁਨੋ ਕੋਟਿਯਂ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਨਿਦ੍ਦਾਯਨਕਾਲੇ ਵਿਯ ਅਦ੍ਦਸੇਸਂ ਗੇਹਦ੍ਵਾਰਂ ਅਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਯਾਵਾਹਂ ਜੀਵਾਮਿ, ਤਾਵ ਮੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਪਚ੍ਚਯੇ ਅਧਿਵਾਸੇਥਾ’ਤਿ ਪਟਿਞ੍ਞਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਨਿਬਦ੍ਧਂ ਬੁਦ੍ਧੁਪਟ੍ਠਾਨਂ ਕਰੋਤਿ। ਰਞ੍ਞੋ ਪਨ ਅਪਰੇਪਿ ਤਤੋ ਪੁਤ੍ਤਾ ਅਹੇਸੁਂ। ਤੇਸੁ ਜੇਟ੍ਠਸ੍ਸ ਪਞ੍ਚ ਯੋਧਸਤਾਨਿ ਪਰਿਵਾਰਾਨਿ, ਮਜ੍ਝਿਮਸ੍ਸ ਤੀਣਿ, ਕਨਿਟ੍ਠਸ੍ਸ ਦ੍ਵੇ। ਤੇ ‘ਮਯਮ੍ਪਿ ਭਾਤਿਕਂ ਭੋਜੇਸ੍ਸਾਮਾ’ਤਿ ਪਿਤਰਂ ਓਕਾਸਂ ਯਾਚਿਤ੍ਵਾ ਅਲਭਮਾਨਾ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ ਯਾਚਨ੍ਤਾਪਿ ਅਲਭਿਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਚਨ੍ਤੇ ਕੁਪਿਤੇ ਤਸ੍ਸ ਵੂਪਸਮਨਤ੍ਥਾਯ ਪੇਸਿਤਾ ਪਚ੍ਚਨ੍ਤਂ ਵੂਪਸਮੇਤ੍ਵਾ ਪਿਤੁ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਆਗਮਿਂਸੁ। ਅਥ ਨੇ ਪਿਤਾ ਆਲਿਙ੍ਗਿਤ੍ਵਾ ਸੀਸੇ ਚੁਮ੍ਬਿਤ੍ਵਾ, ‘ਵਰਂ ਵੋ, ਤਾਤਾ, ਦਮ੍ਮੀ’ਤਿ ਆਹ।

‘‘ਤੇ ‘ਸਾਧੁ ਦੇਵਾ’ਤਿ ਵਰਂ ਗਹਿਤਕਂ ਕਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਕਤਿਪਾਹਚ੍ਚਯੇਨ ਪਿਤਰਾ ‘ਗਣ੍ਹਥ, ਤਾਤਾ, ਵਰ’ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾ, ‘‘ਦੇਵ, ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਅਞ੍ਞੇਨ ਕੇਨਚਿ ਅਤ੍ਥੋ ਨਤ੍ਥਿ, ਇਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਮਯਂ ਭਾਤਿਕਂ ਭੋਜੇਸ੍ਸਾਮ, ਇਮਂ ਨੋ ਵਰਂ ਦੇਹੀ’’ਤਿ ਆਹਂਸੁ। ‘ਨ ਦੇਮਿ, ਤਾਤਾ’ਤਿ। ‘ਨਿਚ੍ਚਕਾਲਂ ਅਦੇਨ੍ਤੋ ਸਤ੍ਤ ਸਂਵਚ੍ਛਰਾਨਿ ਦੇਥ, ਦੇਵਾ’ਤਿ। ‘ਨ ਦੇਮਿ, ਤਾਤਾ’ਤਿ। ‘ਤੇਨ ਹਿ ਛ ਪਞ੍ਚ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਤੀਣਿ ਦ੍ਵੇ ਏਕਂ ਸਂਵਚ੍ਛਰਂ ਦੇਥ, ਦੇਵਾ’ਤਿ। ‘ਨ ਦੇਮਿ, ਤਾਤਾ’ਤਿ। ‘ਤੇਨ ਹਿ, ਦੇਵ, ਸਤ੍ਤ ਮਾਸੇ ਦੇਥਾ’ਤਿ। ‘ਛ ਮਾਸੇ ਪਞ੍ਚ ਮਾਸੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਮਾਸੇ ਤਯੋ ਮਾਸੇ ਦੇਥ, ਦੇਵਾ’ਤਿ। ‘ਨ ਦੇਮਿ, ਤਾਤਾ’ਤਿ। ‘ਹੋਤੁ, ਦੇਵ, ਏਕੇਕਸ੍ਸ ਨੋ ਏਕੇਕਂ ਮਾਸਂ ਕਤ੍ਵਾ ਤਯੋ ਮਾਸੇ ਦੇਥਾ’ਤਿ। ‘ਸਾਧੁ, ਤਾਤਾ, ਤੇਨ ਹਿ ਤਯੋ ਮਾਸੇ ਭੋਜੇਥਾ’ਤਿ ਆਹ। ਤੇ ਤੁਟ੍ਠਾ ਰਾਜਾਨਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਸਕਟ੍ਠਾਨਮੇਵ ਗਤਾ। ਤੇਸਂ ਪਨ ਤਿਣ੍ਣਮ੍ਪਿ ਏਕੋਵ ਕੋਟ੍ਠਾਗਾਰਿਕੋ, ਏਕੋਵ ਆਯੁਤ੍ਤਕੋ, ਤਸ੍ਸ ਦ੍ਵਾਦਸਨਹੁਤਾ ਪੁਰਿਸਪਰਿਵਾਰਾ। ਤੇ ਤੇ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਤ੍ਵਾ , ‘ਮਯਂ ਇਮਂ ਤੇਮਾਸਂ ਦਸ ਸੀਲਾਨਿ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵੇ ਕਾਸਾਵਾਨਿ ਨਿਵਾਸੇਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰਾ ਸਹਵਾਸਂ ਵਸਿਸ੍ਸਾਮ, ਤੁਮ੍ਹੇ ਏਤ੍ਤਕਂ ਨਾਮ ਦਾਨਵਤ੍ਤਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਦੇਵਸਿਕਂ ਨਵੁਤਿਸਹਸ੍ਸਾਨਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਯੋਧਸਹਸ੍ਸਸ੍ਸ ਚ ਸਬ੍ਬਂ ਖਾਦਨੀਯਭੋਜਨੀਯਂ ਪਵਤ੍ਤੇਯ੍ਯਾਥ। ਮਯਞ੍ਹਿ ਇਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਨ ਕਿਞ੍ਚਿ ਵਕ੍ਖਾਮਾ’ਤਿ ਵਦਿਂਸੁ।

‘‘ਤੇ ਤਯੋਪਿ ਜਨਾ ਪਰਿਵਾਰਸਹਸ੍ਸਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਦਸ ਸੀਲਾਨਿ ਸਮਾਦਾਯ ਕਾਸਾਯਵਤ੍ਥਾਨਿ ਨਿਵਾਸੇਤ੍ਵਾ ਵਿਹਾਰੇਯੇਵ ਵਸਿਂਸੁ। ਕੋਟ੍ਠਾਗਾਰਿਕੋ ਚ ਆਯੁਤ੍ਤਕੋ ਚ ਏਕਤੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਤਿਣ੍ਣਂ ਭਾਤਿਕਾਨਂ ਕੋਟ੍ਠਾਗਾਰੇਹਿ ਵਾਰੇਨ ਵਾਰੇਨ ਦਾਨਵਤ੍ਤਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਦਾਨਂ ਦੇਨ੍ਤਿ, ਕਮ੍ਮਕਾਰਾਨਂ ਪਨ ਪੁਤ੍ਤਾ ਯਾਗੁਭਤ੍ਤਾਦੀਨਂ ਅਤ੍ਥਾਯ ਰੋਦਨ੍ਤਿ। ਤੇ ਤੇਸਂ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੇ ਅਨਾਗਤੇਯੇਵ ਯਾਗੁਭਤ੍ਤਾਦੀਨਿ ਦੇਨ੍ਤਿ। ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਭਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚਾਵਸਾਨੇ ਕਿਞ੍ਚਿ ਅਤਿਰੇਕਂ ਨ ਭੂਤਪੁਬ੍ਬਂ। ਤੇ ‘ਅਪਰਭਾਗੇ ਦਾਰਕਾਨਂ ਦੇਮਾ’ਤਿ ਅਤ੍ਤਨਾਪਿ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਖਾਦਿਂਸੁ। ਮਨੁਞ੍ਞਂ ਆਹਾਰਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਅਧਿਵਾਸੇਤੁਂ ਨਾਸਕ੍ਖਿਂਸੁ। ਤੇ ਪਨ ਚਤੁਰਾਸੀਤਿਸਹਸ੍ਸਾ ਅਹੇਸੁਂ। ਤੇ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਦਿਨ੍ਨਦਾਨਵਤ੍ਤਂ ਖਾਦਿਤ੍ਵਾ ਕਾਯਸ੍ਸ ਭੇਦਾ ਪਰਂ ਮਰਣਾ ਪੇਤ੍ਤਿਵਿਸਯੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਂਸੁ। ਤੇਭਾਤਿਕਾ ਪਨ ਪੁਰਿਸਸਹਸ੍ਸੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਕਾਲਂ ਕਤ੍ਵਾ ਦੇਵਲੋਕੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਦੇਵਲੋਕਾ ਮਨੁਸ੍ਸਲੋਕਂ, ਮਨੁਸ੍ਸਲੋਕਾ ਦੇਵਲੋਕਂ ਸਂਸਰਨ੍ਤਾ ਦ੍ਵੇਨਵੁਤਿਕਪ੍ਪੇ ਖੇਪੇਸੁਂ। ‘ਏਵਂ ਤੇ ਤਯੋ ਭਾਤਰੋ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਤ੍ਥੇਨ੍ਤਾ ਤਦਾ ਕਲ੍ਯਾਣਕਮ੍ਮਂ ਕਰਿਂਸੁ। ਤੇ ਅਤ੍ਤਨਾ ਪਤ੍ਥਿਤਮੇਵ ਲਭਿਂਸੁ। ਨਾਹਂ ਮੁਖਂ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਦਮ੍ਮੀ’’’ਤਿ।

ਤਦਾ ਪਨ ਤੇਸਂ ਆਯੁਤ੍ਤਕੋ ਬਿਮ੍ਬਿਸਾਰੋ ਰਾਜਾ ਅਹੋਸਿ, ਕੋਟ੍ਠਾਗਾਰਿਕੋ ਵਿਸਾਖੋ ਉਪਾਸਕੋ। ਤਯੋ ਰਾਜਕੁਮਾਰਾ ਤਯੋ ਜਟਿਲਾ ਅਹੇਸੁਂ। ਤੇਸਂ ਕਮ੍ਮਕਾਰਾ ਤਦਾ ਪੇਤੇਸੁ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਸੁਗਤਿਦੁਗ੍ਗਤਿਵਸੇਨ ਸਂਸਰਨ੍ਤਾ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਕਪ੍ਪੇ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਬੁਦ੍ਧਨ੍ਤਰਾਨਿ ਪੇਤਲੋਕੇਯੇਵ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਂਸੁ। ਤੇ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਕਪ੍ਪੇ ਸਬ੍ਬਪਠਮਂ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਚਤ੍ਤਾਲੀਸਵਸ੍ਸਸਹਸ੍ਸਾਯੁਕਂ ਕਕੁਸਨ੍ਧਂ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ, ‘‘ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਆਹਾਰਂ ਲਭਨਕਾਲਂ ਆਚਿਕ੍ਖਥਾ’’ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਂਸੁ। ਸੋ ‘‘ਮਮ ਤਾਵ ਕਾਲੇ ਨ ਲਭਿਸ੍ਸਥ, ਮਮ ਪਚ੍ਛਤੋ ਮਹਾਪਥਵਿਯਾ ਯੋਜਨਮਤ੍ਤਂ ਅਭਿਰੂਲ੍ਹਾਯ ਕੋਣਾਗਮਨੋ ਨਾਮ ਬੁਦ੍ਧੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿਸ੍ਸਤਿ, ਤਂ ਪੁਚ੍ਛੇਯ੍ਯਾਥਾ’’ਤਿ ਆਹ। ਤੇ ਤਤ੍ਤਕਂ ਕਾਲਂ ਖੇਪੇਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਮਿਂ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇ ਤਂ ਪੁਚ੍ਛਿਂਸੁ। ਸੋਪਿ ‘‘ਮਮ ਕਾਲੇ ਨ ਲਭਿਸ੍ਸਥ, ਮਮ ਪਚ੍ਛਤੋ ਮਹਾਪਥਵਿਯਾ ਯੋਜਨਮਤ੍ਤਂ ਅਭਿਰੂਲ੍ਹਾਯ ਕਸ੍ਸਪੋ ਨਾਮ ਬੁਦ੍ਧੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿਸ੍ਸਤਿ, ਤਂ ਪੁਚ੍ਛੇਯ੍ਯਾਥਾ’’ਤਿ ਆਹ। ਤੇ ਤਤ੍ਤਕਂ ਕਾਲਂ ਖੇਪੇਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਮਿਂ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇ ਤਂ ਪੁਚ੍ਛਿਂਸੁ। ਸੋਪਿ ‘‘ਮਮ ਕਾਲੇ ਨ ਲਭਿਸ੍ਸਥ, ਮਮ ਪਨ ਪਚ੍ਛਤੋ ਮਹਾਪਥਵਿਯਾ ਯੋਜਨਮਤ੍ਤਂ ਅਭਿਰੂਲ੍ਹਾਯ ਗੋਤਮੋ ਨਾਮ ਬੁਦ੍ਧੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿਸ੍ਸਤਿ, ਤਦਾ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਞਾਤਕੋ ਬਿਮ੍ਬਿਸਾਰੋ ਨਾਮ ਰਾਜਾ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਸੋ ਸਤ੍ਥੁ ਦਾਨਂ ਦਤ੍ਵਾ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਪਤ੍ਤਿਂ ਪਾਪੇਸ੍ਸਤਿ, ਤਦਾ ਲਭਿਸ੍ਸਥਾ’’ਤਿ ਆਹ। ਤੇਸਂ ਏਕਂ ਬੁਦ੍ਧਨ੍ਤਰਂ ਸ੍ਵੇਦਿਵਸਸਦਿਸਂ ਅਹੋਸਿ। ਤੇ ਤਥਾਗਤੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇ ਬਿਮ੍ਬਿਸਾਰਰਞ੍ਞਾ ਪਠਮਦਿਵਸਂ ਦਾਨੇ ਦਿਨ੍ਨੇ ਪਤ੍ਤਿਂ

ਅਲਭਿਤ੍ਵਾ ਰਤ੍ਤਿਭਾਗੇ ਭੇਰਵਸਦ੍ਦਂ ਕਤ੍ਵਾ ਰਞ੍ਞੋ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਦਸ੍ਸਯਿਂਸੁ। ਸੋ ਪੁਨਦਿਵਸੇ ਵੇਲ਼ੁਵਨਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਤਂ ਪਵਤ੍ਤਿਂ ਆਰੋਚੇਸਿ।

ਸਤ੍ਥਾ, ''ਮਹਾਰਾਜ, ਇਤੋ ਦ੍ਵੇਨਵੁਤਿਕਪ੍ਪਮਤ੍ਥਕੇ ਫੁਸ੍ਸਬੁਦ੍ਧਕਾਲੇ ਏਤੇ ਤਵ ਞਾਤਕਾ, ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਦਿਨ੍ਨਦਾਨਵਤ੍ਤਂ ਖਾਦਿਤ੍ਵਾ ਪੇਤਲੋਕੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਸਂਸਰਨ੍ਤਾ ਕਕੁਸਨ੍ਧਾਦਯੋ ਬੁਦ੍ਧੇ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਤੇਹਿ ਇਦਞ੍ਚਿਦਞ੍ਚ ਵੁਤ੍ਤਾ ਏਤ੍ਤਕਂ ਕਾਲਂ ਤਵ ਦਾਨਂ ਪਚ੍ਚਾਸੀਸਮਾਨਾ ਹਿਯ੍ਯੋ ਤਯਾ ਦਾਨੇ ਦਿਨ੍ਨੇ ਪਤ੍ਤਿਂ ਅਲਭਮਾਨਾ ਏਵਮਕਂਸੂ''ਤਿ ਆਹ। ''ਕਿਂ ਪਨ, ਭਨ੍ਤੇ, ਇਦਾਨਿਪਿ ਦਿਨ੍ਨੇ ਲਭਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ''ਤਿ? ''ਆਮ, ਮਹਾਰਾਜਾ''ਤਿ। ਰਾਜਾ ਬੁਦ੍ਧਪ੍ਪਮੁਖਂ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਂ ਨਿਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਪੁਨਦਿਵਸੇ ਮਹਾਦਾਨਂ ਦਤ੍ਵਾ, ''ਭਨ੍ਤੇ, ਇਤੋ ਤੇਸਂ ਪੇਤਾਨਂ ਦਿਬ੍ਬਅਨ੍ਨਪਾਨਂ ਸਮ੍ਪਜ੍ਜਤੂ''ਤਿ ਪਤ੍ਤਿਂ ਅਦਾਸਿ, ਤੇਸਂ ਤਥੇਵ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ। ਪੁਨਦਿਵਸੇ ਨਗ੍ਗਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਦਸ੍ਸੇਸੁਂ। ਰਾਜਾ ''ਅਜ੍ਜ, ਭਨ੍ਤੇ, ਨਗ੍ਗਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਦਸ੍ਸੇਸੁ''ਨ੍ਤਿ ਆਰੋਚੇਸਿ। ''ਵਤ੍ਥਾਨਿ ਤੇ ਨ ਦਿਨ੍ਨਾਨਿ, ਮਹਾਰਾਜਾ''ਤਿ। ਰਾਜਾਪਿ ਪੁਨਦਿਵਸੇ ਬੁਦ੍ਧਪ੍ਪਮੁਖਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਚੀਵਰਦਾਨਂ ਦਤ੍ਵਾ, ''ਇਤੋ ਤੇਸਂ ਪੇਤਾਨਂ ਦਿਬ੍ਬਵਤ੍ਥਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤੂ''ਤਿ ਪਾਪੇਸਿ। ਤਙ੍ਖਣਞ੍ਞੇਵ ਤੇਸਂ ਦਿਬ੍ਬਵਤ੍ਥਾਨਿ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿਂਸੁ। ਤੇ ਪੇਤਤ੍ਤਭਾਵਂ ਵਿਜਹਿਤ੍ਵਾ ਦਿਬ੍ਬਤ੍ਤਭਾਵੇ ਸਣ੍ਠਹਿਂਸੁ। ਸਤ੍ਥਾ ਅਨੁਮੋਦਨਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ''ਤਿਰੋਕੁਟ੍ਟੇਸੁ ਤਿਟ੍ਠਨ੍ਤੀ''ਤਿਆਦਿਨਾ (ਖੁ॰ ਪਾ॰ ੭.੧; ਪੇ॰ ਵ॰ ੧੪) ਤਿਰੋਕੁਟ੍ਟਾਨੁਮੋਦਨਂ ਅਕਾਸਿ। ਅਨੁਮੋਦਨਾਵਸਾਨੇ ਚਤੁਰਾਸੀਤਿਯਾ ਪਾਣਸਹਸ੍ਸਾਨਂ ਧਮ੍ਮਾਭਿਸਮਯੋ ਅਹੋਸਿ। ਇਤਿ ਸਤ੍ਥਾ ਤੇਭਾਤਿਕਜਟਿਲਾਨਂ ਵਤ੍ਥੁਂ ਕਥੇਤ੍ਵਾ ਇਮਮ੍ਪਿ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਆਹਰਿ।

ਅਗ੍ਗਸਾਵਕਾ ਪਨ, ''ਭਨ੍ਤੇ, ਕਿਂ ਕਰਿਂਸੂ''ਤਿ? ''ਅਗ੍ਗਸਾਵਕਭਾਵਾਯ ਪਤ੍ਥਨਂ ਕਰਿਂਸੁ''। ਇਤੋ ਕਪ੍ਪਸਤਸਹਸ੍ਸਾਧਿਕਸ੍ਸ ਹਿ ਕਪ੍ਪਾਨਂ ਅਸਙ੍ਖ੍ਯੇਯ੍ਯਸ੍ਸ ਮਤ੍ਥਕੇ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਮਹਾਸਾਲਕੁਲੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ, ਨਾਮੇਨ ਸਰਦਮਾਣਵੋ ਨਾਮ ਅਹੋਸਿ। ਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨੋ ਗਹਪਤਿਮਹਾਸਾਲਕੁਲੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ, ਨਾਮੇਨ ਸਿਰਿਵਡ੍ਢਨਕੁਟੁਮ੍ਬਿਕੋ ਨਾਮ ਅਹੋਸਿ। ਤੇ ਉਭੋਪਿ ਸਹਪਂਸੁਕੀਲ਼ਕਾ ਸਹਾਯਕਾ ਅਹੇਸੁਂ। ਤੇਸੁ ਸਰਦਮਾਣਵੋ ਪਿਤੁ ਅਚ੍ਚਯੇਨ ਕੁਸਲਨ੍ਤਕਂ ਮਹਾਧਨਂ ਪਟਿਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਏਕਦਿਵਸਂ ਰਹੋਗਤੋ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਅਹਂ ਇਧਲੋਕਤ੍ਤਭਾਵਮੇਵ ਜਾਨਾਮਿ, ਨੋ ਪਰਲੋਕਤ੍ਤਭਾਵਂ। ਜਾਤਸਤ੍ਤਾਨਞ੍ਚ ਮਰਣਂ ਨਾਮ ਧੁਵਂ, ਮਯਾ ਏਕਂ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਂ ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾ ਮੋਕ੍ਖਧਮ੍ਮਗਵੇਸਨਂ ਕਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ। ਸੋ ਸਹਾਯਕਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਆਹ – ''ਸਮ੍ਮ ਸਿਰਿਵਡ੍ਢਨ, ਅਹਂ ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾ ਮੋਕ੍ਖਧਮ੍ਮਂ ਗਵੇਸਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਤ੍ਵਂ ਮਯਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਪਬ੍ਬਜਿਤੁਂ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਸਿ, ਨ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਸੀ''ਤਿ? ''ਨ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਸਮ੍ਮ, ਤ੍ਵਂਯੇਵ ਪਬ੍ਬਜਾਹੀ''ਤਿ। ਸੋ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਪਰਲੋਕਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਸਹਾਯੇ ਵਾ ਞਾਤਿਮਿਤ੍ਤੇ ਵਾ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਗਤੋ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ, ਅਤ੍ਤਨਾ ਕਤਂ ਅਤ੍ਤਨੋਵ ਹੋਤੀ''ਤਿ। ਤਤੋ ਰਤਨਕੋਟ੍ਠਾਗਾਰਂ ਵਿਵਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਕਪਣਦ੍ਧਿਕਵਣਿਬ੍ਬਕਯਾਚਕਾਨਂ ਮਹਾਦਾਨਂ ਦਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਤਪਾਦਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਇਸਿਪਬ੍ਬਜ੍ਜਂ ਪਬ੍ਬਜਿ। ਤਸ੍ਸ ਏਕੋ ਦ੍ਵੇ ਤਯੋਤਿ ਏਵਂ ਅਨੁਪਬ੍ਬਜ੍ਜਂ ਪਬ੍ਬਜਿਤਾ ਚਤੁਸਤ੍ਤਤਿਸਹਸ੍ਸਮਤ੍ਤਾ ਜਟਿਲਾ ਅਹੇਸੁਂ। ਸੋ ਪਞ੍ਚ ਅਭਿਞ੍ਞਾ, ਅਟ੍ਠ ਚ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਯੋ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਤੇਸਂ ਜਟਿਲਾਨਂ ਕਸਿਣਪਰਿਕਮ੍ਮਂ ਆਚਿਕ੍ਖਿ। ਤੇਪਿ ਸਬ੍ਬੇ ਪਞ੍ਚ ਅਭਿਞ੍ਞਾ ਅਟ੍ਠ ਚ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਯੋ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਸੁਂ।

ਤੇਨ ਸਮਯੇਨ ਅਨੋਮਦਸ੍ਸੀ ਨਾਮ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ ਲੋਕੇ ਉਦਪਾਦਿ। ਨਗਰਂ ਚਨ੍ਦਵਤੀ ਨਾਮ ਅਹੋਸਿ, ਪਿਤਾ ਯਸਵਾ ਨਾਮ ਖਤ੍ਤਿਯੋ, ਮਾਤਾ ਯਸੋਧਰਾ ਨਾਮ ਦੇਵੀ, ਬੋਧਿ ਅਜ੍ਜੁਨਰੁਕ੍ਖੋ, ਨਿਸਭੋ ਚ ਅਨੋਮੋ ਚ ਦ੍ਵੇ ਅਗ੍ਗਸਾਵਕਾ, ਵਰੁਣੋ ਨਾਮ ਉਪਟ੍ਠਾਕੋ, ਸੁਨ੍ਦਰਾ ਚ ਸੁਮਨਾ ਚ ਦ੍ਵੇ ਅਗ੍ਗਸਾਵਿਕਾ ਅਹੇਸੁਂ। ਆਯੁ ਵਸ੍ਸਸਤਸਹਸ੍ਸਂ ਅਹੋਸਿ, ਸਰੀਰਂ ਅਟ੍ਠਪਞ੍ਞਾਸਹਤ੍ਥੁਬ੍ਬੇਧਂ , ਸਰੀਰਪ੍ਪਭਾ ਦ੍ਵਾਦਸਯੋਜਨਂ ਫਰਿ, ਭਿਕ੍ਖੁਸਤਸਹਸ੍ਸਪਰਿਵਾਰੋ ਅਹੋਸਿ। ਸੋ ਏਕਦਿਵਸਂ ਪਚ੍ਚੂਸਕਾਲੇ ਮਹਾਕਰੁਣਾਸਮਾਪਤ੍ਤਿਤੋ ਵੁਟ੍ਠਾਯ ਲੋਕਂ ਵੋਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਸਰਦਤਾਪਸਂ ਦਿਸ੍ਵਾ, ''ਅਜ੍ਜ ਮਯ੍ਹਂ ਸਰਦਤਾਪਸਸ੍ਸਂ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਤਪਚ੍ਚਯੇਨ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾ ਚ ਮਹਤੀ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਸੋ ਚ ਅਗ੍ਗਸਾਵਕਟ੍ਠਾਨਂ ਪਤ੍ਥੇਸ੍ਸਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਸਹਾਯਕੋ ਸਿਰਿਵਡ੍ਢਨਕੁਟੁਮ੍ਬਿਕੋ ਦੁਤਿਯਸਾਵਕਟ੍ਠਾਨਂ, ਦੇਸਨਾਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਚਸ੍ਸ ਪਰਿਵਾਰਾ ਚਤੁਸਤ੍ਤਤਿਸਹਸ੍ਸਮਤ੍ਤਾ ਜਟਿਲਾ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਮਯਾ ਤਤ੍ਥ ਗਨ੍ਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਮਾਦਾਯ ਅਞ੍ਞਂ ਕਞ੍ਚਿ ਅਨਾਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਸੀਹੋ ਵਿਯ ਏਕਚਰੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਸਰਦਤਾਪਸਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕੇਸੁ ਫਲਾਫਲਤ੍ਥਾਯ ਗਤੇਸੁ ''ਬੁਦ੍ਧਭਾਵਂ ਮੇ ਜਾਨਾਤੂ''ਤਿ ਅਧਿਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤਸ੍ਸੇਵ ਸਰਦਤਾਪਸਸ੍ਸ ਆਕਾਸਤੋ ਓਤਰਿਤ੍ਵਾ ਪਥਵਿਯਂ ਪਤਿਟ੍ਠਾਸਿ। ਸਰਦਤਾਪਸੋ ਬੁਦ੍ਧਾਨੁਭਾਵਞ੍ਚੇਵ ਸਰੀਰਨਿਪ੍ਫਤ੍ਤਿਞ੍ਚਸ੍ਸ ਦਿਸ੍ਵਾ ਲਕ੍ਖਣਮਨ੍ਤੇ ਸਮ੍ਮਸਿਤ੍ਵਾ ''ਇਮੇਹਿ ਲਕ੍ਖਣੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਨਾਮ ਅਗਾਰਮਜ੍ਝੇ

ਵਸਨ੍ਤੋ ਰਾਜਾ ਹੋਤਿ ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤੀ, ਪਬ੍ਬਜਨ੍ਤੋ ਲੋਕੇ ਵਿਵਟ੍ਟਚ੍ਛਦੋ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਬੁਦ੍ਧੋ ਹੋਤਿ। ਅਯਂ ਪੁਰਿਸੋ ਨਿਸ੍ਸਂਸਯਂ ਬੁਦ੍ਧੋ''ਤਿ ਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਚੁਗ੍ਗਮਨਂ ਕਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਚਪਤਿਟ੍ਠਿਤੇਨ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਅਗ੍ਗਾਸਨਂ ਪਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵਾ ਅਦਾਸਿ। ਨਿਸੀਦਿ ਭਗਵਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੇ ਅਗ੍ਗਾਸਨੇ। ਸਰਦਤਾਪਸੋਪਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਨੁਚ੍ਛਵਿਕਂ ਆਸਨਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸੀਦਿ।

ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਚਤੁਸਤ੍ਤਤਿਸਹਸ੍ਸਜਟਿਲਾ ਪਣੀਤਪਣੀਤਾਨਿ ਓਜਵਨ੍ਤਾਨਿ ਫਲਾਫਲਾਨਿ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਆਚਰਿਯਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਾ ਬੁਦ੍ਧਾਨਞ੍ਚੇਵ ਆਚਰਿਯਸ੍ਸ ਚ ਨਿਸਿਨ੍ਨਾਸਨਂ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਆਹਂਸੁ – ''ਆਚਰਿਯ , ਮਯਂ 'ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਲੋਕੇ ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ ਮਹਨ੍ਤਤਰੋ ਨਤ੍ਥੀ'ਤਿ ਵਿਚਰਾਮ, ਅਯਂ ਪਨ ਪੁਰਿਸੋ ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ ਮਹਨ੍ਤਤਰੋ ਮਞ੍ਞੇ''ਤਿ? ''ਤਾਤਾ, ਕਿਂ ਵਦੇਥ, ਸਾਸਪੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਅਟ੍ਠਸਟ੍ਠਿਯੋਜਨਸਤਸਹਸ੍ਸੁਬ੍ਬੇਧਂ ਸਿਨੇਰੁਂ ਸਮਂ ਕਾਤੁਂ ਇਚ੍ਛਥ, ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਬੁਦ੍ਧੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਮਮਂ ਉਪਮਂ ਮਾ ਕਰਿਤ੍ਥ ਪੁਤ੍ਤਕਾ''ਤਿ। ਅਥ ਤੇ ਤਾਪਸਾ, ''ਸਚਾਯਂ ਇਤ੍ਤਰਸਤ੍ਤੋ ਅਭਵਿਸ੍ਸ, ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਆਚਰਿਯੋ ਨ ਏਵਰੂਪਂ ਉਪਮਂ ਆਹਰਿਸ੍ਸ, ਯਾਵ ਮਹਾ ਵਤਾਯਂ ਪੁਰਿਸੋ''ਤਿ ਸਬ੍ਬੇਵ ਪਾਦੇਸੁ ਨਿਪਤਿਤ੍ਵਾ ਸਿਰਸਾ ਵਨ੍ਦਿਂਸੁ। ਅਥ ਨੇ ਆਚਰਿਯੋ ਆਹ – ''ਤਾਤਾ, ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਅਨੁਚ੍ਛਵਿਕੋ ਦੇਯ੍ਯਧਮ੍ਮੋ ਨਤ੍ਥਿ, ਸਤ੍ਥਾ ਚ ਭਿਕ੍ਖਾਚਾਰਵੇਲਾਯਂ ਇਧਾਗਤੋ, ਮਯਂ ਯਥਾਸਤ੍ਤਿ ਯਥਾਬਲਂ ਦੇਯ੍ਯਧਮ੍ਮਂ ਦਸ੍ਸਾਮ, ਤੁਮ੍ਹੇ ਯਂ ਯਂ ਪਣੀਤਂ ਫਲਾਫਲਂ, ਤਂ ਤਂ ਆਹਰਥਾ''ਤਿ ਆਹਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਹਤ੍ਥੇ ਧੋਵਿਤ੍ਵਾ ਸਯਂ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਪਤ੍ਤੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪੇਸਿ। ਸਤ੍ਥਾਰਾ ਫਲਾਫਲੇ ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਮਤ੍ਤੇ ਦੇਵਤਾ ਦਿਬ੍ਬੋਜਂ ਪਕ੍ਖਿਪਿਂਸੁ। ਸੋ ਤਾਪਸੋ ਉਦਕਮ੍ਪਿ ਸਯਮੇਵ ਪਰਿਸ੍ਸਾਵੇਤ੍ਵਾ ਅਦਾਸਿ। ਤਤੋ ਭਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚਂ ਕਤ੍ਵਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨੇ ਸਤ੍ਥਰਿ ਸਬ੍ਬੇ ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕੇ ਪਕ੍ਕੋਸਿਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਸਾਰਣੀਯਕਥਂ ਕਥੇਨ੍ਤੋ ਨਿਸੀਦਿ। ਸਤ੍ਥਾ ''ਦ੍ਵੇ ਅਗ੍ਗਸਾਵਕਾ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤੂ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ। ਤੇ ਸਤ੍ਥੁ ਚਿਤ੍ਤਂ ਞਤ੍ਵਾ ਸਤਸਹਸ੍ਸਖੀਣਾਸਵਪਰਿਵਾਰਾ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਅਟ੍ਠਂਸੁ।

ਤਤੋ ਸਰਦਤਾਪਸੋ ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕੇ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਤਾਤਾ, ਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਨਿਸਿਨ੍ਨਾਸਨਮ੍ਪਿ ਨੀਚਂ, ਸਮਣਸਤਸਹਸ੍ਸਾਨਮ੍ਪਿ ਆਸਨਂ ਨਤ੍ਥਿ, ਅਜ੍ਜ ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ ਉਲ਼ਾਰਂ ਬੁਦ੍ਧਸਕ੍ਕਾਰਂ ਕਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਪਬ੍ਬਤਪਾਦਤੋ ਵਣ੍ਣਗਨ੍ਧਸਮ੍ਪਨ੍ਨਾਨਿ ਪੁਪ੍ਫਾਨਿ ਆਹਰਥਾ''ਤਿ। ਕਥਨਕਾਲੋ ਪਪਞ੍ਚੋ ਵਿਯ ਹੋਤਿ, ਇਦ੍ਧਿਮਤੋ ਪਨ ਇਦ੍ਧਿਵਿਸਯੋ ਅਚਿਨ੍ਤੇਯ੍ਯੋਤਿ ਮੁਹੁਤ੍ਤਮਤ੍ਤੇਨੇਵ ਤੇ ਤਾਪਸਾ ਵਣ੍ਣਗਨ੍ਧਸਮ੍ਪਨ੍ਨਾਨਿ ਪੁਪ੍ਫਾਨਿ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਯੋਜਨਪ੍ਪਮਾਣਂ ਪੁਪ੍ਫਾਸਨਂ ਪਞ੍ਞਾਪੇਸੁਂ। ਉਭਿਨ੍ਨਂ ਅਗ੍ਗਸਾਵਕਾਨਂ ਤਿਗਾਵੁਤਂ, ਸੇਸਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਅਡ੍ਢਯੋਜਨਿਕਾਦਿਭੇਦਂ, ਸਙ੍ਘਨਵਕਸ੍ਸ ਉਸਭਮਤ੍ਤਂ ਅਹੋਸਿ। ''ਕਥਂ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਅਸ੍ਸਮਪਦੇ ਤਾਵ ਮਹਨ੍ਤਾਨਿ ਆਸਨਾਨਿ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਾਨੀ''ਤਿ ਨ ਚਿਨ੍ਤੇਤਬ੍ਬਂ। ਇਦ੍ਧਿਵਿਸਯੋ ਹੇਸ। ਏਵਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੇਸੁ ਆਸਨੇਸੁ ਸਰਦਤਾਪਸੋ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਪੁਰਤੋ ਅਞ੍ਜਲਿਂ ਪਗ੍ਗਯ੍ਹ ਠਿਤੋ, ''ਭਨ੍ਤੇ, ਮਯ੍ਹਂ ਦੀਘਰਤ੍ਤਂ ਹਿਤਾਯ ਸੁਖਾਯ ਇਮਂ ਪੁਪ੍ਫਾਸਨਂ ਅਭਿਰੁਹਥਾ''ਤਿ ਆਹ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ –

> ''ਨਾਨਾਪੁਪ੍ਫਞ੍ਚ ਗਨ੍ਧਞ੍ਚ, ਸਮ੍ਪਾਦੇਤ੍ਵਾਨ ਏਕਤੋ।
> ਪੁਪ੍ਫਾਸਨਂ ਪਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵਾ, ਇਦਂ ਵਚਨਮਬ੍ਰਵਿ॥
>
> ''ਇਦਂ ਮੇ ਆਸਨਂ ਵੀਰ, ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ ਤਵਨੁਚ੍ਛਵਿਂ।
> ਮਮ ਚਿਤ੍ਤਂ ਪਸਾਦੇਨ੍ਤੋ, ਨਿਸੀਦ ਪੁਪ੍ਫਮਾਸਨੇ॥
>
> ''ਸਤ੍ਤਰਤ੍ਤਿਨ੍ਦਿਵਂ ਬੁਦ੍ਧੋ, ਨਿਸੀਦਿ ਪੁਪ੍ਫਮਾਸਨੇ।
> ਮਮ ਚਿਤ੍ਤਂ ਪਸਾਦੇਤ੍ਵਾ, ਹਾਸਯਿਤ੍ਵਾ ਸਦੇਵਕੇ''ਤਿ॥

ਏਵਂ ਨਿਸਿਨ੍ਨੇ ਸਤ੍ਥਰਿ ਦ੍ਵੇ ਅਗ੍ਗਸਾਵਕਾ ਸੇਸਭਿਕ੍ਖੂ ਚ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਤ੍ਤਾਸਨੇ ਨਿਸੀਦਿਂਸੁ। ਸਰਦਤਾਪਸੋ ਮਹਨ੍ਤਂ ਪੁਪ੍ਫਚ੍ਛਤ੍ਤਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਮਤ੍ਥਕੇ ਧਾਰੇਨ੍ਤੋ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਸਤ੍ਥਾ ''ਜਟਿਲਾਨਂ ਅਯਂ ਸਕ੍ਕਾਰੋ ਮਹਪ੍ਫਲੋ ਹੋਤੂ''ਤਿ ਨਿਰੋਧਸਮਾਪਤ੍ਤਿਂ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿ। ਸਤ੍ਥੁ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਂ ਸਮਾਪਨ੍ਨਭਾਵਂ ਞਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵੇ ਅਗ੍ਗਸਾਵਕਾਪਿ ਸੇਸਭਿਕ੍ਖੂਪਿ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਂ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿਂਸੁ। ਤਥਾਗਤੇ ਸਤ੍ਤਾਹਂ ਨਿਰੋਧਸਮਾਪਤ੍ਤਿਂ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨੇ ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕਾ ਭਿਕ੍ਖਾਚਾਰਕਾਲੇ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤੇ ਵਨਮੂਲਫਲਾਫਲਂ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਸੇਸਕਾਲੇ ਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਅਞ੍ਜਲਿਂ ਪਗ੍ਗਯ੍ਹ ਤਿਟ੍ਠਨ੍ਤਿ। ਸਰਦਤਾਪਸੋ ਪਨ ਭਿਕ੍ਖਾਚਾਰਮ੍ਪਿ ਅਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪੁਪ੍ਫਚ੍ਛਤ੍ਤਂ ਧਾਰਯਮਾਨੋਵ ਸਤ੍ਤਾਹਂ ਪੀਤਿਸੁਖੇਨ

ਵੀਤਿਨਾਮੇਸਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਨਿਰੋਧਤੋ ਵੁਟ੍ਠਾਯ ਦਕ੍ਖਿਣਪਸ੍ਸੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੰ ਪਠਮਅਗ੍ਗਸਾਵਕੰ ਨਿਸਭਤ੍ਥੇਰੰ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ – ‘‘ਨਿਸਭ, ਸਕ੍ਕਾਰਕਾਰਕਾਨੰ ਤਾਪਸਾਨੰ ਪੁਪ੍ਫਾਸਨਾਨੁਮੋਦਨੰ ਕਰੋਹੀ’’ਤਿ। ਥੇਰੋ ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤਿਰਞ੍ਞੋ ਸਨ੍ਤਿਕਾ ਪਟਿਲਦ੍ਧਮਹਾਲਾਭੋ ਮਹਾਯੋਧੋ ਵਿਯ ਤੁਟ੍ਠਮਾਨਸੋ ਸਾਵਕਪਾਰਮਿਞਾਣੇ ਠਤ੍ਵਾ ਪੁਪ੍ਫਾਸਨਾਨੁਮੋਦਨੰ ਆਰਭਿ। ਤਸ੍ਸ ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਦੁਤਿਯਸਾਵਕੰ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ – ‘‘ਤ੍ਵਮ੍ਪਿ ਭਿਕ੍ਖੁ ਧਮ੍ਮੰ ਦੇਸੇਹੀ’’ਤਿ। ਅਨੋਮਤ੍ਥੇਰੋ ਤੇਪਿਟਕੰ ਬੁਦ੍ਧਵਚਨੰ ਸਮ੍ਮਸਿਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮੰ ਕਥੇਸਿ। ਦ੍ਵਿਨ੍ਨੰ ਅਗ੍ਗਸਾਵਕਾਨੰ ਦੇਸਨਾਯ ਏਕਸ੍ਸਾਪਿ ਅਭਿਸਮਯੋ ਨਾਹੋਸਿ। ਅਥ ਸਤ੍ਥਾ ਅਪਰਿਮਾਣੇ ਬੁਦ੍ਧਵਿਸਯੇ ਠਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨੰ ਆਰਭਿ। ਦੇਸਨਾਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਸਰਦਤਾਪਸੰ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਚਤੁਸਤ੍ਤਤਿਸਹਸ੍ਸਜਟਿਲਾ ਅਰਹਤ੍ਤੰ ਪਾਪੁਣਿੰਸੁ , ਸਤ੍ਥਾ ‘‘ਏਥ, ਭਿਕ੍ਖਵੋ’’ਤਿ ਹਤ੍ਥੰ ਪਸਾਰੇਸਿ। ਤੇਸੰ ਤਾਵਦੇਵ ਕੇਸਮਸ੍ਸੂਨਿ ਅਨ੍ਤਰਧਾਯਿੰਸੁ, ਅਟ੍ਠਪਰਿਕ੍ਖਾਰਾ ਕਾਯੇ ਪਟਿਮੁਕ੍ਕਾਵ ਅਹੇਸੁੰ।

ਸਰਦਤਾਪਸੋ ‘‘ਕਸ੍ਮਾ ਅਰਹਤ੍ਤੰ ਨ ਪਤ੍ਤੋ’’ਤਿ? ਵਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਚਿਤ੍ਤਤ੍ਤਾ। ਸੋ ਕਿਰ ਬੁਦ੍ਧਾਨੰ ਦੁਤਿਯਾਸਨੇ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਸਾਵਕਪਾਰਮਿਞਾਣੇ ਠਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮੰ ਦੇਸਯਤੋ ਅਗ੍ਗਸਾਵਕਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨੰ ਸੋਤੁੰ ਆਰਦ੍ਧਕਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ, ‘‘ਅਹੋ ਵਤਾਹਮ੍ਪਿ ਅਨਾਗਤੇ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨਕਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਸਾਸਨੇ ਇਮਿਨਾ ਸਾਵਕੇਨ ਪਟਿਲਦ੍ਧਧੁਰੰ ਲਭੇਯ੍ਯ’’ਨ੍ਤਿ ਚਿਤ੍ਤੰ ਉਪ੍ਪਾਦੇਸਿ। ਸੋ ਤੇਨ ਪਰਿਵਿਤਕ੍ਕੇਨ ਮਗ੍ਗਫਲਪਟਿਵੇਧੰ ਕਾਤੁੰ ਨਾਸਕ੍ਖਿ। ਤਥਾਗਤੰ ਪਨ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਸਮ੍ਮੁਖੇ ਠਤ੍ਵਾ ਆਹ – ‘‘ਭਨ੍ਤੇ, ਤੁਮ੍ਹਾਕੰ ਅਨਨ੍ਤਰਾਸਨੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਤੁਮ੍ਹਾਕੰ ਸਾਸਨੇ ਕੋ ਨਾਮ ਹੋਤੀ’’ਤਿ? ‘‘ਮਯਾ ਪਵਤ੍ਤਿਤੰ ਧਮ੍ਮਚਕ੍ਕੰ ਅਨੁਪਵਤ੍ਤੇਨ੍ਤੋ ਸਾਵਕਪਾਰਮਿਞਾਣਸ੍ਸ ਕੋਟਿਪ੍ਪਤ੍ਤੋ ਸੋਲ਼ਸ ਪਞ੍ਞਾ ਪਟਿਵਿਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ਠਿਤੋ ਮਯ੍ਹੰ ਸਾਸਨੇ ਅਗ੍ਗਸਾਵਕੋ ਨਿਸਭੋ ਨਾਮ ਏਸੋ’’ਤਿ। ‘‘ਭਨ੍ਤੇ, ਯ੍ਵਾਯੰ ਮਯਾ ਸਤ੍ਤਾਹੰ ਪੁਪ੍ਫਚ੍ਛਤ੍ਤੰ ਧਾਰੇਨ੍ਤੇਨ ਸਕ੍ਕਾਰੋ ਕਤੋ, ਅਹੰ ਇਮਸ੍ਸ ਫਲੇਨ ਅਞ੍ਞੰ ਸਕ੍ਕਤ੍ਤੰ ਵਾ ਬ੍ਰਹ੍ਮਤ੍ਤੰ ਵਾ ਨ ਪਤ੍ਥੇਮਿ, ਅਨਾਗਤੇ ਪਨ ਅਯੰ ਨਿਸਭਤ੍ਥੇਰੋ ਵਿਯ ਏਕਸ੍ਸ ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਅਗ੍ਗਸਾਵਕੋ ਭਵੇਯ੍ਯ’’ਨ੍ਤਿ ਪਤ੍ਥਨੰ ਅਕਾਸਿਨ੍ਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ‘‘ਸਮਜ੍ਝਿਸ੍ਸਤਿ ਨੁ ਖੋ ਇਮਸ੍ਸ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਪਤ੍ਥਨਾ’’ਤਿ ਅਨਾਗਤੰਸਞਾਣੰ ਪੇਸੇਤ੍ਵਾ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਕਪ੍ਪਸਤਸਹਸ੍ਸਾਧਿਕੰ ਏਕੰ ਅਸਙ੍ਖ੍ਯੇਯ੍ਯੰ ਅਤਿਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਸਮਿਜ੍ਝਨਭਾਵੰ ਅਦ੍ਦਸ। ਦਿਸ੍ਵਾਨ ਸਰਦਤਾਪਸੰ ਆਹ – ‘‘ਨ ਤੇ ਅਯੰ ਪਤ੍ਥਨਾ ਮੋਘਾ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਅਨਾਗਤੇ ਪਨ ਕਪ੍ਪਸਤਸਹਸ੍ਸਾਧਿਕੰ ਏਕੰ ਅਸਙ੍ਖ੍ਯੇਯ੍ਯੰ ਅਤਿਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਗੋਤਮੋ ਨਾਮ ਬੁਦ੍ਧੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿਸ੍ਸਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਮਾਤਾ ਮਹਾਮਾਯਾ ਨਾਮ ਦੇਵੀ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਪਿਤਾ ਸੁਦ੍ਧੋਦਨੋ ਨਾਮ ਮਹਾਰਾਜਾ, ਪੁਤ੍ਤੋ ਰਾਹੁਲੋ ਨਾਮ, ਉਪਟ੍ਠਾਕੋ ਆਨਨ੍ਦੋ ਨਾਮ, ਦੁਤਿਯਅਗ੍ਗਸਾਵਕੋ ਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨੋ ਨਾਮ, ਤ੍ਵੰ ਪਨਸ੍ਸ ਪਠਮਅਗ੍ਗਸਾਵਕੋ ਧਮ੍ਮਸੇਨਾਪਤਿ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤੋ ਨਾਮ ਭਵਿਸ੍ਸਸੀ’’ਤਿ । ਏਵੰ ਤਾਪਸੰ ਬ੍ਯਾਕਰਿਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਕਥੰ ਕਥੇਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਪਰਿਵੁਤੋ ਆਕਾਸੰ ਪਕ੍ਖਨ੍ਦਿ।

ਸਰਦਤਾਪਸੋਪਿ ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕਤ੍ਥੇਰਾਨੰ ਸਨ੍ਤਿਕੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਹਾਯਕਸ੍ਸ ਸਿਰਿਵਡ੍ਢਨਕੁਟੁਮ੍ਬਿਕਸ੍ਸ ਸਾਸਨੰ ਪੇਸੇਸਿ, ‘‘ਭਨ੍ਤੇ, ਮਮ ਸਹਾਯਕਸ੍ਸ ਵਦੇਥ, ਸਹਾਯਕੇਨ ਤੇ ਸਰਦਤਾਪਸੇਨ ਅਨੋਮਦਸ੍ਸੀਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਪਾਦਮੂਲੇ ਅਨਾਗਤੇ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨਕਸ੍ਸ ਗੋਤਮਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਸਾਸਨੇ ਪਠਮਅਗ੍ਗਸਾਵਕਟ੍ਠਾਨੰ ਪਤ੍ਥਿਤੰ, ਤ੍ਵੰ ਦੁਤਿਯਅਗ੍ਗਸਾਵਕਟ੍ਠਾਨੰ ਪਤ੍ਥੇਹੀ’’ਤਿ। ਏਵਞ੍ਚ ਪਨ ਵਤ੍ਵਾ ਥੇਰੇਹਿ ਪੁਰੇਤਰਮੇਵ ਏਕਪਸ੍ਸੇਨ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਿਰਿਵਡ੍ਢਨਸ੍ਸ ਨਿਵੇਸਨਦ੍ਵਾਰੇ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਸਿਰਿਵਡ੍ਢਨੋ ‘‘ਚਿਰਸ੍ਸੰ ਵਤ ਮੇ ਅਯ੍ਯੋ ਆਗਤੋ’’ਤਿ ਆਸਨੇ ਨਿਸੀਦਾਪੇਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨਾ ਨੀਚਾਸਨੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ, ‘‘ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕਪਰਿਸਾ ਪਨ ਵੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਨ ਪਞ੍ਞਾਯਤੀ’’ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ‘‘ਆਮ, ਸਮ੍ਮ, ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਅਸ੍ਸਮੰ ਅਨੋਮਦਸ੍ਸੀ ਬੁਦ੍ਧੋ ਆਗਤੋ, ਮਯੰ ਤਸ੍ਸ ਅਤ੍ਤਨੋ ਬਲੇਨ ਸਕ੍ਕਾਰੰ ਅਕਰਿਮ੍ਹਾ, ਸਤ੍ਥਾ ਸਬ੍ਬੇਸੰ ਧਮ੍ਮੰ ਦੇਸੇਸਿ, ਦੇਸਨਾਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਮੰ ਸੇਸਾ ਅਰਹਤ੍ਤੰ ਪਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਜਿੰਸੁ। ਅਹੰ ਸਤ੍ਥੁ ਪਠਮਅਗ੍ਗਸਾਵਕੰ ਨਿਸਭਤ੍ਥੇਰੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਅਨਾਗਤੇ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨਕਸ੍ਸ ਗੋਤਮਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਨਾਮ ਸਾਸਨੇ ਪਠਮਅਗ੍ਗਸਾਵਕਟ੍ਠਾਨੰ ਪਤ੍ਥੇਸਿੰ, ਤ੍ਵਮ੍ਪਿ ਤਸ੍ਸ ਸਾਸਨੇ ਦੁਤਿਯਅਗ੍ਗਸਾਵਕਟ੍ਠਾਨੰ ਪਤ੍ਥੇਹੀ’’ਤਿ। ‘‘ਮਯ੍ਹੰ ਬੁਦ੍ਧੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿੰ ਪਰਿਚਯੋ ਨਤ੍ਥਿ, ਭਨ੍ਤੇ’’ਤਿ। ‘‘ਬੁਦ੍ਧੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿੰ ਕਥਨੰ ਮਯ੍ਹੰ ਭਾਰੋ ਹੋਤੁ, ਤ੍ਵੰ ਮਹਨ੍ਤੰ ਸਕ੍ਕਾਰੰ ਸਜ੍ਜੇਹੀ’’ਤਿ।

ਸਿਰਿਵਡ੍ਢਨੋ ਤਸ੍ਸ ਵਚਨੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਨਿਵੇਸਨਦ੍ਵਾਰੇ ਰਾਜਮਾਨੇਨ ਅਟ੍ਠਕਰੀਸਮਤ੍ਤੰ ਠਾਨੰ ਸਮਤਲੰ ਕਾਰੇਤ੍ਵਾ ਵਾਲੁਕੰ ਓਕਿਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਲਾਜਪਞ੍ਚਮਾਨਿਪੁਪ੍ਫਾਨਿ ਵਿਕਿਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਨੀਲੁਪ੍ਪਲਚ੍ਛਦਨੰ ਮਣ੍ਡਪੰ ਕਾਰੇਤ੍ਵਾ ਬੁਦ੍ਧਾਸਨੰ ਪਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵਾ ਸੇਸਭਿਕ੍ਖੂਨਮ੍ਪਿ ਆਸਨਾਨਿ ਪਟਿਯਾਦੇਤ੍ਵਾ ਮਹਨ੍ਤੰ ਸਕ੍ਕਾਰਸਮ੍ਮਾਨੰ ਸਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਬੁਦ੍ਧਾਨੰ ਨਿਮਨ੍ਤਨਤ੍ਥਾਯ

ਸਰਦਤਾਪਸਸ੍ਸ ਸਬ੍ਬਂ ਅਦਾਸਿ। ਤਾਪਸੋ ਬੁਦ੍ਧਪ੍ਪਮੁਖਂ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਨਿਵੇਸਨਂ ਅਗਮਾਸਿ। ਸਿਰਿਵਡ੍ਢਨੋਪਿ ਪਚ੍ਚੁਗ੍ਗਮਨਂ ਕਤ੍ਵਾ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥਤੋ ਪਤ੍ਤਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਮਣ੍ਡਪਂ ਪਵੇਸੇਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਾਸਨੇਸੁ ਨਿਸਿਨ੍ਨਸ੍ਸ ਬੁਦ੍ਧਪ੍ਪਮੁਖਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਦਕ੍ਖਿਣੋਦਕਂ ਦਤ੍ਵਾ ਪਣੀਤੇਨ ਭੋਜਨੇਨ ਪਰਿਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਭਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਬੁਦ੍ਧਪ੍ਪਮੁਖਂ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਂ ਮਹਾਰਹੇਹਿ ਵਤ੍ਥੇਹਿ ਅਚ੍ਛਾਦੇਤ੍ਵਾ, ''ਭਨ੍ਤੇ, ਨਾਯਂ ਆਰਬ੍ਭੋ ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਕਟ੍ਠਾਨਤ੍ਥਾਯ, ਇਮਿਨਾਵ ਨਿਯਾਮੇਨ ਸਤ੍ਤਾਹਂ ਅਨੁਕਮ੍ਪਂ ਕਰੋਥਾ''ਤਿ ਆਹ। ਸਤ੍ਥਾ ਅਧਿਵਾਸੇਸਿ। ਸੋ ਤੇਨੇਵ ਨਿਯਾਮੇਨ ਸਤ੍ਤਾਹਂ ਮਹਾਦਾਨਂ ਪਵਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਜਲਿਂ ਪਗ੍ਗਯ੍ਹ ਠਿਤੋ ਆਹ – ''ਭਨ੍ਤੇ, ਮਮ ਸਹਾਯੋ ਸਰਦਤਾਪਸੋ ਯਸ੍ਸ ਸਤ੍ਥੁਸ੍ਸ ਪਠਮਅਗ੍ਗਸਾਵਕੋ ਭਵੇਯ੍ਯ''ਨ੍ਤਿ ਪਤ੍ਥੇਸਿ, ਅਹਮ੍ਪਿ ''ਤਸ੍ਸੇਵ ਦੁਤਿਯਅਗ੍ਗਸਾਵਕੋ ਭਵੇਯ੍ਯ''ਨ੍ਤਿ ਪਤ੍ਥੇਮੀਤਿ।

ਸਤ੍ਥਾ ਅਨਾਗਤਂ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਪਤ੍ਥਨਾਯ ਸਮਿਜ੍ਝਨਭਾਵਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਬ੍ਯਾਕਾਸਿ – ''ਤ੍ਵਂ ਇਤੋ ਕਪ੍ਪਸਤਸਹਸ੍ਸਾਧਿਕਂ ਅਸਙ੍ਖ੍ਯੇਯ੍ਯਂ ਅਤਿਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਗੋਤਮਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਦੁਤਿਯਅਗ੍ਗਸਾਵਕੋ ਭਵਿਸ੍ਸਸੀ''ਤਿ। ਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਬ੍ਯਾਕਰਣਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਸਿਰਿਵਡ੍ਢਨੋ ਹਟ੍ਠਪਹਟ੍ਠੋ ਅਹੋਸਿ। ਸਤ੍ਥਾਪਿ ਭਤ੍ਤਾਨੁਮੋਦਨਂ ਕਤ੍ਵਾ ਸਪਰਿਵਾਰੋ ਵਿਹਾਰਮੇਵ ਗਤੋ। ''ਅਯਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਮਮ ਪੁਤ੍ਤੇਹਿ ਤਦਾ ਪਤ੍ਥਿਤਪਤ੍ਥਨਾ। ਤੇ ਯਥਾਪਤ੍ਥਿਤਮੇਵ ਲਭਿਂਸੁ। ਨਾਹਂ ਮੁਖਂ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਦੇਮੀ''ਤਿ।

ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤੇ ਦ੍ਵੇ ਅਗ੍ਗਸਾਵਕਾ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ, ''ਭਨ੍ਤੇ, ਮਯਂ ਅਗਾਰਿਯਭੂਤਾ ਸਮਾਨਾ ਗਿਰਗ੍ਗਸਮਜ੍ਜਂ ਦਸ੍ਸਨਾਯ ਗਤਾ''ਤਿ ਯਾਵ ਅਸ੍ਸਜਿਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕਾ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਪਟਿਵੇਧਾ ਸਬ੍ਬਂ ਪਚ੍ਚੁਪ੍ਪਨ੍ਨਵਤ੍ਥੁਂ ਕਥੇਤ੍ਵਾ, ''ਤੇ ਮਯਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਆਚਰਿਯਸ੍ਸ ਸਞ੍ਚਯਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਂ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਪਾਦਮੂਲੇ ਆਨੇਤੁਕਾਮਾ ਤਸ੍ਸ ਲਦ੍ਧਿਯਾ ਨਿਸ੍ਸਾਰਭਾਵਂ ਕਥੇਤ੍ਵਾ ਇਧਾਗਮਨੇ ਆਨਿਸਂਸਂ ਕਥਯਿਮ੍ਹ। ਸੋ ਇਦਾਨਿ ਮਯ੍ਹਂ ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕਵਾਸੋ ਨਾਮ ਚਾਟਿਯਾ ਉਦਞ੍ਚਨਭਾਵਪ੍ਪਤ੍ਤਿਸਦਿਸੋ, ਨ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਾਮਿ ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਵਾਸਂ ਵਸਿਤੁ''ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ, ''ਆਚਰਿਯ, ਇਦਾਨਿ ਮਹਾਜਨੋ ਗਨ੍ਧਮਾਲਾਦਿਹਤ੍ਥੋ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰਮੇਵ ਪੂਜੇਸ੍ਸਤਿ, ਤੁਮ੍ਹੇ ਕਥਂ ਭਵਿਸ੍ਸਥਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ''ਕਿਂ ਪਨ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਲੋਕੇ ਪਣ੍ਡਿਤਾ ਬਹੂ, ਉਦਾਹੁ ਦਨ੍ਧਾ''ਤਿ? ''ਦਨ੍ਧਾ''ਤਿ ਕਥਿਤੇ ''ਤੇਨ ਹਿ ਪਣ੍ਡਿਤਾ ਪਣ੍ਡਿਤਸ੍ਸ ਸਮਣਸ੍ਸ ਗੋਤਮਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਮਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਦਨ੍ਧਾ ਦਨ੍ਧਸ੍ਸ ਮਮ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਆਗਮਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਗਚ੍ਛਥ ਤੁਮ੍ਹੇ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ''ਆਗਨ੍ਤੁਂ ਨ ਇਚ੍ਛਿ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ। ਤਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾ, ''ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸਞ੍ਚਯੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿਤਾਯ ਅਸਾਰਂ ਸਾਰੋਤਿ, ਸਾਰਞ੍ਚ ਅਸਾਰੋਤਿ ਗਣ੍ਹਿ। ਤੁਮ੍ਹੇ ਪਨ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਣ੍ਡਿਤਤਾਯ ਸਾਰਞ੍ਚ ਸਾਰਤੋ, ਅਸਾਰਞ੍ਚ ਅਸਾਰਤੋ ਞਤ੍ਵਾ ਅਸਾਰਂ ਪਹਾਯ ਸਾਰਮੇਵ ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਥਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮਾ ਗਾਥਾ ਅਭਾਸਿ –

੧੧. ''ਅਸਾਰੇ ਸਾਰਮਤਿਨੋ, ਸਾਰੇ ਚਾਸਾਰਦਸ੍ਸਿਨੋ।
ਤੇ ਸਾਰਂ ਨਾਧਿਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਮਿਚ੍ਛਾਸਙ੍ਕਪ੍ਪਗੋਚਰਾ॥

੧੨. ''ਸਾਰਞ੍ਚ ਸਾਰਤੋ ਞਤ੍ਵਾ, ਅਸਾਰਞ੍ਚ ਅਸਾਰਤੋ।
ਤੇ ਸਾਰਂ ਅਧਿਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਸਮ੍ਮਾਸਙ੍ਕਪ੍ਪਗੋਚਰਾ''ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਅਸਾਰੇ ਸਾਰਮਤਿਨੋ**ਤਿ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਪਚ੍ਚਯਾ, ਦਸਵਤ੍ਥੁਕਾ ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿ, ਤਸ੍ਸਾ ਉਪਨਿਸ੍ਸਯਭੂਤਾ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾਤਿ ਅਯਂ ਅਸਾਰੋ ਨਾਮ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਾਰਦਿਟ੍ਠਿਨੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਸਾਰੇ ਚਾਸਾਰਦਸ੍ਸਿਨੋ**ਤਿ ਦਸਵਤ੍ਥੁਕਾ ਸਮ੍ਮਾਦਿਟ੍ਠਿ, ਤਸ੍ਸਾ ਉਪਨਿਸ੍ਸਯਭੂਤਾ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾਤਿ ਅਯਂ ਸਾਰੋ ਨਾਮ, ਤਸ੍ਮਿਂ ''ਨਾਯਂ ਸਾਰੋ''ਤਿ ਅਸਾਰਦਸ੍ਸਿਨੋ। **ਤੇ ਸਾਰ**ਨ੍ਤਿ ਤੇ ਪਨ ਤਂ ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿਗ੍ਗਹਣਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਠਿਤਾ ਕਾਮਵਿਤਕ੍ਕਾਦੀਨਂ ਵਸੇਨ ਮਿਚ੍ਛਾਸਙ੍ਕਪ੍ਪਗੋਚਰਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਸੀਲਸਾਰਂ, ਸਮਾਧਿਸਾਰਂ, ਪਞ੍ਞਾਸਾਰਂ, ਵਿਮੁਤ੍ਤਿਸਾਰਂ, ਵਿਮੁਤ੍ਤਿਞਾਣਦਸ੍ਸਨਸਾਰਂ, ''ਪਰਮਤ੍ਥਸਾਰਂ, ਨਿਬ੍ਬਾਨਞ੍ਚ ਨਾਧਿਗਚ੍ਛ''ਨ੍ਤਿ। **ਸਾਰਞ੍ਚਾ**ਤਿ ਤਮੇਵ ਸੀਲਸਾਰਾਦਿਸਾਰਂ ''ਸਾਰੋ ਨਾਮਾਯ''ਨ੍ਤਿ, ਵੁਤ੍ਤਪ੍ਪਕਾਰਞ੍ਚ ਅਸਾਰਂ ''ਅਸਾਰੋ ਅਯ''ਨ੍ਤਿ ਞਤ੍ਵਾ। **ਤੇ ਸਾਰ**ਨ੍ਤਿ ਤੇ ਪਣ੍ਡਿਤਾ ਏਵਂ ਸਮ੍ਮਾਦਸ੍ਸਨਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਠਿਤਾ ਨੇਕ੍ਖਮ੍ਮਸਙ੍ਕਪ੍ਪਾਦੀਨਂ ਵਸੇਨ ਸਮ੍ਮਾਸਙ੍ਕਪ੍ਪਗੋਚਰਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਤਂ ਵੁਤ੍ਤਪ੍ਪਕਾਰਂ ਸਾਰਂ ਅਧਿਗਚ੍ਛਨ੍ਤੀਤਿ।

ਗਾਥਾਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਬਹੂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਾਦੀਨਿ ਪਾਪੁਣਿੰਸੁ। ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਤਾਨਂ ਸਾਤ੍ਥਿਕਾ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾ ਅਹੋਸੀਤਿ।

ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ ਅਟ੍ਠਮਂ।

੯. ਨਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ

ਯਥਾ ਅਗਾਰਨ੍ਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤਂ ਨਨ੍ਦਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਸਤ੍ਥਾ ਹਿ ਪਵਤ੍ਤਿਤਵਰਧਮ੍ਮਚਕ੍ਕੋ ਰਾਜਗਹਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਵੇਲੁਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ – ''ਪੁਤ੍ਤਂ ਮੇ ਆਨੇਤ੍ਵਾ ਦਸ੍ਸੇਥਾ''ਤਿ ਸੁਦ੍ਧੋਦਨਮਹਾਰਾਜੇਨ ਪੇਸਿਤਾਨਂ ਸਹਸ੍ਸਸਹਸ੍ਸਪਰਿਵਾਰਾਨਂ ਦਸਨ੍ਨਂ ਦੂਤਾਨਂ ਸਬ੍ਬਪਚ੍ਛਤੋ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਰਹਤ੍ਤਪ੍ਪਤ੍ਤੇਨ ਕਾਲੁਦਾਯਿਤ੍ਥੇਰੇਨ ਗਮਨਕਾਲਂ ਞਤ੍ਵਾ ਮਗ੍ਗਵਣ੍ਣਂ ਵਣ੍ਣੇਤ੍ਵਾ ਵੀਸਤਿਸਹਸ੍ਸਖੀਣਾਸਵਪਰਿਵੁਤੋ ਕਪਿਲਪੁਰਂ ਨੀਤੋ ਞਾਤਿਸਮਾਗਮੇ ਪੋਕ੍ਖਰਵਸ੍ਸਂ ਅਟ੍ਠੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਕਤ੍ਵਾ **ਵੇਸ੍ਸਨ੍ਤਰਜਾਤਕਂ** (ਜਾ॰ ੨.੨੨.੧੬੫੫ ਆਦਯੋ) ਕਥੇਤ੍ਵਾ ਪੁਨਦਿਵਸੇ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਪਵਿਟ੍ਠੋ, ''ਉਤ੍ਤਿਟ੍ਠੇ ਨਪ੍ਪਮਜ੍ਜੇਯ੍ਯਾ''ਤਿ (ਧ॰ ਪ॰ ੧੬੮) ਗਾਥਾਯ ਪਿਤਰਂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪੇਤ੍ਵਾ, ''ਧਮ੍ਮਞ੍ਚਰੇ''ਤਿ (ਧ॰ ਪ॰ ੧੬੯) ਗਾਥਾਯ ਮਹਾਪਜਾਪਤਿਂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲੇ, ਰਾਜਾਨਞ੍ਚ ਸਕਦਾਗਾਮਿਫਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪੇਸਿ। ਭਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚਾਵਸਾਨੇ ਪਨ ਰਾਹੁਲਮਾਤੁਗੁਣਕਥਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ **ਚਨ੍ਦਕਿਨ੍ਨਰੀਜਾਤਕਂ** (ਜਾ॰ ੧.੧੪.੧੮ ਆਦਯੋ) ਕਥੇਤ੍ਵਾ ਤਤੋ ਤਤਿਯਦਿਵਸੇ ਨਨ੍ਦਕੁਮਾਰਸ੍ਸ ਅਭਿਸੇਕਗੇਹਪ੍ਪਵੇਸਨਵਿਵਾਹਮਙ੍ਗਲੇਸੁ ਪਵਤ੍ਤਮਾਨੇਸੁ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਨਨ੍ਦਕੁਮਾਰਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥੇ ਪਤ੍ਤਂ ਦਤ੍ਵਾ ਮਙ੍ਗਲਂ ਵਤ੍ਵਾ ਉਟ੍ਠਾਯਾਸਨਾ ਪਕ੍ਕਮਨ੍ਤੋ ਨਨ੍ਦਕੁਮਾਰਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥਤੋ ਪਤ੍ਤਂ ਨ ਗਣ੍ਹਿ। ਸੋਪਿ ਤਥਾਗਤਗਾਰਵੇਨ ''ਪਤ੍ਤਂ ਵੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਗਣ੍ਹਥਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਤੁਂ ਨਾਸਕ੍ਖਿ। ਏਵਂ ਪਨ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਸੋਪਾਨਸੀਸੇ ਪਤ੍ਤਂ ਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਤਸ੍ਮਿਮ੍ਪਿ ਠਾਨੇ ਨ ਗਣ੍ਹਿ। ਇਤਰੋ ''ਸੋਪਾਨਪਾਦਮੂਲੇ ਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਤਤ੍ਥਾਪਿ ਨ ਗਣ੍ਹਿ। ਇਤਰੋ ''ਰਾਜਙ੍ਗਣੇ ਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਤਤ੍ਥਾਪਿ ਨ ਗਣ੍ਹਿ। ਕੁਮਾਰੋ ਨਿਵਤ੍ਤਿਤੁਕਾਮੋ ਅਰੁਚਿਯਾ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਸਤ੍ਥੁਗਾਰਵੇਨ ''ਪਤ੍ਤਂ ਗਣ੍ਹਥਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ। ''ਇਧ ਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਤਿ, ਏਤ੍ਥ ਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਨ੍ਤੋ ਗਚ੍ਛਤਿ।

ਤਸ੍ਮਿਂ ਖਣੇ ਅਞ੍ਞਾ ਇਤ੍ਥਿਯੋ ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਜਨਪਦਕਲ੍ਯਾਣਿਯਾ ਆਚਿਕ੍ਖਿਂਸੁ – ''ਅਯ੍ਯੇ, ਭਗਵਾ ਨਨ੍ਦਕੁਮਾਰਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਗਤੋ, ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ ਤਂ ਵਿਨਾ ਕਰਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ। ਸਾ ਉਦਕਬਿਨ੍ਦੂਹਿ ਪਗ੍ਘਰਨ੍ਤੇਹੇਵ ਅਡ੍ਢੁਲ੍ਲਿਖਿਤੇਹਿ ਕੇਸੇਹਿ ਵੇਗੇਨ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ, ''ਤੁਵਟਂ ਖੋ, ਅਯ੍ਯਪੁਤ੍ਤ, ਆਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯਾਸੀ''ਤਿ ਆਹ। ਤਂ ਤਸ੍ਸਾ ਵਚਨਂ ਤਸ੍ਸ ਹਦਯੇ ਤਿਰਿਯਂ ਪਤਿਤ੍ਵਾ ਵਿਯ ਠਿਤਂ। ਸਤ੍ਥਾਪਿਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥਤੋ ਪਤ੍ਤਂ ਅਗ੍ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾਵ ਤਂ ਵਿਹਾਰਂ ਨੇਤ੍ਵਾ, ''ਪਬ੍ਬਜਿਸ੍ਸਸਿ ਨਨ੍ਦਾ''ਤਿਆਹ। ਸੋ ਬੁਦ੍ਧਗਾਰਵੇਨ ''ਨ ਪਬ੍ਬਜਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਅਵਤ੍ਵਾ, ''ਆਮ, ਪਬ੍ਬਜਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਆਹ। ਸਤ੍ਥਾ ''ਤੇਨ ਹਿ ਨਨ੍ਦਂ ਪਬ੍ਬਾਜੇਥਾ''ਤਿ ਆਹ। ਸਤ੍ਥਾ ਕਪਿਲਪੁਰਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਤਿਯਦਿਵਸੇ ਨਨ੍ਦਂ ਪਬ੍ਬਾਜੇਸਿ।

ਸਤ੍ਤਮੇ ਦਿਵਸੇ ਰਾਹੁਲਮਾਤਾ ਕੁਮਾਰਂ ਅਲਙ੍ਕਰਿਤ੍ਵਾ ਭਗਵਤੋ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਪੇਸੇਸਿ – ''ਪਸ੍ਸ, ਤਾਤ, ਏਤਂ ਵੀਸਤਿਸਹਸ੍ਸਸਮਣਪਰਿਵੁਤਂ ਸੁਵਣ੍ਣਵਣ੍ਣਂ ਬ੍ਰਹ੍ਮਰੂਪਿਵਣ੍ਣਂ ਸਮਣਂ, ਅਯਂ ਤੇ ਪਿਤਾ, ਏਤਸ੍ਸ ਮਹਨ੍ਤਾ ਨਿਧਿਕੁਮ੍ਭਿਯੋ ਅਹੇਸੁਂ। ਤ੍ਯਾਸ੍ਸ ਨਿਕ੍ਖਮਨਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਨ ਪਸ੍ਸਾਮ, ਗਚ੍ਛ ਨਂ ਦਾਯਜ੍ਜਂ ਯਾਚਸ੍ਸੁ – 'ਅਹਂ , ਤਾਤ, ਕੁਮਾਰੋ, ਅਭਿਸੇਕਂ ਪਤ੍ਵਾ ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤੀ ਭਵਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਧਨੇਨ ਮੇ ਅਤ੍ਥੋ, ਧਨਂ ਮੇ ਦੇਹਿ। ਸਾਮਿਕੋ ਹਿ ਪੁਤ੍ਤੋ ਪਿਤੁਸਨ੍ਤਕਸ੍ਸਾ'''ਤਿ। ਕੁਮਾਰੋ ਭਗਵਤੋ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾਵ ਪਿਤੁਸਿਨੇਹਂ ਪਟਿਲਭਿਤ੍ਵਾ ਹਟ੍ਠਚਿਤ੍ਤੋ ''ਸੁਖਾ ਤੇ, ਸਮਣ, ਛਾਯਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞਮ੍ਪਿ ਬਹੁਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਨੁਰੂਪਂ ਵਦਨ੍ਤੋ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਭਗਵਾ ਕਤਭਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚੋ ਅਨੁਮੋਦਨਂ ਕਤ੍ਵਾ ਉਟ੍ਠਾਯਾਸਨਾ ਪਕ੍ਕਾਮਿ। ਕੁਮਾਰੋਪਿ ''ਦਾਯਜ੍ਜਂ ਮੇ, ਸਮਣ, ਦੇਹਿ, ਦਾਯਜ੍ਜਂ ਮੇ, ਸਮਣ, ਦੇਹੀ''ਤਿ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਅਨੁਬਨ੍ਧਿ। ਭਗਵਾਪਿ ਕੁਮਾਰਂ ਨ ਨਿਵਤ੍ਤਾਪੇਸਿ। ਪਰਿਜਨੋਪਿ ਭਗਵਤਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਂ ਨਿਵਤ੍ਤੇਤੁਂ ਨਾਸਕ੍ਖਿ। ਇਤਿ ਸੋ ਭਗਵਤਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਆਰਾਮਮੇਵ ਅਗਮਾਸਿ।

ਤਤੋ ਭਗਵਾ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਯੰ ਅਯੰ ਪਿਤੁਸਨ੍ਤਕੰ ਧਨੰ ਇਚ੍ਛਤਿ, ਤੰ ਵਟ੍ਟਾਨੁਗਤੰ ਸਵਿਘਾਤੰ, ਹਨ੍ਦਸ੍ਸ ਬੋਧਿਤਲੇ ਪਟਿਲਦ੍ਧੰ ਸਤ੍ਤਵਿਧੰ ਅਰਿਯਧਨੰ ਦੇਮਿ, ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਦਾਯਜ੍ਜਸ੍ਸ ਨੰ ਸਾਮਿਕੰ ਕਰੋਮੀ''ਤਿ। ਅਥ ਖੋ ਭਗਵਾ ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤੰ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤੰ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਤੇਨ ਹਿ ਤ੍ਵੰ, ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤ, ਰਾਹੁਲਕੁਮਾਰੰ ਪਬ੍ਬਾਜੇਹੀ''ਤਿ। ਥੇਰੋ ਕੁਮਾਰੰ ਪਬ੍ਬਾਜੇਸਿ। ਪਬ੍ਬਜਿਤੇ ਚ ਪਨ ਕੁਮਾਰੇ ਰਞ੍ਞੋ ਅਧਿਮਤ੍ਤੰ ਦੁਕ੍ਖੰ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿ। ਤੰ ਅਧਿਵਾਸੇਤੁੰ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੋ ਭਗਵਤੋ ਨਿਵੇਦੇਤ੍ਵਾ, ''ਸਾਧੁ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਯ੍ਯਾ, ਮਾਤਾਪਿਤੂਹਿ ਅਨਨੁਞ੍ਞਾਤੰ ਪੁਤ੍ਤੰ ਨ ਪਬ੍ਬਾਜੇਯ੍ਯੁ''ਨ੍ਤਿ ਵਰੰ ਯਾਚਿ। ਭਗਵਾ ਤਸ੍ਸ ਤੰ ਵਰੰ ਦਤ੍ਵਾ ਪੁਨੇਕਦਿਵਸੰ ਰਾਜਨਿਵੇਸਨੇ ਕਤਪਾਤਰਾਸੋ ਏਕਮਨ੍ਤੰ ਨਿਸਿਨ੍ਨੇਨ ਰਞ੍ਞਾ, ''ਭਨ੍ਤੇ, ਤੁਮ੍ਹਾਕੰ ਦੁਕ੍ਕਰਕਾਰਿਕਕਾਲੇ ਏਕਾ ਦੇਵਤਾ ਮੰ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ, 'ਪੁਤ੍ਤੋ ਤੇ ਕਾਲਕਤੋ'ਤਿ ਆਹ। ਅਹੰ ਤਸ੍ਸਾ ਵਚਨੰ ਅਸਦ੍ਦਹਨ੍ਤੋ 'ਨ ਮਯ੍ਹੰ ਪੁਤ੍ਤੋ ਬੋਧਿੰ ਅਪ੍ਪਤ੍ਵਾ ਕਾਲੰ ਕਰੋਤੀ'ਤਿ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਿ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ – ''ਇਦਾਨਿ ਕਿੰ ਸਦ੍ਦਹਿਸ੍ਸਥ, ਪੁਬ੍ਬੇਪਿ ਅਟ੍ਠਿਕਾਨਿ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ, 'ਪੁਤ੍ਤੋ ਤੇ ਮਤੋ'ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਨ ਸਦ੍ਦਹਿਤ੍ਵਾ''ਤਿ ਇਮਿਸ੍ਸਾ ਅਟ੍ਠੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ **ਮਹਾਧਮ੍ਮਪਾਲਜਾਤਕੰ** (ਜਾ॰ ੧.੧੦.੯੨ ਆਦਯੋ) ਕਥੇਸਿ। ਗਾਥਾਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਰਾਜਾ ਅਨਾਗਾਮਿਫਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਹਿ। ਇਤਿ ਭਗਵਾ ਪਿਤਰੰ ਤੀਸੁ ਫਲੇਸੁ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪੇਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਪਰਿਵੁਤੋ ਪੁਨਦੇਵ ਰਾਜਗਹੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਤੋ ਅਨਾਥਪਿਣ੍ਡਿਕੇਨ ਸਾਵਤ੍ਥਿੰ ਆਗਮਨਤ੍ਥਾਯ ਗਹਿਤਪਟਿਞ੍ਞੋ ਨਿਟ੍ਠਿਤੇ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਾਰੇ ਤਤ੍ਥ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਵਾਸੰ ਕਪ੍ਪੇਸਿ।

ਏਵੰ ਸਤ੍ਥਰਿ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੇ ਆਯਸ੍ਮਾ ਨਨ੍ਦੋ ਉਕ੍ਕਣ੍ਠਿਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੂਨੰ ਏਤਮਤ੍ਥੰ ਆਰੋਚੇਸਿ – ''ਅਨਭਿਰਤੋ ਅਹੰ, ਆਵੁਸੋ, ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯੰ ਚਰਾਮਿ, ਨ ਸਕ੍ਕੋਮਿ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯੰ ਸਨ੍ਧਾਰੇਤੁੰ, ਸਿਕ੍ਖੰ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਯ ਹੀਨਾਯਾਵਤ੍ਤਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ। ਭਗਵਾ ਤੰ ਪਵਤ੍ਤਿੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤੰ ਨਨ੍ਦੰ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਏਤਦਵੋਚ – ''ਸਚ੍ਚੰ ਕਿਰ ਤ੍ਵੰ, ਨਨ੍ਦ, ਸਮ੍ਬਹੁਲਾਨੰ ਭਿਕ੍ਖੂਨੰ ਏਵੰ ਆਰੋਚੇਸਿ – 'ਅਨਭਿਰਤੋ, ਆਵੁਸੋ, ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯੰ ਚਰਾਮਿ, ਨ ਸਕ੍ਕੋਮਿ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯੰ ਸਨ੍ਧਾਰੇਤੁੰ, ਸਿਕ੍ਖੰ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਯ ਹੀਨਾਯਾਵਤ੍ਤਿਸ੍ਸਾਮੀ'''ਤਿ? ''ਏਵੰ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ। ''ਕਿਸ੍ਸ ਪਨ ਤ੍ਵੰ, ਨਨ੍ਦ, ਅਨਭਿਰਤੋ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯੰ ਚਰਸਿ, ਨ ਸਕ੍ਕੋਸਿ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯੰ ਸਨ੍ਧਾਰੇਤੁੰ, ਸਿਕ੍ਖੰ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਯ ਹੀਨਾਯਾਵਤ੍ਤਿਸ੍ਸਸੀ''ਤਿ? ''ਸਾਕਿਯਾਨੀ ਮੰ, ਭਨ੍ਤੇ, ਜਨਪਦਕਲ੍ਯਾਣੀ ਘਰਾ ਨਿਕ੍ਖਮਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਡ੍ਢੁਲ੍ਲਿਖਿਤੇਹਿ ਕੇਸੇਹਿ ਅਪਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਮੰ ਏਤਦਵੋਚ – 'ਤੁਵਟੰ ਖੋ, ਅਯ੍ਯਪੁਤ੍ਤ, ਆਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯਾਸੀ'ਤਿ, ਸੋ ਖੋ ਅਹੰ, ਭਨ੍ਤੇ, ਤੰ ਅਨੁਸ੍ਸਰਮਾਨੋ ਅਨਭਿਰਤੋ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯੰ ਚਰਾਮਿ, ਨ ਸਕ੍ਕੋਮਿ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯੰ ਸਨ੍ਧਾਰੇਤੁੰ, ਸਿਕ੍ਖੰ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਯ ਹੀਨਾਯਾਵਤ੍ਤਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ।

ਅਥ ਖੋ ਭਗਵਾ ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤੰ ਨਨ੍ਦੰ ਬਾਹਾਯੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਇਦ੍ਧਿਬਲੇਨ ਤਾਵਤਿੰਸਦੇਵਲੋਕੰ ਆਨੇਨ੍ਤੋ ਅਨ੍ਤਰਾਮਗ੍ਗੇ ਏਕਸ੍ਮਿੰ ਝਾਮਕ੍ਖੇਤ੍ਤੇ ਝਾਮਖਾਣੁਕੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੰ ਛਿਨ੍ਨਕਣ੍ਣਨਾਸਨਙ੍ਗੁਟ੍ਠੰ ਏਕੰ ਪਲੁਟ੍ਠਮਕ੍ਕਟਿੰ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਤਾਵਤਿੰਸਭਵਨੇ ਸਕ੍ਕਸ੍ਸ ਦੇਵਰਞ੍ਞੋ ਉਪਟ੍ਠਾਨੰ ਆਗਤਾਨਿ ਕਕੁਟਪਾਦਾਨਿ ਪਞ੍ਚ ਅਚ੍ਛਰਾਸਤਾਨਿ ਦਸ੍ਸੇਸਿ। **ਕਕੁਟਪਾਦਾਨੀ**ਤਿ ਰਤ੍ਤਵਣ੍ਣਤਾਯ ਪਾਰੇਵਤਪਾਦਸਦਿਸਪਾਦਾਨਿ। ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਚ ਪਨਾਹ – ''ਤੰ ਕਿੰ ਮਞ੍ਞਸਿ, ਨਨ੍ਦ, ਕਤਮਾ ਨੁ ਖੋ ਅਭਿਰੂਪਤਰਾ ਵਾ ਦਸ੍ਸਨੀਯਤਰਾ ਵਾ ਪਾਸਾਦਿਕਤਰਾ ਵਾ ਸਾਕਿਯਾਨੀ ਵਾ ਜਨਪਦਕਲ੍ਯਾਣੀ, ਇਮਾਨਿ ਵਾ ਪਞ੍ਚ ਅਚ੍ਛਰਾਸਤਾਨਿ ਕਕੁਟਪਾਦਾਨੀ''ਤਿ? ਤੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ਆਹ – ''ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ ਸਾ, ਭਨ੍ਤੇ, ਛਿਨ੍ਨਕਣ੍ਣਨਾਸਨਙ੍ਗੁਟ੍ਠਾ ਪਲੁਟ੍ਠਮਕ੍ਕਟੀ, ਏਵਮੇਵ ਖੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਸਾਕਿਯਾਨੀ ਜਨਪਦਕਲ੍ਯਾਣੀ, ਇਮੇਸੰ ਪਞ੍ਚਨ੍ਨੰ ਅਚ੍ਛਰਾਸਤਾਨੰ ਉਪਨਿਧਾਯ ਸਙ੍ਖ੍ਯਮ੍ਪਿ ਨ ਉਪੇਤਿ, ਕਲਮ੍ਪਿ ਨ ਉਪੇਤਿ, ਕਲਭਾਗਮ੍ਪਿ ਨ ਉਪੇਤਿ। ਅਥ ਖੋ ਇਮਾਨੇਵ ਪਞ੍ਚ ਅਚ੍ਛਰਾਸਤਾਨਿ ਅਭਿਰੂਪਤਰਾਨਿ ਚੇਵ ਦਸ੍ਸਨੀਯਤਰਾਨਿ ਚ ਪਾਸਾਦਿਕਤਰਾਨਿ ਚਾ''ਤਿ। ''ਅਭਿਰਮ, ਨਨ੍ਦ, ਅਭਿਰਮ, ਨਨ੍ਦ, ਅਹੰ ਤੇ ਪਾਟਿਭੋਗੋ ਪਞ੍ਚਨ੍ਨੰ ਅਚ੍ਛਰਾਸਤਾਨੰ ਪਟਿਲਾਭਾਯ ਕਕੁਟਪਾਦਾਨ''ਨ੍ਤਿ। ''ਸਚੇ ਮੇ, ਭਨ੍ਤੇ ਭਗਵਾ, ਪਾਟਿਭੋਗੋ ਪਞ੍ਚਨ੍ਨੰ ਅਚ੍ਛਰਾਸਤਾਨੰ ਪਟਿਲਾਭਾਯ ਕਕੁਟਪਾਦਾਨੰ, ਅਭਿਰਮਿਸ੍ਸਾਮਹੰ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਗਵਤਿ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯੇ''ਤਿ।

ਅਥ ਖੋ ਭਗਵਾ ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤੰ ਨਨ੍ਦੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਅਨ੍ਤਰਹਿਤੋ ਜੇਤਵਨੇਯੇਵ ਪਾਤੁਰਹੋਸਿ। ਅਸ੍ਸੋਸੁੰ ਖੋ ਭਿਕ੍ਖੂ, ''ਆਯਸ੍ਮਾ ਕਿਰ ਨਨ੍ਦੋ ਭਗਵਤੋ ਭਾਤਾ ਮਾਤੁਚ੍ਛਾਪੁਤ੍ਤੋ ਅਚ੍ਛਰਾਨੰ ਹੇਤੁ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯੰ ਚਰਤਿ। ਭਗਵਾ ਕਿਰਸ੍ਸ ਪਾਟਿਭੋਗੋ ਪਞ੍ਚਨ੍ਨੰ ਅਚ੍ਛਰਾਸਤਾਨੰ ਪਟਿਲਾਭਾਯ ਕਕੁਟਪਾਦਾਨ''ਨ੍ਤਿ। ਅਥ ਖੋ ਆਯਸ੍ਮਤੋ ਨਨ੍ਦਸ੍ਸ ਸਹਾਯਕਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤੰ ਨਨ੍ਦੰ ਭਤਕਵਾਦੇਨ ਚ ਉਪਕ੍ਕਿਤਕਵਾਦੇਨ ਚ ਸਮੁਦਾਚਰਨ੍ਤਿ, ''ਭਤਕੋ ਕਿਰਾਯਸ੍ਮਾ ਨਨ੍ਦੋ, ਉਪਕ੍ਕਿਤਕੋ ਕਿਰਾਯਸ੍ਮਾ ਨਨ੍ਦੋ, ਅਚ੍ਛਰਾਨੰ ਹੇਤੁ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯੰ

ਚਰਤਿ। ਭਗਵਾ ਕਿਰਸ੍ਸ ਪਾਟਿਭੋਗੋ ਪਞ੍ਚਨ੍ਨਂ ਅਚ੍ਛਰਾਸਤਾਨਂ ਪਟਿਲਾਭਾਯ ਕਕੁਟਪਾਦਾਨ''ਨ੍ਤਿ। ਅਥ ਖੋ ਆਯਸ੍ਮਾ ਨਨ੍ਦੋ ਸਹਾਯਕਾਨਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਭਤਕਵਾਦੇਨ ਚ ਉਪਕ੍ਕਿਤਕਵਾਦੇਨ ਚ ਅਟ੍ਟਿਯਮਾਨੋ ਹਰਾਯਮਾਨੋ ਜਿਗੁਚ੍ਛਮਾਨੋ ਏਕੋ ਵੂਪਕਟ੍ਠੋ ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤੋ ਆਤਾਪੀ ਪਹਿਤਤ੍ਤੋ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਨ ਚਿਰਸ੍ਸੇਵ ਯਸ੍ਸਤ੍ਥਾਯ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤਾ ਸਮ੍ਮਦੇਵ ਅਗਾਰਸ੍ਮਾ ਅਨਗਾਰਿਯਂ ਪਬ੍ਬਜਨ੍ਤਿ, ਤਦਨੁਤ੍ਤਰਂ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਪਰਿਯੋਸਾਨਂ ਦਿਟ੍ਠੇਵ ਧਮ੍ਮੇ ਸਯਂ ਅਭਿਞ੍ਞਾ ਸਚ੍ਛਿਕਤ੍ਵਾ ਉਪਸਮ੍ਪਜ੍ਜ ਵਿਹਾਸਿ, ''ਖੀਣਾ ਜਾਤਿ, ਵੁਸਿਤਂ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਂ, ਕਤਂ ਕਰਣੀਯਂ, ਨਾਪਰਂ ਇਤ੍ਥਤ੍ਤਾਯਾ''ਤਿ ਅਬ੍ਭਞ੍ਞਾਸਿ। ਅਞ੍ਞਤਰੋ ਚ ਖੋ ਪਨਾਯਸ੍ਮਾ ਨਨ੍ਦੋ ਅਰਹਤਂ ਅਹੋਸਿ।

ਅਥੇਕਾ ਦੇਵਤਾ ਰਤ੍ਤਿਭਾਗੇ ਸਕਲਂ ਜੇਤਵਨਂ ਓਭਾਸੇਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਆਰੋਚੇਸਿ – ''ਆਯਸ੍ਮਾ, ਭਨ੍ਤੇ, ਨਨ੍ਦੋ ਭਗਵਤੋ ਭਾਤਾ ਮਾਤੁਚ੍ਛਾਪੁਤ੍ਤੋ ਆਸਵਾਨਂ ਖਯਾ ਅਨਾਸਵਂ ਚੇਤੋਵਿਮੁਤ੍ਤਿਂ ਪਞ੍ਞਾਵਿਮੁਤ੍ਤਿਂ ਦਿਟ੍ਠੇਵ ਧਮ੍ਮੇ ਸਯਂ ਅਭਿਞ੍ਞਾ ਸਚ੍ਛਿਕਤ੍ਵਾ ਉਪਸਮ੍ਪਜ੍ਜ ਵਿਹਰਤੀ''ਤਿ। ਭਗਵਤੋਪਿ ਖੋ ਞਾਣਂ ਉਦਪਾਦਿ ''ਨਨ੍ਦੋ ਆਸਵਾਨਂ ਖਯਾ ਅਨਾਸਵਂ ਚੇਤੋਵਿਮੁਤ੍ਤਿਂ ਪਞ੍ਞਾਵਿਮੁਤ੍ਤਿਂ ਦਿਟ੍ਠੇਵ ਧਮ੍ਮੇ ਸਯਂ ਅਭਿਞ੍ਞਾ ਸਚ੍ਛਿਕਤ੍ਵਾ ਉਪਸਮ੍ਪਜ੍ਜ ਵਿਹਰਤੀ''ਤਿ। ਸੋਪਾਯਸ੍ਮਾ ਨਨ੍ਦੋ ਤਸ੍ਸਾ ਰਤ੍ਤਿਯਾ ਅਚ੍ਚਯੇਨ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਏਤਦਵੋਚ – ''ਯਂ ਮੇ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਗਵਾ ਪਾਟਿਭੋਗੋ ਪਞ੍ਚਨ੍ਨਂ ਅਚ੍ਛਰਾਸਤਾਨਂ ਪਟਿਲਾਭਾਯ ਕਕੁਟਪਾਦਾਨਂ, ਮੁਞ੍ਚਾਮਹਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਏਤਸ੍ਮਾ ਪਟਿਸ੍ਸਵਾ''ਤਿ। ''ਮਯਾਪਿ ਖੋ ਤੇ, ਨਨ੍ਦ, ਚੇਤਸਾ ਚੇਤੋ ਪਰਿਚ੍ਚ ਵਿਦਿਤੋ 'ਨਨ੍ਦੋ ਆਸਵਾਨਂ ਖਯਾ ਅਨਾਸਵਂ ਚੇਤੋਵਿਮੁਤ੍ਤਿਂ ਪਞ੍ਞਾਵਿਮੁਤ੍ਤਿਂ ਦਿਟ੍ਠੇਵ ਧਮ੍ਮੇ ਸਯਂ ਅਭਿਞ੍ਞਾ ਸਚ੍ਛਿਕਤ੍ਵਾ ਉਪਸਮ੍ਪਜ੍ਜ ਵਿਹਰਤੀ'ਤਿ। ਦੇਵਤਾਪਿ ਮੇ ਏਤਮਤ੍ਥਂ ਆਰੋਚੇਸਿ – 'ਆਯਸ੍ਮਾ, ਭਨ੍ਤੇ, ਨਨ੍ਦੋ ਆਸਵਾਨਂ ਖਯਾ ਅਨਾਸਵਂ ਚੇਤੋਵਿਮੁਤ੍ਤਿਂ ਪਞ੍ਞਾਵਿਮੁਤ੍ਤਿਂ ਦਿਟ੍ਠੇਵ ਧਮ੍ਮੇ ਸਯਂ ਅਭਿਞ੍ਞਾ ਸਚ੍ਛਿਕਤ੍ਵਾ ਉਪਸਮ੍ਪਜ੍ਜ ਵਿਹਰਤੀ'ਤਿ। ਯਦੇਵ ਖੋ ਤੇ, ਨਨ੍ਦ, ਅਨੁਪਾਦਾਯ ਆਸਵੇਹਿ ਚਿਤ੍ਤਂ ਵਿਮੁਤ੍ਤਂ, ਅਥਾਹਂ ਮੁਤ੍ਤੋ ਏਤਸ੍ਮਾ ਪਟਿਸ੍ਸਵਾ''ਤਿ। ਅਥ ਖੋ ਭਗਵਾ ਏਤਮਤ੍ਥਂ ਵਿਦਿਤ੍ਵਾ ਤਾਯਂ ਵੇਲਾਯਂ ਇਮਂ ਉਦਾਨਂ ਉਦਾਨੇਸਿ –

''ਯਸ੍ਸ ਨਿਤ੍ਤਿਣ੍ਣੋ ਪਙ੍ਕੋ, ਮਦ੍ਦਿਤੋ ਕਾਮਕਣ੍ਟਕੋ।
ਮੋਹਕ੍ਖਯਂ ਅਨੁਪ੍ਪਤ੍ਤੋ, ਸੁਖਦੁਕ੍ਖੇਸੁ ਨ ਵੇਧਤੀ ਸ ਭਿਕ੍ਖੂ''ਤਿ॥ (ਉਦਾ॰ ੨੨)।

ਅਥੇਕਦਿਵਸਂ ਭਿਕ੍ਖੂ ਤਂ ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤਂ ਨਨ੍ਦਂ ਪੁਚ੍ਛਿਂਸੁ – ''ਆਵੁਸੋ ਨਨ੍ਦ, ਪੁਬ੍ਬੇ ਤ੍ਵਂ 'ਉਕ੍ਕਣ੍ਠਿਤੋਮ੍ਹੀ'ਤਿ ਵਦੇਸਿ, ਇਦਾਨਿ ਤੇ ਕਥ''ਨ੍ਤਿ? ''ਨਤ੍ਥਿ ਮੇ, ਆਵੁਸੋ, ਗਿਹਿਭਾਵਾਯ ਆਲਯੋ''ਤਿ। ਤਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੂ – ''ਅਭੂਤਂ ਆਯਸ੍ਮਾ ਨਨ੍ਦੋ ਕਥੇਤਿ, ਅਞ੍ਞਂ ਬ੍ਯਾਕਰੋਤਿ, ਅਤੀਤਦਿਵਸੇਸੁ 'ਉਕ੍ਕਣ੍ਠਿਤੋਮ੍ਹੀ'ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਦਾਨਿ 'ਨਤ੍ਥਿ ਮੇ ਗਿਹਿਭਾਵਾਯ ਆਲਯੋ'ਤਿ ਕਥੇਤੀ''ਤਿ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਭਗਵਤੋ ਏਤਮਤ੍ਥਂ ਆਰੋਚੇਸੁਂ। ਭਗਵਾ ''ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਤੀਤਦਿਵਸੇਸੁ ਨਨ੍ਦਸ੍ਸ ਅਤ੍ਤਭਾਵੋ ਦੁਚ੍ਛਨ੍ਨਗੇਹਸਦਿਸੋ ਅਹੋਸਿ, ਇਦਾਨਿ ਸੁਚ੍ਛਨ੍ਨਗੇਹਸਦਿਸੋ ਜਾਤੋ। ਅਯਞ੍ਹਿ ਦਿਬ੍ਬਚ੍ਛਰਾਨਂ ਦਿਟ੍ਠਕਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਪਬ੍ਬਜਿਤਕਿਚ੍ਚਸ੍ਸ ਮਤ੍ਥਕਂ ਪਾਪੇਤੁਂ ਵਾਯਮਨ੍ਤੋ ਤਂ ਕਿਚ੍ਚਂ ਪਤ੍ਤੋ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮਾ ਗਾਥਾ ਅਭਾਸਿ –

੧੩. ''ਯਥਾ ਅਗਾਰਂ ਦੁਚ੍ਛਨ੍ਨਂ, ਵੁਟ੍ਠੀ ਸਮਤਿਵਿਜ੍ਝਤਿ।
ਏਵਂ ਅਭਾਵਿਤਂ ਚਿਤ੍ਤਂ, ਰਾਗੋ ਸਮਤਿਵਿਜ੍ਝਤਿ॥

੧੪. ''ਯਥਾ ਅਗਾਰਂ ਸੁਚ੍ਛਨ੍ਨਂ, ਵੁਟ੍ਠੀ ਨ ਸਮਤਿਵਿਜ੍ਝਤਿ।
ਏਵਂ ਸੁਭਾਵਿਤਂ ਚਿਤ੍ਤਂ, ਰਾਗੋ ਨ ਸਮਤਿਵਿਜ੍ਝਤੀ''ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਅਗਾਰ**ਨ੍ਤਿ ਯਂਕਿਞ੍ਚਿ ਗੇਹਂ। **ਦੁਚ੍ਛਨ੍ਨ**ਨ੍ਤਿ ਵਿਰਲਚ੍ਛਨ੍ਨਂ ਛਿਦ੍ਦਾਵਛਿਦ੍ਦਂ। **ਸਮਤਿਵਿਜ੍ਝਤੀ**ਤਿ ਵਸ੍ਸਵੁਟ੍ਠਿ ਵਿਨਿਵਿਜ੍ਝਤਿ। **ਅਭਾਵਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਤਂ ਅਗਾਰਂ ਵੁਟ੍ਠਿ ਵਿਯ ਭਾਵਨਾਯ ਰਹਿਤਤ੍ਤਾ ਅਭਾਵਿਤਂ ਚਿਤ੍ਤਂ ਰਾਗੋ ਸਮਤਿ ਵਿਜ੍ਝਤਿ। ਨ ਕੇਵਲਂ ਰਾਗੋਵ, ਦੋਸਮੋਹਮਾਨਾਦਯੋ ਸਬ੍ਬਕਿਲੇਸਾ ਤਥਾਰੂਪਂ ਚਿਤ੍ਤਂ ਅਤਿਵਿਯ ਵਿਜ੍ਝਨ੍ਤਿਯੇਵ। **ਸੁਭਾਵਿਤ**ਨ੍ਤਿ

ਸਮਥਵਿਪਸ੍ਸਨਾਭਾਵਨਾਹਿ ਸੁਭਾਵਿਤੰ। ਏਵਰੂਪੰ ਚਿਤ੍ਤੰ ਸੁਚ੍ਛਨ੍ਨੰ ਗੇਹੰ ਵੁਟ੍ਠਿ ਵਿਯ ਰਾਗਾਦਯੋ ਕਿਲੇਸਾ ਅਤਿਵਿਜ੍ਝਿਤੁੰ ਨ ਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੀਤਿ।

ਗਾਥਾਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਬਹੂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਾਦੀਨਿ ਪਾਪੁਣਿੰਸੁ। ਮਹਾਜਨਸ੍ਸ ਦੇਸਨਾ ਸਾਤ੍ਥਿਕਾ ਅਹੋਸਿ।

ਅਥ ਖੋ ਭਿਕ੍ਖੂ ਧਮ੍ਮਸਭਾਯੰ ਕਥੰ ਸਮੁਟ੍ਠਾਪੇਸੁੰ, ''ਆਵੁਸੋ, ਬੁਦ੍ਧਾ ਨਾਮ ਅਚ੍ਛਰਿਯਾ, ਜਨਪਦਕਲ੍ਯਾਣਿੰ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਉਕ੍ਕਣ੍ਠਿਤੋ ਨਾਮਾਯਸ੍ਮਾ ਨਨ੍ਦੋ ਸਤ੍ਥਾਰਾ ਦੇਵਚ੍ਛਰਾ ਆਮਿਸੰ ਕਤ੍ਵਾ ਵਿਨੀਤੋ''ਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ – ''ਕਾਯ ਨੁਤ੍ਥ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਏਤਰਹਿ ਕਥਾਯ ਸਨ੍ਨਿਸਿਨ੍ਨਾ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ, ''ਇਮਾਯ ਨਾਮਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ, ''ਨ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਇਦਾਨੇਵ , ਪੁਬ੍ਬੇਪੇਸ ਮਯਾ ਮਾਤੁਗਾਮੇਨ ਪਲੋਭੇਤ੍ਵਾ ਵਿਨੀਤੋਯੇਵਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਅਤੀਤੰ ਆਹਰਿ –

ਅਤੀਤੇ ਬਾਰਾਣਸਿਯੰ ਬ੍ਰਹ੍ਮਦਤ੍ਤੇ ਰਜ੍ਜੰ ਕਾਰੇਨ੍ਤੇ ਬਾਰਾਣਸਿਵਾਸੀ ਕਪ੍ਪਟੋ ਨਾਮ ਵਾਣਿਜੋ ਅਹੋਸਿ। ਤਸ੍ਸੇਕੋ ਗਦ੍ਰਭੋ ਕੁਮ੍ਭਭਾਰੰ ਵਹਤਿ, ਏਕਦਿਵਸੇਨ ਸਤ੍ਤ ਯੋਜਨਾਨਿ ਗਚ੍ਛਤਿ। ਸੋ ਏਕਸ੍ਮਿੰ ਸਮਯੇ ਗਦ੍ਰਭਭਾਰਕੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿੰ ਤਕ੍ਕਸਿਲੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਯਾਵ ਭਣ੍ਡਸ੍ਸ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨੰ, ਤਾਵ ਗਦ੍ਰਭੰ ਚਰਿਤੁੰ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਸਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਸੋ ਗਦ੍ਰਭੋ ਪਰਿਖਾਪਿਟ੍ਠੇ ਚਰਮਾਨੋ ਏਕੰ ਗਦ੍ਰਭਿੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿ। ਸਾ ਤੇਨ ਸਦ੍ਧਿੰ ਪਟਿਸਨ੍ਥਾਰੰ ਕਰੋਨ੍ਤੀ ਆਹ – ''ਕੁਤੋ ਆਗਤੋਸੀ''ਤਿ? ''ਬਾਰਾਣਸਿਤੋ''ਤਿ। ''ਕੇਨ ਕਮ੍ਮੇਨਾ''ਤਿ? ''ਵਾਣਿਜ੍ਜਕਮ੍ਮੇਨਾ''ਤਿ। ''ਕਿਤ੍ਤਕੰ ਭਾਰੰ ਵਹਸੀ''ਤਿ ? ''ਕੁਮ੍ਭਭਾਰ''ਨ੍ਤਿ? ''ਏਤ੍ਤਕੰ ਭਾਰੰ ਵਹਨ੍ਤੋ ਕਤਿ ਯੋਜਨਾਨਿ ਗਚ੍ਛਸੀ''ਤਿ? ''ਸਤ੍ਤ ਯੋਜਨਾਨੀ''ਤਿ। ''ਗਤਗਤਟ੍ਠਾਨੇ ਤੇ ਕਾਚਿ ਪਾਦਪਰਿਕਮ੍ਮਪਿਟ੍ਠਿਪਰਿਕਮ੍ਮਕਰਾ ਅਤ੍ਥੀ''ਤਿ? ''ਨਤ੍ਥੀ''ਤਿ। ''ਏਵੰ ਸਨ੍ਤੇ ਮਹਾਦੁਕ੍ਖੰ ਨਾਮ ਅਨੁਭੋਸੀ''ਤਿ? ''ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਹਿ ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਗਤਾਨੰ ਪਾਦਪਰਿਕਮ੍ਮਾਦਿਕਾਰਕਾ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ, ਕਾਮਸੰਯੋਜਨਘਟ੍ਟਨਤ੍ਥਾਯ ਪਨ ਏਵਰੂਪੰ ਕਥੰ ਕਥੇਸਿ''? ਸੋ ਤਸ੍ਸਾ ਕਥਾਯ ਉਕ੍ਕਣ੍ਠਿ। ਕਪ੍ਪਟੋਪਿ ਭਣ੍ਡੰ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੰ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ – ''ਏਹਿ, ਤਾਤ, ਗਮਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਆਹ। ''ਗਚ੍ਛਥ ਤੁਮ੍ਹੇ, ਨਾਹੰ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ। ਅਥ ਨੰ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨੰ ਯਾਚਿਤ੍ਵਾ, ''ਅਨਿਚ੍ਛਨ੍ਤੰ ਪਰਿਭਾਸੇਤ੍ਵਾ ਨੰ ਨੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਗਾਥਮਾਹ –

''ਪਤੋਦੰ ਤੇ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਸਾਲ਼ਸਙ੍ਕੁਲਿਕਣ੍ਟਕੰ।
ਸਞ੍ਛਿਨ੍ਦਿਸ੍ਸਾਮਿ ਤੇ ਕਾਯੰ, ਏਵੰ ਜਾਨਾਹਿ ਗਦ੍ਰਭਾ''ਤਿ॥

ਤੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ਗਦ੍ਰਭੋ ''ਏਵੰ ਸਨ੍ਤੇ ਅਹਮ੍ਪਿ ਤੇ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬੰ ਜਾਨਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮੰ ਗਾਥਮਾਹ –

''ਪਤੋਦੰ ਮੇ ਕਰਿਸ੍ਸਸਿ, ਸੋਲ਼ਸਙ੍ਕੁਲਿਕਣ੍ਟਕੰ।
ਪੁਰਤੋ ਪਤਿਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾਨ, ਉਦ੍ਧਰਿਤ੍ਵਾਨ ਪਚ੍ਛਤੋ।
ਦਨ੍ਤੇ ਤੇ ਪਾਤਯਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਏਵੰ ਜਾਨਾਹਿ ਕਪ੍ਪਟਾ''ਤਿ॥

ਤੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ਵਾਣਿਜੋ – ''ਕੇਨ ਨੁ ਖੋ ਕਾਰਣੇਨ ਏਸ ਏਵੰ ਵਦਤੀ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ, ਇਤੋ ਚਿਤੋ ਚ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਤੰ ਗਦ੍ਰਭਿੰ ਦਿਸ੍ਵਾ, ''ਇਮਾਯੇਸ ਏਵੰ ਸਿਕ੍ਖਾਪਿਤੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, 'ਏਵਰੂਪਿੰ ਨਾਮ ਤੇ ਗਦ੍ਰਭਿੰ ਆਨੇਸ੍ਸਾਮੀ'ਤਿ ਮਾਤੁਗਾਮੇਨ ਨੰ ਪਲੋਭੇਤ੍ਵਾ ਨੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਇਮੰ ਗਾਥਮਾਹ –

''ਚਤੁਪ੍ਪਦਿੰ ਸਙ੍ਖਮੁਖਿੰ, ਨਾਰਿੰ ਸਬ੍ਬਙ੍ਗਸੋਭਿਨਿੰ।
ਭਰਿਯੰ ਤੇ ਆਨਯਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਏਵੰ ਜਾਨਾਹਿ ਗਦ੍ਰਭਾ''ਤਿ॥

ਤੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ਤੁਟ੍ਠਚਿਤ੍ਤੋ ਗਦ੍ਰਭੋ ਇਮੰ ਗਾਥਮਾਹ –

‘‘ਚਤੁਪ੍ਪਦਿਂ ਸਙ੍ਖਮੁਖਿਂ, ਨਾਰਿਂ ਸਬ੍ਬਙ੍ਗਸੋਭਿਨਿਂ।
ਭਰਿਯਂ ਮੇ ਆਨਯਿਸ੍ਸਸਿ, ਏਵ◌ਂ ਜਾਨਾਹਿ ਕਪ੍ਪਟ।
ਕਪ੍ਪਟ ਭਿਯਜੋ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਯੋਜਨਾਨਿ ਚਤੁਦ੍ਦਸਾ’’ਤਿ॥

ਅਥ ਨਂ ਕਪ੍ਪਟੋ, ‘‘ਤੇਨ ਹਿ ਏਹੀ’’ਤਿ ਗਹੇਤ੍ਵ◌ਾ ਸਕਟ੍ਠਾਨਂ ਅਗਮਾਸਿ। ਸੋ ਕਤਿਪਾਹਚ੍ਚਯੇਨ ਨਂ ਆਹ – ‘‘ਨਨੁ ਮਂ ਤੁਮ੍ਹੇ ‘ਭਰਿਯਂ ਤੇ ਆਨਯਿਸ੍ਸਾਮੀ’ਤਿ ਅਵ◌ੋਚੁਤ੍ਥਾ’’ਤਿ? ‘‘ਆਮ, ਵ◌ੁਤ੍ਤਂ, ਨਾਹਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕਥਂ ਭਿਨ੍ਦਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਭਰਿਯਂ ਤੇ ਆਨੇਸ੍ਸਾਮਿ, ਵ◌ੇਤਨਂ ਪਨ ਤੁਯ੍ਹਂ ਏਕਕਸ੍ਸੇਵ ਦਸ੍ਸਾਮਿ, ਤੁਯ੍ਹਂ ਵ◌ੇਤਨਂ ਦੁਤਿਯਸ੍ਸ ਪਹੋਤੁ ਵ◌ਾ ਮਾ ਵ◌ਾ, ਤ੍ਵਮੇਵ ਜਾਨੇਯ੍ਯਾਸਿ। ਉਭਿਨ੍ਨਂ ਪਨ ਵ◌ੋ ਸਂਵ◌ਾਸਮਨ੍ਵ◌ਾਯ ਪੁਤ੍ਤਾ ਵ◌ਿਜਾਯਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਤੇਹਿਪਿ ਬਹੂਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਤੁਯ੍ਹਂ ਤਂ ਪਹੋਤੁ ਵ◌ਾ ਮਾ ਵ◌ਾ, ਤ੍ਵਮੇਵ ਜਾਨੇਯ੍ਯਾਸੀ’’ਤਿ। ਗਦ੍ਦਭੋ ਤਸ੍ਮਿਂ ਕਥੇਨ੍ਤੇਯੇਵ ਅਨਪੇਕ੍ਖੋ ਅਹੋਸਿ।

ਸਤ੍ਥਾ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਆਹਰਿਤ੍ਵ◌ਾ, ‘‘ਤਦਾ, ਭਿਕ੍ਖਵ◌ੇ, ਗਦ੍ਦਭੀ ਜਨਪਦਕਲ੍ਯਾਣੀ ਅਹੋਸਿ, ਗਦ੍ਦਭੋ ਨਨ੍ਦੋ, ਵ◌ਾਣਿਜੋ ਅਹਮੇਵ। ਏਵ◌ਂ ਪੁਬ੍ਬੇਪੇਸ ਮਯਾ ਮਾਤੁਗਾਮੇਨ ਪਲੋਭੇਤ੍ਵ◌ਾ ਵ◌ਿਨੀਤੋ’’ਤਿ ਜਾਤਕਂ ਨਿਟ੍ਠਾਪੇਸੀਤਿ।

ਨਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰਵ◌ਤ੍ਥੁ ਨਵਮਂ।

੧੦. ਚੁਨ੍ਦਸੂਕਰਿਕਵ◌ਤ੍ਥੁ

ਇਧ ਸੋਚੇਤੀਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਵ◌ੇਲੁਵਨੇ ਵ◌ਿਹਰਨ੍ਤੋ ਚੁਨ੍ਦਸੂਕਰਿਕਂ ਨਾਮ ਪੁਰਿਸਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਸੋ ਕਿਰ ਪਞ੍ਚਪਣ੍ਣਾਸ ਵ◌ਸ੍ਸਾਨਿ ਸੂਕਰੇ ਵਧਿਤ੍ਵ◌ਾ ਖਾਦਨ੍ਤੋ ਚ ਵ◌ਿਕ੍ਕਿਣਨ੍ਤੋ ਚ ਜੀਵ◌ਿਕਂ ਕਪ੍ਪੇਸਿ। ਛਾਤਕਾਲੇ ਸਕਟੇਨ ਵ◌ੀਹਿਂ ਆਦਾਯ ਜਨਪਦਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵ◌ਾ ਏਕਨਾਲ਼ਿਦ੍ਵ◌ੇਨਾਲ਼ਿਮਤ੍ਤੇਨ ਗਾਮਸੂਕਰਪੋਤਕੇ ਕਿਣਿਤ੍ਵ◌ਾ ਸਕਟਂ ਪੂਰੇਤ੍ਵ◌ਾ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵ◌ਾ ਪਚ੍ਛਾਨਿਵ◌ੇਸਨੇ ਵਜਂ ਵ◌ਿਯ ਏਕਂ ਠਾਨਂ ਪਰਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵ◌ਾ ਤਤ੍ਥੇਵ ਤੇਸਂ ਨਿਵ◌ਾਪਂ ਰੋਪੇਤ੍ਵ◌ਾ, ਤੇਸੁ ਨਾਨਾਗਚ੍ਛੇ ਚ ਸਰੀਰਮਲਞ੍ਚ ਖਾਦਿਤ੍ਵ◌ਾ ਵਡ੍ਢਿਤੇਸੁ ਯਂ ਯਂ ਮਾਰੇਤੁਕਾਮੋ ਹੋਤਿ, ਤਂ ਤਂ ਆਲ਼ਾਨੇ ਨਿਚ੍ਚਲਂ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵ◌ਾ ਸਰੀਰਮਂਸਸ੍ਸ ਉਦ੍ਧੁਮਾਯਿਤ੍ਵ◌ਾ ਬਹਲਭਾਵਤ੍ਥਂ ਚਤੁਰਸ੍ਸਮੁਗ੍ਗਰੇਨ ਪੋਥੇਤ੍ਵ◌ਾ, ‘‘ਬਹਲਮਂਸੋ ਜਾਤੋ’’ਤਿ ਞਤ੍ਵ◌ਾ ਮੁਖਂ ਵ◌ਿਵਰਿਤ੍ਵ◌ਾ ਅਨ੍ਤਰੇ ਦਣ੍ਡਕਂ ਦਤ੍ਵ◌ਾ ਲੋਹਥਾਲਿਯਾ ਪਕ੍ਕੁਥਿਤਂ ਉਣ੍ਹੋਦਕਂ ਮੁਖੇ ਆਸਿਞ੍ਚਤਿ। ਤਂ ਕੁਚ੍ਛਿਂ ਪਵ◌ਿਸਿਤ੍ਵ◌ਾ ਪਕ੍ਕੁਥਿਤਂ ਕਰੀਸਂ ਆਦਾਯ ਅਧੋਭਾਗੇਨ ਨਿਕ੍ਖਮਤਿ, ਯਾਵ ਥੋਕਮ੍ਪਿ ਕਰੀਸਂ ਅਤ੍ਥਿ, ਤਾਵ ਆਵ◌ਿਲਂ ਹੁਤ੍ਵ◌ਾ ਨਿਕ੍ਖਮਤਿ, ਸੁਦ੍ਧੇ ਉਦਰੇ ਅਚ੍ਛਂ ਅਨਾਵ◌ਿਲਂ ਹੁਤ੍ਵ◌ਾ ਨਿਕ੍ਖਮਤਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਅਵ◌ਸੇਸਂ ਉਦਕਂ ਪਿਟ੍ਠਿਯਂ ਆਸਿਞ੍ਚਤਿ। ਤਂ ਕਾਲ਼ਚਮ੍ਮਂ ਉਪ੍ਪਾਟੇਤ੍ਵ◌ਾ ਗਚ੍ਛਤਿ। ਤਤੋ ਤਿਣੁਕ੍ਕਾਯ ਲੋਮਾਨਿ ਝਾਪੇਤ੍ਵ◌ਾ ਤਿਖਿਣੇਨ ਅਸਿਨਾ ਸੀਸਂ ਛਿਨ੍ਦਤਿ। ਪਗ੍ਘਰਣਤਂ ਲੋਹਿਤਂ ਭਾਜਨੇਨ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵ◌ਾ ਮਂਸਂ ਲੋਹਿਤੇਨ ਮਦ੍ਦਿਤ੍ਵ◌ਾ ਪਚਿਤ੍ਵ◌ਾ ਪੁਤ੍ਤਦਾਰਮਜ੍ਝੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਖਾਦਿਤ੍ਵ◌ਾ ਸੇਸਂ ਵ◌ਿਕ੍ਕਿਣਾਤਿ। ਤਸ੍ਸ ਇਮਿਨਾਵ ਨਿਯਾਮੇਨ ਜੀਵ◌ਿਕਂ ਕਪ੍ਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਞ੍ਚਪਣ੍ਣਾਸ ਵ◌ਸ੍ਸਾਨਿ ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਾਨਿ । ਤਥਾਗਤੇ ਧੁਰਵ◌ਿਹਾਰੇ ਵਸਨ੍ਤੇ ਏਕਦਿਵਸਮ੍ਪਿ ਪੁਪ੍ਫਮੁਟ੍ਠਿਮਤ੍ਤੇਨ ਪੂਜਾ ਵ◌ਾ ਕਟਚ੍ਛੁਮਤ੍ਤਂ ਭਿਕ੍ਖਦਾਨਂ ਵ◌ਾ ਅਞ੍ਞਂ ਵ◌ਾ ਕਿਞ੍ਚਿ ਪੁਞ੍ਞਂ ਨਾਮ ਨਾਹੋਸਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਸਰੀਰੇ ਰੋਗੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿ, ਜੀਵਨ੍ਤਸ੍ਸੇਵ ਅਵ◌ੀਚਿਮਹਾਨਿਰਯਸਨ੍ਤਾਪੋ ਉਪਟ੍ਠਹਿ। ਅਵ◌ੀਚਿਸਨ੍ਤਾਪੋ ਨਾਮ ਯੋਜਨਸਤੇ ਠਤ੍ਵ◌ਾ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਕ੍ਖੀਨਂ ਭਿਜ੍ਜਨਸਮਤ੍ਥੋ ਪਰਿਲ਼ਾਹੋ ਹੋਤਿ। ਵ◌ੁਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਚੇਤਂ –

‘‘ਤਸ੍ਸ ਅਯੋਮਯਾ ਭੂਮਿ, ਜਲਿਤਾ ਤੇਜਸਾਯੁਤਾ।
ਸਮਨ੍ਤਾ ਯੋਜਨਸਤਂ, ਫਰਿਤ੍ਵ◌ਾ ਤਿਟ੍ਠਤਿ ਸਬ੍ਬਦਾ’’ਤਿ॥ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੩.੨੬੭; ਅ॰ ਨਿ॰ ੩.੩੬)।

ਨਾਗਸੇਨਤ੍ਥੇਰੇਨ ਪਨਸ੍ਸ ਪਾਕਤਿਕਗ੍ਗਿਸਨ੍ਤਾਪਤੋ ਅਧਿਮਤ੍ਤਤਾਯ ਅਯਂ ਉਪਮਾ ਵ◌ੁਤ੍ਤਾ – ‘‘ਯਥਾ, ਮਹਾਰਾਜ, ਕੂਟਾਗਾਰਮਤ੍ਤੋ ਪਾਸਾਣੋਪਿ ਨੇਰਯਿਕਗ੍ਗਿਮ੍ਹਿ ਪਕ੍ਖਿਤ੍ਤੋ ਖਣੇਨ ਵ◌ਿਲਯਂ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਸਤ੍ਤਾ ਪਨੇਤ੍ਥ ਕਮ੍ਮਬਲੇਨ ਮਾਤੁਕੁਚ੍ਛਿਗਤਾ ਵ◌ਿਯ ਨ

ਵਿਲੀਯਨ੍ਤੀ''ਤਿ (ਮਿ॰ ਪ॰ ੨.੪.੬)। ਤਸ੍ਸ ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਨ੍ਤਾਪੇ ਉਪਟ੍ਠਿਤੇ ਕਮ੍ਮਸਰਿਕ੍ਖਕੋ ਆਕਾਰੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿ। ਗੇਹਮਜ੍ਝੇਯੇਵ ਸੂਕਰਰਵਂ ਰਵਿਤ੍ਵਾ ਜਣ੍ਣੁਕੇਹਿ ਵਿਚਰਨ੍ਤੋ ਪੁਰਤ੍ਥਿਮਵਤ੍ਥੁਮ੍ਪਿ ਪਚ੍ਛਿਮਵਤ੍ਥੁਮ੍ਪਿ ਗਚ੍ਛਤਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਗੇਹਮਾਨੁਸਕਾ ਤਂ ਦਲ੍ਹਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਮੁਖਂ ਪਿਦਹਨ੍ਤਿ। ਕਮ੍ਮਵਿਪਾਕੋ ਨਾਮ ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਕੇਨਚਿ ਪਟਿਬਾਹਿਤੁਂ। ਸੋ ਵਿਰਵਨ੍ਤੋਵ ਇਤੋ ਚਿਤੋ ਚ ਵਿਚਰਤਿ। ਸਮਨ੍ਤਾ ਸਤ੍ਤਸੁ ਘਰੇਸੁ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਨਿਦ੍ਦਂ ਨ ਲਭਨ੍ਤਿ। ਮਰਣਭਯੇਨ ਤਜ੍ਜਿਤਸ੍ਸ ਪਨ ਬਹਿਨਿਕ੍ਖਮਨਂ ਨਿਵਾਰੇਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੋ ਸਬ੍ਬੋ ਗੇਹਜਨੋ ਯਥਾ ਅਨ੍ਤੋਠਿਤੋ ਬਹਿ ਵਿਚਰਿਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ, ਤਥਾ ਗੇਹਦ੍ਵਾਰਾਨਿ ਥਕੇਤ੍ਵਾ ਬਹਿਗੇਹਂ ਪਰਿਵਾਰੇਤ੍ਵਾ ਰਕ੍ਖਨ੍ਤੋ ਅਚ੍ਛਤਿ। ਇਤਰੋ ਅਨ੍ਤੋਗੇਹੇਯੇਵ ਨਿਰਯਸਨ੍ਤਾਪੇਨ ਵਿਰਵਨ੍ਤੋ ਇਤੋ ਚਿਤੋ ਚ ਵਿਚਰਤਿ। ਏਵਂ ਸਤ੍ਤਦਿਵਸਾਨਿ ਵਿਚਰਿਤ੍ਵਾ ਅਟ੍ਠਮੇ ਦਿਵਸੇ ਕਾਲਂ ਕਤ੍ਵਾ ਅਵੀਚਿਮਹਾਨਿਰਯੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ। ਅਵੀਚਿਮਹਾਨਿਰਯੋ **ਦੇਵਦੂਤਸੁਤ੍ਤੇਨ** (ਮ॰ ਨਿ॰ ੩.੨੬੧ ਆਦਯੋ; ਅ॰ ਨਿ॰ ੩.੩੬) ਵਣ੍ਣੇਤਬ੍ਬੋਤਿ।

ਭਿਕ੍ਖੂ ਤਸ੍ਸ ਘਰਦ੍ਵਾਰੇਨ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਾ ਤਂ ਸਦ੍ਦਂ ਸੁਤ੍ਵਾ, ''ਸੂਕਰਸਦ੍ਦੋ''ਤਿ ਸਞ੍ਞਿਨੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਵਿਹਾਰਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨਾ ਏਵਮਾਹਂਸੁ – ''ਭਨ੍ਤੇ, ਚੁਨ੍ਦਸੂਕਰਿਕਸ੍ਸ ਗੇਹਦ੍ਵਾਰਂ ਪਿਦਹਿਤ੍ਵਾ ਸੂਕਰਾਨਂ ਮਾਰਿਯਮਾਨਾਨਂ ਅਜ੍ਜ ਸਤ੍ਤਮੋ ਦਿਵਸੋ, ਗੇਹੇ ਕਾਚਿ ਮਙ੍ਗਲਕਿਰਿਯਾ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ ਮਞ੍ਞੇ। ਏਤ੍ਤਕੇ ਨਾਮ, ਭਨ੍ਤੇ, ਸੂਕਰੇ ਮਾਰੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਏਕਮ੍ਪਿ ਮੇਤ੍ਤਚਿਤ੍ਤਂ ਵਾ ਕਾਰੁਞ੍ਞਂ ਵਾ ਨਤ੍ਥਿ, ਨ ਵਤ ਨੋ ਏਵਰੂਪੋ ਕਕ੍ਖਲ਼ੋ ਫਰੁਸੋ ਸਤ੍ਤੋ ਦਿਟ੍ਠਪੁਬ੍ਬੋ''ਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ – ''ਨ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸੋ ਇਮੇ ਸਤ੍ਤਦਿਵਸੇ ਸੂਕਰੇ ਮਾਰੇਤਿ, ਕਮ੍ਮਸਰਿਕ੍ਖਕਂ ਪਨਸ੍ਸ ਵਿਪਾਕਂ ਉਦਪਾਦਿ, ਜੀਵਨ੍ਤਸ੍ਸੇਵ ਅਵੀਚਿਮਹਾਨਿਰਯਸਨ੍ਤਾਪੋ ਉਪਟ੍ਠਾਸਿ। ਸੋ ਤੇਨ ਸਨ੍ਤਾਪੇਨ ਸਤ੍ਤ ਦਿਵਸਾਨਿ ਸੂਕਰਰਵਂ ਰਵਨ੍ਤੋ ਅਨ੍ਤੋਨਿਵੇਸਨੇ ਵਿਚਰਿਤ੍ਵਾ ਅਜ੍ਜ ਕਾਲਂ ਕਤ੍ਵਾ ਅਵੀਚਿਮ੍ਹਿ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ, ''ਭਨ੍ਤੇ, ਇਧ ਲੋਕੇ ਏਵਂ ਸੋਚਿਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸੋਚਨਟ੍ਠਾਨੇਯੇਵ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ, ''ਆਮ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਪਮਤ੍ਤਾ ਨਾਮ ਗਹਟ੍ਠਾ ਵਾ ਹੋਨ੍ਤੁ ਪਬ੍ਬਜਿਤਾ ਵਾ, ਉਭਯਤ੍ਥ ਸੋਚਨ੍ਤਿਯੇਵਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

੧੫. ''ਇਧ ਸੋਚਤਿ ਪੇਚ੍ਚ ਸੋਚਤਿ,
ਪਾਪਕਾਰੀ ਉਭਯਤ੍ਥ ਸੋਚਤਿ।
ਸੋ ਸੋਚਤਿ ਸੋ ਵਿਹਞ੍ਞਤਿ।
ਦਿਸ੍ਵਾ ਕਮ੍ਮਕਿਲਿਟ੍ਠਮਤ੍ਤਨੋ''ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਪਾਪਕਾਰੀ**ਤਿ ਨਾਨਪ੍ਪਕਾਰਸ੍ਸ ਪਾਪਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਕਾਰਕੋ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ''ਅਕਤਂ ਵਤ ਮੇ ਕਲ੍ਯਾਣਂ, ਕਤਂ ਪਾਪ''ਨ੍ਤਿ ਏਕਂਸੇਨੇਵ ਮਰਣਸਮਯੇ ਇਧ **ਸੋਚਤਿ,** ਇਦਮਸ੍ਸ ਕਮ੍ਮਸੋਚਨਂ। ਵਿਪਾਕਂ ਅਨੁਭਵਨ੍ਤੋ ਪਨ **ਪੇਚ੍ਚ ਸੋਚਤਿ**। ਇਦਮਸ੍ਸ ਪਰਲੋਕੇ ਵਿਪਾਕਸੋਚਨਂ। ਏਵਂ ਸੋ **ਉਭਯਤ੍ਥ ਸੋਚਤਿ**ਯੇਵ। ਤੇਨੇਵ ਕਾਰਣੇਨ ਜੀਵਮਾਨੋਯੇਵ **ਸੋ** ਚੁਨ੍ਦਸੂਕਰਿਕੋਪਿ **ਸੋਚਤਿ। ਦਿਸ੍ਵਾ ਕਮ੍ਮਕਿਲਿਟ੍ਠ**ਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕਿਲਿਟ੍ਠਕਮ੍ਮਂ ਪਸ੍ਸਿਤ੍ਵਾ ਨਾਨਪ੍ਪਕਾਰਕਂ ਵਿਲਪਨ੍ਤੋ ਵਿਹਞ੍ਞਤੀਤਿ।

ਗਾਥਾਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਬਹੂ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨਾਦਯੋ ਅਹੇਸੁਂ। ਮਹਾਜਨਸ੍ਸ ਸਾਤ੍ਥਿਕਾ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾ ਜਾਤਾਤਿ।

ਚੁਨ੍ਦਸੂਕਰਿਕਵਤ੍ਥੁ ਦਸਮਂ।

੧੧. ਧਮ੍ਮਿਕਉਪਾਸਕਵਤ੍ਥੁ

ਇਧ ਮੋਦਤੀਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਧਮ੍ਮਿਕਉਪਾਸਕਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਕਿਰ ਪਞ੍ਚਸਤਾ ਧਮ੍ਮਿਕਉਪਾਸਕਾ ਨਾਮ ਅਹੇਸੁਂ। ਤੇਸੁ ਏਕੇਕਸ੍ਸ ਪਞ੍ਚ ਪਞ੍ਚ ਉਪਾਸਕਸਤਾਨਿ ਪਰਿਵਾਰਾ। ਯੋ ਤੇਸਂ ਜੇਟ੍ਠਕੋ, ਤਸ੍ਸ ਸਤ੍ਤ ਪੁਤ੍ਤਾ ਸਤ੍ਤ ਧੀਤਰੋ। ਤੇਸੁ ਏਕੇਕਸ੍ਸ ਏਕੇਕਾ ਸਲਾਕਯਾਗੁ ਸਲਾਕਭਤ੍ਤਂ ਪਕ੍ਖਿਕਭਤ੍ਤਂ ਨਿਮਨ੍ਤਨਭਤ੍ਤਂ ਉਪੋਸਥਿਕਭਤ੍ਤਂ

ਆਗਨ੍ਤੁਕਭਤ੍ਤਂ ਸਙ੍ਘਭਤ੍ਤਂ ਵਸ੍ਸਾਵਾਸਿਕਂ ਅਹੋਸਿ। ਤੇਪਿ ਸਬ੍ਬੇਵ ਅਨੁਜਾਤਪੁਤ੍ਤਾ ਨਾਮ ਅਹੇਸੁਂ। ਇਤਿ ਚੁਦ੍ਦਸਨ੍ਨਂ ਪੁਤ੍ਤਾਨਂ ਭਰਿਯਾਯ ਉਪਾਸਕਸ੍ਸਾਤਿ ਸੋਲ਼ਸ ਸਲਾਕਯਾਗੁਆਦੀਨਿ ਪਵਤ੍ਤਨ੍ਤਿ। ਇਤਿ ਸੋ ਸਪੁਤ੍ਤਦਾਰੋ ਸੀਲਵਾ ਕਲ੍ਯਾਣਧਮ੍ਮੋ ਦਾਨਸਂਵਿਭਾਗਰਤੋ ਅਹੋਸਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਅਪਰਭਾਗੇ ਰੋਗੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿ, ਆਯੁਸਙ੍ਖਾਰੋ ਪਰਿਹਾਯਿ। ਸੋ ਧਮ੍ਮਂ ਸੋਤੁਕਾਮੋ ‘‘ਅਟ੍ਠ ਵਾ ਮੇ ਸੋਲ਼ਸ ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਪੇਸੇਥਾ’’ਤਿ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਪਹਿਣਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਪੇਸੇਸਿ। ਤੇ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਮਞ੍ਚਂ ਪਰਿਵਾਰੇਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੇਸੁ ਆਸਨੇਸੁ ਨਿਸਿਨ੍ਨਾ। ‘‘ਭਨ੍ਤੇ, ਅਯ੍ਯਾਨਂ ਮੇ ਦਸ੍ਸਨਂ ਦੁਲ੍ਲਭਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਦੁਬ੍ਬਲੋਮ੍ਹਿ, ਏਕਂ ਮੇ ਸੁਤ੍ਤਂ ਸਜ੍ਝਾਯਥਾ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ‘‘ਕਤਰਂ ਸੁਤ੍ਤਂ ਸੋਤੁਕਾਮੋ ਉਪਾਸਕਾ’’ਤਿ? ‘‘ਸਬ੍ਬਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਅਵਿਜਹਿਤਂ ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਸੁਤ੍ਤ’’ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ – ‘‘ਏਕਾਯਨੋ ਅਯਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਮਗ੍ਗੋ ਸਤ੍ਤਾਨਂ ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਯਾ’’ਤਿ (ਦੀ॰ ਨਿ॰ ੨.੩੭੩; ਮ॰ ਨਿ॰ ੧.੧੦੬) ਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਂ ਪਟ੍ਠਪੇਸੁਂ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਖਣੇ ਛਹਿ ਦੇਵਲੋਕੇਹਿ ਸਬ੍ਬਾਲਙ੍ਕਾਰਪਟਿਮਣ੍ਡਿਤਾ ਸਹਸ੍ਸਸਿਨ੍ਧਵਯੁਤ੍ਤਾ ਦਿਯਡ੍ਢਯੋਜਨਸਤਿਕਾ ਛ ਰਥਾ ਆਗਮਿਂਸੁ। ਤੇਸੁ ਠਿਤਾ ਦੇਵਤਾ ‘‘ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਦੇਵਲੋਕਂ ਨੇਸ੍ਸਾਮ, ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਦੇਵਲੋਕਂ ਨੇਸ੍ਸਾਮ, ਅਮ੍ਭੋ ਮਤ੍ਤਿਕਭਾਜਨਂ ਭਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਸੁਵਣ੍ਣਭਾਜਨਂ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਦੇਵਲੋਕੇ ਅਭਿਰਮਿਤੁਂ ਇਧ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾਹਿ, ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਦੇਵਲੋਕੇ ਅਭਿਰਮਿਤੁਂ ਇਧ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾਹੀ’’ਤਿ ਵਦਿਂਸੁ। ਉਪਾਸਕੋ ਧਮ੍ਮਸ੍ਸਵਨਨ੍ਤਰਾਯਂ ਅਨਿਚ੍ਛਨ੍ਤੋ – ‘‘ਆਗਮੇਥ ਆਗਮੇਥਾ’’ਤਿ ਆਹ। ਭਿਕ੍ਖੂ ‘‘ਅਮ੍ਹੇ ਵਾਰੇਤੀ’’ਤਿ ਸਞ੍ਞਾਯ ਤੁਣ੍ਹੀ ਅਹੇਸੁਂ।

ਅਥਸ੍ਸ ਪੁਤ੍ਤਧੀਤਰੋ ‘‘ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਪਿਤਾ ਪੁਬ੍ਬੇ ਧਮ੍ਮਸ੍ਸਵਨੇਨ ਅਤਿਤ੍ਤੋ ਅਹੋਸਿ, ਇਦਾਨਿ ਪਨ ਭਿਕ੍ਖੂ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਸਜ੍ਝਾਯਂ ਕਾਰੇਤ੍ਵਾ ਸਯਮੇਵ ਵਾਰੇਤਿ, ਮਰਣਸ੍ਸ ਅਭਾਯਨਕਸਤ੍ਤੋ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥੀ’’ਤਿ ਵਿਰਵਿਂਸੁ। ਭਿਕ੍ਖੂ ‘‘ਇਦਾਨਿ ਅਨੋਕਾਸੋ’’ਤਿ ਉਟ੍ਠਾਯਾਸਨਾ ਪਕ੍ਕਮਿਂਸੁ। ਉਪਾਸਕੋ ਥੋਕਂ ਵੀਤਿਨਾਮੇਤ੍ਵਾ ਸਤਿਂ ਪਟਿਲਭਿਤ੍ਵਾ ਪੁਤ੍ਤੇ ਪੁਚ੍ਛਿ – ‘‘ਕਸ੍ਮਾ ਕਨ੍ਦਥਾ’’ਤਿ? ‘‘ਤਾਤ, ਤੁਮ੍ਹੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਂ ਸੁਣਨ੍ਤਾ ਸਯਮੇਵ ਵਾਰਯਿਤ੍ਥ, ਅਥ ਮਯਂ ‘ਮਰਣਸ੍ਸ ਅਭਾਯਨਕਸਤ੍ਤੋ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥੀ’ਤਿ ਕਨ੍ਦਿਮ੍ਹਾ’’ਤਿ । ‘‘ਅਯ੍ਯਾ ਪਨ ਕੁਹਿ’’ਨ੍ਤਿ? ‘‘‘ਅਨੋਕਾਸੋ’ਤਿ ਉਟ੍ਠਾਯਾਸਨਾ ਪਕ੍ਕਨ੍ਤਾ, ਤਾਤਾ’’ਤਿ। ‘‘ਨਾਹਂ, ਅਯ੍ਯੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਕਥੇਮੀ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ‘‘ਅਥ ਕੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਕਥੇਥਾ’’ਤਿ। ‘‘ਛਹਿ ਦੇਵਲੋਕੇਹਿ ਦੇਵਤਾ ਛ ਰਥੇ ਅਲਙ੍ਕਰਿਤ੍ਵਾ ਆਦਾਯ ਆਕਾਸੇ ਠਤ੍ਵਾ ‘ਅਮ੍ਹਾਹਿ ਦੇਵਲੋਕੇ ਅਭਿਰਮ, ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਦੇਵਲੋਕੇ ਅਭਿਰਮਾ’ਤਿ ਸਦ੍ਦਂ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਤਾਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਕਥੇਮੀ’’ਤਿ। ‘‘ਕੁਹਿਂ, ਤਾਤ, ਰਥਾ, ਨ ਮਯਂ ਪਸ੍ਸਾਮਾ’’ਤਿ? ‘‘ਅਤ੍ਥਿ ਪਨ ਮਯ੍ਹਂ ਗਨ੍ਥਿਤਾਨਿ ਪੁਪ੍ਫਾਨੀ’’ਤਿ? ‘‘ਅਤ੍ਥਿ, ਤਾਤਾ’’ਤਿ। ‘‘ਕਤਰੋ ਦੇਵਲੋਕੋ ਰਮਣੀਯੋ’’ਤਿ? ‘‘ਸਬ੍ਬਬੋਧਿਸਤ੍ਤਾਨਂ ਬੁਦ੍ਧਮਾਤਾਪਿਤੂਨਞ੍ਚ ਵਸਿਤਟ੍ਠਾਨਂ ਤੁਸਿਤਭਵਨਂ ਰਮਣੀਯਂ, ਤਾਤਾ’’ਤਿ। ‘‘ਤੇਨ ਹਿ ‘ਤੁਸਿਤਭਵਨਤੋ ਆਗਤਰਥੇ ਲਗ੍ਗਤੂ’ਤਿ ਪੁਪ੍ਫਦਾਮਂ ਖਿਪਥਾ’’ਤਿ। ਤੇ ਖਿਪਿਂਸੁ। ਤਂ ਰਥਧੁਰੇ ਲਗ੍ਗਿਤ੍ਵਾ ਆਕਾਸੇ ਓਲਮ੍ਬਿ। ਮਹਾਜਨੋ ਤਦੇਵ ਪਸ੍ਸਤਿ, ਰਥਂ ਨ ਪਸ੍ਸਤਿ। ਉਪਾਸਕੋ ‘‘ਪਸ੍ਸਥੇਤਂ ਪੁਪ੍ਫਦਾਮ’’ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ, ‘‘ਆਮ, ਪਸ੍ਸਾਮਾ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ – ‘‘ਏਤਂ ਤੁਸਿਤਭਵਨਤੋ ਆਗਤਰਥੇ ਓਲਮ੍ਬਤਿ, ਅਹਂ ਤੁਸਿਤਭਵਨਂ ਗਚ੍ਛਾਮਿ , ਤੁਮ੍ਹੇ ਮਾ ਚਿਨ੍ਤਯਿਤ੍ਥ, ਮਮ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਤੁਕਾਮਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਮਯਾ ਕਤਨਿਯਾਮੇਨੇਵ ਪੁਞ੍ਞਾਨਿ ਕਰੋਥਾ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਕਾਲਂ ਕਤ੍ਵਾ ਰਥੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਸਿ।

ਤਾਵਦੇਵਸ੍ਸ ਤਿਗਾਵੁਤਪ੍ਪਮਾਣੋ ਸਟ੍ਠਿਸਕਟਭਾਰਾਲਙ੍ਕਾਰਪਟਿਮਣ੍ਡਿਤੋ ਅਤ੍ਤਭਾਵੋ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ, ਅਚ੍ਛਰਾਸਹਸ੍ਸਂ ਪਰਿਵਾਰੇਸਿ, ਪਞ੍ਚਵੀਸਤਿਯੋਜਨਿਕਂ ਕਨਕਵਿਮਾਨਂ ਪਾਤੁਰਹੋਸਿ। ਤੇਪਿ ਭਿਕ੍ਖੂ ਵਿਹਾਰਂ ਅਨੁਪ੍ਪਤ੍ਤੇ ਸਤ੍ਥਾ ਪੁਚ੍ਛਿ – ‘‘ਸੁਤਾ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਉਪਾਸਕੇਨ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾ’’ਤਿ? ‘‘ਆਮ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਨ੍ਤਰਾਯੇਵ ਪਨ ‘ਆਗਮੇਥਾ’ਤਿ ਵਾਰੇਸਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਪੁਤ੍ਤਧੀਤਰੋ ਕਨ੍ਦਿਂਸੁ । ਮਯਂ ‘ਇਦਾਨਿ ਅਨੋਕਾਸੋ’ਤਿ ਉਟ੍ਠਾਯਾਸਨਾ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤਾ’’ਤਿ। ‘‘ਨ ਸੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਕਥੇਸਿ, ਛਹਿ ਦੇਵਲੋਕੇਹਿ ਦੇਵਤਾ ਛ ਰਥੇ ਅਲਙ੍ਕਰਿਤ੍ਵਾ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ਤਂ ਉਪਾਸਕਂ ਪਕ੍ਕੋਸਿਂਸੁ। ਸੋ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾਯ ਅਨ੍ਤਰਾਯਂ ਅਨਿਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਤਾਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਕਥੇਸੀ’’ਤਿ। ‘‘ਏਵਂ, ਭਨ੍ਤੇ’’ਤਿ। ‘‘ਏਵਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ’’ਤਿ। ‘‘ਇਦਾਨਿ ਕੁਹਿਂ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋ’’ਤਿ? ‘‘ਤੁਸਿਤਭਵਨੇ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ’’ਤਿ। ‘‘ਭਨ੍ਤੇ, ਇਦਾਨਿ ਇਧ ਞਾਤਿਮਜ੍ਝੇ ਮੋਦਮਾਨੋ ਵਿਚਰਿਤ੍ਵਾ ਇਦਾਨੇਵ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਮੋਦਨਟ੍ਠਾਨੇਯੇਵ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋ’’ਤਿ। ‘‘ਆਮ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਾ ਹਿ ਗਹਟ੍ਠਾ ਵਾ ਪਬ੍ਬਜਿਤਾ ਵਾ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਮੋਦਨ੍ਤਿਯੇਵਾ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

੧੬. ‘‘ਇਧ ਮੋਦਤਿ ਪੇਚ੍ਚ ਮੋਦਤਿ,
ਕਤਪੁਞ੍ਞੋ ਉਭਯਤ੍ਥ ਮੋਦਤਿ।

ਸੋ ਮੋਦਤਿ ਸੋ ਪਮੋਦਤਿ,
ਦਿਸ੍ਵਾ ਕਮ੍ਮਵਿਸੁਦ੍ਧਿਮਤ੍ਤਨੋ''ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਕਤਪੁਞ੍ਞੋ**ਤਿ ਨਾਨਪ੍ਪਕਾਰਸ੍ਸ ਕੁਸਲਸ੍ਸ ਕਾਰਕੋ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ''ਅਕਤਂ ਵਤ ਮੇ ਪਾਪਂ, ਕਤਂ ਮੇ ਕਲ੍ਯਾਣ''ਨ੍ਤਿ ਇਧ ਕਮ੍ਮਮੋਦਨੇਨ, ਪੇਚ੍ਚ ਵਿਪਾਕਮੋਦਨੇਨ ਮੋਦਤਿ। ਏਵਂ **ਉਭਯਤ੍ਥ ਮੋਦਤਿ** ਨਾਮ। **ਕਮ੍ਮਵਿਸੁਦ੍ਧਿ**ਨ੍ਤਿ ਧਮ੍ਮਿਕਉਪਾਸਕੋਪਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕਮ੍ਮਵਿਸੁਦ੍ਧਿਂ ਪੁਞ੍ਞਕਮ੍ਮਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਕਾਲਕਿਰਿਯਤੋ ਪੁਬ੍ਬੇ ਇਧਲੋਕੇਪਿ ਮੋਦਤਿ, ਕਾਲਂ ਕਤ੍ਵਾ ਇਦਾਨਿ ਪਰਲੋਕੇਪਿ ਅਤਿਮੋਦਤਿਯੇਵਾਤਿ।

ਗਾਥਾਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਬਹੂ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨਾਦਯੋ ਅਹੇਸੁਂ ਮਹਾਜਨਸ੍ਸ ਸਾਤ੍ਥਿਕਾ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾ ਜਾਤਾਤਿ।

ਧਮ੍ਮਿਕਉਪਾਸਕਵਤ੍ਥੁ ਏਕਾਦਸਮਂ।

੧੨. ਦੇਵਦਤ੍ਤਵਤ੍ਥੁ

ਇਧ ਤਪ੍ਪਤੀਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਦੇਵਦਤ੍ਤਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਦੇਵਦਤ੍ਤਸ੍ਸ ਵਤ੍ਥੁ ਪਬ੍ਬਜਿਤਕਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਯਾਵ ਪਥਵਿਪ੍ਪਵੇਸਨਾ ਦੇਵਦਤ੍ਤਂ ਆਰਬ੍ਭ ਭਾਸਿਤਾਨਿ ਸਬ੍ਬਾਨਿ ਜਾਤਕਾਨਿ ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਤ੍ਵਾ ਕਥਿਤਂ। ਅਯਂ ਪਨੇਤ੍ਥ ਸਙ੍ਖੇਪੋ – ਸਤ੍ਥਰਿ ਅਨੁਪਿਯਂ ਨਾਮ ਮਲ੍ਲਾਨਂ ਨਿਗਮੋ ਅਤ੍ਥਿ। ਤਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਅਨੁਪਿਯਮ੍ਬਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੇਯੇਵ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਲਕ੍ਖਣਪਟਿਗ੍ਗਹਣਦਿਵਸੇਯੇਵ ਅਸੀਤਿਸਹਸ੍ਸੇਹਿ ਞਾਤਿਕੁਲੇਹਿ ''ਰਾਜਾ ਵਾ ਹੋਤੁ, ਬੁਦ੍ਧੋ ਵਾ, ਖਤ੍ਤਿਯਪਰਿਵਾਰੋਵ ਵਿਚਰਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਅਸੀਤਿਸਹਸ੍ਸਪੁਤ੍ਤਾ ਪਟਿਞ੍ਞਾਤਾ। ਤੇਸੁ ਯੇਭੁਯ੍ਯੇਨ ਪਬ੍ਬਜਿਤੇਸੁ ਭਦ੍ਦਿਯਂ ਨਾਮ ਰਾਜਾਨਂ, ਅਨੁਰੁਦ੍ਧਂ, ਆਨਨ੍ਦਂ, ਭਗੁਂ, ਕਿਮਿਲਂ, ਦੇਵਦਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਇਮੇ ਛ ਸਕ੍ਯੇ ਅਪਬ੍ਬਜਨ੍ਤੇ ਦਿਸ੍ਵਾ, ''ਮਯਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪੁਤ੍ਤੇ ਪਬ੍ਬਾਜੇਮ, ਇਮੇ ਛ ਸਕ੍ਯਾ ਨ ਞਾਤਕਾ ਮਞ੍ਞੇ, ਕਸ੍ਮਾ ਨ ਪਬ੍ਬਜਨ੍ਤੀ''ਤਿ? ਕਥਂ ਸਮੁਟ੍ਠਾਪੇਸੁਂ। ਅਥ ਖੋ ਮਹਾਨਾਮੋ ਸਕ੍ਯੋ ਅਨੁਰੁਦ੍ਧਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ, ''ਤਾਤ, ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਕੁਲਾ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ ਨਤ੍ਥਿ, ਤ੍ਵਂ ਵਾ ਪਬ੍ਬਜ, ਅਹਂ ਵਾ ਪਬ੍ਬਜਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਆਹ। ਸੋ ਪਨ ਸੁਖੁਮਾਲੋ ਹੋਤਿ ਸਮ੍ਪਨ੍ਨਭੋਗੋ, ''ਨਤ੍ਥੀ''ਤਿ ਵਚਨਮ੍ਪਿ ਤੇਨ ਨ ਸੁਤਪੁਬ੍ਬਂ। ਏਕਦਿਵਸਞ੍ਹਿ ਤੇਸੁ ਛਸੁ ਖਤ੍ਤਿਯੇਸੁ ਗੁਲ਼ਕੀਲ਼ਂ ਕੀਲ਼ਨ੍ਤੇਸੁ ਅਨੁਰੁਦ੍ਧੋ ਪੂਵੇਨ ਪਰਾਜਿਤੋ ਪੂਵਤ੍ਥਾਯ ਪਹਿਣਿ, ਅਥਸ੍ਸ ਮਾਤਾ ਪੂਵੇ ਸਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਪਹਿਣਿ । ਤੇ ਖਾਦਿਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਕੀਲ਼ਿਂਸੁ। ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ ਤਸ੍ਸੇਵ ਪਰਾਜਯੋ ਹੋਤਿ। ਮਾਤਾ ਪਨਸ੍ਸ ਪਹਿਤੇ ਪਹਿਤੇ ਤਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਪੂਵੇ ਪਹਿਣਿਤ੍ਵਾ ਚਤੁਤ੍ਥਵਾਰੇ ''ਪੂਵਾ ਨਤ੍ਥੀ''ਤਿ ਪਹਿਣਿ। ਸੋ ''ਨਤ੍ਥੀ''ਤਿ ਵਚਨਸ੍ਸ ਅਸੁਤਪੁਬ੍ਬਤ੍ਤਾ ''ਏਸਾਪੇਕਾ ਪੂਵਵਿਕਤਿ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਮਞ੍ਞਮਾਨੋ ''ਨਤ੍ਥਿਪੂਵਂ ਮੇ ਆਹਰਥਾ''ਤਿ ਪੇਸੇਸਿ। ਮਾਤਾ ਪਨਸ੍ਸ ''ਨਤ੍ਥਿਪੂਵਂ ਕਿਰ, ਅਯ੍ਯੇ, ਦੇਥਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ, ''ਮਮ ਪੁਤ੍ਤੇਨ 'ਨਤ੍ਥੀ'ਤਿ ਪਦਂ ਨ ਸੁਤਪੁਬ੍ਬਂ, ਇਮਿਨਾ ਪਨ ਉਪਾਯੇਨ ਨਂ ਏਤਮਤ੍ਥਂ ਜਾਨਾਪੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਤੁਚ੍ਛਂ ਸੁਵਣ੍ਣਪਾਤਿਂ ਅਞ੍ਞਾਯ ਸੁਵਣ੍ਣਪਾਤਿਯਾ ਪਟਿਕੁਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਪੇਸੇਸਿ। ਨਗਰਪਰਿਗ੍ਗਾਹਿਕਾ ਦੇਵਤਾ ਚਿਨ੍ਤੇਸੁਂ – ''ਅਨੁਰੁਦ੍ਧਸਕ੍ਯੇਨ ਅਨ੍ਨਭਾਰਕਾਲੇ ਅਤ੍ਤਨੋ ਭਾਗਭਤ੍ਤਂ ਉਪਰਿਟ੍ਠਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਦਤ੍ਵਾ '''ਨਤ੍ਥੀ'ਤਿ ਮੇ ਵਚਨਸ੍ਸ ਸਵਨਂ ਮਾ ਹੋਤੁ, ਭੋਜਨੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਟ੍ਠਾਨਜਾਨਨਂ ਮਾ 'ਹੋਤੂ'ਤਿ ਪਤ੍ਥਨਾ ਕਤਾ, ਸਚਾਯਂ ਤੁਚ੍ਛਪਾਤਿਂ ਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸਤਿ, ਦੇਵਸਮਾਗਮਂ ਪਵਿਸਿਤੁਂ ਨ ਲਭਿਸ੍ਸਾਮ, ਸੀਸਮ੍ਪਿ ਨੋ ਸਤ੍ਤਧਾ ਫਲੇਯ੍ਯਾ''ਤਿ। ਅਥ ਨਂ ਪਾਤਿਂ ਦਿਬ੍ਬਪੂਵੇਹਿ ਪੁਣ੍ਣਂ ਅਕਂਸੁ। ਕਸ੍ਸਾ ਗੁਲ਼ਮਣ੍ਡਲੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਉਗ੍ਘਾਟਿਤਮਤ੍ਤਾਯ ਪੂਵਗਨ੍ਧੋ ਸਕਲਨਗਰੇ ਛਾਦੇਤ੍ਵਾ ਠਿਤੋ। ਪੂਵਖਣ੍ਡਂ ਮੁਖੇ ਠਪਿਤਮਤ੍ਤਮੇਵ ਸਤ੍ਤਰਸਹਰਣੀਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਅਨੁਫਰਿ।

ਸੋ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਨਾਹਂ ਮਾਤੁ ਪਿਯੋ, ਏਤ੍ਤਕਂ ਮੇ ਕਾਲਂ ਇਮਂ ਨਤ੍ਥਿਪੂਵਂ ਨਾਮ ਨ ਪਚਿ, ਇਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਅਞ੍ਞਂ ਪੂਵਂ ਨਾਮ ਨ ਖਾਦਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ, ਸੋ ਗੇਹਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾਵ ਮਾਤਰਂ ਪੁਚ੍ਛਿ – ''ਅਮ੍ਮ , ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਅਹਂ ਪਿਯੋ, ਅਪ੍ਪਿਯੋ''ਤਿ? ''ਤਾਤ, ਏਕਕ੍ਖਿਨੋ ਅਕ੍ਖਿ ਵਿਯ ਚ ਹਦਯਂ ਵਿਯ ਚ ਅਤਿਵਿਯ ਪਿਯੋ ਮੇ ਅਹੋਸੀ''ਤਿ। ''ਅਥ ਕਸ੍ਮਾ ਏਤ੍ਤਕਂ ਕਾਲਂ ਮਯ੍ਹਂ ਨਤ੍ਥਿ ਪੂਵਂ ਨ ਪਚਿਤ੍ਥ, ਅਮ੍ਮਾ''ਤਿ?

ਸਾ ਚੂਲ਼ੁਪਟ੍ਠਾਕਂ ਪੁਚ੍ਛਿ – ‘‘ਅਤ੍ਥਿ ਕਿਞ੍ਚਿ ਪਾਤਿਯਂ, ਤਾਤਾ’’ਤਿ? ‘‘ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਾ, ਅਯਜੇ, ਪਾਤਿ ਪੂਵੇਹਿ, ਏਵਰੂਪਾ ਪੂਵਾ ਨਾਮ ਮੇ ਨ ਦਿਟ੍ਠਪੁਬ੍ਬਾ’’ਤਿ ਆਰੋਚੇਸਿ। ਸਾ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ‘‘ਮਯ੍ਹਂ ਪੁਤ੍ਤੋ ਪੁਞ੍ਞਵਾ ਕਤਾਭਿਨੀਹਾਰੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਦੇਵਤਾਹਿ ਪਾਤਿਂ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਪੂਵਾ ਪਹਿਤਾ ਭਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ’’ਤਿ। ‘‘ਅਥ ਨਂ ਪੁਤ੍ਤੋ, ਅਮ੍ਮ, ਇਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯਾਹਂ ਅਞ੍ਞਂ ਪੂਵਂ ਨਾਮ ਨ ਖਾਦਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਨਤ੍ਥਿਪੂਵਮੇਵ ਪਚੇਯ੍ਯਾਸੀ’’ਤਿ। ਸਾਪਿਸ੍ਸ ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ‘‘ਪੂਵਂ ਖਾਦਿਤੁਕਾਮੋਮ੍ਹੀ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਤੁਚ੍ਛਪਾਤਿਮੇਵ ਅਞ੍ਞਾਯ ਪਾਤਿਯਾ ਪਟਿਕੁਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਪੇਸੇਸਿ। ਯਾਵ ਅਗਾਰਮਜ੍ਝੇ ਵਸਿ, ਤਾਵਸ੍ਸ ਦੇਵਤਾਵ ਪੂਵੇ ਪਹਿਣਿਂਸੁ।

ਸੋ ਏਤ੍ਤਕਮ੍ਪਿ ਅਜਾਨਨ੍ਤੋ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਂ ਨਾਮ ਕਿਂ ਜਾਨਿਸ੍ਸਤਿ? ਤਸ੍ਮਾ ‘‘ਕਾ ਏਸਾ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾ ਨਾਮਾ’’ਤਿ ਭਾਤਰਂ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ‘‘ਓਹਾਰਿਤਕੇਸਮਸ੍ਸੁਨਾ ਕਾਸਾਯਨਿਵਤ੍ਥੇਨ ਕਟ੍ਠਤ੍ਥਰਕੇ ਵਾ ਬਿਦਲਮਞ੍ਚਕੇ ਵਾ ਨਿਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਨ੍ਤੇਨ ਵਿਹਰਿਤਬ੍ਬਂ। ਏਸਾ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾ ਨਾਮਾ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ, ‘‘ਭਾਤਿਕ, ਅਹਂ ਸੁਖੁਮਾਲੋ। ਨਾਹਂ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਾਮਿ ਪਬ੍ਬਜਿਤੁ’’ਨ੍ਤਿ ਆਹ। ‘‘ਤੇਨ ਹਿ, ਤਾਤ, ਕਮ੍ਮਨ੍ਤਂ ਉਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਘਰਾਵਾਸਂ ਵਸ। ਨ ਹਿ ਸਕ੍ਕਾ ਅਮ੍ਹੇਸੁ ਏਕੇਨ ਅਪਬ੍ਬਜਿਤੁ’’ਨ੍ਤਿ। ਅਥ ਨਂ ‘‘ਕੋ ਏਸ ਕਮ੍ਮਨ੍ਤੋ ਨਾਮਾ’’ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ‘‘ਭਤ੍ਤੁਟ੍ਠਾਨਟ੍ਠਾਨਮ੍ਪਿ ਅਜਾਨਨ੍ਤੋ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤੋ ਕਮ੍ਮਨ੍ਤਂ ਨਾਮ ਕਿਂ ਜਾਨਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ? ਏਕਦਿਵਸਞ੍ਹਿ ਤਿਣ੍ਣਂ ਖਤ੍ਤਿਯਾਨਂ ਕਥਾ ਉਦਪਾਦਿ – ‘‘ਭਤ੍ਤਂ ਨਾਮ ਕੁਹਿਂ ਉਟ੍ਠਹਤੀ’’ਤਿ? ਕਿਮਿਲੋ ਆਹ – ‘‘ਕੋਟ੍ਠੇ ਉਟ੍ਠਹਤੀ’’ਤਿ। ਅਥ ਨਂ ਭਦ੍ਦਿਯੋ ‘‘ਤ੍ਵਂ ਭਤ੍ਤਸ੍ਸ ਉਟ੍ਠਾਨਟ੍ਠਾਨਂ ਨ ਜਾਨਾਸਿ, ਭਤ੍ਤਂ ਨਾਮ ਉਕ੍ਖਲਿਯਂ ਉਟ੍ਠਹਤੀ’’ਤਿ ਆਹ। ਅਨੁਰੁਦ੍ਧੋ ‘‘ਤੁਮ੍ਹੇ ਦ੍ਵੇਪਿ ਨ ਜਾਨਾਥ, ਭਤ੍ਤਂ ਨਾਮ ਰਤਨਮਕੁਲ਼ਾਯ ਸੁਵਣ੍ਣਪਾਤਿਯਂ ਉਟ੍ਠਹਤੀ’’ਤਿ ਆਹ।

ਤੇਸੁ ਕਿਰ ਏਕਦਿਵਸਂ ਕਿਮਿਲੋ ਕੋਟ੍ਠਤੋ ਵੀਹੀ ਓਤਾਰਿਯਮਾਨੇ ਦਿਸ੍ਵਾ, ‘‘ਏਤੇ ਕੋਟ੍ਠੇਯੇਵ ਜਾਤਾ’’ਤਿ ਸਞ੍ਞੀ ਅਹੋਸਿ। ਭਦ੍ਦਿਯੋ ਏਕਦਿਵਸਂ ਉਕ੍ਖਲਿਤੋ ਭਤ੍ਤਂ ਵਡ੍ਢਿਯਮਾਨਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ‘‘ਉਕ੍ਖਲਿਯਞ੍ਞੇਵ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨ’’ਨ੍ਤਿ ਸਞ੍ਞੀ ਅਹੋਸਿ। ਅਨੁਰੁਦ੍ਧੇਨ ਪਨ ਨੇਵ ਵੀਹੀ ਕੋਟ੍ਟੇਨ੍ਤਾ, ਨ ਭਤ੍ਤਂ ਪਚਨ੍ਤਾ, ਨ ਵਡ੍ਢੇਨ੍ਤਾ ਦਿਟ੍ਠਪੁਬ੍ਬਾ, ਵਡ੍ਢੇਤ੍ਵਾ ਪਨ ਪੁਰਤੋ ਠਪਿਤਮੇਵ ਪਸ੍ਸਤਿ। ਸੋ ਭੁਞ੍ਜਿਤੁਕਾਮਕਾਲੇ ‘‘ਭਤ੍ਤਂ ਪਾਤਿਯਂ ਉਟ੍ਠਹਤੀ’’ਤਿ ਸਞ੍ਞਮਕਾਸਿ। ਏਵਂ ਤਯੋਪਿ ਤੇ ਭਤ੍ਤੁਟ੍ਠਾਨਟ੍ਠਾਨਂ ਨ ਜਾਨਨ੍ਤਿ। ਤੇਨਾਯਂ ‘‘ਕੋ ਏਸ ਕਮ੍ਮਨ੍ਤੋ ਨਾਮਾ’’ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ, ‘‘ਪਠਮਂ ਖੇਤ੍ਤਂ ਕਸਾਪੇਤਬ੍ਬ’’ਨ੍ਤਿਆਦਿਕਂ ਸਂਵਚ੍ਛਰੇ ਸਂਵਚ੍ਛਰੇ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਂ ਕਿਚ੍ਚਂ ਸੁਤ੍ਵਾ, ‘‘ਕਦਾ ਕਮ੍ਮਨ੍ਤਾਨਂ ਅਨ੍ਤੋ ਪਞ੍ਞਾਯਿਸ੍ਸਤਿ, ਕਦਾ ਮਯਂ ਅਪ੍ਪੋਸ੍ਸੁਕ੍ਕਾ ਭੋਗੇ ਭੁਞ੍ਜਿਸ੍ਸਾਮਾ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਕਮ੍ਮਨ੍ਤਾਨਂ ਅਪਰਿਯਨ੍ਤਤਾਯ ਅਕ੍ਖਾਤਾਯ ‘‘ਤੇਨ ਹਿ ਤ੍ਵਞ੍ਞੇਵ ਘਰਾਵਾਸਂ ਵਸ, ਨ ਮਯ੍ਹਂ ਏਤੇਨਤ੍ਥੋ’’ਤਿ ਮਾਤਰਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ , ‘‘ਅਨੁਜਾਨਾਹਿ ਮਂ, ਅਮ੍ਮ, ਪਬ੍ਬਜਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਤਾਯ ਨਾਨਪ੍ਪਕਾਰੇਹਿ ਤਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ, ‘‘ਸਚੇ ਤੇ ਸਹਾਯਕੋ ਭਦ੍ਦਿਯਰਾਜਾ ਪਬ੍ਬਜਿਸ੍ਸਤਿ, ਤੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਪਬ੍ਬਜਾਹੀ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਤਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ, ‘‘ਮਮ ਖੋ, ਸਮ੍ਮ, ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾ ਤਵ ਪਟਿਬਦ੍ਧਾ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਤਂ ਨਾਨਪ੍ਪਕਾਰੇਹਿ ਸਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਤਮੇ ਦਿਵਸੇ ਅਤ੍ਤਨਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਪਬ੍ਬਜਨਤ੍ਥਾਯ ਪਟਿਞ੍ਞਂ ਗਣ੍ਹਿ।

ਤਤੋ ਭਦ੍ਦਿਯੋ ਸਕ੍ਯਰਾਜਾ ਅਨੁਰੁਦ੍ਧੋ ਆਨਨ੍ਦੋ ਭਗੁ ਕਿਮਿਲੋ ਦੇਵਦਤ੍ਤੋਤਿ ਇਮੇ ਛ ਖਤ੍ਤਿਯਾ ਉਪਾਲਿਕਪ੍ਪਕਸਤ੍ਤਮਾ ਦੇਵਾ ਵਿਯ ਦਿਬ੍ਬਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਸਤ੍ਤਾਹਂ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਅਨੁਭਵਿਤ੍ਵਾ ਉਯਜਾਨਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਾ ਵਿਯ ਚਤੁਰਙ੍ਗਿਨਿਯਾ ਸੇਨਾਯ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਪਰਵਿਸਯਂ ਪਤ੍ਵਾ ਰਾਜਾਣਾਯ ਸੇਨਂ ਨਿਵਤ੍ਤਾਪੇਤ੍ਵਾ ਪਰਵਿਸਯਂ ਓਕ੍ਕਮਿਂਸੁ। ਤਤ੍ਥ ਛ ਖਤ੍ਤਿਯਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਆਭਰਣਾਨਿ ਓਮੁਞ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਭਣ੍ਡਿਕਂ ਕਤ੍ਵਾ, ‘‘ਹਨ੍ਦ ਭਣੇ, ਉਪਾਲਿ, ਨਿਵਤ੍ਤਸ੍ਸੁ, ਅਲਂ ਤੇ ਏਤ੍ਤਕਂ ਜੀਵਿਕਾਯਾ’’ਤਿ ਤਸ੍ਸ ਅਦਂਸੁ। ਸੋ ਤੇਸਂ ਪਾਦਮੂਲੇ ਪਰਿਵਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਪਰਿਦੇਵਿਤ੍ਵਾ ਤੇਸਂ ਆਣਂ ਅਤਿਕ੍ਕਮਿਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੋ ਉਟ੍ਠਾਯ ਤਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਨਿਵਤ੍ਤਿ। ਤੇਸਂ ਦ੍ਵਿਧਾ ਜਾਤਕਾਲੇ, ਵਨਂ ਆਰੋਦਨਪ੍ਪਤ੍ਤਂ ਵਿਯ ਪਥਵੀਕਮ੍ਪਮਾਨਾਕਾਰਪ੍ਪਤ੍ਤਾ ਵਿਯ ਅਹੋਸਿ। ਉਪਾਲਿ ਕਪ੍ਪਕੋਪਿ ਥੋਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਨਿਵਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ‘‘ਚਣ੍ਡਾ ਖੋ ਸਾਕਿਯਾ, ‘ਇਮਿਨਾ ਕੁਮਾਰਾ ਨਿਪ੍ਪਾਤਿਤਾ’ਤਿ ਘਾਤੇਯ੍ਯੁਮ੍ਪਿ ਮਂ। ਇਮੇ ਹਿ ਨਾਮ ਸਕ੍ਯਕੁਮਾਰਾ ਏਵਰੂਪਂ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਪਹਾਯ ਇਮਾਨਿ ਅਨਗ੍ਘਾਨਿ ਆਭਰਣਾਨਿ ਖੇਲ਼ਪਿਣ੍ਡਂ ਵਿਯ ਛਡ੍ਡੇਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਜਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਕਿਮਙ੍ਗ ਪਨਾਹ’’ਨ੍ਤਿ ਭਣ੍ਡਿਕਂ ਓਮੁਞ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਤਾਨਿ ਆਭਰਣਾਨਿ ਰੁਕ੍ਖੇ ਲਗ੍ਗੇਤ੍ਵਾ ‘‘ਅਤ੍ਥਿਕਾ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੂ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਤੇਸਂ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤੇਹਿ ‘‘ਕਸ੍ਮਾ ਨਿਵਤ੍ਤੋਸੀ’’ਤਿ ਪੁਟ੍ਠੋ ਤਮਤ੍ਥਂ ਆਰੋਚੇਸਿ। ਅਥ ਨਂ ਤੇ ਆਦਾਯ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ, ‘‘ਮਯਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਸਾਕਿਯਾ ਨਾਮ ਮਾਨਨਿਸ੍ਸਿਤਾ, ਅਯਂ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਦੀਘਰਤ੍ਤਂ ਪਰਿਚਾਰਕੋ, ਇਮਂ ਪਠਮਤਰਂ ਪਬ੍ਬਾਜੇਥ, ਮਯਮਸ੍ਸ ਅਭਿਵਾਦਨਾਦੀਨਿ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮ, ਏਵਂ ਨੋ ਮਾਨੋ ਨਿਮ੍ਮਾਨਾਯਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ

ਵਤ੍ਵਾ ਤੰ ਪਠਮਤਰੰ ਪਬ੍ਬਾਜੇਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਾ ਸਯੰ ਪਬ੍ਬਜਿੰਸੁ। ਤੇਸੁ ਆਯਸ੍ਮਾ ਭਦ੍ਦਿਯੋ ਤੇਨੇਵ ਅਨ੍ਤਰਵਸ੍ਸੇਨ ਤੇਵਿਜ੍ਜੋ ਅਹੋਸਿ। ਆਯਸ੍ਮਾ ਅਨੁਰੁਦ੍ਧੋ ਦਿਬ੍ਬਚਕ੍ਖੁਕੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਾ **ਮਹਾਵਿਤਕ੍ਕਸੁਤ੍ਤੰ** (ਅ॰ ਨਿ॰ ੮.੩੦) ਸੁਤ੍ਵਾ ਅਰਹਤ੍ਤੰ ਪਾਪੁਣਿ। ਆਯਸ੍ਮਾ ਆਨਨ੍ਦੋ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਹਿ। ਭਗੁਤ੍ਥੇਰੋ ਚ ਕਿਮਿਲਤ੍ਥੇਰੋ ਚ ਅਪਰਭਾਗੇ ਵਿਪਸ੍ਸਨੰ ਵਡ੍ਢੇਤ੍ਵਾ ਅਰਹਤ੍ਤੰ ਪਾਪੁਣਿੰਸੁ। ਦੇਵਦਤ੍ਤੋ ਪੋਥੁਜ੍ਜਨਿਕੰ ਇਦ੍ਧਿੰ ਪਤ੍ਤੋ।

ਅਪਰਭਾਗੇ ਸਤ੍ਥਰਿ ਕੋਸਮ੍ਬਿਯੰ ਵਿਹਰਨ੍ਤੇ ਸਸਾਵਕਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਮਹਨ੍ਤੋ ਲਾਭਸਕ੍ਕਾਰੋ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ। ਵਤ੍ਥਭੇਸਜ੍ਜਾਦਿਹਤ੍ਥਾ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਵਿਹਾਰੰ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ''ਕੁਹਿੰ ਸਤ੍ਥਾ, ਕੁਹਿੰ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰੋ, ਕੁਹਿੰ ਮਹਾਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨਤ੍ਥੇਰੋ, ਕੁਹਿੰ ਮਹਾਕਸ੍ਸਪਤ੍ਥੇਰੋ, ਕੁਹਿੰ ਭਦ੍ਦਿਯਤ੍ਥੇਰੋ, ਕੁਹਿੰ ਅਨੁਰੁਦ੍ਧਤ੍ਥੇਰੋ, ਕੁਹਿੰ ਆਨਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰੋ, ਕੁਹਿੰ ਭਗੁਤ੍ਥੇਰੋ, ਕੁਹਿੰ ਕਿਮਿਲਤ੍ਥੇਰੋ''ਤਿ ਅਸੀਤਿਮਹਾਸਾਵਕਾਨੰ ਨਿਸਿਨ੍ਨਟ੍ਠਾਨੰ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤਾ ਵਿਚਰਨ੍ਤਿ। ''ਦੇਵਦਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰੋ ਕੁਹਿੰ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਵਾ, ਠਿਤੋ ਵਾ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ। ਸੋ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਅਹਮ੍ਪਿ ਏਤੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਞ੍ਞੇਵ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ, ਏਤੇਪਿ ਖਤ੍ਤਿਯਪਬ੍ਬਜਿਤਾ, ਅਹਮ੍ਪਿ ਖਤ੍ਤਿਯਪਬ੍ਬਜਿਤੋ, ਲਾਭਸਕ੍ਕਾਰਹਤ੍ਥਾ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਏਤੇਯੇਵ ਪਰਿਯੇਸਨ੍ਤਿ, ਮਮ ਨਾਮੰ ਗਹੇਤਾਪਿ ਨਤ੍ਥਿ। ਕੇਨ ਨੁ ਖੋ ਸਦ੍ਧਿੰ ਏਕਤੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਕੰ ਪਸਾਦੇਤ੍ਵਾ ਮਮ ਲਾਭਸਕ੍ਕਾਰੰ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਯ੍ਯ''ਨ੍ਤਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਏਤਦਹੋਸਿ – ''ਅਯੰ ਖੋ ਰਾਜਾ ਬਿਮ੍ਬਿਸਾਰੋ ਪਠਮਦਸ੍ਸਨੇਨੇਵ ਏਕਾਦਸਹਿ ਨਹੁਤੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿੰ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤੋ, ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਏਤੇਨ ਸਦ੍ਧਿੰ ਏਕਤੋ ਭਵਿਤੁੰ, ਕੋਸਲਰਞ੍ਞਾਪਿ ਸਦ੍ਧਿੰ ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਭਵਿਤੁੰ। ਅਯੰ ਖੋ ਪਨ ਰਞ੍ਞੋ ਪੁਤ੍ਤੋ ਅਜਾਤਸਤ੍ਤੁ ਕੁਮਾਰੋ ਕਸ੍ਸਚਿ ਗੁਣਦੋਸੇ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਏਤੇਨ ਸਦ੍ਧਿੰ ਏਕਤੋ ਭਵਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ। ਸੋ ਕੋਸਮ੍ਬਿਤੋ ਰਾਜਗਹੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਕੁਮਾਰਕਵਣ੍ਣੰ ਅਭਿਨਿਮ੍ਮਿਨਿਤ੍ਵਾ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਆਸੀਵਿਸੇ ਚਤੂਸੁ ਹਤ੍ਥਪਾਦੇਸੁ ਏਕੰ ਗੀਵਾਯ ਪਿਲਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਏਕੰ ਸੀਸੇ ਚੁਮ੍ਬਟਕੰ ਕਤ੍ਵਾ ਏਕੰ ਏਕੰਸੰ ਕਰਿਤ੍ਵਾ ਇਮਾਯ ਅਹਿਮੇਖਲਾਯ ਆਕਾਸਤੋ ਓਰੁਯ੍ਹ ਅਜਾਤਸਤ੍ਤੁਸ੍ਸ ਉਚ੍ਛਙ੍ਗੇ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਤੇਨ ਭੀਤੇਨ ''ਕੋਸਿ ਤ੍ਵ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ''ਅਹੰ ਦੇਵਦਤ੍ਤੋ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਭਯਵਿਨੋਦਨਤ੍ਥੰ ਤੰ ਅਤ੍ਤਭਾਵੰ ਪਟਿਸੰਹਰਿਤ੍ਵਾ ਸਙ੍ਘਾਟਿਪਤ੍ਤਚੀਵਰਧਰੋ ਪੁਰਤੋ ਠਤ੍ਵਾ ਤੰ ਪਸਾਦੇਤ੍ਵਾ ਲਾਭਸਕ੍ਕਾਰੰ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਸਿ। ਸੋ ਲਾਭਸਕ੍ਕਾਰਾਭਿਭੂਤੋ ''ਅਹੰ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੰ ਪਰਿਹਰਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਪਾਪਕੰ ਚਿਤ੍ਤੰ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤ੍ਵਾ ਸਹ ਚਿਤ੍ਤੁਪ੍ਪਾਦੇਨ ਇਦ੍ਧਿਤੋ ਪਰਿਹਾਯਿਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰੰ ਵੇਲੁਵਨਵਿਹਾਰੇ ਸਰਾਜਿਕਾਯ ਪਰਿਸਾਯ ਧਮ੍ਮੰ ਦੇਸੇਨ੍ਤੰ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਉਟ੍ਠਾਯਾਸਨਾ ਅਞ੍ਜਲਿੰ ਪਗ੍ਗਯ੍ਹ – ''ਭਗਵਾ, ਭਨ੍ਤੇ, ਏਤਰਹਿ ਜਿਣ੍ਣੋ ਵੁਡ੍ਢੋ ਮਹਲ੍ਲਕੋ, ਅਪ੍ਪੋਸ੍ਸੁਕ੍ਕੋ ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਸੁਖਵਿਹਾਰੰ ਅਨੁਯੁਞ੍ਜਤੁ, ਅਹੰ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੰ ਪਰਿਹਰਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਨਿਯ੍ਯਾਦੇਥ ਮੇ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘ''ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰਾ ਖੇਲ਼ਾਸਕਵਾਦੇਨ ਅਪਸਾਦੇਤ੍ਵਾ ਪਟਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੋ ਅਨਤ੍ਤਮਨੋ ਇਮੰ ਪਠਮੰ ਤਥਾਗਤੇ ਆਘਾਤੰ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਕਾਮਿ।

ਅਥਸ੍ਸ ਭਗਵਾ ਰਾਜਗਹੇ ਪਕਾਸਨੀਯਕਮ੍ਮੰ ਕਾਰੇਸਿ। ਸੋ ''ਪਰਿਚ੍ਚਤ੍ਤੋ ਦਾਨਿ ਅਹੰ ਸਮਣੇਨ ਗੋਤਮੇਨ, ਇਦਾਨਿਸ੍ਸ ਅਨਤ੍ਥੰ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਅਜਾਤਸਤ੍ਤੁੰ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ, ''ਪੁਬ੍ਬੇ ਖੋ, ਕੁਮਾਰ, ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਦੀਘਾਯੁਕਾ, ਏਤਰਹਿ ਅਪ੍ਪਾਯੁਕਾ। ਠਾਨੰ ਖੋ ਪਨੇਤੰ ਵਿਜ੍ਜਤਿ, ਯੰ ਤ੍ਵੰ ਕੁਮਾਰੋਵ ਸਮਾਨੋ ਕਾਲੰ ਕਰੇਯ੍ਯਾਸਿ, ਤੇਨ ਹਿ ਤ੍ਵੰ, ਕੁਮਾਰ, ਪਿਤਰੰ ਹਨ੍ਤ੍ਵਾ ਰਾਜਾ ਹੋਹਿ, ਅਹੰ ਭਗਵਨ੍ਤੰ ਹਨ੍ਤ੍ਵਾ ਬੁਦ੍ਧੋ ਭਵਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਮਿੰ ਰਜ੍ਜੇ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤੇ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਵਧਾਯ ਪੁਰਿਸੇ ਪਯੋਜੇਤ੍ਵਾ ਤੇਸੁ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲੰ ਪਤ੍ਵਾ ਨਿਵਤ੍ਤੇਸੁ ਸਯੰ ਗਿਜ੍ਝਕੂਟਪਬ੍ਬਤੰ ਅਭਿਰੁਹਿਤ੍ਵਾ, ''ਅਹਮੇਵ ਸਮਣੰ ਗੋਤਮੰ ਜੀਵਿਤਾ ਵੋਰੋਪੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਸਿਲੰ ਪਵਿਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ਰੁਹਿਰੁਪ੍ਪਾਦਕਕਮ੍ਮੰ ਕਤ੍ਵਾ ਇਮਿਨਾਪਿ ਉਪਾਯੇਨ ਮਾਰੇਤੁੰ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੋ ਪੁਨ ਨਾਲ਼ਾਗਿਰਿੰ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਾਪੇਸਿ। ਤਸ੍ਮਿੰ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇ ਆਨਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਜੀਵਿਤੰ ਸਤ੍ਥੁ ਪਰਿਚ੍ਚਜਿਤ੍ਵਾ ਪੁਰਤੋ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਨਾਗੰ ਦਮੇਤ੍ਵਾ ਨਗਰਾ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਵਿਹਾਰੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਨੇਕਸਹਸ੍ਸੇਹਿ ਉਪਾਸਕੇਹਿ ਅਭਿਹਟੰ ਮਹਾਦਾਨੰ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਮਿੰ ਦਿਵਸੇ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਤਾਨੰ ਅਟ੍ਠਾਰਸਕੋਟਿਸਙ੍ਖਾਤਾਨੰ ਰਾਜਗਹਵਾਸੀਨੰ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬਿੰ ਕਥੰ ਕਥੇਤ੍ਵਾ ਚਤੁਰਾਸੀਤਿਯਾ ਪਾਣਸਹਸ੍ਸਾਨੰ ਧਮ੍ਮਾਭਿਸਮਯੇ ਜਾਤੇ ''ਅਹੋ ਆਯਸ੍ਮਾ ਆਨਨ੍ਦੋ ਮਹਾਗੁਣੋ, ਤਥਾਰੂਪੇ ਨਾਮ ਹਤ੍ਥਿਨਾਗੇ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇ ਅਤ੍ਤਨੋ ਜੀਵਿਤੰ ਪਰਿਚ੍ਚਜਿਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥੁ ਪੁਰਤੋਵ ਅਟ੍ਠਾਸੀ''ਤਿ ਥੇਰਸ੍ਸ ਗੁਣਕਥੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ''ਨ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਇਦਾਨੇਵ, ਪੁਬ੍ਬੇਪੇਸ ਮਮਤ੍ਥਾਯ ਜੀਵਿਤੰ ਪਰਿਚ੍ਚਜਿਯੇਵਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਯਾਚਿਤੋ **ਚੂਲ਼ਹੰਸ** (ਜਾ॰ ੧.੧੫.੧੩੩ ਆਦਯੋ; ੨.੨੧.੧ ਆਦਯੋ) – **ਮਹਾਹੰਸ** (ਜਾ॰

੨.੨੧.੮੯ ਆਦਯੋ) – **ਕਕ੍ਕਟਕਜਾਤਕਾਨਿ** (ਜਾ॰ ੧.੩.੪੯ ਆਦਯੋ) ਕਥੇਸਿ। ਦੇਵਦਤ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਕਮ੍ਮਂ ਨੇਵ ਪਾਕਟਂ, ਤਥਾ ਰਞ੍ਞੋ ਮਾਰਾਪਿਤਤ੍ਤਾ, ਨ ਵਧਕਾਨਂ ਪਯੋਜਿਤਤ੍ਤਾ ਨ ਸਿਲਾਯ ਪਵਿਦ੍ਧਤ੍ਤਾ ਪਾਕਟਂ ਅਹੋਸਿ, ਯਥਾ ਨਾਲ਼ਾਗਿਰਿਹਤ੍ਥਿਨੋ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਤਤ੍ਤਾ। ਤਦਾ ਹਿ ਮਹਾਜਨੋ ''ਰਾਜਾਪਿ ਦੇਵਦਤ੍ਤੇਨੇਵ ਮਾਰਾਪਿਤੋ, ਵਧਕੋਪਿ ਪਯੋਜਿਤੋ, ਸਿਲਾਪਿ ਅਪਵਿਦ੍ਧਾ। ਇਦਾਨਿ ਪਨ ਤੇਨ ਨਾਲ਼ਾਗਿਰਿ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਾਪਿਤੋ, ਏਵਰੂਪਂ ਨਾਮ ਪਾਪਕਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਰਾਜਾ ਵਿਚਰਤੀ''ਤਿ ਕੋਲਾਹਲਮਕਾਸਿ।

ਰਾਜਾ ਮਹਾਜਨਸ੍ਸ ਕਥਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਚ ਥਾਲਿਪਾਕਸਤਾਨਿ ਨੀਹਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਨ ਪੁਨ ਤਸ੍ਸੂਪਟ੍ਠਾਨਂ ਅਗਮਾਸਿ, ਨਾਗਰਾਪਿਸ੍ਸ ਕੁਲਂ ਉਪਗਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖਾਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਨ ਅਦਂਸੁ। ਸੋ ਪਰਿਹੀਨਲਾਭਸਕ੍ਕਾਰੋ ਕੋਹਞ੍ਞੇਨ ਜੀਵਿਤੁਕਾਮੋ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਚ ਵਤ੍ਥੂਨਿ ਯਾਚਿਤ੍ਵਾ ਭਗਵਤੋ ''ਅਲਂ, ਦੇਵਦਤ੍ਤ, ਯੋ ਇਚ੍ਛਤਿ, ਸੋ ਆਰਞ੍ਞਕੋ ਹੋਤੂ''ਤਿ ਪਟਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੋ ਕਸ੍ਸਾਵੁਸੋ, ਵਚਨਂ ਸੋਭਨਂ, ਕਿਂ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਉਦਾਹੁ ਮਮ, ਅਹਞ੍ਹਿ ਉਕ੍ਕਟ੍ਠਵਸੇਨ ਏਵਂ ਵਦਾਮਿ, ''ਸਾਧੁ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਿਕ੍ਖੂ ਯਾਵਜੀਵਂ ਆਰਞ੍ਞਕਾ ਅਸ੍ਸੁ, ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਿਕਾ, ਪਂਸੁਕੂਲਿਕਾ, ਰੁਕ੍ਖਮੂਲਿਕਾ, ਮਚ੍ਛਮਂਸਂ ਨ ਖਾਦੇਯ੍ਯੁ''ਨ੍ਤਿ। ''ਯੋ ਦੁਕ੍ਖਾ ਮੁਚ੍ਚਿਤੁਕਾਮੋ, ਸੋ ਮਯਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਆਗਚ੍ਛਤੂ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਕਾਮਿ। ਤਸ੍ਸ ਵਚਨਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਏਕਚ੍ਚੇ ਨਵਕਪਬ੍ਬਜਿਤਾ ਮਨ੍ਦਬੁਦ੍ਧਿਨੋ ''ਕਲ੍ਯਾਣਂ ਦੇਵਦਤ੍ਤੋ ਆਹ, ਏਤੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਵਿਚਰਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਤੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਏਕਤੋ ਅਹੇਸੁਂ। ਇਤਿ ਸੋ ਪਞ੍ਚਸਤੇਹਿ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਤੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ ਵਤ੍ਥੂਹਿ ਲੂਖਪ੍ਪਸਨ੍ਨਂ ਜਨਂ ਸਞ੍ਞਾਪੇਨ੍ਤੋ ਕੁਲੇਸੁ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵਾ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵਾ ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤੋ ਸਙ੍ਘਭੇਦਾਯ ਪਰਕ੍ਕਮਿ। ਸੋ ਭਗਵਤਾ, ''ਸਚ੍ਚਂ ਕਿਰ ਤ੍ਵਂ, ਦੇਵਦਤ੍ਤ, ਸਙ੍ਘਭੇਦਾਯ ਪਰਕ੍ਕਮਸਿ ਚਕ੍ਕਭੇਦਾਯਾ''ਤਿ ਪੁਟ੍ਠੋ ''ਸਚ੍ਚਂ ਭਗਵਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ, ''ਗਰੁਕੋ ਖੋ, ਦੇਵਦਤ੍ਤ, ਸਙ੍ਘਭੇਦੋ''ਤਿਆਦੀਹਿ ਓਵਦਿਤੋਪਿ ਸਤ੍ਥੁ ਵਚਨਂ ਅਨਾਦਿਯਿਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਕਨ੍ਤੋ ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤਂ ਆਨਨ੍ਦਂ ਰਾਜਗਹੇ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਨ੍ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ, ''ਅਜ੍ਜਤਗ੍ਗੇ ਦਾਨਾਹਂ, ਆਵੁਸੋ ਆਨਨ੍ਦ, ਅਞ੍ਞਤ੍ਰੇਵ ਭਗਵਤਾ, ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਾ ਉਪੋਸਥਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਸਙ੍ਘਕਮ੍ਮਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਆਹ। ਥੇਰੋ ਤਮਤ੍ਥਂ ਭਗਵਤੋ ਆਰੋਚੇਸਿ। ਤਂ ਵਿਦਿਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਧਮ੍ਮਸਂਵੇਗੋ ਹੁਤ੍ਵਾ, ''ਦੇਵਦਤ੍ਤੋ ਸਦੇਵਕਸ੍ਸ ਲੋਕਸ੍ਸ ਅਨਤ੍ਥਨਿਸ੍ਸਿਤਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਵੀਚਿਮ੍ਹਿ ਪਚ੍ਚਨਕਕਮ੍ਮਂ ਕਰੋਤੀ''ਤਿ ਵਿਤਕ੍ਕੇਤ੍ਵਾ –

> ''ਸੁਕਰਾਨਿ ਅਸਾਧੂਨਿ, ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਹਿਤਾਨਿ ਚ।
> ਯਂ ਵੇ ਹਿਤਞ੍ਚ ਸਾਧੁਞ੍ਚ, ਤਂ ਵੇ ਪਰਮਦੁਕ੍ਕਰ''ਨ੍ਤਿ॥ (ਧ॰ ਪ॰ ੧੬੩) –

ਇਮਂ ਗਾਥਂ ਵਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਇਮਂ ਉਦਾਨਂ ਉਦਾਨੇਸਿ –

> ''ਸੁਕਰਂ ਸਾਧੁਨਾ ਸਾਧੁ, ਸਾਧੁ ਪਾਪੇਨ ਦੁਕ੍ਕਰਂ।
> ਪਾਪਂ ਪਾਪੇਨ ਸੁਕਰਂ, ਪਾਪਮਰਿਯੇਹਿ ਦੁਕ੍ਕਰ''ਨ੍ਤਿ॥ (ਉਦਾ॰ ੪੮; ਚੂਲ਼ਵ॰ ੩੪੩)।

ਅਥ ਖੋ ਦੇਵਦਤ੍ਤੋ ਉਪੋਸਥਦਿਵਸੇ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਰਿਸਾਯ ਸਦ੍ਧਿਂ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ, ''ਯਸ੍ਸਿਮਾਨਿ ਪਞ੍ਚ ਵਤ੍ਥੂਨਿ ਖਮਨ੍ਤਿ , ਸੋ ਸਲਾਕਂ ਗਣ੍ਹਤੂ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਚਸਤੇਹਿ ਵਜ੍ਜਿਪੁਤ੍ਤਕੇਹਿ ਨਵਕੇਹਿ ਅਪ੍ਪਕਤਞ੍ਞੂਹਿ ਸਲਾਕਾਯ ਗਹਿਤਾਯ ਸਙ੍ਘਂ ਭਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਦਾਯ ਗਯਾਸੀਸਂ ਅਗਮਾਸਿ। ਤਸ੍ਸ ਤਤ੍ਥ ਗਤਭਾਵਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾ ਤੇਸਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਆਨਯਨਤ੍ਥਾਯ ਦ੍ਵੇ ਅਗ੍ਗਸਾਵਕੇ ਪੇਸੇਸਿ। ਤੇ ਤਤ੍ਥ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਆਦੇਸਨਾਪਾਟਿਹਾਰਿਯਾਨੁਸਾਸਨਿਯਾ ਚੇਵ ਇਦ੍ਧਿਪਾਟਿਹਾਰਿਯਾਨੁਸਾਸਨਿਯਾ ਚ ਅਨੁਸਾਸਨ੍ਤਾ ਤੇ ਅਮਤਂ ਪਾਯੇਤ੍ਵਾ ਆਦਾਯ ਆਕਾਸੇਨ ਆਗਮਿਂਸੁ। ਕੋਕਾਲਿਕੋਪਿ ਖੋ ''ਉਟ੍ਠੇਹਿ, ਆਵੁਸੋ ਦੇਵਦਤ੍ਤ, ਨੀਤਾ ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨੇਹਿ, ਨਨੁ ਤ੍ਵਂ ਮਯਾ ਵੁਤ੍ਤੋ 'ਮਾ, ਆਵੁਸੋ, ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨੇ ਵਿਸ੍ਸਾਸੀ'ਤਿ। ਪਾਪਿਚ੍ਛਾ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨਾ, ਪਾਪਿਕਾਨਂ ਇਚ੍ਛਾਨਂ ਵਸਂ ਗਤਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਜਣ੍ਣੁਕੇਨ ਹਦਯਮਜ੍ਝੇ ਪਹਰਿ, ਤਸ੍ਸ ਤਤ੍ਥੇਵ ਉਣ੍ਹਂ ਲੋਹਿਤਂ ਮੁਖਤੋ ਉਗ੍ਗਞ੍ਛਿ। ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤਂ ਪਨ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਂ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਪਰਿਵੁਤਂ ਆਕਾਸੇਨ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਹਂਸੁ – ''ਭਨ੍ਤੇ, ਆਯਸ੍ਮਾ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤੋ ਗਮਨਕਾਲੇ ਅਤ੍ਤਦੁਤਿਯੋ ਗਤੋ, ਇਦਾਨਿ ਮਹਾਪਰਿਵਾਰੋ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਸੋਭਤੀ''ਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ''ਨ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਇਦਾਨੇਵ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤੋ ਸੋਭਤਿ, ਪੁਬ੍ਬੇ ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਯੋਨਿਯਂ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਕਾਲੇਪਿ ਮਯ੍ਹਂ ਪੁਤ੍ਤੋ ਮਮ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਸੋਭਿਯੇਵਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ –

‘‘ਹੋਤਿ ਸੀਲਵਤਂ ਅਤ੍ਥੋ, ਪਟਿਸਨ੍ਥਾਰਵੁਤ੍ਤਿਨਂ।
ਲਕ੍ਖਣਂ ਪਸ੍ਸ ਆਯਨ੍ਤਂ, ਞਾਤਿਸਙ੍ਘਪੁਰਕ੍ਖਤਂ।
ਅਥ ਪਸ੍ਸਸਿਮਂ ਕਾਲ਼ਂ, ਸੁਵਿਹੀਨਂਵ ਞਾਤਿਭੀ’’ਤਿ॥ (ਜਾ॰ ੧.੧.੧੧) –

ਇਦਂ ਜਾਤਕਂ ਕਥੇਸਿ। ਪੁਨ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ, ‘‘ਭਨ੍ਤੇ, ਦੇਵਦਤ੍ਤੋ ਕਿਰ ਦ੍ਵੇ ਅਗ੍ਗਸਾਵਕੇ ਉਭੋਸੁ ਪਸ੍ਸੇਸੁ ਨਿਸੀਦਾਪੇਤ੍ਵਾ ‘ਬੁਦ੍ਧਲੀਲ਼ਾਯ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਸ੍ਸਾਮੀ’ਤਿ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਅਨੁਕਿਰਿਯਂ ਕਰੋਤੀ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ, ‘‘ਨ , ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਇਦਾਨੇਵ, ਪੁਬ੍ਬੇਪੇਸ ਮਮ ਅਨੁਕਿਰਿਯਂ ਕਾਤੁਂ ਵਾਯਮਿ, ਨ ਪਨ ਸਕ੍ਖੀ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ –

‘‘ਅਪਿ ਵੀਰਕ ਪਸ੍ਸੇਸਿ, ਸਕੁਣਂ ਮਞ੍ਜੁਭਾਣਕਂ।
ਮਯੂਰਗੀਵਸਙ੍ਕਾਸਂ, ਪਤਿਂ ਮਯ੍ਹਂ ਸਵਿਟ੍ਠਕਂ॥

‘‘ਉਦਕਥਲਚਰਸ੍ਸ ਪਕ੍ਖਿਨੋ,
ਨਿਚ੍ਚਂ ਆਮਕਮਚ੍ਛਭੋਜਿਨੋ।
ਤਸ੍ਸਾਨੁਕਰਂ ਸਵਿਟ੍ਠਕੋ,
ਸੇਵਾਲੇ ਪਲਿਗੁਣ੍ਠਿਤੋ ਮਤੋ’’ਤਿ॥ (ਜਾ॰ ੧.੨.੧੦੭-੧੦੮) –

ਆਦਿਨਾ ਜਾਤਕਂ ਵਤ੍ਵਾ ਅਪਰਾਪਰੇਸੁਪਿ ਦਿਵਸੇਸੁ ਤਥਾਨੁਰੂਪਮੇਵ ਕਥਂ ਆਰਬ੍ਭ –

‘‘ਅਚਾਰਿ ਵਤਾਯਂ ਵਿਤੁਦਂ ਵਨਾਨਿ,
ਕਟ੍ਠਙ੍ਗਰੁਕ੍ਖੇਸੁ ਅਸਾਰਕੇਸੁ।
ਅਥਾਸਦਾ ਖਦਿਰਂ ਜਾਤਸਾਰਂ,
ਯਤ੍ਥਬ੍ਭਿਦਾ ਗਰੁਲ਼ੋ ਉਤ੍ਤਮਙ੍ਗ’’ਨ੍ਤਿ॥ (ਜਾ॰ ੧.੨.੧੨੦)।

‘‘ਲਸੀ ਚ ਤੇ ਨਿਪ੍ਫਲਿਕਾ, ਮਤ੍ਥਕੋ ਚ ਪਦਾਲਿਤੋ।
ਸਬ੍ਬਾ ਤੇ ਫਾਸੁਕਾ ਭਗ੍ਗਾ, ਅਜ੍ਜ ਖੋ ਤ੍ਵਂ ਵਿਰੋਚਸੀ’’ਤਿ॥ (ਜਾ॰ ੧.੧.੧੪੩) –

ਏਵਮਾਦੀਨਿ ਜਾਤਕਾਨਿ ਕਥੇਸਿ। ਪੁਨ ‘‘ਅਕਤਞ੍ਞੂ ਦੇਵਦਤ੍ਤੋ’’ਤਿ ਕਥਂ ਆਰਬ੍ਭ –

‘‘ਅਕਰਮ੍ਹਸ ਤੇ ਕਿਚ੍ਚਂ, ਯਂ ਬਲਂ ਅਹੁਵਮ੍ਹਸੇ।
ਮਿਗਰਾਜ ਨਮੋ ਤਜਤ੍ਥੁ, ਅਪਿ ਕਿਞ੍ਚਿ ਲਭਾਮਸੇ॥

‘‘ਮਮ ਲੋਹਿਤਭਕ੍ਖਸ੍ਸ, ਨਿਚ੍ਚਂ ਲੁਦ੍ਦਾਨਿ ਕੁਬ੍ਬਤੋ।
ਦਨ੍ਤਨ੍ਤਰਗਤੋ ਸਨ੍ਤੋ, ਤਂ ਬਹੁਂ ਯਮ੍ਪਿ ਜੀਵਸੀ’’ਤਿ॥ (ਜਾ॰ ੧.੪.੨੯-੩੦) –

ਆਦੀਨਿ ਜਾਤਕਾਨਿ ਕਥੇਸਿ। ਪੁਨ ਵਧਾਯ ਪਰਿਸਕ੍ਕਨਮਸ੍ਸ ਆਰਬ੍ਭ –

‘‘ਞਾਤਮੇਤਂ ਕੁਰੁਙ੍ਗਸ੍ਸ, ਯਂ ਤ੍ਵਂ ਸੇਪਣ੍ਣਿ ਸਿਯਜਸਿ।
ਅਞ੍ਞਂ ਸੇਪਣ੍ਣਿ ਗਚ੍ਛਾਮਿ, ਨ ਮੇ ਤੇ ਰੁਚ੍ਚਤੇ ਫਲ’’ਨ੍ਤਿ॥ (ਜਾ॰ ੧.੧.੨੧) –

ਆਦੀਨਿ ਜਾਤਕਾਨਿ ਕਥੇਸਿ। ਪੁਨਦਿਵਸੇ ''ਉਭਤੋ ਪਰਿਹੀਨੋ ਦੇਵਦਤ੍ਤੋ ਲਾਭਸਕ੍ਕਾਰਤੋ ਚ ਸਾਮਞ੍ਞਤੋ ਚਾ''ਤਿ ਕਥਾਸੁ ਪਵਤ੍ਤਮਾਨਾਸੁ ''ਨ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਇਦਾਨੇਵ ਦੇਵਦਤ੍ਤੋ ਪਰਿਹੀਨੋ, ਪੁਬ੍ਬੇਪੇਸ ਪਰਿਹੀਨੋਯੇਵਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ –

''ਅਕ੍ਖੀ ਭਿਨ੍ਨਾ ਪਟੋ ਨਟ੍ਠੋ, ਸਖਿਗੇਹੇ ਚ ਭਣ੍ਡਨਂ।
ਉਭਤੋ ਪਦੁਟ੍ਠਾ ਕਮ੍ਮਨ੍ਤਾ, ਉਦਕਮ੍ਹਿ ਥਲਮ੍ਹਿ ਚਾ''ਤਿ॥ (ਜਾ॰ ੧.੧.੧੩੯) –

ਆਦੀਨਿ ਜਾਤਕਾਨਿ ਕਥੇਸਿ। ਏਵਂ ਰਾਜਗਹੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋਵ ਦੇਵਦਤ੍ਤਂ ਆਰਬ੍ਭ ਬਹੂਨਿ ਜਾਤਕਾਨਿ ਕਥੇਤ੍ਵਾ ਰਾਜਗਹਤੋ ਸਾਵਤ੍ਥਿਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਾਰੇ ਵਾਸਂ ਕਪ੍ਪੇਸਿ। ਦੇਵਦਤ੍ਤੋਪਿ ਖੋ ਨਵ ਮਾਸੇ ਗਿਲਾਨੋ ਪਚ੍ਛਿਮੇ ਕਾਲੇ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਦਟ੍ਠੁਕਾਮੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਾਵਕੇ ਆਹ – ''ਅਹਂ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਦਟ੍ਠੁਕਾਮੋ, ਤਂ ਮੇ ਦਸ੍ਸੇਥਾ''ਤਿ। ''ਤ੍ਵਂ ਸਮਤ੍ਥਕਾਲੇ ਸਤ੍ਥਾਰਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਵੇਰੀ ਹੁਤ੍ਵਾ ਅਚਰਿ, ਨ ਮਯਂ ਤਤ੍ਥ ਨੇਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ, ''ਮਾ ਮਂ ਨਾਸੇਥ, ਮਯਾ ਸਤ੍ਥਰਿ ਆਘਾਤੋ ਕਤੋ, ਸਤ੍ਥੁ ਪਨ ਮਯਿ ਕੇਸਗ੍ਗਮਤ੍ਤੋਪਿ ਆਘਾਤੋ ਨਤ੍ਥਿ''। ਸੋ ਹਿ ਭਗਵਾ –

''ਵਧਕੇ ਦੇਵਦਤ੍ਤਮ੍ਹਿ, ਚੋਰੇ ਅਙ੍ਗੁਲਿਮਾਲਕੇ।
ਧਨਪਾਲੇ ਰਾਹੁਲੇ ਚ, ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਸਮਮਾਨਸੋ''ਤਿ॥ (ਅਪ॰ ਥੇਰ ੧.੧.੫੯੫; ਮਿ॰ ਪ॰ ੬.੬.੫) –

''ਦਸ੍ਸੇਥ ਮੇ ਭਗਵਨ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ ਯਾਚਿ। ਅਥ ਨਂ ਤੇ ਮਞ੍ਚਕੇਨਾਦਾਯ ਨਿਕ੍ਖਮਿਂਸੁ। ਤਸ੍ਸ ਆਗਮਨਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਸਤ੍ਥੁ ਆਰੋਚੇਸੁਂ – ''ਭਨ੍ਤੇ, ਦੇਵਦਤ੍ਤੋ ਕਿਰ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਾਯ ਆਗਚ੍ਛਤੀ''ਤਿ। ''ਨ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸੋ ਤੇਨਤ੍ਤਭਾਵੇਨ ਮਂ ਪਸ੍ਸਿਤੁਂ ਲਭਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ। ਦੇਵਦਤ੍ਤੋ ਕਿਰ ਪਞ੍ਚਨ੍ਨਂ ਵਤ੍ਥੂਨਂ ਆਯਾਚਿਤਕਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਪੁਨ ਬੁਦ੍ਧਂ ਦਟ੍ਠੁਂ ਨ ਲਭਤਿ, ਅਯਂ ਧਮ੍ਮਤਾ। ''ਅਸੁਕਟ੍ਠਾਨਞ੍ਚ ਅਸੁਕਟ੍ਠਾਨਞ੍ਚ ਆਗਤੋ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ। ''ਯਂ ਇਚ੍ਛਤਿ, ਤਂ ਕਰੋਤੁ, ਨ ਸੋ ਮਂ ਪਸ੍ਸਿਤੁਂ ਲਭਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ। ''ਭਨ੍ਤੇ, ਇਤੋ ਯੋਜਨਮਤ੍ਤਂ ਆਗਤੋ, ਅਡ੍ਢਯੋਜਨਂ, ਗਾਵੁਤਂ, ਜੇਤਵਨਪੋਕ੍ਖਰਣੀਸਮੀਪਂ ਆਗਤੋ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ। ''ਸਚੇਪਿ ਅਨ੍ਤੋਜੇਤਵਨਂ ਪਵਿਸਤਿ, ਨੇਵ ਮਂ ਪਸ੍ਸਿਤੁਂ ਲਭਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ। ਦੇਵਦਤ੍ਤਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਆਗਤਾ ਜੇਤਵਨਪੋਕ੍ਖਰਣੀਤੀਰੇ ਮਞ੍ਚਂ ਓਤਾਰੇਤ੍ਵਾ ਪੋਕ੍ਖਰਣਿਂ ਨ੍ਹਾਯਿਤੁਂ ਓਤਰਿਂਸੁ। ਦੇਵਦਤ੍ਤੋਪਿ ਖੋ ਮਞ੍ਚਤੋ ਵੁਟ੍ਠਾਯ ਉਭੋ ਪਾਦੇ ਭੂਮਿਯਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਨਿਸੀਦਿ। ਪਾਦਾ ਪਥਵਿਂ ਪਵਿਸਿਂਸੁ । ਸੋ ਅਨੁਕ੍ਕਮੇਨ ਯਾਵ ਗੋਪ੍ਫਕਾ, ਯਾਵ ਜਣ੍ਣੁਕਾ, ਯਾਵ ਕਟਿਤੋ, ਯਾਵ ਥਨਤੋ, ਯਾਵ ਗੀਵਤੋ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਹਨੁਕਟ੍ਠਿਕਸ੍ਸ ਭੂਮਿਯਂ ਪਵਿਟ੍ਠਕਾਲੇ –

''ਇਮੇਹਿ ਅਟ੍ਠੀਹਿ ਤਮਗ੍ਗਪੁਗ੍ਗਲਂ,
ਦੇਵਾਤਿਦੇਵਂ ਨਰਦਮ੍ਮਸਾਰਥਿਂ।
ਸਮਨ੍ਤਚਕ੍ਖੁਂ ਸਤਪੁਞ੍ਞਲਕ੍ਖਣਂ,
ਪਾਣੇਹਿ ਬੁਦ੍ਧਂ ਸਰਣਂ ਉਪੇਮੀ''ਤਿ॥ (ਮਿ॰ ਪ॰ ੪.੧.੩) –

ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ। ਇਦਂ ਕਿਰ ਠਾਨਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਤਥਾਗਤੋ ਦੇਵਦਤ੍ਤਂ ਪਬ੍ਬਾਜੇਸਿ। ਸਚੇ ਹਿ ਨ ਸੋ ਪਬ੍ਬਜਿਸ੍ਸ, ਗਿਹੀ ਹੁਤ੍ਵਾ ਕਮ੍ਮਞ੍ਚ ਭਾਰਿਯਂ ਅਕਰਿਸ੍ਸ, ਆਯਤਿਂ ਭਵਨਿਸ੍ਸਰਣਪਚ੍ਚਯਂ ਕਾਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸ, ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾ ਚ ਪਨ ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਕਮ੍ਮਂ ਭਾਰਿਯਂ ਕਰਿਸ੍ਸਤਿ, ਆਯਤਿਂ ਭਵਨਿਸ੍ਸਰਣਪਚ੍ਚਯਂ ਕਾਤੁਂ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਤੀਤਿ ਤਂ ਸਤ੍ਥਾ ਪਬ੍ਬਾਜੇਸਿ। ਸੋ ਹਿ ਇਤੋ ਸਤਸਹਸ੍ਸਕਪ੍ਪਮਤ੍ਥਕੇ ਅਟ੍ਠਿਸ੍ਸਰੋ ਨਾਮ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਸੋ ਪਥਵਿਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਅਵੀਚਿਮ੍ਹਿ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ। ਨਿਚ੍ਚਲੇ ਬੁਦ੍ਧੇ ਅਪਰਜ੍ਝਭਾਵੇਨ ਪਨ ਨਿਚ੍ਚਲੋਵ ਹੁਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਚੁਤ੍ਤਤਿ ਯੋਜਨਸਤਿਕੇ ਅਨ੍ਤੋ ਅਵੀਚਿਮ੍ਹਿ ਯੋਜਨਸਤੁਬ੍ਬੇਧਮੇਵਸ੍ਸ ਸਰੀਰਂ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ। ਸੀਸਂ ਯਾਵ ਕਣ੍ਣਸਕ੍ਖਲਿਤੋ ਉਪਰਿ ਅਯਕਪਲ੍ਲਂ ਪਾਵਿਸਿ, ਪਾਦਾ ਯਾਵ ਗੋਪ੍ਫਕਾ ਹੇਟ੍ਠਾ ਅਯਪਥਵਿਯਂ ਪਵਿਟ੍ਠਾ, ਮਹਾਤਾਲਕ੍ਖਨ੍ਧਪਰਿਮਾਣਂ ਅਯਸੂਲਂ ਪਚ੍ਛਿਮਭਿਤ੍ਤਿਤੋ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਪਿਟ੍ਠਿਮਜ੍ਝਂ ਭਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਉਰੇਨ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਪੁਰਿਮਭਿਤ੍ਤਿਂ ਪਾਵਿਸਿ, ਅਪਰਂ ਦਕ੍ਖਿਣਭਿਤ੍ਤਿਤੋ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਦਕ੍ਖਿਣਪਸ੍ਸਂ ਭਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਵਾਮਪਸ੍ਸੇਨ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਉਤ੍ਤਰਭਿਤ੍ਤਿਂ ਪਾਵਿਸਿ, ਅਪਰਂ ਉਪਰਿ ਕਪਲ੍ਲਤੋ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਮਤ੍ਥਕਂ ਭਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਅਧੋਭਾਗੇਨ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਅਯਪਥਵਿਂ ਪਾਵਿਸਿ। ਏਵਂ ਸੋ ਤਤ੍ਥ ਨਿਚ੍ਚਲੋਵ ਪਚ੍ਚਿ।

ਭਿਕ੍ਖੂ ''ਏਤ੍ਤਕਂ ਠਾਨਂ ਦੇਵਦਤ੍ਤੋ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਦਟ੍ਠੁਂ ਅਲਭਿਤ੍ਵਾਵ ਪਥਵਿਂ ਪਵਿਟ੍ਠੋ''ਤਿ ਕਥਂ ਸਮੁਟ੍ਠਾਪੇਸੁਂ। ਸਤ੍ਥਾ ''ਨ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਦੇਵਦਤ੍ਤੋ ਇਦਾਨੇਵ ਮਯਿ ਅਪਰਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ਪਥਵਿਂ ਪਾਵਿਸਿ, ਪੁਬ੍ਬੇਪਿ ਪਵਿਟ੍ਠੋਯੇਵਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਹਤ੍ਥਿਰਾਜਕਾਲੇ ਮਗ੍ਗਮੂਲ੍ਹਂ ਪੁਰਿਸਂ ਸਮਸ੍ਸਾਸੇਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਿਟ੍ਠਿਂ ਆਰੋਪੇਤ੍ਵਾ ਖੇਮਨ੍ਤਂ ਪਾਪਿਤਸ੍ਸ ਪੁਨ ਤਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਗ੍ਗਟ੍ਠਾਨੇ ਮਜ੍ਝਿਮਟ੍ਠਾਨੇ ਮੂਲੇਹਿ ਏਵਂ ਦਨ੍ਤੇ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਤਤਿਯਵਾਰੇ ਮਹਾਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਚਕ੍ਖੁਪਥਂ ਅਤਿਕ੍ਕਮਨ੍ਤਸ੍ਸ ਤਸ੍ਸ ਪਥਵਿਂ ਪਵਿਟ੍ਠਭਾਵਂ ਦੀਪੇਤੁਂ –

> ''ਅਕਤਞ੍ਞੁਸ੍ਸ ਪੋਸਸ੍ਸ, ਨਿਚ੍ਚਂ ਵਿਵਰਦਸ੍ਸਿਨੋ।
> ਸਬ੍ਬਂ ਚੇ ਪਥਵਿਂ ਦਜ੍ਜਾ, ਨੇਵ ਨਂ ਅਭਿਰਾਧਯੇ''ਤਿ॥ (ਜਾ॰ ੧.੧.੭੨; ੧.੯.੧੦੭) –

ਇਦਂ ਜਾਤਕਂ ਕਥੇਤ੍ਵਾ ਪੁਨਪਿ ਤਥੇਵ ਕਥਾਯ ਸਮੁਟ੍ਠਿਤਾਯ ਖਨ੍ਤਿਵਾਦਿਭੂਤੇ ਅਤ੍ਤਨਿ ਅਪਰਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ਕਲਾਬੁਰਾਜਭੂਤਸ੍ਸ ਤਸ੍ਸ ਪਥਵਿਂ ਪਵਿਟ੍ਠਭਾਵਂ ਦੀਪੇਤੁਂ **ਖਨ੍ਤਿਵਾਦਿਜਾਤਕਞ੍ਚ** (ਜਾ॰ ੧.੪.੪੯ ਆਦਯੋ), ਚੂਲ਼ਧਮ੍ਮਪਾਲਭੂਤੇ ਅਤ੍ਤਨਿ ਅਪਰਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ਮਹਾਪਤਾਪਰਾਜਭੂਤਸ੍ਸ ਤਸ੍ਸ ਪਥਵਿਂ ਪਵਿਟ੍ਠਭਾਵਂ ਦੀਪੇਤੁਂ **ਚੂਲ਼ਧਮ੍ਮਪਾਲਜਾਤਕਞ੍ਚ** (ਜਾ॰ ੧.੫.੪੪ ਆਦਯੋ) ਕਥੇਸਿ।

ਪਥਵਿਂ ਪਵਿਟ੍ਠੇ ਪਨ ਦੇਵਦਤ੍ਤੇ ਮਹਾਜਨੋ ਹਟ੍ਠਤੁਟ੍ਠੋ ਧਜਪਟਾਕਕਦਲਿਯੋ ਉਸ੍ਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਪੁਣ੍ਣਘਟੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ''ਲਾਭਾ ਵਤ ਨੋ''ਤਿ ਮਹਨ੍ਤਂ ਛਣਂ ਅਨੁਭੋਤਿ। ਤਮਤ੍ਥਂ ਭਗਵਤੋ ਆਰੋਚੇਸੁਂ। ਭਗਵਾ ''ਨ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਇਦਾਨੇਵ ਦੇਵਦਤ੍ਤੇ ਮਤੇ ਮਹਾਜਨੋ ਤੁਸ੍ਸਤਿ, ਪੁਬ੍ਬੇਪਿ ਤੁਸ੍ਸਿਯੇਵਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬਜਨਸ੍ਸ ਅਪ੍ਪਿਯੇ ਚਣ੍ਡੇ ਫਰੁਸੇ ਬਾਰਾਣਸਿਯਂ ਪਿਙ੍ਗਲਰਞ੍ਞੇ ਨਾਮ ਮਤੇ ਮਹਾਜਨਸ੍ਸ ਤੁਟ੍ਠਭਾਵਂ ਦੀਪੇਤੁਂ –

> ''ਸਬ੍ਬੋ ਜਨੋ ਹਿਂਸਿਤੋ ਪਿਙ੍ਗਲੇਨ,
> ਤਸ੍ਮਿਂ ਮਤੇ ਪਚ੍ਚਯਾ ਵੇਦਯਨ੍ਤਿ।
> ਪਿਯੋ ਨੁ ਤੇ ਆਸਿ ਅਕਣ੍ਹਨੇਤ੍ਤੋ,
> ਕਸ੍ਮਾ ਤੁਵਂ ਰੋਦਸਿ ਦ੍ਵਾਰਪਾਲ॥
>
> ''ਨ ਮੇ ਪਿਯੋ ਆਸਿ ਅਕਣ੍ਹਨੇਤ੍ਤੋ,
> ਭਾਯਾਮਿ ਪਚ੍ਚਾਗਮਨਾਯ ਤਸ੍ਸ।
> ਇਤੋ ਗਤੋ ਹਿਂਸੇਯ੍ਯ ਮਚ੍ਚੁਰਾਜਂ,
> ਸੋ ਹਿਂਸਿਤੋ ਆਨੇਯ੍ਯ ਪੁਨ ਇਧਾ''ਤਿ॥ (ਜਾ॰ ੧.੨.੧੭੯-੧੮੦) –

ਇਦਂ **ਪਿਙ੍ਗਲਜਾਤਕਂ** ਕਥੇਸਿ। ਭਿਕ੍ਖੂ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਪੁਚ੍ਛਿਂਸੁ – ''ਇਦਾਨਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਦੇਵਦਤ੍ਤੋ ਕੁਹਿਂ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋ''ਤਿ? ''ਅਵੀਚਿਮਹਾਨਿਰਯੇ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ''ਤਿ। ''ਭਨ੍ਤੇ, ਇਧ ਤਪ੍ਪਨ੍ਤੋ ਵਿਚਰਿਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਪ੍ਪਨਟ੍ਠਾਨੇਯੇਵ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋ''ਤਿ। ''ਆਮ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਪਬ੍ਬਜਿਤਾ ਵਾ ਹੋਨ੍ਤੁ ਗਹਟ੍ਠਾ ਵਾ, ਪਮਾਦਵਿਹਾਰਿਨੋ ਉਭਯਤ੍ਥ ਤਪ੍ਪਨ੍ਤਿਯੇਵਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

> **੧੭.** ''ਇਧ ਤਪ੍ਪਤਿ ਪੇਚ੍ਚ ਤਪ੍ਪਤਿ, ਪਾਪਕਾਰੀ ਉਭਯਤ੍ਥ ਤਪ੍ਪਤਿ।
> ਪਾਪਂ ਮੇ ਕਤਨ੍ਤਿ ਤਪ੍ਪਤਿ, ਭਿਯ੍ਯੋ ਤਪ੍ਪਤਿ ਦੁਗ੍ਗਤਿਂ ਗਤੋ''ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਇਧ ਤਪ੍ਪਤੀ**ਤਿ ਇਧ ਕਮ੍ਮਤਪ੍ਪਨੇਨ ਦੋਮਨਸ੍ਸਮਤ੍ਤੇਨ ਤਪ੍ਪਤਿ। **ਪੇਚ੍ਚਾ**ਤਿ ਪਰਲੋਕੇ ਪਨ ਵਿਪਾਕਤਪ੍ਪਨੇਨ ਅਤਿਦਾਰੁਣੇਨ ਅਪਾਯਦੁਕ੍ਖੇਨ ਤਪ੍ਪਤਿ। **ਪਾਪਕਾਰੀ**ਤਿ ਨਾਨਪ੍ਪਕਾਰਸ੍ਸ ਪਾਪਸ੍ਸ ਕਤ੍ਤਾ। **ਉਭਯਤ੍ਥਾ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਵੁਤ੍ਤਪ੍ਪਕਾਰੇਨ

ਤਪ੍ਪਨੇਨ ਉਭਯਤ੍ਥ ਤਪ੍ਪਤਿ ਨਾਮ। **ਪਾਪਂ ਮੇ**ਤਿ ਸੋ ਹਿ ਕਮ੍ਮਤਪ੍ਪਨੇਨ ਕਪ੍ਪਨ੍ਤੋ ''ਪਾਪਂ ਮੇ ਕਤ''ਨ੍ਤਿ ਤਪ੍ਪਤਿ। ਤਂ ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਕਂ ਤਪ੍ਪਨਂ, ਵਿਪਾਕਤਪ੍ਪਨੇਨ ਪਨ ਤਪ੍ਪਨ੍ਤੋ **ਭਿਯ੍ਯੋ ਤਪ੍ਪਤਿ ਦੁਗ੍ਗਤਿਂ ਗਤੋ** ਅਤਿਫਰੁਸੇਨ ਤਪ੍ਪਨੇਨ ਅਤਿਵਿਯ ਤਪ੍ਪਤੀਤਿ।

ਗਾਥਾਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਬਹੂ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨਾਦਯੋ ਅਹੇਸੁਂ। ਦੇਸਨਾ ਮਹਾਜਨਸ੍ਸ ਸਾਤ੍ਥਿਕਾ ਜਾਤਾਤਿ।

ਦੇਵਦਤ੍ਤਵਤ੍ਥੁ ਦ੍ਵਾਦਸਮਂ।

੧੩. ਸੁਮਨਾਦੇਵੀਵਤ੍ਥੁ

ਇਧ ਨਨ੍ਦਤੀਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਸੁਮਨਾਦੇਵਿਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਞ੍ਹਿ ਦੇਵਸਿਕਂ ਅਨਾਥਪਿਣ੍ਡਿਕਸ੍ਸ ਗੇਹੇ ਦ੍ਵੇ ਭਿਕ੍ਖੁਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤਿ, ਤਥਾ ਵਿਸਾਖਾਯ ਮਹਾਉਪਾਸਿਕਾਯ। ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਯੋ ਯੋ ਦਾਨਂ ਦਾਤੁਕਾਮੋ ਹੋਤਿ, ਸੋ ਸੋ ਤੇਸਂ ਉਭਿਨ੍ਨਂ ਓਕਾਸਂ ਲਭਿਤ੍ਵਾਵ ਕਰੋਤਿ। ਕਿਂ ਕਾਰਣਾ? ''ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਦਾਨਗ੍ਗਂ ਅਨਾਥਪਿਣ੍ਡਿਕੋ ਵਾ ਵਿਸਾਖਾ ਵਾ ਆਗਤਾ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ, ''ਨਾਗਤਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਸਤਸਹਸ੍ਸਂ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਕਤਦਾਨਮ੍ਪਿ ''ਕਿਂ ਦਾਨਂ ਨਾਮੇਤ''ਨ੍ਤਿ ਗਰਹਨ੍ਤਿ। ਉਭੋਪਿ ਹਿ ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਰੁਚਿਞ੍ਚ ਅਨੁਚ੍ਛਵਿਕਕਿਚ੍ਚਾਨਿ ਚ ਅਤਿਵਿਯ ਜਾਨਨ੍ਤਿ, ਤੇਸੁ ਵਿਚਾਰੇਨ੍ਤੇਸੁ ਭਿਕ੍ਖੂ ਚਿਤ੍ਤਰੂਪਂ ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਸਬ੍ਬੇ ਦਾਨਂ ਦਾਤੁਕਾਮਾ ਤੇ ਗਹੇਤ੍ਵਾਵ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ। ਇਤਿ ਤੇ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਘਰੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਪਰਿਵਿਸਿਤੁਂ ਨ ਲਭਨ੍ਤਿ। ਤਤੋ ਵਿਸਾਖਾ, ''ਕੋ ਨੁ ਖੋ ਮਮ ਠਾਨੇ ਠਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਂ ਪਰਿਵਿਸਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਉਪਧਾਰੇਨ੍ਤੀ ਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਧੀਤਰਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਤਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਠਾਨੇ ਠਪੇਸਿ। ਸਾ ਤਸ੍ਸਾ ਨਿਵੇਸਨੇ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਂ ਪਰਿਵਿਸਤਿ। ਅਨਾਥਪਿਣ੍ਡਿਕੋਪਿ ਮਹਾਸੁਭਦ੍ਦਂ ਨਾਮ ਜੇਟ੍ਠਧੀਤਰਂ ਠਪੇਸਿ। ਸਾ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਵੇਯ੍ਯਾਵਚ੍ਚਂ ਕਰੋਨ੍ਤੀ ਧਮ੍ਮਂ ਸੁਣਨ੍ਤੀ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਪਤਿਕੁਲਂ ਅਗਮਾਸਿ। ਤਤੋ ਚੂਲ਼ਸੁਭਦ੍ਦਂ ਠਪੇਸਿ। ਸਾਪਿ ਤਥੇਵ ਕਰੋਨ੍ਤੀ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਪਤਿਕੁਲਂ ਗਤਾ। ਅਥ ਸੁਮਨਦੇਵਿਂ ਨਾਮ ਕਨਿਟ੍ਠਧੀਤਰਂ ਠਪੇਸਿ। ਸਾ ਪਨ ਧਮ੍ਮਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਸਕਦਾਗਾਮਿਫਲਂ ਪਤ੍ਵਾ ਕੁਮਾਰਿਕਾਵ ਹੁਤ੍ਵਾ ਤਥਾਰੂਪੇਨ ਅਫਾਸੁਕੇਨ ਆਤੁਰਾ ਆਹਾਰੁਪਚ੍ਛੇਦਂ ਕਤ੍ਵਾ ਪਿਤਰਂ ਦਟ੍ਠੁਕਾਮਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਸਿ। ਸੋ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਦਾਨਗ੍ਗੇ ਤਸ੍ਸਾ ਸਾਸਨਂ ਸੁਤ੍ਵਾਵ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ, ''ਕਿਂ, ਅਮ੍ਮ ਸੁਮਨੇ''ਤਿ ਆਹ। ਸਾਪਿ ਨਂ ਆਹ – ''ਕਿਂ, ਤਾਤ ਕਨਿਟ੍ਠਭਾਤਿਕਾ''ਤਿ? ''ਵਿਲਪਸਿ ਅਮ੍ਮਾ''ਤਿ? ''ਨ ਵਿਲਪਾਮਿ, ਕਨਿਟ੍ਠਭਾਤਿਕਾ''ਤਿ। ''ਭਾਯਸਿ, ਅਮ੍ਮਾ''ਤਿ? ''ਨ ਭਾਯਾਮਿ, ਕਨਿਟ੍ਠਭਾਤਿਕਾ''ਤਿ। ਏਤ੍ਤਕਂ ਵਤ੍ਵਾਯੇਵ ਪਨ ਸਾ ਕਾਲਮਕਾਸਿ। ਸੋ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨੋਪਿ ਸਮਾਨੋ ਸੇਟ੍ਠਿਧੀਤਰਿ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਸੋਕਂ ਅਧਿਵਾਸੇਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੋ ਧੀਤੁ ਸਰੀਰਕਿਚ੍ਚਂ ਕਾਰੇਤ੍ਵਾ ਰੋਦਨ੍ਤੋ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ, ''ਕਿਂ, ਗਹਪਤਿ, ਦੁਕ੍ਖੀ ਦੁਮ੍ਮਨੋ ਅਸ੍ਸੁਮੁਖੋ ਰੋਦਮਾਨੋ ਆਗਤੋਸੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ, ''ਧੀਤਾ ਮੇ, ਭਨ੍ਤੇ, ਸੁਮਨਦੇਵੀ ਕਾਲਕਤਾ''ਤਿ ਆਹ। ''ਅਥ ਕਸ੍ਮਾ ਸੋਚਸਿ, ਨਨੁ ਸਬ੍ਬੇਸਂ ਏਕਂਸਿਕਂ ਮਰਣ''ਨ੍ਤਿ? ''ਜਾਨਾਮੇਤਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਏਵਰੂਪਾ ਨਾਮ ਮੇ ਹਿਰਿਓਤ੍ਤਪ੍ਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਾ ਧੀਤਾ, ਸਾ ਮਰਣਕਾਲੇ ਸਤਿਂ ਪਚ੍ਚੁਪਟ੍ਠਾਪੇਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੀ ਵਿਲਪਮਾਨਾ ਮਤਾ, ਤੇਨ ਮੇ ਅਨਪ੍ਪਕਂ ਦੋਮਨਸ੍ਸਂ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤੀ''ਤਿ। ''ਕਿਂ ਪਨ ਤਾਯ ਕਥਿਤਂ ਮਹਾਸੇਟ੍ਠੀ''ਤਿ? ''ਅਹਂ ਤਂ, ਭਨ੍ਤੇ, 'ਅਮ੍ਮ, ਸੁਮਨੇ'ਤਿ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿਂ। ਅਥ ਮਂ ਆਹ – 'ਕਿਂ, ਤਾਤ, ਕਨਿਟ੍ਠਭਾਤਿਕਾ'ਤਿ? 'ਵਿਲਪਸਿ, ਅਮ੍ਮਾ'ਤਿ? 'ਨ ਵਿਲਪਾਮਿ, ਕਨਿਟ੍ਠਭਾਤਿਕਾ'ਤਿ। 'ਭਾਯਸਿ, ਅਮ੍ਮਾ'ਤਿ? 'ਨ ਭਾਯਾਮਿ ਕਨਿਟ੍ਠਭਾਤਿਕਾ'ਤਿ। ਏਤ੍ਤਕਂ ਵਤ੍ਵਾ ਕਾਲਮਕਾਸੀ''ਤਿ। ਅਥ ਨਂ ਭਗਵਾ ਆਹ – ''ਨ ਤੇ ਮਹਾਸੇਟ੍ਠਿ ਧੀਤਾ ਵਿਲਪਤੀ''ਤਿ। ''ਅਥ ਕਸ੍ਮਾ ਭਨ੍ਤੇ ਏਵਮਾਹਾ''ਤਿ? ''ਕਨਿਟ੍ਠਤ੍ਤਾਯੇਵ । ਧੀਤਾ ਹਿ ਤੇ, ਗਹਪਤਿ, ਮਗ੍ਗਫਲੇਹਿ ਤਯਾ ਮਹਲ੍ਲਿਕਾ। ਤ੍ਵਞ੍ਹਿ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨੋ, ਧੀਤਾ ਪਨ ਤੇ ਸਕਦਾਗਾਮਿਨੀ। ਸਾ ਮਗ੍ਗਫਲੇਹਿ ਤਯਾ ਮਹਲ੍ਲਿਕਤ੍ਤਾ ਤਂ ਏਵਮਾਹਾ''ਤਿ। ''ਏਵਂ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ? ''ਏਵਂ, ਗਹਪਤੀ''ਤਿ। ''ਇਦਾਨਿ ਕੁਹਿਂ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ? ''ਤੁਸਿਤਭਵਨੇ, ਗਹਪਤੀ''ਤਿ। ''ਭਨ੍ਤੇ, ਮਮ ਧੀਤਾ ਇਧ ਞਾਤਕਾਨਂ ਅਨ੍ਤਰੇ ਨਨ੍ਦਮਾਨਾ ਵਿਚਰਿਤ੍ਵਾ ਇਤੋ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾਪਿ ਨਨ੍ਦਨਟ੍ਠਾਨੇਯੇਵ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾ''ਤਿ। ਅਥ ਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ''ਆਮ, ਗਹਪਤਿ, ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਾ ਨਾਮ ਗਹਟ੍ਠਾ ਵਾ ਪਬ੍ਬਜਿਤਾ ਵਾ ਇਧ ਲੋਕੇ ਚ ਪਰਲੋਕੇ ਚ ਨਨ੍ਦਨ੍ਤਿਯੇਵਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

੧੮. ''ਇਧ ਨਨ੍ਦਤਿ ਪੇਚ੍ਚ ਨਨ੍ਦਤਿ, ਕਤਪੁਞ੍ਞੋ ਉਭਯਤ੍ਥ ਨਨ੍ਦਤਿ।

ਪੁਞ੍ਞਂ ਮੇ ਕਤਨ੍ਤਿ ਨਨ੍ਦਤਿ, ਭਿਯ੍ਯੋ ਨਨ੍ਦਤਿ ਸੁਗ੍ਗਤਿਂ ਗਤੋ''ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਇਧਾ**ਤਿ ਇਧ ਲੋਕੇ ਕਮ੍ਮਨਨ੍ਦਨੇਨ ਨਨ੍ਦਤਿ। **ਪੇਚ੍ਚਾ**ਤਿ ਪਰਲੋਕੇ ਵਿਪਾਕਨਨ੍ਦਨੇਨ ਨਨ੍ਦਤਿ। **ਕਤਪੁਞ੍ਞੋ**ਤਿ ਨਾਨਪ੍ਪਕਾਰਸ੍ਸ ਪੁਞ੍ਞਸ੍ਸ ਕਤ੍ਤਾ। **ਉਭਯਤ੍ਥਾ**ਤਿ ਇਧ ''ਕਤਂ ਮੇ ਕੁਸਲਂ, ਅਕਤਂ ਮੇ ਪਾਪ''ਨ੍ਤਿ ਨਨ੍ਦਤਿ, ਪਰਤ੍ਥ ਵਿਪਾਕਂ ਅਨੁਭਵਨ੍ਤੋ ਨਨ੍ਦਤਿ। **ਪੁਞ੍ਞਂ ਮੇ**ਤਿ ਇਧ ਨਨ੍ਦਨ੍ਤੋ ਪਨ ''ਪੁਞ੍ਞਂ ਮੇ ਕਤ''ਨ੍ਤਿ ਸੋਮਨਸ੍ਸਮਤ੍ਤੇਨੇਵ ਕਮ੍ਮਨਨ੍ਦਨਂ ਉਪਾਦਾਯ ਨਨ੍ਦਤਿ। **ਭਿਯ੍ਯੋ**ਤਿ ਵਿਪਾਕਨਨ੍ਦਨੇਨ ਪਨ ਸੁਗਤਿਂ ਗਤੋ ਸਤ੍ਤਪਞ੍ਞਾਸਵਸ੍ਸਕੋਟਿਯੋ ਸਟ੍ਠਿਵਸ੍ਸਸਤਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਦਿਬ੍ਬਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਅਨੁਭਵਨ੍ਤੋ ਤੁਸਿਤਪੁਰੇ ਅਤਿਵਿਯ ਨਨ੍ਦਤੀਤਿ।

ਗਾਥਾਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਬਹੂ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨਾਦਯੋ ਅਹੇਸੁਂ। ਮਹਾਜਨਸ੍ਸ ਸਾਤ੍ਥਿਕਾ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾ ਜਾਤਾਤਿ।

ਸੁਮਨਾਦੇਵੀਵਤ੍ਥੁ ਤੇਰਸਮਂ।

੧੪. ਦ੍ਵੇਸਹਾਯਕਭਿਕ੍ਖੁਵਤ੍ਥੁ

ਬਹੁਮ੍ਪਿ ਚੇਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਦ੍ਵੇ ਸਹਾਯਕੇ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਸਾਵਤ੍ਥਿਵਾਸਿਨੋ ਹਿ ਦ੍ਵੇ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤਾ ਸਹਾਯਕਾ ਵਿਹਾਰਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥੁ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਕਾਮੇ ਪਹਾਯ ਸਾਸਨੇ ਉਰਂ ਦਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਚ ਵਸ੍ਸਾਨਿ ਆਚਰਿਯੁਪਜ੍ਝਾਯਾਨਂ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਵਸਿਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਸਾਸਨੇ ਧੁਰਂ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਧੁਰਞ੍ਚ ਗਨ੍ਥਧੁਰਞ੍ਚ ਵਿਤ੍ਥਾਰਤੋ ਸੁਤ੍ਵਾ ਏਕੋ ਤਾਵ ''ਅਹਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਮਹਲ੍ਲਕਕਾਲੇ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ ਨ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਾਮਿ ਗਨ੍ਥਧੁਰਂ ਪੂਰੇਤੁਂ, ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਧੁਰਂ ਪਨ ਪੂਰੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਯਾਵ ਅਰਹਤ੍ਤਾ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਧੁਰਂ ਕਥਾਪੇਤ੍ਵਾ ਘਟੇਨ੍ਤੋ ਵਾਯਮਨ੍ਤੋ ਸਹ ਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਹਿ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਿ। ਇਤਰੋ ਪਨ ''ਅਹਂ ਗਨ੍ਥਧੁਰਂ ਪੂਰੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਅਨੁਕ੍ਕਮੇਨ ਤੇਪਿਟਕਂ ਬੁਦ੍ਧਵਚਨਂ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਗਤਗਤਟ੍ਠਾਨੇ ਧਮ੍ਮਂ ਕਥੇਤਿ, ਸਰਭਞ੍ਞਂ ਭਣਤਿ, ਪਞ੍ਚਨ੍ਨਂ ਭਿਕ੍ਖੁਸਤਾਨਂ ਧਮ੍ਮਂ ਵਾਚੇਨ੍ਤੋ ਵਿਚਰਤਿ। ਅਟ੍ਠਾਰਸਨ੍ਨਂ ਮਹਾਗਣਾਨਂ ਆਚਰਿਯੋ ਅਹੋਸਿ। ਭਿਕ੍ਖੂ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਇਤਰਸ੍ਸ ਥੇਰਸ੍ਸ ਵਸਨਟ੍ਠਾਨਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਓਵਾਦੇ ਠਤ੍ਵਾ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਤ੍ਵਾ ਥੇਰਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ, ''ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਦਟ੍ਠੁਕਾਮਮ੍ਹਾ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਥੇਰੋ ''ਗਚ੍ਛਥ, ਆਵੁਸੋ, ਮਮ ਵਚਨੇਨ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਅਸੀਤਿ ਮਹਾਥੇਰੇ ਵਨ੍ਦਥ, ਸਹਾਯਕਤ੍ਥੇਰਮ੍ਪਿ ਮੇ 'ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਆਚਰਿਯੋ ਤੁਮ੍ਹੇ ਵਨ੍ਦਤੀ'ਤਿ ਵਦਥਾ''ਤਿ ਪੇਸੇਤਿ। ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਵਿਹਾਰਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰਞ੍ਚੇਵ ਅਸੀਤਿ ਮਹਾਥੇਰੇ ਚ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਗਨ੍ਥਿਕਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ, ''ਭਨ੍ਤੇ, ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਆਚਰਿਯੋ ਤੁਮ੍ਹੇ ਵਨ੍ਦਤੀ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਇਤਰੇਨ ਚ ''ਕੋ ਨਾਮ ਸੋ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ, ''ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਸਹਾਯਕਭਿਕ੍ਖੁ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਏਵਂ ਥੇਰੇ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ ਸਾਸਨਂ ਪਹਿਣਨ੍ਤੇ ਸੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਥੋਕਂ ਕਾਲਂ ਸਹਿਤ੍ਵਾ ਅਪਰਭਾਗੇ ਸਹਿਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੋ ''ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਆਚਰਿਯੋ ਤੁਮ੍ਹੇ ਵਨ੍ਦਤੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ, ''ਕੋ ਏਸੋ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ''ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਸਹਾਯਕਭਿਕ੍ਖੂ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ, ''ਕਿਂ ਪਨ ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ ਤਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਉਗ੍ਗਹਿਤਂ, ਕਿਂ ਦੀਘਨਿਕਾਯਾਦੀਸੁ ਅਞ੍ਞਤਰੋ ਨਿਕਾਯੋ, ਕਿਂ ਤੀਸੁ ਪਿਟਕੇਸੁ ਏਕਂ ਪਿਟਕ''ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ''ਚਤੁਪ੍ਪਦਿਕਮ੍ਪਿ ਗਾਥਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਪਂਸੁਕੂਲਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਜਿਤਕਾਲੇਯੇਵ ਅਰਞ੍ਞਂ ਪਵਿਟ੍ਠੋ, ਬਹੂ ਵਤ ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕੇ ਲਭਿ, ਤਸ੍ਸ ਆਗਤਕਾਲੇ ਮਯਾ ਪਞ੍ਹਂ ਪੁਚ੍ਛਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ।

ਅਥ ਅਪਰਭਾਗੇ ਥੇਰੋ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਦਟ੍ਠੁਂ ਆਗਤੋ। ਸਹਾਯਕਸ੍ਸ ਥੇਰਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰਞ੍ਚੇਵ ਅਸੀਤਿ ਮਹਾਥੇਰੇ ਚ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਸਹਾਯਕਸ੍ਸ ਵਸਨਟ੍ਠਾਨਂ ਪਚ੍ਚਾਗਮਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਸੋ ਵਤ੍ਤਂ ਕਾਰੇਤ੍ਵਾ ਸਮਪ੍ਪਮਾਣਂ ਆਸਨਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ, ''ਪਞ੍ਹਂ ਪੁਚ੍ਛਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਨਿਸੀਦਿ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਖਣੇ ਸਤ੍ਥਾ ''ਏਸ ਏਵਰੂਪਂ ਮਮ ਪੁਤ੍ਤਂ ਵਿਹੇਠੇਤ੍ਵਾ ਨਿਰਯੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਯ੍ਯਾ''ਤਿ ਤਸ੍ਮਿਂ ਅਨੁਕਮ੍ਪਾਯ ਵਿਹਾਰਚਾਰਿਕਂ ਚਰਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਤੇਸਂ ਨਿਸਿਨ੍ਨਟ੍ਠਾਨਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਵਰਬੁਦ੍ਧਾਸਨੇ ਨਿਸੀਦਿ। ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਨਿਸੀਦਨ੍ਤਾ ਹਿ ਭਿਕ੍ਖੂ ਬੁਦ੍ਧਾਸਨਂ ਪਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵਾਵ ਨਿਸੀਦਨ੍ਤਿ। ਤੇਨ ਸਤ੍ਥਾ ਪਕਤਿਪਞ੍ਞਤ੍ਤੇਯੇਵ ਆਸਨੇ ਨਿਸੀਦਿ। ਨਿਸਜ੍ਜ ਖੋ ਪਨ ਗਨ੍ਥਿਕਭਿਕ੍ਖੁਂ ਪਠਮਜ੍ਝਾਨੇ ਪਞ੍ਹਂ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਮਿਂ ਕਥਿਤੇ ਦੁਤਿਯਜ੍ਝਾਨਂ ਆਦਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਅਟ੍ਠਸੁਪਿ ਸਮਾਪਤ੍ਤੀਸੁ ਰੂਪਾਰੂਪੇਸੁ ਚ ਪਞ੍ਹਂ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਗਨ੍ਥਿਕਤ੍ਥੇਰੋ ਏਕਮ੍ਪਿ ਕਥੇਤੁਂ ਨਾਸਕ੍ਖਿ। ਇਤਰੋ ਤਂ ਸਬ੍ਬਂ ਕਥੇਸਿ। ਅਥ ਨਂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਮਗ੍ਗੇ ਪਞ੍ਹਂ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਗਨ੍ਥਿਕਤ੍ਥੇਰੋ ਕਥੇਤੁਂ ਨਾਸਕ੍ਖਿ।

ਤਤੋ ਖੀਣਾਸਵੱਤ੍ਥੇਰੰ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਥੇਰੋ ਕਥੇਸਿ। ਸੱਤ੍ਥਾ ''ਸਾਧੁ ਸਾਧੁ, ਭਿਕ੍ਖੂ''ਤਿ ਅਭਿਨਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਸੇਸਮੱਗ੍ਗੇਸੁਪਿ ਪਟਿਪਾਟਿਯਾ ਪਞ੍ਹੰ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਗਨ੍ਥਿਕੋ ਏਕਮ੍ਪਿ ਕਥੇਤੁੰ ਨਾਸਕ੍ਖਿ, ਖੀਣਾਸਵੋ ਪੁਚ੍ਛਿਤੰ ਪੁਚ੍ਛਿਤੰ ਕਥੇਸਿ। ਸੱਤ੍ਥਾ ਚਤੂਸੁਪਿ ਠਾਨੇਸੁ ਤਸ੍ਸ ਸਾਧੁਕਾਰੰ ਅਦਾਸਿ। ਤੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ਭੁਮ੍ਮਦੇਵੇ ਆਦਿੰ ਕਤ੍ਵਾ ਯਾਵ ਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕਾ ਸਬ੍ਬਾ ਦੇਵਤਾ ਚੇਵ ਨਾਗਸੁਪਣ੍ਣਾ ਚ ਸਾਧੁਕਾਰੰ ਅਦੰਸੁ। ਤੰ ਸਾਧੁਕਾਰੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕਾ ਚੇਵ ਸਦ੍ਧਿਵਿਹਾਰਿਨੋ ਚ ਸੱਤ੍ਥਾਰੰ ਉਜ੍ਝਾਯਿੰਸੁ – ''ਕਿੰ ਨਾਮੇਤੰ ਸੱਤ੍ਥਾਰਾ ਕਤੰ, ਕਿਞ੍ਚਿ ਅਜਾਨਨ੍ਤਸ੍ਸ ਮਹੱਲ੍ਲਕੱਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਚਤੂਸੁ ਠਾਨੇਸੁ ਸਾਧੁਕਾਰੰ ਅਦਾਸਿ, ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਪਨਾਚਰਿਯਸ੍ਸ ਸਬ੍ਬਪਰਿਯੱਤ੍ਤਿਧਰਸ੍ਸ ਪਞ੍ਚੰਨ੍ਨੰ ਭਿਕ੍ਖੁਸਤਾਨੰ ਪਾਮੋਕ੍ਖਸ੍ਸ ਪਸੰਸਾਮੱਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਨ ਕਰੀ''ਤਿ। ਅਥ ਨੇ ਸੱਤ੍ਥਾ ''ਕਿੰ ਨਾਮੇਤੰ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਕਥੇਥਾ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਮਿੰ ਅੱਤ੍ਥੇ ਆਰੋਚਿਤੇ, ''ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਤੁਮ੍ਹਾਕੰ ਆਚਰਿਯੋ ਮਮ ਸਾਸਨੇ ਭਤਿਯਾ ਗਾਵੋ ਰਕ੍ਖਣਸਦਿਸੋ, ਮਯ੍ਹੰ ਪਨ ਪੁੱਤ੍ਤੋ ਯਥਾਰੁਚਿਯਾ ਪਞ੍ਚ ਗੋਰਸੇ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਨਕਸਾਮਿਸਦਿਸੋ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮਾ ਗਾਥਾ ਅਭਾਸਿ –

੧੯. ''ਬਹੁਮ੍ਪਿ ਚੇ ਸੰਹਿਤ ਭਾਸਮਾਨੋ,
ਨ ਤੱਕ੍ਕਰੋ ਹੋਤਿ ਨਰੋ ਪਮੱਤ੍ਤੋ।
ਗੋਪੋਵ ਗਾਵੋ ਗਣਯੰ ਪਰੇਸੰ,
ਨ ਭਾਗਵਾ ਸਾਮਞ੍ਞਸ੍ਸ ਹੋਤਿ॥

੨੦. ''ਅਪ੍ਪਮ੍ਪਿ ਚੇ ਸੰਹਿਤ ਭਾਸਮਾਨੋ,
ਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਹੋਤਿ ਅਨੁਧਮ੍ਮਚਾਰੀ।
ਰਾਗਞ੍ਚ ਦੋਸਞ੍ਚ ਪਹਾਯ ਮੋਹੰ,
ਸਮ੍ਮਪ੍ਪਜਾਨੋ ਸੁਵਿਮੁੱਤ੍ਤਚਿੱਤ੍ਤੋ॥
''ਅਨੁਪਾਦਿਯਾਨੋ ਇਧ ਵਾ ਹੁਰੰ ਵਾ,
ਸ ਭਾਗਵਾ ਸਾਮਞ੍ਞਸ੍ਸ ਹੋਤੀ''ਤਿ॥

ਤੱਤ੍ਥ **ਸੰਹਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਤੇਪਿਟਕਸ੍ਸ ਬੁਦ੍ਧਵਚਨਸ੍ਸੇਤੰ ਨਾਮੰ। ਤੰ ਆਚਰਿਯੇ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਉੱਗ੍ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਬਹੁਮ੍ਪਿ ਪਰੇਸੰ **ਭਾਸਮਾਨੋ** ਵਾਚੇਨ੍ਤੋ ਤੰ ਧਮ੍ਮੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ਯੰ ਕਾਰਕੇਨ ਪੁੱਗ੍ਗਲੇਨ ਕੱਤ੍ਤਬ੍ਬੰ, ਤੱਕ੍ਕਰੋ ਨ ਹੋਤਿ। ਕੁੱਕ੍ਕੁਟਸ੍ਸ ਪਕ੍ਖਪਹਰਣਮੱਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਅਨਿੱਚ੍ਚਾਦਿਵਸੇਨ ਯੋਨਿਸੋਮਨਸਿਕਾਰੰ ਨਪ੍ਪਵੱਤ੍ਤੇਤਿ। ਏਸੋ ਯਥਾ ਨਾਮ ਦਿਵਸੰ ਭਤਿਯਾ ਗਾਵੋ ਰਕ੍ਖਨ੍ਤੋ ਗੋਪੋ ਪਾਤੋਵ ਨਿਰਵਸੇਸੰ ਸਮ੍ਪਟਿੱਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਸਾਯੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਸਾਮਿਕਾਨੰ ਨਿਯ੍ਯਾਦੇਤ੍ਵਾ ਦਿਵਸਭਤਿਮੱਤ੍ਤੰ ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਯਥਾਰੁਚਿਯਾ ਪਨ ਪਞ੍ਚ ਗੋਰਸੇ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤੁੰ ਨ ਲਭਤਿ, ਏਵਮੇਵ ਕੇਵਲੰ ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕਾਨੰ ਸਨ੍ਤਿਕਾ ਵੱਤ੍ਤਪਟਿਵੱਤ੍ਤਕਰਣਮੱਤ੍ਤਸ੍ਸ ਭਾਗੀ ਹੋਤਿ, ਸਾਮਞ੍ਞਸ੍ਸ ਪਨ ਭਾਗੀ ਨ ਹੋਤਿ। ਯਥਾ ਪਨ ਗੋਪਾਲਕੇਨ ਨਿਯ੍ਯਾਦਿਤਾਨੰ ਗੁੰਨ੍ਨੰ ਗੋਰਸੰ ਸਾਮਿਕਾਵ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤਿ, ਤਥਾ ਤੇਨ ਕਥਿਤੰ ਧਮ੍ਮੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ਕਾਰਕਪੁੱਗ੍ਗਲਾ ਯਥਾਨੁਸਿੱਟ੍ਠੰ ਪਟਿਪੱਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਕੇਚਿ ਪਠਮੱਜ੍ਝਾਨਾਦੀਨਿ ਪਾਪੁਣਨ੍ਤਿ, ਕੇਚਿ ਵਿਪੱਸ੍ਸਨੰ ਵਡ੍ਢੇਤ੍ਵਾ ਮੱਗ੍ਗਫਲਾਨਿ ਪਾਪੁਣਨ੍ਤਿ, ਗੋਣਸਾਮਿਕਾ ਗੋਰਸਸ੍ਸੇਵ ਸਾਮਞ੍ਞਸ੍ਸ ਭਾਗਿਨੋ ਹੋਨ੍ਤਿ।

ਇਤਿ ਸੱਤ੍ਥਾ ਸੀਲਸਮ੍ਪੰਨ੍ਨਸ੍ਸ ਬਹੁੱਸ੍ਸੁਤਸ੍ਸ ਪਮਾਦਵਿਹਾਰਿਨੋ ਅਨਿੱਚ੍ਚਾਦਿਵਸੇਨ ਯੋਨਿਸੋਮਨਸਿਕਾਰੇ ਪਮੱਤ੍ਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਵਸੇਨ ਪਠਮੰ ਗਾਥੰ ਕਥੇਸਿ, ਨ ਦੁੱਸ੍ਸੀਲਸ੍ਸ। ਦੁਤਿਯਗਾਥਾ ਪਨ ਅਪ੍ਪੱਸ੍ਸੁਤਸ੍ਸਪਿ ਯੋਨਿਸੋਮਨਸਿਕਾਰੇ ਕਮ੍ਮੰ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਕਾਰਕਪੁੱਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਵਸੇਨ ਕਥਿਤਾ।

ਤੱਤ੍ਥ **ਅਪ੍ਪਮ੍ਪੀ ਚੇ**ਤਿ ਥੋਕੰ ਏਕਵੱਗ੍ਗਦ੍ਵਿਵੱਗ੍ਗਮੱਤ੍ਤਮ੍ਪਿ। **ਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਹੋਤਿ ਅਨੁਧਮ੍ਮਚਾਰੀ**ਤਿ ਅੱਤ੍ਥਮਞ੍ਞਾਯ ਧਮ੍ਮਮਞ੍ਞਾਯ ਨਵਲੋਕੁੱਤ੍ਤਰਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਅਨੁਰੂਪੰ ਧਮ੍ਮੰ ਪੁਬ੍ਬਭਾਗਪਟਿਪਦਾਸਙ੍ਖਾਤੰ ਚਤੁਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧਿਸੀਲਧੁਤਙ੍ਗਅਸੁਭਕਮ੍ਮੱਟ੍ਠਾਨਾਦਿਭੇਦੰ ਚਰਨ੍ਤੋ ਅਨੁਧਮ੍ਮਚਾਰੀ ਹੋਤਿ। ਸੋ ''ਅੱਜ੍ਜ ਅੱਜ੍ਜੇਵਾ''ਤਿ ਪਟਿਵੇਧੰ ਆਕਙ੍ਖਨ੍ਤੋ ਵਿਚਰਤਿ। ਸੋ ਇਮਾਯ ਸਮ੍ਮਾਪਟਿਪੱਤ੍ਤਿਯਾ ਰਾਗਞ੍ਚ

ਦੋਸਞ੍ਚ ਪਹਾਯ ਮੋਹਂ ਸਮ੍ਮਾ ਹੇਤੁਨਾ ਨਯੇਨ ਪਰਿਜਾਨਿਤਬ੍ਬੇ ਧਮ੍ਮੇ ਪਰਿਜਾਨਨ੍ਤੋ ਤਦਙ੍ਗᩅਿਕ੍ਖਮ੍ਭਨਸਮੁਚ੍ਛੇਦਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਿਨਿਸ੍ਸਰਣᩅਿਮੁਤ੍ਤੀਨਂ ᩅਸੇਨ ਸੁᩅਿਮੁਤ੍ਤਚਿਤ੍ਤੋ, **ਅਨੁਪਾਦਿਯਾਨੋ ਇਧ ᩅਾ ਹੁਰਂ ᩅਾ**ਤਿ ਇਧਲੋਕਪਰਲੋਕਪਰਿਯਾਪਨ੍ਨਾ ᩅਾ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਿਕਬਾਹਿਰਾ ᩅਾ ਖਨ੍ਧਾਯਤਨਧਾਤੁਯੋ ਚਤੂਹਿ ਉਪਾਦਾਨੇਹਿ ਅਨੁਪਾਦਿਯਨ੍ਤੋ ਮਹਾਖੀਣਾਸᩅੋ ਮਗ੍ਗਸਙ੍ਖਾਤਸ੍ਸ ਸਾਮਞ੍ਞਸ੍ਸ ᩅਸੇਨ ਆਗਤਸ੍ਸ ਫਲਸਾਮਞ੍ਞਸ੍ਸ ਚੇᩅ ਪਞ੍ਚਅਸੇਕ੍ਖਧਮ੍ਮਕ੍ਖਨ੍ਧਸ੍ਸ ਚ ਭਾਗᩅਾ ਹੋਤੀਤਿ ਰਤਨਕੂਟੇਨ ᩅਿਯ ਅਗਾਰਸ੍ਸ ਅਰਹਤ੍ਤੇਨ ਦੇਸਨਾਯ ਕੂਟਂ ਗਣ੍ਹੀਤਿ।

ਗਾਥਾਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਬਹੂ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨਾਦਯੋ ਅਹੇਸੁਂ। ਦੇਸਨਾ ਮਹਾਜਨਸ੍ਸ ਸਾਤ੍ਥਿਕਾ ਜਾਤਾਤਿ।

ਦ੍ᩅੇਸਹਾਯਕਭਿਕ੍ਖੁᩅਤ੍ਥੁ ਚੁਦ੍ਦਸਮਂ।

ਯਮਕᩅਗ੍ਗᩅਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਪਠਮੋ ᩅਗ੍ਗੋ।

੨. ਅਪ੍ਪਮਾਦਵਗ੍ਗੋ

੧. ਸਾਮਾਵਤੀਵਤ੍ਥੁ

ਅਪ੍ਪਮਾਦੋ ਅਮਤਪਦਨ੍ਤਿ ਇਮੰ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨੰ ਸਤ੍ਥਾ ਕੋਸਮ੍ਬਿੰ ਉਪਨਿਸ੍ਸਾਯ ਘੋਸਿਤਾਰਾਮੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਸਾਮਾਵਤਿਪ੍ਪਮੁਖਾਨੰ ਪਞ੍ਚਨ੍ਨੰ ਇਤ੍ਥਿਸਤਾਨੰ, ਮਾਗਣ੍ਡਿਯਪ੍ਪਮੁਖਾਨਞ੍ਚ ਏਤਿਸ੍ਸਾ ਪਞ੍ਚਨ੍ਨੰ ਞਾਤਿਸਤਾਨੰ ਮਰਣਬਜਸਨੰ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਤਤ੍ਰਾਯੰ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬਿਕਥਾ – ਅਤੀਤੇ ਅਲ੍ਲਕਪ੍ਪਰਟ੍ਠੇ ਅਲ੍ਲਕਪ੍ਪਰਾਜਾ ਨਾਮ, ਵੇਠਦੀਪਕਰਟ੍ਠੇ ਵੇਠਦੀਪਕਰਾਜਾ ਨਾਮਾਤਿ ਇਮੇ ਦ੍ਵੇ ਦਹਰਕਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਸਹਾਯਕਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਏਕਾਚਰਿਯਕੁਲੇ ਸਿਪ੍ਪੰ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਿਤੂਨੰ ਅਚ੍ਚਯੇਨ ਛਤ੍ਤੰ ਉਸ੍ਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਆਯਾਮੇਨ ਦਸਦਸਯੋਜਨਿਕੇ ਰਟ੍ਠੇ ਰਾਜਾਨੋ ਅਹੇਸੁੰ। ਤੇ ਕਾਲੇਨ ਕਾਲੰ ਸਮਾਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਏਕਤੋ ਤਿਟ੍ਠਨ੍ਤਾ ਨਿਸੀਦਨ੍ਤਾ ਨਿਪਜ੍ਜਨ੍ਤਾ ਮਹਾਜਨੰ ਜਾਯਮਾਨਞ੍ਚ ਜੀਯਮਾਨਞ੍ਚ ਮੀਯਮਾਨਞ੍ਚ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਪਰਲੋਕੰ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੰ ਅਨੁਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ, ਅਨ੍ਤਮਸੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਰੀਰਮ੍ਪਿ ਨਾਨੁਗਚ੍ਛਤਿ, ਸਬ੍ਬੰ ਪਹਾਯ ਗਨ੍ਤਬ੍ਬੰ, ਕਿੰ ਨੋ ਘਰਾਵਾਸੇਨ, ਪਬ੍ਬਜਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਰਜ੍ਜਾਨਿ ਪੁਤ੍ਤਦਾਰਾਨੰ ਨਿਯ੍ਯਾਦੇਤ੍ਵਾ ਇਸਿਪਬ੍ਬਜ੍ਜੰ ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾ ਹਿਮਵਨ੍ਤਪ੍ਪਦੇਸੇ ਵਸਨ੍ਤਾ ਮਨ੍ਤਯਿੰਸੁ – ''ਮਯੰ ਰਜ੍ਜੰ ਪਹਾਯ ਪਬ੍ਬਜਿਤਾ, ਨ ਜੀਵਿਤੁੰ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਾ। ਤੇ ਮਯੰ ਏਕਟ੍ਠਾਨੇ ਵਸਨ੍ਤਾ ਅਪਬ੍ਬਜਿਤਸਦਿਸਾਯੇਵ ਹੋਮ, ਤਸ੍ਮਾ ਵਿਸੁੰ ਵਸਿਸ੍ਸਾਮ। ਤ੍ਵੰ ਏਤਸ੍ਮਿੰ ਪਬ੍ਬਤੇ ਵਸ, ਅਹੰ ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਪਬ੍ਬਤੇ ਵਸਿਸ੍ਸਾਮਿ। ਅਨ੍ਵਡ੍ਢਮਾਸੰ ਪਨ ਉਪੋਸਥਦਿਵਸੇ ਏਕਤੋ ਭਵਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ। ਅਥ ਖੋ ਨੇਸੰ ਏਤਦਹੋਸਿ – ''ਏਵਮ੍ਪਿ ਨੋ ਗਣਸਙ੍ਗਣਿਕਾਵ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਤ੍ਵੰ ਪਨ ਤਵ ਪਬ੍ਬਤੇ ਅਗ੍ਗਿੰ ਜਾਲੇਯ੍ਯਾਸਿ, ਅਹੰ ਮਮ ਪਬ੍ਬਤੇ ਅਗ੍ਗਿੰ ਜਾਲੇਸ੍ਸਾਮਿ, ਤਾਯ ਸਞ੍ਞਾਯ ਅਤ੍ਥਿਭਾਵੰ ਜਾਨਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ। ਤੇ ਤਥਾ ਕਰਿੰਸੁ।

ਅਥ ਅਪਰਭਾਗੇ ਵੇਠਦੀਪਕਤਾਪਸੋ ਕਾਲੰ ਕਤ੍ਵਾ ਮਹੇਸਕ੍ਖੋ ਦੇਵਰਾਜਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋ। ਤਤੋ ਅਡ੍ਢਮਾਸੇ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤੇ ਅਗ੍ਗਿੰ ਅਦਿਸ੍ਵਾਵ ਇਤਰੋ ''ਸਹਾਯਕੋ ਮੇ ਕਾਲਕਤੋ''ਤਿ ਅਞ੍ਞਾਸਿ। ਇਤਰੋਪਿ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਕ੍ਖਣੇਯੇਵ ਅਤ੍ਤਨੋ ਦੇਵਸਿਰਿੰ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਕਮ੍ਮੰ ਉਪਧਾਰੇਨ੍ਤੋ ਨਿਕ੍ਖਮਨਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਅਤ੍ਤਨੋ ਤਪਚਰਿਯੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਮਮ ਸਹਾਯਕੰ ਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਤੰ ਅਤ੍ਤਭਾਵੰ ਵਿਜਹਿਤ੍ਵਾ ਮਗ੍ਗਿਕਪੁਰਿਸੋ ਵਿਯ ਤਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤੰ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਅਥ ਨੰ ਸੋ ਆਹ – ''ਕੁਤੋ ਆਗਤੋਸੀ''ਤਿ? ''ਮਗ੍ਗਿਕਪੁਰਿਸੋ ਅਹੰ, ਭਨ੍ਤੇ, ਦੂਰਤੋਵ ਆਗਤੋਮ੍ਹਿ। ਕਿੰ ਪਨ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਯ੍ਯੋ ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਠਾਨੇ ਏਕਕੋਵ ਵਸਤਿ, ਅਞ੍ਞੋਪਿ ਕੋਚਿ ਅਤ੍ਥੀ''ਤਿ? ''ਅਤ੍ਥਿ ਮੇ ਏਕੋ ਸਹਾਯਕੋ''ਤਿ। ''ਕੁਹਿੰ ਸੋ''ਤਿ? ''ਏਤਸ੍ਮਿੰ ਪਬ੍ਬਤੇ ਵਸਤਿ, ਉਪੋਸਥਦਿਵਸੇ ਪਨ ਅਗ੍ਗਿੰ ਨ ਜਾਲੇਤਿ, ਮਤੋ ਨੂਨ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ। ''ਏਵੰ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ? ''ਏਵਮਾਵੁਸੋ''ਤਿ। ''ਅਹੰ ਸੋ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ। ''ਕੁਹਿੰ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋਸੀ''ਤਿ? ''ਦੇਵਲੋਕੇ ਮਹੇਸਕ੍ਖੋ ਦੇਵਰਾਜਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋਸ੍ਮਿ, ਭਨ੍ਤੇ, 'ਅਯ੍ਯੰ ਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸਾਮੀ'ਤਿ ਪੁਨ ਆਗਤੋਮ੍ਹਿ। ਅਪਿ ਨੁ ਖੋ ਅਯ੍ਯਾਨੰ ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਠਾਨੇ ਵਸਨ੍ਤਾਨੰ ਕੋਚਿ ਉਪਦ੍ਦਵੋ ਅਤ੍ਥੀ''ਤਿ? ''ਆਮ, ਆਵੁਸੋ, ਹਤ੍ਥੀ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਕਿਲਮਾਮੀ''ਤਿ। ''ਕਿੰ ਵੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਹਤ੍ਥੀ ਕਰੋਨ੍ਤੀ''ਤਿ? ''ਸਮ੍ਮਜ੍ਜਨਟ੍ਠਾਨੇ ਲਣ੍ਡੰ ਪਾਤੇਨ੍ਤਿ, ਪਾਦੇਹਿ ਭੂਮਿਯੰ ਪਹਰਿਤ੍ਵਾ ਪੰਸੁੰ ਉਦ੍ਧਰਨ੍ਤਿ, ਸ੍ਵਾਹੰ ਲਣ੍ਡੰ ਛਡ੍ਡੇਨ੍ਤੋ ਪੰਸੁੰ ਸਮੰ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਕਿਲਮਾਮੀ''ਤਿ। ''ਕਿੰ ਪਨ ਤੇਸੰ ਅਨਾਗਮਨੰ ਇਚ੍ਛਥਾ''ਤਿ? ''ਆਮਾਵੁਸੋ''ਤਿ। ''ਤੇਨ ਹਿ ਤੇਸੰ ਅਨਾਗਮਨੰ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਤਾਪਸਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥਿਕਨ੍ਤਵੀਣਞ੍ਚੇਵ ਹਤ੍ਥਿਕਨ੍ਤਮਨ੍ਤਞ੍ਚ ਅਦਾਸਿ। ਦਦਨ੍ਤੋ ਚ ਪਨ ਵੀਣਾਯ ਤਿਸ੍ਸੋ ਤਨ੍ਤਿਯੋ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਤਯੋ ਮਨ੍ਤੇ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਾਪੇਤ੍ਵਾ ''ਇਮੰ ਤਨ੍ਤਿੰ ਪਹਰਿਤ੍ਵਾ ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਮਨ੍ਤੇ ਵੁਤ੍ਤੇ ਨਿਵਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਓਲੋਕੇਤੁਮ੍ਪਿ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਾ ਹਤ੍ਥੀ ਪਲਾਯਨ੍ਤਿ, ਇਮੰ ਤਨ੍ਤਿੰ ਪਹਰਿਤ੍ਵਾ ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਮਨ੍ਤੇ ਵੁਤ੍ਤੇ ਨਿਵਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਤੋ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤਾ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤਾ ਪਲਾਯਨ੍ਤਿ, ਇਮੰ ਤਨ੍ਤਿੰ ਪਹਰਿਤ੍ਵਾ ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਮਨ੍ਤੇ ਵੁਤ੍ਤੇ ਹਤ੍ਥਿਯੂਥਪਤਿ ਪਿਟ੍ਠਿੰ ਉਪਨਾਮੇਨ੍ਤੋ ਆਗਚ੍ਛਤੀ''ਤਿ ਆਚਿਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾ, ''ਯੰ ਵੋ ਰੁਚ੍ਚਤਿ, ਤੰ ਕਰੇਯ੍ਯਾਥਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਤਾਪਸੰ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਕਾਮਿ। ਤਾਪਸੋ ਪਲਾਯਨਮਨ੍ਤੰ ਵਤ੍ਵਾ ਪਲਾਯਨਤਨ੍ਤਿੰ ਪਹਰਿਤ੍ਵਾ ਹਤ੍ਥੀ ਪਲਾਪੇਤ੍ਵਾ ਵਸਿ।

ਤਸ੍ਮਿੰ ਸਮਯੇ ਕੋਸਮ੍ਬਿਯੰ ਪੂਰਨ੍ਤਪ੍ਪੋ ਨਾਮ ਰਾਜਾ ਹੋਤਿ। ਸੋ ਏਕਦਿਵਸੰ ਗਬ੍ਭਿਨਿਯਾ ਦੇਵਿਯਾ ਸਦ੍ਧਿੰ ਬਾਲਸੂਰਿਯਤਪੰ ਤਪ੍ਪਮਾਨੋ ਅਬ੍ਭੋਕਾਸਤਲੇ ਨਿਸੀਦਿ। ਦੇਵੀ ਰਞ੍ਞੋ ਪਾਰੁਪਨੰ ਸਤਸਹਸ੍ਸਗ੍ਘਨਿਕੰ ਰਤ੍ਤਕਮ੍ਬਲੰ ਪਾਰੁਪਿਤ੍ਵਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨਾ ਰਞ੍ਞਾ

ਸਦ੍ਧਿਂ ਸਮੁਲ੍ਲਪਮਾਨਾ ਰਞ੍ਞੋ ਅਙ੍ਗੁਲਿਤੋ ਸਤਸਹਸ੍ਸਗ੍ਘਨਿਕਂ ਰਾਜਮੁਦ੍ਦਿਕਂ ਨੀਹਰਿਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਙ੍ਗੁਲਿਯਂ ਪਿਲਨ੍ਧਿ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਹਤ੍ਥਿਲਿਙ੍ਗਸਕੁਣੋ ਆਕਾਸੇਨ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਦੂਰਤੋ ਰਤ੍ਤਕਮ੍ਬਲਪਾਰੁਪਨਂ ਦੇਵਿਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ‘‘ਮਂਸਪੇਸੀ’’ਤਿ ਸਞ੍ਞਾਯ ਪਕ੍ਖੇ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਓਤਰਿ। ਰਾਜਾ ਤਸ੍ਸ ਓਤਰਣਸਦ੍ਦੇਨ ਭੀਤੋ ਉਟ੍ਠਾਯ ਅਨ੍ਤੋਨਿਵੇਸਨਂ ਪਾਵਿਸਿ। ਦੇਵੀ ਗਰੁਗਬ੍ਭਤਾਯ ਚੇਵ ਭੀਰੁਕਜਾਤਿਕਤਾਯ ਚ ਵੇਗੇਨ ਗਨ੍ਤੁਂ ਨਾਸਕ੍ਖਿ। ਅਥ ਨਂ ਸੋ ਸਕੁਣੋ ਅਜ੍ਝਪ੍ਪਤ੍ਤੋ ਨਖਪਞ੍ਜਰੇ ਨਿਸੀਦਾਪੇਤ੍ਵਾ ਆਕਾਸਂ ਪਕ੍ਖਨ੍ਦਿ। ਤੇ ਕਿਰ ਸਕੁਣਾ ਪਞ੍ਚਨ੍ਨਂ ਹਤ੍ਥੀਨਂ ਬਲਂ ਧਾਰੇਨ੍ਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਆਕਾਸੇਨ ਨੇਤ੍ਵਾ ਯਥਾਰੁਚਿਤਟ੍ਠਾਨੇ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਮਂਸਂ ਖਾਦਨ੍ਤਿ। ਸਾਪਿ ਤੇਨ ਨੀਯਮਾਨਾ ਮਰਣਭਯਭੀਤਾ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ‘‘ਸਚਾਹਂ ਵਿਰਵਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਮਨੁਸ੍ਸਸਦ੍ਦੋ ਨਾਮ ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਗਤਾਨਂ ਉਬ੍ਬੇਜਨੀਯੋ, ਤਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਮਂ ਛਡ੍ਡੇਸ੍ਸਤਿ। ਏਵਂ ਸਨ੍ਤੇ ਸਹ ਗਬ੍ਭੇਨ ਜੀਵਿਤਕ੍ਖਯਂ ਪਾਪੁਣਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਯਸ੍ਮਿਂ ਪਨ ਠਾਨੇ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਮਂ ਖਾਦਿਤੁਂ ਆਰਭਿਸ੍ਸਤਿ, ਤਤ੍ਰ ਨਂ ਸਦ੍ਦਂ ਕਤ੍ਵਾ ਪਲਾਪੇਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ। ਸਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਣ੍ਡਿਤਤਾਯ ਅਧਿਵਾਸੇਸਿ।

ਤਦਾ ਚ ਹਿਮਵਨ੍ਤਪਦੇਸੇ ਥੋਕਂ ਵਡ੍ਢਿਤ੍ਵਾ ਮਣ੍ਡਪਾਕਾਰੇਨ ਠਿਤੋ ਏਕੋ ਮਹਾਨਿਗ੍ਰੋਧੋ ਹੋਤਿ। ਸੋ ਸਕੁਣੋ ਮਿਗਰੂਪਾਦੀਨਿ ਤਤ੍ਥ ਨੇਤ੍ਵਾ ਖਾਦਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਤਮ੍ਪਿ ਤਤ੍ਥੇਵ ਨੇਤ੍ਵਾ ਵਿਟਪਬ੍ਭਨ੍ਤਰੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਆਗਤਮਗ੍ਗਂ ਓਲੋਕੇਸਿ। ਆਗਤਮਗ੍ਗੋਲੋਕਨਂ ਕਿਰ ਤੇਸਂ ਧਮ੍ਮਤਾ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਖਣੇ ਦੇਵੀ, ‘‘ਇਦਾਨਿ ਇਮਂ ਪਲਾਪੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ’’ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਉਭੋ ਹਤ੍ਥੇ ਉਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਪਾਣਿਸਦ੍ਦਞ੍ਚੇਵ ਮੁਖਸਦ੍ਦਞ੍ਚ ਕਤ੍ਵਾ ਤਂ ਪਲਾਪੇਸਿ। ਅਥਸ੍ਸਾ ਸੂਰਿਯਤ੍ਥਙ੍ਗਮਨਕਾਲੇ ਗਬ੍ਭੇ ਕਮ੍ਮਜਵਾਤਾ ਚਲਿਂਸੁ। ਸਬ੍ਬਦਿਸਾਸੁ ਗਜ੍ਜਨ੍ਤੋ ਮਹਾਮੇਘੋ ਉਟ੍ਠਹਿ। ਸੁਖੇਧਿਤਾਯ ਰਾਜਮਹੇਸਿਯਾ ‘‘ਮਾ ਭਾਯਿ, ਅਯਜੇ’’ਤਿ ਵਚਨਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਅਲਭਮਾਨਾਯ ਦੁਕ੍ਖਪਰੇਤਾਯ ਸਬ੍ਬਰਤ੍ਤਿਂ ਨਿਦ੍ਦਾ ਨਾਮ ਨਾਹੋਸਿ। ਵਿਭਾਤਾਯ ਪਨ ਰਤ੍ਤਿਯਾ ਵਲਾਹਕਵਿਗਮੋ ਚ ਅਰੁਣੁਗ੍ਗਮਨਞ੍ਚ ਤਸ੍ਸਾ ਗਬ੍ਭਵੁਟ੍ਠਾਨਞ੍ਚ ਏਕਕ੍ਖਣੇਯੇਵ ਅਹੋਸਿ। ਸਾ ਮੇਘਉਤੁਞ੍ਚ ਪਬ੍ਬਤਉਤੁਞ੍ਚ ਅਰੁਣਉਤੁਞ੍ਚ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਜਾਤਤ੍ਤਾ ਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਉਤੇਨੋਤਿ ਨਾਮਂ ਅਕਾਸਿ।

ਅਲ੍ਲਕਪ੍ਪਤਾਪਸਸ੍ਸਪਿ ਖੋ ਤਤੋ ਅਵਿਦੂਰੇ ਵਸਨਟ੍ਠਾਨਂ ਹੋਤਿ। ਸੋ ਪਕਤਿਯਾਵ ਵਸ੍ਸਦਿਵਸੇ ਸੀਤਭਯੇਨ ਫਲਾਫਲਤ੍ਥਾਯ ਵਨਂ ਨ ਪਵਿਸਤਿ, ਤਂ ਰੁਕ੍ਖਮੂਲਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਕੁਣੇਹਿ ਖਾਦਿਤਮਂਸਾਨਂ ਅਟ੍ਠਿਂ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ਕੋਟ੍ਟੇਤ੍ਵਾ ਰਸਂ ਕਤ੍ਵਾ ਪਿਵਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਤਂ ਦਿਵਸਂ ‘‘ਅਟ੍ਠਿਂ ਆਹਰਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਤਤ੍ਥ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਰੁਕ੍ਖਮੂਲੇ ਅਟ੍ਠਿਂ ਪਰਿਯੇਸੇਨ੍ਤੋ ਉਪਰਿ ਦਾਰਕਸਦ੍ਦਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਉਲ੍ਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਦੇਵਿਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ‘‘ਕਾਸਿ ਤ੍ਵ’’ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ‘‘ਮਾਨੁਸਿਤ੍ਥੀਮ੍ਹੀ’’ਤਿ। ‘‘ਕਥਂ ਆਗਤਾਸੀ’’ਤਿ? ‘‘ਹਤ੍ਥਿਲਿਙ੍ਗਸਕੁਣੇਨਾਨੀਤਾਮ੍ਹੀ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ‘‘ਓਤਰਾਹੀ’’ਤਿ ਆਹ । ‘‘ਜਾਤਿਸਮ੍ਭੇਦਤੋ ਭਾਯਾਮਿ, ਅਯਜਾ’’ਤਿ। ‘‘ਕਾਸਿ ਤ੍ਵ’’ਨ੍ਤਿ? ‘‘ਖਤ੍ਤਿਯਾਮ੍ਹੀ’’ਤਿ। ‘‘ਅਹਮ੍ਪਿ ਖਤ੍ਤਿਯੋਯੇਵਾ’’ਤਿ। ‘‘ਤੇਨ ਹਿ ਖਤ੍ਤਿਯਮਾਯਂ ਕਥੇਹੀ’’ਤਿ। ਸੋ ਖਤ੍ਤਿਯਮਾਯਂ ਕਥੇਸਿ। ‘‘ਤੇਨ ਹਿ ਆਰੁਯ੍ਹ ਪੁਤ੍ਤਂ ਮੇ ਓਤਾਰੇਹੀ’’ਤਿ। ਸੋ ਏਕੇਨ ਪਸ੍ਸੇਨ ਅਭਿਰੁਹਨਮਗ੍ਗਂ ਕਤ੍ਵਾ ਅਭਿਰੁਹਿਤ੍ਵਾ ਦਾਰਕਂ ਗਣ੍ਹਿ। ‘‘ਮਾ ਮਂ ਹਤ੍ਥੇਨ ਛੁਪੀ’’ਤਿ ਚ ਵੁਤ੍ਤੇ ਤਂ ਅਛੁਪਿਤ੍ਵਾਵ ਦਾਰਕਂ ਓਤਾਰੇਸਿ। ਦੇਵੀਪਿ ਓਤਰਿ। ਅਥ ਨਂ ਅਸ੍ਸਮਪਦਂ ਨੇਤ੍ਵਾ ਸੀਲਭੇਦਂ ਅਕਤ੍ਵਾਵ ਅਨੁਕਮ੍ਪਾਯ ਪਟਿਜਗ੍ਗਿ, ਨਿਮ੍ਮਕ੍ਖਿਕਮਧੁਂ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ਸਯਂਜਾਤਸਾਲਿਂ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ਯਾਗੁਂ ਪਚਿਤ੍ਵਾ ਅਦਾਸਿ। ਏਵਂ ਤਸ੍ਮਿਂ ਪਟਿਜਗ੍ਗਨ੍ਤੇ ਸਾ ਅਪਰਭਾਗੇ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ‘‘ਅਹਂ ਨੇਵ ਆਗਤਮਗ੍ਗਂ ਜਾਨਾਮਿ, ਨ ਗਮਨਮਗ੍ਗਂ ਜਾਨਾਮਿ, ਇਮਿਨਾਪਿ ਮੇ ਸਦ੍ਧਿਂ ਵਿਸ੍ਸਾਸਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਨਤ੍ਥਿ। ਸਚੇ ਪਨਾਯਂ ਅਮ੍ਹੇ ਪਹਾਯ ਕਤ੍ਥਚਿ ਗਮਿਸ੍ਸਤਿ, ਉਭੋਪਿ ਇਧੇਵ ਮਰਣਂ ਪਾਪੁਣਿਸ੍ਸਾਮ, ਯਂਕਿਞ੍ਚਿ ਕਤ੍ਵਾ ਇਮਸ੍ਸ ਸੀਲਂ ਭਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਯਥਾ ਮਂ ਨ ਮੁਞ੍ਚਤਿ, ਤਥਾ ਤਂ ਕਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ’’ਤਿ। ਅਥ ਨਂ ਦੁਨ੍ਨਿਵਤ੍ਥਦੁਪ੍ਪਾਰੁਤਦਸ੍ਸਨੇਨ ਪਲੋਭੇਤ੍ਵਾ ਸੀਲਵਿਨਾਸਂ ਪਾਪੇਸਿ। ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਦ੍ਵੇਪਿ ਸਮਗ੍ਗਵਾਸਂ ਵਸਿਂਸੁ।

ਅਥੇਕਦਿਵਸਂ ਤਾਪਸੋ ਨਕ੍ਖਤ੍ਤਯੋਗਂ ਉਲ੍ਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਪੂਰਨ੍ਤਪ੍ਪਸ੍ਸ ਨਕ੍ਖਤ੍ਤਮਿਲਾਯਨਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ‘‘ਭਦ੍ਦੇ ਕੋਸਮ੍ਬਿਯਂ ਪੂਰਨ੍ਤਪ੍ਪਰਾਜਾ ਮਤੋ’’ਤਿ ਆਹ। ‘‘ਕਸ੍ਮਾ, ਅਯਜ, ਏਵਂ ਵਦੇਸਿ? ਕਿਂ ਤੇ ਤੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਆਘਾਤੋ ਅਤ੍ਥੀ’’ਤਿ? ‘‘ਨਤ੍ਥਿ, ਭਦ੍ਦੇ, ਨਕ੍ਖਤ੍ਤਮਿਲਾਯਨਮਸ੍ਸ ਦਿਸ੍ਵਾ ਏਵਂ ਵਦਾਮੀ’’ਤਿ, ਸਾ ਪਰੋਦਿ। ਅਥ ਨਂ ‘‘ਕਸ੍ਮਾ ਰੋਦਸੀ’’ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਤਾਯ ਤਸ੍ਸ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਾਮਿਕਭਾਵੇ ਅਕ੍ਖਾਤੇ ਆਹ – ‘‘ਮਾ, ਭਦ੍ਦੇ, ਰੋਦਿ, ਜਾਤਸ੍ਸ ਨਾਮ ਨਿਯਤੋ ਮਚ੍ਚੂ’’ਤਿ। ‘‘ਜਾਨਾਮਿ, ਅਯਜਾ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ‘‘ਅਥ ਕਸ੍ਮਾ ਰੋਦਸੀ’’ਤਿ? ‘‘ਪੁਤ੍ਤੋ ਮੇ ਕੁਲਸਨ੍ਤਕਸ੍ਸ ਰਜ੍ਜਸ੍ਸ ਅਨੁਚ੍ਛਵਿਕੋ, ‘ਸਚੇ ਤਤ੍ਰ ਅਭਵਿਸ੍ਸ, ਸੇਤਚ੍ਛਤ੍ਤਂ ਉਸ੍ਸਾਪਯਿਸ੍ਸ। ਇਦਾਨਿ ਮਹਾਜਾਨਿਕੋ ਵਤ ਜਾਤੋ’ਤਿ ਸੋਕੇਨ ਰੋਦਾਮਿ, ਅਯਜਾ’’ਤਿ। ‘‘ਹੋਤੁ, ਭਦ੍ਦੇ, ਮਾ ਚਿਨ੍ਤਯਿ, ਸਚਸ੍ਸ ਰਜ੍ਜਂ ਪਤ੍ਥੇਸਿ, ਅਹਮਸ੍ਸ ਰਜ੍ਜਲਭਨਾਕਾਰਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ।

ਅਥਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥਿਕਨ੍ਤਵੀਣਞ੍ਚੇਵ ਹਤ੍ਥਿਕਨ੍ਤਮਨ੍ਤੇ ਚ ਅਦਾਸਿ। ਤਦਾ ਅਨੇਕਾਨਿ ਹਤ੍ਥਿਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਵਟਰੁਕ੍ਖਮੂਲੇ ਨਿਸੀਦਨ੍ਤਿ। ਅਥ ਨਂ ਆਹ – ''ਹਤ੍ਥੀਸੁ ਅਨਾਗਤੇਸੁਯੇਵ ਰੁਕ੍ਖਂ ਅਭਿਰੁਹਿਤ੍ਵਾ ਤੇਸੁ ਆਗਤੇਸੁ ਇਮਂ ਮਨ੍ਤਂ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਤਨ੍ਤਿਂ ਪਹਰ, ਸਬ੍ਬੇ ਨਿਵਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਓਲੋਕੇਤੁਮ੍ਪਿ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਾ ਪਲਾਯਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਅਥ ਓਤਰਿਤ੍ਵਾ ਆਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯਾਸੀ''ਤਿ। ਸੋ ਤਥਾ ਕਤ੍ਵਾ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਂ ਪਵਤ੍ਤਿਂ ਆਰੋਚੇਸਿ। ਅਥ ਨਂ ਦੁਤਿਯਦਿਵਸੇ ਆਹ – ''ਅਜ੍ਜ ਇਮਂ ਮਨ੍ਤਂ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਤਨ੍ਤਿਂ ਪਹਰੇਯ੍ਯਾਸਿ , ਸਬ੍ਬੇ ਨਿਵਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤਾ ਪਲਾਯਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ''ਤਿ। ਤਦਾਪਿ ਤਥਾ ਕਤ੍ਵਾ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਆਰੋਚੇਸਿ । ਅਥ ਨਂ ਤਤਿਯਦਿਵਸੇ ਆਹ – ''ਅਜ੍ਜ ਇਮਂ ਮਨ੍ਤਂ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਤਨ੍ਤਿਂ ਪਹਰੇਯ੍ਯਾਸਿ, ਯੂਥਪਤਿ ਪਿਟ੍ਠਿਂ ਉਪਨਾਮੇਨ੍ਤੋ ਆਗਮਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ। ਤਦਾਪਿ ਤਥਾ ਕਤ੍ਵਾ ਆਰੋਚੇਸਿ।

ਅਥਸ੍ਸ ਮਾਤਰਂ ਆਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ, ''ਭਦ੍ਦੇ, ਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਤੇ ਸਾਸਨਂ ਵਦੇਹਿ, ਏਤ੍ਤੋਵ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਰਾਜਾ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਆਹ। ਸਾ ਪੁਤ੍ਤਂ ਆਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ, ''ਤਾਤ, ਤ੍ਵਂ ਕੋਸਮ੍ਬਿਯਂ ਪਰਨ੍ਤਪਰਞ੍ਞੋ ਪੁਤ੍ਤੋ, ਮਂ ਸਗਬ੍ਭਂ ਹਤ੍ਥਿਲਿਙ੍ਗਸਕੁਣੋ ਆਨੇਸੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਸੇਨਾਪਤਿਆਦੀਨਂ ਨਾਮਾਨਿ ਆਚਿਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾ ''ਅਸਦ੍ਦਹਨ੍ਤਾਨਂ ਇਮਂ ਪਿਤੁ ਪਾਰੁਪਨਕਮ੍ਬਲਞ੍ਚੇਵ ਪਿਲਨ੍ਧਨਮੁਦ੍ਦਿਕਞ੍ਚ ਦਸ੍ਸੇਯ੍ਯਾਸੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਉਯ੍ਯੋਜੇਸਿ। ਕੁਮਾਰੋ ਤਾਪਸਂ ''ਇਦਾਨਿ ਕਿਂ ਕਰੋਮੀ''ਤਿ ਆਹ। ''ਰੁਕ੍ਖਸ੍ਸ ਹੇਟ੍ਠਿਮਸਾਖਾਯ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਮਨ੍ਤਂ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਤਨ੍ਤਿਂ ਪਹਰ, ਜੇਟ੍ਠਕਹਤ੍ਥੀ ਤੇ ਪਿਟ੍ਠਿਂ ਉਪਨਾਮੇਤ੍ਵਾ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਸ੍ਸਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਪਿਟ੍ਠਿਯਂ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋਵ ਰਟ੍ਠਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਰਜ੍ਜਂ ਗਣ੍ਹਾਹੀ''ਤਿ। ਸੋ ਮਾਤਾਪਿਤਰੋ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਤਥਾ ਕਤ੍ਵਾ ਆਗਤਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥਿਨੋ ਪਿਟ੍ਠਿਯਂ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਕਣ੍ਣੇ ਮਨ੍ਤਯਿ – ''ਅਹਂ ਕੋਸਮ੍ਬਿਯਂ ਪਰਨ੍ਤਪਰਞ੍ਞੋ ਪੁਤ੍ਤੋ, ਪੇਤ੍ਤਿਕਂ ਮੇ ਰਜ੍ਜਂ ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਦੇਹਿ ਸਾਮੀ''ਤਿ। ਸੋ ਤਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ''ਅਨੇਕਾਨਿ ਹਤ੍ਥਿਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਸਨ੍ਨਿਪਤਨ੍ਤੂ''ਤਿ ਹਤ੍ਥਿਰਵਂ ਰਵਿ, ਅਨੇਕਾਨਿ ਹਤ੍ਥਿਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਂਸੁ। ਪੁਨ ''ਜਿਣ੍ਣਾ ਹਤ੍ਥੀ ਪਟਿਕ੍ਕਮਨ੍ਤੂ''ਤਿ ਹਤ੍ਥਿਰਵਂ ਰਵਿ, ਜਿਣ੍ਣਾ ਹਤ੍ਥੀ ਪਟਿਕ੍ਕਮਿਂਸੁ। ਪੁਨ ''ਅਤਿਤਰੁਣਾ ਹਤ੍ਥੀ ਨਿਵਤ੍ਤਨ੍ਤੂ''ਤਿ ਹਤ੍ਥਿਰਵਂ ਰਵਿ, ਤੇਪਿ ਨਿਵਤ੍ਤਿਂਸੁ। ਸੋ ਅਨੇਕੇਹਿ ਯੂਥਹਤ੍ਥਿਸਹਸ੍ਸੇਹੇਵ ਪਰਿਵੁਤੋ ਪਚ੍ਚਨ੍ਤਗਾਮਂ ਪਤ੍ਵਾ ''ਅਹਂ ਰਞ੍ਞੋ ਪੁਤ੍ਤੋ, ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਪਤ੍ਥਯਮਾਨਾ ਮਯਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤੂ''ਤਿ ਆਹ। ''ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ ਸਙ੍ਗਹਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਨਗਰਂ ਪਰਿਵਾਰੇਤ੍ਵਾ 'ਯੁਦ੍ਧਂ ਵਾ ਮੇ ਦੇਤੁ, ਰਜ੍ਜਂ ਵਾ''''ਤਿ ਸਾਸਨਂ ਪੇਸੇਸਿ। ਨਾਗਰਾ ਆਹਂਸੁ – ''ਮਯਂ ਦ੍ਵੇਪਿ ਨ ਦਸ੍ਸਾਮ। ਅਮ੍ਹਾਕਞ੍ਹਿ ਦੇਵੀ ਗਰੁਗਬ੍ਭਾ ਹਤ੍ਥਿਲਿਙ੍ਗਸਕੁਣੇਨ ਨੀਤਾ, ਤਸ੍ਸਾ ਅਤ੍ਥਿਭਾਵਂ ਵਾ ਨਤ੍ਥਿਭਾਵਂ ਵਾ ਮਯਂ ਨ ਜਾਨਾਮ। ਯਾਵ ਤਸ੍ਸਾ ਪਵਤ੍ਤਿਂ ਨ ਸੁਣਾਮ। ਤਾਵ ਨੇਵ ਯੁਦ੍ਧਂ ਦਸ੍ਸਾਮ, ਨ ਰਜ੍ਜ''ਨ੍ਤਿ। ਤਦਾ ਕਿਰ ਤਂ ਪਵੇਣਿਰਜ੍ਜਂ ਅਹੋਸਿ। ਤਤੋ ਕੁਮਾਰੋ ''ਅਹਂ ਤਸ੍ਸਾ ਪੁਤ੍ਤੋ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਸੇਨਾਪਤਿਆਦੀਨਂ ਨਾਮਾਨਿ ਕਥੇਤ੍ਵਾ ਤਥਾਪਿ ਅਸਦ੍ਦਹਨ੍ਤਾਨਂ ਕਮ੍ਬਲਞ੍ਚ ਮੁਦ੍ਦਿਕਞ੍ਚ ਦਸ੍ਸੇਸਿ। ਤੇ ਕਮ੍ਬਲਞ੍ਚ ਮੁਦ੍ਦਿਕਞ੍ਚ ਸਞ੍ਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਨਿਕ੍ਕਙ੍ਖਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵਾਰਂ ਵਿਵਰਿਤ੍ਵਾ ਤਂ ਰਜ੍ਜੇ ਅਭਿਸਿਞ੍ਚਿਂਸੁ। ਅਯਂ ਤਾਵ ਉਤੇਨਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਤ੍ਤਿ।

ਅਲ੍ਲਕਪ੍ਪਰਟ੍ਠੇ ਪਨ ਦੁਬ੍ਭਿਕ੍ਖੇ ਜੀਵਿਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੋ ਏਕੋ ਕੋਤੁਹਲਿਕੋ ਨਾਮ ਮਨੁਸ੍ਸੋ ਕਾਪਿਂ ਨਾਮ ਤਰੁਣਪੁਤ੍ਤਞ੍ਚ ਕਾਲਿਂ ਨਾਮ ਭਰਿਯਞ੍ਚ ਆਦਾਯ ''ਕੋਸਮ੍ਬਿਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਜੀਵਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਪਾਥੇਯ੍ਯਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਨਿਕ੍ਖਮਿ। ''ਅਹਿਵਾਤਰੋਗੇਨ ਮਹਾਜਨੇ ਮਰਨ੍ਤੇ ਦਿਸ੍ਵਾ ਨਿਕ੍ਖਮੀ''ਤਿਪਿ ਵਦਨ੍ਤਿਯੇਵ। ਤੇ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਾ ਪਾਥੇਯ੍ਯੇ ਪਰਿਕ੍ਖੀਣੇ ਖੁਦਾਭਿਭੂਤਾ ਦਾਰਕਂ ਵਹਿਤੁਂ ਨਾਸਕ੍ਖਿਂਸੁ। ਅਥ ਸਾਮਿਕੋ ਪਜਾਪਤਿਂ ਆਹ – ''ਭਦ੍ਦੇ, ਮਯਂ ਜੀਵਨ੍ਤਾ ਪੁਨ ਪੁਤ੍ਤਂ ਲਭਿਸ੍ਸਾਮ, ਛਡ੍ਡੇਤ੍ਵਾ ਨਂ ਗਚ੍ਛਾਮਾ''ਤਿ। ਮਾਤੁ ਹਦਯਂ ਨਾਮ ਮੁਦੁਕਂ ਹੋਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਸਾ ਆਹ – ''ਨਾਹਂ ਜੀਵਨ੍ਤਮੇਵ ਪੁਤ੍ਤਂ ਛਡ੍ਡੇਤੁਂ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ। ''ਅਥ ਕਿਂ ਕਰੋਮਾ''ਤਿ? ''ਵਾਰੇਨ ਨਂ ਵਹਾਮਾ''ਤਿ। ਮਾਤਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਾਰੇ ਪੁਪ੍ਫਦਾਮਂ ਵਿਯ ਨਂ ਉਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਉਰੇ ਨਿਪਜ੍ਜਾਪੇਤ੍ਵਾ ਅਙ੍ਕੇਨ ਵਹਿਤ੍ਵਾ ਪਿਤੁਨੋ ਦੇਤਿ। ਤਸ੍ਸ ਤਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਗਮਨਕਾਲੇ ਛਾਤਕਤੋਪਿ ਬਲਵਤਰਾ ਵੇਦਨਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿ। ਸੋ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ ਆਹ – ''ਭਦ੍ਦੇ, ਮਯਂ ਜੀਵਨ੍ਤਾ ਪੁਤ੍ਤਂ ਲਭਿਸ੍ਸਾਮ, ਛਡ੍ਡੇਮ ਨ''ਨ੍ਤਿ। ਸਾਪਿ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਪਟਿਵਚਨਂ ਨਾਦਾਸਿ। ਦਾਰਕੋ ਵਾਰੇਨ ਪਰਿਵਤ੍ਤਿਯਮਾਨੋ ਕਿਲਨ੍ਤੋ ਪਿਤੁ ਹਤ੍ਥੇ ਨਿਦ੍ਦਾਯਿ। ਸੋ ਤਸ੍ਸ ਨਿਦ੍ਦਾਯਨਭਾਵਂ ਞਤ੍ਵਾ ਮਾਤਰਂ ਪੁਰਤੋ ਕਤ੍ਵਾ ਏਕਸ੍ਸ ਗਚ੍ਛਸ੍ਸ ਹੇਟ੍ਠਾ ਪਣ੍ਣਸਨ੍ਥਰੇ ਤਂ ਨਿਪਜ੍ਜਾਪੇਤ੍ਵਾ ਪਾਯਾਸਿ। ਮਾਤਾ ਨਿਵਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੀ ਪੁਤ੍ਤਂ ਅਦਿਸ੍ਵਾ, ''ਸਾਮਿ, ਕੁਹਿਂ ਮੇ ਪੁਤ੍ਤੋ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ''ਏਕਸ੍ਸ ਮੇ ਗਚ੍ਛਸ੍ਸ ਹੇਟ੍ਠਾ ਨਿਪਜ੍ਜਾਪਿਤੋ''ਤਿ। ''ਸਾਮਿ, ਮਾ ਮਂ ਨਾਸਯਿ, ਪੁਤ੍ਤਂ ਵਿਨਾ ਜੀਵਿਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਆਨੇਹਿ ਮੇ ਪੁਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ ਉਰਂ ਪਹਰਿਤ੍ਵਾ

ਪਰਿਦੇਵਿ। ਅਥ ਨੰ ਨਿਵਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਆਨੇਸਿ। ਪੁਤ੍ਤੋਪਿ ਅਨ੍ਤਰਾਮਗ੍ਗੇ ਮਤੋ ਹੋਤਿ। ਇਤਿ ਸੋ ਏਤ੍ਤਕੇ ਠਾਨੇ ਪੁਤ੍ਤੰ ਛਡ੍ਡੇਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਨਿਸ੍ਸਨ੍ਦੇਨ ਭਵਨ੍ਤਰੇ ਸਤ੍ਤ ਵਾਰੇ ਛਡ੍ਡਿਤੋ। ''ਪਾਪਕਮ੍ਮੰ ਨਾਮੇਤੰ ਅਪ੍ਪਕ''ਨ੍ਤਿ ਨ ਅਵਮਞ੍ਞਿਤਬ੍ਬੰ।

ਤੇ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਾ ਏਕੰ ਗੋਪਾਲਕੁਲੰ ਪਾਪੁਣਿੰਸੁ। ਤੰ ਦਿਵਸਞ੍ਚ ਗੋਪਾਲਕਸ੍ਸ ਧੇਨੁਮਙ੍ਗਲੰ ਹੋਤਿ। ਗੋਪਾਲਕਸ੍ਸ ਗੇਹੇ ਨਿਬਦ੍ਧੰ ਏਕੋ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧੋ ਭੁਞ੍ਜਤਿ। ਸੋ ਤੰ ਭੋਜੇਤ੍ਵਾ ਮਙ੍ਗਲਮਕਾਸਿ। ਬਹੁ ਪਾਯਾਸੋ ਪਟਿਯਤ੍ਤੋ ਹੋਤਿ। ਗੋਪਾਲਕੋ ਤੇ ਆਗਤੇ ਦਿਸ੍ਵਾ, ''ਕੁਤੋ ਆਗਤਤ੍ਥਾ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬੰ ਪਵਤ੍ਤਿੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ਮੁਦੁਜਾਤਿਕੋ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤੋ ਤੇਸੁ ਅਨੁਕਮ੍ਪੰ ਕਤ੍ਵਾ ਬਹੁਕੇਨ ਸਪ੍ਪਿਨਾ ਪਾਯਾਸੰ ਦਾਪੇਸਿ। ਭਰਿਯਾ ''ਸਾਮਿ, ਤਯਿ ਜੀਵਨ੍ਤੇ ਅਹਮ੍ਪਿ ਜੀਵਾਮਿ ਨਾਮ, ਦੀਘਰਤ੍ਤੰ ਊਨੋਦਰੋਸਿ, ਯਾਵਦਤ੍ਥੰ ਭੁਞ੍ਜਾਹੀ''ਤਿ ਸਪ੍ਪਿਞ੍ਚ ਦਧਿਞ੍ਚ ਤਦਭਿਮੁਖਞ੍ਞੇਵ ਕਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨਾ ਮਨ੍ਦਸਪ੍ਪਿਨਾ ਥੋਕਮੇਵ ਭੁਞ੍ਜਿ। ਇਤਰੋ ਬਹੁੰ ਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਤਟ੍ਠਦਿਵਸੇ ਛਾਤਤਾਯ ਆਹਾਰਤਣ੍ਹੰ ਛਿਨ੍ਦਿਤੁੰ ਨਾਸਕ੍ਖਿ। ਗੋਪਾਲਕੋ ਤੇਸੰ ਪਾਯਾਸੰ ਦਾਪੇਤ੍ਵਾ ਸਯੰ ਭੁਞ੍ਜਿਤੁੰ ਆਰਭਿ। ਕੋਤੂਹਲਿਕੋ ਤੰ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਹੇਟ੍ਠਾਪੀਠੇ ਨਿਪਨ੍ਨਾਯ ਸੁਨਖਿਯਾ ਗੋਪਾਲਕੇਨ ਵਡ੍ਢੇਤ੍ਵਾ ਦਿਯ੍ਯਮਾਨੰ ਪਾਯਾਸਪਿਣ੍ਡੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਪੁਞ੍ਞਾ ਵਤਾਯੰ ਸੁਨਖੀ, ਨਿਬਦ੍ਧੰ ਏਵਰੂਪੰ ਭੋਜਨੰ ਲਭਤੀ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ। ਸੋ ਰਤ੍ਤਿਭਾਗੇ ਤੰ ਪਾਯਾਸੰ ਜੀਰਾਪੇਤੁੰ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੋ ਕਾਲੰ ਕਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸਾ ਸੁਨਖਿਯਾ ਕੁਚ੍ਛਿਮ੍ਹਿ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ।

ਅਥਸ੍ਸ ਭਰਿਯਾ ਸਰੀਰਕਿਚ੍ਚੰ ਕਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਮਿੰਯੇਵ ਗੇਹੇ ਭਤਿੰ ਕਤ੍ਵਾ ਤਣ੍ਡੁਲਨਾਲਿੰ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਪਚਿਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਪਤ੍ਤੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪੇਤ੍ਵਾ, ''ਦਾਸਸ੍ਸ ਵੋ ਪਾਪੁਣਾਤੂ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਮਯਾ ਇਧੇਵ ਵਸਿਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਨਿਬਦ੍ਧੰ, ਅਯ੍ਯੋ, ਇਧਾਗਚ੍ਛਤਿ, ਦੇਯ੍ਯਧਮ੍ਮੋ ਹੋਤੁ ਵਾ, ਮਾ ਵਾ, ਦੇਵਸਿਕੰ ਵਨ੍ਦਨ੍ਤੀ ਵੇਯ੍ਯਾਵਚ੍ਚੰ ਕਰੋਨ੍ਤੀ ਚਿਤ੍ਤੰ ਪਸਾਦੇਨ੍ਤੀ ਬਹੁੰ ਪੁਞ੍ਞੰ ਪਸਵਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ। ਸਾ ਤਤ੍ਥੇਵ ਭਤਿੰ ਕਰੋਨ੍ਤੀ ਵਸਿ। ਸਾਪਿ ਸੁਨਖੀ ਛਟ੍ਠੇ ਵਾ ਸਤ੍ਤਮੇ ਵਾ ਮਾਸੇ ਏਕਮੇਵ ਕੁਕ੍ਕੁਰੰ ਵਿਜਾਯਿ। ਗੋਪਾਲਕੋ ਤਸ੍ਸ ਏਕਧੇਨੁਯਾ ਖੀਰੰ ਦਾਪੇਸਿ। ਸੋ ਨ ਚਿਰਸ੍ਸੇਵ ਵਡ੍ਢਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧੋ ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤੋ ਨਿਬਦ੍ਧੰ ਏਕੰ ਭਤ੍ਤਪਿਣ੍ਡੰ ਦੇਤਿ। ਸੋ ਭਤ੍ਤਪਿਣ੍ਡੰ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧੇ ਸਿਨੇਹਮਕਾਸਿ। ਗੋਪਾਲਕੋਪਿ ਨਿਬਦ੍ਧੰ ਦ੍ਵੇ ਵਾਰੇ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸੁਪਟ੍ਠਾਨੰ ਯਾਤਿ। ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋਪਿ ਅਨ੍ਤਰਾਮਗ੍ਗੇ ਵਾਲਮਿਗਟ੍ਠਾਨੇ ਦਣ੍ਡੇਨ ਗਚ੍ਛੇ ਚ ਭੂਮਿਞ੍ਚ ਪਹਰਿਤ੍ਵਾ ''ਸੁਸੂ''ਤਿ ਤਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁੰ ਸਦ੍ਦੰ ਕਤ੍ਵਾ ਵਾਲਮਿਗੇ ਪਲਾਪੇਤਿ। ਸੁਨਖੋਪਿ ਤੇਨ ਸਦ੍ਧਿੰ ਗਚ੍ਛਤਿ।

ਸੋ ਏਕਦਿਵਸੰ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧੰ ਆਹ – ''ਭਨ੍ਤੇ, ਯਦਾ ਮੇ ਓਕਾਸੋ ਨ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਤਦਾ ਇਮੰ ਸੁਨਖੰ ਪੇਸੇਸ੍ਸਾਮਿ, ਤੇਨ ਸਞ੍ਞਾਣੇਨ ਆਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯਾਥਾ''ਤਿ। ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਅਨੋਕਾਸਦਿਵਸੇ, ''ਗਚ੍ਛ, ਤਾਤ, ਅਯ੍ਯੰ ਆਨੇਹੀ''ਤਿ ਸੁਨਖੰ ਪੇਸੇਸਿ। ਸੋ ਏਕਵਚਨੇਨੇਵ ਪਕ੍ਖਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਸਾਮਿਕਸ੍ਸ ਗਚ੍ਛਪੋਥਨਭੂਮਿਪੋਥਨਟ੍ਠਾਨੇ ਤਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁੰ ਭੁਸ੍ਸਿਤ੍ਵਾ ਤੇਨ ਸਦ੍ਦੇਨ ਵਾਲਮਿਗਾਨੰ ਪਲਾਤਭਾਵੰ ਞਤ੍ਵਾ ਪਾਤੋਵ ਸਰੀਰਪਟਿਜਗ੍ਗਨੰ ਕਤ੍ਵਾ ਪਣ੍ਣਸਾਲੰ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨਸ੍ਸ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਵਸਨਟ੍ਠਾਨੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਣ੍ਣਸਾਲਦ੍ਵਾਰੇ ਤਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁੰ ਭੁਸ੍ਸਿਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਆਗਤਭਾਵੰ ਜਾਨਾਪੇਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤੇ ਨਿਪਜ੍ਜਤਿ, ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧੇ ਵੇਲੰ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤੇ ਭੁਸ੍ਸਨ੍ਤੋ ਪੁਰਤੋ ਗਚ੍ਛਤਿ। ਅਨ੍ਤਰਨ੍ਤਰਾ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧੋ ਤੰ ਵੀਮੰਸਨ੍ਤੋ ਅਞ੍ਞੰ ਮਗ੍ਗੰ ਪਟਿਪਜ੍ਜਤਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਪੁਰਤੋ ਤਿਰਿਯੰ ਠਤ੍ਵਾ ਭੁਸ੍ਸਿਤ੍ਵਾ ਇਤਰਮਗ੍ਗਮੇਵ ਨੰ ਆਰੋਪੇਤਿ। ਅਥੇਕਦਿਵਸੰ ਅਞ੍ਞੰ ਮਗ੍ਗੰ ਪਟਿਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਤੇਨ ਪੁਰਤੋ ਤਿਰਿਯੰ ਠਤ੍ਵਾ ਵਾਰਿਯਮਾਨੋਪਿ ਅਨਿਵਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਸੁਨਖੰ ਪਾਦੇਨ ਪਹਰਿਤ੍ਵਾ ਪਾਯਾਸਿ। ਸੁਨਖੋ ਤਸ੍ਸ ਅਨਿਵਤ੍ਤਨਭਾਵੰ ਞਤ੍ਵਾ ਨਿਵਾਸਨਕਣ੍ਣੇ ਡੰਸਿਤ੍ਵਾ ਆਕਡ੍ਢਨ੍ਤੋ ਇਤਰਮਗ੍ਗਮੇਵ ਨੰ ਆਰੋਪੇਸਿ। ਏਵੰ ਸੋ ਤਸ੍ਮਿੰ ਬਲਵਸਿਨੇਹੰ ਉਪ੍ਪਾਦੇਸਿ।

ਤਤੋ ਅਪਰਭਾਗੇ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਚੀਵਰੰ ਜੀਰਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਗੋਪਾਲਕੋ ਚੀਵਰਵਤ੍ਥਾਨਿ ਅਦਾਸਿ। ਤਮੇਨੰ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧੋ ਆਹ – ''ਆਵੁਸੋ, ਚੀਵਰੰ ਨਾਮ ਏਕਕੇਨ ਕਾਤੁੰ ਦੁਕ੍ਕਰੰ, ਫਾਸੁਕਟ੍ਠਾਨੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਕਾਰੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ। ''ਇਧੇਵ, ਭਨ੍ਤੇ, ਕਰੋਥਾ''ਤਿ। ''ਨ ਸਕ੍ਕਾ, ਆਵੁਸੋ''ਤਿ। ''ਤੇਨ ਹਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਮਾ ਚਿਰੰ ਬਹਿ ਵਸਿਤ੍ਥਾ''ਤਿ। ਸੁਨਖੋ ਤੇਸੰ ਕਥੰ ਸੁਣਨ੍ਤੋਵ ਅਟ੍ਠਾਸਿ, ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧੋਪਿ ''ਤਿਟ੍ਠ, ਉਪਾਸਕਾ''ਤਿ ਗੋਪਾਲਕੰ ਨਿਵਤ੍ਤਾਪੇਤ੍ਵਾ ਵੇਹਾਸੰ ਅਬ੍ਭੁਗ੍ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਗਨ੍ਧਮਾਦਨਾਭਿਮੁਖੋ ਪਾਯਾਸਿ। ਸੁਨਖਸ੍ਸ ਤੰ ਆਕਾਸੇਨ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਭੁਕ੍ਕਰਿਤ੍ਵਾ ਠਿਤਸ੍ਸ ਤਸ੍ਮਿੰ ਚਕ੍ਖੁਪਥੰ ਵਿਜਹਨ੍ਤੇ ਹਦਯੰ ਫਲਿਤ੍ਵਾ ਮਤੋ। ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਾ ਕਿਰ ਨਾਮੇਤੇ ਉਜੁਜਾਤਿਕਾ

ਹੋਨ੍ਤਿ ਅਕੁਟਿਲਾ। ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਪਨ ਅਞ੍ਞਂ ਹਦਯੇਨ ਚਿਨ੍ਤੇਨ੍ਤਿ, ਅਞ੍ਞਂ ਮੁਖੇਨ ਕਥੇਨ੍ਤਿ। ਤੇਨੇਵਾਹ – ''ਗਹਨਞ੍ਹੇਤਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਯਦਿਦਂ ਮਨੁਸ੍ਸਾ, ਉਤ੍ਤਾਨਕਞ੍ਹੇਤਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਯਦਿਦਂ ਪਸਵੋ''ਤਿ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੨.੩)।

ਇਤਿ ਸੋ ਤਾਯ ਉਜੁਚਿਤ੍ਤਤਾਯ ਅਕੁਟਿਲਤਾਯ ਕਾਲਂ ਕਤ੍ਵਾ ਤਾਵਤਿਂਸਭਵਨੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋ ਅਚ੍ਛਰਾਸਹਸ੍ਸਪਰਿਵੁਤੋ ਮਹਾਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਅਨੁਭੋਸਿ। ਤਸ੍ਸ ਕਣ੍ਣਮੂਲੇ ਮਨੁਯਨੁਸ੍ਸ ਸਦ੍ਦੋ ਸੋਲ਼ਸਯੋਜਨਟ੍ਠਾਨਂ ਫਰਤਿ, ਪਕਤਿਕਥਾਸਦ੍ਦੋ ਪਨ ਸਕਲਂ ਦਸਯੋਜਨਸਹਸ੍ਸਂ ਦੇਵਨਗਰਂ ਛਾਦੇਤਿ। ਤੇਨੇਵਸ੍ਸ ''ਘੋਸਕਦੇਵਪੁਤ੍ਤੋ''ਤਿ ਨਾਮਂ ਅਹੋਸਿ। ''ਕਿਸ੍ਸ ਪਨੇਸ ਨਿਸ੍ਸਨ੍ਦੋ''ਤਿ। ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧੇ ਪੇਮੇਨ ਭੁਕ੍ਕਰਣਸ੍ਸ ਨਿਸ੍ਸਨ੍ਦੋ। ਸੋ ਤਤ੍ਥ ਨ ਚਿਰਂ ਠਤ੍ਵਾ ਚਵਿ। ਦੇਵਲੋਕਤੋ ਹਿ ਦੇਵਪੁਤ੍ਤਾ ਆਯੁਕ੍ਖਯੇਨ ਪੁਞ੍ਞਕ੍ਖਯੇਨ ਆਹਾਰਕ੍ਖਯੇਨ ਕੋਪੇਨਾਤਿ ਚਤੂਹਿ ਕਾਰਣੇਹਿ ਚਵਨ੍ਤਿ।

ਤਤ੍ਥ ਯੇਨ ਬਹੁਂ ਪੁਞ੍ਞਕਮ੍ਮਂ ਕਤਂ ਹੋਤਿ, ਸੋ ਦੇਵਲੋਕੇ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਯਾਵਤਾਯੁਕਂ ਠਤ੍ਵਾ ਉਪਰੂਪਰਿ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਤਿ। ਏਵਂ **ਆਯੁਕ੍ਖਯੇਨ** ਚਵਤਿ ਨਾਮ। ਯੇਨ ਪਰਿਤ੍ਤਂ ਪੁਞ੍ਞਂ ਕਤਂ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਰਾਜਕੋਟ੍ਠਾਗਾਰੇ ਪਕ੍ਖਿਤ੍ਤਂ ਤਿਚਤੁਨਾਲ਼ਿਮਤ੍ਤਂ ਧਞ੍ਞਂ ਵਿਯ ਅਨ੍ਤਰਾਵ ਤਂ ਪੁਞ੍ਞਂ ਖੀਯਤਿ, ਅਨ੍ਤਰਾਵ ਕਾਲਂ ਕਰੋਤਿ । ਏਵਂ **ਪੁਞ੍ਞਕ੍ਖਯੇਨ** ਚਵਤਿ ਨਾਮ। ਅਪਰੋਪਿ ਕਾਮਗੁਣੇ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਮਾਨੋ ਸਤਿਸਮ੍ਮੋਸੇਨ ਆਹਾਰਂ ਅਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਕਿਲਨ੍ਤਕਾਯੋ ਕਾਲਂ ਕਰੋਤਿ। ਏਵਂ **ਆਹਾਰਕ੍ਖਯੇਨ** ਚਵਤਿ ਨਾਮ। ਅਪਰੋਪਿ ਪਰਸ੍ਸ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਅਸਹਨ੍ਤੋ ਕੁਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ਕਾਲਂ ਕਰੋਤਿ। ਏਵਂ **ਕੋਪੇਨ** ਚਵਤਿ ਨਾਮ।

ਅਯਂ ਪਨ ਕਾਮਗੁਣੇ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤੋ ਮੁਟ੍ਠਸ੍ਸਤਿ ਹੁਤ੍ਵਾ ਆਹਾਰਕ੍ਖਯੇਨ ਚਵਿ, ਚਵਿਤ੍ਵਾ ਚ ਪਨ ਕੋਸਮ੍ਬਿਯਂ ਨਗਰਸੋਭਿਨਿਯਾ ਕੁਚ੍ਛਿਮ੍ਹਿ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਂ ਗਣ੍ਹਿ। ਸਾਪਿ ਜਾਤਦਿਵਸੇ ''ਕਿਂ ਏਤ''ਨ੍ਤਿ ਦਾਸਿਂ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ, ''ਪੁਤ੍ਤੋ, ਅਯ੍ਯੇ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ – ''ਹਨ੍ਦ, ਜੇ, ਇਮਂ ਦਾਰਕਂ ਕਤ੍ਤਰਸੁਪ੍ਪੇ ਆਰੋਪੇਤ੍ਵਾ ਸਙ੍ਕਾਰਕੂਟੇ ਛਡ੍ਡੇਹੀ''ਤਿ ਛਡ੍ਡਾਪੇਸਿ। ਨਗਰਸੋਭਿਨਿਯੋ ਹਿ ਧੀਤਰਂ ਪਟਿਜਗ੍ਗਨ੍ਤਿ, ਨ ਪੁਤ੍ਤਂ। ਧੀਤਰਾ ਹਿ ਤਾਸਂ ਪਵੇਣੀ ਘਟੀਯਤਿ। ਦਾਰਕਂ ਕਾਕਾਪਿ ਸੁਨਖਾਪਿ ਪਰਿਵਾਰੇਤ੍ਵਾ ਨਿਸੀਦਿਂਸੁ। ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧੇ ਸਿਨੇਹਪ੍ਪਭਵਸ੍ਸ ਭੁਕ੍ਕਰਣਸ੍ਸ ਨਿਸ੍ਸਨ੍ਦੇਨ ਏਕੋਪਿ ਉਪਗਨ੍ਤੁਂ ਨ ਵਿਸਹਿ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਖਣੇ ਏਕੋ ਮਨੁਸ੍ਸੋ ਬਹਿ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤੋ ਤਂ ਕਾਕਸੁਨਖਸਨ੍ਨਿਪਾਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ, ''ਕਿਂ ਨੁ ਖੋ ਏਤ''ਨ੍ਤਿ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਦਾਰਕਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਪੁਤ੍ਤਸਿਨੇਹਂ ਪਟਿਲਭਿਤ੍ਵਾ ''ਪੁਤ੍ਤੋ ਮੇ ਲਦ੍ਧੋ''ਤਿ ਗੇਹਂ ਨੇਸਿ। ਤਦਾ ਕੋਸਮ੍ਬਕਸੇਟ੍ਠਿ ਰਾਜਕੁਲਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਰਾਜਨਿਵੇਸਨਤੋ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਂ ਪੁਰੋਹਿਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ, ''ਕਿਂ, ਆਚਰਿਯ, ਅਜ੍ਜ ਤੇ ਤਿਥਿਕਰਣਨਕ੍ਖਤ੍ਤਯੋਗੋ ਓਲੋਕਿਤੋ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ''ਆਮ, ਮਹਾਸੇਟ੍ਠਿ, ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਕਿਂ ਅਞ੍ਞਂ ਕਿਚ੍ਚਨ੍ਤਿ? ਜਨਪਦਸ੍ਸ ਕਿਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ? ''ਅਞ੍ਞਂ ਨਤ੍ਥਿ, ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਪਨ ਨਗਰੇ ਅਜ੍ਜ ਜਾਤਦਾਰਕੋ ਜੇਟ੍ਠਕਸੇਟ੍ਠਿ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ। ਤਦਾ ਸੇਟ੍ਠਿਨੋ ਭਰਿਯਾ ਗਰੁਗਬ੍ਭਾ ਹੋਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਸੋ ਸੀਘਂ ਗੇਹਂ ਪੁਰਿਸਂ ਪੇਸੇਸਿ – ''ਗਚ੍ਛ ਭਣੇ, ਜਾਨਾਹਿ ਨਂ ਵਿਜਾਤਾ ਵਾ, ਨੋ ਵਾ''ਤਿ। ''ਨ ਵਿਜਾਯਤੀ''ਤਿ ਸੁਤ੍ਵਾ ਰਾਜਾਨਂ ਦਿਸ੍ਵਾਵ ਵੇਗੇਨ ਗੇਹਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਕਾਲਿਂ ਨਾਮ ਦਾਸਿਂ ਪਕ੍ਕੋਸਿਤ੍ਵਾ ਸਹਸ੍ਸਂ ਦਤ੍ਵਾ, ''ਗਚ੍ਛ ਜੇ, ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਨਗਰੇ ਉਪਧਾਰੇਤ੍ਵਾ ਸਹਸ੍ਸਂ ਦਤ੍ਵਾ ਅਜ੍ਜ ਜਾਤਦਾਰਕਂ ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਏਹੀ''ਤਿ। ਸਾ ਉਪਧਾਰੇਨ੍ਤੀ ਤਂ ਗੇਹਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਦਾਰਕਂ ਦਿਸ੍ਵਾ, ''ਅਯਂ ਦਾਰਕੋ ਕਦਾ ਜਾਤੋ''ਤਿ ਗਹਪਤਾਨਿਂ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ''ਅਜ੍ਜ ਜਾਤੋ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ, ''ਇਮਂ ਮਯ੍ਹਂ ਦੇਹੀ''ਤਿ ਏਕਕਹਾਪਣਂ ਆਦਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਮੂਲਂ ਵਡ੍ਢੇਨ੍ਤੀ ਸਹਸ੍ਸਂ ਦਤ੍ਵਾ ਤਂ ਆਨੇਤ੍ਵਾ ਸੇਟ੍ਠਿਨੋ ਦਸ੍ਸੇਸਿ। ਸੇਟ੍ਠਿ ''ਸਚੇ ਮੇ ਧੀਤਾ ਵਿਜਾਯਿਸ੍ਸਤਿ, ਤਾਯ ਨਂ ਸਦ੍ਧਿਂ ਨਿਵੇਸੇਤ੍ਵਾ ਸੇਟ੍ਠਿਟ੍ਠਾਨਸ੍ਸ ਸਾਮਿਕਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮਿ। ਸਚੇ ਮੇ ਪੁਤ੍ਤੋ ਵਿਜਾਯਿਸ੍ਸਤਿ, ਮਾਰੇਸ੍ਸਾਮਿ ਨ''ਨ੍ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਤਂ ਗੇਹੇ ਕਾਰੇਸਿ।

ਅਥਸ੍ਸ ਭਰਿਯਾ ਕਤਿਪਾਹਚ੍ਚਯੇਨ ਪੁਤ੍ਤਂ ਵਿਜਾਯਿ। ਸੇਟ੍ਠਿ ''ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਅਸਤਿ ਮਮ ਪੁਤ੍ਤੋਵ ਸੇਟ੍ਠਿਟ੍ਠਾਨਂ ਲਭਿਸ੍ਸਤਿ, ਇਦਾਨੇਵ ਤਂ ਮਾਰੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਕਾਲਿਂ ਆਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ, ''ਗਚ੍ਛ, ਜੇ, ਵਜਤੋ ਗੁਨ੍ਨਂ ਨਿਕ੍ਖਮਨਵੇਲਾਯ ਵਜਦ੍ਵਾਰਮਜ੍ਝੇ ਇਮਂ ਤਿਰਿਯਂ ਨਿਪਜ੍ਜਾਪੇਹਿ, ਗਾਵਿਯੋ ਨਂ ਮਦ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਮਾਰੇਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਮਦ੍ਦਿਤਾਮਦ੍ਦਿਤਭਾਵਂ ਪਨਸ੍ਸ ਞਤ੍ਵਾ ਏਹੀ''ਤਿ ਆਹ। ਸਾ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਗੋਪਾਲਕੇਨ ਵਜਦ੍ਵਾਰੇ ਵਿਵਟਮਤ੍ਤੇਯੇਵ ਤਂ ਤਥਾ ਨਿਪਜ੍ਜਾਪੇਸਿ। ਗੋਗਣਜੇਟ੍ਠਕੋ ਉਸਭੋ ਅਞ੍ਞਸ੍ਮਿਂ ਕਾਲੇ ਸਬ੍ਬਪਚ੍ਛਾ ਨਿਕ੍ਖਮਨ੍ਤੋਪਿ ਤਂ ਦਿਵਸਂ ਸਬ੍ਬਪਠਮਂ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਦਾਰਕਂ ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਪਾਦਾਨਂ ਅਨ੍ਤਰੇ ਕਤ੍ਵਾ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਅਨੇਕਸਤਗਾਵਿਯੋ ਉਸਭਸ੍ਸ ਦ੍ਵੇ

ਪਸ੍ਸਾਨਿ ਘੰਸਨ੍ਤਿਯੋ ਨਿਕ੍ਖਮਿੰਸੁ। ਗੋਪਾਲਕੋਪਿ ‘‘ਅਯੰ ਉਸਭੋ ਪੁਬ੍ਬੇ ਸਬ੍ਬਪਚ੍ਛਾ ਨਿਕ੍ਖਮਤਿ, ਅਜ੍ਜ ਪਨ ਸਬ੍ਬਪਠਮੰ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਵਜਦ੍ਵਾਰਮਜ੍ਝੇ ਨਿਚ੍ਚਲੋਵ ਠਿਤੋ, ਕਿੰ ਨੁ ਖੋ ਏਤ’’ਨ੍ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਹੇਟ੍ਠਾ ਨਿਪਨ੍ਨੰ ਦਾਰਕੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਪੁਤ੍ਤਸਿਨੇਹੰ ਪਟਿਲਭਿਤ੍ਵਾ, ‘‘ਪੁਤ੍ਤੋ ਮੇ ਲਦ੍ਧੋ’’ਤਿ ਗੇਹੰ ਨੇਸਿ।

ਕਾਲ਼ੀ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸੇਟ੍ਠਿਨਾ ਪੁਚ੍ਛਿਤਾ ਤਮਤ੍ਥੰ ਆਰੋਚੇਤ੍ਵਾ, ‘‘ਗਚ੍ਛ, ਨੰ ਪੁਨ ਸਹਸ੍ਸੰ ਦਤ੍ਵਾ ਆਨੇਹੀ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾ ਸਹਸ੍ਸੰ ਦਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਆਨੇਤ੍ਵਾ ਅਦਾਸਿ। ਅਥ ਨੰ ਆਹ – ‘‘ਅਮ੍ਮ, ਕਾਲ਼ਿ ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਨਗਰੇ ਪਞ੍ਚ ਸਕਟਸਤਾਨਿ ਪਚ੍ਚੂਸਕਾਲੇ ਉਟ੍ਠਾਯ ਵਾਣਿਜ੍ਜਾਯ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਤ੍ਵੰ ਇਮੰ ਨੇਤ੍ਵਾ ਚਕ੍ਕਮਗ੍ਗੇ ਨਿਪਜ੍ਜਾਪੇਹਿ, ਗੋਣਾ ਵਾ ਨੰ ਮਦ੍ਦਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਚਕ੍ਕਾ ਵਾ ਛਿਨ੍ਦਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਪਵਤ੍ਤਿੰ ਚਸ੍ਸ ਞਤ੍ਵਾਵ ਆਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯਾਸੀ’’ਤਿ। ਸਾ ਤੰ ਨੇਤ੍ਵਾ ਚਕ੍ਕਮਗ੍ਗੇ ਨਿਪਜ੍ਜਾਪੇਸਿ। ਤਦਾ ਸਾਕਟਿਕਜੇਟ੍ਠਕੋ ਪੁਰਤੋ ਅਹੋਸਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਗੋਣਾ ਤੰ ਠਾਨੰ ਪਤ੍ਵਾ ਧੁਰੰ ਛਡ੍ਡੇਸੁੰ, ਪੁਨਪ੍ਪੁਨੰ ਆਰੋਪੇਤ੍ਵਾ ਪਾਜਿਯਮਾਨਾਪਿ ਪੁਰਤੋ ਨ ਗਚ੍ਛਿੰਸੁ। ਏਵੰ ਤਸ੍ਸ ਤੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿੰ ਵਾਯਮਨ੍ਤਸ੍ਸੇਵ ਅਰੁਣੰ ਉਟ੍ਠਹਿ। ਸੋ ‘‘ਕਿੰ ਨਾਮੇਤੰ ਗੋਣਾ ਕਰਿੰਸੂ’’ਤਿ ਮਗ੍ਗੰ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਦਾਰਕੰ ਦਿਸ੍ਵਾ, ‘‘ਭਾਰਿਯੰ ਵਤ ਮੇ ਕਮ੍ਮ’’ਨ੍ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ, ‘‘ਪੁਤ੍ਤੋ ਮੇ ਲਦ੍ਧੋ’’ਤਿ ਤੁਟ੍ਠਮਾਨਸੋ ਤੰ ਗੇਹੰ ਨੇਸਿ।

ਕਾਲ਼ੀ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸੇਟ੍ਠਿਨਾ ਪੁਚ੍ਛਿਤਾ ਤੰ ਪਵਤ੍ਤਿੰ ਆਚਿਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾ, ‘‘ਗਚ੍ਛ, ਨੰ ਪੁਨ ਸਹਸ੍ਸੰ ਦਤ੍ਵਾ ਆਨੇਹੀ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾ ਤਥਾ ਅਕਾਸਿ। ਅਥ ਨੰ ਸੋ ਆਹ – ‘‘ਇਦਾਨਿ ਨੰ ਆਮਕਸੁਸਾਨੰ ਨੇਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਰੇ ਨਿਪਜ੍ਜਾਪੇਹਿ, ਤਤ੍ਥ ਸੁਨਖਾਦੀਹਿ ਵਾ ਖਾਦਿਤੋ, ਅਮਨੁਸ੍ਸੇਹਿ ਵਾ ਪਹਟੋ ਮਰਿਸ੍ਸਤਿ, ਮਤਾਮਤਭਾਵਞ੍ਚਸ੍ਸ ਜਾਨਿਤ੍ਵਾਵ ਆਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯਾਸੀ’’ਤਿ। ਸਾ ਤੰ ਨੇਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਨਿਪਜ੍ਜਾਪੇਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤੇ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਤੰ ਸੁਨਖੋ ਵਾ ਕਾਕੋ ਵਾ ਅਮਨੁਸ੍ਸੋ ਵਾ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤੁੰ ਨਾਸਕ੍ਖਿ। ‘‘ਨਨੁ ਚਸ੍ਸ ਨੇਵ ਮਾਤਾ ਨ ਪਿਤਾ ਨ ਭਾਤਿਕਾਦੀਸੁ ਕੋਚਿ ਰਕ੍ਖਿਤਾ ਨਾਮ ਅਤ੍ਥਿ, ਕੋ ਤੰ ਰਕ੍ਖਤੀ’’ਤਿ? ਸੁਨਖਕਾਲੇ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧੇ ਸਿਨੇਹੇਨ ਪਵਤ੍ਤਿਤਭੁਕ੍ਕਰਣਮਤ੍ਤਮੇਵ ਤੰ ਰਕ੍ਖਤਿ। ਅਥੇਕੋ ਅਜਪਾਲਕੋ ਅਨੇਕਸਹਸ੍ਸਾ ਅਜਾ ਗੋਚਰੰ ਨੇਨ੍ਤੋ ਸੁਸਾਨਪਸ੍ਸੇਨ ਗਚ੍ਛਤਿ। ਏਕਾ ਅਜਾ ਪਣ੍ਣਾਨਿ ਖਾਦਮਾਨਾ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਰੰ ਪਵਿਟ੍ਠਾ ਦਾਰਕੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਜਣ੍ਣੁਕੇਹਿ ਠਤ੍ਵਾ ਦਾਰਕਸ੍ਸ ਥਨੰ ਅਦਾਸਿ, ਅਜਪਾਲਕੇਨ ‘‘ਹੇ ਹੇ’’ਤਿ ਸਦ੍ਦੇ ਕਤੇਪਿ ਨ ਨਿਕ੍ਖਮਿ। ਸੋ ‘‘ਯਟ੍ਠਿਯਾ ਨੰ ਪਹਰਿਤ੍ਵਾ ਨੀਹਰਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਰੰ ਪਵਿਟ੍ਠੋ ਜਣ੍ਣੁਕੇਹਿ ਠਤ੍ਵਾ ਦਾਰਕੰ ਖੀਰੰ ਪਾਯਨ੍ਤਿੰ ਅਜਿੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਦਾਰਕੇ ਪੁਤ੍ਤਸਿਨੇਹੰ ਪਟਿਲਭਿਤ੍ਵਾ, ‘‘ਪੁਤ੍ਤੋ ਮੇ ਲਦ੍ਧੋ’’ਤਿ ਆਦਾਯ ਪਕ੍ਕਾਮਿ।

ਕਾਲ਼ੀ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸੇਟ੍ਠਿਨਾ ਪੁਚ੍ਛਿਤਾ ਤੰ ਪਵਤ੍ਤਿੰ ਆਚਿਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾ, ‘‘ਗਚ੍ਛ, ਤੰ ਪੁਨ ਸਹਸ੍ਸੰ ਦਤ੍ਵਾ ਆਨੇਹੀ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾ ਤਥਾ ਅਕਾਸਿ। ਅਥ ਨੰ ਆਹ – ‘‘ਅਮ੍ਮ ਕਾਲ਼ਿ, ਇਮੰ ਆਦਾਯ ਚੋਰਪਪਾਤਪਬ੍ਬਤੰ ਅਭਿਰੁਹਿਤ੍ਵਾ ਪਪਾਤੇ ਖਿਪ, ਪਬ੍ਬਤਕੁਚ੍ਛਿਯੰ ਪਟਿਹਞ੍ਞਮਾਨੋ ਖਣ੍ਡਾਖਣ੍ਡਿਕੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਭੂਮਿਯੰ ਪਤਿਸ੍ਸਤਿ, ਮਤਾਮਤਭਾਵਞ੍ਚਸ੍ਸ ਞਤ੍ਵਾਵ ਆਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯਾਸੀ’’ਤਿ। ਸਾ ਤੰ ਤਤ੍ਥ ਨੇਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਤਮਤ੍ਥਕੇ ਠਤ੍ਵਾ ਖਿਪਿ। ਤੰ ਖੋ ਪਨ ਪਬ੍ਬਤਕੁਚ੍ਛਿੰ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਮਹਾਵੇਲ਼ੁਗੁਮ੍ਬੋ ਪਬ੍ਬਤਾਨੁਸਾਰੇਨੇਵ ਵਡ੍ਢਿ, ਤਸ੍ਸ ਮਤ੍ਥਕੰ ਘਨਜਾਤੋ ਜਿਞ੍ਜੁਕਗੁਮ੍ਬੋ ਅਵਤ੍ਥਰਿ। ਦਾਰਕੋ ਪਤਨ੍ਤੋ ਕੋਜਵਕੇ ਵਿਯ ਤਸ੍ਮਿੰ ਪਤਿ। ਤੰ ਦਿਵਸਞ੍ਚ ਨਲ਼ਕਾਰਜੇਟ੍ਠਕਸ੍ਸ ਵੇਲ਼ੁਬਲਿ ਪਤ੍ਤੋ ਹੋਤਿ। ਸੋ ਪੁਤ੍ਤੇਨ ਸਦ੍ਧਿੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤੰ ਵੇਲ਼ੁਗੁਮ੍ਬੰ ਛਿਨ੍ਦਿਤੁੰ ਆਰਭਿ। ਤਸ੍ਮਿੰ ਚਲਨ੍ਤੇ ਦਾਰਕੋ ਸਦ੍ਦਮਕਾਸਿ। ਸੋ ‘‘ਦਾਰਕਸਦ੍ਦੋ ਵਿਯਾ’’ਤਿ ਏਕੇਨ ਪਸ੍ਸੇਨ ਅਭਿਰੁਹਿਤ੍ਵਾ ਤੰ ਦਿਸ੍ਵਾ, ‘‘ਪੁਤ੍ਤੋ ਮੇ ਲਦ੍ਧੋ’’ਤਿ ਤੁਟ੍ਠਚਿਤ੍ਤੋ ਆਦਾਯ ਗਤੋ।

ਕਾਲ਼ੀ ਸੇਟ੍ਠਿਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤੇਨ ਪੁਚ੍ਛਿਤਾ ਤੰ ਪਵਤ੍ਤਿੰ ਆਚਿਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾ, ‘‘ਗਚ੍ਛ, ਨੰ ਪੁਨ ਸਹਸ੍ਸੰ ਦਤ੍ਵਾ ਆਨੇਹੀ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾ ਤਥਾ ਅਕਾਸਿ। ਸੇਟ੍ਠਿਨੋ ਇਦਞ੍ਚਿਦਞ੍ਚ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸੇਵ ਦਾਰਕੋ ਵਡ੍ਢਿਤੋ ‘‘ਘੋਸਕੋ’’ਤ੍ਵੇਵਸ੍ਸ ਨਾਮੰ ਅਹੋਸਿ। ਸੋ ਸੇਟ੍ਠਿਨੋ ਅਕ੍ਖਿਮ੍ਹਿ ਕਣ੍ਟਕੋ ਵਿਯ ਖਾਯਿ, ਉਜੁਕੰ ਤੰ ਓਲੋਕੇਤੁਮ੍ਪਿ ਨ ਵਿਸਹਤਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਮਾਰਣੂਪਾਯੰ ਚਿਨ੍ਤੇਨ੍ਤੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਹਾਯਕਸ੍ਸ ਕੁਮ੍ਭਕਾਰਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ, ‘‘ਕਦਾ ਤ੍ਵੰ ਆਵਾਪੰ ਆਲਿਮ੍ਪੇਸ੍ਸਸੀ’’ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ – ‘‘ਸ੍ਵੇ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ, ‘‘ਤੇਨ ਹਿ ਇਦੰ ਸਹਸ੍ਸੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਮਮ ਏਕੰ ਕਮ੍ਮੰ ਕਰੋਹੀ’’ਤਿ ਆਹ। ‘‘ਕਿੰ, ਸਾਮੀ’’ਤਿ? ‘‘ਏਕੋ ਮੇ ਅਵਜਾਤਪੁਤ੍ਤੋ ਅਤ੍ਥਿ, ਤੰ ਤਵ ਸਨ੍ਤਿਕੰ ਪੇਸੇਸ੍ਸਾਮਿ, ਅਥ ਨੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਗਬ੍ਭੰ ਪਵੇਸੇਤ੍ਵਾ ਤਿਖਿਣਾਯ ਵਾਸਿਯਾ ਖਣ੍ਡਾਖਣ੍ਡਿਕੰ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਚਾਟਿਯੰ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਆਵਾਪੇ ਪਚੇਯ੍ਯਾਸਿ, ਇਦੰ ਤੇ ਸਹਸ੍ਸੰ ਸਚ੍ਚਕਾਰਸਦਿਸੰ। ਉਤ੍ਤਰਿੰ ਪਨ ਤੇ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਯੁਤ੍ਤਕੰ ਪਚ੍ਛਾ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ। ਕੁਮ੍ਭਕਾਰੋ ‘‘ਸਾਧੂ’’ਤਿ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿ। ਸੇਟ੍ਠਿ

ਪੁਨਦਿਵਸੇ ਘੋਸਕਂ ਪਕ੍ਕੋਸਿਤ੍ਵਾ, ‘‘ਹਿਯ੍ਯੋ ਮਯਾ ਕੁਮ੍ਭਕਾਰੋ ਏਕਂ ਕਮ੍ਮਂ ਆਣਤ੍ਤੋ, ਏਹਿ, ਤ੍ਵਂ ਤਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਏਵਂ ਵਦੇਹਿ – ‘ਹਿਯ੍ਯੋ ਕਿਰ ਮੇ ਪਿਤਰਾ ਆਣਤ੍ਤਂ ਕਮ੍ਮਂ ਨਿਪ੍ਫਾਦੇਹੀ’’’ਤਿ ਪਹਿਣਿ। ਸੋ ‘‘ਸਾਧੂ’’ਤਿ ਅਗਮਾਸਿ। ਤਂ ਤਤ੍ਥ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਂ ਇਤਰੋ ਸੇਟ੍ਠਿਨੋ ਪੁਤ੍ਤੋ ਦਾਰਕੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਗੁਲ਼ਂ ਕੀਲ਼ਨ੍ਤੋ ਦਿਸ੍ਵਾ ਤਂ ਪਕ੍ਕੋਸਿਤ੍ਵਾ, ‘‘ਕੁਹਿਂ ਗਚ੍ਛਸਿ ਭਾਤਿਕਾ’’ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ‘‘ਪਿਤੁ ਸਾਸਨਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਕੁਮ੍ਭਕਾਰਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕ’’ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ‘‘ਅਹਂ ਤਤ੍ਥ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮਿ। ਇਮੇ ਮਂ ਦਾਰਕਾ ਬਹੁਂ ਲਕ੍ਖਂ ਜਿਨਿਂਸੁ, ਤਂ ਮੇ ਪਟਿਜਿਨਿਤ੍ਵਾ ਦੇਹੀ’’ਤਿ ਆਹ। ‘‘ਅਹਂ ਪਿਤੁ ਭਾਯਾਮੀ’’ਤਿ। ‘‘ਮਾ ਭਾਯਿ, ਭਾਤਿਕ, ਅਹਂ ਤਂ ਸਾਸਨਂ ਹਰਿਸ੍ਸਾਮਿ। ਬਹੂਹਿ ਜਿਤੋ, ਯਾਵਾਹਂ ਆਗਚ੍ਛਾਮਿ, ਤਾਵ ਮੇ ਲਕ੍ਖਂ ਪਟਿਜਿਨਾ’’ਤਿ।

ਘੋਸਕੋ ਕਿਰ ਗੁਲ਼ਕੀਲ਼ਾਯ ਛੇਕੋ, ਤੇਨ ਨਂ ਏਵਂ ਨਿਬਨ੍ਧਿ। ਸੋਪਿ ਤਂ ‘‘ਤੇਨ ਹਿ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਕੁਮ੍ਭਕਾਰਂ ਵਦੇਹਿ – ‘ਪਿਤਰਾ ਕਿਰ ਮੇ ਹਿਯ੍ਯੋ ਏਕਂ ਕਮ੍ਮਂ ਆਣਤ੍ਤਂ, ਤਂ ਨਿਪ੍ਫਾਦੇਹੀ’’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਉਯ੍ਯੋਜੇਸਿ। ਸੋ ਤਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਥਾ ਅਵਚ। ਅਥ ਨਂ ਕੁਮ੍ਭਕਾਰੋ ਸੇਟ੍ਠਿਨਾ ਵੁਤ੍ਤਨਿਯਾਮੇਨੇਵ ਮਾਰੇਤ੍ਵਾ ਆਵਾਪੇ ਖਿਪਿ। ਘੋਸਕੋਪਿ ਦਿਵਸਭਾਗਂ ਕੀਲ਼ਿਤ੍ਵਾ ਸਾਯਨ੍ਹਸਮਯੇ ਗੇਹਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ‘‘ਕਿਂ, ਤਾਤ, ਨ ਗਤੋਸੀ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਗਤਕਾਰਣਞ੍ਚ ਕਨਿਟ੍ਠਸ੍ਸ ਗਤਕਾਰਣਞ੍ਚ ਆਰੋਚੇਸਿ। ਤਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਸੇਟ੍ਠਿ ‘‘ਅਹਂ ਧੀ’’ਤਿ ਮਹਾਵਿਰਵਂ ਵਿਰਵਿਤ੍ਵਾ ਸਕਲਸਰੀਰੇ ਪਕ੍ਕੁਥਿਤਲੋਹਿਤੋ ਵਿਯ ਹੁਤ੍ਵਾ, ‘‘ਅਮ੍ਭੋ, ਕੁਮ੍ਭਕਾਰ, ਮਾ ਮਂ ਨਾਸਯਿ, ਮਾ ਮਂ ਨਾਸਯੀ’’ਤਿ ਬਾਹਾ ਪਗ੍ਗਯ੍ਹ ਕਨ੍ਦਨ੍ਤੋ ਤਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਅਗਮਾਸਿ। ਕੁਮ੍ਭਕਾਰੋ ਤਂ ਤਥਾ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ, ‘‘ਸਾਮਿ, ਮਾ ਸਦ੍ਦਂ ਕਰਿ, ਕਮ੍ਮਂ ਤੇ ਨਿਪ੍ਫਨ੍ਨ’’ਨ੍ਤਿ ਆਹ। ਸੋ ਪਬ੍ਬਤੇਨ ਵਿਯ ਮਹਨ੍ਤੇਨ ਸੋਕੇਨ ਅਵਤ੍ਥਟੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਅਨਪ੍ਪਕਂ ਦੋਮਨਸ੍ਸਂ ਪਟਿਸਂਵੇਦੇਸਿ। ਯਥਾ ਤਂ ਅਪ੍ਪਦੁਟ੍ਠਸ੍ਸ ਪਦੁਸ੍ਸਮਾਨੋ। ਤੇਨਾਹ ਭਗਵਾ –

> ‘‘ਯੋ ਦਣ੍ਡੇਨ ਅਦਣ੍ਡੇਸੁ, ਅਪ੍ਪਦੁਟ੍ਠੇਸੁ ਦੁਸ੍ਸਤਿ।
> ਦਸਨ੍ਨਮਞ੍ਞਤਰਂ ਠਾਨਂ, ਖਿਪ੍ਪਮੇਵ ਨਿਗਚ੍ਛਤਿ॥
>
> ‘‘ਵੇਦਨਂ ਫਰੁਸਂ ਜਾਨਿਂ, ਸਰੀਰਸ੍ਸ ਚ ਭੇਦਨਂ।
> ਗਰੁਕਂ ਵਾਪਿ ਆਬਾਧਂ, ਚਿਤ੍ਤਕ੍ਖੇਪਞ੍ਚ ਪਾਪੁਣੇ॥
>
> ‘‘ਰਾਜਤੋ ਵਾ ਉਪਸਗ੍ਗਂ, ਅਬ੍ਭਕ੍ਖਾਨਞ੍ਚ ਦਾਰੁਣਂ।
> ਪਰਿਕ੍ਖਯਞ੍ਚ ਞਾਤੀਨਂ, ਭੋਗਾਨਞ੍ਚ ਪਭਙ੍ਗੁਰਂ॥
>
> ‘‘ਅਥ ਵਾਸ੍ਸ ਅਗਾਰਾਨਿ, ਅਗ੍ਗਿ ਡਹਤਿ ਪਾਵਕੋ।
> ਕਾਯਸ੍ਸ ਭੇਦਾ ਦੁਪ੍ਪਞ੍ਞੋ, ਨਿਰਯਂ ਸੋਪਪਜ੍ਜਤੀ’’ਤਿ॥ (ਧ॰ ਪ॰ ੧੩੭-੧੪੦)।

ਏਵਂ ਸਨ੍ਤੇਪਿ ਪੁਨ ਨਂ ਸੇਟ੍ਠਿ ਉਜੁਕਂ ਓਲੋਕੇਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ। ‘‘ਕਿਨ੍ਤਿ ਨਂ ਮਾਰੇਯ੍ਯ’’ਨ੍ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਨ੍ਤੋ, ‘‘ਮਮ ਗਾਮਸਤੇ ਆਯੁਤ੍ਤਕਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਪੇਸੇਤ੍ਵਾ ਮਾਰੇਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਉਪਾਯਂ ਦਿਸ੍ਵਾ, ‘‘ਅਯਂ ਮੇ ਅਵਜਾਤਪੁਤ੍ਤੋ, ਇਮਂ ਮਾਰੇਤ੍ਵਾ ਵਚ੍ਚਕੂਪੇ ਖਿਪਤੁ, ਏਵਂ ਕਤੇ ਅਹਂ ਮਾਤੁਲਸ੍ਸ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਯੁਤ੍ਤਕਂ ਪਚ੍ਛਾ ਜਾਨਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਤਸ੍ਸ ਪਣ੍ਣਂ ਲਿਖਿਤ੍ਵਾ, ‘‘ਤਾਤ ਘੋਸਕ, ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਗਾਮਸਤੇ ਆਯੁਤ੍ਤਕੋ ਅਤ੍ਥਿ, ਇਮਂ ਪਣ੍ਣਂ ਹਰਿਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਦੇਹੀ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਪਣ੍ਣਂ ਤਸ੍ਸ ਦੁਸ੍ਸਨ੍ਤੇ ਬਨ੍ਧਿ। ਸੋ ਪਨ ਅਕ੍ਖਰਸਮਯਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ। ਦਹਰਕਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਹਿ ਨਂ ਮਾਰਾਪੇਨ੍ਤੋਵ ਸੇਟ੍ਠਿ ਮਾਰੇਤੁਂ ਨਾਸਕ੍ਖਿ, ਕਿਂ ਅਕ੍ਖਰਸਮਯਂ ਸਿਕ੍ਖਾਪੇਸ੍ਸਤਿ? ਇਤਿ ਸੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਮਾਰਾਪਨਪਣ੍ਣਮੇਵ ਦੁਸ੍ਸਨ੍ਤੇ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਨਿਕ੍ਖਮਨ੍ਤੋ ਆਹ – ‘‘ਪਾਥੇਯ੍ਯਂ ਮੇ, ਤਾਤ, ਨਤ੍ਥੀ’’ਤਿ। ‘‘ਪਾਥੇਯ੍ਯੇਨ ਤੇ ਕਮ੍ਮਂ ਨਤ੍ਥਿ, ਅਨ੍ਤਰਾਮਗ੍ਗੇ ‘ਅਸੁਕਗਾਮੇ ਨਾਮ ਮਮਸਹਾਯਕੋ ਸੇਟ੍ਠਿ ਅਤ੍ਥਿ, ਤਸ੍ਸ ਘਰੇ ਪਾਤਰਾਸਂ ਕਤ੍ਵਾ ਪੁਰਤੋ ਗਚ੍ਛਾਹੀ’’’ਤਿ। ਸੋ ‘‘ਸਾਧੂ’’ਤਿ ਪਿਤਰਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤੋ ਤਂ ਗਾਮਂ ਪਤ੍ਵਾ ਸੇਟ੍ਠਿਸ੍ਸ ਘਰਂ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸੇਟ੍ਠਿਜਾਯਂ ਪਸ੍ਸਿ। ‘‘ਤ੍ਵਂ ਕੁਤੋ ਆਗਤੋਸੀ’’ਤਿ ਚ ਵੁਤ੍ਤੇ, ‘‘ਅਨ੍ਤੋਨਗਰਤੋ’’ਤਿ ਆਹ। ‘‘ਕਸ੍ਸ ਪੁਤ੍ਤੋਸੀ’’ਤਿ? ‘‘ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਸਹਾਯਕਸੇਟ੍ਠਿਨੋ, ਅਮ੍ਮਾ’’ਤਿ। ‘‘ਤ੍ਵਂਸਿ ਘੋਸਕੋ ਨਾਮਾ’’ਤਿ? ‘‘ਆਮ, ਅਮ੍ਮਾ’’ਤਿ। ਤਸ੍ਸਾ ਸਹ ਦਸ੍ਸਨੇਨੇਵ ਤਸ੍ਮਿਂ ਪੁਤ੍ਤਸਿਨੇਹੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿ। ਸੇਟ੍ਠਿਨੋ ਪਨੇਕਾ ਧੀਤਾ ਅਤ੍ਥਿ ਪਨ੍ਨਰਸਸੋਲ਼ਸਵਸ੍ਸੁਦ੍ਦੇਸਿਕਾ

ਅਭਿਰੂਪਾ ਪਾਸਾਦਿਕਾ, ਤਂ ਰਕ੍ਖਿਤੁਂ ਏਕਮੇਵ ਪੇਸਨਕਾਰਿਕਂ ਦਾਸਿਂ ਦਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਤਭੂਮਿਕਸ੍ਸ ਪਾਸਾਦਸ੍ਸ ਉਪਰਿਮਤਲੇ ਸਿਰਿਗਬ੍ਭੇ ਵਸਾਪੇਨ੍ਤਿ। ਸੇਟ੍ਠਿਧੀਤਾ ਤਸ੍ਮਿਂ ਖਣੇ ਤਂ ਦਾਸਿਂ ਅਨ੍ਤਰਾਪਣਂ ਪੇਸੇਸਿ। ਅਥ ਨਂ ਸੇਟ੍ਠਿਜਾਯਾ ਦਿਸ੍ਵਾ, ''ਕੁਹਿਂ ਗਚ੍ਛਸੀ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ, ''ਅਯ੍ਯਧੀਤਾਯ ਪੇਸਨੇਨਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ''ਇਤੋ ਤਾਵ ਏਹਿ, ਤਿਟ੍ਠਤੁ ਪੇਸਨਂ, ਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਮੇ ਪੀਠਕਂ ਅਤ੍ਥਰਿਤ੍ਵਾ ਪਾਦੇ ਧੋਵਿਤ੍ਵਾ ਤੇਲਂ ਮਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾ ਸਯਨਂ ਅਤ੍ਥਰਿਤ੍ਵਾ ਦੇਹਿ, ਪਚ੍ਛਾ ਪੇਸਨਂ ਕਰਿਸ੍ਸਸੀ''ਤਿ ਆਹ। ਸਾ ਤਥਾ ਅਕਾਸਿ।

ਅਥ ਨਂ ਚਿਰੇਨਾਗਤਂ ਸੇਟ੍ਠਿਧੀਤਾ ਸਨ੍ਤਜ੍ਜੇਸਿ। ਅਥ ਨਂ ਸਾ ਆਹ – ''ਮਾ ਮੇ ਕੁਜ੍ਝਿ, ਸੇਟ੍ਠਿਪੁਤ੍ਤੋ ਘੋਸਕੋ ਆਗਤੋ, ਤਸ੍ਸ ਇਦਞ੍ਚਿਦਞ੍ਚ ਕਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਆਗਤਾਮ੍ਹੀ''ਤਿ। ਸੇਟ੍ਠਿਧੀਤਾਯ ''ਸੇਟ੍ਠਿਪੁਤ੍ਤੋ ਘੋਸਕੋ''ਤਿ ਨਾਮਂ ਸੁਤ੍ਵਾਵ ਪੇਮਂ ਛਵਿਯਾਦੀਨਿ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਅਟ੍ਠਿਮਿਞ੍ਜਂ ਆਹਚ੍ਚ ਠਿਤਂ। ਕੋਤੂਹਲਕਾਲਸ੍ਮਿਞ੍ਹਿ ਸਾ ਤਸ੍ਸ ਪਜਾਪਤੀ ਹੁਤ੍ਵਾ ਨਾਲਿਕੋਦਨਂ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਅਦਾਸਿ, ਤਸ੍ਸਾਨੁਭਾਵੇਨਾਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸੇਟ੍ਠਿਕੁਲੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾ। ਇਤਿ ਤਂ ਸੋ ਪੁਬ੍ਬਸਿਨੇਹੋ ਅਵਤ੍ਥਰਿਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹਿ। ਤੇਨਾਹ ਭਗਵਾ –

> ''ਪੁਬ੍ਬੇਵ ਸਨ੍ਨਿਵਾਸੇਨ, ਪਚ੍ਚੁਪ੍ਪਨ੍ਨਹਿਤੇਨ ਵਾ।
> ਏਵਂ ਤਂ ਜਾਯਤੇ ਪੇਮਂ, ਉਪ੍ਪਲਂਵ ਯਥੋਦਕੇ''ਤਿ॥ (ਜਾ॰ ੧.੨.੧੭੪)।

ਅਥ ਨਂ ਪੁਚ੍ਛਿ – ''ਕੁਹਿਂ ਸੋ, ਅਮ੍ਮਾ''ਤਿ? ''ਸਯਨੇ ਨਿਪਨ੍ਨੋ ਨਿਦ੍ਦਾਯਤੀ''ਤਿ। ''ਅਤ੍ਥਿ ਪਨਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥੇ ਕਿਞ੍ਚੀ''ਤਿ? ''ਦੁਸ੍ਸਨ੍ਤੇ ਪਣ੍ਣਂ ਅਤ੍ਥੀ''ਤਿ। ਸਾ ''ਕਿਂ ਪਣ੍ਣਂ ਨੁ ਖੋ ਏਤ''ਨ੍ਤਿ ਤਸ੍ਮਿਂ ਨਿਦ੍ਦਾਯਨ੍ਤੇ ਮਾਤਾਪਿਤੂਨਂ ਅਞ੍ਞਵਿਹਿਤਤਾਯ ਅਪਸ੍ਸਨ੍ਤਾਨਂ ਓਤਰਿਤ੍ਵਾ ਸਮੀਪਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਂ ਪਣ੍ਣਂ ਮੋਚੇਤ੍ਵਾ ਆਦਾਯ ਅਤ੍ਤਨੋ ਗਬ੍ਭਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵਾਰਂ ਪਿਧਾਯ ਵਾਤਪਾਨਂ ਵਿਵਰਿਤ੍ਵਾ ਅਕ੍ਖਰਸਮਯੇ ਕੁਸਲਤਾਯ ਪਣ੍ਣਂ ਵਾਚੇਤ੍ਵਾ, ''ਅਹੋ ਵਤ ਬਾਲੋ, ਅਤ੍ਤਨੋ ਮਰਣਪਣ੍ਣਂ ਦੁਸ੍ਸਨ੍ਤੇ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਵਿਚਰਤਿ, ਸਚੇ ਮਯਾ ਨ ਦਿਟ੍ਠਂ ਅਸ੍ਸ, ਨਤ੍ਥਿਸ੍ਸ ਜੀਵਿਤ''ਨ੍ਤਿ ਤਂ ਪਣ੍ਣਂ ਫਾਲੇਤ੍ਵਾ ਸੇਟ੍ਠਿਸ੍ਸ ਵਚਨੇਨ ਅਪਰਂ ਪਣ੍ਣਂ ਲਿਖਿ – ''ਅਯਂ ਮਮ ਪੁਤ੍ਤੋ ਘੋਸਕੋ ਨਾਮ, ਗਾਮਸਤਤੋ ਪਣ੍ਣਾਕਾਰਂ ਆਹਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਇਮਸ੍ਸ ਜਨਪਦਸੇਟ੍ਠਿਨੋ ਧੀਤਰਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਮਙ੍ਗਲਂ ਕਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਸਨਗਾਮਸ੍ਸ ਮਜ੍ਝੇ ਦ੍ਵਿਭੂਮਕਂ ਗੇਹਂ ਕਾਰੇਤ੍ਵਾ ਪਾਕਾਰਪਰਿਕ੍ਖੇਪੇਨ ਚੇਵ ਪੁਰਿਸਗੁਤ੍ਤਿਯਾ ਚ ਸੁਸਂਵਿਹਿਤਾਰਕ੍ਖਂ ਕਰੋਤੁ, ਮਯ੍ਹਞ੍ਚ 'ਇਦਞ੍ਚਿਦਞ੍ਚ ਮਯਾ ਕਤ'ਨ੍ਤਿ ਸਾਸਨਂ ਪੇਸੇਤੁ, ਏਵਂ ਕਤੇ ਅਹਂ ਮਾਤੁਲਸ੍ਸ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਯੁਤ੍ਤਕਂ ਪਚ੍ਛਾ ਜਾਨਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ, ਲਿਖਿਤ੍ਵਾ ਚ ਪਨ ਸਙ੍ਘਰਿਤ੍ਵਾ ਓਤਰਿਤ੍ਵਾ ਦੁਸ੍ਸਨ੍ਤੇਯੇਵਸ੍ਸ ਬਨ੍ਧਿ।

ਸੋ ਦਿਵਸਭਾਗਂ ਨਿਦ੍ਦਾਯਿਤ੍ਵਾ ਉਟ੍ਠਾਯ ਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਕਾਮਿ। ਪੁਨਦਿਵਸੇ ਪਾਤੋਵ ਤਂ ਗਾਮਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਆਯੁਤ੍ਤਕਂ ਗਾਮਕਿਚ੍ਚਂ ਕਰੋਨ੍ਤਂਯੇਵ ਪਸ੍ਸਿ। ਸੋ ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ, ''ਕਿਂ, ਤਾਤਾ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ''ਪਿਤਰਾ ਮੇ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਪਣ੍ਣਂ ਪੇਸਿਤ''ਨ੍ਤਿ। ''ਕਿਂ ਪਣ੍ਣਂ, ਤਾਤ, ਆਹਰਾ''ਤਿ ਪਣ੍ਣਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਵਾਚੇਤ੍ਵਾ ਤੁਟ੍ਠਮਾਨਸੋ ''ਪਸ੍ਸਥ, ਭੋ, ਮਮ ਸਾਮਿਨੋ ਮਯਿ ਸਿਨੇਹਂ ਕਤ੍ਵਾ ਜੇਟ੍ਠਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਮੇ ਮਙ੍ਗਲਂ ਕਰੋਤੂ''ਤਿ ਮਮ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਪਹਿਣਿ। ''ਸੀਘਂ ਦਾਰੁਆਦੀਨਿ ਆਹਰਥਾ''ਤਿ ਗਹਪਤਿਕੇ ਵਤ੍ਵਾ ਗਾਮਮਜ੍ਝੇ ਵੁਤ੍ਤਪਕਾਰਂ ਗੇਹਂ ਕਾਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਗਾਮਸਤਤੋ ਪਣ੍ਣਾਕਾਰਂ ਆਹਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਜਨਪਦਸੇਟ੍ਠਿਨੋ ਸਨ੍ਤਿਕਾ ਧੀਤਰਂ ਆਨੇਤ੍ਵਾ ਮਙ੍ਗਲਂ ਕਤ੍ਵਾ ਸੇਟ੍ਠਿਸ੍ਸ ਸਾਸਨਂ ਪਹਿਣਿ ''ਇਦਞ੍ਚਿਦਞ੍ਚ ਮਯਾ ਕਤ''ਨ੍ਤਿ।

ਤਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਸੇਟ੍ਠਿਨੋ ''ਯਂ ਕਾਰੇਮਿ, ਤਂ ਨ ਹੋਤਿ; ਯਂ ਨ ਕਾਰੇਮਿ, ਤਦੇਵ ਹੋਤੀ''ਤਿ ਮਹਨ੍ਤਂ ਦੋਮਨਸ੍ਸਂ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿ। ਪੁਤ੍ਤਸੋਕੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸੋ ਸੋਕੋ ਏਕਤੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਕੁਚ੍ਛਿਡਾਹਂ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤ੍ਵਾ ਅਤਿਸਾਰਂ ਜਨੇਸਿ। ਸੇਟ੍ਠਿਧੀਤਾਪਿ ''ਸਚੇ ਕੋਚਿ ਸੇਟ੍ਠਿਨੋ ਸਨ੍ਤਿਕਾ ਆਗਚ੍ਛਤਿ, ਮਮ ਅਕਥੇਤ੍ਵਾ ਸੇਟ੍ਠਿਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪਠਮਤਰਂ ਮਾ ਕਥਯਿਤ੍ਥਾ''ਤਿ ਜਨੇ ਆਣਾਪੇਸਿ। ਸੇਟ੍ਠਿਪਿ ਖੋ ''ਦਾਨਿ ਤਂ ਦੁਟ੍ਠਪੁਤ੍ਤਂ ਮਮ ਸਾਪਤੇਯ੍ਯਸ੍ਸ ਸਾਮਿਕਂ ਨ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਏਕਂ ਆਯੁਤ੍ਤਕਂ ਆਹ – ''ਮਾਤੁਲ, ਪੁਤ੍ਤਂ ਮੇ ਦਟ੍ਠੁਕਾਮੋਮ੍ਹਿ, ਏਕਂ ਪਾਦਮੂਲਿਕਂ ਪੇਸੇਤ੍ਵਾ ਮਮ ਪੁਤ੍ਤਂ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਹੀ''ਤਿ। ਸੋ ''ਸਾਧੂ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਪਣ੍ਣਂ ਦਤ੍ਵਾ ਏਕਂ ਪੁਰਿਸਂ ਪੇਸੇਸਿ। ਸੇਟ੍ਠਿਧੀਤਾਪਿ ਤਸ੍ਸ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵਾਰੇ ਠਿਤਭਾਵਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਤਂ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਤ੍ਵਾ, ''ਕਿਂ, ਤਾਤਾ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਸੋ ਆਹ – ''ਸੇਟ੍ਠਿ ਗਿਲਾਨੋ, ਪੁਤ੍ਤਂ ਪਸ੍ਸਿਤੁਂ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਸਿ, ਅਯ੍ਯੇ''ਤਿ। ''ਕਿਂ, ਤਾਤ, ਬਲਵਾ, ਦੁਬ੍ਬਲੋ''ਤਿ? ''ਬਲਵਾ ਤਾਵ, ਆਹਾਰਂ ਭੁਞ੍ਜਤਿਯੇਵ, ਅਯ੍ਯੇ''ਤਿ। ਸਾ

ਸੇਟ੍ਠਿਪੁਤ੍ਤੰ ਅਜਾਨਾਪੇਤ੍ਵਾਵ ਤਸ੍ਸ ਨਿਵੇਸਨਞ੍ਚ ਪਰਿਬ੍ਬਯਞ੍ਚ ਦਾਪੇਤ੍ਵਾ ''ਮਯਾ ਪੇਸਿਤਕਾਲੇ ਗਮਿਸ੍ਸਸਿ, ਅਚ੍ਛਸ੍ਸੁ ਤਾਵਾ''ਤਿ ਆਹ। ਸੇਟ੍ਠਿ ਪੁਨ ਆਯੁਤ੍ਤਕੰ ਅਵਚ, ''ਕਿਂ, ਮਾਤੁਲ, ਨ ਤੇ ਮਮ ਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੰ ਪਹਿਤ''ਨ੍ਤਿ? ''ਪਹਿਤੰ, ਸਾਮਿ, ਗਤਪੁਰਿਸੋ ਨ ਤਾਵ ਏਤੀ''ਤਿ। ''ਤੇਨ ਹਿ ਪੁਨ ਅਪਰੰ ਪੇਸੇਹੀ''ਤਿ। ਸੋ ਪੇਸੇਸਿ। ਸੇਟ੍ਠਿਧੀਤਾ ਤਸ੍ਮਿਮ੍ਪਿ ਤਥੇਵ ਪਟਿਪਜ੍ਜਿ। ਅਥ ਸੇਟ੍ਠਿਨੋ ਰੋਗੋ ਬਲਵਾ ਜਾਤੋ, ਏਕੰ ਭਾਜਨੰ ਪਵਿਸਤਿ, ਏਕੰ ਨਿਕ੍ਖਮਤਿ। ਪੁਨ ਸੇਟ੍ਠਿ ਆਯੁਤ੍ਤਕੰ ਪੁਚ੍ਛਿ – ''ਕਿਂ, ਮਾਤੁਲ, ਨ ਤੇ ਮਮ ਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੰ ਪਹਿਤ''ਨ੍ਤਿ? ''ਪਹਿਤੰ, ਸਾਮਿ, ਗਤਪੁਰਿਸੋ ਨ ਤਾਵ ਏਤੀ''ਤਿ। ''ਤੇਨ ਹਿ ਪੁਨ ਅਪਰੰ ਪੇਸੇਹੀ''ਤਿ। ਸੋ ਪੇਸੇਸਿ। ਸੇਟ੍ਠਿਧੀਤਾ ਤਤਿਯਵਾਰੇ ਆਗਤਮ੍ਪਿ ਤੰ ਪਵਤ੍ਤਿਂ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਸੋ ''ਬਾਲ੍ਹਗਿਲਾਨੋ, ਅਯ੍ਯੇ, ਸੇਟ੍ਠਿ ਆਹਾਰੰ ਪਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਮਚ੍ਚੁਪਰਾਯਣੋ ਜਾਤੋ, ਏਕੰ ਭਾਜਨੰ ਨਿਕ੍ਖਮਤਿ , ਏਕੰ ਪਵਿਸਤੀ''ਤਿ ਆਹ। ਸੇਟ੍ਠਿਧੀਤਾ ''ਇਦਾਨਿ ਗਨ੍ਤੁਂ ਕਾਲੋ''ਤਿ ਸੇਟ੍ਠਿਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ''ਪਿਤਾ ਤੇ ਕਿਰ ਗਿਲਾਨੋ''ਤਿ ਆਰੋਚੇਤ੍ਵਾ ''ਕਿਂ ਵਦੇਸਿ ਭਦ੍ਦੇ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ''ਅਫਾਸੁਕਮਸ੍ਸ, ਸਾਮੀ''ਤਿ ਆਹ। ''ਇਦਾਨਿ ਕਿਂ ਕਾਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ। ਸਾਮਿ? ''ਗਾਮਸਤਤੋ ਵੁਟ੍ਠਾਨਕਪਣ੍ਣਾਕਾਰੰ ਆਦਾਯ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸਾਮ ਨ''ਨ੍ਤਿ। ਸੋ ''ਸਾਧੂ''ਤਿ ਪਣ੍ਣਾਕਾਰੰ ਆਹਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਸਕਟੇਹਿ ਆਦਾਯ ਪਕ੍ਕਾਮਿ।

ਅਥ ਨੰ ਸਾ ''ਪਿਤਾ ਤੇ ਦੁਬ੍ਬਲੋ, ਏਤ੍ਤਕੰ ਪਣ੍ਣਾਕਾਰੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਾਨੰ ਪਪਞ੍ਚੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਏਤੰ ਨਿਵਤ੍ਤਾਪੇਹੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਤੰ ਸਬ੍ਬੰ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕੁਲਗੇਹੰ ਪੇਸੇਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਤੰ ਆਹ – ''ਸਾਮਿ, ਤ੍ਵਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਿਤੁ ਪਾਦਪਸ੍ਸੇ ਤਿਟ੍ਠੇਯ੍ਯਾਸਿ, ਅਹੰ ਉਸ੍ਸੀਸਕਪਸ੍ਸੇ ਠਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ। ਗੇਹੰ ਪਵਿਸਮਾਨਾਯੇਵ ਚ ''ਗੇਹਸ੍ਸ ਪੁਰਤੋ ਚ ਪਚ੍ਛਤੋ ਚ ਆਰਕ੍ਖੰ ਗਣ੍ਹਥਾ''ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪੁਰਿਸੇ ਆਣਾਪੇਸਿ। ਪਵਿਟ੍ਠਕਾਲੇ ਪਨ ਸੇਟ੍ਠਿਪੁਤ੍ਤੋ ਪਿਤੁ ਪਾਦਪਸ੍ਸੇ ਅਟ੍ਠਾਸਿ, ਇਤਰਾ ਉਸ੍ਸੀਸਕਪਸ੍ਸੇ।

ਤਸ੍ਮਿਂ ਖਣੇ ਸੇਟ੍ਠਿ ਉਤ੍ਤਾਨਕੋ ਨਿਪਨ੍ਨੋ ਹੋਤਿ। ਆਯੁਤ੍ਤਕੋ ਪਨ ਤਸ੍ਸ ਪਾਦੇ ਪਰਿਮਜ੍ਜਨ੍ਤੋ ''ਪੁਤ੍ਤੋ ਤੇ, ਸਾਮਿ, ਆਗਤੋ''ਤਿ ਆਹ। ''ਕੁਹਿਂ ਸੋ''ਤਿ? ''ਏਸ ਪਾਦਮੂਲੇ ਠਿਤੋ''ਤਿ। ਅਥ ਨੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਆਯਕਮ੍ਮਿਕੰ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਤ੍ਵਾ, ''ਮਮ ਗੇਹੇ ਕਿਤ੍ਤਕੰ ਧਨ''ਨ੍ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ''ਸਾਮਿ, ਧਨਸ੍ਸੇਵ ਚਤ੍ਤਾਲੀਸਕੋਟਿਯੋ, ਉਪਭੋਗਪਰਿਭੋਗਭਣ੍ਡਾਨੰ ਪਨ ਵਨਗਾਮਕ੍ਖੇਤ੍ਤਦ੍ਵਿਪਦਚਤੁਪ੍ਪਦਯਾਨਵਾਹਨਾਨਞ੍ਚ ਅਯਞ੍ਚ ਅਯਞ੍ਚ ਪਰਿਚ੍ਛੇਦੋ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ, ''ਅਹੰ ਏਤ੍ਤਕੰ ਧਨੰ ਮਮ ਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਘੋਸਕਸ੍ਸ ਨ ਦੇਮੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਤੁਕਾਮੋ ''ਦੇਮੀ''ਤਿ ਆਹ। ਤੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ਸੇਟ੍ਠਿਧੀਤਾ ''ਅਯੰ ਪੁਨ ਕਥੇਨ੍ਤੋ ਅਞ੍ਞਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਕਥੇਯ੍ਯਾ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਸੋਕਾਤੁਰਾ ਵਿਯ ਕੇਸੇ ਵਿਕਿਰਿਤ੍ਵਾ ਰੋਦਮਾਨਾ ''ਕਿਂ ਨਾਮੇਤੰ, ਤਾਤ, ਵਦੇਥ, ਇਦਮ੍ਪਿ ਨਾਮ ਵੋ ਵਚਨੰ ਸੁਣੋਮ, ਅਲਕ੍ਖਿਕਾ ਵਤਮ੍ਹਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਮਤ੍ਥਕੇਨ ਨੰ ਉਰਮਜ੍ਝੇ ਪਹਰਨ੍ਤੀ ਪਤਿਤ੍ਵਾ ਯਥਾ ਪੁਨ ਵਤ੍ਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ, ਤਥਾਸ੍ਸ ਉਰਮਜ੍ਝੇ ਮਤ੍ਥਕੇਨ ਘਂਸੇਨ੍ਤੀ ਆਰੋਦਨੰ ਦਸ੍ਸੇਸਿ। ਸੇਟ੍ਠਿ ਤੰਖਣਞ੍ਞੇਵ ਕਾਲਮਕਾਸਿ। ''ਸੇਟ੍ਠਿ ਮਤੋ''ਤਿ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਉਤੇਨਸ੍ਸ ਰਞ੍ਞੋ ਆਰੋਚਯਿਂਸੁ। ਰਾਜਾ ਤਸ੍ਸ ਸਰੀਰਕਿਚ੍ਚਂ ਕਾਰਾਪੇਤ੍ਵਾ, ''ਅਤ੍ਥਿ ਪਨਸ੍ਸ ਪੁਤ੍ਤੋ ਵਾ ਧੀਤਾ ਵਾ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ''ਅਤ੍ਥਿ, ਦੇਵ, ਘੋਸਕੋ ਨਾਮ ਤਸ੍ਸ ਪੁਤ੍ਤੋ, ਸਬ੍ਬੰ ਸਾਪਤੇਯ੍ਯਂ ਤਸ੍ਸ ਨਿਯ੍ਯਾਦੇਤ੍ਵਾਵ ਮਤੋ, ਦੇਵਾ''ਤਿ।

ਰਾਜਾ ਅਪਰਭਾਗੇ ਸੇਟ੍ਠਿਪੁਤ੍ਤਂ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਸਿ। ਤਸ੍ਮਿਞ੍ਚ ਦਿਵਸੇ ਦੇਵੋ ਵਸ੍ਸਿ। ਰਾਜਙ੍ਗਣੇ ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਉਦਕੰ ਸਣ੍ਠਾਤਿ। ਸੇਟ੍ਠਿਪੁਤ੍ਤੋ ''ਰਾਜਾਨੰ ਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਪਾਯਾਸਿ। ਰਾਜਾ ਵਾਤਪਾਨੰ ਵਿਵਰਿਤ੍ਵਾ ਤੰ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਂ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਰਾਜਙ੍ਗਣੇ ਉਦਕੰ ਲਙ੍ਘਿਤ੍ਵਾ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਠਿਤੰ ''ਤ੍ਵਂ ਘੋਸਕੋ ਨਾਮ, ਤਾਤਾ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ''ਆਮ, ਦੇਵਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ''ਪਿਤਾ ਮੇ ਮਤੋਤਿ ਮਾ ਸੋਚਿ, ਤਵ ਪੇਤ੍ਤਿਕੰ ਸੇਟ੍ਠਿਟ੍ਠਾਨੰ ਤੁਯ੍ਹਮੇਵ ਦਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਤੰ ਸਮਸ੍ਸਾਸੇਤ੍ਵਾ ''ਗਚ੍ਛ, ਤਾਤਾ''ਤਿ ਉਯ੍ਯੋਜੇਸਿ। ਰਾਜਾ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਞ੍ਚ ਨੰ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋਵ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਸੋ ਆਗਮਨਕਾਲੇ ਲਙ੍ਘਿਤੰ ਉਦਕੰ ਗਮਨਕਾਲੇ ਓਤਰਿਤ੍ਵਾ ਸਣਿਕੰ ਅਗਮਾਸਿ। ਅਥ ਨੰ ਰਾਜਾ ਤਤੋਵ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਤ੍ਵਾ, ''ਕਿਂ ਨੁ ਖੋ, ਤਾਤ, ਤ੍ਵਂ ਮਮ ਸਨ੍ਤਿਕੰ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਉਦਕੰ ਲਙ੍ਘਿਤ੍ਵਾ ਆਗਮ੍ਮ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਓਤਰਿਤ੍ਵਾ ਸਣਿਕੰ ਗਚ੍ਛਸੀ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ''ਆਮ, ਦੇਵ, ਅਹੰ ਤਸ੍ਮਿਂ ਖਣੇ ਕੁਮਾਰਕੋ, ਕੀਲ਼ਨਕਾਲੋ ਨਾਮ, ਸੋ ਇਦਾਨਿ ਪਨ ਮੇ ਦੇਵੇਨ ਠਾਨਨ੍ਤਰੰ ਪਟਿਸ੍ਸੁਤੰ। ਤਸ੍ਮਾ ਯਥਾ ਪੁਰੇ ਅਚਰਿਤ੍ਵਾ ਇਦਾਨਿ ਸਨ੍ਨਿਸਿਨ੍ਨੇਨ ਹੁਤ੍ਵਾ ਚਰਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ। ਤੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ਰਾਜਾ ''ਧਿਤਿਮਾਯੰ ਪੁਰਿਸੋ, ਇਦਾਨੇਵਸ੍ਸ ਠਾਨਨ੍ਤਰੰ ਦਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਪਿਤਰਾ ਭੁਤ੍ਤਂ ਭੋਗਂ ਦਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬਸਤੇਨ ਸੇਟ੍ਠਿਟ੍ਠਾਨੰ ਅਦਾਸਿ।

ਸੋ ਰਥੇ ਠਤ੍ਵਾ ਨਗਰਂ ਪਦਕ੍ਖਿਣਂ ਅਕਾਸਿ। ਓਲੋਕਿਤੋਲੋਕਿਤਟ੍ਠਾਨਂ ਕਮ੍ਪਤਿ। ਸੇਟ੍ਠਿਧੀਤਾ ਕਾਲਿਦਾਸਿਯਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਮਨੁਯਮਾਨਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨਾ ''ਅਮ੍ਮ ਕਾਲਿ, ਪੁਤ੍ਤੁਸ੍ਸ ਤੇ ਏਤ੍ਤਿਕਾ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿ ਮਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾ''ਤਿ ਆਹ। ''ਕਿਂ ਕਾਰਣਾ, ਅਮ੍ਮਾ''ਤਿ? ''ਅਯਞ੍ਹਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਮਰਣਪਣ੍ਣਂ ਦੁਸ੍ਸਨ੍ਤੇ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਘਰਂ ਆਗਤੋ, ਅਥਸ੍ਸ ਮਯਾ ਤਂ ਪਣ੍ਣਂ ਫਾਲੇਤ੍ਵਾ ਮਯਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਮਙ੍ਗਲਕਰਣਤ੍ਥਾਯ ਅਞ੍ਞਂ ਪਣ੍ਣਂ ਲਿਖਿਤ੍ਵਾ ਏਤ੍ਤਕਂ ਕਾਲਂ ਤਤ੍ਥ ਆਰਕ੍ਖੋ ਕਤੋ''ਤਿ। ''ਅਮ੍ਮ, ਤ੍ਵਂ ਏਤ੍ਤਕਂ ਪਸ੍ਸਸਿ, ਇਮਂ ਪਨ ਸੇਟ੍ਠਿ ਦਹਰਕਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਮਾਰੇਤੁਕਾਮੋ ਮਾਰੇਤੁਂ ਨਾਸਕ੍ਖਿ, ਕੇਵਲਂ ਇਮਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਬਹੁਂ ਧਨਂ ਖੀਯੀ''ਤਿ। ''ਅਮ੍ਮ, ਅਤਿਭਾਰਿਯਂ ਵਤ ਸੇਟ੍ਠਿਨਾ ਕਤ''ਨ੍ਤਿ। ਨਗਰਂ ਪਦਕ੍ਖਿਣਂ ਕਤ੍ਵਾ ਗੇਹਂ ਪਵਿਸਨ੍ਤਂ ਪਨ ਨਂ ਦਿਸ੍ਵਾ, ''ਅਯਂ ਏਤ੍ਤਿਕਾ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿ ਮਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾ''ਤਿ ਹਸਿਤਂ ਅਕਾਸਿ। ਅਥ ਨਂ ਸੇਟ੍ਠਿਪੁਤ੍ਤੋ ਦਿਸ੍ਵਾ, ''ਕਿਂ ਕਾਰਣਾ ਹਸੀ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ''ਏਕਂ ਕਾਰਣਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯਾ''ਤਿ। ''ਕਥੇਹਿ ਨ''ਨ੍ਤਿ? ''ਸਾ ਨ ਕਥੇਸਿ''। ਸੋ ''ਸਚੇ ਨ ਕਥੇਸ੍ਸਸਿ, ਦ੍ਵਿਧਾ ਤਂ ਛਿਨ੍ਦਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਤਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਅਸਿਂ ਨਿਕ੍ਕਡ੍ਢਿ। ਸਾ ''ਅਯਂ ਏਤ੍ਤਿਕਾ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿ ਤਯਾ ਮਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਲਦ੍ਧਾਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਹਸਿਤ''ਨ੍ਤਿ ਆਹ। ''ਯਦਿ ਮਮ ਪਿਤਰਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਨ੍ਤਕਂ ਮਯ੍ਹਂ ਨਿਯ੍ਯਾਦਿਤਂ, ਤ੍ਵਂ ਏਤ੍ਥ ਕਿਂ ਹੋਸੀ''ਤਿ? ਸੋ ਕਿਰ ਏਤ੍ਤਕਂ ਕਾਲਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਤੇਨਸ੍ਸਾ ਵਚਨਂ ਨ ਸਦ੍ਦਹਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਸਾ ''ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਪਿਤਰਾ ਮਰਣਪਣ੍ਣਂ ਦਤ੍ਵਾ ਪੇਸਿਤਾ, ਤੁਮ੍ਹੇ ਮਯਾ ਇਦਞ੍ਚਿਦਞ੍ਚ ਕਤ੍ਵਾ ਰਕ੍ਖਿਤਾ''ਤਿ ਸਬ੍ਬਂ ਕਥੇਸਿ। ''ਤ੍ਵਂ ਅਭੂਤਂ ਕਥੇਸੀ''ਤਿ ਅਸਦ੍ਦਹਨ੍ਤੋ ''ਮਾਤਰਂ ਕਾਲਿਂ ਪੁਚ੍ਛਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ''ਏਵਂ ਕਿਰ, ਅਮ੍ਮਾ''ਤਿ। ''ਆਮ, ਤਾਤ, ਦਹਰਕਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਤਂ ਮਾਰੇਤੁਕਾਮੋ ਮਾਰੇਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੋ ਤਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਬਹੁਂ ਧਨਂ ਖੀਯਿ, ਸਤ੍ਤਸੁ ਠਾਨੇਸੁ ਤ੍ਵਂ ਮਰਣਤੋ ਮੁਤ੍ਤੋ, ਇਦਾਨਿ ਭੋਗਗਾਮਤੋ ਆਗਮ੍ਮ ਸਬ੍ਬਸਤੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸੇਟ੍ਠਿਟ੍ਠਾਨਂ ਪਤ੍ਤੋ''ਤਿ। ਸੋ ਤਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ''ਭਾਰਿਯਂ ਵਤ ਕਮ੍ਮਂ, ਏਵਰੂਪਾ ਖੋ ਪਨ ਮਰਣਾ ਮੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਮਮ ਪਮਾਦਜੀਵਿਤਂ ਜੀਵਿਤੁਂ ਅਯੁਤ੍ਤਂ, ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤੋ ਭਵਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਦੇਵਸਿਕਂ ਸਹਸ੍ਸਂ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਅਦ੍ਧਿਕਕਪਣਾਦੀਨਂ ਦਾਨਂ ਪਟ੍ਠਪੇਸਿ। ਮਿਤ੍ਤੋ ਨਾਮਸ੍ਸ ਕੁਟੁਮ੍ਬਿਕੋ ਦਾਨਬ੍ਯਾਵਟੋ ਅਹੋਸਿ। ਅਯਂ ਘੋਸਕਸੇਟ੍ਠਿਨੋ ਉਪ੍ਪਤ੍ਤਿ।

ਤਸ੍ਮਿਂ ਪਨ ਕਾਲੇ ਭਦ੍ਦਵਤੀਨਗਰੇ ਭਦ੍ਦਵਤਿਯਸੇਟ੍ਠਿ ਨਾਮ ਘੋਸਕਸੇਟ੍ਠਿਨੋ ਅਦਿਟ੍ਠਪੁਬ੍ਬਸਹਾਯਕੋ ਅਹੋਸਿ। ਭਦ੍ਦਵਤੀਨਗਰਤੋ ਆਗਤਾਨਂ ਵਾਣਿਜਾਨਂ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਘੋਸਕਸੇਟ੍ਠਿ ਭਦ੍ਦਵਤਿਯਸੇਟ੍ਠਿਨੋ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਞ੍ਚ ਵਯਪ੍ਪਦੇਸਞ੍ਚ ਸੁਤ੍ਵਾ ਤੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸਹਾਯਕਭਾਵਂ ਇਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਪਣ੍ਣਾਕਾਰਂ ਪੇਸੇਸਿ। ਭਦ੍ਦਵਤਿਯਸੇਟ੍ਠਿਪਿ ਕੋਸਮ੍ਬਿਤੋ ਆਗਤਾਨਂ ਵਾਣਿਜਾਨਂ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਘੋਸਕਸੇਟ੍ਠਿਨੋ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਞ੍ਚ ਵਯਪ੍ਪਦੇਸਞ੍ਚ ਸੁਤ੍ਵਾ ਤੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸਹਾਯਕਭਾਵਂ ਇਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਪਣ੍ਣਾਕਾਰਂ ਪੇਸੇਸਿ। ਏਵਂ ਤੇ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਂ ਅਦਿਟ੍ਠਪੁਬ੍ਬਸਹਾਯਕਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਵਸਿਂਸੁ। ਅਪਰਭਾਗੇ ਭਦ੍ਦਵਤਿਯਸੇਟ੍ਠਿਨੋ ਗੇਹੇ ਅਹਿਵਾਤਰੋਗੋ ਪਤਿਤੋ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਪਤਿਤੇ ਪਠਮਂ ਮਕ੍ਖਿਕਾ ਮਰਨ੍ਤਿ, ਤਤੋ ਅਨੁਕ੍ਕਮੇਨੇਵ ਕੀਟਾ ਮੂਸਿਕਾ ਕੁਕ੍ਕੁਟਾ ਸੂਕਰਾ ਗਾਵੋ ਦਾਸੀ ਦਾਸਾ ਸਬ੍ਬਪਚ੍ਛਾ ਘਰਮਾਨੁਸਕਾਪਿ ਮਰਨ੍ਤਿ। ਤੇਸੁ ਯੇ ਭਿਤ੍ਤਿਂ ਭਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਪਲਾਯਨ੍ਤਿ, ਤੇ ਜੀਵਿਤਂ ਲਭਨ੍ਤਿ, ਤਦਾ ਪਨ ਸੇਟ੍ਠਿ ਚ ਭਰਿਯਾ ਚ ਧੀਤਾ ਚਸ੍ਸ ਤਥਾ ਪਲਾਯਿਤ੍ਵਾ ਘੋਸਕਸੇਟ੍ਠਿਂ ਪਸ੍ਸਿਤੁਂ ਪਤ੍ਥੇਨ੍ਤਾ ਕੋਸਮ੍ਬਿਮਗ੍ਗਂ ਪਟਿਪਜ੍ਜਿਂਸੁ। ਤੇ ਅਨ੍ਤਰਾਮਗ੍ਗੇਯੇਵ ਖੀਣਪਾਥੇਯ੍ਯਾ ਵਾਤਾਤਪੇਨ ਚੇਵ ਖੁਪ੍ਪਿਪਾਸਾਹਿ ਚ ਕਿਲਨ੍ਤਸਰੀਰਾ ਕਿਚ੍ਛੇਨ ਕੋਸਮ੍ਬਿਂ ਪਤ੍ਵਾ ਉਦਕਫਾਸੁਕਟ੍ਠਾਨੇ ਠਤ੍ਵਾ ਨ੍ਹਤ੍ਵਾ ਨਗਰਦ੍ਵਾਰੇ ਏਕਂ ਸਾਲਂ ਪਵਿਸਿਂਸੁ।

ਤਤੋ ਸੇਟ੍ਠਿ ਭਰਿਯਂ ਆਹ – ''ਭਦ੍ਦੇ, ਇਮਿਨਾ ਨੀਹਾਰੇਨ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਾ ਵਿਜਾਤਮਾਤੁਯਾਪਿ ਅਮਨਾਪਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਸਹਾਯਕੋ ਕਿਰ ਮੇ ਅਦ੍ਧਿਕਕਪਣਾਦੀਨਂ ਦੇਵਸਿਕਂ ਸਹਸ੍ਸਂ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਦਾਨਂ ਦਾਪੇਸਿ। ਤਤ੍ਥ ਧੀਤਰਂ ਪੇਸੇਤ੍ਵਾ ਆਹਾਰਂ ਆਹਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਏਕਾਹਂ ਦ੍ਵੀਹਂ ਇਧੇਵ ਸਰੀਰਂ ਸਨ੍ਤਪ੍ਪੇਤ੍ਵਾ ਸਹਾਯਕਂ ਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ। ਸਾ ''ਸਾਧੁ, ਸਾਮੀ''ਤਿ। ਤੇ ਸਾਲਾਯਮੇਵ ਵਸਿਂਸੁ। ਪੁਨਦਿਵਸੇ ਕਾਲੇ ਆਰੋਚਿਤੇ ਕਪਣਦ੍ਧਿਕਾਦੀਸੁ ਆਹਾਰਤ੍ਥਾਯ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇਸੁ ਮਾਤਾਪਿਤਰੋ, ''ਅਮ੍ਮ, ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਆਹਾਰਂ ਆਹਰਾ''ਤਿ ਧੀਤਰਂ ਪੇਸਯਿਂਸੁ। ਮਹਾਭੋਗਕੁਲਸ੍ਸ ਧੀਤਾ ਵਿਪਤ੍ਤਿਯਾ ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਨਲਜ੍ਜਿਤਾਯ ਅਲਜ੍ਜਮਾਨਾ ਪਾਤਿਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਕਪਣਜਨੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਆਹਾਰਤ੍ਥਾਯ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ''ਕਤਿ ਪਟਿਵੀਸੇ ਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਸਿ, ਅਮ੍ਮਾ''ਤਿ ਪੁਟ੍ਠਾ ਚ ਪਨ ''ਤਯੋ''ਤਿ ਆਹ। ਅਥਸ੍ਸਾ ਤਯੋ ਪਟਿਵੀਸੇ ਅਦਾਸਿ। ਤਾਯ ਭਤ੍ਤੇ ਆਹਟੇ ਤਯੋਪਿ ਏਕਤੋ ਭੁਞ੍ਜਿਤੁਂ ਨਿਸੀਦਿਂਸੁ।

ਅਥ ਮਾਤਾਧੀਤਰੋ ਸੇਟ੍ਠਿਂ ਆਹਂਸੁ – ''ਸਾਮਿ, ਵਿਪਤ੍ਤਿ ਨਾਮ ਮਹਾਕੁਲਾਨਮ੍ਪਿ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਮਾ ਅਮ੍ਹੇ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਭੁਞ੍ਜ, ਮਾ ਚਿਨ੍ਤਯੀ''ਤਿ। ਇਤਿ ਨਂ ਨਾਨਪ੍ਪਕਾਰੇਹਿ ਯਾਚਿਤ੍ਵਾ ਭੋਜੇਸੁਂ। ਸੋ ਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਆਹਾਰਂ ਜੀਰਾਪੇਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੋ ਅਰੁਣੇ ਉਗ੍ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇ

ਕਾਲਮਕਾਸਿ। ਮਾਤਾਪੀਤਰੋ ਨਾਨਪ੍ਪਕਾਰੇਹਿ ਪਰਿਦੇਵਿਤ੍ਵਾ ਰੋਦਿਂਸੁ। ਕੁਮਾਰਿਕਾ ਪੁਨਦਿਵਸੇ ਰੋਦਮਾਨਾ ਆਹਾਰਤ੍ਥਾਯ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ, ''ਕਤਿ ਪਟਿਵੀਸੇ ਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਸੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾ, ''ਦ੍ਵੇ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਆਹਾਰਂ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ਮਾਤਰਂ ਯਾਚਿਤ੍ਵਾ ਭੋਜੇਸਿ। ਸਾਪਿ ਤਾਯ ਯਾਚਿਯਮਾਨਾ ਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਆਹਾਰਂ ਜੀਰਾਪੇਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੀ ਤਂ ਦਿਵਸਮੇਵ ਕਾਲਮਕਾਸਿ। ਕੁਮਾਰਿਕਾ ਏਕਿਕਾਵ ਰੋਦਿਤ੍ਵਾ ਪਰਿਦੇਵਿਤ੍ਵਾ ਤਾਯ ਦੁਕ੍ਖੁਪ੍ਪਤ੍ତਿਯਾ ਅਤਿਵਿਯ ਸਞ੍ਜਾਤਛਾਤਕਦੁਕ੍ਖਾ ਪੁਨਦਿਵਸੇ ਯਾਚਕੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਰੋਦਨ੍ਤੀ ਆਹਾਰਤ੍ਥਾਯ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ, ''ਕਤਿ ਪਟਿਵੀਸੇ ਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਸਿ, ਅਮ੍ਮਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾ ''ਏਕ''ਨ੍ਤਿ ਆਹ। ਮਿਤ੍ਤਕੁਟੁਮ੍ਬਿਕੋ ਤਂ ਤਯੋ ਦਿਵਸੇ ਭਤ੍ਤਂ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਿਂ ਸਞ੍ਜਾਨਾਤਿ, ਤੇਨ ਤਂ ''ਅਪੇਹਿ ਨਸ੍ਸ, ਵਸਲਿ, ਅਜ੍ਜ ਤਵ ਕੁਚ੍ਛਿਪ੍ਪਮਾਣਂ ਅਞ੍ਞਾਸੀ''ਤਿ ਆਹ। ਹਿਰੋਤ੍ਤਪ੍ਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਾ ਕੁਲਧੀਤਾ ਪਚ੍ਚੋਰਸ੍ਮਿਂ ਸਤ੍ਤਿਪਹਾਰਂ ਵਿਯ ਵਣੇ ਖਾਰੋਦਕਸੇਚਨਕਂ ਵਿਯ ਚ ਪਤ੍ਵਾ ''ਕਿਂ, ਸਾਮੀ''ਤਿ ਆਹ। ''ਤਯਾ ਪੁਰੇ ਤਯੋ ਕੋਟ੍ਟਾਸਾ ਗਹਿਤਾ, ਹਿਯ੍ਯੋ ਦ੍ਵੇ, ਅਜ੍ਜ ਏਕਂ ਗਣ੍ਹਾਸਿ। ਅਜ੍ਜ ਤੇ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕੁਚ੍ਛਿਪ੍ਪਮਾਣਂ ਞਾਤ''ਨ੍ਤਿ। ''ਮਾ ਮਂ, ਸਾਮਿ, 'ਅਤ੍ਤਨੋਵ ਅਤ੍ਥਾਯ ਗਣ੍ਹੀ'ਤਿ ਮਞ੍ਞਿਤ੍ਥਾ''ਤਿ। ''ਅਥ ਕਸ੍ਮਾ ਏਵਂ ਗਣ੍ਹੀ''ਤਿ? ''ਪੁਰੇ ਤਯੋ ਜਨਾ ਅਹੁਮ੍ਹ, ਸਾਮਿ, ਹਿਯ੍ਯੋ ਦ੍ਵੇ, ਅਜ੍ਜ ਏਕਿਕਾਵ ਜਾਤਾਮ੍ਹੀ''ਤਿ। ਸੋ ''ਕੇਨ ਕਾਰਣੇਨਾ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਆਦਿਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਤਾਯ ਕਥਿਤਂ ਸਬ੍ਬਂ ਪਵਤ੍ਤਿਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਅਸ੍ਸੂਨਿ ਸਨ੍ਧਾਰੇਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੋ ਸਞ੍ਜਾਤਬਲਵਦੋਮਨਸ੍ਸੋ ਹੁਤ੍ਵਾ, ''ਅਮ੍ਮ, ਏਵਂ ਸਨ੍ਤੇ ਮਾ ਚਿਨ੍ਤਯਿ, ਤ੍ਵਂ ਭਦ੍ਦਵਤਿਯਸੇਟ੍ਠਿਨੋ ਧੀਤਾ ਅਜ੍ਜਕਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਮਮ ਧੀਤਾਯੇਵ ਨਾਮਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਸੀਸੇ ਚੁਮ੍ਬਿਤ੍ਵਾ ਘਰਂ ਨੇਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਜੇਟ੍ਠਧੀਤੁਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪੇਸਿ।

ਸਾ ਦਾਨਗ੍ਗੇ ਉਚ੍ਚਾਸਦ੍ਦਂ ਮਹਾਸਦ੍ਦਂ ਸੁਤ੍ਵਾ, ''ਤਾਤ, ਕਸ੍ਮਾ ਏਤਂ ਜਨਂ ਨਿਸ੍ਸਦ੍ਦਂ ਕਤ੍ਵਾ ਦਾਨਂ ਨ ਦੇਥਾ''ਤਿ ਆਹ। ''ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਕਾਤੁਂ, ਅਮ੍ਮਾ''ਤਿ। ''ਸਕ੍ਕਾ, ਤਾਤਾ''ਤਿ। ''ਕਥਂ ਸਕ੍ਕਾ, ਅਮ੍ਮਾ''ਤਿ? ''ਤਾਤ ਦਾਨਗ੍ਗਂ ਪਰਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਏਕੇਕਸ੍ਸੇਵ ਪਵੇਸਨਪ੍ਪਮਾਣੇਨ ਦ੍ਵੇ ਦ੍ਵਾਰਾਨਿ ਯੋਜੇਤ੍ਵਾ, 'ਏਕੇਨ ਦ੍ਵਾਰੇਨ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਏਕੇਨ ਨਿਕ੍ਖਮਥਾ'ਤਿ ਵਦੇਥ, ਏਵਂ ਨਿਸ੍ਸਦ੍ਦਾ ਹੁਤ੍ਵਾਵ ਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ''ਤਿ। ਸੋ ਤਂ ਸੁਤ੍ਵਾ, ''ਭਦ੍ਦਕੋਵ, ਅਮ੍ਮ, ਉਪਾਯੋ''ਤਿ ਤਥਾ ਕਾਰੇਸਿ। ਸਾਪਿ ਪੁਬ੍ਬੇ ਸਾਮਾ ਨਾਮ। ਵਤਿਯਾ ਪਨ ਕਾਰਿਤਤ੍ਤਾ **ਸਾਮਾਵਤੀ** ਨਾਮ ਜਾਤਾ। ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਦਾਨਗ੍ਗੇ ਕੋਲਾਹਲਂ ਪਚ੍ਛਿਨ੍ਨਂ। ਘੋਸਕਸੇਟ੍ਠਿ ਪੁਬ੍ਬੇ ਤਂ ਸਦ੍ਦਂ ਸੁਣਨ੍ਤੋ ''ਮਯ੍ਹਂ ਦਾਨਗ੍ਗੇ ਸਦ੍ਦੋ''ਤਿ ਤੁਸ੍ਸਤਿ। ਦ੍ਵੀਹਤੀਹਂ ਪਨ ਸਦ੍ਦਂ ਅਸੁਣਨ੍ਤੋ ਮਿਤ੍ਤਕੁਟੁਮ੍ਬਿਕਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਉਪਟ੍ਠਾਨਂ ਆਗਤਂ ਪੁਚ੍ਛਿ – ''ਦਿਯ੍ਯਤਿ ਕਪਣਦ੍ਧਿਕਾਦੀਨਂ ਦਾਨ''ਨ੍ਤਿ? ''ਆਮ, ਸਾਮੀ''ਤਿ। ''ਅਥ ਕਿਂ ਦ੍ਵੀਹਤੀਹਂ ਸਦ੍ਦੋ ਨ ਸੁਯ੍ਯਤੀ''ਤਿ? ''ਯਥਾ ਨਿਸ੍ਸਦ੍ਦਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਿ, ਤਥਾ ਮੇ ਉਪਾਯੋ ਕਤੋ''ਤਿ। ''ਅਥ ਪੁਬ੍ਬੇਵ ਕਸ੍ਮਾ ਨਾਕਾਸੀ''ਤਿ? ''ਅਜਾਨਨਤਾਯ, ਸਾਮੀ''ਤਿ। ''ਇਦਾਨਿ ਕਥਂ ਤੇ ਞਾਤੋ''ਤਿ? ''ਧੀਤਰਾ ਮੇ ਅਕ੍ਖਾਤੋ, ਸਾਮੀ''ਤਿ। ਮਯ੍ਹਂ ਅਵਿਦਿਤਾ ''ਤਵ ਧੀਤਾ ਨਾਮ ਅਤ੍ਥੀ''ਤਿ। ਸੋ ਅਹਿਵਾਤਰੋਗੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਸਬ੍ਬਂ ਭਦ੍ਦਵਤਿਯਸੇਟ੍ਠਿਨੋ ਪਵਤ੍ਤਿਂ ਆਚਿਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਜੇਟ੍ਠਧੀਤੁਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪਿਤਭਾਵਂ ਆਰੋਚੇਸਿ। ਅਥ ਨਂ ਸੇਟ੍ਠਿ ''ਏਵਂ ਸਨ੍ਤੇ ਮਮ ਕਸ੍ਮਾ ਨ ਕਥੇਸਿ, ਮਮ ਸਹਾਯਕਸ੍ਸ ਧੀਤਾ ਮਮ ਧੀਤਾ ਨਾਮਾ''ਤਿ ਤਂ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਪੁਚ੍ਛਿ – ''ਅਮ੍ਮ, ਸੇਟ੍ਠਿਨੋ ਧੀਤਾਸੀ''ਤਿ? ''ਆਮ, ਤਾਤਾ''ਤਿ। ''ਤੇਨ ਹਿ ਮਾ ਚਿਨ੍ਤਯਿ, ਤ੍ਵਂ ਮਮ ਧੀਤਾਸੀ''ਤਿ ਤਂ ਸੀਸੇ ਚੁਮ੍ਬਿਤ੍ਵਾ ਪਰਿਵਾਰਤ੍ਥਾਯ ਤਸ੍ਸਾ ਪਞ੍ਚ ਇਤ੍ਥਿਸਤਾਨਿ ਦਤ੍ਵਾ ਤਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਜੇਟ੍ਠਧੀਤੁਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪੇਸਿ।

ਅਥੇਕਦਿਵਸਂ ਤਸ੍ਮਿਂ ਨਗਰੇ ਨਕ੍ਖਤ੍ਤਂ ਸਙ੍ਘੁਟ੍ਠਂ ਹੋਤਿ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਪਨ ਨਕ੍ਖਤ੍ਤੇ ਬਹਿ ਅਨਿਕ੍ਖਮਨਕਾ ਕੁਲਧੀਤਰੋਪਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਰਿਵਾਰੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਪਦਸਾਵ ਨਦਿਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਨ੍ਹਾਯਨ੍ਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਤਂ ਦਿਵਸਂ ਸਾਮਾਵਤੀਪਿ ਪਞ੍ਚਹਿ ਇਤ੍ਥਿਸਤੇਹਿ ਪਰਿਵਾਰਿਤਾ ਰਾਜਙ੍ਗਣੇਨੇਵ ਨ੍ਹਾਯਿਤੁਂ ਅਗਮਾਸਿ। ਉਤੇਨੋ ਸੀਹਪਞ੍ਜਰੇ ਠਿਤੋ ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਕਸ੍ਸਿਮਾ ਨਾਟਕਿਤ੍ਥਿਯੋ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ''ਨ ਕਸ੍ਸਚਿ ਨਾਟਕਿਤ੍ਥਿਯੋ, ਦੇਵਾ''ਤਿ। ''ਅਥ ਕਸ੍ਸ ਧੀਤਰੋ''ਤਿ? ''ਘੋਸਕਸੇਟ੍ਠਿਨੋ ਧੀਤਾ ਦੇਵ, ਸਾਮਾਵਤੀ ਨਾਮੇਸਾ''ਤਿ। ਸੋ ਦਿਸ੍ਵਾਵ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਸਿਨੇਹੋ ਸੇਟ੍ਠਿਨੋ ਸਾਸਨਂ ਪਾਹੇਸਿ – ''ਧੀਤਰਂ ਕਿਰ ਮੇ ਪੇਸੇਤੂ''ਤਿ। ''ਨ ਪੇਸੇਮਿ, ਦੇਵਾ''ਤਿ। ''ਮਾ ਕਿਰ ਏਵਂ ਕਰੋਤੁ, ਪੇਸੇਤੁਯੇਵਾ''ਤਿ। ''ਮਯਂ ਗਹਪਤਿਕਾ ਨਾਮ ਕੁਮਾਰਿਕਾਨਂ ਪੋਥੇਤ੍ਵਾ ਵਿਹੇਠੇਤ੍ਵਾ ਕਡ੍ਢਨਭਯੇਨ ਨ ਦੇਮ, ਦੇਵਾ''ਤਿ। ਰਾਜਾ ਕੁਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ਗੇਹਂ ਲਞ੍ਛਾਪੇਤ੍ਵਾ ਸੇਟ੍ਠਿਞ੍ਚ ਭਰਿਯਞ੍ਚ ਹਤ੍ਥੇ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਬਹਿ ਕਾਰਾਪੇਸਿ। ਸਾਮਾਵਤੀ, ਨ੍ਹਾਯਿਤ੍ਵਾ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਗੇਹਂ ਪਵਿਸਿਤੁਂ ਓਕਾਸਂ ਅਲਭਨ੍ਤੀ, ''ਕਿਂ ਏਤਂ, ਤਾਤਾ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ''ਅਮ੍ਮ, ਰਾਜਾ ਤਵ ਕਾਰਣਾ ਪਹਿਣਿ। ਅਥ 'ਨ ਮਯਂ ਦਸ੍ਸਾਮਾ'ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਘਰਂ ਲਞ੍ਛਾਪੇਤ੍ਵਾ ਅਮ੍ਹੇ ਬਹਿ ਕਾਰਾਪੇਸੀ''ਤਿ। ''ਤਾਤ, ਭਾਰਿਯਂ ਵੋ ਕਮ੍ਮਂ ਕਤਂ, ਰਞ੍ਞਾ ਨਾਮ ਪਹਿਤੇ 'ਨ, ਦੇਮਾ'ਤਿ

ਅਵਤ੍ਵਾ 'ਸਚੇ ਮੇ ਧੀਤਰੰ ਸਪਰਿਵਾਰੰ ਗਣ੍ਹਥ, ਦੇਮਾ'ਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੰ ਭਵੇਯ੍ਯ, ਤਾਤਾ''ਤਿ। ''ਸਾਧੁ, ਅਮ੍ਮ, ਤਵ ਰੁਚਿਯਾ ਸਤਿ ਏਵੰ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਰਞ੍ਞੋ ਤਥਾ ਸਾਸਨੰ ਪਾਹੇਸਿ। ਰਾਜਾ ''ਸਾਧੂ''ਤਿ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਤੰ ਸਪਰਿਵਾਰੰ ਆਨੇਤ੍ਵਾ ਅਭਿਸਿਞ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਅਗ੍ਗਮਹੇਸਿਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪੇਸਿ। ਸੇਸਾ ਤਸ੍ਸਾਯੇਵ ਪਰਿਵਾਰਿਤ੍ਥਿਯੋ ਅਹੇਸੁੰ। ਅਯੰ ਸਾਮਾਵਤਿਯਾ ਉਪ੍ਪਤ੍ਤਿ।

ਉਤੇਨਸ੍ਸ ਪਨ ਅਪਰਾਪਿ ਵਾਸੁਲਦਤ੍ਤਾ ਨਾਮ ਦੇਵੀ ਅਹੋਸਿ ਚਣ੍ਡਪਜ੍ਜੋਤਸ੍ਸ ਧੀਤਾ। ਉਜ੍ਜੇਨਿਯਞ੍ਹਿ ਚਣ੍ਡਪਜ੍ਜੋਤੋ ਨਾਮ ਰਾਜਾ ਅਹੋਸਿ। ਸੋ ਏਕਦਿਵਸੰ ਉਯ੍ਯਾਨਤੋ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿੰ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ, ''ਅਤ੍ਥਿ ਨੁ ਖੋ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸਪਿ ਕਸ੍ਸਚਿ ਏਵਰੂਪਾ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਤੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ਮਨੁਸ੍ਸੇਹਿ ''ਕਿੰ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿ ਨਾਮੇਸਾ, ਕੋਸਮ੍ਬਿਯੰ ਉਤੇਨਸ੍ਸ ਰਞ੍ਞੋ ਅਤਿਮਹਤੀ ਸਮ੍ਪਤੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਰਾਜਾ ਆਹ – ''ਤੇਨ ਹਿ ਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਾਮ ਨ''ਨ੍ਤਿ? ''ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਸੋ ਗਹੇਤੁ''ਨ੍ਤਿ। ''ਕਿਞ੍ਚਿ ਕਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਾਮਯੇਵਾ''ਤਿ? ''ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਦੇਵਾ''ਤਿ। ''ਕਿੰ ਕਾਰਣਾ''ਤਿ? ''ਸੋ ਹਤ੍ਥਿਕਨ੍ਤੰ ਨਾਮ ਸਿਪ੍ਪੰ ਜਾਨਾਤਿ, ਮਨ੍ਤੰ ਪਰਿਵਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਹਤ੍ਥਿਕਨ੍ਤਵੀਣੰ ਵਾਦੇਨ੍ਤੋ ਨਾਗੇ ਪਲਾਪੇਤਿਪਿ ਗਣ੍ਹਾਤਿਪਿ। ਹਤ੍ਥਿਵਾਹਨਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ ਤੇਨ ਸਦਿਸੋ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥੀ''ਤਿ। ''ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਮਯਾ ਸੋ ਗਹੇਤੁ''ਨ੍ਤਿ। ''ਸਚੇ ਤੇ, ਦੇਵ, ਏਕਨ੍ਤੇਨ ਅਯੰ ਨਿਚ੍ਛਯੋ, ਤੇਨ ਹਿ ਦਾਰੁਹਤ੍ਥਿੰ ਕਾਰੇਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸਾਸਨ੍ਨਟ੍ਠਾਨੰ ਪੇਸੇਹਿ। ਸੋ ਹਤ੍ਥਿਵਾਹਨੰ ਵਾ ਅਸ੍ਸਵਾਹਨੰ ਵਾ ਸੁਤ੍ਵਾ ਦੂਰਮ੍ਪਿ ਗਚ੍ਛਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਨੰ ਆਗਤੰ ਗਹੇਤੁੰ ਸਕ੍ਕਾ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ।

ਰਾਜਾ ''ਅਤ੍ਥੇਸੋ ਉਪਾਯੋ''ਤਿ ਦਾਰੁਮਯੰ ਯਨ੍ਤਹਤ੍ਥਿੰ ਕਾਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਬਹਿ ਪਿਲੋਤਿਕਾਹਿ ਵੇਠੇਤ੍ਵਾ ਕਤਚਿਤ੍ਤਕਮ੍ਮੰ ਕਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਵਿਜਿਤੇ ਆਸਨ੍ਨਟ੍ਠਾਨੇ ਏਕਸ੍ਮਿੰ ਸਰਤੀਰੇ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਾਪੇਸਿ। ਹਤ੍ਥਿਨੋ ਅਨ੍ਤੋਕੁਚ੍ਛਿਯੰ ਸਟ੍ਠਿ ਪੁਰਿਸਾ ਅਪਰਾਪਰੰ ਚਙ੍ਕਮਨ੍ਤਿ, ਹਤ੍ਥਿਲਣ੍ਡੰ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਛਡ੍ਡੇਸੁੰ। ਏਕੋ ਵਨਚਰਕੋ ਹਤ੍ਥਿੰ ਦਿਸ੍ਵਾ, ''ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਰਞ੍ਞੋ ਅਨੁਚ੍ਛਵਿਕੋ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ, ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਰਞ੍ਞੋ ਆਰੋਚੇਸਿ – ''ਦੇਵ, ਮਯਾ ਸਬ੍ਬਸੇਤੋ ਕੇਲਾਸਕੂਟਪਟਿਭਾਗੋ ਤੁਮ੍ਹਾਕਞ੍ਞੇਵ ਅਨੁਚ੍ਛਵਿਕੋ ਵਰਵਾਰਣੋ ਦਿਟ੍ਠੋ''ਤਿ। ਉਤੇਨੋ ਤਮੇਵ ਮਗ੍ਗੁਦੇਸਕੰ ਕਤ੍ਵਾ ਹਤ੍ਥਿੰ ਅਭਿਰੁਯ੍ਹ ਸਪਰਿਵਾਰੋ ਨਿਕ੍ਖਮਿ। ਤਸ੍ਸ ਆਗਮਨੰ ਞਤ੍ਵਾ ਚਰਪੁਰਿਸਾ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਚਣ੍ਡਪਜ੍ਜੋਤਸ੍ਸ ਆਰੋਚੇਸੁੰ। ਸੋ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਮਜ੍ਝੇ ਤੁਚ੍ਛੰ ਕਤ੍ਵਾ ਉਭੋਸੁ ਪਸ੍ਸੇਸੁ ਬਲਕਾਯੰ ਪਯੋਜੇਸਿ। ਉਤੇਨੋ ਤਸ੍ਸਾਗਮਨੰ ਅਜਾਨਨ੍ਤੋ ਹਤ੍ਥਿੰ ਅਨੁਬਨ੍ਧਿ। ਅਨ੍ਤੋ ਠਿਤਮਨੁਸ੍ਸਾ ਵੇਗੇਨ ਪਲਾਪੇਸੁੰ। ਕਟ੍ਠਹਤ੍ਥੀ ਰਞ੍ਞੋ ਮਨ੍ਤੰ ਪਰਿਵਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਵੀਣੰ ਵਾਦੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਤਨ੍ਤਿਸਦ੍ਦੰ ਅਸੁਣਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਪਲਾਯਤਿਯੇਵ। ਰਾਜਾ ਹਤ੍ਥਿਨਾਗੰ ਪਾਪੁਣਿਤੁੰ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੋ ਅਸ੍ਸੰ ਆਰੁਯ੍ਹ ਅਨੁਬਨ੍ਧਿ। ਤਸ੍ਮਿੰ ਵੇਗੇਨ ਅਨੁਬਨ੍ਧਨ੍ਤੇ ਬਲਕਾਯੋ ਓਹੀਯਿ। ਰਾਜਾ ਏਕਕੋਵ ਅਹੋਸਿ। ਅਥ ਨੰ ਉਭੋਸੁ ਪਸ੍ਸੇਸੁ ਪਯੁਤ੍ਤਾ ਚਣ੍ਡਪਜ੍ਜੋਤਸ੍ਸ ਪੁਰਿਸਾ ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਰਞ੍ਞੋ ਅਦੰਸੁ। ਅਥਸ੍ਸ ਬਲਕਾਯੋ ਅਮਿਤ੍ਤਵਸੰ ਗਤਭਾਵੰ ਞਤ੍ਵਾ ਬਹਿਨਗਰੇਵ ਖਨ੍ਧਾਵਾਰੰ ਨਿਵੇਸੇਤ੍ਵਾ ਅਚ੍ਛਿ।

ਚਣ੍ਡਪਜ੍ਜੋਤੋਪਿ ਉਤੇਨੰ ਜੀਵਗ੍ਗਾਹਮੇਵ ਗਾਹਾਪੇਤ੍ਵਾ ਏਕਸ੍ਮਿੰ ਚੋਰਗੇਹੇ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵਾਰੰ ਪਿਦਹਾਪੇਤ੍ਵਾ ਤਯੋ ਦਿਵਸੇ ਜਯਪਾਨੰ ਪਿਵਿ। ਉਤੇਨੋ ਤਤਿਯਦਿਵਸੇ ਆਰਕ੍ਖਕੇ ਪੁਚ੍ਛਿ – ''ਕਹੰ ਵੋ, ਤਾਤ, ਰਾਜਾ''ਤਿ? '''ਪਚ੍ਚਾਮਿਤ੍ਤੋ ਮੇ ਗਹਿਤੋ'ਤਿ ਜਯਪਾਨੰ ਪਿਵਤੀ''ਤਿ। ''ਕਾ ਨਾਮੇਸਾ ਮਾਤੁਗਾਮਸ੍ਸ ਵਿਯ ਤੁਮ੍ਹਾਕੰ ਰਞ੍ਞੋ ਕਿਰਿਯਾ, ਨਨੁ ਪਟਿਰਾਜੂਨੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤੁੰ ਵਾ ਮਾਰੇਤੁੰ ਵਾ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਅਮ੍ਹੇ ਦੁਕ੍ਖੰ ਨਿਸੀਦਾਪੇਤ੍ਵਾ ਜਯਪਾਨੰ ਕਿਰ ਪਿਵਤੀ''ਤਿ। ਤੇ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਮਤ੍ਥੰ ਰਞ੍ਞੋ ਆਰੋਚੇਸੁੰ। ਸੋ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ''ਸਚ੍ਚੰ ਕਿਰ ਤ੍ਵੰ ਏਵੰ ਵਦਸੀ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ''ਆਮ, ਮਹਾਰਾਜਾ''ਤਿ। ''ਸਾਧੁ ਤੰ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਸ੍ਸਾਮਿ, ਏਵਰੂਪੋ ਕਿਰ ਤੇ ਮਨ੍ਤੋ ਅਤ੍ਥਿ, ਤੰ ਮਯ੍ਹੰ ਦਸ੍ਸਸੀ''ਤਿ। ''ਸਾਧੁ ਦਸ੍ਸਾਮਿ, ਗਹਣਸਮਯੇ ਮੰ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਤੰ ਗਣ੍ਹਾਹਿ। ਕਿੰ ਪਨ ਤ੍ਵੰ ਵਨ੍ਦਿਸ੍ਸਸੀ''ਤਿ? ''ਕ੍ਯਾਹੰ ਤੰ ਵਨ੍ਦਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਨ ਵਨ੍ਦਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ? ''ਅਹਮ੍ਪਿ ਤੇ ਨ ਦਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ । ''ਏਵੰ ਸਨ੍ਤੇ ਰਾਜਾਣੰ ਤੇ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ। ''ਕਰੋਹਿ, ਸਰੀਰਸ੍ਸ ਮੇ ਇਸ੍ਸਰੋ, ਨ ਪਨ ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸਾ''ਤਿ। ਰਾਜਾ ਤਸ੍ਸ ਸੂਰਗਜ੍ਜਿਤੰ ਸੁਤ੍ਵਾ, ''ਕਥੰ ਨੁ ਖੋ ਇਮੰ ਮਨ੍ਤੰ ਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ, ''ਇਮੰ ਮਨ੍ਤੰ ਅਞ੍ਞੰ ਜਾਨਾਪੇਤੁੰ ਨ ਸਕ੍ਕਾ, ਮਮ ਧੀਤਰੰ ਏਤਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਾਪੇਤ੍ਵਾ ਅਹੰ ਤਸ੍ਸਾ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ। ਅਥ ਨੰ ਆਹ – ''ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦਸ੍ਸਸੀ''ਤਿ। ''ਆਮ, ਮਹਾਰਾਜਾ''ਤਿ। ''ਤੇਨ ਹਿ ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਘਰੇ ਏਕਾ ਖੁਜ੍ਜਾ ਅਤ੍ਥਿ ਤਸ੍ਸਾ ਅਨ੍ਤੋਸਾਣਿਯੰ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨਾਯ ਤ੍ਵੰ ਬਹਿਸਾਣਿਯੰ ਠਿਤੋਵ ਮਨ੍ਤੰ ਵਾਚੇਹੀ''ਤਿ। ''ਸਾਧੁ, ਮਹਾਰਾਜ, ਖੁਜ੍ਜਾ ਵਾ ਹੋਤੁ ਪੀਠਸਪ੍ਪਿ ਵਾ, ਵਨ੍ਦਿਯਾ ਦਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ। ਤਤੋ ਰਾਜਾ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਧੀਤਰੰ ਵਾਸੁਲਦਤ੍ਤੰ ਆਹ –

‘‘ਅਮ੍ਮ, ਏਕੋ ਸਙ੍ਖਕੁਟ੍ਠੀ ਅਨਗ੍ਘਮਨ੍ਤਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਤਂ ਅਞ੍ਞਂ ਜਾਨਾਪੇਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕਾ। ਤ੍ਵਂ ਅਨ੍ਤੋਸਾਣਿਯਂ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਤਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਮਨ੍ਤਂ ਗਣ੍ਹ, ਸੋ ਬਹਿਸਾਣਿਯਂ ਠਤ੍ਵਾ ਤੁਯ੍ਹਂ ਵਾਚੇਸ੍ਸਤਿ। ਤਵ ਸਨ੍ਤਿਕਾ ਅਹਂ ਤਂ ਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ।

ਏਵਂ ਸੋ ਤੇਸਂ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਂ ਸਨ੍ਥਵਕਰਣਭਯੇਨ ਧੀਤਰਂ ਖੁਜ੍ਜਂ, ਇਤਰਂ ਸਙ੍ਖਕੁਟ੍ਠਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਕਥੇਸਿ। ਸੋ ਤਸ੍ਸਾ ਅਨ੍ਤੋਸਾਣਿਯਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨਾਯ ਬਹਿ ਠਿਤੋ ਮਨ੍ਤਂ ਵਾਚੇਸਿ। ਅਥ ਨਂ ਏਕਦਿਵਸਂ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ ਵੁਚ੍ਚਮਾਨਮ੍ਪਿ ਮਨ੍ਤਪਦਂ ਵਤ੍ਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਿਂ ‘‘ਅਰੇ ਖੁਜ੍ਜੇ ਅਤਿਬਹਲੋਟ੍ਠਕਪੋਲਂ ਤੇ ਮੁਖਂ, ਏਵਂ ਨਾਮ ਵਦੇਹੀ’’ਤਿ ਆਹ। ‘‘ਸਾ ਕੁਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ਅਰੇ ਦੁਟ੍ਠਸਙ੍ਖਕੁਟ੍ਠਿ ਕਿਂ ਵਦੇਸਿ, ਕਿਂ ਮਾਦਿਸਾ ਖੁਜ੍ਜਾ ਨਾਮ ਹੋਤੀ’’ਤਿ? ਸਾਣਿਕਣ੍ਣਂ ਉਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ‘‘ਕਾਸਿ ਤ੍ਵ’’ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ, ‘‘ਰਞ੍ਞੋ ਧੀਤਾ ਵਾਸੁਲਦਤ੍ਤਾ ਨਾਮਾਹ’’ਨ੍ਤਿ ਆਹ। ‘‘ਪਿਤਾ ਤੇ ਤਂ ਮਯ੍ਹਂ ਕਥੇਨ੍ਤੋ ‘ਖੁਜ੍ਜਾ’ਤਿ ਕਥੇਸੀ’’ਤਿ। ‘‘ਮਯ੍ਹਮ੍ਪਿ ਕਥੇਨ੍ਤੋ ਤਂ ਸਙ੍ਖਕੁਟ੍ਠਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਕਥੇਸੀ’’ਤਿ। ਤੇ ਉਭੋਪਿ ‘‘ਤੇਨ ਹਿ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਸਨ੍ਥਵਕਰਣਭਯੇਨ ਕਥਿਤਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ ਅਨ੍ਤੋਸਾਣਿਯਞ੍ਞੇਵ ਸਨ੍ਥਵਂ ਕਰਿਂਸੁ।

ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਮਨ੍ਤਗ੍ਗਹਣਂ ਵਾ ਸਿਪ੍ਪਗ੍ਗਹਣਂ ਵਾ ਨਤ੍ਥਿ। ਰਾਜਾਪਿ ਧੀਤਰਂ ਨਿਚ੍ਚਂ ਪੁਚ੍ਛਤਿ – ‘‘ਸਿਪ੍ਪਂ ਗਣ੍ਹਸਿ, ਅਮ੍ਮਾ’’ਤਿ? ‘‘ਗਣ੍ਹਾਮਿ, ਤਾਤਾ’’ਤਿ। ਅਥ ਨਂ ਏਕਦਿਵਸਂ ਉਤੇਨੋ ਆਹ – ‘‘ਭਦ੍ਦੇ, ਸਾਮਿਕੇਨ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਂ ਨਾਮ ਨੇਵ ਮਾਤਾਪਿਤਰੋ ਨ ਭਾਤੁਭਗਿਨਿਯੋ ਕਾਤੁਂ ਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਿ, ਸਚੇ ਮਯ੍ਹਂ ਜੀਵਿਤਂ ਦਸ੍ਸਸਿ, ਪਞ੍ਚ ਤੇ ਇਤ੍ਥਿਸਤਾਨਿ ਪਰਿਵਾਰਂ ਦਤ੍ਵਾ ਅਗ੍ਗਮਹੇਸਿਟ੍ਠਾਨਂ ਦਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ। ‘‘ਸਚੇ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਵਚਨੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਤੁਂ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਥ, ਦਸ੍ਸਾਮਿ ਵੋ ਜੀਵਿਤ’’ਨ੍ਤਿ। ‘‘ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਭਦ੍ਦੇ’’ਤਿ। ਸਾ ‘‘ਸਾਧੁ, ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਪਿਤੁ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਅਥ ਨਂ ਸੋ ਪੁਚ੍ਛਿ – ‘‘ਅਮ੍ਮ, ਨਿਟ੍ਠਿਤਂ ਸਿਪ੍ਪ’’ਨ੍ਤਿ? ‘‘ਨ ਤਾਵ ਨਿਟ੍ਠਿਤਂ, ਤਾਤ, ਸਿਪ੍ਪ’’ਨ੍ਤਿ। ਅਥ ਨਂ ਸੋ ਪੁਚ੍ਛਿ – ‘‘ਕਿਂ, ਅਮ੍ਮਾ’’ਤਿ? ‘‘ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਏਕਂ ਦ੍ਵਾਰਞ੍ਚ ਏਕਂ ਵਾਹਨਞ੍ਚ ਲਦ੍ਧੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਤਾਤਾ’’ਤਿ। ‘‘ਇਦਂ ਕਿਂ, ਅਮ੍ਮਾ’’ਤਿ? ‘‘ਤਾਤ, ਰਤ੍ਤਿਂ ਕਿਰ ਤਾਰਕਸਞ੍ਞਾਯ ਮਨ੍ਤਸ੍ਸ ਉਪਚਾਰਤ੍ਥਾਯ ਏਕਂ ਓਸਧਂ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ ਅਤ੍ਥਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਵੇਲਾਯ ਵਾ ਅਵੇਲਾਯ ਵਾ ਨਿਕ੍ਖਮਨਕਾਲੇ ਏਕਂ ਦ੍ਵਾਰਞ੍ਚੇਵ ਏਕਂ ਵਾਹਨਞ੍ਚ ਲਦ੍ਧੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ’’ਤਿ। ਰਾਜਾ ‘‘ਸਾਧੂ’’ਤਿ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿ। ਤੇ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਭਿਰੁਚਿਤਂ ਏਕਂ ਦ੍ਵਾਰਂ ਹਤ੍ਥਗਤਂ ਕਰਿਂਸੁ। ਰਞ੍ਞੋ ਪਨ ਪਞ੍ਚ ਵਾਹਨਾਨਿ ਅਹੇਸੁਂ। ਭਦ੍ਦਵਤੀ ਨਾਮ ਕਰੇਣੁਕਾ ਏਕਦਿਵਸਂ ਪਞ੍ਞਾਸ ਯੋਜਨਾਨਿ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਕਾਕੋ ਨਾਮ ਦਾਸੋ ਸਟ੍ਠਿ ਯੋਜਨਾਨਿ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਚੇਲਕਟ੍ਠਿ ਚ ਮੁਞ੍ਚਕੇਸੀ ਚਾਤਿ ਦ੍ਵੇ ਅਸ੍ਸਾ ਯੋਜਨਸਤਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਨਾਲਾਗਿਰਿ ਹਤ੍ਥੀ ਵੀਸਤਿ ਯੋਜਨਸਤਨ੍ਤਿ।

ਸੋ ਕਿਰ ਰਾਜਾ ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨੇ ਬੁਦ੍ਧੇ ਏਕਸ੍ਸ ਇਸ੍ਸਰਸ੍ਸ ਉਪਟ੍ਠਾਕੋ ਅਹੋਸਿ। ਅਥੇਕਦਿਵਸਂ ਇਸ੍ਸਰੇ ਬਹਿਨਗਰਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਨ੍ਹਤ੍ਵਾ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇ ਏਕੋ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧੋ ਨਗਰਂ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਸਕਲਨਗਰਵਾਸੀਨਂ ਮਾਰੇਨ ਆਵਟ੍ਟਿਤਤ੍ਤਾ ਏਕਂ ਭਿਕ੍ਖਮ੍ਪਿ ਅਲਭਿਤ੍ਵਾ ਯਥਾਧੋਤੇਨ ਪਤ੍ਤੇਨ ਨਿਕ੍ਖਮਿ। ਅਥ ਨਂ ਨਗਰਦ੍ਵਾਰਂ ਪਤ੍ਤਕਾਲੇ ਮਾਰੋ ਅਞ੍ਞਾਤਕਵੇਸੇਨ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ, ‘‘ਅਪਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਵੋ ਕਿਞ੍ਚਿ ਲਦ੍ਧ’’ਨ੍ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ‘‘ਕਿਂ ਪਨ ਮੇ ਤ੍ਵਂ ਅਲਭਨਾਕਾਰਂ ਕਰੀ’’ਤਿ? ‘‘ਤੇਨ ਹਿ ਨਿਵਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਪਵਿਸਥ, ਇਦਾਨਿ ਨ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ। ‘‘ਨਾਹਂ ਪੁਨ ਨਿਵਤ੍ਤਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ। ਸਚੇ ਹਿ ਨਿਵਤ੍ਤੇਯ੍ਯ, ਪੁਨ ਸੋ ਸਕਲਨਗਰਵਾਸੀਨਂ ਸਰੀਰੇ ਅਧਿਮੁਚ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਪਾਣਿਂ ਪਹਰਿਤ੍ਵਾ ਹਸਨਕੇਲ਼ਿਂ ਕਰੇਯ੍ਯ। ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧੇ ਅਨਿਵਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਗਤੇ ਮਾਰੋ ਤਤ੍ਥੇਵ ਅਨ੍ਤਰਧਾਯਿ। ਅਥ ਸੋ ਇਸ੍ਸਰੋ ਯਥਾਧੋਤੇਨੇਵ ਪਤ੍ਤੇਨ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਂ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ, ‘‘ਅਪਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਕਿਞ੍ਚਿ ਲਦ੍ਧ’’ਨ੍ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ‘‘ਚਰਿਤ੍ਵਾ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤਮ੍ਹਾਵੁਸੋ’’ਤਿ। ਸੋ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ‘‘ਅਯ੍ਯੋ, ਮਯਾ ਪੁਚ੍ਛਿਤਂ ਅਕਥੇਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞਂ ਵਦਤਿ, ਨ ਕਿਞ੍ਚਿ ਲਦ੍ਧਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਪਤ੍ਤਂ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਤੁਚ੍ਛਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਗੇਹੇ ਭਤ੍ਤਸ੍ਸ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾਨਿਟ੍ਠਿਤਭਾਵਂ ਅਜਾਨਨਤਾਯ ਸੂਰੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਪਤ੍ਤਂ ਗਹੇਤੁਂ ਅਵਿਸਹਨ੍ਤੋ ‘‘ਥੋਕਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਧਿਵਾਸੇਥਾ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਵੇਗੇਨ ਘਰਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ‘‘ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਭਤ੍ਤਂ ਨਿਟ੍ਠਿਤ’’ਨ੍ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ, ‘‘ਨਿਟ੍ਠਿਤ’’ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਤਂ ਉਪਟ੍ਠਾਕਂ ਆਹ – ‘‘ਤਾਤ, ਅਞ੍ਞੋ ਤਯਾ ਸਮ੍ਪਨ੍ਨਵੇਗਤਰੋ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ, ਸੀਘੇਨ ਜਵੇਨ ਭਦਨ੍ਤਂ ਪਤ੍ਵਾ ‘ਪਤ੍ਤਂ ਮੇ, ਭਨ੍ਤੇ, ਦੇਥਾ’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਪਤ੍ਤਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਵੇਗੇਨ ਏਹੀ’’ਤਿ। ਸੋ ਏਕਵਚਨੇਨੇਵ ਪਕ੍ਖਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਪਤ੍ਤਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਆਹਰਿ। ਇਸ੍ਸਰੋਪਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਭੋਜਨਸ੍ਸ ਪਤ੍ਤਂ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ‘‘ਇਮਂ ਸੀਘਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਯ੍ਯਸ੍ਸ ਸਮ੍ਪਾਦੇਹਿ, ਅਹਂ ਤੇ ਇਤੋ ਪਤ੍ਤਿਂ ਦਮ੍ਮੀ’’ਤਿ ਆਹ।

ਸੋਪਿ ਤਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਜਵੇਨ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਪਤ੍ਤਂ ਦਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਚਪਤਿਟ੍ਠਿਤੇਨ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ, ''ਭਨ੍ਤੇ, 'ਵੇਲਾ ਉਪਕਟ੍ਠਾ'ਤਿ ਅਹਂ ਅਤਿਸੀਘੇਨ ਜਵੇਨ ਆਗਤੋ ਚ ਗਤੋ ਚ, ਏਤਸ੍ਸ ਮੇ ਜਵਸ੍ਸ ਫਲੇਨ ਯੋਜਨਾਨਂ ਪਣ੍ਣਾਸਸਟ੍ਠਿਸਤਵੀਸਸਤਗਮਨਸਮਤ੍ਥਾਨਿ ਪਞ੍ਚ ਵਾਹਨਾਨਿ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਨ੍ਤੁ, ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਸ੍ਸ ਚ ਮੇ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਸ੍ਸ ਚ ਸਰੀਰਂ ਸੂਰਿਯਤੇਜੇਨ ਤਤ੍ਤਂ, ਤਸ੍ਸ ਮੇ ਫਲੇਨ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਟ੍ਠਾਨੇ ਆਣਾ ਸੂਰਿਯਤੇਜਸਦਿਸਾ ਹੋਤੁ, ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਮੇ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤੇ ਸਾਮਿਨਾ ਪਤ੍ਤਿ ਦਿਨ੍ਨਾ, ਤਸ੍ਸਾ ਮੇ ਨਿਸ੍ਸਨ੍ਦੇਨ ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਭਾਗੀ ਹੋਮੀ''ਤਿ ਆਹ। ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧੋ ''ਏਵਂ ਹੋਤੂ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ –

> ''ਇਚ੍ਛਿਤਂ ਪਤ੍ਥਿਤਂ ਤੁਯ੍ਹਂ, ਸਬ੍ਬਮੇਵ ਸਮਿਜ੍ਝਤੁ।
> ਸਬ੍ਬੇ ਪੂਰੇਨ੍ਤੁ ਸਙ੍ਕਪ੍ਪਾ, ਚਨ੍ਦੋ ਪਨ੍ਨਰਸੋ ਯਥਾ॥ (ਦੀ॰ ਨਿ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੨.੯੫ ਪੁਬ੍ਬੂਪਨਿਸ੍ਸਯਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਕਥਾ; ਅ॰ ਨਿ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੧.੧. ੧੯੨)।

> ''ਇਚ੍ਛਿਤਂ ਪਤ੍ਥਿਤਂ ਤੁਯ੍ਹਂ, ਖਿਪ੍ਪਮੇਵ ਸਮਿਜ੍ਝਤੁ।
> ਸਬ੍ਬੇ ਪੂਰੇਨ੍ਤੁ ਸਙ੍ਕਪ੍ਪਾ, ਮਣਿਜੋਤਿਰਸੋ ਯਥਾ''ਤਿ॥ –

ਅਨੁਮੋਦਨਂ ਅਕਾਸਿ। ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਕਿਰ ਇਧਾਵ ਦ੍ਵੇ ਗਾਥਾ ਅਨੁਮੋਦਨਗਾਥਾ ਨਾਮ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਤਤ੍ਥ **ਜੋਤਿਰਸੋ**ਤਿ ਸਬ੍ਬਕਾਮਦਦਂ ਮਣਿਰਤਨਂ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਇਦਂ ਤਸ੍ਸ ਪੁਬ੍ਬਚਰਿਤਂ। ਸੋ ਏਤਰਹਿ ਚਣ੍ਡਪਜ੍ਜੋਤੋ ਅਹੋਸਿ। ਤਸ੍ਸ ਚ ਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਨਿਸ੍ਸਨ੍ਦੇਨ ਇਮਾਨਿ ਪਞ੍ਚ ਵਾਹਨਾਨਿ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਂਸੁ। ਅਥੇਕਦਿਵਸਂ ਰਾਜਾ ਉਯ੍ਯਾਨਕੀਲ਼ਾਯ ਨਿਕ੍ਖਮਿ। ਉਤੇਨੋ ''ਅਜ੍ਜ ਪਲਾਯਿਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ ਮਹਨ੍ਤਮਹਨ੍ਤੇ ਚਮ੍ਮਪਸਿਬ੍ਬਕੇ ਹਿਰਞ੍ਞਸੁਵਣ੍ਣਸ੍ਸ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਕਰੇਣੁਕਾਪਿਟ੍ਠੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਵਾਸੁਲਦਤ੍ਤਂ ਆਦਾਯ ਪਲਾਯਿ। ਅਨ੍ਤੇਪੁਰਪਾਲਕਾ ਪਲਾਯਨ੍ਤਂ ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਰਞ੍ਞੋ ਆਰੋਚੇਸੁਂ। ਰਾਜਾ ''ਸੀਘਂ ਗਚ੍ਛਥਾ''ਤਿ ਬਲਂ ਪਹਿਣਿ। ਉਤੇਨੋ ਬਲਸ੍ਸ ਪਕ੍ਖਨ੍ਦਭਾਵਂ ਞਤ੍ਵਾ ਕਹਾਪਣਪਸਿਬ੍ਬਕਂ ਮੋਚੇਤ੍ਵਾ ਪਾਤੇਸਿ, ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਕਹਾਪਣੇ ਉਚ੍ਚਿਨਿਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਪਕ੍ਖਨ੍ਦਿਂਸੁ। ਇਤਰੋ ਸੁਵਣ੍ਣਪਸਿਬ੍ਬਕਂ ਮੋਚੇਤ੍ਵਾ ਪਾਤੇਤ੍ਵਾ ਨੇਸਂ ਸੁਵਣ੍ਣਲੋਭੇਨ ਪਪਞ੍ਚੇਨ੍ਤਾਨਞ੍ਞੇਵ ਬਹਿ ਨਿਵਟ੍ਠਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਖਨ੍ਧਾਵਾਰਂ ਪਾਪੁਣਿ। ਅਥ ਨਂ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾਵ ਅਤ੍ਤਨੋ ਬਲਕਾਯੋ ਪਰਿਵਾਰੇਤ੍ਵਾ ਨਗਰਂ ਪਵੇਸੇਸਿ। ਸੋ ਪਤ੍ਵਾਵ ਵਾਸੁਲਦਤ੍ਤਂ ਅਭਿਸਿਞ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਅਗ੍ਗਮਹੇਸਿਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪੇਸੀਤਿ। ਅਯਂ ਵਾਸੁਲਦਤ੍ਤਾਯ ਉਪ੍ਪਤ੍ਤਿ।

ਅਪਰਾ ਪਨ ਮਾਗਣ੍ਡਿਯਾ ਨਾਮ ਰਞ੍ਞੋ ਸਨ੍ਤਿਕਾ ਅਗ੍ਗਮਹੇਸਿਟ੍ਠਾਨਂ ਲਭਿ। ਸਾ ਕਿਰ ਕੁਰੁਰਟ੍ਠੇ ਮਾਗਣ੍ਡਿਯਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸ੍ਸ ਧੀਤਾ। ਮਾਤਾਪਿਸ੍ਸਾ ਮਾਗਣ੍ਡਿਯਾਯੇਵ ਨਾਮਂ। ਚੂਲ਼ਪਿਤਾਪਿਸ੍ਸਾ ਮਾਗਣ੍ਡਿਯੋਵ, ਸਾ ਅਭਿਰੂਪਾ ਅਹੋਸਿ ਦੇਵਚ੍ਛਰਪਟਿਭਾਗਾ। ਪਿਤਾ ਪਨਸ੍ਸਾ ਅਨੁਚ੍ਛਵਿਕਂ ਸਾਮਿਕਂ ਅਲਭਨ੍ਤੋ ਮਹਨ੍ਤੇਹਿ ਮਹਨ੍ਤੇਹਿ ਕੁਲੇਹਿ ਯਾਚਿਤੋਪਿ ''ਨ ਮਯ੍ਹਂ ਧੀਤੁ ਤੁਮ੍ਹੇ ਅਨੁਚ੍ਛਵਿਕਾ''ਤਿ ਤਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਉਯ੍ਯੋਜੇਸਿ। ਅਥੇਕਦਿਵਸਂ ਸਤ੍ਥਾ ਪਚ੍ਚੂਸਸਮਯੇ ਲੋਕਂ ਵੋਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਮਾਗਣ੍ਡਿਯਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸ੍ਸ ਸਪਜਾਪਤਿਕਸ੍ਸ ਅਨਾਗਾਮਿਫਲੂਪਨਿਸ੍ਸਯਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਮਾਦਾਯ ਤਸ੍ਸ ਬਹਿਨਿਗਮੇ ਅਗ੍ਗਿਪਰਿਚਰਣਟ੍ਠਾਨਂ ਅਗਮਾਸਿ। ਸੋ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਰੂਪਸੋਭਗ੍ਗਪ੍ਪਤ੍ਤਂ ਅਤ੍ਤਭਾਵਂ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ, ''ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਲੋਕੇ ਇਮਿਨਾ ਪੁਰਿਸੇਨ ਸਦਿਸੋ ਅਞ੍ਞੋ ਪੁਰਿਸੋ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ, ਅਯਂ ਮਯ੍ਹਂ ਧੀਤੁ ਅਨੁਚ੍ਛਵਿਕੋ, ਇਮਸ੍ਸ ਪੋਸਾਪਨਤ੍ਥਾਯ ਧੀਤਰਂ ਦਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ, ''ਸਮਣ, ਏਕਾ ਮੇ ਧੀਤਾ ਅਤ੍ਥਿ, ਅਹਂ ਏਤ੍ਤਕਂ ਕਾਲਂ ਤਸ੍ਸਾ ਅਨੁਚ੍ਛਵਿਕਂ ਪੁਰਿਸਂ ਨ ਪਸ੍ਸਾਮਿ, ਤੁਮ੍ਹੇ ਤਸ੍ਸਾ ਅਨੁਚ੍ਛਵਿਕਾ, ਸਾ ਚ ਤੁਮ੍ਹਾਕਞ੍ਞੇਵ ਅਨੁਚ੍ਛਵਿਕਾ। ਤੁਮ੍ਹਾਕਞ੍ਹਿ ਪਾਦਪਰਿਚਾਰਿਕਾ, ਤਸ੍ਸਾ ਚ ਭਤ੍ਤਾ ਲਦ੍ਧੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਤਂ ਵੋ ਅਹਂ ਦਸ੍ਸਾਮਿ, ਯਾਵ ਮਮਾਗਮਨਾ ਇਧੇਵ ਤਿਟ੍ਠਥਾ''ਤਿ ਆਹ। ਸਤ੍ਥਾ ਕਿਞ੍ਚਿ ਅਵਤ੍ਵਾ ਤੁਣ੍ਹੀ ਅਹੋਸਿ। ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਵੇਗੇਨ ਘਰਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ, ''ਭੋਤਿ, ਭੋਤਿ ਧੀਤੁ ਮੇ ਅਨੁਚ੍ਛਵਿਕੋ ਪੁਰਿਸੋ ਦਿਟ੍ਠੋ, ਸੀਘਂ ਸੀਘਂ ਨਂ ਅਲਙ੍ਕਰੋਹੀ''ਤਿ ਤਂ ਅਲਙ੍ਕਾਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਿਯਾ ਆਦਾਯ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਪਾਯਾਸਿ। ਸਕਲਨਗਰਂ ਸਙ੍ਖੁਭਿ। ਅਯਂ ''ਏਤ੍ਤਕਂ ਕਾਲਂ ਮਯ੍ਹਂ ਧੀਤੁ ਅਨੁਚ੍ਛਵਿਕੋ ਨਤ੍ਥੀ''ਤਿ ਕਸ੍ਸਚਿ ਅਦਤ੍ਵਾ ''ਅਜ੍ਜ ਮੇ ਧੀਤੁ ਅਨੁਚ੍ਛਵਿਕੋ ਦਿਟ੍ਠੋ''ਤਿ ਕਿਰ ਵਦੇਤਿ, ''ਕੀਦਿਸੋ ਨੁ ਖੋ ਸੋ ਪੁਰਿਸੋ, ਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸਾਮ ਨ''ਨ੍ਤਿ ਮਹਾਜਨੋ ਤੇਨੇਵ ਸਦ੍ਧਿਂ ਨਿਕ੍ਖਮਿ।

ਤਸ੍ਮਿਂ ਧੀਤਰਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇ ਸਤ੍ਥਾ ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਟ੍ਠਾਨੇ ਅਟ੍ਠਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਪਦਚੇਤਿਯਂ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞਸ੍ਮਿਂ ਠਾਨੇ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਬੁਦ੍ਧਾਨਞ੍ਹਿ ਪਦਚੇਤਿਯਂ ਅਧਿਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਅਕ੍ਕਨ੍ਤਟ੍ਠਾਨੇਯੇਵ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ, ਨ ਅਞ੍ਞਤ੍ਥ। ਯੇਸਞ੍ਚਤ੍ਥਾਯ ਅਧਿਟ੍ਠਿਤਂ ਹੋਤਿ, ਤੇਯੇਵ ਨਂ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤਿ। ਤੇਸਂ ਪਨ ਅਦਸ੍ਸਨਕਰਣਤ੍ਥਂ ਹਤ੍ਥਿਆਦਯੋ ਵਾ ਅਕ੍ਕਮਨ੍ਤੁ, ਮਹਾਮੇਘੋ ਵਾ ਪਵਸ੍ਸਤੁ, ਵੇਰਮ੍ਭਵਾਤਾ ਵਾ ਪਹਰਨ੍ਤੁ, ਨ ਤਂ ਕੋਚਿ ਮਕ੍ਖੇਤੁਂ ਸਕ੍ਕੋਤਿ। ਅਥ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੀ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਂ ਆਹ – ''ਕੁਹਿਂ ਸੋ ਪੁਰਿਸੋ''ਤਿ। '''ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਠਾਨੇ ਤਿਟ੍ਠਾਹੀ'ਤਿ ਨਂ ਅਵਚਂ, ਕੁਹਿਂ ਨੁ ਖੋ ਸੋ ਗਤੋ''ਤਿ ਇਤੋ ਚਿਤੋ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਪਦਚੇਤਿਯਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਅਯਮਸ੍ਸ ਪਦਵਲਞ੍ਜੋ''ਤਿ ਆਹ। ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੀ ਸਲਕ੍ਖਣਮਨ੍ਤਾਨਂ ਤਿਣ੍ਣਂ ਵੇਦਾਨਂ ਪਗੁਣਤਾਯ ਲਕ੍ਖਣਮਨ੍ਤੇ ਪਰਿਵਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਪਦਲਕ੍ਖਣਂ ਉਪਧਾਰੇਤ੍ਵਾ, ''ਨਯਿਦਂ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ, ਪਞ੍ਚਕਾਮਗੁਣਸੇਵਿਨੋ ਪਦ''ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

''ਰਤ੍ਤਸ੍ਸ ਹਿ ਉਕ੍ਕੁਟਿਕਂ ਪਦਂ ਭਵੇ,
ਦੁਟ੍ਠਸ੍ਸ ਹੋਤਿ ਸਹਸਾਨੁਪੀਲ਼ਿਤਂ।
ਮੂਲ਼੍ਹਸ੍ਸ ਹੋਤਿ ਅਵਕਡ੍ਢਿਤਂ ਪਦਂ,
ਵਿਵਟ੍ਟਚ੍ਛਦਸ੍ਸ ਇਦਮੀਦਿਸਂ ਪਦ''ਨ੍ਤਿ॥ (ਅ॰ ਨਿ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੧.੧.੨੬੦-੨੬੧; ਵਿਸੁਦ੍ਧਿ॰ ੧.੪੫)।

ਅਥ ਨਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਏਵਮਾਹ – ''ਭੋਤਿ ਤ੍ਵਂ ਉਦਕਪਾਤਿਯਂ ਕੁਮ੍ਭੀਲਂ, ਗੇਹਮਜ੍ਝੇ ਚ ਪਨ ਚੋਰਂ ਵਿਯ ਮਨ੍ਤੇ ਪਸ੍ਸਨਸੀਲਾ, ਤੁਣ੍ਹੀ ਹੋਹੀ''ਤਿ। ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ, ਯਂ ਇਚ੍ਛਸਿ, ਤਂ ਵਦੇਹਿ, ਨਯਿਦਂ ਪਞ੍ਚਕਾਮਗੁਣਸੇਵਿਨੋ ਪਦਨ੍ਤਿ। ਤਤੋ ਇਤੋ ਚਿਤੋ ਚ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਦਿਸ੍ਵਾ, ''ਅਯਂ ਸੋ ਪੁਰਿਸੋ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ, ''ਸਮਣ, ਧੀਤਰਂ ਮੇ ਤਵ ਪੋਸਾਪਨਤ੍ਥਾਯ ਦੇਮੀ''ਤਿ ਆਹ। ਸਤ੍ਥਾ ''ਧੀਤਰਾ ਤੇ ਮਯ੍ਹਂ ਅਤ੍ਥੋ ਅਤ੍ਥਿ ਵਾ ਨਤ੍ਥਿ ਵਾ''ਤਿ ਅਵਤ੍ਵਾਵ, ''ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ, ਏਕਂ ਤੇ ਕਾਰਣਂ ਕਥੇਮੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ, ''ਕਥੇਹਿ ਸਮਣਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਮਹਾਭਿਨਿਕ੍ਖਮਨਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਯਾਵ ਅਜਪਾਲਨਿਗ੍ਰੋਧਮੂਲਾ ਮਾਰੇਨ ਅਨੁਬਦ੍ਧਭਾਵਂ ਅਜਪਾਲਨਿਗ੍ਰੋਧਮੂਲੇ ਚ ਪਨ ''ਅਤੀਤੋ ਦਾਨਿ ਮੇ ਏਸ ਵਿਸਯ''ਨ੍ਤਿ ਤਸ੍ਸ ਸੋਕਾਤੁਰਸ੍ਸ ਸੋਕਵੂਪਸਮਨਤ੍ਥਂ ਆਗਤਾਹਿ ਮਾਰਧੀਤਾਹਿ ਕੁਮਾਰਿਕਵਣ੍ਣਾਦਿਵਸੇਨ ਪਯੋਜਿਤਂ ਪਲੋਭਨਂ ਆਚਿਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾ, ''ਤਦਾਪਿ ਮਯ੍ਹਂ ਛਨ੍ਦੋ ਨਾਹੋਸੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ –

''ਦਿਸ੍ਵਾਨ ਤਣ੍ਹਂ ਅਰਤਿਂ ਰਗਞ੍ਚ,
ਨਾਹੋਸਿ ਛਨ੍ਦੋ ਅਪਿ ਮੇਥੁਨਸ੍ਮਿਂ।
ਕਿਮੇਵਿਦਂ ਮੁਤ੍ਤਕਰੀਸਪੁਣ੍ਣਂ,
ਪਾਦਾਪਿ ਨਂ ਸਮ੍ਫੁਸਿਤੁਂ ਨ ਇਚ੍ਛੇ''ਤਿ॥ (ਅ॰ ਨਿ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੧.੧.੨੬੦-੨੬੧; ਸੁ॰ ਨਿ॰ ੮੪੧) –

ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ। ਗਾਥਾਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਚ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੀ ਚ ਅਨਾਗਾਮਿਫਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਹਿਂਸੁ। ਮਾਗਣ੍ਡਿਯਾਪਿ ਖੋ ''ਸਚਸ੍ਸ ਮਯਾ ਅਤ੍ਥੋ ਨਤ੍ਥਿ, ਅਨਤ੍ਥਿਕਭਾਵੋਵ ਵਤ੍ਤੁਬ੍ਬੋ, ਅਯਂ ਪਨ ਮਂ ਮੁਤ੍ਤਕਰੀਸਪੁਣ੍ਣਂ ਕਰੋਤਿ, ਪਾਦਾਪਿ ਨਂ ਸਮ੍ਫੁਸਿਤੁਂ ਨ ਇਚ੍ਛੇਤਿ, ਹੋਤੁ, ਅਤ੍ਤਨੋ ਜਾਤਿਕੁਲਪਦੇਸਭੋਗਯਸਵਯਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਆਗਮ੍ਮ ਤਥਾਰੂਪਂ ਭਤ੍ਤਾਰਂ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਸਮਣਸ੍ਸ ਗੋਤਮਸ੍ਸ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਯੁਤ੍ਤਕਂ ਜਾਨਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਸਤ੍ਥਰਿ ਆਘਾਤਂ ਬਨ੍ਧਿ। ''ਕਿਂ ਪਨ ਸਤ੍ਥਾ ਤਾਯ ਅਤ੍ਤਨਿ ਆਘਾਤੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਨੋ''ਤਿ? ''ਜਾਨਾਤਿਯੇਵ। ਜਾਨਨ੍ਤੋ ਕਸ੍ਮਾ ਗਾਥਮਾਹਾ''ਤਿ? ਇਤਰੇਸਂ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਵਸੇਨ। ਬੁਦ੍ਧਾ ਹਿ ਆਘਾਤਂ ਅਗਣੇਤ੍ਵਾ ਮਗ੍ਗਫਲਾਧਿਗਮਾਰਹਾਨਂ ਵਸੇਨ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਨ੍ਤਿਯੇਵ। ਮਾਤਾਪਿਤਰੋ ਤਂ ਨੇਤ੍ਵਾ ਚੂਲ਼ਮਾਗਣ੍ਡਿਯਂ ਕਨਿਟ੍ਠਂ ਪਟਿਚ੍ਛਾਪੇਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਿਂਸੁ। ਚੂਲ਼ਮਾਗਣ੍ਡਿਯੋਪਿ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਮਮ ਧੀਤਾ ਓਮਕਸਤ੍ਤਸ੍ਸ ਨ ਅਨੁਚ੍ਛਵਿਕਾ, ਏਕਸ੍ਸ ਰਞ੍ਞੋਵ ਅਨੁਚ੍ਛਵਿਕਾ''ਤਿ। ਤਂ ਆਦਾਯ ਕੋਸਮ੍ਬਿਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬਾਲਙ੍ਕਾਰੇਹਿ ਅਲਙ੍ਕਰਿਤ੍ਵਾ, ''ਇਮਂ ਇਤ੍ਥਿਰਤਨਂ ਦੇਵਸ੍ਸ ਅਨੁਚ੍ਛਵਿਕ''ਨ੍ਤਿ ਉਤੇਨਸ੍ਸ ਰਞ੍ਞੋ ਅਦਾਸਿ। ਸੋ ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾਵ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਬਲਵਸਿਨੇਹੋ ਅਭਿਸੇਕਂ ਕਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਚਸਤਮਾਤੁਗਾਮਪਰਿਵਾਰਂ ਦਤ੍ਵਾ ਅਗ੍ਗਮਹੇਸਿਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪੇਸਿ। ਅਯਂ ਮਾਗਣ੍ਡਿਯਾਯ ਉਪ੍ਪਤ੍ਤਿ।

ਏਵਮਸ੍ਸ ਦਿਯਡ੍ਢਸਹਸ੍ਸਨਾਟਕਿਤ੍ਥਿਪਰਿਵਾਰਾ ਤਿਸ੍ਸੋ ਅਗ੍ਗਮਹੇਸਿਯੋ ਅਹੇਸੁਂ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਖੋ ਪਨ ਸਮਯੇ ਘੋਸਕਸੇਟ੍ਠਿ ਕੁਕ੍ਕੁਟਸੇਟ੍ਠਿ ਪਾਵਾਰਿਕਸੇਟ੍ਠੀਤਿ ਕੋਸਮ੍ਬਿਯਂ ਤਯੋ ਸੇਟ੍ਠਿਨੋ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਤੇ ਉਪਕਟ੍ਠਾਯ ਵਸ੍ਸੂਪਨਾਯਿਕਾਯ ਪਞ੍ਚਸਤਤਾਪਸੇ ਹਿਮਵਨ੍ਤਤੋ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਨਗਰੇ ਭਿਕ੍ਖਾਯ ਚਰਨ੍ਤੇ ਦਿਸ੍ਵਾ ਪਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਨਿਸੀਦਾਪੇਤ੍ਵਾ ਭੋਜੇਤ੍ਵਾ ਪਟਿਞ੍ਞਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਮਾਸੇ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਵਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਵਸ੍ਸਾਰਤ੍ਤੇ ਆਗਮਨਤ੍ਥਾਯ ਪਟਿਜਾਨਾਪੇਤ੍ਵਾ ਉਯ੍ਯੋਜੇਸੁਂ। ਤਾਪਸਾਪਿ ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਅਟ੍ਠ ਮਾਸੇ ਹਿਮਵਨ੍ਤੇ ਵਸਿਤ੍ਵਾ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਮਾਸੇ ਤੇਸਂ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਵਸਿਂਸੁ। ਤੇ ਅਪਰਭਾਗੇ ਹਿਮਵਨ੍ਤਤੋ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਾ ਅਰਞ੍ਞਾਯਤਨੇ ਏਕਂ ਮਹਾਨਿਗ੍ਰੋਧਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਮੂਲੇ ਨਿਸੀਦਿਂਸੁ। ਤੇਸੁ ਜੇਟ੍ਠਕਤਾਪਸੋ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਰੁਕ੍ਖੇ ਅਧਿਵਤ੍ਥਾ ਦੇਵਤਾ ਓਰਮਤ੍ਤਿਕਾ ਨ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਮਹੇਸਕ੍ਖੇਨੇਵੇਤ੍ਥ ਦੇਵਰਾਜੇਨ ਭਵਿਤਬ੍ਬਂ , ਸਾਧੁ ਵਤ ਸਚਾਯਂ ਇਸਿਗਣਸ੍ਸ ਪਾਨੀਯਂ ਦਦੇਯ੍ਯਾ''ਤਿ। ਸੋਪਿ ਪਾਨੀਯਂ ਅਦਾਸਿ। ਤਾਪਸੋ ਨ੍ਹਾਨੋਦਕਂ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ, ਤਮ੍ਪਿ ਅਦਾਸਿ। ਤਤੋ ਭੋਜਨਂ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ, ਤਮ੍ਪਿ ਅਦਾਸਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਏਤਦਹੋਸਿ – ''ਅਯਂ ਦੇਵਰਾਜਾ ਅਮ੍ਹੇਹਿ ਚਿਨ੍ਤਿਤਂ ਚਿਨ੍ਤਿਤਂ ਸਬ੍ਬਂ ਦੇਤਿ, ਅਹੋ ਵਤ ਨਂ ਪਸ੍ਸੇਯ੍ਯਾਮਾ''ਤਿ। ਸੋ ਰੁਕ੍ਖਕ੍ਖਨ੍ਧਂ ਪਦਾਲੇਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਦਸ੍ਸੇਸਿ। ਅਥ ਨਂ ਤਾਪਸਾ, ''ਦੇਵਰਾਜ, ਮਹਤੀ ਤੇ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿ, ਕਿਂ ਨੁ ਖੋ ਕਤ੍ਵਾ ਅਯਂ ਤੇ ਲਦ੍ਧਾ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਂਸੁ। ''ਮਾ ਪੁਚ੍ਛਥ, ਅਯ੍ਯਾ''ਤਿ। ''ਆਚਿਕ੍ਖ, ਦੇਵਰਾਜਾ''ਤਿ। ਸੋ ਅਤ੍ਤਨਾ ਕਤਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਪਰਿਤ੍ਤਕਤ੍ਤਾ ਲਜ੍ਜਮਾਨੋ ਕਥੇਤੁਂ ਨ ਵਿਸਹਿ। ਤੇਹਿ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ ਨਿਪ੍ਪੀਲ਼ਿਯਮਾਨੋ ਪਨ ''ਤੇਨ ਹਿ ਸੁਣਾਥਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਕਥੇਸਿ।

ਸੋ ਕਿਰੇਕੋ ਦੁਗ੍ਗਤਮਨੁਸ੍ਸੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਭਤਿਂ ਪਰਿਯੇਸਨ੍ਤੋ ਅਨਾਥਪਿਣ੍ਡਿਕਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਭਤਿਕਮ੍ਮਂ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਤਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਜੀਵਿਕਂ ਕਪ੍ਪੇਸਿ। ਅਥੇਕਸ੍ਮਿਂ ਉਪੋਸਥਦਿਵਸੇ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤੇ ਅਨਾਥਪਿਣ੍ਡਿਕੋ ਵਿਹਾਰਤੋ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪੁਚ੍ਛਿ – ''ਤਸ੍ਸ ਭਤਿਕਸ੍ਸ ਅਜ੍ਜੁਪੋਸਥਦਿਵਸਭਾਵੋ ਕੇਨਚਿ ਕਥਿਤੋ''ਤਿ? ''ਨ ਕਥਿਤੋ, ਸਾਮੀ''ਤਿ। ''ਤੇਨ ਹਿਸ੍ਸ ਸਾਯਮਾਸਂ ਪਚਥਾ''ਤਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਪਤ੍ਥੋਦਨਂ ਪਚਿਂਸੁ। ਸੋ ਦਿਵਸਂ ਅਰਞ੍ਞੇ ਕਮ੍ਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਸਾਯਂ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਭਤ੍ਤੇ ਵਡ੍ਢੇਤ੍ਵਾ ਦਿਨ੍ਨੇ ''ਛਾਤੋਮ੍ਹੀ''ਤਿ ਸਹਸਾ ਅਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾਵ ''ਅਞ੍ਞੇਸੁ ਦਿਵਸੇਸੁ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਗੇਹੇ 'ਭਤ੍ਤਂ ਦੇਥ, ਸੂਪਂ ਦੇਥ, ਬ੍ਯਞ੍ਜਨਂ ਦੇਥਾ'ਤਿ ਮਹਾਕੋਲਾਹਲਂ ਅਹੋਸਿ, ਅਜ੍ਜ ਤੇ ਸਬ੍ਬੇ ਨਿਸ੍ਸਦ੍ਦਾ ਨਿਪਜ੍ਜਿਂਸੁ, ਮਯ੍ਹਮੇਵ ਏਕਸ੍ਸਾਹਾਰਂ ਵਡ੍ਢਯਿਂਸੁ, ਕਿਂ ਨੁ ਖੋ ਏਤ''ਨ੍ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਪੁਚ੍ਛਿ – ''ਅਵਸੇਸਾ ਭੁਞ੍ਜਿਂਸੁ, ਨ ਭੁਞ੍ਜਿਂਸੂ''ਤਿ? ''ਨ ਭੁਞ੍ਜਿਂਸੁ, ਤਾਤਾ''ਤਿ। ''ਕਿਂ ਕਾਰਣਾ''ਤਿ? ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਗੇਹੇ ਉਪੋਸਥਦਿਵਸੇਸੁ ਸਾਯਮਾਸਂ ਨ ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤਿ, ਸਬ੍ਬੇਵ ਉਪੋਸਥਿਕਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਅਨ੍ਤਮਸੋ ਥਨਪਾਯਿਨੋਪਿ ਦਾਰਕੇ ਮੁਖਂ ਵਿਕ੍ਖਾਲਾਪੇਤ੍ਵਾ ਚਤੁਮਧੁਰਂ ਮੁਖੇ ਪਕ੍ਖਿਪਾਪੇਤ੍ਵਾ ਮਹਾਸੇਟ੍ਠਿ ਉਪੋਸਥਿਕੇ ਕਾਰੇਤਿ। ਗਨ੍ਧਤੇਲਪ੍ਪਦੀਪੇ ਜਾਲਨ੍ਤੇ ਖੁਦ੍ਦਕਮਹਲ੍ਲਕਦਾਰਕਾ ਸਯਨਗਤਾ ਦ੍ਵਤ੍ਤਿਂਸਾਕਾਰਂ ਸਜ੍ਝਾਯਨ੍ਤਿ। ਤੁਯ੍ਹਂ ਪਨ ਉਪੋਸਥਦਿਵਸਭਾਵਂ ਕਥੇਤੁਂ ਸਤਿਂ ਨ ਕਰਿਮ੍ਹਾ। ਤਸ੍ਮਾ ਤਵੇਵ ਭਤ੍ਤਂ ਪਕ੍ਕਂ, ਨਂ ਭੁਞ੍ਜਸ੍ਸੂਤਿ। ਸਚੇ ਇਦਾਨਿ ਉਪੋਸਥਿਕੇਨ ਭਵਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਅਹਮ੍ਪਿ ਭਵੇਯ੍ਯਨ੍ਤਿ। ''ਇਦਂ ਸੇਟ੍ਠਿ ਜਾਨਾਤੀ''ਤਿ। ''ਤੇਨ ਹਿ ਨਂ ਪੁਚ੍ਛਥਾ''ਤਿ। ਤੇ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸੇਟ੍ਠਿਂ ਪੁਚ੍ਛਿਂਸੁ। ਸੋ ਏਵਮਾਹ – ''ਇਦਾਨਿ ਪਨ ਅਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਮੁਖਂ ਵਿਕ੍ਖਾਲੇਤ੍ਵਾ ਉਪੋਸਥਙ੍ਗਾਨਿ ਅਧਿਟ੍ਠਹਨ੍ਤੋ ਉਪਡ੍ਢਂ ਉਪੋਸਥਕਮ੍ਮਂ ਲਭਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ। ਇਤਰੋ ਤਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਤਥਾ ਅਕਾਸਿ।

ਤਸ੍ਸ ਸਕਲਦਿਵਸਂ ਕਮ੍ਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਛਾਤਸ੍ਸ ਸਰੀਰੇ ਵਾਤਾ ਕੁਪ੍ਪਿਂਸੁ। ਸੋ ਯੋਤ੍ਤੇਨ ਉਰਂ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਯੋਤ੍ਤਕੋਟਿਯਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਰਿਵਤ੍ਤਤਿ। ਸੇਟ੍ਠਿ ਤਂ ਪਵਤ੍ਤਿਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਉਕ੍ਕਾਹਿ ਧਾਰਿਯਮਾਨਾਹਿ ਚਤੁਮਧੁਰਂ ਗਾਹਾਪੇਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ, ''ਕਿਂ, ਤਾਤਾ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ''ਸਾਮਿ, ਵਾਤਾ ਮੇ ਕੁਪ੍ਪਿਤਾ''ਤਿ। ''ਤੇਨ ਹਿ ਉਟ੍ਠਾਯ ਇਦਂ ਭੇਸਜ੍ਜਂ ਖਾਦਾਹੀ''ਤਿ। ''ਤੁਮ੍ਹੇਪਿ ਖਾਦਥ, ਸਾਮੀ''ਤਿ। ''ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਅਫਾਸੁਕਂ ਨਤ੍ਥਿ, ਤ੍ਵਂ ਖਾਦਾਹੀ''ਤਿ। ''ਸਾਮਿ, ਅਹਂ ਉਪੋਸਥਕਮ੍ਮਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਸਕਲਂ ਕਾਤੁਂ ਨਾਸਕ੍ਖਿਂ, ਉਪਡ੍ਢਕਮ੍ਮਮ੍ਪਿ ਮੇ ਵਿਕਲਂ ਮਾ ਅਹੋਸੀ''ਤਿ ਨ ਇਚ੍ਛਿ। ''ਮਾ ਏਵਂ ਕਰਿ, ਤਾਤਾ''ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਮਾਨੋਪਿ ਅਨਿਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਅਰੁਣੇ ਉਟ੍ਠਹਨ੍ਤੇ ਮਿਲਾਤਮਾਲਾ ਵਿਯ ਕਾਲਂ ਕਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਮਿਂ ਨਿਗ੍ਰੋਧਰੁਕ੍ਖੇ ਦੇਵਤਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਇਮਮਤ੍ਥਂ ਕਥੇਤ੍ਵਾ ''ਸੋ ਸੇਟ੍ਠਿ ਬੁਦ੍ਧਮਾਮਕੋ, ਧਮ੍ਮਮਾਮਕੋ, ਸਙ੍ਘਮਾਮਕੋ, ਤਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਕਤਸ੍ਸ ਉਪਡ੍ਢੁਪੋਸਥਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਨਿਸ੍ਸਨ੍ਦੇਨੇਸਾ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿ ਮਯਾ ਲਦ੍ਧਾ''ਤਿ ਆਹ।

''ਬੁਦ੍ਧੋ''ਤਿ ਵਚਨਂ ਸੁਤ੍ਵਾਵ ਪਞ੍ਚਸਤਾ ਤਾਪਸਾ ਉਟ੍ਠਾਯ ਦੇਵਤਾਯ ਅਞ੍ਜਲਿਂ ਪਗ੍ਗਯ੍ਹ ''ਬੁਦ੍ਧੋਤਿ ਵਦੇਸਿ, ਬੁਦ੍ਧੋਤਿ ਵਦੇਸੀ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ, ''ਬੁਦ੍ਧੋਤਿ ਵਦਾਮਿ, ਬੁਦ੍ਧੋਤਿ ਵਦਾਮੀ''ਤਿ ਤਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਪਟਿਜਾਨਾਪੇਤ੍ਵਾ ''ਘੋਸੋਪਿ ਖੋ ਏਸੋ ਦੁਲ੍ਲਭੋ ਲੋਕਸ੍ਮਿ''ਨ੍ਤਿ

ਉਦਾਨੰ ਉਦਾਨੇਤ੍ਵਾ ''ਦੇਵਤੇ ਅਨੇਕੇਸੁ ਕਪ੍ਪਸਤਸਹਸ੍ਸੇਸੁ ਅਸੁਤਪੁਬ੍ਬੰ ਸਦ੍ਦੰ ਤਯਾ ਸੁਣਾਪਿਤਮ੍ਹਾ''ਤਿ ਆਹੰਸੁ। ਅਥ ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਨੋ ਆਚਰਿਯੰ ਏਤਦਵੋਚੁੰ – ''ਤੇਨ ਹਿ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕੰ ਗਚ੍ਛਾਮਾ''ਤਿ। ''ਤਾਤਾ, ਤਯੋ ਸੇਟ੍ਠਿਨੋ ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਬਹੂਪਕਾਰਾ, ਸ੍ਵੇ ਤੇਸੰ ਨਿਵੇਸਨੇ ਭਿਕ੍ਖੰ ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਤੇਸਮ੍ਪਿ ਆਚਿਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮ, ਅਧਿਵਾਸੇਥ, ਤਾਤਾ''ਤਿ। ਤੇ ਅਧਿਵਾਸਯਿੰਸੁ। ਪੁਨਦਿਵਸੇ ਸੇਟ੍ਠਿਨੋ ਯਾਗੁਭਤ੍ਤੰ ਸਮ੍ਪਾਦੇਤ੍ਵਾ ਆਸਨਾਨਿ ਪਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵਾ ''ਅਜ੍ਜ ਨੋ ਅਯ੍ਯਾਨੰ ਆਗਮਨਦਿਵਸੋ''ਤਿ ਞਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਚੁਗ੍ਗਮਨੰ ਕਤ੍ਵਾ ਤੇ ਆਦਾਯ ਨਿਵੇਸਨੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਨਿਸੀਦਾਪੇਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੰ ਅਦੰਸੁ। ਤੇ ਕਤਭਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚਾ ਮਹਾਸੇਟ੍ਠਿਨੋ ''ਮਯੰ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਵਦਿੰਸੁ। ''ਨਨੁ, ਭਨ੍ਤੇ, ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਵਸ੍ਸਿਕੇ ਮਾਸੇ ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਗਹਿਤਾਵ ਪਟਿਞ੍ਞਾ, ਇਦਾਨਿ ਕੁਹਿੰ ਗਚ੍ਛਥਾ''ਤਿ? ''ਲੋਕੇ ਕਿਰ ਬੁਦ੍ਧੋ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋ, ਧਮ੍ਮੋ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋ, ਸਙ੍ਘੋ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋ, ਤਸ੍ਮਾ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕੰ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ। ''ਕਿੰ ਪਨ ਤਸ੍ਸ ਸਤ੍ਥੁਨੋ ਸਨ੍ਤਿਕੰ ਤੁਮ੍ਹਾਕਞ੍ਞੇਵ ਗਨ੍ਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ? ''ਅਞ੍ਞੇਸਮ੍ਪਿ ਅਵਾਰਿਤੰ, ਆਵੁਸੋ''ਤਿ। ''ਤੇਨ ਹਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਆਗਮੇਥ, ਮਯਮ੍ਪਿ ਗਮਨਪਰਿਵਚ੍ਛੰ ਕਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਾਮਾ''ਤਿ। ''ਤੁਮ੍ਹੇਸੁ ਪਰਿਵਚ੍ਛੰ ਕਰੋਨ੍ਤੇਸੁ ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਪਪਞ੍ਚੋ ਹੋਤਿ, ਮਯੰ ਪੁਰਤੋ ਗਚ੍ਛਾਮ, ਤੁਮ੍ਹੇ ਪਚ੍ਛਾ ਆਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯਾਥਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਤੇ ਪੁਰੇਤਰੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਅਭਿਤ੍ਥਵਿਤ੍ਵਾ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤੰ ਨਿਸੀਦਿੰਸੁ। ਅਥ ਨੇਸੰ ਸਤ੍ਥਾ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬਿਂ ਕਥੰ ਕਥੇਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮੰ ਦੇਸੇਸਿ। ਦੇਸਨਾਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਸਹ ਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਹਿ ਅਰਹਤ੍ਤੰ ਪਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜੰ ਯਾਚਿਤ੍ਵਾ ''ਏਥ, ਭਿਕ੍ਖਵੋ''ਤਿ ਵਚਨਸਮਨਨ੍ਤਰੰਯੇਵ ਇਦ੍ਧਿਮਯਪਤ੍ਤਚੀਵਰਧਰਾ ਏਹਿਭਿਕ੍ਖੂ ਅਹੇਸੁੰ।

ਤੇਪਿ ਖੋ ਤਯੋ ਸੇਟ੍ਠਿਨੋ ਪਞ੍ਚਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ ਸਕਟਸਤੇਹਿ ਭਤ੍ਤਚ੍ਛਾਦਨਸਪ੍ਪਿਮਧੁਫਾਣਿਤਾਦੀਨਿ ਦਾਨੂਪਕਰਣਾਨਿ ਆਦਾਯ ਸਾਵਤ੍ਥਿਂ ਪਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰੰ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਕਥੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ਕਥਾਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਯ ਅਦ੍ਧਮਾਸਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਦਾਨੰ ਦਦਮਾਨਾ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਵਸਿਤ੍ਵਾ ਕੋਸਮ੍ਬਿਂ ਆਗਮਨਤ੍ਥਾਯ ਸਤ੍ਥਾਰੰ ਯਾਚਿਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰਾ ਪਟਿਞ੍ਞੰ ਦਦਨ੍ਤੇਨ ''ਸੁਞ੍ਞਾਗਾਰੇ ਖੋ ਗਹਪਤਯੋ ਤਥਾਗਤਾ ਅਭਿਰਮਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ, ''ਅਞ੍ਞਾਤੰ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਮ੍ਹੇਹਿ ਪਹਿਤਸਾਸਨੇਨ ਆਗਨ੍ਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਕੋਸਮ੍ਬਿਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਘੋਸਕਸੇਟ੍ਠਿ ਘੋਸਿਤਾਰਾਮੰ, ਕੁਕ੍ਕੁਟਸੇਟ੍ਠਿ ਕੁਕ੍ਕੁਟਾਰਾਮੰ, ਪਾਵਾਰਿਕਸੇਟ੍ਠਿ ਪਾਵਾਰਿਕਾਰਾਮਨ੍ਤਿ ਤਯੋ ਮਹਾਵਿਹਾਰੇ ਕਾਰੇਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥੁ ਆਗਮਨਤ੍ਥਾਯ ਸਾਸਨੰ ਪਹਿਣਿੰਸੁ। ਸਤ੍ਥਾ ਤੇਸੰ ਸਾਸਨੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਅਗਮਾਸਿ। ਤੇ ਪਚ੍ਚੁਗ੍ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰੰ ਵਿਹਾਰੰ ਪਵੇਸੇਤ੍ਵਾ ਵਾਰੇਨ ਵਾਰੇਨ ਪਟਿਜਗ੍ਗਨ੍ਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਦੇਵਸਿਕੰ ਏਕੇਕਸ੍ਮਿੰ ਵਿਹਾਰੇ ਵਸਤਿ। ਯਸ੍ਸ ਵਿਹਾਰੇ ਵੁਟ੍ਠੋ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਸੇਵ ਘਰਦ੍ਵਾਰੇ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਤਿ। ਤੇਸੰ ਪਨ ਤਿਣ੍ਣੰ ਸੇਟ੍ਠੀਨੰ ਉਪਟ੍ਠਾਕੋ ਸੁਮਨੋ ਨਾਮ ਮਾਲਾਕਾਰੋ ਅਹੋਸਿ। ਸੋ ਤੇ ਸੇਟ੍ਠਿਨੋ ਏਵਮਾਹ – ''ਅਹੰ ਤੁਮ੍ਹਾਕੰ ਦੀਘਰਤ੍ਤੰ ਉਪਕਾਰਕੋ, ਸਤ੍ਥਾਰੰ ਭੋਜੇਤੁਕਾਮੋਮ੍ਹਿ, ਮਯ੍ਹਮ੍ਪਿ ਏਕਦਿਵਸੰ ਸਤ੍ਥਾਰੰ ਦੇਥਾ''ਤਿ। ''ਤੇਨ ਹਿ ਭਣੇ ਸ੍ਵੇ ਭੋਜੇਹੀ''ਤਿ। ''ਸਾਧੁ, ਸਾਮੀ''ਤਿ ਸੋ ਸਤ੍ਥਾਰੰ ਨਿਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਸਕ੍ਕਾਰੰ ਪਟਿਯਾਦੇਸਿ।

ਤਦਾ ਰਾਜਾ ਸਾਮਾਵਤਿਯਾ ਦੇਵਸਿਕੰ ਪੁਪ੍ਫਮੂਲੇ ਅਟ੍ਠ ਕਹਾਪਣੇ ਦੇਤਿ। ਤਸ੍ਸਾ ਖੁਜ੍ਜੁਤ੍ਤਰਾ ਨਾਮ ਦਾਸੀ ਸੁਮਨਮਾਲਾਕਾਰਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਨਿਬਦ੍ਧੰ ਪੁਪ੍ਫਾਨਿ ਗਣ੍ਹਾਤਿ। ਅਥ ਨੰ ਤਸ੍ਮਿੰ ਦਿਵਸੇ ਆਗਤੰ ਮਾਲਾਕਾਰੋ ਆਹ – ''ਮਯਾ ਸਤ੍ਥਾ ਨਿਮਨ੍ਤਿਤੋ, ਅਜ੍ਜ ਪੁਪ੍ਫੇਹਿ ਸਤ੍ਥਾਰੰ ਪੂਜੇਸ੍ਸਾਮਿ, ਤਿਟ੍ਠ ਤਾਵ, ਤ੍ਵੰ ਪਰਿਵੇਸਨਾਯ ਸਹਾਯਿਕਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ਅਵਸੇਸਾਨਿ ਪੁਪ੍ਫਾਨਿ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਗਮਿਸ੍ਸਸੀ''ਤਿ । ਸਾ ''ਸਾਧੂ''ਤਿ ਅਧਿਵਾਸੇਸਿ। ਸੁਮਨੋ ਬੁਦ੍ਧਪ੍ਪਮੁਖੰ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੰ ਪਰਿਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਅਨੁਮੋਦਨਕਰਣਤ੍ਥਾਯ ਪਤ੍ਤੰ ਅਗ੍ਗਹੇਸਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਅਨੁਮੋਦਨਧਮ੍ਮਦੇਸਨੰ ਆਰਭਿ। ਖੁਜ੍ਜੁਤ੍ਤਰਾਪਿ ਸਤ੍ਥੁ ਧਮ੍ਮਕਥੰ ਸੁਣਨ੍ਤੀਯੇਵ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਹਿ। ਸਾ ਅਞ੍ਞੇਸੁ ਦਿਵਸੇਸੁ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਕਹਾਪਣੇ ਅਤ੍ਤਨੋ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਚਤੂਹਿ ਪੁਪ੍ਫਾਨਿ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਤੰ ਦਿਵਸੰ ਅਟ੍ਠਹਿਪਿ ਪੁਪ੍ਫਾਨਿ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਗਤਾ। ਅਥ ਨੰ ਸਾਮਾਵਤੀ ਆਹ – ''ਕਿੰ ਨੁ ਖੋ, ਅਮ੍ਮ, ਅਜ੍ਜ ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਰਞ੍ਞਾ ਦ੍ਵਿਗੁਣੰ ਪੁਪ੍ਫਮੂਲੰ ਦਿਨ੍ਨ''ਨ੍ਤਿ? ''ਨੋ, ਅਯ੍ਯੇ''ਤਿ। ''ਅਥ ਕਸ੍ਮਾ ਬਹੂਨਿ ਪੁਪ੍ਫਾਨੀ''ਤਿ? ''ਅਞ੍ਞੇਸੁ ਦਿਵਸੇਸੁ ਅਹੰ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਕਹਾਪਣੇ ਅਤ੍ਤਨੋ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਚਤੂਹਿ ਪੁਪ੍ਫਾਨਿ ਆਹਰਾਮੀ''ਤਿ। ''ਅਜ੍ਜ ਕਸ੍ਮਾ ਨ ਗਣ੍ਹੀ''ਤਿ? ''ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਕਥੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਅਧਿਗਤਤ੍ਤਾ''ਤਿ। ਅਥ ਨੰ ''ਅਰੇ, ਦੁਟ੍ਠਦਾਸਿ ਏਤ੍ਤਕੰ ਕਾਲੰ ਤਯਾ ਗਹਿਤਕਹਾਪਣੇ ਮੇ ਦੇਹੀ''ਤਿ ਅਤਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ, ''ਅਮ੍ਮ, ਤਯਾ ਪਿਵਿਤੰ ਅਮਤੰ ਅਮ੍ਹੇਪਿ ਪਾਯੇਹੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ''ਤੇਨ ਹਿ ਮੰ ਨ੍ਹਾਪੇਹੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਸੋਲਸਹਿ ਗਨ੍ਧੋਦਕਘਟੇਹਿ ਨ੍ਹਾਪੇਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵੇ ਮਟ੍ਠਸਾਟਕੇ ਦਾਪੇਸਿ। ਸਾ ਏਕੰ ਨਿਵਾਸੇਤ੍ਵਾ ਏਕੰ ਏਕੰਸੰ ਪਾਰੁਪਿਤ੍ਵਾ ਆਸਨੰ ਪਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵਾ ਏਕੰ ਬੀਜਨਿਂ ਆਹਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਆਸਨੇ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਚਿਤ੍ਤਬੀਜਨਿਂ

ਆਦਾਯ ਪਞ੍ਚ ਮਾਤੁਗਾਮਸਤਾਨਿ ਆਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਤਾਸਂ ਸਤ੍ਥਾਰਾ ਦੇਸਿਤਨਿਯਾਮੇਨੇਵ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਸਿ। ਤਸ੍ਸਾ ਧਮ੍ਮਕਥਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਤਾ ਸਬ੍ਬਾਪਿ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਹਿਂਸੁ।

ਤਾ ਸਬ੍ਬਾਪਿ ਖੁਜ੍ਜੁਤ੍ਤਰਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ, ‘‘ਅਮ੍ਮ , ਅਜ੍ਜਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਤ੍ਵਂ ਕਿਲਿਟ੍ਠਕਮ੍ਮਂ ਮਾ ਕਰਿ, ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਮਾਤੁਟ੍ਠਾਨੇ ਚ ਆਚਰਿਯਟ੍ਠਾਨੇ ਚ ਠਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰਾ ਦੇਸਿਤਂ ਧਮ੍ਮਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਕਥੇਹੀ’’ਤਿ ਵਦਿਂਸੁ। ਸਾ ਤਥਾ ਕਰੋਨ੍ਤੀ ਅਪਰਭਾਗੇ ਤਿਪਿਟਕਧਰਾ ਜਾਤਾ। ਅਥ ਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ‘‘ਏਤਦਗ੍ਗਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਮਮ ਸਾਵਿਕਾਨਂ ਉਪਾਸਿਕਾਨਂ ਬਹੁਸ੍ਸੁਤਾਨਂ ਧਮ੍ਮਕਥਿਕਾਨਂ ਯਦਿਦਂ ਖੁਜ੍ਜੁਤ੍ਤਰਾ’’ਤਿ ਏਤਦਗ੍ਗੇ ਠਪੇਸਿ। ਤਾਪਿ ਖੋ ਪਞ੍ਚਸਤਾ ਇਤ੍ਥਿਯੋ ਤਂ ਏਵਮਾਹਂਸੁ – ‘‘ਅਮ੍ਮ, ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਦਟ੍ਠੁਕਾਮਾਮ੍ਹਾ, ਤਂ ਨੋ ਦਸ੍ਸੇਹਿ, ਗਨ੍ਧਮਾਲਾਦੀਹਿ ਤਂ ਪੂਜੇਸ੍ਸਾਮਾ’’ਤਿ। ‘‘ਅਯ੍ਯੇ, ਰਾਜਕੁਲਂ ਨਾਮ ਭਾਰਿਯਂ, ਤੁਮ੍ਹੇ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਬਹਿ ਗਨ੍ਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕਾ’’ਤਿ। ‘‘ਅਮ੍ਮ, ਨੋ ਮਾ ਨਾਸੇਹਿ, ਦਸ੍ਸੇਹੇਵ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਸਤ੍ਥਾਰ’’ਨ੍ਤਿ। ‘‘ਤੇਨ ਹਿ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਵਸਨਗਬ੍ਭਾਨਂ ਭਿਤ੍ਤੀਸੁ ਯਤ੍ਤਕੇਨ ਓਲੋਕੇਤੁਂ ਸਕ੍ਕਾ ਹੋਤਿ, ਤਤ੍ਤਕਂ ਛਿਦ੍ਦਂ ਕਤ੍ਵਾ ਗਨ੍ਧਮਾਲਾਦੀਨਿ ਆਹਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਤਿਣ੍ਣਂ ਸੇਟ੍ਠੀਨਂ ਘਰਦ੍ਵਾਰਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਂ ਤੁਮ੍ਹੇ ਤੇਸੁ ਤੇਸੁ ਠਾਨੇਸੁ ਠਤ੍ਵਾ ਓਲੋਕੇਥ ਚੇਵ, ਹਤ੍ਥੇ ਚ ਪਸਾਰੇਤ੍ਵਾ ਵਨ੍ਦਥ, ਪੂਜੇਥ ਚਾ’’ਤਿ। ਤਾ ਤਥਾ ਕਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਞ੍ਚ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਞ੍ਚ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਵਨ੍ਦਿਂਸੁ ਚੇਵ ਪੂਜੇਸੁਞ੍ਚ।

ਅਥੇਕਦਿਵਸਂ ਮਾਗਣ੍ਡਿਯਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਾਸਾਦਤਲਤੋ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਚਙ੍ਕਮਮਾਨਾ ਤਾਸਂ ਵਸਨਟ੍ਠਾਨਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਗਬ੍ਭੇਸੁ ਛਿਦ੍ਦਂ ਦਿਸ੍ਵਾ, ‘‘ਇਦਂ ਕਿ’’ਨ੍ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ, ਤਾਹਿ ਤਸ੍ਸਾ ਸਤ੍ਥਰਿ ਆਘਾਤਬਦ੍ਧਭਾਵਂ ਅਜਾਨਨ੍ਤੀਹਿ ‘‘ਸਤ੍ਥਾ ਇਮਂ ਨਗਰਂ ਆਗਤੋ, ਮਯਂ ਏਤ੍ਥ ਠਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਵਨ੍ਦਾਮ ਚੇਵ ਪੂਜੇਮ ਚਾ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ, ‘‘ਆਗਤੋ ਨਾਮ ਇਮਂ ਨਗਰਂ ਸਮਣੋ ਗੋਤਮੋ, ਇਦਾਨਿਸ੍ਸ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਂ ਜਾਨਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਇਮਾਪਿ ਤਸ੍ਸ ਉਪਟ੍ਠਾਯਿਕਾ, ਇਮਾਸਮ੍ਪਿ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਂ ਜਾਨਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਰਞ੍ਞੋ ਆਰੋਚੇਸਿ – ‘‘ਮਹਾਰਾਜ, ਸਾਮਾਵਤਿਮਿਸ੍ਸਿਕਾਨਂ ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਪਤ੍ਥਨਾ ਅਤ੍ਥਿ, ਕਤਿਪਾਹੇਨੇਵ ਤੇ ਜੀਵਿਤਂ ਮਾਰੇਸ੍ਸਨ੍ਤੀ’’ਤਿ। ਰਾਜਾ ‘‘ਨ ਤਾ ਏਵਰੂਪਂ ਕਰਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ’’ਤਿ ਨ ਸਦ੍ਦਹਿ। ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ ਵੁਤ੍ਤੇਪਿ ਨ ਸਦ੍ਦਹਿ ਏਵ। ਅਥ ਨਂ ਏਵਂ ਤਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਵੁਤ੍ਤੇਪਿ ਅਸਦ੍ਦਹਨ੍ਤਂ ‘‘ਸਚੇ ਮੇ ਨ ਸਦ੍ਦਹਸਿ, ਤਾਸਂ ਵਸਨਟ੍ਠਾਨਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਉਪਧਾਰੇਹਿ, ਮਹਾਰਾਜਾ’’ਤਿ ਆਹ। ਰਾਜਾ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਗਬ੍ਭੇਸੁ ਛਿਦ੍ਦਂ ਦਿਸ੍ਵਾ, ‘‘ਇਦਂ ਕਿ’’ਨ੍ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਅਤ੍ਥੇ ਆਰੋਚਿਤੇ ਤਾਸਂ ਅਕੁਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ, ਕਿਞ੍ਚਿ ਅਵਤ੍ਵਾਵ ਛਿਦ੍ਦਾਨਿ ਪਿਦਹਾਪੇਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬਗਬ੍ਭੇਸੁ ਉਦ੍ਧਚ੍ਛਿਦ੍ਦਕਵਾਤਪਾਨਾਨਿ ਕਾਰੇਸਿ। ਉਦ੍ਧਚ੍ਛਿਦ੍ਦਕਵਾਤਪਾਨਾਨਿ ਕਿਰ ਤਸ੍ਮਿਂ ਕਾਲੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾਨਿ। ਮਾਗਣ੍ਡਿਯਾ ਤਾਸਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਕਾਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੁਣਿਤ੍ਵਾ, ‘‘ਸਮਣਸ੍ਸ ਗੋਤਮਸ੍ਸੇਵ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਨਾਗਰਾਨਂ ਲਞ੍ਜਂ ਦਤ੍ਵਾ, ‘‘ਸਮਣਂ ਗੋਤਮਂ ਅਨ੍ਤੋਨਗਰਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਵਿਚਰਨ੍ਤਂ ਦਾਸਕਮ੍ਮਕਰਪੋਰਿਸੇਹਿ ਅਕ੍ਕੋਸੇਤ੍ਵਾ ਪਰਿਭਾਸੇਤ੍ਵਾ ਪਲਾਪੇਥਾ’’ਤਿ ਆਣਾਪੇਸਿ। ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿਕਾ ਤੀਸੁ ਰਤਨੇਸੁ ਅਪ੍ਪਸਨ੍ਨਾ ਅਨ੍ਤੋਨਗਰਂ ਪਵਿਟ੍ਠਂ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਅਨੁਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ , ‘‘ਚੋਰੋਸਿ , ਬਾਲੋਸਿ, ਮੂਲ੍ਹੋਸਿ, ਓਟ੍ਠੋਸਿ, ਗੋਣੋਸਿ, ਗਦ੍ਰਭੋਸਿ, ਨੇਰਯਿਕੋਸਿ, ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਗਤੋਸਿ, ਨਤ੍ਥਿ ਤੁਯ੍ਹਂ ਸੁਗਤਿ, ਦੁਗ੍ਗਤਿਯੇਵ ਤੁਯ੍ਹਂ ਪਾਟਿਕਙ੍ਖਾ’’ਤਿ ਦਸਹਿ ਅਕ੍ਕੋਸਵਤ੍ਥੂਹਿ ਅਕ੍ਕੋਸਨ੍ਤਿ ਪਰਿਭਾਸਨ੍ਤਿ।

ਤਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਆਯਸ੍ਮਾ ਆਨਨ੍ਦੋ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਏਤਦਵੋਚ – ‘‘ਭਨ੍ਤੇ, ਇਮੇ ਨਾਗਰਾ ਅਮ੍ਹੇ ਅਕ੍ਕੋਸਨ੍ਤਿ ਪਰਿਭਾਸਨ੍ਤਿ, ਇਤੋ ਅਞ੍ਞਤ੍ਥ ਗਚ੍ਛਾਮਾ’’ਤਿ। ‘‘ਕੁਹਿਂ, ਆਨਨ੍ਦੋਤਿ’’? ‘‘ਅਞ੍ਞਂ ਨਗਰਂ, ਭਨ੍ਤੇ’’ਤਿ। ‘‘ਤਤ੍ਥ ਮਨੁਸ੍ਸੇਸੁ ਅਕ੍ਕੋਸਨ੍ਤੇਸੁ ਪੁਨ ਕਤ੍ਥ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮ, ਆਨਨ੍ਦੋ’’ਤਿ? ‘‘ਤਤੋਪਿ ਅਞ੍ਞਂ ਨਗਰਂ, ਭਨ੍ਤੇ’’ਤਿ। ‘‘ਤਤ੍ਥਾਪਿ ਮਨੁਸ੍ਸੇਸੁ ਅਕ੍ਕੋਸਨ੍ਤੇਸੁ ਕੁਹਿਂ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮਾ’’ਤਿ? ‘‘ਤਤੋਪਿ ਅਞ੍ਞਂ ਨਗਰਂ, ਭਨ੍ਤੇ’’ਤਿ। ‘‘ਆਨਨ੍ਦ, ਏਵਂ ਕਾਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਯਤ੍ਥ ਅਧਿਕਰਣਂ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਂ, ਤਤ੍ਥੇਵ ਤਸ੍ਮਿਂ ਵੂਪਸਨ੍ਤੇ ਅਞ੍ਞਤ੍ਥ ਗਨ੍ਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਕੇ ਪਨ ਤੇ, ਆਨਨ੍ਦ, ਅਕ੍ਕੋਸਨ੍ਤੀ’’ਤਿ? ‘‘ਭਨ੍ਤੇ, ਦਾਸਕਮ੍ਮਕਰੇ ਉਪਾਦਾਯ ਸਬ੍ਬੇ ਅਕ੍ਕੋਸਨ੍ਤੀ’’ਤਿ। ‘‘ਅਹਂ, ਆਨਨ੍ਦ, ਸਙ੍ਗਾਮਂ ਓਤਿਣ੍ਣਹਤ੍ਥਿਸਦਿਸੋ, ਸਙ੍ਗਾਮਂ ਓਤਿਣ੍ਣਹਤ੍ਥਿਨੋ ਹਿ ਚਤੂਹਿ ਦਿਸਾਹਿ ਆਗਤੇ ਸਰੇ ਸਹਿਤੁਂ ਭਾਰੋ, ਤਥੇਵ ਬਹੂਹਿ ਦੁਸ੍ਸੀਲੇਹਿ ਕਥਿਤਕਥਾਨਂ ਸਹਨਂ ਨਾਮ ਮਯ੍ਹਂ ਭਾਰੋ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਆਰਬ੍ਭ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਨ੍ਤੋ ਇਮਾ ਨਾਗਵਗ੍ਗੇ ਤਿਸ੍ਸੋ ਗਾਥਾ ਅਭਾਸਿ –

‘‘ਅਹਂ ਨਾਗੋਵ ਸਙ੍ਗਾਮੇ, ਚਾਪਤੋ ਪਤਿਤਂ ਸਰਂ।

ਅਤਿਵਾਕ੍ਯਂ ਤਿਤਿਕ੍ਖਿਸ੍ਸਂ, ਦੁਸ੍ਸੀਲੋ ਹਿ ਬਹੁਜ੍ਜਨੋ॥

‘‘ਦਨ੍ਤਂ ਨਯਨ੍ਤਿ ਸਮਿਤਿਂ, ਦਨ੍ਤਂ ਰਾਜਾਭਿਰੂਹਤਿ।
ਦਨ੍ਤੋ ਸੇਟ੍ਠੋ ਮਨੁਸ੍ਸੇਸੁ, ਯੋਤਿਵਾਕ੍ਯਂ ਤਿਤਿਕ੍ਖਤਿ॥

‘‘ਵਰਮਸ੍ਸਤਰਾ ਦਨ੍ਤਾ, ਆਜਾਨੀਯਾ ਚ ਸਿਨ੍ਧਵਾ।
ਕੁਞ੍ਜਰਾ ਚ ਮਹਾਨਾਗਾ, ਅਤ੍ਤਦਨ੍ਤੋ ਤਤੋ ਵਰ’’ਨ੍ਤਿ॥ (ਧ॰ ਪ॰ ੩੨੦-੩੨੨)।

ਧਮ੍ਮਕਥਾ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਮਹਾਜਨਸ੍ਸ ਸਾਤ੍ਥਿਕਾ ਅਹੋਸਿ। ਏਵਂ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਤ੍ਵਾ ਮਾ ਚਿਨ੍ਤਯਿ, ਆਨਨ੍ਦ, ਏਤੇ ਸਤ੍ਤਾਹਮਤ੍ਤਮੇਵ ਅਕ੍ਕੋਸਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਅਟ੍ਠਮੇ ਦਿਵਸੇ ਤੁਣ੍ਹੀ ਭਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਬੁਦ੍ਧਾਨਞ੍ਹਿ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਅਧਿਕਰਣਂ ਸਤ੍ਤਾਹਤੋ ਉਤ੍ਤਰਿ ਨ ਗਚ੍ਛਤਿ। ਮਾਗਣ੍ਡਿਯਾ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਅਕ੍ਕੋਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਪਲਾਪੇਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੀ, ‘‘ਕਿਂ ਨੁ ਖੋ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ, ‘‘ਇਮਾ ਏਤਸ੍ਸ ਉਪਤ੍ਥਮ੍ਭਭੂਤਾ, ਏਤਾਸਮ੍ਪਿ ਬ੍ਯਸਨਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਏਕਦਿਵਸਂ ਰਞ੍ਞੋ ਸੁਰਾਪਾਨਟ੍ਠਾਨੇ ਉਪਟ੍ਠਾਨਂ ਕਰੋਨ੍ਤੀ ਚੂਲ਼ਪਿਤੁ ਸਾਸਨਂ ਪਹਿਣਿ ‘‘ਅਤ੍ਥੋ ਮੇ ਕਿਰ ਕੁਕ੍ਕੁਟੇਹਿ , ਅਟ੍ਠ ਮਤਕੁਕ੍ਕੁਟੇ, ਅਟ੍ਠ ਸਜੀਵਕੁਕ੍ਕੁਟੇ ਚ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਆਗਚ੍ਛਤੁ, ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਚ ਸੋਪਾਨਮਤ੍ਥਕੇ ਠਤ੍ਵਾ ਆਗਤਭਾਵਂ ਨਿਵੇਦੇਤ੍ਵਾ ‘ਪਵਿਸਤੂ’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇਪਿ ਅਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਪਠਮਂ ਅਟ੍ਠ ਸਜੀਵਕੁਕ੍ਕੁਟੇ ਪਹਿਣਤੁ, ‘ਪਚ੍ਛਾ ਇਤਰੇ’’’ਤਿ। ਚੂਲ਼ਪਟ੍ਠਾਕਸ੍ਸ ਚ ‘‘ਮਮ ਵਚਨਂ ਕਰੇਯ੍ਯਾਸੀ’’ਤਿ ਲਞ੍ਜਂ ਅਦਾਸਿ। ਮਾਗਣ੍ਡਿਯੋ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ, ਰਞ੍ਞੋ ਨਿਵੇਦਾਪੇਤ੍ਵਾ, ‘‘ਪਵਿਸਤੂ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ, ‘‘ਰਞ੍ਞੋ ਆਪਾਨਭੂਮਿਂ ਨ ਪਵਿਸਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਆਹ। ਇਤਰਾ ਚੂਲ਼ਪਟ੍ਠਾਕਂ ਪਹਿਣਿ – ‘‘ਗਚ੍ਛ, ਤਾਤ, ਮਮ ਚੂਲ਼ਪਿਤੁ ਸਨ੍ਤਿਕ’’ਨ੍ਤਿ। ਸੋ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤੇਨ ਦਿਨ੍ਨੇ ਅਟ੍ਠ ਸਜੀਵਕੁਕ੍ਕੁਟੇ ਆਨੇਤ੍ਵਾ, ‘‘ਦੇਵ, ਪੁਰੋਹਿਤੇਨ ਪਣ੍ਣਾਕਾਰੋ ਪਹਿਤੋ’’ਤਿ ਆਹ। ਰਾਜਾ ‘‘ਭਦ੍ਦਕੋ ਵਤ ਨੋ ਉਤ੍ਤਰਿਭਙ੍ਗੋ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋ, ਕੋ ਨੁ ਖੋ ਪਚੇਯ੍ਯਾ’’ਤਿ ਆਹ। ਮਾਗਣ੍ਡਿਯਾ, ‘‘ਮਹਾਰਾਜ, ਸਾਮਾਵਤਿਪ੍ਪਮੁਖਾ ਪਞ੍ਚਸਤਾ ਇਤ੍ਥਿਯੋ ਨਿਕ੍ਕਮ੍ਮਿਕਾ ਵਿਚਰਨ੍ਤਿ, ਤਾਸਂ ਪੇਸੇਹਿ, ਤਾ ਪਚਿਤ੍ਵਾ ਆਹਰਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ’’ਤਿ ਆਹ। ਰਾਜਾ ‘‘ਗਚ੍ਛ, ਤਾਸਂ ਦਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਕਿਰ ਹਤ੍ਥੇ ਅਦਤ੍ਵਾ ਸਯਮੇਵ ਮਾਰੇਤ੍ਵਾ ਪਚਨ੍ਤੂ’’ਤਿ ਪੇਸੇਸਿ। ਚੂਲ਼ਪਟ੍ਠਾਕੋ ‘‘ਸਾਧੁ ਦੇਵਾ’’ਤਿ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਥਾ ਵਤ੍ਵਾ ਤਾਹਿ ‘‘ਮਯਂ ਪਾਣਾਤਿਪਾਤਂ ਨ ਕਰੋਮਾ’’ਤਿ ਪਟਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੋ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਮਤ੍ਥਂ ਰਞ੍ਞੋ ਆਰੋਚੇਸਿ। ਮਾਗਣ੍ਡਿਯਾ ‘‘ਦਿਟ੍ਠਂ ਤੇ, ਮਹਾਰਾਜ, ਇਦਾਨਿ ਤਾਸਂ ਪਾਣਾਤਿਪਾਤਸ੍ਸ ਕਰਣਂ ਵਾ ਅਕਰਣਂ ਵਾ ਜਾਨਿਸ੍ਸਸਿ, ‘ਸਮਣਸ੍ਸ ਗੋਤਮਸ੍ਸ ਪਚਿਤ੍ਵਾ ਪੇਸੇਨ੍ਤੂ’ਤਿ ਵਦੇਹਿ ਦੇਵਾ’’ਤਿ ਆਹ। ਰਾਜਾ ਤਥਾ ਵਤ੍ਵਾ ਪੇਸੇਸਿ। ਇਤਰੋ ਤੇ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਹੁਤ੍ਵਾ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤੇ ਕੁਕ੍ਕੁਟੇ ਪੁਰੋਹਿਤਸ੍ਸ ਦਤ੍ਵਾ ਮਤਕੁਕ੍ਕੁਟੇ ਤਾਸਂ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਨੇਤ੍ਵਾ, ‘‘ਇਮੇ ਕਿਰ ਕੁਕ੍ਕੁਟੇ ਪਚਿਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਪਹਿਣਥਾ’’ਤਿ ਆਹ। ਤਾ, ‘‘ਸਾਮਿ, ਆਹਰ, ਇਦਂ ਨਾਮ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਕਿਚ੍ਚ’’ਨ੍ਤਿ ਪਚ੍ਚੁਗ੍ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹਿਂਸੁ। ਸੋ ਰਞ੍ਞੋ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ, ‘‘ਕਿਂ, ਤਾਤਾ’’ਤਿ ਪੁਟ੍ਠੋ, ‘‘ਸਮਣਸ੍ਸ ਗੋਤਮਸ੍ਸ ਪਚਿਤ੍ਵਾ ਪੇਸੇਥਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤਮਤ੍ਤੇਯੇਵ ਪਟਿਮਗ੍ਗਂ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹਿਂਸੂ’’ਤਿ ਆਚਿਕ੍ਖਿ। ਮਾਗਣ੍ਡਿਯਾ ‘‘ਪਸ੍ਸ, ਮਹਾਰਾਜ, ਨ ਤਾ ਤੁਮ੍ਹਾਦਿਸਾਨਂ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਪਤ੍ਥਨਾ ਤਾਸਂ ਅਤ੍ਥੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਨ ਸਦ੍ਦਹਸੀ’’ਤਿ ਆਹ। ਰਾਜਾ ਤਂ ਸੁਤ੍ਵਾਪਿ ਅਧਿਵਾਸੇਤ੍ਵਾ ਤੁਣ੍ਹੀਯੇਵ ਅਹੋਸਿ। ਮਾਗਣ੍ਡਿਯਾ ‘‘ਕਿਂ ਨੁ ਖੋ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ।

ਤਦਾ ਪਨ ਰਾਜਾ ‘‘ਸਾਮਾਵਤਿਯਾ ਵਾਸੁਲਦਤ੍ਤਾਯ ਮਾਗਣ੍ਡਿਯਾਯ ਚਾ’’ਤਿ ਤਿਸ੍ਸਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਏਤਾਸਂ ਪਾਸਾਦਤਲੇ ਵਾਰੇਨ ਵਾਰੇਨ ਸਤ੍ਤਾਹਂ ਸਤ੍ਤਾਹਂ ਵੀਤਿਨਾਮੇਤਿ । ਅਥ ਨਂ ‘‘ਸ੍ਵੇ ਵਾ ਪਰਸੁਵੇ ਵਾ ਸਾਮਾਵਤਿਯਾ ਪਾਸਾਦਤਲਂ ਗਮਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ ਞਤ੍ਵਾ ਮਾਗਣ੍ਡਿਯਾ ਚੂਲ਼ਪਿਤੁ ਸਾਸਨਂ ਪਹਿਣਿ – ‘‘ਅਗਦੇਨ ਕਿਰ ਦਾਠਾ ਧੋਵਿਤ੍ਵਾ ਏਕਂ ਸਪ੍ਪਂ ਪੇਸੇਤੂ’’ਤਿ। ਸੋ ਤਥਾ ਕਤ੍ਵਾ ਪੇਸੇਸਿ। ਰਾਜਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਗਮਨਟ੍ਠਾਨਂ ਹਤ੍ਥਿਕਨ੍ਤਵੀਣਂ ਆਦਾਯਯੇਵ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਤਸ੍ਸਾ ਪੋਕ੍ਖਰੇ ਏਕਂ ਛਿਦ੍ਦਂ ਅਤ੍ਥਿ। ਮਾਗਣ੍ਡਿਯਾ ਤੇਨ ਛਿਦ੍ਦੇਨ ਸਪ੍ਪਂ ਪਵੇਸੇਤ੍ਵਾ ਛਿਦ੍ਦਂ ਮਾਲਾਗੁਲ਼ੇਨ ਥਕੇਸਿ। ਸਪ੍ਪੋ ਦ੍ਵੀਹਤੀਹਂ ਅਨ੍ਤੋਵੀਣਾਯਮੇਵ ਅਹੋਸਿ। ਮਾਗਣ੍ਡਿਯਾ ਰਞ੍ਞੋ ਗਮਨਦਿਵਸੇ ‘‘ਅਜ੍ਜ ਕਤਰਿਸ੍ਸਿਤ੍ਥਿਯਾ ਪਾਸਾਦਂ ਗਮਿਸ੍ਸਸਿ ਦੇਵਾ’’ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ‘‘ਸਾਮਾਵਤਿਯਾ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ, ‘‘ਅਜ੍ਜ ਮਯਾ, ਮਹਾਰਾਜ, ਅਮਨਾਪੋ ਸੁਪਿਨੋ ਦਿਟ੍ਠੋ। ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਤਤ੍ਥ ਗਨ੍ਤੁਂ, ਦੇਵਾ’’ਤਿ? ‘‘ਗਚ੍ਛਾਮੇਵਾ’’ਤਿ। ਸਾ ਯਾਵ ਤਤਿਯਂ ਵਾਰੇਤ੍ਵਾ, ‘‘ਏਵਂ ਸਨ੍ਤੇ ਅਹਮ੍ਪਿ ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ

ਸਦ੍ਧਿਂ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਦੇਵਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਨਿਵਤ੍ਤਿਯਮਾਨਾਪਿ ਅਨਿਵਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ, ''ਨ ਜਾਨਾਮਿ, ਕਿਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ ਦੇਵਾ''ਤਿ ਰਞ੍ਞਾ ਸਦ੍ਧਿਂਯੇਵ ਅਗਮਾਸਿ।

ਰਾਜਾ ਸਾਮਾਵਤਿਮਿਸ੍ਸਿਕਾਹਿ ਦਿਨ੍ਨਾਨਿ ਵਤ੍ਥਪੁਪ੍ਫਗਨ੍ਧਾਭਰਣਾਨਿ ਧਾਰੇਤ੍ਵਾ ਸੁਭੋਜਨਂ ਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਵੀਣਂ ਉਸ੍ਸੀਸਕੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਸਯਨੇ ਨਿਪਜ੍ਜਿ। ਮਾਗਣ੍ਡਿਯਾ ਅਪਰਾਪਰਂ ਵਿਚਰਨ੍ਤੀ ਵਿਯ ਹੁਤ੍ਵਾ ਵੀਣਾਛਿਦ੍ਦਤੋ ਪੁਪ੍ਫਗੁਲ਼ਂ ਅਪਨੇਸਿ। ਸਪ੍ਪੋ ਦ੍ਵੀਹਤੀਹਂ ਨਿਰਾਹਾਰੋ ਤੇਨ ਛਿਦ੍ਦੇਨ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਪਸ੍ਸਸਨ੍ਤੋ ਫਣਂ ਕਤ੍ਵਾ ਸਯਨਪਿਟ੍ਠੇ ਨਿਪਜ੍ਜਿ । ਮਾਗਣ੍ਡਿਯਾ ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ, ''ਧੀ ਧੀ, ਦੇਵ, ਸਪ੍ਪੋ''ਤਿ ਮਹਾਸਦ੍ਦਂ ਕਤ੍ਵਾ ਰਾਜਾਨਞ੍ਚ ਤਾ ਚ ਅਕ੍ਕੋਸਨ੍ਤੀ, ''ਅਯਂ ਅਨ੍ਧਬਾਲਰਾਜਾ ਅਲਕ੍ਖਿਕੋ ਮਯ੍ਹਂ ਵਚਨਂ ਨ ਸੁਣਾਤਿ, ਇਮਾਪਿ ਨਿਸ੍ਸਿਰੀਕਾ ਦੁਬ੍ਬਿਨੀਤਾ, ਕਿਂ ਨਾਮ ਰਞ੍ਞੋ ਸਨ੍ਤਿਕਾ ਨ ਲਭਨ੍ਤਿ, ਕਿਂ ਨੁ ਤੁਮ੍ਹੇ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਮਤੇਯੇਵ ਸੁਖਂ ਜੀਵਿਸ੍ਸਥ, ਜੀਵਨ੍ਤੇ ਦੁਕ੍ਖਂ ਜੀਵਥ, 'ਅਜ੍ਜ ਮਯਾ ਪਾਪਸੁਪਿਨੋ ਦਿਟ੍ਠੋ, ਸਾਮਾਵਤਿਯਾ ਪਾਸਾਦਂ ਗਨ੍ਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀ'ਤਿ ਵਾਰੇਨ੍ਤਿਯਾਪਿ ਮੇ ਵਚਨਂ ਨ ਸੁਣਸਿ, ਦੇਵਾ''ਤਿ ਆਹ। ਰਾਜਾ ਸਪ੍ਪਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਮਰਣਭਯਤਜ੍ਜਿਤੋ ''ਏਵਰੂਪਮ੍ਪਿ ਨਾਮ ਇਮਾ ਕਰਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਅਹੋ ਪਾਪਾ, ਅਹਂ ਇਮਾਸਂ ਪਾਪਭਾਵਂ ਆਚਿਕ੍ਖਨ੍ਤਿਯਾਪਿ ਇਮਿਸ੍ਸਾ ਵਚਨਂ ਨ ਸਦ੍ਦਹਿਂ, ਪਠਮਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਗਬ੍ਭੇਸੁ ਛਿਦ੍ਦਾਨਿ ਕਤ੍ਵਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨਾ, ਪੁਨ ਮਯਾ ਪੇਸਿਤੇ ਕੁਕ੍ਕੁਟੇ ਪਟਿਪਹਿਣਿਂਸੁ, ਅਜ੍ਜ ਸਯਨੇ ਸਪ੍ਪਂ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਂਸੂ''ਤਿ ਕੋਧੇਨ ਸਮ੍ਪਜ੍ਜਲਿਤੋ ਵਿਯ ਅਹੋਸਿ।

ਸਾਮਾਵਤੀਪਿ ਪਞ੍ਚਨ੍ਨਂ ਇਤ੍ਥਿਸਤਾਨਂ ਓਵਾਦਂ ਅਦਾਸਿ – ''ਅਮ੍ਮਾ, ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਅਞ੍ਞਂ ਪਟਿਸਰਣਂ ਨਤ੍ਥਿ, ਨਰਿਨ੍ਦੇ ਚ ਦੇਵਿਯਾ ਚ ਅਤ੍ਤਨਿ ਚ ਸਮਮੇਵ ਮੇਤ੍ਤਚਿਤ੍ਤਂ ਪਵਤ੍ਤੇਥ, ਮਾ ਕਸ੍ਸਚਿ ਕੋਪਂ ਕਰਿਤ੍ਥਾ''ਤਿ। ਰਾਜਾ ਸਹਸ੍ਸਥਾਮਂ ਸਿਙ੍ਗਧਨੁਂ ਆਦਾਯ ਜਿਯਂ ਪੋਥੇਤ੍ਵਾ ਵਿਸਪੀਤਂ ਸਰਂ ਸਨ੍ਨਯ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਸਾਮਾਵਤਿਂ ਧੁਰੇ ਕਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬਾ ਤਾ ਪਟਿਪਾਟਿਯਾ ਠਪਾਪੇਤ੍ਵਾ ਸਾਮਾਵਤਿਯਾ ਉਰੇ ਸਰਂ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਸਿ। ਸੋ ਤਸ੍ਸਾ ਮੇਤ੍ਤਾਨੁਭਾਵੇਨ ਪਟਿਨਿਵਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਆਗਤਮਗ੍ਗਾਭਿਮੁਖੋਵ ਹੁਤ੍ਵਾ ਰਞ੍ਞੋ ਹਦਯਂ ਪਵਿਸਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਰਾਜਾ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਮਯਾ ਖਿਤ੍ਤੋ ਸਰੋ ਸਿਲਮ੍ਪਿ ਵਿਨਿਵਿਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਆਕਾਸੇ ਪਟਿਹਨਨਕਟ੍ਠਾਨਂ ਨਤ੍ਥਿ, ਅਥ ਚ ਪਨੇਸ ਨਿਵਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਮਮ ਹਦਯਾਭਿਮੁਖੋ ਜਾਤੋ, ਅਯਞ੍ਹਿ ਨਾਮ ਨਿਸ੍ਸਤ੍ਤੋ ਨਿਜ੍ਜੀਵੋ ਸਰੋਪਿ ਏਤਿਸ੍ਸਾ ਗੁਣਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਅਹਂ ਮਨੁਸ੍ਸਭੂਤੋਪਿ ਨ ਜਾਨਾਮੀ''ਤਿ, ਸੋ ਧਨੁਂ ਛਡ੍ਡੇਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਜਲਿਂ ਪਗ੍ਗਯ੍ਹ ਸਾਮਾਵਤਿਯਾ ਪਾਦਮੂਲੇ ਉਕ੍ਕੁਟਿਕਂ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

''ਸਮ੍ਮੁਯ੍ਹਾਮਿ ਪਮੁਯ੍ਹਾਮਿ, ਸਬ੍ਬਾ ਮੁਯ੍ਹਨ੍ਤਿ ਮੇ ਦਿਸਾ।
ਸਾਮਾਵਤਿ ਮਂ ਤਾਯਸ੍ਸੁ, ਤ੍ਵਞ੍ਚ ਮੇ ਸਰਣਂ ਭਵਾ''ਤਿ॥

ਸਾ ਤਸ੍ਸ ਵਚਨਂ ਸੁਤ੍ਵਾ, ''ਸਾਧੁ, ਦੇਵ, ਮਂ ਸਰਣਂ ਗਚ੍ਛਾ''ਤਿ ਅਵਤ੍ਵਾ, ''ਯਮਹਂ, ਮਹਾਰਾਜ, ਸਰਣਂ ਗਤਾ, ਤਮੇਵ ਤ੍ਵਮ੍ਪਿ ਸਰਣਂ ਗਚ੍ਛਾਹੀ''ਤਿ ਇਦਂ ਵਤ੍ਵਾ ਸਾਮਾਵਤੀ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸਾਵਿਕਾ –

''ਮਾ ਮਂ ਤ੍ਵਂ ਸਰਣਂ ਗਚ੍ਛ, ਯਮਹਂ ਸਰਣਂ ਗਤਾ।
ਏਸ ਬੁਦ੍ਧੋ ਮਹਾਰਾਜ, ਏਸ ਬੁਦ੍ਧੋ ਅਨੁਤ੍ਤਰੋ।
ਸਰਣਂ ਗਚ੍ਛ ਤਂ ਬੁਦ੍ਧਂ, ਤ੍ਵਞ੍ਚ ਮੇ ਸਰਣਂ ਭਵਾ''ਤਿ॥ –

ਆਹ । ਰਾਜਾ ਤਸ੍ਸ ਵਚਨਂ ਸੁਤ੍ਵਾ, ''ਇਦਾਨਾਹਂ ਅਤਿਰੇਕਤਰਂ ਭਾਯਾਮੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

''ਏਸ ਭਿਯ੍ਯੋ ਪਮੁਯ੍ਹਾਮਿ, ਸਬ੍ਬਾ ਮੁਯ੍ਹਨ੍ਤਿ ਮੇ ਦਿਸਾ।
ਸਾਮਾਵਤਿ ਮਂ ਤਾਯਸ੍ਸੁ, ਤ੍ਵਞ੍ਚ ਮੇ ਸਰਣਂ ਭਵਾ''ਤਿ॥

ਅਥ ਨਂ ਸਾ ਪੁਰਿਮਨਯੇਨੇਵ ਪੁਨ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ, ‘‘ਤੇਨ ਹਿ ਤ੍ਵਞ੍ਚ ਸਰਣਂ ਗਚ੍ਛਾਮਿ, ਸਤ੍ਥਾਰਞ੍ਚ ਸਰਣਂ ਗਚ੍ਛਾਮਿ, ਵਰਞ੍ਚ ਤੇ ਦਮ੍ਮੀ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ, ‘‘ਵਰੋ ਗਹਿਤੋ ਹੋਤੁ, ਮਹਾਰਾਜਾ’’ਤਿ ਆਹ। ਸੋ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਸਰਣਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਨਿਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਬੁਦ੍ਧਪ੍ਪਮੁਖਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਸਤ੍ਤਾਹਂ ਮਹਾਦਾਨਂ ਦਤ੍ਵਾ ਸਾਮਾਵਤਿਂ ਆਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ, ‘‘ਉਟ੍ਠੇਹਿ, ਵਰਂ ਗਣ੍ਹਾ’’ਤਿ ਆਹ। ‘‘ਮਹਾਰਾਜ, ਮਯ੍ਹਂ ਹਿਰਞ੍ਞਾਦੀਹਿ ਅਤ੍ਥੋ ਨਤ੍ਥਿ, ਇਮਂ ਪਨ ਮੇ ਵਰਂ ਦੇਹਿ, ਤਥਾ ਕਰੋਹਿ, ਯਥਾ ਸਤ੍ਥਾ ਨਿਬਦ੍ਧਂ ਪਞ੍ਚਹਿ ਭਿਕ੍ਖੁਸਤੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਇਧਾਗਚ੍ਛਤਿ, ਧਮ੍ਮਂ ਸੁਣਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ। ਰਾਜਾ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ, ‘‘ਭਨ੍ਤੇ, ਪਞ੍ਚਹਿ ਭਿਕ੍ਖੁਸਤੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਨਿਬਦ੍ਧਂ ਇਧਾਗਚ੍ਛਥ, ਸਾਮਾਵਤਿਮਿਸ੍ਸਿਕਾ ‘ਧਮ੍ਮਂ ਸੁਣਿਸ੍ਸਾਮਾ’ਤਿ ਵਦਨ੍ਤੀ’’ਤਿ ਆਹ। ‘‘ਮਹਾਰਾਜ, ਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਨਾਮ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਠਾਨੇ ਨਿਬਦ੍ਧਂ ਗਨ੍ਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਮਹਾਜਨੋ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਆਗਮਨਤ੍ਥਾਯ ਪਚ੍ਚਾਸੀਸਤੀ’’ਤਿ। ‘‘ਤੇਨ ਹਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਏਕਂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਆਣਾਪੇਥਾ’’ਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਆਨਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰਂ ਆਣਾਪੇਸਿ। ਸੋ ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਪਞ੍ਚ ਭਿਕ੍ਖੁਸਤਾਨਿ ਆਦਾਯ ਨਿਬਦ੍ਧਂ ਰਾਜਕੁਲਂ ਗਚ੍ਛਤਿ। ਤਾਪਿ ਦੇਵਿਯੋ ਨਿਬਦ੍ਧਂ ਥੇਰਂ ਸਪਰਿਵਾਰਂ ਭੋਜੇਨ੍ਤਿ, ਧਮ੍ਮਂ ਸੁਣਨ੍ਤਿ। ਤਾ ਏਕਦਿਵਸਂ ਥੇਰਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਕਥਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਪਸੀਦਿਤ੍ਵਾ, ਪਞ੍ਚਹਿ ਉਤ੍ਤਰਾਸਙ੍ਗਸਤੇਹਿ ਧਮ੍ਮਪੂਜਂ ਅਕਂਸੁ । ਏਕੇਕੋ ਉਤ੍ਤਰਾਸਙ੍ਗੋ ਪਞ੍ਚ ਸਤਾਨਿ ਪਞ੍ਚ ਸਤਾਨਿ ਅਗ੍ਘਤਿ।

ਤਾ ਏਕਵਤ੍ਥਾ ਦਿਸ੍ਵਾ ਰਾਜਾ ਪੁਚ੍ਛਿ – ‘‘ਕੁਹਿਂ ਵੋ ਉਤ੍ਤਰਾਸਙ੍ਗੋ’’ਤਿ। ‘‘ਅਯ੍ਯਸ੍ਸ ਨੋ ਦਿਨ੍ਨਾ’’ਤਿ। ‘‘ਤੇਨ ਸਬ੍ਬੇ ਗਹਿਤਾ’’ਤਿ? ‘‘ਆਮ, ਗਹਿਤਾ’’ਤਿ। ਰਾਜਾ ਥੇਰਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਤਾਹਿ ਉਤ੍ਤਰਾਸਙ੍ਗਾਨਂ ਦਿਨ੍ਨਭਾਵਂ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਤਾਹਿ ਦਿਨ੍ਨਭਾਵਞ੍ਚ ਥੇਰੇਨ ਗਹਿਤਭਾਵਞ੍ਚ ਸੁਤ੍ਵਾ, ‘‘ਨਨੁ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਤਿਬਹੂਨਿ ਵਤ੍ਥਾਨਿ, ਏਤ੍ਤਕੇਹਿ ਕਿਂ ਕਰਿਸ੍ਸਥਾ’’ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ‘‘ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਪਹੋਨਕਾਨਿ ਵਤ੍ਥਾਨਿ ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਸੇਸਾਨਿ ਜਿਣ੍ਣਚੀਵਰਿਕਾਨਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਦਸ੍ਸਾਮਿ, ਮਹਾਰਾਜਾ’’ਤਿ। ‘‘ਤੇ ਅਤ੍ਤਨੋ ਜਿਣ੍ਣਚੀਵਰਾਨਿ ਕਿਂ ਕਰਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ’’ਤਿ? ‘‘ਜਿਣ੍ਣਤਰਚੀਵਰਿਕਾਨਂ ਦਸ੍ਸਨ੍ਤੀ’’ਤਿ। ‘‘ਤੇ ਅਤ੍ਤਨੋ ਜਿਣ੍ਣਤਰਚੀਵਰਾਨਿ ਕਿਂ ਕਰਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ’’ਤਿ? ‘‘ਪਚ੍ਚਤ੍ਥਰਣਾਨਿ ਕਰਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ’’ਤਿ। ‘‘ਪੁਰਾਣਪਚ੍ਚਤ੍ਥਰਣਾਨਿ ਕਿਂ ਕਰਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ’’ਤਿ? ‘‘ਭੂਮਤ੍ਥਰਣਾਨਿ ਕਰਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ’’ਤਿ। ‘‘ਪੁਰਾਣਭੂਮਤ੍ਥਰਣਾਨਿ ਕਿਂ ਕਰਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ’’ਤਿ? ‘‘ਪਾਦਪੁਞ੍ਛਨਾਨਿ ਕਰਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਮਹਾਰਾਜਾ’’ਤਿ। ‘‘ਪੁਰਾਣਪਾਦਪੁਞ੍ਛਨਾਨਿ ਕਿਂ ਕਰਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ’’ਤਿ? ‘‘ਖਣ੍ਡਾਖਣ੍ਡਿਕਂ ਕੋਟ੍ਟੇਤ੍ਵਾ ਮਤ੍ਤਿਕਾਯ ਮਦ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਭਿਤ੍ਤਿਂ ਲਿਮ੍ਪਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ’’ਤਿ। ‘‘ਭਨ੍ਤੇ, ਏਤ੍ਤਕਾਨਿ ਕਤ੍ਵਾਪਿ ਅਯ੍ਯਾਨਂ ਦਿਨ੍ਨਾਨਿ ਨ ਨਸ੍ਸਨ੍ਤੀ’’ਤਿ? ‘‘ਆਮ, ਮਹਾਰਾਜਾ’’ਤਿ। ਰਾਜਾ ਪਸਨ੍ਨੋ ਅਪਰਾਨਿਪਿ ਪਞ੍ਚ ਵਤ੍ਥਸਤਾਨਿ ਆਹਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਥੇਰਸ੍ਸ ਪਾਦਮੂਲੇ ਠਪਾਪੇਸਿ। ਥੇਰੋ ਕਿਰ ਪਞ੍ਚਸਤਗ੍ਘਨਕਾਨੇਵ ਵਤ੍ਥਾਨਿ ਪਞ੍ਚਸਤਭਾਗੇਨ ਪਾਦਮੂਲੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਦਿਨ੍ਨਾਨਿ ਪਞ੍ਚਸਤਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਲਭਿ, ਸਹਸ੍ਸਗ੍ਘਨਕਾਨਿ ਸਹਸ੍ਸਭਾਗੇਨ ਪਾਦਮੂਲੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਦਿਨ੍ਨਾਨਿ ਸਹਸ੍ਸਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਲਭਿ, ਸਤਸਹਸ੍ਸਗ੍ਘਨਕਾਨਿ ਸਤਸਹਸ੍ਸਭਾਗੇਨ ਪਾਦਮੂਲੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਦਿਨ੍ਨਾਨਿ ਸਤਸਹਸ੍ਸਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਲਭਿ। ਏਕਂ ਦ੍ਵੇ ਤੀਣਿ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਪਞ੍ਚ ਦਸਾਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਲਦ੍ਧਾਨਂ ਪਨ ਗਣਨਾ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ। ਤਥਾਗਤੇ ਕਿਰ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੇ ਥੇਰੋ ਸਕਲਜਮ੍ਬੁਦੀਪਂ ਵਿਚਰਿਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬਵਿਹਾਰੇਸੁ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਨ੍ਤਕਾਨੇਵ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਾਨਿ ਅਦਾਸਿ।

ਤਦਾ ਮਾਗਣ੍ਡਿਯਾਪਿ ‘‘ਯਮਹਂ ਕਰੋਮਿ। ਤਂ ਤਥਾ ਅਹੁਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞਥਾਵ ਹੋਤਿ, ਇਦਾਨਿ ਕਿਂ ਨੁ ਖੋ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ, ‘‘ਅਤ੍ਥੇਸੋ ਉਪਾਯੋ’’ਤਿ ਰਞ੍ਞੇ ਉਯ੍ਯਾਨਕੀਲ਼ਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇ ਚੂਲ਼ਪਿਤੁ ਸਾਸਨਂ ਪਹਿਣਿ – ‘‘ਸਾਮਾਵਤਿਯਾ ਪਾਸਾਦਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ, ਦੁਸ੍ਸਕੋਟ੍ਠਾਗਾਰਾਨਿ ਚ ਤੇਲਕੋਟ੍ਠਾਗਾਰਾਨਿ ਚ ਵਿਵਰਾਪੇਤ੍ਵਾ, ਦੁਸ੍ਸਾਨਿ ਤੇਲਚਾਟੀਸੁ ਤੇਮੇਤ੍ਵਾ ਤੇਮੇਤ੍ਵਾ ਥਮ੍ਭੇ ਵੇਠੇਤ੍ਵਾ ਤਾ ਸਬ੍ਬਾਪਿ ਏਕਤੋ ਕਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵਾਰਂ ਪਿਦਹਿਤ੍ਵਾ ਬਹਿ ਯਨ੍ਤਕਂ ਦਤ੍ਵਾ ਦਣ੍ਡਦੀਪਿਕਾਹਿ ਗੇਹੇ ਅਗ੍ਗਿਂ ਦਦਮਾਨੋ ਓਤਰਿਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਤੂ’’ਤਿ। ਸੋ ਪਾਸਾਦਂ ਅਭਿਰੁਯ੍ਹ ਕੋਟ੍ਠਾਗਾਰਾਨਿ ਵਿਵਰਿਤ੍ਵਾ ਵਤ੍ਥਾਨਿ ਤੇਲਚਾਟੀਸੁ ਤੇਮੇਤ੍ਵਾ ਤੇਮੇਤ੍ਵਾ ਥਮ੍ਭੇ ਵੇਠੇਤੁਂ ਆਰਭਿ। ਅਥ ਨਂ ਸਾਮਾਵਤਿਪ੍ਪਮੁਖਾ ਇਤ੍ਥਿਯੋ ‘‘ਕਿਂ ਏਤਂ ਚੂਲ਼ਪਿਤਾ’’ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿਯੋ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਂਸੁ। ‘‘ਅਮ੍ਮਾ, ਰਾਜਾ ਦਲ਼੍ਹਿਕਮ੍ਮਤ੍ਥਾਯ ਇਮੇ ਥਮ੍ਭੇ ਤੇਲਪਿਲੋਤਿਕਾਹਿ ਵੇਠਾਪੇਤਿ, ਰਾਜਗੇਹੇ ਨਾਮ ਸੁਯੁਤ੍ਤਂ ਦੁਯੁਤ੍ਤਂ ਦੁਜ੍ਜਾਨਂ, ਮਾ ਮੇ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਹੋਥ, ਅਮ੍ਮਾ’’ਤਿ ਏਵਂ ਵਤ੍ਵਾ ਤਾ ਆਗਤਾ ਗਬ੍ਭੇ ਪਵੇਸੇਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵਾਰਾਨਿ ਪਿਦਹਿਤ੍ਵਾ ਬਹਿ ਯਨ੍ਤਕਂ ਦਤ੍ਵਾ ਆਦਿਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਅਗ੍ਗਿਂ ਦੇਨ੍ਤੋ ਓਤਰਿ। ਸਾਮਾਵਤੀ ਤਾਸਂ ਓਵਾਦਂ ਅਦਾਸਿ – ‘‘ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਅਨਮਤਗ੍ਗੇ ਸਂਸਾਰੇ ਵਿਚਰਨ੍ਤੀਨਂ ਏਵਮੇਵ ਅਗ੍ਗਿਨਾ ਝਾਯਮਾਨਾਨਂ ਅਤ੍ਤਭਾਵਾਨਂ ਪਰਿਚ੍ਛੇਦੋ ਬੁਦ੍ਧਞਾਣੇਨਪਿ ਨ ਸੁਕਰੋ, ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਾ ਹੋਥਾ’’ਤਿ। ਤਾ ਗੇਹੇ ਝਾਯਨ੍ਤੇ ਵੇਦਨਾਪਰਿਗ੍ਗਹਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਮਨਸਿਕਰੋਨ੍ਤਿਯੋ ਕਾਚਿ ਦੁਤਿਯਫਲਂ,

ਕਾਚਿ ਤਤਿਯਫਲਂ ਪਾਪੁਣਿਂਸੁ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ – ‘‘ਅਥ ਖੋ ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਪਚ੍ਛਾਭਤ੍ਤਂ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਪਟਿਕ੍ਕਨ੍ਤਾ ਯੇਨ ਭਗਵਾ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿਂਸੁ, ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਅਭਿਵਾਦੇਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸੀਦਿਂਸੁ, ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸਿਨ੍ਨਾ ਖੋ ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਏਤਦਵੋਚੁਂ – ‘ਇਧ, ਭਨ੍ਤੇ, ਰਞ੍ਞੋ ਉਤੇਨਸ੍ਸ ਉਯ੍ਯਾਨਗਤਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤੇਪੁਰਂ ਦਡ੍ਢਂ, ਪਞ੍ਚ ਚ ਇਤ੍ਥਿਸਤਾਨਿ ਕਾਲਕਤਾਨਿ ਸਾਮਾਵਤਿਪ੍ਪਮੁਖਾਨਿ। ਤਾਸਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਉਪਾਸਿਕਾਨਂ ਕਾ ਗਤਿ, ਕੋ ਅਭਿਸਮ੍ਪਰਾਯੋ’ਤਿ? ਸਨ੍ਤੇਤ੍ਥ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਉਪਾਸਿਕਾਯੋ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨਾ , ਸਨ੍ਤਿ ਸਕਦਾਗਾਮਿਯੋ, ਸਨ੍ਤਿ ਅਨਾਗਾਮਿਯੋ, ਸਬ੍ਬਾ ਤਾ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ , ਉਪਾਸਿਕਾਯੋ ਅਨਿਪ੍ਫਲਾ ਕਾਲਕਤਾ’’ਤਿ। ਅਥ ਖੋ ਭਗਵਾ ਏਤਮਤ੍ਥਂ ਵਿਦਿਤ੍ਵਾ ਤਾਯਂ ਵੇਲਾਯਂ ਇਮਂ ਉਦਾਨਂ ਉਦਾਨੇਸਿ –

> ‘‘ਮੋਹਸਮ੍ਬਨ੍ਧਨੋ ਲੋਕੋ, ਭਬ੍ਬਰੂਪੋਵ ਦਿਸ੍ਸਤਿ।
> ਉਪਧੀਬਨ੍ਧਨੋ ਬਾਲੋ, ਤਮਸਾ ਪਰਿਵਾਰਿਤੋ।
> ਸਸ੍ਸਤੋਰਿਵ ਖਾਯਤਿ, ਪਸ੍ਸਤੋ ਨਤ੍ਥਿ ਕਿਞ੍ਚਨ’’ਨ੍ਤਿ॥ (ਉਦਾ॰ ੭੦)।

ਏਵਞ੍ਚ ਪਨ ਵਤ੍ਵਾ, ‘‘ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸਤ੍ਤਾ ਨਾਮ ਵਟ੍ਟੇ ਵਿਚਰਨ੍ਤਾ ਨਿਚ੍ਚਕਾਲਂ ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਪੁਞ੍ਞਕਮ੍ਮਮੇਵ ਨ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਪਮਾਦਿਨੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਪਾਪਕਮ੍ਮਮ੍ਪਿ ਕਰੋਨ੍ਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਵਟ੍ਟੇ ਵਿਚਰਨ੍ਤਾ ਸੁਖਮ੍ਪਿ ਦੁਕ੍ਖਮ੍ਪਿ ਅਨੁਭਵਨ੍ਤੀ’’ਤਿ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਸਿ।

ਰਾਜਾ ‘‘ਸਾਮਾਵਤਿਯਾ ਗੇਹਂ ਕਿਰ ਝਾਯਤੀ’’ਤਿ ਸੁਤ੍ਵਾ ਵੇਗੇਨਾਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋਪਿ ਅਦਡ੍ਢੇ ਸਮ੍ਪਾਪੁਣਿਤੁਂ ਨਾਸਕ੍ਖਿ। ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਨ ਗੇਹਂ ਨਿਬ੍ਬਾਪੇਨ੍ਤੋ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਬਲਵਦੋਮਨਸ੍ਸੋ ਅਮਚ੍ਚਗਣਪਰਿਵੁਤੋ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਸਾਮਾਵਤਿਯਾ ਗੁਣੇ ਅਨੁਸ੍ਸਰਨ੍ਤੋ, ‘‘ਕਸ੍ਸ ਨੁ ਖੋ ਇਦਂ ਕਮ੍ਮ’’ਨ੍ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ – ‘‘ਮਾਗਣ੍ਡਿਯਾਯ ਕਾਰਿਤਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ ਞਤ੍ਵਾ, ‘‘ਤਾਸੇਤ੍ਵਾ ਪੁਚ੍ਛਿਯਮਾਨਾ ਨ ਕਥੇਸ੍ਸਤਿ, ਸਣਿਕਂ ਉਪਾਯੇਨ ਪੁਚ੍ਛਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਅਮਚ੍ਚੇ ਆਹ – ‘‘ਅਮ੍ਭੋ, ਅਹਂ ਇਤੋ ਪੁਬ੍ਬੇ ਉਟ੍ਠਾਯ ਸਮੁਟ੍ਠਾਯ ਆਸਙ੍ਕਿਤਪਰਿਸਙ੍ਕਿਤੋਵ ਹੋਮਿ, ਸਾਮਾਵਤੀ ਮੇ ਨਿਚ੍ਚਂ ਓਤਾਰਮੇਵ ਗਵੇਸਤਿ, ਇਦਾਨਿ ਪਨ ਮੇ ਚਿਤ੍ਤਂ ਨਿਬ੍ਬੁਤਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਸੁਖੇਨ ਚ ਵਸਿਤੁਂ ਲਭਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ, ਤੇ ‘‘ਕੇਨ ਨੁ ਖੋ, ਦੇਵ, ਇਦਂ ਕਤ’’ਨ੍ਤਿ ਆਹਂਸੁ। ‘‘ਮਯਿ ਸਿਨੇਹੇਨ ਕੇਨਚਿ ਕਤਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ। ਮਾਗਣ੍ਡਿਯਾਪਿ ਸਮੀਪੇ ਠਿਤਾ ਤਂ ਸੁਤ੍ਵਾ, ‘‘ਨਾਞ੍ਞੋ ਕੋਚਿ ਕਾਤੁਂ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਤਿ, ਮਯਾ ਕਤਂ, ਦੇਵ, ਅਹਂ ਚੂਲ਼ਪਿਤਰਂ ਆਣਾਪੇਤ੍ਵਾ ਕਾਰੇਸਿ’’ਨ੍ਤਿ ਆਹ। ‘‘ਤਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞੋ ਮਯਿ ਸਿਨੇਹੋ ਸਤ੍ਤੋ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ, ਪਸਨ੍ਨੋਸ੍ਮਿ, ਵਰਂ ਤੇ ਦਮ੍ਮਿ, ਅਤ੍ਤਨੋ ਞਾਤਿਗਣਂ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਹੀ’’ਤਿ। ਸਾ ਞਾਤਕਾਨਂ ਸਾਸਨਂ ਪਹਿਣਿ – ‘‘ਰਾਜਾ ਮੇ ਪਸਨ੍ਨੋ ਵਰਂ ਦੇਤਿ, ਸੀਘਂ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤੂ’’ਤਿ। ਰਾਜਾ ਆਗਤਾਗਤਾਨਂ ਮਹਨ੍ਤਂ ਸਕ੍ਕਾਰਂ ਕਾਰੇਸਿ। ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸਾ ਅਞ੍ਞਾਤਕਾਪਿ ਲਞ੍ਜਂ ਦਤ੍ਵਾ ‘‘ਮਯਂ ਮਾਗਣ੍ਡਿਯਾਯ ਞਾਤਕਾ’’ਤਿ ਆਗਚ੍ਛਿਂਸੁ। ਰਾਜਾ ਤੇ ਸਬ੍ਬੇ ਗਾਹਾਪੇਤ੍ਵਾ ਰਾਜਙ੍ਗਣੇ ਨਾਭਿਪ੍ਪਮਾਣੇ ਆਵਾਟੇ ਖਣਾਪੇਤ੍ਵਾ ਤੇ ਤਤ੍ਥ ਨਿਸੀਦਾਪੇਤ੍ਵਾ ਪਂਸੂਹਿ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਉਪਰਿ ਪਲਾਲੇ ਵਿਕਿਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਅਗ੍ਗਿਂ ਦਾਪੇਸਿ। ਚਮ੍ਮਸ੍ਸ ਦਡ੍ਢਕਾਲੇ ਅਯਨਙ੍ਗਲੇਨ ਕਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਖਣ੍ਡਾਖਣ੍ਡਂ ਹੀਰਾਹੀਰਂ ਕਾਰੇਸਿ। ਮਾਗਣ੍ਡਿਯਾਯ ਸਰੀਰਤੋਪਿ ਤਿਖਿਣੇਨ ਸਤ੍ਥੇਨ ਘਨਘਨਟ੍ਠਾਨੇਸੁ ਮਂਸਂ ਉਪ੍ਪਾਟੇਤ੍ਵਾ ਤੇਲਕਪਾਲਂ ਉਦ੍ਧਨਂ ਆਰੋਪੇਤ੍ਵਾ ਪੂਵੇ ਵਿਯ ਪਚਾਪੇਤ੍ਵਾ ਤਮੇਵ ਖਾਦਾਪੇਸਿ।

ਧਮ੍ਮਸਭਾਯਮ੍ਪਿ ਭਿਕ੍ਖੂ ਕਥਂ ਸਮੁਟ੍ਠਾਪੇਸੁਂ, ‘‘ਅਨਨੁਚ੍ਛਵਿਕਂ ਵਤ, ਆਵੁਸੋ, ਏਵਰੂਪਾਯ ਸਦ੍ਧਾਯ ਪਸਨ੍ਨਾਯ ਉਪਾਸਿਕਾਯ ਏਵਰੂਪਂ ਮਰਣ’’ਨ੍ਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ, ‘‘ਕਾਯ ਨੁਤ੍ਥ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਏਤਰਹਿ ਕਥਾਯ ਸਨ੍ਨਿਸਿਨ੍ਨਾ’’ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ, ‘‘ਇਮਾਯ ਨਾਮਾ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ‘‘ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਅਤ੍ਤਭਾਵੇ ਸਾਮਾਵਤਿਪ੍ਪਮੁਖਾਨਂ ਇਤ੍ਥੀਨਂ ਏਤਂ ਅਯੁਤ੍ਤਂ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਂ। ਪੁਬ੍ਬੇ ਕਤਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਪਨ ਯੁਤ੍ਤਮੇਵ ਏਤਾਹਿ ਲਦ੍ਧ’’ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ, ‘‘ਕਿਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਏਤਾਹਿ ਪੁਬ੍ਬੇ ਕਤਂ, ਤਂ ਆਚਿਕ੍ਖਥਾ’’ਤਿ ਤੇਹਿ ਯਾਚਿਤੋ ਅਤੀਤਂ ਆਹਰਿ –

ਅਤੀਤੇ ਬਾਰਾਣਸਿਯਂ ਬ੍ਰਹ੍ਮਦਤ੍ਤੇ ਰਜ੍ਜਂ ਕਾਰੇਨ੍ਤੇ ਰਾਜਗੇਹੇ ਨਿਬਦ੍ਧਂ ਅਟ੍ਠ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਾ ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤਿ। ਪਞ੍ਚਸਤਾ ਇਤ੍ਥਿਯੋ ਤੇ ਉਪਟ੍ਠਹਨ੍ਤਿ। ਤੇਸੁ ਸਤ੍ਤ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਾ ਹਿਮਵਨ੍ਤਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਏਕੋ ਨਦੀਤੀਰੇ ਏਕਂ ਤਿਣਗਹਨਂ ਅਤ੍ਥਿ, ਤਤ੍ਥ ਝਾਨਂ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਨਿਸੀਦਿ। ਅਥੇਕਦਿਵਸਂ ਰਾਜਾ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧੇਸੁ ਗਤੇਸੁ ਤਾ ਇਤ੍ਥਿਯੋ ਆਦਾਯ ਨਦਿਯਂ ਉਦਕਕੀਲ਼ਂ ਕੀਲ਼ਿਤੁਂ ਗਤੋ। ਤਤ੍ਥ ਤਾ ਇਤ੍ਥਿਯੋ

ਦਿਵਸਭਾਗਂ ਉਦਕੇ ਕੀਲਿਤ੍ਵਾ ਉਤ੍ਤਰਿਤ੍ਵਾ ਸੀਤਪੀਲ਼ਿਤਾ ਅਗ੍ਗਿਂ ਵਿਸਿਬ੍ਬੇਤੁਕਾਮਾ ''ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਅਗ੍ਗਿਕਰਣਟ੍ਠਾਨਂ ਓਲੋਕੇਥਾ''ਤਿ ਅਪਰਾਪਰਂ ਵਿਚਰਨ੍ਤਿਯੋ ਤਂ ਤਿਣਗਹਨਂ ਦਿਸ੍ਵਾ, ''ਤਿਣਰਾਸੀ''ਤਿ ਸਞ੍ਞਾਯ ਤਂ ਪਰਿਵਾਰੇਤ੍ਵਾ ਠਿਤਾ ਅਗ੍ਗਿਂ ਅਦਂਸੁ। ਤਿਣੇਸੁ ਝਾਯਿਤ੍ਵਾ ਪਤਨ੍ਤੇਸੁ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਂ ਦਿਸ੍ਵਾ, ''ਨਟ੍ਠਾਮ੍ਹਾ, ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਰਞ੍ਞੋ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧੋ ਝਾਯਤਿ, ਰਾਜਾ ਞਤ੍ਵਾ ਅਮ੍ਹੇ ਨਾਸੇਸ੍ਸਤਿ, ਸੁਦਡ੍ਢਂ ਨਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਸਬ੍ਬਾ ਤਾ ਇਤ੍ਥਿਯੋ ਇਤੋ ਚਿਤੋ ਚ ਦਾਰੂਨਿ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਉਪਰਿ ਦਾਰੁਰਾਸਿਂ ਕਰਿਂਸੁ। ਮਹਾਦਾਰੁਰਾਸਿ ਅਹੋਸਿ। ਅਥ ਨਂ ਆਲਿਮ੍ਪੇਤ੍ਵਾ, ''ਇਦਾਨਿ ਝਾਯਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਪਕ੍ਕਮਿਂਸੁ। ਤਾ ਪਠਮਂ ਅਸਞ੍ਚੇਤਨਿਕਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਕਮ੍ਮੁਨਾ ਨ ਬਜ੍ਝਿਂਸੁ, ਇਦਾਨਿ ਪਚ੍ਛਾ ਸਞ੍ਚੇਤਨਾਯ ਕਮ੍ਮੁਨਾ ਬਜ੍ਝਿਂਸੁ। ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਂ ਪਨ ਅਨ੍ਤੋਸਮਾਪਤ੍ਤਿਯਂ ਸਕਟਸਹਸ੍ਸੇਹਿ ਦਾਰੂਨਿ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ਆਲਿਮ੍ਪੇਨ੍ਤਾਪਿ ਉਸ੍ਮਾਕਾਰਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਗਹੇਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਸੋ ਸਤ੍ਤਮੇ ਦਿਵਸੇ ਉਟ੍ਠਾਯ ਯਥਾਸੁਖਂ ਅਗਮਾਸਿ। ਤਾ ਤਸ੍ਸ ਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਕਤਤ੍ਤਾ ਬਹੂਨਿ ਵਸ੍ਸਸਤਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਨਿਰਯੇ ਪਚ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸੇਵ ਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਵਿਪਾਕਾਵਸੇਸੇਨ ਅਤ੍ਤਭਾਵਸਤੇ ਇਮਿਨਾਵ ਨਿਯਾਮੇਨ ਗੇਹੇ ਝਾਯਮਾਨੇ ਝਾਯਿਂਸੁ। ਇਦਂ ਏਤਾਸਂ ਪੁਬ੍ਬਕਮ੍ਮਨ੍ਤਿ।

ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਪਟਿਪੁਚ੍ਛਿਂਸੁ – ''ਖੁਜ੍ਜੁਤ੍ਤਰਾ ਪਨ, ਭਨ੍ਤੇ, ਕੇਨ ਕਮ੍ਮੇਨ ਖੁਜ੍ਜਾ ਜਾਤਾ, ਕੇਨ ਕਮ੍ਮੇਨ ਮਹਾਪਞ੍ਞਾ, ਕੇਨ ਕਮ੍ਮੇਨ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਂ ਅਧਿਗਤਾ, ਕੇਨ ਕਮ੍ਮੇਨ ਪਰੇਸਂ ਪੇਸਨਕਾਰਿਤਾ ਜਾਤਾ''ਤਿ? ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਤਸ੍ਸੇਵ ਰਞ੍ਞੋ ਬਾਰਾਣਸਿਯਂ ਰਜ੍ਜਂ ਕਰਣਕਾਲੇ ਸ੍ਵੇਵ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧੋ ਥੋਕਂ ਖੁਜ੍ਜਧਾਤੁਕੋ ਅਹੋਸਿ। ਅਥੇਕਾ ਉਪਟ੍ਠਾਯਿਕਾ ਇਤ੍ਥੀ ਕਮ੍ਬਲਂ ਪਾਰੁਪਿਤ੍ਵਾ ਸੁਵਣ੍ਣਸਰਣਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ, ''ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧੋ ਏਵਞ੍ਚ ਏਵਞ੍ਚ ਵਿਚਰਤੀ''ਤਿ ਖੁਜ੍ਜਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਵਿਚਰਣਾਕਾਰਂ ਦਸ੍ਸੇਸਿ। ਤਸ੍ਸ ਨਿਸ੍ਸਨ੍ਦੇਨ ਖੁਜ੍ਜਾ ਜਾਤਾ। ਤੇ ਪਨ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧੇ ਪਠਮਦਿਵਸੇ ਰਾਜਗੇਹੇ ਨਿਸੀਦਾਪੇਤ੍ਵਾ ਪਤ੍ਤੇ ਗਾਹਾਪੇਤ੍ਵਾ ਪਾਯਾਸਸ੍ਸ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਦਾਪੇਸਿ। ਉਣ੍ਹਪਾਯਾਸਸ੍ਸ ਪੂਰੇ ਪਤ੍ਤੇ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਾ ਪਰਿਵਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਪਰਿਵਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਿ। ਸਾ ਇਤ੍ਥੀ ਤੇ ਤਥਾ ਕਰੋਨ੍ਤੇ ਦਿਸ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਨ੍ਤਕਾਨਿ ਅਟ੍ਠ ਦਨ੍ਤਵਲਯਾਨਿ ਦਤ੍ਵਾ, ''ਇਧ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹਥਾ''ਤਿ ਆਹ। ਤੇਸੁ ਤਥਾ ਕਤ੍ਵਾ ਤਂ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਠਿਤੇਸੁ ਤੇਸਂ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯਂ ਞਤ੍ਵਾ, ''ਨਤ੍ਥਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਏਤੇਹਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਤੁਮ੍ਹਾਕਞ੍ਞੇਵ ਏਤਾਨਿ ਪਰਿਚ੍ਚਤ੍ਤਾਨਿ, ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਥਾ''ਤਿ ਆਹ। ਤੇ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਨਨ੍ਦਮੂਲਕਪਬ੍ਭਾਰਂ ਅਗਮਂਸੁ। ਅਜ੍ਜਤਨਾਪਿ ਤਾਨਿ ਵਲਯਾਨਿ ਅਰੋਗਾਨੇਵ। ਸਾ ਤਸ੍ਸ ਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਨਿਸ੍ਸਨ੍ਦੇਨ ਇਦਾਨਿ ਤਿਪਿਟਕਧਰਾ ਮਹਾਪਞ੍ਞਾ ਜਾਤਾ। ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਕਤਉਪਟ੍ਠਾਨਸ੍ਸ ਨਿਸ੍ਸਨ੍ਦੇਨ ਪਨ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਂ ਪਤ੍ਤਾ। ਇਦਮਸ੍ਸਾ ਬੁਦ੍ਧਨ੍ਤਰੇ ਪੁਬ੍ਬਕਮ੍ਮਂ।

ਕਸ੍ਸਪਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਕਾਲੇ ਪਨ ਏਕਾ ਬਾਰਾਣਸਿਸੇਟ੍ਠਿਨੋ ਧੀਤਾ ਵਡ੍ਢਮਾਨਕਚ੍ਛਾਯਾਯ ਆਦਾਸਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਅਲਙ੍ਕਰੋਨ੍ਤੀ ਨਿਸੀਦਿ। ਅਥਸ੍ਸਾ ਵਿਸ੍ਸਾਸਿਕਾ ਏਕਾ ਖੀਣਾਸਵਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ ਤਂ ਦਟ੍ਠੁਂ ਅਗਮਾਸਿ। ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਹਿ ਖੀਣਾਸਵਾਪਿ ਸਾਯਨ੍ਹਸਮਯੇ ਉਪਟ੍ਠਾਕਕੁਲਾਨਿ ਦਟ੍ਠੁਕਾਮਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਪਨ ਖਣੇ ਸੇਟ੍ਠਿਧੀਤਾਯ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਕਾਚਿ ਪੇਸਨਕਾਰਿਕਾ ਨਤ੍ਥਿ, ਸਾ ''ਵਨ੍ਦਾਮਿ, ਅਯ੍ਯੇ, ਏਤਂ ਤਾਵ ਮੇ ਪਸਾਧਨਪੇਲ਼ਕਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਦੇਥਾ''ਤਿ ਆਹ। ਥੇਰੀ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਸਚਸ੍ਸਾ ਇਮਂ ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਨ ਦਸ੍ਸਾਮਿ, ਮਯਿ ਆਘਾਤਂ ਕਤ੍ਵਾ ਨਿਰਯੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਸ੍ਸਤਿ। ਸਚੇ ਪਨ ਦਸ੍ਸਾਮਿ, ਪਰਸ੍ਸ ਪੇਸਨਕਾਰਿਕਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਸ੍ਸਤਿ। ਨਿਰਯਸਨ੍ਤਾਪਤੋ ਖੋ ਪਨ ਪਰਸ੍ਸ ਪੇਸਨਭਾਵੋਵ ਸੇਯ੍ਯੋ''ਤਿ। ''ਸਾ ਅਨੁਦਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਤਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸਾ ਅਦਾਸਿ। ਤਸ੍ਸ ਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਨਿਸ੍ਸਨ੍ਦੇਨ ਪਰੇਸਂ ਪੇਸਨਕਾਰਿਕਾ ਜਾਤਾ''ਤਿ।

ਅਥ ਪੁਨੇਕਦਿਵਸਂ ਭਿਕ੍ਖੂ ਧਮ੍ਮਸਭਾਯਂ ਕਥਂ ਸਮੁਟ੍ਠਾਪੇਸੁਂ ''ਸਾਮਾਵਤਿਪ੍ਪਮੁਖਾ ਪਞ੍ਚਸਤਾ ਇਤ੍ਥਿਯੋ ਗੇਹੇ ਅਗ੍ਗਿਨਾ ਝਾਯਿਂਸੁ, ਮਾਗਣ੍ਡਿਯਾਯ ਞਾਤਕਾ ਉਪਰਿ ਪਲਾਲਗ੍ਗਿਂ ਦਤ੍ਵਾ ਅਯਨਙ੍ਗਲੇਹਿ ਭਿਨ੍ਨਾ, ਮਾਗਣ੍ਡਿਯਾ ਪਕ੍ਕੁਥਿਤਤੇਲੇ ਪਕ੍ਕਾ, ਕੇ ਨੁ ਖੋ ਏਤ੍ਥ ਜੀਵਨ੍ਤਿ ਨਾਮ, ਕੇ ਮਤਾ ਨਾਮਾ''ਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ, ''ਕਾਯ ਨੁਤ੍ਥ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਏਤਰਹਿ ਕਥਾਯ ਸਨ੍ਨਿਸਿਨ੍ਨਾ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ, ''ਇਮਾਯ ਨਾਮਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ, ''ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਯੇ ਕੇਚਿ ਪਮਤ੍ਤਾ, ਤੇ ਵਸ੍ਸਸਤਂ ਜੀਵਨ੍ਤਾਪਿ ਮਤਾਯੇਵ ਨਾਮ। ਯੇ ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਾ, ਤੇ ਮਤਾਪਿ ਜੀਵਨ੍ਤਿਯੇਵ। ਤਸ੍ਮਾ ਮਾਗਣ੍ਡਿਯਾ ਜੀਵਨ੍ਤੀਪਿ ਮਤਾਯੇਵ ਨਾਮ, ਸਾਮਾਵਤਿਪ੍ਪਮੁਖਾ ਪਞ੍ਚਸਤਾ ਇਤ੍ਥਿਯੋ ਮਤਾਪਿ ਜੀਵਨ੍ਤਿਯੇਵ ਨਾਮ। ਨ ਹਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਾ ਮਰਨ੍ਤਿ ਨਾਮਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮਾ ਗਾਥਾ ਅਭਾਸਿ –

੨੧. ‘‘ਅਪ੍ਪਮਾਦੋ ਅਮਤਪਦਂ, ਪਮਾਦੋ ਮਚ੍ਚੁਨੋ ਪਦਂ।
ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਾ ਨ ਮੀਯਨ੍ਤਿ, ਯੇ ਪਮਤ੍ਤਾ ਯਥਾ ਮਤਾ॥

੨੨. ‘‘ਏਵਂ ਵਿਸੇਸਤੋ ਞਤ੍ਵਾ, ਅਪ੍ਪਮਾਦਮ੍ਹਿ ਪਣ੍ਡਿਤਾ।
ਅਪ੍ਪਮਾਦੇ ਪਮੋਦਨ੍ਤਿ, ਅਰਿਯਾਨਂ ਗੋਚਰੇ ਰਤਾ॥

੨੩. ‘‘ਤੇ ਝਾਯਿਨੋ ਸਾਤਤਿਕਾ, ਨਿਚ੍ਚਂ ਦਲ੍ਹਪਰਕ੍ਕਮਾ।
ਫੁਸਨ੍ਤਿ ਧੀਰਾ ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ, ਯੋਗਕ੍ਖੇਮਂ ਅਨੁਤ੍ਤਰ’’ਨ੍ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਅਪ੍ਪਮਾਦੋ**ਤਿ ਪਦਂ ਮਹਨ੍ਤਂ ਅਤ੍ਥਂ ਦੀਪੇਤਿ, ਮਹਨ੍ਤਂ ਅਤ੍ਥਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਤਿਟ੍ਠਤਿ। ਸਕਲਮ੍ਪਿ ਹਿ ਤੇਪਿਟਕਂ ਬੁਦ੍ਧਵਚਨਂ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ਕਥਿਯਮਾਨਂ ਅਪ੍ਪਮਾਦਪਦਮੇਵ ਓਤਰਤਿ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ –

> ‘‘ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਯਾਨਿ ਕਾਨਿਚਿ ਜਙ੍ਗਲਾਨਂ ਪਾਣਾਨਂ ਪਦਜਾਤਾਨਿ, ਸਬ੍ਬਾਨਿ ਤਾਨਿ ਹਤ੍ਥਿਪਦੇ ਸਮੋਧਾਨਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਹਤ੍ਥਿਪਦਂ ਤੇਸਂ ਅਗ੍ਗਮਕ੍ਖਾਯਤਿ ਯਦਿਦਂ ਮਹਨ੍ਤਤ੍ਤੇਨ। ਏਵਮੇਵ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਯੇ ਕੇਚਿ ਕੁਸਲਾ ਧਮ੍ਮਾ, ਸਬ੍ਬੇਤੇ ਅਪ੍ਪਮਾਦਮੂਲਕਾ ਅਪ੍ਪਮਾਦਸਮੋਸਰਣਾ, ਅਪ੍ਪਮਾਦੋ ਤੇਸਂ ਧਮ੍ਮਾਨਂ ਅਗ੍ਗਮਕ੍ਖਾਯਤੀ’’ਤਿ (ਸਂ॰ ਨਿ॰ ੫.੧੪੦)।

ਸੋ ਪਨੇਸ ਅਤ੍ਥਤੋ ਸਤਿਯਾ ਅਵਿਪ੍ਪਵਾਸੋ ਨਾਮ। ਨਿਚ੍ਚਂ ਉਪਟ੍ਠਿਤਾਯ ਸਤਿਯਾ ਚੇਤਂ ਨਾਮਂ। **ਅਮਤਪਦ**ਨ੍ਤਿ ਅਮਤਂ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ। ਤਞ੍ਹਿ ਅਜਾਤਤ੍ਤਾ ਨ ਜੀਯਤਿ ਨ ਮੀਯਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਅਮਤਨ੍ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ ਇਮਿਨਾਤਿ ਪਦਂ, ਅਮਤਂ ਪਾਪੁਣਨ੍ਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਅਮਤਸ੍ਸ ਪਦਂ ਅਮਤਪਦਂ, ਅਮਤਸ੍ਸ ਅਧਿਗਮੂਪਾਯੋਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ, **ਪਮਾਦੋ**ਤਿ ਪਮਜ੍ਜਨਭਾਵੋ, ਮੁਟ੍ਠਸ੍ਸਤਿਸਙ੍ਖਾਤਸ੍ਸ ਸਤਿਯਾ ਵੋਸਗ੍ਗਸ੍ਸੇਤਂ ਨਾਮਂ। **ਮਚ੍ਚੁਨੋ**ਤਿ ਮਰਣਸ੍ਸ। **ਪਦ**ਨ੍ਤਿ ਉਪਾਯੋ ਮਗ੍ਗੋ। ਪਮਤ੍ਤੋ ਹਿ ਜਾਤਿਂ ਨਾਤਿਵਤ੍ਤਤਿ, ਜਾਤੋ ਜੀਯਤਿ ਚੇਵ ਮੀਯਤਿ ਚਾਤਿ ਪਮਾਦੋ ਮਚ੍ਚੁਨੋ ਪਦਂ ਨਾਮ ਹੋਤਿ, ਮਰਣਂ ਉਪੇਤਿ। **ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਾ ਨ ਮੀਯਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਸਤਿਯਾ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਾ ਹਿ ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਾ ਨ ਮਰਨ੍ਤਿ। ਅਜਰਾ ਅਮਰਾ ਹੋਨ੍ਤੀਤਿ ਨ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤਬ੍ਬਂ। ਨ ਹਿ ਕੋਚਿ ਸਤ੍ਤੋ ਅਜਰੋ ਅਮਰੋ ਨਾਮ ਅਤ੍ਥਿ, ਪਮਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪਨ ਵਟ੍ਟਂ ਨਾਮ ਅਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਨਂ, ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਨਂ। ਤਸ੍ਮਾ ਪਮਤ੍ਤਾ ਜਾਤਿਆਦੀਹਿ ਅਪਰਿਮੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਜੀਵਨ੍ਤਾਪਿ ਮਤਾਯੇਵ ਨਾਮ। ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਾ ਪਨ ਅਪ੍ਪਮਾਦਲਕ੍ਖਣਂ ਵਡ੍ਢੇਤ੍ਵਾ ਖਿਪ੍ਪਂ ਮਗ੍ਗਫਲਾਨਿ ਸਚ੍ਛਿਕਤ੍ਵਾ ਦੁਤਿਯਤਤਿਯਅਤ੍ਤਭਾਵੇਸੁ ਨ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਨ੍ਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਤੇ ਜੀਵਨ੍ਤਾਪਿ ਮਤਾਪਿ ਨ ਮੀਯਨ੍ਤਿਯੇਵ ਨਾਮ। **ਯੇ ਪਮਤ੍ਤਾ ਯਥਾ ਮਤਾ**ਤਿ ਯੇ ਪਨ ਸਤ੍ਤਾ ਪਮਤ੍ਤਾ, ਤੇ ਪਮਾਦਮਰਣੇਨ ਮਤਤ੍ਤਾ, ਯਥਾ ਹਿ ਜੀਵਿਤਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯੁਪਚ੍ਛੇਦੇਨ ਮਤਾ ਦਾਰੁਕ੍ਖਨ੍ਧਸਦਿਸਾ ਅਪਗਤਵਿਞ੍ਞਾਣਾ , ਤਥੇਵ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਤੇਸਮ੍ਪਿ ਹਿ ਮਤਾਨਂ ਵਿਯ ਗਹਟ੍ਠਾਨਂ ਤਾਵ ‘‘ਦਾਨਂ ਦਸ੍ਸਾਮ, ਸੀਲਂ ਰਕ੍ਖਿਸ੍ਸਾਮ, ਉਪੋਸਥਕਮ੍ਮਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮਾ’’ਤਿ ਏਕਚਿਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਨ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਪਬ੍ਬਜਿਤਾਨਮ੍ਪਿ ‘‘ਆਚਰਿਯੁਪਜ੍ਝਾਯਵਤ੍ਤਾਦੀਨਿ ਪੂਰੇਸ੍ਸਾਮ, ਧੁਤਙ੍ਗਾਨਿ ਸਮਾਦਿਯਿਸ੍ਸਾਮ, ਭਾਵਨਂ ਵਡ੍ਢੇਸ੍ਸਾਮਾ’’ਤਿ ਨ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤੀਤਿ ਮਤੇਨ ਤੇ ਕਿਂ ਨਾਨਾਕਰਣਾਵ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ – ‘‘ਯੇ ਪਮਤ੍ਤਾ ਯਥਾ ਮਤਾ’’ਤਿ।

ਏਵਂ ਵਿਸੇਸਤੋ ਞਤ੍ਵਾਤਿ ਪਮਤ੍ਤਸ੍ਸ ਵਟ੍ਟਤੋ ਨਿਸ੍ਸਰਣਂ ਨਤ੍ਥਿ, ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥੀਤਿ ਏਵਂ ਵਿਸੇਸਤੋਵ ਜਾਨਿਤ੍ਵਾ। ਕੇ ਪਨੇਤਂ ਵਿਸੇਸਂ ਜਾਨਨ੍ਤੀਤਿ? **ਅਪ੍ਪਮਾਦਮ੍ਹਿ ਪਣ੍ਡਿਤਾ**ਤਿ ਯੇ ਪਣ੍ਡਿਤਾ ਮੇਧਾਵਿਨੋ ਸਪ੍ਪਞ੍ਞਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਪ੍ਪਮਾਦੇ ਠਤ੍ਵਾ ਅਪ੍ਪਮਾਦਂ ਵਡ੍ਢੇਨ੍ਤਿ, ਤੇ ਏਵਂ ਵਿਸੇਸਕਾਰਣਂ ਜਾਨਨ੍ਤਿ। **ਅਪ੍ਪਮਾਦੇ ਪਮੋਦਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਤੇ ਏਵਂ ਞਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਮਿਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਪ੍ਪਮਾਦੇ ਪਮੋਦਨ੍ਤਿ, ਪਹਂਸਿਤਮੁਖਾ ਤੁਟ੍ਠਪਹਟ੍ਠਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। **ਅਰਿਯਾਨਂ ਗੋਚਰੇ ਰਤਾ**ਤਿ ਤੇ ਏਵਂ ਅਪ੍ਪਮਾਦੇ ਪਮੋਦਨ੍ਤਾ ਤਂ ਅਪ੍ਪਮਾਦਂ ਵਡ੍ਢੇਤ੍ਵਾ ਅਰਿਯਾਨਂ ਬੁਦ੍ਧਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਬੁਦ੍ਧਸਾਵਕਾਨਂ ਗੋਚਰਸਙ੍ਖਾਤੇ ਚਤੁਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਾਦਿਭੇਦੇ ਸਤ੍ਤਤਿਂਸ ਬੋਧਿਪਕ੍ਖਿਯਧਮ੍ਮੇ ਨਵਵਿਧਲੋਕੁਤ੍ਤਰਧਮ੍ਮੇ ਚ ਰਤਾ ਨਿਰਤਾ, ਅਭਿਰਤਾ ਹੋਨ੍ਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਤੇ ਝਾਯਿਨੋਤਿ ਤੇ ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਾ ਪਣ੍ਡਿਤਾ ਅਟ੍ਠਸਮਾਪਤ੍ਤਿਸਙ੍ਖਾਤੇਨ ਆਰਮ੍ਮਣੂਪਨਿਜ੍ਝਾਨੇਨ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਮਗ੍ਗਫਲਸਙ੍ਖਾਤੇਨ ਲਕ੍ਖਣੂਪਨਿਜ੍ਝਾਨੇਨ ਚਾਤਿ ਦੁਵਿਧੇਨਪਿ ਝਾਨੇਨ ਝਾਯਿਨੋ। **ਸਾਤਤਿਕਾ**ਤਿ ਅਭਿਨਿਕ੍ਖਮਨਕਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਯਾਵ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗਾ ਸਤਤੰ ਪਵਤ੍ਤਕਾਯਿਕਚੇਤਸਿਕਵੀਰਿਯਾ। **ਨਿਚ੍ਚੰ ਦਲ਼੍ਹਪਰਕ੍ਕਮਾ**ਤਿ ਯੰ ਤੰ ਪੁਰਿਸਥਾਮੇਨ ਪੁਰਿਸਵੀਰਿਯੇਨ ਪੁਰਿਸਪਰਕ੍ਕਮੇਨ ਪਤ੍ਤਬ੍ਬੰ, ਨ ਤੰ ਅਪਾਪੁਣਿਤ੍ਵਾ ਵੀਰਿਯਸ੍ਸ ਸਣ੍ਠਾਨੰ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀਤਿ ਏਵਰੂਪੇਨ ਵੀਰਿਯੇਨ ਅਨ੍ਤਰਾ ਅਨੋਸਕ੍ਕਿਤ੍ਵਾ ਨਿਚ੍ਚਪ੍ਪਵਤ੍ਤੇਨ ਦਲ਼੍ਹਪਰਕ੍ਕਮੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਾ। **ਫੁਸਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਦ੍ਵੇ ਫੁਸਨਾ ਞਾਣਫੁਸਨਾ ਚ, ਵਿਪਾਕਫੁਸਨਾ ਚ। ਤਤ੍ਥ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਮਗ੍ਗਾ ਞਾਣਫੁਸਨਾ ਨਾਮ, ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਫਲਾਨਿ ਵਿਪਾਕਫੁਸਨਾ ਨਾਮ। ਤੇਸੁ ਇਧ ਵਿਪਾਕਫੁਸਨਾ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਾ। ਅਰਿਯਫਲੇਨ ਨਿਬ੍ਬਾਨੰ ਸਚ੍ਛਿਕਰੋਨ੍ਤੋ ਧੀਰਾ ਪਣ੍ਡਿਤਾ ਤਾਯ ਵਿਪਾਕਫੁਸਨਾਯ ਫੁਸਨ੍ਤਿ, ਨਿਬ੍ਬਾਨੰ ਸਚ੍ਛਿਕਰੋਨ੍ਤਿ। **ਯੋਗਕ੍ਖੇਮੰ ਅਨੁਤ੍ਤਰ**ਨ੍ਤਿ ਯੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਯੋਗਾ ਮਹਾਜਨੰ ਵਟ੍ਟੇ ਓਸੀਦਾਪੇਨ੍ਤਿ, ਤੇਹਿ ਖੇਮੰ ਨਿਬ੍ਭਯੰ ਸਬ੍ਬੇਹਿ ਲੋਕਿਯਲੋਕੁਤ੍ਤਰਧਮ੍ਮੇਹਿ ਸੇਟ੍ਠਤ੍ਤਾ ਅਨੁਤ੍ਤਰਨ੍ਤਿ।

ਦੇਸਨਾਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਬਹੂ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨਾਦਯੋ ਅਹੇਸੁੰ। ਦੇਸਨਾ ਮਹਾਜਨਸ੍ਸ ਸਾਤ੍ਥਿਕਾ ਜਾਤਾਤਿ।

ਸਾਮਾਵਤੀਵਤ੍ਥੁ ਪਠਮੰ।

੨. ਕੁਮ੍ਭਘੋਸਕਸੇਟ੍ਠਿਵਤ੍ਥੁ

ਉਟ੍ਠਾਨਵਤੋਤਿ ਇਮੰ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨੰ ਸਤ੍ਥਾ ਵੇਲ਼ੁਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਕੁਮ੍ਭਘੋਸਕੰ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ। ਰਾਜਗਹਨਗਰਸ੍ਮਿਞ੍ਹਿ ਰਾਜਗਹਸੇਟ੍ਠਿਨੋ ਗੇਹੇ ਅਹਿਵਾਤਰੋਗੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿ, ਤਸ੍ਮਿੰ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇ ਮਕ੍ਖਿਕਾ ਆਦਿੰ ਕਤ੍ਵਾ ਯਾਵ ਗਾਵਾ ਪਠਮੰ ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਗਤਾ ਮਰਨ੍ਤਿ, ਤਤੋ ਦਾਸਕਮ੍ਮਕਰੋ, ਸਬ੍ਬਪਚ੍ਛਾ ਗੇਹਸਾਮਿਕਾ, ਤਸ੍ਮਾ ਸੋ ਰੋਗੋ ਸਬ੍ਬਪਚ੍ਛਾ ਸੇਟ੍ਠਿਞ੍ਚ ਜਾਯਞ੍ਚ ਗਣ੍ਹਿ। ਤੇ ਰੋਗੇਨ ਫੁਟ੍ਠਾ ਪੁਤ੍ਤੰ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਠਿਤੰ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਅਸ੍ਸੁਪੁਣ੍ਣੇਹਿ ਨੇਤ੍ਤੇਹਿ ਤੰ ਆਹੰਸੁ – ‘‘ਤਾਤ, ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਕਿਰ ਰੋਗੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇ ਭਿਤ੍ਤਿੰ ਭਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਪਲਾਯਨ੍ਤਾਵ ਜੀਵਿਤੰ ਲਭਨ੍ਤਿ, ਤ੍ਵੰ ਅਮ੍ਹੇ ਅਨੋਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਪਲਾਯਿਤ੍ਵਾ ਜੀਵਨ੍ਤੋ ਪੁਨਾਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਅਸੁਕਟ੍ਠਾਨੇ ਨਾਮ ਚਤ੍ਤਾਲੀਸ ਧਨਕੋਟਿਯੋ ਨਿਦਹਿਤ੍ਵਾ ਠਪਿਤਾ, ਤਾ ਉਦ੍ਧਰਿਤ੍ਵਾ ਜੀਵਿਕੰ ਕਪ੍ਪੇਯ੍ਯਾਸੀ’’ਤਿ। ਸੋ ਤੇਸੰ ਵਚਨੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ਰੁਦਮਾਨੋ ਮਾਤਾਪਿਤਰੋ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਮਰਣਭਯਭੀਤੋ ਭਿਤ੍ਤਿੰ ਭਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਪਲਾਯਿਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਤਗਹਨੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵਾਦਸ ਵਸ੍ਸਾਨਿ ਤਤ੍ਥ ਵਸਿਤ੍ਵਾ ਮਾਤਾਪਿਤੁਵਸਨਟ੍ਠਾਨੰ ਪਚ੍ਚਾਗਞ੍ਛਿ।

ਅਥ ਨੰ ਦਹਰਕਾਲੇ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਰੂਲ਼੍ਹਕੇਸਮਸ੍ਸੁਕਾਲੇ ਆਗਤਤ੍ਤਾ ਨ ਕੋਚਿ ਸਞ੍ਜਾਨਿ। ਸੋ ਮਾਤਾਪਿਤੂਹਿ ਦਿਨ੍ਨਸਞ੍ਞਾਵਸੇਨ ਧਨਟ੍ਠਾਨੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਧਨਸ੍ਸ ਅਰੋਗਭਾਵੰ ਞਤ੍ਵਾ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ‘‘ਮੰ ਨ ਕੋਚਿ ਸਞ੍ਜਾਨਾਤਿ, ਸਚਾਹੰ ਧਨੰ ਉਦ੍ਧਰਿਤ੍ਵਾ ਵਲਞ੍ਜਿਸ੍ਸਾਮਿ, ‘ਏਕੇਨ ਦੁਗ੍ਗਤੇਨ ਨਿਧਿ ਉਦ੍ਧਟੋ’ਤਿ ਮੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਵਿਹੇਠੇਯ੍ਯੁੰ, ਯੰਨੂਨਾਹੰ ਭਤਿੰ ਕਤ੍ਵਾ ਜੀਵੇਯ੍ਯ’’ਨ੍ਤਿ। ਅਥੇਕੰ ਪਿਲੋਤਿਕੰ ਨਿਵਾਸੇਤ੍ਵਾ, ‘‘ਅਤ੍ਥਿ ਕੋਚਿ ਭਤਕੇਨ ਅਤ੍ਥਿਕੋ’’ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਭਤਕਵੀਥਿੰ ਪਾਪੁਣਿ। ਅਥ ਨੰ ਭਤਕਾ ਦਿਸ੍ਵਾ, ‘‘ਸਚੇ ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਏਕੰ ਕਮ੍ਮੰ ਕਰਿਸ੍ਸਸਿ, ਭਤ੍ਤਵੇਤਨੰ ਤੇ ਦਸ੍ਸਾਮਾ’’ਤਿ ਆਹੰਸੁ। ‘‘ਕਿੰ ਕਮ੍ਮੰ ਨਾਮਾ’’ਤਿ? ‘‘ਪਬੋਧਨਚੋਦਨਕਮ੍ਮੰ। ਸਚੇ ਉਸ੍ਸਹਸਿ, ਪਾਤੋਵ ਉਟ੍ਠਾਯ ‘ਤਾਤਾ, ਉਟ੍ਠਹਥ, ਸਕਟਾਨਿ ਸਨ੍ਨਯ੍ਹਥ, ਗੋਣੇ ਯੋਜੇਥ, ਹਤ੍ਥਿਅਸ੍ਸਾਨੰ ਤਿਣਤ੍ਥਾਯ ਗਮਨਵੇਲਾ; ਅਮ੍ਮਾ, ਤੁਮ੍ਹੇਪਿ ਉਟ੍ਠਹਥ, ਯਾਗੁੰ ਪਚਥ, ਭਤ੍ਤੰ ਪਚਥਾ’ਤਿ ਵਿਚਰਿਤ੍ਵਾ ਆਰੋਚੇਹੀ’’ਤਿ। ਸੋ ‘‘ਸਾਧੂ’’ਤਿ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਵਸਨਤ੍ਥਾਯ ਏਕੰ ਘਰੰ ਅਦੰਸੁ। ਸੋ ਦੇਵਸਿਕੰ ਤੰ ਕਮ੍ਮੰ ਅਕਾਸਿ।

ਅਥਸ੍ਸ ਏਕਦਿਵਸੰ ਰਾਜਾ ਬਿਮ੍ਬਿਸਾਰੋ ਸਦ੍ਦਮਸ੍ਸੋਸਿ। ਸੋ ਪਨ ਸਬ੍ਬਰਵਞ੍ਞੂ ਅਹੋਸਿ। ਤਸ੍ਮਾ ‘‘ਮਹਾਧਨਸ੍ਸ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸੇਸ ਸਦ੍ਦੋ’’ਤਿ ਆਹ। ਅਥਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਠਿਤਾ ਏਕਾ ਪਰਿਚਾਰਿਕਾ ‘‘ਰਾਜਾ ਯੰ ਵਾ ਤੰ ਵਾ ਨ ਕਥੇਸ੍ਸਤਿ, ਇਦੰ ਮਯਾ ਞਾਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤੀ’’ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ – ‘‘ਗਚ੍ਛ, ਤਾਤ, ਏਤੰ ਜਾਨਾਹੀ’’ਤਿ ਏਕੰ ਪੁਰਿਸੰ ਪਹਿਣਿ। ਸੋ ਵੇਗੇਨ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ, ‘‘ਏਕੋ ਭਤਕਾਨੰ ਭਤਿਕਾਰਕੋ ਕਪਣਮਨੁਸ੍ਸੋ ਏਸੋ’’ਤਿ ਆਰੋਚੇਸਿ। ਰਾਜਾ ਤਸ੍ਸ ਵਚਨੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ਤੁਣ੍ਹੀ ਹੁਤ੍ਵਾ ਦੁਤਿਯਦਿਵਸੇਪਿ ਤਤਿਯਦਿਵਸੇਪਿ ਤੰ ਤਸ੍ਸ ਸਦ੍ਦੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ਤਥੇਵ ਆਹ। ਸਾਪਿ ਪਰਿਚਾਰਿਕਾ ਤਥੇਵ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨੰ ਪੇਸੇਤ੍ਵਾ, ‘‘ਕਪਣਮਨੁਸ੍ਸੋ

ਏਸੋ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਰਾਜਾ 'ਕਪਣਮਨੁਸ੍ਸੋ ਏਸੋ'ਤਿ ਵਚਨਂ ਸੁਤ੍ਵਾਪਿ ਨ ਸਦ੍ਦਹਤਿ, ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ 'ਮਹਾਧਨਸ੍ਸ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸੇਸ ਸਦ੍ਦੋ'ਤਿ ਵਦਤਿ, ਭਵਿਤਬ੍ਬਮੇਤ੍ਥ ਕਾਰਣੇਨ, ਯਥਾਸਭਾਵਤੋ ਏਤਂ ਞਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ। ਸਾ ਰਾਜਾਨਂ ਆਹ, ''ਦੇਵ , ਅਹਂ ਸਹਸ੍ਸਂ ਲਭਮਾਨਾ ਧੀਤਰਂ ਆਦਾਯ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਏਤਂ ਧਨਂ ਰਾਜਕੁਲਂ ਪਵੇਸੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ। ਰਾਜਾ ਤਸ੍ਸਾ ਸਹਸ੍ਸਂ ਦਾਪੇਸਿ।

ਸਾ ਤਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਧੀਤਰਂ ਏਕਂ ਮਲਿਨਧਾਤੁਕਂ ਵਤ੍ਥਂ ਨਿਵਾਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਤਾਯ ਸਦ੍ਧਿਂ ਰਾਜਗੇਹਤੋ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਮਗ੍ਗਪਟਿਪਨ੍ਨਾ ਵਿਯ ਭਤਕਵੀਥਿਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਏਕਂ ਘਰਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ, ''ਅਮ੍ਮ, ਮਯਂ ਮਗ੍ਗਪਟਿਪਨ੍ਨਾ, ਏਕਾਹਦ੍ਵੀਹਂ ਇਧ ਵਿਸ੍ਸਮਿਤ੍ਵਾ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਆਹ। ''ਅਮ੍ਮ, ਬਹੂਨਿ ਘਰਮਾਨੁਸਕਾਨਿ, ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਇਧ ਵਸਿਤੁਂ, ਏਤਂ ਕੁਮ੍ਭਘੋਸਕਸ੍ਸ ਗੇਹਂ ਤੁਚ੍ਛਂ, ਤਤ੍ਥ ਗਚ੍ਛਥਾ''ਤਿ। ਸਾ ਤਤ੍ਥ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ, ''ਸਾਮਿ, ਮਯਂ ਮਗ੍ਗਪਟਿਪਨ੍ਨਕਾ, ਏਕਾਹਦ੍ਵੀਹਂ ਇਧ ਵਸਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਤੇਨ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ ਪਟਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਾਪਿ, ''ਸਾਮਿ, ਅਜ੍ਜੇਕਦਿਵਸਮਤ੍ਤਂ ਵਸਿਤ੍ਵਾ ਪਾਤੋਵ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤੁਂ ਨ ਇਚ੍ਛਿ। ਸਾ ਤਤ੍ਥੇਵ ਵਸਿਤ੍ਵਾ ਪੁਨਦਿਵਸੇ ਤਸ੍ਸ ਅਰਞ੍ਞਗਮਨਵੇਲਾਯ, ''ਸਾਮਿ, ਤਵ ਨਿਵਾਪਂ ਦਤ੍ਵਾ ਯਾਹਿ , ਆਹਾਰਂ ਤੇ ਪਚਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ, ''ਅਲਂ, ਅਮ੍ਮ, ਅਹਮੇਵ ਪਚਿਤ੍ਵਾ ਭੁਞ੍ਜਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ ਨਿਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਤੇਨ ਦਿਨ੍ਨੇ ਗਹਿਤਮਤ੍ਤਕੇਯੇਵ ਕਤ੍ਵਾ ਅਨ੍ਤਰਾਪਣਤੋ ਭਾਜਨਾਨਿ ਚੇਵ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧਤਣ੍ਡੁਲਾਦੀਨਿ ਚ ਆਹਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਰਾਜਕੁਲੇ ਪਚਨਨਿਯਾਮੇਨ ਸੁਪਰਿਸੁਦ੍ਧਂ ਓਦਨਂ, ਸਾਧੁਰਸਾਨਿ ਚ ਦ੍ਵੇ ਤੀਣਿ ਸੂਪਬ੍ਯਞ੍ਜਨਾਨਿ ਪਚਿਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਅਰਞ੍ਞਤੋ ਆਗਤਸ੍ਸ ਅਦਾਸਿ। ਅਥ ਨਂ ਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਮੁਦੁਚਿਤ੍ਤਤਂ ਆਪਨ੍ਨਂ ਞਤ੍ਵਾ, ''ਸਾਮਿ, ਕਿਲਨ੍ਤਮ੍ਹ, ਏਕਾਹਦ੍ਵੀਹਂ ਇਧੇਵ ਹੋਮਾ''ਤਿ ਆਹ। ਸੋ ''ਸਾਧੂ''ਤਿ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿ।

ਅਥਸ੍ਸ ਸਾਯਮ੍ਪਿ ਪੁਨਦਿਵਸੇਪਿ ਮਧੁਰਭਤ੍ਤਂ ਪਚਿਤ੍ਵਾ ਅਦਾਸਿ। ਅਥ ਮੁਦੁਚਿਤ੍ਤਤਂ ਤਸ੍ਸ ਞਤ੍ਵਾ ''ਸਾਮਿ, ਕਤਿਪਾਹਂ ਇਧੇਵ ਵਸਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਵਸਮਾਨਾ ਤਿਖਿਣੇਨ ਸਤ੍ਥੇਨ ਤਸ੍ਸ ਮਞ੍ਚਵਾਣਂ ਹੇਟ੍ਠਾਅਟਨਿਯਂ ਤਹਂ ਤਹਂ ਛਿਨ੍ਦਿ। ਮਞ੍ਚੋ ਤਸ੍ਮਿਂ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨਮਤ੍ਤੇਯੇਵ ਹੇਟ੍ਠਾ ਓਲਮ੍ਬਿ। ਸੋ ''ਕਸ੍ਮਾ ਅਯਂ ਮਞ੍ਚੋ ਏਵਂ ਛਿਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਗਤੋ''ਤਿ ਆਹ। ''ਸਾਮਿ, ਦਹਰਦਾਰਕੇ ਵਾਰੇਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਮਿ, ਏਤ੍ਥੇਵ ਸਨ੍ਨਿਪਤਨ੍ਤੀ''ਤਿ। ''ਅਮ੍ਮ, ਇਦਂ ਮੇ ਦੁਕ੍ਖਂ ਤੁਮ੍ਹੇ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਜਾਤਂ। ਅਹਞ੍ਹਿ ਪੁਬ੍ਬੇ ਕਤ੍ਥਚਿ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਦ੍ਵਾਰਂ ਪਿਦਹਿਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਾਮੀ''ਤਿ। ''ਕਿਂ ਕਰੋਮਿ, ਤਾਤ, ਵਾਰੇਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਮੀ''ਤਿ। ਸਾ ਇਮਿਨਾਵ ਨਿਯਾਮੇਨ ਦ੍ਵੇ ਤਯੋ ਦਿਵਸੇ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਤੇਨ ਉਜ੍ਝਾਯਿਤ੍ਵਾ ਖੀਯਿਤ੍ਵਾ ਵੁਚ੍ਚਮਾਨਾਪਿ ਤਥੇਵ ਵਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਏਕਂ ਦ੍ਵੇ ਰਜ੍ਜੁਕੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਸੇਸੇ ਛਿਨ੍ਦਿ। ਤਂ ਦਿਵਸਂ ਤਸ੍ਮਿਂ ਨਿਸਿਨ੍ਨਮਤ੍ਤੇਯੇਵ ਸਬ੍ਬਂ ਵਾਣਂ ਭੂਮਿਯਂ ਪਤਿ, ਸੀਸਂ ਜਣ੍ਣੁਕੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਏਕਤੋ ਅਹੋਸਿ, ਸੋ ਉਟ੍ਠਾਯ, ''ਕਿਂ ਕਰੋਮਿ, ਇਦਾਨਿ ਕੁਹਿਂ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮਿ , ਨਿਪਜ੍ਜਨਮਞ੍ਚਸ੍ਸਪਿ ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ ਅਸਾਮਿਕੋ ਵਿਯ ਕਤੋਮ੍ਹੀ''ਤਿ ਆਹ। ''ਤਾਤ, ਕਿਂ ਕਰੋਮਿ, ਪਟਿਵਿਸ੍ਸਕਦਾਰਕੇ ਵਾਰੇਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਮਿ, ਹੋਤੁ, ਮਾ ਚਿਨ੍ਤਯਿ, ਇਮਾਯ ਨਾਮ ਵੇਲਾਯ ਕੁਹਿਂ ਗਮਿਸ੍ਸਸੀ''ਤਿ ਧੀਤਰਂ ਆਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ, ''ਅਮ੍ਮ, ਤਵ ਭਾਤਿਕਸ੍ਸ ਨਿਪਜ੍ਜਨੋਕਾਸਂ ਕਰੋਹੀ''ਤਿ ਆਹ। ਸਾ ਏਕਪਸ੍ਸੇ ਸਯਿਤ੍ਵਾ ''ਇਧਾਗਚ੍ਛ, ਸਾਮੀ''ਤਿ ਆਹ। ਇਤਰੋਪਿ ਨਂ ''ਗਚ੍ਛ, ਤਾਤ, ਭਗਿਨਿਯਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਨਿਪਜ੍ਜਾ''ਤਿ ਵਦੇਸਿ। ਸੋ ਤਾਯ ਸਦ੍ਧਿਂ ਏਕਮਞ੍ਚੇ ਨਿਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਤਂ ਦਿਵਸਞ੍ਞੇਵ ਸਨ੍ਥਵਂ ਅਕਾਸਿ, ਕੁਮਾਰਿਕਾ ਪਰੋਦਿ। ਅਥ ਨਂ ਮਾਤਾ ਪੁਚ੍ਛਿ – ''ਕਿਂ, ਅਮ੍ਮ, ਰੋਦਸੀ''ਤਿ? ''ਅਮ੍ਮ, ਇਦਂ ਨਾਮ ਜਾਤ''ਨ੍ਤਿ। ''ਹੋਤੁ, ਅਮ੍ਮ, ਕਿਂ ਸਕ੍ਕਾ ਕਾਤੁਂ, ਤਯਾਪਿ ਏਕਂ ਭਤ੍ਤਾਰਂ ਇਮਿਨਾਪੇਕਂ ਪਾਦਪਰਿਚਾਰਿਕਂ ਲਦ੍ਧੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਤਂ ਜਾਮਾਤਰਂ ਅਕਾਸਿ। ਤੇ ਸਮਗ੍ਗਵਾਸਂ ਵਸਿਂਸੁ।

ਸਾ ਕਤਿਪਾਹਚ੍ਚਯੇਨ ਰਞ੍ਞੋ ਸਾਸਨਂ ਪੇਸੇਸਿ – ''ਭਤਕਵੀਥਿਯਂ ਛਣਂ ਕਰੋਨ੍ਤੁ। ਯਸ੍ਸ ਪਨ ਘਰੇ ਛਣੋ ਨ ਕਰੀਯਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਏਤ੍ਤਕੋ ਨਾਮ ਦਣ੍ਡੋਤਿ ਘੋਸਨਂ ਕਾਰੇਤੂ''ਤਿ। ਰਾਜਾ ਤਥਾ ਕਾਰੇਸਿ। ਅਥ ਨਂ ਸਸ੍ਸੁ ਆਹ – ''ਤਾਤ, ਭਤਕਵੀਥਿਯਂ ਰਾਜਾਣਾਯ ਛਣੋ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬੋ ਜਾਤੋ, ਕਿਂ ਕਰੋਮਾ''ਤਿ? ''ਅਮ੍ਮ, ਅਹਂ ਭਤਿਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋਪਿ ਜੀਵਿਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਮਿ, ਕਿਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ? ''ਤਾਤ, ਘਰਾਵਾਸਂ ਵਸਨ੍ਤਾ ਨਾਮ ਇਣਮ੍ਪਿ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਿ, ਰਞ੍ਞੋ ਆਣਾ ਅਕਾਤੁਂ ਨ ਲਬ੍ਭਾ। ਇਣਤੋ ਨਾਮ ਯੇਨ ਕੇਨਚਿ ਉਪਾਯੇਨ ਮੁਚ੍ਚਿਤੁਂ ਸਕ੍ਕਾ, ਗਚ੍ਛ, ਕੁਤੋਚਿ ਏਕਂ ਵਾ ਦ੍ਵੇ ਵਾ ਕਹਾਪਣੇ ਆਹਰਾ''ਤਿ ਆਹ। ਸੋ ਉਜ੍ਝਾਯਨ੍ਤੋ ਖੀਯਨ੍ਤੋ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਚਤ੍ਤਾਲੀਸਕੋਟਿਧਨਟ੍ਠਾਨਤੋ ਏਕਮੇਵ ਕਹਾਪਣਂ ਆਹਰਿ। ਸਾ ਤਂ ਕਹਾਪਣਂ ਰਞ੍ਞੋ ਪੇਸੇਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕਹਾਪਣੇਨ ਛਣਂ ਕਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਕਤਿਪਾਹਚ੍ਚਯੇਨ ਤਥੇਵ ਸਾਸਨਂ ਪਹਿਣਿ। ਪੁਨ ਰਾਜਾ ਤਥੇਵ ''ਛਣਂ ਕਰੋਨ੍ਤੁ, ਅਕਰੋਨ੍ਤਾਨਂ ਏਤ੍ਤਕੋ ਦਣ੍ਡੋ''ਤਿ ਆਣਾਪੇਸਿ। ਪੁਨਪਿ ਸੋ ਤਾਯ ਤਥੇਵ ਵਤ੍ਵਾ ਨਿਪ੍ਪੀਲ਼ਿਯਮਾਨੋ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਯੋ ਕਹਾਪਣੇ

ਆਹਰਿ। ਸਾ ਤੇਪਿ ਕਹਾਪਣੇ ਰਕ੍ਖੇ ਪੇਸੇਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਕਤਿਪਾਹਚ੍ਚਯੇਨ ਤਥੇਵ ਸਾਸਨਂ ਪਹਿਣਿ – ''ਇਦਾਨਿ ਪੁਰਿਸੇ ਪੇਸੇਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਤੂ''ਤਿ। ਰਾਜਾ ਪੇਸੇਸਿ। ਪੁਰਿਸਾ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ, ''ਕੁਮ੍ਭਘੋਸਕੋ ਨਾਮ ਕਤਰੋ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਪਰਿਯੇਸਨ੍ਤਾ ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਏਹਿ, ਭੋ ਰਾਜਾ, ਤਂ ਪਕ੍ਕੋਸਤੀ''ਤਿ ਆਹਂਸੁ। ਸੋ ਭੀਤੋ ''ਨ ਮਂ ਰਾਜਾ ਜਾਨਾਤੀ''ਤਿਆਦੀਨਿ ਵਤ੍ਵਾ ਗਨ੍ਤੁਂ ਨ ਇਚ੍ਛਿ। ਅਥ ਨਂ ਬਲਕ੍ਕਾਰੇਨ ਹਤ੍ਥਾਦੀਸੁ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਆਕਡ੍ਢਿਂਸੁ। ਸਾ ਇਤ੍ਥੀ ਤੇ ਦਿਸ੍ਵਾ, ''ਅਰੇ, ਦੁਬ੍ਬਿਨੀਤਾ, ਤੁਮ੍ਹੇ ਮਮ ਜਾਮਾਤਰਂ ਹਤ੍ਥਾਦੀਸੁ ਗਹੇਤੁਂ ਅਨਨੁਚ੍ਛਵਿਕਾ''ਤਿ ਤਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ, ''ਏਹਿ, ਤਾਤ, ਮਾ ਭਾਯਿ, ਰਾਜਾਨਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਤਵ ਹਤ੍ਥਾਦਿਗਾਹਕਾਨਂ ਹਤ੍ਥੇਯੇਵ ਛਿਨ੍ਦਾਪੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਧੀਤਰਂ ਆਦਾਯ ਪੁਰਤੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਰਾਜਗੇਹਂ ਪਤ੍ਵਾ ਵੇਸਂ ਪਰਿਵਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬਾਲਙ੍ਕਾਰਪਟਿਮਣ੍ਡਿਤਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਇਤਰਮ੍ਪਿ ਪਰਿਕਡ੍ਢਿਤ੍ਵਾ ਆਨਯਿਂਸੁਯੇਵ।

ਅਥ ਨਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਠਿਤਂ ਰਾਜਾ ਆਹ – ''ਤ੍ਵਂ ਕੁਮ੍ਭਘੋਸਕੋ ਨਾਮਾ''ਤਿ? ''ਆਮ, ਦੇਵਾ''ਤਿ । ''ਕਿਂ ਕਾਰਣਾ ਮਹਾਧਨਂ ਵਞ੍ਚੇਤ੍ਵਾ ਖਾਦਸੀ''ਤਿ ? ''ਕੁਤੋ ਮੇ, ਦੇਵ, ਧਨਂ ਭਤਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਜੀਵਨ੍ਤਸ੍ਸਾ''ਤਿ? ''ਮਾ ਏਵਂ ਕਰਿ, ਕਿਂ ਅਮ੍ਹੇ ਵਞ੍ਚੇਸੀ''ਤਿ? ''ਨ ਵਞ੍ਚੇਮਿ, ਦੇਵ, ਨਤ੍ਥਿ ਮੇ ਧਨ''ਨ੍ਤਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਰਾਜਾ ਤੇ ਕਹਾਪਣੇ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ, ''ਇਮੇ ਕਸ੍ਸ ਕਹਾਪਣਾ''ਤਿ ਆਹ। ਸੋ ਸਞ੍ਜਾਨਿਤ੍ਵਾ, ''ਅਹੋ ਬਾਲੋਮ੍ਹਿ, ਕਥਂ ਨੁ ਖੋ ਇਮੇ ਰਕ੍ਖੇ ਹਤ੍ਥਂ ਪਤ੍ਤਾ''ਤਿ ਇਤੋ ਚਿਤੋ ਚ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਤਾ ਦ੍ਵੇਪਿ ਪਟਿਮਣ੍ਡਿਤਪਸਾਧਨਾ ਗਬ੍ਭਦ੍ਵਾਰਮੂਲੇ ਠਿਤਾ ਦਿਸ੍ਵਾ, ''ਭਾਰਿਯਂ ਵਤਿਦਂ ਕਮ੍ਮਂ, ਇਮਾਹਿ ਰਕ੍ਖਾ ਪਯੋਜਿਤਾਹਿ ਭਵਿਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ। ਅਥ ਨਂ ਰਾਜਾ ''ਵਦੇਹਿ, ਭੋ, ਕਸ੍ਮਾ ਏਵਂ ਕਰੋਸੀ''ਤਿ ਆਹ। ''ਨਿਸ੍ਸਯੋ ਮੇ ਨਤ੍ਥਿ, ਦੇਵਾ''ਤਿ। ''ਮਾਦਿਸੋ ਨਿਸ੍ਸਯੋ ਭਵਿਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ। ''ਕਲ੍ਯਾਣਂ, ਦੇਵ, ਸਚੇ ਮੇ ਦੇਵੋ ਅਵਸ੍ਸਯੋ ਹੋਤੀ''ਤਿ। ''ਹੋਮਿ, ਭੋ, ਕਿਤ੍ਤਕਂ ਤੇ ਧਨ''ਨ੍ਤਿ? ''ਚਤ੍ਤਾਲੀਸਕੋਟਿਯੋ, ਦੇਵਾ''ਤਿ। ''ਕਿਂ ਲਦ੍ਧੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ? ''ਸਕਟਾਨਿ ਦੇਵਾ''ਤਿ? ਰਾਜਾ ਅਨੇਕਸਤਾਨਿ ਸਕਟਾਨਿ ਯੋਜਾਪੇਤ੍ਵਾ ਪਹਿਣਿਤ੍ਵਾ ਤਂ ਧਨਂ ਆਹਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਰਾਜਙ੍ਗਣੇ ਰਾਸਿਂ ਕਾਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਰਾਜਗਹਵਾਸਿਨੋ ਸਨ੍ਨਿਪਾਤਾਪੇਤ੍ਵਾ, ''ਅਤ੍ਥਿ ਕਸ੍ਸਚਿ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਨਗਰੇ ''ਏਤ੍ਤਕਂ ਧਨ''ਨ੍ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ''ਨਤ੍ਥਿ, ਦੇਵਾ''ਤਿ। ''ਕਿਂ ਪਨਸ੍ਸ ਕਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ? ''ਸਕ੍ਕਾਰਂ, ਦੇਵਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਮਹਨ੍ਤੇਨ ਸਕ੍ਕਾਰੇਨ ਤਂ ਸੇਟ੍ਠਿਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਧੀਤਰਂ ਤਸ੍ਸੇਵ ਦਤ੍ਵਾ ਤੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ''ਭਨ੍ਤੇ, ਪਸ੍ਸਥਿਮਂ ਪੁਰਿਸਂ, ਏਵਰੂਪੋ ਧਿਤਿਮਾ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ, ਚਤ੍ਤਾਲੀਸਕੋਟਿਵਿਭਵੋ ਹੋਨ੍ਤੋਪਿ ਉਪ੍ਪਿਲਾਵਿਤਾਕਾਰਂ ਵਾ ਅਸ੍ਮਿਮਾਨਮਤ੍ਤਂ ਵਾ ਨ ਕਰੋਤਿ, ਕਪਣੋ ਵਿਯ ਪਿਲੋਤਿਕਂ ਨਿਵਾਸੇਤ੍ਵਾ ਭਤਕਵੀਥਿਯਂ ਭਤਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਜੀਵਨ੍ਤੋ ਮਯਾ ਇਮਿਨਾ ਨਾਮ ਉਪਾਯੇਨ ਞਾਤੋ। ਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਚ ਪਨ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਸਧਨਭਾਵਂ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਾਪੇਤ੍ਵਾ ਤਂ ਧਨਂ ਆਹਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਸੇਟ੍ਠਿਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪਿਤੋ, ਧੀਤਾ ਚਸ੍ਸ ਮਯਾ ਦਿਨ੍ਨਾ। ਭਨ੍ਤੇ, ਮਯਾ ਚ ਏਵਰੂਪੋ ਧਿਤਿਮਾ ਨ ਦਿਟ੍ਠਪੁਬ੍ਬੋ''ਤਿ ਆਹ।

ਤਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾ ''ਏਵਂ ਜੀਵਨ੍ਤਸ੍ਸ ਜੀਵਿਕਂ ਧਮ੍ਮਿਕਜੀਵਿਕਂ ਨਾਮ, ਮਹਾਰਾਜ, ਚੋਰਿਕਾਦਿਕਮ੍ਮਂ ਪਨ ਇਧਲੋਕੇ ਚੇਵ ਪੀਲ਼ੇਤਿ ਹਿਂਸੇਤਿ, ਪਰਲੋਕੇ ਚ, ਤਤੋਨਿਦਾਨਂ ਸੁਖਂ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ। ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਹਿ ਧਨਪਾਰਿਜੁਞ੍ਞਕਾਲੇ ਕਸਿਂ ਵਾ ਭਤਿਂ ਵਾ ਕਤ੍ਵਾ ਜੀਵਿਕਮੇਵ ਧਮ੍ਮਿਕਜੀਵਿਕਂ ਨਾਮ। ਏਵਰੂਪਸ੍ਸ ਹਿ ਵੀਰਿਯਸਮ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਸਤਿਸਮ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਕਾਯਵਾਚਾਹਿ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਪਞ੍ਞਾਯ ਨਿਸਮ੍ਮਕਾਰਿਨੋ ਕਾਯਾਦੀਹਿ ਸਞ੍ਞਤਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਜੀਵਿਕਂ ਜੀਵਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸਤਿਅਵਿਪ੍ਪਵਾਸੇ ਠਿਤਸ੍ਸ ਇਸ੍ਸਰਿਯਂ ਵਡ੍ਢਤਿਯੇਵਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

੨੪. ''ਉਟ੍ਠਾਨਵਤੋ ਸਤੀਮਤੋ,
ਸੁਚਿਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਨਿਸਮ੍ਮਕਾਰਿਨੋ।
ਸਞ੍ਞਤਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਜੀਵਿਨੋ,
ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਸ੍ਸ ਯਸੋਭਿਵਡ੍ਢਤੀ''ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਉਟ੍ਠਾਨਵਤੋ**ਤਿ ਉਟ੍ਠਾਨਵੀਰਿਯਵਨ੍ਤਸ੍ਸ। **ਸਤਿਮਤੋ**ਤਿ ਸਤਿਸਮ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ। **ਸੁਚਿਕਮ੍ਮਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਨਿਦ੍ਦੋਸੇਹਿ ਨਿਰਪਰਾਧੇਹਿ ਕਾਯਕਮ੍ਮਾਦੀਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਸ੍ਸ। **ਨਿਸਮ੍ਮਕਾਰਿਨੋ**ਤਿ ਏਵਞ੍ਚੇ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਏਵਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਵਾ, ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਕਮ੍ਮੇ ਏਵਂ ਕਤੇ

ਇਦੰ ਨਾਮ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀਤਿ ਵਾ ਏਵੰ ਨਿਦਾਨੰ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾ ਰੋਗਤਿਕਿਚ੍ਛਨੰ ਵਿਯ ਸਬ੍ਬਕਮ੍ਮਾਨਿ ਨਿਸਾਮੇਤ੍ਵਾ ਉਪਧਾਰੇਤ੍ਵਾ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ। **ਸਵ੍ਵਤਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਕਾਯਾਦੀਹਿ ਸਵ੍ਵਤਸ੍ਸ ਨਿਚ੍ਛਿਦ੍ਦਸ੍ਸ। **ਧਮ੍ਮਜੀਵਿਨੋ**ਤਿ ਅਗਾਰਿਕਸ੍ਸ ਤੁਲਾਕੂਟਾਦੀਨਿ ਵਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਕਸਿਗੋਰਕ੍ਖਾਦੀਹਿ, ਅਨਗਾਰਿਕਸ੍ਸ ਵੇਜ੍ਜਕਮ੍ਮਦੂਤਕਮ੍ਮਾਦੀਨਿ ਵਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮੇਨ ਸਮੇਨ ਭਿਕ੍ਖਾਚਰਿਯਾਯ ਜੀਵਿਕੰ ਕਪ੍ਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ। **ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਅਵਿਪ੍ਪਵੁਤ੍ਥਸਤਿਨੋ। **ਯਸੋਭਿਵਡ੍ਢਤੀ**ਤਿ ਇਸ੍ਸਰਿਯਭੋਗਸਮ੍ਪਨ੍ਨਸਙ੍ਖਾਤੋ ਚੇਵ ਕਿਤ੍ਤਿਵਣ੍ਣਭਣਨਸਙ੍ਖਾਤੋ ਚ ਯਸੋ ਅਭਿਵਡ੍ਢਤੀਤਿ।

ਗਾਥਾਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਕੁਮ੍ਭਘੋਸਕੋ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਹਿ। ਅਞ੍ਞੇਪਿ ਬਹੂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਾਦੀਨਿ ਪਾਪੁਣਿੰਸੁ। ਏਵੰ ਮਹਾਜਨਸ੍ਸ ਸਾਤ੍ਥਿਕਾ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾ ਜਾਤਾਤਿ।

ਕੁਮ੍ਭਘੋਸਕਸੇਟ੍ਠਿਵਤ੍ਥੁ ਦੁਤਿਯੰ।

੩. ਚੂਲ਼ਪਨ੍ਥਕਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ

ਉਟ੍ਠਾਨੇਨਪ੍ਪਮਾਦੇਨਾਤਿ ਇਮੰ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨੰ ਸਤ੍ਥਾ ਵੇਲ਼ੁਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਚੂਲ਼ਪਨ੍ਥਕਤ੍ਥੇਰੰ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਰਾਜਗਹੇ ਕਿਰ ਧਨਸੇਟ੍ਠਿਕੁਲਸ੍ਸ ਧੀਤਾ ਵਯਪ੍ਪਤ੍ਤਕਾਲੇ ਮਾਤਾਪਿਤੂਹਿ ਸਤ੍ਤਭੂਮਿਕਸ੍ਸ ਪਾਸਾਦਸ੍ਸ ਉਪਰਿਮਤਲੇ ਅਤਿਵਿਯ ਰਕ੍ਖਿਯਮਾਨਾ ਯੋਬ੍ਬਨਮਦਮਤ੍ਤਤਾਯ ਪੁਰਿਸਲੋਲ਼ਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਦਾਸੇਨੇਵ ਸਦ੍ਧਿੰ ਸਨ੍ਥਵੰ ਕਤ੍ਵਾ, ''ਅਞ੍ਞੇਪਿ ਮੇ ਇਦੰ ਕਮ੍ਮੰ ਜਾਨੇਯ੍ਯੁ''ਨ੍ਤਿ ਭੀਤਾ ਏਵਮਾਹ – ''ਅਮ੍ਹੇਹਿ ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਠਾਨੇ ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਵਸਿਤੁੰ। ਸਚੇ ਮੇ ਮਾਤਾਪਿਤਰੋ ਇਮੰ ਦੋਸੰ ਜਾਨਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਖਣ੍ਡਾਖਣ੍ਡਿਕੰ ਮੰ ਕਰਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ। ਵਿਦੇਸੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਵਸਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ। ਤੇ ਹਤ੍ਥਸਾਰੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਅਗ੍ਗਦ੍ਵਾਰੇਨ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ, ''ਯਤ੍ਥ ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਵਾ ਅਞ੍ਞੇਹਿ ਅਜਾਨਨਟ੍ਠਾਨੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਵਸਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਉਭੋਪਿ ਅਗਮੰਸੁ। ਤੇਸੰ ਏਕਸ੍ਮਿੰ ਠਾਨੇ ਵਸਨ੍ਤਾਨੰ ਸੰਵਾਸਮਨ੍ਵਾਯ ਤਸ੍ਸਾ ਕੁਚ੍ਛਿਸ੍ਮਿੰ ਗਬ੍ਭੋ ਪਤਿਟ੍ਠਾਸਿ। ਸਾ ਗਬ੍ਭਪਰਿਪਾਕੰ ਆਗਮ੍ਮ ਤੇਨ ਸਦ੍ਧਿੰ ਮਨ੍ਤੇਸਿ, ''ਗਬ੍ਭੋ ਮੇ ਪਰਿਪਾਕੰ ਗਤੋ, ਞਾਤਿਬਨ੍ਧੁਵਿਰਹਿਤੇ ਠਾਨੇ ਗਬ੍ਭਵੁਟ੍ਠਾਨੰ ਨਾਮ ਉਭਿਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਦੁਕ੍ਖਾਵਹੰ, ਕੁਲਗੇਹਮੇਵ ਗਚ੍ਛਾਮਾ''ਤਿ। ਸੋ ''ਸਚਾਹੰ ਤਤ੍ਥ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਜੀਵਿਤੰ ਮੇ ਨਤ੍ਥੀ''ਤਿ ਭਯੇਨ ''ਅਜ੍ਜ ਗਚ੍ਛਾਮ, ਸ੍ਵੇ ਗਚ੍ਛਾਮਾ''ਤਿ ਦਿਵਸੇ ਅਤਿਕ੍ਕਾਮੇਸਿ। ਸਾ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਅਯੰ ਬਾਲੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਦੋਸਮਹਨ੍ਤਤਾਯ ਗਨ੍ਤੁੰ ਨ ਉਸ੍ਸਹਤਿ, ਮਾਤਾਪਿਤਰੋ ਨਾਮ ਏਕਨ੍ਤਹਿਤਾਵ, ਅਯੰ ਗਚ੍ਛਤੁ ਵਾ, ਮਾ ਵਾ, ਅਹੰ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ। ਸਾ ਤਸ੍ਮਿੰ ਗੇਹਾ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤੇ ਗੇਹਪਰਿਕ੍ਖਾਰੰ ਪਟਿਸਾਮੇਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕੁਲਘਰੰ ਗਤਭਾਵੰ ਅਨਨ੍ਤਰਗੇਹਵਾਸੀਨੰ ਆਰੋਚੇਤ੍ਵਾ ਮਗ੍ਗੰ ਪਟਿਪਜ੍ਜਿ।

ਸੋਪਿ ਘਰੰ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤੰ ਅਦਿਸ੍ਵਾ ਪਟਿਵਿਸ੍ਸਕੇ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ, ''ਸਾ ਕੁਲਘਰੰ ਗਤਾ''ਤਿ ਸੁਤ੍ਵਾ ਵੇਗੇਨ ਅਨੁਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਅਨ੍ਤਰਾਮਗ੍ਗੇ ਸਮ੍ਪਾਪੁਣਿ। ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਤਤ੍ਥੇਵ ਗਬ੍ਭਵੁਟ੍ਠਾਨੰ ਅਹੋਸਿ। ਸੋ ''ਕਿੰ ਇਦੰ, ਭਦ੍ਦੇ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ''ਸਾਮਿ, ਮੇ ਏਕੋ ਪੁਤ੍ਤੋ ਜਾਤੋ''ਤਿ। ''ਇਦਾਨਿ ਕਿੰ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ? ''ਯਸ੍ਸਤ੍ਥਾਯ ਮਯੰ ਕੁਲਘਰੰ ਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯਾਮ, ਤੰ ਕਮ੍ਮੰ ਅਨ੍ਤਰਾਮਗ੍ਗੇਵ ਨਿਪ੍ਫਨ੍ਨੰ, ਤਤ੍ਥ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਕਿੰ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮ, ਨਿਵਤ੍ਤਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਦ੍ਵੇਪਿ ਏਕਚਿਤ੍ਤਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਨਿਵਤ੍ਤਿੰਸੁ। ਤਸ੍ਸ ਚ ਦਾਰਕਸ੍ਸ ਪਨ੍ਥੇ ਜਾਤਤ੍ਤਾ **ਪਨ੍ਥਕੋ**ਤਿ ਨਾਮੰ ਕਰਿੰਸੁ। ਤਸ੍ਸਾ ਨਚਿਰਸ੍ਸੇਵ ਅਪਰੋਪਿ ਗਬ੍ਭੋ ਪਤਿਟ੍ਠਹਿ। ਸਬ੍ਬੰ ਪੁਰਿਮਨਯੇਨੇਵ ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਤਬ੍ਬੰ। ਤਸ੍ਸਪਿ ਦਾਰਕਸ੍ਸ ਪਨ੍ਥੇ ਜਾਤਤ੍ਤਾ ਪਠਮਜਾਤਸ੍ਸ **ਮਹਾਪਨ੍ਥਕੋ**ਤਿ ਨਾਮੰ ਕਤ੍ਵਾ ਇਤਰਸ੍ਸ **ਚੂਲ਼ਪਨ੍ਥਕੋ**ਤਿ ਨਾਮੰ ਕਰਿੰਸੁ। ਤੇ ਦ੍ਵੇਪਿ ਦਾਰਕੇ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਸਨਟ੍ਠਾਨਮੇਵ ਗਤਾ। ਤੇਸੰ ਤਤ੍ਥ ਵਸਨ੍ਤਾਨੰ ਮਹਾਪਨ੍ਥਕਦਾਰਕੋ ਅਞ੍ਞੇ ਦਾਰਕੇ ''ਚੂਲ਼ਪਿਤਾ ਮਹਾਪਿਤਾਤਿ, ਅਯ੍ਯਕੋ ਅਯ੍ਯਿਕਾ''ਤਿ ਚ ਵਦਨ੍ਤੇ ਸੁਤ੍ਵਾ ਮਾਤਰੰ ਪੁਚ੍ਛਿ – ''ਅਮ੍ਮ, ਅਞ੍ਞੇ ਦਾਰਕਾ 'ਅਯ੍ਯਕੋ ਅਯ੍ਯਿਕਾ'ਤਿਪਿ, 'ਮਹਾਪਿਤਾ ਚੂਲ਼ਪਿਤਾ'ਤਿਪਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਕਚ੍ਚਿ ਅਮ੍ਹਾਕਞ੍ਞੇਵ ਞਾਤਕਾ ਨਤ੍ਥੀ''ਤਿ? ''ਆਮ, ਤਾਤ, ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਏਤ੍ਥ ਞਾਤਕਾ ਨਤ੍ਥਿ। ਰਾਜਗਹਨਗਰੇ ਪਨ ਵੋ ਧਨਸੇਟ੍ਠਿ ਨਾਮ ਅਯ੍ਯਕੋ, ਤਤ੍ਥ ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਬਹੂ ਞਾਤਕਾ''ਤਿ। ''ਕਸ੍ਮਾ ਤਤ੍ਥ ਨ ਗਚ੍ਛਥ, ਅਮ੍ਮਾ''ਤਿ? ਸਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਗਮਨਕਾਰਣੰ ਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਅਕਥੇਤ੍ਵਾ ਪੁਤ੍ਤੇਸੁ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨੰ ਕਥੇਨ੍ਤੇਸੁ ਸਾਮਿਕੰ ਆਹ – ''ਇਮੇ ਦਾਰਕਾ ਮੰ ਅਤਿਵਿਯ ਕਿਲਮੇਨ੍ਤਿ, ਕਿੰ ਨੋ ਮਾਤਾਪਿਤਰੋ

ਦਿਸ੍ਵਾ ਮੰਸੰ ਖਾਦਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਏਹਿ, ਦਾਰਕਾਨੰ ਅਯਜਕਕੁਲੰ ਦਸ੍ਸੇਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ? ''ਅਹੰ ਸਮ੍ਮੁਖਾ ਭਵਿਤੁੰ ਨ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਤੇ ਪਨ ਨਯਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ। ''ਸਾਧੁ ਯੇਨ ਕੇਨਚਿ ਉਪਾਯੇਨ ਦਾਰਕਾਨੰ ਅਯਜਕਕੁਲਮੇਵ ਦਟ੍ਠੁੰ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ। ਦ੍ਵੇਪਿ ਜਨਾ ਦਾਰਕੇ ਆਦਾਯ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬੇਨ ਰਾਜਗਹੰ ਪਤ੍ਵਾ ਨਗਰਦ੍ਵਾਰੇ ਏਕਿਸ੍ਸਾ ਸਾਲਾਯ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਦਾਰਕਮਾਤਾ ਦ੍ਵੇ ਦਾਰਕੇ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਆਗਤਭਾਵੰ ਮਾਤਾਪਿਤੂਨੰ ਆਰੋਚਾਪੇਸਿ। ਤੇ ਤੰ ਸਾਸਨੰ ਸੁਤ੍ਵਾ, ''ਸੰਸਾਰੇ ਵਿਚਰਨ੍ਤਾਨੰ ਨ ਪੁਤ੍ਤੋ ਨ ਧੀਤਾ ਭੂਤਪੁਬ੍ਬਾ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ, ਤੇ ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਮਹਾਪਰਾਧਿਕਾ, ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਤੇਹਿ ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਚਕ੍ਖੁਪਥੇ ਠਾਤੁੰ, ਏਤ੍ਤਕੰ ਨਾਮ ਧਨੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵੇਪਿ ਜਨਾ ਫਾਸੁਕਟ੍ਠਾਨੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਜੀਵਨ੍ਤੁ, ਦਾਰਕੇ ਪਨ ਇਧ ਪੇਸੇਨ੍ਤੂ''ਤਿ ਧਨੰ ਦਤ੍ਵਾ ਦੂਤੰ ਪਾਹੇਸੁੰ।

ਤੇਹਿ ਪੇਸਿਤੰ ਧਨੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਦਾਰਕੇ ਆਗਤਦੂਤਾਨਞ੍ਞੇਵ ਹਤ੍ਥੇ ਦਤ੍ਵਾ ਪਹਿਣਿੰਸੁ। ਦਾਰਕਾ ਅਯਜਕਕੁਲੇ ਵਡ੍ਢਨ੍ਤਿ। ਤੇਸੁ ਚੂਲ਼ਪਨ੍ਥਕੋ ਅਤਿਦਹਰੋ, ਮਹਾਪਨ੍ਥਕੋ ਪਨ ਅਯਜਕੇਨ ਸਦ੍ਧਿੰ ਦਸਬਲਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਕਥੰ ਸੋਤੁੰ ਗਚ੍ਛਤਿ। ਤਸ੍ਸ ਨਿਚ੍ਚੰ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕੰ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾਯ ਚਿਤ੍ਤੰ ਨਮਿ। ਸੋ ਅਯਜਕੰ ਆਹ – ''ਸਚੇ ਮੰ ਅਨੁਜਾਨੇਯ੍ਯਾਥ, ਅਹੰ ਪਬ੍ਬਜੇਯ੍ਯ''ਨ੍ਤਿ । ''ਕਿੰ ਵਦੇਸਿ, ਤਾਤ, ਸਕਲਸ੍ਸ ਲੋਕਸ੍ਸਪਿ ਮੇ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾਤੋ ਤਵ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾ ਭਦ੍ਦਿਕਾ। ਸਚੇ ਸਕ੍ਕੋਸਿ ਪਬ੍ਬਜਾਹੀ''ਤਿ। ਤੰ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕੰ ਨੇਤ੍ਵਾ, ''ਕਿੰ, ਗਹਪਤਿ, ਦਾਰਕੋ ਤੇ ਲਦ੍ਧੋ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ, ''ਆਮ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਯੰ ਮੇ ਨਤ੍ਤਾ ਤੁਮ੍ਹਾਕੰ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਪਬ੍ਬਜਿਤੁਕਾਮੋ''ਤਿ ਆਹ। ਸਤ੍ਥਾ ਅਞ੍ਞਤਰੰ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਚਾਰਿਕੰ ਭਿਕ੍ਖੁੰ ''ਇਮੰ ਦਾਰਕੰ ਪਬ੍ਬਾਜੇਹੀ''ਤਿ ਆਣਾਪੇਸਿ। ਥੇਰੋ ਤਸ੍ਸ ਤਚਪਞ੍ਚਕਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨੰ ਆਚਿਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਾਜੇਸਿ। ਸੋ ਬਹੁੰ ਬੁਦ੍ਧਵਚਨੰ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਵਸ੍ਸੋ ਉਪਸਮ੍ਪਦੰ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਯੋਨਿਸੋਮਨਸਿਕਾਰੇਨ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨੰ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਅਰਹਤ੍ਤੰ ਪਾਪੁਣਿ। ਸੋ ਝਾਨਸੁਖੇਨ ਫਲਸੁਖੇਨ ਵੀਤਿਨਾਮੇਨ੍ਤੋ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਸਕ੍ਕਾ ਨੁ ਖੋ ਇਦੰ ਸੁਖੰ ਚੂਲ਼ਪਨ੍ਥਕਸ੍ਸ ਦਾਤੁ''ਨ੍ਤਿ! ਤਤੋ ਅਯਜਕਸੇਟ੍ਠਿਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਏਵਮਾਹ – ''ਮਹਾਸੇਟ੍ਠਿ, ਸਚੇ ਅਨੁਜਾਨੇਯ੍ਯਾਥ, ਅਹੰ ਚੂਲ਼ਪਨ੍ਥਕੰ ਪਬ੍ਬਾਜੇਯ੍ਯ''ਨ੍ਤਿ। ''ਪਬ੍ਬਾਜੇਥ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ। ਸੇਟ੍ਠਿ ਕਿਰ ਸਾਸਨੇ ਚ ਸੁਪ੍ਪਸਨ੍ਨੋ, ''ਕਤਰਧੀਤਾਯ ਵੋ ਏਤੇ ਪੁਤ੍ਤਾ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਯਮਾਨੋ ਚ ''ਪਲਾਤਧੀਤਾਯਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਤੁੰ ਲਜ੍ਜਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਸੁਖੇਨੇਵ ਤੇਸੰ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜੰ ਅਨੁਜਾਨਿ। ਥੇਰੋ ਚੂਲ਼ਪਨ੍ਥਕੰ ਪਬ੍ਬਾਜੇਤ੍ਵਾ ਸੀਲੇਸੁ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪੇਸਿ। ਸੋ ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾਵ ਦਨ੍ਧੋ ਅਹੋਸਿ।

> ''ਪਦ੍ਮੰ ਯਥਾ ਕੋਕਨਦੰ ਸੁਗਨ੍ਧੰ,
> ਪਾਤੋ ਸਿਯਾ ਫੁਲ੍ਲਮਵੀਤਗਨ੍ਧੰ।
> ਅਙ੍ਗੀਰਸੰ ਪਸ੍ਸ ਵਿਰੋਚਮਾਨੰ,
> ਤਪਨ੍ਤਮਾਦਿਚ੍ਚਮਿਵਨ੍ਤਲਿਕ੍ਖੇ''ਤਿ॥ (ਸੰ॰ ਨਿ॰ ੧.੧੨੩; ਅ॰ ਨਿ॰ ੫.੧੯੫) –

ਇਮੰ ਏਕੰ ਗਾਥੰ ਚਤੂਹਿ ਮਾਸੇਹਿ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਿਤੁੰ ਨਾਸਕ੍ਖਿ। ਸੋ ਕਿਰ ਕਸ੍ਸਪਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਕਾਲੇ ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਞਵਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞਤਰਸ੍ਸ ਦਨ੍ਧਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਉਦ੍ਦੇਸਗ੍ਗਹਣਕਾਲੇ ਪਰਿਹਾਸਕੇਲ਼ਿੰ ਅਕਾਸਿ। ਸੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਤੇਨ ਪਰਿਹਾਸੇਨ ਲਜ੍ਜਿਤੋ ਨੇਵ ਉਦ੍ਦੇਸੰ ਗਣ੍ਹਿ, ਨ ਸਜ੍ਝਾਯਮਕਾਸਿ। ਤੇਨ ਕਮ੍ਮੇਨ ਅਯੰ ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾਵ ਦਨ੍ਧੋ ਜਾਤੋ, ਗਹਿਤਗਹਿਤੰ ਪਦੰ ਉਪਰੂਪਰਿਪਦੰ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਸ੍ਸ ਨਸ੍ਸਤਿ। ਤਸ੍ਸ ਇਮਮੇਵ ਗਾਥੰ ਉਗ੍ਗਹੇਤੁੰ ਵਾਯਮਨ੍ਤਸ੍ਸ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਮਾਸਾ ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਾ। ਅਥ ਨੰ ਮਹਾਪਨ੍ਥਕੋ, ''ਚੂਲ਼ਪਨ੍ਥਕ, ਤ੍ਵੰ ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਸਾਸਨੇ ਅਭਬ੍ਬੋ, ਚਤੂਹਿ ਮਾਸੇਹਿ ਏਕੰ ਗਾਥਮ੍ਪਿ ਗਣ੍ਹਿਤੁੰ ਨ ਸਕ੍ਕੋਸਿ, ਪਬ੍ਬਜਿਤਕਿਚ੍ਚੰ ਪਨ ਕਥੰ ਮਤ੍ਥਕੰ ਪਾਪੇਸ੍ਸਸਿ, ਨਿਕ੍ਖਮ ਇਤੋ''ਤਿ ਵਿਹਾਰਾ ਨਿਕ੍ਕਡ੍ਢਿ। ਚੂਲ਼ਪਨ੍ਥਕੋ ਬੁਦ੍ਧਸਾਸਨੇ ਸਿਨੇਹੇਨ ਗਿਹਿਭਾਵੰ ਨ ਪਤ੍ਥੇਤਿ।

ਤਸ੍ਮਿਞ੍ਚ ਕਾਲੇ ਮਹਾਪਨ੍ਥਕੋ ਭਤ੍ਤੁਦ੍ਦੇਸਕੋ ਅਹੋਸਿ। ਜੀਵਕੋ ਕੋਮਾਰਭਚ੍ਚੋ ਬਹੁੰ ਮਾਲਾਗਨ੍ਧਵਿਲੇਪਨੰ ਆਦਾਯ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਮ੍ਬਵਨੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰੰ ਪੂਜੇਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ਉਟ੍ਠਾਯਾਸਨਾ ਦਸਬਲੰ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਮਹਾਪਨ੍ਥਕੰ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ, ''ਕਿਤ੍ਤਕਾ , ਭਨ੍ਤੇ, ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਭਿਕ੍ਖੂ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ''ਪਞ੍ਚਮਤ੍ਤਾਨਿ ਭਿਕ੍ਖੁਸਤਾਨੀ''ਤਿ। ''ਸ੍ਵੇ, ਭਨ੍ਤੇ, ਬੁਦ੍ਧਪ੍ਪਮੁਖਾਨਿ ਪਞ੍ਚ ਭਿਕ੍ਖੁਸਤਾਨਿ ਆਦਾਯ ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਨਿਵੇਸਨੇ ਭਿਕ੍ਖੰ ਗਣ੍ਹਥਾ''ਤਿ। ''ਉਪਾਸਕ, ਚੂਲ਼ਪਨ੍ਥਕੋ ਨਾਮ ਭਿਕ੍ਖੁ ਦਨ੍ਧੋ ਅਵਿਰੁਲ਼੍ਹਿਧਮ੍ਮੋ, ਤੰ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਸੇਸਾਨੰ ਨਿਮਨ੍ਤਨੰ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਾਮੀ''ਤਿ ਥੇਰੋ ਆਹ। ਤੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ਚੂਲ਼ਪਨ੍ਥਕੋ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਥੇਰੋ ਏਤ੍ਤਕਾਨੰ ਭਿਕ੍ਖੂਨੰ ਨਿਮਨ੍ਤਨੰ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਮੰ

ਬਾਹਿਰੰ ਕਤ੍ਵਾ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਤਿ, ਨਿਸ੍ਸੰਸਯੰ ਮਯ੍ਹੰ ਭਾਤਿਕਸ੍ਸ ਮਯਿ ਚਿਤ੍ਤੰ ਭਿਨ੍ਨੰ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਕਿੰ ਦਾਨਿ ਮਯ੍ਹੰ ਇਮਿਨਾ ਸਾਸਨੇਨ, ਗਿਹੀ ਹੁਤ੍ਵਾ ਦਾਨਾਦੀਨਿ ਪੁਞ੍ਞਾਨਿ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਜੀਵਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ? ਸੋ ਪੁਨਦਿਵਸੇ ਪਾਤੋਵ ਵਿਬ੍ਭਮਿਤੁੰ ਪਾਯਾਸਿ।

ਸਤ੍ਥਾ ਪਚ੍ਚੂਸਕਾਲੇਯੇਵ ਲੋਕੰ ਵੋਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਇਮੰ ਕਾਰਣੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਪਠਮਤਰੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਚੂਲ਼ਪਨ੍ਥਕਸ੍ਸ ਗਮਨਮਗ੍ਗੇ ਦ੍ਵਾਰਕੋਟ੍ਠਕੇ ਚਙ੍ਕਮਨ੍ਤੋ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਚੂਲ਼ਪਨ੍ਥਕੋ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਸਤ੍ਥਾਰੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਅਥ ਨੰ ਸਤ੍ਥਾ ''ਕੁਹਿੰ ਪਨ ਤ੍ਵੰ, ਚੂਲ਼ਪਨ੍ਥਕ, ਇਮਾਯ ਵੇਲਾਯ ਗਚ੍ਛਸੀ''ਤਿ ਆਹ। ''ਭਾਤਾ ਮੰ, ਭਨ੍ਤੇ, ਨਿਕ੍ਕਡ੍ਢਤਿ, ਤੇਨਾਹੰ ਵਿਬ੍ਭਮਿਤੁੰ ਗਚ੍ਛਾਮੀ''ਤਿ। ''ਚੂਲ਼ਪਨ੍ਥਕ, ਤਵ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾ ਨਾਮ ਮਮ ਸਨ੍ਤਕਾ, ਭਾਤਰਾ ਨਿਕ੍ਕਡ੍ਢਿਤੋ ਕਸ੍ਮਾ ਮਮ ਸਨ੍ਤਿਕੰ ਨਾਗਞ੍ਛਿ, ਏਹਿ, ਕਿੰ ਤੇ ਗਿਹਿਭਾਵੇਨ, ਮਮ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਭਵਿਸ੍ਸਸੀ''ਤਿ ਚਕ੍ਕਙ੍ਕਿਤਤਲੇਨ ਪਾਣਿਨਾ ਤੰ ਸਿਰਸਿ ਪਰਾਮਸਿਤ੍ਵਾ ਆਦਾਯ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਗਨ੍ਧਕੁਟਿਪ੍ਪਮੁਖੇ ਨਿਸੀਦਾਪੇਤ੍ਵਾ, ''ਚੂਲ਼ਪਨ੍ਥਕ, ਪੁਰਤ੍ਥਾਭਿਮੁਖੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਇਮੰ ਪਿਲੋਤਿਕੰ 'ਰਜੋਹਰਣੰ ਰਜੋਹਰਣ'ਨ੍ਤਿ ਪਰਿਮਜ੍ਜਨ੍ਤੋ ਇਧੇਵ ਹੋਹੀ''ਤਿ ਇਦ੍ਧਿਯਾ ਅਭਿਸਙ੍ਖਤੰ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧੰ ਪਿਲੋਤਿਕੰ ਦਤ੍ਵਾ ਕਾਲੇ ਆਰੋਚਿਤੇ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਪਰਿਵੁਤੋ ਜੀਵਕਸ੍ਸ ਗੇਹੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਾਸਨੇ ਨਿਸੀਦਿ। ਚੂਲ਼ਪਨ੍ਥਕੋਪਿ ਸੂਰਿਯੰ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਤੰ ਪਿਲੋਤਿਕੰ ''ਰਜੋਹਰਣੰ ਰਜੋਹਰਣ''ਨ੍ਤਿ ਪਰਿਮਜ੍ਜਨ੍ਤੋ ਨਿਸੀਦਿ। ਤਸ੍ਸ ਤੰ ਪਿਲੋਤਿਕਖਣ੍ਡੰ ਪਰਿਮਜ੍ਜਨ੍ਤਸ੍ਸ ਕਿਲਿਟ੍ਠੰ ਅਹੋਸਿ। ਤਤੋ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਇਦੰ ਪਿਲੋਤਿਕਖਣ੍ਡੰ ਅਤਿਵਿਯ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧੰ, ਇਮੰ ਪਨ ਅਤ੍ਤਭਾਵੰ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਪੁਰਿਮਪਕਤਿੰ ਵਿਜਹਿਤ੍ਵਾ ਏਵੰ ਕਿਲਿਟ੍ਠੰ ਜਾਤੰ, ਅਨਿਚ੍ਚਾ ਵਤ ਸਙ੍ਖਾਰਾ''ਤਿ ਖਯਵਯੰ ਪਟ੍ਠਪੇਨ੍ਤੋ ਵਿਪਸ੍ਸਨੰ ਵਡ੍ਢੇਸਿ। ਸਤ੍ਥਾ ''ਚੂਲ਼ਪਨ੍ਥਕਸ੍ਸ ਚਿਤ੍ਤੰ ਵਿਪਸ੍ਸਨੰ ਆਰੁਲ਼੍ਹ''ਨ੍ਤਿ ਞਤ੍ਵਾ, ''ਚੂਲ਼ਪਨ੍ਥਕ, ਤ੍ਵੰ ਪਿਲੋਤਿਕਖਣ੍ਡਮੇਵ ਸੰਕਿਲਿਟ੍ਠੰ 'ਰਜੰ ਰਜ'ਨ੍ਤਿ ਮਾ ਸਞ੍ਞੰ ਕਰਿ, ਅਬ੍ਭਨ੍ਤਰੇ ਪਨ ਤੇ ਰਾਗਰਜਾਦਯੋ ਅਤ੍ਥਿ, ਤੇ ਹਰਾਹੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਓਭਾਸੰ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਪੁਰਤੋ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਵਿਯ ਪਞ੍ਞਾਯਮਾਨਰੂਪੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਇਮਾ ਗਾਥਾ ਅਭਾਸਿ –

''ਰਾਗੋ ਰਜੋ ਨ ਚ ਪਨ ਰੇਣੁ ਵੁਚ੍ਚਤਿ,
ਰਾਗਸ੍ਸੇਤੰ ਅਧਿਵਚਨੰ ਰਜੋਤਿ।
ਏਤੰ ਰਜ੍ਜੰ ਵਿਪ੍ਪਜਹਿਤ੍ਵ ਭਿਕ੍ਖਵੋ,
ਵਿਹਰਨ੍ਤਿ ਤੇ ਵਿਗਤਰਜਸ੍ਸ ਸਾਸਨੇ॥

''ਦੋਸੋ ਰਜੋ ਨ ਚ ਪਨ ਰੇਣੁ ਵੁਚ੍ਚਤਿ,
ਦੋਸਸ੍ਸੇਤੰ ਅਧਿਵਚਨੰ ਰਜੋਤਿ।
ਏਤੰ ਰਜੰ ਵਿਪ੍ਪਜਹਿਤ੍ਵ ਭਿਕ੍ਖਵੋ,
ਵਿਹਰਨ੍ਤਿ ਤੇ ਵਿਗਤਰਜਸ੍ਸ ਸਾਸਨੇ॥

''ਮੋਹੋ ਰਜੋ ਨ ਚ ਪਨ ਰੇਣੁ ਵੁਚ੍ਚਤਿ,
ਮੋਹਸ੍ਸੇਤੰ ਅਧਿਵਚਨੰ ਰਜੋਤਿ।
ਏਤੰ ਰਜੰ ਵਿਪ੍ਪਜਹਿਤ੍ਵ ਭਿਕ੍ਖਵੋ,
ਵਿਹਰਨ੍ਤਿ ਤੇ ਵਿਗਤਰਜਸ੍ਸ ਸਾਸਨੇ''ਤਿ॥ (ਮਹਾਨਿ॰ ੨੦੯)।

ਗਾਥਾਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਚੂਲ਼ਪਨ੍ਥਕੋ ਸਹ ਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਹਿ ਅਰਹਤ੍ਤੰ ਪਾਪੁਣਿ। ਸਹ ਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਹਿਯੇਵਸ੍ਸ ਤੀਣਿ ਪਿਟਕਾਨਿ ਆਗਮਿੰਸੁ।

ਸੋ ਕਿਰ ਪੁਬ੍ਬੇ ਰਾਜਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਨਗਰੰ ਪਦਕ੍ਖਿਣੰ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਨਲਾਟਤੋ ਸੇਦੇ ਮੁਚ੍ਚਨ੍ਤੇ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧੇਨ ਸਾਟਕੇਨ ਨਲਾਟਨ੍ਤੰ ਪੁਞ੍ਛਿ, ਸਾਟਕੋ ਕਿਲਿਟ੍ਠੋ ਅਹੋਸਿ। ਸੋ ''ਇਮੰ ਸਰੀਰੰ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਏਵਰੂਪੋ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧੋ ਸਾਟਕੋ ਪਕਤਿੰ ਜਹਿਤ੍ਵਾ ਕਿਲਿਟ੍ਠੋ ਜਾਤੋ, ਅਨਿਚ੍ਚਾ ਵਤ ਸਙ੍ਖਾਰਾ''ਤਿ ਅਨਿਚ੍ਚਸਞ੍ਞੰ ਪਟਿਲਭਿ। ਤੇ ਕਾਰਣੇਨਸ੍ਸ ਰਜੋਹਰਣਮੇਵ ਪਚ੍ਚਯੋ ਜਾਤੋ।

ਜੀਵਕੋਪਿ ਖੋ ਕੋਮਾਰਭਚ੍ਚੋ ਦਸਬਲਸ੍ਸ ਦਕ੍ਖਿਣੋਦਕਂ ਉਪਨਾਮੇਸਿ। ਸਤ੍ਥਾ ''ਨਨੁ, ਜੀਵਕ, ਵਿਹਾਰੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਅਤ੍ਥੀ''ਤਿ ਹਤ੍ਥੇਨ ਪਤ੍ਤਂ ਪਿਦਹਿ। ਮਹਾਪਨ੍ਥਕੋ ''ਨਨੁ, ਭਨ੍ਤੇ, ਵਿਹਾਰੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਨਤ੍ਥੀ''ਤਿ ਆਹ। ਸਤ੍ਥਾ ''ਅਤ੍ਥਿ, ਜੀਵਕਾ''ਤਿ ਆਹ। ਜੀਵਕੋ ''ਤੇਨ ਹਿ ਭਣੇ ਗਚ੍ਛ, ਵਿਹਾਰੇ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਅਤ੍ਥਿਭਾਵਂ ਵਾ ਨਤ੍ਥਿਭਾਵਂ ਵਾ ਤ੍ਵਞ੍ਞੇਵ ਜਾਨਾਹੀ''ਤਿ ਪੁਰਿਸਂ ਪੇਸੇਸਿ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਖਣੇ ਚੂਲ਼ਪਨ੍ਥਕੋ ''ਮਯ੍ਹਂ ਭਾਤਿਕੋ 'ਵਿਹਾਰੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਨਤ੍ਥੀ'ਤਿ ਭਣਤਿ , ਵਿਹਾਰੇ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਅਤ੍ਥਿਭਾਵਮਸ੍ਸ ਪਕਾਸੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਸਕਲਂ ਅਮ੍ਬਵਨਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਞ੍ਞੇਵ ਪੂਰੇਸਿ। ਏਕਚ੍ਚੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਚੀਵਰਕਮ੍ਮਂ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਏਕਚ੍ਚੇ ਰਜਨਕਮ੍ਮਂ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਏਕਚ੍ਚੇ ਸਜ੍ਝਾਯਂ ਕਰੋਨ੍ਤਿ। ਏਵਂ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਅਸਦਿਸਂ ਭਿਕ੍ਖੁਸਹਸ੍ਸਂ ਮਾਪੇਸਿ। ਸੋ ਪੁਰਿਸੋ ਵਿਹਾਰੇ ਬਹੂ ਭਿਕ੍ਖੂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਨਿਵਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ, ''ਅਯ੍ਯ, ਸਕਲਂ ਅਮ੍ਬਵਨਂ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣ''ਨ੍ਤਿ ਜੀਵਕਸ੍ਸ ਆਰੋਚੇਸਿ। ਥੇਰੋਪਿ ਖੋ ਤਤ੍ਥੇਵ –

> ''ਸਹਸ੍ਸਕ੍ਖਤ੍ਤੁਮਤ੍ਤਾਨਂ , ਨਿਮ੍ਮਿਨਿਤ੍ਵਾਨ ਪਨ੍ਥਕੋ।
> ਨਿਸੀਦਮ੍ਬਵਨੇ ਰਮ੍ਮੇ, ਯਾਵ ਕਾਲਪ੍ਪਵੇਦਨਾ''ਤਿ॥

ਅਥ ਸਤ੍ਥਾ ਤਂ ਪੁਰਿਸਂ ਆਹ – ''ਵਿਹਾਰਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ 'ਸਤ੍ਥਾ ਚੂਲ਼ਪਨ੍ਥਕਂ ਨਾਮ ਪਕ੍ਕੋਸਤੀ'ਤਿ ਵਦੇਹੀ''ਤਿ। ਤੇਨ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਥਾ ਵੁਤ੍ਤੇ, ''ਅਹਂ ਚੂਲ਼ਪਨ੍ਥਕੋ, ਅਹਂ ਚੂਲ਼ਪਨ੍ਥਕੋ''ਤਿ ਮੁਖਸਹਸ੍ਸਂ ਉਟ੍ਠਹਿ। ਸੋ ਪੁਰਿਸੋ ਪੁਨ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ, ''ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਕਿਰ, ਭਨ੍ਤੇ, ਚੂਲ਼ਪਨ੍ਥਕਾਯੇਵ ਨਾਮਾ''ਤਿ ਆਹ। ''ਤੇਨ ਹਿ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਯੋ 'ਅਹਂ ਚੂਲ਼ਪਨ੍ਥਕੋ'ਤਿ ਪਠਮਂ ਵਦਤਿ, ਤਂ ਹਤ੍ਥੇ ਗਣ੍ਹ, ਅਵਸੇਸਾ ਅਨੁਰਧਾਯਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ''ਤਿ। ਸੋ ਤਥਾ ਅਕਾਸਿ। ਤਾਵਦੇਵ ਸਹਸ੍ਸਮਤ੍ਤਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਅਨ੍ਤਰਧਾਯਿਂਸੁ। ਥੇਰੋਪਿ ਤੇਨ ਪੁਰਿਸੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਅਗਮਾਸਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਭਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਜੀਵਕਂ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਜੀਵਕ, ਚੂਲ਼ਪਨ੍ਥਕਸ੍ਸ ਪਤ੍ਤਂ ਗਣ੍ਹਾਹਿ, ਅਯਂ ਤੇ ਅਨੁਮੋਦਨਂ ਕਰਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ। ਜੀਵਕੋ ਤਥਾ ਅਕਾਸਿ। ਥੇਰੋ ਸੀਹਨਾਦਂ ਨਦਨ੍ਤੋ ਤਰੁਣਸੀਹੋ ਵਿਯ ਤੀਹਿ ਪਿਟਕੇਹਿ ਸਙ੍ਖੋਭੇਤ੍ਵਾ ਅਨੁਮੋਦਨਮਕਾਸਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਉਟ੍ਠਾਯਾਸਨਾ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਪਰਿਵੁਤੋ ਵਿਹਾਰਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਵਤ੍ਤੇ ਦਸ੍ਸਿਤੇ ਗਨ੍ਧਕੁਟਿਪ੍ਪਮੁਖੇ ਠਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਸੁਗਤੋਵਾਦਂ ਦਤ੍ਵਾ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਕਥੇਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਂ ਉਯ੍ਯੋਜੇਤ੍ਵਾ ਸੁਰਭਿਗਨ੍ਧਵਾਸਿਤਂ ਗਨ੍ਧਕੁਟਿਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਦਕ੍ਖਿਣੇਨ ਪਸ੍ਸੇਨ ਸੀਹਸੇਯ੍ਯਂ ਉਪਗਤੋ। ਅਥ ਸਾਯਨ੍ਹਸਮਯੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਇਤੋ ਚਿਤੋ ਚ ਸਮੋਸਰਿਤ੍ਵਾ ਰਤ੍ਤਕਮ੍ਬਲਸਾਣਿਯਾ ਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਾ ਵਿਯ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥੁ ਗੁਣਕਥਂ ਆਰਭਿਂਸੁ, ''ਆਵੁਸੋ, ਮਹਾਪਨ੍ਥਕੋ ਚੂਲ਼ਪਨ੍ਥਕਸ੍ਸ ਅਜ੍ਝਾਸਯਂ ਅਜਾਨਨ੍ਤੋ ਚਤੂਹਿ ਮਾਸੇਹਿ ਏਕਂ ਗਾਥਂ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਾਪੇਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ, 'ਦਨ੍ਧੋ ਅਯ'ਨ੍ਤਿ ਵਿਹਾਰਾ ਨਿਕ੍ਕਡ੍ਢਿ, ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ ਪਨ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਨੁਤ੍ਤਰਧਮ੍ਮਰਾਜਤਾਯ ਏਕਸ੍ਮਿਂਯੇਵਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤਰਭਤ੍ਤੇ ਸਹ ਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਹਿ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਅਦਾਸਿ, ਤੀਣਿ ਪਿਟਕਾਨਿ ਸਹ ਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਹਿਯੇਵ ਆਗਤਾਨਿ, ਅਹੋ ਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਬਲਂ ਨਾਮ ਮਹਨ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ।

ਅਥ ਭਗਵਾ ਧਮ੍ਮਸਭਾਯਂ ਇਮਂ ਕਥਾਪਵਤ੍ਤਿਂ ਞਤ੍ਵਾ, ''ਅਜ੍ਜ ਮਯਾ ਗਨ੍ਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਬੁਦ੍ਧਸੇਯ੍ਯਾਯ ਉਟ੍ਠਾਯ ਸੁਰਤ੍ਤਦੁਪਟ੍ਟਂ ਨਿਵਾਸੇਤ੍ਵਾ ਵਿਜ੍ਜੁਲਤਂ ਵਿਯ ਕਾਯਬਨ੍ਧਨਂ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਰਤ੍ਤਕਮ੍ਬਲਸਦਿਸਂ ਸੁਗਤਮਹਾਚੀਵਰਂ ਪਾਰੁਪਿਤ੍ਵਾ ਸੁਰਭਿਗਨ੍ਧਕੁਟਿਤੋ ਨਿਕ੍ਖਮ੍ਮ ਮਤ੍ਤਵਰਵਾਰਣਸੀਹਵਿਜਮ੍ਭਿਤਵਿਲਾਸੇਨ ਅਨਨ੍ਤਾਯ ਬੁਦ੍ਧਲੀਲ਼ਾਯ ਧਮ੍ਮਸਭਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਲਙ੍ਕਤਮਣ੍ਡਲਮਾਲ਼ਮਜ੍ਝੇ ਸੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤਵਰਬੁਦ੍ਧਾਸਨਂ ਅਭਿਰੁਯ੍ਹ ਛਬ੍ਬਣ੍ਣਬੁਦ੍ਧਰਂਸਿਯੋ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਨ੍ਤੋ ਅਣ੍ਣਵਕੁਚ੍ਛਿਂ ਖੋਭਯਮਾਨੋ ਯੁਗਨ੍ਧਰਮਤ੍ਥਕੇ ਬਾਲਸੂਰਿਯੋ ਵਿਯ ਆਸਨਮਜ੍ਝੇ ਨਿਸੀਦਿ। ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੇ ਪਨ ਆਗਤਮਤ੍ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੋ ਕਥਂ ਪਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਤੁਣ੍ਹੀ ਅਹੋਸਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਮੁਦੁਕੇਨ ਮੇਤ੍ਤਚਿਤ੍ਤੇਨ ਪਰਿਸਂ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ, ''ਅਯਂ ਪਰਿਸਾ ਅਤਿਵਿਯ ਸੋਭਤਿ, ਏਕਸ੍ਸਪਿ ਹਤ੍ਥਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚਂ ਵਾ ਪਾਦਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚਂ ਵਾ ਉਕ੍ਕਾਸਿਤਸਦ੍ਦੋ ਵਾ ਖਿਪਿਤਸਦ੍ਦੋ ਵਾ ਨਤ੍ਥਿ, ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਇਮੇ ਬੁਦ੍ਧਗਾਰਵੇਨ ਸਗਾਰਵਾ, ਬੁਦ੍ਧਤੇਜੇਨ ਤਜ੍ਜਿਤਾ। ਮਯਿ ਆਯੁਕਪ੍ਪਮ੍ਪਿ ਅਕਥੇਤ੍ਵਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨੇ ਪਠਮਂ ਕਥਂ ਸਮੁਟ੍ਠਾਪੇਤ੍ਵਾ ਨ ਕਥੇਸ੍ਸਨ੍ਤਿ। ਕਥਾਸਮੁਟ੍ਠਾਪਨਵਤ੍ਤਂ ਨਾਮ ਮਯਾਵ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬਂ, ਅਹਮੇਵ ਪਠਮਂ ਕਥੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਮਧੁਰੇਨ ਬ੍ਰਹ੍ਮਸ੍ਸਰੇਨ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ, ''ਕਾਯ ਨੁਤ੍ਥ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਏਤਰਹਿ ਕਥਾਯ ਸਨ੍ਨਿਸਿਨ੍ਨਾ, ਕਾ ਚ ਪਨ ਵੋ ਅਨ੍ਤਰਾਕਥਾ ਵਿਪ੍ਪਕਤਾ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ, ''ਇਮਾਯ ਨਾਮਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ, ''ਨ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਚੂਲ਼ਪਨ੍ਥਕੋ ਇਦਾਨੇਵ ਦਨ੍ਧੋ, ਪੁਬ੍ਬੇਪਿ ਦਨ੍ਧੋਯੇਵ। ਨ ਕੇਵਲਞ੍ਚਸ੍ਸਾਹਂ ਇਦਾਨੇਵ ਅਵਸ੍ਸਯੋ ਜਾਤੋ, ਪੁਬ੍ਬੇਪਿ ਅਵਸ੍ਸਯੋ ਅਹੋਸਿਮੇਵ।

ਪੁਬ੍ਬੇ ਪਨਾਹਂ ਇਮਂ ਲੋਕਿਯਕੁਟੁਮ੍ਬਸ੍ਸ ਸਾਮਿਕਂ ਅਕਾਸਿਂ, ਇਦਾਨਿ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਕੁਟੁਮ੍ਬਸ੍ਸਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਤਮਤ੍ਥਂ ਵਿਤ੍ਥਾਰਤੋ ਸੋਤੁਕਾਮੇਹਿ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਆਯਾਚਿਤੋ ਅਤੀਤਂ ਆਹਰਿ –

''ਅਤੀਤੇ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਬਾਰਾਣਸਿਨਗਰਵਾਸੀ ਏਕੋ ਮਾਣਵੋ ਤਕ੍ਕਸਿਲਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਿਪ੍ਪੁਗ੍ਗਹਣਤ੍ਥਾਯ ਦਿਸਾਪਾਮੋਕ੍ਖਸ੍ਸ ਆਚਰਿਯਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਚਨ੍ਨਂ ਮਾਣਵਕਸਤਾਨਂ ਅਨ੍ਤਰੇ ਅਤਿਵਿਯ ਆਚਰਿਯਸ੍ਸ ਉਪਕਾਰਕੋ ਅਹੋਸਿ, ਪਾਦਪਰਿਕਮ੍ਮਾਦੀਨਿ ਸਬ੍ਬਕਿਚ੍ਚਾਨਿ ਕਰੋਤਿ। ਦਨ੍ਧਤਾਯ ਪਨ ਕਿਞ੍ਚਿ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਿਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋ''ਤਿ। ਆਚਰਿਯੋ ''ਅਯਂ ਮਮ ਬਹੂਪਕਾਰੋ, ਸਿਕ੍ਖਾਪੇਸ੍ਸਾਮਿ ਨ''ਨ੍ਤਿ ਵਾਯਮਨ੍ਤੋਪਿ ਕਿਞ੍ਚਿ ਸਿਕ੍ਖਾਪੇਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ। ਸੋ ਚਿਰਂ ਵਸਿਤ੍ਵਾ ਏਕਗਾਥਮ੍ਪਿ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਿਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੋ ਉਕ੍ਕਣ੍ਠਿਤ੍ਵਾ ''ਗਮਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਆਚਰਿਯਂ ਆਪੁਚ੍ਛਿ। ਆਚਰਿਯੋ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਅਯਂ ਮਯ੍ਹਂ ਉਪਕਾਰਕੋ, ਪਣ੍ਡਿਤਭਾਵਮਸ੍ਸ ਪਚ੍ਚਾਸੀਸਾਮਿ, ਨ ਨਂ ਕਾਤੁਂ ਸਕ੍ਕੋਮਿ , ਅਵਸ੍ਸਂ ਮਯਾ ਇਮਸ੍ਸ ਪਚ੍ਚੁਪਕਾਰੋ ਕਾਤਬ੍ਬੋ, ਏਕਮਸ੍ਸ ਮਨ੍ਤਂ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਦਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਸੋ ਤਂ ਅਰਞ੍ਞਂ ਨੇਤ੍ਵਾ ''ਘਟ੍ਟੇਸਿ ਘਟ੍ਟੇਸਿ, ਕਿਂ ਕਾਰਣਾ ਘਟ੍ਟੇਸਿ? ਅਹਮ੍ਪਿ ਤਂ ਜਾਨਾਮਿ ਜਾਨਾਮੀ''ਤਿ ਇਮਂ ਮਨ੍ਤਂ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਾਪੇਨ੍ਤੋ ਅਨੇਕਸਤਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਪਰਿਵਤ੍ਤਾਪੇਤ੍ਵਾ, ''ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ ਤੇ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ, ''ਆਮ, ਪਞ੍ਞਾਯਤੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ''ਦਨ੍ਧੇਨ ਨਾਮ ਵਾਯਾਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਪਗੁਣਂ ਕਤਂ ਸਿਪ੍ਪਂ ਨ ਪਲਾਯਤੀ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਮਗ੍ਗਪਰਿਬ੍ਬਯਂ ਦਤ੍ਵਾ, ''ਗਚ੍ਛ, ਇਮਂ ਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਜੀਵਿਸ੍ਸਸਿ, ਅਪਲਾਯਨਤ੍ਥਾਯ ਪਨਸ੍ਸ ਨਿਚ੍ਚਂ ਸਜ੍ਝਾਯਂ ਕਰੇਯ੍ਯਾਸੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਤਂ ਉਯ੍ਯੋਜੇਸਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਮਾਤਾ ਬਾਰਾਣਸਿਯਂ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਕਾਲੇ ''ਪੁਤ੍ਤੋ ਮੇ ਸਿਪ੍ਪਂ ਸਿਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾ ਆਗਤੋ''ਤਿ ਮਹਾਸਕ੍ਕਾਰਸਮ੍ਮਾਨਂ ਅਕਾਸਿ।

ਤਦਾ ਬਾਰਾਣਸਿਰਾਜਾ ''ਅਤ੍ਥਿ ਨੁ ਖੋ ਮੇ ਕਾਯਕਮ੍ਮਾਦੀਸੁ ਕੋਚਿ ਦੋਸੋ''ਤਿ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਨ੍ਤੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਰੁਚ੍ਚਨਕਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਕਮ੍ਮਂ ਅਦਿਸ੍ਵਾ ''ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਜ੍ਜਂ ਨਾਮ ਅਤ੍ਤਨੋ ਨ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ, ਪਰੇਸਂ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ, ਨਾਗਰਾਨਂ ਪਰਿਗ੍ਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਸਾਯਂ ਅਞ੍ਞਾਤਕਵੇਸੇਨ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ, ''ਸਾਯਮਾਸਂ ਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ ਕਥਾਸਲ੍ਲਾਪੋ ਨਾਮ ਨਾਨਪ੍ਪਕਾਰਕੋ ਹੋਤਿ, 'ਸਚਾਹਂ ਅਧਮ੍ਮੇਨ ਰਜ੍ਜਂ ਕਾਰੇਮਿ, ਪਾਪੇਨ ਅਧਮ੍ਮਿਕੇਨ ਰਞ੍ਞਾ ਦਣ੍ਡਬਲਿਆਦੀਹਿ ਹਤਮ੍ਹਾ'ਤਿ ਵਕ੍ਖਨ੍ਤਿ। 'ਸਚੇ ਧਮ੍ਮੇਨ ਰਜ੍ਜਂ ਕਾਰੇਮਿ, ਦੀਘਾਯੁਕੋ ਹੋਤੁ ਨੋ ਰਾਜਾ'ਤਿਆਦੀਨਿ ਵਤ੍ਵਾ ਮਮ ਗੁਣਂ ਕਥੇਸ੍ਸਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਤੇਸਂ ਤੇਸਂ ਗੇਹਾਨਂ ਭਿਤ੍ਤਿਅਨੁਸਾਰੇਨੇਵ ਵਿਚਰਤਿ।

ਤਸ੍ਮਿਂ ਖਣੇ ਉਮਙ੍ਗਚੋਰਾ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਗੇਹਾਨਂ ਅਨ੍ਤਰੇ ਉਮਙ੍ਗਂ ਭਿਨ੍ਦਨ੍ਤਿ ਏਕਉਮਙ੍ਗੇਨੇਵ ਦ੍ਵੇ ਗੇਹਾਨਿ ਪਵਿਸਨਤ੍ਥਾਯ। ਰਾਜਾ ਤੇ ਦਿਸ੍ਵਾ ਗੇਹਚ੍ਛਾਯਾਯ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਤੇਸਂ ਉਮਙ੍ਗਂ ਭਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਗੇਹਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਭਣ੍ਡਕਂ ਓਲੋਕਿਤਕਾਲੇ ਮਾਣਵੋ ਪਬੁਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ਤਂ ਮਨ੍ਤਂ ਸਜ੍ਝਾਯਨ੍ਤੋ ''ਘਟ੍ਟੇਸਿ ਘਟ੍ਟੇਸਿ, ਕਿਂ ਕਾਰਣਾ ਘਟ੍ਟੇਸਿ? ਅਹਮ੍ਪਿ ਤਂ ਜਾਨਾਮਿ ਜਾਨਾਮੀ''ਤਿ ਆਹ। ਤੇ ਤਂ ਸੁਤ੍ਵਾ, ''ਇਮਿਨਾ ਕਿਰਮ੍ਹਾ ਞਾਤਾ, ਇਦਾਨਿ ਨੋ ਨਾਸੇਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਨਿਵਤ੍ਥਵਤ੍ਥਾਨਿਪਿ ਛਡ੍ਡੇਤ੍ਵਾ ਭੀਤਾ ਸਮ੍ਮੁਖਸਮ੍ਮੁਖਟ੍ਠਾਨੇਨੇਵ ਪਲਾਯਿਂਸੁ। ਰਾਜਾ ਤੇ ਪਲਾਯਨ੍ਤੇ ਦਿਸ੍ਵਾ ਇਤਰਸ੍ਸ ਚ ਮਨ੍ਤਸਜ੍ਝਾਯਨਸਦ੍ਦਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਗੇਹਞ੍ਞੇਵ ਵਵਤ੍ਥਪੇਤ੍ਵਾ ਨਾਗਰਾਨਂ ਪਰਿਗ੍ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਨਿਵੇਸਨਂ ਪਾਵਿਸਿ। ਸੋ ਵਿਭਾਤਾਯ ਪਨ ਰਤ੍ਤਿਯਾ ਪਾਤੋਵੇਕਂ ਪੁਰਿਸਂ ਪਕ੍ਕੋਸਿਤ੍ਵਾ ਆਹ – ''ਗਚ੍ਛ ਭਣੇ, ਅਸੁਕਵੀਥਿਯਂ ਨਾਮ ਯਸ੍ਮਿਂ ਗੇਹੇ ਉਮਙ੍ਗੋ ਭਿਨ੍ਨੋ, ਤਤ੍ਥ ਤਕ੍ਕਸਿਲਤੋ ਸਿਪ੍ਪਂ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਆਗਤਮਾਣਵੋ ਅਤ੍ਥਿ, ਤਂ ਆਨੇਹੀ''ਤਿ। ਸੋ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ''ਰਾਜਾ ਤਂ ਪਕ੍ਕੋਸਤੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਮਾਣਵਂ ਆਨੇਸਿ। ਅਥ ਨਂ ਰਾਜਾ ਆਹ – ''ਤ੍ਵਂ, ਤਾਤ, ਤਕ੍ਕਸਿਲਤੋ ਸਿਪ੍ਪਂ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਆਗਤਮਾਣਵੋ''ਤਿ? ''ਆਮ, ਦੇਵਾ''ਤਿ। ''ਅਮ੍ਹਾਕਮ੍ਪਿ ਤਂ ਸਿਪ੍ਪਂ ਦੇਹੀ''ਤਿ। ''ਸਾਧੁ, ਦੇਵ, ਸਮਾਨਾਸਨੇ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹਾਹੀ''ਤਿ। ਰਾਜਾਪਿ ਤਥਾ ਕਤ੍ਵਾ ਮਨ੍ਤਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ''ਅਯਂ ਤੇ ਆਚਰਿਯਭਾਗੋ''ਤਿ ਸਹਸ੍ਸਂ ਅਦਾਸਿ।

ਤਦਾ ਸੇਨਾਪਤਿ ਰਞ੍ਞੋ ਕਪ੍ਪਕਂ ਆਹ – ''ਕਦਾ ਰਞ੍ਞੋ ਮਸ੍ਸੁਂ ਕਰਿਸ੍ਸਸੀ''ਤਿ? ''ਸ੍ਵੇ ਵਾ ਪਰਸੁਵੇ ਵਾ''ਤਿ। ਸੋ ਤਸ੍ਸ ਸਹਸ੍ਸਂ ਦਤ੍ਵਾ ''ਕਿਚ੍ਚਂ ਮੇ ਅਤ੍ਥੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ, ''ਕਿਂ, ਸਾਮੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ''ਰਞ੍ਞੋ ਮਸ੍ਸੁਕਮ੍ਮਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਹੁਤ੍ਵਾ ਖੁਰਂ ਅਤਿਵਿਯ ਪਹਂਸਿਤ੍ਵਾ ਗਲਨਾਲ਼ਿਂ ਛਿਨ੍ਦ, ਤ੍ਵਂ ਸੇਨਾਪਤਿ ਭਵਿਸ੍ਸਸਿ, ਅਹਂ ਰਾਜਾ''ਤਿ। ਸੋ ''ਸਾਧੂ''ਤਿ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਰਞ੍ਞੋ ਮਸ੍ਸੁਕਮ੍ਮਕਰਣਦਿਵਸੇ ਗਨ੍ਧੋਦਕੇਨ ਮਸ੍ਸੁਂ ਤੇਮੇਤ੍ਵਾ ਖੁਰਂ ਪਹਂਸਿਤ੍ਵਾ ਨਲਾਟਨ੍ਤੇ ਗਹੇਤ੍ਵਾ, ''ਖੁਰੋ ਥੋਕਂ ਕੁਣ੍ਠਧਾਰੋ, ਏਕਪ੍ਪਹਾਰੇਨੇਵ ਗਲਨਾਲ਼ਿਂ ਛਿਨ੍ਦਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਪੁਨ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਠਤ੍ਵਾ ਖੁਰਂ ਪਹਂਸਿ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਖਣੇ ਰਾਜਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਮਨ੍ਤਂ ਸਰਿਤ੍ਵਾ

ਸਜ੍ਝਾਯਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ''ਘਟ੍ਟੇਸਿ ਘਟ੍ਟੇਸਿ, ਕਿਂ ਕਾਰਣਾ ਘਟ੍ਟੇਸਿ? ਅਹਮ੍ਪਿ ਤਂ ਜਾਨਾਮਿ ਜਾਨਾਮੀ''ਤਿ ਆਹ। ਨ੍ਹਾਪਿਤਸ੍ਸ ਨਲਾਟਤੋ ਸੇਦਾ ਮੁਚ੍ਚਿਂਸੁ। ਸੋ ''ਜਾਨਾਤਿ ਮਮ ਕਾਰਣਂ ਰਾਜਾ''ਤਿ ਭੀਤੋ ਖੁਰਂ ਭੂਮਿਯਂ ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਪਾਦਮੂਲੇ ਉਰੇਨ ਨਿਪਜ੍ਜਿ। ਰਾਜਾਨੋ ਨਾਮ ਛੇਕਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਤੇਨ ਤਂ ਏਵਮਾਹ – ''ਅਰੇ, ਦੁਟ੍ਠ, ਨ੍ਹਾਪਿਤ, 'ਨ ਮਂ ਰਾਜਾ ਜਾਨਾਤੀ'ਤਿ ਸਞ੍ਞਂ ਕਰੋਸੀ''ਤਿ। ''ਅਭਯਂ ਮੇ ਦੇਹਿ, ਦੇਵਾ''ਤਿ। ''ਹੋਤੁ, ਮਾ ਭਾਯਿ, ਕਥੇਹੀ''ਤਿ। ਸੇਨਾਪਤਿ ਮੇ, ਦੇਵ, ਸਹਸ੍ਸਂ ਦਤ੍ਵਾ, ''ਰਞ੍ਞੋ ਮਸ੍ਸੁਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਗਲਨਾਲਿਂ ਛਿਨ੍ਦ, ਅਹਂ ਰਾਜਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਤਂ ਸੇਨਾਪਤਿਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਆਹਾਤਿ। ਰਾਜਾ ਤਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ''ਆਚਰਿਯਂ ਮੇ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਜੀਵਿਤਂ ਲਦ੍ਧ''ਨ੍ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਸੇਨਾਪਤਿਂ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਤ੍ਵਾ, ''ਅਮ੍ਭੋ, ਸੇਨਾਪਤਿ, ਕਿਂ ਨਾਮ ਤਯਾ ਮਮ ਸਨ੍ਤਿਕਾ ਨ ਲਦ੍ਧਂ, ਇਦਾਨਿ ਤਂ ਦਟ੍ਠੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਮਿ, ਮਮ ਰਟ੍ਠਾ ਨਿਕ੍ਖਮਾਹੀ''ਤਿ ਤਂ ਰਟ੍ਠਾ ਪਬ੍ਬਾਜੇਤ੍ਵਾ ਆਚਰਿਯਂ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਤ੍ਵਾ, ''ਆਚਰਿਯ, ਤਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਮਯਾ ਜੀਵਿਤਂ ਲਦ੍ਧ''ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਮਹਨ੍ਤਂ ਸਕ੍ਕਾਰਂ ਕਰਿਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਸੇਨਾਪਤਿਟ੍ਠਾਨਂ ਅਦਾਸਿ। ''ਸੋ ਤਦਾ ਚੂਲ਼ਪਨ੍ਥਕੋ ਅਹੋਸਿ, ਸਤ੍ਥਾ ਦਿਸਾਪਾਮੋਕ੍ਖੋ ਆਚਰਿਯੋ''ਤਿ।

ਸਤ੍ਥਾ ਇਮਂ ਅਤੀਤਂ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ, ''ਏਵਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਪੁਬ੍ਬੇਪਿ ਚੂਲ਼ਪਨ੍ਥਕੋ ਦਨ੍ਧੋਯੇਵ ਅਹੋਸਿ, ਤਦਾਪਿਸ੍ਸਾਹਂ ਅਵਸ੍ਸਯੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਤਂ ਲੋਕਿਯਕੁਟੁਮ੍ਬੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪੇਸਿ''ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਏਕਦਿਵਸਂ ''ਅਹੋ ਸਤ੍ਥਾ ਚੂਲ਼ਪਨ੍ਥਕਸ੍ਸ ਅਵਸ੍ਸਯੋ ਜਾਤੋ''ਤਿ ਕਥਾਯ ਸਮੁਟ੍ਠਿਤਾਯ **ਚੂਲ਼ਸੇਟ੍ਠਿਜਾਤਕੇ** ਅਤੀਤਵਤ੍ਥੁਂ ਕਥੇਤ੍ਵਾ –

> ''ਅਪ੍ਪਕੇਨਾਪਿ ਮੇਧਾਵੀ, ਪਾਭਤੇਨ ਵਿਚਕ੍ਖਣੋ।
> ਸਮੁਟ੍ਠਾਪੇਤਿ ਅਤ੍ਤਾਨਂ, ਅਣੁਂ ਅਗ੍ਗਿਂਵ ਸਨ੍ਧਮ''ਨ੍ਤਿ॥ (ਜਾ॰ ੧.੧.੪) –

ਗਾਥਂ ਵਤ੍ਵਾ, ''ਨ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਇਦਾਨੇਵਾਹਂ ਇਮਸ੍ਸ ਅਵਸ੍ਸਯੋ ਜਾਤੋ, ਪੁਬ੍ਬੇਪਿ ਅਵਸ੍ਸਯੋ ਅਹੋਸਿਮੇਵ। ਪੁਬ੍ਬੇ ਪਨਾਹਂ ਇਮਂ ਲੋਕਿਯਕੁਟੁਮ੍ਬਸ੍ਸ ਸਾਮਿਕਂ ਅਕਾਸਿਂ, ਇਦਾਨਿ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਕੁਟੁਮ੍ਬਸ੍ਸ। ਤਦਾ ਹਿ ਚੂਲ਼ਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕੋ ਚੂਲ਼ਪਨ੍ਥਕੋ ਅਹੋਸਿ, ਚੂਲ਼ਸੇਟ੍ਠਿ ਪਨ ਪਣ੍ਡਿਤੋ ਬ੍ਯਤ੍ਤੋ ਨਕ੍ਖਤ੍ਤਕੋਵਿਦੋ ਅਹਮੇਵਾ''ਤਿ ਜਾਤਕਂ ਸਮੋਧਾਨੇਸਿ।

ਪੁਨੇਕਦਿਵਸਂ ਧਮ੍ਮਸਭਾਯਂ ਕਥਂ ਸਮੁਟ੍ਠਾਪੇਸੁਂ, ''ਆਵੁਸੋ, ਚੂਲ਼ਪਨ੍ਥਕੋ ਚਤੂਹਿ ਮਾਸੇਹਿ ਚਤੁਪ੍ਪਦਂ ਗਾਥਂ ਗਹੇਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੋਪਿ ਵੀਰਿਯਂ ਅਨੋਸ੍ਸਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾਵ ਅਰਹਤ੍ਤੇ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤੋ , ਇਦਾਨਿ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਧਮ੍ਮਕੁਟੁਮ੍ਬਸ੍ਸ ਸਾਮਿਕੋ ਜਾਤੋ''ਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ, ''ਕਾਯ ਨੁਤ੍ਥ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਏਤਰਹਿ ਕਥਾਯ ਸਨ੍ਨਿਸਿਨ੍ਨਾ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ, ''ਇਮਾਯ ਨਾਮਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ, ''ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਮਮ ਸਾਸਨੇ ਆਰਦ੍ਧਵੀਰਿਯੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਸਾਮਿਕੋ ਹੋਤਿਯੇਵਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

> **੨੫.** ''ਉਟ੍ਠਾਨੇਨਪ੍ਪਮਾਦੇਨ , ਸਂਯਮੇਨ ਦਮੇਨ ਚ।
> ਦੀਪਂ ਕਯਿਰਾਥ ਮੇਧਾਵੀ, ਯਂ ਓਘੋ ਨਾਭਿਕੀਰਤੀ''ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਦੀਪਂ ਕਯਿਰਾਥਾ**ਤਿ ਵੀਰਿਯਸਙ੍ਖਾਤੇਨ ਉਟ੍ਠਾਨੇਨ, ਸਤਿਯਾ ਅਵਿਪ੍ਪਵਾਸਾਕਾਰਸਙ੍ਖਾਤੇਨ ਅਪ੍ਪਮਾਦੇਨ, ਚਤੁਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧਿਸੀਲਸਙ੍ਖਾਤੇਨ ਸਂਯਮੇਨ, ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਦਮੇਨ ਚਾਤਿ ਇਮੇਹਿ ਕਾਰਣਭੂਤੇਹਿ ਚਤੂਹਿ ਧਮ੍ਮੇਹਿ ਧਮ੍ਮੋਜਪਞ੍ਞਾਯ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਮੇਧਾਵੀ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਅਤਿਵਿਯ ਦੁਲ੍ਲਭਪਤਿਟ੍ਠਤਾਯ ਅਤਿਗਮ੍ਭੀਰੇ ਸਂਸਾਰਸਾਗਰੇ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਤਿਟ੍ਠਾਨਭੂਤਂ ਅਰਹਤ੍ਤਫਲਂ ਦੀਪਂ ਕਯਿਰਾਥ ਕਰੇਯ੍ਯ, ਕਾਤੁਂ ਸਕ੍ਕੁਣੇਯ੍ਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਕੀਦਿਸਂ? **ਯਂ ਓਘੋ ਨਾਭਿਕੀਰਤੀ**ਤਿ ਯਂ ਚਤੁਬ੍ਬਿਧੋਪਿ ਕਿਲੇਸੋਘੋ ਅਭਿਕਿਰਿਤੁਂ ਵਿਦ੍ਧਂਸੇਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ। ਨ ਹਿ ਸਕ੍ਕਾ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਓਘੇਨ ਅਭਿਕਿਰਿਤੁਨ੍ਤਿ।

ਗਾਥਾਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਬਹੂ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨਾਦਯੋ ਅਹੇਸੁਂ। ਏਵਂ ਦੇਸਨਾ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਪਰਿਸਾਯ ਸਾਤ੍ਥਿਕਾ ਜਾਤਾਤਿ।

ਚੂਲ਼ਪਨ੍ਥਕਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ ਤਤਿਯਂ।

੪. ਬਾਲਨਕ੍ਖਤ੍ਤੁਸਙ੍ਘੁਟ੍ਠਵਤ੍ਥੁ

ਪਮਾਦਮਨੁਯੁਞ੍ਜਨ੍ਤੀਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਬਾਲਨਕ੍ਖਤ੍ਤਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਏਕਸ੍ਮਿਞ੍ਹਿ ਸਮਯੇ ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਬਾਲਨਕ੍ਖਤ੍ਤਂ ਨਾਮ ਸਙ੍ਘੁਟ੍ਠਂ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਨਕ੍ਖਤ੍ਤੇ ਬਾਲਾ ਦੁਮ੍ਮੇਧਿਨੋ ਜਨਾ ਛਾਰਿਕਾਯ ਚੇਵ ਗੋਮਯੇਨ ਚ ਸਰੀਰਂ ਮਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਤਾਹਂ ਅਸਬ੍ਭਂ ਭਣਨ੍ਤਾ ਵਿਚਰਨ੍ਤਿ। ਕਿਞ੍ਚਿ ਞਾਤਿ ਸੁਹਜ੍ਜਂ ਵਾ ਪਬ੍ਬਜਿਤਂ ਵਾ ਦਿਸ੍ਵਾ ਲਜ੍ਜਨ੍ਤਾ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ। ਦ੍ਵਾਰੇ ਦ੍ਵਾਰੇ ਠਤ੍ਵਾ ਅਸਬ੍ਭਂ ਭਣਨ੍ਤਿ। ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਤੇਸਂ ਅਸਬ੍ਭਂ ਸੋਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਾ ਯਥਾਬਲਂ ਅਡ੍ਢਂ ਵਾ ਪਾਦਂ ਵਾ ਕਹਾਪਣਂ ਵਾ ਪੇਸੇਨ੍ਤਿ। ਤੇ ਤੇਸਂ ਦ੍ਵਾਰੇ ਲਦ੍ਧਂ ਲਦ੍ਧਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਕਮਨ੍ਤਿ। ਤਦਾ ਪਨ ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਪਞ੍ਚ ਕੋਟਿਮਤ੍ਤਾ ਅਰਿਯਸਾਵਕਾ ਵਸਨ੍ਤਿ, ਤੇ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਸਾਸਨਂ ਪੇਸਯਿਂਸੁ – ''ਭਗਵਾ, ਭਨ੍ਤੇ, ਸਤ੍ਤਾਹਂ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਨਗਰਂ ਅਪ੍ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਵਿਹਾਰੇਯੇਵ ਹੋਤੂ''ਤਿ। ਤਞ੍ਚ ਪਨ ਸਤ੍ਤਾਹਂ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਵਿਹਾਰੇਯੇਵ ਯਾਗੁਭਤ੍ਤਾਦੀਨਿ ਸਮ੍ਪਾਦੇਤ੍ਵਾ ਪਹਿਣਿਂਸੁ, ਸਯਮ੍ਪਿ ਗੇਹਾ ਨ ਨਿਕ੍ਖਮਿਂਸੁ। ਤੇ ਨਕ੍ਖਤ੍ਤੇ ਪਨ ਪਰਿਯੋਸਿਤੇ ਅਟ੍ਠਮੇ ਦਿਵਸੇ ਬੁਦ੍ਧਪ੍ਪਮੁਖਂ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਂ ਨਿਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਨਗਰਂ ਪਵੇਸੇਤ੍ਵਾ ਮਹਾਦਾਨਂ ਦਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸਿਨ੍ਨਾ, ''ਭਨ੍ਤੇ, ਅਤਿਦੁਕ੍ਖੇਨ ਨੋ ਸਤ੍ਤ ਦਿਵਸਾਨਿ ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਾਨਿ, ਬਾਲਾਨਂ ਅਸਬ੍ਭਾਨਿ ਸੁਣਨ੍ਤਾਨਂ ਕਣ੍ਣਾ ਭਿਜ੍ਜਨਾਕਾਰਪ੍ਪਤ੍ਤਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਕੋਚਿ ਕਸ੍ਸਚਿ ਨ ਲਜ੍ਜਤਿ, ਤੇਨ ਮਯਂ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਅਨ੍ਤੋਨਗਰਂ ਪਵਿਸਿਤੁਂ ਨਾਦਮ੍ਹ, ਮਯਮ੍ਪਿ ਗੇਹਤੋ ਨ ਨਿਕ੍ਖਮਿਮ੍ਹਾ''ਤਿ ਆਹਂਸੁ। ਸਤ੍ਥਾ ਤੇਸਂ ਕਥਂ ਸੁਤ੍ਵਾ, ''ਬਾਲਾਨਂ ਦੁਮ੍ਮੇਧਾਨਂ ਕਿਰਿਯਾ ਨਾਮ ਏਵਰੂਪਾ ਹੋਤਿ, ਮੇਧਾਵਿਨੋ ਪਨ ਧਨਸਾਰਂ ਵਿਯ ਅਪ੍ਪਮਾਦਂ ਰਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾ ਅਮਤਮਹਾਨਿਬ੍ਬਾਨਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਪਾਪੁਣਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮਾ ਗਾਥਾ ਅਭਾਸਿ –

੨੬. ''ਪਮਾਦਮਨੁਯੁਞ੍ਜਨ੍ਤਿ, ਬਾਲਾ ਦੁਮ੍ਮੇਧਿਨੋ ਜਨਾ।
ਅਪ੍ਪਮਾਦਞ੍ਚ ਮੇਧਾਵੀ, ਧਨਂ ਸੇਟ੍ਠਂਵ ਰਕ੍ਖਤਿ॥

੨੭. ''ਮਾ ਪਮਾਦਮਨੁਯੁਞ੍ਜੇਥ, ਮਾ ਕਾਮਰਤਿਸਨ੍ਥਵਂ।
ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤੋ ਹਿ ਝਾਯਨ੍ਤੋ, ਪਪ੍ਪੋਤਿ ਵਿਪੁਲਂ ਸੁਖ''ਨ੍ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਬਾਲਾ**ਤਿ ਬਾਲ੍ਯੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਾ ਇਧਲੋਕਪਰਲੋਕਤ੍ਥਂ ਅਜਾਨਨ੍ਤਾ। **ਦੁਮ੍ਮੇਧਿਨੋ**ਤਿ ਨਿਪ੍ਪਞ੍ਞਾ। ਤੇ ਪਮਾਦੇ ਆਦੀਨਵਂ ਅਪਸ੍ਸਨ੍ਤਾ ਪਮਾਦਂ ਅਨੁਯੁਞ੍ਜਨ੍ਤਿ ਪਵਤ੍ਤੇਨ੍ਤਿ, ਪਮਾਦੇਨ ਕਾਲਂ ਵੀਤਿਨਾਮੇਨ੍ਤਿ। **ਮੇਧਾਵੀ**ਤਿ ਧਮ੍ਮੋਜਪਞ੍ਞਾਯ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਪਨ ਪਣ੍ਡਿਤੋ ਕੁਲਵਂਸਾਗਤਂ ਸੇਟ੍ਠਂ ਉਤ੍ਤਮਂ ਸਤ੍ਤਰਤਨਧਨਂ ਵਿਯ ਅਪ੍ਪਮਾਦਂ ਰਕ੍ਖਤਿ। ਯਥਾ ਹਿ ਉਤ੍ਤਮਂ ਧਨਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ''ਕਾਮਗੁਣਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਪਾਪੁਣਿਸ੍ਸਾਮ, ਪੁਤ੍ਤਦਾਰਂ ਪੋਸੇਸ੍ਸਾਮ, ਪਰਲੋਕਗਮਨਮਗ੍ਗਂ ਸੋਧੇਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਧਨੇ ਆਨਿਸਂਸਂ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤਾ ਤਂ ਰਕ੍ਖਨ੍ਤਿ, ਏਵਂ ਪਣ੍ਡਿਤੋਪਿ ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤੋ ''ਪਠਮਜ੍ਝਾਨਾਦੀਨਿ ਪਟਿਲਭਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਮਗ੍ਗਫਲਾਦੀਨਿ ਪਾਪੁਣਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਤਿਸ੍ਸੋ ਵਿਜ੍ਜਾ, ਛ ਅਭਿਞ੍ਞਾ ਸਮ੍ਪਾਦੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਅਪ੍ਪਮਾਦੇ ਆਨਿਸਂਸਂ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤੋ ਧਨਂ ਸੇਟ੍ਠਂਵ ਅਪ੍ਪਮਾਦਂ ਰਕ੍ਖਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਮਾ ਪਮਾਦ**ਨ੍ਤਿ ਤਸ੍ਮਾ ਤੁਮ੍ਹੇ ਮਾ ਪਮਾਦਮਨੁਯੁਞ੍ਜੇਥ ਮਾ ਪਮਾਦੇਨ ਕਾਲਂ ਵੀਤਿਨਾਮਯਿਤ੍ਥ। **ਮਾ ਕਾਮਰਤਿਸਨ੍ਥ**ਵਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਥੁਕਾਮਕਿਲੇਸਕਾਮੇਸੁ ਰਤਿਸਙ੍ਖਾਤਂ ਤਣ੍ਹਾਸਨ੍ਥਵਮ੍ਪਿ ਮਾ ਅਨੁਯੁਞ੍ਜੇਥ ਮਾ ਚਿਨ੍ਤਯਿਤ੍ਥ ਮਾ ਪਟਿਲਭਿਤ੍ਥ। **ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤੋ ਹੀ**ਤਿ ਉਪਟ੍ਠਿਤਸ੍ਸਤਿਤਾਯ ਹਿ ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤੋ ਝਾਯਨ੍ਤੋ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਵਿਪੁਲਂ ਉਲ਼ਾਰਂ ਨਿਬ੍ਬਾਨਸੁਖਂ ਪਾਪੁਣਾਤੀਤਿ।

ਗਾਥਾਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਬਹੂ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨਾਦਯੋ ਅਹੇਸੁਂ। ਮਹਾਜਨਸ੍ਸ ਸਾਤ੍ਥਿਕਾ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾ ਜਾਤਾਤਿ।

ਬਾਲਨਕ੍ਖਤ੍ਤੁਸਙ੍ਘੁਟ੍ਠਵਤ੍ਥੁ ਚਤੁਤ੍ਥਂ।

੫. ਮਹਾਕਸ੍ਸਪਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ

ਪਮਾਦਂ ਅਪ੍ਪਮਾਦੇਨਾਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਮਹਾਕਸ੍ਸਪਤ੍ਥੇਰਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਏਕਸ੍ਮਿਞ੍ਹਿ ਦਿਵਸੇ ਥੇਰੋ ਪਿਪ੍ਫਲਿਗੁਹਾਯਂ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਰਾਜਗਹੇ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਿਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਾਭਤ੍ਤਂ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਪਟਿਕ੍ਕਨ੍ਤੋ ਆਲੋਕਂ ਵਡ੍ਢੇਤ੍ਵਾ ਪਮਤ੍ਤੇ ਚ ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤੇ ਚ ਉਦਕਪਥਵੀਪਬ੍ਬਤਾਦੀਸੁ ਚਵਨਕੇ ਉਪਪਜ੍ਜਨਕੇ ਚ ਸਤ੍ਤੇ ਦਿਬ੍ਬੇਨ ਚਕ੍ਖੁਨਾ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਨਿਸੀਦਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨਕੋਵ ''ਕੇਨ ਨੁ ਖੋ ਵਿਹਾਰੇਨ ਅਜ੍ਜ ਮਮ ਪੁਤ੍ਤੋ ਕਸ੍ਸਪੋ ਵਿਹਰਤੀ''ਤਿ ਦਿਬ੍ਬੇਨ ਚਕ੍ਖੁਨਾ ਉਪਧਾਰੇਨ੍ਤੋ ''ਸਤ੍ਤਾਨਂ ਚੁਤੂਪਪਾਤਂ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਵਿਹਰਤੀ''ਤਿ ਞਤ੍ਵਾ ''ਸਤ੍ਤਾਨਂ ਚੁਤੂਪਪਾਤੋ ਨਾਮ ਬੁਦ੍ਧਞਾਣੇਨਪਿ ਅਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਨੋ, ਮਾਤੁਕੁਚ੍ਛਿਯਂ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਮਾਤਾਪਿਤਰੋ ਅਜਾਨਾਪੇਤ੍ਵਾ ਚਵਨਸਤ੍ਤਾਨਂ ਪਰਿਚ੍ਛੇਦੋ ਕਾਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕਾ, ਤੇ ਜਾਨਿਤੁਂ ਤਵ ਅਵਿਸਯੋ, ਕਸ੍ਸਪ, ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਕੋ ਤਵ ਵਿਸਯੋ, ਸਬ੍ਬਸੋ ਪਨ ਚਵਨ੍ਤੇ ਚ ਉਪਪਜ੍ਜਨ੍ਤੇ ਚ ਜਾਨਿਤੁਂ ਪਸ੍ਸਿਤੁਂ ਬੁਦ੍ਧਾਨਮੇਵ ਵਿਸਯੋ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਓਭਾਸਂ ਫਰਿਤ੍ਵਾ ਸਮ੍ਮੁਖੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਵਿਯ ਹੁਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

੨੮. ''ਪਮਾਦਂ ਅਪ੍ਪਮਾਦੇਨ, ਯਦਾ ਨੁਦਤਿ ਪਣ੍ਡਿਤੋ।
ਪਞ੍ਞਾਪਾਸਾਦਮਾਰੁਯ੍ਹ, ਅਸੋਕੋ ਸੋਕਿਨਿਂ ਪਜਂ।
ਪਬ੍ਬਤਟ੍ਠੋਵ ਭੂਮਟ੍ਠੇ, ਧੀਰੋ ਬਾਲੇ ਅਵੇਕ੍ਖਤੀ''ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਨੁਦਤੀ**ਤਿ ਯਥਾ ਨਾਮ ਪੋਕ੍ਖਰਣਿਂ ਪਵਿਸਨ੍ਤਂ ਨਵੋਦਕਂ ਪੁਰਾਣੋਦਕਂ ਖੋਭੇਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸੋਕਾਸਂ ਅਦਤ੍ਵਾ ਤਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਮਤ੍ਥਕਮਤ੍ਥਕੇਨ ਪਲਾਯਨ੍ਤਂ ਨੁਦਤਿ ਨੀਹਰਤਿ, ਏਵਮੇਵ ਪਣ੍ਡਿਤੋ ਅਪ੍ਪਮਾਦਲਕ੍ਖਣਂ ਬ੍ਰੂਹੇਨ੍ਤੋ ਪਮਾਦਸ੍ਸੋਕਾਸਂ ਅਦਤ੍ਵਾ ਯਦਾ ਅਪ੍ਪਮਾਦਵੇਗੇਨ ਤਂ ਨੁਦਤਿ ਨੀਹਰਤਿ, ਅਥ ਸੋ ਪਨੁਨ੍ਨਪਮਾਦੋ ਅਚ੍ਚੁਗ੍ਗਤਟ੍ਠੇਨ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧਂ ਦਿਬ੍ਬਚਕ੍ਖੁਸਙ੍ਖਾਤਂ ਪਞ੍ਞਾਪਾਸਾਦਂ ਤਸ੍ਸ ਅਨੁਚ੍ਛਵਿਕਂ ਪਟਿਪਦਂ ਪੂਰੇਨ੍ਤੋ ਤਾਯ ਪਟਿਪਦਾਯ ਨਿਸ੍ਸੇਣਿਯਾ ਪਾਸਾਦਂ ਵਿਯ ਆਰੁਯ੍ਹ ਪਹੀਨਸੋਕਸਲ੍ਲਤਾਯ **ਅਸੋਕੋ,** ਅਪ੍ਪਹੀਨਸੋਕਸਲ੍ਲਤਾਯ **ਸੋਕਿਨਿਂ ਪਜਂ** ਸਤ੍ਤਨਿਕਾਯਂ ਚਵਮਾਨਞ੍ਚੇਵ ਉਪਪਜ੍ਜਮਾਨਞ੍ਚ ਦਿਬ੍ਬਚਕ੍ਖੁਨਾ **ਅਵੇਕ੍ਖਤਿ** ਪਸ੍ਸਤਿ। ਯਥਾ ਕਿਂ? **ਪਬ੍ਬਤਟ੍ਠੋਵ ਭੂਮਟ੍ਠੇ**ਤਿ ਪਬ੍ਬਤਮੁਦ੍ਧਨਿ ਠਿਤੋ ਭੂਮਿਯਂ ਠਿਤੇ, ਉਪਰਿਪਾਸਾਦੇ ਵਾ ਪਨ ਠਿਤੋ ਪਾਸਾਦਪਰਿਵੇਣੇ ਠਿਤੇ ਅਕਿਚ੍ਛੇਨ ਅਵੇਕ੍ਖਤਿ, ਤਥਾ ਸੋਪਿ ਧੀਰੋ ਪਣ੍ਡਿਤੋ ਮਹਾਖੀਣਾਸਵੋ ਅਸਮੁਚ੍ਛਿਨ੍ਨਵਟ੍ਟਬੀਜੇ ਬਾਲੇ ਚਵਨ੍ਤੇ ਚ ਉਪਪਜ੍ਜਨ੍ਤੇ ਚ ਅਕਿਚ੍ਛੇਨ ਅਵੇਕ੍ਖਤੀਤਿ।

ਗਾਥਾਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਬਹੂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਾਦੀਨਿ ਸਚ੍ਛਿਕਰਿਂਸੂਤਿ।

ਮਹਾਕਸ੍ਸਪਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ ਪਞ੍ਚਮਂ।

੬. ਪਮਤ੍ਤਾਪਮਤ੍ਤਦ੍ਵੇਸਹਾਯਕਵਤ੍ਥੁ

ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤੋ ਪਮਤ੍ਤੇਸੂਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਦ੍ਵੇ ਸਹਾਯਕੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਤੇ ਕਿਰ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਆਰਞ੍ਞਕਵਿਹਾਰਂ ਪਵਿਸਿਂਸੁ। ਤੇਸੁ ਏਕੋ ਕਿਰ ਕਾਲਸ੍ਸੇਵ ਦਾਰੂਨਿ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ਅਙ੍ਗਾਰਕਪਲ੍ਲਂ ਸਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਦਹਰਸਾਮਣੇਰੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸਲ੍ਲਪਨ੍ਤੋ ਪਠਮਯਾਮਂ ਵਿਸਿਬ੍ਬਮਾਨੋ ਨਿਸੀਦਤਿ। ਏਕੋ ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤੋ ਸਮਣਧਮ੍ਮਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਇਤਰਂ ਓਵਦਤਿ, ''ਆਵੁਸੋ, ਮਾ ਏਵਂ ਕਰਿ, ਪਮਤ੍ਤਸ੍ਸ ਹਿ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਅਪਾਯਾ ਸਕਘਰਸਦਿਸਾ। ਬੁਦ੍ਧਾ ਨਾਮ ਸਾਠੇਯ੍ਯੇਨ ਆਰਾਧੇਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕਾ''ਤਿ ਸੋ ਤਸ੍ਸੋਵਾਦਂ ਨ ਸੁਣਾਤਿ। ਇਤਰੋ ''ਨਾਯਂ ਵਚਨਕ੍ਖਮੋ''ਤਿ ਤਂ ਅਵਤ੍ਵਾ ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤੋਵ ਸਮਣਧਮ੍ਮਮਕਾਸਿ। ਅਲਸਤ੍ਥੇਰੋਪਿ ਪਠਮਯਾਮੇ ਵਿਸਿਬ੍ਬੇਤ੍ਵਾ ਇਤਰਸ੍ਸ ਚਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਗਬ੍ਭਂ ਪਵਿਟ੍ਠਕਾਲੇ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ, ''ਮਹਾਕੁਸੀਤ, ਤ੍ਵਂ ਨਿਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਸਯਨਤ੍ਥਾਯ ਅਰਞ੍ਞਂ ਪਵਿਟ੍ਠੋਸਿ, ਕਿਂ ਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਉਟ੍ਠਾਯ ਸਮਣਧਮ੍ਮਂ ਕਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਸਨਟ੍ਠਾਨਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਨਿਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਸੁਪਤਿ। ਇਤਰੋਪਿ ਮਜ੍ਝਿਮਯਾਮੇ ਵਿਸ੍ਸਮਿਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਿਮਯਾਮੇ ਪਚ੍ਚੁਟ੍ਠਾਯ ਸਮਣਧਮ੍ਮਂ ਕਰੋਤਿ। ਸੋ ਏਵਂ ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤੋ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਨ ਚਿਰਸ੍ਸੇਵ ਸਹ ਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਹਿ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਿ। ਇਤਰੋ ਪਮਾਦੇਨੇਵ ਕਾਲਂ ਵੀਤਿਨਾਮੇਸਿ। ਤੇ ਵੁਟ੍ਠਵਸ੍ਸਾ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ

ਨਿਸੀਦਿੰਸੁ। ਸਤ੍ਥਾ ਤੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਪਟਿਸਨ੍ਥਾਰਂ ਕਤ੍ਵਾ, ‘‘ਕਚ੍ਚਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਾ ਸਮਣਧਮ੍ਮਂ ਕਰਿਤ੍ਥ, ਕਚ੍ਚਿ ਵੋ ਪਬ੍ਬਜਿਤਕਿਚ੍ਚਂ ਮਤ੍ਥਕਂ ਪਤ੍ਤ’’ਨ੍ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਪਠਮਂ ਪਮਤ੍ਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਆਹ – ‘‘ਕੁਤੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਏਤਸ੍ਸ ਅਪ੍ਪਮਾਦੋ, ਗਤਕਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਨਿਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਨਿਦ੍ਦਾਯਨ੍ਤੋ ਕਾਲਂ ਵੀਤਿਨਾਮੇਸੀ’’ਤਿ। ‘‘ਤ੍ਵਂ ਪਨ ਭਿਕ੍ਖੂ’’ਤਿ। ‘‘ਅਹਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਕਾਲਸ੍ਸੇਵ ਦਾਰੂਨਿ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ਅਙ੍ਗਾਰਕਪਲ੍ਲਂ ਸਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਪਠਮਯਾਮੇ ਵਿਸਿਬ੍ਬੇਨ੍ਤੋ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਅਨਿਦ੍ਦਾਯਨ੍ਤੋਵ ਕਾਲਂ ਵੀਤਿਨਾਮੇਸਿ’’ਨ੍ਤਿ। ਅਥ ਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ‘‘ਤ੍ਵਂ ਪਮਤ੍ਤੋ ਕਾਲਂ ਵੀਤਿਨਾਮੇਤ੍ਵਾ ‘ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤੋਮ੍ਹੀ’ਤਿ ਵਦਸਿ, ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਂ ਪਨ ਪਮਤ੍ਤਂ ਕਰੋਸੀ’’ਤਿ ਆਹ। ਪੁਨ ਪਮਾਦੇ ਦੋਸੇ, ਅਪ੍ਪਮਾਦੇ ਆਨਿਸਂਸੇ ਪਕਾਸੇਤੁਂ, ‘‘ਤ੍ਵਂ ਮਮ ਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਜਵਚ੍ਛਿਨ੍ਨੋ ਦੁਬ੍ਬਲਸ੍ਸੋ ਵਿਯ, ਏਸ ਪਨ ਤਵ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਸੀਘਜਵਸ੍ਸੋ ਵਿਯਾ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

੨੯. ‘‘ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤੋ ਪਮਤ੍ਤੇਸੁ, ਸੁਤ੍ਤੇਸੁ ਬਹੁਜਾਗਰੋ।
ਅਬਲਸ੍ਸਂਵ ਸੀਘਸ੍ਸੋ, ਹਿਤ੍ਵਾ ਯਾਤਿ ਸੁਮੇਧਸੋ’’ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਸਤਿਵੇਪੁਲ੍ਲਪ੍ਪਤ੍ਤਤਾਯ ਅਪ੍ਪਮਾਦਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ ਖੀਣਾਸਵੋ। **ਪਮਤ੍ਤੇਸੂ**ਤਿ ਸਤਿਵੋਸਗ੍ਗੇ ਠਿਤੇਸੁ ਸਤ੍ਤੇਸੁ। **ਸੁਤ੍ਤੇਸੂ**ਤਿ ਸਤਿਜਾਗਰਿਯਾਭਾਵੇਨ ਸਬ੍ਬਿਰਿਯਾਪਥੇਸੁ ਨਿਦ੍ਦਾਯਨ੍ਤੇਸੁ। **ਬਹੁਜਾਗਰੋ**ਤਿ ਮਹਨ੍ਤੇ ਸਤਿਵੇਪੁਲ੍ਲੇ ਜਾਗਰਿਯੇ ਠਿਤੋ। **ਅਬਲਸ੍ਸਂ**ਵਾਤਿ ਕੁਣ੍ਠਪਾਦਂ ਛਿਨ੍ਨਜਵਂ ਦੁਬ੍ਬਲਸ੍ਸਂ ਸੀਘਜਵੋ ਸਿਨ੍ਧਵਾਜਾਨੀਯੋ ਵਿਯ। **ਸੁਮੇਧਸੋ**ਤਿ ਉਤ੍ਤਮਪਞ੍ਞੋ। ਤਥਾਰੂਪਂ ਪੁਗ੍ਗਲਂ ਆਗਮੇਨਪਿ ਅਧਿਗਮੇਨਪਿ **ਹਿਤ੍ਵਾ ਯਾਤਿ**। ਮਨ੍ਦਪਞ੍ਞਸ੍ਮਿਞ੍ਹਿ ਏਕਂ ਸੁਤ੍ਤਂ ਗਹੇਤੁਂ ਵਾਯਮਨ੍ਤੇਯੇਵ ਸੁਮੇਧਸੋ ਏਕਂ ਵਗ੍ਗਂ ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਏਵਂ ਤਾਵ ਆਗਮੇਨ ਹਿਤ੍ਵਾ ਯਾਤਿ। ਮਨ੍ਦਪਞ੍ਞੇ ਪਨ ਰਤ੍ਤਿਟ੍ਠਾਨਦਿਵਾਟ੍ਠਾਨਾਨਿ ਕਾਤੁਂ ਵਾਯਮਨ੍ਤੇਯੇਵ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਉਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਸਜ੍ਝਾਯਨ੍ਤੇਯੇਵ ਚ ਸੁਮੇਧਸੋ ਪੁਬ੍ਬਭਾਗੇਪਿ ਪਰੇਨ ਕਤਂ ਰਤ੍ਤਿਟ੍ਠਾਨਂ ਵਾ ਦਿਵਾਟ੍ਠਾਨਂ ਵਾ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਸਮ੍ਮਸਨ੍ਤੋ ਸਬ੍ਬਕਿਲੇਸੇ ਖੇਪੇਤ੍ਵਾ ਨੇਵ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਧਮ੍ਮੇ ਹਤ੍ਥਗਤੇ ਕਰੋਤਿ, ਏਵਂ ਅਧਿਗਮੇਨਪਿ ਹਿਤ੍ਵਾ ਯਾਤਿ। ਵਟ੍ਟੇ ਪਨ ਨਂ ਹਿਤ੍ਵਾ ਛਡ੍ਡੇਤ੍ਵਾ ਵਟ੍ਟਤੋ ਨਿਸ੍ਸਰਨ੍ਤੋ ਯਾਤਿਯੇਵਾਤਿ।

ਗਾਥਾਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਬਹੂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਾਦੀਨਿ ਪਾਪੁਣਿਂਸੂਤਿ।

ਪਮਤ੍ਤਾਪਮਤ੍ਤਦ੍ਵੇਸਹਾਯਕਵਤ੍ਥੁ ਛਟ੍ਠਂ।

੭. ਮਘਵਤ੍ਥੁ

ਅਪ੍ਪਮਾਦੇਨ ਮਘਵਾਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਵੇਸਾਲਿਯਂ ਉਪਨਿਸ੍ਸਾਯ ਕੂਟਾਗਾਰਸਾਲਾਯਂ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਸਕ੍ਕਂ ਦੇਵਰਾਜਾਨਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਵੇਸਾਲਿਯਞ੍ਹਿ ਮਹਾਲਿ ਨਾਮ ਲਿਚ੍ਛਵੀ ਵਸਤਿ, ਸੋ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ **ਸਕ੍ਕਪਞ੍ਹਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਦੇਸਨਂ** (ਦੀ॰ ਨਿ॰ ੨.੩੪੪ ਆਦਯੋ) ਸੁਤ੍ਵਾ ‘‘ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ ਸਕ੍ਕਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਮਹਤਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਕਥੇਸਿ, ‘ਦਿਸ੍ਵਾ ਨੁ ਖੋ ਕਥੇਸਿ, ਉਦਾਹੁ ਅਦਿਸ੍ਵਾ। ਜਾਨਾਤਿ ਨੁ ਖੋ ਸਕ੍ਕਂ, ਉਦਾਹੁ ਨੋ’ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਸ੍ਸਾਮਿ ਨ’’ਨ੍ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ। ਅਥ ਖੋ, ਮਹਾਲਿ, ਲਿਚ੍ਛਵੀ ਯੇਨ ਭਗਵਾ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿ, ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਅਭਿਵਾਦੇਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸੀਦਿ, ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਖੋ, ਮਹਾਲਿ, ਲਿਚ੍ਛਵੀ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਏਤਦਵੋਚ – ‘‘ਦਿਟ੍ਠੋ ਖੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਗਵਤਾ ਸਕ੍ਕੋ ਦੇਵਾਨਮਿਨ੍ਦੋ’’ਤਿ? ‘‘ਦਿਟ੍ਠੋ ਖੋ ਮੇ , ਮਹਾਲਿ, ਸਕ੍ਕੋ ਦੇਵਾਨਮਿਨ੍ਦੋ’’ਤਿ। ‘‘ਸੋ ਹਿ ਨੂਨ, ਭਨ੍ਤੇ, ਸਕ੍ਕਪਤਿਰੂਪਕੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ । ਦੁਦ੍ਦਸੋ ਹਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਸਕ੍ਕੋ ਦੇਵਾਨਮਿਨ੍ਦੋ’’ਤਿ। ‘‘ਸਕ੍ਕਞ੍ਚ ਖ੍ਵਾਹਂ, ਮਹਾਲਿ, ਪਜਾਨਾਮਿ ਸਕ੍ਕਕਰਣੇ ਚ ਧਮ੍ਮੇ, ਯੇਸਂ ਧਮ੍ਮਾਨਂ ਸਮਾਦਿਨ੍ਨਤ੍ਤਾ ਸਕ੍ਕੋ ਸਕ੍ਕਤ੍ਤਂ ਅਜ੍ਝਗਾ, ਤਞ੍ਚ ਪਜਾਨਾਮਿ’’।

ਸਕ੍ਕੋ, ਮਹਾਲਿ, ਦੇਵਾਨਮਿਨ੍ਦੋ ਪੁਬ੍ਬੇ ਮਨੁਸ੍ਸਭੂਤੋ ਸਮਾਨੋ ਮਘੋ ਨਾਮ ਮਾਣਵੋ ਅਹੋਸਿ, ਤਸ੍ਮਾ ‘‘ਮਘਵਾ’’ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ।

ਸਕ੍ਕੋ, ਮਹਾਲਿ, ਦੇਵਾਨਮਿਨ੍ਦੋ ਪੁਬ੍ਬੇ ਮਨੁਸ੍ਸਭੂਤੋ ਸਮਾਨੋ ਪੁਰੇ ਦਾਨਂ ਅਦਾਸਿ, ਤਸ੍ਮਾ ‘‘ਪੁਰਿਨ੍ਦਦੋ’’ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ।

ਸਕ੍ਕੋ, ਮਹਾਲਿ, ਦੇਵਾਨਮਿਨ੍ਦੋ ਪੁਬ੍ਬੇ ਮਨੁਸ੍ਸਭੂਤੋ ਸਮਾਨੋ ਸਕ੍ਕਚ੍ਚਂ ਦਾਨਂ ਅਦਾਸਿ, ਤਸ੍ਮਾ ‘‘ਸਕ੍ਕੋ’’ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ।

ਸਕ੍ਕੋ, ਮਹਾਲਿ, ਦੇਵਾਨਮਿਨ੍ਦੋ ਪੁਬ੍ਬੇ ਮਨੁਸ੍ਸਭੂਤੋ ਸਮਾਨੋ ਆਵਸਥਂ ਅਦਾਸਿ, ਤਸ੍ਮਾ ‘‘ਵਾਸਵੋ’’ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ।

ਸਕ੍ਕੋ, ਮਹਾਲਿ, ਦੇਵਾਨਮਿਨ੍ਦੋ ਸਹਸ੍ਸਮ੍ਪਿ ਅਤ੍ਥਂ ਮੁਹੁਤ੍ਤੇਨ ਚਿਨ੍ਤੇਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ‘‘ਸਹਸ੍ਸਕ੍ਖੋ’’ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ।

ਸਕ੍ਕਸ੍ਸ, ਮਹਾਲਿ, ਦੇਵਾਨਮਿਨ੍ਦਸ੍ਸ ਸੁਜਾ ਨਾਮ ਅਸੁਰਕਞ੍ਞਾ, ਪਜਾਪਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ‘‘ਸੁਜਮ੍ਪਤੀ’’ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ।

ਸਕ੍ਕੋ, ਮਹਾਲਿ, ਦੇਵਾਨਮਿਨ੍ਦੋ ਦੇਵਾਨਂ ਤਾਵਤਿਂਸਾਨਂ ਇਸ੍ਸਰਿਯਾਧਿਪਚ੍ਚਂ ਰਜ੍ਜਂ ਕਾਰੇਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ‘‘ਦੇਵਾਨਮਿਨ੍ਦੋ’’ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ।

ਸਕ੍ਕਸ੍ਸ, ਮਹਾਲਿ, ਦੇਵਾਨਮਿਨ੍ਦਸ੍ਸ ਪੁਬ੍ਬੇ ਮਨੁਸ੍ਸਭੂਤਸ੍ਸ ਸਤ੍ਤ ਵਤਪਦਾਨਿ ਸਮਤ੍ਤਾਨਿ ਸਮਾਦਿਨ੍ਨਾਨਿ ਅਹੇਸੁਂ, ਯੇਸਂ ਸਮਾਦਿਨ੍ਨਤ੍ਤਾ ਸਕ੍ਕੋ ਸਕ੍ਕਤ੍ਤਂ ਅਜ੍ਝਗਾ। ਕਤਮਾਨਿ ਸਤ੍ਤ ਵਤਪਦਾਨਿ? ਯਾਵਜੀਵਂ ਮਾਤਾਪੇਤ੍ਤਿਭਰੋ ਅਸ੍ਸਂ, ਯਾਵਜੀਵਂ ਕੁਲੇ ਜੇਟ੍ਠਾਪਚਾਯੀ ਅਸ੍ਸਂ, ਯਾਵਜੀਵਂ ਸਣ੍ਹਵਾਚੋ ਅਸ੍ਸਂ, ਯਾਵਜੀਵਂ ਅਪਿਸੁਣਵਾਚੋ ਅਸ੍ਸਂ, ਯਾਵਜੀਵਂ ਵਿਗਤਮਲਮਚ੍ਛੇਰੇਨ ਚੇਤਸਾ ਅਗਾਰਂ ਅਜ੍ਝਾਵਸੇਯ੍ਯਂ, ਮੁਤ੍ਤਚਾਗੋ ਪਯਤਪਾਣਿ ਵੋਸਗ੍ਗਰਤੋ ਯਾਚਯੋਗੋ ਦਾਨਸਂਵਿਭਾਗਰਤੋ ਅਸ੍ਸਂ। ਯਾਵਜੀਵਂ ਸਚ੍ਚਵਾਚੋ ਅਸ੍ਸਂ, ਯਾਵਜੀਵਂ ਅਕ੍ਕੋਧਨੋ ਅਸ੍ਸਂ, ‘‘ਸਚੇਪਿ ਮੇ ਕੋਧੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯ, ਖਿਪ੍ਪਮੇਵ ਨ ਪਟਿਵਿਨੇਯ੍ਯ’’ਨ੍ਤਿ। ਸਕ੍ਕਸ੍ਸ, ਮਹਾਲਿ, ਦੇਵਾਨਮਿਨ੍ਦਸ੍ਸ ਪੁਬ੍ਬੇ ਮਨੁਸ੍ਸਭੂਤਸ੍ਸ ਇਮਾਨਿ ਸਤ੍ਤ ਵਤਪਦਾਨਿ ਸਮਤ੍ਤਾਨਿ ਸਮਾਦਿਨ੍ਨਾਨਿ ਅਹੇਸੁਂ, ਯੇਸਂ ਸਮਾਦਿਨ੍ਨਤ੍ਤਾ ਸਕ੍ਕੋ ਸਕ੍ਕਤ੍ਤਂ ਅਜ੍ਝਗਾਤਿ।

> ‘‘ਮਾਤਾਪੇਤ੍ਤਿਭਰਂ ਜਨ੍ਤੁਂ, ਕੁਲੇ ਜੇਟ੍ਠਾਪਚਾਯਿਨਂ।
> ਸਣ੍ਹਂ ਸਖਿਲਸਮ੍ਭਾਸਂ, ਪੇਸੁਣੇਯ੍ਯਪ੍ਪਹਾਯਿਨਂ॥
>
> ‘‘ਮਚ੍ਛੇਰਵਿਨਯੇ ਯੁਤ੍ਤਂ, ਸਚ੍ਚਂ ਕੋਧਾਭਿਭੁਂ ਨਰਂ।
> ਤਂ ਵੇ ਦੇਵਾ ਤਾਵਤਿਂਸਾ, ਆਹੁ ਸਪ੍ਪੁਰਿਸੋ ਇਤੀ’’ਤਿ॥ (ਸਂ॰ ਨਿ॰ ੧.੨੫੭) –

ਇਦਂ, ਮਹਾਲਿ, ਸਕ੍ਕੇਨ ਮਘਮਾਣਵਕਾਲੇ ਕਤਕਮ੍ਮਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਤੇਨ ‘‘ਕਥਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਮਘਮਾਣਵੋ ਪਟਿਪਜ੍ਜੀ’’ਤਿ? ਤਸ੍ਸ ਪਟਿਪਤ੍ਤਿਂ ਵਿਤ੍ਥਾਰਤੋ ਸੋਤੁਕਾਮੇਨ ਪੁਟ੍ਠੋ ‘‘ਤੇਨ ਹਿ, ਮਹਾਲਿ, ਸੁਣਾਹੀ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਅਤੀਤਂ ਆਹਰਿ –

ਅਤੀਤੇ ਮਗਧਰਟ੍ਠੇ ਮਚਲਗਾਮੇ ਮਘੋ ਨਾਮ ਮਾਣਵੋ ਗਾਮਕਮ੍ਮਕਰਣਟ੍ਠਾਨਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਠਿਤਟ੍ਠਾਨਂ ਪਾਦਨ੍ਤੇਨ ਪਂਸੁਂ ਵਿਯੂਹਿਤ੍ਵਾ ਰਮਣੀਯਂ ਕਤ੍ਵਾ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਅਪਰੋ ਤਂ ਬਾਹੁਨਾ ਪਹਰਿਤ੍ਵਾ ਤਤੋ ਅਪਨੇਤ੍ਵਾ ਸਯਂ ਤਤ੍ਥ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਸੋ ਤਸ੍ਸ ਅਕੁਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾਵ ਅਞ੍ਞਂ ਠਾਨਂ ਰਮਣੀਯਂ ਕਤ੍ਵਾ ਠਿਤੋ। ਤਤੋਪਿ ਨਂ ਅਞ੍ਞੋ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਬਾਹੁਨਾ ਪਹਰਿਤ੍ਵਾ ਅਪਨੇਤ੍ਵਾ ਸਯਂ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਸੋ ਤਸ੍ਸਪਿ ਅਕੁਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾਵ ਅਞ੍ਞਂ ਠਾਨਂ ਰਮਣੀਯਂ ਕਤ੍ਵਾ ਠਿਤੋ, ਇਤਿ ਤਂ ਗੇਹਤੋ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤਾ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤਾ ਪੁਰਿਸਾ ਬਾਹੁਨਾ ਪਹਰਿਤ੍ਵਾ ਠਿਤਠਿਤਟ੍ਠਾਨਤੋ ਅਪਨੇਸੁਂ। ਸੋ ‘‘ਸਬ੍ਬੇਪੇਤੇ ਮਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਸੁਖਿਤਾ ਜਾਤਾ, ਇਮਿਨਾ ਕਮ੍ਮੇਨ ਮਯ੍ਹਂ ਸੁਖਦਾਯਕੇਨ ਪੁਞ੍ਞਕਮ੍ਮੇਨ ਭਵਿਤਬ੍ਬ’’ਨ੍ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ, ਪੁਨਦਿਵਸੇ ਕੁਦਾਲਂ ਆਦਾਯ ਖਲਮਣ੍ਡਲਮਤ੍ਤਂ ਠਾਨਂ ਰਮਣੀਯਂ ਅਕਾਸਿ। ਸਬ੍ਬੇ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥੇਵ ਅਟ੍ਠਂਸੁ। ਅਥ ਨੇਸਂ ਸੀਤਸਮਯੇ ਅਗ੍ਗਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਅਦਾਸਿ, ਗਿਮ੍ਹਕਾਲੇ ਉਦਕਂ। ਤਤੋ ‘‘ਰਮਣੀਯਂ ਠਾਨਂ ਨਾਮ ਸਬ੍ਬੇਸਂ ਪਿਯਂ, ਕਸ੍ਸਚਿ ਅਪ੍ਪਿਯਂ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ, ਇਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਮਯਾ ਮਗ੍ਗਂ ਸਮਂ ਕਰੋਨ੍ਤੇਨ ਵਿਚਰਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ’’ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ, ਪਾਤੋਵ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ, ਮਗ੍ਗਂ ਸਮਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ, ਹਰਿਤਬ੍ਬਯੁਤ੍ਤਕਾ ਰੁਕ੍ਖਸਾਖਾ ਹਰਨ੍ਤੋ ਵਿਚਰਤਿ। ਅਥ ਨਂ ਅਪਰੋ ਦਿਸ੍ਵਾ ਆਹ – ‘‘ਸਮ੍ਮ, ਕਿਂ

ਕਰੋਸੀ''ਤਿ? ''ਮਯੰ ਸਗ੍ਗਗਾਮਿਨੰ ਮਗ੍ਗੰ ਕਰੋਮਿ, ਸਮ੍ਮਾ''ਤਿ। ''ਤੇਨ ਹਿ ਅਹਮ੍ਪਿ ਤੇ ਸਹਾਯੋ ਹੋਮੀ''ਤਿ। ''ਹੋਹਿ, ਸਮ੍ਮ, ਸਗ੍ਗੋ ਨਾਮ ਬਹੂਨਮ੍ਪਿ ਮਨਾਪੋ ਸੁਖਬਹੁਲੋ''ਤਿ। ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਦ੍ਵੇ ਜਨਾ ਅਹੇਸੁੰ। ਤੇ ਦਿਸ੍ਵਾ ਤਥੇਵ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਚ ਸੁਤ੍ਵਾ ਚ ਅਪਰੋਪਿ ਤੇਸੰ ਸਹਾਯੋ ਜਾਤੋ, ਏਵੰ ਅਪਰੋਪਿ ਅਪਰੋਪੀਤਿ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਤੇਤ੍ਤਿੰਸ ਜਨਾ ਜਾਤਾ। ਤੇ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਕੁਦਾਲਾਦਿਹਤ੍ਥਾ ਮਗ੍ਗੰ ਸਮੰ ਕਰੋਨ੍ਤਾ ਏਕਯੋਜਨਦ੍ਵਿਯੋਜਨਮਤ੍ਤਟ੍ਠਾਨੰ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ।

ਤੇ ਦਿਸ੍ਵਾ ਗਾਮਭੋਜਕੋ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਇਮੇ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਅਯੋਗੇ ਯੁਤ੍ਤਾ, ਸਚੇ ਇਮੇ ਅਰਞ੍ਞਤੋ ਮਚ੍ਛਮੰਸਾਦੀਨਿ ਵਾ ਆਹਰੇਯ੍ਯੁੰ। ਸੁਰੰ ਵਾ ਕਤ੍ਵਾ ਪਿਵੇਯ੍ਯੁੰ, ਅਞ੍ਞੰ ਵਾ ਤਾਦਿਸੰ ਕਮ੍ਮੰ ਕਰੇਯ੍ਯੁੰ, ਅਹਮ੍ਪਿ ਕਿਞ੍ਚਿ ਕਿਞ੍ਚਿ ਲਭੇਯ੍ਯ''ਨ੍ਤਿ। ਅਥ ਨੇ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਪੁਚ੍ਛਿ – ''ਕਿੰ ਕਰੋਨ੍ਤਾ ਵਿਚਰਥਾ''ਤਿ? ''ਸਗ੍ਗਮਗ੍ਗੰ, ਸਾਮੀ''ਤਿ। ''ਘਰਾਵਾਸੰ ਵਸਨ੍ਤੇਹਿ ਨਾਮ ਏਵੰ ਕਾਤੁੰ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਅਰਞ੍ਞਤੋ ਮਚ੍ਛਮੰਸਾਦੀਨਿ ਆਹਰਿਤੁੰ, ਸੁਰੰ ਕਤ੍ਵਾ ਪਾਤੁੰ, ਨਾਨਪ੍ਪਕਾਰੇ ਚ ਕਮ੍ਮਨ੍ਤੇ ਕਾਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ। ਤੇ ਤਸ੍ਸ ਵਚਨੰ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਿੰਸੁ, ਏਵੰ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨੰ ਵੁਚ੍ਚਮਾਨਾਪਿ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਿੰਸੁਯੇਵ। ਸੋ ਕੁਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ''ਨਾਸੇਸ੍ਸਾਮਿ ਨੇ''ਤਿ ਰਞ੍ਞੋ ਸਨ੍ਤਿਕੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ, ''ਚੋਰੇ ਤੇ, ਦੇਵ, ਵਗ੍ਗਬਨ੍ਧਨੇਨ ਵਿਚਰਨ੍ਤੇ ਪਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ, ''ਗਚ੍ਛ, ਤੇ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਆਨੇਹੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਤਥਾ ਕਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬੇ ਤੇ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਆਨੇਤ੍ਵਾ ਰਞ੍ਞੋ ਦਸ੍ਸੇਸਿ। ਰਾਜਾ ਅਵੀਮੰਸਿਤ੍ਵਾਵ ''ਹਤ੍ਥਿਨਾ ਮਦ੍ਦਾਪੇਥਾ''ਤਿ ਆਣਾਪੇਸਿ। ਮਘੋ ਸੇਸਾਨੰ ਓਵਾਦਮਦਾਸਿ – ''ਸਮ੍ਮਾ, ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਮੇਤ੍ਤੰ ਅਞ੍ਞੋ ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਅਵਸ੍ਸਯੋ ਨਤ੍ਥਿ, ਤੁਮ੍ਹੇ ਕਤ੍ਥਚਿ ਕੋਪੰ ਅਕਤ੍ਵਾ ਰਞ੍ਞੇ ਚ ਗਾਮਭੋਜਕੇ ਚ ਮਦ੍ਦਨਹਤ੍ਥਿਮ੍ਹਿ ਚ ਅਤ੍ਤਨਿ ਚ ਮੇਤ੍ਤਚਿਤ੍ਤੇਨ ਸਮਚਿਤ੍ਤਾਵ ਹੋਥਾ''ਤਿ। ਤੇ ਤਥਾ ਕਰਿੰਸੁ। ਅਥ ਨੇਸੰ ਮੇਤ੍ਤਾਨੁਭਾਵੇਨ ਹਤ੍ਥੀ ਉਪ੍ਪਸਙ੍ਕਮਿਤੁਮ੍ਪਿ ਨ ਵਿਸਹਿ। ਰਾਜਾ ਤਮਤ੍ਥੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ਬਹੂ ਮਨੁਸ੍ਸੇ ਦਿਸ੍ਵਾ ਮਦ੍ਦਿਤੁੰ ਨ ਵਿਸਹਿਸ੍ਸਤਿ? ''ਗਚ੍ਛਥ, ਨੇ ਕਿਲਞ੍ਜੇਨ ਪਟਿਚ੍ਛਾਦੇਤ੍ਵਾ ਮਦ੍ਦਾਪੇਥਾ''ਤਿ ਆਹ। ਤੇ ਕਿਲਞ੍ਜੇਨ ਪਟਿਚ੍ਛਾਦੇਤ੍ਵਾ ਮਦ੍ਦਿਤੁੰ ਪੇਸਿਯਮਾਨੋਪਿ ਹਤ੍ਥੀ ਦੂਰਤੋਵ ਪਟਿਕ੍ਕਮਿ।

ਰਾਜਾ ਤੰ ਪਵਤ੍ਤਿੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ''ਕਾਰਣੇਨੇਤ੍ਥ ਭਵਿਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ ਤੇ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਪੁਚ੍ਛਿ – ''ਤਾਤਾ, ਮੰ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਤੁਮ੍ਹੇ ਕਿੰ ਨ ਲਭਥਾ''ਤਿ? ''ਕਿੰ ਨਾਮੇਤੰ, ਦੇਵਾ''ਤਿ? ''ਤੁਮ੍ਹੇ ਕਿਰ ਵਗ੍ਗਬਨ੍ਧਨੇਨ ਚੋਰਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਅਰਞ੍ਞੇ ਵਿਚਰਥਾ''ਤਿ? ''ਕੋ ਏਵਮਾਹ, ਦੇਵਾ''ਤਿ? ''ਗਾਮਭੋਜਕੋ, ਤਾਤਾ''ਤਿ। ''ਨ ਮਯੰ, ਦੇਵ, ਚੋਰਾ, ਮਯੰ ਪਨ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਗ੍ਗਮਗ੍ਗੰ ਸੋਧੇਨ੍ਤਾ ਇਦਞ੍ਚਿਦਞ੍ਚ ਕਰੋਮ, ਗਾਮਭੋਜਕੋ ਅਮ੍ਹੇ ਅਕੁਸਲਕਿਰਿਯਾਯ ਨਿਯੋਜੇਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਚਨੰ ਅਕਰੋਨ੍ਤੇ ਨਾਸੇਤੁਕਾਮੋ ਕੁਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ਏਵਮਾਹਾ''ਤਿ। ਅਥ ਰਾਜਾ ਤੇਸੰ ਕਥੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ਸੋਮਨਸ੍ਸਪ੍ਪਤ੍ਤੋ ਹੁਤ੍ਵਾ, ''ਤਾਤਾ, ਅਯੰ ਤਿਰਚ੍ਛਾਨੋ ਤੁਮ੍ਹਾਕੰ ਗੁਣੇ ਜਾਨਾਤਿ, ਅਹੰ ਮਨੁਸ੍ਸਭੂਤੋ ਜਾਨਿਤੁੰ ਨਾਸਕ੍ਖਿੰ, ਖਮਥ ਮੇ''ਤਿ। ਏਵਞ੍ਚ ਪਨ ਵਤ੍ਵਾ ਸਪੁਤ੍ਤਦਾਰੰ ਗਾਮਭੋਜਕੰ ਤੇਸੰ ਦਾਸੰ, ਹਤ੍ਥਿੰ ਆਰੋਹਨਿਯੰ, ਤਞ੍ਚ ਗਾਮੰ ਯਥਾਸੁਖੰ ਪਰਿਭੋਗੰ ਕਤ੍ਵਾ ਅਦਾਸਿ। ਤੇ ''ਇਧੇਵ ਨੋ ਕਤਪੁਞ੍ਞਸ੍ਸਾਨਿਸੰਸੋ ਦਿਟ੍ਠੋ''ਤਿ ਭਿਯ੍ਯੋਸੋਮਤ੍ਤਾਯ ਪਸਨ੍ਨਮਾਨਸਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਤੰ ਹਤ੍ਥਿੰ ਵਾਰੇਨ ਵਾਰੇਨ ਅਭਿਰੁਯ੍ਹ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਾ ਮਨ੍ਤਯਿੰਸੁ ''ਇਦਾਨਿ ਅਮ੍ਹੇਹਿ ਅਤਿਰੇਕਤਰੰ ਪੁਞ੍ਞੰ ਕਾਤਬ੍ਬੰ, ਕਿੰ ਕਰੋਮ? ਚਤੁਮਹਾਪਥੇ ਥਾਵਰੰ ਕਤ੍ਵਾ ਮਹਾਜਨਸ੍ਸ ਵਿਸ੍ਸਮਨਸਾਲੰ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ। ਤੇ ਵਡ੍ਢਕਿੰ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਸਾਲੰ ਪਟ੍ਠਪੇਸੁੰ। ਮਾਤੁਗਾਮੇਸੁ ਪਨ ਵਿਗਤਚ੍ਛਨ੍ਦਤਾਯ ਤਸ੍ਸਾ ਸਾਲਾਯ ਮਾਤੁਗਾਮਾਨੰ ਪਤ੍ਤਿੰ ਨਾਦੰਸੁ।

ਮਘਸ੍ਸ ਪਨ ਗੇਹੇ ਨਨ੍ਦਾ, ਚਿਤ੍ਤਾ, ਸੁਧਮ੍ਮਾ, ਸੁਜਾਤਿ ਚਤਸ੍ਸੋ ਇਤ੍ਥਿਯੋ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਤਾਸੁ **ਸੁਧਮ੍ਮਾ** ਵਡ੍ਢਕਿਨਾ ਸਦ੍ਧਿੰ ਏਕਤੋ ਹੁਤ੍ਵਾ, ''ਭਾਤਿਕ, ਇਮਿਸ੍ਸਾ ਸਾਲਾਯ ਮੰ ਜੇਟ੍ਠਿਕੰ ਕਰੋਹੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਲਞ੍ਜੰ ਅਦਾਸਿ। ਸੋ ''ਸਾਧੂ''ਤਿ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਪਠਮਮੇਵ ਕਣ੍ਣਿਕਤ੍ਥਾਯ ਰੁਕ੍ਖੰ ਸੁਕ੍ਖਾਪੇਤ੍ਵਾ ਤਚ੍ਛੇਤ੍ਵਾ ਵਿਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ਕਣ੍ਣਿਕੰ ਨਿਟ੍ਠਾਪੇਤ੍ਵਾ, ''ਸੁਧਮ੍ਮਾ ਨਾਮ ਅਯੰ ਸਾਲਾ''ਤਿ ਅਕ੍ਖਰਾਨਿ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਵਤ੍ਥੇਨ ਪਲਿਵੇਠੇਤ੍ਵਾ ਠਪੇਸਿ। ਅਥ ਨੇ ਵਡ੍ਢਕੀ ਸਾਲੰ ਨਿਟ੍ਠਾਪੇਤ੍ਵਾ ਕਣ੍ਣਿਕਾਰੋਪਨਦਿਵਸੇ ''ਅਹੋ, ਅਯ੍ਯਾ, ਏਕੰ ਕਰਣੀਯੰ ਨ ਸਰਿਮ੍ਹਾ''ਤਿ ਆਹ। ''ਕਿੰ ਨਾਮ, ਭੋ''ਤਿ? ''ਕਣ੍ਣਿਕ''ਨ੍ਤਿ। ''ਹੋਤੁ ਤੰ ਆਹਰਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ। ''ਇਦਾਨਿ ਛਿਨ੍ਨਰੁਕ੍ਖੇਨ ਕਾਤੁੰ ਨ ਸਕ੍ਕਾ, ਪੁਬ੍ਬੇਯੇਵ ਤੰ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਤਚ੍ਛੇਤ੍ਵਾ ਵਿਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ਠਪਿਤਕਣ੍ਣਿਕਾ ਲਦ੍ਧੁੰ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ। ''ਇਦਾਨਿ ਕਿੰ ਕਾਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ? ''ਸਚੇ ਕਸ੍ਸਚਿ ਗੇਹੇ ਨਿਟ੍ਠਾਪੇਤ੍ਵਾ ਠਪਿਤਾ ਵਿਕ੍ਕਾਯਿਕਕਣ੍ਣਿਕਾ ਅਤ੍ਥਿ, ਸਾ

ਪਰਿਯੇਸਿਤਬ੍ਬਾ''ਤਿ। ਤੇ ਪਰਿਯੇਸਨ੍ਤਾ ਸੁਧਮ੍ਮਾਯ ਗੇਹੇ ਦਿਸ੍ਵਾ ਸਹਸ੍ਸਂ ਦਤ੍ਵਾਪਿ ਮੂਲੇਨ ਨ ਲਭਿਂਸੁ। ''ਸਚੇ ਮਂ ਸਾਲਾਯ ਪਤ੍ਤਿਂ ਕਰੋਥ, ਦਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਪਨ ''ਮਯਂ ਮਾਤੁਗਾਮਾਨਂ ਪਤ੍ਤਿਂ ਨ ਦਮ੍ਮਾ''ਤਿ ਆਹਂਸੁ।

ਅਥ ਨੇ ਵਡ੍ਢਕੀ ਆਹ – ''ਅਯ੍ਯਾ, ਤੁਮ੍ਹੇ ਕਿਂ ਕਥੇਥ, ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕਂ ਅਞ੍ਞਂ ਮਾਤੁਗਾਮਰਹਿਤਟ੍ਠਾਨਂ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ, ਗਣ੍ਹਥ ਕਣ੍ਣਿਕਂ। ਏਵਂ ਸਨ੍ਤੇ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਕਮ੍ਮਂ ਨਿਟ੍ਠਂ ਗਮਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ। ਤੇ ''ਸਾਧੂ''ਤਿ ਕਣ੍ਣਿਕਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਸਾਲਂ ਨਿਟ੍ਠਾਪੇਤ੍ਵਾ ਤਿਧਾ ਵਿਭਜਿਂਸੁ। ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਕੋਟ੍ਠਾਸੇ ਇਸ੍ਸਰਾਨਂ ਵਸਨਟ੍ਠਾਨਂ ਕਰਿਂਸੁ, ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਦੁਗ੍ਗਤਾਨਂ, ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਗਿਲਾਨਾਨਂ। ਤੇਤ੍ਤਿਂਸ ਜਨਾ ਤੇਤ੍ਤਿਂਸ ਫਲਕਾਨਿ ਪਞ੍ਞਪੇਤ੍ਵਾ ਹਤ੍ਥਿਸ੍ਸ ਸਞ੍ਞਂ ਅਦਂਸੁ – ''ਆਗਨ੍ਤੁਕੋ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਯਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਤਫਲਕੇ ਨਿਸੀਦਤਿ, ਤਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਫਲਕਸਾਮਿਕਸ੍ਸੇਵ ਗੇਹੇ ਪਤਿਟ੍ਠਪੇਹਿ, ਤਸ੍ਸ ਪਾਦਪਰਿਕਮ੍ਮਪਿਟ੍ਠਿਪਰਿਕਮ੍ਮਪਾਨੀਯਖਾਦਨੀਯਭੋਜਨੀਯਸਯਨਾਨਿ ਸਬ੍ਬਾਨਿ ਫਲਕਸਾਮਿਕਸ੍ਸੇਵ ਭਾਰੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ। ਹਤ੍ਥੀ ਆਗਤਾਗਤਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਫਲਕਸਾਮਿਕਸ੍ਸੇਵ ਘਰਂ ਨੇਤਿ। ਸੋ ਤਸ੍ਸ ਤਂ ਦਿਵਸਂ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਂ ਕਰੋਤਿ। ਮਘੋ ਸਾਲਾਯ ਅਵਿਦੂਰੇ ਕੋਵਿਲਾਰਰੁਕ੍ਖਂ ਰੋਪੇਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਮੂਲੇ ਪਾਸਾਣਫਲਕਂ ਅਤ੍ਥਰਿ। ਸਾਲਂ ਪਵਿਟ੍ਠਪਵਿਟ੍ਠਾ ਜਨਾ ਕਣ੍ਣਿਕਂ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਅਕ੍ਖਰਾਨਿ ਵਾਚੇਤ੍ਵਾ, ''ਸੁਧਮ੍ਮਾ ਨਾਮੇਸਾ ਸਾਲਾ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਤੇਤ੍ਤਿਂਸਜਨਾਨਂ ਨਾਮਂ ਨ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ। **ਨਨ੍ਦਾ** ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਇਮੇ ਸਾਲਂ ਕਰੋਨ੍ਤਾ ਅਮ੍ਹੇ ਅਪਤ੍ਤਿਕਾ ਕਰਿਂਸੁ, ਸੁਧਮ੍ਮਾ ਪਨ ਅਤ੍ਤਨੋ ਬ੍ਯਤ੍ਤਤਾਯ ਕਣ੍ਣਿਕਂ ਕਤ੍ਵਾ ਪਤ੍ਤਿਕਾ ਜਾਤਾ, ਮਯਾਪਿ ਕਿਞ੍ਚਿ ਕਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਕਿਂ ਨੁ ਖੋ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ? ਅਥਸ੍ਸਾ ਏਤਦਹੋਸਿ – ''ਸਾਲਂ ਆਗਤਾਗਤਾਨਂ ਪਾਨੀਯਞ੍ਚੇਵ ਨ੍ਹਾਨੋਦਕਞ੍ਚ ਲਦ੍ਧੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਪੋਕ੍ਖਰਣਿਂ ਖਣਾਪੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ। ਸਾ ਪੋਕ੍ਖਰਣਿਂ ਕਾਰੇਸਿ। **ਚਿਤ੍ਤਾ** ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਸੁਧਮ੍ਮਾਯ ਕਣ੍ਣਿਕਾ ਦਿਨ੍ਨਾ, ਨਨ੍ਦਾਯ ਪੋਕ੍ਖਰਣੀ ਕਾਰਿਤਾ, ਮਯਾਪਿ ਕਿਞ੍ਚਿ ਕਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਕਿਂ ਨੁ ਖੋ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ? ਅਥਸ੍ਸਾ ਏਤਦਹੋਸਿ – ''ਸਾਲਂ ਆਗਤਾਗਤੇਹਿ ਪਾਨੀਯਂ ਪਿਵਿਤ੍ਵਾ ਨ੍ਹਤ੍ਵਾ ਗਮਨਕਾਲੇਪਿ ਮਾਲਂ ਪਿਲਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਗਨ੍ਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਪੁਪ੍ਫਾਰਾਮਂ ਕਾਰਾਪੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ। ਸਾ ਰਮਣੀਯਂ ਪੁਪ੍ਫਾਰਾਮਂ ਕਾਰੇਸਿ। ਯੇਭੁਯ੍ਯੇਨ ਤਸ੍ਮਿਂ ਆਰਾਮੇ ''ਅਸੁਕੋ ਨਾਮ ਪੁਪ੍ਫੂਪਗਫਲੂਪਗਰੁਕ੍ਖੋ ਨਤ੍ਥੀ''ਤਿ ਨਾਹੋਸਿ।

ਸੁਜਾ ਪਨ ''ਅਹਂ ਮਘਸ੍ਸ ਮਾਤੁਲਧੀਤਾ ਚੇਵ ਪਾਦਪਰਿਚਾਰਿਕਾ ਚ, ਏਤੇਨ ਕਤਂ ਕਮ੍ਮਂ ਮਯ੍ਹਮੇਵ, ਮਯਾ ਕਤਂ ਏਤਸ੍ਸੇਵਾ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ, ਕਿਞ੍ਚਿ ਅਕਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਭਾਵਮੇਵ ਮਣ੍ਡਯਮਾਨਾ ਕਾਲਂ ਵੀਤਿਨਾਮੇਸਿ। ਮਘੋਪਿ ਮਾਤਾਪਿਤੁਉਪਟ੍ਠਾਨਂ ਕੁਲੇ ਜੇਟ੍ਠਾਪਚਾਯਨਕਮ੍ਮਂ ਸਚ੍ਚਵਾਚਂ ਅਫਰੁਸਵਾਚਂ ਅਪਿ, ਸੁਣਵਾਚਂ ਮਚ੍ਛੇਰਵਿਨਯਂ ਅਕ੍ਕੋਧਨਨ੍ਤਿ ਇਮਾਨਿ ਸਤ੍ਤ ਵਤਪਦਾਨਿ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ –

> ''ਮਾਤਾਪੇਤ੍ਤਿਭਰਂ ਜਨ੍ਤੁਂ, ਕੁਲੇ ਜੇਟ੍ਠਾਪਚਾਯਿਨਂ।
> ਸਣ੍ਹਂ ਸਖਿਲਸਮ੍ਭਾਸਂ, ਪੇਸੁਣੇਯ੍ਯਪ੍ਪਹਾਯਿਨਂ॥
>
> ''ਮਚ੍ਛੇਰਵਿਨਯੇ ਯੁਤ੍ਤਂ, ਸਚ੍ਚਂ ਕੋਧਾਭਿਭੁਂ ਨਰਂ।
> ਤਂ ਵੇ ਦੇਵਾ ਤਾਵਤਿਂਸਾ, ਆਹੁ 'ਸਪ੍ਪੁਰਿਸੋ'ਇਤੀ''ਤਿ॥ (ਸਂ॰ ਨਿ॰ ੧.੨੫੭) –

ਏਵਂ ਪਸਂਸਿਯਭਾਵਂ ਆਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਜੀਵਿਤਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਤਾਵਤਿਂਸਭਵਨੇ ਸਕ੍ਕੋ ਦੇਵਰਾਜਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ, ਤੇਪਿਸ੍ਸ ਸਹਾਯਕਾ ਤਤ੍ਥੇਵ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਂਸੁ, ਵਡ੍ਢਕੀ ਵਿਸ੍ਸਕਮ੍ਮਦੇਵਪੁਤ੍ਤੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ। ਤਦਾ ਤਾਵਤਿਂਸਭਵਨੇ ਅਸੁਰਾ ਵਸਨ੍ਤਿ। ਤੇ ''ਅਭਿਨਵਾ ਦੇਵਪੁਤ੍ਤਾ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾ''ਤਿ ਦਿਬ੍ਬਪਾਨਂ ਸਜ੍ਜਯਿਂਸੁ। ਸਕ੍ਕੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਰਿਸਾਯ ਕਸ੍ਸਚਿ ਅਪਿਵਨਤ੍ਥਾਯ ਸਞ੍ਞਮਦਾਸਿ। ਅਸੁਰਾ ਦਿਬ੍ਬਪਾਨਂ ਪਿਵਿਤ੍ਵਾ ਮਜ੍ਜਿਂਸੁ। ਸਕ੍ਕੋ ''ਕਿਂ ਮੇ ਇਮੇਹਿ ਸਾਧਾਰਣੇਨ ਰਜ੍ਜੇਨਾ''ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਰਿਸਾਯ ਸਞ੍ਞਂ ਦਤ੍ਵਾ ਤੇ ਪਾਦੇਸੁ ਗਾਹਾਪੇਤ੍ਵਾ ਮਹਾਸਮੁਦ੍ਦੇ ਖਿਪਾਪੇਸਿ। ਤੇ ਅਵਂਸਿਰਾ ਸਮੁਦ੍ਦੇ ਪਤਿਂਸੁ। ਅਥ ਨੇਸਂ ਪੁਞ੍ਞਾਨੁਭਾਵੇਨ ਸਿਨੇਰੁਨੋ ਹੇਟ੍ਠਿਮਤਲੇ ਅਸੁਰਵਿਮਾਨਂ ਨਾਮ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ, ਚਿਤ੍ਤਪਾਟਲਿ ਨਾਮ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ।

ਦੇਵਾਸੁਰਸਙ੍ਗਾਮੇ ਪਨ ਅਸੁਰੇਸੁ ਪਰਾਜਿਤੇਸੁ ਦਸਯੋਜਨਸਹਸ੍ਸਂ ਤਾਵਤਿਂਸਦੇਵਨਗਰਂ ਨਾਮ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ। ਤਸ੍ਸ ਪਨ ਨਗਰਸ੍ਸ ਪਾਚੀਨਪਚ੍ਛਿਮਦ੍ਵਾਰਾਨਂ ਅਨ੍ਤਰਾ ਦਸਯੋਜਨਸਹਸ੍ਸਂ ਹੋਤਿ, ਤਥਾ ਦਕ੍ਖਿਣੁਤ੍ਤਰਦ੍ਵਾਰਾਨਂ। ਤਂ ਖੋ ਪਨ ਨਗਰਂ ਦ੍ਵਾਰਸਹਸ੍ਸਯੁਤ੍ਤਂ

ਅਹੋਸਿ ਆਰਾਮਪੋਕ੍ਖਰਣਿਪਟਿਮਣ੍ਡਿਤੰ। ਤਸ੍ਸ ਮਜ੍ਝੇ ਸਾਲਾਯ ਨਿਸ੍ਸਨ੍ਦੇਨ ਤਿਯੋਜਨਸਤੁਬ੍ਬੇਧੇਹਿ ਧਜੇਹਿ ਪਟਿਮਣ੍ਡਿਤੋ ਸਤ੍ਤਰਤਨਮਯੋ ਸਤ੍ਤਯੋਜਨਸਤੁਬ੍ਬੇਧੋ ਵੇਜਯਨ੍ਤੋ ਨਾਮ ਪਾਸਾਦੋ ਉਗ੍ਗਚ੍ਛਿ। ਸੁਵਣ੍ਣਯਟ੍ਠੀਸੁ ਮਣਿਧਜਾ ਅਹੇਸੁੰ, ਮਣਿਯਟ੍ਠੀਸੁ ਸੁਵਣ੍ਣਧਜਾ; ਪਵਾਲ਼ਯਟ੍ਠੀਸੁ ਮੁਤ੍ਤਧਜਾ, ਮੁਤ੍ਤਯਟ੍ਠੀਸੁ ਪਵਾਲ਼ਧਜਾ; ਸਤ੍ਤਰਤਨਮਯਾਸੁ ਯਟ੍ਠੀਸੁ ਸਤ੍ਤਰਤਨਧਜਾ, ਮਜ੍ਝੇ ਠਿਤੋ ਧਜੋ ਤਿਯੋਜਨਸਤੁਬ੍ਬੇਧੋ ਅਹੋਸਿ। ਇਤਿ ਸਾਲਾਯ ਨਿਸ੍ਸਨ੍ਦੇਨ ਯੋਜਨਸਹਸ੍ਸੁਬ੍ਬੇਧੋ ਪਾਸਾਦੋ ਸਤ੍ਤਰਤਨਮਯੋਵ ਹੁਤ੍ਵਾ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ, ਕੋਵਿਲ਼ਾਰਰੁਕ੍ਖਸ੍ਸ ਨਿਸ੍ਸਨ੍ਦੇਨ ਸਮਨ੍ਤਾ ਤਿਯੋਜਨਸਤਪਰਿਮਣ੍ਡਲੋ ਪਾਰਿਚ੍ਛਤ੍ਤਕੋ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ, ਪਾਸਾਣਫਲਕਸ੍ਸ ਨਿਸ੍ਸਨ੍ਦੇਨ ਪਾਰਿਚ੍ਛਤ੍ਤਕਮੂਲੇ ਦੀਘਤੋ ਸਟ੍ਠਿਯੋਜਨਾ ਪੁਥੁਲਤੋ ਪਣ੍ਣਾਸਯੋਜਨਾ ਬਹਲਤੋ ਪਞ੍ਚਦਸਯੋਜਨਾ ਜਯਸੁਮਨਰਤ੍ਤਕਮ੍ਬਲਵਣ੍ਣਾ ਪਣ੍ਡੁਕਮ੍ਬਲਸਿਲਾ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਨਿਸਿਨ੍ਨਕਾਲੇ ਉਪਡ੍ਢਕਾਯੋ ਪਵਿਸਤਿ, ਉਟ੍ਠਿਤਕਾਲੇ ਊਨੰ ਪਰਿਪੂਰਤਿ।

ਹਤ੍ਥੀ ਪਨ ਏਰਾਵਣੋ ਨਾਮ ਦੇਵਪੁਤ੍ਤੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ। ਦੇਵਲੋਕਸ੍ਮਿਞ੍ਹਿ ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਗਤਾ ਨ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਸੋ ਉਯ੍ਯਾਨਕੀਲ਼ਾਯ ਨਿਕ੍ਖਮਨਕਾਲੇ ਅਤ੍ਤਭਾਵੰ ਵਿਜਹਿਤ੍ਵਾ ਦਿਯਡ੍ਢਯੋਜਨਸਤਿਕੋ ਏਰਾਵਣੋ ਨਾਮ ਹਤ੍ਥੀ ਅਹੋਸਿ। ਸੋ ਤੇਤ੍ਤਿੰਸਜਨਾਨੰ ਅਤ੍ਥਾਯ ਤੇਤ੍ਤਿੰਸ ਕੁਮ੍ਭੇ ਮਾਪੇਸਿ ਆਵਟ੍ਟੇਨ ਤਿਗਾਵੁਤਅਡ੍ਢਯੋਜਨਪ੍ਪਮਾਣੇ, ਸਬ੍ਬੇਸੰ ਮਜ੍ਝੇ ਸਕ੍ਕਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਾਯ ਸੁਦਸ੍ਸਨੰ ਨਾਮ ਤਿੰਸਯੋਜਨਿਕੰ ਕੁਮ੍ਭੰ ਮਾਪੇਸਿ। ਤਸ੍ਸ ਉਪਰਿ ਦ੍ਵਾਦਸਯੋਜਨਿਕੋ ਰਤਨਮਣ੍ਡਪੋ ਹੋਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਅਨ੍ਤਰਨ੍ਤਰਾ ਸਤ੍ਤਰਤਨਮਯਾ ਯੋਜਨੁਬ੍ਬੇਧਾ ਧਜਾ ਉਟ੍ਠਹਨ੍ਤਿ। ਪਰਿਯਨ੍ਤੇ ਕਿਙ੍ਕਿਣਿਕਜਾਲੰ ਓਲਮ੍ਬਤਿ। ਯਸ੍ਸ ਮਨ੍ਦਵਾਤੇਰਿਤਸ੍ਸ ਪਞ੍ਚਙ੍ਗਿਕਤੂਰਿਯਸਦ੍ਦਸੰਮਿਸ੍ਸੋ ਦਿਬ੍ਬਗੀਤਸਦ੍ਦੋ ਵਿਯ ਰਵੋ ਨਿਚ੍ਛਰਤਿ। ਮਣ੍ਡਪਮਜ੍ਝੇ ਸਕ੍ਕਸ੍ਸਤ੍ਥਾਯ ਯੋਜਨਿਕੋ ਮਣਿਪਲ੍ਲਙ੍ਕੋ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੋ ਹੋਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਸਕ੍ਕੋ ਨਿਸੀਦਿ। ਤੇਤ੍ਤਿੰਸ ਦੇਵਪੁਤ੍ਤਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕੁਮ੍ਭੇ ਰਤਨਪਲ੍ਲਙ੍ਕੇ ਨਿਸੀਦਿੰਸੁ। ਤੇਤ੍ਤਿੰਸਾਯ ਕੁਮ੍ਭਾਨੰ ਏਕੇਕਸ੍ਮਿੰ ਕੁਮ੍ਭੇ ਸਤ੍ਤ ਸਤ੍ਤ ਦਨ੍ਤੇ ਮਾਪੇਸਿ। ਤੇਸੁ ਏਕੇਕੋ ਪਣ੍ਣਾਸਯੋਜਨਾਯਾਮੋ, ਏਕੇਕਸ੍ਮਿਞ੍ਚੇਤ੍ਥ ਦਨ੍ਤੇ ਸਤ੍ਤ ਸਤ੍ਤ ਪੋਕ੍ਖਰਣਿਯੋ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਏਕੇਕਾਯ ਪੋਕ੍ਖਰਣਿਯਾ ਸਤ੍ਤ ਸਤ੍ਤ ਪਦੁਮਿਨੀਗਚ੍ਛਾਨਿ, ਏਕੇਕਸ੍ਮਿੰ ਗਚ੍ਛੇ ਸਤ੍ਤ ਸਤ੍ਤ ਪੁਪ੍ਫਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਏਕੇਕਸ੍ਮਿੰ ਪੁਪ੍ਫੇ ਸਤ੍ਤ ਸਤ੍ਤ ਪਤ੍ਤਾਨਿ, ਏਕੇਕਸ੍ਮਿੰ ਪਤ੍ਤੇ ਸਤ੍ਤ ਸਤ੍ਤ ਦੇਵਧੀਤਰੋ ਨਚ੍ਚਨ੍ਤਿ। ਏਵੰ ਸਮਨ੍ਤਾ ਪਣ੍ਣਾਸਯੋਜਨਠਾਨੇਸੁ ਹਤ੍ਥਿਦਨ੍ਤੇਸੁਯੇਵ ਨਟਸਮਜ੍ਜਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਏਵੰ ਮਹਨ੍ਤੰ ਯਸੰ ਅਨੁਭਵਨ੍ਤੋ ਸਕ੍ਕੋ ਦੇਵਰਾਜਾ ਵਿਚਰਤਿ।

ਸੁਧਮ੍ਮਾਪਿ ਕਾਲੰ ਕਤ੍ਵਾ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥੇਵ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ। ਤਸ੍ਸਾ ਸੁਧਮ੍ਮਾ ਨਾਮ ਨਵ ਯੋਜਨਸਤਿਕਾ ਦੇਵਸਭਾ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ। ਤਤੋ ਰਮਣੀਯਤਰੰ ਕਿਰ ਅਞ੍ਞੰ ਠਾਨੰ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ , ਮਾਸਸ੍ਸ ਅਟ੍ਠ ਦਿਵਸੇ ਧਮ੍ਮਸ੍ਸਵਨੰ ਤਤ੍ਥੇਵ ਹੋਤਿ। ਯਾਵਜ੍ਜਤਨਾ ਅਞ੍ਞਤਰੰ ਰਮਣੀਯੰ ਠਾਨੰ ਦਿਸ੍ਵਾ, ''ਸੁਧਮ੍ਮਾ ਦੇਵਸਭਾ ਵਿਯਾ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਨਨ੍ਦਾਪਿ ਕਾਲੰ ਕਤ੍ਵਾ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥੇਵ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਸਾ ਪਞ੍ਚਯੋਜਨਸਤਿਕਾ ਨਨ੍ਦਾ ਨਾਮ ਪੋਕ੍ਖਰਣੀ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ। ਚਿਤ੍ਤਾਪਿ ਕਾਲੰ ਕਤ੍ਵਾ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥੇਵ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ , ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਪਞ੍ਚਯੋਜਨਸਤਿਕੰ ਚਿਤ੍ਤਲਤਾਵਨੰ ਨਾਮ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਪੁਬ੍ਬਨਿਮਿਤ੍ਤੇ ਦੇਵਪੁਤ੍ਤੇ ਨੇਤ੍ਵਾ ਮੋਹਯਮਾਨਾ ਵਿਚਰਨ੍ਤਿ। ਸੁਜਾ ਪਨ ਕਾਲੰ ਕਤ੍ਵਾ ਏਕਿਸ੍ਸਾ ਗਿਰਿਕਨ੍ਦਰਾਯ ਏਕਾ ਬਕਸਕੁਣਿਕਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ। ਸਕ੍ਕੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਰਿਚਾਰਿਕਾ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ''ਸੁਧਮ੍ਮਾ ਇਧੇਵ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾ, ਤਥਾ ਨਨ੍ਦਾ ਚ ਚਿਤ੍ਤਾ ਚ, ਸੁਜਾ ਨੁ ਖੋ ਕੁਹਿੰ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਨ੍ਤੋ ਤੰ ਤਤ੍ਥ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੰ ਦਿਸ੍ਵਾ, ''ਬਾਲਾ ਕਿਞ੍ਚਿ ਪੁਞ੍ਞੰ ਅਕਤ੍ਵਾ ਇਦਾਨਿ ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਯੋਨਿਯੰ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾ, ਇਦਾਨਿ ਪਨ ਤੰ ਪੁਞ੍ਞੰ ਕਾਰੇਤ੍ਵਾ ਇਧਾਨੇਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਅਤ੍ਤਭਾਵੰ ਵਿਜਹਿਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞਾਤਕਵੇਸੇਨ ਤਸ੍ਸਾ ਸਨ੍ਤਿਕੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ, ''ਕਿੰ ਕਰੋਨ੍ਤੀ ਇਧ ਵਿਚਰਸੀ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ''ਕੋ ਪਨ ਤ੍ਵੰ, ਸਾਮੀ''ਤਿ? ''ਅਹੰ ਤੇ ਸਾਮਿਕੋ ਮਘੋ''ਤਿ। ''ਕੁਹਿੰ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋਸਿ, ਸਾਮੀ''ਤਿ? ''ਅਹੰ ਤਾਵਤਿੰਸਦੇਵਲੋਕੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋ''। ''ਤਵ ਸਹਾਯਿਕਾਨੰ ਪਨ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਟ੍ਠਾਨੰ ਜਾਨਾਸੀ''ਤਿ? ''ਨ ਜਾਨਾਮਿ, ਸਾਮੀ''ਤਿ। ''ਤਾਪਿ ਮਮੇਵ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾ, ਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸਸਿ ਤਾ ਸਹਾਯਿਕਾ''ਤਿ। ''ਕਥਾਹੰ ਤਤ੍ਥ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ? ਸਕ੍ਕੋ ''ਅਹੰ ਤੰ ਤਤ੍ਥ ਨੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਹਤ੍ਥਤਲੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਦੇਵਲੋਕੰ ਨੇਤ੍ਵਾ ਨਨ੍ਦਾਯ ਪੋਕ੍ਖਰਣਿਯਾ ਤੀਰੇ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਇਤਰਾਸੰ ਤਿਸ੍ਸਨ੍ਨੰ ਆਰੋਚੇਸਿ – ''ਤੁਮ੍ਹਾਕੰ ਸਹਾਯਿਕੰ ਸੁਜੰ ਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸਥਾ''ਤਿ। ''ਕੁਹਿੰ ਸਾ, ਦੇਵਾ''ਤਿ ? ''ਨਨ੍ਦਾਯ ਪੋਕ੍ਖਰਣਿਯਾ ਤੀਰੇ ਠਿਤਾ''ਤਿ ਆਹ। ਤਾ ਤਿਸ੍ਸੋਪਿ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ, ''ਅਹੋ ਅਯ੍ਯਾਯ ਏਵਰੂਪੰ ਅਤ੍ਤਭਾਵਮਣ੍ਡਨਸ੍ਸ ਫਲੰ, ਇਦਾਨਿਸ੍ਸਾ ਤੁਣ੍ਡੰ ਪਸ੍ਸਥ, ਪਾਦੇ ਪਸ੍ਸਥ, ਜਙ੍ਘਾ ਪਸ੍ਸਥ, ਸੋਭਤਿ ਵਤਸ੍ਸਾ ਅਤ੍ਤਭਾਵੋ''ਤਿ ਕੇਲ਼ਿੰ ਕਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਕਮਿੰਸੁ।

ਪੁਨ ਸਕ੍ਕੋ ਤਸ੍ਸਾ ਸਨ੍ਤਿਕੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ, ''ਦਿਟ੍ਠਾ ਤੇ ਸਹਾਯਿਕਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ''ਦਿਟ੍ਠਾ ਮੰ ਉਪ੍ਪਣ੍ਡੇਤ੍ਵਾ ਗਤਾ, ਤਤ੍ਥੇਵ ਮੰ ਨੇਹੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਤੰ ਤਤ੍ਥੇਵ ਨੇਤ੍ਵਾ ਉਦਕੇ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ, ''ਦਿਟ੍ਠਾ ਤੇ ਤਾਸੰ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤੀ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ''ਦਿਟ੍ਠਾ, ਦੇਵਾ''ਤਿ?

‘‘ਤਯਾਪਿ ਤਤ੍ਥ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੁਨੂਪਾਯਂ ਕਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ’’ਤਿ। ‘‘ਕਿਂ ਕਰੋਮਿ, ਦੇਵਾ’’ਤਿ? ‘‘ਮਯਾ ਦਿਨ੍ਨਂ ਓਵਾਦਂ ਰਕ੍ਖਿਸ੍ਸਸੀ’’ਤਿ। ‘‘ਰਕ੍ਖਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਦੇਵਾ’’ਤਿ। ਅਥਸ੍ਸਾ ਪਞ੍ਚ ਸੀਲਾਨਿ ਦਤ੍ਵਾ, ‘‘ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਾ ਰਕ੍ਖਾਹੀ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਕਾਮਿ। ਸਾ ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਸਯਂਮਤਮਚ੍ਛਕੇਯੇਵ ਪਰਿਯੇਸਿਤ੍ਵਾ ਖਾਦਤਿ। ਸਕ੍ਕੋ ਕਤਿਪਾਹਚ੍ਚਯੇਨ ਤਸ੍ਸਾ ਵੀਮਂਸਨਤ੍ਥਾਯ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ, ਵਾਲੁਕਾਪਿਟ੍ਠੇ ਮਤਮਚ੍ਛਕੋ ਵਿਯ ਹੁਤ੍ਵਾ ਉਤ੍ਤਾਨੋ ਨਿਪਜ੍ਜਿ। ਸਾ ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ‘‘ਮਤਮਚ੍ਛਕੋ’’ਤਿ ਸਞ੍ਞਾਯ ਅਗ੍ਗਹੇਸਿ। ਮਚ੍ਛੋ ਗਿਲਨਕਾਲੇ ਨਙ੍ਗੁਟ੍ਠਂ ਚਾਲੇਸਿ। ਸਾ ‘‘ਸਜੀਵਮਚ੍ਛਕੋ’’ਤਿ ਉਦਕੇ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਸਿ। ਸੋ ਥੋਕਂ ਵੀਤਿਨਾਮੇਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਤਸ੍ਸਾ ਪੁਰਤੋ ਉਤ੍ਤਾਨੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਨਿਪਜ੍ਜਿ। ਪੁਨ ਸਾ ‘‘ਮਤਮਚ੍ਛਕੋ’’ਤਿ ਸਞ੍ਞਾਯ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਗਿਲਨਕਾਲੇ ਅਗ੍ਗਨਙ੍ਗੁਟ੍ਠਂ ਚਾਲੇਸਿ। ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ‘‘ਸਜੀਵਮਚ੍ਛੋ’’ਤਿ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਸਿ। ਏਵਂ ਤਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਵੀਮਂਸਿਤ੍ਵਾ ‘‘ਸਾਧੁਕਂ ਸੀਲਂ ਰਕ੍ਖਤੀ’’ਤਿ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਜਾਨਾਪੇਤ੍ਵਾ ‘‘ਅਹਂ ਤਵ ਵੀਮਂਸਨਤ੍ਥਾਯ ਆਗਤੋ, ਸਾਧੁਕਂ ਸੀਲਂ ਰਕ੍ਖਸਿ, ਏਵਂ ਰਕ੍ਖਮਾਨਾ ਨ ਚਿਰਸ੍ਸੇਵ ਮਮ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਸ੍ਸਸਿ, ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਾ ਹੋਹੀ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਕਾਮਿ।

ਸਾ ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਪਨ ਸਯਂਮਤਮਚ੍ਛਂ ਲਭਤਿ ਵਾ, ਨ ਵਾ। ਅਲਭਮਾਨਾ ਕਤਿਪਾਹਚ੍ਚਯੇਨੇਵ ਸੁਸ੍ਸਿਤ੍ਵਾ ਕਾਲਂ ਕਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਸੀਲਸ੍ਸ ਫਲੇਨ ਬਾਰਾਣਸਿਯਂ ਕੁਮ੍ਭਕਾਰਸ੍ਸ ਧੀਤਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ। ਅਥਸ੍ਸਾ ਪਨ੍ਨਰਸਸੋਲਸਵਸ੍ਸੁਦ੍ਦੇਸਿਕਕਾਲੇ ਸਕ੍ਕੋ ‘‘ਕੁਹਿਂ ਨੁ ਖੋ ਸਾ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾ’’ਤਿ ਆਵਜ੍ਜੇਨ੍ਤੋ ਦਿਸ੍ਵਾ, ‘‘ਇਦਾਨਿ ਮਯਾ ਤਤ੍ਥ ਗਨ੍ਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ’’ਤਿ ਏਲਾਲੁਕਵਣ੍ਣੇਨ ਪਞ੍ਞਾਯਮਾਨੇਹਿ ਸਤ੍ਤਹਿ ਰਤਨੇਹਿ ਯਾਨਕਂ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਤਂ ਪਾਜੇਨ੍ਤੋ ਬਾਰਾਣਸਿਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ, ‘‘ਅਮ੍ਮਤਾਤਾ, ਏਲਾਲੁਕਾਨਿ ਗਣ੍ਹਥ ਗਣ੍ਹਥਾ’’ਤਿ ਉਗ੍ਘੋਸੇਨ੍ਤੋ ਵੀਥਿਂ ਪਟਿਪਜ੍ਜਿ। ਮੁਗ੍ਗਮਾਸਾਦੀਨਿ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਆਗਤੇ ਪਨ ‘‘ਮੂਲੇਨ ਨ ਦੇਮੀ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ, ‘‘ਕਥਂ ਦੇਸੀ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ, ‘‘ਸੀਲਰਕ੍ਖਿਕਾਯ ਇਤ੍ਥਿਯਾ ਦਮ੍ਮੀ’’ਤਿ ਆਹ। ‘‘ਸੀਲਂ ਨਾਮ, ਸਾਮਿ, ਕੀਦਿਸਂ, ਕਿਂ ਕਾਲਂ, ਉਦਾਹੁ ਨੀਲਾਦਿਵਣ੍ਣ’’ਨ੍ਤਿ? ‘‘ਤੁਮ੍ਹੇ ‘ਸੀਲਂ ਕੀਦਿਸ’ਨ੍ਤਿਪਿ ਨ ਜਾਨਾਥ, ਕਿਮੇਵ ਨਂ ਰਕ੍ਖਿਸ੍ਸਥ, ਸੀਲਰਕ੍ਖਿਕਾਯ ਪਨ ਦਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ। ‘‘ਸਾਮਿ, ਏਸਾ ਕੁਮ੍ਭਕਾਰਸ੍ਸ ਧੀਤਾ ‘ਸੀਲਂ ਰਕ੍ਖਾਮੀ’ਤਿ ਵਿਚਰਤਿ, ਏਤਿਸ੍ਸਾ ਦੇਹੀ’’ਤਿ। ਸਾਪਿ ਨਂ ‘‘ਤੇਨ ਹਿ ਮਯ੍ਹਂ ਦੇਹਿ, ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਆਹ। ‘‘ਕਾਸਿ ਤ੍ਵ’’ਨ੍ਤਿ? ‘‘ਅਹਂ ਅਵਿਜਹਿਤਪਞ੍ਚਸੀਲਾ’’ਤਿ। ‘‘ਤੁਯ੍ਹਮੇਵੇਤਾਨਿ ਮਯਾ ਆਨੀਤਾਨੀ’’ਤਿ ਯਾਨਕਂ ਪਾਜੇਨ੍ਤੋ ਤਸ੍ਸਾ ਘਰਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞੇਹਿ ਅਨਾਹਰਿਯਂ ਕਤ੍ਵਾ ਏਲਾਲੁਕਵਣ੍ਣੇਨ ਦੇਵਦਤ੍ਤਿਯਂ ਧਨਂ ਦਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਜਾਨਾਪੇਤ੍ਵਾ, ‘‘ਇਦਂ ਤੇ ਜੀਵਿਤਵੁਤ੍ਤਿਯਾ ਧਨਂ, ਪਞ੍ਚਸੀਲਾਨਿ ਅਖਣ੍ਡਾਦੀਨਿ ਕਤ੍ਵਾ ਰਕ੍ਖਾਹੀ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਕਾਮਿ।

ਸਾਪਿ ਤਤੋ ਚਵਿਤ੍ਵਾ ਅਸੁਰਭਵਨੇ ਅਸੁਰਜੇਟ੍ਠਕਸ੍ਸ ਧੀਤਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਸਕ੍ਕਸ੍ਸ ਵੇਰਿਘਰੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ। ਦ੍ਵੀਸੁ ਪਨ ਅਤ੍ਤਭਾਵੇਸੁ ਸੀਲਸ੍ਸ ਸੁਰਕ੍ਖਿਤਤ੍ਤਾ ਅਭਿਰੂਪਾ ਅਹੋਸਿ ਸੁਵਣ੍ਣਵਣ੍ਣਾ ਅਸਾਧਾਰਣਾਯ ਰੂਪਸਿਰਿਯਾ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਾ। ਵੇਪਚਿਤ੍ਤਿਅਸੁਰਿਨ੍ਦੋ ਆਗਤਾਗਤਾਨਂ ਅਸੁਰਾਨਂ ‘‘ਤੁਮ੍ਹੇ ਮਮ ਧੀਤੁ ਅਨੁਚ੍ਛਵਿਕਾ ਨ ਹੋਥਾ’’ਤਿ ਤਂ ਕਸ੍ਸਚਿ ਅਦਤ੍ਵਾ, ‘‘ਮਮ ਧੀਤਾ ਅਤ੍ਤਨਾਵ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਨੁਚ੍ਛਵਿਕਂ ਸਾਮਿਕਂ ਗਹੇਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ ਅਸੁਰਬਲਂ ਸਨ੍ਨਿਪਾਤਾਪੇਤ੍ਵਾ, ‘‘ਤੁਯ੍ਹਂ ਅਨੁਚ੍ਛਵਿਕਂ ਸਾਮਿਕਂ ਗਣ੍ਹਾ’’ਤਿ ਤਸ੍ਸਾ, ਹਤ੍ਥੇ ਪੁਪ੍ਫਦਾਮਂ ਅਦਾਸਿ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਖਣੇ ਸਕ੍ਕੋ ਤਸ੍ਸਾ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਟ੍ਠਾਨਂ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਤਂ ਪਵਤ੍ਤਿਂ ਞਤ੍ਵਾ, ‘‘ਇਦਾਨਿ ਮਯਾ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਂ ਆਨੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ’’ਤਿ ਮਹਲ੍ਲਕਅਸੁਰਵਣ੍ਣਂ ਨਿਮ੍ਮਿਨਿਤ੍ਵਾ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਰਿਸਪਰਿਯਨ੍ਤੇ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਸਾਪਿ ਇਤੋ ਚਿਤੋ ਚ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੀ ਤਂ ਦਿਟ੍ਠਮਤ੍ਤਾਵ ਪੁਬ੍ਬਸਨ੍ਨਿਵਾਸਵਸੇਨ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇਨ ਪੇਮੇਨ ਮਹੋਘੇਨੇਵ ਅਜ੍ਝੋਤ੍ਥਟਹਦਯਾ ਹੁਤ੍ਵਾ, ‘‘ਏਸੋ ਮੇ ਸਾਮਿਕੋ’’ਤਿ ਤਸ੍ਸ ਉਪਰਿ ਪੁਪ੍ਫਦਾਮਂ ਖਿਪਿ । ਅਸੁਰਾ ‘‘ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਰਾਜਾ ਏਤ੍ਤਕਂ ਕਾਲਂ ਧੀਤੁ ਅਨੁਚ੍ਛਵਿਕਂ ਅਲਭਿਤ੍ਵਾ ਇਦਾਨਿ ਲਭਿ, ਅਯਮੇਵਸ੍ਸ ਧੀਤੁ ਪਿਤਾਮਹਤੋ ਮਹਲ੍ਲਕੋ ਅਨੁਚ੍ਛਵਿਕੋ’’ਤਿ ਲਜ੍ਜਮਾਨਾ ਅਪਕ੍ਕਮਿਂਸੁ। ਸਕ੍ਕੋਪਿ ਤਂ ਹਤ੍ਥੇ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ‘‘ਸਕ੍ਕੋਹਮਸ੍ਮੀ’’ਤਿ ਨਦਿਤ੍ਵਾ ਆਕਾਸੇ ਪਕ੍ਖਨ੍ਦਿ। ਅਸੁਰਾ ‘‘ਵਞ੍ਚਿਤਮ੍ਹਾ ਜਰਸਕ੍ਕੇਨਾ’’ਤਿ ਤਂ ਅਨੁਬਨ੍ਧਿਂਸੁ। ਮਾਤਲਿ, ਸਙ੍ਗਾਹਕੋ ਵੇਜਯਨ੍ਤਰਥਂ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ਅਨ੍ਤਰਾਮਗ੍ਗੇ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਸਕ੍ਕੋ ਤਂ ਤਤ੍ਥ ਆਰੋਪੇਤ੍ਵਾ ਦੇਵਨਗਰਾਭਿਮੁਖੋ ਪਾਯਾਸਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਸਿਪ੍ਪਲਿਵਨਂ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਕਾਲੇ ਰਥਸਦ੍ਦਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਭੀਤਾ ਗਰੁਲ਼ਪੋਤਕਾ ਵਿਰਵਿਂਸੁ। ਤੇਸਂ ਸਦ੍ਦਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਸਕ੍ਕੋ ਮਾਤਲਿਂ ਪੁਚ੍ਛਿ – ‘‘ਕੇ ਏਤੇ ਵਿਰਵਨ੍ਤੀ’’ਤਿ? ‘‘ਗਰੁਲ਼ਪੋਤਕਾ, ਦੇਵਾ’’ਤਿ। ‘‘ਕਿਂ ਕਾਰਣਾ’’ਤਿ? ‘‘ਰਥਸਦ੍ਦਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਮਰਣਭਯੇਨਾ’’ਤਿ। ‘‘ਮਂ ਏਕਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਏਤ੍ਤਕੋ ਦਿਜੋ ਰਥਵੇਗੇਨ ਵਿਚੁਣ੍ਣਿਤੋ ਮਾ ਨਸ੍ਸਿ, ਨਿਵਤ੍ਤੇਹਿ ਰਥ’’ਨ੍ਤਿ। ਸੋਪਿ ਸਿਨ੍ਧਵਸਹਸ੍ਸਸ੍ਸ ਦਣ੍ਡਕਸਞ੍ਞਂ ਦਤ੍ਵਾ ਰਥਂ ਨਿਵਤ੍ਤੇਸਿ। ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਅਸੁਰਾ ‘‘ਜਰਸਕ੍ਕੋ

ਅਸੁਰਪੁਰਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਪਲਾਯਨ੍ਤੋ ਇਦਾਨਿ ਰਥੰ ਨਿਵਤ੍ਤੇਸਿ, ਅਦ੍ਧਾ ਤੇਨ ਉਪਤ੍ਥਮ੍ਭੋ ਲਦ੍ਧੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਨਿਵਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਆਗਮਨਮਗ੍ਗੇਨੇਵ ਅਸੁਰਪੁਰੰ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਸੀਸੰ ਨ ਉਕ੍ਖਿਪਿੰਸੁ।

ਸਕ੍ਕੋਪਿ ਸੁਜੰ ਅਸੁਰਕਞ੍ਞੰ ਦੇਵਨਗਰੰ ਨੇਤ੍ਵਾ ਅਡ੍ਢਤੇਯ੍ਯਾਨੰ ਅਚ੍ਛਰਾਕੋਟੀਨੰ ਜੇਟ੍ਠਿਕਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪੇਸਿ। ਸਾ ਸਕ੍ਕੰ ਵਰੰ ਯਾਚਿ – ''ਮਹਾਰਾਜ, ਮਮ ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਦੇਵਲੋਕੇ ਮਾਤਾਪਿਤਰੋ ਵਾ ਭਾਤਿਕਭਗਿਨਿਯੋ ਵਾ ਨਤ੍ਥਿ, ਯਤ੍ਥ ਯਤ੍ਥ ਗਚ੍ਛਸਿ, ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਮੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾਵ ਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯਾਸੀ''ਤਿ। ਸੋ ''ਸਾਧੂ''ਤਿ ਤਸ੍ਸਾ ਪਟਿਞ੍ਞੰ ਅਦਾਸਿ। ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਚਿਤ੍ਤਪਾਟਲਿਯਾ ਪੁਪ੍ਫਿਤਾਯ ਅਸੁਰਾ ''ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਟ੍ਠਾਨੇ ਦਿਬ੍ਬਪਾਰਿਚ੍ਛਤ੍ਤਕਸ੍ਸ ਪੁਪ੍ਫਨਕਾਲੋ''ਤਿ ਯੁਦ੍ਧਤ੍ਥਾਯ ਸਗ੍ਗੰ ਅਭਿਰੁਹਨ੍ਤਿ। ਸਕ੍ਕੋ ਹੇਟ੍ਠਾਸਮੁਦ੍ਦੇ ਨਾਗਾਨੰ ਆਰਕ੍ਖੰ ਅਦਾਸਿ, ਤਤੋ ਸੁਪਣ੍ਣਾਨੰ, ਤਤੋ ਕੁਮ੍ਭਣ੍ਡਾਨੰ, ਤਤੋ ਯਕ੍ਖਾਨੰ। ਤਤੋ ਚਤੁਨ੍ਨੰ ਮਹਾਰਾਜਾਨੰ। ਸਬ੍ਬੂਪਰਿ ਪਨ ਉਪਦ੍ਦਵਨਿਵਤ੍ਤਨਤ੍ਥਾਯ ਦੇਵਨਗਰਦ੍ਵਾਰੇਸੁ ਵਜਿਰਹਤ੍ਥਾ ਇਨ੍ਦਪਟਿਮਾ ਠਪੇਸਿ। ਅਸੁਰਾ ਨਾਗਾਦਯੋ ਜਿਨਿਤ੍ਵਾ ਆਗਤਾਪਿ ਇਨ੍ਦਪਟਿਮਾ ਦੂਰਤੋ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਸਕ੍ਕੋ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤੋ''ਤਿ ਪਲਾਯਨ੍ਤਿ। ਏਵੰ, ਮਹਾਲਿ, ਮਘੋ ਮਾਣਵੋ ਅਪ੍ਪਮਾਦਪਟਿਪਦੰ ਪਟਿਪਜ੍ਜਿ। ਏਵੰ ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤੋ ਪਨੇਸ ਏਵਰੂਪੰ ਇਸ੍ਸਰਿਯੰ ਪਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵੀਸੁ ਦੇਵਲੋਕੇਸੁ ਰਜ੍ਜੰ ਕਾਰੇਸਿ। ਅਪ੍ਪਮਾਦੋ ਨਾਮੇਸ ਬੁਦ੍ਧਾਦੀਹਿ ਪਸਤ੍ਥੋ। ਅਪ੍ਪਮਾਦਞ੍ਹਿ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਸਬ੍ਬੇਸਮ੍ਪਿ ਲੋਕਿਯਲੋਕੁਤ੍ਤਰਾਨੰ ਵਿਸੇਸਾਨੰ ਅਧਿਗਮੋ ਹੋਤੀਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮੰ ਗਾਥਮਾਹ –

੩੦. ''ਅਪ੍ਪਮਾਦੇਨ ਮਘਵਾ, ਦੇਵਾਨੰ ਸੇਟ੍ਠਤੰ ਗਤੋ।
ਅਪ੍ਪਮਾਦੰ ਪਸੰਸਨ੍ਤਿ, ਪਮਾਦੋ ਗਰਹਿਤੋ ਸਦਾ''ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਅਪ੍ਪਮਾਦੇਨਾ**ਤਿ ਮਚਲਗਾਮੇ ਭੂਮਿਪ੍ਪਦੇਸਸੋਧਨੰ ਆਦਿੰ ਕਤ੍ਵਾ ਕਤੇਨ ਅਪ੍ਪਮਾਦੇਨ। **ਮਘਵਾ**ਤਿ ਇਦਾਨਿ ''ਮਘਵਾ''ਤਿਪਞ੍ਞਾਤੋ ਮਘੋ ਮਾਣਵੋ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨੰ ਦੇਵਲੋਕਾਨੰ ਰਾਜਭਾਵੇਨ **ਦੇਵਾਨੰ ਸੇਟ੍ਠਤੰ ਗਤੋ। ਪਸੰਸਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਬੁਦ੍ਧਾਦਯੋ ਪਣ੍ਡਿਤਾ ਅਪ੍ਪਮਾਦਮੇਵ ਥੋਮੇਨ੍ਤਿ ਵਣ੍ਣਯਨ੍ਤਿ। ਕਿੰ ਕਾਰਣਾ? ਸਬ੍ਬੇਸੰ ਲੋਕਿਯਲੋਕੁਤ੍ਤਰਾਨੰ ਵਿਸੇਸਾਨੰ ਪਟਿਲਾਭਕਾਰਣਤ੍ਤਾ। **ਪਮਾਦੋ ਗਰਹਿਤੋ ਸਦਾ**ਤਿ ਪਮਾਦੋ ਪਨ ਤੇਹਿ ਅਰਿਯੇਹਿ ਨਿਚ੍ਚੰ ਗਰਹਿਤੋ ਨਿਨ੍ਦਿਤੋ। ਕਿੰ ਕਾਰਣਾ? ਸਬ੍ਬਵਿਪਤ੍ਤੀਨੰ ਮੂਲਭਾਵਤੋ। ਮਨੁਸ੍ਸਦੋਭਗ੍ਗੰ ਵਾ ਹਿ ਅਪਾਯੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿ ਵਾ ਸਬ੍ਬਾ ਪਮਾਦਮੂਲਿਕਾਯੇਵਾਤਿ।

ਗਾਥਾਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਮਹਾਲਿ ਲਿਚ੍ਛਵੀ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਹਿ, ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਪਰਿਸਾਯਪਿ ਬਹੂ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨਾਦਯੋ ਜਾਤਾਤਿ।

ਮਘਵਤ੍ਥੁ ਸਤ੍ਤਮੰ।

੮. ਅਞ੍ਞਤਰਭਿਕ੍ਖੁਵਤ੍ਥੁ

ਅਪ੍ਪਮਾਦਰਤੋ ਭਿਕ੍ਖੂਤਿ ਇਮੰ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨੰ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਅਞ੍ਞਤਰੰ ਭਿਕ੍ਖੁੰ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਸੋ ਕਿਰ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਯਾਵ ਅਰਹਤ੍ਤਾ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨੰ ਕਥਾਪੇਤ੍ਵਾ ਅਰਞ੍ਞੰ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਘਟੇਨ੍ਤੋ ਵਾਯਮਨ੍ਤੋ ਅਰਹਤ੍ਤੰ ਪਤ੍ਤੁੰ ਨਾਸਕ੍ਖਿ। ਸੋ ''ਵਿਸੇਸੇਤ੍ਵਾ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨੰ ਕਥਾਪੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਤਤੋ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕੰ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਅਨ੍ਤਰਾਮਗ੍ਗੇ ਮਹਨ੍ਤੰ ਦਾਵਗ੍ਗਿੰ ਉਟ੍ਠਿਤੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਵੇਗੇਨ ਏਕੰ ਮੁਣ੍ਡਪਬ੍ਬਤਮਤ੍ਥਕੰ ਅਭਿਰੁਯ੍ਹ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਅਰਞ੍ਞੰ ਡਯ੍ਹਮਾਨੰ ਅਗ੍ਗਿੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਆਰਮ੍ਮਣੰ ਗਣ੍ਹਿ – ''ਯਥਾ ਅਯੰ ਅਗ੍ਗਿ ਮਹਨ੍ਤਾਨਿ ਚ ਖੁਦ੍ਦਕਾਨਿ ਚ ਉਪਾਦਾਨਾਨਿ ਡਹਨ੍ਤੋ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਏਵੰ ਅਰਿਯਮਗ੍ਗਞਾਣਗ੍ਗਿਨਾਪਿ ਮਹਨ੍ਤਾਨਿ ਚ ਖੁਦ੍ਦਕਾਨਿ ਚ ਸੰਯੋਜਨਾਨਿ ਡਹਨ੍ਤੇਨ ਗਨ੍ਤਬ੍ਬੰ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਗਨ੍ਧਕੁਟਿਯੰ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋਵ ਤਸ੍ਸ ਚਿਤ੍ਤਾਚਾਰੰ ਞਤ੍ਵਾ, ''ਏਵਮੇਵ, ਭਿਕ੍ਖੁ, ਮਹਨ੍ਤਾਨਿਪਿ ਖੁਦ੍ਦਕਾਨਿਪਿ ਉਪਾਦਾਨਾਨਿ ਵਿਯ ਇਮੇਸੰ ਸਤ੍ਤਾਨੰ ਅਬ੍ਭਨ੍ਤਰੇ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਮਾਨਾਨਿ ਅਣੁੰਥੂਲਾਨਿ ਸੰਯੋਜਨਾਨਿ, ਤਾਨਿ ਞਾਣਗ੍ਗਿਨਾ ਝਾਪੇਤ੍ਵਾ ਅਭਬ੍ਬੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਕਾਨਿ ਕਾਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਓਭਾਸੰ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਅਭਿਮੁਖੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਵਿਯ ਪਞ੍ਞਾਯਮਾਨੋ ਇਮੰ ਓਭਾਸਗਾਥਮਾਹ –

੩੧. ‘‘ਅਪ੍ਪਮਾਦਰਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ, ਪਮਾਦੇ ਭਯਦਸ੍ਸਿ वਾ।
ਸੰਯੋਜਨੰ ਅਣੁੰ ਥੂਲੰ, ਡਹੰ ਅਗ੍ਗੀव ਗਚ੍ਛਤੀ’’ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਅਪ੍ਪਮਾਦਰਤੋ**ਤਿ ਅਪ੍ਪਮਾਦੇ ਰਤੋ ਅਭਿਰਤੋ, ਅਪ੍ਪਮਾਦੇਨ वੀਤਿਨਾਮੇਨ੍ਤੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਪਮਾਦੇ ਭਯਦਸ੍ਸਿ** वਾਤਿ ਨਿਰਯੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਆਦਿਕੰ ਪਮਾਦੇ ਭਯੰ ਭਯਤੋ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤੋ, ਤਾਸੰ वਾ ਉਪ੍ਪਤ੍ਤੀਨੰ ਮੂਲਤ੍ਤਾ ਪਮਾਦੰ ਭਯਤੋ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤੋ। **ਸੰਯੋਜਨ**ਨ੍ਤਿ वਟ੍ਟਦੁਕ੍ਖੇਨ ਸਦ੍ਧਿੰ ਯੋਜਨੰ ਬਨ੍ਧਨੰ ਪਜਾਨੰ वਟ੍ਟੇ ਓਸੀਦਾਪਨਸਮਤ੍ਥੰ ਦਸवਿਧੰ ਸੰਯੋਜਨੰ। **ਅਣੁੰ ਥੂਲ**ਨ੍ਤਿ ਮਹਨ੍ਤਞ੍ਚ ਖੁਦ੍ਦਕਞ੍ਚ। **ਡਹੰ ਅਗ੍ਗੀ**व **ਗਚ੍ਛਤੀ**ਤਿ ਯਥਾ ਅਯੰ ਅਗ੍ਗਿ ਏਤੰ ਮਹਨ੍ਤਞ੍ਚ ਖੁਦ੍ਦਕਞ੍ਚ ਉਪਾਦਾਨੰ ਡਹਨ੍ਤੋव ਗਚ੍ਛਤਿ। ਏवਮੇਸੋ ਅਪ੍ਪਮਾਦਰਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਪ੍ਪਮਾਦਾਧਿਗਤੇਨ ਞਾਣਗ੍ਗਿਨਾ ਏਤੰ ਸੰਯੋਜਨੰ ਡਹਨ੍ਤੋ ਅਭਬ੍ਬੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਕੰ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਗਚ੍ਛਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਗਾਥਾਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਸੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਯਥਾਨਿਸਿਨ੍ਨੋव ਸਬ੍ਬਸੰਯੋਜਨਾਨਿ ਝਾਪੇਤ੍वਾ ਸਹ ਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਹਿ ਅਰਹਤ੍ਤੰ ਪਤ੍वਾ ਆਕਾਸੇਨਾਗਨ੍ਤ੍वਾ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਸੁवਣ੍ਣवਣ੍ਣੰ ਸਰੀਰੰ ਥੋਮੇਤ੍वਾ वਣ੍ਣੇਤ੍वਾ वਨ੍ਦਮਾਨੋव ਪਕ੍ਕਾਮੀਤਿ।

ਅਞ੍ਞਤਰਭਿਕ੍ਖੁवਤ੍ਥੁ ਅਟ੍ਠਮੰ।

੮. ਨਿਗਮवਾਸਿਤਿਸ੍ਸਤ੍ਥੇਰवਤ੍ਥੁ

ਅਪ੍ਪਮਾਦਰਤੋਤਿ ਇਮੰ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨੰ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤवਨੇ वਿਹਰਨ੍ਤੋ ਨਿਗਮवਾਸਿਤਿਸ੍ਸਤ੍ਥੇਰੰ ਨਾਮ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਏਕਸ੍ਮਿਞ੍ਹਿ ਸਾवਤ੍ਥਿਤੋ ਅवਿਦੂਰੇ ਨਿਗਮਗਾਮੇ ਜਾਤਸੰवਡ੍ਢੋ ਏਕੋ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤੋ ਸਤ੍ਥੁ ਸਾਸਨੇ ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍वਾ ਲਦ੍ਧੂਪਸਮ੍ਪਦੋ ‘‘ਨਿਗਮवਾਸਿਤਿਸ੍ਸਤ੍ਥੇਰੋ ਨਾਮ ਅਪ੍ਪਿਚ੍ਛੋ ਸਨ੍ਤੁਟ੍ਠੋ ਪवਿवਿਤ੍ਤੋ ਆਰਦ੍ਧवੀਰਿਯੋ’’ਤਿ ਪਞ੍ਞਾਯਿ। ਸੋ ਨਿਬਦ੍ਧੰ ਞਾਤਿਗਾਮੇਯੇव ਪਿਣ੍ਡਾਯ वਿਚਰਤਿ। ਅਨਾਥਪਿਣ੍ਡਿਕਾਦੀਸੁ ਮਹਾਦਾਨਾਨਿ ਕਰੋਨ੍ਤੇਸੁ, ਪਸੇਨਦਿਕੋਸਲੇ ਅਸਦਿਸਦਾਨੰ ਕਰੋਨ੍ਤੇਪਿ ਸਾवਤ੍ਥਿੰ ਨਾਗਚ੍ਛਤਿ। ਭਿਕ੍ਖੂ ‘‘ਅਯੰ ਨਿਗਮवਾਸਿਤਿਸ੍ਸਤ੍ਥੇਰੋ ਉਟ੍ਠਾਯ ਸਮੁਟ੍ਠਾਯ ਞਾਤਿਸੰਸਟ੍ਠੋ वਿਹਰਤਿ, ਅਨਾਥਪਿਣ੍ਡਿਕਾਦੀਸੁ ਮਹਾਦਾਨਾਦੀਨਿ ਕਰੋਨ੍ਤੇਸੁ, ਪਸੇਨਦਿਕੋਸਲੇ ਅਸਦਿਸਦਾਨੰ ਕਰੋਨ੍ਤੇਪਿ ਨੇव ਆਗਚ੍ਛਤੀ’’ਤਿ ਕਥੰ ਸਮੁਟ੍ਠਾਪੇਤ੍वਾ ਸਤ੍ਥੁ ਆਰੋਚਯਿੰਸੁ। ਸਤ੍ਥਾ ਤੰ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਤ੍वਾ, ‘‘ਸਚ੍ਚੰ ਕਿਰ ਤ੍वੰ, ਭਿਕ੍ਖੁ, ਏवੰ ਕਰੋਸੀ’’ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍वਾ, ‘‘ਨਤ੍ਥਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਮਯ੍ਹੰ ਞਾਤਿਸੰਸਗ੍ਗੋ, ਅਹੰ ਏਤੇ ਮਨੁਸ੍ਸੇ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਅਜ੍ਝੋਹਰਣੀਯਮਤ੍ਤੰ ਆਹਾਰੰ ਲਭਾਮਿ ਲੂਖੇ वਾ ਪਣੀਤੇ वਾ। ਯਾਪਨਮਤ੍ਤੇ ਲਦ੍ਧੇ ਪੁਨ ਕਿੰ ਆਹਾਰਪਰਿਯੇਸਨੇਨਾਤਿ ਨ ਗਚ੍ਛਾਮਿ, ਞਾਤੀਹਿ ਪਨ ਮੇ ਸੰਸਗ੍ਗੋ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ, ਭਨ੍ਤੇ’’ਤਿ वੁਤ੍ਤੇ ਸਤ੍ਥਾ ਪਕਤਿਯਾਪਿ ਤਸ੍ਸ ਅਜ੍ਝਾਸਯੰ वਿਜਾਨਨ੍ਤੋ – ‘‘ਸਾਧੁ ਸਾਧੁ, ਭਿਕ੍ਖੂ’’ਤਿ ਤਸ੍ਸ ਸਾਧੁਕਾਰੰ ਦਤ੍वਾ, ‘‘ਅਨਚ੍ਛਰਿਯੰ ਖੋ ਪਨੇਤੰ ਭਿਕ੍ਖੁ, ਯੰ ਤ੍वੰ ਮਾਦਿਸੰ ਆਚਰਿਯੰ ਲਭਿਤ੍वਾ ਅਪ੍ਪਿਚ੍ਛੋ ਅਹੋਸਿ। ਅਯਞ੍ਹਿ ਅਪ੍ਪਿਚ੍ਛਤਾ ਨਾਮ ਮਮ ਤਨ੍ਤਿ, ਮਮ ਪवੇਣੀ’’ਤਿ वਤ੍वਾ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਯਾਚਿਤੋ ਅਤੀਤੰ ਆਹਰਿ –

ਅਤੀਤੇ ਹਿਮवਨ੍ਤੇ ਗਙ੍ਗਾਤੀਰੇ ਏਕਸ੍ਮਿੰ ਉਦੁਮ੍ਬਰवਨੇ ਅਨੇਕਸਹਸ੍ਸਾ ਸੁवਾ वਸਿੰਸੁ। ਤਤ੍ਰੇਕੋ ਸੁवਰਾਜਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਨਿवਾਸਰੁਕ੍ਖਸ੍ਸ ਫਲੇਸੁ ਖੀਣੇਸੁ ਯੰ ਯਦੇव ਅवਸਿਟ੍ਠੰ ਹੋਤਿ ਅਙ੍ਕੁਰੋ वਾ ਪਤ੍ਤੰ वਾ ਤਚੋ वਾ, ਤੰ ਤੰ ਖਾਦਿਤ੍वਾ ਗਙ੍ਗਾਯੰ ਪਾਨੀਯੰ ਪਿवਿਤ੍वਾ ਪਰਮਪ੍ਪਿਚ੍ਛੋ ਸਨ੍ਤੁਟ੍ਠੋ ਹੁਤ੍वਾ ਅਞ੍ਞਤ੍ਥ ਨ ਗਚ੍ਛਤਿ। ਤਸ੍ਸ ਅਪ੍ਪਿਚ੍ਛਸਨ੍ਤੁਟ੍ਠਭਾवਗੁਣੇਨ ਸਕ੍ਕਸ੍ਸ ਭवਨੰ ਕਮ੍ਪਿ। ਸਕ੍ਕੋ ਆवਜ੍ਜਮਾਨੋ ਤੰ ਦਿਸ੍वਾ ਤਸ੍ਸ वੀਮੰਸਨਤ੍ਥੰ ਅਤ੍ਤਨੋ ਆਨੁਭਾवੇਨ ਤੰ ਰੁਕ੍ਖੰ ਸੁਕ੍ਖਾਪੇਸਿ। ਰੁਕ੍ਖੋ ਓਭਗ੍ਗੋ ਖਾਣੁਮਤ੍ਤੋ ਛਿਦ੍ਦਾवਛਿਦ੍ਦੋव ਹੁਤ੍वਾ वਾਤੇ ਪਹਰਨ੍ਤੇ ਆਕੋਟਿਤੋ वਿਯ ਸਦ੍ਦੰ ਨਿਚ੍ਛਾਰੇਨ੍ਤੋ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਤਸ੍ਸ ਛਿਦ੍ਦੇਹਿ ਚੁਣ੍ਣਾਨਿ ਨਿਕ੍ਖਮਨ੍ਤਿ। ਸੁवਰਾਜਾ ਤਾਨਿ ਖਾਦਿਤ੍वਾ ਗਙ੍ਗਾਯੰ ਪਾਨੀਯੰ ਪਿवਿਤ੍वਾ ਅਞ੍ਞਤ੍ਥ ਅਗਨ੍ਤ੍वਾ वਾਤਾਤਪੰ ਅਗਣੇਤ੍वਾ ਉਦੁਮ੍ਬਰਖਾਣੁਮਤ੍ਥਕੇ ਨਿਸੀਦਤਿ। ਸਕ੍ਕੋ ਤਸ੍ਸ ਪਰਮਪ੍ਪਿਚ੍ਛਭਾवੰ ਞਤ੍वਾ, ‘‘ਮਿਤ੍ਤਧਮ੍ਮਗੁਣੰ ਕਥਾਪੇਤ੍वਾ वਰਮਸ੍ਸ ਦਤ੍वਾ ਉਦੁਮ੍ਬਰੰ ਅਮਤਫਲੰ ਕਤ੍वਾ ਆਗਮਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਏਕੋ ਹੰਸਰਾਜਾ ਹੁਤ੍वਾ ਸੁਜੰ ਅਸੁਰਕਞ੍ਞੰ ਪੁਰਤੋ ਕਤ੍वਾ ਉਦੁਮ੍ਬਰवਨੰ ਗਨ੍ਤ੍वਾ ਅवਿਦੂਰੇ ਏਕਸ੍ਸ ਰੁਕ੍ਖਸ੍ਸ ਸਾਖਾਯ ਨਿਸੀਦਿਤ੍वਾ ਤੇਨ ਸਦ੍ਧਿੰ ਕਥੇਨ੍ਤੋ ਇਮੰ ਗਾਥਮਾਹ –

‘‘ਸਨ੍ਤਿ ਰੁਕ੍ਖਾ ਹਰਿਪਤ੍ਤਾ, ਦੁਮਾਨੇਕਫਲਾ ਬਹੂ।
ਕਸ੍ਮਾ ਨੁ ਸੁਕ੍ਖੇ ਕੋਲ਼ਾਪੇ, ਸੁਵਸ੍ਸ ਨਿਰਤੋ ਮਨੋ’’ਤਿ॥ (ਜਾ॰ ੧.੯.੩੦)।

ਸਬ੍ਬਂ ਸੁਵਜਾਤਕਂ ਨਵਕਨਿਪਾਤੇ ਆਗਤਨਯੇਨੇਵ ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਤਬ੍ਬਂ। ਅਟ੍ਠੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਯੇਵ ਹਿ ਤਤ੍ਥ ਚ ਇਧ ਚ ਨਾਨਾ, ਸੇਸਂ ਤਾਦਿਸਮੇਵ। ਸਤ੍ਥਾ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ, ‘‘ਤਦਾ ਸਕ੍ਕੋ ਆਨਨ੍ਦੋ ਅਹੋਸਿ, ਸੁਵਰਾਜਾ ਅਹਮੇਵਾ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ, ‘‘ਏਵਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਪ੍ਪਿਚ੍ਛਤਾ ਨਾਮੇਸਾ ਮਮ ਤਨ੍ਤਿ, ਮਮ ਪਵੇਣੀ, ਅਨਚ੍ਛਰਿਯਾ ਮਮ ਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਨਿਗਮਵਾਸਿਤਿਸ੍ਸਸ੍ਸ ਮਾਦਿਸਂ ਆਚਰਿਯਂ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਅਪ੍ਪਿਚ੍ਛਤਾ, ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਨਾਮ ਨਿਗਮਵਾਸਿਤਿਸ੍ਸੇਨ ਵਿਯ ਅਪ੍ਪਿਚ੍ਛੇਨੇਵ ਭਵਿਤਬ੍ਬਂ। ਏਵਰੂਪੋ ਹਿ ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਭਬ੍ਬੋ ਸਮਥਵਿਪਸ੍ਸਨਾਧਮ੍ਮੇਹਿ ਵਾ ਮਗ੍ਗਫਲੇਹਿ ਵਾ ਪਰਿਹਾਨਾਯ, ਅਞ੍ਞਦਤ੍ਥੁ ਨਿਬ੍ਬਾਨਸ੍ਸੇਵ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਹੋਤੀ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

੩੨. ‘‘ਅਪ੍ਪਮਾਦਰਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ, ਪਮਾਦੇ ਭਯਦਸ੍ਸਿ ਵਾ।
ਅਭਬ੍ਬੋ ਪਰਿਹਾਨਾਯ, ਨਿਬ੍ਬਾਨਸ੍ਸੇਵ ਸਨ੍ਤਿਕੇ’’ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਅਭਬ੍ਬੋ ਪਰਿਹਾਨਾਯਾ**ਤਿ ਸੋ ਏਵਰੂਪੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਸਮਥਵਿਪਸ੍ਸਨਾਧਮ੍ਮੇਹਿ ਵਾ ਮਗ੍ਗਫਲੇਹਿ ਵਾ ਪਰਿਹਾਨਾਯ ਅਭਬ੍ਬੋ, ਨਾਪਿ ਪਤ੍ਤੇਹਿ ਪਰਿਹਾਯਤਿ, ਨ ਅਪ੍ਪਤ੍ਤਾਨਿ ਨ ਪਾਪੁਣਾਤਿ। **ਨਿਬ੍ਬਾਨਸ੍ਸੇ**ਵ **ਸਨ੍ਤਿਕੇ**ਤਿ ਕਿਲੇਸਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨਸ੍ਸਪਿ ਅਨੁਪਾਦਾਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨਸ੍ਸਾਪਿ ਸਨ੍ਤਿਕੇਯੇਵਾਤਿ।

ਗਾਥਾਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਨਿਗਮਵਾਸਿਤਿਸ੍ਸਤ੍ਥੇਰੋ ਸਹ ਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਹਿ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਿ। ਅਞ੍ਞੇਪਿ ਬਹੂ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨਾਦਯੋ ਅਹੇਸੁਂ। ਮਹਾਜਨਸ੍ਸ ਸਾਤ੍ਥਿਕਾ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾ ਜਾਤਾਤਿ।

ਨਿਗਮਵਾਸਿਤਿਸ੍ਸਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ ਨਵਮਂ।

ਅਪ੍ਪਮਾਦਵਗ੍ਗਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ। ਦੁਤਿਯੋ ਵਗ੍ਗੋ।

੩. ਚਿਤ੍ਤਵਗ੍ਗੋ

੧. ਮੇਘਿਯਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ

ਫਨ੍ਦਨੰ ਚਪਲੰ ਚਿਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਇਮੰ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨੰ ਸਤ੍ਥਾ ਚਾਲਿਕਾਯ ਪਬ੍ਬਤੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤੰ ਮੇਘਿਯੰ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਤਸ੍ਸ ਵਤ੍ਥੁੰ ਵਿਭਾਵਨਤ੍ਥੰ ਸਬ੍ਬੰ **ਮੇਘਿਯਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤੰ** (ਉਦਾ॰ ੩੧) ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਤਬ੍ਬੰ। ਸਤ੍ਥਾ ਪਨ ਤੀਹਿ ਵਿਤਕ੍ਕੇਹਿ ਅਨ੍ਵਾਸਤ੍ਤਤਾਯ ਤਸ੍ਮਿੰ ਅਮ੍ਬਵਨੇ ਪਧਾਨੰ ਅਨੁਯੁਞ੍ਜਿਤੁੰ ਅਸਕ੍ਕੁਣਿਤ੍ਵਾ ਆਗਤੰ ਮੇਘਿਯਤ੍ਥੇਰੰ ਆਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ, ‘‘ਅਤਿਭਾਰਿਯੰ ਤੇ, ਮੇਘਿਯ, ਕਤੰ ‘ਆਗਮੇਹਿ ਤਾਵ, ਮੇਘਿਯ, ਏਕਕੋਮ੍ਹਿ ਯਾਵ ਅਞ੍ਞੋਪਿ ਕੋਚਿ ਭਿਕ੍ਖੁ ਆਗਚ੍ਛਤੀ’ਤਿ ਮੰ ਯਾਚਨ੍ਤੰ ਏਕਕੰ ਪਹਾਯ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਨਾਮ ਏਵੰ ਚਿਤ੍ਤਵਸਿਕੇਨ ਭਵਿਤੁੰ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਚਿਤ੍ਤੰ ਨਾਮੇਤੰ ਲਹੁਕੰ, ਤੰ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਸੇ ਵਤ੍ਤੇਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤੀ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮਾ ਦ੍ਵੇ ਗਾਥਾ ਅਭਾਸਿ –

੩੩. ‘‘ਫਨ੍ਦਨੰ ਚਪਲੰ ਚਿਤ੍ਤੰ, ਦੂਰਕ੍ਖੰ ਦੁਨ੍ਨਿਵਾਰਯੰ।
ਉਜੁੰ ਕਰੋਤਿ ਮੇਧਾਵੀ, ਉਸੁਕਾਰੋਵ ਤੇਜਨੰ॥

੩੪. ‘‘ਵਾਰਿਜੋਵ ਥਲੇ ਖਿਤ੍ਤੋ, ਓਕਮੋਕਤਉਬ੍ਭਤੋ।
ਪਰਿਪ੍ਫਨ੍ਦਤਿਦੰ ਚਿਤ੍ਤੰ, ਮਾਰਧੇਯਜੰ ਪਹਾਤਵੇ’’ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਫਨ੍ਦਨ**ਨ੍ਤਿ ਰੂਪਾਦੀਸੁ ਆਰਮ੍ਮਣੇਸੁ ਵਿਪ੍ਫਨ੍ਦਮਾਨੰ। **ਚਪਲ**ਨ੍ਤਿ ਏਕਇਰਿਯਾਪਥੇਨ ਅਸਣ੍ਠਹਨ੍ਤੋ ਗਾਮਦਾਰਕੋ ਵਿਯ ਏਕਸ੍ਮਿੰ ਆਰਮ੍ਮਣੇ ਅਸਣ੍ਠਹਨਤੋ ਚਪਲੰ। **ਚਿਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਵਿਞ੍ਞਾਣੰ, ਭੂਮਿਵਤ੍ਥੁਆਰਮ੍ਮਣਕਿਰਿਯਾਦਿਵਿਚਿਤ੍ਤਤਾਯ ਪਨੇਤੰ ‘‘ਚਿਤ੍ਤ’’ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਦੂਰਕ੍ਖ**ਨ੍ਤਿ ਕਿਟ੍ਠਸਮ੍ਬਾਧੇ ਠਾਨੇ ਕਿਟ੍ਠਖਾਦਕਗੋਣੰ ਵਿਯ ਏਕੇਕਸ੍ਮਿੰ ਸਪ੍ਪਾਯਾਰਮ੍ਮਣੇਯੇਵ ਦੁਟ੍ਠਪਨਤੋ ਦੂਰਕ੍ਖੰ। **ਦੁਨ੍ਨਿਵਾਰਯ**ਨ੍ਤਿ ਵਿਸਭਾਗਾਰਮ੍ਮਣੰ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੰ ਪਟਿਸੇਧੇਤੁੰ ਦੁਕ੍ਖਤ੍ਤਾ ਦੁਨ੍ਨਿਵਾਰਯੰ। **ਉਸੁਕਾਰੋਵ ਤੇਜਨ**ਨ੍ਤਿ ਯਥਾ ਨਾਮ ਉਸੁਕਾਰੋ ਅਰਞ੍ਞਤੋ ਏਕੰ ਵਙ੍ਕਦਣ੍ਡਕੰ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ਨਿਤ੍ਤਚੰ ਕਤ੍ਵਾ ਕਞ੍ਜਿਯਤੇਲੇਨ ਮਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾ ਅਙ੍ਗਾਰਕਪਲ੍ਲੇ ਤਾਪੇਤ੍ਵਾ ਰੁਕ੍ਖਾਲਕੇ ਉਪ੍ਪੀਲੇਤ੍ਵਾ ਨਿਵਙ੍ਕੰ ਉਜੁੰ ਵਾਲਵਿਜ੍ਝਨਯੋਗ੍ਗੰ ਕਰੋਤਿ, ਕਤ੍ਵਾ ਚ ਪਨ ਰਾਜਰਾਜਮਹਾਮਤ੍ਤਾਨੰ ਸਿਪ੍ਪੰ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਮਹਨ੍ਤੰ ਸਕ੍ਕਾਰਸਮ੍ਮਾਨੰ ਲਭਤਿ, ਏਵਮੇਵ ਮੇਧਾਵੀ ਪਣ੍ਡਿਤੋ ਵਿਞ੍ਞੂ ਪੁਰਿਸੋ ਫਨ੍ਦਨਾਦਿਸਭਾਵਮੇਤੰ ਚਿਤ੍ਤੰ ਧੁਤਙ੍ਗਾਰਞ੍ਞਵਾਸਵਸੇਨ, ਨਿਤ੍ਤਚੰ ਅਪਗਤਓਲਾਰਿਕਕਿਲੇਸੰ ਕਤ੍ਵਾ ਸਦ੍ਧਾਸਿਨੇਹੇਨ ਤੇਮੇਤ੍ਵਾ ਕਾਯਿਕਚੇਤਸਿਕਵੀਰਿਯੇਨ ਤਾਪੇਤ੍ਵਾ ਸਮਥਵਿਪਸ੍ਸਨਾਲਕੇ ਉਪ੍ਪੀਲੇਤ੍ਵਾ ਉਜੁੰ ਅਕੁਟਿਲੰ ਨਿਬ੍ਬਿਸੇਵਨੰ ਕਰੋਤਿ, ਕਤ੍ਵਾ ਚ ਪਨ ਸਙ੍ਖਾਰੇ ਸਮ੍ਮਸਿਤ੍ਵਾ ਮਹਨ੍ਤੰ ਅਵਿਜ੍ਜਕ੍ਖਨ੍ਧੰ ਪਦਾਲੇਤ੍ਵਾ, ‘‘ਤਿਸ੍ਸੋ ਵਿਜ੍ਜਾ, ਛ ਅਭਿਞ੍ਞਾ, ਨਵ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਧਮ੍ਮੇ’’ਤਿ ਇਮੰ ਵਿਸੇਸੰ ਹਤ੍ਥਗਤਮੇਵ ਕਤ੍ਵਾ ਅਗ੍ਗਦਕ੍ਖਿਣੇਯਜਭਾਵੰ ਲਭਤਿ।

ਵਾਰਿਜੋਵਾਤਿ ਮਚ੍ਛੋ ਵਿਯ, **ਥਲੇ ਖਿਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਹਤ੍ਥੇਨ ਵਾ ਪਾਦੇਨ ਵਾ ਜਾਲਾਦੀਨੰ ਵਾ ਅਞ੍ਞਤਰੇਨ ਥਲੇ ਛਡ੍ਡਿਤੋ। **ਓਕਮੋਕਤਉਬ੍ਭਤੋ**ਤਿ ‘‘ਓਕਪੁਣ੍ਣੇਹਿ ਚੀਵਰੇਹੀ’’ਤਿ ਏਤ੍ਥ (ਮਹਾਵ॰ ੩੦੬) ਉਦਕੰ ਓਕੰ, ‘‘ਓਕੰ ਪਹਾਯ ਅਨਿਕੇਤਸਾਰੀ’’ਤਿ ਏਤ੍ਥ (ਸੁ॰ ਨਿ॰ ੮੫੦) ਆਲਯੋ, ਏਤ੍ਥ ਉਭਯਮ੍ਪਿ ਲਬ੍ਭਤਿ। ‘‘ਓਕਮੋਕਤਉਬ੍ਭਤੋ’’ਤਿ ਹਿ ਏਤ੍ਥ **ਓਕਮੋਕਤੋ**ਤਿ ਉਦਕਸਙ੍ਖਾਤਾ ਆਲਯਾਤਿ ਅਯਮਤ੍ਥੋ। **ਉਬ੍ਭਤੋ**ਤਿ ਉਦ੍ਧਟੋ। **ਪਰਿਪ੍ਫਨ੍ਦਤਿਦੰ ਚਿਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਯਥਾ ਸੋ ਉਦਕਾਲਯਤੋ ਉਬ੍ਭਤੋ ਥਲੇ ਖਿਤ੍ਤੋ ਮਚ੍ਛੋ ਉਦਕੰ ਅਲਭਨ੍ਤੋ ਪਰਿਪ੍ਫਨ੍ਦਤਿ, ਏਵਮਿਦੰ ਪਞ੍ਚਕਾਮਗੁਣਾਲਯਾਭਿਰਤੰ ਚਿਤ੍ਤੰ ਤਤੋ ਉਦ੍ਧਰਿਤ੍ਵਾ ਮਾਰਧੇਯਜਸਙ੍ਖਾਤੰ ਵਟ੍ਟੰ ਪਹਾਤੁੰ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨੇ ਖਿਤ੍ਤੰ ਕਾਯਿਕਚੇਤਸਿਕਵੀਰਿਯੇਨ ਸਨ੍ਤਾਪਿਯਮਾਨੰ ਪਰਿਪ੍ਫਨ੍ਦਤਿ, ਸਣ੍ਠਾਤੁੰ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ। ਏਵੰ ਸਨ੍ਤੇਪਿ ਧੁਰੰ ਅਨਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਮੇਧਾਵੀ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਤੰ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਉਜੁੰ ਕਮ੍ਮਨਿਯੰ ਕਰੋਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਅਪਰੋ ਨਯੋ – ਇਦੰ ਮਾਰਧੇਯਜੰ ਕਿਲੇਸਵਟ੍ਟੰ

ਅਵਿਜਹਿਤ੍ਵਾ ਠਿਤਂ ਚਿਤ੍ਤੁਂ ਸੋ ਵਾਰਿਜੋ ਵਿਯ ਪਰਿਪ੍ਫਨ੍ਦਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ **ਮਾਰਧੇਯ੍ਯਂ ਪਹਾਤਵੇ**, ਯੇਨ ਕਿਲੇਸਵਟ੍ਟਸਙ੍ਖਾਤੇਨ ਮਾਰਧੇਯ੍ਯੇਨੇਵ ਪਰਿਪ੍ਫਨ੍ਦਤਿ, ਤਂ ਪਹਾਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ।

ਗਾਥਾਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਮੇਘਿਯਤ੍ਥੇਰੋ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤੋ, ਅਞ੍ਞੇਪਿ ਬਹੂ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨਾਦਯੋ ਜਾਤਾਤਿ।

ਮੇਘਿਯਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ ਪਠਮਂ।

੨. ਅਞ੍ਞਤਰਭਿਕ੍ਖੁਵਤ੍ਥੁ

ਦੁਨ੍ਨਿਗ੍ਗਹਸ੍ਸ ਲਹੁਨੋਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਅਞ੍ਞਤਰਂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਕੋਸਲਰਞ੍ਞੋ ਕਿਰ ਵਿਜਿਤੇ ਪਬ੍ਬਤਪਾਦੇ ਮਾਤਿਕਗਾਮੋ ਨਾਮ ਏਕੋ ਘਨਵਾਸੋ ਗਾਮੋ ਅਹੋਸਿ। ਅਥੇਕਦਿਵਸਂ ਸਟ੍ਠਿਮਤ੍ਤਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਯਾਵ ਅਰਹਤ੍ਤਾ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਕਥਾਪੇਤ੍ਵਾ ਤਂ ਗਾਮਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਪਵਿਸਿਂਸੁ। ਅਥ ਨੇ ਯੋ ਤਸ੍ਸ ਗਾਮਸ੍ਸ ਸਾਮਿਕੋ ਮਾਤਿਕੋ ਨਾਮ, ਤਸ੍ਸ ਮਾਤਾ ਦਿਸ੍ਵਾ ਗੇਹੇ ਨਿਸੀਦਾਪੇਤ੍ਵਾ ਨਾਨਗ੍ਗਰਸੇਨ ਯਾਗੁਭਤ੍ਤੇਨ ਪਰਿਵਿਸਿਤ੍ਵਾ, ''ਭਨ੍ਤੇ, ਕਤ੍ਥ ਗਨ੍ਤੁਕਾਮਾ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ''ਯਥਾ ਫਾਸੁਕਟ੍ਠਾਨਂ ਮਹਾਉਪਾਸਿਕੇ''ਤਿ। ਸਾ ''ਵਸ੍ਸਾਵਾਸਟ੍ਠਾਨਂ, ਅਯ੍ਯਾ, ਪਰਿਯੇਸਨ੍ਤਿ ਮਞ੍ਞੇ''ਤਿ ਞਤ੍ਵਾ ਪਾਦਮੂਲੇ ਨਿਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ, ''ਸਚੇ, ਅਯ੍ਯਾ, ਇਮਂ ਤੇਮਾਸਂ ਇਧ ਵਸਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਅਹਂ ਤੀਣਿ ਸਰਣਾਨਿ, ਪਞ੍ਚ ਸੀਲਾਨਿ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਉਪੋਸਥਕਮ੍ਮਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਆਹ। ਭਿਕ੍ਖੂ ''ਮਯਂ ਇਮਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਭਿਕ੍ਖਾਯ ਅਕਿਲਮਨ੍ਤਾ ਭਵਨਿਸ੍ਸਰਣਂ ਕਾਤੁਂ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਅਧਿਵਾਸਯਿਂਸੁ। ਸਾ ਤੇਸਂ ਵਸਨਟ੍ਠਾਨਂ ਵਿਹਾਰਂ ਪਟਿਜਗ੍ਗਿਤ੍ਵਾ ਅਦਾਸਿ।

ਤੇ ਤਤ੍ਥੇਵ ਵਸਨ੍ਤਾ ਏਕਦਿਵਸਂ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਂ ਓਵਦਿਂਸੁ, ''ਆਵੁਸੋ, ਅਮ੍ਹੇਹਿ ਪਮਾਦਚਾਰਂ ਚਰਿਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਅਮ੍ਹਾਕਞ੍ਹਿ ਸਕਗੇਹਂ ਵਿਯ ਅਟ੍ਠ ਮਹਾਨਿਰਯਾ ਵਿਵਟਦ੍ਵਾਰਾਯੇਵ, ਧਰਮਾਨਕਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਖੋ ਪਨ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਮਯਂ ਆਗਤਾ, ਬੁਦ੍ਧਾ ਚ ਨਾਮ ਪਦਾਨੁਪਦਿਕਂ ਵਿਚਰਨ੍ਤੇਨਾਪਿ ਸਠੇਨ ਆਰਾਧੇਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕਾ, ਯਥਾਜ੍ਝਾਸਯੇਨੇਵ ਆਰਾਧੇਤੁਂ ਸਕ੍ਕਾ, ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਾ ਹੋਥ, ਦ੍ਵੀਹਿ ਏਕਟ੍ਠਾਨੇ ਨ ਠਾਤਬ੍ਬਂ, ਨ ਨਿਸੀਦਿਤਬ੍ਬਂ, ਸਾਯਂ ਖੋ ਪਨ ਥੇਰੂਪਟ੍ਠਾਨਕਾਲੇ ਪਾਤੋਵ ਭਿਕ੍ਖਾਚਾਰਕਾਲੇ ਏਕਤੋ ਭਵਿਸ੍ਸਾਮ, ਸੇਸਕਾਲੇ ਦ੍ਵੇ ਏਕਤੋ ਨ ਭਵਿਸ੍ਸਾਮ, ਅਪਿਚ ਖੋ ਪਨ ਅਫਾਸੁਕੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਵਿਹਾਰਮਜ੍ਝੇ ਘਣ੍ਡਿਯਾ ਪਹਤਾਯ ਘਣ੍ਡਿਸਞ੍ਞਾਯ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਭੇਸਜ੍ਜਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ।

ਤੇਸੁ ਏਵਂ ਕਤਿਕਂ ਕਤ੍ਵਾ ਵਿਹਰਨ੍ਤੇਸੁ ਏਕਦਿਵਸਂ ਸਾ ਉਪਾਸਿਕਾ ਸਪ੍ਪਿਤੇਲਫਾਣਿਤਾਦੀਨਿ ਗਾਹਾਪੇਤ੍ਵਾ ਦਾਸਦਾਸਿਕਮ੍ਮਕਰਾਦੀਹਿ ਪਰਿਵੁਤਾ ਸਾਯਨ੍ਹਸਮਯੇ ਤਂ ਵਿਹਾਰਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਵਿਹਾਰਮਜ੍ਝੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਅਦਿਸ੍ਵਾ, ''ਕਹਂ ਨੁ ਖੋ, ਅਯ੍ਯਾ, ਗਤਾ''ਤਿ ਪੁਰਿਸੇ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ, ''ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਰਤ੍ਤਿਟ੍ਠਾਨਦਿਵਾਟ੍ਠਾਨੇਸੁ ਨਿਸਿਨ੍ਨਾ ਭਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਅਯ੍ਯੇ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ, ''ਕਿਂ ਨੁ ਖੋ ਕਤ੍ਵਾ ਦਟ੍ਠੁਂ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਆਹ। ਅਥ ਨਂ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਕਤਿਕਵਤ੍ਤਂ ਜਾਨਨ੍ਤਮਨੁਸ੍ਸਾ ਆਹਂਸੁ – ''ਘਣ੍ਡਿਯਾ ਪਹਤਾਯ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਅਯ੍ਯੇ''ਤਿ। ਸਾ ਚ ਘਣ੍ਡਿਂ ਪਹਰਾਪੇਸਿ। ਭਿਕ੍ਖੂ ਘਣ੍ਡਿਸਦ੍ਦਂ ਸੁਤ੍ਵਾ, ''ਕਸ੍ਸਚਿ ਅਫਾਸੁਕਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਸਕਸਕਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਵਿਹਾਰਮਜ੍ਝੇ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਂਸੁ। ਦ੍ਵੇਪਿ ਜਨਾ ਏਕਮਗ੍ਗੇਨਾਗਤਾ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ। ਉਪਾਸਿਕਾ ਏਕੇਕਟ੍ਠਾਨਤੋ ਏਕੇਕਮੇਵ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ, ''ਮਮ ਪੁਤ੍ਤੇਹਿ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਂ ਕਲਹੋ ਕਤੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਪੁਚ੍ਛਿ – ''ਕਲਹਂ ਨੁ ਖੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਕਰਿਤ੍ਥਾ''ਤਿ? ''ਨ ਕਰੋਮ, ਮਹਾਉਪਾਸਿਕੇ''ਤਿ। ''ਸਚੇ ਵੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਕਲਹੋ ਨਤ੍ਥਿ, ਅਥ ਕਸ੍ਮਾ ਯਥਾ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਗੇਹਂ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਾ ਸਬ੍ਬੇ ਏਕਤੋਵ ਆਗਚ੍ਛਥ, ਏਵਂ ਅਨਾਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਏਕੇਕਟ੍ਠਾਨਤੋ ਏਕੇਕਾਵ ਆਗਤਾ''ਤਿ? ''ਮਹਾਉਪਾਸਿਕੇ, ਏਕੇਕਸ੍ਮਿਂ ਠਾਨੇ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਸਮਣਧਮ੍ਮਂ ਕਰਿਮ੍ਹਾ''ਤਿ। ''ਕੋ ਏਸ , ਭਨ੍ਤੇ, ਸਮਣਧਮ੍ਮੋ ਨਾਮਾ''ਤਿ? ''ਦ੍ਵਤ੍ਤਿਂਸਾਕਾਰੇ ਸਜ੍ਝਾਯਂ ਕਰੋਮ, ਅਤ੍ਤਭਾਵੇ ਚ ਖਯਵਯਂ ਪਟ੍ਠਪੇਮ, ਮਹਾਉਪਾਸਿਕੇ''ਤਿ। ''ਕਿਂ ਪਨ, ਭਨ੍ਤੇ, ਦ੍ਵਤ੍ਤਿਂਸਾਕਾਰੇ ਸਜ੍ਝਾਯਂ ਕਾਤੁਂ, ਅਤ੍ਤਭਾਵੇ ਚ ਖਯਵਯਂ ਪਟ੍ਠਪੇਤੁਂ ਤੁਮ੍ਹਾਕਮੇਵ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਉਦਾਹੁ ਅਮ੍ਹਾਕਮ੍ਪੀਤਿ, ਕਸ੍ਸਚਿਪਿ ਅਵਾਰਿਤੋ ਏਸ ਧਮ੍ਮੋ, ਮਹਾਉਪਾਸਿਕੇ''ਤਿ। ''ਤੇਨ ਹਿ, ਭਨ੍ਤੇ,

ਮਯ੍ਹਮ੍ਪਿ ਦ੍ਵਤ੍ਤਿੰਸਾਕਾਰਂ ਦੇਥ, ਅਤ੍ਤਭਾਵੇ ਚ ਖਯਵਯਪਟ੍ਠਪਨਂ ਆਚਿਕ੍ਖਥਾ’’ਤਿ। ‘‘ਤੇਨ ਹਿ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹ, ਮਹਾਉਪਾਸਿਕੇ’’ਤਿ ਸਬ੍ਬਂ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਾਪੇਸੁਂ।

ਸਾ ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਦ੍ਵਤ੍ਤਿੰਸਾਕਾਰੇ ਸਜ੍ਝਾਯਂ ਕਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨਿ ਖਯਵਯਂ ਪਟ੍ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਤੇਹਿ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਪੁਰੇਤਰਮੇਵ ਤਯੋ ਮਗ੍ਗੇ, ਤੀਣਿ ਚ ਫਲਾਨਿ ਪਾਪੁਣਿ। ਮਗ੍ਗੇਨੇਵ ਚਸ੍ਸਾ ਚਤਸ੍ਸੋ ਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾ ਲੋਕਿਯਅਭਿਞ੍ਞਾ ਚ ਆਗਮਿੰਸੁ। ਸਾ ਮਗ੍ਗਫਲਸੁਖਤੋ ਵੁਟ੍ਠਾਯ ਦਿਬ੍ਬਚਕ੍ਖੁਨਾ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ, ‘‘ਕਦਾ ਨੁ ਖੋ ਮਮ ਪੁਤ੍ਤੇਹਿ ਅਯਂ ਧਮ੍ਮੋ ਅਧਿਗਤੋ’’ਤਿ ਉਪਧਾਰੇਨ੍ਤੀ ਸਬ੍ਬੇਪਿਮੇ ਸਰਾਗਾ ਸਦੋਸਾ ਸਮੋਹਾ ਝਾਨਵਿਪਸ੍ਸਨਾਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਤੇਸਂ ਨਤ੍ਥਿ, ‘‘ਕਿਂ ਨੁ ਖੋ ਮਯ੍ਹਂ ਪੁਤ੍ਤਾਨਂ ਅਰਹਤ੍ਤਸ੍ਸ ਉਪਨਿਸ੍ਸਯੋ ਅਤ੍ਥਿ, ਨਤ੍ਥੀ’’ਤਿ ਆਵਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ, ‘‘ਅਤ੍ਥੀ’’ਤਿ ਦਿਸ੍ਵਾ, ‘‘ਸੇਨਾਸਨਸਪ੍ਪਾਯਂ ਨੁ ਖੋ ਅਤ੍ਥਿ, ਨਤ੍ਥੀ’’ਤਿ ਆਵਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਤਮ੍ਪਿ ਦਿਸ੍ਵਾ, ‘‘ਪੁਗ੍ਗਲਸਪ੍ਪਾਯਂ ਨੁ ਖੋ ਲਭਨ੍ਤਿ, ਨ ਲਭਨ੍ਤੀ’’ਤਿ ਆਵਜ੍ਜੇਸਿ, ਪੁਗ੍ਗਲਸਪ੍ਪਾਯਮ੍ਪਿ ਦਿਸ੍ਵਾ, ‘‘ਆਹਾਰਸਪ੍ਪਾਯਂ ਨੁ ਖੋ ਲਭਨ੍ਤਿ, ਨ ਲਭਨ੍ਤੀ’’ਤਿ ਉਪਧਾਰੇਨ੍ਤੀ ‘‘ਆਹਾਰਸਪ੍ਪਾਯਂ ਨੇਸਂ ਨਤ੍ਥੀ’’ਤਿ ਦਿਸ੍ਵਾ ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਨਾਨਾਵਿਧਂ ਯਾਗੁਂ, ਅਨੇਕਪ੍ਪਕਾਰਂ ਖਜ੍ਜਕਂ, ਨਾਨਗ੍ਗਰਸਞ੍ਚ ਭੋਜਨਂ ਸਮ੍ਪਾਦੇਤ੍ਵਾ ਗੇਹੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਨਿਸੀਦਾਪੇਤ੍ਵਾ ਦਕ੍ਖਿਣੋਦਕਂ ਦਤ੍ਵਾ, ‘‘ਭਨ੍ਤੇ , ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਯਂ ਯਂ ਰੁਚ੍ਚਤਿ, ਤਂ ਤਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਥਾ’’ਤਿ ਨਿਯ੍ਯਾਦੇਸਿ। ਤੇ ਯਥਾਰੁਚਿ ਯਾਗੁਆਦੀਨਿ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤਿ। ਤੇਸਂ ਸਪ੍ਪਾਯਾਹਾਰਂ ਲਭਨ੍ਤਾਨਂ ਚਿਤ੍ਤਂ ਏਕਗ੍ਗਂ ਅਹੋਸਿ।

ਤੇ ਏਕਗ੍ਗੇਨ ਚਿਤ੍ਤੇਨ ਵਿਪਸ੍ਸਨਂ ਵਡ੍ਢੇਤ੍ਵਾ ਨ ਚਿਰਸ੍ਸੇਵ ਸਹ ਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਹਿ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਤ੍ਵਾ ਚਿਨ੍ਤਯਿੰਸੁ – ‘‘ਅਹੋ ਮਹਾਉਪਾਸਿਕਾ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਪਤਿਟ੍ਠਾ ਜਾਤਾ, ਸਚੇ ਮਯਂ ਸਪ੍ਪਾਯਾਹਾਰਂ ਨ ਲਭਿਮ੍ਹ, ਨ ਨੋ ਮਗ੍ਗਫਲਪਟਿਵੇਧੋ ਅਭਵਿਸ੍ਸ, ਇਦਾਨਿ ਵੁਟ੍ਠਵਸ੍ਸਾ ਪਵਾਰੇਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮਾ’’ਤਿ। ਤੇ ‘‘ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਦਟ੍ਠੁਕਾਮਮ੍ਹਾ’’ਤਿ ਮਹਾਉਪਾਸਿਕਂ ਆਪੁਚ੍ਛਿੰਸੁ। ‘‘ਮਹਾਉਪਾਸਿਕਾ ਸਾਧੁ, ਅਯ੍ਯਾ’’ਤਿ। ਤੇ ਅਨੁਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪੁਨਪਿ, ‘‘ਭਨ੍ਤੇ, ਅਮ੍ਹੇ ਓਲੋਕੇਯ੍ਯਾਥਾ’’ਤਿ ਬਹੂਨਿ ਪਿਯਵਚਨਾਨਿ ਵਤ੍ਵਾ ਪਟਿਨਿਵਤ੍ਤਿ। ਤੇਪਿ ਖੋ ਭਿਕ੍ਖੂ ਸਾਵਤ੍ਥਿਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸਿਨ੍ਨਾ ‘‘ਕਚ੍ਚਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਖਮਨੀਯਂ, ਕਚ੍ਚਿ ਯਾਪਨੀਯਂ, ਨ ਚ ਪਿਣ੍ਡਕੇਨ ਕਿਲਮਿਤ੍ਥਾ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ‘‘ਖਮਨੀਯਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਯਾਪਨੀਯਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਪਿਣ੍ਡਕੇਨ ਪਨ ਨੇਵ ਕਿਲਮਿਮ੍ਹ। ਅਮ੍ਹਾਕਞ੍ਹਿ ਮਾਤਿਕਮਾਤਾ ਨਾਮੇਕਾ ਉਪਾਸਿਕਾ ਚਿਤ੍ਤਾਚਾਰਂ ਞਤ੍ਵਾ, ‘ਅਹੋ ਵਤ ਨੋ ਏਵਰੂਪਂ ਨਾਮ ਆਹਾਰਂ ਪਟਿਯਾਦੇਯ੍ਯਾ’ਤਿ ਚਿਨ੍ਤਿਤੇ ਯਥਾਚਿਨ੍ਤਿਤਂ ਆਹਾਰਂ ਪਟਿਯਾਦੇਤ੍ਵਾ ਅਦਾਸੀ’’ਤਿ ਤਸ੍ਸਾ ਗੁਣਕਥਂ ਕਥਯਿੰਸੁ।

ਅਞ੍ਞਤਰੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਤਸ੍ਸਾ ਗੁਣਕਥਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਗਨ੍ਤੁਕਾਮੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ, ‘‘ਭਨ੍ਤੇ, ਤਂ ਗਾਮਂ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਆਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਜੇਤਵਨਤੋ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬੇਨ ਤਂ ਗਾਮਂ ਪਤ੍ਵਾ ਵਿਹਾਰਂ ਪਵਿਸਨਦਿਵਸੇਯੇਵ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ‘‘ਅਯਂ ਕਿਰ ਉਪਾਸਿਕਾ ਚਿਨ੍ਤਿਤਚਿਨ੍ਤਿਤਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਅਹਞ੍ਚ ਮਗ੍ਗਕਿਲਨ੍ਤੋ ਵਿਹਾਰਂ ਪਟਿਜਗ੍ਗਿਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਅਹੋ ਵਤ ਮੇ ਵਿਹਾਰਪਟਿਜਗ੍ਗਕਂ ਮਨੁਸ੍ਸਂ ਪੇਸੇਯ੍ਯਾ’’ਤਿ। ਉਪਾਸਿਕਾ ਗੇਹੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨਾਵ ਆਵਜ੍ਜੇਨ੍ਤੀ ਤਮਤ੍ਥਂ ਞਤ੍ਵਾ, ‘‘ਗਚ੍ਛ, ਵਿਹਾਰਂ ਪਟਿਜਗ੍ਗਿਤ੍ਵਾ ਏਹੀ’’ਤਿ ਮਨੁਸ੍ਸਂ ਪੇਸੇਸਿ। ਇਤਰੋਪਿ ਪਾਨੀਯਂ ਪਿਵਿਤੁਕਾਮੋ ‘‘ਅਹੋ ਵਤ ਮੇ ਸਕ੍ਖਰਪਾਨਕਂ ਕਤ੍ਵਾ ਪੇਸੇਯ੍ਯਾ’’ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ। ਉਪਾਸਿਕਾ ਤਮ੍ਪਿ ਪੇਸੇਸਿ। ਸੋ ਪੁਨਦਿਵਸੇ ‘‘ਪਾਤੋਵ ਸਿਨਿਦ੍ਧਯਾਗੁਂ ਮੇ ਸਉਤ੍ਤਰਿਭਙ੍ਗਂ ਪੇਸੇਤੂ’’ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ। ਉਪਾਸਿਕਾ ਤਥਾ ਅਕਾਸਿ । ਸੋ ਯਾਗੁਂ ਪਿਵਿਤ੍ਵਾ, ‘‘ਅਹੋ ਵਤ ਮੇ ਏਵਰੂਪਂ ਖਜ੍ਜਕਂ ਪੇਸੇਯ੍ਯਾ’’ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ। ਉਪਾਸਿਕਾ ਤਮ੍ਪਿ ਪੇਸੇਸਿ। ਸੋ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ‘‘ਅਯਂ ਉਪਾਸਿਕਾ ਮਯਾ ਸਬ੍ਬਂ ਚਿਨ੍ਤਿਤਚਿਨ੍ਤਿਤਂ ਪੇਸੇਸਿ, ਅਹਂ ਏਤਂ ਦਟ੍ਠੁਕਾਮੋ, ਅਹੋ ਵਤ ਮੇ ਨਾਨਗ੍ਗਰਸਭੋਜਨਂ ਗਾਹਾਪੇਤ੍ਵਾ ਸਯਮੇਵ ਆਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯਾ’’ਤਿ। ਉਪਾਸਿਕਾ ‘‘ਮਮ ਪੁਤ੍ਤੋ ਮਂ ਦਟ੍ਠੁਕਾਮੋ, ਆਗਮਨਂ ਮੇ ਪਚ੍ਚਾਸੀਸਤੀ’’ਤਿ ਭੋਜਨਂ ਗਾਹਾਪੇਤ੍ਵਾ ਵਿਹਾਰਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਅਦਾਸਿ। ਸੋ ਕਤਭਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚੋ ‘‘ਮਾਤਿਕਮਾਤਾ ਨਾਮ ਤ੍ਵਂ, ਮਹਾਉਪਾਸਿਕੇ’’ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ‘‘ਆਮ, ਤਾਤਾ’’ਤਿ। ‘‘ਤ੍ਵਂ ਪਰਚਿਤ੍ਤਂ ਜਾਨਾਸੀ’’ਤਿ? ‘‘ਕਿਂ ਮਂ ਪੁਚ੍ਛਸਿ, ਤਾਤਾ’’ਤਿ? ‘‘ਮਯਾ ਚਿਨ੍ਤਿਤਚਿਨ੍ਤਿਤਂ ਸਬ੍ਬਮਕਾਸਿ, ਤੇਨ ਤਂ ਪੁਚ੍ਛਾਮੀ’’ਤਿ। ‘‘ਪਰਚਿਤ੍ਤਜਾਨਨਕਭਿਕ੍ਖੂ ਬਹੂ, ਤਾਤਾ’’ਤਿ? ‘‘ਨਾਹਂ ਅਞ੍ਞੇ ਪੁਚ੍ਛਾਮਿ, ਤੁਵਂ ਪੁਚ੍ਛਾਮਿ, ਉਪਾਸਿਕੇ’’ਤਿ। ਏਵਂ ਸਨ੍ਤੇਪਿ ਉਪਾਸਿਕਾ ‘‘ਪਰਚਿਤ੍ਤਂ ਜਾਨਾਮੀ’’ਤਿ ਅਵਤ੍ਵਾ ‘‘ਪਰਚਿਤ੍ਤਂ ਜਾਨਨ੍ਤਾ ਨਾਮ ਏਵਂ ਕਰੋਨ੍ਤਿ ਪੁਤ੍ਤਾ’’ਤਿ ਆਹ। ਸੋ ‘‘ਭਾਰਿਯਂ ਵਤਿਦਂ ਕਮ੍ਮਂ, ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਾ ਨਾਮ ਸੋਭਨਮ੍ਪਿ ਅਸੋਭਨਮ੍ਪਿ ਚਿਨ੍ਤੇਨ੍ਤਿ, ਸਚਾਹਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਅਯੁਤ੍ਤਂ ਚਿਨ੍ਤਯਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਸਹ ਭਣ੍ਡਕੇਨ ਚੋਰਂ ਚੂਲਾਯ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੀ

ਵਿਯ ਮਂ ਵਿਪ੍ਪਕਾਰਂ ਪਾਪੇਯ੍ਯ, ਮਯਾ ਇਤੋ ਪਲਾਯਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ, ''ਉਪਾਸਿਕੇ, ਅਹਂ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਆਹ। ''ਕਹਂ, ਅਯ੍ਯਾ''ਤਿ? ''ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕਂ, ਉਪਾਸਿਕੇ''ਤਿ। ''ਵਸਥ ਤਾਵ, ਭਨ੍ਤੇ, ਇਧਾ''ਤਿ। ''ਨ ਵਸਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਉਪਾਸਿਕੇ, ਗਮਿਸ੍ਸਾਮੇਵਾ''ਤਿ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਅਗਮਾਸਿ। ਅਥ ਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ''ਕਿਂ ਭਿਕ੍ਖੁ ਨ ਤ੍ਵਂ ਤਤ੍ਥ ਵਸਸੀ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ''ਆਮ, ਭਨ੍ਤੇ, ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਤਤ੍ਥ ਵਸਿਤੁ''ਨ੍ਤਿ। ''ਕਿਂ ਕਾਰਣਾ ਭਿਕ੍ਖੂ''ਤਿ? ''ਭਨ੍ਤੇ, ਸਾ ਉਪਾਸਿਕਾ ਚਿਨ੍ਤਿਤਚਿਨ੍ਤਿਤਂ ਸਬ੍ਬਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਾ ਚ ਨਾਮ ਸੋਭਨਮ੍ਪਿ ਅਸੋਭਨਮ੍ਪਿ ਚਿਨ੍ਤੇਨ੍ਤਿ, ਸਚਾਹਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਅਯੁਤ੍ਤਂ ਚਿਨ੍ਤੇਸ੍ਸਾਮਿ, ਸਹ ਭਣ੍ਡਕੇਨ ਚੋਰਂ ਚੂਲ਼ਾਯ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੀ ਵਿਯ ਮਂ ਵਿਪ੍ਪਕਾਰਂ ਪਾਪੇਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਆਗਤੋਮ੍ਹੀਤਿ। ''ਭਿਕ੍ਖੁ, ਤਤ੍ਥੇਵ ਤਯਾ ਵਸਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ , ''ਨ ਸਕ੍ਕੋਮਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਨਾਹਂ ਤਤ੍ਥ ਵਸਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ। ''ਤੇਨ ਹਿ ਤ੍ਵਂ, ਭਿਕ੍ਖੁ, ਏਕਮੇਵ ਰਕ੍ਖਿਤੁਂ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਸੀ''ਤਿ। ''ਕਿਂ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ? ''ਤਵ ਚਿਤ੍ਤਮੇਵ ਰਕ੍ਖ, ਚਿਤ੍ਤਂ ਨਾਮੇਤਂ ਦੁਰਕ੍ਖਂ, ਤ੍ਵਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਚਿਤ੍ਤਮੇਵ ਨਿਗ੍ਗਣ੍ਹ, ਮਾ ਅਞ੍ਞਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਚਿਨ੍ਤਯਿ, ਚਿਤ੍ਤਂ ਨਾਮੇਤਂ ਦੁਨ੍ਨਿਗ੍ਗਹ''ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

੩੫. ''ਦੁਨ੍ਨਿਗ੍ਗਹਸ੍ਸ ਲਹੁਨੋ, ਯਤ੍ਥਕਾਮਨਿਪਾਤਿਨੋ।
ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਦਮਥੋ ਸਾਧੁ, ਚਿਤ੍ਤਂ ਦਨ੍ਤਂ ਸੁਖਾਵਹ''ਨ੍ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ ਚਿਤ੍ਤਂ ਨਾਮੇਤਂ ਦੁਕ੍ਖੇਨ ਨਿਗ੍ਗਯ੍ਹਤੀਤਿ ਦੁਨ੍ਨਿਗ੍ਗਹਂ। ਲਹੁਂ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ ਚ ਨਿਰੁਜ੍ਝਤਿ ਚਾਤਿ ਲਹੁ। ਤਸ੍ਸ **ਦੁਨ੍ਨਿਗ੍ਗਹਸ੍ਸ ਲਹੁਨੋ। ਯਤ੍ਥਕਾਮਨਿਪਾਤਿਨੋ**ਤਿ ਯਤ੍ਥ ਕਤ੍ਥਚਿਦੇਵ ਨਿਪਤਨਸੀਲਸ੍ਸ। ਏਤਞ੍ਹਿ ਲਭਿਤਬ੍ਬਟ੍ਠਾਨਂ ਵਾ ਅਲਭਿਤਬ੍ਬਟ੍ਠਾਨਂ ਵਾ ਯੁਤ੍ਤਟ੍ਠਾਨਂ ਵਾ ਅਯੁਤ੍ਤਟ੍ਠਾਨਂ ਵਾ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਨੇਵ ਜਾਤਿਂ ਓਲੋਕੇਤਿ, ਨ ਗੋਤ੍ਤਂ, ਨ ਵਯਂ। ਯਤ੍ਥ ਯਤ੍ਥ ਇਚ੍ਛਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥੇਵ ਨਿਪਤਤੀਤਿ ''ਯਤ੍ਥਕਾਮਨਿਪਾਤੀ''ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਤਸ੍ਸ ਏਵਰੂਪਸ੍ਸ **ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਦਮਥੋ ਸਾਧੁ** ਚਤੂਹਿ ਅਰਿਯਮਗ੍ਗੇਹਿ ਦਨ੍ਤਭਾਵੋ ਯਥਾ ਨਿਬ੍ਬਿਸੇਵਨਂ ਹੋਤਿ, ਤਥਾ ਕਤਭਾਵੋ ਸਾਧੁ। ਕਿਂ ਕਾਰਣਾ? ਇਦਞ੍ਹਿ **ਚਿਤ੍ਤਂ ਦਨ੍ਤਂ ਸੁਖਾਵਹਂ** ਨਿਬ੍ਬਿਸੇਵਨਂ ਕਤਂ ਮਗ੍ਗਫਲਸੁਖਂ ਪਰਮਤ੍ਥਨਿਬ੍ਬਾਨਸੁਖਞ੍ਚ ਆਵਹਤੀਤਿ।

ਦੇਸਨਾਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਪਰਿਸਾਯ ਬਹੂ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨਾਦਯੋ ਅਹੇਸੁਂ, ਮਹਾਜਨਸ੍ਸ ਸਾਤ੍ਥਿਕਾ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾ ਜਾਤਾਤਿ।

ਸਤ੍ਥਾ ਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਇਮਂ ਓਵਾਦਂ ਦਤ੍ਵਾ, ''ਗਚ੍ਛ, ਭਿਕ੍ਖੁ, ਅਞ੍ਞਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਅਚਿਨ੍ਤਯਿਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥੇਵ ਵਸਾਹੀ''ਤਿ ਪਹਿਣਿ। ਸੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕਾ ਓਵਾਦਂ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਅਗਮਾਸਿ। ਕਿਞ੍ਚਿ ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਚਿਨ੍ਤਨਂ ਨਾਮ ਨ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ। ਮਹਾਉਪਾਸਿਕਾਪਿ ਦਿਬ੍ਬੇਨ ਚਕ੍ਖੁਨਾ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੀ ਥੇਰਂ ਦਿਸ੍ਵਾ, ''ਇਦਾਨਿ ਓਵਾਦਦਾਯਕਂ ਆਚਰਿਯਂ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਪੁਨਾਗਤੋ ਮਮ ਪੁਤ੍ਤੋ''ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਞਾਣੇਨੇਵ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਸਪ੍ਪਾਯਾਹਾਰਂ ਪਟਿਯਾਦੇਤ੍ਵਾ ਅਦਾਸਿ। ਸੋ ਸਪ੍ਪਾਯਭੋਜਨਂ ਸੇਵਿਤ੍ਵਾ ਕਤਿਪਾਹੇਨੇਵ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਤ੍ਵਾ ਮਗ੍ਗਫਲਸੁਖੇਨ ਵੀਤਿਨਾਮੇਨ੍ਤੋ ''ਅਹੋ ਮਹਾਉਪਾਸਿਕਾ ਮਯ੍ਹਂ ਪਤਿਟ੍ਠਾ ਜਾਤਾ, ਅਹਂ ਇਮਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਭਵਨਿਸ੍ਸਰਣਂ ਪਤ੍ਤੋਮ੍ਹੀ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ, ''ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਤਾਵ ਮੇ ਅਤ੍ਤਭਾਵੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾ ਜਾਤਾ, ਸਂਸਾਰੇ ਪਨ ਮੇ ਸਂਸਰਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਞ੍ਞੇਸੁਪਿ ਅਤ੍ਤਭਾਵੇਸੁ ਅਯਂ ਪਤਿਟ੍ਠਾ ਭੂਤਪੁਬ੍ਬਾ, ਨੋ''ਤਿ ਉਪਧਾਰੇਨ੍ਤੋ ਏਕੂਨਅਤ੍ਤਭਾਵਸਤਂ ਅਨੁਸ੍ਸਰਿ। ਸਾਪਿ ਏਕੂਨਅਤ੍ਤਭਾਵਸਤੇ ਤਸ੍ਸ ਪਾਦਪਰਿਚਾਰਿਕਾ ਅਞ੍ਞੇਸੁ ਪਟਿਬਦ੍ਧਚਿਤ੍ਤਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਤਂ ਜੀਵਿਤਾ ਵੋਰੋਪੇਸਿ। ਥੇਰੋ ਤਸ੍ਸਾ ਏਤ੍ਤਕਂ ਅਗੁਣਂ ਦਿਸ੍ਵਾ, ''ਅਹੋ ਮਯਂ ਮਹਾਉਪਾਸਿਕਾ ਭਾਰਿਯਂ ਕਮ੍ਮਂ ਅਕਾਸੀ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ।

ਮਹਾਉਪਾਸਿਕਾਪਿ ਗੇਹੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨਾਵ ''ਕਿਂ ਨੁ ਖੋ ਮਯ੍ਹਂ ਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪਬ੍ਬਜਿਤਕਿਚ੍ਚਂ ਮਤ੍ਥਕਂ ਪਤ੍ਤਂ, ਨੋ''ਤਿ ਉਪਧਾਰਯਮਾਨਾ ਤਸ੍ਸ ਅਰਹਤ੍ਤਪਤ੍ਤਿਂ ਞਤ੍ਵਾ ਉਤ੍ਤਰਿ ਉਪਧਾਰਿਯਮਾਨਾ, ''ਮਮ ਪੁਤ੍ਤੋ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਤ੍ਵਾ ਅਹੋ ਵਤ ਮੇ ਅਯਂ ਉਪਾਸਿਕਾ ਮਹਤੀ ਪਤਿਟ੍ਠਾ ਜਾਤਾ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ, ''ਅਤੀਤੇਪਿ ਨੁ ਖੋ ਮੇ ਅਯਂ ਪਤਿਟ੍ਠਾ ਭੂਤਪੁਬ੍ਬਾ, ਨੋ''ਤਿ ਉਪਧਾਰੇਨ੍ਤੋ ਏਕੂਨਅਤ੍ਤਭਾਵਸਤਂ ਅਨੁਸ੍ਸਰਿ, ''ਅਹਂ ਖੋ ਪਨ ਏਕੂਨਅਤ੍ਤਭਾਵਸਤੇ ਅਞ੍ਞੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਏਕਤੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਏਤਂ ਜੀਵਿਤਾ ਵੋਰੋਪੇਸਿਂ, ਅਯਂ ਮੇ ਏਤ੍ਤਕਂ ਅਗੁਣਂ ਦਿਸ੍ਵਾ 'ਅਹੋ ਭਾਰਿਯਂ ਕਮ੍ਮਂ ਕਤਂ ਉਪਾਸਿਕਾਯਾ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ। ''ਅਤ੍ਥਿ ਨੁ ਖੋ ਏਵਂ ਸਂਸਾਰੇ ਸਂਸਰਨ੍ਤਿਯਾ ਮਮ ਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਉਪਕਾਰੋ ਕਤਪੁਬ੍ਬੋ''ਤਿ ਉਪਧਾਰਯਮਾਨਾ ਤਤੋ ਉਤ੍ਤਰਿਂ ਸਤਮਂ ਅਤ੍ਤਭਾਵਂ ਅਨੁਸ੍ਸਰਿਤ੍ਵਾ ਸਤਮੇ ਅਤ੍ਤਭਾਵੇ ਮਯਾ ਏਤਸ੍ਸ ਪਾਦਪਰਿਚਾਰਿਕਾਯ ਹੁਤ੍ਵਾ

ਏਤਸ੍ਮਿਂ ਜੀਵਿਤਾ ਵੋਰੋਪਨਟ੍ਠਾਨੇ ਜੀਵਿਤਦਾਨਂ ਦਿਨ੍ਨਂ, ਅਹੋ ਮਯਾ ਮਮ ਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਮਹਾਉਪਕਾਰੋ ਕਤਪੁਬ੍ਬੋ''ਤਿ ਗੇਹੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨਾਵ ਉਤ੍ਤਰਿਂ ਵਿਸੇਸੇਤ੍ਵਾ ''ਉਪਧਾਰੇਥਾ''ਤਿ ਆਹ। ਸੋ ਦਿਬ੍ਬਾਯ ਸੋਤਧਾਤੁਯਾ ਸਦ੍ਦਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਵਿਸੇਸੇਤ੍ਵਾ ਸਤਮਂ ਅਤ੍ਤਭਾਵਂ ਅਨੁਸ੍ਸਰਿਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਤਾਯ ਅਤ੍ਤਨੋ ਜੀਵਿਤਸ੍ਸ ਦਿਨ੍ਨਭਾਵਂ ਦਿਸ੍ਵਾ, ''ਅਹੋ ਮਮ ਇਮਾਯ ਮਹਾਉਪਾਸਿਕਾਯ ਉਪਕਾਰੋ ਕਤਪੁਬ੍ਬੋ''ਤਿ ਅਤ੍ਤਮਨੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸਾ ਤਤ੍ਥੇਵ ਚਤੂਸੁ ਮਗ੍ਗਫਲੇਸੁ ਪਞ੍ਹਂ ਕਥੇਤ੍ਵਾ ਅਨੁਪਾਦਿਸੇਸਾਯ ਨਿਬ੍ਬਾਨਧਾਤੁਯਾ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯੀਤਿ।

ਅਞ੍ਞਤਰਭਿਕ੍ਖੁਵਤ੍ਥੁ ਦੁਤਿਯਂ।

੩. ਅਞ੍ਞਤਰਉਕ੍ਕਣ੍ਠਿਤਭਿਕ੍ਖੁਵਤ੍ਥੁ

ਸੁਦੁਦ੍ਦਸਨ੍ਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਅਞ੍ਞਤਰਂ ਉਕ੍ਕਣ੍ਠਿਤਭਿਕ੍ਖੁਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਸਤ੍ਥਰਿ ਕਿਰ ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਵਿਹਰਨ੍ਤੇ ਏਕੋ ਸੇਟ੍ਠਿਪੁਤ੍ਤੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕੁਲੂਪਗਤ੍ਥੇਰਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ, ''ਭਨ੍ਤੇ, ਅਹਂ ਦੁਕ੍ਖਾ ਮੁਚ੍ਚਿਤੁਕਾਮੋ, ਏਕਂ ਮੇ ਦੁਕ੍ਖਤੋ ਮੁਚ੍ਚਨਕਾਰਣਂ ਕਥੇਥਾ''ਤਿ ਆਹ। ''ਸਾਧਾਵੁਸੋ, ਸਚੇਸਿ ਦੁਕ੍ਖਾ ਮੁਚ੍ਚਿਤੁਕਾਮੋ, ਸਲਾਕਭਤ੍ਤਂ ਦੇਹਿ, ਪਕ੍ਖਿਕਭਤ੍ਤਂ ਦੇਹਿ, ਵਸ੍ਸਾਵਾਸਿਕਂ ਦੇਹਿ, ਚੀਵਰਾਦਯੋ ਪਚ੍ਚਯੇ ਦੇਹਿ, ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਾਪਤੇਯ੍ਯਂ ਤਯੋ ਕੋਟ੍ਠਾਸੇ ਕਤ੍ਵਾ ਏਕੇਨ ਕਮ੍ਮਨ੍ਤਂ ਪਯੋਜੇਹਿ, ਏਕੇਨ ਪੁਤ੍ਤਦਾਰਂ ਪੋਸੇਹਿ, ਏਕਂ ਬੁਦ੍ਧਸਾਸਨੇ ਦੇਹੀ''ਤਿ ਆਹ। ਸੋ ''ਸਾਧੁ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਪਟਿਪਾਟਿਯਾ ਸਬ੍ਬਂ ਕਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਥੇਰਂ ਪੁਚ੍ਛਿ – ''ਤਤੋ ਉਤ੍ਤਰਿਂ ਅਞ੍ਞਂ ਕਿਂ ਕਰੋਮਿ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ? ''ਆਵੁਸੋ, ਤੀਣਿ ਸਰਣਾਨਿ ਗਣ੍ਹ, ਪਞ੍ਚ ਸੀਲਾਨਿ ਗਣ੍ਹਾਹੀ''ਤਿ। ਤਾਨਿਪਿ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਤਤੋ ਉਤ੍ਤਰਿਂ ਪੁਚ੍ਛਿ। ''ਤੇਨ ਹਿ ਦਸ ਸੀਲਾਨਿ ਗਣ੍ਹਾਹੀ''ਤਿ। ''ਸਾਧੁ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ ਗਣ੍ਹਿ। ਸੋ ਏਵਂ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬੇਨ ਪੁਞ੍ਞਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਕਤਤ੍ਤਾ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬਸੇਟ੍ਠਿਪੁਤ੍ਤੋ ਨਾਮ ਜਾਤੋ। ਤਤੋ ''ਉਤ੍ਤਰਿਮ੍ਪਿ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਂ ਅਤ੍ਥਿ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ ਪੁਨ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ, ''ਤੇਨ ਹਿ ਪਬ੍ਬਜਾਹੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੋ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਜਿ। ਤਸ੍ਸੇਕੋ ਆਭਿਧਮ੍ਮਿਕਭਿਕ੍ਖੁ ਆਚਰਿਯੋ ਅਹੋਸਿ। ਏਕੋ ਵਿਨਯਧਰੋ ਉਪਜ੍ਝਾਯੋ। ਤਸ੍ਸ ਲਦ੍ਧੂਪਸਮ੍ਪਦਸ੍ਸ ਆਚਰਿਯੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਆਗਤਕਾਲੇ ਅਭਿਧਮ੍ਮੇ ਪਞ੍ਹਂ ਕਥੇਸਿ – ''ਬੁਦ੍ਧਸਾਸਨੇ ਨਾਮ ਇਦਂ ਕਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਇਦਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ। ਉਪਜ੍ਝਾਯੋਪਿਸ੍ਸ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਆਗਤਕਾਲੇ ਵਿਨਯੇ ਪਞ੍ਹਂ ਕਥੇਸਿ – ''ਬੁਦ੍ਧਸਾਸਨੇ ਨਾਮ ਇਦਂ ਕਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਇਦਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਇਦਂ ਕਪ੍ਪਤਿ, ਇਦਂ ਨ ਕਪ੍ਪਤੀ''ਤਿ। ਸੋ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਅਹੋ ਭਾਰਿਯਂ ਇਦਂ ਕਮ੍ਮਂ, ਅਹਂ ਦੁਕ੍ਖਾ ਮੁਚ੍ਚਿਤੁਕਾਮੋ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ, ਇਧ ਚ ਮਮ ਹਤ੍ਥਪਸਾਰਣਟ੍ਠਾਨਮ੍ਪਿ ਨ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ, ਗੇਹੇ ਠਤ੍ਵਾਵ ਦੁਕ੍ਖਾ ਮੁਚ੍ਚਿਤੁਂ ਸਕ੍ਕਾ, ਮਯਾ ਗਿਹਿਨਾ ਭਵਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ। ਸੋ ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਉਕ੍ਕਣ੍ਠਿਤੋ ਅਨਭਿਰਤੋ ਦ੍ਵਤ੍ਤਿਂਸਾਕਾਰੇ ਸਜ੍ਝਾਯਂ ਨ ਕਰੋਤਿ, ਉਦ੍ਦੇਸਂ ਨ ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਕਿਸੋ ਲੂਖੋ ਧਮਨਿਸਨ੍ਥਤਗਤ੍ਤੋ ਆਲਸ੍ਸਿਯਾਭਿਭੂਤੋ ਕਚ੍ਛੁਪਰਿਕਿਣ੍ਣੋ ਅਹੋਸਿ।

ਅਥ ਨਂ ਦਹਰਸਾਮਣੇਰਾ, ''ਆਵੁਸੋ, ਕਿਂ ਤ੍ਵਂ ਠਿਤਟ੍ਠਾਨੇ ਠਿਤੋਵ ਨਿਸਿਨ੍ਨਟ੍ਠਾਨੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋਵ ਅਹੋਸਿ, ਪਣ੍ਡੁਰੋਗਾਭਿਭੂਤੋ ਕਿਸੋ ਲੂਖੋ ਧਮਨਿਸਨ੍ਥਤਗਤ੍ਤੋ ਆਲਸ੍ਸਿਯਾਭਿਭੂਤੋ ਕਚ੍ਛੁਪਰਿਕਿਣ੍ਣੋ, ਕਿਂ ਤੇ ਕਤ''ਨ੍ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਂਸੁ। ''ਉਕ੍ਕਣ੍ਠਿਤੋਮ੍ਹਿ, ਆਵੁਸੋ''ਤਿ। ''ਕਿਂ ਕਾਰਣਾ''ਤਿ? ਸੋ ਤਂ ਪਵਤ੍ਤਿਂ ਆਰੋਚੇਸਿ। ਤੇ ਤਸ੍ਸ ਆਚਰਿਯੁਪਜ੍ਝਾਯਾਨਂ ਆਚਿਕ੍ਖਿਂਸੁ। ਆਚਰਿਯੁਪਜ੍ਝਾਯਾ ਤਂ ਆਦਾਯ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਅਗਮਂਸੁ। ਸਤ੍ਥਾ ''ਕਿਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਆਗਤਤ੍ਥਾ''ਤਿ ਆਹ। ''ਭਨ੍ਤੇ, ਅਯਂ ਭਿਕ੍ਖੁ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਸਾਸਨੇ ਉਕ੍ਕਣ੍ਠਿਤੋ''ਤਿ। ''ਏਵਂ ਕਿਰ ਭਿਕ੍ਖੂ''ਤਿ। ''ਆਮ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ। ''ਕਿਂ ਕਾਰਣਾ''ਤਿ? ''ਅਹਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਦੁਕ੍ਖਾ ਮੁਚ੍ਚਿਤੁਕਾਮੋਵ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ, ਤਸ੍ਸ ਮੇ ਆਚਰਿਯੋ ਅਭਿਧਮ੍ਮਕਥਂ ਕਥੇਸਿ, ਉਪਜ੍ਝਾਯੋ ਵਿਨਯਕਥਂ ਕਥੇਸਿ, ਸ੍ਵਾਹਂ 'ਇਧ ਮੇ ਹਤ੍ਥਪਸਾਰਣਟ੍ਠਾਨਮ੍ਪਿ ਨਤ੍ਥਿ, ਗਿਹਿਨਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਸਕ੍ਕਾ ਦੁਕ੍ਖਾ ਮੁਚ੍ਚਿਤੁਂ, ਗਿਹਿ ਭਵਿਸ੍ਸਾਮੀ'ਤਿ ਸਨ੍ਨਿਟ੍ਠਾਨਮਕਾਸਿਂ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ। ''ਸਚੇ ਤ੍ਵਂ, ਭਿਕ੍ਖੁ, ਏਕਮੇਵ ਰਕ੍ਖਿਤੁਂ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਸਿ, ਅਵਸੇਸਾਨਂ ਰਕ੍ਖਨਕਿਚ੍ਚਂ ਨਤ੍ਥੀ''ਤਿ। ''ਕਿਂ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ? ''ਤਵ ਚਿਤ੍ਤਮੇਵ ਰਕ੍ਖਿਤੁਂ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਸੀ''ਤਿ। ''ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ। ''ਤੇਨ ਹਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਚਿਤ੍ਤਮੇਵ ਰਕ੍ਖਾਹਿ, ਸਕ੍ਕਾ ਦੁਕ੍ਖਾ ਮੁਚ੍ਚਿਤੁ''ਨ੍ਤਿ ਇਮਂ ਓਵਾਦਂ ਦਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

੩੬. ''ਸੁਦੁਦ੍ਦਸਂ ਸੁਨਿਪੁਣਂ, ਯਤ੍ਥਕਾਮਨਿਪਾਤਿਨਂ।

ਚਿੱਤੰ ਰਕ੍ਖੇਥ ਮੇਧਾਵੀ, ਚਿੱਤੰ ਗੁੱਤੰ ਸੁਖਾਵਹ''ਨ੍ਤਿ॥

ਤੱਥ **ਸੁਦੁੱਦਸ**ਨ੍ਤਿ ਸੁਟ੍ਠੁ ਦੁੱਦਸਂ। **ਸੁਨਿਪੁਣ**ਨ੍ਤਿ ਸੁਟ੍ਠੁ ਨਿਪੁਣਂ ਪਰਮਸਣ੍ਹਂ। **ਯੱਥਕਾਮਨਿਪਾਤਿਨ**ਨ੍ਤਿ ਜਾਤਿਆਦੀਨਿ ਅਨੋਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਲਭਿਤਬ੍ਬਾਲਭਿਤਬ੍ਬਯੁੱਤਾਯੁੱਤਟ੍ਠਾਨੇਸੁ ਯੱਥ ਕੱਥਚਿ ਨਿਪਤਨਸੀਲਂ। **ਚਿੱਤੰ ਰਕ੍ਖੇਥ ਮੇਧਾਵੀ**ਤਿ ਅਨ੍ਧਬਾਲੋ ਦੁਮ੍ਮੇਧੋ ਅੱਤਨੋ ਚਿੱਤੰ ਰਕ੍ਖਿਤੁੰ ਸਮੱਥੋ ਨਾਮ ਨੱਥਿ, ਚਿੱਤਵਸਿਕੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਅਨਯਬ੍ਯਸਨਂ ਪਾਪੁਣਾਤਿ। ਮੇਧਾਵੀ ਪਨ ਪਣ੍ਡਿਤੋਵ ਚਿੱਤੰ ਰਕ੍ਖਿਤੁੰ ਸਕ੍ਕੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਤ੍ਵਮ੍ਪਿ ਚਿੱਤਮੇਵ ਗੋਪੇਹਿ। ਇਦਞ੍ਹਿ **ਚਿੱਤੰ ਗੁੱਤੰ ਸੁਖਾਵਹਂ** ਮੱਗਫਲਨਿਬ੍ਬਾਨਸੁਖਾਨਿ ਆਵਹਤੀਤਿ।

ਦੇਸਨਾਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਸੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਸੋਤਾਪੱਤਿਫਲਂ ਪਾਪੁਣਿ, ਅਞ੍ਞੇਪਿ ਬਹੂ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨਾਦਯੋ ਅਹੇਸੁਂ, ਦੇਸਨਾ ਮਹਾਜਨਸ੍ਸ ਸਾੱਥਿਕਾ ਅਹੋਸੀਤਿ।

ਅਞ੍ਞਤਰਉਕ੍ਕਣ੍ਠਿਤਭਿਕ੍ਖੁਵੱਥੁ ਤਤਿਯਂ।

੪. ਸਙ੍ਘਰਕ੍ਖਿਤਭਾਗਿਨੇਯੱਥੇਰਵੱਥੁ

ਦੂਰਙ੍ਗਮਨ੍ਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸੱਥਾ ਸਾਵੱਥਿਯਂ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਸਙ੍ਘਰਕ੍ਖਿਤਂ ਨਾਮ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਸਾਵੱਥਿਯਂ ਕਿਰੇਕੋ ਕੁਲਪੁੱਤੋ ਸੱਥੁ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ ਲਦ੍ਧੂਪਸਮ੍ਪਦੋ ਸਙ੍ਘਰਕ੍ਖਿਤੱਥੇਰੋ ਨਾਮ ਹੁਤ੍ਵਾ ਕਤਿਪਾਹੇਨੇਵ ਅਰਹੱਤੰ ਪਾਪੁਣਿ। ਤਸ੍ਸ ਕਨਿਟ੍ਠਭਗਿਨੀ ਪੁੱਤੰ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਥੇਰਸ੍ਸ ਨਾਮਂ ਅਕਾਸਿ। ਸੋ ਭਾਗਿਨੇਯਸਙ੍ਘਰਕ੍ਖਿਤੋ ਨਾਮ ਹੁਤ੍ਵਾ ਵਯਪ੍ਪੱਤੋ ਥੇਰਸ੍ਸੇਵ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾ ਲਦ੍ਧੂਪਸਮ੍ਪਦੋ ਅਞ੍ਞਤਰਸ੍ਮਿਂ ਗਾਮਕਾਰਾਮੇ ਵਸ੍ਸਂ ਉਪਗਨ੍ਤ੍ਵਾ, ''ਏਕਂ ਸੱਤਹੱਥਂ, ਏਕਂ ਅਟ੍ਠਹੱਥ''ਨ੍ਤਿ ਦ੍ਵੇ ਵਸ੍ਸਾਵਾਸਿਕਸਾਟਕੇ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਅਟ੍ਠਹੱਥਂ ''ਉਪਜ੍ਝਾਯਸ੍ਸ ਮੇ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾ ''ਸੱਤਹੱਥਂ ਮਯ੍ਹਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਵੁਟ੍ਠਵਸ੍ਸੋ ''ਉਪਜ੍ਝਾਯਂ ਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਅਨ੍ਤਰਾਮੱਗੇ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਨ੍ਤੋ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਥੇਰੇ ਵਿਹਾਰਂ ਅਨਾਗਤੇਯੇਵ ਵਿਹਾਰਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਥੇਰਸ੍ਸ ਦਿਵਾਟ੍ਠਾਨਂ ਸਮ੍ਮਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਪਾਦੋਦਕਂ ਉਪਟ੍ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਆਸਨਂ ਪਞ੍ਞਪੇਤ੍ਵਾ ਆਗਮਨਮੱਗਂ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਨਿਸੀਦਿ। ਅਥਸ੍ਸਾਗਮਨਭਾਵਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਪੱਚੁੱਗਮਨਂ ਕਤ੍ਵਾ ਪੱਤਚੀਵਰਂ ਪਟਿੱਗਹੇਤ੍ਵਾ, ''ਨਿਸੀਦਥ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ ਥੇਰਂ ਨਿਸੀਦਾਪੇਤ੍ਵਾ ਤਾਲਵਣ੍ਟਂ ਆਦਾਯ ਬੀਜਿਤ੍ਵਾ ਪਾਨੀਯਂ ਦਤ੍ਵਾ ਪਾਦੇ ਧੋਵਿਤ੍ਵਾ ਤਂ ਸਾਟਕਂ ਆਨੇਤ੍ਵਾ ਪਾਦਮੂਲੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ, ''ਭਨ੍ਤੇ, ਇਮਂ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਥਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਬੀਜਯਮਾਨੋ ਅਟ੍ਠਾਸਿ।

ਅਥ ਨਂ ਥੇਰੋ ਆਹ – ''ਸਙ੍ਘਰਕ੍ਖਿਤ, ਮਯ੍ਹਂ ਚੀਵਰਂ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਂ, ਤ੍ਵਮੇਵ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਾ''ਤਿ। ''ਭਨ੍ਤੇ, ਮਯਾ ਲਦ੍ਧਕਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਅਯਂ ਤੁਮ੍ਹਾਕਮੇਵ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖਿਤੋ, ਪਰਿਭੋਗਂ ਕਰੋਥਾ''ਤਿ। ''ਹੋਤੁ, ਸਙ੍ਘਰਕ੍ਖਿਤ, ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਂ ਮੇ ਚੀਵਰਂ, ਤ੍ਵਮੇਵ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਾ''ਤਿ। ''ਭਨ੍ਤੇ, ਮਾ ਏਵਂ ਕਰੋਥ, ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ ਪਰਿਭੁੱਤੇ ਮਯ੍ਹਂ ਮਹਪ੍ਫਲਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ। ਅਥ ਨਂ ਤਸ੍ਸ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ ਕਥੇਨ੍ਤਸ੍ਸਪਿ ਥੇਰੋ ਨ ਇੱਛਿਯੇਵ।

ਏਵਂ ਸੋ ਬੀਜਯਮਾਨੋ ਠਿਤੋਵ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਅਹਂ ਥੇਰਸ੍ਸ ਗਿਹਿਕਾਲੇ ਭਾਗਿਨੇਯ੍ਯੋ, ਪਬ੍ਬਜਿਤਕਾਲੇ ਸਦ੍ਧਿਵਿਹਾਰਿਕੋ, ਏਵਮ੍ਪਿ ਮਯਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਉਪਜ੍ਝਾਯੋ ਪਰਿਭੋਗਂ ਨ ਕੱਤੁਕਾਮੋ। ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਮਯਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਪਰਿਭੋਗਂ ਅਕਰੋਨ੍ਤੇ ਕਿਂ ਮੇ ਸਮਣਭਾਵੇਨ, ਗਿਹਿ ਭਵਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਏਤਦਹੋਸਿ – ''ਦੁਸ੍ਸਣ੍ਠਾਪਿਤੋ ਘਰਾਵਾਸੋ, ਕਿਂ ਨੁ ਖੋ ਕਤ੍ਵਾ ਗਿਹਿਭੂਤੋ ਜੀਵਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ। ਤਤੋ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਅਟ੍ਠਹੱਥਸਾਟਕਂ ਵਿਕ੍ਕਿਣਿਤ੍ਵਾ ਏਕਂ ਏਲਿਕਂ ਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਏਲਿਕਾ ਨਾਮ ਖਿਪ੍ਪਂ ਵਿਜਾਯਤਿ, ਸ੍ਵਾਹਂ ਵਿਜਾਤਂ ਵਿਜਾਤਂ ਵਿਕ੍ਕਿਣਿਤ੍ਵਾ ਮੂਲਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਮੂਲੇ ਬਹੂ ਕਤ੍ਵਾ ਏਕਂ ਪਜਾਪਤਿਂ ਆਨੇਸ੍ਸਾਮਿ, ਸਾ ਏਕਂ ਪੁੱਤੰ ਵਿਜਾਯਿਸ੍ਸਤਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਮਮ ਮਾਤੁਲਸ੍ਸ ਨਾਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਚੂਲਯਾਨਕੇ ਨਿਸੀਦਾਪੇਤ੍ਵਾ ਮਮ ਪੁੱਤਞ੍ਚ ਭਰਿਯਞ੍ਚ ਆਦਾਯ ਮਾਤੁਲਂ ਵਨ੍ਦਿਤੁਂ ਆਗਮਿਸ੍ਸਾਮਿ,

ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਅਨੁਰਾਮਗ੍ਗੇ ਮਮ ਭਰਿਯਂ ਏਵਂ ਵਕ੍ਖਾਮਿ – ‘ਆਨੇਹਿ ਤਾਵ ਮੇ ਪੁਤ੍ਤਂ ਵਹਿਸ੍ਸਾਮਿਨ’ਨ੍ਤਿ। ਸਾ ‘ਕਿਂ ਤੇ ਪੁਤ੍ਤੇਨ, ਏਹਿ, ਇਮਂ ਯਾਨਕਂ ਪਾਜੇਹੀ’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਪੁਤ੍ਤਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ, ‘ਅਹਂ ਨੇਸ੍ਸਾਮਿ ਨ’ਨ੍ਤਿ ਨੇਤ੍ਵਾ ਸਨ੍ਧਾਰੇਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੀ ਚਕ੍ਕਪਥੇ ਛਡ੍ਡੇਸ੍ਸਤਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਸਰੀਰਂ ਅਭਿਰੁਹਿਤ੍ਵਾ ਚਕ੍ਕਂ ਗਮਿਸ੍ਸਤਿ, ਅਥ ਨਂ ‘ਤ੍ਵਂ ਮਮ ਪੁਤ੍ਤਂ ਨੇਵ ਮਯ੍ਹਂ ਅਦਾਸਿ, ਨਂ ਸਨ੍ਧਾਰੇਤੁਂ ਨਾਸਕ੍ਖਿ ਨਾਸਿਤੋਸ੍ਮਿ ਤਯਾ’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਪਤੋਦਯਟ੍ਠਿਯਾ ਪਿਟ੍ਠਿਯਂ ਪਹਰਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ।

ਸੋ ਏਵਂ ਚਿਨ੍ਤੇਨ੍ਤੋਵ ਠਤ੍ਵਾ ਬੀਜਯਮਾਨੋ ਥੇਰਸ੍ਸ ਸੀਸੇ ਤਾਲਵਣ੍ਟੇਨ ਪਹਰਿ। ਥੇਰੋ ‘‘ਕਿਂ ਨੁ ਖੋ ਅਹਂ ਸਙ੍ਘਰਕ੍ਖਿਤੇਨ ਸੀਸੇ ਪਹਤੋ’’ਤਿ ਉਪਧਾਰੇਨ੍ਤੋ ਤੇਨ ਚਿਨ੍ਤਿਤਚਿਨ੍ਤਿਤਂ ਸਬ੍ਬਂ ਞਤ੍ਵਾ, ‘‘ਸਙ੍ਘਰਕ੍ਖਿਤ, ਮਾਤੁਗਾਮਸ੍ਸ ਪਹਾਰਂ ਦਾਤੁਂ ਨਾਸਕ੍ਖਿ, ਕੋ ਏਤ੍ਥ ਮਹਲ੍ਲਕਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਦੋਸੋ’’ਤਿ ਆਹ। ਸੋ ‘‘ਅਹੋ ਨਟ੍ਠੋਮ੍ਹਿ, ਞਾਤਂ ਕਿਰ ਮੇ ਉਪਜ੍ਝਾਯੇਨ ਚਿਨ੍ਤਿਤਚਿਨ੍ਤਿਤਂ, ਕਿਂ ਮੇ ਸਮਣਭਾਵੇਨਾ’’ਤਿ ਤਾਲਵਣ੍ਟਂ ਛਡ੍ਡੇਤ੍ਵਾ ਪਲਾਯਿਤੁਂ ਆਰਦ੍ਧੋ।

ਅਥ ਨਂ ਦਹਰਾ ਚ ਸਾਮਣੇਰਾ ਚ ਅਨੁਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਆਦਾਯ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਅਗਮਂਸੁ। ਸਤ੍ਥਾ ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਦਿਸ੍ਵਾਵ ‘‘ਕਿਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਆਗਤਤ੍ਥ, ਏਕੋ ਵੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਲਦ੍ਧੋ’’ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ‘‘ਆਮ, ਭਨ੍ਤੇ, ਇਮਂ ਦਹਰਂ ਉਕ੍ਕਣ੍ਠਿਤ੍ਵਾ ਪਲਾਯਨ੍ਤਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਆਗਤਮ੍ਹਾ’’ਤਿ। ‘‘ਏਵਂ ਕਿਰ ਭਿਕ੍ਖੂ’’ਤਿ? ‘‘ਆਮ, ਭਨ੍ਤੇ’’ਤਿ। ‘‘ਕਿਮਤ੍ਥਂ ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੁ ਏਵਂ ਭਾਰਿਯਂ ਕਮ੍ਮਂ ਕਤਂ, ਨਨੁ ਤ੍ਵਂ ਆਰਦ੍ਧਵੀਰਿਯਸ੍ਸ ਏਕਸ੍ਸ ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਪੁਤ੍ਤੋ, ਮਾਦਿਸਸ੍ਸ ਨਾਮ ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਸਾਸਨੇ ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਦਮੇਤ੍ਵਾ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨੋਤਿ ਵਾ ਸਕਦਾਗਾਮੀਤਿ ਵਾ ਅਨਾਗਾਮੀਤਿ ਵਾ ਅਰਹਾਤਿ ਵਾ ਵਦਾਪੇਤੁਂ ਨਾਸਕ੍ਖਿ, ਕਿਮਤ੍ਥਂ ਏਵਂ ਭਾਰਿਯਂ ਕਮ੍ਮਮਕਾਸੀ’’ਤਿ? ‘‘ਉਕ੍ਕਣ੍ਠਿਤੋਸ੍ਮਿ, ਭਨ੍ਤੇ’’ਤਿ। ‘‘ਕਿਂ ਕਾਰਣਾ ਉਕ੍ਕਣ੍ਠਿਤੋਸੀ’’ਤਿ? ਸੋ ਏਵਂ ਵਸ੍ਸਾਵਾਸਿਕਸਾਟਕਾਨਂ ਲਦ੍ਧਦਿਵਸਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਯਾਵ ਥੇਰਸ੍ਸ ਤਾਲਵਣ੍ਟੇਨ ਪਹਾਰਾ ਸਬ੍ਬਂ ਤਂ ਪਵਤ੍ਤਿਂ ਆਰੋਚੇਤ੍ਵਾ, ‘‘ਇਮਿਨਾ ਕਾਰਣੇਨ ਪਲਾਤੋਸ੍ਮਿ, ਭਨ੍ਤੇ’’ਤਿ ਆਹ। ਅਥ ਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ‘‘ਏਹਿ ਭਿਕ੍ਖੁ, ਮਾ ਚਿਨ੍ਤਯਿ ਚਿਤ੍ਤਂ ਨਾਮੇਤਂ ਦੂਰੇ ਹੋਨ੍ਤਮ੍ਪਿ ਆਰਮ੍ਮਣਂ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਨਕਜਾਤਿਕਂ, ਰਾਗਦੋਸਮੋਹਬਨ੍ਧਨਾ ਮੁਚ੍ਚਨਤ੍ਥਾਯ ਵਾਯਮਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

੩੭. ‘‘ਦੂਰਙ੍ਗਮਂ ਏਕਚਰਂ, ਅਸਰੀਰਂ ਗੁਹਾਸਯਂ।
ਯੇ ਚਿਤ੍ਤਂ ਸਂਯਮੇਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਮੋਕ੍ਖਨ੍ਤਿ ਮਾਰਬਨ੍ਧਨਾ’’ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਦੂਰਙ੍ਗਮ**ਨ੍ਤਿ ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਹਿ ਮਕ੍ਕਟਸੁਤ੍ਤਮਤ੍ਤਕਮ੍ਪਿ ਪੁਰਤ੍ਥਿਮਾਦਿਦਿਸਾਭਾਗੇਨ ਗਮਨਾਗਮਨਂ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ, ਦੂਰੇ ਸਨ੍ਤਮ੍ਪਿ ਪਨ ਆਰਮ੍ਮਣਂ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਤੀਤਿ ਦੂਰਙ੍ਗਮਂ ਨਾਮ ਜਾਤਂ। ਸਤ੍ਤਟ੍ਠਚਿਤ੍ਤਾਨਿ ਪਨ ਏਕਤੋ ਕਣ੍ਣਿਕਬਦ੍ਧਾਨਿ ਏਕਕ੍ਖਣੇ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿਤੁਂ ਸਮਤ੍ਥਾਨਿ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ। ਉਪ੍ਪਤ੍ਤਿਕਾਲੇ ਏਕੇਕਮੇਵ ਚਿਤ੍ਤਂ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਨਿਰੁਦ੍ਧੇ ਪੁਨ ਏਕੇਕਮੇਵ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤੀਤਿ **ਏਕਚਰਂ** ਨਾਮ ਜਾਤਂ। ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਸਰੀਰਸਣ੍ਠਾਨਂ ਵਾ ਨੀਲਾਦਿਪ੍ਪਕਾਰੋ ਵਣ੍ਣਭੇਦੋ ਵਾ ਨਤ੍ਥੀਤਿ **ਅਸਰੀਰਂ** ਨਾਮ ਜਾਤਂ। ਗੁਹਾ ਨਾਮ ਚਤੁਮਹਾਭੂਤਗੁਹਾ, ਇਦਞ੍ਚ ਹਦਯਰੂਪਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਪਵਤ੍ਤਤੀਤਿ **ਗੁਹਾਸਯਂ** ਨਾਮ ਜਾਤਂ। **ਯੇ ਚਿਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਯੇ ਕੇਚਿ ਪੁਰਿਸਾ ਵਾ ਇਤ੍ਥਿਯੋ ਵਾ ਗਹਟ੍ਠਾ ਵਾ ਪਬ੍ਬਜਿਤਾ ਵਾ ਅਨੁਪ੍ਪਜ੍ਜਨਕਕਿਲੇਸਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿਤੁਂ ਅਦੇਨ੍ਤਾ ਸਤਿਸਮ੍ਮੋਸੇਨ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਕਿਲੇਸਂ ਪਜਹਨ੍ਤਾ **ਚਿਤ੍ਤਂ ਸਂਯਮੇਸ੍ਸਨ੍ਤਿ** ਸਂਯਤਂ ਅਵਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਂ ਕਰਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ। **ਮੋਕ੍ਖਨ੍ਤਿ ਮਾਰਬਨ੍ਧਨਾ**ਤਿ ਸਬ੍ਬੇਤੇ ਕਿਲੇਸਬਨ੍ਧਨਾਭਾਵੇਨ ਮਾਰਬਨ੍ਧਨਸਙ੍ਖਾਤਾ ਤੇਭੂਮਕਵਟ੍ਟਾ ਮੁਚ੍ਚਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀਤਿ।

ਦੇਸਨਾਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਭਾਗਿਨੇਯ੍ਯਸਙ੍ਘਰਕ੍ਖਿਤਤ੍ਥੇਰੋ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਂ ਪਾਪੁਣਿ, ਅਞ੍ਞੇਪਿ ਬਹੂ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨਾਦਯੋ ਜਾਤਾ, ਮਹਾਜਨਸ੍ਸ ਸਾਤ੍ਥਿਕਾ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾ ਅਹੋਸੀਤਿ।

ਸਙ੍ਘਰਕ੍ਖਿਤਭਾਗਿਨੇਯ੍ਯਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ ਚਤੁਤ੍ਥਂ।

੫. ਚਿਤ੍ਤਹਤ੍ਥਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ

ਅਨਵਟ੍ਠਿਤਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸਾਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਚਿਤ੍ਤਹਤ੍ਥਤ੍ਥੇਰਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਏਕੋ ਕਿਰ ਸਾਵਤ੍ਥਿਵਾਸੀ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤੋ ਨਟ੍ਠਗੋਣਂ ਪਰਿਯੇਸਨ੍ਤੋ ਅਰਞ੍ਞਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਮਜ੍ਝਨ੍ਹਿਕੇ ਕਾਲੇ ਗੋਣਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਗੋਯੂਥੇ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ, ‘‘ਅਵਸ੍ਸਂ ਅਯ੍ਯਾਨਂ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਆਹਾਰਮਤ੍ਤਂ ਲਭਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਖੁਪ੍ਪਿਪਾਸਾਪੀਲਿਤੋ ਵਿਹਾਰਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸੀਦਿ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਖੋ ਪਨ ਸਮਯੇ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਅਵਕ੍ਕਾਰਪਾਤਿਯਂ ਭੁਤ੍ਤਾਵਸੇਸਕਂ ਭਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ, ਤੇ ਤਂ ਛਾਤਕਪੀਲਿਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ, ‘‘ਇਤੋ ਭਤ੍ਤਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਭੁਞ੍ਜਾਹੀ’’ਤਿ ਵਦਿਂਸੁ। ਬੁਦ੍ਧਕਾਲੇ ਚ ਪਨ ਅਨੇਕਸੂਪਬ੍ਯਞ੍ਜਨਂ ਭਤ੍ਤਂ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਸੋ ਤਤੋ ਯਾਪਨਮਤ੍ਤਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਪਾਨੀਯਂ ਪਿਵਿਤ੍ਵਾ ਹਤ੍ਥੇ ਧੋਵਿਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ, ‘‘ਕਿਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਜ੍ਜ, ਅਯ੍ਯਾ, ਨਿਮਨ੍ਤਨਟ੍ਠਾਨਂ ਅਗਮਂਸੂ’’ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ‘‘ਨਤ੍ਥਿ, ਉਪਾਸਕ, ਭਿਕ੍ਖੂ ਇਮਿਨਾਵ ਨੀਹਾਰੇਨ ਨਿਬਦ੍ਧਂ ਲਭਨ੍ਤੀ’’ਤਿ। ਸੋ ‘‘ਮਯਂ ਉਟ੍ਠਾਯ ਸਮੁਟ੍ਠਾਯ ਰਤ੍ਤਿਨ੍ਦਿਵਂ ਨਿਬਦ੍ਧਂ ਕਮ੍ਮਂ ਕਰੋਨ੍ਤਾਪਿ ਏਵਂ ਮਧੁਰਬ੍ਯਞ੍ਜਨਂ ਭਤ੍ਤਂ ਨ ਲਭਾਮ, ਇਮੇ ਕਿਰ ਨਿਬਦ੍ਧਂ ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤਿ, ਕਿਂ ਮੇ ਗਿਹਿਭਾਵੇਨ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਭਵਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਂ ਯਾਚਿ। ਅਥ ਨਂ ਭਿਕ੍ਖੂ ‘‘ਸਾਧੁ ਉਪਾਸਕਾ’’ਤਿ ਪਬ੍ਬਾਜੇਸੁਂ।

ਸੋ ਲਦ੍ਧੂਪਸਮ੍ਪਦੋ ਸਬ੍ਬਪ੍ਪਕਾਰਂ ਵਤ੍ਤਪਟਿਵਤ੍ਤਂ ਅਕਾਸਿ। ਸੋ ਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇਨ ਲਾਭਸਕ੍ਕਾਰੇਨ ਕਤਿਪਾਹਚ੍ਚਯੇਨ ਥੂਲਸਰੀਰੋ ਅਹੋਸਿ। ਤਤੋ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ‘‘ਕਿਂ ਮੇ ਭਿਕ੍ਖਾਯ ਚਰਿਤ੍ਵਾ ਜੀਵਿਤੇਨ, ਗਿਹੀ ਭਵਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ। ਸੋ ਵਿਬ੍ਭਮਿਤ੍ਵਾ ਗੇਹਂ ਪਾਵਿਸਿ। ਤਸ੍ਸ ਗੇਹੇ ਕਮ੍ਮਂ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਕਤਿਪਾਹੇਨੇਵ ਸਰੀਰਂ ਮਿਲਾਯਿ। ਤਤੋ ‘‘ਕਿਂ ਮੇ ਇਮਿਨਾ ਦੁਕ੍ਖੇਨ, ਸਮਣੋ ਭਵਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਜਿ। ਸੋ ਕਤਿਪਾਹਂ ਵੀਤਿਨਾਮੇਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਉਕ੍ਕਣ੍ਠਿਤ੍ਵਾ ਵਿਬ੍ਭਮਿ, ਪਬ੍ਬਜਿਤਕਾਲੇ ਪਨ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਉਪਕਾਰਕੋ ਹੋਤਿ। ਸੋ ਕਤਿਪਾਹੇਨੇਵ ਪੁਨਪਿ ਉਕ੍ਕਣ੍ਠਿਤ੍ਵਾ, ‘‘ਕਿਂ ਮੇ ਗਿਹਿਭਾਵੇਨ, ਪਬ੍ਬਜਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਂ ਯਾਚਿ। ਅਥ ਨਂ ਭਿਕ੍ਖੂ ਉਪਕਾਰਵਸੇਨ ਪੁਨ ਪਬ੍ਬਾਜਯਿਂਸੁ। ਏਵਂ ਸੋ ਇਮਿਨਾ ਨਿਯਾਮੇਨੇਵ ਛਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾ ਉਪ੍ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ। ਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੂ ‘‘ਏਸ ਚਿਤ੍ਤਵਸਿਕੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਵਿਚਰਤੀ’’ਤਿ **ਚਿਤ੍ਤਹਤ੍ਥਤ੍ਥੇਰੋ**ਤਿ ਨਾਮਂ ਕਰਿਂਸੁ।

ਤਸ੍ਸੇਵਂ ਅਪਰਾਪਰਂ ਵਿਚਰਨ੍ਤਸ੍ਸੇਵ ਭਰਿਯਾ ਗਬ੍ਭਿਨੀ ਅਹੋਸਿ। ਸੋ ਸਤ੍ਤਮੇ ਵਾਰੇ ਅਰਞ੍ਞਤੋ ਕਸਿਭਣ੍ਡਮਾਦਾਯ ਗੇਹਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਭਣ੍ਡਕਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ‘‘ਅਤ੍ਤਨੋ ਕਾਸਾਵਂ ਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਗਬ੍ਭਂ ਪਾਵਿਸਿ । ਤਸ੍ਮਿਂ ਖਣੇ ਤਸ੍ਸ ਭਰਿਯਾ ਨਿਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਨਿਦ੍ਦਾਯਤਿ। ਤਸ੍ਸਾ ਨਿਵਤ੍ਥਸਾਟਕੋ ਅਪਗਤੋ ਹੋਤਿ, ਮੁਖਤੋ ਚ ਲਾਲਾ ਪਗ੍ਘਰਤਿ, ਨਾਸਾ ਘੁਰਘੁਰਾਯਤਿ, ਮੁਖਂ ਵਿਵਟ੍ਟਂ, ਦਨ੍ਤੇ ਘਂਸਤਿ, ਸਾ ਤਸ੍ਸ ਉਦ੍ਧੁਮਾਤਕਸਰੀਰਂ ਵਿਯ ਉਪਟ੍ਠਾਸਿ। ਸੋ ‘‘ਅਨਿਚ੍ਚਂ ਦੁਕ੍ਖਂ ਇਦ’’ਨ੍ਤਿ ਸਞ੍ਞਂ ਲਭਿਤ੍ਵਾ, ‘‘ਅਹਂ ਏਤ੍ਤਕਂ ਕਾਲਂ ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਭਿਕ੍ਖੁਭਾਵੇ ਸਣ੍ਠਾਤੁਂ ਨਾਸਕ੍ਖਿ’’ਨ੍ਤਿ ਕਾਸਾਯਕੋਟਿਯਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਉਦਰੇ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਗੇਹਾ ਨਿਕ੍ਖਮਿ।

ਅਥਸ੍ਸ ਅਨਨ੍ਤਰਗੇਹੇ ਠਿਤਾ ਸਸ੍ਸੁ ਤਂ ਤਥਾ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ, ‘‘ਅਯਂ ਪਟਿਉਕ੍ਕਣ੍ਠਿਤੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਇਦਾਨੇਵ ਅਰਞ੍ਞਤੋ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਕਾਸਾਵਂ ਉਦਰੇ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾਵ ਗੇਹਾ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤੋ ਵਿਹਾਰਾਭਿਮੁਖੋ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਕਿਂ ਨੁ ਖੋ’’ਤਿ ਗੇਹਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਨਿਦ੍ਦਾਯਮਾਨਂ ਧੀਤਰਂ ਪਸ੍ਸਿਤ੍ਵਾ ‘‘ਇਮਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਸੋ ਵਿਪ੍ਪਟਿਸਾਰੀ ਹੁਤ੍ਵਾ ਗਤੋ’’ਤਿ ਞਤ੍ਵਾ ਧੀਤਰਂ ਪਹਰਿਤ੍ਵਾ ‘‘ਉਟ੍ਠੇਹਿ ਕਾਲਕਣ੍ਣਿ, ਸਾਮਿਕੋ ਤੇ ਤਂ ਨਿਦ੍ਦਾਯਮਾਨਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਵਿਪ੍ਪਟਿਸਾਰੀ ਹੁਤ੍ਵਾ ਗਤੋ, ਨਤ੍ਥਿ ਸੋ ਇਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਤੁਯ੍ਹ’’ਨ੍ਤਿ ਆਹ। ‘‘ਅਪੇਹਿ ਅਪੇਹਿ, ਅਮ੍ਮ, ਕੁਤੋ ਤਸ੍ਸ ਗਮਨਂ ਅਤ੍ਥਿ, ਕਤਿਪਾਹੇਨੇਵ ਪੁਨਾਗਮਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ ਆਹ। ਸੋਪਿ ‘‘ਅਨਿਚ੍ਚਂ ਦੁਕ੍ਖ’’ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋਵ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਂ ਪਾਪੁਣਿ। ਸੋ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਂ ਯਾਚਿ। ‘‘ਨ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਾਮ ਮਯਂ ਤਂ ਪਬ੍ਬਾਜੇਤੁਂ, ਕੁਤੋ ਤੁਯ੍ਹਂ ਸਮਣਭਾਵੋ, ਸਤ੍ਥਕਨਿਸਾਨਪਾਸਾਣਸਦਿਸਂ ਤਵ ਸੀਸ’’ਨ੍ਤਿ। ‘‘ਭਨ੍ਤੇ, ਇਦਾਨਿ ਮਂ ਅਨੁਕਮ੍ਪਾਯ ਏਕਵਾਰਂ ਪਬ੍ਬਾਜੇਥਾ’’ਤਿ। ਤੇ ਤਂ ਉਪਕਾਰਵਸੇਨ ਪਬ੍ਬਾਜਯਿਂਸੁ। ਸੋ ਕਤਿਪਾਹੇਨੇਵ ਸਹ ਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਹਿ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਿ।

ਤੇਪਿ ਨਂ ਆਹਂਸੁ – ''ਆਵੁਸੋ ਚਿਤ੍ਤਹਤ੍ਥ, ਤਵ ਗਮਨਸਮਯਂ ਤ੍ਵਮੇਵ ਜਾਨੇਯ੍ਯਾਸਿ, ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਵਾਰੇ ਤੇ ਚਿਰਾਯਿਤ''ਨ੍ਤਿ। ''ਭਨ੍ਤੇ, ਸਂਸਗ੍ਗਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਿਭਾਵਕਾਲੇ ਗਤਮ੍ਹਾ, ਸੋ ਨੋ ਸਂਸਗ੍ਗੋ ਛਿਨ੍ਨੋ, ਇਦਾਨਿ ਅਗਮਨਧਮ੍ਮਾ ਜਾਤਮ੍ਹਾ''ਤਿ। ਭਿਕ੍ਖੂ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ, ''ਭਨ੍ਤੇ, ਅਯਂ ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਮ੍ਹੇਹਿ ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤੋ ਏਵਂ ਨਾਮ ਕਥੇਸਿ, ਅਞ੍ਞਂ ਬ੍ਯਾਕਰੋਤਿ, ਅਭੂਤਂ ਵਦਤੀ''ਤਿ ਆਹਂਸੁ। ਸਤ੍ਥਾ ''ਆਮ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਮਮ ਪੁਤ੍ਤੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਨਵਟ੍ਠਿਤਚਿਤ੍ਤਕਾਲੇ ਸਦ੍ਧਮ੍ਮਂ ਅਜਾਨਨਕਾਲੇ ਗਮਨਾਗਮਨਂ ਅਕਾਸਿ, ਇਦਾਨਿਸ੍ਸ ਪੁਞ੍ਞਞ੍ਚ ਪਾਪਞ੍ਚ ਪਹੀਨ''ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮਾ ਦ੍ਵੇ ਗਾਥਾ ਆਹ –

੩੮. ''ਅਨਵਟ੍ਠਿਤਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ, ਸਦ੍ਧਮ੍ਮਂ ਅਵਿਜਾਨਤੋ।
ਪਰਿਪ੍ਲਵਪਸਾਦਸ੍ਸ, ਪਞ੍ਞਾ ਨ ਪਰਿਪੂਰਤਿ॥

੩੯. ''ਅਨਵਸ੍ਸੁਤਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ, ਅਨਨ੍ਵਾਹਤਚੇਤਸੋ।
ਪੁਞ੍ਞਪਾਪਪਹੀਨਸ੍ਸ, ਨਤ੍ਥਿ ਜਾਗਰਤੋ ਭਯ''ਨ੍ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਅਨਵਟ੍ਠਿਤਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਚਿਤ੍ਤਂ ਨਾਮੇਤਂ ਕਸ੍ਸਚਿ ਨਿਬਦ੍ਧਂ ਵਾ ਥਾਵਰਂ ਵਾ ਨਤ੍ਥਿ। ਯੋ ਪਨ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਅਸ੍ਸਪਿਟ੍ਠੇ ਠਪਿਤਕੁਮ੍ਭਣ੍ਡਂ ਵਿਯ ਚ ਥੁਸਰਾਸਿਮ੍ਹਿ ਕੋਟ੍ਟਿਤਖਾਣੁਕੋ ਵਿਯ ਚ ਖਲ੍ਲਾਟਸੀਸੇ ਠਪਿਤਕਦਮ੍ਬਪੁਪ੍ਫਂ ਵਿਯ ਚ ਨ ਕਤ੍ਥਚਿ ਸਣ੍ਠਾਤਿ, ਕਦਾਚਿ ਬੁਦ੍ਧਸਾਵਕੋ ਹੋਤਿ, ਕਦਾਚਿ ਆਜੀਵਕੋ, ਕਦਾਚਿ ਨਿਗਣ੍ਠੋ, ਕਦਾਚਿ ਤਾਪਸੋ। ਏਵਰੂਪੋ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਅਨਵਟ੍ਠਿਤਚਿਤ੍ਤੋ ਨਾਮ। ਤਸ੍ਸ ਅਨਵਟ੍ਠਿਤਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ। **ਸਦ੍ਧਮ੍ਮਂ ਅਵਿਜਾਨਤੋ**ਤਿ ਸਤ੍ਤਤਿਂਸਬੋਧਿਪਕ੍ਖਿਯਧਮ੍ਮਭੇਦਂ ਇਮਂ ਸਦ੍ਧਮ੍ਮਂ ਅਵਿਜਾਨਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਰਿਤ੍ਤਸਦ੍ਧਤਾਯ ਵਾ ਉਪ੍ਲਵਸਦ੍ਧਤਾਯ ਵਾ **ਪਰਿਪ੍ਲਵਪਸਾਦਸ੍ਸ** ਕਾਮਾਵਚਰਰੂਪਾਵਚਰਾਦਿਭੇਦਾ **ਪਞ੍ਞਾ ਨ ਪਰਿਪੂਰਤਿ**। ਕਾਮਾਵਚਰਾਯਪਿ ਅਪਰਿਪੂਰਯਮਾਨਾਯ ਕੁਤੋਵ ਰੂਪਾਵਚਰਾਰੂਪਾਵਚਰਲੋਕੁਤ੍ਤਰਪਞ੍ਞਾ ਪਰਿਪੂਰਿਸ੍ਸਤੀਤਿ ਦੀਪੇਤਿ। **ਅਨਵਸ੍ਸੁਤਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਰਾਗੇਨ ਅਤਿਨ੍ਤਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ। **ਅਨਨ੍ਵਾਹਤਚੇਤਸੋ**ਤਿ ''ਆਹਤਚਿਤ੍ਤੋ ਖਿਲਜਾਤੋ''ਤਿ (ਦੀ॰ ਨਿ॰ ੩.੩੧੯; ਵਿਭ॰ ੯੪੧; ਮ॰ ਨਿ॰ ੧.੧੮੫) ਆਗਤਟ੍ਠਾਨੇ ਦੋਸੇਨ ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪਹਤਭਾਵੋ ਵੁਤ੍ਤੋ, ਇਧ ਪਨ ਦੋਸੇਨ ਅਪ੍ਪਟਿਹਤਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਪੁਞ੍ਞਪਾਪਪਹੀਨਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਚਤੁਤ੍ਥਮਗ੍ਗੇਨ ਪਹੀਨਪੁਞ੍ਞਸ੍ਸ ਚੇਵ ਪਹੀਨਪਾਪਸ੍ਸ ਚ ਖੀਣਾਸਵਸ੍ਸ। **ਨਤ੍ਥਿ ਜਾਗਰਤੋ ਭਯ**ਨ੍ਤਿ ਖੀਣਾਸਵਸ੍ਸ ਜਾਗਰਨ੍ਤਸ੍ਸੇਵ ਅਭਯਭਾਵੋ ਕਥਿਤੋ ਵਿਯ। ਸੋ ਪਨ ਸਦ੍ਧਾਦੀਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ ਜਾਗਰਧਮ੍ਮੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਤ੍ਤਾ ਜਾਗਰੋ ਨਾਮ। ਤਸ੍ਮਾ ਤਸ੍ਸ ਜਾਗਰਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਅਜਾਗਰਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਕਿਲੇਸਭਯਂ ਨਤ੍ਥਿ ਕਿਲੇਸਾਨਂ ਅਪਚ੍ਚਾਵਤ੍ਤਨਤੋ। ਨ ਹਿ ਤਂ ਕਿਲੇਸਾ ਅਨੁਬਨ੍ਧਨ੍ਤਿ ਤੇਨ ਤੇਨ ਮਗ੍ਗੇਨ ਪਹੀਨਾਨਂ ਕਿਲੇਸਾਨਂ ਪੁਨ ਅਨੁਪਗਮਨਤੋ। ਤੇਨੇਵਾਹ – ''ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਮਗ੍ਗੇਨ ਯੇ ਕਿਲੇਸਾ ਪਹੀਨਾ, ਤੇ ਕਿਲੇਸੇ ਨ ਪੁਨੇਤਿ ਨ ਪਚ੍ਚੇਤਿ ਨ ਪਚ੍ਚਾਗਚ੍ਛਤਿ, ਸਕਦਾਗਾਮਿਅਨਾਗਾਮਿਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗੇਨ ਯੇ ਕਿਲੇਸਾ ਪਹੀਨਾ, ਤੇ ਕਿਲੇਸੇ ਨ ਪੁਨੇਤਿ ਨ ਪਚ੍ਚੇਤਿ ਨ ਪਚ੍ਚਾਗਚ੍ਛਤੀ''ਤਿ (ਚੂਲ਼ਨਿ॰ ਮੇਤ੍ਤਗੂਮਾਣਵਪੁਚ੍ਛਾਨਿਦ੍ਦੇਸ ੨੭)।

ਦੇਸਨਾ ਮਹਾਜਨਸ੍ਸ ਸਾਤ੍ਥਿਕਾ ਸਫਲਾ ਅਹੋਸਿ।

ਅਥੇਕਦਿਵਸਂ ਭਿਕ੍ਖੂ ਧਮ੍ਮਸਭਾਯਂ ਕਥਂ ਸਮੁਟ੍ਠਾਪੇਸੁਂ ''ਭਾਰਿਯਾ ਵਤਿਮੇ, ਆਵੁਸੋ, ਕਿਲੇਸਾ ਨਾਮ, ਏਵਰੂਪਸ੍ਸ ਅਰਹਤ੍ਤਸ੍ਸ ਉਪਨਿਸ੍ਸਾਯਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤੋ ਕਿਲੇਸੇਹਿ ਆਲੋਲ਼ਿਤੋ ਸਤ੍ਤਵਾਰੇ ਗਿਹੀ ਹੁਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਤਵਾਰੇ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ''ਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਤੇਸਂ ਤਂ ਕਥਾਪਵਤ੍ਤਿਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਤਙ੍ਖਣਾਨੁਰੂਪੇਨ ਗਮਨੇਨ ਧਮ੍ਮਸਭਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਬੁਦ੍ਧਾਸਨੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ''ਕਾਯ ਨੁਤ੍ਥ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਏਤਰਹਿ ਕਥਾਯ ਸਨ੍ਨਿਸਿਨ੍ਨਾ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ, ''ਇਮਾਯ ਨਾਮਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਏਵਮੇਵ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਕਿਲੇਸਾ ਨਾਮ ਭਾਰਿਯਾ, ਸਚੇ ਏਤੇ ਰੂਪਿਨੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਕਤ੍ਥਚਿ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤੁਂ ਸਕ੍ਕਾ ਭਵੇਯ੍ਯੁਂ, ਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ਂ ਅਤਿਸਮ੍ਬਾਧਂ, ਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕੋ ਅਤਿਨੀਚਕੋਤਿ ਓਕਾਸੋ ਨੇਸਂ ਨ ਭਵੇਯ੍ਯ, ਮਾਦਿਸਮ੍ਪਿ ਨਾਮੇਤੇ ਪਞ੍ਞਾਸਮ੍ਪਨ੍ਨਂ ਪੁਰਿਸਾਜਾਨੇਯ੍ਯਂ ਆਲੋਲ਼ੇਨ੍ਤਿ, ਅਵਸੇਸੇਸੁ ਕਾ ਕਥਾ? ''ਅਹਞ੍ਹਿ ਅਡ੍ਢਨਾਲ਼ਿਮਤ੍ਤਂ ਵਰਕਚੋਰਕਂ ਕੁਣ੍ਠਕੁਦਾਲਞ੍ਚ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਛ ਵਾਰੇ ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾ ਉਪ੍ਪਬ੍ਬਜਿਤਪੁਬ੍ਬੋ''ਤਿ। ''ਕਦਾ, ਭਨ੍ਤੇ, ਕਦਾ ਸੁਗਤਾ''ਤਿ? ''ਸੁਣਿਸ੍ਸਥ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ''ਤਿ। ''ਆਮ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ। ''ਤੇਨ ਹਿ ਸੁਣਾਥਾ''ਤਿ ਅਤੀਤਂ ਆਹਰਿ –

ਅਤੀਤੇ ਬਾਰਾਣਸਿਯਂ ਬ੍ਰਹ੍ਮਦਤ੍ਤੇ ਰਜ੍ਜਂ ਕਾਰੇਨ੍ਤੇ ਕੁਦਾਲਪਣ੍ਡਿਤੋ ਨਾਮ ਬਾਹਿਰਕਪਬ੍ਬਜ੍ਜਂ ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾ ਅਟ੍ਠ ਮਾਸੇ ਹਿਮਵਨ੍ਤੇ ਵਸਿਤ੍ਵਾ ਵਸ੍ਸਾਰਤ੍ਤਸਮਯੇ ਭੂਮਿਯਾ ਤਿਨ੍ਤਾਯ ''ਗੇਹੇ ਮੇ ਅਡ੍ਢਨਾਲ਼ਿਮਤ੍ਤੋ ਵਰਕਚੋਰਕੋ ਚ ਕੁਣ੍ਠਕੁਦਾਲਕੋ ਚ ਅਤ੍ਥਿ, ਵਰਕਚੋਰਕਬੀਜਂ ਮਾ ਨਸ੍ਸੀ''ਤਿ ਉਪ੍ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾ ਏਕਂ ਠਾਨਂ ਕੁਦਾਲੇਨ ਕਸਿਤ੍ਵਾ ਤਂ ਬੀਜਂ ਵਪਿਤ੍ਵਾ ਵਤਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਕਕਾਲੇ ਉਦ੍ਧਰਿਤ੍ਵਾ ਨਾਲ਼ਿਮਤ੍ਤਬੀਜਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਸੇਸਂ ਖਾਦਿ। ਸੋ ''ਕਿਂ ਮੇ ਦਾਨਿ ਗੇਹੇਨ, ਪੁਨ ਅਟ੍ਠ ਮਾਸੇ ਪਬ੍ਬਜਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਜਿ। ਇਮਿਨਾਵ ਨੀਹਾਰੇਨ ਨਾਲ਼ਿਮਤ੍ਤਂ ਵਰਕਚੋਰਕਞ੍ਚ ਕੁਣ੍ਠਕੁਦਾਲਞ੍ਚ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਸਤ੍ਤਵਾਰੇ ਗਿਹੀ ਹੁਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਤਵਾਰੇ ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਤਮੇ ਪਨ ਵਾਰੇ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਅਹਂ ਛ ਵਾਰੇ ਇਮਂ ਕੁਣ੍ਠਕੁਦਾਲਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਗਿਹੀ ਹੁਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ, ਕਤ੍ਥਚਿਦੇਵ ਨਂ ਛਡ੍ਡੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ। ਸੋ ਗਙ੍ਗਾਯ ਤੀਰਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ, ''ਪਤਿਤਟ੍ਠਾਨਂ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤੋ ਓਤਰਿਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹੇਯ੍ਯਂ, ਯਥਾਸ੍ਸ ਪਤਿਤਟ੍ਠਾਨਂ ਨ ਪਸ੍ਸਾਮਿ, ਤਥਾ ਨਂ ਛਡ੍ਡੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਨਾਲ਼ਿਮਤ੍ਤਂ ਬੀਜਂ ਪਿਲੋਤਿਕਾਯ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਪਿਲੋਤਿਕਂ ਕੁਦਾਲਫਲਕੇ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਕੁਦਾਲਂ ਅਗ੍ਗਦਣ੍ਡਕੇ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਗਙ੍ਗਾਯ ਤੀਰੇ ਠਿਤੋ ਅਕ੍ਖੀਨਿ ਨਿਮੀਲੇਤ੍ਵਾ ਉਪਰਿਸੀਸੇ ਤਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਆਵਿਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ਗਙ੍ਗਾਯਂ ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਨਿਵਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਪਤਿਤਟ੍ਠਾਨਂ ਅਦਿਸ੍ਵਾ ''ਜਿਤਂ ਮੇ, ਜਿਤਂ ਮੇ''ਤਿ ਤਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਸਦ੍ਦਮਕਾਸਿ।

ਤਸ੍ਮਿਂ ਖਣੇ ਬਾਰਾਣਸਿਰਾਜਾ ਪਚ੍ਚਨ੍ਤਂ ਵੂਪਸਮੇਤ੍ਵਾ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਨਦੀਤੀਰੇ ਖਨ੍ਧਾਵਾਰਂ ਨਿਵਾਸੇਤ੍ਵਾ ਨ੍ਹਾਨਤ੍ਥਾਯ ਨਦਿਂ ਓਤਿਣ੍ਣੋ ਤਂ ਸਦ੍ਦਂ ਅਸ੍ਸੋਸਿ। ਰਾਜੂਨਞ੍ਚ ਨਾਮ ''ਜਿਤਂ ਮੇ''ਤਿ ਸਦ੍ਦੋ ਅਮਨਾਪੋ ਹੋਤਿ, ਸੋ ਤਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ, ''ਅਹਂ ਇਦਾਨਿ ਅਮਿਤ੍ਤਮਦ੍ਦਨਂ ਕਤ੍ਵਾ 'ਜਿਤਂ ਮੇ'ਤਿ ਆਗਤੋ, ਤ੍ਵਂ ਪਨ 'ਜਿਤਂ ਮੇ, ਜਿਤਂ ਮੇ'ਤਿ ਵਿਰਵਸਿ, ਕਿਂ ਨਾਮੇਤ''ਨ੍ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਕੁਦਾਲਪਣ੍ਡਿਤੋ ''ਤ੍ਵਂ ਬਾਹਿਰਕਚੋਰੇ ਜਿਨਿ, ਤਯਾ ਜਿਤਂ ਪੁਨ ਅਵਜਿਤਮੇਵ ਹੋਤਿ, ਮਯਾ ਪਨ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਿਕੋ ਲੋਭਚੋਰੋ ਜਿਤੋ, ਸੋ ਪੁਨ ਮਂ ਨ ਜਿਨਿਸ੍ਸਤਿ, ਤਸ੍ਸੇਵ ਜਯੋ ਸਾਧੂ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

> ''ਨ ਤਂ ਜਿਤਂ ਸਾਧੁ ਜਿਤਂ, ਯਂ ਜਿਤਂ ਅਵਜੀਯਤਿ।
> ਤਂ ਖੋ ਜਿਤਂ ਸਾਧੁ ਜਿਤਂ, ਯਂ ਜਿਤਂ ਨਾਵਜੀਯਤੀ''ਤਿ॥ (ਜਾ॰ ੧.੧.੭੦)।

ਤਂ ਖਣਂਯੇਵ ਚ ਗਙ੍ਗਂ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਆਪੋਕਸਿਣਂ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਅਧਿਗਤਵਿਸੇਸੋ ਆਕਾਸੇ ਪਲ੍ਲਙ੍ਕੇਨ ਨਿਸੀਦਿ। ਰਾਜਾ ਮਹਾਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਕਥਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਂ ਯਾਚਿਤ੍ਵਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਬਲਕਾਯੇਨ ਪਬ੍ਬਜਿ। ਯੋਜਨਮਤ੍ਤਾ ਪਰਿਸਾ ਅਹੋਸਿ। ਅਪਰੋਪਿ ਸਾਮਨ੍ਤਰਾਜਾ ਤਸ੍ਸ ਪਬ੍ਬਜਿਤਭਾਵਂ ਸੁਤ੍ਵਾ, ''ਤਸ੍ਸ ਰਜ੍ਜਂ ਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਥਾ ਸਮਿਦ੍ਧਂ ਨਗਰਂ ਸੁਞ੍ਞਂ ਦਿਸ੍ਵਾ, ''ਏਵਰੂਪਂ ਨਗਰਂ ਛਡ੍ਡੇਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ ਰਾਜਾ ਓਰਕੇ ਠਾਨੇ ਨ ਪਬ੍ਬਜਿਸ੍ਸਤਿ, ਮਯਾਪਿ ਪਬ੍ਬਜਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਮਹਾਪੁਰਿਸਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਂ ਯਾਚਿਤ੍ਵਾ ਸਪਰਿਵਾਰੋ ਪਬ੍ਬਜਿ। ਏਤੇਨੇਵ ਨੀਹਾਰੇਨ ਸਤ੍ਤ ਰਾਜਾਨੋ ਪਬ੍ਬਜਿਂਸੁ। ਸਤ੍ਤਯੋਜਨਿਕੋ ਅਸ੍ਸਮੋ ਅਹੋਸਿ। ਸਤ੍ਤ ਰਾਜਾਨੋ ਭੋਗੇ ਛਡ੍ਡੇਤ੍ਵਾ ਏਤ੍ਤਕਂ ਜਨਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਜਿਂਸੁ। ਮਹਾਪੁਰਿਸੋ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਵਾਸਂ ਵਸਿਤ੍ਵਾ ਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕੂਪਗੋ ਅਹੋਸਿ।

ਸਤ੍ਥਾ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ, ''ਅਹਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਤਦਾ ਕੁਦਾਲਪਣ੍ਡਿਤੋ ਅਹੋਸਿਂ, ਕਿਲੇਸਾ ਨਾਮੇਤੇ ਏਵਂ ਭਾਰਿਯਾ''ਤਿ ਆਹ।

ਚਿਤ੍ਤਹਤ੍ਥਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ ਪਞ੍ਚਮਂ।

੬. ਪਞ੍ਚਸਤਭਿਕ੍ਖੁਵਤ੍ਥੁ

ਕੁਮ੍ਭੂਪਮਨ੍ਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਆਰਦ੍ਧਵਿਪਸ੍ਸਕੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਕਿਰ ਪਞ੍ਚਸਤਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਯਾਵ ਅਰਹਤ੍ਤਾ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ, ''ਸਮਣਧਮ੍ਮਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਯੋਜਨਸਤਮਗ੍ਗਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਏਕਂ ਮਹਾਵਾਸਗਾਮਂ ਅਗਮਂਸੁ। ਅਥ ਤੇ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਦਿਸ੍ਵਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਾਸਨੇ ਨਿਸੀਦਾਪੇਤ੍ਵਾ ਪਣੀਤੇਹਿ ਯਾਗੁਭਤ੍ਤਾਦੀਹਿ ਪਰਿਵਿਸਿਤ੍ਵਾ, ''ਕਹਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਗਚ੍ਛਥਾ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ, ''ਯਥਾਫਾਸੁਕਟ੍ਠਾਨ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ, ''ਭਨ੍ਤੇ, ਇਮਂ ਤੇਮਾਸਂ ਇਧੇਵ ਵਸਥ, ਮਯਮ੍ਪਿ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਸਰਣੇਸੁ ਪਤਿਟ੍ਠਾਯ ਪਞ੍ਚ ਸੀਲਾਨਿ ਰਕ੍ਖਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਯਾਚਿਤ੍ਵਾ ਤੇਸਂ ਅਧਿਵਾਸਨਂ ਵਿਦਿਤ੍ਵਾ, ''ਅਵਿਦੂਰੇ ਠਾਨੇ ਮਹਨ੍ਤੋ ਵਨਸਣ੍ਡੋ ਅਤ੍ਥਿ, ਏਤ੍ਥ ਵਸਥ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਉਯ੍ਯੋਜੇਸੁਂ। ਭਿਕ੍ਖੂ ਤਂ ਵਨਸਣ੍ਡਂ ਪਵਿਸਿਂਸੁ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਨਸਣ੍ਡੇ ਅਧਿਵਤ੍ਥਾ ਦੇਵਤਾ ''ਸੀਲਵਨ੍ਤੋ, ਅਯ੍ਯਾ, ਇਮਂ ਵਨਸਣ੍ਡਂ ਅਨੁਪ੍ਪਤ੍ਤਾ, ਅਯੁਤ੍ਤਂ ਖੋ ਪਨ ਅਸ੍ਮਾਕਂ ਅਯ੍ਯੇਸੁ ਇਧ ਵਸਨ੍ਤੇਸੁ ਪੁਤ੍ਤਦਾਰੇ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਰੁਕ੍ਖੇ ਅਭਿਰੁਯ੍ਹ ਵਸਿਤੁ''ਨ੍ਤਿ ਰੁਕ੍ਖਤੋ ਓਤਰਿਤ੍ਵਾ ਭੂਮਿਯਂ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਚਿਨ੍ਤਯਿਂਸੁ, ''ਅਯ੍ਯਾ, ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਠਾਨੇ ਅਜ੍ਜੇਕਰਤ੍ਤਿਂ ਵਸਿਤ੍ਵਾ ਅਦ੍ਧਾ ਸ੍ਵੇ ਗਮਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ''ਤਿ। ਭਿਕ੍ਖੂਪਿ ਪੁਨਦਿਵਸੇ ਅਨ੍ਤੋਗਾਮੇ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਿਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਤਮੇਵ ਵਨਸਣ੍ਡਂ ਆਗਮਿਂਸੁ। ਦੇਵਤਾ ''ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੋ ਸ੍ਵਾਤਨਾਯ ਕੇਨਚਿ ਨਿਮਨ੍ਤਿਤੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਪੁਨਾਗਚ੍ਛਤਿ , ਅਜ੍ਜ ਗਮਨਂ ਨ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਸ੍ਵੇ ਗਮਿਸ੍ਸਤਿ ਮਞ੍ਞੇ''ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਉਪਾਯੇਨ ਅਡ੍ਢਮਾਸਮਤ੍ਤਂ ਭੂਮਿਯਮੇਵ ਅਚ੍ਛਿਂਸੁ।

ਤਤੋ ਚਿਨ੍ਤਯਿਂਸੁ – ''ਭਦਨ੍ਤਾ ਇਮਂ ਤੇਮਾਸਂ ਇਧੇਵ ਮਞ੍ਞੇ ਵਸਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਇਧੇਵ ਖੋ ਪਨ ਇਮੇਸੁ ਵਸਨ੍ਤੇਸੁ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਰੁਕ੍ਖੇ ਅਭਿਰੁਹਿਤ੍ਵਾ ਨਿਸੀਦਿਤੁਮ੍ਪਿ ਨ ਯੁਤ੍ਤਂ, ਤੇਮਾਸਂ ਪੁਤ੍ਤਦਾਰੇ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਭੂਮਿਯਂ ਨਿਸੀਦਨਟ੍ਠਾਨਾਨਿਪਿ ਦੁਕ੍ਖਾਨਿ, ਕਿਞ੍ਚਿ ਕਤ੍ਵਾ ਇਮੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਪਲਾਪੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ। ਤਾ ਤੇਸੁ ਤੇਸੁ ਰਤ੍ਤਿਟ੍ਠਾਨਦਿਵਾਟ੍ਠਾਨੇਸੁ ਚੇਵ ਚਙ੍ਕਮਨਕੋਟੀਸੁ ਚ ਛਿਨ੍ਨਸੀਸਾਨਿ ਕਬਨ੍ਧਾਨਿ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ ਅਮਨੁਸ੍ਸਸਦ੍ਦਞ੍ਚ ਭਾਵੇਤੁਂ ਆਰਭਿਂਸੁ। ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਖਿਪਿਤਕਾਸਾਦਯੋ ਰੋਗਾ ਪਵਤ੍ਤਿਂਸੁ। ਤੇ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਂ ''ਤੁਯ੍ਹਂ, ਆਵੁਸੋ, ਕਿਂ ਰੁਜ੍ਜਤੀ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਨ੍ਤਾ, ''ਮਯ੍ਹਂ ਖਿਪਿਤਰੋਗੋ, ਮਯ੍ਹਂ ਕਾਸੋ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ, ''ਆਵੁਸੋ, ਅਹਂ ਅਜ੍ਜ ਚਙ੍ਕਮਨਕੋਟਿਯਂ ਛਿਨ੍ਨਸੀਸਂ ਅਦ੍ਦਸਂ, ਅਹਂ ਰਤ੍ਤਿਟ੍ਠਾਨੇ ਕਬਨ੍ਧਂ ਅਦ੍ਦਸਂ , ਅਹਂ ਦਿਵਾਟ੍ਠਾਨੇ ਅਮਨੁਸ੍ਸਸਦ੍ਦਂ ਅਸ੍ਸੋਸਿਂ, ਪਰਿਵਜ੍ਜੇਤਬ੍ਬਯੁਤ੍ਤਕਮਿਦਂ ਠਾਨਂ, ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਇਧ ਅਫਾਸੁਕਂ ਅਹੋਸਿ, ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬੇਨ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸੀਦਿਂਸੁ।

ਅਥ ਨੇ ਸਤ੍ਥਾ ਆਹ – ''ਕਿਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਠਾਨੇ ਵਸਿਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਥਾ''ਤਿ? ''ਆਮ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਤਸ੍ਮਿਂ ਠਾਨੇ ਵਸਨ੍ਤਾਨਂ ਏਵਰੂਪਾਨਿ ਭੇਰਵਾਰਮ੍ਮਣਾਨਿ ਉਪਟ੍ਠਹਨ੍ਤਿ, ਏਵਰੂਪਂ ਅਫਾਸੁਕਂ ਹੋਤਿ, ਤੇਨ ਮਯਂ 'ਵਜ੍ਜੇਤਬ੍ਬਯੁਤ੍ਤਕਮਿਦਂ ਠਾਨ'ਨ੍ਤਿ ਤਂ ਛਡ੍ਡੇਤ੍ਵਾ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਆਗਤਾ''ਤਿ। ''ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਤਤ੍ਥੇਵ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਗਨ੍ਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ। ''ਨ ਸਕ੍ਕਾ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ। ''ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਤੁਮ੍ਹੇ ਆਵੁਧਂ ਅਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਗਤਾ, ਇਦਾਨਿ ਆਵੁਧਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਥਾ''ਤਿ। ''ਕਤਰਾਵੁਧਂ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ? ਸਤ੍ਥਾ ''ਅਹਂ ਆਵੁਧਂ ਵੋ ਦਸ੍ਸਾਮਿ, ਮਯਾ ਦਿਨ੍ਨਂ ਆਵੁਧਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਥਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ –

''ਕਰਣੀਯਮਤ੍ਥਕੁਸਲੇਨ, ਯਨ੍ਤ ਸਨ੍ਤਂ ਪਦਂ ਅਭਿਸਮੇਚ੍ਚ।
ਸਕ੍ਕੋ ਉਜੂ ਚ ਸੁਹੁਜੂ ਚ, ਸੁਵਚੋ ਚਸ੍ਸ ਮੁਦੁ ਅਨਤਿਮਾਨੀ''ਤਿ॥ (ਖੁ॰ ਪਾ॰ ੯.੧; ਸੁ॰ ਨਿ॰ ੧੪੩) –

ਸਕਲਂ **ਮੇਤ੍ਤਸੁਤ੍ਤਂ** ਕਥੇਤ੍ਵਾ, ''ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਇਮਂ ਤੁਮ੍ਹੇ ਬਹਿ ਵਿਹਾਰਸ੍ਸ ਵਨਸਣ੍ਡਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਸਜ੍ਝਾਯਨ੍ਤਾ ਅਨ੍ਤੋਵਿਹਾਰਂ ਪਵਿਸੇਯ੍ਯਾਥਾ''ਤਿ ਉਯ੍ਯੋਜੇਸਿ। ਤੇ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬੇਨ ਤਂ ਠਾਨਂ ਪਤ੍ਵਾ ਬਹਿਵਿਹਾਰੇ ਗਣਸਜ੍ਝਾਯਂ ਕਤ੍ਵਾ ਸਜ੍ਝਾਯਮਾਨਾ ਵਨਸਣ੍ਡਂ ਪਵਿਸਿਂਸੁ। ਸਕਲਵਨਸਣ੍ਡੇ ਦੇਵਤਾ ਮੇਤ੍ਤਚਿਤ੍ਤਂ ਪਟਿਲਭਿਤ੍ਵਾ ਤੇਸਂ ਪਚ੍ਚੁਗ੍ਗਮਨਂ ਕਤ੍ਵਾ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਪਟਿਗ੍ਗਹਣਂ ਆਪੁਚ੍ਛਿਂਸੁ, ਹਤ੍ਥਪਾਦਸਮ੍ਬਾਹਨਂ ਆਪੁਚ੍ਛਿਂਸੁ, ਤੇਸਂ ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਆਰਕ੍ਖਂ ਸਂਵਿਦਹਿਂਸੁ, ਪਕ੍ਕਧੂਪਨਤੇਲਂ ਵਿਯ ਸਨ੍ਨਿਸਿਨ੍ਨਾ ਅਹੇਸੁਂ। ਕਤ੍ਥਚਿ ਅਮਨੁਸ੍ਸਸਦ੍ਦੋ ਨਾਮ ਨਾਹੋਸਿ। ਤੇਸਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਚਿਤ੍ਤਂ ਏਕਗ੍ਗਂ ਅਹੋਸਿ। ਤੇ ਰਤ੍ਤਿਟ੍ਠਾਨਦਿਵਾਟ੍ਠਾਨੇਸੁ ਨਿਸਿਨ੍ਨਾ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਯ ਚਿਤ੍ਤਂ ਓਤਾਰੇਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨਿ ਖਯਵਯਂ ਪਟ੍ਠਪੇਤ੍ਵਾ, ''ਅਯਂ ਅਤ੍ਤਭਾਵੋ ਨਾਮ ਭਿਜ੍ਜਨਕਟ੍ਠੇਨ ਅਥਾਵਰਟ੍ਠੇਨ ਕੁਲਾਲਭਾਜਨਸਦਿਸੋ''ਤਿ ਵਿਪਸ੍ਸਨਂ ਵਡ੍ਢਯਿਂਸੁ। ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ ਗਨ੍ਧਕੁਟਿਯਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋਵ ਤੇਸਂ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਯ ਆਰਦ੍ਧਭਾਵਂ ਞਤ੍ਵਾ ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ, ''ਏਵਮੇਵ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਯਂ ਅਤ੍ਤਭਾਵੋ ਨਾਮ ਭਿਜ੍ਜਨਕਟ੍ਠੇਨ ਅਥਾਵਰਟ੍ਠੇਨ ਕੁਲਾਲਭਾਜਨਸਦਿਸੋ

ਏਵਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਓਭਾਸਂ ਫਰਿਤ੍ਵਾ ਯੋਜਨਸਤੇ ਠਿਤੋਪਿ ਅਭਿਮੁਖੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਵਿਯ ਛਬ੍ਬਣ੍ਣਰਂਸਿਯੋ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਦਿਸ੍ਸਮਾਨੇਨ ਰੂਪੇਨ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

੪੦. ''ਕੁਮ੍ਭੂਪਮਂ ਕਾਯਮਿਮਂ ਵਿਦਿਤ੍ਵਾ, ਨਗਰੂਪਮਂ ਚਿਤ੍ਤਮਿਦਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ।
ਯੋਧੇਥ ਮਾਰਂ ਪਞ੍ਞਾਵੁਧੇਨ, ਜਿਤਞ੍ਚ ਰਕ੍ਖੇ ਅਨਿਵੇਸਨੋ ਸਿਯਾ''ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਕੁਮ੍ਭੂਪਮ**ਨ੍ਤਿ ਅਬਲਦੁਬ੍ਬਲਟ੍ਠੇਨ ਅਨਦ੍ਧਨਿਯਤਾਵਕਾਲਿਕਟ੍ਠੇਨ ਇਮਂ ਕੇਸਾਦਿਸਮੂਹਸਙ੍ਖਾਤਂ ਕਾਯਂ ਕੁਮ੍ਭੂਪਮਂ ਕੁਲਾਲਭਾਜਨਸਦਿਸਂ ਵਿਦਿਤ੍ਵਾ। **ਨਗਰੂਪਮਂ ਚਿਤ੍ਤਮਿਦਂ ਠਪੇਤ੍**ਵਾਤਿ ਨਗਰਂ ਨਾਮ ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਥਿਰਂ ਹੋਤਿ, ਗਮ੍ਭੀਰਪਰਿਖਂ ਪਾਕਾਰਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਂ ਦ੍ਵਾਰਟ੍ਟਾਲਕਯੁਤ੍ਤਂ, ਅਨ੍ਤੋਸੁਵਿਭਤ੍ਤਵੀਥਿਚਤੁਕ੍ਕਸਿਙ੍ਘਾਟਕਸਮ੍ਪਨ੍ਨਂ ਅਨ੍ਤਰਾਪਣਂ, ਤਂ ''ਵਿਲੁਮ੍ਪਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਚੋਰਾ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਵਿਸਿਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਾ ਪਬ੍ਬਤਂ ਆਸਜ੍ਜ ਪਟਿਹਤਾ ਵਿਯ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਏਵਮੇਵ ਪਣ੍ਡਿਤੋ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਚਿਤ੍ਤਂ ਥਿਰਂ ਨਗਰਸਦਿਸਂ ਕਤ੍ਵਾ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਨਗਰੇ ਠਿਤੋ ਏਕਤੋਧਾਰਾਦਿਨਾਨਪ੍ਪਕਾਰਾਵੁਧੇਨ ਚੋਰਗਣਂ ਵਿਯ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਮਯੇਨ ਚ ਅਰਿਯਮਗ੍ਗਮਯੇਨ ਚ ਪਞ੍ਞਾਵੁਧੇਨ ਤਂਤਂਮਗ੍ਗਵਜ੍ਝਂ ਕਿਲੇਸਮਾਰਂ ਪਟਿਬਾਹਨ੍ਤੋ ਤਂ ਤਂ ਕਿਲੇਸਮਾਰਂ ਯੋਧੇਥ, ਪਹਰੇਯ੍ਯਾਥਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਜਿਤਞ੍ਚ ਰਕ੍ਖੇ**ਤਿ ਜਿਤਞ੍ਚ ਉਪ੍ਪਾਦਿਤਂ ਤਰੁਣਵਿਪਸ੍ਸਨਂ ਆਵਾਸਸਪ੍ਪਾਯਉਤੁਸਪ੍ਪਾਯਭੋਜਨਸਪ੍ਪਾਯਪੁਗ੍ਗਲਸਪ੍ਪਾਯਧਮ੍ਮਸ੍ਸਵਨਸਪ੍ਪਾਯਾਦੀਨਿ ਆਸੇਵਨ੍ਤੋ ਅਨ੍ਤਰਨ੍ਤਰਾ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਂ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਤਤੋ ਵੁਟ੍ਠਾਯ ਸੁਦ੍ਧਚਿਤ੍ਤੇਨ ਸਙ੍ਖਾਰੇ ਸਮ੍ਮਸਨ੍ਤੋ ਰਕ੍ਖੇਯ੍ਯ।

ਅਨਿਵੇਸਨੋ ਸਿਯਾਤਿ ਅਨਾਲਯੋ ਭਵੇਯ੍ਯ। ਯਥਾ ਨਾਮ ਯੋਧੋ ਸਙ੍ਗਾਮਸੀਸੇ ਬਲਕੋਟ੍ਠਕਂ ਕਤ੍ਵਾ ਅਮਿਤ੍ਤੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਯੁਜ੍ਝਨ੍ਤੋ ਛਾਤੋ ਵਾ ਪਿਪਾਸਿਤੋ ਵਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਸਨ੍ਨਾਹੇ ਵਾ ਸਿਥਿਲੇ ਆਵੁਧੇ ਵਾ ਪਤਿਤੇ ਬਲਕੋਟ੍ਠਕਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਵਿਸ੍ਸਮਿਤ੍ਵਾ ਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਪਿਵਿਤ੍ਵਾ ਸਨ੍ਨਹਿਤ੍ਵਾ ਆਵੁਧਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਯੁਜ੍ਝਨ੍ਤੋ ਪਰਸੇਨਂ ਮਦ੍ਦਤਿ, ਅਜਿਤਂ ਜਿਨਾਤਿ, ਜਿਤਂ ਰਕ੍ਖਤਿ। ਸੋ ਹਿ ਸਚੇ ਬਲਕੋਟ੍ਠਕੇ ਠਿਤੋ ਏਵਂ ਵਿਸ੍ਸਮਨ੍ਤੋ ਤਂ ਅਸ੍ਸਾਦੇਨ੍ਤੋ ਅਚ੍ਛੇਯ੍ਯ, ਰਜ੍ਜਂ ਪਰਹਤ੍ਥਗਤਂ ਕਰੇਯ੍ਯ, ਏਵਮੇਵ, ਭਿਕ੍ਖੁ, ਪਟਿਲਦ੍ਧਂ ਤਰੁਣਵਿਪਸ੍ਸਨਂ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਂ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਤਤੋ ਵੁਟ੍ਠਾਯ ਸੁਦ੍ਧਚਿਤ੍ਤੇਨ ਸਙ੍ਖਾਰੇ ਸਮ੍ਮਸਨ੍ਤੋ ਰਕ੍ਖਿਤੁਂ ਸਕ੍ਕੋਤਿ, ਉਤ੍ਤਰਿਮਗ੍ਗਫਲਪਟਿਲਾਭੇਨ ਕਿਲੇਸਮਾਰਂ ਜਿਨਾਤਿ। ਸਚੇ ਪਨ ਸੋ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਮੇਵ ਅਸ੍ਸਾਦੇਤਿ, ਸੁਦ੍ਧਚਿਤ੍ਤੇਨ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ ਸਙ੍ਖਾਰੇ ਨ ਸਮ੍ਮਸਤਿ, ਮਗ੍ਗਫਲਪਟਿਵੇਧਂ ਕਾਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਰਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬਯੁਤ੍ਤਕਂ ਰਕ੍ਖਨ੍ਤੋ ਅਨਿਵੇਸਨੋ ਸਿਯਾ, ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਂ ਨਿਵੇਸਨਂ ਕਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਨ ਨਿਵੇਸੇਯ੍ਯ, ਆਲਯਂ ਨ ਕਰੇਯ੍ਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ''ਅਦ੍ਧਾ ਤੁਮ੍ਹੇਪਿ ਏਵਂ ਕਰੋਥਾ''ਤਿ ਏਵਂ ਸਤ੍ਥਾ ਤੇਸਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਸਿ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਪਞ੍ਚਸਤਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਨਿਸਿਨ੍ਨਟ੍ਠਾਨੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨਾਯੇਵ ਸਹ ਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਹਿ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਤ੍ਵਾ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਸੁਵਣ੍ਣਵਣ੍ਣਂ ਸਰੀਰਂ ਵਣ੍ਣਯਨ੍ਤਾ ਥੋਮੇਨ੍ਤਾ ਵਨ੍ਦਨ੍ਤਾਵ ਆਗਚ੍ਛਿਂਸੂਤਿ।

ਪਞ੍ਚਸਤਭਿਕ੍ਖੁਵਤ੍ਥੁ ਛਟ੍ਠਂ।

੭. ਪੂਤਿਗਤ੍ਤਤਿਸ੍ਸਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ

ਅਚਿਰਂ ਵਤਯਂ ਕਾਯੋਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਪੂਤਿਗਤ੍ਤਤਿਸ੍ਸਤ੍ਥੇਰਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਏਕੋ ਕਿਰ ਸਾਵਤ੍ਥਿਵਾਸੀ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤੋ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਧਮ੍ਮਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਸਾਸਨੇ ਉਰਂ ਦਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ, ਸੋ ਲਦ੍ਧੂਪਸਮ੍ਪਦੋ ਤਿਸ੍ਸਤ੍ਥੇਰੋ ਨਾਮ ਅਹੋਸਿ। ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇ ਕਾਲੇ ਤਸ੍ਸ ਸਰੀਰੇ ਰੋਗੋ ਉਦਪਾਦਿ। ਸਾਸਪਮਤ੍ਤਿਯੋ ਪਿਲ਼ਕਾ ਉਟ੍ਠਹਿਂਸੁ। ਤਾ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬੇਨ ਮੁਗ੍ਗਮਤ੍ਤਾ ਕਲਾਯਮਤ੍ਤਾ ਕੋਲਟ੍ਠਿਮਤ੍ਤਾ ਆਮਲਕਮਤ੍ਤਾ ਬੇਲੁਵਸਲਾਟੁਮਤ੍ਤਾ ਬੇਲੁਵਮਤ੍ਤਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਪਭਿਜ੍ਜਿਂਸੁ, ਸਕਲਸਰੀਰਂ ਛਿਦ੍ਦਾਵਛਿਦ੍ਦਂ

ਅਹੋਸਿ। **ਪੂਤਿਗਤ੍ਤਤਿਸ੍ਸਤ੍ਥੇਰੋ**ਤ੍ਵੇਵਸ੍ਸ ਨਾਮਂ ਉਦਪਾਦਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਅਪਰਭਾਗੇ ਅਟ੍ਠੀਨਿ ਭਿਜ੍ਜਿਂਸੁ। ਸੋ ਅਪ੍ਪਟਿਜਗ੍ਗਿਯੋ ਅਹੋਸਿ। ਨਿਵਾਸਨਪਾਰੁਪਨਂ ਪੁਬ੍ਬਲੋਹਿਤਮਕ੍ਖਿਤਂ ਜਾਲਪੂਵਸਦਿਸਂ ਅਹੋਸਿ। ਸਦ੍ਧਿਵਿਹਾਰਿਕਾਦਯੋ ਪਟਿਜਗ੍ਗਿਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਾ ਛਡ੍ਡਯਿਂਸੁ। ਸੋ ਅਨਾਥੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਨਿਪਜ੍ਜਿ।

ਬੁਦ੍ਧਾਨਞ੍ਚ ਨਾਮ ਦ੍ਵੇ ਵਾਰੇ ਲੋਕਵੋਲੋਕਨਂ ਅਵਿਜਹਿਤਂ ਹੋਤਿ। ਪਚ੍ਚੂਸਕਾਲੇ ਲੋਕਂ ਵੋਲੋਕੇਨ੍ਤਾ ਚਕ੍ਕਵਾਲਮੁਖਵਟ੍ਟਿਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਗਨ੍ਧਕੁਟਿਅਭਿਮੁਖਂ ਞਾਣਂ ਕਤ੍ਵਾ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤਿ, ਸਾਯਂ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤਾ ਗਨ੍ਧਕੁਟਿਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਬਾਹਿਰਾਭਿਮੁਖਂ ਞਾਣਂ ਕਤ੍ਵਾ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤਿ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਪਨ ਸਮਯੇ ਭਗਵਤੋ ਞਾਣਜਾਲਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤੋ ਪੂਤਿਗਤ੍ਤਤਿਸ੍ਸਤ੍ਥੇਰੋ ਪਞ੍ਞਾਯਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਅਰਹਤ੍ਤਸ੍ਸ ਉਪਨਿਸ੍ਸਯਂ ਦਿਸ੍ਵਾ, ‘‘ਅਯਂ ਸਦ੍ਧਿਵਿਹਾਰਿਕਾਦੀਹਿ ਛਡ੍ਡਿਤੋ, ਇਦਾਨਿਸ੍ਸ ਮਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞਂ ਪਟਿਸਰਣਂ ਨਤ੍ਥੀ’’ਤਿ ਗਨ੍ਧਕੁਟਿਤੋ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਵਿਹਾਰਚਾਰਿਕਂ ਚਰਮਾਨੋ ਵਿਯ ਅਗ੍ਗਿਸਾਲਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਉਕ੍ਖਲਿਂ ਧੋਵਿਤ੍ਵਾ ਉਦਕਂ ਦਤ੍ਵਾ ਉਦ੍ਧਨਂ ਆਰੋਪੇਤ੍ਵਾ ਉਦਕਸ੍ਸ ਤਤ੍ਤਭਾਵਂ ਆਗਮਯਮਾਨੋ ਅਗ੍ਗਿਸਾਲਾਯਮੇਵ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਤਤ੍ਤਭਾਵਂ ਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਨਿਪਨ੍ਨਮਞ੍ਚਕੋਟਿਯਂ ਗਣ੍ਹਿ, ਤਦਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ‘‘ਅਪੇਥ, ਭਨ੍ਤੇ, ਮਯਂ ਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਾਮਾ’’ਤਿ ਮਞ੍ਚਕਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਅਗ੍ਗਿਸਾਲਂ ਆਨਯਿਂਸੁ। ਸਤ੍ਥਾ ਅਮ੍ਬਣਂ ਆਹਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਉਣ੍ਹੋਦਕਂ ਆਸਿਞ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਤੇਹਿ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਤਸ੍ਸ ਪਾਰੁਪਨਂ ਗਾਹਾਪੇਤ੍ਵਾ ਉਣ੍ਹੋਦਕੇ ਮਦ੍ਦਾਪੇਤ੍ਵਾ ਮਨ੍ਦਾਤਪੇ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਾਪੇਸਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਠਤ੍ਵਾ ਸਰੀਰਂ ਉਣ੍ਹੋਦਕੇਨ ਤੇਮੇਤ੍ਵਾ ਘਂਸਿਤ੍ਵਾ ਨ੍ਹਾਪੇਸਿ, ਤਸ੍ਸ ਨ੍ਹਾਨਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਪਾਰੁਪਨਂ ਸੁਕ੍ਖਿ। ਅਥ ਨਂ ਤਂ ਨਿਵਾਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਨਿਵਤ੍ਥਕਾਸਾਵਂ ਉਦਕੇ ਮਦ੍ਦਾਪੇਤ੍ਵਾ ਆਤਪੇ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਾਪੇਸਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਗਤ੍ਤੇ ਉਦਕੇ ਛਿਨ੍ਨਮਤ੍ਤੇ ਤਮ੍ਪਿ ਸੁਕ੍ਖਿ। ਸੋ ਏਕਂ ਕਾਸਾਵਂ ਨਿਵਾਸੇਤ੍ਵਾ ਏਕਂ ਪਾਰੁਪਿਤ੍ਵਾ ਸਲ੍ਲਹੁਕਸਰੀਰੋ ਏਕਗ੍ਗਚਿਤ੍ਤੋ ਮਞ੍ਚਕੇ ਨਿਪਜ੍ਜਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਤਸ੍ਸ ਉਸ੍ਸੀਸਕੇ ਠਤ੍ਵਾ, ‘‘ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਯਂ ਤਵ ਕਾਯੋ ਅਪੇਤਵਿਞ੍ਞਾਣੋ ਨਿਰੁਪਕਾਰੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਕਲਿਙ੍ਗਰਂ ਵਿਯ ਪਥਵਿਯਂ ਸੇਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

੪੧. ‘‘ਅਚਿਰਂ ਵਤਯਂ ਕਾਯੋ, ਪਥਵਿਂ ਅਧਿਸੇਸ੍ਸਤਿ।
ਛੁਦ੍ਧੋ ਅਪੇਤਵਿਞ੍ਞਾਣੋ, ਨਿਰਤ੍ਥਂਵ ਕਲਿਙ੍ਗਰ’’ਨ੍ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਅਚਿਰਂ ਵਤਾ**ਤਿ ਭਿਕ੍ਖੁ ਨ ਚਿਰਸ੍ਸੇਵ **ਅਯਂ ਕਾਯੋ ਪਥਵਿਂ ਅਧਿਸੇਸ੍ਸਤਿ,** ਇਮਿਸ੍ਸਾ ਪਕਤਿਸਯਨੇਨ ਸਯਿਤਾਯ ਪਥਵਿਯਾ ਉਪਰਿ ਸਯਿਸ੍ਸਤਿ । **ਛੁਦ੍ਧੋ**ਤਿ ਅਪਵਿਦ੍ਧੋ, ਅਪਗਤਵਿਞ੍ਞਾਣਤਾਯ ਤੁਚ੍ਛੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਸੇਸ੍ਸਤੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਯਥਾ ਕਿਂ? **ਨਿਰਤ੍ਥਂਵ ਕਲਿਙ੍ਗਰਂ** ਨਿਰੁਪਕਾਰਂ ਨਿਰਤ੍ਥਕਂ ਕਟ੍ਠਖਣ੍ਡਂ ਵਿਯ। ਦਬ੍ਬਸਮ੍ਭਾਰਤ੍ਥਿਕਾ ਹਿ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਅਰਞ੍ਞਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਉਜੁਕਂ ਉਜੁਕਸਣ੍ਠਾਨੇਨ ਵਙ੍ਕਂ ਵਙ੍ਕਸਣ੍ਠਾਨੇਨ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਦਬ੍ਬਸਮ੍ਭਾਰਂ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਿ, ਅਵਸੇਸਂ ਪਨ ਸੁਸਿਰਞ੍ਚ ਪੂਤਿਕਞ੍ਚ ਅਸਾਰਕਞ੍ਚ ਗਣ੍ਠਿਜਾਤਞ੍ਚ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥੇਵ ਛਡ੍ਡੇਨ੍ਤਿ। ਅਞ੍ਞੇ ਦਬ੍ਬਸਮ੍ਭਾਰਤ੍ਥਿਕਾ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਂ ਗਹੇਤਾਰੋ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ, ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਉਪਕਾਰਕਮੇਵ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਿ, ਇਤਰਂ ਪਥਵੀਗਤਮੇਵ ਹੋਤਿ। ਤਂ ਪਨ ਤੇਨ ਤੇਨ ਉਪਾਯੇਨ ਮਞ੍ਚਪਟਿਪਾਦਕਂ ਵਾ ਪਾਦਕਥਲਿਕਂ ਵਾ ਫਲਕਪੀਠਂ ਵਾ ਕਾਤੁਂ ਸਕ੍ਕਾਪਿ ਭਵੇਯ੍ਯ। ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਪਨ ਅਤ੍ਤਭਾਵੇ ਦ੍ਵਤ੍ਤਿਂਸਾਯ ਕੋਟ੍ਠਾਸੇਸੁ ਏਕਕੋਟ੍ਠਾਸੋਪਿ ਮਞ੍ਚਪਟਿਪਾਦਕਾਦਿਵਸੇਨ ਅਞ੍ਞੇਨ ਵਾ ਉਪਕਾਰਮੁਖੇਨ ਗਯ੍ਹੂਪਗੋ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ, ਕੇਵਲਂ ਨਿਰਤ੍ਥਂਵ ਕਲਿਙ੍ਗਰਂ ਅਯਂ ਕਾਯੋ ਅਪਗਤਵਿਞ੍ਞਾਣੋ ਕਤਿਪਾਹੇਨੇਵ ਪਥਵਿਯਂ ਸੇਸ੍ਸਤੀਤਿ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਪੂਤਿਗਤ੍ਤਤਿਸ੍ਸਤ੍ਥੇਰੋ ਸਹ ਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਹਿ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਿ, ਅਞ੍ਞੇਪਿ ਬਹੂ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨਾਦਯੋ ਅਹੇਸੁਂ। ਥੇਰੋਪਿ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਤ੍ਵਾਵ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਤਸ੍ਸ ਸਰੀਰਕਿਚ੍ਚਂ ਕਾਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਧਾਤੁਯੋ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਚੇਤਿਯਂ ਕਾਰਾਪੇਸਿ। ਭਿਕ੍ਖੂ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਪੁਚ੍ਛਿਂਸੁ – ‘‘ਭਨ੍ਤੇ, ਪੂਤਿਗਤ੍ਤਤਿਸ੍ਸਤ੍ਥੇਰੋ ਕੁਹਿਂ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋ’’ਤਿ। ‘‘ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ’’ਤਿ। ‘‘ਭਨ੍ਤੇ, ਏਵਰੂਪਸ੍ਸ ਪਨ ਅਰਹਤ੍ਤੂਪਨਿਸ੍ਸਯਸਮ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਕਿਂ ਕਾਰਣਾ ਗਤ੍ਤਂ ਪੂਤਿਕਂ ਜਾਤਂ, ਕਿਂ ਕਾਰਣਾ ਅਟ੍ਠੀਨਿ ਭਿਨ੍ਨਾਨਿ, ਕਿਮਸ੍ਸ ਕਾਰਣਂ ਅਰਹਤ੍ਤਸ੍ਸ ਉਪਨਿਸ੍ਸਯਭਾਵਂ ਪਤ੍ਤ’’ਨ੍ਤਿ? ‘‘ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸਬ੍ਬਮੇਤਂ ਏਤਸ੍ਸ ਅਤ੍ਤਨਾ ਕਤਕਮ੍ਮੇਨੇਵ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤ’’ਨ੍ਤਿ। ‘‘ਕਿਂ ਪਨ ਤੇਨ, ਭਨ੍ਤੇ, ਕਤ’’ਨ੍ਤਿ? ‘‘ਤੇਨ ਹਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸੁਣਾਥਾ’’ਤਿ ਅਤੀਤਂ ਆਹਰਿ –

ਅਯਂ ਕਸ੍ਸਪਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਕਾਲੇ ਸਾਕੁਣਿਕੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਬਹੂ ਸਕੁਣੇ ਵਧਿਤ੍ਵਾ ਇਸ੍ਸਰਜਨਂ ਉਪਟ੍ਠਹਿ। ਤੇਸਂ ਦਿਨ੍ਨਾਵਸੇਸੇ ਵਿਕ੍ਕਿਣਾਤਿ, ‘‘ਵਿਕ੍ਕਿਤਾਵਸੇਸਾ ਮਾਰੇਤ੍ਵਾ ਠਪਿਤਾ ਪੂਤਿਕਾ ਭਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ’’ਤਿ ਯਥਾ ਉਪ੍ਪਤਿਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਿ, ਤਥਾ ਤੇਸਂ ਜਙ੍ਘਟ੍ਠੀਨਿ ਚ ਪਕ੍ਖਟ੍ਠੀਨਿ ਚ ਭਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਰਾਸਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਠਪੇਤਿ, ਤੇ ਪੁਨਦਿਵਸੇ ਵਿਕ੍ਕਿਣਾਤਿ। ਅਤਿਬਹੂਨਂ ਪਨ ਲਦ੍ਧਕਾਲੇ ਅਤ੍ਤਨੋਪਿ ਅਤ੍ਥਾਯ ਪਚਾਪੇਤਿ। ਤਸ੍ਸੇਕਦਿਵਸਂ ਰਸਭੋਜਨੇ ਪਕ੍ਕੇ ਏਕੋ ਖੀਣਾਸਵੋ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਨ੍ਤੋ ਗੇਹਦ੍ਵਾਰੇ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਸੋ ਥੇਰਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਚਿਤ੍ਤਂ ਪਸਾਦੇਤ੍ਵਾ, ‘‘ਮਯਾ ਬਹੂ ਪਾਣਾ ਮਾਰੇਤ੍ਵਾ ਖਾਦਿਤਾ, ਅਯ੍ਯੋ ਚ ਮੇ ਗੇਹਦ੍ਵਾਰੇ ਠਿਤੋ, ਅਨ੍ਤੋਗੇਹੇ ਚ ਰਸਭੋਜਨਂ ਸਂਵਿਜ੍ਜਤਿ, ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਮਸ੍ਸ ਦਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਤਸ੍ਸ ਪਤ੍ਤਂ ਆਦਾਯ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਰਸਪਿਣ੍ਡਪਾਤਂ ਦਤ੍ਵਾ ਥੇਰਂ ਪਞ੍ਚਪਤਿਟ੍ਠਿਤੇਨ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ, ‘‘ਭਨ੍ਤੇ, ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਮਤ੍ਥਕਂ ਪਾਪੁਣੇਯ੍ਯ’’ਨ੍ਤਿ ਆਹ। ਥੇਰੋ ‘‘ਏਵਂ ਹੋਤੂ’’ਤਿ ਅਨੁਮੋਦਨਂ ਅਕਾਸਿ। ‘‘ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਤਦਾ ਕਤਕਮ੍ਮਵਸੇਨੇਤਂ ਤਿਸ੍ਸਸ੍ਸ ਨਿਪ੍ਫਨ੍ਨਂ, ਸਕੁਣਾਨਂ ਅਟ੍ਠਿਭੇਦਨਨਿਸ੍ਸਨ੍ਦੇਨ ਤਿਸ੍ਸਸ੍ਸ ਗਤ੍ਤਞ੍ਚ ਪੂਤਿਕਂ ਜਾਤਂ, ਅਟ੍ਠੀਨਿ ਚ ਭਿਨ੍ਨਾਨਿ, ਖੀਣਾਸਵਸ੍ਸ ਰਸਪਿਣ੍ਡਪਾਤਦਾਨਨਿਸ੍ਸਨ੍ਦੇਨ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਤ੍ਤੋ’’ਤਿ।

ਪੂਤਿਗਤ੍ਤਤਿਸ੍ਸਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ ਸਤ੍ਤਮਂ।

੮. ਨਨ੍ਦਗੋਪਾਲਕਵਤ੍ਥੁ

ਦਿਸੋ ਦਿਸਨ੍ਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਕੋਸਲਜਨਪਦੇ ਨਨ੍ਦਗੋਪਾਲਕਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਕਿਰ ਅਨਾਥਪਿਣ੍ਡਿਕਸ੍ਸ ਗਹਪਤਿਨੋ ਨਨ੍ਦੋ ਨਾਮ ਗੋਪਾਲਕੋ ਗੋਯੂਥਂ ਰਕ੍ਖਤਿ ਅਡ੍ਢੋ ਮਹਦ੍ਧਨੋ ਮਹਾਭੋਗੋ। ਸੋ ਕਿਰ ਯਥਾ ਕੇਣਿਯੋ ਜਟਿਲੋ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾਵੇਸੇਨ, ਏਵਂ ਗੋਪਾਲਕਤ੍ਤੇਨ ਰਾਜਬਲਿਂ ਪਰਿਹਰਨ੍ਤੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕੁਟੁਮ੍ਬਂ ਰਕ੍ਖਤਿ। ਸੋ ਕਾਲੇਨ ਕਾਲਂ ਪਞ੍ਚ ਗੋਰਸੇ ਆਦਾਯ ਅਨਾਥਪਿਣ੍ਡਿਕਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਪਸ੍ਸਤਿ, ਧਮ੍ਮਂ ਸੁਣਾਤਿ, ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਸਨਟ੍ਠਾਨਂ ਆਗਮਨਤ੍ਥਾਯ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਯਾਚਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਤਸ੍ਸ ਞਾਣਪਰਿਪਾਕਂ ਆਗਮਯਮਾਨੋ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਰਿਪਕ੍ਕਭਾਵਂ ਞਤ੍ਵਾ ਏਕਦਿਵਸਂ ਮਹਾਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਪਰਿਵੁਤੋ ਚਾਰਿਕਂ ਚਰਨ੍ਤੋ ਮਗ੍ਗਾ ਓਕ੍ਕਮ੍ਮ ਤਸ੍ਸ ਵਸਨਟ੍ਠਾਨਾਸਨ੍ਨੇ ਅਞ੍ਞਤਰਸ੍ਮਿਂ ਰੁਕ੍ਖਮੂਲੇ ਨਿਸੀਦਿ। ਨਨ੍ਦੋ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਅਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਪਟਿਸਨ੍ਥਾਰਂ ਕਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਨਿਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਤਾਹਂ ਬੁਦ੍ਧਪ੍ਪਮੁਖਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਪਣੀਤਂ ਪਞ੍ਚਗੋਰਸਦਾਨਂ ਅਦਾਸਿ। ਸਤ੍ਤਮੇ ਦਿਵਸੇ ਸਤ੍ਥਾ ਅਨੁਮੋਦਨਂ ਕਤ੍ਵਾ ਦਾਨਕਥਾਦਿਭੇਦਂ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬਿਂ ਕਥਂ ਕਥੇਸਿ। ਕਥਾਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਨਨ੍ਦਗੋਪਾਲਕੋ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਯ ਸਤ੍ਥੁ ਪਤ੍ਤਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਅਨੁਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਦੂਰਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ, ‘‘ਤਿਟ੍ਠ, ਉਪਾਸਕਾ’’ਤਿ ਨਿਵਤ੍ਤਿਯਮਾਨੋ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਨਿਵਤ੍ਤਿ। ਅਥ ਨਂ ਏਕੋ ਲੁਦ੍ਦਕੋ ਵਿਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ਮਾਰੇਸਿ। ਪਚ੍ਛਤੋ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਨਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਆਹਂਸੁ – ‘‘ਨਨ੍ਦੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਗੋਪਾਲਕੋ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਇਧਾਗਤਤ੍ਤਾ ਮਹਾਦਾਨਂ ਦਤ੍ਵਾ ਅਨੁਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਨਿਵਤ੍ਤੇਨ੍ਤੋ ਮਾਰਿਤੋ, ਸਚੇ ਤੁਮ੍ਹੇ ਨਾਗਚ੍ਛਿਸ੍ਸਥ, ਨਾਸ੍ਸ ਮਰਣਂ ਅਭਵਿਸ੍ਸਾ’’ਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ , ‘‘ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਮਯਿ ਆਗਤੇਪਿ ਅਨਾਗਤੇਪਿ ਤਸ੍ਸ ਚਤਸ੍ਸੋ ਦਿਸਾ ਚਤਸ੍ਸੋ ਅਨੁਦਿਸਾ ਚ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਮਰਣਤੋ ਮੁਚ੍ਚਨੂਪਾਯੋ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ। ਯਞ੍ਹਿ ਨੇਵ ਚੋਰਾ, ਨ ਵੇਰਿਨੋ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਤਂ ਇਮੇਸਂ ਸਤ੍ਤਾਨਂ ਅਨ੍ਤੋਪਦੁਟ੍ਠਂ ਮਿਚ੍ਛਾਪਣਿਹਿਤਂ ਚਿਤ੍ਤਮੇਵ ਕਰੋਤੀ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

੪੨. ‘‘ਦਿਸੋ ਦਿਸਂ ਯਂ ਤਂ ਕਯਿਰਾ, ਵੇਰੀ ਵਾ ਪਨ ਵੇਰਿਨਂ।
ਮਿਚ੍ਛਾਪਣਿਹਿਤਂ ਚਿਤ੍ਤਂ, ਪਾਪਿਯੋ ਨਂ ਤਤੋ ਕਰੇ’’ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਦਿਸੋ ਦਿਸ**ਨ੍ਤਿ ਚੋਰੋ ਚੋਰਂ। ‘‘ਦਿਸ੍ਵਾ’’ਤਿ ਪਾਠਸੇਸੋ। **ਯਂ ਤਂ ਕਯਿਰਾ**ਤਿ ਯਂ ਤਂ ਤਸ੍ਸ ਅਨਯਬ੍ਯਸਨਂ ਕਰੇਯ੍ਯ। ਦੁਤਿਯਪਦੇਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਇਦਂ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ – ਏਕੋ ਏਕਸ੍ਸ ਮਿਤ੍ਤਦੁਬ੍ਭੀ ਚੋਰੋ ਪੁਤ੍ਤਦਾਰਖੇਤ੍ਤਵਤ੍ਥੁ ਗੋਮਹਿਂਸਾਦੀਸੁ ਅਪਰਜ੍ਝਨ੍ਤੋ ਯਸ੍ਸ ਅਪਰਜ੍ਝਤਿ, ਤਮ੍ਪਿ ਤਥੇਵ ਅਤ੍ਤਨਿ ਅਪਰਜ੍ਝਨ੍ਤਂ ਚੋਰਂ ਦਿਸ੍ਵਾ, **ਵੇਰਿ ਵਾ ਪਨ** ਕੇਨਚਿਦੇਵ ਕਾਰਣੇਨ ਬਦ੍ਧਵੇਰਂ ਵੇਰਿਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕਕ੍ਖਲ਼ਤਾਯ ਦਾਰੁਣਤਾਯ ਯਂ ਤਂ ਤਸ੍ਸ ਅਨਯਬ੍ਯਸਨਂ ਕਰੇਯ੍ਯ, ਪੁਤ੍ਤਦਾਰਂ ਵਾ ਪੀਲ਼ੇਯ੍ਯ, ਖੇਤ੍ਤਾਦੀਨਿ ਵਾ ਨਾਸੇਯ੍ਯ, ਜੀਵਿਤਾ ਵਾ ਪਨ ਨਂ ਵੋਰੋਪੇਯ੍ਯ, ਦਸਸੁ ਅਕੁਸਲਕਮ੍ਮਪਥੇਸੁ ਮਿਚ੍ਛਾਠਪਿਤਤ੍ਤਾ **ਮਿਚ੍ਛਾਪਣਿਹਿਤਂ ਚਿਤ੍ਤਂ ਪਾਪਿਯੋ ਨਂ**

ਤਤੋ ਕਰੇ ਤੰ ਪੁਰਿਸੰ ਤਤੋ ਪਾਪਤਰੰ ਕਰੇਯਜ। ਵੁਤ੍ਤਪ੍ਪਕਾਰੇਹਿ, ਦਿਸੋ ਦਿਸਸ੍ਸ ਵਾ ਵੇਰੀ ਵੇਰਿਨੋ ਵਾ ਇਮਸ੍ਮਿੰਯੇਵ ਅਤ੍ਤਭਾਵੇ ਦੁਕ੍ਖੰ ਵਾ ਉਪ੍ਪਾਦੇਯਜ, ਜੀਵਿਤਕ੍ਖਯੰ ਵਾ ਕਰੇਯਜ। ਇਦੰ ਪਨ ਅਕੁਸਲਕਮ੍ਮਪਥੇਸੁ ਮਿਚ੍ਛਾਠਪਿਤੰ ਚਿਤ੍ਤੰ ਦਿਟ੍ਠੇਵ ਧਮ੍ਮੇ ਅਨਯਬਜਸਨੰ ਪਾਪੇਤਿ, ਅਤ੍ਤਭਾਵਸਤਸਹਸ੍ਸੇਸੁਪਿ ਚਤੂਸੁ ਅਪਾਯੇਸੁ ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਸੀਸੰ ਉਕ੍ਖਿਪਿਤੁੰ ਨ ਦੇਤੀਤਿ।

ਦੇਸਨਾਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਬਹੂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਾਦੀਨਿ ਪਤ੍ਤਾ। ਮਹਾਜਨਸ੍ਸ ਸਾਤ੍ਥਿਕਾ ਦੇਸਨਾ ਜਾਤਾ। ਉਪਾਸਕੇਨ ਪਨ ਭਵਨ੍ਤਰੇ ਕਤਕਮ੍ਮੰ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਨ ਪੁਚ੍ਛਿਤੰ, ਤਸ੍ਮਾ ਸਤ੍ਥਾਰਾ ਨ ਕਥਿਤਨ੍ਤਿ।

ਨਨ੍ਦਗੋਪਾਲਕਵਤ੍ਥੁ ਅਟ੍ਠਮੰ।

੯. ਸੋਰੇਯ੍ਯਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ

ਨ ਤੰ ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਕਯਿਰਾਤਿ ਇਮੰ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨੰ ਸਤ੍ਥਾ ਸਾਵਤ੍ਥਿਯੰ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਸੋਰੇਯ੍ਯਤ੍ਥੇਰੰ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਵਤ੍ਥੁ ਸੋਰੇਯ੍ਯਨਗਰੇ ਸਮੁਟ੍ਠਿਤੰ, ਸਾਵਤ੍ਥਿਯੰ ਨਿਟ੍ਠਾਪੇਸਿ। ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੇ ਸਾਵਤ੍ਥਿਯੰ ਵਿਹਰਨ੍ਤੇ ਸੋਰੇਯ੍ਯਨਗਰੇ ਸੋਰੇਯ੍ਯਸੇਟ੍ਠਿਪੁਤ੍ਤੋ ਏਕੇਨ ਸਹਾਯਕੇਨ ਸਦ੍ਧਿੰ ਸੁਖਯਾਨਕੇ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਮਹਨ੍ਤੇਨ ਪਰਿਵਾਰੇਨ ਨ੍ਹਾਨਤ੍ਥਾਯ ਨਗਰਾ ਨਿਕ੍ਖਮਿ। ਤਸ੍ਮਿੰ ਖਣੇ ਮਹਾਕਚ੍ਚਾਯਨਤ੍ਥੇਰੋ ਸੋਰੇਯ੍ਯਨਗਰੰ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਪਵਿਸਿਤੁਕਾਮੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਬਹਿਨਗਰੇ ਸਙ੍ਘਾਟਿੰ ਪਾਰੁਪਤਿ। ਥੇਰਸ੍ਸ ਚ ਸੁਵਣ੍ਣਵਣ੍ਣੰ ਸਰੀਰੰ। ਸੋਰੇਯ੍ਯਸੇਟ੍ਠਿਪੁਤ੍ਤੋ ਤੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਅਹੋ ਵਤ ਅਯੰ ਵਾ ਥੇਰੋ ਮਮ ਭਰਿਯਾ ਭਵੇਯ੍ਯ, ਮਮ ਵਾ ਭਰਿਯਾਯ ਸਰੀਰਵਣ੍ਣੋ ਏਤਸ੍ਸ ਸਰੀਰਵਣ੍ਣੋ ਵਿਯ ਭਵੇਯ੍ਯਾ''ਤਿ। ਤਸ੍ਸ ਚਿਨ੍ਤਿਤਮਤ੍ਤੇਯੇਵ ਪੁਰਿਸਲਿਙ੍ਗੰ ਅਨ੍ਤਰਧਾਯਿ, ਇਤ੍ਥਿਲਿਙ੍ਗੰ ਪਾਤੁਰਹੋਸਿ। ਸੋ ਲਜ੍ਜਮਾਨੋ ਯਾਨਕਾ ਓਰੁਯ੍ਹ ਪਲਾਯਿ। ਪਰਿਜਨੋ ਤੰ ਅਸਞ੍ਜਾਨਨ੍ਤੋ ''ਕਿਮੇਤ''ਨ੍ਤਿ ਆਹ। ਸਾਪਿ ਤਕ੍ਕਸਿਲਮਗ੍ਗੰ ਪਟਿਪਜ੍ਜਿ। ਸਹਾਯਕੋਪਿਸ੍ਸਾ ਇਤੋ ਚਿਤੋ ਚ ਵਿਚਰਿਤ੍ਵਾਪਿ ਨਾਦ੍ਦਸ। ਸਬ੍ਬੇ ਨ੍ਹਾਯਿਤ੍ਵਾ ਗੇਹੰ ਅਗਮਿੰਸੁ। ''ਕਹੰ ਸੇਟ੍ਠਿਪੁਤ੍ਤੋ''ਤਿ ਚ ਵੁਤ੍ਤੇ, ''ਨ੍ਹਤ੍ਵਾ ਆਗਤੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀਤਿ ਮਞ੍ਞਿਮ੍ਹਾ''ਤਿ ਵਦਿੰਸੁ। ਅਥਸ੍ਸ ਮਾਤਾਪਿਤਰੋ ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਪਰਿਯੇਸਿਤ੍ਵਾ ਅਪਸ੍ਸਨ੍ਤਾ ਰੋਦਿਤ੍ਵਾ ਪਰਿਦੇਵਿਤ੍ਵਾ, ''ਮਤੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਮਤਕਭਤ੍ਤੰ ਅਦਂਸੁ। ਸਾ ਏਕੰ ਤਕ੍ਕਸਿਲਗਾਮਿੰ ਸਤ੍ਥਵਾਹੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਯਾਨਕਸ੍ਸ ਪਚ੍ਛਤੋ ਪਚ੍ਛਤੋ ਅਨੁਬਨ੍ਧਿ।

ਅਥ ਨੰ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਦਿਸ੍ਵਾ, ''ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਯਾਨਕਸ੍ਸ ਪਚ੍ਛਤੋ ਪਚ੍ਛਤੋ ਅਨੁਗਚ੍ਛਤਿ, ਮਯੰ 'ਕਸ੍ਸੇਸਾ ਦਾਰਿਕਾ'ਤਿ ਤੰ ਨ ਜਾਨਾਮਾ''ਤਿ ਵਦਿੰਸੁ। ਸਾਪਿ ''ਤੁਮ੍ਹੇ ਅਤ੍ਤਨੋ ਯਾਨਕੰ ਪਾਜੇਥ, ਅਹੰ ਪਦਸਾ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੀ ਅਙ੍ਗੁਲਿਮੁਦ੍ਦਿਕੰ ਦਤ੍ਵਾ ਏਕਸ੍ਮਿੰ ਯਾਨਕੇ ਓਕਾਸੰ ਕਾਰੇਸਿ। ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਚਿਨ੍ਤਯਿੰਸੁ – ''ਤਕ੍ਕਸਿਲਨਗਰੇ ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਸੇਟ੍ਠਿਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਭਰਿਯਾ ਨਤ੍ਥਿ, ਤਸ੍ਸ ਆਚਿਕ੍ਖਿਸ੍ਸਾਮ, ਮਹਾਪਣ੍ਣਾਕਾਰੋ ਨੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ। ਤੇ ਗੇਹੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ, ''ਸਾਮਿ, ਅਮ੍ਹੇਹਿ ਤੁਮ੍ਹਾਕੰ ਏਕੰ ਇਤ੍ਥਿਰਤਨੰ ਆਨੀਤ''ਨ੍ਤਿ ਆਹੰਸੁ। ਸੋ ਤੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ਤੰ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਯਾਨੁਰੂਪੰ ਅਭਿਰੂਪੰ ਪਾਸਾਦਿਕੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਸਿਨੇਹੋ ਗੇਹੇ ਅਕਾਸਿ। ਪੁਰਿਸਾ ਹਿ ਇਤ੍ਥਿਯੋ, ਇਤ੍ਥਿਯੋ ਵਾ ਪੁਰਿਸਾ ਅਭੂਤਪੁਬ੍ਬਾ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ। ਪੁਰਿਸਾ ਹਿ ਪਰਸ੍ਸ ਦਾਰੇਸੁ ਅਤਿਚਰਿਤ੍ਵਾ ਕਾਲੰ ਕਤ੍ਵਾ ਬਹੂਨਿ ਵਸ੍ਸਸਤਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਨਿਰਯੇ ਪਚ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਮਨੁਸ੍ਸਜਾਤਿੰ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਾ ਅਤ੍ਤਭਾਵਸਤੇ ਇਤ੍ਥਿਭਾਵੰ ਆਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ।

ਆਨਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰੋਪਿ ਕਪ੍ਪਸਤਸਹਸ੍ਸੰ ਪੂਰਿਤਪਾਰਮੀ ਅਰਿਯਸਾਵਕੋ ਸੰਸਾਰੇ ਸੰਸਰਨ੍ਤੋ ਏਕਸ੍ਮਿੰ ਅਤ੍ਤਭਾਵੇ ਕਮ੍ਮਾਰਕੁਲੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋ। ਪਰਦਾਰਕਮ੍ਮੰ ਕਤ੍ਵਾ ਨਿਰਯੇ ਪਚ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਕਾਵਸੇਸੇਨ ਚੁਦ੍ਦਸਸੁ ਅਤ੍ਤਭਾਵੇਸੁ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਪਾਦਪਰਿਚਾਰਿਕਾ ਇਤ੍ਥੀ ਅਹੋਸਿ, ਸਤ੍ਤਸੁ ਅਤ੍ਤਭਾਵੇਸੁ ਬੀਜੁਦ੍ਧਰਣੰ ਪਾਪੁਣਿ। ਇਤ੍ਥਿਯੋ ਪਨ ਦਾਨਾਦੀਨਿ ਪੁਞ੍ਞਾਨਿ ਕਤ੍ਵਾ ਇਤ੍ਥਿਭਾਵੇ ਛਨ੍ਦੰ ਵਿਰਾਜੇਤ੍ਵਾ, ''ਇਦੰ ਨੋ ਪੁਞ੍ਞੰ ਪੁਰਿਸਤ੍ਤਭਾਵਪਟਿਲਾਭਾਯ ਸੰਵਤ੍ਤਤੂ''ਤਿ ਚਿਤ੍ਤੰ ਅਧਿਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਕਾਲੰ ਕਤ੍ਵਾ ਪੁਰਿਸਤ੍ਤਭਾਵੰ ਪਟਿਲਭਨ੍ਤਿ, ਪਤਿਦੇਵਤਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਸਾਮਿਕੇ ਸਮ੍ਮਾਪਟਿਪਤ੍ਤਿਵਸੇਨਾਪਿ ਪੁਰਿਸਤ੍ਤਭਾਵੰ ਪਟਿਲਭਨ੍ਤੇਵ।

ਅਯਂ ਪਨ ਸੇਟ੍ਠਿਪੁਤ੍ਤੋ ਥੇਰੇ ਅਯੋਨਿਸੋ ਚਿਤ੍ਤਂ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤ੍ਵਾ ਇਮਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਅਤ੍ਤਭਾਵੇ ਇਤ੍ਥਿਭਾਵਂ ਪਟਿਲਭਿ। ਤਕ੍ਕਸਿਲਾਯਂ ਸੇਟ੍ਠਿਪੁਤ੍ਤੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸਂਵਾਸਮਨ੍ਵਾਯ ਪਨ ਤਸ੍ਸਾ ਕੁਚ੍ਛਿਯਂ ਗਬ੍ਭੋ ਪਤਿਟ੍ਠਾਸਿ। ਸਾ ਦਸਮਾਸਚ੍ਚਯੇਨ ਪੁਤ੍ਤਂ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਪਦਸਾ ਗਮਨਕਾਲੇ ਅਪਰਮ੍ਪਿ ਪੁਤ੍ਤਂ ਪਟਿਲਭਿ। ਏਵਮਸ੍ਸਾ ਕੁਚ੍ਛਿਯਂ ਵੁਤ੍ਥਾ ਦ੍ਵੇ, ਸੋਰੇਯਜਨਗਰੇ ਤਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾ ਦ੍ਵੇਤਿ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਪੁਤ੍ਤਾ ਅਹੇਸੁਂ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਕਾਲੇ ਸੋਰੇਯਜਨਗਰਤੋ ਤਸ੍ਸਾ ਸਹਾਯਕੋ ਸੇਟ੍ਠਿਪੁਤ੍ਤੋ ਪਞ੍ਚਹਿ ਸਕਟਸਤੇਹਿ ਤਕ੍ਕਸਿਲਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸੁਖਯਾਨਕੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਨਗਰਂ ਪਾਵਿਸਿ। ਅਥ ਨਂ ਸਾ ਉਪਰਿਪਾਸਾਦਤਲੇ ਵਾਤਪਾਨਂ ਵਿਵਰਿਤ੍ਵਾ ਅਨ੍ਤਰਵੀਥਿਂ ਓਲੋਕਯਮਾਨਾ ਠਿਤਾ ਦਿਸ੍ਵਾ ਸਞ੍ਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਦਾਸਿਂ ਪੇਸੇਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਮਹਾਤਲੇ ਨਿਸੀਦਾਪੇਤ੍ਵਾ ਮਹਨ੍ਤਂ ਸਕ੍ਕਾਰਸਮ੍ਮਾਨਂ ਅਕਾਸਿ। ਅਥ ਨਂ ਸੋ ਆਹ – ''ਭਦ੍ਦੇ, ਤ੍ਵਂ ਇਤੋ ਪੁਬ੍ਬੇ ਅਮ੍ਹੇਹਿ ਨ ਦਿਟ੍ਠਪੁਬ੍ਬਾ, ਅਥ ਚ ਪਨ ਨੋ ਮਹਨ੍ਤਂ ਸਕ੍ਕਾਰਂ ਕਰੋਸਿ, ਜਾਨਾਸਿ ਤ੍ਵਂ ਅਮ੍ਹੇ''ਤਿ। ''ਆਮ, ਸਾਮਿ, ਜਾਨਾਮਿ, ਨਨੁ ਤੁਮ੍ਹੇ ਸੋਰੇਯਜਨਗਰਵਾਸਿਨੋ''ਤਿ? ''ਆਮ, ਭਦ੍ਦੇ''ਤਿ। ਸਾ ਮਾਤਾਪਿਤੂਨਞ੍ਚ ਭਰਿਯਾਯ ਚ ਪੁਤ੍ਤਾਨਞ੍ਚ ਅਰੋਗਭਾਵਂ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਇਤਰੋ ''ਆਮ, ਭਦ੍ਦੇ, ਅਰੋਗਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ''ਜਾਨਾਸਿ ਤ੍ਵਂ ਏਤੇ''ਤਿ ਆਹ। ''ਆਮ ਸਾਮਿ, ਜਾਨਾਮਿ। ਤੇਸਂ ਏਕੋ ਪੁਤ੍ਤੋ ਅਤ੍ਥਿ, ਸੋ ਕਹਂ, ਸਾਮੀ''ਤਿ? ''ਭਦ੍ਦੇ, ਮਾ ਏਤਂ ਕਥੇਹਿ, ਮਯਂ ਤੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਏਕਦਿਵਸਂ ਸੁਖਯਾਨਕੇ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਨ੍ਹਾਯਿਤੁਂ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤਾ ਨੇਵਸ੍ਸ ਗਤਿਂ ਜਾਨਾਮ, ਇਤੋ ਚਿਤੋ ਚ ਵਿਚਰਿਤ੍ਵਾ ਤਂ ਅਦਿਸ੍ਵਾ ਮਾਤਾਪਿਤੂਨਂ ਆਰੋਚਯਿਮ੍ਹਾ, ਤੇਪਿਸ੍ਸ ਰੋਦਿਤ੍ਵਾ ਕਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਪੇਤਕਿਚ੍ਚਂ ਕਿਰਿਂਸੂ''ਤਿ। ''ਅਹਂ ਸੋ, ਸਾਮੀ''ਤਿ। ''ਅਪੇਹਿ, ਭਦ੍ਦੇ, ਕਿਂ ਕਥੇਸਿ ਮਯ੍ਹਂ ਸਹਾਯੋ ਦੇਵਕੁਮਾਰੋ ਵਿਯ ਏਕੋ ਪੁਰਿਸੋ''ਤਿ? ''ਹੋਤੁ, ਸਾਮਿ, ਅਹਂ ਸੋ''ਤਿ। ''ਅਥ ਇਦਂ ਕਿਂ ਨਾਮਾ''ਤਿ? ''ਤਂ ਦਿਵਸਂ ਤੇ ਅਯਜੋ ਮਹਾਕਚ੍ਚਾਯਨਤ੍ਥੇਰੋ ਦਿਟ੍ਠੋ''ਤਿ? ''ਆਮ, ਦਿਟ੍ਠੋ''ਤਿ। ਅਹਂ ਅਯਜਂ ਮਹਾਕਚ੍ਚਾਯਨਤ੍ਥੇਰਂ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ, ''ਅਹੋ ਵਤ ਅਯਂ ਵਾ ਥੇਰੋ ਮਮ ਭਰਿਯਾ ਭਵੇਯਜ , ਏਤਸ੍ਸ ਵਾ ਸਰੀਰਵਣ੍ਣੋ ਵਿਯ ਮਮ ਭਰਿਯਾਯ ਸਰੀਰਵਣ੍ਣੋ ਭਵੇਯਜਾ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿਂ। ਚਿਨ੍ਤਿਤਕ੍ਖਣੇਯੇਵ ਮੇ ਪੁਰਿਸਲਿਙ੍ਗਂ ਅਨ੍ਤਰਧਾਯਿ, ਇਤ੍ਥਿਲਿਙ੍ਗਂ ਪਾਤੁਭਵਿ। ਅਥਾਹਂ ਲਜ੍ਜਮਾਨਾ ਕਸ੍ਸਚਿ ਕਿਞ੍ਚਿ ਵਤ੍ਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੁਣਿਤ੍ਵਾ ਤਤੋ ਪਲਾਯਿਤ੍ਵਾ ਇਧਾਗਤਾ, ਸਾਮੀਤਿ।

''ਅਹੋ ਵਤ ਤੇ ਭਾਰਿਯਂ ਕਮ੍ਮਂ ਕਤਂ, ਕਸ੍ਮਾ ਮਯ੍ਹਂ ਨਾਚਿਕ੍ਖਿ, ਅਪਿਚ ਪਨ ਤੇ ਥੇਰੋ ਖਮਾਪਿਤੋ''ਤਿ? ''ਨ ਖਮਾਪਿਤੋ, ਸਾਮਿ। ਜਾਨਾਸਿ ਪਨ ਤ੍ਵਂ ਕਹਂ ਥੇਰੋ''ਤਿ? ''ਇਮਮੇਵ ਨਗਰਂ ਉਪਨਿਸ੍ਸਾਯ ਵਿਹਰਤੀ''ਤਿ। ''ਸਚੇ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਨ੍ਤੋ ਇਧਾਗਚ੍ਛੇਯਜ, ਅਹਂ ਮਮ ਅਯਜਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖਾਹਾਰਂ ਦਦੇਯਜਂ, ਸਾਮੀ''ਤਿ। ''ਤੇਨ ਹਿ ਸੀਘਂ ਸਕ੍ਕਾਰਂ ਕਰੋਹਿ, ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਅਯਜਂ ਖਮਾਪੇਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਸੋ ਥੇਰਸ੍ਸ ਵਸਨਟ੍ਠਾਨਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ, ''ਭਨ੍ਤੇ, ਸ੍ਵੇ ਮਯ੍ਹਂ ਭਿਕ੍ਖਂ ਗਣ੍ਹਥਾ''ਤਿ ਆਹ। ''ਨਨੁ ਤ੍ਵਂ, ਸੇਟ੍ਠਿਪੁਤ੍ਤ, ਆਗਨ੍ਤੁਕੋਸੀ''ਤਿ। ''ਭਨ੍ਤੇ, ਮਾ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਆਗਨ੍ਤੁਕਭਾਵਂ ਪੁਚ੍ਛਥ, ਸ੍ਵੇ ਮੇ ਭਿਕ੍ਖਂ ਗਣ੍ਹਥਾ''ਤਿ। ਥੇਰੋ ਅਧਿਵਾਸੇਸਿ, ਗੇਹੇਪਿ ਥੇਰਸ੍ਸ ਮਹਾਸਕ੍ਕਾਰੋ ਪਟਿਯਤ੍ਤੋ। ਥੇਰੋ ਪੁਨਦਿਵਸੇ ਤਂ ਗੇਹਦ੍ਵਾਰਂ ਅਗਮਾਸਿ। ਅਥ ਨਂ ਨਿਸੀਦਾਪੇਤ੍ਵਾ ਪਣੀਤੇਨਾਹਾਰੇਨ ਪਰਿਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਸੇਟ੍ਠਿਪੁਤ੍ਤੋ ਤਂ ਇਤ੍ਥਿਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਥੇਰਸ੍ਸ ਪਾਦਮੂਲੇ ਨਿਪਜ੍ਜਾਪੇਤ੍ਵਾ, ''ਭਨ੍ਤੇ, ਮਯ੍ਹਂ ਸਹਾਯਿਕਾਯ ਖਮਥਾ''ਤਿ ਆਹ। ''ਕਿਮੇਤ''ਨ੍ਤਿ? ''ਅਯਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਪੁਬ੍ਬੇ ਮਯ੍ਹਂ ਪਿਯਸਹਾਯਕੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਤੁਮ੍ਹੇ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਏਵਂ ਨਾਮ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ, ਅਥਸ੍ਸ ਪੁਰਿਸਲਿਙ੍ਗਂ ਅਨ੍ਤਰਧਾਯਿ, ਇਤ੍ਥਿਲਿਙ੍ਗਂ ਪਾਤੁਭਵਿ, ਖਮਥ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ। ''ਤੇਨ ਹਿ ਉਟ੍ਠਹਥ, ਖਮਾਮਿ ਵੋ ਅਹ''ਨ੍ਤਿ। ਥੇਰੇਨ ''ਖਮਾਮੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਮਤ੍ਤੇਯੇਵ ਇਤ੍ਥਿਲਿਙ੍ਗਂ ਅਨ੍ਤਰਧਾਯਿ, ਪੁਰਿਸਲਿਙ੍ਗਂ ਪਾਤੁਭਵਿ।

ਪੁਰਿਸਲਿਙ੍ਗੇ ਪਾਤੁਭੂਤਮਤ੍ਤੇਯੇਵ ਤਂ ਤਕ੍ਕਸਿਲਾਯ ਸੇਟ੍ਠਿਪੁਤ੍ਤੋ ਆਹ – ''ਸਮ੍ਮ ਸਹਾਯਕ, ਇਮੇ ਦ੍ਵੇ ਦਾਰਕਾ ਤਵ ਕੁਚ੍ਛਿਯਂ ਵੁਤ੍ਥਤ੍ਤਾ ਮਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਉਭਿਨ੍ਨਮ੍ਪਿਨੋ ਪੁਤ੍ਤਾ ਏਵ, ਇਧੇਵ ਵਸਿਸ੍ਸਾਮ, ਮਾ ਉਕ੍ਕਣ੍ਠੀ''ਤਿ। ''ਸਮ੍ਮ, ਅਹਂ ਏਕੇਨਤ੍ਤਭਾਵੇਨ ਪਠਮਂ ਪੁਰਿਸੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਇਤ੍ਥਿਭਾਵਂ ਪਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਪੁਰਿਸੋ ਜਾਤੋਤਿ ਵਿਪ੍ਪਕਾਰਪ੍ਪਤ੍ਤੋ, ਪਠਮਂ ਮਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਦ੍ਵੇ ਪੁਤ੍ਤਾ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾ, ਇਦਾਨਿ ਮੇ ਕੁਚ੍ਛਿਤੋ ਦ੍ਵੇ ਪੁਤ੍ਤਾ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤਾ, ਸ੍ਵਾਹਂ ਏਕੇਨਤ੍ਤਭਾਵੇਨ ਵਿਪ੍ਪਕਾਰਪ੍ਪਤ੍ਤੋ, ਪੁਨ 'ਗੇਹੇ ਵਸਿਸ੍ਸਤੀ'ਤਿ ਸਞ੍ਞਂ ਮਾ ਕਰਿ, ਅਹਂ ਮਮ ਅਯਜਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਪਬ੍ਬਜਿਸ੍ਸਾਮਿ। ਇਮੇ ਦ੍ਵੇ ਦਾਰਕਾ ਤਵ ਭਾਰਾਤਿ, ਇਮੇਸੁ ਮਾ ਪਮਜ੍ਜੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਪੁਤ੍ਤੇ ਸੀਸੇ ਪਰਿਚੁਮ੍ਬਿਤ੍ਵਾ ਪਰਿਮਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਉਰੇ ਨਿਪਜ੍ਜਾਪੇਤ੍ਵਾ ਪਿਤੁ ਨਿਯਜਾਦੇਤ੍ਵਾ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਥੇਰਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਂ ਯਾਚਿ। ਥੇਰੋਪਿ ਨਂ ਪਬ੍ਬਾਜੇਤ੍ਵਾ ਉਪਸਮ੍ਪਾਦੇਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾਵ ਚਾਰਿਕਂ ਚਰਮਾਨੋ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬੇਨ ਸਾਵਤ੍ਥਿਂ ਅਗਮਾਸਿ। ਤਸ੍ਸ **ਸੋਰੇਯਜਤ੍ਥੇਰੋ**ਤਿ ਨਾਮਂ ਅਹੋਸਿ। ਜਨਪਦਵਾਸਿਨੋ ਤਂ ਪਵਤ੍ਤਿਂ ਞਤ੍ਵਾ ਸਙ੍ਖੁਭਿਤ੍ਵਾ ਕੋਤੂਹਲਜਾਤਾ ਤਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਪੁਚ੍ਛਿਂਸੁ

– ‘‘ਏਵਂ ਕਿਰ, ਭਨ੍ਤੇ’’ਤਿ? ‘‘ਆਮ, ਆਵੁਸੋ’’ਤਿ। ‘‘ਭਨ੍ਤੇ, ਏਵਰੂਪਮ੍ਪਿ ਕਾਰਣਂ ਨਾਮ ਹੋਤਿ’’? ‘‘ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਕੁਚ੍ਛਿਯਂ ਕਿਰ ਦ੍ਵੇ ਪੁਤ੍ਤਾ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾ, ਤੁਮ੍ਹੇ ਪਟਿਚ੍ਚ ਦ੍ਵੇ ਜਾਤਾ, ਤੇਸਂ ਵੋ ਕਤਰੇਸੁ ਬਲਵਸਿਨੇਹੋ ਹੋਤੀ’’ਤਿ? ‘‘ਕੁਚ੍ਛਿਯਂ ਵੁਤ੍ਥਕੇਸੁ, ਆਵੁਸੋ’’ਤਿ। ਆਗਤਾਗਤਾ ਨਿਬਦ੍ਧਂ ਤਥੇਵ ਪੁਚ੍ਛਿਂਸੁ।

ਥੇਰੋ ‘‘ਕੁਚ੍ਛਿਯਂ ਵੁਤ੍ਥਕੇਸੁ ਏਵ ਸਿਨੇਹੋ ਬਲਵਾ’’ਤਿ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ ਕਥੇਨ੍ਤੋ ਹਰਾਯਮਾਨੋ ਏਕੋਵ ਨਿਸੀਦਤਿ, ਏਕੋਵ ਤਿਟ੍ਠਤਿ। ਸੋ ਏਵਂ ਏਕਤ੍ਤੂਪਗਤੋ ਅਤ੍ਤਭਾਵੇ ਖਯਵਯਂ ਸਮੁਟ੍ਠਾਪੇਤ੍ਵਾ ਸਹ ਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਹਿ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਿ। ਅਥ ਨਂ ਆਗਤਾਗਤਾ ਪੁਚ੍ਛਨ੍ਤਿ – ‘‘ਭਨ੍ਤੇ, ਏਵਂ ਕਿਰ ਨਾਮ ਅਹੋਸੀ’’ਤਿ? ‘‘ਆਮਾਵੁਸੋ’’ਤਿ। ‘‘ਕਤਰੇਸੁ ਸਿਨੇਹੋ ਬਲਵਾ’’ਤਿ? ‘‘ਮਯ੍ਹਂ ਕਤ੍ਥਚਿ ਸਿਨੇਹੋ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥੀ’’ਤਿ। ਭਿਕ੍ਖੂ ‘‘ਅਯਂ ਅਭੂਤਂ ਕਥੇਸਿ, ਪੁਰਿਮਦਿਵਸੇਸੁ ‘ਕੁਚ੍ਛਿਯਂ ਵੁਤ੍ਥਪੁਤ੍ਤੇਸੁ ਸਿਨੇਹੋ ਬਲਵਾ’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਦਾਨਿ ‘ਮਯ੍ਹਂ ਕਤ੍ਥਚਿ ਸਿਨੇਹੋ ਨਤ੍ਥੀ’ਤਿ ਵਦਤਿ, ਅਞ੍ਞਂ ਬ੍ਯਾਕਰੋਤਿ, ਭਨ੍ਤੇ’’ਤਿ ਆਹਂਸੁ। ਸਤ੍ਥਾ ‘‘ਨ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਮਮ ਪੁਤ੍ਤੋ ਅਞ੍ਞਂ ਬ੍ਯਾਕਰੋਤਿ, ਮਮ ਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਸਮ੍ਮਾਪਣਿਹਿਤੇਨ ਚਿਤ੍ਤੇਨ ਮਗ੍ਗਸ੍ਸ ਦਿਟ੍ਠਕਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਨ ਕਤ੍ਥਚਿ ਸਿਨੇਹੋ ਜਾਤੋ, ਯਂ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਨੇਵ ਮਾਤਾ, ਨ ਪਿਤਾ ਕਾਤੁਂ ਸਕ੍ਕੋਤਿ, ਤਂ ਇਮੇਸਂ ਸਤ੍ਤਾਨਂ ਅਬ੍ਭਨ੍ਤਰੇ ਪਵਤ੍ਤਂ ਸਮ੍ਮਾਪਣਿਹਿਤਂ ਚਿਤ੍ਤਮੇਵ ਦੇਤੀ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

੪੩. ‘‘ਨ ਤਂ ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਕਯਿਰਾ, ਅਞ੍ਞੇ ਵਾਪਿ ਚ ਞਾਤਕਾ।
ਸਮ੍ਮਾਪਣਿਹਿਤਂ ਚਿਤ੍ਤਂ, ਸੇਯ੍ਯਸੋ ਨਂ ਤਤੋ ਕਰੇ’’ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਨ ਤ**ਨ੍ਤਿ ਤਂ ਕਾਰਣਂ ਨੇਵ ਮਾਤਾ ਕਰੇਯ੍ਯ, ਨ ਪਿਤਾ, ਨ ਅਞ੍ਞੇ ਞਾਤਕਾ। **ਸਮ੍ਮਾਪਣਿਹਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਦਸਸੁ ਕੁਸਲਕਮ੍ਮਪਥੇਸੁ ਸਮ੍ਮਾ ਠਪਿਤਂ। **ਸੇਯ੍ਯਸੋ ਨਂ ਤਤੋ ਕਰੇ**ਤਿ ਤਤੋ ਕਾਰਣਤੋ ਸੇਯ੍ਯਸੋ ਨਂ ਵਰਤਰਂ ਉਤ੍ਤਰਿਤਰਂ ਕਰੇਯ੍ਯ, ਕਰੋਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਮਾਤਾਪਿਤਰੋ ਹਿ ਪੁਤ੍ਤਾਨਂ ਧਨਂ ਦਦਮਾਨਾ ਏਕਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਅਤ੍ਤਭਾਵੇ ਕਮ੍ਮਂ ਅਕਤ੍ਵਾ ਸੁਖੇਨ ਜੀਵਿਕਕਪ੍ਪਨਂ ਧਨਂ ਦਾਤੁਂ ਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਿ। ਵਿਸਾਖਾਯ ਮਾਤਾਪਿਤਰੋਪਿ ਤਾਵ ਮਹਦ੍ਧਨਾ ਮਹਾਭੋਗਾ, ਤਸ੍ਸਾ ਏਕਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਅਤ੍ਤਭਾਵੇ ਸੁਖੇਨ ਜੀਵਿਕਕਪ੍ਪਨਂ ਧਨਂ ਅਦਂਸੁ। ਚਤੂਸੁ ਪਨ ਦੀਪੇਸੁ ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤਿਸਿਰਿਂ ਦਾਤੁਂ ਸਮਤ੍ਥਾ ਮਾਤਾਪਿਤਰੋਪਿ ਨਾਮ ਪੁਤ੍ਤਾਨਂ ਨਤ੍ਥਿ, ਪਗੇਵ ਦਿਬ੍ਬਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਵਾ ਪਠਮਜ੍ਝਾਨਾਦਿਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਵਾ, ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਦਾਨੇ ਕਥਾਵ ਨਤ੍ਥਿ, ਸਮ੍ਮਾਪਣਿਹਿਤਂ ਪਨ ਚਿਤ੍ਤਂ ਸਬ੍ਬਮ੍ਪੇਤਂ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਦਾਤੁਂ ਸਕ੍ਕੋਤਿ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ ‘‘ਸੇਯ੍ਯਸੋ ਨਂ ਤਤੋ ਕਰੇ’’ਤਿ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਬਹੂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਾਦੀਨਿ ਪਤ੍ਤਾ। ਦੇਸਨਾ ਮਹਾਜਨਸ੍ਸ ਸਾਤ੍ਥਿਕਾ ਜਾਤਾਤਿ।

ਸੋਰੇਯ੍ਯਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ ਨਵਮਂ।

ਚਿਤ੍ਤਵਗ੍ਗਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਤਤਿਯੋ ਵਗ੍ਗੋ।

੪. ਪੁਪ੍ਫਵਗ੍ਗੋ

੧. ਪਥਵਿਕਥਾਪਸੁਤਪਞ੍ਚਸਤਭਿਕ੍ਖੁਵਤ੍ਥੁ

ਕੋ ਇਮਂ ਪਥਵਿਂ ਵਿਚੇਸ੍ਸਤੀਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਪਥਵਿਕਥਾਪਸੁਤੇ ਪਞ੍ਚਸਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਤੇ ਕਿਰ ਭਗਵਤਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਜਨਪਦਚਾਰਿਕਂ ਚਰਿਤ੍ਵਾ ਜੇਤਵਨਂ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਾਯਨ੍ਹਸਮਯੇ ਉਪਟ੍ਠਾਨਸਾਲਾਯਂ ਸਨ੍ਨਿਸਿਨ੍ਨਾ ਅਤ੍ਤਨਾ ਗਤਗਤਟ੍ਠਾਨੇਸੁ ‘‘ਅਸੁਕਗਾਮਤੋ ਅਸੁਕਗਾਮਗਮਨਟ੍ਠਾਨੇ ਸਮਂ ਵਿਸਮਂ ਕਦ੍ਦਮਬਹੁਲਂ ਸਕ੍ਖਰਬਹੁਲਂ ਕਾਲ਼ਮਤ੍ਤਿਕਂ ਤਮ੍ਬਮਤ੍ਤਿਕ’’ਨ੍ਤਿ ਪਥਵਿਕਥਂ ਕਥੇਸੁਂ। ਸਤ੍ਥਾ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ, ‘‘ਕਾਯ ਨੁਤ੍ਥ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਏਤਰਹਿ ਕਥਾਯ ਸਨ੍ਨਿਸਿਨ੍ਨਾ’’ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ, ‘‘ਭਨ੍ਤੇ, ਅਮ੍ਹੇਹਿ ਵਿਚਰਿਤਟ੍ਠਾਨੇ ਪਥਵਿਕਥਾਯਾ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ, ‘‘ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਏਸਾ ਬਾਹਿਰਪਥਵੀ ਨਾਮ, ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਿਕਪਥਵਿਯਂ ਪਰਿਕਮ੍ਮਂ ਕਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮਾ ਦ੍ਵੇ ਗਾਥਾ ਅਭਾਸਿ –

੪੪. ‘‘ਕੋ ਇਮਂ ਪਥਵਿਂ ਵਿਚੇਸ੍ਸਤਿ,
ਯਮਲੋਕਞ੍ਚ ਇਮਂ ਸਦੇਵਕਂ।
ਕੋ ਧਮ੍ਮਪਦਂ ਸੁਦੇਸਿਤਂ,
ਕੁਸਲੋ ਪੁਪ੍ਫਮਿਵ ਪਚੇਸ੍ਸਤਿ॥

੪੫. ‘‘ਸੇਖੋ ਪਥਵਿਂ ਵਿਚੇਸ੍ਸਤਿ,
ਯਮਲੋਕਞ੍ਚ ਇਮਂ ਸਦੇਵਕਂ।
ਸੇਖੋ ਧਮ੍ਮਪਦਂ ਸੁਦੇਸਿਤਂ,
ਕੁਸਲੋ ਪੁਪ੍ਫਮਿਵ ਪਚੇਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਕੋ ਇਮ**ਨ੍ਤਿ ਕੋ ਇਮਂ ਅਤ੍ਤਭਾਵਸਙ੍ਖਾਤਂ ਪਥਵਿਂ। **ਵਿਚੇਸ੍ਸਤੀ**ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਞਾਣੇਨ ਵਿਚਿਨਿਸ੍ਸਤਿ ਵਿਜਾਨਿਸ੍ਸਤਿ, ਪਟਿਵਿਜ੍ਝਿਸ੍ਸਤਿ, ਸਚ੍ਛਿਕਰਿਸ੍ਸਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਯਮਲੋਕਞ੍ਚਾ**ਤਿ ਚਤੁਬ੍ਬਿਧਂ ਅਪਾਯਲੋਕਞ੍ਚ। **ਇਮਂ ਸਦੇਵਕ**ਨ੍ਤਿ ਇਮਂ ਮਨੁਸ੍ਸਲੋਕਞ੍ਚ ਦੇਵਲੋਕੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਕੋ ਵਿਚੇਸ੍ਸਤਿ ਵਿਚਿਨਿਸ੍ਸਤਿ ਵਿਜਾਨਿਸ੍ਸਤਿ ਪਟਿਵਿਜ੍ਝਿਸ੍ਸਤਿ ਸਚ੍ਛਿਕਰਿਸ੍ਸਤੀਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। **ਕੋ ਧਮ੍ਮਪਦਂ ਸੁਦੇਸਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਯਥਾਸਭਾਵਤੋ ਕਥਿਤਤ੍ਤਾ ਸੁਦੇਸਿਤਂ ਸਤ੍ਤਤਿਂਸਬੋਧਿਪਕ੍ਖਿਯਧਮ੍ਮਸਙ੍ਖਾਤਂ ਧਮ੍ਮਪਦਂ **ਕੁਸਲੋ** ਮਾਲਾਕਾਰੋ **ਪੁਪ੍ਫਂ** ਵਿਚਿਨਨ੍ਤੋ ਵਿਯ **ਕੋ ਪਚੇਸ੍ਸਤਿ** ਵਿਚਿਨਿਸ੍ਸਤਿ ਵਿਜਾਨਿਸ੍ਸਤਿ ਉਪਪਰਿਕ੍ਖਿਸ੍ਸਤਿ ਪਟਿਵਿਜ੍ਝਿਸ੍ਸਤਿ, ਸਚ੍ਛਿਕਰਿਸ੍ਸਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਸੇਖੋ**ਤਿ ਅਧਿਸੀਲਸਿਕ੍ਖਾ, ਅਧਿਚਿਤ੍ਤਸਿਕ੍ਖਾ, ਅਧਿਪਞ੍ਞਾਸਿਕ੍ਖਾਤਿ ਇਮਾ ਤਿਸ੍ਸੋ ਸਿਕ੍ਖਾ ਸਿਕ੍ਖਨਤੋ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਮਗ੍ਗਟ੍ਠਂ ਆਦਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਯਾਵ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗਟ੍ਠਾ ਸਤ੍ਤਵਿਧੋ ਸੇਖੋ ਇਮਂ ਅਤ੍ਤਭਾਵਸਙ੍ਖਾਤਂ ਪਥਵਿਂ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗੇਨ ਤਤੋ ਛਨ੍ਦਰਾਗਂ ਅਪਕਡ੍ਢਨ੍ਤੋ ਵਿਚੇਸ੍ਸਤਿ ਵਿਚਿਨਿਸ੍ਸਤਿ ਵਿਜਾਨਿਸ੍ਸਤਿ ਪਟਿਵਿਜ੍ਝਿਸ੍ਸਤਿ ਸਚ੍ਛਿਕਰਿਸ੍ਸਤਿ। **ਯਮਲੋਕਞ੍ਚਾ**ਤਿ ਤਂ ਯਥਾਵੁਤ੍ਤਪਕਾਰਂ ਯਮਲੋਕਞ੍ਚ ਇਮਂ ਮਨੁਸ੍ਸਲੋਕਞ੍ਚ ਸਹ ਦੇਵੇਹਿ ਸਦੇਵਕਂ ਸ੍ਵੇਵ ਵਿਚੇਸ੍ਸਤਿ ਵਿਚਿਨਿਸ੍ਸਤਿ ਵਿਜਾਨਿਸ੍ਸਤਿ ਪਟਿਵਿਜ੍ਝਿਸ੍ਸਤਿ ਸਚ੍ਛਿਕਰਿਸ੍ਸਤਿ। **ਸੇਖੋ**ਤਿ ਸ੍ਵੇਵ ਸਤ੍ਤਵਿਧੋ ਸੇਖੋ, ਯਥਾ ਨਾਮ ਕੁਸਲੋ ਮਾਲਾਕਾਰੋ ਪੁਪ੍ਫਾਰਾਮਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਤਰੁਣਮਕੁਲ਼ਾਨਿ ਚ ਪਾਣਕਵਿਦ੍ਧਾਨਿ ਚ ਮਿਲਾਤਾਨਿ ਚ ਗਣ੍ਠਿਕਜਾਤਾਨਿ ਚ ਪੁਪ੍ਫਾਨਿ ਵਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਸੋਭਨਾਨਿ ਸੁਜਾਤਸੁਜਾਤਾਨੇਵ ਪੁਪ੍ਫਾਨਿ ਵਿਚਿਨਾਤਿ, ਏਵਮੇਵ ਇਮਂ ਸੁਕਥਿਤਂ ਸੁਨਿਦ੍ਦਿਟ੍ਠਂ ਬੋਧਿਪਕ੍ਖਿਯਧਮ੍ਮਪਦਮ੍ਪਿ ਪਞ੍ਞਾਯ ਪਚੇਸ੍ਸਤਿ ਵਿਚਿਨਿਸ੍ਸਤਿ ਉਪਪਰਿਕ੍ਖਿਸ੍ਸਤਿ ਪਟਿਵਿਜ੍ਝਿਸ੍ਸਤਿ ਸਚ੍ਛਿਕਰਿਸ੍ਸਤੀਤਿ ਸਤ੍ਥਾ ਸਯਮੇਵ ਪਞ੍ਹਂ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਸਿ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਪਞ੍ਚਸਤਾਪਿ ਭਿਕ੍ਖੂ ਸਹ ਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਹਿ ਅਰਹਤ੍ਤੰ ਪਾਪੁਣਿੰਸੁ। ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਪਰਿਸਾਯਪਿ ਸਾਤ੍ਥਿਕਾ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾ ਅਹੋਸੀਤਿ।

ਪਥਵਿਕਥਾਪਸੁਤਪਞ੍ਚਸਤਭਿਕ੍ਖੁਵਤ੍ਥੁ ਪਠਮੰ।

੨. ਮਰੀਚਿਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਿਕਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ

ਫੇਣੂਪਮਨ੍ਤਿ ਇਮੰ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨੰ ਸਤ੍ਥਾ ਸਾਵਤ੍ਥਿਯੰ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਅਞ੍ਞਤਰੰ ਮਰੀਚਿਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਿਕੰ ਭਿਕ੍ਖੁੰ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਸੋ ਕਿਰ ਭਿਕ੍ਖੁ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ, ''ਸਮਣਧਮ੍ਮੰ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਅਰਞ੍ਞੰ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਘਟੇਤ੍ਵਾ ਵਾਯਮਿਤ੍ਵਾ ਅਰਹਤ੍ਤੰ ਪਤ੍ਤੁੰ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੋ ''ਵਿਸੇਸੇਤ੍ਵਾ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨੰ ਕਥਾਪੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕੰ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਅਨ੍ਤਰਾਮਗ੍ਗੇ ਮਰੀਚਿੰ ਦਿਸ੍ਵਾ, ''ਯਥਾ ਅਯੰ ਗਿਮ੍ਹਸਮਯੇ ਉਟ੍ਠਿਤਾ ਮਰੀਚਿ ਦੂਰੇ ਠਿਤਾਨੰ ਰੂਪਗਤਾ ਵਿਯ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ, ਸਨ੍ਤਿਕੰ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਾਨੰ ਨੇਵ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ, ਅਯੰ ਅਤ੍ਤਭਾਵੋਪਿ ਉਪ੍ਪਾਦਵਯਟ੍ਠੇਨ ਏਵਰੂਪੋ''ਤਿ ਮਰੀਚਿਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨੰ ਭਾਵੇਨ੍ਤੋ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਮਗ੍ਗਕਿਲਨ੍ਤੋ ਅਚਿਰਵਤਿਯੰ ਨ੍ਹਾਯਿਤ੍ਵਾ ਏਕਸ੍ਮਿੰ ਚਣ੍ਡਸੋਤਤੀਰੇ ਰੁਕ੍ਖਛਾਯਾਯ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਉਦਕਵੇਗਾਭਿਘਾਤੇਨ ਉਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਮਹਨ੍ਤੇ ਮਹਨ੍ਤੇ ਫੇਣਪਿਣ੍ਡੇ ਭਿਜ੍ਜਮਾਨੇ ਦਿਸ੍ਵਾ, ''ਅਯੰ ਅਤ੍ਤਭਾਵੋਪਿ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਭਿਜ੍ਜਨਟ੍ਠੇਨ ਏਵਰੂਪੋਯੇਵਾ''ਤਿ ਆਰਮ੍ਮਣੰ ਅਗ੍ਗਹੇਸਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਗਨ੍ਧਕੁਟਿਯੰ ਠਿਤੋਵ ਤੰ ਥੇਰੰ ਦਿਸ੍ਵਾ, ''ਏਵਮੇਵ, ਭਿਕ੍ਖੁ, ਏਵਰੂਪੋਵਾਯੰ ਅਤ੍ਤਭਾਵੋ ਫੇਣਪਿਣ੍ਡੋ ਵਿਯ ਮਰੀਚਿ ਵਿਯ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨਭਿਜ੍ਜਨਸਭਾਵੋਯੇਵਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮੰ ਗਾਥਮਾਹ –

੪੬. ''ਫੇਣੂਪਮੰ ਕਾਯਮਿਮੰ ਵਿਦਿਤ੍ਵਾ,
ਮਰੀਚਿਧਮ੍ਮੰ ਅਭਿਸਮ੍ਬੁਧਾਨੋ।
ਛੇਤ੍ਵਾਨ ਮਾਰਸ੍ਸ ਪਪੁਪ੍ਫਕਾਨਿ,
ਅਦਸ੍ਸਨੰ ਮਚ੍ਚੁਰਾਜਸ੍ਸ ਗਚ੍ਛੇ''ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਫੇਣੂਪਮ**ਨ੍ਤਿ ਇਮੰ ਕੇਸਾਦਿਸਮੂਹਸਙ੍ਖਾਤੰ ਕਾਯੰ ਅਬਲਦੁਬ੍ਬਲਟ੍ਠੇਨ ਅਨਦ੍ਧਨਿਯਤਾਵਕਾਲਿਕਟ੍ਠੇਨ ਫੇਣਪਿਣ੍ਡਸਰਿਕ੍ਖਕੋਤਿ ਵਿਦਿਤ੍ਵਾ। **ਮਰੀਚਿਧਮ੍ਮ**ਨ੍ਤਿ ਯਥਾ ਮਰੀਚਿ ਦੂਰੇ ਠਿਤਾਨੰ ਰੂਪਗਤਾ ਵਿਯ ਗਯ੍ਹੂਪਗਾ ਵਿਯ ਹੋਤਿ, ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਉਪਗਚ੍ਛਨ੍ਤਾਨੰ ਰਿਤ੍ਤਾ ਤੁਚ੍ਛਾ ਅਗਯ੍ਹੂਪਗਾ ਸਮ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਏਵਮੇਵ ਖਣਿਕਇਤ੍ਤਰਪਚ੍ਚੁਪਟ੍ਠਾਨਟ੍ਠੇਨ ਅਯੰ ਕਾਯੋਪਿ ਮਰੀਚਿਧਮ੍ਮੋਤਿ **ਅਭਿਸਮ੍ਬੁਧਾਨੋ** ਬੁਜ੍ਝਨ੍ਤੋ, ਜਾਨਨ੍ਤੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਮਾਰਸ੍ਸ ਪਪੁਪ੍ਫਕਾਨੀ**ਤਿ ਮਾਰਸ੍ਸ ਪਪੁਪ੍ਫਕਸਙ੍ਖਾਤਾਨਿ ਤੇਭੂਮਕਾਨਿ ਵਟ੍ਟਾਨਿ ਅਰਿਯਮਗ੍ਗੇਨ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਖੀਣਾਸਵੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਮਚ੍ਚੁਰਾਜਸ੍ਸ ਅਦਸ੍ਸਨੰ ਅਵਿਸਯੰ ਅਮਤਮਹਾਨਿਬ੍ਬਾਨੰ ਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯਾਤਿ।

ਗਾਥਾਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਥੇਰੋ ਸਹ ਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਹਿ ਅਰਹਤ੍ਤੰ ਪਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥੁ ਸੁਵਣ੍ਣਵਣ੍ਣੰ ਸਰੀਰੰ ਥੋਮੇਨ੍ਤੋ ਵਣ੍ਣੇਨ੍ਤੋ ਵਨ੍ਦਨ੍ਤੋਵ ਆਗਤੋਤਿ।

ਮਰੀਚਿਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਿਕਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ ਦੁਤਿਯੰ।

੩. ਵਿਟਟੂਭਵਤ੍ਥੁ

ਪੁਪ੍ਫਾਨਿਹੇਵ ਪਚਿਨਨ੍ਤਨ੍ਤਿ ਇਮੰ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨੰ ਸਤ੍ਥਾ ਸਾਵਤ੍ਥਿਯੰ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਸਪਰਿਸੰ ਮਹੋਘੇਨ ਅਜ੍ਝੋਤ੍ਥਰਿਤ੍ਵਾ ਮਾਰਿਤੰ ਵਿਟਟੂਭੰ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਤਤ੍ਰਾਯੰ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬਿਕਥਾ – ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਞ੍ਹਿ ਮਹਾਕੋਸਲਰਞ੍ਞੋ ਪੁਤ੍ਤੋ ਪਸੇਨਦਿਕੁਮਾਰੋ ਨਾਮ। ਵੇਸਾਲਿਯੰ ਲਿਚ੍ਛਵਿਰਞ੍ਞੋ ਪੁਤ੍ਤੋ ਲਿਚ੍ਛਵਿਕੁਮਾਰੋ ਮਹਾਲਿ ਨਾਮ, ਕੁਸਿਨਾਰਾਯੰ ਮਲ੍ਲਰਾਜਪੁਤ੍ਤੋ ਬਨ੍ਧੁਲੋ ਨਾਮਾਤਿ ਇਮੇ ਤਯੋ ਦਿਸਾਪਾਮੋਕ੍ਖਸ੍ਸਾਚਰਿਯਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਸਿਪ੍ਪੁਗ੍ਗਹਣਤ੍ਥੰ ਤਕ੍ਕਸਿਲੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਬਹਿਨਗਰੇ ਸਾਲਾਯ ਸਮਾਗਤਾ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਸ੍ਸ ਆਗਤਕਾਰਣਞ੍ਚ ਕੁਲਞ੍ਚ ਨਾਮਞ੍ਚ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਸਹਾਯਕਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਏਕਤੋਵ ਆਚਰਿਯੰ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਸਿਪ੍ਪੰ ਸਿਕ੍ਖਨ੍ਤਾ ਨ ਚਿਰਸ੍ਸੇਵ ਉਗ੍ਗਹਿਤਸਿਪ੍ਪਾ ਆਚਰਿਯੰ ਆਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਏਕਤੋਵ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਸਕਸਕਟ੍ਠਾਨਾਨਿ ਅਗਮੰਸੁ। ਤੇਸੁ **ਪਸੇਨਦਿਕੁਮਾਰੋ** ਪਿਤੁ ਸਿਪ੍ਪੰ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਪਸਨ੍ਨੇਨ ਪਿਤਰਾ ਰਜ੍ਜੇ ਅਭਿਸਿਤ੍ਤੋ। **ਮਹਾਲਿਕੁਮਾਰੋ** ਲਿਚ੍ਛਵੀਨੰ ਸਿਪ੍ਪੰ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ ਮਹਨ੍ਤੇਨ ਉਸ੍ਸਾਹੇਨ ਦਸ੍ਸੇਸਿ, ਤਸ੍ਸ ਅਕ੍ਖੀਨਿ ਭਿਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਅਗਮੰਸੁ। ਲਿਚ੍ਛਵਿਰਾਜਾਨੋ ''ਅਹੋ ਵਤ ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਆਚਰਿਯੋ ਅਕ੍ਖਿਵਿਨਾਸੰ ਪਤ੍ਤੋ, ਨ ਨੰ ਪਰਿਚ੍ਚਜਿਸ੍ਸਾਮ, ਉਪਟ੍ਠਹਿਸ੍ਸਾਮ ਨ''ਨ੍ਤਿ ਤਸ੍ਸ ਸਤਸਹਸ੍ਸੁਟ੍ਠਾਨਕੰ ਏਕੰ ਦ੍ਵਾਰੰ ਅਦੰਸੁ। ਸੋ ਤੰ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਪਞ੍ਚਸਤੇ ਲਿਚ੍ਛਵਿਰਾਜਪੁਤ੍ਤੇ ਸਿਪ੍ਪੰ ਸਿਕ੍ਖਾਪੇਨ੍ਤੋ ਵਸਿ। **ਬਨ੍ਧੁਲਕੁਮਾਰੋ** ਸਟ੍ਠਿੰ ਸਟ੍ਠਿੰ ਵੇਲੂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਮਜ੍ਝੇ ਅਯਸਲਾਕੰ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਸਟ੍ਠਿਕਲਾਪੇ ਉਸ੍ਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਠਪਿਤੇ ਮਲ੍ਲਰਾਜਕੁਲੇਹਿ ''ਇਮੇ ਕਪ੍ਪੇਤੂ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੋ ਅਸੀਤਿਹਤ੍ਥੰ ਆਕਾਸੰ ਉਲ੍ਲਙ੍ਘਿਤ੍ਵਾ ਅਸਿਨਾ ਕਪ੍ਪੇਨ੍ਤੋ ਅਗਮਾਸਿ। ਸੋ ਓਸਾਨਕਲਾਪੇ ਅਯਸਲਾਕਾਯ ''ਕਿਰੀ''ਤਿ ਸਦ੍ਦੰ ਸੁਤ੍ਵਾ, ''ਕਿੰ ਏਤ''ਨ੍ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬਕਲਾਪੇਸੁ ਅਯਸਲਾਕਾਨੰ ਠਪਿਤਭਾਵੰ ਞਤ੍ਵਾ ਅਸਿੰ ਛਡ੍ਡੇਤ੍ਵਾ ਰੋਦਮਾਨੋ ''ਮਯ੍ਹੰ ਏਤ੍ਤਕੇਸੁ ਞਾਤਿਸੁਹਜ੍ਜੇਸੁ ਏਕੋਪਿ ਸਸਿਨੇਹੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਇਮੰ ਕਾਰਣੰ ਨਾਚਿਕ੍ਖਿ। ਸਚੇ ਹਿ ਅਹੰ ਜਾਨੇਯ੍ਯੰ, ਅਯਸਲਾਕਾਯ ਸਦ੍ਦੰ ਅਨੁਟ੍ਠਾਪੇਨ੍ਤੋਵ ਛਿਨ੍ਦੇਯ੍ਯ''ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ, ''ਸਬ੍ਬੇਪਿਮੇ ਮਾਰੇਤ੍ਵਾ ਰਜ੍ਜੰ ਕਰੇਯ੍ਯ''ਨ੍ਤਿ ਮਾਤਾਪਿਤੂਨੰ ਕਥੇਸਿ। ਤੇਹਿ ''ਪਵੇਣਿਰਜ੍ਜੰ ਨਾਮ, ਤਾਤ, ਇਦੰ ਨ ਲਬ੍ਭਾ ਏਵੰ ਕਾਤੁ''ਨ੍ਤਿ ਨਾਨਪ੍ਪਕਾਰੇਨ ਵਾਰਿਤੋ ''ਤੇਨ ਹਿ ਮਮ ਸਹਾਯਕਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੰ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਸਾਵਤ੍ਥਿੰ ਅਗਮਾਸਿ।

ਪਸੇਨਦਿ ਕੋਸਲੋ ਰਾਜਾ ਤਸ੍ਸਾਗਮਨੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਚੁਗ੍ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਮਹਨ੍ਤੇਨ ਸਕ੍ਕਾਰੇਨ ਤੰ ਨਗਰੰ ਪਵੇਸੇਤ੍ਵਾ ਸੇਨਾਪਤਿਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪੇਸਿ। ਸੋ ਮਾਤਾਪਿਤਰੋ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥੇਵ ਵਾਸੰ ਕਪ੍ਪੇਸਿ। ਅਥੇਕਦਿਵਸੰ ਰਾਜਾ ਉਪਰਿਪਾਸਾਦੇ ਠਿਤੋ ਅਨ੍ਤਰਵੀਥਿੰ ਓਲੋਕਯਮਾਨੋ ''ਅਨਾਥਪਿਣ੍ਡਿਕਸ੍ਸ ਚੂਲ਼ਅਨਾਥਪਿਣ੍ਡਿਕਸ੍ਸ ਵਿਸਾਖਾਯ ਸੁਪ੍ਪਵਾਸਾਯਾ''ਤਿ ਏਤੇਸੰ ਗੇਹੇ ਨਿਚ੍ਚੰ ਭਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚਤ੍ਥਾਯ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇ ਅਨੇਕਸਹਸ੍ਸੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਦਿਸ੍ਵਾ, ''ਕਹੰ, ਅਯ੍ਯਾ, ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ, ''ਦੇਵ, ਅਨਾਥਪਿਣ੍ਡਿਕਸ੍ਸ ਗੇਹੇ ਨਿਚ੍ਚਭਤ੍ਤਸਲਾਕਭਤ੍ਤਗਿਲਾਨਭਤ੍ਤਾਦੀਨੰ ਅਤ੍ਥਾਯ ਦੇਵਸਿਕੰ ਦ੍ਵੇ ਭਿਕ੍ਖੁਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਚੂਲ਼ਅਨਾਥਪਿਣ੍ਡਿਕਸ੍ਸ ਗੇਹੇ ਪਞ੍ਚਸਤਾਨਿ, ਤਥਾ ਵਿਸਾਖਾਯ ਤਥਾ ਸੁਪ੍ਪਵਾਸਾਯਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਸਯਮ੍ਪਿ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੰ ਉਪਟ੍ਠਹਿਤੁਕਾਮੋ ਵਿਹਾਰੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੁਸਹਸ੍ਸੇਨ ਸਦ੍ਧਿੰ ਸਤ੍ਥਾਰੰ ਨਿਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਤਾਹੰ ਸਹਤ੍ਥਾ ਦਾਨੰ ਦਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਤਮੇ ਦਿਵਸੇ ਸਤ੍ਥਾਰੰ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ, ''ਭਨ੍ਤੇ, ਪਞ੍ਚਹਿ ਮੇ ਭਿਕ੍ਖੁਸਤੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿੰ ਨਿਬਦ੍ਧੰ ਭਿਕ੍ਖੰ ਗਣ੍ਹਥਾ''ਤਿ ਆਹ। ''ਮਹਾਰਾਜ ਬੁਦ੍ਧਾ ਨਾਮ ਏਕਟ੍ਠਾਨੇ ਨਿਬਦ੍ਧੰ ਭਿਕ੍ਖੰ ਨ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਿ, ਬਹੂ ਜਨਾ ਬੁਦ੍ਧਾਨੰ ਆਗਮਨੰ ਪਚ੍ਚਾਸੀਸਨ੍ਤੀ''ਤਿ। ''ਤੇਨ ਹਿ ਏਕੰ ਭਿਕ੍ਖੁੰ ਨਿਬਦ੍ਧੰ ਪੇਸੇਥਾ''ਤਿ ਆਹ। ਸਤ੍ਥਾ ਆਨਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਭਾਰੰ ਅਕਾਸਿ। ਰਾਜਾ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੇ ਆਗਤੇ ਪਤ੍ਤੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ, ''ਇਮੇ ਨਾਮ ਪਰਿਵਿਸਨ੍ਤੂ''ਤਿ ਅਵਿਚਾਰੇਤ੍ਵਾਵ ਸਤ੍ਤਾਹੰ ਸਯਮੇਵ ਪਰਿਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਅਟ੍ਠਮੇ ਦਿਵਸੇ ਵਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਚਿਤ੍ਤੋ ਪਮਜ੍ਜਮਕਾਸਿ। ਰਾਜਕੁਲੇ ਨਾਮ ਅਨਾਣਤ੍ਤਾ ਆਸਨਾਨਿ ਪਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਨਿਸੀਦਾਪੇਤ੍ਵਾ ਪਰਿਵਿਸਿਤੁੰ ਨ ਲਭਨ੍ਤਿ ''ਨ ਮਯੰ ਇਧ ਠਾਤੁੰ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਬਹੂ ਭਿਕ੍ਖੂ ਪਕ੍ਕਮਿੰਸੁ। ਰਾਜਾ ਦੁਤਿਯਦਿਵਸੇਪਿ ਪਮਜ੍ਜਿ, ਦੁਤਿਯਦਿਵਸੇਪਿ ਬਹੂ ਭਿਕ੍ਖੂ ਪਕ੍ਕਮਿੰਸੁ। ਤਤਿਯਦਿਵਸੇਪਿ ਪਮਜ੍ਜਿ, ਤਦਾ ਆਨਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰੰ ਏਕਕਮੇਵ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਅਵਸੇਸਾ ਪਕ੍ਕਮਿੰਸੁ। ਪੁਞ੍ਞਵਨ੍ਤਾ ਨਾਮ ਕਾਰਣਵਸਿਕਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਕੁਲਾਨੰ ਪਸਾਦੰ ਰਕ੍ਖਨ੍ਤਿ। ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਚ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰੋ ਮਹਾਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨਤ੍ਥੇਰੋਤਿ ਦ੍ਵੇ ਅਗ੍ਗਸਾਵਕਾ, ਖੇਮਾ ਉਪ੍ਪਲਵਣ੍ਣਾਤਿ ਦ੍ਵੇ ਅਗ੍ਗਸਾਵਿਕਾ, ਉਪਾਸਕੇਸੁ ਚਿਤ੍ਤੋ, ਗਹਪਤਿ, ਹਤ੍ਥਕੋ ਆਲ਼ਵਕੋਤਿ ਦ੍ਵੇ ਅਗ੍ਗਉਪਾਸਕਾ, ਉਪਾਸਿਕਾਸੁ ਵੇਲੁਕਣ੍ਟਕੀ ਨਨ੍ਦਮਾਤਾ, ਖੁਜ੍ਜੁਤ੍ਤਰਾਤਿ ਦ੍ਵੇ ਅਗ੍ਗਉਪਾਸਿਕਾ, ਇਤਿ ਇਮੇ ਅਟ੍ਠ ਜਨੇ ਆਦਿੰ ਕਤ੍ਵਾ ਠਾਨਨ੍ਤਰਪਤ੍ਤਾ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਸਾਵਕਾ ਏਕਦੇਸੇਨ ਦਸਨ੍ਨੰ ਪਾਰਮੀਨੰ ਪੂਰਿਤਤ੍ਤਾ ਮਹਾਪੁਞ੍ਞਾ ਅਭਿਨੀਹਾਰਸਮ੍ਪਨ੍ਨਾ। ਆਨਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰੋਪਿ ਕਪ੍ਪਸਤਸਹਸ੍ਸੰ ਪੂਰਿਤਪਾਰਮੀ ਅਭਿਨੀਹਾਰਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ ਮਹਾਪੁਞ੍ਞੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕਾਰਣਵਸਿਕਤਾਯ ਕੁਲਸ੍ਸ ਪਸਾਦੰ ਰਕ੍ਖਨ੍ਤੋ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਤੰ ਏਕਕਮੇਵ ਨਿਸੀਦਾਪੇਤ੍ਵਾ ਪਰਿਵਿਸਿੰਸੁ।

ਰਾਜਾ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਗਤਕਾਲੇ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਖਾਦਨੀਯਭੋਜਨੀਯਾਨਿ ਤਥੇਵ ਠਿਤਾਨਿ ਦਿਸ੍ਵਾ, ''ਕਿਂ, ਅਯ੍ਯਾ, ਨਾਗਮਿਂਸੂ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ, ''ਆਨਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰੋ ਏਕਕੋਵ ਆਗਤੋ ਦੇਵਾ''ਤਿ ਸੁਤ੍ਵਾ, ''ਅਦ੍ਧਾ ਏਤ੍ਤਕਂ ਮੇ ਭਤ੍ਤਚ੍ਛੇਦਨਮਕਂਸੂ''ਤਿ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਕੁਦ੍ਧੋ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ, ''ਭਨ੍ਤੇ, ਮਯਾ ਪਞ੍ਚਨ੍ਨਂ ਭਿਕ੍ਖੁਸਤਾਨਂ ਭਿਕ੍ਖਾ ਪਟਿਯਤ੍ਤਾ, ਆਨਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰੋ ਕਿਰ ਏਕਕੋਵਾਗਤੋ, ਪਟਿਯਤ੍ਤਾ ਭਿਕ੍ਖਾ ਤਥੇਵ ਠਿਤਾ, ਪਞ੍ਚਸਤਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਮਮ ਗੇਹੇ ਸਞ੍ਞਂ ਨ ਕਰਿਂਸੁ, ਕਿਂ ਨੁ ਖੋ ਕਾਰਣ''ਨ੍ਤਿ ਆਹ। ਸਤ੍ਥਾ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਦੋਸਂ ਅਵਤ੍ਵਾ, ''ਮਹਾਰਾਜ, ਮਮ ਸਾਵਕਾਨਂ ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਵਿਸ੍ਸਾਸੋ ਨਤ੍ਥਿ, ਤੇਨ ਨ ਗਤਾ ਭਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਕੁਲਾਨਂ ਅਨੁਪਗਮਨਕਾਰਣਞ੍ਚ ਉਪਗਮਨਕਾਰਣਞ੍ਚ ਪਕਾਸੇਨ੍ਤੋ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਸੁਤ੍ਤਮਾਹ –

> ''ਨਵਹਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਂ ਕੁਲਂ ਅਨੁਪਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਵਾ ਨਾਲਂ ਉਪਗਨ੍ਤੁਂ, ਉਪਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਵਾ ਨਾਲਂ ਉਪਨਿਸੀਦਿਤੁਂ। ਕਤਮੇਹਿ ਨਵਹਿ? ਨ ਮਨਾਪੇਨ ਪਚ੍ਚੁਟ੍ਠੇਨ੍ਤਿ, ਨ ਮਨਾਪੇਨ ਅਭਿਵਾਦੇਨ੍ਤਿ, ਨ ਮਨਾਪੇਨ ਆਸਨਂ ਦੇਨ੍ਤਿ, ਸਨ੍ਤਮਸ੍ਸ ਪਰਿਗੁਹਨ੍ਤਿ, ਬਹੁਕਮ੍ਪਿ ਥੋਕਂ ਦੇਨ੍ਤਿ, ਪਣੀਤਮ੍ਪਿ ਲੂਖਂ ਦੇਨ੍ਤਿ, ਅਸਕ੍ਕਚ੍ਚਂ ਦੇਨ੍ਤਿ ਨੋ ਸਕ੍ਕਚ੍ਚਂ, ਨ ਉਪਨਿਸੀਦਨ੍ਤਿ ਧਮ੍ਮਸ੍ਸਵਨਾਯ, ਭਾਸਿਤਮਸ੍ਸ ਨ ਸੁਸ੍ਸੂਸਨ੍ਤਿ । ਇਮੇਹਿ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਨਵਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਂ ਕੁਲਂ ਅਨੁਪਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਵਾ ਨਾਲਂ ਉਪਗਨ੍ਤੁਂ, ਉਪਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਵਾ ਨਾਲਂ ਉਪਨਿਸੀਦਿਤੁਂ।
>
> ''ਨਵਹਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਂ ਕੁਲਂ ਅਨੁਪਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਵਾ ਅਲਂ ਉਪਗਨ੍ਤੁਂ, ਉਪਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਵਾ ਅਲਂ ਉਪਨਿਸੀਦਿਤੁਂ। ਕਤਮੇਹਿ ਨਵਹਿ? ਮਨਾਪੇਨ ਪਚ੍ਚੁਟ੍ਠੇਨ੍ਤਿ, ਮਨਾਪੇਨ ਅਭਿਵਾਦੇਨ੍ਤਿ, ਮਨਾਪੇਨ ਆਸਨਂ ਦੇਨ੍ਤਿ, ਸਨ੍ਤਮਸ੍ਸ ਨ ਪਰਿਗੁਹਨ੍ਤਿ, ਬਹੁਕਮ੍ਪਿ ਬਹੁਕਂ ਦੇਨ੍ਤਿ, ਪਣੀਤਮ੍ਪਿ ਪਣੀਤਂ ਦੇਨ੍ਤਿ, ਸਕ੍ਕਚ੍ਚਂ ਦੇਨ੍ਤਿ ਨੋ ਅਸਕ੍ਕਚ੍ਚਂ, ਉਪਨਿਸੀਦਨ੍ਤਿ ਧਮ੍ਮਸ੍ਸਵਨਾਯ, ਭਾਸਿਤਮਸ੍ਸ ਸੁਸ੍ਸੂਸਨ੍ਤਿ। ਇਮੇਹਿ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਨਵਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਂ ਕੁਲਂ ਅਨੁਪਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਵਾ ਅਲਂ ਉਪਗਨ੍ਤੁਂ, ਉਪਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਵਾ ਅਲਂ ਉਪਨਿਸੀਦਿਤੁ''ਨ੍ਤਿ (ਅ॰ ਨਿ॰ ੯.੧੭)।

ਇਤਿ ਖੋ, ਮਹਾਰਾਜ, ਮਮ ਸਾਵਕਾ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਸਨ੍ਤਿਕਾ ਵਿਸ੍ਸਾਸਂ ਅਲਭਨ੍ਤਾ ਨ ਗਤਾ ਭਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀਤਿ। ਪੋਰਾਣਕਪਣ੍ਡਿਤਾਪਿ ਹਿ ਅਵਿਸ੍ਸਾਸਿਕਟ੍ਠਾਨੇ ਸਕ੍ਕਚ੍ਚਂ ਉਪਟ੍ਠਿਯਮਾਨਾਪਿ ਮਾਰਣਨ੍ਤਿਕਂ ਵੇਦਨਂ ਪਤ੍ਵਾ ਵਿਸ੍ਸਾਸਿਕਟ੍ਠਾਨਮੇਵ ਅਗਮਿਂਸੂਤਿ। ''ਕਦਾ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ ਰਞ੍ਞਾ ਪੁਟ੍ਠੋ ਅਤੀਤਂ ਆਹਰਿ –

ਅਤੀਤੇ ਬਾਰਾਣਸਿਯਂ ਬ੍ਰਹ੍ਮਦਤ੍ਤੇ ਰਜ੍ਜਂ ਕਾਰੇਨ੍ਤੇ ਕੇਸਵੋ ਨਾਮ ਰਾਜਾ ਰਜ੍ਜਂ ਪਹਾਯ ਇਸਿਪਬ੍ਬਜ੍ਜਂ ਪਬ੍ਬਜਿ। ਤਂ ਪਞ੍ਚ ਪੁਰਿਸਸਤਾਨਿ ਅਨੁਪਬ੍ਬਜਿਂਸੁ। ਸੋ ਕੇਸਵਤਾਪਸੋ ਨਾਮ ਅਹੋਸਿ। ਪਸਾਧਨਕਪ੍ਪਕੋ ਪਨਸ੍ਸ ਅਨੁਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾ ਕਪ੍ਪਕੋ ਨਾਮ ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕੋ ਅਹੋਸਿ। ਕੇਸਵਤਾਪਸੋ ਪਰਿਸਾਯ ਸਦ੍ਧਿਂ ਅਟ੍ਠ ਮਾਸੇ ਹਿਮਵਨ੍ਤੇ ਵਸਿਤ੍ਵਾ ਵਸ੍ਸਾਰਤ੍ਤਸਮਯੇ ਲੋਣਮ੍ਬਿਲਸੇਵਨਤ੍ਥਾਯ ਬਾਰਾਣਸਿਂ ਪਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖਾਯ ਪਾਵਿਸਿ। ਅਥ ਨਂ ਰਾਜਾ ਦਿਸ੍ਵਾ ਪਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਚਤੁਮਾਸਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਵਸਨਤ੍ਥਾਯ ਪਟਿਞ੍ਞਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਉਯ੍ਯਾਨੇਵ ਵਸਾਪੇਨ੍ਤੋ ਸਯਂ ਸਾਯਂਪਾਤਂ ਅਸ੍ਸ ਉਪਟ੍ਠਾਨਂ ਗਚ੍ਛਤਿ। ਅਵਸੇਸਾ ਤਾਪਸਾ ਕਤਿਪਾਹਂ ਵਸਿਤ੍ਵਾ ਹਤ੍ਥਿਸਦ੍ਦਾਦੀਹਿ ਉਬ੍ਬਾਲ੍ਹਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਉਕ੍ਕਣ੍ਠਿਤ੍ਵਾ, ''ਆਚਰਿਯ, ਉਕ੍ਕਣ੍ਠਿਤਮ੍ਹਾ, ਗਚ੍ਛਾਮਾ''ਤਿ ਆਹਂਸੁ। ''ਕਹਂ, ਤਾਤਾ''ਤਿ? ''ਹਿਮਵਨ੍ਤਂ, ਆਚਰਿਯਾ''ਤਿ। ਰਾਜਾ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਆਗਤਦਿਵਸੇਯੇਵ ਚਤੁਮਾਸਂ ਇਧ ਵਸਨਤ੍ਥਾਯ ਪਟਿਞ੍ਞਂ ਗਣ੍ਹਿ। ''ਕਥਂ ਗਮਿਸ੍ਸਥ, ਤਾਤਾ''ਤਿ? ''ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਅਨਾਚਿਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾਵ ਪਟਿਞ੍ਞਾ ਦਿਨ੍ਨਾ, ਮਯਂ ਇਧ ਨ ਸਕ੍ਕੋਮ ਵਸਿਤੁਂ, ਇਤੋ ਅਵਿਦੂਰੇ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਪਵਤ੍ਤਿਸ੍ਸਵਨਟ੍ਠਾਨੇ ਵਸਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਕਮਿਂਸੁ। ਕਪ੍ਪਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਆਚਰਿਯੋ ਓਹੀਯਿ।

ਰਾਜਾ ਉਪਟ੍ਠਾਨਂ ਆਗਤੋ, ''ਕਹਂ, ਅਯ੍ਯਾ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ''ਸਬ੍ਬੇ ਉਕ੍ਕਣ੍ਠਿਤਮ੍ਹਾਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਹਿਮਵਨ੍ਤਂ ਗਤਾ, ਮਹਾਰਾਜਾ''ਤਿ ਆਹ। ਕਪ੍ਪਕੋਪਿ ਨ ਚਿਰਸ੍ਸੇਵ ਉਕ੍ਕਣ੍ਠਿਤ੍ਵਾ ਆਚਰਿਯੇਨ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ ਵਾਰਿਯਮਾਨੋਪਿ ''ਨ ਸਕ੍ਕੋਮੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਕਾਮਿ। ਇਤਰੇਸਂ ਪਨ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਅਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਆਚਰਿਯਸ੍ਸ ਪਵਤ੍ਤਿਂ ਸੁਣਨ੍ਤੋ ਅਵਿਦੂਰੇ ਠਾਨੇ ਵਸਿ। ਅਪਰਭਾਗੇ ਆਚਰਿਯਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕੇ ਅਨੁਸ੍ਸਰਨ੍ਤਸ੍ਸ ਕੁਚ੍ਛਿਰੋਗੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿ। ਰਾਜਾ ਵੇਜ੍ਜੇਹਿ ਤਿਕਿਚ੍ਛਾਪੇਸਿ, ਰੋਗੋ ਨ ਵੂਪਸਮ੍ਮਤਿ। ਤਾਪਸੋ ਆਹ – ''ਕਿਂ,

ਮਹਾਰਾਜ, ਇਚ੍ਛਸਿ ਮੇ ਰੋਗਵੂਪਸਮ''ਨ੍ਤਿ? ''ਭਨ੍ਤੇ, ਸਚਾਹਂ ਸਕ੍ਕੁਣੇਯ੍ਯਂ, ਇਦਾਨੇਵ ਵੋ ਫਾਸੁਕਂ ਕਰੇਯ੍ਯ''ਨ੍ਤਿ। ''ਮਹਾਰਾਜ, ਸਚੇ ਮੇ ਫਾਸੁਕਂ ਇਚ੍ਛਸਿ, ਮਂ ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕਾਨਂ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਪੇਸੇਹੀ''ਤਿ। ਰਾਜਾ ''ਸਾਧੁ , ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ ਤਂ ਮਞ੍ਚਕੇ ਨਿਪਜ੍ਜਾਪੇਤ੍ਵਾ ਨਾਰਦਅਮਚ੍ਚਪ੍ਪਮੁਖੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਅਮਚ੍ਚੇ ''ਮਮ ਅਯ੍ਯਸ੍ਸ ਪਵਤ੍ਤਿਂ ਞਤ੍ਵਾ, ਮਯ੍ਹਂ ਸਾਸਨਂ ਪਹਿਣੇਯ੍ਯਾਥਾ''ਤਿ ਉਯ੍ਯੋਜੇਸਿ। ਕਪ੍ਪਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕੋ ਆਚਰਿਯਸ੍ਸ ਆਗਮਨਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਚੁਗ੍ਗਮਨਂ ਕਤ੍ਵਾ ਇਤਰੇ ''ਕਹ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ, ''ਅਸੁਕਟ੍ਠਾਨੇ ਕਿਰ ਵਸਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਆਹ। ਤੇਪਿ ਆਚਰਿਯਸ੍ਸਾਗਮਨਭਾਵਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥੇਵ ਸਮੋਸਰਿਤ੍ਵਾ ਆਚਰਿਯਸ੍ਸ ਉਣ੍ਹੋਦਕਂ ਦਤ੍ਵਾ ਫਲਾਫਲਂ ਅਦਂਸੁ। ਤਂ ਖਣਞ੍ਞੇਵ ਰੋਗੋ ਵੂਪਸਮ੍ਮਤਿ। ਸੋ ਕਤਿਪਾਹੇਨੇਵ ਸੁਵਣ੍ਣਵਣ੍ਣੋ ਅਹੋਸਿ। ਅਥ ਨਂ ਨਾਰਦੋ ਪੁਚ੍ਛਿ –

> ''ਮਨੁਸ੍ਸਿਨ੍ਦਂ ਜਹਿਤ੍ਵਾਨ, ਸਬ੍ਬਕਾਮਸਮਿਦ੍ਧਿਨਂ।
> ਕਥਂ ਨੁ ਭਗਵਾ ਕੇਸੀ, ਕਪ੍ਪਸ੍ਸ ਰਮਤਿ ਅਸ੍ਸਮੇ॥
>
> ''ਸਾਦੂਨਿ ਰਮਣੀਯਾਨਿ, ਸਨ੍ਤਿ ਵਕ੍ਖਾ ਮਨੋਰਮਾ।
> ਸੁਭਾਸਿਤਾਨਿ ਕਪ੍ਪਸ੍ਸ, ਨਾਰਦ ਰਮਯਨ੍ਤਿ ਮਂ॥
>
> ''ਸਾਲੀਨਂ ਓਦਨਂ ਭੁਞ੍ਜੇ, ਸੁਚਿਂ ਮਂਸੂਪਸੇਚਨਂ।
> ਕਥਂ ਸਾਮਾਕਨੀਵਾਰਂ, ਅਲੋਣਂ ਛਾਦਯਨ੍ਤਿ ਤਂ॥
>
> ''ਸਾਦੁਂ ਵਾ ਯਦਿ ਵਾਸਾਦੁਂ, ਅਪ੍ਪਂ ਵਾ ਯਦਿ ਵਾ ਬਹੁਂ।
> ਵਿਸ੍ਸਤ੍ਥੋ ਯਤ੍ਥ ਭੁਞ੍ਜੇਯ੍ਯ, ਵਿਸ੍ਸਾਸਪਰਮਾ ਰਸਾ''ਤਿ॥ (ਜਾ॰ ੧.੪.੧੮੧-੧੮੪)।

ਸਤ੍ਥਾ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ਜਾਤਕਂ ਸਮੋਧਾਨੇਨ੍ਤੋ ''ਤਦਾ ਰਾਜਾ ਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨੋ ਅਹੋਸਿ, ਨਾਰਦੋ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤੋ, ਕਪ੍ਪਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕੋ ਆਨਨ੍ਦੋ, ਕੇਸਵਤਾਪਸੋ ਅਹਮੇਵਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ, ''ਏਵਂ, ਮਹਾਰਾਜ, ਪੁਬ੍ਬੇਪਿ ਪਣ੍ਡਿਤਾ ਮਾਰਣਨ੍ਤਿਕਂ ਵੇਦਨਂ ਪਤ੍ਵਾ ਵਿਸ੍ਸਾਸਿਕਟ੍ਠਾਨਂ ਗਮਿਂਸੁ, ਮਮ ਸਾਵਕਾ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਵਿਸ੍ਸਾਸਂ ਨ ਲਭਨ੍ਤਿ ਮਞ੍ਞੇ''ਤਿ ਆਹ। ਰਾਜਾ ''ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਮਯਾ ਵਿਸ੍ਸਾਸਂ ਕਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਕਥਂ ਨੁ ਖੋ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਞਾਤਿਧੀਤਰਂ ਮਮ ਗੇਹੇ ਕਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਏਵਂ ਸਨ੍ਤੇ 'ਦਹਰਾ ਚ ਸਾਮਣੇਰਾ ਚ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਞਾਤਿਰਾਜਾ'ਤਿ ਮਮ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਵਿਸ੍ਸਤ੍ਥਾ ਨਿਬਦ੍ਧਂ ਆਗਮਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ – ''ਏਕਂ ਮੇ ਧੀਤਰਂ ਦੇਨ੍ਤੂ''ਤਿ ਸਾਕਿਯਾਨਂ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਸਾਸਨਂ ਪੇਸੇਸਿ। ''ਕਤਰਸ੍ਸ ਸਕ੍ਯਸ੍ਸ ਧੀਤਾ''ਤਿ ਚ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ, ''ਞਤ੍ਵਾ ਆਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯਾਥਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਦੂਤੇ ਆਣਾਪੇਸਿ। ਦੂਤਾ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਾਕਿਯੇ ਦਾਰਿਕਂ ਯਾਚਿਂਸੁ। ਤੇ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਤ੍ਵਾ, ''ਪਕ੍ਖਨ੍ਤਰਿਕੋ ਰਾਜਾ, ਸਚੇ ਨ ਦਸ੍ਸਾਮ, ਵਿਨਾਸੇਸ੍ਸਤਿ ਨੋ, ਨ ਖੋ ਪਨ ਅਮ੍ਹੇਹਿ ਕੁਲੇਨ ਸਦਿਸੋ, ਕਿਂ ਨੁ ਖੋ ਕਾਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ ਮਨ੍ਤਯਿਂਸੁ। ਮਹਾਨਾਮੋ ''ਮਮ ਦਾਸਿਯਾ ਕੁਚ੍ਛਿਮ੍ਹਿ ਜਾਤਾ ਵਾਸਭਖਤ੍ਤਿਯਾ ਨਾਮ ਧੀਤਾ ਰੂਪਸੋਭਗ੍ਗਪ੍ਪਤ੍ਤਾ ਅਤ੍ਥਿ, ਤਂ ਦਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਦੂਤੇ ਆਹ – ''ਸਾਧੁ, ਰਞ੍ਞੋ ਦਾਰਿਕਂ ਦਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ। ''ਸਾ ਕਸ੍ਸ, ਧੀਤਾ''ਤਿ? ''ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਚੂਲ਼ਪਿਤੁਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਮਹਾਨਾਮਸ੍ਸ ਸਕ੍ਕਸ੍ਸ ਧੀਤਾ ਵਾਸਭਖਤ੍ਤਿਯਾ ਨਾਮਾ''ਤਿ।

ਤੇ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਰਞ੍ਞੋ ਆਰੋਚਯਿਂਸੁ। ਰਾਜਾ ''ਯਦਿ ਏਵਂ, ਸਾਧੁ, ਸੀਘਂ ਆਨੇਥ, ਖਤ੍ਤਿਯਾ ਚ ਨਾਮ ਬਹੁਮਾਯਾ, ਦਾਸਿਧੀਤਰਮ੍ਪਿ ਪਹਿਣੇਯ੍ਯੁਂ, ਪਿਤਰਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਏਕਭਾਜਨੇ ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤਿਂ ਆਨੇਯ੍ਯਾਥਾ''ਤਿ ਪੇਸੇਸਿ। ਤੇ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ, ''ਦੇਵ, ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਏਕਤੋ ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤਿਂ ਰਾਜਾ ਇਚ੍ਛਤੀ''ਤਿ ਆਹਂਸੁ। ਮਹਾਨਾਮੋ ''ਸਾਧੁ, ਤਾਤਾ''ਤਿ ਤਂ ਅਲਙ੍ਕਾਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਭੋਜਨਕਾਲੇ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਤਾਯ ਸਦ੍ਧਿਂ ਏਕਤੋ ਭੁਞ੍ਜਨਾਕਾਰਂ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਦੂਤਾਨਂ ਨਿਯ੍ਯਾਦੇਸਿ। ਤੇ ਤਂ ਆਦਾਯ ਸਾਵਤ੍ਥਿਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਂ ਪਵਤ੍ਤਿਂ ਰਞ੍ਞੋ ਆਰੋਚੇਸੁਂ। ਰਾਜਾ ਤੁਟ੍ਠਮਾਨਸੋ ਤਂ ਪਞ੍ਚਨ੍ਨਂ ਇਤ੍ਥਿਸਤਾਨਂ ਜੇਟ੍ਠਿਕਂ ਕਤ੍ਵਾ ਅਗ੍ਗਮਹੇਸਿਟ੍ਠਾਨੇ ਅਭਿਸਿਞ੍ਚਿ। ਸਾ ਨ ਚਿਰਸ੍ਸੇਵ ਸੁਵਣ੍ਣਵਣ੍ਣਂ ਪੁਤ੍ਤਂ ਵਿਜਾਯਿ।

ਅਥਸ੍ਸ ਨਾਮਗ੍ਗਹਣਦਿਵਸੇ ਰਾਜਾ ਦਾਰਕਸ੍ਸ ਅਯ੍ਯਕਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੰ ਪੇਸੇਸਿ ‘‘ਸਕ੍ਯਰਾਜਧੀਤਾ ਵਾਸਭਖੱਤਿਯਾ ਪੁਤ੍ਤੰ ਵਿਜਾਤਾ, ਕਿਮਸ੍ਸ ਨਾਮੰ ਕਰੋਮਾ’’ਤਿ? ਤੰ ਪਨ ਸਾਸਨੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਗਤੋ ਅਮਚ੍ਚੋ ਥੋਕੰ ਬਧਿਰਧਾਤੁਕੋ, ਸੋ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਰਞ੍ਞੋ ਅਯ੍ਯਕਸ੍ਸ ਆਰੋਚੇਸਿ, ਸੋ ਤੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ‘‘ਵਾਸਭਖੱਤਿਯਾ ਪੁਤ੍ਤੰ ਅਵਿਜਾਯਿਤ੍ਵਾਪਿ ਸਬ੍ਬਜਨੰ ਅਭਿਭਵਿ, ਇਦਾਨਿ ਪਨ ਰਞ੍ਞੋ ਅਤਿਵਿਯ ਵਲ੍ਲਭਾ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ ਆਹ। ਬਧਿਰੋ ਅਮਚ੍ਚੋ ‘‘ਵਲ੍ਲਭਾ’’ਤਿ ਵਚਨੰ ਦੁਸ੍ਸੁਤੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ‘‘ਵਿਟਟੂਭੋ’’ਤਿ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾ ਰਾਜਾਨੰ ਉਪਗਨ੍ਤ੍ਵਾ, ‘‘ਦੇਵ, ਕੁਮਾਰਸ੍ਸ ਕਿਰ ‘ਵਿਟਟੂਭੋ’ਤਿ ਨਾਮੰ ਕਰੋਥਾ’’ਤਿ ਆਹ। ਰਾਜਾ ‘‘ਪੋਰਾਣਕੰ ਨੋ ਕੁਲਸਨ੍ਤਕੰ ਨਾਮੰ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਤੰ ਨਾਮੰ ਅਕਾਸਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਦਹਰਕਾਲੇਯੇਵ ਰਾਜਾ ‘‘ਸਤ੍ਥੁ ਪਿਯੰ ਕਰੋਮੀ’’ਤਿ ਸੇਨਾਪਤਿਟ੍ਠਾਨੰ ਅਦਾਸਿ।

ਸੋ ਕੁਮਾਰਪਰਿਹਾਰੇਨ ਵਡ੍ਢਨ੍ਤੋ ਸਤ੍ਤਵਸ੍ਸਿਕਕਾਲੇ ਅਞ੍ਞੇਸੰ ਕੁਮਾਰਾਨੰ ਮਾਤਾਮਹਕੁਲਤੋ ਹਤ੍ਥਿਰੂਪਕਅਸ੍ਸਰੂਪਕਾਦੀਨਿ ਆਹਰਿਯਮਾਨਾਨਿ ਦਿਸ੍ਵਾ ਮਾਤਰੰ ਪੁਚ੍ਛਿ – ‘‘ਅਮ੍ਮ, ਅਞ੍ਞੇਸੰ ਮਾਤਾਮਹਕੁਲਤੋ ਪਣ੍ਣਾਕਾਰੋ ਆਹਰੀਯਤਿ, ਮਯ੍ਹੰ ਕੋਚਿ ਕਿਞ੍ਚਿ ਨ ਪੇਸੇਸਿ, ਕਿੰ ਤ੍ਵੰ ਨਿਮਾਤਾ ਨਿਪਿਤਾ’’ਤਿ? ਅਥ ਨੰ ਸਾ, ‘‘ਤਾਤ, ਤਵ ਸਕ੍ਯਰਾਜਾਨੋ ਮਾਤਾਮਹਾ ਦੂਰੇ ਪਨ ਵਸਨ੍ਤਿ, ਤੇਨ ਤੇ ਕਿਞ੍ਚਿ ਨ ਪੇਸੇਨ੍ਤੀ’’ਤਿ ਵਞ੍ਚੇਸਿ। ਸੋਲ਼ਸਵਸ੍ਸਿਕਕਾਲੇ, ‘‘ਅਮ੍ਮ, ਤਵ ਮਾਤਾਮਹਕੁਲੰ ਪਸ੍ਸਿਤੁਕਾਮੋਮ੍ਹੀ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ, ‘‘ਅਲੰ, ਤਾਤ, ਕਿੰ ਤਤ੍ਥ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਕਰਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ ਵਾਰਿਯਮਾਨੋਪਿ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨੰ ਯਾਚਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਮਾਤਾ ‘‘ਤੇਨ ਹਿ ਗਚ੍ਛਾ’’ਤਿ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿ। ਸੋ ਪਿਤੁ ਆਰੋਚੇਤ੍ਵਾ ਮਹਨ੍ਤੇਨ ਪਰਿਵਾਰੇਨ ਨਿਕ੍ਖਮਿ। ਵਾਸਭਖੱਤਿਯਾ ਪੁਰੇਤਰੰ ਪਣ੍ਣੰ ਪੇਸੇਸਿ – ‘‘ਅਹੰ ਇਧ ਸੁਖੰ ਵਸਾਮਿ, ਮਾਸ੍ਸ ਕਿਞ੍ਚਿ ਸਾਮਿਨੋ ਅਨ੍ਤਰੰ ਦਸ੍ਸਯਿੰਸੂ’’ਤਿ। ਸਾਕਿਯਾ ਵਿਟਟੂਭਸ੍ਸ ਆਗਮਨੰ ਞਤ੍ਵਾ, ‘‘ਵਨ੍ਦਿਤੁੰ ਨ ਸਕ੍ਕੋਮਾ’’ਤਿ ਤਸ੍ਸ ਦਹਰਦਹਰੇ ਕੁਮਾਰੇ ਜਨਪਦੰ ਪਹਿਣਿਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਮਿੰ ਕਪਿਲਪੁਰੰ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤੇ ਸਨ੍ਥਾਗਾਰੇ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿੰਸੁ। ਕੁਮਾਰੋ ਤਤ੍ਥ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਟ੍ਠਾਸਿ।

ਅਥ ਨੰ ‘‘ਅਯੰ ਤੇ, ਤਾਤ, ਮਾਤਾਮਹੋ, ਅਯੰ ਮਾਤੁਲੋ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਵਨ੍ਦਾਪੇਸੁੰ। ਸੋ ਸਬ੍ਬੇ ਵਨ੍ਦਮਾਨੋ ਵਿਚਰਿਤ੍ਵਾ ਏਕਮ੍ਪਿ ਅਤ੍ਤਾਨੰ ਵਨ੍ਦਨ੍ਤੰ ਅਦਿਸ੍ਵਾ ‘‘ਕਿੰ ਨੁ ਖੋ ਮੰ ਵਨ੍ਦਨ੍ਤਾ ਨਤ੍ਥੀ’’ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਸਾਕਿਯਾ, ‘‘ਤਾਤ, ਤੇ ਕਨਿਟ੍ਠਕੁਮਾਰਾ ਜਨਪਦੰ ਗਤਾ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਮਹਨ੍ਤੰ ਸਕ੍ਕਾਰੰ ਕਰਿੰਸੁ। ਸੋ ਕਤਿਪਾਹੰ ਵਸਿਤ੍ਵਾ ਮਹਨ੍ਤੇਨ ਪਰਿਵਾਰੇਨ ਨਿਕ੍ਖਮਿ। ਅਥੇਕਾ ਦਾਸੀ ਸਨ੍ਥਾਗਾਰੇ ਤੇਨ ਨਿਸਿਨ੍ਨਫਲਕੰ ‘‘ਇਦੰ ਵਾਸਭਖੱਤਿਯਾਯ ਦਾਸਿਯਾ ਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਨਿਸਿਨ੍ਨਫਲਕ’’ਨ੍ਤਿ ਅਕ੍ਕੋਸਿਤ੍ਵਾ ਪਰਿਭਾਸਿਤ੍ਵਾ ਖੀਰੋਦਕੇਨ ਧੋਵਿ। ਏਕੋ ਪੁਰਿਸੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਆਵੁਧੰ ਪਮੁਸ੍ਸਿਤ੍ਵਾ ਨਿਵਤ੍ਤੋ ਤੰ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋ ਵਿਟਟੂਭਕੁਮਾਰਸ੍ਸ ਅਕ੍ਕੋਸਨਸਦ੍ਦੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ਤੰ ਕਾਰਣੰ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ, ‘‘ਵਾਸਭਖੱਤਿਯਾ ਦਾਸਿਯਾ ਕੁਚ੍ਛਿਮ੍ਹਿ ਮਹਾਨਾਮਸਕ੍ਕੰ ਪਟਿਚ੍ਚ ਜਾਤਾ’’ਤਿ ਞਤ੍ਵਾ ਬਲਕਾਯਸ੍ਸ ਕਥੇਸਿ। ‘‘ਵਾਸਭਖੱਤਿਯਾ ਕਿਰ ਦਾਸਿਧੀਤਾ’’ਤਿ ਮਹਾਕੋਲਾਹਲੰ ਅਹੋਸਿ। ਤੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ਵਿਟਟੂਭੋ ‘‘ਏਤੇ ਤਾਵ ਮਮ ਨਿਸਿਨ੍ਨਫਲਕੰ ਖੀਰੋਦਕੇਨ ਧੋਵਨ੍ਤੁ, ਅਹੰ ਪਨ ਰਜ੍ਜੇ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤਕਾਲੇ ਏਤੇਸੰ ਗਲਲੋਹਿਤੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਮਮ ਨਿਸਿਨ੍ਨਫਲਕੰ ਧੋਵਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਚਿਤ੍ਤੰ ਪਟ੍ਠਪੇਸਿ। ਤਸ੍ਮਿੰ ਸਾਵਤ੍ਥਿੰ ਗਤੇ ਅਮਚ੍ਚਾ ਤੰ ਪਵਤ੍ਤਿੰ ਰਞ੍ਞੋ ਆਰੋਚਯਿੰਸੁ। ਰਾਜਾ ‘‘ਮਯ੍ਹੰ ਦਾਸਿਧੀਤਰੰ ਅਦੰਸੂ’’ਤਿ ਸਾਕਿਯਾਨੰ ਕੁਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ਵਾਸਭਖੱਤਿਯਾਯ ਚ ਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਚ ਦਿਨ੍ਨਪਰਿਹਾਰੰ ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਦਾਸਦਾਸੀਹਿ ਲਦ੍ਧਬ੍ਬਮਤ੍ਤਮੇਵ ਦਾਪੇਸਿ।

ਤਤੋ ਕਤਿਪਾਹਚ੍ਚਯੇਨ ਸਤ੍ਥਾ ਰਾਜਨਿਵੇਸਨੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਾਸਨੇ ਨਿਸੀਦਿ। ਰਾਜਾ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ, ‘‘ਭਨ੍ਤੇ, ਤੁਮ੍ਹਾਕੰ ਕਿਰ ਞਾਤਕੇਹਿ ਦਾਸਿਧੀਤਾ ਮਯ੍ਹੰ ਦਿਨ੍ਨਾ, ਤੇਨਸ੍ਸਾ ਅਹੰ ਸਪੁਤ੍ਤਾਯ ਪਰਿਹਾਰੰ ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਦਾਸਦਾਸੀਹਿ ਲਦ੍ਧਬ੍ਬਮਤ੍ਤਮੇਵ ਦਾਪੇਸਿ’’ਨ੍ਤਿ ਆਹ। ਸਤ੍ਥਾ ‘‘ਅਯੁਤ੍ਤੰ, ਮਹਾਰਾਜ, ਸਾਕਿਯੇਹਿ ਕਤੰ, ਦਦਨ੍ਤੇਹਿ ਨਾਮ ਸਮਾਨਜਾਤਿਕਾ ਦਾਤਬ੍ਬਾ ਅਸ੍ਸ, ਤੰ ਪਨ , ਮਹਾਰਾਜ, ਵਦਾਮਿ, ਵਾਸਭਖੱਤਿਯਾ ਖੱਤਿਯਰਾਜਧੀਤਾ ਖੱਤਿਯਰਞ੍ਞੋ ਗੇਹੇ ਅਭਿਸੇਕੰ ਲਭਿ। ਵਿਟਟੂਭੋਪਿ ਖੱਤਿਯਰਾਜਾਨਮੇਵ ਪਟਿਚ੍ਚ ਜਾਤੋ, ਮਾਤੁਗੋਤ੍ਤੰ ਨਾਮ ਕਿੰ ਕਰਿਸ੍ਸਤਿ, ਪਿਤੁਗੋਤ੍ਤਮੇਵ ਪਮਾਣਨ੍ਤਿ। ਪੋਰਾਣਕਪਣ੍ਡਿਤਾ ਦਲਿਦ੍ਦਿਤ੍ਥਿਯਾ ਕਟ੍ਠਹਾਰਿਕਾਯ ਅਗ੍ਗਮਹੇਸਿਟ੍ਠਾਨੰ ਅਦੰਸੁ, ਤਸ੍ਸਾ ਚ ਕੁਚ੍ਛਿਮ੍ਹਿ ਜਾਤਕੁਮਾਰੋ ਦ੍ਵਾਦਸਯੋਜਨਿਕਾਯ ਬਾਰਾਣਸਿਯਾ ਰਜ੍ਜੰ ਪਤ੍ਵਾ ਕਟ੍ਠਵਾਹਨਰਾਜਾ ਨਾਮ ਜਾਤੋ’’ਤਿ **ਕਟ੍ਠਹਾਰਿਜਾਤਕੰ** (ਜਾ॰ ੧.੧.੭) ਕਥੇਸਿ। ਰਾਜਾ ਧਮ੍ਮਕਥੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ‘‘ਪਿਤੁਗੋਤ੍ਤਮੇਵ ਕਿਰ ਪਮਾਣ’’ਨ੍ਤਿ ਤੁਸ੍ਸਿਤ੍ਵਾ ਵਾਸਭਖੱਤਿਯਾਯ ਚ ਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਚ ਪਕਤਿਪਰਿਹਾਰਮੇਵ ਦਾਪੇਸਿ।

ਬਨ੍ਧੁਲਸੇਨਾਪਤਿਸ੍ਸਪਿ ਖੋ ਕੁਸਿਨਾਰਾਯੰ ਮਲ੍ਲਰਾਜਧੀਤਾ ਮਲ੍ਲਿਕਾ ਨਾਮ ਭਰਿਯਾ ਦੀਘਰਤ੍ਤੰ ਪੁਤ੍ਤੰ ਨ ਵਿਜਾਯਿ। ਅਥ ਨੰ ਬਨ੍ਧੁਲੋ ‘‘ਅਤ੍ਤਨੋ ਕੁਲਘਰਮੇਵ ਗਚ੍ਛਾ’’ਤਿ ਉਯ੍ਯੋਜੇਸਿ। ਸਾ ‘‘ਸਤ੍ਥਾਰੰ ਦਿਸ੍ਵਾਵ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਜੇਤਵਨੰ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਤਥਾਗਤੰ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਠਿਤਾ, ‘‘ਕਹੰ ਗਚ੍ਛਸੀ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾ ‘‘ਸਾਮਿਕੋ ਮੰ ਭਨ੍ਤੇ, ਕੁਲਘਰੰ ਪੇਸੇਤੀ’’ ਆਹ। ‘‘ਕਿੰ ਕਾਰਣਾ’’ਤਿ? ‘‘ਵਞ੍ਝਾ ਕਿਰਸ੍ਮਿ ਅਪੁਤ੍ਤਿਕਾ’’ਤਿ। ‘‘ਯਦਿ ਏਵੰ, ਗਮਨਕਿਚ੍ਚੰ ਨਤ੍ਥਿ, ਨਿਵਤ੍ਤਸ੍ਸੂ’’ਤਿ। ਸਾ ਤੁਟ੍ਠਮਾਨਸਾ ਸਤ੍ਥਾਰੰ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਨਿਵੇਸਨੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ‘‘ਕਸ੍ਮਾ ਨਿਵਤ੍ਤਾਸੀ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾ ‘‘ਦਸਬਲੇਨ ਨਿਵਤ੍ਤਿਤਾਮ੍ਹੀ’’ਤਿ ਆਹ ਬਨ੍ਧੁਲੋ ‘‘ਦਿਟ੍ਠੰ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ ਦੀਘਦਸ੍ਸਿਨਾ ਕਾਰਣ’’ਨ੍ਤਿ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿ। ਸਾ ਨ ਚਿਰਸ੍ਸੇਵ ਗਬ੍ਭੰ ਪਟਿਲਭਿਤ੍ਵਾ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਦਾਹਲ਼ਾ ‘‘ਦੋਹਲ਼ੋ ਮੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋ’’ਤਿ ਆਰੋਚੇਸਿ। ‘‘ਕਿੰ ਦੋਹਲ਼ੋ’’ਤਿ? ‘‘ਵੇਸਾਲਿਨਗਰੇ ਗਣਰਾਜਕੁਲਾਨੰ ਅਭਿਸੇਕਮਙ੍ਗਲਪੋਕ੍ਖਰਣਿਯੰ ਓਤਰਿਤ੍ਵਾ ਨ੍ਹਤ੍ਵਾ ਪਾਨੀਯੰ ਪਾਤੁਕਾਮਾਮ੍ਹਿ, ਸਾਮੀ’’ਤਿ। ਬਨ੍ਧੁਲੋ ‘‘ਸਾਧੂ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਸਹਸ੍ਸਥਾਮਧਨੁੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਤੰ ਰਥੰ ਆਰੋਪੇਤ੍ਵਾ ਸਾਵਤ੍ਥਿਤੋ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਰਥੰ ਪਾਜੇਨ੍ਤੋ ਮਹਾਲਿਲਿਚ੍ਛਵਿਨੋ ਦਿਨ੍ਨਦ੍ਵਾਰੇਨ ਵੇਸਾਲਿੰ ਪਾਵਿਸਿ। ਮਹਾਲਿਲਿਚ੍ਛਵਿਨੋ ਚ ਦ੍ਵਾਰਸਮੀਪੇ ਏਵ ਨਿਵੇਸਨੰ ਹੋਤਿ। ਸੋ ਰਥਸ੍ਸ ਉਮ੍ਮਾਰੇ ਪਨਿਘਾਤਸਦ੍ਦੰ ਸੁਤ੍ਵਾਵ ‘‘ਬਨ੍ਧੁਲਸ੍ਸ ਰਥਸਦ੍ਦੋ ਏਸੋ, ਅਜ੍ਜ ਲਿਚ੍ਛਵੀਨੰ ਭਯੰ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ ਆਹ।

ਪੋਕ੍ਖਰਣਿਯਾ ਅਨ੍ਤੋ ਚ ਬਹਿ ਚ ਆਰਕ੍ਖਾ ਬਲਵਤੀ, ਉਪਰਿ ਲੋਹਜਾਲੰ ਪਤ੍ਥਟੰ, ਸਕੁਣਾਨਮ੍ਪਿ ਓਕਾਸੋ ਨਤ੍ਥਿ। ਬਨ੍ਧੁਲਸੇਨਾਪਤਿ ਪਨ ਰਥਾ ਓਤਰਿਤ੍ਵਾ ਆਰਕ੍ਖਕੇ ਮਨੁਸ੍ਸੇ ਵੇਤ੍ਤੇਨ ਪਹਰਨ੍ਤੋ ਪਲਾਪੇਤ੍ਵਾ ਲੋਹਜਾਲੰ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਅਨ੍ਤੋਪੋਕ੍ਖਰਣੀਯੰ ਭਰਿਯੰ ਨ੍ਹਾਪੇਤ੍ਵਾ ਸਯਮ੍ਪਿ ਨ੍ਹਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਤੰ ਰਥੰ ਆਰੋਪੇਤ੍ਵਾ ਨਗਰਾ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਆਗਤਮਗ੍ਗੇਨੇਵ ਪਾਯਾਸਿ। ਤੇ ਆਰਕ੍ਖਮਨੁਸ੍ਸਾ ਲਿਚ੍ਛਵਿਰਾਜੂਨੰ ਆਰੋਚੇਸੁੰ। ਲਿਚ੍ਛਵਿਰਾਜਾਨੋ ਕੁਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਚ ਰਥਸਤਾਨਿ ਆਰੁਯ੍ਹ ‘‘ਬਨ੍ਧੁਲਮਲ੍ਲੰ ਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਾਮਾ’’ਤਿ ਨਿਕ੍ਖਮਿੰਸੁ। ਤੰ ਪਵਤ੍ਤਿੰ ਮਹਾਲਿਸ੍ਸ ਆਰੋਚੇਸੁੰ। ਮਹਾਲਿ, ‘‘ਮਾ ਗਮਿਤ੍ਥ, ਸੋ ਹਿ ਵੋ ਸਬ੍ਬੇ ਘਾਤੇਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ ਆਹ। ਤੇਪਿ ‘‘ਮਯੰ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮ ਏਵਾ’’ਤਿ ਵਦਿੰਸੁ। ‘‘ਤੇਨ ਹਿ ਤਸ੍ਸ ਰਥਚਕ੍ਕਸ੍ਸ ਯਾਵ ਨਾਭਿਤੋ ਪਥਵਿੰ ਪਵਿਟ੍ਠਟ੍ਠਾਨੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਨਿਵਤ੍ਤੇਯ੍ਯਾਥ, ਤਤੋ ਅਨਿਵਤ੍ਤਨ੍ਤਾ ਪੁਰਤੋ ਅਸਨਿਸਦ੍ਦੰ ਵਿਯ ਸੁਣਿਸ੍ਸਥ, ਤਮ੍ਹਾ ਠਾਨਾ ਨਿਵਤ੍ਤੇਯ੍ਯਾਥ। ਤਤੋ ਅਨਿਵਤ੍ਤਨ੍ਤਾ ਤੁਮ੍ਹਾਕੰ ਰਥਧੁਰੇਸੁ ਛਿਦ੍ਦੰ ਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸਥ, ਤਮ੍ਹਾ ਠਾਨਾ ਨਿਵਤ੍ਤੇਯ੍ਯਾਥ, ਪੁਰਤੋ ਮਾ ਗਮਿਤ੍ਥਾ’’ਤਿ। ਤੇ ਤਸ੍ਸ ਵਚਨੇਨ ਅਨਿਵਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਤੰ ਅਨੁਬਨ੍ਧਿੰਸੁ ਏਵ। ਮਲ੍ਲਿਕਾ ਦਿਸ੍ਵਾ, ‘‘ਰਥਾ, ਸਾਮਿ, ਪਞ੍ਞਾਯਨ੍ਤੀ’’ਤਿ ਆਹ। ‘‘ਤੇਨ ਹਿ ਏਕਸ੍ਸੇਵ ਰਥਸ੍ਸ ਪਞ੍ਞਾਯਨਕਾਲੇ ਮੰ ਆਰੋਚੇਯ੍ਯਾਸੀ’’ਤਿ। ਸਾ ਯਦਾ ਸਬ੍ਬੇ ਰਥਾ ਏਕੋ ਵਿਯ ਹੁਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਞਾਯਿੰਸੁ, ਤਦਾ ‘‘ਏਕਮੇਵ, ਸਾਮਿ, ਰਥਸੀਸੰ ਪਞ੍ਞਾਯਤੀ’’ਤਿ ਆਹ। ਬਨ੍ਧੁਲੋ ‘‘ਤੇਨ ਹਿ ਇਮਾ ਰਸ੍ਮਿਯੋ ਗਣ੍ਹਾਹੀ’’ਤਿ ਤਸ੍ਸਾ ਰਸ੍ਮਿਯੋ ਦਤ੍ਵਾ ਰਥੇ ਠਿਤੋਵ ਧਨੁੰ ਆਰੋਪੇਸਿ, ਰਥਚਕ੍ਕੰ ਯਾਵ ਨਾਭਿਤੋ ਪਥਵਿੰ ਪਾਵਿਸਿ।

ਲਿਚ੍ਛਵਿਨੋ ਤੰ ਠਾਨੰ ਦਿਸ੍ਵਾਪਿ ਨ ਨਿਵਤ੍ਤਿੰਸੁ। ਇਤਰੋ ਥੋਕੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਜਿਯੰ ਪੋਥੇਸਿ, ਅਸਨਿਸਦ੍ਦੋ ਵਿਯ ਅਹੋਸਿ। ਤੇ ਤਤੋਪਿ ਨ ਨਿਵਤ੍ਤਿੰਸੁ, ਅਨੁਬਨ੍ਧਨ੍ਤਾ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇਵ। ਬਨ੍ਧੁਲੋ ਰਥੇ ਠਿਤਕੋਵ ਏਕਸਰੰ ਖਿਪਿ, ਸੋ ਪਞ੍ਚਨ੍ਨੰ ਰਥਸਤਾਨੰ ਰਥਸੀਸੇ ਛਿਦ੍ਦੰ ਕਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਚ ਰਾਜਸਤਾਨਿ ਪਰਿਕਰਬਨ੍ਧਨਟ੍ਠਾਨੇ ਵਿਨਿਵਿਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ਪਥਵਿੰ ਪਾਵਿਸਿ। ਤੇ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਵਿਦ੍ਧਭਾਵੰ ਅਜਾਨਿਤ੍ਵਾ, ‘‘ਤਿਟ੍ਠ, ਰੇ, ਤਿਟ੍ਠ, ਰੇ’’ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਾ ਅਨੁਬਨ੍ਧਿੰਸੁ ਏਵ। ਬਨ੍ਧੁਲੋ ਰਥੰ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ‘‘ਤੁਮ੍ਹੇ ਮਤਕਾ, ਮਤਕੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿੰ ਮਯ੍ਹੰ ਯੁਦ੍ਧੰ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥੀ’’ਤਿ ਆਹ। ‘‘ਮਤਕਾ ਨਾਮ ਅਮ੍ਹਾਦਿਸਾ ਨ ਹੋਨ੍ਤੀ’’ਤਿ। ‘‘ਤੇਨ ਹਿ ਸਬ੍ਬਪਚ੍ਛਿਮਸ੍ਸ ਪਰਿਕਰੰ ਮੋਚੇਥਾ’’ਤਿ। ਤੇ ਮੋਚਯਿੰਸੁ। ਸੋ ਮੁਤ੍ਤਮਤ੍ਤੇ ਏਵ ਮਰਿਤ੍ਵਾ ਪਤਿਤੋ। ਅਥ ਤੇ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ‘‘ਤੁਮ੍ਹੇ ਏਵਰੂਪਾ, ਅਤ੍ਤਨੋ ਘਰਾਨਿ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸੰਵਿਧਾਤਬ੍ਬੰ ਸੰਵਿਦਹਿਤ੍ਵਾ ਪੁਤ੍ਤਦਾਰੰ ਅਨੁਸਾਸਿਤ੍ਵਾ ਸਨ੍ਨਾਹੰ ਮੋਚੇਥਾ’’ਤਿ ਆਹ। ਤੇ ਤਥਾ ਕਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਜੀਵਿਤਕ੍ਖਯੰ ਪਤ੍ਤਾ। ਬਨ੍ਧੁਲੋਪਿ ਮਲ੍ਲਿਕੰ ਸਾਵਤ੍ਥਿੰ ਆਨੇਸਿ। ਸਾ ਸੋਲ਼ਸਕ੍ਖਤ੍ਤੁੰ ਯਮਕੇ ਯਮਕੇ ਪੁਤ੍ਤੇ ਵਿਜਾਯਿ। ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਸੂਰਾ ਥਾਮਸਮ੍ਪਨ੍ਨਾ ਅਹੇਸੁੰ, ਸਬ੍ਬਸਿਪ੍ਪਾਨੰ ਨਿਪ੍ਫਤ੍ਤਿੰ ਪਾਪੁਣਿੰਸੁ। ਏਕੇਕਸ੍ਸ ਪੁਰਿਸਸਹਸ੍ਸੰ ਪਰਿਵਾਰੋ ਅਹੋਸਿ। ਪਿਤਰਾ ਸਦ੍ਧਿੰ ਰਾਜਨਿਵੇਸਨੰ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇਹਿ ਤੇਹੇਵ ਰਾਜਙ੍ਗਣੰ ਪਰਿਪੂਰਿ।

ਅਥੇਕਦਿਵਸੰ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੇ ਕੂਟਟ੍ਟਪਰਾਜਿਤਾ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਬਨ੍ਧੁਲੰ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਮਹਾਵਿਰਵੰ ਵਿਰਵਨ੍ਤਾ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯਅਮਚ੍ਚਾਨੰ ਕੂਟਟ੍ਟਕਰਣੰ ਤਸ੍ਸ ਆਰੋਚੇਸੁੰ। ਸੋ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤੰ ਅਟ੍ਟੰ ਵਿਚਾਰੇਤ੍ਵਾ ਸਾਮਿਕਮੇਵ ਸਾਮਿਕੰ ਅਕਾਸਿ। ਮਹਾਜਨੋ ਮਹਾਸਦ੍ਦੇਨ ਸਾਧੁਕਾਰੰ ਪਵਤ੍ਤੇਤਿ। ਰਾਜਾ ‘‘ਕਿੰ ਇਦ’’ਨ੍ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਤਮਤ੍ਥੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ਤੁਸ੍ਸਿਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਤੇ

ਅਮਚ੍ਚੋ ਹਾਰੇਤ੍ਵਾ ਬਨ੍ਧੁਲਸ੍ਸੇਵ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੰ ਨਿਯ੍ਯਾਦੇਸਿ। ਸੋ ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਸਮ੍ਮਾ ਵਿਨਿਚ੍ਛਿਨਿ। ਤਤੋ ਤੇ ਪੋਰਾਣਕਵਿਨਿਚ੍ਛਯਿਕਾ ਅਮਚ੍ਚਾ ਕਿਞ੍ਚਿ ਲਞ੍ਜੰ ਅਲਭਨ੍ਤਾ ਅਪ੍ਪਲਾਭਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ''ਬਨ੍ਧੁਲੋ ਰਜ੍ਜੰ ਪਤ੍ਥੇਤੀ''ਤਿ ਰਾਜਕੁਲੇ ਪਰਿਭਿਨ੍ਦਿਂਸੁ। ਰਾਜਾ ਤੇਸੰ ਕਥੰ ਸਦ੍ਦਹਿਤ੍ਵਾ ਚਿਤ੍ਤੰ ਨਿਗ੍ਗਹੇਤੁੰ ਨਾਸਕ੍ਖਿ। ''ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਇਧੇਵ ਘਾਤਿਯਮਾਨੇ ਗਰਹਾ ਮੇ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਪੁਨ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਪਯੁਤ੍ਤਪੁਰਿਸੇਹਿ ਪਚ੍ਚਨ੍ਤੰ ਪਹਾਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਬਨ੍ਧੁਲੰ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਤ੍ਵਾ, ''ਪਚ੍ਚਨ੍ਤੋ ਕਿਰ ਕੁਪਿਤੋ, ਤਵ ਪੁਤ੍ਤੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ , ਚੋਰੇ ਗਣ੍ਹਾਹੀ''ਤਿ ਪਹਿਣਿਤ੍ਵਾ, ''ਏਤ੍ਥੇਵਸ੍ਸ ਦ੍ਵਤ੍ਤਿਂਸਾਯ ਪੁਤ੍ਤੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿੰ ਸੀਸੰ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਆਹਰਥਾ''ਤਿ ਤੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿੰ ਅਞ੍ਞੇਪਿ ਸਮਤ੍ਥੇ ਮਹਾਯੋਧੇ ਪੇਸੇਸਿ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਪਚ੍ਚਨ੍ਤੰ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇਯੇਵ ''ਸੇਨਾਪਤਿ ਕਿਰ ਆਗਚ੍ਛਤੀ''ਤਿ ਪਯੁਤ੍ਤਚੋਰਾ ਪਲਾਯਿਂਸੁ। ਸੋ ਤੰ ਪਦੇਸੰ ਆਵਾਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਸਣ੍ਠਾਪੇਤ੍ਵਾ ਨਿਵਤ੍ਤਿ।

ਅਥਸ੍ਸ ਨਗਰਤੋ ਅਵਿਦੂਰੇ ਠਾਨੇ ਤੇ ਯੋਧਾ ਪੁਤ੍ਤੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿੰ ਸੀਸੰ ਛਿਨ੍ਦਿਂਸੁ। ਤੰ ਦਿਵਸੰ ਮਲ੍ਲਿਕਾਯ ਪਞ੍ਚਹਿ ਭਿਕ੍ਖੁਸਤੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿੰ ਦ੍ਵੇ ਅਗ੍ਗਸਾਵਕਾ ਨਿਮਨ੍ਤਿਤਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਅਥਸ੍ਸਾ ਪੁਬ੍ਬਣ੍ਹੇ ਏਵ ''ਸਾਮਿਕਸ੍ਸ ਤੇ ਸਦ੍ਧਿੰ ਪੁਤ੍ਤੇਹਿ ਸੀਸੰ ਛਿਨ੍ਨ''ਨ੍ਤਿ ਪਣ੍ਣੰ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ਅਦੰਸੁ। ਸਾ ਤੰ ਪਵਤ੍ਤਿੰ ਞਤ੍ਵਾ ਕਸ੍ਸਚਿ ਕਿਞ੍ਚਿ ਅਵਤ੍ਵਾ ਪਣ੍ਣੰ ਉਚ੍ਛਙ੍ਗੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਮੇਵ ਪਰਿਵਿਸਿ। ਅਥਸ੍ਸਾ ਪਰਿਚਾਰਿਕਾਯੋ ਭਿਕ੍ਖੂਨੰ ਭਤ੍ਤੰ ਦਤ੍ਵਾ ਸਪ੍ਪਿਚਾਟਿੰ ਆਹਰਨ੍ਤਿਯੋ ਥੇਰਾਨੰ ਪੁਰਤੋ ਸਪ੍ਪਿਚਾਟਿੰ ਭਿਨ੍ਦਿਂਸੁ। ਧਮ੍ਮਸੇਨਾਪਤਿ ''ਭੇਦਨਧਮ੍ਮੰ ਭਿਨ੍ਨੰ, ਨ ਚਿਨ੍ਤਿਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ ਆਹ। ਸਾ ਉਚ੍ਛਙ੍ਗਤੋ ਪਣ੍ਣੰ ਨੀਹਰਿਤ੍ਵਾ ''ਦ੍ਵਤ੍ਤਿਂਸਾਯ ਪੁਤ੍ਤੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿੰ ਪਿਤੁਸੀਸੰ ਛਿਨ੍ਨਨ੍ਤਿ ਮੇ ਇਮੰ ਪਣ੍ਣੰ ਆਹਰਿਂਸੁ, ਅਹੰ ਇਦੰ ਸੁਤ੍ਵਾਪਿ ਨ ਚਿਨ੍ਤੇਮਿ, ਸਪ੍ਪਿਚਾਟਿਯਾ ਭਿਨ੍ਨਾਯ ਕਿੰ ਚਿਨ੍ਤਯਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ ਆਹ। ਧਮ੍ਮਸੇਨਾਪਤਿ ''ਅਨਿਮਿਤ੍ਤਮਨਞ੍ਞਾਤੰ , ਮਚ੍ਚਾਨੰ ਇਧ ਜੀਵਿਤ''ਨ੍ਤਿਆਦੀਨਿ (ਸੁ॰ ਨਿ॰ ੫੭੯) ਵਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮੰ ਦੇਸੇਤ੍ਵਾ ਉਟ੍ਠਾਯਾਸਨਾ ਵਿਹਾਰੰ ਅਗਮਾਸਿ। ਸਾਪਿ ਦ੍ਵਤ੍ਤਿਂਸ ਸੁਣਿਸਾਯੋ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਤ੍ਵਾ, ''ਤੁਮ੍ਹਾਕੰ ਸਾਮਿਕਾ ਨਿਰਪਰਾਧਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪੁਰਿਮਕਮ੍ਮਫਲੰ ਲਭਿਂਸੁ , ਤੁਮ੍ਹੇ ਮਾ ਸੋਚਯਿਤ੍ਥ, ਮਾ ਪਰਿਦੇਵਿਤ੍ਥ, ਰਞ੍ਞੋ ਉਪਰਿ ਮਨੋਪਦੋਸੰ ਮਾ ਕਰਿਤ੍ਥਾ''ਤਿ ਓਵਦਿ।

ਰਞ੍ਞੋ ਚਰਪੁਰਿਸਾ ਤੰ ਕਥੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤੇਸੰ ਨਿਦ੍ਦੋਸਭਾਵੰ ਰਞ੍ਞੋ ਕਥਯਿਂਸੁ। ਰਾਜਾ ਸੰਵੇਗਪ੍ਪਤ੍ਤੋ ਤਸ੍ਸਾ ਨਿਵੇਸਨੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਮਲ੍ਲਿਕਞ੍ਚ ਸੁਣਿਸਾਯੋ ਚਸ੍ਸਾ ਖਮਾਪੇਤ੍ਵਾ ਮਲ੍ਲਿਕਾਯ ਵਰੰ ਅਦਾਸਿ। ਸਾ ''ਵਰੋ ਗਹਿਤੋ ਮੇ ਹੋਤੂ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਮਿਂ ਗਤੇ ਮਤਕਭਤ੍ਤੰ ਦਤ੍ਵਾ ਨ੍ਹਤ੍ਵਾ ਰਾਜਾਨੰ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ, ''ਦੇਵ, ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ ਮਯ੍ਹੰ ਵਰੋ ਦਿਨ੍ਨੋ, ਮਯ੍ਹਞ੍ਚ ਅਞ੍ਞੇਨ ਅਤ੍ਥੋ ਨਤ੍ਥਿ, ਦ੍ਵਤ੍ਤਿਂਸਾਯ ਮੇ ਸੁਣਿਸਾਨੰ ਮਮਞ੍ਚ ਕੁਲਘਰਗਮਨੰ ਅਨੁਜਾਨਾਥਾ''ਤਿ ਆਹ। ਰਾਜਾ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿ। ਸਾ ਦ੍ਵਤ੍ਤਿਂਸ ਸੁਣਿਸਾਯੋ ਯਥਾਸਕਾਨਿ ਕੁਲਾਨਿ ਪੇਸੇਸਿ, ਸਯਮ੍ਪਿ ਕੁਸਿਨਾਰਾਨਗਰੇ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕੁਲਘਰੰ ਅਗਮਾਸਿ।

ਰਾਜਾਪਿ ਬਨ੍ਧੁਲਸੇਨਾਪਤਿਨੋ ਭਾਗਿਨੇਯ੍ਯਸ੍ਸ ਦੀਘਕਾਰਾਯਨਸ੍ਸ ਨਾਮ ਸੇਨਾਪਤਿਟ੍ਠਾਨੰ ਅਦਾਸਿ। ਸੋ ਪਨ ''ਮਾਤੁਲੋ ਮੇ ਇਮਿਨਾ ਮਾਰਿਤੋ''ਤਿ ਰਞ੍ਞੋ ਓਤਾਰੰ ਗਵੇਸਨ੍ਤੋ ਵਿਚਰਤਿ। ਰਾਜਾਪਿ ਨਿਰਪਰਾਧਸ੍ਸ ਬਨ੍ਧੁਲਸ੍ਸ ਮਾਰਿਤਕਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਵਿਪ੍ਪਟਿਸਾਰੀ ਹੁਤ੍ਵਾ ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸਾਦੰ ਨ ਲਭਤਿ, ਰਜ੍ਜਸੁਖੰ ਨਾਨੁਭੋਤਿ। ਤਦਾ ਸਤ੍ਥਾ ਸਕ੍ਯਾਨੰ ਮੇਦਾਲੁਪੰ ਨਾਮ ਨਿਗਮੰ ਉਪਨਿਸ੍ਸਾਯ ਵਿਹਰਤਿ। ਰਾਜਾ ਤਤ੍ਥ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਆਰਾਮਤੋ ਅਵਿਦੂਰੇ ਖਨ੍ਧਾਵਾਰੰ ਨਿਵਾਸੇਤ੍ਵਾ, ''ਮਹਨ੍ਤੇਨ ਪਰਿਵਾਰੇਨ ਸਤ੍ਥਾਰੰ ਵਨ੍ਦਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਵਿਹਾਰੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਚਰਾਜਾਕਕੁਧਭਣ੍ਡਾਨਿ ਦੀਘਕਾਰਾਯਨਸ੍ਸ ਦਤ੍ਵਾ ਏਕਕੋਵ ਗਨ੍ਧਕੁਟਿੰ ਪਾਵਿਸਿ। ਸਬ੍ਬੰ **ਧਮ੍ਮਚੇਤਿਯਸੁਤ੍ਤ**ਨਿਯਾਮੇਨ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੨.੩੬੪ ਆਦਯੋ) ਦੀਪੇਤਬ੍ਬੰ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਗਨ੍ਧਕੁਟਿੰ ਪਵਿਟ੍ਠੇ ਦੀਘਕਾਰਾਯਨੋ ਤਾਨਿ ਪਞ੍ਚ ਰਾਜਕਕੁਧਭਣ੍ਡਾਨਿ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਵਿਟਟੂਭੰ ਰਾਜਾਨੰ ਕਤ੍ਵਾ ਰਞ੍ਞੋ ਏਕੰ ਅਸ੍ਸੰ ਏਕਞ੍ਚ ਉਪਟ੍ਠਾਨਕਾਰਿਕੰ ਮਾਤੁਗਾਮੰ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਨਿਵਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਸਾਵਤ੍ਥਿਂ ਅਗਮਾਸਿ।

ਰਾਜਾ ਸਤ੍ਥਾਰਾ ਸਦ੍ਧਿੰ ਪਿਯਕਥੰ ਕਥੇਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰੰ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤੋ ਸੇਨੰ ਅਦਿਸ੍ਵਾ ਤੰ ਮਾਤੁਗਾਮੰ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਤੰ ਪਵਤ੍ਤਿੰ ਸੁਤ੍ਵਾ, ''ਅਹੰ ਭਾਗਿਨੇਯ੍ਯੰ ਆਦਾਯ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ, ਵਿਟਟੂਭੰ ਗਹੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਰਾਜਗਹਨਗਰੰ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਵਿਕਾਲੇ ਦ੍ਵਾਰੇਸੁ ਪਿਦਹਿਤੇਸੁ ਨਗਰੰ ਪਤ੍ਵਾ ਏਕਿਸ੍ਸਾ ਸਾਲਾਯ ਨਿਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਵਾਤਾਤਪੇਹਿ ਕਿਲਨ੍ਤੋ ਰਤ੍ਤਿਭਾਗੇ ਤਤ੍ਥੇਵ ਕਾਲਮਕਾਸਿ। ਵਿਭਾਤਾਯ ਰਤ੍ਤਿਯਾ, ''ਦੇਵ, ਕੋਸਲਨਰਿਨ੍ਦ ਅਨਾਥੋ ਜਾਤੋਸੀ''ਤਿ ਵਿਪ੍ਪਲਪਨ੍ਤਿਯਾ ਤਸ੍ਸਾ ਇਤ੍ਥਿਯਾ ਸਦ੍ਦੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ਰਞ੍ਞੋ ਆਰੋਚੇਸੁੰ। ਸੋ ਮਾਤੁਲਸ੍ਸ ਮਹਨ੍ਤੇਨ ਸਕ੍ਕਾਰੇਨ ਸਰੀਰਕਿਚ੍ਚੰ ਕਾਰੇਸਿ।

ਵਿਟਟੂਭੋਪਿ ਰਜ੍ਜੰ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਤੰ ਵੇਰੰ ਸਰਿਤ੍ਵਾ ''ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਸਾਕਿਯੇ ਮਾਰੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਮਹਤਿਯਾ ਸੇਨਾਯ ਨਿਕ੍ਖਮਿ। ਤੰ ਦਿਵਸੰ ਸਤ੍ਥਾ ਪਚ੍ਚੂਸਕਾਲੇ ਲੋਕੰ ਵੋਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਞਾਤਿਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਵਿਨਾਸੰ ਦਿਸ੍ਵਾ, ''ਞਾਤਿਸਙ੍ਗਹੰ ਕਾਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਪੁਬ੍ਬਣ੍ਹਸਮਯੇ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਿਤ੍ਵਾ, ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਪਟਿਕ੍ਕਨ੍ਤੋ ਗਨ੍ਧਕੁਟਿਯੰ ਸੀਹਸੇਯ੍ਯੰ ਕਪ੍ਪੇਤ੍ਵਾ, ਸਾਯਨ੍ਹਸਮਯੇ ਆਕਾਸੇਨ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ, ਕਪਿਲਵਤ੍ਥੁਸਾਮਨ੍ਤੇ ਏਕਸ੍ਮਿੰ ਕਬਰਚ੍ਛਾਯੇ ਰੁਕ੍ਖਮੂਲੇ ਨਿਸੀਦਿ। ਤਤੋ ਵਿਟਟੂਭਸ੍ਸ ਰਜ੍ਜਸੀਮਾਯ ਮਹਨ੍ਤੋ ਸਨ੍ਦਚ੍ਛਾਯੋ ਨਿਗ੍ਰੋਧੋ ਅਤ੍ਥਿ। ਵਿਟਟੂਭੋ ਸਤ੍ਥਾਰੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ, ''ਭਨ੍ਤੇ, ਕਿੰ ਕਾਰਣਾ ਏਵਰੂਪਾਯ ਉਣ੍ਹਵੇਲਾਯ ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਕਬਰਚ੍ਛਾਯੇ ਰੁਕ੍ਖਮੂਲੇ ਨਿਸੀਦਥ, ਏਤਸ੍ਮਿੰ ਸਨ੍ਦਚ੍ਛਾਯੇ ਨਿਗ੍ਰੋਧਮੂਲੇ ਨਿਸੀਦਥ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ, ''ਹੋਤੁ, ਮਹਾਰਾਜ, ਞਾਤਕਾਨੰ ਛਾਯਾ ਨਾਮ ਸੀਤਲਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ, ''ਞਾਤਕਾਨੁਰਕ੍ਖਨਤ੍ਥਾਯ ਸਤ੍ਥਾ ਆਗਤੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰੰ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਨਿਵਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਸਾਵਤ੍ਥਿਂਯੇਵ ਪਚ੍ਚਾਗਮਿ। ਸਤ੍ਥਾਪਿ ਉਪ੍ਪਤਿਤ੍ਵਾ ਜੇਤਵਨਮੇਵ ਗਤੋ।

ਰਾਜਾ ਸਾਕਿਯਾਨੰ ਦੋਸੰ ਸਰਿਤ੍ਵਾ ਦੁਤਿਯਮ੍ਪਿ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਤਥੇਵ ਸਤ੍ਥਾਰੰ ਪਸ੍ਸਿਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਨਿਵਤ੍ਤਿ। ਤਤਿਯਵਾਰੇਪਿ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਤਥੇਵ ਸਤ੍ਥਾਰੰ ਪਸ੍ਸਿਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਨਿਵਤ੍ਤਿ। ਚਤੁਤ੍ਥਵਾਰੇ ਪਨ ਤਸ੍ਮਿੰ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤੇ ਸਤ੍ਥਾ ਸਾਕਿਯਾਨੰ ਪੁਬ੍ਬਕਮ੍ਮੰ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਤੇਸੰ ਏਕਦਿਵਸੰ ਨਦਿਯੰ ਵਿਸਪਕ੍ਖਿਪਨਪਾਪਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਅਪ੍ਪਟਿਬਾਹਿਯਭਾਵੰ ਞਤ੍ਵਾ ਚਤੁਤ੍ਥਵਾਰੇ ਨਾਗਮਾਸਿ। ਵਿਟਟੂਭੋ ''ਸਾਕਿਯੇ ਘਾਤੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਮਹਨ੍ਤੇਨ ਬਲਕਾਯੇਨ ਨਿਕ੍ਖਮਿ। ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਪਨ ਞਾਤਕਾ ਅਸਤ੍ਤੁਘਾਤਕਾ ਨਾਮ, ਅਤ੍ਤਨਾ ਮਰਨ੍ਤਾਪਿ ਪਰੇਸੰ ਜੀਵਿਤੰ ਨ ਵੋਰੋਪੇਨ੍ਤਿ। ਤੇ ਚਿਨ੍ਤਯਿੰਸੁ – ''ਮਯੰ ਸੁਸਿਕ੍ਖਿਤਾ ਕਤਹਤ੍ਥਾ ਕਤੂਪਾਸਨਾ ਮਹਿਸ੍ਸਾਸਾ, ਨ ਖੋ ਪਨ ਸਕ੍ਕਾ ਅਮ੍ਹੇਹਿ ਪਰੰ ਜੀਵਿਤਾ ਵੋਰੋਪੇਤੁੰ, ਅਤ੍ਤਨੋ ਕਮ੍ਮੰ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਪਲਾਪੇਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਤੇ ਕਤਸਨ੍ਨਾਹਾ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਯੁਦ੍ਧੰ ਆਰਭਿੰਸੁ। ਤੇਹਿ ਖਿਤ੍ਤਾ ਸਰਾ ਵਿਟਟੂਭਸ੍ਸ ਪੁਰਿਸਾਨੰ ਅਨ੍ਤਰਨ੍ਤਰੇਨ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਫਲਕਨ੍ਤਰਕਣ੍ਣਛਿਦ੍ਦਨ੍ਤਰਾਦੀਹਿ ਨਿਕ੍ਖਮਨ੍ਤਿ। ਵਿਟਟੂਭੋ ਦਿਸ੍ਵਾ ਨਨੁ ਭਣੇ ''ਸਾਕਿਯਾ ਅਸਤ੍ਤੁਘਾਤਕਾਮ੍ਹਾ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਅਥ ਚ ਪਨ ਮੇ ਪੁਰਿਸੇ ਨਾਸੇਨ੍ਤੀਤਿ।

ਅਥ ਨੰ ਏਕੋ ਪੁਰਿਸੋ ਆਹ – ''ਕਿੰ ਸਾਮਿ, ਨਿਵਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਓਲੋਕੇਸੀ''ਤਿ? ''ਸਾਕਿਯਾ ਮੇ ਪੁਰਿਸੇ ਨਾਸੇਨ੍ਤੀ''ਤਿ। ''ਤੁਮ੍ਹਾਕੰ ਕੋਚਿ ਪੁਰਿਸੋ ਮਤੋ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ। ਇਙ੍ਘ ਤੇ ਗਣਾਪੇਥਾ''ਤਿ। ਗਣਾਪੇਨ੍ਤੋ ਏਕਸ੍ਸਪਿ ਖਯੰ ਨ ਪਸ੍ਸਿ। ਸੋ ਤਤੋ ਨਿਵਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ''ਯੇ ਯੇ ਪਨ ਭਣੇ 'ਸਾਕਿਯਮ੍ਹਾ'ਤਿ ਭਣਨ੍ਤਿ, ਸਬ੍ਬੇ ਮਾਰੇਥ, ਮਾਤਾਮਹਸ੍ਸ ਪਨ ਮਹਾਨਾਮਸਕ੍ਕਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਠਿਤਾਨੰ ਜੀਵਿਤੰ ਦੇਥਾ''ਤਿ ਆਹ। ਸਾਕਿਯਾ ਗਹੇਤਬ੍ਬਗਹਣੰ ਅਪਸ੍ਸਨ੍ਤਾ ਏਕਚ੍ਚੇ ਤਿਣੰ ਡੰਸਿਤ੍ਵਾ, ਏਕਚ੍ਚੇ ਨਲ਼ੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਅਟ੍ਠੰਸੁ। ''ਤੁਮ੍ਹੇ ਸਾਕਿਯਾ, ਨੋ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤਾ ਯਸ੍ਮਾ ਤੇ ਮਰਨ੍ਤਾਪਿ ਮੁਸਾਵਾਦੰ ਨ ਭਣਨ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਤਿਣੰ ਡੰਸਿਤ੍ਵਾ ਠਿਤਾ ''ਨੋ ਸਾਕੋ, ਤਿਣ''ਨ੍ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਨਲ਼ੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਠਿਤਾ ''ਨੋ ਸਾਕੋ, ਨਲ਼ੋ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਯੇ ਚ ਮਹਾਨਾਮਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਠਿਤਾ, ਤੇ ਚ ਜੀਵਿਤੰ ਲਭਿੰਸੁ। ਤੇਸੁ ਤਿਣੰ ਡੰਸਿਤ੍ਵਾ ਠਿਤਾ **ਤਿਣਸਾਕਿਯਾ** ਨਾਮ, ਨਲ਼ੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਠਿਤਾ **ਨਲ਼ਸਾਕਿਯਾ** ਨਾਮ ਜਾਤਾਤਿ, ਵਿਟਟੂਭੋ ਅਵਸੇਸੇ ਖੀਰਪਕੇਪਿ ਦਾਰਕੇ ਅਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਘਾਤਾਪੇਨ੍ਤੋ ਲੋਹਿਤਨਦਿੰ ਪਵਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਤੇਸੰ ਗਲਲੋਹਿਤੇਨ ਫਲਕੰ ਧੋਵਾਪੇਸਿ। ਏਵੰ ਸਾਕਿਯਵੰਸੋ ਵਿਟਟੂਭੇਨ ਉਪਚ੍ਛਿਨ੍ਨੋ।

ਸੋ ਮਹਾਨਾਮਸਕ੍ਕੰ ਗਾਹਾਪੇਤ੍ਵਾ ਨਿਵਤ੍ਤੋ ''ਪਾਤਰਾਸਵੇਲਾਯ ਪਾਤਰਾਸੰ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਏਕਸ੍ਮਿੰ ਠਾਨੇ ਓਤਰਿਤ੍ਵਾ ਭੋਜਨੇ ਉਪਨੀਤੇ ''ਏਕਤੋਵ ਭੁਞ੍ਜਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਅਯ੍ਯਕੰ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਸਿ। ਖਤ੍ਤਿਯਾ ਪਨ ਜੀਵਿਤੰ ਚਜਨ੍ਤਾਪਿ ਦਾਸਿਪੁਤ੍ਤੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿੰ ਨ ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਮਹਾਨਾਮੋ ਏਕੰ ਸਰੰ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ''ਕਿਲਿਟ੍ਠਗਤ੍ਤੋਮ੍ਹਿ, ਨ੍ਹਾਯਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਤਾਤਾ''ਤਿ ਆਹ। ''ਸਾਧੁ, ਅਯ੍ਯਕ, ਨ੍ਹਾਯਥਾ''ਤਿ। ਸੋ ''ਅਯੰ ਮੰ ਏਕਤੋ ਅਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤੰ ਘਾਤੇਸ੍ਸਤਿ, ਸਯਮੇਵ ਮੇ ਮਤੰ ਸੇਯ੍ਯੋ''ਤਿ ਕੇਸੇ ਮੁਞ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਅਗ੍ਗੇ ਗਣ੍ਠਿੰ ਕਤ੍ਵਾ ਕੇਸੇਸੁ ਪਾਦਙ੍ਗੁਟ੍ਠਕੇ ਪਵੇਸੇਤ੍ਵਾ ਉਦਕੇ ਨਿਮੁਜ੍ਜਿ। ਤਸ੍ਸ ਗੁਣਤੇਜੇਨ ਨਾਗਭਵਨੰ ਉਣ੍ਹਾਕਾਰੰ ਦਸ੍ਸੇਸਿ। ਨਾਗਰਾਜਾ ''ਕਿੰ ਨੁ ਖੋ''ਤਿ ਉਪਧਾਰੇਨ੍ਤੋ ਤੰ ਞਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੰ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤੰ ਅਤ੍ਤਨੋ ਫਣੇ ਨਿਸੀਦਾਪੇਤ੍ਵਾ ਨਾਗਭਵਨੰ ਪਵੇਸੇਸਿ। ਸੋ ਦ੍ਵਾਦਸ੍ਸ ਵਸ੍ਸਾਨਿ ਤਤ੍ਥੇਵ ਵਸਿ। ਵਿਟਟੂਭੋਪਿ ''ਮਯ੍ਹੰ ਅਯ੍ਯਕੋ ਇਦਾਨਿ ਆਗਮਿਸ੍ਸਤਿ, ਇਦਾਨਿ ਆਗਮਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਆਗਮਯਮਾਨੋਵ ਨਿਸੀਦਿ। ਤਸ੍ਮਿੰ ਅਤਿਚਿਰਾਯਨ੍ਤੇ ਸਰੰ ਵਿਚਿਨਾਪੇਤ੍ਵਾ ਦੀਪਾਲੋਕੇਨ ਪੁਰਿਸਬ੍ਭਨ੍ਤਰਾਨਿਪਿ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਅਦਿਸ੍ਵਾ ''ਗਤੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਪਕ੍ਕਾਮਿ। ਸੋ ਰਤ੍ਤਿਭਾਗੇ ਅਚਿਰਵਤਿੰ ਪਤ੍ਵਾ ਖਨ੍ਧਾਵਾਰੰ ਨਿਵਾਸੇਸਿ। ਏਕਚ੍ਚੇ ਅਨ੍ਤੋਨਦਿਯੰ ਵਾਲੁਕਾਪੁਲਿਨੇ ਨਿਪਜ੍ਜਿੰਸੁ , ਏਕਚ੍ਚੇ ਬਹਿਥਲੇ, ਅਨ੍ਤੋਨਿਪਨ੍ਨੇਸੁਪਿ ਪੁਬ੍ਬੇ ਅਕਤਪਾਪਕਮ੍ਮਾ ਅਤ੍ਥਿ, ਬਹਿਨਿਪਨ੍ਨੇਸੁਪਿ ਪੁਬ੍ਬੇ ਕਤਪਾਪਕਮ੍ਮਾ ਅਤ੍ਥਿ, ਤੇਸੰ ਨਿਪਨ੍ਨਟ੍ਠਾਨੇਸੁ

ਕਿਪਿਲ੍ਲਿਕਾ ਉਟ੍ਠਹਿਂਸੁ। ਤੇ ‘‘ਮਯ੍ਹਂ ਨਿਪਨ੍ਨਟ੍ਠਾਨੇ ਕਿਪਿਲ੍ਲਿਕਾ, ਮਯ੍ਹਂ ਨਿਪਨ੍ਨਟ੍ਠਾਨੇ ਕਿਪਿਲ੍ਲਿਕਾ’’ਤਿ ਉਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਅਕਤਪਾਪਕਮ੍ਮਾ ਉਤ੍ਤਰਿਤ੍ਵਾ ਥਲੇ ਨਿਪਜ੍ਜਿਂਸੁ, ਕਤਪਾਪਕਮ੍ਮਾ ਓਤਰਿਤ੍ਵਾ ਵਾਲੁਕਾਪੁਲਿਨੇ ਨਿਪਜ੍ਜਿਂਸੁ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਖਣੇ ਮਹਾਮੇਘੋ ਉਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਘਨਵਸ੍ਸਂ ਵਸ੍ਸਿ। ਨਦਿਯਾ ਓਘੋ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਵਿਟਟੂਭਂ ਸਦ੍ਧਿਂ ਪਰਿਸਾਯ ਸਮੁਦ੍ਦਮੇਵ ਪਾਪੇਸਿ। ਸਬ੍ਬੇ ਤਤ੍ਥ ਮਚ੍ਛਕਚ੍ਛਪਭਕ੍ਖਾ ਅਹੇਸੁਂ।

ਮਹਾਜਨੋ ਕਥਂ ਸਮੁਟ੍ਠਾਪੇਸਿ ‘‘ਸਾਕਿਯਾਨਂ ਮਰਣਂ ਅਯੁਤ੍ਤਂ, ‘ਏਵਂ ਨਾਮ ਕੋਟ੍ਟੇਤ੍ਵਾ ਕੋਟ੍ਟੇਤ੍ਵਾ ਸਾਕਿਯਾ ਮਾਰੇਤਬ੍ਬਾ’ਤਿ ਅਨਨੁਚ੍ਛਵਿਕਮੇਤ’’ਨ੍ਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਤਂ ਕਥਂ ਸੁਤ੍ਵਾ, ‘‘ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਅਤ੍ਤਭਾਵੇ ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਸਾਕਿਯਾਨਂ ਏਵਂ ਮਰਣਂ ਅਯੁਤ੍ਤਂ, ਪੁਬ੍ਬੇ ਕਤਪਾਪਕਮ੍ਮਵਸੇਨ ਪਨ ਯੁਤ੍ਤਮੇਵੇਤੇਹਿ ਲਦ੍ਧ’’ਨ੍ਤਿ ਆਹ। ‘‘ਕਿਂ ਪਨ, ਭਨ੍ਤੇ, ਏਤੇ ਪੁਬ੍ਬੇ ਅਕਂਸੂ’’ਤਿ? ਸਬ੍ਬੇ ਏਕਤੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਨਦਿਯਂ ਵਿਸਂ ਪਕ੍ਖਿਪਿਂਸੂਤਿ। ਪੁਨੇਕਦਿਵਸਂ ਧਮ੍ਮਸਭਾਯਂ ਭਿਕ੍ਖੂ ਕਥਂ ਸਮੁਟ੍ਠਾਪੇਸੁਂ – ‘‘ਵਿਟਟੂਭੋ ਏਤ੍ਤਕੇ ਸਾਕਿਯੇ ਮਾਰੇਤ੍ਵਾ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਮਨੋਰਥੇ ਮਤ੍ਥਕਂ ਅਪ੍ਪਤ੍ਤੇਯੇਵ ਏਤ੍ਤਕਂ ਜਨਂ ਆਦਾਯ ਮਹਾਸਮੁਦ੍ਦੇ ਮਚ੍ਛਕਚ੍ਛਪਭਕ੍ਖੋ ਜਾਤੋ’’ਤਿ । ਸਤ੍ਥਾ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ‘‘ਕਾਯ ਨੁਤ੍ਥ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਏਤਰਹਿ ਕਥਾਯ ਸਨ੍ਨਿਸਿਨ੍ਨਾ’’ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ‘‘ਇਮਾਯ ਨਾਮਾ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ, ‘‘ਇਮੇਸਂ ਸਤ੍ਤਾਨਂ ਮਨੋਰਥੇ ਮਤ੍ਥਕਂ ਅਪ੍ਪਤ੍ਤੇਯੇਵ ਮਚ੍ਚੁਰਾਜਾ ਸੁਤ੍ਤਂ ਗਾਮਂ ਅਜ੍ਝੋਤ੍ਥਰਨ੍ਤੋ ਮਹੋਘੋ ਵਿਯ ਜੀਵਿਤਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਂ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਚਤੂਸੁ ਅਪਾਯਸਮੁਦ੍ਦੇਸੁ ਨਿਮੁਜ੍ਜਾਪੇਤੀ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

੪੭. ‘‘ਪੁਪ੍ਫਾਨਿ ਹੇਵ ਪਚਿਨਨ੍ਤਂ, ਬ੍ਯਾਸਤ੍ਤਮਨਸਂ ਨਰਂ।
ਸੁਤ੍ਤਂ ਗਾਮਂ ਮਹੋਘੋਵ, ਮਚ੍ਚੁ ਆਦਾਯ ਗਚ੍ਛਤੀ’’ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਬ੍ਯਾਸਤ੍ਤਮਨਸਂ ਨਰ**ਨ੍ਤਿ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤੇ ਵਾ ਅਸਮ੍ਪਤ੍ਤੇ ਵਾ ਲਗ੍ਗਮਾਨਸਂ। ਇਦਂ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ – ਯਥਾ ਮਾਲਾਕਾਰੋ ਪੁਪ੍ਫਾਰਾਮਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ‘‘ਪੁਪ੍ਫਾਨਿ ਪਚਿਨਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਤਤੋ ਪੁਪ੍ਫਾਨਿ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਂ ਵਾ ਗਚ੍ਛਂ ਪਤ੍ਥੇਨ੍ਤੋ ਸਕਲੇ ਪੁਪ੍ਫਾਰਾਮੇ ਮਨਂ ਪੇਸੇਤਿ, ‘‘ਇਤੋ ਚਿਤੋ ਚ ਪੁਪ੍ਫਾਨਿ ਪਚਿਨਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਤਤੋ ਪੁਪ੍ਫਾਨਿ ਅਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞਤ੍ਥ ਮਨਂ ਪੇਸੇਸਿ, ਤਮੇਵ ਗਚ੍ਛਂ ਪਚਿਨਨ੍ਤੋ ਪਮਾਦਮਾਪਜ੍ਜਤਿ, ਏਵਮੇਵ ਏਕਚ੍ਚੋ ਪੁਪ੍ਫਾਰਾਮਸਦਿਸਂ ਪਞ੍ਚਕਾਮਗੁਣਮਜ੍ਝਂ ਓਤਰਿਤ੍ਵਾ ਮਨੋਰਮਂ ਰੂਪਂ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਮਨੋਰਮਾਨਂ ਸਦ੍ਦਗਨ੍ਧਰਸਫੋਟ੍ਠਬ੍ਬਾਨਂ ਅਞ੍ਞਤਰਂ ਪਤ੍ਥੇਤਿ। ਅਞ੍ਞੋ ਤੇਸੁ ਵਾ ਅਞ੍ਞਤਰਂ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞਤਰਂ ਪਤ੍ਥੇਤਿ , ਰੂਪਮੇਵ ਵਾ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞਂ ਅਪਤ੍ਥੇਨ੍ਤੋ ਤਮੇਵ ਅਸ੍ਸਾਦੇਤਿ, ਸਦ੍ਦਾਦੀਸੁ ਵਾ ਅਞ੍ਞਤਰਂ। ਏਸੇਵ ਨਯੋ ਗੋਮਹਿਂਸਦਾਸਿਦਾਸਖੇਤ੍ਤਵਤ੍ਥੁਗਾਮਨਿਗਮਜਨਪਦਾਦੀਸੁ, ਪਬ੍ਬਜਿਤਾਨਮ੍ਪਿ ਪਰਿਵੇਣਵਿਹਾਰਪਤ੍ਤਚੀਵਰਾਦੀਸੂਤਿ ਏਵਂ ਪਞ੍ਚਕਾਮਗੁਣਸਙ੍ਖਾਤਾਨਿ ਪੁਪ੍ਫਾਨਿ ਏਵ ਪਚਿਨਨ੍ਤਂ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤੇ ਵਾ ਅਸਮ੍ਪਤ੍ਤੇ ਵਾ ਕਾਮਗੁਣੇ ਬ੍ਯਾਸਤ੍ਤਮਨਸਂ ਨਰਂ। **ਸੁਤ੍ਤਂ ਗਾਮ**ਨ੍ਤਿ ਗਾਮਸ੍ਸ ਗੇਹਭਿਤ੍ਤਿਆਦੀਨਂ ਪਨ ਸੁਪਨਵਸੇਨ ਸੁਪਨਂ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ, ਸਤ੍ਤਾਨਂ ਪਨ ਸੁਤ੍ਤਪਮਤ੍ਤਤਂ ਉਪਾਦਾਯ ਸੁਤ੍ਤੋ ਨਾਮ ਹੋਤਿ। ਏਵਂ ਸੁਤ੍ਤਂ ਗਾਮਂ ਦ੍ਵੇ ਤੀਣਿ ਯੋਜਨਾਨਿ ਆਯਤਗਮ੍ਭੀਰੋ ਮਹੋਘੋਵ ਮਚ੍ਚੁ ਆਦਾਯ ਗਚ੍ਛਤਿ। ਯਥਾ ਸੋ ਮਹੋਘੋ ਇਤ੍ਥਿਪੁਰਿਸਗੋਮਹਿਂਸਕੁਕ੍ਕੁਟਾਦੀਸੁ ਕਿਞ੍ਚਿ ਅਨਵਸੇਸੇਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬਂ ਤਂ ਗਾਮਂ ਸਮੁਦ੍ਦਂ ਪਾਪੇਤ੍ਵਾ ਮਚ੍ਛਕਚ੍ਛਪਭਕ੍ਖਂ ਕਰੋਤਿ, ਏਵਮੇਵ ਬ੍ਯਾਸਤ੍ਤਮਨਸਂ ਨਰਂ ਮਚ੍ਚੁ ਆਦਾਯ ਜੀਵਿਤਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਮਸ੍ਸ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਚਤੂਸੁ ਅਪਾਯਸਮੁਦ੍ਦੇਸੁ ਨਿਮੁਜ੍ਜਾਪੇਤੀਤਿ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਬਹੂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਾਦੀਨਿ ਪਤ੍ਤਾ। ਮਹਾਜਨਸ੍ਸ ਸਾਤ੍ਥਿਕਾ ਦੇਸਨਾ ਜਾਤਾਤਿ।

ਵਿਟਟੂਭਵਤ੍ਥੁ ਤਤਿਯਂ।

੪. ਪਤਿਪੂਜਿਕਕੁਮਾਰਿਵਤ੍ਥੁ

ਪੁਪ੍ਫਾਨਿ ਹੇਵਾਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਪਤਿਪੂਜਿਕਂ ਨਾਮ ਕੁਮਾਰਿਕਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ। ਵਤ੍ਥੁ ਤਾਵਤਿਂਸਦੇਵਲੋਕੇ ਸਮੁਟ੍ਠਿਤਂ।

ਤਤ੍ਥ ਕਿਰ ਮਾਲਭਾਰੀ ਨਾਮ ਦੇਵਪੁਤ੍ਤੋ ਅਚ੍ਛਰਾਸਹਸ੍ਸਪਰਿਵੁਤੋ ਉਯ੍ਯਾਨਂ ਪਾਵਿਸਿ। ਪਞ੍ਚਸਤਾ ਦੇਵਧੀਤਰੋ ਰੁਕ੍ਖਂ ਆਰੁਯ੍ਹ ਪੁਪ੍ਫਾਨਿ ਪਾਤੇਨ੍ਤਿ, ਪਞ੍ਚਸਤਾ ਪਤਿਤਾਨਿ ਪੁਪ੍ਫਾਨਿ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਦੇਵਪੁਤ੍ਤਂ ਅਲਙ੍ਕਰੋਨ੍ਤਿ। ਤਾਸੁ ਏਕਾ ਦੇਵਧੀਤਾ ਰੁਕ੍ਖਸਾਖਾਯਮੇਵ ਚੁਤਾ, ਸਰੀਰਂ ਦੀਪਸਿਖਾ ਵਿਯ ਨਿਬ੍ਬਾਯਿ। ਸਾ ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਕੁਲਗੇਹੇ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਜਾਤਕਾਲੇ ਜਾਤਿਸ੍ਸਰਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ''ਮਾਲਭਾਰੀਦੇਵਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਭਰਿਯਾਮ੍ਹੀ''ਤਿ ਅਨੁਸ੍ਸਰਨ੍ਤੀ ਵੁਡ੍ਢਿਮਨ੍ਵਾਯ ਗਨ੍ਧਮਾਲਾਦੀਹਿ ਪੂਜਂ ਕਤ੍ਵਾ ਸਾਮਿਕਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਅਭਿਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਂ ਪਤ੍ਥੇਸਿ। ਸਾ ਸੋਲ਼ਸਵਸ੍ਸਕਾਲੇ ਪਰਕੁਲਂ ਗਤਾਪਿ ਸਲਾਕਭਤ੍ਤਪਕ੍ਖਿਕਭਤ੍ਤਵਸ੍ਸਾਵਾਸਿਕਾਦੀਨਿ ਦਤ੍ਵਾ, ''ਅਯਂ ਮੇ ਸਾਮਿਕਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਨਤ੍ਥਾਯ ਪਚ੍ਚਯੋ ਹੋਤੂ''ਤਿ ਵਦਤਿ। ਅਥਸ੍ਸਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ''ਅਯਂ ਕੁਮਾਰਿਕਾ ਉਟ੍ਠਾਯ ਸਮੁਟ੍ਠਾਯ ਪਤਿਮੇਵ ਪਤ੍ਥੇਤੀਤਿ ਪਤਿਪੂਜਿਕਾ''ਤਿ ਨਾਮਂ ਕਰਿਂਸੁ। ਸਾਪਿ ਨਿਬਦ੍ਧਂ ਆਸਨਸਾਲਂ ਪਟਿਜਗ੍ਗਤਿ, ਪਾਨੀਯਂ ਉਪਟ੍ਠਪੇਤਿ, ਆਸਨਾਨਿ ਪਞ੍ਞਪੇਤਿ। ਅਞ੍ਞੇਪਿ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਸਲਾਕਭਤ੍ਤਾਦੀਨਿ ਦਾਤੁਕਾਮਾ, ''ਅਮ੍ਮ, ਇਮਾਨਿਪਿ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਪਟਿਪਾਦੇਯ੍ਯਾਸੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ਦੇਨ੍ਤਿ। ਸਾਪਿ ਏਤੇਨ ਨਿਯਾਮੇਨ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤੀ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੀ ਏਕਪਦਵਾਰੇ ਛਪਞ੍ਞਾਸ ਕੁਸਲਧਮ੍ਮੇ (ਧ॰ ਸ॰ ੧; ਧ॰ ਸ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੧ ਧੇਵਾਪਨਕਵਣ੍ਣਨਾ) ਪਟਿਲਭਤਿ। ਤਸ੍ਸਾ ਕੁਚ੍ਛਿਯਂ ਗਬ੍ਭੋ ਪਤਿਟ੍ਠਹਿ। ਸਾ ਦਸਮਾਸਚ੍ਚਯੇਨ ਪੁਤ੍ਤਂ ਵਿਜਾਯਿ। ਤਸ੍ਸ ਪਦਸਾ ਗਮਨਕਾਲੇ ਅਞ੍ਞਮ੍ਪਿ ਅਞ੍ਞਮ੍ਪੀਤਿ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਪੁਤ੍ਤੇ ਪਟਿਲਭਿ।

ਸਾ ਏਕਦਿਵਸਂ ਦਾਨਂ ਦਤ੍ਵਾ ਪੂਜਂ ਕਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਾਨਿ ਰਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾ ਦਿਵਸਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਤਂ ਖਣਂ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਨ ਕੇਨਚਿ ਰੋਗੇਨ ਕਾਲਂ ਕਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਾਮਿਕਸ੍ਸੇਵ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ। ਇਤਰਾਪਿ ਏਤ੍ਤਕਂ ਕਾਲਂ ਦੇਵਪੁਤ੍ਤਂ ਅਲਙ੍ਕਰੋਨ੍ਤਿ ਏਵ। ਦੇਵਪੁਤ੍ਤੋ ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਤ੍ਵਂ ਪਾਤੋਵ ਪਟ੍ਠਾਯ ਨ ਦਿਸ੍ਸਸਿ, ਕੁਹਿਂ ਗਤਾਸੀ''ਤਿ ਆਹ। ''ਚੁਤਾਮ੍ਹਿ ਸਾਮੀ''ਤਿ। ''ਕਿਂ ਵਦੇਸੀ''ਤਿ? ''ਏਵਮੇਤਂ, ਸਾਮੀ''ਤਿ। ''ਕੁਹਿਂ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾਸੀ''ਤਿ? ''ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਕੁਲਗੇਹੇ''ਤਿ। ''ਕਿਤ੍ਤਕਂ ਕਾਲਂ ਤਤ੍ਥ ਠਿਤਾਸੀ''ਤਿ? ''ਦਸਮਾਸਚ੍ਚਯੇਨ ਮਾਤੁ ਕੁਚ੍ਛਿਤੋ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਸੋਲ਼ਸਵਸ੍ਸਕਾਲੇ ਪਰਕੁਲਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਪੁਤ੍ਤੇ ਵਿਜਾਯਿਤ੍ਵਾ ਦਾਨਾਦੀਨਿ ਪੁਞ੍ਞਾਨਿ ਕਤ੍ਵਾ ਤੁਮ੍ਹੇ ਪਤ੍ਥੇਤ੍ਵਾ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤੁਮ੍ਹਾਕਮੇਵ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾਮ੍ਹਿ, ਸਾਮੀ''ਤਿ। ''ਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ ਕਿਤ੍ਤਕਂ ਆਯੂ''ਤਿ? ''ਵਸ੍ਸਸਤਮਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ। ''ਏਤ੍ਤਕਮੇਵਾ''ਤਿ? ''ਆਮ, ਸਾਮੀ''ਤਿ। ''ਏਤ੍ਤਕਂ ਆਯੁਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਮਨੁਸ੍ਸਾ ਕਿਂ ਨੁ ਖੋ ਸੁਤ੍ਤਪਮਤ੍ਤਾ ਕਾਲਂ ਅਤਿਕ੍ਕਾਮੇਨ੍ਤਿ, ਉਦਾਹੁ ਦਾਨਾਦੀਨਿ ਪੁਞ੍ਞਾਨਿ ਕਰੋਨ੍ਤੀ''ਤਿ। ''ਕਿਂ ਵਦੇਥ, ਸਾਮਿ''? ''ਅਸਙ੍ਖ੍ਯੇਯ੍ਯਂ ਆਯੁਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾ ਵਿਯ ਅਜਰਾਮਰਾ ਵਿਯ ਚ ਨਿਚ੍ਚਂ ਪਮਤ੍ਤਾ, ਮਨੁਸ੍ਸਾ''ਤਿ। ਮਾਲਭਾਰੀਦੇਵਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਮਹਾਸਂਵੇਗੋ ਉਦਪਾਦਿ ''ਵਸ੍ਸਸਤਮਤ੍ਤਮਾਯੁਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਮਨੁਸ੍ਸਾ ਕਿਰ ਪਮਤ੍ਤਾ ਨਿਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਨਿਦ੍ਦਾਯਨ੍ਤਿ, ਕਦਾ ਨੁ ਖੋ ਦੁਕ੍ਖਾ ਮੁਚ੍ਚਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ''ਤਿ? ਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ ਪਨ ਵਸ੍ਸਸਤਂ ਤਾਵਤਿਂਸਾਨਂ ਦੇਵਾਨਂ ਏਕੋ ਰਤ੍ਤਿਨ੍ਦਿਵੋ, ਤਾਯ ਰਤ੍ਤਿਯਾ ਤਿਂਸਰਤ੍ਤਿਯੋ ਮਾਸੋ, ਤੇਨ ਮਾਸੇਨ ਦ੍ਵਾਦਸਮਾਸਿਕੋ ਸਂਵਚ੍ਛਰੋ, ਤੇਨ ਸਂਵਚ੍ਛਰੇਨ ਦਿਬ੍ਬਵਸ੍ਸਸਹਸ੍ਸਂ ਆਯੁਪ੍ਪਮਾਣਂ , ਤਂ ਮਨੁਸ੍ਸਗਣਨਾਯ ਤਿਸ੍ਸੋ ਵਸ੍ਸਕੋਟਿਯੋ, ਸਟ੍ਠਿ ਚ ਵਸ੍ਸਸਤਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਤਸ੍ਸ ਦੇਵਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਏਕਦਿਵਸੋਪਿ ਨਾਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤੋ ਮੁਹੁਤ੍ਤਸਦਿਸੋਵ ਕਾਲੋ ਅਹੋਸਿ। ਏਵਂ ਅਪ੍ਪਾਯੁਕਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ ਪਮਾਦੋ ਨਾਮ ਅਤਿਵਿਯ ਅਯੁਤ੍ਤੋਤਿ।

ਪੁਨਦਿਵਸੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਗਾਮਂ ਪਵਿਟ੍ਠਾ ਆਸਨਸਾਲਂ ਅਪਟਿਜਗ੍ਗਿਤਂ, ਆਸਨਾਨਿ ਅਪਞ੍ਞਤ੍ਤਾਨਿ, ਪਾਨੀਯਂ ਅਨੁਟ੍ਠਪਿਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ, ''ਕਹਂ ਪਤਿਪੂਜਿਕਾ''ਤਿ ਆਹਂਸੁ। ''ਭਨ੍ਤੇ, ਕਹਂ ਤੁਮ੍ਹੇ ਤਂ ਦਕ੍ਖਿਸ੍ਸਥ, ਹਿਯ੍ਯੋ ਅਯ੍ਯੇਸੁ ਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਗਤੇਸੁ ਸਾਯਨ੍ਹਸਮਯੇ ਮਤਾ''ਤਿ। ਤਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਤਸ੍ਸਾ ਉਪਕਾਰਂ ਸਰਨ੍ਤਾ ਅਸ੍ਸੂਨਿ ਸਨ੍ਧਾਰੇਤੁਂ ਨਾਸਕ੍ਖਿਂਸੁ। ਖੀਣਾਸਵਾਨਂ ਧਮ੍ਮਸਂਵੇਗੋ ਉਦਪਾਦਿ। ਤੇ ਭਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚਂ ਕਤ੍ਵਾ ਵਿਹਾਰਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਪੁਚ੍ਛਿਂਸੁ – ''ਭਨ੍ਤੇ, ਪਤਿਪੂਜਿਕਾ ਨਾਮ ਉਪਾਸਿਕਾ ਉਟ੍ਠਾਯ ਸਮੁਟ੍ਠਾਯ ਨਾਨਪ੍ਪਕਾਰਾਨਿ ਪੁਞ੍ਞਾਨਿ ਕਤ੍ਵਾ ਸਾਮਿਕਮੇਵ ਪਤ੍ਥੇਸਿ, ਸਾ ਇਦਾਨਿ ਮਤਾ, ਕਹਂ ਨੁ ਖੋ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾ''ਤਿ? ''ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਾਮਿਕਸ੍ਸੇਵ ਸਨ੍ਤਿਕੇ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ''ਤਿ। ''ਨਨ੍ਨੁ, ਭਨ੍ਤੇ, ਸਾਮਿਕਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ''ਤਿ। ''ਨ ਸਾ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਏਤਂ ਸਾਮਿਕਂ ਪਤ੍ਥੇਤਿ, ਤਾਵਤਿਂਸਭਵਨੇ ਤਸ੍ਸਾ ਮਾਲਭਾਰੀਦੇਵਪੁਤ੍ਤੋ ਨਾਮ ਸਾਮਿਕੋ, ਸਾ ਤਸ੍ਸ ਪੁਪ੍ਫਪਿਲਨ੍ਧਨਟ੍ਠਾਨਤੋ ਚਵਿਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸੇਵ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾ''ਤਿ। ''ਏਵਂ ਕਿਰ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ। ''ਆਮ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ''ਤਿ। ''ਅਹੋ ਪਰਿਤ੍ਤਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਸਤ੍ਤਾਨਂ ਜੀਵਿਤਂ, ਪਾਤੋਵ ਅਮ੍ਹੇ ਪਰਿਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਸਾਯਂ

ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਬਜਾਯਿਨਾ ਮਤਾ''ਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ''ਆਮ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਪਰਿਤ੍ਤੁੰ ਸਤ੍ਤਾਨਂ ਜੀਵਿਤਂ ਨਾਮ, ਤੇਨੇਵ ਇਮੇ ਸਤ੍ਤੇ ਵਤ੍ਥੁਕਾਮੇਹਿ ਚੇਵ ਕਿਲੇਸਕਾਮੇਹਿ ਚ ਅਤਿਤ੍ਤੇ ਏਵ ਅਨ੍ਤਕੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਸੇ ਵਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਕਨ੍ਦਨ੍ਤੇ ਪਰਿਦੇਵਨ੍ਤੇ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਤੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

੪੮. ''ਪੁਪ੍ਫਾਨਿ ਹੇਵ ਪਚਿਨਨ੍ਤਂ, ਬ੍ਯਾਸਤ੍ਤਮਨਸਂ ਨਰਂ।
ਅਤਿਤ੍ਤਞ੍ਞੇਵ ਕਾਮੇਸੁ, ਅਨ੍ਤਕੋ ਕੁਰੁਤੇ ਵਸ''ਨ੍ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਪੁਪ੍ਫਾਨਿ ਹੇਵ ਪਚਿਨਨ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਪੁਪ੍ਫਾਰਾਮੇ ਮਾਲਾਕਾਰੋ ਨਾਨਾਪੁਪ੍ਫਾਨਿ ਵਿਯ ਅਤ੍ਤਭਾਵਪਟਿਬਦ੍ਧਾਨਿ ਚੇਵ ਉਪਕਰਣਪਟਿਬਦ੍ਧਾਨਿ ਚ ਕਾਮਗੁਣਪੁਪ੍ਫਾਨਿ ਓਚਿਨਨ੍ਤਮੇਵ । **ਬ੍ਯਾਸਤ੍ਤਮਨਸਂ ਨਰ**ਨ੍ਤਿ ਅਸਮ੍ਪਤ੍ਤੇਸੁ ਪਤ੍ਥਨਾਵਸੇਨ, ਸਮ੍ਪਤ੍ਤੇਸੁ ਗੇਧਵਸੇਨ ਵਿਵਿਧੇਨਾਕਾਰੇਨ ਆਸਤ੍ਤਚਿਤ੍ਤਂ। **ਅਤਿਤ੍ਤਞ੍ਞੇਵ ਕਾਮੇਸੂ**ਤਿ ਵਤ੍ਥੁਕਾਮਕਿਲੇਸਕਾਮੇਸੁ ਪਰਿਯੇਸਨੇਨਪਿ ਪਟਿਲਾਭੇਨਪਿ ਪਰਿਭੋਗੇਨਪਿ ਨਿਧਾਨੇਨਪਿ ਅਤਿਤ੍ਤਂ ਏਵ ਸਮਾਨਂ। **ਅਨ੍ਤਕੋ ਕੁਰੁਤੇ ਵਸ**ਨ੍ਤਿ ਮਰਣਸਙ੍ਖਾਤੋ ਅਨ੍ਤਕੋ ਕਨ੍ਦਨ੍ਤਂ ਪਰਿਦੇਵਨ੍ਤਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਸਂ ਪਾਪੇਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਬਹੂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਾਦੀਨਿ ਪਤ੍ਤਾ, ਦੇਸਨਾ ਮਹਾਜਨਸ੍ਸ ਸਾਤ੍ਥਿਕਾ ਜਾਤਾਤਿ।

ਪਤਿਪੂਜਿਕਕੁਮਾਰਿਵਤ੍ਥੁ ਚਤੁਤ੍ਥਂ।

੫. ਮਚ੍ਛਰਿਯਕੋਸਿਯਸੇਟ੍ਠਿਵਤ੍ਥੁ

ਯਥਾਪਿ ਭਮਰੋ ਪੁਪ੍ਫਨ੍ਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਮਚ੍ਛਰਿਯਕੋਸਿਯਸੇਟ੍ਠਿਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ। ਤਸ੍ਸ ਵਤ੍ਥੁ ਰਾਜਗਹੇ ਸਮੁਟ੍ਠਿਤਂ।

ਰਾਜਗਹਨਗਰਸ੍ਸ ਕਿਰ ਅਵਿਦੂਰੇ ਸਕ੍ਕਾਰਂ ਨਾਮ ਨਿਗਮੋ ਅਹੋਸਿ। ਤਤ੍ਥੇਕੋ ਮਚ੍ਛਰਿਯਕੋਸਿਯੋ ਨਾਮ ਸੇਟ੍ਠਿ ਅਸੀਤਿਕੋਟਿਵਿਭਵੋ ਪਟਿਵਸਤਿ। ਸੋ ਤਿਣਗ੍ਗੇਨ ਤੇਲਬਿਨ੍ਦੁਮ੍ਪਿ ਪਰੇਸਂ ਨ ਦੇਤਿ, ਨ ਅਤ੍ਤਨਾ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਤਿ। ਇਤਿਸ੍ਸ ਤਂ ਵਿਭਵਜਾਤਂ ਨੇਵ ਪੁਤ੍ਤਦਾਰਾਦੀਨਂ, ਨ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾਨਂ ਅਤ੍ਥਂ ਅਨੁਭੋਤਿ, ਰਕ੍ਖਸਪਰਿਗ੍ਗਹਿਤਾ ਪੋਕ੍ਖਰਣੀ ਵਿਯ ਅਪਰਿਭੋਗਂ ਤਿਟ੍ਠਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਏਕਦਿਵਸਂ ਪਚ੍ਚੂਸਸਮਯੇ ਮਹਾਕਰੁਣਾਸਮਾਪਤ੍ਤਿਤੋ ਵੁਟ੍ਠਾਯ ਸਕਲਲੋਕਧਾਤੁਯਂ ਬੋਧਨੇਯ੍ਯਬਨ੍ਧਵੇ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਪਞ੍ਚਚਤ੍ਤਾਲੀਸਯੋਜਨਮਤ੍ਥਕੇ ਵਸਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸੇਟ੍ਠਿਨੋ ਸਪਜਾਪਤਿਕਸ੍ਸ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਸ੍ਸ ਉਪਨਿਸ੍ਸਯਂ ਅਦ੍ਦਸ। ਤਤੋ ਪੁਰਿਮਦਿਵਸੇ ਪਨ ਸੋ ਰਾਜਾਨਂ ਉਪਟ੍ਠਾਤੁਂ ਰਾਜਗੇਹਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਰਾਜੁਪਟ੍ਠਾਨਂ ਕਤ੍ਵਾ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਏਕਂ ਛਾਤਜ੍ਝਤ੍ਤਂ ਜਨਪਦਮਨੁਸ੍ਸਂ ਕੁਮ੍ਮਾਸਪੂਰਂ ਕਪਲ੍ਲਕਪੂਵਂ ਖਾਦਨ੍ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਪਿਪਾਸਂ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਘਰਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਸਚਾਹਂ ਕਪਲ੍ਲਕਪੂਵਂ ਖਾਦਿਤੁਕਾਮੋਮ੍ਹੀਤਿ ਵਕ੍ਖਾਮਿ, ਬਹੂ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਮਯਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਖਾਦਿਤੁਕਾਮਾ ਭਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਏਵਂ ਮੇ ਬਹੂਨਿ ਤਿਲਤਣ੍ਡੁਲਸਪ੍ਪਿਫਾਣਿਤਾਦੀਨਿ ਪਰਿਕ੍ਖਯਂ ਗਮਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਨ ਕਸ੍ਸਚਿ ਕਥੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਤਣ੍ਹਂ ਅਧਿਵਾਸੇਨ੍ਤੋ ਚਰਤਿ। ਸੋ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇ ਕਾਲੇ ਉਪ੍ਪਣ੍ਡੁਪ੍ਪਣ੍ਡੁਕਜਾਤੋ ਧਮਨਿਸਨ੍ਥਤਗਤ੍ਤੋ ਜਾਤੋ। ਤਤੋ ਤਣ੍ਹਂ ਅਧਿਵਾਸੇਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੋ ਗਬ੍ਭਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਮਞ੍ਚਕੇ ਉਪਗੂਹਿਤ੍ਵਾ ਨਿਪਜ੍ਜਿ। ਏਵਂ ਗਤੋਪਿ ਧਨਹਾਨਿਭਯੇਨ ਨ ਕਸ੍ਸਚਿ ਕਿਞ੍ਚਿ ਕਥੇਸਿ।

ਅਥ ਨਂ ਭਰਿਯਾ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਪਿਟ੍ਠਿਂ ਪਰਿਮਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ, ''ਕਿਂ ਤੇ, ਸਾਮਿ, ਅਫਾਸੁਕਂ ਜਾਤ''ਨ੍ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ''ਨ ਮੇ ਕਿਞ੍ਚਿ ਅਫਾਸੁਕਂ ਅਤ੍ਥੀ''ਤਿ। ''ਕਿਂ ਨੁ ਖੋ ਤੇ ਰਾਜਾ ਕੁਪਿਤੋ''ਤਿ? ''ਰਾਜਾਪਿ ਮੇ ਨ ਕੁਪ੍ਪਤੀ''ਤਿ। ''ਅਥ ਕਿਂ ਤੇ ਪੁਤ੍ਤਧੀਤਾਹਿ ਵਾ ਦਾਸਕਮ੍ਮਕਰਾਦੀਹਿ ਵਾ ਕਿਞ੍ਚਿ ਅਮਨਾਪਂ ਕਤਂ ਅਤ੍ਥੀ''ਤਿ? ''ਏਵਰੂਪਮ੍ਪਿ ਨਤ੍ਥੀ''ਤਿ। ''ਕਿਸ੍ਮਿਞ੍ਚਿ ਪਨ ਤੇ ਤਣ੍ਹਾ ਅਤ੍ਥੀ''ਤਿ? ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤੇਪਿ ਧਨਹਾਨਿਭਯੇਨ ਕਿਞ੍ਚਿ ਅਵਤ੍ਵਾ ਨਿਸ੍ਸਦ੍ਦੋਵ ਨਿਪਜ੍ਜਿ, ਅਥ ਨਂ ਭਰਿਯਾ ''ਕਥੇਹਿ, ਸਾਮਿ ਕਿਸ੍ਮਿਞ੍ਚਿ ਤੇ ਤਣ੍ਹਾ ਅਤ੍ਥੀ''ਤਿ ਆਹ। ਸੋ ਵਚਨਂ ਪਰਿਗਿਲਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ''ਅਤ੍ਥਿ ਮੇ ਤਣ੍ਹਾ''ਤਿ ਆਹ। ''ਕਿਂ ਤਣ੍ਹਾ, ਸਾਮੀ''ਤਿ? ''ਕਪਲ੍ਲਕਪੂਵਂ ਖਾਦਿਤੁਕਾਮੋਮ੍ਹੀ''ਤਿ।

''ਅਥ ਕਿਮਤ੍ਥਂ ਮੇ ਨ ਕਥੇਸਿ, ਕਿਂ ਤ੍ਵਂ ਦਲਿਦ੍ਦੋਸਿ, ਇਦਾਨਿ ਸਕਲਨਿਗਮਵਾਸੀਨਂ ਪਹੋਨਕੇ ਕਪਲ੍ਲਕਪੂਵੇ ਪਚਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ। ''ਕਿਂ ਤੇ ਏਤੇਹਿ, ਅਤ੍ਤਨੋ ਕਮ੍ਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਖਾਦਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ''ਤਿ? ''ਤੇਨ ਹਿ ਏਕਰਚ੍ਛਵਾਸੀਨਂ ਪਹੋਨਕੇ ਪਚਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ। ''ਜਾਨਾਮਹਂ ਤਵ ਮਹਦ੍ਧਨਭਾਵ''ਨ੍ਤਿ। ''ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਗੇਹਸਾਮਨ੍ਤੇ ਸਬ੍ਬੇਸਂ ਪਹੋਨਕਂ ਕਤ੍ਵਾ ਪਚਾਮੀ''ਤਿ। ''ਜਾਨਾਮਹਂ ਤਵ ਮਹਜ੍ਝਾਸਯਭਾਵ''ਨ੍ਤਿ। ''ਤੇਨ ਹਿ ਤੇ ਪੁਤ੍ਤਦਾਰਮਤ੍ਤਸ੍ਸੇਵ ਪਹੋਨਕਂ ਕਤ੍ਵਾ ਪਚਾਮੀ''ਤਿ। ''ਕਿਂ ਤੇ ਏਤੇਹੀ''ਤਿ? ''ਕਿਂ ਪਨ ਤੁਯ੍ਹਞ੍ਚ ਮਯ੍ਹਞ੍ਚ ਪਹੋਨਕਂ ਕਤ੍ਵਾ ਪਚਾਮੀ''ਤਿ? ''ਤ੍ਵਂ ਕਿਂ ਕਰਿਸ੍ਸਸੀ''ਤਿ ? ''ਤੇਨ ਹਿ ਏਕਕਸ੍ਸੇਵ ਤੇ ਪਹੋਨਕਂ ਕਤ੍ਵਾ ਪਚਾਮੀ''ਤਿ। ''ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਠਾਨੇ ਪਚਮਾਨੇ ਬਹੂ ਪਚ੍ਚਾਸੀਸਨ੍ਤਿ। ਸਕਲਤਣ੍ਡੁਲੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਭਿਨ੍ਨਤਣ੍ਡੁਲੇ ਚ ਉਦ੍ਧਨਕਪਲ੍ਲਾਨਿ ਚ ਆਦਾਯ ਥੋਕਂ ਖੀਰਸਪ੍ਪਿਮਧੁਫਾਣਿਤਞ੍ਚ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਤਭੂਮਿਕਸ੍ਸ ਪਾਸਾਦਸ੍ਸ ਉਪਰਿਮਤਲਂ ਆਰੁਯ੍ਹ ਪਚ, ਤਤ੍ਥਾਹਂ ਏਕਕੋਵ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਖਾਦਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ। ਸਾ ''ਸਾਧੂ''ਤਿ ਪਟਿਸ੍ਸੁਣਿਤ੍ਵਾ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ ਗਾਹਾਪੇਤ੍ਵਾ ਪਾਸਾਦਂ ਅਭਿਰੁਯ੍ਹ ਦਾਸਿਯੋ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਸੇਟ੍ਠਿਂ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਸਿ, ਸੋ ਆਦਿਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਦ੍ਵਾਰਾਨਿ ਪਿਦਹਨ੍ਤੋ ਸਬ੍ਬਦ੍ਵਾਰੇਸੁ ਸੂਚਿਘਟਿਕਂ ਦਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਤਮਤਲਂ ਅਭਿਰੁਹਿਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਰਾਪਿ ਦ੍ਵਾਰਂ ਪਿਦਹਿਤ੍ਵਾ ਨਿਸੀਦਿ। ਭਰਿਯਾਪਿਸ੍ਸ ਉਦ੍ਧਨੇ ਅਗ੍ਗਿਂ ਜਾਲੇਤ੍ਵਾ ਕਪਲ੍ਲਂ ਆਰੋਪੇਤ੍ਵਾ ਪੂਵੇ ਪਚਿਤੁਂ ਆਰਭਿ।

ਅਥ ਸਤ੍ਥਾ ਪਾਤੋਵ ਮਹਾਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨਤ੍ਥੇਰਂ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਏਸੋ, ਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨ, ਰਾਜਗਹਸ੍ਸ ਅਵਿਦੂਰੇ ਸਕ੍ਕਾਰਨਿਗਮੇ ਮਚ੍ਛਰਿਯਸੇਟ੍ਠਿ 'ਕਪਲ੍ਲਕਪੂਵੇ ਖਾਦਿਸ੍ਸਾਮੀ'ਤਿ ਅਞ੍ਞੇਸਂ ਦਸ੍ਸਨਭਯੇਨ ਸਤ੍ਤਭੂਮਿਕੇ ਪਾਸਾਦੇ ਕਪਲ੍ਲਕਪੂਵੇ ਪਚਾਪੇਤਿ, ਤ੍ਵਂ ਤਤ੍ਥ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸੇਟ੍ਠਿਂ ਦਮੇਤ੍ਵਾ ਨਿਬ੍ਬਿਸੇਵਨਂ ਕਤ੍ਵਾ ਉਭੋਪਿ ਜਾਯਮ੍ਪਤਿਕੇ ਪੂਵੇ ਚ ਖੀਰਸਪ੍ਪਿਮਧੁਫਾਣਿਤਾਨਿ ਚ ਗਾਹਾਪੇਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਬਲੇਨ ਜੇਤਵਨਂ ਆਨੇਹਿ, ਅਜ੍ਜਾਹਂ ਪਞ੍ਚਹਿ ਭਿਕ੍ਖੁਸਤੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਵਿਹਾਰੇ ਏਵ ਨਿਸੀਦਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਪੂਵੇਹੇਵ ਭਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ।

ਥੇਰੋ ''ਸਾਧੁ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ ਸਤ੍ਥੁ ਵਚਨਂ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਤਾਵਦੇਵ ਇਦ੍ਧਿਬਲੇਨ ਤਂ ਨਿਗਮਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਪਾਸਾਦਸ੍ਸ ਸੀਹਪਞ੍ਜਰਦ੍ਵਾਰੇ ਸੁਨਿਵਤ੍ਥੋ ਸੁਪਾਰੁਤੋ ਆਕਾਸੇ ਏਵ ਮਣਿਰੂਪਕਂ ਵਿਯ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਮਹਾਸੇਟ੍ਠਿਨੋ ਥੇਰਂ ਦਿਸ੍ਵਾਵ ਹਦਯਮਂਸਂ ਕਮ੍ਪਿ। ਸੋ ਅਹਂ ਏਵਰੂਪਾਨਂਯੇਵ ਦਸ੍ਸਨਭਯੇਨ ਇਮਂ ਠਾਨਮਾਗਤੋ, ਅਯਞ੍ਚ ਭਿਕ੍ਖੁ ਆਕਾਸੇਨਾਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਵਾਤਪਾਨਦ੍ਵਾਰੇ ਠਿਤੋਤਿ। ਸੋ ਗਹੇਤਬ੍ਬਗਹਣਂ ਅਪਸ੍ਸਨ੍ਤੋ ਅਗ੍ਗਿਮ੍ਹਿ ਪਕ੍ਖਿਤ੍ਤਲੋਣਸਕ੍ਖਰਾ ਵਿਯ ਦੋਸੇਨ ਤਟਤਟਾਯਨ੍ਤੋ ਏਵਮਾਹ – ''ਸਮਣ, ਆਕਾਸੇ ਠਤ੍ਵਾਪਿ ਕਿਂ ਲਭਿਸ੍ਸਸਿ, ਆਕਾਸੇ ਅਪਦੇ ਪਦਂ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਚਙ੍ਕਮਨ੍ਤੋਪਿ ਨੇਵ ਲਭਿਸ੍ਸਸੀ''ਤਿ। ਥੇਰੋ ਤਸ੍ਮਿਂ ਏਵ ਠਾਨੇ ਅਪਰਾਪਰਂ ਚਙ੍ਕਮਿ। ਸੇਟ੍ਠਿ ''ਚਙ੍ਕਮਨ੍ਤੋ ਕਿਂ ਲਭਿਸ੍ਸਸਿ, ਆਕਾਸੇ ਪਲ੍ਲਙ੍ਕੇਨ ਨਿਸੀਦਨ੍ਤੋਪਿ ਨ ਲਭਿਸ੍ਸਸਿਯੇਵਾ''ਤਿ ਆਹ। ਥੇਰੋ ਪਲ੍ਲਙ੍ਕਂ ਆਭੁਜਿਤ੍ਵਾ ਨਿਸੀਦਿ। ਅਥ ਨਂ ''ਆਕਾਸੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਕਿਂ ਲਭਿਸ੍ਸਸਿ, ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਵਾਤਪਾਨਸ੍ਸ ਉਮ੍ਮਾਰੇ ਠਿਤੋਪਿ ਨ ਲਭਿਸ੍ਸਸੀ''ਤਿ ਆਹ। ਥੇਰੋ ਉਮ੍ਮਾਰੇ ਠਿਤੋ। ''ਉਮ੍ਮਾਰੇ ਠਿਤੋਪਿ ਕਿਂ ਲਭਿਸ੍ਸਸਿ, ਧੂਮਾਯਨ੍ਤੋਪਿ ਨ ਲਭਿਸ੍ਸਸਿ ਏਵਾ''ਤਿ ਆਹ। ਥੇਰੋਪਿ ਧੂਮਾਯਿ। ਸਕਲਪਾਸਾਦੋ ਏਕਧੂਮੋ ਅਹੋਸਿ। ਸੇਟ੍ਠਿਨੋ ਅਕ੍ਖੀਨਂ ਸੂਚਿਯਾ ਵਿਜ੍ਝਨਕਾਲੋ ਵਿਯ ਅਹੋਸਿ, ਗੇਹਜ੍ਝਾਯਨਭਯੇਨ ਪਨ ''ਤ੍ਵਂ ਪਜ੍ਜਲਨ੍ਤੋਪਿ ਨ ਲਭਿਸ੍ਸਸੀ''ਤਿ ਅਵਤ੍ਵਾ ''ਅਯਂ ਸਮਣੋ ਸੁਟ੍ਠੁ ਲਗ੍ਗੋ, ਅਲਦ੍ਧਾ ਨ ਗਮਿਸ੍ਸਤਿ , ਏਕਮਸ੍ਸ ਪੂਵਂ ਦਾਪੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਭਰਿਯਂ ਆਹ – ''ਭਦ੍ਦੇ ਏਕਂ ਖੁਦ੍ਦਕਪੂਵਂ ਪਚਿਤ੍ਵਾ ਸਮਣਸ੍ਸ ਦਤ੍ਵਾ ਉਯ੍ਯੋਜੇਹਿ ਨ''ਨ੍ਤਿ। ਸਾ ਥੋਕਂ ਏਵ ਪਿਟ੍ਠਂ ਕਪਲ੍ਲਪਾਤਿਯਂ ਪਕ੍ਖਿਪਿ, ਮਹਾਪੂਵੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਸਕਲਪਾਤਿਂ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਉਦ੍ਧੁਮਾਤੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਅਟ੍ਠਾਸਿ।

ਸੇਟ੍ਠਿ ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਬਹੁਂ ਤਯਾ ਪਿਟ੍ਠਂ ਗਹਿਤਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਸਯਮੇਵ ਦਬ੍ਬਿਕਣ੍ਣੇਨ ਥੋਕਂ ਪਿਟ੍ਠਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਖਿਪਿ, ਪੂਵੋ ਪੁਰਿਮਪੂਵਤੋ ਮਹਨ੍ਤਤਰੋ ਜਾਤੋ । ਏਵਂ ਯਂ ਯਂ ਪਚਤਿ, ਸੋ ਸੋ ਮਹਨ੍ਤਮਹਨ੍ਤੋਵ ਹੋਤਿ। ਸੋ ਨਿਬ੍ਬਿਨ੍ਨੋ ਭਰਿਯਂ ਆਹ – ''ਭਦ੍ਦੇ, ਇਮਸ੍ਸ ਏਕਂ ਪੂਵਂ ਦੇਹੀ''ਤਿ। ਤਸ੍ਸਾ ਪਚ੍ਛਿਤੋ ਏਕਂ ਪੂਵਂ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਿਯਾ ਸਬ੍ਬੇ ਏਕਾਬਦ੍ਧਾ ਅਲ੍ਲੀਯਿਂਸੁ। ਸਾ ਸੇਟ੍ਠਿਂ ਆਹ – ''ਸਾਮਿ, ਸਬ੍ਬੇ ਪੂਵਾ ਏਕਤੋ ਲਗ੍ਗਾ, ਵਿਸੁਂ ਕਾਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਮੀ''ਤਿ। ''ਅਹਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਸੋਪਿ ਕਾਤੁਂ ਨਾਸਕ੍ਖਿ। ਉਭੋਪਿ ਜਨਾ ਕੋਟਿਯਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਕਡ੍ਢਨ੍ਤਾਪਿ ਵਿਯੋਜੇਤੁਂ ਨਾਸਕ੍ਖਿਂਸੁ ਏਵ । ਅਥਸ੍ਸ ਪੂਵੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਵਾਯਮਨ੍ਤਸ੍ਸੇਵ ਸਰੀਰਤੋ ਸੇਦਾ ਮੁਚ੍ਚਿਂਸੁ, ਪਿਪਾਸਾ ਉਪਚ੍ਛਿਜ੍ਜਿ। ਤਤੋ ਭਰਿਯਂ ਆਹ – ''ਭਦ੍ਦੇ, ਨ ਮੇ ਪੂਵੇਹਿ ਅਤ੍ਥੋ, ਪਚ੍ਛਿਯਾ ਸਦ੍ਧਿਂਯੇਵ ਇਮਸ੍ਸ ਦੇਹੀ''ਤਿ। ਸਾ ਪਚ੍ਛਿਂ ਆਦਾਯ ਥੇਰਂ

ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਅਦਾਸਿ। ਥੇਰੋ ਉਭਿਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਸਿ, ਤਿਣ੍ਣਂ ਰਤਨਾਨਂ ਗੁਣਂ ਕਥੇਸਿ, ''ਅਤ੍ਥਿ ਦਿਨ੍ਨਂ, ਅਤ੍ਥਿ ਯਿਟ੍ਠ''ਨ੍ਤਿ ਦਿਨ੍ਨਦਾਨਾਦੀਨਂ ਫਲਂ ਗਗਨਤਲੇ ਪੁਣ੍ਣਚਨ੍ਦਂ ਵਿਯ ਦਸ੍ਸੇਸਿ।

ਤਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਪਸਨ੍ਨਚਿਤ੍ਤੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਸੇਟ੍ਠਿ ''ਭਨ੍ਤੇ, ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਪਲ੍ਲਙ੍ਕੇ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਥਾ''ਤਿ ਆਹ। ਥੇਰੋ, ''ਮਹਾਸੇਟ੍ਠਿ, ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ 'ਪੂਵੇ ਖਾਦਿਸ੍ਸਾਮੀ'ਤਿ ਪਞ੍ਚਹਿ ਭਿਕ੍ਖੁਸਤੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਵਿਹਾਰੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ, ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਰੁਚਿਯਾ ਸਤਿ ਅਹਂ ਵੋ ਨੇਸ੍ਸਾਮਿ, ਸੇਟ੍ਠਿਭਰਿਯਂ ਪੂਵੇ ਚ ਖੀਰਾਦੀਨਿ ਚ ਗਣ੍ਹਾਪੇਥ, ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਆਹ। ''ਕਹਂ ਪਨ, ਭਨ੍ਤੇ, ਏਤਰਹਿ ਸਤ੍ਥਾ''ਤਿ? ''ਇਤੋ ਪਞ੍ਚਚਤ੍ਤਾਲੀਸਯੋਜਨਮਤ੍ਥਕੇ ਜੇਤਵਨਵਿਹਾਰੇ, ਮਹਾਸੇਟ੍ਠੀ''ਤਿ। ''ਭਨ੍ਤੇ, ਕਾਲਂ ਅਨਤਿਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਏਤ੍ਤਕਂ ਅਦ੍ਧਾਨਂ ਕਥਂ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ। ''ਮਹਾਸੇਟ੍ਠਿ, ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਰੁਚਿਯਾ ਸਤਿ ਅਹਂ ਵੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਇਦ੍ਧਿਬਲੇਨ ਨੇਸ੍ਸਾਮਿ, ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਪਾਸਾਦੇ ਸੋਪਾਨਸੀਸਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਠਾਨੇ ਏਵ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਸੋਪਾਨਪਰਿਯੋਸਾਨਂ ਪਨ ਵੋ ਜੇਤਵਨਦ੍ਵਾਰਕੋਟ੍ਠਕੇ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਉਪਰਿਪਾਸਾਦਾ ਹੇਟ੍ਠਾਪਾਸਾਦਂ ਓਤਰਣਕਾਲਮਤ੍ਤੇਨੇਵ ਜੇਤਵਨਂ ਨੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ। ਸੋ ''ਸਾਧੁ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿ।

ਥੇਰੋ ਸੋਪਾਨਸੀਸਂ ਤਤ੍ਥੇਵ ਕਤ੍ਵਾ ''ਸੋਪਾਨਪਾਦਮੂਲਂ ਜੇਤਵਨਦ੍ਵਾਰਕੋਟ੍ਠਕੇ ਹੋਤੂ''ਤਿ ਅਧਿਟ੍ਠਾਸਿ। ਤਥੇਵ ਅਹੋਸਿ। ਇਤਿ ਥੇਰੋ ਸੇਟ੍ਠਿਞ੍ਚ ਸੇਟ੍ਠਿਭਰਿਯਞ੍ਚ ਉਪਰਿਪਾਸਾਦਾ ਹੇਟ੍ਠਾਪਾਸਾਦਂ ਓਤਰਣਕਾਲਤੋ ਖਿਪ੍ਪਤਰਂ ਜੇਤਵਨਂ ਸਮ੍ਪਾਪੇਸਿ। ਤੇ ਉਭੋਪਿ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਕਾਲਂ ਆਰੋਚੇਸੁਂ। ਸਤ੍ਥਾ ਭਤ੍ਤਗ੍ਗਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਵਰਬੁਦ੍ਧਾਸਨੇ ਨਿਸੀਦਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੇਨ। ਮਹਾਸੇਟ੍ਠਿ ਬੁਦ੍ਧਪ੍ਪਮੁਖਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਦਕ੍ਖਿਣੋਦਕਂ ਅਦਾਸਿ। ਭਰਿਯਾਪਿਸ੍ਸ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਪਤ੍ਤੇ ਪੂਵਂ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪੇਸਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਯਾਪਨਮਤ੍ਤਂ ਗਣ੍ਹਿ, ਪਞ੍ਚਸਤਾ ਭਿਕ੍ਖੂਪਿ ਯਾਪਨਮਤ੍ਤਂ ਗਣ੍ਹਿਂਸੁ। ਸੇਟ੍ਠਿ ਖੀਰਸਪ੍ਪਿਮਧੁਸਕ੍ਖਰਾਦੀਨਿ ਦਦਮਾਨੋ ਨ ਖਯਂ ਅਗਮਾਸਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਪਞ੍ਚਹਿ ਭਿਕ੍ਖੁਸਤੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਭਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚਂ ਨਿਟ੍ਠਾਪੇਸਿ। ਮਹਾਸੇਟ੍ਠਿਪਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਭਰਿਯਾਯ ਯਾਵਦਤ੍ਥਂ ਖਾਦਿ। ਪੂਵਾਨਂ ਪਰਿਯੋਸਾਨਮੇਵ ਨ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ। ਸਕਲਵਿਹਾਰੇ ਭਿਕ੍ਖੂਨਞ੍ਚ ਵਿਘਾਸਾਦਾਨਞ੍ਚ ਦਿਨ੍ਨੇਸੁਪਿ ਪਰਿਯਨ੍ਤੋ ਨ ਪਞ੍ਞਾਯਤੇਵ। ''ਭਨ੍ਤੇ, ਪੂਵਾ ਪਰਿਕ੍ਖਯਂ ਨ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਭਗਵਤੋ ਆਰੋਚੇਸੁਂ। ''ਤੇਨ ਹਿ ਜੇਤਵਨਦ੍ਵਾਰਕੋਟ੍ਠਕੇ ਛਡ੍ਡੇਥਾ''ਤਿ। ਅਥ ਨੇ ਦ੍ਵਾਰਕੋਟ੍ਠਕਸ੍ਸ ਅਵਿਦੂਰੇ ਪਬ੍ਭਾਰਟ੍ਠਾਨੇ ਛਡ੍ਡਯਿਂਸੁ। ਯਾਵਜ੍ਜਤਨਾਪਿ ਤਂ ਠਾਨਂ **ਕਪਲ੍ਲਕਪੂਵਪਬ੍ਭਾਰ**ਨ੍ਤੇਵ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ। ਮਹਾਸੇਟ੍ਠਿ ਸਹ ਭਰਿਯਾਯ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਭਗਵਾ ਅਨੁਮੋਦਨਮਕਾਸਿ। ਅਨੁਮੋਦਨਾਵਸਾਨੇ ਉਭੋਪਿ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਯ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵਾਰਕੋਟ੍ਠਕੇ ਸੋਪਾਨਂ ਆਰੁਯ੍ਹ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਾਸਾਦੇਯੇਵ ਪਤਿਟ੍ਠਹਿਂਸੁ।

ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਸੇਟ੍ਠਿ ਅਸੀਤਿਕੋਟਿਧਨਂ ਬੁਦ੍ਧਸਾਸਨੇਯੇਵ ਵਿਕ੍ਕਿਰਿ। ਪੁਨਦਿਵਸੇ ਸਾਯਨ੍ਹਸਮਯੇ ਧਮ੍ਮਸਭਾਯਂ ਸਨ੍ਨਿਸਿਨ੍ਨਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ''ਪਸ੍ਸਥਾਵੁਸੋ, ਮਹਾਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਆਨੁਭਾਵਂ, ਅਨੁਪਹਚ੍ਚ ਨਾਮ ਸਦ੍ਧਂ, ਅਨੁਪਹਚ੍ਚ ਭੋਗੇ ਮਚ੍ਛਰਿਯਸੇਟ੍ਠਿਂ ਮੁਹੁਤ੍ਤੇਨੇਵ ਦਮੇਤ੍ਵਾ ਨਿਬ੍ਬਿਸੇਵਨਂ ਕਤ੍ਵਾ ਪੂਵੇ ਗਾਹਾਪੇਤ੍ਵਾ ਜੇਤਵਨਂ ਆਨੇਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥੁ ਸਮ੍ਮੁਖਂ ਕਤ੍ਵਾ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪੇਸਿ, ਅਹੋ ਮਹਾਨੁਭਾਵੋ ਥੇਰੋ''ਤਿ ਥੇਰਸ੍ਸ ਗੁਣਂ ਕਥੇਨ੍ਤਾ ਨਿਸੀਦਿਂਸੁ। ਸਤ੍ਥਾ ਦਿਬ੍ਬਾਯ ਸੋਤਧਾਤੁਯਾ ਕਥਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ, ''ਕਾਯ ਨੁਤ੍ਥ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਏਤਰਹਿ ਕਥਾਯ ਸਨ੍ਨਿਸਿਨ੍ਨਾ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ, ''ਇਮਾਯ ਨਾਮਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ, ''ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਕੁਲਦਮਕੇਨ ਨਾਮ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਅਨੁਪਹਚ੍ਚ ਸਦ੍ਧਂ, ਅਨੁਪਹਚ੍ਚ ਭੋਗੇ, ਕੁਲਂ ਅਕਿਲਮੇਤ੍ਵਾ ਅਵਿਹੇਠੇਤ੍ਵਾ ਪੁਪ੍ਫਤੋ ਰੇਣੁਂ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੇਨ ਭਮਰੇਨ ਵਿਯ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਬੁਦ੍ਧਗੁਣਂ ਜਾਨਾਪੇਤਬ੍ਬਂ, ਤਾਦਿਸੋ ਮਮ ਪੁਤ੍ਤੋ ਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨੋ''ਤਿ ਥੇਰਂ ਪਸਂਸਿਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

> **੪੯.** ''ਯਥਾਪਿ ਭਮਰੋ ਪੁਪ੍ਫਂ, ਵਣ੍ਣਗਨ੍ਧਮਹੇਠਯਂ।
> ਪਲੇਤਿ ਰਸਮਾਦਾਯ, ਏਵਂ ਗਾਮੇ ਮੁਨੀ ਚਰੇ''ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਭਮਰੋ**ਤਿ ਯਾ ਕਾਚਿ ਮਧੁਕਰਜਾਤਿ। **ਪੁਪ੍ਫ**ਨ੍ਤਿ ਪੁਪ੍ਫਾਰਾਮੇ ਚਰਨ੍ਤੋ ਪੁਪ੍ਫਞ੍ਚ ਵਣ੍ਣਞ੍ਚ ਗਨ੍ਧਞ੍ਚ ਅਹੇਠਯਨ੍ਤੋ ਅਵਿਨਾਸੇਨ੍ਤੋ ਵਿਚਰਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਪਲੇਤੀ**ਤਿ ਏਵਂ ਚਰਿਤ੍ਵਾ ਯਾਵਦਤ੍ਥਂ ਰਸਂ ਪਿਵਿਤ੍ਵਾ ਅਪਰਮ੍ਪਿ ਮਧੁਕਰਣਤ੍ਥਾਯ ਆਦਾਯ ਪਲੇਤਿ, ਸੋ ਏਵਂ ਵਨਗਹਨਂ ਅਜ੍ਝੋਗਾਹੇਤ੍ਵਾ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਰੁਕ੍ਖਸੁਸਿਰੇ ਤਂ ਰਜਮਿਸ੍ਸਕਂ ਰਸਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬੇਨ ਮਧੁਰਰਸਂ ਮਧੁਂ ਕਰੋਤਿ, ਨ ਤਸ੍ਸ

ਪੁਪ੍ਫਾਰਾਮੇ ਵਿਚਰਿਤਪਚ੍ਚਯਾ ਪੁਪ੍ਫਂ ਵਾ ਵਣ੍ਣਗਨ੍ਧਂ ਵਾਸ੍ਸ ਵਿਗਚ੍ਛਤਿ, ਅਥ ਖੋ ਸਬ੍ਬਂ ਪਾਕਤਿਕਮੇਵ ਹੋਤਿ। **ਏਵਂ ਗਾਮੇ ਮੁਨੀ ਚਰੇ**ਤਿ ਏਵਂ ਸੇਖਾਸੇਖਭੇਦੋ ਅਨਾਗਾਰਿਯਮੁਨਿ ਕੁਲਪਟਿਪਾਟਿਯਾ ਗਾਮੇ ਭਿਕ੍ਖਂ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋ ਵਿਚਰਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਨ ਹਿ ਤਸ੍ਸ ਗਾਮੇ ਚਰਣਪਚ੍ਚਯਾ ਕੁਲਾਨਂ ਸਦ੍ਧਾਹਾਨਿ ਵਾ ਭੋਗਹਾਨਿ ਵਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਸਦ੍ਧਾਪਿ ਭੋਗਾਪਿ ਪਾਕਤਿਕਾਵ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਏਵਂ ਚਰਿਤ੍ਵਾ ਚ ਪਨ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਸੇਖਮੁਨਿ ਤਾਵ ਬਹਿਗਾਮੇ ਉਦਕਫਾਸੁਕਟ੍ਠਾਨੇ ਸਙ੍ਘਾਟਿਂ ਪਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਅਕ੍ਖਭਞ੍ਜਨਵਣਪਟਿਚ੍ਛਾਦਨਪੁਤ੍ਤਮਂਸੂਪਮਾਦਿਵਸੇਨ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਨ੍ਤੋ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਂ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਤਥਾਰੂਪਂ ਵਨਸਣ੍ਡਂ ਅਨੁਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਿਕਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਸਮ੍ਮਸਨ੍ਤੋ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਮਗ੍ਗੇ, ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਚ ਸਾਮਞ੍ਞਫਲਾਨਿ ਹਤ੍ਥਗਤਾਨੇਵ ਕਰੋਤਿ। ਅਸੇਖਮੁਨਿ ਪਨ ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਸੁਖਵਿਹਾਰਮਨੁਯੁਞ੍ਜਤਿ । ਅਯਮਸ੍ਸ ਭਮਰੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਮਧੁਕਰਣਸਰਿਕ੍ਖਤਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਇਧ ਪਨ ਖੀਣਾਸਵੋਵ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤੋ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਬਹੂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਾਦੀਨਿ ਪਾਪੁਣਿਂਸੂਤਿ।

ਸਤ੍ਥਾ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਵਤ੍ਵਾ ਉਤ੍ਤਰਿਪਿ ਥੇਰਸ੍ਸ ਗੁਣਂ ਪਕਾਸੇਤੁਂ ''ਨ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਇਦਾਨੇਵ ਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨੇਨ ਮਚ੍ਛਰਿਯਸੇਟ੍ਠਿ ਦਮਿਤੋ, ਪੁਬ੍ਬੇਪਿ ਨਂ ਦਮੇਤ੍ਵਾ ਕਮ੍ਮਫਲਸਮ੍ਬਨ੍ਧਂ ਜਾਨਾਪੇਸਿ ਏਵਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮਮਤ੍ਥਂ ਪਕਾਸੇਨ੍ਤੋ ਅਤੀਤਂ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ –

''ਉਭੋ ਖਞ੍ਜਾ ਉਭੋ ਕੁਣੀ, ਉਭੋ ਵਿਸਮਚਕ੍ਖੁਕਾ।
ਉਭਿਨ੍ਨਂ ਪਿਲਕਾ ਜਾਤਾ, ਨਾਹਂ ਪਸ੍ਸਾਮਿ ਇਲ੍ਲਿਸ''ਨ੍ਤਿ॥ (ਜਾ॰ ੧.੧.੭੮) –

ਇਮਂ **ਇਲ੍ਲਿਸਜਾਤਕਂ** ਕਥੇਸੀਤਿ।

ਮਚ੍ਛਰਿਯਕੋਸਿਯਸੇਟ੍ਠਿਵਤ੍ਥੁ ਪਞ੍ਚਮਂ।

੬. ਪਾਵੇਯਜਕਾਜੀਵਕਵਤ੍ਥੁ

ਨ ਪਰੇਸਂ ਵਿਲੋਮਾਨੀਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਪਾਵੇਯਜਂ ਨਾਮ ਆਜੀਵਕਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਕਿਰੇਕਾ ਗਹਪਤਾਨੀ ਪੁਤ੍ਤਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਪਾਵੇਯਜਂ ਨਾਮ ਆਜੀਵਕਂ ਪਟਿਜਗ੍ਗਿ। ਤਸ੍ਸਾਨਨ੍ਤਰਘਰੇਸੁ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਸਤ੍ਥੁ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ, ''ਅਹੋ ਅਚ੍ਛਰਿਯਾ ਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾ''ਤਿ ਨਾਨਪ੍ਪਕਾਰੇਹਿ ਬੁਦ੍ਧਗੁਣੇ ਵਣ੍ਣੇਨ੍ਤਿ। ਸਾ ਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਗੁਣਕਥਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਵਿਹਾਰਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਂ ਸੋਤੁਕਾਮਾ ਆਜੀਵਕਸ੍ਸ ਏਤਮਤ੍ਥਂ ਕਥੇਤ੍ਵਾ, ''ਗਚ੍ਛਿਸ੍ਸਾਮਿ ਅਹਂ ਬੁਦ੍ਧਸਨ੍ਤਿਕਂ, ਅਯ੍ਯਾ''ਤਿ ਆਹ। ਸੋ ''ਮਾ ਗਚ੍ਛਾਹੀ''ਤਿ ਨਿਵਾਰੇਤ੍ਵਾ ਤਂ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ ਯਾਚਮਾਨਮ੍ਪਿ ਨਿਵਾਰੇਸਿ ਏਵ। ਸਾ ''ਅਯਂ ਮਮ ਵਿਹਾਰਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਂ ਸੋਤੁਂ ਨ ਦੇਤਿ, ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਨਿਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਇਧੇਵ ਧਮ੍ਮਂ ਸੁਣਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਸਾਯਨ੍ਹਸਮਯੇ ਪੁਤ੍ਤਂ ਪਕ੍ਕੋਸਿਤ੍ਵਾ, ''ਗਚ੍ਛ, ਤਾਤ, ਸ੍ਵਾਤਨਾਯ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਨਿਮਨ੍ਤੇਹੀ''ਤਿ ਪੇਸੇਸਿ। ਸੋ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਪਠਮਤਰਂ ਆਜੀਵਕਸ੍ਸ ਵਸਨਟ੍ਠਾਨਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਨਿਸੀਦਿ। ਅਥ ਨਂ ਸੋ ''ਕਹਂ ਗਚ੍ਛਸੀ''ਤਿ ਆਹ। ''ਮਾਤੁ ਵਚਨੇਨ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਨਿਮਨ੍ਤੇਤੁਂ ਗਚ੍ਛਾਮੀ''ਤਿ ਆਹ। ''ਮਾ ਤਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਚ੍ਛਾਹੀ''ਤਿ। ''ਅਲਂ, ਅਯ੍ਯ, ਮਮ ਮਾਤੁ ਭਾਯਾਮਿ, ਗਚ੍ਛਿਸ੍ਸਾਮੇਹ''ਨ੍ਤਿ। ''ਏਤਸ੍ਸ ਕਤਸਕ੍ਕਾਰਂ ਉਭੋਪਿ ਖਾਦਿਸ੍ਸਾਮ, ਮਾ ਗਚ੍ਛਾਹੀ''ਤਿ। ''ਅਲਂ, ਅਯ੍ਯ, ਮਾਤਾ ਮੇ ਤਜ੍ਜੇਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ। ਤੇਨ ਹਿ ਗਚ੍ਛ, ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਨ ਨਿਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ, ''ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਗੇਹਂ ਅਸੁਕਟ੍ਠਾਨੇ ਵਾ ਅਸੁਕਵੀਥਿਯਂ ਵਾ ਅਸੁਕਮਗ੍ਗੇਨ ਵਾ ਗਨ੍ਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ ਮਾ ਆਚਿਕ੍ਖਿ। ''ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਠਿਤੋ ਵਿਯ ਅਞ੍ਞੇਨ ਮਗ੍ਗੇਨ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਪਲਾਯਿਤ੍ਵਾ ਏਹੀ''ਤਿ। ਸੋ ਆਜੀਵਕਸ੍ਸ ਵਚਨਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਨਿਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਆਜੀਵਕੇਨ ਵੁਤ੍ਤਨਿਯਾਮੇਨੇਵ ਸਬ੍ਬਂ ਕਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ, ''ਕਿਂ ਤੇ ਕਤ''ਨ੍ਤਿ ਪੁਟ੍ਠੋ, ''ਸਬ੍ਬਂ ਕਤਂ, ਅਯ੍ਯਾ''ਤਿ ਆਹ।

‘‘ਭਦ੍ਦਕੰ ਤੇ ਕਤੰ, ਤਸ੍ਸ ਸਕ੍ਕਾਰੰ ਉਭੋਪਿ ਖਾਦਿਸ੍ਸਾਮਾ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਪੁਨਦਿਵਸੇ ਆਜੀਵਕੋ ਪਾਤੋਵ ਤੰ ਗੇਹੰ ਅਗਮਾਸਿ। ਤੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਾਗਬ੍ਭੇ ਨਿਸੀਦਾਪੇਸੁੰ।

ਪਟਿਵਿਸ੍ਸਕਮਨੁਸ੍ਸਾ ਤੰ ਗੇਹੰ ਅਲ੍ਲਗੋਮਯੇਨ ਉਪਲਿਮ੍ਪਿਤ੍ਵਾ ਲਾਜਪਞ੍ਚਮਾਨਿ ਪੁਪ੍ਫਾਨਿ ਵਿਕਿਰਿਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥੁ ਨਿਸੀਦਨਤ੍ਥਾਯ ਮਹਾਰਹੰ ਆਸਨੰ ਪਞ੍ਞਾਪੇਸੁੰ। ਬੁਦ੍ਧੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿੰ ਅਪਰਿਚਿਤਮਨੁਸ੍ਸਾ ਹਿ ਆਸਨਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿੰ ਨ ਜਾਨਨ੍ਤਿ, ਬੁਦ੍ਧਾਨਞ੍ਹਿ ਮਗ੍ਗਦੇਸਕੇਨ ਕਿਚ੍ਚੰ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ, ਬੋਧਿਮੂਲੇ ਦਸਸਹਸ੍ਸਿਲੋਕਧਾਤੁੰ ਕਮ੍ਪੇਤ੍ਵਾ ਸਮ੍ਬੋਧਿੰ ਪਤ੍ਤਦਿਵਸੇਯੇਵ ਹਿ ਨੇਸੰ ‘‘ਅਯੰ ਮਗ੍ਗੋ ਨਿਰਯੰ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਅਯੰ ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਯੋਨਿੰ, ਅਯੰ ਪੇਤ੍ਤਿਵਿਸਯੰ, ਅਯੰ ਮਨੁਸ੍ਸਲੋਕੰ, ਅਯੰ ਦੇਵਲੋਕੰ, ਅਯੰ ਅਮਤਮਹਾਨਿਬ੍ਬਾਨ’’ਨ੍ਤਿ ਸਬ੍ਬੇ ਮਗ੍ਗਾ ਆਵਿਭੂਤਾ। ਗਾਮਨਿਗਮਾਦੀਨੰ ਪਨ ਮਗ੍ਗੇ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਮੇਵ ਨਤ੍ਥਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਸਤ੍ਥਾ ਪਾਤੋਵ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਮਾਦਾਯ ਮਹਾਉਪਾਸਿਕਾਯ ਗੇਹਦ੍ਵਾਰੰ ਗਤੋ। ਸਾ ਗੇਹਾ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰੰ ਪਞ੍ਚਪਤਿਟ੍ਠਿਤੇਨ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਅਨ੍ਤੋਨਿਵੇਸਨੰ ਪਵੇਸੇਤ੍ਵਾ ਆਸਨੇ ਨਿਸੀਦਾਪੇਤ੍ਵਾ ਦਕ੍ਖਿਣੋਦਕੰ ਦਤ੍ਵਾ ਪਣੀਤੇਨ ਖਾਦਨੀਯੇਨ ਭੋਜਨੀਯੇਨ ਪਰਿਵਿਸਿ। ਉਪਾਸਿਕਾ ਕਤਭਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚਸ੍ਸ ਸਤ੍ਥੁਨੋ ਅਨੁਮੋਦਨੰ ਕਾਰੇਤੁਕਾਮਾ ਪਤ੍ਤੰ ਗਣ੍ਹਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਮਧੁਰਸ੍ਸਰੇਨ ਅਨੁਮੋਦਨਧਮ੍ਮਕਥੰ ਆਰਭਿ। ਉਪਾਸਿਕਾ ‘‘ਸਾਧੁ, ਸਾਧੂ’’ਤਿ ਸਾਧੁਕਾਰੰ ਦਦਮਾਨਾ ਧਮ੍ਮੰ ਸੁਣਿ। ਆਜੀਵਕੋਪਿ ਪਚ੍ਛਾਗਬ੍ਭੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋਵ ਤਸ੍ਸਾ ਸਾਧੁਕਾਰੰ ਦਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮੰ ਸੁਣਨ੍ਤਿਯਾ ਸਦ੍ਦੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ਸਨ੍ਧਾਰੇਤੁੰ ਨਾਸਕ੍ਖਿ। ‘‘ਨ ਇਦਾਨੇਸਾ ਮਯ੍ਹ’’ਨ੍ਤਿ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ‘‘ਨਟ੍ਠਾਸਿ ਕਾਲ਼ਕਣ੍ਣਿ, ਏਤਸ੍ਸ ਏਵੰ ਸਕ੍ਕਾਰੰ ਕਰੋਤੀ’’ਤਿ ਨਾਨਪ੍ਪਕਾਰੇਨ ਉਪਾਸਿਕਞ੍ਚ ਸਤ੍ਥਾਰਞ੍ਚ ਅਕ੍ਕੋਸਨ੍ਤੋ ਪਲਾਯਿ। ਉਪਾਸਿਕਾ ਤਸ੍ਸ ਕਥਾਯ ਲਜ੍ਜਿਤਾ ਅਞ੍ਞਥਤ੍ਤੰ ਗਤੰ ਚਿਤ੍ਤੰ ਦੇਸਨਾਨੁਸਾਰੇਨ ਞਾਣੰ ਪੇਸੇਤੁੰ ਨਾਸਕ੍ਖਿ। ਅਥ ਨੰ ਸਤ੍ਥਾ ‘‘ਕਿੰ ਉਪਾਸਿਕੇ ਚਿਤ੍ਤੰ ਦੇਸਨਾਨੁਗਤੰ ਕਾਤੁੰ ਨ ਸਕ੍ਕੋਸੀ’’ਤਿ? ‘‘ਭਨ੍ਤੇ, ਏਤਸ੍ਸ ਮੇ ਕਥਾਯ ਚਿਤ੍ਤੰ ਅਞ੍ਞਥਤ੍ਤੰ ਉਪਗਤ’’ਨ੍ਤਿ । ਸਤ੍ਥਾ ‘‘ਏਵਰੂਪਸ੍ਸ ਵਿਸਭਾਗਜਨਸ੍ਸ ਕਥਿਤੰ ਕਥੰ ਨਾਮ ਆਵਜ੍ਜਿਤੁੰ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਏਵਰੂਪੰ ਅਸਮਨ੍ਨਾਹਰਿਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕਤਾਕਤਮੇਵ ਓਲੋਕੇਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤੀ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮੰ ਗਾਥਮਾਹ –

੫੦. ‘‘ਨ ਪਰੇਸੰ ਵਿਲੋਮਾਨਿ, ਨ ਪਰੇਸੰ ਕਤਾਕਤੰ।
ਅਤ੍ਤਨੋਵ ਅਵੇਕ੍ਖੇਯ੍ਯ, ਕਤਾਨਿ ਅਕਤਾਨਿ ਚਾ’’ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਨ ਪਰੇਸੰ ਵਿਲੋਮਾਨੀ**ਤਿ ਪਰੇਸੰ ਵਿਲੋਮਾਨਿ ਫਰੁਸਾਨਿ ਮਮ੍ਮਚ੍ਛੇਦਕਵਚਨਾਨਿ ਨ ਮਨਸਿਕਾਤਬ੍ਬਾਨਿ। **ਨ ਪਰੇਸੰ ਕਤਾਕਤ**ਨ੍ਤਿ ‘‘ਅਸੁਕੋ ਉਪਾਸਕੋ ਅਸ੍ਸਦ੍ਧੋ ਅਪ੍ਪਸਨ੍ਨੋ, ਨਾਪਿਸ੍ਸ ਗੇਹੇ ਕਟਚ੍ਛੁਭਿਕ੍ਖਾਦੀਨਿ ਦਿਯ੍ਯਨ੍ਤਿ, ਨ ਸਲਾਕਭਤ੍ਤਾਦੀਨਿ, ਨ ਚੀਵਰਾਦਿਪਚ੍ਚਯਦਾਨੰ ਏਤਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਿ, ਤਥਾ ਅਸੁਕਾ ਉਪਾਸਿਕਾ ਅਸ੍ਸਦ੍ਧਾ ਅਪ੍ਪਸਨ੍ਨਾ, ਨਾਪਿਸ੍ਸਾ ਗੇਹੇ ਕਟਚ੍ਛੁਭਿਕ੍ਖਾਦੀਨਿ ਦਿਯ੍ਯਨ੍ਤਿ, ਨ ਸਲਾਕਭਤ੍ਤਾਦੀਨਿ, ਨ ਚੀਵਰਾਦਿਪਚ੍ਚਯਦਾਨੰ ਏਤਿਸ੍ਸਾ ਅਤ੍ਥਿ, ਤਥਾ ਅਸੁਕੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਸ੍ਸਦ੍ਧੋ ਅਪ੍ਪਸਨ੍ਨੋ, ਨਾਪਿ ਉਪਜ੍ਝਾਯਵਤ੍ਤੰ ਕਰੋਤਿ, ਨ ਆਚਰਿਯਵਤ੍ਤੰ, ਨ ਆਗਨ੍ਤੁਕਵਤ੍ਤੰ, ਨ ਗਮਿਕਵਤ੍ਤੰ, ਨ ਚੇਤਿਯਙ੍ਗਣਵਤ੍ਤੰ, ਨ ਉਪੋਸਥਾਗਾਰਵਤ੍ਤੰ, ਨ ਭੋਜਨਸਾਲਾਵਤ੍ਤੰ, ਨ ਜਨ੍ਤਾਘਰਵਤ੍ਤਾਦੀਨਿ, ਨਾਪਿਸ੍ਸ ਕਿਞ੍ਚਿ ਧੁਤਙ੍ਗੰ ਅਤ੍ਥਿ, ਨ ਭਾਵਨਾਰਾਮਤਾਯ ਉਸ੍ਸਾਹਮਤ੍ਤਮ੍ਪੀ’’ਤਿ ਏਵੰ ਪਰੇਸੰ ਕਤਾਕਤੰ ਨਾਮ ਨ ਓਲੋਕੇਤਬ੍ਬੰ। **ਅਤ੍ਤਨੋਵ ਅਵੇਕ੍ਖੇਯ੍ਯਾ**ਤਿ ‘‘ਕਥੰ ਭੂਤਸ੍ਸ ਮੇ ਰਤ੍ਤਿਨ੍ਦਿਵਾ ਵੀਤਿਵਤ੍ਤਨ੍ਤੀਤਿ ਪਬ੍ਬਜਿਤੇਨ ਅਭਿਣ੍ਹੰ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬ’’ਨ੍ਤਿ (ਅ॰ ਨਿ॰ ੧੦.੪੮) ਇਮੰ ਓਵਾਦੰ ਅਨੁਸ੍ਸਰਨ੍ਤੋ ਸਦ੍ਧਾਪਬ੍ਬਜਿਤੋ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤੋ ‘‘ਕਿੰ ਨੁ ਖੋ ਅਹੰ ‘ਅਨਿਚ੍ਚੰ ਦੁਕ੍ਖੰ ਅਨਤ੍ਤਾ’ਤਿ ਤਿਲਕ੍ਖਣੰ ਆਰੋਪੇਤ੍ਵਾ ਯੋਗੇ ਕਮ੍ਮੰ ਕਾਤੁੰ ਸਕ੍ਖਿੰ , ਨਾਸਕ੍ਖਿ’’ਨ੍ਤਿ ਏਵੰ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕਤਾਕਤਾਨਿ ਓਲੋਕੇਯ੍ਯਾਤਿ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਸਾ ਉਪਾਸਿਕਾ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤਾ, ਦੇਸਨਾ ਮਹਾਜਨਸ੍ਸ ਸਾਤ੍ਥਿਕਾ ਜਾਤਾਤਿ।

ਪਾਵੇਯ੍ਯਕਾਜੀਵਕਵਤ੍ਥੁ ਛਟ੍ਠੰ।

੭. ਛਤ੍ਤਪਾਣਿਉਪਾਸਕਵਤ੍ਥੁ

ਯਥਾਪਿ ਰੁਚਿਰੰ ਪੁਪ੍ਫਨ੍ਤਿ ਇਮੰ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨੰ ਸਤ੍ਥਾ ਸਾਵਤ੍ਥਿਯੰ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਛਤ੍ਤਪਾਣਿਉਪਾਸਕੰ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਞ੍ਹਿ ਛਤ੍ਤਪਾਣਿ ਨਾਮ ਉਪਾਸਕੋ ਤਿਪਿਟਕਧਰੋ ਅਨਾਗਾਮੀ। ਸੋ ਪਾਤੋਵ ਉਪੋਸਥਿਕੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥੁ ਉਪਟ੍ਠਾਨਂ ਅਗਮਾਸਿ। ਅਨਾਗਾਮਿਅਰਿਯਸਾਵਕਾਨਞ੍ਹਿ ਸਮਾਦਾਨਵਸੇਨ ਉਪੋਸਥਕਮ੍ਮਂ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ, ਮਗ੍ਗੇਨੇਵ ਤੇਸਂ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਞ੍ਚ ਏਕਭਤ੍ਤਿਕਞ੍ਚ ਆਗਤਂ। ਤੇਨੇਵਾਹ – ''ਘਟਿਕਾਰੋ ਖੋ, ਮਹਾਰਾਜ, ਕੁਮ੍ਭਕਾਰੋ ਏਕਭਤ੍ਤਿਕੋ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਾਰੀ ਸੀਲਵਾ ਕਲ੍ਯਾਣਧਮ੍ਮੋ''ਤਿ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੨.੨੮੮)। ਏਵਂ ਅਨਾਗਾਮਿਨੋ ਪਕਤਿਯਾਵ ਏਕਭਤ੍ਤਿਕਾ ਚ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਾਰਿਨੋ ਚ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਸੋਪਿ ਤਥੇਵ ਉਪੋਸਥਿਕੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਕਥਂ ਸੁਣਨ੍ਤੋ ਨਿਸੀਦਿ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਰਾਜਾ ਪਸੇਨਦਿ ਕੋਸਲੋ ਸਤ੍ਥੁ ਉਪਟ੍ਠਾਨਂ ਅਗਮਾਸਿ। ਛਤ੍ਤਪਾਣਿ ਉਪਾਸਕੋ ਤਂ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਉਟ੍ਠਾਤਬ੍ਬਂ ਨੁ ਖੋ, ਨੋ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ – ''ਅਹਂ ਅਗ੍ਗਰਾਜਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ, ਤਸ੍ਸ ਮੇ ਪਦੇਸਰਾਜਾਨਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਉਟ੍ਠਾਤੁਂ ਨ ਯੁਤ੍ਤਂ, ਰਾਜਾ ਖੋ ਪਨ ਮੇ ਅਨੁਟ੍ਠਹਨ੍ਤਸ੍ਸ ਕੁਜ੍ਝਿਸ੍ਸਤਿ, ਏਤਸ੍ਮਿਂ ਕੁਜ੍ਝਨ੍ਤੇਪਿ ਨੇਵ ਉਟ੍ਠਹਿਸ੍ਸਾਮਿ । ਰਾਜਾਨਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਉਟ੍ਠਹਨ੍ਤੇਨ ਹਿ ਰਾਜਾ ਗਰੁਕਤੋ ਹੋਤਿ, ਨੋ ਸਤ੍ਥਾ, ਤਸ੍ਮਾ ਨੇਵ ਉਟ੍ਠਹਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਨ ਉਟ੍ਠਹਿ। ਪਣ੍ਡਿਤਪੁਰਿਸਾ ਨਾਮ ਗਰੁਤਰਾਨਂ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਅਨੁਟ੍ਠਹਨ੍ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਨ ਕੁਜ੍ਝਨ੍ਤਿ। ਰਾਜਾ ਪਨ ਤਂ ਅਨੁਟ੍ਠਹਨ੍ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਕੁਪਿਤਮਾਨਸੋ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸੀਦਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਕੁਪਿਤਭਾਵਂ ਞਤ੍ਵਾ, ''ਮਹਾਰਾਜ, ਅਯਂ ਛਤ੍ਤਪਾਣਿ ਉਪਾਸਕੋ ਪਣ੍ਡਿਤੋ ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮੋ ਤਿਪਿਟਕਧਰੋ ਅਤ੍ਥਾਨਤ੍ਥਕੁਸਲੋ''ਤਿ ਉਪਾਸਕਸ੍ਸ ਗੁਣਂ ਕਥੇਸਿ। ਰਞ੍ਞੋ ਤਸ੍ਸ ਗੁਣਕਥਂ ਸੁਣਨ੍ਤਸ੍ਸੇਵ ਚਿਤ੍ਤਂ ਮੁਦੁਕਂ ਜਾਤਂ।

ਅਥੇਕਦਿਵਸਂ ਰਾਜਾ ਉਪਰਿਪਾਸਾਦੇ ਠਿਤੋ ਛਤ੍ਤਪਾਣਿਂ ਉਪਾਸਕਂ ਕਤਭਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚਂ ਛਤ੍ਤਮਾਦਾਯ ਉਪਾਹਨਮਾਰੁਯ੍ਹ ਰਾਜਙ੍ਗਣੇਨ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਸਿ। ਸੋ ਛਤ੍ਤੁਪਾਹਨਂ ਅਪਨੇਤ੍ਵਾ ਰਾਜਾਨਮੁਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਅਥ ਨਂ ਰਾਜਾ ਆਹ – ''ਭੋ ਉਪਾਸਕ, ਕਿਨ੍ਤੇ ਛਤ੍ਤੁਪਾਹਨਂ ਅਪਨੀਤ''ਨ੍ਤਿ। '''ਰਾਜਾ ਪਕ੍ਕੋਸਤੀ'ਤਿ ਸੁਤ੍ਵਾ ਅਪਨੇਤ੍ਵਾ ਆਗਤੋਮ੍ਹੀ''ਤਿ। ''ਅਜ੍ਜ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਰਾਜਭਾਵੋ ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ ਞਾਤੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ। ''ਸਦਾਪਿ ਮਯਂ, ਦੇਵ, ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਰਾਜਭਾਵਂ ਜਾਨਾਮਾ''ਤਿ। ''ਯਦਿ ਏਵਂ ਕਸ੍ਮਾ ਪੁਰਿਮਦਿਵਸੇ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਮਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਨ ਉਟ੍ਠਹੀ''ਤਿ? ''ਮਹਾਰਾਜ, ਅਹਂ ਅਗ੍ਗਰਾਜਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ, ਪਦੇਸਰਾਜਾਨਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਉਟ੍ਠਹਨ੍ਤੋ ਸਤ੍ਥਰਿ ਅਗਾਰਵਂ ਪਵੇਦੇਯ੍ਯਂ, ਤਸ੍ਮਾ ਨ ਉਟ੍ਠਹਿ''ਨ੍ਤਿ। ''ਹੋਤੁ, ਭੋ, ਤਿਟ੍ਠਤੇਤਂ''। ''ਤੁਮ੍ਹੇ ਕਿਰ ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਿਕਸਮ੍ਪਰਾਯਿਕਾਨਂ ਅਤ੍ਥਾਨਤ੍ਥਾਨਂ ਕੁਸਲਾ ਤਿਪਿਟਕਧਰਾ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਅਨ੍ਤੇਪੁਰੇ ਧਮ੍ਮਂ ਵਾਚੇਥਾ''ਤਿ। ''ਨ ਸਕ੍ਕੋਮਿ, ਦੇਵਾ''ਤਿ। ''ਕਿਂ ਕਾਰਣਾ''ਤਿ? ''ਰਾਜਗੇਹਂ ਨਾਮ ਮਹਾਸਾਵਜ੍ਜਂ, ਦੁਯੁਤ੍ਤਸੁਯੁਤ੍ਤਕਾਨਿ ਗਰੁਕਾਨੇਤ੍ਥ, ਦੇਵਾ''ਤਿ। ''ਮਾ ਏਵਂ ਵਦੇਥ, 'ਪੁਰਿਮਦਿਵਸੇ ਮਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਨ ਉਟ੍ਠਿਤੋਮ੍ਹੀ'ਤਿ ਮਾ ਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚਂ ਕਰੋਥਾ''ਤਿ। ''ਦੇਵ, ਗਿਹੀਨਂ ਵਿਚਰਣਟ੍ਠਾਨਂ ਨਾਮ ਮਹਾਸਾਵਜ੍ਜਂ, ਏਕਂ ਪਬ੍ਬਜਿਤਂ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਂ ਵਾਚਾਪੇਥਾ''ਤਿ। ਰਾਜਾ ''ਸਾਧੁ, ਭੋ, ਗਚ੍ਛਥ ਤੁਮ੍ਹੇ''ਤਿ ਤਂ ਉਯ੍ਯੋਜੇਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਯਾਚਿ, ''ਭਨ੍ਤੇ, ਮਲ੍ਲਿਕਾ ਚ ਦੇਵੀ ਵਾਸਭਖਤ੍ਤਿਯਾ ਚ ਧਮ੍ਮਂ ਪਰਿਯਾਪੁਣਿਸ੍ਸਾਮਾਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਪਞ੍ਚਹਿ ਭਿਕ੍ਖੁਸਤੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਨਿਬਦ੍ਧਂ ਮਮ ਗੇਹਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਾਸਂ ਧਮ੍ਮਂ ਉਦ੍ਦਿਸਥਾ''ਤਿ। ''ਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਨਿਬਦ੍ਧਂ ਏਕਟ੍ਠਾਨਗਮਨਂ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ, ਮਹਾਰਾਜਾ''ਤਿ। ''ਤੇਨ ਹਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਞ੍ਞਂ ਏਕਂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਦੇਥਾ''ਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਆਨਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਭਾਰਮਕਾਸਿ। ਥੇਰੋ ਨਿਬਦ੍ਧਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਾਸਂ ਉਦ੍ਦੇਸਂ ਉਦ੍ਦਿਸਤਿ। ਤਾਸੁ ਮਲ੍ਲਿਕਾ ਸਕ੍ਕਚ੍ਚਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਸਜ੍ਝਾਯਿਤ੍ਵਾ ਉਦ੍ਦੇਸਂ ਪਟਿਚ੍ਛਾਪੇਸਿ। ਵਾਸਭਖਤ੍ਤਿਯਾ ਪਨ ਨੇਵ ਸਕ੍ਕਚ੍ਚਂ ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਨ ਸਜ੍ਝਾਯਤਿ, ਨ ਉਦ੍ਦੇਸਂ ਪਟਿਚ੍ਛਾਪੇਤੁਂ ਸਕ੍ਕੋਤਿ।

ਅਥੇਕਦਿਵਸਂ ਸਤ੍ਥਾ ਥੇਰਂ ਪੁਚ੍ਛਿ – ''ਕਿਮਾਨਨ੍ਦ, ਉਪਾਸਿਕਾ ਧਮ੍ਮਂ ਪਰਿਯਾਪੁਣਨ੍ਤੀ''ਤਿ? ''ਆਮ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ। ''ਕਾ ਸਕ੍ਕਚ੍ਚਂ ਗਣ੍ਹਾਤੀ''ਤਿ? ''ਮਲ੍ਲਿਕਾ, ਭਨ੍ਤੇ, ਸਕ੍ਕਚ੍ਚਂ ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਸਕ੍ਕਚ੍ਚਂ ਸਜ੍ਝਾਯਤਿ, ਸਕ੍ਕਚ੍ਚਂ ਉਦ੍ਦੇਸਂ ਪਟਿਚ੍ਛਾਪੇਤੁਂ ਸਕ੍ਕੋਤਿ। ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਪਨ ਞਾਤਿਧੀਤਾ ਨੇਵ ਸਕ੍ਕਚ੍ਚਂ ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਨ ਸਜ੍ਝਾਯਤਿ, ਨ ਉਦ੍ਦੇਸਂ ਪਟਿਚ੍ਛਾਪੇਤੁਂ ਸਕ੍ਕੋਤੀ''ਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਥੇਰਸ੍ਸ ਵਚਨਂ ਸੁਤ੍ਵਾ, ''ਆਨਨ੍ਦ, ਮਯਾ ਕਥਿਤਧਮ੍ਮੋ ਨਾਮ ਸਕ੍ਕਚ੍ਚਮਸੁਣਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਗ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਸਜ੍ਝਾਯਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਦੇਸੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਵਣ੍ਣਸਮ੍ਪਨ੍ਨਂ ਅਗਨ੍ਧਕਪੁਪ੍ਫਂ ਵਿਯ ਅਫਲੋ ਹੋਤਿ, ਸਕ੍ਕਚ੍ਚਂ ਪਨ ਸਵਨਾਦੀਨਿ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਮਹਪ੍ਫਲੋ ਹੋਤਿ ਮਹਾਨਿਸਂਸੋ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮਾ ਦ੍ਵੇ ਗਾਥਾ ਅਭਾਸਿ –

੫੧. ''ਯਥਾਪਿ ਰੁਚਿਰਂ ਪੁਪ੍ਫਂ, ਵਣ੍ਣਵਨ੍ਤਂ ਅਗਨ੍ਧਕਂ।
ਏਵਂ ਸੁਭਾਸਿਤਾ ਵਾਚਾ, ਅਫਲਾ ਹੋਤਿ ਅਕੁਬ੍ਬਤੋ॥

੫੨. ‘‘ਯਥਾਪਿ ਰੁਚਿਰਂ ਪੁਪ੍ਫਂ, ਵਣ੍ਣਵਨ੍ਤਂ ਸਗਨ੍ਧਕਂ।

ਏਵਂ ਸੁਭਾਸਿਤਾ ਵਾਚਾ, ਸਫਲਾ ਹੋਤਿ ਕੁਬ੍ਬਤੋ’’ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਰੁਚਿਰ**ਨ੍ਤਿ ਸੋਭਨਂ। **ਵਣ੍ਣਵਨ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਵਣ੍ਣਸਣ੍ਠਾਨਸਮ੍ਪਨ੍ਨਂ, **ਅਗਨ੍ਧਕ**ਨ੍ਤਿ ਗਨ੍ਧਵਿਰਹਿਤਂ ਪਾਲਿਭਦ੍ਦਕਗਿਰਿਕਣ੍ਣਿਕਜਯਸੁਮਨਾਦਿਭੇਦਂ। **ਏਵਂ ਸੁਭਾਸਿਤਾ ਵਾਚਾ**ਤਿ ਸੁਭਾਸਿਤਾ ਵਾਚਾ ਨਾਮ ਤੇਪਿਟਕਂ ਬੁਦ੍ਧਵਚਨਂ। ਤਂ ਵਣ੍ਣਸਣ੍ਠਾਨਸਮ੍ਪਨ੍ਨਂ ਅਗਨ੍ਧਕਪੁਪ੍ਫਸਦਿਸਂ। ਯਥਾ ਪਨ ਅਗਨ੍ਧਕਪੁਪ੍ਫਂ ਯੋ ਨਂ ਧਾਰੇਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਸਰੀਰੇ ਗਨ੍ਧਂ ਨ ਫਰਤਿ, ਏਵਂ ਏਤਮ੍ਪਿ ਯੋ ਨਂ ਸਕ੍ਕਚ੍ਚਂ ਸਵਨਾਦੀਹਿ ਨ ਸਮਾਚਰਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਸਕ੍ਕਚ੍ਚਂ ਅਸਮਾਚਰਨ੍ਤਸ੍ਸ ਯਂ ਤਤ੍ਥ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਂ, ਤਂ ਅਕੁਬ੍ਬਤੋ ਸੁਤਗਨ੍ਧਞ੍ਚ ਵਾਚਾਗਨ੍ਧਞ੍ਚ ਪਟਿਪਤ੍ਤਿਗਨ੍ਧਞ੍ਚ ਨ ਆਵਹਤਿ ਅਫਲਾ ਹੋਤਿ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ – ‘‘ਏਵਂ ਸੁਭਾਸਿਤਾ ਵਾਚਾ, ਅਫਲਾ ਹੋਤਿ ਅਕੁਬ੍ਬਤੋ’’ਤਿ। **ਸਗਨ੍ਧਕ**ਨ੍ਤਿ ਚਮ੍ਪਕਨੀਲੁਪ੍ਪਲਾਦਿਭੇਦਂ। **ਏਵ**ਨ੍ਤਿ ਯਥਾ ਤਂ ਪੁਪ੍ਫਂ ਧਾਰੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸਰੀਰੇ ਗਨ੍ਧੋ ਫਰਤਿ, ਏਵਂ ਤੇਪਿਟਕਬੁਦ੍ਧਵਚਨਸਙ੍ਖਾਤਾ ਸੁਭਾਸਿਤਾ ਵਾਚਾਪਿ। **ਕੁਬ੍ਬਤੋ**ਤਿ ਯੋ ਸਕ੍ਕਚ੍ਚਂ ਸਵਨਾਦੀਹਿ ਤਤ੍ਥ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਂ ਕਰੋਤਿ, ਸਾ ਅਸ੍ਸ ਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਸਫਲਾ ਹੋਤਿ, ਸੁਤਗਨ੍ਧਵਾਚਾਗਨ੍ਧਪਟਿਪਤ੍ਤਿਗਨ੍ਧਾਨਂ ਆਵਹਨਤੋ ਮਹਪ੍ਫਲਾ ਹੋਤਿ, ਮਹਾਨਿਸਂਸਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਬਹੂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਾਦੀਨਿ ਪਤ੍ਤਾ। ਦੇਸਨਾ ਮਹਾਜਨਸ੍ਸ ਸਾਤ੍ਥਿਕਾ ਜਾਤਾਤਿ।

ਛਤ੍ਤਪਾਣਿਉਪਾਸਕਵਤ੍ਥੁ ਸਤ੍ਤਮਂ।

੮. ਵਿਸਾਖਾਵਤ੍ਥੁ

ਯਥਾਪਿ ਪੁਪ੍ਫਰਾਸਿਮ੍ਹਾਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਉਪਨਿਸ੍ਸਾਯ ਪੁਬ੍ਬਾਰਾਮੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਵਿਸਾਖਂ ਉਪਾਸਿਕਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਸਾ ਕਿਰ ਅਙ੍ਗਰਟ੍ਠੇ ਭਦ੍ਦਿਯਨਗਰੇ ਮੇਣ੍ਡਕਸੇਟ੍ਠਿਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਧਨਞ੍ਚਯਸੇਟ੍ਠਿਨੋ ਅਗ੍ਗਮਹੇਸਿਯਾ ਸੁਮਨਦੇਵਿਯਾ ਕੁਚ੍ਛਿਸ੍ਮਿਂ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ। ਤਸ੍ਸਾ ਸਤ੍ਤਵਸ੍ਸਿਕਕਾਲੇ ਸਤ੍ਥਾ ਸੇਲਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾਦੀਨਂ ਬੋਧਨੇਯ੍ਯਬਨ੍ਧਵਾਨਂ ਉਪਨਿਸ੍ਸਯਸਮ੍ਪਦਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਮਹਾਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਪਰਿਵਾਰੋ ਚਾਰਿਕਂ ਚਰਮਾਨੋ ਤਂ ਨਗਰਂ ਪਾਪੁਣਿ।

ਤਸ੍ਮਿਞ੍ਚ ਸਮਯੇ ਮੇਣ੍ਡਕੋ, ਗਹਪਤਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਨਗਰੇ ਪਞ੍ਚਨ੍ਨਂ ਮਹਾਪੁਞ੍ਞਾਨਂ ਜੇਟ੍ਠਕੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਸੇਟ੍ਠਿਟ੍ਠਾਨਂ ਕਰੋਤਿ। **ਪਞ੍ਚ ਮਹਾਪੁਞ੍ਞਾ** ਨਾਮ ਮੇਣ੍ਡਕੋ ਸੇਟ੍ਠਿ, ਚਨ੍ਦਪਦੁਮਾ ਨਾਮ ਤਸ੍ਸੇਵ ਜੇਟ੍ਠਕਭਰਿਯਾ, ਤਸ੍ਸੇਵ ਜੇਟ੍ਠਕਪੁਤ੍ਤੋ ਧਨਞ੍ਚਯੋ ਨਾਮ, ਤਸ੍ਸ ਭਰਿਯਾ ਸੁਮਨਦੇਵੀ ਨਾਮ, ਮੇਣ੍ਡਕਸੇਟ੍ਠਿਨੋ ਦਾਸੋ ਪੁਣ੍ਣੋ ਨਾਮਾਤਿ। ਨ ਕੇਵਲਞ੍ਚ ਮੇਣ੍ਡਕਸੇਟ੍ਠਿਯੇਵ, ਬਿਮ੍ਬਿਸਾਰਰਞ੍ਞੋ ਪਨ ਵਿਜਿਤੇ **ਪਞ੍ਚ ਅਮਿਤਭੋਗਾ** ਨਾਮ ਅਹੇਸੁਂ – ਜੋਤਿਕੋ, ਜਟਿਲੋ, ਮੇਣ੍ਡਕੋ, ਪੁਣ੍ਣਕੋ, ਕਾਕਵਲਿਯੋਤਿ। ਤੇਸੁ ਅਯਂ ਮੇਣ੍ਡਕਸੇਟ੍ਠਿ ਦਸਬਲਸ੍ਸ ਅਤ੍ਤਨੋ ਨਗਰਂ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਭਾਵਂ ਞਤ੍ਵਾ ਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਧਨਞ੍ਚਯਸੇਟ੍ਠਿਨੋ ਧੀਤਰਂ ਵਿਸਾਖਂ ਦਾਰਿਕਂ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਆਹ – ‘‘ਅਮ੍ਮ, ਤੁਯ੍ਹਮ੍ਪਿ ਮਙ੍ਗਲਂ, ਅਮ੍ਹਾਕਮ੍ਪਿ ਮਙ੍ਗਲਂ, ਤਵ ਪਰਿਵਾਰੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ ਦਾਰਿਕਾਸਤੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਪਞ੍ਚ ਰਥਸਤਾਨਿ ਆਰੁਯ੍ਹ ਪਞ੍ਚਹਿ ਦਾਸਿਸਤੇਹਿ ਪਰਿਵੁਤਾ ਦਸਬਲਸ੍ਸ ਪਚ੍ਚੁਗ੍ਗਮਨਂ ਕਰੋਹੀ’’ਤਿ। ਸਾ ‘‘ਸਾਧੂ’’ਤਿ ਪਟਿਸ੍ਸੁਣਿਤ੍ਵਾ ਤਥਾ ਅਕਾਸਿ। ਕਾਰਣਾਕਾਰਣੇਸੁ ਪਨ ਕੁਸਲਤ੍ਤਾ ਯਾਵਤਿਕਾ ਯਾਨਸ੍ਸ ਭੂਮਿ, ਯਾਨੇਨ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਯਾਨਾ ਪਚ੍ਚੋਰੋਹਿਤ੍ਵਾ ਪਤ੍ਤਿਕਾਵ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਅਥਸ੍ਸਾ ਚਰਿਯਾਵਸੇਨ ਸਤ੍ਥਾ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਸਿ। ਸਾ ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਪਞ੍ਚਹਿ ਦਾਰਿਕਾਸਤੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਹਿ। ਮੇਣ੍ਡਕਸੇਟ੍ਠਿਪਿ ਖੋ ਸਤ੍ਥਾਰਮੁਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਕਥਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਯ ਸ੍ਵਾਤਨਾਯ ਨਿਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਪੁਨਦਿਵਸੇ ਅਤ੍ਤਨੋ ਨਿਵੇਸਨੇ ਪਣੀਤੇਨ ਖਾਦਨੀਯੇਨ ਭੋਜਨੀਯੇਨ ਬੁਦ੍ਧਪ੍ਪਮੁਖਂ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਂ ਪਰਿਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਏਤੇਨੇਵ ਉਪਾਯੇਨ ਅਡ੍ਢਮਾਸਂ ਮਹਾਦਾਨਮਦਾਸਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਭਦ੍ਦਿਯਨਗਰੇ ਯਥਾਭਿਰਨ੍ਤਂ ਵਿਹਰਿਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਕਾਮਿ।

ਤੇਨ ਖੋ ਪਨ ਸਮਯੇਨ ਬਿਮ੍ਬਿਸਾਰੋ ਚ ਪਸੇਨਦਿ ਕੋਸਲੋ ਚ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਂ ਭਗਿਨਿਪਤਿਕਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਅਥੇਕਦਿਵਸਂ ਕੋਸਲਰਾਜਾ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਬਿਮ੍ਬਿਸਾਰਸ੍ਸ ਵਿਜਿਤੇ ਪਞ੍ਚ ਅਮਿਤਭੋਗਾ ਮਹਾਪੁਞ੍ਞਾ ਵਸਨ੍ਤਿ, ਮਯ੍ਹਂ ਵਿਜਿਤੇ ਏਕੋਪਿ ਤਾਦਿਸੋ ਨਤ੍ਥਿ, ਯਂਨੂਨਾਹਂ ਬਿਮ੍ਬਿਸਾਰਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਏਕਂ ਮਹਾਪੁਞ੍ਞਂ ਯਾਚੇਯ੍ਯ''ਨ੍ਤਿ। ਸੋ ਤਤ੍ਥ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਰਞ੍ਞਾ ਕਤਪਟਿਸਨ੍ਥਾਰੋ ''ਕਿਂ ਕਾਰਣਾ ਆਗਤੋਸੀ''ਤਿ ਪੁਟ੍ਠੋ '''ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਵਿਜਿਤੇ ਪਞ੍ਚ ਅਮਿਤਭੋਗਾ ਮਹਾਪੁਞ੍ਞਾ ਵਸਨ੍ਤਿ, ਤਤੋ ਏਕਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮੀ'ਤਿ ਆਗਤੋਮ੍ਹਿ, ਤੇਸੁ ਮੇ ਏਕਂ ਦੇਥਾ''ਤਿ ਆਹ। ''ਮਹਾਕੁਲਾਨਿ ਅਮ੍ਹੇਹਿ ਚਾਲੇਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕਾ''ਤਿ ਆਹ। ''ਅਹਂ ਅਲਦ੍ਧਾ ਨ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਆਹ। ਰਾਜਾ ਅਮਚ੍ਚੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ''ਜੋਤਿਕਾਦੀਨਂ ਮਹਾਕੁਲਾਨਂ ਚਾਲਨਂ ਨਾਮ ਮਹਾਪਥਵਿਯਾ ਚਾਲਨਸਦਿਸਂ, ਮੇਣ੍ਡਕਮਹਾਸੇਟ੍ਠਿਸ੍ਸ ਪੁਤ੍ਤੋ ਧਨਞ੍ਚਯਸੇਟ੍ਠਿ ਨਾਮ ਅਤ੍ਥਿ, ਤੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਪਟਿਵਚਨਂ ਤੇ ਦਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਤਂ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਤ੍ਵਾ, ਤਾਤ, ਕੋਸਲਰਾਜਾ '''ਏਕਂ ਧਨਸੇਟ੍ਠਿਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮੀ'ਤਿ ਵਦਤਿ, ਤ੍ਵਂ ਤੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਗਚ੍ਛਾਹੀ''ਤਿ। ''ਤੁਮ੍ਹੇਸੁ ਪਹਿਣਨ੍ਤੇਸੁ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਦੇਵਾ''ਤਿ। ''ਤੇਨ ਹਿ ਪਰਿਵਚ੍ਛਂ ਕਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛ, ਤਾਤਾ''ਤਿ। ਸੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਯੁਤ੍ਤਕਮਕਾਸਿ। ਰਾਜਾਪਿਸ੍ਸ ਮਹਨ੍ਤਂ ਸਕ੍ਕਾਰਂ ਕਤ੍ਵਾ, ''ਇਮਂ ਆਦਾਯ ਗਚ੍ਛਥਾ''ਤਿ ਪਸੇਨਦਿਰਾਜਾਨਂ ਉਯ੍ਯੋਜੇਸਿ। ਸੋ ਤਂ ਆਦਾਯ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਏਕਰਤ੍ਤਿਵਾਸੇਨ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਏਕਂ ਫਾਸੁਕਟ੍ਠਾਨਂ ਪਤ੍ਵਾ ਨਿਵਾਸਂ ਗਣ੍ਹਿ, ਅਥ ਨਂ ਧਨਞ੍ਚਯਸੇਟ੍ਠਿ ਪੁਚ੍ਛਿ – ''ਇਦਂ ਕਸ੍ਸ ਵਿਜਿਤ''ਨ੍ਤਿ? ''ਮਯ੍ਹਂ, ਸੇਟ੍ਠੀ''ਤਿ। ''ਕੀਵ ਦੂਰੋ ਇਤੋ ਸਾਵਤ੍ਥੀ''ਤਿ ? ''ਸਤ੍ਤਯੋਜਨਮਤ੍ਥਕੇ''ਤਿ। ''ਅਨ੍ਤੋਨਗਰਂ ਸਮ੍ਬਾਧਂ, ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਪਰਿਜਨੋ ਮਹਨ੍ਤੋ, ਸਚੇ ਰੋਚੇਥ, ਇਧੇਵ ਵਸੇਯ੍ਯਾਮ, ਦੇਵਾ''ਤਿ। ਰਾਜਾ ''ਸਾਧੂ''ਤਿ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਮਿਂ ਠਾਨੇ ਨਗਰਂ ਮਾਪੇਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਦਤ੍ਵਾ ਅਗਮਾਸਿ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਪਦੇਸੇ ਸਯਂ ਵਸਨਟ੍ਠਾਨਸ੍ਸ ਗਹਿਤਤ੍ਤਾ ਨਗਰਸ੍ਸ ਸਾਕੇਤਨ੍ਤ੍ਵੇਵ ਨਾਮਂ ਅਹੋਸਿ।

ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਮ੍ਪਿ ਖੋ ਮਿਗਾਰਸੇਟ੍ਠਿਨੋ ਪੁਤ੍ਤੋ ਪੁਣ੍ਣਵਡ੍ਢਨਕੁਮਾਰੋ ਨਾਮ ਵਯਪ੍ਪਤ੍ਤੋ ਅਹੋਸਿ। ਅਥ ਨਂ ਮਾਤਾਪਿਤਰੋ ਵਦਿਂਸੁ – ''ਤਾਤ, ਤਵ ਰੁਚ੍ਚਨਟ੍ਠਾਨੇ ਏਕਂ ਦਾਰਿਕਂ ਉਪਧਾਰੇਹੀ''ਤਿ। '''ਮਯ੍ਹਂ ਏਵਰੂਪਾਯ ਭਰਿਯਾਯ ਕਿਚ੍ਚਂ ਨਤ੍ਥੀ'ਤਿ, ਪੁਤ੍ਤ, ਮਾ ਏਵਂ ਕਰਿ, ਕੁਲਂ ਨਾਮ ਅਪੁਤ੍ਤਕਂ ਨ ਤਿਟ੍ਠਤੀ''ਤਿ। ਸੋ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ ਵੁਚ੍ਚਮਾਨੋ ''ਤੇਨ ਹਿ ਪਞ੍ਚਕਲ੍ਯਾਣਸਮਨ੍ਨਾਗਤਂ ਦਾਰਿਕਂ ਲਭਮਾਨੋ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਵਚਨਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਆਹ। ''ਕਾਨਿ ਪਨੇਤਾਨਿ **ਪਞ੍ਚ ਕਲ੍ਯਾਣਾਨਿ** ਨਾਮ, ਤਾਤਾ''ਤਿ। ਕੇਸਕਲ੍ਯਾਣਂ, ਮਂਸਕਲ੍ਯਾਣਂ, ਅਟ੍ਠਿਕਲ੍ਯਾਣਂ, ਛਵਿਕਲ੍ਯਾਣਂ, ਵਯਕਲ੍ਯਾਣਨ੍ਤਿ। ਮਹਾਪੁਞ੍ਞਾਯ ਹਿ ਇਤ੍ਥਿਯਾ ਕੇਸਾ ਮੋਰਕਲਾਪਸਦਿਸਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਮੁਞ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਵਿਸ੍ਸਟ੍ਠਾ ਨਿਵਾਸਨਨ੍ਤਂ ਪਹਰਿਤ੍ਵਾ ਨਿਵਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਉਦ੍ਧਗ੍ਗਾ ਤਿਟ੍ਠਨ੍ਤਿ, ਇਦਂ **ਕੇਸਕਲ੍ਯਾਣਂ** ਨਾਮ, ਦਨ੍ਤਾਵਰਣਂ ਬਿਮ੍ਬਫਲਸਦਿਸਂ ਵਣ੍ਣਸਮ੍ਪਨ੍ਨਂ ਸਮਂ ਸੁਫੁਸਿਤਂ ਹੋਤਿ , ਇਦਂ **ਮਂਸਕਲ੍ਯਾਣਂ** ਨਾਮ, ਦਨ੍ਤਾ ਸੁਕ੍ਕਾ ਸਮਾ ਅਵਿਰਲਾ ਉਸ੍ਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਠਪਿਤਵਜਿਰਪਨ੍ਤਿ ਵਿਯ ਸਮਚ੍ਛਿਨ੍ਨਸਙ੍ਖਪਨ੍ਤਿ ਵਿਯ ਚ ਸੋਭਨ੍ਤਿ, ਇਦਂ **ਅਟ੍ਠਿਕਲ੍ਯਾਣਂ** ਨਾਮ, ਕਾਲਿਯਾ ਚੁਣ੍ਣਕਾਦੀਹਿ ਅਵਿਲਿਤ੍ਤੋ ਏਵ ਛਵਿਵਣ੍ਣੋ ਸਿਨਿਦ੍ਧੋ ਨੀਲੁਪ੍ਪਲਦਾਮਸਦਿਸੋ ਹੋਤਿ, ਓਦਾਤਾਯ ਚ ਕਣਿਕਾਰਪੁਪ੍ਫਦਾਮਸਦਿਸੋ ਹੋਤਿ, ਇਦਂ **ਛਵਿਕਲ੍ਯਾਣਂ** ਨਾਮ, ਦਸਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਵਿਜਾਤਾਪਿ ਖੋ ਪਨ ਸਕਿਂ ਵਿਜਾਤਾ ਵਿਯ ਅਵਿਗਤਯੋਬ੍ਬਨਾਯੇਵ ਹੋਤਿ, ਇਦਂ **ਵਯਕਲ੍ਯਾਣਂ** ਨਾਮ ਹੋਤਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਮਾਤਾਪਿਤਰੋ ਅਟ੍ਠੁਤ੍ਤਰਸਤਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੇ ਨਿਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਭੋਜੇਤ੍ਵਾ ''ਪਞ੍ਚਕਲ੍ਯਾਣਸਮਨ੍ਨਾਗਤਾ ਇਤ੍ਥਿਯੋ ਨਾਮ ਹੋਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਂਸੁ। ''ਆਮ, ਹੋਨ੍ਤੀ''ਤਿ। ''ਤੇਨ ਹਿ ਏਵਰੂਪਂ ਦਾਰਿਕਂ ਪਰਿਯੇਸਿਤੁਂ ਅਟ੍ਠ ਜਨਾ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੂ''ਤਿ ਬਹੁਂ ਧਨਂ ਦਤ੍ਵਾ ''ਆਗਤਕਾਲੇ ਵੋ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਂ ਜਾਨਿਸ੍ਸਾਮ, ਗਚ੍ਛਥ, ਏਵਰੂਪਂ ਦਾਰਿਕਂ ਪਰਿਯੇਸਥ, ਦਿਟ੍ਠਕਾਲੇ ਚ ਇਮਂ ਪਿਲਨ੍ਧਨਂ ਦਦੇਯ੍ਯਾਥਾ''ਤਿ ਸਤਸਹਸ੍ਸਗ੍ਘਨਿਕਂ ਸੁਵਣ੍ਣਮਾਲਂ ਦਤ੍ਵਾ ਉਯ੍ਯੋਜੇਸੁਂ।

ਤੇ ਮਹਨ੍ਤਮਹਨ੍ਤਾਨਿ ਨਗਰਾਨਿ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਰਿਯੇਸਮਾਨਾ ਪਞ੍ਚਕਲ੍ਯਾਣਸਮਨ੍ਨਾਗਤਂ ਦਾਰਿਕਂ ਅਦਿਸ੍ਵਾ ਨਿਵਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਾ ਵਿਵਟਨਕ੍ਖਤ੍ਤਦਿਵਸੇ ਸਾਕੇਤਂ ਅਨੁਪ੍ਪਤ੍ਤਾ – ''ਅਜ੍ਜ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਕਮ੍ਮਂ ਨਿਪ੍ਫਜ੍ਜਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤਯਿਂਸੁ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਪਨ ਨਗਰੇ ਅਨੁਸਂਵਚ੍ਛਰਂ ਵਿਵਟਨਕ੍ਖਤ੍ਤਂ ਨਾਮ ਹੋਤਿ। ਤਦਾ ਬਹਿ ਅਨਿਕ੍ਖਮਨਕੁਲਾਨਿਪਿ ਪਰਿਵਾਰੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਗੇਹਾ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਅਪ੍ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨੇਨ ਸਰੀਰੇਨ ਪਦਸਾਵ ਨਦੀਤੀਰਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਦਿਵਸੇ ਖਤ੍ਤਿਯਮਹਾਸਾਲਾਦੀਨਂ ਪੁਤ੍ਤਾਪਿ ''ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਮਾਨਜਾਤਿਕਂ ਮਨਾਪਂ ਕੁਲਦਾਰਿਕਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਮਾਲਾਗੁਲ਼ੇਨ ਪਰਿਕ੍ਖਿਪਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਤਂ ਤਂ ਮਗ੍ਗਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਤਿਟ੍ਠਨ੍ਤਿ। ਤੇਪਿ ਖੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਨਦੀਤੀਰੇ ਏਕਂ ਸਾਲਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਅਟ੍ਠਂਸੁ। ''ਤਸ੍ਮਿਂ ਖਣੇ ਵਿਸਾਖਾ ਪਨ੍ਨਰਸਸੋਲ਼ਸਵਸ੍ਸੁਦ੍ਦੇਸਿਕਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬਾਭਰਣਪਟਿਮਣ੍ਡਿਤਾ ਪਞ੍ਚਹਿ

ਕੁਮਾਰਿਕਾਸਤੇਹਿ ਪਰਿਵੁਤਾ ਨਦਿਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਨ੍ਹਾਯਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਤਂ ਪਦੇਸਂ ਪਤ੍ਤਾ, ਅਥ ਖੋ ਮੇਘੋ ਉਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਪਾਵਸ੍ਸਿ। ਪਞ੍ਚਸਤਾ ਕੁਮਾਰਿਕਾਯੋ ਵੇਗੇਨ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਾਲਂ ਪਵਿਸਿਂਸੁ। ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤਾ ਤਾਸੁ ਏਕਮ੍ਪਿ ਪਞ੍ਚਕਲ੍ਯਾਣਸਮਨ੍ਨਾਗਤਂ ਨ ਪਸ੍ਸਿਂਸੁ। ਅਥ ਵਿਸਾਖਾ ਪਕਤਿਗਮਨੇਨੇਵ ਸਾਲਂ ਪਾਵਿਸਿ, ਵਤ੍ਥਾਭਰਣਾਨਿ ਤੇਮਿਂਸੁ। ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਤਸ੍ਸਾ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਕਲ੍ਯਾਣਾਨਿ ਦਿਸ੍ਵਾ ਦਨ੍ਤੇ ਪਸ੍ਸਿਤੁਕਾਮਾ ‘‘ਅਲਸਜਾਤਿਕਾ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਧੀਤਾ, ਏਤਿਸ੍ਸਾ ਸਾਮਿਕੋ ਕਞ੍ਜਿਕਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਨ ਲਭਿਸ੍ਸਤਿ ਮਞ੍ਞੇ’’ਤਿ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਂ ਕਥਯਿਂਸੁ। ਅਥ ਨੇ ਵਿਸਾਖਾ ਆਹ – ‘‘ਕਂ ਵਦੇਥ ਤੁਮ੍ਹੇ’’ਤਿ? ‘‘ਤਂ ਕਥੇਮ, ਅਮ੍ਮਾ’’ਤਿ। ਮਧੁਰੋ ਹਿ ਤਸ੍ਸਾ ਸਦ੍ਦੋ ਕਂਸਤਾਲਸਰੋ ਵਿਯ ਨਿਚ੍ਛਰਤਿ। ਅਥ ਨੇ ਪੁਨ ਮਧੁਰਸਦ੍ਦੇਨ ‘‘ਕਿਂ ਕਾਰਣਾ ਭਣਥਾ’’ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ‘‘ਤਵ ਪਰਿਵਾਰਿਕਿਤ੍ਥਿਯੋ ਵਤ੍ਥਾਲਙ੍ਕਾਰੇ ਅਤੇਮੇਤ੍ਵਾ ਵੇਗੇਨ ਸਾਲਂ ਪਵਿਟ੍ਠਾ, ਤੁਯ੍ਹਂ ਏਤ੍ਤਕਂ ਠਾਨਂ ਵੇਗੇਨ ਆਗਮਨਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਨਤ੍ਥਿ, ਵਤ੍ਥਾਭਰਣਾਨਿ ਤੇਮੇਤ੍ਵਾ ਆਗਤਾਸਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਕਥੇਮ, ਅਮ੍ਮਾ’’ਤਿ।

‘‘ਤਾਤਾ, ਏਵਂ ਮਾ ਵਦੇਥ, ਅਹਂ ਏਤਾਹਿ ਬਲਵਤਰਾ, ਕਾਰਣਂ ਪਨ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾ ਜਵੇਨ ਨਾਗਤਾਮ੍ਹੀ’’ਤਿ। ‘‘ਕਿਂ, ਅਮ੍ਮਾ’’ਤਿ? ‘‘ਤਾਤਾ, ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਜਨਾ ਜਵਮਾਨਾ ਨ ਸੋਭਨ੍ਤਿ, ਅਪਰਮ੍ਪਿ ਕਾਰਣਂ ਅਤ੍ਥੀ’’ਤਿ। ‘‘ਕਤਮੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਜਨਾ ਜਵਮਾਨਾ ਨ ਸੋਭਨ੍ਤਿ, ਅਮ੍ਮਾ’’ਤਿ? ਤਾਤਾ, **ਅਭਿਸਿਤ੍ਤਰਾਜਾ** ਤਾਵ ਸਬ੍ਬਾਭਰਣਪਟਿਮਣ੍ਡਿਤੋ ਕਚ੍ਛਂ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਰਾਜਙ੍ਗਣੇ ਜਵਮਾਨੋ ਨ ਸੋਭਤਿ, ‘‘ਕਿਂ ਅਯਂ ਰਾਜਾ ਗਹਪਤਿਕੋ ਵਿਯ ਧਾਵਤੀ’’ਤਿ ਅਞ੍ਞਦਤ੍ਥੁ ਗਰਹਂ ਲਭਤਿ, ਸਣਿਕਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋਵ ਸੋਭਤਿ। ਰਞ੍ਞੋ **ਮਙ੍ਗਲਹਤ੍ਥੀ**ਪਿ ਅਲਙ੍ਕਤੋ ਜਵਮਾਨੋ ਨ ਸੋਭਤਿ, ਵਾਰਣਲੀਲਾਯ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋਵ ਸੋਭਤਿ। **ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ** ਜਵਮਾਨੋ ਨ ਸੋਭਤਿ, ‘‘ਕਿਂ ਅਯਂ ਸਮਣੋ ਗਿਹੀ ਵਿਯ ਧਾਵਤੀ’’ਤਿ ਕੇਵਲਂ ਗਰਹਮੇਵ ਲਭਤਿ, ਸਮਿਤਗਮਨੇਨ ਪਨ ਸੋਭਤਿ। **ਇਤ੍ਥੀ** ਜਵਮਾਨਾ ਨ ਸੋਭਤਿ, ‘‘ਕਿਂ ਏਸਾ ਇਤ੍ਥੀ ਪੁਰਿਸੋ ਵਿਯ ਧਾਵਤੀ’’ਤਿ ਗਰਹਿਤਬ੍ਬਾਵ ਹੋਤਿ, ‘‘ਇਮੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਜਨਾ ਜਵਮਾਨਾ ਨ ਸੋਭਨ੍ਤਿ, ਤਾਤਾ’’ਤਿ। ‘‘ਕਤਮਂ ਪਨ ਅਪਰਂ ਕਾਰਣਂ, ਅਮ੍ਮਾ’’ਤਿ? ‘‘ਤਾਤਾ, ਮਾਤਾਪਿਤਰੋ ਨਾਮ ਧੀਤਰਂ ਅਙ੍ਗਪਚ੍ਚਙ੍ਗਾਨਿ ਸਣ੍ਠਾਪੇਤ੍ਵਾ ਪੋਸੇਨ੍ਤਿ। ਮਯਞ੍ਹਿ ਵਿਕ੍ਕਿਣੇਯ੍ਯਭਣ੍ਡਂ ਨਾਮ, ਅਮ੍ਹੇ ਪਰਕੁਲਪੇਸਨਤ੍ਥਾਯ ਪੋਸੇਨ੍ਤਿ। ਸਚੇ ਜਵਮਾਨਾਨਂ ਨਿਵਤ੍ਥਦੁਸ੍ਸਕਣ੍ਣੇ ਵਾ ਅਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਭੂਮਿਯਂ ਵਾ ਪਕ੍ਖਲਿਤ੍ਵਾ ਪਤਿਤਕਾਲੇ ਹਤ੍ਥੋ ਵਾ ਪਾਦੋ ਵਾ ਭਿਜ੍ਜੇਯ੍ਯ, ਕੁਲਸ੍ਸੇਵ ਭਾਰੋ ਭਵੇਯ੍ਯ, ਪਸਾਧਨਭਣ੍ਡਂ ਪਨ ਮੇ ਤੇਮੇਤ੍ਵਾ ਸੁਸ੍ਸਿਸ੍ਸਤਿ। ਇਮਂ ਕਾਰਣਂ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾ ਨ ਧਾਵਿਤਾਮ੍ਹਿ, ਤਾਤਾ’’ਤਿ।

ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਤਸ੍ਸਾ ਕਥਨਕਾਲੇ ਦਨ੍ਤਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ‘‘ਏਵਰੂਪਾ ਨੋ ਦਨ੍ਤਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿ ਦਿਟ੍ਠਪੁਬ੍ਬਾ’’ਤਿ ਤਸ੍ਸਾ ਸਾਧੁਕਾਰਂ ਦਤ੍ਵਾ, ‘‘ਅਮ੍ਮ, ਤੁਯ੍ਹਮੇਵੇਸਾ ਅਨੁਚ੍ਛਵਿਕਾ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਤਂ ਸੁਵਣ੍ਣਮਾਲਂ ਪਿਲਨ੍ਧਯਿਂਸੁ। ਅਥ ਨੇ ਪੁਚ੍ਛਿ – ‘‘ਕਤਰਨਗਰਤੋ ਆਗਤਤ੍ਥ, ਤਾਤਾ’’ਤਿ? ‘‘ਸਾਵਤ੍ਥਿਤੋ, ਅਮ੍ਮਾ’’ਤਿ। ‘‘ਸੇਟ੍ਠਿਕੁਲਂ ਕਤਰਂ ਨਾਮਾ’’ਤਿ? ‘‘ਮਿਗਾਰਸੇਟ੍ਠਿ ਨਾਮ, ਅਮ੍ਮਾ’’ਤਿ। ‘‘ਅਯ੍ਯਪੁਤ੍ਤੋ ਕੋ ਨਾਮਾ’’ਤਿ? ‘‘ਪੁਣ੍ਣਵਡ੍ਢਨਕੁਮਾਰੋ ਨਾਮ, ਅਮ੍ਮਾ’’ਤਿ। ਸਾ ‘‘ਸਮਾਨਜਾਤਿਕਂ ਨੋ ਕੁਲ’’ਨ੍ਤਿ ਅਧਿਵਾਸੇਤ੍ਵਾ ਪਿਤੁ ਸਾਸਨਂ ਪਹਿਣਿ ‘‘ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਰਥਂ ਪੇਸੇਤੂ’’ਤਿ । ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਹਿ ਸਾ ਆਗਮਨਕਾਲੇ ਪਦਸਾ ਆਗਤਾ, ਸੁਵਣ੍ਣਮਾਲਾਯ ਪਨ ਪਿਲਨ੍ਧਨਕਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਤਥਾ ਗਨ੍ਤੁਂ ਨ ਲਭਤਿ, ਇਸ੍ਸਰਦਾਰਿਕਾ ਰਥਾਦੀਹਿ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਇਤਰਾ ਪਕਤਿਯਾਨਕਂ ਵਾ ਅਭਿਰੁਹਨ੍ਤਿ, ਛਤ੍ਤਂ ਵਾ ਤਾਲਪਣ੍ਣਂ ਵਾ ਉਪਰਿ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਮਿਮ੍ਪਿ ਅਸਤਿ ਨਿਵਤ੍ਥਸਾਟਕਸ੍ਸ ਦਸਨ੍ਤਂ ਉਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਅਂਸੇ ਖਿਪਨ੍ਤਾ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ ਏਵ। ਤਸ੍ਸਾ ਪਨ ਪਿਤਾ ਪਞ੍ਚ ਰਥਸਤਾਨਿ ਪੇਸੇਸਿ। ਸਾ ਸਪਰਿਵਾਰਾ ਰਥਂ ਆਰੁਯ੍ਹ ਗਤਾ। ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾਪਿ ਏਕਤੋਵ ਅਗਮਂਸੁ। ਅਥ ਨੇ ਸੇਟ੍ਠਿ ਪੁਚ੍ਛਿ – ‘‘ਕੁਤੋ ਆਗਤਤ੍ਥਾ’’ਤਿ? ‘‘ਸਾਵਤ੍ਥਿਤੋ ਮਹਾਸੇਟ੍ਠੀ’’ਤਿ। ‘‘ਸੇਟ੍ਠਿ ਕਤਰੋ ਨਾਮਾ’’ਤਿ? ‘‘ਮਿਗਾਰਸੇਟ੍ਠਿ ਨਾਮਾ’’ਤਿ। ‘‘ਪੁਤ੍ਤੋ ਕੋ ਨਾਮਾ’’ਤਿ? ‘‘ਪੁਣ੍ਣਵਡ੍ਢਨਕੁਮਾਰੋ ਨਾਮ ਮਹਾਸੇਟ੍ਠੀ’’ਤਿ। ‘‘ਧਨਂ ਕਿਤ੍ਤਕ’’ਨ੍ਤਿ? ‘‘ਚਤ੍ਤਾਲੀਸਕੋਟਿਯੋ ਮਹਾਸੇਟ੍ਠੀ’’ਤਿ। ‘‘ਧਨਂ ਤਾਵ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਧਨਂ ਉਪਾਦਾਯ ਕਾਕਣਿਕਮਤ੍ਤਂ, ਦਾਰਿਕਾਯ ਪਨ ਆਰਕ੍ਖਮਤ੍ਤਾਯ ਲਦ੍ਧਕਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਕਿਂ ਅਞ੍ਞੇਨ ਕਾਰਣੇਨਾ’’ਤਿ ਅਧਿਵਾਸੇਸਿ। ਸੋ ਤੇਸਂ ਸਕ੍ਕਾਰਂ ਕਤ੍ਵਾ ਏਕਾਹਦ੍ਵੀਹਂ ਵਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਉਯ੍ਯੋਜੇਸਿ।

ਤੇ ਸਾਵਤ੍ਥਿਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਮਿਗਾਰਸੇਟ੍ਠਿਸ੍ਸ ‘‘ਲਦ੍ਧਾ ਨੋ ਦਾਰਿਕਾ’’ਤਿ ਆਰੋਚਯਿਂਸੁ। ‘‘ਕਸ੍ਸ ਧੀਤਾ’’ਤਿ? ‘‘ਧਨਞ੍ਚਯਸੇਟ੍ਠਿਨੋ’’ਤਿ। ਸੋ ‘‘ਮਹਾਕੁਲਸ੍ਸ ਮੇ ਦਾਰਿਕਾ ਲਦ੍ਧਾ, ਖਿਪ੍ਪਮੇਵ ਨਂ ਆਨੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ’’ਤਿ ਤਤ੍ਥ ਗਮਨਤ੍ਥਂ ਰਞ੍ਞੋ ਆਰੋਚੇਸਿ। ਰਾਜਾ ‘‘‘ਮਹਾਕੁਲਂ ਏਤਂ ਮਯਾ ਬਿਮ੍ਬਿਸਾਰਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕਾ ਆਨੇਤ੍ਵਾ ਸਾਕੇਤੇ ਨਿਵੇਸਿਤਂ, ਤਸ੍ਸ ਸਮ੍ਮਾਨਂ ਕਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ’ਤਿ ਅਹਮ੍ਪਿ ਆਗਮਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਆਹ, ਸੋ

‘‘ਸਾਧੁ, ਦੇਵਾ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਧਨਞ੍ਚਯਸੇਟ੍ਠਿਨੋ ਸਾਸਨਂ ਪੇਸੇਸਿ – ‘‘ਮਯਿ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇ ਰਾਜਾਪਿ ਆਗਮਿਸ੍ਸਤਿ, ਮਹਨ੍ਤਂ ਰਾਜਬਲਂ ਏਤ੍ਤਕਸ੍ਸ ਜਨਸ੍ਸ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਯੁਤ੍ਤਕਂ ਕਾਤੁਂ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਸਿ, ਨ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਸੀ’’ਤਿ? ਇਤਰੋਪਿ ‘‘ਸਚੇਪਿ ਦਸ ਰਾਜਾਨੋ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤੂ’’ਤਿ ਪਟਿਸਾਸਨਂ ਪੇਸੇਸਿ। ਮਿਗਾਰਸੇਟ੍ਠਿ ਤਾਵ ਮਹਨ੍ਤੇ ਨਗਰੇ ਗੇਹਗੋਪਕਮਤ੍ਤਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਸੇਸਜਨਂ ਆਦਾਯ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਡ੍ਢਯੋਜਨਮਤ੍ਤੇ ਠਾਨੇ ਠਤ੍ਵਾ ‘‘ਆਗਤਾਮ੍ਹਾ’’ਤਿ ਸਾਸਨਂ ਪਹਿਣਿ। ਧਨਞ੍ਚਯਸੇਟ੍ਠਿ ਬਹੁਪਣ੍ਣਾਕਾਰਂ ਪੇਸੇਤ੍ਵਾ ਧੀਤਰਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਮਨ੍ਤੇਸਿ, ‘‘ਅਮ੍ਮ, ਸਸੁਰੋ ਕਿਰ ਤੇ ਕੋਸਲਰਞ੍ਞਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਆਗਤੋ, ਤਸ੍ਸ ਕਤਰਂ ਗੇਹਂ ਪਟਿਜਗ੍ਗਿਤਬ੍ਬਂ, ਰਞ੍ਞੋ ਕਤਰਂ , ਉਪਰਾਜਾਦੀਨਂ ਕਤਰਾਨੀ’’ਤਿ? ਪਣ੍ਡਿਤਾ ਸੇਟ੍ਠਿਧੀਤਾ ਵਜਿਰਗ੍ਗਤਿਖਿਣਞਾਣਾ ਕਪ੍ਪਸਤਸਹਸ੍ਸਂ ਪਤ੍ਥਿਤਪਤ੍ਥਨਾ ਅਭਿਨੀਹਾਰਸਮ੍ਪਨ੍ਨਾ ‘‘ਸਸੁਰਸ੍ਸ ਮੇ ਅਸੁਕਗੇਹਂ ਪਟਿਜਗ੍ਗਥ, ਰਞ੍ਞੋ ਅਸੁਕਗੇਹਂ, ਉਪਰਾਜਾਦੀਨਂ ਅਸੁਕਾਨੀ’’ਤਿ ਸਂਵਿਦਹਿਤ੍ਵਾ ਦਾਸਕਮ੍ਮਕਰੇ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ‘‘ਏਤ੍ਤਕਾ ਰਞ੍ਞੋ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਕਿਚ੍ਚਂ ਕਰੋਥ, ਏਤ੍ਤਕਾ ਉਪਰਾਜਾਦੀਨਂ, ਹਤ੍ਥਿਅਸ੍ਸਾਦਯੋਪਿ ਤੁਮ੍ਹੇਯੇਵ ਪਟਿਜਗ੍ਗਥ, ਅਸ੍ਸਬਨ੍ਧਾਦਯੋਪਿ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਮਙ੍ਗਲਛਣਂ ਅਨੁਭਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ’’ਤਿ ਸਂਵਿਦਹਿ। ‘‘ਕਿਂ ਕਾਰਣਾ’’? ‘‘‘ਮਯਂ ਵਿਸਾਖਾਯ ਮਙ੍ਗਲਟ੍ਠਾਨਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਨ ਕਿਞ੍ਚਿ ਲਭਿਮ੍ਹ, ਅਸ੍ਸਰਕ੍ਖਣਾਦੀਨਿ ਕਰੋਨ੍ਤਾ ਸੁਖਂ ਨ ਵਿਚਰਿਮ੍ਹਾ’ਤਿ ਕੇਚਿ ਵਤ੍ਤੁਂ ਮਾ ਲਭਿਂਸੂ’’ਤਿ।

ਤਂ ਦਿਵਸਮੇਵ ਵਿਸਾਖਾਯ ਪਿਤਾ ਪਞ੍ਚਸਤੇ ਸੁਵਣ੍ਣਕਾਰੇ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ‘‘ਧੀਤੁ ਮੇ **ਮਹਾਲਤਾਪਸਾਧਨਂ** ਨਾਮ ਕਰੋਥਾ’’ਤਿ ਰਤ੍ਤਸੁਵਣ੍ਣਸ੍ਸ ਨਿਕ੍ਖਸਹਸ੍ਸਂ, ਤਦਨੁਰੂਪਾਨਿ ਚ ਰਜਤਮਣਿਮੁਤ੍ਤਾਪਵਾਲਵਜਿਰਾਦੀਨਿ ਦਾਪੇਸਿ। ਰਾਜਾ ਕਤਿਪਾਹਂ ਵਸਿਤ੍ਵਾਵ ਧਨਞ੍ਚਯਸੇਟ੍ਠਿਸ੍ਸ ਸਾਸਨਂ ਪਹਿਣਿ ‘‘ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਸੇਟ੍ਠਿਨਾ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਚਿਰਂ ਪੋਸਨਂ ਨਾਮ ਕਾਤੁਂ, ਦਾਨਿ ਦਾਰਿਕਾਯ ਗਮਨਕਾਲਂ ਜਾਨਾਤੂ’’ਤਿ। ਸੋਪਿ ਰਞ੍ਞੋ ਸਾਸਨਂ ਪੇਸੇਸਿ – ‘‘ਇਦਾਨਿ ਵਸ੍ਸਕਾਲੋ ਆਗਤੋ, ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਚਤੁਮਾਸਂ ਵਿਚਰਿਤੁਂ, ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਬਲਕਾਯਸ੍ਸ ਯਂ ਯਂ ਲਦ੍ਧੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਸਬ੍ਬਂ ਤਂ ਮਮ ਭਾਰੋ, ਮਯਾ ਪੇਸਿਤਕਾਲੇ ਦੇਵੋ ਗਮਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ। ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਸਾਕੇਤਨਗਰਂ ਨਿਚ੍ਚਨਕ੍ਖਤ੍ਤਂ ਵਿਯ ਅਹੋਸਿ। ਰਾਜਾਨਂ ਆਦਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬੇਸਂ ਮਾਲਾਗਨ੍ਧਵਤ੍ਥਾਦੀਨਿ ਪਟਿਯਤ੍ਤਾਨੇਵ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਤਤੋ ਤੇ ਜਨਾ ਚਿਨ੍ਤਯਿਂਸੁ – ‘‘ਸੇਟ੍ਠਿ ਅਮ੍ਹਾਕਮੇਵ ਸਕ੍ਕਾਰਂ ਕਰੋਤੀ’’ਤਿ, ਏਵਂ ਤਯੋ ਮਾਸਾ ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਾ, ਪਸਾਧਨਂ ਪਨ ਤਾਵ ਨ ਨਿਟ੍ਠਾਤਿ। ਕਮ੍ਮਨ੍ਤਾਧਿਟ੍ਠਾਯਕਾ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸੇਟ੍ਠਿਨੋ ਆਰੋਚੇਸੁਂ – ‘‘ਅਞ੍ਞਂ ਅਸਨ੍ਤਂ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ, ਬਲਕਾਯਸ੍ਸ ਪਨ ਭਤ੍ਤਪਚਨਦਾਰੂਨਿ ਨਪ੍ਪਹੋਨ੍ਤੀ’’ਤਿ। ‘‘ਗਚ੍ਛਥ, ਤਾਤਾ, ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਨਗਰੇ ਪਰਿਜਿਣ੍ਣਾ ਹਤ੍ਥਿਸਾਲਾਦਯੋ ਚੇਵ ਪਰਿਜਿਣ੍ਣਕਾਨਿ ਚ ਗੇਹਾਨਿ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਚਥਾ’’ਤਿ। ਏਵਂ ਪਚਨ੍ਤਾਨਮ੍ਪਿ ਅਡ੍ਢਮਾਸੋ ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤੋ। ਤਤੋ ਪੁਨਪਿ ‘‘ਦਾਰੂਨਿ ਨਤ੍ਥੀ’’ਤਿ ਆਰੋਚਯਿਂਸੁ । ‘‘ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਕਾਲੇ ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਦਾਰੂਨਿ ਲਦ੍ਧੁਂ, ਦੁਸ੍ਸਕੋਟ੍ਠਾਗਾਰਾਨਿ ਵਿਵਰਿਤ੍ਵਾ ਥੂਲਸਾਟਕੇਹਿ ਵਟ੍ਟਿਯੋ ਕਤ੍ਵਾ ਤੇਲਚਾਟੀਸੁ ਤੇਮੇਤ੍ਵਾ ਭਤ੍ਤਂ ਪਚਥਾ’’ਤਿ। ਤੇ ਅਡ੍ਢਮਾਸਂ ਤਥਾ ਅਕਂਸੁ। ਏਵਂ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਮਾਸਾ ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਾ, ਪਸਾਧਨਮ੍ਪਿ ਨਿਟ੍ਠਿਤਂ।

ਤਸ੍ਮਿਂ ਪਸਾਧਨੇ ਚਤਸ੍ਸੋ ਵਜਿਰਨਾਲ਼ਿਯੋ ਉਪਯੋਗਂ ਅਗਮਂਸੁ, ਮੁਤ੍ਤਾਨਂ ਏਕਾਦਸ ਨਾਲ਼ਿਯੋ, ਪਵਾਲਸ੍ਸ ਬਾਵੀਸਤਿ ਨਾਲ਼ਿਯੋ, ਮਣੀਨਂ ਤੇਤ੍ਤਿਂਸ ਨਾਲ਼ਿਯੋ। ਇਤਿ ਏਤੇਹਿ ਚ ਅਞ੍ਞੇਹਿ ਚ ਰਤਨੇਹਿ ਨਿਟ੍ਠਾਨਂ ਅਗਮਾਸਿ। ਅਸੁਤ੍ਤਮਯਂ ਪਸਾਧਨਂ ਰਜਤੇਨ ਸੁਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚਂ ਕਰਿਂਸੁ। ਤਂ ਸੀਸੇ ਪਟਿਮੁਕ੍ਕਂ ਪਾਦਪਿਟ੍ਠਿਂ ਗਚ੍ਛਤਿ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਤਸ੍ਮਿਂ ਠਾਨੇ ਮੁਦ੍ਦਿਕਾ ਯੋਜੇਤ੍ਵਾ ਕਤਾ ਸੁਵਣ੍ਣਮਯਾ ਗਣ੍ਠਿਕਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਰਜਤਮਯਾ ਪਾਸਕਾ, ਮਤ੍ਥਕਮਜ੍ਝੇ ਏਕਾ ਮੁਦ੍ਦਿਕਾ, ਦ੍ਵੀਸੁ ਕਣ੍ਣਪਿਟ੍ਠੀਸੁ ਦ੍ਵੇ, ਗਲਵਾਟਕੇ ਏਕਾ, ਦ੍ਵੀਸੁ ਜਣ੍ਣੁਸੁ ਦ੍ਵੇ, ਦ੍ਵੀਸੁ ਕਪ੍ਪਰੇਸੁ ਦ੍ਵੇ, ਦ੍ਵੀਸੁ ਕਟਿਪਸ੍ਸੇਸੁ ਦ੍ਵੇਤਿ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਖੋ ਪਨ ਪਸਾਧਨੇ ਏਕਂ ਮੋਰਂ ਕਰਿਂਸੁ, ਤਸ੍ਸ ਦਕ੍ਖਿਣਪਕ੍ਖੇ ਰਤ੍ਤਸੁਵਣ੍ਣਮਯਾਨਿ ਪਞ੍ਚ ਪਤ੍ਤਸਤਾਨਿ ਅਹੇਸੁਂ, ਵਾਮਪਕ੍ਖੇ ਪਞ੍ਚ ਪਤ੍ਤਸਤਾਨਿ, ਤੁਣ੍ਡਂ ਪਵਾਲ਼ਮਯਂ, ਅਕ੍ਖੀਨਿ ਮਣਿਮਯਾਨਿ, ਤਥਾ ਗੀਵਾ ਚ ਪਿਞ੍ਛਾਨਿ ਚ, ਪਤ੍ਤਨਾਲ਼ਿਯੋ ਰਜਤਮਯਾ, ਤਥਾ ਜਙ੍ਘਾਯੋ। ਸੋ ਵਿਸਾਖਾਯ ਮਤ੍ਥਕਮਜ੍ਝੇ ਪਬ੍ਬਤਕੂਟੇ ਠਤ੍ਵਾ ਨਚ੍ਚਨਮਯੂਰੋ ਵਿਯ ਖਾਯਤਿ। ਪਤ੍ਤਨਾਲ਼ਿਸਹਸ੍ਸਸ੍ਸ ਸਦ੍ਦੋ ਦਿਬ੍ਬਸਙ੍ਗੀਤਂ ਵਿਯ ਪਞ੍ਚਙ੍ਗਿਕਤੂਰਿਯਘੋਸੋ ਵਿਯ ਚ ਪਵਤ੍ਤਤਿ। ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਉਪਗਤਾਯੇਵ ਤਸ੍ਸਾ ਅਮੋਰਭਾਵਂ ਜਾਨਨ੍ਤਿ। ਪਸਾਧਨਂ ਨਵਕੋਟਿਅਗ੍ਘਨਕਂ ਅਹੋਸਿ, ਸਤਸਹਸ੍ਸਂ ਹਤ੍ਥਕਮ੍ਮਮੂਲਂ ਦੀਯਿਤ੍ਥ।

‘‘ਕਿਸ੍ਸ ਪਨ ਨਿਸ੍ਸਨ੍ਦੇਨ ਤਾਯੇਤਂ ਪਸਾਧਨਂ ਲਦ੍ਧ’’ਨ੍ਤਿ? ਸਾ ਕਿਰ ਕਸ੍ਸਪਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਕਾਲੇ ਵੀਸਤਿਯਾ ਭਿਕ੍ਖੁਸਹਸ੍ਸਾਨਂ ਚੀਵਰਸਾਟਕਂ ਦਤ੍ਵਾ ਸੁਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਸੂਚਿਯੋਪਿ ਰਜਨਮ੍ਪਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਨ੍ਤਕਮੇਵ ਅਦਾਸਿ। ਤਸ੍ਸ ਚੀਵਰਦਾਨਸ੍ਸ ਨਿਸ੍ਸਨ੍ਦੇਨ ਇਮਂ ਮਹਾਲਤਾਪਸਾਧਨਂ ਲਭਿ। ਇਤ੍ਥੀਨਞ੍ਹਿ ਚੀਵਰਦਾਨਂ ਮਹਾਲਤਾਪਸਾਧਨਭਣ੍ਡੇਨ ਮਤ੍ਥਕਂ ਪਪ੍ਪੋਤਿ, ਪੁਰਿਸਾਨਂ

ਇਦ੍ਧਿਮਯਪਤ੍ਤਚੀਵਰੇਨਾਤਿ। ਏਵਂ ਮਹਾਸੇਟ੍ਠਿ ਚਤੂਹਿ ਮਾਸੇਹਿ ਧੀਤੁ ਪਰਿਵਚ੍ਛਂ ਕਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸਾ ਦੇਯ੍ਯਧਮ੍ਮਂ ਦਦਮਾਨੋ ਕਹਾਪਣਪੂਰਾਨਿ ਪਞ੍ਚ ਸਕਟਸਤਾਨਿ ਅਦਾਸਿ, ਸੁਵਣ੍ਣਭਾਜਨਪੂਰਾਨਿ ਪਞ੍ਚ, ਰਜਤਭਾਜਨਪੂਰਾਨਿ ਪਞ੍ਚ, ਤਮ੍ਬਭਾਜਨਪੂਰਾਨਿ ਪਞ੍ਚ, ਪਤ੍ਤੁਣ੍ਣਵਤ੍ਥਕੋਸੇਯ੍ਯਵਤ੍ਥਪੂਰਾਨਿ ਪਞ੍ਚ, ਸਪ੍ਪਿਪੂਰਾਨਿ ਪਞ੍ਚ, ਤੇਲਪੂਰਾਨਿ ਪਞ੍ਚ, ਸਾਲਿਤਣ੍ਡੁਲਪੂਰਾਨਿ ਪਞ੍ਚ, ਨਙ੍ਗਲਫਾਲਾਦਿਉਪਕਰਣਪੂਰਾਨਿ ਪਞ੍ਚਸਕਟਸਤਾਨਿ ਅਦਾਸਿ। ਏਵਂ ਕਿਰਸ੍ਸ ਅਹੋਸਿ – ''ਮਮ ਧੀਤੁ ਗਤਟ੍ਠਾਨੇ 'ਅਸੁਕੇਨ ਨਾਮ ਮੇ ਅਤ੍ਥੋ'ਤਿ ਮਾ ਪਰਸ੍ਸ ਗੇਹਦ੍ਵਾਰਂ ਪਹਿਣੀ''ਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਸਬ੍ਬੂਪਕਰਣਾਨਿ ਦਾਪੇਸਿ। ਏਕੇਕਸ੍ਮਿਂ ਰਥੇ ਸਬ੍ਬਾਲਙ੍ਕਾਰਪਟਿਮਣ੍ਡਿਤਾ ਤਿਸ੍ਸੋ ਤਿਸ੍ਸੋ ਵਣ੍ਣਦਾਸਿਯੋ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਚ ਰਥਸਤਾਨਿ ਅਦਾਸਿ। ''ਏਤਂ ਨ੍ਹਾਪੇਨ੍ਤਿਯੋ ਭੋਜੇਨ੍ਤਿਯੋ ਅਲਙ੍ਕਰੋਨ੍ਤਿਯੋ ਵਿਚਰਥਾ''ਤਿ ਦਿਯਡ੍ਢਸਹਸ੍ਸਪਰਿਚਾਰਿਕਾਯੋ ਅਦਾਸਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਏਤਦਹੋਸਿ – ''ਮਮ ਧੀਤੁ ਗਾਵੋ ਦਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ। ਸੋ ਪੁਰਿਸੇ ਆਣਾਪੇਸਿ – ''ਗਚ੍ਛਥ ਭਣੇ ਚੂਲ੍ਲਵਜਸ੍ਸ ਦ੍ਵਾਰਂ ਵਿਵਰਿਤ੍ਵਾ ਤੀਸੁ ਗਾਵੁਤੇਸੁ ਤਿਸ੍ਸੋ ਭੇਰਿਯੋ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਤਿਟ੍ਠਥ, ਪੁਥੁਲਤੋ ਉਸਭਮਤ੍ਤੇ ਠਾਨੇ ਉਭੋਸੁ ਪਸ੍ਸੇਸੁ ਤਿਟ੍ਠਥ। ਗਾਵੀਨਂ ਤਤੋ ਪਰਂ ਗਨ੍ਤੁਂ ਮਾ ਅਦਤ੍ਥ। ਏਵਂ ਠਿਤਕਾਲੇ ਭੇਰਿਸਞ੍ਞਂ ਕਰੇਯ੍ਯਾਥਾ''ਤਿ। ਤੇ ਤਥਾ ਅਕਂਸੁ। ਤੇ ਗਾਵੀਨਂ ਵਜਤੋ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਗਾਵੁਤਂ ਗਤਕਾਲੇ ਭੇਰਿਸਞ੍ਞਂ ਅਕਂਸੁ, ਪੁਨ ਅਡ੍ਢਯੋਜਨਂ ਗਤਕਾਲੇ ਅਕਂਸੁ। ਪੁਨਪਿ ਤਿਗਾਵੁਤਂ ਗਤਕਾਲੇ ਭੇਰਿਸਞ੍ਞਂ ਅਕਂਸੁ, ਪੁਥੁਲਤੋ ਗਮਨਞ੍ਚ ਨਿਵਾਰੇਸੁਂ। ਏਵਂ ਦੀਘਤੋ ਤਿਗਾਵੁਤੇ, ਪੁਥੁਲਤੋ ਉਸਭਮਤ੍ਤੇ ਠਾਨੇ ਗਾਵਿਯੋ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਂ ਨਿਘਂਸਨ੍ਤਿਯੋ ਅਟ੍ਠਂਸੁ।

ਮਹਾਸੇਟ੍ਠਿ ''ਮਮ ਧੀਤੁ ਏਤ੍ਤਕਾ ਗਾਵੋ ਅਲਂ, ਦ੍ਵਾਰਂ ਪਿਦਹਥਾ''ਤਿ ਵਜਦ੍ਵਾਰਂ ਪਿਦਹਾਪੇਸਿ। ਦ੍ਵਾਰਸ੍ਮਿਂ ਪਿਦਹਿਤੇ ਵਿਸਾਖਾਯ ਪੁਞ੍ਞਬਲੇਨ ਬਲਵਗਾਵੋ ਚ ਧੇਨੁਯੋ ਚ ਉਪ੍ਪਤਿਤ੍ਵਾ ਉਪ੍ਪਤਿਤ੍ਵਾ ਨਿਕ੍ਖਮਿਂਸੁ। ਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ ਵਾਰੇਨ੍ਤਾਨਂ ਵਾਰੇਨ੍ਤਾਨਮੇਵ ਸਟ੍ਠਿਸਹਸ੍ਸਾ ਬਲਵਗਾਵੋ ਚ ਸਟ੍ਠਿਸਹਸ੍ਸਾ ਧੇਨੁਯੋ ਚ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤਾ, ਤਤ੍ਤਕਾ ਬਲਵਵਚ੍ਛਾ ਤਾਸਂ ਧੇਨੂਨਂ ਉਸਭਾ ਉਪ੍ਪਤਿਤ੍ਵਾ ਅਨੁਬਨ੍ਧਾ ਅਹੇਸੁਂ। ''ਕਿਸ੍ਸ ਪਨ ਨਿਸ੍ਸਨ੍ਦੇਨ ਏਵਂ ਗਾਵੋ ਗਤਾ''ਤਿ? ਨਿਵਾਰੇਨ੍ਤਾਨਂ ਨਿਵਾਰੇਨ੍ਤਾਨਂ ਦਿਨ੍ਨਦਾਨਸ੍ਸ। ਸਾ ਕਿਰ ਕਸ੍ਸਪਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਕਾਲੇ ਕਿਕਿਸ੍ਸ ਰਞ੍ਞੋ ਸਤ੍ਤਨ੍ਨਂ ਧੀਤਾਨਂ ਕਨਿਟ੍ਠਾ ਸਙ੍ਘਦਾਸੀ ਨਾਮ ਹੁਤ੍ਵਾ ਵੀਸਤਿਯਾ ਭਿਕ੍ਖੁਸਹਸ੍ਸਾਨਂ ਪਞ੍ਚਗੋਰਸਦਾਨਂ ਦਦਮਾਨਾ ਥੇਰਾਨਞ੍ਚ ਦਹਰਾਨਞ੍ਚ ਸਾਮਣੇਰਾਨਞ੍ਚ ਪਤ੍ਤਂ ਪਿਦਹਿਤ੍ਵਾ, ''ਅਲਂ, ਅਲ''ਨ੍ਤਿ ਨਿਵਾਰੇਨ੍ਤਾਨਮ੍ਪਿ ''ਇਦਂ ਮਧੁਰਂ, ਇਦਂ ਮਨਾਪ''ਨ੍ਤਿ ਅਦਾਸਿ। ਏਵਂ ਤਸ੍ਸ ਨਿਸ੍ਸਨ੍ਦੇਨ ਵਾਰਿਯਮਾਨਾਪਿ ਗਾਵੋ ਨਿਕ੍ਖਮਿਂਸੁ। ਸੇਟ੍ਠਿਨਾ ਏਤ੍ਤਕਸ੍ਸ ਧਨਸ੍ਸ ਦਿਨ੍ਨਕਾਲੇ ਸੇਟ੍ਠਿਭਰਿਯਾ ਆਹ – ''ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ ਮਯ੍ਹਂ ਧੀਤੁ ਸਬ੍ਬਂ ਸਂਵਿਦਹਿਤਂ, ਵੇਯ੍ਯਾਵਚ੍ਚਕਰਾ ਪਨ ਦਾਸਦਾਸਿਯੋ ਨ ਸਂਵਿਦਹਿਤਾ, ਕਿਂ ਕਾਰਣਾ''ਤਿ? ''ਮਮ ਧੀਤਰਿ ਸਸਿਨੇਹਨਿਸ੍ਸਿਨੇਹਾਨਂ ਜਾਨਨਤ੍ਥਂ। ਅਹਞ੍ਹਿ ਤਾਯ ਸਦ੍ਧਿਂ ਆਗਚ੍ਛਮਾਨਕੇ ਗੀਵਾਯ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਨ ਪਹਿਣਾਮਿ, ਯਾਨਂ ਆਰੁਯ੍ਹ ਗਮਨਕਾਲੇਯੇਵ ਏਤਾਯ ਸਦ੍ਧਿਂ ਗਨ੍ਤੁਕਾਮਾ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੁ, ਮਾ ਅਗਨ੍ਤੁਕਾਮਾਤਿ ਵਕ੍ਖਾਮੀ''ਤਿ ਆਹ।

ਅਥ ''ਸ੍ਵੇ ਮਮ ਧੀਤਾ ਗਮਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਗਬ੍ਭੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਧੀਤਰਂ ਸਮੀਪੇ ਨਿਸੀਦਾਪੇਤ੍ਵਾ, ''ਅਮ੍ਮ, ਪਤਿਕੁਲੇ ਵਸਨ੍ਤਿਯਾ ਨਾਮ ਇਮਞ੍ਚ ਇਮਞ੍ਚ ਆਚਾਰਂ ਰਕ੍ਖਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਓਵਾਦਮਦਾਸਿ। ਅਯਮ੍ਪਿ ਮਿਗਾਰਸੇਟ੍ਠਿ ਅਨਨ੍ਤਰਗਬ੍ਭੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਧਨਞ੍ਜਯਸੇਟ੍ਠਿਨੋ ਓਵਾਦਂ ਅਸ੍ਸੋਸਿ। ਸੋਪਿ ਸੇਟ੍ਠਿ ਧੀਤਰਂ ਏਵਂ ਓਵਦਿ –

> ''ਅਮ੍ਮ, ਸਸੁਰਕੁਲੇ ਵਸਨ੍ਤਿਯਾ ਨਾਮ ਅਨ੍ਤੋਅਗ੍ਗਿ ਬਹਿ ਨ ਨੀਹਰਿਤਬ੍ਬੋ, ਬਹਿਅਗ੍ਗਿ ਅਨ੍ਤੋ ਨ ਪਵੇਸੇਤਬ੍ਬੋ, ਦਦਨ੍ਤਸ੍ਸੇਵ ਦਾਤਬ੍ਬਂ, ਅਦਦਨ੍ਤਸ੍ਸ ਨ ਦਾਤਬ੍ਬਂ, ਦਦਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਅਦਦਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਦਾਤਬ੍ਬਂ, ਸੁਖਂ ਨਿਸੀਦਿਤਬ੍ਬਂ, ਸੁਖਂ ਭੁਞ੍ਜਿਤਬ੍ਬਂ, ਸੁਖਂ ਨਿਪਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬਂ, ਅਗ੍ਗਿ ਪਰਿਚਰਿਤਬ੍ਬੋ, ਅਨ੍ਤੋਦੇਵਤਾ ਨਮਸ੍ਸਿਤਬ੍ਬਾ''ਤਿ।

ਇਮਂ ਦਸਵਿਧਂ ਓਵਾਦਂ ਦਤ੍ਵਾ ਪੁਨਦਿਵਸੇ ਸਬ੍ਬਾ ਸੇਨਿਯੋ ਸਨ੍ਨਿਪਾਤੇਤ੍ਵਾ ਰਾਜਸੇਨਾਯ ਮਜ੍ਝੇ ਅਟ੍ਠ ਕੁਟੁਮ੍ਬਿਕੇ ਪਾਟਿਭੋਗੇ ਗਹੇਤ੍ਵਾ, ''ਸਚੇ ਮੇ ਗਤਟ੍ਠਾਨੇ ਧੀਤੁ ਦੋਸੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ ਸੋਧੇਤਬ੍ਬੋ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਨਵਕੋਟਿਅਗ੍ਘਨਕੇਨ ਮਹਾਲਤਾਪਸਾਧਨੇਨ ਧੀਤਰਂ ਪਸਾਧੇਤ੍ਵਾ ਨ੍ਹਾਨਚੁਣ੍ਣਮੂਲਕਂ ਚਤੁਪਣ੍ਣਾਸਕੋਟਿਧਨਂ ਦਤ੍ਵਾ ਯਾਨਂ ਆਰੋਪੇਤ੍ਵਾ ਸਾਕੇਤਸ੍ਸ ਸਾਮਨ੍ਤਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਨ੍ਤਕੇਸੁ ਅਨੁਰਾਧਪੁਰਮਤ੍ਤੇਸੁ ਚੁਦ੍ਦਸਸੁ ਭਤ੍ਤਗਾਮੇਸੁ ਭੇਰਿਂ ਚਰਾਪੇਸਿ – ''ਮਮ ਧੀਤਰਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਗਨ੍ਤੁਕਾਮਾ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੂ''ਤਿ। ਤੇ ਸਦ੍ਦਂ ਸੁਤ੍ਵਾਵ –

‘‘ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਅਯ੍ਯਾਯ ਗਮਨਕਾਲੇ ਕਿੰ ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਇਧਾ’’ਤਿ ਚੁਦ੍ਦਸ ਗਾਮਕਾ ਕਿਞ੍ਚਿ ਅਸੇਸੇਤ੍ਵਾ ਨਿਕ੍ਖਮਿੰਸੁ? ਧਨਞ੍ਚਯਸੇਟ੍ਠਿਪਿ ਰਞ੍ਞੋ ਚ ਮਿਗਾਰਸੇਟ੍ਠਿਨੋ ਚ ਸਕ੍ਕਾਰੰ ਕਤ੍ਵਾ ਥੋਕੰ ਅਨੁਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿੰ ਧੀਤਰੰ ਉਯ੍ਯੋਜੇਸਿ।

ਮਿਗਾਰਸੇਟ੍ਠਿਪਿ ਸਬ੍ਬਪਚ੍ਛਤੋ ਯਾਨਕੇ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਬਲਕਾਯੰ ਦਿਸ੍ਵਾ, ‘‘ਕੇ ਨਾਮੇਤੇ’’ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ‘‘ਸੁਣਿਸਾਯ ਵੋ ਵੇਯ੍ਯਾਵਚ੍ਚਕਰਾ ਦਾਸਿਦਾਸਾ’’ਤਿ। ‘‘ਏਤ੍ਤਕੇ ਕੋ ਪੋਸੇਸ੍ਸ’’ਤਿ? ‘‘ਪੋਥੇਤ੍ਵਾ ਤੇ ਪਲਾਪੇਥ, ਅਪਲਾਯਨ੍ਤੇ ਇਤੋ ਦਣ੍ਡੰ ਕਰੋਥਾ’’ਤਿ। ਵਿਸਾਖਾ ਪਨ ‘‘ਅਪੇਥ, ਮਾ ਵਾਰੇਥ, ਬਲਮੇਵ ਬਲਸ੍ਸ ਭਤ੍ਤੰ ਦਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ ਆਹ। ਸੇਟ੍ਠਿ ਏਵੰ ਵੁਤ੍ਤੇਪਿ, ‘‘ਅਮ੍ਮ, ਨਤ੍ਥਿ ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਏਤੇਹਿ ਅਤ੍ਥੋ, ਕੋ ਏਤੇ ਪੋਸੇਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ ਲੇਡ੍ਡੁਦਣ੍ਡਾਦੀਹਿ ਪੋਥੇਤ੍ਵਾ ਪਲਾਪੇਤ੍ਵਾ ਸੇਸਕੇ ‘‘ਅਲੰ ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਏਤ੍ਤਕੇਹੀ’’ਤਿ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਾਯਾਸਿ। ਅਥ ਵਿਸਾਖਾ ਸਾਵਤ੍ਥਿਨਗਰਦ੍ਵਾਰੰ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਕਾਲੇ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ‘‘ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਯਾਨਸ੍ਮਿੰ ਨੁ ਖੋ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਪਵਿਸਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਉਦਾਹੁ ਰਥੇ ਠਤ੍ਵਾ’’ਤਿ। ਅਥਸ੍ਸਾ ਏਤਦਹੋਸਿ – ‘‘ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਯਾਨੇਨ ਮੇ ਪਵਿਸਨ੍ਤਿਯਾ ਮਹਾਲਤਾਪਸਾਧਨਸ੍ਸ ਵਿਸੇਸੋ ਨ ਪਞ੍ਞਾਯਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ। ਸਾ ਸਕਲਨਗਰਸ੍ਸ ਅਤ੍ਤਾਨੰ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੀ ਰਥੇ ਠਤ੍ਵਾ ਨਗਰੰ ਪਾਵਿਸਿ। ਸਾਵਤ੍ਥਿਵਾਸਿਨੋ ਵਿਸਾਖਾਯ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿੰ ਦਿਸ੍ਵਾ, ‘‘ਏਸਾ ਕਿਰ ਵਿਸਾਖਾ ਨਾਮ, ਏਵਰੂਪਾ ਅਯੰ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿ ਏਤਿਸ੍ਸਾਵ ਅਨੁਚ੍ਛਵਿਕਾ’’ਤਿ ਆਹੰਸੁ। ਇਤਿ ਸਾ ਮਹਾਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ ਸੇਟ੍ਠਿਨੋ ਗੇਹੰ ਪਾਵਿਸਿ। ਗਤਦਿਵਸੇ ਚਸ੍ਸਾ ਸਕਲਨਗਰਵਾਸਿਨੋ ‘‘ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਧਨਞ੍ਚਯਸੇਟ੍ਠਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਨਗਰੰ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਾਨੰ ਮਹਾਸਕ੍ਕਾਰੰ ਅਕਾਸੀ’’ਤਿ ਯਥਾਸਤ੍ਤਿ ਯਥਾਬਲੰ ਪਣ੍ਣਾਕਾਰੰ ਪਹਿਣਿੰਸੁ। ਵਿਸਾਖਾ ਪਹਿਤਪਹਿਤੰ ਪਣ੍ਣਾਕਾਰੰ ਤਸ੍ਮਿੰਯੇਵ ਨਗਰੇ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞੇਸੁ ਕੁਲੇਸੁ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥਕਮੇਵ ਦਾਪੇਸਿ। ਇਤਿ ਸਾ ‘‘ਇਦੰ ਮਯ੍ਹੰ ਮਾਤੁ ਦੇਥ, ਇਦੰ ਮਯ੍ਹੰ ਪਿਤੁ ਦੇਥ, ਇਦੰ ਮਯ੍ਹੰ ਭਾਤੁ ਦੇਥ, ਇਦੰ ਮਯ੍ਹੰ ਭਗਿਨਿਯਾ ਦੇਥਾ’’ਤਿ ਤੇਸੰ ਤੇਸੰ ਵਯਾਨੁਰੂਪੰ ਪਿਯਵਚਨੰ ਵਤ੍ਵਾ ਪਣ੍ਣਾਕਾਰੰ ਪੇਸੇਨ੍ਤੀ ਸਕਲਨਗਰਵਾਸਿਨੋ ਞਾਤਕੇ ਵਿਯ ਅਕਾਸਿ। ਅਥਸ੍ਸਾ ਰਤ੍ਤਿਭਾਗਸਮਨਨ੍ਤਰੇ ਆਜਞ੍ਞਵਲ਼ਵਾਯ ਗਬ੍ਭਵੁਟ੍ਠਾਨੰ ਅਹੋਸਿ। ਸਾ ਦਾਸੀਹਿ ਦਣ੍ਡਦੀਪਿਕਾ ਗਾਹਾਪੇਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਵਲ਼ਵੰ ਉਣ੍ਹੋਦਕੇਨ ਨ੍ਹਾਪੇਤ੍ਵਾ ਤੇਲੇਨ ਮਕ੍ਖਾਪੇਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਸਨਟ੍ਠਾਨਮੇਵ ਅਗਮਾਸਿ।

ਮਿਗਾਰਸੇਟ੍ਠਿਪਿ ਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਆਵਾਹਮਙ੍ਗਲੰ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਧੁਰਵਿਹਾਰੇ ਵਸਨ੍ਤਮ੍ਪਿ ਤਥਾਗਤੰ ਅਮਨਸਿਕਰਿਤ੍ਵਾ ਦੀਘਰਤ੍ਤੰ ਨਗ੍ਗਸਮਣਕੇਸੁ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤੇਨ ਪੇਮੇਨ ਚੋਦਿਯਮਾਨੋ ‘‘ਮਯ੍ਹੰ ਅਯ੍ਯਾਨਮ੍ਪਿ ਸਕ੍ਕਾਰੰ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਏਕਦਿਵਸੰ ਅਨੇਕਸਤੇਸੁ ਨਵਭਾਜਨੇਸੁ ਨਿਰੁਦਕਪਾਯਾਸੰ ਪਚਾਪੇਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਚਸਤੇ ਅਚੇਲਕੇ ਨਿਮਨ੍ਤਾਪੇਤ੍ਵਾ ਅਨ੍ਤੋਗੇਹੰ ਪਵੇਸੇਤ੍ਵਾ, ‘‘ਆਗਚ੍ਛਤੁ ਮੇ ਸੁਣਿਸਾ, ਅਰਹਨ੍ਤੇ ਵਨ੍ਦਤੂ’’ਤਿ ਵਿਸਾਖਾਯ ਸਾਸਨੰ ਪਹਿਣਿ। ਸਾ ‘‘ਅਰਹਨ੍ਤੋ’’ਤਿ ਵਚਨੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨਾ ਅਰਿਯਸਾਵਿਕਾ ਹਟ੍ਠਤੁਟ੍ਠਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਤੇਸੰ ਭੋਜਨਟ੍ਠਾਨੰ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤੇ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ, ‘‘ਏਵਰੂਪਾ ਹਿਰੋਤ੍ਤਪ੍ਪਵਿਰਹਿਤਾ ਅਰਹਨ੍ਤਾ ਨਾਮ ਨ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਕਸ੍ਮਾ ਮੰ ਸਸੁਰੋ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਸੀ’’ਤਿ, ‘‘ਧੀ, ਧੀ’’ਤਿ ਸੇਟ੍ਠਿੰ ਗਰਹਿਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਸਨਟ੍ਠਾਨਮੇਵ ਗਤਾ। ਅਚੇਲਕਾ ਤੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬੇ ਏਕਪ੍ਪਹਾਰੇਨੇਵ ਸੇਟ੍ਠਿੰ ਗਰਹਿੰਸੁ – ‘‘ਕਿੰ ਤ੍ਵੰ, ਗਹਪਤਿ, ਅਞ੍ਞੰ ਨਾਲਤ੍ਥ, ਸਮਣਸ੍ਸ ਗੋਤਮਸ੍ਸ ਸਾਵਿਕੰ ਮਹਾਕਾਲਕਣ੍ਣਿੰ ਇਧ ਪਵੇਸੇਸਿ, ਵੇਗੇਨ ਨੰ ਇਮਸ੍ਮਾ ਗੇਹਾ ਨਿਕ੍ਕਡ੍ਢਾਪੇਹੀ’’ਤਿ। ਸੋ ‘‘ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਮਯਾ ਇਮੇਸੰ ਵਚਨਮਤ੍ਤੇਨੇਵ ਨਿਕ੍ਕਡ੍ਢਾਪੇਤੁੰ, ਮਹਾਕੁਲਸ੍ਸ ਸਾ ਧੀਤਾ’’ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ, ‘‘ਅਯ੍ਯਾ, ਦਹਰਾ ਨਾਮ ਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਵਾ ਅਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਵਾ ਕਰੇਯ੍ਯੁੰ, ਤੁਮ੍ਹੇ ਤੁਣ੍ਹੀ ਹੋਥਾ’’ਤਿ ਤੇ ਉਯ੍ਯੋਜੇਤ੍ਵਾ ਸਯੰ ਮਹਾਰਹੇ ਆਸਨੇ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਸੁਵਣ੍ਣਪਾਤਿਯੰ ਨਿਰੁਦਕੰ ਮਧੁਪਾਯਾਸੰ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿ।

ਤਸ੍ਮਿੰ ਸਮਯੇ ਏਕੋ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਿਕਤ੍ਥੇਰੋ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਨ੍ਤੋ ਤੰ ਨਿਵੇਸਨੰ ਪਾਵਿਸਿ। ਵਿਸਾਖਾ ਸਸੁਰੰ ਬੀਜਯਮਾਨਾ ਠਿਤਾ ਤੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ‘‘ਸਸੁਰਸ੍ਸ ਆਚਿਕ੍ਖਿਤੁੰ ਅਯੁਤ੍ਤ’’ਨ੍ਤਿ ਯਥਾ ਸੋ ਥੇਰੰ ਪਸ੍ਸਤਿ, ਏਵੰ ਅਪਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਸੋ ਪਨ ਬਾਲੋ ਥੇਰੰ ਦਿਸ੍ਵਾਪਿ ਅਪਸ੍ਸਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਹੁਤ੍ਵਾ ਅਧੋਮੁਖੋ ਭੁਞ੍ਜਤੇਵ। ਵਿਸਾਖਾ ‘‘ਥੇਰੰ ਦਿਸ੍ਵਾਪਿ ਮੇ ਸਸੁਰੋ ਸਞ੍ਞੰ ਨ ਕਰੋਤੀ’’ਤਿ ਞਤ੍ਵਾ, ‘‘ਅਤਿਚ੍ਛਥ, ਭਨ੍ਤੇ, ਮਯ੍ਹੰ ਸਸੁਰੋ ਪੁਰਾਣੰ ਖਾਦਤੀ’’ਤਿ ਆਹ। ਸੋ ਨਿਗਣ੍ਠੇਹਿ ਕਥਿਤਕਾਲੇ ਅਧਿਵਾਸੇਤ੍ਵਾਪਿ ‘‘ਪੁਰਾਣੰ ਖਾਦਤੀ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਕ੍ਖਣੇਯੇਵ ਹਤ੍ਥੰ ਅਪਨੇਤ੍ਵਾ, ‘‘ਇਮੰ ਪਾਯਾਸੰ ਇਤੋ ਨੀਹਰਥ, ਏਤੰ ਇਮਸ੍ਮਾ ਗੇਹਾ ਨਿਕ੍ਕਡ੍ਢਥ, ਅਯੰ ਮੰ ਏਵਰੂਪੇ ਮਙ੍ਗਲਕਾਲੇ ਅਸੁਚਿਖਾਦਕੰ ਨਾਮ ਕਰੋਤੀ’’ਤਿ ਆਹ। ਤਸ੍ਮਿੰ ਖੋ ਪਨ ਨਿਵੇਸਨੇ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਦਾਸਕਮ੍ਮਕਰਾ ਵਿਸਾਖਾਯ ਸਨ੍ਤਕਾਵ, ਕੋ ਨੰ ਹਤ੍ਥੇ ਵਾ ਪਾਦੇ ਵਾ ਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਤਿ, ਮੁਖੇਨ ਕਥੇਤੁੰ ਸਮਤ੍ਥੋਪਿ ਨਤ੍ਥਿ। ਵਿਸਾਖਾ ਸਸੁਰਸ੍ਸ ਕਥੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ਆਹ – ‘‘ਤਾਤ, ਨ ਏਤ੍ਤਕੇਨੇਵ ਮਯੰ ਨਿਕ੍ਖਮਾਮ, ਨਾਹੰ ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ ਉਦਕਤਿਤ੍ਥਤੋ ਕੁਮ੍ਭਦਾਸੀ ਵਿਯ ਆਨੀਤਾ, ਧਰਮਾਨਕਮਾਤਾਪਿਤੂਨੰ ਧੀਤਰੋ ਨਾਮ ਨ ਏਤ੍ਤਕੇਨੇਵ

ਨਿਕ੍ਖਮਨ੍ਤਿ, ਏਤੇਨੇਵ ਮੇ ਕਾਰਣੇਨ ਪਿਤਾ ਇਧਾਗਮਨਕਾਲੇ ਅਟ੍ਠ ਕੁਟੁਮ੍ਬਿਕੇ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਤ੍ਵਾ 'ਸਚੇ ਮੇ ਧੀਤੁ ਦੋਸੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਸੋਧੇਯ੍ਯਾਥਾ'ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਮਂ ਤੇਸਂ ਹਤ੍ਥੇ ਠਪੇਸਿ, ਤੇ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਮਯ੍ਹਂ ਦੋਸਾਦੋਸਂ ਸੋਧਾਪੇਥਾ''ਤਿ।

ਸੇਟ੍ਠਿ ''ਕਲ੍ਯਾਣਂ ਏਸਾ ਕਥੇਤੀ''ਤਿ ਅਟ੍ਠ ਕੁਟੁਮ੍ਬਿਕੇ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਤ੍ਵਾ, ''ਅਯਂ ਦਾਰਿਕਾ ਮਙ੍ਗਲਕਾਲੇ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਸੁਵਣ੍ਣਪਾਤਿਯਂ ਨਿਰੁਦਕਪਾਯਾਸਂ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤਂ ਮਂ 'ਅਸੁਚਿਖਾਦਕੋ'ਤਿ ਵਦਤੀ''ਤਿ ਆਹ, ''ਇਮਿਸ੍ਸਾ ਦੋਸਂ ਆਰੋਪੇਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਗੇਹਤੋ ਨਿਕ੍ਕਡ੍ਢਥਾ''ਤਿ। ''ਏਵਂ ਕਿਰ, ਅਮ੍ਮਾ''ਤਿ। ਨਾਹਂ ਏਵਂ ਵਦਾਮਿ, ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਪਨ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਿਕਤ੍ਥੇਰੇ ਘਰਦ੍ਵਾਰੇ ਠਿਤੇ ਸਸੁਰੋ ਮੇ ਅਪ੍ਪੋਦਕਂ ਮਧੁਪਾਯਾਸਂ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤੋ ਤਂ ਨ ਮਨਸਿਕਰੋਤਿ, ਅਹਂ ''ਮਯ੍ਹਂ ਸਸੁਰੋ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਅਤ੍ਤਭਾਵੇ ਪੁਞ੍ਞਂ ਨ ਕਰੋਤਿ, ਪੁਰਾਣਪੁਞ੍ਞਮੇਵ ਖਾਦਤੀ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ, ''ਅਤਿਚ੍ਛਥ, ਭਨ੍ਤੇ, ਮਯ੍ਹਂ ਸਸੁਰੋ ਪੁਰਾਣਂ ਖਾਦਤੀ''ਤਿ ਅਵਚਂ, ''ਏਤ੍ਥ ਮੇ ਕੋ ਦੋਸੋ''ਤਿ? ''ਅਯ੍ਯ, ਇਧ ਦੋਸੋ ਨਤ੍ਥਿ, ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਧੀਤਾ ਯੁਤ੍ਤਂ ਕਥੇਤਿ, ਤ੍ਵਂ ਕਸ੍ਮਾ ਕੁਜ੍ਝਸੀ''ਤਿ? ''ਅਯ੍ਯਾ, ਏਸ ਤਾਵ ਦੋਸੋ ਮਾ ਹੋਤੁ, ਅਯਂ ਪਨ ਏਕਦਿਵਸਂ ਮਜ੍ਝਿਮਯਾਮੇ ਦਾਸੀਪਰਿਵੁਤਾ ਪਚ੍ਛਾਗੇਹਂ ਅਗਮਾਸੀ''ਤਿ। ''ਏਵਂ ਕਿਰ, ਅਮ੍ਮਾ''ਤਿ। ''ਤਾਤਾ, ਨਾਹਂ ਅਞ੍ਞੇਨ ਕਾਰਣੇਨ ਗਤਾ, ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਪਨ ਗੇਹੇ ਆਜਾਨੇਯ੍ਯਵਲ਼ਵਾਯ ਵਿਜਾਤਾਯ ਸਞ੍ਞਮ੍ਪਿ ਅਕਤ੍ਵਾ ਨਿਸੀਦਿਤੁਂ ਨਾਮ ਅਯੁਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ ਦਣ੍ਡਦੀਪਿਕਾ ਗਾਹਾਪੇਤ੍ਵਾ ਉਣ੍ਹੋਦਕਾਦੀਨਿਪਿ ਗਾਹਾਪੇਤ੍ਵਾ ਦਾਸੀਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਵਲ਼ਵਾਯ ਵਿਜਾਤਪਰਿਹਾਰਂ ਕਾਰਾਪੇਸਿਂ, ''ਏਤ੍ਥ ਮੇ ਕੋ ਦੋਸੋ''ਤਿ? ''ਅਯ੍ਯ, ਇਧ ਦੋਸੋ ਨਤ੍ਥਿ, ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਧੀਤਾ ਤਵ ਗੇਹੇ ਦਾਸੀਹਿਪਿ ਅਕਤ੍ਤਬ੍ਬਯੁਤ੍ਤਕਂ ਕਮ੍ਮਂ ਕਰੋਤਿ, ਤ੍ਵਂ ਕਿਂ ਏਤ੍ਥ ਦੋਸਂ ਪਸ੍ਸਸੀ''ਤਿ?

ਅਯ੍ਯਾ, ਇਧਾਪਿ ਤਾਵ ਦੋਸੋ ਮਾ ਹੋਤੁ, ਇਮਿਸ੍ਸਾ ਪਨ ਪਿਤਾ ਇਧਾਗਮਨਕਾਲੇ ਇਮਂ ਓਵਦਨ੍ਤੋ ਗੁਯ੍ਹੇ ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨੇ ਦਸ ਓਵਾਦੇ ਅਦਾਸਿ, ਤੇਸਂ ਅਤ੍ਥਂ ਨ ਜਾਨਾਮਿ, ਤੇਸਂ ਮੇ ਅਤ੍ਥਂ ਕਥੇਤੁ। ਇਮਿਸ੍ਸਾ ਪਨ ਪਿਤਾ **"ਅਨ੍ਤੋਅਗ੍ਗਿ ਬਹਿ ਨ ਨੀਹਰਿਤਬ੍ਬੋ"**ਤਿ ਆਹ, ''ਸਕ੍ਕਾ ਨੁ ਖੋ ਅਮ੍ਹੇਹਿ ਉਭਤੋ ਪਟਿਵਿਸ੍ਸਕਗੇਹਾਨਂ ਅਗ੍ਗਿਂ ਅਦਤ੍ਵਾ ਵਸਿਤੁ''ਨ੍ਤਿ? ''ਏਵਂ ਕਿਰ, ਅਮ੍ਮਾ''ਤਿ। ''ਤਾਤਾ, ਮਯ੍ਹਂ ਪਿਤਾ ਨ ਏਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਕਥੇਸਿ। ਇਦਂ ਪਨ ਸਨ੍ਧਾਯ ਕਥੇਸਿ – 'ਅਮ੍ਮ, ਤਵ ਸਸ੍ਸੁਸਸੁਰਸਾਮਿਕਾਨਂ ਅਗੁਣਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਬਹਿ ਤਸ੍ਮਿਂ ਤਸ੍ਮਿਂ ਗੇਹੇ ਠਤ੍ਵਾ ਮਾ ਕਥੇਸਿ। ਏਵਰੂਪੋ ਹਿ ਅਗ੍ਗਿਸਦਿਸੋ ਅਗ੍ਗਿ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥੀ'''ਤਿ।

ਅਯ੍ਯਾ, ਏਤਂ ਤਾਵ ਏਵਂ ਹੋਤੁ, ਇਮਿਸ੍ਸਾ ਪਨ ਪਿਤਾ **"ਬਾਹਿਰਤੋ ਅਗ੍ਗਿ ਨ ਅਨ੍ਤੋ ਪਵੇਸੇਤਬ੍ਬੋ"**ਤਿ ਆਹ, ''ਕਿਂ ਸਕ੍ਕਾ ਅਮ੍ਹੇਹਿ ਅਨ੍ਤੋ ਅਗ੍ਗਿਮ੍ਹਿ ਨਿਬ੍ਬੁਤੇ ਬਾਹਿਰਤੋ ਅਗ੍ਗਿਂ ਅਨਾਹਰਿਤੁ''ਨ੍ਤਿ? ''ਏਵਂ ਕਿਰ, ਅਮ੍ਮਾ''ਤਿ। ਤਾਤਾ, ਮਯ੍ਹਂ ਪਿਤਾ ਨ ਏਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਕਥੇਸਿ, ਇਦਂ ਪਨ ਸਨ੍ਧਾਯ ਕਥੇਸਿ – ਸਚੇ ਪਟਿਵਿਸ੍ਸਕਗੇਹੇਸੁ ਇਤ੍ਥਿਯੋ ਵਾ ਪੁਰਿਸਾ ਵਾ ਸਸ੍ਸੁਸਸੁਰਸਾਮਿਕਾਨਂ ਅਗੁਣਂ ਕਥੇਨ੍ਤਿ, ਤੇਹਿ ਕਥਿਤਂ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ''ਅਸੁਕੋ ਨਾਮ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਏਵਞ੍ਚ ਏਵਞ੍ਚ ਅਗੁਣਂ ਕਥੇਤੀ''ਤਿ ਪੁਨ ਮਾ ਕਥੇਯ੍ਯਾਸਿ। ''ਏਤੇਨ ਹਿ ਅਗ੍ਗਿਨਾ ਸਦਿਸੋ ਅਗ੍ਗਿ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥੀ''ਤਿ। ਏਵਂ ਇਮਸ੍ਮਿਮ੍ਪਿ ਕਾਰਣੇ ਸਾ ਨਿਦ੍ਦੋਸਾਵ ਅਹੋਸਿ। ਯਥਾ ਚ ਏਤ੍ਥ, ਏਵਂ ਸੇਸੇਸੁਪਿ।

ਤੇਸੁ ਪਨ ਅਯਮਧਿਪ੍ਪਾਯੋ – ਯਮ੍ਪਿ ਹਿ ਤਸ੍ਸਾ ਪਿਤਰਾ **"ਯੇ ਦਦਨ੍ਤਿ, ਤੇਸਂਯੇ**ਵ **ਦਾਤਬ੍ਬ"**ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਂ ''ਯਾਚਿਤਕਂ ਉਪਕਰਣਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਯੇ ਪਟਿਦੇਨ੍ਤਿ, ਤੇਸਞ੍ਞੇਵ ਦਾਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ।

"ਯੇ ਨ ਦੇਨ੍ਤਿ, ਤੇਸਂ ਨ ਦਾਤਬ੍ਬ"ਨ੍ਤਿ ਇਦਮ੍ਪਿ ਯੇ ਯਾਚਿਤਕਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਨ ਪਟਿਦੇਨ੍ਤਿ, ਤੇਸਂ ਨ ਦਾਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ।

"ਦਦਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਅਦਦਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਦਾਤਬ੍ਬ"ਨ੍ਤਿ ਇਦਂ ਪਨ ਦਲਿਦ੍ਦੇਸੁ ਞਾਤਿਮਿਤ੍ਤੇਸੁ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤੇਸੁ ਤੇ ਪਟਿਦਾਤੁਂ ਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੁ ਵਾ ਮਾ ਵਾ, ਤੇਸਂ ਦਾਤੁਮੇਵ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ।

"ਸੁਖਂ ਨਿਸੀਦਿਤਬ੍ਬ"ਨ੍ਤਿ ਇਦਮ੍ਪਿ ਸਸ੍ਸੁਸਸੁਰਸਾਮਿਕੇ ਦਿਸ੍ਵਾ ਵੁਟ੍ਠਾਤਬ੍ਬਟ੍ਠਾਨੇ ਨਿਸੀਦਿਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ।

“ਸੁਖੰ ਭੁਞ੍ਜਿਤਬ੍ਬ”ਨ੍ਤਿ ਇਦੰ ਪਨ ਸਸ੍ਸੁਸਸੁਰਸਾਮਿਕੇਹਿ ਪੁਰੇਤਰੰ ਅਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਤੇ ਪਰਿਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬੇਹਿ ਲਦ੍ਧਾਲਦ੍ਧੰ ਞਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਾ ਸਯੰ ਭੁਞ੍ਜਿਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤੰ।

“ਸੁਖੰ ਨਿਪਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬ”ਨ੍ਤਿ ਇਦਮ੍ਪਿ ਸਸ੍ਸੁਸਸੁਰਸਾਮਿਕੇਹਿ ਪੁਰੇਤਰੰ ਸਯਨੰ ਆਰੁਯ੍ਹ ਨ ਨਿਪਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬੰ, ਤੇਸੰ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਯੁਤ੍ਤਕੰ ਵਤ੍ਤਪਟਿਵਤ੍ਤੰ ਕਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਾ ਸਯੰ ਨਿਪਜ੍ਜਿਤੁੰ ਯੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤੰ।

“ਅਗ੍ਗਿ ਪਰਿਚਰਿਤਬ੍ਬੋ”ਤਿ ਇਦੰ ਪਨ ਸਸ੍ਸੁਮ੍ਪਿ ਸਸੁਰਮ੍ਪਿ ਸਾਮਿਕਮ੍ਪਿ ਅਗ੍ਗਿਕ੍ਖਨ੍ਧੰ ਵਿਯ ਉਰਗਰਾਜਾਨੰ ਵਿਯ ਚ ਕਤ੍ਵਾ ਪਸ੍ਸਿਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤੰ।

“ਅਨ੍ਤੋਦੇਵਤਾ ਨਮਸ੍ਸਿਤਬ੍ਬਾ”ਤਿ ਇਦਮ੍ਪਿ ਸਸ੍ਸੁਞ੍ਚ ਸਸੁਰਞ੍ਚ ਸਾਮਿਕਞ੍ਚ ਦੇਵਤਾ ਵਿਯ ਕਤ੍ਵਾ ਦਟ੍ਠੁੰ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਏਵੰ ਸੇਟ੍ਠਿ ਇਮੇਸੰ ਦਸਓਵਾਦਾਨੰ ਅਤ੍ਥੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ਪਟਿਵਚਨੰ ਅਪਸ੍ਸਨ੍ਤੋ ਅਧੋਮੁਖੋ ਨਿਸੀਦਿ।

ਅਥ ਨੰ ਕੁਟੁਮ੍ਬਿਕਾ ‘‘ਕਿੰ ਸੇਟ੍ਠਿ ਅਞ੍ਞੋਪਿ ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਧੀਤੁ ਦੋਸੋ ਅਤ੍ਥੀ’’ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿੰਸੁ। ‘‘ਨਤ੍ਥਿ, ਅਯ੍ਯਾ’’ਤਿ। ‘‘ਅਥ ਕਸ੍ਮਾ ਨੰ ਨਿਦ੍ਦੋਸੰ ਅਕਾਰਣੇਨ ਗੇਹਾ ਨਿਕ੍ਕਡ੍ਢਾਪੇਸੀ’’ਤਿ ਏਵੰ ਵੁਤ੍ਤੇ ਵਿਸਾਖਾ ਆਹ – ‘‘ਤਾਤਾ, ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਮਯ੍ਹੰ ਸਸੁਰਸ੍ਸ ਵਚਨੇਨ ਪਠਮਮੇਵ ਗਮਨੰ ਨ ਯੁਤ੍ਤੰ, ਪਿਤਾ ਪਨ ਮੇ ਆਗਮਨਕਾਲੇ ਮਮ ਦੋਸਸੋਧਨਤ੍ਥਾਯ ਮੰ ਤੁਮ੍ਹਾਕੰ ਹਤ੍ਥੇ ਠਪੇਸਿ, ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ ਚ ਮੇ ਨਿਦ੍ਦੋਸਭਾਵੋ ਞਾਤੋ, ਇਦਾਨਿ ਚ ਮਯ੍ਹੰ ਗਨ੍ਤੁੰ ਯੁਤ੍ਤ’’ਨ੍ਤਿ ਦਾਸਿਦਾਸੇ ‘‘ਯਾਨਾਦੀਨਿ ਸਜ੍ਜਾਪੇਥਾ’’ਤਿ ਆਣਾਪੇਸਿ। ਅਥ ਨੰ ਸੇਟ੍ਠਿ ਕੁਟੁਮ੍ਬਿਕੇ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ‘‘ਅਮ੍ਮ, ਮਯਾ ਅਜਾਨਿਤ੍ਵਾਵ ਕਥਿਤੰ, ਖਮਾਹਿ ਮੇ’’ਤਿ ਆਹ। ‘‘ਤਾਤ, ਤੁਮ੍ਹਾਕੰ ਖਮਿਤਬ੍ਬੰ ਤਾਵ ਖਮਾਮਿ, ਅਹੰ ਪਨ ਬੁਦ੍ਧਸਾਸਨੇ ਅਵੇਚ੍ਚਪ੍ਪਸਨ੍ਨਸ੍ਸ ਕੁਲਸ੍ਸ ਧੀਤਾ, ਨ ਮਯੰ ਵਿਨਾ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੇਨ ਵਤ੍ਤਾਮ, ਸਚੇ ਮਮ ਰੁਚਿਯਾ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੰ ਪਟਿਜਗ੍ਗਿਤੁੰ ਲਭਾਮਿ, ਵਸਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ। ‘‘ਅਮ੍ਮ, ਤ੍ਵੰ ਯਥਾਰੁਚਿਯਾ ਤਵ ਸਮਣੇ ਪਟਿਜਗ੍ਗਾ’’ਤਿ ਆਹ।

ਵਿਸਾਖਾ ਦਸਬਲੰ ਨਿਮਨ੍ਤਾਪੇਤ੍ਵਾ ਪੁਨਦਿਵਸੇ ਨਿਵੇਸਨੰ ਪਵੇਸੇਸਿ। ਨਗ੍ਗਸਮਣਾਪਿ ਸਤ੍ਥੁ ਮਿਗਾਰਸੇਟ੍ਠਿਨੋ ਗੇਹੰ ਗਮਨਭਾਵੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਗੇਹੰ ਪਰਿਵਾਰੇਤ੍ਵਾ ਨਿਸੀਦਿੰਸੁ। ਵਿਸਾਖਾ ਦਕ੍ਖਿਣੋਦਕੰ ਦਤ੍ਵਾ ‘‘ਸਬ੍ਬੋ ਸਕ੍ਕਾਰੋ ਪਟਿਯਾਦਿਤੋ, ਸਸੁਰੋ ਮੇ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਦਸਬਲੰ ਪਰਿਵਿਸਤੂ’’ਤਿ ਸਾਸਨੰ ਪੇਸੇਸਿ। ਅਥ ਨੰ ਗਨ੍ਤੁਕਾਮੰ ਆਜੀਵਕਾ ‘‘ਮਾ ਖੋ ਤ੍ਵੰ, ਗਹਪਤਿ, ਸਮਣਸ੍ਸ ਗੋਤਮਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੰ ਗਚ੍ਛਾ’’ਤਿ ਨਿਵਾਰੇਸੁੰ। ਸੋ ‘‘ਸੁਣ੍ਹਾ ਮੇ ਸਯਮੇਵ ਪਰਿਵਿਸਤੂ’’ਤਿ ਸਾਸਨੰ ਪਹਿਣਿ। ਸਾ ਬੁਦ੍ਧਪ੍ਪਮੁਖੰ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੰ ਪਰਿਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤੇ ਭਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚੇ ਪੁਨ ਸਾਸਨੰ ਪੇਸੇਸਿ – ‘‘ਸਸੁਰੋ ਮੇ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਕਥੰ ਸੁਣਾਤੂ’’ਤਿ। ਅਥ ਨੰ ‘‘ਇਦਾਨਿ ਅਗਮਨੰ ਨਾਮ ਅਤਿਵਿਯ ਅਯੁਤ੍ਤ’’ਨ੍ਤਿ ਧਮ੍ਮੰ ਸੋਤੁਕਾਮਤਾਯ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੰ ਪੁਨ ਤੇ ਆਹੰਸੁ – ‘‘ਤੇਨ ਹਿ ਸਮਣਸ੍ਸ ਗੋਤਮਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮੰ ਸੁਣਨ੍ਤੋ ਬਹਿਸਾਣਿਯਾ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਸੁਣਾਹੀ’’ਤਿ। ਪੁਰੇਤਰਮੇਵਸ੍ਸ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਾਣਿੰ ਪਰਿਕ੍ਖਿਪਿੰਸੁ। ਸੋ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਬਹਿਸਾਣਿਯੰ ਨਿਸੀਦਿ। ਸਤ੍ਥਾ ‘‘ਤ੍ਵੰ ਬਹਿਸਾਣਿਯੰ ਵਾ ਨਿਸੀਦ, ਪਰਕੁਟ੍ਟੇ ਵਾ ਪਰਸੇਲੇ ਵਾ ਪਰਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ੇ ਵਾ ਪਨ ਨਿਸੀਦ, ਅਹੰ ਬੁਦ੍ਧੋ ਨਾਮ ਸਕ੍ਕੋਮਿ ਤੰ ਮਮ ਸਦ੍ਦੰ ਸਾਵੇਤੁ’’ਨ੍ਤਿ ਮਹਾਜਮ੍ਬੁੰ ਖਨ੍ਧੇ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਚਾਲੇਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਅਮਤਵਸ੍ਸੰ ਵਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਚ ਧਮ੍ਮੰ ਦੇਸੇਤੁੰ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬਿੰ ਕਥੰ ਆਰਭਿ।

ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੇ ਚ ਪਨ ਧਮ੍ਮੰ ਦੇਸੇਨ੍ਤੇ ਪੁਰਤੋ ਠਿਤਾਪਿ ਪਚ੍ਛਤੋ ਠਿਤਾਪਿ ਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ਸਤੰ ਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ਸਹਸ੍ਸੰ ਅਤਿਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਠਿਤਾਪਿ ਅਕਨਿਟ੍ਠਭਵਨੇ ਠਿਤਾਪਿ ‘‘ਸਤ੍ਥਾ ਮਮਞ੍ਞੇਵ ਓਲੋਕੇਤਿ, ਮਯ੍ਹਮੇਵ ਧਮ੍ਮੰ ਦੇਸੇਤੀ’’ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਹਿ ਤੰ ਤੰ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਤੇਨ ਤੇਨ ਸਦ੍ਧਿੰ ਸਲ੍ਲਪਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਚ ਅਹੋਸਿ। ਚਨ੍ਦੂਪਮਾ ਕਿਰ ਬੁਦ੍ਧਾ। ਯਥਾ ਚਨ੍ਦੋ ਗਗਨਮਜ੍ਝੇ ਠਿਤੋ ‘‘ਮਯ੍ਹੰ ਉਪਰਿ ਚਨ੍ਦੋ, ਮਯ੍ਹੰ ਉਪਰਿ ਚਨ੍ਦੋ’’ਤਿ ਸਬ੍ਬਸਤ੍ਤਾਨੰ ਖਾਯਤਿ, ਏਵਮੇਵ ਯਤ੍ਥ ਕਤ੍ਥਚਿ ਠਿਤਾਨੰ ਅਭਿਮੁਖੇ ਠਿਤਾ ਵਿਯ ਖਾਯਨ੍ਤਿ। ਇਦੰ ਕਿਰ ਤੇਸੰ ਅਲਙ੍ਕਤਸੀਸੰ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਜਿਤਅਕ੍ਖੀਨਿ ਉਪ੍ਪਾਟੇਤ੍ਵਾ ਹਦਯਮੰਸੰ ਉਪ੍ਪਾਟੇਤ੍ਵਾ ਪਰਸ੍ਸ ਦਾਸਤ੍ਥਾਯ ਜਾਲਿਸਦਿਸੇ ਪੁਤ੍ਤੇ ਕਣ੍ਹਾਜਿਨਾਸਦਿਸਾ ਧੀਤਰੋ ਮਦ੍ਦਿਸਦਿਸਾ ਪਜਾਪਤਿਯੋ ਪਰਿਚ੍ਚਜਿਤ੍ਵਾ ਦਿਨ੍ਨਦਾਨਸ੍ਸ ਫਲੰ। ਮਿਗਾਰਸੇਟ੍ਠਿਪਿ ਖੋ ਤਥਾਗਤੇ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨੰ ਵਿਨਿਵਤ੍ਤੇਨ੍ਤੇ ਬਹਿਸਾਣਿਯੰ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋਵ ਸਹਸ੍ਸ ਨਯਪਟਿਮਣ੍ਡਿਤੇ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਯ ਅਚਲਾਯ ਸਦ੍ਧਾਯ

ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਤੀਸੁ ਰਤਨੇਸੁ ਨਿਕ੍ਕਙ੍ਖੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਸਾਣਿਕਣ੍ਣਂ ਉਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸੁਣ੍ਹਾਯ ਥਨਂ ਮੁਖੇਨ ਗਹੇਤ੍ਵਾ, ''ਤ੍ਵਂ ਮੇ ਅਜ੍ਜਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਮਾਤਾ''ਤਿ ਤਂ ਮਾਤੁਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪੇਸਿ। ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ **ਮਿਗਾਰਮਾਤਾ** ਨਾਮ ਜਾਤਾ। ਪਚ੍ਛਾਭਾਗੇ ਪੁਤ੍ਤਂ ਲਭਿਤ੍ਵਾਪਿ ਮਿਗਾਰੋਤਿਸ੍ਸ ਨਾਮਮਕਾਸਿ।

ਮਹਾਸੇਟ੍ਠਿ ਸੁਣ੍ਹਾਯ ਥਨਂ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਭਗਵਤੋ ਦ੍ਵੀਸੁ ਪਾਦੇਸੁ ਸਿਰਸਾ ਨਿਪਤਿਤ੍ਵਾ ਪਾਦੇ ਪਾਣੀਹਿ ਚ ਪਰਿਸਮ੍ਬਾਹਨ੍ਤੋ ਮੁਖੇਨ ਚ ਪਰਿਚੁਮ੍ਬਨ੍ਤੋ ''ਮਿਗਾਰੋ ਅਹਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਮਿਗਾਰੋ ਅਹਂ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ ਤਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਨਾਮਂ ਸਾਵੇਤ੍ਵਾ, ''ਅਹਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਏਤ੍ਤਕਂ ਕਾਲਂ ਯਤ੍ਥ ਨਾਮ ਦਿਨ੍ਨਂ ਮਹਪ੍ਫਲਨ੍ਤਿ ਨ ਜਾਨਾਮਿ, ਇਦਾਨਿ ਚ ਮੇ ਸੁਣਿਸਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਞਾਤਂ, ਸਬ੍ਬਾ ਅਪਾਯਦੁਕ੍ਖਾ ਮੁਤ੍ਤੋਮ੍ਹਿ, ਸੁਣਿਸਾ ਮੇ ਇਮਂ ਗੇਹਂ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤੀ ਮਮ ਅਤ੍ਥਾਯ ਹਿਤਾਯ ਸੁਖਾਯ ਆਗਤਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

> ''ਸੋਹਂ ਅਜ੍ਜ ਪਜਾਨਾਮਿ, ਯਤ੍ਥ ਦਿਨ੍ਨਂ ਮਹਪ੍ਫਲਂ।
> ਅਤ੍ਥਾਯ ਵਤ ਮੇ ਭਦ੍ਦਾ, ਸੁਣਿਸਾ ਘਰਮਾਗਤਾ''ਤਿ॥

ਵਿਸਾਖਾ ਪੁਨਦਿਵਸਤ੍ਥਾਯਪਿ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਨਿਮਨ੍ਤੇਸਿ। ਅਥਸ੍ਸਾ ਪੁਨਦਿਵਸੇਪਿ ਸਸ੍ਸੁ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਂ ਪਤ੍ਤਾ। ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਤਂ ਗੇਹਂ ਸਾਸਨਸ੍ਸ ਵਿਵਟਦ੍ਵਾਰਂ ਅਹੋਸਿ। ਤਤੋ ਸੇਟ੍ਠਿ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਬਹੂਪਕਾਰਾ ਮੇ ਸੁਣਿਸਾ ਪਸਨ੍ਨਾਕਾਰਮਸ੍ਸਾ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਏਤਿਸ੍ਸਾ ਭਾਰਿਯਂ ਪਸਾਧਨਂ ਨਿਚ੍ਚਕਾਲਂ ਪਸਾਧੇਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕਾ, ਸਲ੍ਲਹੁਕਮਸ੍ਸਾ ਦਿਵਾ ਚ ਰਤ੍ਤਿਂ ਚ ਸਬ੍ਬਇਰਿਯਾਪਥੇਸੁ ਪਸਾਧਨਯੋਗ੍ਗਂ ਪਸਾਧਨਂ ਕਾਰੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਸਤਸਹਸ੍ਸਗ੍ਘਨਕਂ ਘਨਮਟ੍ਠਕਂ ਨਾਮ ਪਸਾਧਨਂ ਕਾਰੇਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਮਿਂ ਨਿਟ੍ਠਿਤੇ ਬੁਦ੍ਧਪ੍ਪਮੁਖਂ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਂ ਨਿਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਸਕ੍ਕਚ੍ਚਂ ਭੋਜੇਤ੍ਵਾ ਵਿਸਾਖਂ ਸੋਲਸਹਿ ਗਨ੍ਧੋਦਕਘਟੇਹਿ ਨ੍ਹਾਪੇਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥੁ ਸਮ੍ਮੁਖੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਪਸਾਧੇਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਵਨ੍ਦਾਪੇਸਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਅਨੁਮੋਦਨਂ ਕਤ੍ਵਾ ਵਿਹਾਰਮੇਵ ਗਤੋ। ਵਿਸਾਖਾਪਿ ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਦਾਨਾਦੀਨਿ ਪੁਞ੍ਞਾਨਿ ਕਰੋਨ੍ਤੀ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕਾ **ਅਟ੍ਠ ਵਰੇ** (ਮਹਾਵ॰ ੩੫੦) ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਗਗਨਤਲੇ ਚਨ੍ਦਲੇਖਾ ਵਿਯ ਪਞ੍ਞਾਯਮਾਨਾ ਪੁਤ੍ਤਧੀਤਾਹਿ ਵੁਡ੍ਢਿਂ ਪਾਪੁਣਿ। ਤਸ੍ਸਾ ਕਿਰ ਦਸ ਪੁਤ੍ਤਾ ਦਸ ਧੀਤਰੋ ਚ ਅਹੇਸੁਂ। ਤੇਸੁ ਏਕੇਕਸ੍ਸ ਦਸ ਦਸ ਪੁਤ੍ਤਾ ਦਸ ਦਸ ਧੀਤਰੋ ਅਹੇਸੁਂ। ਤੇਸੁ ਤੇਸੁਪਿ ਏਕੇਕਸ੍ਸ ਦਸ ਦਸ ਪੁਤ੍ਤਾ ਦਸ ਦਸ ਧੀਤਰੋ ਚਾਤਿ ਏਵਮਸ੍ਸਾ ਪੁਤ੍ਤਨਤ੍ਤੁਪਨਤ੍ਤੁਸਨ੍ਤਾਨਵਸੇਨ ਪਵਤ੍ਤਾਨਿ ਵੀਸਾਧਿਕਾਨਿ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਸਤਾਨਿ ਅਟ੍ਠ ਚ ਪਾਣਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਅਹੇਸੁਂ। ਤੇਨਾਹੁ ਪੋਰਾਣਾ –

> ''ਵਿਸਾਖਾ ਵੀਸਤਿ ਪੁਤ੍ਤਾ, ਨਤ੍ਤਾ ਚ ਚਤੁਰੋ ਸਤਾ।
> ਪਨਤ੍ਤਾ ਅਟ੍ਠਸਹਸ੍ਸਾ, ਜਮ੍ਬੁਦੀਪੇ ਸੁਪਾਕਟਾ''ਤਿ॥

ਆਯੁ ਵੀਸਵਸ੍ਸਸਤਂ ਅਹੋਸਿ, ਸੀਸੇ ਏਕਮ੍ਪਿ ਪਲਿਤਂ ਨਾਮ ਨਾਹੋਸਿ, ਨਿਚ੍ਚਂ ਸੋਲਸਵਸ੍ਸੁਦ੍ਦੇਸਿਕਾ ਵਿਯ ਅਹੋਸਿ। ਤਂ ਪੁਤ੍ਤਨਤ੍ਤੁਪਨਤ੍ਤੁਪਰਿਵਾਰਂ ਵਿਹਾਰਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿਂ ਦਿਸ੍ਵਾ, ''ਕਤਮਾ ਏਤ੍ਥ ਵਿਸਾਖਾ''ਤਿ ਪਰਿਪੁਚ੍ਛਿਤਾਰੋ ਹੋਨ੍ਤਿ? ਯੇ ਨਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿਂ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ''ਇਦਾਨਿ ਥੋਕਂ ਗਚ੍ਛਤੁ, ਗਚ੍ਛਮਾਨਾਵ ਨੋ, ਅਯ੍ਯਾ ਸੋਭਤੀ''ਤਿ, ਚਿਨ੍ਤੇਨ੍ਤਿ। ਯੇ ਨਂ ਠਿਤਂ ਨਿਸਿਨ੍ਨਂ ਨਿਪਨ੍ਨਂ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ''ਇਦਾਨਿ ਥੋਕਂ ਨਿਪਜ੍ਜਤੁ, ਨਿਪਨ੍ਨਾਵ ਨੋ, ਅਯ੍ਯਾ, ਸੋਭਤੀ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਨ੍ਤਿ। ਇਤਿ ਸਾ ''ਚਤੂਸੁ ਇਰਿਯਾਪਥੇਸੁ ਅਸੁਕਇਰਿਯਾਪਥੇਨ ਨਾਮ ਨ ਸੋਭਤੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਾ ਨ ਹੋਤਿ। ਪਞ੍ਚਨ੍ਨਂ ਖੋ ਪਨ ਹਤ੍ਥੀਨਂ ਬਲਂ ਧਾਰੇਤਿ। ਰਾਜਾ ''ਵਿਸਾਖਾ ਕਿਰ ਪਞ੍ਚਨ੍ਨਂ ਹਤ੍ਥੀਨਂ ਬਲਂ ਧਾਰੇਤੀ''ਤਿ ਸੁਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸਾ ਵਿਹਾਰਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਆਗਮਨਵੇਲਾਯ ਥਾਮਂ ਵੀਮਂਸਿਤੁਕਾਮੋ ਹਤ੍ਥਿਂ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਾਪੇਸਿ, ਸੋ ਸੋਣ੍ਡਂ ਉਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਵਿਸਾਖਾਭਿਮੁਖੋ ਅਗਮਾਸਿ। ਤਸ੍ਸਾ ਪਰਿਵਾਰਿਤ੍ਥਿਯੋ ਪਞ੍ਚਸਤਾ ਏਕਚ੍ਚਾ ਪਲਾਯਿਂਸੁ, ਏਕਚ੍ਚਾ ਨ ਪਰਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ''ਕਿਂ ਇਦ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ – ''ਰਾਜਾ ਕਿਰ ਤੇ, ਅਯ੍ਯੇ, ਬਲਂ ਵੀਮਂਸਿਤੁਕਾਮੋ ਹਤ੍ਥਿਂ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਾਪੇਸੀ''ਤਿ ਵਦਿਂਸੁ। ਵਿਸਾਖਾ ਇਮਂ ਦਿਸ੍ਵਾ, ''ਕਿਂ ਪਲਾਯਿਤੇਨ, ਕਥਂ ਨੁ ਖੋ ਤਂ ਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ, ''ਸਚੇ ਤਂ ਦਲ੍ਹਂ ਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਵਿਨਸ੍ਸੇਯ੍ਯਾ''ਤਿ ਦ੍ਵੀਹਿ ਅਙ੍ਗੁਲੀਹਿ ਸੋਣ੍ਡਾਯ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਟਿਪਣਾਮੇਸਿ। ਹਤ੍ਥੀ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਸਨ੍ਧਾਰੇਤ੍ਵਾ ਠਾਤੁਂ ਨਾਸਕ੍ਖਿ, ਰਾਜਙ੍ਗਣੇ ਉਕ੍ਕੁਟਿਕੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਪਤਿਤੋ। ਮਹਾਜਨੋ ਸਾਧੁਕਾਰਂ ਅਦਾਸਿ। ਸਾਪਿ ਸਪਰਿਵਾਰਾ ਸੋਤ੍ਥਿਨਾ ਗੇਹਂ ਅਗਮਾਸਿ।

ਤੇਨ ਖੋ ਪਨ ਸਮਯੇਨ ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਵਿਸਾਖਾ ਮਿਗਾਰਮਾਤਾ ਬਹੁਪੁਤ੍ਤਾ ਹੋਤਿ ਬਹੁਨਤ੍ਤਾ ਅਰੋਗਪੁਤ੍ਤਾ ਅਰੋਗਨਤ੍ਤਾ ਅਭਿਮਙ੍ਗਲਸਮ੍ਮਤਾ, ਤਾਵਤਕੇਸੁ ਪੁਤ੍ਤਨਤ੍ਤੇਸੁ ਏਕੋਪਿ ਅਨ੍ਤਰਾ ਮਰਣਂ ਪਤ੍ਤੋ ਨਾਮ ਨਾਹੋਸਿ। ਸਾਵਤ੍ਥਿਵਾਸਿਨੋ ਮਙ੍ਗਲੇਸੁ ਛਣੇਸੁ ਵਿਸਾਖਂ ਪਠਮਂ ਨਿਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਭੋਜੇਨ੍ਤਿ। ਅਥੇਕਸ੍ਮਿਂ ਉਸ੍ਸਵਦਿਵਸੇ ਮਹਾਜਨੇ ਮਣ੍ਡਿਤਪਸਾਧਿਤੇ ਧਮ੍ਮਸ੍ਸਵਨਾਯ ਵਿਹਾਰਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇ ਵਿਸਾਖਾਪਿ ਨਿਮਨ੍ਤਿਤਟ੍ਠਾਨੇ ਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਮਹਾਲਤਾਪਸਾਧਨਂ ਪਸਾਧੇਤ੍ਵਾ ਮਹਾਜਨੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਵਿਹਾਰਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਆਭਰਣਾਨਿ ਓਮੁਞ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਉਤ੍ਤਰਾਸਙ੍ਗੇਨ ਭਣ੍ਡਿਕਂ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਦਾਸਿਯਾ ਅਦਾਸਿ। ਯਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ –

> ''ਤੇਨ ਖੋ ਪਨ ਸਮਯੇਨ ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਉਸ੍ਸਵੋ ਹੋਤਿ, ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਅਲਙ੍ਕਤਪਟਿਯਤ੍ਤਾ ਆਰਾਮਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਵਿਸਾਖਾਪਿ ਮਿਗਾਰਮਾਤਾ ਅਲਙ੍ਕਤਪਟਿਯਤ੍ਤਾ ਵਿਹਾਰਂ ਗਚ੍ਛਤਿ। ਅਥ ਖੋ ਵਿਸਾਖਾ ਮਿਗਾਰਮਾਤਾ ਆਭਰਣਾਨਿ ਓਮੁਞ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਉਤ੍ਤਰਾਸਙ੍ਗੇਨ ਭਣ੍ਡਿਕਂ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਦਾਸਿਯਾ ਅਦਾਸਿ 'ਹਨ੍ਦ ਜੇ ਇਮਂ ਭਣ੍ਡਿਕਂ ਗਣ੍ਹਾਹੀ'''ਤਿ (ਪਾਚਿ॰ ੫੦੩)।

ਸਾ ਕਿਰ ਵਿਹਾਰਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੀ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਏਵਰੂਪਂ ਮਹਗ੍ਘਂ ਪਸਾਧਨਂ ਸੀਸੇ ਪਟਿਮੁਕ੍ਕਂ ਯਾਵ ਪਾਦਪਿਟ੍ਠਿਂ ਅਲਙ੍ਕਾਰਂ ਅਲਙ੍ਕਰਿਤ੍ਵਾ ਵਿਹਾਰਂ ਪਵਿਸਿਤੁਂ ਅਯੁਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ ਨਂ ਓਮੁਞ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਭਣ੍ਡਿਕਂ ਕਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪੁਞ੍ਞੇਨੇਵ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾਯ ਪਞ੍ਚਹਤ੍ਥਿਥਾਮਧਰਾਯ ਦਾਸਿਯਾ ਹਤ੍ਥੇ ਅਦਾਸਿ। ਸਾ ਏਵ ਕਿਰ ਤਂ ਗਣ੍ਹਿਤੁਂ ਸਕ੍ਕੋਤਿ। ਤੇਨ ਨਂ ਆਹ – ''ਅਮ੍ਮ, ਇਮਂ ਪਸਾਧਨਂ ਗਣ੍ਹ, ਸਤ੍ਥੁਸਨ੍ਤਿਕਾ ਨਿਵਤ੍ਤਨਕਾਲੇ ਪਸਾਧੇਸ੍ਸਾਮਿ ਨ''ਨ੍ਤਿ। ਤਂ ਪਨ ਦਤ੍ਵਾ ਘਨਮਟ੍ਠਕਂ ਪਸਾਧਨਂ ਪਸਾਧੇਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਂ ਅਸ੍ਸੋਸਿ, ਧਮ੍ਮਸ੍ਸਵਨਾਵਸਾਨੇ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਉਟ੍ਠਾਯ ਪਕ੍ਕਾਮਿ। ਸਾਪਿਸ੍ਸਾ ਦਾਸੀ ਤਂ ਪਸਾਧਨਂ ਪਮੁਟ੍ਠਾ। ਧਮ੍ਮਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਪਨ ਪਕ੍ਕਨ੍ਤਾਯ ਪਰਿਸਾਯ ਸਚੇ ਕਿਞ੍ਚਿ ਪਮੁਟ੍ਠਂ ਹੋਤਿ, ਤਂ ਆਨਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰੋ ਪਟਿਸਾਮੇਤਿ। ਇਤਿ ਸੋ ਤਂ ਦਿਵਸਂ ਮਹਾਲਤਾਪਸਾਧਨਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥੁ ਆਰੋਚੇਸਿ – ''ਭਨ੍ਤੇ, ਵਿਸਾਖਾ ਪਸਾਧਨਂ ਪਮੁਸ੍ਸਿਤ੍ਵਾ ਗਤਾ''ਤਿ। ''ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਠਪੇਹਿ, ਆਨਨ੍ਦਾ''ਤਿ। ਥੇਰੋ ਤਂ ਉਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਸੋਪਾਨਪਸ੍ਸੇ ਲਗ੍ਗੇਤ੍ਵਾ ਠਪੇਸਿ।

ਵਿਸਾਖਾਪਿ ਸੁਪ੍ਪਿਯਾਯ ਸਦ੍ਧਿਂ ''ਆਗਨ੍ਤੁਕਗਮਿਕਗਿਲਾਨਾਦੀਨਂ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਯੁਤ੍ਤਕਂ ਜਾਨਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਅਨ੍ਤੋਵਿਹਾਰੇ ਵਿਚਰਿ। ਤਾ ਪਨ ਉਪਾਸਿਕਾਯੋ ਅਨ੍ਤੋਵਿਹਾਰੇ ਦਿਸ੍ਵਾ ਸਪ੍ਪਿਮਧੁਤੇਲਾਦੀਹਿ ਅਤ੍ਥਿਕਾ ਪਕਤਿਯਾਵ ਦਹਰਾ ਚ ਸਾਮਣੇਰਾ ਚ ਥਾਲਕਾਦੀਨਿ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਉਪਸਙ੍ਕਮਨ੍ਤਿ। ਤਸ੍ਮਿਮ੍ਪਿ ਦਿਵਸੇ ਤਥੇਵ ਕਰਿਂਸੁ। ਅਥੇਕਂ ਗਿਲਾਨਂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਸੁਪ੍ਪਿਯਾ (ਮਹਾਵ॰ ੨੮੦) ''ਕੇਨਤ੍ਥੋ ਅਯ੍ਯਸ੍ਸਾ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ''ਪਟਿਚ੍ਛਾਦਨੀਯੇਨਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਹੋਤੁ, ਅਯ੍ਯ, ਪੇਸੇਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਦੁਤਿਯਦਿਵਸੇ ਕਪ੍ਪਿਯਮਂਸਂ ਅਲਭਨ੍ਤੀ ਅਤ੍ਤਨੋ ਊਰੁਮਂਸੇਨ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਕਿਚ੍ਚਂ ਕਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਸਤ੍ਥਰਿ ਪਸਾਦੇਨ ਪਾਕਤਿਕਸਰੀਰਾਵ ਅਹੋਸਿ। ਵਿਸਾਖਾਪਿ ਗਿਲਾਨੇ ਚ ਦਹਰੇ ਚ ਸਾਮਣੇਰੇ ਚ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞੇਨ ਦ੍ਵਾਰੇਨ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਵਿਹਾਰੂਪਚਾਰੇ ਠਿਤਾ, ''ਅਮ੍ਮ, ਪਸਾਧਨਂ ਆਹਰ ਪਸਾਧੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਆਹ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਖਣੇ ਸਾ ਦਾਸੀ ਪਮੁਸ੍ਸਿਤ੍ਵਾ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤਭਾਵਂ ਞਤ੍ਵਾ, ''ਅਯ੍ਯੇ, ਪਮੁਟ੍ਠਾਮ੍ਹੀ''ਤਿ ਆਹ। ''ਤੇਨ ਹਿ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਏਹਿ, ਸਚੇ ਪਨ ਮਯ੍ਹਂ ਅਯ੍ਯੇਨ ਆਨਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰੇਨ ਉਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞਸ੍ਮਿਂ ਠਾਨੇ ਠਪਿਤਂ ਹੋਤਿ, ਮਾ ਆਹਰੇਯ੍ਯਾਸਿ, ਅਯ੍ਯਸ੍ਸੇਵ ਤਂ ਮਯਾ ਪਰਿਚ੍ਚਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ। ਜਾਨਾਤਿ ਕਿਰ ਸਾ ''ਕੁਲਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ ਪਮੁਟ੍ਠਭਣ੍ਡਕਂ ਥੇਰੋ ਪਟਿਸਾਮੇਤੀ''ਤਿ; ਤਸ੍ਮਾ ਏਵਮਾਹ। ਥੇਰੋਪਿ ਤਂ ਦਾਸਿਂ ਦਿਸ੍ਵਾਵ ''ਕਿਮਤ੍ਥਂ ਆਗਤਾਸੀ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ, ''ਅਯ੍ਯਾਯ ਮੇ ਪਸਾਧਨਂ ਪਮੁਸ੍ਸਿਤ੍ਵਾ ਆਗਤਾਮ੍ਹੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ, ''ਏਤਸ੍ਮਿਂ ਮੇ ਸੋਪਾਨਪਸ੍ਸੇ ਠਪਿਤਂ, ਗਚ੍ਛ ਨਂ ਗਣ੍ਹਾਹੀ''ਤਿ ਆਹ। ਸਾ, ''ਅਯ੍ਯ, ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਹਤ੍ਥੇਨ ਆਮਟ੍ਠਭਣ੍ਡਕਂ ਮਯ੍ਹਂ ਅਯ੍ਯਾਯ ਅਨਾਹਾਰਿਯਂ ਕਤ''ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਤੁਚ੍ਛਹਤ੍ਥਾਵ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ, ''ਕਿਂ, ਅਮ੍ਮਾ''ਤਿ ਵਿਸਾਖਾਯ ਪੁਟ੍ਠਾ ਤਮਤ੍ਥਂ ਆਰੋਚੇਸਿ। ''ਅਮ੍ਮ , ਨਾਹਂ ਮਮ ਅਯ੍ਯੇਨ ਆਮਟ੍ਠਭਣ੍ਡਂ ਪਿਲਨ੍ਧਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਪਰਿਚ੍ਚਤ੍ਤਂ ਮਯਾ। ਅਯ੍ਯਾਨਂ ਪਨ ਪਟਿਜਗ੍ਗਿਤੁਂ ਦੁਕ੍ਖਂ, ਤਂ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਕਪ੍ਪਿਯਭਣ੍ਡਂ ਉਪਨੇਸ੍ਸਾਮਿ, ਗਚ੍ਛ, ਤਂ ਆਹਰਾਹੀ''ਤਿ। ਸਾ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਆਹਰਿ। ਵਿਸਾਖਾ ਤਂ ਅਪਿਲਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾਵ ਕਮ੍ਮਾਰੇ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਅਗ੍ਘਾਪੇਸਿ। ਤੇਹਿ ''ਨਵ ਕੋਟਿਯੋ ਅਗ੍ਘਤਿ, ਹਤ੍ਥਕਾਰਾਪਣਿਯਂ ਪਨਸ੍ਸ ਸਤਸਹਸ੍ਸ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਪਸਾਧਨਂ ਯਾਨੇ ਠਪਾਪੇਤ੍ਵਾ ''ਤੇਨ ਹਿ ਤਂ ਵਿਕ੍ਕਿਣਥਾ''ਤਿ ਆਹ। ਭਤ੍ਤਕਂ ਧਨਂ ਦਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹਿਤੁ ਨ ਕੋਚਿ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਤਿ। ਤਞ੍ਹਿ ਪਸਾਧਨਂ ਪਸਾਧੇਤੁਂ ਅਨੁਚ੍ਛਵਿਕਾ ਇਤ੍ਥਿਯੋ ਨਾਮ ਦੁਲ੍ਲਭਾ। ਪਥਵਿਮਣ੍ਡਲਸ੍ਮਿਞ੍ਹਿ ਤਿਸ੍ਸੋਵ ਇਤ੍ਥਿਯੋ ਮਹਾਲਤਾਪਸਾਧਨਂ ਲਭਿਂਸੁ ਵਿਸਾਖਾ ਮਹਾਉਪਾਸਿਕਾ, ਬਨ੍ਧੁਲਮਲ੍ਲਸੇਨਾਪਤਿਸ੍ਸ ਭਰਿਯਾ, ਮਲ੍ਲਿਕਾ, ਬਾਰਾਣਸੀਸੇਟ੍ਠਿਨੋ ਧੀਤਾਤਿ।

ਤਸ੍ਮਾ ਵਿਸਾਖਾ ਸਯਮੇਵ ਤਸ੍ਸ ਮੂਲਂ ਦਤ੍ਵਾ ਸਤਸਹਸ੍ਸਾਧਿਕਾ ਨਵ ਕੋਟਿਯੋ ਸਕਟੇ ਆਰੋਪੇਤ੍ਵਾ ਵਿਹਾਰਂ ਨੇਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ, ‘‘ਭਨ੍ਤੇ, ਮਯ੍ਹਂ ਅਯ੍ਯੇਨ ਆਨਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰੇਨ ਮਮ ਪਸਾਧਨਂ ਹਤ੍ਥੇਨ ਆਮਟ੍ਠਂ, ਤੇਨ ਆਮਟ੍ਠਕਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਤਂ ਮਯਾ ਪਿਲਨ੍ਧਿਤੁਂ। ਤਂ ਪਨ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਕਪ੍ਪਿਯਂ ਉਪਨੇਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਵਿਕ੍ਕਿਣਾਪੇਨ੍ਤੀ ਅਞ੍ਞਂ ਤਂ ਗਣ੍ਹਿਤੁਂ ਸਮਤ੍ਥਂ ਅਦਿਸ੍ਵਾ ਅਹਮੇਵ ਤਸ੍ਸ ਮੂਲਂ ਗਾਹਾਪੇਤ੍ਵਾ ਆਗਤਾ, ਚਤੂਸੁ ਪਚ੍ਚਯੇਸੁ ਕਤਰਪਚ੍ਚਯੇਨ ਉਪਨੇਸ੍ਸਾਮਿ, ਭਨ੍ਤੇ’’ਤਿ। ਪਾਚੀਨਦ੍ਵਾਰੇ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਵਸਨਟ੍ਠਾਨਂ ਕਾਤੁਂ ਤੇ ਯੁਤ੍ਤਂ ਵਿਸਾਖੇਤਿ ‘‘ਯੁਤ੍ਤਂ, ਭਨ੍ਤੇ’’ਤਿ ਵਿਸਾਖਾ ਤੁਟ੍ਠਮਾਨਸਾ ਨਵਕੋਟੀਹਿ ਭੂਮਿਮੇਵ ਗਣ੍ਹਿ। ਅਪਰਾਹਿ ਨਵਕੋਟੀਹਿ ਵਿਹਾਰਂ ਕਾਤੁਂ ਆਰਭਿ।

ਅਥੇਕਦਿਵਸਂ ਸਤ੍ਥਾ ਪਚ੍ਚੂਸਸਮਯੇ ਲੋਕਂ ਵੋਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਦੇਵਲੋਕਾ ਚਵਿਤ੍ਵਾ ਭਦ੍ਦਿਯਨਗਰੇ ਸੇਟ੍ਠਿਕੁਲੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਸ੍ਸ ਭਦ੍ਦਿਯਸ੍ਸ ਨਾਮ ਸੇਟ੍ਠਿਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਉਪਨਿਸ੍ਸਯਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਅਨਾਥਪਿਣ੍ਡਿਕਸ੍ਸ ਗੇਹੇ ਭਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚਂ ਕਤ੍ਵਾ ਉਤ੍ਤਰਦ੍ਵਾਰਾਭਿਮੁਖੋ ਅਹੋਸਿ। ਪਕਤਿਯਾ ਹਿ ਸਤ੍ਥਾ ਵਿਸਾਖਾਯ ਗੇਹੇ ਭਿਕ੍ਖਂ ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਦਕ੍ਖਿਣਦ੍ਵਾਰੇਨ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਸਤਿ। ਅਨਾਥਪਿਣ੍ਡਿਕਸ੍ਸ ਗੇਹੇ ਭਿਕ੍ਖਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਾਚੀਨਦ੍ਵਾਰੇਨ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਪੁਬ੍ਬਾਰਾਮੇ ਵਸਤਿ। ਉਤ੍ਤਰਦ੍ਵਾਰਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਂਯੇਵ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ, ‘‘ਚਾਰਿਕਂ ਪਕ੍ਕਮਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ ਜਾਨਨ੍ਤਿ। ਵਿਸਾਖਾਪਿ ਤਂ ਦਿਵਸਂ ‘‘ਸਤ੍ਥਾ ਉਤ੍ਤਰਦ੍ਵਾਰਾਭਿਮੁਖੋ ਗਤੋ’’ਤਿ ਸੁਤ੍ਵਾ ਵੇਗੇਨ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਆਹ – ‘‘ਚਾਰਿਕਂ ਗਨ੍ਤੁਕਾਮਤ੍ਥ, ਭਨ੍ਤੇ’’ਤਿ? ‘‘ਆਮ, ਵਿਸਾਖੇ’’ਤਿ। ‘‘ਭਨ੍ਤੇ, ਏਤ੍ਤਕਂ ਧਨਂ ਪਰਿਚ੍ਚਜਿਤ੍ਵਾ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਵਿਹਾਰਂ ਕਾਰੇਮਿ, ਨਿਵਤ੍ਤਥ, ਭਨ੍ਤੇ’’ਤਿ। ‘‘ਅਨਿਵਤ੍ਤਗਮਨਂ ਇਦਂ ਵਿਸਾਖੇ’’ਤਿ। ਸਾ ‘‘ਅਦ੍ਧਾ ਹੇਤੁਸਮ੍ਪਨ੍ਨਂ ਕਞ੍ਚਿ ਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸਤਿ ਭਗਵਾ’’ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ, ‘‘ਤੇਨ ਹਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਮਯ੍ਹਂ ਕਤਾਕਤਵਿਜਾਨਨਕਂ ਏਕਂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਨਿਵਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਥਾ’’ਤਿ ਆਹ। ‘‘ਯਂ ਰੁਚ੍ਚਸਿ, ਤਸ੍ਸ ਪਤ੍ਤਂ ਗਣ੍ਹ ਵਿਸਾਖੇ’’ਤਿ ਆਹ। ਸਾ ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਆਨਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰਂ ਪਿਯਾਯਤਿ, ‘‘ਮਹਾਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨਤ੍ਥੇਰੋ ਇਦ੍ਧਿਮਾ, ਏਤਂ ਮੇ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਕਮ੍ਮਂ ਲਹੁਂ ਨਿਪ੍ਫਜ੍ਜਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ ਪਨ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਥੇਰਸ੍ਸ ਪਤ੍ਤਂ ਗਣ੍ਹਿ। ਥੇਰੋ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਓਲੋਕੇਸਿ। ਸਤ੍ਥਾ ‘‘ਤਵ ਪਰਿਵਾਰੇ ਪਞ੍ਚਸਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਨਿਵਤ੍ਤ ਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨਾ’’ਤਿ ਆਹ। ਸੋ ਤਥਾ ਅਕਾਸਿ। ਤਸ੍ਸਾਨੁਭਾਵੇਨ ਪਞ੍ਞਾਸਸਟ੍ਠਿਯੋਜਨਾਨਿਪਿ ਰੁਕ੍ਖਤ੍ਥਾਯ ਚ ਪਾਸਾਣਤ੍ਥਾਯ ਚ ਗਤਾ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਮਹਨ੍ਤੇ ਮਹਨ੍ਤੇ ਰੁਕ੍ਖੇ ਚ ਪਾਸਾਣੇ ਚ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਤਂ ਦਿਵਸਮੇਵ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਨੇਵ ਸਕਟੇ ਰੁਕ੍ਖਪਾਸਾਣੇ ਆਰੋਪੇਨ੍ਤਾ ਕਿਲਮਨ੍ਤਿ, ਨ ਅਕ੍ਖੋ ਭਿਜ੍ਜਤਿ। ਨ ਚਿਰਸ੍ਸੇਵ ਦ੍ਵੇਭੂਮਿਕਂ ਪਾਸਾਦਂ ਕਰਿਂਸੁ। ਹੇਟ੍ਠਾਭੂਮਿਯਂ ਪਞ੍ਚ ਗਬ੍ਭਸਤਾਨਿ, ਉਪਰਿਭੂਮਿਯਂ ਪਞ੍ਚ ਗਬ੍ਭਸਤਾਨੀਤਿ ਗਬ੍ਭਸਹਸ੍ਸਪਟਿਮਣ੍ਡਿਤੋ ਪਾਸਾਦੋ ਅਹੋਸਿ। ਅਟ੍ਠਕਰੀਸੇ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧੇ ਭੂਮਿਭਾਗੇ ਪਾਸਾਦਂ ਕਾਰਾਪੇਸਿ, ‘‘ਸੁਦ੍ਧਪਾਸਾਦੋ ਪਨ ਨ ਸੋਭਤੀ’’ਤਿ ਤਂ ਪਰਿਵਾਰੇਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਚ ਪਧਾਨਵੇਣੁਗੇਹਸਤਾਨਿ, ਪਞ੍ਚ ਚੂਲ਼ਪਾਸਾਦਸਤਾਨਿ, ਪਞ੍ਚ ਦੀਘਮਾਲ਼ਕਸਤਾਨਿ ਕਾਰਾਪੇਸਿ।

ਅਥ ਸਤ੍ਥਾ ਨਵਹਿ ਮਾਸੇਹਿ ਚਾਰਿਕਂ ਚਰਿਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਸਾਵਤ੍ਥਿਂ ਅਗਮਾਸਿ। ਵਿਸਾਖਾਯਪਿ ਪਾਸਾਦੇ ਕਮ੍ਮਂ ਨਵਹਿ ਮਾਸੇਹਿ ਨਿਟ੍ਠਿਤਂ। ਪਾਸਾਦਕੂਟਂ ਘਨਕੋਟ੍ਟਿਤਰਤ੍ਤਸੁਵਣ੍ਣੇਨੇਵ ਸਟ੍ਠਿਉਦਕਘਟਗਣ੍ਹਨਕਂ ਕਾਰਾਪੇਸਿ। ‘‘ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨਵਿਹਾਰਂ ਗਚ੍ਛਤੀ’’ਤਿ ਚ ਸੁਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਚੁਗ੍ਗਮਨਂ ਕਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਿਹਾਰਂ ਨੇਤ੍ਵਾ ਪਟਿਞ੍ਞਂ ਗਣ੍ਹਿ, ‘‘ਭਨ੍ਤੇ, ਇਮਂ ਚਤੁਮਾਸਂ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਇਧੇਵ ਵਸਥ, ਪਾਸਾਦਮਹਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਅਧਿਵਾਸੇਸਿ। ਸਾ ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਬੁਦ੍ਧਪ੍ਪਮੁਖਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਵਿਹਾਰੇ ਏਵ ਦਾਨਂ ਦੇਤਿ। ਅਥਸ੍ਸਾ ਏਕਾ ਸਹਾਯਿਕਾ ਸਤਸਹਸ੍ਸਗ੍ਘਨਕਂ ਏਕਂ ਵਤ੍ਥਂ ਆਦਾਯ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ, ‘‘ਸਹਾਯਿਕੇ ਅਹਂ ਇਮਂ ਵਤ੍ਥਂ ਤਵ ਪਾਸਾਦੇ ਭੂਮਤ੍ਥਰਣਸਙ੍ਖੇਪੇਨ ਅਤ੍ਥਰਿਤੁਕਾਮਾ, ਅਤ੍ਥਰਣਟ੍ਠਾਨਂ ਮੇ ਆਚਿਕ੍ਖਥਾ’’ਤਿ ਆਹ। ‘‘ਸਾਧੁ ਸਹਾਯਿਕੇ, ਸਚੇ ਤ੍ਯਾਹਂ ‘ਓਕਾਸੋ ਨਤ੍ਥੀ’ਤਿ ਵਕ੍ਖਾਮਿ, ਤ੍ਵਂ ‘ਮੇ ਓਕਾਸਂ ਅਦਾਤੁਕਾਮਾ’ਤਿ ਮਞ੍ਞਿਸ੍ਸਸਿ, ਸਯਮੇਵ ਪਾਸਾਦਸ੍ਸ ਦ੍ਵੇ ਭੂਮਿਯੋ ਗਬ੍ਭਸਹਸ੍ਸਞ੍ਚ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਥਰਣਟ੍ਠਾਨਂ ਜਾਨਾਹੀ’’ਤਿ ਆਹ। ਸਾ ਸਤਸਹਸ੍ਸਗ੍ਘਨਕਂ ਵਤ੍ਥਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਵਿਚਰਨ੍ਤੀ ਤਤੋ ਅਪ੍ਪਤਰਮੂਲਂ ਵਤ੍ਥਂ ਅਦਿਸ੍ਵਾ ‘‘ਨਾਹਂ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਪਾਸਾਦੇ ਪੁਞ੍ਞਭਾਗਂ ਲਭਾਮੀ’’ਤਿ ਦੋਮਨਸ੍ਸਪ੍ਪਤ੍ਤਾ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਠਾਨੇ ਰੋਦਨ੍ਤੀ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਅਥ ਨਂ ਆਨਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰੋ ਦਿਸ੍ਵਾ, ‘‘ਕਸ੍ਮਾ ਰੋਦਸੀ’’ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਸਾ ਤਮਤ੍ਥਂ ਆਰੋਚੇਸਿ। ਥੇਰੋ ‘‘ਮਾ ਚਿਨ੍ਤਯਿ, ਅਹਂ ਤੇ ਅਤ੍ਥਰਣਟ੍ਠਾਨਂ ਆਚਿਕ੍ਖਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ, ‘‘ਸੋਪਾਨਪਾਦਮੂਲੇ ਪਾਦਧੋਵਨਟ੍ਠਾਨੇ ਇਮਂ ਪਾਦਪੁਞ੍ਛਨਕਂ ਕਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਥਰਾਹਿ, ਭਿਕ੍ਖੂ ਪਾਦੇ

ਧੋਵਿਤ੍ਵਾ ਪਠਮਂ ਏਤ੍ਥ ਪਾਦਂ ਪੁਞ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਅਨ੍ਤੋ ਪਵਿਸਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਏਵਂ ਤੇ ਮਹਪ੍ਫਲਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਆਹ। ਵਿਸਾਖਾਯ ਕਿਰੇਤਂ ਅਸਲ੍ਲਕ੍ਖਿਤਟ੍ਠਾਨਂ।

ਵਿਸਾਖਾ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਮਾਸੇ ਅਨ੍ਤੋਵਿਹਾਰੇ ਬੁਦ੍ਧਪ੍ਪਮੁਖਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਦਾਨਂ ਅਦਾਸਿ, ਅਵਸਾਨਦਿਵਸੇ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਚੀਵਰਸਾਟਕੇ ਅਦਾਸਿ। ਸਙ੍ਘਨਵਕੇਨ ਲਦ੍ਧਚੀਵਰਸਾਟਕਾ ਸਹਸ੍ਸਗ੍ਘਨਕਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਸਬ੍ਬੇਸਂ ਪਤ੍ਤਾਨਿ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਭੇਸਜ੍ਜਂ ਅਦਾਸਿ। ਦਾਨਪਰਿਚ੍ਚਾਗੇ ਨਵ ਕੋਟਿਯੋ ਅਗਮਂਸੁ। ਇਤਿ ਵਿਹਾਰਸ੍ਸ ਭੂਮਿਗ੍ਗਹਣੇ ਨਵ ਕੋਟਿਯੋ, ਵਿਹਾਰਸ੍ਸ ਕਾਰਾਪਨੇ ਨਵ, ਵਿਹਾਰਮਹੇ ਨਵਾਤਿ ਸਬ੍ਬਾਪਿ ਸਤ੍ਤਵੀਸਤਿ ਕੋਟਿਯੋ ਸਾ ਬੁਦ੍ਧਸਾਸਨੇ ਪਰਿਚ੍ਚਜਿ। ਇਤ੍ਥਿਭਾਵੇ ਠਤ੍ਵਾ ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿਕਸ੍ਸ ਗੇਹੇ ਵਸਮਾਨਾਯ ਏਵਰੂਪੋ ਮਹਾਪਰਿਚ੍ਚਾਗੋ ਨਾਮ ਅਞ੍ਞਿਸ੍ਸਾ ਨਤ੍ਥਿ। ਸਾ ਵਿਹਾਰਮਹਸ੍ਸ ਨਿਟ੍ਠਿਤਦਿਵਸੇ ਵਡ੍ਢਮਾਨਕਚ੍ਛਾਯਾਯ ਪੁਤ੍ਤਨਤ੍ਤਪਨਤ੍ਤਪਰਿਵੁਤਾ ''ਯਂ ਯਂ ਮਯਾ ਪੁਬ੍ਬੇ ਪਤ੍ਥਿਤਂ, ਸਬ੍ਬਮੇਵ ਮਤ੍ਥਕਂ ਪਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ ਪਾਸਾਦਂ ਅਨੁਪਰਿਯਾਯਨ੍ਤੀ ਪਞ੍ਚਹਿ ਗਾਥਾਹਿ ਮਧੁਰਸਦ੍ਦੇਨ ਇਮਂ ਉਦਾਨਂ ਉਦਾਨੇਸਿ –

''ਕਦਾਹਂ ਪਾਸਾਦਂ ਰਮ੍ਮਂ, ਸੁਧਾਮਤ੍ਤਿਕਲੇਪਨਂ।
ਵਿਹਾਰਦਾਨਂ ਦਸ੍ਸਾਮਿ, ਸਙ੍ਕਪ੍ਪੋ ਮਯ੍ਹ ਪੂਰਿਤੋ॥

''ਕਦਾਹਂ ਮਞ੍ਚਪੀਠਞ੍ਚ, ਭਿਸਿਬਿਮ੍ਬੋਹਨਾਨਿ ਚ।
ਸੇਨਾਸਨਭਣ੍ਡਂ ਦਸ੍ਸਾਮਿ, ਸਙ੍ਕਪ੍ਪੋ ਮਯ੍ਹ ਪੂਰਿਤੋ॥

''ਕਦਾਹਂ ਸਲਾਕਭਤ੍ਤਂ, ਸੁਚਿਂ ਮਂਸੂਪਸੇਚਨਂ।
ਭੋਜਨਦਾਨਂ ਦਸ੍ਸਾਮਿ, ਸਙ੍ਕਪ੍ਪੋ ਮਯ੍ਹ ਪੂਰਿਤੋ॥

''ਕਦਾਹਂ ਕਾਸਿਕਂ ਵਤ੍ਥਂ, ਖੋਮਕਪ੍ਪਾਸਿਕਾਨਿ ਚ।
ਚੀਵਰਦਾਨਂ ਦਸ੍ਸਾਮਿ, ਸਙ੍ਕਪ੍ਪੋ ਮਯ੍ਹ ਪੂਰਿਤੋ॥

''ਕਦਾਹਂ ਸਪ੍ਪਿਨਵਨੀਤਂ, ਮਧੁਤੇਲਞ੍ਚ ਫਾਣਿਤਂ।
ਭੇਸਜ੍ਜਦਾਨਂ ਦਸ੍ਸਾਮਿ, ਸਙ੍ਕਪ੍ਪੋ ਮਯ੍ਹ ਪੂਰਿਤੋ''ਤਿ॥

ਭਿਕ੍ਖੂ ਤਸ੍ਸਾ ਸਦ੍ਦਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥੁ ਆਰੋਚਯਿਂਸੁ – ''ਭਨ੍ਤੇ, ਅਮ੍ਹੇਹਿ ਏਤ੍ਤਕੇ ਅਦ੍ਧਾਨੇ ਵਿਸਾਖਾਯ ਗਾਯਨਂ ਨਾਮ ਨ ਦਿਟ੍ਠਪੁਬ੍ਬਂ, ਸਾ ਅਜ੍ਜ ਪੁਤ੍ਤਨਤ੍ਤਪਨਤ੍ਤਪਰਿਵੁਤਾ ਗਾਯਮਾਨਾ ਪਾਸਾਦਂ ਅਨੁਪਰਿਯਾਯਤਿ, ਕਿਂ ਨੁ ਖ੍ਵਸ੍ਸਾ ਪਿਤ੍ਤਂ ਵਾ ਕੁਪਿਤਂ, ਉਦਾਹੁ ਉਮ੍ਮਤ੍ਤਿਕਾ ਜਾਤਾ''ਤਿ? ਸਤ੍ਥਾ ''ਨ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਮਯ੍ਹਂ ਧੀਤਾ ਗਾਯਤਿ, ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਨਸ੍ਸਾ ਅਜ੍ਝਾਸਯੋ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣੋ, ਸਾ 'ਪਤ੍ਥਿਤਪਤ੍ਥਨਾ ਮੇ ਮਤ੍ਥਕਂ ਪਤ੍ਤਾ'ਤਿ ਤੁਟ੍ਠਮਾਨਸਾ ਉਦਾਨਂ ਉਦਾਨੇਨ੍ਤੀ ਵਿਚਰਤੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ''ਕਦਾ ਪਨ, ਭਨ੍ਤੇ, ਤਾਯ ਪਤ੍ਥਨਾ ਪਤ੍ਥਿਤਾ''ਤਿ? ''ਸੁਣਿਸ੍ਸਥ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ''ਤਿ। ''ਸੁਣਿਸ੍ਸਾਮ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਅਤੀਤਂ ਆਹਰਿ –

''ਅਤੀਤੇ , ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਇਤੋ ਕਪ੍ਪਸਤਸਹਸ੍ਸਮਤ੍ਥਕੇ ਪਦੁਮੁਤ੍ਤਰੋ ਨਾਮ ਬੁਦ੍ਧੋ ਲੋਕੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ। ਤਸ੍ਸ ਵਸ੍ਸਸਤਸਹਸ੍ਸਂ ਆਯੁ ਅਹੋਸਿ, ਖੀਣਾਸਵਾਨਂ ਸਤਸਹਸ੍ਸਪਰਿਵਾਰੋ, ਨਗਰਂ ਹਂਸਵਤੀ ਨਾਮ, ਪਿਤਾ ਸੁਨਨ੍ਦੋ ਨਾਮ ਰਾਜਾ, ਮਾਤਾ ਸੁਜਾਤਾ ਨਾਮ ਦੇਵੀ, ਤਸ੍ਸ ਅਗ੍ਗਉਪਟ੍ਠਾਯਿਕਾ ਏਕਾ ਉਪਾਸਿਕਾ ਅਟ੍ਠ ਵਰੇ ਯਾਚਿਤ੍ਵਾ ਮਾਤੁਟ੍ਠਾਨੇ ਠਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਚਤੂਹਿ ਪਚ੍ਚਯੇਹਿ ਪਟਿਜਗ੍ਗਨ੍ਤੀ ਸਾਯਂਪਾਤਂ ਉਪਟ੍ਠਾਨਂ ਗਚ੍ਛਤਿ। ਤਸ੍ਸਾ ਏਕਾ ਸਹਾਯਿਕਾ ਤਾਯ ਸਦ੍ਧਿਂ ਵਿਹਾਰਂ ਨਿਬਦ੍ਧਂ ਗਚ੍ਛਤਿ। ਸਾ ਤਸ੍ਸਾ ਸਤ੍ਥਾਰਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਵਿਸ੍ਸਾਸੇਨ ਕਥਨਞ੍ਚ ਵਲ੍ਲਭਭਾਵਞ੍ਚ ਦਿਸ੍ਵਾ, 'ਕਿਂ ਨੁ ਖੋ ਕਤ੍ਵਾ ਏਵਂ ਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਵਲ੍ਲਤਾ ਹੋਤੀ'ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਪੁਚ੍ਛਿ – 'ਭਨ੍ਤੇ, ਏਸਾ ਇਤ੍ਥੀ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਕਿਂ ਹੋਤੀ'''ਤਿ? ''ਉਪਟ੍ਠਾਯਿਕਾਨਂ ਅਗ੍ਗਾ''ਤਿ। ''ਭਨ੍ਤੇ, ਕਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਉਪਟ੍ਠਾਯਿਕਾਨਂ ਅਗ੍ਗਾ ਹੋਤੀ''ਤਿ?

‘‘ਕਪ੍ਪਸਤਸਹਸ੍ਸਂ ਪਤ੍ਥਨਂ ਪਤ੍ਥੇਤ੍ਵਾ’’ਤਿ। ‘‘ਇਦਾਨਿ ਪਤ੍ਥੇਤ੍ਵਾ ਲਦ੍ਧੁਂ ਸਕ੍ਕਾ, ਭਨ੍ਤੇ’’ਤਿ। ‘‘ਆਮ, ਸਕ੍ਕਾ’’ਤਿ। ‘‘ਤੇਨ ਹਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਿਕ੍ਖੁਸਤਸਹਸ੍ਸੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸਤ੍ਤਾਹਂ ਮਯ੍ਹਂ ਭਿਕ੍ਖਂ ਗਣ੍ਹਥਾ’’ਤਿ ਆਹ। ਸਤ੍ਥਾ ਅਧਿਵਾਸੇਸਿ। ਸਾ ਸਤ੍ਤਾਹਂ ਦਾਨਂ ਦਤ੍ਵਾ ਓਸਾਨਦਿਵਸੇ ਚੀਵਰਸਾਟਕੇ ਦਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਪਾਦਮੂਲੇ ਨਿਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ, ‘‘ਭਨ੍ਤੇ, ਨਾਹਂ ਇਮਸ੍ਸ ਦਾਨਸ੍ਸ ਫਲੇਨ ਦੇਵਿਸ੍ਸਰਿਯਾਦੀਨਂ ਅਞ੍ਞਤਰਂ ਪਤ੍ਥੇਮਿ, ਤੁਮ੍ਹਾਦਿਸਸ੍ਸ ਪਨੇਕਸ੍ਸ ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਅਟ੍ਠ ਵਰੇ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਮਾਤੁਟ੍ਠਾਨੇ ਠਤ੍ਵਾ ਚਤੂਹਿ ਪਚ੍ਚਯੇਹਿ ਪਟਿਜਗ੍ਗਿਤੁਂ ਸਮਤ੍ਥਾਨਂ ਅਗ੍ਗਾ ਭਵੇਯ੍ਯ’’ਨ੍ਤਿ ਪਤ੍ਥਨਂ ਪਟ੍ਠਪੇਸਿ। ਸਤ੍ਥਾ ‘‘ਸਮਿਜ੍ਝਿਸ੍ਸਤਿ ਨੁ ਖੋ ਇਮਿਸ੍ਸਾ ਪਤ੍ਥਨਾ’’ਤਿ ਅਨਾਗਤਂ ਆਵਜ੍ਜੇਨ੍ਤੋ ਕਪ੍ਪਸਤਸਹਸ੍ਸਂ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ‘‘ਕਪ੍ਪਸਤਸਹਸ੍ਸਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਗੋਤਮੋ ਨਾਮ ਬੁਦ੍ਧੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿਸ੍ਸਤਿ, ਤਦਾ ਤ੍ਵਂ ਵਿਸਾਖਾ ਨਾਮ ਉਪਾਸਿਕਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਅਟ੍ਠ ਵਰੇ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਮਾਤੁਟ੍ਠਾਨੇ ਠਤ੍ਵਾ ਚਤੂਹਿ ਪਚ੍ਚਯੇਹਿ ਪਟਿਜਗ੍ਗਨ੍ਤੀਨਂ ਉਪਟ੍ਠਾਯਿਕਾਨਂ ਅਗ੍ਗਾ ਭਵਿਸ੍ਸਸੀ’’ਤਿ ਆਹ। ਤਸ੍ਸਾ ਸਾ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿ ਸ੍ਵੇਵ ਲਦ੍ਧਬ੍ਬਾ ਵਿਯ ਅਹੋਸਿ।

ਸਾ ਯਾਵਤਾਯੁਕਂ ਪੁਞ੍ਞਂ ਕਤ੍ਵਾ ਤਤੋ ਚੁਤਾ ਦੇਵਲੋਕੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸੇਸੁ ਸਂਸਰਨ੍ਤੀ ਕਸ੍ਸਪਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਕਾਲੇ ਕਿਕਿਸ੍ਸ ਕਾਸਿਰਞ੍ਞੋ ਸਤ੍ਤਨ੍ਨਂ ਧੀਤਾਨਂ ਕਨਿਟ੍ਠਾ ਸਙ੍ਘਦਾਸੀ ਨਾਮ ਹੁਤ੍ਵਾ ਪਰਕੁਲਂ ਅਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਾਹਿ ਜੇਟ੍ਠਭਗਿਨੀਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਦੀਘਰਤ੍ਤਂ ਦਾਨਾਦੀਨਿ ਪੁਞ੍ਞਾਨਿ ਕਤ੍ਵਾ ਕਸ੍ਸਪਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਪਾਦਮੂਲੇਪਿ ‘‘ਅਨਾਗਤੇ ਤੁਮ੍ਹਾਦਿਸਸ੍ਸ ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਮਾਤੁਟ੍ਠਾਨੇ ਠਤ੍ਵਾ ਚਤੁਪਚ੍ਚਯਦਾਯਿਕਾਨਂ ਅਗ੍ਗਾ ਭਵੇਯ੍ਯ’’ਨ੍ਤਿ ਪਤ੍ਥਨਂ ਅਕਾਸਿ। ਸਾ ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਪਨ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸੇਸੁ ਸਂਸਰਨ੍ਤੀ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਅਤ੍ਤਭਾਵੇ ਮੇਣ੍ਡਕਸੇਟ੍ਠਿਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਧਨਞ੍ਚਯਸੇਟ੍ਠਿਨੋ ਧੀਤਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾ। ਮਯ੍ਹਂ ਸਾਸਨੇ ਬਹੂਨਿ ਪੁਞ੍ਞਾਨਿ ਅਕਾਸਿ। ਇਤਿ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ‘‘ਨ ਮਯ੍ਹਂ ਧੀਤਾ ਗਾਯਤਿ, ਪਤ੍ਥਿਤਪਤ੍ਥਨਾਯ ਪਨ ਨਿਪ੍ਫਤ੍ਤਿਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਉਦਾਨਂ ਉਦਾਨੇਤੀ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਨ੍ਤੋ, ‘‘ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਯਥਾ ਨਾਮ ਛੇਕੋ ਮਾਲਾਕਾਰੋ ਨਾਨਾਪੁਪ੍ਫਾਨਂ ਮਹਨ੍ਤਂ ਰਾਸਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਨਾਨਪ੍ਪਕਾਰੇ ਮਾਲਾਗੁਣੇ ਕਰੋਤਿ, ਏਵਮੇਵ ਵਿਸਾਖਾਯ ਨਾਨਪ੍ਪਕਾਰਾਨਿ ਪੁਞ੍ਞਾਨਿ ਕਾਤੁਂ ਚਿਤ੍ਤਂ ਨਮਤੀ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

੫੩. ‘‘ਯਥਾਪਿ ਪੁਪ੍ਫਰਾਸਿਮ੍ਹਾ, ਕਯਿਰਾ ਮਾਲਾਗੁਣੇ ਬਹੂ।
ਏਵਂ ਜਾਤੇਨ ਮਚ੍ਚੇਨ, ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਂ ਕੁਸਲਂ ਬਹੁ’’ਨ੍ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਪੁਪ੍ਫਰਾਸਿਮ੍ਹਾ**ਤਿ ਨਾਨਪ੍ਪਕਾਰਾਨਂ ਪੁਪ੍ਫਾਨਂ ਰਾਸਿਮ੍ਹਾ। **ਕਯਿਰਾ**ਤਿ ਕਰੇਯ੍ਯ। **ਮਾਲਾਗੁਣੇ ਬਹੂ**ਤਿ ਏਕਤੋ ਵਣ੍ਟਿਕਮਾਲਾਦਿਭੇਦਾ ਨਾਨਪ੍ਪਕਾਰਾ ਮਾਲਾਵਿਕਤਿਯੋ। **ਮਚ੍ਚੇਨਾ**ਤਿ ਮਰਿਤਬ੍ਬਸਭਾਵਤਾਯ ‘‘ਮਚ੍ਚੋ’’ਤਿ ਲਦ੍ਧਨਾਮੇਨ ਸਤ੍ਤੇਨ ਚੀਵਰਦਾਨਾਦਿਭੇਦਂ **ਬਹੁਂ ਕੁਸਲਂ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਂ**। ਤਤ੍ਥ ਪੁਪ੍ਫਰਾਸਿਗ੍ਗਹਣਂ ਬਹੁਪੁਪ੍ਫਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ। ਸਚੇ ਹਿ ਅਪ੍ਪਾਨਿ ਪੁਪ੍ਫਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਮਾਲਾਕਾਰੋ ਚ ਛੇਕੋ ਨੇਵ ਬਹੂ ਮਾਲਾਗੁਣੇ ਕਾਤੁਂ ਸਕ੍ਕੋਤਿ, ਅਛੇਕੋ ਪਨ ਅਪ੍ਪੇਸੁ ਬਹੂਸੁਪਿ ਪੁਪ੍ਫੇਸੁ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿਯੇਵ। ਬਹੂਸੁ ਪਨ ਪੁਪ੍ਫੇਸੁ ਸਤਿ ਛੇਕੋ ਮਾਲਾਕਾਰੋ ਦਕ੍ਖੋ ਕੁਸਲੋ ਬਹੂ ਮਾਲਾਗੁਣੇ ਕਰੋਤਿ, ਏਵਮੇਵ ਸਚੇ ਏਕਚ੍ਚਸ੍ਸ ਸਦ੍ਧਾ ਮਨ੍ਦਾ ਹੋਤਿ, ਭੋਗਾ ਚ ਬਹੂ ਸਂਵਿਜ੍ਜਨ੍ਤਿ, ਨੇਵ ਸਕ੍ਕੋਤਿ ਬਹੂਨਿ ਕੁਸਲਾਨਿ ਕਾਤੁਂ, ਮਨ੍ਦਾਯ ਚ ਪਨ ਸਦ੍ਧਾਯ ਮਨ੍ਦੇਸੁ ਚ ਪਨ ਭੋਗੇਸੁ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ। ਉਲ਼ਾਰਾਯ ਚ ਪਨ ਸਦ੍ਧਾਯ ਮਨ੍ਦੇਸੁ ਚ ਭੋਗੇਸੁ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿਯੇਵ। ਉਲ਼ਾਰਾਯ ਚ ਪਨ ਸਦ੍ਧਾਯ ਉਲ਼ਾਰੇਸੁ ਚ ਭੋਗੇਸੁ ਸਤਿ ਸਕ੍ਕੋਤਿ। ਤਥਾਰੂਪਾ ਚ ਵਿਸਾਖਾ ਉਪਾਸਿਕਾ। ਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯੇਤਂ ਵੁਤ੍ਤਂ – ‘‘ਯਥਾਪਿ…ਪੇ॰… ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਂ ਕੁਸਲਂ ਬਹੁ’’ਨ੍ਤਿ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਬਹੂ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨਾਦਯੋ ਅਹੇਸੁਂ। ਮਹਾਜਨਸ੍ਸ ਸਾਤ੍ਥਿਕਾ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾ ਜਾਤਾਤਿ।

ਵਿਸਾਖਾਵਤ੍ਥੁ ਅਟ੍ਠਮਂ

੯. ਆਨਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰਪਞ੍ਹਾਵਤ੍ਥੁ

ਨ ਪੁਪ੍ਫਗਨ੍ਧੋ ਪਟਿਵਾਤਮੇਤੀਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਆਨਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਪਞ੍ਹਂ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਨ੍ਤੋ ਕਥੇਸਿ।

ਥੇਰੋ ਕਿਰ ਸਾਯਨ੍ਹਸਮਯੇ ਪਟਿਸਲ੍ਲੀਨੋ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਭਗਵਤਾ ਮੂਲਗਨ੍ਧੋ, ਸਾਰਗਨ੍ਧੋ, ਪੁਪ੍ਫਗਨ੍ਧੋਤਿ ਤਯੋ ਉਤ੍ਤਮਗਨ੍ਧਾ ਵੁਤ੍ਤਾ, ਤੇਸੰ ਅਨੁਵਾਤਮੇਵ ਗਨ੍ਧੋ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਨੋ ਪਟਿਵਾਤਂ। ਅਤ੍ਥਿ ਨੁ ਖੋ ਤਂ ਗਨ੍ਧਜਾਤਂ, ਯਸ੍ਸ ਪਟਿਵਾਤਮ੍ਪਿ ਗਨ੍ਧੋ ਗਚ੍ਛਤੀ''ਤਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਏਤਦਹੋਸਿ – ''ਕਿਂ ਮਯ੍ਹਂ ਅਤ੍ਤਨਾ ਵਿਨਿਚ੍ਛਿਤੇਨ, ਸਤ੍ਥਾਰਂਯੇਵ ਪੁਚ੍ਛਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ। ਸੋ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ –

''ਅਥ ਖੋ ਆਯਸ੍ਮਾ ਆਨਨ੍ਦੋ ਸਾਯਨ੍ਹਸਮਯੇ ਪਟਿਸਲ੍ਲਾਨਾ ਵੁਟ੍ਠਿਤੋ ਯੇਨ ਭਗਵਾ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿ , ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਅਭਿਵਾਦੇਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸੀਦਿ, ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਖੋ ਆਯਸ੍ਮਾ ਆਨਨ੍ਦੋ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਏਤਦਵੋਚ –

''ਤੀਣਿਮਾਨਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਗਨ੍ਧਜਾਤਾਨਿ, ਯੇਸਂ ਅਨੁਵਾਤਮੇਵ ਗਨ੍ਧੋ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਨੋ ਪਟਿਵਾਤਂ। ਕਤਮਾਨਿ ਤੀਣਿ? ਮੂਲਗਨ੍ਧੋ, ਸਾਰਗਨ੍ਧੋ, ਪੁਪ੍ਫਗਨ੍ਧੋ , ਇਮਾਨਿ ਖੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਤੀਣਿ ਗਨ੍ਧਜਾਤਾਨਿ। ਯੇਸਂ ਅਨੁਵਾਤਮੇਵ ਗਨ੍ਧੋ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਨੋ ਪਟਿਵਾਤਂ। ਅਤ੍ਥਿ ਨੁ ਖੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਕਿਞ੍ਚਿ ਗਨ੍ਧਜਾਤਂ ਯਸ੍ਸ ਅਨੁਵਾਤਮ੍ਪਿ ਗਨ੍ਧੋ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਪਟਿਵਾਤਮ੍ਪਿ ਗਨ੍ਧੋ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਅਨੁਵਾਤਪਟਿਵਾਤਮ੍ਪਿ ਗਨ੍ਧੋ ਗਚ੍ਛਤੀ''ਤਿ? (ਅ॰ ਨਿ॰ ੩.੮੦)

ਅਥਸ੍ਸ ਭਗਵਾ ਪਞ੍ਹਂ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਨ੍ਤੋ –

''ਅਤ੍ਥਾਨਨ੍ਦ, ਕਿਞ੍ਚਿ ਗਨ੍ਧਜਾਤਂ, ਯਸ੍ਸ ਅਨੁਵਾਤਮ੍ਪਿ ਗਨ੍ਧੋ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਪਟਿਵਾਤਮ੍ਪਿ ਗਨ੍ਧੋ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਅਨੁਵਾਤਪਟਿਵਾਤਮ੍ਪਿ ਗਨ੍ਧੋ ਗਚ੍ਛਤੀ''ਤਿ। ''ਕਤਮਂ ਪਨ ਤਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਗਨ੍ਧਜਾਤਂ''? ''ਯਸ੍ਸ ਅਨੁਵਾਤਮ੍ਪਿ ਗਨ੍ਧੋ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਪਟਿਵਾਤਮ੍ਪਿ ਗਨ੍ਧੋ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਅਨੁਵਾਤਪਟਿਵਾਤਮ੍ਪਿ ਗਨ੍ਧੋ ਗਚ੍ਛਤੀ''ਤਿ?

''ਇਧਾਨਨ੍ਦ, ਯਸ੍ਮਿਂ ਗਾਮੇ ਵਾ ਨਿਗਮੇ ਵਾ ਇਤ੍ਥੀ ਵਾ ਪੁਰਿਸੋ ਵਾ ਬੁਦ੍ਧਂ ਸਰਣਂ ਗਤੋ ਹੋਤਿ, ਧਮ੍ਮਂ ਸਰਣਂ ਗਤੋ ਹੋਤਿ, ਸਙ੍ਘਂ ਸਰਣਂ ਗਤੋ ਹੋਤਿ, ਪਾਣਾਤਿਪਾਤਾ ਪਟਿਵਿਰਤੋ ਹੋਤਿ, ਅਦਿਨ੍ਨਾਦਾਨਾ ਪਟਿਵਿਰਤੋ ਹੋਤਿ, ਕਾਮੇਸੁਮਿਚ੍ਛਾਚਾਰਾ ਪਟਿਵਿਰਤੋ ਹੋਤਿ, ਮੁਸਾਵਾਦਾ ਪਟਿਵਿਰਤੋ ਹੋਤਿ, ਸੁਰਾਮੇਰਯਮਜ੍ਜਪਮਾਦਟ੍ਠਾਨਾ ਪਟਿਵਿਰਤੋ ਹੋਤਿ, ਸੀਲਵਾ ਹੋਤਿ ਕਲ੍ਯਾਣਧਮ੍ਮੋ, ਵਿਗਤਮਲਮਚ੍ਛੇਰੇਨ ਚੇਤਸਾ ਅਗਾਰਂ ਅਜ੍ਝਾਵਸਤਿ ਮੁਤ੍ਤਚਾਗੋ ਪਯਤਪਾਣਿ ਵੋਸ੍ਸਗ੍ਗਰਤੋ ਯਾਚਯੋਗੋ ਦਾਨਸਂਵਿਭਾਗਰਤੋ।

''ਤਸ੍ਸ ਦਿਸਾਸੁ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਵਣ੍ਣਂ ਭਾਸਨ੍ਤਿ, 'ਅਮੁਕਸ੍ਮਿਂ ਨਾਮ ਗਾਮੇ ਵਾ ਨਿਗਮੇ ਵਾ ਇਤ੍ਥੀ ਵਾ ਪੁਰਿਸੋ ਵਾ ਬੁਦ੍ਧਂ ਸਰਣਂ ਗਤੋ ਹੋਤਿ, ਧਮ੍ਮਂ ਸਰਣਂ ਗਤੋ ਹੋਤਿ, ਸਙ੍ਘਂ ਸਰਣਂ ਗਤੋ ਹੋਤਿ...ਪੇ॰... ਦਾਨਸਂਵਿਭਾਗਰਤੋ'''ਤਿ।

''ਦੇਵਤਾਪਿਸ੍ਸ ਵਣ੍ਣਂ ਭਾਸਨ੍ਤਿ, 'ਅਮੁਕਸ੍ਮਿਂ ਨਾਮ ਗਾਮੇ ਵਾ ਨਿਗਮੇ ਵਾ ਇਤ੍ਥੀ ਵਾ ਪੁਰਿਸੋ ਵਾ ਬੁਦ੍ਧਂ ਸਰਣਂ ਗਤੋ ਹੋਤਿ, ਧਮ੍ਮਂ ਸਰਣਂ ਗਤੋ ਹੋਤਿ, ਸਙ੍ਘਂ ਸਰਣਂ ਗਤੋ ਹੋਤਿ...ਪੇ॰... ਦਾਨਸਂਵਿਭਾਗਰਤੋ'''ਤਿ। ''ਇਦਂ ਖੋ ਤਂ, ਆਨਨ੍ਦ, ਗਨ੍ਧਜਾਤਂ, ਯਸ੍ਸ ਅਨੁਵਾਤਮ੍ਪਿ ਗਨ੍ਧੋ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਪਟਿਵਾਤਮ੍ਪਿ ਗਨ੍ਧੋ ਗਚ੍ਛਤਿ , ਅਨੁਵਾਤਪਟਿਵਾਤਮ੍ਪਿ ਗਨ੍ਧੋ ਗਚ੍ਛਤੀ''ਤਿ (ਅ॰ ਨਿ॰ ੩.੮੦) ਵਤ੍ਵਾ ਇਮਾ ਗਾਥਾ ਅਭਾਸਿ –

੫੪. ''ਨ ਪੁਪ੍ਫਗਨ੍ਧੋ ਪਟਿਵਾਤਮੇਤਿ,
ਨ ਚਨ੍ਦਨਂ ਤਗਰਮਲ੍ਲਿਕਾ ਵਾ।
ਸਤਞ੍ਚ ਗਨ੍ਧੋ ਪਟਿਵਾਤਮੇਤਿ,
ਸਬ੍ਬਾ ਦਿਸਾ ਸਪ੍ਪੁਰਿਸੋ ਪਵਾਯਤਿ॥ (ਅ॰ ਨਿ॰ ੩.੮੦)।

੫੫. ‘‘ਚਨ੍ਦਨੰ ਤਗਰੰ ਵਾਪਿ, ਉਪ੍ਪਲੰ ਅਥ ਵਸ੍ਸਿਕੀ।
ਏਤੇਸੰ ਗਨ੍ਧਜਾਤਾਨੰ, ਸੀਲਗਨ੍ਧੋ ਅਨੁੱਤਰੋ’’ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਨ ਪੁਪ੍ਫਗਨ੍ਧੋ**ਤਿ ਤਾਵਤਿੰਸਭਵਨੇ ਪਰਿਚ੍ਛਤ੍ਤਕਰੁਕ੍ਖੋ ਆਯਾਮਤੋ ਚ ਵਿਤ੍ਥਾਰਤੋ ਚ ਯੋਜਨਸਤਿਕੋ, ਤਸ੍ਸ ਪੁਪ੍ਫਾਨੰ ਆਭਾ ਪਞ੍ਞਾਸ ਯੋਜਨਾਨਿ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਗਨ੍ਧੋ ਯੋਜਨਸਤੰ, ਸੋਪਿ ਅਨੁਵਾਤਮੇਵ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਪਟਿਵਾਤੰ ਪਨ ਅਟ੍ਠਙ੍ਗੁਲਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਗਨ੍ਤੁੰ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ, ਏਵਰੂਪੋਪਿ ਨ ਪੁਪ੍ਫਗਨ੍ਧੋ ਪਟਿਵਾਤਮੇਤਿ। **ਚਨ੍ਦਨ**ਨ੍ਤਿ ਚਨ੍ਦਨਗਨ੍ਧੋ। **ਤਗਰਮਲ੍ਲਿਕਾ** ਵਾਤਿ ਇਮੇਸਮ੍ਪਿ ਗਨ੍ਧੋ ਏਵ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤੋ। ਸਾਰਗਨ੍ਧਾਨੰ ਅਗ੍ਗਸ੍ਸ ਹਿ ਲੋਹਿਤਚਨ੍ਦਨਸ੍ਸਾਪਿ ਤਗਰਸ੍ਸਪਿ ਮਲ੍ਲਿਕਾਯਪਿ ਅਨੁਵਾਤਮੇਵ ਵਾਯਤਿ, ਨੋ ਪਟਿਵਾਤੰ। **ਸਤਞ੍ਚ ਗਨ੍ਧੋ**ਤਿ ਸਪ੍ਪੁਰਿਸਾਨੰ ਪਨ ਬੁਦ੍ਧਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਸਾਵਕਾਨੰ ਸੀਲਗਨ੍ਧੋ ਪਟਿਵਾਤਮੇਤਿ। ਕਿੰ ਕਾਰਣਾ? **ਸਬ੍ਬਾ ਦਿਸਾ ਸਪ੍ਪੁਰਿਸੋ ਪਵਾਯਤਿ** ਯਸ੍ਮਾ ਪਨ ਸਪ੍ਪੁਰਿਸੋ ਸੀਲਗਨ੍ਧੇਨ ਸਬ੍ਬਾਪਿ ਦਿਸਾ ਅਜ੍ਝੋਤ੍ਥਰਿਤ੍ਵਾਵ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ‘‘ਤਸ੍ਸ ਗਨ੍ਧੋ ਨ ਪਟਿਵਾਤਮੇਤੀ’’ਤਿ ਨ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੋ । ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤੰ ‘‘ਪਟਿਵਾਤਮੇਤੀ’’ਤਿ। **ਵਸ੍ਸਿਕੀ**ਤਿ ਜਾਤਿਸੁਮਨਾ। **ਏਤੇਸ**ਨ੍ਤਿ ਇਮੇਸੰ ਚਨ੍ਦਨਾਦੀਨੰ ਗਨ੍ਧਜਾਤਾਨੰ ਗਨ੍ਧਤੋ ਸੀਲਵਨ੍ਤਾਨੰ ਸਪ੍ਪੁਰਿਸਾਨੰ ਸੀਲਗਨ੍ਧੋਵ ਅਨੁੱਤਰੋ ਅਸਦਿਸੋ ਅਪਟਿਭਾਗੋਤਿ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਬਹੂ ਸੋਤਾਪੱਤਿਫਲਾਦੀਨਿ ਪੱਤਾ। ਦੇਸਨਾ ਮਹਾਜਨਸ੍ਸ ਸਾਤ੍ਥਿਕਾ ਜਾਤਾਤਿ।

ਆਨਨ੍ਦੱਥੇਰਪਞ੍ਹਾਵੱਥੁ ਨਵਮੰ।

੧੦. ਮਹਾਕਸ੍ਸਪੱਥੇਰਪਿਣ੍ਡਪਾਤਦਿਨ੍ਨਵੱਥੁ

ਅਪ੍ਪਮੱਤੋ ਅਯੰ ਗਨ੍ਧੋਤਿ ਇਮੰ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨੰ ਸੱਥਾ ਵੇਲੁਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਮਹਾਕਸ੍ਸਪੱਥੇਰਸ੍ਸ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਦਾਨੰ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਏਕਸ੍ਮਿਞ੍ਹਿ ਦਿਵਸੇ ਥੇਰੋ ਸੱਤਾਹਚ੍ਚਯੇਨ ਨਿਰੋਧਾ ਵੁੱਟਾਯ ‘‘ਰਾਜਗਹੇ ਸਪਦਾਨੰ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਨਿਕ੍ਖਮਿ। ਤਸ੍ਮਿੰ ਪਨ ਸਮਯੇ ਸਕ੍ਕਸ੍ਸ ਦੇਵਰਞ੍ਞੋ ਪਰਿਚਾਰਿਕਾ ਕਕੁਟਪਾਦਿਨਿਯੋ ਪਞ੍ਚਸਤਾ ਅਚ੍ਛਰਾਯੋ ‘‘ਥੇਰਸ੍ਸ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤੰ ਦਸ੍ਸਾਮਾ’’ਤਿ ਉਸ੍ਸਾਹਜਾਤਾ ਪਞ੍ਚ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਸਤਾਨਿ ਸਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਆਦਾਯ ਅਨ੍ਤਰਾਮਗ੍ਗੇ ਠਤ੍ਵਾ, ‘‘ਭਨ੍ਤੇ, ਇਮੰ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤੰ ਗਣ੍ਹਥ, ਸਙ੍ਗਹੰ ਨੋ ਕਰੋਥਾ’’ਤਿ ਵਦਿੰਸੁ। ‘‘ਗਚ੍ਛਥ ਤੁਮ੍ਹੇ, ਅਹੰ ਦੁੱਗਤਾਨੰ ਸਙ੍ਗਹੰ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ। ‘‘ਭਨ੍ਤੇ, ਮਾ ਨੋ ਨਾਸੇਥ, ਸਙ੍ਗਹੰ ਨੋ ਕਰੋਥਾ’’ਤਿ। ਥੇਰੋ ਞਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਪੁਨਪਿ ਅਪਗਨ੍ਤੁੰ ਅਨਿਚ੍ਛਮਾਨਾ ਯਾਚਨ੍ਤਿਯੋ ‘‘ਅੱਤਨੋ ਪਮਾਣੰ ਨ ਜਾਨਾਥ, ਅਪਗਚ੍ਛਥਾ’’ਤਿ ਅਚ੍ਛਰੰ ਪਹਰਿ। ਤਾ ਥੇਰਸ੍ਸ ਅਚ੍ਛਰਸੱਦੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ਸਨ੍ਥਮ੍ਭਿਤ੍ਵਾ ਸਮ੍ਮੁਖਾ ਠਾਤੁੰ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਿਯੋ ਪਲਾਯਿਤ੍ਵਾ ਦੇਵਲੋਕਮੇਵ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ, ਸਕ੍ਕੇਨ ‘‘ਕਹੰ ਗਤਾਤ੍ਥਾ’’ਤਿ ਪੁੱਠਾ, ‘‘‘ਸਮਾਪੱਤਿਤੋ ਵੁੱਟਿਤਸ੍ਸ ਥੇਰਸ੍ਸ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤੰ ਦਸ੍ਸਾਮਾ’ਤਿ ਗਤਾਮ੍ਹਾ, ਦੇਵਾ’’ਤਿ। ‘‘ਦਿਨ੍ਨੋ ਪਨ ਵਾ’’ਤਿ? ‘‘ਗਣ੍ਹਿਤੁੰ ਨ ਇਚ੍ਛਤੀ’’ਤਿ। ‘‘ਕਿੰ ਕਥੇਸੀ’’ਤਿ? ‘‘‘ਦੁੱਗਤਾਨੰ ਸਙ੍ਗਹੰ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ’ਤਿ ਆਹ, ਦੇਵਾ’’ਤਿ। ‘‘ਤੁਮ੍ਹੇ ਕੇਨਾਕਾਰੇਨ ਗਤਾ’’ਤਿ। ‘‘ਇਮਿਨਾਵ, ਦੇਵਾ’’ਤਿ। ਸਕ੍ਕੋ ‘‘ਤੁਮ੍ਹਾਦਿਸਿਯੋ ਥੇਰਸ੍ਸ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤੰ ਕਿੰ ਦਸ੍ਸਨ੍ਤੀ’’ਤਿ ਸਯੰ ਦਾਤੁਕਾਮੋ ਹੁਤ੍ਵਾ, ਜਰਾਜਿਣ੍ਣੋ ਮਹਲ੍ਲਕੋ ਖਣ੍ਡਦਨ੍ਤੋ ਪਲਿਤਕੇਸੋ ਓਭੱਗਸਰੀਰੋ ਮਹਲ੍ਲਕਤਨ੍ਤਵਾਯੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਸੁਜਮ੍ਪਿ ਦੇਵਧੀਤਰੰ ਤਥਾਰੂਪਮੇਵ ਮਹਲ੍ਲਿਕੰ ਕਤ੍ਵਾ ਏਕੰ ਪੇਸਕਾਰਵੀਥਿੰ ਮਾਪੇਤ੍ਵਾ ਤਨ੍ਤੰ ਪਸਾਰੇਨ੍ਤੋ ਅਚ੍ਛਿ।

ਥੇਰੋਪਿ ‘‘ਦੁੱਗਤਾਨੰ ਸਙ੍ਗਹੰ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਨਗਰਾਭਿਮੁਖੋ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਬਹਿਨਗਰੇ ਏਵ ਤੰ ਵੀਥਿੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਦ੍ਵੇ ਜਨੇ ਅੱਦਸ। ਤਸ੍ਮਿੰ ਖਣੇ ਸਕ੍ਕੋ ਤਨ੍ਤੰ ਪਸਾਰੇਤਿ, ਸੁਜਾ ਤਸਰੰ ਵੱਟੇਤਿ। ਥੇਰੋ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ‘‘ਇਮੇ ਮਹਲ੍ਲਕਕਾਲੇਪਿ ਕਮ੍ਮੰ ਕਰੋਨ੍ਤਿਯੇਵ ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਨਗਰੇ ਇਮੇਹਿ ਦੁੱਗਤਤਰਾ ਨੱਥਿ ਮਞ੍ਞੇ, ਇਮੇਹਿ ਦਿਨ੍ਨੰ ਉਲ੍ਹੁਙ੍ਕਮੱਤਮ੍ਪਿ ਸਾਕਮੱਤਮ੍ਪਿ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਇਮੇਸੰ ਸਙ੍ਗਹੰ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ। ਸੋ ਤੇਸੰ ਗੇਹਾਭਿਮੁਖੋ ਅਹੋਸਿ। ਸਕ੍ਕੋ ਤੰ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਸੁਜੰ ਆਹ – ‘‘ਭੱਦੇ, ਮਯ੍ਹੰ ਅਯ੍ਯੋ ਇਤੋ ਆਗਚ੍ਛਤਿ,

ਤ੍ਵਂ ਅਪਸ੍ਸਨ੍ਤੀ ਵਿਯ ਤੁਣ੍ਹੀ ਹੁਤ੍ਵਾ ਨਿਸੀਦ, ਖਣੇਨ ਥੇਰਂ ਵਞ੍ਚੇਤ੍ਵਾ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਂ ਦਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ। ਥੇਰੋ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਗੇਹਦ੍ਵਾਰੇ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਤੇਪਿ ਅਪਸ੍ਸਨ੍ਤਾ ਵਿਯ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕਮ੍ਮਮੇਵ ਕਰੋਨ੍ਤਾ ਥੋਕਂ ਆਗਮਿਂਸੁ।

ਅਥ ਸਕ੍ਕੋ ''ਗੇਹਦ੍ਵਾਰੇ ਏਕੋ ਥੇਰੋ ਵਿਯ ਠਿਤੋ, ਉਪਧਾਰੇਹਿ ਤਾਵਾ''ਤਿ ਆਹ। ''ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਉਪਧਾਰੇਥ, ਸਾਮੀ''ਤਿ। ਸੋ ਗੇਹਾ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਥੇਰਂ ਪਞ੍ਚਪਤਿਟ੍ਠਿਤੇਨ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਉਭੋਹਿ ਹਤ੍ਥੇਹਿ ਜਣ੍ਣੁਕਾਨਿ ਓਲਮ੍ਬਿਤ੍ਵਾ ਨਿਤ੍ਥੁਨਨ੍ਤੋ ਉਟ੍ਠਾਯ ''ਕਤਰੋ ਥੇਰੋ ਨੁ ਖੋ ਅਯਜੋ''ਤਿ ਥੋਕਂ ਓਸਕ੍ਕਿਤ੍ਵਾ ''ਅਕ੍ਖੀਨਿ ਮੇ ਧੂਮਾਯਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਨਲਾਟੇ ਹਤ੍ਥਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਉਦ੍ਧਂ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ''ਅਹੋ ਦੁਕ੍ਖਂ, ਅਯਜੋ ਨੋ ਮਹਾਕਸ੍ਸਪਤ੍ਥੇਰੋ ਚਿਰਸ੍ਸਂ ਮੇ ਕੁਟਿਦ੍ਵਾਰਂ ਆਗਤੋ, ਅਤ੍ਥਿ ਨੁ ਖੋ ਕਿਞ੍ਚਿ ਗੇਹੇ''ਤਿ ਆਹ। ਸੁਜਾ ਥੋਕਂ ਆਕੁਲਂ ਵਿਯ ਹੁਤ੍ਵਾ ''ਅਤ੍ਥਿ, ਸਾਮੀ''ਤਿ ਪਟਿਵਚਨਂ ਅਦਾਸਿ। ਸਕ੍ਕੋ, ''ਭਨ੍ਤੇ, ਲੂਖਂ ਵਾ ਪਣੀਤਂ ਵਾਤਿ ਅਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਸਙ੍ਗਹਂ ਨੋ ਕਰੋਥਾ''ਤਿ ਪਤ੍ਤਂ ਗਣ੍ਹਿ। ਥੇਰੋ ''ਏਤੇਹਿ ਦਿਨ੍ਨਂ ਸਾਕਂ ਵਾ ਹੋਤੁ ਕੁਣ੍ਡਕਮੁਟ੍ਠਿ ਵਾ, ਸਙ੍ਗਹਂ ਨੇਸਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਪਤ੍ਤਂ ਅਦਾਸਿ। ਸੋ ਅਨ੍ਤੋਘਰਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਘਟਿਓਦਨਂ ਨਾਮ ਘਟਿਯਾ ਉਦ੍ਧਰਿਤ੍ਵਾ ਪਤ੍ਤਂ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਥੇਰਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥੇ ਠਪੇਸਿ। ਸੋ ਅਹੋਸਿ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤੋ ਅਨੇਕਸੂਪਬ੍ਯਞ੍ਜਨੋ, ਸਕਲਂ ਰਾਜਗਹਨਗਰਂ ਗਨ੍ਧੇਨ ਅਜ੍ਝੋਤ੍ਥਰਿ।

ਤਦਾ ਥੇਰੋ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਅਯਂ ਪੁਰਿਸੋ ਅਪ੍ਪੇਸਕ੍ਖੋ, ਪਿਣ੍ਡਪਾਤੋ ਮਹੇਸਕ੍ਖੋ, ਸਕ੍ਕਸ੍ਸ ਭੋਜਨਸਦਿਸੋ, ਕੋ ਨੁ ਖੋ ਏਸੋ''ਤਿ। ਅਥ ਨਂ ''ਸਕ੍ਕੋ''ਤਿ ਞਤ੍ਵਾ ਆਹ – ''ਭਾਰਿਯਂ ਤੇ ਕਮ੍ਮਂ ਕਤਂ ਦੁਗ੍ਗਤਾਨਂ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਵਿਲੁਮ੍ਪਨ੍ਤੇਨ, ਅਜ੍ਜ ਮਯ੍ਹਂ ਦਾਨਂ ਦਤ੍ਵਾ ਕੋਚਿਦੇਵ ਦੁਗ੍ਗਤੋ ਸੇਨਾਪਤਿਟ੍ਠਾਨਂ ਵਾ ਸੇਟ੍ਠਿਟ੍ਠਾਨਂ ਵਾ ਲਭੇਯ੍ਯਾ''ਤਿ। ''ਮਯਾ ਦੁਗ੍ਗਤਤਰੋ ਨਤ੍ਥਿ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ। ''ਕਿਂ ਕਾਰਣਾ ਤ੍ਵਂ ਦੁਗ੍ਗਤੋ ਦੇਵਲੋਕੇ ਰਜ੍ਜਸਿਰਿਂ ਅਨੁਭਵਨ੍ਤੋ''ਤਿ? ''ਭਨ੍ਤੇ, ਏਵਂ ਨਾਮੇਤਂ, ਮਯਾ ਪਨ ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨੇ ਬੁਦ੍ਧੇ ਕਲ੍ਯਾਣਕਮ੍ਮਂ ਕਤਂ, ਬੁਦ੍ਧੁਪ੍ਪਾਦੇ ਵਤ੍ਤਮਾਨੇ ਕਲ੍ਯਾਣਕਮ੍ਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਚੂਲਰਥਦੇਵਪੁਤ੍ਤੋ ਮਹਾਰਥਦੇਵਪੁਤ੍ਤੋ ਅਨੇਕਵਣ੍ਣਦੇਵਪੁਤ੍ਤੋਤਿ ਇਮੇ ਤਯੋ ਸਮਾਨਦੇਵਪੁਤ੍ਤਾ ਮਮ ਆਸਨ੍ਨਟ੍ਠਾਨੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾ, ਮਯਾ ਤੇਜਵਨ੍ਤਤਰਾ। ਅਹਞ੍ਹਿ ਤੇਸੁ ਦੇਵਪੁਤ੍ਤੇਸੁ 'ਨਕ੍ਖਤ੍ਤਂ ਕੀਲਿਸ੍ਸਾਮਾ'ਤਿ ਪਰਿਚਾਰਿਕਾਯੋ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਅਨ੍ਤਰਵੀਥਿਂ ਓਤਿਣ੍ਣੇਸੁ ਪਲਾਯਿਤ੍ਵਾ ਗੇਹਂ ਪਵਿਸਾਮਿ। ਤੇਸਞ੍ਹਿ ਸਰੀਰਤੋ ਤੇਜੋ ਮਮ ਸਰੀਰਂ ਓਤ੍ਥਰਤਿ, ਮਮ ਸਰੀਰਤੋ ਤੇਜੋ ਤੇਸਂ ਸਰੀਰਂ ਨ ਓਤ੍ਥਰਤਿ, 'ਕੋ ਮਯਾ ਦੁਗ੍ਗਤਤਰੋ, ਭਨ੍ਤੇ'ਤਿ। 'ਏਵਂ ਸਨ੍ਤੇਪਿ ਇਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਮਯ੍ਹਂ ਮਾ ਏਵਂ ਵਞ੍ਚੇਤ੍ਵਾ ਦਾਨਮਦਾਸੀ'''ਤਿ। ''ਵਞ੍ਚੇਤ੍ਵਾ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਦਾਨੇ ਦਿਨ੍ਨੇ ਮਯ੍ਹਂ ਕੁਸਲਂ ਅਤ੍ਥਿ, ਨ ਅਤ੍ਥੀ''ਤਿ? ''ਅਤ੍ਥਾਵੁਸੋ''ਤਿ। ''ਏਵਂ ਸਨ੍ਤੇ ਕੁਸਲਕਮ੍ਮਕਰਣਂ ਨਾਮ ਮਯ੍ਹਂ ਭਾਰੋ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ। ਸੋ ਏਵਂ ਵਤ੍ਵਾ ਥੇਰਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਸੁਜਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਥੇਰਂ ਪਦਕ੍ਖਿਣਂ ਕਤ੍ਵਾ ਵੇਹਾਸਂ ਅਬ੍ਭੁਗ੍ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ''ਅਹੋ ਦਾਨਂ ਪਰਮਦਾਨਂ ਕਸ੍ਸਪੇ ਸੁਪ੍ਪਤਿਟ੍ਠਿਤ''ਨ੍ਤਿ ਉਦਾਨਂ ਉਦਾਨੇਸਿ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ –

> ''ਏਕਂ ਸਮਯਂ ਭਗਵਾ ਰਾਜਗਹੇ ਵਿਹਰਤਿ ਵੇਲੁਵਨੇ ਕਲਨ੍ਦਕਨਿਵਾਪੇ। ਤੇਨ ਖੋ ਪਨ ਸਮਯੇਨ ਆਯਸ੍ਮਾ ਮਹਾਕਸ੍ਸਪੋ ਪਿਪ੍ਪਲਿਗੁਹਾਯਂ ਵਿਹਰਤਿ, ਸਤ੍ਤਾਹਂ ਏਕਪਲ੍ਲਙ੍ਕੇਨ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਹੋਤਿ ਅਞ੍ਞਤਰਂ ਸਮਾਧਿਂ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ। ਅਥ ਖੋ ਆਯਸ੍ਮਾ ਮਹਾਕਸ੍ਸਪੋ ਤਸ੍ਸ ਸਤ੍ਤਾਹਸ੍ਸ ਅਚ੍ਚਯੇਨ ਤਮ੍ਹਾ ਸਮਾਧਿਮ੍ਹਾ ਵੁਟ੍ਠਾਸਿ। ਅਥ ਖੋ ਆਯਸ੍ਮਤੋ ਮਹਾਕਸ੍ਸਪਸ੍ਸ ਤਮ੍ਹਾ ਸਮਾਧਿਮ੍ਹਾ ਵੁਟ੍ਠਿਤਸ੍ਸ ਏਤਦਹੋਸਿ – ''ਯਂਨੂਨਾਹਂ ਰਾਜਗਹਂ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਪਵਿਸੇਯ੍ਯ''ਨ੍ਤਿ।
>
> ''ਤੇਨ ਖੋ ਪਨ ਸਮਯੇਨ ਪਞ੍ਚਮਤ੍ਤਾਨਿ ਦੇਵਤਾਸਤਾਨਿ ਉਸ੍ਸੁਕ੍ਕਂ ਆਪਨ੍ਨਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ ਆਯਸ੍ਮਤੋ ਮਹਾਕਸ੍ਸਪਸ੍ਸ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਪਟਿਲਾਭਾਯ। ਅਥ ਖੋ ਆਯਸ੍ਮਾ ਮਹਾਕਸ੍ਸਪੋ ਤਾਨਿ ਪਞ੍ਚਮਤ੍ਤਾਨਿ ਦੇਵਤਾਸਤਾਨਿ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਪੁਬ੍ਬਣ੍ਹਸਮਯਂ ਨਿਵਾਸੇਤ੍ਵਾ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਮਾਦਾਯ ਰਾਜਗਹਂ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਪਾਵਿਸਿ।
>
> ''ਤੇਨ ਖੋ ਪਨ ਸਮਯੇਨ ਸਕ੍ਕੋ ਦੇਵਾਨਮਿਨ੍ਦੋ ਆਯਸ੍ਮਤੋ ਮਹਾਕਸ੍ਸਪਸ੍ਸ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਂ ਦਾਤੁਕਾਮੋ ਹੋਤਿ। ਪੇਸਕਾਰਵਣ੍ਣਂ ਅਭਿਨਿਮ੍ਮਿਨਿਤ੍ਵਾ ਤਨ੍ਤਂ ਵਿਨਾਤਿ, ਸੁਜਾ ਅਸੁਰਕਞ੍ਞਾ ਤਸਰਂ ਪੂਰੇਤਿ। ਅਥ ਖੋ ਆਯਸ੍ਮਾ ਮਹਾਕਸ੍ਸਪੋ ਰਾਜਗਹੇ ਸਪਦਾਨਂ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਮਾਨੋ ਯੇਨ ਸਕ੍ਕਸ੍ਸ ਦੇਵਾਨਮਿਨ੍ਦਸ੍ਸ ਨਿਵੇਸਨਂ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿ, ਅਦ੍ਦਸਾ ਖੋ ਸਕ੍ਕੋ ਦੇਵਾਨਮਿਨ੍ਦੋ ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤਂ ਮਹਾਕਸ੍ਸਪਂ ਦੂਰਤੋਵ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਂ, ਦਿਸ੍ਵਾ ਘਰਾ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਚੁਗ੍ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਹਤ੍ਥਤੋ ਪਤ੍ਤਂ

ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਘਰੰ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਘਟਿਯਾ ਓਦਨੰ ਉਦ੍ਧਰਿਤ੍ਵਾ ਪਤ੍ਤੰ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਆਯਸ੍ਮਤੋ ਮਹਾਕਸ੍ਸਪਸ੍ਸ ਅਦਾਸਿ। ਸੋ ਅਹੋਸਿ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤੋ ਅਨੇਕਸੂਪੋ ਅਨੇਕਬ੍ਯਞ੍ਜਨੋ ਅਨੇਕਰਸਬ੍ਯਞ੍ਜਨੋ। ਅਥ ਖੋ ਆਯਸ੍ਮਤੋ ਮਹਾਕਸ੍ਸਪਸ੍ਸ ਏਤਦਹੋਸਿ – 'ਕੋ ਨੁ ਖੋ ਅਯੰ ਸਤ੍ਤੋ, ਯਸ੍ਸਾਯੰ ਏਵਰੂਪੋ ਇਦ੍ਧਾਨੁਭਾਵੋ'ਤਿ। ਅਥ ਖੋ ਆਯਸ੍ਮਤੋ ਮਹਾਕਸ੍ਸਪਸ੍ਸ ਏਤਦਹੋਸਿ – 'ਸਕ੍ਕੋ ਖੋ ਅਯੰ ਦੇਵਾਨਮਿਨ੍ਦੋ'ਤਿ ਵਿਦਿਤ੍ਵਾ ਸਕ੍ਕੰ ਦੇਵਾਨਮਿਨ੍ਦੰ ਏਤਦਵੋਚ – 'ਕਤੰ ਖੋ ਤੇ ਇਦੰ, ਕੋਸਿਯ, ਮਾ ਪੁਨਪਿ ਏਵਰੂਪਮਕਾਸੀ'''ਤਿ। ''ਅਮ੍ਹਾਕਮ੍ਪਿ, ਭਨ੍ਤੇ ਕਸ੍ਸਪ, ਪੁਞ੍ਞੇਨ ਅਤ੍ਥੋ, ਅਮ੍ਹਾਕਮ੍ਪਿ ਪੁਞ੍ਞੇਨ ਕਰਣੀਯ''ਨ੍ਤਿ।

> ''ਅਥ ਖੋ ਸਕ੍ਕੋ ਦੇਵਾਨਮਿਨ੍ਦੋ ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤੰ ਮਹਾਕਸ੍ਸਪੰ ਅਭਿਵਾਦੇਤ੍ਵਾ ਪਦਕ੍ਖਿਣੰ ਕਤ੍ਵਾ ਵੇਹਾਸੰ ਅਬ੍ਭੁਗ੍ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਆਕਾਸੇ ਅਨ੍ਤਲਿਕ੍ਖੇ ਤਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁੰ ਉਦਾਨੰ ਉਦਾਨੇਸਿ – 'ਅਹੋ ਦਾਨੰ ਪਰਮਦਾਨੰ ਕਸ੍ਸਪੇ ਸੁਪ੍ਪਤਿਟ੍ਠਿਤੰ, ਅਹੋ ਦਾਨੰ ਪਰਮਦਾਨੰ ਕਸ੍ਸਪੇ ਸੁਪ੍ਪਤਿਟ੍ਠਿਤੰ, ਅਹੋ ਦਾਨੰ ਪਰਮਦਾਨੰ ਕਸ੍ਸਪੇ ਸੁਪ੍ਪਤਿਟ੍ਠਿਤ'''ਨ੍ਤਿ (ਉਦਾ॰ ੨੭)।

ਅਥ ਖੋ ਭਗਵਾ ਵਿਹਾਰੇ ਠਿਤੋ ਏਵ ਤਸ੍ਸ ਤੰ ਸਦ੍ਦੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ – ''ਪਸ੍ਸਥ , ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸਕ੍ਕੰ ਦੇਵਾਨਮਿਨ੍ਦੰ ਉਦਾਨੰ ਉਦਾਨੇਤ੍ਵਾ ਆਕਾਸੇਨ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ ਆਹ। ''ਕਿੰ ਪਨ ਤੇਨ ਕਤੰ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ? ''ਵਞ੍ਚੇਤ੍ਵਾ ਤੇਨ ਮਯ੍ਹੰ ਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਕਸ੍ਸਪਸ੍ਸ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤੋ ਦਿਨ੍ਨੋ, ਤੰ ਦਤ੍ਵਾ ਤੁਟ੍ਠਮਾਨਸੋ ਉਦਾਨੰ ਉਦਾਨੇਨ੍ਤੋ ਗਚ੍ਛਤੀ''ਤਿ। ''ਥੇਰਸ੍ਸ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤੰ ਦਾਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਕਥੰ, ਭਨ੍ਤੇ, ਤੇਨ ਞਾਤਨ੍ਤਿ। ''ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਮਮ ਪੁਤ੍ਤੇਨ ਸਦਿਸੰ ਨਾਮ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਿਕੰ ਦੇਵਾਪਿ ਮਨੁਸ੍ਸਾਪਿ ਪਿਹਯਨ੍ਤੀਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਸਯਮ੍ਪਿ ਉਦਾਨੰ ਉਦਾਨੇ''ਸਿ। ਸੁਤ੍ਤੇ ਪਨ ਏਤ੍ਤਕਮੇਵ ਆਗਤੰ –

> ''ਅਸ੍ਸੋਸਿ ਖੋ ਭਗਵਾ ਦਿਬ੍ਬਾਯ ਸੋਤਧਾਤੁਯਾ ਵਿਸੁਦ੍ਧਾਯ ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਮਾਨੁਸਿਕਾਯ ਸਕ੍ਕਸ੍ਸ ਦੇਵਾਨਮਿਨ੍ਦਸ੍ਸ ਵੇਹਾਸੰ ਅਬ੍ਭੁਗ੍ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਆਕਾਸੇ ਅਨ੍ਤਲਿਕ੍ਖੇ ਤਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁੰ ਉਦਾਨੰ ਉਦਾਨੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ''ਅਹੋ ਦਾਨੰ ਪਰਮਦਾਨੰ ਕਸ੍ਸਪੇ ਸੁਪ੍ਪਤਿਟ੍ਠਿਤੰ, ਅਹੋ ਦਾਨੰ ਪਰਮਦਾਨੰ ਕਸ੍ਸਪੇ ਸੁਪ੍ਪਤਿਟ੍ਠਿਤੰ, ਅਹੋ ਦਾਨੰ ਪਰਮਦਾਨੰ ਕਸ੍ਸਪੇ ਸੁਪ੍ਪਤਿਟ੍ਠਿਤ''ਨ੍ਤਿ (ਉਦਾ॰ ੨੭)।

ਅਥ ਖੋ ਭਗਵਾ ਏਤਮਤ੍ਥੰ ਵਿਦਿਤ੍ਵਾ ਤਾਯੰ ਵੇਲਾਯੰ ਇਮੰ ਉਦਾਨੰ ਉਦਾਨੇਸਿ –

> ''ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਿਕਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ,
> ਅਤ੍ਤਭਰਸ੍ਸ ਅਨਞ੍ਞਪੋਸਿਨੋ।
> ਦੇਵਾ ਪਿਹਯਨ੍ਤਿ ਤਾਦਿਨੋ,
> ਉਪਸਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸਦਾ ਸਤੀਮਤੋ''ਤਿ॥ (ਉਦਾ॰ ੨੭)।

ਇਮਞ੍ਚ ਪਨ ਉਦਾਨੰ ਉਦਾਨੇਤ੍ਵਾ, ''ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸਕ੍ਕੋ ਦੇਵਾਨਮਿਨ੍ਦੋ ਮਮ ਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਸੀਲਗਨ੍ਧੇਨ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤੰ ਅਦਾਸੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮੰ ਗਾਥਮਾਹ –

੫੬. ''ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤੋ ਅਯੰ ਗਨ੍ਧੋ, ਯ੍ਵਾਯੰ ਤਗਰਚਨ੍ਦਨੰ।
ਯੋ ਚ ਸੀਲਵਤੰ ਗਨ੍ਧੋ, ਵਾਤਿ ਦੇਵੇਸੁ ਉਤ੍ਤਮੋ''ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਪਰਿਤ੍ਤਪ੍ਪਮਾਣੋ। **ਯੋ ਚ ਸੀਲਵਤ**ਨ੍ਤਿ ਯੋ ਪਨ ਸੀਲਵਨ੍ਤਾਨੰ ਸੀਲਗਨ੍ਧੋ, ਸੋ ਤਗਰੰ ਵਿਯ ਲੋਹਿਤਚਨ੍ਦਨੰ ਵਿਯ ਚ ਪਰਿਤ੍ਤਕੋ ਨ ਹੋਤਿ, ਅਤਿਵਿਯ ਉਲ੍ਲਾਰੋ ਵਿਪ੍ਫਾਰਿਤੋ। ਤੇਨੇਵ ਕਾਰਣੇਨ **ਵਾਤਿ ਦੇਵੇਸੁ ਉਤ੍ਤਮੋ**ਤਿ ਪਵਰੋ ਸੇਟ੍ਠੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਦੇਵੇਸੁ ਚ ਮਨੁਸ੍ਸੇਸੁ ਚ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥਮੇਵ ਵਾਯਤਿ, ਓਤ੍ਥਰਨ੍ਤੋ ਗਚ੍ਛਤੀਤਿ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਬਹੂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਾਦੀਨਿ ਪਤ੍ਤਾ। ਦੇਸਨਾ ਮਹਾਜਨਸ੍ਸ ਸਾਤ੍ਥਿਕਾ ਜਾਤਾਤਿ।

ਮਹਾਕਸ੍ਸਪਤ੍ਥੇਰਪਿਣ੍ਡਪਾਤਦਿਨ੍ਨਵਤ੍ਥੁ ਦਸਮਂ।

੧੧. ਗੋਧਿਕਤ੍ਥੇਰਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨਵਤ੍ਥੁ

ਤੇਸਂ ਸਮ੍ਪਨ੍ਨਸੀਲਾਨਨ੍ਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਰਾਜਗਹਂ ਉਪਨਿਸ੍ਸਾਯ ਵੇਲ਼ੁਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਗੋਧਿਕਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਸੋ ਹਿ ਆਯਸ੍ਮਾ ਇਸਿਗਿਲਿਪਸ੍ਸੇ ਕਾਲ਼ਸਿਲਾਯਂ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤੋ ਆਤਾਪੀ ਪਹਿਤਤ੍ਤੋ ਸਾਮਾਯਿਕਂ ਚੇਤੋਵਿਮੁਤ੍ਤਿਂ ਫੁਸਿਤ੍ਵਾ ਏਕਸ੍ਸ ਅਨੁਸ੍ਸਾਯਿਕਸ੍ਸ ਰੋਗਸ੍ਸ ਵਸੇਨ ਤਤੋ ਪਰਿਹਾਯਿ। ਸੋ ਦੁਤਿਯਮ੍ਪਿ ਤਤਿਯਮ੍ਪਿ ਛਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਝਾਨਂ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਪਰਿਹੀਨੋ, ਸਤ੍ਤਮੇ ਵਾਰੇ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤ੍ਵਾ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਅਹਂ ਛਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਝਾਨਾ ਪਰਿਹੀਨੋ, ਪਰਿਹੀਨਜ੍ਝਾਨਸ੍ਸ ਖੋ ਪਨ ਅਨਿਯਤਾ ਗਤਿ, ਇਦਾਨੇਵ ਸਤ੍ਥਂ ਆਹਰਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਕੇਸੋਰੋਪਨਸਤ੍ਥਕਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਗਲਨਾਲ਼ਿਂ ਛਿਨ੍ਦਿਤੁਂ ਮਞ੍ਚਕੇ ਨਿਪਜ੍ਜਿ। ਮਾਰੋ ਤਸ੍ਸ ਚਿਤ੍ਤਂ ਞਤ੍ਵਾ ''ਅਯਂ ਭਿਕ੍ਖੁ ਸਤ੍ਥਂ ਆਹਰਿਤੁਕਾਮੋ, ਸਤ੍ਥਂ ਆਹਰਨ੍ਤਾ ਖੋ ਪਨ ਜੀਵਿਤੇ ਨਿਰਪੇਕ੍ਖਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਤੇ ਵਿਪਸ੍ਸਨਂ ਪਟ੍ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਅਰਹਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਪਾਪੁਣਨ੍ਤਿ, ਸਚਾਹਂ ਏਤਂ ਵਾਰੇਸ੍ਸਾਮਿ, ਨ ਮੇ ਵਚਨਂ ਕਰਿਸ੍ਸਤਿ, ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਵਾਰਾਪੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਅਞ੍ਞਾਤਕਵੇਸੇਨ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਏਵਮਾਹ –

''ਮਹਾਵੀਰ ਮਹਾਪਞ੍ਞ, ਇਦ੍ਧਿਯਾ ਯਸਸਾ ਜਲਂ।
ਸਬ੍ਬਵੇਰਭਯਾਤੀਤ, ਪਾਦੇ ਵਨ੍ਦਾਮਿ ਚਕ੍ਖੁਮ॥

''ਸਾਵਕੋ ਤੇ ਮਹਾਵੀਰ, ਮਰਣਂ ਮਰਣਾਭਿਭੂ।
ਆਕਙ੍ਖਤਿ ਚੇਤਯਤਿ, ਤਂ ਨਿਸੇਧ ਜੁਤਿਨ੍ਧਰ॥

''ਕਥਞ੍ਹਿ ਭਗਵਾ ਤੁਯ੍ਹਂ, ਸਾਵਕੋ ਸਾਸਨੇ ਰਤੋ।
ਅਪ੍ਪਤ੍ਤਮਾਨਸੋ ਸੇਕ੍ਖੋ, ਕਾਲਂ ਕਯਿਰਾ ਜਨੇ ਸੁਤਾ''ਤਿ॥ (ਸਂ॰ ਨਿ॰ ੧.੧੫੯)।

ਤਸ੍ਮਿਂ ਖਣੇ ਥੇਰੇਨ ਸਤ੍ਥਂ ਆਹਰਿਤਂ ਹੋਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ''ਮਾਰੋ ਅਯ''ਨ੍ਤਿ ਵਿਦਿਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

''ਏਵਞ੍ਹਿ ਧੀਰਾ ਕੁਬ੍ਬਨ੍ਤਿ, ਨਾਵਕਙ੍ਖਨ੍ਤਿ ਜੀਵਿਤਂ।
ਸਮੂਲਂ ਤਣ੍ਹਮਬ੍ਬੁਯ੍ਹ, ਗੋਧਿਕੋ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੋ''ਤਿ॥ (ਸਂ॰ ਨਿ॰ ੧.੧੫੯)।

ਅਥ ਖੋ ਭਗਵਾ ਸਮ੍ਬਹੁਲੇਹਿ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਥੇਰਸ੍ਸ ਸਤ੍ਥਂ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ਨਿਪਨ੍ਨਟ੍ਠਾਨਂ ਅਗਮਾਸਿ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਖਣੇ ਮਾਰੋ ਪਾਪਿਮਾ ''ਕਤ੍ਥ ਨੁ ਖੋ ਇਮਸ੍ਸ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਵਿਞ੍ਞਾਣਂ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤ''ਨ੍ਤਿ ਧੂਮਰਾਸਿ ਵਿਯ ਤਿਮਿਰਪੁਞ੍ਜੋ ਵਿਯ ਚ ਹੁਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬਦਿਸਾਸੁ ਥੇਰਸ੍ਸ ਵਿਞ੍ਞਾਣਂ ਸਮਨ੍ਵੇਸਤਿ। ਭਗਵਾ ਤਂ ਧੂਮਤਿਮਿਰਭਾਵਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ''ਏਸੋ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਮਾਰੋ ਪਾਪਿਮਾ ਗੋਧਿਕਸ੍ਸ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਵਿਞ੍ਞਾਣਂ ਸਮਨ੍ਵੇਸਤਿ 'ਕਤ੍ਥ ਗੋਧਿਕਸ੍ਸ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਵਿਞ੍ਞਾਣਂ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤ'ਨ੍ਤਿ। ਅਪਤਿਟ੍ਠਿਤੇਨ ਚ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਵਿਞ੍ਞਾਣੇਨ ਗੋਧਿਕੋ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤੋ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੋ''ਤਿ ਆਹ। ਮਾਰੋਪਿ ਤਸ੍ਸ ਵਿਞ੍ਞਾਣਟ੍ਠਾਨਂ ਦਟ੍ਠੁਂ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੋ ਕੁਮਾਰਕਵਣ੍ਣੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਬੇਲੁਵਪਣ੍ਡੁਵੀਣਂ ਆਦਾਯ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਪੁਚ੍ਛਿ –

''ਉਦ੍ਧਂ ਅਧੋ ਚ ਤਿਰਿਯਂ, ਦਿਸਾ ਅਨੁਦਿਸਾ ਸ੍ਵਹਂ।
ਅਨ੍ਵੇਸਂ ਨਾਧਿਗਚ੍ਛਾਮਿ, ਗੋਧਿਕੋ ਸੋ ਕੁਹਿਂ ਗਤੋ''ਤਿ॥ (ਸਂ॰ ਨਿ॰ ੧.੧੫੯)।

ਅਥ ਨੰ ਸਤ੍ਥਾ ਆਹ –

> ‘‘ਯੋ ਧੀਰੋ ਧਿਤਿਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ, ਝਾਯੀ ਝਾਨਰਤੋ ਸਦਾ।
> ਅਹੋਰਤ੍ਤੰ ਅਨੁਯੁਞ੍ਜੰ, ਜੀਵਿਤੰ ਅਨਿਕਾਮਯੰ॥

> ‘‘ਜੇਤ੍ਵਾਨ ਮਚ੍ਚੁਨੋ ਸੇਨੰ, ਅਨਾਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪੁਨਬ੍ਭਵੰ।
> ਸਮੂਲੰ ਤਣ੍ਹਮਬ੍ਬੁਯ੍ਹ, ਗੋਧਿਕੋ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੋ’’ਤਿ॥ (ਸੰ॰ ਨਿ॰ ੧.੧੫੯)।

ਏਵੰ ਵੁਤ੍ਤੇ ਮਾਰੋ ਪਾਪਿਮਾ ਭਗਵਨ੍ਤੰ ਗਾਥਾਯ ਅਜ੍ਝਭਾਸਿ –

> ‘‘ਤਸ੍ਸ ਸੋਕਪਰੇਤਸ੍ਸ, ਵੀਣਾ ਕਚ੍ਛਾ ਅਭਸ੍ਸਥ।
> ਤਤੋ ਸੋ ਦੁਮ੍ਮਨੋ ਯਕ੍ਖੋ, ਤਤ੍ਥੇਵਨ੍ਤਰਧਾਯਥਾ’’ਤਿ॥ (ਸੰ॰ ਨਿ॰ ੧.੧੫੯)।

ਸਤ੍ਥਾਪਿ ‘‘ਕਿੰ ਤੇ, ਪਾਪਿਮ, ਗੋਧਿਕਸ੍ਸ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਟ੍ਠਾਨੇਨ? ਤਸ੍ਸ ਹਿ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਟ੍ਠਾਨੰ ਤੁਮ੍ਹਾਦਿਸਾਨੰ ਸਤਮ੍ਪਿ ਸਹਸ੍ਸਮ੍ਪਿ ਦਟ੍ਠੁੰ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤੀ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮੰ ਗਾਥਮਾਹ –

> **੫੭.** ‘‘ਤੇਸੰ ਸਮ੍ਪਨ੍ਨਸੀਲਾਨੰ, ਅਪ੍ਪਮਾਦਵਿਹਾਰਿਨੰ।
> ਸਮ੍ਮਦਞ੍ਞਾ ਵਿਮੁਤ੍ਤਾਨੰ, ਮਾਰੋ ਮਗ੍ਗੰ ਨ ਵਿਨ੍ਦਤੀ’’ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਤੇਸ**ਨ੍ਤਿ ਯਥਾ ਅਪ੍ਪਤਿਟ੍ਠਿਤੇਨ ਵਿਞ੍ਞਾਣੇਨ ਗੋਧਿਕੋ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤੋ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੋ, ਯੇ ਚ ਏਵੰ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਨ੍ਤਿ, ਤੇਸੰ **ਸਮ੍ਪਨ੍ਨਸੀਲਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਸੀਲਾਨੰ। **ਅਪ੍ਪਮਾਦਵਿਹਾਰਿਨ**ਨ੍ਤਿ ਸਤਿਅਵਿਪ੍ਪਵਾਸਸਙ੍ਖਾਤੇਨ ਅਪ੍ਪਮਾਦੇਨ ਵਿਹਰਨ੍ਤਾਨੰ। **ਸਮ੍ਮਦਞ੍ਞਾ ਵਿਮੁਤ੍ਤਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਹੇਤੁਨਾ ਞਾਯੇਨ ਕਾਰਣੇਨ ਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ‘‘ਤਦਙ੍ਗਵਿਮੁਤ੍ਤਿਯਾ, ਵਿਕ੍ਖਮ੍ਭਨਵਿਮੁਤ੍ਤਿਯਾ, ਸਮੁਚ੍ਛੇਦਵਿਮੁਤ੍ਤਿਯਾ, ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਿਵਿਮੁਤ੍ਤਿਯਾ, ਨਿਸ੍ਸਰਣਵਿਮੁਤ੍ਤਿਯਾ’’ਤਿ ਇਮਾਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ ਵਿਮੁਤ੍ਤੀਹਿ ਵਿਮੁਤ੍ਤਾਨੰ। **ਮਾਰੋ ਮਗ੍ਗੰ ਨ ਵਿਨ੍ਦਤੀ**ਤਿ ਏਵਰੂਪਾਨੰ ਮਹਾਖੀਣਾਸਵਾਨੰ ਸਬ੍ਬਥਾਮੇਨ ਮਗ੍ਗਨ੍ਤੋਪਿ ਮਾਰੋ ਗਤਮਗ੍ਗੰ ਨ ਵਿਨ੍ਦਤਿ ਨ ਲਭਤਿ ਨ ਪਸ੍ਸਤੀਤਿ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਬਹੂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਾਦੀਨਿ ਪਤ੍ਤਾ। ਦੇਸਨਾ ਮਹਾਜਨਸ੍ਸ ਸਾਤ੍ਥਿਕਾ ਜਾਤਾਤਿ।

ਗੋਧਿਕਤ੍ਥੇਰਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨਵਤ੍ਥੁ ਏਕਾਦਸਮੰ।

੧੨. ਗਰਹਦਿਨ੍ਨਵਤ੍ਥੁ

ਯਥਾ ਸਙ੍ਕਾਰਟ੍ਠਾਨਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ ਇਮੰ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨੰ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਗਰਹਦਿਨ੍ਨੰ ਨਾਮ ਨਿਗਣ੍ਠਸਾਵਕੰ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਞ੍ਹਿ ਸਿਰਿਗੁਤ੍ਤੋ ਚ ਗਰਹਦਿਨ੍ਨੋ ਚਾਤਿ ਦ੍ਵੇ ਸਹਾਯਕਾ ਅਹੇਸੁੰ। ਤੇਸੁ ਸਿਰਿਗੁਤ੍ਤੋ ਉਪਾਸਕੋ ਬੁਦ੍ਧਸਾਵਕੋ, ਗਰਹਦਿਨ੍ਨੋ ਨਿਗਣ੍ਠਸਾਵਕੋ । ਤੰ ਨਿਗਣ੍ਠਾ ਅਭਿਕ੍ਖਣੰ ਏਵੰ ਵਦਨ੍ਤਿ – ‘‘ਤਵ ਸਹਾਯਕੰ ਸਿਰਿਗੁਤ੍ਤੰ ‘ਕਿੰ ਤ੍ਵੰ ਸਮਣੰ ਗੋਤਮੰ ਉਪਸਙ੍ਕਮਸਿ, ਤਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਕਿੰ ਲਭਿਸ੍ਸਸੀ’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਯਥਾ ਅਮ੍ਹੇ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਅਮ੍ਹਾਕਞ੍ਚ ਦੇਯ੍ਯਧਮ੍ਮੰ ਦਸ੍ਸਤਿ, ਕਿੰ ਏਵੰ ਓਵਦਿਤੁੰ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀ’’ਤਿ। ਗਰਹਦਿਨ੍ਨੋ ਤੇਸੰ ਵਚਨੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ਅਭਿਕ੍ਖਣੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਠਿਤਨਿਸਿਨ੍ਨਟ੍ਠਾਨਾਦੀਸੁ ਸਿਰਿਗੁਤ੍ਤੰ ਏਵੰ ਓਵਦਤਿ – ‘‘ਸਮ੍ਮ, ਕਿੰ ਤੇ ਸਮਣੇਨ ਗੋਤਮੇਨ, ਤੰ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਕਿੰ ਲਭਿਸ੍ਸਸਿ, ਕਿੰ ਤੇ ਮਮ, ਅਯ੍ਯੇ, ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਤੇਸੰ ਦਾਨੰ ਦਾਤੁੰ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀ’’ਤਿ? ਸਿਰਿਗੁਤ੍ਤੋ ਤਸ੍ਸ ਕਥੰ ਸੁਤ੍ਵਾਪਿ ਬਹੂ ਦਿਵਸੇ ਤੁਣ੍ਹੀ ਹੁਤ੍ਵਾ ਨਿਬ੍ਬਿਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਏਕਦਿਵਸੰ, ‘‘ਸਮ੍ਮ, ਤ੍ਵੰ ਅਭਿਕ੍ਖਣੰ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਮੰ ਠਿਤਟ੍ਠਾਨਾਦੀਸੁ ਏਵੰ ਵਦੇਸਿ, ‘ਸਮਣੰ ਗੋਤਮੰ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਕਿੰ ਲਭਿਸ੍ਸਸਿ, ਮਮ, ਅਯ੍ਯੇ,

ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਤੇਸਂ ਦਾਨਂ ਦੇਹੀ'ਤਿ, ਕਥੇਹਿ ਤਾਵ ਮੇ, ਤਵ, ਅਯ੍ਯਾ, ਕਿਂ ਜਾਨਨ੍ਤੀ''ਤਿ? '''ਅਹੋ, ਸਾਮਿ, ਮਾ ਏਵਂ ਵਦ, ਮਮ ਅਯ੍ਯਾਨਂ ਅਞ੍ਞਾਤਂ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ, ਸਬ੍ਬਂ ਅਤੀਤਾਨਾਗਤਪਚ੍ਚੁਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਸਬ੍ਬਂ ਕਾਯਵਚੀਮਨੋਕਮ੍ਮਂ ਇਦਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਇਦਂ ਨ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ'ਤਿ ਸਬ੍ਬਂ ਭਬ੍ਬਾਭਬ੍ਬਂ ਜਾਨਨ੍ਤੀ''ਤਿ? ''ਏਵਂ ਵਦੇਸੀ''ਤਿ। ''ਆਮ, ਵਦੇਮੀ''ਤਿ। ''ਯਦਿ ਏਵਂ, ਅਤਿਭਾਰਿਯਂ ਤੇ ਕਤਂ, ਏਤ੍ਤਕਂ ਕਾਲਂ ਮਯ੍ਹਂ ਏਤਮਤ੍ਥਂ ਅਨਾਚਿਕ੍ਖਨ੍ਤੇਨ, ਅਜ੍ਜ ਮਯਾ ਅਯ੍ਯਾਨਂ ਞਾਣਾਨੁਭਾਵੋ ਞਾਤੋ, ਗਚ੍ਛ, ਸਮ੍ਮ, ਅਯ੍ਯੇ, ਮਮ ਵਚਨੇਨ ਨਿਮਨ੍ਤੇਹੀ''ਤਿ। ਸੋ ਨਿਗਣ੍ਠਾਨਂ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤੇ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ''ਮਯ੍ਹਂ ਸਹਾਯਕੋ ਸਿਰਿਗੁਤ੍ਤੋ ਸ੍ਵਾਤਨਾਯ ਤੁਮ੍ਹੇ ਨਿਮਨ੍ਤੇਤੀ''ਤਿ ਆਹ। ''ਸਿਰਿਗੁਤ੍ਤੇਨ ਸਾਮਂ ਤ੍ਵਂ ਵੁਤ੍ਤੋ''ਤਿ? ''ਆਮ, ਅਯ੍ਯਾ''ਤਿ। ਤੇ ਹਟ੍ਠਤੁਟ੍ਠਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ''ਨਿਪ੍ਫਨ੍ਨਂ ਨੋ ਕਿਚ੍ਚਂ, ਸਿਰਿਗੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਅਮ੍ਹੇਸੁ ਪਸਨ੍ਨਕਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਕਾ ਨਾਮ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਨ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਵਦਿਂਸੁ।

ਸਿਰਿਗੁਤ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਮਹਨ੍ਤਂ ਨਿਵੇਸਨਂ। ਸੋ ਤਸ੍ਮਿਂ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਗੇਹਾਨਂ ਅਨ੍ਤਰੇ ਉਭਤੋ ਦੀਘਂ ਆਵਾਟਂ ਖਣਾਪੇਤ੍ਵਾ ਗੂਥਕਲਲਸ੍ਸ ਪੂਰਾਪੇਸਿ। ਬਹਿਆਵਾਟੇ ਦ੍ਵੀਸੁ ਪਰਿਯਨ੍ਤੇਸੁ ਖਾਣੁਕੇ ਕੋਟ੍ਟਾਪੇਤ੍ਵਾ ਤੇਸੁ ਰਜ੍ਜੁਯੋ ਬਨ੍ਧਾਪੇਤ੍ਵਾ ਆਸਨਾਨਂ ਪੁਰਿਮਪਾਦੇ ਆਵਾਟਸ੍ਸ ਪੁਰਿਮਪਸ੍ਸੇ ਠਪਾਪੇਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਿਮਪਾਦੇ ਰਜ੍ਜੁਕੇਸੁ ਠਪਾਪੇਸਿ। ''ਏਵਂ ਨਿਸਿਨ੍ਨਕਾਲੇ ਏਵਂ ਅਵਂਸਿਰਾ ਪਤਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਮਞ੍ਞਮਾਨੋ ਯਥਾ ਆਵਾਟੋ ਨ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ, ਏਵਂ ਆਸਨਾਨਂ ਉਪਰਿ ਪਚ੍ਚਤ੍ਥਰਣਾਨਿ ਦਾਪੇਸਿ। ਮਹਨ੍ਤਾ ਮਹਨ੍ਤਾ ਚਾਟਿਯੋ ਠਪਾਪੇਤ੍ਵਾ ਕਦਲਿਪਣ੍ਣੇਹਿ ਚ ਸੇਤਪਿਲੋਤਿਕਾਹਿ ਚ ਮੁਖਾਨਿ ਬਨ੍ਧਾਪੇਤ੍ਵਾ ਤਾ ਤੁਚ੍ਛਾ ਏਵ ਗੇਹਸ੍ਸ ਪਚ੍ਛਿਮਭਾਗੇ ਬਹਿ ਯਾਗੁਭਤ੍ਤਸਿਤ੍ਥਸਪ੍ਪਿਤੇਲਮਧੁਫਾਣਿਤਪੂਵਚੁਣ੍ਣਮਕ੍ਖਿਤਾ ਕਤ੍ਵਾ ਠਪਾਪੇਸਿ। ਗਰਹਦਿਨ੍ਨੋ ਪਾਤੋਵ ਤਸ੍ਸ ਘਰਂ ਵੇਗੇਨ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ, ''ਅਯ੍ਯਾਨਂ ਸਕ੍ਕਾਰੋ ਸਜ੍ਜਿਤੋ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ''ਆਮ, ਸਮ੍ਮ, ਸਜ੍ਜਿਤੋ''ਤਿ। ''ਕਹਂ ਪਨ ਏਸੋ''ਤਿ। ''ਏਤਾਸੁ ਏਤ੍ਤਿਕਾਸੁ ਚਾਟੀਸੁ ਯਾਗੁ, ਏਤ੍ਤਿਕਾਸੁ ਭਤ੍ਤਂ, ਏਤ੍ਤਿਕਾਸੁ ਸਪ੍ਪਿਫਾਣਿਤਪੂਵਾਦੀਨਿ ਪੂਰਿਤਾਨਿ, ਆਸਨਾਨਿ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਾਨੀ''ਤਿ। ਸੋ ''ਸਾਧੂ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਗਤੋ ਤਸ੍ਸ ਗਤਕਾਲੇ ਪਞ੍ਚਸਤਾ ਨਿਗਣ੍ਠਾ ਆਗਮਿਂਸੁ। ਸਿਰਿਗੁਤ੍ਤੋ ਗੇਹਾ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਚਪਤਿਟ੍ਠਿਤੇਨ ਨਿਗਣ੍ਠੇ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਤੇਸਂ ਪੁਰਤੋ ਅਞ੍ਜਲਿਂ ਪਗ੍ਗਯ੍ਹ ਠਿਤੋ ਏਵਂ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਤੁਮ੍ਹੇ ਕਿਰ ਅਤੀਤਾਦਿਭੇਦਂ ਸਬ੍ਬਂ ਜਾਨਾਥ, ਏਵਂ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਉਪਟ੍ਠਾਕੇਨ ਮਯ੍ਹਂ ਕਥਿਤਂ। ਸਚੇ ਸਬ੍ਬਂ ਤੁਮ੍ਹੇ ਜਾਨਾਥ, ਮਯ੍ਹਂ ਗੇਹਂ ਮਾ ਪਵਿਸਿਤ੍ਥ। ਮਮ ਗੇਹਂ ਪਵਿਟ੍ਠਾਨਞ੍ਹਿ ਵੋ ਨੇਵ ਯਾਗੁ ਅਤ੍ਥਿ, ਨ ਭਤ੍ਤਾਦੀਨਿ। ਸਚੇ ਅਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਪਵਿਸਿਸ੍ਸਥ, ਗੂਥਆਵਾਟੇ ਵੋ ਪਾਤੇਤ੍ਵਾ ਪੋਥੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਏਵਂ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਪੁਰਿਸਾਨਂ ਸਞ੍ਞਂ ਅਦਾਸਿ। ਏਵਂ ਤੇਸਂ ਨਿਸੀਦਨਭਾਵਂ ਞਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਿਮਪਸ੍ਸੇ ਠਤ੍ਵਾ ਆਸਨਾਨਂ ਉਪਰਿ ਪਚ੍ਚਤ੍ਥਰਣਾਨਿ ਅਪਨੇਯ੍ਯਾਥ, ਮਾ ਤਾਨਿ ਅਸੁਚਿਨਾ ਮਕ੍ਖਯਿਂਸੂਤਿ।

ਅਥ ਨਿਗਣ੍ਠੇ ''ਇਤੋ ਏਥ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ ਆਹ। ਨਿਗਣ੍ਠਾ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਾਸਨੇਸੁ ਨਿਸੀਦਿਤੁਂ ਆਰਭਿਂਸੁ। ਅਥ ਨੇ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਵਦਿਂਸੁ – ''ਆਗਮੇਥ, ਭਨ੍ਤੇ, ਮਾ ਤਾਵ ਨਿਸੀਦਥਾ''ਤਿ। ''ਕਿਂ ਕਾਰਣਾ''ਤਿ? ''ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਗੇਹਂ ਪਵਿਟ੍ਠਾਨਂ ਅਯ੍ਯਾਨਂ ਵਤ੍ਤਂ ਞਤ੍ਵਾ ਨਿਸੀਦਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ। ''ਕਿਂ ਕਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਆਵੁਸੋ''ਤਿ? ''ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਤ੍ਤਾਸਨਮੂਲੇਸੁ ਠਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਏਕਪ੍ਪਹਾਰੇਨੇਵ ਨਿਸੀਦਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ। ਇਦਂ ਕਿਰਸ੍ਸ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ – ''ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਆਵਾਟੇ ਪਤਿਤੇ 'ਮਾ, ਆਵੁਸੋ, ਅਵਸੇਸਾ ਆਸਨੇ ਨਿਸੀਦਨ੍ਤੂ'ਤਿ ਵਤ੍ਤੁਂ ਮਾ ਲਭਨ੍ਤੂ''ਤਿ। ਤੇ ''ਸਾਧੂ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ''ਇਮੇਹਿ ਕਥਿਤਕਥਂ ਅਮ੍ਹੇਹਿ ਕਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤਯਿਂਸੁ। ਅਥ ਸਬ੍ਬੇ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਤ੍ਤਾਸਨਮੂਲੇ ਪਟਿਪਾਟਿਯਾ ਅਟ੍ਠਂਸੁ। ਅਥ ਨੇ, ''ਭਨ੍ਤੇ, ਖਿਪ੍ਪਂ ਏਕਪ੍ਪਹਾਰੇਨੇਵ ਨਿਸੀਦਥਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਤੇਸਂ ਨਿਸਿਨ੍ਨਭਾਵਂ ਞਤ੍ਵਾ ਆਸਨਾਨਂ ਉਪਰਿ ਪਚ੍ਚਤ੍ਥਰਣਾਨਿ ਨੀਹਰਿਂਸੁ। ਨਿਗਣ੍ਠਾ ਏਕਪ੍ਪਹਾਰੇਨੇਵ ਨਿਸਿਨ੍ਨਾ, ਰਜ੍ਜੂਨਂ ਉਪਰਿ ਠਪਿਤਾ ਆਸਨਪਾਦਾ ਭਟ੍ਠਾ, ਨਿਗਣ੍ਠਾ ਅਵਂਸਿਰਾ ਆਵਾਟੇ ਪਤਿਂਸੁ। ਸਿਰਿਗੁਤ੍ਤੋ ਤੇਸੁ ਪਤਿਤੇਸੁ ਦ੍ਵਾਰਂ ਪਿਦਹਿਤ੍ਵਾ ਤੇ ਉਤ੍ਤਿਣ੍ਣੁਤ੍ਤਿਣ੍ਣੇ ''ਅਤੀਤਾਨਾਗਤਪਚ੍ਚੁਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਕਸ੍ਮਾ ਨ ਜਾਨਾਥਾ''ਤਿ ਦਣ੍ਡੇਹਿ ਪਾਥੇਤ੍ਵਾ ''ਏਤ੍ਤਕਂ ਏਤੇਸਂ ਵਟ੍ਟਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਦ੍ਵਾਰਂ ਵਿਵਰਾਪੇਸਿ। ਤੇ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਪਲਾਯਿਤੁਂ ਆਰਭਿਂਸੁ। ਗਮਨਮਗ੍ਗੇ ਪਨ ਤੇਸਂ ਸੁਧਾਪਰਿਕਮ੍ਮਕਤਂ ਭੂਮਿਂ ਪਿਚ੍ਛਿਲਂ ਕਾਰਾਪੇਸਿ। ਤੇ ਤਤ੍ਥ ਅਸਣ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਪਤਿਤੇ ਪਤਿਤੇ ਪੁਨ ਪੋਥਾਪੇਤ੍ਵਾ ''ਅਲਂ ਏਤ੍ਤਕਂ ਤੁਮ੍ਹਾਕ''ਨ੍ਤਿ ਉਯ੍ਯੋਜੇਸਿ। ਤੇ ''ਨਾਸਿਤਮ੍ਹਾ ਤਯਾ, ਨਾਸਿਤਮ੍ਹਾ ਤਯਾ''ਤਿ ਕਨ੍ਦਨ੍ਤਾ ਉਪਟ੍ਠਾਕਸ੍ਸ ਗੇਹਦ੍ਵਾਰਂ ਅਗਮਂਸੁ।

ਗਰਹਦਿਨ੍ਨੋ ਤਂ ਵਿਪ੍ਪਕਾਰਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਕੁਦ੍ਧੋ ''ਨਾਸਿਤਮ੍ਹਿ ਸਿਰਿਗੁਤ੍ਤੇਨ, ਹਤ੍ਥਂ ਪਸਾਰੇਤ੍ਵਾ ਵਨ੍ਦਨ੍ਤਾਨਂ ਸਦੇਵਕੇ ਲੋਕੇ ਯਥਾਰੁਚਿਯਾ ਦਾਤੁਂ ਸਮਤ੍ਥੇ ਨਾਮ ਪੁਞ੍ਞਕ੍ਖੇਤ੍ਤਭੂਤੇ ਮਮ, ਅਯ੍ਯੇ , ਪੋਥਾਪੇਤ੍ਵਾ ਬ੍ਯਸਨਂ ਪਾਪੇਸੀ''ਤਿ ਰਾਜਕੁਲਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਕਹਾਪਣਸਹਸ੍ਸਂ ਦਣ੍ਡਂ ਕਾਰੇਸਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਰਾਜਾ ਸਾਸਨਂ ਪੇਸੇਸਿ। ਸੋ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਰਾਜਾਨਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ, ''ਦੇਵ, ਉਪਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾ ਦਣ੍ਡਂ ਗਣ੍ਹਥ, ਮਾ ਅਨੁਪਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾ''ਤਿ ਆਹ। ''ਉਪਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ। ''ਸਾਧੁ, ਦੇਵਾ''ਤਿ। ''ਤੇਨ ਹਿ ਗਣ੍ਹਾਹੀ''ਤਿ। ਦੇਵ, ਮਯ੍ਹਂ ਸਹਾਯਕੋ ਨਿਗਣ੍ਠਸਾਵਕੋ ਮਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਠਿਤਨਿਸਿਨ੍ਨਟ੍ਠਾਨਾਦੀਸੁ ਅਭਿਣ੍ਹਂ ਏਵਂ ਵਦੇਸਿ – ''ਸਮ੍ਮ, ਕਿਂ ਤੇ ਸਮਣੇਨ ਗੋਤਮੇਨ, ਤਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਕਿਂ ਲਭਿਸ੍ਸਸੀ''ਤਿ ਇਦਂ ਆਦਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਸਿਰਿਗੁਤ੍ਤੋ ਸਬ੍ਬਂ ਤਂ ਪਵਤ੍ਤਿਂ ਆਰੋਚੇਤ੍ਵਾ ''ਦੇਵ, ਸਚੇ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਕਾਰਣੇ ਦਣ੍ਡਂ ਗਹੇਤੁਂ ਯੁਤ੍ਤਂ, ਗਣ੍ਹਥਾ''ਤਿ। ਰਾਜਾ ਗਰਹਦਿਨ੍ਨਂ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ''ਸਚ੍ਚਂ ਕਿਰ ਤੇ ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ ਆਹ। ''ਸਚ੍ਚਂ, ਦੇਵਾ''ਤਿ। ਤ੍ਵਂ ਏਤ੍ਤਕਮ੍ਪਿ ਅਜਾਨਨ੍ਤੋ ਸਤ੍ਥਾਰੋਤਿ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਵਿਚਰਨ੍ਤੋ ''ਸਬ੍ਬਂ ਜਾਨਾਤੀ''ਤਿ ਕਿਂ ਕਾਰਣਾ ਤਥਾਗਤਸਾਵਕਸ੍ਸ ਕਥੇਸਿ। ''ਤਯਾ ਆਰੋਪਿਤਦਣ੍ਡੋ ਤੁਯ੍ਹਮੇਵ ਹੋਤੂ''ਤਿ ਏਵਂ ਸ੍ਵੇਵ ਦਣ੍ਡਂ ਪਾਪਿਤੋ, ਤਸ੍ਸੇਵ ਕੁਲੂਪਕਾ ਪੋਥੇਤ੍ਵਾ ਨੀਹਟਾ।

ਸੋ ਤਂ ਕੁਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਅਡ੍ਢਮਾਸਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਸਿਰਿਗੁਤ੍ਤੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਅਕਥੇਤ੍ਵਾ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਏਵਂ ਵਿਚਰਿਤੁਂ ਮਯ੍ਹਂ ਅਯੁਤ੍ਤਂ, ਏਤਸ੍ਸ ਕੁਲੂਪਕਾਨਮ੍ਪਿ ਮਯਾ ਬ੍ਯਸਨਂ ਕਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਸਿਰਿਗੁਤ੍ਤਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਆਹ – ''ਸਹਾਯ ਸਿਰਿਗੁਤ੍ਤਾ''ਤਿ। ''ਕਿਂ, ਸਮ੍ਮਾ''ਤਿ? ''ਞਾਤਿਸੁਹਜ੍ਜਾਨਂ ਨਾਮ ਕਲਹੋਪਿ ਹੋਤਿ ਵਿਵਾਦੋਪਿ, ਕਿਂ ਤ੍ਵਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਨ ਕਥੇਸਿ, ਕਸ੍ਮਾ ਏਵਂ ਕਰੋਸੀ''ਤਿ? ''ਸਮ੍ਮ, ਤਵ ਮਯਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਅਕਥਨਤੋ ਨ ਕਥੇਮੀ''ਤਿ। ''ਯਂ, ਸਮ੍ਮ, ਕਤਂ, ਕਤਮੇਵ ਤਂ ਨ ਮਯਂ ਮੇਤ੍ਤਿਂ ਭਿਨ੍ਦਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ। ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਉਭੋਪਿ ਏਕਟ੍ਠਾਨੇ ਤਿਟ੍ਠਨ੍ਤਿ ਨਿਸੀਦਨ੍ਤਿ । ਅਥੇਕਦਿਵਸਂ ਸਿਰਿਗੁਤ੍ਤੋ ਗਰਹਦਿਨ੍ਨਂ ਆਹ – ''ਕਿਂ ਤੇ ਨਿਗਣ੍ਠੇਹਿ, ਤੇ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਕਿਂ ਲਭਿਸ੍ਸਸਿ, ਮਮ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤੁਂ ਵਾ ਅਯ੍ਯਾਨਂ ਦਾਨਂ ਦਾਤੁਂ ਵਾ ਕਿਂ ਤੇ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ? ਸੋਪਿ ਏਤਮੇਵ ਪਚ੍ਚਾਸੀਸਤਿ, ਤੇਨਸ੍ਸ ਕਣ੍ਡੁਵਨਟ੍ਠਾਨੇ ਨਖੇਨ ਵਿਲੇਖਿਤਂ ਵਿਯ ਅਹੋਸਿ। ਸੋ, ''ਸਿਰਿਗੁਤ੍ਤ, ਤਵ ਸਤ੍ਥਾ ਕਿਂ ਜਾਨਾਤੀ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ''ਅਮ੍ਭੋ, ਮਾ ਏਵਂ ਵਦ, ਸਤ੍ਥੁ ਮੇ ਅਜਾਨਿਤਬ੍ਬਂ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ, ਅਤੀਤਾਦਿਭੇਦਂ ਸਬ੍ਬਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਸੋਲਸਹਾਕਾਰੇਹਿ ਸਤ੍ਤਾਨਂ ਚਿਤ੍ਤਂ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਦਤੀ''ਤਿ। ''ਅਹਂ ਏਵਂ ਨ ਜਾਨਾਮਿ, ਕਸ੍ਮਾ ਮਯ੍ਹਂ ਏਤ੍ਤਕਂ ਕਾਲਂ ਨ ਕਥੇਸਿ, ਤੇਨ ਹਿ ਤ੍ਵਂ ਗਚ੍ਛ, ਤਵ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਸ੍ਵਾਤਨਾਯ ਨਿਮਨ੍ਤੇਹਿ, ਭੋਜੇਸ੍ਸਾਮਿ, ਪਞ੍ਚਹਿ ਭਿਕ੍ਖੁਸਤੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਮਮ ਭਿਕ੍ਖਂ ਗਣ੍ਹਿਤੁਂ ਵਦੇਹੀ''ਤਿ।

ਸਿਰਿਗੁਤ੍ਤੋ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਏਵਮਾਹ – ''ਭਨ੍ਤੇ, ਮਮ ਸਹਾਯਕੋ ਗਰਹਦਿਨ੍ਨੋ ਤੁਮ੍ਹੇ ਨਿਮਨ੍ਤਾਪੇਤਿ, ਪਞ੍ਚਹਿ ਕਿਰ ਭਿਕ੍ਖੁਸਤੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸ੍ਵੇ ਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖਂ ਗਣ੍ਹਥ, ਪੁਰਿਮਦਿਵਸੇ ਖੋ ਪਨ ਤਸ੍ਸ ਕੁਲੂਪਕਾਨਂ ਮਯਾ ਇਦਂ ਨਾਮ ਕਤਂ, ਮਯਾ ਕਤਸ੍ਸ ਪਟਿਕਰਣਮ੍ਪਿ ਨ ਜਾਨਾਮਿ, ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਸੁਦ੍ਧਚਿਤ੍ਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖਂ ਦਾਤੁਕਾਮਤਮ੍ਪਿ ਨ ਜਾਨਾਮਿ, ਆਵਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਯੁਤ੍ਤਂ ਚੇ, ਅਧਿਵਾਸੇਥ। ਨੋ ਚੇ, ਮਾ ਅਧਿਵਾਸਯਿਤ੍ਥਾ''ਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ''ਕਿਂ ਨੁ ਖੋ ਸੋ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਕਾਤੁ ਕਾਮੋ''ਤਿ ਆਵਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਅਦ੍ਦਸ ''ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਗੇਹਾਨਂ ਅਨ੍ਤਰੇ ਮਹਨ੍ਤਂ ਆਵਾਟਂ ਖਣਾਪੇਤ੍ਵਾ ਅਸੀਤਿਸਕਟਮਤ੍ਤਾਨਿ ਖਦਿਰਦਾਰੂਨਿ ਆਹਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਪੂਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਅਗ੍ਗਿਂ ਦਤ੍ਵਾ ਅਮ੍ਹੇ ਅਙ੍ਗਾਰਆਵਾਟੇ ਪਾਤੇਤ੍ਵਾ ਨਿਗ੍ਗਣ੍ਹਿਤੁਕਾਮੋ''ਤਿ। ਪੁਨ ਆਵਜ੍ਜੇਸਿ – ''ਕਿਂ ਨੁ ਖੋ ਤਤ੍ਥ ਗਤਪਚ੍ਚਯਾ ਅਤ੍ਥੋ ਅਤ੍ਥਿ, ਨਤ੍ਥੀ''ਤਿ। ਤਤੋ ਇਦਂ ਅਦ੍ਦਸ – ''ਅਹਂ ਅਙ੍ਗਾਰਆਵਾਟੇ ਪਾਦਂ ਪਸਾਰੇਸ੍ਸਾਮਿ, ਤਂ ਪਟਿਚ੍ਛਾਦੇਤ੍ਵਾ ਠਪਿਤਕਿਲਞ੍ਜਂ ਅਨ੍ਤਰਧਾਯਿਸ੍ਸਤਿ, ਅਙ੍ਗਾਰਕਾਸੁਂ ਭਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਚਕ੍ਕਮਤ੍ਤਂ ਮਹਾਪਦੁਮਂ ਉਟ੍ਠਹਿਸ੍ਸਤਿ, ਅਥਾਹਂ ਪਦੁਮਕਣ੍ਣਿਕਾ ਅਕ੍ਕਮਨ੍ਤੋ ਆਸਨੇ ਨਿਸੀਦਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਪਞ੍ਚਸਤਾ ਭਿਕ੍ਖੂਪਿ ਤਥੇਵ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਨਿਸੀਦਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਮਹਾਜਨੋ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਸ੍ਸਤਿ, ਅਹਂ ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਮਾਗਮੇ ਦ੍ਵੀਹਿ ਗਾਥਾਹਿ ਅਨੁਮੋਦਨਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਅਨੁਮੋਦਨਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਚਤੁਰਾਸੀਤਿਯਾ ਪਾਣਸਹਸ੍ਸਾਨਂ ਧਮ੍ਮਾਭਿਸਮਯੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਸਿਰਿਗੁਤ੍ਤੋ ਚ ਗਰਹਦਿਨ੍ਨੋ ਚ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨਾ ਭਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਅਤ੍ਤਨੋ ਚ ਧਨਰਾਸਿਂ ਸਾਸਨੇ ਵਿਕਿਰਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਇਮਂ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਮਯਾ ਗਨ੍ਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਭਿਕ੍ਖਂ ਅਧਿਵਾਸੇਸਿ।

ਸਿਰਿਗੁਤ੍ਤੋ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥੁ ਅਧਿਵਾਸਨਂ ਗਰਹਦਿਨ੍ਨਸ੍ਸ ਆਰੋਚੇਤ੍ਵਾ ''ਲੋਕਜੇਟ੍ਠਸ੍ਸ ਸਕ੍ਕਾਰਂ ਕਰੋਹੀ''ਤਿ ਆਹ। ਗਰਹਦਿਨ੍ਨੋ ''ਇਦਾਨਿਸ੍ਸ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਯੁਤ੍ਤਕਂ ਜਾਨਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਗੇਹਾਨਂ ਅਨ੍ਤਰੇ ਮਹਨ੍ਤਂ ਆਵਾਟਂ ਖਣਾਪੇਤ੍ਵਾ ਅਸੀਤਿਸਕਟਮਤ੍ਤਾਨਿ ਖਦਿਰਦਾਰੂਨਿ ਆਹਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਪੂਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਅਗ੍ਗਿਂ ਦਤ੍ਵਾ ਖਦਿਰਙ੍ਗਾਰਰਾਸੀਨਂ ਯੋਜਾਪੇਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬਰਤ੍ਤਿਂ ਧਮਾਪੇਤ੍ਵਾ

ਖਦਿਰਙ੍ਗਾਰਰਾਸਿਂ ਕਾਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਆਵਾਟਮਤ੍ਥਕੇ ਰੁਕ੍ਖਪਦਰਾਨਿ ਠਪਾਪੇਤ੍ਵਾ ਕਿਲਞ੍ਜੇਨ ਪਟਿਚ੍ਛਾਦੇਤ੍ਵਾ ਗੋਮਯੇਨ ਲਿਮ੍ਪਾਪੇਤ੍ਵਾ ਏਕੇਨ ਪਸ੍ਸੇਨ ਦੁਬ੍ਬਲਦਣ੍ਡਕੇ ਅਤ੍ਥਰਿਤ੍ਵਾ ਗਮਨਮਗ੍ਗਂ ਕਾਰੇਸਿ, ''ਏਵਂ ਅਕ੍ਕਨ੍ਤੁਅਕ੍ਕਨ੍ਤੁਕਾਲੇ ਦਣ੍ਡਕੇਸੁ ਭਗ੍ਗੇਸੁ ਪਰਿਵਟ੍ਟਿਤ੍ਵਾ ਅਙ੍ਗਾਰਕਾਸੁਯਂ ਪਤਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਮਞ੍ਞਮਾਨੋ ਗੇਹਪਚ੍ਛਾਭਾਗੇ ਸਿਰਿਗੁਤ੍ਤੇਨ ਠਪਿਤਨਿਯਾਮੇਨੇਵ ਚਾਟਿਯੋ ਠਪਾਪੇਸਿ, ਆਸਨਾਨਿਪਿ ਤਥੇਵ ਪਞ੍ਞਾਪੇਸਿ। ਸਿਰਿਗੁਤ੍ਤੋ ਪਾਤੋਵ ਤਸ੍ਸ ਗੇਹਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ''ਕਤੋ ਤੇ, ਸਮ੍ਮ, ਸਕ੍ਕਾਰੋ''ਤਿ ਆਹ। ''ਆਮ, ਸਮ੍ਮਾ''ਤਿ। ''ਕਹਂ ਪਨ ਸੋ''ਤਿ? ''ਏਹਿ, ਪਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਸਬ੍ਬਂ ਸਿਰਿਗੁਤ੍ਤੇਨ ਦਸ੍ਸਿਤਨਯੇਨੇਵ ਦਸ੍ਸੇਸਿ। ਸਿਰਿਗੁਤ੍ਤੋ ''ਸਾਧੁ, ਸਮ੍ਮਾ''ਤਿ ਆਹ। ਮਹਾਜਨੋ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿ। ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿਕੇਨ ਹਿ ਨਿਮਨ੍ਤਿਤੇ ਮਹਨ੍ਤੋ ਸਨ੍ਨਿਪਾਤੋ ਅਹੋਸਿ। ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿਕਾਪਿ ''ਸਮਣਸ੍ਸ ਗੋਤਮਸ੍ਸ ਵਿਪ੍ਪਕਾਰਂ ਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਸਨ੍ਨਿਪਤਨ੍ਤਿ, ਸਮ੍ਮਾਦਿਟ੍ਠਿਕਾਪਿ ''ਅਜ੍ਜ ਸਤ੍ਥਾ ਮਹਾਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਦੇਸੇਸ੍ਸਤਿ, ਬੁਦ੍ਧਵਿਸਯਂ ਬੁਦ੍ਧਲੀਲਂ ਉਪਧਾਰੇਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਸਨ੍ਨਿਪਤਨ੍ਤਿ।

ਪੁਨਦਿਵਸੇ ਸਤ੍ਥਾ ਪਞ੍ਚਹਿ ਭਿਕ੍ਖੁਸਤੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਗਰਹਦਿਨ੍ਨਸ੍ਸ ਗੇਹਦ੍ਵਾਰਂ ਅਗਮਾਸਿ। ਸੋ ਗੇਹਾ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਚਪਤਿਟ੍ਠਿਤੇਨ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਪੁਰਤੋ ਅਞ੍ਜਲਿਂ ਪਗ੍ਗਯ੍ਹ ਠਿਤੋ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਭਨ੍ਤੇ, 'ਤੁਮ੍ਹੇ ਕਿਰ ਅਤੀਤਾਦਿਭੇਦਂ ਸਬ੍ਬਂ ਜਾਨਾਥ, ਸਤ੍ਤਾਨਂ ਸੋਲ਼ਸਹਾਕਾਰੇਹਿ ਚਿਤ੍ਤਂ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਦਥਾ'ਤਿ ਏਵਂ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਉਪਟ੍ਠਾਕੇਨ ਮਯ੍ਹਂ ਕਥਿਤਂ। ਸਚੇ ਜਾਨਾਥ, ਮਯ੍ਹਂ ਗੇਹਂ ਮਾ ਪਵਿਸਿਤ੍ਥ। ਪਵਿਟ੍ਠਾਨਞ੍ਹਿ ਵੋ ਨੇਵ ਯਾਗੁ ਅਤ੍ਥਿ, ਨ ਭਤ੍ਤਾਦੀਨਿ, ਸਬ੍ਬੇ ਖੋ ਪਨ ਤੁਮ੍ਹੇ ਅਙ੍ਗਾਰਕਾਸੁਯਂ ਪਾਤੇਤ੍ਵਾ ਨਿਗ੍ਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ। ਏਵਂ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥੁ ਪਤ੍ਤਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ''ਇਤੋ ਏਥ ਭਗਵਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ, ''ਭਨ੍ਤੇ, ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਗੇਹਂ ਆਗਤਾਨਂ ਵਤ੍ਤਂ ਞਤ੍ਵਾ ਆਗਨ੍ਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਆਹ। ''ਕਿਂ ਕਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਆਵੁਸੋ''ਤਿ? ''ਏਕੇਕਸ੍ਸ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਪੁਰਤੋ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨਕਾਲੇ ਪਚ੍ਛਾ ਅਞ੍ਞੇਨ ਆਗਨ੍ਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ। ਏਵਂ ਕਿਰਸ੍ਸ ਅਹੋਸਿ – ''ਪੁਰਤੋ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਂ ਅਙ੍ਗਾਰਕਾਸੁਯਂ ਪਤਿਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਅਵਸੇਸਾ ਨ ਆਗਚ੍ਛਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਏਕੇਕਮੇਵ ਪਾਤੇਤ੍ਵਾ ਨਿਗ੍ਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ''ਸਾਧੂ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਏਕਕੋਵ ਪਾਯਾਸਿ। ਗਰਹਦਿਨ੍ਨੋ ਅਙ੍ਗਾਰਕਾਸੁਂ ਪਤ੍ਵਾ ਅਪਸਕ੍ਕਿਤ੍ਵਾ ਠਿਤੋ ''ਪੁਰਤੋ ਯਾਥ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ ਆਹ। ਅਥ ਸਤ੍ਥਾ ਅਙ੍ਗਾਰਕਾਸੁਮਤ੍ਥਕੇ ਪਾਦਂ ਪਸਾਰੇਸਿ, ਕਿਲਞ੍ਜਂ ਅਨ੍ਤਰਧਾਯਿ, ਅਙ੍ਗਾਰਕਾਸੁਂ ਭਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਚਕ੍ਕਮਤ੍ਤਾਨਿ ਪਦੁਮਾਨਿ ਉਟ੍ਠਹਿਂਸੁ । ਸਤ੍ਥਾ ਪਦੁਮਕਣ੍ਣਿਕਾ ਅਕ੍ਕਮਨ੍ਤੋ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੇ ਬੁਦ੍ਧਾਸਨੇ ਨਿਸੀਦਿ, ਭਿਕ੍ਖੂਪਿ ਤਥੇਵ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਨਿਸੀਦਿਂਸੁ। ਗਰਹਦਿਨ੍ਨਸ੍ਸ ਕਾਯਤੋ ਡਾਹੋ ਉਟ੍ਠਹਿ।

ਸੋ ਵੇਗੇਨ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਿਰਿਗੁਤ੍ਤਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ, ''ਸਾਮਿ, ਮੇ ਤਾਣਂ ਹੋਹੀ''ਤਿ ਆਹ। ''ਕਿਂ ਏਤ''ਨ੍ਤਿ? ''ਪਞ੍ਚਨ੍ਨਂ ਭਿਕ੍ਖੁਸਤਾਨਂ ਗੇਹੇ ਯਾਗੁ ਵਾ ਭਤ੍ਤਾਦੀਨਿ ਵਾ ਨਤ੍ਥਿ, ਕਿਂ ਨੁ ਖੋ ਕਰੋਮੀ''ਤਿ? ''ਕਿਂ ਪਨ ਤਯਾ ਕਤ''ਨ੍ਤਿ ਆਹ। ਅਹਂ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਗੇਹਾਨਂ ਅਨ੍ਤਰੇ ਮਹਨ੍ਤਂ ਆਵਾਟਂ ਅਙ੍ਗਾਰਸ੍ਸ ਪੂਰਂ ਕਾਰੇਸਿਂ – ''ਤਤ੍ਥ ਪਾਤੇਤ੍ਵਾ ਨਿਗ੍ਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ। ''ਅਥ ਨਂ ਭਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਮਹਾਪਦੁਮਾਨਿ ਉਟ੍ਠਹਿਂਸੁ। ਸਬ੍ਬੇ ਪਦੁਮਕਣ੍ਣਿਕਾ ਅਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਾਸਨੇਸੁ ਨਿਸਿਨ੍ਨਾ, ਇਦਾਨਿ ਕਿਂ ਕਰੋਮਿ, ਸਾਮੀ''ਤਿ? ਨਨੁ ਤ੍ਵਂ ਇਦਾਨੇਵ ਮਯ੍ਹਂ '''ਏਤ੍ਤਿਕਾ ਚਾਟਿਯੋ, ਏਤ੍ਤਿਕਾ ਯਾਗੁ, ਏਤ੍ਤਕਾਨਿ ਸਤ੍ਤਾਦੀਨੀ'ਤਿ ਦਸ੍ਸੇਸੀ''ਤਿ। ''ਮੁਸਾ ਤਂ, ਸਾਮਿ, ਤੁਚ੍ਛਾਵ ਚਾਟਿਯੋ''ਤਿ। ਹੋਤੁ, ''ਗਚ੍ਛ, ਤਾਸੁ ਚਾਟੀਸੁ ਯਾਗੁਆਦੀਨਿ ਓਲੋਕੇਹੀ''ਤਿ। ਤਂ ਖਣਞ੍ਞੇਵ ਤੇਨ ਯਾਸੁ ਚਾਟੀਸੁ ''ਯਾਗੂ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਤਾ ਯਾਗੁਯਾ ਪੂਰਯਿਂਸੁ, ਯਾਸੁ ''ਭਤ੍ਤਾਦੀਨੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਤਾ ਭਤ੍ਤਾਦੀਨਂ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਾਵ ਅਹੇਸੁਂ। ਤਂ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਦਿਸ੍ਵਾਵ ਗਰਹਦਿਨ੍ਨਸ੍ਸ ਸਰੀਰਂ ਪੀਤਿਪਾਮੋਜ੍ਜੇਨ ਪਰਿਪੂਰਿਤਂ, ਚਿਤ੍ਤਂ ਪਸਨ੍ਨਂ। ਸੋ ਸਕ੍ਕਚ੍ਚਂ ਬੁਦ੍ਧਪ੍ਪਮੁਖਂ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਂ ਪਰਿਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਕਤਭਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚਸ੍ਸ ਸਤ੍ਥੁਨੋ ਅਨੁਮੋਦਨਂ ਕਾਰੇਤੁਕਾਮੋ ਪਤ੍ਤਂ ਗਣ੍ਹਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਅਨੁਮੋਦਨਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ''ਇਮੇ ਸਤ੍ਤਾ ਪਞ੍ਞਾਚਕ੍ਖੁਨੋ ਅਭਾਵੇਨੇਵ ਮਮ ਸਾਵਕਾਨਂ ਬੁਦ੍ਧਸਾਸਨਸ੍ਸ ਗੁਣਂ ਨ ਜਾਨਨ੍ਤਿ। ਪਞ੍ਞਾਚਕ੍ਖੁਵਿਰਹਿਤਾ ਹਿ ਅਨ੍ਧਾ ਨਾਮ, ਪਞ੍ਞਵਨ੍ਤੋ ਸਚਕ੍ਖੁਕਾ ਨਾਮਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮਾ ਗਾਥਾ ਅਭਾਸਿ –

੫੮. ''ਯਥਾ ਸਙ੍ਕਾਰਧਾਨਸ੍ਮਿਂ, ਉਜ੍ਝਿਤਸ੍ਮਿਂ ਮਹਾਪਥੇ।
ਪਦੁਮਂ ਤਤ੍ਥ ਜਾਯੇਥ, ਸੁਚਿਗਨ੍ਧਂ ਮਨੋਰਮਂ॥

੫੯. ''ਏਵਂ ਸਙ੍ਕਾਰਭੂਤੇਸੁ, ਅਨ੍ਧਭੂਤੇ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨੇ।
ਅਤਿਰੋਚਤਿ ਪਞ੍ਞਾਯ, ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸਾਵਕੋ''ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਸਙ੍ਕਾਰਧਾਨਸ੍ਮਿ**ਨ੍ਤਿ ਸਙ੍ਕਾਰਠਾਨਸ੍ਮਿੰ, ਕਚਵਰਰਾਸਿਮ੍ਹੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਉਜ੍ਝਿਤਸ੍ਮਿੰ ਮਹਾਪਥੇ**ਤਿ ਮਹਾਮਗ੍ਗੇ ਛਡ੍ਡਿਤਸ੍ਮਿੰ। **ਸੁਚਿਗਨ੍ਧ**ਨ੍ਤਿ ਸੁਰਭਿਗਨ੍ਧੰ। ਮਨੋ ਏਤ੍ਥ ਰਮਤੀਤਿ **ਮਨੋਰਮੰ। ਸਙ੍ਕਾਰਭੂਤੇਸੂ**ਤਿ ਸਙ੍ਕਾਰਮਿਵ ਭੂਤੇਸੁ। **ਪੁਥੁਜ੍ਜਨੇ**ਤਿ ਪੁਥੂਨੰ ਕਿਲੇਸਾਨੰ ਜਨਨਤੋ ਏਵੰਲਦ੍ਧਨਾਮੇ ਲੋਕਿਯਮਹਾਜਨੇ। ਇਦੰ ਵੁੱਤੰ ਹੋਤਿ – ਯਥਾ ਨਾਮ ਮਹਾਪਥੇ ਛਡ੍ਡਿਤੇ ਸਙ੍ਕਾਰਰਾਸਿਮ੍ਹਿ ਅਸੁਚਿਜੇਗੁਚ੍ਛਿਯਪਟਿਕੂਲੇਪਿ ਸੁਚਿਗਨ੍ਧੰ ਪਦੁਮੰ ਜਾਯੇਥ, ਤੰ ਰਾਜਰਾਜਮਹਾਮਤ੍ਤਾਦੀਨੰ ਮਨੋਰਮੰ ਪਿਯੰ ਮਨਾਪੰ ਉਪਰਿਮਤ੍ਥਕੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਨਾਰਹਮੇਵ ਭਵੇਯ੍ਯ, ਏਵਮੇਵ ਸਙ੍ਕਾਰਭੂਤੇਸੁਪਿ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨੇਸੁ ਜਾਤੋ ਨਿਪ੍ਪਞ੍ਞਸ੍ਸ ਮਹਾਜਨਸ੍ਸ ਅਚਕ੍ਖੁਕਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤਰੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋਪਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਞ੍ਞਾਬਲੇਨ ਕਾਮੇਸੁ ਆਦੀਨਵੰ, ਨੇਕ੍ਖਮ੍ਮੇ ਚ ਆਨਿਸੰਸੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾਮਤ੍ਤੇਨਪਿ, ਕਤੋ ਉਤ੍ਤਰਿੰ ਸੀਲਸਮਾਧਿਪਞ੍ਞਾਵਿਮੁਤ੍ਤਿਵਿਮੁਤ੍ਤਿਞਾਣਦਸ੍ਸਨਾਨਿ ਆਰਾਧੇਤ੍ਵਾਪਿ ਅਤਿਰੋਚਤਿ। ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸਾਵਕੋ ਹਿ ਖੀਣਾਸਵੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਨ੍ਧਭੂਤੇ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨੇ ਅਤਿਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਰੋਚਤਿ ਵਿਰੋਚਤਿ ਸੋਭਤੀਤਿ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਚਤੁਰਾਸੀਤਿਯਾ ਪਾਣਸਹਸ੍ਸਾਨੰ ਧਮ੍ਮਾਭਿਸਮਯੋ ਅਹੋਸਿ। ਗਰਹਦਿਨ੍ਨੋ ਚ ਸਿਰਿਗੁਤ੍ਤੋ ਚ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲੰ ਪਾਪੁਣਿੰਸੁ। ਤੇ ਸਬ੍ਬੰ ਅਤ੍ਤਨੋ ਧਨੰ ਬੁਦ੍ਧਸਾਸਨੇ ਵਿਪ੍ਪਕਿਰਿੰਸੁ। ਸਤ੍ਥਾ ਉਟ੍ਠਾਯਾਸਨਾ ਵਿਹਾਰਮਗਮਾਸਿ। ਭਿਕ੍ਖੂ ਸਾਯਨ੍ਹਸਮਯੇ ਧਮ੍ਮਸਭਾਯੰ ਕਥੰ ਸਮੁਟ੍ਠਾਪੇਸੁੰ – ''ਅਹੋ ਅਚ੍ਛਰਿਯਾ ਬੁਦ੍ਧਗੁਣਾ ਨਾਮ, ਤਥਾਰੂਪੰ ਨਾਮ ਖਦਿਰਙ੍ਗਾਰਰਾਸਿੰ ਭਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਪਦੁਮਾਨਿ ਉਟ੍ਠਹਿੰਸੂ''ਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ''ਕਾਯ ਨੁਤ੍ਥ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਏਤਰਹਿ ਕਥਾਯ ਸਨ੍ਨਿਸਿਨ੍ਨਾ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ, ''ਇਮਾਯ ਨਾਮਾ''ਤਿ ਵੁੱਤੇ – ''ਅਨਚ੍ਛਰਿਯੰ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਯੰ ਮਮ ਏਤਰਹਿ ਬੁਦ੍ਧਭੂਤਸ੍ਸ ਅਙ੍ਗਾਰਰਾਸਿਮ੍ਹਾ ਪਦੁਮਾਨਿ ਉਟ੍ਠਿਤਾਨਿ, ਅਪਰਿਪਕ੍ਕੇ ਞਾਣੇ ਵਤ੍ਤਮਾਨਸ੍ਸ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤਭੂਤਸ੍ਸਪਿ ਮੇ ਉਟ੍ਠਹਿੰਸੂ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ, ''ਕਦਾ, ਭਨ੍ਤੇ, ਆਚਿਕ੍ਖਥ ਨੋ''ਤਿ ਯਾਚਿਤੋ ਅਤੀਤੰ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ –

''ਕਾਮੰ ਪਤਾਮਿ ਨਿਰਯੰ, ਉਦ੍ਧੰਪਾਦੋ ਅਵੰਸਿਰੋ।
ਨਾਨਰਿਯੰ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਹਨ੍ਦ ਪਿਣ੍ਡੰ ਪਟਿਗ੍ਗਹਾ''ਤਿ॥ (ਜਾ॰ ੧.੧.੪੦) –

ਇਦੰ **ਖਦਿਰਙ੍ਗਾਰਜਾਤਕੰ** ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਤ੍ਵਾ ਕਥੇਸੀਤਿ।

ਗਰਹਦਿਨ੍ਨਵਤ੍ਥੁ ਦ੍ਵਾਦਸਮੰ।

ਪੁਪ੍ਫਵਗ੍ਗਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਚਤੁਤ੍ਥੋ ਵਗ੍ਗੋ।

੫. ਬਾਲਵਗ੍ਗੋ

੧. ਅਞ੍ਞਤਰਪੁਰਿਸਵਤ੍ਥੁ

ਦੀਘਾ ਜਾਗਰਤੋ ਰਤ੍ਤੀਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਪਸੇਨਦਿਕੋਸਲਞ੍ਚੇਵ ਅਞ੍ਞਤਰਞ੍ਚ ਪੁਰਿਸਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਰਾਜਾ ਕਿਰ ਪਸੇਨਦਿ ਕੋਸਲੋ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਛਣਦਿਵਸੇ ਅਲਙ੍ਕਤਪਟਿਯਤ੍ਤਂ ਸਬ੍ਬਸੇਤਂ ਏਕਂ ਪੁਣ੍ਡਰੀਕਂ ਨਾਮ ਹਤ੍ਥਿਂ ਅਭਿਰੁਯ੍ਹ ਮਹਨ੍ਤੇਨ ਰਾਜਾਨੁਭਾਵੇਨ ਨਗਰਂ ਪਦਕ੍ਖਿਣਂ ਕਰੋਤਿ। ਉਸ੍ਸਾਰਣਾਯ ਵਤ੍ਤਮਾਨਾਯ ਲੇਡ੍ਡੁਦਣ੍ਡਾਦੀਹਿ ਪੋਥਿਯਮਾਨੋ ਮਹਾਜਨੋ ਪਲਾਯਨ੍ਤੋ ਗੀਵਂ ਪਰਿਵਟ੍ਟੇਤ੍ਵਾਪਿ ਓਲੋਕੇਤਿਯੇਵ। ਰਾਜੂਨਂ ਕਿਰ ਸੁਦਿਨ੍ਨਦਾਨਸ੍ਸੇਤਂ ਫਲਂ। ਅਞ੍ਞਤਰਸ੍ਸਾਪਿ ਦੁਗ੍ਗਤਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਭਰਿਯਾ ਸਤ੍ਤਭੂਮਿਕਸ੍ਸ ਪਾਸਾਦਸ੍ਸ ਉਪਰਿਤਲੇ ਠਿਤਾ ਏਕਂ ਵਾਤਪਾਨਕਵਾਟਂ ਵਿਵਰਿਤ੍ਵਾ ਰਾਜਾਨਂ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾਵ ਅਪਗਚ੍ਛਿ। ਰਞ੍ਞੋ ਪੁਣ੍ਣਚਨ੍ਦੋ ਵਲਾਹਕਨ੍ਤਰਂ ਪਵਿਟ੍ਠੋ ਵਿਯ ਉਪਟ੍ਠਾਸਿ। ਸੋ ਤਸ੍ਸਾ ਪਟਿਬਦ੍ਧਚਿਤ੍ਤੋ ਹਤ੍ਥਿਕ੍ਖਨ੍ਧਤੋ ਪਤਨਾਕਾਰਪ੍ਪਤ੍ਤੋ ਵਿਯ ਹੁਤ੍ਵਾ ਖਿਪ੍ਪਂ ਨਗਰਂ ਪਦਕ੍ਖਿਣਂ ਕਤ੍ਵਾ ਅਨ੍ਤੇਪੁਰਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਏਕਂ ਵਿਸ੍ਸਾਸਕਂ ਅਮਚ੍ਚਂ ਆਹ – ''ਅਸੁਕਟ੍ਠਾਨੇ ਤੇ ਮਯਾ ਓਲੋਕਿਤਪਾਸਾਦੋ ਦਿਟ੍ਠੋ''ਤਿ? ''ਆਮ, ਦੇਵਾ''ਤਿ। ''ਤਤ੍ਥੇਕਂ ਇਤ੍ਥਿਂ ਅਦ੍ਦਸਾ''ਤਿ? ''ਅਦ੍ਦਸਂ, ਦੇਵਾ''ਤਿ। ''ਗਚ੍ਛ, ਤਸ੍ਸਾ ਸਸਾਮਿਕਅਸਾਮਿਕਭਾਵਂ ਜਾਨਾਹੀ''ਤਿ। ਸੋ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸਾ ਸਸਾਮਿਕਭਾਵਂ ਞਤ੍ਵਾ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਰਞ੍ਞੋ ''ਸਸਾਮਿਕਾ''ਤਿ ਆਰੋਚੇਸਿ। ਅਥ ਰਞ੍ਞਾ ''ਤੇਨ ਹਿ ਤਸ੍ਸਾ ਸਾਮਿਕਂ ਪਕ੍ਕੋਸਾਹੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੋ ਸੋ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ, ''ਏਹਿ, ਭੋ, ਰਾਜਾ ਤਂ ਪਕ੍ਕੋਸਤੀ''ਤਿ ਆਹ। ਸੋ ''ਭਰਿਯਂ ਮੇ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਭਯੇਨ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇਨ ਭਵਿਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਰਞ੍ਞੋ ਆਣਂ ਪਟਿਬਾਹਿਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੋ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਰਾਜਾਨਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਅਥ ਨਂ ਰਾਜਾ ''ਮਂ ਇਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਉਪਟ੍ਠਾਹੀ''ਤਿ ਆਹ। ''ਅਲਂ, ਦੇਵ, ਅਹਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕਮ੍ਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਸੁਙ੍ਕਂ ਦਦਾਮਿ, ਘਰੇਯੇਵ ਮੇ ਜੀਵਿਕਾ ਹੋਤੂ''ਤਿ। ''ਤਵ ਸੁਙ੍ਕੇਨ ਮਯ੍ਹਂ ਅਤ੍ਥੋ ਨਤ੍ਥਿ, ਅਜ੍ਜਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਮਂ ਉਪਟ੍ਠਾਹੀ''ਤਿ ਤਸ੍ਸ ਫਲਕਞ੍ਚ ਆਵੁਧਞ੍ਚ ਦਾਪੇਸਿ। ਏਵਂ ਕਿਰਸ੍ਸ ਅਹੋਸਿ – ''ਕਞ੍ਚਿਦੇਵਸ੍ਸ ਦੋਸਂ ਆਰੋਪੇਤ੍ਵਾ ਘਾਤੇਤ੍ਵਾ ਭਰਿਯਂ ਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ। ਅਥ ਨਂ ਸੋ ਮਰਣਭਯਭੀਤੋ ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਉਪਟ੍ਠਾਸਿ।

ਰਾਜਾ ਤਸ੍ਸ ਦੋਸਂ ਅਪਸ੍ਸਨ੍ਤੋ ਕਾਮਪਰਿਲਾਹੇ ਵਡ੍ਢਨ੍ਤੇ ''ਏਕਮਸ੍ਸ ਦੋਸਂ ਆਰੋਪੇਤ੍ਵਾ ਰਾਜਾਣਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਏਵਮਾਹ – ''ਅਮ੍ਭੋ ਇਤੋ ਯੋਜਨਮਤ੍ਥਕੇ ਨਦਿਯਾ ਅਸੁਕਟ੍ਠਾਨਂ ਨਾਮ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਾਯਂ ਮਮ ਨ੍ਹਾਨਵੇਲਾਯ ਕੁਮੁਦੁਪ੍ਪਲਾਨਿ ਚੇਵ ਅਰੁਣਵਤੀਮਤ੍ਤਿਕਞ੍ਚ ਆਹਰ। ਸਚੇ ਤਸ੍ਮਿਂ ਖਣੇ ਨਾਗਚ੍ਛਸਿ, ਆਣਂ ਤੇ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ। ਸੇਵਕੋ ਕਿਰ ਚਤੂਹਿਪਿ ਦਾਸੇਹਿ ਪਤਿਕਿਟ੍ਠਤਰੋ। ਧਨਕ੍ਕੀਤਾਦਯੋ ਹਿ ਦਾਸਾ ''ਸੀਸਂ ਮੇ ਰੁਜ੍ਜਤਿ, ਪਿਟ੍ਠਿ ਮੇ ਰੁਜ੍ਜਤੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਅਚ੍ਛਿਤੁਂ ਲਭਨ੍ਤਿਯੇਵ। ਸੇਵਕਸ੍ਸੇਤਂ ਨਤ੍ਥਿ, ਆਣਤ੍ਤਕਮ੍ਮਂ ਕਾਤੁਮੇਵ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਸੋ ''ਅਵਸ੍ਸਂ ਮਯਾ ਗਨ੍ਤਬ੍ਬਂ, ਕੁਮੁਦੁਪ੍ਪਲੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਅਰੁਣਵਤੀਮਤ੍ਤਿਕਾ ਨਾਮ ਨਾਗਭਵਨੇ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਅਹਂ ਕੁਹਿਂ ਲਭਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਨ੍ਤੋ ਮਰਣਭਯਭੀਤੋ ਵੇਗੇਨ ਗੇਹਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ, ''ਭਦ੍ਦੇ, ਨਿਟ੍ਠਿਤਂ ਮੇ ਭਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ ਆਹ। ''ਉਦ੍ਧਨਮਤ੍ਥਕੇ, ਸਾਮੀ''ਤਿ। ਸੋ ਯਾਵ ਭਤ੍ਤਂ ਓਤਰਤਿ, ਤਾਵ ਸਨ੍ਧਾਰੇਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੋ ਉਲ੍ਲਙ੍ਕੇਨ ਕਞ੍ਜਿਕਂ ਹਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਯਥਾਲਦ੍ਧੇਨ ਬ੍ਯਞ੍ਜਨੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਅਲ੍ਲਮੇਵ ਭਤ੍ਤਂ ਪਚ੍ਛਿਯਂ ਓਪੀਲੇਤ੍ਵਾ ਆਦਾਯ ਯੋਜਨਿਕਂ ਮਗ੍ਗਂ ਪਕ੍ਖਨ੍ਦੋ, ਤਸ੍ਸ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਸ੍ਸੇਵ ਭਤ੍ਤਂ ਪਕ੍ਕਂ ਅਹੋਸਿ। ਸੋ ਅਨੁਚ੍ਛਿਟ੍ਠਂ ਕਤ੍ਵਾਵ ਥੋਕਂ ਭਤ੍ਤਂ ਅਪਨੇਤ੍ਵਾ ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤੋ ਏਕਂ ਅਦ੍ਧਿਕਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਮਯਾ ਅਪਨੇਤ੍ਵਾ ਠਪਿਤਂ ਥੋਕਂ ਅਨੁਚ੍ਛਿਟ੍ਠਂ ਭਤ੍ਤਮੇਵ ਅਤ੍ਥਿ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਭੁਞ੍ਜ ਸਾਮੀਤਿ। ਸੋ ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਭੁਞ੍ਜਿ। ਇਤਰੋਪਿ ਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਏਕਂ ਭਤ੍ਤਮੁਟ੍ਠਿਂ ਉਦਕੇ ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਮੁਖਂ ਵਿਕ੍ਖਾਲੇਤ੍ਵਾ ਮਹਨ੍ਤੇਨ ਸਦ੍ਦੇਨ ''ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਨਦੀਪਦੇਸੇ ਅਧਿਵਤ੍ਥਾ ਨਾਗਾ ਸੁਪਣ੍ਣਾ ਦੇਵਤਾ ਚ ਵਚਨਂ ਮੇ ਸੁਣਨ੍ਤੁ, ਰਾਜਾ ਮਯ੍ਹਂ ਆਣਂ ਕਾਤੁਕਾਮੋ 'ਕੁਮੁਦੁਪ੍ਪਲੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਅਰੁਣਵਤੀਮਤ੍ਤਿਕਂ ਆਹਰਾ'ਤਿ ਮਂ ਆਣਾਪੇਸਿ, ਅਦ੍ਧਿਕਮਨੁਸ੍ਸਸ੍ਸ ਚ ਮੇ ਭਤ੍ਤਂ ਦਿਨ੍ਨਂ, ਤਂ ਸਹਸ੍ਸਾਨਿਸਂਸਂ, ਉਦਕੇ ਮਚ੍ਛਾਨਂ ਦਿਨ੍ਨਂ, ਤਂ ਸਤਾਨਿਸਂਸਂ। ਏਤ੍ਤਕਂ ਪੁਞ੍ਞਫਲਂ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਪਤ੍ਤਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਦਮ੍ਮਿ, ਮਯ੍ਹਂ ਕੁਮੁਦੁਪ੍ਪਲੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਅਰੁਣਵਤੀਮਤ੍ਤਿਕਂ ਆਹਰਥਾ''ਤਿ ਤਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਅਨੁਸ੍ਸਾਵੇਸਿ। ਤਤ੍ਥ ਅਧਿਵਤ੍ਥੋ ਨਾਗਰਾਜਾ ਤਂ ਸਦ੍ਦਂ ਸੁਤ੍ਵਾ

ਮਹਲ੍ਲਕਵੇਸੇਨ ਤਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ‘‘ਕਿੰ ਵਦੇਸੀ’’ਤਿ ਆਹ। ਸੋ ਪੁਨਪਿ ਤਥੇਵ ਵਤ੍ਵਾ ‘‘ਮਯ੍ਹੰ ਤੰ ਪਤ੍ਤਿੰ ਦੇਹੀ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ, ‘‘ਦੇਮੀ’’ਤਿ ਆਹ। ਪੁਨਪਿ ‘‘ਦੇਹੀ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ, ‘‘ਦੇਮਿ, ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਆਹ। ਏਵੰ ਸੋ ਦ੍ਵੇ ਤਯੋ ਵਾਰੇ ਪਤ੍ਤਿੰ ਆਹਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਕੁਮੁਦੁਪ੍ਪਲੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿੰ ਅਰੁਣਵਤੀਮਤ੍ਤਿਕੰ ਅਦਾਸਿ।

ਰਾਜਾ ਪਨ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ‘‘ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਨਾਮ ਬਹੁਮਾਯਾ, ਸਚੇ ਸੋ ਕੇਨਚਿ ਉਪਾਯੇਨ ਲਭੇਯ੍ਯ, ਕਿਞ੍ਚਿ ਮੇ ਨ ਨਿਪ੍ਫਜ੍ਜੇਯ੍ਯਾ’’ਤਿ। ਸੋ ਕਾਲਸ੍ਸੇਵ ਦ੍ਵਾਰੰ ਪਿਦਹਾਪੇਤ੍ਵਾ ਮੁਦ੍ਦਿਕੰ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਨ੍ਤਿਕੰ ਆਹਰਾਪੇਸਿ। ਇਤਰੋਪਿ ਪੁਰਿਸੋ ਰਞ੍ਞੋ ਨ੍ਹਾਨਵੇਲਾਯਮੇਵਾਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵਾਰੰ ਅਲਭਨ੍ਤੋ ਦ੍ਵਾਰਪਾਲੰ ਪਕ੍ਕੋਸੇਤ੍ਵਾ ‘‘ਦ੍ਵਾਰੰ ਵਿਵਰਾ’’ਤਿ ਆਹ। ‘‘ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਵਿਵਰਿਤੁੰ, ਰਾਜਾ ਕਾਲਸ੍ਸੇਵ ਮੁਦ੍ਦਿਕੰ ਦਤ੍ਵਾ ਰਾਜਗੇਹੰ ਆਹਰਾਪੇਸੀ’’ਤਿ। ਸੋ ‘‘ਰਾਜਦੂਤੋ ਅਹੰ, ਦ੍ਵਾਰੰ ਵਿਵਰਾ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾਪਿ ‘‘ਦ੍ਵਾਰੰ ਅਲਭਨ੍ਤੋ ਨਤ੍ਥਿ ਮੇ ਇਦਾਨਿ ਜੀਵਿਤੰ। ਕਿੰ ਨੁ ਖੋ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵਾਰਸ੍ਸ ਉਪਰਿਉਮ੍ਮਾਰੇ ਮਤ੍ਤਿਕਾਪਿਣ੍ਡੰ ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸੂਪਰਿ ਪੁਪ੍ਫਾਨਿ ਲਗ੍ਗੇਤ੍ਵਾ ਮਹਾਸਦ੍ਦੰ ਕਰੋਨ੍ਤੋ, ‘‘ਅਮ੍ਭੋ, ਨਗਰਵਾਸਿਨੋ ਰਞ੍ਞੋ ਮਯਾ ਆਣਤ੍ਤਿਯਾ ਗਤਭਾਵੰ ਜਾਨਾਥ, ਰਾਜਾ ਮੰ ਅਕਾਰਣੇਨ ਵਿਨਾਸੇਤੁਕਾਮੋ’’ਤਿ ਤਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁੰ ਵਿਰਵਿਤ੍ਵਾ ‘‘ਕਤ੍ਥ ਨੁ ਖੋ ਗਚ੍ਛਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ‘‘ਭਿਕ੍ਖੂ ਨਾਮ ਮੁਦੁਹਦਯਾ, ਵਿਹਾਰੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਨਿਪਜ੍ਜਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਸਨ੍ਨਿਟ੍ਠਾਨਮਕਾਸਿ। ਇਮੇ ਹਿ ਨਾਮ ਸਤ੍ਤਾ ਸੁਖਿਤਕਾਲੇ ਭਿਕ੍ਖੂਨੰ ਅਤ੍ਥਿਭਾਵਮ੍ਪਿ ਅਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਦੁਕ੍ਖਾਭਿਭੂਤਕਾਲੇ ਵਿਹਾਰੰ ਗਨ੍ਤੁਕਾਮਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਸੋਪਿ ‘‘ਮੇ ਅਞ੍ਞੰ ਤਾਣੰ ਨਤ੍ਥੀ’’ਤਿ ਵਿਹਾਰੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਏਕਸ੍ਮਿੰ ਫਾਸੁਕਟ੍ਠਾਨੇ ਨਿਪਜ੍ਜਿ। ਅਥ ਰਞ੍ਞੋਪਿ ਤੰ ਰਤ੍ਤਿੰ ਨਿਦ੍ਦੰ ਅਲਭਨ੍ਤਸ੍ਸ ਤੰ ਇਤ੍ਥਿੰ ਅਨੁਸ੍ਸਰਨ੍ਤਸ੍ਸ ਕਾਮਪਰਿਲ਼ਾਹੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿ। ਸੋ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ‘‘ਵਿਭਾਤਕ੍ਖਣੇਯੇਵ ਤੰ ਪੁਰਿਸੰ ਘਾਤਾਪੇਤ੍ਵਾ ਤੰ ਇਤ੍ਥਿੰ ਆਨੇਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ।

ਤਸ੍ਮਿੰ ਖਣੇਯੇਵ ਸਟ੍ਠਿਯੋਜਨਿਕਾਯ ਲੋਹਕੁਮ੍ਭਿਯਾ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਪੁਰਿਸਾ ਪਕ੍ਕੁਥਿਤਾਯ ਉਕ੍ਖਲਿਯਾ ਤਣ੍ਡੁਲਾ ਵਿਯ ਸਮ੍ਪਰਿਵਤ੍ਤਕੰ ਪਚ੍ਚਮਾਨਾ ਤਿੰਸਾਯ ਵਸ੍ਸਸਹਸ੍ਸੇਹਿ ਹੇਟ੍ਠਿਮਤਲੰ ਪਤ੍ਵਾ ਅਪਰੇਹਿ ਤਿੰਸਾਯ ਵਸ੍ਸਸਹਸ੍ਸੇਹਿ ਪੁਨ ਮੁਖਵਟ੍ਟਿਯੰ ਪਾਪੁਣਿੰਸੁ। ਤੇ ਸੀਸੰ ਉਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞੰ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਏਕੇਕੰ ਗਾਥੰ ਵਤ੍ਤੁਕਾਮਾ ਵਤ੍ਤੁੰ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਾ ਏਕੇਕੰ ਅਕ੍ਖਰੰ ਵਤ੍ਵਾ ਪਰਿਵਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਲੋਹਕੁਮ੍ਭਿਮੇਵ ਪਵਿਟ੍ਠਾ। ਰਾਜਾ ਨਿਦ੍ਦੰ ਅਲਭਨ੍ਤੋ ਮਜ੍ਝਿਮਯਾਮਸਮਨਨ੍ਤਰੇ ਤੰ ਸਦ੍ਦੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ਭੀਤੋ ਉਤ੍ਰਸ੍ਤਮਾਨਸੋ ‘‘ਕਿੰ ਨੁ ਖੋ ਮਯ੍ਹੰ ਜੀਵਿਤਨ੍ਤਰਾਯੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਉਦਾਹੁ ਮੇ ਅਗ੍ਗਮਹੇਸਿਯਾ, ਉਦਾਹੁ ਮੇ ਰਜ੍ਜੰ ਵਿਨਸ੍ਸਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਨ੍ਤੋ ਸਕਲਰਤ੍ਤਿੰ ਅਕ੍ਖੀਨਿ ਨਿਮੀਲੇਤੁੰ ਨਾਸਕ੍ਖਿ। ਸੋ ਅਰੁਣੁਗ੍ਗਮਨਵੇਲਾਯ ਏਵ ਪੁਰੋਹਿਤੰ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਤ੍ਵਾ, ‘‘ਆਚਰਿਯ, ਮਯਾ ਮਜ੍ਝਿਮਯਾਮਸਮਨਨ੍ਤਰੇ ਮਹਨ੍ਤਾ ਭੇਰਵਸਦ੍ਦਾ ਸੁਤਾ, ‘ਰਜ੍ਜਸ੍ਸ ਵਾ ਅਗ੍ਗਮਹੇਸਿਯਾ ਵਾ ਮਯ੍ਹੰ ਵਾ ਕਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤਰਾਯੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ’ਤਿ ਨ ਜਾਨਾਮਿ, ਤੇਨ ਮੇ ਤ੍ਵੰ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪਿਤੋ’’ਤਿ ਆਹ। ਮਹਾਰਾਜ, ਕਿੰ ਤੇ ਸਦ੍ਦਾ ਸੁਤਾਤਿ? ‘‘ਆਚਰਿਯ, **ਦੁ**-ਇਤਿ **ਸ**-ਇਤਿ **ਨ**-ਇਤਿ **ਸੋ**-ਇਤੀਤਿ ਇਮੇ ਸਦ੍ਦੇ ਅਸ੍ਸੋਸਿੰ, ਇਮੇਸੰ ਨਿਪ੍ਫਤ੍ਤਿੰ ਉਪਧਾਰੇਹੀ’’ਤਿ। ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸ੍ਸ ਮਹਾਅਨ੍ਧਕਾਰੰ ਪਵਿਟ੍ਠਸ੍ਸ ਵਿਯ ਨ ਕਿਞ੍ਚਿ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ, ‘‘ਨ ਜਾਨਾਮੀ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ‘‘ਪਨ ਲਾਭਸਕ੍ਕਾਰੋ ਮੇ ਪਰਿਹਾਯਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ ਭਾਯਿਤ੍ਵਾ ‘‘ਭਾਰਿਯੰ, ਮਹਾਰਾਜਾ’’ਤਿ ਆਹ। ‘‘ਕਿੰ, ਆਚਰਿਯਾ’’ਤਿ? ‘‘ਜੀਵਿਤਨ੍ਤਰਾਯੋ ਤੇ ਪਞ੍ਞਾਯਤੀ’’ਤਿ। ਸੋ ਦ੍ਵਿਗੁਣੰ ਭੀਤੋ, ‘‘ਆਚਰਿਯ, ਅਤ੍ਥਿ ਕਿਞ੍ਚਿ ਪਨ ਪਟਿਘਾਤਕਾਰਣ’’ਨ੍ਤਿ ਆਹ। ‘‘ਅਤ੍ਥਿ, ਮਹਾਰਾਜ, ਮਾ ਭਾਯਿ, ਅਹੰ ਤਯੋ ਵੇਦੇ ਜਾਨਾਮੀ’’ਤਿ। ‘‘ਕਿੰ ਪਨ ਲਦ੍ਧੁੰ ਵਟ੍ਟਤੀ’’ਤਿ? ‘‘ਸਬ੍ਬਸਤਯਞ੍ਞੰ ਯਜਿਤ੍ਵਾ ਜੀਵਿਤੰ ਲਭਿਸ੍ਸਸਿ, ਦੇਵਾ’’ਤਿ। ‘‘ਕਿੰ ਲਦ੍ਧੁੰ ਵਟ੍ਟਤੀ’’ਤਿ? ਹਤ੍ਥਿਸਤੰ ਅਸ੍ਸਸਤੰ ਉਸਭਸਤੰ ਧੇਨੁਸਤੰ ਅਜਸਤੰ ਉਰਬ੍ਭਸਤੰ ਕੁਕ੍ਕੁਟਸਤੰ ਸੂਕਰਸਤੰ ਦਾਰਕਸਤੰ ਦਾਰਿਕਾਸਤਨ੍ਤਿ ਏਵੰ ਏਕੇਕੰ ਪਾਣਜਾਤਿੰ ਸਤੰ ਸਤੰ ਕਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹਾਪੇਨ੍ਤੋ ‘‘ਸਚੇ ਮਿਗਜਾਤਿਮੇਵ ਗਣ੍ਹਾਪੇਸ੍ਸਾਮਿ, ‘ਅਤ੍ਤਨੋ ਖਾਦਨੀਯਮੇਵ ਗਣ੍ਹਾਪੇਤੀ’ਤਿ ਵਕ੍ਖਨ੍ਤੀ’’ਤਿ ਹਤ੍ਥਿਅਸ੍ਸਮਨੁਸ੍ਸੇਪਿ ਗਣ੍ਹਾਪੇਤਿ। ਰਾਜਾ ‘‘ਮਮ ਜੀਵਿਤਮੇਵ ਮਯ੍ਹੰ ਲਾਭੋ’’ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ‘‘ਸਬ੍ਬਪਾਣੇ ਸੀਘੰ ਗਣ੍ਹਥਾ’’ਤਿ ਆਹ। ਆਣਤ੍ਤਮਨੁਸ੍ਸਾ ਅਧਿਕਤਰੰ ਗਣ੍ਹਿੰਸੁ। ਵੁਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਚੇਤੰ ਕੋਸਲਸੰਯੁਤ੍ਤੇ –

> ‘‘ਤੇਨ ਖੋ ਪਨ ਸਮਯੇਨ ਰਞ੍ਞੋ ਪਸੇਨਦਿਸ੍ਸ ਕੋਸਲਸ੍ਸ ਮਹਾਯਞ੍ਞੋ ਪਚ੍ਚੁਪਟ੍ਠਿਤੋ ਹੋਤਿ, ਪਞ੍ਚ ਚ ਉਸਭਸਤਾਨਿ ਪਞ੍ਚ ਚ ਵਚ੍ਛਤਰਸਤਾਨਿ ਪਞ੍ਚ ਚ ਵਚ੍ਛਤਰਿਸਤਾਨਿ ਪਞ੍ਚ ਚ ਅਜਸਤਾਨਿ ਪਞ੍ਚ ਚ ਉਰਬ੍ਭਸਤਾਨਿ ਥੂਣੂਪਨੀਤਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ

ਯਞ੍ਞਤ੍ਥਾਯ। ਯੇਪਿਸ੍ਸ ਤੇ ਹੋਨ੍ਤਿ ਦਾਸਾਤਿ ਵਾ ਪੇਸ੍ਸਾਤਿ ਵਾ ਕਮ੍ਮਕਰਾਤਿ ਵਾ, ਤੇਪਿ ਦਣ੍ਡਤਜ੍ਜਿਤਾ ਭਯਤਜ੍ਜਿਤਾ ਅਸ੍ਸੁਮੁਖਾ ਰੁਦਮਾਨਾ ਪਰਿਕਮ੍ਮਾਨਿ ਕਰੋਨ੍ਤੀ''ਤਿ (ਸੰ॰ ਨਿ॰ ੧.੧੨੦)।

ਮਹਾਜਨੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪੁਤ੍ਤਧੀਤੁਞਾਤੀਨਂ ਅਤ੍ਥਾਯ ਪਰਿਦੇਵਮਾਨੋ ਮਹਾਸਦ੍ਦਮਕਾਸਿ, ਮਹਾਪਥਵੀਉਨ੍ਦ੍ਰਿਯਨਸਦ੍ਦੋ ਵਿਯ ਅਹੋਸਿ। ਅਥ ਮਲ੍ਲਿਕਾ ਦੇਵੀ ਤਂ ਸਦ੍ਦਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਰਞ੍ਞੋ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ''ਕਿਂ ਨੁ ਖੋ ਤੇ, ਮਹਾਰਾਜ, ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਨਿ ਅਪਾਕਤਿਕਾਨਿ, ਕਿਲਨ੍ਤਰੂਪਾਨਿ ਵਿਯ ਪਞ੍ਞਾਯਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ''ਕਿਂ ਤੁਯ੍ਹਂ , ਮਲ੍ਲਿਕੇ, ਤ੍ਵਂ ਮਮ ਕਣ੍ਣਮੂਲੇਨ ਆਸਿਵਿਸਮ੍ਪਿ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਂ ਨ ਜਾਨਾਸੀ''ਤਿ? ''ਕਿਂ ਪਨੇਤਂ, ਦੇਵਾ''ਤਿ? ''ਰਤ੍ਤਿਭਾਗੇ ਮੇ ਏਵਰੂਪੋ ਨਾਮ ਸਦ੍ਦੋ ਸੁਤੋ , ਸ੍ਵਾਹਂ ਪੁਰੋਹਿਤਂ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਜੀਵਿਤਨ੍ਤਰਾਯੋ ਤੇ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ, ਸਬ੍ਬਸਤਯਞ੍ਞਂ ਯਜਿਤ੍ਵਾ ਜੀਵਿਤਂ ਲਭਿਸ੍ਸਸੀ''ਤਿ ਸੁਤ੍ਵਾ ''ਮਮ ਜੀਵਿਤਮੇਵ ਮਯ੍ਹਂ ਲਾਭੋ''ਤਿ ਇਮੇ ਪਾਣੇ ਗਣ੍ਹਾਪੇਸਿਨ੍ਤਿ। ਮਲ੍ਲਿਕਾ ਦੇਵੀ, ''ਅਨ੍ਧਬਾਲੋਸਿ, ਮਹਾਰਾਜ, ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਮਹਾਭਕ੍ਖੋਸਿ, ਅਨੇਕਸੂਪਬ੍ਯਞ੍ਜਨਵਿਕਤਿਕਂ ਦੋਣਪਾਕਂ ਭੋਜਨਂ ਭੁਞ੍ਜਸਿ, ਦ੍ਵੀਸੁ ਰਟ੍ਠੇਸੁ ਰਜ੍ਜਂ ਕਾਰੇਸਿ, ਪਞ੍ਞਾ ਪਨ ਤੇ ਮਨ੍ਦਾ''ਤਿ ਆਹ। ''ਕਸ੍ਮਾ ਏਵਂ ਵਦੇਸਿ, ਦੇਵੀ''ਤਿ? ''ਕਹਂ ਤਯਾ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਮਰਣੇਨ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਜੀਵਿਤਲਾਭੋ ਦਿਟ੍ਠਪੁਬ੍ਬੋ, ਅਨ੍ਧਬਾਲਸ੍ਸ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸ੍ਸ ਕਥਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਕਸ੍ਮਾ ਮਹਾਜਨਸ੍ਸ ਉਪਰਿ ਦੁਕ੍ਖਂ ਖਿਪਸਿ, ਧੁਰਵਿਹਾਰੇ ਸਦੇਵਕਸ੍ਸ ਲੋਕਸ੍ਸ ਅਗ੍ਗਪੁਗ੍ਗਲੋ ਅਤੀਤਾਦੀਸੁ ਅਪ੍ਪਟਿਹਤਞਾਣੋ ਸਤ੍ਥਾ ਵਸਤਿ, ਤਂ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸੋਵਾਦਂ ਕਰੋਹੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਰਾਜਾ ਸਲ੍ਲਹੁਕੇਹਿ ਯਾਨੇਹਿ ਮਲ੍ਲਿਕਾਯ ਸਦ੍ਧਿਂ ਵਿਹਾਰਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਮਰਣਭਯਤਜ੍ਜਿਤੋ ਕਿਞ੍ਚਿ ਵਤ੍ਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੋ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸੀਦਿ।

ਅਥ ਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ''ਹਨ੍ਦ ਕੁਤੋ ਨੁ ਤ੍ਵਂ, ਮਹਾਰਾਜ, ਆਗਚ੍ਛਸਿ ਦਿਵਾ ਦਿਵਸ੍ਸਾ''ਤਿ ਪਠਮਤਰਂ ਆਲਪਿ। ਸੋ ਤੁਣ੍ਹੀਯੇਵ ਨਿਸੀਦਿ। ਤਤੋ ਮਲ੍ਲਿਕਾ ਭਗਵਤੋ ਆਰੋਚੇਸਿ – ''ਭਨ੍ਤੇ, ਰਞ੍ਞਾ ਕਿਰ ਮਜ੍ਝਿਮਯਾਮਸਮਨਨ੍ਤਰੇ ਸਦ੍ਦੋ ਸੁਤੋ। ਅਥ ਨਂ ਪੁਰੋਹਿਤਸ੍ਸ ਆਰੋਚੇਸਿ। ਪੁਰੋਹਿਤੋ 'ਜੀਵਿਤਨ੍ਤਰਾਯੋ ਤੇ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਪਟਿਘਾਤਤ੍ਥਾਯ ਸਬ੍ਬਸਤੇ ਪਾਣੇ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਤੇਸਂ ਗਲਲੋਹਿਤੇਨ ਯਞ੍ਞੇ ਯਜਿਤੇ ਜੀਵਿਤਂ ਲਭਿਸ੍ਸਸੀ'ਤਿ ਆਹ। ਰਾਜਾ ਪਾਣੇ ਗਣ੍ਹਾਪੇਸਿ, ਤੇਨਾਯਂ ਮਯਾ ਇਧਾਨੀਤੋ''ਤਿ। ''ਏਵਂ ਕਿਰ, ਮਹਾਰਾਜਾ''ਤਿ? ''ਏਵਂ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ। ''ਕਿਨ੍ਤਿ ਤੇ ਸਦ੍ਦੋ ਸੁਤੋ''ਤਿ? ਸੋ ਅਤ੍ਤਨਾ ਸੁਤਨਿਯਾਮੇਨੇਵ ਆਚਿਕ੍ਖਿ। ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਤਂ ਸੁਤ੍ਵਾਵ ਏਕੋਭਾਸੋ ਅਹੋਸਿ। ਅਥ ਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਆਹ – ''ਮਾ ਭਾਯਿ, ਮਹਾਰਾਜ, ਤਵ ਅਨ੍ਤਰਾਯੋ ਨਤ੍ਥਿ, ਪਾਪਕਮ੍ਮਿਨੋ ਸਤ੍ਤਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਦੁਕ੍ਖਂ ਆਵੀਕਰੋਨ੍ਤਾ ਏਵਮਾਹਂਸੂ''ਤਿ। ''ਕਿਂ ਪਨ, ਭਨ੍ਤੇ, ਤੇਹਿ ਕਤ''ਨ੍ਤਿ? ਅਥ ਖੋ ਭਗਵਾ ਤੇਸਂ ਕਮ੍ਮਂ ਆਚਿਕ੍ਖਿਤੁਂ ''ਤੇਨ ਹਿ, ਮਹਾਰਾਜ, ਸੁਣਾਹੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਅਤੀਤਂ ਆਹਰਿ –

ਅਤੀਤੇ ਵੀਸਤਿਵਸ੍ਸਸਹਸ੍ਸਾਯੁਕੇਸੁ ਮਨੁਸ੍ਸੇਸੁ ਕਸ੍ਸਪੋ ਭਗਵਾ ਲੋਕੇ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਵੀਸਤਿਯਾ ਖੀਣਾਸਵਸਹਸ੍ਸੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਚਾਰਿਕਂ ਚਰਮਾਨੋ ਬਾਰਾਣਸਿਮਗਮਾਸਿ। ਬਾਰਾਣਸਿਵਾਸਿਨੋ ਦ੍ਵੇਪਿ ਤਯੋਪਿ ਬਹੁਤਰਾਪਿ ਏਕਤੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਆਗਨ੍ਤੁਕਦਾਨਂ ਪਵਤ੍ਤਯਿਂਸੁ। ਤਦਾ ਬਾਰਾਣਸਿਯਂ ਚਤ੍ਤਾਲੀਸਕੋਟਿਵਿਭਵਾ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਸੇਟ੍ਠਿਪੁਤ੍ਤਾ ਸਹਾਯਕਾ ਅਹੇਸੁਂ। ਤੇ ਮਨ੍ਤਯਿਂਸੁ – ''ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਗੇਹੇ ਬਹੁਧਨਂ, ਤੇਨ ਕਿਂ ਕਰੋਮਾ''ਤਿ? ''ਏਵਰੂਪੇ ਬੁਦ੍ਧੇ ਚਾਰਿਕਂ ਚਰਮਾਨੇ ਦਾਨਂ ਦਸ੍ਸਾਮ, ਸੀਲਂ ਰਕ੍ਖਿਸ੍ਸਾਮ, ਪੂਜਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਏਕੋਪਿ ਅਵਤ੍ਵਾ ਤੇਸੁ ਏਕੋ ਤਾਵ ਏਵਮਾਹ – ''ਤਿਖਿਣਸੁਰਂ ਪਿਵਨ੍ਤਾ ਮਧੁਰਮਂਸਂ ਖਾਦਨ੍ਤਾ ਵਿਚਰਿਸ੍ਸਾਮ, ਇਦਂ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਜੀਵਿਤਫਲ''ਨ੍ਤਿ। ਅਪਰੋਪਿ ਏਵਮਾਹ – ''ਦੇਵਸਿਕਂ ਤਿਵਸ੍ਸਿਕਗਨ੍ਧਸਾਲਿਭਤ੍ਤਂ ਨਾਨਗ੍ਗਰਸੇਹਿ ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤਾ ਵਿਚਰਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ। ਅਪਰੋਪਿ ਏਵਮਾਹ – ''ਨਾਨਪ੍ਪਕਾਰਂ ਪੂਵਖਜ੍ਜਕਵਿਕਤਿਂ ਪਚਾਪੇਤ੍ਵਾ ਖਾਦਨ੍ਤਾ ਵਿਚਰਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ। ਅਪਰੋਪਿ ਏਵਮਾਹ – ''ਸਮ੍ਮਾ ਮਯਂ ਅਞ੍ਞਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਨ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮ, 'ਧਨਂ ਦਸ੍ਸਾਮਾ'ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਅਨਿਚ੍ਛਮਾਨਾ ਇਤ੍ਥੀ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਧਨੇਨ ਪਲੋਭੇਤ੍ਵਾ ਪਾਰਦਾਰਿਕਕਮ੍ਮਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ। ''ਸਾਧੁ, ਸਾਧੂ''ਤਿ ਸਬ੍ਬੇਵ ਤਸ੍ਸ ਕਥਾਯ ਅਟ੍ਠਂਸੁ।

ਤੇ ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਅਭਿਰੂਪਾਨਂ ਇਤ੍ਥੀਨਂ ਧਨਂ ਪੇਸੇਤ੍ਵਾ ਵੀਸਤਿਵਸ੍ਸਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਪਾਰਦਾਰਿਕਕਮ੍ਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਕਾਲਂ ਕਤ੍ਵਾ ਅਵੀਚਿਨਿਰਯੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾ। ਤੇ ਏਕਂ ਬੁਦ੍ਧਨ੍ਤਰਂ ਨਿਰਯੇ ਪਚ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਕਾਲਂ ਕਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਕਾਵਸੇਸੇਨ ਸਟ੍ਠਿਯੋਜਨਿਕਾਯ ਲੋਹਕੁਮ੍ਭਿਯਾ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਤਿਂਸਾਯ ਵਸ੍ਸਸਹਸ੍ਸੇਹਿ ਹੇਟ੍ਠਿਮਤਲਂ ਪਤ੍ਵਾ ਪੁਨਪਿ ਤਿਂਸਾਯ ਵਸ੍ਸਸਹਸ੍ਸੇਹਿ ਲੋਹਕੁਮ੍ਭਿਮੁਖਂ

ਪਤ੍ਵਾ ਏਕੇਕੰ ਗਾਥੰ ਵਤ੍ਤੁਕਾਮਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਵਤ੍ਤੁੰ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਾ ਏਕੇਕੰ ਅਕ੍ਖਰੰ ਵਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਪਰਿਵਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ, ਲੋਹਕੁਮ੍ਭਿਮੇਵ ਪਵਿਟ੍ਠਾ। ''ਵਦੇਹਿ, ਮਹਾਰਾਜ, ਪਠਮੰ ਤੇ ਕਿੰ ਸਦ੍ਦੋ ਨਾਮ ਸੁਤੋ''ਤਿ? ''ਦੁ-ਇਤਿ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਤੇਨ ਅਪਰਿਪੁਣ੍ਣੰ ਕਤ੍ਵਾ ਵੁਤ੍ਤੰ ਗਾਥੰ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣੰ ਕਤ੍ਵਾ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ ਏਵਮਾਹ –

''ਦੁਜ੍ਜੀਵਿਤਮਜੀਵਿਮ੍ਹ , ਯੇ ਸਨ੍ਤੇ ਨ ਦਦਮ੍ਹਸੇ।
ਵਿਜ੍ਜਮਾਨੇਸੁ ਭੋਗੇਸੁ, ਦੀਪੰ ਨਾਕਮ੍ਹ ਅਤ੍ਤਨੋ''ਤਿ॥ (ਜਾ॰ ੧.੪.੫੩; ਪੇ॰ ਵ॰ ੮੦੪)।

ਅਥ ਰਞ੍ਞੋ ਇਮਿਸ੍ਸਾ ਗਾਥਾਯ ਅਤ੍ਥੰ ਪਕਾਸੇਤ੍ਵਾ, ''ਕਿੰ ਤੇ, ਮਹਾਰਾਜ, ਦੁਤਿਯਸਦ੍ਦੋ ਤਤਿਯਸਦ੍ਦੋ ਚਤੁਤ੍ਥਸਦ੍ਦੋ ਸੁਤੋ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ''ਏਵੰ ਨਾਮਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਅਵਸੇਸੰ ਪਰਿਪੂਰੇਨ੍ਤੋ –

''ਸਟ੍ਠਿਵਸ੍ਸਸਹਸ੍ਸਾਨਿ, ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਾਨਿ ਸਬ੍ਬਸੋ।
ਨਿਰਯੇ ਪਚ੍ਚਮਾਨਾਨੰ, ਕਦਾ ਅਨ੍ਤੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ॥

''ਨਤ੍ਥਿ ਅਨ੍ਤੋ ਕੁਤੋ ਅਨ੍ਤੋ, ਨ ਅਨ੍ਤੋ ਪਟਿਦਿਸ੍ਸਤਿ।
ਤਦਾ ਹਿ ਪਕਤੰ ਪਾਪੰ, ਮਮ ਤੁਯ੍ਹਞ੍ਚ ਮਾਰਿਸਾ॥

''ਸੋਹੰ ਨੂਨ ਇਤੋ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ, ਯੋਨਿੰ ਲਦ੍ਧਾਨ ਮਾਨੁਸਿੰ।
ਵਦਞ੍ਞੂ ਸੀਲਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ, ਕਾਹਾਮਿ ਕੁਸਲੰ ਬਹੁ''ਨ੍ਤਿ॥ (ਜਾ॰ ੧.੪.੫੪-੫੬; ਪੇ॰ ਵ॰ ੮੦੨, ੮੦੩, ੮੦੫) –

ਪਟਿਪਾਟਿਯਾ ਇਮਾ ਗਾਥਾ ਵਤ੍ਵਾ ਤਾਸੰ ਅਤ੍ਥੰ ਪਕਾਸੇਤ੍ਵਾ ''ਇਤਿ ਖੋ, ਮਹਾਰਾਜ, ਤੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਜਨਾ ਏਕੇਕੰ ਗਾਥੰ ਵਤ੍ਤੁਕਾਮਾਪਿ ਵਤ੍ਤੁੰ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਾ ਏਕਕਮੇਵ ਅਕ੍ਖਰੰ ਵਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਲੋਹਕੁਮ੍ਭਿਮੇਵ ਪਵਿਟ੍ਠਾ''ਤਿ ਆਹ।

ਰਞ੍ਞਾ ਕਿਰ ਪਸੇਨਦਿਕੋਸਲੇਨ ਤਸ੍ਸ ਸਦ੍ਦਸ੍ਸ ਸੁਤਕਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਤੇ ਹੇਟ੍ਠਾ ਭਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਏਵ, ਅਜ੍ਜਾਪਿ ਏਕੰ ਵਸ੍ਸਸਹਸ੍ਸੰ ਨਾਤਿਕ੍ਕਮਨ੍ਤਿ। ਰਞ੍ਞੋ ਤੰ ਦੇਸਨੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ਮਹਾਸੰਵੇਗੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿ। ਸੋ ''ਭਾਰਿਯੰ ਵਤਿਦੰ ਪਾਰਦਾਰਿਕਕਮ੍ਮੰ ਨਾਮ, ਏਕੰ ਕਿਰ ਬੁਦ੍ਧਨ੍ਤਰੰ ਨਿਰਯੇ ਪਚ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਤਤੋ ਚੁਤਾ ਸਟ੍ਠਿਯੋਜਨਿਕਾਯ ਲੋਹਕੁਮ੍ਭਿਯਾ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਸਟ੍ਠਿਵਸ੍ਸਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਪਚ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਏਵਮ੍ਪਿ ਨੇਸੰ ਦੁਕ੍ਖਾ ਮੁਚ੍ਚਨਕਾਲੋ ਨ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ, ਅਹਮ੍ਪਿ ਪਰਦਾਰੇ ਸਿਨੇਹੰ ਕਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬਰਤ੍ਤਿੰ ਨਿਦ੍ਦੰ ਨ ਲਭਿੰ, ਇਦਾਨਿ ਇਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਪਰਦਾਰੇ ਮਾਨਸੰ ਨ ਬਨ੍ਧਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਤਥਾਗਤੰ ਆਹ – ''ਭਨ੍ਤੇ, ਅਜ੍ਜ ਮੇ ਰਤ੍ਤਿਯਾ ਦੀਘਭਾਵੋ ਞਾਤੋ''ਤਿ। ਸੋਪਿ ਪੁਰਿਸੋ ਤਤ੍ਥੇਵ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਤੰ ਕਥੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ''ਲਦ੍ਧੋ ਮੇ ਬਲਵਪ੍ਪਚ੍ਚਯੋ''ਤਿ ਸਤ੍ਥਾਰੰ ਆਹ – ''ਭਨ੍ਤੇ, ਰਞ੍ਞਾ ਤਾਵ ਅਜ੍ਜ ਰਤ੍ਤਿਯਾ ਦੀਘਭਾਵੋ ਞਾਤੋ, ਅਹੰ ਪਨ ਹਿਯ੍ਯੋ ਸਯਮੇਵ ਯੋਜਨਸ੍ਸ ਦੀਘਭਾਵੰ ਅਞ੍ਞਾਸਿ''ਨ੍ਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਕਥੰ ਸੰਸਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ''ਏਕਚ੍ਚਸ੍ਸ ਰਤ੍ਤਿ ਦੀਘਾ ਹੋਤਿ, ਏਕਚ੍ਚਸ੍ਸ ਯੋਜਨੰ ਦੀਘੰ ਹੋਤਿ, ਬਾਲਸ੍ਸ ਪਨ ਸੰਸਾਰੋ ਦੀਘੋ ਹੋਤੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮੰ ਦੇਸੇਨ੍ਤੋ ਇਮੰ ਗਾਥਮਾਹ –

੬੦. ''ਦੀਘਾ ਜਾਗਰਤੋ ਰਤ੍ਤਿ, ਦੀਘੰ ਸਨ੍ਤਸ੍ਸ ਯੋਜਨੰ।
ਦੀਘੋ ਬਾਲਾਨ ਸੰਸਾਰੋ, ਸਦ੍ਧਮ੍ਮੰ ਅਵਿਜਾਨਤ''ਨ੍ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਦੀਘਾ**ਤਿ ਰਤ੍ਤਿ ਨਾਮੇਸਾ ਤਿਯਾਮਮਤ੍ਤਾਵ, ਜਾਗਰਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਨ ਦੀਘਾ ਹੋਤਿ, ਦ੍ਵਿਗੁਣਤਿਗੁਣਾ ਵਿਯ ਹੁਤ੍ਵਾ ਖਾਯਤਿ। ਤਸ੍ਸਾ ਦੀਘਭਾਵੰ ਅਤ੍ਤਾਨੰ ਮਙ੍ਕੁਣਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਭਤ੍ਤੰ ਕਤ੍ਵਾ ਯਾਵ ਸੂਰਿਯੁਗ੍ਗਮਨਾ ਸਮ੍ਪਰਿਵਤ੍ਤਕੰ ਸੇਮਾਨੋ ਮਹਾਕੁਸੀਤੋਪਿ, ਸੁਭੋਜਨੰ ਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਸਿਰਿਸਯਨੇ ਸਯਮਾਨੋ ਕਾਮਭੋਗੀਪਿ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਸਬ੍ਬਰਤ੍ਤਿੰ ਪਨ ਪਧਾਨੰ ਪਦਹਨ੍ਤੋ ਯੋਗਾਵਚਰੋ ਚ, ਧਮ੍ਮਕਥੰ ਕਥੇਨ੍ਤੋ ਧਮ੍ਮਕਥਿਕੋ ਚ, ਆਸਨਸਮੀਪੇ ਠਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮੰ ਸੁਣਨ੍ਤੋ ਚ, ਸੀਸਰੋਗਾਦਿਫੁਟ੍ਠੋ ਵਾ ਹਤ੍ਥਪਾਦਚ੍ਛੇਦਨਾਦਿੰ ਪਤ੍ਤੋ ਵਾ ਵੇਦਨਾਭਿਭੂਤੋ ਚ,

ਰਤ੍ਤਿਂ ਮਗ੍ਗਪਟਿਪਨ੍ਨੋ ਅਦ੍ਧਿਕੋ ਚ ਜਾਨਾਤਿ। **ਯੋਜਨਨ੍ਤਿ** ਯੋਜਨਮ੍ਪਿ ਚਤੁਗਾਵੁਤਮਤ੍ਤਮੇਵ, **ਸਨ੍ਤਸ੍ਸ** ਪਨ ਕਿਲਨ੍ਤਸ੍ਸ **ਦੀਘਂ** ਹੋਤਿ, ਦ੍ਵਿਗੁਣਤਿਗੁਣਂ ਵਿਯ ਖਾਯਤਿ। ਸਕਲਦਿਵਸਞ੍ਹਿ ਮਗ੍ਗਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਕਿਲਨ੍ਤੋ ਪਟਿਪਥਂ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਪੁਰਤੋ ਗਾਮੋ ਕੀਵਦੂਰੋ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ''ਯੋਜਨ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਥੋਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਪਰਮ੍ਪਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਤੇਨਾਪਿ ''ਯੋਜਨ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਪੁਨ ਥੋਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਪਰਮ੍ਪਿ ਪੁਚ੍ਛਤਿ। ਸੋਪਿ ''ਯੋਜਨ''ਨ੍ਤਿ ਵਦਤਿ। ਸੋ ਪੁਚ੍ਛਿਤਪੁਚ੍ਛਿਤਾ ਯੋਜਨਨ੍ਤੇਵ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਦੀਘਂ ਵਤਿਦਂ ਯੋਜਨਂ, ਏਕਯੋਜਨਂ ਦ੍ਵੇ ਤੀਣਿ ਯੋਜਨਾਨਿ ਵਿਯ ਮਞ੍ਞੇਤਿ। **ਬਾਲਾਨਨ੍ਤਿ** ਇਧਲੋਕਪਰਲੋਕਤ੍ਥਂ ਪਨ ਅਜਾਨਨ੍ਤਾਨਂ ਬਾਲਾਨਂ ਸਂਸਾਰਵਟ੍ਟਸ੍ਸ ਪਰਿਯਨ੍ਤਂ ਕਾਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਾਨਂ ਯਂ ਸਤ੍ਤਤਿਂਸਬੋਧਿਪਕ੍ਖਿਯਭੇਦਂ ਸਦ੍ਧਮ੍ਮਂ ਞਤ੍ਵਾ ਸਂਸਾਰਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤਂ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਤਂ **ਸਦ੍ਧਮ੍ਮਂ ਅਵਿਜਾਨਤਂ ਸਂਸਾਰੋ ਦੀਘੋ** ਨਾਮ ਹੋਤਿ। ਸੋ ਹਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਧਮ੍ਮਤਾਯ ਏਵ ਦੀਘੋ ਨਾਮ। ਵੁਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਚੇਤਂ – ''ਅਨਮਤਗ੍ਗੋਯਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸਂਸਾਰੋ, ਪੁਬ੍ਬਾ ਕੋਟਿ ਨ ਪਞ੍ਞਾਯਤੀ''ਤਿ (ਸਂ॰ ਨਿ॰ ੨.੧੨੪)। ਬਾਲਾਨਂ ਪਨ ਪਰਿਯਨ੍ਤਂ ਕਾਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਾਨਂ ਅਤਿਦੀਘੋਯੇਵਾਤਿ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਸੋ ਪੁਰਿਸੋ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਂ ਪਤ੍ਤੋ, ਅਞ੍ਞੇਪਿ ਬਹੂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਾਦੀਨਿ ਪਤ੍ਤਾ। ਮਹਾਜਨਸ੍ਸ ਸਾਤ੍ਥਿਕਾ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾ ਜਾਤਾਤਿ।

ਰਾਜਾ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋਯੇਵ ਤੇ ਸਤ੍ਤੇ ਬਨ੍ਧਨਾ ਮੋਚੇਸਿ। ਤਤ੍ਥ ਇਤ੍ਥਿਪੁਰਿਸਾ ਬਨ੍ਧਨਾ ਮੁਤ੍ਤਾ ਸੀਸਂ ਨ੍ਹਤ੍ਵਾ ਸਕਾਨਿ ਗੇਹਾਨਿ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਾ ''ਚਿਰਂ ਜੀਵਤੁ ਨੋ, ਅਯ੍ਯਾ, ਮਲ੍ਲਿਕਾ ਦੇਵੀ, ਤਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਜੀਵਿਤਂ ਲਭਿਮ੍ਹਾ''ਤਿ ਮਲ੍ਲਿਕਾਯ ਗੁਣਕਥਂ ਕਥਯਿਂਸੁ। ਸਾਯਨ੍ਹਸਮਯੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਧਮ੍ਮਸਭਾਯਂ ਕਥਂ ਸਮੁਟ੍ਠਾਪੇਸੁਂ – ''ਅਹੋ ਪਣ੍ਡਿਤਾ ਵਤਾਯਂ, ਮਲ੍ਲਿਕਾ, ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਞ੍ਞਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਏਤ੍ਤਕਸ੍ਸ ਜਨਸ੍ਸ ਜੀਵਿਤਦਾਨਂ ਅਦਾਸੀ''ਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਗਨ੍ਧਕੁਟਿਯਂ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋਵ ਤੇਸਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਕਥਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਗਨ੍ਧਕੁਟਿਤੋ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਸਭਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੇ ਆਸਨੇ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ''ਕਾਯ ਨੁਤ੍ਥ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਏਤਰਹਿ ਕਥਾਯ ਸਨ੍ਨਿਸਿਨ੍ਨਾ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ''ਇਮਾਯ ਨਾਮਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ, ''ਨ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਮਲ੍ਲਿਕਾ, ਇਦਾਨੇਵ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਞ੍ਞਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਮਹਾਜਨਸ੍ਸ ਜੀਵਿਤਦਾਨਂ ਦੇਤਿ, ਪੁਬ੍ਬੇਪਿ ਅਦਾਸਿਯੇਵਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਤਮਤ੍ਥਂ ਪਕਾਸਨ੍ਤੋ ਅਤੀਤਂ ਆਹਰਿ –

ਅਤੀਤੇ ਬਾਰਾਣਸਿਯਂ ਰਞ੍ਞੋ ਪੁਤ੍ਤੋ ਏਕਂ ਨਿਗ੍ਰੋਧਰੁਕ੍ਖਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾਯ ਦੇਵਤਾਯ ਆਯਾਚਿ – ''ਸਾਮਿ ਦੇਵਰਾਜ, ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਜਮ੍ਬੁਦੀਪੇ ਏਕਸਤਰਾਜਾਨੋ ਏਕਸਤਅਗ੍ਗਮਹੇਸਿਯੋ, ਸਚਾਹਂ ਪਿਤੁ ਅਚ੍ਚਯੇਨ ਰਜ੍ਜਂ ਲਭਿਸ੍ਸਾਮੀ, ਏਤੇਸਂ ਗਲਲੋਹਿਤੇਨ ਬਲਿਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ। ਸੋ ਪਿਤਰਿ ਕਾਲਕਤੇ ਰਜ੍ਜਂ ਪਤ੍ਵਾ ''ਦੇਵਤਾਯ ਮੇ ਆਨੁਭਾਵੇਨ ਰਜ੍ਜਂ ਪਤ੍ਤਂ, ਬਲਿਮਸ੍ਸਾ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਮਹਤਿਯਾ ਸੇਨਾਯ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਏਕਂ ਰਾਜਾਨਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਸੇ ਵਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਤੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਅਪਰਮ੍ਪਿ ਅਪਰਮ੍ਪੀਤਿ ਸਬ੍ਬੇ ਰਾਜਾਨੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਸੇ ਕਤ੍ਵਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਅਗ੍ਗਮਹੇਸੀਹਿ ਆਦਾਯ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਉਗ੍ਗਸੇਨਸ੍ਸ ਨਾਮ ਸਬ੍ਬਕਨਿਟ੍ਠਸ੍ਸ ਰਞ੍ਞੋ ਧਮ੍ਮਦਿਨ੍ਨਾ ਨਾਮ ਅਗ੍ਗਮਹੇਸੀ ਗਰੁਗਬ੍ਭਾ, ਤਂ ਓਹਾਯ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ''ਏਤ੍ਤਕਜਨਂ ਵਿਸਪਾਨਕਂ ਪਾਯੇਤ੍ਵਾ ਮਾਰੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਰੁਕ੍ਖਮੂਲਂ ਸੋਧਾਪੇਸਿ। ਦੇਵਤਾ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਅਯਂ ਰਾਜਾ ਏਤ੍ਤਕੇ ਰਾਜਾਨੋ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋ 'ਮਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਗਹਿਤਾ ਇਮੇ'ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਤੇਸਂ ਗਲਲੋਹਿਤੇਨ ਮਯ੍ਹਂ ਬਲਿਂ ਕਾਤੁਕਾਮੋ, ਸਚੇ ਪਨਾਯਂ ਏਤੇ ਘਾਤੇਸ੍ਸਤਿ, ਜਮ੍ਬੁਦੀਪੇ ਰਾਜਵਂਸੋ ਉਪਚ੍ਛਿਜ੍ਜਿਸ੍ਸਤਿ, ਰੁਕ੍ਖਮੂਲੇਪਿ, ਮੇ ਅਸੁਚਿ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਾਮਿ ਨੁ ਖੋ ਏਤਂ ਨਿਵਾਰੇਤੁ''ਨ੍ਤਿ। ਸਾ ਉਪਧਾਰੇਨ੍ਤੀ ''ਨਾਹਂ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਞਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞਮ੍ਪਿ ਦੇਵਤਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਏਤਮਤ੍ਥਂ ਆਰੋਚੇਤ੍ਵਾ ''ਤ੍ਵਂ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਸੀ''ਤਿ ਆਹ। ਤਾਯਪਿ ਪਟਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਾ ਅਞ੍ਞਮ੍ਪਿ ਅਞ੍ਞਮ੍ਪੀਤਿ ਏਵਂ ਸਕਲਚਕ੍ਕਵਾਲਦੇਵਤਾਯੋ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਤਾਹਿਪਿ ਪਟਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਾ ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਮਹਾਰਾਜੂਨਂ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ''ਮਯਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਮ, ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਪਨ ਰਾਜਾ ਅਮ੍ਹੇਹਿ ਪੁਞ੍ਞੇਨ ਚ ਪਞ੍ਞਾਯ ਚ ਵਿਸਿਟ੍ਠੋ, ਤਂ ਪੁਚ੍ਛਾ''ਤਿ ਤੇਹਿਪਿ ਪਟਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਕਾਲੇ ਸਕ੍ਕਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਤਮਤ੍ਥਂ ਆਰੋਚੇਤ੍ਵਾ, ''ਦੇਵ, ਤੁਮ੍ਹੇਸੁ ਅਪ੍ਪੋਸ੍ਸੁਕ੍ਕਤਂ ਆਪਨ੍ਨੇਸੁ ਖਤ੍ਤਿਯਵਂਸੋ ਉਪਚ੍ਛਿਜ੍ਜਿਸ੍ਸਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਪਟਿਸਰਣਂ ਹੋਥਾ''ਤਿ ਆਹ। ਸਕ੍ਕੋ ''ਅਹਮ੍ਪਿ ਨਂ ਪਟਿਬਾਹਿਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਉਪਾਯਂ ਪਨ ਤੇ ਵਕ੍ਖਾਮੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਉਪਾਯਂ ਆਚਿਕ੍ਖਿ – ''ਗਚ੍ਛ, ਤ੍ਵਂ ਰਞ੍ਞੋ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤਸ੍ਸੇਵ ਰਤ੍ਤਵਤ੍ਥਂ ਨਿਵਾਸੇਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਰੁਕ੍ਖਤੋ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਗਮਨਾਕਾਰਂ ਦਸ੍ਸੇਹਿ। ਅਥ ਤਂ ਰਾਜਾ 'ਦੇਵਤਾ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਨਿਵਤ੍ਤਾਪੇਸ੍ਸਾਮਿ ਨ'ਨ੍ਤਿ ਨਾਨਪ੍ਪਕਾਰੇਨ ਯਾਚਿਸ੍ਸਤਿ। ਅਥ ਨਂ ਵਦੇਯ੍ਯਾਸਿ 'ਤ੍ਵਂ ਏਕਸਤਰਾਜਾਨੋ ਸਦ੍ਧਿਂ ਅਗ੍ਗਮਹੇਸੀਹਿ ਆਨੇਤ੍ਵਾ ਤੇਸਂ ਗਲਲੋਹਿਤੇਨ ਬਲਿਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ'ਤਿ ਮਯ੍ਹਂ ਆਯਾਚਿਤ੍ਵਾ ਉਗ੍ਗਸੇਨਸ੍ਸ ਰਞ੍ਞੋ ਦੇਵਿਂ ਓਹਾਯ ਆਗਤੋ, ਨਾਹਂ

ਤਾਦਿਸਸ੍ਸ ਮੁਸਾਵਾਦਸ੍ਸ ਬਲਿਂ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਾਮੀ''ਤਿ, ''ਏਵਂ ਕਿਰ ਵੁਤ੍ਤੇ ਰਾਜਾ ਤਂ ਆਣਾਪੇਸ੍ਸਤਿ, ਸਾ ਰਞ੍ਞੋ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਤ੍ਵਾ ਏਤ੍ਤਕਸ੍ਸ ਜਨਸ੍ਸ ਜੀਵਿਤਦਾਨਂ ਦਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ। ਇਮਿਨਾ ਕਾਰਣੇਨ ਸਕ੍ਕੋ ਦੇਵਤਾਯ ਇਮਂ ਉਪਾਯਂ ਆਚਿਕ੍ਖਿ। ਦੇਵਤਾ ਤਥਾ ਅਕਾਸਿ।

ਰਾਜਾਪਿ ਤਂ ਆਣਾਪੇਸਿ। ਸਾ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤੇਸਂ ਰਾਜੂਨਂ ਪਰਿਯਨ੍ਤੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਰਾਜਾਨਮੇਵ ਵਨ੍ਦਿ। ਰਾਜਾ ''ਮਯਿ ਸਬ੍ਬਰਾਜਜੇਟ੍ਠਕੇ ਠਿਤੇ ਸਬ੍ਬਕਨਿਟ੍ਠਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਾਮਿਕਂ ਵਨ੍ਦਤੀ''ਤਿ ਤਸ੍ਸਾ ਕੁਜ੍ਝਿ। ਅਥ ਨਂ ਸਾ ਆਹ – ''ਕਿਂ ਮਯ੍ਹਂ ਤਯਿ ਪਟਿਬਦ੍ਧਂ, ਅਯਂ ਪਨ ਮੇ ਸਾਮਿਕੋ ਇਸ੍ਸਰਿਯਸ੍ਸ ਦਾਯਕੋ, ਇਮਂ ਅਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਕਸ੍ਮਾ ਤਂ ਵਨ੍ਦਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ? ਰੁਕ੍ਖਦੇਵਤਾ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤਸ੍ਸੇਵ ਮਹਾਜਨਸ੍ਸ ''ਏਵਂ, ਭਦ੍ਦੇ, ਏਵਂ, ਭਦ੍ਦੇ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਤਂ ਪੁਪ੍ਫਮੁਟ੍ਠਿਨਾ ਪੂਜੇਸਿ । ਪੁਨ ਰਾਜਾ ਆਹ – ''ਸਚੇ ਮਂ ਨ ਵਨ੍ਦਸਿ, ਮਯ੍ਹਂ ਰਜ੍ਜਸਿਰਿਦਾਯਿਕਂ ਏਵਂ ਮਹਾਨੁਭਾਵਂ ਦੇਵਤਂ ਕਸ੍ਮਾ ਨ ਵਨ੍ਦਸੀ''ਤਿ? ''ਮਹਾਰਾਜ, ਤਯਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪੁਞ੍ਞੇ ਠਤ੍ਵਾ ਰਾਜਾਨੋ ਗਹਿਤਾ, ਨ ਦੇਵਤਾਯ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਦਿਨ੍ਨਾ''ਤਿ। ਪੁਨਪਿ ਤਂ ਦੇਵਤਾ ''ਏਵਂ, ਭਦ੍ਦੇ, ਏਵਂ, ਭਦ੍ਦੇ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਤਥੇਵ ਪੂਜੇਸਿ। ਪੁਨ ਸਾ ਰਾਜਾਨਂ ਆਹ – ''ਤ੍ਵਂ 'ਦੇਵਤਾਯ ਮੇ ਏਤ੍ਤਕਾ ਰਾਜਾਨੋ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਦਿਨ੍ਨਾ'ਤਿ ਵਦੇਸਿ, ਇਦਾਨਿ ਤੇ ਦੇਵਤਾਯ ਉਪਰਿ ਵਾਮਪਸ੍ਸੇ ਰੁਕ੍ਖੋ ਅਗ੍ਗਿਨਾ ਦਡ੍ਢੋ, ਸਾ ਤਂ ਅਗ੍ਗਿਂ ਨਿਬ੍ਬਾਪੇਤੁਂ ਕਸ੍ਮਾ ਨਾਸਕ੍ਖਿ, ਯਦਿ ਏਵਂ ਮਹਾਨੁਭਾਵਾ''ਤਿ। ਪੁਨਪਿ ਤਂ ਦੇਵਤਾ ''ਏਵਂ, ਭਦ੍ਦੇ, ਏਵਂ, ਭਦ੍ਦੇ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਤਥੇਵ ਪੂਜੇਸਿ।

ਸਾ ਕਥਯਮਾਨਾ ਠਿਤਾ ਰੋਦਿ ਚੇਵ ਹਸਿ ਚ। ਅਥ ਨਂ ਰਾਜਾ ''ਕਿਂ ਉਮ੍ਮਤ੍ਤਿਕਾਸੀ''ਤਿ ਆਹ। ''ਕਸ੍ਮਾ ਦੇਵ ਏਵਂ ਵਦੇਸਿ''? ''ਨ ਮਾਦਿਸਿਯੋ ਉਮ੍ਮਤ੍ਤਿਕਾ ਹੋਨ੍ਤੀ''ਤਿ। ਅਥ ''ਨਂ ਕਿਂ ਕਾਰਣਾ ਰੋਦਸਿ ਚੇਵ ਹਸਸਿ ਚਾ''ਤਿ? ''ਸੁਣਾਹਿ, ਮਹਾਰਾਜ, ਅਹਞ੍ਹਿ ਅਤੀਤੇ ਕੁਲਧੀਤਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਪਤਿਕੁਲੇ ਵਸਨ੍ਤੀ ਸਾਮਿਕਸ੍ਸ ਸਹਾਯਕਂ ਪਾਹੁਨਕਂ ਆਗਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਭਤ੍ਤਂ ਪਚਿਤੁਕਾਮਾ 'ਮਂਸਂ ਆਹਰਾ'ਤਿ ਦਾਸਿਯਾ ਕਹਾਪਣਂ ਦਤ੍ਵਾ ਤਾਯ ਮਂਸਂ ਅਲਭਿਤ੍ਵਾ ਆਗਤਾਯ 'ਨਤ੍ਥਿ ਮਂਸ'ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਗੇਹਸ੍ਸ ਪਚ੍ਛਿਮਭਾਗੇ ਸਯਿਤਾਯ ਏਲ਼ਿਕਾਯ ਸੀਸਂ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਭਤ੍ਤਂ ਸਮ੍ਪਾਦੇਸਿਂ। ਸਾਹਂ ਏਕਿਸ੍ਸਾਯ ਏਲ਼ਿਕਾਯ ਸੀਸਂ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਨਿਰਯੇ ਪਚ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਕਾਵਸੇਸੇਨ ਤਸ੍ਸਾ ਲੋਮਗਣਨਾਯ ਸੀਸਚ੍ਛੇਦਂ ਪਾਪੁਣਿਂ, 'ਤ੍ਵਂ ਏਤ੍ਤਕਂ ਜਨਂ ਵਧਿਤ੍ਵਾ ਕਦਾ ਦੁਕ੍ਖਾ ਮੁਚ੍ਚਿਸ੍ਸਸੀ'ਤਿ ਏਵਮਹਂ ਤਵ ਦੁਕ੍ਖਂ ਅਨੁਸ੍ਸਰਨ੍ਤੀ ਰੋਦਿ''ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

> ''ਏਕਿਸ੍ਸਾ ਕਣ੍ਠਂ ਛੇਤ੍ਵਾਨ, ਲੋਮਗਣਨਾਯ ਪਚ੍ਚਿਸਂ।
> ਬਹੂਨਂ ਕਣ੍ਠੇ ਛੇਤ੍ਵਾਨ, ਕਥਂ ਕਾਹਸਿ ਖਤ੍ਤਿਯਾ''ਤਿ॥

ਅਥ ''ਕਸ੍ਮਾ ਤ੍ਵਂ ਹਸਸੀ''ਤਿ? '''ਏਤਸ੍ਮਾ ਦੁਕ੍ਖਾ ਮੁਤ੍ਤਾਮ੍ਹੀ'ਤਿ ਤੁਸ੍ਸਿਤ੍ਵਾ, ਮਹਾਰਾਜਾ''ਤਿ । ਪੁਨਪਿ ਤਂ ਦੇਵਤਾ ''ਏਵਂ, ਭਦ੍ਦੇ, ਏਵਂ, ਭਦ੍ਦੇ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਪੁਪ੍ਫਮੁਟ੍ਠਿਨਾ ਪੂਜੇਸਿ। ਰਾਜਾ ''ਅਹੋ ਮੇ ਭਾਰਿਯਂ ਕਤਂ ਕਮ੍ਮਂ, ਅਯਂ ਕਿਰ ਏਕਂ ਏਲ਼ਿਕਂ ਵਧਿਤ੍ਵਾ ਨਿਰਯੇ ਪਕ੍ਕਾਵਸੇਸੇਨ ਤਸ੍ਸਾ ਲੋਮਗਣਨਾਯ ਸੀਸਚ੍ਛੇਦਂ ਪਾਪੁਣਿ, ਅਹਂ ਏਤ੍ਤਕਂ ਜਨਂ ਵਧਿਤ੍ਵਾ ਕਦਾ ਸੋਤ੍ਥਿਂ ਪਾਪੁਣਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਸਬ੍ਬੇ ਰਾਜਾਨੋ ਮੋਚੇਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਮਹਲ੍ਲਕਤਰੇ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਦਹਰਦਹਰਾਨਂ ਅਞ੍ਜਲਿਂ ਪਗ੍ਗਯ੍ਹ ਸਬ੍ਬੇ ਖਮਾਪੇਤ੍ਵਾ ਸਕਸਕਟ੍ਠਾਨਮੇਵ ਪਹਿਣਿ।

ਸਤ੍ਥਾ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ''ਏਵਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਨ ਇਦਾਨੇਵ, ਮਲ੍ਲਿਕਾ ਦੇਵੀ, ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਞ੍ਞਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਮਹਾਜਨਸ੍ਸ ਜੀਵਿਤਦਾਨਂ ਦੇਤਿ, ਪੁਬ੍ਬੇਪਿ ਅਦਾਸਿਯੇਵਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਅਤੀਤਂ ਸਮੋਧਾਨੇਸਿ – ''ਤਦਾ ਬਾਰਾਣਸਿਰਾਜਾ ਪਸੇਨਦਿ ਕੋਸਲੋ ਅਹੋਸਿ, ਧਮ੍ਮਦਿਨ੍ਨਾ, ਦੇਵੀ ਮਲ੍ਲਿਕਾ, ਰੁਕ੍ਖਦੇਵਤਾ ਅਹਮੇਵਾ''ਤਿ। ਏਵਂ ਅਤੀਤਂ ਸਮੋਧਾਨੇਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਨ੍ਤੋ, ''ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਪਾਣਾਤਿਪਾਤੋ ਨਾਮ ਨ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਯੁਤ੍ਤਕੋ। ਪਾਣਾਤਿਪਾਤਿਨੋ ਹਿ ਦੀਘਰਤ੍ਤਂ ਸੋਚਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮਾ ਗਾਥਾ ਆਹ –

> ''ਇਧ ਸੋਚਤਿ ਪੇਚ੍ਚ ਸੋਚਤਿ,
> ਪਾਪਕਾਰੀ ਉਭਯਤ੍ਥ ਸੋਚਤਿ।
> ਸੋ ਸੋਚਤਿ ਸੋ ਵਿਹਞ੍ਞਤਿ,

ਦਿਸ੍ਵਾ ਕਮ੍ਮਕਿਲਿਟ੍ਠਮਤ੍ਤਨੋ’’ਤਿ॥ (ਧ॰ ਪ॰ ੧੫)।

‘‘ਏਵਂ ਚੇ ਸਤ੍ਤਾ ਜਾਨੇਯ੍ਯੁਂ, ਦੁਕ੍ਖਾਯਂ ਜਾਤਿਸਮ੍ਭਵੋ।
ਨ ਪਾਣੋ ਪਾਣਿਨਂ ਹਞ੍ਞੇ, ਪਾਣਘਾਤੀ ਹਿ ਸੋਚਤੀ’’ਤਿ॥ (ਜਾ॰ ੧.੧.੧੮)।

ਅਞ੍ਞਤਰਪੁਰਿਸਵਤ੍ਥੁ ਪਠਮਂ।

੨. ਮਹਾਕਸ੍ਸਪਤ੍ਥੇਰਸਦ੍ਧਿਵਿਹਾਰਿਕਵਤ੍ਥੁ

ਚਰਞ੍ਚੇ ਨਾਧਿਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯਾਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਮਹਾਕਸ੍ਸਪਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਸਦ੍ਧਿਵਿਹਾਰਿਕਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ। ਦੇਸਨਾ ਰਾਜਗਹੇ ਸਮੁਟ੍ਠਿਤਾ।

ਥੇਰਂ ਕਿਰ ਰਾਜਗਹਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਪਿਪ੍ਪਲਿਗੁਹਾਯਂ ਵਸਨ੍ਤਂ ਦ੍ਵੇ ਸਦ੍ਧਿਵਿਹਾਰਿਕਾ ਉਪਟ੍ਠਹਿਂਸੁ। ਤੇਸੁ ਏਕੋ ਸਕ੍ਕਚ੍ਚਂ ਵਤ੍ਤਂ ਕਰੋਤਿ, ਏਕੋ ਤੇਨ ਕਤਂ ਕਤਂ ਅਤ੍ਤਨਾ ਕਤਂ ਵਿਯ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ ਮੁਖੋਦਕਦਨ੍ਤਕਟ੍ਠਾਨਂ ਪਟਿਯਾਦਿਤਭਾਵਂ ਞਤ੍ਵਾ, ‘‘ਭਨ੍ਤੇ, ਮੁਖੋਦਕਦਨ੍ਤਕਟ੍ਠਾਨਿ ਮੇ ਪਟਿਯਾਦਿਤਾਨਿ, ਮੁਖਂ ਧੋਵਥਾ’’ਤਿ ਵਦਤਿ, ਪਾਦਧੋਵਨਨ੍ਹਾਨਾਦਿਕਾਲੇਪਿ ਏਵਮੇਵ ਵਦਤਿ। ਇਤਰੋ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ‘‘ਅਯਂ ਨਿਚ੍ਚਕਾਲਂ ਮਯਾ ਕਤਂ ਕਤਂ ਅਤ੍ਤਨਾ ਕਤਂ ਵਿਯ ਕਤ੍ਵਾ ਦਸ੍ਸੇਤਿ, ਹੋਤੁ, ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਯੁਤ੍ਤਕਮਸ੍ਸ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ। ਤਸ੍ਸ ਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਸੁਪਨ੍ਤਸ੍ਸੇਵ ਨ੍ਹਾਨੋਦਕਂ ਤਾਪੇਤ੍ਵਾ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਘਟੇ ਕਤ੍ਵਾ ਪਿਟ੍ਠਿਕੋਟ੍ਠਕੇ ਠਪੇਸਿ, ਉਦਕਤਾਪਨਭਾਜਨੇ ਪਨ ਨਾਲ਼ਿਮਤ੍ਤਂ ਉਦਕਂ ਸੇਸੇਤ੍ਵਾ ਉਸੁਮਂ ਮੁਞ੍ਚਨ੍ਤਂ ਠਪੇਸਿ। ਤਂ ਇਤਰੋ ਸਾਯਨ੍ਹਸਮਯੇ ਪਬੁਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ਉਸੁਮਂ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ‘‘ਉਦਕਂ ਤਾਪੇਤ੍ਵਾ ਕੋਟ੍ਠਕੇ ਠਪਿਤਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ ਵੇਗੇਨ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਥੇਰਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ, ‘‘ਭਨ੍ਤੇ, ਕੋਟ੍ਠਕੇ ਉਦਕਂ ਠਪਿਤਂ, ਨ੍ਹਾਯਥਾ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਥੇਰੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂਯੇਵ ਕੋਟ੍ਠਕਂ ਪਾਵਿਸਿ। ਥੇਰੋ ਉਦਕਂ ਅਪਸ੍ਸਨ੍ਤੋ ‘‘ਕਹਂ ਉਦਕਂ, ਆਵੁਸੋ’’ਤਿ ਆਹ। ਦਹਰੋ ਅਗ੍ਗਿਸਾਲਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਭਾਜਨੇ ਉਲ਼ੁਙ੍ਕਂ ਓਤਾਰੇਤ੍ਵਾ ਤੁਚ੍ਛਭਾਵਂ ਞਤ੍ਵਾ ‘‘ਪਸ੍ਸਥ ਦੁਟ੍ਠਸ੍ਸ ਕਮ੍ਮਂ ਤੁਚ੍ਛਭਾਜਨਂ ਉਦ੍ਧਨੇ ਆਰੋਪੇਤ੍ਵਾ ਕੁਹਿਂ ਗਤੋ, ਅਹਂ ‘ਕੋਟ੍ਠਕੇ ਉਦਕ’ਨ੍ਤਿ ਸਞ੍ਞਾਯ ਆਰੋਚੇਸਿ’’ਨ੍ਤਿ ਉਜ੍ਝਾਯਨ੍ਤੋ ਘਟਂ ਆਦਾਯ ਤਿਤ੍ਥਂ ਅਗਮਾਸਿ। ਇਤਰੋਪਿ ਪਿਟ੍ਠਿਕੋਟ੍ਠਕਤੋ ਉਦਕਂ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ਕੋਟ੍ਠਕੇ ਠਪੇਸਿ।

ਥੇਰੋ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ‘‘ਅਯਂ ਦਹਰੋ ‘ਉਦਕਂ ਮੇ ਤਾਪੇਤ੍ਵਾ ਕੋਟ੍ਠਕੇ ਠਪਿਤਂ, ਏਥ, ਭਨ੍ਤੇ, ਨ੍ਹਾਯਥਾ’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਦਾਨਿ ਉਜ੍ਝਾਯਨ੍ਤੋ ਘਟਂ ਆਦਾਯ ਤਿਤ੍ਥਂ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਕਿਂ ਨੁ ਖੋ ਏਤ’’ਨ੍ਤਿ ਉਪਧਾਰੇਨ੍ਤੋ ‘‘ਏਤ੍ਤਕਂ ਕਾਲਂ ਏਸ ਦਹਰੋ ਇਮਿਨਾ ਕਤਂ ਵਤ੍ਤਂ ਅਤ੍ਤਨਾਵ ਕਤਂ ਵਿਯ ਪਕਾਸੇਤੀ’’ਤਿ ਞਤ੍ਵਾ ਸਾਯਂ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨਸ੍ਸ ਓਵਾਦਮਦਾਸਿ, ‘‘ਆਵੁਸੋ, ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਨਾਮ ‘ਅਤ੍ਤਨਾ ਕਤਮੇਵ ਕਤ’ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਨੋ ਅਕਤਂ, ਤ੍ਵਂ ਇਦਾਨੇਵ ‘ਕੋਟ੍ਠਕੇ ਉਦਕਂ ਠਪਿਤਂ, ਨ੍ਹਾਯਥ, ਭਨ੍ਤੇ’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਮਯਿ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਠਿਤੇ ਘਟਂ ਆਦਾਯ ਉਜ੍ਝਾਯਨ੍ਤੋ ਗਚ੍ਛਸਿ, ਪਬ੍ਬਜਿਤਸ੍ਸ ਨਾਮ ਏਵਂ ਕਾਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀ’’ਤਿ। ਸੋ ‘‘ਪਸ੍ਸਥ ਥੇਰਸ੍ਸ ਕਮ੍ਮਂ, ਉਦਕਮਤ੍ਤਕਂ ਨਾਮ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਮਂ ਏਵਂ ਵਦੇਸੀ’’ਤਿ ਕੁਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ਪੁਨਦਿਵਸੇ ਥੇਰੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਨ ਪਾਵਿਸਿ। ਥੇਰੋ ਇਤਰੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਏਕਂ ਪਦੇਸਂ ਅਗਮਾਸਿ। ਸੋ ਤਸ੍ਮਿਂ ਗਤੇ ਥੇਰਸ੍ਸ ਉਪਟ੍ਠਾਕਕੁਲਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ‘‘ਥੇਰੋ ਕਹਂ, ਭਨ੍ਤੇ’’ਤਿ ਪੁਟ੍ਠੋ ‘‘ਥੇਰਸ੍ਸ ਅਫਾਸੁਕਂ ਜਾਤਂ, ਵਿਹਾਰੇਯੇਵ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ’’ਤਿ ਆਹ। ‘‘ਕਿਂ ਪਨ, ਭਨ੍ਤੇ, ਲਦ੍ਧੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ’’ਤਿ? ‘‘ਏਵਰੂਪਂ ਕਿਰ ਨਾਮ ਆਹਾਰਂ ਦੇਥਾ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਨਿਯਾਮੇਨੇਵ ਸਮ੍ਪਾਦੇਤ੍ਵਾ ਅਦਂਸੁ। ਸੋ ਅਨ੍ਤਰਾਮਗ੍ਗੇਵ ਤਂ ਭਤ੍ਤਂ ਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਵਿਹਾਰਂ ਗਤੋ। ਥੇਰੋਪਿ ਗਤਟ੍ਠਾਨੇ ਮਹਨ੍ਤਂ ਸੁਖੁਮਵਤ੍ਥਂ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਗਤਦਹਰਸ੍ਸ ਅਦਾਸਿ। ਸੋ ਤਂ ਰਜਿਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਨਿਵਾਸਨਪਾਰੁਪਨਂ ਅਕਾਸਿ।

ਥੇਰੋ ਪੁਨਦਿਵਸੇ ਤਂ ਉਪਟ੍ਠਾਕਕੁਲਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ, ‘‘ਭਨ੍ਤੇ, ‘ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਕਿਰ ਅਫਾਸੁਕਂ ਜਾਤ’ਨ੍ਤਿ ਅਮ੍ਹੇਹਿ ਦਹਰੇਨ ਵੁਤ੍ਤਨਿਯਾਮੇਨੇਵ ਪਟਿਯਾਦੇਤ੍ਵਾ ਆਹਾਰੋ ਪੇਸਿਤੋ, ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਵੋ ਫਾਸੁਕਂ ਜਾਤ’’ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਤੁਣ੍ਹੀ ਅਹੋਸਿ। ਵਿਹਾਰਂ ਪਨ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਂ ਦਹਰਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨਂ ਏਵਮਾਹ – ‘‘ਆਵੁਸੋ, ਤਯਾ ਕਿਰ ਹਿਯ੍ਯੋ, ਇਦਂ ਨਾਮ ਕਤਂ, ਇਦਂ ਪਬ੍ਬਜਿਤਾਨਂ ਨ ਅਨੁਚ੍ਛਵਿਕਂ, ਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਭੁਞ੍ਜਿਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀ’’ਤਿ। ਸੋ ਕੁਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ਥੇਰੇ ਆਘਾਤਂ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ‘‘ਪੁਰਿਮਦਿਵਸੇ ਉਦਕਮਤ੍ਤਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਮਂ ਮੁਸਾਵਾਦਿਂ

ਕਤ੍ਵਾ ਅਜ੍ਜ ਅਤ੍ਤਨੋ ਉਪਟ੍ਠਾਕਕੁਲੇ ਭਤ੍ਤਮੁਟ੍ਠਿਯਾ ਭੁਤ੍ਤਕਾਰਣਾ ਮਂ 'ਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਭੁਞ੍ਜਿਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀ'ਤਿ ਵਦਤਿ, ਵਤ੍ਥਮ੍ਪਿ ਤੇਨ ਅਤ੍ਤਨੋ ਉਪਟ੍ਠਾਕਸ੍ਸੇਵ ਦਿਨ੍ਨਂ, ਅਹੋ ਥੇਰਸ੍ਸ ਭਾਰਿਯਂ ਕਮ੍ਮਂ, ਜਾਨਿਸ੍ਸਾਮਿਸ੍ਸ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਯੁਤ੍ਤਕ''ਨ੍ਤਿ ਪੁਨਦਿਵਸੇ ਥੇਰੇ ਗਾਮਂ ਪਵਿਸਨ੍ਤੇ ਸਯਂ ਵਿਹਾਰੇ ਓਹੀਯਿਤ੍ਵਾ ਦਣ੍ਡਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਰਿਭੋਗਭਾਜਨਾਨਿ ਭਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਥੇਰਸ੍ਸ ਪਣ੍ਣਸਾਲਾਯ ਅਗ੍ਗਿਂ ਦਤ੍ਵਾ ਯਂ ਨ ਝਾਯਤਿ, ਤਂ ਮੁਗ੍ਗਰੇਨ ਪਹਰਨ੍ਤੋ ਭਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਪਲਾਤੋ। ਸੋ ਕਾਲਂ ਕਤ੍ਵਾ ਅਵੀਚਿਮਹਾਨਿਰਯੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ।

ਮਹਾਜਨੋ ਕਥਂ ਸਮੁਟ੍ਠਾਪੇਸਿ – ''ਥੇਰਸ੍ਸ ਕਿਰ ਸਦ੍ਧਿਵਿਹਾਰਿਕੋ ਓਵਾਦਮਤ੍ਤਂ ਅਸਹਨ੍ਤੋ ਕੁਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ਪਣ੍ਣਸਾਲਂ ਝਾਪੇਤ੍ਵਾ ਪਲਾਤੋ''ਤਿ। ਅਥੇਕੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਪਰਭਾਗੇ ਰਾਜਗਹਾ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਦਟ੍ਠੁਕਾਮੋ ਜੇਤਵਨਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰਾ ਪਟਿਸਨ੍ਥਾਰਂ ਕਤ੍ਵਾ ''ਕੁਤੋ ਆਗਤੋਸੀ''ਤਿ ਪੁਟ੍ਠੋ ''ਰਾਜਗਹਤੋ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ ਆਹ। ''ਮਮ ਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਮਹਾਕਸ੍ਸਪਸ੍ਸ ਖਮਨੀਯ''ਨ੍ਤਿ? ''ਖਮਨੀਯਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਏਕੋ ਪਨ ਸਦ੍ਧਿਵਿਹਾਰਿਕੋ ਓਵਾਦਮਤ੍ਤੇਨ ਕੁਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ਪਣ੍ਣਸਾਲਂ ਝਾਪੇਤ੍ਵਾ ਪਲਾਤੋ''ਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ''ਨ ਸੋ ਇਦਾਨੇਵ ਓਵਾਦਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਕੁਜ੍ਝਤਿ, ਪੁਬ੍ਬੇਪਿ ਕੁਜ੍ਝਿਯੇਵ। ਨ ਇਦਾਨੇਵ ਕੁਟਿਂ ਦੂਸੇਤਿ, ਪੁਬ੍ਬੇਪਿ ਦੂਸੇਸਿਯੇਵਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਅਤੀਤਂ ਆਹਰਿ –

ਅਤੀਤੇ ਬਾਰਾਣਸਿਯਂ ਬ੍ਰਹ੍ਮਦਤ੍ਤੇ ਰਜ੍ਜਂ ਕਾਰੇਨ੍ਤੇ ਹਿਮਵਨ੍ਤਪਦੇਸੇ ਏਕੋ ਸਿਙ੍ਗਿਲਸਕੁਣੋ ਕੁਲਾਵਕਂ ਕਤ੍ਵਾ ਵਸਿ। ਅਥੇਕਦਿਵਸਂ ਦੇਵੇ ਵਸ੍ਸਨ੍ਤੇ ਏਕੋ ਮਕ੍ਕਟੋ ਸੀਤੇਨ ਕਮ੍ਪਮਾਨੋ ਤਂ ਪਦੇਸਂ ਅਗਮਾਸਿ। ਸਿਙ੍ਗਿਲੋ ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਗਾਥਮਾਹ –

''ਮਨੁਸ੍ਸਸ੍ਸੇਵ ਤੇ ਸੀਸਂ, ਹਤ੍ਥਪਾਦਾ ਚ ਵਾਨਰ।
ਅਥ ਕੇਨ ਨੁ ਵਣ੍ਣੇਨ, ਅਗਾਰਂ ਤੇ ਨ ਵਿਜ੍ਜਤੀ''ਤਿ॥ (ਜਾ॰ ੧.੪.੮੧)।

ਮਕ੍ਕਟੋ ''ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਮੇ ਹਤ੍ਥਪਾਦਾ ਅਤ੍ਥਿ, ਯਾਯ ਪਨ ਪਞ੍ਞਾਯ ਵਿਚਾਰੇਤ੍ਵਾ ਅਗਾਰਂ ਕਰੇਯ੍ਯਂ, ਸਾ ਮੇ ਪਞ੍ਞਾ ਨਤ੍ਥੀ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਤਮਤ੍ਥਂ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਤੁਕਾਮੋ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

''ਮਨੁਸ੍ਸਸ੍ਸੇਵ ਮੇ ਸੀਸਂ, ਹਤ੍ਥਪਾਦਾ ਚ ਸਿਙ੍ਗਿਲ।
ਯਾਹੁ ਸੇਟ੍ਠਾ ਮਨੁਸ੍ਸੇਸੁ, ਸਾ ਮੇ ਪਞ੍ਞਾ ਨ ਵਿਜ੍ਜਤੀ''ਤਿ॥ (ਜਾ॰ ੧.੪.੮੨)।

ਅਥ ਨਂ ''ਏਵਰੂਪਸ੍ਸ ਤਵ ਕਥਂ ਘਰਾਵਾਸੋ ਇਜ੍ਝਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਗਰਹਨ੍ਤੋ ਸਿਙ੍ਗਿਲੋ ਇਮਂ ਗਾਥਾਦ੍ਵਯਮਾਹ –

''ਅਨਵਟ੍ਠਿਤਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ , ਲਹੁਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਬ੍ਭਿਨੋ।
ਨਿਚ੍ਚਂ ਅਦ੍ਧੁਵਸੀਲਸ੍ਸ, ਸੁਖਭਾਵੋ ਨ ਵਿਜ੍ਜਤਿ॥

''ਸੋ ਕਰਸ੍ਸੁ ਆਨੁਭਾਵਂ, ਵੀਤਿਵਤ੍ਤਸ੍ਸੁ ਸੀਲਿਯਂ।
ਸੀਤਵਾਤਪਰਿਤ੍ਤਾਣਂ, ਕਰਸ੍ਸੁ ਕੁਟਵਂ ਕਪੀ''ਤਿ॥ (ਜਾ॰ ੧.੪.੮੩-੮੪)।

ਮਕ੍ਕਟੋ ''ਅਯਂ ਮਂ ਅਨਵਟ੍ਠਿਤਚਿਤ੍ਤਂ ਲਹੁਚਿਤ੍ਤਂ ਮਿਤ੍ਤਦੁਬ੍ਭਿਂ ਅਦ੍ਧੁਵਸੀਲਂ ਕਰੋਤਿ, ਇਦਾਨਿਸ੍ਸ ਮਿਤ੍ਤਦੁਬ੍ਭਿਭਾਵਂ ਦਸ੍ਸੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਕੁਲਾਵਕਂ ਵਿਦ੍ਧਂਸੇਤ੍ਵਾ ਵਿਪ੍ਪਕਿਰਿ। ਸਕੁਣੋ ਤਸ੍ਮਿਂ ਕੁਲਾਵਕਂ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੇ ਏਵ ਏਕੇਨ ਪਸ੍ਸੇਨ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਪਲਾਯਿ।

ਸਤ੍ਥਾ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ਜਾਤਕਂ ਸਮੋਧਾਨੇਸਿ – ''ਤਦਾ ਮਕ੍ਕਟੋ ਕੁਟਿਦੂਸਕਭਿਕ੍ਖੁ ਅਹੋਸਿ, ਸਿਙ੍ਗਿਲਸਕੁਣੋ ਕਸ੍ਸਪੋ ਅਹੋਸੀ''ਤਿ । ਜਾਤਕਂ ਸਮੋਧਾਨੇਤ੍ਵਾ ''ਏਵਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਨ ਇਦਾਨੇਵ, ਪੁਬ੍ਬੇਪਿ ਸੋ ਓਵਾਦਕ੍ਖਣੇ ਕੁਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ਕੁਟਿਂ ਦੂਸੇਸਿ, ਮਮ ਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਕਸ੍ਸਪਸ੍ਸ ਏਵਰੂਪੇਨ ਬਾਲੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਵਸਨਤੋ ਏਕਕਸ੍ਸੇਵ ਨਿਵਾਸੋ ਸੇਯ੍ਯੋ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

੬੧. ‘‘ਚਰਞ੍ਚੇ ਨਾਧਿਗਚ੍ਛੇਯਜ, ਸੇਯਜਂ ਸਦਿਸਮਤ੍ਤਨੋ।

ਏਕਚਰਿਯਂ ਦਲ਼੍ਹਂ ਕਯਿਰਾ, ਨਤ੍ਥਿ ਬਾਲੇ ਸਹਾਯਤਾ’’ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਚਰ**ਨ੍ਤਿ ਇਰਿਯਾਪਥਚਾਰਂ ਅਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਮਨਸਾਚਾਰੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ, ਕਲਜਾਣਮਿਤ੍ਤਂ ਪਰਿਯੇਸਨ੍ਤੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਸੇਯਜਂ ਸਦਿਸਮਤ੍ਤਨੋ**ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸੀਲਸਮਾਧਿਪਞ੍ਞਾਗੁਣੇਹਿ ਅਧਿਕਤਰਂ ਵਾ ਸਦਿਸਂ ਵਾ ਨ ਲਭੇਯਜ ਚੇ। **ਏਕਚਰਿਯ**ਨ੍ਤਿ ਏਤੇਸੁ ਹਿ ਸੇਯਜਂ ਲਭਮਾਨੇ ਸੀਲਾਦੀਹਿ ਵਡ੍ਢਤਿ, ਸਦਿਸਂ ਲਭਮਾਨੇ ਨ ਪਰਿਹਾਯਤਿ, ਹੀਨੇਨ ਪਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਏਕਤੋ ਵਸਨ੍ਤੋ ਏਕਤੋ ਸਂਭੋਗਪਰਿਭੋਗਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਸੀਲਾਦੀਹਿ ਪਰਿਹਾਯਤਿ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ – ‘‘ਏਵਰੂਪੋ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਨ ਸੇਵਿਤਬ੍ਬੋ ਨ ਭਜਿਤਬ੍ਬੋ ਨ ਪਯਿਰੁਪਾਸਿਤਬ੍ਬੋ ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ ਅਨੁਦ੍ਦਯਾ ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ ਅਨੁਕਮ੍ਪਾ’’ਤਿ (ਪੁ॰ ਪ॰ ੧੨੧; ਅ॰ ਨਿ॰ ੩.੨੬)। ਤਸ੍ਮਾ ਸਚੇ ਕਾਰੁਞ੍ਞਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ‘‘ਅਯਂ ਮਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਸੀਲਾਦੀਹਿ ਵਡ੍ਢਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ ਤਮ੍ਹਾ ਪੁਗ੍ਗਲਾ ਕਿਞ੍ਚਿ ਅਪਚ੍ਚਾਸੀਸਨ੍ਤੋ ਤਂ ਸਙ੍ਗਣ੍ਹਿਤੁਂ ਸਕ੍ਕੋਤਿ, ਇਚ੍ਚੇਤਂ ਕੁਸਲਂ । ਨੋ ਚੇ ਸਕ੍ਕੋਤਿ, **ਏਕਚਰਿਯਂ ਦਲ਼੍ਹਂ ਕਯਿਰਾ** ਏਕੀਭਾਵਮੇਵ ਥਿਰਂ ਕਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬਇਰਿਯਾਪਥੇਸੁ ਏਕਕੋਵ ਵਿਹਰੇਯਜ। ਕਿਂ ਕਾਰਣਾ? **ਨਤ੍ਥਿ ਬਾਲੇ ਸਹਾਯਤਾ**ਤਿ ਸਹਾਯਤਾ ਨਾਮ ਚੂਲ਼ਸੀਲਂ ਮਜ੍ਝਿਮਸੀਲਂ ਮਹਾਸੀਲਂ ਦਸ ਕਥਾਵਤ੍ਥੂਨਿ ਤੇਰਸ ਧੁਤਙ੍ਗਗੁਣਾ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਗੁਣਾ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਮਗ੍ਗਾ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਫਲਾਨਿ ਤਿਸ੍ਸੋ ਵਿਜ੍ਜਾ ਛ ਅਭਿਞ੍ਞਾ। ਅਯਂ ਸਹਾਯਤਾਗੁਣੋ ਬਾਲਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਨਤ੍ਥੀਤਿ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਆਗਨ੍ਤੁਕੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਂ ਪਤ੍ਤੋ, ਅਞ੍ਞੇਪਿ ਬਹੂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਾਦੀਨਿ ਪਾਪੁਣਿਂਸੁ, ਦੇਸਨਾ ਮਹਾਜਨਸ੍ਸ ਸਾਤ੍ਥਿਕਾ ਅਹੋਸੀਤਿ।

ਮਹਾਕਸ੍ਸਪਤ੍ਥੇਰਸਦ੍ਧਿਵਿਹਾਰਿਕਵਤ੍ਥੁ ਦੁਤਿਯਂ।

੩. ਆਨਨ੍ਦਸੇਟ੍ਠਿਵਤ੍ਥੁ

ਪੁਤ੍ਤਾ ਮਤ੍ਥੀਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਆਨਨ੍ਦਸੇਟ੍ਠਿਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਕਿਰ ਆਨਨ੍ਦਸੇਟ੍ਠਿ ਨਾਮ ਚਤ੍ਤਾਲੀਸਕੋਟਿਵਿਭਵੋ ਮਹਾਮਚ੍ਛਰੀ ਅਹੋਸਿ। ਸੋ ਅਨ੍ਵਡ੍ਢਮਾਸਂ ਞਾਤਕੇ ਸਨ੍ਨਿਪਾਤੇਤ੍ਵਾ ਪੁਤ੍ਤਂ ਮੂਲਸਿਰਿਂ ਨਾਮ ਤੀਸੁ ਵੇਲਾਸੁ ਏਵਂ ਓਵਦਤਿ – ‘‘ਇਦਂ ਚਤ੍ਤਾਲੀਸਕੋਟਿਧਨਂ ‘ਬਹੂ’’’ਤਿ ਮਾ ਸਞ੍ਞਂ ਕਰਿ, ਵਿਜ੍ਜਮਾਨਂ ਧਨਂ ਨ ਦਾਤਬ੍ਬਂ, ਨਵਂ ਧਨਂ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤਬ੍ਬਂ। ਏਕੇਕਮ੍ਪਿ ਹਿ ਕਹਾਪਣਂ ਵਯਂ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਨ ਖੀਯਤੇਵ। ਤਸ੍ਮਾ –

‘‘ਅਞ੍ਜਨਾਨਂ ਖਯਂ ਦਿਸ੍ਵਾ, ਉਪਚਿਕਾਨਞ੍ਚ ਆਚਯਂ।

ਮਧੂਨਞ੍ਚ ਸਮਾਹਾਰਂ, ਪਣ੍ਡਿਤੋ ਘਰਮਾਵਸੇ’’ਤਿ॥

ਸੋ ਅਪਰੇਨ ਸਮਯੇਨ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਞ੍ਚ ਮਹਾਨਿਧਿਯੋ ਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਅਨਾਚਿਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾ ਧਨਨਿਸ੍ਸਿਤੋ ਮਚ੍ਛੇਰਮਲਮਲਿਨੋ ਕਾਲਂ ਕਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸੇਵ ਨਗਰਸ੍ਸ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਦ੍ਵਾਰਗਾਮਕੇ ਚਣ੍ਡਾਲਾਨਂ ਕੁਲਸਹਸ੍ਸਂ ਪਟਿਵਸਤਿ। ਤਤ੍ਥੇਕਿਸ੍ਸਾ ਚਣ੍ਡਾਲਿਯਾ ਕੁਚ੍ਛਿਸ੍ਮਿਂ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਂ ਗਣ੍ਹਿ। ਰਾਜਾ ਤਸ੍ਸ ਕਾਲਕਿਰਿਯਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਪੁਤ੍ਤਮਸ੍ਸ ਮੂਲਸਿਰਿਂ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਸੇਟ੍ਠਿਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪੇਸਿ। ਤਮ੍ਪਿ ਚਣ੍ਡਾਲਕੁਲਸਹਸ੍ਸਂ ਏਕਤੋਵ ਭਤਿਯਾ ਕਮ੍ਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਜੀਵਮਾਨਂ ਤਸ੍ਸ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਗ੍ਗਹਣਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਨੇਵ ਭਤਿਂ ਲਭਤਿ, ਨ ਯਾਪਨਮਤ੍ਤਤੋ ਪਰਂ ਭਤ੍ਤਪਿਣ੍ਡਮ੍ਪਿ। ਤੇ ‘‘ਮਯਂ ਏਤਰਹਿ ਕਮ੍ਮਂ ਕਰੋਨ੍ਤਾਪਿ ਪਿਣ੍ਡਭਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਨ ਲਭਾਮ, ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਅਨ੍ਤਰੇ ਕਾਲ਼ਕਣ੍ਣਿਯਾ ਭਵਿਤਬ੍ਬ’’ਨ੍ਤਿ ਦ੍ਵੇ ਕੋਟ੍ਠਾਸਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਯਾਵ ਤਸ੍ਸ ਮਾਤਾਪਿਤਰੋ ਵਿਸੁਂ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਤਾਵ ਵਿਭਜਿਤ੍ਵਾ ‘‘ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਕੁਲੇ ਕਾਲ਼ਕਣ੍ਣੀ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾ’’ਤਿ ਤਸ੍ਸ ਮਾਤਰਂ ਨੀਹਰਿਂਸੁ।

ਸਾਪਿ ਯਾਵਸ੍ਸਾ ਸੋ ਕੁਚ੍ਛਿਗਤੋ, ਤਾਵ ਯਾਪਨਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਕਿਚ੍ਛੇਨ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਪੁਤ੍ਤਂ ਵਿਜਾਯਿ। ਤਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥਾ ਚ ਪਾਦਾ ਚ ਅਕ੍ਖੀਨਿ ਚ ਕਣ੍ਣਾ ਚ ਨਾਸਾ ਚ ਮੁਖਞ੍ਚ ਯਥਾਠਾਨੇ ਨ ਅਹੇਸੁਂ। ਸੋ ਏਵਰੂਪੇਨ ਅਙ੍ਗਵੇਕਲ੍ਲੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਪਂਸੁਪਿਸਾਚਕੋ ਵਿਯ

ਅਤਿਵਿਰੂਪੋ ਅਹੋਸਿ। ਏਵਂ ਸਨ੍ਤੇਪਿ ਤਂ ਮਾਤਾ ਨ ਪਰਿਚ੍ਚਜਿ। ਕੁਚ੍ਛਿਯਂ ਵਸਿਤਪੁਤ੍ਤਸ੍ਮਿਞ੍ਹਿ ਸਿਨੇਹੋ ਬਲਵਾ ਹੋਤਿ। ਸਾ ਤਂ ਕਿਚ੍ਛੇਨ ਪੋਸਯਮਾਨਾ ਤਂ ਆਦਾਯ ਗਤਦਿਵਸੇ ਕਿਞ੍ਚਿ ਅਲਭਿਤ੍ਵਾ ਗੇਹੇ ਕਤ੍ਵਾ ਸਯਮੇਵ ਗਤਦਿਵਸੇ ਭਤਿਂ ਲਭਤਿ। ਅਥ ਨਂ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਿਤ੍ਵਾ ਜੀਵਿਤੁਂ ਸਮਤ੍ਥਕਾਲੇ ਸਾ ਕਪਾਲਕਂ ਹਤ੍ਥੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ, ''ਤਾਤ , ਮਯਂ ਤਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਮਹਾਦੁਕ੍ਖਂ ਪਤ੍ਤਾ, ਇਦਾਨਿ ਨ ਸਕ੍ਕੋਮਿ ਤਂ ਪੋਸੇਤੁਂ, ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਨਗਰੇ ਕਪਣਦ੍ਧਿਕਾਦੀਨਂ ਪਟਿਯਤ੍ਤਭਤ੍ਤਾਨਿ ਅਤ੍ਥਿ, ਤਤ੍ਥ ਭਿਕ੍ਖਾਯ ਚਰਿਤ੍ਵਾ ਜੀਵਾਹੀ''ਤਿ ਤਂ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਸਿ। ਸੋ ਘਰਪਟਿਪਾਟਿਯਾ ਚਰਨ੍ਤੋ ਆਨਨ੍ਦਸੇਟ੍ਠਿਕਾਲੇ ਨਿਵੁਤ੍ਥਟ੍ਠਾਨਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਜਾਤਿਸ੍ਸਰੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਗੇਹਂ ਪਾਵਿਸਿ। ਤੀਸੁ ਪਨ ਦ੍ਵਾਰਕੋਟ੍ਠਕੇਸੁ ਨ ਕੋਚਿ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਸਿ। ਚਤੁਤ੍ਥੇ ਦ੍ਵਾਰਕੋਟ੍ਠਕੇ ਮੂਲਸਿਰਿਸੇਟ੍ਠਿਨੋ ਪੁਤ੍ਤਕਾ ਦਿਸ੍ਵਾ ਉਬ੍ਬਿਗ੍ਗਹਦਯਾ ਪਰੋਦਿਂਸੁ। ਅਥ ਨਂ ਸੇਟ੍ਠਿਪੁਰਿਸਾ ''ਨਿਕ੍ਖਮ ਕਾਲ਼ਕਣ੍ਣੀ''ਤਿ ਪੋਥੇਤ੍ਵਾ ਨੀਹਰਿਤ੍ਵਾ ਸਙ੍ਕਾਰਟ੍ਠਾਨੇ ਖਿਪਿਂਸੁ। ਸਤ੍ਥਾ ਆਨਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰੇਨ ਪਚ੍ਛਾਸਮਣੇਨ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਨ੍ਤੋ ਤਂ ਠਾਨਂ ਪਤ੍ਤੋ ਥੇਰਂ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਤੇਨ ਪੁਟ੍ਠੋ ਤਂ ਪਵਤ੍ਤਿਂ ਆਚਿਕ੍ਖਿ। ਥੇਰੋ ਮੂਲਸਿਰਿਂ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਸਿ। ਅਥ ਮਹਾਜਨਕਾਯੋ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਮੂਲਸਿਰਿਂ ਆਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ''ਜਾਨਾਸਿ ਏਤ''ਨ੍ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ''ਨ ਜਾਨਾਮੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ, ''ਪਿਤਾ ਤੇ ਆਨਨ੍ਦਸੇਟ੍ਠੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਅਸਦ੍ਦਹਨ੍ਤਂ ''ਆਨਨ੍ਦਸੇਟ੍ਠਿ ਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਤੇ ਪਞ੍ਚ ਮਹਾਨਿਧਿਯੋ ਆਚਿਕ੍ਖਾਹੀ''ਤਿ ਆਚਿਕ੍ਖਾਪੇਤ੍ਵਾ ਸਦ੍ਦਹਾਪੇਸਿ। ਸੋ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਸਰਣਂ ਅਗਮਾਸਿ। ਤਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਨ੍ਤੋ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

੬੨. ''ਪੁਤ੍ਤਾ ਮਤ੍ਥਿ ਧਨਮ੍ਮਤ੍ਥਿ, ਇਤਿ ਬਾਲੋ ਵਿਹਞ੍ਞਤਿ।
ਅਤ੍ਤਾ ਹਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਨਤ੍ਥਿ, ਕੁਤੋ ਪੁਤ੍ਤਾ ਕੁਤੋ ਧਨ''ਨ੍ਤਿ॥

ਤਸ੍ਸਤ੍ਥੋ – **ਪੁਤ੍ਤਾ ਮੇ ਅਤ੍ਥਿ, ਧਨਂ ਮੇ ਅਤ੍ਥਿ, ਇਤਿ ਬਾਲੋ** ਪੁਤ੍ਤਤਣ੍ਹਾਯ ਚੇਵ ਧਨਤਣ੍ਹਾਯ ਚ ਹਞ੍ਞਤਿ **ਵਿਹਞ੍ਞਤਿ** ਦੁਕ੍ਖਯਤਿ, ''ਪੁਤ੍ਤਾ ਮੇ ਨਸ੍ਸਿਂਸੂ''ਤਿ ਵਿਹਞ੍ਞਤਿ, ''ਨਸ੍ਸਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਵਿਹਞ੍ਞਤਿ, ''ਨਸ੍ਸਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਵਿਹਞ੍ਞਤਿ। ਧਨੇਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਇਤਿ ਛਹਾਕਾਰੇਹਿ ਵਿਹਞ੍ਞਤਿ। ''ਪੁਤ੍ਤੇ ਪੋਸੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਰਤ੍ਤਿਞ੍ਚ ਦਿਵਾ ਚ ਥਲਜਲਪਥਾਦੀਸੁ ਨਾਨਪ੍ਪਕਾਰਤੋ ਵਾਯਮਨ੍ਤੋਪਿ ਵਿਹਞ੍ਞਤਿ, ''ਧਨਂ ਉਪ੍ਪਾਦੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਕਸਿਵਾਣਿਜ੍ਜਾਦੀਨਿ ਕਰੋਨ੍ਤੋਪਿ ਵਿਹਞ੍ਞਤੇਵ। ਏਵਂ ਵਿਹਞ੍ਞਸ੍ਸ ਚ **ਅਤ੍ਤਾ ਹਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਨਤ੍ਥਿ** ਤੇਨ ਵਿਘਾਤੇਨ ਦੁਕ੍ਖਿਤਂ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਸੁਖਿਤਂ ਕਾਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਵਤ੍ਤਿਯਮ੍ਪਿਸ੍ਸ ਅਤ੍ਤਾ ਹਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਨਤ੍ਥਿ, ਮਰਣਮਞ੍ਚੇ ਨਿਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਮਾਰਣਨ੍ਤਿਕਾਹਿ ਵੇਦਨਾਹਿ ਅਗ੍ਗਿਜਾਲਾਹਿ ਵਿਯ ਪਰਿਡਯ੍ਹਮਾਨਸ੍ਸ ਛਿਜ੍ਜਮਾਨੇਸੁ ਸਨ੍ਧਿਬਨ੍ਧਨੇਸੁ, ਭਿਜ੍ਜਮਾਨੇਸੁ ਅਟ੍ਠਿਸਙ੍ਘਾਟੇਸੁ ਨਿਮੀਲੇਤ੍ਵਾ ਪਰਲੋਕਂ ਉਮ੍ਮੀਲੇਤ੍ਵਾ ਇਧਲੋਕਂ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਦਿਵਸੇ ਦਿਵਸੇ ਦ੍ਵਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਨ੍ਹਾਪੇਤ੍ਵਾ ਤਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਭੋਜੇਤ੍ਵਾ ਗਨ੍ਧਮਾਲਾਦੀਹਿ ਅਲਙ੍ਕਰਿਤ੍ਵਾ ਯਾਵਜੀਵਂ ਪੋਸਿਤੋਪਿ ਸਹਾਯਭਾਵੇਨ ਦੁਕ੍ਖਪਰਿਤ੍ਤਾਣਂ ਕਾਤੁਂ ਅਸਮਤ੍ਥਤਾਯ ਅਤ੍ਤਾ ਹਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਨਤ੍ਥਿ। **ਕੁਤੋ ਪੁਤ੍ਤਾ ਕੁਤੋ ਧਨਂ** ਪੁਤ੍ਤਾ ਵਾ ਧਨਂ ਵਾ ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਕਿਮੇਵ ਕਰਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਆਨਨ੍ਦਸੇਟ੍ਠਿਨੋਪਿ ਕਸ੍ਸਚਿ ਕਿਞ੍ਚਿ ਅਦਤ੍ਵਾ ਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸਤ੍ਥਾਯ ਧਨਂ ਸਣ੍ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਪੁਬ੍ਬੇ ਵਾ ਮਰਣਮਞ੍ਚੇ ਨਿਪਨ੍ਨਸ੍ਸ, ਇਦਾਨਿ ਵਾ ਇਮਂ ਦੁਕ੍ਖਂ ਪਤ੍ਤਸ੍ਸ ਕੁਤੋ ਪੁਤ੍ਤਾ ਕੁਤੋ ਧਨਂ। ਪੁਤ੍ਤਾ ਵਾ ਧਨਂ ਵਾ ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਕਿਂ ਦੁਕ੍ਖਂ ਹਰਿਂਸੁ, ਕਿਂ ਵਾ ਸੁਖਂ ਉਪ੍ਪਾਦਯਿਂਸੂਤਿ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਚਤੁਰਾਸੀਤਿਯਾ ਪਾਣਸਹਸ੍ਸਾਨਂ ਧਮ੍ਮਾਭਿਸਮਯੋ ਅਹੋਸਿ। ਦੇਸਨਾ ਮਹਾਜਨਸ੍ਸ ਸਾਤ੍ਥਿਕਾ ਅਹੋਸੀਤਿ।

ਆਨਨ੍ਦਸੇਟ੍ਠਿਵਤ੍ਥੁ ਤਤਿਯਂ।

੪. ਗਣ੍ਠਿਭੇਦਕਚੋਰਵਤ੍ਥੁ

ਯੋ ਬਾਲੋਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਗਣ੍ਠਿਭੇਦਕਚੋਰੇ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਤੇ ਕਿਰ ਦ੍ਵੇ ਸਹਾਯਕਾ ਧਮ੍ਮਸ੍ਸਵਨਤ੍ਥਾਯ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇਨ ਮਹਾਜਨੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਜੇਤਵਨਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਏਕੋ ਧਮ੍ਮਕਥਂ ਅਸ੍ਸੋਸਿ, ਏਕੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਗਯ੍ਹੂਪਗਂ ਓਲੋਕੇਸਿ। ਤੇਸੁ ਏਕੋ ਧਮ੍ਮਂ ਸੁਣਮਾਨੋ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਂ ਪਾਪੁਣਿ, ਇਤਰੋ ਏਕਸ੍ਸ ਦੁਸ੍ਸਨ੍ਤੇ ਬਦ੍ਧਂ ਪਞ੍ਚਮਾਸਕਮਤ੍ਤਂ ਲਭਿ। ਤਸ੍ਸ ਤਂ ਗੇਹੇ ਪਾਕਭਤ੍ਤਂ ਜਾਤਂ, ਇਤਰਸ੍ਸ ਗੇਹੇ ਨ ਪਚ੍ਚਤਿ। ਅਥ ਨਂ ਸਹਾਯਕਚੋਰੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਭਰਿਯਾਯ ਸਦ੍ਧਿਂ ਉਪ੍ਪਣ੍ਡਯਮਾਨੋ ''ਤ੍ਵਂ

ਅਤਿਪਣ੍ਡਿਤਤਾਯ ਅਤ੍ਤਨੋ ਗੇਹੇ ਪਾਕਭਤ੍ਤਮੂਲਮ੍ਪਿ ਨ ਨਿਪ੍ਫਾਦੇਸੀ''ਤਿ ਆਹ। ਇਤਰੋ ਪਨ ''ਬਾਲਭਾਵੇਨੇਵ ਵਤਾਯਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਣ੍ਡਿਤਭਾਵਂ ਮਞ੍ਞਤੀ''ਤਿ ਤਂ ਪਵਤ੍ਤਿਂ ਸਤ੍ਥੁ ਆਰੋਚੇਤੁਂ ਞਾਤੀਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਜੇਤਵਨਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਆਰੋਚੇਸਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਤਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਨ੍ਤੋ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

੬੩. ''ਯੋ ਬਾਲੋ ਮਞ੍ਞਤਿ ਬਾਲ੍ਯਂ, ਪਣ੍ਡਿਤੋ ਵਾਪਿ ਤੇਨ ਸੋ।
ਬਾਲੋ ਚ ਪਣ੍ਡਿਤਮਾਨੀ, ਸ ਵੇ 'ਬਾਲੋ'ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤੀ''ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਯੋ ਬਾਲੋ**ਤਿ ਯੋ ਅਨ੍ਧਬਾਲੋ ਅਪਣ੍ਡਿਤੋ ਸਮਾਨੋ ''ਬਾਲੋ ਅਹ''ਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਬਾਲ੍ਯਂ ਬਾਲਭਾਵਂ ਮਞ੍ਞਤਿ ਜਾਨਾਤਿ। **ਤੇਨ ਸੋ**ਤਿ ਤੇਨ ਕਾਰਣੇਨ ਸੋ ਪੁਗ੍ਗਲੋ **ਪਣ੍ਡਿਤੋ ਵਾਪਿ** ਹੋਤਿ ਪਣ੍ਡਿਤਸਦਿਸੋ ਵਾ। ਸੋ ਹਿ ''ਬਾਲੋ ਅਹ''ਨ੍ਤਿ ਜਾਨਮਾਨੋ ਅਞ੍ਞਂ ਪਣ੍ਡਿਤਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਨ੍ਤੋ ਪਯਿਰੁਪਾਸਨ੍ਤੋ ਤੇਨ ਪਣ੍ਡਿਤਭਾਵਤ੍ਥਾਯ ਓਵਦਿਯਮਾਨੋ ਅਨੁਸਾਸਿਯਮਾਨੋ ਤਂ ਓਵਾਦਂ ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਪਣ੍ਡਿਤੋ ਵਾ ਹੋਤਿ ਪਣ੍ਡਿਤਤਰੋ ਵਾ। **ਸ ਵੇ ਬਾਲੋ**ਤਿ ਯੋ ਚ ਬਾਲੋ ਸਮਾਨੋ ''ਕੋ ਅਞ੍ਞੋ ਮਯਾ ਸਦਿਸੋ ਬਹੁਸ੍ਸੁਤੋ ਵਾ ਧਮ੍ਮਕਥਿਕੋ ਵਾ ਵਿਨਯਧਰੋ ਵਾ ਧੁਤਙ੍ਗਧਰੋ ਵਾ ਅਤ੍ਥੀ''ਤਿ ਏਵਂ ਪਣ੍ਡਿਤਮਾਨੀ ਹੋਤਿ। ਸੋ ਅਞ੍ਞਂ ਪਣ੍ਡਿਤਂ ਅਨੁਪਸਙ੍ਕਮਨ੍ਤੋ ਅਪਯਿਰੁਪਾਸਨ੍ਤੋ ਨੇਵ ਪਰਿਯਤ੍ਤਿਂ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਨ ਪਟਿਪਤ੍ਤਿਂ ਪੂਰੇਤਿ, ਏਕਨ੍ਤਬਾਲਭਾਵਮੇਵ ਪਾਪੁਣਾਤਿ। ਸੋ ਗਣ੍ਠਿਭੇਦਕਚੋਰੋ ਵਿਯ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ ''ਸ ਵੇ 'ਬਾਲੋ'ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤੀ''ਤਿ।

ਦੇਸਨਾਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਇਤਰਸ੍ਸ ਞਾਤਕੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਮਹਾਜਨੋ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਾਦੀਨਿ ਪਾਪੁਣੀਤਿ।

ਗਣ੍ਠਿਭੇਦਕਚੋਰਵਤ੍ਥੁ ਚਤੁਤ੍ਥਂ।

੫. ਉਦਾਯਿਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ

ਯਾਵਜੀਵਮ੍ਪਿ ਚੇ ਬਾਲੋਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਉਦਾਯਿਤ੍ਥੇਰਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਸੋ ਕਿਰ ਮਹਾਥੇਰੇਸੁ ਪਟਿਕ੍ਕਨ੍ਤੇਸੁ ਧਮ੍ਮਸਭਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਾਸਨੇ ਨਿਸੀਦਿ। ਅਥ ਨਂ ਏਕਦਿਵਸਂ ਆਗਨ੍ਤੁਕਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਅਯਂ ਬਹੁਸ੍ਸੁਤੋ ਮਹਾਥੇਰੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਮਞ੍ਞਮਾਨਾ ਖਨ੍ਧਾਦਿਪਟਿਸਂਯੁਤ੍ਤਂ ਪਞ੍ਹਂ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਕਿਞ੍ਚਿ ਅਜਾਨਮਾਨਂ ''ਕੋ ਏਸੋ, ਬੁਦ੍ਧੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਏਕਵਿਹਾਰੇ ਵਸਮਾਨੋ ਖਨ੍ਧਧਾਤੁਆਯਤਨਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਨ ਜਾਨਾਤੀ''ਤਿ ਗਰਹਿਤ੍ਵਾ ਤਂ ਪਵਤ੍ਤਿਂ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਆਰੋਚੇਸੁਂ। ਸਤ੍ਥਾ ਤੇਸਂ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਨ੍ਤੋ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

੬੪. ''ਯਾਵਜੀਵਮ੍ਪਿ ਚੇ ਬਾਲੋ, ਪਣ੍ਡਿਤਂ ਪਯਿਰੁਪਾਸਤਿ।
ਨ ਸੋ ਧਮ੍ਮਂ ਵਿਜਾਨਾਤਿ, ਦਬ੍ਬੀ ਸੂਪਰਸਂ ਯਥਾ''ਤਿ॥

ਤਸ੍ਸਤ੍ਥੋ – **ਬਾਲੋ** ਨਾਮੇਸ ਯਾਵਜੀਵਮ੍ਪਿ ਪਣ੍ਡਿਤਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਨ੍ਤੋ ਪਯਿਰੁਪਾਸਨ੍ਤੋ ''ਇਦਂ ਬੁਦ੍ਧਵਚਨਂ, ਏਤ੍ਤਕਂ ਬੁਦ੍ਧਵਚਨ''ਨ੍ਤਿ ਏਵਂ ਪਰਿਯਤ੍ਤਿਧਮ੍ਮਂ ਵਾ ''ਅਯਂ ਚਾਰੋ, ਅਯਂ ਵਿਹਾਰੋ, ਅਯਂ ਆਚਾਰੋ, ਅਯਂ ਗੋਚਰੋ, ਇਦਂ ਸਾਵਜ੍ਜਂ, ਇਦਂ ਅਨਵਜ੍ਜਂ, ਇਦਂ ਸੇਵਿਤਬ੍ਬਂ, ਇਦਂ ਨ ਸੇਵਿਤਬ੍ਬਂ, ਇਦਂ ਪਟਿਵਿਜ੍ਝਿਤਬ੍ਬਂ, ਇਦਂ ਸਚ੍ਛਿਕਾਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ ਏਵਂ ਪਟਿਪਤ੍ਤਿਪਟਿਵੇਧਧਮ੍ਮਂ ਵਾ ਨ ਜਾਨਾਤਿ। ਯਥਾ ਕਿਂ? **ਦਬ੍ਬੀ ਸੂਪਰਸਂ ਯਥਾ**ਤਿ। ਯਥਾ ਹਿ ਦਬ੍ਬੀ ਯਾਵ ਪਰਿਕ੍ਖਯਾ ਨਾਨਪ੍ਪਕਾਰਾਯ ਸੂਪਵਿਕਤਿਯਾ ਸਮ੍ਪਰਿਵਤ੍ਤਮਾਨਾਪਿ ''ਇਦਂ ਲੋਣਿਕਂ, ਇਦਂ ਅਲੋਣਿਕਂ, ਇਦਂ ਤਿਤ੍ਤਕਂ, ਇਦਂ ਖਾਰਿਕਂ, ਇਦਂ ਕਟੁਕਂ, ਇਦਂ ਅਮ੍ਬਿਲਂ, ਇਦਂ ਅਨਮ੍ਬਿਲਂ, ਇਦਂ ਕਸਾਵ''ਨ੍ਤਿ ਸੂਪਰਸਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਏਵਮੇਵ ਬਾਲੋ ਯਾਵਜੀਵਮ੍ਪਿ ਪਣ੍ਡਿਤਂ ਪਯਿਰੁਪਾਸਮਾਨੋ ਵੁਤ੍ਤਪ੍ਪਕਾਰਂ ਧਮ੍ਮਂ ਨ ਜਾਨਾਤੀਤਿ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਆਗਨ੍ਤੁਕਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਸਵੇਹਿ ਚਿਤ੍ਤਾਨਿ ਵਿਮੁਚ੍ਚਿਂਸੂਤਿ।

ਉਦਾਯਿਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ ਪਞ੍ਚਮਂ।

੬. ਤਿਂਸਮਤ੍ਤਪਾਵੇਯ੍ਯਕਭਿਕ੍ਖੁਵਤ੍ਥੁ

ਮੁਹੁਤ੍ਤਮਪਿ ਚੇ ਵਿਞ੍ਞੂਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਤਿਂਸਮਤ੍ਤੇ ਪਾਵੇਯ੍ਯਕੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਤੇਸਞ੍ਹਿ ਭਗਵਾ ਇਤ੍ਥਿਂ ਪਰਿਯੇਸਨ੍ਤਾਨਂ ਕਪ੍ਪਾਸਿਕਵਨਸਣ੍ਡੇ ਪਠਮਂ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਸਿ। ਤਦਾ ਤੇ ਸਬ੍ਬੇਵ ਏਹਿਭਿਕ੍ਖੁਭਾਵਂ ਪਤ੍ਵਾ ਇਦ੍ਧਿਮਯਪਤ੍ਤਚੀਵਰਧਰਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਤੇਰਸ ਧੁਤਙ੍ਗਾਨਿ ਸਮਾਦਾਯ ਵਤ੍ਤਮਾਨਾ ਪੁਨਪਿ ਦੀਘਸ੍ਸ ਅਦ੍ਧੁਨੋ ਅਚ੍ਚਯੇਨ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ **ਅਨਮਤਗ੍ਗਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ** ਸੁਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਆਸਨੇ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਿਂਸੁ। ਭਿਕ੍ਖੂ ''ਅਹੋ ਵਤਿਮੇਹਿ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਖਿਪ੍ਪਮੇਵ ਧਮ੍ਮੋ ਵਿਞ੍ਞਾਤੋ''ਤਿ ਧਮ੍ਮਸਭਾਯਂ ਕਥਂ ਸਮੁਟ੍ਠਾਪੇਸੁਂ। ਸਤ੍ਥਾ ਤਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ''ਨ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਇਦਾਨੇਵ, ਪੁਬ੍ਬੇਪਿ ਇਮੇ ਤਿਂਸਮਤ੍ਤਾ ਸਹਾਯਕਾ ਧੁਤ੍ਤਾ ਹੁਤ੍ਵਾ **ਤੁਣ੍ਡਿਲਜਾਤਕੇ** (ਜਾ॰ ੧.੬.੮੮ ਆਦਯੋ) ਮਹਾਤੁਣ੍ਡਿਲਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸੁਤ੍ਵਾਪਿ ਖਿਪ੍ਪਮੇਵ ਧਮ੍ਮਂ ਵਿਞ੍ਞਾਯ ਪਞ੍ਚ ਸੀਲਾਨਿ ਸਮਾਦਿਯਿਂਸੁ, ਤੇ ਤੇਨੇਵ ਉਪਨਿਸ੍ਸਯੇਨ ਏਤਰਹਿ ਨਿਸਿਨ੍ਨਾਸਨੇਯੇਵ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਤ੍ਤਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਨ੍ਤੋ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

੬੫. ''ਮੁਹੁਤ੍ਤਮਪਿ ਚੇ ਵਿਞ੍ਞੂ, ਪਣ੍ਡਿਤਂ ਪਯਿਰੁਪਾਸਤਿ।
ਖਿਪ੍ਪਂ ਧਮ੍ਮਂ ਵਿਜਾਨਾਤਿ, ਜਿਵ੍ਹਾ ਸੂਪਰਸਂ ਯਥਾ''ਤਿ॥

ਤਸ੍ਸਤ੍ਥੋ – **ਵਿਞ੍ਞੂ** ਪਣ੍ਡਿਤਪੁਰਿਸੋ **ਮੁਹੁਤ੍ਤਮਪਿ ਚੇ** ਅਞ੍ਞਂ **ਪਣ੍ਡਿਤਂ ਪਯਿਰੁਪਾਸਤਿ,** ਸੋ ਤਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋ ਪਰਿਪੁਚ੍ਛਨ੍ਤੋ **ਖਿਪ੍ਪ**ਮੇਵ ਪਰਿਯਤ੍ਤਿਧਮ੍ਮਂ **ਵਿਜਾਨਾਤਿ**। ਤਤੋ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਕਥਾਪੇਤ੍ਵਾ ਪਟਿਪਤ੍ਤਿਯਂ ਘਟੇਨ੍ਤੋ ਵਾਯਮਨ੍ਤੋ ਯਥਾ ਨਾਮ ਅਨੁਪਹਤਜਿਵ੍ਹਾਪਸਾਦੋ ਪੁਰਿਸੋ ਰਸਵਿਜਾਨਨਤ੍ਥਂ ਜਿਵ੍ਹਗ੍ਗੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਏਵ ਲੋਣਿਕਾਦਿਭੇਦਂ ਰਸਂ ਵਿਜਾਨਾਤਿ, ਏਵਂ ਪਣ੍ਡਿਤੋ ਖਿਪ੍ਪਮੇਵ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਧਮ੍ਮਮ੍ਪਿ ਵਿਜਾਨਾਤੀਤਿ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਬਹੂ ਭਿਕ੍ਖੂ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਿਂਸੂਤਿ।

ਤਿਂਸਮਤ੍ਤਪਾਵੇਯ੍ਯਕਭਿਕ੍ਖੁਵਤ੍ਥੁ ਛਟ੍ਠਂ।

੭. ਸੁਪ੍ਪਬੁਦ੍ਧਕੁਟ੍ਠਿਵਤ੍ਥੁ

ਚਰਨ੍ਤਿ ਬਾਲਾ ਦੁਮ੍ਮੇਧਾਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਵੇਲੁਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਸੁਪ੍ਪਬੁਦ੍ਧਕੁਟ੍ਠਿਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ। ਸੁਪ੍ਪਬੁਦ੍ਧਕੁਟ੍ਠਿਵਤ੍ਥੁ **ਉਦਾਨੇ** (ਉਦਾ॰ ੪੩) ਆਗਤਮੇਵ।

ਤਦਾ ਹਿ ਸੁਪ੍ਪਬੁਦ੍ਧਕੁਟ੍ਠਿ ਪਰਿਸਪਰਿਯਨ੍ਤੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਭਗਵਤੋ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਂ ਪਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨਾ ਪਟਿਲਦ੍ਧਗੁਣਂ ਸਤ੍ਥੁ ਆਰੋਚੇਤੁਕਾਮੋ ਪਰਿਸਮਜ੍ਝੇ ਓਗਾਹਿਤੁਂ ਅਵਿਸਹਨ੍ਤੋ ਮਹਾਜਨਸ੍ਸ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਅਨੁਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਨਿਵਤ੍ਤਨਕਾਲੇ ਵਿਹਾਰਂ ਅਗਮਾਸਿ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਖਣੇ ਸਕ੍ਕੋ ਦੇਵਰਾਜਾ ''ਅਯਂ ਸੁਪ੍ਪਬੁਦ੍ਧਕੁਟ੍ਠਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਤ੍ਥੁ ਸਾਸਨੇ ਪਟਿਲਦ੍ਧਗੁਣਂ ਪਾਕਟਂ ਕਾਤੁਕਾਮੋ''ਤਿ ਞਤ੍ਵਾ ''ਵੀਮਂਸਿਸ੍ਸਾਮਿ ਨ''ਨ੍ਤਿ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਆਕਾਸੇ ਠਿਤੋਵ ਏਤਦਵੋਚ – ''ਸੁਪ੍ਪਬੁਦ੍ਧ, ਤ੍ਵਂ ਮਨੁਸ੍ਸਦਲਿਦ੍ਦੋ ਮਨੁਸ੍ਸਵਰਾਕੋ, ਅਹਂ ਤੇ ਅਪਰਿਯਨ੍ਤਂ ਧਨਂ ਦਸ੍ਸਾਮਿ, 'ਬੁਦ੍ਧੋ ਨ ਬੁਦ੍ਧੋ, ਧਮ੍ਮੋ ਨ ਧਮ੍ਮੋ, ਸਙ੍ਘੋ ਨ ਸਙ੍ਘੋ, ਅਲਂ ਮੇ ਬੁਦ੍ਧੇਨ, ਅਲਂ ਮੇ ਧਮ੍ਮੇਨ, ਅਲਂ ਮੇ ਸਙ੍ਘੇਨਾ'ਤਿ ਵਦੇਹੀ''ਤਿ। ਅਥ ਨਂ ਸੋ ਆਹ – ''ਕੋਸਿ ਤ੍ਵ''ਨ੍ਤਿ? ''ਅਹਂ ਸਕ੍ਕੋ''ਤਿ। ਅਨ੍ਧਬਾਲ, ਅਹਿਰਿਕ ਤ੍ਵਂ ਮਯਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਕਥੇਤੁਂ ਨ ਯੁਤ੍ਤਰੂਪੋ, ਤ੍ਵਂ ਮਂ ''ਦੁਗ੍ਗਤੋ ਦਲਿਦ੍ਦੋ ਕਪਣੋ''ਤਿ ਵਦੇਸਿ, ਨੇਵਾਹਂ ਦੁਗ੍ਗਤੋ, ਨ ਦਲਿਦ੍ਦੋ, ਸੁਖਪ੍ਪਤ੍ਤੋ ਅਹਮਸ੍ਮਿ ਮਹਦ੍ਧਨੋ –

''ਸਦ੍ਧਾਧਨਂ ਸੀਲਧਨਂ, ਹਿਰੀ ਓਤ੍ਤਪ੍ਪਿਯਂ ਧਨਂ।
ਸੁਤਧਨਞ੍ਚ ਚਾਗੋ ਚ, ਪਞ੍ਞਾ ਵੇ ਸਤ੍ਤਮਂ ਧਨਂ॥

''ਯਸ੍ਸ ਏਤੇ ਧਨਾ ਅਤ੍ਥਿ, ਇਤ੍ਥਿਯਾ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਵਾ।
'ਅਦਲਿਦ੍ਦੋ'ਤਿ ਤਂ ਆਹੁ, ਅਮੋਘਂ ਤਸ੍ਸ ਜੀਵਿਤ''ਨ੍ਤਿ॥ (ਅ॰ ਨਿ॰ ੭.੫-੬) –

ਇਮਾਨਿ ਮੇ ਸਤ੍ਤਵਿਧਅਰਿਯਧਨਾਨਿ ਸਨ੍ਤਿ, ਯੇਸਞ੍ਹਿ ਇਮਾਨਿ ਸਤ੍ਤ ਧਨਾਨਿ ਸਨ੍ਤਿ, ਨ ਤੇ ਬੁਦ੍ਧੇਹਿ ਵਾ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧੇਹਿ ਵਾ ''ਦਲਿਦ੍ਦਾ''ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਨ੍ਤੀਤਿ। ਸਕ੍ਕੋ ਤਸ੍ਸ ਕਥਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਤਂ ਅਨ੍ਤਰਾਮਗ੍ਗੇ ਓਹਾਯ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬਂ ਤਂ ਵਚਨਪਟਿਵਚਨਂ ਆਰੋਚੇਸਿ। ਅਥ ਨਂ ਭਗਵਾ ਆਹ – ''ਨ ਖੋ, ਸਕ੍ਕ, ਸਕ੍ਕਾ ਤਾਦਿਸਾਨਂ ਸਤੇਨਪਿ ਸਹਸ੍ਸੇਨਪਿ ਸੁਪ੍ਪਬੁਦ੍ਧਕੁਟ੍ਠਿਂ 'ਬੁਦ੍ਧੋ ਨ ਬੁਦ੍ਧੋ'ਤਿ ਵਾ, 'ਧਮ੍ਮੋ ਨ ਧਮ੍ਮੋ'ਤਿ ਵਾ, 'ਸਙ੍ਘੋ ਨ ਸਙ੍ਘੋ'ਤਿ ਵਾ ਕਥਾਪੇਤੁ''ਨ੍ਤਿ। ਸੁਪ੍ਪਬੁਦ੍ਧੋਪਿ ਖੋ ਕੁਟ੍ਠਿ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰਾ ਕਤਪਟਿਸਨ੍ਥਾਰੋ ਸਮ੍ਮੋਦਮਾਨੋ ਅਤ੍ਤਨਾ ਪਟਿਲਦ੍ਧਗੁਣਂ ਆਰੋਚੇਤ੍ਵਾ ਵੁਟ੍ਠਾਯਾਸਨਾ ਪਕ੍ਕਾਮਿ। ਅਥ ਨਂ ਅਚਿਰਪਕ੍ਕਨ੍ਤਂ ਗਾਵੀ ਤਰੁਣਵਚ੍ਛਾ ਜੀਵਿਤਾ ਵੋਰੋਪੇਸਿ।

ਸਾ ਕਿਰ ਏਕਾ ਯਕ੍ਖਿਨੀ ਪੁਕ੍ਕੁਸਾਤਿਕੁਲਪੁਤ੍ਤਂ, ਬਾਹਿਯਂ ਦਾਰੁਚੀਰਿਯਂ, ਤਮ੍ਬਦਾਠਿਕਚੋਰਘਾਤਕਂ, ਸੁਪ੍ਪਬੁਦ੍ਧਕੁਟ੍ਠਿਨ੍ਤਿ ਇਮੇਸਂ ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਜਨਾਨਂ ਅਨੇਕਸਤੇ ਅਤ੍ਤਭਾਵੇ ਗਾਵੀ ਹੁਤ੍ਵਾ ਜੀਵਿਤਾ ਵੋਰੋਪੇਸਿ। ਤੇ ਕਿਰ ਅਤੀਤੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਸੇਟ੍ਠਿਪੁਤ੍ਤਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਏਕਂ ਨਗਰਸੋਭਿਨਿਂ ਗਣਿਕਂ ਉਯ੍ਯਾਨਂ ਨੇਤ੍ਵਾ ਦਿਵਸਂ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਅਨੁਭਵਿਤ੍ਵਾ ਸਾਯਨ੍ਹਸਮਯੇ ਏਵਂ ਸਮ੍ਮਨ੍ਤਯਿਂਸੁ – ''ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਠਾਨੇ ਅਞ੍ਞੋ ਨਤ੍ਥਿ, ਇਮਿਸ੍ਸਾ ਅਮ੍ਹੇਹਿ ਦਿਨ੍ਨਂ ਕਹਾਪਣਸਹਸ੍ਸਞ੍ਚ ਸਬ੍ਬਞ੍ਚ ਪਸਾਧਨਭਣ੍ਡਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਮਾਰੇਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਾਮਾ''ਤਿ। ਸਾ ਤੇਸਂ ਕਥਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ''ਇਮੇ ਨਿਲ੍ਲਜ੍ਜਾ, ਮਯਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਅਭਿਰਮਿਤ੍ਵਾ ਇਦਾਨਿ ਮਂ ਮਾਰੇਤੁਕਾਮਾ, ਜਾਨਿਸ੍ਸਾਮਿ ਨੇਸਂ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਯੁਤ੍ਤਕ''ਨ੍ਤਿ ਤੇਹਿ ਮਾਰਿਯਮਾਨਾ ''ਅਹਂ ਯਕ੍ਖਿਨੀ ਹੁਤ੍ਵਾ ਯਥਾ ਮਂ ਏਤੇ ਮਾਰੇਨ੍ਤਿ, ਏਵਮੇਵ ਤੇ ਮਾਰੇਤੁਂ ਸਮਤ੍ਥਾ ਭਵੇਯ੍ਯ''ਨ੍ਤਿ ਪਤ੍ਥਨਂ ਅਕਾਸਿ। ਤਸ੍ਸ ਨਿਸ੍ਸਨ੍ਦੇਨ ਇਮੇ ਮਾਰੇਸਿ। ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਤਸ੍ਸ ਕਾਲਕਿਰਿਯਂ ਭਗਵਤੋ ਆਰੋਚੇਤ੍ਵਾ ''ਤਸ੍ਸ ਕਾ ਗਤਿ, ਕੇਨ ਚ ਕਾਰਣੇਨ ਕੁਟ੍ਠਿਭਾਵਂ ਪਤ੍ਤੋ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਂਸੁ। ਸਤ੍ਥਾ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਂ ਪਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਤਾਵਤਿਂਸਭਵਨੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਭਾਵਞ੍ਚ ਤਗਰਸਿਖਿਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਨਿਟ੍ਠੁਭਿਤ੍ਵਾ ਅਪਸਬ੍ਯਂ ਕਤ੍ਵਾ ਦੀਘਰਤ੍ਤਂ ਨਿਰਯੇ ਪਚ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਵਿਪਾਕਾਵਸੇਸੇਨ ਇਦਾਨਿ ਕੁਟ੍ਠਿਭਾਵਪ੍ਪਤ੍ਤਿਞ੍ਚ ਬ੍ਯਾਕਰਿਤ੍ਵਾ, ''ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਇਮੇ ਸਤ੍ਤਾ ਅਤ੍ਤਨਾਵ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕਟੁਕਵਿਪਾਕਕਮ੍ਮਂ ਕਰੋਨ੍ਤਾ ਵਿਚਰਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਅਨੁਸਨ੍ਧਿਂ ਘਟੇਤ੍ਵਾ ਉਤ੍ਤਰਿ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਨ੍ਤੋ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

੬੬. ''ਚਰਨ੍ਤਿ ਬਾਲਾ ਦੁਮ੍ਮੇਧਾ, ਅਮਿਤ੍ਤੇਨੇਵ ਅਤ੍ਤਨਾ।
ਕਰੋਨ੍ਤਾ ਪਾਪਕਂ ਕਮ੍ਮਂ, ਯਂ ਹੋਤਿ ਕਟੁਕਪ੍ਫਲ''ਨ੍ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਚਰਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਚਤੂਹਿ ਇਰਿਯਾਪਥੇਹਿ ਅਕੁਸਲਮੇਵ ਕਰੋਨ੍ਤਾ ਵਿਚਰਨ੍ਤਿ। **ਬਾਲਾ**ਤਿ ਇਧਲੋਕਤ੍ਥਞ੍ਚ ਪਰਲੋਕਤ੍ਥਞ੍ਚ ਅਜਾਨਨ੍ਤਾ ਇਧ ਬਾਲਾ ਨਾਮ। **ਦੁਮ੍ਮੇਧਾ**ਤਿ ਦੁਪ੍ਪਞ੍ਞਾ। **ਅਮਿਤ੍ਤੇਨੇਵ ਅਤ੍ਤਨਾ**ਤਿ ਅਤ੍ਤਨਾ ਅਮਿਤ੍ਤਭੂਤੇਨ ਵਿਯ ਵੇਰਿਨਾ ਹੁਤ੍ਵਾ। **ਕਟੁਕਪ੍ਫਲ**ਨ੍ਤਿ ਤਿਖਿਣਫਲਂ ਦੁਕ੍ਖਫਲਨ੍ਤਿ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਬਹੂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਾਦੀਨਿ ਪਾਪੁਣਿਂਸੂਤਿ।

ਸੁਪ੍ਪਬੁਦ੍ਧਕੁਟ੍ਠਿਵਤ੍ਥੁ ਸਤ੍ਤਮਂ।

੮. ਕਸ੍ਸਕਵਤ੍ਥੁ

ਨ ਤਂ ਕਮ੍ਮਂ ਕਤਂ ਸਾਧੂਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਏਕਂ ਕਸ੍ਸਕਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਸੋ ਕਿਰ ਸਾਵਤ੍ਥਿਤੋ ਅਵਿਦੂਰੇ ਏਕੰ ਖੇਤ੍ਤੰ ਕਸਤਿ। ਚੋਰਾ ਉਦਕਨਿਦ੍ਧਮਨੇਨ ਨਗਰੰ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਏਕਸ੍ਮਿੰ ਅਡ੍ਢਕੁਲੇ ਉਮਙ੍ਗੰ ਭਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਬਹੁੰ ਹਿਰਞ੍ਞਸੁਵਣ੍ਣੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਉਦਕਨਿਦ੍ਧਮਨੇਨੇਵ ਨਿਕ੍ਖਮਿੰਸੁ। ਏਕੋ ਚੋਰੋ ਤੇ ਵਞ੍ਚੇਤ੍ਵਾ ਏਕੰ ਸਹਸ੍ਸਤ੍ਥਵਿਕੰ ਓਵਟ੍ਟਿਕਾਯ ਕਤ੍ਵਾ ਤੰ ਖੇਤ੍ਤੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿੰ ਭਣ੍ਡੰ ਭਾਜੇਤ੍ਵਾ ਆਦਾਯ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਓਵਟ੍ਟਿਕਤੋ ਪਤਮਾਨੰ ਸਹਸ੍ਸਤ੍ਥਵਿਕੰ ਨ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਸਿ। ਤੰ ਦਿਵਸੰ ਸਤ੍ਥਾ ਪਚ੍ਚੂਸਸਮਯੇ ਲੋਕੰ ਵੋਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਤੰ ਕਸ੍ਸਕੰ ਅਤ੍ਤਨੋ ਞਾਣਜਾਲਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤੋਪਵਿਟ੍ਠੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਕਿੰ ਨੁ ਖੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਉਪਧਾਰਯਮਾਨੋ ਇਦੰ ਅਦ੍ਦਸ – ''ਅਯੰ ਕਸ੍ਸਕੋ ਪਾਤੋਵ ਕਸਿਤੁੰ ਗਮਿਸ੍ਸਤਿ, ਭਣ੍ਡਸਾਮਿਕਾ ਚੋਰਾਨੰ ਅਨੁਪਦੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਓਵਟ੍ਟਿਕਤੋ ਪਤਮਾਨੰ ਸਹਸ੍ਸਤ੍ਥਵਿਕੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਏਤੰ ਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਮੰ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਅਞ੍ਞੋ ਸਕ੍ਖੀ ਨਾਮ ਨ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਮਗ੍ਗਸ੍ਸ ਉਪਨਿਸ੍ਸਯੋਪਿਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਿ, ਤਤ੍ਥ ਮਯਾ ਗਨ੍ਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ। ਸੋਪਿ ਕਸ੍ਸਕੋ ਪਾਤੋਵ ਕਸਿਤੁੰ ਗਤੋ। ਸਤ੍ਥਾ ਆਨਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰੇਨ ਪਚ੍ਛਾਸਮਣੇਨ ਤਤ੍ਥ ਅਗਮਾਸਿ। ਕਸ੍ਸਕੋ ਸਤ੍ਥਾਰੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਭਗਵਨ੍ਤੰ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਕਸਿਤੁੰ ਆਰਭਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਤੇਨ ਸਦ੍ਧਿੰ ਕਿਞ੍ਚਿ ਅਵਤ੍ਵਾਵ ਸਹਸ੍ਸਤ੍ਥਵਿਕਾਯ ਪਤਿਤਟ੍ਠਾਨੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਆਨਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰੰ ਆਹ – ''ਪਸ੍ਸ, ਆਨਨ੍ਦ, ਆਸੀਵਿਸੋ''ਤਿ। ''ਪਸ੍ਸਾਮਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਘੋਰਵਿਸੋ''ਤਿ।

ਕਸ੍ਸਕੋ ਤੰ ਕਥੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ''ਮਮ ਵੇਲਾਯ ਵਾ ਅਵੇਲਾਯ ਵਾ ਵਿਚਰਣਟ੍ਠਾਨਮੇਤੰ, ਆਸੀਵਿਸੋ ਕਿਰੇਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੀ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਰਿ ਏਤ੍ਤਕੰ ਵਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਕਨ੍ਤੇ ''ਮਾਰੇਸ੍ਸਾਮਿ ਨ''ਨ੍ਤਿ ਪਤੋਦਲਟ੍ਠਿੰ ਆਦਾਯ ਗਤੋ ਸਹਸ੍ਸਭਣ੍ਡਿਕੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਇਮੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ਸਤ੍ਥਾਰਾ ਕਥਿਤੰ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਤੰ ਆਦਾਯ ਨਿਵਤ੍ਤੋ, ਅਬ੍ਯਤ੍ਤਤਾਯ ਏਕਮਨ੍ਤੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਪੰਸੁਨਾ ਪਟਿਚ੍ਛਾਦੇਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਕਸਿਤੁੰ ਆਰਭਿ। ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਚ ਵਿਭਾਤਾਯ ਰਤ੍ਤਿਯਾ ਗੇਹੇ ਚੋਰੇਹਿ ਕਤਕਮ੍ਮੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਪਦਾਨੁਪਦੰ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਾ ਤੰ ਖੇਤ੍ਤੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਚੋਰੇਹਿ ਭਣ੍ਡਸ੍ਸ ਭਾਜਿਤਟ੍ਠਾਨੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਕਸ੍ਸਕਸ੍ਸ ਪਦਵਲਞ੍ਜੰ ਅਦ੍ਦਸੰਸੁ। ਤੇ ਤਸ੍ਸ ਪਦਾਨੁਸਾਰੇਨ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਥਵਿਕਾਯ ਠਪਿਤਟ੍ਠਾਨੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਪੰਸੁੰ ਵਿਯੂਹਿਤ੍ਵਾ ਥਵਿਕੰ ਆਦਾਯ ''ਤ੍ਵੰ ਗੇਹੰ ਵਿਲੁਮ੍ਪਿਤ੍ਵਾ ਖੇਤ੍ਤੰ ਕਸਮਾਨੋ ਵਿਯ ਵਿਚਰਸੀ''ਤਿ ਤਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਪੋਥੇਤ੍ਵਾ ਨੇਤ੍ਵਾ ਰਞ੍ਞੋ ਦਸ੍ਸਯਿੰਸੁ। ਰਾਜਾ ਤੰ ਪਵਤ੍ਤਿੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਵਧੰ ਆਣਾਪੇਸਿ। ਰਾਜਪੁਰਿਸਾ ਤੰ ਪਚ੍ਛਾਬਾਹੰ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਕਸਾਹਿ ਤਾਲ੍ਹੇਨ੍ਤਾ ਆਘਾਤਨੰ ਨਯਿੰਸੁ। ਸੋ ਕਸਾਹਿ ਤਾਲ਼ਿਯਮਾਨੋ ਅਞ੍ਞੰ ਕਿਞ੍ਚਿ ਅਵਤ੍ਵਾ ''ਪਸ੍ਸਾਨਨ੍ਦ, ਆਸੀਵਿਸੋਤਿ, ਪਸ੍ਸਾਮਿ ਭਗਵਾ ਘੋਰਵਿਸੋ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤੋ ਗਚ੍ਛਤਿ। ਅਥ ਨੰ ਰਾਜਪੁਰਿਸਾ ''ਤ੍ਵੰ ਸਤ੍ਥੁ ਚੇਵ ਆਨਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਚ ਕਥੰ ਕਥੇਸਿ, ਕਿੰ ਨਾਮੇਤ''ਨ੍ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ – ''ਰਾਜਾਨੰ ਦਟ੍ਠੁੰ ਲਭਮਾਨੋ ਕਥੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਰਞ੍ਞੋ ਸਨ੍ਤਿਕੰ ਨੇਤ੍ਵਾ ਰਞ੍ਞੋ ਤੰ ਪਵਤ੍ਤਿੰ ਕਥਯਿੰਸੁ। ਅਥ ਨੰ ਰਾਜਾ ''ਕਸ੍ਮਾ ਏਵੰ ਕਥੇਸੀ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਸੋ ''ਨਾਹੰ, ਦੇਵ, ਚੋਰੋ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਕਸਨਤ੍ਥਾਯ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤਕਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਸਬ੍ਬੰ ਤੰ ਪਵਤ੍ਤਿੰ ਰਞ੍ਞੋ ਆਚਿਕ੍ਖਿ। ਰਾਜਾ ਤਸ੍ਸ ਕਥੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ''ਅਯੰ ਭਣੇ ਲੋਕੇ ਅਗ੍ਗਪੁਗ੍ਗਲੰ ਸਤ੍ਥਾਰੰ ਸਕ੍ਖਿੰ ਅਪਦਿਸਤਿ, ਨ ਯੁਤ੍ਤੰ ਏਤਸ੍ਸ ਦੋਸੰ ਆਰੋਪੇਤੁੰ, ਅਹਮੇਤ੍ਥ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬੰ ਜਾਨਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਤੰ ਆਦਾਯ ਸਾਯਨ੍ਹਸਮਯੇ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰੰ ਪੁਚ੍ਛਿ – ''ਭਗਵਾ ਕਚ੍ਚਿ ਤੁਮ੍ਹੇ ਆਨਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰੇਨ ਸਦ੍ਧਿੰ ਏਤਸ੍ਸ ਕਸ੍ਸਕਸ੍ਸ ਕਸਨਟ੍ਠਾਨੰ ਗਤਾ''ਤਿ? ''ਆਮ, ਮਹਾਰਾਜਾ''ਤਿ। ''ਕਿੰ ਵੋ ਤਤ੍ਥ ਦਿਟ੍ਠ''ਨ੍ਤਿ? ''ਸਹਸ੍ਸਤ੍ਥਵਿਕਾ, ਮਹਾਰਾਜਾ''ਤਿ। ''ਦਿਸ੍ਵਾ ਕਿੰ ਅਵੋਚੁਤ੍ਥਾ''ਤਿ? ''ਇਦੰ ਨਾਮ, ਮਹਾਰਾਜਾ''ਤਿ। ''ਭਨ੍ਤੇ, ਸਚਾਯੰ ਪੁਰਿਸੋ ਤੁਮ੍ਹਾਦਿਸੰ ਅਪਦਿਸੰ ਨਾਕਰਿਸ੍ਸ, ਨ ਜੀਵਿਤੰ ਅਲਭਿਸ੍ਸ, ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ ਪਨ ਕਥਿਤਕਥੰ ਕਥੇਤ੍ਵਾ ਤੇਨ ਜੀਵਿਤੰ ਲਦ੍ਧ''ਨ੍ਤਿ। ਤੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾ ''ਆਮ, ਮਹਾਰਾਜ, ਅਹਮ੍ਪਿ ਏਤ੍ਤਕਮੇਵ ਵਤ੍ਵਾ ਗਤੋ, ਪਣ੍ਡਿਤੇਨ ਨਾਮ ਯੰ ਕਮ੍ਮੰ ਕਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਾਨੁਤਪ੍ਪੰ ਹੋਤਿ, ਤੰ ਨ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਅਨੁਸਨ੍ਧਿੰ ਘਟੇਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮੰ ਦੇਸੇਨ੍ਤੋ ਇਮੰ ਗਾਥਮਾਹ –

੬੭. ''ਨ ਤੰ ਕਮ੍ਮੰ ਕਤੰ ਸਾਧੁ, ਯੰ ਕਤ੍ਵਾ ਅਨੁਤਪ੍ਪਤਿ।
ਯਸ੍ਸ ਅਸ੍ਸੁਮੁਖੋ ਰੋਦੰ, ਵਿਪਾਕੰ ਪਟਿਸੇਵਤੀ''ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਨ ਤੰ ਕਮ੍ਮ**ਨ੍ਤਿ ਯੰ ਨਿਰਯਾਦੀਸੁ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਨਸਮਤ੍ਥੰ ਦੁਕ੍ਖੁਦ੍ਰਯੰ ਕਮ੍ਮੰ ਕਤ੍ਵਾ ਅਨੁਸ੍ਸਰਨ੍ਤੋ ਅਨੁਸ੍ਸਰਿਤਾਨੁਸ੍ਸਰਿਤਕ੍ਖਣੇ ਅਨੁਤਪ੍ਪਤਿ ਅਨੁਸੋਚਤਿ, ਤੰ ਕਤੰ **ਨ ਸਾਧੁ** ਨ ਸੁਨ੍ਦਰੰ ਨਿਰਤ੍ਥਕੰ। **ਯਸ੍ਸ ਅਸ੍ਸੁਮੁਖੋ**ਤਿ ਯਸ੍ਸ ਅਸ੍ਸੂਹਿ ਤਿਨ੍ਤਮੁਖੋ ਰੋਦਨ੍ਤੋ ਵਿਪਾਕੰ ਅਨੁਭੋਤੀਤਿ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਕਸ੍ਸਕੋ ਉਪਾਸਕੋ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲੰ ਪਤ੍ਤੋ, ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਭਿਕ੍ਖੂਪਿ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਾਦੀਨਿ ਪਾਪੁਣਿੰਸੂਤਿ।

ਕਸ੍ਸਕਵਤ੍ਥੁ ਅਟ੍ਠਮੰ।

੯. ਸੁਮਨਮਾਲਾਕਾਰਵਤ੍ਥੁ

ਤਞ੍ਚ ਕਮ੍ਮੰ ਕਤੰ ਸਾਧੂਤਿ ਇਮੰ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨੰ ਸਤ੍ਥਾ ਵੇਲੁਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਸੁਮਨੰ ਨਾਮ ਮਾਲਾਕਾਰੰ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਸੋ ਕਿਰ ਦੇਵਸਿਕੰ ਬਿਮ੍ਬਿਸਾਰਰਾਜਾਨੰ ਪਾਤੋਵ ਅਟ੍ਠਹਿ ਸੁਮਨਪੁਪ੍ਫਨਾਲ਼ੀਹਿ ਉਪਟ੍ਠਹਨ੍ਤੋ ਅਟ੍ਠ ਕਹਾਪਣੇ ਲਭਤਿ। ਅਥੇਕਦਿਵਸੰ ਤਸ੍ਮਿੰ ਪੁਪ੍ਫਾਨਿ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਨਗਰੰ ਪਵਿਟ੍ਠਮਤ੍ਤੇ ਭਗਵਾ ਮਹਾਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਪਰਿਵੁਤੋ ਛਬ੍ਬਣ੍ਣਰੰਸਿਯੋ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਮਹਤਾ ਬੁਦ੍ਧਾਨੁਭਾਵੇਨ ਮਹਤਿਯਾ ਬੁਦ੍ਧਲੀਲ਼ਾਯ ਨਗਰੰ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਪਾਵਿਸਿ। ਭਗਵਾ ਹਿ ਏਕਦਾ ਛਬ੍ਬਣ੍ਣਰੰਸਿਯੋ ਚੀਵਰੇਨ ਪਟਿਚ੍ਛਾਦੇਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞਤਰੋ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਿਕੋ ਵਿਯ ਚਰਤਿ ਤਿੰਸਯੋਜਨਮਗ੍ਗੰ ਅਙ੍ਗੁਲਿਮਾਲਸ੍ਸ ਪਚ੍ਚੁਗ੍ਗਮਨੰ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਵਿਯ, ਏਕਦਾ ਛਬ੍ਬਣ੍ਣਰੰਸਿਯੋ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਕਪਿਲਵਤ੍ਥੁਪ੍ਪਵੇਸਨਾਦੀਸੁ ਵਿਯ। ਤਸ੍ਮਿਮ੍ਪਿ ਦਿਵਸੇ ਸਰੀਰਤੋ ਛਬ੍ਬਣ੍ਣਰੰਸਿਯੋ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਨ੍ਤੋ ਮਹਨ੍ਤੇਨ ਬੁਦ੍ਧਾਨੁਭਾਵੇਨ ਮਹਤਿਯਾ ਬੁਦ੍ਧਲੀਲ਼ਾਯ ਰਾਜਗਹੰ ਪਾਵਿਸਿ। ਮਾਲਾਕਾਰੋ ਭਗਵਤੋ ਰਤਨਗ੍ਘਿਯਸਦਿਸੰ ਅਤ੍ਤਭਾਵੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਦ੍ਵਤ੍ਤਿੰਸਮਹਾਪੁਰਿਸਲਕ੍ਖਣਅਸੀਤਾਨੁਬ੍ਯਞ੍ਜਨਸਰੀਰਸੋਭਗ੍ਗੰ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਪਸਨ੍ਨਚਿਤ੍ਤੋ ''ਕਿੰ ਨੁ ਖੋ ਸਤ੍ਥੁ ਅਧਿਕਾਰੰ ਕਰੋਮੀ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞੰ ਅਪਸ੍ਸਨ੍ਤੋ ''ਇਮੇਹਿ ਪੁਪ੍ਫੇਹਿ ਭਗਵਨ੍ਤੰ ਪੂਜੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਇਮਾਨਿ ਰਞ੍ਞੋ ਨਿਬਦ੍ਧੰ ਉਪਟ੍ਠਾਨਪੁਪ੍ਫਾਨਿ, ਰਾਜਾ ਇਮਾਨਿ ਅਲਭਨ੍ਤੋ ਮੰ ਬਨ੍ਧਾਪੇਯ੍ਯ ਵਾ ਘਾਤਾਪੇਯ੍ਯ ਵਾ ਰਟ੍ਠਤੋ ਵਾ ਪਬ੍ਬਾਜੇਯ੍ਯ, ਕਿੰ ਨੁ ਖੋ ਕਰੋਮੀ''ਤਿ? ਅਥਸ੍ਸ ਏਤਦਹੋਸਿ ''ਰਾਜਾ ਮੰ ਘਾਤੇਤੁ ਵਾ ਬਨ੍ਧਾਪੇਤੁ ਵਾ ਰਟ੍ਠਤੋ ਪਬ੍ਬਾਜੇਤੁ ਵਾ, ਸੋ ਹਿ ਮਯ੍ਹੰ ਦਦਮਾਨੋਪਿ ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਅਤ੍ਤਭਾਵੇ ਜੀਵਿਤਮਤ੍ਤੰ ਧਨੰ ਦਦੇਯ੍ਯ, ਸਤ੍ਥੁਪੂਜਾ ਪਨ ਮੇ ਅਨੇਕਾਸੁ ਕਪ੍ਪਕੋਟੀਸੁ ਅਲੰ ਹਿਤਾਯ ਚੇਵ ਸੁਖਾਯ ਚਾ''ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਜੀਵਿਤੰ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਪਰਿਚ੍ਚਜਿ।

ਸੋ ''ਯਾਵ ਮੇ ਪਸਨ੍ਨੰ ਚਿਤ੍ਤੰ ਨ ਪਤਿਕੁਟਤਿ, ਤੰ ਤਾਵਦੇਵ ਪੂਜੰ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਹਟ੍ਠਤੁਟ੍ਠੋ ਉਦਗ੍ਗੁਦਗ੍ਗੋ ਸਤ੍ਥਾਰੰ ਪੂਜੇਸਿ। ਕਥੰ? ਪਠਮੰ ਤਾਵ ਦ੍ਵੇ ਪੁਪ੍ਫਮੁਟ੍ਠਿਯੋ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਉਪਰਿ ਖਿਪਿ, ਤਾ ਉਪਰਿਮਤ੍ਥਕੇ ਵਿਤਾਨੰ ਹੁਤ੍ਵਾ ਅਟ੍ਠੰਸੁ। ਅਪਰਾ ਦ੍ਵੇ ਮੁਟ੍ਠਿਯੋ ਖਿਪਿ, ਤਾ ਦਕ੍ਖਿਣਹਤ੍ਥਪਸ੍ਸੇਨ ਮਾਲਾਪਟਚ੍ਛਨ੍ਨੇਨ ਓਤਰਿਤ੍ਵਾ ਅਟ੍ਠੰਸੁ। ਅਪਰਾ ਦ੍ਵੇ ਮੁਟ੍ਠਿਯੋ ਖਿਪਿ, ਤਾ ਪਿਟ੍ਠਿਪਸ੍ਸੇਨ ਓਤਰਿਤ੍ਵਾ ਤਥੇਵ ਅਟ੍ਠੰਸੁ। ਅਪਰਾ ਦ੍ਵੇ ਮੁਟ੍ਠਿਯੋ ਖਿਪਿ, ਤਾ ਵਾਮਹਤ੍ਥਪਸ੍ਸੇਨ ਓਤਰਿਤ੍ਵਾ ਤਥੇਵ ਅਟ੍ਠੰਸੁ। ਏਵੰ ਅਟ੍ਠ ਨਾਲ਼ਿਯੋ ਅਟ੍ਠ ਮੁਟ੍ਠਿਯੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਚਤੂਸੁ ਠਾਨੇਸੁ ਤਥਾਗਤੰ ਪਰਿਕ੍ਖਿਪਿੰਸੁ। ਪੁਰਤੋ ਗਮਨਦ੍ਵਾਰਮਤ੍ਤਮੇਵ ਅਹੋਸਿ। ਪੁਪ੍ਫਾਨੰ ਵਣ੍ਟਾਨਿ ਅਨ੍ਤੋ ਅਹੇਸੁੰ, ਪਤ੍ਤਾਨਿ ਬਹਿਮੁਖਾਨਿ। ਭਗਵਾ ਰਜਤਪਤ੍ਤਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੋ ਵਿਯ ਹੁਤ੍ਵਾ ਪਾਯਾਸਿ। ਪੁਪ੍ਫਾਨਿ ਅਚਿਤ੍ਤਕਾਨਿਪਿ ਸਚਿਤ੍ਤਕੰ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਸਚਿਤ੍ਤਕਾਨਿ ਵਿਯ ਅਭਿਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਅਪਤਿਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰਾ ਸਦ੍ਧਿਂਯੇਵ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਠਿਤਠਿਤਟ੍ਠਾਨੇ ਤਿਟ੍ਠਨ੍ਤਿ। ਸਤ੍ਥੁ ਸਰੀਰਤੋ ਸਤਸਹਸ੍ਸਵਿਜ੍ਜੁਲਤਾ ਵਿਯ ਰੰਸਿਯੋ ਨਿਕ੍ਖਮਿੰਸੁ। ਪੁਰਤੋ ਚ ਪਚ੍ਛਤੋ ਚ ਦਕ੍ਖਿਣਤੋ ਚ ਵਾਮਤੋ ਚ ਸੀਸਮਤ੍ਥਕਤੋ ਚ ਨਿਰਨ੍ਤਰੰ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤਰੰਸੀਸੁ ਏਕਾਪਿ ਸਮ੍ਮੁਖਸਮ੍ਮੁਖਟ੍ਠਾਨੇਨੇਵ ਅਪਲਾਯਿਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬਾਪਿ ਸਤ੍ਥਾਰੰ ਤਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁੰ ਪਦਕ੍ਖਿਣੰ ਕਤ੍ਵਾ ਤਰੁਣਤਾਲਕ੍ਖਨ੍ਧਪ੍ਪਮਾਣਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਪੁਰਤੋ ਏਵ ਧਾਵਨ੍ਤਿ। ਸਕਲਨਗਰੰ ਸਙ੍ਖੁਭਿ। ਅਨ੍ਤੋਨਗਰੇ ਨਵ ਕੋਟਿਯੋ, ਬਹਿਨਗਰੇ ਨਵ ਕੋਟਿਯੋਤਿ ਅਟ੍ਠਾਰਸਸੁ ਕੋਟੀਸੁ ਏਕੋਪਿ ਪੁਰਿਸੋ ਵਾ ਇਤ੍ਥੀ ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਅਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤੋ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ। ਮਹਾਜਨੋ ਸੀਹਨਾਦੰ ਨਦਨ੍ਤੋ ਚੇਲੁਕ੍ਖੇਪਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਸਤ੍ਥੁ ਪੁਰਤੋਵ ਗਚ੍ਛਤਿ। ਸਤ੍ਥਾਪਿ ਮਾਲਾਕਾਰਸ੍ਸ ਗੁਣੰ ਪਾਕਟੰ ਕਾਤੁੰ ਤਿਗਾਵੁਤਪ੍ਪਮਾਣੇ ਨਗਰੇ ਭੇਰਿਚਰਣਮਗ੍ਗੇਨੇਵ ਅਚਰਿ। ਮਾਲਾਕਾਰਸ੍ਸ ਸਕਲਸਰੀਰੰ ਪਞ੍ਚਵਣ੍ਣਾਯ ਪੀਤਿਯਾ ਪਰਿਪੂਰਿ।

ਸੋ ਥੋਕਞ੍ਞੇਵ ਤਥਾਗਤੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਚਰਿਤ੍ਵਾ ਮਨੋਸਿਲਾਰਸੇ ਨਿਮੁਗ੍ਗੋ ਵਿਯ ਬੁਦ੍ਧਰਸ੍ਮੀਨੰ ਅਨ੍ਤੋ ਪਵਿਟ੍ਠੋ ਸਤ੍ਥਾਰੰ ਥੋਮੇਤ੍ਵਾ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਤੁਚ੍ਛਪਚ੍ਛਿਮੇਵ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਗੇਹੰ ਅਗਮਾਸਿ। ਅਥ ਨੰ ਭਰਿਯਾ ਪੁਚ੍ਛਿ ''ਕਹੰ ਪੁਪ੍ਫਾਨੀ''ਤਿ? ''ਸਤ੍ਥਾ ਮੇ ਪੂਜਿਤੋ''ਤਿ। ''ਰਞ੍ਞੋ ਦਾਨਿ ਕਿੰ ਕਰਿਸ੍ਸਸੀ''ਤਿ? ''ਰਾਜਾ ਮੰ ਘਾਤੇਤੁ ਵਾ ਰਟ੍ਠਤੋ ਵਾ ਨੀਹਰਤੁ, ਅਹੰ ਜੀਵਿਤੰ ਪਰਿਚ੍ਚਜਿਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰੰ ਪੂਜੇਸਿੰ,

ਸਬ੍ਬਪੁਪ੍ਫਾਨਿ ਅਟ੍ਠ ਮੁਟ੍ਠਿਯੋਵ ਅਹੇਸੁੰ, ਏਵਰੂਪਾ ਨਾਮ ਪੂਜਾ ਜਾਤਾ। ਮਹਾਜਨੋ ਉਕ੍ਕੁਟ੍ਠਿਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਸਤ੍ਥਾਰਾ ਸਦ੍ਧਿੰ ਚਰਤਿ, ਯੋ ਏਸ ਮਹਾਜਨਸ੍ਸ ਉਕ੍ਕੁਟ੍ਠਿਸਦ੍ਦੋ, ਤਸ੍ਮਿੰ ਠਾਨੇ ਏਸੋ''ਤਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਭਰਿਯਾ ਅਨ੍ਧਬਾਲਤਾਯ ਏਵਰੂਪੇ ਪਾਟਿਹਾਰਿਯੇ ਪਸਾਦੰ ਨਾਮ ਅਜਨੇਤ੍ਵਾ ਤੰ ਅਕ੍ਕੋਸਿਤ੍ਵਾ ਪਰਿਭਾਸਿਤ੍ਵਾ ''ਰਾਜਾਨੋ ਨਾਮ ਚਣ੍ਡਾ, ਸਕਿੰ ਕੁਦ੍ਧਾ ਹਤ੍ਥਪਾਦਾਦਿਚ੍ਛੇਦਨੇਨ ਬਹੁਮ੍ਪਿ ਅਨਤ੍ਥੰ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਤਯਾ ਕਤਕਮ੍ਮੇਨ ਮਯ੍ਹਮ੍ਪਿ ਅਨਤ੍ਥੋ ਸਿਯਾ''ਤਿ ਪੁਤ੍ਤੇ ਆਦਾਯ ਰਾਜਕੁਲੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਰਞ੍ਞਾ ਪਕ੍ਕੋਸਿਤ੍ਵਾ ''ਕਿੰ ਏਤ''ਨ੍ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤਾ ਆਹ – ''ਮਮ ਸਾਮਿਕੋ ਤੁਮ੍ਹਾਕੰ ਉਪਟ੍ਠਾਨਪੁਪ੍ਫੇਹਿ ਸਤ੍ਥਾਰੰ ਪੂਜੇਤ੍ਵਾ ਤੁਚ੍ਛਹਤ੍ਥੋ ਘਰੰ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ 'ਕਹੰ ਪੁਪ੍ਫਾਨੀ'ਤਿ ਮਯਾ ਪੁਟ੍ਠੋ ਇਦੰ ਨਾਮ ਵਦੇਸਿ, ਅਹੰ ਤੰ ਪਰਿਭਾਸਿਤ੍ਵਾ 'ਰਾਜਾਨੋ ਨਾਮ ਚਣ੍ਡਾ, ਸਕਿੰ ਕੁਦ੍ਧਾ ਹਤ੍ਥਪਾਦਾਦਿਚ੍ਛੇਦਨੇਨ ਬਹੁਮ੍ਪਿ ਅਨਤ੍ਥੰ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਤਯਾ ਕਤਕਮ੍ਮੇਨ ਮਯ੍ਹਮ੍ਪਿ ਅਨਤ੍ਥੋ ਸਿਯਾ'ਤਿ ਤੰ ਛਡ੍ਡੇਤ੍ਵਾ ਇਧਾਗਤਾ, ਤੇਨ ਕਤੰ ਕਮ੍ਮੰ ਸੁਕਤੰ ਵਾ ਹੋਤੁ, ਦੁਕ੍ਕਟੰ ਵਾ, ਤਸ੍ਸੇਵੇਤੰ, ਮਯਾ ਤਸ੍ਸ ਛਡ੍ਡਿਤਭਾਵੰ ਜਾਨਾਹਿ, ਦੇਵਾ''ਤਿ। ਰਾਜਾ ਪਠਮਦਸ੍ਸਨੇਨੇਵ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲੰ ਪਤ੍ਤੋ ਸਦ੍ਧੋ ਪਸਨ੍ਨੋ ਅਰਿਯਸਾਵਕੋ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਅਹੋ ਅਯੰ ਇਤ੍ਥੀ ਅਨ੍ਧਬਾਲਾ, ਏਵਰੂਪੇ ਗੁਣੇ ਪਸਾਦੰ ਨ ਉਪ੍ਪਾਦੇਸੀ''ਤਿ। ਸੋ ਕੁਦ੍ਧੋ ਵਿਯ ਹੁਤ੍ਵਾ, ''ਅਮ੍ਮ, ਕਿੰ ਵਦੇਸਿ, ਮਯ੍ਹੰ ਉਪਟ੍ਠਾਨਪੁਪ੍ਫੇਹਿ ਤੇਨ ਪੂਜਾ ਕਤਾ''ਤਿ? ''ਆਮ, ਦੇਵਾ''ਤਿ। ''ਭਦ੍ਦਕੰ ਤੇ ਕਤੰ ਤੰ ਛਡ੍ਡੇਨ੍ਤਿਯਾ, ਮਮ ਪੁਪ੍ਫੇਹਿ ਪੂਜਾਕਾਰਸ੍ਸ ਅਹੰ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਯੁਤ੍ਤਕੰ ਜਾਨਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਤੰ ਉਯ੍ਯੋਜੇਤ੍ਵਾ ਵੇਗੇਨ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰਾ ਸਦ੍ਧਿੰਯੇਵ ਵਿਚਰਿ।

ਸਤ੍ਥਾ ਰਞ੍ਞੋ ਚਿਤ੍ਤਪ੍ਪਸਾਦੰ ਞਤ੍ਵਾ ਭੇਰਿਚਰਣਵੀਥਿਯਾ ਨਗਰੰ ਚਰਿਤ੍ਵਾ ਰਞ੍ਞੋ ਘਰਦ੍ਵਾਰੰ ਅਗਮਾਸਿ। ਰਾਜਾ ਪਤ੍ਤੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰੰ ਗੇਹੰ ਪਵੇਸੇਤੁਕਾਮੋ ਅਹੋਸਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਪਨ ਰਾਜਙ੍ਗਣੇਯੇਵ ਨਿਸੀਦਨਾਕਾਰੰ ਦਸ੍ਸੇਸਿ । ਰਾਜਾ ਤੰ ਞਤ੍ਵਾ ''ਸੀਘੰ ਮਣ੍ਡਪੰ ਕਰੋਥਾ''ਤਿ ਤਙ੍ਖਣਞ੍ਞੇਵ ਮਣ੍ਡਪੰ ਕਾਰਾਪੇਸਿ। ਨਿਸੀਦਿ ਸਤ੍ਥਾ ਸਦ੍ਧਿੰ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੇਨ। ਕਸ੍ਮਾ ਪਨ ਸਤ੍ਥਾ ਰਾਜਗੇਹੰ ਨ ਪਾਵਿਸਿ?

ਏਵੰ ਕਿਰਸ੍ਸ ਅਹੋਸਿ – ''ਸਚਾਹੰ ਅਨ੍ਤੋ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਨਿਸੀਦੇਯ੍ਯੰ, ਮਹਾਜਨੋ ਮੰ ਦਟ੍ਠੁੰ ਨ ਲਭੇਯ੍ਯ, ਮਾਲਾਕਾਰਸ੍ਸ ਗੁਣੋ ਪਾਕਟੋ ਨ ਭਵੇਯ੍ਯ, ਰਾਜਙ੍ਗਣੇ ਪਨ ਮੰ ਨਿਸਿਨ੍ਨੰ ਮਹਾਜਨੋ ਦਟ੍ਠੁੰ ਲਭਿਸ੍ਸਤਿ, ਮਾਲਾਕਾਰਸ੍ਸ ਗੁਣੋ ਪਾਕਟੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ। ਗੁਣਵਨ੍ਤਾਨਞ੍ਹਿ ਗੁਣੰ ਬੁਦ੍ਧਾ ਏਵ ਪਾਕਟੰ ਕਾਤੁੰ ਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਿ, ਅਵਸੇਸਜਨੋ ਗੁਣਵਨ੍ਤਾਨੰ ਗੁਣੰ ਕਥੇਨ੍ਤੋ ਮਚ੍ਛਰਾਯਤਿ। ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਪੁਪ੍ਫਪਟਾ ਚਤੁਦ੍ਦਿਸੰ ਅਟ੍ਠੰਸੁ। ਮਹਾਜਨੋ ਸਤ੍ਥਾਰੰ ਪਰਿਵਾਰੇਸਿ। ਰਾਜਾ ਬੁਦ੍ਧਪ੍ਪਮੁਖੰ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੰ ਪਣੀਤੇਨਾਹਾਰੇਨ ਪਰਿਵਿਸਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਭਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚਾਵਸਾਨੇ ਅਨੁਮੋਦਨੰ ਕਤ੍ਵਾ ਪੁਰਿਮਨਯੇਨੇਵ ਚਤੂਹਿ ਪੁਪ੍ਫਪਟੇਹਿ ਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੋ ਸੀਹਨਾਦੰ ਨਦਨ੍ਤੋ ਮਹਾਜਨੇਨ ਪਰਿਵੁਤੋ ਵਿਹਾਰੰ ਅਗਮਾਸਿ। ਰਾਜਾ ਸਤ੍ਥਾਰੰ ਅਨੁਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਨਿਵਤ੍ਤੋ ਮਾਲਾਕਾਰੰ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ''ਮਮ ਆਹਰਿਤਪੁਪ੍ਫੇਹਿ ਕਿਨ੍ਤਿ ਕਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰੰ ਪੂਜੇਸੀ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਮਾਲਾਕਾਰੋ ''ਰਾਜਾ ਮੰ ਘਾਤੇਤੁ ਵਾ ਰਟ੍ਠਤੋ ਵਾ ਪਬ੍ਬਾਜੇਤੂਤਿ ਜੀਵਿਤੰ ਪਰਿਚ੍ਚਜਿਤ੍ਵਾ ਪੂਜੇਸਿੰ ਦੇਵਾ''ਤਿ ਆਹ। ਰਾਜਾ ''ਤ੍ਵੰ ਮਹਾਪੁਰਿਸੋ ਨਾਮਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਅਟ੍ਠ ਹਤ੍ਥੀ ਚ ਅਸ੍ਸੇ ਚ ਦਾਸੇ ਚ ਦਾਸਿਯੋ ਚ ਮਹਾਪਸਾਧਨਾਨਿ ਚ ਅਟ੍ਠ ਕਹਾਪਣਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਚ ਰਾਜਕੁਲਤੋ ਨੀਹਰਿਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬਾਲਙ੍ਕਾਰਪ੍ਪਟਿਮਣ੍ਡਿਤਾ ਅਟ੍ਠ ਨਾਰਿਯੋ ਚ ਅਟ੍ਠ ਗਾਮਵਰੇ ਚਾਤਿ ਇਦੰ ਸਬ੍ਬਟ੍ਠਕੰ ਨਾਮ ਦਾਨੰ ਅਦਾਸਿ।

ਆਨਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰੋ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਅਜ੍ਜ ਪਾਤੋਵ ਪਟ੍ਠਾਯ ਸੀਹਨਾਦਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਚੇਵ ਚੇਲੁਕ੍ਖੇਪਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਚ ਪਵਤ੍ਤਨ੍ਤਿ, ਕੋ ਨੁ ਖੋ ਮਾਲਾਕਾਰਸ੍ਸ ਵਿਪਾਕੋ''ਤਿ? ਸੋ ਸਤ੍ਥਾਰੰ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਅਥ ਨੰ ਸਤ੍ਥਾ ਆਹ – ''ਆਨਨ੍ਦ, ਇਮਿਨਾ ਮਾਲਾਕਾਰੇਨ ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਕੰ ਕਮ੍ਮੰ ਕਤ''ਨ੍ਤਿ ਮਾ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਸਿ, ਅਯਞ੍ਹਿ ਮਯ੍ਹੰ ਜੀਵਿਤੰ ਪਰਿਚ੍ਚਜਿਤ੍ਵਾ ਪੂਜੰ ਅਕਾਸਿ। ਸੋ ਏਵੰ ਮਯਿ ਚਿਤ੍ਤੰ ਪਸਾਦੇਤ੍ਵਾ –

''ਕਪ੍ਪਾਨੰ ਸਤਸਹਸ੍ਸੰ, ਦੁਗ੍ਗਤਿੰ ਨ ਗਮਿਸ੍ਸਤਿ।
ਠਤ੍ਵਾ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸੇਸੁ, ਫਲੰ ਏਤਸ੍ਸ ਕਮ੍ਮੁਨੋ।
ਪਚ੍ਛਾ ਪਚ੍ਚੇਕਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ, ਸੁਮਨੋ ਨਾਮ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ॥ –

ਆਹ। ਸਤ੍ਥਾ ਪਨ ਵਿਹਾਰਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਗਨ੍ਧਕੁਟਿਪਵਿਸਨਕਾਲੇ ਤਾਨਿ ਪੁਪ੍ਫਾਨਿ ਦ੍ਵਾਰਕੋਟ੍ਠਕੇ ਪਤਿਂਸੁ। ਸਾਯਨ੍ਹਸਮਯੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਧਮ੍ਮਸਭਾਯਂ ਕਥਂ ਸਮੁਟ੍ਠਾਪੇਸੁਂ – ''ਅਹੋ ਅਚ੍ਛਰਿਯਂ ਮਾਲਾਕਾਰਸ੍ਸ ਕਮ੍ਮਂ, ਧਰਮਾਨਕਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਜੀਵਿਤਂ ਪਰਿਚ੍ਚਜਿਤ੍ਵਾ ਪੁਪ੍ਫਪੂਜਂ ਕਤ੍ਵਾ ਤਙ੍ਖਣਞ੍ਞੇਵ ਸਬ੍ਬਟ੍ਠਕਂ ਨਾਮ ਲਭਤੀ''ਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਗਨ੍ਧਕੁਟਿਤੋ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਤਿਣ੍ਣਂ ਗਮਨਾਨਂ ਅਞ੍ਞਤਰੇਨ ਗਮਨੇਨ ਧਮ੍ਮਸਭਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਬੁਦ੍ਧਾਸਨੇ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ''ਕਾਯ ਨੁਤ੍ਥ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਏਤਰਹਿ ਕਥਾਯ ਸਨ੍ਨਿਸਿਨ੍ਨਾ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ''ਇਮਾਯ ਨਾਮਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ, ''ਆਮ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਯਸ੍ਸ ਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਕਤਤ੍ਤਾ ਪਚ੍ਛਾਨੁਤਪ੍ਪਂ ਨ ਹੋਤਿ, ਅਨੁਸ੍ਸਰਿਤਾਨੁਸ੍ਸਰਿਤਕ੍ਖਣੇ ਸੋਮਨਸ੍ਸਮੇਵ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਏਵਰੂਪਂ ਕਮ੍ਮਂ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਮੇਵਾ''ਤਿ ਅਨੁਸਨ੍ਧਿਂ ਘਟੇਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਨ੍ਤੋ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

੬੮. ''ਤਞ੍ਚ ਕਮ੍ਮਂ ਕਤਂ ਸਾਧੁ, ਯਂ ਕਤ੍ਵਾ ਨਾਨੁਤਪ੍ਪਤਿ।
ਯਸ੍ਸ ਪਤੀਤੋ ਸੁਮਨੋ, ਵਿਪਾਕਂ ਪਟਿਸੇਵਤੀ''ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਯਂ ਕਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਯਂ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸਸਮ੍ਪਤ੍ਤੀਨਞ੍ਚੇਵ ਨਿਬ੍ਬਾਨਸਮ੍ਪਤ੍ତਿਯਾ ਚ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਨਸਮਤ੍ਥਂ ਸੁਖੁਦ੍ਰਯਂ ਕਮ੍ਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਨਾਨੁਤਪ੍ਪਤਿ, ਅਥ ਖੋ ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮੇਯੇਵ ਅਨੁਸ੍ਸਰਿਤਾਨੁਸ੍ਸਰਿਤਕ੍ਖਣੇਯੇਵ ਪੀਤਿਵੇਗੇਨ ਪਤੀਤੋ ਸੋਮਨਸ੍ਸਵੇਗੇਨ ਚ ਸੁਮਨੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਆਯਤਿਂ ਪੀਤਿਸੋਮਨਸ੍ਸਜਾਤੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਵਿਪਾਕਂ ਪਟਿਸੇਵਤਿ, **ਤਂ ਕਮ੍ਮਂ ਕਤਂ ਸਾਧੁ** ਭਦ੍ਦਕਨ੍ਤਿ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਚਤੁਰਾਸੀਤਿਯਾ ਪਾਣਸਹਸ੍ਸਾਨਂ ਧਮ੍ਮਾਭਿਸਮਯੋ ਅਹੋਸੀਤਿ।

ਸੁਮਨਮਾਲਾਕਾਰਵਤ੍ਥੁ ਨਵਮਂ।

੧੦. ਉਪ੍ਪਲਵਣ੍ਣਤ੍ਥੇਰੀਵਤ੍ਥੁ

ਮਧੁਵਾ ਮਞ੍ਞਤੀਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਉਪ੍ਪਲਵਣ੍ਣਤ੍ਥੇਰਿਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਸਾ ਕਿਰ ਪਦੁਮੁਤ੍ਤਰਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਪਾਦਮੂਲੇ ਪਤ੍ਥਨਂ ਪਟ੍ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਕਪ੍ਪਸਤਸਹਸ੍ਸਂ ਪੁਞ੍ਞਾਨਿ ਕੁਰੁਮਾਨਾ ਦੇਵੇਸੁ ਚ ਮਨੁਸ੍ਸੇਸੁ ਚ ਸਂਸਰਨ੍ਤੀ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਬੁਦ੍ਧੁਪ੍ਪਾਦੇ ਦੇਵਲੋਕਤੋ ਚਵਿਤ੍ਵਾ ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਸੇਟ੍ਠਿਕੁਲੇ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਂ ਗਣ੍ਹਿ। ਨੀਲੁਪ੍ਪਲਗਬ੍ਭਸਮਾਨਵਣ੍ਣਤਾਯ ਚਸ੍ਸਾ **ਉਪ੍ਪਲਵਣ੍ਣਾ**ਤ੍ਵੇਵ ਨਾਮਂ ਅਕਂਸੁ। ਅਥਸ੍ਸਾ ਵਯਪ੍ਪਤ੍ਤਕਾਲੇ ਸਕਲਜਮ੍ਬੁਦੀਪੇ ਰਾਜਾਨੋ ਚ ਸੇਟ੍ਠਿਨੋ ਚ ਸੇਟ੍ਠਿਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਸਾਸਨਂ ਪਹਿਣਿਂਸੁ – ''ਧੀਤਰਂ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਦੇਤੂ''ਤਿ । ਅਪਹਿਣਨ੍ਤੋ ਨਾਮ ਨਾਹੋਸਿ। ਤਤੋ ਸੇਟ੍ਠਿ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਅਹਂ ਸਬ੍ਬੇਸਂ ਮਨਂ ਗਹੇਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਉਪਾਯਂ ਪਨੇਕਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਧੀਤਰਂ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਤ੍ਵਾ, ''ਅਮ੍ਮ, ਪਬ੍ਬਜਿਤੁਂ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਸੀ''ਤਿ ਆਹ। ਤਸ੍ਸਾ ਪਚ੍ਛਿਮਭਵਿਕਤ੍ਤਾ ਤਂ ਵਚਨਂ ਸੀਸੇ ਆਸਿਤ੍ਤਂ ਸਤਪਾਕਤੇਲਂ ਵਿਯ ਅਹੋਸਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਪਿਤਰਂ ''ਪਬ੍ਬਜਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਤਾਤਾ''ਤਿ ਆਹ। ਸੋ ਤਸ੍ਸਾ ਮਹਨ੍ਤਂ ਸਕ੍ਕਾਰਂ ਕਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਉਪਸ੍ਸਯਂ ਨੇਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਾਜੇਸਿ । ਤਸ੍ਸਾ ਅਚਿਰਪਬ੍ਬਜਿਤਾਯ ਏਵ ਉਪੋਸਥਾਗਾਰੇ ਕਾਲਵਾਰੋ ਪਾਪੁਣਿ। ਸਾ ਦੀਪਂ ਜਾਲੇਤ੍ਵਾ ਉਪੋਸਥਾਗਾਰਂ ਸਮ੍ਮਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਦੀਪਸਿਖਾਯ ਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਠਿਤਾਵ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ ਓਲੋਕਯਮਾਨਾ ਤੇਜੋਕਸਿਣਾਰਮ੍ਮਣਂ ਝਾਨਂ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਤਮੇਵ ਪਾਦਕਂ ਕਤ੍ਵਾ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਹਿ ਚੇਵ ਅਭਿਞ੍ਞਾਹਿ ਚ।

ਸਾ ਅਪਰੇਨ ਸਮਯੇਨ ਜਨਪਦਚਾਰਿਕਂ ਚਰਿਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਚਾਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਨ੍ਧਵਨਂ ਪਾਵਿਸਿ। ਤਦਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਨਂ ਅਰਞ੍ਞਵਾਸੋ ਅਪ੍ਪਟਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੋ ਹੋਤਿ। ਅਥਸ੍ਸਾ ਤਤ੍ਥ ਕੁਟਿਕਂ ਕਤ੍ਵਾ ਮਞ੍ਚਕਂ ਪਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵਾ ਸਾਣਿਯਾ ਪਰਿਕ੍ਖਿਪਿਂਸੁ। ਸਾ ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਨਿਕ੍ਖਮਿ। ਮਾਤੁਲਪੁਤ੍ਤੋ ਪਨਸ੍ਸਾ ਨਨ੍ਦਮਾਣਵੋ ਨਾਮ ਗਿਹਿਕਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਪਟਿਬਦ੍ਧਚਿਤ੍ਤੋ। ਸੋ ਤਸ੍ਸਾ ਆਗਤਭਾਵਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਥੇਰਿਯਾ ਆਗਮਨਤੋ ਪੁਰੇਤਰਮੇਵ ਅਨ੍ਧਵਨਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਂ ਕੁਟਿਕਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਹੇਟ੍ਠਾਮਞ੍ਚਕੇ ਨਿਲੀਨੋ ਥੇਰਿਯਾ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਕੁਟਿਕਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵਾਰਂ ਪਿਧਾਯ ਮਞ੍ਚਕੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨਮਤ੍ਤਾਯ ਬਹਿ ਆਤਪਤੋ ਆਗਤਤ੍ਤਾ ਚਕ੍ਖੁਪਥੇ ਅਨ੍ਧਕਾਰੇ ਅਵਿਗਤੇਯੇਵ

ਹੇਟ੍ਠਾਮਞ੍ਚਕਤੋ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਮਞ੍ਚਕਂ ਅਭਿਰੁਯ੍ਹ ''ਮਾ ਨਸ੍ਸਿ ਬਾਲ, ਮਾ ਨਸ੍ਸਿ ਬਾਲਾ''ਤਿ ਥੇਰਿਯਾ ਵਾਰਿਯਮਾਨੋਯੇਵ ਅਭਿਭਵਿਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨਾ ਪਤ੍ਥਿਤਕਮ੍ਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਪਾਯਾਸਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਅਗੁਣਂ ਧਾਰੇਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੀ ਵਿਯ ਮਹਾਪਥਵੀ ਦ੍ਵੇਧਾ ਭਿਜ੍ਜਿ। ਸੋ ਪਥਵਿਂ ਪਵਿਟ੍ਠੋ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਮਹਾਅਵੀਚਿਮ੍ਹਿ ਏਵ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ। ਥੇਰੀਪਿ ਤਮਤ੍ਥਂ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਨਂ ਆਰੋਚੇਸਿ। ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਏਤਮਤ੍ਥਂ ਆਰੋਚੇਸੁਂ। ਭਿਕ੍ਖੂ ਭਗਵਤੋ ਆਰੋਚਯਿਂਸੁ। ਤਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ, ''ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਿਕ੍ਖੁਭਿਕ੍ਖੁਨੀਉਪਾਸਕਉਪਾਸਿਕਾਸੁ ਯੋ ਕੋਚਿ ਬਾਲੋ ਪਾਪਕਮ੍ਮਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਮਧੁਸਕ੍ਖਰਾਦੀਸੁ ਕਿਞ੍ਚਿ ਦੇਵ ਮਧੁਰਰਸਂ ਖਾਦਮਾਨੋ ਪੁਰਿਸੋ ਵਿਯ ਤੁਟ੍ਠਹਟ੍ਠੋ ਉਦਗ੍ਗੁਦਗ੍ਗੋ ਵਿਯ ਕਰੋਤੀ''ਤਿ ਅਨੁਸਨ੍ਧਿਂ ਘਟੇਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਨ੍ਤੋ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

੬੯. ''ਮਧੁਵਾ ਮਞ੍ਞਤਿ ਬਾਲੋ, ਯਾਵ ਪਾਪਂ ਨ ਪਚ੍ਚਤਿ।
ਯਦਾ ਚ ਪਚ੍ਚਤਿ ਪਾਪਂ, ਬਾਲੋ ਦੁਕ੍ਖਂ ਨਿਗਚ੍ਛਤੀ''ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਮਧੁਵਾ**ਤਿ ਬਾਲਸ੍ਸ ਹਿ ਪਾਪਂ ਅਕੁਸਲਕਮ੍ਮਂ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਤਂ ਕਮ੍ਮਂ ਮਧੁ ਵਿਯ ਮਧੁਰਰਸਂ ਵਿਯ ਇਟ੍ਠਂ ਕਨ੍ਤਂ ਮਨਾਪਂ ਵਿਯ ਉਪਟ੍ਠਾਤਿ। ਇਤਿ ਨਂ ਸੋ ਮਧੁਂਵ ਮਞ੍ਞਤਿ। **ਯਾਵਾ**ਤਿ ਯਤ੍ਤਕਂ ਕਾਲਂ। **ਪਾਪਂ ਨ ਪਚ੍ਚਤੀ**ਤਿ ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮੇ ਵਾ ਸਮ੍ਪਰਾਯੇ ਵਾ ਵਿਪਾਕਂ ਨ ਦੇਤਿ, ਤਾਵ ਨਂ ਏਵਂ ਮਞ੍ਞਤਿ। **ਯਦਾ ਚਾ**ਤਿ ਯਦਾ ਪਨਸ੍ਸ ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮੇ ਵਾ ਵਿਵਿਧਾ ਕਮ੍ਮਕਾਰਣਾ ਕਯਿਰਮਾਨਸ੍ਸ, ਸਮ੍ਪਰਾਯੇ ਵਾ ਨਿਰਯਾਦੀਸੁ ਮਹਾਦੁਕ੍ਖਂ ਅਨੁਭਵਨ੍ਤਸ੍ਸ ਤਂ ਪਾਪਂ ਪਚ੍ਚਤਿ, ਅਥ ਸੋ ਬਾਲੋ ਦੁਕ੍ਖਂ ਨਿਗਚ੍ਛਤਿ ਵਿਨ੍ਦਤਿ ਪਟਿਲਭਤੀਤਿ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਬਹੂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਾਦੀਨਿ ਪਾਪੁਣਿਂਸੁ।

ਅਪਰੇਨ ਪਨ ਸਮਯੇਨ ਧਮ੍ਮਸਭਾਯਂ ਮਹਾਜਨੋ ਕਥਂ ਸਮੁਟ੍ਠਾਪੇਸਿ ''ਖੀਣਾਸਵਾਪਿ ਮਞ੍ਞੇ ਕਾਮਸੁਖਂ ਸਾਦਿਯਨ੍ਤਿ, ਕਾਮਂ ਸੇਵਨ੍ਤਿ, ਕਿਂ ਨ ਸੇਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਨ ਹਿ ਏਤੇ ਕੋਲ੍ਲਾਪਰੁਕ੍ਖਾ, ਨ ਚ ਵਮ੍ਮਿਕਾ ਅਲ੍ਲਮਂਸਸਰੀਰਾਵ, ਤਸ੍ਮਾ ਏਤੇਪਿ ਕਾਮਸੁਖਂ ਸਾਦਿਯਨ੍ਤਿ, ਕਾਮਂ ਸੇਵਨ੍ਤੀ''ਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ''ਕਾਯ ਨੁਤ੍ਥ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਏਤਰਹਿ ਕਥਾਯ ਸਨ੍ਨਿਸਿਨ੍ਨਾ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ''ਇਮਾਯ ਨਾਮਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ, ''ਨ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਖੀਣਾਸਵਾ ਕਾਮਸੁਖਂ ਸਾਦਿਯਨ੍ਤਿ, ਨ ਕਾਮਂ ਸੇਵਨ੍ਤਿ। ਯਥਾ ਹਿ ਪਦੁਮਪਤ੍ਤੇ ਪਤਿਤਂ ਉਦਕਬਿਨ੍ਦੁ, ਨ ਵਿਲਿਮ੍ਪਤਿ, ਨ ਸਣ੍ਠਾਤਿ, ਵਿਨਿਵਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਪਤਤੇਵ, ਯਥਾ ਚ ਆਰਗ੍ਗੇ ਸਾਸਪੋ ਨ ਵਿਲਿਮ੍ਪਤਿ, ਨ ਸਣ੍ਠਾਤਿ, ਵਿਨਿਵਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਪਤਤੇਵ, ਏਵਂ ਖੀਣਾਸਵਸ੍ਸ ਚਿਤ੍ਤੇ ਦੁਵਿਧੋਪਿ ਕਾਮੋ ਨ ਵਿਲਿਮ੍ਪਤਿ, ਨ ਸਣ੍ਠਾਤੀ''ਤਿ ਅਨੁਸਨ੍ਧਿਂ ਘਟੇਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਨ੍ਤੋ ਇਮਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਵਗ੍ਗੇ ਗਾਥਮਾਹ –

''ਵਾਰਿ ਪੋਕ੍ਖਰਪਤ੍ਤੇਵ, ਆਰਗ੍ਗੇਰਿਵ ਸਾਸਪੋ।
ਯੋ ਨ ਲਿਮ੍ਪਤਿ ਕਾਮੇਸੁ, ਤਮਹਂ ਬ੍ਰੂਮਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ''ਨ੍ਤਿ॥ (ਧ॰ ਪ॰ ੪੦੧)।

ਇਮਿਸ੍ਸਾ ਅਤ੍ਥੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਵਗ੍ਗੇਯੇਵ ਆਵਿ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਪਨ ਰਾਜਾਨਂ ਪਸੇਨਦਿਕੋਸਲਂ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਤ੍ਵਾ, ''ਮਹਾਰਾਜ, ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸਾਸਨੇ ਯਥੇਵ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤਾ, ਏਵਂ ਕੁਲਧੀਤਰੋਪਿ ਮਹਨ੍ਤਂ ਞਾਤਿਗਣਞ੍ਚ ਭੋਗਕ੍ਖਨ੍ਧਞ੍ਚ ਪਹਾਯ ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾ ਅਰਞ੍ਞੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤਿ। ਤਾ ਏਵਂ ਵਿਹਰਮਾਨਾ ਰਾਗਰਤ੍ਤਾ ਪਾਪਪੁਗ੍ਗਲਾ ਓਮਾਨਾਤਿਮਾਨਵਸੇਨ ਵਿਹੇਠੇਨ੍ਤਿਪਿ, ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਨ੍ਤਰਾਯਮ੍ਪਿ ਪਾਪੇਨ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤੋਨਗਰੇ ਵਸਨਟ੍ਠਾਨਂ ਕਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ। ਰਾਜਾ ''ਸਾਧੂ''ਤਿ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਨਗਰਸ੍ਸ ਏਕਪਸ੍ਸੇ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਵਸਨਟ੍ਠਾਨਂ ਕਾਰਾਪੇਸਿ। ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਅਨ੍ਤੋਗਾਮੇਯੇਵ ਵਸਨ੍ਤੀਤਿ।

ਉਪ੍ਪਲਵਣ੍ਣਤ੍ਥੇਰੀਵਤ੍ਥੁ ਦਸਮਂ।

੧੧. ਜਮ੍ਬੁਕਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ

ਮਾਸੇ ਮਾਸੇਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਵੇਲ਼ੁਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਜਮ੍ਬੁਕਂ ਆਜੀਵਕਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਅਤੀਤੇ ਕਿਰ ਕਸ੍ਸਪਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਕਾਲੇ ਗਾਮਵਾਸੀ ਏਕੋ ਕੁਟੁਮ੍ਬਿਕੋ ਏਕਸ੍ਸ ਥੇਰਸ੍ਸ ਵਿਹਾਰਂ ਕਤ੍ਵਾ ਤਂ ਤਤ੍ਥ ਵਿਹਰਨ੍ਤਂ ਚਤੂਹਿ ਪਚ੍ਚਯੇਹਿ ਉਪਟ੍ਠਹਿ। ਥੇਰੋ ਤਸ੍ਸ ਗੇਹੇ ਨਿਬਦ੍ਧਂ ਭੁਞ੍ਜਤਿ। ਅਥੇਕੋ ਖੀਣਾਸਵੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਦਿਵਾ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਨ੍ਤੋ ਤਸ੍ਸ ਗੇਹਦ੍ਵਾਰਂ ਪਾਪੁਣਿ। ਕੁਟੁਮ੍ਬਿਕੋ ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਇਰਿਯਾਪਥੇ ਪਸਨ੍ਨੋ ਗੇਹਂ ਪਵੇਸੇਤ੍ਵਾ ਸਕ੍ਕਚ੍ਚਂ ਪਣੀਤੇਨ ਭੋਜਨੇਨ ਪਰਿਵਿਸਿਤ੍ਵਾ, ‘‘ਭਨ੍ਤੇ, ਇਮਂ ਸਾਟਕਂ ਰਜਿਤ੍ਵਾ ਨਿਵਾਸੇਯ੍ਯਾਥਾ’’ਤਿ ਮਹਨ੍ਤਂ ਸਾਟਕਂ ਦਤ੍ਵਾ, ‘‘ਭਨ੍ਤੇ, ਕੇਸਾ ਵੋ ਦੀਘਾ, ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਕੇਸੋਰੋਪਨਤ੍ਥਾਯ ਨ੍ਹਾਪਿਤਂ ਆਨੇਸ੍ਸਾਮਿ, ਸਯਨਤ੍ਥਾਯ ਚ ਵੋ ਮਞ੍ਚਕਂ ਗਾਹਾਪੇਤ੍ਵਾ ਆਗਮਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਆਹ। ਨਿਬਦ੍ਧਂ ਗੇਹੇ ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤੋ ਕੁਲੂਪਕੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਤਂ ਤਸ੍ਸ ਸਕ੍ਕਾਰਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਚਿਤ੍ਤਂ ਪਸਾਦੇਤੁਂ ਨਾਸਕ੍ਖਿ, ‘‘ਅਯਂ ਤਂ ਮੁਹੁਤ੍ਤਂ ਦਿਟ੍ਠਕਸ੍ਸ ਏਵਰੂਪਂ ਸਕ੍ਕਾਰਂ ਕਰੋਤਿ, ਨਿਬਦ੍ਧਂ ਗੇਹੇ ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਨ ਮਯ੍ਹਂ ਨ ਕਰੋਤੀ’’ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਵਿਹਾਰਂ ਅਗਮਾਸਿ। ਇਤਰੋਪਿ ਤੇਨੇਵ ਸਦ੍ਧਿਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਕੁਟੁਮ੍ਬਿਕੇਨ ਦਿਨ੍ਨਸਾਟਕਂ ਰਜਿਤ੍ਵਾ ਨਿਵਾਸੇਸਿ। ਕੁਟੁਮ੍ਬਿਕੋਪਿ ਨ੍ਹਾਪਿਤਂ ਆਦਾਯ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਥੇਰਸ੍ਸ ਕੇਸੇ ਓਹਾਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਮਞ੍ਚਕਂ ਅਤ੍ਥਰਾਪੇਤ੍ਵਾ, ‘‘ਭਨ੍ਤੇ, ਇਮਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਮਞ੍ਚਕੇ ਸਯਥਾ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵੇਪਿ ਥੇਰੇ ਸ੍ਵਾਤਨਾਯ ਨਿਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਕਾਮਿ।

ਨੇਵਾਸਿਕੋ ਤਸ੍ਸ ਤਂ ਸਕ੍ਕਾਰਂ ਕਯਿਰਮਾਨਂ ਅਧਿਵਾਸੇਤੁਂ ਨਾਸਕ੍ਖਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਸੋ ਸਾਯਂ ਥੇਰਸ੍ਸ ਨਿਪਨ੍ਨਟ੍ਠਾਨਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਚਤੂਹਾਕਾਰੇਹਿ ਥੇਰਂ ਅਕ੍ਕੋਸਿ, ‘‘ਆਵੁਸੋ, ਆਗਨ੍ਤੁਕ ਕੁਟੁਮ੍ਬਿਕਸ੍ਸ ਤੇ ਗੇਹੇ ਭਤ੍ਤਂ ਭੁਞ੍ਜਨਤੋ ਵਰਤਰਂ ਮੀਲ਼੍ਹਂ ਖਾਦਿਤੁਂ, ਕੁਟੁਮ੍ਬਿਕੇਨ ਆਨੀਤਨ੍ਹਾਪਿਤੇਨ ਕੇਸੋਹਾਰਾਪਨਤੋ ਵਰਤਰਂ ਤਾਲਟ੍ਠਿਕੇਨ ਕੇਸੇ ਲੁਞ੍ਚਾਪੇਤੁਂ। ਕੁਟੁਮ੍ਬਿਕੇਨ ਦਿਨ੍ਨਸਾਟਕਨਿਵਾਸਨਤੋ ਵਰਤਰਂ ਨਗ੍ਗੇਨ ਵਿਚਰਿਤੁਂ, ਕੁਟੁਮ੍ਬਿਕੇਨ ਆਭਤਮਞ੍ਚਕੇ ਨਿਪਜ੍ਜਨਤੋ ਵਰਤਰਂ ਭੂਮਿਯਂ ਨਿਪਜ੍ਜਿਤੁ’’ਨ੍ਤਿ। ਥੇਰੋਪਿ ‘‘ਮਾ ਏਸ ਬਾਲੋ ਮਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਨਸ੍ਸੀ’’ਤਿ ਨਿਮਨ੍ਤਨਂ ਅਨਾਦਿਯਿਤ੍ਵਾ ਪਾਤੋਵ ਉਟ੍ਠਾਯ ਯਥਾਸੁਖਂ ਅਗਮਾਸਿ । ਨੇਵਾਸਿਕੋਪਿ ਪਾਤੋਵ ਵਿਹਾਰੇ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਵਤ੍ਤਂ ਕਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖਾਚਾਰਵੇਲਾਯ ‘‘ਇਦਾਨਿਪਿ ਆਗਨ੍ਤੁਕੋ ਨਿਦ੍ਦਾਯਤਿ, ਘਣ੍ਡਿਕਸਦ੍ਦੇਨ ਪਬੁਜ੍ਝੇਯ੍ਯਾ’’ਤਿ ਸਞ੍ਞਾਯ ਨਖਪਿਟ੍ਠੇਨੇਵ ਘਣ੍ਡਿਂ ਪਹਰਿਤ੍ਵਾ ਗਾਮਂ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਪਾਵਿਸਿ। ਕੁਟੁਮ੍ਬਿਕੋਪਿ ਸਕ੍ਕਾਰਂ ਕਤ੍ਵਾ ਥੇਰਾਨਂ ਆਗਮਨਮਗ੍ਗਂ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਨੇਵਾਸਿਕਂ ਦਿਸ੍ਵਾ, ‘‘ਭਨ੍ਤੇ, ਥੇਰੋ ਕੁਹਿ’’ਨ੍ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਅਥ ਨਂ ਨੇਵਾਸਿਕੋ ‘‘ਮਾ, ਆਵੁਸੋ, ਕਿਞ੍ਚਿ ਅਵਚ, ਤੁਯ੍ਹਂ ਕੁਲੂਪਕੋ ਹਿਯ੍ਯੋ, ਤਵ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤਵੇਲਾਯ ਓਵਰਕਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਨਿਦ੍ਦਂ ਓਕ੍ਕਨ੍ਤੋ ਪਾਤੋਵ ਉਟ੍ਠਾਯ ਮਮ ਵਿਹਾਰਸਮ੍ਮਜ੍ਜਨਸਦ੍ਦਮ੍ਪਿ ਪਾਨੀਯਘਟਪਰਿਭੋਜਨੀਯਘਟੇਸੁ ਉਦਕਸਿਞ੍ਚਨਸਦ੍ਦਮ੍ਪਿ ਘਣ੍ਡਿਕਸਦ੍ਦਮ੍ਪਿ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਨ ਜਾਨਾਤੀ’’ਤਿ ਆਹ। ਕੁਟੁਮ੍ਬਿਕੋ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ‘‘ਤਾਦਿਸਾਯ ਇਰਿਯਾਪਥਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਸ੍ਸ ਮੇ ਅਯ੍ਯਸ੍ਸ ਯਾਵ ਇਮਮ੍ਹਾ ਕਾਲਾ ਨਿਦ੍ਦਾਯਨਂ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ, ਮਂ ਪਨ ਤਸ੍ਸ ਸਕ੍ਕਾਰਂ ਕਰੋਨ੍ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਅਦ੍ਧਾ ਇਮਿਨਾ ਭਦਨ੍ਤੇਨ ਕਿਞ੍ਚਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ। ਸੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਣ੍ਡਿਤਭਾਵੇਨ ਤਂ ਸਕ੍ਕਚ੍ਚਂ ਭੋਜੇਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਪਤ੍ਤਂ ਸਾਧੁਕਂ ਧੋਵਿਤ੍ਵਾ ਨਾਨਗ੍ਗਰਸਭੋਜਨਸ੍ਸ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ, ‘‘ਭਨ੍ਤੇ, ਸਚੇ ਮੇ ਅਯ੍ਯਂ ਪਸ੍ਸੇਯ੍ਯਾਥ, ਇਮਮਸ੍ਸ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਂ ਦਦੇਯ੍ਯਾਥਾ’’ਤਿ ਆਹ।

ਇਤਰੋ ਤਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾਵ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ‘‘ਸਚੇ ਸੋ ਏਵਰੂਪਂ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਂ ਭੁਞ੍ਜਿਸ੍ਸਤਿ, ਇਮਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਠਾਨੇ ਪਲੁਦ੍ਧੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ ਅਨ੍ਤਰਾਮਗ੍ਗੇ ਤਂ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਂ ਛਡ੍ਡੇਤ੍ਵਾ ਥੇਰਸ੍ਸ ਵਸਨਟ੍ਠਾਨਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਂ ਤਤ੍ਥ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਨ ਅਦ੍ਦਸ। ਅਥ ਨਂ ਏਤ੍ਤਕਸ੍ਸ ਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਕਤਤ੍ਤਾ ਵੀਸਤਿਵਸ੍ਸਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਕਤੋਪਿ ਸਮਣਧਮ੍ਮੋ ਰਕ੍ਖਿਤੁਂ ਨਾਸਕ੍ਖਿ। ਆਯੁਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਪਨ ਕਾਲਂ ਕਤ੍ਵਾ ਅਵੀਚਿਮ੍ਹਿ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਏਕਂ ਬੁਦ੍ਧਨ੍ਤਰਂ ਮਹਾਦੁਕ੍ਖਂ ਅਨੁਭਵਿਤ੍ਵਾ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਬੁਦ੍ਧੁਪ੍ਪਾਦੇ ਰਾਜਗਹਨਗਰੇ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਬਹ੍ਵਨ੍ਨਪਾਨੇ ਕੁਲਘਰੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ। ਸੋ ਪਦਸਾ ਗਮਨਕਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਨੇਵ ਸਯਨੇ ਸਯਿਤੁਂ, ਨ ਭਤ੍ਤਂ ਭੁਞ੍ਜਿਤੁਂ ਇਚ੍ਛਤਿ, ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਰੀਰਵਲਞ੍ਜਮੇਵ ਖਾਦਤਿ। ‘‘ਬਾਲਤਾਯ ਅਜਾਨਨ੍ਤੋ ਕਰੋਤੀ’’ਤਿ ਤਂ ਪੋਸਯਿਂਸੁ। ਮਹਲ੍ਲਕਕਾਲੇਪਿ ਵਤ੍ਥਂ ਨਿਵਾਸੇਤੁਂ ਨ ਇਚ੍ਛਤਿ, ਨਗ੍ਗੋਵ ਵਿਚਰਤਿ, ਭੂਮਿਯਂ ਸਯਤਿ, ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਰੀਰਵਲਞ੍ਜਮੇਵ ਖਾਦਤਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਮਾਤਾਪਿਤਰੋ ‘‘ਨਾਯਂ ਕੁਲਘਰਸ੍ਸ ਅਨੁਚ੍ਛਵਿਕੋ, ਕੇਵਲਂ ਅਲਜ੍ਜਨਕੋ ਆਜੀਵਕਾਨਂ ਏਸ ਅਨੁਚ੍ਛਵਿਕੋ’’ਤਿ ਤੇਸਂ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਨੇਤ੍ਵਾ ‘‘ਇਮਂ ਦਾਰਕਂ ਪਬ੍ਬਾਜੇਥਾ’’ਤਿ ਅਦਂਸੁ। ਅਥ ਨਂ ਤੇ ਪਬ੍ਬਾਜੇਸੁਂ। ਪਬ੍ਬਾਜੇਨ੍ਤਾ ਚ ਪਨ ਗਲਪ੍ਪਮਾਣੇ ਆਵਾਟੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਅਂਸਕੂਟਾਨਂ ਉਪਰਿਂ ਪਦਰਾਨਿ ਦਤ੍ਵਾ ਤੇਸਂ ਉਪਰਿ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਤਾਲਟ੍ਠਿਖਣ੍ਡੇਨ ਕੇਸੇ ਲੁਞ੍ਚਿਂਸੁ। ਅਥ ਨੇ ਤਸ੍ਸ ਮਾਤਾਪਿਤਰੋ ਸ੍ਵਾਤਨਾਯ ਨਿਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਕਮਿਂਸੁ।

ਪੁਨਦਿਵਸੇ ਆਜੀਵਕਾ ''ਏਹਿ, ਗਾਮਂ ਪਵਿਸਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਤਂ ਵਦਿਂਸੁ। ਸੋ ''ਗਚ੍ਛਥ ਤੁਮ੍ਹੇ, ਅਹਂ ਇਧੇਵ ਭਵਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਨ ਇਚ੍ਛਿ। ਅਥ ਨਂ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ ਵਤ੍ਵਾ ਅਨਿਚ੍ਛਮਾਨਂ ਓਹਾਯ ਅਗਮਂਸੁ। ਸੋਪਿ ਤੇਸਂ ਗਤਭਾਵਂ ਞਤ੍ਵਾ ਵਚ੍ਚਕੁਟਿਯਾ ਪਦਰਂ ਵਿਵਰਿਤ੍ਵਾ ਓਰੁਯ੍ਹ ਉਭੋਹਿ ਹਤ੍ਥੇਹਿ ਆਲੋਪਂ ਆਲੋਪਂ ਕਤ੍ਵਾ ਗੂਥਂ ਖਾਦਿ। ਆਜੀਵਕਾ ਤਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤੋਗਾਮਤੋ ਆਹਾਰਂ ਪਹਿਣਿਂਸੁ। ਤਮ੍ਪਿ ਨ ਇਚ੍ਛਿ। ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ ਵੁਚ੍ਚਮਾਨੋਪਿ ''ਨ ਮੇ ਇਮਿਨਾ ਅਤ੍ਥੋ। ਲਦ੍ਧੋ ਮੇ ਆਹਾਰੋ''ਤਿ ਆਹ। ''ਕਹਂ ਲਦ੍ਧੋ''ਤਿ? ''ਇਧੇਵ ਲਦ੍ਧੋ''ਤਿ। ਏਵਂ ਦੁਤਿਯੇ ਤਤਿਯੇ ਚਤੁਤ੍ਥੇਪਿ ਦਿਵਸੇ ਤੇਹਿ ਬਹੁਮ੍ਪਿ ਵੁਚ੍ਚਮਾਨੋ ''ਅਹਂ ਇਧੇਵ ਭਵਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਗਾਮਂ ਗਨ੍ਤੁਂ ਨ ਇਚ੍ਛਿ। ਆਜੀਵਕਾ ''ਅਯਂ ਦਿਵਸੇ ਦਿਵਸੇ ਨੇਵ ਗਾਮਂ ਪਵਿਸਿਤੁਂ ਇਚ੍ਛਤਿ, ਨ ਅਮ੍ਹੇਹਿ ਪਹਿਤਾਹਾਰਂ ਆਹਰਿਤੁਂ ਇਚ੍ਛਤਿ, 'ਇਧੇਵ ਮੇ ਲਦ੍ਧੋ'ਤਿ ਵਦਤਿ, ਕਿਂ ਨੁ ਖੋ ਕਰੋਤਿ, ਪਰਿਗ੍ਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਾਮ ਨ''ਨ੍ਤਿ ਗਾਮਂ ਪਵਿਸਨ੍ਤਾ ਏਕਂ ਦ੍ਵੇ ਜਨੇ ਤਸ੍ਸ ਪਰਿਗ੍ਗਣ੍ਹਨਤ੍ਥਂ ਓਹਾਯ ਗਮਿਂਸੁ। ਤੇ ਪਚ੍ਛਤੋ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਾ ਵਿਯ ਹੁਤ੍ਵਾ ਨਿਲੀਯਿਂਸੁ। ਸੋਪਿ ਤੇਸਂ ਗਤਭਾਵਂ ਞਤ੍ਵਾ ਪੁਰਿਮਨਯੇਨੇਵ ਵਚ੍ਚਕੁਟਿਂ ਓਰੁਯ੍ਹ ਗੂਥਂ ਖਾਦਿ।

ਇਤਰੇ ਤਸ੍ਸ ਕਿਰਿਯਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਆਜੀਵਕਾਨਂ ਆਰੋਚਯਿਂਸੁ। ਤਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਆਜੀਵਕਾ ''ਅਹੋ ਭਾਰਿਯਂ ਕਮ੍ਮਂ, ਸਚੇ ਸਮਣਸ੍ਸ ਗੋਤਮਸ੍ਸ ਸਾਵਕਾ ਜਾਨੇਯ੍ਯੁਂ, 'ਆਜੀਵਕਾ ਗੂਥਂ ਖਾਦਮਾਨਾ ਵਿਚਰਨ੍ਤੀ'ਤਿ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਅਕਿਤ੍ਤਿਂ ਪਕਾਸੇਯ੍ਯੁਂ, ਨਾਯਂ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਅਨੁਚ੍ਛਵਿਕੋ''ਤਿ ਤਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਨ੍ਤਿਕਾ ਨੀਹਰਿਂਸੁ। ਸੋ ਤੇਹਿ ਨੀਹਰਿਤੋ ਮਹਾਜਨਸ੍ਸ ਉਚ੍ਚਾਰਕਰਣਟ੍ਠਾਨੇ ਪਤ੍ਥਰਿਤੋ ਏਕੋ ਪਿਟ੍ਠਿਪਾਸਾਣੋ ਅਤ੍ਥਿ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਮਹਨ੍ਤਂ ਸੋਣ੍ਡਿ, ਪਿਟ੍ਠਿਪਾਸਾਣਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਮਹਾਜਨਸ੍ਸ ਉਚ੍ਚਾਰਕਰਣਟ੍ਠਾਨਂ। ਸੋ ਤਤ੍ਥ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਰਤ੍ਤਿਂ ਗੂਥਂ ਖਾਦਿਤ੍ਵਾ ਮਹਾਜਨਸ੍ਸ ਸਰੀਰਵਲਞ੍ਜਨਤ੍ਥਾਯ ਆਗਮਨਕਾਲੇ ਏਕੇਨ ਹਤ੍ਥੇਨ ਪਾਸਾਣਸ੍ਸ ਏਕਂ ਅਨ੍ਤਂ ਓਲੁਬ੍ਭ ਏਕਂ ਪਾਦਂ ਉਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਜਣ੍ਣੁਕੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਉਦ੍ਧਂਵਾਤਾਭਿਮੁਖੋ ਮੁਖਂ ਵਿਵਰਿਤ੍ਵਾ ਤਿਟ੍ਠਤਿ। ਮਹਾਜਨੋ ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ, ''ਭਨ੍ਤੇ, ਕਸ੍ਮਾ ਅਯ੍ਯੋ ਮੁਖਂ ਵਿਵਰਿਤ੍ਵਾ ਠਿਤੋ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਤਿ। ''ਅਹਂ ਵਾਤਭਕ੍ਖੋ, ਅਞ੍ਞੋ ਮੇ ਆਹਾਰੋ ਨਤ੍ਥੀ''ਤਿ। ਅਥ ''ਕਸ੍ਮਾ ਏਕਂ ਪਾਦਂ ਜਣ੍ਣੁਕੇ ਕਤ੍ਵਾ ਠਿਤੋਸਿ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ? ''ਅਹਂ ਉਗ੍ਗਤਪੋ ਘੋਰਤਪੋ, ਮਯਾ ਦ੍ਵੀਹਿ ਪਾਦੇਹਿ ਅਕ੍ਕਨ੍ਤਾ ਪਥਵੀ ਕਮ੍ਪਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਏਕਂ ਪਾਦਂ ਉਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਜਣ੍ਣੁਕੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਠਿਤੋਮ੍ਹਿ। ਅਹਞ੍ਹਿ ਰਤ੍ਤਿਨ੍ਦਿਵਂ ਠਿਤਕੋਵ ਵੀਤਿਨਾਮੇਮਿ, ਨ ਨਿਸੀਦਾਮਿ, ਨ ਨਿਪਜ੍ਜਾਮੀ''ਤਿ। ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਨਾਮ ਯੇਭੁਯ੍ਯੇਨ ਵਚਨਮਤ੍ਤਮੇਵ ਸਦ੍ਦਹਨ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ''ਅਹੋ ਅਚ੍ਛਰਿਯਂ, ਏਵਰੂਪਾਪਿ ਨਾਮ ਤਪਸ੍ਸਿਨੋ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਨ ਨੋ ਏਵਰੂਪਾ ਦਿਟ੍ਠਪੁਬ੍ਬਾ''ਤਿ ਯੇਭੁਯ੍ਯੇਨ ਅਙ੍ਗਮਗਧਵਾਸਿਨੋ ਸਙ੍ਖੁਭਿਤ੍ਵਾ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਮਾਸੇ ਮਾਸੇ ਮਹਨ੍ਤਂ ਸਕ੍ਕਾਰਂ ਅਭਿਹਰਨ੍ਤਿ। ਸੋ ''ਅਹਂ ਵਾਤਮੇਵ ਭਕ੍ਖਾਮਿ, ਨ ਅਞ੍ਞਂ ਆਹਾਰਂ। ਅਞ੍ਞਞ੍ਹਿ ਮੇ ਖਾਦਨ੍ਤਸ੍ਸ ਤਪੋ ਨਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਤੇਹਿ ਅਭਿਹਟਂ ਨ ਕਿਞ੍ਚਿ ਇਚ੍ਛਤਿ। ਮਨੁਸ੍ਸਾ ''ਮਾ ਨੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਨਾਸੇਥ, ਤੁਮ੍ਹਾਦਿਸੇਨ ਘੋਰਤਪੇਨ ਪਰਿਭੋਗੇ ਕਤੇ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਦੀਘਰਤ੍ਤਂ ਹਿਤਾਯ ਸੁਖਾਯ ਸਂਵਤ੍ਤਤੀ''ਤਿ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ ਯਾਚਨ੍ਤਿ। ਤਸ੍ਸ ਅਞ੍ਞੋ ਆਹਾਰੋ ਨ ਰੁਚ੍ਚਤਿ। ਮਹਾਜਨਸ੍ਸ ਪਨ ਯਾਚਨਾਯ ਪੀਲਿਤੋ ਤੇਹਿ ਆਭਤਾਨਿ ਸਪ੍ਪਿਫਾਣਿਤਾਦੀਨਿ ਕੁਸਗ੍ਗੇਨ ਜਿਵ੍ਹਗ੍ਗੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ''ਗਚ੍ਛਥ, ਅਲਂ ਵੋ ਏਤ੍ਤਕਂ ਹਿਤਾਯ ਸੁਖਾਯ ਚਾ''ਤਿ ਉਯ੍ਯੋਜੇਸਿ। ਏਵਂ ਸੋ ਪਞ੍ਚਪਞ੍ਞਾਸ ਵਸ੍ਸਾਨਿ ਨਗ੍ਗੋ ਗੂਥਂ ਖਾਦਨ੍ਤੋ ਕੇਸੇ ਲੁਞ੍ਚਨ੍ਤੋ ਭੂਮਿਯਂ ਸਯਮਾਨੋ ਵੀਤਿਨਾਮੇਸਿ।

ਬੁਦ੍ਧਾਨਮ੍ਪਿ ਖੋ ਪਚ੍ਚੂਸਕਾਲੇ ਲੋਕਵੋਲੋਕਨਂ ਅਵਿਜਹਿਤਮੇਵ ਹੋਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਏਕਦਿਵਸਂ ਭਗਵਤੋ ਪਚ੍ਚੂਸਸਮਯੇ ਲੋਕਂ ਵੋਲੋਕੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਯਂ ਜਮ੍ਬੁਕਾਜੀਵਕੋ ਞਾਣਜਾਲਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤੋ ਪਞ੍ਞਾਯਿ। ਸਤ੍ਥਾ ''ਕਿਂ ਨੁ ਖੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਆਵਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਸਹ ਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਹਿ ਅਰਹਤ੍ਤਸ੍ਸੂਪਨਿਸ੍ਸਯਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਅਹਂ ਏਤਂ ਆਦਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਏਕਂ ਗਾਥਂ ਭਾਸਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਗਾਥਾਵਸਾਨੇ ਚਤੁਰਾਸੀਤਿਯਾ ਪਾਣਸਹਸ੍ਸਾਨਂ ਧਮ੍ਮਾਭਿਸਮਯੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ। ਇਮਂ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਮਹਾਜਨੋ ਸੋਤ੍ਥਿਭਾਵਂ ਪਾਪੁਣਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਞਤ੍ਵਾ ਪੁਨਦਿਵਸੇ ਰਾਜਗਹੇ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਿਤ੍ਵਾ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਪਟਿਕ੍ਕਨ੍ਤੋ ਆਨਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰਂ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਆਨਨ੍ਦ, ਜਮ੍ਬੁਕਾਜੀਵਕਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ। ''ਭਨ੍ਤੇ, ਕਿਂ ਤੁਮ੍ਹੇਯੇਵ ਗਮਿਸ੍ਸਥਾ''ਤਿ? ''ਆਮ, ਅਹਮੇਵਾ''ਤਿ ਏਵਂ ਵਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾ ਵਡ੍ਢਮਾਨਕਚ੍ਛਾਯਾਯ ਤਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਪਾਯਾਸਿ।

ਦੇਵਤਾ ਚਿਨ੍ਤਯਿਂਸੁ – ''ਸਤ੍ਥਾ ਸਾਯਂ ਜਮ੍ਬੁਕਾਜੀਵਕਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਸੋ ਚ ਜੇਗੁਚ੍ਛੇ ਉਚ੍ਚਾਰਪਸ੍ਸਾਵਦਨ੍ਤਕਟ੍ਠਕਿਲਿਟ੍ਠੇ ਪਿਟ੍ਠਿਪਾਸਾਣੇ ਵਸਤਿ, ਦੇਵਂ ਵਸ੍ਸਾਪੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਆਨੁਭਾਵੇਨ ਤਂ ਮੁਹੁਤ੍ਤਂਯੇਵ ਦੇਵਂ ਵਸ੍ਸਾਪੇਸੁਂ। ਪਿਟ੍ਠਿਪਾਸਾਣੋ ਸੁਚਿ ਨਿਮ੍ਮਲੋ ਅਹੋਸਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਉਪਰਿ ਪਞ੍ਚਵਣ੍ਣਂ ਪੁਪ੍ਫਵਸ੍ਸਂ ਵਸ੍ਸਾਪੇਸੁਂ। ਸਤ੍ਥਾ ਸਾਯਂ ਜਮ੍ਬੁਕਾਜੀਵਕਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ

‘‘ਜਮ੍ਬੁਕਾ’’ਤਿ ਸਦ੍ਦਮਕਾਸਿ। ਜਮ੍ਬੁਕੋ ‘‘ਕੋ ਨੁ ਖੋ ਏਸ, ਦੁਜ੍ਜਨੋ ਮਂ ਜਮ੍ਬੁਕਵਾਦੇਨ ਵਦਤੀ’’ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ‘‘ਕੋ ਏਸੋ’’ਤਿ ਆਹ। ‘‘ਅਹਂ ਸਮਣੋ’’ਤਿ। ‘‘ਕਿਂ ਮਹਾਸਮਣਾ’’ਤਿ? ‘‘ਅਜ੍ਜ ਮੇ ਏਕਰਤ੍ਤਿਂ ਇਧ ਵਸਨਟ੍ਠਾਨਂ ਦੇਹੀ’’ਤਿ। ‘‘ਨਤ੍ਥਿ, ਮਹਾਸਮਣ, ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਠਾਨੇ ਵਸਨਟ੍ਠਾਨ’’ਨ੍ਤਿ । ‘‘ਜਮ੍ਬੁਕ, ਮਾ ਏਵਂ ਕਰਿ, ਏਕਰਤ੍ਤਿਂ ਮੇ ਵਸਨਟ੍ਠਾਨਂ ਦੇਹਿ, ਪਬ੍ਬਜਿਤਾ ਨਾਮ ਪਬ੍ਬਜਿਤਂ ਪਤ੍ਥੇਨ੍ਤਿ, ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਮਨੁਸ੍ਸਂ, ਪਸਵੋ ਪਸਵ’’ਨ੍ਤਿ। ‘‘ਕਿਂ ਪਨ ਤ੍ਵਂ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ’’ਤਿ? ‘‘ਆਮ, ਪਬ੍ਬਜਿਤੋਮ੍ਹੀ’’ਤਿ। ‘‘ਸਚੇ ਤ੍ਵਂ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ, ਕਹਂ ਤੇ ਲਾਬੁਕਂ, ਕਹਂ ਧੂਮਕਟਚ੍ਛੁਕੋ, ਕਹਂ ਯਞ੍ਞਸੁਤ੍ਤਕ’’ਨ੍ਤਿ? ‘‘‘ਅਤ੍ਥੇਤਂ ਮਯ੍ਹਂ, ਵਿਸੁਂ ਵਿਸੁਂ ਪਨ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਵਿਚਰਣਂ ਦੁਕ੍ਖ’ਨ੍ਤਿ ਅਬ੍ਭਨ੍ਤਰੇਨੇਵ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਚਰਾਮੀ’’ਤਿ। ਸੋ ‘‘ਚਰਿਸ੍ਸਸਿ ਤ੍ਵਂ ਏਤਂ ਅਗ੍ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ’’ਤਿ ਕੁਜ੍ਝਿ। ਅਥ ਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਆਹ – ‘‘ਹੋਤੁ, ਜਮ੍ਬੁਕ, ਮਾ ਕੁਜ੍ਝ, ਵਸਨਟ੍ਠਾਨਂ ਮੇ ਆਚਿਕ੍ਖਾ’’ਤਿ। ‘‘ਨਤ੍ਥਿ, ਮਹਾਸਮਣ, ਏਤ੍ਥ ਵਸਨਟ੍ਠਾਨ’’ਨ੍ਤਿ।

ਸਤ੍ਥਾ ਤਸ੍ਸ ਵਸਨਟ੍ਠਾਨਤੋ ਅਵਿਦੂਰੇ ਏਕਂ ਪਬ੍ਭਾਰਂ ਅਤ੍ਥਿ, ਤਂ ਨਿਦ੍ਦਿਸਨ੍ਤੋ ‘‘ਏਤਸ੍ਮਿਂ ਪਬ੍ਭਾਰੇ ਕੋ ਵਸਤੀ’’ਤਿ ਆਹ। ‘‘ਨਤ੍ਥਿ ਕੋਚਿ, ਮਹਾਸਮਣਾ’’ਤਿ। ‘‘ਤੇਨ ਹਿ ਏਤਂ ਮਯ੍ਹਂ ਦੇਹੀ’’ਤਿ । ‘‘ਤ੍ਵਞ੍ਞੇਵ ਜਾਨ, ਮਹਾਸਮਣਾ’’ਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਪਬ੍ਭਾਰੇ ਨਿਸੀਦਨਂ ਪਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵਾ ਨਿਸੀਦਿ। ਪਠਮਯਾਮੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਮਹਾਰਾਜਾਨੋ ਚਤੁਦ੍ਦਿਸਂ ਏਕੋਭਾਸਂ ਕਰੋਨ੍ਤਾ ਸਤ੍ਥੁ ਉਪਟ੍ਠਾਨਂ ਆਗਮਿਂਸੁ। ਜਮ੍ਬੁਕੋ ਓਭਾਸਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ‘‘ਕੋ ਓਭਾਸੋ ਨਾਮੇਸੋ’’ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ। ਮਜ੍ਝਿਮਯਾਮੇ ਸਕ੍ਕੋ ਦੇਵਰਾਜਾ ਆਗਮਿ। ਜਮ੍ਬੁਕੋ ਤਮ੍ਪਿ ਦਿਸ੍ਵਾ ‘‘ਕੋ ਨਾਮੇਸੋ’’ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ। ਪਚ੍ਛਿਮਯਾਮੇ ਏਕਾਯ ਅਙ੍ਗੁਲਿਯਾ ਏਕਂ, ਦ੍ਵੀਹਿ ਦ੍ਵੇ, ਦਸਹਿ ਦਸ ਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ਾਨਿ ਓਭਾਸੇਤੁਂ ਸਮਤ੍ਥੋ ਮਹਾਬ੍ਰਹ੍ਮਾ ਸਕਲਂ ਅਰਞ੍ਞਂ ਏਕੋਭਾਸਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਆਗਮਿ। ਜਮ੍ਬੁਕੋ ਤਮ੍ਪਿ ਦਿਸ੍ਵਾ ‘‘ਕੋ ਨੁ ਖੋ ਏਸੋ’’ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਪਾਤੋਵ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਟਿਸਨ੍ਥਾਰਂ ਕਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਠਿਤੋ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਪੁਚ੍ਛਿ – ‘‘ਮਹਾਸਮਣ, ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਚਤਸ੍ਸੋ ਦਿਸਾ ਓਭਾਸੇਨ੍ਤੋ ਕੇ ਆਗਤਾ’’ਤਿ? ‘‘ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਮਹਾਰਾਜਾਨੋ’’ਤਿ। ‘‘ਕਿਂ ਕਾਰਣਾ’’ਤਿ? ‘‘ਮਂ ਉਪਟ੍ਠਾਤੁ’’ਨ੍ਤਿ। ‘‘ਕਿਂ ਪਨ ਤ੍ਵਂ ਚਤੂਹਿ ਮਹਾਰਾਜੇਹਿ ਉਤ੍ਤਰਿਤਰੋ’’ਤਿ? ‘‘ਆਮ, ਜਮ੍ਬੁਕ, ਮਹਾਰਾਜੂਨਮ੍ਪਿ ਅਤਿਰਾਜਾ’’ਤਿ। ‘‘ਮਜ੍ਝਿਮਯਾਮੇ ਪਨ ਕੋ ਆਗਤੋ’’ਤਿ? ‘‘ਸਕ੍ਕੋ ਦੇਵਰਾਜਾ, ਜਮ੍ਬੁਕਾ’’ਤਿ । ‘‘ਕਿਂ ਕਾਰਣਾ’’ਤਿ? ‘‘ਮਂ ਉਪਟ੍ਠਾਤੁਮੇਵਾ’’ਤਿ। ‘‘ਕਿਂ ਪਨ ਤ੍ਵਂ ਸਕ੍ਕਦੇਵਰਾਜਤੋਪਿ ਉਤ੍ਤਰਿਤਰੋ’’ਤਿ? ‘‘ਆਮ, ਜਮ੍ਬੁਕ, ਸਕ੍ਕਤੋਪਿ ਉਤ੍ਤਰਿਤਰੋਮ੍ਹਿ, ਏਸੋ ਪਨ ਮਯ੍ਹਂ ਗਿਲਾਨੁਪਟ੍ਠਾਕੋ ਕਪ੍ਪਿਯਕਾਰਕਸਾਮਣੇਰਸਦਿਸੋ’’ਤਿ। ‘‘ਪਚ੍ਛਿਮਯਾਮੇ ਸਕਲਂ ਅਰਞ੍ਞਂ ਓਭਾਸੇਤ੍ਵਾ ਕੋ ਆਗਤੋ’’ਤਿ? ‘‘ਯਂ ਲੋਕੇ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾਦਯੋ ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਖਲਿਤ੍ਵਾ ‘ਨਮੋ ਮਹਾਬ੍ਰਹ੍ਮੁਨੋ’ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਸੋ ਏਵ ਮਹਾਬ੍ਰਹ੍ਮਾ’’ਤਿ। ‘‘ਕਿਂ ਪਨ ਤ੍ਵਂ ਮਹਾਬ੍ਰਹ੍ਮਤੋਪਿ ਉਤ੍ਤਰਿਤਰੋ’’ਤਿ? ‘‘ਆਮ, ਜਮ੍ਬੁਕ, ਅਹਞ੍ਹਿ ਬ੍ਰਹ੍ਮੁਨਾਪਿ ਅਤਿਬ੍ਰਹ੍ਮਾ’’ਤਿ। ‘‘ਅਚ੍ਛਰਿਯੋਸਿ ਤ੍ਵਂ, ਮਹਾਸਮਣ, ਮਯ੍ਹਂ ਪਨ ਪਞ੍ਚ ਪਞ੍ਞਾਸ ਵਸ੍ਸਾਨਿ ਇਧ ਵਸਨ੍ਤਸ੍ਸ ਏਤੇਸੁ ਏਕੋਪਿ ਮਂ ਉਪਟ੍ਠਾਤੁਂ ਨਾਗਤਪੁਬ੍ਬੋ। ਅਹਞ੍ਹਿ ਏਤ੍ਤਕਂ ਅਦ੍ਧਾਨਂ ਵਾਤਭਕ੍ਖੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਠਿਤਕੋਵ ਵੀਤਿਨਾਮੇਸਿਂ, ਨ ਤਾਵ ਤੇ ਮਯ੍ਹਂ ਉਪਟ੍ਠਾਨਂ ਆਗਤਪੁਬ੍ਬਾ’’ਤਿ।

ਅਥ ਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਆਹ – ਜਮ੍ਬੁਕ, ਤ੍ਵਂ ਲੋਕਸ੍ਮਿਂ ਅਨ੍ਧਬਾਲਂ ਮਹਾਜਨਂ ਵਞ੍ਚਯਮਾਨੋ ਮਮ੍ਪਿ ਵਞ੍ਚੇਤੁਕਾਮੋ ਜਾਤੋ, ਨਨੁ ਤ੍ਵਂ ਪਞ੍ਚਪਞ੍ਞਾਸ ਵਸ੍ਸਾਨਿ ਗੂਥਮੇਵ ਖਾਦਿ, ਭੂਮਿਯਂਯੇਵ ਨਿਪਜ੍ਜਿ, ਨਗ੍ਗੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਵਿਚਰਿ, ਤਾਲਟ੍ਠਿਖਣ੍ਡੇਨ ਕੇਸੇ ਲੁਞ੍ਚਿ। ਅਥ ਚ ਪਨ ਲੋਕਂ ਵਞ੍ਚੇਨ੍ਤੋ ‘‘ਅਹਂ ਵਾਤਭਕ੍ਖੋ, ਏਕਪਾਦੇਨ ਤਿਟ੍ਠਾਮਿ, ਨ ਨਿਸੀਦਾਮਿ, ਨ ਨਿਪਜ੍ਜਾਮੀ’’ਤਿ ਵਦੇਸਿ, ‘‘ਮਮਮ੍ਪਿ ਵਞ੍ਚੇਤੁਕਾਮੋਸਿ ਪੁਬ੍ਬੇਪਿ ਤ੍ਵਂ ਪਾਪਿਕਂ ਲਾਮਿਕਂ ਦਿਟ੍ਠਿਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਏਤ੍ਤਕਂ ਕਾਲਂ ਗੂਥਭਕ੍ਖੋ ਭੂਮਿਸਯੋ ਨਗ੍ਗੋ ਵਿਚਰਨ੍ਤੋ ਤਾਲਟ੍ਠਿਖਣ੍ਡੇਨ ਕੇਸਲੁਞ੍ਚਨਂ ਪਤ੍ਤੋ, ਇਦਾਨਿਪਿ ਪਾਪਿਕਂ ਲਾਮਿਕਂ ਦਿਟ੍ਠਿਮੇਵ ਗਣ੍ਹਾਸੀ’’ਤਿ। ‘‘ਕਿਂ ਪਨ ਮਯਾ ਕਤਂ, ਮਹਾਸਮਣਾ’’ਤਿ? ਅਥਸ੍ਸ ਸਤ੍ਥਾ ਪੁਬ੍ਬੇ ਕਤਕਮ੍ਮਂ ਆਚਿਕ੍ਖਿ। ਤਸ੍ਸ ਸਤ੍ਥਰਿ ਕਥੇਨ੍ਤੇਯੇਵ ਸਂਵੇਗੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿ, ਹਿਰੋਤ੍ਤਪ੍ਪਂ ਉਪਟ੍ਠਿਤਂ, ਸੋ ਉਕ੍ਕੁਟਿਕੋ ਨਿਸੀਦਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਸਤ੍ਥਾ ਉਦਕਸਾਟਿਕਂ ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਅਦਾਸਿ। ਸੋ ਤਂ ਨਿਵਾਸੇਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸੀਦਿ। ਸਤ੍ਥਾਪਿਸ੍ਸ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬਿਂ ਕਥਂ ਕਥੇਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਸਿ। ਸੋ ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਸਹ ਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਹਿ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਉਟ੍ਠਾਯਾਸਨਾ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਞ੍ਚ ਉਪਸਮ੍ਪਦਞ੍ਚ ਯਾਚਿ। ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਤਸ੍ਸ ਪੁਰਿਮਕਮ੍ਮਂ ਪਰਿਕ੍ਖੀਣਂ। ਅਯਞ੍ਹਿ ਖੀਣਾਸਵਮਹਾਥੇਰਂ ਚਤੂਹਿ ਅਕ੍ਕੋਸੇਹਿ ਅਕ੍ਕੋਸਿਤ੍ਵਾ ਯਾਵਾਯਂ ਮਹਾਪਥਵੀ ਤਿਗਾਵੁਤਾਧਿਕਂ ਯੋਜਨਂ ਉਸ੍ਸਨ੍ਨਾ, ਤਾਵ ਅਵੀਚਿਮ੍ਹਿ ਪਚ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਪਕ੍ਕਾਵਸੇਸੇਨ ਪਞ੍ਚਪਞ੍ਞਾਸ ਵਸ੍ਸਾਨਿ ਇਮਂ ਵਿਪ੍ਪਕਾਰਂ ਪਤ੍ਤੋ। ਤੇਨਸ੍ਸ ਤਂ ਕਮ੍ਮਂ ਖੀਣਂ। ਵੀਸਤਿ ਪਨ ਵਸ੍ਸਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਇਮਿਨਾ ਕਤਸ੍ਸ ਸਮਣਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਫਲਂ

ਨਾਸੇਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕਾ। ਤਸ੍ਮਾ ਸਤ੍ਥਾ ਦਕ੍ਖਿਣਹਤ੍ਥਂ ਪਸਾਰੇਤ੍ਵਾ ‘‘ਏਹਿ, ਭਿਕ੍ਖੁ, ਚਰ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਂ ਸਮ੍ਮਾ ਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤਕਿਰਿਯਾਯਾ’’ਤਿ ਆਹ। ਤਾਵਦੇਵਸ੍ਸ ਗਿਹਿਲਿਙ੍ਗਂ ਅਨ੍ਤਰਧਾਯਿ ਅਟ੍ਠਪਰਿਕ੍ਖਾਰਧਰੋ ਸਟ੍ਠਿਵਸ੍ਸਿਕਮਹਾਥੇਰੋ ਵਿਯ ਅਹੋਸਿ।

ਅਙ੍ਗਮਗਧਵਾਸੀਨਂ ਤਸ੍ਸ ਸਕ੍ਕਾਰਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਆਗਤਦਿਵਸੋ ਕਿਰੇਸ, ਤਸ੍ਮਾ ਉਭਯਰਟ੍ਠਵਾਸਿਨੋ ਸਕ੍ਕਾਰਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਆਗਤਾ ਤਥਾਗਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ‘‘ਕਿਂ ਨੁ ਖੋ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਅਯ੍ਯੋ ਜਮ੍ਬੁਕੋ ਮਹਾ, ਉਦਾਹੁ ਸਮਣੋ ਗੋਤਮੋ’’ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ‘‘ਸਚੇ ਸਮਣੋ ਗੋਤਮੋ ਮਹਾ ਭਵੇਯ੍ਯ, ਅਯਂ ਸਮਣਸ੍ਸ ਗੋਤਮਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯ, ਜਮ੍ਬੁਕਾਜੀਵਕਸ੍ਸ ਪਨ ਮਹਨ੍ਤਤਾਯ ਸਮਣੋ ਗੋਤਮੋ ਇਮਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਆਗਤੋ’’ਤਿ ਚਿਨ੍ਤਯਿਂਸੁ। ਸਤ੍ਥਾ ਮਹਾਜਨਸ੍ਸ ਪਰਿਵਿਤਕ੍ਕਂ ਞਤ੍ਵਾ, ‘‘ਜਮ੍ਬੁਕ, ਤਵ ਉਪਟ੍ਠਾਕਾਨਂ ਕਙ੍ਖਂ ਛਿਨ੍ਦਾਹੀ’’ਤਿ ਆਹ, ਸੋ ‘‘ਅਹਮ੍ਪਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਏਤ੍ਤਕਮੇਵ ਪਚ੍ਚਾਸੀਸਾਮੀ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਚਤੁਤ੍ਥਜ੍ਝਾਨਂ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਉਟ੍ਠਾਯ ਤਾਲਪ੍ਪਮਾਣਂ ਵੇਹਾਸਂ ਅਬ੍ਭੁਗ੍ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ‘‘ਸਤ੍ਥਾ ਮੇ, ਭਨ੍ਤੇ ਭਗਵਾ, ਸਾਵਕੋਹਮਸ੍ਮੀ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਓਰੁਯ੍ਹ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਦ੍ਵਿਤਾਲਮਤ੍ਤਂ ਤਿਤਾਲਮਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਏਵਂ ਸਤ੍ਤਤਾਲਮਤ੍ਤਂ ਵੇਹਾਸਂ ਅਬ੍ਭੁਗ੍ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਓਰੁਯ੍ਹ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਾਵਕਭਾਵਂ ਜਾਨਾਪੇਸਿ। ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਮਹਾਜਨੋ ‘‘ਅਹੋ ਬੁਦ੍ਧਾ ਨਾਮ ਅਚ੍ਛਰਿਯਾ ਅਨੋਪਮਗੁਣਾ’’ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਮਹਾਜਨੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਕਥੇਨ੍ਤੋ ਏਵਮਾਹ – ‘‘ਅਯਂ ਏਤ੍ਤਕਂ ਕਾਲਂ ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ ਆਭਤਂ ਸਕ੍ਕਾਰਂ ਕੁਸਗ੍ਗੇਨ ਜਿਵ੍ਹਗ੍ਗੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ‘ਤਪਚਰਣਂ ਪੂਰੇਮੀ’ਤਿ ਇਧ ਨਿਵੁਟ੍ਠੋ, ਸਚੇਪਿ ਇਮਿਨਾ ਉਪਾਯੇਨ ਵਸ੍ਸਸਤਂ ਤਪਚਰਣਂ ਪੂਰੇਯ੍ਯ, ਯਾ ਚਸ੍ਸ ਇਦਾਨਿ ਕਾਲਂ ਵਾ ਭਤ੍ਤਂ ਵਾ ਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚਾਯਿਤ੍ਵਾ ਅਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤਸ੍ਸ ਭਤ੍ਤਚ੍ਛੇਦਨਕੁਸਲਚੇਤਨਾ, ਤਸ੍ਸਾ ਤਂ ਤਪਚਰਣਂ ਸੋਲ਼ਸਿਂ ਕਲਮ੍ਪਿ ਨ ਅਗ੍ਘਤੀ’’ਤਿ ਅਨੁਸਨ੍ਧਿਂ ਘਟੇਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਨ੍ਤੋ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

੭੦. ‘‘ਮਾਸੇ ਮਾਸੇ ਕੁਸਗ੍ਗੇਨ, ਬਾਲੋ ਭੁਞ੍ਜੇਯ੍ਯ ਭੋਜਨਂ।
ਨ ਸੋ ਸਙ੍ਖਾਤਧਮ੍ਮਾਨਂ, ਕਲਂ ਅਗ੍ਘਤਿ ਸੋਲ਼ਸਿ’’ਨ੍ਤਿ॥

ਤਸ੍ਸਤ੍ਥੋ – ਸਚੇ **ਬਾਲੋ** ਅਪਰਿਞ੍ਞਾਤਧਮ੍ਮੋ ਸੀਲਾਦਿਗੁਣਾ ਪਰਿਬਾਹਿਰੋ ਤਿਤ੍ਥਾਯਤਨੇ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ ‘‘ਤਪਚਰਣਂ ਪੂਰੇਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਮਾਸੇ ਮਾਸੇ ਪਤ੍ਤੇ ਕੁਸਗ੍ਗੇਨ ਭੋਜਨਂ ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤੋ ਵਸ੍ਸਸਤਂ ਭੁਞ੍ਜੇਯ੍ਯ ਭੋਜਨਂ। **ਨ ਸੋ ਸਙ੍ਖਾਤਧਮ੍ਮਾਨਂ, ਕਲਂ ਅਗ੍ਘਤਿ ਸੋਲ਼ਸਿ**ਨ੍ਤਿ ਸਙ੍ਖਾਤਧਮ੍ਮਾ ਵੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ ਞਾਤਧਮ੍ਮਾ ਤੁਲਿਤਧਮ੍ਮਾ। ਤੇਸੁ ਹੇਟ੍ਠਿਮਕੋਟਿਯਾ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨੋ ਸਙ੍ਖਾਤਧਮ੍ਮੋ, ਉਪਰਿਮਕੋਟਿਯਾ ਖੀਣਾਸਵੋ। ਇਮੇਸਂ ਸਙ੍ਖਾਤਧਮ੍ਮਾਨਂ ਸੋ ਬਾਲੋ ਕਲਂ ਨ ਅਗ੍ਘਤਿ ਸੋਲ਼ਸਿਨ੍ਤਿ ਪੁਗ੍ਗਲਾਧਿਟ੍ਠਾਨਾ ਦੇਸਨਾ। ਅਯਂ ਪਨੇਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ – ਯਾ ਚਸ੍ਸ ਤਥਾ ਤਪਚਰਣਂ ਪੂਰੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਵਸ੍ਸਸਤਂ ਚੇਤਨਾ ਯਾ ਚ ਸਙ੍ਖਾਤਧਮ੍ਮਾਨਂ ਕਾਲਂ ਵਾ ਭਤ੍ਤਂ ਵਾ ਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚਾਯਿਤ੍ਵਾ ਅਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤਾਨਂ ਏਕਾ ਭਤ੍ਤਚ੍ਛੇਦਨਕੁਸਲਚੇਤਨਾ, ਤਸ੍ਸਾ ਚੇਤਨਾਯ ਸਾ ਤਾਵ ਦੀਘਰਤ੍ਤਂ ਪਵਤ੍ਤਚੇਤਨਾ ਸੋਲ਼ਸਿਂ ਕਲਂ ਨ ਅਗ੍ਘਤਿ। ਇਦਂ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ – ਯਂ ਤਸ੍ਸਾ ਸਙ੍ਖਾਤਧਮ੍ਮਾਨਂ ਚੇਤਨਾਯ ਫਲਂ, ਤਂ ਸੋਲ਼ਸ ਕੋਟ੍ਠਾਸੇ ਕਤ੍ਵਾ ਤਤੋ ਏਕੇਕਂ ਪੁਨ ਸੋਲ਼ਸ ਸੋਲ਼ਸ ਕੋਟ੍ਠਾਸੇ ਕਤ੍ਵਾ ਤਤੋ ਏਕਸ੍ਸ ਕੋਟ੍ਠਾਸਸ੍ਸ ਯਂ ਫਲਂ, ਤਦੇਵ ਤਸ੍ਸ ਬਾਲਸ੍ਸ ਤਪਚਰਣਤੋ ਮਹਪ੍ਫਲਤਰਨ੍ਤਿ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਚਤੁਰਾਸੀਤਿਯਾ ਪਾਣਸਹਸ੍ਸਾਨਂ ਧਮ੍ਮਾਭਿਸਮਯੋ ਅਹੋਸੀਤਿ।

ਜਮ੍ਬੁਕਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ ਏਕਾਦਸਮਂ।

੧੨. ਅਹਿਪੇਤਵਤ੍ਥੁ

ਨ ਹਿ ਪਾਪਂ ਕਤਂ ਕਮ੍ਮਨ੍ਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਵੇਲੁਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਅਞ੍ਞਤਰਂ ਅਹਿਪੇਤਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਏਕਸ੍ਮਿਞ੍ਹਿ ਦਿਵਸੇ ਜਟਿਲਸਹਸ੍ਸਸ੍ਸ ਅਬ੍ਭਨ੍ਤਰੋ ਆਯਸ੍ਮਾ ਲਕ੍ਖਣਤ੍ਥੇਰੋ ਚ ਮਹਾਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨਤ੍ਥੇਰੋ ਚ ‘‘ਰਾਜਗਹੇ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਿਸ੍ਸਾਮਾ’’ਤਿ ਗਿਜ੍ਝਕੂਟਤੋ ਓਤਰਨ੍ਤਿ। ਤੇਸੁ ਆਯਸ੍ਮਾ ਮਹਾਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨਤ੍ਥੇਰੋ ਏਕਂ ਅਹਿਪੇਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਸਿਤਂ ਪਾਤ੍ਵਾਕਾਸਿ। ਅਥ ਨਂ ਲਕ੍ਖਣਤ੍ਥੇਰੋ ‘‘ਕਸ੍ਮਾ, ਆਵੁਸੋ, ਸਿਤਂ ਪਾਤੁਕਰੋਸੀ’’ਤਿ ਸਿਤਕਾਰਣਂ ਪੁਚ੍ਛਿ। ‘‘ਅਕਾਲੋ, ਆਵੁਸੋ ਲਕ੍ਖਣ, ਇਮਸ੍ਸ ਪਞ੍ਹਸ੍ਸ,

ਭਗਵਤੋ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਮਂ ਪੁਚ੍ਛੇਯ੍ਯਾਸੀ’’ਤਿ ਥੇਰੋ ਆਹ। ਤੇਸੁ ਰਾਜਗਹੇ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਿਤ੍ਵਾ ਭਗਵਤੋ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨੇਸੁ ਲਕ੍ਖਣਤ੍ਥੇਰੋ ਪੁਚ੍ਛਿ, ‘‘ਆਵੁਸੋ, ਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨਂ ਤ੍ਵਂ ਗਿਜ੍ਝਕੂਟਾ ਓਤਰਨ੍ਤੋ ਸਿਤਂ ਪਾਤੁਕਰਿਤ੍ਵਾ ਮਯਾ ਸਿਤਕਾਰਣਂ ਪੁਟ੍ਠੋ ‘ਭਗਵਤੋ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਮਂ ਪੁਚ੍ਛੇਯ੍ਯਾਸੀ’ਤਿ ਅਵਚ, ਕਥੇਹਿ ਇਦਾਨਿ ਤਂ ਕਾਰਣ’’ਨ੍ਤਿ। ਥੇਰੋ ਆਹ – ‘‘ਅਹਂ, ਆਵੁਸੋ, ਏਕਂ ਪੇਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਸਿਤਂ ਪਾਤ੍ਵਾਕਾਸਿਂ। ਤਸ੍ਸ ਏਵਰੂਪੋ ਅਤ੍ਤਭਾਵੋ – ਮਨੁਸ੍ਸਸੀਸਂ ਵਿਯ ਅਸ੍ਸ ਸੀਸਂ, ਅਹਿਸ੍ਸ ਵਿਯ ਸੇਸੋ ਅਤ੍ਤਭਾਵੋ, ਅਹਿਪੇਤੋ ਨਾਮੇਸ ਪਮਾਣਤੋ ਪਞ੍ਚਵੀਸਤਿਯੋਜਨਿਕੋ, ਤਸ੍ਸ ਸੀਸਤੋ ਉਟ੍ਠਿਤਾ ਅਗ੍ਗਿਜਾਲਾ ਯਾਵ ਨਙ੍ਗੁਟ੍ਠਾ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਨਙ੍ਗੁਟ੍ਠਤੋ ਉਟ੍ਠਿਤਾ ਅਗ੍ਗਿਜਾਲਾ ਯਾਵ ਸੀਸਾ, ਮਜ੍ਝੇਸੀਸਤੋ ਉਟ੍ਠਿਤਾ ਦ੍ਵੇ ਪਸ੍ਸਾਨਿ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਦ੍ਵੀਹਿ ਪਸ੍ਸੇਹਿ ਉਟ੍ਠਿਤਾ ਮਜ੍ਝੇ ਓਤਰਨ੍ਤੀ’’ਤਿ । ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂਯੇਵ ਕਿਰ ਪੇਤਾਨਂ ਅਤ੍ਤਭਾਵੋ ਪਞ੍ਚਵੀਸਤਿਯੋਜਨਿਕੋ, ਅਵਸੇਸਾਨਂ ਤਿਗਾਵੁਤਪ੍ਪਮਾਣੋ। ਇਮਸ੍ਸ ਚੇਵ ਅਹਿਪੇਤਸ੍ਸ ਕਾਕਪੇਤਸ੍ਸ ਚ ਪਞ੍ਚਵੀਸਤਿਯੋਜਨਿਕੋ। ਤੇਸੁ ਅਯਂ ਤਾਵ ਅਹਿਪੇਤੋ। ਕਾਕਪੇਤਮ੍ਪਿ ਮਹਾਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨੋ ਗਿਜ੍ਝਕੂਟਮਤ੍ਥਕੇ ਪਚ੍ਚਮਾਨਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਪੁਬ੍ਬਕਮ੍ਮਂ ਪੁਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

> ‘‘ਪਞ੍ਚਯੋਜਨਿਕਾ ਜਿਵ੍ਹਾ, ਸੀਸਂ ਤੇ ਨਵਯੋਜਨਂ।
> ਕਾਯੋ ਅਚ੍ਚੁਗ੍ਗਤੋ ਤੁਯ੍ਹਂ, ਪਞ੍ਚਵੀਸਤਿਯੋਜਨਂ।
> ਕਿਂ ਨੁ ਕਮ੍ਮਂ ਕਰਿਤ੍ਵਾਨ, ਪਤ੍ਤੋਸਿ ਦੁਕ੍ਖਮੀਦਿਸ’’ਨ੍ਤਿ॥

ਅਥਸ੍ਸ ਪੇਤੋ ਆਚਿਕ੍ਖਨ੍ਤੋ –

> ‘‘ਅਹਂ ਭਨ੍ਤੇ ਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨ, ਕਸ੍ਸਪਸ੍ਸ ਮਹੇਸਿਨੋ।
> ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਆਭਤਂ ਭਤ੍ਤਂ, ਆਹਾਰੇਸਿਂ ਯਦਿਚ੍ਛਕ’’ਨ੍ਤਿ॥ –

ਗਾਥਂ ਵਤ੍ਵਾ ਆਹ – ‘‘ਭਨ੍ਤੇ, ਕਸ੍ਸਪਬੁਦ੍ਧਕਾਲੇ ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਗਾਮਂ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਪਵਿਸਿਂਸੁ,। ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਥੇਰੇ ਦਿਸ੍ਵਾ ਸਮ੍ਪਿਯਾਯਮਾਨਾ ਆਸਨਸਾਲਾਯਂ ਨਿਸੀਦਾਪੇਤ੍ਵਾ ਪਾਦੇ ਧੋਵਿਤ੍ਵਾ ਤੇਲਂ ਮਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾ ਯਾਗੁਂ ਪਾਯੇਤ੍ਵਾ ਖਜ੍ਜਕਂ ਦਤ੍ਵਾ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਕਾਲਂ ਆਗਮਯਮਾਨਾ ਧਮ੍ਮਂ ਸੁਣਨ੍ਤਾ ਨਿਸੀਦਿਂਸੁ। ਧਮ੍ਮਕਥਾਵਸਾਨੇ ਥੇਰਾਨਂ ਪਤ੍ਤੇ ਆਦਾਯ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਗੇਹਾ ਨਾਨਗ੍ਗਰਸਭੋਜਨਸ੍ਸ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਆਹਰਿਂਸੁ। ਤਦਾ ਅਹਂ ਕਾਕੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਆਸਨਸਾਲਾਯ ਛਦਨਪਿਟ੍ਠੇ ਨਿਲੀਨੋ ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਏਕੇਨ ਗਹਿਤਪਤ੍ਤਤੋ ਤਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਮੁਖਂ ਪੂਰੇਨ੍ਤੋ ਤਯੋ ਕਬਲੇ ਅਗ੍ਗਹੇਸਿਂ। ਤਂ ਪਨ ਭਤ੍ਤਂ ਨੇਵ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਕਂ, ਨ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਨਿਯਮੇਤ੍ਵਾ ਦਿਨ੍ਨਂ, ਨ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਗਹਿਤਾਵਸੇਸਕਂ। ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਗੇਹਂ ਨੇਤ੍ਵਾ ਮਨੁਸ੍ਸੇਹਿ ਭੁਞ੍ਜਿਤਬ੍ਬਕਂ, ਕੇਵਲਂ ਸਙ੍ਘਂ ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸ ਅਭਿਹਟਮਤ੍ਤਮੇਵ। ਤਤੋ ਮਯਾ ਤਯੋ ਕਬਲਾ ਗਹਿਤਾ, ਏਤ੍ਤਕਂ ਮੇ ਪੁਬ੍ਬਕਮ੍ਮਂ। ਸ੍ਵਾਹਂ ਕਾਲਂ ਕਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਵਿਪਾਕੇਨ ਅਵੀਚਿਮ੍ਹਿ ਪਚ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਪਕ੍ਕਾਵਸੇਸੇਨ ਇਦਾਨਿ ਗਿਜ੍ਝਕੂਟੇ ਕਾਕਪੇਤੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋ ਇਮਂ ਦੁਕ੍ਖਂ ਪਚ੍ਚਾਨੁਭੋਮੀ’’ਤਿ। ਇਦਂ ਕਾਕਪੇਤਸ੍ਸ ਵਤ੍ਥੁ।

ਇਧ ਪਨ ਥੇਰੋ ‘‘ਅਹਿਪੇਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਸਿਤਂ ਪਾਤ੍ਵਾਕਾਸਿ’’ਨ੍ਤਿ ਆਹ। ਅਥਸ੍ਸ ਸਤ੍ਥਾ ਸਕ੍ਖੀ ਹੁਤ੍ਵਾਪਿ ਉਟ੍ਠਾਯ ‘‘ਸਚ੍ਚਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨੋ ਆਹ। ਮਯਾਪੇਸ ਸਮ੍ਬੋਧਿਪਤ੍ਤਦਿਵਸੇਯੇਵ ਦਿਟ੍ਠੋ, ਅਪਿਚਾਹਂ ‘ਯੇ ਮੇ ਵਚਨਂ ਨ ਸਦ੍ਦਹੇਯ੍ਯੁਂ, ਤੇਸਂ ਅਹਿਤਾਯ ਭਵੇਯ੍ਯਾ’ਤਿ ਪਰਾਨੁਦ੍ਦਯਾਯ ਨ ਕਥੇਸਿ’’ਨ੍ਤਿ ਆਹ। **ਲਕ੍ਖਣਸਂਯੁਤ੍ਤੇਪਿ** (ਸਂ॰ ਨਿ॰ ੨.੨੦੨ ਆਦਯੋ) ਹਿ ਮਹਾਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨੇਨ ਦਿਟ੍ਠਕਾਲੇਯੇਵ ਸਤ੍ਥਾ ਤਸ੍ਸ ਸਕ੍ਖੀ ਹੁਤ੍ਵਾ ਵਿਨੀਤਵਤ੍ਥੂਨਿ ਕਥੇਸਿ, ਇਦਮ੍ਪਿ ਤੇਨ ਤਥੇਵ ਕਥਿਤਂ। ਤਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਤਸ੍ਸ ਪੁਬ੍ਬਕਮ੍ਮਂ ਪੁਚ੍ਛਿਂਸੁ। ਸਤ੍ਥਾਪਿ ਤੇਸਂ ਕਥੇਸਿ –

ਅਤੀਤੇ ਕਿਰ ਬਾਰਾਣਸਿਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਨਦੀਤੀਰੇ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਪਣ੍ਣਸਾਲਂ ਕਰਿਂਸੁ। ਸੋ ਤਤ੍ਥ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਨਿਬਦ੍ਧਂ ਨਗਰੇ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਤਿ। ਨਾਗਰਾਪਿ ਸਾਯਂਪਾਤਂ ਗਨ੍ਧਪੁਪ੍ਫਾਦਿਹਤ੍ਥਾ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸੂਪਟ੍ਠਾਨਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ। ਏਕੋ ਬਾਰਾਣਸਿਵਾਸੀ ਪੁਰਿਸੋ ਤਂ ਮਗ੍ਗਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਖੇਤ੍ਤਂ ਕਸਿ। ਮਹਾਜਨੋ ਸਾਯਂਪਾਤਂ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸੂਪਟ੍ਠਾਨਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਤਂ ਖੇਤ੍ਤਂ ਮਦ੍ਦਨ੍ਤੋ ਗਚ੍ਛਤਿ। ਕਸ੍ਸਕੋ ਚ ‘‘ਮਾ ਮੇ ਖੇਤ੍ਤਂ ਮਦ੍ਦਥਾ’’ਤਿ ਵਾਰੇਨ੍ਤੋਪਿ ਵਾਰੇਤੁਂ ਨਾਸਕ੍ਖਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਏਤਦਹੋਸਿ – ‘‘ਸਚੇ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਠਾਨੇ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਪਣ੍ਣਸਾਲਾ ਨ

ਭਵੇਯ੍ਯ, ਨ ਮੇ ਖੇਤ੍ਤੁੰ ਮਦ੍ਦੇਯ੍ਯੁ’’ਨ੍ਤਿ। ਸੋ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਪਵਿਟ੍ਠਕਾਲੇ ਪਰਿਭੋਗਭਾਜਨਾਨਿ ਭਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਪਣ੍ਣਸਾਲਂ ਝਾਪੇਸਿ। ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧੋ ਤਂ ਝਾਮਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਯਥਾਸੁਖਂ ਪਕ੍ਕਾਮਿ। ਮਹਾਜਨੋ ਗਨ੍ਧਮਾਲਂ ਆਦਾਯ ਆਗਤੋ ਝਾਮਪਣ੍ਣਸਾਲਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ‘‘ਕਹਂ ਨੁ ਖੋ ਨੋ ਅਯ੍ਯੋ ਗਤੋ’’ਤਿ ਆਹ। ਸੋਪਿ ਮਹਾਜਨੇਨੇਵ ਸਦ੍ਧਿਂ ਗਤੋ ਮਹਾਜਨਮਜ੍ਝੇ ਠਿਤਕੋਵ ਏਵਮਾਹ – ‘‘ਮਯਾ ਤਸ੍ਸ ਪਣ੍ਣਸਾਲਾ ਝਾਪਿਤਾ’’ਤਿ। ਅਥ ਨਂ ‘‘ਗਣ੍ਹਥ, ਇਮਂ ਪਾਪਿਮਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਮਯਂ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਂ ਦਟ੍ਠੁਂ ਨ ਲਭਿਮ੍ਹਾ’’ਤਿ ਦਣ੍ਡਾਦੀਹਿ ਪੋਥੇਤ੍ਵਾ ਜੀਵਿਤਕ੍ਖਯਂ ਪਾਪੇਸੁਂ। ਸੋ ਅਵੀਚਿਮ੍ਹਿ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਯਾਵਾਯਂ ਮਹਾਪਥਵੀ ਯੋਜਨਮਤ੍ਤੁਂ ਉਸ੍ਸਨ੍ਨਾ, ਤਾਵ ਨਿਰਯੇ ਪਚ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਕਾਵਸੇਸੇਨ ਗਿਜ੍ਝਕੂਟੇ ਅਹਿਪੇਤੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਇਦਂ ਤਸ੍ਸ ਪੁਬ੍ਬਕਮ੍ਮਂ ਕਥੇਤ੍ਵਾ, ‘‘ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਪਾਪਕਮ੍ਮਂ ਨਾਮੇਤਂ ਖੀਰਸਦਿਸਂ, ਯਥਾ ਖੀਰਂ ਦੁਯ੍ਹਮਾਨਮੇਵ ਨ ਪਰਿਣਮਤਿ। ਤਥਾ ਕਮ੍ਮਂ ਕਯਿਰਮਾਨਮੇਵ ਨ ਵਿਪਚ੍ਚਤਿ। ਯਦਾ ਪਨ ਵਿਪਚ੍ਚਤਿ, ਤਦਾ ਏਵਰੂਪੇਨ ਦੁਕ੍ਖੇਨ ਸੋਚਤੀ’’ਤਿ ਅਨੁਸਨ੍ਧਿਂ ਘਟੇਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਨ੍ਤੋ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

੭੧. ‘‘ਨ ਹਿ ਪਾਪਂ ਕਤਂ ਕਮ੍ਮਂ, ਸਜ੍ਜੁਖੀਰਂਵ ਮੁਚ੍ਚਤਿ।
ਡਹਨ੍ਤਂ ਬਾਲਮਨ੍ਵੇਤਿ, ਭਸ੍ਮਚ੍ਛਨ੍ਨੋਵ ਪਾਵਕੋ’’ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਸਜ੍ਜੁਖੀਰਂ** ਵਾਤਿ ਤਂ ਖਣਂਯੇਵ ਧੇਨੁਯਾ ਥਨੇਹਿ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤਂ ਅਬ੍ਭੁਣ੍ਹਂ ਖੀਰਂ ਨ ਮੁਚ੍ਚਤਿ ਨ ਪਰਿਣਮਤਿ। ਇਦਂ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ – ਯਥਾ ਇਦਂ ਸਜ੍ਜੁਖੀਰਂ ਤਂ ਖਣਞ੍ਞੇਵ ਨ ਮੁਚ੍ਚਤਿ ਨ ਪਰਿਣਮਤਿ ਨ ਪਕਤਿਂ ਵਿਜਹਤਿ। ਯਸ੍ਮਿਂ ਪਨ ਭਾਜਨੇ ਦੁਹਿਤ੍ਵਾ ਗਹਿਤਂ ਯਾਵ ਤਤ੍ਥ ਤਕ੍ਕਾਦਿਅਮ੍ਬਿਲਂ ਨ ਪਕ੍ਖਿਪਤਿ, ਯਾਵ ਦਧਿਭਾਜਨਾਦਿਕਂ ਅਮ੍ਬਿਲਭਾਜਨਂ ਨ ਪਾਪੁਣਾਤਿ, ਤਾਵ ਪਕਤਿਂ ਅਵਿਜਹਿਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਾ ਜਹਤਿ, ਏਵਮੇਵ ਪਾਪਕਮ੍ਮਮ੍ਪਿ ਕਰਿਯਮਾਨਮੇਵ ਨ ਵਿਪਚ੍ਚਤਿ। ਯਦਿ ਵਿਪਚ੍ਚੇਯ੍ਯ, ਨ ਕੋਚਿ ਪਾਪਕਮ੍ਮਂ ਕਾਤੁਂ ਵਿਸਹੇਯ੍ਯ। ਯਾਵ ਪਨ ਕੁਸਲਾਭਿਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾ ਖਨ੍ਧਾ ਧਰਨ੍ਤਿ, ਤਾਵ ਨਂ ਤੇ ਰਕ੍ਖਨ੍ਤਿ। ਤੇਸਂ ਭੇਦਾ ਅਪਾਯੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਕ੍ਖਨ੍ਧੇਸੁ ਵਿਪਚ੍ਚਤਿ, ਵਿਪਚ੍ਚਮਾਨਞ੍ਚ **ਡਹਨ੍ਤਂ ਬਾਲਮਨ੍ਵੇਤਿ।** ‘‘ਕਿਂ ਵਿਯਾ’’ਤਿ? **‘‘ਭਸ੍ਮਚ੍ਛਨ੍ਨੋਵ ਪਾਵਕੋ’’**ਤਿ। ਯਥਾ ਹਿ ਛਾਰਿਕਾਯ ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨੋ ਵੀਤਚ੍ਚਿਤਙ੍ਗਾਰੋ ਅਕ੍ਕਨ੍ਤੋਪਿ ਛਾਰਿਕਾਯ ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਤ੍ਤਾ ਨ ਤਾਵ ਡਹਤਿ, ਛਾਰਿਕਂ ਪਨ ਤਾਪੇਤ੍ਵਾ ਚਮ੍ਮਾਦੀਨਂ ਡਹਨਵਸੇਨ ਯਾਵ ਮਤ੍ਥਲੁਙ੍ਗਾ ਡਹਨ੍ਤੋ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਏਵਮੇਵ ਪਾਪਕਮ੍ਮਮ੍ਪਿ ਯੇਨ ਕਤਂ ਹੋਤਿ, ਤਂ ਬਾਲਂ ਦੁਤਿਯੇ ਵਾ ਤਤਿਯੇ ਵਾ ਅਤ੍ਤਭਾਵੇ ਨਿਰਯਾਦੀਸੁ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਂ ਡਹਨ੍ਤਂ ਅਨੁਗਚ੍ਛਤੀਤਿ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਬਹੂ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨਾਦਯੋ ਅਹੇਸੁਨ੍ਤਿ।

ਅਹਿਪੇਤਵਤ੍ਥੁ ਦ੍ਵਾਦਸਮਂ।

੧੩. ਸਟ੍ਠਿਕੂਟਪੇਤਵਤ੍ਥੁ

ਯਾਵਦੇਵ ਅਨਤ੍ਥਾਯਾਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਵੇਲੁਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਸਟ੍ਠਿਕੂਟਪੇਤਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਪੁਰਿਮਨਯੇਨੇਵ ਹਿ ਮਹਾਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨਤ੍ਥੇਰੋ ਲਕ੍ਖਣਤ੍ਥੇਰੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਗਿਜ੍ਝਕੂਟਾ ਓਰੋਹਨ੍ਤੋ ਅਞ੍ਞਤਰਸ੍ਮਿਂ ਪਦੇਸੇ ਸਿਤਂ ਪਾਤ੍ਵਾਕਾਸਿ। ਥੇਰੇਨ ਸਿਤਕਾਰਣਂ ਪੁਟ੍ਠੋ ‘‘ਭਗਵਤੋ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਮਂ ਪੁਚ੍ਛੇਯ੍ਯਾਸੀ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਿਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨਕਾਲੇ ਪੁਨ ਪੁਟ੍ਠੋ ਆਹ – ‘‘ਅਹਂ, ਆਵੁਸੋ, ਏਕਂ ਪੇਤਂ ਅਦ੍ਦਸਂ ਤਿਗਾਵੁਤਪ੍ਪਮਾਣੇਨ ਅਤ੍ਤਭਾਵੇਨ, ਤਸ੍ਸ ਸਟ੍ਠਿ ਅਯਕੂਟਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਆਦਿਤ੍ਤਾਨਿ ਸਮ੍ਪਜ੍ਜਲਿਤਾਨਿ ਉਪਰਿਮਤ੍ਥਕੇ ਪਤਿਤ੍ਵਾ ਪਤਿਤ੍ਵਾ ਉਟ੍ਠਹਨ੍ਤਿ ਸੀਸਂ ਭਿਨ੍ਦਨ੍ਤਿ, ਭਿਨ੍ਨਂ ਭਿਨ੍ਨਂ ਪੁਨ ਸਮੁਟ੍ਠਹਤਿ , ਇਮਿਨਾ ਅਤ੍ਤਭਾਵੇਨ ਮਯਾ ਏਵਰੂਪੋ ਅਤ੍ਤਭਾਵੋ ਨ ਦਿਟ੍ਠਪੁਬ੍ਬੋ, ਅਹਂ ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਸਿਤਂ ਪਾਤ੍ਵਾਕਾਸਿ’’ਨ੍ਤਿ। ਪੇਤਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਞ੍ਹਿ –

‘‘ਸਟ੍ਠਿ ਕੂਟਸਹਸ੍ਸਾਨਿ, ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਾਨਿ ਸਬ੍ਬਸੋ।

ਸੀਸੇ ਤੁਯ੍ਹੰ ਨਿਪਤਨ੍ਤੁ, ਵੋਭਿਨ੍ਨੁਨ੍ਤੇਵ ਮਤ੍ਥਕ''ਨ੍ਤਿ॥ (ਪੇ॰ ਵ॰ ੮੦੮, ੮੧੦, ੮੧੩) ਆਦਿ –

ਇਮਮੇਵ ਪੇਤੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਸਤ੍ਥਾ ਥੇਰਸ੍ਸ ਕਥੰ ਸੁਤ੍ਵਾਵ, ''ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਮਯਾਪੇਸ ਸਤ੍ਤੋ ਬੋਧਿਮਣ੍ਡੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੇਨੇਵ ਦਿਟ੍ਠੋ 'ਯੇ ਚ ਪਨ ਮੇ ਵਚਨੰ ਨ ਸਦ੍ਦਹੇਯ੍ਯੁੰ, ਤੇਸੰ ਅਹਿਤਾਯ ਭਵੇਯ੍ਯਾ'ਤਿ ਪਰੇਸੰ ਅਨੁਕਮ੍ਪਾਯ ਨ ਕਥੇਸਿੰ, ਇਦਾਨਿ ਪਨ ਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨਸ੍ਸ ਸਕ੍ਖੀ ਹੁਤ੍ਵਾ ਕਥੇਮੀ''ਤਿ ਆਹ। ਤੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਤਸ੍ਸ ਪੁਬ੍ਬਕਮ੍ਮੰ ਪੁਚ੍ਛਿੰਸੁ। ਸਤ੍ਥਾਪਿ ਨੇਸੰ ਕਥੇਸਿ –

ਅਤੀਤੇ ਕਿਰ ਬਾਰਾਣਸਿਯੰ ਸਾਲਿਤ੍ਤਕਸਿਪ੍ਪੇ ਨਿਪ੍ਫਤ੍ਤਿੰ ਪਤ੍ਤੋ ਏਕੋ ਪੀਠਸਪ੍ਪਿ ਅਹੋਸਿ। ਸੋ ਨਗਰਦ੍ਵਾਰੇ ਏਕਸ੍ਸ ਵਟਰੁਕ੍ਖਸ੍ਸ ਹੇਟ੍ਠਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਸਕ੍ਖਰਾਨਿ ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਪਣ੍ਣਾਨਿ ਛਿਨ੍ਦਨ੍ਤੋ ''ਹਤ੍ਥਿਰੂਪਕੰ ਨੋ ਦਸ੍ਸੇਹਿ, ਅਸ੍ਸਰੂਪਕੰ ਨੋ ਦਸ੍ਸੇਹੀ''ਤਿ ਗਾਮਦਾਰਕੇਹਿ ਵੁਚ੍ਚਮਾਨੋ ਇਚ੍ਛਿਤਿਚ੍ਛਿਤਾਨਿ ਰੂਪਾਨਿ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਤੇਸੰ ਸਨ੍ਤਿਕਾ ਖਾਦਨੀਯਾਦੀਨਿ ਲਭਤਿ। ਅਥੇਕਦਿਵਸੰ ਰਾਜਾ ਉਯ੍ਯਾਨੰ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਤੰ ਪਦੇਸੰ ਪਾਪੁਣਿ। ਦਾਰਕਾ ਪੀਠਸਪ੍ਪਿੰ ਪਾਰੋਹਨ੍ਤਰੇ ਕਤ੍ਵਾ ਪਲਾਯਿੰਸੁ। ਰਞ੍ਞੋ ਠਿਤਮਜ੍ਝਨ੍ਹਿਕੇ ਰੁਕ੍ਖਮੂਲੰ ਪਵਿਟ੍ਠਸ੍ਸ ਛਿਦ੍ਦਾਵਛਿਦ੍ਦਚ੍ਛਾਯਾ ਸਰੀਰੰ ਫਰਿ। ਸੋ ''ਕਿੰ ਨੁ ਖੋ ਏਤ''ਨ੍ਤਿ ਉਦ੍ਧੰ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਰੁਕ੍ਖਪਣ੍ਣੇਸੁ ਹਤ੍ਥਿਰੂਪਕਾਦੀਨਿ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਕਸ੍ਸੇਤੰ ਕਮ੍ਮ''ਨ੍ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ''ਪੀਠਸਪ੍ਪਿਨੋ''ਤਿ ਸੁਤ੍ਵਾ ਤੰ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਆਹ – ''ਮਯ੍ਹੰ ਪੁਰੋਹਿਤੋ ਅਤਿਮੁਖਰੋ ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਕੇਪਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਬਹੁੰ ਭਣਨ੍ਤੋ ਮੰ ਉਪਦ੍ਦਵੇਤਿ, ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਸਿ ਤਸ੍ਸ ਮੁਖੇ ਨਾਲਿਮਤ੍ਤਾ ਅਜਲਣ੍ਡਿਕਾ ਖਿਪਿਤੁ''ਨ੍ਤਿ? ''ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਦੇਵ। ਅਜਲਣ੍ਡਿਕਾ ਆਹਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਪੁਰੋਹਿਤੇਨ ਸਦ੍ਧਿੰ ਤੁਮ੍ਹੇ ਅਨ੍ਤੋਸਾਣਿਯੰ ਨਿਸੀਦਥ, ਅਹਮੇਤ੍ਥ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬੰ ਜਾਨਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ। ਅਥ ਰਾਜਾ ਤਥਾ ਕਾਰੇਸਿ। ਇਤਰੋ ਕਤ੍ਤਰਿਯਗ੍ਗੇਨ ਸਾਣਿਯਾ ਛਿਦ੍ਦੰ ਕਤ੍ਵਾ ਪੁਰੋਹਿਤਸ੍ਸ ਰਞ੍ਞਾ ਸਦ੍ਧਿੰ ਕਥੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਮੁਖੇ ਵਿਵਟਮਤ੍ਤੇ ਏਕੇਕੰ ਅਜਲਣ੍ਡਿਕੰ ਖਿਪਿ। ਪੁਰੋਹਿਤੋ ਮੁਖੰ ਪਵਿਟ੍ਠੰ ਪਵਿਟ੍ਠੰ ਗਿਲਿ। ਪੀਠਸਪ੍ਪੀ ਖੀਣਾਸੁ ਅਜਲਣ੍ਡਿਕਾਸੁ ਸਾਣਿੰ ਚਾਲੇਸਿ। ਰਾਜਾ ਤਾਯ ਸਞ੍ਞਾਯ ਅਜਲਣ੍ਡਿਕਾਨੰ ਖੀਣਭਾਵੰ ਞਤ੍ਵਾ ਆਹ – ''ਆਚਰਿਯ, ਅਹੰ ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿੰ ਕਥੇਨ੍ਤੋ ਕਥੰ ਨਿਤ੍ਥਰਿਤੁੰ ਨ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਤੁਮ੍ਹੇ ਅਤਿਮੁਖਰਤਾਯ ਨਾਲਿਮਤ੍ਤਾ ਅਜਲਣ੍ਡਿਕਾ ਗਿਲਨ੍ਤਾਪਿ ਤੁਣ੍ਹੀਭਾਵੰ ਨਾਪਜ੍ਜਥਾ''ਤਿ। ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਮਙ੍ਕੁਭਾਵੰ ਆਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਮੁਖੰ ਵਿਵਰਿਤ੍ਵਾ ਰਞ੍ਞਾ ਸਦ੍ਧਿੰ ਸਲ੍ਲਪਿਤੁੰ ਨਸਕ੍ਖਿ। ਰਾਜਾ ਪੀਠਸਪ੍ਪਿਗੁਣੰ ਅਨੁਸ੍ਸਰਿਤ੍ਵਾ ਤੰ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ''ਤੰ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਮੇ ਸੁਖੰ ਲਦ੍ਧ''ਨ੍ਤਿ ਤੁਟ੍ਠੋ ਤਸ੍ਸ ਸਬ੍ਬਟ੍ਠਕੰ ਨਾਮ ਧਨੰ ਦਤ੍ਵਾ ਨਗਰਸ੍ਸ ਚਤੂਸੁ ਦਿਸਾਸੁ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਵਰਗਾਮੇ ਅਦਾਸਿ। ਤਮਤ੍ਥੰ ਵਿਦਿਤ੍ਵਾ ਰਞ੍ਞੋ ਅਤ੍ਥਧਮ੍ਮਾਨੁਸਾਸਕੋ ਅਮਚ੍ਚੋ ਇਮੰ ਗਾਥਮਾਹ –

''ਸਾਧੁ ਖੋ ਸਿਪ੍ਪਕੰ ਨਾਮ, ਅਪਿ ਯਾਦਿਸ ਕੀਦਿਸੰ।
ਪਸ੍ਸ ਖਞ੍ਜਪ੍ਪਹਾਰੇਨ, ਲਦ੍ਧਾ ਗਾਮਾ ਚਤੁਦ੍ਦਿਸਾ''ਤਿ॥ (ਜਾ॰ ੧.੧.੧੦੭)।

ਸੋ ਪਨ ਅਮਚ੍ਚੋ ਤੇਨ ਸਮਯੇਨ ਅਯਮੇਵ ਭਗਵਾ ਅਹੋਸਿ। ਅਥੇਕੋ ਪੁਰਿਸੋ ਪੀਠਸਪ੍ਪਿਨਾ ਲਦ੍ਧਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਅਯੰ ਨਾਮ ਪੀਠਸਪ੍ਪੀ ਹੁਤ੍ਵਾ ਇਮੰ ਸਿਪ੍ਪੰ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਮਹਾਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿੰ ਪਤ੍ਤੋ, ਮਯਾਪੇਤੰ ਸਿਕ੍ਖਿਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ। ਸੋ ਤੰ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ''ਇਦੰ ਮੇ , ਆਚਰਿਯ, ਸਿਪ੍ਪੰ ਦੇਥਾ''ਤਿ ਆਹ। ''ਨ ਸਕ੍ਕਾ, ਤਾਤ, ਦਾਤੁ''ਨ੍ਤਿ। ਸੋ ਤੇਨ ਪਟਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੋ ''ਹੋਤੁ, ਆਰਾਧੇਸ੍ਸਾਮਿ ਨ''ਨ੍ਤਿ ਤਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥਪਾਦਪਰਿਕਮ੍ਮਾਦੀਨਿ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਚਿਰਸ੍ਸੰ ਤੰ ਆਰਾਧੇਤ੍ਵਾ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨੰ ਯਾਚਿ, ਪੀਠਸਪ੍ਪੀ ''ਅਯੰ ਮੇ ਅਤਿਵਿਯ ਉਪਕਾਰੋ''ਤਿ ਤੰ ਪਟਿਬਾਹਿਤੁੰ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੋ ਸਿਪ੍ਪੰ ਸਿਕ੍ਖਾਪੇਤ੍ਵਾ ''ਨਿਪ੍ਫਨ੍ਨੰ ਤੇ, ਤਾਤ, ਸਿਪ੍ਪੰ, ਇਦਾਨਿ ਕਿੰ ਕਰਿਸ੍ਸਸੀ''ਤਿ ਆਹ। ''ਬਹਿ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਿਪ੍ਪੰ ਵੀਮੰਸਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ। ''ਕਿੰ ਕਰਿਸ੍ਸਸੀ''ਤਿ? ''ਗਾਵਿੰ ਵਾ ਮਨੁਸ੍ਸੰ ਵਾ ਪਹਰਿਤ੍ਵਾ ਮਾਰੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ। ''ਤਾਤਾ, ਗਾਵਿੰ ਮਾਰੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸਤੰ ਦਣ੍ਡੋ ਹੋਤਿ ਮਨੁਸ੍ਸੰ ਮਾਰੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸਹਸ੍ਸੰ, ਤ੍ਵੰ ਸਪੁਤ੍ਤਦਾਰੋਪਿ ਤੰ ਨਿਤ੍ਥਰਿਤੁੰ ਨ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਸਿ, ਮਾ ਵਿਨਸ੍ਸ, ਯਮ੍ਹਿ ਪਹਟੇ ਦਣ੍ਡੋ ਨਤ੍ਥਿ, ਤਾਦਿਸੰ ਨਿਮਾਤਾਪਿਤਿਕੰ ਕਞ੍ਚਿ ਉਪਧਾਰੇਹੀ''ਤਿ। ਸੋ ''ਸਾਧੂ''ਤਿ ਸਕ੍ਖਰਾ ਉਚ੍ਛਙ੍ਗੇ ਕਤ੍ਵਾ ਤਾਦਿਸੰ ਉਪਧਾਰਯਮਾਨੋ ਵਿਚਰਨ੍ਤੋ ਗਾਵਿੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਅਯੰ ਸਸਾਮਿਕਾ''ਤਿ ਪਹਰਿਤੁੰ ਨ ਵਿਸਹਿ, ਮਨੁਸ੍ਸੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਅਯੰ ਸਮਾਤਾਪਿਤਿਕੋ''ਤਿ ਪਹਰਿਤੁੰ ਨ ਵਿਸਤਿ।

ਤੇਨ ਸਮਯੇਨ ਸੁਨੇਤ੍ਤੋ ਨਾਮ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧੋ ਤਂ ਨਗਰਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਪਣ੍ਣਸਾਲਾਯ ਵਿਹਰਤਿ। ਸੋ ਤਂ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਪਵਿਸਨ੍ਤਂ ਨਗਰਦ੍ਵਾਰਨ੍ਤਰੇ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਅਯਂ ਨਿਮਾਤਾਪਿਤਿਕੋ, ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਪਹਟੇ ਦਣ੍ਡੋ ਨਤ੍ਥਿ, ਇਮਂ ਪਹਰਿਤ੍ਵਾ ਸਿਪ੍ਪਂ ਵੀਮਂਸਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਦਕ੍ਖਿਣਕਣ੍ਣਸੋਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਸਕ੍ਖਰਂ ਖਿਪਿ। ਸਾ ਦਕ੍ਖਿਣਕਣ੍ਣਸੋਤੇਨ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਵਾਮੇਨ ਨਿਕ੍ਖਮਿ, ਦੁਕ੍ਖਾ ਵੇਦਨਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿ। ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧੋ ਭਿਕ੍ਖਾਯ ਚਰਿਤੁਂ ਨਾਸਕ੍ਖਿ, ਆਕਾਸੇਨ ਪਣ੍ਣਸਾਲਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਿ। ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧੇ ਅਨਾਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇ ''ਕਿਞ੍ਚਿ ਅਫਾਸੁਕਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਂ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਰੋਦਿਂਸੁ ਪਰਿਦੇਵਿਂਸੁ। ਸੋਪਿ ਮਹਾਜਨਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਂ ਸਞ੍ਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ''ਅਯਂ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਪਵਿਸਨ੍ਤੋ ਦ੍ਵਾਰਨ੍ਤਰੇ ਮਮ ਸਮ੍ਮੁਖੀਭੂਤੋ, ਅਹਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਿਪ੍ਪਂ ਵੀਮਂਸਨ੍ਤੋ ਇਮਂ ਪਹਰਿ''ਨ੍ਤਿ ਆਹ। ਮਨੁਸ੍ਸਾ ''ਇਮਿਨਾ ਕਿਰ ਪਾਪਕੇਨ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧੋ ਪਹਟੋ, ਗਣ੍ਹਥ ਗਣ੍ਹਥਾ''ਤਿ ਪੋਥੇਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥੇਵ ਨਂ ਜੀਵਿਤਕ੍ਖਯਂ ਪਾਪੇਸੁਂ। ਸੋ ਅਵੀਚਿਮ੍ਹਿ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਯਾਵਾਯਂ ਮਹਾਪਥਵੀ ਯੋਜਨਮਤ੍ਤਂ ਉਸ੍ਸਨ੍ਨਾ, ਤਾਵ ਪਚ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਵਿਪਾਕਾਵਸੇਸੇਨ ਗਿਜ੍ਝਕੂਟਮਤ੍ਥਕੇ ਸਟ੍ਠਿਕੂਟਪੇਤੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਤਸ੍ਸ ਇਮਂ ਪੁਬ੍ਬਕਮ੍ਮਂ ਕਥੇਤ੍ਵਾ, ''ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਬਾਲਸ੍ਸ ਨਾਮ ਸਿਪ੍ਪਂ ਵਾ ਇਸ੍ਸਰਿਯਂ ਵਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਮਾਨਂ ਅਨਤ੍ਥਾਯ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਬਾਲੋ ਹਿ ਸਿਪ੍ਪਂ ਵਾ ਇਸ੍ਸਰਿਯਂ ਵਾ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਨਤ੍ਥਮੇਵ ਕਰੋਤੀ''ਤਿ ਅਨੁਸਨ੍ਧਿਂ ਘਟੇਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਨ੍ਤੋ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ।

੭੨. ''ਯਾਵਦੇਵ ਅਨਤ੍ਥਾਯ, ਞਤ੍ਤਂ ਬਾਲਸ੍ਸ ਜਾਯਤਿ।
ਹਨ੍ਤਿ ਬਾਲਸ੍ਸ ਸੁਕ੍ਕਂਸਂ, ਮੁਦ੍ਧਮਸ੍ਸ ਵਿਪਾਤਯ''ਨ੍ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਯਾਵਦੇਵਾ**ਤਿ ਅਵਧਿਪਰਿਚ੍ਛੇਦਨਤ੍ਥੇ ਨਿਪਾਤੋ। **ਞਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਜਾਨਨਸਭਾਵੋ। ਯਂ ਸਿਪ੍ਪਂ ਜਾਨਾਤਿ , ਯਮ੍ਹਿ ਵਾ ਇਸ੍ਸਰਿਯੇ ਯਸੇ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਯਞ੍ਚ ਠਿਤੋ ਜਨੇਨ ਞਾਯਤਿ, ਪਾਕਟੋ ਪਞ੍ਞਾਤੋ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਸੇਤਂ ਨਾਮਂ। ਸਿਪ੍ਪਂ ਵਾ ਹਿ ਇਸ੍ਸਰਿਯਾਦਿਭਾਵੋ ਵਾ ਬਾਲਸ੍ਸ ਅਨਤ੍ਥਾਯੇਵ ਜਾਯਤਿ। ਤਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਸੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਨਤ੍ਥਮੇਵ ਕਰੋਤਿ। **ਹਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਵਿਨਾਸੇਤਿ। **ਸੁਕ੍ਕਂਸ**ਨ੍ਤਿ ਕੁਸਲਕੋਟ੍ਠਾਸਂ, ਬਾਲਸ੍ਸ ਹਿ ਸਿਪ੍ਪਂ ਵਾ ਇਸ੍ਸਰਿਯਂ ਵਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਮਾਨਂ ਕੁਸਲਕੋਟ੍ਠਾਸਂ ਘਾਤੇਨ੍ਤਮੇਵ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। **ਮੁਦ੍ਧ**ਨ੍ਤਿ ਪਞ੍ਞਾਯੇਤਂ ਨਾਮਂ। **ਵਿਪਾਤਯ**ਨ੍ਤਿ ਵਿਦ੍ਧਂਸਯਮਾਨਂ। ਤਸ੍ਸ ਹਿ ਤਂ ਸੁਕ੍ਕਂਸਂ ਹਨਨ੍ਤਂ ਪਞ੍ਞਾਸਙ੍ਖਾਤਂ ਮੁਦ੍ਧਂ ਵਿਪਾਤੇਨ੍ਤਂ ਵਿਦ੍ਧਂਸੇਨ੍ਤਮੇਵ ਹਨ੍ਤੀਤਿ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਬਹੂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਾਦੀਨਿ ਪਾਪੁਣਿਂਸੁ।

ਸਟ੍ਠਿਕੂਟਪੇਤਵਤ੍ਥੁ ਤੇਰਸਮਂ।

੧੪. ਚਿਤ੍ਤਗਹਪਤਿਵਤ੍ਥੁ

ਅਸਨ੍ਤਂ ਭਾਵਨਮਿਚ੍ਛੇਯ੍ਯਾਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਸੁਧਮ੍ਮਤ੍ਥੇਰਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ। ਦੇਸਨਾ ਮਚ੍ਛਿਕਾਸਣ੍ਡੇ ਸਮੁਟ੍ਠਾਯ ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਮਚ੍ਛਿਕਾਸਣ੍ਡਨਗਰਸ੍ਮਿਞ੍ਹਿ ਚਿਤ੍ਤੋ ਨਾਮ ਗਹਪਤਿ ਪਞ੍ਚਵਗ੍ਗਿਯਾਨਂ ਅਬ੍ਭਨ੍ਤਰਂ ਮਹਾਨਾਮਤ੍ਥੇਰਂ ਨਾਮ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਮਾਨਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਇਰਿਯਾਪਥੇ ਪਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਪਤ੍ਤਂ ਆਦਾਯ ਗੇਹਂ ਪਵੇਸੇਤ੍ਵਾ ਭੋਜੇਤ੍ਵਾ ਭਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚਾਵਸਾਨੇ ਧਮ੍ਮਕਥਂ ਸੁਣਨ੍ਤੋ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਂ ਪਤ੍ਵਾ ਅਚਲਸਦ੍ਧੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਅਮ੍ਬਾਟਕਵਨਂ ਨਾਮ ਅਤ੍ਤਨੋ ਉਯ੍ਯਾਨਂ ਸਙ੍ਘਾਰਾਮਂ ਕਤ੍ਤੁਕਾਮੋ ਥੇਰਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥੇ ਉਦਕਂ ਪਾਤੇਤ੍ਵਾ ਨਿਯ੍ਯਾਦੇਸਿ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਖਣੇ ''ਪਤਿਟ੍ਠਿਤਂ ਬੁਦ੍ਧਸਾਸਨ''ਨ੍ਤਿ ਉਦਕਪਰਿਯਨ੍ਤਂ ਕਤ੍ਵਾ ਮਹਾਪਥਵੀ ਕਮ੍ਪਿ। ਮਹਾਸੇਟ੍ਠਿ ਉਯ੍ਯਾਨੇ ਮਹਾਵਿਹਾਰਂ ਕਾਰੇਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬਦਿਸਾਹਿ ਆਗਤਾਨਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਵਿਵਟਦ੍ਵਾਰੋ ਅਹੋਸਿ। ਮਚ੍ਛਿਕਾਸਣ੍ਡੇ ਸੁਧਮ੍ਮਤ੍ਥੇਰੋ ਨਾਮ ਨੇਵਾਸਿਕੋ ਅਹੋਸਿ।

ਅਪਰੇਨ ਸਮਯੇਨ ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਗੁਣਕਥਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵੇ ਅਗ੍ਗਸਾਵਕਾ ਤਸ੍ਸ ਸਙ੍ਗਹਂ ਕਤ੍ਤੁਕਾਮਾ ਮਚ੍ਛਿਕਾਸਣ੍ਡਂ ਅਗਮਂਸੁ। ਚਿਤ੍ਤੋ ਗਹਪਤਿ ਤੇਸਂ ਆਗਮਨਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਅਡ੍ਢਯੋਜਨਮਗ੍ਗਂ ਪਚ੍ਚੁਗ੍ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤੇ ਆਦਾਯ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਿਹਾਰਂ ਪਵੇਸੇਤ੍ਵਾ ਆਗਨ੍ਤੁਕਵਤ੍ਤਂ ਕਤ੍ਵਾ, ''ਭਨ੍ਤੇ, ਥੋਕਂ ਧਮ੍ਮਕਥਂ ਸੋਤੁਕਾਮੋਮ੍ਹੀ''ਤਿ ਧਮ੍ਮਸੇਨਾਪਤਿਂ ਯਾਚਿ। ਅਥ ਨਂ ਥੇਰੋ, ''ਉਪਾਸਕ, ਅਦ੍ਧਾਨੇਨ ਆਗਤਾਮ੍ਹਾ ਕਿਲਨ੍ਤਰੂਪਾ। ਅਪਿਚ ਥੋਕਂ ਸੁਣਾਹੀ''ਤਿ ਤਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਂ ਕਥੇਸਿ। ਸੋ ਥੇਰਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਂ ਸੁਣਨ੍ਤੋਵ ਅਨਾਗਾਮਿਫਲਂ ਪਾਪੁਣਿ। ਸੋ ਦ੍ਵੇ ਅਗ੍ਗਸਾਵਕੇ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ, ''ਭਨ੍ਤੇ, ਸ੍ਵੇ ਭਿਕ੍ਖੁਸਹਸ੍ਸੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਮਮ ਗੇਹੇ ਭਿਕ੍ਖਂ ਗਣ੍ਹਥਾ''ਤਿ ਨਿਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਾ ਨੇਵਾਸਿਕਂ ਸੁਧਮ੍ਮਤ੍ਥੇਰਂ ''ਤੁਮ੍ਹੇਪਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਸ੍ਵੇ ਥੇਰੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਆਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯਾਥਾ''ਤਿ ਨਿਮਨ੍ਤੇਸਿ। ਸੋ ''ਅਯਂ ਮਂ ਪਚ੍ਛਾ ਨਿਮਨ੍ਤੇਤੀ''ਤਿ ਕੁਦ੍ਧੋ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ ਯਾਚਿਯਮਾਨੋਪਿ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਿ ਏਵ। ਉਪਾਸਕੋ ''ਪਞ੍ਞਾਯਿਸ੍ਸਥ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ ਪਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਪੁਨਦਿਵਸੇ ਅਤ੍ਤਨੋ ਨਿਵੇਸਨੇ ਮਹਾਦਾਨਂ ਸਜ੍ਜੇਸਿ। ਸੁਧਮ੍ਮਤ੍ਥੇਰੋਪਿ ਪਚ੍ਚੂਸਕਾਲੇਯੇਵ ''ਕੀਦਿਸੋ ਨੁ ਖੋ ਗਹਪਤਿਨਾ ਅਗ੍ਗਸਾਵਕਾਨਂ ਸਕ੍ਕਾਰੋ ਸਜ੍ਜਿਤੋ, ਸ੍ਵੇ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਪਾਤੋਵ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਂ ਆਦਾਯ ਤਸ੍ਸ ਗੇਹਂ ਅਗਮਾਸਿ।

ਸੋ ਗਹਪਤਿਨਾ ''ਨਿਸੀਦਥ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਮਾਨੋਪਿ ''ਨਾਹਂ ਨਿਸੀਦਾਮਿ, ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਅਗ੍ਗਸਾਵਕਾਨਂ ਪਟਿਯਾਦਿਤਂ ਸਕ੍ਕਾਰਂ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਗਹਪਤਿਂ ਜਾਤਿਯਾ ਘਟ੍ਟੇਤੁਕਾਮੋ ''ਉਲ੍ਲਾਰੋ ਤੇ, ਗਹਪਤਿ, ਸਕ੍ਕਾਰੋ, ਅਪਿਚੇਤ੍ਥ ਏਕਞ੍ਞੇਵ ਨਤ੍ਥੀ''ਤਿ ਆਹ। ''ਕਿਂ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ? ''ਤਿਲਸਂਗੁਲਿਕਾ, ਗਹਪਤੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਗਹਪਤਿਨਾ ਕਾਕੋਪਮਾਯ ਅਪਸਾਦਿਤੋ ਕੁਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ''ਏਸੋ ਤੇ, ਗਹਪਤਿ, ਆਵਾਸੋ, ਪਕ੍ਕਮਿਸ੍ਸਾਮਹ''ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਯਾਵਤਤਿਯਂ ਵਾਰਿਯਮਾਨੋਪਿ ਪਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਚਿਤ੍ਤੇਨ ਚ ਅਤ੍ਤਨਾ ਚ ਵੁਤ੍ਤਵਚਨਂ ਆਰੋਚੇਸਿ। ਸਤ੍ਥਾ ''ਤਯਾ ਉਪਾਸਕੋ ਸਦ੍ਧੋ ਪਸਨ੍ਨੋ ਹੀਨੇਨ ਖੁਂਸਿਤੋ''ਤਿ ਤਸ੍ਸੇਵ ਦੋਸਂ ਆਰੋਪੇਤ੍ਵਾ ਪਟਿਸਾਰਣੀਯਕਮ੍ਮਂ ਕਾਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ''ਗਚ੍ਛ, ਚਿਤ੍ਤਗਹਪਤਿਂ ਖਮਾਪੇਹੀ''ਤਿ ਪੇਸੇਸਿ। ਸੋ ਤਤ੍ਥ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ, ''ਗਹਪਤਿ, ਮਯ੍ਹਮੇਵ ਸੋ ਦੋਸੋ, ਖਮਾਹਿ ਮੇ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾਪਿ ''ਨਾਹਂ ਖਮਾਮੀ''ਤਿ ਤੇਨ ਪਟਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੋ ਮਙ੍ਕੁਭੂਤੋ ਤਂ ਖਮਾਪੇਤੁਂ ਨਾਸਕ੍ਖਿ। ਪੁਨਦੇਵ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਪਚ੍ਚਾਗਮਾਸਿ। ਸਤ੍ਥਾ ''ਨਾਸ੍ਸ ਉਪਾਸਕੋ ਖਮਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਜਾਨਨ੍ਤੋਪਿ ''ਮਾਨਥਦ੍ਧੋ ਏਸ, ਤਿਂਸਯੋਜਨਂ ਤਾਵ ਮਗ੍ਗਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਚਾਗਚ੍ਛਤੂ''ਤਿ ਖਮਨੂਪਾਯਂ ਅਨਾਚਿਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾਵ ਉਯ੍ਯੋਜੇਸਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਪੁਨਾਗਤਕਾਲੇ ਨਿਹਤਮਾਨਸ੍ਸ ਅਨੁਦੂਤਂ ਦਤ੍ਵਾ ''ਗਚ੍ਛ, ਇਮਿਨਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਉਪਾਸਕਂ ਖਮਾਪੇਹੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ''ਸਮਣੇਨ ਨਾਮ 'ਮਯ੍ਹਂ ਵਿਹਾਰੋ, ਮਯ੍ਹਂ ਨਿਵਾਸਟ੍ਠਾਨਂ, ਮਯ੍ਹਂ ਉਪਾਸਕੋ, ਮਯ੍ਹਂ ਉਪਾਸਿਕਾ'ਤਿ ਮਾਨਂ ਵਾ ਇਸ੍ਸਂ ਵਾ ਕਾਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਏਵਂ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਹਿ ਇਚ੍ਛਾਮਾਨਾਦਯੋ ਕਿਲੇਸਾ ਵਡ੍ਢਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਅਨੁਸਨ੍ਧਿਂ ਘਟ੍ਟੇਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਨ੍ਤੋ ਇਮਾ ਗਾਥਾ ਅਭਾਸਿ –

੭੩. ''ਅਸਨ੍ਤਂ ਭਾਵਨਮਿਚ੍ਛੇਯ੍ਯ, ਪੁਰੇਕ੍ਖਾਰਞ੍ਚ ਭਿਕ੍ਖੁਸੁ।
ਆਵਾਸੇਸੁ ਇਸ੍ਸਰਿਯਂ, ਪੂਜਾ ਪਰਕੁਲੇਸੁ ਚ॥

੭੪. ਮਮੇਵ ਕਤ ਮਞ੍ਞਨ੍ਤੁ, ਗਿਹੀ ਪਬ੍ਬਜਿਤਾ ਉਭੋ।

ਮਮੇਵਾਤਿਵਸਾ ਅਸ੍ਸੁ, ਕਿਚ੍ਚਾਕਿਚ੍ਚੇਸੁ ਕਿਸ੍ਮਿਚਿ।
ਇਤਿ ਬਾਲਸ੍ਸ ਸਙ੍ਕਪ੍ਪੋ, ਇਚ੍ਛਾ ਮਾਨੋ ਚ ਵਡ੍ਢਤੀ''ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਅਸਨ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਯੋ ਬਾਲੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਵਿਜ੍ਜਮਾਨਂ ਸਮ੍ਭਾਵਨਂ ਇਚ੍ਛੇਯ੍ਯ, ''ਅਸ੍ਸਦ੍ਧੋਵ ਸਮਾਨੋ 'ਸਦ੍ਧੋਤਿ ਮਂ ਜਨੋ ਜਾਨਾਤੂ'ਤਿ ਇਚ੍ਛਤੀ''ਤਿ। **ਪਾਪਿਚ੍ਛਤਾ**ਨਿਦ੍ਦੇਸੇ (ਵਿਭ॰ ੮੫੧) ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਬਾਲੋ ''ਅਸਦ੍ਧੋ ਦੁਸ੍ਸੀਲੋ ਅਪ੍ਪਸ੍ਸੁਤੋ ਅਪ੍ਪਵਿਵਿਤ੍ਤੋ ਕੁਸੀਤੋ ਅਨੁਪਟ੍ਠਿਤਸ੍ਸਤਿ ਅਸਮਾਹਿਤੋ ਦੁਪ੍ਪਞ੍ਞੋ ਅਖੀਣਾਸਵੋਵ ਸਮਾਨੋ 'ਅਹੋ ਵਤ ਮਂ ਜਨੋ ਅਯਂ ਸਦ੍ਧੋ, ਸੀਲਵਾ, ਬਹੁਸ੍ਸੁਤੋ, ਪਵਿਵਿਤ੍ਤੋ, ਆਰਦ੍ਧਵੀਰਿਯੋ, ਉਪਟ੍ਠਿਤਸ੍ਸਤਿ, ਸਮਾਹਿਤੋ, ਪਞ੍ਞਵਾ , ਖੀਣਾਸਵੋ'ਤਿ ਜਾਨੇਯ੍ਯਾ''ਤਿ ਇਦਂ ਅਸਨ੍ਤਸਮ੍ਭਾਵਨਂ ਇਚ੍ਛਤਿ। **ਪੁਰੇਕ੍ਖਾਰ**ਨ੍ਤਿ ਪਰਿਵਾਰਂ। ''ਅਹੋ ਵਤ ਮਂ ਸਕਲਵਿਹਾਰੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਪਰਿਵਾਰੇਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਹਂ ਪੁਚ੍ਛਨ੍ਤਾ ਵਿਹਰੇਯ੍ਯੁ''ਨ੍ਤਿ ਏਵਂ ਇਚ੍ਛਾਚਾਰੇ ਠਤ੍ਵਾ ਪੁਰੇਕ੍ਖਾਰਞ੍ਚ ਭਿਕ੍ਖੂਸੁ ਇਚ੍ਛਤਿ। **ਆਵਾਸੇਸੂ**ਤਿ ਸਙ੍ਘਿਕੇਸੁ ਚ ਆਵਾਸੇਸੁ ਯਾਨਿ ਵਿਹਾਰਮਜ੍ਝੇ

ਪਣੀਤਸੇਨਾਸਨਾਨਿ, ਤਾਨਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਨ੍ਦਿਟ੍ਠਸਮ੍ਭਤ੍ਤਾਦੀਨਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ''ਤੁਮ੍ਹੇ ਇਧ ਵਸਥਾ''ਤਿ ਵਿਚਾਰੇਨ੍ਤੋ ਸਯਮ੍ਪਿ ਵਰਤਰਂ ਸੇਨਾਸਨਂ ਪਲਿਬੋਧੇਨ੍ਤੋ, ਸੇਸਾਨਂ ਆਗਨ੍ਤੁਕਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਪਚ੍ਛਨ੍ਨਿਮਾਨਿ ਲਾਮਕਸੇਨਾਸਨਾਨਿ ਚੇਵ ਅਮਨੁਸ੍ਸਪਰਿਗ੍ਗਹਿਤਾਨਿ ਚ ''ਤੁਮ੍ਹੇ ਇਧ ਵਸਥਾ''ਤਿ ਵਿਚਾਰੇਨ੍ਤੋ ਆਵਾਸੇਸੁ ਇਸ੍ਸਰਿਯਂ ਇਚ੍ਛਤਿ। **ਪੂਜਾ ਪਰਕੁਲੇਸੁ ਚਾ**ਤਿ ਨੇਵ ਮਾਤਾਪਿਤੂਨਂ ਨ ਞਾਤਕਾਨਂ ਪਰੇਸੁਯੇਵ ਕੁਲੇਸੁ ''ਅਹੋ ਵਤਿਮੇ ਮਯ੍ਹਮੇਵ ਦਦੇਯ੍ਯੁਂ, ਨ ਅਞ੍ਞੇਸ''ਨ੍ਤਿ ਏਵਂ ਚਤੁਪ੍ਪਚ੍ਚਯੇਹਿ ਪੂਜਂ ਇਚ੍ਛਤਿ।

ਮਮੇਵ ਕਤ ਮਞ੍ਞਨ੍ਤੂਤਿ ਯਸ੍ਸ ਚ ਬਾਲਸ੍ਸ ''ਯਂਕਿਞ੍ਚਿ ਵਿਹਾਰੇ ਉਪੋਸਥਾਗਾਰਾਦਿਕਰਣਵਸੇਨ ਕਤਂ ਨਵਕਮ੍ਮਂ, ਤਂ ਸਬ੍ਬਂ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਥੇਰੇਨ ਕਤਨ੍ਤਿ ਏਵਂ ਗਿਹੀ ਚ ਪਬ੍ਬਜਿਤਾ ਚ ਉਭੋਪਿ ਮਮੇਵ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਕਤਂ ਪਰਿਕਮ੍ਮਂ ਨਿਟ੍ਠਿਤਂ ਮਞ੍ਞਨ੍ਤੂ''ਤਿ ਸਙ੍ਕਪ੍ਪੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। **ਮਮੇਵਾਤਿਵਸਾ** ਅਸ੍ਸੂਤਿ ''ਗਿਹੀ ਚ ਪਬ੍ਬਜਿਤਾ ਚ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਮਮੇਵ ਵਸੇ ਵਤ੍ਤਨ੍ਤੁ, ਸਕਟਗੋਣਵਾਸਿਫਰਸੁਆਦੀਨਿ ਵਾ ਲਦ੍ਧਬ੍ਬਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤੁ, ਅਨੁਮਸੋ ਯਾਗੁਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਤਾਪੇਤ੍ਵਾ ਪਿਵਨਾਦੀਨਿ ਵਾ, ਏਵਰੂਪੇਸੁ ਕਿਚ੍ਚਾਕਿਚ੍ਚੇਸੁ ਖੁਦ੍ਦਕਮਹਨ੍ਤੇਸੁ ਕਰਣੀਯੇਸੁ ਕਿਸ੍ਮਿਞ੍ਚਿ ਏਕਕਿਚ੍ਚੇਪਿ ਮਮੇਵ ਵਸੇ ਵਤ੍ਤਨ੍ਤੁ, ਮਮੇਵ ਆਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਕਰੋਨ੍ਤੂ''ਤਿ ਸਙ੍ਕਪ੍ਪੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। **ਇਤਿ ਬਾਲਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਯਸ੍ਸ ਬਾਲਸ੍ਸ ਸਾ ਚ ਇਚ੍ਛਾ ਅਯਞ੍ਚ ਏਵਰੂਪੋ ਸਙ੍ਕਪ੍ਪੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਨੇਵ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾ, ਨ ਮਗ੍ਗਫਲਾਨਿ ਵਡ੍ਢਨ੍ਤਿ। ਕੇਵਲਂ ਪਨਸ੍ਸ ਚਨ੍ਦੋਦਯੇ ਸਮੁਦ੍ਦਸ੍ਸ ਉਦਕਂ ਵਿਯ ਛਸੁ ਦ੍ਵਾਰੇਸੁ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਮਾਨਾ ਤਣ੍ਹਾ ਚੇਵ ਨਵਵਿਧਮਾਨੋ ਚ ਵਡ੍ਢਤੀਤਿ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਬਹੂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਾਦੀਨਿ ਪਾਪੁਣਿਂਸੂਤਿ।

ਸੁਧਮ੍ਮਤ੍ਥੇਰੋਪਿ ਇਮਂ ਓਵਾਦਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਉਟ੍ਠਾਯਾਸਨਾ ਪਦਕ੍ਖਿਣਂ ਕਤ੍ਵਾ ਤੇਨ ਅਨੁਦੂਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਉਪਾਸਕਸ੍ਸ ਚਕ੍ਖੁਪਥੇ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਪਟਿਕਰਿਤ੍ਵਾ ਉਪਾਸਕਂ ਖਮਾਪੇਸਿ। ਸੋ ਉਪਾਸਕੇਨ ''ਖਮਾਮਹਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਸਚੇ ਮਯ੍ਹਂ ਦੋਸੋ ਅਤ੍ਥਿ, ਖਮਥ ਮੇ''ਤਿ ਪਟਿਖਮਾਪਿਤੋ ਸਤ੍ਥਾਰਾ ਦਿਨ੍ਨੇ ਓਵਾਦੇ ਠਤ੍ਵਾ ਕਤਿਪਾਹੇਨੇਵ ਸਹ ਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਹਿ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਿ। ਉਪਾਸਕੋਪਿ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਮਯਾ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਅਦਿਸ੍ਵਾਵ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਂ ਪਤ੍ਤਂ, ਅਦਿਸ੍ਵਾ ਏਵ ਅਨਾਗਾਮਿਫਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤੋ, ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਮੇ ਦਟ੍ਠੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ। ਸੋ ਤਿਲਤਣ੍ਡੁਲਸਪ੍ਪਿਫਾਣਿਤਵਤ੍ਥਚ੍ਛਾਦਨਾਦੀਹਿ ਪਰਿਪੂਰਾਨਿ ਪਞ੍ਚ ਸਕਟਸਤਾਨਿ ਯੋਜਾਪੇਤ੍ਵਾ ''ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਦਟ੍ਠੁਕਾਮਾ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤੁ, ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਾਦੀਹਿ ਨ ਕਿਲਮਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਆਰੋਚਾਪੇਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਸਙ੍ਘਸ੍ਸਾਪਿ ਉਪਾਸਕਾਨਮ੍ਪਿ ਉਪਾਸਿਕਾਨਮ੍ਪਿ ਆਰੋਚਾਪੇਸਿ। ਤੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਪਞ੍ਚਸਤਾ ਪਞ੍ਚਸਤਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਚ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਚ ਉਪਾਸਕਾ ਚ ਉਪਾਸਿਕਾਯੋ ਚ ਨਿਕ੍ਖਮਿਂਸੁ। ਸੋ ਤੇਸਞ੍ਚੇਵ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਰਿਸਾਯ ਚਾਤਿ ਤਿਣ੍ਣਂ ਜਨਸਹਸ੍ਸਾਨਂ ਯਥਾ ਤਿਂਸਯੋਜਨੇ ਮਗ੍ਗੇ ਯਾਗੁਭਤ੍ਤਾਦੀਹਿ ਕਿਞ੍ਚਿ ਵੇਕਲ੍ਲਂ ਨ ਹੋਤਿ, ਤਥਾ ਸਂਵਿਦਹਿ। ਤਸ੍ਸ ਪਨ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤਭਾਵਂ ਞਤ੍ਵਾ ਯੋਜਨੇ ਯੋਜਨੇ ਦੇਵਤਾ ਖਨ੍ਧਾਵਾਰਂ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਦਿਬ੍ਬੇਹਿ ਯਾਗੁਖਜ੍ਜਕਭਤ੍ਤਪਾਨਕਾਦੀਹਿ ਤਂ ਮਹਾਜਨਂ ਉਪਟ੍ਠਹਿਂਸੁ, ਕਸ੍ਸਚਿ ਕੇਨਚਿ ਵੇਕਲ੍ਲਂ ਨ ਹੋਤਿ। ਏਵਂ ਦੇਵਤਾਹਿ ਉਪਟ੍ਠਿਯਮਾਨੋ ਦੇਵਸਿਕਂ ਯੋਜਨਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਮਾਸੇਨ ਸਾਵਤ੍ਥਿਂ ਪਾਪੁਣਿ, ਪਞ੍ਚ ਸਕਟਸਤਾਨਿ ਯਥਾਪੂਰਿਤਾਨੇਵ ਅਹੇਸੁਂ। ਦੇਵਤਾਹਿ ਚੇਵ ਮਨੁਸ੍ਸੇਹਿ ਚ ਅਭਿਹਟਂ ਪਣ੍ਣਾਕਾਰਂ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਨ੍ਤੋਵ ਅਗਮਾਸਿ।

ਸਤ੍ਥਾ ਆਨਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰਂ ਆਹ – ''ਆਨਨ੍ਦ, ਅਜ੍ਜ ਵਡ੍ਢਮਾਨਕਚ੍ਛਾਯਾਯ ਚਿਤ੍ਤੋ ਗਹਪਤਿ ਪਞ੍ਚਹਿ ਉਪਾਸਕਸਤੇਹਿ ਪਰਿਵੁਤੋ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਮਂ ਵਨ੍ਦਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ। ''ਕਿਂ ਪਨ, ਭਨ੍ਤੇ, ਤਸ੍ਸ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਵਨ੍ਦਨਕਾਲੇ ਕਿਞ੍ਚਿ ਪਾਟਿਹਾਰਿਯਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ? ''ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਆਨਨ੍ਦਾ''ਤਿ। ''ਕਿਂ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ? ਤਸ੍ਸ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ''ਮਂ ਵਨ੍ਦਨਕਾਲੇ ਰਾਜਮਾਨੇਨ ਅਟ੍ਠਕਰੀਸਮਤ੍ਤੇ ਪਦੇਸੇ ਜਣ੍ਣੁਕਮਤ੍ਤੇਨ ਓਧਿਨਾ ਪਞ੍ਚਵਣ੍ਣਾਨਂ ਦਿਬ੍ਬਪੁਪ੍ਫਾਨਂ ਘਨਵਸ੍ਸਂ ਵਸ੍ਸਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ। ਤਂ ਕਥਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਨਗਰਵਾਸਿਨੋ ''ਏਵਂ ਮਹਾਪੁਞ੍ਞੋ ਕਿਰ ਚਿਤ੍ਤੋ ਨਾਮ ਗਹਪਤਿ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਜ੍ਜ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਵਨ੍ਦਿਸ੍ਸਤਿ, ਏਵਰੂਪਂ ਕਿਰ ਪਾਟਿਹਾਰਿਯਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਮਯਮ੍ਪਿ ਤਂ ਮਹਾਪੁਞ੍ਞਂ ਦਟ੍ਠੁਂ ਲਭਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਪਣ੍ਣਾਕਾਰਂ ਆਦਾਯ ਮਗ੍ਗਸ੍ਸ ਉਭੋਸੁ ਪਸ੍ਸੇਸੁ ਅਟ੍ਠਂਸੁ। ਵਿਹਾਰਸਮੀਪੇ ਆਗਤਕਾਲੇ ਪਞ੍ਚ ਭਿਕ੍ਖੁਸਤਾਨਿ ਪਠਮਂ ਆਗਮਿਂਸੁ। ਚਿਤ੍ਤੋ ਗਹਪਤਿ, ''ਅਮ੍ਮਾ, ਤੁਮ੍ਹੇ ਪਚ੍ਛਤੋ ਆਗਚ੍ਛਥਾ''ਤਿ ਮਹਾਉਪਾਸਿਕਾਯੋ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਚਹਿ ਉਪਾਸਕਸਤੇਹਿ ਪਰਿਵੁਤੋ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਅਗਮਾਸਿ। ਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਸਮ੍ਮੁਖਟ੍ਠਾਨੇ ਪਨ ਠਿਤਾ ਵਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨਾ ਵਾ ਇਤੋ ਵਾ ਏਤ੍ਤੋ ਵਾ ਨ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਬੁਦ੍ਧਵੀਥਿਯਾ ਦ੍ਵੀਸੁ ਪਸ੍ਸੇਸੁ ਨਿਚ੍ਚਲਾਵ ਤਿਟ੍ਠਨ੍ਤਿ। ਚਿਤ੍ਤੋ ਗਹਪਤਿ ਮਹਨ੍ਤਂ ਬੁਦ੍ਧਵੀਥਿਂ ਓਕ੍ਕਮਿ। ਤੀਣਿ ਫਲਾਨਿ ਪਤ੍ਤੇਨ

ਅਰਿਯਸਾਵਕੇਨ ਓਲੋਕਿਤੋਲੋਕਿਤਟ੍ਠਾਨਂ ਕਮ੍ਪਿ। ''ਏਸੋ ਕਿਰ ਚਿਤ੍ਤੋ ਗਹਪਤੀ''ਤਿ ਮਹਾਜਨੋ ਓਲੋਕੇਸਿ । ਸੋ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਛਬ੍ਬਣ੍ਣਾਨਂ ਬੁਦ੍ਧਰਸ੍ਮੀਨਂ ਅਨ੍ਤੋ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵੀਸੁ ਗੋਪ੍ਫਕੇਸੁ ਸਤ੍ਥੁ ਪਾਦੇ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਵਨ੍ਦਿ। ਤਂ ਖਣਞ੍ਞੇਵ ਵੁਤ੍ਤਪ੍ਪਕਾਰਂ ਪੁਪ੍ਫਵਸ੍ਸਂ ਵਸ੍ਸਿ, ਸਾਧੁਕਾਰਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਪਵਤ੍ਤਯਿਂਸੁ। ਸੋ ਏਕਮਾਸਂ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਵਸਿ, ਵਸਮਾਨੋ ਚ ਸਕਲਂ ਬੁਦ੍ਧਪ੍ਪਮੁਖਂ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਂ ਵਿਹਾਰੇਯੇਵ ਨਿਸੀਦਾਪੇਤ੍ਵਾ ਮਹਾਦਾਨਂ ਅਦਾਸਿ, ਅਤ੍ਤਨਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਆਗਤੇਪਿ ਅਨ੍ਤੋਵਿਹਾਰੇਯੇਵ ਕਤ੍ਵਾ ਪਟਿਜਗ੍ਗਿ। ਏਕਦਿਵਸਮ੍ਪਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਕਟੇਸੁ ਕਿਞ੍ਚਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ ਨਾਹੋਸਿ, ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸੇਹਿ ਆਭਤਪਣ੍ਣਾਕਾਰੇਨੇਵ ਦਾਨਂ ਅਦਾਸਿ, ਸਬ੍ਬਕਿਚ੍ਚਾਨਿ ਅਕਾਸਿ। ਸੋ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਆਹ – ''ਭਨ੍ਤੇ, ਅਹਂ 'ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਦਾਨਂ ਦਸ੍ਸਾਮੀ'ਤਿ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਮਾਸਂ ਅਨ੍ਤਰਾਮਗ੍ਗੇ ਅਹੋਸਿਂ। ਇਧੇਵ ਮੇ ਮਾਸੋ ਵੀਤਿਵਤ੍ਤੋ, ਮਯਾ ਆਭਤਂ ਪਣ੍ਣਾਕਾਰਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਗਹੇਤੁਂ ਨ ਲਭਾਮਿ, ਏਤ੍ਤਕਂ ਕਾਲਂ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸੇਹਿ ਆਭਤਪਣ੍ਣਾਕਾਰੇਨੇਵ ਦਾਨਂ ਅਦਾਸਿਂ, ਸੋਹਂ ਸਚੇਪਿ ਇਧ ਸਂਵਚ੍ਛਰਂ ਵਸਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਨੇਵ ਮਮ ਦੇਯ੍ਯਧਮ੍ਮਂ ਦਾਤੁਂ ਲਭਿਸ੍ਸਾਮਿ। ਅਹਂ ਸਕਟਾਨਿ ਓਤਾਰੇਤ੍ਵਾ ਗਨ੍ਤੁਂ ਇਚ੍ਛਾਮਿ, ਪਟਿਸਾਮਨਟ੍ਠਾਨਂ ਮੇ ਆਰੋਚਾਪੇਥਾ''ਤਿ।

ਸਤ੍ਥਾ ਆਨਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰਂ ਆਹ – ''ਆਨਨ੍ਦ, ਉਪਾਸਕਸ੍ਸ ਏਕਂ ਪਦੇਸਂ ਤੁਚ੍ਛਂ ਕਾਰੇਤ੍ਵਾ ਦੇਹੀ''ਤਿ। ਥੇਰੋ ਤਥਾ ਅਕਾਸਿ। ਕਪ੍ਪਿਯਭੂਮਿ (ਮਹਾਵ॰ ੨੯੫) ਕਿਰ ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਗਹਪਤਿਨੋ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਾ। ਉਪਾਸਕੋਪਿ ਅਤ੍ਤਨਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਆਗਤੇਹਿ ਤੀਹਿ ਜਨਸਹਸ੍ਸੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਤੁਚ੍ਛਸਕਟੇਹਿ ਪੁਨ ਮਗ੍ਗਂ ਪਟਿਪਜ੍ਜਿ। ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸਾ ਉਟ੍ਠਾਯ, ''ਅਯ੍ਯ, ਤਯਾ ਤੁਚ੍ਛਸਕਟੇਹਿ ਗਮਨਕਮ੍ਮਂ ਕਤ''ਨ੍ਤਿ ਸਤ੍ਤਹਿ ਰਤਨੇਹਿ ਸਕਟਾਨਿ ਪੂਰਯਿਂਸੁ। ਸੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਆਭਤਪਣ੍ਣਾਕਾਰੇਨੇਵ ਮਹਾਜਨਂ ਪਟਿਜਗ੍ਗਨ੍ਤੋ ਅਗਮਾਸਿ। ਆਨਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰੋ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਆਹ – ''ਭਨ੍ਤੇ, ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋਪਿ ਮਾਸੇਨ ਆਗਤੋ, ਇਧਾਪਿ ਮਾਸਮੇਵ ਵੁਟ੍ਠੋ, ਏਤ੍ਤਕਂ ਕਾਲਂ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸੇਹਿ ਅਭਿਹਟਪਣ੍ਣਾਕਾਰੇਨੇਵ ਮਹਾਵਦਾਨਂ ਅਦਾਸਿ, ਇਦਾਨਿ ਪਞ੍ਚ ਸਕਟਸਤਾਨਿ ਤੁਚ੍ਛਾਨਿ ਕਤ੍ਵਾ ਮਾਸੇਨੇਵ ਕਿਰ ਗਮਿਸ੍ਸਤਿ, ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸਾ ਪਨਸ੍ਸ ਉਟ੍ਠਾਯ, 'ਅਯ੍ਯ , ਤਯਾ ਤੁਚ੍ਛਸਕਟੇਹਿ ਗਮਨਕਮ੍ਮਂ ਕਤ'ਨ੍ਤਿ ਪਞ੍ਚ ਸਕਟਸਤਾਨਿ ਸਤ੍ਤਰਤਨੇਹਿ ਪੂਰਯਿਂਸੁ। ਸੋ ਪੁਨ ਅਤ੍ਤਨੋ ਆਭਤਪਣ੍ਣਾਕਾਰੇਨੇਵ ਕਿਰ ਮਹਾਜਨਂ ਪਟਿਜਗ੍ਗਨ੍ਤੋ ਗਮਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ। ''ਕਿਂ ਪਨ, ਭਨ੍ਤੇ, ਏਤਸ੍ਸ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਸ੍ਸੇਵਾਯਂ ਸਕ੍ਕਾਰੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਉਦਾਹੁ ਅਞ੍ਞਤ੍ਥ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤੀ''ਤਿ? ''ਆਨਨ੍ਦ, ਮਮ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਅਞ੍ਞਤ੍ਥ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਏਤਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤੇਵ। ਅਯਞ੍ਹਿ ਉਪਾਸਕੋ ਸਦ੍ਧੋ ਪਸਨ੍ਨੋ ਸਮ੍ਪਨ੍ਨਸੀਲੋ, ਏਵਰੂਪੋ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਯਂ ਯਂ ਪਦੇਸਂ ਭਜਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥੇਵਸ੍ਸ ਲਾਭਸਕ੍ਕਾਰੋ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਤੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾ ਇਮਂ ਪਕਿਣ੍ਣਕਵਗ੍ਗੇ ਗਾਥਮਾਹ –

''ਸਦ੍ਧੋ ਸੀਲੇਨ ਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ, ਯਸੋ ਭੋਗਸਮਪ੍ਪਿਤੋ।
ਯਂ ਯਂ ਪਦੇਸਂ ਭਜਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥੇਵ ਪੂਜਿਤੋ''ਤਿ॥ (ਧ॰ ਪ॰ ੩੦੩)।

ਅਤ੍ਥੋ ਪਨਸ੍ਸਾ ਤਤ੍ਥੇਵ ਆਵਿਭਵਿਸ੍ਸਤਿ।

ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤੇ ਆਨਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰੋ ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪੁਬ੍ਬਕਮ੍ਮਂ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਸਤ੍ਥਾ ਆਚਿਕ੍ਖਨ੍ਤੋ ਆਹ –

ਆਨਨ੍ਦ, ਅਯਂ ਪਦੁਮੁਤ੍ਤਰਸ੍ਸ ਭਗਵਤੋ ਪਾਦਮੂਲੇ ਕਤਾਭਿਨੀਹਾਰੋ ਕਪ੍ਪਸਤਸਹਸ੍ਸਂ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸੇਸੁ ਸਂਸਰਿਤ੍ਵਾ ਕਸ੍ਸਪਬੁਦ੍ਧਕਾਲੇ ਮਿਗਲੁਦ੍ਦਕਕੁਲੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋ ਵੁਦ੍ਧਿਮਨ੍ਵਾਯ ਏਕਦਿਵਸਂ ਦੇਵੇ ਵਸ੍ਸਨ੍ਤੇ ਮਿਗਾਨਂ ਮਾਰਣਤ੍ਥਾਯ ਸਤ੍ਤਿਂ ਆਦਾਯ ਅਰਞ੍ਞਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਮਿਗੇ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਅਕਟਪਬ੍ਭਾਰੇ ਸਸੀਸਂ ਪਾਰੁਪਿਤ੍ਵਾ ਏਕਂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਨਿਸਿਨ੍ਨਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਏਕੋ, ਅਯ੍ਯੋ, ਸਮਣਧਮ੍ਮਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਭਤ੍ਤਮਸ੍ਸ ਆਹਰਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਵੇਗੇਨ ਗੇਹਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਉਦ੍ਧਨੇ ਹਿਯ੍ਯੋ, ਆਭਤਮਂਸਂ, ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਭਤ੍ਤਂ ਪਚਾਪੇਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞੇ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਚਾਰਿਕੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਤੇਸਮ੍ਪਿ ਪਤ੍ਤੇ ਆਦਾਯ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਾਸਨੇ ਨਿਸੀਦਾਪੇਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖਂ ਸਮ੍ਪਾਦੇਤ੍ਵਾ, ''ਅਯ੍ਯੇ, ਪਰਿਵਿਸਥਾ''ਤਿ ਅਞ੍ਞਂ ਆਣਾਪੇਤ੍ਵਾ ਤਂ ਭਤ੍ਤਂ ਪੁਟਕੇ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਆਦਾਯ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਅਨ੍ਤਰਾਮਗ੍ਗੇ ਨਾਨਾਪੁਪ੍ਫਾਨਿ ਓਚਿਨਿਤ੍ਵਾ ਪਤ੍ਤਪੁਟੇ ਕਤ੍ਵਾ ਥੇਰਸ੍ਸ ਨਿਸਿਨ੍ਨਟ੍ਠਾਨਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ''ਮਯ੍ਹਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਸਙ੍ਗਹਂ ਕਰੋਥਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਪਤ੍ਤਂ ਆਦਾਯ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਥੇਰਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਤੇਹਿ ਪੁਪ੍ਫੇਹਿ ਪੂਜਂ ਕਤ੍ਵਾ ''ਯਥਾ ਮੇ ਅਯਂ ਰਸਪਿਣ੍ਡਪਾਤੋ

ਪੁਪ੍ਫਪੂਜਾਯ ਸਦ੍ਧਿਂ ਚਿਤ੍ਤਂ ਤੋਸੇਸਿ, ਏਵਂ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਟ੍ਠਾਨੇ ਪਣ੍ਣਾਕਾਰਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਆਦਾਯ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਮਯ੍ਹਂ ਚਿਤ੍ਤਂ ਤੋਸੇਨ੍ਤੁ, ਪਞ੍ਚਵਣ੍ਣਕੁਸੁਮਵਸ੍ਸਞ੍ਚ ਵਸ੍ਸਤੂ''ਤਿ ਪਤ੍ਥਨਂ ਪਟ੍ਠਪੇਸਿ। ਸੋ ਯਾਵਜੀਵਂ ਕੁਸਲਂ ਕਤ੍ਵਾ ਦੇਵਲੋਕੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ, ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਟ੍ਠਾਨੇ ਜਣ੍ਣੁਕਮਤ੍ਤੇਨ ਓਧਿਨਾ ਦਿਬ੍ਬਪੁਪ੍ਫਵਸ੍ਸਂ ਵਸ੍ਸਿ। ਇਦਾਨਿਪਿਸ੍ਸ ਜਾਤਦਿਵਸੇ ਚੇਵ ਇਧ ਚ ਆਗਤਸ੍ਸ ਪੁਪ੍ਫਵਸ੍ਸਵਸ੍ਸਨਞ੍ਚ ਪਣ੍ਣਾਕਾਰਾਭਿਹਾਰੋ ਚ ਸਤ੍ਤਹਿ ਰਤਨੇਹਿ ਸਕਟਪੂਰਣਞ੍ਚ ਤਸ੍ਸੇਵ ਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਨਿਸ੍ਸਨ੍ਦੋਤਿ।

ਚਿਤ੍ਤਗਹਪਤਿਵਤ੍ਥੁ ਚੁਦ੍ਦਸਮਂ।

੧੫. ਵਨਵਾਸੀਤਿਸ੍ਸਸਾਮਣੇਰਵਤ੍ਥੁ

ਅਞ੍ਞਾ ਹਿ ਲਾਭੂਪਨਿਸਾਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਵਨਵਾਸਿਕਤਿਸ੍ਸਤ੍ਥੇਰਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ। ਦੇਸਨਾ ਰਾਜਗਹੇ ਸਮੁਟ੍ਠਿਤਾ।

ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰਸ ਕਿਰ ਪਿਤੁ ਵਙ੍ਗਨ੍ਤਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸ੍ਸ ਸਹਾਯਕੋ ਮਹਾਸੇਨਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਨਾਮ ਰਾਜਗਹੇ ਵਸਤਿ। ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰੋ ਏਕਦਿਵਸਂ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਨ੍ਤੋ ਤਸ੍ਮਿਂ ਅਨੁਕਮ੍ਪਾਯ ਤਸ੍ਸ ਗੇਹਦ੍ਵਾਰਂ ਅਗਮਾਸਿ। ਸੋ ਪਨ ਪਰਿਕ੍ਖੀਣਵਿਭਵੋ ਦਲਿਦ੍ਦੋ। ਸੋ ''ਮਮ ਪੁਤ੍ਤੋ ਮਯ੍ਹਂ ਗੇਹਦ੍ਵਾਰਂ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਿਤੁਂ ਆਗਤੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਅਹਞ੍ਚਮ੍ਹਿ ਦੁਗ੍ਗਤੋ, ਮਯ੍ਹਂ ਦੁਗ੍ਗਤਭਾਵਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ ਮਞ੍ਞੇ, ਨਤ੍ਥਿ ਮੇ ਕੋਚਿ ਦੇਯ੍ਯਧਮ੍ਮੋ''ਤਿ ਥੇਰਸ੍ਸ ਸਮ੍ਮੁਖਾ ਭਵਿਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੋ ਨਿਲੀਯਿ। ਥੇਰੋ ਅਪਰਮ੍ਪਿ ਦਿਵਸਂ ਅਗਮਾਸਿ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਤਥੇਵ ਨਿਲੀਯਿ। ''ਕਿਞ੍ਚਿਦੇਵ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਦਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਨ੍ਤੋਪਿ ਨਾਲਭਿ। ਅਥੇਕਦਿਵਸਂ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਵਾਚਕੇ ਥੂਲਸਾਟਕੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਪਾਯਸਪਾਤਿਂ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਆਦਾਯ ਗੇਹਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾਵ ਥੇਰਂ ਅਨੁਸ੍ਸਰਿ, ''ਇਮਂ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਂ ਮਯਾ ਥੇਰਸ੍ਸ ਦਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ। ਥੇਰੋਪਿ ਤਂ ਖਣਂ ਝਾਨਂ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਤੋ ਵੁਟ੍ਠਾਯ ਤਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਦੇਯ੍ਯਧਮ੍ਮਂ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਮਮ ਆਗਮਨਂ ਪਚ੍ਚਾਸੀਸਤਿ, ਮਯਾ ਤਤ੍ਥ ਗਨ੍ਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਸਙ੍ਘਾਟਿਂ ਪਾਰੁਪਿਤ੍ਵਾ ਪਤ੍ਤਂ ਆਦਾਯ ਤਸ੍ਸ ਗੇਹਦ੍ਵਾਰੇ ਠਿਤਮੇਵ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਦਸ੍ਸੇਸਿ।

ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਥੇਰਂ ਦਿਸ੍ਵਾਵ ਚਿਤ੍ਤਂ ਪਸੀਦਿ। ਅਥ ਨਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਪਟਿਸਨ੍ਥਾਰਂ ਕਤ੍ਵਾ ਅਨ੍ਤੋਗੇਹੇ ਨਿਸੀਦਾਪੇਤ੍ਵਾ ਪਾਯਸਪਾਤਿਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਥੇਰਸ੍ਸ ਪਤ੍ਤੇ ਆਕਿਰਿ । ਥੇਰੋ ਉਪਡ੍ਢਂ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਹਤ੍ਥੇਨ ਪਤ੍ਤਂ ਪਿਦਹਿ। ਅਥ ਨਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਆਹ – ''ਭਨ੍ਤੇ, ਏਕਪਟਿਵੀਸਮਤ੍ਤੋਵ ਅਯਂ ਪਾਯਸੋ, ਪਰਲੋਕਸਙ੍ਗਹਂ ਮੇ ਕਰੋਥ, ਮਾ ਇਧਲੋਕਸਙ੍ਗਹਂ, ਨਿਰਵਸੇਸਮੇਵ ਦਾਤੁਕਾਮੋਮ੍ਹੀ''ਤਿ ਸਬ੍ਬਂ ਆਕਿਰਿ। ਥੇਰੋ ਤਤ੍ਥੇਵ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਭਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਤਮ੍ਪਿ ਸਾਟਕਂ ਦਤ੍ਵਾ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਏਵਮਾਹ – ''ਭਨ੍ਤੇ, ਅਹਮ੍ਪਿ ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਮੇਵ ਪਾਪੁਣੇਯ੍ਯ''ਨ੍ਤਿ। ਥੇਰੋ ''ਏਵਂ ਹੋਤੁ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ''ਤਿ ਤਸ੍ਸ ਅਨੁਮੋਦਨਂ ਕਤ੍ਵਾ ਉਟ੍ਠਾਯਾਸਨਾ ਪਕ੍ਕਮਨ੍ਤੋ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬੇਨ ਚਾਰਿਕਂ ਚਰਨ੍ਤੋ ਜੇਤਵਨਂ ਅਗਮਾਸਿ। ''ਦੁਗ੍ਗਤਕਾਲੇ ਦਿਨ੍ਨਦਾਨਂ ਪਨ ਅਤਿਵਿਯ ਤੋਸੇਤੀ''ਤਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋਪਿ ਤਂ ਦਾਨਂ ਦਤ੍ਵਾ ਪਸਨ੍ਨਚਿਤ੍ਤੋ ਸੋਮਨਸ੍ਸਜਾਤੋ ਥੇਰੇ ਅਧਿਮਤ੍ਤਂ ਸਿਨੇਹਮਕਾਸਿ। ਸੋ ਥੇਰੇ ਸਿਨੇਹੇਨੇਵ ਕਾਲਂ ਕਤ੍ਵਾ ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਥੇਰਸ੍ਸੂਪਟ੍ਠਾਕਕੁਲੇ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਂ ਗਣ੍ਹਿ । ਤਂਖਣੇਯੇਵ ਪਨਸ੍ਸ ਮਾਤਾ ''ਕੁਚ੍ਛਿਯਂ ਮੇ ਗਬ੍ਭੋ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤੋ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਸਾਮਿਕਸ੍ਸ ਆਰੋਚੇਸਿ। ਸੋ ਤਸ੍ਸਾ ਗਬ੍ਭਪਰਿਹਾਰਂ ਅਦਾਸਿ।

ਤਸ੍ਸਾ ਅਚ੍ਚੁਣ੍ਹਅਤਿਸੀਤਅਤਿਅਮ੍ਬਿਲਾਦਿਪਰਿਭੋਗਂ ਵਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਸੁਖੇਨ ਗਬ੍ਭਂ ਪਰਿਹਰਿਯਮਾਨਾਯ ਏਵਰੂਪੋ ਦੋਹਲ਼ੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿ ''ਅਹੋ ਵਤਾਹਂ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰਪ੍ਪਮੁਖਾਨਿ ਪਞ੍ਚ ਭਿਕ੍ਖੁਸਤਾਨਿ ਨਿਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਗੇਹੇ ਨਿਸੀਦਾਪੇਤ੍ਵਾ ਅਸਮ੍ਭਿਨ੍ਨਖੀਰਪਾਯਸਂ ਦਤ੍ਵਾ ਸਯਮ੍ਪਿ ਕਾਸਾਯਵਤ੍ਥਾਨਿ ਪਰਿਦਹਿਤ੍ਵਾ ਸੁਵਣ੍ਣਸਰਕਂ ਆਦਾਯ ਆਸਨਪਰਿਯਨ੍ਤੇ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਏਤੇਸਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਉਚ੍ਛਿਟ੍ਠਪਾਯਸਂ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜੇਯ੍ਯ''ਨ੍ਤਿ। ਤਸ੍ਸਾ ਕਿਰ ਸੋ ਕਾਸਾਯਵਤ੍ਥਪਰਿਦਹਨੇ ਦੋਹਲ਼ੋ ਕੁਚ੍ਛਿਯਂ ਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਬੁਦ੍ਧਸਾਸਨੇ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾਯ ਪੁਬ੍ਬਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਅਹੋਸਿ। ਅਥਸ੍ਸਾ ਞਾਤਕਾ ''ਧਮ੍ਮਿਕੋ ਨੋ ਧੀਤਾਯ ਦੋਹਲ਼ੋ''ਤਿ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰਂ ਸਙ੍ਘਤ੍ਥੇਰਂ ਕਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਚਨ੍ਨਂ ਭਿਕ੍ਖੁਸਤਾਨਂ ਅਸਮ੍ਭਿਨ੍ਨਖੀਰਪਾਯਸਂ ਅਦਂਸੁ। ਸਾਪਿ ਏਕਂ ਕਾਸਾਵਂ ਨਿਵਾਸੇਤ੍ਵਾ ਏਕਂ ਪਾਰੁਪਿਤ੍ਵਾ ਸੁਵਣ੍ਣਸਰਕਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਆਸਨਪਰਿਯਨ੍ਤੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨਾ ਉਚ੍ਛਿਟ੍ਠਪਾਯਸਂ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿ, ਦੋਹਲ਼ੋ ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਮ੍ਭਿ। ਤਸ੍ਸਾ ਯਾਵ ਗਬ੍ਭਵੁਟ੍ਠਾਨਾ ਅਨ੍ਤਰਨ੍ਤਰਾ ਕਤਮਙ੍ਗਲੇਸੁਪਿ,

ਦਸਮਾਸਚ੍ਚਯੇਨ ਪੁਤ੍ਤੰ ਵਿਜਾਤਾਯ ਕਤਮਙ੍ਗਲੇਸੁਪਿ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰਪ੍ਪਮੁਖਾਨੰ ਪਞ੍ਚਨ੍ਨੰ ਭਿਕ੍ਖੁਸਤਾਨੰ ਅਪ੍ਪੋਦਕਮਧੁਪਾਯਸਮੇਵ ਅਦੰਸੁ। ਪੁਬ੍ਬੇ ਕਿਰੇਸ ਦਾਰਕੇਨ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਕਾਲੇ ਦਿਨ੍ਨਪਾਯਸਸ੍ਸ ਨਿਸ੍ਸਨ੍ਦੋ।

ਜਾਤਮਙ੍ਗਲਦਿਵਸੇ ਪਨ ਤੰ ਦਾਰਕੰ ਪਾਤੋਵ ਨ੍ਹਾਪੇਤ੍ਵਾ ਮਣ੍ਡੇਤ੍ਵਾ ਸਿਰਿਸਯਨੇ ਸਤਸਹਸ੍ਸਗ੍ਘਨਿਕਸ੍ਸ ਕਮ੍ਬਲਸ੍ਸ ਉਪਰਿ ਨਿਪਜ੍ਜਾਪੇਸੁੰ। ਸੋ ਤਤ੍ਥ ਨਿਪਨ੍ਨਕੋਵ ਥੇਰੰ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ''ਅਯੰ ਮੇ ਪੁਬ੍ਬਾਚਰਿਯੋ, ਮਯਾ ਥੇਰੰ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਅਯੰ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿ ਲਦ੍ਧਾ, ਮਯਾ ਇਮਸ੍ਸ ਏਕੰ ਪਰਿਚ੍ਚਾਗੰ ਕਾਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਗਹਣਤ੍ਥਾਯ ਆਨੀਯਮਾਨੇ ਤੰ ਕਮ੍ਬਲੰ ਚੂਲਙ੍ਗੁਲਿਯਾ ਵੇਠੇਤ੍ਵਾ ਅਗ੍ਗਹੇਸਿ। ਅਥਸ੍ਸ ''ਅਙ੍ਗੁਲਿਯੰ ਕਮ੍ਬਲੋ ਲਗ੍ਗੋ''ਤਿ ਤੇ ਤੰ ਹਰਿਤੁੰ ਆਰਭਿੰਸੁ। ਸੋ ਪਰੋਦਿ। ਞਾਤਕਾ ''ਅਪੇਥ, ਮਾ ਦਾਰਕੰ ਰੋਦਾਪੇਥਾ''ਤਿ ਕਮ੍ਬਲੇਨੇਵ ਸਦ੍ਧਿੰ ਆਨਯਿੰਸੁ। ਸੋ ਥੇਰੰ ਵਨ੍ਦਨਕਾਲੇ ਕਮ੍ਬਲਤੋ ਅਙ੍ਗੁਲਿੰ ਅਪਕਡ੍ਢਿਤ੍ਵਾ ਕਮ੍ਬਲੰ ਥੇਰਸ੍ਸ ਪਾਦਮੂਲੇ ਪਾਤੇਸਿ। ਞਾਤਕਾ ''ਦਹਰਕੁਮਾਰੇਨ ਅਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਕਤ''ਨ੍ਤਿ ਅਵਤ੍ਵਾ ''ਪੁਤ੍ਤੇਨ ਨੋ ਦਿਨ੍ਨੰ, ਪਰਿਚ੍ਚੱਤਮੇਵ ਹੋਤੁ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ, ''ਭਨ੍ਤੇ, ਸਤਸਹਸ੍ਸਗ੍ਘਨਿਕੇਨ ਕਮ੍ਬਲੇਨ ਪੂਜਾਕਾਰਕਸ੍ਸ ਤੁਮ੍ਹਾਕੰ ਦਾਸਸ੍ਸ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਾਨਿ ਦੇਥਾ''ਤਿ ਆਹੰਸੁ। ''ਕੋ ਨਾਮੋ ਅਯੰ ਦਾਰਕੋ''ਤਿ? ''ਭਨ੍ਤੇ, ਅਯ੍ਯੇਨ ਸਮਾਨਨਾਮਕੋ , ਤਿਸ੍ਸੋ ਨਾਮੇਸ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ। ਥੇਰੋ ਕਿਰ ਗਿਹਿਕਾਲੇ ਉਪਤਿਸ੍ਸਮਾਣਵੋ ਨਾਮ ਅਹੋਸਿ। ਮਾਤਾਪਿਸ੍ਸ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਨ ਮਯਾ ਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਅਜ੍ਝਾਸਯੋ ਭਿਨ੍ਦਿਤਬ੍ਬੋ''ਤਿ। ਏਵੰ ਦਾਰਕਸ੍ਸ ਨਾਮਕਰਣਮਙ੍ਗਲੰ ਕਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਤਸ੍ਸ ਆਹਾਰਪਰਿਭੋਗਮਙ੍ਗਲੇਪਿ ਪੁਨ ਤਸ੍ਸ ਕਣ੍ਣਵਿਜ੍ਝਨਮਙ੍ਗਲੇਪਿ ਦੁਸ੍ਸਗਹਣਮਙ੍ਗਲੇਪਿ ਚੂਲਾਕਪ੍ਪਨਮਙ੍ਗਲੇਪਿ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰਪ੍ਪਮੁਖਾਨੰ ਪਞ੍ਚਨ੍ਨੰ ਭਿਕ੍ਖੁਸਤਾਨੰ ਅਪ੍ਪੋਦਕਮਧੁਪਾਯਸਮੇਵ ਅਦੰਸੁ।

ਦਾਰਕੋ ਵੁਦ੍ਧਿਮਨ੍ਵਾਯ ਸਤ੍ਤਵਸ੍ਸਿਕਕਾਲੇ ਮਾਤਰੰ ਆਹ – ''ਅਮ੍ਮ, ਥੇਰਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਪਬ੍ਬਜਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ। ''ਸਾਧੁ, ਤਾਤ, ਪੁਬ੍ਬੇਵਾਹੰ 'ਨ ਮਯਾ ਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਅਜ੍ਝਾਸਯੋ ਭਿਨ੍ਦਿਤਬ੍ਬੋ'ਤਿ ਮਨੰ ਅਕਾਸਿੰ, ਪਬ੍ਬਜ, ਪੁਤ੍ਤਾ''ਤਿ ਥੇਰੰ ਨਿਮਨ੍ਤਾਪੇਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਆਗਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖਞ੍ਚ ਦਤ੍ਵਾ, ''ਭਨ੍ਤੇ, ਤੁਮ੍ਹਾਕੰ ਦਾਸੋ 'ਪਬ੍ਬਜਿਸ੍ਸਾਮੀ'ਤਿ ਵਦਤਿ, ਇਮੰ ਆਦਾਯ ਸਾਯੰ ਵਿਹਾਰੰ ਆਗਮਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਥੇਰੰ ਉਯ੍ਯੋਜੇਤ੍ਵਾ ਸਾਯਨ੍ਹਸਮਯੇ ਮਹਨ੍ਤੇਨ ਸਕ੍ਕਾਰਸਮ੍ਮਾਨੇਨ ਪੁਤ੍ਤੰ ਆਦਾਯ ਵਿਹਾਰੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਥੇਰਸ੍ਸ ਨਿਯ੍ਯਾਦੇਸਿ। ਥੇਰੋ ਤੇਨ ਸਦ੍ਧਿੰ ਕਥੇਸਿ – ''ਤਿਸ੍ਸ, ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾ ਨਾਮ ਦੁਕ੍ਕਰਾ, ਉਣ੍ਹੇਨ ਅਤ੍ਥੇ ਸਤਿ ਸੀਤੰ ਲਭਤਿ, ਸੀਤੇਨ ਅਤ੍ਥੇ ਸਤਿ ਉਣ੍ਹੰ ਲਭਤਿ, ਪਬ੍ਬਜਿਤਾ ਕਿਚ੍ਛੇਨ ਜੀਵਨ੍ਤਿ, ਤ੍ਵਞ੍ਚ ਸੁਖੇਧਿਤੋ''ਤਿ। ''ਭਨ੍ਤੇ, ਅਹੰ ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ ਵੁਤ੍ਤਨਿਯਾਮੇਨੇਵ ਸਬ੍ਬੰ ਕਾਤੁੰ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ। ਥੇਰੋ ''ਸਾਧੂ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਪਟਿਕੂਲਮਨਸਿਕਾਰਵਸੇਨ ਤਚਪਞ੍ਚਕਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨੰ ਆਚਿਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾ ਤੰ ਪਬ੍ਬਾਜੇਸਿ। ਸਕਲਮ੍ਪਿ ਹਿ ਦ੍ਵਤ੍ਤਿੰਸਾਕਾਰੰ ਕਥੇਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤਿਯੇਵ। ਸਬ੍ਬੰ ਕਥੇਤੁੰ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੇਨ ਪਨ ਤਚਪਞ੍ਚਕਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨੰ ਕਥੇਤਬ੍ਬਮੇਵ। ਇਦਞ੍ਹਿ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨੰ ਸਬ੍ਬਬੁਦ੍ਧਾਨੰ ਅਵਿਜਹਿਤਮੇਵ। ਕੇਸਾਦੀਸੁ ਏਕੇਕਕੋਟ੍ਠਾਸੇਸੁ ਅਰਹਤ੍ਤੰ ਪਤ੍ਤਾਨੰ ਭਿਕ੍ਖੂਨਮ੍ਪਿ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਨਮ੍ਪਿ ਉਪਾਸਕਾਨਮ੍ਪਿ ਉਪਾਸਿਕਾਨਮ੍ਪਿ ਪਰਿਚ੍ਛੇਦੋ ਨਤ੍ਥਿ। ਅਬ੍ਯਤ੍ਤਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਪਨ ਪਬ੍ਬਜੇਨ੍ਤਾ ਅਰਹਤ੍ਤਸ੍ਸੂਪਨਿਸ੍ਸਯੰ ਨਾਸੇਨ੍ਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਥੇਰੋ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨੰ ਆਚਿਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਾਜੇਤ੍ਵਾ ਦਸਸੁ ਸੀਲੇਸੁ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪੇਸਿ।

ਮਾਤਾਪਿਤਰੋ ਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪਬ੍ਬਜਿਤਸਕ੍ਕਾਰੰ ਕਰੋਨ੍ਤਾ ਸਤ੍ਤਾਹੰ ਵਿਹਾਰੇਯੇਵ ਬੁਦ੍ਧਪ੍ਪਮੁਖਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਅਪ੍ਪੋਦਕਮਧੁਪਾਯਸਮੇਵ ਅਦੰਸੁ। ਭਿਕ੍ਖੂਪਿ ''ਨਿਬਦ੍ਧੰ ਅਪ੍ਪੋਦਕਮਧੁਪਾਯਸੰ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤੁੰ ਨ ਸਕ੍ਕੋਮਾ''ਤਿ ਉਜ੍ਝਾਯਿੰਸੁ। ਤਸ੍ਸਪਿ ਮਾਤਾਪਿਤਰੋ ਸਤ੍ਤਮੇ ਦਿਵਸੇ ਸਾਯੰ ਗੇਹੰ ਅਗਮੰਸੁ। ਸਾਮਣੇਰੋ ਅਟ੍ਠਮੇ ਦਿਵਸੇ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਸਦ੍ਧਿੰ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਪਾਵਿਸਿ। ਸਾਵਤ੍ਥਿਵਾਸਿਨੋ ''ਸਾਮਣੇਰੋ ਕਿਰ ਅਜ੍ਜ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਪਵਿਸਿਸ੍ਸਤਿ, ਸਕ੍ਕਾਰਮਸ੍ਸ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਪਞ੍ਚਹਿ ਸਾਟਕਸਤੇਹਿ ਚੁਮ੍ਬਟਕਾਨਿ ਕਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਚ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਸਤਾਨਿ ਸਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਆਦਾਯ ਪਟਿਪਥੇ ਠਤ੍ਵਾ ਅਦੰਸੁ, ਪੁਨਦਿਵਸੇ ਵਿਹਾਰਸ੍ਸ ਉਪਵਨੰ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਦੰਸੁ। ਏਵੰ ਸਾਮਣੇਰੋ ਦ੍ਵੀਹੇਵ ਦਿਵਸੇਹਿ ਸਾਟਕਸਹਸ੍ਸੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿੰ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਸਹਸ੍ਸੰ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਦਾਪੇਸਿ। ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਕਾਲੇ ਦਿਨ੍ਨਥੂਲਸਾਟਕਸ੍ਸ ਕਿਰੇਸ ਨਿਸ੍ਸਨ੍ਦੋ। ਅਥਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੂ ''ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਦਾਯਕਤਿਸ੍ਸੋ''ਤਿ ਨਾਮੰ ਕਰਿੰਸੁ।

ਪੁਨੇਕਦਿਵਸੰ ਸਾਮਣੇਰੋ ਸੀਤਕਾਲੇ ਵਿਹਾਰਚਾਰਿਕੰ ਚਰਨ੍ਤੋ ਭਿਕ੍ਖੂ ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਅਗ੍ਗਿਸਾਲਾਦੀਸੁ ਵਿਸਿਬ੍ਬੇਨ੍ਤੇ ਦਿਸ੍ਵਾ ਆਹ – ''ਕਿੰ, ਭਨ੍ਤੇ, ਵਿਸਿਬ੍ਬੇਨ੍ਤਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨਾਤ੍ਥਾ''ਤਿ? ''ਸੀਤੰ ਨੋ ਪੀਲ਼ੇਤਿ ਸਾਮਣੇਰਾ''ਤਿ। ''ਭਨ੍ਤੇ, ਸੀਤਕਾਲੇ ਨਾਮ ਕਮ੍ਬਲੰ ਪਾਰੁਪਿਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤਿ।

ਸੋ ਹਿ ਸੀਤੰ ਪਟਿਬਾਹਿਤੁੰ ਸਮਤ੍ਥੋ''ਤਿ। ਸਾਮਣੇਰ ''ਤ੍ਵੰ ਮਹਾਪੁਞ੍ਞੋ ਕਮ੍ਬਲੰ ਲਭੇਯ੍ਯਾਸਿ, ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਕੁਤੋ ਕਮ੍ਬਲੋ''ਤਿ। ''ਤੇਨ ਹਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਕਮ੍ਬਲਟ੍ਠਿਕਾ ਮਯਾ ਸਦ੍ਧਿੰ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤੂ''ਤਿ ਸਕਲਵਿਹਾਰੇ ਆਰੋਚਾਪੇਸਿ। ਅਥ ਭਿਕ੍ਖੂ ''ਸਾਮਣੇਰੇਨ ਸਦ੍ਧਿੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਕਮ੍ਬਲੰ ਆਹਰਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਸਤ੍ਤਵਸ੍ਸਿਕਸਾਮਣੇਰੰ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਸਹਸ੍ਸਮਤ੍ਤਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਨਿਕ੍ਖਮਿੰਸੁ। ਸੋ ''ਏਤ੍ਤਕਾਨੰ ਭਿਕ੍ਖੂਨੰ ਕੁਤੋ ਕਮ੍ਬਲੰ ਲਭਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਚਿਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਅਨੁਪ੍ਪਾਦੇਤ੍ਵਾ ਤੇ ਆਦਾਯ ਨਗਰਾਭਿਮੁਖੋ ਪਾਯਾਸਿ। ਸੁਦਿਨ੍ਨਸ੍ਸ ਹਿ ਦਾਨਸ੍ਸ ਏਵਰੂਪੋ ਆਨੁਭਾਵੋ ਹੋਤਿ। ਸੋ ਬਹਿਨਗਰੇਯੇਵ ਘਰਪਟਿਪਾਟਿਯਾ ਚਰਨ੍ਤੋ ਪਞ੍ਚ ਕਮ੍ਬਲਸਤਾਨਿ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਅਨ੍ਤੋਨਗਰੰ ਪਾਵਿਸਿ। ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਇਤੋ ਚਿਤੋ ਚ ਕਮ੍ਬਲੇ ਆਹਰਨ੍ਤਿ।

ਏਕੋ ਪਨ ਪੁਰਿਸੋ ਆਪਣਦ੍ਵਾਰੇਨ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਪਞ੍ਚ ਕਮ੍ਬਲਸਤਾਨਿ ਪਸਾਰੇਤ੍ਵਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨੰ ਏਕੰ ਆਪਣਿਕੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਆਹ – ''ਅਮ੍ਭੋ, ਏਕੋ ਸਾਮਣੇਰੋ ਕਮ੍ਬਲੇ ਸੰਹਰਨ੍ਤੋ ਆਗਚ੍ਛਤਿ, ਤਵ ਕਮ੍ਬਲੇ ਪਟਿਚ੍ਛਾਦੇਹੀ''ਤਿ? ''ਕਿੰ ਪਨ ਸੋ ਦਿਨ੍ਨਕੇ ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਉਦਾਹੁ ਅਦਿਨ੍ਨਕੇ''ਤਿ? ''ਦਿਨ੍ਨਕੇ ਗਣ੍ਹਾਤੀ''ਤਿ । ''ਏਵੰ ਸਨ੍ਤੇ ਸਚੇ ਇਚ੍ਛਾਮਿ, ਦਸ੍ਸਾਮਿ, ਨੋ ਚੇ, ਨ ਦਸ੍ਸਾਮਿ, ਗਚ੍ਛ ਤ੍ਵ''ਨ੍ਤਿ ਉਯ੍ਯੋਜੇਸਿ। ਮਚ੍ਛਰਿਨੋ ਹਿ ਅਨ੍ਧਬਾਲਾ ਏਵਰੂਪੇਸੁ ਦਾਨੰ ਦਦਮਾਨੇਸੁ ਮਚ੍ਛਰਾਯਿਤ੍ਵਾ ਅਸਦਿਸਦਾਨੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਮਚ੍ਛਰਾਯਨ੍ਤੋ ਕਾਲ਼ੋ (ਧ॰ ਪ॰ ੧੭੭) ਵਿਯ ਨਿਰਯੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਨ੍ਤਿ। ਆਪਣਿਕੋ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਅਯੰ ਪੁਰਿਸੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਧਮ੍ਮਤਾਯ ਆਗਚ੍ਛਮਾਨੋ 'ਤਵ ਕਮ੍ਬਲੇ ਪਟਿਚ੍ਛਾਦੇਹੀ'ਤਿ ਮੰ ਆਹ। 'ਸਚੇਪਿ ਸੋ ਦਿਨ੍ਨਕੰ ਗਣ੍ਹਾ'ਤਿ, ਅਹੰ ਪਨ 'ਮਮ ਸਨ੍ਤਕੰ ਸਚੇ ਇਚ੍ਛਾਮਿ, ਦਸ੍ਸਾਮਿ, ਨੋ ਚੇ, ਨ ਦਸ੍ਸਾਮੀ'ਤਿ ਅਵਚੰ, ਦਿਟ੍ਠਕੰ ਪਨ ਅਦੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਲਜ੍ਜਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਨ੍ਤਕੰ ਪਟਿਚ੍ਛਾਦੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੋਸੋ ਨਤ੍ਥਿ, ਇਮੇਸੁ ਪਞ੍ਚਕਮ੍ਬਲਸਤੇਸੁ ਦ੍ਵੇ ਕਮ੍ਬਲਾਨਿ ਸਤਸਹਸ੍ਸਗ੍ਘਨਿਕਾਨਿ, ਇਮਾਨੇਵ ਪਟਿਚ੍ਛਾਦੇਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ। ਦ੍ਵੇਪਿ ਕਮ੍ਬਲੇ ਦਸਾਯ ਦਸੰ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਤੇਸੰ ਅਨ੍ਤਰੇ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਪਟਿਚ੍ਛਾਦੇਸਿ। ਸਾਮਣੇਰੋਪਿ ਭਿਕ੍ਖੁਸਹਸ੍ਸੇਨ ਸਦ੍ਧਿੰ ਤੰ ਪਦੇਸੰ ਪਾਪੁਣਿ। ਆਪਣਿਕਸ੍ਸ ਸਾਮਣੇਰੰ ਦਿਸ੍ਵਾਵ ਪੁਤ੍ਤਸਿਨੇਹੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿ, ਸਕਲਸਰੀਰੰ ਸਿਨੇਹੇਨ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣੰ ਅਹੋਸਿ। ਸੋ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਤਿਟ੍ਠਨ੍ਤੁ ਕਮ੍ਬਲਾਨਿ, ਇਮੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਹਦਯਮੰਸਮ੍ਪਿ ਦਾਤੁੰ ਯੁਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ। ਤੇ ਦ੍ਵੇਪਿ ਕਮ੍ਬਲੇ ਨੀਹਰਿਤ੍ਵਾ ਸਾਮਣੇਰਸ੍ਸ ਪਾਦਮੂਲੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ, ''ਭਨ੍ਤੇ, ਤਯਾ ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਭਾਗੀ ਅਸ੍ਸ''ਨ੍ਤਿ ਅਵਚ। ਸੋਪਿਸ੍ਸ ''ਏਵੰ ਹੋਤੂ''ਤਿ ਅਨੁਮੋਦਨੰ ਅਕਾਸਿ।

ਸਾਮਣੇਰੋ ਅਨ੍ਤੋਨਗਰੇਪਿ ਪਞ੍ਚ ਕਮ੍ਬਲਸਤਾਨਿ ਲਭਿ। ਏਵੰ ਏਕਦਿਵਸੰਯੇਵ ਕਮ੍ਬਲਸਹਸ੍ਸੰ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੁਸਹਸ੍ਸਸ੍ਸ ਅਦਾਸਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਕਮ੍ਬਲਦਾਯਕਤਿਸ੍ਸਤ੍ਥੇਰੋਤਿ ਨਾਮੰ ਕਰਿੰਸੁ। ਏਵੰ ਨਾਮਕਰਣਦਿਵਸੇ ਦਿਨ੍ਨਕਮ੍ਬਲੋ ਸਤ੍ਤਵਸ੍ਸਿਕਕਾਲੇ ਕਮ੍ਬਲਸਹਸ੍ਸਭਾਵੰ ਪਾਪੁਣਿ। ਬੁਦ੍ਧਸਾਸਨਞ੍ਹਿ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਨਤ੍ਥਞ੍ਞੰ ਤੰ ਠਾਨੰ, ਯਤ੍ਥ ਅਪ੍ਪੰ ਦਿਨ੍ਨੰ ਬਹੁੰ ਹੋਤਿ, ਬਹੁੰ ਦਿਨ੍ਨੰ ਬਹੁਤਰੰ। ਤੇਨਾਹ ਭਗਵਾ –

> ''ਤਥਾਰੂਪੋਯੰ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੋ, ਯਥਾਰੂਪੇ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੇ ਅਪ੍ਪੰ ਦਿਨ੍ਨੰ ਬਹੁੰ ਹੋਤਿ, ਬਹੁੰ ਦਿਨ੍ਨੰ ਬਹੁਤਰ''ਨ੍ਤਿ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੩.੧੪੬) –

ਏਵੰ ਸਾਮਣੇਰੋ ਏਕਕਮ੍ਬਲਸ੍ਸ ਨਿਸ੍ਸਨ੍ਦੇਨ ਸਤ੍ਤਵਸ੍ਸਿਕੋਵ ਕਮ੍ਬਲਸਹਸ੍ਸੰ ਲਭਿ। ਤਸ੍ਸ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਭਿਕ੍ਖਣੰ ਞਾਤਿਦਾਯਕਾ ਸਨ੍ਤਿਕੰ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਕਥਾਸਲ੍ਲਾਪੰ ਕਰੋਨ੍ਤਿ। ਸੋ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਮਯਾ ਇਧ ਵਸਨ੍ਤੇਨ ਞਾਤਿਦਾਯਕੇਸੁ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਕਥੇਨ੍ਤੇਸੁ ਅਕਥੇਤੁਮ੍ਪਿ ਨ ਸਕ੍ਕਾ, ਏਤੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿੰ ਕਥਾਪਪਞ੍ਚੇਨ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਤਿਟ੍ਠੰ ਕਾਤੁੰ ਨ ਸਕ੍ਕਾ, ਯੰਨੂਨਾਹੰ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨੰ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਅਰਞ੍ਞੰ ਪਵਿਸੇਯ੍ਯ''ਨ੍ਤਿ। ਸੋ ਸਤ੍ਥਾਰੰ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਯਾਵ ਅਰਹਤ੍ਤਾ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨੰ ਕਥਾਪੇਤ੍ਵਾ ਉਪਜ੍ਝਾਯੰ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਮਾਦਾਯ ਵਿਹਾਰਾ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ''ਸਚੇ ਆਸਨ੍ਨਟ੍ਠਾਨੇ ਵਸਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਞਾਤਕਾ ਮੰ ਪਕ੍ਕੋਸਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਵੀਸਤਿ ਯੋਜਨਸਤੰ ਮਗ੍ਗੰ ਅਗਮਾਸਿ। ਅਥੇਕੇਨ ਗਾਮਦ੍ਵਾਰੇਨ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਏਕੰ ਮਹਲ੍ਲਕਪੁਰਿਸੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਪੁਚ੍ਛਿ – ''ਕਿੰ ਨੁ ਖੋ, ਮਹਾਉਪਾਸਕ , ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਪਦੇਸੇ ਵਸਨ੍ਤਾਨੰ ਆਰਞ੍ਞਕਵਿਹਾਰੋ ਅਤ੍ਥੀ''ਤਿ? ''ਅਤ੍ਥਿ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ। ''ਤੇਨ ਹਿ ਮੇ ਮਗ੍ਗੰ ਆਚਿਕ੍ਖਾਹੀ''ਤਿ। ਮਹਲ੍ਲਕਉਪਾਸਕਸ੍ਸ ਪਨ ਤੰ ਦਿਸ੍ਵਾਵ ਪੁਤ੍ਤਸਿਨੇਹੋ ਉਦਪਾਦਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਤਤ੍ਥੇਵ ਠਿਤੋ ਅਨਾਚਿਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾ ''ਏਹਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਆਚਿਕ੍ਖਿਸ੍ਸਾਮਿ ਤੇ''ਤਿ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਅਗਮਾਸਿ। ਸਾਮਣੇਰੋ ਤੇਨ ਸਦ੍ਧਿੰ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਅਨ੍ਤਰਾਮਗ੍ਗੇ

ਨਾਨਾਪੁਪ੍ਫਫਲਪਟਿਮਣ੍ਡਿਤੇ ਰੁਕ੍ਖਪਬ੍ਬਤਪਦੇਸੇ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਅਯਂ, ਉਪਾਸਕ, ਕਿਂ ਪਦੇਸੋ ਨਾਮ, ਅਯਂ ਉਪਾਸਕ ਕਿਂ ਪਦੇਸੋ ਨਾਮਾ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਸੋਪਿਸ੍ਸ ਤੇਸਂ ਨਾਮਾਨਿ ਆਚਿਕ੍ਖਨ੍ਤੋ ਆਰਞ੍ਞਕਵਿਹਾਰਂ ਪਤ੍ਵਾ ''ਇਦਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਫਾਸੁਕਟ੍ਠਾਨਂ, ਇਧੇਵ ਵਸਾਹੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ, ''ਭਨ੍ਤੇ, ਕੋ ਨਾਮੋ ਤ੍ਵ''ਨ੍ਤਿ ਨਾਮਂ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ''ਅਹਂ ਵਨਵਾਸੀਤਿਸ੍ਸੋ ਨਾਮ ਉਪਾਸਕਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ, ''ਸ੍ਵੇ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਗਾਮੇ ਭਿਕ੍ਖਾਯ ਚਰਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਨਿਵਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਅਨ੍ਤੋਗਾਮਮੇਵ ਗਤੋ। ''ਵਨਵਾਸੀਤਿਸ੍ਸੋ ਨਾਮ ਵਿਹਾਰਂ ਆਗਤੋ, ਤਸ੍ਸ ਯਾਗੁਭਤ੍ਤਾਦੀਨਿ ਪਟਿਯਾਦੇਥਾ''ਤਿ ਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ ਆਰੋਚੇਸਿ।

ਸਾਮਣੇਰੋ ਪਠਮਮੇਵ ਤਿਸ੍ਸੋ ਨਾਮ ਹੁਤ੍ਵਾ ਤਤੋ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਦਾਯਕਤਿਸ੍ਸੋ ਕਮ੍ਬਲਦਾਯਕਤਿਸ੍ਸੋ ਵਨਵਾਸੀਤਿਸ੍ਸੋਤਿ ਤੀਣਿ ਨਾਮਾਨਿ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਤਵਸ੍ਸਬ੍ਭਨ੍ਤਰੇ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਨਾਮਾਨਿ ਲਭਿ। ਸੋ ਪੁਨਦਿਵਸੇ ਪਾਤੋਵ ਤਂ ਗਾਮਂ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਪਾਵਿਸਿ। ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਭਿਕ੍ਖਂ ਦਤ੍ਵਾ ਵਨ੍ਦਿਂਸੁ। ਸਾਮਣੇਰੋ ''ਸੁਖਿਤਾ ਹੋਥ, ਦੁਕ੍ਖਾ ਮੁਚ੍ਚਥਾ''ਤਿ ਆਹ। ਏਕਮਨੁਸ੍ਸੋਪਿ ਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖਂ ਦਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਗੇਹਂ ਗਨ੍ਤੁਂ ਨਾਸਕ੍ਖਿ, ਸਬ੍ਬੇਵ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤਾ ਅਟ੍ਠਂਸੁ। ਸੋਪਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਯਾਪਨਮਤ੍ਤਮੇਵ ਗਣ੍ਹਿ। ਸਕਲਗਾਮਵਾਸਿਨੋ ਤਸ੍ਸ ਪਾਦਮੂਲੇ ਉਰੇਨ ਨਿਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ, ''ਭਨ੍ਤੇ, ਤੁਮ੍ਹੇਸੁ ਇਮਂ ਤੇਮਾਸਂ ਇਧ ਵਸਨ੍ਤੇਸੁ ਮਯਂ ਤੀਣਿ ਸਰਣਾਨਿ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਚਸੁ ਸੀਲੇਸੁ ਪਤਿਟ੍ਠਾਯ ਮਾਸਸ੍ਸ ਅਟ੍ਠ ਉਪੋਸਥਕਮ੍ਮਾਨਿ ਉਪਵਸਿਸ੍ਸਾਮ, ਇਧ ਵਸਨਤ੍ਥਾਯ ਨੋ ਪਟਿਞ੍ਞਂ ਦੇਥਾ''ਤਿ। ਸੋ ਉਪਕਾਰਂ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾ ਤੇਸਂ ਪਟਿਞ੍ਞਂ ਦਤ੍ਵਾ ਨਿਬਦ੍ਧਂ ਤਤ੍ਥੇਵ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਚਾਰਂ ਚਰਿ। ਵਨ੍ਦਿਤਵਨ੍ਦਿਤਕ੍ਖਣੇ ਚ ''ਸੁਖਿਤਾ ਹੋਥ, ਦੁਕ੍ਖਾ ਮੁਚ੍ਚਥਾ''ਤਿ ਪਦਦ੍ਵਯਮੇਵ ਕਥੇਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਕਾਮਿ। ਸੋ ਤਤ੍ਥੇਵਪਠਮਮਾਸਞ੍ਚ ਦੁਤਿਯਮਾਸਞ੍ਚ ਵੀਤਿਨਾਮੇਤ੍ਵਾ ਤਤਿਯਮਾਸੇ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇ ਸਹ ਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਹਿ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਿ।

ਅਥਸ੍ਸ ਪਵਾਰੇਤ੍ਵਾ ਵੁਟ੍ਠਵਸ੍ਸਕਾਲੇ ਉਪਜ੍ਝਾਯੋ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਆਹ – ''ਅਹਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਤਿਸ੍ਸਸਾਮਣੇਰਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਚ੍ਛਾਮੀ''ਤਿ। ''ਗਚ੍ਛ, ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਾ''ਤਿ। ਸੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਰਿਵਾਰੇ ਪਞ੍ਚਸਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਦਾਯ ਪਕ੍ਕਨ੍ਤੋ, ''ਆਵੁਸੋ ਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨ, ਅਹਂ ਤਿਸ੍ਸਸਾਮਣੇਰਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਚ੍ਛਾਮੀ''ਤਿ ਆਹ। ਮਹਾਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨਤ੍ਥੇਰੋ ''ਅਹਮ੍ਪਿ, ਆਵੁਸੋ, ਗਚ੍ਛਾਮੀ''ਤਿ ਪਞ੍ਚਹਿ ਭਿਕ੍ਖੁਸਤੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਨਿਕ੍ਖਮਿ। ਏਤੇਨੁਪਾਯੇਨ ਮਹਾਕਸ੍ਸਪਤ੍ਥੇਰੋ ਅਨੁਰੁਦ੍ਧਤ੍ਥੇਰੋ ਉਪਾਲਿਤ੍ਥੇਰੋ ਪੁਣ੍ਣਤ੍ਥੇਰੋਤਿ ਸਬ੍ਬੇ ਮਹਾਸਾਵਕਾ ਪਞ੍ਚਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ ਭਿਕ੍ਖੁਸਤੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਨਿਕ੍ਖਮਿਂਸੁ। ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਮਹਾਸਾਵਕਾਨਂ ਪਰਿਵਾਰਾ ਚਤ੍ਤਾਲੀਸ ਭਿਕ੍ਖੁਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਅਹੇਸੁਂ। ਤੇ ਵੀਸਤਿਯੋਜਨਸਤਂ ਮਗ੍ਗਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਗੋਚਰਗਾਮਂ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਾ। ਸਾਮਣੇਰਸ੍ਸ ਨਿਬਦ੍ਧੁਪਟ੍ਠਾਕੋ ਉਪਾਸਕੋ ਦ੍ਵਾਰੇਯੇਵ ਦਿਸ੍ਵਾ ਪਚ੍ਚੁਗ੍ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਵਨ੍ਦਿ।

ਅਥ ਨਂ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰੋ ਪੁਚ੍ਛਿ – ''ਅਤ੍ਥਿ ਨੁ ਖੋ, ਉਪਾਸਕ, ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਪਦੇਸੇ ਆਰਞ੍ਞਕਵਿਹਾਰੋ''ਤਿ? ''ਅਤ੍ਥਿ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ। ''ਸਭਿਕ੍ਖੁਕੋ, ਅਭਿਕ੍ਖੁਕੋ''ਤਿ? ''ਸਭਿਕ੍ਖੁਕੋ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ। ''ਕੋ ਨਾਮੋ ਤਤ੍ਥ ਵਸਤੀ''ਤਿ? ''ਵਨਵਾਸੀਤਿਸ੍ਸੋ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ। ''ਤੇਨ ਹਿ ਮਗ੍ਗਂ ਨੋ ਆਚਿਕ੍ਖਾ''ਤਿ। ''ਕੇ ਤੁਮ੍ਹੇ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ? ''ਮਯਂ ਸਾਮਣੇਰਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਆਗਤਾ''ਤਿ। ਉਪਾਸਕੋ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਸੇਨਾਪਤਿਂ ਆਦਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਮਹਾਸਾਵਕੇ ਸਞ੍ਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਨਿਰਨ੍ਤਰਂ ਪੀਤਿਯਾ ਫੁਟ੍ਠਸਰੀਰੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ''ਤਿਟ੍ਠਥ ਤਾਵ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ ਵੇਗੇਨ ਗਾਮਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ''ਏਤੇ, ਅਯ੍ਯਾ, ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰਂ ਆਦਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਅਸੀਤਿ ਮਹਾਸਾਵਕਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਰਿਵਾਰੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸਾਮਣੇਰਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਆਗਤਾ, ਮਞ੍ਚਪੀਠਪਚ੍ਚਤ੍ਥਰਣਦੀਪਤੇਲਾਦੀਨਿ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਵੇਗੇਨ ਨਿਕ੍ਖਮਥਾ''ਤਿ ਉਗ੍ਘੋਸੇਸਿ। ਮਨੁਸ੍ਸਾ ''ਤਾਵਦੇਵ ਮਞ੍ਚਾਦੀਨਿ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਥੇਰਾਨਂ ਪਦਾਨੁਪਦਿਕਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਥੇਰੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂਯੇਵ ਵਿਹਾਰਂ ਪਵਿਸਿਂਸੁ। ਸਾਮਣੇਰੋ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਂ ਸਞ੍ਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਕਤਿਪਯਾਨਂ ਮਹਾਥੇਰਾਨਂ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਾਨਿ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਵਤ੍ਤਮਕਾਸਿ। ਤਸ੍ਸ ਥੇਰਾਨਂ ਵਸਨਟ੍ਠਾਨਂ ਸਂਵਿਦਹਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਂ ਪਟਿਸਾਮੇਨ੍ਤਸ੍ਸੇਵ ਅਨ੍ਧਕਾਰੋ ਜਾਤਾ''ਤਿ। ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰੋ ਉਪਾਸਕੇ ਆਹ – ''ਗਚ੍ਛਥ, ਉਪਾਸਕਾ, ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਅਨ੍ਧਕਾਰੋ ਜਾਤੋ''ਤਿ। ''ਭਨ੍ਤੇ, ਅਜ੍ਜ ਧਮ੍ਮਸ੍ਸਵਨਦਿਵਸੋ, ਨ ਮਯਂ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮ, ਧਮ੍ਮਂ ਸੁਣਿਸ੍ਸਾਮ, ਇਤੋ ਪੁਬ੍ਬੇ ਧਮ੍ਮਸ੍ਸਵਨਮ੍ਪਿ ਨਤ੍ਥੀ''ਤਿ। ''ਤੇਨ ਹਿ, ਸਾਮਣੇਰ, ਦੀਪਂ ਜਾਲੇਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਸ੍ਸਵਨਸ੍ਸ ਕਾਲਂ ਘੋਸੇਹੀ''ਤਿ। ਸੋ ਤਥਾ ਅਕਾਸਿ। ਅਥ ਨਂ ਥੇਰੋ ਆਹ – ''ਤਿਸ੍ਸ ਤਵ ਉਪਟ੍ਠਾਕਾ 'ਧਮ੍ਮਂ ਸੋਤੁਕਾਮਾਮ੍ਹਾ'ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ , ਕਥੇਹਿ ਤੇਸਂ ਧਮ੍ਮ''ਨ੍ਤਿ। ਉਪਾਸਕਾ ਏਕਪ੍ਪਹਾਰੇਨੇਵ ਉਟ੍ਠਾਯ, ''ਭਨ੍ਤੇ, ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਅਯ੍ਯੋ 'ਸੁਖਿਤਾ ਹੋਥ, ਦੁਕ੍ਖਾ ਮੁਚ੍ਚਥਾ'ਤਿ ਇਮਾਨਿ ਦ੍ਵੇ ਪਦਾਨਿ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞਂ ਧਮ੍ਮਕਥਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ , ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਅਞ੍ਞਂ ਧਮ੍ਮਕਥਿਕਂ ਦੇਥਾ''ਤਿ ਵਦਿਂਸੁ। ''ਸਾਮਣੇਰੋ ਪਨ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਤ੍ਵਾਪਿ ਨੇਵ ਤੇਸਂ ਧਮ੍ਮਕਥਂ ਕਥੇਸੀ''ਤਿ।

ਤਦਾ ਪਨ ਨਂ ਉਪਜ੍ਝਾਯੋ, ''ਸਾਮਣੇਰ, ਕਥਂ ਪਨ ਸੁਖਿਤਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, 'ਕਥਂ ਪਨ ਦੁਕ੍ਖਾ ਮੁਚ੍ਚਨ੍ਤੀ'ਤਿ ਇਮੇਸਂ ਨੋ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਪਦਾਨਂ ਅਤ੍ਥਂ ਕਥੇਹੀ''ਤਿ ਆਹ। ਸੋ ''ਸਾਧੁ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ ਚਿਤ੍ਤਬੀਜਨਿਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਾਸਨਂ ਆਰੁਯ੍ਹ ਪਞ੍ਚਹਿ ਨਿਕਾਯੇਹਿ ਅਤ੍ਥਞ੍ਚ ਕਾਰਣਞ੍ਚ ਆਕਡ੍ਢਿਤ੍ਵਾ ਘਨਵਸ੍ਸਂ ਵਸ੍ਸਨ੍ਤੋ ਚਾਤੁਦ੍ਦੀਪਕਮਹਾਮੇਘੋ ਵਿਯ ਖਨ੍ਧਧਾਤੁਆਯਤਨਬੋਧਿਪਕ੍ਖਿਯਧਮ੍ਮੇ ਵਿਭਜਨ੍ਤੋ ਅਰਹਤ੍ਤਕੂਟੇਨ ਧਮ੍ਮਕਥਂ ਕਥੇਤ੍ਵਾ, ''ਭਨ੍ਤੇ, ਏਵਂ ਅਰਹਤ੍ਤਪ੍ਪਤ੍ਤਸ੍ਸ ਸੁਖਂ ਹੋਤਿ, ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਤ੍ਤੋਯੇਵ ਦੁਕ੍ਖਾ ਮੁਚ੍ਚਤਿ, ਸੇਸਜਨਾ ਜਾਤਿਦੁਕ੍ਖਾਦੀਹਿ ਚੇਵ ਨਿਰਯਦੁਕ੍ਖਾਦੀਹਿ ਚ ਨ ਪਰਿਮੁਚ੍ਚਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਆਹ। ''ਸਾਧੁ, ਸਾਮਣੇਰ, ਸੁਕਥਿਤੋ ਤੇ ਪਟਿਭਾਣੋ, ਇਦਾਨਿ ਸਰਭਞ੍ਞਂ ਭਣਾਹੀ''ਤਿ। ਸੋ ਸਰਭਞ੍ਞਮ੍ਪਿ ਭਣਿ। ਅਰੁਣੇ ਉਗ੍ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇ ਸਾਮਣੇਰਸ੍ਸ ਉਪਟ੍ਠਾਕਮਨੁਸ੍ਸਾ ਦ੍ਵੇ ਭਾਗਾ ਅਹੇਸੁਂ। ਏਕਚ੍ਚੇ ''ਨ ਵਤ ਨੋ ਇਤੋ ਪੁਬ੍ਬੇ ਏਵਰੂਪੋ ਕਕ੍ਖਲ਼ੋ ਦਿਟ੍ਠਪੁਬ੍ਬੋ। ਕਥਞ੍ਹਿ ਨਾਮ ਏਵਰੂਪਂ ਧਮ੍ਮਕਥਂ ਜਾਨਨ੍ਤੋ ਏਤ੍ਤਕਂ ਕਾਲਂ ਮਾਤਾਪਿਤੁਟ੍ਠਾਨੇ ਠਤ੍ਵਾ ਉਪਟ੍ਠਹਨ੍ਤਾਨਂ ਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ ਏਕਮ੍ਪਿ ਧਮ੍ਮਪਦਂ ਨ ਕਥੇਸੀ''ਤਿ ਕੁਜ੍ਝਿਂਸੁ। ਏਕਚ੍ਚੇ ''ਲਾਭਾ ਵਤ ਨੋ, ਯੇ ਮਯਂ ਏਵਰੂਪਂ ਭਦਨ੍ਤਂ ਗੁਣਂ ਵਾ ਅਗੁਣਂ ਵਾ ਅਜਾਨਨ੍ਤਾਪਿ ਉਪਟ੍ਠਹਿਮ੍ਹ , ਇਦਾਨਿ ਚ ਪਨਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਧਮ੍ਮਂ ਸੋਤੁਂ ਲਭਿਮ੍ਹਾ''ਤਿ ਤੁਸ੍ਸਿਂਸੁ।

ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋਪਿ ਤਂ ਦਿਵਸਂ ਪਚ੍ਚੂਸਸਮਯੇ ਲੋਕਂ ਵੋਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਵਨਵਾਸੀਤਿਸ੍ਸਸ੍ਸ ਉਪਟ੍ਠਾਕੇ ਅਤ੍ਤਨੋ ਞਾਣਜਾਲਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤੋ ਪਵਿਟ੍ਠੇ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਕਿਂ ਨੁ ਖੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਆਵਜ੍ਜੇਨ੍ਤੋ ਇਮਮਤ੍ਥਂ ਉਪਧਾਰੇਸਿ ''ਵਨਵਾਸੀਤਿਸ੍ਸਸਾਮਣੇਰਸ੍ਸ ਉਪਟ੍ਠਾਕਾ ਏਕਚ੍ਚੇ ਤੁਟ੍ਠਾ, ਏਕਚ੍ਚੇ ਕੁਦ੍ਧਾ, ਮਯ੍ਹਂ ਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪਨ ਸਾਮਣੇਰਸ੍ਸ ਕੁਦ੍ਧਾ ਨਿਰਯਭਾਗਿਨੋ ਭਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਗਨ੍ਤਬ੍ਬਮੇਵ ਤਤ੍ਥ ਮਯਾ, ਮਯਿ ਗਤੇ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਤੇ ਸਾਮਣੇਰੇ ਮੇਤ੍ਤਚਿਤ੍ਤਂ ਕਤ੍ਵਾ ਦੁਕ੍ਖਾ ਮੁਚ੍ਚਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ''ਤਿ। ਤੇਪਿ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਂ ਨਿਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਗਾਮਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਮਣ੍ਡਪਂ ਕਾਰੇਤ੍ਵਾ ਯਾਗੁਭਤ੍ਤਾਦੀਨਿ ਸਮ੍ਪਾਦੇਤ੍ਵਾ ਆਸਨਾਨਿ ਪਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵਾ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਆਗਮਨਮਗ੍ਗਂ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤਾ ਨਿਸੀਦਿਂਸੁ। ਭਿਕ੍ਖੂਪਿ ਸਰੀਰਪਟਿਜਗ੍ਗਨਂ ਕਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖਾਚਾਰਵੇਲਾਯ ਗਾਮਂ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਪਵਿਸਨ੍ਤਾ ਸਾਮਣੇਰਂ ਪੁਚ੍ਛਿਂਸੁ – ''ਕਿਂ, ਤਿਸ੍ਸ, ਤ੍ਵਂ ਅਮ੍ਹੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਗਮਿਸ੍ਸਸਿ, ਉਦਾਹੁ ਪਚ੍ਛਾ''ਤਿ? ''ਮਮ ਗਮਨਵੇਲਾਯਮੇਵ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਗਚ੍ਛਥ ਤੁਮ੍ਹੇ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ। ਭਿਕ੍ਖੂ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਮਾਦਾਯ ਪਵਿਸਿਂਸੁ।

ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਚੀਵਰਂ ਪਾਰੁਪਿਤ੍ਵਾ ਪਤ੍ਤਮਾਦਾਯ ਏਕਚਿਤ੍ਤਕ੍ਖਣੇਨੇਵ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਪੁਰਤੋ ਠਿਤਮੇਵ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਦਸ੍ਸੇਸਿ। ''ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ ਆਗਤੋ''ਤਿ ਸਕਲਗਾਮੋ ਸਙ੍ਖੁਭਿਤ੍ਵਾ ਏਕਕੋਲਾਹਲੋ ਅਹੋਸਿ। ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਉਦਗ੍ਗਚਿਤ੍ਤਾ ਬੁਦ੍ਧਪ੍ਪਮੁਖਂ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਂ ਨਿਸੀਦਾਪੇਤ੍ਵਾ ਯਾਗੁਂ ਦਤ੍ਵਾ ਖਜ੍ਜਕਂ ਅਦਂਸੁ। ਸਾਮਣੇਰੋ ਭਤ੍ਤੇ ਅਨਿਟ੍ਠਿਤੇਯੇਵ ਅਨ੍ਤੋਗਾਮਂ ਪਾਵਿਸਿ। ਗਾਮਵਾਸਿਨੋ ਨੀਹਰਿਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਸਕ੍ਕਚ੍ਚਂ ਭਿਕ੍ਖਂ ਅਦਂਸੁ। ਸੋ ਯਾਪਨਮਤ੍ਤਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਤ੍ਤਂ ਉਪਨਾਮੇਸਿ। ਸਤ੍ਥਾ ''ਆਹਰ, ਤਿਸ੍ਸਾ''ਤਿ ਹਤ੍ਥਂ ਪਸਾਰੇਤ੍ਵਾ ਪਤ੍ਤਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ''ਪਸ੍ਸ, ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤ, ਤਵ ਸਾਮਣੇਰਸ੍ਸ ਪਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ ਥੇਰਸ੍ਸ ਦਸ੍ਸੇਸਿ। ਥੇਰੋ ਸਤ੍ਥੁ ਹਤ੍ਥਤੋ ਪਤ੍ਤਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਸਾਮਣੇਰਸ੍ਸ ਦਤ੍ਵਾ ''ਗਚ੍ਛ, ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਤ੍ਤਟ੍ਠਾਨੇ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਭਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚਂ ਕਰੋਹੀ''ਤਿ ਆਹ।

ਗਾਮਵਾਸਿਨੋ ਬੁਦ੍ਧਪ੍ਪਮੁਖਂ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਂ ਪਰਿਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਅਨੁਮੋਦਨਂ ਯਾਚਿਂਸੁ। ਸਤ੍ਥਾ ਅਨੁਮੋਦਨਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਏਵਮਾਹ – ''ਲਾਭਾ ਵਤ ਵੋ ਉਪਾਸਕਾ, ਯੇ ਤੁਮ੍ਹੇ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕੁਲੂਪਕਂ ਸਾਮਣੇਰਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਂ ਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨਂ ਕਸ੍ਸਪਂ ਅਨੁਰੁਦ੍ਧਨ੍ਤਿ ਅਸੀਤਿਮਹਾਸਾਵਕੇ ਦਸ੍ਸਨਾਯ ਲਭਥ, ਅਹਮ੍ਪਿ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਕੁਲੂਪਕਮੇਵ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਆਗਤੋ, ਬੁਦ੍ਧਦਸ੍ਸਨਮ੍ਪਿ ਵੋ ਇਮਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯੇਵ ਲਦ੍ਧਂ, ਲਾਭਾ ਵੋ, ਸੁਲਦ੍ਧਂ ਵੋ''ਤਿ। ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਚਿਨ੍ਤਯਿਂਸੁ – ''ਅਹੋ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਲਾਭਾ, ਬੁਦ੍ਧਾਨਞ੍ਚੇਵ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਚ ਆਰਾਧਨਸਮਤ੍ਥਂ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਅਯ੍ਯਂ ਦਸ੍ਸਨਾਯ ਲਭਾਮ, ਦੇਯ੍ਯਧਮ੍ਮਞ੍ਚਸ੍ਸ ਦਾਤੁਂ ਲਭਾਮਾ''ਤਿ ਸਾਮਣੇਰਸ੍ਸ ਕੁਦ੍ਧਾ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਤੁਸ੍ਸਿਂਸੁ। ਤੁਟ੍ਠਾ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਭਿਯ੍ਯੋਸੋਮਤ੍ਤਾਯ ਪਸੀਦਿਂਸੁ। ਅਨੁਮੋਦਨਾਵਸਾਨੇ ਬਹੂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਾਦੀਨਿ ਪਾਪੁਣਿਂਸੁ। ਸਤ੍ਥਾ ਉਟ੍ਠਾਯਾਸਨਾ ਪਕ੍ਕਾਮਿ। ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਅਨੁਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਨਿਵਤ੍ਤਿਂਸੁ। ਸਤ੍ਥਾ ਸਾਮਣੇਰੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸਮਧੁਰੇਨ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ , ''ਸਾਮਣੇਰ, ਅਯਂ ਪਦੇਸੋ ਕੋਨਾਮੋ, ਅਯਂ ਪਦੇਸੋ ਕੋਨਾਮੋ''ਤਿ ਪੁਬ੍ਬੇ ਤਸ੍ਸ ਉਪਾਸਕੇਨ ਦਸ੍ਸਿਤਪਦੇਸੇ ਪੁਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਅਗਮਾਸਿ। ਸਾਮਣੇਰੋਪਿ, ''ਭਨ੍ਤੇ, ਅਯਂ ਇਤ੍ਥਨ੍ਨਾਮੋ, ਅਯਂ ਇਤ੍ਥਨ੍ਨਾਮੋ''ਤਿ ਆਚਿਕ੍ਖਮਾਨੋਵ ਅਗਮਾਸਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਤਸ੍ਸ ਵਸਨਟ੍ਠਾਨਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਤਮਤ੍ਥਕਂ ਅਭਿਰੁਹਿ। ਤਤ੍ਥ ਠਿਤਾਨਂ ਪਨ ਮਹਾਸਮੁਦ੍ਦੋ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਸਾਮਣੇਰਂ ਪੁਚ੍ਛਿ – ''ਤਿਸ੍ਸ, ਪਬ੍ਬਤਮਤ੍ਥਕੇ ਠਿਤੋ ਇਤੋ ਚਿਤੋ ਚ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਕਿਂ ਪਸ੍ਸਸੀ''ਤਿ? ''ਮਹਾਸਮੁਦ੍ਦਂ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ। ''ਮਹਾਸਮੁਦ੍ਦਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਕਿਂ ਚਿਨ੍ਤੇਸੀ''ਤਿ? ''ਮਮ ਦੁਕ੍ਖਿਤਕਾਲੇ ਰੋਦਨ੍ਤਸ੍ਸ ਚਤੂਹਿ ਮਹਾਸਮੁਦ੍ਦੇਹਿ

ਅਤਿਰੇਕਤਰੇਨ ਅਸ੍ਸੁਨਾ ਭਵਿਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਇਦਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ''ਨ੍ਤਿ। ''ਸਾਧੁ ਸਾਧੁ, ਤਿਸ੍ਸ, ਏਵਮੇਤਂ। ਏਕੇਕਸ੍ਸ ਹਿ ਸਤ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਖਿਤਕਾਲੇ ਪਗ੍ਘਰਿਤਅਸ੍ਸੂਨਿ ਚਤੂਹਿ ਮਹਾਸਮੁਦ੍ਦੇਹਿ ਅਤਿਰੇਕਤਰਾਨੇਵਾ''ਤਿ। ਇਦਞ੍ਚ ਪਨ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

''ਚਤੂਸੁ ਸਮੁਦ੍ਦੇਸੁ ਜਲਂ ਪਰਿਤ੍ਤਕਂ,
ਤਤੋ ਬਹੁਂ ਅਸ੍ਸੁਜਲਂ ਅਨਪ੍ਪਕਂ।
ਦੁਕ੍ਖੇਨ ਫੁਟ੍ਠਸ੍ਸ ਨਰਸ੍ਸ ਸੋਚਨਾ,
ਕਿਂਕਾਰਣਾ ਸਮ੍ਮ ਤੁਵਂ ਪਮਜ੍ਜਸੀ''ਤਿ॥

ਅਥ ਨਂ ਪੁਨ ਪੁਚ੍ਛਿ – ''ਤਿਸ੍ਸ, ਕਹਂ ਵਸਸੀ''ਤਿ? ''ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਪਬ੍ਭਾਰੇ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ। ''ਤਤ੍ਥ ਪਨ ਵਸਨ੍ਤੋ ਕਿਂ ਚਿਨ੍ਤੇਸੀ''ਤਿ? ''ਮਯਾ ਮਰਨ੍ਤੇਨ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਠਾਨੇ ਕਤਸ੍ਸ ਸਰੀਰਨਿਕ੍ਖੇਪਸ੍ਸ ਪਰਿਚ੍ਛੇਦੋ 'ਨਤ੍ਥੀ'ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿਂ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ। ''ਸਾਧੁ ਸਾਧੁ, ਤਿਸ੍ਸ, ਏਵਮੇਤਂ। ਇਮੇਸਞ੍ਹਿ ਸਤ੍ਤਾਨਂ ਪਥਵਿਯਂ ਨਿਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਅਮਤਟ੍ਠਾਨਂ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ –

''ਉਪਸਾਲ਼ਕਨਾਮਾਨਿ, ਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਚਤੁਦ੍ਦਸ।
ਅਸ੍ਮਿਂ ਪਦੇਸੇ ਦਡ੍ਢਾਨਿ, ਨਤ੍ਥਿ ਲੋਕੇ ਅਨਾਮਤਂ॥

''ਯਮ੍ਹਿ ਸਚ੍ਚਞ੍ਚ ਧਮ੍ਮੋ ਚ, ਅਹਿਂਸਾ ਸਂਯਮੋ ਦਮੋ।
ਏਤਂ ਅਰਿਯਾ ਸੇਵਨ੍ਤਿ, ਏਤਂ ਲੋਕੇ ਅਨਾਮਤ''ਨ੍ਤਿ॥ (ਜਾ॰੧.੨.੩੧-੩੨) –

ਇਮਂ ਦੁਕਨਿਪਾਤੇ **ਉਪਸਾਲ਼ਕਜਾਤਕਂ** ਕਥੇਸਿ। ਇਤਿ ਪਥਵਿਯਂ ਸਰੀਰਨਿਕ੍ਖੇਪਂ ਕਤ੍ਵਾ ਮਰਨ੍ਤੇਸੁ ਸਤ੍ਤੇਸੁ ਅਮਤਪੁਬ੍ਬਪਦੇਸੇ ਮਰਨ੍ਤਾ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ, ਆਨਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰਸਦਿਸਾ ਪਨ ਅਮਤਪੁਬ੍ਬਪਦੇਸੇ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਨ੍ਤਿ।

ਆਨਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰੋ ਕਿਰ ਵੀਸਵਸ੍ਸਸਤਿਕਕਾਲੇ ਆਯੁਸਙ੍ਖਾਰਂ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਪਰਿਕ੍ਖੀਣਭਾਵਂ ਞਤ੍ਵਾ ''ਇਤੋ ਸਤ੍ਤਮੇ ਦਿਵਸੇ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਆਰੋਚੇਸਿ। ਤਂ ਪਵਤ੍ਤਿਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਰੋਹਿਣੀਨਦਿਯਾ ਉਭਯਤੀਰਵਾਸਿਕੇਸੁ ਮਨੁਸ੍ਸੇਸੁ ਓਰਿਮਤੀਰਵਾਸਿਕਾ ''ਮਯਂ ਥੇਰਸ੍ਸ ਬਹੂਪਕਾਰਾ, ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਵਦਿਂਸੁ। ਪਰਤੀਰਵਾਸਿਕਾਪਿ ''ਮਯਂ ਥੇਰਸ੍ਸ ਬਹੂਪਕਾਰਾ, ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਵਦਿਂਸੁ। ਥੇਰੋ ਤੇਸਂ ਵਚਨਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ''ਉਭਯਤੀਰਵਾਸਿਨੋ ਮਯ੍ਹਂ ਉਪਕਾਰਾ, ਇਮੇ ਨਾਮ ਅਨੁਪਕਾਰਾਤਿ ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਵਤ੍ਤੁਂ, ਸਚਾਹਂ ਓਰਿਮਤੀਰੇ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਪਰਤੀਰਵਾਸਿਨੋ ਧਾਤੁਗਹਣਤ੍ਥਂ ਤੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਕਲਹਂ ਕਰਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ। ਸਚੇ ਪਰਤੀਰੇ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਓਰਿਮਤੀਰਵਾਸਿਨੋਪਿ ਤਥਾ ਕਰਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਕਲਹੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਮਾਨੋਪਿ ਮਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯੇਵ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿਸ੍ਸਤਿ, ਵੂਪਸਮਮਾਨੋਪਿ ਮਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯੇਵ ਵੂਪਸਮਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ''ਓਰਿਮਤੀਰਵਾਸਿਨੋਪਿ ਮਯ੍ਹਂ ਉਪਕਾਰਾ, ਪਰਤੀਰਵਾਸਿਨੋਪਿ ਮਯ੍ਹਂ ਉਪਕਾਰਾ, ਅਨੁਪਕਾਰਾਪਿ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ, ਓਰਿਮਤੀਰਵਾਸਿਨੋ ਓਰਿਮਤੀਰੇਯੇਵ ਸਨ੍ਨਿਪਤਨ੍ਤੁ, ਪਰਤੀਰਵਾਸਿਨੋਪਿ ਪਰਤੀਰੇਯੇਵਾ''ਤਿ ਆਹ। ਤਤੋ ਸਤ੍ਤਮੇ ਦਿਵਸੇ ਮਜ੍ਝੇਨਦਿਯਾ ਸਤ੍ਤਤਾਲਪ੍ਪਮਾਣੇ ਆਕਾਸੇ ਪਲ੍ਲਙ੍ਕੇਨ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਮਹਾਜਨਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਂ ਕਥੇਤ੍ਵਾ ''ਮਮ ਸਰੀਰਂ ਮਜ੍ਝੇ ਭਿਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਏਕੋ ਭਾਗੋ ਓਰਿਮਤੀਰੇ ਪਤਤੁ, ਏਕੋ ਭਾਗੋ ਪਰਤੀਰੇ''ਤਿ ਅਧਿਟ੍ਠਾਯ ਯਥਾਨਿਸਿਨ੍ਨੋਵ ਤੇਜੋਧਾਤੁਂ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿ, ਜਾਲਾ ਉਟ੍ਠਹਿਂਸੁ। ਸਰੀਰਂ ਮਜ੍ਝੇ ਭਿਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਏਕੋ ਭਾਗੋ ਓਰਿਮਤੀਰੇ ਪਤਿ, ਏਕੋ ਭਾਗੋ ਪਰਤੀਰੇ। ਤਤੋ ਮਹਾਜਨੋ ਪਰਿਦੇਵਿ, ਪਥਵਿਉਨ੍ਨਿਯਨਸਦ੍ਦੋ ਵਿਯ ਆਰੋਦਨਸਦ੍ਦੋ ਅਹੋਸਿ। ਸਤ੍ਥੁ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨੇ ਆਰੋਦਨਸਦ੍ਦਤੋਪਿ ਕਾਰੁਞ੍ਞਤਰੋ ਅਹੋਸਿ। ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਮਾਸੇ ਰੋਦਨ੍ਤਾ ਪਰਿਦੇਵਨ੍ਤਾ ''ਸਤ੍ਥੁ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਗ੍ਗਾਹਕੇ ਤਿਟ੍ਠਨ੍ਤੇ ਸਤ੍ਥੁ ਠਿਤਕਾਲੋ ਵਿਯ ਨੋ ਅਹੋਸਿ, ਇਦਾਨਿ ਨੋ ਸਤ੍ਥਾ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੋ''ਤਿ ਵਿਪ੍ਪਲਪਨ੍ਤਾ ਵਿਰਵਨ੍ਤਾ ਵਿਚਰਿਂਸੂਤਿ।

ਪੁਨ ਸਤ੍ਥਾ ਸਾਮਣੇਰਂ ਪੁਚ੍ਛਿ – ''ਤਿਸ੍ਸ, ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਵਨਸਣ੍ਡੇ ਦੀਪਿਆਦੀਨਂ ਸਦ੍ਦੇਨ ਭਾਯਸਿ, ਨ ਭਾਯਸੀ''ਤਿ? ''ਨ ਭਾਯਾਮਿ ਭਗਵਾ, ਅਪਿਚ ਖੋ ਪਨ ਮੇ ਏਤੇਸਂ ਸਦ੍ਦਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਵਨਰਤਿ ਨਾਮ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਸਟ੍ਠਿਮਤ੍ਤਾਹਿ ਗਾਥਾਹਿ ਵਨਵਣ੍ਣਨਂ ਨਾਮ

ਕਥੇਸਿ। ਅਥ ਨং ਸত্থা ''ਤਿਸ੍ਸਾ''ਤਿ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ। ''ਕਿং, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ? ''ਮਯং ਗਚ੍ਛਾਮ, ਤ੍ਵং ਗਮਿਸ੍ਸਸਿ, ਨਿਵਤ੍ਤਿਸ੍ਸਸੀ''ਤਿ। ''ਮਯ੍ਹং ਉਪਜ੍ਝਾਯੇ ਮং ਆਦਾਯ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਨਿਵਤ੍ਤੇਨ੍ਤੇ ਨਿਵਤ੍ਤਿਸ੍ਸਾਮਿ , ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ । ਸਤ੍ਥਾ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੇਨ ਸਦ੍ਧਿং ਪਕ੍ਕਾਮਿ। ਸਾਮਣੇਰਸ੍ਸ ਪਨ ਨਿਵਤ੍ਤਿਤੁਮੇਵ ਅਜ੍ਝਾਸਯੋ, ਥੇਰੋ ਤং ਞਤ੍ਵਾ ''ਤਿਸ੍ਸ, ਸਚੇ ਨਿਵਤ੍ਤਿਤੁਕਾਮੋ, ਨਿਵਤ੍ਤਾ''ਤਿ ਆਹ। ਸੋ ਸਤ੍ਥਾਰਞ੍ਚ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਞ੍ਚ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਨਿਵਤ੍ਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨਮੇਵ ਅਗਮਾਸਿ।

ਭਿਕ੍ਖੂਨং ਧਮ੍ਮਸਭਾਯং ਕਥਾ ਉਦਪਾਦਿ – ''ਅਹੋ ਵਤ ਵਨਵਾਸੀਤਿਸ੍ਸਸਾਮਣੇਰੋ ਦੁਕ੍ਕਰং ਕਰੋਤਿ, ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਗ੍ਗਹਣਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯਸ੍ਸ ਞਾਤਕਾ ਸਤ੍ਤਸੁ ਮਙ੍ਗਲੇਸੁ ਪਞ੍ਚਨ੍ਨং ਭਿਕ੍ਖੁਸਤਾਨং ਅਪ੍ਪੋਦਕਮਧੁਪਾਯਸਮੇਵ ਅਦਂਸੁ, ਪਬ੍ਬਜਿਤਕਾਲੇ ਅਨ੍ਤੋਵਿਹਾਰੇ ਬੁਦ੍ਧਪ੍ਪਮੁਖਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਸਤ੍ਤ ਦਿਵਸਾਨਿ ਅਪ੍ਪੋਦਕਮਧੁਪਾਯਸਮੇਵ ਅਦਂਸੁ। ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾ ਅਟ੍ਠਮੇ ਦਿਵਸੇ ਅਨ੍ਤੋਗਾਮং ਪਵਿਸਨ੍ਤੋ ਦ੍ਵੀਹੇਵ ਦਿਵਸੇਹਿ ਸਾਟਕਸਹਸ੍ਸੇਨ ਸਦ੍ਧਿং ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਸਹਸ੍ਸং ਲਭਿ, ਪੁਨੇਕਦਿਵਸং ਕਮ੍ਬਲਸਹਸ੍ਸং ਲਭਿ। ਇਤਿਸ੍ਸ ਇਧ ਵਸਨਕਾਲੇ ਮਹਾਲਾਭਸਕ੍ਕਾਰੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿ, ਇਦਾਨਿ ਏਵਰੂਪং ਲਾਭਸਕ੍ਕਾਰং ਛਡ੍ਡੇਤ੍ਵਾ ਅਰਞ੍ਞং ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਮਿਸ੍ਸਕਾਹਾਰੇਨ ਯਾਪੇਤਿ, ਦੁਕ੍ਕਰਕਾਰਕੋ ਵਤ ਤਿਸ੍ਸਸਾਮਣੇਰੋ''ਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ, ''ਕਾਯ ਨੁਤ੍ਥ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਏਤਰਹਿ ਕਥਾਯ ਸਨ੍ਨਿਸਿਨ੍ਨਾ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ''ਇਮਾਯ ਨਾਮਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ''ਆਮ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਲਾਭੂਪਨਿਸਾ ਨਾਮੇਸਾ ਅਞ੍ਞਾ, ਨਿਬ੍ਬਾਨਗਾਮਿਨੀ ਪਟਿਪਦਾ ਅਞ੍ਞਾ। 'ਏਵং ਲਾਭং ਲਭਿਸ੍ਸਾਮੀ'ਤਿ ਹਿ ਆਰਞ੍ਞਿਕਾਦਿਧੁਤਙ੍ਗਸਮਾਦਾਨਵਸੇਨ ਲਾਭੂਪਨਿਸং ਰਕ੍ਖਨ੍ਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਅਪਾਯਾ ਵਿਵਟਦ੍ਵਾਰਾ ਏਵ ਤਿਟ੍ਠਨ੍ਤਿ, ਨਿਬ੍ਬਾਨਗਾਮਿਨਿਯਾ ਪਨ ਪਟਿਪਦਾਯ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨং ਲਾਭਸਕ੍ਕਾਰং ਪਹਾਯ ਅਰਞ੍ਞং ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਘਟੇਨ੍ਤੋ ਵਾਯਮਨ੍ਤੋ ਅਰਹਤ੍ਤং ਗਣ੍ਹਾਤੀ''ਤਿ ਅਨੁਸਨ੍ਧਿং ਘਟੇਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮং ਦੇਸੇਨ੍ਤੋ ਇਮং ਗਾਥਮਾਹ –

੭੫. ''ਅਞ੍ਞਾ ਹਿ ਲਾਭੂਪਨਿਸਾ, ਅਞ੍ਞਾ ਨਿਬ੍ਬਾਨਗਾਮਿਨੀ।
ਏਵਮੇਤং ਅਭਿਞ੍ਞਾਯ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਸਾਵਕੋ।
ਸਕ੍ਕਾਰং ਨਾਭਿਨਨ੍ਦੇਯ੍ਯ, ਵਿਵੇਕਮਨੁਬ੍ਰੂਹਯੇ''ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਅਞ੍ਞਾ ਹਿ ਲਾਭੂਪਨਿਸਾ, ਅਞ੍ਞਾ ਨਿਬ੍ਬਾਨਗਾਮਿਨੀ**ਤਿ ਲਾਭੂਪਨਿਸਾ ਨਾਮੇਸਾ ਅਞ੍ਞਾ ਏਵ, ਅਞ੍ਞਾ ਨਿਬ੍ਬਾਨਗਾਮਿਨੀ ਪਟਿਪਦਾ। ਲਾਭੁਪ੍ਪਾਦਕੇਨ ਹਿ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਥੋਕং ਅਕੁਸਲਕਮ੍ਮং ਕਾਤੁং ਵਟ੍ਟਤਿ, ਕਾਯਵਙ੍ਕਾਦੀਨਿ ਕਾਤਬ੍ਬਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਯਸ੍ਮਿਞ੍ਹਿ ਕਾਲੇ ਕਾਯਵਙ੍ਕਾਦੀਸੁ ਕਿਞ੍ਚਿ ਕਰੋਤਿ, ਤਦਾ ਲਾਭੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਪਾਯਸਪਾਤਿਯਞ੍ਹਿ ਵਙ੍ਕং ਅਕਤ੍ਵਾ ਉਜੁਕਮੇਵ ਹਤ੍ਥং ਓਤਾਰੇਤ੍ਵਾ ਉਕ੍ਖਿਪਨ੍ਤਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥੋ ਮਕ੍ਖਿਤਮਤ੍ਤਕੋਵ ਹੋਤਿ, ਵਙ੍ਕং ਕਤ੍ਵਾ ਓਤਾਰੇਤ੍ਵਾ ਉਕ੍ਖਿਪਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਨ ਪਾਯਸਪਿਣ੍ਡং ਉਦ੍ਧਰਨ੍ਤੋਵ ਨਿਕ੍ਖਮਤਿ, ਏਵং ਕਾਯਵਙ੍ਕਾਦੀਨਿ ਕਰਣਕਾਲੇਯੇਵ ਲਾਭੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਅਯং ਅਧਮ੍ਮਿਕਾ ਲਾਭੂਪਨਿਸ੍ਸਾ ਨਾਮ। ਉਪਧਿਸਮ੍ਪਦਾ ਚੀਵਰਧਾਰਣং ਬਾਹੁਸਚ੍ਚং ਪਰਿਵਾਰੋ ਅਰਞ੍ਞਵਾਸੋਤਿ ਏਵਰੂਪੇਹਿ ਪਨ ਕਾਰਣੇਹਿ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋ ਲਾਭੋ ਧਮ੍ਮਿਕੋ ਨਾਮ ਹੋਤਿ। ਨਿਬ੍ਬਾਨਗਾਮਿਨਿং ਪਟਿਪਦং ਪੂਰੇਨ੍ਤੇਨ ਪਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਕਾਯਵਙ੍ਕਾਦੀਨਿ ਪਹਾਤਬ੍ਬਾਨਿ। ਅਨਨ੍ਧੇਨੇਵ ਅਨ੍ਧੇਨ ਵਿਯ, ਅਮੂਗੇਨੇਵ ਮੂਗੇਨ ਵਿਯ, ਅਬਧਿਰੇਨੇਵ ਬਧਿਰੇਨ ਵਿਯ ਭਵਿਤੁং ਵਟ੍ਟਤਿ। ਅਸਠੇਨ ਅਮਾਯੇਨ ਭਵਿਤੁং ਵਟ੍ਟਤਿ। **ਏਵਮੇਤ**ਨ੍ਤਿ ਏਤং ਲਾਭੁਪ੍ਪਾਦਨং ਪਟਿਪਦਞ੍ਚ ਨਿਬ੍ਬਾਨਗਾਮਿਨਿং ਪਟਿਪਦਞ੍ਚ ਏਵং ਞਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬੇਸং ਸਙ੍ਖਤਾਸਙ੍ਖਤਧਮ੍ਮਾਨং ਬੁਜ੍ਝਨਟ੍ਠੇਨ **ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ** ਸਵਨਨ੍ਤੇ ਜਾਤਟ੍ਠੇਨ ਓਵਾਦਾਨੁਸਾਸਨਿং ਵਾ ਸਵਨਟ੍ਠੇਨ **ਸਾਵਕੋ ਭਿਕ੍ਖੁ** ਅਧਮ੍ਮਿਕং ਚਤੁਪਚ੍ਚਯਸਕ੍ਕਾਰং ਨਾਭਿਨਨ੍ਦੇਯ੍ਯ, ਨ ਚੇਵ ਧਮ੍ਮਿਕং ਪਟਿਕ੍ਕੋਸੇਯ੍ਯ, ਕਾਯਵਿਵੇਕਾਦਿਕং **ਵਿਵੇਕং ਅਨੁਬ੍ਰੂਹਯੇ**। ਤਤ੍ਥ **ਕਾਯਵਿਵੇਕੋ**ਤਿ ਕਾਯਸ੍ਸ ਏਕੀਭਾਵੋ। **ਚਿਤ੍ਤਵਿਵੇਕੋ**ਤਿ ਅਟ੍ਠ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਯੋ। **ਉਪਧਿਵਿਵੇਕੋ**ਤਿ ਨਿਬ੍ਬਾਨং। ਤੇਸੁ ਕਾਯਵਿਵੇਕੋ ਗਣਸਙ੍ਗਣਿਕং ਵਿਨੋਦੇਤਿ, ਚਿਤ੍ਤਵਿਵੇਕੋ ਕਿਲੇਸਸਙ੍ਗਣਿਕং ਵਿਨੋਦੇਤਿ, ਉਪਧਿਵਿਵੇਕੋ ਸਙ੍ਖਾਰਸਙ੍ਗਣਿਕং ਵਿਨੋਦੇਤਿ। ਕਾਯਵਿਵੇਕੋ ਚਿਤ੍ਤਵਿਵੇਕਸ੍ਸ ਪਚ੍ਚਯੋ ਹੋਤਿ, ਚਿਤ੍ਤਵਿਵੇਕੋ ਉਪਧਿਵਿਵੇਕਸ੍ਸ ਪਚ੍ਚਯੋ ਹੋਤਿ। ਵੁਤ੍ਤਮ੍ਪਿਹੇਤং –

''ਕਾਯਵਿਵੇਕੋ ਚ ਵਿਵੇਕਟ੍ਠਕਾਯਾਨং ਨੇਕ੍ਖਮ੍ਮਾਭਿਰਤਾਨং, ਚਿਤ੍ਤਵਿਵੇਕੋ ਚ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧਚਿਤ੍ਤਾਨং ਪਰਮਵੋਦਾਨਪ੍ਪਤ੍ਤਾਨং, ਉਪਧਿਵਿਵੇਕੋ ਚ ਨਿਰੁਪਧੀਨং ਪੁਗ੍ਗਲਾਨং ਵਿਸਙ੍ਖਾਰਗਤਾਨ''ਨ੍ਤਿ (ਮਹਾਨਿ॰ ੧੫੦)। –

ਇਮਂ ਤਿਵਿਧਮ੍ਪਿ ਵਿਵੇਕਂ ਬ੍ਰੂਹੇਯ੍ਯ ਵਡ੍ਢੇਯ੍ਯ, ਉਪਸਮ੍ਪਜ੍ਜ ਵਿਹਰੇਯ੍ਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਬਹੂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਾਦੀਨਿ ਪਾਪੁਣਿੰਸੂਤਿ।

ਵਨਵਾਸੀਤਿਸ੍ਸਸਾਮਣੇਰਵਤ੍ਥੁ ਪਨ੍ਨਰਸਮਂ।

ਬਾਲਵਗ੍ਗਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਪਞ੍ਚਮੋ ਵਗ੍ਗੋ।

੬. ਪਣ੍ਡਿਤਵਗ੍ਗੋ

੧. ਰਾਧਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ

ਨਿਧੀਨංਵ ਪਵਤ੍ਤਾਰਨ੍ਤਿ ਇਮං ਧਮ੍ਮਦੇਸਨං ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤං ਰਾਧਤ੍ਥੇਰං ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਸੋ ਕਿਰ ਗਿਹਿਕਾਲੇ ਸਾਵਤ੍ਥਿਯං ਦੁਗ੍ਗਤਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਅਹੋਸਿ। ਸੋ ''ਭਿਕ੍ਖੂਨං ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਜੀਵਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਵਿਹਾਰං ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਪ੍ਪਹਰਿਤਕං ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਪਰਿਵੇਣං ਸਮ੍ਮਜ੍ਜਨ੍ਤੋ ਮੁਖਧੋਵਨਾਦੀਨਿ ਦਦਨ੍ਤੋ ਅਨ੍ਤੋਵਿਹਾਰੇਯੇਵ ਵਸਿ। ਭਿਕ੍ਖੂਪਿ ਨං ਸਙ੍ਗਣ੍ਹਿੰਸੁ, ਪਬ੍ਬਾਜੇਤੁං ਪਨ ਨ ਇਚ੍ਛਨ੍ਤਿ। ਸੋ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜං ਅਲਭਮਾਨੋ ਕਿਸੋ ਅਹੋਸਿ। ਅਥੇਕਦਿਵਸං ਸਤ੍ਥਾ ਪਚ੍ਚੂਸਕਾਲੇ ਲੋਕං ਵੋਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਤං ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣං ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਕਿං ਨੁ ਖੋ''ਤਿ ਉਪਧਾਰੇਨ੍ਤੋ ''ਅਰਹਾ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਞਤ੍ਵਾ ਸਾਯਨ੍ਹਸਮਯੇ ਵਿਹਾਰਚਾਰਿਕං ਚਰਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕං ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ, ''ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ, ਕਿං ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਵਿਚਰਸੀ''ਤਿ ਆਹ। ''ਭਿਕ੍ਖੂਨං ਵਤ੍ਤਪਟਿਵਤ੍ਤං ਕਰੋਨ੍ਤੋ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ । ''ਲਭਸਿ ਨੇਸං ਸਨ੍ਤਿਕਾ ਸਙ੍ਗਹ''ਨ੍ਤਿ? ''ਆਮ, ਭਨ੍ਤੇ, ਆਹਾਰਮਤ੍ਤං ਲਭਾਮਿ, ਨ ਪਨ ਮං ਪਬ੍ਬਾਜੇਨ੍ਤੀ''ਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਏਤਸ੍ਮਿං ਨਿਦਾਨੇ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘං ਸਨ੍ਨਿਪਾਤਾਪੇਤ੍ਵਾ ਤਮਤ੍ਥං ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ, ''ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਤ੍ਥਿ ਕੋਚਿ ਇਮਸ੍ਸ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸ੍ਸ ਅਧਿਕਾਰං ਸਰਤੀ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰੋ ''ਅਹං, ਭਨ੍ਤੇ, ਸਰਾਮਿ, ਅਯං ਮੇ ਰਾਜਗਹੇ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਭਿਹਟං ਕਟਚ੍ਛੁਭਿਕ੍ਖං ਦਾਪੇਸਿ, ਇਮਮਸ੍ਸਾਹං ਅਧਿਕਾਰං ਸਰਾਮੀ''ਤਿ ਆਹ। ਸੋ ਸਤ੍ਥਾਰਾ ''ਕਿං ਪਨ ਤੇ, ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤ, ਏਵං ਕਤੂਪਕਾਰං ਦੁਕ੍ਖਤੋ ਮੋਚੇਤੁං ਨ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ, ''ਸਾਧੁ, ਭਨ੍ਤੇ, ਪਬ੍ਬਾਜੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਤං ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣං ਪਬ੍ਬਾਜੇਸਿ। ਤਸ੍ਸ ਭਤ੍ਤਗ੍ਗੇ ਆਸਨਪਰਿਯਨ੍ਤੇ ਆਸਨං ਪਾਪੁਣਾਤਿ, ਯਾਗੁਭਤ੍ਤਾਦੀਹਿਪਿ ਕਿਲਮਤਿ। ਥੇਰੋ ਤං ਆਦਾਯ ਚਾਰਿਕං ਪਕ੍ਕਾਮਿ, ਅਭਿਕ੍ਖਣਞ੍ਚ ਨං ''ਇਦං ਤੇ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬං, ਇਦං ਤੇ ਨ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ ਓਵਦਿ ਅਨੁਸਾਸਿ। ਸੋ ਸੁਵਚੋ ਅਹੋਸਿ ਪਦਕ੍ਖਿਣਗ੍ਗਾਹੀ। ਤਸ੍ਮਾ ਯਥਾਨੁਸਿਟ੍ਠං ਪਟਿਪਜ੍ਜਮਾਨੋ ਕਤਿਪਾਹੇਨੇਵ ਅਰਹਤ੍ਤං ਪਾਪੁਣਿ।

ਥੇਰੋ ਤං ਆਦਾਯ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕං ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਨਿਸੀਦਿ। ਅਥ ਨං ਸਤ੍ਥਾ ਪਟਿਸਨ੍ਥਾਰං ਕਤ੍ਵਾ ਆਹ – ''ਸੁਵਚੋ ਨੁ ਖੋ, ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤ, ਤੇ ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕੋ''ਤਿ । ''ਆਮ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਤਿਵਿਯ ਸੁਵਚੋ, ਕਿਸ੍ਮਿਞ੍ਚਿ ਦੋਸੇ ਵੁਚ੍ਚਮਾਨੇ ਨ ਕੁਦ੍ਧਪੁਬ੍ਬੋ''ਤਿ। ''ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤ , ਏਵਰੂਪੇ ਸਦ੍ਧਿਵਿਹਾਰਿਕੇ ਲਭਨ੍ਤੋ ਕਿਤ੍ਤਕੇ ਗਣ੍ਹੇਯ੍ਯਾਸੀ''ਤਿ? ''ਭਨ੍ਤੇ, ਬਹੁਕੇਪਿ ਗਣ੍ਹੇਯ੍ਯਮੇਵਾ''ਤਿ। ਅਥੇਕਦਿਵਸං ਧਮ੍ਮਸਭਾਯ ਕਥං ਸਮੁਟ੍ਠਾਪੇਸੁං – ''ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰੋ ਕਿਰ ਕਤਞ੍ਞੂ ਕਤਵੇਦੀ, ਕਟਚ੍ਛੁਭਿਕ੍ਖਾਮਤ੍ਤං ਉਪਕਾਰං ਸਰਿਤ੍ਵਾ ਦੁਗ੍ਗਤਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣං ਪਬ੍ਬਾਜੇਸਿ। ਥੇਰੋਪਿ ਓਵਾਦਕ੍ਖਮੋ ਓਵਾਦਕ੍ਖਮਮੇਵ ਲਭੀ''ਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਤੇਸං ਕਥං ਸੁਤ੍ਵਾ ''ਨ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਇਦਾਨੇਵ, ਪੁਬ੍ਬੇਪਿ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤੋ ਕਤਞ੍ਞੂ ਕਤਵੇਦੀਯੇਵਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਤਮਤ੍ਥං ਪਕਾਸੇਤੁං –

> ''ਅਲੀਨਚਿਤ੍ਤං ਨਿਸ੍ਸਾਯ, ਪਹਟ੍ਠਾ ਮਹਤੀ ਚਮੂ।
> ਕੋਸਲං ਸੇਨਾਸਨ੍ਤੁਟ੍ਠං, ਜੀਵਗ੍ਗਾਹං ਅਗਾਹਯਿ॥
>
> ''ਏਵං ਨਿਸ੍ਸਯਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਆਰਦ੍ਧਵੀਰਿਯੋ।
> ਭਾਵਯං ਕੁਸਲං ਧਮ੍ਮං, ਯੋਗਕ੍ਖੇਮਸ੍ਸ ਪਤ੍ਤਿਯਾ।
> ਪਾਪੁਣੇ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬੇਨ, ਸਬ੍ਬਸံਯੋਜਨਕ੍ਖਯ''ਨ੍ਤਿ॥ (ਜਾ॰ ੧.੨.੧੧-੧੨) –

ਇਮං ਦੁਕਨਿਪਾਤੇ **ਅਲੀਨਚਿਤ੍ਤਜਾਤਕං** ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਤ੍ਵਾ ਕਥੇਸਿ। ਤਦਾ ਕਿਰ ਵਡ੍ਢਕੀਹਿ ਪਾਦਸ੍ਸ ਅਰੋਗਕਰਣਭਾਵੇਨ ਕਹං ਅਤ੍ਤਨੋ ਉਪਕਾਰං ਞਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬਸੇਤਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥਿਪੋਤਕਸ੍ਸ ਦਾਯਕੋ ਏਕਚਾਰਿਕੋ ਹਤ੍ਥੀ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰੋ ਅਹੋਸੀਤਿ ਏਵං ਥੇਰං ਆਰਬ੍ਭ ਜਾਤਕං ਕਥੇਤ੍ਵਾ ਰਾਧਤ੍ਥੇਰං ਆਰਬ੍ਭ, ''ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਨਾਮ ਰਾਧੇਨ ਵਿਯ ਸੁਵਚੇਨ ਭਵਿਤਬ੍ਬං, ਦੋਸං ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ

ਓਵਦਿਯਮਾਨੇਨਪਿ ਨ ਕੁਜ੍ਝਿਤਬ੍ਬਂ, ਓਵਾਦਦਾਯਕੋ ਪਨ ਨਿਧਿਆਚਿਕ੍ਖਣਕੋ ਵਿਯ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਅਨੁਸਨ੍ਧਿਂ ਘਟੇਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਨ੍ਤੋ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

੭੬. ''ਨਿਧੀਨਂਵ ਪਵਤ੍ਤਾਰਂ, ਯਂ ਪਸ੍ਸੇ ਵਜ੍ਜਦਸ੍ਸਿਨਂ।
ਨਿਗ੍ਗਯ੍ਹਵਾਦਿਂ ਮੇਧਾਵਿਂ, ਤਾਦਿਸਂ ਪਣ੍ਡਿਤਂ ਭਜੇ।
ਤਾਦਿਸਂ ਭਜਮਾਨਸ੍ਸ, ਸੇਯ੍ਯੋ ਹੋਤਿ ਨ ਪਾਪਿਯੋ''ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਨਿਧੀਨ**ਨ੍ਤਿ ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਨਿਦਹਿਤ੍ਵਾ ਠਪਿਤਾਨਂ ਹਿਰਞ੍ਞਸੁਵਣ੍ਣਾਦਿਪੂਰਾਨਂ ਨਿਧਿਕੁਮ੍ਭੀਨਂ। **ਪਵਤ੍ਤਾਰ**ਨ੍ਤਿ ਕਿਚ੍ਛਜੀਵਿਕੇ ਦੁਗ੍ਗਤਮਨੁਸ੍ਸੇ ਅਨੁਕਮ੍ਪਂ ਕਤ੍ਵਾ ''ਏਹਿ, ਸੁਖੇਨ ਜੀਵਨੂਪਾਯਂ ਦਸ੍ਸੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਨਿਧਿਟ੍ਠਾਨਂ ਨੇਤ੍ਵਾ ਹਤ੍ਥਂ ਪਸਾਰੇਤ੍ਵਾ ''ਇਮਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਸੁਖੇਨ ਜੀਵਾ''ਤਿ ਆਚਿਕ੍ਖਿਤਾਰਂ ਵਿਯ। **ਵਜ੍ਜਦਸ੍ਸਿਨ**ਨ੍ਤਿ ਦ੍ਵੇ ਵਜ੍ਜਦਸ੍ਸਿਨੋ ''ਇਮਿਨਾ ਨਂ ਅਸਾਰੁਪ੍ਪੇਨ ਵਾ ਖਲਿਤੇਨ ਵਾ ਸਙ੍ਘਮਜ੍ਝੇ ਨਿਗ੍ਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਰਨ੍ਧਗਵੇਸਕੋ ਚ, ਅਞ੍ਞਾਤਂ ਞਾਪਨਤ੍ਥਾਯ ਞਾਤਂ ਅਨੁਗ੍ਗਹਣਤ੍ਥਾਯ ਸੀਲਾਦੀਨਮਸ੍ਸ ਵੁਦ੍ਧਿਕਾਮਤਾਯ ਤਂ ਤਂ ਵਜ੍ਜਂ ਓਲੋਕਨੇਨ ਉਲ੍ਲੁਮ੍ਪਨਸਭਾਵਸਣ੍ਠਿਤੋ ਚ। ਅਯਂ ਇਧ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤੋ। ਯਥਾ ਹਿ ਦੁਗ੍ਗਤਮਨੁਸ੍ਸੋ ''ਇਮਂ ਗਣ੍ਹਾਹੀ''ਤਿ ਤਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾਪਿ ਪੋਥੇਤ੍ਵਾਪਿ ਨਿਧਿਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੇ ਕੋਪਂ ਨ ਕਰੋਤਿ, ਪਮੁਦਿਤੋ ਏਵ ਹੋਤਿ, ਏਵਮੇਵ ਏਵਰੂਪੇ ਪੁਗ੍ਗਲੇ ਅਸਾਰੁਪ੍ਪਂ ਵਾ ਖਲਿਤਂ ਵਾ ਦਿਸ੍ਵਾ ਆਚਿਕ੍ਖਨ੍ਤੇ ਕੋਪੋ ਨ ਕਾਤਬ੍ਬੋ, ਤੁਟ੍ਠੇਨੇਵ ਭਵਿਤਬ੍ਬਂ, ''ਭਨ੍ਤੇ, ਮਹਨ੍ਤਂ ਵੋ ਕਮ੍ਮਂ ਕਤਂ , ਮਯ੍ਹਂ ਆਚਰਿਯੁਪਜ੍ਝਾਯਟ੍ਠਾਨੇ ਠਤ੍ਵਾ ਓਵਦਨ੍ਤੇਹਿ ਪੁਨਪਿ ਮਂ ਵਦੇਯ੍ਯਾਥਾ''ਤਿ ਪਵਾਰੇਤਬ੍ਬਮੇਵ। **ਨਿਗ੍ਗਯ੍ਹਵਾਦਿ**ਨ੍ਤਿ ਏਕਚ੍ਚੋ ਹਿ ਸਦ੍ਧਿਵਿਹਾਰਿਕਾਦੀਨਂ ਅਸਾਰੁਪ੍ਪਂ ਵਾ ਖਲਿਤਂ ਵਾ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਅਯਂ ਮੇ ਮੁਖੋਦਕਦਾਨਾਦੀਹਿ ਸਕ੍ਕਚ੍ਚਂ ਉਪਟ੍ਠਹਤਿ, ਸਚੇ ਨਂ ਵਕ੍ਖਾਮਿ, ਨ ਮਂ ਉਪਟ੍ਠਹਿਸ੍ਸਤਿ, ਏਵਂ ਮੇ ਪਰਿਹਾਨਿ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਤੁਂ ਅਵਿਸਹਨ੍ਤੋ ਨ ਨਿਗ੍ਗਯ੍ਹਵਾਦੀ ਨਾਮ ਹੋਤਿ। ਸੋ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸਾਸਨੇ ਕਚਵਰਂ ਆਕਿਰਤਿ। ਯੋ ਪਨ ਤਥਾਰੂਪਂ ਵਜ੍ਜਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਵਜ੍ਜਾਨੁਰੂਪਂ ਤਜ੍ਜੇਨ੍ਤੋ ਪਣਾਮੇਨ੍ਤੋ ਦਣ੍ਡਕਮ੍ਮਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਵਿਹਾਰਾ ਤਂ ਨੀਹਰਨ੍ਤੋ ਸਿਕ੍ਖਾਪੇਤਿ, ਅਯਂ ਨਿਗ੍ਗਯ੍ਹਵਾਦੀ ਨਾਮ ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ। ਵੁਤ੍ਤਞ੍ਹੇਤਂ – ''ਨਿਗ੍ਗਯ੍ਹ ਨਿਗ੍ਗਯ੍ਹਾਹਂ, ਆਨਨ੍ਦ, ਵਕ੍ਖਾਮਿ, ਪਵਯ੍ਹ ਪਵਯ੍ਹ, ਆਨਨ੍ਦ, ਵਕ੍ਖਾਮਿ, ਯੋ ਸਾਰੋ ਸੋ ਠਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੩.੧੯੬)। **ਮੇਧਾਵਿ**ਨ੍ਤਿ ਧਮ੍ਮੋਜਪਞ੍ਞਾਯ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਂ। **ਤਾਦਿਸ**ਨ੍ਤਿ ਏਵਰੂਪਂ **ਪਣ੍ਡਿਤਂ** ਭਜੇਯ੍ਯ ਪਯਿਰੁਪਾਸੇਯ੍ਯ। ਤਾਦਿਸਞ੍ਹਿ ਆਚਰਿਯਂ **ਭਜਮਾਨਸ੍ਸ** ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕਸ੍ਸ **ਸੇਯ੍ਯੋ ਹੋਤਿ, ਨ ਪਾਪਿਯੋ** ਵਡ੍ਢਿਯੇਵ ਹੋਤਿ, ਨੋ ਪਰਿਹਾਨੀਤਿ।

ਦੇਸਨਾਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਬਹੂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਾਦੀਨਿ ਪਾਪੁਣਿਂਸੂਤਿ।

ਰਾਧਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ ਪਠਮਂ।

੨. ਅਸ੍ਸਜਿਪੁਨਬ੍ਬਸੁਕਵਤ੍ਥੁ

ਓਵਦੇਯ੍ਯਾਨੁਸਾਸੇਯ੍ਯਾਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਅਸ੍ਸਜਿਪੁਨਬ੍ਬਸੁਕਭਿਕ੍ਖੂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ। ਦੇਸਨਾ ਪਨ ਕੀਟਾਗਿਰਿਸ੍ਮਿਂ ਸਮੁਟ੍ਠਿਤਾ।

ਤੇ ਕਿਰ ਦ੍ਵੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਅਗ੍ਗਸਾਵਕਾਨਂ ਸਦ੍ਧਿਵਿਹਾਰਿਕਾ, ਅਲਜ੍ਜਿਨੋ ਪਨ ਅਹੇਸੁਂ ਪਾਪਭਿਕ੍ਖੂ। ਤੇ ਪਾਪਕੇਹਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਰਿਵਾਰੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ ਭਿਕ੍ਖੁਸਤੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਕੀਟਾਗਿਰਿਸ੍ਮਿਂ ਵਿਹਰਨ੍ਤਾ ''ਮਾਲਾਵਚ੍ਛਂ ਰੋਪੇਨ੍ਤਿਪਿ ਰੋਪਾਪੇਨ੍ਤਿਪੀ''ਤਿਆਦਿਕਂ (ਪਾਰਾ॰ ੪੩੧; ਚੂਲਵ॰ ੨੧) ਨਾਨਪ੍ਪਕਾਰਂ ਅਨਾਚਾਰਂ ਕਰੋਨ੍ਤਾ ਕੁਲਦੂਸਕਕਮ੍ਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਤਤੋ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇਹਿ ਪਚ੍ਚਯੇਹਿ ਜੀਵਿਕਂ ਕਪ੍ਪੇਨ੍ਤਾ ਤਂ ਆਵਾਸਂ ਪੇਸਲਾਨਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਅਨਾਵਾਸਂ ਅਕਂਸੁ। ਸਤ੍ਥਾ ਤਂ ਪਵਤ੍ਤਿਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਤੇਸਂ ਪਬ੍ਬਾਜਨੀਯਕਮ੍ਮਕਰਣਤ੍ਥਾਯ ਸਪਰਿਵਾਰੇ ਦ੍ਵੇ ਅਗ੍ਗਸਾਵਕੇ ਆਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ''ਗਚ੍ਛਥ, ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਾ, ਤੇਸੁ ਯੇ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਵਚਨਂ ਨ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਤੇਸਂ ਪਬ੍ਬਾਜਨੀਯਕਮ੍ਮਂ ਕਰੋਥ, ਯੇ ਪਨ

ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਤੇ ਓਵਦਥ ਅਨੁਸਾਸਥ। ਓਵਦਨ੍ਤੋ ਹਿ ਅਨੁਸਾਸਨ੍ਤੋ ਅਪਣ੍ਡਿਤਾਨਂਯੇਵ ਅਪ੍ਪਿਯੋ ਹੋਤਿ ਅਮਨਾਪੋ, ਪਣ੍ਡਿਤਾਨਂ ਪਨ ਪਿਯੋ ਹੋਤਿ ਮਨਾਪੋ''ਤਿ ਅਨੁਸਨ੍ਧਿਂ ਘਟੇਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਨ੍ਤੋ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

੭੭. ''ਓਵਦੇਯ੍ਯਾਨੁਸਾਸੇਯ੍ਯ, ਅਸਬ੍ਭਾ ਚ ਨਿਵਾਰਯੇ।
ਸਤਞ੍ਹਿ ਸੋ ਪਿਯੋ ਹੋਤਿ, ਅਸਤਂ ਹੋਤਿ ਅਪ੍ਪਿਯੋ''ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਓਵਦੇਯ੍ਯਾ**ਤਿ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ ਵਦਨ੍ਤੋ ਓਵਦਤਿ ਨਾਮ, ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨੇ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ ''ਅਯਸੋਪਿ ਤੇ ਸਿਯਾ''ਤਿਆਦਿਵਸੇਨ ਅਨਾਗਤਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ ਅਨੁਸਾਸਤਿ ਨਾਮ। ਸਮ੍ਮੁਖਾ ਵਦਨ੍ਤੋ ਓਵਦਤਿ ਨਾਮ, ਪਰਮ੍ਮੁਖਾ ਦੂਤਂ ਵਾ ਸਾਸਨਂ ਵਾ ਪੇਸੇਨ੍ਤੋ ਅਨੁਸਾਸਤਿ ਨਾਮ। ਸਕਿਂ ਵਦਨ੍ਤੋ ਓਵਦਤਿ ਨਾਮ, ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ ਵਦਨ੍ਤੋ ਅਨੁਸਾਸਤਿ ਨਾਮ। ਓਵਦਨ੍ਤੋ ਏਵ ਵਾ ਅਨੁਸਾਸਤਿ ਨਾਮਾਤਿ ਏਵਂ ਓਵਦੇਯ੍ਯ ਅਨੁਸਾਸੇਯ੍ਯ। **ਅਸਬ੍ਭਾ ਚਾ**ਤਿ ਅਕੁਸਲਧਮ੍ਮਾ ਚ ਨਿਵਾਰੇਯ੍ਯ, ਕੁਸਲਧਮ੍ਮੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪੇਯ੍ਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਸਤਞ੍ਹਿ ਸੋ ਪਿਯੋ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਸੋ ਏਵਰੂਪੋ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਬੁਦ੍ਧਾਦੀਨਂ ਸਪ੍ਪੁਰਿਸਾਨਂ ਪਿਯੋ ਹੋਤਿ। ਯੇ ਪਨ ਅਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਾ ਅਵਿਤਿਣ੍ਣਪਰਲੋਕਾ ਆਮਿਸਚਕ੍ਖੁਕਾ ਜੀਵਿਕਤ੍ਥਾਯ ਪਬ੍ਬਜਿਤਾ, ਤੇਸਂ **ਅਸਤਂ** ਸੋ ਓਵਾਦਕੋ ਅਨੁਸਾਸਕੋ, '''ਨ ਤ੍ਵਂ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਉਪਜ੍ਝਾਯੋ, ਨ ਆਚਰਿਯੋ, ਕਸ੍ਮਾ ਅਮ੍ਹੇ ਓਵਦਸੀ'ਤਿ ਏਵਂ ਮੁਖਸਤ੍ਤੀਹਿ ਵਿਜ੍ਝਨ੍ਤਾਨਂ ਅਪ੍ਪਿਯੋ ਹੋਤੀ''ਤਿ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਬਹੂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਾਦੀਨਿ ਪਾਪੁਣਿਂਸੂਤਿ। ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨਾਪਿ ਤਤ੍ਥ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਓਵਦਿਂਸੁ ਅਨੁਸਾਸਿਂਸੁ। ਤੇਸੁ ਏਕਚ੍ਚੇ ਓਵਾਦਂ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਸਮ੍ਮਾ ਵਤ੍ਤਿਂਸੁ, ਏਕਚ੍ਚੇ ਵਿਬ੍ਭਮਿਂਸੁ, ਏਕਚ੍ਚੇ ਪਬ੍ਬਾਜਨੀਯਕਮ੍ਮਂ ਪਾਪੁਣਿਂਸੂਤਿ।

ਅਸ੍ਸਜਿਪੁਨਬ੍ਬਸੁਕਵਤ੍ਥੁ ਦੁਤਿਯਂ।

੩. ਛਨ੍ਨਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ

ਨ ਭਜੇ ਪਾਪਕੇ ਮਿਤ੍ਤੇਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਛਨ੍ਨਤ੍ਥੇਰਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਸੋ ਕਿਰ ਆਯਸ੍ਮਾ ''ਅਹਂ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਅਯ੍ਯਪੁਤ੍ਤੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਮਹਾਭਿਨਿਕ੍ਖਮਨਂ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤੋ ਤਦਾ ਅਞ੍ਞਂ ਏਕਮ੍ਪਿ ਨ ਪਸ੍ਸਾਮਿ, ਇਦਾਨਿ ਪਨ 'ਅਹਂ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤੋ ਨਾਮ, ਅਹਂ ਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨੋ ਨਾਮ, ਮਯਂ ਅਗ੍ਗਸਾਵਕਮ੍ਹਾ'ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮੇ ਵਿਚਰਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਦ੍ਵੇ ਅਗ੍ਗਸਾਵਕੇ ਅਕ੍ਕੋਸਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਸਨ੍ਤਿਕਾ ਤਂ ਪਵਤ੍ਤਿਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਛਨ੍ਨਤ੍ਥੇਰਂ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਓਵਦਤਿ। ਸੋ ਤਙ੍ਖਣੇਯੇਵ ਤੁਣ੍ਹੀ ਹੁਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਥੇਰੇ ਅਕ੍ਕੋਸਤਿਯੇਵ। ਏਵਂ ਯਾਵਤਤਿਯਂ ਅਕ੍ਕੋਸਨ੍ਤਂ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾ ਓਵਦਿਤ੍ਵਾ ''ਛਨ੍ਨ, ਦ੍ਵੇ ਅਗ੍ਗਸਾਵਕਾ ਨਾਮ ਤੁਯ੍ਹਂ ਕਲ੍ਯਾਣਮਿਤ੍ਤਾ ਉਤ੍ਤਮਪੁਰਿਸਾ, ਏਵਰੂਪੇ ਕਲ੍ਯਾਣਮਿਤ੍ਤੇ ਸੇਵਸ੍ਸੁ ਭਜਸ੍ਸੂ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਨ੍ਤੋ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

੭੮. ''ਨ ਭਜੇ ਪਾਪਕੇ ਮਿਤ੍ਤੇ, ਨ ਭਜੇ ਪੁਰਿਸਾਧਮੇ।
ਭਜੇਥ ਮਿਤ੍ਤੇ ਕਲ੍ਯਾਣੇ, ਭਜੇਥ ਪੁਰਿਸੁਤ੍ਤਮੇ''ਤਿ॥

ਤਸ੍ਸਤ੍ਥੋ – ਕਾਯਦੁਚ੍ਚਰਿਤਾਦਿਅਕੁਸਲਕਮ੍ਮਾਭਿਰਤਾ **ਪਾਪਮਿਤ੍ਤਾ** ਨਾਮ। ਸਨ੍ਧਿਚ੍ਛੇਦਨਾਦਿਕੇ ਵਾ ਏਕਵੀਸਤਿਅਨੇਸਨਾਦਿਭੇਦੇ ਵਾ ਅਟ੍ਠਾਨੇ ਨਿਯੋਜਕਾ **ਪੁਰਿਸਾਧਮਾ** ਨਾਮ। ਉਭੋਪਿ ਵਾ ਏਤੇ ਪਾਪਮਿਤ੍ਤਾ ਚੇਵ ਪੁਰਿਸਾਧਮਾ ਚ, ਤੇ ਨ ਭਜੇਯ੍ਯ ਨ ਪਯਿਰੁਪਾਸੇਯ੍ਯ, ਵਿਪਰੀਤਾ ਪਨ ਕਲ੍ਯਾਣਮਿਤ੍ਤਾ ਚੇਵ ਸਪ੍ਪੁਰਿਸਾ ਚ, ਤੇ ਭਜੇਥ ਪਯਿਰੁਪਾਸੇਥਾਤਿ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਬਹੂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਾਦੀਨਿ ਪਾਪੁਣਿਂਸੂਤਿ।

ਛਨ੍ਨਤ੍ਥੇਰੋ ਪਨ ਤਂ ਓਵਾਦਂ ਸੁਤ੍ਵਾਪਿ ਪੁਰਿਮਨਯੇਨੇਵ ਭਿਕ੍ਖੂ ਅਕ੍ਕੋਸਤਿ ਪਰਿਭਾਸਤਿ। ਪੁਨਪਿ ਸਤ੍ਥੁ ਆਰੋਚੇਸੁਂ। ਸਤ੍ਥਾ, ''ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਮਯਿ ਧਰਨ੍ਤੇ ਛਨ੍ਨਂ ਸਿਕ੍ਖਾਪੇਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਥ, ਮਯਿ ਪਨ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੇ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਥਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨਕਾਲੇ ਆਯਸ੍ਮਤਾ ਆਨਨ੍ਦੇਨ, ''ਭਨ੍ਤੇ, ਕਥਂ ਛਨ੍ਨਤ੍ਥੇਰੇ ਅਮ੍ਹੇਹਿ ਪਟਿਪਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ, ''ਆਨਨ੍ਦ, ਛਨ੍ਨਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਬ੍ਰਹ੍ਮਦਣ੍ਡੋ ਦਾਤਬ੍ਬੋ''ਤਿ ਆਣਾਪੇਸਿ। ਸੋ ਸਤ੍ਥਰਿ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੇ ਆਨਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰੇਨ ਆਰੋਚਿਤਂ ਬ੍ਰਹ੍ਮਦਣ੍ਡਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਦੁਕ੍ਖੀ ਦੁਮ੍ਮਨੋ ਤਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਮੁਚ੍ਛਿਤੋ ਪਤਿਤ੍ਵਾ ''ਮਾ ਮਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਨਾਸਯਿਤ੍ਥਾ''ਤਿ ਯਾਚਿਤ੍ਵਾ ਸਮ੍ਮਾ ਵਤ੍ਤਂ ਪੂਰੇਨ੍ਤੋ ਨ ਚਿਰਸ੍ਸੇਵ ਸਹ ਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਹਿ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣੀਤਿ।

ਛਨ੍ਨਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ ਤਤਿਯਂ।

੪. ਮਹਾਕਪ੍ਪਿਨਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ

ਧਮ੍ਮਪੀਤਿ ਸੁਖਂ ਸੇਤੀਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਮਹਾਕਪ੍ਪਿਨਤ੍ਥੇਰਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਤਤ੍ਰਾਯਂ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬੀ ਕਥਾ – ਅਤੀਤੇ ਕਿਰ ਆਯਸ੍ਮਾ ਮਹਾਕਪ੍ਪਿਨੋ ਪਦੁਮੁਤ੍ਤਰਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਪਾਦਮੂਲੇ ਕਤਾਭਿਨੀਹਾਰੋ ਸਂਸਾਰੇ ਸਂਸਰਨ੍ਤੋ ਬਾਰਾਣਸਿਤੋ ਅਵਿਦੂਰੇ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਪੇਸਕਾਰਗਾਮੇ ਜੇਟ੍ਠਕਪੇਸਕਾਰੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ। ਤਦਾ ਸਹਸ੍ਸਮਤ੍ਤਾ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਾ ਅਟ੍ਠ ਮਾਸੇ ਹਿਮਵਨ੍ਤੇ ਵਸਿਤ੍ਵਾ ਵਸ੍ਸਿਕੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਮਾਸੇ ਜਨਪਦੇ ਵਸਨ੍ਤਿ। ਤੇ ਏਕਵਾਰਂ ਬਾਰਾਣਸਿਯਾ ਅਵਿਦੂਰੇ ਓਤਰਿਤ੍ਵਾ ''ਸੇਨਾਸਨਕਰਣਤ੍ਥਾਯ ਹਤ੍ਥਕਮ੍ਮਂ ਯਾਚਥਾ''ਤਿ ਰਞ੍ਞੋ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਅਟ੍ਠ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧੇ ਪਹਿਣਿਂਸੁ। ਤਦਾ ਪਨ ਰਞ੍ਞੋ ਵਪ੍ਪਮਙ੍ਗਲਕਾਲੋ ਹੋਤਿ। ਸੋ ''ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਾ ਕਿਰ ਆਗਤਾ''ਤਿ ਸੁਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਮਿਂ ਖਣੇ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਆਗਤਕਾਰਣਂ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ''ਅਜ੍ਜ, ਭਨ੍ਤੇ, ਓਕਾਸੋ ਨਤ੍ਥਿ, ਸ੍ਵੇ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਵਪ੍ਪਮਙ੍ਗਲਂ, ਤਤਿਯਦਿਵਸੇ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧੇ ਅਨਿਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾਵ ਪਾਵਿਸਿ। ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਾ ''ਅਞ੍ਞਤ੍ਥ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਪਕ੍ਕਮਿਂਸੁ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਖਣੇ ਜੇਟ੍ਠਪੇਸਕਾਰਸ੍ਸ ਭਰਿਯਾ ਕੇਨਚਿਦੇਵ ਕਰਣੀਯੇਨ ਬਾਰਾਣਸਿਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੀ ਤੇ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧੇ ਦਿਸ੍ਵਾ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ''ਕਿਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਵੇਲਾਯ, ਅਯ੍ਯਾ, ਆਗਤਾ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਆਦਿਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਕਥੇਸੁਂ। ਤਂ ਪਵਤ੍ਤਿਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਸਦ੍ਧਾਸਮ੍ਪਨ੍ਨਾ ਞਾਣਸਮ੍ਪਨ੍ਨਾ ਇਤ੍ਥੀ ''ਸ੍ਵੇ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਭਿਕ੍ਖਂ ਗਣ੍ਹਥਾ''ਤਿ ਨਿਮਨ੍ਤੇਸਿ। ''ਬਹੁਕਾ ਮਯਂ ਭਗਿਨੀ''ਤਿ। ''ਕਿਤ੍ਤਕਾ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ? ''ਸਹਸ੍ਸਮਤ੍ਤਾ''ਤਿ। ''ਭਨ੍ਤੇ, ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਗਾਮੇ ਸਹਸ੍ਸਪੇਸਕਾਰਾ ਵਸਿਮ੍ਹ। ਏਕੇਕੋ ਏਕੇਕਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖਂ ਦਸ੍ਸਤਿ, ਭਿਕ੍ਖਂ ਅਧਿਵਾਸੇਥ, ਅਹਮੇਵ ਵੋ ਵਸਨਟ੍ਠਾਨਮ੍ਪਿ ਕਾਰੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਆਹ। ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਾ ਅਧਿਵਾਸਯਿਂਸੁ।

ਸਾ ਗਾਮਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਉਗ੍ਘੋਸੇਸਿ – ''ਅਹਂ ਸਹਸ੍ਸਮਤ੍ਤੇ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧੇ ਦਿਸ੍ਵਾ ਨਿਮਨ੍ਤਯਿਂ, ਅਯ੍ਯਾਨਂ ਨਿਸੀਦਨਟ੍ਠਾਨਂ ਸਂਵਿਦਹਥ , ਯਾਗੁਭਤ੍ਤਾਦੀਨਿ ਸਮ੍ਪਾਦੇਥਾ''ਤਿ। ਗਾਮਮਜ੍ਝੇ ਮਣ੍ਡਪਂ ਕਾਰੇਤ੍ਵਾ ਆਸਨਾਨਿ ਪਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵਾ ਪੁਨਦਿਵਸੇ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧੇ ਨਿਸੀਦਾਪੇਤ੍ਵਾ ਪਣੀਤੇਨ ਖਾਦਨੀਯੇਨ ਭੋਜਨੀਯੇਨ ਪਰਿਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਭਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚਾਵਸਾਨੇ ਤਸ੍ਮਿਂ ਗਾਮੇ ਸਬ੍ਬਾ ਇਤ੍ਥਿਯੋ ਆਦਾਯ ਤਾਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧੇ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ, ''ਭਨ੍ਤੇ, ਤੇਮਾਸਂ ਵਸਨਤ੍ਥਾਯ ਪਟਿਞ੍ਞਂ ਦੇਥਾ''ਤਿ ਤੇਸਂ ਪਟਿਞ੍ਞਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਗਾਮੇ ਉਗ੍ਘੋਸੇਸਿ – ''ਅਮ੍ਮਤਾਤਾ, ਏਕੇਕਕੁਲਤੋ ਏਕੇਕੋ ਪੁਰਿਸੋ ਫਰਸੁਵਾਸਿਆਦੀਨਿ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਅਰਞ੍ਞਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਦਬ੍ਬਸਮ੍ਭਾਰੇ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ਅਯ੍ਯਾਨਂ ਵਸਨਟ੍ਠਾਨਂ ਕਰੋਤੂ''ਤਿ। ਗਾਮਵਾਸਿਨੋ ਤਸ੍ਸਾਯੇਵ ਵਚਨਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਏਕੇਕੋ ਏਕੇਕਂ ਕਤ੍ਵਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਰਤ੍ਤਿਟ੍ਠਾਨਦਿਵਾਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਪਣ੍ਣਸਾਲਸਹਸ੍ਸਂ ਕਾਰੇਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਣ੍ਣਸਾਲਾਯਂ ਵਸ੍ਸੂਪਗਤੇ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧੇ ''ਅਹਂ ਸਕ੍ਕਚ੍ਚਂ ਉਪਟ੍ਠਹਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਅਹਂ ਸਕ੍ਕਚ੍ਚਂ ਉਪਟ੍ਠਹਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਉਪਟ੍ਠਹਿਂਸੁ। ਵਸ੍ਸਂਵੁਟ੍ਠਕਾਲੇ ''ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਣ੍ਣਸਾਲਾਯ ਵਸ੍ਸਂਵੁਟ੍ਠਾਨਂ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਚੀਵਰਸਾਟਕੇ ਸਜ੍ਜੇਥਾ''ਤਿ ਸਮਾਦਪੇਤ੍ਵਾ ਏਕੇਕਸ੍ਸ ਸਹਸ੍ਸਸਹਸ੍ਸਮੂਲਂ ਚੀਵਰਂ ਦਾਪੇਸਿ। ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਾ ਵੁਟ੍ਠਵਸ੍ਸਾ ਅਨੁਮੋਦਨਂ ਕਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਕਮਿਂਸੁ।

ਗਾਮਵਾਸਿਨੋਪਿ ਇਦਂ ਪੁਞ੍ਞਕਮ੍ਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਇਤੋ ਚੁਤਾ ਤਾਵਤਿਂਸਭਵਨੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਗਣਦੇਵਪੁਤ੍ਤਾ ਨਾਮ ਅਹੇਸੁਂ। ਤੇ ਤਤ੍ਥ ਦਿਬ੍ਬਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਅਨੁਭਵਿਤ੍ਵਾ ਕਸ੍ਸਪਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਕਾਲੇ ਬਾਰਾਣਸਿਯਂ ਕੁਟੁਮ੍ਬਿਕਗੇਹੇਸੁ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਂਸੁ। ਜੇਟ੍ਠਕਪੇਸਕਾਰੋ

ਜੇਟ੍ਠਕਕੁਟੁਮ੍ਬਿਕਸ੍ਸ ਪੁਤ੍ਤੋ ਅਹੋਸਿ। ਭਰਿਯਾਪਿਸ੍ਸ ਜੇਟ੍ਠਕਕੁਟੁਮ੍ਬਿਕਸ੍ਸੇਵ ਧੀਤਾ ਅਹੋਸਿ। ਤਾ ਸਬ੍ਬਾਪਿ ਵਯਪ੍ਪਤ੍ਤਾ ਪਰਕੁਲੰ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿਯੋ ਤੇਸੰ ਤੇਸੰਯੇਵ ਗੇਹਾਨਿ ਅਗਮਿੰਸੁ। ਅਥੇਕਦਿਵਸੰ ਵਿਹਾਰੇ ਧਮ੍ਮਸ੍ਸਵਨੰ ਸਙ੍ਘੁਟ੍ਠੰ। ''ਸਤ੍ਥਾ ਧਮ੍ਮੰ ਦੇਸੇਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਸੁਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਤੇ ਕੁਟੁਮ੍ਬਿਕਾ ''ਧਮ੍ਮੰ ਸੋਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਭਰਿਯਾਹਿ ਸਦ੍ਧਿੰ ਵਿਹਾਰੰ ਅਗਮਿੰਸੁ। ਤੇਸੰ ਵਿਹਾਰਮਜ੍ਝੰ ਪਵਿਟ੍ਠਕ੍ਖਣੇ ਵਸ੍ਸੰ ਉਟ੍ਠਹਿ। ਯੇਸੰ ਕੁਲੂਪਕਾ ਵਾ ਞਾਤਿਸਾਮਣੇਰਾਦਯੋ ਵਾ ਅਤ੍ਥਿ, ਤੇ ਤੇਸੰ ਪਰਿਵੇਣਾਨਿ ਪਵਿਸਿੰਸੁ। ਤੇ ਪਨ ਤਥਾਰੂਪਾਨੰ ਨਤ੍ਥਿਤਾਯ ਕਤ੍ਥਚਿ, ਪਵਿਸਿਤੁੰ ਅਵਿਸਹਨ੍ਤਾ ਵਿਹਾਰਮਜ੍ਝੇਯੇਵ ਅਟ੍ਠੰਸੁ। ਅਥ ਨੇ ਜੇਟ੍ਠਕਕੁਟੁਮ੍ਬਿਕੋ ਆਹ – ''ਪਸ੍ਸਥ ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਵਿਪ੍ਪਕਾਰੰ, ਕੁਲਪੁਤ੍ਤੇਹਿ ਨਾਮ ਏਤ੍ਤਕੇਨ ਲਜ੍ਜਿਤੁੰ ਯੁਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ। ''ਅਯ੍ਯ, ਕਿੰ ਪਨ ਕਰੋਮਾ''ਤਿ? ''ਮਯੰ ਵਿਸ੍ਸਾਸਿਕਟ੍ਠਾਨਸ੍ਸ ਅਭਾਵੇਨ ਇਮੰ ਵਿਪ੍ਪਕਾਰੰ ਪਤ੍ਤਾ, ਸਬ੍ਬੇ ਧਨੰ ਸੰਹਰਿਤ੍ਵਾ ਪਰਿਵੇਣੰ ਕਰੋਮਾ''ਤਿ। ''ਸਾਧੁ, ਅਯ੍ਯਾ''ਤਿ ਜੇਟ੍ਠਕੋ ਸਹਸ੍ਸੰ ਅਦਾਸਿ, ਸੇਸਾ ਪਞ੍ਚ ਪਞ੍ਚ ਸਤਾਨਿ। ਇਤ੍ਥਿਯੋ ਅਡ੍ਢਤੇਯ੍ਯਾਨਿ ਅਡ੍ਢਤੇਯ੍ਯਾਨਿ ਸਤਾਨਿ। ਤੇ ਤੰ ਧਨੰ ਸੰਹਰਿਤ੍ਵਾ ਸਹਸ੍ਸਕੂਟਾਗਾਰਪਰਿਵਾਰੰ ਸਤ੍ਥੁ ਵਸਨਤ੍ਥਾਯ ਮਹਾਪਰਿਵੇਣੰ ਨਾਮ ਆਰਭਿੰਸੁ। ਨਵਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਮਹਨ੍ਤਤਾਯ ਧਨੇ ਅਪ੍ਪਹੋਨ੍ਤੇ ਪੁਬ੍ਬੇ ਦਿਨ੍ਨਧਨਤੋ ਪੁਨ ਉਪਡ੍ਢੁਪਡ੍ਢੰ ਅਦੰਸੁ। ਨਿਟ੍ਠਿਤੇ ਪਰਿਵੇਣੇ ਵਿਹਾਰਮਹੰ ਕਰੋਨ੍ਤਾ ਬੁਦ੍ਧਪ੍ਪਮੁਖਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਸਤ੍ਤਾਹੰ ਮਹਾਦਾਨੰ ਦਤ੍ਵਾ ਵੀਸਤਿਯਾ ਭਿਕ੍ਖੁਸਹਸ੍ਸਾਨੰ ਚੀਵਰਾਨਿ ਸਜ੍ਜਿੰਸੁ।

ਜੇਟ੍ਠਕਕੁਟੁਮ੍ਬਿਕਸ੍ਸ ਪਨ ਭਰਿਯਾ ਸਬ੍ਬੇਹਿ ਸਮਾਨੰ ਅਕਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਞ੍ਞਾਯ ਠਿਤਾ ''ਅਤਿਰੇਕਤਰੰ ਕਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰੰ ਪੂਜੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਅਨੋਜਪੁਪ੍ਫਵਣ੍ਣੇਨ ਸਹਸ੍ਸਮੂਲੇਨ ਸਾਟਕੇਨ ਸਦ੍ਧਿੰ ਅਨੋਜਪੁਪ੍ਫਚਙ੍ਕੋਟਕੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਅਨੁਮੋਦਨਕਾਲੇ ਸਤ੍ਥਾਰੰ ਅਨੋਜਪੁਪ੍ਫੇਹਿ ਪੂਜੇਤ੍ਵਾ ਤੰ ਸਾਟਕੰ ਸਤ੍ਥੁ ਪਾਦਮੂਲੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ, ''ਭਨ੍ਤੇ, ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਟ੍ਠਾਨੇ ਅਨੋਜਪੁਪ੍ਫਵਣ੍ਣੰਯੇਵ ਮੇ ਸਰੀਰੰ ਹੋਤੁ, ਅਨੋਜਾ ਏਵ ਚ ਮੇ ਨਾਮੰ ਹੋਤੂ''ਤਿ ਪਤ੍ਥਨੰ ਪਟ੍ਠਪੇਸਿ। ਸਤ੍ਥਾ ''ਏਵੰ ਹੋਤੂ''ਤਿ ਅਨੁਮੋਦਨੰ ਅਕਾਸਿ। ਤੇ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਯਾਵਤਾਯੁਕੰ ਠਤ੍ਵਾ ਤਤੋ ਚੁਤਾ ਦੇਵਲੋਕੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਬੁਦ੍ਧੁਪ੍ਪਾਦੇ ਦੇਵਲੋਕਾ ਚਵਿਤ੍ਵਾ ਜੇਟ੍ਠਕਕੁਟੁਮ੍ਬਿਕੋ ਕੁਕ੍ਕੁਟਵਤੀਨਗਰੇ ਰਾਜਕੁਲੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਵਯਪ੍ਪਤ੍ਤੋ ਮਹਾਕਪ੍ਪਿਨਰਾਜਾ ਨਾਮ ਅਹੋਸਿ, ਸੇਸਾ ਅਮਚ੍ਚਕੁਲੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿੰਸੁ। ਜੇਟ੍ਠਕਕੁਟੁਮ੍ਬਿਕਸ੍ਸ ਭਰਿਯਾ ਮਦ੍ਦਰਟ੍ਠੇ ਸਾਗਲਨਗਰੇ ਰਾਜਕੁਲੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ, ਅਨੋਜਪੁਪ੍ਫਵਣ੍ਣਮੇਵਸ੍ਸਾ ਸਰੀਰੰ ਅਹੋਸਿ, **ਅਨੋਜਾ**ਤ੍ਵੇਵਸ੍ਸਾ ਨਾਮੰ ਕਰਿੰਸੁ। ਸਾ ਵਯਪ੍ਪਤ੍ਤਾ ਮਹਾਕਪ੍ਪਿਨਰਞ੍ਞੋ ਗੇਹੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਨੋਜਾਦੇਵੀ ਨਾਮ ਅਹੋਸਿ। ਸੇਸਿਤ੍ਥਿਯੋਪਿ ਅਮਚ੍ਚਕੁਲੇਸੁ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਵਯਪ੍ਪਤ੍ਤਾ ਤੇਸੰਯੇਵ ਅਮਚ੍ਚਪੁਤ੍ਤਾਨੰ ਗੇਹਾਨਿ ਅਗਮੰਸੁ। ਤੇ ਸਬ੍ਬੇ ਰਞ੍ਞੋ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਸਦਿਸੰ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿੰ ਅਨੁਭਵਿੰਸੁ। ਯਦਾ ਰਾਜਾ ਸਬ੍ਬਾਲਙ੍ਕਾਰਪਟਿਮਣ੍ਡਿਤੋ ਹਤ੍ਥਿੰ ਅਭਿਰੁਹਿਤ੍ਵਾ ਵਿਚਰਿ, ਤਦਾ ਤੇਪਿ ਤਥੇਵ ਵਿਚਰਨ੍ਤਿ। ਤਸ੍ਮਿੰ ਅਸ੍ਸੇਨ ਵਾ ਰਥੇਨ ਵਾ ਵਿਚਰਨ੍ਤੇ ਤੇਪਿ ਤਥੇਵ ਵਿਚਰਨ੍ਤਿ? ਏਵੰ ਤੇ ਏਕਤੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਕਤਾਨੰ ਪੁਞ੍ਞਾਨੰ ਆਨੁਭਾਵੇਨ ਏਕਤੋਵ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿੰ ਅਨੁਭਵਿੰਸੁ। ਰਞ੍ਞੋ ਪਨ ਬਲੋ, ਬਲਵਾਹਨੋ, ਪੁਪ੍ਫੋ, ਪੁਪ੍ਫਵਾਹਨੋ, ਸੁਪਤ੍ਤੋਤਿ ਪਞ੍ਚ ਅਸ੍ਸਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਰਾਜਾ ਤੇਸੁ ਸੁਪਤ੍ਤੰ ਅਸ੍ਸੰ ਸਯੰ ਆਰੋਹਤਿ, ਇਤਰੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਅਸ੍ਸਾਰੋਹਾਨੰ ਸਾਸਨਾਹਰਣਤ੍ਥਾਯ ਅਦਾਸਿ। ਰਾਜਾ ਤੇ ਪਾਤੋਵ ਭੋਜੇਤ੍ਵਾ ''ਗਚ੍ਛਥ ਦ੍ਵੇ ਵਾ ਤੀਣਿ ਵਾ ਯੋਜਨਾਨਿ ਆਹਿਣ੍ਡਿਤ੍ਵਾ ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਵਾ ਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਵਾ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਵਾ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਭਾਵੰ ਞਤ੍ਵਾ ਮਯ੍ਹੰ ਸੁਖਸਾਸਨੰ ਆਹਰਥਾ''ਤਿ ਪੇਸੇਸਿ। ਤੇ ਚਤੂਹਿ ਦ੍ਵਾਰੇਹਿ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਤੀਣਿ ਯੋਜਨਾਨਿ ਆਹਿਣ੍ਡਿਤ੍ਵਾ ਸਾਸਨੰ ਅਲਭਿਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਚਾਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ।

ਅਥੇਕਦਿਵਸੰ ਰਾਜਾ ਸੁਪਤ੍ਤੰ ਅਸ੍ਸੰ ਆਰੁਯ੍ਹ ਅਮਚ੍ਚਸਹਸ੍ਸਪਰਿਵੁਤੋ ਉਯ੍ਯਾਨੰ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਕਿਲਨ੍ਤਰੂਪੇ ਪਞ੍ਚਸਤਵਾਣਿਜਕੇ ਨਗਰੰ ਪਵਿਸਨ੍ਤੇ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਇਮੇ ਅਦ੍ਧਾਨਕਿਲਨ੍ਤਾ, ਅਦ੍ਧਾ ਇਮੇਸੰ ਸਨ੍ਤਿਕਾ ਏਕੰ ਭਦ੍ਦਕੰ ਸਾਸਨੰ ਸੋਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਤੇ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ''ਕੁਤੋ ਆਗਚ੍ਛਥਾ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ''ਅਤ੍ਥਿ, ਦੇਵ, ਇਤੋ ਵੀਸਤਿਯੋਜਨਸਤਮਤ੍ਥਕੇ ਸਾਵਤ੍ਥਿ ਨਾਮ ਨਗਰੰ, ਤਤੋ ਆਗਚ੍ਛਾਮਾ''ਤਿ। ''ਅਤ੍ਥਿ ਪਨ ਵੋ ਪਦੇਸੇ ਕਿਞ੍ਚਿ ਸਾਸਨੰ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨ''ਨ੍ਤਿ। ''ਦੇਵ, ਅਞ੍ਞੰ ਕਿਞ੍ਚਿ ਨਤ੍ਥਿ, ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ ਪਨ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋ''ਤਿ। ਰਾਜਾ ਤਾਵਦੇਵ ਪਞ੍ਚਵਣ੍ਣਾਯ ਪੀਤਿਯਾ ਫੁਟ੍ਠਸਰੀਰੋ ਕਿਞ੍ਚਿ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤੁੰ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੋ ਮੁਹੁਤ੍ਤੰ ਵੀਤਿਨਾਮੇਤ੍ਵਾ, ''ਤਾਤਾ, ਕਿੰ ਵਦੇਥਾ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ''ਬੁਦ੍ਧੋ, ਦੇਵ, ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋ''ਤਿ। ਰਾਜਾ ਦੁਤਿਯਮ੍ਪਿ ਤਤਿਯਮ੍ਪਿ ਤਥੇਵ ਵੀਤਿਨਾਮੇਤ੍ਵਾ ਚਤੁਤ੍ਥੇ ਵਾਰੇ ''ਕਿੰ ਵਦੇਥ, ਤਾਤਾ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ''ਬੁਦ੍ਧੋ, ਦੇਵ, ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ, ''ਤਾਤਾ, ਵੋ ਸਤਸਹਸ੍ਸੰ ਦਦਾਮੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ''ਅਞ੍ਞਮ੍ਪਿ ਕਿਞ੍ਚਿ ਸਾਸਨੰ ਅਤ੍ਥੀ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ''ਅਤ੍ਥਿ, ਦੇਵ, ਧਮ੍ਮੋ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋ''ਤਿ। ਰਾਜਾ ਤਮ੍ਪਿ ਸੁਤ੍ਵਾ ਪੁਰਿਮਨਯੇਨੇਵ ਤਯੋ ਵਾਰੇ ਵੀਤਿਨਾਮੇਤ੍ਵਾ ਚਤੁਤ੍ਥੇ

ਵਾਰੇ ''ਧਮ੍ਮੋ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ''ਇਧਾਪਿ ਵੋ ਸਤਸਹਸ੍ਸਂ ਦਮ੍ਮੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ''ਅਪਰਮ੍ਪਿ ਸਾਸਨਂ ਅਤ੍ਥਿ, ਤਾਤਾ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ''ਅਤ੍ਥਿ, ਦੇਵ, ਸਙ੍ਘਰਤਨਂ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨ''ਨ੍ਤਿ। ਰਾਜਾ ਤਮ੍ਪਿ ਸੁਤ੍ਵਾ ਤਯੋ ਵਾਰੇ ਵੀਤਿਨਾਮੇਤ੍ਵਾ ਚਤੁਤ੍ਥੇ ਵਾਰੇ ''ਸਙ੍ਘੋ''ਤਿ ਪਦੇ ਵੁਤ੍ਤੇ ''ਇਧਾਪਿ ਵੋ ਸਤਸਹਸ੍ਸਂ ਦਮ੍ਮੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਅਮਚ੍ਚਸਹਸ੍ਸਂ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ, ''ਤਾਤਾ, ਕਿਂ ਕਰਿਸ੍ਸਥਾ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ''ਦੇਵ, ਤੁਮ੍ਹੇ ਕਿਂ ਕਰਿਸ੍ਸਥਾ''ਤਿ? ''ਅਹਂ, ਤਾਤਾ, 'ਬੁਦ੍ਧੋ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋ, ਧਮ੍ਮੋ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋ, ਸਙ੍ਘੋ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋ'ਤਿ ਸੁਤ੍ਵਾ ਨ ਪੁਨ ਨਿਵਤ੍ਤਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਪਬ੍ਬਜਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ। ''ਮਯਮ੍ਪਿ, ਦੇਵ , ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਪਬ੍ਬਜਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ। ਰਾਜਾ ਸੁਵਣ੍ਣਪਟ੍ਟੇ ਅਕ੍ਖਰਾਨਿ ਲਿਖਾਪੇਤ੍ਵਾ ਵਾਣਿਜਕੇ ਆਹ – ''ਅਨੋਜਾ ਨਾਮ ਦੇਵੀ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਤੀਣਿ ਸਤਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਦਸ੍ਸਤਿ, ਏਵਞ੍ਚ ਪਨ ਨਂ ਵਦੇਯ੍ਯਾਥ 'ਰਞ੍ਞੋ ਕਿਰ ਤੇ ਇਸ੍ਸਰਿਯਂ ਵਿਸ੍ਸਟ੍ਠਂ, ਯਥਾਸੁਖਂ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਾਹੀ'ਤਿ, ਸਚੇ ਪਨ ਵੋ 'ਰਾਜਾ ਕਹ'ਨ੍ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਤਿ, 'ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸ ਪਬ੍ਬਜਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਗਤੋ'ਤਿ ਆਰੋਚੇਯ੍ਯਾਥਾ''ਤਿ। ਅਮਚ੍ਚਾਪਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਭਰਿਯਾਨਂ ਤਥੇਵ ਸਾਸਨਂ ਪਹਿਣਿਂਸੁ । ਰਾਜਾ ਵਾਣਿਜਕੇ ਉਯ੍ਯੋਜੇਤ੍ਵਾ ਅਸ੍ਸਂ ਅਭਿਰੁਯ੍ਹ ਅਮਚ੍ਚਸਹਸ੍ਸਪਰਿਵੁਤੋ ਤਂ ਖਣਞ੍ਞੇਵ ਨਿਕ੍ਖਮਿ।

ਸਤ੍ਥਾਪਿ ਤਂ ਦਿਵਸਂ ਪਚ੍ਚੂਸਕਾਲੇ ਲੋਕਂ ਵੋਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਮਹਾਕਪ੍ਪਿਨਰਾਜਾਨਂ ਸਪਰਿਵਾਰਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਅਯਂ ਮਹਾਕਪ੍ਪਿਨੋ ਵਾਣਿਜਕਾਨਂ ਸਨ੍ਤਿਕਾ ਤਿਣ੍ਣਂ ਰਤਨਾਨਂ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਭਾਵਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਤੇਸਂ ਵਚਨਂ ਤੀਹਿ ਸਤਸਹਸ੍ਸੇਹਿ ਪੂਜੇਤ੍ਵਾ ਰਜ੍ਜਂ ਪਹਾਯ ਅਮਚ੍ਚਸਹਸ੍ਸੇਹਿ ਪਰਿਵੁਤੋ ਮਂ ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸ ਪਬ੍ਬਜਿਤੁਕਾਮੋ ਸ੍ਵੇ ਨਿਕ੍ਖਮਿਸ੍ਸਤਿ। ਸੋ ਸਪਰਿਵਾਰੋ ਸਹ ਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਹਿ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਿਸ੍ਸਤਿ, ਪਚ੍ਚੁਗ੍ਗਮਨਮਸ੍ਸ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਪੁਨਦਿਵਸੇ ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤੀ ਵਿਯ ਖੁਦ੍ਦਕਗਾਮਭੋਜਕਂ ਪਚ੍ਚੁਗ੍ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਸਯਮੇਵ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਵੀਸਯੋਜਨਸਤਂ ਮਗ੍ਗਂ ਪਚ੍ਚੁਗ੍ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਚਨ੍ਦਭਾਗਾਯ ਨਦਿਯਾ ਤੀਰੇ ਨਿਗ੍ਰੋਧਰੁਕ੍ਖਮੂਲੇ ਛਬ੍ਬਣ੍ਣਰਸ੍ਮਿਯੋ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਨ੍ਤੋ ਨਿਸੀਦਿ। ''ਰਾਜਾਪਿ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਏਕਂ ਨਦਿਂ ਪਤ੍ਵਾ ''ਕਾ ਨਾਮੇਸਾ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ''ਅਪਰਚ੍ਛਾ ਨਾਮ, ਦੇਵਾ''ਤਿ। ''ਕਿਮਸ੍ਸਾ ਪਰਿਮਾਣਂ, ਤਾਤਾ''ਤਿ? ''ਗਮ੍ਭੀਰਤੋ ਗਾਵੁਤਂ, ਪੁਥੁਲਤੋ ਦ੍ਵੇ ਗਾਵੁਤਾਨਿ, ਦੇਵਾ''ਤਿ। ''ਅਤ੍ਥਿ ਪਨੇਤ੍ਥ ਨਾਵਾ ਵਾ ਉਲੁਮ੍ਪੋ ਵਾ''ਤਿ? ''ਨਤ੍ਥਿ, ਦੇਵਾ''ਤਿ। ''ਨਾਵਾਦੀਨਿ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੇ ਅਮ੍ਹੇ ਜਾਤਿ ਜਰਂ ਉਪਨੇਤਿ, ਜਰਾ ਮਰਣਂ। ਅਹਂ ਨਿਬ੍ਬੇਮਤਿਕੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਤੀਣਿ ਰਤਨਾਨਿ ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤੋ, ਤੇਸਂ ਮੇ ਆਨੁਭਾਵੇਨ ਇਮਂ ਉਦਕਂ ਉਦਕਂ ਵਿਯ ਮਾ ਅਹੋਸੀ''ਤਿ ਤਿਣ੍ਣਂ ਰਤਨਾਨਂ ਗੁਣਂ ਆਵਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ''ਇਤਿਪਿ ਸੋ ਭਗਵਾ ਅਰਹਂ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ''ਤਿ ਬੁਦ੍ਧਾਨੁਸ੍ਸਤਿਂ ਅਨੁਸ੍ਸਰਨ੍ਤੋ ਸਪਰਿਵਾਰੋ ਅਸ੍ਸਸਹਸ੍ਸੇਨ ਉਦਕਪਿਟ੍ਠਿਂ ਪਕ੍ਖਨ੍ਦਿ। ਸਿਨ੍ਧਵਾ ਪਿਟ੍ਠਿਪਾਸਾਣੇ ਵਿਯ ਪਕ੍ਖਨ੍ਦਿਂਸੁ। ਖੁਰਾਨਂ ਅਗ੍ਗਾ ਨੇਵ ਤੇਮਿਂਸੁ।

ਸੋ ਤਂ ਉਤ੍ਤਰਿਤ੍ਵਾ ਪੁਰਤੋ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਅਪਰਮ੍ਪਿ ਨਦਿਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਅਯਂ ਕਾ ਨਾਮਾ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ''ਨੀਲਵਾਹਿਨੀ ਨਾਮ, ਦੇਵਾ''ਤਿ। ''ਕਿਮਸ੍ਸਾ ਪਰਿਮਾਣ''ਨ੍ਤਿ? ''ਗਮ੍ਭੀਰਤੋਪਿ ਪੁਥੁਲਤੋਪਿ ਅਡ੍ਢਯੋਜਨਂ, ਦੇਵਾ''ਤਿ। ਸੇਸਂ ਪੁਰਿਮਸਦਿਸਮੇਵ। ਤਂ ਪਨ ਨਦਿਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਸ੍ਵਾਕ੍ਖਾਤੋ ਭਗਵਤਾ ਧਮ੍ਮੋ''ਤਿ ਧਮ੍ਮਾਨੁਸ੍ਸਤਿਂ ਅਨੁਸ੍ਸਰਨ੍ਤੋ ਪਕ੍ਖਨ੍ਦਿ। ਤਮ੍ਪਿ ਅਤਿਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਅਪਰਮ੍ਪਿ ਨਦਿਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਅਯਂ ਕਾ ਨਾਮਾ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ''ਚਨ੍ਦਭਾਗਾ ਨਾਮ, ਦੇਵਾ''ਤਿ। ''ਕਿਮਸ੍ਸਾ ਪਰਿਮਾਣ''ਨ੍ਤਿ? ''ਗਮ੍ਭੀਰਤੋਪਿ ਪੁਥੁਲਤੋਪਿ ਯੋਜਨਂ, ਦੇਵਾ''ਤਿ। ਸੇਸਂ ਪੁਰਿਮਸਦਿਸਮੇਵ। ਇਮਂ ਪਨ ਨਦਿਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਸੁਪ੍ਪਟਿਪਨ੍ਨੋ ਭਗਵਤੋ ਸਾਵਕਸਙ੍ਘੋ''ਤਿ ਸਙ੍ਘਾਨੁਸ੍ਸਤਿਂ ਅਨੁਸ੍ਸਰਨ੍ਤੋ ਪਕ੍ਖਨ੍ਦਿ। ਤਂ ਪਨ ਨਦਿਂ ਅਤਿਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਸਤ੍ਥੁ ਸਰੀਰਤੋ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤਾ ਛਬ੍ਬਣ੍ਣਰਸ੍ਮਿਯੋ ਅਦ੍ਦਸ। ਨਿਗ੍ਰੋਧਰੁਕ੍ਖਸ੍ਸ ਸਾਖਾਵਿਟਪਪਲਾਸਾਨਿ ਸੋਵਣ੍ਣਮਯਾਨਿ ਵਿਯ ਅਹੇਸੁਂ। ਰਾਜਾ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਅਯਂ ਪਨ ਓਭਾਸੋ ਨੇਵ ਚਨ੍ਦਸ੍ਸ, ਨ ਸੂਰਿਯਸ੍ਸ, ਨ ਦੇਵਮਾਰਬ੍ਰਹ੍ਮਨਾਗਸੁਪਣ੍ਣਾਦੀਨਂ ਅਞ੍ਞਤਰਸ੍ਸ, ਅਦ੍ਧਾ ਅਹਂ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਮਹਾਗੋਤਮਬੁਦ੍ਧੇਨ ਦਿਟ੍ਠੋ ਭਵਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ। ਸੋ ਤਾਵਦੇਵ ਅਸ੍ਸਪਿਟ੍ਠਿਤੋ ਓਤਰਿਤ੍ਵਾ ਓਨਤਸਰੀਰੋ ਰਸ੍ਮਿਅਨੁਸਾਰੇਨ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਮਨੋਸਿਲਾਰਸੇ ਨਿਮੁਜ੍ਜਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਬੁਦ੍ਧਰਸ੍ਮੀਨਂ ਅਨ੍ਤੋ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸੀਦਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਅਮਚ੍ਚਸਹਸ੍ਸੇਨ, ਸਤ੍ਥਾ ਤਸ੍ਸ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬਿਂ ਕਥਂ ਕਥੇਸਿ। ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਰਾਜਾ ਸਪਰਿਵਾਰੋ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਹਿ। ਅਥ ਸਬ੍ਬੇਵ ਉਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਂ ਯਾਚਿਂਸੁ। ਸਤ੍ਥਾ ''ਆਗਮਿਸ੍ਸਤਿ ਨੁ ਖੋ ਇਮੇਸਂ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤਾਨਂ ਇਦ੍ਧਿਮਯਪਤ੍ਤਚੀਵਰ''ਨ੍ਤਿ ਉਪਧਾਰੇਨ੍ਤੋ ''ਇਮੇ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤਾ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਸਹਸ੍ਸਸ੍ਸ ਚੀਵਰਸਹਸ੍ਸਂ ਅਦਂਸੁ, ਕਸ੍ਸਪਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਕਾਲੇ ਵੀਸਤਿਯਾ ਭਿਕ੍ਖੁਸਹਸ੍ਸਾਨਮ੍ਪਿ ਵੀਸਤਿਚੀਵਰਸਹਸ੍ਸਾਨਿਪਿ ਅਦਂਸੁ। ਅਨਚ੍ਛਰਿਯਂ ਇਮੇਸਂ ਇਦ੍ਧਿਮਯਪਤ੍ਤਚੀਵਰਾਗਮਨ''ਨ੍ਤਿ ਞਤ੍ਵਾ ਦਕ੍ਖਿਣਹਤ੍ਥਂ ਪਸਾਰੇਤ੍ਵਾ

‘‘ਏਥ, ਭਿਕ੍ਖਵੋ, ਚਰਥ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਂ ਸਮ੍ਮਾ ਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤਕਿਰਿਯਾਯਾ’’ਤਿ ਆਹ। ਤੇ ਤਾਵਦੇਵ ਅਟ੍ਠਪਰਿਕ੍ਖਾਰਧਰਾ ਵਸ੍ਸਸਟ੍ਠਿਕਤ੍ਥੇਰਾ ਵਿਯ ਹੁਤ੍ਵਾ ਵੇਹਾਸਂ ਅਬ੍ਭੁਗ੍ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਚੋਰੋਹਿਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਨਿਸੀਦਿਂਸੁ।

ਤੇਪਿ ਵਾਣਿਜਕਾ ਰਾਜਕੁਲਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਰਞ੍ਞਾ ਪਹਿਤਭਾਵਂ ਆਰੋਚਾਪੇਤ੍ਵਾ ਦੇਵਿਯਾ ‘‘ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤੂ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਅਟ੍ਠਂਸੁ। ਅਥ ਨੇ ਦੇਵੀ ਪੁਚ੍ਛਿ – ‘‘ਤਾਤਾ, ਕਿਂ ਕਾਰਣਾ ਆਗਤਾਤ੍ਥਾ’’ਤਿ? ‘‘ਮਯਂ ਰਞ੍ਞਾ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਪਹਿਤਾ, ਤੀਣਿ ਕਿਰ ਨੋ ਸਤਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਦੇਥਾ’’ਤਿ। ‘‘ਤਾਤਾ, ਅਤਿਬਹੁਂ ਭਣਥ, ਕਿਂ ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ ਰਞ੍ਞੋ ਕਤਂ, ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵੋ ਰਾਜਾ ਪਸਨ੍ਨੋ ਏਤ੍ਤਕਂ ਧਨਂ ਦਾਪੇਸੀ’’ਤਿ? ‘‘ਦੇਵਿ, ਨ ਅਞ੍ਞਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਕਤਂ, ਰਞ੍ਞੋ ਪਨ ਏਕਂ ਸਾਸਨਂ ਆਰੋਚਯਿਮ੍ਹਾ’’ਤਿ? ‘‘ਸਕ੍ਕਾ ਪਨ, ਤਾਤਾ, ਮਯ੍ਹਂ ਆਰੋਚੇਤੁ’’ਨ੍ਤਿ। ‘‘ਸਕ੍ਕਾ, ਦੇਵੀ’’ਤਿ। ‘‘ਤੇਨ ਹਿ, ਤਾਤਾ, ਵਦੇਥਾ’’ਤਿ। ‘‘ਦੇਵਿ ਬੁਦ੍ਧੋ ਲੋਕੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋ’’ਤਿ। ਸਾਪਿ ‘‘ਤਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਪੁਰਿਮਨਯੇਨੇਵ ਪੀਤਿਯਾ ਫੁਟ੍ਠਸਰੀਰਾ ਤਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਅਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾ ਚਤੁਤ੍ਥੇ ਵਾਰੇ ‘ਬੁਦ੍ਧੋ’ਤਿ ਪਦਂ ਸੁਤ੍ਵਾ, ਤਾਤਾ, ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਪਦੇ ਰਞ੍ਞਾ ਕਿਂ ਦਿਨ੍ਨ’’ਨ੍ਤਿ? ‘‘ਸਤਸਹਸ੍ਸਂ, ਦੇਵੀ’’ਤਿ। ‘‘ਤਾਤਾ , ਅਨਨੁਚ੍ਛਵਿਕਂ ਰਞ੍ਞਾ ਕਤਂ ਏਵਰੂਪਂ ਸਾਸਨਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਸਤਸਹਸ੍ਸਂ ਦਦਮਾਨੇਨ। ਅਜ੍ਜ ਵੋ ਮਮ ਦੁਗ੍ਗਤਪਣ੍ਣਾਕਾਰੇ ਤੀਣਿ ਸਤਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਦਮ੍ਮਿ, ਅਪਰਮ੍ਪਿ ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ ਰਞ੍ਞੋ ਕਿਂ ਆਰੋਚਿਤ’’ਨ੍ਤਿ? ਤੇ ਇਦਞ੍ਚਿਦਞ੍ਚਾਤਿ ਇਤਰਾਨਿਪਿ ਦ੍ਵੇ ਸਾਸਨਾਨਿ ਆਰੋਚਯਿਂਸੁ। ਦੇਵੀ ਪੁਰਿਮਨਯੇਨੇਵ ਪੀਤਿਯਾ ਫੁਟ੍ਠਸਰੀਰਾ ਤਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਅਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾ ਚਤੁਤ੍ਥੇ ਵਾਰੇ ਤਥੇਵ ਸੁਤ੍ਵਾ ਤੀਣਿ ਤੀਣਿ ਸਤਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਦਾਪੇਸਿ, ਏਵਂ ਤੇ ਸਬ੍ਬਾਨਿਪਿ ਦ੍ਵਾਦਸ ਸਤਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਲਭਿਂਸੁ।

ਅਥ ਨੇ ਦੇਵੀ ਪੁਚ੍ਛਿ – ‘‘ਰਾਜਾ ਕਹਂ, ਤਾਤਾ’’ਤਿ? ਦੇਵਿ, ‘‘ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸ ‘ਪਬ੍ਬਜਿਸ੍ਸਾਮੀ’ਤਿ ਗਤੋ’’ਤਿ। ‘‘ਮਯ੍ਹਂ ਤੇਨ ਕਿਂ ਸਾਸਨਂ ਦਿਨ੍ਨ’’ਨ੍ਤਿ? ‘‘ਸਬ੍ਬਂ ਕਿਰ ਤੇਨ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਇਸ੍ਸਰਿਯਂ ਵਿਸ੍ਸਟ੍ਠਂ, ਤੁਮ੍ਹੇ ਕਿਰ ਯਥਾਰੁਚਿਯਾ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਅਨੁਭਵਥਾ’’ਤਿ। ‘‘ਅਮਚ੍ਚਾ ਪਨ ਕਹਂ, ਤਾਤਾ’’ਤਿ? ਤੇਪਿ ‘‘‘ਰਞ੍ਞਾ ਸਦ੍ਧਿਂਯੇਵ ਪਬ੍ਬਜਿਸ੍ਸਾਮਾ’ਤਿ ਗਤਾ, ਦੇਵੀ’’ਤਿ। ਸਾ ਤੇਸਂ ਭਰਿਯਾਯੋ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਤ੍ਵਾ, ਅਮ੍ਮਾ, ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਸਾਮਿਕਾ ‘‘ਰਞ੍ਞਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਪਬ੍ਬਜਿਸ੍ਸਾਮਾ’’ਤਿ ਗਤਾ, ‘‘ਤੁਮ੍ਹੇ ਕਿਂ ਕਰਿਸ੍ਸਥਾ’’ਤਿ? ‘‘ਕਿਂ ਪਨ ਤੇਹਿ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਸਾਸਨਂ ਪਹਿਤਂ, ਦੇਵੀ’’ਤਿ? ‘‘ਤੇਹਿ ਕਿਰ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਵਿਸ੍ਸਟ੍ਠਾ, ਤੁਮ੍ਹੇ ਕਿਰ ਤਂ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਯਥਾਰੁਚਿ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਥਾ’’ਤਿ। ‘‘ਤੁਮ੍ਹੇ ਪਨ, ਦੇਵਿ, ਕਿਂ ਕਰਿਸ੍ਸਥਾ’’ਤਿ? ‘‘ਅਮ੍ਮਾ, ਸੋ ਤਾਵ ਰਾਜਾ ਸਾਸਨਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਮਗ੍ਗੇ ਠਿਤਕੋਵ ਤੀਹਿ ਸਤਸਹਸ੍ਸੇਹਿ ਤੀਣਿ ਰਤਨਾਨਿ ਪੂਜੇਤ੍ਵਾ ਖੇਲ਼ਪਿਣ੍ਡਂ ਵਿਯ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਪਹਾਯ ‘ਪਬ੍ਬਜਿਸ੍ਸਾਮੀ’ਤਿ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤੋ, ਮਯਾ ਪਨ ਤਿਣ੍ਣਂ ਰਤਨਾਨਂ ਸਾਸਨਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਤੀਣਿ ਰਤਨਾਨਿ ਨਵਹਿ ਸਤਸਹਸ੍ਸੇਹਿ ਪੂਜਿਤਾਨਿ, ਨ ਖੋ ਪਨੇਸਾ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿ ਨਾਮ ਰਞ੍ਞੋਯੇਵ ਦੁਕ੍ਖਾ, ਮਯ੍ਹਮ੍ਪਿ ਦੁਕ੍ਖਾਯੇਵ। ਕੋ ਰਞ੍ਞਾ ਛਡ੍ਡਿਤਖੇਲ਼ਪਿਣ੍ਡਂ ਜਾਣੁਕੇਹਿ ਪਤਿਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਮੁਖੇਨ ਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਤਿ, ਨ ਮਯ੍ਹਂ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ ਅਤ੍ਥੋ, ਅਹਮ੍ਪਿ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਜਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ। ‘‘ਦੇਵਿ, ਮਯਮ੍ਪਿ ਤੁਮ੍ਹੇਹੇਵ ਸਦ੍ਧਿਂ ਪਬ੍ਬਜਿਸ੍ਸਾਮਾ’’ਤਿ। ‘‘ਸਚੇ ਸਕ੍ਕੋਥ, ਸਾਧੁ, ਅਮ੍ਮਾ’’ਤਿ? ‘‘ਸਕ੍ਕੋਮ, ਦੇਵੀ’’ਤਿ। ‘‘ਸਾਧੁ, ਅਮ੍ਮਾ, ਤੇਨ ਹਿ ਏਥਾ’’ਤਿ ਰਥਸਹਸ੍ਸਂ ਯੋਜਾਪੇਤ੍ਵਾ ਰਥਂ ਆਰੁਯ੍ਹ ਤਾਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਅਨ੍ਤਰਾਮਗ੍ਗੇ ਪਠਮਂ ਨਦਿਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਯਥਾ ਰਞ੍ਞਾ ਪੁਟ੍ਠਂ, ਤਥੇਵ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬਪਵਤ੍ਤਿਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ‘‘ਰਞ੍ਞੋ ਗਤਮਗ੍ਗਂ ਓਲੋਕੇਥਾ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ‘‘ਸਿਨ੍ਧਵਾਨਂ ਪਦਵਲਞ੍ਜਂ ਨ ਪਸ੍ਸਾਮ, ਦੇਵੀ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ‘‘ਰਾਜਾ ਤੀਣਿ ਰਤਨਾਨਿ ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤੋ ਸਚ੍ਚਕਿਰਿਯਂ ਕਤ੍ਵਾ ਗਤੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ। ਅਹਮ੍ਪਿ ਤੀਣਿ ਰਤਨਾਨਿ ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤਾ, ਤੇਸਮੇਵ ਅਨੁਭਾਵੇਨ ਇਦਂ ਉਦਕਂ ਵਿਯ ਮਾ ਅਹੋਸੀ’’ਤਿ ਤਿਣ੍ਣਂ ਰਤਨਾਨਂ ਗੁਣਂ ਅਨੁਸ੍ਸਰਿਤ੍ਵਾ ਰਥਸਹਸ੍ਸਂ ਪੇਸੇਸਿ। ਉਦਕਂ ਪਿਟ੍ਠਿਪਾਸਾਣਸਦਿਸਂ ਅਹੋਸਿ। ਚਕ੍ਕਾਨਂ ਅਗ੍ਗਗ੍ਗਨੇਮਿਵਟ੍ਟਿਯੋ ਨੇਵ ਤੇਮਿਂਸੁ। ਏਤੇਨੇਵ ਉਪਾਯੇਨ ਇਤਰਾ ਦ੍ਵੇ ਨਦਿਯੋ ਉਤ੍ਤਰਿ।

ਅਥ ਸਤ੍ਥਾ ਤਸ੍ਸਾਗਮਨਭਾਵਂ ਞਤ੍ਵਾ ਯਥਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਨ ਪਞ੍ਞਾਯਨ੍ਤਿ, ਏਵਮਕਾਸਿ। ਸਾਪਿ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੀ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੀ ਸਤ੍ਥੁ ਸਰੀਰਤੋ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤਾ ਛਬ੍ਬਣ੍ਣਰਸ੍ਮਿਯੋ ਦਿਸ੍ਵਾ ਤਥੇਵ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਠਿਤਾ ਪੁਚ੍ਛਿ – ‘‘ਭਨ੍ਤੇ, ਮਹਾਕਪ੍ਪਿਨੋ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤੋ ਆਗਤੋਤ੍ਥ ਮਞ੍ਞੇ, ਕਹਂ ਸੋ, ਅਮ੍ਹਾਕਮ੍ਪਿ ਨਂ ਦਸ੍ਸੇਥਾ’’ਤਿ? ‘‘ਨਿਸੀਦਥ ਤਾਵ, ਇਧੇਵ ਨਂ ਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸਥਾ’’ਤਿ । ਤਾ ਸਬ੍ਬਾਪਿ ਤੁਟ੍ਠਚਿਤ੍ਤਾ ‘‘ਇਧੇਵ ਕਿਰ ਨਿਸਿਨ੍ਨਾ ਸਾਮਿਕੇ ਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸਾਮਾ’’ਤਿ ਨਿਸੀਦਿਂਸੁ। ਸਤ੍ਥਾ ਤਾਸਂ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬਿਂ ਕਥਂ ਕਥੇਸਿ, ਅਨੋਜਾਦੇਵੀ ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਸਪਰਿਵਾਰਾ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਂ ਪਾਪੁਣਿ।

ਮਹਾਕਪ੍ਪਿਨਤ੍ਥੇਰੋ ਤਾਸਂ ਵਡ੍ਢਿਤਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸੁਣਨ੍ਤੋ ਸਪਰਿਵਾਰੋ ਸਹ ਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਹਿ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਿ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਖਣੇ ਸਤ੍ਥਾ ਤਾਸਂ ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਅਰਹਤ੍ਤਪ੍ਪਤ੍ਤੇ ਦਸ੍ਸੇਸਿ। ਤਾਸਂ ਕਿਰ ਆਗਤਕ੍ਖਣੇਯੇਵ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਾਮਿਕੇ ਕਾਸਾਵਧਰੇ ਮੁਣ੍ਡਕਸੀਸੇ ਦਿਸ੍ਵਾ ਚਿਤ੍ਤਂ ਏਕਗ੍ਗਂ ਨ ਭਵੇਯ੍ਯ, ਤੇਨ ਮਗ੍ਗਫਲਾਨਿ ਪਤ੍ਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੁਣੇਯ੍ਯੁਂ। ਤਸ੍ਮਾ ਅਚਲਸਦ੍ਧਾਯ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤਕਾਲੇ ਤਾਸਂ ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਅਰਹਤ੍ਤਪ੍ਪਤ੍ਤੇਯੇਵ ਦਸ੍ਸੇਸਿ।

ਤਾਪਿ ਤੇ ਦਿਸ੍ਵਾ ਪਞ੍ਚਪਤਿਟ੍ਠਿਤੇਨ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ, ''ਭਨ੍ਤੇ, ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਤਾਵ ਪਬ੍ਬਜਿਤਕਿਚ੍ਚਂ ਮਤ੍ਥਕਂ ਪਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਠਿਤਾ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਂ ਯਾਚਿਂਸੁ। ਏਵਂ ਕਿਰ ਵੁਤ੍ਤੇ ''ਸਤ੍ਥਾ ਉਪ੍ਪਲਵਣ੍ਣਾਯ ਆਗਮਨਂ ਚਿਨ੍ਤੇਸੀ''ਤਿ ਏਕਚ੍ਚੇ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਪਨ ਤਾ ਉਪਾਸਿਕਾਯੋ ਆਹ – ''ਸਾਵਤ੍ਥਿਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਉਪਸ੍ਸਯੇ ਪਬ੍ਬਜੇਥਾ''ਤਿ। ਤਾ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬੇਨ ਜਨਪਦਚਾਰਿਕਂ ਚਰਮਾਨਾ ਅਨ੍ਤਰਾਮਗ੍ਗੇ ਮਹਾਜਨੇਨ ਅਭਿਹਟਸਕ੍ਕਾਰਸਮ੍ਮਾਨਾ ਪਦਸਾਵ ਵੀਸਯੋਜਨਸਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਉਪਸ੍ਸਯੇ ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਿਂਸੁ। ਸਤ੍ਥਾਪਿ ਭਿਕ੍ਖੁਸਹਸ੍ਸਂ ਆਦਾਯ ਆਕਾਸੇਨੇਵ ਜੇਤਵਨਂ ਅਗਮਾਸਿ। ਤਤ੍ਰ ਸੁਦਂ ਆਯਸ੍ਮਾ ਮਹਾਕਪ੍ਪਿਨੋ ਰਤ੍ਤਿਟ੍ਠਾਨਦਿਵਾਟ੍ਠਾਨਾਦੀਸੁ ''ਅਹੋ ਸੁਖਂ , ਅਹੋ ਸੁਖ''ਨ੍ਤਿ ਉਦਾਨਂ ਉਦਾਨੇਨ੍ਤੋ ਵਿਚਰਤਿ। ਭਿਕ੍ਖੂ ਭਗਵਤੋ ਆਰੋਚੇਸੁਂ – ''ਭਨ੍ਤੇ, ਮਹਾਕਪ੍ਪਿਨੋ 'ਅਹੋ ਸੁਖਂ, ਅਹੋ ਸੁਖ'ਨ੍ਤਿ ਉਦਾਨਂ ਉਦਾਨੇਨ੍ਤੋ ਵਿਚਰਤਿ, ਅਤ੍ਤਨੋ ਕਾਮਸੁਖਂ ਰਜ੍ਜਸੁਖਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ ਮਞ੍ਞੇ''ਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਤਂ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ''ਸਚ੍ਚਂ ਕਿਰ ਤ੍ਵਂ, ਕਪ੍ਪਿਨ, ਕਾਮਸੁਖਂ ਰਜ੍ਜਸੁਖਂ ਆਰਬ੍ਭ ਉਦਾਨਂ ਉਦਾਨੇਸੀ''ਤਿ। ''ਭਗਵਾ ਮੇ, ਭਨ੍ਤੇ, ਤਂ ਆਰਬ੍ਭ ਉਦਾਨਭਾਵਂ ਵਾ ਅਨੁਦਾਨਭਾਵਂ ਵਾ ਜਾਨਾਤੀ''ਤਿ? ਸਤ੍ਥਾ ''ਨ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਮਮ ਪੁਤ੍ਤੋ ਕਾਮਸੁਖਂ ਰਜ੍ਜਸੁਖਂ ਆਰਬ੍ਭ ਉਦਾਨਂ ਉਦਾਨੇਤਿ, ਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪਨ ਮੇ ਧਮ੍ਮਪੀਤਿ ਨਾਮ ਧਮ੍ਮਰਤਿ ਨਾਮ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਸੋ ਅਮਤਮਹਾਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਆਰਬ੍ਭ ਏਵ ਉਦਾਨਂ ਉਦਾਨੇਸੀ''ਤਿ ਅਨੁਸਨ੍ਧਿਂ ਘਟੇਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਨ੍ਤੋ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

੭੯. ''ਧਮ੍ਮਪੀਤਿ ਸੁਖਂ ਸੇਤਿ, ਵਿਪ੍ਪਸਨ੍ਨੇਨ ਚੇਤਸਾ।
ਅਰਿਯਪ੍ਪਵੇਦਿਤੇ ਧਮ੍ਮੇ, ਸਦਾ ਰਮਤਿ ਪਣ੍ਡਿਤੋ''ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਧਮ੍ਮਪੀਤੀ**ਤਿ ਧਮ੍ਮਪਾਯਕੋ, ਧਮ੍ਮਂ ਪਿਵਨ੍ਤੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਧਮ੍ਮੋ ਚ ਨਾਮੇਸ ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਭਾਜਨੇਨ ਯਾਗੁਆਦੀਨਿ ਵਿਯ ਪਾਤੁਂ? ਨਵਵਿਧਂ ਪਨ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਧਮ੍ਮਂ ਨਾਮਕਾਯੇਨ ਫੁਸਨ੍ਤੋ ਆਰਮ੍ਮਣਤੋ ਸਚ੍ਛਿਕਰੋਨ੍ਤੋ ਪਰਿਞ੍ਞਾਭਿਸਮਯਾਦੀਹਿ ਦੁਕ੍ਖਾਦੀਨਿ ਅਰਿਯਸਚ੍ਚਾਨਿ ਪਟਿਵਿਜ੍ਝਨ੍ਤੋ ਧਮ੍ਮਂ ਪਿਵਤਿ ਨਾਮ। **ਸੁਖਂ ਸੇਤੀ**ਤਿ ਦੇਸਨਾਮਤ੍ਤਮੇਵੇਤਂ, ਚਤੂਹਿਪਿ ਇਰਿਯਾਪਥੇਹਿ ਸੁਖਂ ਵਿਹਰਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਵਿਪ੍ਪਸਨ੍ਨੇਨਾ**ਤਿ ਅਨਾਵਿਲੇਨ ਨਿਰੁਪਕ੍ਕਿਲੇਸੇਨ। **ਅਰਿਯਪ੍ਪਵੇਦਿਤੇ**ਤਿ ਬੁਦ੍ਧਾਦੀਹਿ ਅਰਿਯੇਹਿ ਪਵੇਦਿਤੇ ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਾਦਿਭੇਦੇ ਬੋਧਿਪਕ੍ਖਿਯਧਮ੍ਮੇ। **ਸਦਾ ਰਮਤੀ**ਤਿ ਏਵਰੂਪੋ ਧਮ੍ਮਪੀਤਿ ਵਿਪ੍ਪਸਨ੍ਨੇਨ ਚੇਤਸਾ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਪਣ੍ਡਿਚ੍ਚੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਸਦਾ ਰਮਤਿ ਅਭਿਰਮਤੀਤਿ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਬਹੂ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨਾਦਯੋ ਅਹੇਸੁਨ੍ਤਿ।

ਮਹਾਕਪ੍ਪਿਨਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ ਚਤੁਤ੍ਥਂ।

੫. ਪਣ੍ਡਿਤਸਾਮਣੇਰਵਤ੍ਥੁ

ਉਦਕਞ੍ਹਿ ਨਯਨ੍ਤੀਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਪਣ੍ਡਿਤਸਾਮਣੇਰਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਅਤੀਤੇ ਕਿਰ ਕਸ੍ਸਪਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ ਵੀਸਤਿਖੀਣਾਸਵਸਹਸ੍ਸਪਰਿਵਾਰੋ ਬਾਰਾਣਸਿਂ ਅਗਮਾਸਿ। ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਬਲਂ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾ ਅਟ੍ਠਪਿ ਦਸਪਿ ਏਕਤੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਅਗਨ੍ਤੁਕਦਾਨਾਦੀਨਿ ਅਦਂਸੁ। ਅਥੇਕਦਿਵਸਂ ਸਤ੍ਥਾ ਭਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਏਵਂ ਅਨੁਮੋਦਨਮਕਾਸਿ –

''ਉਪਾਸਕਾ ਇਧ ਏਕਚ੍ਚੋ 'ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਨ੍ਤਕਮੇਵ ਦਾਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਕਿੰ ਪਰੇਨ ਸਮਾਦਪਿਤੇਨਾ'ਤਿ ਅਤ੍ਤਨਾਵ ਦਾਨੰ ਦੇਤਿ, ਪਰੰ ਨ ਸਮਾਦਪੇਤਿ । ਸੋ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਟ੍ਠਾਨੇ ਭੋਗਸਮ੍ਪਦੰ ਲਭਤਿ, ਨੋ ਪਰਿਵਾਰਸਮ੍ਪਦੰ। ਏਕਚ੍ਚੋ ਪਰੰ ਸਮਾਦਪੇਤਿ, ਅਤ੍ਤਨਾ ਨ ਦੇਤਿ। ਸੋ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਟ੍ਠਾਨੇ ਪਰਿਵਾਰਸਮ੍ਪਦੰ ਲਭਤਿ, ਨੋ ਭੋਗਸਮ੍ਪਦੰ ਏਕਚ੍ਚੋ ਅਤ੍ਤਨਾਪਿ ਨ ਦੇਤਿ, ਪਰਮ੍ਪਿ ਨ ਸਮਾਦਪੇਤਿ। ਸੋ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਟ੍ਠਾਨੇ ਨੇਵ ਭੋਗਸਮ੍ਪਦੰ ਲਭਤਿ, ਨ ਪਰਿਵਾਰਸਮ੍ਪਦੰ, ਵਿਘਾਸਾਦੋਵ ਹੁਤ੍ਵਾ ਜੀਵਤਿ। ਏਕਚ੍ਚੋ ਅਤ੍ਤਨਾ ਚ ਦੇਤਿ, ਪਰਞ੍ਚ ਸਮਾਦਪੇਤਿ। ਸੋ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਟ੍ਠਾਨੇ ਭੋਗਸਮ੍ਪਦਮ੍ਪਿ ਲਭਤਿ ਪਰਿਵਾਰਸਮ੍ਪਦਮ੍ਪੀ''ਤਿ।

ਤੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ਸਮੀਪੇ ਠਿਤੋ ਏਕੋ ਪਣ੍ਡਿਤਪੁਰਿਸੋ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਅਹੰ ਦਾਨਿ ਤਥਾ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਯਥਾ ਮੇ ਦ੍ਵੇਪਿ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਯੋ ਭਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ''ਤਿ। ਸੋ ਸਤ੍ਥਾਰੰ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਆਹ – ''ਭਨ੍ਤੇ, ਸ੍ਵਾਤਨਾਯ ਮਯ੍ਹੰ ਭਿਕ੍ਖੰ ਗਣ੍ਹਥਾ''ਤਿ। ''ਕਿਤ੍ਤਕੇਹਿ ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਅਤ੍ਥੋ''ਤਿ? ''ਕਿਤ੍ਤਕੋ ਪਨ ਵੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਪਰਿਵਾਰੋ''ਤਿ? ''ਵੀਸਤਿ ਭਿਕ੍ਖੁਸਹਸ੍ਸਾਨੀ''ਤਿ। ''ਭਨ੍ਤੇ, ਸਬ੍ਬੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿੰ ਸ੍ਵਾਤਨਾਯ ਮਯ੍ਹੰ ਭਿਕ੍ਖੰ ਗਣ੍ਹਥਾ''ਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਅਧਿਵਾਸੇਸਿ। ਸੋ ਗਾਮੰ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ, ''ਅਮ੍ਮਤਾਤਾ, ਸ੍ਵਾਤਨਾਯ ਮਯਾ ਬੁਦ੍ਧਪ੍ਪਮੁਖੋ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੋ ਨਿਮਨ੍ਤਿਤੋ, ਤੁਮ੍ਹੇ ਯਤ੍ਤਕਾਨੰ ਭਿਕ੍ਖੂਨੰ ਦਾਤੁੰ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਥ, ਤਤ੍ਤਕਾਨੰ ਦਾਨੰ ਦੇਥਾ''ਤਿ ਆਰੋਚੇਤ੍ਵਾ ਵਿਚਰਨ੍ਤੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਬਲੰ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾ ''ਮਯੰ ਦਸਨ੍ਨੰ ਦਸ੍ਸਾਮ, ਮਯੰ ਵੀਸਤਿਯਾ, ਮਯੰ ਸਤਸ੍ਸ, ਮਯੰ ਪਞ੍ਚਸਤਾਨ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਸਬ੍ਬੇਸੰ ਵਚਨੰ ਆਦਿਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਪਣ੍ਣੇ ਆਰੋਪੇਸਿ।

ਤੇਨ ਚ ਸਮਯੇਨ ਤਸ੍ਮਿੰ ਨਗਰੇ ਅਤਿਦੁਗ੍ਗਤਭਾਵੇਨੇਵ ''ਮਹਾਦੁਗ੍ਗਤੋ''ਤਿ ਪਞ੍ਞਾਤੋ ਏਕੋ ਪੁਰਿਸੋ ਅਤ੍ਥਿ। ਸੋ ਤਮ੍ਪਿ ਸਮ੍ਮੁਖਾਗਤੰ ਦਿਸ੍ਵਾ, ਸਮ੍ਮ ਮਹਾਦੁਗ੍ਗਤ, ਮਯਾ ਸ੍ਵਾਤਨਾਯ ਬੁਦ੍ਧਪ੍ਪਮੁਖੋ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੋ ਨਿਮਨ੍ਤਿਤੋ, ਸ੍ਵੇ ਨਗਰਵਾਸਿਨੋ ਦਾਨੰ ਦਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ''ਤ੍ਵੰ ਕਤਿ ਭਿਕ੍ਖੂ ਭੋਜੇਸ੍ਸਸੀ''ਤਿ? ''ਸਾਮਿ, ਮਯ੍ਹੰ ਕਿੰ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ, ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਨਾਮ ਸਧਨਾਨੰ ਅਤ੍ਥੋ, ਮਯ੍ਹੰ ਪਨ ਸ੍ਵੇ ਯਾਗੁਅਤ੍ਥਾਯ ਤਣ੍ਡੁਲਨਾਲ਼ਿਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਨਤ੍ਥਿ, ਅਹੰ ਭਤਿੰ ਕਤ੍ਵਾ ਜੀਵਾਮਿ, ਕਿੰ ਮੇ ਭਿਕ੍ਖੂਹੀ''ਤਿ? ਸਮਾਦਪਕੇਨ ਨਾਮ ਬਜਤ੍ਤੇਨ ਭਵਿਤਬ੍ਬੰ। ਤਸ੍ਮਾ ਸੋ ਤੇਨ ''ਨਤ੍ਥੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇਪਿ ਤੁਣ੍ਹੀਭੂਤੋ ਅਹੁਤ੍ਵਾ ਏਵਮਾਹ – ''ਸਮ੍ਮ ਮਹਾਦੁਗ੍ਗਤ, ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਨਗਰੇ ਸੁਭੋਜਨੰ ਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਸੁਖੁਮਵਤ੍ਥੰ ਨਿਵਾਸੇਤ੍ਵਾ ਨਾਨਾਭਰਣਪਟਿਮਣ੍ਡਿਤਾ ਸਿਰਿਸਯਨੇ ਸਯਮਾਨਾ ਬਹੂ ਜਨਾ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿੰ ਅਨੁਭਵਨ੍ਤਿ, ਤ੍ਵੰ ਪਨ ਦਿਵਸੰ ਭਤਿੰ ਕਤ੍ਵਾ ਕੁਚ੍ਛਿਪੂਰਣਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਨ ਲਭਸਿ, ਏਵੰ ਸਨ੍ਤੇਪਿ 'ਅਹੰ ਪੁਬ੍ਬੇ ਪੁਞ੍ਞੰ ਅਕਤਤ੍ਤਾ ਕਿਞ੍ਚਿ ਨ ਲਭਾਮੀ'ਤਿ ਨ ਜਾਨਾਸੀ''ਤਿ? ''ਜਾਨਾਮਿ, ਸਾਮੀ''ਤਿ। ''ਅਥ ਕਸ੍ਮਾ ਇਦਾਨਿ ਪੁਞ੍ਞੰ ਨ ਕਰੋਸਿ, ਤ੍ਵੰ ਯੁਵਾ ਬਲਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ, ਕਿੰ ਤਯਾ ਭਤਿੰ ਕਤ੍ਵਾਪਿ ਯਥਾਬਲੰ ਦਾਨੰ ਦਾਤੁੰ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ? ਸੋ ਤਸ੍ਮਿੰ ਕਥੇਨ੍ਤੇਯੇਵ ਸੰਵੇਗਪ੍ਪਤ੍ਤੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ''ਮਯ੍ਹਮ੍ਪਿ ਏਕੰ ਭਿਕ੍ਖੁੰ ਪਣ੍ਣੇ ਆਰੋਪੇਹਿ, ਕਿਞ੍ਚਿਦੇਵ ਭਤਿੰ ਕਤ੍ਵਾ ਏਕਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੰ ਦਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਆਹ। ਇਤਰੋ ''ਕਿੰ ਏਕੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਪਣ੍ਣੇ ਆਰੋਪਿਤੇਨਾ''ਤਿ ਨ ਆਰੋਪੇਸਿ? ਮਹਾਦੁਗ੍ਗਤੋਪਿ ਗੇਹੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਭਰਿਯੰ ਆਹ – ''ਭਦ੍ਦੇ, ਨਗਰਵਾਸਿਨੋ ਸ੍ਵੇ ਸਙ੍ਘਭਤ੍ਤੰ ਕਰਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਅਹਮ੍ਪਿ ਸਮਾਦਪਕੇਨ 'ਏਕਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੰ ਦੇਹੀ'ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੋ, ਮਯਮ੍ਪਿ ਸ੍ਵੇ ਏਕਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੰ ਦਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਭਰਿਯਾ ''ਮਯੰ ਦਲਿਦ੍ਦਾ, ਕਸ੍ਮਾ ਤਯਾ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਤ''ਨ੍ਤਿ ਅਵਤ੍ਵਾਵ, ''ਸਾਮਿ, ਭਦ੍ਦਕੰ ਤੇ ਕਤੰ, ਮਯੰ ਪੁਬ੍ਬੇਪਿ ਕਿਞ੍ਚਿ ਅਦਤ੍ਵਾ ਇਦਾਨਿ ਦੁਗ੍ਗਤਾ ਜਾਤਾ, ਮਯੰ ਉਭੋਪਿ ਭਤਿੰ ਕਤ੍ਵਾ ਏਕਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੰ ਦਸ੍ਸਾਮ, ਸਾਮੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਉਭੋਪਿ ਗੇਹਾ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਭਤਿਟ੍ਠਾਨੰ ਅਗਮੰਸੁ।

ਮਹਾਸੇਟ੍ਠਿ ਤੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਕਿੰ, ਸਮ੍ਮ ਮਹਾਦੁਗ੍ਗਤ, ਭਤਿੰ ਕਰਿਸ੍ਸਸੀ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ''ਆਮ, ਅਯਜਾ''ਤਿ। ''ਕਿੰ ਕਰਿਸ੍ਸਸੀ''ਤਿ? ''ਯੰ ਤੁਮ੍ਹੇ ਕਾਰੇਸ੍ਸਥ, ਤੰ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ। ''ਤੇਨ ਹਿ ਮਯੰ ਸ੍ਵੇ ਦ੍ਵੇ ਤੀਣਿ ਭਿਕ੍ਖੁਸਤਾਨਿ ਭੋਜੇਸ੍ਸਾਮ, ਏਹਿ, ਦਾਰੂਨਿ ਫਾਲੇਹੀ''ਤਿ ਵਾਸਿਫਰਸੁੰ ਨੀਹਰਿਤ੍ਵਾ ਦਾਪੇਸਿ। ਮਹਾਦੁਗ੍ਗਤੋ ਦਲ਼੍ਹੰ ਕਚ੍ਛੰ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਮਹੁਸ੍ਸਾਹਪ੍ਪਤ੍ਤੋ ਵਾਸਿੰ ਪਹਾਯ ਫਰਸੁੰ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋ, ਫਰਸੁੰ ਪਹਾਯ ਵਾਸਿੰ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋ ਦਾਰੂਨਿ ਫਾਲੇਤਿ। ਅਥ ਨੰ ਸੇਟ੍ਠਿ ਆਹ – ''ਸਮ੍ਮ, ਤ੍ਵੰ ਅਜ੍ਜ ਅਤਿਵਿਯ ਉਸ੍ਸਾਹਪ੍ਪਤ੍ਤੋ ਕਮ੍ਮੰ ਕਰੋਸਿ, ਕਿੰ ਨੁ ਖੋ ਕਾਰਣ''ਨ੍ਤਿ? ''ਸਾਮਿ, ਅਹੰ ਸ੍ਵੇ ਏਕੰ ਭਿਕ੍ਖੁੰ ਭੋਜੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ। ਤੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ਸੇਟ੍ਠਿ ਪਸਨ੍ਨਮਾਨਸੋ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਅਹੋ ਇਮਿਨਾ ਦੁਕ੍ਕਰੰ ਕਤੰ, 'ਅਹੰ ਦੁਗ੍ਗਤੋ'ਤਿ ਤੁਣ੍ਹੀਭਾਵੰ ਅਨਾਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ 'ਭਤਿੰ ਕਤ੍ਵਾ ਏਕੰ ਭਿਕ੍ਖੁੰ ਭੋਜੇਸ੍ਸਾਮੀ'ਤਿ ਵਦਤੀ''ਤਿ। ਸੇਟ੍ਠਿਭਰਿਯਾਪਿ ਤਸ੍ਸ ਭਰਿਯੰ ਦਿਸ੍ਵਾ, ''ਅਮ੍ਮ, ਕਿੰ ਕਮ੍ਮੰ ਕਰਿਸ੍ਸਸੀ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ''ਯੰ ਤੁਮ੍ਹੇ ਕਾਰੇਸ੍ਸਥ, ਤੰ

ਕਰੋਮੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਉਦੁਕ੍ਖਲਸਾਲਂ ਪਵੇਸੇਤ੍ਵਾ ਸੁਪ੍ਪਮੁਸਲਾਦੀਨਿ ਦਾਪੇਸਿ। ਸਾ ਨਚ੍ਚਨ੍ਤੀ ਵਿਯ ਤੁਟ੍ਠਪਹਟ੍ਠਾ ਵੀਹਿਂ ਕੋਟ੍ਟੇਤਿ ਚੇਵ ਓਫੁਣਾਤਿ ਚ। ਅਥ ਨਂ ਸੇਟ੍ਠਿਭਰਿਯਾ ਪੁਚ੍ਛਿ – ''ਅਮ੍ਮ, ਤ੍ਵਂ ਅਤਿਵਿਯ ਤੁਟ੍ਠਪਹਟ੍ਠਾ ਕਮ੍ਮਂ ਕਰੋਸਿ, ਕਿਂ ਨੁ ਖੋ ਕਾਰਣ''ਨ੍ਤਿ? ''ਅਯ੍ਯੇ, ਇਮਂ ਭਤਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਮਯਮ੍ਪਿ ਏਕਂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਭੋਜੇਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ। ਤਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਸੇਟ੍ਠਿਭਰਿਯਾਪਿ ਤਸ੍ਸਂ ''ਅਹੋ ਵਤਾਯਂ ਦੁਕ੍ਕਰਕਾਰਿਕਾ''ਤਿ ਪਸੀਦਿ। ਸੇਟ੍ਠਿ ਮਹਾਦੁਗ੍ਗਤਸ੍ਸ ਦਾਰੂਨਂ ਫਾਲਿਤਕਾਲੇ ''ਅਯਂ ਤੇ ਭਤੀ''ਤਿ ਸਾਲੀਨਂ ਚਤਸ੍ਸੋ ਨਾਲ਼ਿਯੋ ਦਾਪੇਤ੍ਵਾ ''ਅਯਂ ਤੇ ਤੁਟ੍ਠਿਦਾਯੋ''ਤਿ ਅਪਰਾਪਿ ਚਤਸ੍ਸੋ ਨਾਲ਼ਿਯੋ ਦਾਪੇਸਿ।

ਸੋ ਗੇਹਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਭਰਿਯਂ ਆਹ – ''ਮਯਾ ਭਤਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਸਾਲਿ ਲਦ੍ਧੋ, ਅਯਂ ਨਿਵਾਪੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਤਯਾ ਲਦ੍ਧਾਯ ਭਤਿਯਾ ਦਧਿਤੇਲਕਟੁਕਭਣ੍ਡਾਨਿ ਗਣ੍ਹਾਹੀ''ਤਿ। ਸੇਟ੍ਠਿਭਰਿਯਾਪਿ ਪੁਨ ਤਸ੍ਸਾ ਏਕਂ ਸਪ੍ਪਿਕਰੋਟਿਕਞ੍ਚੇਵ ਦਧਿਭਾਜਨਞ੍ਚ ਕਟੁਕਭਣ੍ਡਞ੍ਚ ਸੁਦ੍ਧਤਣ੍ਡੁਲ਼ਿਨਾਲ਼ਿਞ੍ਚ ਦਾਪੇਸਿ। ਇਤਿ ਚ ਉਭਿਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਨਵ ਤਣ੍ਡੁਲਨਾਲ਼ਿਯੋ ਅਹੇਸੁਂ। ਤੇ ''ਦੇਯ੍ਯਧਮ੍ਮੋ ਨੋ ਲਦ੍ਧੋ''ਤਿ ਤੁਟ੍ਠਹਟ੍ਠਾ ਪਾਤੋਵ ਉਟ੍ਠਹਿਂਸੁ। ਭਰਿਯਾ ਮਹਾਦੁਗ੍ਗਤਂ ਆਹ – ''ਗਚ੍ਛ, ਸਾਮਿ, ਪਣ੍ਣਂ ਪਰਿਯੇਸਿਤ੍ਵਾ ਆਹਰਾ''ਤਿ। ਸੋ ਅਨ੍ਤਰਾਪਣੇ ਪਣ੍ਣਂ ਅਦਿਸ੍ਵਾ ਨਦੀਤੀਰਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ''ਅਜ੍ਜ ਅਯ੍ਯਾਨਂ ਭੋਜਨਂ ਦਾਤੁਂ ਲਭਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਪਹਟ੍ਠਮਾਨਸੋ ਗਾਯਨ੍ਤੋ ਪਣ੍ਣਂ ਉਚ੍ਚਿਨਤਿ। ਮਹਾਜਾਲਂ ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਠਿਤੋ ਕੇਵਟ੍ਟੋ ''ਮਹਾਦੁਗ੍ਗਤਸ੍ਸ ਸਦ੍ਦੇਨ ਭਵਿਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ ਤਂ ਪਕ੍ਕੋਸਿਤ੍ਵਾ ਪੁਚ੍ਛਿ – ''ਅਤਿਵਿਯ ਤੁਟ੍ਠਚਿਤ੍ਤੋ ਗਾਯਸਿ, ਕਿਂ ਨੁ ਖੋ ਕਾਰਣ''ਨ੍ਤਿ? ''ਪਣ੍ਣਂ ਉਚ੍ਚਿਨਾਮਿ, ਸਮ੍ਮਾ''ਤਿ। ''ਕਿਂ ਕਰਿਸ੍ਸਸੀ''ਤਿ? ''ਏਕਂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਭੋਜੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ। ''ਅਹੋ ਸੁਖਿਤੋ, ਭਿਕ੍ਖੁ, ਸੋ ਤਵ ਕਿਂ ਪਣ੍ਣਂ ਖਾਦਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ? ''ਕਿਂ ਕਰੋਮਿ, ਸਮ੍ਮ, ਅਤ੍ਤਨਾ ਲਦ੍ਧਪਣ੍ਣੇਨ ਭੋਜੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ? ''ਤੇਨ ਹਿ ਏਹੀ''ਤਿ। ''ਕਿਂ ਕਰੋਮਿ, ਸਮ੍ਮਾ''ਤਿ? ''ਇਮੇ ਮਚ੍ਛੇ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਾਦਗ੍ਘਨਕਾਨਿ ਅਡ੍ਢਗ੍ਘਨਕਾਨਿ ਕਹਾਪਣਗ੍ਘਨਕਾਨਿ ਚ ਉਦ੍ਦਾਨਾਨਿ ਕਰੋਹੀ''ਤਿ। ਸੋ ਤਥਾ ਅਕਾਸਿ। ਬਦ੍ਧਬਦ੍ਧੇ ਮਚ੍ਛੇ ਨਗਰਵਾਸਿਨੋ ਨਿਮਨ੍ਤਿਤਨਿਮਨ੍ਤਿਤਾਨਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਅਤ੍ਥਾਯ ਹਰਿਂਸੁ। ਤਸ੍ਸ ਮਚ੍ਛੁਦ੍ਦਾਨਾਨਿ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸੇਵ ਭਿਕ੍ਖਾਚਾਰਵੇਲਾ ਪਾਪੁਣਿ। ਸੋ ਵੇਲਂ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾ ''ਗਮਿਸ੍ਸਾਮਹਂ, ਸਮ੍ਮ, ਅਯਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਆਗਮਨਵੇਲਾ''ਤਿ ਆਹ। ''ਅਤ੍ਥਿ ਪਨ ਕਿਞ੍ਚਿ ਮਚ੍ਛੁਦ੍ਦਾਨ''ਨ੍ਤਿ? ''ਨਤ੍ਥਿ, ਸਮ੍ਮ, ਸਬ੍ਬਾਨਿ ਖੀਣਾਨੀ''ਤਿ। ''ਤੇਨ ਹਿ ਮਯਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਥਾਯ ਵਾਲੁਕਾਯ ਨਿਖਣਿਤ੍ਵਾ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਰੋਹਿਤਮਚ੍ਛਾ ਠਪਿਤਾ, ਸਚੇ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਭੋਜੇਤੁਕਾਮੋਸਿ, ਇਮੇ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਾ''ਤਿ ਤੇ ਮਚ੍ਛੇ ਤਸ੍ਸ ਅਦਾਸਿ।

ਤਂ ਦਿਵਸਂ ਪਨ ਸਤ੍ਥਾ ਪਚ੍ਚੂਸਕਾਲੇ ਲੋਕਂ ਵੋਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਮਹਾਦੁਗ੍ਗਤਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਞਾਣਜਾਲਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤੋ ਪਵਿਟ੍ਠਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਕਿਂ ਨੁ ਖੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਆਵਜ੍ਜੇਨ੍ਤੋ ''ਮਹਾਦੁਗ੍ਗਤੋ 'ਏਕਂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਭੋਜੇਸ੍ਸਾਮੀ'ਤਿ ਭਰਿਯਾਯ ਸਦ੍ਧਿਂ ਹਿਯ੍ਯੋ ਭਤਿਂ ਅਕਾਸਿ, ਕਤਰਂ ਨੁ ਖੋ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਲਭਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ''ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਪਣ੍ਣੇ ਆਰੋਪਿਤਸਞ੍ਞਾਯ ਭਿਕ੍ਖੂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਗੇਹੇਸੁ ਨਿਸੀਦਾਪੇਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਮਹਾਦੁਗ੍ਗਤੋ ਮਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞਂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਨ ਲਭਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਉਪਧਾਰੇਸਿ। ਬੁਦ੍ਧਾ ਕਿਰ ਦੁਗ੍ਗਤੇਸੁ ਅਨੁਕਮ੍ਪਂ ਕਰੋਨ੍ਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਸਤ੍ਥਾ ਪਾਤੋਵ ਸਰੀਰਪਟਿਜਗ੍ਗਨਂ ਕਤ੍ਵਾ ''ਮਹਾਦੁਗ੍ਗਤਂ ਸਙ੍ਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਗਨ੍ਧਕੁਟਿਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਨਿਸੀਦਿ। ਮਹਾਦੁਗ੍ਗਤੇਪਿ ਮਚ੍ਛੇ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਗੇਹਂ ਪਵਿਸਨ੍ਤੇ ਸਕ੍ਕਸ੍ਸ ਪਣ੍ਡੁਕਮ੍ਬਲਸਿਲਾਸਨਂ ਉਣ੍ਹਾਕਾਰਂ ਦਸ੍ਸੇਸਿ। ਸੋ ''ਕਿਂ ਨੁ ਖੋ ਕਾਰਣ''ਨ੍ਤਿ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ''ਹਿਯ੍ਯੋ, ਮਹਾਦੁਗ੍ਗਤੋ 'ਏਕਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਭਿਕ੍ਖਂ ਦਸ੍ਸਾਮੀ'ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਭਰਿਯਾਯ ਸਦ੍ਧਿਂ ਭਤਿਂ ਅਕਾਸਿ, ਕਤਰਂ ਨੁ ਖੋ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਲਭਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ''ਨਤ੍ਥੇਤਸ੍ਸ ਅਞ੍ਞੋ ਭਿਕ੍ਖੁ, ਸਤ੍ਥਾ ਪਨ ਮਹਾਦੁਗ੍ਗਤਸ੍ਸ ਸਙ੍ਗਹਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਗਨ੍ਧਕੁਟਿਯਂ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ। ਮਹਾਦੁਗ੍ਗਤੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਉਪਕਪ੍ਪਨਕਂ ਯਾਗੁਭਤ੍ਤਂ ਪਣ੍ਣਸੂਪੇਯ੍ਯਮ੍ਪਿ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਦਦੇਯ੍ਯ, ''ਯਂਨੂਨਾਹਂ ਮਹਾਦੁਗ੍ਗਤਸ੍ਸ ਗੇਹਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਭਤ੍ਤਕਾਰਕਕਮ੍ਮਂ ਕਰੇਯ੍ਯ''ਨ੍ਤਿ ਅਞ੍ਞਾਤਕਵੇਸੇਨ ਤਸ੍ਸ ਗੇਹਸਮੀਪਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ''ਅਤ੍ਥਿ ਨੁ ਖੋ ਕਸ੍ਸਚਿ ਕਿਞ੍ਚਿ ਭਤਿਯਾ ਕਾਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਮਹਾਦੁਗ੍ਗਤੋ ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਆਹ – ''ਸਮ੍ਮ, ਕਿਂ ਕਮ੍ਮਂ ਕਰਿਸ੍ਸਸੀ''ਤਿ? ''ਅਹਂ, ਸਾਮਿ, ਸਬ੍ਬਸਿਪ੍ਪਿਕੋ, ਮਯ੍ਹਂ ਅਜਾਨਨਸਿਪ੍ਪਂ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ, ਯਾਗੁਭਤ੍ਤਾਦੀਨਿਪਿ ਸਮ੍ਪਾਦੇਤੁਂ ਜਾਨਾਮੀ''ਤਿ। ''ਸਮ੍ਮ, ਮਯਂ ਤਵ ਕਮ੍ਮੇਨ ਅਤ੍ਥਿਕਾ, ਤੁਯ੍ਹਂ ਪਨ ਕਿਞ੍ਚਿ ਦਾਤਬ੍ਬਂ ਭਤਿਂ ਨ ਪਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ। ''ਕਿਂ ਪਨ ਤੇ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ? ''ਏਕਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖਂ ਦਾਤੁਕਾਮੋਮ੍ਹਿ, ਤਸ੍ਸ ਯਾਗੁਭਤ੍ਤਸਂਵਿਧਾਨਂ ਇਚ੍ਛਾਮੀ''ਤਿ। ''ਸਚੇ ਭਿਕ੍ਖੁਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖਂ ਦਸ੍ਸਸਿ, ਨ ਮੇ ਭਤਿਯਾ ਅਤ੍ਥੋ, ਕਿਂ ਮਮ ਪੁਞ੍ਞਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ? ''ਏਵਂ ਸਨ੍ਤੇ ਸਾਧੁ, ਸਮ੍ਮ, ਪਵਿਸਾ''ਤਿ। ਸੋ ਤਸ੍ਸ ਗੇਹਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਤੇਲਤਣ੍ਡੁਲਾਦੀਨਿ ਆਹਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ''ਗਚ੍ਛ, ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਤ੍ਤਭਿਕ੍ਖੁਂ ਆਨੇਹੀ''ਤਿ ਤਂ ਉਯ੍ਯੋਜੇਸਿ। ਦਾਨਵੇਯ੍ਯਾਵਟਿਕੋਪਿ ਪਣ੍ਣੇ ਆਰੋਪਿਤਨਿਯਾਮੇਨੇਵ ਤੇਸਂ ਤੇਸਂ ਗੇਹਾਨਿ ਭਿਕ੍ਖੂ ਪਹਿਣਿ।

ਮਹਾਦੁਗ੍ਗਤੋ ਤਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ''ਮਯ੍ਹਂ ਪਤ੍ਤਭਿਕ੍ਖੁਂ ਦੇਹੀ''ਤਿ ਆਹ। ਸੋ ਤਸ੍ਮਿਂ ਖਣੇ ਸਤਿਂ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ''ਅਹਂ ਤਵ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਪਮੁਟ੍ਠੋ''ਤਿ ਆਹ। ਮਹਾਦੁਗ੍ਗਤੋ ਤਿਖਿਣਾਯ ਸਤ੍ਤਿਯਾ ਕੁਚ੍ਛਿਯਂ ਪਹਟੋ ਵਿਯ, ''ਸਾਮਿ, ਕਸ੍ਮਾ ਮਂ ਨਾਸੇਸਿ, ਅਹਂ ਤਯਾ ਹਿਯ੍ਯੋ ਸਮਾਦਪਿਤੋ ਭਰਿਯਾਯ ਸਦ੍ਧਿਂ ਦਿਵਸਂ ਭਤਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਅਜ੍ਜ ਪਾਤੋਵ ਪਣ੍ਣਤ੍ਥਾਯ ਨਦੀਤੀਰੇ ਆਹਿਣ੍ਡਿਤ੍ਵਾ ਆਗਤੋ, ਦੇਹਿ ਮੇ ਏਕਂ ਭਿਕ੍ਖੁ''ਨ੍ਤਿ ਬਾਹਾ ਪਗ੍ਗਯ੍ਹ ਪਰਿਦੇਵਿ। ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਤ੍ਵਾ ''ਕਿਮੇਤਂ, ਮਹਾਦੁਗ੍ਗਤਾ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਂਸੁ। ਸੋ ਤਮਤ੍ਥਂ ਆਰੋਚੇਸਿ। ਤੇ ਵੇਯ੍ਯਾਵਟਿਕਂ ਪੁਚ੍ਛਿਂਸੁ – ''ਸਚ੍ਚਂ ਕਿਰ, ਸਮ੍ਮ, ਤਯਾ ਏਸ 'ਭਤਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਏਕਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖਂ ਦੇਹੀ'ਤਿ ਸਮਾਦਪਿਤੋ''ਤਿ? ''ਆਮ , ਅਯ੍ਯਾ''ਤਿ। ''ਭਾਰਿਯਂ ਤੇ ਕਮ੍ਮਂ ਕਤਂ, ਯੋ ਤ੍ਵਂ ਏਤ੍ਤਕੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਸਂਵਿਦਹਨ੍ਤੋ ਏਤਸ੍ਸ ਏਕਂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਨਾਦਾਸੀ''ਤਿ। ਸੋ ਤੇਸਂ ਵਚਨੇਨ ਮਙ੍ਕੁਭੂਤੋ ਤਂ ਆਹ – ''ਸਮ੍ਮ ਮਹਾਦੁਗ੍ਗਤ, ਮਾ ਮਂ ਨਾਸਯਿ, ਅਹਂ ਤਵ ਕਾਰਣਾ ਮਹਾਵਿਹੇਸਂ ਪਤ੍ਤੋ, ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਪਣ੍ਣੇ ਆਰੋਪਿਤਨਿਯਾਮੇਨ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਤ੍ਤਭਿਕ੍ਖੂ ਨਯਿਂਸੁ, ਅਤ੍ਤਨੋ ਗੇਹੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨਭਿਕ੍ਖੁਂ ਨੀਹਰਿਤ੍ਵਾ ਦੇਨ੍ਤੋ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ, ਸਤ੍ਥਾ ਪਨ ਮੁਖਂ ਧੋਵਿਤ੍ਵਾ ਗਨ੍ਧਕੁਟਿਯਮੇਵ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ, ਰਾਜਯੁਵਰਾਜਸੇਨਾਪਤਿਆਦਯੋ ਸਤ੍ਥੁ ਗਨ੍ਧਕੁਟਿਤੋ ਨਿਕ੍ਖਮਨਂ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨਾ ਸਤ੍ਥੁ ਪਤ੍ਤਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ 'ਗਮਿਸ੍ਸਾਮਾ'ਤਿ। ਬੁਦ੍ਧਾ ਨਾਮ ਦੁਗ੍ਗਤੇ ਅਨੁਕਮ੍ਪਂ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਤ੍ਵਂ ਵਿਹਾਰਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ 'ਦੁਗ੍ਗਤੋਮ੍ਹਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਮਮ ਸਙ੍ਗਹਂ ਕਰੋਥਾ'ਤਿ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਵਨ੍ਦ, ਸਚੇ ਤੇ ਪੁਞ੍ਞਂ ਅਤ੍ਥਿ, ਅਦ੍ਧਾ ਲਚ੍ਛਸੀ''ਤਿ।

ਸੋ ਵਿਹਾਰਂ ਅਗਮਾਸਿ। ਅਥ ਨਂ ਅਞ੍ਞੇਸੁ ਦਿਵਸੇਸੁ ਵਿਹਾਰੇ ਵਿਘਾਸਾਦਭਾਵੇਨ ਦਿਟ੍ਠਤ੍ਤਾ ਰਾਜਯੁਵਰਾਜਾਦਯੋ, ''ਮਹਾਦੁਗ੍ਗਤ, ਨ ਤਾਵ ਭਤ੍ਤਕਾਲੋ, ਕਸ੍ਮਾ ਤ੍ਵਂ ਆਗਚ੍ਛਸੀ''ਤਿ ਆਹਂਸੁ। ਸੋ ''ਜਾਨਾਮਿ, ਸਾਮਿ, 'ਨ ਤਾਵ ਭਤ੍ਤਕਾਲੋ'ਤਿ। ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਪਨ ਵਨ੍ਦਿਤੁਂ ਆਗਚ੍ਛਾਮੀ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤੋ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਗਨ੍ਧਕੁਟਿਯਾ ਉਮ੍ਮਾਰੇ ਸੀਸਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਚਪਤਿਟ੍ਠਿਤੇਨ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ, ''ਭਨ੍ਤੇ, ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਨਗਰੇ ਮਯਾ ਦੁਗ੍ਗਤਤਰੋ ਨਤ੍ਥਿ, ਅਵਸ੍ਸਯੋ ਮੇ ਹੋਥ, ਕਰੋਥ ਮੇ ਸਙ੍ਗਹ''ਨ੍ਤਿ ਆਹ। ਸਤ੍ਥਾ ਗਨ੍ਧਕੁਟਿਦ੍ਵਾਰਂ ਵਿਵਰਿਤ੍ਵਾ ਪਤ੍ਤਂ ਨੀਹਰਿਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥੇ ਠਪੇਸਿ। ਸੋ ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤਿਸਿਰਿਂ ਪਤ੍ਤੋ ਵਿਯ ਅਹੋਸਿ, ਰਾਜਯੁਵਰਾਜਾਦਯੋ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਸ੍ਸ ਮੁਖਾਨਿ ਓਲੋਕਯਿਂਸੁ। ਸਤ੍ਥਾਰਾ ਦਿਨ੍ਨਪਤ੍ਤਞ੍ਹਿ ਕੋਚਿ ਇਸ੍ਸਰਿਯਵਸੇਨ ਗਹੇਤੁਂ ਸਮਤ੍ਥੋ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ। ਏਵਂ ਪਨ ਵਦਿਂਸੁ, ''ਸਮ੍ਮ ਮਹਾਦੁਗ੍ਗਤ, ਸਤ੍ਥੁ ਪਤ੍ਤਂ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਦੇਹਿ ਏਤ੍ਤਕਂ ਨਾਮ ਤੇ ਧਨਂ ਦਸ੍ਸਾਮ, ਤ੍ਵਂ ਦੁਗ੍ਗਤੋ ਧਨਂ ਗਣ੍ਹਾਹਿ, ਕਿਂ ਤੇ ਪਤ੍ਤੇਨਾ''ਤਿ? ਮਹਾਦੁਗ੍ਗਤੋ ''ਨ ਕਸ੍ਸਚਿ ਦਸ੍ਸਾਮਿ, ਨ ਮੇ ਧਨੇਨ ਅਤ੍ਥੋ, ਸਤ੍ਥਾਰਂਯੇਵ ਭੋਜੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਆਹ। ਅਵਸੇਸਾ ਤਂ ਯਾਚਿਤ੍ਵਾ ਪਤ੍ਤਂ ਅਲਭਿਤ੍ਵਾ ਨਿਵਤ੍ਤਿਂਸੁ। ਰਾਜਾ ਪਨ ''ਮਹਾਦੁਗ੍ਗਤੋ ਧਨੇਨ ਪਲੋਭਿਯਮਾਨੋਪਿ ਸਤ੍ਥੁ ਪਤ੍ਤਂ ਨ ਦੇਤਿ, ਸਤ੍ਥਾਰਾ ਚ ਸਯਂ ਦਿਨ੍ਨਪਤ੍ਤਂ ਕੋਚਿ ਗਹੇਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ, ਇਮਸ੍ਸ ਦੇਯ੍ਯਧਮ੍ਮੋ ਨਾਮ ਕਿਤ੍ਤਕੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਇਮਿਨਾ ਦੇਯ੍ਯਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਦਿਨ੍ਨਕਾਲੇ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਆਦਾਯ ਗੇਹਂ ਨੇਤ੍ਵਾ ਮਯ੍ਹਂ ਸਮ੍ਪਾਦਿਤਂ ਆਹਾਰਂ ਦਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰਾ ਸਦ੍ਧਿਂਯੇਵ ਅਗਮਾਸਿ। ਸਕ੍ਕੋਪਿ ਦੇਵਰਾਜਾ ਯਾਗੁਖਜ੍ਜਕਭਤ੍ਤਸੂਪੇਯ੍ਯਪਣ੍ਣਾਦੀਨਿ ਸਮ੍ਪਾਦੇਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥੁ ਨਿਸੀਦਨਾਰਹਂ ਆਸਨਂ ਪਞ੍ਞਪੇਤ੍ਵਾ ਨਿਸੀਦਿ।

ਮਹਾਦੁਗ੍ਗਤੋ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਨੇਤ੍ਵਾ ''ਪਵਿਸਥ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ ਆਹ। ਵਸਨਗੇਹਞ੍ਚਸ੍ਸ ਨੀਚਂ ਹੋਤਿ, ਅਨੋਨਤੇਨ ਪਵਿਸਿਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕਾ। ਬੁਦ੍ਧਾ ਚ ਨਾਮ ਗੇਹਂ ਪਵਿਸਨ੍ਤਾ ਨ ਓਨਮਿਤ੍ਵਾ ਪਵਿਸਨ੍ਤਿ। ਗੇਹਞ੍ਹਿ ਪਵਿਸਨਕਾਲੇ ਮਹਾਪਥਵੀ ਵਾ ਹੇਟ੍ਠਾ ਓਗਚ੍ਛਤਿ, ਗੇਹਂ ਵਾ ਉਦ੍ਧਂ ਗਚ੍ਛਤਿ। ਇਦਂ ਤੇਸਂ ਸੁਦਿਨ੍ਨਦਾਨਸ੍ਸ ਫਲਂ। ਪੁਨ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਗਤਕਾਲੇ ਸਬ੍ਬਂ ਪਾਕਤਿਕਮੇਵ ਹੋਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਸਤ੍ਥਾ ਠਿਤਕੋਵ ਗੇਹਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਸਕ੍ਕੇਨ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਾਸਨੇ ਨਿਸੀਦਿ। ਸਤ੍ਥਰਿ ਨਿਸਿਨ੍ਨੇ ਰਾਜਾ ਆਹ – ''ਸਮ੍ਮ ਮਹਾਦੁਗ੍ਗਤ, ਤਯਾ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਯਾਚਨ੍ਤਾਨਮ੍ਪਿ ਸਤ੍ਥੁ ਪਤ੍ਤੋ ਨ ਦਿਨ੍ਨੋ, ਪਸ੍ਸਾਮ ਤਾਵ, ਕੀਦਿਸੋ ਤੇ ਸਤ੍ਥੁ ਸਕ੍ਕਾਰੋ ਕਤੋ''ਤਿ? ਅਥਸ੍ਸ ਸਕ੍ਕੋ ਯਾਗੁਖਜ੍ਜਕਾਦੀਨਿ ਵਿਵਰਿਤ੍ਵਾ ਦਸ੍ਸੇਸਿ। ਤੇਸਂ ਵਾਸਗਨ੍ਧੋ ਸਕਲਨਗਰਂ ਛਾਦੇਤ੍ਵਾ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਰਾਜਾ ਯਾਗੁਆਦੀਨਿ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਆਹ – ''ਭਨ੍ਤੇ, 'ਅਹਂ ਮਹਾਦੁਗ੍ਗਤਸ੍ਸ ਦੇਯ੍ਯਧਮ੍ਮੋ ਕਿਤ੍ਤਕੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਇਮਿਨਾ ਦੇਯ੍ਯਧਮ੍ਮੇ ਦਿਨ੍ਨੇ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਗੇਹਂ ਨੇਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਮ੍ਪਾਦਿਤਂ ਆਹਾਰਂ ਦਸ੍ਸਾਮੀ'ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਆਗਤੋ, ਮਯਾ ਏਵਰੂਪੋ ਆਹਾਰੋ ਨ ਦਿਟ੍ਠਪੁਬ੍ਬੋ, ਮਯਿ ਇਧ ਠਿਤੇ ਮਹਾਦੁਗ੍ਗਤੋ ਕਿਲਮੇਯ੍ਯ, ਗਚ੍ਛਾਮਹ''ਨ੍ਤਿ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਕਾਮਿ। ਸਕ੍ਕੋਪਿ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਯਾਗੁਆਦੀਨਿ ਦਤ੍ਵਾ ਸਕ੍ਕਚ੍ਚਂ ਪਰਿਵਿਸਿ। ਸਤ੍ਥਾਪਿ ਕਤਭਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚੋ ਅਨੁਮੋਦਨਂ ਕਤ੍ਵਾ ਉਟ੍ਠਾਯਾਸਨਾ ਪਕ੍ਕਾਮਿ।

ਸਕ੍ਕੋ ਮਹਾਦੁਗ੍ਗਤਸ੍ਸ ਸਞ੍ਞਂ ਅਦਾਸਿ। ਸੋ ਪਤ੍ਤਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਅਨੁਗਚ੍ਛਿ। ਸਕ੍ਕੋ ਨਿਵਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਮਹਾਦੁਗ੍ਗਤਸ੍ਸ ਗੇਹਦ੍ਵਾਰੇ ਠਿਤੋ ਆਕਾਸਂ ਓਲੋਕੇਸਿ। ਤਾਵਦੇਵ ਆਕਾਸਤੋ ਸਤ੍ਤਰਤਨਵਸ੍ਸਂ ਵਸ੍ਸਿਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਗੇਹੇ ਸਬ੍ਬਭਾਜਨਾਨਿ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਸਕਲਂ ਗੇਹਂ ਪੂਰੇਸਿ। ਤਸ੍ਸ ਗੇਹੇ ਓਕਾਸੋ ਨਾਹੋਸਿ। ਤਸ੍ਸ ਭਰਿਯਾ ਦਾਰਕੇ ਹਤ੍ਥੇਸੁ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਨੀਹਰਿਤ੍ਵਾ ਬਹਿ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਸੋ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਅਨੁਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਨਿਵਤ੍ਤੋ ਦਾਰਕੇ ਬਹਿ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਕਿਂ ਇਦ''ਨ੍ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ''ਸਾਮਿ, ਸਕਲਂ ਨੋ ਗੇਹਂ ਸਤ੍ਤਹਿ ਰਤਨੇਹਿ ਪੁਣ੍ਣਂ, ਪਵਿਸਿਤੁਂ ਓਕਾਸੋ ਨਤ੍ਥੀ''ਤਿ। ਸੋ ''ਅਜ੍ਜੇਵ ਮੇ ਦਾਨੇਨ ਵਿਪਾਕੋ ਦਿਨ੍ਨੋ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਰਞ੍ਞੋ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ, ''ਕਸ੍ਮਾ ਆਗਤੋਸੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੋ ਆਹ –''ਦੇਵ, ਗੇਹਂ ਮੇ ਸਤ੍ਤਹਿ ਰਤਨੇਹਿ ਪੁਣ੍ਣਂ, ਤਂ ਧਨਂ ਗਣ੍ਹਥਾ''ਤਿ। ਰਾਜਾ ''ਅਹੋ ਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਦਿਨ੍ਨਦਾਨਂ, ਅਜ੍ਜੇਵ ਮਤ੍ਥਕਂ ਪਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਤਂ ਆਹ – ''ਕਿਂ ਤੇ ਲਦ੍ਧੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ? ''ਧਨਹਰਣਤ੍ਥਾਯ ਸਕਟਸਹਸ੍ਸਂ, ਦੇਵਾ''ਤਿ। ਰਾਜਾ ਸਕਟਸਹਸ੍ਸਂ ਪੇਸੇਤ੍ਵਾ ਧਨਂ ਆਹਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਰਾਜਙ੍ਗਣੇ ਓਕਿਰਾਪੇਸਿ। ਤਾਲਪ੍ਪਮਾਣੋ ਰਾਸਿ ਅਹੋਸਿ। ਰਾਜਾ ਨਗਰੇ ਸਨ੍ਨਿਪਾਤਾਪੇਤ੍ਵਾ ''ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਨਗਰੇ ਅਤ੍ਥਿ ਕਸ੍ਸਚਿ ਏਤ੍ਤਕਂ ਧਨ''ਨ੍ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ''ਨਤ੍ਥਿ, ਦੇਵਾ''ਤਿ। ''ਏਵਂ ਮਹਾਧਨਸ੍ਸ ਕਿਂ ਕਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ? ''ਸੇਟ੍ਠਿਟ੍ਠਾਨਂ ਦਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਦੇਵਾ''ਤਿ। ਰਾਜਾ ਤਸ੍ਸ ਮਹਾਸਕ੍ਕਾਰਂ ਕਤ੍ਵਾ ਸੇਟ੍ਠਿਟ੍ਠਾਨਂ ਦਾਪੇਸਿ।

ਅਥਸ੍ਸ ਪੁਬ੍ਬੇ ਏਕਸ੍ਸ ਸੇਟ੍ਠਿਨੋ ਗੇਹਟ੍ਠਾਨਂ ਆਚਿਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾ ''ਏਤ੍ਥ ਜਾਤੇ ਗਚ੍ਛੇ ਹਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਗੇਹਂ ਉਟ੍ਠਾਪੇਤ੍ਵਾ ਵਸਾਹੀ''ਤਿ ਆਹ। ਤਸ੍ਸ ਤਂ ਠਾਨਂ ਸੋਧੇਤ੍ਵਾ ਸਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਭੂਮਿਯਾ ਖਞ੍ਞਮਾਨਾਯ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਂ ਆਹਚ੍ਚ ਨਿਧਿਕੁਮ੍ਭਿਯੋ ਉਟ੍ਠਹਿਂਸੁ। ਤੇਨ ਰਞ੍ਞੋ ਆਰੋਚਿਤੇ ''ਤਵ ਪੁਞ੍ਞੇਨ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾ, ਤ੍ਵਮੇਵ ਗਣ੍ਹਾਹੀ''ਤਿ ਆਹ। ਸੋ ਗੇਹਂ ਕਾਰੇਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਤਾਹਂ ਬੁਦ੍ਧਪ੍ਪਮੁਖਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਮਹਾਦਾਨਂ ਅਦਾਸਿ। ਤਤੋ ਪਰਮ੍ਪਿ ਯਾਵਤਾਯੁਕਂ ਤਿਟ੍ਠਨ੍ਤੋ ਪੁਞ੍ਞਾਨਿ ਕਰਿਤ੍ਵਾ ਆਯੁਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਦੇਵਲੋਕੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋ।

ਏਕਂ ਬੁਦ੍ਧਨ੍ਤਰਂ ਦਿਬ੍ਬਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਅਨੁਭਵਿਤ੍ਵਾ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਬੁਦ੍ਧੁਪ੍ਪਾਦੇ ਤਤੋ ਚੁਤੋ ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸੂਪਟ੍ਠਾਕਕੁਲੇ ਸੇਟ੍ਠਿਧੀਤੁ ਕੁਚ੍ਛਿਯਂ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਂ ਗਣ੍ਹਿ। ਅਥਸ੍ਸਾ ਮਾਤਾਪਿਤਰੋ ਗਬ੍ਭਸ੍ਸ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤਭਾਵਂ ਞਤ੍ਵਾ ਗਬ੍ਭਪਰਿਹਾਰਂ ਅਦਂਸੁ। ਤਸ੍ਸਾ ਅਪਰੇਨ ਸਮਯੇਨ ਏਵਰੂਪੋ ਦੋਹਲ਼ੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿ – ''ਅਹੋ ਵਤਾਹਂ ਧਮ੍ਮਸੇਨਾਪਤਿਂ ਆਦਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਚਨ੍ਨਂ ਭਿਕ੍ਖੁਸਤਾਨਂ ਰੋਹਿਤਮਚ੍ਛਰਸੇਨ ਦਾਨਂ ਦਤ੍ਵਾ ਕਾਸਾਯਾਨਿ ਵਤ੍ਥਾਨਿ ਨਿਵਾਸੇਤ੍ਵਾ ਆਸਨਪਰਿਯਨ੍ਤੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨਾ ਤੇਸਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਉਚ੍ਛਿਟ੍ਠਭਤ੍ਤਂ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜੇਯ੍ਯ''ਨ੍ਤਿ। ਸਾ ਮਾਤਾਪਿਤੂਨਂ ਆਰੋਚੇਤ੍ਵਾ ਤਥਾ ਅਕਾਸਿ, ਦੋਹਲ਼ੋ ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਮ੍ਭਿ। ਅਥਸ੍ਸਾ ਤਤੋ ਅਪਰੇਸੁਪਿ ਸਤ੍ਤਸੁ ਮਙ੍ਗਲੇਸੁ ਰੋਹਿਤਮਚ੍ਛਰਸੇਨੇਵ ਧਮ੍ਮਸੇਨਾਪਤਿਤ੍ਥੇਰਪ੍ਪਮੁਖਾਨਿ ਪਞ੍ਚ ਭਿਕ੍ਖੁਸਤਾਨਿ ਭੋਜੇਸੁਂ। ਸਬ੍ਬਂ ਤਿਸ੍ਸਕੁਮਾਰਸ੍ਸ ਵਤ੍ਥੁਮ੍ਹਿ ਵੁਤ੍ਤਨਿਯਾਮੇਨੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਅਯਮਸ੍ਸ ਪਨ ਮਹਾਦੁਗ੍ਗਤਕਾਲੇ ਦਿਨ੍ਨਸ੍ਸ ਰੋਹਿਤਮਚ੍ਛਰਸਦਾਨਸ੍ਸੇਵ ਨਿਸ੍ਸਨ੍ਦੋ। ਨਾਮਗ੍ਗਹਣਦਿਵਸੇ ਪਨਸ੍ਸ, ''ਭਨ੍ਤੇ, ਦਾਸਸ੍ਸ ਵੋ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਾਨਿ ਦੇਥਾ''ਤਿ ਮਾਤਰਾ ਵੁਤ੍ਤੇ ਥੇਰੋ ਆਹ – ''ਕੋਨਾਮੋ ਅਯਂ ਦਾਰਕੋ''ਤਿ? ''ਭਨ੍ਤੇ, ਇਮਸ੍ਸ ਦਾਰਕਸ੍ਸ ਕੁਚ੍ਛਿਯਂ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਗ੍ਗਹਣਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਗੇਹੇ ਜਲ਼ਾ ਏਲ਼ਮੂਗਾਪਿ ਪਣ੍ਡਿਤਾ ਜਾਤਾ, ਤਸ੍ਮਾ ਮੇ ਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ **ਪਣ੍ਡਿਤੋ**ਤ੍ਵੇਵ ਨਾਮਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ। ਥੇਰੋ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਾਨਿ ਅਦਾਸਿ। ਜਾਤਦਿਵਸਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਪਨਸ੍ਸ ''ਨਾਹਂ ਮਮ ਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਅਜ੍ਝਾਸਯਂ ਭਿਨ੍ਦਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਮਾਤੁ ਚਿਤ੍ਤਂ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿ। ਸੋ ਸਤ੍ਤਵਸ੍ਸਿਕਕਾਲੇ ਮਾਤਰਂ ਆਹ – ''ਅਮ੍ਮ, ਥੇਰਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਪਬ੍ਬਜਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ। ''ਸਾਧੁ, ਤਾਤ, 'ਅਹਂ ਤਵ ਅਜ੍ਝਾਸਯਂ ਨ ਭਿਨ੍ਦਿਸ੍ਸਾਮਿਚ੍ਚੇਵ ਮਨਂ ਉਪ੍ਪਾਦੇਸਿ'''ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਥੇਰਂ ਨਿਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਭੋਜੇਤ੍ਵਾ, ''ਭਨ੍ਤੇ, ਦਾਸੋ ਵੋ ਪਬ੍ਬਜਿਤੁਕਾਮੋ, ਅਹਂ ਇਮਂ ਸਾਯਨ੍ਹਸਮਯੇ ਵਿਹਾਰਂ ਆਨੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਥੇਰਂ ਉਯ੍ਯੋਜੇਤ੍ਵਾ ਞਾਤਕੇ ਸਨ੍ਨਿਪਾਤਾਪੇਤ੍ਵਾ ''ਮਮ ਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਗਿਹਿਕਾਲੇ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਸਕ੍ਕਾਰਂ ਅਜ੍ਜੇਵ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਮਹਨ੍ਤਂ ਸਕ੍ਕਾਰਂ ਕਾਰੇਤ੍ਵਾ ਤਂ ਆਦਾਯ ਵਿਹਾਰਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ''ਇਮਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਪਬ੍ਬਾਜੇਥਾ''ਤਿ ਥੇਰਸ੍ਸ ਅਦਾਸਿ।

ਥੇਰੋ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾਯ ਦੁਕ੍ਕਰਭਾਵਂ ਆਚਿਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾ ''ਕਰਿਸ੍ਸਾਮਹਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਓਵਾਦ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ''ਤੇਨ ਹਿ ਏਹੀ''ਤਿ ਕੇਸੇ ਤੇਮੇਤ੍ਵਾ ਤਚਪਞ੍ਚਕਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਆਚਿਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਾਜੇਸਿ। ਮਾਤਾਪਿਤਰੋਪਿਸ੍ਸ ਸਤ੍ਤਾਹਂ ਵਿਹਾਰੇਯੇਵ ਵਸਨ੍ਤਾ ਬੁਦ੍ਧਪ੍ਪਮੁਖਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਰੋਹਿਤਮਚ੍ਛਰਸੇਨੇਵ ਦਾਨਂ ਦਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਤਮੇ ਦਿਵਸੇ ਸਾਯਂ ਗੇਹਂ ਅਗਮਂਸੁ। ਥੇਰੋ ਅਟ੍ਠਮੇ ਦਿਵਸੇ ਅਨ੍ਤੋਗਾਮਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਤਂ ਆਦਾਯ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਨਾਗਮਾਸਿ। ਕਿਂ ਕਾਰਣਾ? ਨ ਤਾਵਸ੍ਸ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਗ੍ਗਹਣਾਨਿ ਵਾ ਇਰਿਯਾਪਥੋ ਵਾ ਪਾਸਾਦਿਕੋ ਹੋਤਿ, ਅਪਿਚ ਵਿਹਾਰੇ ਥੇਰਸ੍ਸ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਵਤ੍ਤਂ ਅਤ੍ਥਿ। ਥੇਰੋ ਹਿ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੇ ਅਨ੍ਤੋਗਾਮਂ ਪਵਿਟ੍ਠੇ

ਸਕਲਵਿਹਾਰਂ ਵਿਚਰਨ੍ਤੋ ਅਸਮ੍ਮਜ੍ਜਨਟ੍ਠਾਨਂ ਸਮ੍ਮਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਤੁਚ੍ਛਭਾਜਨੇਸੁ ਪਾਨੀਯਪਰਿਭੋਜਨੀਯਾਨਿ ਉਪਟ੍ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਦੁਨ੍ਨਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਾਨਿ ਮਞ੍ਚਪੀਠਾਦੀਨਿ ਪਟਿਸਾਮੇਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਾ ਗਾਮਂ ਪਵਿਸਤਿ। ਅਪਿਚ ''ਅਞ੍ਞਤਿਤ੍ਥਿਯਾ ਤੁਚ੍ਛਵਿਹਾਰਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ 'ਪਸ੍ਸਥ ਸਮਣਸ੍ਸ ਗੋਤਮਸ੍ਸ ਸਾਵਕਾਨਂ ਨਿਸਿਨ੍ਨਟ੍ਠਾਨਾਨੀ'ਤਿ ਵਤ੍ਤੁਂ ਮਾ ਲਭਿਂਸੂ''ਤਿ ਸਕਲਵਿਹਾਰਂ ਪਟਿਜਗ੍ਗਿਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਾ ਗਾਮਂ ਪਵਿਸਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਤਂ ਦਿਵਸਮ੍ਪਿ ਸਾਮਣੇਰੇਨ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਂ ਗਾਹਾਪੇਤ੍ਵਾ ਦਿਵਾਤਰਂ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਪਾਵਿਸਿ।

ਸਾਮਣੇਰੋ ਉਪਜ੍ਝਾਯੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਅਨ੍ਤਰਾਮਗ੍ਗੇ ਮਾਤਿਕਂ ਦਿਸ੍ਵਾ, ''ਭਨ੍ਤੇ, ਇਦਂ ਕਿਂ ਨਾਮਾ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ''ਮਾਤਿਕਾ ਨਾਮ, ਸਾਮਣੇਰਾ''ਤਿ। ''ਇਮਾਯ ਕਿਂ ਕਰੋਨ੍ਤੀ''ਤਿ? ''ਇਤੋ ਚਿਤੋ ਚ ਉਦਕਂ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਸ੍ਸਕਮ੍ਮਂ ਸਮ੍ਪਾਦੇਨ੍ਤੀ''ਤਿ। ''ਕਿਂ ਪਨ, ਭਨ੍ਤੇ, ਉਦਕਸ੍ਸ ਚਿਤ੍ਤਂ ਅਤ੍ਥੀ''ਤਿ ? ''ਨਤ੍ਥਾਵੁਸੋ''ਤਿ। ''ਏਵਰੂਪਂ ਅਚਿਤ੍ਤਕਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਇਚ੍ਛਿਤਟ੍ਠਾਨਂ ਹਰਨ੍ਤਿ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ? ''ਆਮਾਵੁਸੋ''ਤਿ। ਸੋ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਸਚੇ ਏਵਰੂਪਮ੍ਪਿ ਅਚਿਤ੍ਤਕਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਇਚ੍ਛਿਤਿਚ੍ਛਿਤਟ੍ਠਾਨਂ ਹਰਿਤ੍ਵਾ ਕਮ੍ਮਂ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਕਸ੍ਮਾ ਸਚਿਤ੍ਤਕਾਪਿ ਚਿਤ੍ਤਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਸੇ ਵਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਸਮਣਧਮ੍ਮਂ ਕਾਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ''ਤਿ। ਅਥੇਸੋ ਪੁਰਤੋ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਉਸੁਕਾਰੇ ਸਰਦਣ੍ਡਕਂ ਅਗ੍ਗਿਮ੍ਹਿ ਤਾਪੇਤ੍ਵਾ ਅਕ੍ਖਿਕੋਟਿਯਾ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਉਜੁਕਂ ਕਰੋਨ੍ਤੇ ਦਿਸ੍ਵਾ, ''ਇਮੇ, ਭਨ੍ਤੇ, ਕੇ ਨਾਮਾ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ''ਉਸੁਕਾਰਾ ਨਾਮਾਵੁਸੋ''ਤਿ। ''ਕਿਂ ਪਨੇਤੇ ਕਰੋਨ੍ਤੀ''ਤਿ? ''ਅਗ੍ਗਿਮ੍ਹਿ ਤਾਪੇਤ੍ਵਾ ਸਰਦਣ੍ਡਕਂ ਉਜੁਂ ਕਰੋਨ੍ਤੀ''ਤਿ। ''ਸਚਿਤ੍ਤਕੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਏਸੋ''ਤਿ? ''ਅਚਿਤ੍ਤਕੋ, ਆਵੁਸੋ''ਤਿ । ਸੋ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਸਚੇ ਅਚਿਤ੍ਤਕਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਅਗ੍ਗਿਮ੍ਹਿ ਤਾਪੇਤ੍ਵਾ ਉਜੁਂ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਕਸ੍ਮਾ ਸਚਿਤ੍ਤਕਾਪਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਚਿਤ੍ਤਂ ਵਸੇ ਵਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਸਮਣਧਮ੍ਮਂ ਕਾਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ''ਤਿ। ਅਥੇਸੋ ਪੁਰਤੋ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਦਾਰੂਨਿ ਅਰਨੇਮਿਨਾਭਿਆਦੀਨਿ ਤਚ੍ਛਨ੍ਤੇ ਦਿਸ੍ਵਾ, ''ਭਨ੍ਤੇ, ਇਮੇ ਕੇ ਨਾਮਾ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ''ਤਚ੍ਛਕਾ ਨਾਮਾਵੁਸੋ''ਤਿ। ''ਕਿਂ ਪਨੇਤੇ ਕਰੋਨ੍ਤੀ''ਤਿ? ''ਦਾਰੂਨਿ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਯਾਨਕਾਦੀਨਂ ਚਕ੍ਕਾਦੀਨਿ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਆਵੁਸੋ''ਤਿ। ''ਏਤਾਨਿ ਪਨ ਸਚਿਤ੍ਤਕਾਨਿ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ? ''ਅਚਿਤ੍ਤਕਾਨਿ, ਆਵੁਸੋ''ਤਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਏਤਦਹੋਸਿ – ''ਸਚੇ ਅਚਿਤ੍ਤਕਾਨਿ ਕਟ੍ਠਕਲਿਙ੍ਗਰਾਨਿ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਚਕ੍ਕਾਦੀਨਿ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਕਸ੍ਮਾ ਸਚਿਤ੍ਤਕਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਚਿਤ੍ਤਂ ਵਸੇ ਵਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਸਮਣਧਮ੍ਮਂ ਕਾਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ''ਤਿ। ਸੋ ਇਮਾਨਿ ਕਾਰਣਾਨਿ ਦਿਸ੍ਵਾ, ''ਭਨ੍ਤੇ, ਸਚੇ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰੇ ਤੁਮ੍ਹੇ ਗਣ੍ਹੇਯ੍ਯਾਥ, ਅਹਂ ਨਿਵਤ੍ਤੇਯ੍ਯ''ਨ੍ਤਿ। ਥੇਰੋ ''ਅਯਂ ਅਧੁਨਾ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ ਦਹਰਸਾਮਣੇਰੋ ਮਂ ਅਨੁਬਨ੍ਧਮਾਨੋ ਏਵਂ ਵਦੇਤੀ''ਤਿ ਚਿਤ੍ਤਂ ਅਨੁਪ੍ਪਾਦੇਤ੍ਵਾਵ ''ਆਹਰ, ਸਾਮਣੇਰਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਂ ਅਗ੍ਗਹੇਸਿ।

ਸਾਮਣੇਰੋਪਿ ਉਪਜ੍ਝਾਯਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਨਿਵਤ੍ਤਨ੍ਤੋ, ''ਭਨ੍ਤੇ, ਮਯ੍ਹਂ ਆਹਾਰਂ ਆਹਰਨ੍ਤੋ ਰੋਹਿਤਮਚ੍ਛਰਸੇਨੇਵ ਆਹਰੇਯ੍ਯਾਥਾ''ਤਿ ਆਹ। ''ਕਥਂ ਲਭਿਸ੍ਸਾਮਾਵੁਸੋ''ਤਿ? ''ਭਨ੍ਤੇ, ਅਤ੍ਤਨੋ ਪੁਞ੍ਞੇਨ ਅਲਭਨ੍ਤਾ ਮਮ ਪੁਞ੍ਞੇਨ ਲਭਿਸ੍ਸਥਾ''ਤਿ ਆਹ। ਥੇਰੋ ''ਦਹਰਸਾਮਣੇਰਸ੍ਸ ਬਹਿ ਨਿਸਿਨ੍ਨਕਸ੍ਸ ਪਰਿਪਨ੍ਥੋਪਿ ਭਵੇਯ੍ਯਾ''ਤਿ ਕੁਞ੍ਚਿਕਂ ਦਤ੍ਵਾ ''ਮਯ੍ਹਂ ਵਸਨਗਬ੍ਭਸ੍ਸ ਦ੍ਵਾਰਂ ਵਿਵਰਿਤ੍ਵਾ ਅਨ੍ਤੋ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਨਿਸੀਦੇਯ੍ਯਾਸੀ''ਤਿ ਆਹ। ਸੋ ਤਥਾ ਕਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕਰਜਕਾਯੇ ਞਾਣਂ ਓਤਾਰੇਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਭਾਵਂ ਸਮ੍ਮਸਨ੍ਤੋ ਨਿਸੀਦਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਗੁਣਤੇਜੇਨ ਸਕ੍ਕਸ੍ਸ ਆਸਨਂ ਉਣ੍ਹਾਕਾਰਂ ਦਸ੍ਸੇਸਿ। ਸੋ ''ਕਿਂ ਨੁ ਖੋ ਕਾਰਣ''ਨ੍ਤਿ ਉਪਧਾਰੇਨ੍ਤੋ ''ਪਣ੍ਡਿਤਸਾਮਣੇਰੋ ਉਪਜ੍ਝਾਯਸ੍ਸ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਂ ਦਤ੍ਵਾ 'ਸਮਣਧਮ੍ਮਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ'ਤਿ ਨਿਵਤ੍ਤੋ, ਮਯਾਪਿ ਤਤ੍ਥ ਗਨ੍ਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਮਹਾਰਾਜੇ ਆਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ''ਵਿਹਾਰਸ੍ਸ ਉਪਵਨੇ ਵਸਨ੍ਤੇ ਸਕੁਣੇ ਪਲਾਪੇਤ੍ਵਾ ਸਮਨ੍ਤਤੋ ਆਰਕ੍ਖਂ ਗਣ੍ਹਥਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਚਨ੍ਦਦੇਵਪੁਤ੍ਤਂ ''ਚਨ੍ਦਮਣ੍ਡਲਂ ਆਕਡ੍ਢਿਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹਾਹੀ''ਤਿ, ਸੂਰਿਯਦੇਵਪੁਤ੍ਤਂ ''ਸੂਰਿਯਮਣ੍ਡਲਂ ਆਕਡ੍ਢਿਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹਾਹੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਸਯਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਆਵਿਞ੍ਛਨਰਜ੍ਜੁਟ੍ਠਾਨੇ ਆਰਕ੍ਖਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਅਟ੍ਠਾਸਿ, ਵਿਹਾਰੇ ਪੁਰਾਣਪਣ੍ਣਸ੍ਸ ਪਤਨ੍ਤਸ੍ਸਪਿ ਸਦ੍ਦੋ ਨਾਹੋਸਿ, ਸਾਮਣੇਰਸ੍ਸ ਚਿਤ੍ਤਂ ਏਕਗ੍ਗਂ ਅਹੋਸਿ। ਸੋ ਅਨ੍ਤਰਾਭਤ੍ਤੇਯੇਵ ਅਤ੍ਤਭਾਵਂ ਸਮ੍ਮਸਿਤ੍ਵਾ ਤੀਣਿ ਫਲਾਨਿ ਪਾਪੁਣਿ।

ਥੇਰੋਪਿ ''ਸਾਮਣੇਰੋ ਵਿਹਾਰੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ, ਤਸ੍ਸ ਉਪਕਪ੍ਪਨਕਂ ਭੋਜਨਂ ਅਸੁਕਕੁਲੇ ਨਾਮ ਸਕ੍ਕਾ ਲਦ੍ਧੁ''ਨ੍ਤਿ ਏਕਂ ਪੇਮਗਾਰਵਯੁਤ੍ਤਂ ਉਪਟ੍ਠਾਕਕੁਲਂ ਅਗਮਾਸਿ। ਤਤ੍ਥ ਚ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਤਂ ਦਿਵਸਂ ਰੋਹਿਤਮਚ੍ਛੇ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਥੇਰਸ੍ਸੇਵ ਆਗਮਨਂ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤਾ ਨਿਸੀਦਿਂਸੁ। ਤੇ ਥੇਰਂ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ , ''ਭਨ੍ਤੇ, ਭਦ੍ਦਕਂ ਵੋ ਕਤਂ ਇਧਾਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇਹੀ''ਤਿ ਅਨ੍ਤੋਗੇਹੇ ਪਵੇਸੇਤ੍ਵਾ ਯਾਗੁਖਜ੍ਜਕਾਦੀਨਿ ਦਤ੍ਵਾ ਰੋਹਿਤਮਚ੍ਛਰਸੇਨਸ੍ਸ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਂ ਅਦਂਸੁ। ਥੇਰੋ ਹਰਣਾਕਾਰਂ ਦਸ੍ਸੇਸਿ। ਮਨੁਸ੍ਸਾ ''ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਥ, ਭਨ੍ਤੇ, ਹਰਣਕਭਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਲਭਿਸ੍ਸਥਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਥੇਰਸ੍ਸ ਭਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚਾਵਸਾਨੇ ਪਤ੍ਤਂ ਰੋਹਿਤਮਚ੍ਛਰਸਭੋਜਨਸ੍ਸ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਅਦਂਸੁ। ਥੇਰੋ ''ਸਾਮਣੇਰੋ ਮੇ ਛਾਤੋ''ਤਿ

ਸੀਘਂ ਅਗਮਾਸਿ। ਸਤ੍ਥਾਪਿ ਤਂ ਦਿਵਸਂ ਕਾਲਸ੍ਸੇਵ ਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਵਿਹਾਰਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਏਵਂ ਆਵਜ੍ਜੇਸਿ – ''ਪਣ੍ਡਿਤਸਾਮਣੇਰੋ ਉਪਜ੍ਝਾਯਸ੍ਸ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਂ ਦਤ੍ਵਾ 'ਸਮਣਧਮ੍ਮਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ'ਤਿ ਨਿਵਤ੍ਤੋ, ਨਿਪ੍ਫਜ੍ਜਿਸ੍ਸਤਿ ਨੁ ਖੋ ਅਸ੍ਸ ਪਬ੍ਬਜਿਤਕਿਚ੍ਚ''ਨ੍ਤਿ ਉਪਧਾਰੇਨ੍ਤੋ ਤਿਣ੍ਣਂ ਫਲਾਨਂ ਪਤ੍ਤਭਾਵਂ ਞਤ੍ਵਾ ''ਅਰਹਤ੍ਤਸ੍ਸ ਉਪਨਿਸ੍ਸਯੋ ਅਤ੍ਥਿ, ਨਤ੍ਥੀ''ਤਿ ਆਵਜ੍ਜੇਨ੍ਤੋ ''ਅਤ੍ਥੀ''ਤਿ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਪੁਰੇਭਤ੍ਤਮੇਵ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਤ੍ਤੁਂ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਤਿ, ਨ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਉਪਧਾਰੇਨ੍ਤੋ ''ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਅਞ੍ਞਾਸਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਏਤਦਹੋਸਿ – ''ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤੋ ਸਾਮਣੇਰਸ੍ਸ ਭਤ੍ਤਂ ਆਦਾਯ ਸੀਘਂ ਆਗਚ੍ਛਤਿ, ਅਨ੍ਤਰਾਯਮ੍ਪਿਸ੍ਸ ਕਰੇਯ੍ਯ ਦ੍ਵਾਰਕੋਟ੍ਠਕੇ ਆਰਕ੍ਖਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਨਿਸੀਦਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਅਥ ਨਂ ਪਞ੍ਹੇ ਪੁਚ੍ਛਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਪਞ੍ਹੇ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਯਮਾਨੇ ਸਾਮਣੇਰੋ ਸਹ ਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਹਿ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ। ਤਤੋ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵਾਰਕੋਟ੍ਠਕੇ ਠਤ੍ਵਾ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਂ ਥੇਰਂ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਪਞ੍ਹੇ ਪੁਚ੍ਛਿ, ਪੁਟ੍ਠਂ ਪੁਟ੍ਠਂ ਪਞ੍ਹਂ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਸਿ।

ਤਤ੍ਰਿਦਂ ਪੁਚ੍ਛਾਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨਂ – ਸਤ੍ਥਾ ਕਿਰ ਨਂ ਆਹ – ''ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤ, ਕਿਂ ਤੇ ਲਦ੍ਧ''ਨ੍ਤਿ? ''ਆਹਾਰੋ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ। ''ਆਹਾਰੋ ਨਾਮ ਕਿਂ ਆਹਰਤਿ, ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਾ''ਤਿ? ''ਵੇਦਨਂ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ। ''ਵੇਦਨਂ ਕਿਂ ਆਹਰਤਿ, ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਾ''ਤਿ? ''ਰੂਪਂ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ। ''ਰੂਪਂ ਪਨ ਕਿਂ ਆਹਰਤਿ, ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਾ''ਤਿ ? ''ਫਸ੍ਸਂ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ। ਤਤ੍ਰਾਯਂ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ – ''ਜਿਘਚ੍ਛਿਤੇਨ ਹਿ ਪਰਿਭੁਤ੍ਤੋ ਆਹਾਰੋ ਤਸ੍ਸ ਖੁਦ੍ਦਂ ਪਰਿਹਰਿਤ੍ਵਾ ਸੁਖਂ ਵੇਦਨਂ ਆਹਰਤਿ। ਆਹਾਰਪਰਿਭੋਗੇਨ ਸੁਖਿਤਸ੍ਸ ਸੁਖਾਯ ਵੇਦਨਾਯ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਮਾਨਾਯ ਸਰੀਰੇ ਵਣ੍ਣਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿ ਹੋਤਿ। ਏਵਂ ਵੇਦਨਾ ਰੂਪਂ ਆਹਰਤਿ। ਸੁਖਿਤੋ ਪਨ ਆਹਾਰਜਰੂਪਵਸੇਨ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਸੁਖਸੋਮਨਸ੍ਸੋ 'ਇਦਾਨਿ ਮੇ ਅਸ੍ਸਾਦੋ ਜਾਤੋ'ਤਿ ਨਿਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤੋ ਵਾ ਨਿਸੀਦਨ੍ਤੋ ਵਾ ਸੁਖਸਮ੍ਫਸ੍ਸਂ ਪਟਿਲਭਤੀ''ਤਿ।

ਏਵਂ ਇਮੇਸੁ ਚਤੂਸੁ ਪਞ੍ਹੇਸੁ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਕੇਸੁ ਸਾਮਣੇਰੋ ਸਹ ਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਹਿ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਤ੍ਤੋ। ਸਤ੍ਥਾਪਿ ਥੇਰਂ ਆਹ – ''ਗਚ੍ਛ, ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤ, ਤਵ ਸਾਮਣੇਰਸ੍ਸ ਭਤ੍ਤਂ ਦੇਹੀ''ਤਿ। ਥੇਰੋ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵਾਰਂ ਆਕੋਟੇਸਿ। ਸਾਮਣੇਰੋ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਥੇਰਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥਤੋ ਪਤ੍ਤਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਤਾਲਵਣ੍ਟੇਨ ਥੇਰਂ ਬੀਜਿ। ਅਥ ਨਂ ਥੇਰੋ ਆਹ – ''ਸਾਮਣੇਰ, ਭਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚਂ ਕਰੋਹੀ''ਤਿ। ''ਤੁਮ੍ਹੇ ਪਨ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ। ''ਕਤਂ ਮਯਾ ਭਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚਂ, ਤ੍ਵਂ ਕਰੋਹੀ''ਤਿ। ਸਤ੍ਤਵਸ੍ਸਿਕਦਾਰਕੋ ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾ ਅਟ੍ਠਮੇ ਦਿਵਸੇ ਤਂ ਖਣਂ ਵਿਕਸਿਤਪਦੁਮੁਪ੍ਪਲਸਦਿਸੋ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਤ੍ਤੋ, ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਿਤਟ੍ਠਾਨਂ ਪਨ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਨ੍ਤੋ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਭਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚਮਕਾਸਿ। ਤੇਨ ਪਤ੍ਤਂ ਧੋਵਿਤ੍ਵਾ ਪਟਿਸਾਮਿਤਕਾਲੇ ਚਨ੍ਦਦੇਵਪੁਤ੍ਤੋ ਚਨ੍ਦਮਣ੍ਡਲਂ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਸਿ, ਸੂਰਿਯਦੇਵਪੁਤ੍ਤੋ ਸੂਰਿਯਮਣ੍ਡਲਂ। ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਮਹਾਰਾਜਾਨੋ ਚਤੁਦ੍ਦਿਸਂ ਆਰਕ੍ਖਂ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਸੁਂ, ਸਕ੍ਕੋ ਦੇਵਰਾਜਾ ਆਵਿਞ੍ਛਨਕੇ ਆਰਕ੍ਖਂ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਸਿ। ਸੂਰਿਯੋ ਮਜ੍ਝਟ੍ਠਾਨਤੋ ਗਲਿਤ੍ਵਾ ਗਤੋ।

ਭਿਕ੍ਖੂ ਉਜ੍ਝਾਯਿਂਸੁ, ''ਛਾਯਾ ਅਧਿਕਪ੍ਪਮਾਣਾ ਜਾਤਾ, ਸੂਰਿਯੋ ਮਜ੍ਝਟ੍ਠਾਨਤੋ ਗਲਿਤ੍ਵਾ ਗਤੋ, ਸਾਮਣੇਰੇਨ ਚ ਇਦਾਨੇਵ ਭੁਤ੍ਤਂ, ਕਿਂ ਨੁ ਖੋ ਏਤ''ਨ੍ਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਤਂ ਪਵਤ੍ਤਿਂ ਞਤ੍ਵਾ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪੁਚ੍ਛਿ – ''ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਕਿਂ ਕਥੇਥਾ''ਤਿ? ''ਇਦਂ ਨਾਮ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ? ''ਆਮ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਪੁਞ੍ਞਵਤੋ ਸਮਣਧਮ੍ਮਂ ਕਰਣਕਾਲੇ ਚਨ੍ਦਦੇਵਪੁਤ੍ਤੋ ਚਨ੍ਦਮਣ੍ਡਲਂ, ਸੂਰਿਯਦੇਵਪੁਤ੍ਤੋ ਸੂਰਿਯਮਣ੍ਡਲਂ ਆਕਡ੍ਢਿਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹਿ, ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਮਹਾਰਾਜਾਨੋ ਵਿਹਾਰੋਪਵਨੇ ਚਤੁਦ੍ਦਿਸਂ ਆਰਕ੍ਖਂ ਗਣ੍ਹਿਂਸੁ, ਸਕ੍ਕੋ ਦੇਵਰਾਜਾ ਆਵਿਞ੍ਛਨਕੇ ਆਰਕ੍ਖਂ ਗਣ੍ਹਿ, ਅਹਮ੍ਪਿ 'ਬੁਦ੍ਧੋਮ੍ਹੀ'ਤਿ ਅਪ੍ਪੋਸ੍ਸੁਕ੍ਕੋ ਨਿਸੀਦਿਤੁਂ ਨਾਲਤ੍ਥਂ, ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵਾਰਕੋਟ੍ਠਕੇ ਮਮ ਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਆਰਕ੍ਖਂ ਅਗ੍ਗਹੇਸਿਂ, ਨੇਤ੍ਤਿਕੇ ਚ ਮਾਤਿਕਾਯ ਉਦਕਂ ਹਰਨ੍ਤੇ, ਉਸੁਕਾਰੇ ਚ ਉਸੁਂ ਉਜੁਂ ਕਰੋਨ੍ਤੇ, ਤਚ੍ਛਕੇ ਚ ਦਾਰੂਨਿ ਤਚ੍ਛਨ੍ਤੇ ਦਿਸ੍ਵਾ ਏਤ੍ਤਕਂ ਆਰਮ੍ਮਣਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਣ੍ਡਿਤਾ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਦਮੇਤ੍ਵਾ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਿਯੇਵਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਅਨੁਸਨ੍ਧਿਂ ਘਟੇਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਨ੍ਤੋ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

੮੦. ''ਉਦਕਞ੍ਹਿ ਨਯਨ੍ਤਿ ਨੇਤ੍ਤਿਕਾ, ਉਸੁਕਾਰਾ ਨਮਯਨ੍ਤਿ ਤੇਜਨਂ।
ਦਾਰੁਂ ਨਮਯਨ੍ਤਿ ਤਚ੍ਛਕਾ, ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਦਮਯਨ੍ਤਿ ਪਣ੍ਡਿਤਾ''ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਉਦਕ**ਨ੍ਤਿ ਪਥਵਿਯਾ ਥਲਟ੍ਠਾਨਂ ਖਣਿਤ੍ਵਾ ਆਵਾਟਟ੍ਠਾਨਂ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਮਾਤਿਕਂ ਵਾ ਕਤ੍ਵਾ ਰੁਕ੍ਖਦੋਣਿਂ ਵਾ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨਾ ਇਚ੍ਛਿਤਿਚ੍ਛਿਤਟ੍ਠਾਨਂ ਉਦਕਂ। ਨੇਨ੍ਤੀਤਿ **ਨੇਤ੍ਤਿਕਾ। ਤੇਜਨ**ਨ੍ਤਿ ਕਣ੍ਡਂ। ਇਦਂ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ – ਨੇਤ੍ਤਿਕਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਰੁਚਿਯਾ ਉਦਕਂ

ਨਯਨ੍ਤਿ, ਉਸੁਕਾਰਾਪਿ ਤਾਪੇਤ੍ਵਾ ਤੇਜਨਂ **ਨਮਯਨ੍ਤਿ** ਉਸੁਂ ਉਜੁਂ ਕਰੋਨ੍ਤਿ। **ਤਚ੍ਛਕਾ**ਪਿ ਨੇਮਿਆਦੀਨਂ ਅਤ੍ਥਾਯ ਤਚ੍ਛਨ੍ਤਾ **ਦਾਰੁਂ ਨਮਯਨ੍ਤਿ** ਅਤ੍ਤਨੋ ਰੁਚਿਯਾ ਉਜੁਂ ਵਾ ਵਙ੍ਕਂ ਵਾ ਕਰੋਨ੍ਤਿ। ਏਵਂ ਏਤ੍ਤਕਂ ਆਰਮ੍ਮਣਂ ਕਤ੍ਵਾ **ਪਣ੍ਡਿਤਾ** ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਮਗ੍ਗਾਦੀਨਿ ਉਪ੍ਪਾਦੇਨ੍ਤਾ **ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਦਮਯਨ੍ਤਿ,** ਅਰਹਤ੍ਤਪ੍ਪਤ੍ਤਾ ਪਨ ਏਕਨ੍ਤਦਨ੍ਤਾ ਨਾਮ ਹੋਨ੍ਤੀਤਿ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਬਹੂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਾਦੀਨਿ ਪਾਪੁਣਿਂਸੂਤਿ।

ਪਣ੍ਡਿਤਸਾਮਣੇਰਵਤ੍ਥੁ ਪਞ੍ਚਮਂ।

੬. ਲਕੁਣ੍ਡਕਭਦ੍ਦਿਯਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ

ਸੇਲੋ ਯਥਾਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਲਕੁਣ੍ਡਕਭਦ੍ਦਿਯਤ੍ਥੇਰਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਾ ਕਿਰ ਸਾਮਣੇਰਾਦਯੋ ਥੇਰਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਸੀਸੇਪਿ ਕਣ੍ਣੇਸੁਪਿ ਨਾਸਾਯਪਿ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ''ਕਿਂ, ਚੂਲਪਿਤ, ਸਾਸਨਸ੍ਮਿਂ ਨ ਉਕ੍ਕਣ੍ਠਸਿ, ਅਭਿਰਮਸੀ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਥੇਰੋ ਤੇਸੁ ਨੇਵ ਕੁਜ੍ਝਤਿ, ਨ ਦੁਸ੍ਸਤਿ। ਧਮ੍ਮਸਭਾਯਂ ਕਥਂ ਸਮੁਟ੍ਠਾਪੇਸੁਂ ''ਪਸ੍ਸਥਾਵੁਸੋ, ਲਕੁਣ੍ਡਕਭਦ੍ਦਿਯਤ੍ਥੇਰਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਸਾਮਣੇਰਾਦਯੋ ਏਵਞ੍ਚੇਵਞ੍ਚ ਵਿਹੇਠੇਨ੍ਤਿ, ਸੋ ਤੇਸੁ ਨੇਵ ਕੁਜ੍ਝਤਿ, ਨ ਦੁਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ''ਕਿਂ ਕਥੇਥ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ''ਇਮਂ ਨਾਮ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ''ਆਮ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਖੀਣਾਸਵਾ ਨਾਮ ਨੇਵ ਕੁਜ੍ਝਨ੍ਤਿ, ਨ ਦੁਸ੍ਸਨ੍ਤਿ। ਘਨਸੇਲਸਦਿਸਾ ਹੇਤੇ ਅਚਲਾ ਅਕਮ੍ਪਿਯਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਅਨੁਸਨ੍ਧਿਂ ਘਟੇਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਨ੍ਤੋ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

੮੧. ''ਸੇਲੋ ਯਥਾ ਏਕਘਨੋ, ਵਾਤੇਨ ਨ ਸਮੀਰਤਿ।
ਏਵਂ ਨਿਨ੍ਦਾਪਸਂਸਾਸੁ, ਨ ਸਮਿਞ੍ਜਨ੍ਤਿ ਪਣ੍ਡਿਤਾ''ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਨਿਨ੍ਦਾਪਸਂਸਾਸੂ**ਤਿ ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਇਧ ਦ੍ਵੇ ਲੋਕਧਮ੍ਮਾ ਵੁਤ੍ਤਾ, ਅਤ੍ਥੋ ਪਨ ਅਟ੍ਠਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਵਸੇਨ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਯਥਾ ਹਿ **ਏਕਘਨੋ** ਅਸੁਸਿਰੋ **ਸੇਲੋ** ਪੁਰਤ੍ਥਿਮਾਦਿਭੇਦੇਨ **ਵਾਤੇਨ ਨ ਸਮੀਰਤਿ** ਨ ਇਞ੍ਜਤਿ ਨ ਚਲਤਿ, ਏਵਂ ਅਟ੍ਠਸੁਪਿ ਲੋਕਧਮ੍ਮੇਸੁ ਅਜ੍ਝੋਤ੍ਥਰਨ੍ਤੇਸੁ **ਪਣ੍ਡਿਤਾ ਨ ਸਮਿਞ੍ਜਨ੍ਤਿ,** ਪਟਿਘਵਸੇਨ ਵਾ ਅਨੁਨਯਵਸੇਨ ਵਾ ਨ ਚਲਨ੍ਤਿ ਨ ਕਮ੍ਪਨ੍ਤਿ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਬਹੂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਾਦੀਨਿ ਪਾਪੁਣਿਂਸੂਤਿ।

ਲਕੁਣ੍ਡਕਭਦ੍ਦਿਯਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ ਛਟ੍ਠਂ।

੭. ਕਾਣਮਾਤੁਵਤ੍ਥੁ

ਯਥਾਪਿ ਰਹਦੋਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਕਾਣਮਾਤਰਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ। ਵਤ੍ਥੁ ਵਿਨਯੇ (ਪਾਚਿ॰ ੨੩੦) ਆਗਤਮੇਵ।

ਤਦਾ ਪਨ ਕਾਣਮਾਤਰਾ ਅਤ੍ਤਚ੍ਛਹਤ੍ਥਂ ਧੀਤਰਂ ਪਤਿਕੁਲਂ ਪੇਸੇਤੁਂ ਪਕ੍ਕੇਸੁ ਪੂਵੇਸੁ ਚਤੁਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਦਿਨ੍ਨਕਾਲੇ ਸਤ੍ਥਾਰਾ ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੇ ਕਾਣਾਯ ਸਾਮਿਕੇਨ ਅਞ੍ਞਾਯ ਪਜਾਪਤਿਯਾ ਆਨੀਤਾਯ ਕਾਣਾ ਤਂ ਪਵਤ੍ਤਿਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ''ਇਮੇਹਿ ਮੇ ਘਰਾਵਾਸੋ ਨਾਸਿਤੋ''ਤਿ ਦਿਟ੍ਠਦਿਟ੍ਠੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਅਕ੍ਕੋਸਤਿ ਪਰਿਭਾਸਤਿ। ਭਿਕ੍ਖੂ ਤਂ ਵੀਥਿਂ ਪਟਿਪਜ੍ਜਿਤੁਂ ਨ ਵਿਸਹਿਂਸੁ। ਸਤ੍ਥਾ ਤਂ ਪਵਤ੍ਤਿਂ ਞਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਅਗਮਾਸਿ। ਕਾਣਮਾਤਾ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਾਸਨੇ ਨਿਸੀਦਾਪੇਤ੍ਵਾ ਯਾਗੁਖਜ੍ਜਕਂ ਅਦਾਸਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਕਤਪਾਤਰਾਸੋ ''ਕਹਂ ਕਾਣਾ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ''ਏਸਾ, ਭਨ੍ਤੇ, ਤੁਮ੍ਹੇ ਦਿਸ੍ਵਾ ਮਙ੍ਕੁਭੂਤਾ ਰੋਦਨ੍ਤੀ ਠਿਤਾ''ਤਿ। ''ਕਿਂ ਕਾਰਣਾ''ਤਿ? ''ਏਸਾ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਿਕ੍ਖੂ ਅਕ੍ਕੋਸਤਿ ਪਰਿਭਾਸਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਤੁਮ੍ਹੇ ਦਿਸ੍ਵਾ ਮਙ੍ਕੁਭੂਤਾ ਰੋਦਮਾਨਾ ਠਿਤਾ''ਤਿ। ਅਥ ਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਤ੍ਵਾ –

‘‘ਕਾਣੇ, ਕਸ੍ਮਾ ਮਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਮਙ੍ਕੁਭੂਤਾ ਨਿਲੀਯਿਤ੍ਵਾ ਰੋਦਸੀ’’ਤਿ। ਅਥਸ੍ਸਾ ਮਾਤਾ ਤਾਯ ਕਤਕਿਰਿਯਂ ਆਰੋਚੇਸਿ। ਅਥ ਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਆਹ – ‘‘ਕਿਂ ਪਨ ਕਾਣਮਾਤੇ ਮਮ ਸਾਵਕਾ ਤਯਾ ਦਿਨ੍ਨਕਂ ਗਣ੍ਹਿਂਸੁ, ਅਦਿਨ੍ਨਕ’’ਨ੍ਤਿ? ‘‘ਦਿਨ੍ਨਕਂ, ਭਨ੍ਤੇ’’ਤਿ। ‘‘ਸਚੇ ਮਮ ਸਾਵਕਾ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਨ੍ਤਾ ਤਵ ਗੇਹਦ੍ਵਾਰਂ ਪਤ੍ਤਾ ਤਯਾ ਦਿਨ੍ਨਕਂ ਗਣ੍ਹਿਂਸੁ, ਕੋ ਤੇਸਂ ਦੋਸੋ’’ਤਿ? ‘‘ਨਤ੍ਥਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਯ੍ਯਾਨਂ ਦੋਸੋ’’। ‘‘ਏਤਿਸ੍ਸਾਯੇਵ ਦੋਸੋ’’ਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਕਾਣਂ ਆਹ – ‘‘ਕਾਣੇ, ਮਯ੍ਹਂ ਕਿਰ ਸਾਵਕਾ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਮਾਨਾ ਗੇਹਦ੍ਵਾਰਂ ਆਗਤਾ, ਅਥ ਨੇਸਂ ਤਵ ਮਾਤਰਾ ਪੂਵਾ ਦਿਨ੍ਨਾ, ਕੋ ਨਾਮੇਤ੍ਥ ਮਮ ਸਾਵਕਾਨਂ ਦੋਸੋ’’ਤਿ? ‘‘ਨਤ੍ਥਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਯ੍ਯਾਨਂ ਦੋਸੋ, ਮਯ੍ਹਮੇਵ ਦੋਸੋ’’ਤਿ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਖਮਾਪੇਸਿ।

ਅਥਸ੍ਸਾ ਸਤ੍ਥਾ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬਿਂ ਕਥਂ ਕਥੇਸਿ, ਸਾ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਂ ਪਾਪੁਣਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਉਟ੍ਠਾਯਾਸਨਾ ਵਿਹਾਰਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਰਾਜਙ੍ਗਣੇਨ ਪਾਯਾਸਿ। ਰਾਜਾ ਦਿਸ੍ਵਾ ‘‘ਸਤ੍ਥਾ ਵਿਯ ਭਣੇ’’ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ‘‘ਆਮ, ਦੇਵਾ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ‘‘ਗਚ੍ਛਥ, ਮਮ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਵਨ੍ਦਨਭਾਵਂ ਆਰੋਚੇਥਾ’’ਤਿ ਪੇਸੇਤ੍ਵਾ ਰਾਜਙ੍ਗਣੇ ਠਿਤਂ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ‘‘ਕਹਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਗਤਾਤ੍ਥਾ’’ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ‘‘ਕਾਣਮਾਤਾਯ ਗੇਹਂ, ਮਹਾਰਾਜਾ’’ਤਿ। ‘‘ਕਿਂ ਕਾਰਣਾ, ਭਨ੍ਤੇ’’ਤਿ? ‘‘ਕਾਣਾ ਕਿਰ ਭਿਕ੍ਖੂ ਅਕ੍ਕੋਸਤਿ ਪਰਿਭਾਸਤਿ, ਤਂਕਾਰਣਾ ਗਤੋਮ੍ਹੀ’’ਤਿ। ‘‘ਕਿਂ ਪਨ ਵੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਤਸ੍ਸਾ ਅਨਕ੍ਕੋਸਨਭਾਵੋ ਕਤੋ’’ਤਿ? ‘‘ਆਮ, ਮਹਾਰਾਜ, ਭਿਕ੍ਖੂਨਞ੍ਚ ਅਨਕ੍ਕੋਸਿਕਾ ਕਤਾ, ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਕੁਟੁਮ੍ਬਸਾਮਿਨੀ ਚਾ’’ਤਿ । ‘‘ਹੋਤੁ, ਭਨ੍ਤੇ, ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ ਸਾ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਕੁਟੁਮ੍ਬਸਾਮਿਨੀ ਕਤਾ, ਅਹਂ ਪਨ ਨਂ ਲੋਕਿਯਕੁਟੁਮ੍ਬਸਾਮਿਨਿਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਰਾਜਾ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਪਟਿਨਿਵਤ੍ਤੋ ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਮਹਾਯੋਗ੍ਗਂ ਪਹਿਣਿਤ੍ਵਾ ਕਾਣਂ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬਾਭਰਣੇਹਿ ਅਲਙ੍ਕਰਿਤ੍ਵਾ ਜੇਟ੍ਠਧੀਤੁਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ‘‘ਮਮ ਧੀਤਰਂ ਪੋਸੇਤੁਂ ਸਮਤ੍ਥਾ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੂ’’ਤਿ ਆਹ। ਅਥੇਕੋ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥਕਮਹਾਮਤ੍ਤੋ ‘‘ਅਹਂ ਦੇਵਸ੍ਸ ਧੀਤਰਂ ਪੋਸੇਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਤਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਗੇਹਂ ਨੇਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬਂ ਇਸ੍ਸਰਿਯਂ ਪਟਿਚ੍ਛਾਪੇਤ੍ਵਾ ‘‘ਯਥਾਰੁਚਿ ਪੁਞ੍ਞਾਨਿ ਕਰੋਹੀ’’ਤਿ ਆਹ। ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਕਾਣਾ ਚਤੂਸੁ ਦ੍ਵਾਰੇਸੁ ਪੁਰਿਸੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨਾ ਉਪਟ੍ਠਾਤਬ੍ਬੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਚ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਚ ਪਰਿਯੇਸਮਾਨਾਪਿ ਨ ਲਭਤਿ। ਕਾਣਾਯ ਗੇਹਦ੍ਵਾਰੇ ਪਟਿਯਾਦੇਤ੍ਵਾ ਠਪਿਤਂ ਖਾਦਨੀਯਭੋਜਨੀਯਂ ਮਹੋਘੋ ਵਿਯ ਪਵਤ੍ਤਤਿ। ਭਿਕ੍ਖੂ ਧਮ੍ਮਸਭਾਯਂ ਕਥਂ ਸਮੁਟ੍ਠਾਪੇਸੁਂ ‘‘ਪੁਬ੍ਬੇ, ਆਵੁਸੋ, ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਮਹਲ੍ਲਕਤ੍ਥੇਰਾ ਕਾਣਾਯ ਵਿਪ੍ਪਟਿਸਾਰਂ ਕਰਿਂਸੁ, ਸਾ ਏਵਂ ਵਿਪ੍ਪਟਿਸਾਰਿਨੀ ਹੁਤ੍ਵਾਪਿ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਆਗਮ੍ਮ ਸਦ੍ਧਾਸਮ੍ਪਦਂ ਲਭਿ। ਸਤ੍ਥਾਰਾ ਪੁਨ ਤਸ੍ਸਾ ਗੇਹਦ੍ਵਾਰਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਨਾਰਹਂ ਕਤਂ। ਇਦਾਨਿ ਉਪਟ੍ਠਾਤਬ੍ਬੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਵਾ ਪਰਿਯੇਸਮਾਨਾਪਿ ਨ ਲਭਤਿ, ਅਹੋ ਬੁਦ੍ਧਾ ਨਾਮ ਅਚ੍ਛਰਿਯਗੁਣਾ’’ਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ‘‘ਕਾਯ ਨੁਤ੍ਥ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਏਤਰਹਿ ਕਥਾਯ ਸਨ੍ਨਿਸਿਨ੍ਨਾ’’ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ‘‘ਇਮਾਯ ਨਾਮਾ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ‘‘ਨ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਇਦਾਨੇਵ ਤੇਹਿ ਮਹਲ੍ਲਕਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਕਾਣਾਯ ਵਿਪ੍ਪਟਿਸਾਰੋ ਕਤੋ, ਪੁਬ੍ਬੇਪਿ ਕਰਿਂਸੁਯੇਵ। ਨ ਚ ਇਦਾਨੇਵ ਮਯਾ ਕਾਣਾ ਮਮ ਵਚਨਕਾਰਿਕਾ ਕਤਾ, ਪੁਬ੍ਬੇਪਿ ਕਤਾਯੇਵਾ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਤਮਤ੍ਥਂ ਸੋਤੁਕਾਮੇਹਿ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਯਾਚਿਤੋ –

‘‘ਯਤ੍ਥੇਕੋ ਲਭਤੇ ਬਬ੍ਬੁ, ਦੁਤਿਯੋ ਤਤ੍ਥ ਜਾਯਤਿ।
ਤਤਿਯੋ ਚ ਚਤੁਤ੍ਥੋ ਚ, ਇਦਂ ਤੇ ਬਬ੍ਬੁਕਾ ਬਿਲ’’ਨ੍ਤਿ॥ (ਜਾ॰ ੧.੧.੧੩੭) –

ਇਦਂ **ਬਬ੍ਬੁਜਾਤਕਂ** ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਨ ਕਥੇਤ੍ਵਾ ‘‘ਤਦਾ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਮਹਲ੍ਲਕਭਿਕ੍ਖੂ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਬਿਲ਼ਾਰਾ ਅਹੇਸੁਂ, ਮੂਸਿਕਾ ਕਾਣਾ, ਮਣਿਕਾਰੋ ਅਹਮੇਵਾ’’ਤਿ ਜਾਤਕਂ ਸਮੋਧਾਨੇਤ੍ਵਾ ‘‘ਏਵਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਤੀਤੇਪਿ ਕਾਣਾ ਦੁਮ੍ਮਨਾ ਆਵਿਲਚਿਤ੍ਤਾ ਵਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਚਿਤ੍ਤਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਮਮ ਵਚਨੇਨ ਪਸਨ੍ਨਉਦਕਰਹਦੋ ਵਿਯ ਵਿਪ੍ਪਸਨ੍ਨਚਿਤ੍ਤਾ ਅਹੋਸੀ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਅਨੁਸਨ੍ਧਿਂ ਘਟੇਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਨ੍ਤੋ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

੮੨. ‘‘ਯਥਾਪਿ ਰਹਦੋ ਗਮ੍ਭੀਰੋ, ਵਿਪ੍ਪਸਨ੍ਨੋ ਅਨਾਵਿਲੋ।
ਏਵਂ ਧਮ੍ਮਾਨਿ ਸੁਤ੍ਵਾਨ, ਵਿਪ੍ਪਸੀਦਨ੍ਤਿ ਪਣ੍ਡਿਤਾ’’ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਰਹਦੋ**ਤਿ ਯੋ ਚਤੁਰਙ੍ਗਿਨਿਯਾਪਿ ਸੇਨਾਯ ਓਗਾਹਨ੍ਤਿਯਾ ਨਖੁਭਤਿ ਏਵਰੂਪੋ ਉਦਕਣ੍ਣਵੋ, ਸਬ੍ਬਾਕਾਰੇਨ ਪਨ ਚਤੁਰਾਸੀਤਿਯੋਜਨਸਹਸ੍ਸਗਮ੍ਭੀਰੋ ਨੀਲਮਹਾਸਮੁਦ੍ਦੋ ਰਹਦੋ ਨਾਮ। ਤਸ੍ਸ ਹਿ ਹੇਟ੍ਠਾ ਚਤ੍ਤਾਲੀਸਯੋਜਨਸਹਸ੍ਸਮਤ੍ਤੇ ਠਾਨੇ ਉਦਕਂ

ਮਚ੍ਛੇਹਿ ਚਲਤਿ, ਉਪਰਿ ਤਾਵਤ੍ਤਕੇਯੇਵ ਠਾਨੇ ਉਦਕੰ ਵਾਤੇਨ ਚਲਤਿ, ਮਜ੍ਝੇ ਚਤੁਯੋਜਨਸਹਸ੍ਸਮਤ੍ਤੇ ਠਾਨੇ ਉਦਕੰ ਨਿਚ੍ਚਲੰ ਤਿਟ੍ਠਤਿ। ਅਯੰ **ਗਮ੍ਭੀਰੋ** ਰਹਦੋ ਨਾਮ। **ਏਵੰ ਧਮ੍ਮਾਨੀ**ਤਿ ਦੇਸਨਾਧਮ੍ਮਾਨਿ। ਇਦੰ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ – ਯਥਾ ਨਾਮ ਰਹਦੋ ਅਨਾਕੁਲਤਾਯ **ਵਿਪ੍ਪਸਨ੍ਨੋ**, ਅਚਲਤਾਯ **ਅਨਾਵਿਲੋ**, ਏਵੰ ਮਮ ਦੇਸਨਾਧਮ੍ਮੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਮਗ੍ਗਾਦਿਵਸੇਨ ਨਿਰੁਪਕ੍ਕਿਲੇਸਚਿਤ੍ਤਤੰ ਆਪਜ੍ਜਨ੍ਤਾ **ਵਿਪ੍ਪਸੀਦਨ੍ਤਿ ਪਣ੍ਡਿਤਾ**, ਅਰਹਤ੍ਤੁਪ੍ਪਤ੍ਤਾ ਪਨ ਏਕਨ੍ਤਵਿਪ੍ਪਸਨ੍ਨਾਵ ਹੋਨ੍ਤੀਤਿ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਬਹੂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਾਦੀਨਿ ਪਾਪੁਣਿੰਸੂਤਿ।

ਕਾਣਮਾਤੁਵਤ੍ਥੁ ਸਤ੍ਤਮੰ।

੮. ਪਞ੍ਚਸਤਭਿਕ੍ਖੁਵਤ੍ਥੁ

ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਵੇ ਸਪ੍ਪੁਰਿਸਾ ਚਜਨ੍ਤੀਤਿ ਇਮੰ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨੰ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਪਞ੍ਚਸਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ। ਦੇਸਨਾ ਵੇਰਞ੍ਜਾਯੰ ਸਮੁਟ੍ਠਿਤਾ।

ਪਠਮਬੋਧਿਯਞ੍ਹਿ ਭਗਵਾ ਵੇਰਞ੍ਜੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਵੇਰਞ੍ਜੇਨ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੇਨ ਨਿਮਨ੍ਤਿਤੋ ਪਞ੍ਚਹਿ ਭਿਕ੍ਖੁਸਤੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿੰ ਵਸ੍ਸੰ ਉਪਗਞ੍ਛਿ। ਵੇਰਞ੍ਜੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਮਾਰਾਵਟ੍ਟਨੇਨ ਆਵਟ੍ਟੋ ਏਕਦਿਵਸਮ੍ਪਿ ਸਤ੍ਥਾਰੰ ਆਰਬ੍ਭ ਸਤਿੰ ਨ ਉਪ੍ਪਾਦੇਸਿ। ਵੇਰਞ੍ਜਾਪਿ ਦੁਬ੍ਭਿਕ੍ਖਾ ਅਹੋਸਿ, ਭਿਕ੍ਖੂ ਸਨ੍ਤਰਬਾਹਿਰੰ ਵੇਰਞ੍ਜੰ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਿਤ੍ਵਾ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤੰ ਅਲਭਨ੍ਤਾ ਕਿਲਮਿੰਸੁ। ਤੇਸੰ ਅਸ੍ਸਵਾਣਿਜਕਾ ਪਤ੍ਥਪਤ੍ਥਪੁਲਕੰ ਭਿਕ੍ਖੰ ਪਞ੍ਞਾਪੇਸੁੰ। ਤੇ ਕਿਲਮਨ੍ਤੇ ਦਿਸ੍ਵਾ ਮਹਾਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨਤ੍ਥੇਰੋ ਪਥਵੋਜੰ ਭੋਜੇਤੁਕਾਮੋ, ਉਤ੍ਤਰਕੁਰੁਞ੍ਚ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਪਵੇਸੇਤੁਕਾਮੋ ਅਹੋਸਿ, ਸਤ੍ਥਾ ਤੰ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਿ। ਭਿਕ੍ਖੂਨੰ ਏਕਦਿਵਸਮ੍ਪਿ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤੰ ਆਰਬ੍ਭ ਪਰਿਤ੍ਤਾਸੋ ਨਾਹੋਸਿ , ਇਚ੍ਛਾਚਾਰੰ ਵਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਏਵ ਵਿਹਰਿੰਸੁ। ਸਤ੍ਥਾ ਤਤ੍ਥ ਤੇਮਾਸੰ ਵਸਿਤ੍ਵਾ ਵੇਰਞ੍ਜੰ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੰ ਅਪਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਤੇਨ ਕਤਸਕ੍ਕਾਰਸਮ੍ਮਾਨੋ ਤੰ ਸਰਣੇਸੁ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪੇਤ੍ਵਾ ਤਤੋ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤੋ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬੇਨ ਚਾਰਿਕੰ ਚਰਮਾਨੋ ਏਕਸ੍ਮਿੰ ਸਮਯੇ ਸਾਵਤ੍ਥਿੰ ਪਤ੍ਵਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਾਸਿ, ਸਾਵਤ੍ਥਿਵਾਸਿਨੋ ਸਤ੍ਥੁ ਆਗਨ੍ਤੁਕਭਤ੍ਤਾਨਿ ਕਰਿੰਸੁ। ਤਦਾ ਪਨ ਪਞ੍ਚਸਤਮਤ੍ਤਾ ਵਿਘਾਸਾਦਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਅਨ੍ਤੋਵਿਹਾਰੇਯੇਵ ਵਸਨ੍ਤਿ। ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂਨੰ ਭੁਤ੍ਤਾਵਸੇਸਾਨਿ ਪਣੀਤਭੋਜਨਾਨਿ ਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਨਿਦ੍ਦਾਯਿਤ੍ਵਾ ਉਟ੍ਠਾਯ ਨਦੀਤੀਰੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਨਦਨ੍ਤਾ ਵਗ੍ਗਨ੍ਤਾ ਮਲ੍ਲਮੁਟ੍ਠਿਯੁਦ੍ਧੰ ਯੁਜ੍ਝਨ੍ਤਾ ਕੀਲਨ੍ਤਾ ਅਨ੍ਤੋਵਿਹਾਰੇਪਿ ਬਹਿਵਿਹਾਰੇਪਿ ਅਨਾਚਾਰਮੇਵ ਚਰਨ੍ਤਾ ਵਿਚਰਨ੍ਤਿ। ਭਿਕ੍ਖੂ ਧਮ੍ਮਸਭਾਯੰ ਕਥੰ ਸਮੁਟ੍ਠਾਪੇਸੁੰ ''ਪਸ੍ਸਥਾਵੁਸੋ , ਇਮੇ ਵਿਘਾਸਾਦਾ ਦੁਬ੍ਭਿਕ੍ਖਕਾਲੇ ਵੇਰਞ੍ਜਾਯੰ ਕਞ੍ਚਿ ਵਿਕਾਰੰ ਨ ਦਸ੍ਸੇਸੁੰ, ਇਦਾਨਿ ਪਨ ਏਵਰੂਪਾਨਿ ਪਣੀਤਭੋਜਨਾਨਿ ਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਅਨੇਕਪ੍ਪਕਾਰੰ ਵਿਕਾਰੰ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤਾ ਵਿਚਰਨ੍ਤਿ। ਭਿਕ੍ਖੂ ਪਨ ਵੇਰਞ੍ਜਾਯਮ੍ਪਿ ਉਪਸਨ੍ਤਰੂਪਾ ਵਿਹਰਿਤ੍ਵਾ ਇਦਾਨਿਪਿ ਉਪਸਨ੍ਤੁਪਸਨ੍ਤਾਵ ਵਿਹਰਨ੍ਤੀ''ਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਧਮ੍ਮਸਭੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ, ''ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਕਿੰ ਕਥੇਥਾ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ''ਇਦੰ ਨਾਮਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ''ਪੁਬ੍ਬੇਪੇਤੇ ਗਦ੍ਰਭਯੋਨਿਯੰ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾ ਪਞ੍ਚਸਤਾ ਗਦ੍ਰਭਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਚਸਤਾਨੰ ਆਜਾਨੀਯਸਿਨ੍ਧਵਾਨੰ ਅਲ੍ਲਰਸਮੁਦ੍ਦਿਕਪਾਨਕਪੀਤਾਵਸੇਸੰ ਉਚ੍ਛਿਟ੍ਠਕਸਟੰ ਉਦਕੇਨ ਮਦ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਮਕਚਿਪਿਲੋਤਿਕਾਹਿ ਪਰਿਸ੍ਸਾਵਿਤਤ੍ਤਾ 'ਵਾਲੋਦਕ'ਨ੍ਤਿ ਸਙ੍ਖਜੰ ਗਤੰ ਅਪ੍ਪਰਸੰ ਨਿਹੀਨੰ ਪਿਵਿਤ੍ਵਾ ਮਧੁਮਤ੍ਤਾ ਵਿਯ ਨਦਨ੍ਤਾ ਵਿਚਰਿੰਸੂਤਿ ਵਤ੍ਵਾ –

''ਵਾਲੋਦਕੰ ਅਪ੍ਪਰਸੰ ਨਿਹੀਨੰ,
ਪਿਤ੍ਵਾ ਮਦੋ ਜਾਯਤਿ ਗਦ੍ਰਭਾਨੰ।
ਇਮਞ੍ਚ ਪਿਤ੍ਵਾਨ ਰਸੰ ਪਣੀਤੰ,
ਮਦੋ ਨ ਸਞ੍ਜਾਯਤਿ ਸਿਨ੍ਧਵਾਨੰ॥

''ਅਪ੍ਪੰ ਪਿਵਿਤ੍ਵਾਨ ਨਿਹੀਨਜਚ੍ਚੋ,
ਸੋ ਮਜ੍ਜਤੀ ਤੇਨ ਜਨਿਨ੍ਦ ਪੁਟ੍ਠੋ।

ਧੋਰਯ੍ਹਸੀਲੀ ਚ ਕੁਲਮ੍ਹਿ ਜਾਤੋ,

ਨ ਮਜ੍ਜਤੀ ਅਗ੍ਗਰਸੰ ਪਿਵਿਤ੍ਵਾ’’ਤਿ॥ (ਜਾ॰ ੧.੨.੬੫)।

ਇਦੰ **ਵਾਲੋਦਕਜਾਤਕੰ** ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਨ ਕਥੇਤ੍ਵਾ ‘‘ਏਵੰ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸਪ੍ਪੁਰਿਸਾ ਲੋਕਧਮ੍ਮੰ ਵਿਵਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਸੁਖਿਤਕਾਲੇਪਿ ਦੁਕ੍ਖਿਤਕਾਲੇਪਿ ਨਿਬ੍ਬਿਕਾਰਾਵ ਹੋਨ੍ਤੀ’’ਤਿ ਅਨੁਸਨ੍ਧਿੰ ਘਟੇਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮੰ ਦੇਸੇਨ੍ਤੋ ਇਮੰ ਗਾਥਮਾਹ –

੮੩. ‘‘ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਵੇ ਸਪ੍ਪੁਰਿਸਾ ਚਜਨ੍ਤਿ,

ਨ ਕਾਮਕਾਮਾ ਲਪਯਨ੍ਤਿ ਸਨ੍ਤੋ।

ਸੁਖੇਨ ਫੁਟ੍ਠਾ ਅਥ ਵਾ ਦੁਖੇਨ,

ਨ ਉਚ੍ਚਾਵਚੰ ਪਣ੍ਡਿਤਾ ਦਸ੍ਸਯਨ੍ਤੀ’’ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਸਬ੍ਬਤ੍ਥਾ**ਤਿ ਪਞ੍ਚਕ੍ਖਨ੍ਧਾਦਿਭੇਦੇਸੁ ਸਬ੍ਬਧਮ੍ਮੇਸੁ। **ਸਪ੍ਪੁਰਿਸਾ**ਤਿ ਸੁਪੁਰਿਸਾ। **ਚਜਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗਞਾਣੇਨ ਅਪਕਡ੍ਢਨ੍ਤਾ ਛਨ੍ਦਰਾਗੰ ਵਿਜਹਨ੍ਤਿ। **ਕਾਮਕਾਮਾ**ਤਿ ਕਾਮੇ ਕਾਮਯਨ੍ਤਾ ਕਾਮਹੇਤੁ ਕਾਮਕਾਰਣਾ। **ਨ ਲਪਯਨ੍ਤਿ ਸਨ੍ਤੋ**ਤਿ ਬੁਦ੍ਧਾਦਯੋ ਸਨ੍ਤੋ ਕਾਮਹੇਤੁ ਨੇਵ ਅਤ੍ਤਨਾ ਲਪਯਨ੍ਤਿ, ਨ ਪਰੰ ਲਪਾਪੇਨ੍ਤਿ। ਯੇ ਹਿ ਭਿਕ੍ਖਾਯ ਪਵਿਟ੍ਠਾ ਇਚ੍ਛਾਚਾਰੇ ਠਿਤਾ ‘‘ਕਿੰ, ਉਪਾਸਕ, ਸੁਖੰ ਤੇ ਪੁਤ੍ਤਦਾਰਸ੍ਸ, ਰਾਜਚੋਰਾਦੀਨੰ ਵਸੇਨ ਦ੍ਵਿਪਦਚਤੁਪ੍ਪਦੇਸੁ ਨਤ੍ਥਿ ਕੋਚਿ ਉਪਦ੍ਦਵੋ’’ਤਿਆਦੀਨਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਤਾਵ ਤੇ ਲਪਯਨ੍ਤਿ ਨਾਮ। ਤਥਾ ਪਨ ਵੁਤ੍ਤਾ ‘‘ਆਮ, ਭਨ੍ਤੇ, ਸਬ੍ਬੇਸੰ ਨੋ ਸੁਖੰ, ਨਤ੍ਥਿ ਕੋਚਿ ਉਪਦ੍ਦਵੋ, ਇਦਾਨਿ ਨੋ ਗੇਹੰ ਪਹੂਤਅਨ੍ਨਪਾਨੰ, ਇਧੇਵ ਵਸਥਾ’’ਤਿ ਅਤ੍ਤਾਨੰ ਨਿਮਨ੍ਤਾਪੇਨ੍ਤਾ ਲਪਾਪੇਨ੍ਤਿ ਨਾਮ। ਸਨ੍ਤੋ ਪਨ ਇਦੰ ਉਭਯਮ੍ਪਿ ਨ ਕਰੋਨ੍ਤਿ। **ਸੁਖੇਨ ਫੁਟ੍ਠਾ ਅਥ ਵਾ ਦੁਖੇਨਾ**ਤਿ ਦੇਸਨਾਮਤ੍ਤਮੇਤੰ, ਅਟ੍ਠਹਿ ਪਨ ਲੋਕਧਮ੍ਮੇਹਿ ਫੁਟ੍ਠਾ ਤੁਟ੍ਠਿਭਾਵਮਙ੍ਕੁਭਾਵਵਸੇਨ ਵਾ ਵਣ੍ਣਭਣਨਅਵਣ੍ਣਭਣਨਵਸੇਨ ਵਾ **ਉਚ੍ਚਾਵਚੰ** ਆਕਾਰੰ **ਪਣ੍ਡਿਤਾ ਨ ਦਸ੍ਸਯਨ੍ਤੀ**ਤਿ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਬਹੂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਾਦੀਨਿ ਪਾਪੁਣਿੰਸੂਤਿ।

ਪਞ੍ਚਸਤਭਿਕ੍ਖੁਵਤ੍ਥੁ ਅਟ੍ਠਮੰ।

੯. ਧਮ੍ਮਿਕਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ

ਨ ਅਤ੍ਤਹੇਤੂਤਿ ਇਮੰ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨੰ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਧਮ੍ਮਿਕਤ੍ਥੇਰੰ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਸਾਵਤ੍ਥਿਯੰ ਕਿਰੇਕੋ ਉਪਾਸਕੋ ਧਮ੍ਮੇਨ ਸਮੇਨ ਅਗਾਰੰ ਅਜ੍ਝਾਵਸਤਿ। ਸੋ ਪਬ੍ਬਜਿਤੁਕਾਮੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਏਕਦਿਵਸੰ ਭਰਿਯਾਯ ਸਦ੍ਧਿੰ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਸੁਖਕਥੰ ਕਥੇਨ੍ਤੋ ਆਹ – ‘‘ਭਦ੍ਦੇ, ਇਚ੍ਛਾਮਹੰ ਪਬ੍ਬਜਿਤੁ’’ਨ੍ਤਿ। ‘‘ਤੇਨ ਹਿ, ਸਾਮਿ, ਆਗਮੇਹਿ ਤਾਵ , ਯਾਵਾਹੰ ਕੁਚ੍ਛਿਗਤੰ ਦਾਰਕੰ ਵਿਜਾਯਾਮੀ’’ਤਿ। ਸੋ ਆਗਮੇਤ੍ਵਾ ਦਾਰਕਸ੍ਸ ਪਦਸਾ ਗਮਨਕਾਲੇ ਪੁਨ ਤੰ ਆਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ‘‘ਆਗਮੇਹਿ ਤਾਵ, ਸਾਮਿ, ਯਾਵਾਯੰ ਵਯਪ੍ਪਤ੍ਤੋ ਹੋਤੀ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ‘‘ਕਿੰ ਮੇ ਇਮਾਯ ਅਪਲੋਕਿਤਾਯ ਵਾ ਅਨਪਲੋਕਿਤਾਯ ਵਾ, ਅਤ੍ਤਨੋ ਦੁਕ੍ਖਨਿਸ੍ਸਰਣੰ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਜਿ। ਸੋ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਘਟੇਨ੍ਤੋ ਵਾਯਮਨ੍ਤੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਬ੍ਬਜਿਤਕਿਚ੍ਚੰ ਨਿਟ੍ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਤੇਸੰ ਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਾਯ ਪੁਨ ਸਾਵਤ੍ਥਿੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਕਥੰ ਕਥੇਸਿ। ਸੋਪਿ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਜਿ, ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾ ਚ ਪਨ ਨ ਚਿਰਸ੍ਸੇਵ ਅਰਹਤ੍ਤੰ ਪਾਪੁਣਿ। ਪੁਰਾਣਦੁਤਿਯਿਕਾਪਿਸ੍ਸ ‘‘ਯੇਸੰ ਅਤ੍ਥਾਯ ਅਹੰ ਘਰਾਵਾਸੇ ਵਸੇਯ੍ਯੰ, ਤੇ ਉਭੋਪਿ ਪਬ੍ਬਜਿਤਾ, ਇਦਾਨਿ ਮੇ ਕਿੰ ਘਰਾਵਾਸੇਨ, ਪਬ੍ਬਜਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਜਿ, ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾ ਚ ਪਨ ਨ ਚਿਰਸ੍ਸੇਵ ਅਰਹਤ੍ਤੰ ਪਾਪੁਣਿ। ਅਥੇਕਦਿਵਸੰ ਧਮ੍ਮਸਭਾਯੰ ਕਥੰ ਸਮੁਟ੍ਠਾਪੇਸੁੰ – ‘‘ਆਵੁਸੋ, ਧਮ੍ਮਿਕਉਪਾਸਕੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਧਮ੍ਮੇ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤਤ੍ਤਾ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾ ਅਰਹਤ੍ਤੰ ਪਤ੍ਤੋ ਪੁਤ੍ਤਦਾਰਸ੍ਸਾਪਿ ਪਤਿਟ੍ਠਾ ਜਾਤੋ’’ਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ‘‘ਕਾਯ ਨੁਤ੍ਥ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਏਤਰਹਿ ਕਥਾਯ

ਸਨ੍ਨਿਸਿਨ੍ਨਾ’’ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ‘ਇਮਾਯ ਨਾਮਾ’’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ, ‘‘ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਪਣ੍ਡਿਤੇਨ ਨਾਮ ਨੇਵ ਅਤ੍ਤਹੇਤੁ, ਨ ਪਰਹੇਤੁ ਸਮਿਦ੍ਧਿ ਇਚ੍ਛਿਤਬ੍ਬਾ, ਧਮ੍ਮਿਕੇਨੇਵ ਪਨ ਧਮ੍ਮਪਟਿਸਰਣੇਨ ਭਵਿਤਬ੍ਬ’’ਨ੍ਤਿ ਅਨੁਸਨ੍ਧਿਂ ਘਟੇਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਨ੍ਤੋ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

੮੪. ‘‘ਨ ਅਤ੍ਤਹੇਤੁ ਨ ਪਰਸ੍ਸ ਹੇਤੁ,
ਨ ਪੁਤ੍ਤਮਿਚ੍ਛੇ ਨ ਧਨਂ ਨ ਰਟ੍ਠਂ।
ਨ ਇਚ੍ਛੇਯ੍ਯ ਅਧਮ੍ਮੇਨ ਸਮਿਦ੍ਧਿਮਤ੍ਤਨੋ,
ਸ ਸੀਲਵਾ ਪਞ੍ਞਵਾ ਧਮ੍ਮਿਕੋ ਸਿਯਾ’’ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਨ ਅਤ੍ਤਹੇਤੂ**ਤਿ ਪਣ੍ਡਿਤੋ ਨਾਮ ਅਤ੍ਤਹੇਤੁ ਵਾ ਪਰਹੇਤੁ ਵਾ ਪਾਪਂ ਨ ਕਰੋਤਿ। **ਨ ਪੁਤ੍ਤਮਿਚ੍ਛੇ**ਤਿ ਪੁਤ੍ਤਂ ਵਾ **ਧਨਂ** ਵਾ **ਰਟ੍ਠਂ** ਵਾ ਪਾਪਕਮ੍ਮੇਨ ਨ ਇਚ੍ਛੇਯ੍ਯ, ਏਤਾਨਿਪਿ ਇਚ੍ਛਤੋ ਪਾਪਕਮ੍ਮਂ ਨ ਕਰੋਤਿਯੇਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਸਮਿਦ੍ਧਿਮਤ੍ਤਨੋ**ਤਿ ਯਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਮਿਦ੍ਧਿ, ਤਮ੍ਪਿ **ਅਧਮ੍ਮੇਨ ਨ ਇਚ੍ਛੇਯ੍ਯ**,ਸਮਿਦ੍ਧਿਕਾਰਣਾਪਿ ਪਾਪਂ ਨ ਕਰੋਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਸ ਸੀਲਵਾ**ਤਿ ਯੋ ਏਵਰੂਪੋ ਪੁਗ੍ਗਲੋ , ਸੋ ਏਵ ਸੀਲਵਾ ਚ **ਪਞ੍ਞਵਾ ਚ ਧਮ੍ਮਿਕੋ**ਚ **ਸਿਯਾ**, ਨ ਅਞ੍ਞੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਬਹੂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਾਦੀਨਿ ਪਾਪੁਣਿਂਸੂਤਿ।

ਧਮ੍ਮਿਕਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ ਨਵਮਂ।

੧੦. ਧਮ੍ਮਸ੍ਸਵਨਵਤ੍ਥੁ

ਅਪ੍ਪਕਾ ਤੇ ਮਨੁਸ੍ਸੇਸੂਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਧਮ੍ਮਸ੍ਸਵਨਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਕਿਰ ਏਕਵੀਥਿਵਾਸਿਨੋ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਸਮਗ੍ਗਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਗਣਬਨ੍ਧੇਨ ਦਾਨਂ ਦਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬਰਤ੍ਤਿਂ ਧਮ੍ਮਸ੍ਸਵਨਂ ਕਾਰੇਸੁਂ, ਸਬ੍ਬਰਤ੍ਤਿਂ ਪਨ ਧਮ੍ਮਂ ਸੋਤੁਂ ਨਾਸਕ੍ਖਿਂਸੁ। ਏਕਚ੍ਚੇ ਕਾਮਰਤਿਨਿਸ੍ਸਿਤਾ ਹੁਤ੍ਵਾ, ਪੁਨ ਗੇਹਮੇਵ ਗਤਾ, ਏਕਚ੍ਚੇ ਦੋਸਨਿਸ੍ਸਿਤਾ ਹੁਤ੍ਵਾ, ਏਕਚ੍ਚੇ ਮਾਨਨਿਸ੍ਸਿਤਾ ਹੁਤ੍ਵਾ, ਏਕਚ੍ਚੇ ਥਿਨਮਿਦ੍ਧਸਮਙ੍ਗਿਨੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥੇਵ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਪਚਲਾਯਨ੍ਤਾ ਸੋਤੁਂ ਨਾਸਕ੍ਖਿਂਸੁ। ਪੁਨਦਿਵਸੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਤਂ ਪਵਤ੍ਤਿਂ ਞਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਸਭਾਯਂ ਕਥਂ ਸਮੁਟ੍ਠਾਪੇਸੁਂ। ਸਤ੍ਥਾ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ‘‘ਕਾਯ ਨੁਤ੍ਥ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਏਤਰਹਿ ਕਥਾਯ ਸਨ੍ਨਿਸਿਨ੍ਨਾ’’ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ‘‘ਇਮਾਯ ਨਾਮਾ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ, ‘‘ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਇਮਾ ਸਤ੍ਤਾ ਨਾਮ ਯੇਭੁਯ੍ਯੇਨ ਭਵਨਿਸ੍ਸਿਤਾ, ਭਵੇਸੁ ਏਵ ਲਗ੍ਗਾ ਵਿਹਰਨ੍ਤਿ, ਪਾਰਗਾਮਿਨੋ ਨਾਮ ਅਪ੍ਪਕਾ’’ਤਿ ਅਨੁਸਨ੍ਧਿਂ ਘਟੇਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਨ੍ਤੋ ਇਮਾ ਗਾਥਾ ਆਹ –

੮੫. ‘‘ਅਪ੍ਪਕਾ ਤੇ ਮਨੁਸ੍ਸੇਸੁ, ਯੇ ਜਨਾ ਪਾਰਗਾਮਿਨੋ।
ਅਥਾਯਂ ਇਤਰਾ ਪਜਾ, ਤੀਰਮੇਵਾਨੁਧਾਵਤਿ॥

੮੬. ‘‘ਯੇ ਚ ਖੋ ਸਮ੍ਮਦਕ੍ਖਾਤੇ, ਧਮ੍ਮੇ ਧਮ੍ਮਾਨੁਵਤ੍ਤਿਨੋ।
ਤੇ ਜਨਾ ਪਾਰਮੇਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਮਚ੍ਚੁਧੇਯ੍ਯਂ ਸੁਦੁਤ੍ਤਰ’’ਨ੍ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਅਪ੍ਪਕਾ**ਤਿ ਥੋਕਾ ਨ ਬਹੂ। **ਪਾਰਗਾਮਿਨੋ**ਤਿ ਨਿਬ੍ਬਾਨਪਾਰਗਾਮਿਨੋ। **ਅਥਾਯਂ ਇਤਰਾ ਪਜਾ**ਤਿ ਯਾ ਪਨਾਯਂ ਅਵਸੇਸਾ ਪਜਾ ਸਕ੍ਕਾਯਦਿਟ੍ਠਿਤੀਰਮੇਵ **ਅਨੁਧਾਵਤਿ**, ਅਯਮੇਵ ਬਹੁਤਰਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਸਮ੍ਮਦਕ੍ਖਾਤੇ**ਤਿ ਸਮ੍ਮਾ ਅਕ੍ਖਾਤੇ ਸੁਕਥਿਤੇ। **ਧਮ੍ਮੇ**ਤਿ ਦੇਸਨਾਧਮ੍ਮੇ। **ਧਮ੍ਮਾਨੁਵਤ੍ਤਿਨੋ**ਤਿ ਤਂ ਧਮ੍ਮਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਤਦਨੁਚ੍ਛਵਿਕਂ ਪਟਿਪਦਂ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਮਗ੍ਗਫਲਸਚ੍ਛਿਕਰਣੇਨ ਧਮ੍ਮਾਨੁਵਤ੍ਤਿਨੋ। **ਪਾਰਮੇਸ੍ਸਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਤੇ ਏਵਰੂਪਾ ਜਨਾ ਨਿਬ੍ਬਾਨਪਾਰਂ ਗਮਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ। **ਮਚ੍ਚੁਧੇਯ੍ਯ**ਨ੍ਤਿ ਕਿਲੇਸਮਾਰਸਙ੍ਖਾਤਸ੍ਸ ਮਚ੍ਚੁਸ੍ਸ ਨਿਵਾਸਟ੍ਠਾਨਭੂਤਂ

ਤੇਭੂਮਿਕਵਟ੍ਟਂ। **ਸੁਦੁਤ੍ਤਰ**ਨ੍ਤਿ ਯੇ ਜਨਾ ਧਮ੍ਮਾਨੁਵਤ੍ਤਿਨੋ, ਤੇ ਏਤਂ ਸੁਦੁਤ੍ਤਰਂ ਦੁਰਤਿਕ੍ਕਮਂ ਮਾਰਧੇਯ੍ਯਂ ਤਰਿਤ੍ਵਾ ਅਤਿਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਨਿਬ੍ਬਾਨਪਾਰਂ ਗਮਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਬਹੂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਾਦੀਨਿ ਪਾਪੁਣਿਂਸੂਤਿ।

ਧਮ੍ਮਸ੍ਸਵਨਵਤ੍ਥੁ ਦਸਮਂ।

੧੧. ਪਞ੍ਚਸਤਆਗਨ੍ਤੁਕਭਿਕ੍ਖੁਵਤ੍ਥੁ

ਕਣ੍ਹਂ ਧਮ੍ਮਂ ਵਿਪ੍ਪਹਾਯਾਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਪਞ੍ਚਸਤੇ ਆਗਨ੍ਤੁਕੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਕੋਸਲਰਟ੍ਠੇ ਕਿਰ ਪਞ੍ਚਸਤਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਵਸ੍ਸਂ ਵਸਿਤ੍ਵਾ ਵੁਟ੍ਠਵਸ੍ਸਾ ''ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਜੇਤਵਨਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸੀਦਿਂਸੁ। ਸਤ੍ਥਾ ਤੇਸਂ ਚਰਿਯਪਟਿਪਕ੍ਖਂ ਨਿਸਾਮੇਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਨ੍ਤੋ ਇਮਾ ਗਾਥਾ ਅਭਾਸਿ –

੮੭. ''ਕਣ੍ਹਂ ਧਮ੍ਮਂ ਵਿਪ੍ਪਹਾਯ, ਸੁਕ੍ਕਂ ਭਾਵੇਥ ਪਣ੍ਡਿਤੋ।
ਓਕਾ ਅਨੋਕਮਾਗਮ੍ਮ, ਵਿਵੇਕੇ ਯਤ੍ਥ ਦੂਰਮਂ॥

੮੮. ''ਤਤ੍ਰਾਭਿਰਤਿਮਿਚ੍ਛੇਯ੍ਯ , ਹਿਤ੍ਵਾ ਕਾਮੇ ਅਕਿਞ੍ਚਨੋ।
ਪਰਿਯੋਦਪੇਯ੍ਯ ਅਤ੍ਤਾਨਂ, ਚਿਤ੍ਤਕ੍ਲੇਸੇਹਿ ਪਣ੍ਡਿਤੋ॥

੮੯. ''ਯੇਸਂ ਸਮ੍ਬੋਧਿਯਙ੍ਗੇਸੁ, ਸਮ੍ਮਾ ਚਿਤ੍ਤਂ ਸੁਭਾਵਿਤਂ।
ਆਦਾਨਪਟਿਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗੇ, ਅਨੁਪਾਦਾਯ ਯੇ ਰਤਾ।
ਖੀਣਾਸਵਾ ਜੁਤਿਮਨ੍ਤੋ, ਤੇ ਲੋਕੇ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤਾ''ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਕਣ੍ਹਂ ਧਮ੍ਮ**ਨ੍ਤਿ ਕਾਯਦੁਚ੍ਚਰਿਤਾਦਿਭੇਦਂ ਅਕੁਸਲਂ ਧਮ੍ਮਂ **ਵਿਪ੍ਪਹਾਯ** ਜਹਿਤ੍ਵਾ। **ਸੁਕ੍ਕਂ ਭਾਵੇਥਾ**ਤਿ **ਪਣ੍ਡਿਤੋ** ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਭਿਨਿਕ੍ਖਮਨਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਯਾਵ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗਾ ਕਾਯਸੁਚਰਿਤਾਦਿਭੇਦਂ ਸੁਕ੍ਕਂ ਧਮ੍ਮਂ ਭਾਵੇਯ੍ਯ। ਕਥਂ? **ਓਕਾ ਅਨੋਕਮਾਗਮ੍ਮਾ**ਤਿ ਓਕਂ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਆਲਯੋ, **ਅਨੋਕਂ** ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਅਨਾਲਯੋ, ਆਲਯਤੋ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਅਨਾਲਯਸਙ੍ਖਾਤਂ ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਆਰਬ੍ਭ ਤਂ ਪਤ੍ਥਯਮਾਨੋ ਭਾਵੇਯ੍ਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਤਤ੍ਰਾਭਿਰਤਿਮਿਚ੍ਛੇਯ੍ਯਾ**ਤਿ ਯਸ੍ਮਿਂ ਅਨਾਲਯਸਙ੍ਖਾਤੇ ਵਿਵੇਕੇ ਨਿਬ੍ਬਾਨੇ ਇਮੇਹਿ ਸਤ੍ਤੇਹਿ ਦੁਰਭਿਰਮਂ, ਤਤ੍ਰ ਅਭਿਰਤਿਂ ਇਚ੍ਛੇਯ੍ਯ। **ਹਿਤ੍ਵਾ ਕਾਮੇ**ਤਿ ਵਤ੍ਥੁਕਾਮਕਿਲੇਸਕਾਮੇ ਹਿਤ੍ਵਾ **ਅਕਿਞ੍ਚਨੋ** ਹੁਤ੍ਵਾ ਵਿਵੇਕੇ ਅਭਿਰਤਿਂ ਇਚ੍ਛੇਯ੍ਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਚਿਤ੍ਤਕ੍ਲੇਸੇਹੀ**ਤਿ ਪਞ੍ਚਹਿ ਨੀਵਰਣੇਹਿ, **ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਪਰਿਯੋਦਪੇਯ੍ਯ** ਵੋਦਾਪੇਯ੍ਯ, ਪਰਿਸੋਧੇਯ੍ਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਸਮ੍ਬੋਧਿਯਙ੍ਗੇਸੂ**ਤਿ ਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗੇਸੁ। **ਸਮ੍ਮਾ ਚਿਤ੍ਤਂ ਸੁਭਾਵਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਹੇਤੁਨਾ ਨਯੇਨ ਚਿਤ੍ਤਂ ਸੁਟ੍ਠੁ ਭਾਵਿਤਂ ਵਡ੍ਢਿਤਂ। **ਆਦਾਨਪਟਿਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗੇ**ਤਿ ਆਦਾਨਂ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਗਹਣਂ, ਤਸ੍ਸ ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਸਙ੍ਖਾਤੇ ਅਗ੍ਗਹਣੇ ਚਤੂਹਿ ਉਪਾਦਾਨੇਹਿ ਕਿਞ੍ਚਿ ਅਨੁਪਾਦਿਯਿਤ੍ਵਾ **ਯੇ ਰਤਾ**ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਜੁਤਿਮਨ੍ਤੋ**ਤਿ ਆਨੁਭਾਵਵਨ੍ਤੋ, ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗਞਾਣਜੁਤਿਯਾ ਖਨ੍ਧਾਦਿਭੇਦੇ ਧਮ੍ਮੇ ਜੋਤੇਤ੍ਵਾ ਠਿਤਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਤੇ ਲੋਕੇ**ਤਿ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਖਨ੍ਧਾਦਿਲੋਕੇ **ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤਾ** ਨਾਮ ਅਰਹਤ੍ਤੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਕਿਲੇਸਵਟ੍ਟਸ੍ਸ ਖੇਪਿਤਤ੍ਤਾ ਸਉਪਾਦਿਸੇਸੇਨ, ਚਰਿਮਚਿਤ੍ਤਨਿਰੋਧੇਨ ਖਨ੍ਧਵਟ੍ਟਸ੍ਸ ਖੇਪਿਤਤ੍ਤਾ ਅਨੁਪਾਦਿਸੇਸੇਨ ਚਾਤਿ ਦ੍ਵੀਹਿ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨੇਹਿ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤਾ, ਅਨੁਪਾਦਾਨੋ ਵਿਯ ਪਦੀਪੋ ਅਪਣ੍ਣਤ੍ਤਿਕਭਾਵਂ ਗਤਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਬਹੂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਾਦੀਨਿ ਪਾਪੁਣਿਂਸੂਤਿ।

ਪਞ੍ਚਸਤਆਗਨ੍ਤੁਕਭਿਕ੍ਖੁਵਤ੍ਥੁ ਏਕਾਦਸਮਂ।

ਪਣ੍ਡਿਤਵਗ੍ਗਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਛਟ੍ਠੋ ਵਗ੍ਗੋ।

੭. ਅਰਹਨ੍ਤਵਗ੍ਗੋ

੧. ਜੀਵਕਪਞ੍ਹਵਤ੍ਥੁ

ਗਤਦ੍ਧਿਨੋਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਜੀਵਕਮ੍ਬਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਜੀਵਕੇਨ ਪੁਟ੍ਠਪਞ੍ਹਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ। ਜੀਵਕਵਤ੍ਥੁ ਖਨ੍ਧਕੇ (ਮਹਾਵ॰ ੩੨੬ ਆਦਯੋ) ਵਿਤ੍ਥਾਰਿਤਮੇਵ।

ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਪਨ ਸਮਯੇ ਦੇਵਦਤ੍ਤੋ ਅਜਾਤਸਤ੍ਤੁਨਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਏਕਤੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਗਿਜ੍ਝਕੂਟਂ ਅਭਿਰੁਹਿਤ੍ਵਾ ਪਦੁਟ੍ਠਚਿਤ੍ਤੋ ''ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਵਧਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਸਿਲਂ ਪਵਿਜ੍ਝਿ। ਤਂ ਦ੍ਵੇ ਪਬ੍ਬਤਕੂਟਾਨਿ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਂਸੁ। ਤਤੋ ਭਿਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਗਤਾ ਪਪਟਿਕਾ ਭਗਵਤੋ ਪਾਦਂ ਪਹਰਿਤ੍ਵਾ ਲੋਹਿਤਂ ਉਪ੍ਪਾਦੇਸਿ, ਭੁਸਾ ਵੇਦਨਾ ਪਵਤ੍ਤਿਂਸੁ। ਭਿਕ੍ਖੂ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਮਦ੍ਦਕੁਚ੍ਛਿਂ ਨਯਿਂਸੁ। ਸਤ੍ਥਾ ਤਤੋਪਿ ਜੀਵਕਮ੍ਬਵਨਂ ਗਨ੍ਤੁਕਾਮੋ ''ਤਤ੍ਥ ਮਂ ਨੇਥਾ''ਤਿ ਆਹ। ਭਿਕ੍ਖੂ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਆਦਾਯ ਜੀਵਕਮ੍ਬਵਨਂ ਅਗਮਂਸੁ। ਜੀਵਕੋ ਤਂ ਪਵਤ੍ਤਿਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਵਣਪਟਿਕਮ੍ਮਤ੍ਥਾਯ ਤਿਖਿਣਭੇਸਜ੍ਜਂ ਦਤ੍ਵਾ ਵਣਂ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਏਤਦਵੋਚ – ''ਭਨ੍ਤੇ, ਮਯਾ ਅਨ੍ਤੋਨਗਰੇ ਏਕਸ੍ਸ ਮਨੁਸ੍ਸਸ੍ਸ ਭੇਸਜ੍ਜਂ ਕਤਂ, ਤਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਆਗਮਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਇਦਂ ਭੇਸਜ੍ਜਂ ਯਾਵ ਮਮਾਗਮਨਾ ਬਦ੍ਧਨਿਯਾਮੇਨੇਵ ਤਿਟ੍ਠਤੂ''ਤਿ। ਸੋ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਕਿਚ੍ਚਂ ਕਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵਾਰਪਿਦਹਨਵੇਲਾਯ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਦ੍ਵਾਰਂ ਨ ਸਮ੍ਪਾਪੁਣਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਏਤਦਹੋਸਿ – ''ਅਹੋ ਮਯਾ ਭਾਰਿਯਂ ਕਮ੍ਮਂ ਕਤਂ, ਯ੍ਵਾਹਂ ਅਞ੍ਞਤਰਸ੍ਸ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਵਿਯ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਪਾਦੇ ਤਿਖਿਣਭੇਸਜ੍ਜਂ ਦਤ੍ਵਾ ਵਣਂ ਬਨ੍ਧਿਂ, ਅਯਂ ਤਸ੍ਸ ਮੋਚਨਵੇਲਾ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਅਮੁਚ੍ਚਮਾਨੇ ਸਬ੍ਬਰਤ੍ਤਿਂ ਭਗਵਤੋ ਸਰੀਰੇ ਪਰਿਲ਼ਾਹੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਖਣੇ ਸਤ੍ਥਾ ਆਨਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰਂ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਆਨਨ੍ਦ, ਜੀਵਕੋ ਸਾਯਂ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਦ੍ਵਾਰਂ ਨ ਸਮ੍ਪਾਪੁਣਿ, 'ਅਯਂ ਵਣਸ੍ਸ ਮੋਚਨਵੇਲਾ'ਤਿ ਪਨ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ, ਮੋਚੇਸਿ ਨ''ਨ੍ਤਿ। ਥੇਰੋ ਮੋਚੇਸਿ, ਵਣੋ ਰੁਕ੍ਖਤੋ ਛਲ੍ਲਿ ਵਿਯ ਅਪਗਤੋ। ਜੀਵਕੋ ਅਨ੍ਤੋਅਰੁਣੇਯੇਵ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਵੇਗੇਨ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ''ਕਿਂ ਨੁ ਖੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਸਰੀਰੇ ਵੋ ਪਰਿਲ਼ਾਹੋ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਸਤ੍ਥਾ ''ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਖੋ, ਜੀਵਕ, ਬੋਧਿਮਣ੍ਡੇਯੇਵ ਸਬ੍ਬਪਰਿਲ਼ਾਹੋ ਵੂਪਸਨ੍ਤੋ''ਤਿ ਅਨੁਸਨ੍ਧਿਂ ਘਟੇਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਨ੍ਤੋ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

੯੦. ''ਗਤਦ੍ਧਿਨੋ ਵਿਸੋਕਸ੍ਸ, ਵਿਪ੍ਪਮੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਸਬ੍ਬਧਿ।
ਸਬ੍ਬਗਨ੍ਥਪ੍ਪਹੀਨਸ੍ਸ, ਪਰਿਲ਼ਾਹੋ ਨ ਵਿਜ੍ਜਤੀ''ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਗਤਦ੍ਧਿਨੋ**ਤਿ ਗਤਮਗ੍ਗਸ੍ਸ ਕਨ੍ਤਾਰਦ੍ਧਾ ਵਟ੍ਟਦ੍ਧਾਤਿ ਦ੍ਵੇ ਅਦ੍ਧਾ ਨਾਮ। ਤੇਸੁ ਕਨ੍ਤਾਰਪਟਿਪਨ੍ਨੋ ਯਾਵ ਇਚ੍ਛਿਤਟ੍ਠਾਨਂ ਨ ਪਾਪੁਣਾਤਿ, ਤਾਵ ਅਦ੍ਧਿਕੋਯੇਵ, ਏਤਸ੍ਮਿਂ ਪਨ ਪਤ੍ਤੇ ਗਤਦ੍ਧਿ ਨਾਮ ਹੋਤਿ। ਵਟ੍ਟਸਨ੍ਨਿਸ੍ਸਿਤਾਪਿ ਸਤ੍ਤਾ ਯਾਵ ਵਟ੍ਟੇ ਵਸਨ੍ਤਿ, ਤਾਵ ਅਦ੍ਧਿਕਾ ਏਵ। ਕਸ੍ਮਾ? ਵਟ੍ਟਸ੍ਸ ਅਖੇਪਿਤਤ੍ਤਾ। ਸੋਤਾਪਨ੍ਨਾਦਯੋਪਿ ਅਦ੍ਧਿਕਾ ਏਵ, ਵਟ੍ਟਂ ਪਨ ਖੇਪੇਤ੍ਵਾ ਠਿਤੋ ਖੀਣਾਸਵੋ ਗਤਦ੍ਧਿ ਨਾਮ ਹੋਤਿ। ਤਸ੍ਸ ਗਤਦ੍ਧਿਨੋ। **ਵਿਸੋਕਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਵਟ੍ਟਮੂਲਕਸ੍ਸ ਸੋਕਸ੍ਸ ਵਿਗਤਤ੍ਤਾ ਵਿਸੋਕਸ੍ਸ। **ਵਿਪ੍ਪਮੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਸਬ੍ਬਧੀ**ਤਿ ਸਬ੍ਬੇਸੁ ਖਨ੍ਧਾਦਿਧਮ੍ਮੇਸੁ ਵਿਪ੍ਪਮੁਤ੍ਤਸ੍ਸ, **ਸਬ੍ਬਗਨ੍ਥਪ੍ਪਹੀਨਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਚਤੁਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਗਨ੍ਥਾਨਂ ਪਹੀਨਤ੍ਤਾ ਸਬ੍ਬਾਗਨ੍ਥਪ੍ਪਹੀਨਸ੍ਸ। **ਪਰਿਲ਼ਾਹੋ ਨ ਵਿਜ੍ਜਤੀ**ਤਿ ਦੁਵਿਧੋ ਪਰਿਲ਼ਾਹੋ ਕਾਯਿਕੋ ਚੇਤਸਿਕੋ ਚਾਤਿ। ਤੇਸੁ ਖੀਣਾਸਵਸ੍ਸ ਸੀਤੁਣ੍ਹਾਦਿਵਸੇਨ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਤ੍ਤਾ ਕਾਯਿਕਪਰਿਲ਼ਾਹੋ ਅਨਿਬ੍ਬੁਤੋਵ, ਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਜੀਵਕੋ ਪੁਚ੍ਛਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਪਨ ਧਮ੍ਮਰਾਜਤਾਯ ਦੇਸਨਾਵਿਧਿਕੁਸਲਤਾਯ ਚੇਤਸਿਕਪਰਿਲ਼ਾਹਵਸੇਨ ਦੇਸਨਂ ਵਿਨਿਵਤ੍ਤੇਨ੍ਤੋ, ''ਜੀਵਕ, ਪਰਮਤ੍ਥੇਨ ਏਵਰੂਪਸ੍ਸ ਖੀਣਾਸਵਸ੍ਸ ਪਰਿਲ਼ਾਹੋ ਨ ਵਿਜ੍ਜਤੀ''ਤਿ ਆਹ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਬਹੂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਾਦੀਨਿ ਪਾਪੁਣਿਂਸੂਤਿ।

ਜੀਵਕਪਞ੍ਹਵਤ੍ਥੁ ਪਠਮਂ।

੨. ਮਹਾਕਸ੍ਸਪਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ

ਉਯ੍ਯੁਞ੍ਜਨ੍ਤੀਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਵੇਲੁਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਮਹਾਕਸ੍ਸਪਤ੍ਥੇਰਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਏਕਸ੍ਮਿਞ੍ਹਿ ਸਮਯੇ ਸਤ੍ਥਾ ਰਾਜਗਹੇ ਵੁਟ੍ਠਵਸ੍ਸੋ ''ਅਦ੍ਧਮਾਸਚ੍ਚਯੇਨ ਚਾਰਿਕਂ ਪਕ੍ਕਮਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਆਰੋਚਾਪੇਸਿ। ਵਤ੍ਤਂ ਕਿਰੇਤਂ ਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਚਾਰਿਕਂ ਚਰਿਤੁਕਾਮਾਨਂ ''ਏਵਂ ਭਿਕ੍ਖੂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਤ੍ਤਪਚਨਚੀਵਰਰਜਨਾਦੀਨਿ ਕਤ੍ਵਾ ਸੁਖਂ ਗਮਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ''ਤਿ ''ਇਦਾਨਿ ਅਦ੍ਧਮਾਸਚ੍ਚਯੇਨ ਚਾਰਿਕਂ ਪਕ੍ਕਮਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਆਰੋਚਾਪਨਂ। ਭਿਕ੍ਖੂਸੁ ਪਨ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਾਦੀਨਿ ਕਰੋਨ੍ਤੇਸੁ ਮਹਾਕਸ੍ਸਪਤ੍ਥੇਰੋਪਿ ਚੀਵਰਾਨਿ ਧੋਵਿ। ਭਿਕ੍ਖੂ ਉਜ੍ਝਾਯਿਂਸੁ ''ਥੇਰੋ ਕਸ੍ਮਾ ਚੀਵਰਾਨਿ ਧੋਵਤਿ, ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਨਗਰੇ ਅਨ੍ਤੋ ਚ ਬਹਿ ਚ ਅਟ੍ਠਾਰਸ ਮਨੁਸ੍ਸਕੋਟਿਯੋ ਵਸਨ੍ਤਿ । ਤਤ੍ਥ ਯੇ ਥੇਰਸ੍ਸ ਨ ਞਾਤਕਾ, ਤੇ ਉਪਟ੍ਠਾਕਾ, ਯੇ ਨ ਉਪਟ੍ਠਾਕਾ, ਤੇ ਞਾਤਕਾ। ਤੇ ਥੇਰਸ੍ਸ ਚਤੂਹਿ ਪਚ੍ਚਯੇਹਿ ਸਮ੍ਮਾਨਸਕ੍ਕਾਰਂ ਕਰੋਨ੍ਤਿ। ਏਤ੍ਤਕਂ ਉਪਕਾਰਂ ਪਹਾਯ ਏਸ ਕਹਂ ਗਮਿਸ੍ਸਤਿ? ਸਚੇਪਿ ਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯ, ਮਾਪਮਾਦਕਨ੍ਦਰਤੋ ਪਰਂ ਨ ਗਮਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਕਿਰ ਯਂ ਕਨ੍ਦਰਂ ਪਤ੍ਵਾ ਨਿਵਤ੍ਤੇਤਬ੍ਬਯੁਤ੍ਤਕੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ''ਤੁਮ੍ਹੇ ਇਤੋ ਨਿਵਤ੍ਤਥ, ਮਾ ਪਮਜ੍ਜਿਤ੍ਥਾ''ਤਿ ਵਦਤਿ। ਤਂ ''ਮਾਪਮਾਦਕਨ੍ਦਰ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯੇਤਂ ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਸਤ੍ਥਾਪਿ ਚਾਰਿਕਂ ਪਕ੍ਕਮਨ੍ਤੋ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਨਗਰੇ ਅਨ੍ਤੋ ਚ ਬਹਿ ਚ ਅਟ੍ਠਾਰਸ ਮਨੁਸ੍ਸਕੋਟਿਯੋ ਵਸਨ੍ਤਿ। ਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ ਮਙ੍ਗਲਾਮਙ੍ਗਲਟ੍ਠਾਨੇਸੁ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਗਨ੍ਤਬ੍ਬਂ ਹੋਤਿ, ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਵਿਹਾਰਂ ਤੁਚ੍ਛਂ ਕਾਤੁਂ, ਕਂ ਨੁ ਖੋ ਨਿਵਤ੍ਤੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ? ਅਥਸ੍ਸ ਏਤਦਹੋਸਿ –''ਕਸ੍ਸਪਸ੍ਸ ਹੇਤੇ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਞਾਤਕਾ ਚ ਉਪਟ੍ਠਾਕਾ ਚ, ਕਸ੍ਸਪਂ ਨਿਵਤ੍ਤੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ। ਸੋ ਥੇਰਂ ਆਹ – ''ਕਸ੍ਸਪ, ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਵਿਹਾਰਂ ਤੁਚ੍ਛਂ ਕਾਤੁਂ, ਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ ਮਙ੍ਗਲਾਮਙ੍ਗਲਟ੍ਠਾਨੇਸੁ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਅਤ੍ਥੋ ਹੋਤਿ, ਤ੍ਵਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਰਿਸਾਯ ਸਦ੍ਧਿਂ ਨਿਵਤ੍ਤਸ੍ਸੂ''ਤਿ। ''ਸਾਧੁ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ ਥੇਰੋ ਪਰਿਸਂ ਆਦਾਯ ਨਿਵਤ੍ਤਿ। ਭਿਕ੍ਖੂ ਉਪਜ੍ਝਾਯਿਂਸੁ ''ਦਿਟ੍ਠਂ ਵੋ, ਆਵੁਸੋ, ਨਨੁ ਇਦਾਨੇਵ ਅਮ੍ਹੇਹਿ ਵੁਤ੍ਤਂ 'ਮਹਾਕਸ੍ਸਪੋ ਕਸ੍ਮਾ ਚੀਵਰਾਨਿ ਧੋਵਤਿ, ਨ ਏਸੋ ਸਤ੍ਥਾਰਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਗਮਿਸ੍ਸਤੀ'ਤਿ, ਯਂ ਅਮ੍ਹੇਹਿ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਤਦੇਵ ਜਾਤ''ਨ੍ਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਕਥਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਨਿਵਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਠਿਤੋ ਆਹ – ''ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਕਿਂ ਨਾਮੇਤਂ ਕਥੇਥਾ''ਤਿ? ''ਮਹਾਕਸ੍ਸਪਤ੍ਥੇਰਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਮ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ ਅਤ੍ਤਨਾ ਕਥਿਤਨਿਯਾਮੇਨੇਵ ਸਬ੍ਬਂ ਆਰੋਚੇਸੁਂ। ਤਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾ ''ਨ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਤੁਮ੍ਹੇ ਕਸ੍ਸਪਂ 'ਕੁਲੇਸੁ ਚ ਪਚ੍ਚਯੇਸੁ ਚ ਲਗ੍ਗੋ'ਤਿ ਵਦੇਥ, ਸੋ 'ਮਮ ਵਚਨਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ'ਤਿ ਨਿਵਤ੍ਤੋ। ਏਸੋ ਹਿ ਪੁਬ੍ਬੇ ਪਤ੍ਥਨਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋਯੇਵ 'ਚਤ੍ਤੂਸੁ ਪਚ੍ਚਯੇਸੁ ਅਲਗ੍ਗੋ ਚਨ੍ਦੂਪਮੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਕੁਲਾਨਿ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤੁਂ ਸਮਤ੍ਥੋ ਭਵੇਯ੍ਯ'ਨ੍ਤਿ ਪਤ੍ਥਨਂ ਅਕਾਸਿ। ਨਤ੍ਥੇਤਸ੍ਸ ਕੁਲੇ ਵਾ ਪਚ੍ਚਯੇ ਵਾ ਲਗ੍ਗੋ, ਅਹਂ ਚਨ੍ਦੋਪਮਪ੍ਪਟਿਪਦਞ੍ਚੇਵ (ਸਂ॰ ਨਿ॰ ੨.੧੪੬) ਅਰਿਯਵਂਸਪ੍ਪਟਿਪਦਞ੍ਚ ਕਥੇਨ੍ਤੋ ਮਮ ਪੁਤ੍ਤਂ ਕਸ੍ਸਪਂ ਆਦਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਕਥੇਸਿ''ਨ੍ਤਿ ਆਹ।

ਭਿਕ੍ਖੂ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਪੁਚ੍ਛਿਂਸੁ – ''ਭਨ੍ਤੇ, ਕਦਾ ਪਨ ਥੇਰੇਨ ਪਤ੍ਥਨਾ ਠਪਿਤਾ''ਤਿ? ''ਸੋਤੁਕਾਮਾਤ੍ਥ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ''ਤਿ? ''ਆਮ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਤੇਸਂ, ''ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਇਤੋ ਕਪ੍ਪਸਤਸਹਸ੍ਸਮਤ੍ਥਕੇ ਪਦੁਮੁਤ੍ਤਰੋ ਨਾਮ ਬੁਦ੍ਧੋ ਲੋਕੇ ਉਦਪਾਦੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਪਦੁਮੁਤ੍ਤਰਪਾਦਮੂਲੇ ਤੇਨ ਠਪਿਤਪਤ੍ਥਨਂ ਆਦਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬਂ ਥੇਰਸ੍ਸ ਪੁਬ੍ਬਚਰਿਤਂ ਕਥੇਸਿ। ਤਂ ਥੇਰਪਾਲ਼ਿਯਂ (ਥੇਰਗਾ॰ ੧੦੫੪ ਆਦਯੋ) ਵਿਤ੍ਥਾਰਿਤਮੇਵ। ਸਤ੍ਥਾ ਪਨ ਇਮਂ ਥੇਰਸ੍ਸ ਪੁਬ੍ਬਚਰਿਤਂ ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਤ੍ਵਾ ''ਇਤਿ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਹਂ ਚਨ੍ਦੋਪਮਪ੍ਪਟਿਪਦਞ੍ਚੇਵ ਅਰਿਯਵਂਸਪ੍ਪਟਿਪਦਞ੍ਚ ਮਮ ਪੁਤ੍ਤਂ ਕਸ੍ਸਪਂ ਆਦਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਕਥੇਸਿਂ, ਮਮ ਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਕਸ੍ਸਪਸ੍ਸ ਪਚ੍ਚਯੇਸੁ ਵਾ ਕੁਲੇਸੁ ਵਾ ਵਿਹਾਰੇਸੁ ਵਾ ਪਰਿਵੇਣੇਸੁ ਵਾ ਲਗ੍ਗੋ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ , ਪਲ੍ਲਲੇ ਓਤਰਿਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਚਰਿਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਰਾਜਹਂਸੋ ਵਿਯ ਕਤ੍ਥਚਿ ਅਲਗ੍ਗੋਯੇਵ ਮਮ ਪੁਤ੍ਤੋ''ਤਿ ਅਨੁਸਨ੍ਧਿਂ ਘਟੇਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਨ੍ਤੋ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

> **੯੧**. ''ਉਯ੍ਯੁਞ੍ਜਨ੍ਤਿ ਸਤੀਮਨ੍ਤੋ, ਨ ਨਿਕੇਤੇ ਰਮਨ੍ਤਿ ਤੇ।
> ਹਂਸਾਵ ਪਲ੍ਲਲਂ ਹਿਤ੍ਵਾ, ਓਕਮੋਕਂ ਜਹਨ੍ਤਿ ਤੇ''ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਉਯ੍ਯੁਞ੍ਜਨ੍ਤਿ ਸਤੀਮਨ੍ਤੋ**ਤਿ ਸਤਿਵੇਪੁਲ੍ਲਪ੍ਪਤ੍ਤਾ ਖੀਣਾਸਵਾ ਅਤ੍ਤਨਾ ਪਟਿਵਿਦ੍ਧਗੁਣੇਸੁ ਝਾਨਵਿਪਸ੍ਸਨਾਦੀਸੁ ਆਵਜ੍ਜਨਸਮਾਪਜ੍ਜਨਵੁਟ੍ਠਾਨਾਧਿਟ੍ਠਾਨਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਾਹਿ ਯੁਞ੍ਜਨ੍ਤਿ ਘਟੇਨ੍ਤਿ। **ਨ ਨਿਕੇਤੇ ਰਮਨ੍ਤਿ ਤੇ**ਤਿ ਤੇਸਂ ਆਲਯੇ ਰਤਿ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ। **ਹਂਸਾਵਾ**ਤਿ ਦੇਸਨਾਸੀਸਮੇਤਂ, ਅਯਂ ਪਨੇਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ – ਯਥਾ ਗੋਚਰਸਮ੍ਪਨ੍ਨੇ ਪਲ੍ਲਲੇ ਸਕੁਣਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਗੋਚਰਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਗਮਨਕਾਲੇ ''ਮਮ

ਉਦਕੰ, ਮਮ ਪਦੁਮੰ, ਮਮ ਉਪ੍ਪਲੰ, ਮਮ ਕਣ੍ਣਿਕਾ’’ਤਿ ਤਸ੍ਮਿੰ ਠਾਨੇ ਕਞ੍ਚਿ ਆਲਯੰ ਅਕਤ੍ਵਾ ਅਨਪੇਕ੍ਖਾਵ ਤੰ ਠਾਨੰ ਪਹਾਯ ਉਪ੍ਪਤਿਤ੍ਵਾ ਆਕਾਸੇ ਕੀਲ਼ਮਾਨਾ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ; ਏਵਮੇਵੰ ਖੀਣਾਸਵਾ ਯਤ੍ਥ ਕਤ੍ਥਚਿ ਵਿਹਰਨ੍ਤਾਪਿ ਕੁਲਾਦੀਸੁ ਅਲਗ੍ਗਾ ਏਵ ਵਿਹਰਿਤ੍ਵਾ ਗਮਨਸਮਯੇਪਿ ਤੰ ਠਾਨੰ ਪਹਾਯ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਾ ‘‘ਮਮ ਵਿਹਾਰੋ, ਮਮ ਪਰਿਵੇਣੰ, ਮਮੂਪਟ੍ਠਾਕਾ’’ਤਿ ਅਨਾਲਯਾ ਅਨੁਪੇਕ੍ਖਾਵ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ। **ਓਕਮੋਕ**ਨ੍ਤਿ ਆਲਯਾਲਯੰ, ਸਬ੍ਬਾਲਯੇ ਪਰਿਚ੍ਚਜਨ੍ਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਬਹੂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਾਦੀਨਿ ਪਾਪੁਣਿੰਸੂਤਿ।

ਮਹਾਕਸ੍ਸਪਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ ਦੁਤਿਯੰ।

੩. ਬੇਲਟ੍ਠਸੀਸਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ

ਯੇਸੰ ਸਨ੍ਨਿਚਯੋ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਇਮੰ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨੰ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤੰ ਬੇਲਟ੍ਠਸੀਸੰ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਸੋ ਕਿਰਾਯਸ੍ਮਾ ਅਨ੍ਤੋਗਾਮੇ ਏਕੰ ਵੀਥਿੰ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਿਤ੍ਵਾ ਭਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚੰ ਕਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਅਪਰੰ ਵੀਥਿੰ ਚਰਿਤ੍ਵਾ ਸੁਕ੍ਖੰ ਕੂਰੰ ਆਦਾਯ ਵਿਹਾਰੰ ਹਰਿਤ੍ਵਾ ਪਟਿਸਾਮੇਤ੍ਵਾ ‘‘ਨਿਬਦ੍ਧੰ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਪਰਿਯੇਸਨੰ ਨਾਮ ਦੁਕ੍ਖ’’ਨ੍ਤਿ ਕਤਿਪਾਹੰ ਝਾਨਸੁਖੇਨ ਵੀਤਿਨਾਮੇਤ੍ਵਾ ਆਹਾਰੇਨ ਅਤ੍ਥੇ ਸਤਿ ਤੰ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਤਿ। ਭਿਕ੍ਖੂ ਞਤ੍ਵਾ ਉਜ੍ਝਾਯਿਤ੍ਵਾ ਤਮਤ੍ਥੰ ਭਗਵਤੋ ਆਰੋਚੇਸੁੰ। ਸਤ੍ਥਾ ਏਤਸ੍ਮਿੰ ਨਿਦਾਨੇ ਆਯਤਿੰ ਸਨ੍ਨਿਧਿਕਾਰਪਰਿਵਜ੍ਜਨਤ੍ਥਾਯ ਭਿਕ੍ਖੂਨੰ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੰ ਪਞ੍ਞਪੇਤ੍ਵਾਪਿ ਥੇਰੇਨ ਪਨ ਅਪਞ੍ਞਤ੍ਤੇ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇ ਅਪ੍ਪਿਚ੍ਛਤੰ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਕਤਤ੍ਤਾ ਤਸ੍ਸ ਦੋਸਾਭਾਵੰ ਪਕਾਸੇਨ੍ਤੋ ਅਨੁਸਨ੍ਧਿੰ ਘਟੇਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮੰ ਦੇਸੇਨ੍ਤੋ ਇਮੰ ਗਾਥਮਾਹ –

੯੨. ‘‘ਯੇਸੰ ਸਨ੍ਨਿਚਯੋ ਨਤ੍ਥਿ, ਯੇ ਪਰਿਞ੍ਞਾਤਭੋਜਨਾ।
ਸੁਞ੍ਞਤੋ ਅਨਿਮਿਤ੍ਤੋ ਚ, ਵਿਮੋਕ੍ਖੋ ਯੇਸੰ ਗੋਚਰੋ।
ਆਕਾਸੇਵ ਸਕੁਨ੍ਤਾਨੰ, ਗਤਿ ਤੇਸੰ ਦੁਰਨ੍ਨਯਾ’’ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਸਨ੍ਨਿਚਯੋ**ਤਿ ਦ੍ਵੇ ਸਨ੍ਨਿਚਯਾ – ਕਮ੍ਮਸਨ੍ਨਿਚਯੋ ਚ, ਪਚ੍ਚਯਸਨ੍ਨਿਚਯੋ ਚ। ਤੇਸੁ ਕੁਸਲਾਕੁਸਲਕਮ੍ਮੰ **ਕਮ੍ਮਸਨ੍ਨਿਚਯੋ** ਨਾਮ, ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਪਚ੍ਚਯਾ **ਪਚ੍ਚਯਸਨ੍ਨਿਚਯੋ** ਨਾਮ। ਤਤ੍ਥ ਵਿਹਾਰੇ ਵਸਨ੍ਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਏਕੰ ਗੁਲ਼ਪਿਣ੍ਡੰ, ਚਤੁਭਾਗਮਤ੍ਤੰ ਸਪ੍ਪਿੰ, ਏਕਞ੍ਚ ਤਣ੍ਡੁਲਨਾਲ਼ਿੰ ਠਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਚ੍ਚਯਸਨ੍ਨਿਚਯੋ ਨਤ੍ਥਿ, ਤਤੋ ਉਤ੍ਤਰਿ ਹੋਤਿ। **ਯੇਸੰ** ਅਯੰ ਦੁਵਿਧੋਪਿ ਸਨ੍ਨਿਚਯੋ **ਨਤ੍ਥਿ। ਪਰਿਞ੍ਞਾਤਭੋਜਨਾ**ਤਿ ਤੀਹਿ ਪਰਿਞ੍ਞਾਹਿ ਪਰਿਞ੍ਞਾਤਭੋਜਨਾ। ਯਾਗੁਆਦੀਨਞ੍ਹਿ ਯਾਗੁਭਾਵਾਦਿਜਾਨਨੰ ਞਾਤਪਰਿਞ੍ਞਾ, ਆਹਾਰੇ ਪਟਿਕੂਲਸਞ੍ਞਾਵਸੇਨ ਪਨ ਭੋਜਨਸ੍ਸ ਪਰਿਜਾਨਨੰ ਤੀਰਣਪਰਿਞ੍ਞਾ, ਕਬਲ਼ੀਕਾਰਾਹਾਰੇ ਛਨ੍ਦਰਾਗਅਪਕਡ੍ਢਨਞਾਣੰ ਪਹਾਨਪਰਿਞ੍ਞਾ। ਇਮਾਹਿ ਤੀਹਿ ਪਰਿਞ੍ਞਾਹਿ **ਯੇ** ਪਰਿਞ੍ਞਾਤਭੋਜਨਾ। **ਸੁਞ੍ਞਤੋ ਅਨਿਮਿਤ੍ਤੋ ਚਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਅਪ੍ਪਣਿਹਿਤਵਿਮੋਕ੍ਖੋਪਿ ਗਹਿਤੋਯੇਵ। ਤੀਣਿਪਿ ਚੇਤਾਨਿ ਨਿਬ੍ਬਾਨਸ੍ਸੇਵ ਨਾਮਾਨਿ। ਨਿਬ੍ਬਾਨਞ੍ਹਿ ਰਾਗਦੋਸਮੋਹਾਨੰ ਅਭਾਵੇਨ ਸੁਞ੍ਞਤੋ, ਤੇਹਿ ਚ ਵਿਮੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਸੁਞ੍ਞਤੋ ਵਿਮੋਕ੍ਖੋ, ਤਥਾ ਰਾਗਾਦਿਨਿਮਿਤ੍ਤਾਨੰ ਅਭਾਵੇਨ ਅਨਿਮਿਤ੍ਤੰ, ਤੇਹਿ ਚ ਵਿਮੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਅਨਿਮਿਤ੍ਤੋ ਵਿਮੋਕ੍ਖੋ, ਰਾਗਾਦਿਪਣਿਧੀਨੰ ਪਨ ਅਭਾਵੇਨ ਅਪ੍ਪਣਿਹਿਤੰ , ਤੇਹਿ ਚ ਵਿਮੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਅਪ੍ਪਣਿਹਿਤੋ ਵਿਮੋਕ੍ਖੋਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਫਲਸਮਾਪਤ੍ਤਿਵਸੇਨ ਤੰ ਆਰਮ੍ਮਣੰ ਕਤ੍ਵਾ ਵਿਹਰਨ੍ਤਾਨੰ ਅਯੰ ਤਿਵਿਧੋ **ਵਿਮੋਕ੍ਖੋ ਯੇਸੰ ਗੋਚਰੋ। ਗਤਿ ਤੇਸੰ ਦੁਰਨ੍ਨਯਾ**ਤਿ ਯਥਾ ਨਾਮ ਆਕਾਸੇਨ ਗਤਾਨੰ ਸਕੁਣਾਨੰ ਪਦਨਿਕ੍ਖੇਪਸ੍ਸ ਅਦਸ੍ਸਨੇਨ ਗਤਿ ਦੁਰਨ੍ਨਯਾ ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਜਾਨਿਤੁੰ, ਏਵਮੇਵ ਯੇਸੰ ਅਯੰ ਦੁਵਿਧੋ ਸਨ੍ਨਿਚਯੋ ਨਤ੍ਥਿ, ਇਮਾਹਿ ਚ ਤੀਹਿ ਪਰਿਞ੍ਞਾਹਿ ਪਰਿਞ੍ਞਾਤਭੋਜਨਾ, ਯੇਸਞ੍ਚ ਅਯੰ ਵੁਤ੍ਤਪ੍ਪਕਾਰੋ ਵਿਮੋਕ੍ਖੋ ਗੋਚਰੋ, ਤੇਸੰ ਤਯੋ ਭਵਾ, ਚਤਸ੍ਸੋ ਯੋਨਿਯੋ, ਪਞ੍ਚ ਗਤਿਯੋ, ਸਤ੍ਤ ਵਿਞ੍ਞਾਣਟ੍ਠਿਤਿਯੋ, ਨਵ ਸਤ੍ਤਾਵਾਸਾਤਿ ਇਮੇਸੁ ਪਞ੍ਚਸੁ ਕੋਟ੍ਠਾਸੇਸੁ ਇਮਿਨਾ ਨਾਮ ਗਤਾਤਿ ਗਮਨਸ੍ਸ ਅਪਞ੍ਞਾਯਨਤੋ ਗਤਿ ਦੁਰਨ੍ਨਯਾ ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਪਞ੍ਞਾਪੇਤੁਨ੍ਤਿ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਬਹੂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਾਦੀਨਿ ਪਾਪੁਣਿੰਸੂਤਿ।

੪. ਅਨੁਰੁਦ੍ਧਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ

ਯਸ੍ਸਾਸਵਾਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਵੇਲੁਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਅਨੁਰੁਦ੍ਧਤ੍ਥੇਰਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਏਕਸ੍ਮਿਞ੍ਹਿ ਦਿਵਸੇ ਥੇਰੋ ਜਿਣ੍ਣਚੀਵਰੋ ਸਙ੍ਕਾਰਕੂਟਾਦੀਸੁ ਚੀਵਰਂ ਪਰਿਯੇਸਤਿ। ਤਸ੍ਸ ਇਤੋ ਤਤਿਯੇ ਅਤ੍ਤਭਾਵੇ ਪੁਰਾਣਦੁਤਿਯਿਕਾ ਤਾਵਤਿਂਸਭਵਨੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਜਾਲਿਨੀ ਨਾਮ ਦੇਵਧੀਤਾ ਅਹੋਸਿ। ਸਾ ਥੇਰਂ ਚੋਲ਼ਕਾਨਿ ਪਰਿਯੇਸਮਾਨਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਥੇਰਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਾਯ ਤੇਰਸਹਤ੍ਥਾਯਤਾਨਿ ਚਤੁਹਤ੍ਥਵਿਤ੍ਥਤਾਨਿ ਤੀਣਿ ਦਿਬ੍ਬਦੁਸ੍ਸਾਨਿ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ''ਸਚਾਹਂ ਇਮਾਨਿ ਇਮਿਨਾ ਨੀਹਾਰੇਨ ਦਸ੍ਸਾਮਿ, ਥੇਰੋ ਨ ਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਚੋਲ਼ਕਾਨਿ ਪਰਿਯੇਸਮਾਨਸ੍ਸ ਪੁਰਤੋ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਸਙ੍ਕਾਰਕੂਟੇ ਯਥਾ ਨੇਸਂ ਦਸਨ੍ਤਮਤ੍ਤਮੇਵ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ, ਤਥਾ ਠਪੇਸਿ। ਥੇਰੋ ਤੇਨ ਮਗ੍ਗੇਨ ਚੋਲ਼ਕਪਰਿਯੇਸਮਾਨਂ ਚਰਨ੍ਤੋ ਨੇਸਂ ਦਸਨ੍ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥੇਵ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਆਕਡ੍ਢਮਾਨੋ ਵੁਤ੍ਤਪ੍ਪਮਾਣਾਨਿ ਦਿਬ੍ਬਦੁਸ੍ਸਾਨਿ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਉਕ੍ਕਟ੍ਠਪਂਸੁਕੂਲਂ ਵਤ ਇਦ''ਨ੍ਤਿ ਆਦਾਯ ਪਕ੍ਕਾਮਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਚੀਵਰਕਰਣਦਿਵਸੇ ਸਤ੍ਥਾ ਪਞ੍ਚਸਤਭਿਕ੍ਖੁਪਰਿਵਾਰੋ ਵਿਹਾਰਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਨਿਸੀਦਿ, ਅਸੀਤਿਮਹਾਥੇਰਾਪਿ ਤਤ੍ਥੇਵ ਨਿਸੀਦਿਂਸੁ, ਚੀਵਰਂ ਸਿਬ੍ਬੇਤੁਂ ਮਹਾਕਸ੍ਸਪਤ੍ਥੇਰੋ ਮੂਲੇ ਨਿਸੀਦਿ, ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰੋ ਮਜ੍ਝੇ, ਆਨਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰੋ ਅਗ੍ਗੇ, ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੋ ਸੁਤ੍ਤਂ ਵਟ੍ਟੇਸਿ, ਸਤ੍ਥਾ ਸੂਚਿਪਾਸਕੇ ਆਵੁਣਿ, ਮਹਾਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨਤ੍ਥੇਰੋ ਯੇਨ ਯੇਨ ਅਤ੍ਥੋ, ਤਂ ਤਂ ਉਪਨੇਨ੍ਤੋ ਵਿਚਰਿ।

ਦੇਵਧੀਤਾਪਿ ਅਨ੍ਤੋਗਾਮਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ''ਭੋਨ੍ਤਾ ਅਯ੍ਯਸ੍ਸ ਨੋ ਅਨੁਰੁਦ੍ਧਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਚੀਵਰਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਸਤ੍ਥਾ ਅਸੀਤਿਮਹਾਸਾਵਕਪਰਿਵੁਤੋ ਪਞ੍ਚਹਿ ਭਿਕ੍ਖੁਸਤੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਵਿਹਾਰੇ ਨਿਸੀਦਿ, ਯਾਗੁਆਦੀਨਿ ਆਦਾਯ ਵਿਹਾਰਂ ਗਚ੍ਛਥਾ''ਤਿ ਭਿਕ੍ਖਂ ਸਮਾਦਪੇਸਿ। ਮਹਾਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨਤ੍ਥੇਰੋਪਿ ਅਨ੍ਤਰਾਭਤ੍ਤੇ ਮਹਾਜਮ੍ਬੁਪੇਸਿਂ ਆਹਰਿ, ਪਞ੍ਚਸਤਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਪਰਿਕ੍ਖੀਣਂ ਖਾਦਿਤੁਂ ਨਾਸਕ੍ਖਿਂਸੁ। ਸਕ੍ਕੋ ਚੀਵਰਕਰਣਟ੍ਠਾਨੇ ਭੂਮਿਪਰਿਭਣ੍ਡਮਕਾਸਿ, ਭੂਮਿ ਅਲਤ੍ਤਕਰਸਰਞ੍ਜਿਤਾ ਵਿਯ ਅਹੋਸਿ। ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਪਰਿਭੁਤ੍ਤਾਵਸੇਸਾਨਂ ਯਾਗੁਖਜ੍ਜਕਭਤ੍ਤਾਨਂ ਮਹਾਰਾਸਿ ਅਹੋਸਿ। ਭਿਕ੍ਖੂ ਉਜ੍ਝਾਯਿਂਸੁ ''ਏਤ੍ਤਕਾਨਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਕਿਂ ਏਵਂਬਹੁਕੇਹਿ ਯਾਗੁਆਦੀਹਿ, ਨਨੁ ਨਾਮ ਪਮਾਣਂ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾ ਏਤ੍ਤਕਂ ਨਾਮ ਆਹਰਥਾ''ਤਿ ਞਾਤਕਾ ਚ ਉਪਟ੍ਠਾਕਾ ਚ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਾ ਸਿਯੁਂ, ਅਨੁਰੁਦ੍ਧਤ੍ਥੇਰੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਞਾਤਿਉਪਟ੍ਠਾਕਾਨਂ ਬਹੁਭਾਵਂ ਞਾਪੇਤੁਕਾਮੋ ਮਞ੍ਞੇ''ਤਿ, ਅਥ ਨੇ ਸਤ੍ਥਾ ''ਕਿਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਕਥੇਥਾ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ, ''ਭਨ੍ਤੇ, ਇਦਂ ਨਾਮਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ''ਕਿਂ ਪਨ ਤੁਮ੍ਹੇ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, 'ਇਦਂ ਅਨੁਰੁਦ੍ਧੇਨ ਆਹਰਾਪਿਤ'ਨ੍ਤਿ ਮਞ੍ਞਥਾ''ਤਿ? ''ਆਮ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ। ''ਨ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਮਮ ਪੁਤ੍ਤੋ ਅਨੁਰੁਦ੍ਧੋ ਏਵਰੂਪਂ ਵਦੇਤਿ। ਨ ਹਿ ਖੀਣਾਸਵਾ ਪਚ੍ਚਯਪਟਿਸਂਯੁਤ੍ਤਂ ਕਥਂ ਕਥੇਨ੍ਤਿ, ਅਯਂ ਪਨ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤੋ ਦੇਵਤਾਨੁਭਾਵੇਨ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋ''ਤਿ ਅਨੁਸਨ੍ਧਿਂ ਘਟੇਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਨ੍ਤੋ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

੯੩. ''ਯਸ੍ਸਾਸਵਾ ਪਰਿਕ੍ਖੀਣਾ, ਆਹਾਰੇ ਚ ਅਨਿਸ੍ਸਿਤੋ।
ਸੁਞ੍ਞਤੋ ਅਨਿਮਿਤ੍ਤੋ ਚ, ਵਿਮੋਕ੍ਖੋ ਯਸ੍ਸ ਗੋਚਰੋ।
ਆਕਾਸੇਵ ਸਕੁਨ੍ਤਾਨਂ, ਪਦਂ ਤਸ੍ਸ ਦੁਰਨ੍ਨਯ''ਨ੍ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਯਸ੍ਸਾਸ**ਵਾਤਿ ਯਸ੍ਸ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਆਸਵਾ **ਪਰਿਕ੍ਖੀਣਾ। ਆਹਾਰੇ ਚ ਅਨਿਸ੍ਸਿਤੋ**ਤਿ ਆਹਾਰਸ੍ਮਿਞ੍ਚ ਤਣ੍ਹਾਦਿਟ੍ਠਿਨਿਸ੍ਸਯੇਹਿ ਅਨਿਸ੍ਸਿਤੋ। **ਪਦਂ ਤਸ੍ਸ ਦੁਰਨ੍ਨਯ**ਨ੍ਤਿ ਯਥਾ **ਆਕਾਸੇ** ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਾਨਂ ਸਕੁਣਾਨਂ ''ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਠਾਨੇ ਪਾਦੇਹਿ ਅਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਗਤਾ, ਇਦਂ ਠਾਨਂ ਉਰੇਨ ਪਹਰਿਤ੍ਵਾ ਗਤਾ, ਇਦਂ ਸੀਸੇਨ, ਇਦਂ ਪਕ੍ਖੇਹੀ''ਤਿ ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਞਾਤੁਂ, ਏਵਮੇਵ ਏਵਰੂਪਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ''ਨਿਰਯਪਦੇਨ ਵਾ ਗਤੋ, ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਯੋਨਿਪਦੇਨ ਵਾ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਪਦਂ ਪਞ੍ਞਾਪੇਤੁਂ ਨਾਮ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਬਹੂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿ ਫਲਾਦੀਨਿ ਪਾਪੁਣਿਂਸੂਤਿ।

ਅਨੁਰੁਦ੍ਧਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ ਚਤੁਤ੍ਥੰ।

੫. ਮਹਾਕਚ੍ਚਾਯਨਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ

ਯਸ੍ਸਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਨੀਤਿ ਇਮੰ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨੰ ਸਤ੍ਥਾ ਪੁਬ੍ਬਾਰਾਮੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਮਹਾਕਚ੍ਚਾਯਨਤ੍ਥੇਰੰ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਏਕਸ੍ਮਿਞ੍ਹਿ ਸਮਯੇ ਭਗਵਾ ਮਹਾਪਵਾਰਣਾਯ ਮਿਗਾਰਮਾਤੁਯਾ ਪਾਸਾਦਸ੍ਸ ਹੇਟ੍ਠਾ ਮਹਾਸਾਵਕਪਰਿਵੁਤੋ ਨਿਸੀਦਿ। ਤਸ੍ਮਿੰ ਸਮਯੇ ਮਹਾਕਚ੍ਚਾਯਨਤ੍ਥੇਰੋ ਅਵਨ੍ਤੀਸੁ ਵਿਹਰਤਿ। ਸੋ ਪਨਾਯਸ੍ਮਾ ਦੂਰਤੋਪਿ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਸ੍ਸਵਨੰ ਪਗ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿਯੇਵ। ਤਸ੍ਮਾ ਮਹਾਥੇਰਾ ਨਿਸੀਦਨ੍ਤਾ ਮਹਾਕਚ੍ਚਾਯਨਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਆਸਨੰ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਨਿਸੀਦਿੰਸੁ। ਸਕ੍ਕੋ ਦੇਵਰਾਜਾ ਦ੍ਵੀਹਿ ਦੇਵਲੋਕੇਹਿ ਦੇਵਪਰਿਸਾਯ ਸਦ੍ਧਿੰ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਦਿਬ੍ਬਗਨ੍ਧਮਾਲਾਦੀਹਿ ਸਤ੍ਥਾਰੰ ਪੂਜੇਤ੍ਵਾ ਠਿਤੋ ਮਹਾਕਚ੍ਚਾਯਨਤ੍ਥੇਰੰ ਅਦਿਸ੍ਵਾ ਕਿੰ ਨੁ ਖੋ ਮਮ, ਅਯ੍ਯੋ, ਨ ਦਿਸ੍ਸਤਿ, ਸਾਧੁ ਖੋ ਪਨਸ੍ਸ ਸਚੇ ਆਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯਾਤਿ। ਥੇਰੋਪਿ ਤੰ ਖਣਞ੍ਞੇਵ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਆਸਨੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨਮੇਵ ਅਤ੍ਤਾਨੰ ਦਸ੍ਸੇਸਿ। ਸਕ੍ਕੋ ਥੇਰੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਗੋਪ੍ਫਕੇਸੁ ਦਲ੍ਹੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ''ਸਾਧੁ ਵਤ ਮੇ, ਅਯ੍ਯੋ, ਆਗਤੋ, ਅਹੰ ਅਯ੍ਯਸ੍ਸ ਆਗਮਨਮੇਵ ਪਚ੍ਚਾਸੀਸਾਮੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਉਭੋਹਿ ਹਤ੍ਥੇਹਿ ਪਾਦੇ ਸਮ੍ਬਾਹਿਤ੍ਵਾ ਗਨ੍ਧਮਾਲਾਦੀਹਿ ਪੂਜੇਤ੍ਵਾ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤੰ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਭਿਕ੍ਖੂ ਉਜ੍ਝਾਯਿੰਸੁ। ''ਸਕ੍ਕੋ ਮੁਖੰ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਸਕ੍ਕਾਰੰ ਕਰੋਤਿ, ਅਵਸੇਸਮਹਾਸਾਵਕਾਨੰ ਏਵਰੂਪੰ ਸਕ੍ਕਾਰੰ ਅਕਰਿਤ੍ਵਾ ਮਹਾਕਚ੍ਚਾਯਨੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਵੇਗੇਨ ਗੋਪ੍ਫਕੇਸੁ ਗਹੇਤ੍ਵਾ 'ਸਾਧੁ ਵਤ ਮੇ, ਅਯ੍ਯੋ, ਆਗਤੋ, ਅਹੰ ਅਯ੍ਯਸ੍ਸ ਆਗਮਨਮੇਵ ਪਚ੍ਚਾਸੀਸਾਮੀ'ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਉਭੋਹਿ ਹਤ੍ਥੇਹਿ ਪਾਦੇ ਸਮ੍ਬਾਹਿਤ੍ਵਾ ਪੂਜੇਤ੍ਵਾ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤੰ ਠਿਤੋ''ਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਤੇਸੰ ਤੰ ਕਥੰ ਸੁਤ੍ਵਾ, ''ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਮਮ ਪੁਤ੍ਤੇਨ ਮਹਾਕਚ੍ਚਾਯਨੇਨ ਸਦਿਸਾ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯੇਸੁ ਗੁਤ੍ਤਦ੍ਵਾਰਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਦੇਵਾਨਮ੍ਪਿ ਮਨੁਸ੍ਸਾਨਮ੍ਪਿ ਪਿਯਾਯੇਵਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਅਨੁਸਨ੍ਧਿੰ ਘਟੇਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮੰ ਦੇਸੇਨ੍ਤੋ ਇਮੰ ਗਾਥਮਾਹ –

੯੪. ''ਯਸ੍ਸਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਨਿ ਸਮਥਙ੍ਗਤਾਨਿ,
ਅਸ੍ਸਾ ਯਥਾ ਸਾਰਥਿਨਾ ਸੁਦਨ੍ਤਾ।
ਪਹੀਨਮਾਨਸ੍ਸ ਅਨਾਸਵਸ੍ਸ,
ਦੇਵਾਪਿ ਤਸ੍ਸ ਪਿਹਯਨ੍ਤਿ ਤਾਦਿਨੋ''ਤਿ॥

ਤਸ੍ਸਤ੍ਥੋ – **ਯਸ੍ਸ** ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਛੇਕੇਨ **ਸਾਰਥਿਨਾ ਸੁਦਨ੍ਤਾ ਅਸ੍ਸਾ** ਵਿਯ ਛ **ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਨਿ ਸਮਥੰ** ਦਨ੍ਤਭਾਵੰ ਨਿਬ੍ਬਿਸੇਵਨਭਾਵੰ **ਗਤਾਨਿ,** ਤਸ੍ਸ ਨਵਵਿਧੰ ਮਾਨੰ ਪਹਾਯ ਠਿਤਤ੍ਤਾ **ਪਹੀਨਮਾਨਸ੍ਸ** ਚਤੁਨ੍ਨੰ ਆਸਵਾਨੰ ਅਭਾਵੇਨ **ਅਨਾਸਵਸ੍ਸ। ਤਾਦਿਨੋ**ਤਿ ਤਾਦਿਭਾਵਸਣ੍ਠਿਤਸ੍ਸ ਤਥਾਰੂਪਸ੍ਸ **ਦੇਵਾਪਿ ਪਿਹਯਨ੍ਤਿ,** ਮਨੁਸ੍ਸਾਪਿ ਦਸ੍ਸਨਞ੍ਚ ਆਗਮਨਞ੍ਚ ਪਤ੍ਥੇਨ੍ਤਿਯੇਵਾਤਿ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਬਹੂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਾਦੀਨਿ ਪਾਪੁਣਿੰਸੂਤਿ।

ਮਹਾਕਚ੍ਚਾਯਨਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ ਪਞ੍ਚਮੰ।

੬. ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ

ਪਥਵਿਸਮੋਤਿ ਇਮੰ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨੰ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰੰ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਏਕਸ੍ਮਿਞ੍ਹਿ ਸਮਯੇ ਆਯਸ੍ਮਾ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤੋ ਵੁਟ੍ਠਵਸ੍ਸੋ ਚਾਰਿਕੰ ਪਕ੍ਕਮਿਤੁਕਾਮੋ ਭਗਵਨ੍ਤੰ ਆਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਰਿਵਾਰੇਨ ਸਦ੍ਧਿੰ ਨਿਕ੍ਖਮਿ। ਅਞ੍ਞੇਪਿ ਬਹੂ ਭਿਕ੍ਖੂ ਥੇਰੰ ਅਨੁਗਚ੍ਛਿੰਸੁ। ਥੇਰੋ ਚ ਨਾਮਗੋਤ੍ਤਵਸੇਨ ਪਞ੍ਞਾਯਮਾਨੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਨਾਮਗੋਤ੍ਤਵਸੇਨ ਕਥੇਤ੍ਵਾ ਨਿਵਤ੍ਤਾਪੇਸਿ। ਅਞ੍ਞਤਰੋ ਨਾਮਗੋਤ੍ਤਵਸੇਨ ਅਪਾਕਟੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਅਹੋ ਵਤ ਮਮ੍ਪਿ ਨਾਮਗੋਤ੍ਤਵਸੇਨ

ਪਗ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋ ਕਥੇਤ੍ਵਾ ਨਿਵਤ੍ਤਾਪੇਯ੍ਯਾ’’ਤਿ ਥੇਰੋ ਮਹਾਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤਰੇ ਤੰ ਨ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਸਿ। ਸੋ ‘‘ਅਞ੍ਞੇ ਵਿਯ ਭਿਕ੍ਖੂ ਨ ਮੰ ਪਗ੍ਗਣ੍ਹਾਤੀ’’ਤਿ ਥੇਰੇ ਆਘਾਤੰ ਬਨ੍ਧਿ। ਥੇਰਸ੍ਸਪਿ ਸਙ੍ਘਾਟਿਕਣ੍ਣੋ ਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਸਰੀਰੰ ਫੁਸਿ, ਤੇਨਾਪਿ ਆਘਾਤੰ ਬਨ੍ਧਿਯੇਵ। ਸੋ ‘‘ਦਾਨਿ ਥੇਰੋ ਵਿਹਾਰੂਪਚਾਰੰ ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ ਞਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰੰ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ‘‘ਆਯਸ੍ਮਾ ਮੰ, ਭਨ੍ਤੇ, ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤੋ ਤੁਮ੍ਹਾਕੰ ਅਗ੍ਗਸਾਵਕੋਮ੍ਹੀਤਿ ਕਣ੍ਣਸਕ੍ਖਲਿੰ ਭਿਨ੍ਦਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਪਹਰਿਤ੍ਵਾ ਅਖਮਾਪੇਤ੍ਵਾਵ ਚਾਰਿਕੰ ਪਕ੍ਕਨ੍ਤੋ’’ਤਿ ਆਹ। ਸਤ੍ਥਾ ਥੇਰੰ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਸਿ।

ਤਸ੍ਮਿੰ ਖਣੇ ਮਹਾਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨਤ੍ਥੇਰੋ ਚ ਆਨਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰੋ ਚ ਚਿਨ੍ਤੇਸੁੰ – ‘‘ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਅਗ੍ਗਜੇਟ੍ਠਭਾਤਰਾ ਇਮਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਅਪਹਟਭਾਵੰ ਸਤ੍ਥਾ ਨੋ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਸੀਹਨਾਦੰ ਪਨ ਨਦਾਪੇਤੁਕਾਮੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀਤਿ ਪਰਿਸੰ ਸਨ੍ਨਿਪਾਤਾਪੇਸ੍ਸਾਮਾ’’ਤਿ। ਤੇ ਕੁਞ੍ਚਿਕਹਤ੍ਥਾ ਪਰਿਵੇਣਦ੍ਵਾਰਾਨਿ ਵਿਵਰਿਤ੍ਵਾ ‘‘ਅਭਿਕ੍ਕਮਥਾਯਸ੍ਮਨ੍ਤੋ , ਅਭਿਕ੍ਕਮਥਾਯਸ੍ਮਨ੍ਤੋ, ਇਦਾਨਾਯਸ੍ਮਾ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤੋ ਭਗਵਤੋ ਸਮ੍ਮੁਖਾ ਸੀਹਨਾਦੰ ਨਦਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ (ਅ॰ ਨਿ॰ ੯.੧੧) ਮਹਾਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੰ ਸਨ੍ਨਿਪਾਤੇਸੁੰ। ਥੇਰੋਪਿ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰੰ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਨਿਸੀਦਿ। ਅਥ ਨੰ ਸਤ੍ਥਾ ਤਮਤ੍ਥੰ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਥੇਰੋ ‘‘ਨਾਯੰ ਭਿਕ੍ਖੁ ਮਯਾ ਪਹਟੋ’’ਤਿ ਅਵਤ੍ਵਾਵ ਅਤ੍ਤਨੋ ਗੁਣਕਥੰ ਕਥੇਨ੍ਤੋ ‘‘ਯਸ੍ਸ ਨੂਨ, ਭਨ੍ਤੇ, ਕਾਯੇ ਕਾਯਗਤਾਸਤਿ ਅਨੁਪਟ੍ਠਿਤਾ ਅਸ੍ਸ, ਸੋ ਇਧ ਅਞ੍ਞਤਰੰ ਸਬ੍ਰਹ੍ਮਚਾਰਿੰ ਆਸਜ੍ਜ ਅਪ੍ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜ ਚਾਰਿਕੰ ਪਕ੍ਕਮੇਯ੍ਯਾ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ‘‘ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਪਥਵਿਯੰ ਸੁਚਿਮ੍ਪਿ ਨਿਕ੍ਖਿਪਨ੍ਤਿ, ਅਸੁਚਿਮ੍ਪਿ ਨਿਕ੍ਖਿਪਨ੍ਤੀ’’ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਥਵੀਸਮਚਿਤ੍ਤਤਞ੍ਚ ਆਪੋਤੇਜੋਵਾਯੋ ਰਜੋਹਰਣਚਣ੍ਡਾਲਕੁਮਾਰਕਉਸਭਛਿਨ੍ਨਵਿਸਾਣਸਮਚਿਤ੍ਤਤਞ੍ਚ ਅਹਿਕੁਣਪਾਦੀਹਿ ਵਿਯ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕਾਯੇਨ ਅਟ੍ਟਿਯਨਞ੍ਚ ਮੇਦਕਥਾਲਿਕਾ ਵਿਯ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕਾਯਪਰਿਹਰਣਞ੍ਚ ਪਕਾਸੇਸਿ। ਇਮਾਹਿ ਚ ਪਨ ਨਵਹਿ ਉਪਮਾਹਿ ਥੇਰੇ ਅਤ੍ਤਨੋ ਗੁਣੇ ਕਥੇਨ੍ਤੇ ਨਵਸੁਪਿ ਠਾਨੇਸੁ ਉਦਕਪਰਿਯਨ੍ਤੰ ਕਤ੍ਵਾ ਮਹਾਪਥਵੀ ਕਮ੍ਪਿ। ਰਜੋਹਰਣਚਣ੍ਡਾਲਕੁਮਾਰਕਮੇਦਕਥਾਲਿਕੋ ਪਮਾਨੰ ਪਨ ਆਹਰਣਕਾਲੇ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਅਸ੍ਸੂਨਿ ਸਨ੍ਧਾਰੇਤੁੰ ਨਾਸਕ੍ਖਿੰਸੁ, ਖੀਣਾਸਵਾਨੰ ਧਮ੍ਮਸੰਵੇਗੋ ਉਦਪਾਦਿ।

ਥੇਰੇ ਅਤ੍ਤਨੋ ਗੁਣੰ ਕਥੇਨ੍ਤੇਯੇਵ ਅਬ੍ਭਾਚਿਕ੍ਖਨਕਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਸਕਲਸਰੀਰੇ ਡਾਹੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿ, ਸੋ ਤਾਵਦੇਵ ਭਗਵਤੋ ਪਾਦੇਸੁ ਪਤਿਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਬ੍ਭਾਚਿਕ੍ਖਨਦੋਸੰ ਪਕਾਸੇਤ੍ਵਾ ਅਚ੍ਚਯੰ ਦੇਸੇਸਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਥੇਰੰ ਆਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ, ‘‘ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤ, ਖਮ ਇਮਸ੍ਸ ਮੋਘਪੁਰਿਸਸ੍ਸ, ਯਾਵਸ੍ਸ ਸਤ੍ਤਧਾ ਮੁਦ੍ਧਾ ਨ ਫਲਤੀ’’ਤਿ ਆਹ। ਥੇਰੋ ਉਕ੍ਕੁਟਿਕੰ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਜਲਿੰ ਪਗ੍ਗਯ੍ਹ ‘‘ਖਮਾਮਹੰ, ਭਨ੍ਤੇ, ਤਸ੍ਸ ਆਯਸ੍ਮਤੋ, ਖਮਤੁ ਚ ਮੇ ਸੋ ਆਯਸ੍ਮਾ, ਸਚੇ ਮਯ੍ਹੰ ਦੋਸੋ ਅਤ੍ਥੀ’’ਤਿ ਆਹ। ਭਿਕ੍ਖੂ ਕਥਯਿੰਸੁ ‘‘ਪਸ੍ਸਥ ਦਾਨਾਵੁਸੋ, ਥੇਰਸ੍ਸ ਅਨੋਪਮਗੁਣੰ, ਏਵਰੂਪਸ੍ਸ ਨਾਮ ਮੁਸਾਵਾਦੇਨ ਅਬ੍ਭਾਚਿਕ੍ਖਨਕਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਉਪਰਿ ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਕਮ੍ਪਿ ਕੋਪੰ ਵਾ ਦੋਸੰ ਵਾ ਅਕਤ੍ਵਾ ਸਯਮੇਵ ਉਕ੍ਕੁਟਿਕੰ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਜਲਿੰ ਪਗ੍ਗਯ੍ਹ ਖਮਾਪੇਤੀ’’ਤਿ। ‘‘ਸਤ੍ਥਾ ਤੰ ਕਥੰ ਸੁਤ੍ਵਾ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਕਿੰ ਕਥੇਥਾ’’ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ‘‘ਇਦੰ ਨਾਮ, ਭਨ੍ਤੇ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ, ‘‘ਨ ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸਕ੍ਕਾ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਸਦਿਸਾਨੰ ਕੋਪੰ ਵਾ ਦੋਸੰ ਵਾ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤੁੰ , ਮਹਾਪਥਵੀਸਦਿਸੰ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਇਨ੍ਦਖੀਲਸਦਿਸੰ ਪਸਨ੍ਨਉਦਕਰਹਦਸਦਿਸਞ੍ਚ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਚਿਤ੍ਤ’’ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਅਨੁਸਨ੍ਧਿੰ ਘਟੇਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮੰ ਦੇਸੇਨ੍ਤੋ ਇਮੰ ਗਾਥਮਾਹ –

੯੫. ‘‘ਪਥਵਿਸਮੋ ਨੋ ਵਿਰੁਜ੍ਝਤਿ,
ਇਨ੍ਦਖਿਲੁਪਮੋ ਤਾਦਿ ਸੁਬ੍ਬਤੋ।
ਰਹਦੋਵ ਅਪੇਤਕਦ੍ਦਮੋ,
ਸੰਸਾਰਾ ਨ ਭਵਨ੍ਤਿ ਤਾਦਿਨੋ’’ਤਿ॥

ਤਸ੍ਸਤ੍ਥੋ – ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਯਥਾ ਨਾਮ ਪਥਵਿਯੰ ਸੁਚੀਨਿ ਗਨ੍ਧਮਾਲਾਦੀਨਿਪਿ ਨਿਕ੍ਖਿਪਨ੍ਤਿ, ਅਸੁਚੀਨਿ ਮੁਤ੍ਤਕਰੀਸਾਦੀਨਿਪਿ ਨਿਕ੍ਖਿਪਨ੍ਤਿ, ਯਥਾ ਨਾਮ ਨਗਰਦ੍ਵਾਰੇ ਨਿਖਾਤੰ ਇਨ੍ਦਖੀਲੰ ਦਾਰਕਾਦਯੋ ਓਮੁਤ੍ਤੇਨ੍ਤਿਪਿ ਊਹਦਨ੍ਤਿਪਿ, ਅਪਰੇ ਪਨ ਤੰ ਗਨ੍ਧਮਾਲਾਦੀਹਿ ਸਕ੍ਕਰੋਨ੍ਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਪਥਵਿਯਾ ਇਨ੍ਦਖੀਲਸ੍ਸ ਚ ਨੇਵ ਅਨੁਰੋਧੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਨ ਵਿਰੋਧੋ; ਏਵਮੇਵ ਯ੍ਵਾਯੰ ਖੀਣਾਸਵੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਟ੍ਠਹਿ ਲੋਕਧਮ੍ਮੇਹਿ ਅਕਮ੍ਪਿਯਭਾਵੇਨ **ਤਾਦਿ,** ਵਤਾਨੰ ਸੁਨ੍ਦਰਤਾਯ **ਸੁਬ੍ਬਤੋ**। ਸੋ ‘‘ਇਮੇ ਮੰ ਚਤੂਹਿ ਪਚ੍ਚਯੇਹਿ ਸਕ੍ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਇਮੇ ਪਨ ਨ

ਸਕ੍ਕਰੋਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਸਕ੍ਕਾਰਞ੍ਚ ਅਸਕ੍ਕਾਰਞ੍ਚ ਕਰੋਨ੍ਤੇਸੁ ਨੇਵ ਅਨੁਰੁਜ੍ਝਤਿ, **ਨੇ ਵਿਰੁਜ੍ਝਤਿ**, ਅਥ ਖੋ **ਪਥਵਿਸਮੋ** ਚ **ਇਨ੍ਦਖਿਲੁਪਮੋ** ਏਵ ਚ ਹੋਤਿ। ਯਥਾ ਚ ਅਪਗਤਕਦ੍ਦਮੋ **ਰਹਦੋ** ਪਸਨ੍ਨੋਦਕੋ ਹੋਤਿ, ਏਵਂ ਅਪਗਤਕਿਲੇਸਤਾਯ ਰਾਗਕਦ੍ਦਮਾਦੀਹਿ ਅਕਦ੍ਦਮੋ ਵਿਪ੍ਪਸਨ੍ਨੋਵ ਹੋਤਿ। **ਤਾਦਿਨੋ**ਤਿ ਤਸ੍ਸ ਪਨ ਏਵਰੂਪਸ੍ਸ ਸੁਗਤਿਦੁਗ੍ਗਤੀਸੁ ਸਂਸਰਣਵਸੇਨ **ਸਂਸਾਰਾ** ਨਾਮ ਨ ਹੋਨ੍ਤੀਤਿ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਨਵ ਭਿਕ੍ਖੁਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਸਹ ਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਹਿ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਿਂਸੂਤਿ।

ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ ਛਟ੍ਠਂ।

੭. ਕੋਸਮ੍ਬਿਵਾਸੀਤਿਸ੍ਸਤ੍ਥੇਰਸਾਮਣੇਰਵਤ੍ਥੁ

ਸਨ੍ਤਂ ਤਸ੍ਸ ਮਨਂ ਹੋਤੀਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਤਿਸ੍ਸਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਸਾਮਣੇਰਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਏਕੋ ਕਿਰ ਕੋਸਮ੍ਬਿਵਾਸੀ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤੋ ਸਤ੍ਥੁ ਸਾਸਨੇ ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾ ਲਦ੍ਧੂਪਸਮ੍ਪਦੋ ''ਕੋਸਮ੍ਬਿਵਾਸੀਤਿਸ੍ਸਤ੍ਥੇਰੋ''ਤਿ ਪਞ੍ਞਾਯਿ। ਤਸ੍ਸ ਕੋਸਮ੍ਬਿਯਂ ਵਸ੍ਸਂਵੁਟ੍ਠਸ੍ਸ ਉਪਟ੍ਠਾਕੋ ਤਿਚੀਵਰਞ੍ਚੇਵ ਸਪ੍ਪਿਫਾਣਿਤਞ੍ਚ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ਪਾਦਮੂਲੇ ਠਪੇਸਿ। ਅਥ ਨਂ ਥੇਰੋ ਆਹ – ''ਕਿਂ ਇਦਂ ਉਪਾਸਕਾ''ਤਿ। ''ਨਨੁ ਮਯਾ, ਭਨ੍ਤੇ, ਤੁਮ੍ਹੇ ਵਸ੍ਸਂ ਵਾਸਿਤਾ, ਅਮ੍ਹਾਕਞ੍ਚ ਵਿਹਾਰੇ ਵਸ੍ਸਂਵੁਟ੍ਠਾ ਇਮਂ ਲਾਭਂ ਲਭਨ੍ਤਿ, ਗਣ੍ਹਥ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ। ''ਹੋਤੁ, ਉਪਾਸਕ, ਨ ਮਯ੍ਹਂ ਇਮਿਨਾ ਅਤ੍ਥੋ''ਤਿ। ''ਕਿਂ ਕਾਰਣਾ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ? ''ਮਮ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਕਪ੍ਪਿਯਕਾਰਕੋ ਸਾਮਣੇਰੋਪਿ ਨਤ੍ਥਿ, ਆਵੁਸੋ''ਤਿ। ''ਸਚੇ, ਭਨ੍ਤੇ, ਕਪ੍ਪਿਯਕਾਰਕੋ ਨਤ੍ਥਿ, ਮਮ ਪੁਤ੍ਤੋ ਅਯ੍ਯਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਸਾਮਣੇਰੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ। ਥੇਰੋ ਅਧਿਵਾਸੇਸਿ। ਉਪਾਸਕੋ ਸਤ੍ਤਵਸ੍ਸਿਕਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪੁਤ੍ਤਂ ਥੇਰਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਨੇਤ੍ਵਾ ''ਇਮਂ ਪਬ੍ਬਾਜੇਥਾ''ਤਿ ਅਦਾਸਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਥੇਰੋ ਕੇਸੇ ਤੇਮੇਤ੍ਵਾ ਤਚਪਞ੍ਚਕਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਦਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਾਜੇਸਿ । ਸੋ ਖੁਰਗ੍ਗੇਯੇਵ ਸਹ ਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਹਿ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਿ।

ਥੇਰੋ ਤਂ ਪਬ੍ਬਾਜੇਤ੍ਵਾ ਅਡ੍ਢਮਾਸਂ ਤਤ੍ਥ ਵਸਿਤ੍ਵਾ ''ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਸਾਮਣੇਰਂ ਭਣ੍ਡਕਂ ਗਾਹਾਪੇਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਅਨ੍ਤਰਾਮਗ੍ਗੇ ਏਕਂ ਵਿਹਾਰਂ ਪਾਵਿਸਿ। ਸਾਮਣੇਰੋ ਉਪਜ੍ਝਾਯਸ੍ਸ ਸੇਨਾਸਨਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਟਿਜਗ੍ਗਿ। ਤਸ੍ਸ ਤਂ ਪਟਿਜਗ੍ਗਨ੍ਤਸ੍ਸੇਵ ਵਿਕਾਲੋ ਜਾਤੋ, ਤੇਨ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸੇਨਾਸਨਂ ਪਟਿਜਗ੍ਗਿਤੁਂ ਨਾਸਕ੍ਖਿ। ਅਥ ਨਂ ਉਪਟ੍ਠਾਨਵੇਲਾਯਂ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨਂ ਥੇਰੋ ਪੁਚ੍ਛਿ – ''ਸਾਮਣੇਰ, ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਸਨਟ੍ਠਾਨਂ ਪਟਿਜਗ੍ਗਿਤ''ਨ੍ਤਿ? ''ਭਨ੍ਤੇ, ਪਟਿਜਗ੍ਗਿਤੁਂ ਓਕਾਸਂ ਨਾਲਤ੍ਥ''ਨ੍ਤਿ। ''ਤੇਨ ਹਿ ਮਮ ਵਸਨਟ੍ਠਾਨੇਯੇਵ ਵਸ, ਦੁਕ੍ਖਂ ਤੇ ਆਗਨ੍ਤੁਕਟ੍ਠਾਨੇ ਬਹਿ ਵਸਿਤੁ''ਨ੍ਤਿ ਤਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾਵ ਸੇਨਾਸਨਂ ਪਾਵਿਸਿ। ਥੇਰੋ ਪਨ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨੋ ਨਿਪਨ੍ਨਮਤ੍ਤੋਵ ਨਿਦ੍ਦਂ ਓਕ੍ਕਮਿ। ਸਾਮਣੇਰੋ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਅਜ੍ਜ ਮੇ ਉਪਜ੍ਝਾਯੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਤਤਿਯੋ ਦਿਵਸੋ ਏਕਸੇਨਾਸਨੇ ਵਸਨ੍ਤਸ੍ਸ, 'ਸਚੇ ਨਿਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਨਿਦ੍ਦਾਯਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਥੇਰੋ ਸਹਸੇਯ੍ਯਂ ਆਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯਾ'ਤਿ ਨਿਸਿਨ੍ਨਕੋਵ ਵੀਤਿਨਾਮੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਉਪਜ੍ਝਾਯਸ੍ਸ ਮਞ੍ਚਕਸਮੀਪੇ ਪਲ੍ਲਙ੍ਕਂ ਆਭੁਜਿਤ੍ਵਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨਕੋਵ ਰਤ੍ਤਿਂ ਵੀਤਿਨਾਮੇਸਿ। ਥੇਰੋ ਪਚ੍ਚੂਸਕਾਲੇ ਪਚ੍ਚੁਟ੍ਠਾਯ ''ਸਾਮਣੇਰਂ ਨਿਕ੍ਖਮਾਪੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਮਞ੍ਚਕਪਸ੍ਸੇ ਠਪਿਤਬੀਜਨਿਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਬੀਜਨਿਪਤ੍ਤਸ੍ਸ ਅਗ੍ਗੇਨ ਸਾਮਣੇਰਸ੍ਸ ਕਟਸਾਰਕਂ ਪਹਰਿਤ੍ਵਾ ਬੀਜਨਿਂ ਉਦ੍ਧਂ ਉਕ੍ਖਿਪਨ੍ਤੋ ''ਸਾਮਣੇਰ, ਬਹਿ ਨਿਕ੍ਖਮਾ''ਤਿ ਆਹ, ਬੀਜਨਿਪਤ੍ਤਦਣ੍ਡਕੋ ਅਕ੍ਖਿਮ੍ਹਿ ਪਟਿਹਞ੍ਞਿ, ਤਾਵਦੇਵ ਅਕ੍ਖਿ ਭਿਜ੍ਜਿ। ਸੋ ''ਕਿਂ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਉਟ੍ਠਾਯ ''ਬਹਿ ਨਿਕ੍ਖਮਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ''ਅਕ੍ਖਿ ਮੇ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਿਨ੍ਨ''ਨ੍ਤਿ ਅਵਤ੍ਵਾ ਏਕੇਨ ਹਤ੍ਥੇਨ ਪਟਿਚ੍ਛਾਦੇਤ੍ਵਾ ਨਿਕ੍ਖਮਿ। ਵਤ੍ਤਕਰਣਕਾਲੇ ਚ ਪਨ ''ਅਕ੍ਖਿ ਮੇ ਭਿਨ੍ਨ''ਨ੍ਤਿ ਤੁਣ੍ਹੀ ਅਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਏਕੇਨ ਹਤ੍ਥੇਨ ਅਕ੍ਖਿਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਏਕੇਨ ਹਤ੍ਥੇਨ ਮੁਟ੍ਠਿਸਮ੍ਮੁਞ੍ਜਨਿਂ ਆਦਾਯ ਵਚ੍ਚਕੁਟਿਞ੍ਚ ਮੁਖਧੋਵਨਟ੍ਠਾਨਞ੍ਚ ਸਮ੍ਮਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਮੁਖਧੋਵਨੋਦਕਞ੍ਚ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਪਰਿਵੇਣਂ ਸਮ੍ਮਜ੍ਜਿ। ਸੋ ਉਪਜ੍ਝਾਯਸ੍ਸ ਦਨ੍ਤਕਟ੍ਠਂ ਦਦਮਾਨੋ ਏਕੇਨੇਵ ਹਤ੍ਥੇਨ ਅਦਾਸਿ।

ਅਥ ਨਂ ਉਪਜ੍ਝਾਯੋ ਆਹ – ''ਅਸਿਕ੍ਖਿਤੋ ਵਤਾਯਂ ਸਾਮਣੇਰੋ, ਆਚਰਿਯੁਪਜ੍ਝਾਯਾਨਂ ਏਕੇਨ ਹਤ੍ਥੇਨ ਦਨ੍ਤਕਟ੍ਠਂ ਦਾਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ। ਜਾਨਾਮਹਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ''ਨ ਏਵਂ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ, ਏਕੋ ਪਨ ਮੇ ਹਤ੍ਥੋ ਨ ਤੁਚ੍ਛੋਤਿ। ''ਕਿਂ ਸਾਮਣੇਰਾ''ਤਿ? ਸੋ ਆਦਿਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਤਂ ਪਵਤ੍ਤਿਂ ਆਰੋਚੇਸਿ। ਥੇਰੋ ਸੁਤ੍ਵਾਵ ਸਂਵਿਗ੍ਗਮਾਨਸੋ ''ਅਹੋ ਵਤ ਮਯਾ ਭਾਰਿਯਂ ਕਮ੍ਮਂ ਕਤ''ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ''ਖਮਾਹਿ ਮੇ, ਸਪ੍ਪੁਰਿਸ,

ਨਾਹਮੇਤਂ ਜਾਨਾਮਿ, ਅਵਸ੍ਸਯੋ ਮੇ ਹੋਹੀ''ਤਿ ਅਞ੍ਜਲਿਂ ਪਗ੍ਗਯ੍ਹ ਸਤ੍ਤਵਸ੍ਸਿਕਦਾਰਕਸ੍ਸ ਪਾਦਮੂਲੇ ਉਕ੍ਕੁਟਿਕਂ ਨਿਸੀਦਿ। ਅਥ ਨਂ ਸਾਮਣੇਰੋ ਆਹ – ''ਨਾਹਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਏਤਦਤ੍ਥਾਯ ਕਥੇਸਿਂ, ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਚਿਤ੍ਤਂ ਅਨੁਰਕ੍ਖਨ੍ਤੇਨ ਮਯਾ ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤਂ ਨੇਵੇਤ੍ਥ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਦੋਸੋ ਅਤ੍ਥਿ, ਨ ਮਯ੍ਹਂ। ਵਟ੍ਟਸ੍ਸੇਵੇਸੋ ਦੋਸੋ, ਮਾ ਚਿਨ੍ਤਯਿਤ੍ਥ, ਮਯਾ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਵਿਪ੍ਪਟਿਸਾਰਂ ਰਕ੍ਖਨ੍ਤੇਨੇਵ ਨਾਰੋਚਿਤ''ਨ੍ਤਿ। ਥੇਰੋ ਸਾਮਣੇਰੇਨ ਅਸ੍ਸਾਸਿਯਮਾਨੋਪਿ ਅਨਸ੍ਸਾਸਿਤ੍ਵਾ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਸਂਵੇਗੋ ਸਾਮਣੇਰਸ੍ਸ ਭਣ੍ਡਕਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਪਾਯਾਸਿ। ਸਤ੍ਥਾਪਿਸ੍ਸ ਆਗਮਨਂ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋਵ ਨਿਸੀਦਿ। ਸੋ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਪਟਿਸਮ੍ਮੋਦਨਂ ਕਤ੍ਵਾ ''ਖਮਨੀਯਂ ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੁ, ਕਿਞ੍ਚਿ ਅਤਿਰੇਕਂ ਅਫਾਸੁਕਂ ਅਤ੍ਥੀ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤੋ ਆਹ – ''ਖਮਨੀਯਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਨਤ੍ਥਿ ਮੇ ਕਿਞ੍ਚਿ ਅਤਿਰੇਕਂ ਅਫਾਸੁਕਂ, ਅਪਿਚ ਖੋ ਪਨ ਮੇ ਅਯਂ ਦਹਰਸਾਮਣੇਰੋ ਵਿਯ ਅਞ੍ਞੋ ਅਤਿਰੇਕਗੁਣੋ ਨ ਦਿਟ੍ਠਪੁਬ੍ਬੋ''ਤਿ। ''ਕਿਂ ਪਨ ਇਮਿਨਾ ਕਤਂ ਭਿਕ੍ਖੂ''ਤਿ। ਸੋ ਆਦਿਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਸਬ੍ਬਂ ਤਂ ਪਵਤ੍ਤਿਂ ਭਗਵਤੋ ਆਰੋਚੇਨ੍ਤੋ ਆਹ – ''ਏਵਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਮਯਾ ਖਮਾਪਿਯਮਾਨੋ ਮਂ ਏਵਂ ਵਦੇਸਿ 'ਨੇਵੇਤ੍ਥ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਦੋਸੋ ਅਤ੍ਥਿ, ਨ ਮਯ੍ਹਂ। ਵਟ੍ਟਸ੍ਸੇਵੇਸੋ ਦੋਸੋ, ਤੁਮ੍ਹੇ ਮਾ ਚਿਨ੍ਤਯਿਤ੍ਥਾ'ਤਿ, ਇਤਿ ਮਂ ਅਸ੍ਸਾਸੇਸਿਯੇਵ, ਮਯਿ ਨੇਵ ਕੋਪਂ, ਨ ਦੋਸਮਕਾਸਿ, ਨ ਮੇ, ਭਨ੍ਤੇ, ਏਵਰੂਪੋ ਗੁਣਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ ਦਿਟ੍ਠਪੁਬ੍ਬੋ''ਤਿ। ਅਥ ਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ''ਭਿਕ੍ਖੁ ਖੀਣਾਸਵਾ ਨਾਮ ਨ ਕਸ੍ਸਚਿ ਕੁਪ੍ਪਨ੍ਤਿ, ਨ ਦੁਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਸਨ੍ਤਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾ ਸਨ੍ਤਮਾਨਸਾਵ ਹੋਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਅਨੁਸਨ੍ਧਿਂ ਘਟੇਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਨ੍ਤੋ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

੯੬. ''ਸਨ੍ਤਂ ਤਸ੍ਸ ਮਨਂ ਹੋਤਿ, ਸਨ੍ਤਾ ਵਾਚਾ ਚ ਕਮ੍ਮ ਚ।
ਸਮ੍ਮਦਞ੍ਞਾ ਵਿਮੁਤ੍ਤਸ੍ਸ, ਉਪਸਨ੍ਤਸ੍ਸ ਤਾਦਿਨੋ''ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਸਨ੍ਤਂ ਤਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਤਸ੍ਸ ਖੀਣਾਸਵਸਾਮਣੇਰਸ੍ਸ ਅਭਿਜ੍ਝਾਦੀਨਂ ਅਭਾਵੇਨ **ਮਨਂ** ਸਨ੍ਤਮੇਵ **ਹੋਤਿ** ਉਪਸਨ੍ਤਂ ਨਿਬ੍ਬੁਤਂ । ਤਥਾ ਮੁਸਾਵਾਦਾਦੀਨਂ ਅਭਾਵੇਨ **ਵਾਚਾ ਚ** ਪਾਣਾਤਿਪਾਤਾਦੀਨਂ ਅਭਾਵੇਨ ਕਾਯਕਮ੍ਮਞ੍ਚ ਸਨ੍ਤਮੇਵ ਹੋਤਿ। **ਸਮ੍ਮਦਞ੍ਞਾ ਵਿਮੁਤ੍ਤਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਨਯੇਨ ਹੇਤੁਨਾ ਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਚਹਿ ਵਿਮੁਤ੍ਤੀਹਿ ਵਿਮੁਤ੍ਤਸ੍ਸ। **ਉਪਸਨ੍ਤਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਅਬ੍ਭਨ੍ਤਰੇ ਰਾਗਾਦੀਨਂ ਉਪਸਮੇਨ ਉਪਸਨ੍ਤਸ੍ਸ। **ਤਾਦਿਨੋ**ਤਿ ਤਥਾਰੂਪਸ੍ਸ ਗੁਣਸਮ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸਾਤਿ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਕੋਸਮ੍ਬਿਵਾਸੀਤਿਸ੍ਸਤ੍ਥੇਰੋ ਸਹ ਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਹਿ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਿ। ਸੇਸਮਹਾਜਨਸ੍ਸਾਪਿ ਸਾਤ੍ਥਿਕਾ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾ ਅਹੋਸੀਤਿ।

ਕੋਸਮ੍ਬਿਵਾਸੀਤਿਸ੍ਸਤ੍ਥੇਰਸਾਮਣੇਰਵਤ੍ਥੁ ਸਤ੍ਤਮਂ।

੮. ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ

ਅਸ੍ਸਦ੍ਧੋਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਏਕਸ੍ਮਿਞ੍ਹਿ ਸਮਯੇ ਤਿਂਸਮਤ੍ਤਾ ਆਰਞ੍ਞਕਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਨਿਸੀਦਿਂਸੁ। ਸਤ੍ਥਾ ਤੇਸਂ ਸਹ ਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਹਿ ਅਰਹਤ੍ਤਸ੍ਸੂਪਨਿਸ੍ਸਯਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰਂ ਆਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ''ਸਦ੍ਦਹਸਿ ਤ੍ਵਂ, ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤ, ਸਦ੍ਧਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਂ ਭਾਵਿਤਂ ਬਹੁਲੀਕਤਂ ਅਮਤੋਗਧਂ ਹੋਤਿ ਅਮਤਪਰਿਯੋਸਾਨ''ਨ੍ਤਿ (ਸਂ॰ ਨਿ॰ ੫.੫੧੪) ਏਵਂ ਪਞ੍ਚਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਨਿ ਆਰਬ੍ਭ ਪਞ੍ਹਂ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਥੇਰੋ ''ਨ ਖ੍ਵਾਹਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਏਤ੍ਥ ਭਗਵਤੋ ਸਦ੍ਧਾਯ ਗਚ੍ਛਾਮਿ, ਸਦ੍ਧਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਂ...ਪੇ॰... ਅਮਤਪਰਿਯੋਸਾਨਂ। ਯੇਸਞ੍ਹੇਤਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਞ੍ਞਾਤਂ ਅਸ੍ਸ ਅਦਿਟ੍ਠਂ ਅਵਿਦਿਤਂ ਅਸਚ੍ਛਿਕਤਂ ਅਫਸ੍ਸਿਤਂ ਪਞ੍ਞਾਯ, ਤੇ ਤਤ੍ਥ ਪਰੇਸਂ ਸਦ੍ਧਾਯ ਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯੁਂ। ਸਦ੍ਧਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਂ...ਪੇ॰... ਅਮਤਪਰਿਯੋਸਾਨ''ਨ੍ਤਿ (ਸਂ॰ ਨਿ॰ ੫.੫੧੪) ਏਵਂ ਤਂ ਪਞ੍ਹਂ ਬ੍ਯਾਕਾਸਿ। ਤਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਕਥਂ ਸਮੁਟ੍ਠਾਪੇਸੁਂ ''ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰੋ ਮਿਚ੍ਛਾਗਹਣਂ ਨੇਵ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਸਿ, ਅਜ੍ਜਾਪਿ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਨ ਸਦ੍ਦਹਤਿਯੇਵਾ''ਤਿ। ਤਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾ ''ਕਿਂ ਨਾਮੇਤਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਵਦੇਥ। ਅਹਞ੍ਹਿ 'ਪਞ੍ਚਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਨਿ ਅਭਾਵੇਤ੍ਵਾ ਸਮਥਵਿਪਸ੍ਸਨਂ ਅਵਡ੍ਢੇਤ੍ਵਾ ਮਗ੍ਗਫਲਾਨਿ ਸਚ੍ਛਿਕਾਤੁਂ ਸਮਤ੍ਥੋ ਨਾਮ ਅਤ੍ਥੀਤਿ ਸਦ੍ਦਹਸਿ ਤ੍ਵਂ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਾ'ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਂ। ਸੋ 'ਏਵਂ ਸਚ੍ਛਿਕਰੋਨ੍ਤੋ ਅਤ੍ਥਿ ਨਾਮਾਤਿ ਨ ਸਦ੍ਦਹਾਮਿ, ਭਨ੍ਤੇ'ਤਿ ਕਥੇਸਿ। ਨ ਦਿਨ੍ਨਸ੍ਸ ਵਾ ਕਤਸ੍ਸ ਵਾ ਫਲਂ

ਵਿਪਾਕਂ ਨ ਸਦ੍ਦਹਤਿ, ਨਾਪਿ ਬੁਦ੍ਧਾਦੀਨਂ ਗੁਣਂ ਨ ਸਦ੍ਦਹਤਿ। ਏਸੋ ਪਨ ਅਤ੍ਤਨਾ ਪਟਿਵਿਦ੍ਧੇਸੁ ਝਾਨਵਿਪਸ੍ਸਨਾਮਗ੍ਗਫਲਧਮ੍ਮੇਸੁ ਪਰੇਸਂ ਸਦ੍ਧਾਯ ਨ ਗਚ੍ਛਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਅਨੁਪਵਜ੍ਜੋ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਅਨੁਸਨ੍ਧਿਂ ਘਟੇਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਨ੍ਤੋ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

੯੭. ''ਅਸ੍ਸਦ੍ਧੋ ਅਕਤਞ੍ਞੂ ਚ, ਸਨ੍ਧਿਚ੍ਛੇਦੋ ਚ ਯੋ ਨਰੋ,
ਹਤਾਵਕਾਸੋ ਵਨ੍ਤਾਸੋ, ਸ ਵੇ ਉਤ੍ਤਮਪੋਰਿਸੋ''ਤਿ॥

ਤਸ੍ਸਥੋ – ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਟਿਵਿਦ੍ਧਗੁਣਂ ਪਰੇਸਂ ਕਥਾਯ ਨ ਸਦ੍ਦਹਤੀਤਿ **ਅਸ੍ਸਦ੍ਧੋ**। ਅਕਤਂ ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਜਾਨਾਤੀਤਿ **ਅਕਤਞ੍ਞੂ** , ਸਚ੍ਛਿਕਤਨਿਬ੍ਬਾਨੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਵਟ੍ਟਸਨ੍ਧਿਂ, ਸਂਸਾਰਸਨ੍ਧਿਂ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਠਿਤੋਤਿ **ਸਨ੍ਧਿਚ੍ਛੇਦੋ**। ਕੁਸਲਾਕੁਸਲਕਮ੍ਮਬੀਜਸ੍ਸ ਖੀਣਤ੍ਤਾ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਨਾਵਕਾਸੋ ਹਤੋ ਅਸ੍ਸਾਤਿ **ਹਤਾਵਕਾਸੋ**। ਚਤੂਹਿ ਮਗ੍ਗੇਹਿ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਕਿਚ੍ਚਸ੍ਸ ਕਤਤ੍ਤਾ,ਸਬ੍ਬਾ ਆਸਾ ਇਮਿਨਾ ਵਨ੍ਤਾਤਿ **ਵਨ੍ਤਾਸੋ**। ਸੋ ਏਵਰੂਪੋ **ਨਰੋ**। ਪਟਿਵਿਦ੍ਧਲੋਕੁਤ੍ਤਰਧਮ੍ਮਤਾਯ ਪੁਰਿਸੇਸੁ ਉਤ੍ਤਮਭਾਵਂ ਪਤ੍ਤੋਤਿ **ਪੁਰਿਸੁਤ੍ਤਮੋ**ਤਿ।

ਗਾਥਾਵਸਾਨੇ ਤੇ ਆਰਞ੍ਞਕਾ ਤਿਂਸਮਤ੍ਤਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਸਹ ਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਹਿ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਿਂਸੁ। ਸੇਸਜਨਸ੍ਸਾਪਿ ਸਾਤ੍ਥਿਕਾ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾ ਅਹੋਸੀਤਿ।

ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ ਅਟ੍ਠਮਂ।

੯. ਖਦਿਰਵਨਿਯਰੇਵਤਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ

ਗਾਮੇ ਵਾਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਖਦਿਰਵਨਿਯਰੇਵਤਤ੍ਥੇਰਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਆਯਸ੍ਮਾ ਹਿ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤੋ ਸਤ੍ਤਾਸੀਤਿਕੋਟਿਧਨਂ ਪਹਾਯ ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾ ਚਾਲਾ, ਉਪਚਾਲਾ, ਸੀਸੂਪਚਾਲਾਤਿ ਤਿਸ੍ਸੋ ਭਗਿਨਿਯੋ, ਚੁਨ੍ਦੋ ਉਪਸੇਨੋਤਿ ਇਮੇ ਦ੍ਵੇ ਚ ਭਾਤਰੋ ਪਬ੍ਬਾਜੇਸਿ। ਰੇਵਤਕੁਮਾਰੋ ਏਕੋਵ ਗੇਹੇ ਅਵਸਿਟ੍ਠੋ। ਅਥਸ੍ਸ ਮਾਤਾ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਮਮ ਪੁਤ੍ਤੋ ਉਪਤਿਸ੍ਸੋ ਏਤ੍ਤਕਂ ਧਨਂ ਪਹਾਯ ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾ ਤਿਸ੍ਸੋ ਚ ਭਗਿਨਿਯੋ ਦ੍ਵੇ ਚ ਭਾਤਰੋ ਪਬ੍ਬਾਜੇਸਿ, ਰੇਵਤੋ ਏਕੋਵ ਅਵਸੇਸੋ। ਸਚੇ ਇਮਮ੍ਪਿ ਪਬ੍ਬਾਜੇਸ੍ਸਤਿ, ਏਤ੍ਤਕਂ ਨੋ ਧਨਂ ਨਸ੍ਸਿਸ੍ਸਤਿ, ਕੁਲਵਂਸੋ ਪਚ੍ਛਿਜ੍ਜਿਸ੍ਸਤਿ, ਦਹਰਕਾਲੇਯੇਵ ਨਂ ਘਰਾਵਾਸੇਨ ਬਨ੍ਧਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ। ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰੋਪਿ ਪਟਿਕਚ੍ਚੇਵ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਣਾਪੇਸਿ ''ਸਚੇ, ਆਵੁਸੋ, ਰੇਵਤੋ ਪਬ੍ਬਜਿਤੁਕਾਮੋ ਆਗਚ੍ਛਤਿ, ਆਗਤਮਤ੍ਤਮੇਵ ਨਂ ਪਬ੍ਬਾਜੇਯ੍ਯਾਥ, ਮਮ ਮਾਤਾਪਿਤਰੋ ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿਕਾ, ਕਿਂ ਤੇਹਿ ਆਪੁਚ੍ਛਿਤੇਹਿ, ਅਹਮੇਵ ਤਸ੍ਸ ਮਾਤਾ ਚ ਪਿਤਾ ਚਾ''ਤਿ। ਮਾਤਾਪਿਸ੍ਸ ਰੇਵਤਕੁਮਾਰਂ ਸਤ੍ਤਵਸ੍ਸਿਕਮੇਵ ਘਰਬਨ੍ਧਨੇਨ ਬਨ੍ਧਿਤੁਕਾਮਾ ਸਮਾਨਜਾਤਿਕੇ ਕੁਲੇ ਦਾਰਿਕਂ ਵਾਰੇਤ੍ਵਾ ਦਿਵਸਂ ਵਵਤ੍ਥਪੇਤ੍ਵਾ ਕੁਮਾਰਂ ਮਣ੍ਡੇਤ੍ਵਾ ਪਸਾਧੇਤ੍ਵਾ ਮਹਤਾ ਪਰਿਵਾਰੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਆਦਾਯ ਕੁਮਾਰਿਕਾਯ ਞਾਤਿਘਰਂ ਅਗਮਾਸਿ। ਅਥ ਨੇਸਂ ਕਤਮਙ੍ਗਲਾਨਂ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਞਾਤਕੇਸੁ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਤੇਸੁ ਉਦਕਪਾਤਿਯਂ ਹਤ੍ਥੇ ਓਤਾਰੇਤ੍ਵਾ ਮਙ੍ਗਲਾਨਿ ਵਤ੍ਵਾ ਕੁਮਾਰਿਕਾਯ ਵੁਡ੍ਢਿਂ ਆਕਙ੍ਖਮਾਨਾ ਞਾਤਕਾ ''ਤਵ ਅਯ੍ਯਿਕਾਯ ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਂ ਪਸ੍ਸ, ਅਯ੍ਯਿਕਾ ਵਿਯ ਚਿਰਂ ਜੀਵ, ਅਮ੍ਮਾ''ਤਿ ਆਹਂਸੁ। ਰੇਵਤਕੁਮਾਰੋ ''ਕੋ ਨੁ ਖੋ ਇਮਿਸ੍ਸਾ ਅਯ੍ਯਿਕਾਯ ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮੋ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ''ਕਤਰਾ ਇਮਿਸ੍ਸਾ ਅਯ੍ਯਿਕਾ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਅਥ ਨਂ ਆਹਂਸੁ, ''ਤਾਤ, ਕਿਂ ਨ ਪਸ੍ਸਸਿ ਇਮਂ ਵੀਸਵਸ੍ਸਸਤਿਕਂ ਖਣ੍ਡਦਨ੍ਤਂ ਪਲਿਤਕੇਸਂ ਵਲਿਤ੍ਤਚਂ ਤਿਲਕਾਹਤਗਤ੍ਤਂ ਗੋਪਾਨਸਿਵਙ੍ਕਂ, ਏਸਾ ਏਤਿਸ੍ਸਾ ਅਯ੍ਯਿਕਾ''ਤਿ। ''ਕਿਂ ਪਨ ਅਯਮ੍ਪਿ ਏਵਰੂਪਾ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ? ''ਸਚੇ ਜੀਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਤਾਤਾ''ਤਿ। ਸੋ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਏਵਰੂਪਮ੍ਪਿ ਨਾਮ ਸਰੀਰਂ ਜਰਾਯ ਇਮਂ ਵਿਪ੍ਪਕਾਰਂ ਪਾਪੁਣਿਸ੍ਸਤਿ, ਇਮਂ ਮੇ ਭਾਤਰਾ ਉਪਤਿਸ੍ਸੇਨ ਦਿਟ੍ਠਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਅਜ੍ਜੇਵ ਮਯਾ ਪਲਾਯਿਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਜਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ। ਅਥ ਨਂ ਞਾਤਕਾ ਕੁਮਾਰਿਕਾਯ ਸਦ੍ਧਿਂ ਏਕਯਾਨਂ ਆਰੋਪੇਤ੍ਵਾ ਆਦਾਯ ਪਕ੍ਕਮਿਂਸੁ।

ਸੋ ਥੋਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਰੀਰਕਿਚ੍ਚਂ ਅਪਦਿਸਿਤ੍ਵਾ ''ਠਪੇਥ ਤਾਵ ਯਾਨਂ, ਓਤਰਿਤ੍ਵਾ ਆਗਮਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਯਾਨਾ ਓਤਰਿਤ੍ਵਾ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਗੁਮ੍ਬੇ ਥੋਕਂ ਪਪਞ੍ਚਂ ਕਤ੍ਵਾ ਅਗਮਾਸਿ। ਪੁਨਪਿ ਥੋਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤੇਨੇਵ ਅਪਦੇਸੇਨ ਓਤਰਿਤ੍ਵਾ ਅਭਿਰੁਹਿ, ਪੁਨਪਿ ਤਥੇਵ

ਅਕਾਸਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਞਾਤਕਾ ''ਅਦ੍ਧਾ ਇਮਸ੍ਸ ਉਟ੍ਠਾਨਾਨਿ ਵਤ੍ਤਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾ ਨਾਤਿਦਲ੍ਹਂ ਆਰਕ੍ਖਂ ਕਰਿੰਸੁ। ਸੋ ਪੁਨਪਿ ਥੋਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤੇਨੇਵ ਅਪਦੇਸੇਨ ਓਤਰਿਤ੍ਵਾ ''ਤੁਮ੍ਹੇ ਪਾਜੇਨ੍ਤੋ ਪੁਰਤੋ ਗਚ੍ਛਥ, ਮਯਂ ਪਚ੍ਛਤੋ ਸਣਿਕਂ ਆਗਮਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਓਤਰਿਤ੍ਵਾ ਗੁਮ੍ਬਾਭਿਮੁਖੋ ਅਹੋਸਿ। ਞਾਤਕਾਪਿਸ੍ਸ ''ਪਚ੍ਛਤੋ ਆਗਮਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਸਞ੍ਞਾਯ ਯਾਨਂ ਪਾਜੇਨ੍ਤਾ ਗਮਿੰਸੁ। ਸੋਪਿ ਤਤੋ ਪਲਾਯਿਤ੍ਵਾ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਪਦੇਸੇ ਤਿੰਸਮਤ੍ਤਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਵਸਨ੍ਤਿ, ਤੇਸਂ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਆਹ – ''ਪਬ੍ਬਾਜੇਥ ਮਂ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ। ''ਆਵੁਸੋ, ਤ੍ਵਂ ਸਬ੍ਬਾਲਙ੍ਕਾਰਪਟਿਮਣ੍ਡਿਤੋ, ਮਯਂ ਤੇ ਰਾਜਪੁਤ੍ਤਭਾਵਂ ਵਾ ਅਮਚ੍ਚਪੁਤ੍ਤਭਾਵਂ ਵਾ ਨ ਜਾਨਾਮ, ਕਥਂ ਪਬ੍ਬਾਜੇਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ? ''ਤੁਮ੍ਹੇ ਮਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਨ ਜਾਨਾਥਾ''ਤਿ? ''ਨ ਜਾਨਾਮਾਵੁਸੋ''ਤਿ। ''ਅਹਂ ਉਪਤਿਸ੍ਸਸ੍ਸ ਕਨਿਟ੍ਠਭਾਤਿਕੋ''ਤਿ। ''ਕੋ ਏਸ ਉਪਤਿਸ੍ਸੋ ਨਾਮਾ''ਤਿ? ''ਭਨ੍ਤੇ, ਭਦ੍ਦਨ੍ਤਾ ਮਮ ਭਾਤਰਂ 'ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤੋ'ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਮਯਾ 'ਉਪਤਿਸ੍ਸੋ'ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਨ ਜਾਨਨ੍ਤੀ''ਤਿ। ''ਕਿਂ ਪਨ ਤ੍ਵਂ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਕਨਿਟ੍ਠਭਾਤਿਕੋ''ਤਿ? ''ਆਮ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ। ''ਤੇਨ ਹਿ ਏਹਿ, ਭਾਤਰਾ ਤੇ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਮੇਵਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਤਸ੍ਸ ਆਭਰਣਾਨਿ ਓਮੁਞ੍ਚਾਪੇਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਤਂ ਪਬ੍ਬਾਜੇਤ੍ਵਾ ਥੇਰਸ੍ਸ ਸਾਸਨਂ ਪਹਿਣਿੰਸੁ। ਥੇਰੋ ਤਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਭਗਵਤੋ ਆਰੋਚੇਸਿ – ''ਭਨ੍ਤੇ, 'ਆਰਞ੍ਞਿਕਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਕਿਰ ਰੇਵਤੋ ਪਬ੍ਬਾਜਿਤੋ'ਤਿ ਸਾਸਨਂ ਪਹਿਣਿੰਸੁ, ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਂ ਪਸ੍ਸਿਤ੍ਵਾ ਆਗਮਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ''ਅਧਿਵਾਸੇਹਿ ਤਾਵ, ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਾ''ਤਿ ਗਨ੍ਤੁਂ ਨ ਅਦਾਸਿ। ਥੇਰੋ ਪੁਨ ਕਤਿਪਾਹਚ੍ਚਯੇਨ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਆਪੁਚ੍ਛਿ। ਸਤ੍ਥਾ ''ਅਧਿਵਾਸੇਹਿ ਤਾਵ, ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤ, ਮਯਮ੍ਪਿ ਆਗਮਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਨੇਵ ਗਨ੍ਤੁਂ ਅਦਾਸਿ।

ਸਾਮਣੇਰੋਪਿ ''ਸਚਾਹਂ ਇਧ ਵਸਿਸ੍ਸਾਮਿ , ਞਾਤਕਾ ਮਂ ਅਨੁਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਕੋਸਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਤੇਸਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਯਾਵ ਅਰਹਤ੍ਤਾ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਮਾਦਾਯ ਚਾਰਿਕਂ ਚਰਮਾਨੋ ਤਤੋ ਤਿੰਸਯੋਜਨਿਕੇ ਠਾਨੇ ਖਦਿਰਵਨਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਨ੍ਤੋਵਸ੍ਸੇਯੇਵ ਤੇਮਾਸਬ੍ਭਨ੍ਤਰੇ ਸਹ ਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਹਿ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਿ। ਥੇਰੋਪਿ ਪਵਾਰੇਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਪੁਨ ਤਤ੍ਥ ਗਮਨਤ੍ਥਾਯ ਆਪੁਚ੍ਛਿ। ਸਤ੍ਥਾ ''ਮਯਮ੍ਪਿ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮ, ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਾ''ਤਿ ਪਞ੍ਚਹਿ ਭਿਕ੍ਖੁਸਤੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਨਿਕ੍ਖਮਿ। ਥੋਕਂ ਗਤਕਾਲੇ ਆਨਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰੋ ਦ੍ਵੇਧਾਪਥੇ ਠਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਆਹ – ''ਭਨ੍ਤੇ, ਰੇਵਤਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਮਨਮਗ੍ਗੇਸੁ ਅਯਂ ਪਰਿਹਾਰਪਥੋ ਸਟ੍ਠਿਯੋਜਨਿਕੋ ਮਨੁਸ੍ਸਾਵਾਸੋ, ਅਯਂ ਉਜੁਮਗ੍ਗੋ ਤਿੰਸਯੋਜਨਿਕੋ ਅਮਨੁਸ੍ਸਪਰਿਗ੍ਗਹਿਤੋ, ਕਤਰੇਨ ਗਚ੍ਛਾਮਾ''ਤਿ। ''ਸੀਵਲਿ, ਪਨ, ਆਨਨ੍ਦ, ਅਮ੍ਹੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਆਗਤੋ''ਤਿ? ''ਆਮ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ। ''ਸਚੇ, ਸੀਵਲਿ, ਆਗਤੋ, ਉਜੁਮਗ੍ਗਮੇਵ ਗਣ੍ਹਾਹੀ''ਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਕਿਰ ''ਅਹਂ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਯਾਗੁਭਤ੍ਤਂ ਉਪ੍ਪਾਦੇਸ੍ਸਾਮਿ, ਉਜੁਮਗ੍ਗਂ ਗਣ੍ਹਾਹੀ''ਤਿ ਅਵਤ੍ਵਾ ''ਤੇਸਂ ਤੇਸਂ ਜਨਾਨਂ ਪੁਞ੍ਞਸ੍ਸ ਵਿਪਾਕਦਾਨਟ੍ਠਾਨਂ ਏਤ''ਨ੍ਤਿ ਞਤ੍ਵਾ ''ਸਚੇ, ਸੀਵਲਿ, ਆਗਤੋ, ਉਜੁਮਗ੍ਗਂ ਗਣ੍ਹਾਹੀ''ਤਿ ਆਹ। ਸਤ੍ਥਰਿ ਪਨ ਤਂ ਮਗ੍ਗਂ ਪਟਿਪਨ੍ਨੇ ਦੇਵਤਾ ''ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਅਯ੍ਯਸ੍ਸ ਸੀਵਲਿਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਸਕ੍ਕਾਰਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਏਕੇਕਯੋਜਨੇ ਵਿਹਾਰੇ ਕਾਰੇਤ੍ਵਾ ਏਕਯੋਜਨਤੋ ਉਦ੍ਧਂ ਗਨ੍ਤੁਂ ਅਦਤ੍ਵਾ ਪਾਤੋ ਵੁਟ੍ਠਾਯ ਦਿਬ੍ਬਯਾਗੁਆਦੀਨਿ ਗਹੇਤ੍ਵਾ, ''ਅਯ੍ਯੋ, ਨੋ ਸੀਵਲਿਤ੍ਥੇਰੋ ਕਹਂ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ''ਤਿ ਵਿਚਰਨ੍ਤਿ। ਥੇਰੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਭਿਹਟਂ ਬੁਦ੍ਧਪ੍ਪਮੁਖਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਦਾਪੇਸਿ। ਏਵਂ ਸਤ੍ਥਾ ਸਪਰਿਵਾਰੋ ਤਿੰਸਯੋਜਨਿਕਂ ਕਨ੍ਤਾਰਂ ਸੀਵਲਿਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਪੁਞ੍ਞਂ ਅਨੁਭਵਮਾਨੋਵ ਆਗਮਾਸਿ। ਰੇਵਤਤ੍ਥੇਰੋਪਿ ਸਤ੍ਥੁ ਆਗਮਨਂ ਞਤ੍ਵਾ ਭਗਵਤੋ ਗਨ੍ਧਕੁਟਿਂ ਮਾਪੇਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਚ ਕੂਟਾਗਾਰਸਤਾਨਿ, ਪਞ੍ਚ ਚਙ੍ਕਮਨਸਤਾਨਿ, ਪਞ੍ਚਰਤ੍ਤਿਟ੍ਠਾਨਦਿਵਾਟ੍ਠਾਨਸਤਾਨਿ ਚ ਮਾਪੇਸਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਤਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਮਾਸਮਤ੍ਤਮੇਵ ਵਸਿ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਸਮਾਨੇਪਿ ਸੀਵਲਿਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸੇਵ ਪੁਞ੍ਞਂ ਅਨੁਭਵਿ।

ਤਤ੍ਥ ਪਨ ਦ੍ਵੇ ਮਹਲ੍ਲਕਭਿਕ੍ਖੂ ਸਤ੍ਥੁ ਖਦਿਰਵਨਂ ਪਵਿਸਨਕਾਲੇ ਏਵਂ ਚਿਨ੍ਤਯਿੰਸੁ – ''ਅਯਂ ਭਿਕ੍ਖੁ ਏਤ੍ਤਕਂ ਨਵਕਮ੍ਮਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਕਿਂ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਤਿ ਸਮਣਧਮ੍ਮਂ ਕਾਤੁਂ, ਸਤ੍ਥਾ 'ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਕਨਿਟ੍ਠੋ'ਤਿ ਮੁਖੋਲੋਕਨਕਿਚ੍ਚਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਏਵਰੂਪਸ੍ਸ ਨਵਕਮ੍ਮਿਕਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਆਗਤੋ''ਤਿ। ਸਤ੍ਥਾਪਿ ਤਂ ਦਿਵਸਂ ਪਚ੍ਚੂਸਕਾਲੇ ਲੋਕਂ ਵੋਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਤੇਸਂ ਚਿਤ੍ਤਾਚਾਰਂ ਅਞ੍ਞਾਸਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਤਤ੍ਥ ਮਾਸਮਤ੍ਤਂ ਵਸਿਤ੍ਵਾ ਨਿਕ੍ਖਮਨਦਿਵਸੇ ਯਥਾ ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਤੇਲਨਾਲਿਞ੍ਚ ਉਦਕਤੁਮ੍ਬਞ੍ਚ ਉਪਾਹਨਾਨਿ ਚ ਪਮੁਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਤਥਾ ਅਧਿਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਨਿਕ੍ਖਮਨ੍ਤੋ ਵਿਹਾਰੂਪਚਾਰਤੋ ਬਹਿ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤਕਾਲੇ ਇਦ੍ਧਿਂ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਸਿ। ਅਥ ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ''ਮਯਾ ਇਦਞ੍ਚਿਦਞ੍ਚ ਪਮੁਟ੍ਠਂ , ਮਯਾਪਿ ਪਮੁਟ੍ਠ''ਨ੍ਤਿ ਉਭੋਪਿ ਨਿਵਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਤਂ ਠਾਨਂ ਅਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾ ਖਦਿਰਰੁਕ੍ਖਕਣ੍ਟਕੇਹਿ ਵਿਜ੍ਝਮਾਨਾ

ਵਿਚਰਿਤ੍ਵਾ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਖਦਿਰਰੁਕ੍ਖੇ ਓਲਮ੍ਬਨ੍ਤਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਭਣ੍ਡਕਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਆਦਾਯ ਪਕ੍ਕਮਿਂਸੁ। ਸਤ੍ਥਾਪਿ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਂ ਆਦਾਯ ਪੁਨ ਮਾਸਮਤ੍ਤੇਨੇਵ ਸੀਵਲਿਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਪੁਞ੍ਞਂ ਅਨੁਭਵਮਾਨੋ ਪਟਿਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪੁਬ੍ਬਾਰਾਮਂ ਪਾਵਿਸਿ।

ਅਥ ਤੇ ਮਹਲ੍ਲਕਭਿਕ੍ਖੂ ਪਾਤੋਵ ਮੁਖਂ ਧੋਵਿਤ੍ਵਾ ‘‘ਆਗਨ੍ਤੁਕਭਤ੍ਤੁਦਾਯਿਕਾਯ ਵਿਸਾਖਾਯ ਘਰਂ ਯਾਗੁਂ ਪਿਵਿਸ੍ਸਾਮਾ’’ਤਿ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਯਾਗੁਂ ਪਿਵਿਤ੍ਵਾ ਖਜ੍ਜਕਂ ਖਾਦਿਤ੍ਵਾ ਨਿਸੀਦਿਂਸੁ। ਅਥ ਨੇ ਵਿਸਾਖਾ ਪੁਚ੍ਛਿ – ‘‘ਤੁਮ੍ਹੇਪਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਸਤ੍ਥਾਰਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਰੇਵਤਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਵਸਨਟ੍ਠਾਨਂ ਅਗਮਿਤ੍ਥਾ’’ਤਿ। ‘‘ਆਮ, ਉਪਾਸਿਕੇਤਿ, ਰਮਣੀਯਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਥੇਰਸ੍ਸ ਵਸਨਟ੍ਠਾਨ’’ਨ੍ਤਿ। ‘‘ਕੁਤੋ ਤਸ੍ਸ ਰਮਣੀਯਤਾ ਸੇਤਕਣ੍ਟਕਖਦਿਰਰੁਕ੍ਖਗਹਨਂ ਪੇਤਾਨਂ ਨਿਵਾਸਨਟ੍ਠਾਨਸਦਿਸਂ ਉਪਾਸਿਕੇ’’ਤਿ। ਅਥਞ੍ਞੇ ਦ੍ਵੇ ਦਹਰਭਿਕ੍ਖੂ ਆਗਮਿਂਸੁ। ਉਪਾਸਿਕਾ ਤੇਸਮ੍ਪਿ ਯਾਗੁਖਜ੍ਜਕਂ ਦਤ੍ਵਾ ਤਥੇਵ ਪਟਿਪੁਚ੍ਛਿ । ਤੇ ਆਹਂਸੁ – ‘‘ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਉਪਾਸਿਕੇ ਵਣ੍ਣੇਤੁਂ, ਸੁਧਮ੍ਮਦੇਵਸਭਾਸਦਿਸਂ ਇਦ੍ਧਿਯਾ ਅਭਿਸਙ੍ਖਤਂ ਵਿਯ ਥੇਰਸ੍ਸ ਵਸਨਟ੍ਠਾਨ’’ਨ੍ਤਿ। ਉਪਾਸਿਕਾ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ‘‘ਪਠਮਂ ਆਗਤਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਅਞ੍ਞਥਾ ਵਦਿਂਸੁ, ਇਮੇ ਅਞ੍ਞਥਾ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਪਠਮਂ ਆਗਤਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਕਿਞ੍ਚਿਦੇਵ ਪਮੁਸ੍ਸਿਤ੍ਵਾ ਇਦ੍ਧਿਯਾ ਵਿਸ੍ਸਟ੍ਠਕਾਲੇ ਪਟਿਨਿਵਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਗਤਾ ਭਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਇਮੇ ਪਨ ਇਦ੍ਧਿਯਾ ਅਭਿਸਙ੍ਖਰਿਤ੍ਵਾ ਨਿਮ੍ਮਿਤਕਾਲੇ ਗਤਾ ਭਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ’’ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਣ੍ਡਿਤਭਾਵੇਨ ਏਤਮਤ੍ਥਂ ਞਤ੍ਵਾ ‘‘ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਆਗਤਕਾਲੇ ਪੁਚ੍ਛਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਤਤੋ ਮੁਹੁਤ੍ਤਂਯੇਵ ਸਤ੍ਥਾ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਪਰਿਵੁਤੋ ਵਿਸਾਖਾਯ ਗੇਹਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਾਸਨੇ ਨਿਸੀਦਿ। ਸਾ ਬੁਦ੍ਧਪ੍ਪਮੁਖਂ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਂ ਸਕ੍ਕਚ੍ਚਂ ਪਰਿਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਭਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚਾਵਸਾਨੇ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਪਟਿਪੁਚ੍ਛਿ – ‘‘ਭਨ੍ਤੇ, ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਗਤਭਿਕ੍ਖੂਸੁ ਏਕਚ੍ਚੇ ਰੇਵਤਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਵਸਨਟ੍ਠਾਨਂ ‘ਖਦਿਰਗਹਨਂ ਅਰਞ੍ਞ’ਨ੍ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਏਕਚ੍ਚੇ ‘ਰਮਣੀਯ’ਨ੍ਤਿ, ਕਿਂ ਨੁ ਖੋ ਏਤ’’ਨ੍ਤਿ? ਤਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾ ‘‘ਉਪਾਸਿਕੇ ਗਾਮੋ ਵਾ ਹੋਤੁ ਅਰਞ੍ਞਂ ਵਾ, ਯਸ੍ਮਿਂ ਠਾਨੇ ਅਰਹਨ੍ਤੋ ਵਿਹਰਨ੍ਤਿ, ਤਂ ਰਮਣੀਯਮੇਵਾ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਅਨੁਸਨ੍ਧਿਂ ਘਟੇਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਨ੍ਤੋ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

੯੮. ‘‘ਗਾਮੇ ਵਾ ਯਦਿ ਵਾਰਞ੍ਞੇ, ਨਿਨ੍ਨੇ ਵਾ ਯਦਿ ਵਾ ਥਲੇ।
ਯਤ੍ਥ ਅਰਹਨ੍ਤੋ ਵਿਹਰਨ੍ਤਿ, ਤਂ ਭੂਮਿਰਾਮਣੇਯ੍ਯਕ’’ਨ੍ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਅਰਹਨ੍ਤੋ ਗਾਮਨ੍ਤੇ ਕਾਯਵਿਵੇਕਂ ਨ ਲਭਨ੍ਤਿ, ਚਿਤ੍ਤਵਿਵੇਕਂ ਪਨ ਲਭਨ੍ਤੇਵ। ਤੇਸਞ੍ਹਿ ਦਿਬ੍ਬਪਟਿਭਾਗਾਨਿਪਿ ਆਰਮ੍ਮਣਾਨਿ ਚਿਤ੍ਤਂ ਚਾਲੇਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਗਾਮੋ ਵਾ ਹੋਤੁ ਅਰਞ੍ਞਾਦੀਨਂ ਵਾ ਅਞ੍ਞਤਰਂ, **ਯਤ੍ਥ ਅਰਹਨ੍ਤੋ ਵਿਹਰਨ੍ਤਿ, ਤਂ ਭੂਮਿਰਾਮਣੇਯ੍ਯਕ**ਨ੍ਤਿ ਸੋ ਭੂਮਿਪਦੇਸੋ ਰਮਣੀਯੋ ਏਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਬਹੂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਾਦੀਨਿ ਪਾਪੁਣਿਂਸੂਤਿ।

ਅਪਰੇਨ ਸਮਯੇਨ ਭਿਕ੍ਖੂ ਕਥਂ ਸਮੁਟ੍ਠਾਪੇਸੁਂ – ‘‘ਆਵੁਸੋ, ਕੇਨ ਨੁ ਖੋ ਕਾਰਣੇਨ ਆਯਸ੍ਮਾ ਸੀਵਲਿਤ੍ਥੇਰੋ ਸਤ੍ਤਦਿਵਸਸਤ੍ਤਮਾਸਾਧਿਕਾਨਿ ਸਤ੍ਤ ਵਸ੍ਸਾਨਿ ਮਾਤੁ ਕੁਚ੍ਛਿਯਂ ਵਸਿ, ਕੇਨ ਨਿਰਯੇ ਪਚ੍ਚਿ, ਕੇਨ ਨਿਸ੍ਸਨ੍ਦੇਨ ਲਾਭਗ੍ਗਯਸਗ੍ਗਪ੍ਪਤ੍ਤੋ ਜਾਤੋ’’ਤਿ? ਸਤ੍ਥਾ ਤਂ ਕਥਂ ਸੁਤ੍ਵਾ, ‘‘ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਕਿਂ ਕਥੇਥਾ’’ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ, ‘‘ਭਨ੍ਤੇ, ਇਦਂ ਨਾਮਾ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਤਸ੍ਸਾਯਸ੍ਮਤੋ ਪੁਬ੍ਬਕਮ੍ਮਂ ਕਥੇਨ੍ਤੋ ਆਹ –

ਭਿਕ੍ਖਵੇ , ਇਤੋ ਏਕਨਵੁਤਿਕਪ੍ਪੇ ਵਿਪਸ੍ਸੀ ਭਗਵਾ ਲੋਕੇ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਜਨਪਦਚਾਰਿਕਂ ਚਰਿਤ੍ਵਾ ਪਿਤੁ ਨਗਰਂ ਪਚ੍ਚਾਗਮਾਸਿ। ਰਾਜਾ ਬੁਦ੍ਧਪ੍ਪਮੁਖਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਆਗਨ੍ਤੁਕਦਾਨਂ ਸਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਨਾਗਰਾਨਂ ਸਾਸਨਂ ਪੇਸੇਸਿ ‘‘ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਮਯ੍ਹਂ ਦਾਨੇ ਸਹਾਯਕਾ ਹੋਨ੍ਤੂ’’ਤਿ। ਤੇ ਤਥਾ ਕਤ੍ਵਾ ‘‘ਰਞ੍ਞਾ ਦਿਨ੍ਨਦਾਨਤੋ ਅਤਿਰੇਕਤਰਂ ਦਸ੍ਸਾਮਾ’’ਤਿ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਨਿਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਪੁਨਦਿਵਸੇ ਦਾਨਂ ਪਟਿਯਾਦੇਤ੍ਵਾ ਰਞ੍ਞੋ ਸਾਸਨਂ ਪਹਿਣਿਂਸੁ। ਰਾਜਾ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤੇਸਂ ਦਾਨਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ‘‘ਇਤੋ ਅਧਿਕਤਰਂ ਦਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਪੁਨਦਿਵਸਤ੍ਥਾਯ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਨਿਮਨ੍ਤੇਸਿ, ਨੇਵ ਰਾਜਾ ਨਾਗਰੇ ਪਰਾਜੇਤੁਂ ਸਕ੍ਖਿ, ਨ ਨਾਗਰਾ ਰਾਜਾਨਂ। ਨਾਗਰਾ ਛਟ੍ਠੇ ਵਾਰੇ ‘‘ਸ੍ਵੇ ਦਾਨਿ ਯਥਾ ‘ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਦਾਨੇ ਇਦਂ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥੀ’ਤਿ ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਹੋਤਿ ਵਤ੍ਤੁਂ, ਏਵਂ ਦਾਨਂ ਦਸ੍ਸਾਮਾ’’ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਪੁਨਦਿਵਸੇ ਦਾਨਂ ਪਟਿਯਾਦੇਤ੍ਵਾ ‘‘ਕਿਂ ਨੁ ਖੋ ਏਤ੍ਥ ਨਤ੍ਥੀ’’ਤਿ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤਾ ਅਲ੍ਲਮਧੁਮੇਵ ਨ ਅਦ੍ਦਸਂਸੁ। ਪਕ੍ਕਮਧੁ ਪਨ ਬਹੁਂ ਅਤ੍ਥਿ। ਤੇ

ਅਲ੍ਲਮਧੁਸ੍ਸਤ੍ਥਾਯ ਚਤੂਸੁ ਨਗਰਦ੍ਵਾਰੇਸੁ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਕਹਾਪਣਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਗਾਹਾਪੇਤ੍ਵਾ ਪਹਿਣਿੰਸੁ। ਅਥੇਕੋ ਜਨਪਦਮਨੁਸ੍ਸੋ ਗਾਮਭੋਜਕੰ ਪਸ੍ਸਿਤੁੰ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਅਨ੍ਤਰਾਮਗ੍ਗੇ ਮਧੁਪਟਲੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਮਕ੍ਖਿਕਾ ਪਲਾਪੇਤ੍ਵਾ ਸਾਖੰ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਸਾਖਾਦਣ੍ਡਕੇਨੇਵ ਸਦ੍ਧਿੰ ਮਧੁਪਟਲੰ ਆਦਾਯ ''ਗਾਮਭੋਜਕਸ੍ਸ ਦਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਨਗਰੰ ਪਾਵਿਸਿ। ਮਧੁਅਤ੍ਥਾਯ ਗਤੋ ਤੰ ਦਿਸ੍ਵਾ, ''ਅਮ੍ਭੋ, ਵਿਕ੍ਕਿਣਿਯੰ ਮਧੁ''ਨ੍ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ''ਨ ਵਿਕ੍ਕਿਣਿਯੰ, ਸਾਮੀ''ਤਿ। ''ਹਨ੍ਦ, ਇਮੰ ਕਹਾਪਣੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਦੇਹੀ''ਤਿ। ਸੋ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਇਮੰ ਮਧੁਪਟਲੰ ਪਾਦਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਨ ਅਗ੍ਘਤਿ, ਅਯੰ ਪਨ ਕਹਾਪਣੰ ਦੇਤਿ। ਬਹੁਕਹਾਪਣਕੋ ਮਞ੍ਞੇ, ਮਯਾ ਵਡ੍ਢੇਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ। ਅਥ ਨੰ ''ਨ ਦੇਮੀ''ਤਿ ਆਹ, ''ਤੇਨ ਹਿ ਦ੍ਵੇ ਕਹਾਪਣੇ ਗਣ੍ਹਾਹੀ''ਤਿ। ''ਦ੍ਵੀਹਿਪਿ ਨ ਦੇਮੀ''ਤਿ। ਏਵੰ ਤਾਵ ਵਡ੍ਢੇਸਿ, ਯਾਵ ਸੋ ''ਤੇਨ ਹਿ ਇਦੰ ਸਹਸ੍ਸੰ ਗਣ੍ਹਾਹੀ''ਤਿ ਭਣ੍ਡਿਕੰ ਉਪਨੇਸਿ।

ਅਥ ਨੰ ਸੋ ਆਹ – ''ਕਿੰ ਨੁ ਖੋ ਤ੍ਵੰ ਉਮ੍ਮਤ੍ਤਕੋ , ਉਦਾਹੁ ਕਹਾਪਣਾਨੰ ਠਪਨੋਕਾਸੰ ਨ ਲਭਸਿ, ਪਾਦਮ੍ਪਿ ਨ ਅਗ੍ਘਨਕੰ ਮਧੁੰ 'ਸਹਸ੍ਸੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਦੇਹੀ'ਤਿ ਵਦਸਿ, 'ਕਿੰ ਨਾਮੇਤ'''ਨ੍ਤਿ? 'ਜਾਨਾਮਹੰ, ਭੋ, ਇਮਿਨਾ ਪਨ ਮੇ ਕਮ੍ਮੰ ਅਤ੍ਥਿ, ਤੇਨੇਵੰ ਵਦਾਮੀ'ਤਿ। ''ਕਿੰ ਕਮ੍ਮੰ, ਸਾਮੀ''ਤਿ? ''ਅਮ੍ਹੇਹਿ ਵਿਪਸ੍ਸੀਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਅਟ੍ਠਸਟ੍ਠਿਸਮਣਸਹਸ੍ਸਪਰਿਵਾਰਸ੍ਸ ਮਹਾਦਾਨੰ ਸਜ੍ਜਿਤੰ, ਤਤ੍ਰੇਕੰ ਅਲ੍ਲਮਧੁਮੇਵ ਨਤ੍ਥਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਏਵੰ ਗਣ੍ਹਾਮੀ''ਤਿ। ਏਵੰ, ਸਨ੍ਤੇ, ਨਾਹੰ ਮੂਲੇਨ ਦਸ੍ਸਾਮਿ, ਸਚੇ ''ਅਹਮ੍ਪਿ ਦਾਨੇ ਪਤ੍ਤਿੰ ਲਭਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਦਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ। ਸੋ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਨਾਗਰਾਨੰ ਤਮਤ੍ਥੰ ਆਰੋਚੇਸਿ। ਨਾਗਰਾ ਤਸ੍ਸ ਸਦ੍ਧਾਯ ਬਲਵਭਾਵੰ ਞਤ੍ਵਾ, ''ਸਾਧੁ, ਪਤ੍ਤਿਕੋ ਹੋਤੂ''ਤਿ ਪਟਿਜਾਨਿੰਸੁ, ਤੇ ਬੁਦ੍ਧਪ੍ਪਮੁਖੰ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੰ ਨਿਸੀਦਾਪੇਤ੍ਵਾ ਯਾਗੁਖਜ੍ਜਕੰ ਦਤ੍ਵਾ ਮਹਤਿੰ ਸੁਵਣ੍ਣਪਾਤਿੰ ਆਹਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਮਧੁਪਟਲੰ ਪੀਲ਼ਾਪੇਸੁੰ। ਤੇਨੇਵ ਮਨੁਸ੍ਸੇਨ ਪਣ੍ਣਾਕਾਰਤ੍ਥਾਯ ਦਧਿਵਾਰਕੋਪਿ ਆਹਟੋ ਅਤ੍ਥਿ, ਸੋ ਤਮ੍ਪਿ ਦਧਿੰ ਪਾਤਿਯੰ ਆਕਿਰਿਤ੍ਵਾ ਤੇਨ ਮਧੁਨਾ ਸੰਸਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਬੁਦ੍ਧਪ੍ਪਮੁਖਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਆਦਿਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਅਦਾਸਿ। ਤੰ ਯਾਵਦਤ੍ਥੰ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਾਨੰ ਸਬ੍ਬੇਸੰ ਪਾਪੁਣਿ ਉਤ੍ਤਰਿਮ੍ਪਿ ਅਵਸਿਟ੍ਠੰ ਅਹੋਸਿਯੇਵ। ''ਏਵੰ ਥੋਕੰ ਮਧੁ ਕਥੰ ਤਾਵ ਬਹੂਨੰ ਪਾਪੁਣੀ''ਤਿ ਨ ਚਿਨ੍ਤੇਤਬ੍ਬੰ। ਤਞ੍ਹਿ ਬੁਦ੍ਧਾਨੁਭਾਵੇਨ ਪਾਪੁਣਿ। ਬੁਦ੍ਧਵਿਸਯੋ ਨ ਚਿਨ੍ਤੇਤਬ੍ਬੋ। ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਹਿ ''ਅਚਿਨ੍ਤੇਯ੍ਯਜਾਨੀ''ਤਿ (ਅ॰ ਨਿ॰ ੪.੭੭) ਵੁਤ੍ਤਾਨਿ। ਤਾਨਿ ਚਿਨ੍ਤੇਨ੍ਤੋ ਉਮ੍ਮਾਦਸ੍ਸੇਵ ਭਾਗੀ ਹੋਤੀਤਿ। ਸੋ ਪੁਰਿਸੋ ਏਤ੍ਤਕੰ ਕਮ੍ਮੰ ਕਤ੍ਵਾ ਆਯੁਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਦੇਵਲੋਕੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਏਤ੍ਤਕੰ ਕਾਲੰ ਸੰਸਰਨ੍ਤੋ ਏਕਸ੍ਮਿੰ ਸਮਯੇ ਦੇਵਲੋਕਾ ਚਵਿਤ੍ਵਾ ਬਾਰਾਣਸਿਯੰ ਰਾਜਕੁਲੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋ ਪਿਤੁ ਅਚ੍ਚਯੇਨ ਰਜ੍ਜੰ ਪਾਪੁਣਿ। ਸੋ ''ਏਕੰ ਨਗਰੰ ਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਰਿਵਾਰੇਸਿ, ਨਾਗਰਾਨਞ੍ਚ ਸਾਸਨੰ ਪਹਿਣਿ ''ਰਜ੍ਜੰ ਵਾ ਮੇ ਦੇਨ੍ਤੁ ਯੁਦ੍ਧੰ ਵਾ''ਤਿ। ਤੇ ''ਨੇਵ ਰਜ੍ਜੰ ਦਸ੍ਸਾਮ, ਨ ਯੁਦ੍ਧ''ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਚੂਲ਼ਦ੍ਵਾਰੇਹਿ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਦਾਰੂਦਕਾਦੀਨਿ ਆਹਰਨ੍ਤਿ, ਸਬ੍ਬਕਿਚ੍ਚਾਨਿ ਕਰੋਨ੍ਤਿ।

ਇਤਰੋਪਿ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਮਹਾਦ੍ਵਾਰਾਨਿ ਰਕ੍ਖਨ੍ਤੋ ਸਤ੍ਤਮਾਸਾਧਿਕਾਨਿ ਸਤ੍ਤ ਵਸ੍ਸਾਨਿ ਨਗਰੰ ਉਪਰੁਨ੍ਧਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਮਾਤਾ ''ਕਿੰ ਮੇ ਪੁਤ੍ਤੋ ਕਰੋਤੀ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ''ਇਦੰ ਨਾਮ ਦੇਵੀ''ਤਿ ਤੰ ਪਵਤ੍ତਿੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ''ਬਾਲੋ ਮਮ ਪੁਤ੍ਤੋ, ਗਚ੍ਛਥ, ਤਸ੍ਸ 'ਚੂਲ਼ਦ੍ਵਾਰਾਨਿਪਿ ਪਿਧਾਯ ਨਗਰੰ ਉਪਰੁਨ੍ਧਤੂ'ਤਿ ਵਦੇਥਾ''ਤਿ। ਸੋ ਮਾਤੁ ਸਾਸਨੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ਤਥਾ ਅਕਾਸਿ। ਨਾਗਰਾਪਿ ਬਹਿ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤੁੰ ਅਲਭਨ੍ਤਾ ਸਤ੍ਤਮੇ ਦਿਵਸੇ ਅਤ੍ਤਨੋ ਰਾਜਾਨੰ ਮਾਰੇਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਰਜ੍ਜੰ ਅਦੰਸੁ। ਸੋ ਇਮੰ ਕਮ੍ਮੰ ਕਤ੍ਵਾ ਆਯੁਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਅਵੀਚਿਮ੍ਹਿ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਯਾਵਾਯੰ ਪਥਵੀ ਯੋਜਨਮਤ੍ਤੰ ਉਸ੍ਸਨ੍ਨਾ, ਤਾਵ ਨਿਰਯੇ ਪਚ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਚਤੁਨ੍ਨੰ ਚੂਲ਼ਦ੍ਵਾਰਾਨੰ ਪਿਦਹਿਤਤ੍ਤਾ ਤਤੋ ਚੁਤੋ ਤਸ੍ਸਾ ਏਵ ਮਾਤੁ ਕੁਚ੍ਛਿਸ੍ਮਿੰ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਤਮਾਸਾਧਿਕਾਨਿ ਸਤ੍ਤ ਵਸ੍ਸਾਨਿ ਅਨ੍ਤੋਕੁਚ੍ਛਿਸ੍ਮਿੰ ਵਸਿਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਤ ਦਿਵਸਾਨਿ ਯੋਨਿਮੁਖੇ ਤਿਰਿਯੰ ਨਿਪਜ੍ਜਿ। ਏਵੰ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸੀਵਲਿ, ਤਦਾ ਨਗਰੰ ਉਪਰੁਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਗਹਿਤਕਮ੍ਮੇਨ ਏਤ੍ਤਕੰ ਕਾਲੰ ਨਿਰਯੇ ਪਚ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਚਤੁਨ੍ਨੰ ਚੂਲ਼ਦ੍ਵਾਰਾਨੰ ਪਿਦਹਿਤਤ੍ਤਾ ਤਤੋ ਚੁਤੋ ਤਸ੍ਸਾ ਏਵ ਮਾਤੁ ਕੁਚ੍ਛਿਯੰ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਏਤ੍ਤਕੰ ਕਾਲੰ ਕੁਚ੍ਛਿਯੰ ਵਸਿ। ਨਵਮਧੁਨੋ ਦਿਨ੍ਨਤ੍ਤਾ ਲਾਭਗ੍ਗਯਸਗ੍ਗਪ੍ਪਤ੍ਤੋ ਜਾਤੋਤਿ।

ਪੁਨੇਕਦਿਵਸੰ ਭਿਕ੍ਖੂ ਕਥੰ ਸਮੁਟ੍ਠਾਪੇਸੁੰ – ''ਅਹੋ ਸਾਮਣੇਰਸ੍ਸ ਲਾਭੋ, ਅਹੋ ਪੁਞ੍ਞੰ, ਯੇਨ ਏਕਕੇਨ ਪਞ੍ਚਨ੍ਨੰ ਭਿਕ੍ਖੁਸਤਾਨੰ ਪਞ੍ਚਕੂਟਾਗਾਰਸਤਾਦੀਨਿ ਕਤਾਨੀ''ਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ''ਕਾਯ ਨੁਤ੍ਥ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਏਤਰਹਿ ਕਥਾਯ ਸਨ੍ਨਿਸਿਨ੍ਨਾ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ''ਇਮਾਯ ਨਾਮਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ, ''ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਮਯ੍ਹੰ ਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਨੇਵ ਪੁਞ੍ਞੰ ਅਤ੍ਥਿ, ਨ ਪਾਪੰ, ਉਭਯਮਸ੍ਸ ਪਹੀਨ''ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਵਗ੍ਗੇ ਇਮੰ ਗਾਥਮਾਹ –

‘‘ਯੋਧ ਪੁਞ੍ਞਞ੍ਚ ਪਾਪਞ੍ਚ, ਉਭੋ ਸਙ੍ਗਮੁਪਚ੍ਚਗਾ।
ਅਸੋਕਂ ਵਿਰਜਂ ਸੁਦ੍ਧਂ, ਤਮਹਂ ਬ੍ਰੂਮਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ’’ਨ੍ਤਿ॥ (ਧ॰ ਪ॰ ੪੧੨)।

ਖਦਿਰਵਨਿਯਰੇਵਤਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ ਨਵਮਂ।

੧੦. ਅਞ੍ਞਤਰਇਤ੍ਥਿਵਤ੍ਥੁ

ਰਮਣੀਯਾਨੀਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਅਞ੍ਞਤਰਂ ਇਤ੍ਥਿਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਏਕੋ ਕਿਰ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਿਕੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਏਕਂ ਜਿਣ੍ਣਉਯ੍ਯਾਨਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਸਮਣਧਮ੍ਮਂ ਕਰੋਤਿ। ਏਕਾ ਨਗਰਸੋਭਿਨੀ ਇਤ੍ਥੀ ਪੁਰਿਸੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ‘‘ਅਹਂ ਅਸੁਕਟ੍ਠਾਨਂ ਨਾਮ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਤ੍ਵਂ ਤਤ੍ਥ ਆਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯਾਸੀ’’ਤਿ ਸਙ੍ਕੇਤਂ ਕਤ੍ਵਾ ਅਗਮਾਸਿ। ਸੋ ਪੁਰਿਸੋ ਨਾਗਚ੍ਛਿ। ਸਾ ਤਸ੍ਸ ਆਗਮਨਮਗ੍ਗਂ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੀ ਤਂ ਅਦਿਸ੍ਵਾ ਉਕ੍ਕਣ੍ਠਿਤ੍ਵਾ ਇਤੋ ਚਿਤੋ ਚ ਵਿਚਰਮਾਨਾ ਤਂ ਉਯ੍ਯਾਨਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਥੇਰਂ ਪਲ੍ਲਙ੍ਕਂ ਆਭੁਜਿਤ੍ਵਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਇਤੋ ਚਿਤੋ ਚ ਓਲੋਕਯਮਾਨਾ ਅਞ੍ਞਂ ਕਞ੍ਚਿ ਅਦਿਸ੍ਵਾ ‘‘ਅਯਞ੍ਚ ਪੁਰਿਸੋ ਏਵ, ਇਮਸ੍ਸ ਚਿਤ੍ਤਂ ਪਮੋਹੇਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਤਸ੍ਸ ਪੁਰਤੋ ਠਤ੍ਵਾ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ ਨਿਵਤ੍ਥਸਾਟਕਂ ਮੋਚੇਤ੍ਵਾ ਨਿਵਾਸੇਤਿ, ਕੇਸੇ ਮੁਞ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਬਨ੍ਧਤਿ, ਪਾਣਿਂ ਪਹਰਿਤ੍ਵਾ ਹਸਤਿ। ਥੇਰਸ੍ਸ ਸਂਵੇਗੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਸਕਲਸਰੀਰਂ ਫਰਿ। ਸੋ ‘‘ਕਿਂ ਨੁ ਖੋ ਇਦ’’ਨ੍ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ। ਸਤ੍ਥਾਪਿ ‘‘ਮਮ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ‘ਸਮਣਧਮ੍ਮਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ’ਤਿ ਗਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਕਾ ਨੁ ਖੋ ਪਵਤ੍ਤੀ’’ਤਿ ਉਪਧਾਰੇਨ੍ਤੋ ਤਂ ਇਤ੍ਥਿਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸਾ ਅਨਾਚਾਰਕਿਰਿਯਂ, ਥੇਰਸ੍ਸ ਚ ਸਂਵੇਗੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਞਤ੍ਵਾ ਗਨ੍ਧਕੁਟਿਯਂ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋਵ ਤੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਕਥੇਸਿ – ‘‘ਭਿਕ੍ਖੁ, ਕਾਮਗਵੇਸਕਾਨਂ ਅਰਮਣਟ੍ਠਾਨਮੇਵ ਵੀਤਰਾਗਾਨਂ ਰਮਣਟ੍ਠਾਨਂ ਹੋਤੀ’’ਤਿ । ਏਵਞ੍ਚ ਪਨ ਵਤ੍ਵਾ ਓਭਾਸਂ ਫਰਿਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਨ੍ਤੋ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

੯੯. ‘‘ਰਮਣੀਯਾਨਿ ਅਰਞ੍ਞਾਨਿ, ਯਤ੍ਥ ਨ ਰਮਤੀ ਜਨੋ।
ਵੀਤਰਾਗਾ ਰਮਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਨ ਤੇ ਕਾਮਗਵੇਸਿਨੋ’’ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਅਰਞ੍ਞਾਨੀ**ਤਿ ਸੁਪੁਪ੍ਫਿਤਤਰੁਵਨਸਣ੍ਡਪਟਿਮਣ੍ਡਿਤਾਨਿ ਵਿਮਲਸਲਿਲਸਮ੍ਪਨ੍ਨਾਨਿ ਅਰਞ੍ਞਾਨਿ ਨਾਮ **ਰਮਣੀਯਾਨਿ। ਯਤ੍ਥਾ**ਤਿ ਯੇਸੁ ਅਰਞ੍ਞੇਸੁ ਵਿਕਸਿਤੇਸੁ ਪਦੁਮਵਨੇਸੁ ਗਾਮਮਕ੍ਖਿਕਾ ਵਿਯ ਕਾਮਗਵੇਸਕੋ **ਜਨੋ ਨ ਰਮਤਿ। ਵੀਤਰਾਗਾ**ਤਿ ਵਿਗਤਰਾਗਾ ਪਨ ਖੀਣਾਸਵਾ ਨਾਮ ਭਮਰਮਧੁਕਰਾ ਵਿਯ ਪਦੁਮਵਨੇਸੁ ਤਥਾਰੂਪੇਸੁ ਅਰਞ੍ਞੇਸੁ **ਰਮਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ**। ਕਿਂ ਕਾਰਣਾ? **ਨ ਤੇ ਕਾਮਪਵੇਸਿਨੋ,** ਯਸ੍ਮਾ ਤੇ ਕਾਮਗਵੇਸਿਨੋ ਨ ਹੋਨ੍ਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਸੋ ਥੇਰੋ ਯਥਾਨਿਸਿਨ੍ਨੋਵ ਸਹ ਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਹਿ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਿਤ੍ਵਾ ਆਕਾਸੇਨਾਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਥੁਤਿਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਪਾਦੇ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਅਗਮਾਸੀਤਿ।

ਅਞ੍ਞਤਰਇਤ੍ਥਿਵਤ੍ਥੁ ਦਸਮਂ।

ਅਰਹਨ੍ਤਵਗ੍ਗਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਸਤ੍ਤਮੋ ਵਗ੍ਗੋ।

੮. ਸਹਸ੍ਸੵਗ੍ਗੋ

੧. ਤਮ੍ਬਦਾਠਿਕਚੋਰਘਾਤਕੵਤ੍ਥੁ

ਸਹਸ੍ਸਮਪਿ ਚੇ ੵਾਚਾਤਿ ਇਮੰ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨੰ ਸਤ੍ਥਾ ੵੇਲ਼ੁੵਨੇ ੵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਤਮ੍ਬਦਾਠਿਕਚੋਰਘਾਤਕੰ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਏਕੂਨਪਞ੍ਚਸਤਾ ਕਿਰ ਚੋਰਾ ਗਾਮਘਾਤਕਾਦੀਨਿ ਕਰੋਨ੍ਤਾ ਜੀੵਿਕੰ ਕਪ੍ਪੇਸੁੰ। ਅਥੇਕੋ ਪੁਰਿਸੋ ਨਿਬ੍ਬਿਦ੍ਧਪਿਙ੍ਗਲੋ ਤਮ੍ਬਦਾਠਿਕੋ ਤੇਸੰ ਸਨ੍ਤਿਕੰ ਗਨ੍ਤ੍ੵਾ ‘‘ਅਹਮ੍ਪਿ ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿੰ ਜੀੵਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਆਹ। ਅਥ ਨੰ ਚੋਰਜੇਟ੍ਠਕਸ੍ਸ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ੵਾ ‘‘ਅਯਮ੍ਪਿ ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ੵਸਿਤੁੰ ਇਚ੍ਛਤੀ’’ਤਿ ਆਹੰਸੁ। ਅਥ ਨੰ ਚੋਰਜੇਟ੍ਠਕੋ ਓਲੋਕੇਤ੍ੵਾ ‘‘ਅਯੰ ਮਾਤੁ ਥਨੰ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ੵਾ ਪਿਤੁ ੵਾ ਗਲਲੋਹਿਤੰ ਨੀਹਰਿਤ੍ੵਾ ਖਾਦਨਸਮਤ੍ਥੋ ਅਤਿਕਕ੍ਖਲੋ’’ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ੵਾ ‘‘ਨਤ੍ਥੇਤਸ੍ਸ ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ੵਸਨਕਿਚ੍ਚ’’ਨ੍ਤਿ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਿ। ਸੋ ਏੵੰ ਪਟਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੋਪਿ ਆਗਨ੍ਤ੍ੵਾ ਏਕੰ ਤਸ੍ਸੇੵ ਅਨ੍ਤੇੵਾਸਿਕੰ ਉਪਟ੍ਠਹਨ੍ਤੋ ਆਰਾਧੇਸਿ। ਸੋ ਤੰ ਆਦਾਯ ਚੋਰਜੇਟ੍ਠਕੰ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ੵਾ, ‘‘ਸਾਮਿ, ਭਦ੍ਦਕੋ ਏਸ, ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਉਪਕਾਰਕੋ, ਸਙ੍ਗਣ੍ਹਥ ਨ’’ਨ੍ਤਿ ਯਾਚਿਤ੍ੵਾ ਚੋਰਜੇਟ੍ਠਕੰ ਪਟਿਚ੍ਛਾਪੇਸਿ। ਅਥੇਕਦਿੵਸੰ ਨਾਗਰਾ ਰਾਜਪੁਰਿਸੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿੰ ਏਕਤੋ ਹੁਤ੍ੵਾ ਤੇ ਚੋਰੇ ਗਹੇਤ੍ੵਾ ੵਿਨਿਚ੍ਛਯਮਹਾਮਚ੍ਚਾਨੰ ਸਨ੍ਤਿਕੰ ਨਯਿੰਸੁ। ਅਮਚ੍ਚਾ ਤੇਸੰ ਫਰਸੁਨਾ ਸੀਸਚ੍ਛੇਦੰ ਆਣਾਪੇਸੁੰ। ਤਤੋ ‘‘ਕੋ ਨੁ ਖੋ ਇਮੇ ਮਾਰੇਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ ਪਰਿਯੇਸਨ੍ਤਾ ਤੇ ਮਾਰੇਤੁੰ ਇਚ੍ਛਨ੍ਤੰ ਕਞ੍ਚਿ ਅਦਿਸ੍ੵਾ ਚੋਰਜੇਟ੍ਠਕੰ ਆਹੰਸੁ – ‘‘ਤ੍ੵੰ ਇਮੇ ਮਾਰੇਤ੍ੵਾ ਜੀੵਿਤਞ੍ਚੇੵ ਲਭਿਸ੍ਸਸਿ ਸਮ੍ਮਾਨਞ੍ਚ, ਮਾਰੇਹਿ ਨੇ’’ਤਿ। ਸੋਪਿ ਅਤ੍ਤਾਨੰ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ੵਸਿਤਤ੍ਤਾ ਤੇ ਮਾਰੇਤੁੰ ਨ ਇਚ੍ਛਿ। ਏਤੇਨੂਪਾਯੇਨ ਏਕੂਨਪਞ੍ਚਸਤੇ ਪੁਚ੍ਛਿੰਸੁ, ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਨ ਇਚ੍ਛਿੰਸੁ। ਸਬ੍ਬਪਚ੍ਛਾ ਤੰ ਨਿਬ੍ਬਿਦ੍ਧਪਿਙ੍ਗਲੰ ਤਮ੍ਬਦਾਠਿਕੰ ਪੁਚ੍ਛਿੰਸੁ। ਸੋ ‘‘ਸਾਧੂ’’ਤਿ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਤ੍ੵਾ ਤੇ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਮਾਰੇਤ੍ੵਾ ਜੀੵਿਤਞ੍ਚੇੵ ਸਮ੍ਮਾਨਞ੍ਚ ਲਭਿ। ਏਤੇਨੂਪਾਯੇਨ ਨਗਰਸ੍ਸ ਦਕ੍ਖਿਣਤੋਪਿ ਪਞ੍ਚ ਚੋਰਸਤਾਨਿ ਆਨੇਤ੍ੵਾ ਅਮਚ੍ਚਾਨੰ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ੵਾ ਤੇਹਿ ਤੇਸਮ੍ਪਿ ਸੀਸਚ੍ਛੇਦੇ ਆਣਤ੍ਤੇ ਚੋਰਜੇਟ੍ਠਕੰ ਆਦਿੰ ਕਤ੍ੵਾ ਪੁਚ੍ਛਨ੍ਤਾ ਕਞ੍ਚਿ ਮਾਰੇਤੁੰ ਇਚ੍ਛਨ੍ਤੰ ਅਦਿਸ੍ੵਾ ‘‘ਪੁਰਿਮਦਿੵਸੇ ਏਕੋ ਪੁਰਿਸੋ ਪਞ੍ਚਸਤੇ ਚੋਰੇ ਮਾਰੇਸਿ, ਕਹੰ ਨੁ ਖੋ ਸੋ’’ਤਿ। ‘‘ਅਸੁਕਟ੍ਠਾਨੇ ਅਮ੍ਹੇਹਿ ਦਿਟ੍ਠੋ’’ਤਿ ੵੁਤ੍ਤੇ ਤੰ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਤ੍ੵਾ ‘‘ਇਮੇ ਮਾਰੇਹਿ, ਸਮ੍ਮਾਨੰ ਲਚ੍ਛਸੀ’’ਤਿ ਆਣਾਪੇਸੁੰ। ਸੋ ‘‘ਸਾਧੂ’’ਤਿ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਤ੍ੵਾ ਤੇ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਮਾਰੇਤ੍ੵਾ ਸਮ੍ਮਾਨੰ ਲਭਿ। ਅਥ ਨੰ ‘‘ਭਦ੍ਦਕੋ ਅਯੰ ਪੁਰਿਸੋ, ਨਿਬਦ੍ਧੰ ਚੋਰਘਾਤਕਮੇੵ ਏਤੰ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮਾ’’ਤਿ ਮਨ੍ਤੇਤ੍ੵਾ ਤਸ੍ਸ ਤੰ ਠਾਨਨ੍ਤਰੰ ਦਤ੍ੵਾੵ ਸਮ੍ਮਾਨੰ ਕਰਿੰਸੁ। ਸੋ ਪਚ੍ਛਿਮਦਿਸਤੋਪਿ ਉਤ੍ਤਰਦਿਸਤੋਪਿ ਆਨੀਤੇ ਪਞ੍ਚਸਤੇ ਪਞ੍ਚਸਤੇ ਚੋਰੇ ਘਾਤੇਸਿਯੇੵ। ਏੵੰ ਚਤੂਹਿ ਦਿਸਾਹਿ ਆਨੀਤਾਨਿ ਦ੍ੵੇ ਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਮਾਰੇਤ੍ੵਾ ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਦੇੵਸਿਕੰ ਏਕੰ ਦ੍ੵੇਤਿ ਆਨੀਤੇ ਤੇ ਮਨੁਸ੍ਸੇ ਮਾਰੇਤ੍ੵਾ ਪਞ੍ਚਪਣ੍ਣਾਸ ਸੰੵਚ੍ਛਰਾਨਿ ਚੋਰਘਾਤਕਕਮ੍ਮੰ ਅਕਾਸਿ।

ਸੋ ਮਹਲ੍ਲਕਕਾਲੇ ਏਕਪ੍ਪਹਾਰੇਨੇੵ ਸੀਸੰ ਛਿਨ੍ਦਿਤੁੰ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ, ਦ੍ੵੇ ਤਯੋ ੵਾਰੇ ਪਹਰਨ੍ਤੋ ਮਨੁਸ੍ਸੇ ਕਿਲਮੇਤਿ। ਨਾਗਰਾ ਚਿਨ੍ਤਯਿੰਸੁ – ‘‘ਅਞ੍ਞੋਪਿ ਚੋਰਘਾਤਕੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿਸ੍ਸਤਿ, ਅਯੰ ਅਤਿੵਿਯ ਮਨੁਸ੍ਸੇ ਕਿਲਮੇਤਿ, ਕਿੰ ਇਮਿਨਾ’’ਤਿ ਤਸ੍ਸ ਤੰ ਠਾਨਨ੍ਤਰੰ ਹਰਿੰਸੁ। ਸੋ ਪੁਬ੍ਬੇ ਚੋਰਘਾਤਕਕਮ੍ਮੰ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ‘‘ਅਹਤਸਾਟਕੇ ਨਿੵਾਸੇਤੁੰ, ਨੵਸਪ੍ਪਿਨਾ ਸਙ੍ਖਤੰ ਖੀਰਯਾਗੁੰ ਪਿੵਿਤੁੰ, ਸੁਮਨਪੁਪ੍ਫਾਨਿ ਪਿਲਨ੍ਧਿਤੁੰ, ਗਨ੍ਧੇ ੵਿਲਿਮ੍ਪਿਤੁ’’ਨ੍ਤਿ ਇਮਾਨਿ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਨ ਲਭਿ। ਸੋ ਠਾਨਾ ਚਾੵਿਤਦਿੵਸੇ ‘‘ਖੀਰਯਾਗੁੰ ਮੇ ਪਚਥਾ’’ਤਿ ੵਤ੍ੵਾ ਅਹਤੵਤ੍ਥਸੁਮਨਮਾਲਾੵਿਲੇਪਨਾਨਿ ਗਾਹਾਪੇਤ੍ੵਾ ਨਦਿੰ ਗਨ੍ਤ੍ੵਾ ਨ੍ਹਤ੍ੵਾ ਅਹਤੵਤ੍ਥਾਨਿ ਨਿੵਾਸੇਤ੍ੵਾ ਮਾਲਾ ਪਿਲਨ੍ਧਿਤ੍ੵਾ ਗਨ੍ਧੇਹਿ ਅਨੁਲਿਤ੍ਤਗਤ੍ਤੋ ਗੇਹੰ ਆਗਨ੍ਤ੍ੵਾ ਨਿਸੀਦਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਨੵਸਪ੍ਪਿਨਾ ਸਙ੍ਖਤੰ ਖੀਰਯਾਗੁੰ ਪੁਰਤੋ ਠਪੇਤ੍ੵਾ ਹਤ੍ਥਧੋੵਨੋਦਕੰ ਆਹਰਿੰਸੁ। ਤਸ੍ਮਿੰ ਖਣੇ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰੋ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਤੋ ੵੁਟ੍ਠਾਯ ‘‘ਕਤ੍ਥ ਨੁ ਖੋ ਅਜ੍ਜ ਮਯਾ ਗਨ੍ਤਬ੍ਬ’’ਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਭਿਕ੍ਖਾਚਾਰੰ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਤਸ੍ਸ ਗੇਹੇ ਖੀਰਯਾਗੁੰ ਦਿਸ੍ੵਾ ‘‘ਕਰਿਸ੍ਸਤਿ ਨੁ ਖੋ ਮੇ ਪੁਰਿਸੋ ਸਙ੍ਗਹ’’ਨ੍ਤਿ ਉਪਧਾਰੇਨ੍ਤੋ ‘‘ਮੰ ਦਿਸ੍ੵਾ ਮਮ ਸਙ੍ਗਹੰ ਕਰਿਸ੍ਸਤਿ, ਕਰਿਤ੍ੵਾ ਚ ਪਨ ਮਹਾਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿੰ ਲਭਿਸ੍ਸਤਿ ਅਯੰ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤੋ’’ਤਿ ਞਤ੍ੵਾ ਚੀੵਰੰ ਪਾਰੁਪਿਤ੍ੵਾ ਪਤ੍ਤੰ ਆਦਾਯ ਤਸ੍ਸ ਗੇਹਦ੍ੵਾਰੇ ਠਿਤਮੇੵ ਅਤ੍ਤਾਨੰ ਦਸ੍ਸੇਸਿ।

ਸੋ ਥੇਰੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਪਸਨ੍ਨਚਿਤ੍ਤੋ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਮਯਾ ਚਿਰੰ ਚੋਰਘਾਤਕਕਮ੍ਮੰ ਕਤੰ, ਬਹੂ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਮਾਰਿਤਾ, ਇਦਾਨਿ ਮੇ ਗੇਹੇ ਖੀਰਯਾਗੁ ਪਟਿਯਤ੍ਤਾ, ਥੇਰੋ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਮਮ ਗੇਹਦ੍ਵਾਰੇ ਠਿਤੋ, ਇਦਾਨਿ ਮਯਾ ਅਯਜਸ੍ਸ ਦੇਯਜਧਮ੍ਮੰ ਦਾਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਪੁਰਤੋ ਠਪਿਤਯਾਗੁੰ ਅਪਨੇਤ੍ਵਾ ਥੇਰੰ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਅਨ੍ਤੋਗੇਹੇ ਨਿਸੀਦਾਪੇਤ੍ਵਾ ਪਤ੍ਤੇ ਖੀਰਯਾਗੁੰ ਆਕਿਰਿਤ੍ਵਾ ਨਵਸਪ੍ਪਿੰ ਆਸਿਞ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਥੇਰੰ ਬੀਜਮਾਨੋ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਚ ਦੀਘਰਤ੍ਤੰ ਅਲਦ੍ਧਪੁਬ੍ਬਤਾਯ ਖੀਰਯਾਗੁੰ ਪਾਤੁੰ ਬਲਵਅਜ੍ਝਾਸਯੋ ਅਹੋਸਿ। ਥੇਰੋ ਤਸ੍ਸ ਅਜ੍ਝਾਸਯੰ ਞਤ੍ਵਾ ''ਤ੍ਵੰ, ਉਪਾਸਕ, ਅਤ੍ਤਨੋ ਯਾਗੁੰ ਪਿਵਾ''ਤਿ ਆਹ। ਸੋ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥੇ ਬੀਜਨਿੰ ਦਤ੍ਵਾ ਯਾਗੁੰ ਪਿਵਿ। ਥੇਰੋ ਬੀਜਮਾਨੰ ਪੁਰਿਸੰ ''ਗਚ੍ਛ, ਉਪਾਸਕਮੇਵ ਬੀਜਾਹੀ''ਤਿ ਆਹ। ਸੋ ਬੀਜਿਯਮਾਨੋ ਕੁਚ੍ਛਿਪੂਰੰ ਯਾਗੁੰ ਪਿਵਿਤ੍ਵਾ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਥੇਰੰ ਬੀਜਮਾਨੋ ਠਤ੍ਵਾ ਕਤਾਹਾਰਕਿਚ੍ਚਸ੍ਸ ਥੇਰਸ੍ਸ ਪਤ੍ਤੰ ਅਗ੍ਗਹੇਸਿ। ਥੇਰੋ ਤਸ੍ਸ ਅਨੁਮੋਦਨੰ ਆਰਭਿ। ਸੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਚਿਤ੍ਤੰ ਥੇਰਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾਨੁਗੰ ਕਾਤੁੰ ਨਾਸਕ੍ਖਿ। ਥੇਰੋ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾ, ''ਉਪਾਸਕ, ਕਸ੍ਮਾ ਚਿਤ੍ਤੰ ਦੇਸਨਾਨੁਗੰ ਕਾਤੁੰ ਨ ਸਕ੍ਕੋਸੀ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ''ਭਨ੍ਤੇ, ਮਯਾ ਦੀਘਰਤ੍ਤੰ ਕਕ੍ਖਲ਼ਕਮ੍ਮੰ ਕਤੰ, ਬਹੂ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਮਾਰਿਤਾ, ਤਮਹੰ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕਮ੍ਮੰ ਅਨੁਸ੍ਸਰਨ੍ਤੋ ਚਿਤ੍ਤੰ ਅਯਜਸ੍ਸ ਦੇਸਨਾਨੁਗੰ ਕਾਤੁੰ ਨਾਸਕ੍ਖਿ''ਨ੍ਤਿ। ਥੇਰੋ ''ਵਞ੍ਚੇਸ੍ਸਾਮਿ ਨ''ਨ੍ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ''ਕਿੰ ਪਨ ਤ੍ਵੰ ਅਤ੍ਤਨੋ ਰੁਚਿਯਾ ਅਕਾਸਿ, ਅਞ੍ਞੇਹਿ ਕਾਰਿਤੋਸੀ''ਤਿ? ''ਰਾਜਾ ਮੰ ਕਾਰੇਸਿ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ। ''ਕਿੰ ਨੁ ਖੋ ਤੇ, ਉਪਾਸਕ, ਏਵੰ ਸਨ੍ਤੇ ਅਕੁਸਲੰ ਹੋਤੀ''ਤਿ? ਮਨ੍ਦਧਾਤੁਕੋ ਉਪਾਸਕੋ ਥੇਰੇਨੇਵੰ ਵੁਤ੍ਤੇ ''ਨਤ੍ਥਿ ਮਯ੍ਹੰ ਅਕੁਸਲ''ਨ੍ਤਿ ਸਞ੍ਞੀ ਹੁਤ੍ਵਾ ਤੇਨ ਹਿ, ''ਭਨ੍ਤੇ, ਧਮ੍ਮੰ ਕਥੇਥਾ''ਤਿ। ਸੋ ਥੇਰੇ ਅਨੁਮੋਦਨੰ ਕਰੋਨ੍ਤੇ ਏਕਗ੍ਗਚਿਤ੍ਤੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮੰ ਸੁਣਨ੍ਤੋ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਮਗ੍ਗਸ੍ਸ ਓਰਤੋ ਅਨੁਲੋਮਿਕੰ ਖਨ੍ਤਿੰ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਸਿ। ਥੇਰੋਪਿ ਅਨੁਮੋਦਨੰ ਕਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਕਾਮਿ।

ਉਪਾਸਕੋ ਥੇਰੰ ਅਨੁਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਨਿਵਤ੍ਤਮਾਨੰ ਏਕਾ ਯਕ੍ਖਿਨੀ ਧੇਨੁਵੇਸੇਨ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਉਰੇ ਪਹਰਿਤ੍ਵਾ ਮਾਰੇਸਿ। ਸੋ ਕਾਲੰ ਕਤ੍ਵਾ ਤੁਸਿਤਪੁਰੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ। ਭਿਕ੍ਖੂ ਧਮ੍ਮਸਭਾਯੰ ਕਥੰ ਸਮੁਟ੍ਠਾਪੇਸੁੰ ''ਚੋਰਘਾਤਕੋ ਪਞ੍ਚਪਣ੍ਣਾਸ ਵਸ੍ਸਾਨਿ ਕਕ੍ਖਲ਼ਕਮ੍ਮੰ ਕਤ੍ਵਾ ਅਜ੍ਜੇਵ ਤਤੋ ਮੁਤ੍ਤੋ, ਅਜ੍ਜੇਵ ਥੇਰਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੰ ਦਤ੍ਵਾ ਅਜ੍ਜੇਵ ਕਾਲੰ ਕਤੋ, ਕਹੰ ਨੁ ਖੋ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋ''ਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ''ਕਾਯ ਨੁਤ੍ਥ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਏਤਰਹਿ ਕਥਾਯ ਸਨ੍ਨਿਸਿਨ੍ਨਾ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ''ਇਮਾਯ ਨਾਮਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ , ''ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਤੁਸਿਤਪੁਰੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋ''ਤਿ ਆਹ। ''ਕਿੰ, ਭਨ੍ਤੇ, ਵਦੇਥ, ਏਤ੍ਤਕੰ ਕਾਲੰ ਏਤ੍ਤਕੇ ਮਨੁਸ੍ਸੇ ਘਾਤੇਤ੍ਵਾ ਤੁਸਿਤਵਿਮਾਨੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋ''ਤਿ। ''ਆਮ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਮਹਨ੍ਤੋ ਤੇਨ ਕਲ੍ਯਾਣਮਿਤ੍ਤੋ ਲਦ੍ਧੋ, ਸੋ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ਅਨੁਲੋਮਞਾਣੰ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਇਤੋ ਚੁਤੋ ਤੁਸਿਤਵਿਮਾਨੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮੰ ਗਾਥਮਾਹ –

> ''ਸੁਭਾਸਿਤੰ ਸੁਣਿਤ੍ਵਾਨ, ਨਗਰੇ ਚੋਰਘਾਤਕੋ।
> ਅਨੁਲੋਮਖਨ੍ਤਿੰ ਲਦ੍ਧਾਨ, ਮੋਦਤੀ ਤਿਦਿਵੰ ਗਤੋ''ਤਿ॥

''ਭਨ੍ਤੇ , ਅਨੁਮੋਦਨਕਥਾ ਨਾਮ ਨ ਬਲਵਾ, ਤੇਨ ਕਤੰ ਅਕੁਸਲਕਮ੍ਮੰ ਮਹਨ੍ਤੰ, ਕਥੰ ਏਤ੍ਤਕੇਨ ਵਿਸੇਸੰ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਸੀ''ਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ''ਕਿੰ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, 'ਮਯਾ ਦੇਸਿਤਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਅਪ੍ਪੰ ਵਾ ਬਹੁੰ ਵਾ'ਤਿ ਮਾ ਪਮਾਣੰ ਗਣ੍ਹਥ। ਏਕਵਾਚਾਪਿ ਹਿ ਅਤ੍ਥਨਿਸ੍ਸਿਤਾ ਸੇਯ੍ਯਾਵਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਅਨੁਸਨ੍ਧਿੰ ਘਟੇਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮੰ ਦੇਸੇਨ੍ਤੋ ਇਮੰ ਗਾਥਮਾਹ –

> **੧੦੦**.''ਸਹਸ੍ਸਮਪਿ ਚੇ ਵਾਚਾ, ਅਨਤ੍ਥਪਦਸੰਹਿਤਾ।
> ਏਕੰ ਅਤ੍ਥਪਦੰ ਸੇਯ੍ਯੋ, ਯੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ਉਪਸਮ੍ਮਤੀ''ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਸਹਸ੍ਸਮਪੀ**ਤਿ ਪਰਿਚ੍ਛੇਦਵਚਨੰ, ਏਕੰ ਸਹਸ੍ਸੰ ਦ੍ਵੇ ਸਹਸ੍ਸਾਨੀਤਿ ਏਵੰ ਸਹਸ੍ਸੇਨ ਚੇਪਿ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਨਵਾਚਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਤਾ ਚ ਪਨ **ਅਨਤ੍ਥਪਦਸੰਹਿਤਾ** ਆਕਾਸਵਣ੍ਣਨਾਪਬ੍ਬਤਵਣ੍ਣਨਾਵਨਵਣ੍ਣਨਾਦੀਨਿ ਪਕਾਸਕੇਹਿ ਅਨਿਯ੍ਯਾਨਦੀਪਕੇਹਿ ਅਨਤ੍ਥਕੇਹਿ ਪਦੇਹਿ ਸੰਹਿਤਾ ਯਾਵ ਬਹੁਕਾ ਹੋਤਿ, ਤਾਵ ਪਾਪਿਕਾ ਏਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਏਕੰ ਅਤ੍ਥਪਦ**ਨ੍ਤਿ **ਯੰ** ਪਨ ''ਅਯੰ ਕਾਯੋ, ਅਯੰ ਕਾਯਗਤਾਸਤਿ, ਤਿਸ੍ਸੋ ਵਿਜ੍ਜਾ ਅਨੁਪ੍ਪਤ੍ਤੋ, ਕਤੰ ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਸਾਸਨ''ਨ੍ਤਿ ਏਵਰੂਪੰ ਏਕੰ ਅਤ੍ਥਪਦੰ **ਸੁਤ੍ਵਾ** ਰਾਗਾਦਿਵੂਪਸਮੇਨ **ਉਪਸਮ੍ਮਤਿ,** ਤੰ

ਅਤ੍ਥਸਾਧਕਂ ਨਿਬ੍ਬਾਨਪ੍ਪਟਿਸਂਯੁਤ੍ਤਂ ਖਨ੍ਧਧਾਤੁਆਯਤਨਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਬਲਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਪਰਿਦੀਪਕਂ ਏਕਮ੍ਪਿ ਪਦਂ ਸੇਯ੍ਯੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਬਹੂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਾਦੀਨਿ ਪਾਪੁਣਿਂਸੂਤਿ।

ਤਮ੍ਬਦਾਠਿਕਚੋਰਘਾਤਕਵਤ੍ਥੁ ਪਠਮਂ।

੨. ਬਾਹਿਯਦਾਰੁਚੀਰਿਯਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ

ਸਹਸ੍ਸਮਪਿ ਚੇ ਗਾਥਾਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਦਾਰੁਚੀਰਿਯਤ੍ਥੇਰਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਏਕਸ੍ਮਿਞ੍ਹਿ ਕਾਲੇ ਬਹੂ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਨਾਵਾਯ ਮਹਾਸਮੁਦ੍ਦਂ ਪਕ੍ਖਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਅਨ੍ਤੋਮਹਾਸਮੁਦ੍ਦੇ ਭਿਨ੍ਨਾਯ ਨਾਵਾਯ ਮਚ੍ਛਕਚ੍ਛਪਭਕ੍ਖਾ ਅਹੇਸੁਂ। ਏਕੋਵੇਤ੍ਥ ਏਕਂ ਫਲਕਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਵਾਯਮਨ੍ਤੋ ਸੁਪ੍ਪਾਰਕਪਟ੍ਟਨਤੀਰਂ ਓਕ੍ਕਮਿ, ਤਸ੍ਸ ਨਿਵਾਸਨਪਾਰੁਪਨਂ ਨਤ੍ਥਿ। ਸੋ ਅਞ੍ਞਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਅਪਸ੍ਸਨ੍ਤੋ ਸੁਕ੍ਖਕਟ੍ਠਦਣ੍ਡਕੇ ਵਾਕੇਹਿ ਪਲਿਵੇਠੇਤ੍ਵਾ ਨਿਵਾਸਨਪਾਰੁਪਨਂ ਕਤ੍ਵਾ ਦੇਵਕੁਲਤੋ ਕਪਾਲਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਸੁਪ੍ਪਾਰਕਪਟ੍ਟਨਂ ਅਗਮਾਸਿ, ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਯਾਗੁਭਤ੍ਤਾਦੀਨਿ ਦਤ੍ਵਾ ''ਅਯਂ ਏਕੋ ਅਰਹਾ''ਤਿ ਸਮ੍ਭਾਵੇਸੁਂ। ਸੋ ਵਤ੍ਥੇਸੁ ਉਪਨੀਤੇਸੁ ''ਸਚਾਹਂ ਨਿਵਾਸੇਸ੍ਸਾਮਿ ਵਾ ਪਾਰੁਪਿਸ੍ਸਾਮਿ ਵਾ, ਲਾਭਸਕ੍ਕਾਰੋ ਮੇ ਪਰਿਹਾਯਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਤਾਨਿ ਵਤ੍ਥਾਨਿ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਦਾਰੁਚੀਰਾਨੇਵ ਪਰਿਦਹਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਬਹੂਹਿ ''ਅਰਹਾ ਅਰਹਾ''ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਮਾਨਸ੍ਸ ਏਵਂ ਚੇਤਸੋ ਪਰਿਵਿਤਕ੍ਕੋ ਉਦਪਾਦਿ ''ਯੇ ਖੋ ਕੇਚਿ ਲੋਕੇ ਅਰਹਨ੍ਤੋ ਵਾ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗਂ ਵਾ ਸਮਾਪਨ੍ਨਾ, ਅਹਂ ਤੇਸਂ ਅਞ੍ਞਤਰੋ''ਤਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਪੁਰਾਣਸਾਲੋਹਿਤਾ ਦੇਵਤਾ ਏਵਂ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ।

ਪੁਰਾਣਸਾਲੋਹਿਤਾਤਿ ਪੁਬ੍ਬੇ ਏਕਤੋ ਕਤਸਮਣਧਮ੍ਮਾ। ਪੁਬ੍ਬੇ ਕਿਰ ਕਸ੍ਸਪਦਸਬਲਸ੍ਸ ਸਾਸਨੇ ਓਸਕ੍ਕਮਾਨੇ ਸਾਮਣੇਰਾਦੀਨਂ ਵਿਪ੍ਪਕਾਰਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਸਤ੍ਤ ਭਿਕ੍ਖੂ ਸਂਵੇਗਪ੍ਪਤ੍ਤਾ ''ਯਾਵ ਸਾਸਨਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤਰਧਾਨਂ ਨ ਹੋਤਿ, ਤਾਵ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਤਿਟ੍ਠਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਸੁਵਣ੍ਣਚੇਤਿਯਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਅਰਞ੍ਞਂ ਪਵਿਟ੍ਠਾ ਏਕਂ ਪਬ੍ਬਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਜੀਵਿਤੇ ਸਾਲਯਾ ਨਿਵਤ੍ਤਨ੍ਤੁ। ਨਿਰਾਲਯਾ ਇਮਂ ਪਬ੍ਬਤਂ ਅਭਿਰੁਹਨ੍ਤੂ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਨਿਸ੍ਸੇਣਿਂ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਤਂ ਅਭਿਰੁਯ੍ਹ ਨਿਸ੍ਸੇਣਿਂ ਪਾਤੇਤ੍ਵਾ ਸਮਣਧਮ੍ਮਂ ਕਰਿਂਸੁ। ਤੇਸੁ ਸਙ੍ਘਤ੍ਥੇਰੋ ਏਕਰਤ੍ਤਾਤਿਕ੍ਕਮੇਨੇਵ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਿ। ਸੋ ਅਨੋਤਤ੍ਤਦਹੇ ਨਾਗਲਤਾਦਨ੍ਤਕਟ੍ਠਂ ਖਾਦਿਤ੍ਵਾ ਉਤ੍ਤਰਕੁਰੁਤੋ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਂ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਹ – ''ਆਵੁਸੋ, ਇਮਂ ਦਨ੍ਤਕਟ੍ਠਂ ਖਾਦਿਤ੍ਵਾ ਮੁਖਂ ਧੋਵਿਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਂ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਥਾ''ਤਿ। ਕਿਂ ਪਨ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਮ੍ਹੇਹਿ ਏਵਂ ਕਤਿਕਾ ਕਤਾ ''ਯੋ ਪਠਮਂ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਾਤਿ, ਤੇਨਾਭਤਂ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਂ ਅਵਸੇਸਾ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ''ਤਿ? ''ਨੋ ਹੇਤਂ, ਆਵੁਸੋ''ਤਿ। ''ਤੇਨ ਹਿ ਸਚੇ ਮਯਮ੍ਪਿ ਤੁਮ੍ਹੇ ਵਿਯ ਵਿਸੇਸਂ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਸ੍ਸਾਮ, ਸਯਂ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਨ ਇਚ੍ਛਿਂਸੁ। ਦੁਤਿਯਦਿਵਸੇ ਦੁਤਿਯਤ੍ਥੇਰੋ ਅਨਾਗਾਮਿਫਲਂ ਪਾਪੁਣਿ। ਸੋਪਿ ਤਥੇਵ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਂ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ਇਤਰੇ ਨਿਮਨ੍ਤੇਸਿ। ਤੇ ਏਵਮਾਹਂਸੁ – ''ਕਿਂ ਪਨ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਮ੍ਹੇਹਿ ਏਵਂ ਕਤਿਕਾ ਕਤਾ 'ਮਹਾਥੇਰੇਨ ਆਭਤਂ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਂ ਅਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਅਨੁਥੇਰੇਨ ਆਭਤਂ ਭੁਞ੍ਜਿਸ੍ਸਾਮਾ''''ਤਿ? ''ਨੋ ਹੇਤਂ, ਆਵੁਸੋ''ਤਿ। ''ਏਵਂ ਸਨ੍ਤੇ ਤੁਮ੍ਹੇ ਵਿਯ ਮਯਮ੍ਪਿ ਵਿਸੇਸਂ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪੁਰਿਸਕਾਰੇਨ ਭੁਞ੍ਜਿਤੁਂ ਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਾ ਭੁਞ੍ਜਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਨ ਇਚ੍ਛਿਂਸੁ। ਤੇਸੁ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਤ੍ਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਿ, ਅਨਾਗਾਮੀ ਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ। ਇਤਰੇ ਪਞ੍ਚ ਥੇਰਾ ਵਿਸੇਸਂ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਾ ਸੁਸ੍ਸਿਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਤਮੇ ਦਿਵਸੇ ਕਾਲਂ ਕਤ੍ਵਾ ਦੇਵਲੋਕੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਬੁਦ੍ਧੁਪ੍ਪਾਦੇ ਤਤੋ ਚਵਿਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਕੁਲਘਰੇਸੁ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਂਸੁ। ਤੇਸੁ ਏਕੋ **ਪੁਕ੍ਕੁਸਾਤਿ ਰਾਜਾ** (ਮ॰ ਨਿ॰ ੩.੩੪੨) ਅਹੋਸਿ, ਏਕੋ **ਕੁਮਾਰਕਸ੍ਸਪੋ** (ਮ॰ ਨਿ॰ ੧.੨੪੯), ਏਕੋ **ਦਾਰੁਚੀਰਿਯੋ** (ਉਦਾ॰ ੧੦), ਏਕੋ **ਦਬ੍ਬੋ ਮਲ੍ਲਪੁਤ੍ਤੋ** (ਪਾਰਾ॰ ੩੮੦; ਉਦਾ॰ ੧੯) ਏਕੋ **ਸਭਿਯੋ ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕੋ**ਤਿ (ਸੁ॰ ਨਿ॰ ਸਭਿਯਸੁਤ੍ਤਂ)। ਤਤ੍ਥ ਯੋ ਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯੇਤਂ ਵੁਤ੍ਤਂ ''ਪੁਰਾਣਸਾਲੋਹਿਤਾ ਦੇਵਤਾ''ਤਿ।

ਤਸ੍ਸ ਹਿ ਬ੍ਰਹ੍ਮੁਨੋ ਏਤਦਹੋਸਿ – ''ਅਯਂ ਮਯਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਨਿਸ੍ਸੇਣਿਂ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਤਂ ਅਭਿਰੁਹਿਤ੍ਵਾ ਸਮਣਧਮ੍ਮਂ ਅਕਾਸਿ, ਇਦਾਨਿ ਇਮਂ ਲਦ੍ਧਿਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਵਿਚਰਨ੍ਤੋ ਵਿਨਸ੍ਸੇਯ੍ਯ, ਸਂਵੇਜੇਸ੍ਸਾਮਿ ਨ''ਨ੍ਤਿ। ਅਥ ਨਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਏਵਮਾਹ – ''ਨੇਵ ਖੋ ਤ੍ਵਂ, ਬਾਹਿਯ, ਅਰਹਾ, ਨਪਿ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗਂ ਵਾ ਸਮਾਪਨ੍ਨੋ, ਸਾਪਿ ਤੇ ਪਟਿਪਦਾ ਨਤ੍ਥਿ, ਯਾਯ ਤ੍ਵਂ ਅਰਹਾ ਵਾ ਅਸ੍ਸ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗਂ ਵਾ ਸਮਾਪਨ੍ਨੋ''ਤਿ। ਬਾਹਿਯੋ ਆਕਾਸੇ ਠਤ੍ਵਾ ਕਥੇਨ੍ਤਂ ਮਹਾਬ੍ਰਹ੍ਮਾਨਂ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਅਹੋ ਭਾਰਿਯਂ ਕਮ੍ਮਂ ਕਤਂ, ਅਹਂ 'ਅਰਹਨ੍ਤੋਮ੍ਹੀ'ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿਂ, ਅਯਞ੍ਚ ਮਂ 'ਨ ਤ੍ਵਂ ਅਰਹਾ, ਨਪਿ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗਂ ਵਾ ਸਮਾਪਨ੍ਨੋਸੀ'ਤਿ ਵਦਤਿ, ਅਤ੍ਥਿ ਨੁ ਖੋ ਲੋਕੇ ਅਞ੍ਞੋ ਅਰਹਾ''ਤਿ। ਅਥ ਨਂ ਪੁਚ੍ਛਿ – ''ਅਤ੍ਥਿ ਨੁ ਖੋ ਏਤਰਹਿ ਦੇਵਤੇ ਲੋਕੇ ਅਰਹਾ ਵਾ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗਂ ਵਾ ਸਮਾਪਨ੍ਨੋ''ਤਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਦੇਵਤਾ ਆਚਿਕ੍ਖਿ – ''ਅਤ੍ਥਿ, ਬਾਹਿਯ, ਉਤ੍ਤਰੇਸੁ ਜਨਪਦੇਸੁ ਸਾਵਤ੍ਥਿ ਨਾਮ ਨਗਰਂ, ਤਤ੍ਥ ਸੋ ਭਗਵਾ ਏਤਰਹਿ ਵਿਹਰਤਿ ਅਰਹਂ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ। ਸੋ ਹਿ, ਬਾਹਿਯ, ਭਗਵਾ ਅਰਹਾ ਚੇਵ ਅਰਹਤ੍ਤਤ੍ਥਾਯ ਚ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਤੀ''ਤਿ।

ਬਾਹਿਯੋ ਰਤ੍ਤਿਭਾਗੇ ਦੇਵਤਾਯ ਕਥਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਸਂਵਿਗ੍ਗਮਾਨਸੋ ਤਂ ਖਣਯੇਵ ਸੁਪ੍ਪਾਰਕਾ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਏਕਰਤ੍ਤਿਵਾਸੇਨ ਸਾਵਤ੍ਥਿਂ ਅਗਮਾਸਿ, ਸਬ੍ਬਂ ਵੀਸਯੋਜਨਸਤਿਕਂ ਮਗ੍ਗਂ ਏਕਰਤ੍ਤਿਵਾਸੇਨੇਵ ਅਗਮਾਸਿ। ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਚ ਪਨ ਦੇਵਤਾਨੁਭਾਵੇਨ ਗਤੋ। ''ਬੁਦ੍ਧਾਨੁਭਾਵੇਨਾ''ਤਿਪਿ ਵਦਨ੍ਤਿਯੇਵ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਪਨ ਖਣੇ ਸਤ੍ਥਾ ਸਾਵਤ੍ਥਿਂ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਪਵਿਟ੍ਠੋ ਹੋਤਿ। ਸੋ ਭੁਤ੍ਤਪਾਤਰਾਸੇ ਕਾਯਾਲਸਿਯਵਿਮੋਚਨਤ੍ਥਂ ਅਬ੍ਭੋਕਾਸੇ ਚਙ੍ਕਮਨ੍ਤੇ ਸਮ੍ਬਹੁਲੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ''ਕਹਂ ਏਤਰਹਿ ਸਤ੍ਥਾ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਭਿਕ੍ਖੂ ''ਭਗਵਾ ਸਾਵਤ੍ਥਿਂ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਪਵਿਟ੍ਠੋ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਤਂ ਪੁਚ੍ਛਿਂਸੁ – ''ਤ੍ਵਂ ਪਨ ਕੁਤੋ ਆਗਤੋਸੀ''ਤਿ? ''ਸੁਪ੍ਪਾਰਕਾ ਆਗਤੋਮ੍ਹੀ''ਤਿ। ''ਕਦਾ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤੋਸੀ''ਤਿ? ''ਹਿਯ੍ਯੋ ਸਾਯਂ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤੋਮ੍ਹੀ''ਤਿ। ''ਦੂਰਤੋਸਿ ਆਗਤੋ, ਨਿਸੀਦ, ਤਾਵ ਪਾਦੇ ਧੋਵਿਤ੍ਵਾ ਤੇਲੇਨ ਮਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾ ਥੋਕਂ ਵਿਸ੍ਸਮਾਹਿ, ਆਗਤਕਾਲੇ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਦਕ੍ਖਿਸ੍ਸਸੀ''ਤਿ। ''ਅਹਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਸਤ੍ਥੁ ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਾ ਜੀਵਿਤਨ੍ਤਰਾਯਂ ਨ ਜਾਨਾਮਿ, ਏਕਰਤ੍ਤੇਨੇਵਮ੍ਹਿ ਕਤ੍ਥਚਿ ਅਟ੍ਠਤ੍ਵਾ ਅਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਵੀਸਯੋਜਨਸਤਿਕਂ ਮਗ੍ਗਂ ਆਗਤੋ, ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਪਸ੍ਸਿਤ੍ਵਾਵ ਵਿਸ੍ਸਮਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ। ਸੋ ਏਵਂ ਵਤ੍ਵਾ ਤਰਮਾਨਰੂਪੋ ਸਾਵਤ੍ਥਿਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਅਨੋਪਮਾਯ ਬੁਦ੍ਧਸਿਰਿਯਾ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਨ੍ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਚਿਰਸ੍ਸਂ ਵਤ ਮੇ ਗੋਤਮੋ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ ਦਿਟ੍ਠੋ''ਤਿ ਦਿਟ੍ਠਟ੍ਠਾਨਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਓਨਤਸਰੀਰੋ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਨ੍ਤਰਵੀਥਿਯਮੇਵ ਪਞ੍ਚਪਤਿਟ੍ਠਿਤੇਨ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਗੋਪ੍ਫਕੇਸੁ ਦਲ੍ਹਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਏਵਮਾਹ – ''ਦੇਸੇਤੁ ਮੇ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਗਵਾ ਧਮ੍ਮਂ, ਦੇਸੇਤੁ ਸੁਗਤੋ ਧਮ੍ਮਂ, ਯਂ ਮਮਸ੍ਸ ਦੀਘਰਤ੍ਤਂ ਹਿਤਾਯ ਸੁਖਾਯਾ''ਤਿ। ਅਥ ਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ''ਅਕਾਲੋ ਖੋ ਤਾਵ, ਬਾਹਿਯ, ਅਨ੍ਤਰਘਰਂ ਪਵਿਟ੍ਠਮ੍ਹਾ ਪਿਣ੍ਡਾਯਾ''ਤਿ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਿ।

ਤਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਬਾਹਿਯੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਸਂਸਾਰੇ ਸਂਸਰਨ੍ਤੇਨ ਕਬਲ਼ੀਕਾਰਾਹਾਰੋ ਨ ਅਲਦ੍ਧਪੁਬ੍ਬੋ, ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਵਾ ਮਯ੍ਹਂ ਵਾ ਜੀਵਿਤਨ੍ਤਰਾਯਂ ਨ ਜਾਨਾਮਿ, ਦੇਸੇਤੁ ਮੇ ਧਮ੍ਮਨ੍ਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਦੁਤਿਯਮ੍ਪਿ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਿਯੇਵ। ਏਵਂ ਕਿਰਸ੍ਸ ਅਹੋਸਿ – ''ਇਮਸ੍ਸ ਮਂ ਦਿਟ੍ਠਕਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਸਕਲਸਰੀਰਂ ਪੀਤਿਯਾ ਨਿਰਨ੍ਤਰਂ ਅਜ੍ਝੋਤ੍ਥਟਂ ਹੋਤਿ, ਬਲਵਪੀਤਿਵੇਗੋ ਧਮ੍ਮਂ ਸੁਤ੍ਵਾਪਿ ਨ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਤਿ ਪਟਿਵਿਜ੍ਝਿਤੁਂ, ਮਜ੍ਝਤ੍ਤੁਪੇਕ੍ਖਾਯ ਤਾਵ ਤਿਟ੍ਠਤੁ, ਏਕਰਤ੍ਤੇਨੇਵ ਵੀਸਯੋਜਨਸਤਿਕਂ ਮਗ੍ਗਂ ਆਗਤਤ੍ਤਾ ਦਰਥੋਪਿਸ੍ਸ ਬਲਵਾ, ਸੋਪਿ ਤਾਵ ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਮ੍ਭਤੂ''ਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਦ੍ਵਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਤਤਿਯਂ ਯਾਚਿਤੋ ਅਨ੍ਤਰਵੀਥਿਯਂ ਠਿਤੋਵ ''ਤਸ੍ਮਾਤਿਹ ਤੇ, ਬਾਹਿਯ, ਏਵਂ ਸਿਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬਂ 'ਦਿਟ੍ਠੇ ਦਿਟ੍ਠਮਤ੍ਤਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ'''ਤਿਆਦਿਨਾ (ਉਦਾ॰ ੧੦) ਨਯੇਨ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਸਿ। ਸੋ ਸਤ੍ਥੁ ਧਮ੍ਮਂ ਸੁਣਨ੍ਤੋਯੇਵ ਸਬ੍ਬਾਸਵੇ ਖੇਪੇਤ੍ਵਾ ਸਹ ਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਹਿ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਿ। ਤਾਵਦੇਵ ਚ ਪਨ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਂ ਯਾਚਿ, ''ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਂ ਤੇ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰ''ਨ੍ਤਿ ਪੁਟ੍ਠੋ ''ਨ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣ''ਨ੍ਤਿ ਆਹ। ਅਥ ਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ''ਤੇਨ ਹਿ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਂ ਪਰਿਯੇਸਾਹੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਕਾਮਿ।

''ਸੋ ਕਿਰ ਵੀਸਤਿ ਵਸ੍ਸਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਸਮਣਧਮ੍ਮਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ 'ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਨਾਮ ਅਤ੍ਤਨਾ ਪਚ੍ਚਯੇ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞਂ ਅਨੋਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਸਯਮੇਵ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ'ਤਿ ਏਕਭਿਕ੍ਖੁਸ੍ਸਾਪਿ ਪਤ੍ਤੇਨ ਵਾ ਚੀਵਰੇਨ ਵਾ ਸਙ੍ਗਹਂ ਨ ਅਕਾਸਿ , ਤੇਨਸ੍ਸ ਇਦ੍ਧਿਮਯਪਤ੍ਤਚੀਵਰਂ ਨ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਞਤ੍ਵਾ ਏਹਿਭਿਕ੍ਖੁਭਾਵੇਨ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਂ ਨ ਅਦਾਸਿ। ਤਮ੍ਪਿ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਂ ਪਰਿਯੇਸਮਾਨਮੇਵ ਏਕਾ ਯਕ੍ਖਿਨੀ ਧੇਨੁਰੂਪੇਨ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਉਰਮ੍ਹਿ ਪਹਰਿਤ੍ਵਾ ਜੀਵਿਤਕ੍ਖਯਂ ਪਾਪੇਸਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਿਤ੍ਵਾ ਕਤਭਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚੋ ਸਮ੍ਬਹੁਲੇਹਿ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤੋ ਬਾਹਿਯਸ੍ਸ ਸਰੀਰਂ ਸਙ੍ਕਾਰਟ੍ਠਾਨੇ ਪਤਿਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਣਾਪੇਸਿ, ''ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਏਕਸ੍ਮਿਂ

ਗੇਹਦ੍ਵਾਰੇ ਠਤ੍ਵਾ ਮਞ੍ਚਕਂ ਆਹਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਸਰੀਰਂ ਨਗਰਤੋ ਨੀਹਰਿਤ੍ਵਾ ਝਾਪੇਤ੍ਵਾ ਥੂਪਂ ਕਰੋਥਾ''ਤਿ। ਭਿਕ੍ਖੂ ਤਥਾ ਕਰਿਂਸੁ, ਕਤ੍ਵਾ ਚ ਪਨ ਵਿਹਾਰਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨਾ ਕਤਕਿਚ੍ਚਂ ਆਰੋਚੇਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਅਭਿਸਮ੍ਪਰਾਯਂ ਪੁਚ੍ਛਿਂਸੁ। ਅਥ ਨੇਸਂ ਭਗਵਾ ਤਸ੍ਸ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤਭਾਵਂ ਆਚਿਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾ ''ਏਤਦਗ੍ਗਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਮਮ ਸਾਵਕਾਨਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਖਿਪ੍ਪਾਭਿਞ੍ਞਾਨਂ ਯਦਿਦਂ ਬਾਹਿਯੋ ਦਾਰੁਚੀਰਿਯੋ''ਤਿ (ਅ॰ ਨਿ॰ ੧.੨੧੬) ਏਤਦਗ੍ਗੇ ਠਪੇਸਿ। ਅਥ ਨਂ ਭਿਕ੍ਖੂ ਪੁਚ੍ਛਿਂਸੁ – ''ਭਨ੍ਤੇ, ਤੁਮ੍ਹੇ 'ਬਾਹਿਯੋ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਤ੍ਤੋ'ਤਿ ਵਦੇਥ, ਕਦਾ ਸੋ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਤ੍ਤੋ''ਤਿ? ''ਮਮ ਧਮ੍ਮਂ ਸੁਤਕਾਲੇ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ''ਤਿ। ''ਕਦਾ ਪਨਸ੍ਸ, ਭਨ੍ਤੇ, ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ ਧਮ੍ਮੋ ਕਥਿਤੋ''ਤਿ? ''ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਨ੍ਤੇਨ ਅਨ੍ਤਰਵੀਥਿਯਂ ਠਤ੍ਵਾ''ਤਿ। ''ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਕੋ ਹਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ ਅਨ੍ਤਰਵੀਥਿਯਂ ਠਤ੍ਵਾ ਕਥਿਤਧਮ੍ਮੋ ਕਥਂ ਸੋ ਤਾਵਤ੍ਤਕੇਨ ਵਿਸੇਸਂ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਸੀ''ਤਿ, ਅਥ ਨੇ ਸਤ੍ਥਾ ''ਕਿਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਮਮ ਧਮ੍ਮਂ 'ਅਪ੍ਪਂ ਵਾ ਬਹੁਂ ਵਾ'ਤਿ ਮਾ ਪਮਾਣਂ ਗਣ੍ਹਥ। ਅਨੇਕਾਨਿਪਿ ਹਿ ਗਾਥਾਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਅਨਤ੍ਥਨਿਸ੍ਸਿਤਾਨਿ ਨ ਸੇਯ੍ਯੋ, ਅਤ੍ਥਨਿਸ੍ਸਿਤਂ ਪਨ ਏਕਮ੍ਪਿ ਗਾਥਾਪਦਂ ਸੇਯ੍ਯੋ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਅਨੁਸਨ੍ਧਿਂ ਘਟੇਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਨ੍ਤੋ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

੧੦੧.''ਸਹਸ੍ਸਮਪਿ ਚੇ ਗਾਥਾ, ਅਨਤ੍ਥਪਦਸਂਹਿਤਾ।
ਏਕਂ ਗਾਥਾਪਦਂ ਸੇਯ੍ਯੋ, ਯਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਉਪਸਮ੍ਮਤੀ''ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਏਕਂ ਗਾਥਾਪਦਂ ਸੇਯ੍ਯੋ**ਤਿ ''ਅਪ੍ਪਮਾਦੋ ਅਮਤਪਦਂ...ਪੇ॰... ਯਥਾ ਮਯਾ''ਤਿ (ਧ॰ ਪ॰ ੨੧) ਏਵਰੂਪਾ ਏਕਾ ਗਾਥਾਪਿ ਸੇਯ੍ਯੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਸੇਸਂ ਪੁਰਿਮਨਯੇਨੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਬਹੂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਾਦੀਨਿ ਪਾਪੁਣਿਂਸੂਤਿ।

ਬਾਹਿਯਦਾਰੁਚੀਰਿਯਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ ਦੁਤਿਯਂ।

੩. ਕੁਣ੍ਡਲਕੇਸਿਤ੍ਥੇਰੀਵਤ੍ਥੁ

ਯੋ ਚ ਗਾਥਾਸਤਂ ਭਾਸੇਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਕੁਣ੍ਡਲਕੇਸਿਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਰਾਜਗਹੇ ਕਿਰ ਏਕਾ ਸੇਟ੍ਠਿਧੀਤਾ ਸੋਲ਼ਸਵਸ੍ਸੁਦ੍ਦੇਸਿਕਾ ਅਭਿਰੂਪਾ ਅਹੋਸਿ ਦਸ੍ਸਨੀਯਾ ਪਾਸਾਦਿਕਾ। ਤਸ੍ਮਿਞ੍ਚ ਵਯੇ ਠਿਤਾ ਨਾਰਿਯੋ ਪੁਰਿਸਜ੍ਝਾਸਯਾ ਹੋਨ੍ਤਿ ਪੁਰਿਸਲੋਲਾ। ਅਥ ਨਂ ਮਾਤਾਪਿਤਰੋ ਸਤ੍ਤਭੂਮਿਕਸ੍ਸ ਪਾਸਾਦਸ੍ਸ ਉਪਰਿਮਤਲੇ ਸਿਰਿਗਬ੍ਭੇ ਨਿਵਾਸਾਪੇਸੁਂ। ਏਕਮੇਵਸ੍ਸਾ ਦਾਸਿਂ ਪਰਿਚਾਰਿਕਂ ਅਦਂਸੁ। ਅਥੇਕਂ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤਂ ਚੋਰਕਮ੍ਮਂ ਕਰੋਨ੍ਤਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਾਬਾਹਂ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਚਤੁਕ੍ਕੇ ਚਤੁਕ੍ਕੇ ਕਸਾਹਿ ਪਹਰਿਤ੍ਵਾ ਆਘਾਤਨਂ ਨਯਿਂਸੁ। ਸੇਟ੍ਠਿਧੀਤਾ ਮਹਾਜਨਸ੍ਸ ਸਦ੍ਦਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ''ਕਿਂ ਨੁ ਖੋ ਏਤ''ਨ੍ਤਿ ਪਾਸਾਦਤਲੇ ਠਤ੍ਵਾ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੀ ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਪਟਿਬਦ੍ਧਚਿਤ੍ਤਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਤਂ ਪਤ੍ਥਯਮਾਨਾ ਆਹਾਰਂ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਮਞ੍ਚਕੇ ਨਿਪਜ੍ਜਿ। ਅਥ ਨਂ ਮਾਤਾ ਪੁਚ੍ਛਿ – ''ਕਿਂ ਇਦਂ, ਅਮ੍ਮਾ''ਤਿ? ''ਸਚੇ ਏਤਂ 'ਚੋਰੋ'ਤਿ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਨਿਯ੍ਯਮਾਨਂ ਪੁਰਿਸਂ ਲਭਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਜੀਵਿਸ੍ਸਾਮਿ। ਨੋ ਚੇ ਲਭਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਜੀਵਿਤਂ ਮੇ ਨਤ੍ਥਿ, ਇਧੇਵ ਮਰਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ। ''ਅਮ੍ਮ, ਮਾ ਏਵਂ ਕਰਿ, ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਜਾਤਿਯਾ ਚ ਗੋਤ੍ਤੇਨ ਚ ਭੋਗੇਨ ਚ ਸਦਿਸਂ ਅਞ੍ਞਂ ਸਾਮਿਕਂ ਲਭਿਸ੍ਸਸੀ''ਤਿ। ''ਮਯ੍ਹਂ ਅਞ੍ਞੇਨ ਕਿਚ੍ਚਂ ਨਤ੍ਥਿ, ਇਮਂ ਅਲਭਮਾਨਾ ਮਰਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ। ਮਾਤਾ ਧੀਤਰਂ ਸਞ੍ਞਾਪੇਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੀ ਪਿਤੁਨੋ ਆਰੋਚੇਸਿ। ਸੋਪਿ ਨਂ ਸਞ੍ਞਾਪੇਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੋ ''ਕਿਂ ਸਕ੍ਕਾ ਕਾਤੁ''ਨ੍ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਤਂ ਚੋਰਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਸ੍ਸ ਰਾਜਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਸਹਸ੍ਸਭਣ੍ਡਿਕਂ ਪੇਸੇਸਿ – ''ਇਮਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਏਤਂ ਪੁਰਿਸਂ ਮਯ੍ਹਂ ਦੇਹੀ''ਤਿ। ਸੋ ''ਸਾਧੂ''ਤਿ ਕਹਾਪਣੇ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਤਂ ਮੁਞ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞਂ ਮਾਰੇਤ੍ਵਾ ''ਮਾਰਿਤੋ, ਦੇਵ, ਚੋਰੋ''ਤਿ ਰਞ੍ਞੋ ਆਰੋਚੇਸਿ। ਸੇਟ੍ਠਿਪਿ ਤਸ੍ਸ ਧੀਤਰਂ ਅਦਾਸਿ।

ਸਾ ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ''ਸਾਮਿਕਂ ਆਰਾਧੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਸਬ੍ਬਾਭਰਣਪਟਿਮਣ੍ਡਿਤਾ ਸਯਮੇਵ ਤਸ੍ਸ ਯਾਗੁਆਦੀਨਿ ਸਂਵਿਦਹਤਿ, ਚੋਰੋ ਕਤਿਪਾਹਚ੍ਚਯੇਨ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਕਦਾ ਨੁ ਖੋ ਇਮਂ ਮਾਰੇਤ੍ਵਾ ਏਤਿਸ੍ਸਾ ਆਭਰਣਾਨਿ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਸੁਰਾਗੇਹੇ ਵਿਕ੍ਕਿਣਿਤ੍ਵਾ

ਖਾਦਿਤੁਂ ਲਭਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ? ਸੋ ''ਅਤ੍ਥੇਕੋ ਉਪਾਯੋ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਆਹਾਰਂ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਮਞ੍ਚਕੇ ਨਿਪਜ੍ਜਿ, ਅਥ ਨਂ ਸਾ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ''ਕਿਂ ਤੇ, ਸਾਮਿ, ਰੁਜ੍ਜਤੀ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ''ਨ ਕਿਞ੍ਚਿ ਮੇ, ਭਦ੍ਦੇਤਿ, ਕਚ੍ਚਿ ਪਨ ਮੇ ਮਾਤਾਪਿਤਰੋ ਤੁਯ੍ਹਂ ਕੁਦ੍ਧਾ''ਤਿ? ''ਨ ਕੁਜ੍ਝਨ੍ਤਿ, ਭਦ੍ਦੇ''ਤਿ । ਅਥ ''ਕਿਂ ਨਾਮੇਤ''ਨ੍ਤਿ? ''ਭਦ੍ਦੇ, ਅਹਂ ਤਂ ਦਿਵਸਂ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਨਿਯ੍ਯਮਾਨੋ ਚੋਰਪਪਾਤੇ ਅਧਿਵਤ੍ਥਾਯ ਦੇਵਤਾਯ ਬਲਿਕਮ੍ਮਂ ਪਟਿਸ੍ਸੁਣਿਤ੍ਵਾ ਜੀਵਿਤਂ ਲਭਿਂ, ਤ੍ਵਮ੍ਪਿ ਮਯਾ ਤਸ੍ਸਾ ਏਵ ਆਨੁਭਾਵੇਨ ਲਦ੍ਧਾ, 'ਤਂ ਮੇ ਦੇਵਤਾਯ ਬਲਿਕਮ੍ਮਂ ਠਪਿਤ'ਨ੍ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਮਿ, ਭਦ੍ਦੇ''ਤਿ। ''ਸਾਮਿ, ਮਾ ਚਿਨ੍ਤਯਿ, ਕਰਿਸ੍ਸਾਮਿ ਬਲਿਕਮ੍ਮਂ, ਵਦੇਹਿ , ਕੇਨਤ੍ਥੋ''ਤਿ? ''ਅਪ੍ਪੋਦਕਮਧੁਪਾਯਸੇਨ ਚ ਲਾਜਪਞ੍ਚਮਕਪੁਪ੍ਫੇਹਿ ਚਾ''ਤਿ। ''ਸਾਧੁ, ਸਾਮਿ, ਅਹਂ ਪਟਿਯਾਦੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਸਾ ਸਬ੍ਬਂ ਬਲਿਕਮ੍ਮਂ ਪਟਿਯਾਦੇਤ੍ਵਾ ''ਏਹਿ, ਸਾਮਿ, ਗਚ੍ਛਾਮਾ''ਤਿ ਆਹ। ''ਤੇਨ ਹਿ, ਭਦ੍ਦੇ, ਤਵ ਞਾਤਕੇ ਨਿਵਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਮਹਗ੍ਘਾਨਿ ਵਤ੍ਥਾਭਰਣਾਨਿ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਅਲਙ੍ਕਰੋਹਿ, ਹਸਨ੍ਤਾ ਕੀਲ਼ਨ੍ਤਾ ਸੁਖਂ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ। ਸਾ ਤਥਾ ਅਕਾਸਿ।

ਅਥ ਨਂ ਸੋ ਪਬ੍ਬਤਪਾਦਂ ਗਤਕਾਲੇ ਆਹ – ''ਭਦ੍ਦੇ, ਇਤੋ ਪਰਂ ਉਭੋਵ ਜਨਾ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮ, ਸੇਸਜਨਂ ਯਾਨਕੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਨਿਵਤ੍ਤਾਪੇਤ੍ਵਾ ਬਲਿਕਮ੍ਮਭਾਜਨਂ ਸਯਂ ਉਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹਾਹੀ''ਤਿ। ਸਾ ਤਥਾ ਅਕਾਸਿ। ਚੋਰੋ ਤਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਚੋਰਪਪਾਤਪਬ੍ਬਤਂ ਅਭਿਰੁਹਿ। ਤਸ੍ਸ ਹਿ ਏਕੇਨ ਪਸ੍ਸੇਨ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਅਭਿਰੁਹਨ੍ਤਿ, ਏਕਂ ਪਸ੍ਸਂ ਛਿਨ੍ਨਪਪਾਤਂ। ਪਬ੍ਬਤਮਤ੍ਥਕੇ ਠਿਤਾ ਤੇਨ ਪਸ੍ਸੇਨ ਚੋਰੇ ਪਾਤੇਨ੍ਤਿ। ਤੇ ਖਣ੍ਡਾਖਣ੍ਡਂ ਹੁਤ੍ਵਾ ਭੂਮਿਯਂ ਪਤਨ੍ਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ''ਚੋਰਪਪਾਤੋ''ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਸਾ ਤਸ੍ਸ ਪਬ੍ਬਤਸ੍ਸ ਮਤ੍ਥਕੇ ਠਤ੍ਵਾ ''ਬਲਿਕਮ੍ਮਂ ਤੇ, ਸਾਮਿ, ਕਰੋਹੀ''ਤਿ ਆਹ। ਸੋ ਤੁਣ੍ਹੀ ਅਹੋਸਿ। ਪੁਨ ਤਾਯ ''ਕਸ੍ਮਾ, ਸਾਮਿ, ਤੁਣ੍ਹੀਭੂਤੋਸੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਤਂ ਆਹ – ''ਨ ਮਯ੍ਹਂ ਬਲਿਕਮ੍ਮੇਨਤ੍ਥੋ, ਵਞ੍ਚੇਤ੍ਵਾ ਪਨ ਤਂ ਆਦਾਯ ਆਗਤੋਮ੍ਹੀ''ਤਿ। ''ਕਿਂ ਕਾਰਣਾ, ਸਾਮੀ''ਤਿ? ''ਤਂ ਮਾਰੇਤ੍ਵਾ ਤਵ ਆਭਰਣਾਨਿ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਲਾਯਨਤ੍ਥਾਯਾ''ਤਿ। ਸਾ ਮਰਣਭਯਤਜ੍ਜਿਤਾ ਆਹ – ''ਸਾਮਿ, ਅਹਞ੍ਚ ਆਭਰਣਾਨਿ ਚ ਤਵ ਸਨ੍ਤਕਾਨੇਵ, ਕਸ੍ਮਾ ਏਵਂ ਵਦੇਸੀ''ਤਿ? ਸੋ, ''ਮਾ ਏਵਂ ਕਰੋਹੀ''ਤਿ, ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ ਯਾਚਿਯਮਾਨੋਪਿ ''ਮਾਰੇਮਿ ਏਵਾ''ਤਿ ਆਹ। ''ਏਵਂ ਸਨ੍ਤੇ ਕਿਂ ਤੇ ਮਮ ਮਰਣੇਨ? ਇਮਾਨਿ ਆਭਰਣਾਨਿ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਮਯ੍ਹਂ ਜੀਵਿਤਂ ਦੇਹਿ, ਇਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਮਂ 'ਮਤਾ'ਤਿ ਧਾਰੇਹਿ, ਦਾਸੀ ਵਾ ਤੇ ਹੁਤ੍ਵਾ ਕਮ੍ਮਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

''ਇਦਂ ਸੁਵਣ੍ਣਕੇਯੂਰਂ, ਮੁਤ੍ਤਾ ਵੇਲ਼ੁਰਿਯਾ ਬਹੂ।
ਸਬ੍ਬਂ ਹਰਸ੍ਸੁ ਭਦ੍ਦਨ੍ਤੇ, ਮਂ ਚ ਦਾਸੀਤਿ ਸਾਵਯਾ''ਤਿ॥ (ਅਪ॰ ਥੇਰੀ ੨.੩.੨੭)।

ਤਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਚੋਰੋ ''ਏਵਂ ਕਤੇ ਤ੍ਵਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਮਾਤਾਪਿਤੂਨਂ ਆਚਿਕ੍ਖਿਸ੍ਸਸਿ, ਮਾਰੇਸ੍ਸਾਮਿਯੇਵ, ਮਾ ਤ੍ਵਂ ਬਾਲ਼੍ਹਂ ਪਰਿਦੇਵਸੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

''ਮਾ ਬਾਲ਼੍ਹਂ ਪਰਿਦੇਵੇਸਿ, ਖਿਪ੍ਪਂ ਬਨ੍ਧਾਹਿ ਭਣ੍ਡਿਕਂ।
ਨ ਤੁਯ੍ਹਂ ਜੀਵਿਤਂ ਅਤ੍ਥਿ, ਸਬ੍ਬਂ ਗਣ੍ਹਾਮਿ ਭਣ੍ਡਕ''ਨ੍ਤਿ॥ –

ਸਾ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਅਹੋ ਇਦਂ ਕਮ੍ਮਂ ਭਾਰਿਯਂ। ਪਞ੍ਞਾ ਨਾਮ ਨ ਪਚਿਤ੍ਵਾ ਖਾਦਨਤ੍ਥਾਯ ਕਤਾ, ਅਥ ਖੋ ਵਿਚਾਰਣਤ੍ਥਾਯ ਕਤਾ, ਜਾਨਿਸ੍ਸਾਮਿਸ੍ਸ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ, ਅਥ ਨਂ ਆਹ – ''ਸਾਮਿ, ਯਦਾ ਤ੍ਵਂ 'ਚੋਰੋ'ਤਿ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਨੀਯਸਿ, ਤਦਾਹਂ ਮਾਤਾਪਿਤੂਨਂ ਆਚਿਕ੍ਖਿਂ, ਤੇ ਸਹਸ੍ਸਂ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਤਂ ਆਹਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਗੇਹੇ ਕਰਿਂਸੁ। ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਅਹਂ ਤੁਯ੍ਹਂ ਉਪਕਾਰਿਕਾ, ਅਜ੍ਜ ਮੇ ਸੁਦਿਟ੍ਠਂ ਕਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਵਨ੍ਦਿਤੁਂ ਦੇਹੀ''ਤਿ। ਸੋ ''ਸਾਧੁ, ਭਦ੍ਦੇ, ਸੁਦਿਟ੍ਠਂ ਕਤ੍ਵਾ ਵਨ੍ਦਾਹੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਤਨ੍ਤੇ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਅਥ ਨਂ ਸਾ ਤਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਪਦਕ੍ਖਿਣਂ ਕਤ੍ਵਾ ਚਤੂਸੁ ਠਾਨੇਸੁ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ, ''ਸਾਮਿ, ਇਦਂ ਤੇ ਪਚ੍ਛਿਮਦਸ੍ਸਨਂ, ਇਦਾਨਿ ਤੁਯ੍ਹਂ ਵਾ ਮਮ ਦਸ੍ਸਨਂ, ਮਯ੍ਹਂ ਵਾ ਤਵ ਦਸ੍ਸਨਂ ਨਤ੍ਥੀ''ਤਿ ਪੁਰਤੋ ਚ ਪਚ੍ਛਤੋ ਚ ਆਲਿਙ੍ਗਿਤ੍ਵਾ ਪਮਤ੍ਤੁਂ ਹੁਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਤਨ੍ਤੇ ਠਿਤਂ ਪਿਟ੍ਠਿਪਸ੍ਸੇ ਠਤ੍ਵਾ ਏਕੇਨ ਹਤ੍ਥੇਨ ਖਨ੍ਧੇ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਏਕੇਨ ਪਿਟ੍ਠਿਕਚ੍ਛਾਯ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਤਪਪਾਤੇ ਖਿਪਿ। ਸੋ ਪਬ੍ਬਤਕੁਚ੍ਛਿਯਂ ਪਟਿਹਤੋ ਖਣ੍ਡਾਖਣ੍ਡਿਕਂ

ਹੁਤ੍ਵਾ ਭੂਮਿਯਂ ਪਤਿ। ਚੋਰਪਪਾਤਮਤ੍ਥਕੇ ਅਧਿਵਤ੍ਥਾ ਦੇਵਤਾ ਤੇਸਂ ਦ੍ਵਿੰਨਮ੍ਪਿ ਕਿਰਿਯਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸਾ ਇਤ੍ਥਿਯਾ ਸਾਧੁਕਾਰਂ ਦਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

> ''ਨ ਹਿ ਸਬ੍ਬੇਸੁ ਠਾਨੇਸੁ, ਪੁਰਿਸੋ ਹੋਤਿ ਪਣ੍ਡਿਤੋ।
> ਇਤ੍ਥੀਪਿ ਪਣ੍ਡਿਤਾ ਹੋਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਵਿਚਕ੍ਖਣਾ''ਤਿ॥ (ਅਪ॰ ਥੇਰੀ ੨.੩.੩੧)।

ਸਾਪਿ ਚੋਰਂ ਪਪਾਤੇ ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਸਚਾਹਂ ਗੇਹਂ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮਿ, 'ਸਾਮਿਕੋ ਤੇ ਕੁਹਿ'ਨ੍ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਸਚਾਹਂ ਏਵਂ ਪੁਟ੍ਠਾ 'ਮਾਰਿਤੋ ਮੇ'ਤਿ ਵਕ੍ਖਾਮਿ, 'ਦੁਬ੍ਬਿਨੀਤੇ ਸਹਸ੍ਸਂ ਦਤ੍ਵਾ ਤਂ ਆਹਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਇਦਾਨਿ ਨਂ ਮਾਰੇਸੀ'ਤਿ ਮਂ ਮੁਖਸਤ੍ਤੀਹਿ ਵਿਜ੍ਝਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, 'ਆਭਰਣਤ੍ਥਾਯ ਸੋ ਮਂ ਮਾਰੇਤੁਕਾਮੋ ਅਹੋਸੀ'ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇਪਿ ਨ ਸਦ੍ਦਹਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਅਲਂ ਮੇ ਗੇਹੇਨਾ''ਤਿ ਤਤ੍ਥੇਵਾਭਰਣਾਨਿ ਛਡ੍ਡੇਤ੍ਵਾ ਅਰਞ੍ਞਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬੇਨ ਵਿਚਰਨ੍ਤੀ ਏਕਂ ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕਾਨਂ ਅਸ੍ਸਮਂ ਪਤ੍ਵਾ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ''ਮਯ੍ਹਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਂ ਦੇਥਾ''ਤਿ ਆਹ। ਅਥ ਨਂ ਪਬ੍ਬਾਜੇਸੁਂ। ਸਾ ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾਵ ਪੁਚ੍ਛਿ – ''ਭਨ੍ਤੇ, ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾਯ ਕਿਂ ਉਤ੍ਤਮ''ਨ੍ਤਿ? ''ਭਦ੍ਦੇ, ਦਸਸੁ ਵਾ ਕਸਿਣੇਸੁ ਪਰਿਕਮ੍ਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਝਾਨਂ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਤਬ੍ਬਂ , ਵਾਦਸਹਸ੍ਸਂ ਵਾ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਿਤਬ੍ਬਂ, ਅਯਂ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾਯ ਉਤ੍ਤਮਤ੍ਥੋ''ਤਿ। ''ਝਾਨਂ ਤਾਵ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਤੁਂ ਅਹਂ ਨ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਵਾਦਸਹਸ੍ਸਂ ਪਨ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਅਯ੍ਯਾ''ਤਿ। ਅਥ ਨਂ ਤੇ ਵਾਦਸਹਸ੍ਸਂ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਾਪੇਤ੍ਵਾ ''ਉਗ੍ਗਹਿਤਂ ਤੇ ਸਿਪ੍ਪਂ, ਇਦਾਨਿ ਤ੍ਵਂ ਜਮ੍ਬੁਦੀਪਤਲੇ ਵਿਚਰਿਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਪਞ੍ਹਂ ਕਥੇਤੁਂ ਸਮਤ੍ਥਂ ਓਲੋਕੇਹੀ''ਤਿ ਤਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥੇ ਜਮ੍ਬੁਸਾਖਂ ਦਤ੍ਵਾ ਉਯ੍ਯੋਜੇਸੁਂ – ''ਗਚ੍ਛ, ਭਦ੍ਦੇ, ਸਚੇ ਕੋਚਿ ਗਿਹਿਭੂਤੋ ਤਯਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਪਞ੍ਹਂ ਕਥੇਤੁਂ ਸਕ੍ਕੋਤਿ, ਤਸ੍ਸੇਵ ਪਾਦਪਰਿਚਾਰਿਕਾ ਭਵਾਹਿ, ਸਚੇ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ ਸਕ੍ਕੋਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਪਬ੍ਬਜਾਹੀ''ਤਿ।

ਸਾ ਨਾਮੇਨ ਜਮ੍ਬੁਪਰਿਬ੍ਬਾਜਿਕਾ ਨਾਮ ਹੁਤ੍ਵਾ ਤਤੋ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਦਿਟ੍ਠੇ ਦਿਟ੍ਠੇ ਪਞ੍ਹਂ ਪੁਚ੍ਛਨ੍ਤੀ ਵਿਚਰਤਿ। ਤਾਯ ਸਦ੍ਧਿਂ ਕਥੇਤੁਂ ਸਮਤ੍ਥੋ ਨਾਮ ਨਾਹੋਸਿ। ''ਇਤੋ ਜਮ੍ਬੁਪਰਿਬ੍ਬਾਜਿਕਾ ਆਗਚ੍ਛਤੀ''ਤਿ ਸੁਤ੍ਵਾਵ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਪਲਾਯਨ੍ਤਿ। ਸਾ ਗਾਮਂ ਵਾ ਨਿਗਮਂ ਵਾ ਭਿਕ੍ਖਾਯ ਪਵਿਸਨ੍ਤੀ ਗਾਮਦ੍ਵਾਰੇ ਵਾਲੁਕਰਾਸਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਜਮ੍ਬੁਸਾਖਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ''ਮਯਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਕਥੇਤੁਂ ਸਮਤ੍ਥੋ ਜਮ੍ਬੁਸਾਖਂ ਮਦ੍ਦਤੂ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਗਾਮਂ ਪਾਵਿਸਿ। ਤਂ ਠਾਨਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤੁਂ ਸਮਤ੍ਥੋ ਨਾਮ ਨਾਹੋਸਿ। ਸਾਪਿ ਮਿਲਾਤਾਯ ਜਮ੍ਬੁਸਾਖਾਯ ਅਞ੍ਞਂ ਜਮ੍ਬੁਸਾਖਂ ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਇਮਿਨਾ ਨੀਹਾਰੇਨ ਵਿਚਰਨ੍ਤੀ ਸਾਵਤ੍ਥਿਂ ਪਤ੍ਵਾ ਗਾਮਦ੍ਵਾਰੇ ਵਾਲੁਕਰਾਸਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਜਮ੍ਬੁਸਾਖਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਵਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖਾਯ ਪਾਵਿਸਿ। ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਗਾਮਦਾਰਕਾ ਜਮ੍ਬੁਸਾਖਂ ਪਰਿਵਾਰੇਤ੍ਵਾ ਅਟ੍ਠਂਸੁ। ਤਦਾ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰੋ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਿਤ੍ਵਾ ਕਤਭਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚੋ ਨਗਰਾ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤੋ ਤੇ ਦਾਰਕੇ ਜਮ੍ਬੁਸਾਖਂ ਪਰਿਵਾਰੇਤ੍ਵਾ ਠਿਤੇ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਕਿਂ ਇਦ''ਨ੍ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਦਾਰਕਾ ਥੇਰਸ੍ਸ ਤਂ ਪਵਤ੍ਤਿਂ ਆਚਿਕ੍ਖਿਂਸੁ। ''ਤੇਨ ਹਿ ਦਾਰਕਾ ਇਮਂ ਸਾਖਂ ਮਦ੍ਦਥਾ''ਤਿ। ''ਭਾਯਾਮ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ । ''ਅਹਂ ਪਞ੍ਹਂ ਕਥੇਸ੍ਸਾਮਿ, ਮਦ੍ਦਥ ਤੁਮ੍ਹੇ''ਤਿ। ਤੇ ਥੇਰਸ੍ਸ ਵਚਨੇਨ ਸਞ੍ਜਾਤੁਸ੍ਸਾਹਾ ਤਥਾ ਕਤ੍ਵਾ ਮਦ੍ਦਨ੍ਤਾ ਜਮ੍ਬੁਸਾਖਂ ਉਕ੍ਖਿਪਿਂਸੁ। ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਿਕਾ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤੇ ਪਰਿਭਾਸਿਤ੍ਵਾ ''ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਮਮ ਪਞ੍ਹੇਨ ਕਿਚ੍ਚਂ ਨਤ੍ਥਿ, ਕਸ੍ਮਾ ਮੇ ਸਾਖਂ ਮਦ੍ਦਥਾ''ਤਿ ਆਹ। ''ਅਯ੍ਯੇਨਮ੍ਹਾ ਮਦ੍ਦਾਪਿਤਾ''ਤਿ ਆਹਂਸੁ। ''ਭਨ੍ਤੇ, ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ ਮੇ ਸਾਖਾ ਮਦ੍ਦਾਪਿਤਾ''ਤਿ? ''ਆਮ, ਭਗਿਨੀ''ਤਿ। ''ਤੇਨ ਹਿ ਮਯਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਪਞ੍ਹਂ ਕਥੇਥਾ''ਤਿ। ''ਸਾਧੁ ਕਥੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ।

ਸਾ ਵਡ੍ਢਮਾਨਕਚ੍ਛਾਯਾਯ ਪਞ੍ਹਂ ਪੁਚ੍ਛਿਤੁਂ ਥੇਰਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਅਗਮਾਸਿ, ਸਕਲਨਗਰਂ ਸਙ੍ਖੁਭਿ। ''ਦ੍ਵਿੰਨਂ ਪਣ੍ਡਿਤਾਨਂ ਕਥਂ ਸੁਣਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਨਾਗਰਾ ਤਾਯ ਸਦ੍ਧਿਂਯੇਵ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਥੇਰਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸੀਦਿਂਸੁ। ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਿਕਾ ਥੇਰਂ ਆਹ – ''ਭਨ੍ਤੇ, ਪੁਚ੍ਛਾਮਿ ਤੇ ਪਞ੍ਹ''ਨ੍ਤਿ। ''ਪੁਚ੍ਛ, ਭਗਿਨੀ''ਤਿ। ਸਾ ਵਾਦਸਹਸ੍ਸਂ ਪੁਚ੍ਛਿ, ਪੁਚ੍ਛਿਤਂ ਪੁਚ੍ਛਿਤਂ ਥੇਰੋ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਸਿ। ਅਥ ਨਂ ਥੇਰੋ ਆਹ – ''ਏਤ੍ਤਕਾ ਏਵ ਤੇ ਪਞ੍ਹਾ, ਅਞ੍ਞੇਪਿ ਅਤ੍ਥੀ''ਤਿ? ''ਏਤ੍ਤਕਾ ਏਵ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ। ''ਤਯਾ ਬਹੂ ਪਞ੍ਹਾ ਪੁਟ੍ਠਾ, ਮਯਮ੍ਪਿ ਏਕਂ ਪੁਚ੍ਛਾਮ, ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਸ੍ਸਸਿ ਨੋ''ਤਿ? ''ਜਾਨਮਾਨਾ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਸ੍ਸਾਮਿ ਪੁਚ੍ਛਥ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ। ਥੇਰੋ ''ਏਕਂ ਨਾਮ ਕਿ''ਨ੍ਤਿ (ਖੁ॰ ਪਾ॰ ੪.੧) ਪਞ੍ਹਂ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਸਾ ''ਏਵਂ ਨਾਮੇਸ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤਬ੍ਬੋ''ਤਿ ਅਜਾਨਨ੍ਤੀ ''ਕਿਂ ਨਾਮੇਤਂ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ''ਬੁਦ੍ਧਪਞ੍ਹੋ ਨਾਮ, ਭਗਿਨੀ''ਤਿ।

‘‘ਮਯ੍ਹਮ੍ਪਿ ਤੰ ਦੇਥ, ਭਨ੍ਤੇ’’ਤਿ। ‘‘ਸਚੇ ਮਾਦਿਸਾ ਭਵਿਸ੍ਸਸਿ, ਦਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ। ‘‘ਤੇਨ ਹਿ ਮੰ ਪਬ੍ਬਾਜੇਥਾ’’ਤਿ। ਥੇਰੋ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਨੰ ਆਚਿਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਾਜੇਸਿ। ਸਾ ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾ ਲਦ੍ਧੂਪਸਮ੍ਪਦਾ ਕੁਣ੍ਡਲਕੇਸਿਤ੍ਥੇਰੀ ਨਾਮ ਹੁਤ੍ਵਾ ਕਤਿਪਾਹਚ੍ਚਯੇਨੇਵ ਸਹ ਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਹਿ ਅਰਹਤ੍ਤੰ ਪਾਪੁਣਿ।

ਭਿਕ੍ਖੂ ਧਮ੍ਮਸਭਾਯੰ ਕਥੰ ਸਮੁਟ੍ਠਾਪੇਸੁੰ – ‘‘ਕੁਣ੍ਡਲਕੇਸਿਤ੍ਥੇਰਿਯਾ ਧਮ੍ਮਸ੍ਸਵਨਕ੍ਖ ਬਹੁੰ ਨਤ੍ਥਿ, ਪਬ੍ਬਜਿਤਕਿਚ੍ਚਞ੍ਚਸ੍ਸਾ ਮਤ੍ਥਕੰ ਪਤ੍ਤੰ, ਏਕੇਨ ਕਿਰ ਚੋਰੇਨ ਸਦ੍ਧਿੰ ਮਹਾਸਙ੍ਗਾਮੰ ਕਤ੍ਵਾ ਜਿਨਿਤ੍ਵਾ ਆਗਤਾ’’ਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ‘‘ਕਾਯ ਨੁਤ੍ਥ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਏਤਰਹਿ ਕਥਾਯ ਸਨ੍ਨਿਸਿਨ੍ਨਾ’’ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ‘‘ਇਮਾਯ ਨਾਮਾ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ, ‘‘ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਮਯਾ ਦੇਸਿਤਧਮ੍ਮੰ ‘ਅਪ੍ਪੰ ਵਾ ਬਹੁੰ ਵਾ’ਤਿ ਪਮਾਣੰ ਮਾ ਗਣ੍ਹਥ, ਅਨਤ੍ਥਕੰ ਪਦਸਤਮ੍ਪਿ ਸੇਯ੍ਯੋ ਨ ਹੋਤਿ, ਧਮ੍ਮਪਦੰ ਪਨ ਏਕਮ੍ਪਿ ਸੇਯ੍ਯੋਵ। ਅਵਸੇਸਚੋਰੇ ਜਿਨਨ੍ਤਸ੍ਸ ਚ ਜਯੋ ਨਾਮ ਨ ਹੋਤਿ, ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਿਕਕਿਲੇਸਚੋਰੇ ਜਿਨਨ੍ਤਸ੍ਸੇਵ ਪਨ ਜਯੋ ਨਾਮ ਹੋਤੀ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਅਨੁਸਨ੍ਧਿੰ ਘਟੇਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮੰ ਦੇਸੇਨ੍ਤੋ ਇਮਾ ਗਾਥਾ ਅਭਾਸਿ –

੧੦੨.‘‘ਯੋ ਚ ਗਾਥਾਸਤੰ ਭਾਸੇ, ਅਨਤ੍ਥਪਦਸਂਹਿਤਾ।
ਏਕੰ ਧਮ੍ਮਪਦੰ ਸੇਯ੍ਯੋ, ਯੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ਉਪਸਮ੍ਮਤਿ॥

੧੦੩.‘‘ਯੋ ਸਹਸ੍ਸੰ ਸਹਸ੍ਸੇਨ, ਸਙ੍ਗਾਮੇ ਮਾਨੁਸੇ ਜਿਨੇ।
ਏਕਞ੍ਚ ਜੇਯ੍ਯਮਤ੍ਤਾਨੰ, ਸ ਵੇ ਸਙ੍ਗਾਮਜੁਤ੍ਤਮੋ’’ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਗਾਥਾਸਤ**ਨ੍ਤਿ ਯੋ ਚ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਸਤਪਰਿਚ੍ਛੇਦਾ ਬਹੂਪਿ ਗਾਥਾ ਭਾਸੇਯ੍ਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਅਨਤ੍ਥਪਦਸਂਹਿਤਾ**ਤਿ ਆਕਾਸਵਣ੍ਣਨਾਦਿਵਸੇਨ ਅਨਤ੍ਥਕੇਹਿ ਪਦੇਹਿ ਸਂਹਿਤਾ। **ਧਮ੍ਮਪਦ**ਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥਸਾਧਕੰ ਖਨ੍ਧਾਦਿਪਟਿਸਂਯੁਤ੍ਤੰ, ‘‘ਚਤ੍ਤਾਰਿਮਾਨਿ ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕਾ ਧਮ੍ਮਪਦਾਨਿ। ਕਤਮਾਨਿ ਚਤ੍ਤਾਰਿ? ਅਨਭਿਜ੍ਝਾ ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕਾ ਧਮ੍ਮਪਦੰ, ਅਬ੍ਯਾਪਾਦੋ ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕਾ ਧਮ੍ਮਪਦੰ, ਸਮ੍ਮਾਸਤਿ ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕਾ ਧਮ੍ਮਪਦੰ , ਸਮ੍ਮਾਸਮਾਧਿ ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕਾ ਧਮ੍ਮਪਦ’’ਨ੍ਤਿ (ਅ॰ ਨਿ॰ ੪.੩੦) ਏਵੰ ਵੁਤ੍ਤੇਸੁ ਚਤੂਸੁ ਧਮ੍ਮਪਦੇਸੁ ਏਕਮ੍ਪਿ ਧਮ੍ਮਪਦੰ **ਸੇਯ੍ਯੋ। ਯੋ ਸਹਸ੍ਸੰ ਸਹਸ੍ਸੇਨਾ**ਤਿ ਯੋ ਏਕੋ ਸਙ੍ਗਾਮਯੋਧੋ ਸਹਸ੍ਸੇਨ ਗੁਣਿਤੰ ਸਹਸ੍ਸੰ **ਮਾਨੁਸੇ** ਏਕਸ੍ਮਿਂ **ਸਙ੍ਗਾਮੇ** ਜਿਨੇਯ੍ਯ, ਦਸਮਨੁਸ੍ਸਸਤਸਹਸ੍ਸੰ ਜਿਨਿਤ੍ਵਾ ਜਯੰ ਆਹਰੇਯ੍ਯ, ਅਯਮ੍ਪਿ ਸਙ੍ਗਾਮਜਿਨਤੰ ਉਤ੍ਤਮੋ ਪਵਰੋ ਨਾਮ ਨ ਹੋਤਿ। **ਏਕਞ੍ਚ ਜੇਯ੍ਯਮਤ੍ਤਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਯੋ ਰਤ੍ਤਿਟ੍ਠਾਨਦਿਵਾਟ੍ਠਾਨੇਸੁ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਿਕਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨੰ ਸਮ੍ਮਸਨ੍ਤੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਲੋਭਾਦਿਕਿਲੇਸਜਯੇਨ ਅਤ੍ਤਾਨੰ ਜਿਨੇਯ੍ਯ । **ਸ ਵੇ ਸਙ੍ਗਾਮਜੁਤ੍ਤਮੋ**ਤਿ ਸੋ ਸਙ੍ਗਾਮਜਿਨਾਨੰ ਉਤ੍ਤਮੋ ਪਵਰੋ ਸਙ੍ਗਾਮਸੀਸਯੋਧੋਤਿ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਬਹੂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਾਦੀਨਿ ਪਾਪੁਣਿਂਸੂਤਿ।

ਕੁਣ੍ਡਲਕੇਸਿਤ੍ਥੇਰੀਵਤ੍ਥੁ ਤਤਿਯੰ।

੪. ਅਨਤ੍ਥਪੁਚ੍ਛਕਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਵਤ੍ਥੁ

ਅਤ੍ਤਾ ਹਵੇਤਿ ਇਮੰ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨੰ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਅਨਤ੍ਥਪੁਚ੍ਛਕੰ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੰ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਸੋ ਕਿਰ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ‘‘ਕਿਂ ਨੁ ਖੋ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ ਅਤ੍ਥਮੇਵ ਜਾਨਾਤਿ, ਉਦਾਹੁ ਅਨਤ੍ਥਮ੍ਪਿ, ਪੁਚ੍ਛਿਸ੍ਸਾਮਿ ਨ’’ਨ੍ਤਿ ਸਤ੍ਥਾਰੰ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਪੁਚ੍ਛਿ – ‘‘ਭਨ੍ਤੇ, ਤੁਮ੍ਹੇ ਅਤ੍ਥਮੇਵ ਜਾਨਾਥ ਮਞ੍ਞੇ, ਨੋ ਅਨਤ੍ਥ’’ਨ੍ਤਿ? ‘‘ਅਤ੍ਥਞ੍ਚਾਹੰ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ, ਜਾਨਾਮਿ ਅਨਤ੍ਥਞ੍ਚਾ’’ਤਿ। ‘‘ਤੇਨ ਹਿ ਮੇ ਅਨਤ੍ਥੰ ਕਥੇਥਾ’’ਤਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਸਤ੍ਥਾ ਇਮੰ ਗਾਥਮਾਹ –

‘‘ਉਸ੍ਸੂਰਸੇਯ੍ਯਂ ਆਲਸ੍ਯਂ, ਚਣ੍ਡਿਕ੍ਕਂ ਦੀਘਸੋਣ੍ਡਿਯਂ।

ਏਕਸ੍ਸਦ੍ਧਾਨਗਮਨਂ ਪਰਦਾਰੂਪਸੇਵਨਂ।
ਏਤਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ ਸੇਵਸ੍ਸੁ, ਅਨਤ੍ਥਂ ਤੇ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ॥

ਤਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਸਾਧੁਕਾਰਮਦਾਸਿ ''ਸਾਧੁ ਸਾਧੁ, ਗਣਾਚਰਿਯ, ਗਣਜੇਟ੍ਠਕ, ਤੁਮ੍ਹੇ ਅਤ੍ਥਞ੍ਚ ਜਾਨਾਥ ਅਨਤ੍ਥਞ੍ਚਾ''ਤਿ। ''ਏਵਂ ਖੋ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ, ਅਤ੍ਥਾਨਤ੍ਥਜਾਨਨਕੋ ਨਾਮ ਮਯਾ ਸਦਿਸੋ ਨਤ੍ਥੀ''ਤਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਸਤ੍ਥਾ ਅਜ੍ਝਾਸਯਂ ਉਪਧਾਰੇਤ੍ਵਾ, ''ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ, ਕੇਨ ਕਮ੍ਮੇਨ ਜੀਵਸੀ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ''ਜੂਤਕਮ੍ਮੇਨ, ਭੋ ਗੋਤਮਾ''ਤਿ। ''ਕਿਂ ਪਨ ਤੇ ਜਯੋ ਹੋਤਿ ਪਰਾਜਯੋ''ਤਿ। ''ਜਯੋਪਿ ਹੋਤਿ ਪਰਾਜਯੋਪੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ, ''ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ, ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਕੋ ਏਸ, ਪਰਂ ਜਿਨਨ੍ਤਸ੍ਸ ਜਯੋ ਨਾਮ ਨ ਸੇਯ੍ਯੋ। ਯੋ ਪਨ ਕਿਲੇਸਜਯੇਨ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਜਿਨਾਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਜਯੋ ਸੇਯ੍ਯੋ। ਨ ਹਿ ਤਂ ਜਯਂ ਕੋਚਿ ਅਪਜਯਂ ਕਾਤੁਂ ਸਕ੍ਕੋਤੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਅਨੁਸਨ੍ਧਿਂ ਘਟੇਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਨ੍ਤੋ ਇਮਾ ਗਾਥਾ ਅਭਾਸਿ –

੧੦੪.''ਅਤ੍ਤਾ ਹਵੇ ਜਿਤਂ ਸੇਯ੍ਯੋ, ਯਾ ਚਾਯਂ ਇਤਰਾ ਪਜਾ।
ਅਤ੍ਤਦਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪੋਸਸ੍ਸ, ਨਿਚ੍ਚਂ ਸਞ੍ਞਤਚਾਰਿਨੋ॥

੧੦੫.''ਨੇਵ ਦੇਵੋ ਨ ਗਨ੍ਧਬ੍ਬੋ, ਨ ਮਾਰੋ ਸਹ ਬ੍ਰਹ੍ਮੁਨਾ।
ਜਿਤਂ ਅਪਜਿਤਂ ਕਯਿਰਾ, ਤਥਾਰੂਪਸ੍ਸ ਜਨ੍ਤੁਨੋ''ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਹਵੇ**ਤਿ ਨਿਪਾਤੋ। **ਜਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਲਿਙ੍ਗਵਿਪਲ੍ਲਾਸੋ, ਅਤ੍ਤਨੋ ਕਿਲੇਸਜਯੇਨ ਅਤ੍ਤਾ ਜਿਤੋ ਸੇਯ੍ਯੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਯਾ ਚਾਯਂ ਇਤਰਾ ਪਜਾ**ਤਿ ਯਾ ਪਨਾਯਂ ਅਵਸੇਸਾ ਪਜਾ ਜੂਤੇਨ ਵਾ ਧਨਹਰਣੇਨ ਵਾ ਸਙ੍ਗਾਮੇਨ ਵਾ ਬਲਾਭਿਭਵੇਨ ਵਾ ਜਿਤਾ ਭਵੇਯ੍ਯ, ਤਂ ਜਿਨਨ੍ਤੇਨ ਯਂ ਜਿਤਂ, ਨ ਤਂ ਸੇਯ੍ਯੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਕਸ੍ਮਾ ਪਨ ਤਦੇਵ ਜਿਤਂ ਸੇਯ੍ਯੋ, ਇਦਂ ਨ ਸੇਯ੍ਯੋਤਿ? ਯਸ੍ਮਾ **ਅਤ੍ਤਦਨ੍ਤਸ੍ਸ...ਪੇ॰... ਤਥਾਰੂਪਸ੍ਸ ਜਨ੍ਤੁਨੋ**ਤਿ। ਇਦਂ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ – ਯਸ੍ਮਾ ਹਿ ਯ੍ਵਾਯਂ ਨਿਕ੍ਕਿਲੇਸਤਾਯ ਅਤ੍ਤਦਨ੍ਤੋ ਪੋਸੋ, ਤਸ੍ਸ ਅਤ੍ਤਦਨ੍ਤਸ੍ਸ ਕਾਯਾਦੀਹਿ ਨਿਚ੍ਚਂ ਸਞ੍ਞਤਚਾਰਿਨੋ ਏਵਰੂਪਸ੍ਸ ਇਮੇਹਿ ਕਾਯਸਞ੍ਞਮਾਦੀਹਿ ਸਞ੍ਞਤਸ੍ਸ ਜਨ੍ਤੁਨੋ **ਦੇਵੋ** ਵਾ **ਗਨ੍ਧਬ੍ਬੋ** ਵਾ **ਮਾਰੋ** ਵਾ **ਬ੍ਰਹ੍ਮੁਨਾ ਸਹ** ਉਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ''ਅਹਮਸ੍ਸ ਜਿਤਂ ਅਪਜਿਤਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਮਗ੍ਗਭਾਵਨਾਯ ਪਹੀਨੇ ਕਿਲੇਸੇ ਪੁਨ ਉਪ੍ਪਾਦੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਘਟੇਨ੍ਤੋਪਿ ਵਾਯਮਨ੍ਤੋਪਿ ਯਥਾ ਧਨਾਦੀਹਿ ਪਰਾਜਿਤੋ ਪਕ੍ਖਨ੍ਤਰੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਇਤਰੇਨ ਜਿਤਂ ਪੁਨ ਜਿਨਨ੍ਤੋ ਅਪਜਿਤਂ ਕਰੇਯ੍ਯ, ''ਏਵਂ ਅਪਜਿਤਂ ਕਾਤੁਂ ਨੇਵ ਸਕ੍ਕੁਣੇਯ੍ਯਾ''ਤਿ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਬਹੂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਾਦੀਨਿ ਪਾਪੁਣਿਂਸੂਤਿ।

ਅਨਤ੍ਥਪੁਚ੍ਛਕਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਵਤ੍ਥੁ ਚਤੁਤ੍ਥਂ।

੫. ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਮਾਤੁਲਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਵਤ੍ਥੁ

ਮਾਸੇ ਮਾਸੇਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਵੇਲੁਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਮਾਤੁਲਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਥੇਰੋ ਕਿਰ ਤਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਆਹ – ''ਕਿਂ ਨੁ ਖੋ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ, ਕਿਞ੍ਚਿਦੇਵ ਕੁਸਲਂ ਕਰੋਸੀ''ਤਿ? ''ਕਰੋਮਿ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ। ''ਕਿਂ ਕਰੋਸੀ''ਤਿ? ''ਮਾਸੇ ਮਾਸੇ ਸਹਸ੍ਸਪਰਿਚ੍ਚਾਗੇਨ ਦਾਨਂ ਦਮ੍ਮੀ''ਤਿ। ''ਕਸ੍ਸ ਦੇਸੀ''ਤਿ? ''ਨਿਗਣ੍ਠਾਨਂ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ। ''ਕਿਂ ਪਤ੍ਥਯਨ੍ਤੋ''ਤਿ? ''ਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕਂ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ। ''ਕਿਂ ਪਨ ਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕਸ੍ਸ ਅਯਂ ਮਗ੍ਗੋ''ਤਿ? ''ਆਮ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ। ''ਕੋ ਏਵਮਾਹਾ''ਤਿ? ''ਆਚਰਿਯੇਹਿ ਮੇ ਕਥਿਤਂ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ। ''ਨੇਵ ਤ੍ਵਂ ਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕਸ੍ਸ ਮਗ੍ਗਂ ਜਾਨਾਸਿ, ਨਾਪਿ ਤੇ ਆਚਰਿਯਾ, ਸਤ੍ਥਾਵ ਏਕੋ ਜਾਨਾਤਿ, ਏਹਿ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ, ਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕਸ੍ਸ ਤੇ ਮਗ੍ਗਂ ਕਥਾਪੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਤਂ ਆਦਾਯ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਨੇਤ੍ਵਾ, ''ਭਨ੍ਤੇ, ਅਯਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਏਵਮਾਹਾ''ਤਿ, ''ਤਂ ਪਵਤ੍ਤਿਂ ਆਰੋਚੇਤ੍ਵਾ ਸਾਧੁ ਵਤਸ੍ਸ ਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕਸ੍ਸ ਮਗ੍ਗਂ ਕਥੇਥਾ''ਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ''ਏਵਂ ਕਿਰ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ''ਆਮ, ਭੋ

ਗੋਤਮਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ, ''ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ, ਤਯਾ ਏਵं ਦਦਮਾਨੇਨ ਵਸ੍ਸਸਤਂ ਦਿਨ੍ਨਦਾਨਤੋਪਿ ਮੁਹੁਤ੍ਤਮਤ੍ਤਂ ਪਸਨ੍ਨਚਿਤ੍ਤੇਨ ਮਮ ਸਾਵਕਸ੍ਸ ਓਲੋਕਨਂ ਵਾ ਕਟਚ੍ਛੁਭਿਕ੍ਖਾਮਤ੍ਤਦਾਨਂ ਵਾ ਮਹਪ੍ਫਲਤਰ''ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਅਨੁਸਨ੍ਧਿਂ ਘਟੇਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਨ੍ਤੋ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

੧੦੬.''ਮਾਸੇ ਮਾਸੇ ਸਹਸ੍ਸੇਨ, ਯੋ ਯਜੇਥ ਸਤਂ ਸਮਂ।
ਏਕਞ੍ਚ ਭਾਵਿਤਤ੍ਤਾਨਂ, ਮੁਹੁਤ੍ਤਮਪਿ ਪੂਜਯੇ।
ਸਾਯੇਵ ਪੂਜਨਾ ਸੇਯ੍ਯੋ, ਯਞ੍ਚੇ ਵਸ੍ਸਸਤਂ ਹੁਤ''ਨ੍ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਸਹਸ੍ਸੇਨਾ**ਤਿ ਸਹਸ੍ਸਪਰਿਚ੍ਚਾਗੇਨ। **ਯੋ ਯਜੇਥ ਸਤਂ ਸਮ**ਨ੍ਤਿ ਯੋ ਵਸ੍ਸਸਤਂ ਮਾਸੇ ਮਾਸੇ ਸਹਸ੍ਸਂ ਪਰਿਚ੍ਚਜਨ੍ਤੋ ਲੋਕਿਯਮਹਾਜਨਸ੍ਸ ਦਾਨਂ ਦਦੇਯ੍ਯ, **ਏਕਞ੍ਚ ਭਾਵਿਤਤ੍ਤਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਯੋ ਪਨ ਏਕਂ ਸੀਲਾਦਿਗੁਣਵਿਸੇਸੇਨ ਵਡ੍ਢਿਤਅਤ੍ਤਾਨਂ ਹੇਟ੍ਠਿਮਕੋਟਿਯਾ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨਂ, ਉਪਰਿਮਕੋਟਿਯਾ ਖੀਣਾਸਵਂ ਘਰਦ੍ਵਾਰਂ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਂ ਕਟਚ੍ਛੁਭਿਕ੍ਖਾਦਾਨਵਸੇਨ ਵਾ ਯਾਪਨਮਤ੍ਤਆਹਾਰਦਾਨਵਸੇਨ ਵਾ ਥੂਲਸਾਟਕਦਾਨਮਤ੍ਤੇਨ ਵਾ ਪੂਜੇਯ੍ਯ। **ਯਂ** ਇਤਰੇਨ ਵ**ਸ੍ਸਸਤਂ ਹੁਤਂ**। ਤਤੋ **ਸਾਯੇਵ ਪੂਜਨਾ ਸੇਯ੍ਯੋ**। ਸੇਟ੍ਠੋ ਉਤ੍ਤਮੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਸੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਂ ਪਤ੍ਤੋ, ਅਞ੍ਞੇਪਿ ਬਹੂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਾਦੀਨਿ ਪਾਪੁਣਿਂਸੂਤਿ।

ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਮਾਤੁਲਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਵਤ੍ਥੁ ਪਞ੍ਚਮਂ।

੬. ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਭਾਗਿਨੇਯ੍ਯਵਤ੍ਥੁ

ਯੋ ਚ ਵਸ੍ਸਸਤਂ ਜਨ੍ਤੂਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਵੇਲੁਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਭਾਗਿਨੇਯ੍ਯਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਤਮ੍ਪਿ ਹਿ ਥੇਰੋ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਆਹ – ''ਕਿਂ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ, ਕੁਸਲਂ ਕਰੋਸੀ''ਤਿ? ''ਆਮ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ। ''ਕਿਂ ਕਰੋਸੀ''ਤਿ? ''ਮਾਸੇ ਮਾਸੇ ਏਕਂ ਏਕਂ ਪਸੁਂ ਘਾਤੇਤ੍ਵਾ ਅਗ੍ਗਿਂ ਪਰਿਚਰਾਮੀ''ਤਿ। ''ਕਿਮਤ੍ਥਂ ਏਵਂ ਕਰੋਸੀ''ਤਿ? ''ਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕਮਗ੍ਗੋ ਕਿਰੇਸੋ''ਤਿ। ''ਕੇਨੇਵਂ ਕਥਿਤ''ਨ੍ਤਿ? ''ਆਚਰਿਯੇਹਿ ਮੇ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ। ''ਨੇਵ ਤ੍ਵਂ ਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕਸ੍ਸ ਮਗ੍ਗਂ ਜਾਨਾਸਿ, ਨਾਪਿ ਤੇ ਆਚਰਿਯਾ, ਏਹਿ, ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਤਂ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਨੇਤ੍ਵਾ ਤਂ ਪਵਤ੍ਤਿਂ ਆਰੋਚੇਤ੍ਵਾ ''ਇਮਸ੍ਸ, ਭਨ੍ਤੇ, ਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕਸ੍ਸ ਮਗ੍ਗਂ ਕਥੇਥਾ''ਤਿ ਆਹ। ਸਤ੍ਥਾ ''ਏਵਂ ਕਿਰਾ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ''ਏਵਂ, ਭੋ ਗੋਤਮਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ, ''ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ, ਵਸ੍ਸਸਤਮ੍ਪਿ ਏਵਂ ਅਗ੍ਗਿਂ ਪਰਿਚਰਨ੍ਤਸ੍ਸ ਤਵ ਅਗ੍ਗਿਪਾਰਿਚਰਿਯਾ ਮਮ ਸਾਵਕਸ੍ਸ ਤਙ੍ਖਣਮਤ੍ਤਂ ਪੂਜਮ੍ਪਿ ਨ ਪਾਪੁਣਾਤੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਅਨੁਸਨ੍ਧਿਂ ਘਟੇਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਨ੍ਤੋ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

੧੦੭.''ਯੋ ਚ ਵਸ੍ਸਸਤਂ ਜਨ੍ਤੁ, ਅਗ੍ਗਿਂ ਪਰਿਚਰੇ ਵਨੇ।
ਏਕਞ੍ਚ ਭਾਵਿਤਤ੍ਤਾਨਂ, ਮੁਹੁਤ੍ਤਮਪਿ ਪੂਜਯੇ।
ਸਾਯੇਵ ਪੂਜਨਾ ਸੇਯ੍ਯੋ, ਯਞ੍ਚੇ ਵਸ੍ਸਸਤਂ ਹੁਤ''ਨ੍ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਜਨ੍ਤੂ**ਤਿ ਸਤ੍ਤਾਧਿਵਚਨਮੇਤਂ। **ਅਗ੍ਗਿਂ ਪਰਿਚਰੇ ਵਨੇ**ਤਿ ਨਿਪ੍ਪਪਞ੍ਚਭਾਵਪਤ੍ਥਨਾਯ ਵਨਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾਪਿ ਤਤ੍ਥ ਅਗ੍ਗਿਂ ਪਰਿਚਰੇਯ੍ਯ। ਸੇਸਂ ਪੁਰਿਮਸਦਿਸਮੇਵਾਤਿ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਸੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਂ ਪਾਪੁਣਿ, ਅਞ੍ਞੇਪਿ ਬਹੂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਾਦੀਨਿ ਪਾਪੁਣਿਂਸੂਤਿ।

ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਭਾਗਿਨੇਯ੍ਯਵਤ੍ਥੁ ਛਟ੍ਠਂ।

੭. ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਸਹਾਯਕਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਵਤ੍ਥੁ

ਯਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਯਿਟ੍ਠਂ ਵਾਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਵੇਲੁਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਸਹਾਯਕਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਤਮ੍ਪਿ ਹਿ ਥੇਰੋ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ‘‘ਕਿਂ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ, ਕਿਞ੍ਚਿ ਕੁਸਲਂ ਕਰੋਸੀ’’ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ‘‘ਆਮ, ਭਨ੍ਤੇ’’ਤਿ। ‘‘ਕਿਂ ਕਰੋਸੀ’’ਤਿ? ‘‘ਯਿਟ੍ਠਯਾਗਂ ਯਜਾਮੀ’’ਤਿ। ‘‘ਤਦਾ ਕਿਰ ਤਂ ਯਾਗਂ ਮਹਾਪਰਿਚ੍ਚਾਗੇਨ ਯਜ’’ਨ੍ਤਿ। ਇਤੋ ਪਰਂ ਥੇਰੋ ਪੁਰਿਮਨਯੇਨੇਵ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਤਂ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਨੇਤ੍ਵਾ ਤਂ ਪਵਤ੍ਤਿਂ ਆਰੋਚੇਤ੍ਵਾ ‘‘ਇਮਸ੍ਸ, ਭਨ੍ਤੇ, ਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕਸ੍ਸ ਮਗ੍ਗਂ ਕਥੇਥਾ’’ਤਿ ਆਹ। ਸਤ੍ਥਾ, ‘‘ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ, ਏਵਂ ਕਿਰਾ’’ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ‘‘ਏਵਂ, ਭੋ ਗੋਤਮਾ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ, ‘‘ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ, ਤਯਾ ਸਂਵਚ੍ਛਰਂ ਯਿਟ੍ਠਯਾਗਂ ਯਜਨ੍ਤੇਨ ਲੋਕਿਯਮਹਾਜਨਸ੍ਸ ਦਿਨ੍ਨਦਾਨਂ ਪਸਨ੍ਨਚਿਤ੍ਤੇਨ ਮਮ ਸਾਵਕਾਨਂ ਵਨ੍ਦਨ੍ਤਾਨਂ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਕੁਸਲਚੇਤਨਾਯ ਚਤੁਭਾਗਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਨ ਅਗ੍ਘਤੀ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਅਨੁਸਨ੍ਧਿਂ ਘਟੇਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਨ੍ਤੋ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

੧੦੮.‘‘ਯਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਯਿਟ੍ਠਂ ਵ ਹੁਤਂ ਵ ਲੋਕੇ,
ਸਂਵਚ੍ਛਰਂ ਯਜੇਥ ਪੁਞ੍ਞਪੇਕ੍ਖੋ।
ਸਬ੍ਬਮ੍ਪਿ ਤਂ ਨ ਚਤੁਭਾਗਮੇਤਿ,
ਅਭਿਵਾਦਨਾ ਉਜ੍ਜੁਗਤੇਸੁ ਸੇਯ੍ਯੋ’’ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਯਂ ਕਿਞ੍ਚੀ**ਤਿ ਅਨਵਸੇਸਪਰਿਯਾਦਾਨਵਚਨਮੇਤਂ। **ਯਿਟ੍ਠ**ਨ੍ਤਿ ਯੇਭੁਯ੍ਯੇਨ ਮਙ੍ਗਲਕਿਰਿਯਾਦਿਵਸੇਸੁ ਦਿਨ੍ਨਦਾਨਂ। **ਹੁਤ**ਨ੍ਤਿ ਅਭਿਸਙ੍ਖਰਿਤ੍ਵਾ ਕਤਂ ਪਾਹੁਨਦਾਨਞ੍ਚੇਵ, ਕਮ੍ਮਞ੍ਚ ਫਲਞ੍ਚ ਸਦ੍ਦਹਿਤ੍ਵਾ ਕਤਦਾਨਞ੍ਚ। **ਸਂਵਚ੍ਛਰਂ ਯਜੇਥਾ**ਤਿ ਏਕਸਂਵਚ੍ਛਰਂ ਨਿਰਨ੍ਤਰਮੇਵ ਵੁਤ੍ਤਪ੍ਪਕਾਰਂ ਦਾਨਂ ਸਕਲਚਕ੍ਕਵਾਲੇਪਿ ਲੋਕਿਯਮਹਾਜਨਸ੍ਸ ਦਦੇਯ੍ਯ। **ਪੁਞ੍ਞਪੇਕ੍ਖੋ**ਤਿ ਪੁਞ੍ਞਂ ਇਚ੍ਛਨ੍ਤੋ। **ਉਜ੍ਜੁਗਤੇਸੂ**ਤਿ ਹੇਟ੍ਠਿਮਕੋਟਿਯਾ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨੇਸੁ ਉਪਰਿਮਕੋਟਿਯਾ ਖੀਣਾਸਵੇਸੁ। ਇਦਂ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ – ‘‘ਏਵਰੂਪੇਸੁ ਪਸਨ੍ਨਚਿਤ੍ਤੇਨ ਸਰੀਰਂ ਓਨਮਿਤ੍ਵਾ ਵਨ੍ਦਨ੍ਤਸ੍ਸ ਕੁਸਲਚੇਤਨਾਯ ਯਂ ਫਲਂ, ਤਤੋ ਚਤੁਭਾਗਮ੍ਪਿ ਸਬ੍ਬਂ ਤਂ ਦਾਨਂ ਨ ਅਗ੍ਘਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਉਜੁਗਤੇਸੁ ਅਭਿਵਾਦਨਮੇਵ ਸੇਯ੍ਯੋ’’ਤਿ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਸੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਂ ਪਤ੍ਤੋ, ਅਞ੍ਞੇਪਿ ਬਹੂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਾਦੀਨਿ ਪਾਪੁਣਿਂਸੂਤਿ।

ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਸਹਾਯਕਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਵਤ੍ਥੁ ਸਤ੍ਤਮਂ।

੮. ਆਯੁਵਡ੍ਢਨਕੁਮਾਰਵਤ੍ਥੁ

ਅਭਿਵਾਦਨਸੀਲਿਸ੍ਸਾਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਦੀਘਲਙ੍ਘਿਕਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਅਰਞ੍ਞਕੁਟਿਯਂ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਦੀਘਾਯੁਕੁਮਾਰਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਦੀਘਲਙ੍ਘਿਕਨਗਰਵਾਸਿਨੋ ਕਿਰ ਦ੍ਵੇ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਬਾਹਿਰਕਪਬ੍ਬਜ੍ਜਂ ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾ ਅਟ੍ਠਚਤ੍ਤਾਲੀਸ ਵਸ੍ਸਾਨਿ ਤਪਚਰਣਂ ਕਰਿਂਸੁ। ਤੇਸੁ ਏਕੋ ‘‘ਪਵੇਣਿ ਮੇ ਨਸ੍ਸਿਸ੍ਸਤਿ, ਵਿਬ੍ਭਮਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨਾ ਕਤਂ ਤਪਂ ਪਰੇਸਂ ਵਿਕ੍ਕਿਣਿਤ੍ਵਾ ਗੋਸਤੇਨ ਚੇਵ ਕਹਾਪਣਸਤੇਨ ਚ ਸਦ੍ਧਿਂ ਭਰਿਯਂ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਕੁਟੁਮ੍ਬਂ ਸਣ੍ਠਪੇਸਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਭਰਿਯਾ ਪੁਤ੍ਤਂ ਵਿਜਾਯਿ। ਇਤਰੋ ਪਨਸ੍ਸ ਸਹਾਯਕੋ ਪਵਾਸਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪੁਨਦੇਵ ਤਂ ਨਗਰਂ ਪਚ੍ਚਾਗਮਿ। ਸੋ ਤਸ੍ਸ ਆਗਤਭਾਵਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਪੁਤ੍ਤਦਾਰਂ ਆਦਾਯ ਸਹਾਯਕਸ੍ਸ ਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਾਯ ਅਗਮਾਸਿ। ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪੁਤ੍ਤਂ ਮਾਤੁ ਹਤ੍ਥੇ ਦਤ੍ਵਾ ਸਯਂ ਤਾਵ ਵਨ੍ਦਿ, ਮਾਤਾਪਿ ਪੁਤ੍ਤਂ ਪਿਤੁ ਹਤ੍ਥੇ ਦਤ੍ਵਾ ਵਨ੍ਦਿ। ਸੋ ‘‘ਦੀਘਾਯੁਕਾ ਹੋਥਾ’’ਤਿ ਆਹ, ਪੁਤ੍ਤੇ ਪਨ ਵਨ੍ਦਾਪਿਤੇ ਤੁਣ੍ਹੀ ਅਹੋਸਿ। ਅਥ ਨਂ ‘‘ਕਸ੍ਮਾ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਮ੍ਹੇਹਿ ਵਨ੍ਦਿਤੇ ‘ਦੀਘਾਯੁਕਾ ਹੋਥਾ’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮਸ੍ਸ ਵਨ੍ਦਨਕਾਲੇ ਕਿਞ੍ਚਿ ਨ ਵਦੇਥਾ’’ਤਿ ਆਹ। ‘‘ਇਮਸ੍ਸੇਕੋ ਅਨ੍ਤਰਾਯੋ ਅਤ੍ਥਿ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ’’ਤਿ। ‘‘ਕਿਤ੍ਤਕਂ ਜੀਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਭਨ੍ਤੇ’’ਤਿ? ‘‘ਸਤ੍ਤਾਹਂ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ’’ਤਿ। ‘‘ਪਟਿਬਾਹਨਕਾਰਣਂ ਅਤ੍ਥਿ, ਭਨ੍ਤੇ’’ਤਿ? ‘‘ਨਾਹਂ ਪਟਿਬਾਹਨਕਾਰਣਂ ਜਾਨਾਮੀ’’ਤਿ। ‘‘ਕੋ ਪਨ ਜਾਨੇਯ੍ਯ, ਭਨ੍ਤੇ’’ਤਿ?

‘‘ਸਮਣੋ ਗੋਤਮੋ ਜਾਨੇਯ੍ਯ, ਤਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪੁਚ੍ਛਾਹੀ’’ਤਿ। ‘‘ਤਤ੍ਥ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਤਪਪਰਿਹਾਨਿਤੋ ਭਾਯਾਮੀ’’ਤਿ। ‘‘ਸਚੇ ਤੇ ਪੁਤ੍ਤਸਿਨੇਹੋ ਅਤ੍ਥਿ, ਤਪਪਰਿਹਾਨਿਂ ਅਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪੁਚ੍ਛਾਹੀ’’ਤਿ।

ਸੋ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਯਂ ਤਾਵ ਵਨ੍ਦਿ। ਸਤ੍ਥਾ ‘‘ਦੀਘਾਯੁਕੋ ਹੋਹੀ’’ਤਿ ਆਹ, ਪਜਾਪਤਿਯਾ ਵਨ੍ਦਨਕਾਲੇਪਿ ਤਸ੍ਸਾ ਤਥੇਵ ਵਤ੍ਵਾ ਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਵਨ੍ਦਾਪਨਕਾਲੇ ਤੁਣ੍ਹੀ ਅਹੋਸਿ। ਸੋ ਪੁਰਿਮਨਯੇਨੇਵ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਪੁਚ੍ਛਿ, ਸਤ੍ਥਾਪਿ ਤਥੇਵ ਬ੍ਯਾਕਾਸਿ। ਸੋ ਕਿਰ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਤਞ੍ਞਾਣਂ ਅਪਟਿਵਿਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾਵ ਅਤ੍ਤਨੋ ਮਨ੍ਤਂ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਤਞ੍ਞਾਣੇਨ ਸਂਸਨ੍ਦੇਸਿ, ਪਟਿਬਾਹਨੂਪਾਯਂ ਪਨ ਨ ਜਾਨਾਤਿ। ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਪੁਚ੍ਛਿ – ‘‘ਅਤ੍ਥਿ ਪਨ, ਭਨ੍ਤੇ, ਪਟਿਬਾਹਨੂਪਾਯੋ’’ਤਿ? ‘‘ਭਵੇਯ੍ਯ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ’’ਤਿ। ‘‘ਕਿਂ ਭਵੇਯ੍ਯਾ’’ਤਿ? ‘‘ਸਚੇ ਤ੍ਵਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਗੇਹਦ੍ਵਾਰੇ ਮਣ੍ਡਪਂ ਕਾਰੇਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਮਜ੍ਝੇ ਪੀਠਿਕਂ ਕਾਰੇਤ੍ਵਾ ਤਂ ਪਰਿਕ੍ਖਿਪਨ੍ਤੋ ਅਟ੍ਠ ਵਾ ਸੋਲ਼ਸ ਵਾ ਆਸਨਾਨਿ ਪਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵਾ ਤੇਸੁ ਮਮ ਸਾਵਕੇ ਨਿਸੀਦਾਪੇਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਤਾਹਂ ਨਿਰਨ੍ਤਰਂ ਪਰਿਤ੍ਤਂ ਕਾਤੁਂ ਸਕ੍ਕੁਣੇਯ੍ਯਾਸਿ, ਏਵਮਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤਰਾਯੋ ਨਸ੍ਸੇਯ੍ਯਾ’’ਤਿ। ‘‘ਭੋ ਗੋਤਮ, ਮਯਾ ਮਣ੍ਡਪਾਦੀਨਿ ਸਕ੍ਕਾ ਕਾਤੁਂ, ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਪਨ ਸਾਵਕੇ ਕਥਂ ਲਚ੍ਛਾਮੀ’’ਤਿ? ‘‘ਤਯਾ ਏਤ੍ਤਕੇ ਕਤੇ ਅਹਂ ਮਮ ਸਾਵਕੇ ਪਹਿਣਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ। ‘‘ਸਾਧੁ, ਭੋ ਗੋਤਮਾ’’ਤਿ ਸੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਗੇਹਦ੍ਵਾਰੇ ਸਬ੍ਬਂ ਕਿਚ੍ਚਂ ਨਿਟ੍ਠਾਪੇਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਅਗਮਾਸਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਪਹਿਣਿ, ਤੇ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਨਿਸੀਦਿਂਸੁ, ਦਾਰਕਮ੍ਪਿ ਪੀਠਿਕਾਯਂ ਨਿਪਜ੍ਜਾਪੇਸੁਂ, ਭਿਕ੍ਖੂ ਸਤ੍ਤਰਤ੍ਤਿਨ੍ਦਿਵਂ ਨਿਰਨ੍ਤਰਂ ਪਰਿਤ੍ਤਂ ਭਣਿਂਸੁ, ਸਤ੍ਤਮੇ ਦਿਵਸੇ ਸਾਯਂ ਸਤ੍ਥਾ ਆਗਚ੍ਛਿ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਆਗਤੇ ਸਬ੍ਬਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ਦੇਵਤਾ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਂਸੁ। ਏਕੋ ਪਨ ਅਵਰੁਦ੍ਧਕੋ ਨਾਮ ਯਕ੍ਖੋ ਦ੍ਵਾਦਸ ਸਂਵਚ੍ਛਰਾਨਿ ਵੇਸ੍ਸਵਣਂ ਉਪਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕਾ ਵਰਂ ਲਭਨ੍ਤੋ ‘‘ਇਤੋ ਸਤ੍ਤਮੇ ਦਿਵਸੇ ਇਮਂ ਦਾਰਕਂ ਗਣ੍ਹੇਯ੍ਯਾਸੀ’’ਤਿ ਲਭਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਸੋਪਿ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਟ੍ਠਾਸਿ।

ਸਤ੍ਥਰਿ ਪਨ ਤਤ੍ਥ ਗਤੇ ਮਹੇਸਕ੍ਖਾਸੁ ਦੇਵਤਾਸੁ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਤਾਸੁ ਅਪ੍ਪੇਸਕ੍ਖਾ ਦੇਵਤਾ ਓਸਕ੍ਕਿਤ੍ਵਾ ਓਸਕ੍ਕਿਤ੍ਵਾ ਓਕਾਸਂ ਅਲਭਮਾਨਾ ਦ੍ਵਾਦਸ ਯੋਜਨਾਨਿ ਪਟਿਕ੍ਕਮਿਂਸੁ। ਅਵਰੁਦ੍ਧਕੋਪਿ ਤਥੇਵ ਪਟਿਕ੍ਕਮਿ, ਸਤ੍ਥਾਪਿ ਸਬ੍ਬਰਤ੍ਤਿਂ ਪਰਿਤ੍ਤਮਕਾਸਿ। ਸਤ੍ਤਾਹੇ ਵੀਤਿਵਤ੍ਤੇ ਅਵਰੁਦ੍ਧਕੋ ਦਾਰਕਂ ਨ ਲਭਿ। ਅਟ੍ਠਮੇ ਪਨ ਦਿਵਸੇ ਅਰੁਣੇ ਉਗ੍ਗਤਮਤ੍ਤੇ ਦਾਰਕਂ ਆਨੇਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਵਨ੍ਦਾਪੇਸੁਂ। ਸਤ੍ਥਾ ‘‘ਦੀਘਾਯੁਕੋ ਹੋਹੀ’’ਤਿ ਆਹ। ‘‘ਕੀਵਚਿਰਂ ਪਨ, ਭੋ ਗੋਤਮ, ਦਾਰਕੋ ਠਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ? ‘‘ਵੀਸਵਸ੍ਸਸਤਂ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ’’ਤਿ। ਅਥਸ੍ਸ ‘‘ਆਯੁਵਡ੍ਢਨਕੁਮਾਰੋ’’ਤਿ ਨਾਮਂ ਕਰਿਂਸੁ। ਸੋ ਵੁਦ੍ਧਿਮਨ੍ਵਾਯ ਪਞ੍ਚਹਿ ਉਪਾਸਕਸਤੇਹਿ ਪਰਿਵੁਤੋ ਵਿਚਰਿ। ਅਥੇਕਦਿਵਸਂ ਧਮ੍ਮਸਭਾਯਂ ਭਿਕ੍ਖੂ ਕਥਂ ਸਮੁਟ੍ਠਾਪੇਸੁਂ ‘‘ਪਸ੍ਸਥਾਵੁਸੋ, ਆਯੁਵਡ੍ਢਨਕੁਮਾਰੇਨ ਕਿਰ ਸਤ੍ਤਮੇ ਦਿਵਸੇ ਮਰਿਤਬ੍ਬਂ ਅਭਵਿਸ੍ਸ, ਸੋ ਇਦਾਨਿ ਵੀਸਵਸ੍ਸਸਤਟ੍ਠਾਯੀ ਹੁਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਚਹਿ ਉਪਾਸਕਸਤੇਹਿ ਪਰਿਵੁਤੋ ਵਿਚਰਤਿ, ਅਤ੍ਥਿ ਮਞ੍ਞੇ ਇਮੇਸਂ ਸਤ੍ਤਾਨਂ ਆਯੁਵਡ੍ਢਨਕਾਰਣ’’ਨ੍ਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ‘‘ਕਾਯ ਨੁਤ੍ਥ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਏਤਰਹਿ ਕਥਾਯ ਸਨ੍ਨਿਸਿਨ੍ਨਾ’’ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ‘‘ਇਮਾਯ ਨਾਮਾ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ, ‘‘ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਨ ਕੇਵਲਂ ਆਯੁਵਡ੍ਢਨਮੇਵ, ਇਮੇ ਪਨ ਸਤ੍ਤਾ ਗੁਣਵਨ੍ਤੇ ਵਨ੍ਦਨ੍ਤਾ ਅਭਿਵਾਦੇਨ੍ਤਾ ਚਤੂਹਿ ਕਾਰਣੇਹਿ ਵਡ੍ਢਨ੍ਤਿ, ਪਰਿਸ੍ਸਯਤੋ ਮੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ, ਯਾਵਤਾਯੁਕਮੇਵ ਤਿਟ੍ਠਨ੍ਤੀ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਅਨੁਸਨ੍ਧਿਂ ਘਟੇਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਨ੍ਤੋ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

੧੦੯.‘‘ਅਭਿਵਾਦਨਸੀਲਿਸ੍ਸ , ਨਿਚ੍ਚਂ ਵੁਡ੍ਢਾਪਚਾਯਿਨੋ।
ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਧਮ੍ਮਾ ਵਡ੍ਢਨ੍ਤਿ, ਆਯੁ ਵਣ੍ਣੋ ਸੁਖਂ ਬਲ’’ਨ੍ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਅਭਿਵਾਦਨਸੀਲਿਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਵਨ੍ਦਨਸੀਲਿਸ੍ਸ, ਅਭਿਣ੍ਹਂ ਵਨ੍ਦਨਕਿਚ੍ਚਪਸੁਤਸ੍ਸਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਵੁਡ੍ਢਾਪਚਾਯਿਨੋ**ਤਿ ਗਿਹਿਸ੍ਸ ਵਾ ਤਦਹੁਪਬ੍ਬਜਿਤੇ ਦਹਰਸਾਮਣੇਰੇਪਿ, ਪਬ੍ਬਜਿਤਸ੍ਸ ਵਾ ਪਨ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾਯ ਵਾ ਉਪਸਮ੍ਪਦਾਯ ਵਾ ਵੁਡ੍ਢਤਰੇ ਗੁਣਵੁਡ੍ਢੇ ਅਪਚਾਯਮਾਨਸ੍ਸ, ਅਭਿਵਾਦਨੇਨ ਵਾ **ਨਿਚ੍ਚਂ** ਪੂਜੇਨ੍ਤਸ੍ਸਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਧਮ੍ਮਾ ਵਡ੍ਢਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਆਯੁਮ੍ਹਿ ਵਡ੍ਢਮਾਨੇ ਯਤ੍ਤਕਂ ਕਾਲਂ ਤਂ ਵਡ੍ਢਤਿ, ਤਤ੍ਤਕਂ ਇਤਰੇਪਿ ਵਡ੍ਢਨ੍ਤਿਯੇਵ। ਯੇਨ ਹਿ ਪਞ੍ਞਾਸਵਸ੍ਸਆਯੁਸਂਵਤ੍ਤਨਿਕਂ ਕੁਸਲਂ ਕਤਂ, ਪਞ੍ਚਵੀਸਤਿਵਸ੍ਸਕਾਲੇ ਚਸ੍ਸ ਜੀਵਿਤਨ੍ਤਰਾਯੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯ, ਸੋ ਅਭਿਵਾਦਨਸੀਲਤਾਯ ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਮ੍ਭਤਿ, ਸੋ ਯਾਵਤਾਯੁਕਮੇਵ ਤਿਟ੍ਠਤਿ, ਵਣ੍ਣਾਦਯੋਪਿਸ੍ਸ ਆਯੁਨਾਵ ਸਦ੍ਧਿਂ ਵਡ੍ਢਨ੍ਤਿ। ਇਤੋ ਉਤ੍ਤਰਿਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਅਨਨ੍ਤਰਾਯੇਨ ਪਵਤ੍ਤਸ੍ਸਾਯੁਨੋ ਵਡ੍ਢਨਂ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਆਯੁਵਡ੍ਢਨਕੁਮਾਰੋ ਪਞ੍ਚਹਿ ਉਪਾਸਕਸਤੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿੰ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਹਿ, ਅਞ੍ਞੇਪਿ ਬਹੂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਾਦੀਨਿ ਪਾਪੁਣਿੰਸੂਤਿ।

ਆਯੁਵਡ੍ਢਨਕੁਮਾਰਵਤ੍ਥੁ ਅਟ੍ਠਮੰ।

੯. ਸੰਕਿਚ੍ਚਸਾਮਣੇਰਵਤ੍ਥੁ

ਯੋ ਚ ਵਸ੍ਸਸਤੰ ਜੀਵੇਤਿ ਇਮੰ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨੰ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਸੰਕਿਚ੍ਚਸਾਮਣੇਰੰ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਸਾਵਤ੍ਥਿਯੰ ਕਿਰ ਤਿੰਸਮਤ੍ਤਾ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤਾ ਸਤ੍ਥੁ ਧਮ੍ਮਕਥੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ਸਾਸਨੇ ਉਰੰ ਦਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਜਿੰਸੁ। ਤੇ ਉਪਸਮ੍ਪਦਾਯ ਪਞ੍ਚਵਸ੍ਸਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰੰ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਗਨ੍ਥਧੁਰੰ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਧੁਰਨ੍ਤਿ ਦ੍ਵੇ ਧੁਰਾਨੀਤਿ ਸੁਤ੍ਵਾ ''ਮਯੰ ਮਹਲ੍ਲਕਕਾਲੇ ਪਬ੍ਬਜਿਤਾ''ਤਿ ਗਨ੍ਥਧੁਰੇ ਉਸ੍ਸਾਹੰ ਅਕਤ੍ਵਾ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਧੁਰੰ ਪੂਰੇਤੁਕਾਮਾ ਯਾਵ ਅਰਹਤ੍ਤਾ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨੰ ਕਥਾਪੇਤ੍ਵਾ, ''ਭਨ੍ਤੇ, ਏਕੰ ਅਰਞ੍ਞਾਯਤਨੰ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਸਤ੍ਥਾਰੰ ਆਪੁਚ੍ਛਿੰਸੁ। ਸਤ੍ਥਾ ''ਕਤਰੰ ਠਾਨੰ ਗਮਿਸ੍ਸਥਾ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ''ਅਸੁਕੰ ਨਾਮਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ''ਤਤ੍ਥ ਤੇਸੰ ਏਕੰ ਵਿਘਾਸਾਦੰ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਭਯੰ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿਸ੍ਸਤਿ, ਤਞ੍ਚ ਪਨ ਸੰਕਿਚ੍ਚਸਾਮਣੇਰੇ ਗਤੇ ਵੂਪਸਮਿਸ੍ਸਤਿ, ਅਥ ਨੇਸੰ ਪਬ੍ਬਜਿਤਕਿਚ੍ਚੰ ਪਾਰਿਪੂਰਿੰ ਗਮਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਅਞ੍ਞਾਸਿ।

ਸੰਕਿਚ੍ਚਸਾਮਣੇਰੋ ਨਾਮ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਸਾਮਣੇਰੋ ਸਤ੍ਤਵਸ੍ਸਿਕੋ ਜਾਤਿਯਾ। ਤਸ੍ਸ ਕਿਰ ਮਾਤਾ ਸਾਵਤ੍ਥਿਯੰ ਅਡ੍ਢਕੁਲਸ੍ਸ ਧੀਤਾ। ਸਾ ਤਸ੍ਮਿੰ ਕੁਚ੍ਛਿਗਤੇ ਏਕੇਨ ਬਜਾਧਿਨਾ ਤਙ੍ਖਣਞ੍ਞੇਵ ਕਾਲਮਕਾਸਿ। ਤਸ੍ਸਾ ਝਾਪਿਯਮਾਨਾਯ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਗਬ੍ਭਮੰਸੰ ਸੇਸੰ ਝਾਯਿ। ਅਥਸ੍ਸਾ ਗਬ੍ਭਮੰਸੰ ਚਿਤਕਤੋ ਓਤਾਰੇਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵੀਸੁ ਤੀਸੁ ਠਾਨੇਸੁ ਸੂਲੇਹਿ ਵਿਜ੍ਝਿੰਸੁ। ਸੂਲਕੋਟਿ ਦਾਰਕਸ੍ਸ ਅਕ੍ਖਿਕੋਟਿੰ ਪਹਰਿ। ਏਵੰ ਗਬ੍ਭਮੰਸੰ ਵਿਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ਅਙ੍ਗਾਰਰਾਸਿਮ੍ਹਿ ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਅਙ੍ਗਾਰੇਹੇਵ ਪਟਿਚ੍ਛਾਦੇਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਕਮਿੰਸੁ। ਗਬ੍ਭਮੰਸੰ ਝਾਯਿ, ਅਙ੍ਗਾਰਮਤ੍ਥਕੇ ਪਨ ਸੁਵਣ੍ਣਬਿਮ੍ਬਸਦਿਸੋ ਦਾਰਕੋ ਪਦੁਮਗਬ੍ਭੇ ਨਿਪਨ੍ਨੋ ਵਿਯ ਅਹੋਸਿ। ਪਚ੍ਛਿਮਭਵਿਕਸ੍ਸ ਸਤ੍ਤਸ੍ਸ ਹਿ ਸਿਨੇਰੁਨਾ ਓਤ੍ਥਰਿਯਮਾਨਸ੍ਸਪਿ ਅਰਹਤ੍ਤੰ ਅਪ੍ਪਤ੍ਵਾ ਜੀਵਿਤਕ੍ਖਯੋ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ। ਪੁਨਦਿਵਸੇ ''ਚਿਤਕੰ ਨਿਬ੍ਬਾਪੇਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਆਗਤਾ ਤਥਾਨਿਪਨ੍ਨੰ ਦਾਰਕੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਅਚ੍ਛਰਿਯਬ੍ਭੁਤਚਿਤ੍ਤਜਾਤਾ ''ਕਥਞ੍ਹਿ ਨਾਮ ਏਤ੍ਤਕੇਸੁ ਦਾਰੂਸੁ ਖੀਯਮਾਨੇਸੁ ਸਕਲਸਰੀਰੇ ਝਾਪਿਯਮਾਨੇ ਦਾਰਕੋ ਨ ਝਾਯਿ, ਕਿੰ ਨੁ ਖੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਦਾਰਕੰ ਆਦਾਯ ਅਨ੍ਤੋਗਾਮੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਨੇਮਿਤ੍ਤਕੇ ਪੁਚ੍ਛਿੰਸੁ। ਨੇਮਿਤ੍ਤਕਾ ''ਸਚੇ ਅਯੰ ਦਾਰਕੋ ਅਗਾਰੰ ਅਜ੍ਝਾਵਸ੍ਸਿਸ੍ਸਤਿ, ਯਾਵ ਸਤ੍ਤਮਾ ਕੁਲਪਰਿਵਟ੍ਟਾ ਞਾਤਕਾ ਦੁਗ੍ਗਤਾ ਭਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ? ਸਚੇ ਪਬ੍ਬਜਿਸ੍ਸਤਿ, ਪਞ੍ਚਹਿ ਸਮਣਸਤੇਹਿ ਪਰਿਵੁਤੋ ਵਿਚਰਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਆਹੰਸੁ। ਤਸ੍ਸ ਸਙ੍ਕੁਨਾ ਅਕ੍ਖਿਕੋਟਿਯਾ ਭਿਨ੍ਨਤ੍ਤਾ **ਸੰਕਿਚ੍ਚੋ**ਨ੍ਤਿ ਨਾਮੰ ਕਰਿੰਸੁ। ਸੋ ਅਪਰੇਨ ਸਮਯੇਨ ਸੰਕਿਚ੍ਚੋਤਿ ਪਞ੍ਞਾਯਿ। ਅਥ ਨੰ ਞਾਤਕਾ ''ਹੋਤੁ, ਵਡ੍ਢਿਤਕਾਲੇ ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਅਯ੍ਯਸ੍ਸ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਪਬ੍ਬਾਜੇਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਪੋਸਿੰਸੁ। ਸੋ ਸਤ੍ਤਵਸ੍ਸਿਕਕਾਲੇ ''ਤਵ ਮਾਤੁਕੁਚ੍ਛਿਯੰ ਵਸਨਕਾਲੇ ਮਾਤਾ ਤੇ ਕਾਲਮਕਾਸਿ, ਤਸ੍ਸਾ ਸਰੀਰੇ ਝਾਪਿਯਮਾਨੇਪਿ ਤ੍ਵੰ ਨ ਝਾਯੀ''ਤਿ ਕੁਮਾਰਕਾਨੰ ਕਥੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ''ਅਹੰ ਕਿਰ ਏਵਰੂਪਾ ਭਯਾ ਮੁਤ੍ਤੋ, ਕਿੰ ਮੇ ਘਰਾਵਾਸੇਨ, ਪਬ੍ਬਜਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਞਾਤਕਾਨੰ ਆਰੋਚੇਸਿ। ਤੇ ''ਸਾਧੁ, ਤਾਤਾ''ਤਿ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੰ ਨੇਤ੍ਵਾ, ''ਭਨ੍ਤੇ, ਇਮੰ ਪਬ੍ਬਾਜੇਥਾ''ਤਿ ਅਦੰਸੁ। ਥੇਰੋ ਤਚਪਞ੍ਚਕਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨੰ ਦਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਾਜੇਸਿ। ਸੋ ਖੁਰਗ੍ਗੇਯੇਵ ਸਹ ਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਹਿ ਅਰਹਤ੍ਤੰ ਪਾਪੁਣਿ। ਅਯੰ ਸੰਕਿਚ੍ਚਸਾਮਣੇਰੋ ਨਾਮ।

ਸਤ੍ਥਾ ''ਏਤਸ੍ਮਿੰ ਗਤੇ ਤੰ ਭਯੰ ਵੂਪਸਮਿਸ੍ਸਤਿ, ਅਥ ਨੇਸੰ ਪਬ੍ਬਜਿਤਕਿਚ੍ਚੰ ਪਾਰਿਪੂਰਿੰ ਗਮਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਞਤ੍ਵਾ, ''ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਤੁਮ੍ਹਾਕੰ ਜੇਟ੍ਠਭਾਤਿਕੰ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰੰ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਥਾ''ਤਿ ਆਹ। ਤੇ ''ਸਾਧੂ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਥੇਰਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ''ਕਿੰ, ਆਵੁਸੋ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਮਯੰ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਅਰਞ੍ਞੰ ਪਵਿਸਿਤੁਕਾਮਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਆਪੁਚ੍ਛਿਮ੍ਹਾ, ਅਥ ਨੋ ਸਤ੍ਥਾ ਏਵਮਾਹ – ''ਤੁਮ੍ਹਾਕੰ ਜੇਟ੍ਠਭਾਤਿਕੰ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਥਾ''ਤਿ? ''ਤੇਨਮ੍ਹਾ ਇਧਾਗਤਾ''ਤਿ। ਥੇਰੋ ''ਸਤ੍ਥਾਰਾ ਇਮੇ ਏਕੰ ਕਾਰਣੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਇਧ ਪਹਿਤਾ ਭਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਕਿੰ ਨੁ ਖੋ ਏਤ''ਨ੍ਤਿ ਆਵਜ੍ਜੇਨ੍ਤੋ ਤਮਤ੍ਥੰ ਞਤ੍ਵਾ ਆਹ – ''ਅਤ੍ਥਿ ਪਨ ਵੋ, ਆਵੁਸੋ, ਸਾਮਣੇਰੋ''ਤਿ? ''ਨਤ੍ਥਿ, ਆਵੁਸੋ''ਤਿ। ''ਸਚੇ ਨਤ੍ਥਿ, ਇਮੰ ਸੰਕਿਚ੍ਚਸਾਮਣੇਰੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਥਾ''ਤਿ। ''ਅਲੰ, ਆਵੁਸੋ, ਸਾਮਣੇਰੰ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਨੋ

ਪਲਿਬੋਧੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਕਿਂ ਅਰਞ੍ਞੇ ਵਸਨ੍ਤਾਨਂ ਸਾਮਣੇਰੇਨਾ''ਤਿ? ''ਨਾਵੁਸੋ , ਇਮਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਪਲਿਬੋਧੋ, ਅਪਿਚ ਖੋ ਪਨ ਤੁਮ੍ਹੇ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਇਮਸ੍ਸ ਪਲਿਬੋਧੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ। ਸਤ੍ਥਾਪਿ ਤੁਮ੍ਹੇ ਮਮ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਪਹਿਣਨ੍ਤੋ ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸਾਮਣੇਰਸ੍ਸ ਪਹਿਣਨਂ ਪਚ੍ਚਾਸੀਸਨ੍ਤੋ ਪਹਿਣਿ, ਇਮਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਥਾ''ਤਿ। ਤੇ ''ਸਾਧੂ''ਤਿ ਅਧਿਵਾਸੇਤ੍ਵਾ ਸਾਮਣੇਰੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਏਕਤਿਂਸ ਜਨਾ ਥੇਰਂ ਅਪਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਵਿਹਾਰਾ ਨਿਕ੍ਖਮ੍ਮ ਚਾਰਿਕਂ ਚਰਨ੍ਤਾ ਵੀਸਯੋਜਨਸਤਮਤ੍ਥਕੇ ਏਕਂ ਸਹਸ੍ਸਕੁਲਂ ਗਾਮਂ ਪਾਪੁਣਿਂਸੁ।

ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਤੇ ਦਿਸ੍ਵਾ ਪਸਨ੍ਨਚਿਤ੍ਤਾ ਸਕ੍ਕਚ੍ਚਂ ਪਰਿਵਿਸਿਤ੍ਵਾ, ''ਭਨ੍ਤੇ, ਕਤ੍ਥ ਗਮਿਸ੍ਸਥਾ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ''ਯਥਾਫਾਸੁਕਟ੍ਠਾਨਂ, ਆਵੁਸੋ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਪਾਦਮੂਲੇ ਨਿਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ''ਮਯਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਯਜੇਸੁ ਇਮਂ ਠਾਨਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਅਨ੍ਤੋਵਸ੍ਸਂ ਵਸਨ੍ਤੇਸੁ ਪਞ੍ਚਸੀਲਂ ਸਮਾਦਾਯ ਉਪੋਸਥਕਮ੍ਮਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਯਾਚਿਂਸੁ। ਥੇਰਾ ਅਧਿਵਾਸੇਸੁਂ। ਅਥ ਨੇਸਂ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਰਤ੍ਤਿਟ੍ਠਾਨਦਿਵਾਟ੍ਠਾਨਚਙ੍ਕਮਨਪਣ੍ਣਸਾਲਾਯੋ ਸਂਵਿਦਹਿਤ੍ਵਾ ''ਅਜ੍ਜ ਮਯਂ, ਸ੍ਵੇ ਮਯ''ਨ੍ਤਿ ਉਸ੍ਸਾਹਪ੍ਪਤ੍ਤਾ ਉਪਟ੍ਠਾਨਮਕਂਸੁ। ਥੇਰਾ ਵਸ੍ਸੂਪਨਾਯਿਕਦਿਵਸੇ ਕਤਿਕਵਤ੍ਤਂ ਕਰਿਂਸੁ, ''ਆਵੁਸੋ, ਅਮ੍ਹੇਹਿ ਧਰਮਾਨਕਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਗਹਿਤਂ, ਨ ਖੋ ਪਨ ਸਕ੍ਕਾ ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ ਪਟਿਪਤ੍ਤਿਸਮ੍ਪਦਾਯ ਬੁਦ੍ਧੇ ਆਰਾਧੇਤੁਂ, ਅਮ੍ਹਾਕਞ੍ਚ ਅਪਾਯਦ੍ਵਾਰਾਨਿ ਵਿਵਟਾਨੇਵ, ਤਸ੍ਮਾ ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ ਪਾਤੋ ਭਿਕ੍ਖਾਚਾਰਵੇਲਂ, ਸਾਯਂ ਥੇਰੂਪਟ੍ਠਾਨਵੇਲਞ੍ਚ ਸੇਸਕਾਲੇ ਦ੍ਵੇ ਏਕਟ੍ਠਾਨੇ ਨ ਭਵਿਸ੍ਸਾਮ, ਯਸ੍ਸ ਅਫਾਸੁਕਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਤੇਨ ਘਣ੍ਡਿਯਾ ਪਹਟਾਯ ਤਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਭੇਸਜ੍ਜਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮ, ਇਤੋ ਅਞ੍ਞਸ੍ਮਿਂ ਰਤ੍ਤਿਭਾਗੇ ਵਾ ਦਿਵਸਭਾਗੇ ਵਾ ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਾ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਮਨੁਯੁਞ੍ਜਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ।

ਤੇਸੁ ਏਵਂ ਕਤਿਕਂ ਕਤ੍ਵਾ ਵਿਹਰਨ੍ਤੇਸੁ ਏਕੋ ਦੁਗ੍ਗਤਪੁਰਿਸੋ ਧੀਤਰਂ ਉਪਨਿਸ੍ਸਾਯ ਜੀਵਨ੍ਤੋ ਤਸ੍ਮਿਂ ਠਾਨੇ ਦੁਬ੍ਭਿਕ੍ਖੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇ ਅਪਰਂ ਧੀਤਰਂ ਉਪਨਿਸ੍ਸਾਯ ਜੀਵਿਤੁਕਾਮੋ ਮਗ੍ਗਂ ਪਟਿਪਜ੍ਜਿ। ਥੇਰਾਪਿ ਗਾਮੇ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਿਤ੍ਵਾ ਵਸਨਟ੍ਠਾਨਂ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਾ ਅਨ੍ਤਰਾਮਗ੍ਗੇ ਏਕਿਸ੍ਸਾ ਨਦਿਯਾ ਨ੍ਹਤ੍ਵਾ ਵਾਲੁਕਪੁਲਿਨੇ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਭਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚਂ ਕਰਿਂਸੁ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਖਣੇ ਸੋ ਪੁਰਿਸੋ ਤਂ ਠਾਨਂ ਪਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਅਥ ਨਂ ਥੇਰਾ ''ਕਹਂ ਗਚ੍ਛਸੀ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਂਸੁ। ਸੋ ਤਮਤ੍ਥਂ ਆਰੋਚੇਸਿ। ਥੇਰਾ ਤਸ੍ਮਿਂ ਕਾਰੁਞ੍ਞਂ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤ੍ਵਾ, ''ਉਪਾਸਕ, ਅਤਿਵਿਯ ਛਾਤੋਸਿ, ਗਚ੍ਛ, ਪਣ੍ਣਂ ਆਹਰ, ਏਕਮੇਕਂ ਤੇ ਭਤ੍ਤਪਿਣ੍ਡਂ ਦਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਤੇਨ ਪਣ੍ਣੇ ਆਹਟੇ ਅਤ੍ਤਨਾ ਅਤ੍ਤਨਾ ਭੁਞ੍ਜਨਨਿਯਾਮੇਨੇਵ ਸੂਪਬਜਞ੍ਜਨੇਹਿ ਸਨ੍ਨਹਿਤ੍ਵਾ ਏਕਮੇਕਂ ਪਿਣ੍ਡਂ ਅਦਂਸੁ। ਏਤਦੇਵ ਕਿਰ ਵਤ੍ਤਂ, ਯਂ ਭੋਜਨਕਾਲੇ ਆਗਤਸ੍ਸ ਭਤ੍ਤਂ ਦਦਮਾਨੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਅਗ੍ਗਭਤ੍ਤਂ ਅਦਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨਾ ਭੁਞ੍ਜਨਨਿਯਾਮੇਨੇਵ ਥੋਕਂ ਵਾ ਬਹੁਂ ਵਾ ਦਾਤਬ੍ਬਂ। ਤਸ੍ਮਾ ਤੇਪਿ ਤਥਾ ਅਦਂਸੁ। ਸੋ ਕਤਭਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚੋ ਥੇਰੇ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਪੁਚ੍ਛਿ – ''ਕਿਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਯਜਾ, ਕੇਨਚਿ ਨਿਮਨ੍ਤਿਤਾ''ਤਿ? ''ਨਤ੍ਥਿ, ਉਪਾਸਕ, ਨਿਮਨ੍ਤਨਂ, ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਦੇਵਸਿਕਂ ਏਵਰੂਪਮੇਵ ਆਹਾਰਂ ਦੇਨ੍ਤੀ''ਤਿ। ਸੋ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਮਯਂ ਨਿਚ੍ਚਕਾਲਂ ਉਟ੍ਠਾਯ ਸਮੁਟ੍ਠਾਯ ਕਮ੍ਮਂ ਕਰੋਨ੍ਤਾਪਿ ਏਵਰੂਪਂ ਆਹਾਰਂ ਲਦ੍ਧੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਮ, ਕਿਂ ਮੇ ਅਞ੍ਞਤ੍ਥ ਗਤੇਨ, ਇਮੇਸਂ ਸਨ੍ਤਿਕੇਯੇਵ ਜੀਵਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ। ਅਥ ਨੇ ਆਹ – ''ਅਹਂ ਵਤ੍ਤਪਟਿਵਤ੍ਤਂ ਕਤ੍ਵਾ ਅਯਜਾਨਂ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਵਸਿਤੁਂ ਇਚ੍ਛਾਮੀ''ਤਿ। ''ਸਾਧੁ, ਉਪਾਸਕਾ''ਤਿ। ਸੋ ਤੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਤੇਸਂ ਵਸਨਟ੍ਠਾਨਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਾਧੁਕਂ ਵਤ੍ਤਪਟਿਵਤ੍ਤਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਭਿਕ੍ਖੂ ਅਤਿਵਿਯ ਆਰਾਧੇਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵੇਮਾਸਚ੍ਚਯੇਨ ਧੀਤਰਂ ਦਟ੍ਠੁਕਾਮੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ''ਸਚੇ, ਅਯਜੇ, ਆਪੁਚ੍ਛਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਨ ਮਂ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਅਨਾਪੁਚ੍ਛਾ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਤੇਸਂ ਅਨਾਚਿਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾਵ ਨਿਕ੍ਖਮਿ। ਏਤ੍ਤਕਮੇਵ ਕਿਰਸ੍ਸ ਓਲਾਰਿਕਂ ਖਲਿਤਂ ਅਹੋਸਿ, ਯਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਅਨਾਰੋਚੇਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਕਾਮਿ।

ਤਸ੍ਸ ਪਨ ਗਮਨਮਗ੍ਗੇ ਏਕਾ ਅਟਵੀ ਅਤ੍ਥਿ। ਤਤ੍ਥ ਪਞ੍ਚਸਤਾਨਂ ਚੋਰਾਨਂ ''ਯੋ ਇਮਂ ਅਟਵਿਂ ਪਵਿਸਤਿ, ਤਂ ਮਾਰੇਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਮਂਸਲੋਹਿਤੇਨ ਤੁਯ੍ਹਂ ਬਲਿਕਮ੍ਮਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਦੇਵਤਾਯ ਆਯਾਚਨਂ ਕਤ੍ਵਾ ਵਸਨ੍ਤਾਨਂ ਸਤ੍ਤਮੋ ਦਿਵਸੋ ਹੋਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਸਤ੍ਤਮੇ ਦਿਵਸੇ ਚੋਰਜੇਟ੍ਠਕੋ ਰੁਕ੍ਖਂ ਆਰੁਯ੍ਹ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਤਂ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਚੋਰਾਨਂ ਸਞ੍ਞਮਦਾਸਿ। ਤੇ ਤਸ੍ਸ ਅਟਵਿਮਜ੍ਝਂ ਪਵਿਟ੍ਠਭਾਵਂ ਞਤ੍ਵਾ ਪਰਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਤਂ ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਗਾਲ੍ਹਬਨ੍ਧਨਂ ਕਤ੍ਵਾ ਅਰਣਿਸਹਿਤੇਨ ਅਗ੍ਗਿਂ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਦਾਰੂਨਿ ਸਙ੍ਕਡ੍ਢਿਤ੍ਵਾ ਮਹਨ੍ਤਂ ਅਗ੍ਗਿਕ੍ਖਨ੍ਧਂ ਕਤ੍ਵਾ ਸੂਲਾਨਿ ਤਚ੍ਛਿਂਸੁ। ਸੋ ਤੇਸਂ ਤਂ ਕਿਰਿਯਂ ਦਿਸ੍ਵਾ, ''ਸਾਮਿ, ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਠਾਨੇ ਨੇਵ ਸੂਕਰਾ, ਨ ਮਿਗਾਦਯੋ ਦਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਕਿਂ ਕਾਰਣਾ ਇਦਂ ਕਰੋਥਾ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ''ਤਂ ਮਾਰੇਤ੍ਵਾ ਤਵ ਮਂਸਲੋਹਿਤੇਨ ਦੇਵਤਾਯ ਬਲਿਕਮ੍ਮਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ। ਸੋ ਮਰਣਭਯਤਜ੍ਜਿਤੋ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਤਂ ਉਪਕਾਰਂ ਅਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਕੇਵਲਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਜੀਵਿਤਮੇਵ ਰਕ੍ਖਮਾਨੋ ਏਵਮਾਹ – ''ਸਾਮਿ, ਅਹਂ

ਵਿਘਾਸਾਦੋ, ਉਚ੍ਛਿਟ੍ਠਭਤ੍ਤੁੰ ਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਵਡ੍ਢਿਤੋ, ਵਿਘਾਸਾਦੋ ਨਾਮ ਕਾਲਕਣ੍ਣਿਕੋ, ਅਯ੍ਯਾ ਪਨ ਯਤੋ ਤਤੋ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਜਿਤਾਪਿ ਖਤ੍ਤਿਯਾਵ, ਅਸੁਕਸ੍ਮਿੰ ਠਾਨੇ ਏਕਤਿੰਸ ਭਿਕ੍ਖੂ ਵਸਨ੍ਤਿ, ਤੇ ਮਾਰੇਤ੍ਵਾ ਬਲਿਕਮ੍ਮੰ ਕਰੋਥ, ਅਤਿਵਿਯ ਵੋ ਦੇਵਤਾ ਤੁਸ੍ਸਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ। ਤੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ਚੋਰਾ ‘‘ਭਦ੍ਦਕੰ ਏਸ ਵਦੇਤਿ, ਕਿੰ ਇਮਿਨਾ ਕਾਲਕਣ੍ਣਿਨਾ, ਖਤ੍ਤਿਯੇ ਮਾਰੇਤ੍ਵਾ ਬਲਿਕਮ੍ਮੰ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮਾ’’ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ‘‘ਏਹਿ, ਨੇਸੰ ਵਸਨਟ੍ਠਾਨੰ ਦਸ੍ਸੇਹੀ’’ਤਿ ਤਮੇਵ ਮਗ੍ਗਦੇਸਕੰ ਕਤ੍ਵਾ ਤੰ ਠਾਨੰ ਪਤ੍ਵਾ ਵਿਹਾਰਮਜ੍ਝੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਅਦਿਸ੍ਵਾ ‘‘ਕਹੰ ਭਿਕ੍ਖੂ’’ਤਿ ਨੰ ਪੁਚ੍ਛਿੰਸੁ। ਸੋ ਦ੍ਵੇ ਮਾਸੇ ਵਸਿਤਤ੍ਤਾ ਤੇਸੰ ਕਤਿਕਵਤ੍ਤੁੰ ਜਾਨਨ੍ਤੋ ਏਵਮਾਹ – ‘‘ਅਤ੍ਤਨੋ ਦਿਵਾਟ੍ਠਾਨਰਤ੍ਤਿਟ੍ਠਾਨੇਸੁ ਨਿਸਿਨ੍ਨਾ, ਏਤੰ ਘਣ੍ਡਿੰ ਪਹਰਥ, ਘਣ੍ਡਿਸਦ੍ਦੇਨ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ’’ਤਿ। ਚੋਰਜੇਟ੍ਠਕੋ ਘਣ੍ਡਿੰ ਪਹਰਿ।

ਭਿਕ੍ਖੂ ਘਣ੍ਡਿਸਦ੍ਦੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ‘‘ਅਕਾਲੇ ਘਣ੍ਡਿ ਪਹਟਾ, ਕਸ੍ਸਚਿ ਅਫਾਸੁਕੰ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਵਿਹਾਰਮਜ੍ਝੇ ਪਟਿਪਾਟਿਯਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੇਸੁ ਪਾਸਾਣਫਲਕੇਸੁ ਨਿਸੀਦਿੰਸੁ। ਸਙ੍ਘਤ੍ਥੇਰੋ ਚੋਰੇ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਪੁਚ੍ਛਿ – ‘‘ਉਪਾਸਕਾ ਕੇਨਾਯੰ ਘਣ੍ਡਿ ਪਹਟਾ’’ਤਿ? ਚੋਰਜੇਟ੍ਠਕੋ ਆਹ – ‘‘ਮਯਾ, ਭਨ੍ਤੇ’’ਤਿ। ‘‘ਕਿੰ ਕਾਰਣਾ’’ਤਿ? ‘‘ਅਮ੍ਹੇਹਿ ਅਟਵਿਦੇਵਤਾਯ ਆਯਾਚਿਤੰ ਅਤ੍ਥਿ, ਤਸ੍ਸਾ ਬਲਿਕਮ੍ਮਕਰਣਤ੍ਥਾਯ ਏਕੰ ਭਿਕ੍ਖੁੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮਾ’’ਤਿ। ਤੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ਮਹਾਥੇਰੋ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਹ – ‘‘ਆਵੁਸੋ, ਭਾਤਿਕਾਨੰ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਕਿਚ੍ਚੰ ਨਾਮ ਜੇਟ੍ਠਭਾਤਿਕੇਨ ਨਿਤ੍ਥਰਿਤਬ੍ਬੰ, ਅਹੰ ਅਤ੍ਤਨੋ ਜੀਵਿਤੰ ਤੁਮ੍ਹਾਕੰ ਪਰਿਚ੍ਚਜਿਤ੍ਵਾ ਇਮੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿੰ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਮਾ ਸਬ੍ਬੇਸੰ ਅਨ੍ਤਰਾਯੋ ਹੋਤੁ, ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਾ ਸਮਣਧਮ੍ਮੰ ਕਰੋਥਾ’’ਤਿ। ਅਨੁਥੇਰੋ ਆਹ – ‘‘ਭਨ੍ਤੇ, ਜੇਟ੍ਠਭਾਤੁ ਕਿਚ੍ਚੰ ਨਾਮ ਕਨਿਟ੍ਠਸ੍ਸ ਭਾਰੋ, ਅਹੰ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਤੁਮ੍ਹੇ ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਾ ਹੋਥਾ’’ਤਿ। ਇਮਿਨਾ ਉਪਾਯੇਨ ‘‘ਅਹਮੇਵ ਅਹਮੇਵਾ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਪਟਿਪਾਟਿਯਾ ਤਿੰਸਪਿ ਜਨਾ ਉਟ੍ਠਹਿੰਸੁ, ਏਵੰ ਤੇ ਨੇਵ ਏਕਿਸ੍ਸਾ ਮਾਤੁਯਾ ਪੁਤ੍ਤਾ, ਨ ਏਕਸ੍ਸ ਪਿਤੁਨੋ, ਨਾਪਿ ਵੀਤਰਾਗਾ, ਅਥ ਚ ਪਨ ਅਵਸੇਸਾਨੰ ਅਤ੍ਥਾਯ ਪਟਿਪਾਟਿਯਾ ਜੀਵਿਤੰ ਪਰਿਚ੍ਚਜਿੰਸੁ। ਤੇਸੁ ਏਕੋਪਿ ‘‘ਤ੍ਵੰ ਯਾਹੀ’’ਤਿ ਵਤ੍ਤੁੰ ਸਮਤ੍ਥੋ ਨਾਮ ਨਾਹੋਸਿ।

ਸੰਕਿਚ੍ਚਸਾਮਣੇਰੋ ਤੇਸੰ ਕਥੰ ਸੁਤ੍ਵਾ, ‘‘ਭਨ੍ਤੇ, ਤੁਮ੍ਹੇ ਤਿਟ੍ਠਥ , ਅਹੰ ਤੁਮ੍ਹਾਕੰ ਜੀਵਿਤੰ ਪਰਿਚ੍ਚਜਿਤ੍ਵਾ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਆਹ। ਤੇ ਆਹੰਸੁ – ‘‘ਆਵੁਸੋ, ਮਯੰ ਸਬ੍ਬੇ ਏਕਤੋ ਮਾਰਿਯਮਾਨਾਪਿ ਤੰ ਏਕਕੰ ਨ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਸ੍ਸਾਮਾ’’ਤਿ। ‘‘ਕਿੰ ਕਾਰਣਾ, ਭਨ੍ਤੇ’’ਤਿ? ‘‘‘ਆਵੁਸੋ, ਤ੍ਵੰ ਧਮ੍ਮਸੇਨਾਪਤਿਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਸਾਮਣੇਰੋ, ਸਚੇ ਤੰ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਸ੍ਸਾਮ, ਸਾਮਣੇਰੰ ਮੇ ਆਦਾਯ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਚੋਰਾਨੰ ਨਿਯ੍ਯਾਦਿੰਸੂ’ਤਿ ਥੇਰੋ ਨੋ ਗਰਹਿਸ੍ਸਤਿ, ਤੰ ਨਿਨ੍ਦੰ ਨਿਤ੍ਥਰਿਤੁੰ ਨ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਾਮ, ਤੇਨ ਤੰ ਨ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਸ੍ਸਾਮਾ’’ਤਿ। ‘‘ਭਨ੍ਤੇ, ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ ਤੁਮ੍ਹੇ ਮਮ ਉਪਜ੍ਝਾਯਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੰ ਪਹਿਣਨ੍ਤੋਪਿ, ਮਮ ਉਪਜ੍ਝਾਯੋ ਮੰ ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿੰ ਪਹਿਣਨ੍ਤੋਪਿ ਇਦਮੇਵ ਕਾਰਣੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਪਹਿਣਿ, ਤਿਟ੍ਠਥ ਤੁਮ੍ਹੇ, ਅਹਮੇਵ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਸੋ ਤਿੰਸ ਭਿਕ੍ਖੂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ‘‘ਸਚੇ, ਭਨ੍ਤੇ, ਮੇ ਦੋਸੋ ਅਤ੍ਥਿ, ਖਮਥਾ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਨਿਕ੍ਖਮਿ। ਤਦਾ ਭਿਕ੍ਖੂਨੰ ਮਹਾਸੰਵੇਗੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿ, ਅਕ੍ਖੀਨਿ ਅਸ੍ਸੁਪੁਣ੍ਣਾਨਿ ਹਦਯਮੰਸੰ ਪਵੇਧਿ। ਮਹਾਥੇਰੋ ਚੋਰੇ ਆਹ – ‘‘ਉਪਾਸਕਾ ਅਯੰ ਦਹਰਕੋ ਤੁਮ੍ਹੇ ਅਗ੍ਗਿੰ ਕਰੋਨ੍ਤੇ, ਸੂਲਾਨਿ ਤਚ੍ਛਨ੍ਤੇ, ਪਣ੍ਣਾਨਿ ਅਤ੍ਥਰਨ੍ਤੇ ਦਿਸ੍ਵਾ ਭਾਯਿਸ੍ਸਤਿ, ਇਮੰ ਏਕਮਨ੍ਤੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਤਾਨਿ ਕਿਚ੍ਚਾਨਿ ਕਰੇਯ੍ਯਾਥਾ’’ਤਿ। ਚੋਰਾ ਸਾਮਣੇਰੰ ਆਦਾਯ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬਕਿਚ੍ਚਾਨਿ ਕਰਿੰਸੁ।

ਕਿਚ੍ਚਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਚੋਰਜੇਟ੍ਠਕੋ ਅਸਿੰ ਅਬ੍ਬਾਹਿਤ੍ਵਾ ਸਾਮਣੇਰੰ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿ। ਸਾਮਣੇਰੋ ਨਿਸੀਦਮਾਨੋ ਝਾਨੰ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾਵ ਨਿਸੀਦਿ। ਚੋਰਜੇਟ੍ਠਕੋ ਅਸਿੰ ਪਰਿਵਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਸਾਮਣੇਰਸ੍ਸ ਖਨ੍ਧੇ ਪਾਤੇਸਿ, ਅਸਿ ਨਮਿਤ੍ਵਾ ਧਾਰਾਯ ਧਾਰੰ ਪਹਰਿ, ਸੋ ‘‘ਨ ਸਮ੍ਮਾ ਪਹਰਿ’’ਨ੍ਤਿ ਮਞ੍ਞਮਾਨੋ ਪੁਨ ਤੰ ਉਜੁਕੰ ਕਤ੍ਵਾ ਪਹਰਿ। ਅਸਿ ਤਾਲਪਣ੍ਣੰ ਵਿਯ ਵੇਠਯਮਾਨੋ ਥਰੁਮੂਲੰ ਅਗਮਾਸਿ। ਸਾਮਣੇਰਞ੍ਹਿ ਤਸ੍ਮਿੰ ਕਾਲੇ ਸਿਨੇਰੁਨਾ ਅਵਤ੍ਥਰਨ੍ਤੋਪਿ ਮਾਰੇਤੁੰ ਸਮਤ੍ਥੋ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ, ਪਗੇਵ ਅਸਿਨਾ। ਤੰ ਪਾਟਿਹਾਰਿਯੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਚੋਰਜੇਟ੍ਠਕੋ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ‘‘ਪੁਬ੍ਬੇ ਮੇ ਅਸਿ ਸਿਲਾਥਮ੍ਭੰ ਵਾ ਖਦਿਰਖਾਣੁੰ ਵਾ ਕਲੀਰੰ ਵਿਯ ਛਿਨ੍ਦਤਿ, ਇਦਾਨਿ ਏਕਵਾਰੰ ਨਮਿ, ਏਕਵਾਰੰ ਤਾਲਪਤ੍ਤਵੇਠਕੋ ਵਿਯ ਜਾਤੋ। ਅਯੰ ਨਾਮ ਅਸਿ ਅਚੇਤਨਾ ਹੁਤ੍ਵਾਪਿ ਇਮਸ੍ਸ ਗੁਣੰ ਜਾਨਾਤਿ, ਅਹੰ ਸਚੇਤਨੋਪਿ ਨ ਜਾਨਾਮੀ’’ਤਿ। ਸੋ ਅਸਿੰ ਭੂਮਿਯੰ ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਪਾਦਮੂਲੇ ਉਰੇਨ ਨਿਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ, ‘‘ਭਨ੍ਤੇ, ਮਯੰ ਧਨਕਾਰਣਾ ਅਟਵਿੰ ਪਵਿਟ੍ਠਾਮ੍ਹਾ, ਅਮ੍ਹੇ ਦੂਰਤੋਵ ਦਿਸ੍ਵਾ ਸਹਸ੍ਸਮਤ੍ਤਾਪਿ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਪਵੇਧਨ੍ਤਿ, ਦ੍ਵੇ ਤਿਸ੍ਸੋ ਕਥਾ ਕਥੇਤੁੰ ਨ ਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਿ। ਤਵ ਪਨ ਸਨ੍ਤਾਸਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਨਤ੍ਥਿ, ਉਕ੍ਕਾਮੁਖੇ ਸੁਵਣ੍ਣੰ ਵਿਯ ਸੁਪੁਪ੍ਫਿਤਕਣਿਕਾਰੰ ਵਿਯ ਚ ਤੇ ਮੁਖੰ ਵਿਰੋਚਤਿ, ਕਿੰ ਨੁ ਖੋ ਕਾਰਣ’’ਨ੍ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਇਮੰ ਗਾਥਮਾਹ –

‘‘ਤਸ੍ਸ ਤੇ ਨਤ੍ਥਿ ਭੀਤਤ੍ਤੰ, ਭਿਯ੍ਯੋ ਵਣ੍ਣੋ ਪਸੀਦਤਿ।
ਕਸ੍ਮਾ ਨ ਪਰਿਦੇਵੇਸਿ, ਏਵਰੂਪੇ ਮਹਬ੍ਭਯੇ’’ਤਿ॥ (ਥੇਰਗਾ॰ ੭੦੬)।

ਸਾਮਣੇਰੋ ਝਾਨਾ ਵੁਟ੍ਠਾਯ ਤਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮੰ ਦੇਸੇਨ੍ਤੋ, ‘‘ਆਵੁਸੋ ਗਾਮਣਿ, ਖੀਣਾਸਵਸ੍ਸ ਅਤ੍ਤਭਾਵੋ ਨਾਮ ਸੀਸੇ ਠਪਿਤਭਾਰੋ ਵਿਯ ਹੋਤਿ, ਸੋ ਤਸ੍ਮਿੰ ਭਿਜ੍ਜਨ੍ਤੇ ਵਾ ਨਸ੍ਸਨ੍ਤੇ ਵਾ ਤੁਸ੍ਸਤੇਵ, ਨ ਭਾਯਤੀ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮਾ ਗਾਥਾ ਅਭਾਸਿ –

‘‘ਨਤ੍ਥਿ ਚੇਤਸਿਕੰ ਦੁਕ੍ਖੰ, ਅਨਪੇਕ੍ਖਸ੍ਸ ਗਾਮਣਿ।
ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਾ ਭਯਾ ਸਬ੍ਬੇ, ਖੀਣਸੰਯੋਜਨਸ੍ਸ ਵੇ॥

‘‘ਖੀਣਾਯ ਭਵਨੇਤ੍ਤਿਯਾ, ਦਿਟ੍ਠੇ ਧਮ੍ਮੇ ਯਥਾਤਥੇ।
ਨ ਭਯੰ ਮਰਣੇ ਹੋਤਿ, ਭਾਰਨਿਕ੍ਖੇਪਨੇ ਯਥਾ’’ਤਿ॥ (ਥੇਰਗਾ॰ ੭੦੭-੭੦੮)।

ਸੋ ਤਸ੍ਸ ਕਥੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਚ ਚੋਰਸਤਾਨਿ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਆਹ – ‘‘ਤੁਮ੍ਹੇ ਕਿੰ ਕਰਿਸ੍ਸਥਾ’’ਤਿ? ‘‘ਤੁਮ੍ਹੇ ਪਨ, ਸਾਮੀ’’ਤਿ। ‘‘ਮਮ ਤਾਵ, ਭੋ, ‘ਏਵਰੂਪੰ ਪਾਟਿਹਾਰਿਯੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਅਗਾਰਮਜ੍ਝੇ ਕਮ੍ਮੰ ਨਤ੍ਥਿ, ਅਯ੍ਯਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਪਬ੍ਬਜਿਸ੍ਸਾਮੀ’ਤਿ। ਮਯਮ੍ਪਿ ਤਥੇਵ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮਾ’’ਤਿ। ‘‘ਸਾਧੁ, ਤਾਤਾ’’ਤਿ ਤਤੋ ਪਞ੍ਚਸਤਾਪਿ ਚੋਰਾ ਸਾਮਣੇਰੰ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜੰ ਯਾਚਿੰਸੁ । ਸੋ ਤੇਸੰ ਅਸਿਧਾਰਾਹਿ ਏਵ ਕੇਸੇ ਚੇਵ ਵਤ੍ਥਦਸਾ ਚ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਤਮ੍ਬਮਤ੍ਤਿਕਾਯ ਰਜਿਤ੍ਵਾ ਤਾਨਿ ਕਾਸਾਯਾਨਿ ਅਚ੍ਛਾਦਾਪੇਤ੍ਵਾ ਦਸਸੁ ਸੀਲੇਸੁ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪੇਤ੍ਵਾ ਤੇ ਆਦਾਯ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ‘‘ਸਚਾਹੰ ਥੇਰੇ ਅਦਿਸ੍ਵਾਵ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਤੇ ਸਮਣਧਮ੍ਮੰ ਕਾਤੁੰ ਨ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ। ਚੋਰਾਨਞ੍ਹਿ ਮੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤਕਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਤੇਸੁ ਏਕੋਪਿ ਅਸ੍ਸੂਨਿ ਸਨ੍ਧਾਰੇਤੁੰ ਨਾਸਕ੍ਖਿ, ‘ਮਾਰਿਤੋ ਨੁ ਖੋ ਸਾਮਣੇਰੋ, ਨੋ’ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਨ੍ਤਾਨੰ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨੰ ਅਭਿਮੁਖੰ ਨ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਦਿਸ੍ਵਾਵ ਨੇ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ। ਸੋ ਪਞ੍ਚਸਤਭਿਕ੍ਖੁਪਰਿਵਾਰੋ ਤਤ੍ਥ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਦਸ੍ਸਨੇਨ ਪਟਿਲਦ੍ਧਅਸ੍ਸਾਸੇਹਿ ਤੇਹਿ ‘‘ਕਿੰ, ਸਪ੍ਪੁਰਿਸ, ਸੰਕਿਚ੍ਚ, ਲਦ੍ਧੰ ਤੇ ਜੀਵਿਤ’’ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ, ‘‘ਆਮ, ਭਨ੍ਤੇ, ਇਮੇ ਮੰ ਮਾਰੇਤੁਕਾਮਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਮਾਰੇਤੁੰ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਾ ਮਮ ਗੁਣੇ ਪਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਜਿਤਾ, ਅਹੰ ‘ਤੁਮ੍ਹੇ ਦਿਸ੍ਵਾਵ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮੀ’ਤਿ ਆਗਤੋ, ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਾ ਸਮਣਧਮ੍ਮੰ ਕਰੋਥ, ਅਹੰ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕੰ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਇਤਰੇ ਆਦਾਯ ਉਪਜ੍ਝਾਯਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ‘‘ਕਿੰ ਸੰਕਿਚ੍ਚ, ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕਾ ਤੇ ਲਦ੍ਧਾ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ, ‘‘ਆਮ, ਭਨ੍ਤੇ’’ਤਿ ਤੰ ਪਵਤ੍ਤਿੰ ਆਰੋਚੇਸਿ। ਥੇਰੇਨ ‘‘ਗਚ੍ਛ ਸੰਕਿਚ੍ਚ, ਸਤ੍ਥਾਰੰ ਪਸ੍ਸਾਹੀ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ, ‘‘ਸਾਧੂ’’ਤਿ ਥੇਰੰ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਤੇ ਆਦਾਯ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰਾਪਿ ‘‘ਕਿੰ ਸੰਕਿਚ੍ਚ, ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕਾ ਤੇ ਲਦ੍ਧਾ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ, ‘‘ਆਮ, ਭਨ੍ਤੇ’’ਤਿ ਤੰ ਪਵਤ੍ਤਿੰ ਆਰੋਚੇਸਿ। ਸਤ੍ਥਾ ‘‘ਏਵੰ ਕਿਰ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ’’ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ, ‘‘ਆਮ, ਭਨ੍ਤੇ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ, ‘‘ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਤੁਮ੍ਹਾਕੰ ਚੋਰਕਮ੍ਮੰ ਕਤ੍ਵਾ ਦੁਸ੍ਸੀਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਯ ਵਸ੍ਸਸਤੰ ਜੀਵਨਤੋ ਇਦਾਨਿ ਸੀਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਯ ਏਕਦਿਵਸਮ੍ਪਿ ਜੀਵਿਤੰ ਸੇਯ੍ਯੋ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਅਨੁਸਨ੍ਧਿੰ ਘਟੇਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮੰ ਦੇਸੇਨ੍ਤੋ ਇਮੰ ਗਾਥਮਾਹ –

੧੧੦.‘‘ਯੋ ਚ ਵਸ੍ਸਸਤੰ ਜੀਵੇ, ਦੁਸ੍ਸੀਲੋ ਅਸਮਾਹਿਤੋ।
ਏਕਾਹੰ ਜੀਵਿਤੰ ਸੇਯ੍ਯੋ, ਸੀਲਵਨ੍ਤਸ੍ਸ ਝਾਯਿਨੋ’’ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਦੁਸ੍ਸੀਲੋ**ਤਿ ਨਿਸ੍ਸੀਲੋ। **ਸੀਲਵਨ੍ਤਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਦੁਸ੍ਸੀਲਸ੍ਸ **ਵਸ੍ਸਸਤੰ** ਜੀਵਨਤੋ **ਸੀਲਵਨ੍ਤਸ੍ਸ** ਦ੍ਵੀਹਿ ਝਾਨੇਹਿ **ਝਾਯਿਨੋ** ਏਕਦਿਵਸਮ੍ਪਿ ਏਕਮੁਹੁਤ੍ਤਮ੍ਪਿ **ਜੀਵਿਤੰ ਸੇਯ੍ਯੋ,** ਉਤ੍ਤਮਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਤੇ ਪਞ੍ਚਸਤਾਪਿ ਭਿਕ੍ਖੂ ਸਹ ਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਹਿ ਅਰਹਤ੍ਤੰ ਪਾਪੁਣਿੰਸੁ, ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਮਹਾਜਨਸ੍ਸਾਪਿ ਸਾਤ੍ਥਿਕਾ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾ ਅਹੋਸੀਤਿ।

ਅਪਰੇਨ ਸਮਯੇਨ ਸੰਕਿਚ੍ਚੋ ਉਪਸਮ੍ਪਦੰ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਦਸਵਸ੍ਸੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਸਾਮਣੇਰੰ ਗਣ੍ਹਿ। ਸੋ ਪਨ ਤਸ੍ਸੇਵ ਭਾਗਿਨੇਯ੍ਯੋ ਅਧਿਮੁਤ੍ਤਸਾਮਣੇਰੋ ਨਾਮ। ਅਥ ਨੰ ਥੇਰੋ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਵਸ੍ਸਕਾਲੇ ਆਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ''ਉਪਸਮ੍ਪਦੰ ਤੇ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਗਚ੍ਛ, ਞਾਤਕਾਨੰ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਵਸ੍ਸਪਰਿਮਾਣੰ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਏਹੀ''ਤਿ ਉਯ੍ਯੋਜੇਸਿ। ਸੋ ਮਾਤਾਪਿਤੂਨੰ ਸਨ੍ਤਿਕੰ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਅਨ੍ਤਰਾਮਗ੍ਗੇ ਪਞ੍ਚਸਤੇਹਿ ਚੋਰੇਹਿ ਬਲਿਕਮ੍ਮਤ੍ਥਾਯ ਮਾਰਿਯਮਾਨੋ ਤੇਸੰ ਧਮ੍ਮੰ ਦੇਸੇਤ੍ਵਾ ਪਸਨ੍ਨਚਿਤ੍ਤੇਹਿ ਤੇਹਿ ''ਨ ਤੇ ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਠਾਨੇ ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਅਤ੍ਥਿਭਾਵੋ ਕਸ੍ਸਚਿ ਆਰੋਚੇਤਬ੍ਬੋ''ਤਿ ਵਿਸ੍ਸਟ੍ਠੋ ਪਟਿਪਥੇ ਮਾਤਾਪਿਤਰੋ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇ ਦਿਸ੍ਵਾ ਤਮੇਵ ਮਗ੍ਗੰ ਪਟਿਪਜ੍ਜਨ੍ਤਾਨਮ੍ਪਿ ਤੇਸੰ ਸਚ੍ਚਮਨੁਰਕ੍ਖਨ੍ਤੋ ਨਾਰੋਚੇਸਿ। ਤੇਸੰ ਚੋਰੇਹਿ ਵਿਹੇਠਿਯਮਾਨਾਨੰ ''ਤ੍ਵਮ੍ਪਿ ਚੋਰੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿੰ ਏਕਤੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਮਞ੍ਞੇ, ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਨਾਰੋਚੇਸੀ''ਤਿ ਪਰਿਦੇਵਨ੍ਤਾਨੰ ਸਦ੍ਦੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ਤੇ ਮਾਤਾਪਿਤੂਨਮ੍ਪਿ ਅਨਾਰੋਚਿਤਭਾਵੰ ਞਤ੍ਵਾ ਪਸਨ੍ਨਚਿਤ੍ਤਾ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜੰ ਯਾਚਿੰਸੁ। ਸੋਪਿ ਸੰਕਿਚ੍ਚਸਾਮਣੇਰੋ ਵਿਯ ਤੇ ਸਬ੍ਬੇ ਪਬ੍ਬਾਜੇਤ੍ਵਾ ਉਪਜ੍ਝਾਯਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੰ ਆਨੇਤ੍ਵਾ ਤੇਨ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕੰ ਪੇਸਿਤੋ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤੰ ਪਵਤ੍ਤਿੰ ਆਰੋਚੇਸਿ। ਸਤ੍ਥਾ ''ਏਵੰ ਕਿਰ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ, ''ਆਮ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਪੁਰਿਮਨਯੇਨੇਵ ਅਨੁਸਨ੍ਧਿੰ ਘਟੇਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮੰ ਦੇਸੇਨ੍ਤੋ ਇਮਮੇਵ ਗਾਥਮਾਹ –

> ''ਯੋ ਚ ਵਸ੍ਸਸਤੰ ਜੀਵੇ, ਦੁਸ੍ਸੀਲੋ ਅਸਮਾਹਿਤੋ।
> ਏਕਾਹੰ ਜੀਵਿਤੰ ਸੇਯ੍ਯੋ, ਸੀਲਵਨ੍ਤਸ੍ਸ ਝਾਯਿਨੋ''ਤਿ॥

ਇਦਮ੍ਪਿ **ਅਧਿਮੁਤ੍ਤਸਾਮਣੇਰਵਤ੍ਥੁ** ਵੁਤ੍ਤਨਯਮੇਵਾਤਿ।

ਸੰਕਿਚ੍ਚਸਾਮਣੇਰਵਤ੍ਥੁ ਨਵਮੰ।

੧੦. ਖਾਣੁਕੋਣ੍ਡਞ੍ਞਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ

ਯੋ ਚ ਵਸ੍ਸਸਤੰ ਜੀਵੇਤਿ ਇਮੰ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨੰ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਖਾਣੁਕੋਣ੍ਡਞ੍ਞਤ੍ਥੇਰੰ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਸੋ ਕਿਰ ਥੇਰੋ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਅਰਞ੍ਞੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਅਰਹਤ੍ਤੰ ਪਤ੍ਵਾ ''ਸਤ੍ਥੁ ਆਰੋਚੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਤਤੋ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਅਨ੍ਤਰਾਮਗ੍ਗੇ ਕਿਲਨ੍ਤੋ ਮਗ੍ਗਾ ਓਕ੍ਕਮ੍ਮ ਏਕਸ੍ਮਿੰ ਪਿਟ੍ਠਿਪਾਸਾਣੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਝਾਨੰ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿ। ਅਥੇਕੰ ਗਾਮੰ ਵਿਲੁਮ੍ਪਿਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਚਸਤਾ ਚੋਰਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਬਲਾਨੁਰੂਪੇਨ ਭਣ੍ਡਿਕੰ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਸੀਸੇਨਾਦਾਯ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਾ ਦੂਰੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਕਿਲਨ੍ਤਰੂਪਾ ''ਦੂਰੰ ਆਗਤਾਮ੍ਹ, ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਪਿਟ੍ਠਿਪਾਸਾਣੇ ਵਿਸ੍ਸਮਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਮਗ੍ਗਾ ਓਕ੍ਕਮ੍ਮ ਪਿਟ੍ਠਿਪਾਸਾਣਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਥੇਰੰ ਦਿਸ੍ਵਾਪਿ ''ਖਾਣੁਕੋ ਅਯ''ਨ੍ਤਿ ਸਞ੍ਞਿਨੋ ਅਹੇਸੁੰ। ਅਥੇਕੋ ਚੋਰੋ ਥੇਰਸ੍ਸ ਸੀਸੇ ਭਣ੍ਡਿਕੰ ਠਪੇਸਿ, ਅਪਰੋਪਿ ਤੰ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਭਣ੍ਡਿਕੰ ਠਪੇਸਿ। ਏਵੰ ਪਞ੍ਚਸਤਾਪਿ ਚੋਰਾ ਪਞ੍ਚਹਿ ਭਣ੍ਡਿਕਸਤੇਹਿ ਥੇਰੰ ਪਰਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਸਯਮ੍ਪਿ ਨਿਸਿਨ੍ਨਾ ਨਿਦ੍ਦਾਯਿਤ੍ਵਾ ਅਰੁਣੁਗ੍ਗਮਨਕਾਲੇ ਪਬੁਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਭਣ੍ਡਿਕੰ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਾ ਥੇਰੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਅਮਨੁਸ੍ਸੋ''ਤਿ ਸਞ੍ਞਾਯ ਪਲਾਯਿਤੁੰ ਆਰਭਿੰਸੁ। ਅਥ ਨੇ ਥੇਰੋ ਆਹ – ''ਮਾ ਭਾਯਿਤ੍ਥ ਉਪਾਸਕਾ, ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ ਅਹ''ਨ੍ਤਿ। ਤੇ ਥੇਰਸ੍ਸ ਪਾਦਮੂਲੇ ਨਿਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ''ਖਮਥ, ਭਨ੍ਤੇ, ਮਯੰ ਖਾਣੁਕਸਞ੍ਞਿਨੋ ਅਹੁਮ੍ਹਾ''ਤਿ ਥੇਰੰ ਖਮਾਪੇਤ੍ਵਾ ਚੋਰਜੇਟ੍ਠਕੇਨ ''ਅਹੰ ਅਯ੍ਯਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਪਬ੍ਬਜਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਸੇਸਾ ''ਮਯਮ੍ਪਿ ਪਬ੍ਬਜਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਏਕਚ੍ਛਨ੍ਦਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਥੇਰੰ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜੰ ਯਾਚਿੰਸੁ। ਥੇਰੋ ਸੰਕਿਚ੍ਚਸਾਮਣੇਰੋ ਵਿਯ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਤੇ ਪਬ੍ਬਾਜੇਸਿ। ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ **ਖਾਣੁਕੋਣ੍ਡਞ੍ਞੋ**ਤਿ ਪਞ੍ਞਾਯਿ। ਸੋ ਤੇਹਿ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਸਦ੍ਧਿੰ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰਾ ''ਕਿੰ, ਕੋਣ੍ਡਞ੍ਞ, ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕਾ ਤੇ ਲਦ੍ਧਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਤੰ ਪਵਤ੍ਤਿੰ ਆਰੋਚੇਸਿ। ਸਤ੍ਥਾ ''ਏਵੰ ਕਿਰ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ, ''ਆਮ, ਭਨ੍ਤੇ, ਨ ਨੋ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਏਵਰੂਪੋ ਆਨੁਭਾਵੋ ਦਿਟ੍ਠਪੁਬ੍ਬੋ, ਤੇਨਮ੍ਹਾ ਪਬ੍ਬਜਿਤਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ, ''ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਏਵਰੂਪੇ ਦੁਪ੍ਪਞ੍ਞਕਮ੍ਮੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਯ ਵਸ੍ਸਸਤੰ ਜੀਵਨਤੋ ਇਦਾਨਿ ਵੋ ਪਞ੍ਞਾਸਮ੍ਪਦਾਯ ਵਤ੍ਤਮਾਨਾਨੰ ਏਕਾਹਮ੍ਪਿ ਜੀਵਿਤੰ ਸੇਯ੍ਯੋ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਅਨੁਸਨ੍ਧਿੰ ਘਟੇਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮੰ ਦੇਸੇਨ੍ਤੋ ਇਮੰ ਗਾਥਮਾਹ –

੧੧੧.‘‘ਯੋ ਚ ਵਸ੍ਸਸਤੰ ਜੀਵੇ, ਦੁਪ੍ਪਞ੍ਞੋ ਅਸਮਾਹਿਤੋ।
ਏਕਾਹੰ ਜੀਵਿਤੰ ਸੇਯ੍ਯੋ, ਪਞ੍ਞਵਨ੍ਤਸ੍ਸ ਝਾਯਿਨੋ’’ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਦੁਪ੍ਪਞ੍ਞੋ** ਨਿਪ੍ਪਞ੍ਞੋ। **ਪਞ੍ਞਵਨ੍ਤਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਸਪ੍ਪਞ੍ਞਸ੍ਸ। ਸੇਸੰ ਪੁਰਿਮਸਦਿਸਮੇਵਾਤਿ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਪਞ੍ਚਸਤਾਪਿ ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਸਹ ਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਹਿ ਅਰਹਤ੍ਤੰ ਪਾਪੁਣਿੰਸੁ। ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਮਹਾਜਨਸ੍ਸਾਪਿ ਸਾਤ੍ਥਿਕਾ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾ ਅਹੋਸੀਤਿ।

ਖਾਣੁਕੋਣ੍ਡਞ੍ਞਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ ਦਸਮੰ।

੧੧. ਸਪ੍ਪਦਾਸਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ

ਯੋ ਚ ਵਸ੍ਸਸਤੰ ਜੀਵੇਤਿ ਇਮੰ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨੰ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਸਪ੍ਪਦਾਸਤ੍ਥੇਰੰ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਸਾਵਤ੍ਥਿਯੰ ਕਿਰੇਕੋ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤੋ ਸਤ੍ਥੁ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾ ਲਦ੍ਧੂਪਸਮ੍ਪਦੋ ਅਪਰੇਨ ਸਮਯੇਨ ਉਕ੍ਕਣ੍ਠਿਤ੍ਵਾ ‘‘ਮਾਦਿਸਸ੍ਸ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਗਿਹਿਭਾਵੋ ਨਾਮ ਅਯੁਤ੍ਤੋ, ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾਯ ਠਤ੍ਵਾ ਮਰਣਮ੍ਪਿ ਮੇ ਸੇਯ੍ਯੋ’’ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਮਰਣੂਪਾਯੰ ਚਿਨ੍ਤੇਨ੍ਤੋ ਵਿਚਰਤਿ। ਅਥੇਕਦਿਵਸੰ ਪਾਤੋਵ ਕਤਭਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਵਿਹਾਰੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਗ੍ਗਿਸਾਲਾਯ ਸਪ੍ਪੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਤੰ ਏਕਸ੍ਮਿੰ ਕੁਟੇ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਕੁਟੰ ਪਿਦਹਿਤ੍ਵਾ ਆਦਾਯ ਵਿਹਾਰਾ ਨਿਕ੍ਖਮਿੰਸੁ। ਉਕ੍ਕਣ੍ਠਿਤਭਿਕ੍ਖੁਪਿ ਭਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚੰ ਕਤ੍ਵਾ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਦਿਸ੍ਵਾ ‘‘ਕਿੰ ਇਦੰ, ਆਵੁਸੋ’’ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ‘‘ਸਪ੍ਪੋ, ਆਵੁਸੋ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਇਮਿਨਾ ‘‘ਕਿੰ ਕਰਿਸ੍ਸਥਾ’’ਤਿ? ‘‘ਛਡ੍ਡੇਸ੍ਸਾਮ ਨ’’ਨ੍ਤਿ। ਤੇਸੰ ਵਚਨੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ‘‘ਇਮਿਨਾ ਅਤ੍ਤਾਨੰ ਡੰਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਮਰਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ‘‘ਆਹਰਥ, ਅਹੰ ਤੰ ਛਡ੍ਡੇਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਤੇਸੰ ਹਤ੍ਥਤੋ ਕੁਟੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਏਕਸ੍ਮਿੰ ਠਾਨੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਤੇਨ ਸਪ੍ਪੇਨ ਅਤ੍ਤਾਨੰ ਡੰਸਾਪੇਤਿ, ਸਪ੍ਪੋ ਡੰਸਿਤੁੰ ਨ ਇਚ੍ਛਤਿ। ਸੋ ਕੁਟੇ ਹਤ੍ਥੰ ਓਤਾਰੇਤ੍ਵਾ ਇਤੋ ਚਿਤੋ ਚ ਆਲੋਲੇਤਿ, ਘੋਰਸਪ੍ਪਸ੍ਸ ਮੁਖੰ ਵਿਵਰਿਤ੍ਵਾ ਅਙ੍ਗੁਲਿੰ ਪਕ੍ਖਿਪਤਿ, ਨੇਵ ਨੰ ਸਪ੍ਪੋ ਡੰਸਿ। ਸੋ ‘‘ਨਾਯੰ ਆਸੀਵਿਸੋ, ਘਰਸਪ੍ਪੋ ਏਸੋ’’ਤਿ ਤੰ ਪਹਾਯ ਵਿਹਾਰੰ ਅਗਮਾਸਿ। ਅਥ ਨੰ ਭਿਕ੍ਖੂ ‘‘ਛਡ੍ਡਿਤੋ ਤੇ, ਆਵੁਸੋ, ਸਪ੍ਪੋ’’ਤਿ ਆਹੰਸੁ। ‘‘ਨ ਸੋ, ਆਵੁਸੋ, ਘੋਰਸਪ੍ਪੋ, ਘਰਸਪ੍ਪੋ ਏਸੋ’’ਤਿ। ‘‘ਘੋਰਸਪ੍ਪੋਯੇਵਾਵੁਸੋ, ਮਹਨ੍ਤੰ ਫਣੰ ਕਤ੍ਵਾ ਸੁਸੁਯਨ੍ਤੋ ਦੁਕ੍ਖੇਨ ਅਮ੍ਹੇਹਿ ਗਹਿਤੋ, ਕਿੰ ਕਾਰਣਾ ਏਵੰ ਤ੍ਵੰ ਵਦੇਸੀ’’ਤਿ ਆਹੰਸੁ। ‘‘ਅਹੰ, ਆਵੁਸੋ, ਤੇਨ ਅਤ੍ਤਾਨੰ ਡੰਸਾਪੇਨ੍ਤੋਪਿ ਮੁਖੇ ਅਙ੍ਗੁਲਿੰ ਪਕ੍ਖਿਪੇਨ੍ਤੋਪਿ ਤੰ ਡੰਸਾਪੇਤੁੰ ਨਾਸਕ੍ਖਿ’’ਨ੍ਤਿ। ਤੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਤੁਣ੍ਹੀ ਅਹੇਸੁੰ।

ਅਥੇਕਦਿਵਸੰ ਨ੍ਹਾਪਿਤੋ ਦ੍ਵੇ ਤਯੋ ਖੁਰੇ ਆਦਾਯ ਵਿਹਾਰੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਏਕੰ ਭੂਮਿਯੰ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਏਕੇਨ ਭਿਕ੍ਖੂਨੰ ਕੇਸੇ ਓਹਾਰੇਤਿ। ਸੋ ਭੂਮਿਯੰ ਠਪਿਤੰ ਖੁਰੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ‘‘ਇਮਿਨਾ ਗੀਵੰ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਮਰਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਏਕਸ੍ਮਿੰ ਰੁਕ੍ਖੇ ਗੀਵੰ ਉਪਨਿਧਾਯ ਖੁਰਧਾਰੰ ਗਲਨਾਲ਼ਿਯੰ ਕਤ੍ਵਾ ਠਿਤੋ ਉਪਸਮ੍ਪਦਾਮਾਲ਼ਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸੀਲੰ ਆਵਜ੍ਜੇਨ੍ਤੋ ਵਿਮਲਚਨ੍ਦਮਣ੍ਡਲੰ ਵਿਯ ਸੁਧੋਤਮਣਿਖਨ੍ਧਮਿਵ ਚ ਨਿਮ੍ਮਲੰ ਸੀਲੰ ਅਦ੍ਦਸ। ਤਸ੍ਸ ਤੰ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸਕਲਸਰੀਰੰ ਫਰਨ੍ਤੀ ਪੀਤਿ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿ। ਸੋ ਪੀਤਿੰ ਵਿਕ੍ਖਮ੍ਭੇਤ੍ਵਾ ਵਿਪਸ੍ਸਨੰ ਵਡ੍ਢੇਨ੍ਤੋ ਸਹ ਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਹਿ ਅਰਹਤ੍ਤੰ ਪਤ੍ਵਾ ਖੁਰੰ ਆਦਾਯ ਵਿਹਾਰਮਜ੍ਝੰ ਪਾਵਿਸਿ। ਅਥ ਨੰ ਭਿਕ੍ਖੂ ‘‘ਕਹੰ ਗਤੋਸਿ, ਆਵੁਸੋ’’ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿੰਸੁ। ‘‘‘ਇਮਿਨਾ ਖੁਰੇਨ ਗਲਨਾਲ਼ਿੰ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਮਰਿਸ੍ਸਾਮੀ’ਤਿ ਗਤੋਮ੍ਹਿ , ਆਵੁਸੋ’’ਤਿ। ਅਥ ‘‘ਕਸ੍ਮਾ ਨ ਮਤੋਸੀ’’ਤਿ? ਇਦਾਨਿਮ੍ਹਿ ਸਤ੍ਥੰ ਆਹਰਿਤੁੰ ਅਭਬ੍ਬੋ ਜਾਤੋ। ਅਹਞ੍ਹਿ ‘‘ਇਮਿਨਾ ਖੁਰੇਨ ਗਲਨਾਲ਼ਿੰ ਛਿਨ੍ਦਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਞਾਣਖੁਰੇਨ ਸਬ੍ਬਕਿਲੇਸੇ ਛਿਨ੍ਦਿਨ੍ਤਿ। ਭਿਕ੍ਖੂ ‘‘ਅਯੰ ਅਭੂਤੇਨ ਅਞ੍ਞੰ ਬ੍ਯਾਕਰੋਤੀ’’ਤਿ ਭਗਵਤੋ ਆਰੋਚੇਸੁੰ। ਭਗਵਾ ਤੇਸੰ ਕਥੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ਆਹ – ‘‘ਨ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਖੀਣਾਸਵਾ ਨਾਮ ਸਹਤ੍ਥਾ ਅਤ੍ਤਾਨੰ ਜੀਵਿਤਾ ਵੋਰੋਪੇਨ੍ਤੀ’’ਤਿ। ਭਨ੍ਤੇ, ਤੁਮ੍ਹੇ ਇਮੰ ‘‘ਖੀਣਾਸਵੋ’’ਤਿ ਵਦਥ, ਏਵੰ ਅਰਹਤ੍ਤੂਪਨਿਸ੍ਸਯਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ ਪਨਾਯੰ ਕਸ੍ਮਾ ਉਕ੍ਕਣ੍ਠਤਿ, ਕਿਮਸ੍ਸ ਅਰਹਤ੍ਤੂਪਨਿਸ੍ਸਯਕਾਰਣੰ ‘‘ਕਸ੍ਮਾ ਸੋ ਸਪ੍ਪੋ ਏਤੰ ਨ ਡੰਸਤੀ’’ਤਿ?

‘‘ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸੋ ਤਾਵ ਸਪ੍ਪੋ ਇਮਸ੍ਸ ਇਤੋ ਤਤਿਯੇ ਅਤ੍ਤਭਾਵੇ ਦਾਸੋ ਅਹੋਸਿ, ਸੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਾਮਿਕਸ੍ਸ ਸਰੀਰਂ ਡਂਸਿਤੁਂ ਨ ਵਿਸਹਤੀ’’ਤਿ। ਏਵਂ ਤਾਵ ਨੇਸਂ ਸਤ੍ਥਾ ਏਕਂ ਕਾਰਣਂ ਆਚਿਕ੍ਖਿ। ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਚ ਸੋ ਭਿਕ੍ਖੁ **ਸਪ੍ਪਦਾਸੋ** ਨਾਮ ਜਾਤੋ।

ਕਸ੍ਸਪਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਕਾਲੇ ਕਿਰੇਕੋ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤੋ ਸਤ੍ਥੁ ਧਮ੍ਮਕਥਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਸਂਵੇਗੋ ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾ ਲਦ੍ਧੂਪਸਮ੍ਪਦੋ ਅਪਰੇਨ ਸਮਯੇਨ ਅਨਭਿਰਤਿਯਾ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾਯ ਏਕਸ੍ਸ ਸਹਾਯਕਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਆਰੋਚੇਸਿ। ਸੋ ਤਸ੍ਸ ਅਭਿਣ੍ਹਂ ਗਿਹਿਭਾਵੇ ਆਦੀਨਵਂ ਕਥੇਸਿ। ਤਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਇਤਰੋ ਸਾਸਨੇ ਅਭਿਰਮਿਤ੍ਵਾ ਪੁਬ੍ਬੇ ਅਨਭਿਰਤਕਾਲੇ ਮਲਗ੍ਗਹਿਤੇ ਸਮਣਪਰਿਕ੍ਖਾਰੇ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਸੋਣ੍ਡਿਤੀਰੇ ਨਿਮ੍ਮਲੇ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਨਿਸੀਦਿ। ਸਹਾਯਕੋਪਿਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇਯੇਵ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ। ਅਥ ਨਂ ਸੋ ਏਵਮਾਹ – ‘‘ਅਹਂ, ਆਵੁਸੋ, ਉਪ੍ਪਬ੍ਬਜਨ੍ਤੋ ਇਮੇ ਪਰਿਕ੍ਖਾਰੇ ਤੁਯ੍ਹਂ ਦਾਤੁਕਾਮੋ ਅਹੋਸਿ’’ਨ੍ਤਿ। ਸੋ ਲੋਭਂ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤ੍ਵਾ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ‘‘ਇਮਿਨਾ ਮਯ੍ਹਂ ਪਬ੍ਬਜਿਤੇਨ ਵਾ ਉਪ੍ਪਬ੍ਬਜਿਤੇਨ ਵਾ ਕੋ ਅਤ੍ਥੋ, ਇਦਾਨਿ ਪਰਿਕ੍ਖਾਰੇ ਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ। ਸੋ ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ‘‘ਕਿਂ ਦਾਨਾਵੁਸੋ, ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਜੀਵਿਤੇਨ, ਯੇ ਮਯਂ ਕਪਾਲਹਤ੍ਥਾ ਪਰਕੁਲੇਸੁ ਭਿਕ੍ਖਾਯ ਚਰਾਮ, ਪੁਤ੍ਤਦਾਰੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਆਲਾਪਸਲ੍ਲਾਪਂ ਨ ਕਰੋਮਾ’’ਤਿਆਦੀਨਿ ਵਦਨ੍ਤੋ ਗਿਹਿਭਾਵਸ੍ਸ ਗੁਣਂ ਕਥੇਸਿ। ਸੋ ਤਸ੍ਸ ਕਥਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਉਕ੍ਕਣ੍ਠਿਤੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ‘‘ਅਯਂ ਮਯਾ ‘ਉਕ੍ਕਣ੍ਠਿਤੋਮ੍ਹੀ’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਪਠਮਂ ਗਿਹਿਭਾਵੇ ਆਦੀਨਵਂ ਕਥੇਤ੍ਵਾ ਇਦਾਨਿ ਅਭਿਣ੍ਹਂ ਗੁਣਂ ਕਥੇਤਿ, ‘ਕਿਂ ਨੁ ਖੋ ਕਾਰਣ’’’ਨ੍ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਨ੍ਤੋ ‘‘ਇਮੇਸੁ ਸਮਣਪਰਿਕ੍ਖਾਰੇਸੁ ਲੋਭੇਨਾ’’ਤਿ ਞਤ੍ਵਾ ਸਯਮੇਵ ਅਤ੍ਤਨੋ ਚਿਤ੍ਤਂ ਨਿਵਤ੍ਤੇਸਿ। ਏਵਮਸ੍ਸ ਕਸ੍ਸਪਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਕਾਲੇ ਏਕਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਉਕ੍ਕਣ੍ਠਾਪਿਤਤ੍ਤਾ ਇਦਾਨਿ ਅਨਭਿਰਤਿ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾ। ਯੋ ਪਨ ਤੇਨੇਵ ਤਦਾ ਵੀਸਤਿ ਵਸ੍ਸਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਸਮਣਧਮ੍ਮੋ ਕਤੋ, ਸ੍ਵਸ੍ਸ ਏਤਰਹਿ ਅਰਹਤ੍ਤੂਪਨਿਸ੍ਸਯੋ ਜਾਤੋਤਿ।

ਇਮਮਤ੍ਥਂ ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਭਗਵਤੋ ਸਨ੍ਤਿਕਾ ਸੁਤ੍ਵਾ ਉਤ੍ਤਰਿਂ ਪੁਚ੍ਛਿਂਸੁ – ‘‘ਭਨ੍ਤੇ, ਅਯਂ ਕਿਰ ਭਿਕ੍ਖੁ ਖੁਰਧਾਰਂ ਗਲਨਾਲ਼ਿਯਂ ਕਤ੍ਵਾ ਠਿਤੋਵ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਾਤਿ, ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿਸ੍ਸਤਿ ਨੁ ਖੋ ਏਤ੍ਤਕੇਨ ਖਣੇਨ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗੋ’’ਤਿ। ‘‘ਆਮ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਆਰਦ੍ਧਵੀਰਿਯਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਪਾਦਂ ਉਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਭੂਮਿਯਂ ਠਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਾਦੇ ਭੂਮਿਯਂ ਅਸਮ੍ਪਤ੍ਤੇਯੇਵ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਕੁਸੀਤਸ੍ਸ ਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਹਿ ਵਸ੍ਸਸਤਂ ਜੀਵਨਤੋ ਆਰਦ੍ਧਵੀਰਿਯਸ੍ਸ ਖਣਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਜੀਵਿਤਂ ਸੇਯ੍ਯੋ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਅਨੁਸਨ੍ਧਿਂ ਘਟੇਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

੧੧੨.‘‘ਯੋ ਚ ਵਸ੍ਸਸਤਂ ਜੀਵੇ, ਕੁਸੀਤੋ ਹੀਨਵੀਰਿਯੋ।
ਏਕਾਹਂ ਜੀਵਿਤਂ ਸੇਯ੍ਯੋ, ਵੀਰਿਯਮਾਰਭਤੋ ਦਲ਼੍ਹ’’ਨ੍ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਕੁਸੀਤੋ**ਤਿ ਕਾਮਵਿਤਕ੍ਕਾਦੀਹਿ ਤੀਹਿ ਵਿਤਕ੍ਕੇਹਿ ਵੀਤਿਨਾਮੇਨ੍ਤੋ ਪੁਗ੍ਗਲੋ। **ਹੀਨਵੀਰਿਯੋ**ਤਿ ਨਿਬ੍ਬੀਰਿਯੋ। **ਵੀਰਿਯਮਾਰਭਤੋ ਦਲ਼੍ਹ**ਨ੍ਤਿ ਦੁਵਿਧਜ੍ਝਾਨਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਨਸਮਤ੍ਥਂ ਥਿਰਂ ਵੀਰਿਯਂ ਆਰਭਨ੍ਤਸ੍ਸ। ਸੇਸਂ ਪੁਰਿਮਸਦਿਸਮੇਵ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਬਹੂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਾਦੀਨਿ ਪਾਪੁਣਿਂਸੂਤਿ।

ਸਪ੍ਪਦਾਸਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ ਏਕਾਦਸਮਂ।

੧੨. ਪਟਾਚਾਰਾਥੇਰੀਵਤ੍ਥੁ

ਯੋ ਚ ਵਸ੍ਸਸਤਂ ਜੀਵੇਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਪਟਾਚਾਰਂ ਥੇਰਿਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਸਾ ਕਿਰ ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਚਤ੍ਤਾਲੀਸਕੋਟਿਵਿਭਵਸ੍ਸ ਸੇਟ੍ਠਿਨੋ ਧੀਤਾ ਅਹੋਸਿ ਅਭਿਰੂਪਾ। ਤਂ ਸੋਲ਼ਸਵਸ੍ਸੁਦ੍ਦੇਸਿਕਕਾਲੇ ਸਤ੍ਤਭੂਮਿਕਸ੍ਸ ਪਾਸਾਦਸ੍ਸ ਉਪਰਿਮਤਲੇ ਰਕ੍ਖਨ੍ਤਾ ਵਸਾਪੇਸੁਂ। ਏਵਂ ਸਨ੍ਤੇਪਿ ਸਾ ਏਕੇਨ ਅਤ੍ਤਨੋ ਚੂਲ਼ੂਪਟ੍ਠਾਕੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਵਿਪ੍ਪਟਿਪਜ੍ਜਿ । ਅਥਸ੍ਸਾ ਮਾਤਾਪਿਤਰੋ ਸਮਜਾਤਿਕਕੁਲੇ ਏਕਸ੍ਸ ਕੁਮਾਰਸ੍ਸ ਪਟਿਸ੍ਸੁਣਿਤ੍ਵਾ ਵਿਵਾਹਦਿਵਸਂ ਠਪੇਸੁਂ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਉਪਕਟ੍ਠੇ ਸਾ ਤਂ ਚੂਲ਼ੂਪਟ੍ਠਾਕਂ ਆਹ – ‘‘ਮਂ ਕਿਰ ਅਸੁਕਕੁਲਸ੍ਸ ਨਾਮ ਦਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਮਯਿ ਪਤਿਕੁਲਂ ਗਤੇ ਮਮ ਪਣ੍ਣਾਕਾਰਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਆਗਤੋਪਿ ਤਤ੍ਥ ਪਵੇਸਨਂ ਨ ਲਭਿਸ੍ਸਸਿ, ਸਚੇ ਤੇ ਮਯਿ ਸਿਨੇਹੋ ਅਤ੍ਥਿ, ਇਦਾਨੇਵ ਮਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਯੇਨ ਵਾ ਤੇਨ ਵਾ ਪਲਾਯਸ੍ਸੂ’’ਤਿ। ‘‘ਸੋ ਸਾਧੁ, ਭਦ੍ਦੇ’’ਤਿ। ‘‘ਤੇਨ

ਹਿ ਅਹੰ ਸ੍ਵੇ ਪਾਤੋਵ ਨਗਰਦ੍ਵਾਰਸ੍ਸ ਅਸੁਕਟ੍ਠਾਨੇ ਨਾਮ ਠਸ੍ਸਾਮਿ, ਤ੍ਵੰ ਏਕੇਨ ਉਪਾਯੇਨ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਆਗਚ੍ਛੇਯਜਾਸੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਦੁਤਿਯਦਿਵਸੇ ਸਙ੍ਕੇਤਟ੍ਠਾਨੇ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਸਾਪਿ ਪਾਤੋਵ ਕਿਲਿਟ੍ਠੰ ਵਤ੍ਥੰ ਨਿਵਾਸੇਤ੍ਵਾ ਕੇਸੇ ਵਿਕ੍ਕਿਰਿਤ੍ਵਾ ਕੁਣ੍ਡਕੇਨ ਸਰੀਰੰ ਮਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾ ਕੁਟੰ ਆਦਾਯ ਦਾਸੀਹਿ ਸਦ੍ਧਿੰ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੀ ਵਿਯ ਘਰਾ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਤੰ ਠਾਨੰ ਅਗਮਾਸਿ। ਸੋ ਤੰ ਆਦਾਯ ਦੂਰੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਏਕਸ੍ਮਿੰ ਗਾਮੇ ਨਿਵਾਸੰ ਕਪ੍ਪੇਤ੍ਵਾ ਅਰਞ੍ਞੇ ਖੇਤ੍ਤੰ ਕਸਿਤ੍ਵਾ ਦਾਰੁਪਣ੍ਣਾਦੀਨਿ ਆਹਰਤਿ। ਇਤਰਾ ਕੁਟੇਨ ਉਦਕੰ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ਸਹਤ੍ਥਾ ਕੋਟ੍ਟਨਪਚਨਾਦੀਨਿ ਕਰੋਨ੍ਤੀ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਾਪਸ੍ਸ ਫਲੰ ਅਨੁਭੋਤਿ। ਅਥਸ੍ਸਾ ਕੁਚ੍ਛਿਯੰ ਗਬ੍ਭੋ ਪਤਿਟ੍ਠਾਸਿ। ਸਾ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਗਬ੍ਭਾ ''ਇਧ ਮੇ ਕੋਚਿ ਉਪਕਾਰਕੋ ਨਤ੍ਥਿ, ਮਾਤਾਪਿਤਰੋ ਨਾਮ ਪੁਤ੍ਤੇਸੁ ਮੁਦੁਹਦਯਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਤੇਸੰ ਸਨ੍ਤਿਕੰ ਮੰ ਨੇਹਿ, ਤਤ੍ਥ ਮੇ ਗਬ੍ਭਵੁਟ੍ਠਾਨੰ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਸਾਮਿਕੰ ਯਾਚਿ। ਸੋ ''ਕਿੰ, ਭਦ੍ਦੇ, ਕਥੇਸਿ, ਮੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਤਵ ਮਾਤਾਪਿਤਰੋ ਵਿਵਿਧਾ ਕਮ੍ਮਕਾਰਣਾ ਕਰੇਯਜੁੰ, ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਮਯਾ ਤਤ੍ਥ ਗਨ੍ਤੁ''ਨ੍ਤਿ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਿ। ਸਾ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨੰ ਯਾਚਿਤ੍ਵਾਪਿ ਗਮਨੰ ਅਲਭਮਾਨਾ ਤਸ੍ਸ ਅਰਞ੍ਞੰ ਗਤਕਾਲੇ ਪਟਿਵਿਸ੍ਸਕੇ ਆਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ''ਸਚੇ ਸੋ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਮੰ ਅਪਸ੍ਸਨ੍ਤੋ 'ਕਹੰ ਗਤਾ'ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਸ੍ਸਤਿ, ਮਮ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕੁਲਘਰੰ ਗਤਭਾਵੰ ਆਚਿਕ੍ਖੇਯਜਾਥਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਗੇਹਦ੍ਵਾਰੰ ਪਿਦਹਿਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਕਾਮਿ। ਸੋਪਿ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤੰ ਅਪਸ੍ਸਨ੍ਤੋ ਪਟਿਵਿਸ੍ਸਕੇ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਤੰ ਪਵਤ੍ਤਿੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ''ਨਿਵਤ੍ਤੇਸ੍ਸਾਮਿ ਨ''ਨ੍ਤਿ ਅਨੁਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਤੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਨਾਨਪ੍ਪਕਾਰੰ ਯਾਚਿਯਮਾਨੋਪਿ ਨਿਵਤ੍ਤੇਤੁੰ ਨਾਸਕ੍ਖਿ। ਅਥਸ੍ਸਾ ਏਕਸ੍ਮਿੰ ਠਾਨੇ ਕਮ੍ਮਜਵਾਤਾ ਚਲਿੰਸੁ। ਸਾ ਏਕੰ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਰੰ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ, ''ਸਾਮਿ, ਕਮ੍ਮਜਵਾਤਾ ਮੇ ਚਲਿਤਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਭੂਮਿਯੰ ਨਿਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਸਮ੍ਪਰਿਵਤ੍ਤਮਾਨਾ ਕਿਚ੍ਛੇਨ ਦਾਰਕੰ ਵਿਜਾਯਿਤ੍ਵਾ ''ਯਸ੍ਸਤ੍ਥਾਯਾਹੰ ਕੁਲਘਰੰ ਗਚ੍ਛੇਯਜੰ, ਸੋ ਅਤ੍ਥੋ ਨਿਪ੍ਫਨ੍ਨੋ''ਤਿ ਪੁਨਦੇਵ ਤੇਨ ਸਦ੍ਧਿੰ ਗੇਹੰ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਵਾਸੰ ਕਪ੍ਪੇਸਿ।

ਤਸ੍ਸਾ ਅਪਰੇਨ ਸਮਯੇਨ ਪੁਨ ਗਬ੍ਭੋ ਪਤਿਟ੍ਠਹਿ। ਸਾ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਗਬ੍ਭਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਪੁਰਿਮਨਯੇਨੇਵ ਸਾਮਿਕੰ ਯਾਚਿਤ੍ਵਾ ਗਮਨੰ ਅਲਭਮਾਨਾ ਪੁਤ੍ਤੰ ਅਙ੍ਕੇਨਾਦਾਯ ਤਥੇਵ ਪਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਤੇਨ ਅਨੁਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ''ਤਿਟ੍ਠਾਹੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਨਿਵਤ੍ਤਿਤੁੰ ਨ ਇਚ੍ਛਿ। ਅਥ ਨੇਸੰ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਾਨੰ ਮਹਾ ਅਕਾਲਮੇਘੋ ਉਦਪਾਦਿ ਸਮਨ੍ਤਾ ਵਿਜ੍ਜੁਲਤਾਹਿ ਆਦਿਤ੍ਤੰ ਵਿਯ ਮੇਘਤ੍ਥਨਿਤੇਹਿ, ਭਿਜ੍ਜਮਾਨੰ ਵਿਯ ਉਦਕਧਾਰਾਨਿਪਾਤਨਿਰਨ੍ਤਰੰ ਨਭੰ ਅਹੋਸਿ। ਤਸ੍ਮਿੰ ਖਣੇ ਤਸ੍ਸਾ ਕਮ੍ਮਜਵਾਤਾ ਚਲਿੰਸੁ। ਸਾ ਸਾਮਿਕੰ ਆਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ, ''ਸਾਮਿ, ਕਮ੍ਮਜਵਾਤਾ ਮੇ ਚਲਿਤਾ, ਨ ਸਕ੍ਕੋਮਿ ਸਨ੍ਧਾਰੇਤੁੰ, ਅਨੋਵਸ੍ਸਕਟ੍ਠਾਨੰ ਮੇ ਜਾਨਾਹੀ''ਤਿ ਆਹ। ਸੋ ਹਤ੍ਥਗਤਾਯ ਵਾਸਿਯਾ ਇਤੋ ਚਿਤੋ ਚ ਉਪਧਾਰੇਨ੍ਤੋ ਏਕਸ੍ਮਿੰ ਵਮ੍ਮਿਕਮਤ੍ਥਕੇ ਜਾਤੰ ਗੁਮ੍ਬੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਛਿਨ੍ਦਿਤੁੰ ਆਰਭਿ। ਅਥ ਨੰ ਵਮ੍ਮਿਕਤੋ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਘੋਰਵਿਸੋ ਆਸੀਵਿਸੋ ਡੰਸਿ। ਤਙ੍ਖਣਞ੍ਞੇਵਸ੍ਸ ਸਰੀਰੰ ਅਨ੍ਤੋਸਮੁਟ੍ਠਿਤਾਹਿ ਅਗ੍ਗਿਜਾਲਾਹਿ ਡਯ੍ਹਮਾਨੰ ਵਿਯ ਨੀਲਵਣ੍ਣੰ ਹੁਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥੇਵ ਪਤਿ। ਇਤਰਾਪਿ ਮਹਾਦੁਕ੍ਖੰ ਅਨੁਭਵਮਾਨਾ ਤਸ੍ਸ ਆਗਮਨੰ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੀਪਿ ਤੰ ਅਦਿਸ੍ਵਾਵ ਅਪਰਮ੍ਪਿ ਪੁਤ੍ਤੰ ਵਿਜਾਯਿ। ਦ੍ਵੇ ਦਾਰਕਾ ਵਾਤਵੁਟ੍ਠਿਵੇਗੰ ਅਸਹਮਾਨਾ ਮਹਾਵਿਰਵੰ ਵਿਰਵਨ੍ਤਿ। ਸਾ ਉਭੋਪਿ ਤੇ ਉਰਨ੍ਤਰੇ ਕਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵੀਹਿ ਜਣ੍ਣੁਕੇਹਿ ਚੇਵ ਹਤ੍ਥੇਹਿ ਚ ਭੂਮਿਯੰ ਉਪ੍ਪੀਲੇਤ੍ਵਾ ਤਥਾ ਠਿਤਾਵ ਰਤ੍ਤਿੰ ਵੀਤਿਨਾਮੇਸਿ। ਸਕਲਸਰੀਰੰ ਨਿਲ੍ਲੋਹਿਤੰ ਵਿਯ ਪਣ੍ਡੁਪਲਾਸਵਣ੍ਣੰ ਅਹੋਸਿ। ਸਾ ਉਟ੍ਠਿਤੇ ਅਰੁਣੇ ਮੰਸਪੇਸਿਵਣ੍ਣੰ ਏਕੰ ਪੁਤ੍ਤੰ ਅਙ੍ਕੇਨਾਦਾਯ ਇਤਰੰ ਅਙ੍ਗੁਲਿਯਾ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ''ਏਹਿ, ਤਾਤ, ਪਿਤਾ ਤੇ ਇਤੋ ਗਤੋ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਸਾਮਿਕਸ੍ਸ ਗਤਮਗ੍ਗੇਨ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੀ ਤੰ ਵਮ੍ਮਿਕਮਤ੍ਥਕੇ ਕਾਲੰ ਕਤ੍ਵਾ ਪਤਿਤੰ ਨੀਲਵਣ੍ਣੰ ਥਦ੍ਧਸਰੀਰੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਮੰ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਮਮ ਸਾਮਿਕੋ ਪਨ੍ਥੇ ਮਤੋ''ਤਿ ਰੋਦਨ੍ਤੀ ਪਰਿਦੇਵਨ੍ਤੀ ਪਾਯਾਸਿ।

ਸਾ ਸਕਲਰਤ੍ਤਿੰ ਦੇਵੇਨ ਵੁਟ੍ਠਤ੍ਤਾ ਅਚਿਰਵਤਿੰ ਨਦਿੰ ਜਣ੍ਣੁਪ੍ਪਮਾਣੇਨ ਕਟਿਪ੍ਪਮਾਣੇਨ ਥਨਪ੍ਪਮਾਣੇਨ ਉਦਕੇਨ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਮਨ੍ਦਬੁਦ੍ਧਿਤਾਯ ਦ੍ਵੀਹਿ ਦਾਰਕੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿੰ ਉਦਕੰ ਓਤਰਿਤੁੰ ਅਵਿਸਹਨ੍ਤੀ ਜੇਟ੍ਠਪੁਤ੍ਤੰ ਓਰਿਮਤੀਰੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਇਤਰੰ ਆਦਾਯ ਪਰਤੀਰੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਾਖਾਭਙ੍ਗੰ ਅਤ੍ਥਰਿਤ੍ਵਾ ਨਿਪਜ੍ਜਾਪੇਤ੍ਵਾ ''ਇਤਰਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੰ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਬਾਲਪੁਤ੍ਤਕੰ ਪਹਾਯ ਤਰਿਤੁੰ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੀ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨੰ ਨਿਵਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਓਲੋਕਯਮਾਨਾ ਪਾਯਾਸਿ। ਅਥਸ੍ਸਾ ਨਦੀਮਜ੍ਝੰ ਗਤਕਾਲੇ ਏਕੋ ਸੇਨੋ ਤੰ ਕੁਮਾਰੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਮੰਸਪੇਸੀ''ਤਿ ਸਞ੍ਞਾਯ ਆਕਾਸਤੋ ਭਸ੍ਸਿ। ਸਾ ਤੰ ਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸਤ੍ਥਾਯ ਭਸ੍ਸਨ੍ਤੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਉਭੋ ਹਤ੍ਥੇ ਉਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ''ਸੂਸੂ''ਤਿ ਤਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁੰ ਮਹਾਸਦ੍ਦੰ ਨਿਚ੍ਛਾਰੇਸਿ। ਸੇਨੋ ਦੂਰਭਾਵੇਨ ਤੰ ਅਸੁਤ੍ਵਾਵ ਕੁਮਾਰਕੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਵੇਹਾਸੰ ਉਪ੍ਪਤਿਤ੍ਵਾ ਗਤੋ। ਓਰਿਮਤੀਰੇ ਠਿਤਪੁਤ੍ਤੋ

ਮਾਤਰਂ ਨਦੀਮਜ੍ਝੇ ਉਭੋ ਹਤ੍ਥੇ ਉਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਮਹਾਸਦ੍ਦਂ ਨਿਚ੍ਛਾਰਯਮਾਨਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਮਂ ਪਕ੍ਕੋਸਤੀ''ਤਿ ਸਞ੍ਞਾਯ ਵੇਗੇਨ ਉਦਕੇ ਪਤਿ। ਇਤਿਸ੍ਸਾ ਬਾਲਪੁਤ੍ਤਂ ਸੇਨੋ ਹਰਿ, ਜੇਟ੍ਠਪੁਤ੍ਤੋ ਉਦਕੇਨ ਵੂਲ੍ਹੋ।

ਸਾ ''ਏਕੋ ਮੇ ਪੁਤ੍ਤੋ ਸੇਨੇਨ ਗਹਿਤੋ, ਏਕੋ ਉਦਕੇਨ ਵੂਲ੍ਹੋ, ਪਨ੍ਥੇ ਮੇ ਪਤਿ ਮਤੋ''ਤਿ ਰੋਦਨ੍ਤੀ ਪਰਿਦੇਵਨ੍ਤੀ ਗਚ੍ਛਮਾਨਾ ਸਾਵਤ੍ਥਿਤੋ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਂ ਏਕਂ ਪੁਰਿਸਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਪੁਚ੍ਛਿ – ''ਕਤ੍ਥ ਵਾਸਿਕੋਸਿ, ਤਾਤਾ''ਤਿ? ''ਸਾਵਤ੍ਥਿਵਾਸਿਕੋਮ੍ਹਿ, ਅਮ੍ਮਾ''ਤਿ। ''ਸਾਵਤ੍ਥਿਨਗਰੇ ਅਸੁਕਵੀਥਿਯਂ ਏਵਰੂਪਂ ਅਸੁਕਕੁਲਂ ਨਾਮ ਅਤ੍ਥਿ, ਜਾਨਾਸਿ, ਤਾਤਾ''ਤਿ? ''ਜਾਨਾਮਿ, ਅਮ੍ਮ, ਤਂ ਪਨ ਮਾ ਪੁਚ੍ਛਿ, ਸਚੇ ਅਞ੍ਞਂ ਜਾਨਾਸਿ ਪੁਚ੍ਛਾ''ਤਿ। ''ਅਞ੍ਞੇਨ ਮੇ ਕਮ੍ਮਂ ਨਤ੍ਥਿ, ਤਦੇਵ ਪੁਚ੍ਛਾਮਿ, ਤਾਤਾ''ਤਿ। ''ਅਮ੍ਮ, ਤ੍ਵਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਨਾਚਿਕ੍ਖਿਤੁਂ ਨ ਦੇਸਿ, ਅਜ੍ਜ ਤੇ ਸਬ੍ਬਰਤ੍ਤਿਂ ਦੇਵੋ ਵਸ੍ਸਨ੍ਤੋ ਦਿਟ੍ਠੋ''ਤਿ। ''ਦਿਟ੍ਠੋ ਮੇ, ਤਾਤ, ਮਯ੍ਹਮੇਵੇਸੋ ਸਬ੍ਬਰਤ੍ਤਿਂ ਵਟ੍ਟੋ, ਨ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ। ਮਯ੍ਹਂ ਪਨ ਵੁਟ੍ਠਕਾਰਣਂ ਪਚ੍ਛਾ ਤੇ ਕਥੇਸ੍ਸਾਮਿ, ਏਤਸ੍ਮਿਂ ਤਾਵ ਮੇ ਸੇਟ੍ਠਿਗੇਹੇ ਪਵਤ੍ਤਿਂ ਕਥੇਹੀ''ਤਿ। ''ਅਮ੍ਮ, ਅਜ੍ਜ ਰਤ੍ਤਿਂ ਸੇਟ੍ਠਿਞ੍ਚ ਸੇਟ੍ਠਿਭਰਿਯਞ੍ਚ ਸੇਟ੍ਠਿਪੁਤ੍ਤਞ੍ਚਾਤਿ ਤਯੋਪਿ ਜਨੇ ਅਵਤ੍ਥਰਮਾਨਂ ਗੇਹਂ ਪਤਿ, ਤੇ ਏਕਚਿਤਕਸ੍ਮਿਂ ਝਾਯਨ੍ਤਿ। ਏਸ ਧੂਮੋ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ, ਅਮ੍ਮਾ''ਤਿ। ਸਾ ਤਸ੍ਮਿਂ ਖਣੇ ਨਿਵਤ੍ਥਵਤ੍ਥਂ ਪਤਮਾਨਂ ਨ ਸਞ੍ਜਾਨਿ, ਉਮ੍ਮਤ੍ਤਿਕਭਾਵਂ ਪਤ੍ਵਾ ਯਥਾਜਾਤਾਵ ਰੋਦਨ੍ਤੀ ਪਰਿਦੇਵਨ੍ਤੀ –

> ''ਉਭੋ ਪੁਤ੍ਤਾ ਕਾਲਕਤਾ, ਪਨ੍ਥੇ ਮਯ੍ਹਂ ਪਤੀ ਮਤੋ।
> ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਚ ਭਾਤਾ ਚ, ਏਕਚਿਤਮ੍ਹਿ ਡਯ੍ਹਰੇ''ਤਿ॥ (ਅਪ॰ ਥੇਰੀ ੨.੨.੪੯੮) –

ਵਿਲਪਨ੍ਤੀ ਪਰਿਬ੍ਭਮਿ। ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਉਮ੍ਮਤ੍ਤਿਕਾ ਉਮ੍ਮਤ੍ਤਿਕਾ''ਤਿ ਕਚਵਰਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਂਸੁਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਮਤ੍ਥਕੇ ਓਕਿਰਨ੍ਤਾ ਲੇਡ੍ਡੂਹਿ ਪਹਰਨ੍ਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨਮਹਾਵਿਹਾਰੇ ਅਟ੍ਠਪਰਿਸਮਜ੍ਝੇ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਨ੍ਤੋ ਤਂ ਆਗਚ੍ਛਮਾਨਂ ਅਦ੍ਦਸ ਕਪ੍ਪਸਤਸਹਸ੍ਸਂ ਪੂਰਿਤਪਾਰਮਿਂ ਅਭਿਨੀਹਾਰਸਮ੍ਪਨ੍ਨਂ।

ਸਾ ਕਿਰ ਪਦੁਮੁਤ੍ਤਰਬੁਦ੍ਧਕਾਲੇ ਪਦੁਮੁਤ੍ਤਰਸਤ੍ਥਾਰਾ ਏਕਂ ਵਿਨਯਧਰਤ੍ਥੇਰਿਂ ਬਾਹਾਯ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਨਨ੍ਦਨਵਨੇ ਠਪੇਨ੍ਤਂ ਵਿਯ ਏਤਦਗ੍ਗਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪਿਯਮਾਨਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਅਹਮ੍ਪਿ ਤੁਮ੍ਹਾਦਿਸਸ੍ਸ ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਵਿਨਯਧਰਤ੍ਥੇਰੀਨਂ ਅਗ੍ਗਟ੍ਠਾਨਂ ਲਭੇਯ੍ਯ''ਨ੍ਤਿ ਅਧਿਕਾਰਂ ਕਤ੍ਵਾ ਪਤ੍ਥਨਂ ਠਪੇਸਿ। ਪਦੁਮੁਤ੍ਤਰਬੁਦ੍ਧੋ ਅਨਾਗਤਂਸਞਾਣਂ ਪਤ੍ਥਰਿਤ੍ਵਾ ਪਤ੍ਥਨਾਯ ਸਮਿਜ੍ਝਨਭਾਵਂ ਞਤ੍ਵਾ ''ਅਨਾਗਤੇ ਗੋਤਮਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਨਾਮ ਸਾਸਨੇ ਅਯਂ ਪਟਾਚਾਰਾ ਨਾਮੇਨ ਵਿਨਯਧਰਤ੍ਥੇਰੀਨਂ ਅਗ੍ਗਾ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਬ੍ਯਾਕਾਸਿ। ਤਂ ਏਵਂ ਪਤ੍ਥਿਤਪਤ੍ਥਨਂ ਅਭਿਨੀਹਾਰਸਮ੍ਪਨ੍ਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਦੂਰਤੋਵ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਇਮਿਸ੍ਸਾ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਮਂ ਅਞ੍ਞੋ ਅਵਸ੍ਸਯੋ ਭਵਿਤੁਂ ਸਮਤ੍ਥੋ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥੀ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਤਂ ਯਥਾ ਵਿਹਾਰਾਭਿਮੁਖਂ ਆਗਚ੍ਛਤਿ, ਏਵਂ ਅਕਾਸਿ। ਪਰਿਸਾ ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾਵ ''ਇਮਿਸ੍ਸਾ ਉਮ੍ਮਤ੍ਤਿਕਾਯ ਇਤੋ ਆਗਨ੍ਤੁਂ ਮਾ ਦਦਿਤ੍ਥਾ''ਤਿ ਆਹ। ਸਤ੍ਥਾ ''ਅਪੇਥ, ਮਾ ਨਂ ਵਾਰਯਿਤ੍ਥਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਅਵਿਦੂਰਟ੍ਠਾਨਂ ਆਗਤਕਾਲੇ ''ਸਤਿਂ ਪਟਿਲਭ ਭਗਿਨੀ''ਤਿ ਆਹ। ਸਾ ਤਂ ਖਣਂਯੇਵ ਬੁਦ੍ਧਾਨੁਭਾਵੇਨ ਸਤਿਂ ਪਟਿਲਭਿ। ਤਸ੍ਮਿਂਕਾਲੇ ਨਿਵਤ੍ਥਵਤ੍ਥਸ੍ਸ ਪਤਿਤਭਾਵਂ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾ ਹਿਰੋਤ੍ਤਪ੍ਪਂ ਪਚ੍ਚੁਪਟ੍ਠਾਪੇਤ੍ਵਾ ਉਕ੍ਕੁਟਿਕਂ ਨਿਸੀਦਿ। ਅਥਸ੍ਸਾ ਏਕੋ ਪੁਰਿਸੋ ਉਤ੍ਤਰਸਾਟਕਂ ਖਿਪਿ। ਸਾ ਤਂ ਨਿਵਾਸੇਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਸੁਵਣ੍ਣਵਣ੍ਣੇਸੁ ਪਾਦੇਸੁ ਪਞ੍ਚਪਤਿਟ੍ਠਿਤੇਨ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ, ''ਭਨ੍ਤੇ, ਅਵਸ੍ਸਯੋ ਮੇ ਹੋਥ, ਪਤਿਟ੍ਠਾ ਮੇ ਹੋਥ। ਏਕਞ੍ਹਿ ਮੇ ਪੁਤ੍ਤਂ ਸੇਨੋ ਗਣ੍ਹਿ, ਏਕੋ ਉਦਕੇਨ ਵੂਲ੍ਹੋ, ਪਨ੍ਥੇ ਮੇ ਪਤਿ ਮਤੋ, ਮਾਤਾਪਿਤਰੋ ਚੇਵ ਮੇ ਭਾਤਾ ਚ ਗੇਹੇਨ ਅਵਤ੍ਥਟਾ ਏਕਚਿਤਕਸ੍ਮਿਂ ਝਾਯਨ੍ਤੀ''ਤਿ।

ਸਤ੍ਥਾ ਤਸ੍ਸਾ ਵਚਨਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ''ਪਟਾਚਾਰੇ, ਮਾ ਚਿਨ੍ਤਯਿ, ਤਵ ਤਾਣਂ ਸਰਣਂ ਅਵਸ੍ਸਯੋ ਭਵਿਤੁਂ ਸਮਤ੍ਥਸ੍ਸੇਵ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਆਗਤਾਸਿ। ਯਥਾ ਹਿ ਤਵ ਇਦਾਨਿ ਏਕੋ ਪੁਤ੍ਤਕੋ ਸੇਨੇਨ ਗਹਿਤੋ, ਏਕੋ ਉਦਕੇਨ ਵੂਲ੍ਹੋ, ਪਨ੍ਥੇ ਪਤਿ ਮਤੋ, ਮਾਤਾਪਿਤਰੋ ਚੇਵ ਭਾਤਾ ਚ ਗੇਹੇਨ ਅਵਤ੍ਥਟਾ; ਏਵਮੇਵ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸਂਸਾਰੇ ਪੁਤ੍ਤਾਦੀਨਂ ਮਤਕਾਲੇ ਤਵ ਰੋਦਨ੍ਤਿਯਾ ਪਗ੍ਘਰਿਤਅਸ੍ਸੁ ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਮਹਾਸਮੁਦ੍ਦਾਨਂ ਉਦਕਤੋ ਬਹੁਤਰ''ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

> ''ਚਤੂਸੁ ਸਮੁਦ੍ਦੇਸੁ ਜਲਂ ਪਰਿਤ੍ਤਕਂ,

> ਤਤੋ ਬਹੁੰ ਅਸ੍ਸੁਜਲੰ ਅਨਪ੍ਪਕੰ।
> ਦੁਕ੍ਖੇਨ ਫੁਟ੍ਠਸ੍ਸ ਨਰਸ੍ਸ ਸੋਚਨਾ,
> ਕਿੰ ਕਾਰਣਾ ਅਮ੍ਮ ਤੁਵੰ ਪਮਜ੍ਜਸੀ''ਤਿ॥

ਏਵੰ ਸਤ੍ਥਰਿ **ਅਨਮਤਗ੍ਗਪਰਿਯਾਯੰ** ਕਥੇਨ੍ਤੇ ਤਸ੍ਸ ਸਰੀਰੇ ਸੋਕੋ ਤਨੁਤ੍ਤੰ ਅਗਮਾਸਿ। ਅਥ ਨੰ ਤਨੁਭੂਤਸੋਕੰ ਞਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਸਤ੍ਥਾ ਆਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ''ਪਟਾਚਾਰੇ ਪੁਤ੍ਤਾਦਯੋ ਨਾਮ ਪਰਲੋਕੰ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਸ੍ਸ ਤਾਣੰ ਵਾ ਲੇਣੰ ਵਾ ਸਰਣੰ ਵਾ ਭਵਿਤੁੰ ਨ ਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਵਿਜ੍ਜਮਾਨਾਪਿ ਤੇ ਨ ਸਨ੍ਤਿਯੇਵ, ਪਣ੍ਡਿਤੇਨ ਪਨ ਸੀਲੰ ਵਿਸੋਧੇਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਨਿਬ੍ਬਾਨਗਾਮਿਮਗ੍ਗੰ ਖਿਪ੍ਪਮੇਵ ਸੋਧੇਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮੰ ਦੇਸੇਨ੍ਤੋ ਇਮਾ ਗਾਥਾ ਅਭਾਸਿ –

> ''ਨ ਸਨ੍ਤਿ ਪੁਤ੍ਤਾ ਤਾਣਾਯ, ਨ ਪਿਤਾ ਨਾਪਿ ਬਨ੍ਧਵਾ।
> ਅਨ੍ਤਕੇਨਾਧਿਪਨ੍ਨਸ੍ਸ, ਨਤ੍ਥਿ ਞਾਤੀਸੁ ਤਾਣਤਾ॥ (ਧ॰ ਪ॰ ੨੮੮; ਅਪ॰ ਥੇਰੀ ੨.੨.੫੦੧)।

> ''ਏਤਮਤ੍ਥਵਸ੍ਸੰ ਞਤ੍ਵਾ, ਪਣ੍ਡਿਤੋ ਸੀਲਸੰਵੁਤੋ।
> ਨਿਬ੍ਬਾਨਗਮਨੰ ਮਗ੍ਗੰ, ਖਿਪ੍ਪਮੇਵ ਵਿਸੋਧਯੇ''ਤਿ॥ (ਧ॰ ਪ॰ ੨੮੯)।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਪਟਾਚਾਰਾ ਮਹਾਪਥਵਿਯੰ ਪੰਸੁਪਰਿਮਾਣੇ ਕਿਲੇਸੇ ਝਾਪੇਤ੍ਵਾ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਹਿ, ਅਞ੍ਞੇਪਿ ਬਹੂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਾਦੀਨਿ ਪਾਪੁਣਿੰਸੂਤਿ। ਸਾ ਪਨ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰੰ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜੰ ਯਾਚਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਤੰ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਨੰ ਸਨ੍ਤਿਕੰ ਪਹਿਣਿਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਾਜੇਸਿ। ਸਾ ਲਦ੍ਧੂਪਸਮ੍ਪਦਾ ਪਟਿਤਾਚਾਰਤ੍ਤਾ **ਪਟਾਚਾਰਾ**ਤ੍ਵੇਵ ਪਞ੍ਞਾਯਿ। ਸਾ ਏਕਦਿਵਸੰ ਕੁਟੇਨ ਉਦਕੰ ਆਦਾਯ ਪਾਦੇ ਧੋਵਨ੍ਤੀ ਉਦਕੰ ਆਸਿਞ੍ਚਿ, ਤੰ ਥੋਕੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਿਜ੍ਜਿ। ਦੁਤਿਯਵਾਰੇ ਆਸਿਤ੍ਤੰ ਤਤੋ ਦੂਰਤਰੰ ਅਗਮਾਸਿ। ਤਤਿਯਵਾਰੇ ਆਸਿਤ੍ਤੰ ਤਤੋਪਿ ਦੂਰਤਰਨ੍ਤਿ। ਸਾ ਤਦੇਵ ਆਰਮ੍ਮਣੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਤਯੋ ਵਯੇ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ''ਮਯਾ ਪਠਮੰ ਆਸਿਤ੍ਤੰ ਉਦਕੰ ਵਿਯ ਇਮੇ ਸਤ੍ਤਾ ਪਠਮਵਯੇਪਿ ਮਰਨ੍ਤਿ, ਤਤੋ ਦੂਰਤਰੰ ਗਤੰ ਦੁਤਿਯਵਾਰੇ ਆਸਿਤ੍ਤੰ ਉਦਕੰ ਵਿਯ ਮਜ੍ਝਿਮਵਯੇਪਿ ਮਰਨ੍ਤਿ, ਤਤੋਪਿ ਦੂਰਤਰੰ ਗਤੰ ਤਤਿਯਵਾਰੇ ਆਸਿਤ੍ਤੰ ਉਦਕੰ ਵਿਯ ਪਚ੍ਛਿਮਵਯੇਪਿ ਮਰਨ੍ਤਿਯੇਵਾ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਗਨ੍ਧਕੁਟਿਯੰ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋਵ ਓਭਾਸੰ ਫਰਿਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸਾ ਸਮ੍ਮੁਖੇ ਠਤ੍ਵਾ ਕਥੇਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ''ਏਵਮੇਤੰ ਪਟਾਚਾਰੇ, ਪਞ੍ਚਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਖਨ੍ਧਾਨੰ ਉਦਯਬ੍ਬਯੰ ਅਪਸ੍ਸਨ੍ਤਸ੍ਸ ਵਸ੍ਸਸਤੰ ਜੀਵਨਤੋ ਤੇਸੰ ਉਦਯਬ੍ਬਯੰ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤਸ੍ਸ ਏਕਾਹਮ੍ਪਿ ਏਕਕ੍ਖਣਮ੍ਪਿ ਜੀਵਿਤੰ ਸੇਯ੍ਯੋ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਅਨੁਸਨ੍ਧਿੰ ਘਟੇਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮੰ ਦੇਸੇਨ੍ਤੋ ਗਾਥਮਾਹ –

> **੧੧੩**.''ਯੋ ਚ ਵਸ੍ਸਸਤੰ ਜੀਵੇ, ਅਪਸ੍ਸੰ ਉਦਯਬ੍ਬਯੰ।
> ਏਕਾਹੰ ਜੀਵਿਤੰ ਸੇਯ੍ਯੋ, ਪਸ੍ਸਤੋ ਉਦਯਬ੍ਬਯ''ਨ੍ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਅਪਸ੍ਸੰ ਉਦਯਬ੍ਬਯ**ਨ੍ਤਿ ਪਞ੍ਚਨ੍ਨੰ ਖਨ੍ਧਾਨੰ ਪਞ੍ਚਵੀਸਤਿਯਾ ਲਕ੍ਖਣੇਹਿ ਉਦਯਞ੍ਚ ਵਯਞ੍ਚ ਅਪਸ੍ਸਨ੍ਤੋ। **ਪਸ੍ਸਤੋ ਉਦਯਬ੍ਬਯ**ਨ੍ਤਿ ਤੇਸੰ ਉਦਯਞ੍ਚ ਵਯਞ੍ਚ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤਸ੍ਸ। ਇਤਰਸ੍ਸ ਜੀਵਨਤੋ ਏਕਾਹਮ੍ਪਿ ਜੀਵਿਤੰ ਸੇਯ੍ਯੋਤਿ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਪਟਾਚਾਰਾ ਸਹ ਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਹਿ ਅਰਹਤ੍ਤੰ ਪਾਪੁਣਿ।

ਪਟਾਚਾਰਾਥੇਰੀਵਤ੍ਥੁ ਦ੍ਵਾਦਸਮੰ।

੧੩. ਕਿਸਾਗੋਤਮੀਵਤ੍ਥੁ

ਯੋ ਚ ਵਸ੍ਸਸਤੰ ਜੀਵੇਤਿ ਇਮੰ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨੰ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਕਿਸਾਗੋਤਮਿੰ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਸਾਵਤ੍ਥਿਯੰ ਕਿਰੇਕਸ੍ਸ ਸੇਟ੍ਠਿਸ੍ਸ ਗੇਹੇ ਚਤ੍ਤਾਲੀਸਕੋਟਿਧਨੰ ਅਙ੍ਗਾਰਾ ਏਵ ਹੁਤ੍ਵਾ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਸੇਟ੍ਠਿ ਤੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਸੋਕੋ ਆਹਾਰੰ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਮਞ੍ਚਕੇ ਨਿਪਜ੍ਜਿ। ਤਸ੍ਸੇਕੋ ਸਹਾਯਕੋ ਗੇਹੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ, ''ਸਮ੍ਮ, ਕਸ੍ਮਾ ਸੋਚਸੀ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਤੰ ਪਵਤ੍ਤਿੰ ਸੁਤ੍ਵਾ, ''ਸਮ੍ਮ, ਮਾ ਸੋਚਿ, ਅਹੰ ਏਕੰ ਉਪਾਯੰ ਜਾਨਾਮਿ, ਤੰ ਕਰੋਹੀ''ਤਿ। ''ਕਿੰ ਕਰੋਮਿ, ਸਮ੍ਮਾ''ਤਿ? ਅਤ੍ਤਨੋ ਆਪਣੇ ਕਿਲਞ੍ਜੰ ਪਸਾਰੇਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਤੇ ਅਙ੍ਗਾਰੇ ਰਾਸਿੰ ਕਤ੍ਵਾ ਵਿਕ੍ਕਿਣਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਨਿਸੀਦ, ਆਗਤਾਗਤੇਸੁ ਮਨੁਸ੍ਸੇਸੁ ਯੇ ਏਵੰ ਵਦਨ੍ਤਿ – ''ਸੇਸਜਨਾ ਵਤ੍ਥਤੇਲਮਧੁਫਾਣਿਤਾਦੀਨਿ ਵਿਕ੍ਕਿਣਨ੍ਤਿ, ਤ੍ਵੰ ਪਨ ਅਙ੍ਗਾਰੇ ਵਿਕ੍ਕਿਣਨ੍ਤੋ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ''ਤਿ। ਤੇ ਵਦੇਯ੍ਯਾਸਿ – ''ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਨ੍ਤਕੰ ਅਵਿਕ੍ਕਿਣਨ੍ਤੋ ਕਿੰ ਕਰੋਮੀ''ਤਿ? ਯੋ ਪਨ ਤੰ ਏਵੰ ਵਦਤਿ ''ਸੇਸਜਨਾ ਵਤ੍ਥਤੇਲਮਧੁਫਾਣਿਤਾਦੀਨਿ ਵਿਕ੍ਕਿਣਨ੍ਤਿ, ਤ੍ਵੰ ਪਨ ਹਿਰਞ੍ਞਸੁਵਣ੍ਣੰ ਵਿਕ੍ਕਿਣਨ੍ਤੋ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ''ਤਿ। ਤੰ ਵਦੇਯ੍ਯਾਸਿ ''ਕਹੰ ਹਿਰਞ੍ਞਸੁਵਣ੍ਣ''ਨ੍ਤਿ। ''ਇਦ''ਨ੍ਤਿ ਚ ਵੁਤ੍ਤੇ ''ਆਹਰ, ਤਾਵ ਨ''ਨ੍ਤਿ ਹਤ੍ਥੇਹਿ ਪਟਿਚ੍ਛੇਯ੍ਯਾਸਿ। ਏਵੰ ਦਿਨ੍ਨੰ ਤਵ ਹਤ੍ਥੇ ਹਿਰਞ੍ਞਸੁਵਣ੍ਣੰ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ। ਸਾ ਪਨ ਸਚੇ ਕੁਮਾਰਿਕਾ ਹੋਤਿ, ਤਵ ਗੇਹੇ ਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਨੰ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ਚਤ੍ਤਾਲੀਸਕੋਟਿਧਨੰ ਤਸ੍ਸਾ ਨਿਯ੍ਯਾਦੇਤ੍ਵਾ ਤਾਯ ਦਿਨ੍ਨੰ ਵਲਞ੍ਜੇਯ੍ਯਾਸਿ। ਸਚੇ ਕੁਮਾਰਕੋ ਹੋਤਿ, ਤਵ ਗੇਹੇ ਵਯਪ੍ਪਤ੍ਤੰ ਧੀਤਰੰ ਤਸ੍ਸ ਦਤ੍ਵਾ ਚਤ੍ਤਾਲੀਸਕੋਟਿਧਨੰ ਨਿਯ੍ਯਾਦੇਤ੍ਵਾ ਤੇਨ ਦਿਨ੍ਨੰ ਵਲਞ੍ਜੇਯ੍ਯਾਸੀਤਿ। ਸੋ ''ਭਦ੍ਦਕੋ ਉਪਾਯੋ''ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਆਪਣੇ ਅਙ੍ਗਾਰੇ ਰਾਸਿੰ ਕਤ੍ਵਾ ਵਿਕ੍ਕਿਣਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਨਿਸੀਦਿ। ਯੇ ਪਨ ਨੰ ਏਵਮਾਹੰਸੁ – ''ਸੇਸਜਨਾ ਵਤ੍ਥਤੇਲਮਧੁਫਾਣਿਤਾਦੀਨਿ ਵਿਕ੍ਕਿਣਨ੍ਤਿ, ਕਿੰ ਪਨ ਤ੍ਵੰ ਅਙ੍ਗਾਰੇ ਵਿਕ੍ਕਿਣਨ੍ਤੋ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ''ਤਿ? ਤੇਸੰ ''ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਨ੍ਤਕੰ ਅਵਿਕ੍ਕਿਣਨ੍ਤੋ ਕਿੰ ਕਰੋਮੀ''ਤਿ ਪਟਿਵਚਨੰ ਅਦਾਸਿ। ਅਥੇਕਾ ਗੋਤਮੀ ਨਾਮ ਕੁਮਾਰਿਕਾ ਕਿਸਸਰੀਰਤਾਯ **ਕਿਸਾਗੋਤਮੀ**ਤਿ ਪਞ੍ਞਾਯਮਾਨਾ ਪਰਿਜਿਣ੍ਣਕੁਲਸ੍ਸ ਧੀਤਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਏਕੇਨ ਕਿਚ੍ਚੇਨ ਆਪਣਦ੍ਵਾਰੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤੰ ਸੇਟ੍ਠਿੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਏਵਮਾਹ – ''ਕਿੰ, ਤਾਤ, ਸੇਸਜਨਾ ਵਤ੍ਥਤੇਲਮਧੁਫਾਣਿਤਾਦੀਨਿ ਵਿਕ੍ਕਿਣਨ੍ਤਿ, ਤ੍ਵੰ ਹਿਰਞ੍ਞਸੁਵਣ੍ਣੰ ਵਿਕ੍ਕਿਣਨ੍ਤੋ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ''ਤਿ? ''ਕਹੰ, ਅਮ੍ਮ, ਹਿਰਞ੍ਞਸੁਵਣ੍ਣ''ਨ੍ਤਿ ? ''ਨਨੁ 'ਤ੍ਵੰ ਤਦੇਵ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋਸੀ'ਤਿ, ਆਹਰ, ਤਾਵ ਨੰ, ਅਮ੍ਮਾ''ਤਿ। ਸਾ ਹਤ੍ਥਪੂਰੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥੇਸੁ ਠਪੇਸਿ, ਤੰ ਹਿਰਞ੍ਞਸੁਵਣ੍ਣਮੇਵ ਅਹੋਸਿ।

ਅਥ ਨੰ ਸੇਟ੍ਠਿ ''ਕਤਰੰ ਤੇ, ਅਮ੍ਮ, ਗੇਹ''ਨ੍ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ''ਅਸੁਕੰ ਨਾਮਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਤਸ੍ਸਾ ਅਸ੍ਸਾਮਿਕਭਾਵੰ ਞਤ੍ਵਾ ਧਨੰ ਪਟਿਸਾਮੇਤ੍ਵਾ ਤੰ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਆਨੇਤ੍ਵਾ ਚਤ੍ਤਾਲੀਸਕੋਟਿਧਨੰ ਪਟਿਚ੍ਛਾਪੇਸਿ। ਸਬ੍ਬੰ ਹਿਰਞ੍ਞਸੁਵਣ੍ਣਮੇਵ ਅਹੋਸਿ। ਤਸ੍ਸਾ ਅਪਰੇਨ ਸਮਯੇਨ ਗਬ੍ਭੋ ਪਤਿਟ੍ਠਹਿ। ਸਾ ਦਸਮਾਸਚ੍ਚਯੇਨ ਪੁਤ੍ਤੰ ਵਿਜਾਯਿ। ਸੋ ਪਦਸਾ ਗਮਨਕਾਲੇ ਕਾਲਮਕਾਸਿ। ਸਾ ਅਦਿਟ੍ਠਪੁਬ੍ਬਮਰਣਤਾਯ ਤੰ ਝਾਪੇਤੁੰ ਨੀਹਰਨ੍ਤੇ ਵਾਰੇਤ੍ਵਾ ''ਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਮੇ ਭੇਸਜ੍ਜੰ ਪੁਚ੍ਛਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਮਤਕਲੇਵਰੰ ਅਙ੍ਕੇਨਾਦਾਯ ''ਅਪਿ ਨੁ ਮੇ ਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਭੇਸਜ੍ਜੰ ਜਾਨਾਥਾ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਨ੍ਤੀ ਘਰਪਟਿਪਾਟਿਯਾ ਵਿਚਰਤਿ। ਅਥ ਨੰ ਮਨੁਸ੍ਸਾ, ''ਅਮ੍ਮ, ਤ੍ਵੰ ਉਮ੍ਮਤ੍ਤਿਕਾ ਜਾਤਾ, ਮਤਕਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਭੇਸਜ੍ਜੰ ਪੁਚ੍ਛਨ੍ਤੀ ਵਿਚਰਸੀ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਸਾ ''ਅਵਸ੍ਸੰ ਮਮ ਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਭੇਸਜ੍ਜੰ ਜਾਨਨਕੰ ਲਭਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਮਞ੍ਞਮਾਨਾ ਵਿਚਰਤਿ। ਅਥ ਨੰ ਏਕੋ ਪਣ੍ਡਿਤਪੁਰਿਸੋ ਦਿਸ੍ਵਾ, ''ਅਯੰ ਮਮ ਧੀਤਾ ਪਠਮੰ ਪੁਤ੍ਤਕੰ ਵਿਜਾਤਾ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ ਅਦਿਟ੍ਠਪੁਬ੍ਬਮਰਣਾ, ਮਯਾ ਇਮਿਸ੍ਸਾ ਅਵਸ੍ਸਯੇਨ ਭਵਿਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਆਹ – ''ਅਮ੍ਮ, ਅਹੰ ਭੇਸਜ੍ਜੰ ਨ ਜਾਨਾਮਿ, ਭੇਸਜ੍ਜਜਾਨਨਕੰ ਪਨ ਜਾਨਾਮੀ''ਤਿ। ''ਕੋ ਜਾਨਾਤਿ, ਤਾਤਾ''ਤਿ? ''ਸਤ੍ਥਾ, ਅਮ੍ਮ, ਜਾਨਾਤਿ, ਗਚ੍ਛ, ਤੰ ਪੁਚ੍ਛਾਹੀ''ਤਿ। ਸਾ ''ਗਮਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਤਾਤ, ਪੁਚ੍ਛਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਤਾਤਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰੰ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤੰ ਠਿਤਾ ਪੁਚ੍ਛਿ – ''ਤੁਮ੍ਹੇ ਕਿਰ ਮੇ ਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਭੇਸਜ੍ਜੰ ਜਾਨਾਥ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ? ''ਆਮ, ਜਾਨਾਮੀ''ਤਿ। ''ਕਿੰ ਲਦ੍ਧੁੰ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ? ''ਅਚ੍ਛਰਗ੍ਗਹਣਮਤ੍ਤੇ ਸਿਦ੍ਧਤ੍ਥਕੇ ਲਦ੍ਧੁੰ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ। ''ਲਭਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਭਨ੍ਤੇ''। ''ਕਸ੍ਸ ਪਨ ਗੇਹੇ ਲਦ੍ਧੁੰ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ? ''ਯਸ੍ਸ ਗੇਹੇ ਪੁਤ੍ਤੋ ਵਾ ਧੀਤਾ ਵਾ ਨ ਕੋਚਿ ਮਤਪੁਬ੍ਬੋ''ਤਿ। ਸਾ ''ਸਾਧੁ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ ਸਤ੍ਥਾਰੰ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਮਤਪੁਤ੍ਤਕੰ ਅਙ੍ਕੇਨਾਦਾਯ ਅਨ੍ਤੋਗਾਮੰ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਪਠਮਗੇਹਸ੍ਸ ਦ੍ਵਾਰੇ ਠਤ੍ਵਾ ''ਅਤ੍ਥਿ ਨੁ ਖੋ ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਗੇਹੇ ਸਿਦ੍ਧਤ੍ਥਕੋ, ਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਕਿਰ ਮੇ ਭੇਸਜ੍ਜੰ ਏਤ''ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ''ਅਤ੍ਥੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਤੇਨ ਹਿ ਦੇਥਾਤਿ। ਤੇਹਿ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ਸਿਦ੍ਧਤ੍ਥਕੇਸੁ ਦਿਯ੍ਯਮਾਨੇਸੁ ''ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਗੇਹੇ ਪੁਤ੍ਤੋ ਵਾ ਧੀਤਾ ਵਾ ਮਤਪੁਬ੍ਬੋ ਕੋਚਿ ਨਤ੍ਥਿ, ਅਮ੍ਮਾ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ''ਕਿੰ ਵਦੇਸਿ, ਅਮ੍ਮ? ਜੀਵਮਾਨਾ ਹਿ ਕਤਿਪਯਾ, ਮਤਕਾ ਏਵ ਬਹੁਕਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ''ਤੇਨ ਹਿ ਗਣ੍ਹਥ ਵੋ ਸਿਦ੍ਧਤ੍ਥਕੇ, ਨੇਤੰ ਮਮ ਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਭੇਸਜ੍ਜ''ਨ੍ਤਿ ਪਟਿਅਦਾਸਿ।

ਸਾ ਇਮਿਨਾ ਨੀਯਾਮੇਨ ਆਦਿਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਨੰ ਪੁਚ੍ਛਨ੍ਤੀ ਵਿਚਰਿ। ਸਾ ਏਕਗੇਹੇਪਿ ਸਿਦ੍ਧਤ੍ਥਕੇ ਅਗਹੇਤ੍ਵਾ ਸਾਯਨ੍ਹਸਮਯੇ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਅਹੋ ਭਾਰਿਯੰ ਕਮ੍ਮੰ, ਅਹੰ 'ਮਮੇਵ ਪੁਤ੍ਤੋ ਮਤੋ'ਤਿ ਸਞ੍ਞਮਕਾਸਿੰ, ਸਕਲਗਾਮੇਪਿ ਪਨ ਜੀਵਨ੍ਤੇਹਿ ਮਤਕਾਵ ਬਹੁਤਰਾ''ਤਿ। ਤਸ੍ਸਾ ਏਵੰ ਚਿਨ੍ਤਯਮਾਨਾਯ ਪੁਤ੍ਤਸਿਨੇਹੰ ਮੁਦੁਕਹਦਯੰ ਥਦ੍ਧਭਾਵੰ ਅਗਮਾਸਿ। ਸਾ ਪੁਤ੍ਤੰ ਅਰਞ੍ਞੇ ਛਡ੍ਡੇਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤੰ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਅਥ ਨੰ ਸਤ੍ਥਾ ''ਲਦ੍ਧਾ ਤੇ ਏਕਚ੍ਛਰਮਤ੍ਤਾ ਸਿਦ੍ਧਤ੍ਥਕਾ''ਤਿ ਆਹ। ''ਨ ਲਦ੍ਧਾ, ਭਨ੍ਤੇ, ਸਕਲਗਾਮੇ ਜੀਵਨ੍ਤੇਹਿ ਮਤਕਾਵ ਬਹੁਤਰਾ''ਤਿ। ਅਥ ਨੰ ਸਤ੍ਥਾ ''ਤ੍ਵੰ 'ਮਮੇਵ ਪੁਤ੍ਤੋ ਮਤੋ'ਤਿ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਸਿ, ਧੁਵਧਮ੍ਮੋ ਏਸ ਸਤ੍ਤਾਨੰ। ਮਚ੍ਚੁਰਾਜਾ ਹਿ ਸਬ੍ਬਸਤ੍ਤੇ ਅਪਰਿਪੁਣ੍ਣਜ੍ਝਾਸਯੇ ਏਵ ਮਹੋਘੋ ਵਿਯ ਪਰਿਕਡ੍ਢਮਾਨੋਯੇਵ ਅਪਾਯਸਮੁਦ੍ਦੇ ਪਕ੍ਖਿਪਤੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮੰ ਦੇਸੇਨ੍ਤੋ ਇਮੰ ਗਾਥਮਾਹ –

''ਤੰ ਪੁਤ੍ਤਪਸੁਸਮ੍ਮਤ੍ਤੰ, ਬ੍ਯਾਸਤ੍ਤਮਨਸੰ ਨਰੰ।
ਸੁਤ੍ਤੰ ਗਾਮੰ ਮਹੋਘੋਵ, ਮਚ੍ਚੁ ਆਦਾਯ ਗਚ੍ਛਤੀ''ਤਿ॥ (ਧ॰ ਪ॰ ੨੮੭)।

ਗਾਥਾਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਕਿਸਾਗੋਤਮੀ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਹਿ, ਅਞ੍ਞੇਪਿ ਬਹੂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਾਦੀਨਿ ਪਾਪੁਣਿੰਸੂਤਿ।

ਸਾ ਪਨ ਸਤ੍ਥਾਰੰ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜੰ ਯਾਚਿ, ਸਤ੍ਥਾ ਤੰ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਨੰ ਸਨ੍ਤਿਕੰ ਪੇਸੇਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਾਜੇਸਿ। ਸਾ ਲਦ੍ਧੂਪਸਮ੍ਪਦਾ **ਕਿਸਾਗੋਤਮੀ ਥੇਰੀ**ਤਿ ਪਞ੍ਞਾਯਿ। ਸਾ ਏਕਦਿਵਸੰ ਉਪੋਸਥਾਗਾਰੇ ਵਾਰੰ ਪਤ੍ਵਾ ਦੀਪੰ ਜਾਲੇਤ੍ਵਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨਾ ਦੀਪਜਾਲਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿਯੋ ਚ ਭਿਜ੍ਜਨ੍ਤਿਯੋ ਚ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਏਵਮੇਵ ਇਮੇ ਸਤ੍ਤਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ ਚੇਵ ਨਿਰੁਜ੍ਝਨ੍ਤਿ ਚ, ਨਿਬ੍ਬਾਨਪ੍ਪਤ੍ਤਾ ਏਵ ਨ ਪਞ੍ਞਾਯਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਆਰਮ੍ਮਣੰ ਅਗ੍ਗਹੇਸਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਗਨ੍ਧਕੁਟਿਯੰ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋਵ ਓਭਾਸੰ ਫਰਿਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸਾ ਸਮ੍ਮੁਖੇ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਕਥੇਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ''ਏਵਮੇਵ, ਗੋਤਮਿ, ਇਮੇ ਸਤ੍ਤਾ ਦੀਪਜਾਲਾ ਵਿਯ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ ਚੇਵ ਨਿਰੁਜ੍ਝਨ੍ਤਿ ਚ, ਨਿਬ੍ਬਾਨਪ੍ਪਤ੍ਤਾ ਏਵ ਨ ਪਞ੍ਞਾਯਨ੍ਤਿ, ਏਵੰ ਨਿਬ੍ਬਾਨੰ ਅਪਸ੍ਸਨ੍ਤਾਨੰ ਵਸ੍ਸਸਤੰ ਜੀਵਨਤੋ ਨਿਬ੍ਬਾਨੰ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤਸ੍ਸ ਖਣਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਜੀਵਿਤੰ ਸੇਯ੍ਯੋ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਅਨੁਸਨ੍ਧਿੰ ਘਟੇਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮੰ ਦੇਸੇਨ੍ਤੋ ਇਮੰ ਗਾਥਮਾਹ –

੧੧੪.''ਯੋ ਚ ਵਸ੍ਸਸਤੰ ਜੀਵੇ, ਅਪਸ੍ਸੰ ਅਮਤੰ ਪਦੰ।
ਏਕਾਹੰ ਜੀਵਿਤੰ ਸੇਯ੍ਯੋ, ਪਸ੍ਸਤੋ ਅਮਤੰ ਪਦ''ਨ੍ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਅਮਤੰ ਪਦ**ਨ੍ਤਿ ਮਰਣਵਿਰਹਿਤਕੋਟ੍ਠਾਸੰ, ਅਮਤਮਹਾਨਿਬ੍ਬਾਨਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਸੇਸੰ ਪੁਰਿਮਸਦਿਸਮੇਵ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਕਿਸਾਗੋਤਮੀ ਯਥਾਨਿਸਿਨ੍ਨਾਵ ਸਹ ਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਹਿ ਅਰਹਤ੍ਤੇ ਪਤਿਟ੍ਠਹੀਤਿ।

ਕਿਸਾਗੋਤਮੀਵਤ੍ਥੁ ਤੇਰਸਮੰ।

੧੪. ਬਹੁਪੁਤ੍ਤਿਕਤ੍ਥੇਰੀਵਤ੍ਥੁ

ਯੋ ਚ ਵਸ੍ਸਸਤੰ ਜੀਵੇਤਿ ਇਮੰ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨੰ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਬਹੁਪੁਤ੍ਤਿਕੰ ਥੇਰਿੰ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਸਾਵਤ੍ਥਿਯੰ ਕਿਰੇਕਸ੍ਮਿੰ ਕੁਲੇ ਸਤ੍ਤ ਪੁਤ੍ਤਾ ਸਤ੍ਤ ਚ ਧੀਤਰੋ ਅਹੇਸੁੰ। ਤੇ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਵਯਪ੍ਪਤ੍ਤਾ ਗੇਹੇ ਪਤਿਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਧਮ੍ਮਤਾਯ ਸੁਖਪ੍ਪਤ੍ਤਾ ਅਹੇਸੁੰ। ਤੇਸੰ ਅਪਰੇਨ ਸਮਯੇਨ ਪਿਤਾ ਕਾਲਮਕਾਸਿ। ਮਹਾਉਪਾਸਿਕਾ ਸਾਮਿਕੇ ਨਟ੍ਠੇਪਿ ਨ ਤਾਵ ਕੁਟੁਮ੍ਬੰ ਵਿਭਜਤਿ। ਅਥ ਨੰ ਪੁਤ੍ਤਾ ਆਹੰਸੁ – ''ਅਮ੍ਮ, ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਪਿਤਰਿ ਨਟ੍ਠੇ ਤੁਯ੍ਹੰ ਕੋ ਅਤ੍ਥੋ ਕੁਟੁਮ੍ਬੇਨ, ਕਿੰ ਮਯੰ ਤੰ ਉਪਟ੍ਠਾਤੁੰ ਨ ਸਕ੍ਕੋਮਾ''ਤਿ। ਸਾ ਤੇਸੰ ਕਥੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ਤੁਣ੍ਹੀ ਹੁਤ੍ਵਾ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨੰ ਤੇਹਿ ਵੁਚ੍ਚਮਾਨਾ ''ਪੁਤ੍ਤਾ ਮੰ ਪਟਿਜਗ੍ਗਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਕਿੰ ਮੇ ਵਿਸੁੰ ਕੁਟੁਮ੍ਬੇਨਾ''ਤਿ ਸਬ੍ਬੰ ਸਾਪਤੇਯ੍ਯੰ ਮਜ੍ਝੇ ਭਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਅਦਾਸਿ। ਅਥ ਨੰ ਕਤਿਪਾਹਚ੍ਚਯੇਨ ਜੇਟ੍ਠਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਭਰਿਯਾ ''ਅਹੋ ਅਮ੍ਹਾਕੰ, ਅਯ੍ਯਾ, 'ਜੇਟ੍ਠਪੁਤ੍ਤੋ ਮੇ'ਤਿ ਦ੍ਵੇ ਕੋਟ੍ਠਾਸੇ

ਦਤ੍ਵਾ ਵਿਯ ਇਮਮੇਵ ਗੇਹਂ ਆਗਚ੍ਛਤੀ''ਤਿ ਆਹ। ਸੇਸਪੁਤ੍ਤਾਨਂ ਭਰਿਯਾਪਿ ਏਵਮੇਵ ਵਦਿਂਸੁ। ਜੇਟ੍ਠਧੀਤਰਂ ਆਦਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਤਾਸਂ ਗੇਹਂ ਗਤਕਾਲੇਪਿ ਨਂ ਏਵਮੇਵ ਵਦਿਂਸੁ। ਸਾ ਅਵਮਾਨਪ੍ਪਤ੍ਤਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ''ਕਿਂ ਇਮੇਸਂ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਵੁਟ੍ਠੇਨ, ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ ਹੁਤ੍ਵਾ ਜੀਵਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਉਪਸ੍ਸਯਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਂ ਯਾਚਿ। ਤਾ ਨਂ ਪਬ੍ਬਾਜੇਸੁਂ। ਸਾ ਲਦ੍ਧੂਪਸਮ੍ਪਦਾ ਹੁਤ੍ਵਾ **ਬਹੁਪੁਤ੍ਤਿਕਤ੍ਥੇਰੀ**ਤਿ ਪਞ੍ਞਾਯਿ। ਸਾ ''ਅਹਂ ਮਹਲ੍ਲਕਕਾਲੇ ਪਬ੍ਬਜਿਤਾ, ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਾਯ ਮੇ ਭਵਿਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਨਂ ਵਤ੍ਤਪਟਿਵਤ੍ਤਂ ਕਰੋਨ੍ਤੀ ''ਸਬ੍ਬਰਤ੍ਤਿਂ ਸਮਣਧਮ੍ਮਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਹੇਟ੍ਠਾਪਾਸਾਦੇ ਏਕਂ ਥਮ੍ਭਂ ਹਤ੍ਥੇਨ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਤਂ ਆਵਿਞ੍ਛਮਾਨਾਵ ਸਮਣਧਮ੍ਮਂ ਕਰੋਤਿ, ਚਙ੍ਕਮਮਾਨਾਪਿ ''ਅਨ੍ਧਕਾਰਟ੍ਠਾਨੇ ਮੇ ਰੁਕ੍ਖੇ ਵਾ ਕਤ੍ਥਚਿ ਵਾ ਸੀਸਂ ਪਟਿਹਞ੍ਞੇਯ੍ਯਾ''ਤਿ ਤਂ ਰੁਕ੍ਖਂ ਹਤ੍ਥੇਨ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਤਂ ਆਵਿਞ੍ਛਮਾਨਾਵ ਸਮਣਧਮ੍ਮਂ ਕਰੋਤਿ, ''ਸਤ੍ਥਾਰਾ ਦੇਸਿਤਧਮ੍ਮਮੇਵ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਧਮ੍ਮਂ ਆਵਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਂ ਅਨੁਸ੍ਸਰਮਾਨਾਵ ਸਮਣਧਮ੍ਮਂ ਕਰੋਤਿ। ਅਥ ਸਤ੍ਥਾ ਗਨ੍ਧਕੁਟਿਯਂ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋਵ ਓਭਾਸਂ ਫਰਿਤ੍ਵਾ ਸਮ੍ਮੁਖੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਵਿਯ ਤਾਯ ਸਦ੍ਧਿਂ ਕਥੇਨ੍ਤੋ ''ਬਹੁਪੁਤ੍ਤਿਕੇ ਮਯਾ ਦੇਸਿਤਂ ਧਮ੍ਮਂ ਅਨਾਵਜ੍ਜੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਪਸ੍ਸਨ੍ਤਸ੍ਸ ਵਸ੍ਸਸਤਂ ਜੀਵਨਤੋ ਮਯਾ ਦੇਸਿਤਂ ਧਮ੍ਮਂ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤਸ੍ਸ ਮੁਹੁਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਜੀਵਿਤਂ ਸੇਯ੍ਯੋ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਅਨੁਸਨ੍ਧਿਂ ਘਟੇਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਨ੍ਤੋ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

੧੧੫.''ਯੋ ਚ ਵਸ੍ਸਸਤਂ ਜੀਵੇ, ਅਪਸ੍ਸਂ ਧਮ੍ਮਮੁਤ੍ਤਮਂ।
ਏਕਾਹਂ ਜੀਵਿਤਂ ਸੇਯ੍ਯੋ, ਪਸ੍ਸਤੋ ਧਮ੍ਮਮੁਤ੍ਤਮ''ਨ੍ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਧਮ੍ਮਮੁਤ੍ਤਮ**ਨ੍ਤਿ ਨਵਵਿਧਂ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਧਮ੍ਮਂ। ਸੋ ਹਿ ਉਤ੍ਤਮੋ ਧਮ੍ਮੋ ਨਾਮ। ਯੋ ਹਿ ਤਂ ਨ ਪਸ੍ਸਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਵਸ੍ਸਸਤਮ੍ਪਿ ਜੀਵਨਤੋ ਤਂ ਧਮ੍ਮਂ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਟਿਵਿਜ੍ਝਨ੍ਤਸ੍ਸ ਏਕਾਹਮ੍ਪਿ ਏਕਕ੍ਖਣਮ੍ਪਿ **ਜੀਵਿਤਂ ਸੇਯ੍ਯੋ**ਤਿ।

ਗਾਥਾਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਬਹੁਪੁਤ੍ਤਿਕਤ੍ਥੇਰੀ ਸਹ ਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਹਿ ਅਰਹਤ੍ਤੇ ਪਤਿਟ੍ਠਹੀਤਿ।

ਬਹੁਪੁਤ੍ਤਿਕਤ੍ਥੇਰੀਵਤ੍ਥੁ ਚੁਦ੍ਦਸਮਂ।

ਸਹਸ੍ਸਵਗ੍ਗਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਅਟ੍ਠਮੋ ਵਗ੍ਗੋ।

॥ ਨਮੋ ਤਸ੍ਸ ਭਗਵਤੋ ਅਰਹਤੋ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ॥

ਖੁਦ੍ਦਕਨਿਕਾਯੇ

ਧਮ੍ਮਪਦ-ਅਟ੍ਠਕਥਾ

(ਦੁਤਿਯੋ ਭਾਗੋ)

੯. ਪਾਪਵਗ੍ਗੋ

੧. ਚੂਲ਼ੇਕਸਾਟਕਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਵਤ੍ਥੁ

ਅਭਿਤ੍ਥਰੇਥ ਕਲ੍ਯਾਣੇਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਚੂਲ਼ੇਕਸਾਟਕਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਵਿਪਸ੍ਸਿਦਸਬਲਸ੍ਸ ਕਾਲਸ੍ਮਿਞ੍ਹਿ ਮਹਾਏਕਸਾਟਕਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਨਾਮ ਅਹੋਸਿ, ਅਯਂ ਪਨ ਏਤਰਹਿ ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਚੂਲ਼ੇਕਸਾਟਕੋ ਨਾਮ। ਤਸ੍ਸ ਹਿ ਏਕੋ ਨਿਵਾਸਨਸਾਟਕੋ ਅਹੋਸਿ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਿਯਾਪਿ ਏਕੋ। ਉਭਿਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਏਕਮੇਵ ਪਾਰੁਪਨਂ, ਬਹਿ ਗਮਨਕਾਲੇ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਵਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੀ ਵਾ ਤਂ ਪਾਰੁਪਤਿ। ਅਥੇਕਦਿਵਸਂ ਵਿਹਾਰੇ ਧਮ੍ਮਸ੍ਸਵਨੇ ਘੋਸਿਤੇ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਆਹ – ‘‘ਭੋਤਿ ਧਮ੍ਮਸ੍ਸਵਨਂ ਘੋਸਿਤਂ, ਕਿਂ ਦਿਵਾ ਧਮ੍ਮਸ੍ਸਵਨਂ ਗਮਿਸ੍ਸਸਿ, ਉਦਾਹੁ ਰਤ੍ਤਿਂ। ਪਾਰੁਪਨਸ੍ਸ ਹਿ ਅਭਾਵੇਨ ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਅਮ੍ਹੇਹਿ ਏਕਤੋ ਗਨ੍ਤੁ’’ਨ੍ਤਿ। ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੀ, ‘‘ਸਾਮਿ, ਅਹਂ ਦਿਵਾ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਸਾਟਕਂ ਪਾਰੁਪਿਤ੍ਵਾ ਅਗਮਾਸਿ। ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਦਿਵਸਭਾਗਂ ਗੇਹੇ ਵੀਤਿਨਾਮੇਤ੍ਵਾ ਰਤ੍ਤਿਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥੁ ਪੁਰਤੋ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋਵ ਧਮ੍ਮਂ ਅਸ੍ਸੋਸਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਸਰੀਰਂ ਫਰਮਾਨਾ ਪਞ੍ਚਵਣ੍ਣਾ ਪੀਤਿ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿ। ਸੋ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਪੂਜਿਤੁਕਾਮੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ‘‘ਸਚੇ ਇਮਂ ਸਾਟਕਂ ਦਸ੍ਸਾਮਿ, ਨੇਵ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਿਯਾ, ਨ ਮਯ੍ਹਂ ਪਾਰੁਪਨਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਮਚ੍ਛੇਰਚਿਤ੍ਤਾਨਂ ਸਹਸ੍ਸਂ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿ, ਪੁਨੇਕਂ ਸਦ੍ਧਾਚਿਤ੍ਤਂ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿ। ਤਂ ਅਭਿਭਵਿਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਮਚ੍ਛੇਰਸਹਸ੍ਸਂ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿ। ਇਤਿਸ੍ਸ ਬਲਵਮਚ੍ਛੇਰਂ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਂ ਵਿਯ ਸਦ੍ਧਾਚਿਤ੍ਤਂ ਪਟਿਬਾਹਤਿਯੇਵ। ਤਸ੍ਸ ‘‘ਦਸ੍ਸਾਮਿ, ਨ ਦਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਨ੍ਤਸ੍ਸੇਵ ਪਠਮਯਾਮੋ ਅਪਗਤੋ, ਮਜ੍ਝਿਮਯਾਮੋ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤੋ। ਤਸ੍ਮਿਮ੍ਪਿ ਦਾਤੁਂ ਨਾਸਕ੍ਖਿ। ਪਚ੍ਛਿਮਯਾਮੇ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤੇ ਸੋ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ‘‘ਮਮ ਸਦ੍ਧਾਚਿਤ੍ਤੇਨ ਮਚ੍ਛੇਰਚਿਤ੍ਤੇਨ ਚ ਸਦ੍ਧਿਂ ਯੁਜ੍ਝਨ੍ਤਸ੍ਸੇਵ ਦ੍ਵੇ ਯਾਮਾ ਵੀਤਿਵਤ੍ਤਾ, ਇਦਂ ਮਮ ਏਤ੍ਤਕਂ ਮਚ੍ਛੇਰਚਿਤ੍ਤਂ ਵਡ੍ਢਮਾਨਂ ਚਤੂਹਿ ਅਪਾਯੇਹਿ ਸੀਸਂ ਉਕ੍ਖਿਪਿਤੁਂ ਨ ਦਸ੍ਸਤਿ, ਦਸ੍ਸਾਮਿ ਨ’’ਨ੍ਤਿ। ਸੋ ਮਚ੍ਛੇਰਸਹਸ੍ਸਂ ਅਭਿਭਵਿਤ੍ਵਾ ਸਦ੍ਧਾਚਿਤ੍ਤਂ ਪੁਰੇਚਾਰਿਕਂ ਕਤ੍ਵਾ ਸਾਟਕਂ ਆਦਾਯ ਸਤ੍ਥੁ ਪਾਦਮੂਲੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ‘‘ਜਿਤਂ ਮੇ, ਜਿਤਂ ਮੇ’’ਤਿ ਤਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਮਹਾਸਦ੍ਦਮਕਾਸਿ।

ਰਾਜਾ ਪਸੇਨਦਿ ਕੋਸਲੋ ਧਮ੍ਮਂ ਸੁਣਨ੍ਤੋ ਤਂ ਸਦ੍ਦਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ‘‘ਪੁਚ੍ਛਥ ਨਂ, ਕਿਂ ਕਿਰ ਤੇਨ ਜਿਤ’’ਨ੍ਤਿ ਆਹ। ਸੋ ਰਾਜਪੁਰਿਸੇਹਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤੋ ਤਮਤ੍ਥਂ ਆਰੋਚੇਸਿ। ਤਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਰਾਜਾ ‘‘ਦੁਕ੍ਕਰਂ ਕਤਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੇਨ, ਸਙ੍ਗਹਮਸ੍ਸ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਏਕਂ ਸਾਟਕਯੁਗਂ ਦਾਪੇਸਿ। ਸੋ ਤਮ੍ਪਿ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸੇਵ ਅਦਾਸਿ। ਪੁਨ ਰਾਜਾ ਦ੍ਵੇ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਅਟ੍ਠ ਸੋਲ਼ਸਾਤਿ ਦ੍ਵਿਗੁਣਂ ਕਤ੍ਵਾ ਦਾਪੇਸਿ। ਸੋ ਤਾਨਿਪਿ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸੇਵ ਅਦਾਸਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਰਾਜਾ ਦ੍ਵਤ੍ਤਿਂਸ ਯੁਗਾਨਿ ਦਾਪੇਸਿ। ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ‘‘ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਲਦ੍ਧਂ ਲਦ੍ਧਂ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਸਿਯੇਵਾ’’ਤਿ ਵਾਦਮੋਚਨਤ੍ਥਂ ਤਤੋ ਏਕਂ ਯੁਗਂ ਅਤ੍ਤਨੋ, ਏਕਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਿਯਾਤਿ ਦ੍ਵੇ ਯੁਗਾਨਿ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਤਿਂਸ ਯੁਗਾਨਿ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸੇਵ ਅਦਾਸਿ। ਰਾਜਾ ਪਨ ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਤ੍ਤਕ੍ਖਤ੍ਤੁਮ੍ਪਿ ਦਦਨ੍ਤੇ ਪੁਨ ਦਾਤੁਕਾਮੋਯੇਵ ਅਹੋਸਿ। ਪੁਬ੍ਬੇ ਮਹਾਏਕਸਾਟਕੋ ਚਤੁਸਟ੍ਠਿਯਾ ਸਾਟਕਯੁਗੇਸੁ ਦ੍ਵੇ ਅਗ੍ਗਹੇਸਿ, ਅਯਂ ਪਨ ਦ੍ਵਤ੍ਤਿਂਸਾਯ ਲਦ੍ਧਕਾਲੇ ਦ੍ਵੇ ਅਗ੍ਗਹੇਸਿ। ਰਾਜਾ ਪੁਰਿਸੇ ਆਣਾਪੇਸਿ – ‘‘ਦੁਕ੍ਕਰਂ ਭਣੇ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੇਨ ਕਤਂ, ਅਨ੍ਤੇਪੁਰੇ ਮਮ ਦ੍ਵੇ ਕਮ੍ਬਲਾਨਿ ਆਹਰਾਪੇਯ੍ਯਾਥਾ’’ਤਿ। ਤੇ ਤਥਾ ਕਰਿਂਸੁ। ਰਾਜਾ ਸਤਸਹਸ੍ਸਗ੍ਘਨਕੇ ਦ੍ਵੇ ਕਮ੍ਬਲੇ ਦਾਪੇਸਿ। ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ‘‘ਨ ਇਮੇ ਮਮ ਸਰੀਰੇ ਉਪਯੋਗਂ ਅਰਹਨ੍ਤਿ, ਬੁਦ੍ਧਸਾਸਨਸ੍ਸੇਵ ਏਤੇ ਅਨੁਚ੍ਛਵਿਕਾ’’ਤਿ ਏਕਂ ਕਮ੍ਬਲਂ ਅਨ੍ਤੋਗਨ੍ਧਕੁਟਿਯਂ ਸਤ੍ਥੁ ਸਯਨਸ੍ਸ ਉਪਰਿ ਵਿਤਾਨਂ ਕਤ੍ਵਾ ਬਨ੍ਧਿ, ਏਕਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਘਰੇ ਨਿਬਦ੍ਧਂ ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਭਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚਟ੍ਠਾਨੇ ਵਿਤਾਨਂ ਕਤ੍ਵਾ ਬਨ੍ਧਿ। ਰਾਜਾ ਸਾਯਨ੍ਹਸਮਯੇ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਂ ਕਮ੍ਬਲਂ ਸਞ੍ਜਾਨਿਤ੍ਵਾ, ‘‘ਭਨ੍ਤੇ, ਕੇਨ ਪੂਜਾ ਕਤਾ’’ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ‘‘ਏਕਸਾਟਕੇਨਾ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ‘‘ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਮਮ ਪਸਾਦਟ੍ਠਾਨੇਯੇਵ ਪਸੀਦਤੀ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ‘‘ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਹਤ੍ਥੀ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਅਸ੍ਸੇ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਕਹਾਪਣਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਚਤਸ੍ਸੋ ਇਤ੍ਥਿਯੋ ਚਤਸ੍ਸੋ ਦਾਸਿਯੋ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਪੁਰਿਸੇ ਚਤੁਰੋ ਗਾਮਵਰੇ’’ਤਿ ਏਵਂ ਯਾਵ ਸਬ੍ਬਸਤਾ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਕਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬਚਤੁਕ੍ਕਂ ਨਾਮ ਅਸ੍ਸ ਦਾਪੇਸਿ।

ਭਿਕ੍ਖੂ ਧਮ੍ਮਸਭਾਯਂ ਕਥਂ ਸਮੁਟ੍ਠਾਪੇਸੁਂ – ‘‘ਅਹੋ ਅਚ੍ਛਰਿਯਂ ਚੂਲ਼ੇਕਸਾਟਕਸ੍ਸ ਕਮ੍ਮਂ, ਤਂਮੁਹੁਤ੍ਤਮੇਵ ਸਬ੍ਬਚਤੁਕ੍ਕਂ ਲਭਿ, ਇਦਾਨਿ ਕਤੇਨ ਕਲ੍ਯਾਣਕਮ੍ਮੇਨ ਅਜ੍ਜਮੇਵ ਵਿਪਾਕੋ ਦਿਨ੍ਨੋ’’ਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ‘‘ਕਾਯ ਨੁਤ੍ਥ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਏਤਰਹਿ ਕਥਾਯ

ਸਨ੍ਨਿਸਿਨ੍ਨਾ’’ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ‘‘ਇਮਾਯ ਨਾਮਾ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ, ‘‘ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸਚਾਯਂ ਏਕਸਾਟਕੋ ਪਠਮਯਾਮੇ ਮਯ੍ਹਂ ਦਾਤੁਂ ਅਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸ, ਸਬ੍ਬਸੋਲ਼ਸਕਂ ਅਲਭਿਸ੍ਸ। ਸਚੇ ਮਜ੍ਝਿਮਯਾਮੇ ਅਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸ, ਸਬ੍ਬਟ੍ਠਕਂ ਅਲਭਿਸ੍ਸ । ਬਲਵਪਚ੍ਛਿਮਯਾਮੇ ਦਿਨ੍ਨਤ੍ਤਾ ਪਨੇਸ ਸਬ੍ਬਚਤੁਕ੍ਕਂ ਲਭਿ। ਕਲ੍ਯਾਣਕਮ੍ਮਂ ਕਰੋਨ੍ਤੇਨ ਹਿ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਚਿਤ੍ਤਂ ਅਹਾਪੇਤ੍ਵਾ ਤਙ੍ਖਣਞ੍ਞੇਵ ਕਾਤਬ੍ਬਂ। ਦਨ੍ਧਂ ਕਤਂ ਕੁਸਲਞ੍ਹਿ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਦਦਮਾਨਂ ਦਨ੍ਧਮੇਵ ਦਦਾਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਚਿਤ੍ਤੁਪ੍ਪਾਦਸਮਨਨ੍ਤਰਮੇਵ ਕਲ੍ਯਾਣਕਮ੍ਮਂ ਕਾਤਬ੍ਬ’’ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਅਨੁਸਨ੍ਧਿਂ ਘਟੇਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਨ੍ਤੋ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

੧੧੬.‘‘ਅਭਿਤ੍ਥਰੇਥ ਕਲ੍ਯਾਣੇ, ਪਾਪਾ ਚਿਤ੍ਤਂ ਨਿਵਾਰਯੇ।
ਦਨ੍ਧਞ੍ਹਿ ਕਰੋਤੋ ਪੁਞ੍ਞਂ, ਪਾਪਸ੍ਮਿਂ ਰਮਤੀ ਮਨੋ’’ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਅਭਿਤ੍ਥਰੇਥਾ**ਤਿ ਤੁਰਿਤਤੁਰਿਤਂ ਸੀਘਸੀਘਂ ਕਰੇਯ੍ਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਗਿਹਿਨਾ ਵਾ ਹਿ ‘‘ਸਲਾਕਭਤ੍ਤਦਾਨਾਦੀਸੁ ਕਿਞ੍ਚਿਦੇਵ ਕੁਸਲਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਚਿਤ੍ਤੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇ ਯਥਾ ਅਞ੍ਞੇ ਓਕਾਸਂ ਨ ਲਭਨ੍ਤਿ, ਏਵਂ ‘‘ਅਹਂ ਪੁਰੇ, ਅਹਂ ਪੁਰੇ’’ਤਿ ਤੁਰਿਤਤੁਰਿਤਮੇਵ ਕਾਤਬ੍ਬਂ। ਪਬ੍ਬਜਿਤੇਨ ਵਾ ਉਪਜ੍ਝਾਯਵਤ੍ਤਾਦੀਨਿ ਕਰੋਨ੍ਤੇਨ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਓਕਾਸਂ ਅਦਤ੍ਵਾ ‘‘ਅਹਂ ਪੁਰੇ, ਅਹਂ ਪੁਰੇ’’ਤਿ ਤੁਰਿਤਤੁਰਿਤਮੇਵ ਕਾਤਬ੍ਬਂ। **ਪਾਪਾ ਚਿਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਕਾਯਦੁਚ੍ਚਰਿਤਾਦਿਪਾਪਕਮ੍ਮਤੋ ਵਾ ਅਕੁਸਲਚਿਤ੍ਤੁਪ੍ਪਾਦਤੋ ਵਾ ਸਬ੍ਬਥਾਮੇਨ ਚਿਤ੍ਤਂ **ਨਿਵਾਰਯੇ। ਦਨ੍ਧਞ੍ਹਿ ਕਰੋਤੋ**ਤਿ ਯੋ ਪਨ ‘‘ਦਸ੍ਸਾਮਿ, ਨ ਦਸ੍ਸਾਮਿ ਸਮ੍ਪਜ੍ਜਿਸ੍ਸਤਿ ਨੁ ਖੋ ਮੇ, ਨੋ’’ਤਿ ਏਵਂ ਚਿਕ੍ਖਲ੍ਲਮਗ੍ਗੇਨ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਦਨ੍ਧਂ ਪੁਞ੍ਞਂ ਕਰੋਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਏਕਸਾਟਕਸ੍ਸ ਵਿਯ ਮਚ੍ਛੇਰਸਹਸ੍ਸਂ ਪਾਪਂ ਓਕਾਸਂ ਲਭਤਿ। ਅਥਸ੍ਸ **ਪਾਪਸ੍ਮਿਂ ਰਮਤੀ ਮਨੋ,** ਕੁਸਲਕਮ੍ਮਕਰਣਕਾਲੇਯੇਵ ਹਿ ਚਿਤ੍ਤਂ ਕੁਸਲੇ ਰਮਤਿ, ਤਤੋ ਮੁਚ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਪਾਪਨਿਨ੍ਨਮੇਵ ਹੋਤੀਤਿ।

ਗਾਥਾਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਬਹੂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਾਦੀਨਿ ਪਾਪੁਣਿਂਸੂਤਿ।

ਚੂਲ਼ੇਕਸਾਟਕਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਵਤ੍ਥੁ ਪਠਮਂ।

੨. ਸੇਯ੍ਯਸਕਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ

ਪਾਪਞ੍ਚੇ ਪੁਰਿਸੋਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਸੇਯ੍ਯਸਕਤ੍ਥੇਰਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਸੋ ਹਿ ਲਾਲੁਦਾਯਿਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਸਦ੍ਧਿਵਿਹਾਰਿਕੋ, ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਨਭਿਰਤਿਂ ਤਸ੍ਸ ਆਰੋਚੇਤ੍ਵਾ ਤੇਨ ਪਠਮਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਕਮ੍ਮੇ ਸਮਾਦਪਿਤੋ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨਾਯ ਅਨਭਿਰਤਿਯਾ ਤਂ ਕਮ੍ਮਮਕਾਸਿ (ਪਾਰਾ॰ ੨੩੪)। ਸਤ੍ਥਾ ਤਸ੍ਸ ਕਿਰਿਯਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਤਂ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ‘‘ਏਵਂ ਕਿਰ ਤ੍ਵਂ ਕਰੋਸੀ’’ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ‘‘ਆਮ, ਭਨ੍ਤੇ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ‘‘ਕਸ੍ਮਾ ਭਾਰਿਯਂ ਕਮ੍ਮਂ ਅਕਾਸਿ, ਅਨਨੁਚ੍ਛਵਿਕਂ ਮੋਘਪੁਰਿਸਾ’’ਤਿ ਨਾਨਪ੍ਪਕਾਰਤੋ ਗਰਹਿਤ੍ਵਾ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ ਪਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵਾ ‘‘ਏਵਰੂਪਞ੍ਹਿ ਕਮ੍ਮਂ ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮੇਪਿ ਸਮ੍ਪਰਾਯੇਪਿ ਦੁਕ੍ਖਸਂਵਤ੍ਤਨਿਕਮੇਵ ਹੋਤੀ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਅਨੁਸਨ੍ਧਿਂ ਘਟੇਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਨ੍ਤੋ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

੧੧੭.‘‘ਪਾਪਞ੍ਚੇ ਪੁਰਿਸੋ ਕਯਿਰਾ, ਨ ਨਂ ਕਯਿਰਾ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ।
ਨ ਤਮ੍ਹਿ ਛਨ੍ਦਂ ਕਯਿਰਾਥ, ਦੁਕ੍ਖੋ ਪਾਪਸ੍ਸ ਉਚ੍ਚਯੋ’’ਤਿ॥

ਤਸ੍ਸਤ੍ਥੋ – ਸਚੇ **ਪੁਰਿਸੋ** ਸਕਿਂ ਪਾਪਕਮ੍ਮਂ ਕਰੇਯ੍ਯ, ਤਙ੍ਖਣੇਯੇਵ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾ ‘‘ਇਦਂ ਅਪ੍ਪਤਿਰੂਪਂ ਓਲ਼ਾਰਿਕ’’ਨ੍ਤਿ **ਨ ਨਂ ਕਯਿਰਾ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ**। ਯੋਪਿ **ਤਮ੍ਹਿ** ਛਨ੍ਦੋ ਵਾ ਰੁਚਿ ਵਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯ, ਤਮ੍ਪਿ ਵਿਨੋਦੇਤ੍ਵਾ ਨ ਕਯਿਰਾਥੇਵ। ਕਿਂ ਕਾਰਣਾ? **ਦੁਕ੍ਖੋ ਪਾਪਸ੍ਸ ਉਚ੍ਚਯੋ**। ਪਾਪਸ੍ਸ ਹਿ ਉਚ੍ਚਯੋ ਵੁਡ੍ਢਿ ਇਧਲੋਕੇਪਿ ਸਮ੍ਪਰਾਯੇਪਿ ਦੁਕ੍ਖਮੇਵ ਆਵਹਤੀਤਿ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਬਹੂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਾਦੀਨਿ ਪਾਪੁਣਿਂਸੂਤਿ।

ਸੇਯਜਸਕਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ ਦੁਤਿਯਂ।

੩. ਲਾਜਦੇਵਧੀਤਾਵਤ੍ਥੁ

ਪੁਞ੍ਞਞ੍ਚੇਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਲਾਜਦੇਵਧੀਤਰਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ। ਵਤ੍ਥੁ ਰਾਜਗਹੇ ਸਮੁਟ੍ਠਿਤਂ।

ਆਯਸ੍ਮਾ ਹਿ ਮਹਾਕਸ੍ਸਪੋ ਪਿਪ੍ਫਲਿਗੁਹਾਯਂ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਝਾਨਂ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਤਮੇ ਦਿਵਸੇ ਵੁਟ੍ਠਾਯ ਦਿਬ੍ਬੇਨ ਚਕ੍ਖੁਨਾ ਭਿਕ੍ਖਾਚਾਰਟ੍ਠਾਨਂ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਏਕਂ ਸਾਲਿਖੇਤ੍ਤੁਪਾਲਿਕਂ ਇਤ੍ਥਿਂ ਸਾਲਿਸੀਸਾਨਿ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਲਾਜੇ ਕੁਰੁਮਾਨਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਸਦ੍ਧਾ ਨੁ ਖੋ, ਅਸ੍ਸਦ੍ਧਾ''ਤਿ ਵੀਮਂਸਿਤ੍ਵਾ ''ਸਦ੍ਧਾ''ਤਿ ਞਤ੍ਵਾ ''ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਤਿ ਨੁ ਖੋ ਮੇ ਸਙ੍ਗਹਂ ਕਾਤੁਂ, ਨੋ''ਤਿ ਉਪਧਾਰੇਨ੍ਤੋ ''ਵਿਸਾਰਦਾ ਕੁਲਧੀਤਾ ਮਮ ਸਙ੍ਗਹਂ ਕਰਿਸ੍ਸਤਿ, ਕਤ੍ਵਾ ਚ ਪਨ ਮਹਾਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਲਭਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਞਤ੍ਵਾ ਚੀਵਰਂ ਪਾਰੁਪਿਤ੍ਵਾ ਪਤ੍ਤਮਾਦਾਯ ਸਾਲਿਖੇਤ੍ਤੁਸਮੀਪੇਯੇਵ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਕੁਲਧੀਤਾ ਥੇਰਂ ਦਿਸ੍ਵਾਵ ਪਸਨ੍ਨਚਿਤ੍ਤਾ ਪਞ੍ਚਵਣ੍ਣਾਯ ਪੀਤਿਯਾ ਫੁਟ੍ਠਸਰੀਰਾ ''ਤਿਟ੍ਠਥ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਲਾਜੇ ਆਦਾਯ ਵੇਗੇਨ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਥੇਰਸ੍ਸ ਪਤ੍ਤੇ ਆਕਿਰਿਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਚਪਤਿਟ੍ਠਿਤੇਨ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ, ''ਭਨ੍ਤੇ, ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਭਾਗਿਨੀ ਅਸ੍ਸ''ਨ੍ਤਿ ਪਤ੍ਥਨਂ ਅਕਾਸਿ। ਥੇਰੋ ''ਏਵਂ ਹੋਤੂ''ਤਿ ਅਨੁਮੋਦਨਮਕਾਸਿ। ਸਾਪਿ ਥੇਰਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨਾ ਦਿਨ੍ਨਦਾਨਂ ਆਵਜ੍ਜਮਾਨਾ ਨਿਵਤ੍ਤਿ। ਤਾਯ ਚ ਪਨ ਕੇਦਾਰਮਰਿਯਾਦਾਯ ਗਮਨਮਗ੍ਗੇ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਬਿਲੇ ਘੋਰਵਿਸੋ ਸਪ੍ਪੋ ਨਿਪਜ੍ਜਿ। ਸੋ ਥੇਰਸ੍ਸ ਕਾਸਾਯਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਂ ਜਙ੍ਘਂ ਡਂਸਿਤੁਂ ਨਾਸਕ੍ਖਿ। ਇਤਰਾ ਦਾਨਂ ਆਵਜ੍ਜਮਾਨਾ ਨਿਵਤ੍ਤਨ੍ਤੀ ਤਂ ਪਦੇਸਂ ਪਾਪੁਣਿ। ਸਪ੍ਪੋ ਬਿਲਾ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਤਂ ਡਂਸਿਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥੇਵ ਪਾਤੇਸਿ। ਸਾ ਪਸਨ੍ਨਚਿਤ੍ਤੇਨ ਕਾਲਂ ਕਤ੍ਵਾ ਤਾਵਤਿਂਸਭਵਨੇ ਤਿਂਸਯੋਜਨਿਕੇ ਕਨਕਵਿਮਾਨੇ ਸੁਤ੍ਤਪ੍ਪਬੁਦ੍ਧਾ ਵਿਯ ਸਬ੍ਬਾਲਙ੍ਕਾਰਪਟਿਮਣ੍ਡਿਤੇਨ ਤਿਗਾਵੁਤੇਨ ਅਤ੍ਤਭਾਵੇਨ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ। ਸਾ ਦ੍ਵਾਦਸਯੋਜਨਿਕਂ ਏਕਂ ਦਿਬ੍ਬਵਤ੍ਥਂ ਨਿਵਾਸੇਤ੍ਵਾ ਏਕਂ ਪਾਰੁਪਿਤ੍ਵਾ ਅਚ੍ਛਰਾਸਹਸ੍ਸਪਰਿਵੁਤਾ ਪੁਬ੍ਬਕਮ੍ਮਪਕਾਸਨਤ੍ਥਾਯ ਸੁਵਣ੍ਣਲਾਜਭਰਿਤੇਨ ਓਲਮ੍ਬਕੇਨ ਸੁਵਣ੍ਣਸਰਕੇਨ ਪਟਿਮਣ੍ਡਿਤੇ ਵਿਮਾਨਦ੍ਵਾਰੇ ਠਿਤਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ''ਕਿਂ ਨੁ ਖੋ ਮੇ ਕਤ੍ਵਾ ਅਯਂ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿ ਲਦ੍ਧਾ''ਤਿ ਦਿਬ੍ਬੇਨ ਚਕ੍ਖੁਨਾ ਉਪਧਾਰੇਨ੍ਤੀ ''ਅਯ੍ਯਸ੍ਸ ਮੇ ਮਹਾਕਸ੍ਸਪਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਦਿਨ੍ਨਲਾਜਨਿਸ੍ਸਨ੍ਦੇਨ ਸਾ ਲਦ੍ਧਾ''ਤਿ ਅਞ੍ਞਾਸਿ।

ਸਾ ਏਵਂ ਪਰਿਤ੍ਤਕੇਨ ਕਮ੍ਮੇਨ ਏਵਰੂਪਂ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ''ਨ ਦਾਨਿ ਮਯਾ ਪਮਜ੍ਜਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਅਯ੍ਯਸ੍ਸ ਵਤ੍ਤਪਟਿਵਤ੍ਤਂ ਕਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਥਾਵਰਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਪਾਤੋਵ ਕਨਕਮਯਂ ਸਮ੍ਮਜ੍ਜਨਿਞ੍ਚੇਵ ਕਚਵਰਛਡ੍ਡਨਕਞ੍ਚ ਪਚ੍ਛਿਂ ਆਦਾਯ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਥੇਰਸ੍ਸ ਪਰਿਵੇਣਂ ਸਮ੍ਮਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਪਾਨੀਯਪਰਿਭੋਜਨੀਯਂ ਉਪਟ੍ਠਾਪੇਸਿ। ਥੇਰੋ ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਕੇਨਚਿ ਦਹਰੇਨ ਵਾ ਸਾਮਣੇਰੇਨ ਵਾ ਵਤ੍ਤਂ ਕਤਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਸਿ। ਸਾ ਦੁਤਿਯਦਿਵਸੇਪਿ ਤਥੇਵ ਅਕਾਸਿ, ਥੇਰੋਪਿ ਤਥੇਵ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਸਿ। ਤਤਿਯਦਿਵਸੇ ਪਨ ਥੇਰੋ ਤਸ੍ਸਾ ਸਮ੍ਮਜ੍ਜਨਿਸਦ੍ਦਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਤਾਲਚ੍ਛਿਦ੍ਦਾਦੀਹਿ ਚ ਪਵਿਟ੍ਠਂ ਸਰੀਰੋਭਾਸਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਦ੍ਵਾਰਂ ਵਿਵਰਿਤ੍ਵਾ ''ਕੋ ਏਸ ਸਮ੍ਮਜ੍ਜਤੀ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ''ਅਹਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਉਪਟ੍ਠਾਯਿਕਾ ਲਾਜਦੇਵਧੀਤਾ''ਤਿ। ''ਨਨੁ ਮਯ੍ਹਂ ਏਵਂਨਾਮਿਕਾ ਉਪਟ੍ਠਾਯਿਕਾ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥੀ''ਤਿ। ''ਅਹਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਸਾਲਿਖੇਤ੍ਤਂ ਰਕ੍ਖਮਾਨਾ ਲਾਜੇ ਦਤ੍ਵਾ ਪਸਨ੍ਨਚਿਤ੍ਤਾ ਨਿਵਤ੍ਤਨ੍ਤੀ ਸਪ੍ਪੇਨ ਦਟ੍ਠਾ ਕਾਲਂ ਕਤ੍ਵਾ ਤਾਵਤਿਂਸਦੇਵਲੋਕੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾ, ਮਯਾ ਅਯ੍ਯਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਅਯਂ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿ ਲਦ੍ਧਾ, ਇਦਾਨਿਪਿ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਵਤ੍ਤਪਟਿਵਤ੍ਤਂ ਕਤ੍ਵਾ 'ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਥਾਵਰਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ'ਤਿ ਆਗਤਾਮ੍ਹਿ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ। ''ਹਿਯ੍ਯੋਪਿ ਪਰੇਪਿ ਤਯਾਵੇਤਂ ਠਾਨਂ ਸਮ੍ਮਜ੍ਜਿਤਂ, ਤਯਾਵ ਪਾਨੀਯਭੋਜਨੀਯਂ ਉਪਟ੍ਠਾਪਿਤ''ਨ੍ਤਿ। ''ਆਮ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ। ''ਅਪੇਹਿ ਦੇਵਧੀਤੇ, ਤਯਾ ਕਤਂ ਵਤ੍ਤਂ ਕਤਂਵ ਹੋਤੁ, ਇਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਇਮਂ ਠਾਨਂ ਮਾ ਆਗਮੀ''ਤਿ। ''ਭਨ੍ਤੇ, ਮਾ ਮਂ ਨਾਸੇਥ, ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਵਤ੍ਤਂ ਕਤ੍ਵਾ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਮੇ ਥਿਰਂ ਕਾਤੁਂ ਦੇਥਾ''ਤਿ। ''ਅਪੇਹਿ ਦੇਵਧੀਤੇ, ਮਾ ਮਂ ਅਨਾਗਤੇ ਚਿਤ੍ਤਬੀਜਨਿਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨੇਹਿ ਧਮ੍ਮਕਥਿਕੇਹਿ 'ਮਹਾਕਸ੍ਸਪਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਕਿਰ ਏਕਾ ਦੇਵਧੀਤਾ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਵਤ੍ਤਪਟਿਵਤ੍ਤਂ ਕਤ੍ਵਾ ਪਾਨੀਯਪਰਿਭੋਜਨੀਯਂ ਉਪਟ੍ਠਾਪੇਸੀ'ਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਤਂ ਕਰਿ, ਇਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਇਧ ਮਾ ਆਗਮਿ, ਪਟਿਕ੍ਕਮਾ''ਤਿ। ਸਾ ''ਮਾ ਮਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਨਾਸੇਥਾ''ਤਿ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ ਯਾਚਿਯੇਵ। ਥੇਰੋ ''ਨਾਯਂ ਮਮ ਵਚਨਂ ਸੁਣਾਤੀ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ''ਤ੍ਵਂ ਪਮਾਣਂ ਨ ਜਾਨਾਸੀ''ਤਿ ਅਚ੍ਛਰਂ

ਪਹਰਿ। ਸਾ ਤਤ੍ਥ ਸਣ੍ਠਾਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੀ ਆਕਾਸੇ ਉਪ੍ਪਤਿਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਜਲਿਂ ਪਗ੍ਗਯ੍ਹ, ‘‘ਭਨ੍ਤੇ, ਮਯਾ ਲਦ੍ਧਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਮਾ ਨਾਸੇਥ, ਥਾਵਰਂ ਕਾਤੁਂ ਦੇਥਾ’’ਤਿ ਰੋਦਨ੍ਤੀ ਆਕਾਸੇ ਅਟ੍ਠਾਸਿ।

ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਗਨ੍ਧਕੁਟਿਯਂ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋਵ ਤਸ੍ਸਾ ਰੋਦਿਤਸਦ੍ਦਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਓਭਾਸਂ ਫਰਿਤ੍ਵਾ ਦੇਵਧੀਤਾਯ ਸਮ੍ਮੁਖੇ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਕਥੇਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ‘‘ਦੇਵਧੀਤੇ ਮਮ ਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਕਸ੍ਸਪਸ੍ਸ ਸਂਵਰਕਰਣਮੇਵ ਭਾਰੋ, ਪੁਞ੍ਞਤ੍ਥਿਕਾਨਂ ਪਨ ‘ਅਯਂ ਨੋ ਅਤ੍ਥੋ’ਤਿ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾ ਪੁਞ੍ਞਕਰਣਮੇਵ ਭਾਰੋ। ਪੁਞ੍ਞਕਰਣਞ੍ਹਿ ਇਧ ਚੇਵ ਸਮ੍ਪਰਾਯੇ ਚ ਸੁਖਮੇਵਾ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਅਨੁਸਨ੍ਧਿਂ ਘਟੇਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਨ੍ਤੋ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

੧੧੮.‘‘ਪੁਞ੍ਞਞ੍ਚੇ ਪੁਰਿਸੋ ਕਯਿਰਾ, ਕਯਿਰਾ ਨਂ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ।
ਤਮ੍ਹਿ ਛਨ੍ਦਂ ਕਯਿਰਾਥ, ਸੁਖੋ ਪੁਞ੍ਞਸ੍ਸ ਉਚ੍ਚਯੋ’’ਤਿ॥

ਤਸ੍ਸਤ੍ਥੋ – ਸਚੇ **ਪੁਰਿਸੋ ਪੁਞ੍ਞਂ** ਕਰੇਯ੍ਯ, ‘‘ਏਕਵਾਰਂ ਮੇ ਪੁਞ੍ਞਂ ਕਤਂ, ਅਲਂ ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ’’ਤਿ ਅਨੋਰਮਿਤ੍ਵਾ **ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ** ਕਰੋਥੇਵ। ਤਸ੍ਸ ਅਕਰਣਕ੍ਖਣੇਪਿ **ਤਮ੍ਹਿ** ਪੁਞ੍ਞੇ **ਛਨ੍ਦਂ** ਰੁਚਿਂ ਉਸ੍ਸਾਹਂ ਕਰੋਥੇਵ। ਕਿਂ ਕਾਰਣਾ? **ਸੁਖੋ ਪੁਞ੍ਞਸ੍ਸ ਉਚ੍ਚਯੋ**। ਪੁਞ੍ਞਸ੍ਸ ਹਿ ਉਚ੍ਚਯੋ ਵੁਡ੍ਢਿ ਇਧਲੋਕਪਰਲੋਕਸੁਖਾਵਹਨਤੋ ਸੁਖੋਤਿ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਦੇਵਧੀਤਾ ਪਞ੍ਚਚਤ੍ਤਾਲੀਸਯੋਜਨਮਤ੍ਥਕੇ ਠਿਤਾਵ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਂ ਪਾਪੁਣੀਤਿ।

ਲਾਜਦੇਵਧੀਤਾਵਤ੍ਥੁ ਤਤਿਯਂ।

੪. ਅਨਾਥਪਿਣ੍ਡਿਕਸੇਟ੍ਠਿਵਤ੍ਥੁ

ਪਾਪੋਪਿ ਪਸ੍ਸਤੀ ਭਦ੍ਰਨ੍ਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਅਨਾਥਪਿਣ੍ਡਿਕਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਅਨਾਥਪਿਣ੍ਡਿਕੋ ਹਿ ਵਿਹਾਰਮੇਵ ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸ ਚਤੁਪਣ੍ਣਾਸਕੋਟਿਧਨਂ ਬੁਦ੍ਧਸਾਸਨੇ ਵਿਕਿਰਿਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਰਿ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੇ ਦੇਵਸਿਕਂ ਤੀਣਿ ਮਹਾਉਪਟ੍ਠਾਨਾਨਿ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਚ ‘‘ਕਿਂ ਨੁ ਖੋ ਆਦਾਯ ਆਗਤੋਤਿ ਸਾਮਣੇਰਾ ਵਾ ਦਹਰਾ ਵਾ ਹਤ੍ਥਮ੍ਪਿ ਮੇ ਓਲੋਕੇਯ੍ਯੁ’’ਨ੍ਤਿ ਤੁਚ੍ਛਹਤ੍ਥੋ ਨਾਮ ਨ ਗਤਪੁਬ੍ਬੋ। ਪਾਤੋਵ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਯਾਗੁਂ ਗਾਹਾਪੇਤ੍ਵਾਵ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਕਤਪਾਤਰਾਸੋ ਸਪ੍ਪਿਨਵਨੀਤਾਦੀਨਿ ਭੇਸਜ੍ਜਾਨਿ। ਸਾਯਨ੍ਹਸਮਯੇ ਮਾਲਾਗਨ੍ਧਵਿਲੇਪਨਵਤ੍ਥਾਦੀਨਿ ਗਾਹਾਪੇਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਤਿ। ਏਵਂ ਨਿਚ੍ਚਕਾਲਮੇਵ ਦਿਵਸੇ ਦਿਵਸੇ ਦਾਨਂ ਦਤ੍ਵਾ ਸੀਲਂ ਰਕ੍ਖਤਿ। ਅਪਰਭਾਗੇ ਧਨਂ ਪਰਿਕ੍ਖਯਂ ਗਚ੍ਛਤਿ। ਵੋਹਾਰੂਪਜੀਵਿਨੋਪਿਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥਤੋ ਅਟ੍ਠਾਰਸਕੋਟਿਧਨਂ ਇਣਂ ਗਣ੍ਹਿਂਸੁ, ਕੁਲਸਨ੍ਤਕਾਪਿਸ੍ਸ ਅਟ੍ਠਾਰਸਹਿਰਞ੍ਞਕੋਟਿਯੋ, ਨਦੀਤੀਰੇ ਨਿਦਹਿਤ੍ਵਾ ਠਪਿਤਾ ਉਦਕੇਨ ਕੂਲੇ ਭਿਨ੍ਨੇ ਮਹਾਸਮੁਦ੍ਦਂ ਪਵਿਸਿਂਸੁ। ਏਵਮਸ੍ਸ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬੇਨ ਧਨਂ ਪਰਿਕ੍ਖਯਂ ਅਗਮਾਸਿ। ਸੋ ਏਵਂਭੂਤੋਪਿ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਦਾਨਂ ਦੇਤਿਯੇਵ, ਪਣੀਤਂ ਪਨ ਕਤ੍ਵਾ ਦਾਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ।

ਸੋ ਏਕਦਿਵਸਂ ਸਤ੍ਥਾਰਾ ‘‘ਦੀਯਤਿ ਪਨ ਤੇ, ਗਹਪਤਿ, ਕੁਲੇ ਦਾਨ’’ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ‘‘ਦੀਯਤਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਤਞ੍ਚ ਖੋ ਕਣਾਜਕਂ ਬਿਲਙ੍ਗਦੁਤਿਯ’’ਨ੍ਤਿ ਆਹ। ਅਥ ਨਂ ਸਤ੍ਥਾ, ‘‘ਗਹਪਤਿ, ‘ਲੂਖਂ ਦਾਨਂ ਦੇਮੀ’ਤਿ ਮਾ ਚਿਨ੍ਤਯਿ। ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਮਿਞ੍ਹਿ ਪਣੀਤੇ ਬੁਦ੍ਧਾਦੀਨਂ ਦਿਨ੍ਨਦਾਨਂ ਲੂਖਂ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ, ਅਪਿਚ ਤ੍ਵਂ ਅਟ੍ਠਨ੍ਨਂ ਅਰਿਯਪੁਗ੍ਗਲਾਨਂ ਦਾਨਂ ਦੇਸਿ, ਅਹਂ ਪਨ ਵੇਲਾਮਕਾਲੇ ਸਕਲਜਮ੍ਬੁਦੀਪਂ ਉਨ੍ਨਙ੍ਗਲਂ ਕਤ੍ਵਾ ਮਹਾਦਾਨਂ ਪਵਤ੍ਤਯਮਾਨੋਪਿ ਤਿਸਰਣਗਤਮ੍ਪਿ ਕਞ੍ਚਿ ਨਾਲਤ੍ਥਂ, ਦਕ੍ਖਿਣੇਯ੍ਯਾ ਨਾਮ ਏਵਂ ਦੁਲ੍ਲਭਾ। ਤਸ੍ਮਾ ‘ਲੂਖਂ ਮੇ ਦਾਨ’ਨ੍ਤਿ ਮਾ ਚਿਨ੍ਤਯੀ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ **ਵੇਲਾਮਸੁਤ੍ਤ**ਮਸ੍ਸ (ਅ॰ ਨਿ॰ ੯.੨੦) ਕਥੇਸਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਦ੍ਵਾਰਕੋਟ੍ਠਕੇ ਅਧਿਵਤ੍ਥਾ ਦੇਵਤਾ ਸਤ੍ਥਰਿ ਚੇਵ ਸਤ੍ਥੁਸਾਵਕੇਸੁ ਚ ਗੇਹਂ ਪਵਿਸਨ੍ਤੇਸੁ ਤੇਸਂ ਤੇਜੇਨ ਸਣ੍ਠਾਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੀ, ‘‘ਯਥਾ ਇਮੇ ਇਮਂ ਗੇਹਂ ਨ ਪਵਿਸਨ੍ਤਿ, ਤਥਾ ਗਹਪਤਿਂ ਪਰਿਭਿਨ੍ਦਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਤਂ ਵਤ੍ਤੁਕਾਮਾਪਿ ਇਸ੍ਸਰਕਾਲੇ ਕਿਞ੍ਚਿ ਵਤ੍ਤੁਂ ਨਾਸਕ੍ਖਿ, ਇਦਾਨਿ ‘‘ਪਨਾਯਂ ਦੁਗ੍ਗਤੋ ਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਤਿ ਮੇ ਵਚਨ’’ਨ੍ਤਿ

ਰਤ੍ਤਿਭਾਗੇ ਸੇਟ੍ਠਿਸ੍ਸ ਸਿਰਿਗਬ੍ਭੰ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਆਕਾਸੇ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਅਥ ਸੇਟ੍ਠਿ ਨੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਕੋ ਏਸੋ''ਤਿ ਆਹ। ਅਹੰ ਤੇ ਮਹਾਸੇਟ੍ਠਿ ਚਤੁਤ੍ਥਦ੍ਵਾਰਕੋਟ੍ਠਕੇ ਅਧਿਵਤ੍ਥਾ ਦੇਵਤਾ, ਤੁਯ੍ਹੰ ਓਵਾਦਦਾਨਤ੍ਥਾਯ ਆਗਤਾਤਿ। ਤੇਨ ਹਿ ਓਵਦੇਹੀਤਿ। ਮਹਾਸੇਟ੍ਠਿ ਤਯਾ ਪਚ੍ਛਿਮਕਾਲੰ ਅਨੋਲੋਕੇਤ੍ਵਾਵ ਸਮਣਸ੍ਸ ਗੋਤਮਸ੍ਸ ਸਾਸਨੇ ਬਹੁੰ ਧਨੰ ਵਿਪ੍ਪਕਿਣ੍ਣੰ, ਇਦਾਨਿ ਦੁਗ੍ਗਤੋ ਹੁਤ੍ਵਾਪਿ ਤੰ ਨ ਮੁਞ੍ਚਸਿਯੇਵ, ਏਵੰ ਵਤ੍ਤਮਾਨੋ ਕਤਿਪਾਹੇਨੇਵ ਘਾਸਚ੍ਛਾਦਨਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਨ ਲਭਿਸ੍ਸਸਿ , ਕਿੰ ਤੇ ਸਮਣੇਨ ਗੋਤਮੇਨ, ਅਤਿਪਰਿਚ੍ਚਾਗਤੋ ਓਰਮਿਤ੍ਵਾ ਕਮ੍ਮਨ੍ਤੇ ਪਯੋਜੇਨ੍ਤੋ ਕੁਟੁਮ੍ਬੰ ਸਣ੍ਠਾਪੇਹੀਤਿ। ਅਯੰ ਮੇ ਤਯਾ ਦਿਨ੍ਨਓਵਾਦੋਤਿ। ਆਮ, ਸੇਟ੍ਠੀਤਿ। ਗਚ੍ਛ, ਨਾਹੰ ਤਾਦਿਸੀਨੰ ਸਤੇਨਪਿ ਸਹਸ੍ਸੇਨਪਿ ਸਤਸਹਸ੍ਸੇਨਪਿ ਸਕ੍ਕਾ ਕਮ੍ਪੇਤੁੰ, ਅਯੁਤ੍ਤੰ ਤੇ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਕੰ ਤਯਾ ਮਮ ਗੇਹੇ ਵਸਮਾਨਾਯ, ਸੀਘੰ ਸੀਘੰ ਮੇ ਘਰਾ ਨਿਕ੍ਖਮਾਹੀਤਿ। ਸਾ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਅਰਿਯਸਾਵਕਸ੍ਸ ਵਚਨੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ਠਾਤੁੰ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੀ ਦਾਰਕੇ ਆਦਾਯ ਨਿਕ੍ਖਮਿ, ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਚ ਪਨ ਅਞ੍ਞਤ੍ਥ ਵਸਨਟ੍ਠਾਨੰ ਅਲਭਮਾਨਾ ''ਸੇਟ੍ਠਿੰ ਖਮਾਪੇਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥੇਵ ਵਸਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਨਗਰਪਰਿਗ੍ਗਾਹਕੰ ਦੇਵਪੁਤ੍ਤੰ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨਾ ਕਤਾਪਰਾਧੰ ਆਚਿਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾ ''ਏਹਿ, ਮੰ ਸੇਟ੍ਠਿਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੰ ਨੇਤ੍ਵਾ ਖਮਾਪੇਤ੍ਵਾ ਵਸਨਟ੍ਠਾਨੰ ਦਾਪੇਹੀ''ਤਿ ਆਹ। ਸੋ ''ਅਯੁਤ੍ਤੰ ਤਯਾ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਨਾਹੰ ਤਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੰ ਗਨ੍ਤੁੰ ਉਸ੍ਸਹਾਮੀ''ਤਿ ਤੰ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਿ। ਸਾ ਚਤੁਨ੍ਨੰ ਮਹਾਰਾਜਾਨੰ ਸਨ੍ਤਿਕੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤੇਹਿਪਿ ਪਟਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਾ ਸਕ੍ਕੰ ਦੇਵਰਾਜਾਨੰ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਤੰ ਪਵਤ੍ਤਿੰ ਆਚਿਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾ, ''ਅਹੰ, ਦੇਵ, ਵਸਨਟ੍ਠਾਨੰ ਅਲਭਮਾਨਾ ਦਾਰਕੇ ਹਤ੍ਥੇਨ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਅਨਾਥਾ ਵਿਚਰਾਮਿ, ਵਸਨਟ੍ਠਾਨੰ ਮੇ ਦਾਪੇਹੀ''ਤਿ ਸੁਟ੍ਠੁਤਰੰ ਯਾਚਿ।

ਅਥ ਨੰ ਸੋ ''ਅਹਮ੍ਪਿ ਤਵ ਕਾਰਣਾ ਸੇਟ੍ਠਿੰ ਵਤ੍ਤੁੰ ਨ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਏਕੰ ਪਨ ਤੇ ਉਪਾਯੰ ਕਥੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਆਹ। ਸਾਧੁ, ਦੇਵ, ਕਥੇਹੀਤਿ। ਗਚ੍ਛ, ਸੇਟ੍ਠਿਨੋ ਆਯੁਤ੍ਤਕਵੇਸੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਸੇਟ੍ਠਿਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥਤੋ ਪਣ੍ਣੰ ਆਰੋਪੇਤ੍ਵਾ ਵੋਹਾਰੂਪਜੀਵੀਹਿ ਗਹਿਤੰ ਅਟ੍ਠਾਰਸਕੋਟਿਧਨੰ ਅਤ੍ਤਨੋ ਆਨੁਭਾਵੇਨ ਸੋਧੇਤ੍ਵਾ ਤੁਚ੍ਛਗਬ੍ਭੇ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਮਹਾਸਮੁਦ੍ਦੇ ਪਵਿਟ੍ਠੰ ਅਟ੍ਠਾਰਸਕੋਟਿਧਨੰ ਅਤ੍ਥਿ, ਅਞ੍ਞਮ੍ਪਿ ਅਸੁਕਟ੍ਠਾਨੇ ਨਾਮ ਅਸ੍ਸਾਮਿਕੰ ਅਟ੍ਠਾਰਸਕੋਟਿਧਨੰ ਅਤ੍ਥਿ, ਤੰ ਸਬ੍ਬੰ ਸੰਹਰਿਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਤੁਚ੍ਛਗਬ੍ਭੇ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਦਣ੍ਡਕਮ੍ਮੰ ਕਤ੍ਵਾ ਖਮਾਪੇਹੀਤਿ। ਸਾ ''ਸਾਧੁ, ਦੇਵਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਤੰ ਸਬ੍ਬੰ ਕਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਤਸ੍ਸ ਸਿਰਿਗਬ੍ਭੰ ਓਭਾਸਯਮਾਨਾ ਆਕਾਸੇ ਠਤ੍ਵਾ ''ਕੋ ਏਸੋ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਅਹੰ ਤੇ ਚਤੁਤ੍ਥਦ੍ਵਾਰਕੋਟ੍ਠਕੇ ਅਧਿਵਤ੍ਥਾ ਅਨ੍ਧਬਾਲਦੇਵਤਾ, ਮਯਾ ਅਨ੍ਧਬਾਲਤਾਯ ਯੰ ਤੁਮ੍ਹਾਕੰ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਕਥਿਤੰ, ਤੰ ਮੇ ਖਮਥ। ਸਕ੍ਕਸ੍ਸ ਹਿ ਮੇ ਵਚਨੇਨ ਚਤੁਪਣ੍ਣਾਸਕੋਟਿਧਨੰ ਸੰਹਰਿਤ੍ਵਾ ਤੁਚ੍ਛਗਬ੍ਭਪੂਰਣੰ ਦਣ੍ਡਕਮ੍ਮੰ ਕਤੰ, ਵਸਨਟ੍ਠਾਨੰ ਅਲਭਮਾਨਾ ਕਿਲਮਾਮੀਤਿ। ਅਨਾਥਪਿਣ੍ਡਿਕੋ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਅਯੰ ਦੇਵਤਾ 'ਦਣ੍ਡਕਮ੍ਮਞ੍ਚ ਮੇ ਕਤ'ਨ੍ਤਿ ਵਦਤਿ, ਅਤ੍ਤਨੋ ਚ ਦੋਸੰ ਪਟਿਜਾਨਾਤਿ, ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਨੰ ਦਸ੍ਸੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ। ਸੋ ਤੰ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕੰ ਨੇਤ੍ਵਾ ਤਾਯ ਕਤਕਮ੍ਮੰ ਸਬ੍ਬੰ ਆਰੋਚੇਸਿ। ਦੇਵਤਾ ਸਤ੍ਥੁ ਪਾਦੇਸੁ ਸਿਰਸਾ ਨਿਪਤਿਤ੍ਵਾ, ''ਭਨ੍ਤੇ, ਯੰ ਮਯਾ ਅਨ੍ਧਬਾਲਤਾਯ ਤੁਮ੍ਹਾਕੰ ਗੁਣੇ ਅਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਪਾਪਕੰ ਵਚਨੰ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਤੰ ਮੇ ਖਮਥਾ''ਤਿ ਸਤ੍ਥਾਰੰ ਖਮਾਪੇਤ੍ਵਾ ਮਹਾਸੇਟ੍ਠਿੰ ਖਮਾਪੇਸਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਕਲ੍ਯਾਣਪਾਪਕਾਨੰ ਕਮ੍ਮਾਨੰ ਵਿਪਾਕਵਸੇਨ ਸੇਟ੍ਠਿਞ੍ਚੇਵ ਦੇਵਤਞ੍ਚ ਓਵਦਨ੍ਤੋ ''ਇਧ, ਗਹਪਤਿ, ਪਾਪਪੁਗ੍ਗਲੋਪਿ ਯਾਵ ਪਾਪੰ ਨ ਪਚ੍ਚਤਿ, ਤਾਵ ਭਦ੍ਰਮ੍ਪਿ ਪਸ੍ਸਤਿ। ਯਦਾ ਪਨਸ੍ਸ ਪਾਪੰ ਪਚ੍ਚਤਿ, ਤਦਾ ਪਾਪਮੇਵ ਪਸ੍ਸਤਿ। ਭਦ੍ਰਪੁਗ੍ਗਲੋਪਿ ਯਾਵ ਭਦ੍ਰੰ ਨ ਪਚ੍ਚਤਿ, ਤਾਵ ਪਾਪਾਨਿ ਪਸ੍ਸਤਿ। ਯਦਾ ਪਨਸ੍ਸ ਭਦ੍ਰੰ ਪਚ੍ਚਤਿ, ਤਦਾ ਭਦ੍ਰਮੇਵ ਪਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਅਨੁਸਨ੍ਧਿੰ ਘਟੇਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮੰ ਦੇਸੇਨ੍ਤੋ ਇਮਾ ਗਾਥਾ ਅਭਾਸਿ –

੧੧੯.''ਪਾਪੋਪਿ ਪਸ੍ਸਤੀ ਭਦ੍ਰੰ, ਯਾਵ ਪਾਪੰ ਨ ਪਚ੍ਚਤਿ।
ਯਦਾ ਚ ਪਚ੍ਚਤੀ ਪਾਪੰ, ਅਥ ਪਾਪੋ ਪਾਪਾਨਿ ਪਸ੍ਸਤਿ॥

੧੨੦.''ਭਦ੍ਰੋਪਿ ਪਸ੍ਸਤੀ ਪਾਪੰ, ਯਾਵ ਭਦ੍ਰੰ ਨ ਪਚ੍ਚਤਿ।
ਯਦਾ ਚ ਪਚ੍ਚਤੀ ਭਦ੍ਰੰ, ਅਥ ਭਦ੍ਰੋ ਭਦ੍ਰਾਨਿ ਪਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਪਾਪੋ**ਤਿ ਕਾਯਦੁਚ੍ਚਰਿਤਾਦਿਨਾ ਪਾਪਕਮ੍ਮੇਨ ਯੁਤ੍ਤਪੁਗ੍ਗਲੋ। ਸੋਪਿ ਹਿ ਪੁਰਿਮਸੁਚਰਿਤਾਨੁਭਾਵੇਨ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੰ ਸੁਖੰ ਅਨੁਭਵਮਾਨੋ **ਭਦ੍ਰਮ੍ਪਿ ਪਸ੍ਸਤਿ। ਯਾਵ ਪਾਪੰ ਨ ਪਚ੍ਚਤੀ**ਤਿ ਯਾਵਸ੍ਸ ਤੰ ਪਾਪਕਮ੍ਮੰ ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮੇ ਵਾ ਸਮ੍ਪਰਾਯੇ ਵਾ ਵਿਪਾਕੰ ਨ ਦੇਤਿ। **ਯਦਾ** ਪਨਸ੍ਸ ਤੰ ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮੇ ਵਾ ਸਮ੍ਪਰਾਯੇ ਵਾ ਵਿਪਾਕੰ ਦੇਤਿ, **ਅਥ** ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮੇ ਵਿਵਿਧਾ ਕਮ੍ਮਕਾਰਣਾ, ਸਮ੍ਪਰਾਯੇ ਚ

ਅਪਾਯਦੁਕ੍ਖਂ ਅਨੁਭੋਨ੍ਤੋ ਸੋ **ਪਾਪੋ ਪਾਪਾਨਿਯੇਵ ਪਸ੍ਸਤਿ**। ਦੁਤਿਯਗਾਥਾਯਪਿ ਕਾਯਸੁਚਰਿਤਾਦਿਨਾ ਭਦ੍ਰਕਮ੍ਮੇਨ ਯੁਤ੍ਤੋ **ਭਦ੍ਰੋ**। ਸੋਪਿ ਹਿ ਪੁਰਿਮਦੁਚ੍ਚਰਿਤਾਨੁਭਾਵੇਨ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੰ ਦੁਕ੍ਖਂ ਅਨੁਭਵਮਾਨੋ **ਪਾਪਂ ਪਸ੍ਸਤਿ। ਯਾਵ ਭਦ੍ਰਂ ਨ ਪਚ੍ਚਤੀ**ਤਿ ਯਾਵਸ੍ਸ ਤਂ ਭਦ੍ਰਂ ਕਮ੍ਮਂ ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮੇ ਵਾ ਸਮ੍ਪਰਾਯੇ ਵਾ ਵਿਪਾਕਂ ਨ ਦੇਤਿ। **ਯਦਾ** ਪਨ ਤਂ ਵਿਪਾਕਂ ਦੇਤਿ, **ਅਥ** ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮੇ ਲਾਭਸਕ੍ਕਾਰਾਦਿਸੁਖਂ, ਸਮ੍ਪਰਾਯੇ ਚ ਦਿਬ੍ਬਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਸੁਖਂ ਅਨੁਭਵਮਾਨੋ ਸੋ **ਭਦ੍ਰੋ ਭਦ੍ਰਾਨਿਯੇਵ ਪਸ੍ਸਤੀ**ਤਿ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਸਾ ਦੇਵਤਾ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਹਿ, ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਪਰਿਸਾਯਪਿ ਸਾਤ੍ਥਿਕਾ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾ ਅਹੋਸੀਤਿ।

ਅਨਾਥਪਿਣ੍ਡਿਕਸੇਟ੍ਠਿਵਤ੍ਥੁ ਚਤੁਤ੍ਥਂ।

੫. ਅਸਞ੍ਞਤਪਰਿਕ੍ਖਾਰਭਿਕ੍ਖੁਵਤ੍ਥੁ

ਮਾਵਮਞ੍ਞੇਥ ਪਾਪਸ੍ਸਾਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਏਕਂ ਅਸਞ੍ਞਤਪਰਿਕ੍ਖਾਰਂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਸੋ ਕਿਰ ਯਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਮਞ੍ਚਪੀਠਾਦਿਭੇਦਂ ਪਰਿਕ੍ਖਾਰਂ ਬਹਿ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥੇਵ ਛਡ੍ਡੇਤਿ। ਪਰਿਕ੍ਖਾਰੋ ਵਸ੍ਸੇਨਪਿ ਆਤਪੇਨਪਿ ਉਪਚਿਕਾਦੀਹਿਪਿ ਵਿਨਸ੍ਸਤਿ। ਸੋ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ''ਨਨੁ, ਆਵੁਸੋ, ਪਰਿਕ੍ਖਾਰੋ ਨਾਮ ਪਟਿਸਾਮਿਤਬ੍ਬੋ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੋ ''ਅਪ੍ਪਕਂ ਮਯਾ ਕਤਂ, ਆਵੁਸੋ, ਏਤਂ, ਨ ਏਤਸ੍ਸ ਚਿਤ੍ਤਂ ਅਤ੍ਥਿ, ਨ ਪਿਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਤਥੇਵ ਕਰੋਤਿ। ਭਿਕ੍ਖੂ ਤਸ੍ਸ ਕਿਰਿਯਂ ਸਤ੍ਥੁ ਆਰੋਚੇਸੁਂ। ਸਤ੍ਥਾ ਤਂ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ''ਸਚ੍ਚਂ ਕਿਰ ਤ੍ਵਂ ਭਿਕ੍ਖੁ ਏਵਂ ਕਰੋਸੀ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਸੋ ਸਤ੍ਥਾਰਾ ਪੁਚ੍ਛਿਤੋਪਿ ''ਕਿਂ ਏਤਂ ਭਗਵਾ ਅਪ੍ਪਕਂ ਮਯਾ ਕਤਂ, ਨ ਤਸ੍ਸ ਚਿਤ੍ਤਂ ਅਤ੍ਥਿ, ਨਾਸ੍ਸ ਪਿਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ ਤਥੇਵ ਅਵਮਞ੍ਞਨ੍ਤੋ ਆਹ। ਅਥ ਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ''ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਏਵਂ ਕਾਤ੍ਤਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਪਾਪਕਮ੍ਮਂ ਨਾਮ 'ਅਪ੍ਪਕ'ਨ੍ਤਿ ਨ ਅਵਮਞ੍ਞਿਤਬ੍ਬਂ। ਅਜ੍ਝੋਕਾਸੇ ਠਪਿਤਞ੍ਹਿ ਵਿਵਟਮੁਖਂ ਭਾਜਨਂ ਦੇਵੇ ਵਸ੍ਸਨ੍ਤੇ ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਏਕਬਿਨ੍ਦੁਨਾ ਨ ਪੂਰਤਿ, ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ ਵਸ੍ਸਨ੍ਤੇ ਪਨ ਪੂਰਤੇਵ, ਏਵਮੇਵਂ ਪਾਪਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬੇਨ ਮਹਨ੍ਤਂ ਪਾਪਰਾਸਿਂ ਕਰੋਤੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਅਨੁਸਨ੍ਧਿਂ ਘਟੇਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਨ੍ਤੋ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

੧੨੧.''ਮਾਵਮਞ੍ਞੇਥ ਪਾਪਸ੍ਸ, ਨ ਮਨ੍ਤਂ ਆਗਮਿਸ੍ਸਤਿ।
ਉਦਬਿਨ੍ਦੁਨਿਪਾਤੇਨ, ਉਦਕੁਮ੍ਭੋਪਿ ਪੂਰਤਿ।
ਬਾਲੋ ਪੂਰਤਿ ਪਾਪਸ੍ਸ, ਥੋਕਂ ਥੋਕਮ੍ਪਿ ਆਚਿਨ''ਨ੍ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਮਾਵਮਞ੍ਞੇਥਾ**ਤਿ ਨ ਅਵਜਾਨੇਯ੍ਯ। **ਪਾਪਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਪਾਪਂ। **ਨ ਮਨ੍ਤਂ ਆਗਮਿਸ੍ਸਤੀ**ਤਿ ''ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਕਂ ਮੇ ਪਾਪਕਂ ਕਤਂ, ਕਦਾ ਏਤਂ ਵਿਪਚ੍ਚਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਏਵਂ ਪਾਪਂ ਨਾਵਜਾਨੇਯ੍ਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਉਦਕੁਮ੍ਭੋਪੀ**ਤਿ ਦੇਵੇ ਵਸ੍ਸਨ੍ਤੇ ਮੁਖਂ ਵਿਵਰਿਤ੍ਵਾ ਠਪਿਤਂ ਯਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਕੁਲਾਲਭਾਜਨਂ ਯਥਾ ਤਂ ਏਕੇਕਸ੍ਸਾਪਿ ਉਦਕਬਿਨ੍ਦੁਨੋ ਨਿਪਾਤੇਨ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬੇਨ **ਪੂਰਤਿ,** ਏਵਂ ਬਾਲਪੁਗ੍ਗਲੋ ਥੋਕਂ ਥੋਕਮ੍ਪਿ ਪਾਪਂ ਆਚਿਨਨ੍ਤੋ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਵਡ੍ਢੇਨ੍ਤੋ **ਪਾਪਸ੍ਸ ਪੂਰਤਿਯੇ**ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਬਹੂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਾਦੀਨਿ ਪਾਪੁਣਿਂਸੁ। ਸਤ੍ਥਾਪਿ ''ਅਜ੍ਝੋਕਾਸੇ ਸੇਯ੍ਯਂ ਸਨ੍ਥਰਿਤ੍ਵਾ ਪਟਿਪਾਕਤਿਕਂ ਅਕਰੋਨ੍ਤੋ ਇਮਂ ਨਾਮ ਆਪਤ੍ਤਿਮਾਪਜ੍ਜਤੀ''ਤਿ (ਪਾਚਿ॰ ੧੦੮-੧੧੦) ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ ਪਞ੍ਞਾਪੇਸੀਤਿ।

ਅਸਞ੍ਞਤਪਰਿਕ੍ਖਾਰਭਿਕ੍ਖੁਵਤ੍ਥੁ ਪਞ੍ਚਮਂ।

੬. ਬਿਲ਼ਾਲਪਾਦਕਸੇਟ੍ਠਿਵਤ੍ਥੁ

ਮਾਵਮਞ੍ਞੇਥ ਪੁਞ੍ਞਸ੍ਸਾਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਬਿਲ਼ਾਲਪਾਦਕਸੇਟ੍ਠਿਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਏਕਸ੍ਮਿਞ੍ਹਿ ਸਮਯੇ ਸਾਵਤ੍ਥਿਵਾਸਿਨੋ ਵਗ੍ਗਬਨ੍ਧਨੇਨ ਬੁਦ੍ਧਪ੍ਪਮੁਖਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਦਾਨਂ ਦੇਨ੍ਤਿ। ਅਥੇਕਦਿਵਸਂ ਸਤ੍ਥਾ ਅਨੁਮੋਦਨਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਏਵਮਾਹ –

> ‘‘ਉਪਾਸਕਾ ਇਧੇਕਚ੍ਚੋ ਅਤ੍ਤਨਾਵ ਦਾਨਂ ਦੇਤਿ, ਪਰਂ ਨ ਸਮਾਦਪੇਤਿ। ਸੋ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਟ੍ਠਾਨੇ ਭੋਗਸਮ੍ਪਦਂ ਲਭਤਿ, ਨੋ ਪਰਿਵਾਰਸਮ੍ਪਦਂ। ਏਕਚ੍ਚੋ ਅਤ੍ਤਨਾ ਦਾਨਂ ਨ ਦੇਤਿ, ਪਰਂ ਸਮਾਦਪੇਤਿ। ਸੋ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਟ੍ਠਾਨੇ ਪਰਿਵਾਰਸਮ੍ਪਦਂ ਲਭਤਿ, ਨੋ ਭੋਗਸਮ੍ਪਦਂ। ਏਕਚ੍ਚੋ ਅਤ੍ਤਨਾ ਚ ਨ ਦੇਤਿ, ਪਰਞ੍ਚ ਨ ਸਮਾਦਪੇਤਿ। ਸੋ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਟ੍ਠਾਨੇ ਨੇਵ ਭੋਗਸਮ੍ਪਦਂ ਲਭਤਿ, ਨ ਪਰਿਵਾਰਸਮ੍ਪਦਂ, ਵਿਘਾਸਾਦੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਵਿਚਰਤਿ। ਏਕਚ੍ਚੋ ਅਤ੍ਤਨਾ ਚ ਦੇਤਿ, ਪਰਞ੍ਚ ਸਮਾਦਪੇਤਿ। ਸੋ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਟ੍ਠਾਨੇ ਭੋਗਸਮ੍ਪਦਞ੍ਚੇਵ ਲਭਤਿ, ਪਰਿਵਾਰਸਮ੍ਪਦਞ੍ਚਾ’’ਤਿ।

ਅਥੇਕੋ ਪਣ੍ਡਿਤਪੁਰਿਸੋ ਤਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ‘‘ਅਹੋ ਅਚ੍ਛਰਿਯਮਿਦਂ ਕਾਰਣਂ, ਅਹਂ ਦਾਨਿ ਉਭਯਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਸਂਵਤ੍ਤਨਿਕਂ ਕਮ੍ਮਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਉਟ੍ਠਾਯ ਗਮਨਕਾਲੇ ਆਹ – ‘‘ਭਨ੍ਤੇ, ਸ੍ਵੇ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਭਿਕ੍ਖਂ ਗਣ੍ਹਥਾ’’ਤਿ। ਕਿਤ੍ਤਕੇਹਿ ਪਨ ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਅਤ੍ਥੋਤਿ? ਸਬ੍ਬਭਿਕ੍ਖੂਹਿ, ਭਨ੍ਤੇਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਅਧਿਵਾਸੇਸਿ । ਸੋਪਿ ਗਾਮਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ, ‘‘ਅਮ੍ਮਤਾਤਾ, ਮਯਾ ਸ੍ਵਾਤਨਾਯ ਬੁਦ੍ਧਪ੍ਪਮੁਖੋ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੋ ਨਿਮਨ੍ਤਿਤੋ, ਯੋ ਯਤ੍ਤਕਾਨਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਸਕ੍ਕੋਤਿ, ਸੋ ਤਤ੍ਤਕਾਨਂ ਯਾਗੁਆਦੀਨਂ ਅਤ੍ਥਾਯ ਤਣ੍ਡੁਲਾਦੀਨਿ ਦੇਤੁ, ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਠਾਨੇ ਪਚਾਪੇਤ੍ਵਾ ਦਾਨਂ ਦਸ੍ਸਾਮਾ’’ਤਿ ਉਗ੍ਘੋਸੇਨ੍ਤੋ ਵਿਚਰਿ।

ਅਥ ਨਂ ਏਕੋ ਸੇਟ੍ਠਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਆਪਣਦ੍ਵਾਰਂ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ‘‘ਅਯਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਹੋਨਕੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਅਨਿਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਪਨ ਸਕਲਗਾਮਂ ਸਮਾਦਪੇਨ੍ਤੋ ਵਿਚਰਤੀ’’ਤਿ ਕੁਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ‘‘ਤਯਾ ਗਹਿਤਭਾਜਨਂ ਆਹਰਾ’’ਤਿ ਤੀਹਿ ਅਙ੍ਗੁਲੀਹਿ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਥੋਕੇ ਤਣ੍ਡੁਲੇ ਅਦਾਸਿ, ਤਥਾ ਮੁਗ੍ਗੇ, ਤਥਾ ਮਾਸੇਤਿ। ਸੋ ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ **ਬਿਲ਼ਾਲਪਾਦਕਸੇਟ੍ਠਿ** ਨਾਮ ਜਾਤੋ, ਸਪ੍ਪਿਫਾਣਿਤਾਦੀਨਿ ਦੇਨ੍ਤੋਪਿ ਕਰਣ੍ਡਂ ਕੁਟੇ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਏਕਤੋ ਕੋਣਂ ਕਤ੍ਵਾ ਬਿਨ੍ਦੁਂ ਬਿਨ੍ਦੁਂ ਪਗ੍ਘਰਾਯਨ੍ਤੋ ਥੋਕਥੋਕਮੇਵ ਅਦਾਸਿ। ਉਪਾਸਕੋ ਅਵਸੇਸੇਹਿ ਦਿਨ੍ਨਂ ਏਕਤੋ ਕਤ੍ਵਾ ਇਮਿਨਾ ਦਿਨ੍ਨਂ ਵਿਸੁਂਯੇਵ ਅਗ੍ਗਹੇਸਿ। ਸੋ ਸੇਟ੍ਠਿ ਤਸ੍ਸ ਕਿਰਿਯਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ‘‘ਕਿਂ ਨੁ ਖੋ ਏਸ ਮਯਾ ਦਿਨ੍ਨਂ ਵਿਸੁਂ ਗਣ੍ਹਾਤੀ’’ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਪਚ੍ਛਤੋ ਪਚ੍ਛਤੋ ਏਕਂ ਚੂਲ਼ੂਪਟ੍ਠਾਕਂ ਪਹਿਣਿ ‘‘ਗਚ੍ਛ, ਯਂ ਏਸ ਕਰੋਤਿ, ਤਂ ਜਾਨਾਹੀ’’ਤਿ। ਸੋ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ‘‘ਸੇਟ੍ਠਿਸ੍ਸ ਮਹਪ੍ਫਲਂ ਹੋਤੂ’’ਤਿ ਯਾਗੁਭਤ੍ਤਪੂਵਾਨਂ ਅਤ੍ਥਾਯ ਏਕਂ ਦ੍ਵੇ ਤਣ੍ਡੁਲੇ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਮੁਗ੍ਗਮਾਸੇਪਿ ਤੇਲਫਾਣਿਤਾਦਿਬਿਨ੍ਦੂਨਿਪਿ ਸਬ੍ਬਭਾਜਨੇਸੁ ਪਕ੍ਖਿਪਿ। ਚੂਲ਼ੂਪਟ੍ਠਾਕੋ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸੇਟ੍ਠਿਸ੍ਸ ਆਰੋਚੇਸਿ । ਤਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਸੇਟ੍ਠਿ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ‘‘ਸਚੇ ਮੇ ਸੋ ਪਰਿਸਮਜ੍ਝੇ ਅਵਣ੍ਣਂ ਭਾਸਿਸ੍ਸਤਿ, ਮਮ ਨਾਮੇ ਗਹਿਤਮਤ੍ਤੇਯੇਵ ਨਂ ਪਹਰਿਤ੍ਵਾ ਮਾਰੇਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਨਿਵਾਸਨਨ੍ਤਰੇ ਛੁਰਿਕਂ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਪੁਨਦਿਵਸੇ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਭਤ੍ਤਗ੍ਗੇ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਸੋ ਪੁਰਿਸੋ ਬੁਦ੍ਧਪ੍ਪਮੁਖਂ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਂ ਪਰਿਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਆਹ – ‘‘ਭਨ੍ਤੇ, ਮਯਾ ਮਹਾਜਨਂ ਸਮਾਦਪੇਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਦਾਨਂ ਦਿਨ੍ਨਂ, ਤਤ੍ਥ ਸਮਾਦਪਿਤਮਨੁਸ੍ਸਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਬਲੇਨ ਬਹੂਨਿਪਿ ਥੋਕਾਨਿਪਿ ਤਣ੍ਡੁਲਾਦੀਨਿ ਅਦਂਸੁ, ਤੇਸਂ ਸਬ੍ਬੇਸਂ ਮਹਪ੍ਫਲਂ ਹੋਤੂ’’ਤਿ। ਤਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਸੋ ਸੇਟ੍ਠਿ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ‘‘ਅਹਂ ‘ਅਸੁਕੇਨ ਨਾਮ ਅਚ੍ਛਰਾਯ ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਤਣ੍ਡੁਲਾਦੀਨਿ ਦਿਨ੍ਨਾਨੀਤਿ ਮਮ ਨਾਮੇ ਗਹਿਤਮਤ੍ਤੇ ਇਮਂ ਮਾਰੇਸ੍ਸਾਮੀ’ਤਿ ਆਗਤੋ, ਅਯਂ ਪਨ ਸਬ੍ਬਸਙ੍ਗਾਹਿਕਂ ਕਤ੍ਵਾ ‘ਯੇਹਿਪਿ ਨਾਲ਼ਿਆਦੀਹਿ ਮਿਨਿਤ੍ਵਾ ਦਿਨ੍ਨਂ, ਯੇਹਿਪਿ ਅਚ੍ਛਰਾਯ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਦਿਨ੍ਨਂ, ਸਬ੍ਬੇਸਂ ਮਹਪ੍ਫਲਂ ਹੋਤੂ’ਤਿ ਵਦਤਿ। ਸਚਾਹਂ ਏਵਰੂਪਂ ਨ ਖਮਾਪੇਸ੍ਸਾਮਿ, ਦੇਵਦਣ੍ਡੋ ਮਮ ਮਤ੍ਥਕੇ ਪਤਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ। ਸੋ ਤਸ੍ਸ ਪਾਦਮੂਲੇ ਨਿਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ‘‘ਖਮਾਹਿ ਮੇ, ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਆਹ। ‘‘ਕਿਂ ਇਦ’’ਨ੍ਤਿ ਚ ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤੇ ਸਬ੍ਬਂ ਤਂ ਪਵਤ੍ਤਿਂ ਆਰੋਚੇਸਿ। ਤਂ ਕਿਰਿਯਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾ ‘‘ਕਿਂ ਇਦ’’ਨ੍ਤਿ ਦਾਨਵੇਯ੍ਯਾਵਟਿਕਂ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਸੋ ਅਤੀਤਦਿਵਸਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਸਬ੍ਬਂ ਤਂ ਪਵਤ੍ਤਿਂ ਆਰੋਚੇਸਿ। ਅਥ ਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ‘‘ਏਵਂ ਕਿਰ ਸੇਟ੍ਠੀ’’ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ, ‘‘ਆਮ, ਭਨ੍ਤੇ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ, ‘‘ਉਪਾਸਕ, ਪੁਞ੍ਞਂ ਨਾਮ ‘ਅਪ੍ਪਕ’ਨ੍ਤਿ ਨ ਅਵਮਞ੍ਞਿਤਬ੍ਬਂ, ਮਾਦਿਸਸ੍ਸ ਬੁਦ੍ਧਪ੍ਪਮੁਖਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਦਾਨਂ ਦਤ੍ਵਾ ‘ਅਪ੍ਪਕ’ਨ੍ਤਿ ਨ ਅਵਮਞ੍ਞਿਤਬ੍ਬਂ। ਪਣ੍ਡਿਤਮਨੁਸ੍ਸਾ ਹਿ ਪੁਞ੍ਞਂ ਕਰੋਨ੍ਤਾ ਵਿਵਟਭਾਜਨਂ ਵਿਯ ਉਦਕੇਨ ਅਨੁਕ੍ਕਮੇਨ ਪੁਞ੍ਞੇਨ ਪੂਰਨ੍ਤਿਯੇਵਾ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਅਨੁਸਨ੍ਧਿਂ ਘਟੇਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਨ੍ਤੋ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

੧੨੨.‘‘ਮਾਵਮਞ੍ਞੇਥ ਪੁਞ੍ਞਸ੍ਸ, ਨ ਮਨ੍ਤਂ ਆਗਮਿਸ੍ਸਤਿ।

ਉਦਬਿਨ੍ਦੁਨਿਪਾਤੇਨ, ਉਦਕੁਮ੍ਭੋਪਿ ਪੂਰਤਿ।
ਧੀਰੋ ਪੂਰਤਿ ਪੁਞ੍ਞਸ੍ਸ, ਥੋਕੰ ਥੋਕਮ੍ਪਿ ਆਚਿਨ''ਨ੍ਤਿ॥

ਤਸ੍ਸਤ੍ਥੋ – ਪਣ੍ਡਿਤਮਨੁਸ੍ਸੋ ਪੁਞ੍ਞੰ ਕਤ੍ਵਾ ''ਅਪ੍ਪਕਮਤ੍ਤੰ ਮਯਾ ਕਤੰ, **ਨ ਮਨ੍ਤੰ** ਵਿਪਾਕਵਸੇਨ **ਆਗਮਿਸ੍ਸਤਿ,** ਏਵੰ ਪਰਿਤ੍ਤਕੰ ਕਮ੍ਮੰ ਕਹੰ ਮੰ ਦਕ੍ਖਿਸ੍ਸਤਿ, ਅਹੰ ਵਾ ਤੰ ਕਹੰ ਦਕ੍ਖਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਕਦਾ ਏਤੰ ਵਿਪਚ੍ਚਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਏਵੰ ਪੁਞ੍ਞੰ **ਮਾਵਮਞ੍ਞੇਥ** ਨ ਅਵਜਾਨੇਯ੍ਯ। ਯਥਾ ਹਿ ਨਿਰਨ੍ਤਰੰ **ਉਦਬਿਨ੍ਦੁਨਿਪਾਤੇਨ** ਵਿਵਰਿਤ੍ਵਾ ਠਪਿਤੰ ਕੁਲਾਲਭਾਜਨੰ **ਪੂਰਤਿ,** ਏਵੰ **ਧੀਰੋ** ਪਣ੍ਡਿਤਪੁਰਿਸੋ **ਥੋਕੰ ਥੋਕਮ੍ਪਿ** ਪੁਞ੍ਞੰ ਆਚਿਨਨ੍ਤੋ **ਪੁਞ੍ਞਸ੍ਸ ਪੂਰਤੀ**ਤਿ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਸੋ ਸੇਟ੍ਠਿ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲੰ ਪਾਪੁਣਿ, ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਪਰਿਸਾਯਪਿ ਸਾਤ੍ਥਿਕਾ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾ ਅਹੋਸੀਤਿ।

ਬਿਲ਼ਾਲਪਾਦਕਸੇਟ੍ਠਿਵਤ੍ਥੁ ਛਟ੍ਠੰ।

੭. ਮਹਾਧਨਵਾਣਿਜਵਤ੍ਥੁ

ਵਾ**ਣਿਜੋ**ਵਾਤਿ ਇਮੰ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨੰ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਮਹਾਧਨਵਾਣਿਜੰ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਤਸ੍ਸ ਕਿਰ ਵਾਣਿਜਸ੍ਸ ਗੇਹੇ ਪਞ੍ਚਸਤਾ ਚੋਰਾ ਓਤਾਰੰ ਗਵੇਸਮਾਨਾ ਓਤਾਰੰ ਨ ਲਭਿੰਸੁ। ਅਪਰੇਨ ਸਮਯੇਨ ਵਾਣਿਜੋ ਪਞ੍ਚ ਸਕਟਸਤਾਨਿ ਭਣ੍ਡਸ੍ਸ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੂਨੰ ਆਰੋਚਾਪੇਸਿ – ''ਅਹੰ ਅਸੁਕਟ੍ਠਾਨੰ ਨਾਮ ਵਾਣਿਜ੍ਜਤ੍ਥਾਯ ਗਚ੍ਛਾਮਿ, ਯੇ, ਅਯ੍ਯਾ, ਤੰ ਠਾਨੰ ਗਨ੍ਤੁਕਾਮਾ, ਤੇ ਨਿਕ੍ਖਮਨ੍ਤੁ, ਮਗ੍ਗੇ ਭਿਕ੍ਖਾਯ ਨ ਕਿਲਮਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ''ਤਿ। ਤੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਚਸਤਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਤੇਨ ਸਦ੍ਧਿੰ ਮਗ੍ਗੰ ਪਟਿਪਜ੍ਜਿੰਸੁ। ਤੇਪਿ ਚੋਰਾ ''ਸੋ ਕਿਰ ਵਾਣਿਜੋ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤੋ''ਤਿ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਟਵਿਯੰ ਅਟ੍ਠੰਸੁ। ਵਾਣਿਜੋਪਿ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਟਵਿਮੁਖੇ ਏਕਸ੍ਮਿੰ ਗਾਮੇ ਵਾਸੰ ਕਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵੇ ਤਯੋਪਿ ਦਿਵਸੇ ਗੋਣਸਕਟਾਦੀਨਿ ਸੰਵਿਦਹਿ, ਤੇਸੰ ਪਨ ਭਿਕ੍ਖੂਨੰ ਨਿਬਦ੍ਧੰ ਭਿਕ੍ਖੰ ਦੇਤਿਯੇਵ। ਚੋਰਾ ਤਸ੍ਮਿੰ ਅਤਿਚਿਰਾਯਨ੍ਤੇ ''ਗਚ੍ਛ, ਤਸ੍ਸ ਨਿਕ੍ਖਮਨਦਿਵਸੰ ਞਤ੍ਵਾ ਏਹੀ''ਤਿ ਏਕੰ ਪੁਰਿਸੰ ਪਹਿਣਿੰਸੁ। ਸੋ ਤੰ ਗਾਮੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਏਕੰ ਸਹਾਯਕੰ ਪੁਚ੍ਛਿ – ''ਕਦਾ ਵਾਣਿਜੋ ਨਿਕ੍ਖਮਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ। ਸੋ ''ਦ੍ਵੀਹਤੀਹਚ੍ਚਯੇਨਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ''ਕਿਮਤ੍ਥੰ ਪਨ ਪੁਚ੍ਛਸੀ''ਤਿ ਆਹ। ਅਥਸ੍ਸ ਸੋ ''ਮਯੰ ਪਞ੍ਚਸਤਾ ਚੋਰਾ ਏਤਸ੍ਸਤ੍ਥਾਯ ਅਟਵਿਯੰ ਠਿਤਾ''ਤਿ ਆਚਿਕ੍ਖਿ। ਇਤਰੋ ''ਤੇਨ ਹਿ ਗਚ੍ਛ, ਸੀਘੰ ਨਿਕ੍ਖਮਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਤੰ ਉਯ੍ਯੋਜੇਤ੍ਵਾ, ''ਕਿੰ ਨੁ ਖੋ ਚੋਰੇ ਵਾਰੇਮਿ, ਉਦਾਹੁ ਵਾਣਿਜ''ਨ੍ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ, ''ਕਿੰ ਮੇ ਚੋਰੇਹਿ, ਵਾਣਿਜੰ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਪਞ੍ਚਸਤਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਜੀਵਨ੍ਤਿ, ਵਾਣਿਜਸ੍ਸ ਸਞ੍ਞੰ ਦਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਸੋ ਤਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ''ਕਦਾ ਗਮਿਸ੍ਸਥਾ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ''ਤਤਿਯਦਿਵਸੇ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਮਯ੍ਹੰ ਵਚਨੰ ਕਰੋਥ, ਅਟਵਿਯੰ ਕਿਰ ਤੁਮ੍ਹਾਕੰ ਅਤ੍ਥਾਯ ਪਞ੍ਚਸਤਾ ਚੋਰਾ ਠਿਤਾ, ਮਾ ਤਾਵ ਗਮਿਤ੍ਥਾਤਿ। ਤ੍ਵੰ ਕਥੰ ਜਾਨਾਸੀਤਿ? ਤੇਸੰ ਅਨ੍ਤਰੇ ਮਮ ਸਹਾਯੋ ਅਤ੍ਥਿ, ਤਸ੍ਸ ਮੇ ਕਥਾਯ ਞਾਤਨ੍ਤਿ। ''ਤੇਨ ਹਿ 'ਕਿੰ ਮੇ ਏਤ੍ਤੋ ਗਤੇਨਾ'ਤਿ ਨਿਵਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਗੇਹਮੇਵ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਆਹ। ਤਸ੍ਮਿੰ ਚਿਰਾਯਨ੍ਤੇ ਪੁਨ ਤੇਹਿ ਚੋਰੇਹਿ ਪੇਸਿਤੋ ਪੁਰਿਸੋ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤੰ ਸਹਾਯਕੰ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਤੰ ਪਵਤ੍ਤਿੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ''ਨਿਵਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਗੇਹਮੇਵ ਕਿਰ ਗਮਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਚੋਰਾਨੰ ਆਰੋਚੇਸਿ। ਤੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ਚੋਰਾ ਤਤੋ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਇਤਰਸ੍ਮਿੰ ਮਗ੍ਗੇ ਅਟ੍ਠੰਸੁ, ਤਸ੍ਮਿੰ ਚਿਰਯਨ੍ਤੇ ਪੁਨਪਿ ਤੇ ਚੋਰਾ ਤਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੰ ਪੁਰਿਸੰ ਪੇਸੇਸੁੰ। ਸੋ ਤੇਸੰ ਤਤ੍ਥ ਠਿਤਭਾਵੰ ਞਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਵਾਣਿਜਸ੍ਸ ਆਰੋਚੇਸਿ। ਵਾਣਿਜੋ ''ਇਧਾਪਿ ਮੇ ਵੇਕਲ੍ਲੰ ਨਤ੍ਥਿ, ਏਵੰ ਸਨ੍ਤੇ ਨੇਵ ਏਤ੍ਤੋ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਨ ਇਤੋ, ਇਧੇਵ ਭਵਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਭਿਕ੍ਖੂਨੰ ਸਨ੍ਤਿਕੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਆਹ – ''ਭਨ੍ਤੇ, ਚੋਰਾ ਕਿਰ ਮੰ ਵਿਲੁਮ੍ਪਿਤੁਕਾਮਾ ਮਗ੍ਗੇ ਠਿਤਾ, 'ਪੁਨ ਨਿਵਤ੍ਤਿਸ੍ਸਤੀ'ਤਿ ਸੁਤ੍ਵਾ ਇਤਰਸ੍ਮਿੰ ਮਗ੍ਗੇ ਠਿਤਾ, ਅਹੰ ਏਤ੍ਤੋ ਵਾ ਇਤੋ ਵਾ ਅਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਥੋਕੰ ਇਧੇਵ ਭਵਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਭਦਨ੍ਤਾ ਇਧੇਵ ਵਸਿਤੁਕਾਮਾ ਵਸਨ੍ਤੁ, ਗਨ੍ਤੁਕਾਮਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਰੁਚਿੰ ਕਰੋਨ੍ਤੂ''ਤਿ। ਭਿਕ੍ਖੂ ''ਏਵੰ ਸਨ੍ਤੇ ਮਯੰ ਨਿਵਤ੍ਤਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਵਾਣਿਜੰ ਆਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਪੁਨਦੇਵ ਸਾਵਤ੍ਥਿੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰੰ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਨਿਸੀਦਿੰਸੁ। ਸਤ੍ਥਾ ''ਕਿੰ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਮਹਾਧਨਵਾਣਿਜੇਨ ਸਦ੍ਧਿੰ ਨ ਗਮਿਤ੍ਥਾ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ''ਆਮ, ਭਨ੍ਤੇ, ਮਹਾਧਨਵਾਣਿਜਸ੍ਸ ਵਿਲੁਮ੍ਪਨਤ੍ਥਾਯ ਦ੍ਵੀਸੁਪਿ ਮਗ੍ਗੇਸੁ ਚੋਰਾ ਪਰਿਯੁਟ੍ਠਿੰਸੁ, ਤੇਨ ਸੋ ਤਤ੍ਥੇਵ ਠਿਤੋ, ਮਯੰ ਪਨ ਤੰ ਆਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਆਗਤਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ, ''ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਮਹਾਧਨਵਾਣਿਜੋ ਚੋਰਾਨੰ ਅਤ੍ਥਿਤਾਯ ਮਗ੍ਗੰ ਪਰਿਵਜ੍ਜਤਿ, ਜੀਵਿਤੁਕਾਮੋ ਵਿਯ

ਪੁਰਿਸੋ ਹਲਾਹਲਂ ਵਿਸਂ ਪਰਿਵਜ੍ਜੇਤਿ, ਭਿਕ੍ਖੁਨਾਪਿ 'ਤਯੋ ਭਵਾ ਚੋਰੇਹਿ ਪਰਿਯੁਟ੍ਠਿਤਮਗ੍ਗਸਦਿਸਾ'ਤਿ ਞਤ੍ਵਾ ਪਾਪਂ ਪਰਿਵਜ੍ਜੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਅਨੁਸਨ੍ਧਿਂ ਘਟੇਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਨ੍ਤੋ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

੧੨੩.''ਵਾਣਿਜੋਵ ਭਯਂ ਮਗ੍ਗਂ, ਅਪ੍ਪਸਤ੍ਥੋ ਮਹਦ੍ਧਨੋ।
ਵਿਸਂ ਜੀਵਿਤੁਕਾਮੋਵ, ਪਾਪਾਨਿ ਪਰਿਵਜ੍ਜਯੇ''ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਭਯ**ਨ੍ਤਿ ਭਾਯਿਤਬ੍ਬਂ, ਚੋਰੇਹਿ ਪਰਿਯੁਟ੍ਠਿਤਤ੍ਤਾ ਸਪ੍ਪਟਿਭਯਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਇਦਂ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ – ਯਥਾ ਮਹਾਧਨਵਾਣਿਜੋ **ਅਪ੍ਪਸਤ੍ਥੋ** ਸਪ੍ਪਟਿਭਯਂ **ਮਗ੍ਗਂ,** ਯਥਾ ਚ **ਜੀਵਿਤੁਕਾਮੋ** ਹਲਾਹਲਂ **ਵਿਸਂ** ਪਰਿਵਜ੍ਜੇਤਿ, ਏਵਂ ਪਣ੍ਡਿਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਕਾਨਿਪਿ **ਪਾਪਾਨਿ** ਪਰਿਵਜ੍ਜੇਯ੍ਯਾਤਿ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਸਹ ਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਹਿ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਿਂਸੁ, ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਮਹਾਜਨਸ੍ਸਾਪਿ ਸਾਤ੍ਥਿਕਾ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾ ਅਹੋਸੀਤਿ।

ਮਹਾਧਨਵਾਣਿਜਵਤ੍ਥੁ ਸਤ੍ਤਮਂ।

੮. ਕੁਕ੍ਕੁਟਮਿਤ੍ਤਨੇਸਾਦਵਤ੍ਥੁ

ਪਾਣਿਮ੍ਹਿ ਚੇਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਵੇਲੁਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਕੁਕ੍ਕੁਟਮਿਤ੍ਤਂ ਨਾਮ ਨੇਸਾਦਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਰਾਜਗਹੇ ਕਿਰ ਏਕਾ ਸੇਟ੍ਠਿਧੀਤਾ ਵਯਪ੍ਪਤ੍ਤਾ ਸਤ੍ਤਭੂਮਿਕਪਾਸਾਦਸ੍ਸ ਉਪਰਿ ਸਿਰਿਗਬ੍ਭੇ ਆਰਕ੍ਖਣਤ੍ਥਾਯ ਏਕਂ ਪਰਿਚਾਰਿਕਂ ਦਤ੍ਵਾ ਮਾਤਾਪਿਤੂਹਿ ਵਾਸਿਯਮਾਨਾ ਏਕਦਿਵਸਂ ਸਾਯਨ੍ਹਸਮਯੇ ਵਾਤਪਾਨੇਨ ਅਨ੍ਤਰਵੀਥਿਂ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੀ ਪਞ੍ਚ ਪਾਸਸਤਾਨਿ ਪਞ੍ਚ ਸੂਲਸਤਾਨਿ ਆਦਾਯ ਮਿਗੇ ਵਧਿਤ੍ਵਾ ਜੀਵਮਾਨਂ ਏਕਂ ਕੁਕ੍ਕੁਟਮਿਤ੍ਤਂ ਨਾਮ ਨੇਸਾਦਂ ਪਞ੍ਚ ਮਿਗਸਤਾਨਿ ਵਧਿਤ੍ਵਾ ਤੇਸਂ ਮਂਸੇਨ ਮਹਾਸਕਟਂ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਸਕਟਧੁਰੇ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਮਂਸਵਿਕ੍ਕਿਣਨਤ੍ਥਾਯ ਨਗਰਂ ਪਵਿਸਨ੍ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਤਸ੍ਮਿਂ ਪਟਿਬਦ੍ਧਚਿਤ੍ਤਾ ਪਰਿਚਾਰਿਕਾਯ ਹਤ੍ਥੇ ਪਣ੍ਣਾਕਾਰਂ ਦਤ੍ਵਾ ''ਗਚ੍ਛ, ਏਤਸ੍ਸ ਪਣ੍ਣਾਕਾਰਂ ਦਤ੍ਵਾ ਗਮਨਕਾਲਂ ਞਤ੍ਵਾ ਏਹੀ''ਤਿ ਪੇਸੇਸਿ। ਸਾ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਪਣ੍ਣਾਕਾਰਂ ਦਤ੍ਵਾ ਪੁਚ੍ਛਿ – ''ਕਦਾ ਗਮਿਸ੍ਸਸੀ''ਤਿ? ਸੋ ''ਅਜ੍ਜ ਮਂਸਂ ਵਿਕ੍ਕਿਣਿਤ੍ਵਾ ਪਾਤੋਵ ਅਸੁਕਦ੍ਵਾਰੇਨ ਨਾਮ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਆਹ। ਸਾ ਤੇਨ ਕਥਿਤਕਥਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸਾ ਆਰੋਚੇਸਿ। ਸੇਟ੍ਠਿਧੀਤਾ ਅਤ੍ਤਨਾ ਗਹੇਤਬ੍ਬਯੁਤ੍ਤਕਂ ਵਤ੍ਥਾਭਰਣਜਾਤਂ ਸਂਵਿਦਹਿਤ੍ਵਾ ਪਾਤੋਵ ਮਲਿਨਵਤ੍ਥਂ ਨਿਵਾਸੇਤ੍ਵਾ ਕੁਟਂ ਆਦਾਯ ਦਾਸੀਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਉਦਕਤਿਤ੍ਥਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੀ ਵਿਯ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਤਂ ਠਾਨਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸਾਗਮਨਂ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੀ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਸੋਪਿ ਪਾਤੋਵ ਸਕਟਂ ਪਾਜੇਨ੍ਤੋ ਨਿਕ੍ਖਮਿ। ਸਾ ਤਸ੍ਸ ਪਚ੍ਛਤੋ ਪਚ੍ਛਤੋ ਪਾਯਾਸਿ। ਸੋ ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਅਹਂ ਤਂ 'ਅਸੁਕਸ੍ਸ ਨਾਮ ਧੀਤਾ'ਤਿ ਨ ਜਾਨਾਮਿ, ਮਾ ਮਂ ਅਨੁਬਨ੍ਧਿ, ਅਮ੍ਮਾ''ਤਿ ਆਹ। ਨ ਮਂ ਤ੍ਵਂ ਪਕ੍ਕੋਸਸਿ, ਅਹਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਧਮ੍ਮਤਾਯ ਆਗਚ੍ਛਾਮਿ, ਤ੍ਵਂ ਤੁਣ੍ਹੀ ਹੁਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਕਟਂ ਪਾਜੇਹੀਤਿ। ਸੋ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ ਤਂ ਨਿਵਾਰੇਤਿਯੇਵ। ਅਥ ਨਂ ਸਾ ਆਹ – ''ਸਾਮਿ, ਸਿਰੀ ਨਾਮ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤੀ ਨਿਵਾਰੇਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ। ਸੋ ਤਸ੍ਸਾ ਨਿਸ੍ਸਂਸਯੇਨ ਆਗਮਨਕਾਰਣਂ ਞਤ੍ਵਾ ਤਂ ਸਕਟਂ ਆਰੋਪੇਤ੍ਵਾ ਅਗਮਾਸਿ। ਤਸ੍ਸਾ ਮਾਤਾਪਿਤਰੋ ਇਤੋ ਚਿਤੋ ਚ ਪਰਿਯੇਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਅਪਸ੍ਸਨ੍ਤਾ ''ਮਤਾ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਮਤਕਭਤ੍ਤਂ ਕਰਿਂਸੁ। ਸਾਪਿ ਤੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸਂਵਾਸਮਨ੍ਵਾਯ ਪਟਿਪਾਟਿਯਾ ਸਤ੍ਤ ਪੁਤ੍ਤੇ ਵਿਜਾਯਿਤ੍ਵਾ ਤੇ ਵਯਪ੍ਪਤ੍ਤੇ ਘਰਬਨ੍ਧਨੇਨ ਬਨ੍ਧਿ।

ਅਥੇਕਦਿਵਸਂ ਸਤ੍ਥਾ ਪਚ੍ਚੂਸਸਮਯੇ ਲੋਕਂ ਵੋਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਕੁਕ੍ਕੁਟਮਿਤ੍ਤਂ ਸਪੁਤ੍ਤਂ ਸਸੁਣਿਸਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਞਾਣਜਾਲਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤੋ ਪਵਿਟ੍ਠਂ ਦਿਸ੍ਵਾ, ''ਕਿਂ ਨੁ ਖੋ ਏਤ''ਨ੍ਤਿ ਉਪਧਾਰੇਨ੍ਤੋ ਤੇਸਂ ਪਨ੍ਨਰਸਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਮਗ੍ਗਸ੍ਸ ਉਪਨਿਸ੍ਸਯਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਪਾਤੋਵ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਂ ਆਦਾਯ ਤਸ੍ਸ ਪਾਸਟ੍ਠਾਨਂ ਅਗਮਾਸਿ । ਤਂ ਦਿਵਸਂ ਪਾਸੇ ਬਦ੍ਧੋ ਏਕਮਿਗੋਪਿ ਨਾਹੋਸਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਤਸ੍ਸ ਪਾਸਮੂਲੇ ਪਦਵਲਞ੍ਜਂ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਪੁਰਤੋ ਏਕਸ੍ਸ ਗੁਮ੍ਬਸ੍ਸ ਹੇਟ੍ਠਾ ਛਾਯਾਯਂ ਨਿਸੀਦਿ। ਕੁਕ੍ਕੁਟਮਿਤ੍ਤੋ ਪਾਤੋਵ ਧਨੁਂ ਆਦਾਯ ਪਾਸਟ੍ਠਾਨਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਆਦਿਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਪਾਸੇ ਓਲੋਕਯਮਾਨੋ ਪਾਸੇ

ਬਦ੍ਧਂ ਏਕਮ੍ਪਿ ਮਿਗਂ ਅਦਿਸ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥੁ ਪਦਵਲਞ੍ਜਂ ਅਦ੍ਦਸ। ਅਥਸ੍ਸ ਏਤਦਹੋਸਿ – ''ਕੋ ਮਯ੍ਹਂ ਬਦ੍ਧਮਿਗੇ ਮੋਚੇਨ੍ਤੋ ਵਿਚਰਤੀ''ਤਿ। ਸੋ ਸਤ੍ਥਰਿ ਆਘਾਤਂ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਗੁਮ੍ਬਮੂਲੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨਂ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਦਿਸ੍ਵਾ, ''ਇਮਿਨਾ ਮਮ ਮਿਗਾ ਮੋਚਿਤਾ ਭਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਮਾਰੇਸ੍ਸਾਮਿ ਨ''ਨ੍ਤਿ ਧਨੁਂ ਆਕਡ੍ਢਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਧਨੁਂ ਆਕਡ੍ਢਿਤੁਂ ਦਤ੍ਵਾ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤੁਂ ਨਾਦਾਸਿ। ਸੋ ਸਰਂ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤੁਮ੍ਪਿ ਓਰੋਪੇਤੁਮ੍ਪਿ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੋ ਫਾਸੁਕਾਹਿ ਭਿਜ੍ਜਨ੍ਤੀਹਿ ਵਿਯ ਮੁਖਤੋ ਖੇਲ਼ੇਨ ਪਗ੍ਘਰਨ੍ਤੇਨ ਕਿਲਨ੍ਤਰੂਪੋ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਪੁਤ੍ਤਾ ਗੇਹਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ''ਪਿਤਾ ਨੋ ਚਿਰਾਯਤਿ, ਕਿਂ ਨੁ ਖੋ ਏਤ''ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ''ਗਚ੍ਛਥ, ਤਾਤਾ, ਪਿਤੁ ਸਨ੍ਤਿਕ''ਨ੍ਤਿ ਮਾਤਰਾ ਪੇਸਿਤਾ ਧਨੂਨਿ ਆਦਾਯ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਿਤਰਂ ਤਥਾਠਿਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਅਯਂ ਨੋ ਪਿਤੁ ਪਚ੍ਚਾਮਿਤ੍ਤੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਸਤ੍ਤਪਿ ਜਨਾ ਧਨੂਨਿ ਆਕਡ੍ਢਿਤ੍ਵਾ ਬੁਦ੍ਧਾਨੁਭਾਵੇਨ ਯਥਾ ਨੇਸਂ ਪਿਤਾ ਠਿਤੋ, ਤਥੇਵ ਅਟ੍ਠਂਸੁ। ਅਥ ਨੇਸਂ ਮਾਤਾ ''ਕਿਂ ਨੁ ਖੋ ਮੇ ਪੁਤ੍ਤਾਪਿ ਚਿਰਾਯਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਤਹਿ ਸੁਣ੍ਹਾਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤੇ ਤਥਾਠਿਤੇ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਕਸ੍ਸ ਨੁ ਖੋ ਇਮੇ ਧਨੂਨਿ ਆਕਡ੍ਢਿਤ੍ਵਾ ਠਿਤਾ''ਤਿ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੀ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਬਾਹਾ ਪਗ੍ਗਯ੍ਹ – ''ਮਾ ਮੇ ਪਿਤਰਂ ਨਾਸੇਥ, ਮਾ ਮੇ ਪਿਤਰਂ ਨਾਸੇਥਾ''ਤਿ ਮਹਾਸਦ੍ਦਮਕਾਸਿ। ਕੁਕ੍ਕੁਟਮਿਤ੍ਤੋ ਤਂ ਸਦ੍ਦਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਨਟ੍ਠੋ ਵਤਮ੍ਹਿ, ਸਸੁਰੋ ਕਿਰ ਮੇ ਏਸ, ਅਹੋ ਮਯਾ ਭਾਰਿਯਂ ਕਮ੍ਮਂ ਕਤ''ਨ੍ਤਿ। ਪੁਤ੍ਤਾਪਿਸ੍ਸ ''ਅਯ੍ਯਕੋ ਕਿਰ ਨੋ ਏਸ, ਅਹੋ ਭਾਰਿਯਂ ਕਮ੍ਮਂ ਕਤ''ਨ੍ਤਿ ਚਿਨ੍ਤਯਿਂਸੁ। ਕੁਕ੍ਕੁਟਮਿਤ੍ਤੋ ''ਅਯਂ ਸਸੁਰੋ ਮੇ''ਤਿ ਮੇਤ੍ਤਚਿਤ੍ਤਂ ਉਪਟ੍ਠਪੇਸਿ, ਪੁਤ੍ਤਾਪਿਸ੍ਸ ''ਅਯ੍ਯਕੋ ਨੋ''ਤਿ ਮੇਤ੍ਤਚਿਤ੍ਤਂ ਉਪਟ੍ਠਪੇਸੁਂ। ਅਥ ਤੇ ਨੇਸਂ ਮਾਤਾ ਸੇਟ੍ਠਿਧੀਤਾ ''ਖਿਪ੍ਪਂ ਧਨੂਨਿ ਛਡ੍ਡੇਤ੍ਵਾ ਪਿਤਰਂ ਮੇ ਖਮਾਪੇਥਾ''ਤਿ ਆਹ।

ਸਤ੍ਥਾ ਤੇਸਂ ਮੁਦੁਚਿਤ੍ਤਤਂ ਞਤ੍ਵਾ ਧਨੁਂ ਓਤਾਰੇਤੁਂ ਅਦਾਸਿ। ਤੇ ਸਬ੍ਬੇ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ''ਖਮਥ ਨੋ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ ਖਮਾਪੇਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸੀਦਿਂਸੁ। ਅਥ ਨੇਸਂ ਸਤ੍ਥਾ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬਿਂ ਕਥਂ ਕਥੇਸਿ। ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਕੁਕ੍ਕੁਟਮਿਤ੍ਤੋ ਸਦ੍ਧਿਂ ਪੁਤ੍ਤੇਹਿ ਚੇਵ ਸੁਣ੍ਹਾਹਿ ਚ ਅਤ੍ਤਪਞ੍ਞਾਸਮੋ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਹਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਿਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਾਭਤ੍ਤਂ ਵਿਹਾਰਂ ਅਗਮਾਸਿ। ਅਥ ਨਂ ਆਨਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰੋ ਪੁਚ੍ਛਿ – ''ਭਨ੍ਤੇ, ਕਹਂ ਗਮਿਤ੍ਥਾ''ਤਿ। ਕੁਕ੍ਕੁਟਮਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕਂ , ਆਨਨ੍ਦਾਤਿ। ਪਾਣਾਤਿਪਾਤਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਵੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਕਾਰਕੋ ਕਤੋਤਿ। ਆਮਾਨਨ੍ਦ, ਸੋ ਅਤ੍ਤਪਞ੍ਞਾਸਮੋ ਅਚਲਸਦ੍ਧਾਯ ਪਤਿਟ੍ਠਾਯ ਤੀਸੁ ਰਤਨੇਸੁ ਨਿਕ੍ਕਙ੍ਖੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਪਾਣਾਤਿਪਾਤਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਅਕਾਰਕੋ ਜਾਤੋਤਿ। ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਹਂਸੁ – ''ਨਨੁ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਰਿਯਾਪਿਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥੀ''ਤਿ। ਆਮ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸਾ ਕੁਲਗੇਹੇ ਕੁਮਾਰਿਕਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਂ ਪਤ੍ਤਾਤਿ। ਭਿਕ੍ਖੂ ਕਥਂ ਸਮੁਟ੍ਠਾਪੇਸੁਂ ''ਕੁਕ੍ਕੁਟਮਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਕਿਰ ਭਰਿਯਾ ਕੁਮਾਰਿਕਕਾਲੇ ਏਵ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਂ ਪਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਗੇਹਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਤ ਪੁਤ੍ਤੇ ਲਭਿ, ਸਾ ਏਤ੍ਤਕਂ ਕਾਲਂ ਸਾਮਿਕੇਨ 'ਧਨੁਂ ਆਹਰ, ਸਰੇ ਆਹਰ, ਸਤ੍ਤਿਂ ਆਹਰ, ਸੂਲਂ ਆਹਰ, ਜਾਲਂ ਆਹਰਾ'ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਮਾਨਾ ਤਾਨਿ ਅਦਾਸਿ। ਸੋਪਿ ਤਾਯ ਦਿਨ੍ਨਾਨਿ ਆਦਾਯ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਾਣਾਤਿਪਾਤਂ ਕਰੋਤਿ, ਕਿਂ ਨੁ ਖੋ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨਾਪਿ ਪਾਣਾਤਿਪਾਤਂ ਕਰੋਨ੍ਤੀ''ਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ''ਕਾਯ ਨੁਤ੍ਥ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਏਤਰਹਿ ਕਥਾਯ ਸਨ੍ਨਿਸਿਨ੍ਨਾ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ''ਇਮਾਯ ਨਾਮਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ, ''ਨ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸੋਤਾਪਨ੍ਨਾ ਪਾਣਾਤਿਪਾਤਂ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਸਾ ਪਨ 'ਸਾਮਿਕਸ੍ਸ ਵਚਨਂ ਕਰੋਮੀ'ਤਿ ਤਥਾ ਅਕਾਸਿ। 'ਇਦਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਏਸ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਾਣਾਤਿਪਾਤਂ ਕਰੋਤੂ'ਤਿ ਤਸ੍ਸਾ ਚਿਤ੍ਤਂ ਨਤ੍ਥਿ। ਪਾਣਿਤਲਸ੍ਮਿਞ੍ਹਿ ਵਣੇ ਅਸਤਿ ਵਿਸਂ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਸ੍ਸ ਤਂ ਵਿਸਂ ਅਨੁਡਹਿਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ, ਏਵਮੇਵਂ ਅਕੁਸਲਚੇਤਨਾਯ ਅਭਾਵੇਨ ਪਾਪਂ ਅਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਧਨੁਆਦੀਨਿ ਨੀਹਰਿਤ੍ਵਾ ਦਦਤੋਪਿ ਪਾਪਂ ਨਾਮ ਨ ਹੋਤੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਅਨੁਸਨ੍ਧਿਂ ਘਟੇਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਨ੍ਤੋ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

੧੨੪.''ਪਾਣਿਮ੍ਹਿ ਚੇ ਵਣੋ ਨਾਸ੍ਸ, ਹਰੇਯ੍ਯ ਪਾਣਿਨਾ ਵਿਸਂ।
ਨਾਬ੍ਬਣਂ ਵਿਸਮਨ੍ਵੇਤਿ, ਨਤ੍ਥਿ ਪਾਪਂ ਅਕੁਬ੍ਬਤੋ''ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਨਾਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਨ ਭਵੇਯ੍ਯ। **ਹਰੇਯ੍ਯਾ**ਤਿ ਹਰਿਤੁਂ ਸਕ੍ਕੁਣੇਯ੍ਯ। ਕਿਂ ਕਾਰਣਾ? ਯਸ੍ਮਾ **ਨਾਬ੍ਬਣਂ ਵਿਸਮਨ੍ਵੇਤਿ** ਅਵਣਞ੍ਹਿ ਪਾਣਿਂ ਵਿਸਂ ਅਨ੍ਵੇਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ, ਏਵਮੇਵ ਧਨੁਆਦੀਨਿ ਨੀਹਰਿਤ੍ਵਾ ਦੇਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਅਕੁਸਲਚੇਤਨਾਯ ਅਭਾਵੇਨ ਪਾਪਂ **ਅਕੁਬ੍ਬਤੋ ਪਾਪਂ** ਨਾਮ **ਨਤ੍ਥਿ,** ਅਵਣਂ ਪਾਣਿਂ ਵਿਸਂ ਵਿਯ ਨਾਸ੍ਸ ਚਿਤ੍ਤਂ ਪਾਪਂ ਅਨੁਗਚ੍ਛਤੀਤਿ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਬਹੂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਾਦੀਨਿ ਪਾਪੁਣਿਂਸੂਤਿ।

ਅਪਰੇਨ ਸਮਯੇਨ ਭਿਕ੍ਖੂ ਕਥਂ ਸਮੁਟ੍ਠਾਪੇਸੁਂ – ‘‘ਕੋ ਨੁ ਖੋ ਕੁਕ੍ਕੁਟਮਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਸਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਸਸੁਣਿਸਸ੍ਸ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਮਗ੍ਗਸ੍ਸੂਪਨਿਸ੍ਸਯੋ, ਕੇਨ ਕਾਰਣੇਨ ਨੇਸਾਦਕੁਲੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋ’’ਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ‘‘ਕਾਯ ਨੁਤ੍ਥ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ , ਏਤਰਹਿ ਕਥਾਯ ਸਨ੍ਨਿਸਿਨ੍ਨਾ’’ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ‘‘ਇਮਾਯ ਨਾਮਾ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਤੀਤੇ ਕਸ੍ਸਪਦਸਬਲਸ੍ਸ ਧਾਤੁਚੇਤਿਯਂ ਸਂਵਿਦਹਨ੍ਤਾ ਏਵਮਾਹਂਸੁ – ‘‘ਕਿਂ ਨੁ ਖੋ ਇਮਸ੍ਸ ਚੇਤਿਯਸ੍ਸ ਮਤ੍ਤਿਕਾ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਕਿਂ ਉਦਕ’’ਨ੍ਤਿ। ਅਥ ਨੇਸਂ ਏਤਦਹੋਸਿ – ‘‘ਹਰਿਤਾਲਮਨੋਸਿਲਾ ਮਤ੍ਤਿਕਾ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਤਿਲਤੇਲਂ ਉਦਕ’’ਨ੍ਤਿ। ਤੇ ਹਰਿਤਾਲਮਨੋਸਿਲਾ ਕੋਟ੍ਟੇਤ੍ਵਾ ਤਿਲਤੇਲੇਨ ਸਂਸਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਇਟ੍ਠਕਾਯ ਘਟੇਤ੍ਵਾ ਸੁਵਣ੍ਣੇਨ ਖਚਿਤ੍ਵਾ ਅਨ੍ਤੋ ਚਿਨਿਂਸੁ, ਬਹਿਮੁਖੇ ਪਨ ਏਕਗ੍ਘਨਸੁਵਣ੍ਣਇਟ੍ਠਕਾਵ ਅਹੇਸੁਂ। ਏਕੇਕਾ ਸਤਸਹਸ੍ਸਗ੍ਘਨਿਕਾ ਅਹੋਸਿ। ਤੇ ਯਾਵ ਧਾਤੁਨਿਧਾਨਾ ਚੇਤਿਯੇ ਨਿਟ੍ਠਿਤੇ ਚਿਨ੍ਤਯਿਂਸੁ – ‘‘ਧਾਤੁਨਿਧਾਨਕਾਲੇ ਬਹੁਨਾ ਧਨੇਨ ਅਤ੍ਥੋ, ਕਂ ਨੁ ਖੋ ਜੇਟ੍ਠਕਂ ਕਰੋਮਾ’’ਤਿ।

ਅਥੇਕੋ ਗਾਮਵਾਸਿਕੋ ਸੇਟ੍ਠਿ ‘‘ਅਹਂ ਜੇਟ੍ਠਕੋ ਭਵਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਧਾਤੁਨਿਧਾਨੇ ਏਕਂ ਹਿਰਞ੍ਞਕੋਟਿਂ ਪਕ੍ਖਿਪਿ। ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਰਟ੍ਠਵਾਸਿਨੋ ‘‘ਅਯਂ ਨਗਰਸੇਟ੍ਠਿ ਧਨਮੇਵ ਸਂਹਰਤਿ, ਏਵਰੂਪੇ ਚੇਤਿਯੇ ਜੇਟ੍ਠਕੋ ਭਵਿਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ, ਗਾਮਵਾਸੀ ਪਨ ਕੋਟਿਧਨਂ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਜੇਟ੍ਠਕੋ ਜਾਤੋ’’ਤਿ ਉਜ੍ਝਾਯਿਂਸੁ। ਸੋ ਤੇਸਂ ਕਥਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ‘‘ਅਹਂ ਦ੍ਵੇ ਕੋਟਿਯੋ ਦਤ੍ਵਾ ਜੇਟ੍ਠਕੋ ਭਵਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਦ੍ਵੇ ਕੋਟਿਯੋ ਅਦਾਸਿ। ਇਤਰੋ ‘‘ਅਹਮੇਵ ਜੇਟ੍ਠਕੋ ਭਵਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਤਿਸ੍ਸੋ ਕੋਟਿਯੋ ਅਦਾਸਿ। ਏਵਂ ਵਡ੍ਢੇਤ੍ਵਾ ਵਡ੍ਢੇਤ੍ਵਾ ਨਗਰਵਾਸੀ ਅਟ੍ਠ ਕੋਟਿਯੋ ਅਦਾਸਿ। ਗਾਮਵਾਸਿਨੋ ਪਨ ਗੇਹੇ ਨਵਕੋਟਿਧਨਮੇਵ ਅਤ੍ਥਿ, ਨਗਰਵਾਸਿਨੋ ਚਤ੍ਤਾਲੀਸਕੋਟਿਧਨਂ। ਤਸ੍ਮਾ ਗਾਮਵਾਸੀ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ‘‘ਸਚਾਹਂ ਨਵ ਕੋਟਿਯੋ ਦਸ੍ਸਾਮਿ, ਅਯਂ ‘ਦਸ ਕੋਟਿਯੋ ਦਸ੍ਸਾਮੀ’ਤਿ ਵਕ੍ਖਤਿ, ਅਥ ਮੇ ਨਿਦ੍ਧਨਭਾਵੋ ਪਞ੍ਞਾਯਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ। ਸੋ ਏਵਮਾਹ – ‘‘ਅਹਂ ਏਤ੍ਤਕਞ੍ਚ ਧਨਂ ਦਸ੍ਸਾਮਿ, ਸਪੁਤ੍ਤਦਾਰੋ ਚ ਚੇਤਿਯਸ੍ਸ ਦਾਸੋ ਭਵਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਸਤ੍ਤ ਪੁਤ੍ਤੇ ਸਤ੍ਤ ਸੁਣਿਸਾਯੋ ਭਰਿਯਞ੍ਚ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਚੇਤਿਯਸ੍ਸ ਨਿਯ੍ਯਾਦੇਸਿ। ਰਟ੍ਠਵਾਸਿਨੋ ‘‘ਧਨਂ ਨਾਮ ਸਕ੍ਕਾ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤੁਂ, ਅਯਂ ਪਨ ਸਪੁਤ੍ਤਦਾਰੋ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਨਿਯ੍ਯਾਦੇਸਿ, ਅਯਮੇਵ ਜੇਟ੍ਠਕੋ ਹੋਤੂ’’ਤਿ ਤਂ ਜੇਟ੍ਠਕਂ ਕਰਿਂਸੁ। ਇਤਿ ਤੇ ਸੋਲ਼ਸਪਿ ਜਨਾ ਚੇਤਿਯਸ੍ਸ ਦਾਸਾ ਅਹੇਸੁਂ। ਰਟ੍ਠਵਾਸਿਨੋ ਪਨ ਤੇ ਭੁਜਿਸ੍ਸੇ ਅਕਂਸੁ। ਏਵਂ ਸਨ੍ਤੇਪਿ ਚੇਤਿਯਮੇਵ ਪਟਿਜਗ੍ਗਿਤ੍ਵਾ ਯਾਵਤਾਯੁਕਂ ਠਤ੍ਵਾ ਤਤੋ ਚੁਤਾ ਦੇਵਲੋਕੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਂਸੁ। ਤੇਸੁ ਏਕਂ ਬੁਦ੍ਧਨ੍ਤਰਂ ਦੇਵਲੋਕੇ ਵਸਨ੍ਤੇਸੁ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਬੁਦ੍ਧੁਪ੍ਪਾਦੇ ਭਰਿਯਾ ਤਤੋ ਚਵਿਤ੍ਵਾ ਰਾਜਗਹੇ ਸੇਟ੍ਠਿਨੋ ਧੀਤਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ। ਸਾ ਕੁਮਾਰਿਕਾਵ ਹੁਤ੍ਵਾ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਂ ਪਾਪੁਣਿ। ਅਦਿਟ੍ਠਸਚ੍ਚਸ੍ਸ ਪਨ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿ ਨਾਮ ਭਾਰਿਯਾਤਿ ਤਸ੍ਸਾ ਸਾਮਿਕੋ ਸਮ੍ਪਰਿਵਤ੍ਤਮਾਨੋ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਨੇਸਾਦਕੁਲੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ। ਤਸ੍ਸ ਸਹ ਦਸ੍ਸਨੇਨੇਵ ਸੇਟ੍ਠਿਧੀਤਰਂ ਪੁਬ੍ਬਸਿਨੇਹੋ ਅਜ੍ਝੋਤ੍ਥਰਿ। ਵੁਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਚੇਤਂ –

> ‘‘ਪੁਬ੍ਬੇਵ ਸਨ੍ਨਿਵਾਸੇਨ, ਪਚ੍ਚੁਪ੍ਪਨ੍ਨਹਿਤੇਨ ਵਾ।
> ਏਵਂ ਤਂ ਜਾਯਤੇ ਪੇਮਂ, ਉਪ੍ਪਲਂਵ ਯਥੋਦਕੇ’’ਤਿ॥ (ਜਾ॰ ੧.੨.੧੭੪)।

ਸਾ ਪੁਬ੍ਬਸਿਨੇਹੇਨੇਵ ਨੇਸਾਦਕੁਲਂ ਅਗਮਾਸਿ। ਪੁਤ੍ਤਾਪਿਸ੍ਸਾ ਦੇਵਲੋਕਾ ਚਵਿਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸਾ ਏਵ ਕੁਚ੍ਛਿਸ੍ਮਿਂ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਂ ਗਣ੍ਹਿਂਸੁ, ਸੁਣਿਸਾਯੋਪਿਸ੍ਸਾ ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਵਯਪ੍ਪਤ੍ਤਾ ਤੇਸਂਯੇਵ ਗੇਹਂ ਅਗਮਂਸੁ। ਏਵਂ ਤੇ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਤਦਾ ਚੇਤਿਯਂ ਪਟਿਜਗ੍ਗਿਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਕਮ੍ਮਸ੍ਸਾਨੁਭਾਵੇਨ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਂ ਪਤ੍ਤਾਤਿ।

ਕੁਕ੍ਕੁਟਮਿਤ੍ਤਨੇਸਾਦਵਤ੍ਥੁ ਅਟ੍ਠਮਂ।

੯. ਕੋਕਸੁਨਖਲੁਦ੍ਦਕਵਤ੍ਥੁ

ਯੋ ਅਪ੍ਪਦੁਟ੍ਠਸ੍ਸਾਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਕੋਕਂ ਨਾਮ ਸੁਨਖਲੁਦ੍ਦਕਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਸੋ ਕਿਰ ਏਕਦਿਵਸੰ ਪੁਬ੍ਬਣ੍ਹਸਮਯੇ ਧਨੁੰ ਆਦਾਯ ਸੁਨਖਪਰਿਵੁਤੋ ਅਰਞ੍ਞੰ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਅਨ੍ਤਰਾਮਗ੍ਗੇ ਏਕੰ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਪਵਿਸਨ੍ਤੰ ਭਿਕ੍ਖੁੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਕੁਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ''ਕਾਲ਼ਕਣ੍ਣਿ ਮੇ ਦਿਟ੍ਠੋ, ਅਜ੍ਜ ਕਿਞ੍ਚਿ ਨ ਲਭਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਕਾਮਿ। ਥੇਰੋਪਿ ਗਾਮੇ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਿਤ੍ਵਾ ਕਤਭਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚੋ ਪੁਨ ਵਿਹਾਰੰ ਪਾਯਾਸਿ। ਇਤਰੋਪਿ ਅਰਞ੍ਞੇ ਵਿਚਰਿਤ੍ਵਾ ਕਿਞ੍ਚਿ ਅਲਭਿਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਚਾਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਪੁਨ ਥੇਰੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਅਜ੍ਜਾਹੰ ਇਮੰ ਕਾਲ਼ਕਣ੍ਣਿੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਅਰਞ੍ਞੰ ਗਤੋ ਕਿਞ੍ਚਿ ਨ ਲਭਿੰ, ਇਦਾਨਿ ਮੇ ਪੁਨਪਿ ਅਭਿਮੁਖੋ ਜਾਤੋ, ਸੁਨਖੇਹਿ ਨੰ ਖਾਦਾਪੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਸਞ੍ਞੰ ਦਤ੍ਵਾ ਸੁਨਖੇ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਸਿ। ਥੇਰੋਪਿ ''ਮਾ ਏਵੰ ਕਰਿ ਉਪਾਸਕਾ''ਤਿ ਯਾਚਿ। ਸੋ ''ਅਜ੍ਜਾਹੰ ਤਵ ਸਮ੍ਮੁਖੀਭੂਤਤ੍ਤਾ ਕਿਞ੍ਚਿ ਨਾਲਤ੍ਥੰ, ਪੁਨਪਿ ਮੇ ਸਮ੍ਮੁਖੀਭਾਵਮਾਗਤੋਸਿ, ਖਾਦਾਪੇਸ੍ਸਾਮੇਵ ਤ''ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਸੁਨਖੇ ਉਯ੍ਯੋਜੇਸਿ। ਥੇਰੋ ਵੇਗੇਨ ਏਕੰ ਰੁਕ੍ਖੰ ਅਭਿਰੁਹਿਤ੍ਵਾ ਪੁਰਿਸਪ੍ਪਮਾਣੇ ਠਾਨੇ ਨਿਸੀਦਿ। ਸੁਨਖਾ ਰੁਕ੍ਖੰ ਪਰਿਵਾਰੇਸੁੰ। ਲੁਦ੍ਦਕੋ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ''ਰੁਕ੍ਖੰ ਅਭਿਰੁਹਤੋਪਿ ਤੇ ਮੋਕ੍ਖੋ ਨਤ੍ਥੀ''ਤਿ ਤੰ ਸਰਤੁਣ੍ਡੇਨ ਪਾਦਤਲੇ ਵਿਜ੍ਝਿ। ਥੇਰੋ ''ਮਾ ਏਵੰ ਕਰੋਹੀ''ਤਿ ਤੰ ਯਾਚਿਯੇਵ। ਇਤਰੋ ਤਸ੍ਸ ਯਾਚਨੰ ਅਨਾਦਿਯਿਤ੍ਵਾ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨੰ ਵਿਜ੍ਝਿਯੇਵ। ਥੇਰੋ ਏਕਸ੍ਮਿੰ ਪਾਦਤਲੇ ਵਿਜ੍ਝਿਯਮਾਨੇ ਤੰ ਉਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਦੁਤਿਯੰ ਪਾਦੰ ਓਲਮ੍ਬਿਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਮਿੰ ਵਿਜ੍ਝਿਯਮਾਨੇ ਤਮ੍ਪਿ ਉਕ੍ਖਿਪਤਿ, ਏਵਮਸ੍ਸ ਸੋ ਯਾਚਨੰ ਅਨਾਦਿਯਿਤ੍ਵਾਵ ਦ੍ਵੇਪਿ ਪਾਦਤਲਾਨਿ ਵਿਜ੍ਝਿਯੇਵ। ਥੇਰਸ੍ਸ ਸਰੀਰੰ ਉਕ੍ਕਾਹਿ ਆਦਿਤ੍ਤੰ ਵਿਯ ਅਹੋਸਿ। ਸੋ ਵੇਦਨਾਨੁਵਤ੍ਤਿਕੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਸਤਿੰ ਪਚ੍ਚੁਪਟ੍ਠਾਪੇਤੁੰ ਨਾਸਕ੍ਖਿ, ਪਾਰੁਤਚੀਵਰੰ ਭਸ੍ਸਨ੍ਤਮ੍ਪਿ ਨ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਸਿ। ਤੰ ਪਤਮਾਨੰ ਕੋਕੰ ਸੀਸਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਪਰਿਕ੍ਖਿਪਨ੍ਤਮੇਵ ਪਤਿ। ਸੁਨਖਾ ''ਥੇਰੋ ਪਤਿਤੋ''ਤਿ ਸਞ੍ਞਾਯ ਚੀਵਰਨ੍ਤਰੰ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਾਮਿਕੰ ਲੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਖਾਦਨ੍ਤਾ ਅਟ੍ਠਿਮਤ੍ਤਾਵਸੇਸੰ ਕਰਿੰਸੁ। ਸੁਨਖਾ ਚੀਵਰਨ੍ਤਰਤੋ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਬਹਿ ਅਟ੍ਠੰਸੁ।

ਅਥ ਨੇਸੰ ਥੇਰੋ ਏਕੰ ਸੁਕ੍ਖਦਣ੍ਡਕੰ ਭਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਖਿਪਿ। ਸੁਨਖਾ ਥੇਰੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਸਾਮਿਕੋਵ ਅਮ੍ਹੇਹਿ ਖਾਦਿਤੋ''ਤਿ ਞਤ੍ਵਾ ਅਰਞ੍ਞੰ ਪਵਿਸਿੰਸੁ। ਥੇਰੋ ਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚੰ ਉਪ੍ਪਾਦੇਸਿ ''ਮਮ ਚੀਵਰਨ੍ਤਰੰ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਏਸ ਨਟ੍ਠੋ, ਅਰੋਗੰ ਨੁ ਖੋ ਮੇ ਸੀਲ''ਨ੍ਤਿ। ਸੋ ਰੁਕ੍ਖਾ ਓਤਰਿਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਆਦਿਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਸਬ੍ਬੰ ਤੰ ਪਵਤ੍ਤਿੰ ਆਰੋਚੇਤ੍ਵਾ – ''ਭਨ੍ਤੇ, ਮਮ ਚੀਵਰੰ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਸੋ ਉਪਾਸਕੋ ਨਟ੍ਠੋ, ਕਚ੍ਚਿ ਮੇ ਅਰੋਗੰ ਸੀਲੰ, ਅਤ੍ਥਿ ਮੇ ਸਮਣਭਾਵੋ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਤਸ੍ਸ ਵਚਨੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ''ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਰੋਗੰ ਤੇ ਸੀਲੰ, ਅਤ੍ਥਿ ਤੇ ਸਮਣਭਾਵੋ, ਸੋ ਅਪ੍ਪਦੁਟ੍ਠਸ੍ਸ ਪਦੁਸ੍ਸਿਤ੍ਵਾ ਵਿਨਾਸੰ ਪਤ੍ਤੋ, ਨ ਕੇਵਲਞ੍ਚ ਇਦਾਨੇਵ, ਅਤੀਤੇਪਿ ਅਪ੍ਪਦੁਟ੍ਠਾਨੰ ਪਦੁਸ੍ਸਿਤ੍ਵਾ ਵਿਨਾਸੰ ਪਤ੍ਤੋਯੇਵਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਤਮਤ੍ਥੰ ਪਕਾਸੇਨ੍ਤੋ ਅਤੀਤੰ ਆਹਰਿ –

ਅਤੀਤੇ ਕਿਰੇਕੋ ਵੇਜ੍ਜੋ ਵੇਜ੍ਜਕਮ੍ਮਤ੍ਥਾਯ ਗਾਮੰ ਵਿਚਰਿਤ੍ਵਾ ਕਿਞ੍ਚਿ ਕਮ੍ਮੰ ਅਲਭਿਤ੍ਵਾ ਛਾਤਜ੍ਝਤ੍ਤੋ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਗਾਮਦ੍ਵਾਰੇ ਸਮ੍ਬਹੁਲੇ ਕੁਮਾਰਕੇ ਕੀਲ਼ਨ੍ਤੇ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਇਮੇ ਸਪ੍ਪੇਨ ਡੰਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਤਿਕਿਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਆਹਾਰੰ ਲਭਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਏਕਸ੍ਮਿੰ ਰੁਕ੍ਖਬਿਲੇ ਸੀਸੰ ਨਿਹਰਿਤ੍ਵਾ ਨਿਪਨ੍ਨੰ ਸਪ੍ਪੰ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ, ''ਅਮ੍ਭੋ, ਕੁਮਾਰਕਾ ਏਸੋ ਸਾਲ਼ਿਕਪੋਤਕੋ, ਗਣ੍ਹਥ ਨ''ਨ੍ਤਿ ਆਹ। ਅਥੇਕੋ ਕੁਮਾਰਕੋ ਸਪ੍ਪੰ ਗੀਵਾਯੰ ਦਲ਼੍ਹੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਨੀਹਰਿਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਸਪ੍ਪਭਾਵੰ ਞਤ੍ਵਾ ਵਿਰਵਨ੍ਤੋ ਅਵਿਦੂਰੇ ਠਿਤਸ੍ਸ ਵੇਜ੍ਜਸ੍ਸ ਮਤ੍ਥਕੇ ਖਿਪਿ। ਸਪ੍ਪੋ ਵੇਜ੍ਜਸ੍ਸ ਖਨ੍ਧਟ੍ਠਿਕੰ ਪਰਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਦਲ਼੍ਹੰ ਡੰਸਿਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥੇਵ ਜੀਵਿਤਕ੍ਖਯੰ ਪਾਪੇਸਿ, ਏਵਮੇਸ ਕੋਕੋ ਸੁਨਖਲੁਦ੍ਦਕੋ ਪੁਬ੍ਬੇਪਿ ਅਪ੍ਪਦੁਟ੍ਠਸ੍ਸ ਪਦੁਸ੍ਸਿਤ੍ਵਾ ਵਿਨਾਸੰ ਪਤ੍ਤੋਯੇਵਾਤਿ।

ਸਤ੍ਥਾ ਇਮੰ ਅਤੀਤੰ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ਅਨੁਸਨ੍ਧਿੰ ਘਟੇਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮੰ ਦੇਸੇਨ੍ਤੋ ਇਮੰ ਗਾਥਮਾਹ –

੧੨੫.''ਯੋ ਅਪ੍ਪਦੁਟ੍ਠਸ੍ਸ ਨਰਸ੍ਸ ਦੁਸ੍ਸਤਿ, ਸੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਪੋਸਸ੍ਸ ਅਨਙ੍ਗਣਸ੍ਸ।
ਤਮੇਵ ਬਾਲੰ ਪਚ੍ਚੇਤਿ ਪਾਪੰ, ਸੁਖੁਮੋ ਰਜੋ ਪਟਿਵਾਤੰਵ ਖਿਤ੍ਤੋ''ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਅਪ੍ਪਦੁਟ੍ਠਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਾ ਸਬ੍ਬਸਤ੍ਤਾਨੰ ਵਾ ਅਦੁਟ੍ਠਸ੍ਸ। **ਨਰਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਸਤ੍ਤਸ੍ਸ। **ਦੁਸ੍ਸਤੀ**ਤਿ ਅਪਰਜ੍ਝਤਿ। **ਸੁਦ੍ਧਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਨਿਰਪਰਾਧਸ੍ਸੇਵ। **ਪੋਸਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਇਦਮ੍ਪਿ ਅਪਰੇਨਾਕਾਰੇਨ ਸਤ੍ਤਾਧਿਵਚਨਮੇਵ। **ਅਨਙ੍ਗਣਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਨਿਕ੍ਕਿਲੇਸਸ੍ਸ। **ਪਚ੍ਚੇਤੀ**ਤਿ ਪਤਿਏਤਿ। **ਪਟਿਵਾਤ**ਨ੍ਤਿ ਯਥਾ ਏਕੇਨ ਪੁਰਿਸੇਨ ਪਟਿਵਾਤੇ ਠਿਤੰ ਪਹਰਿਤੁਕਾਮਤਾਯ **ਖਿਤ੍ਤੋ ਸੁਖੁਮੋ ਰਜੋ**ਤਿ ਤਮੇਵ ਪੁਰਿਸੰ

ਪਚ੍ਚੇਤਿ, ਤਸ੍ਸੇਵ ਉਪਰਿ ਪਤਤਿ, ਏਵਮੇਵ ਯੋ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਅਪਦੁਟ੍ਠਸ੍ਸ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਪਾਣਿਪ੍ਪਹਰਾਦੀਨਿ ਦਦਨ੍ਤੋ ਪਦੁਸ੍ਸਤਿ, **ਤਮੇਵ ਬਾਲਂ** ਦਿਟ੍ਠੇਵ ਧਮ੍ਮੇ, ਸਮ੍ਪਰਾਯੇ ਵਾ ਨਿਰਯਾਦੀਸੁ ਵਿਪਚ੍ਚਮਾਨਂ ਤਂ **ਪਾਪਂ** ਵਿਪਾਕਦੁਕ੍ਖਵਸੇਨ ਪਚ੍ਚੇਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਸੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਰਹਤ੍ਤੇ ਪਤਿਟ੍ਠਹਿ, ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਪਰਿਸਾਯਪਿ ਸਾਤ੍ਥਿਕਾ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾ ਅਹੋਸੀਤਿ।

ਕੋਕਸੁਨਖਲੁਦ੍ਦਕਵਤ੍ਥੁ ਨਵਮਂ।

੧੦. ਮਣਿਕਾਰਕੁਲੂਪਕਤਿਸ੍ਸਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ

ਗਬ੍ਭਮੇਕੇਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਮਣਿਕਾਰਕੁਲੂਪਕਂ ਤਿਸ੍ਸਤ੍ਥੇਰਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਸੋ ਕਿਰ ਥੇਰੋ ਏਕਸ੍ਸ ਮਣਿਕਾਰਸ੍ਸ ਕੁਲੇ ਦ੍ਵਾਦਸ ਵਸ੍ਸਾਨਿ ਭੁਞ੍ਜਿ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਕੁਲੇ ਜਯਮ੍ਪਤਿਕਾ ਮਾਤਾਪਿਤੁਟ੍ਠਾਨੇ ਠਤ੍ਵਾ ਥੇਰਂ ਪਟਿਜਗ੍ਗਿਂਸੁ। ਅਥੇਕਦਿਵਸਂ ਸੋ ਮਣਿਕਾਰੋ ਥੇਰਸ੍ਸ ਪੁਰਤੋ ਮਂਸਂ ਛਿਨ੍ਦਨ੍ਤੋ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਹੋਤਿ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਖਣੇ ਰਾਜਾ ਪਸੇਨਦਿ ਕੋਸਲੋ ਏਕਂ ਮਣਿਰਤਨਂ ''ਇਮਂ ਧੋਵਿਤ੍ਵਾ ਵਿਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ਪਹਿਣਤੂ''ਤਿ ਪੇਸੇਸਿ। ਮਣਿਕਾਰੋ ਸਲੋਹਿਤੇਨੇਵ ਹਤ੍ਥੇਨ ਤਂ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪੇਲ਼ਾਯ ਉਪਰਿ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਹਤ੍ਥਧੋਵਨਤ੍ਥਂ ਅਨ੍ਤੋ ਪਾਵਿਸਿ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਪਨ ਗੇਹੇ ਪੋਸਾਵਨਿਯਕੋਞ੍ਚਸਕੁਣੋ ਅਤ੍ਥਿ। ਸੋ ਲੋਹਿਤਗਨ੍ਧੇਨ ਮਂਸਸਞ੍ਞਾਯ ਤਂ ਮਣਿਂ ਥੇਰਸ੍ਸ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤਸ੍ਸੇਵ ਗਿਲਿ। ਮਣਿਕਾਰੋ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਮਣਿਂ ਅਪਸ੍ਸਨ੍ਤੋ ''ਮਣਿ ਕੇਨ ਗਹਿਤੋ''ਤਿ ਭਰਿਯਞ੍ਚ ਪੁਤ੍ਤਕੇ ਚ ਪਟਿਪਾਟਿਯਾ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਤੇਹਿ ''ਨ ਗਣ੍ਹਾਮਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ''ਥੇਰੇਨ ਗਹਿਤੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ। ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਭਰਿਯਾਯ ਸਦ੍ਧਿਂ ਮਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਥੇਰੇਨ ਮਣਿ ਗਹਿਤੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ। ਸਾ, ਸਾਮਿ, ਮਾ ਏਵਂ ਅਵਚ, ਏਤ੍ਤਕਂ ਕਾਲਂ ਮਯਾ ਥੇਰਸ੍ਸ ਨ ਕਿਞ੍ਚਿ ਵਜ੍ਜਂ ਦਿਟ੍ਠਪੁਬ੍ਬਂ, ਨ ਸੋ ਮਣਿਂ ਗਣ੍ਹਾਤੀਤਿ। ਮਣਿਕਾਰੋ ਥੇਰਂ ਪੁਚ੍ਛਿ – ''ਭਨ੍ਤੇ, ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਠਾਨੇ ਮਣਿਰਤਨਂ ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ ਗਹਿਤ''ਨ੍ਤਿ। ਨ ਗਣ੍ਹਾਮਿ, ਉਪਾਸਕਾਤਿ। ਭਨ੍ਤੇ, ਨ ਇਧ ਅਞ੍ਞੋ ਅਤ੍ਥਿ, ਤੁਮ੍ਹੇਹਿਯੇਵ ਗਹਿਤੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਦੇਥ ਮੇ ਮਣਿਰਤਨਨ੍ਤਿ। ਸੋ ਤਸ੍ਮਿਂ ਅਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਤੇ ਪੁਨ ਭਰਿਯਂ ਆਹ – ''ਥੇਰੇਨੇਵ ਮਣਿ ਗਹਿਤੋ, ਪੀਲ਼ੇਤ੍ਵਾ ਨਂ ਪੁਚ੍ਛਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ। ਸਾ, ਸਾਮਿ, ਮਾ ਨੋ ਨਾਸਯਿ, ਵਰਂ ਅਮ੍ਹੇਹਿ ਦਾਸਬ੍ਯਂ ਉਪਗਨ੍ਤੁਂ, ਨ ਚ ਥੇਰਂ ਏਵਰੂਪਂ ਵਤ੍ਤੁਨ੍ਤਿ। ਸੋ ''ਸਬ੍ਬੇਵ ਮਯਂ ਦਾਸਤ੍ਤਂ ਉਪਗਚ੍ਛਨ੍ਤਾ ਮਣਿਮੂਲਂ ਨ ਅਗ੍ਘਾਮਾ''ਤਿ ਰਜ੍ਜੁਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਥੇਰਸ੍ਸ ਸੀਸਂ ਵੇਠੇਤ੍ਵਾ ਦਣ੍ਡੇਨ ਘਟ੍ਟੇਸਿ। ਥੇਰਸ੍ਸ ਸੀਸਤੋ ਚ ਕਣ੍ਣਨਾਸਾਹਿ ਚ ਲੋਹਿਤਂ ਪਗ੍ਘਰਿ, ਅਕ੍ਖੀਨਿ ਨਿਕ੍ਖਮਨਾਕਾਰਪ੍ਪਤ੍ਤਾਨਿ ਅਹੇਸੁਂ, ਸੋ ਵੇਦਨਾਪਮਤ੍ਤੋ ਭੂਮਿਯਂ ਪਤਿ। ਕੋਞ੍ਚੋ ਲੋਹਿਤਗਨ੍ਧੇਨਾ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਲੋਹਿਤਂ ਪਿਵਿ। ਅਥ ਨਂ ਮਣਿਕਾਰੋ ਥੇਰੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਕੋਧਵੇਗੇਨ ''ਤ੍ਵਂ ਕਿਂ ਕਰੋਸੀ''ਤਿ ਪਾਦੇਨ ਪਹਰਿਤ੍ਵਾ ਖਿਪਿ। ਸੋ ਏਕਪ੍ਪਹਾਰੇਨੇਵ ਮਰਿਤ੍ਵਾ ਉਤ੍ਤਾਨੋ ਅਹੋਸਿ।

ਥੇਰੋ ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ, ਉਪਾਸਕ, ਸੀਸੇ ਵੇਠਨਂ ਤਾਵ ਮੇ ਸਿਥਿਲਂ ਕਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਕੋਞ੍ਚਂ ਓਲੋਕੇਹਿ ''ਮਤੋ ਵਾ, ਨੋ ਵਾ''ਤਿ। ਅਥ ਨਂ ਸੋ ਆਹ – ''ਏਸੋ ਵਿਯ ਤ੍ਵਮ੍ਪਿ ਮਰਿਸ੍ਸਸੀ''ਤਿ। ਉਪਾਸਕ, ਇਮਿਨਾ ਸੋ ਮਣਿ ਗਿਲਿਤੋ, ਸਚੇ ਅਯਂ ਨ ਅਮਰਿਸ੍ਸਾ, ਨ ਤੇ ਅਹਂ ਮਰਨ੍ਤੋਪਿ ਮਣਿਂ ਆਚਿਕ੍ਖਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ। ਸੋ ਤਸ੍ਸ ਉਦਰਂ ਫਾਲੇਤ੍ਵਾ ਮਣਿਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਪਵੇਧੇਨ੍ਤੋ ਸਂਵਿਗ੍ਗਮਾਨਸੋ ਥੇਰਸ੍ਸ ਪਾਦਮੂਲੇ ਨਿਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ''ਖਮਥ, ਮੇ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਜਾਨਨ੍ਤੇਨ ਮਯਾ ਕਤ''ਨ੍ਤਿ ਆਹ। ਉਪਾਸਕ, ਨੇਵ ਤੁਯ੍ਹਂ ਦੋਸੋ ਅਤ੍ਥਿ, ਨ ਮਯ੍ਹਂ, ਵਟ੍ਟਸ੍ਸੇਵੇਸ ਦੋਸੋ, ਖਮਾਮਿ ਤੇਤਿ। ਭਨ੍ਤੇ, ਸਚੇ ਮੇ ਖਮਥ, ਪਕਤਿਨਿਯਾਮੇਨੇਵ ਮੇ ਗੇਹੇ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖਂ ਗਣ੍ਹਥਾਤਿ। ''ਉਪਾਸਕ, ਨ ਦਾਨਾਹਂ ਇਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਪਰੇਸਂ ਗੇਹਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤੋਛਦਨਂ ਪਵਿਸਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਅਨ੍ਤੋਗੇਹਪਵੇਸਨਸ੍ਸੇਵ ਹਿ ਅਯਂ ਦੋਸੋ, ਇਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਪਾਦੇਸੁ ਆਵਹਨ੍ਤੇਸੁ ਗੇਹਦ੍ਵਾਰੇ ਠਿਤੋਵ ਭਿਕ੍ਖਂ ਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਧੁਤਙ੍ਗਂ ਸਮਾਦਾਯ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

''ਪਚ੍ਚਤਿ ਮੁਨਿਨੋ ਭਤ੍ਤਂ, ਥੋਕਂ ਥੋਕਂ ਕੁਲੇ ਕੁਲੇ।
ਪਿਣ੍ਡਿਕਾਯ ਚਰਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਅਤ੍ਥਿ ਜਙ੍ਘਬਲਂ ਮਮਾ''ਤਿ॥ (ਥੇਰਗਾ॰ ੨੪੮) –

ਇਦਞ੍ਚ ਪਨ ਵਤ੍ਵਾ ਥੇਰੋ ਤੇਨੇਵ ਬਜਾਧਿਨਾ ਨ ਚਿਰਸ੍ਸੇਵ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਿ। ਕੋਞ੍ਚੋ ਮਣਿਕਾਰਸ੍ਸ ਭਰਿਯਾਯ ਕੁਚ੍ਛਿਸ੍ਮਿਂ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਂ ਗਣ੍ਹਿ। ਮਣਿਕਾਰੋ ਕਾਲਂ ਕਤ੍ਵਾ ਨਿਰਯੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ। ਮਣਿਕਾਰਸ੍ਸ ਭਰਿਯਾ ਥੇਰੇ ਮੁਦੁਚਿਤ੍ਤਤਾਯ ਕਾਲਂ ਕਤ੍ਵਾ ਦੇਵਲੋਕੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ। ਭਿਕ੍ਖੂ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਤੇਸਂ ਅਭਿਸਮ੍ਪਰਾਯਂ ਪੁਚ੍ਛਿਂਸੁ। ਸਤ੍ਥਾ, ''ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਇਧੇਕਚ੍ਚੇ ਗਬ੍ਭੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਨ੍ਤਿ, ਏਕਚ੍ਚੇ ਪਾਪਕਾਰਿਨੋ ਨਿਰਯੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਨ੍ਤਿ, ਏਕਚ੍ਚੇ ਕਤਕਲ੍ਯਾਣਾ ਦੇਵਲੋਕੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਨ੍ਤਿ, ਅਨਾਸਵਾ ਪਨ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਅਨੁਸਨ੍ਧਿਂ ਘਟੇਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਨ੍ਤੋ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

੧੨੬.''ਗਬ੍ਭਮੇਕੇ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ, ਨਿਰਯਂ ਪਾਪਕਮ੍ਮਿਨੋ।
ਸਗ੍ਗਂ ਸੁਗਤਿਨੋ ਯਨ੍ਤਿ, ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਅਨਾਸਵਾ''ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਗਬ੍ਭ**ਨ੍ਤਿ ਇਧ ਮਨੁਸ੍ਸਗਬ੍ਭੋਵ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤੋ। ਸੇਸਮੇਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਮੇਵ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਬਹੂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਾਦੀਨਿ ਪਾਪੁਣਿਂਸੂਤਿ।

ਮਣਿਕਾਰਕੁਲੂਪਕਤਿਸ੍ਸਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ ਦਸਮਂ।

੧੧. ਤਯੋਜਨਵਤ੍ਥੁ

ਨ ਅਨ੍ਤਲਿਕ੍ਖੇਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਤਯੋ ਜਨੇ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਸਤ੍ਥਰਿ ਕਿਰ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੇ ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਸਤ੍ਥੁ ਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਾਯ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਾ ਏਕਂ ਗਾਮਂ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਪਵਿਸਿਂਸੁ। ਗਾਮਵਾਸਿਨੋ ਤੇ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤੇ ਆਦਾਯ ਆਸਨਸਾਲਾਯ ਨਿਸੀਦਾਪੇਤ੍ਵਾ ਯਾਗੁਖਜ੍ਜਕਂ ਦਤ੍ਵਾ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਵੇਲਂ ਆਗਮਯਮਾਨਾ ਧਮ੍ਮਂ ਸੁਣਨ੍ਤਾ ਨਿਸੀਦਿਂਸੁ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਖਣੇ ਭਤ੍ਤਂ ਪਚਿਤ੍ਵਾ ਸੂਪਬ੍ਯਞ੍ਜਨਂ ਧੂਪਯਮਾਨਾਯ ਏਕਿਸ੍ਸਾ ਇਤ੍ਥਿਯਾ ਭਾਜਨਤੋ ਅਗ੍ਗਿਜਾਲਾ ਉਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਛਦਨਂ ਗਣ੍ਹਿ। ਤਤੋ ਏਕਂ ਤਿਣਕਰਲ਼ਂ ਉਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਜਲਮਾਨਂ ਆਕਾਸਂ ਪਕ੍ਖਨ੍ਦਿ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਖਣੇ ਏਕੋ ਕਾਕੋ ਆਕਾਸੇਨ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਤਤ੍ਥ ਗੀਵਂ ਪਵੇਸੇਤ੍ਵਾ ਤਿਣਵਲ਼ਿਵੇਠਿਤੋ ਝਾਯਿਤ੍ਵਾ ਗਾਮਮਜ੍ਝੇ ਪਤਿ । ਭਿਕ੍ਖੂ ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਅਹੋ ਭਾਰਿਯਂ ਕਮ੍ਮਂ, ਪਸ੍ਸਥਾਵੁਸੋ, ਕਾਕੇਨ ਪਤ੍ਤਂ ਵਿਪ੍ਪਕਾਰਂ, ਇਮਿਨਾ ਕਤਕਮ੍ਮਂ ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ ਸਤ੍ਥਾਰਾ ਕੋ ਜਾਨਿਸ੍ਸਤਿ, ਸਤ੍ਥਾਰਮਸ੍ਸ ਕਮ੍ਮਂ ਪੁਚ੍ਛਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਕਮਿਂਸੁ।

ਅਪਰੇਸਮ੍ਪਿ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਸਤ੍ਥੁ ਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਾਯ ਨਾਵਂ ਅਭਿਰੁਯ੍ਹ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਾਨਂ ਨਾਵਾ ਸਮੁਦ੍ਦੇ ਨਿਚ੍ਚਲਾ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਮਨੁਸ੍ਸਾ ''ਕਾਲ਼ਕਣ੍ਣਿਨਾ ਏਤ੍ਥ ਭਵਿਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ ਸਲਾਕਂ ਵਿਚਾਰੇਸੁਂ। ਨਾਵਿਕਸ੍ਸ ਚ ਭਰਿਯਾ ਪਠਮਵਯੇ ਠਿਤਾ ਦਸ੍ਸਨੀਯਾ ਪਾਸਾਦਿਕਾ, ਸਲਾਕਾ ਤਸ੍ਸਾ ਪਾਪੁਣਿ। ''ਸਲਾਕਂ ਪੁਨ ਵਿਚਾਰੇਥਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਯਾਵਤਤਿਯਂ ਵਿਚਾਰੇਸੁਂ, ਤਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁਮ੍ਪਿ ਤਸ੍ਸਾ ਏਵ ਪਾਪੁਣਿ। ਮਨੁਸ੍ਸਾ ''ਕਿਂ, ਸਾਮੀ''ਤਿ ਨਾਵਿਕਸ੍ਸ ਮੁਖਂ ਓਲੋਕੇਸੁਂ। ਨਾਵਿਕੋ ''ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਏਕਿਸ੍ਸਾ ਅਤ੍ਥਾਯ ਮਹਾਜਨਂ ਨਾਸੇਤੁਂ, ਉਦਕੇ ਨਂ ਖਿਪਥਾ''ਤਿ ਆਹ। ਸਾ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਉਦਕੇ ਖਿਪਿਯਮਾਨਾ ਮਰਣਭਯਤਜ੍ਜਿਤਾ ਵਿਰਵਂ ਅਕਾਸਿ। ਤਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਨਾਵਿਕੋ ਕੋ ਅਤ੍ਥੋ ਇਮਿਸ੍ਸਾ ਆਭਰਣੇਹਿ ਨਟ੍ਠੇਹਿ, ਸਬ੍ਬਾਭਰਣਾਨਿ ਓਮੁਞ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਏਕਂ ਪਿਲੋਤਿਕਂ ਨਿਵਾਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਛਡ੍ਡੇਥ ਨਂ, ਅਹਂ ਪਨੇਤਂ ਉਦਕਪਿਟ੍ਠੇ ਪ੍ਲਵਮਾਨਂ ਦਟ੍ਠੁਂ ਨ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਾਮੀ ਤਸ੍ਮਾ ਯਥਾ ਨਂ ਅਹਂ ਨ ਪਸ੍ਸਾਮਿ, ਤਥਾ ਏਕਂ ਵਾਲੁਕਕੁਟਂ ਗੀਵਾਯ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਸਮੁਦ੍ਦੇ ਖਿਪਥਾਤਿ। ਤੇ ਤਥਾ ਕਰਿਂਸੁ। ਤਮ੍ਪਿ ਪਤਿਤਟ੍ਠਾਨੇਯੇਵ ਮਚ੍ਛਕਚ੍ਛਪਾ ਵਿਲੁਮ੍ਪਿਂਸੁ। ਭਿਕ੍ਖੂ ਤਂ ਪਵਤ੍ਤਿਂ ਞਤ੍ਵਾ ''ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਕੋ ਅਞ੍ਞੋ ਏਤਿਸ੍ਸਾ ਇਤ੍ਥਿਯਾ ਕਤਕਮ੍ਮਂ ਜਾਨਿਸ੍ਸਤਿ, ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਤਸ੍ਸਾ ਕਮ੍ਮਂ ਪੁਚ੍ਛਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਇਚ੍ਛਿਤਟ੍ਠਾਨਂ ਪਤ੍ਵਾ ਨਾਵਾਤੋ ਓਰੁਯ੍ਹ ਪਕ੍ਕਮਿਂਸੁ।

ਅਪਰੇਪਿ ਸਤ੍ਤ ਭਿਕ੍ਖੂ ਸਤ੍ਥੁ ਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਾਯ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਾ ਸਾਯੰ ਏਕੰ ਵਿਹਾਰੰ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਵਸਨਟ੍ਠਾਨੰ ਪੁਚ੍ਛਿੰਸੁ। ਏਕਸ੍ਮਿਞ੍ਚ ਲੇਣੇ ਸਤ੍ਤ ਮਞ੍ਚਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਤੇਸੰ ਤਦੇਵ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਨਿਪਨ੍ਨਾਨੰ ਰਤ੍ਤਿਭਾਗੇ ਕੂਟਾਗਾਰਮਤ੍ਤੋ ਪਾਸਾਣੋ ਪਵਟ੍ਟਮਾਨੋ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਲੇਣਦ੍ਵਾਰੰ ਪਿਦਹਿ। ਨੇਵਾਸਿਕਾ ਭਿਕ੍ਖੂ "ਮਯੰ ਇਮੰ ਲੇਣੰ ਆਗਨ੍ਤੁਕਭਿਕ੍ਖੂਨੰ ਪਾਪਯਿਮ੍ਹਾ, ਅਯਞ੍ਚ ਮਹਾਪਾਸਾਣੋ ਲੇਣਦ੍ਵਾਰੰ ਪਿਦਹਨ੍ਤੋ ਅਟ੍ਠਾਸਿ, ਅਪਨੇਸ੍ਸਾਮ ਨ"ਨ੍ਤਿ ਸਮਨ੍ਤਾ ਸਤ੍ਤਹਿ ਗਾਮੇਹਿ ਮਨੁਸ੍ਸੇ ਸਨ੍ਨਿਪਾਤੇਤ੍ਵਾ ਵਾਯਮਨ੍ਤਾਪਿ ਠਾਨਾ ਚਾਲੇਤੁੰ ਨਾਸਕ੍ਖਿੰਸੁ। ਅਨ੍ਤੋ ਪਵਿਟ੍ਠਭਿਕ੍ਖੂਪਿ ਵਾਯਮਿੰਸੁਯੇਵ। ਏਵੰ ਸਨ੍ਤੇਪਿ ਸਤ੍ਤਾਹੰ ਪਾਸਾਣੰ ਚਾਲੇਤੁੰ ਨਾਸਕ੍ਖਿੰਸੁ। ਆਗਨ੍ਤੁਕਾ ਸਤ੍ਤਾਹੰ ਛਾਤਜ੍ਝਤ੍ਤਾ ਮਹਾਦੁਕ੍ਖੰ ਅਨੁਭਵਿੰਸੁ। ਸਤ੍ਤਮੇ ਦਿਵਸੇ ਪਾਸਾਣੋ ਸਯਮੇਵ ਪਵਟ੍ਟਿਤ੍ਵਾ ਅਪਗਤੋ। ਭਿਕ੍ਖੂ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ "ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਇਮੰ ਪਾਪੰ ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ ਸਤ੍ਥਾਰਾ ਕੋ ਜਾਨਿਸ੍ਸਤਿ, ਸਤ੍ਥਾਰੰ ਪੁਚ੍ਛਿਸ੍ਸਾਮਾ"ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਕਮਿੰਸੁ। ਤੇ ਪੁਰਿਮੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿੰ ਅਨ੍ਤਰਾਮਗ੍ਗੇ ਸਮਾਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬੇ ਏਕਤੋਵ ਸਤ੍ਥਾਰੰ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤੰ ਨਿਸਿਨ੍ਨਾ ਸਤ੍ਥਾਰਾ ਕਤਪਟਿਸਨ੍ਥਾਰਾ ਅਤ੍ਤਨਾ ਅਤ੍ਤਨਾ ਦਿਟ੍ਠਾਨੁਭੂਤਾਨਿ ਕਾਰਣਾਨਿ ਪਟਿਪਾਟਿਯਾ ਪੁਚ੍ਛਿੰਸੁ।

ਸਤ੍ਥਾਪਿ ਤੇਸੰ ਪਟਿਪਾਟਿਯਾ ਏਵੰ ਬ੍ਯਾਕਾਸਿ – "ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸੋ ਤਾਵ ਕਾਕੋ ਅਤ੍ਤਨਾ ਕਤਕਮ੍ਮਮੇਵ ਅਨੁਭੋਸਿ। ਅਤੀਤਕਾਲੇ ਹਿ ਬਾਰਾਣਸਿਯੰ ਏਕੋ ਕਸ੍ਸਕੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਗੋਣੰ ਦਮੇਨ੍ਤੋ ਦਮੇਤੁੰ ਨਾਸਕ੍ਖਿ। ਸੋ ਹਿਸ੍ਸ ਗੋਣੋ ਥੋਕੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਨਿਪਜ੍ਜਿ, ਪੋਥੇਤ੍ਵਾ ਉਟ੍ਠਾਪਿਤੋਪਿ ਥੋਕੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪੁਨਪਿ ਤਥੇਵ ਨਿਪਜ੍ਜਿ। ਸੋ ਵਾਯਮਿਤ੍ਵਾ ਤੰ ਦਮੇਤੁੰ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੋ ਕੋਧਾਭਿਭੂਤੋ ਹੁਤ੍ਵਾ 'ਇਤੋ ਦਾਨਿ ਪਟ੍ਠਾਯ ਸੁਖੰ ਨਿਪਜ੍ਜਿਸ੍ਸਸੀ'ਤਿ ਪਲਾਲਪਿਣ੍ਡੰ ਵਿਯ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਪਲਾਲੇਨ ਤਸ੍ਸ ਗੀਵੰ ਪਲਿਵੇਠੇਤ੍ਵਾ ਅਗ੍ਗਿਮਦਾਸਿ, ਗੋਣੋ ਤਤ੍ਥੇਵ ਝਾਯਿਤ੍ਵਾ ਮਤੋ। ਤਦਾ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਤੇਨ ਕਾਕੇਨ ਤੰ ਪਾਪਕਮ੍ਮੰ ਕਤੰ। ਸੋ ਤਸ੍ਸ ਵਿਪਾਕੇਨ ਦੀਘਰਤ੍ਤੰ ਨਿਰਯੇ ਪਚ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਵਿਪਾਕਾਵਸੇਸੇਨ ਸਤ੍ਤਕ੍ਖਤ੍ਤੁੰ ਕਾਕਯੋਨਿਯੰ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਏਵਮੇਵ ਆਕਾਸੇ ਝਾਯਿਤ੍ਵਾਵ ਮਤੋ"ਤਿ।

ਸਾਪਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਇਤ੍ਥੀ ਅਤ੍ਤਨਾ ਕਤਕਮ੍ਮਮੇਵ ਅਨੁਭੋਸਿ। ਸਾ ਹਿ ਅਤੀਤੇ ਬਾਰਾਣਸਿਯੰ ਏਕਸ੍ਸ ਗਹਪਤਿਕਸ੍ਸ ਭਰਿਯਾ ਉਦਕਹਰਣਕੋਟ੍ਟਨਪਚਨਾਦੀਨਿ ਸਬ੍ਬਕਿਚ੍ਚਾਨਿ ਸਹਤ੍ਥੇਨੇਵ ਅਕਾਸਿ। ਤਸ੍ਸਾ ਏਕੋ ਸੁਨਖੋ ਤੰ ਗੇਹੇ ਸਬ੍ਬਕਿਚ੍ਚਾਨਿ ਕੁਰੁਮਾਨੰ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋਵ ਨਿਸੀਦਤਿ। ਖੇਤ੍ਤੇ ਭਤ੍ਤੰ ਹਰਨ੍ਤਿਯਾ ਦਾਰੁਪਣ੍ਣਾਦੀਨੰ ਵਾ ਅਤ੍ਥਾਯ ਅਰਞ੍ਞੰ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿਯਾ ਤਾਯ ਸਦ੍ਧਿੰਯੇਵ ਗਚ੍ਛਤਿ। ਤੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਦਹਰਮਨੁਸ੍ਸਾ "ਅਮ੍ਭੋ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤੋ ਸੁਨਖਲੁਦ੍ਦਕੋ, ਅਜ੍ਜ ਮਯੰ ਮੰਸੇਨ ਭੁਞ੍ਜਿਸ੍ਸਾਮਾ"ਤਿ ਉਪ੍ਪਣ੍ਡੇਨ੍ਤਿ। ਸਾ ਤੇਸੰ ਕਥਾਯ ਮਙ੍ਕੁ ਹੁਤ੍ਵਾ ਸੁਨਖੰ ਲੇਡ੍ਡੁਦਣ੍ਡਾਦੀਹਿ ਪਹਰਿਤ੍ਵਾ ਪਲਾਪੇਤਿ, ਸੁਨਖੋ ਨਿਵਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਅਨੁਬਨ੍ਧਤਿ। ਸੋ ਕਿਰਸ੍ਸਾ ਤਤਿਯੇ ਅਤ੍ਤਭਾਵੇ ਭਤ੍ਤਾ ਅਹੋਸਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਸਿਨੇਹੰ ਛਿਨ੍ਦਿਤੁੰ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ। ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਹਿ ਅਨਮਤਗ੍ਗੇ ਸੰਸਾਰੇ ਜਾਯਾ ਵਾ ਪਤਿ ਵਾ ਅਭੂਤਪੁਬ੍ਬਾ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ, ਅਵਿਦੂਰੇ ਪਨ ਅਤ੍ਤਭਾਵੇ ਞਾਤਕੇਸੁ ਅਧਿਮਤ੍ਤੋ ਸਿਨੇਹੋ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਸੋ ਸੁਨਖੋ ਤੰ ਵਿਜਹਿਤੁੰ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ। ਸਾ ਤਸ੍ਸ ਕੁਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ਖੇਤ੍ਤੰ ਸਾਮਿਕਸ੍ਸ ਯਾਗੁੰ ਹਰਮਾਨਾ ਰਜ੍ਜੁੰ ਉਚ੍ਛਙ੍ਗੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਅਗਮਾਸਿ, ਸੁਨਖੋ ਤਾਯੇਵ ਸਦ੍ਧਿੰ ਗਤੋ। ਸਾ ਸਾਮਿਕਸ੍ਸ ਯਾਗੁੰ ਦਤ੍ਵਾ ਤੁਚ੍ਛਕੁਟੰ ਆਦਾਯ ਏਕੰ ਉਦਕਟ੍ਠਾਨੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਕੁਟੰ ਵਾਲੁਕਾਯ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਸਮੀਪੇ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਠਿਤਸ੍ਸ ਸੁਨਖਸ੍ਸ ਸਦ੍ਦਮਕਾਸਿ। ਸੁਨਖੋ "ਚਿਰਸ੍ਸੰ ਵਤ ਮੇ ਅਜ੍ਜ ਮਧੁਰਕਥਾ ਲਦ੍ਧਾ"ਤਿ ਨਙ੍ਗੁਟ੍ਠੰ ਚਾਲੇਨ੍ਤੋ ਤੰ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿ। ਸਾ ਤੰ ਗੀਵਾਯੰ ਦਲ੍ਹੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਏਕਾਯ ਰਜ੍ਜੁਕੋਟਿਯਾ ਕੁਟੰ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਏਕੰ ਰਜ੍ਜੁਕੋਟਿੰ ਸੁਨਖਸ੍ਸ ਗੀਵਾਯੰ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਕੁਟੰ ਉਦਕਾਭਿਮੁਖੰ ਪਵਟ੍ਟੇਸਿ। ਸੁਨਖੋ ਕੁਟੰ ਅਨੁਬਨ੍ਧਨ੍ਤੋ ਉਦਕੇ ਪਤਿਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥੇਵ ਕਾਲਮਕਾਸਿ। ਸਾ ਤਸ੍ਸ ਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਵਿਪਾਕੇਨ ਦੀਘਰਤ੍ਤੰ ਨਿਰਯੇ ਪਚ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਵਿਪਾਕਾਵਸੇਸੇਨ ਅਤ੍ਤਭਾਵਸਤੇ ਵਾਲੁਕਕੁਟੰ ਗੀਵਾਯੰ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਉਦਕੇ ਪਕ੍ਖਿਤ੍ਤਾ ਕਾਲਮਕਾਸੀਤਿ।

ਤੁਮ੍ਹੇਹਿਪਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਤ੍ਤਨਾ ਕਤਕਮ੍ਮਮੇਵ ਅਨੁਭੂਤੰ। ਅਤੀਤਸ੍ਮਿਞ੍ਹਿ ਬਾਰਾਣਸਿਵਾਸਿਨੋ ਸਤ੍ਤ ਗੋਪਾਲਕਦਾਰਕਾ ਏਕਸ੍ਮਿੰ ਅਟਵਿਪਦੇਸੇ ਸਤ੍ਤਾਹਵਾਰੇਨ ਗਾਵਿਯੋ ਵਿਚਰਨ੍ਤਾ ਏਕਦਿਵਸੰ ਗਾਵਿਯੋ ਵਿਚਾਰੇਤ੍ਵਾ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਾ ਏਕੰ ਮਹਾਗੋਧੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਅਨੁਬਨ੍ਧਿੰਸੁ। ਗੋਧਾ ਪਲਾਯਿਤ੍ਵਾ ਏਕੰ ਵਮ੍ਮਿਕੰ ਪਾਵਿਸਿ। ਤਸ੍ਸ ਪਨ ਵਮ੍ਮਿਕਸ੍ਸ ਸਤ੍ਤ ਛਿਦ੍ਦਾਨਿ, ਦਾਰਕਾ "ਮਯੰ ਦਾਨਿ ਗਹੇਤੁੰ ਨ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਾਮ, ਸ੍ਵੇ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਾਮਾ"ਤਿ ਏਕੇਕੋ ਏਕੇਕੰ ਸਾਖਭਙ੍ਗਮੁਟ੍ਠਿੰ ਆਦਾਯ ਸਤ੍ਤਪਿ ਜਨਾ ਸਤ੍ਤ ਛਿਦ੍ਦਾਨਿ ਪਿਦਹਿਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਕਮਿੰਸੁ । ਤੇ ਪੁਨਦਿਵਸੇ ਤੰ ਗੋਧੰ ਅਮਨਸਿਕਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞਸ੍ਮਿੰ ਪਦੇਸੇ ਗਾਵਿਯੋ ਵਿਚਾਰੇਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਤਮੇ ਦਿਵਸੇ ਗਾਵਿਯੋ ਆਦਾਯ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਾ ਤੰ ਵਮ੍ਮਿਕੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਸਤਿੰ ਪਟਿਲਭਿਤ੍ਵਾ "ਕਾ ਨੁ ਖੋ ਤਸ੍ਸਾ ਗੋਧਾਯ ਪਵਤ੍ਤੀ"ਤਿ ਅਤ੍ਤਨਾ ਅਤ੍ਤਨਾ ਪਿਦਹਿਤਾਨਿ ਛਿਦ੍ਦਾਨਿ

ਵਿਵਰਿਸੁ। ਗੋਧਾ ਜੀਵਿਤੇ ਨਿਰਾਲਯਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਅਟ੍ਠਿਚਮ੍ਮਾਵਸੇਸਾ ਪਵੇਧਮਾਨਾ ਨਿਕ੍ਖਮਿ। ਤੇ ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਅਨੁਕਮ੍ਪਂ ਕਤ੍ਵਾ ‘‘ਮਾ ਨਂ ਮਾਰੇਥ, ਸਤ੍ਤਾਹਂ ਛਿਨ੍ਨਭਤ੍ਤਾ ਜਾਤਾ’’ਤਿ ਤਸ੍ਸਾ ਪਿਟ੍ਠਿਂ ਪਰਿਮਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ‘‘ਸੁਖੇਨ ਗਚ੍ਛਾਹੀ’’ਤਿ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਸੁਂ। ਤੇ ਗੋਧਾਯ ਅਮਾਰਿਤਤ੍ਤਾ ਨਿਰਯੇ ਤਾਵ ਨ ਪਚ੍ਚਿਂਸੁ। ਤੇ ਪਨ ਸਤ੍ਤ ਜਨਾ ਏਕਤੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਚੁਦ੍ਦਸਸੁ ਅਤ੍ਤਭਾਵੇਸੁ ਸਤ੍ਤ ਸਤ੍ਤ ਦਿਵਸਾਨਿ ਛਿਨ੍ਨਭਤ੍ਤਾ ਅਹੇਸੁਂ। ਤਦਾ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ ਸਤ੍ਤਹਿ ਗੋਪਾਲਕੇਹਿ ਹੁਤ੍ਵਾ ਤਂ ਕਮ੍ਮਂ ਕਤਨ੍ਤਿ। ਏਵਂ ਸਤ੍ਥਾ ਤੇਹਿ ਪੁਟ੍ਠਪੁਟ੍ਠਂ ਪਞ੍ਹਂ ਬ੍ਯਾਕਾਸਿ।

ਅਥੇਕੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਆਹ – ‘‘ਕਿਂ ਪਨ, ਭਨ੍ਤੇ, ਪਾਪਕਮ੍ਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਆਕਾਸੇ ਉਪ੍ਪਤਿਤਸ੍ਸਪਿ ਸਮੁਦ੍ਦਂ ਪਕ੍ਖਨ੍ਦਸ੍ਸਾਪਿ ਪਬ੍ਬਤਨ੍ਤਰਂ ਪਵਿਟ੍ਠਸ੍ਸਾਪਿ ਮੋਕ੍ਖੋ ਨਤ੍ਥੀ’’ਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ‘‘ਏਵਮੇਤਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਆਕਾਸਾਦੀਸੁਪਿ ਏਕਪਦੇਸੋਪਿ ਨਤ੍ਥਿ, ਯਤ੍ਥ ਠਿਤੋ ਪਾਪਕਮ੍ਮਤੋ ਮੁਚ੍ਚੇਯ੍ਯਾ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਅਨੁਸਨ੍ਧਿਂ ਘਟੇਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਨ੍ਤੋ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

੧੨੭.‘‘ਨ ਅਨ੍ਤਲਿਕ੍ਖੇ ਨ ਸਮੁਦ੍ਦਮਜ੍ਝੇ, ਨ ਪਬ੍ਬਤਾਨਂ ਵਿਵਰਂ ਪਵਿਸ੍ਸ।
ਨ ਵਿਜ੍ਜਤੀ ਸੋ ਜਗਤਿਪ੍ਪਦੇਸੋ, ਯਤ੍ਥਟ੍ਠਿਤੋ ਮੁਚ੍ਚੇਯ੍ਯ ਪਾਪਕਮ੍ਮਾ’’ਤਿ॥

ਤਸ੍ਸਤ੍ਥੋ – ਸਚੇ ਹਿ ਕੋਚਿ ‘‘ਇਮਿਨਾ ਉਪਾਯੇਨ ਪਾਪਕਮ੍ਮਤੋ ਮੁਚ੍ਚਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ **ਅਨ੍ਤਲਿਕ੍ਖੇ** ਵਾ ਨਿਸੀਦੇਯ੍ਯ, ਚਤੁਰਾਸੀਤਿਯੋਜਨਸਹਸ੍ਸਗਮ੍ਭੀਰਂ ਮਹਾਸਮੁਦ੍ਦਂ ਵਾ ਪਵਿਸੇਯ੍ਯ, ਪਬ੍ਬਤਨ੍ਤਰੇ ਵਾ ਨਿਸੀਦੇਯ੍ਯ, ਨੇਵ ਪਾਪਕਮ੍ਮਤੋ **ਮੁਚ੍ਚੇਯ੍ਯ**। ਪੁਰਤ੍ਥਿਮਾਦੀਸੁ ਜਗਤਿਪਦੇਸੇਸੁ ਪਥਵੀਭਾਗੇਸੁ ਨ ਸੋ ਵਾਲਗ੍ਗਮਤ੍ਤੋਪਿ ਓਕਾਸੋ ਅਤ੍ਥਿ, ਯਤ੍ਥ ਠਿਤੋ ਪਾਪਕਮ੍ਮਤੋ ਮੁਚ੍ਚਿਤੁਂ ਸਕ੍ਕੁਣੇਯ੍ਯਾਤਿ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਾਦੀਨਿ ਪਾਪੁਣਿਂਸੁ, ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਮਹਾਜਨਸ੍ਸਾਪਿ ਸਾਤ੍ਥਿਕਾ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾ ਅਹੋਸੀਤਿ।

ਤਯੋਜਨਵਤ੍ਥੁ ਏਕਾਦਸਮਂ।

੧੨. ਸੁਪ੍ਪਬੁਦ੍ਧਸਕ੍ਕਵਤ੍ਥੁ

ਨ ਅਨ੍ਤਲਿਕ੍ਖੇਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਨਿਗ੍ਰੋਧਾਰਾਮੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਸੁਪ੍ਪਬੁਦ੍ਧਂ ਸਕ੍ਕਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਸੋ ਕਿਰ ‘‘ਅਯਂ ਮਮ ਧੀਤਰਂ ਛਡ੍ਡੇਤ੍ਵਾ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤੋ ਚ, ਮਮ ਪੁਤ੍ਤਂ ਪਬ੍ਬਾਜੇਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਵੇਰਿਟ੍ਠਾਨੇ ਠਿਤੋ ਚਾ’’ਤਿ ਇਮੇਹਿ ਦ੍ਵੀਹਿ ਕਾਰਣੇਹਿ ਸਤ੍ਥਰਿ ਆਘਾਤਂ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਏਕਦਿਵਸਂ ‘‘ਨ ਦਾਨਿਸ੍ਸ ਨਿਮਨ੍ਤਨਟ੍ਠਾਨਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਭੁਞ੍ਜਿਤੁਂ ਦਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਗਮਨਮਗ੍ਗਂ ਪਿਦਹਿਤ੍ਵਾ ਅਨ੍ਤਰਵੀਥਿਯਂ ਸੁਰਂ ਪਿਵਨ੍ਤੋ ਨਿਸੀਦਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਸਤ੍ਥਰਿ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਪਰਿਵੁਤੇ ਤਂ ਠਾਨਂ ਆਗਤੇ ‘‘ਸਤ੍ਥਾ ਆਗਤੋ’’ਤਿ ਆਰੋਚੇਸੁਂ । ਸੋ ਆਹ – ‘‘ਪੁਰਤੋ ਗਚ੍ਛਾਤਿ ਤਸ੍ਸ ਵਦੇਥ, ਨਾਯਂ ਮਯਾ ਮਹਲ੍ਲਕਤਰੋ, ਨਾਸ੍ਸ ਮਗ੍ਗਂ ਦਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ ਵੁਚ੍ਚਮਾਨੋਪਿ ਤਥੇਵ ਵਤ੍ਵਾ ਨਿਸੀਦਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਮਾਤੁਲਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕਾ ਮਗ੍ਗਂ ਅਲਭਿਤ੍ਵਾ ਤਤੋ ਨਿਵਤ੍ਤਿ। ਸੋਪਿ ਏਕਂ ਚਰਪੁਰਿਸਂ ਪੇਸੇਸਿ ‘‘ਗਚ੍ਛ, ਤਸ੍ਸ ਕਥਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਏਹੀ’’ਤਿ। ਸਤ੍ਥਾਪਿ ਨਿਵਤ੍ਤਨ੍ਤੋ ਸਿਤਂ ਕਤ੍ਵਾ ਆਨਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰੇਨ ‘‘ਕੋ ਨੁ ਖੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਸਿਤਸ੍ਸ ਪਾਤੁਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਪਚ੍ਚਯੋ’’ਤਿ ਪੁਟ੍ਠੋ ਆਹ – ‘‘ਪਸ੍ਸਸਿ, ਆਨਨ੍ਦ, ਸੁਪ੍ਪਬੁਦ੍ਧ’’ਨ੍ਤਿ। ਪਸ੍ਸਾਮਿ, ਭਨ੍ਤੇਤਿ। ਭਾਰਿਯਂ ਤੇਨ ਕਮ੍ਮਂ ਕਤਂ ਮਾਦਿਸਸ੍ਸ ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਮਗ੍ਗਂ ਅਦੇਨ੍ਤੇਨ, ਇਤੋ ਸਤ੍ਤਮੇ ਦਿਵਸੇ ਹੇਟ੍ਠਾਪਾਸਾਦੇ ਸੋਪਾਨਪਾਦਮੂਲੇ ਪਥਵਿਂ ਪਵਿਸਿਸ੍ਸਤੀਤਿ। ਚਰਪੁਰਿਸੋ ਤਂ ਕਥਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਸੁਪ੍ਪਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ‘‘ਕਿਂ ਮਮ ਭਾਗਿਨੇਯ੍ਯੇਨ ਨਿਵਤ੍ਤਨ੍ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤ’’ਨ੍ਤਿ ਪੁਟ੍ਠੋ ਯਥਾਸੁਤਂ ਆਰੋਚੇਸਿ। ਸੋ ਤਸ੍ਸ ਵਚਨਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ‘‘ਨ ਦਾਨਿ ਮਮ ਭਾਗਿਨੇਯ੍ਯਸ੍ਸ ਕਥਾਯ ਦੋਸੋ ਅਤ੍ਥਿ, ਅਦ੍ਧਾ ਯਂ ਸੋ ਵਦਤਿ, ਤਂ ਤਥੇਵ ਹੋਤਿ। ਏਵਂ ਸਨ੍ਤੇਪਿ ਨਂ ਇਦਾਨਿ ਮੁਸਾਵਾਦੇਨ ਨਿਗ੍ਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਾਮਿ। ਸੋ ਹਿ ਮਂ ‘ਸਤ੍ਤਮੇ ਦਿਵਸੇ ਪਥਵਿਂ ਪਵਿਸਿਸ੍ਸਤੀ’ਤਿ ਅਨਿਯਮੇਨ ਅਵਤ੍ਵਾ ‘ਹੇਟ੍ਠਾਪਾਸਾਦੇ ਸੋਪਾਨਪਾਦਮੂਲੇ ਪਥਵਿਂ ਪਵਿਸਿਸ੍ਸਤੀ’’’ਤਿ ਆਹ। ‘‘ਇਤੋ ਦਾਨਿ ਪਟ੍ਠਾਯਾਹਂ ਤਂ ਠਾਨਂ ਨ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਅਥ ਨਂ ਤਸ੍ਮਿਂ ਠਾਨੇ ਪਥਵਿਂ ਅਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਮੁਸਾਵਾਦੇਨ ਨਿਗ੍ਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਉਪਭੋਗਜਾਤਂ ਸਬ੍ਬਂ ਸਤ੍ਤਭੂਮਿਕਪਾਸਾਦਸ੍ਸ ਉਪਰਿ ਆਰੋਪੇਤ੍ਵਾ ਸੋਪਾਨਂ ਹਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵਾਰਂ ਪਿਦਹਾਪੇਤ੍ਵਾ ਏਕੇਕਸ੍ਮਿਂ ਦ੍ਵਾਰੇ ਦ੍ਵੇ ਦ੍ਵੇ ਮਲ੍ਲੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ‘‘ਸਚਾਹਂ ਪਮਾਦੇਨ

ਹੇਟ੍ਠਾ ਓਰੋਹਿਤੁਕਾਮੋ ਹੋਮਿ, ਨਿਵਾਰੇਯ੍ਯਾਥ ਮ’’ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਤਮੇ ਪਾਸਾਦਤਲੇ ਸਿਰਿਗਬ੍ਭੇ ਨਿਸੀਦਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਤੰ ਪਵਤ੍ਤਿੰ ਸੁਤ੍ਵਾ, ‘‘ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸੁਪ੍ਪਬੁਦ੍ਧੋ ਨ ਕੇਵਲੰ ਪਾਸਾਦਤਲੇ ਵੇਹਾਸੰ ਉਪ੍ਪਤਿਤ੍ਵਾ ਆਕਾਸੇ ਵਾ ਨਿਸੀਦਤੁ, ਨਾਵਾਯ ਵਾ ਸਮੁਦ੍ਦੰ ਪਕ੍ਖਨ੍ਦਤੁ, ਪਬ੍ਬਤਨ੍ਤਰੰ ਵਾ ਪਵਿਸਤੁ, ਬੁਦ੍ਧਾਨੰ ਕਥਾਯ ਦ੍ਵੇਧਾਭਾਵੋ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ, ਮਯਾ ਵੁਤ੍ਤਟ੍ਠਾਨੇਯੇਵ ਸੋ ਪਥਵਿੰ ਪਵਿਸਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਅਨੁਸਨ੍ਧਿੰ ਘਟੇਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮੰ ਦੇਸੇਨ੍ਤੋ ਇਮੰ ਗਾਥਮਾਹ –

੧੨੮.‘‘ਨ ਅਨ੍ਤਲਿਕ੍ਖੇ ਨ ਸਮੁਦ੍ਦਮਜ੍ਝੇ, ਨ ਪਬ੍ਬਤਾਨੰ ਵਿਵਰੰ ਪਵਿਸ੍ਸ।
ਨ ਵਿਜ੍ਜਤੀ ਸੋ ਜਗਤਿਪ੍ਪਦੇਸੋ, ਯਤ੍ਥਟ੍ਠਿਤੰ ਨਪ੍ਪਸਹੇਯ੍ਯ ਮਚ੍ਚੂ’’ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਯਤ੍ਥ ਠਿਤੰ ਨਪ੍ਪਸਹੇਯ੍ਯ, ਮਚ੍ਚੂ**ਤਿ ਯਸ੍ਮਿੰ ਪਦੇਸੇ ਠਿਤੰ ਮਰਣੰ ਨਪ੍ਪਸਹੇਯ੍ਯ ਨਾਭਿਭਵੇਯ੍ਯ, ਕੇਸਗ੍ਗਮਤ੍ਤੋਪਿ ਪਥਵਿਪ੍ਪਦੇਸੋ ਨਤ੍ਥਿ। ਸੇਸੰ ਪੁਰਿਮਸਦਿਸਮੇਵਾਤਿ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਬਹੂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਾਦੀਨਿ ਪਾਪੁਣਿੰਸੂਤਿ।

ਸਤ੍ਤਮੇ ਦਿਵਸੇ ਸਤ੍ਥੁ ਭਿਕ੍ਖਾਚਾਰਮਗ੍ਗਸ੍ਸ ਨਿਰੁਦ੍ਧਵੇਲਾਯ ਹੇਟ੍ਠਾਪਾਸਾਦੇ ਸੁਪ੍ਪਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਮਙ੍ਗਲਸ੍ਸੋ ਉਦ੍ਦਾਮੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਤੰ ਤੰ ਭਿਤ੍ਤਿੰ ਪਹਰਿ। ਸੋ ਉਪਰਿ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋਵਸ੍ਸ ਸਦ੍ਦੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ‘‘ਕਿਮੇਤ’’ਨ੍ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ‘‘ਮਙ੍ਗਲਸ੍ਸੋ ਉਦ੍ਦਾਮੋ’’ਤਿ। ਸੋ ਪਨਸ੍ਸੋ ਸੁਪ੍ਪਬੁਦ੍ਧੰ ਦਿਸ੍ਵਾਵ ਸਨ੍ਨਿਸੀਦਤਿ। ਅਥ ਨੰ ਸੋ ਗਣ੍ਹਿਤੁਕਾਮੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨਟ੍ਠਾਨਾ ਉਟ੍ਠਾਯ ਦ੍ਵਾਰਾਭਿਮੁਖੋ ਅਹੋਸਿ, ਦ੍ਵਾਰਾਨਿ ਸਯਮੇਵ ਵਿਵਟਾਨਿ, ਸੋਪਾਨੰ ਸਕਟ੍ਠਾਨੇਯੇਵ ਠਿਤੰ। ਦ੍ਵਾਰੇ ਠਿਤਾ ਮਲ੍ਲਾ ਤੰ ਗੀਵਾਯੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਹੇਟ੍ਠਾਭਿਮੁਖੰ ਖਿਪਿੰਸੁ। ਏਤੇਨੁਪਾਯੇਨ ਸਤ੍ਤਸੁਪਿ ਤਲੇਸੁ ਦ੍ਵਾਰਾਨਿ ਸਯਮੇਵ ਵਿਵਟਾਨਿ, ਸੋਪਾਨਾਨਿ ਯਥਾਠਾਨੇ ਠਿਤਾਨਿ। ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਮਲ੍ਲਾ ਤੰ ਗੀਵਾਯਮੇਵ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਹੇਟ੍ਠਾਭਿਮੁਖੰ ਖਿਪਿੰਸੁ। ਅਥ ਨੰ ਹੇਟ੍ਠਾਪਾਸਾਦੇ ਸੋਪਾਨਪਾਦਮੂਲੰ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਮੇਵ ਮਹਾਪਥਵੀ ਵਿਵਰਮਾਨਾ ਭਿਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿ, ਸੋ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਵੀਚਿਮ੍ਹਿ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੀਤਿ।

ਸੁਪ੍ਪਬੁਦ੍ਧਸਕ੍ਯਵਤ੍ਥੁ ਦ੍ਵਾਦਸਮੰ।

ਪਾਪਵਗ੍ਗਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਨਵਮੋ ਵਗ੍ਗੋ।

੧੦. ਦਣ੍ਡਵਗ੍ਗੋ

੧. ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯਭਿਕ੍ਖੁਵਤ੍ਥੁ

ਸਬ੍ਬੇ ਤਸਨ੍ਤੀਤਿ ਇਮं ਧਮ੍ਮਦੇਸਨं ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਏਕਸ੍ਮਿਞ੍ਹਿ ਸਮਯੇ ਸਤ੍ਤਰਸਵਗ੍ਗਿਯੇਹਿ ਸੇਨਾਸਨੇ ਪਟਿਜਗ੍ਗਿਤੇ ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ''ਨਿਕ੍ਖਮਥ, ਮਯं ਮਹਲ੍ਲਕਤਰਾ, ਅਮ੍ਹਾਕं ਏਤं ਪਾਪੁਣਾਤੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਤੇਹਿ ''ਨ ਮਯं ਦਸ੍ਸਾਮ, ਅਮ੍ਹੇਹਿ ਪਠਮं ਪਟਿਜਗ੍ਗਿਤ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਪਹਰਿੰਸੁ। ਸਤ੍ਤਰਸਵਗ੍ਗਿਯਾ ਮਰਣਭਯਤਜ੍ਜਿਤਾ ਮਹਾਵਿਰਵं ਵਿਰਵਿੰਸੁ। ਸਤ੍ਥਾ ਤੇਸं ਸਦ੍ਦं ਸੁਤ੍ਵਾ ''ਕਿं ਇਦ''ਨ੍ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ''ਇਦं ਨਾਮਾ''ਤਿ ਆਰੋਚਿਤੇ ''ਨ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਇਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਨਾਮ ਏਵं ਕਤ੍ਤਬ੍ਬं, ਯੋ ਕਰੋਤਿ, ਸੋ ਇਮं ਨਾਮ ਆਪਤ੍ਤਿं ਆਪਜ੍ਜਤੀ''ਤਿ **ਪਹਾਰਦਾਨਸਿਕ੍ਖਾਪਦं** (ਪਾਚਿ॰ ੪੪੯ ਆਦਯੋ) ਪਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵਾ, ''ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਨਾਮ 'ਯਥਾ ਅਹं, ਤਥੇਵ ਅਞ੍ਞੇਪਿ ਦਣ੍ਡਸ੍ਸ ਤਸਨ੍ਤਿ, ਮਚ੍ਚੁਨੋ ਭਾਯਨ੍ਤੀ'ਤਿ ਞਤ੍ਵਾ ਪਰੋ ਨ ਪਹਰਿਤਬ੍ਬੋ, ਨ ਘਾਤੇਤਬ੍ਬੋ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਅਨੁਸਨ੍ਧਿं ਘਟੇਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮं ਦੇਸੇਨ੍ਤੋ ਇਮं ਗਾਥਮਾਹ –

੧੨੯.''ਸਬ੍ਬੇ ਤਸਨ੍ਤਿ ਦਣ੍ਡਸ੍ਸ, ਸਬ੍ਬੇ ਭਾਯਨ੍ਤਿ ਮਚ੍ਚੁਨੋ।
ਅਤ੍ਤਾਨं ਉਪਮं ਕਤ੍ਵਾ, ਨ ਹਨੇਯ੍ਯ ਨ ਘਾਤਯੇ''ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਸਬ੍ਬੇ ਤਸਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਸਤ੍ਤਾ ਅਤ੍ਤਨਿ ਦਣ੍ਡੇ ਪਤਨ੍ਤੇ ਤਸ੍ਸ ਦਣ੍ਡਸ੍ਸ ਤਸਨ੍ਤਿ। **ਮਚ੍ਚੁਨੋ**ਤਿ ਮਰਣਸ੍ਸਾਪਿ **ਭਾਯਨ੍ਤਿ**ਯੇਵ। ਇਮਿਸ੍ਸਾ ਚ ਦੇਸਨਾਯ ਬਜ੍ਝਜਨं ਨਿਰਵਸੇਸं, ਅਤ੍ਥੋ ਪਨ ਸਾਵਸੇਸੋ। ਯਥਾ ਹਿ ਰਞ੍ਞਾ ''ਸਬ੍ਬੇ ਸਨ੍ਨਿਪਤਨ੍ਤੂ''ਤਿ ਭੇਰਿਯਾ ਚਰਾਪਿਤਾਯਪਿ ਰਾਜਮਹਾਮਤ੍ਤੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਸੇਸਾ ਸਨ੍ਨਿਪਤਨ੍ਤਿ, ਏਵਮਿਧ ''ਸਬ੍ਬੇ ਤਸਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇਪਿ ਹਤ੍ਥਾਜਾਨੇਯ੍ਯੋ ਅਸ੍ਸਾਜਾਨੇਯ੍ਯੋ ਉਸਭਾਜਾਨੇਯ੍ਯੋ ਖੀਣਾਸਵੋਤਿ ਇਮੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਅਵਸੇਸਾਵ ਤਸਨ੍ਤੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਇਮੇਸੁ ਹਿ ਖੀਣਾਸਵੋ ਸਕ੍ਕਾਯਦਿਟ੍ਠਿਯਾ ਪਹੀਨਤ੍ਤਾ ਮਰਣਕਸਤ੍ਤं ਅਪਸ੍ਸਨ੍ਤੋ ਨ ਭਾਯਤਿ, ਇਤਰੇ ਤਯੋ ਸਕ੍ਕਾਯਦਿਟ੍ਠਿਯਾ ਬਲਵਤ੍ਤਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਟਿਪਕ੍ਖਭੂਤं ਸਤ੍ਤं ਅਪਸ੍ਸਨ੍ਤਾ ਨ ਭਾਯਨ੍ਤੀਤਿ। **ਨ ਹਨੇਯ੍ਯ ਨ ਘਾਤਯੇ**ਤਿ ਯਥਾ ਅਹं , ਏਵं ਅਞ੍ਞੇਪਿ ਸਤ੍ਤਾਤਿ ਨੇਵ ਪਰं ਪਹਰੇਯ੍ਯ ਨ ਪਹਰਾਪੇਯ੍ਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਬਹੂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਾਦੀਨਿ ਪਾਪੁਣਿੰਸੂਤਿ।

ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯਭਿਕ੍ਖੁਵਤ੍ਥੁ ਪਠਮं।

੨. ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯਭਿਕ੍ਖੁਵਤ੍ਥੁ

ਸਬ੍ਬੇ ਤਸਨ੍ਤੀਤਿ ਇਮं ਧਮ੍ਮਦੇਸਨं ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਤੇਯੇਵ ਏਕਸ੍ਮਿਞ੍ਹਿ ਸਮਯੇ ਤੇਨੇਵ ਕਾਰਣੇਨ ਪੁਰਿਮਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇ ਸਤ੍ਤਰਸਵਗ੍ਗਿਯੇ ਪਹਰਿੰਸੁ। ਤੇਨੇਵ ਕਾਰਣੇਨ ਤੇਸं ਤਲਸਤ੍ਤਿਕं ਉਗ੍ਗਿਰਿੰਸੁ। ਇਧਾਪਿ ਸਤ੍ਥਾ ਤੇਸं ਸਦ੍ਦं ਸੁਤ੍ਵਾ ''ਕਿं ਇਦ''ਨ੍ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ''ਇਦं ਨਾਮਾ''ਤਿ ਆਰੋਚਿਤੇ ''ਨ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਇਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਨਾਮ ਏਵं ਕਤ੍ਤਬ੍ਬं, ਯੋ ਕਰੋਤਿ, ਸੋ ਇਮं ਨਾਮ ਆਪਤ੍ਤਿं ਆਪਜ੍ਜਤੀ''ਤਿ **ਤਲਸਤ੍ਤਿਕਸਿਕ੍ਖਾਪਦं** (ਪਾਚਿ॰ ੪੫੪ ਆਦਯੋ) ਪਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵਾ, ''ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਨਾਮ 'ਯਥਾ ਅਹं, ਤਥੇਵ ਅਞ੍ਞੇਪਿ ਦਣ੍ਡਸ੍ਸ ਤਸਨ੍ਤਿ, ਯਥਾ ਚ ਮਯ੍ਹं, ਤਥੇਵ ਨੇਸं ਜੀਵਿਤं ਪਿਯ'ਨ੍ਤਿ ਞਤ੍ਵਾ ਪਰੋ ਨ ਪਹਰਿਤਬ੍ਬੋ ਨ ਘਾਟੇਤਬ੍ਬੋ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਅਨੁਸਨ੍ਧਿं ਘਟੇਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮं ਦੇਸੇਨ੍ਤੋ ਇਮं ਗਾਥਮਾਹ –

੧੩੦.''ਸਬ੍ਬੇ ਤਸਨ੍ਤਿ ਦਣ੍ਡਸ੍ਸ, ਸਬ੍ਬੇਸਂ ਜੀਵਿਤਂ ਪਿਯਂ।
ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਉਪਮਂ ਕਤ੍ਵਾ, ਨ ਹਨੇਯ੍ਯ ਨ ਘਾਤਯੇ''ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਸਬ੍ਬੇਸਂ ਜੀਵਿਤਂ ਪਿਯ**ਨ੍ਤਿ ਖੀਣਾਸਵਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਸੇਸਸਤ੍ਤਾਨਂ ਜੀਵਿਤਂ ਪਿਯਂ ਮਧੁਰਂ, ਖੀਣਾਸਵੋ ਪਨ ਜੀਵਿਤੇ ਵਾ ਮਰਣੇ ਵਾ ਉਪੇਕ੍ਖਕੋਵ ਹੋਤਿ। ਸੇਸਂ ਪੁਰਿਮਸਦਿਸਮੇਵਾਤਿ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਬਹੂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਾਦੀਨਿ ਪਾਪੁਣਿਂਸੂਤਿ।

ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯਭਿਕ੍ਖੁਵਤ੍ਥੁ ਦੁਤਿਯਂ।

੩. ਸਬ੍ਬਹੁਲਕੁਮਾਰਕਵਤ੍ਥੁ

ਸੁਖਕਾਮਾਨਿ ਭੂਤਾਨੀਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਸਮ੍ਬਹੁਲੇ ਕੁਮਾਰਕੇ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਏਕਸ੍ਮਿਞ੍ਹਿ ਸਮਯੇ ਸਤ੍ਥਾ ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਪਵਿਸਨ੍ਤੋ ਅਨ੍ਤਰਾਮਗ੍ਗੇ ਸਮ੍ਬਹੁਲੇ ਕੁਮਾਰਕੇ ਏਕਂ ਘਰਸਪ੍ਪਜਾਤਿਕਂ ਅਹਿਂ ਦਣ੍ਡਕੇਨ ਪਹਰਨ੍ਤੇ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਕੁਮਾਰਕਾ ਕਿਂ ਕਰੋਥਾ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ''ਅਹਿਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਦਣ੍ਡਕੇਨ ਪਹਰਾਮਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ''ਕਿਂ ਕਾਰਣਾ''ਤਿ ਪੁਨ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ''ਡਂਸਨਭਯੇਨ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ''ਤੁਮ੍ਹੇ 'ਅਤ੍ਤਨੋ ਸੁਖਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮਾ'ਤਿ ਇਮਂ ਪਹਰਨ੍ਤਾ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਟ੍ਠਾਨੇ ਸੁਖਲਾਭਿਨੋ ਨ ਭਵਿਸ੍ਸਥ। ਅਤ੍ਤਨੋ ਸੁਖਂ ਪਤ੍ਥੇਨ੍ਤੇਨ ਹਿ ਪਰਂ ਪਹਰਿਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਅਨੁਸਨ੍ਧਿਂ ਘਟੇਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਨ੍ਤੋ ਇਮਾ ਗਾਥਾ ਅਭਾਸਿ –

੧੩੧.''ਸੁਖਕਾਮਾਨਿ ਭੂਤਾਨਿ, ਯੋ ਦਣ੍ਡੇਨ ਵਿਹਿਂਸਤਿ।
ਅਤ੍ਤਨੋ ਸੁਖਮੇਸਾਨੋ, ਪੇਚ੍ਚ ਸੋ ਨ ਲਭਤੇ ਸੁਖਂ॥

੧੩੨.''ਸੁਖਕਾਮਾਨਿ ਭੂਤਾਨਿ, ਯੋ ਦਣ੍ਡੇਨ ਨ ਹਿਂਸਤਿ।
ਅਤ੍ਤਨੋ ਸੁਖਮੇਸਾਨੋ, ਪੇਚ੍ਚ ਸੋ ਲਭਤੇ ਸੁਖ''ਨ੍ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਯੋ ਦਣ੍ਡੇਨਾ**ਤਿ ਯੋ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਦਣ੍ਡੇਨ ਵਾ ਲੇਡ੍ਡੁਆਦੀਹਿ ਵਾ ਵਿਹੇਠੇਤਿ। **ਪੇਚ੍ਚ ਸੋ ਨ ਲਭਤੇ ਸੁਖ**ਨ੍ਤਿ ਸੋ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਪਰਲੋਕੇ ਮਨੁਸ੍ਸਸੁਖਂ ਵਾ ਦਿਬ੍ਬਸੁਖਂ ਵਾ ਪਰਮਤ੍ਥਭੂਤਂ ਵਾ ਨਿਬ੍ਬਾਨਸੁਖਂ ਨ ਲਭਤਿ। ਦੁਤਿਯਗਾਥਾਯ **ਪੇਚ੍ਚ ਸੋ ਲਭਤੇ**ਤਿ ਸੋ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਪਰਲੋਕੇ ਵੁਤ੍ਤਪ੍ਪਕਾਰਂ ਤਿਵਿਧਮ੍ਪਿ **ਸੁਖਂ** ਲਭਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਪਞ੍ਚਸਤਾਪਿ ਤੇ ਕੁਮਾਰਕਾ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਹਿਂਸੂਤਿ।

ਸਮ੍ਬਹੁਲਕੁਮਾਰਕਵਤ੍ਥੁ ਤਤਿਯਂ।

੪. ਕੋਣ੍ਡਧਾਨਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ

ਮਾਵੋਚ ਫਰੁਸਂ ਕਞ੍ਚੀਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਕੋਣ੍ਡਧਾਨਤ੍ਥੇਰਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਤਸ੍ਸ ਕਿਰ ਪਬ੍ਬਜਿਤਦਿਵਸਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਏਕਂ ਇਤ੍ਥਿਰੂਪਂ ਥੇਰੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂਯੇਵ ਵਿਚਰਤਿ। ਤਂ ਥੇਰੋ ਨ ਪਸ੍ਸਤਿ, ਮਹਾਜਨੋ ਪਨ ਪਸ੍ਸਤਿ। ਅਨ੍ਤੋਗਾਮਂ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਤੋਪਿਸ੍ਸ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਏਕਂ ਭਿਕ੍ਖਂ ਦਤ੍ਵਾ, ''ਭਨ੍ਤੇ, ਅਯਂ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਹੋਤੁ, ਅਯਂ ਪਨ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ

ਸਹਾਯਿਕਾਯਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਦੁਤਿਯਮ੍ਪਿ ਦਦਨ੍ਤਿ।

ਕਿਂ ਤਸ੍ਸ ਪੁਬ੍ਬਕਮ੍ਮਨ੍ਤਿ? ਕਸ੍ਸਪਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਕਾਲੇ ਕਿਰ ਦ੍ਵੇ ਸਹਾਯਕਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਏਕਮਾਤੁਕੁਚ੍ਛਿਤੋ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤਸਦਿਸਾ ਅਤਿਵਿਯ ਸਮਗ੍ਗਾ ਅਹੇਸੁਂ। ਦੀਘਾਯੁਕਬੁਦ੍ਧਕਾਲੇ ਚ ਅਨੁਸਂਵਚ੍ਛਰਂ ਵਾ ਅਨੁਛਮਾਸਂ ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਉਪੋਸਥਤ੍ਥਾਯ ਸਨ੍ਨਿਪਤਨ੍ਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਤੇਪਿ ''ਉਪੋਸਥਗ੍ਗਂ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਵਸਨਟ੍ਠਾਨਾ ਨਿਕ੍ਖਮਿਂਸੁ। ਤੇ ਏਕਾ ਤਾਵਤਿਂਸਭਵਨੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਦੇਵਤਾ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਇਮੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਅਤਿਵਿਯ ਸਮਗ੍ਗਾ, ਸਕ੍ਕਾ ਨੁ ਖੋ ਇਮੇ ਭਿਨ੍ਦਿਤੁ''ਨ੍ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਬਾਲਤਾਯ ਚਿਨ੍ਤਿਤਸਮਨਨ੍ਤਰਮੇਵ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤੇਸੁ ਏਕੇਨ, ''ਆਵੁਸੋ, ਮੁਹੁਤ੍ਤਂ ਆਗਮੇਹਿ, ਸਰੀਰਕਿਚ੍ਚੇਨਮ੍ਹਿ ਅਤ੍ਥਿਕੋ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਸਾ ਦੇਵਤਾ ਏਕਂ ਮਨੁਸ੍ਸਿਤ੍ਥਿਵਣ੍ਣਂ ਮਾਪੇਤ੍ਵਾ ਥੇਰਸ੍ਸ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਰਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਨਿਕ੍ਖਮਨਕਾਲੇ ਏਕੇਨ ਹਤ੍ਥੇਨ ਕੇਸਕਲਾਪਂ, ਏਕੇਨ ਨਿਵਾਸਨਂ ਸਣ੍ਠਾਪਯਮਾਨਾ ਤਸ੍ਸ ਪਿਟ੍ਠਿਤੋ ਨਿਕ੍ਖਮਿ। ਸੋ ਤਂ ਨ ਪਸ੍ਸਤਿ, ਤਮਾਗਮਯਮਾਨੋ ਪਨ ਪੁਰਤੋ ਠਿਤਭਿਕ੍ਖੁ ਨਿਵਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਓਲੋਕਯਮਾਨੋ ਤਂ ਤਥਾ ਕਤ੍ਵਾ ਨਿਕ੍ਖਮਨ੍ਤਂ ਪਸ੍ਸਿ। ਸਾ ਤੇਨ ਦਿਟ੍ਠਭਾਵਂ ਞਤ੍ਵਾ ਅਨ੍ਤਰਧਾਯਿ। ਇਤਰੋ ਤਂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਆਗਤਕਾਲੇ ਆਹ – ''ਆਵੁਸੋ, ਸੀਲਂ ਤੇ ਭਿਨ੍ਨ''ਨ੍ਤਿ। ''ਨਤ੍ਥਾਵੁਸੋ, ਮਯ੍ਹਂ ਏਵਰੂਪ''ਨ੍ਤਿ। ਇਦਾਨੇਵ ਤੇ ਮਯਾ ਪਚ੍ਛਤੋ ਨਿਕ੍ਖਮਮਾਨਾ ਤਰੁਣਇਤ੍ਥੀ ਇਦਂ ਨਾਮ ਕਰੋਨ੍ਤੀ ਦਿਟ੍ਠਾ, ਤ੍ਵਂ ''ਨਤ੍ਥਿ ਮਯ੍ਹਂ ਏਵਰੂਪ''ਨ੍ਤਿ ਕਿਂ ਵਦੇਸੀਤਿ। ਸੋ ਅਸਨਿਯਾ ਮਤ੍ਥਕੇ ਅਵਤ੍ਥਟੋ ਵਿਯ ਮਾ ਮਂ, ਆਵੁਸੋ, ਨਾਸੇਹਿ, ਨਤ੍ਥਿ ਮਯ੍ਹਂ ਏਵਰੂਪਨ੍ਤਿ। ਇਤਰੋ ''ਮਯਾ ਸਾਮਂ ਅਕ੍ਖੀਹਿ ਦਿਟ੍ਠਂ, ਕਿਂ ਤਵ ਸਦ੍ਦਹਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਦਣ੍ਡਕੋਵਿਯ ਭਿਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਕਾਮਿ, ਉਪੋਸਥਗ੍ਗੇਪਿ ''ਨਾਹਂ ਇਮਿਨਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਉਪੋਸਥਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਨਿਸੀਦਿ। ਇਤਰੋ ''ਮਯ੍ਹਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਸੀਲੇ ਅਣੁਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਕਾਲ਼ਂ ਨਤ੍ਥੀ''ਤਿ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਕਥੇਸਿ। ਸੋਪਿ ''ਮਯਾ ਸਾਮਂ ਦਿਟ੍ਠ''ਨ੍ਤਿ ਆਹ। ਦੇਵਤਾ ਤਂ ਤੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਉਪੋਸਥਂ ਕਾਤੁਂ ਅਨਿਚ੍ਛਨ੍ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਭਾਰਿਯਂ ਮਯਾ ਕਮ੍ਮਂ ਕਤ''ਨ੍ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ – ''ਭਨ੍ਤੇ, ਮਯ੍ਹਂ ਅਯ੍ਯਸ੍ਸ ਸੀਲਭੇਦੋ ਨਤ੍ਥਿ, ਮਯਾ ਪਨ ਵੀਮਂਸਨਵਸੇਨੇਤਂ ਕਤਂ, ਕਰੋਥ ਤੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਉਪੋਸਥ''ਨ੍ਤਿ ਆਹ। ਸੋ ਤਸ੍ਸਾ ਆਕਾਸੇ ਠਤ੍ਵਾ ਕਥੇਨ੍ਤਿਯਾ ਸਦ੍ਦਹਿਤ੍ਵਾ ਉਪੋਸਥਂ ਅਕਾਸਿ , ਨ ਪਨ ਥੇਰੇ ਪੁਬ੍ਬੇ ਵਿਯ ਮੁਦੁਚਿਤ੍ਤੋ ਅਹੋਸਿ। ਏਤ੍ਤਕਂ ਦੇਵਤਾਯ ਪੁਬ੍ਬਕਮ੍ਮਂ।

ਆਯੁਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਪਨ ਤੇ ਥੇਰਾ ਯਥਾਸੁਖਂ ਦੇਵਲੋਕੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਂਸੁ। ਦੇਵਤਾ ਅਪੀਚਿਮ੍ਹਿ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਏਕਂ ਬੁਦ੍ਧਨ੍ਤਰਂ ਤਤ੍ਥ ਪਚ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਬੁਦ੍ਧੁਪ੍ਪਾਦੇ ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਵੁਦ੍ਧਿਮਨ੍ਵਾਯ ਸਾਸਨੇ ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾ ਉਪਸਮ੍ਪਦਂ ਲਭਿ। ਤਸ੍ਸ ਪਬ੍ਬਜਿਤਦਿਵਸਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਤਂ ਇਤ੍ਥਿਰੂਪਂ ਤਥੇਵ ਪਞ੍ਞਾਯਿ। ਤੇਨੇਵਸ੍ਸ **ਕੋਣ੍ਡਧਾਨਤ੍ਥੇਰੋ**ਤਿ ਨਾਮਂ ਕਰਿਂਸੁ। ਤਂ ਤਥਾਵਿਚਰਨ੍ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਅਨਾਥਪਿਣ੍ਡਿਕਂ ਆਹਂਸੁ – ''ਮਹਾਸੇਟ੍ਠਿ, ਇਮਂ ਦੁਸ੍ਸੀਲਂ ਤਵ ਵਿਹਾਰਾ ਨੀਹਰ। ਇਮਞ੍ਹਿ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਸੇਸਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਅਯਸੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ। ਕਿਂ ਪਨ, ਭਨ੍ਤੇ, ਸਤ੍ਥਾ ਵਿਹਾਰੇ ਨਤ੍ਥੀਤਿ? ਅਤ੍ਥਿ ਉਪਾਸਕਾਤਿ। ਤੇਨ ਹਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਸਤ੍ਥਾਵ ਜਾਨਿਸ੍ਸਤੀਤਿ। ਭਿਕ੍ਖੂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਵਿਸਾਖਾਯਪਿ ਤਥੇਵ ਕਥੇਸੁਂ। ਸਾਪਿ ਨੇਸਂ ਤਥੇਵ ਪਟਿਵਚਨਂ ਅਦਾਸਿ।

ਭਿਕ੍ਖੂਪਿ ਤੇਹਿ ਅਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਤਵਚਨਾ ਰਞ੍ਞੋ ਆਰੋਚੇਸੁਂ – ''ਮਹਾਰਾਜ, ਕੋਣ੍ਡਧਾਨਤ੍ਥੇਰੋ ਏਕਂ ਇਤ੍ਥਿਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਵਿਚਰਨ੍ਤੋ ਸਬ੍ਬੇਸਂ ਅਯਸਂ ਉਪ੍ਪਾਦੇਸਿ, ਤਂ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਵਿਜਿਤਾ ਨੀਹਰਥਾ''ਤਿ। ''ਕਹਂ ਪਨ ਸੋ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ? ''ਵਿਹਾਰੇ, ਮਹਾਰਾਜਾ''ਤਿ। ''ਕਤਰਸ੍ਮਿਂ ਸੇਨਾਸਨੇ ਵਿਹਰਤੀ''ਤਿ? ''ਅਸੁਕਸ੍ਮਿਂ ਨਾਮਾ''ਤਿ। ''ਤੇਨ ਹਿ ਗਚ੍ਛਥ, ਅਹਂ ਤਂ ਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਸੋ ਸਾਯਨ੍ਹਸਮਯੇ ਵਿਹਾਰਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਂ ਸੇਨਾਸਨਂ ਪੁਰਿਸੇਹਿ ਪਰਿਕ੍ਖਿਪਾਪੇਤ੍ਵਾ ਥੇਰਸ੍ਸ ਵਸਨਟ੍ਠਾਨਾਭਿਮੁਖੋ ਅਗਮਾਸਿ। ਥੇਰੋ ਮਹਾਸਦ੍ਦਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਵਿਹਾਰਾ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਪਮੁਖੇ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਤਮ੍ਪਿਸ੍ਸ ਇਤ੍ਥਿਰੂਪਂ ਪਿਟ੍ਠਿਪਸ੍ਸੇ ਠਿਤਂ ਰਾਜਾ ਅਦ੍ਦਸ। ਥੇਰੋ ਰਞ੍ਞੋ ਆਗਮਨਂ ਞਤ੍ਵਾ ਵਿਹਾਰਂ ਅਭਿਰੁਹਿਤ੍ਵਾ ਨਿਸੀਦਿ। ਰਾਜਾ ਥੇਰਂ ਨ ਵਨ੍ਦਿ, ਤਮ੍ਪਿ ਇਤ੍ਥਿਂ ਨਾਦ੍ਦਸ। ਸੋ ਦ੍ਵਾਰਨ੍ਤਰੇਪਿ ਹੇਟ੍ਠਾਮਞ੍ਚੇਪਿ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਅਦਿਸ੍ਵਾਵ ਥੇਰਂ ਆਹ – ''ਭਨ੍ਤੇ, ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਠਾਨੇ ਏਕਂ ਇਤ੍ਥਿਂ ਅਦ੍ਦਸਂ, ਕਹਂ ਸਾ''ਤਿ? ''ਨ ਪਸ੍ਸਾਮਿ, ਮਹਾਰਾਜਾ''ਤਿ। ''ਇਦਾਨਿ ਮਯਾ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਪਿਟ੍ਠਿਪਸ੍ਸੇ ਠਿਤਾ ਦਿਟ੍ਠਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇਪਿ ''ਅਹਂ ਨ ਪਸ੍ਸਾਮਿ''ਚ੍ਚੇਵਾਹ। ਰਾਜਾ ''ਕਿਂ ਨੁ ਖੋ ਏਤ''ਨ੍ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ, ''ਭਨ੍ਤੇ, ਇਤੋ ਤਾਵ ਨਿਕ੍ਖਮਥਾ''ਤਿ ਆਹ। ਥੇਰੇ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਪਮੁਖੇ ਠਿਤੇ ਪੁਨ ਸਾ ਥੇਰਸ੍ਸ ਪਿਟ੍ਠਿਪਸ੍ਸੇ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਰਾਜਾ ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਪੁਨ ਉਪਰਿਤਲਂ ਅਭਿਰੁਹਿ, ਤਸ੍ਸ ਆਗਤਭਾਵਂ ਞਤ੍ਵਾ ਥੇਰੋ ਨਿਸੀਦਿ। ਪੁਨ ਰਾਜਾ ਤਂ ਸਬ੍ਬਟ੍ਠਾਨੇਸੁ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋਪਿ ਅਦਿਸ੍ਵਾ, ''ਭਨ੍ਤੇ, ਕਹਂ ਸਾ ਇਤ੍ਥੀ''ਤਿ ਪੁਨ ਥੇਰਂ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਨਾਹਂ ਪਸ੍ਸਾਮਿ ਮਹਾਰਾਜਾਤਿ। ''ਕਿਂ ਕਥੇਥ, ਭਨ੍ਤੇ, ਮਯਾ ਇਦਾਨੇਵ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਪਿਟ੍ਠਿਪਸ੍ਸੇ ਠਿਤਾ ਦਿਟ੍ਠਾ''ਤਿ ਆਹ। ਆਮ, ਮਹਾਰਾਜ, ਮਹਾਜਨੋਪਿ ''ਮੇ ਪਚ੍ਛਤੋ ਪਚ੍ਛਤੋ ਇਤ੍ਥੀ ਵਿਚਰਤੀ''ਤਿ ਵਦਤਿ, ਅਹਂ ਪਨ ਨ ਪਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ।

ਰਾਜਾ ''ਪਟਿਰੂਪਕੇਨ ਭਵਿਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਥੇਰਂ, ''ਭਨ੍ਤੇ, ਇਤੋ ਤਾਵ ਓਤਰਥਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਥੇਰੇ ਓਤਰਿਤ੍ਵਾ ਪਮੁਖੇ ਠਿਤੇ ਪੁਨ ਤਂ ਤਸ੍ਸ ਪਿਟ੍ਠਿਪਸ੍ਸੇ ਠਿਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਉਪਰਿਤਲਂ ਅਭਿਰੁਹਿ। ਪੁਨ ਨਾਦ੍ਦਸ। ਸੋ ਪੁਨ ਥੇਰਂ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਤੇਨ ''ਨ ਪਸ੍ਸਾਮਿ''ਚ੍ਚੇਵ ਵੁਤ੍ਤੇ ''ਪਟਿਰੂਪਕਮੇਵੇਤ''ਨ੍ਤਿ ਨਿਟ੍ਠਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਥੇਰਂ ਆਹ – ''ਭਨ੍ਤੇ, ਏਵਰੂਪੇ ਸਂਕਿਲੇਸੇ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਪਿਟ੍ਠਿਤੋ ਵਿਚਰਨ੍ਤੇ ਅਞ੍ਞੋ ਕੋਚਿ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਭਿਕ੍ਖਂ ਨ ਦਸ੍ਸਤਿ, ਨਿਬਦ੍ਧਂ ਮਮ ਗੇਹਂ ਪਵਿਸਥ, ਅਹਮੇਵ ਚਤੂਹਿ ਪਚ੍ਚਯੇਹਿ ਉਪਟ੍ਠਹਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਥੇਰਂ ਨਿਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਕਾਮਿ।

ਭਿਕ੍ਖੂ ''ਪਸ੍ਸਥਾਵੁਸੋ, ਰਞ੍ਞੋ ਪਾਪਕਿਰਿਯਂ, 'ਏਤਂ ਵਿਹਾਰਤੋ ਨੀਹਰਾ'ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਚਤੂਹਿ ਪਚ੍ਚਯੇਹਿ ਨਿਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਗਤੋ''ਤਿ ਉਜ੍ਝਾਯਿਂਸੁ। ਤਮ੍ਪਿ ਥੇਰਂ ਆਹਂਸੁ – ''ਅਮ੍ਭੋ, ਦੁਸ੍ਸੀਲ, ਇਦਾਨਿਸਿ ਰਾਜਕੋਣ੍ਡੋ ਜਾਤੋ''ਤਿ। ਸੋਪਿ ਪੁਬ੍ਬੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਵਤ੍ਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੋ ''ਤੁਮ੍ਹੇ ਦੁਸ੍ਸੀਲਾ, ਤੁਮ੍ਹੇ ਕੋਣ੍ਡਾ, ਤੁਮ੍ਹੇ ਇਤ੍ਥਿਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਵਿਚਰਥਾ''ਤਿ ਆਹ। ਤੇ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥੁ ਆਰੋਚੇਸੁਂ – ''ਭਨ੍ਤੇ, ਕੋਣ੍ਡਧਾਨਤ੍ਥੇਰੋ ਅਮ੍ਹੇਹਿ ਵੁਤ੍ਤੋ ਅਮ੍ਹੇ 'ਦੁਸ੍ਸੀਲਾ'ਤਿਆਦੀਨਿ ਵਤ੍ਵਾ ਅਕ੍ਕੋਸਤੀ''ਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਤਂ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਪੁਚ੍ਛਿ – ''ਸਚ੍ਚਂ ਕਿਰ ਤ੍ਵਂ, ਭਿਕ੍ਖੁ, ਏਵਂ ਵਦੇਸੀ''ਤਿ? ''ਸਚ੍ਚਂ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ। ''ਕਿਂ ਕਾਰਣਾ''ਤਿ? ''ਮਯਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਕਥਿਤਕਾਰਣਾ''ਤਿ। ''ਤੁਮ੍ਹੇ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਇਮਿਨਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਕਸ੍ਮਾ ਕਥੇਥਾ''ਤਿ। ''ਇਮਸ੍ਸ ਪਚ੍ਛਤੋ ਇਤ੍ਥਿਂ ਵਿਚਰਨ੍ਤਿਂ ਦਿਸ੍ਵਾ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ। ''ਇਮੇ ਕਿਰ ਤਯਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਇਤ੍ਥਿਂ ਵਿਚਰਨ੍ਤਿਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਤ੍ਵਂ ਕਸ੍ਮਾ ਕਥੇਸਿ , ਏਤੇ ਤਾਵ ਦਿਸ੍ਵਾ ਕਥੇਨ੍ਤਿ। ਤ੍ਵਂ ਅਦਿਸ੍ਵਾਵ ਇਮੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਕਸ੍ਮਾ ਕਥੇਸਿ, ਨਨੁ ਪੁਬ੍ਬੇ ਤਵੇਵ ਪਾਪਿਕਂ ਦਿਟ੍ਠਿਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਇਦਂ ਜਾਤਂ, ਇਦਾਨਿ ਕਸ੍ਮਾ ਪੁਨ ਪਾਪਿਕਂ ਦਿਟ੍ਠਿਂ ਗਣ੍ਹਾਸੀ''ਤਿ। ਭਿਕ੍ਖੂ ''ਕਿਂ ਪਨ, ਭਨ੍ਤੇ, ਇਮਿਨਾ ਪੁਬ੍ਬੇ ਕਤ''ਨ੍ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਂਸੁ। ਅਥ ਨੇਸਂ ਸਤ੍ਥਾ ਤਸ੍ਸ ਪੁਬ੍ਬਕਮ੍ਮਂ ਕਥੇਤ੍ਵਾ ''ਭਿਕ੍ਖੁ ਇਦਂ ਪਾਪਕਮ੍ਮਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਤ੍ਵਂ ਇਮਂ ਵਿਪ੍ਪਕਾਰਂ ਪਤ੍ਤੋ, ਇਦਾਨਿ ਤੇ ਪੁਨ ਤਥਾਰੂਪਂ ਪਾਪਿਕਂ ਦਿਟ੍ਠਿਂ ਗਹੇਤੁਂ ਨ ਯੁਤ੍ਤਂ, ਮਾ ਪੁਨ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਕਥੇਹਿ, ਨਿਸ੍ਸਦ੍ਦੋ ਮੁਖਵਟ੍ਟਿਯਂ ਛਿਨ੍ਨਕਂਸਥਾਲਸਦਿਸੋ ਹੋਹਿ, ਏਵਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਨਿਬ੍ਬਾਨਪ੍ਪਤ੍ਤੋ ਨਾਮ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਅਨੁਸਨ੍ਧਿਂ ਘਟੇਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਨ੍ਤੋ ਇਮਾ ਗਾਥਾ ਅਭਾਸਿ –

੧੩੩.''ਮਾਵੋਚ ਫਰੁਸਂ ਕਞ੍ਚਿ, ਵੁਤ੍ਤਾ ਪਟਿਵਦੇਯ੍ਯੁ ਤਂ।
ਦੁਕ੍ਖਾ ਹਿ ਸਾਰਮ੍ਭਕਥਾ, ਪਟਿਦਣ੍ਡਾ ਫੁਸੇਯ੍ਯੁ ਤਂ॥

੧੩੪.''ਸਚੇ ਨੇਰੇਸਿ ਅਤ੍ਤਾਨਂ, ਕਂਸੋ ਉਪਹਤੋ ਯਥਾ।
ਏਸ ਪਤ੍ਤੋਸਿ ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ, ਸਾਰਮ੍ਭੋ ਤੇ ਨ ਵਿਜ੍ਜਤੀ''ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਮਾਵੋਚ ਫਰੁਸਂ ਕਞ੍ਚੀ**ਤਿ ਕਞ੍ਚਿ ਏਕਪੁਗ੍ਗਲਮ੍ਪਿ ਫਰੁਸਂ ਮਾ ਅਵਚ। **ਵੁਤ੍ਤਾ**ਤਿ ਤਯਾ ਪਰੇ ''ਦੁਸ੍ਸੀਲਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾ, ਤਮ੍ਪਿ ਤਥੇਵ **ਪਟਿਵਦੇਯ੍ਯੁਂ। ਸਾਰਮ੍ਭਕਥਾ**ਤਿ ਏਸਾ ਕਰਣੁਤ੍ਤਰਾ ਯੁਗਗ੍ਗਾਹਕਥਾ ਨਾਮ **ਦੁਕ੍ਖਾ। ਪਟਿਦਣ੍ਡਾ**ਤਿ ਕਾਯਦਣ੍ਡਾਦੀਹਿ ਪਰਂ ਪਹਰਨ੍ਤਸ੍ਸ ਤਾਦਿਸਾ ਪਟਿਦਣ੍ਡਾ ਚ ਤਵ ਮਤ੍ਥਕੇ ਪਤੇਯ੍ਯੁਂ। **ਸਚੇ ਨੇਰੇਸੀ**ਤਿ ਸਚੇ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਨਿਚ੍ਚਲਂ ਕਾਤੁਂ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਸਿ। **ਕਂਸੋ ਉਪਹਤੋ ਯਥਾ**ਤਿ ਮੁਖਵਟ੍ਟਿਯਂ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਤਲਮਤ੍ਤਂ ਕਤ੍ਵਾ ਠਪਿਤਕਂਸਥਾਲਂ ਵਿਯ। ਤਞ੍ਹਿ ਹਤ੍ਥਪਾਦੇਹਿ ਵਾ ਦਣ੍ਡਕੇਨ ਵਾ ਪਹਟਮ੍ਪਿ ਸਦ੍ਦਂ ਨ ਕਰੋਤਿ, **ਏਸ ਪਤ੍ਤੋਸੀ**ਤਿ ਸਚੇ ਏਵਰੂਪੋ ਭਵਿਤੁਂ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਸਿ, ਇਮਂ ਪਟਿਪਦਂ ਪੂਰਯਮਾਨੋ ਇਦਾਨਿ ਅਪ੍ਪਤ੍ਤੋਪਿ ਏਸੋ ਨਿਬ੍ਬਾਨਪ੍ਪਤ੍ਤੋ ਨਾਮ। **ਸਾਰਮ੍ਭੋ ਤੇ ਨ ਵਿਜ੍ਜਤੀ**ਤਿ ਏਵਂ ਸਨ੍ਤੇ ਚ ਪਨ ''ਤ੍ਵਂ ਦੁਸ੍ਸੀਲੋ, ਤੁਮ੍ਹੇ ਦੁਸ੍ਸੀਲਾ''ਤਿਏਵਮਾਦਿਕੋ ਉਤ੍ਤਰਕਰਣਵਾਚਾਲਕ੍ਖਣੋ ਸਾਰਮ੍ਭੋਪਿ ਤੇ ਨ ਵਿਜ੍ਜਤਿ, ਨ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿਯੇਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਬਹੂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਾਦੀਨਿ ਪਾਪੁਣਿਂਸੁ, ਕੋਣ੍ਡਧਾਨਤ੍ਥੇਰੋਪਿ ਸਤ੍ਥਾਰਾ ਦਿਨ੍ਨਓਵਾਦੇ ਠਤ੍ਵਾ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਿ, ਨ ਚਿਰਸ੍ਸੇਵ ਆਕਾਸੇ ਉਪ੍ਪਤਿਤ੍ਵਾ ਪਠਮਂ ਸਲਾਕਂ ਗਣ੍ਹੀਤਿ।

ਕੋਣ੍ਡਧਾਨਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ ਚਤੁਤ੍ਥਂ।

੫. ਉਪੋਸਥਿਕਇਤ੍ਥੀਨਂ ਵਤ੍ਥੁ

ਯਥਾ ਦਣ੍ਡੇਨਾਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਪੁਬ੍ਬਾਰਾਮੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਵਿਸਾਖਾਦੀਨਂ ਉਪਾਸਿਕਾਨਂ ਉਪੋਸਥਕਮ੍ਮਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਕਿਰ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਮਹਾਉਪੋਸਥਦਿਵਸੇ ਪਞ੍ਚਸਤਮਤ੍ਤਾ ਇਤ੍ਥਿਯੋ ਉਪੋਸਥਿਕਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਵਿਹਾਰਂ ਅਗਮਿਂਸੁ। ਵਿਸਾਖਾ ਤਾਸੁ ਮਹਲ੍ਲਕਿਤ੍ਥਿਯੋ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਪੁਚ੍ਛਿ, ''ਅਮ੍ਮਾ, ਕਿਮਤ੍ਥਂ ਉਪੋਸਥਿਕਾ ਜਾਤਤ੍ਥਾ''ਤਿ। ਤਾਹਿ ''ਦਿਬ੍ਬਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਪਤ੍ਥੇਤ੍ਵਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਮਜ੍ਝਿਮਿਤ੍ਥਿਯੋ ਪੁਚ੍ਛਿ, ਤਾਹਿ ''ਸਪਤ੍ਤਿਵਾਸਾ ਮੁਚ੍ਚਨਤ੍ਥਾਯਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਤਰੁਣਿਤ੍ਥਿਯੋ ਪੁਚ੍ਛਿ, ਤਾਹਿ ''ਪਠਮਗਬ੍ਭੇ ਪੁਤ੍ਤਪਟਿਲਾਭਤ੍ਥਾਯਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਕੁਮਾਰਿਕਾਯੋ ਪੁਚ੍ਛਿ, ਤਾਹਿ ''ਤਰੁਣਭਾਵੇਯੇਵ ਪਤਿਕੁਲਗਮਨਤ੍ਥਾਯਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਤਂ ਸਬ੍ਬਮ੍ਪਿ ਤਾਸਂ ਕਥਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਤਾ ਆਦਾਯ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਟਿਪਾਟਿਯਾ ਆਰੋਚੇਸਿ। ਤਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾ ''ਵਿਸਾਖੇ ਇਮੇਸਂ ਸਤ੍ਤਾਨਂ ਜਾਤਿਆਦਯੋ ਨਾਮ ਦਣ੍ਡਹਤ੍ਥਕਗੋਪਾਲਕਸਦਿਸਾ, ਜਾਤਿ ਜਰਾਯ ਸਨ੍ਤਿਕਂ, ਜਰਾ ਬ੍ਯਾਧਿਨੋ ਸਨ੍ਤਿਕਂ, ਬ੍ਯਾਧਿ ਮਰਣਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਪੇਸੇਤ੍ਵਾ ਮਰਣਂ ਕੁਠਾਰਿਯਾ ਛਿਨ੍ਦਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਜੀਵਿਤਂ ਛਿਨ੍ਦਤਿ, ਏਵਂ ਸਨ੍ਤੇਪਿ ਵਿਵਟ੍ਟਂ ਪਤ੍ਥੇਨ੍ਤਾ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ, ਵਟ੍ਟਮੇਵ ਪਨ ਪਤ੍ਥੇਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਅਨੁਸਨ੍ਧਿਂ ਘਟੇਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਨ੍ਤੋ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

੧੩੫.''ਯਥਾ ਦਣ੍ਡੇਨ ਗੋਪਾਲੋ, ਗਾਵੋ ਪਾਜੇਤਿ ਗੋਚਰਂ।
ਏਵਂ ਜਰਾ ਚ ਮਚ੍ਚੁ ਚ, ਆਯੁਂ ਪਾਜੇਨ੍ਤਿ ਪਾਣਿਨ''ਨ੍ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਪਾਜੇਤੀ**ਤਿ ਛੇਕੋ **ਗੋਪਾਲੋ** ਕੇਦਾਰਨ੍ਤਰਂ ਪਵਿਸਨ੍ਤਿਯੋ **ਗਾਵੋ ਦਣ੍ਡੇਨ** ਨਿਵਾਰੇਤ੍ਵਾ ਤੇਨੇਵ ਪੋਥੇਨ੍ਤੋ ਸੁਲਭਤਿਣੋਦਕਂ **ਗੋਚਰਂ** ਨੇਤਿ। **ਆਯੁਂ ਪਾਜੇਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਜੀਵਿਤਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਂ ਛਿਨ੍ਦਨ੍ਤਿ ਖੇਪੇਨ੍ਤਿ। ਗੋਪਾਲਕੋ ਵਿਯ ਹਿ ਜਰਾ ਚ ਮਚ੍ਚੁ ਚ, ਗੋਗਣੋ ਵਿਯ ਜੀਵਿਤਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਂ, ਗੋਚਰਭੂਮਿ ਵਿਯ ਮਰਣਂ। ਤਤ੍ਥ ਜਾਤਿ ਤਾਵ ਸਤ੍ਤਾਨਂ ਜੀਵਿਤਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਂ ਜਰਾਯ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਪੇਸੇਸਿ, ਜਰਾ ਬ੍ਯਾਧਿਨੋ ਸਨ੍ਤਿਕਂ , ਬ੍ਯਾਧਿ ਮਰਣਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕਂ। ਤਮੇਵ ਮਰਣਂ ਕੁਠਾਰਿਯਾ ਛੇਦਂ ਵਿਯ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਤੀਤਿ ਇਦਮੇਤ੍ਥ ਓਪਮ੍ਮਸਮ੍ਪਟਿਪਾਦਨਂ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਬਹੂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਾਦੀਨਿ ਪਾਪੁਣਿਂਸੂਤਿ।

ਉਪੋਸਥਿਕਇਤ੍ਥੀਨਂ ਵਤ੍ਥੁ ਪਞ੍ਚਮਂ।

੬. ਅਜਗਰਪੇਤਵਤ੍ਥੁ

ਅਥ ਪਾਪਾਨਿ ਕਮ੍ਮਾਨੀਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਵੇਲੁਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਅਜਗਰਪੇਤਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਏਕਸ੍ਮਿਞ੍ਹਿ ਸਮਯੇ ਮਹਾਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨਤ੍ਥੇਰੋ ਲਕ੍ਖਣਤ੍ਥੇਰੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਗਿਜ੍ਝਕੂਟਤੋ ਓਤਰਨ੍ਤੋ ਦਿਬ੍ਬੇਨ ਚਕ੍ਖੁਨਾ ਪਞ੍ਚਵੀਸਤਿਯੋਜਨਿਕਂ ਅਜਗਰਪੇਤਂ ਨਾਮ ਅਦ੍ਦਸ। ਤਸ੍ਸ ਸੀਸਤੋ ਅਗ੍ਗਿਜਾਲਾ ਉਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਪਰਿਯਨ੍ਤਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਪਰਿਯਨ੍ਤਤੋ ਉਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਸੀਸਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਉਭਯਤੋ ਉਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਮਜ੍ਝੇ ਓਤਰਨ੍ਤਿ। ਥੇਰੋ ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਸਿਤਂ ਪਾਤ੍ਵਾਕਾਸਿ। ਲਕ੍ਖਣਤ੍ਥੇਰੇਨ ਸਿਤਕਾਰਣਂ ਪੁਟ੍ਠੋ ''ਅਕਾਲੋ, ਆਵੁਸੋ, ਇਮਸ੍ਸ ਪਞ੍ਹਸ੍ਸ ਵੇਯ੍ਯਾਕਰਣਾਯ, ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਮਂ ਪੁਚ੍ਛੇਯ੍ਯਾਸੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਰਾਜਗਹੇ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਿਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਤਕਾਲੇ ਲਕ੍ਖਣਤ੍ਥੇਰੇਨ ਪੁਟ੍ਠੋ ਆਹ – ''ਤਤ੍ਰਾਹਂ, ਆਵੁਸੋ, ਏਕਂ ਪੇਤਂ ਅਦ੍ਦਸਂ, ਤਸ੍ਸ ਏਵਰੂਪੋ ਨਾਮ ਅਤ੍ਤਭਾਵੋ, ਅਹਂ ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ 'ਨ ਵਤ ਮੇ ਏਵਰੂਪੋ ਅਤ੍ਤਭਾਵੋ ਦਿਟ੍ਠਪੁਬ੍ਬੋ'ਤਿ ਸਿਤਂ ਪਾਤ੍ਵਾਕਾਸਿ''ਨ੍ਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ''ਚਕ੍ਖੁਭੂਤਾ ਵਤ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸਾਵਕਾ ਵਿਹਰਨ੍ਤੀ''ਤਿਆਦੀਨਿ (ਪਾਰਾ॰ ੨੨੮; ਸਂ॰ ਨਿ॰ ੨.੨੦੨) ਵਦਨ੍ਤੋ ਥੇਰਸ੍ਸ ਕਥਂ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪੇਤ੍ਵਾ ''ਮਯਾਪਿ ਏਸੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਪੇਤੋ ਬੋਧਿਮਣ੍ਡੇਯੇਵ ਦਿਟ੍ਠੋ, 'ਯੇ ਚ ਪਨ ਮੇ ਵਚਨਂ ਨ ਸਦ੍ਦਹੇਯ੍ਯੁਂ, ਤੇਸਂ ਤਂ ਅਹਿਤਾਯ ਅਸ੍ਸਾ'ਤਿ ਨ ਕਥੇਸਿਂ, ਇਦਾਨਿ ਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨਂ ਸਕ੍ਖਿਂ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਕਥੇਮੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਤਸ੍ਸ ਪੁਬ੍ਬਕਮ੍ਮਂ ਪੁਟ੍ਠੋ ਬ੍ਯਾਕਾਸਿ –

ਕਸ੍ਸਪਬੁਦ੍ਧਕਾਲੇ ਕਿਰ ਸੁਮਙ੍ਗਲਸੇਟ੍ਠਿ ਨਾਮ ਸੁਵਣ੍ਣਿਟ੍ਠਕਾਹਿ ਭੂਮਿੰ ਸਨ੍ਥਰਿਤ੍ਵਾ ਵੀਸਤਿਉਸਭਟ੍ਠਾਨੇ ਤਤ੍ਤਕੇਨੇਵ ਧਨੇਨ ਵਿਹਾਰੰ ਕਾਰੇਤ੍ਵਾ ਤਾਵਤ੍ਤਕੇਨੇਵ ਵਿਹਾਰਮਹੰ ਕਾਰੇਸਿ। ਸੋ ਏਕਦਿਵਸੰ ਪਾਤੋਵ ਸತ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕੰ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਨਗਰਦ੍ਵਾਰੇ ਏਕਿਸ੍ਸਾ ਸਾਲਾਯ ਕਾਸਾਵੰ ਸਸੀਸੰ ਪਾਰੁਪਿਤ੍ਵਾ ਕਲਲਮਕ੍ਖਿਤੇਹਿ ਪਾਦੇਹਿ ਨਿਪਨ੍ਨੰ ਏਕੰ ਚੋਰੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਅਯੰ ਕਲਲਮਕ੍ਖਿਤਪਾਦੋ ਰਤ੍ਤਿੰ ਵਿਚਰਿਤ੍ਵਾ ਦਿਵਾ ਨਿਪਨ੍ਨਮਨੁਸ੍ਸੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਆਹ। ਚੋਰੋ ਮੁਖੰ ਵਿਵਰਿਤ੍ਵਾ ਸੇਟ੍ਠਿੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਹੋਤੁ, ਜਾਨਿਸ੍ਸਾਮਿ ਤੇ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ ਆਘਾਤੰ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਤਕ੍ਖਤ੍ਤੁੰ ਖੇਤ੍ਤੰ ਝਾਪੇਸਿ, ਸਤ੍ਤਕ੍ਖਤ੍ਤੁੰ ਵਜੇ ਗੁਨ੍ਨੰ ਪਾਦੇ ਛਿਨ੍ਦਿ, ਸਤ੍ਤਕ੍ਖਤ੍ਤੁੰ ਗੇਹੰ ਝਾਪੇਸਿ, ਸੋ ਏਤ੍ਤਕੇਨਾਪਿ ਕੋਪੰ ਨਿਬ੍ਬਾਪੇਤੁੰ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੋ ਤਸ੍ਸ ਚੂਲ਼ੁਪਟ੍ਠਾਕੇਨ ਸਦ੍ਧਿੰ ਮਿਤ੍ਤਸਨ੍ਥਵੰ ਕਤ੍ਵਾ ''ਕਿੰ ਤੇ ਸੇਟ੍ਠਿਨੋ ਪਿਯ''ਨ੍ਤਿ ਪੁਟ੍ਠੋ ''ਗਨ੍ਧਕੁਟਿਤੋ ਅਞ੍ਞੰ ਤਸ੍ਸ ਪਿਯਤਰੰ ਨਤ੍ਥੀ''ਤਿ ਸੁਤ੍ਵਾ ''ਹੋਤੁ, ਗਨ੍ਧਕੁਟਿੰ ਝਾਪੇਤ੍ਵਾ ਕੋਪੰ ਨਿਬ੍ਬਾਪੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਸਤ੍ਥਰਿ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਪਵਿਟ੍ਠੇ ਪਾਨੀਯਪਰਿਭੋਜਨੀਯਘਟੇ ਭਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਗਨ੍ਧਕੁਟਿਯੰ ਅਗ੍ਗਿੰ ਅਦਾਸਿ। ਸੇਟ੍ਠਿ ''ਗਨ੍ਧਕੁਟਿ ਕਿਰ ਝਾਯਤੀ''ਤਿ ਸੁਤ੍ਵਾ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਝਾਮਕਾਲੇ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਗਨ੍ਧਕੁਟਿੰ ਝਾਮੰ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਵਾਲਗ੍ਗਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਦੋਮਨਸ੍ਸੰ ਅਕਤ੍ਵਾ ਵਾਮਬਾਹੁੰ ਸਮਿਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਦਕ੍ਖਿਣੇਨ ਹਤ੍ਥੇਨ ਮਹਾਅਪ੍ਫੋਟਨੰ ਅਪ੍ਫੋਟੇਸਿ। ਅਥ ਨੰ ਸਮੀਪੇ ਠਿਤਾ ਪੁਚ੍ਛਿੰਸੁ – ''ਕਸ੍ਮਾ, ਸਾਮਿ, ਏਤ੍ਤਕੰ ਧਨੰ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਕਤਗਨ੍ਧਕੁਟਿਯਾ ਝਾਮਕਾਲੇ ਅਪ੍ਫੋਟੇਸੀ''ਤਿ? ਸੋ ਆਹ – ''ਏਤ੍ਤਕੰ ਮੇ, ਤਾਤਾ, ਅਗ੍ਗਿਆਦੀਹਿ ਅਸਾਧਾਰਣੇ ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਸਾਸਨੇ ਧਨੰ ਨਿਦਹਿਤੁੰ ਲਦ੍ਧੰ, 'ਪੁਨਪਿ ਏਤ੍ਤਕੰ ਧਨੰ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥੁ ਗਨ੍ਧਕੁਟਿੰ ਕਾਤੁੰ ਲਭਿਸ੍ਸਾਮੀ'ਤਿ ਤੁਟ੍ਠਮਾਨਸੋ ਅਪ੍ਫੋਟੇਸਿ''ਨ੍ਤਿ। ਸੋ ਪੁਨ ਤਤ੍ਤਕੰ ਧਨੰ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਗਨ੍ਧਕੁਟਿੰ ਕਾਰੇਤ੍ਵਾ ਵੀਸਤਿਸਹਸ੍ਸਭਿਕ੍ਖੁਪਰਿਵਾਰਸ੍ਸ ਸਤ੍ਥੁਨੋ ਦਾਨੰ ਅਦਾਸਿ। ਤੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਚੋਰੋ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਅਹੰ ਇਮੰ ਅਮਾਰੇਤ੍ਵਾ ਮਙ੍ਕੁਕਾਤੁੰ ਨ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਹੋਤੁ, ਮਾਰੇਸ੍ਸਾਮਿ ਨ''ਨ੍ਤਿ ਨਿਵਾਸਨਨ੍ਤਰੇ ਛੁਰਿਕੰ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਤਾਹੰ ਵਿਹਾਰੇ ਵਿਚਰਨ੍ਤੋਪਿ ਓਕਾਸੰ ਨ ਲਭਿ। ਮਹਾਸੇਟ੍ਠਿਪਿ ਸਤ੍ਤ ਦਿਵਸਾਨਿ ਬੁਦ੍ਧਪ੍ਪਮੁਖਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਦਾਨੰ ਦਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰੰ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਆਹ – ''ਭਨ੍ਤੇ, ਮਮ ਏਕੇਨ ਪੁਰਿਸੇਨ ਸਤ੍ਤਕ੍ਖਤ੍ਤੁੰ ਖੇਤ੍ਤੰ ਝਾਪਿਤੰ, ਸਤ੍ਤਕ੍ਖਤ੍ਤੁੰ ਵਜੇ ਗੁਨ੍ਨੰ ਪਾਦਾ ਛਿਨ੍ਨਾ, ਸਤ੍ਤਕ੍ਖਤ੍ਤੁੰ ਗੇਹੰ ਝਾਪਿਤੰ, ਇਦਾਨਿ ਗਨ੍ਧਕੁਟਿਪਿ ਤੇਨੇਵ ਝਾਪਿਤਾ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਅਹੰ ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਦਾਨੇ ਪਠਮੰ ਪਤ੍ਤਿੰ ਤਸ੍ਸ ਦਮ੍ਮੀ''ਤਿ।

ਤੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ਚੋਰੋ ''ਭਾਰਿਯੰ ਵਤ ਮੇ ਕਮ੍ਮੰ ਕਤੰ, ਏਵੰ ਅਪਰਾਧਕਾਰਕੇ ਮਯਿ ਇਮਸ੍ਸ ਕੋਪਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਨਤ੍ਥਿ, ਇਮਸ੍ਮਿਮ੍ਪਿ ਦਾਨੇ ਮਯ੍ਹਮੇਵ ਪਠਮੰ ਪਤ੍ਤਿੰ ਦੇਤਿ, ਅਹੰ ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਦੁਬ੍ਭਾਮਿ, ਏਵਰੂਪੰ ਮੇ ਪੁਰਿਸੰ ਅਖਮਾਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੇਵਦਣ੍ਡੋਪਿ ਮੇ ਮਤ੍ਥਕੇ ਪਤੇਯ੍ਯਾ''ਤਿ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸੇਟ੍ਠਿਸ੍ਸ ਪਾਦਮੂਲੇ ਨਿਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ''ਖਮਾਹਿ ਮੇ, ਸਾਮੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ''ਕਿੰ ਇਦ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ, ''ਸਾਮਿ, ਏਵੰ ਅਯੁਤ੍ਤਕੰ ਕਮ੍ਮੰ ਮਯਾ ਕਤੰ, ਤਸ੍ਸ ਮੇ ਖਮਾਹੀ''ਤਿ ਆਹ। ਅਥ ਨੰ ਸੇਟ੍ਠਿ ''ਤਯਾ ਮੇ ਇਦਞ੍ਚਿਦਞ੍ਚ ਕਤ''ਨ੍ਤਿ ਸਬ੍ਬੰ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ''ਆਮ, ਮਯਾ ਕਤ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ, ''ਤ੍ਵੰ ਮਯਾ ਨ ਦਿਟ੍ਠਪੁਬ੍ਬੋ, ਕਸ੍ਮਾ ਮੇ ਕੁਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ਏਵਮਕਾਸੀ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਸੋ ਏਕਦਿਵਸੰ ਨਗਰਾ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤੇਨ ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਵਚਨੰ ਸਾਰੇਤ੍ਵਾ ''ਇਮਿਨਾ ਮੇ ਕਾਰਣੇਨ ਕੋਪੋ ਉਪ੍ਪਾਦਿਤੋ''ਤਿ ਆਹ। ਸੇਟ੍ਠਿ ਅਤ੍ਤਨਾ ਵੁਤ੍ਤੰ ਸਰਿਤ੍ਵਾ ''ਆਮ, ਤਾਤ, ਵੁਤ੍ਤੰ ਮਯਾ , ਤੰ ਮੇ ਖਮਾਹੀ''ਤਿ ਚੋਰੰ ਖਮਾਪੇਤ੍ਵਾ ''ਉਟ੍ਠੇਹਿ, ਤਾਤ, ਖਮਾਮਿ ਤੇ, ਗਚ੍ਛ, ਤਾਤਾ''ਤਿ ਆਹ। ਸਚੇ ਮੇ, ਸਾਮਿ, ਖਮਸਿ, ਸਪੁਤ੍ਤਦਾਰੰ ਮੰ ਗੇਹੇ ਦਾਸੰ ਕਰੋਹੀਤਿ। ਤਾਤ, ਤ੍ਵੰ ਮਯਾ ਏਤ੍ਤਕੇ ਕਥਿਤੇ ਏਵਰੂਪੰ ਛੇਦਨੰ ਅਕਾਸਿ, ਗੇਹੇ ਵਸਨ੍ਤੇਨ ਪਨ ਸਦ੍ਧਿੰ ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਕਿਞ੍ਚਿ ਕਥੇਤੁੰ, ਨ ਮੇ ਤਯਾ ਗੇਹੇ ਵਸਨ੍ਤੇਨ ਕਿਚ੍ਚੰ ਅਤ੍ਥਿ, ਖਮਾਮਿ ਤੇ, ਗਚ੍ਛ, ਤਾਤਾਤਿ। ਚੋਰੋ ਤੰ ਕਮ੍ਮੰ ਕਤ੍ਵਾ ਆਯੁਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਅਵੀਚਿਮ੍ਹਿ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋ ਦੀਘਰਤ੍ਤੰ ਤਤ੍ਥ ਪਚ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਵਿਪਾਕਾਵਸੇਸੇਨ ਇਦਾਨਿ ਗਿਜ੍ਝਕੂਟੇ ਪਬ੍ਬਤੇ ਪਚ੍ਚਤੀਤਿ।

ਏਵੰ ਸਤ੍ਥਾ ਤਸ੍ਸ ਪੁਬ੍ਬਕਮ੍ਮੰ ਕਥੇਤ੍ਵਾ, ''ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਬਾਲਾ ਨਾਮ ਪਾਪਾਨਿ ਕਮ੍ਮਾਨਿ ਕਰੋਨ੍ਤਾ ਨ ਬੁਜ੍ਝਨ੍ਤਿ, ਪਚ੍ਛਾ ਪਨ ਅਤ੍ਤਨਾ ਕਤਕਮ੍ਮੇਹਿ ਡਯ੍ਹਮਾਨਾ ਅਤ੍ਤਨਾਵ ਅਤ੍ਤਨੋ ਦਾਵਗ੍ਗਿਸਦਿਸਾਵ ਹੋਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਅਨੁਸਨ੍ਧਿੰ ਘਟੇਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮੰ ਦੇਸੇਨ੍ਤੋ ਇਮੰ ਗਾਥਮਾਹ –

੧੩੬.''ਅਥ ਪਾਪਾਨਿ ਕਮ੍ਮਾਨਿ, ਕਰੰ ਬਾਲੋ ਨ ਬੁਜ੍ਝਤਿ।

ਸੇਹਿ ਕਮ੍ਮੇਹਿ ਦੁਮ੍ਮੇਧੋ, ਅਗ੍ਗਿਡਡ੍ਢੋਵ ਤਪ੍ਪਤੀ''ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਅਥ ਪਾਪਾਨੀ**ਤਿ ਨ ਕੇਵਲਂ **ਬਾਲੋ** ਕੋਧਵਸੇਨ ਪਾਪਾਨਿ ਕਰੋਤਿ, ਕਰੋਨ੍ਤੋਪਿ ਪਨ **ਨ ਬੁਜ੍ਝਤੀ**ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਪਾਪਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਚ ''ਪਾਪਂ ਕਰੋਮੀ''ਤਿ ਅਬੁਜ੍ਝਨਕੋ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ। ''ਇਮਸ੍ਸ ਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਏਵਰੂਪੋ ਨਾਮ ਵਿਪਾਕੋ''ਤਿ ਅਜਾਨਨਤਾਯ ''ਨ ਬੁਜ੍ਝਤੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਸੋਹੀ**ਤਿ ਸੋ ਤੇਹਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਨ੍ਤਕੇਹਿ **ਕਮ੍ਮੇਹਿ ਦੁਮ੍ਮੇਧੋ** ਨਿਪ੍ਪਞ੍ਞੋ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਨਿਰਯੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ **ਅਗ੍ਗਿਡਡ੍ਢੋਵ ਤਪ੍ਪਤੀ**ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਬਹੂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਾਦੀਨਿ ਪਾਪੁਣਿਂਸੂਤਿ।

ਅਜਗਰਪੇਤਵਤ੍ਥੁ ਛਟ੍ਠਂ।

੭. ਮਹਾਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ

ਯੋ ਦਣ੍ਡੇਨਾਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਵੇਲ਼ੁਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਮਹਾਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨਤ੍ਥੇਰਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਏਕਸ੍ਮਿਞ੍ਹਿ ਸਮਯੇ ਤਿਤ੍ਥਿਯਾ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਤ੍ਵਾ ਮਨ੍ਤੇਸੁਂ – ''ਜਾਨਾਥਾਵੁਸੋ, 'ਕੇਨ ਕਾਰਣੇਨ ਸਮਣਸ੍ਸ ਗੋਤਮਸ੍ਸ ਲਾਭਸਕ੍ਕਾਰੋ ਮਹਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋ'ਤਿ । ਮਯਂ ਨ ਜਾਨਾਮ, ਤੁਮ੍ਹੇ ਪਨ ਜਾਨਾਥਾਤਿ। ਆਮ, ਜਾਨਾਮ, ਮਹਾਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨਂ ਨਾਮ ਏਕਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋ। ਸੋ ਹਿ ਦੇਵਲੋਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਦੇਵਤਾਹਿ ਕਤਕਮ੍ਮਂ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ ਕਥੇਤਿ 'ਇਦਂ ਨਾਮ ਕਤ੍ਵਾ ਏਵਰੂਪਂ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਲਭਨ੍ਤੀ'ਤਿ। ਨਿਰਯੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾਨਮ੍ਪਿ ਕਮ੍ਮਂ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ ਕਥੇਤਿ 'ਇਦਂ ਨਾਮ ਕਤ੍ਵਾ ਏਵਰੂਪਂ ਦੁਕ੍ਖਂ ਅਨੁਭਵਨ੍ਤੀ'ਤਿ। ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਤਸ੍ਸ ਕਥਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਮਹਨ੍ਤਂ ਲਾਭਸਕ੍ਕਾਰਂ ਅਭਿਹਰਨ੍ਤਿ, ਸਚੇ ਤਂ ਮਾਰੇਤੁਂ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਾਮ, ਸੋ ਲਾਭਸਕ੍ਕਾਰੋ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ। ਤੇ ''ਅਤ੍ਥੇਕੋ ਉਪਾਯੋ''ਤਿ ਸਬ੍ਬੇ ਏਕਚ੍ਛਨ੍ਦਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ''ਯਂਕਿਞ੍ਚਿ ਕਤ੍ਵਾ ਤਂ ਮਾਰਾਪੇਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਉਪਟ੍ਠਾਕੇ ਸਮਾਦਪੇਤ੍ਵਾ ਕਹਾਪਣਸਹਸ੍ਸਂ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਪੁਰਿਸਘਾਤਕਮ੍ਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਚਰਨ੍ਤੇ ਚੋਰੇ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ''ਮਹਾਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨਤ੍ਥੇਰੋ ਨਾਮ ਕਾਲ਼ਸਿਲਾਯਂ ਵਸਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਂ ਮਾਰੇਥਾ''ਤਿ ਤੇਸਂ ਕਹਾਪਣੇ ਅਦਂਸੁ। ਚੋਰਾ ਧਨਲੋਭੇਨ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ''ਥੇਰਂ ਮਾਰੇਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਵਸਨਟ੍ਠਾਨਂ ਪਰਿਵਾਰੇਸੁਂ। ਥੇਰੋ ਤੇਹਿ ਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਭਾਵਂ ਞਤ੍ਵਾ ਕੁਞ੍ਚਿਕਚ੍ਛਿਦ੍ਦੇਨ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਕਾਮਿ। ਤੇ ਚੋਰਾ ਤਂ ਦਿਵਸਂ ਥੇਰਂ ਅਦਿਸ੍ਵਾ ਪੁਨੇਕਦਿਵਸਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਰਿਕ੍ਖਿਪਿਂਸੁ। ਥੇਰੋ ਞਤ੍ਵਾ ਕਣ੍ਣਿਕਾਮਣ੍ਡਲਂ ਭਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਆਕਾਸਂ ਪਕ੍ਖਨ੍ਦਿ। ਏਵਂ ਤੇ ਪਠਮਮਾਸੇਪਿ ਮਜ੍ਝਿਮਮਾਸੇਪਿ ਥੇਰਂ ਗਹੇਤੁਂ ਨਾਸਕ੍ਖਿਂਸੁ। ਪਚ੍ਛਿਮਮਾਸੇ ਪਨ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤੇ ਥੇਰੋ ਅਤ੍ਤਨਾ ਕਤਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਆਕਡ੍ਢਨਭਾਵਂ ਞਤ੍ਵਾ ਨ ਅਪਗਚ੍ਛਿ। ਚੋਰਾ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਥੇਰਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਤਣ੍ਡੁਲਕਣਮਤ੍ਤਾਨਿਸ੍ਸ ਅਟ੍ਠੀਨਿ ਕਰੋਨ੍ਤਾ ਭਿਨ੍ਦਿਂਸੁ। ਅਥ ਨਂ ''ਮਤੋ''ਤਿ ਸਞ੍ਞਾਯ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਗੁਮ੍ਬਪਿਟ੍ਠੇ ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਕਮਿਂਸੁ।

ਥੇਰੋ ''ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਪਸ੍ਸਿਤ੍ਵਾਵ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਅਤ੍ਤਭਾਵਂ ਝਾਨਵੇਠਨੇਨ ਵੇਠੇਤ੍ਵਾ ਥਿਰਂ ਕਤ੍ਵਾ ਆਕਾਸੇਨ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ, ''ਭਨ੍ਤੇ, ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਆਹ। ''ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਿਸ੍ਸਸਿ, ਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨਾ''ਤਿ? ''ਆਮ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ। ''ਕਤ੍ਥ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ''ਤਿ? ''ਕਾਲ਼ਸਿਲਾਪਦੇਸਂ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ। ਤੇਨ ਹਿ, ਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨ, ਮਯ੍ਹਂ ਧਮ੍ਮਂ ਕਥੇਤ੍ਵਾ ਯਾਹਿ। ਤਾਦਿਸਸ੍ਸ ਹਿ ਮੇ ਸਾਵਕਸ੍ਸ ਇਦਾਨਿ ਦਸ੍ਸਨਂ ਨਤ੍ਥੀਤਿ। ਸੋ ''ਏਵਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਆਕਾਸਂ ਉਪ੍ਪਤਿਤ੍ਵਾ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨਦਿਵਸੇ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰੋ ਵਿਯ ਨਾਨਪ੍ਪਕਾਰਾ ਇਦ੍ਧਿਯੋ ਕਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਂ ਕਥੇਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਕਾਲ਼ਸਿਲਾਟਵਿਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਿ। ''ਥੇਰਂ ਕਿਰ ਚੋਰਾ ਮਾਰੇਸੁ''ਨ੍ਤਿ ਅਯਮ੍ਪਿ ਕਥਾ ਸਕਲਜਮ੍ਬੁਦੀਪੇ ਪਤ੍ਥਰਿ। ਰਾਜਾ ਅਜਾਤਸਤ੍ਤੁ ਚੋਰੇ ਪਰਿਯੇਸਨਤ੍ਥਾਯ ਚਰਪੁਰਿਸੇ ਪਯੋਜੇਸਿ। ਤੇਸੁਪਿ ਚੋਰੇਸੁ ਸੁਰਾਪਾਨੇ ਸੁਰਂ ਪਿਵਨ੍ਤੇਸੁ ਏਕੋ ਏਕਸ੍ਸ ਪਿਟ੍ਠਿਂ ਪਹਰਿਤ੍ਵਾ ਪਾਤੇਸਿ। ਸੋ ਤਂ ਸਨ੍ਤਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ''ਅਮ੍ਭੋ ਦੁਬ੍ਬਿਨੀਤ, ਤ੍ਵਂ ਕਸ੍ਮਾ ਮੇ ਪਿਟ੍ਠਿਂ ਪਾਤੇਸੀ''ਤਿ ਆਹ। ਕਿਂ ਪਨ ਹਰੇ ਦੁਟ੍ਠਚੋਰ, ਤਯਾ ਮਹਾਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨਤ੍ਥੇਰੋ ਪਠਮਂ ਪਹਟੋਤਿ? ਕਿਂ ਪਨ ਮਯਾ ਪਹਟਭਾਵਂ ਤ੍ਵਂ ਨ ਜਾਨਾਸੀਤਿ? ਇਤਿ ਨੇਸਂ ''ਮਯਾ ਪਹਟੋ, ਮਯਾ ਪਹਟੋ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਾਨਂ ਵਚਨਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਤੇ ਚਰਪੁਰਿਸਾ ਤੇ ਸਬ੍ਬੇ ਚੋਰੇ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਰਞ੍ਞੋ ਆਰੋਚੇਸੁਂ। ਰਾਜਾ ਚੋਰੇ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਪੁਚ੍ਛਿ – ''ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ ਥੇਰੋ ਮਾਰਿਤੋ''ਤਿ? ''ਆਮ, ਦੇਵਾ''ਤਿ। ''ਕੇਨ ਤੁਮ੍ਹੇ ਉਯ੍ਯੋਜਿਤਾ''ਤਿ? ''ਨਗ੍ਗਸਮਣਕੇਹਿ, ਦੇਵਾ''ਤਿ। ਰਾਜਾ

ਪਞ੍ਚਸਤੇ ਨਗ੍ਗਸਮਣਕੇ ਗਾਹਾਪੇਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਚਸਤੇਹਿ ਚੋਰੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਰਾਜਙ੍ਗਣੇ ਨਾਭਿਪ੍ਪਮਾਣੇਸੁ ਆਵਾਟੇਸੁ ਨਿਖਣਾਪੇਤ੍ਵਾ ਪਲਾਲੇਹਿ ਪਟਿਚ੍ਛਾਦਾਪੇਤ੍ਵਾ ਅਗ੍ਗਿਂ ਦਾਪੇਸਿ। ਅਥ ਨੇਸਂ ਞਾਮਭਾਵਂ ਞਤ੍ਵਾ ਅਯਨਙ੍ਗਲੇਹਿ ਕਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬੇ ਖਣ੍ਡਾਖਣ੍ਡਿਕਂ ਕਾਰਾਪੇਸਿ।

ਭਿਕ੍ਖੂ ਧਮ੍ਮਸਭਾਯਂ ਕਥਂ ਸਮੁਟ੍ਠਾਪੇਸੁਂ – ''ਮਹਾਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨਤ੍ਥੇਰੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਨਨੁਰੂਪਮੇਵ ਮਰਣਂ ਪਤ੍ਤੋ''ਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ''ਕਾਯ ਨੁਤ੍ਥ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਏਤਰਹਿ ਕਥਾਯ ਸਨ੍ਨਿਸਿਨ੍ਨਾ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ''ਇਮਾਯ ਨਾਮਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ, ''ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨੋ ਇਮਸ੍ਸੇਵ ਅਤ੍ਤਭਾਵਸ੍ਸ ਅਨਨੁਰੂਪਂ ਮਰਣਂ ਪਤ੍ਤੋ, ਪੁਬ੍ਬੇ ਪਨ ਤੇਨ ਕਤਸ੍ਸ ਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਅਨੁਰੂਪਮੇਵ ਮਰਣਂ ਪਤ੍ਤੋ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ''ਕਿਂ ਪਨਸ੍ਸ, ਭਨ੍ਤੇ, ਪੁਬ੍ਬਕਮ੍ਮ''ਨ੍ਤਿ ਪੁਟ੍ਠੋ ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਤ੍ਵਾ ਕਥੇਸਿ –

ਅਤੀਤੇ ਕਿਰ ਬਾਰਾਣਸਿਵਾਸੀ ਏਕੋ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤੋ ਸਯਮੇਵ ਕੋਟ੍ਟਨਪਚਨਾਦੀਨਿ ਕਮ੍ਮਾਨਿ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਮਾਤਾਪਿਤਰੋ ਪਟਿਜਗ੍ਗਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਮਾਤਾਪਿਤਰੋ ਨਂ, ''ਤਾਤ, ਤ੍ਵਂ ਏਕਕੋਵ ਗੇਹੇ ਚ ਅਰਞ੍ਞੇ ਚ ਕਮ੍ਮਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਕਿਲਮਸਿ, ਏਕਂ ਤੇ ਕੁਮਾਰਿਕਂ ਆਨੇਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ, ''ਅਮ੍ਮਤਾਤਾ, ਨ ਮਯ੍ਹਂ ਏਵਰੂਪਾਯਤ੍ਥੋ, ਅਹਂ ਯਾਵ ਤੁਮ੍ਹੇ ਜੀਵਥ, ਤਾਵ ਵੋ ਸਹਤ੍ਥਾ ਉਪਟ੍ਠਹਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਤੇਨ ਪਟਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਾ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ ਤਂ ਯਾਚਿਤ੍ਵਾ ਕੁਮਾਰਿਕਂ ਆਨਯਿਂਸੁ। ਸਾ ਕਤਿਪਾਹਮੇਵ ਤੇ ਉਪਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਾ ਤੇਸਂ ਦਸ੍ਸਨਮ੍ਪਿ ਅਨਿਚ੍ਛਨ੍ਤੀ ''ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਤਵ ਮਾਤਾਪਿਤੂਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਏਕਟ੍ਠਾਨੇ ਵਸਿਤੁ''ਨ੍ਤਿ ਉਜ੍ਝਾਯਿਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਮਿਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕਥਂ ਅਗ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੇ ਤਸ੍ਸ ਬਹਿਗਤਕਾਲੇ ਮਕਚਿਵਾਕਖਣ੍ਡਾਨਿ ਚ ਯਾਗੁਫੇਣਞ੍ਚ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਆਕਿਰਿਤ੍ਵਾ ਤੇਨਾਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ''ਕਿਂ ਇਦ''ਨ੍ਤਿ ਪੁਟ੍ਠਾ ਆਹ – ''ਇਮੇਸਂ ਅਨ੍ਧਮਹਲ੍ਲਕਾਨਂ ਏਤਂ ਕਮ੍ਮਂ, ਸਬ੍ਬਂ ਗੇਹਂ ਕਿਲਿਟ੍ਠਂ ਕਰੋਨ੍ਤਾ ਵਿਚਰਨ੍ਤਿ, ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਏਤੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਏਕਟ੍ਠਾਨੇ ਵਸਿਤੁ''ਨ੍ਤਿ। ਏਵਂ ਤਾਯ ਨਂ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ ਕਥਯਮਾਨਾਯ ਏਵਰੂਪੋਪਿ ਪੂਰਿਤਪਾਰਮੀ ਸਤ੍ਤੋ ਮਾਤਾਪਿਤੂਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਭਿਜ੍ਜਿ। ਸੋ ''ਹੋਤੁ, ਜਾਨਿਸ੍ਸਾਮਿ ਨੇਸਂ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ ਤੇ ਭੋਜੇਤ੍ਵਾ, ''ਅਮ੍ਮਤਾਤਾ, ਅਸੁਕਟ੍ਠਾਨੇ ਨਾਮ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਞਾਤਕਾ ਆਗਮਨਂ ਪਚ੍ਚਾਸੀਸਨ੍ਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਤੇ ਯਾਨਕਂ ਆਰੋਪੇਤ੍ਵਾ ਆਦਾਯ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਅਟਵਿਮਜ੍ਝਂ ਪਤ੍ਤਕਾਲੇ, ''ਤਾਤ, ਰਸ੍ਮਿਯੋ ਗਣ੍ਹਥ, ਗਾਵੋ ਪਤੋਦਸਞ੍ਞਾਯ ਗਮਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਠਾਨੇ ਚੋਰਾ ਵਸਨ੍ਤਿ, ਅਹਂ ਓਤਰਾਮੀ''ਤਿ ਪਿਤੁ ਹਤ੍ਥੇ ਰਸ੍ਮਿਯੋ ਦਤ੍ਵਾ ਓਤਰਿਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਸਦ੍ਦਂ ਪਰਿਵਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਚੋਰਾਨਂ ਉਟ੍ਠਿਤਸਦ੍ਦਮਕਾਸਿ। ਮਾਤਾਪਿਤਰੋ ਸਦ੍ਦਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ''ਚੋਰਾ ਉਟ੍ਠਿਤਾ''ਤਿ ਸਞ੍ਞਾਯ, ''ਤਾਤ, ਮਯਂ ਮਹਲ੍ਲਕਾ, ਤ੍ਵਂ ਅਤ੍ਤਾਨਮੇਵ ਰਕ੍ਖਾਹੀ''ਤਿ ਆਹਂਸੁ। ਸੋ ਮਾਤਾਪਿਤਰੋ ਤਥਾਵਿਰਵਨ੍ਤੇਪਿ ਚੋਰਸਦ੍ਦਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਕੋਟ੍ਟੇਤ੍ਵਾ ਮਾਰੇਤ੍ਵਾ ਅਟਵਿਯਂ ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਚਾਗਮਿ।

ਸਤ੍ਥਾ ਇਦਂ ਤਸ੍ਸ ਪੁਬ੍ਬਕਮ੍ਮਂ ਕਥੇਤ੍ਵਾ, ''ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨੋ ਏਤ੍ਤਕਂ ਕਮ੍ਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਅਨੇਕਵਸ੍ਸਸਤਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਨਿਰਯੇ ਪਚ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਵਿਪਾਕਾਵਸੇਸੇਨ ਅਤ੍ਤਭਾਵਸਤੇ ਏਵਮੇਵ ਕੋਟ੍ਟੇਤ੍ਵਾ ਸਂਚੁਣ੍ਣਿਤੋ ਮਰਣਂ ਪਤ੍ਤੋ। ਏਵਂ ਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨੇਨ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕਮ੍ਮਾਨੁਰੂਪਮੇਵ ਮਰਣਂ ਲਦ੍ਧਂ, ਪਞ੍ਚਹਿ ਚੋਰਸਤੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਲਭਿਂਸੁ। ਅਪ੍ਪਦੁਟ੍ਠੇਸੁ ਹਿ ਪਦੁਸ੍ਸਨ੍ਤੋ ਦਸਹਿ ਕਾਰਣੇਹਿ ਅਨਯਬ੍ਯਸਨਂ ਪਾਪੁਣਾਤਿਯੇਵਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਅਨੁਸਨ੍ਧਿਂ ਘਟੇਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਨ੍ਤੋ ਇਮਾ ਗਾਥਾ ਅਭਾਸਿ –

੧੩੭.''ਯੋ ਦਣ੍ਡੇਨ ਅਦਣ੍ਡੇਸੁ, ਅਪ੍ਪਦੁਟ੍ਠੇਸੁ ਦੁਸ੍ਸਤਿ।
ਦਸਨ੍ਨਮਞ੍ਞਤਰਂ ਠਾਨਂ, ਖਿਪ੍ਪਮੇਵ ਨਿਗਚ੍ਛਤਿ॥

੧੩੮.''ਵੇਦਨਂ ਫਰੁਸਂ ਜਾਨਿਂ, ਸਰੀਰਸ੍ਸ ਵ ਭੇਦਨਂ।
ਗਰੁਕਂ ਵਾਪਿ ਆਬਾਧਂ, ਚਿਤ੍ਤਕ੍ਖੇਪਂ ਵ ਪਾਪੁਣੇ॥

੧੩੯.''ਰਾਜਤੋ ਵਾ ਉਪਸਗ੍ਗਂ, ਅਬ੍ਭਕ੍ਖਾਨਂ ਵ ਦਾਰੁਣਂ।
ਪਰਿਕ੍ਖਯਂ ਵ ਞਾਤੀਨਂ, ਭੋਗਾਨਂ ਵ ਪਭਙ੍ਗੁਰਂ॥

੧੪੦.''ਅਥ ਵਾਸ੍ਸ ਅਗਾਰਾਨਿ, ਅਗ੍ਗਿ ਡਹਤਿ ਪਾਵਕੋ।
ਕਾਯਸ੍ਸ ਭੇਦਾ ਦੁਪ੍ਪਞ੍ਞੋ, ਨਿਰਯਂ ਸੋਪਪਜ੍ਜਤੀ''ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਅਦਣ੍ਡੇਸੂ**ਤਿ ਕਾਯਦਣ੍ਡਾਦਿਰਹਿਤੇਸੁ ਖੀਣਾਸਵੇਸੁ। **ਅਪ੍ਪਦੁਟ੍ਠੇਸੂ**ਤਿ ਪਰੇਸੁ ਵਾ ਅਤ੍ਤਨਿ ਵਾ ਨਿਰਪਰਾਧੇਸੁ। **ਦਸਨ੍ਨਮਞ੍ਞਤਰਂ ਠਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਦਸਸੁ ਦੁਕ੍ਖਕਾਰਣੇਸੁ ਅਞ੍ਞਤਰਂ ਕਾਰਣਂ। **ਵੇਦਨ**ਨ੍ਤਿ ਸੀਸਰੋਗਾਦਿਭੇਦਂ **ਫਰੁਸਂ** ਵੇਦਨਂ। **ਜਾਨਿ**ਨ੍ਤਿ ਕਿਚ੍ਛਾਧਿਗਤਸ੍ਸ ਧਨਸ੍ਸ ਜਾਨਿਂ। **ਭੇਦਨ**ਨ੍ਤਿ ਹਤ੍ਥਚ੍ਛੇਦਾਦਿਕਂ ਸਰੀਰਭੇਦਨਂ। **ਗਰੁਕ**ਨ੍ਤਿ ਪਕ੍ਖਹਤਏਕਚਕ੍ਖੁਕਪੀਠਸਪ੍ਪਿਕੁਣੀਭਾਵਕੁਟ੍ਠਰੋਗਾਦਿਭੇਦਂ ਗਰੁਕਾਬਾਧਂ ਵਾ। **ਚਿਤ੍ਤਕ੍ਖੇਪ**ਨ੍ਤਿ ਉਮ੍ਮਾਦਂ। **ਉਪਸਗ੍ਗ**ਨ੍ਤਿ ਯਸਵਿਲੋਪਸੇਨਾਪਤਿਟ੍ਠਾਨਾਦਿਅਚ੍ਛਿਨ੍ਨਨਾਦਿਕਂ **ਰਾਜਤੋ** ਉਪਸਗ੍ਗਂ ਵਾ। **ਅਬ੍ਭਕ੍ਖਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਅਦਿਟ੍ਠਅਸੁਤਅਚਿਨ੍ਤਿਤਪੁਬ੍ਬਂ ''ਇਦਂ ਸਨ੍ਧਿਚ੍ਛੇਦਾਦਿਕਮ੍ਮਂ, ਇਦਂ ਵਾ ਰਾਜਾਪਰਾਧਿਕਮ੍ਮਂ ਤਯਾ ਕਤ''ਨ੍ਤਿ ਏਵਰੂਪਂ **ਦਾਰੁਣਂ** ਅਬ੍ਭਕ੍ਖਾਨਂ ਵਾ। **ਪਰਿਕ੍ਖਯਂ** ਵ **ਞਾਤੀਨ**ਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਵਸ੍ਸਯੋ ਭਵਿਤੁਂ ਸਮਤ੍ਥਾਨਂ **ਞਾਤੀਨਂ** ਪਰਿਕ੍ਖਯਂ ਵਾ। **ਪਭਙ੍ਗੁਰ**ਨ੍ਤਿ ਪਭਙ੍ਗੁਭਾਵਂ ਪੂਤਿਭਾਵਂ। ਯਂ ਹਿਸ੍ਸ ਗੇਹੇ ਧਞ੍ਞਂ, ਤਂ ਪੂਤਿਭਾਵਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਸੁਵਣ੍ਣਂ ਅਙ੍ਗਾਰਭਾਵਂ, ਮੁਤ੍ਤਾ ਕਪ੍ਪਾਸਟ੍ਠਿਭਾਵਂ, ਕਹਾਪਣਂ ਕਪਾਲਖਣ੍ਡਾਦਿਭਾਵਂ, ਦ੍ਵਿਪਦਚਤੁਪ੍ਪਦਾ ਕਾਣਕੁਣਾਦਿਭਾਵਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਅਗ੍ਗਿ ਡਹਤੀ**ਤਿ ਏਕਸਂਵਚ੍ਛਰੇ ਦ੍ਵਤ੍ਤਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਅਞ੍ਞਸ੍ਮਿਂ ਡਾਹਕੇ ਅਵਿਜ੍ਜਮਾਨੇਪਿ ਅਸਨਿਅਗ੍ਗਿ ਵਾ ਪਤਿਤ੍ਵਾ ਡਹਤਿ, ਅਤ੍ਤਨੋਵ ਧਮ੍ਮਤਾਯ ਉਟ੍ਠਿਤੋ ਪਾਵਕੋ ਵਾ ਡਹਤਿਯੇਵ। **ਨਿਰਯ**ਨ੍ਤਿ ਦਿਟ੍ਠੇਵ ਧਮ੍ਮੇ ਇਮੇਸਂ ਦਸਨ੍ਨਂ ਠਾਨਾਨਂ ਅਞ੍ਞਤਰਂ ਪਤ੍ਵਾਪਿ ਏਕਂਸੇਨ ਸਮ੍ਪਰਾਯੇ ਪਤ੍ਤਬ੍ਬਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ ''ਨਿਰਯਂ ਸੋਪਪਜ੍ਜਤੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਬਹੂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਾਦੀਨਿ ਪਾਪੁਣਿਂਸੂਤਿ।

ਮਹਾਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ ਸਤ੍ਤਮਂ।

੮. ਬਹੁਭਣ੍ਡਿਕਭਿਕ੍ਖੁਵਤ੍ਥੁ

ਨ ਨਗ੍ਗਚਰਿਯਾਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਬਹੁਭਣ੍ਡਿਕਂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਸਾਵਤ੍ਥਿਵਾਸੀ ਕਿਰੇਕੋ ਕੁਟੁਮ੍ਬਿਕੋ ਭਰਿਯਾਯ ਕਾਲਕਤਾਯ ਪਬ੍ਬਜਿ। ਸੋ ਪਬ੍ਬਜਨ੍ਤੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਰਿਵੇਣਞ੍ਚ ਅਗ੍ਗਿਸਾਲਞ੍ਚ ਭਣ੍ਡਗਬ੍ਭਞ੍ਚ ਕਾਰੇਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬਮ੍ਪਿ ਭਣ੍ਡਗਬ੍ਭਂ ਸਪ੍ਪਿਮਧੁਤੇਲਾਦੀਹਿ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਜਿ, ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾ ਚ ਪਨ ਅਤ੍ਤਨੋ ਦਾਸੇ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਯਥਾਰੁਚਿਕਂ ਆਹਾਰਂ ਪਚਾਪੇਤ੍ਵਾ ਭੁਞ੍ਜਤਿ। ਬਹੁਭਣ੍ਡੋ ਚ ਬਹੁਪਰਿਕ੍ਖਾਰੋ ਚ ਅਹੋਸਿ। ਰਤ੍ਤਿਂ ਅਞ੍ਞਂ ਨਿਵਾਸਨਪਾਰੁਪਨਂ ਹੋਤਿ, ਦਿਵਾ ਅਞ੍ਞਂ ਨਿਵਾਸਨਪਾਰੁਪਨਂ ਹੋਤਿ, ਦਿਵਾ ਅਞ੍ਞਂ ਵਿਹਾਰਪਚ੍ਚਨ੍ਤੇ ਵਸਤਿ। ਤਸ੍ਸੇਕਦਿਵਸਂ ਚੀਵਰਪਚ੍ਚਤ੍ਥਰਣਾਨਿ ਸੁਕ੍ਖਾਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸੇਨਾਸਨਚਾਰਿਕਂ ਆਹਿਣ੍ਡਨ੍ਤਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਪਸ੍ਸਿਤ੍ਵਾ ''ਕਸ੍ਸਿਮਾਨਿ, ਆਵੁਸੋ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ''ਮਯ੍ਹ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ, ''ਆਵੁਸੋ, ਭਗਵਤਾ ਤਿਚੀਵਰਾਨਿ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਾਨਿ, ਤ੍ਵਞ੍ਚ ਪਨ ਏਵਂ ਅਪ੍ਪਿਚ੍ਛਸ੍ਸ ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਸਾਸਨੇ ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾ ਏਵਂ ਬਹੁਪਰਿਕ੍ਖਾਰੋ ਜਾਤੋ''ਤਿ ਤਂ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਨੇਤ੍ਵਾ, ''ਭਨ੍ਤੇ , ਅਯਂ ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਤਿਬਹੁਭਣ੍ਡੋ''ਤਿ ਆਰੋਚੇਸੁਂ। ਸਤ੍ਥਾ ''ਸਚ੍ਚਂ ਕਿਰ ਤਂ ਭਿਕ੍ਖੂ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ''ਸਚ੍ਚਂ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਆਹ – ''ਕਸ੍ਮਾ ਪਨ ਤ੍ਵਂ, ਭਿਕ੍ਖੁ, ਮਯਾ ਅਪ੍ਪਿਚ੍ਛਤਾਯ ਧਮ੍ਮੇ ਦੇਸਿਤੇ ਏਵਂ ਬਹੁਭਣ੍ਡੋ ਜਾਤੋ''ਤਿ। ਸੋ ਤਾਵਤ੍ਤਕੇਨੇਵ ਕੁਪਿਤੋ ''ਇਮਿਨਾ ਦਾਨਿ ਨੀਹਾਰੇਨ ਚਰਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਪਾਰੁਪਨਂ ਛਡ੍ਡੇਤ੍ਵਾ ਪਰਿਸਮਜ੍ਝੇ ਏਕਚੀਵਰੋ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਅਥ ਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਉਪਤ੍ਥਮ੍ਭਯਮਾਨੋ ਨਨੁ ਤ੍ਵਂ ਭਿਕ੍ਖੁ ਪੁਬ੍ਬੇ ਹਿਰੋਤ੍ਤਪ੍ਪਗਵੇਸਕੋ ਦਕਰਕ੍ਖਸਕਾਲੇਪਿ ਹਿਰੋਤ੍ਤਪ੍ਪਂ ਗਵੇਸਮਾਨੋ ਦ੍ਵਾਦਸ ਵਸ੍ਸਾਨਿ ਵਿਹਾਸਿ, ਕਸ੍ਮਾ ਇਦਾਨਿ ਏਵਂ ਗਰੁਕੇ ਬੁਦ੍ਧਸਾਸਨੇ ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾ ਚਤੁਪਰਿਸਮਜ੍ਝੇ ਪਾਰੁਪਨਂ ਛਡ੍ਡੇਤ੍ਵਾ ਹਿਰੋਤ੍ਤਪ੍ਪਂ ਪਹਾਯ ਠਿਤੋਸੀਤਿ। ਸੋ ਸਤ੍ਥੁ ਵਚਨਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਹਿਰੋਤ੍ਤਪ੍ਪਂ ਪਚ੍ਚੁਪਟ੍ਠਾਪੇਤ੍ਵਾ ਤਂ ਚੀਵਰਂ ਪਾਰੁਪਿਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸੀਦਿ। ਭਿਕ੍ਖੂ ਤਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਸ੍ਸ ਆਵਿਭਾਵਤ੍ਥਂ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਯਾਚਿਂਸੁ। ਭਗਵਾ ਅਤੀਤਂ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ਕਥੇਸਿ –

ਅਤੀਤੇ ਕਿਰ ਬਾਰਾਣਸਿਰਞ੍ਞੋ ਅਗ੍ਗਮਹੇਸਿਯਾ ਕੁਚ੍ਛਿਸ੍ਮਿਂ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤੋ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਂ ਗਣ੍ਹਿ। ਤਸ੍ਸ ਨਾਮਗ੍ਗਹਣਦਿਵਸੇ **ਮਹਿਂਸਕੁਮਾਰੋ**ਤਿ ਨਾਮਂ ਕਰਿਂਸੁ। ਤਸ੍ਸ ਕਨਿਟ੍ਠਭਾਤਾ **ਚਨ੍ਦਕੁਮਾਰੋ** ਨਾਮ ਅਹੋਸਿ। ਤੇਸਂ ਮਾਤਰਿ ਕਾਲਕਤਾਯ ਰਾਜਾ ਅਞ੍ਞਂ ਅਗ੍ਗਮਹੇਸਿਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪੇਸਿ। ਸਾਪਿ ਪੁਤ੍ਤਂ ਵਿਜਾਯਿ, **ਸੂਰਿਯਕੁਮਾਰੋ**ਤਿਸ੍ਸ ਨਾਮਂ ਕਰਿਂਸੁ। ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਰਾਜਾ ਤੁਟ੍ਠੋ ''ਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਤੇ ਵਰਂ

ਦਮ੍ਮੀ’’ਤਿ ਆਹ। ਸਾਪਿ ਖੋ, ‘‘ਦੇਵ, ਇਚ੍ਛਿਤਕਾਲੇ ਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਵਯਪ੍ਪਤ੍ਤਕਾਲੇ ਰਾਜਾਨਂ ਆਹ – ‘‘ਦੇਵੇਨ ਮਯ੍ਹਂ ਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਜਾਤਕਾਲੇ ਵਰੋ ਦਿਨ੍ਨੋ, ਇਦਾਨਿ ਮੇ ਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਰਜ੍ਜਂ ਦੇਹੀ’’ਤਿ । ਰਾਜਾ ‘‘ਮਮ ਦ੍ਵੇ ਪੁਤ੍ਤਾ ਅਗ੍ਗਿਕ੍ਖਨ੍ਧਾ ਵਿਯ ਜਲਨ੍ਤਾ ਵਿਚਰਨ੍ਤਿ, ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਤਸ੍ਸ ਰਜ੍ਜਂ ਦਾਤੁ’’ਨ੍ਤਿ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾਪਿ ਤਂ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ ਯਾਚਮਾਨਮੇਵ ਦਿਸ੍ਵਾ ‘‘ਅਯਂ ਮੇ ਪੁਤ੍ਤਾਨਂ ਅਨਤ੍ਥਮ੍ਪਿ ਕਰੇਯ੍ਯਾ’’ਤਿ ਪੁਤ੍ਤੇ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਤ੍ਵਾ, ‘‘ਤਾਤਾ, ਅਹਂ ਸੂਰਿਯਕੁਮਾਰਸ੍ਸ ਜਾਤਕਾਲੇ ਵਰਂ ਅਦਾਸਿਂ, ਇਦਾਨਿਸ੍ਸ ਮਾਤਾ ਰਜ੍ਜਂ ਯਾਚਤਿ, ਅਹਂ ਤਸ੍ਸ ਨ ਦਾਤੁਕਾਮੋ, ਤਸ੍ਸ ਮਾਤਾ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਅਨਤ੍ਥਮ੍ਪਿ ਕਰੇਯ੍ਯ, ਗਚ੍ਛਥ ਤੁਮ੍ਹੇ, ਅਰਞ੍ਞੇ ਵਸਿਤ੍ਵਾ ਮਮਚ੍ਚਯੇਨਾਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਰਜ੍ਜਂ ਗਣ੍ਹਥਾ’’ਤਿ ਉਯ੍ਯੋਜੇਸਿ। ਤੇ ਪਿਤਰਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਪਾਸਾਦਾ ਓਤਰਨ੍ਤੇ ਰਾਜਙ੍ਗਣੇ ਕੀਲ਼ਮਾਨੋ ਸੂਰਿਯਕੁਮਾਰੋ ਦਿਸ੍ਵਾ ਤਂ ਕਾਰਣਂ ਞਤ੍ਵਾ ਤੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਨਿਕ੍ਖਮਿ। ਤੇਸਂ ਹਿਮਵਨ੍ਤਂ ਪਵਿਟ੍ਠਕਾਲੇ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤੋ ਮਗ੍ਗਾ ਓਕ੍ਕਮ੍ਮ ਅਞ੍ਞਤਰਸ੍ਮਿਂ ਰੁਕ੍ਖਮੂਲੇ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਸੂਰਿਯਕੁਮਾਰਂ ਆਹ – ‘‘ਤਾਤ, ਏਤਂ ਸਰਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਨ੍ਹਤ੍ਵਾ ਚ ਪਿਵਿਤ੍ਵਾ ਚ ਅਮ੍ਹਾਕਮ੍ਪਿ ਪਦੁਮਿਨਿਪਣ੍ਣੇਹਿ ਉਦਕਂ ਆਹਰਾ’’ਤਿ। ਸੋ ਪਨ ਸਰੋ ਵੇਸ੍ਸਵਣ੍ਣਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕਾ ਏਕੇਨ ਦਕਰਕ੍ਖਸੇਨ ਲਦ੍ਧੋ ਹੋਤਿ। ਵੇਸ੍ਸਵਣ੍ਣੋ ਚ ਤਂ ਆਹ – ‘‘ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਦੇਵਧਮ੍ਮਜਾਨਨਕੇ ਯੇ ਚ ਅਞ੍ਞੇ ਇਮਂ ਸਰਂ ਓਤਰਨ੍ਤਿ, ਤੇ ਖਾਦਿਤੁਂ ਲਭਸੀ’’ਤਿ। ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਸੋ ਤਂ ਸਰਂ ਓਤਿਣ੍ਣੋਤਿਣ੍ਣੇ ਦੇਵਧਮ੍ਮੇ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਅਜਾਨਨ੍ਤੇ ਖਾਦਤਿ, ਸੂਰਿਯਕੁਮਾਰੋਪਿ ਤਂ ਸਰਂ ਅਵੀਮਂਸਿਤ੍ਵਾਵ ਓਤਰਿ, ਤੇਨ ਚ ‘‘ਦੇਵਧਮ੍ਮੇ ਜਾਨਾਸੀ’’ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤੋ ‘‘ਦੇਵਧਮ੍ਮਾ ਨਾਮ ਚਨ੍ਦਿਮਸੂਰਿਯਾ’’ਤਿ ਆਹ। ਅਥ ਨਂ ‘‘ਤ੍ਵਂ ਦੇਵਧਮ੍ਮੇ ਨ ਜਾਨਾਸੀ’’ਤਿ ਉਦਕਂ ਪਵੇਸੇਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਭਵਨੇ ਠਪੇਸਿ। ਬੋਧਿਸਤ੍ਤੋਪਿ ਤਂ ਚਿਰਾਯਨ੍ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਚਨ੍ਦਕੁਮਾਰਂ ਪੇਸੇਸਿ। ਸੋਪਿ ਤੇਨ ‘‘ਦੇਵਧਮ੍ਮੇ ਜਾਨਾਸੀ’’ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤੋ ‘‘ਦੇਵਧਮ੍ਮਾ ਨਾਮ ਚਤਸ੍ਸੋ ਦਿਸਾ’’ਤਿ ਆਹ। ਦਕਰਕ੍ਖਸੋ ਤਮ੍ਪਿ ਉਦਕਂ ਪਵੇਸੇਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥੇਵ ਠਪੇਸਿ।

ਬੋਧਿਸਤ੍ਤੋ ਤਸ੍ਮਿਮ੍ਪਿ ਚਿਰਾਯਨ੍ਤੇ ‘‘ਅਨ੍ਤਰਾਯੇਨ ਭਵਿਤਬ੍ਬ’’ਨ੍ਤਿ ਸਯਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਓਤਰਣਪਦਂਯੇਵ ਦਿਸ੍ਵਾ ‘‘ਅਯਂ ਸਰੋ ਰਕ੍ਖਸਪਰਿਗ੍ਗਹਿਤੋ’’ਤਿ ਞਤ੍ਵਾ ਖਗ੍ਗਂ ਸਨ੍ਨਯ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਧਨੁਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਰਕ੍ਖਸੋ ਤਂ ਅਨੋਤਰਨ੍ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਵਨਕਮ੍ਮਿਕਪੁਰਿਸਵੇਸੇਨਾਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਆਹ – ‘‘ਭੋ ਪੁਰਿਸ, ਤ੍ਵਂ ਮਗ੍ਗਕਿਲਨ੍ਤੋ, ਕਸ੍ਮਾ ਇਮਂ ਸਰਂ ਓਤਰਿਤ੍ਵਾ ਨ੍ਹਤ੍ਵਾ ਚ ਪਿਵਿਤ੍ਵਾ ਚ ਭਿਸਮੁਲ਼ਾਲ਼ਂ ਖਾਦਿਤ੍ਵਾ ਪੁਪ੍ਫਾਨਿ ਪਿਲ਼ਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਨ ਗਚ੍ਛਸੀ’’ਤਿ। ਬੋਧਿਸਤ੍ਤੋ ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾਵ ‘‘ਏਸ ਸੋ ਯਕ੍ਖੋ’’ਤਿ ਞਤ੍ਵਾ ‘‘ਤਯਾ ਮੇ ਭਾਤਰੋ ਗਹਿਤਾ’’ਤਿ ਆਹ। ਆਮ, ਮਯਾ ਗਹਿਤਾਤਿ। ਕਿਂ ਕਾਰਣਾਤਿ? ਅਹਂ ਇਮਂ ਸਰਂ ਓਤਿਣ੍ਣੋਤਿਣ੍ਣੇ ਲਭਾਮੀਤਿ । ਕਿਂ ਪਨ ਸਬ੍ਬੇਵ ਲਭਸੀਤਿ? ਦੇਵਧਮ੍ਮਜਾਨਨਕੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਅਵਸੇਸੇ ਲਭਾਮੀਤਿ। ਅਤ੍ਥਿ ਪਨ ਤੇ ਦੇਵਧਮ੍ਮੇਹਿ ਅਤ੍ਥੋਤਿ? ਆਮ, ਅਤ੍ਥੀਤਿ। ਅਹਂ ਕਥੇਸ੍ਸਾਮੀਤਿ। ਤੇਨ ਹਿ ਕਥੇਹੀਤਿ। ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਕਿਲਿਟ੍ਠੇਨ ਗਤ੍ਤੇਨ ਕਥੇਤੁਨ੍ਤਿ। ਯਕ੍ਖੋ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤਂ ਨ੍ਹਾਪੇਤ੍ਵਾ ਪਾਨੀਯਂ ਪਾਯੇਤ੍ਵਾ ਅਲਙ੍ਕਰਿਤ੍ਵਾ ਅਲਙ੍ਕਤਮਣ੍ਡਪਮਜ੍ਝੇ ਪਲ੍ਲਙ੍ਕਂ ਆਰੋਪੇਤ੍ਵਾ ਸਯਮਸ੍ਸ ਪਾਦਮੂਲੇ ਨਿਸੀਦਿ। ਅਥ ਨਂ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤੋ ‘‘ਸਕ੍ਕਚ੍ਚਂ ਸੁਣਾਹੀ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

> ‘‘ਹਿਰਿਓਤ੍ਤਪ੍ਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਾ, ਸੁਕ੍ਕਧਮ੍ਮਸਮਾਹਿਤਾ।
> ਸਨ੍ਤੋ ਸਪ੍ਪੁਰਿਸਾ ਲੋਕੇ, **ਦੇਵਧਮ੍ਮਾ**ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਰੇ’’ਤਿ॥ (ਜਾ॰ ੧.੧.੬)।

ਯਕ੍ਖੋ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਪਸਨ੍ਨੋ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤਂ ਆਹ – ‘‘ਪਣ੍ਡਿਤ, ਅਹਂ ਤੇ ਪਸਨ੍ਨੋ, ਏਕਂ ਭਾਤਰਂ ਦਮ੍ਮਿ, ਕਤਰਂ ਆਨੇਮੀ’’ਤਿ? ‘‘ਕਨਿਟ੍ਠਂ ਆਨੇਹੀ’’ਤਿ। ਪਣ੍ਡਿਤ, ਤ੍ਵਂ ਕੇਵਲਂ ਦੇਵਧਮ੍ਮੇ ਜਾਨਾਸਿਯੇਵ, ਨ ਪਨ ਤੇਸੁ ਵਤ੍ਤਸੀਤਿ। ਕਿਂ ਕਾਰਣਾਤਿ? ਯਸ੍ਮਾ ਜੇਟ੍ਠਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਕਨਿਟ੍ਠਂ ਆਹਰਾਪੇਨ੍ਤੋ ਜੇਟ੍ਠਾਪਚਾਯਿਕਕਮ੍ਮਂ ਨ ਕਰੋਸੀਤਿ, ਦੇਵਧਮ੍ਮੇ ਚਾਹਂ ਯਕ੍ਖ ਜਾਨਾਮਿ, ਤੇਸੁ ਚ ਵਤ੍ਤਾਮਿ। ਮਯਞ੍ਹਿ ਏਤਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਇਮਂ ਅਰਞ੍ਞਂ ਪਵਿਟ੍ਠਾ। ਏਤਸ੍ਸ ਹਿ ਅਤ੍ਥਾਯ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਪਿਤਰਂ ਏਤਸ੍ਸ ਮਾਤਾ ਰਜ੍ਜਂ ਯਾਚਿ, ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਪਨ ਪਿਤਾ ਤਂ ਵਰਂ ਅਦਤ੍ਵਾ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਅਨੁਰਕ੍ਖਣਤ੍ਥਾਯ ਅਰਞ੍ਞੇ ਵਾਸਂ ਅਨੁਜਾਨਿ, ਸੋ ਕੁਮਾਰੋ ਅਨਿਵਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਅਮ੍ਹੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਆਗਤੋ। ‘‘ਤਂ ਅਰਞ੍ਞੇ ਏਕੋ ਯਕ੍ਖੋ ਖਾਦੀ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇਪਿ ਨ ਕੋਚਿ ਸਦ੍ਦਹਿਸ੍ਸਤਿ। ਤੇਨਾਹਂ ਗਰਹਭਯਭੀਤੋ ਤਮੇਵਾਹਰਾਪੇਮੀਤਿ। ਯਕ੍ਖੋ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ‘‘ਸਾਧੁ ਪਣ੍ਡਿਤ, ਤ੍ਵਮੇਵ ਦੇਵਧਮ੍ਮੇ ਜਾਨਾਸਿ, ਦੇਵਧਮ੍ਮੇਸੁ ਚ ਵਤ੍ਤਸੀ’’ਤਿ ਦ੍ਵੇ ਭਾਤਰੋ ਆਨੇਤ੍ਵਾ ਅਦਾਸਿ। ਅਥ ਨਂ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤੋ ਯਕ੍ਖਭਾਵੇ ਆਦੀਨਵਂ ਕਥੇਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਚਸੁ ਸੀਲੇਸੁ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪੇਸਿ। ਸੋ ਤੇਨ ਸੁਸਂਵਿਹਿਤਾਰਕ੍ਖੋ ਤਸ੍ਮਿਂ ਅਰਞ੍ਞੇ ਵਸਿਤ੍ਵਾ ਪਿਤਰਿ ਕਾਲਕਤੇ ਯਕ੍ਖਂ ਆਦਾਯ ਬਾਰਾਣਸਿਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਰਜ੍ਜਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਚਨ੍ਦਕੁਮਾਰਸ੍ਸ ਉਪਰਜ੍ਜਂ,

ਸੂਰਿਯਕੁਮਾਰਸ੍ਸ ਸੇਨਾਪਤਿਟ੍ਠਾਨਂ ਦਤ੍ਵਾ ਯਕ੍ਖਸ੍ਸ ਰਮਣੀਯੇ ਠਾਨੇ ਆਯਤਨਂ ਕਾਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਯਥਾ ਸੋ ਲਾਭਗ੍ਗਪ੍ਪਤ੍ਤੋ ਹੋਤਿ, ਤਥਾ ਅਕਾਸਿ।

ਸਤ੍ਥਾ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ਜਾਤਕਂ ਸਮੋਧਾਨੇਸਿ ''ਤਦਾ ਰਕ੍ਖਸੋ ਬਹੁਭਣ੍ਡਿਕਭਿਕ੍ਖੁ ਅਹੋਸਿ, ਸੂਰਿਯਕੁਮਾਰੋ ਆਨਨ੍ਦੋ, ਚਨ੍ਦਕੁਮਾਰੋ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤੋ, ਮਹਿਂਸਕੁਮਾਰੋ ਪਨ ਅਹਮੇਵਾ''ਤਿ। ਏਵਂ ਸਤ੍ਥਾ ਜਾਤਕਂ ਕਥੇਤ੍ਵਾ ''ਏਵਂ ਤ੍ਵਂ, ਭਿਕ੍ਖੁ, ਪੁਬ੍ਬੇ ਦੇਵਧਮ੍ਮੇ ਗਵੇਸਮਾਨੋ ਹਿਰਿਓਤ੍ਤਪ੍ਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ ਵਿਚਰਿਤ੍ਵਾ ਇਦਾਨਿ ਚਤੁਪਰਿਸਮਜ੍ਝੇ ਇਮਿਨਾ ਨੀਹਾਰੇਨ ਠਤ੍ਵਾ ਮਮ ਪੁਰਤੋ 'ਅਪ੍ਪਿਚ੍ਛੋਮ੍ਹੀ'ਤਿ ਵਦਨ੍ਤੋ ਅਯੁਤ੍ਤਂ ਅਕਾਸਿ। ਨ ਹਿ ਸਾਟਕਪਟਿਕ੍ਖੇਪਾਦਿਮਤ੍ਤੇਨ ਸਮਣੋ ਨਾਮ ਹੋਤੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਅਨੁਸਨ੍ਧਿਂ ਘਟੇਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਨ੍ਤੋ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

੧੪੧.''ਨ ਨਗ੍ਗਚਰਿਯਾ ਨ ਜਟਾ ਨ ਪਙ੍ਕਾ, ਨਾਨਾਸਕਾ ਥਣ੍ਡਿਲਸਾਯਿਕਾ ਵਾ।
ਰਜੋਜਲ੍ਲਂ ਉਕ੍ਕੁਟਿਕਪ੍ਪਧਾਨਂ, ਸੋਧੇਨ੍ਤਿ ਮਚ੍ਚਂ ਅਵਿਤਿਣ੍ਣਕਙ੍ਖ''ਨ੍ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਨਾਨਾਸਕਾ**ਤਿ ਨ ਅਨਸਕਾ, ਭਤ੍ਤਪਟਿਕ੍ਖੇਪਕਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਥਣ੍ਡਿਲਸਾਯਿਕਾ**ਤਿ ਭੂਮਿਸਯਨਾ। **ਰਜੋਜਲ੍ਲ**ਨ੍ਤਿ ਕਦ੍ਦਮਲੇਪਨਾਕਾਰੇਨ ਸਰੀਰੇ ਸਨ੍ਨਿਹਿਤਰਜੋ । **ਉਕ੍ਕੁਟਿਕਪ੍ਪਧਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਉਕ੍ਕੁਟਿਕਭਾਵੇਨ ਆਰਦ੍ਧਵੀਰਿਯਂ। ਇਦਂ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ – ਯੋ ਹਿ ਮਚ੍ਚੋ ''ਏਵਂ ਅਹਂ ਲੋਕਨਿਸ੍ਸਰਣਸਙ੍ਖਾਤਂ ਸੁਦ੍ਧਿਂ ਪਾਪੁਣਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਇਮੇਸੁ ਨਗ੍ਗਚਰਿਯਾਦੀਸੁ ਯਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਸਮਾਦਾਯ ਵਤ੍ਤੇਯ੍ਯ, ਸੋ ਕੇਵਲਂ ਮਿਚ੍ਛਾਦਸ੍ਸਨਞ੍ਚੇਵ ਵਡ੍ਢੇਯ੍ਯ, ਕਿਲਮਥਸ੍ਸ ਚ ਭਾਗੀ ਅਸ੍ਸ। ਨ ਹਿ ਏਤਾਨਿ ਸੁਸਮਾਦਿਨ੍ਨਾਨਿਪਿ ਅਟ੍ਠਵਤ੍ਥੁਕਾਯ ਕਙ੍ਖਾਯ ਅਵਿਤਿਣ੍ਣਭਾਵੇਨ **ਅਵਿਤਿਣ੍ਣਕਙ੍ਖਂ ਮਚ੍ਚਂ ਸੋਧੇਨ੍ਤੀ**ਤਿ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਬਹੂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਾਦੀਨਿ ਪਾਪੁਣਿਂਸੂਤਿ।

ਬਹੁਭਣ੍ਡਿਕਭਿਕ੍ਖੁਵਤ੍ਥੁ ਅਟ੍ਠਮਂ।

੯. ਸਨ੍ਤਤਿਮਹਾਮਤ੍ਤਵਤ੍ਥੁ

ਅਲਙ੍ਕਤੋ ਚੇਪੀਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਸਨ੍ਤਤਿਮਹਾਮਤ੍ਤਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਸੋ ਹਿ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਕਾਲੇ ਰਞ੍ਞੋ ਪਸੇਨਦਿਕੋਸਲਸ੍ਸ ਪਚ੍ਚਨ੍ਤਂ ਕੁਪਿਤਂ ਵੂਪਸਮੇਤ੍ਵਾ ਆਗਤੋ। ਅਥਸ੍ਸ ਰਾਜਾ ਤੁਟ੍ਠੋ ਸਤ੍ਤ ਦਿਵਸਾਨਿ ਰਜ੍ਜਂ ਦਤ੍ਵਾ ਏਕਂ ਨਚ੍ਚਗੀਤਕੁਸਲਂ ਇਤ੍ਥਿਂ ਅਦਾਸਿ। ਸੋ ਸਤ੍ਤ ਦਿਵਸਾਨਿ ਸੁਰਾਮਦਮਤ੍ਤੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਤਮੇ ਦਿਵਸੇ ਸਬ੍ਬਾਲਙ੍ਕਾਰਪਟਿਮਣ੍ਡਿਤੋ ਹਤ੍ਥਿਕ੍ਖਨ੍ਧਵਰਗਤੋ ਨ੍ਹਾਨਤਿਤ੍ਥਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਪਵਿਸਨ੍ਤਂ ਦ੍ਵਾਰਨ੍ਤਰੇ ਦਿਸ੍ਵਾ ਹਤ੍ਥਿਕ੍ਖਨ੍ਧਵਰਗਤੋਵ ਸੀਸਂ ਚਾਲੇਤ੍ਵਾ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਕਾਮਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਸਿਤਂ ਕਤ੍ਵਾ ''ਕੋ ਨੁ ਖੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਸਿਤਪਾਤੁਕਰਣੇ ਹੇਤੂ''ਤਿ ਆਨਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰੇਨ ਪੁਟ੍ਠੋ ਸਿਤਕਾਰਣਂ ਆਚਿਕ੍ਖਨ੍ਤੋ ਆਹ – ''ਪਸ੍ਸਾਨਨ੍ਦ, ਸਨ੍ਤਤਿਮਹਾਮਤ੍ਤਂ, ਅਜ੍ਜ ਸਬ੍ਬਾਭਰਣਪਟਿਮਣ੍ਡਿਤੋਵ ਮਮ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਚਤੁਪ੍ਪਦਿਕਗਾਥਾਵਸਾਨੇ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਤਤਾਲਮਤ੍ਤੇ ਆਕਾਸੇ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ। ਮਹਾਜਨੋ ਥੇਰੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਕਥੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸਤ੍ਥੁ ਵਚਨਂ ਅਸ੍ਸੋਸਿ। ਤਤ੍ਥ ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿਕਾ ਚਿਨ੍ਤਯਿਂਸੁ – ''ਪਸ੍ਸਥ ਸਮਣਸ੍ਸ ਗੋਤਮਸ੍ਸ ਕਿਰਿਯਂ, ਮੁਖਪ੍ਪਤ੍ਤਮੇਵ ਭਾਸਤਿ, ਅਜ੍ਜ ਕਿਰ ਏਸ ਏਵਂ ਸੁਰਾਮਦਮਤ੍ਤੋ ਯਥਾਲਙ੍ਕਤੋਵ ਏਤਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਧਮ੍ਮਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਿਸ੍ਸਤਿ, ਅਜ੍ਜੇਵ ਤਂ ਮੁਸਾਵਾਦੇਨ ਨਿਗ੍ਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ। ਸਮ੍ਮਾਦਿਟ੍ਠਿਕਾ ਚਿਨ੍ਤੇਸੁਂ – ''ਅਹੋ ਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਮਹਾਨੁਭਾਵਤਾ, ਅਜ੍ਜ ਬੁਦ੍ਧਲੀਲ੍ਹਞ੍ਚੇਵ ਸਨ੍ਤਤਿਮਹਾਮਤ੍ਤਲੀਲ੍ਹਞ੍ਚ ਦਟ੍ਠੁਂ ਲਭਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ।

ਸਨ੍ਤਤਿਮਹਾਮਤ੍ਤੋਪਿ ਨ੍ਹਾਨਤਿਤ੍ਥੇ ਦਿਵਸਭਾਗਂ ਉਦਕਕੀਲ੍ਹਂ ਕੀਲ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਉਯ੍ਯਾਨਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਆਪਾਨਭੂਮਿਯਂ ਨਿਸੀਦਿ। ਸਾਪਿ ਇਤ੍ਥੀ ਰਙ੍ਗਮਜ੍ਝਂ ਓਤਰਿਤ੍ਵਾ ਨਚ੍ਚਗੀਤਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ ਆਰਭਿ। ਤਸ੍ਸਾ ਸਰੀਰਲੀਲ੍ਹਾਯ ਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ ਸਤ੍ਤਾਹਂ ਅਪ੍ਪਾਹਾਰਤਾਯ ਤਂ ਦਿਵਸਂ ਨਚ੍ਚਗੀਤਂ

ਦਸ੍ਸਯਮਾਨਾਯ ਅਨ੍ਤੋਕੁਚ੍ਛਿਯਂ ਸਤ੍ਥਕਵਾਤਾ ਸਮੁਟ੍ਠਾਯ ਹਦਯਮਂਸਂ ਕਨ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਅਗਮਂਸੁ। ਸਾ ਤਙ੍ਖਣਞ੍ਞੇਵ ਮੁਖੇਨ ਚੇਵ ਅਕ੍ਖੀਹਿ ਚ ਵਿਵਟੇਹਿ ਕਾਲਮਕਾਸਿ। ਸਨ੍ਤਤਿਮਹਾਮਤ੍ਤੋ ''ਉਪਧਾਰੇਥ ਨ''ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ''ਨਿਰੁਦ੍ਧਾ, ਸਾਮੀ''ਤਿ ਚ ਵੁਤ੍ਤਮਤ੍ਤੇਯੇਵ ਬਲਵਸੋਕੇਨ ਅਭਿਭੂਤੋ ਤਙ੍ਖਣਞ੍ਞੇਵਸ੍ਸ ਸਤ੍ਤਾਹਂ ਪੀਤਸੁਰਾ ਤਤ੍ਤਕਪਾਲੇ ਉਦਕਬਿਨ੍ਦੁ ਵਿਯ ਪਰਿਕ੍ਖਯਂ ਅਗਮਾਸਿ। ਸੋ ''ਨ ਮੇ ਇਮਂ ਸੋਕਂ ਅਞ੍ਞੋ ਨਿਬ੍ਬਾਪੇਤੁਂ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ ਤਥਾਗਤੇਨਾ''ਤਿ ਬਲਕਾਯਪਰਿਵੁਤੋ ਸਾਯਨ੍ਹਸਮਯੇ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਏਵਮਾਹ – ''ਭਨ੍ਤੇ, 'ਏਵਰੂਪੋ ਮੇ ਸੋਕੋ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋ, ਤਂ ਮੇ ਤੁਮ੍ਹੇ ਨਿਬ੍ਬਾਪੇਤੁਂ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਥਾ'ਤਿ ਆਗਤੋਮ੍ਹਿ, ਪਟਿਸਰਣਂ ਮੇ ਹੋਥਾ''ਤਿ। ਅਥ ਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ''ਸੋਕਂ ਨਿਬ੍ਬਾਪੇਤੁਂ ਸਮਤ੍ਥਸ੍ਸੇਵ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਆਗਤੋਸਿ। ਇਮਿਸ੍ਸਾ ਹਿ ਇਤ੍ਥਿਯਾ ਇਮਿਨਾਵ ਆਕਾਰੇਨ ਮਤਕਾਲੇ ਤਵ ਰੋਦਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਗ੍ਘਰਿਤਅਸ੍ਸੂਨਿ ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਮਹਾਸਮੁਦ੍ਦਾਨਂ ਉਦਕਤੋ ਅਤਿਰੇਕਤਰਾਨੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

> ''ਯਂ ਪੁਬ੍ਬੇ ਤਂ ਵਿਸੋਸੇਹਿ, ਪਚ੍ਛਾ ਤੇ ਮਾਹੁ ਕਿਞ੍ਚਨਂ।
> ਮਜ੍ਝੇ ਚੇ ਨੋ ਗਹੇਸ੍ਸਸਿ, ਉਪਸਨ੍ਤੋ ਚਰਿਸ੍ਸਸੀ''ਤਿ॥ (ਸੁ॰ ਨਿ॰ ੯੫੫, ੧੧੦੫; ਚੂਲਨਿ॰ ਜਤੁਕਣ੍ਣਿਮਾਣਵਪੁਚ੍ਛਾਨਿਦ੍ਦੇਸ ੬੮)।

ਗਾਥਾਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਸਨ੍ਤਤਿਮਹਾਮਤ੍ਤੋ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਆਯੁਸਙ੍ਖਾਰਂ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਤਸ੍ਸ ਅਪ੍ਪਵਤ੍ਤਨਭਾਵਂ ਞਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਆਹ – ''ਭਨ੍ਤੇ, ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਮੇ ਅਨੁਜਾਨਾਥਾ''ਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਤੇਨ ਕਤਕਮ੍ਮਂ ਜਾਨਨ੍ਤੋਪਿ ''ਮੁਸਾਵਾਦੇਨ ਨਿਗ੍ਗਣ੍ਹਨਤ੍ਥਂ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਤਾ ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿਕਾ ਓਕਾਸਂ ਨ ਲਭਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, 'ਬੁਦ੍ਧਲੀਲਞ੍ਚੇਵ ਸਨ੍ਤਤਿਮਹਾਮਤ੍ਤਲੀਲਞ੍ਚ ਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸਾਮਾ'ਤਿ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਤਾ ਸਮ੍ਮਾਦਿਟ੍ਠਿਕਾ ਇਮਿਨਾ ਕਤਕਮ੍ਮਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਪੁਞ੍ਞੇਸੁ ਆਦਰਂ ਕਰਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾ ''ਤੇਨ ਹਿ ਤਯਾ ਕਤਕਮ੍ਮਂ ਮਯ੍ਹਂ ਕਥੇਹਿ, ਕਥੇਨ੍ਤੋ ਚ ਭੂਮਿਯਂ ਠਿਤੋ ਅਕਥੇਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਤਤਾਲਮਤ੍ਤੇ ਆਕਾਸੇ ਠਿਤੋ ਕਥੇਹੀ''ਤਿ ਆਹ। ਸੋ ''ਸਾਧੁ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਏਕਤਾਲਪ੍ਪਮਾਣਂ ਉਗ੍ਗਮ੍ਮ ਓਰੋਹਿਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਉਗ੍ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਪਟਿਪਾਟਿਯਾ ਸਤ੍ਤਤਾਲਪ੍ਪਮਾਣੇ ਆਕਾਸੇ ਪਲ੍ਲਙ੍ਕੇਨ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ''ਸੁਣਾਥ ਮੇ, ਭਨ੍ਤੇ, ਪੁਬ੍ਬਕਮ੍ਮ''ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਆਹ –

ਇਤੋ ਏਕਨਵੁਤਿਕਪ੍ਪੇ ਵਿਪਸ੍ਸੀਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਕਾਲੇ ਅਹਂ ਬਨ੍ਧੁਮਤਿਨਗਰੇ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਕੁਲੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿਂ – ''ਕਿਂ ਨੁ ਖੋ ਪਰੇਸਂ ਛੇਦਂ ਵਾ ਪੀਲਂ ਵਾ ਅਕਰਣਕਮ੍ਮ''ਨ੍ਤਿ ਉਪਧਾਰੇਨ੍ਤੋ ਧਮ੍ਮਘੋਸਕਕਮ੍ਮਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਤਂ ਕਮ੍ਮਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਮਹਾਜਨਂ ਸਮਾਦਪੇਤ੍ਵਾ ''ਪੁਞ੍ਞਾਨਿ ਕਰੋਥ, ਉਪੋਸਥਦਿਵਸੇਸੁ ਉਪੋਸਥਂ ਸਮਾਦਿਯਥ, ਦਾਨਂ ਦੇਥ, ਧਮ੍ਮਂ ਸੁਣਾਥ, ਬੁਦ੍ਧਰਤਨਾਦੀਹਿ ਸਦਿਸਂ ਅਞ੍ਞਂ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ, ਤਿਣ੍ਣਂ ਰਤਨਾਨਂ ਸਕ੍ਕਾਰਂ ਕਰੋਥਾ''ਤਿ ਉਗ੍ਘੋਸੇਨ੍ਤੋ ਵਿਚਰਾਮਿ। ਤਸ੍ਸ ਮਯ੍ਹਂ ਸਦ੍ਦਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਬੁਦ੍ਧਪਿਤਾ ਬਨ੍ਧੁਮਤਿਮਹਾਰਾਜਾ ਮਂ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਤ੍ਵਾ, ''ਤਾਤ, ਕਿਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਵਿਚਰਸੀ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ, ''ਦੇਵ, ਤਿਣ੍ਣਂ ਰਤਨਾਨਂ ਗੁਣਂ ਪਕਾਸੇਤ੍ਵਾ ਮਹਾਜਨਂ ਪੁਞ੍ਞਕਮ੍ਮੇਸੁ ਸਮਾਦਪੇਨ੍ਤੋ ਵਿਚਰਾਮੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ, ''ਕਤ੍ਥ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਵਿਚਰਸੀ''ਤਿ ਮਂ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ''ਪਦਸਾਵ, ਦੇਵਾ''ਤਿ ਮਯਾ ਵੁਤ੍ਤੇ, ''ਤਾਤ, ਨ ਤ੍ਵਂ ਏਵਂ ਵਿਚਰਿਤੁਂ ਅਰਹਸਿ, ਇਮਂ ਪੁਪ੍ਫਦਾਮਂ ਪਿਲਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਅਸ੍ਸਪਿਟ੍ਠੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋਵ ਵਿਚਰਾ''ਤਿ ਮਯ੍ਹਂ ਮੁਤ੍ਤਾਦਾਮਸਦਿਸਂ ਪੁਪ੍ਫਦਾਮਂ ਦਤ੍ਵਾ ਦਨ੍ਤਂ ਅਸ੍ਸਂ ਅਦਾਸਿ। ਅਥ ਮਂ ਰਞ੍ਞਾ ਦਿਨ੍ਨਪਰਿਹਾਰੇਨ ਤਥੇਵ ਉਗ੍ਘੋਸੇਤ੍ਵਾ ਵਿਚਰਨ੍ਤਂ ਪੁਨ ਰਾਜਾ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਤ੍ਵਾ, ''ਤਾਤ, ਕਿਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਵਿਚਰਸੀ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ''ਤਦੇਵ, ਦੇਵਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ, ''ਤਾਤ, ਅਸ੍ਸੋਪਿ ਤੇ ਨਾਨੁਚ੍ਛਵਿਕੋ, ਇਧ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਵਿਚਰਾ''ਤਿ ਚਤੁਸਿਨ੍ਧਵਯੁਤ੍ਤਰਥਂ ਅਦਾਸਿ। ਤਤਿਯਵਾਰੇਪਿ ਮੇ ਰਾਜਾ ਸਦ੍ਦਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਤ੍ਵਾ, ''ਤਾਤ, ਕਿਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਵਿਚਰਸੀ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ''ਤਦੇਵ, ਦੇਵਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ, ''ਤਾਤ, ਰਥੋਪਿ ਤੇ ਨਾਨੁਚ੍ਛਵਿਕੋ''ਤਿ ਮਯ੍ਹਂ ਮਹਨ੍ਤਂ ਭੋਗਕ੍ਖਨ੍ਧਂ ਮਹਾਪਸਾਧਨਞ੍ਚ ਦਤ੍ਵਾ ਏਕਞ੍ਚ ਹਤ੍ਥਿਂ ਅਦਾਸਿ। ਸ੍ਵਾਹਂ ਸਬ੍ਬਾਭਰਣਪਟਿਮਣ੍ਡਿਤੋ ਹਤ੍ਥਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਅਸੀਤਿ ਵਸ੍ਸਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਧਮ੍ਮਘੋਸਕਕਮ੍ਮਂ ਅਕਾਸਿਂ, ਤਸ੍ਸ ਮੇ ਏਤ੍ਤਕਂ ਕਾਲਂ ਕਾਯਤੋ ਚਨ੍ਦਨਗਨ੍ਧੋ ਵਾਯਤਿ, ਮੁਖਤੋ ਉਪ੍ਪਲਗਨ੍ਧੋ ਵਾਯਤਿ। ਇਦਂ ਮਯਾ ਕਤਕਮ੍ਮਨ੍ਤਿ।

ਏਵਂ ਸੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪੁਬ੍ਬਕਮ੍ਮਂ ਕਥੇਤ੍ਵਾ ਆਕਾਸੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋਵ ਤੇਜੋਧਾਤੁਂ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਿ। ਸਰੀਰੇ ਅਗ੍ਗਿਜਾਲਾ ਉਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਮਂਸਲੋਹਿਤਂ ਝਾਪੇਸਿ, ਸੁਮਨਪੁਪ੍ਫਾਨਿ ਵਿਯ ਧਾਤੁਯੋ ਅਵਸਿਸ੍ਸਿਂਸੁ। ਸਤ੍ਥਾ ਸੁਦ੍ਧਵਤ੍ਥਂ ਪਸਾਰੇਸਿ, ਧਾਤੁਯੋ ਤਤ੍ਥ ਪਤਿਂਸੁ।

ਤਾ ਪਤ੍ਤੇ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਚਤੁਮਹਾਪਥੇ ਥੂਪਂ ਕਾਰੇਸਿ ''ਮਹਾਜਨੋ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਪੁਞ੍ਞਭਾਗੀ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ। ਭਿਕ੍ਖੂ ਧਮ੍ਮਸਭਾਯਂ ਕਥਂ ਸਮੁਟ੍ਠਾਪੇਸੁਂ, ''ਆਵੁਸੋ, ਸਨ੍ਤਤਿਮਹਾਮਤ੍ਤੋ ਗਾਥਾਵਸਾਨੇ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਤ੍ਵਾ ਅਲਙ੍ਕਤਪਟਿਯਤ੍ਤੋਯੇਵ ਆਕਾਸੇ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੋ, ਕਿਂ ਨੁ ਖੋ ਏਤਂ 'ਸਮਣੋ'ਤਿ ਵਤ੍ਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ ਉਦਾਹੁ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ''ਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ''ਕਾਯ ਨੁਤ੍ਥ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਏਤਰਹਿ ਕਥਾਯ ਸਨ੍ਨਿਸਿਨ੍ਨਾ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ''ਇਮਾਯ ਨਾਮਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ, ''ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਮਮ ਪੁਤ੍ਤਂ 'ਸਮਣੋ'ਤਿਪਿ ਵਤ੍ਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ, 'ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ'ਤਿਪਿ ਵਤ੍ਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿਯੇਵਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਨ੍ਤੋ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

੧੪੨.ਅਲਙ੍ਕਤੋ ਚੇਪਿ ਸਮਂ ਚਰੇਯ੍ਯ,
ਸਨ੍ਤੋ ਦਨ੍ਤੋ ਨਿਯਤੋ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਾਰੀ।
ਸਬ੍ਬੇਸੁ ਭੂਤੇਸੁ ਨਿਧਾਯ ਦਣ੍ਡਂ,
ਸੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਸੋ ਸਮਣੋ ਸ ਭਿਕ੍ਖੂ''ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਅਲਙ੍ਕਤੋ**ਤਿ ਵਤ੍ਥਾਭਰਣੇਹਿ ਪਟਿਮਣ੍ਡਿਤੋ। ਤਸ੍ਸਤ੍ਥੋ – ਵਤ੍ਥਾਲਙ੍ਕਾਰਾਦੀਹਿ ਅਲਙ੍ਕਤੋ **ਚੇਪਿ** ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਕਾਯਾਦੀਹਿ **ਸਮਂ ਚਰੇਯ੍ਯ,** ਰਾਗਾਦਿਵੂਪਸਮੇਨ **ਸਨ੍ਤੋ** ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਦਮਨੇਨ **ਦਨ੍ਤੋ** ਚਤੁਮਗ੍ਗਨਿਯਮੇਨ **ਨਿਯਤੋ** ਸੇਟ੍ਠਚਰਿਯਾਯ **ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਾਰੀ** ਕਾਯਦਣ੍ਡਾਦੀਨਂ ਓਰੋਪਿਤਤਾਯ **ਸਬ੍ਬੇਸੁ ਭੂਤੇਸੁ ਨਿਧਾਯ ਦਣ੍ਡਂ। ਸੋ** ਏਵਰੂਪੋ ਬਾਹਿਤਪਾਪਤ੍ਤਾ **ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ**ਤਿਪਿ ਸਮਿਤਪਾਪਤ੍ਤਾ **ਸਮਣੋ**ਤਿਪਿ ਭਿਨ੍ਨਕਿਲੇਸਤ੍ਤਾ **ਭਿਕ੍ਖੂ**ਤਿਪਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੋਯੇਵਾਤਿ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਬਹੂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਾਦੀਨਿ ਪਾਪੁਣਿਂਸੂਤਿ।

ਸਨ੍ਤਤਿਮਹਾਮਤ੍ਤਵਤ੍ਥੁ ਨਵਮਂ।

੧੦. ਪਿਲੋਤਿਕਤਿਸ੍ਸਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ

ਹਿਰੀਨਿਸੇਧੋਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਪਿਲੋਤਿਕਤ੍ਥੇਰਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਏਕਸ੍ਮਿਞ੍ਹਿ ਸਮਯੇ ਆਨਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰੋ ਏਕਂ ਪਿਲੋਤਿਕਖਣ੍ਡਨਿਵਤ੍ਥਂ ਕਪਾਲਂ ਆਦਾਯ ਭਿਕ੍ਖਾਯ ਚਰਨ੍ਤਂ ਦਾਰਕਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਕਿਂ ਤੇ ਏਵਂ ਵਿਚਰਿਤ੍ਵਾ ਜੀਵਨਤੋ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾ ਨ ਉਤ੍ਤਰਿਤਰਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ, ''ਭਨ੍ਤੇ, ਕੋ ਮਂ ਪਬ੍ਬਾਜੇਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ''ਅਹਂ ਪਬ੍ਬਾਜੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਤਂ ਆਦਾਯ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਹਤ੍ਥਾ ਨ੍ਹਾਪੇਤ੍ਵਾ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਦਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਾਜੇਸਿ। ਤਞ੍ਚ ਪਨ ਨਿਵਤ੍ਥਪਿਲੋਤਿਕਖਣ੍ਡਂ ਪਸਾਰੇਤ੍ਵਾ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਪਰਿਸ੍ਸਾਵਨਕਰਣਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਗਯ੍ਹੂਪਗਂ ਕਞ੍ਚਿ ਪਦੇਸਂ ਅਦਿਸ੍ਵਾ ਕਪਾਲੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਏਕਿਸ੍ਸਾ ਰੁਕ੍ਖਸਾਖਾਯ ਠਪੇਸਿ। ਸੋ ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾ ਲਦ੍ਧੂਪਸਮ੍ਪਦੋ ਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਲਾਭਸਕ੍ਕਾਰਂ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਮਾਨੋ ਮਹਗ੍ਘਾਨਿ ਚੀਵਰਾਨਿ ਅਚ੍ਛਾਦੇਤ੍ਵਾ ਵਿਚਰਨ੍ਤੋ ਥੂਲਸਰੀਰੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਉਕ੍ਕਣ੍ਠਿਤ੍ਵਾ ''ਕਿਂ ਮੇ ਜਨਸ੍ਸ ਸਦ੍ਧਾਦੇਯ੍ਯਂ ਨਿਵਾਸੇਤ੍ਵਾ ਵਿਚਰਣੇਨ, ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਿਲੋਤਿਕਮੇਵ ਨਿਵਾਸੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਤਂ ਠਾਨਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਿਲੋਤਿਕਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ''ਅਹਿਰਿਕ ਨਿਲ੍ਲਜ੍ਜ ਏਵਰੂਪਾਨਂ ਵਤ੍ਥਾਨਂ ਅਚ੍ਛਾਦਨਟ੍ਠਾਨਂ ਪਹਾਯ ਇਮਂ ਪਿਲੋਤਿਕਖਣ੍ਡਂ ਨਿਵਾਸੇਤ੍ਵਾ ਕਪਾਲਹਤ੍ਥੋ ਭਿਕ੍ਖਾਯ ਚਰਿਤੁਂ ਗਚ੍ਛਸੀ''ਤਿ ਤਂ ਆਰਮ੍ਮਣਂ ਕਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨਾਵ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਓਵਦਿ, ਓਵਦਨ੍ਤਸ੍ਸੇਵ ਪਨਸ੍ਸ ਚਿਤ੍ਤਂ ਸਨ੍ਨਿਸੀਦਿ। ਸੋ ਤਂ ਪਿਲੋਤਿਕਂ ਤਤ੍ਥੇਵ ਪਟਿਸਾਮੇਤ੍ਵਾ ਨਿਵਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਵਿਹਾਰਮੇਵ ਗਤੋ। ਸੋ ਕਤਿਪਾਹਚ੍ਚਯੇਨ ਪੁਨਪਿ ਉਕ੍ਕਣ੍ਠਿਤ੍ਵਾ ਤਥੇਵ ਵਤ੍ਵਾ ਨਿਵਤ੍ਤਿ, ਪੁਨਪਿ ਤਥੇਵਾਤਿ। ਤਂ ਏਵਂ ਅਪਰਾਪਰਂ ਵਿਚਰਨ੍ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ''ਕਹਂ , ਆਵੁਸੋ, ਗਚ੍ਛਸੀ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਨ੍ਤਿ। ਸੋ ''ਆਚਰਿਯਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਚ੍ਛਾਮਾਵੁਸੋ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਏਤੇਨੇਵ ਨੀਹਾਰੇਨ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਿਲੋਤਿਕਖਣ੍ਡਮੇਵ ਆਰਮ੍ਮਣਂ ਕਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਨਿਸੇਧੇਤ੍ਵਾ ਕਤਿਪਾਹੇਨੇਵ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਿ। ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਹਂਸੁ – ''ਕਿਂ, ਆਵੁਸੋ, ਨ ਦਾਨਿ ਆਚਰਿਯਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਚ੍ਛਸਿ, ਨਨੁ ਅਯਂ ਤੇ ਵਿਚਰਣਮਗ੍ਗੋ''ਤਿ। ਆਵੁਸੋ, ਆਚਰਿਯੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸਂਸਗ੍ਗੇ ਸਤਿ ਗਤੋਮ੍ਹਿ, ਇਦਾਨਿ ਪਨ ਮੇ ਛਿਨ੍ਨੋ ਸਂਸਗ੍ਗੋ, ਤੇਨਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਨ ਗਚ੍ਛਾਮੀਤਿ। ਭਿਕ੍ਖੂ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਆਰੋਚੇਸੁਂ – ''ਭਨ੍ਤੇ, ਪਿਲੋਤਿਕਤ੍ਥੇਰੋ

ਅਢ੍ਢਂ ਬਜਾਕਰੋਤੀ''ਤਿ। ਕਿਮਾਹ, ਭਿਕ੍ਖਵੇਤਿ? ਇਦਂ ਨਾਮ, ਭਨ੍ਤੇਤਿ। ਤਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾ ''ਆਮ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਮਮ ਪੁਤ੍ਤੋ ਸਂਸਗ੍ਗੇ ਸਤਿ ਆਚਰਿਯਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਤੋ, ਇਦਾਨਿ ਪਨਸ੍ਸ ਸਂਸਗ੍ਗੋ ਛਿਨ੍ਨੋ, ਅਤ੍ਤਨਾਵ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਨਿਸੇਧੇਤ੍ਵਾ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਤ੍ਤੋ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮਾ ਗਾਥਾ ਅਭਾਸਿ –

੧੪੩.''ਹਿਰੀਨਿਸੇਧੋ ਪੁਰਿਸੋ, ਕੋਚਿ ਲੋਕਸ੍ਮਿਂ ਵਿਜ੍ਜਤਿ।
ਯੋ ਨਿਦ੍ਦਂ ਅਪਬੋਧੇਤਿ, ਅਸ੍ਸੋ ਭਦ੍ਰੋ ਕਸਾਮਿਵ॥

੧੪੪.''ਅਸ੍ਸੋ ਯਥਾ ਭਦ੍ਰੋ ਕਸਾਨਿਵਿਟ੍ਠੋ,
ਆਤਾਪਿਨੋ ਸਂਵੇਗਿਨੋ ਭਵਾਥ।
ਸਦ੍ਧਾਯ ਸੀਲੇਨ ਚ ਵੀਰਿਯੇਨ ਚ,
ਸਮਾਧਿਨਾ ਧਮ੍ਮਵਿਨਿਚ੍ਛਯੇਨ ਚ।
ਸਮ੍ਪਨ੍ਨਵਿਜ੍ਜਾਚਰਣਾ ਪਤਿਸ੍ਸਤਾ,
ਜਹਿਸ੍ਸਥ ਦੁਕ੍ਖਮਿਦਂ ਅਨਪ੍ਪਕ''ਨ੍ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ ਅਨ੍ਤੋ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਅਕੁਸਲਵਿਤਕ੍ਕਂ ਹਿਰਿਯਾ ਨਿਸੇਧੇਤੀਤਿ **ਹਿਰੀਨਿਸੇਧੋ। ਕੋਚਿ ਲੋਕਸ੍ਮਿ**ਨ੍ਤਿ ਏਵਰੂਪੋ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਦੁਲ੍ਲਭੋ, ਕੋਚਿਦੇਵ ਲੋਕਸ੍ਮਿਂ **ਵਿਜ੍ਜਤਿ। ਯੋ ਨਿਦ੍ਦ**ਨ੍ਤਿ ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤੋ ਸਮਣਧਮ੍ਮਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਨਿਦ੍ਦਂ ਅਪਹਰਨ੍ਤੋ ਬੁਜ੍ਝਤੀਤਿ **ਅਪਬੋਧੇਤਿ। ਕਸਾਮਿ**ਵਾਤਿ ਯਥਾ **ਭਦ੍ਰੋ ਅਸ੍ਸੋ** ਅਤ੍ਤਨਿ ਪਤਮਾਨਂ ਕਸਂ ਅਪਹਰਤਿ, ਅਤ੍ਤਨਿ ਪਤਿਤ੍ਤਂ ਨ ਦੇਤਿ। ਯੋ ਏਵਂ ਨਿਦ੍ਦਂ ਅਪਬੋਧੇਤਿ, ਸੋ ਦੁਲ੍ਲਭੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਦੁਤਿਯਗਾਥਾਯ ਅਯਂ ਸਙ੍ਖੇਪਤ੍ਥੋ – ''ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਯਥਾ **ਭਦ੍ਰੋ ਅਸ੍ਸੋ** ਪਮਾਦਮਾਗਮ੍ਮ ਕਸਾਯ ਨਿਵਿਟ੍ਠੋ, ਅਹਮ੍ਪਿ ਨਾਮ ਕਸਾਯ ਪਹਟੋ''ਤਿ ਅਪਰਭਾਗੇ ਆਤਪ੍ਪਂ ਕਰੋਤਿ, ਏਵਂ ਤੁਮ੍ਹੇਪਿ **ਆਤਾਪਿਨੋ ਸਂਵੇਗਿਨੋ ਭਵਥ** , ਏਵਂਭੂਤਾ ਲੋਕਿਯਲੋਕੁਤ੍ਤਰਾਯ ਦੁਵਿਧਾਯ **ਸਦ੍ਧਾਯ** ਚ ਚਤੁਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧਿਸੀਲੇਨ ਚ ਕਾਯਿਕਚੇਤਸਿਕਵੀਰਿਯੇਨ ਚ ਅਟ੍ਠਸਮਾਪਤ੍ਤਿਸਮਾਧਿਨਾ ਚ ਕਾਰਣਾਕਾਰਣਜਾਨਨਲਕ੍ਖਣੇਨ **ਧਮ੍ਮਵਿਨਿਚ੍ਛਯੇਨ** ਚ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਤਿਸ੍ਸਨ੍ਨਂ ਵਾ ਅਟ੍ਠਨ੍ਨਂ ਵਾ ਵਿਜ੍ਜਾਨਂ, ਪਞ੍ਚਦਸਨ੍ਨਞ੍ਚ ਚਰਣਾਨਂ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ **ਸਮ੍ਪਨ੍ਨਵਿਜ੍ਜਾਚਰਣਾ** । ਉਪਟ੍ਠਿਤਸਤਿਤਾਯ **ਪਤਿਸ੍ਸਤਾ** ਹੁਤ੍ਵਾ ਇਦਂ ਅਨਪ੍ਪਕਂ ਵਟ੍ਟਦੁਕ੍ਖਂ ਪਜਹਿਸ੍ਸਥਾਤਿ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਬਹੂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਾਦੀਨਿ ਪਾਪੁਣਿਂਸੂਤਿ।

ਪਿਲੋਤਿਕਤਿਸ੍ਸਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ ਦਸਮਂ।

੧੧. ਸੁਖਸਾਮਣੇਰਵਤ੍ਥੁ

ਉਦਕਞ੍ਹਿ ਨਯਨ੍ਤੀਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਸੁਖਸਾਮਣੇਰਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਅਤੀਤਸ੍ਮਿਞ੍ਹਿ ਬਾਰਾਣਸਿਸੇਟ੍ਠਿਨੋ ਗਨ੍ਧਕੁਮਾਰੋ ਨਾਮ ਪੁਤ੍ਤੋ ਅਹੋਸਿ। ਰਾਜਾ ਤਸ੍ਸ ਪਿਤਰਿ ਕਾਲਕਤੇ ਤਂ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਸਮਸ੍ਸਾਸੇਤ੍ਵਾ ਮਹਨ੍ਤੇਨ ਸਕ੍ਕਾਰੇਨ ਤਸ੍ਸੇਵ ਸੇਟ੍ਠਿਟ੍ਠਾਨਂ ਅਦਾਸਿ। ਸੋ ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ **ਗਨ੍ਧਸੇਟ੍ਠੀ**ਤਿ ਪਞ੍ਞਾਯਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਭਣ੍ਡਾਗਾਰਿਕੋ ਧਨਗਬ੍ਭਦ੍ਵਾਰਂ ਵਿਵਰਿਤ੍ਵਾ, ''ਸਾਮਿ, ਇਦਂ ਤੇ ਏਤ੍ਤਕਂ ਪਿਤੁ ਧਨਂ, ਏਤ੍ਤਕਂ ਪਿਤਾਮਹਾਦੀਨ''ਨ੍ਤਿ ਨੀਹਰਿਤ੍ਵਾ ਦਸ੍ਸੇਸਿ। ਸੋ ਤਂ ਧਨਰਾਸਿਂ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਆਹ – ''ਕਿਂ ਪਨ ਤੇ ਇਮਂ ਧਨਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਨ ਗਮਿਂਸੂ''ਤਿ। ''ਸਾਮਿ, ਧਨਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਗਤਾ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ। ਅਤ੍ਤਨਾ ਕਤਂ ਕੁਸਲਾਕੁਸਲਮੇਵ ਹਿ ਆਦਾਯ ਸਤ੍ਤਾ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੀ''ਤਿ। ਸੋ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਤੇ ਬਾਲਤਾਯ ਧਨਂ ਸਣ੍ਠਾਪੇਤ੍ਵਾ ਪਹਾਯ ਗਤਾ, ਅਹਂ ਪਨੇਤਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾਵ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ। ਏਵਂ ਪਨ ਚਿਨ੍ਤੇਨ੍ਤੋ ''ਦਾਨਂ ਵਾ ਦਸ੍ਸਾਮਿ, ਪੂਜਂ ਵਾ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ

ਅਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ''ਇਦੰ ਸਬ੍ਬੰ ਖਾਦਿਤ੍ਵਾਵ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ। ਸੋ ਸਤਸਹਸ੍ਸੰ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਫਲਿਕਮਯੰ ਨ੍ਹਾਨਕੋਟ੍ਠਕੰ ਕਾਰੇਸਿ, ਸਤਸਹਸ੍ਸੰ ਦਤ੍ਵਾ ਫਲਿਕਮਯਮੇਵ ਨ੍ਹਾਨਫਲਕੰ, ਸਤਸਹਸ੍ਸੰ ਦਤ੍ਵਾ ਨਿਸੀਦਨਪਲ੍ਲਙ੍ਕੰ, ਸਤਸਹਸ੍ਸੰ ਦਤ੍ਵਾ ਭੋਜਨਪਾਤਿੰ, ਸਤਸਹਸ੍ਸਮੇਵ ਦਤ੍ਵਾ ਭੋਜਨਟ੍ਠਾਨੇ ਮਣ੍ਡਪੰ ਕਾਰਾਪੇਸਿ, ਸਤਸਹਸ੍ਸੰ ਦਤ੍ਵਾ ਭੋਜਨਪਾਤਿਯਾ ਆਸਿਤ੍ਤੂਪਧਾਨੰ ਕਾਰੇਸਿ, ਸਤਸਹਸ੍ਸੇਨੇਵ ਗੇਹੇ ਸੀਹਪਞ੍ਜਰੰ ਸਣ੍ਠਾਪੇਸਿ, ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਾਤਰਾਸਤ੍ਥਾਯ ਸਹਸ੍ਸੰ ਅਦਾਸਿ, ਸਾਯਮਾਸਤ੍ਥਾਯਪਿ ਸਹਸ੍ਸਮੇਵ। ਪੁਣ੍ਣਮਦਿਵਸੇ ਪਨ ਭੋਜਨਤ੍ਥਾਯ ਸਤਸਹਸ੍ਸੰ ਦਾਪੇਸਿ, ਤੰ ਭਤ੍ਤੰ ਭੁਞ੍ਜਨਦਿਵਸੇ ਸਤਸਹਸ੍ਸੰ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਨਗਰੰ ਅਲਙ੍ਕਰਿਤ੍ਵਾ ਭੇਰਿੰ ਚਰਾਪੇਸਿ – ''ਗਨ੍ਧਸੇਟ੍ਠਿਸ੍ਸ ਕਿਰ ਭਤ੍ਤਭੁਞ੍ਜਨਾਕਾਰੰ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੂ''ਤਿ।

ਮਹਾਜਨੋ ਮਞ੍ਚਾਤਿਮਞ੍ਚੇ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿ। ਸੋਪਿ ਸਤਸਹਸ੍ਸਗ੍ਘਨਕੇ ਨ੍ਹਾਨਕੋਟ੍ਠਕੇ ਸਤਸਹਸ੍ਸਗ੍ਘਨਕੇ ਫਲਕੇ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਸੋਲ਼ਸਹਿ ਗਨ੍ਧੋਦਕਘਟੇਹਿ ਨ੍ਹਤ੍ਵਾ ਤੰ ਸੀਹਪਞ੍ਜਰੰ ਵਿਵਰਿਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਮਿੰ ਪਲ੍ਲਙ੍ਕੇ ਨਿਸੀਦਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਤਸ੍ਮਿੰ ਆਸਿਤ੍ਤੂਪਧਾਨੇ ਤੰ ਪਾਤਿੰ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਸਤਸਹਸ੍ਸਗ੍ਘਨਕੰ ਭੋਜਨੰ ਵਡ੍ਢੇਸੁੰ। ਸੋ ਨਾਟਕਪਰਿਵੁਤੋ ਏਵਰੂਪਾਯ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ ਤੰ ਭੋਜਨੰ ਭੁਞ੍ਜਤਿ। ਅਪਰੇਨ ਸਮਯੇਨ ਏਕੋ ਗਾਮਿਕਮਨੁਸ੍ਸੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਰਿਬ੍ਬਯਾਹਰਣਤ੍ਥੰ ਦਾਰੁਆਦੀਨਿ ਯਾਨਕੇ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਨਗਰੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਹਾਯਕਸ੍ਸ ਗੇਹੇ ਨਿਵਾਸੰ ਗਣ੍ਹਿ। ਤਦਾ ਪਨ ਪੁਣ੍ਣਮਦਿਵਸੋ ਹੋਤਿ। ''ਗਨ੍ਧਸੇਟ੍ਠਿਨੋ ਭੁਞ੍ਜਨਲੀਲ਼ੰ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੂ''ਤਿ ਨਗਰੇ ਭੇਰਿੰ ਚਰਾਪੇਸਿ। ਅਥ ਨੰ ਸਹਾਯਕੋ ਆਹ – ''ਸਮ੍ਮ, ਗਨ੍ਧਸੇਟ੍ਠਿਨੋ ਤੇ ਭੁਞ੍ਜਨਲੀਲ਼ੰ ਦਿਟ੍ਠਪੁਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ। ''ਨ ਦਿਟ੍ਠਪੁਬ੍ਬੰ, ਸਮ੍ਮਾ''ਤਿ। ''ਤੇਨ ਹਿ ਏਹਿ, ਗਚ੍ਛਾਮ, ਅਯੰ ਨਗਰੇ ਭੇਰੀ ਚਰਤਿ, ਏਤਸ੍ਸ ਮਹਾਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿੰ ਪਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਨਗਰਵਾਸੀ ਜਨਪਦਵਾਸਿੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਅਗਮਾਸਿ। ਮਹਾਜਨੋਪਿ ਮਞ੍ਚਾਤਿਮਞ੍ਚੇ ਅਭਿਰੁਹਿਤ੍ਵਾ ਪਸ੍ਸਤਿ। ਗਾਮਵਾਸੀ ਭਤ੍ਤਗਨ੍ਧੰ ਘਾਯਿਤ੍ਵਾਵ ਨਗਰਵਾਸਿੰ ਆਹ – ''ਮਯ੍ਹੰ ਏਤਾਯ ਪਾਤਿਯਾ ਭਤ੍ਤਪਿਣ੍ਡੇ ਪਿਪਾਸਾ ਜਾਤਾ''ਤਿ। ਸਮ੍ਮ, ਮਾ ਏਤੰ ਪਤ੍ਥਯਿ, ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਲਦ੍ਧੁਨ੍ਤਿ। ਸਮ੍ਮ, ਅਲਭਨ੍ਤੋ ਨ ਜੀਵਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ। ਸੋ ਤੰ ਪਟਿਬਾਹਿਤੁੰ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੋ ਪਰਿਸਪਰਿਯਨ੍ਤੇ ਠਤ੍ਵਾ ''ਪਣਾਮਿ ਤੇ, ਸਾਮੀ''ਤਿ ਤਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁੰ ਮਹਾਸਦ੍ਦੰ ਨਿਚ੍ਛਾਰੇਤ੍ਵਾ ''ਕੋ ਏਸੋ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਅਹੰ, ਸਾਮੀਤਿ। ''ਕਿਮੇਤ''ਨ੍ਤਿ। ''ਅਯੰ ਏਕੋ ਗਾਮਵਾਸੀ ਤੁਮ੍ਹਾਕੰ ਪਾਤਿਯੰ ਭਤ੍ਤਪਿਣ੍ਡੇ ਪਿਪਾਸੰ ਉਪਾਦੇਸਿ, ਏਕੰ ਭਤ੍ਤਪਿਣ੍ਡੰ ਦਾਪੇਥਾ''ਤਿ। ''ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਲਦ੍ਧੁ''ਨ੍ਤਿ। ''ਕਿੰ, ਸਮ੍ਮ, ਸੁਤੰ ਤੇ''ਤਿ? ''ਸੁਤੰ ਮੇ, ਅਪਿਚ ਲਭਨ੍ਤੋ ਜੀਵਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਅਲਭਨ੍ਤਸ੍ਸ ਮੇ ਮਰਣੰ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ। ਸੋ ਪੁਨਪਿ ਵਿਰਵਿ – ''ਅਯੰ ਕਿਰ, ਸਾਮਿ, ਅਲਭਨ੍ਤੋ ਮਰਿਸ੍ਸਤਿ, ਜੀਵਿਤਮਸ੍ਸ ਦੇਥਾ''ਤਿ। ਅਮ੍ਭੋ ਭਤ੍ਤਪਿਣ੍ਡੋ ਨਾਮ ਸਤਮ੍ਪਿ ਅਗ੍ਘਤਿ, ਸਤਦ੍ਵਯਮ੍ਪਿ ਅਗ੍ਘਤਿ। ਯੋ ਯੋ ਯਾਚਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਤਸ੍ਸ ਦਦਮਾਨੋ ਅਹੰ ਕਿੰ ਭੁਞ੍ਜਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ? ਸਾਮਿ, ਅਯੰ ਅਲਭਨ੍ਤੋ ਮਰਿਸ੍ਸਤਿ, ਜੀਵਿਤਮਸ੍ਸ ਦੇਥਾਤਿ। ਨ ਸਕ੍ਕਾਵ ਮੁਧਾ ਲਦ੍ਧੁੰ, ਯਦਿ ਪਨ ਅਲਭਨ੍ਤੋ ਨ ਜੀਵਤਿ, ਤੀਣਿ ਸੰਵਚ੍ਛਰਾਨਿ ਮਮ ਗੇਹੇ ਭਤਿੰ ਕਰੋਤੁ, ਏਵਮਸ੍ਸ ਭਤ੍ਤਪਾਤਿੰ ਦਾਪੇਸ੍ਸਾਮੀਤਿ। ਗਾਮਵਾਸੀ ਤੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ''ਏਵੰ ਹੋਤੁ, ਸਮ੍ਮਾ''ਤਿ ਸਹਾਯਕੰ ਵਤ੍ਵਾ ਪੁਤ੍ਤਦਾਰੰ ਪਹਾਯ ''ਭਤ੍ਤਪਾਤਿਅਤ੍ਥਾਯ ਤੀਣਿ ਸੰਵਚ੍ਛਰਾਨਿ ਭਤਿੰ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਸੇਟ੍ਠਿਸ੍ਸ ਗੇਹੰ ਪਾਵਿਸਿ। ਸੋ ਭਤਿੰ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਸਬ੍ਬਕਿਚ੍ਚਾਨਿ ਸਕ੍ਕਚ੍ਚੰ ਅਕਾਸਿ। ਗੇਹੇ ਵਾ ਅਰਞ੍ਞੇ ਵਾ ਰਤ੍ਤਿੰ ਵਾ ਦਿਵਾ ਵਾ ਸਬ੍ਬਾਨਿ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਕਮ੍ਮਾਨਿ ਕਤਾਨੇਵ ਪਞ੍ਞਾਯਿੰਸੁ। ''ਭਤ੍ਤਭਤਿਕੋ''ਤਿ ਚ ਵੁਤ੍ਤੇ ਸਕਲਨਗਰੇਪਿ ਪਞ੍ਞਾਯਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਦਿਵਸੇ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣੇ ਭਤ੍ਤਵੇਯਜਾਵਟਿਕੋ ''ਭਤ੍ਤਭਤਿਕਸ੍ਸ, ਸਾਮਿ, ਦਿਵਸੋ ਪੁਣ੍ਣੋ, ਦੁਕ੍ਕਰੰ ਤੇਨ ਕਤੰ ਤੀਣਿ ਸੰਵਚ੍ਛਰਾਨਿ ਭਤਿੰ ਕਰੋਨ੍ਤੇਨ, ਏਕਮ੍ਪਿ ਕਮ੍ਮੰ ਨ ਕੋਪਿਤਪੁਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ ਆਹ।

ਅਥਸ੍ਸ ਸੇਟ੍ਠਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਾਯਪਾਤਰਾਸਤ੍ਥਾਯ ਦ੍ਵੇ ਸਹਸ੍ਸਾਨਿ, ਤਸ੍ਸ ਪਾਤਰਾਸਤ੍ਥਾਯ ਸਹਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਤੀਣਿ ਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਦਾਪੇਤ੍ਵਾ ਆਹ – ''ਅਜ੍ਜ ਮਯ੍ਹੰ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬੰ ਪਰਿਹਾਰੰ ਤਸ੍ਸੇਵ ਕਰੋਥਾ''ਤਿ। ਵਤ੍ਵਾ ਚ ਪਨ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਏਕੰ ਚਿਨ੍ਤਾਮਣਿੰ ਨਾਮ ਪਿਯਭਰਿਯੰ ਅਵਸੇਸਜਨਮ੍ਪਿ ''ਅਜ੍ਜ ਤਮੇਵ ਪਰਿਵਾਰੇਥਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿੰ ਤਸ੍ਸ ਨਿਯ੍ਯਾਦੇਸਿ। ਸੋ ਸੇਟ੍ਠਿਨੋ ਨ੍ਹਾਨੋਦਕੇਨ ਤਸ੍ਸੇਵ ਕੋਟ੍ਠਕੇ ਤਸ੍ਮਿੰ ਫਲਕੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਨ੍ਹਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸੇਵ ਨਿਵਾਸਨਸਾਟਕੇ ਨਿਵਾਸੇਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸੇਵ ਪਲ੍ਲਙ੍ਕੇ ਨਿਸੀਦਿ। ਸੇਟ੍ਠਿਪਿ ਨਗਰੇ ਭੇਰਿੰ ਚਰਾਪੇਸਿ – ''ਭਤ੍ਤਭਤਿਕੋ ਗਨ੍ਧਸੇਟ੍ਠਿਸ੍ਸ ਗੇਹੇ ਤੀਣਿ ਸੰਵਚ੍ਛਰਾਨਿ ਭਤਿੰ ਕਤ੍ਵਾ ਪਾਤਿੰ ਲਭਿ, ਤਸ੍ਸ ਭੁਞ੍ਜਨਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿੰ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੂ''ਤਿ। ਮਹਾਜਨੋ ਮਞ੍ਚਾਤਿਮਞ੍ਚੇ ਅਭਿਰੁਹਿਤ੍ਵਾ ਪਸ੍ਸਤਿ, ਗਾਮਵਾਸਿਸ੍ਸ ਓਲੋਕਿਤੋਲੋਕਿਤਟ੍ਠਾਨੰ ਕਮ੍ਪਨਾਕਾਰਪ੍ਪਤ੍ਤੰ ਅਹੋਸਿ। ਨਾਟਕਾ ਪਰਿਵਾਰੇਤ੍ਵਾ ਅਟ੍ਠਸੁੰ, ਤਸ੍ਸ ਪੁਰਤੋ ਭਤ੍ਤਪਾਤਿੰ ਵਡ੍ਢੇਤ੍ਵਾ ਠਪਯਿੰਸੁ। ਅਥਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥਧੋਵਨਵੇਲਾਯ ਗਨ੍ਧਮਾਦਨੇ ਏਕੋ

ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧੋ ਸਤ੍ਤਮੇ ਦਿਵਸੇ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਤੋ ਵੁਟ੍ਠਾਯ ''ਕਤ੍ਥ ਨੁ ਖੋ ਅਜ੍ਜ ਭਿਕ੍ਖਾਚਾਰਤ੍ਥਾਯ ਗਚ੍ਛਾਮੀ''ਤਿ ਉਪਧਾਰੇਨ੍ਤੋ ਭਤ੍ਤਭਤਿਕਂ ਅਦ੍ਦਸ। ਅਥ ਸੋ ''ਅਯਂ ਤੀਣਿ ਸਂਵਚ੍ਛਰਾਨਿ ਭਤਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਭਤ੍ਤਪਾਤਿਂ ਲਭਿ, ਅਤ੍ਥਿ ਨੁ ਖੋ ਏਤਸ੍ਸ ਸਦ੍ਧਾ, ਨਤ੍ਥੀ''ਤਿ ਉਪਧਾਰੇਨ੍ਤੋ ''ਅਤ੍ਥੀ''ਤਿ ਞਤ੍ਵਾ ''ਸਦ੍ਧਾਪਿ ਏਕਚ੍ਚੇ ਸਙ੍ਗਹਂ ਕਾਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਿ, ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਤਿ ਨੁ ਖੋ ਮੇ ਸਙ੍ਗਹਂ ਕਾਤੁ''ਨ੍ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ''ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਤਿ ਚੇਵ ਮਮ ਚ ਸਙ੍ਗਹਕਰਣਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਮਹਾਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਲਭਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਞਤ੍ਵਾ ਚੀਵਰਂ ਪਾਰੁਪਿਤ੍ਵਾ ਪਤ੍ਤਮਾਦਾਯ ਵੇਹਾਸਂ ਅਬ੍ਭੁਗ੍ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਰਿਸਨ੍ਤਰੇਨ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਪੁਰਤੋ ਠਿਤਮੇਵ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਦਸ੍ਸੇਸਿ।

ਸੋ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਅਹਂ ਪੁਬ੍ਬੇ ਅਦਿਨ੍ਨਭਾਵੇਨ ਏਕਿਸ੍ਸਾ ਭਤ੍ਤਪਾਤਿਯਾ ਅਤ੍ਥਾਯ ਤੀਣਿ ਸਂਵਚ੍ਛਰਾਨਿ ਪਰਗੇਹੇ ਭਤਿਂ ਅਕਾਸਿਂ, ਇਦਾਨਿ ਮੇ ਇਦਂ ਭਤ੍ਤਂ ਏਕਂ ਰਤ੍ਤਿਨ੍ਦਿਵਂ ਰਕ੍ਖੇਯ੍ਯ, ਸਚੇ ਪਨ ਨਂ ਅਯ੍ਯਸ੍ਸ ਦਸ੍ਸਾਮਿ, ਅਨੇਕਾਨਿਪਿ ਕਪ੍ਪਕੋਟਿਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਰਕ੍ਖਿਸ੍ਸਤਿ , ਅਯ੍ਯਸ੍ਸੇਵ ਨਂ ਦਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ। ਸੋ ਤੀਣਿ ਸਂਵਚ੍ਛਰਾਨਿ ਭਤਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਲਦ੍ਧਭਤ੍ਤਪਾਤਿਤੋ ਏਕਪਿਣ੍ਡਮ੍ਪਿ ਮੁਖੇ ਅਟ੍ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਤਣ੍ਹਂ ਵਿਨੋਦੇਤ੍ਵਾ ਸਯਮੇਵ ਪਾਤਿਂ ਉਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਾਤਿਂ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥੇ ਦਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਚਪਤਿਟ੍ਠਿਤੇਨ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਪਾਤਿਂ ਵਾਮਹਤ੍ਥੇਨ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਦਕ੍ਖਿਣਹਤ੍ਥੇਨ ਤਸ੍ਸ ਪਤ੍ਤੇ ਭਤ੍ਤਂ ਆਕਿਰਿ। ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧੋ ਭਤ੍ਤਸ੍ਸ ਉਪਡ੍ਢਸੇਸਕਾਲੇ ਪਤ੍ਤਂ ਹਤ੍ਥੇਨ ਪਿਦਹਿ। ਅਥ ਨਂ ਸੋ ਆਹ – ''ਭਨ੍ਤੇ, ਏਕੋਵ ਪਟਿਵਿਸੋ ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਦ੍ਵਿਧਾ ਕਾਤੁਂ, ਮਾ ਮਂ ਇਧਲੋਕੇਨ ਸਙ੍ਗਣ੍ਹਥ, ਪਰਲੋਕੇਨ ਸਙ੍ਗਹਮੇਵ ਕਰੋਥ, ਸਾਵਸੇਸਂ ਅਕਤ੍ਵਾ ਨਿਰਵਸੇਸਮੇਵ ਦਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ। ਅਤ੍ਤਨੋ ਹਿ ਥੋਕਮ੍ਪਿ ਅਨਵਸੇਸੇਤ੍ਵਾ ਦਿਨ੍ਨਂ ਨਿਰਵਸੇਸਦਾਨਂ ਨਾਮ, ਤਂ ਮਹਪ੍ਫਲਂ ਹੋਤਿ। ਸੋ ਤਥਾ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਸਬ੍ਬਂ ਦਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਆਹ – ''ਭਨ੍ਤੇ, ਏਕਂ ਭਤ੍ਤਪਾਤਿਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਤੀਣਿ ਸਂਵਚ੍ਛਰਾਨਿ ਮੇ ਪਰਗੇਹੇ ਭਤਿਂ ਕਰੋਨ੍ਤੇਨ ਦੁਕ੍ਖਂ ਅਨੁਭੂਤਂ, ਇਦਾਨਿ ਮੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਟ੍ਠਾਨੇ ਸੁਖਮੇਵ ਹੋਤੁ, ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਸ੍ਸੇਵ ਭਾਗੀ ਅਸ੍ਸ''ਨ੍ਤਿ। ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧੋ ''ਏਵਂ ਹੋਤੁ, ਚਿਨ੍ਤਾਮਣਿ ਵਿਯ ਤੇ ਸਬ੍ਬਕਾਮਦਦੋ ਮਨੋਸਙ੍ਕਪ੍ਪਾ ਪੁਣ੍ਣਚਨ੍ਦੋ ਵਿਯ ਪੂਰੇਨ੍ਤੂ''ਤਿ ਅਨੁਮੋਦਨਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ –

> ''ਇਚ੍ਛਿਤਂ ਪਤ੍ਥਿਤਂ ਤੁਯ੍ਹਂ, ਸਬ੍ਬਮੇਵ ਸਮਿਜ੍ਝਤੁ।
> ਸਬ੍ਬੇ ਪੂਰੇਨ੍ਤੁ ਸਙ੍ਕਪ੍ਪਾ, ਚਨ੍ਦੋ ਪਨ੍ਨਰਸੋ ਯਥਾ॥
>
> ''ਇਚ੍ਛਿਤਂ ਪਤ੍ਥਿਕਂ ਤੁਯ੍ਹਂ, ਖਿਪ੍ਪਮੇਵ ਸਮਿਜ੍ਝਤੁ।
> ਸਬ੍ਬੇ ਪੂਰੇਨ੍ਤੁ ਸਙ੍ਕਪ੍ਪਾ, ਮਣਿ ਜੋਤਿਰਸੋ ਯਥਾ''ਤਿ॥ –

ਵਤ੍ਵਾ ''ਅਯਂ ਮਹਾਜਨੋ ਯਾਵ ਗਨ੍ਧਮਾਦਨਪਬ੍ਬਤਗਮਨਾ ਮਂ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤੋ ਤਿਟ੍ਠਤੂ''ਤਿ ਅਧਿਟ੍ਠਾਯ ਆਕਾਸੇਨ ਗਨ੍ਧਮਾਦਨਂ ਅਗਮਾਸਿ।

ਮਹਾਜਨੋਪਿ ਨਂ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤੋਵ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਸੋ ਤਤ੍ਥ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਂ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਂ ਪਞ੍ਚਸਤਾਨਂ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਵਿਭਜਿਤ੍ਵਾ ਅਦਾਸਿ। ਸਬ੍ਬੇ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਹੋਨਕਂ ਗਣ੍ਹਿਂਸੁ। ''ਅਪ੍ਪੋ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤੋ ਕਥਂ ਪਹੋਸੀ''ਤਿ ਨ ਚਿਨ੍ਤੇਤਬ੍ਬਂ। ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਹਿ ਅਚਿਨ੍ਤੇਯ੍ਯਾਨਿ (ਅ॰ ਨਿ॰ ੪.੭੭) ਵੁਤ੍ਤਾਨਿ, ਤਤ੍ਰਾਯਂ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਵਿਸਯੋਤਿ। ਮਹਾਜਨੋ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਂ ਵਿਭਜਿਤ੍ਵਾ ਦਿਯ੍ਯਮਾਨਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਸਾਧੁਕਾਰਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਪਵਤ੍ਤੇਸਿ, ਅਸਨਿਸਤਨਿਪਾਕਸਦ੍ਦੋ ਵਿਯ ਅਹੋਸਿ। ਤਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਗਨ੍ਧਸੇਟ੍ਠਿ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਭਤ੍ਤਭਤਿਕੋ ਮਯਾ ਦਿਨ੍ਨਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਧਾਰੇਤੁਂ ਨਾਸਕ੍ਖਿ ਮਞ੍ਞੇ, ਤੇਨਾਯਂ ਮਹਾਜਨੋ ਪਰਿਹਾਸਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਤੋ ਨਦਤੀ''ਤਿ। ਸੋ ਤਪ੍ਪਵਤ੍ਤਿਜਾਨਨਤ੍ਥਂ ਮਨੁਸ੍ਸੇ ਪੇਸੇਸਿ। ਤੇ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ''ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਧਾਰਕਾ ਨਾਮ, ਸਾਮਿ, ਏਵਂ ਹੋਨ੍ਤੂ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਤਂ ਪਵਤ੍ਤਿਂ ਆਰੋਚੇਸੁਂ। ਸੇਟ੍ਠਿ ਤਂ ਸੁਤ੍ਵਾਵ ਪਞ੍ਚਵਣ੍ਣਾਯ ਪੀਤਿਯਾ ਫੁਟ੍ਠਸਰੀਰੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ''ਅਹੋ ਦੁਕ੍ਕਰਂ ਤੇਨ ਕਤਂ, ਅਹਂ ਏਤ੍ਤਕਂ ਕਾਲਂ ਏਵਰੂਪਾਯ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ ਠਿਤੋ ਕਿਞ੍ਚਿ ਦਾਤੁਂ ਨਾਸਕ੍ਖਿ''ਨ੍ਤਿ ਤਂ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ''ਸਚ੍ਚਂ ਕਿਰ ਤਯਾ ਇਦਂ ਨਾਮ ਕਤ''ਨ੍ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ''ਆਮ, ਸਾਮੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ, ''ਹਨ੍ਦ, ਸਹਸ੍ਸਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਤਵ ਦਾਨੇ ਮਯ੍ਹਮ੍ਪਿ ਪਤ੍ਤਿਂ ਦੇਹੀ''ਤਿ ਆਹ। ਸੋ ਤਥਾ ਅਕਾਸਿ। ਸੇਟ੍ਠਿਪਿਸ੍ਸ ਸਬ੍ਬਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਨ੍ਤਕਂ ਮਜ੍ਝੇ ਭਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਅਦਾਸਿ।

ਚਤਸ੍ਸੋ ਹਿ ਸਮ੍ਪਦਾ ਨਾਮ – ਵਤ੍ਥੁਸਮ੍ਪਦਾ, ਪਚ੍ਚਯਸਮ੍ਪਦਾ, ਚੇਤਨਾਸਮ੍ਪਦਾ, ਗੁਣਾਤਿਰੇਕਸਮ੍ਪਦਾਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਨਿਰੋਧਸਮਾਪਤ੍ਤਿਤੋ ਵੁਟ੍ਠਿਤੋ ਅਰਹਾ ਵਾ ਅਨਾਗਾਮੀ ਵਾ ਦਕ੍ਖਿਣੇਯ੍ਯੋ **ਵਤ੍ਥੁਸਮ੍ਪਦਾ** ਨਾਮ। ਪਚ੍ਚਯਾਨਂ ਧਮ੍ਮੇਨ ਸਮੇਨ ਉਪ੍ਪਤ੍ਤਿ **ਪਚ੍ਚਯਸਮ੍ਪਦਾ** ਨਾਮ। ਦਾਨਤੋ ਪੁਬ੍ਬੇ ਦਾਨਕਾਲੇ ਪਚ੍ਛਾ ਭਾਗੇਤਿ ਤੀਸੁ ਕਾਲੇਸੁ ਚੇਤਨਾਯ ਸੋਮਨਸ੍ਸਸਹਗਤਞਾਣਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਭਾਵੋ **ਚੇਤਨਾਸਮ੍ਪਦਾ** ਨਾਮ। ਦਕ੍ਖਿਣੇਯ੍ਯਸ੍ਸ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਤੋ ਵੁਟ੍ਠਿਤਭਾਵੋ **ਗੁਣਾਤਿਰੇਕਸਮ੍ਪਦਾ** ਨਾਮਾਤਿ। ਇਮਸ੍ਸ ਚ ਖੀਣਾਸਵੋ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧੋ ਦਕ੍ਖਿਣੇਯ੍ਯੋ, ਭਤਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਲਦ੍ਧਭਾਵੇਨ ਪਚ੍ਚਯੋ ਧਮ੍ਮਤੋ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋ, ਤੀਸੁ ਕਾਲੇਸੁ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧਾ ਚੇਤਨਾ, ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਤੋ ਵੁਟ੍ਠਿਤਮਤ੍ਤੋ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧੋ ਗੁਣਾਤਿਰੇਕੋਤਿ ਚਤਸ੍ਸੋਪਿ ਸਮ੍ਪਦਾ ਨਿਪ੍ਫਨ੍ਨਾ। ਏਤਾਸਂ ਆਨੁਭਾਵੇਨ ਦਿਟ੍ਠੇਵ ਧਮ੍ਮੇ ਮਹਾਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਪਾਪੁਣਨ੍ਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਸੋ ਸੇਟ੍ਠਿਨੋ ਸਨ੍ਤਿਕਾ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਲਭਿ। ਅਪਰਭਾਗੇ ਚ ਰਾਜਾਪਿ ਇਮਿਨਾ ਕਤਕਮ੍ਮਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਤਂ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਸਹਸ੍ਸਂ ਦਤ੍ਵਾ ਪਤ੍ਤਿਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਤੁਟ੍ਠਮਾਨਸੋ ਮਹਨ੍ਤਂ ਭੋਗਕ੍ਖਨ੍ਧਂ ਦਤ੍ਵਾ ਸੇਟ੍ਠਿਟ੍ਠਾਨਂ ਅਦਾਸਿ। **ਭਤ੍ਤਭਤਿਕਸੇਟ੍ਠੀ**ਤਿਸ੍ਸ ਨਾਮਂ ਅਕਾਸਿ। ਸੋ ਗਨ੍ਧਸੇਟ੍ਠਿਨਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸਹਾਯੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਏਕਤੋ ਖਾਦਨ੍ਤੋ ਪਿਵਨ੍ਤੋ ਯਾਵਤਾਯੁਕਂ ਠਤ੍ਵਾ ਤਤੋ ਚੁਤੋ ਦੇਵਲੋਕੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਏਕਂ ਬੁਦ੍ਧਨ੍ਤਰਂ ਦਿਬ੍ਬਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਅਨੁਭਵਿਤ੍ਵਾ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਬੁਦ੍ਧੁਪ੍ਪਾਦੇ ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸੁਪਟ੍ਠਾਕਕੁਲੇ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਂ ਗਣ੍ਹਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਮਾਤਾ ਲਦ੍ਧਗਬ੍ਭਪਰਿਹਾਰਾ ਕਤਿਪਾਹਚ੍ਚਯੇਨ ''ਅਹੋ ਵਤਾਹਂ ਪਞ੍ਚਸਤੇਹਿ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਸਤਰਸਭੋਜਨਂ ਦਤ੍ਵਾ ਕਾਸਾਯਵਤ੍ਥਨਿਵਤ੍ਥਾ ਸੁਵਣ੍ਣਸਰਕਂ ਆਦਾਯ ਆਸਨਪਰਿਯਨ੍ਤੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨਾ ਤੇਸਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਉਚ੍ਛਿਟ੍ਠਾਵਸੇਸਕਂ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜੇਯ੍ਯ''ਨ੍ਤਿ ਦੋਹਲ਼ਿਨੀ ਹੁਤ੍ਵਾ ਤਥੇਵ ਕਤ੍ਵਾ ਦੋਹਲ਼ਂ ਪਟਿਵਿਨੋਦੇਸਿ। ਸਾ ਸੇਸਮਙ੍ਗਲੇਸੁਪਿ ਤਥਾਰੂਪਮੇਵ ਦਾਨਂ ਦਤ੍ਵਾ ਪੁਤ੍ਤਂ ਵਿਜਾਯਿਤ੍ਵਾ ਨਾਮਗ੍ਗਹਣਦਿਵਸੇ ''ਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਮੇ, ਭਨ੍ਤੇ, ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਾਨਿ ਦੇਥਾ''ਤਿ ਥੇਰਂ ਆਹ। ਥੇਰੋ ''ਕਿਮਸ੍ਸ ਨਾਮ''ਨ੍ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ''ਭਨ੍ਤੇ, ਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਮੇ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਗ੍ਗਹਣਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਗੇਹੇ ਕਸ੍ਸਚਿ ਦੁਕ੍ਖਂ ਨਾਮ ਨ ਭੂਤਪੁਬ੍ਬਂ, ਤੇਨੇਵਸ੍ਸ **ਸੁਖਕੁਮਾਰੋ**ਤਿ ਨਾਮਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਤਦੇਵਸ੍ਸ ਨਾਮਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਾਨਿ ਅਦਾਸਿ।

ਤਦਾ ਏਵਞ੍ਚਸ੍ਸ ਮਾਤੁ ''ਨਾਹਂ ਮਮ ਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਅਜ੍ਝਾਸਯਂ ਭਿਨ੍ਦਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਚਿਤ੍ਤਂ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿ। ਸਾ ਤਸ੍ਸ ਕਣ੍ਣਵਿਜ੍ਝਨਮਙ੍ਗਲਾਦੀਸੁਪਿ ਤਥੇਵ ਦਾਨਂ ਅਦਾਸਿ। ਕੁਮਾਰੋਪਿ ਸਤ੍ਤਵਸ੍ਸਿਕਕਾਲੇ ''ਇਚ੍ਛਾਮਹਂ, ਅਮ੍ਮ, ਥੇਰਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਪਬ੍ਬਜਿਤੁ''ਨ੍ਤਿ ਆਹ। ਸਾ ''ਸਾਧੁ, ਤਾਤ, ਨਾਹਂ ਤਵ ਅਜ੍ਝਾਸਯਂ ਭਿਨ੍ਦਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਥੇਰਂ ਨਿਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਭੋਜੇਤ੍ਵਾ, ''ਭਨ੍ਤੇ, ਪੁਤ੍ਤੋ ਮੇ ਪਬ੍ਬਜਿਤੁਂ ਇਚ੍ਛਤਿ, ਇਮਾਹਂ ਸਾਯਨ੍ਹਸਮਯੇ ਵਿਹਾਰਂ ਆਨੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਥੇਰਂ ਉਯ੍ਯੋਜੇਤ੍ਵਾ ਞਾਤਕੇ ਸਨ੍ਨਿਪਾਤੇਤ੍ਵਾ ''ਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਮੇ ਗਿਹਿਕਾਲੇ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਂ ਕਿਚ੍ਚਂ ਅਜ੍ਜੇਵ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਪੁਤ੍ਤਂ ਅਲਙ੍ਕਰਿਤ੍ਵਾ ਮਹਨ੍ਤੇਨ ਸਿਰਿਸੋਭਗ੍ਗੇਨ ਵਿਹਾਰਂ ਨੇਤ੍ਵਾ ਥੇਰਸ੍ਸ ਨਿਯ੍ਯਾਦੇਸਿ। ਥੇਰੋਪਿ ਤਂ, ''ਤਾਤ, ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾ ਨਾਮ ਦੁਕ੍ਕਰਾ , ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਸਿ ਅਭਿਰਮਿਤੁ''ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ''ਕਰਿਸ੍ਸਾਮਿ ਵੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਓਵਾਦ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਦਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਾਜੇਸਿ। ਮਾਤਾਪਿਤਰੋਪਿਸ੍ਸ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾਯ ਸਕ੍ਕਾਰਂ ਕਰੋਨ੍ਤਾ ਅਨ੍ਤੋਵਿਹਾਰੇਯੇਵ ਸਤ੍ਤਾਹਂ ਬੁਦ੍ਧਪ੍ਪਮੁਖਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਸਤਰਸਭੋਜਨਂ ਦਤ੍ਵਾ ਸਾਯਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਗੇਹਂ ਅਗਮਂਸੁ। ਅਟ੍ਠਮੇ ਦਿਵਸੇ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰੋ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੇ ਗਾਮਂ ਪਵਿਟ੍ਠੇ ਵਿਹਾਰੇ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਕਿਚ੍ਚਂ ਕਤ੍ਵਾ ਸਾਮਣੇਰਂ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਂ ਗਾਹਾਪੇਤ੍ਵਾ ਗਾਮਂ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਪਾਵਿਸਿ। ਸਾਮਣੇਰੋ ਅਨ੍ਤਰਾਮਗ੍ਗੇ ਮਾਤਿਕਾਦੀਨਿ ਦਿਸ੍ਵਾ ਪਣ੍ਡਿਤਸਾਮਣੇਰੋ ਵਿਯ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਥੇਰੋਪਿ ਤਸ੍ਸ ਤਥੇਵ ਬ੍ਯਾਕਾਸਿ। ਸਾਮਣੇਰੋ ਤਾਨਿ ਕਾਰਣਾਨਿ ਸੁਤ੍ਵਾ ''ਸਚੇ ਤੁਮ੍ਹੇ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਂ ਗਣ੍ਹੇਯ੍ਯਾਥ, ਅਹਂ ਨਿਵਤ੍ਤੇਯ੍ਯ''ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਥੇਰੇਨ ਤਸ੍ਸ ਅਜ੍ਝਾਸਯਂ ਅਭਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ, ''ਸਾਮਣੇਰ, ਦੇਹਿ ਮਮ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰ''ਨ੍ਤਿ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰੇ ਗਹਿਤੇ ਥੇਰਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਨਿਵਤ੍ਤਮਾਨੋ, ''ਭਨ੍ਤੇ, ਮਯ੍ਹਂ ਆਹਾਰਂ ਆਹਰਮਾਨੇ ਸਤਰਸਭੋਜਨਂ ਆਹਰੇਯ੍ਯਾਥਾ''ਤਿ ਆਹ। ਕੁਤੋ ਤਂ ਲਭਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ? ਅਤ੍ਤਨੋ ਪੁਞ੍ਞੇਨ ਅਲਭਨ੍ਤੋ ਮਮ ਪੁਞ੍ਞੇਨ ਲਭਿਸ੍ਸਥ, ਭਨ੍ਤੇਤਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਥੇਰੋ ਕੁਞ੍ਚਿਕਂ ਦਤ੍ਵਾ ਗਾਮਂ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਪਾਵਿਸਿ। ਸੋਪਿ ਵਿਹਾਰਂ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਥੇਰਸ੍ਸ ਗਬ੍ਭਂ ਵਿਵਰਿਤ੍ਵਾ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵਾਰਂ ਪਿਧਾਯ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕਾਯੇ ਞਾਣਂ ਓਤਾਰੇਤ੍ਵਾ ਨਿਸੀਦਿ।

ਤਸ੍ਸ ਗੁਣਤੇਜੇਨ ਸਕ੍ਕਸ੍ਸ ਆਸਨਂ ਉਣ੍ਹਾਕਾਰਂ ਦਸ੍ਸੇਸਿ। ਸਕ੍ਕੋ ''ਕਿਂ ਨੁ ਖੋ ਏਤ''ਨ੍ਤਿ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਸਾਮਣੇਰਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਸੁਖਸਾਮਣੇਰੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਉਪਜ੍ਝਾਯਸ੍ਸ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਂ ਦਤ੍ਵਾ 'ਸਮਣਧਮ੍ਮਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ'ਤਿ ਨਿਵਤ੍ਤੋ, ਮਯਾ ਤਤ੍ਥ ਗਨ੍ਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਮਹਾਰਾਜੇ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ''ਗਚ੍ਛਥ, ਤਾਤਾ, ਵਿਹਾਰਸ੍ਸੂਪਵਨੇ ਦੁਸ੍ਸਦ੍ਧੂਕੇ ਸਕੁਣੇ ਪਲਾਪੇਥਾ''ਤਿ ਉਯ੍ਯੋਜੇਸਿ।

ਤੇ ਤਥਾ ਕਤ੍ਵਾ ਸਾਮਨ੍ਤਾ ਆਰਕ੍ਖਂ ਗਣ੍ਹਿਂਸੁ। ਚਨ੍ਦਿਮਸੂਰਿਯੇ ''ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਿਮਾਨਾਨਿ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਤਿਟ੍ਠਥਾ''ਤਿ ਆਣਾਪੇਸਿ। ਤੇਪਿ ਤਥਾ ਕਰਿਂਸੁ। ਸਯਮ੍ਪਿ ਆਵਿਞ੍ਛਨਟ੍ਠਾਨੇ ਆਰਕ੍ਖਂ ਗਣ੍ਹਿ। ਵਿਹਾਰੋ ਸਨ੍ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਨਿਰਵੋ ਅਹੋਸਿ। ਸਾਮਣੇਰੋ ਏਕਗ੍ਗਚਿਤ੍ਤੇਨ ਵਿਪਸ੍ਸਨਂ ਵਡ੍ਢੇਤ੍ਵਾ ਤੀਣਿ ਮਗ੍ਗਫਲਾਨਿ ਪਾਪੁਣਿ। ਥੇਰੋ ''ਸਾਮਣੇਰੇਨ 'ਸਤਰਸਭੋਜਨਂ ਆਹਰੇਯ੍ਯਾਥਾ'ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਕਸ੍ਸ ਨੁ ਖੋ ਘਰੇ ਸਕ੍ਕਾ ਲਦ੍ਧੁ''ਨ੍ਤਿ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਏਕਂ ਅਜ੍ਝਾਸਯਸਮ੍ਪਨ੍ਨਂ ਉਪਟ੍ਠਾਕਕੁਲਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ, ''ਭਨ੍ਤੇ, ਸਾਧੁ ਵੋ ਕਤਂ ਅਜ੍ਜ ਇਧਾਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇਹੀ''ਤਿ ਤੇਹਿ ਤੁਟ੍ਠਮਾਨਸੇਹਿ ਪਤ੍ਤਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਨਿਸੀਦਾਪੇਤ੍ਵਾ ਯਾਗੁਖਜ੍ਜਕਂ ਦਤ੍ਵਾ ਯਾਵ ਭਤ੍ਤਕਾਲਂ ਧਮ੍ਮਕਥਂ ਯਾਚਿਤੋ ਤੇਸਂ ਸਾਰਣੀਯਧਮ੍ਮਕਥਂ ਕਥੇਤ੍ਵਾ ਕਾਲਂ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾ ਦੇਸਨਂ ਨਿਟ੍ਠਾਪੇਸਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਸਤਰਸਭੋਜਨਂ ਦਤ੍ਵਾ ਤਂ ਆਦਾਯ ਗਨ੍ਤੁਕਾਮਂ ਥੇਰਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਭੁਞ੍ਜਥ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਪਰਮ੍ਪਿ ਤੇ ਦਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਥੇਰਂ ਭੋਜੇਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਪਤ੍ਤਪੂਰਂ ਅਦਂਸੁ। ਥੇਰੋ ਤਂ ਆਦਾਯ ''ਸਾਮਣੇਰੋ ਮੇ ਛਾਤੋ''ਤਿ ਤੁਰਿਤਤੁਰਿਤੋ ਵਿਹਾਰਂ ਪਾਯਾਸਿ। ਤਂ ਦਿਵਸਂ ਸਤ੍ਥਾ ਪਾਤੋਵ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਗਨ੍ਧਕੁਟਿਯਂ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋਵ ਆਵਜ੍ਜੇਸਿ – ''ਅਜ੍ਜ ਸੁਖਸਾਮਣੇਰੋ ਉਪਜ੍ਝਾਯਸ੍ਸ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਂ ਦਤ੍ਵਾ 'ਸਮਣਧਮ੍ਮਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ'ਤਿ ਨਿਵਤ੍ਤੋ, ਨਿਪ੍ਫਨ੍ਨਂ ਨੁ ਖੋ ਤਸ੍ਸ ਕਿਚ੍ਚ''ਨ੍ਤਿ। ਸੋ ਤਿਣ੍ਣਂਯੇਵ ਮਗ੍ਗਫਲਾਨਂ ਪਤ੍ਤਭਾਵਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਉਤ੍ਤਰਿਪਿ ਉਪਧਾਰੇਨ੍ਤੋ ''ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਤਾਯਂ ਅਜ੍ਜ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਿਤੁਂ , ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤੋ ਪਨ 'ਸਾਮਣੇਰੋ ਮੇ ਛਾਤੋ'ਤਿ ਵੇਗੇਨ ਭਤ੍ਤਂ ਆਦਾਯ ਨਿਕ੍ਖਮਤਿ, ਸਚੇ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਅਪ੍ਪਤ੍ਤੇ ਭਤ੍ਤਂ ਆਹਰਿਸ੍ਸਤਿ, ਇਮਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤਰਾਯੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਮਯਾ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵਾਰਕੋਟ੍ਠਕੇ ਆਰਕ੍ਖਂ ਗਣ੍ਹਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਗਨ੍ਧਕੁਟਿਤੋ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵਾਰਕੋਟ੍ਠਕੇ ਠਤ੍ਵਾ ਆਰਕ੍ਖਂ ਗਣ੍ਹਿ।

ਥੇਰੋਪਿ ਭਤ੍ਤਂ ਆਹਰਿ। ਅਥ ਨਂ ਹੇਟ੍ਠਾ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਪਞ੍ਹੇ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਪਞ੍ਹਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨਾਵਸਾਨੇ ਸਾਮਣੇਰੋ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਥੇਰਂ ਆਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ''ਗਚ੍ਛ, ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤ, ਸਾਮਣੇਰਸ੍ਸ ਤੇ ਭਤ੍ਤਂ ਦੇਹੀ''ਤਿ ਆਹ। ਥੇਰੋ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵਾਰਂ ਆਕੋਟੇਸਿ। ਸਾਮਣੇਰੋਪਿ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਉਪਜ੍ਝਾਯਸ੍ਸ ਵਤ੍ਤਂ ਕਤ੍ਵਾ ''ਭਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚਂ ਕਰੋਹੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਥੇਰਸ੍ਸ ਭਤ੍ਤੇਨ ਅਨਤ੍ਥਿਕਭਾਵਂ ਞਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਤਵਸ੍ਸਿਕਕੁਮਾਰੋ ਤਙ੍ਖਣਞ੍ਞੇਵ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਤ੍ਤੋ ਨੀਚਾਸਨਟ੍ਠਾਨਂ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਨ੍ਤੋ ਭਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚਂ ਕਤ੍ਵਾ ਪਤ੍ਤਂ ਧੋਵਿ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਕਾਲੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਮਹਾਰਾਜਾਨੋ ਆਰਕ੍ਖਂ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਸੁਂ। ਚਨ੍ਦਿਮਸੂਰਿਯਾਪਿ ਵਿਮਾਨਾਨਿ ਮੁਞ੍ਚਿਂਸੁ। ਸਕ੍ਕੋਪਿ ਆਵਿਞ੍ਛਨਟ੍ਠਾਨੇ ਆਰਕ੍ਖਂ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਸਿ। ਸੂਰਿਯੋ ਨਭਮਜ੍ਝਂ ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤੋਯੇਵ ਪਞ੍ਞਾਯਿ। ਭਿਕ੍ਖੂ ''ਸਾਯਨ੍ਹੋ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ, ਸਾਮਣੇਰੇਨ ਚ ਇਦਾਨੇਵ ਭਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚਂ ਕਤਂ, ਕਿਂ ਨੁ ਖੋ ਅਜ੍ਜ ਪੁਬ੍ਬਣ੍ਹੋ ਬਲਵਾ ਜਾਤੋ, ਸਾਯਨ੍ਹੋ ਮਨ੍ਦੋ''ਤਿ ਵਦਿਂਸੁ। ਸਤ੍ਥਾ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ''ਕਾਯ ਨੁਤ੍ਥ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਏਤਰਹਿ ਕਥਾਯ ਸਨ੍ਨਿਸਿਨ੍ਨਾ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ, ''ਭਨ੍ਤੇ, ਅਜ੍ਜ ਪੁਬ੍ਬਣ੍ਹੋ ਬਲਵਾ ਜਾਤੋ, ਸਾਯਨ੍ਹੋ ਮਨ੍ਦੋ, ਸਾਮਣੇਰੇਨ ਚ ਇਦਾਨੇਵ ਭਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚਂ ਕਤਂ, ਅਥ ਚ ਪਨ ਸੂਰਿਯੋ ਨਭਮਜ੍ਝਂ ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤੋਯੇਵ ਪਞ੍ਞਾਯਤੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ, ''ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਏਵਮੇਵਂ ਹੋਤਿ ਪੁਞ੍ਞਵਨ੍ਤਾਨਂ ਸਮਣਧਮ੍ਮਕਰਣਕਾਲੇ। ਅਜ੍ਜ ਹਿ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਮਹਾਰਾਜਾਨੋ ਸਾਮਨ੍ਤਾ ਆਰਕ੍ਖਂ ਗਣ੍ਹਿਂਸੁ, ਚਨ੍ਦਿਮਸੂਰਿਯਾ ਵਿਮਾਨਾਨਿ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਅਟ੍ਠਂਸੁ, ਸਕ੍ਕੋ ਆਵਿਞ੍ਛਨਕੇ ਆਰਕ੍ਖਂ ਗਣ੍ਹਿ, ਅਹਮ੍ਪਿ ਦ੍ਵਾਰਕੋਟ੍ਠਕੇ ਆਰਕ੍ਖਂ ਗਣ੍ਹਿਂ, ਅਜ੍ਜ ਸੁਖਸਾਮਣੇਰੋ ਮਾਤਿਕਾਯ ਉਦਕਂ ਹਰਨ੍ਤੇ, ਉਸੁਕਾਰੇ ਉਸੁਂ ਉਜੁਂ ਕਰੋਨ੍ਤੇ , ਤਚ੍ਛਕੇ ਚਕ੍ਕਾਦੀਨਿ ਕਰੋਨ੍ਤੇ ਦਿਸ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਦਮੇਤ੍ਵਾ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਤ੍ਤੋ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

੧੪੫.''ਉਦਕਞ੍ਹਿ ਨਯਨ੍ਤਿ ਨੇਤ੍ਤਿਕਾ, ਉਸੁਕਾਰਾ ਨਮਯਨ੍ਤਿ ਤੇਜਨਂ।
ਦਾਰੁਂ ਨਮਯਨ੍ਤਿ ਤਚ੍ਛਕਾ, ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਦਮਯਨ੍ਤਿ ਸੁਬ੍ਬਤਾ''ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਸੁਬ੍ਬਤਾ**ਤਿ ਸੁਵਦਾ, ਸੁਖੇਨ ਓਵਦਿਤਬ੍ਬਾ ਅਨੁਸਾਸਿਤਬ੍ਬਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਸੇਸਂ ਹੇਟ੍ਠਾ ਵੁਤ੍ਤਨਯਮੇਵ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਬਹੂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਾਦੀਨਿ ਪਾਪੁਣਿਂਸੂਤਿ।

ਸੁਖਸਾਮਣੇਰਵਤ੍ਥੁ ਏਕਾਦਸਮਂ।

ਦਣ੍ਡਵਗ੍ਗਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਦਸਮੋ ਖ਼ਗ੍ਰੋ।

੧੧. ਜਰਾਵਗ੍ਗੋ

੧. ਵਿਸਾਖਾਯ ਸਹਾਯਿਕਾਨਂ ਵਤ੍ਥੁ

ਕੋ ਨੁ ਹਾਸੋ ਕਿਮਾਨਨ੍ਦੋਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਵਿਸਾਖਾਯ ਸਹਾਯਿਕਾਯੋ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਕਿਰ ਪਞ੍ਚਸਤਾ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤਾ ''ਏਵਂ ਇਮਾ ਅਪ੍ਪਮਾਦਵਿਹਾਰਿਨਿਯੋ ਭਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਭਰਿਯਾਯੋ ਵਿਸਾਖਂ ਮਹਾਉਪਾਸਿਕਂ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਾਪੇਸੁਂ। ਤਾ ਉਯ੍ਯਾਨਂ ਵਾ ਵਿਹਾਰਂ ਵਾ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿਯੋ ਤਾਯ ਸਦ੍ਧਿਂਯੇਵ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ। ਤਾ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਕਾਲੇ ''ਸਤ੍ਤਾਹਂ ਸੁਰਾਛਣੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਛਣੇ ਸਙ੍ਘੁਟ੍ਠੇ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਾਮਿਕਾਨਂ ਸੁਰਂ ਪਟਿਯਾਦੇਸੁਂ। ਤੇ ਸਤ੍ਤਾਹਂ ਸੁਰਾਛਣਂ ਕੀਲ਼ਿਤ੍ਵਾ ਅਟ੍ਠਮੇ ਦਿਵਸੇ ਕਮ੍ਮਨ੍ਤਭੇਰਿਯਾ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤਾਯ ਕਮ੍ਮਨ੍ਤੇ ਅਗਮਂਸੁ। ਤਾਪਿ ਇਤ੍ਥਿਯੋ ''ਮਯਂ ਸਾਮਿਕਾਨਂ ਸਮ੍ਮੁਖਾ ਸੁਰਂ ਪਾਤੁਂ ਨ ਲਭਿਮ੍ਹਾ, ਅਵਸੇਸਾ ਸੁਰਾ ਚ ਅਤ੍ਥਿ, ਇਦਂ ਯਥਾ ਤੇ ਨ ਜਾਨਨ੍ਤਿ, ਤਥਾ ਪਿਵਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਵਿਸਾਖਾਯ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ''ਇਚ੍ਛਾਮ, ਅਯ੍ਯੇ, ਉਯ੍ਯਾਨਂ ਦਟ੍ਠੁ''ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ''ਸਾਧੁ, ਅਮ੍ਮਾ, ਤੇਨ ਹਿ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਕਿਚ੍ਚਾਨਿ ਕਤ੍ਵਾ ਨਿਕ੍ਖਮਥਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਤਾਯ ਸਦ੍ਧਿਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਾਕਾਰੇਨ ਸੁਰਂ ਨੀਹਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਉਯ੍ਯਾਨੇ ਪਿਵਿਤ੍ਵਾ ਮਤ੍ਤਾ ਵਿਚਰਿਂਸੁ। ਵਿਸਾਖਾਪਿ ''ਅਯੁਤ੍ਤਂ ਇਮਾਹਿ ਕਤਂ, ਇਦਾਨਿ ਮਂ 'ਸਮਣਸ੍ਸ ਗੋਤਮਸ੍ਸ ਸਾਵਿਕਾ ਵਿਸਾਖਾ ਸੁਰਂ ਪਿਵਿਤ੍ਵਾ ਵਿਚਰਤੀ'ਤਿ ਤਿਤ੍ਥਿਯਾਪਿ ਗਰਹਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਤਾ ਇਤ੍ਥਿਯੋ ਆਹ – ''ਅਮ੍ਮਾ ਅਯੁਤ੍ਤਂ ਵੋ ਕਤਂ, ਮਮਪਿ ਅਯਸੋ ਉਪ੍ਪਾਦਿਤੋ, ਸਾਮਿਕਾਪਿ ਵੋ ਕੁਜ੍ਝਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਇਦਾਨਿ ਕਿਂ ਕਰਿਸ੍ਸਥਾ''ਤਿ। ਗਿਲਾਨਾਲਯਂ ਦਸ੍ਸਯਿਸ੍ਸਾਮ, ਅਯ੍ਯੇਤਿ। ਤੇਨ ਹਿ ਪਞ੍ਞਾਯਿਸ੍ਸਥ ਸਕੇਨ ਕਮ੍ਮੇਨਾਤਿ। ਤਾ ਗੇਹਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਗਿਲਾਨਾਲਯਂ ਕਰਿਂਸੁ। ਅਥ ਤਾਸਂ ਸਾਮਿਕਾ ''ਇਤ੍ਥਨ੍ਨਾਮਾ ਚ ਇਤ੍ਥਨ੍ਨਾਮਾ ਚ ਕਹ''ਨ੍ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ''ਗਿਲਾਨਾ''ਤਿ ਸੁਤ੍ਵਾ ''ਅਦ੍ਧਾ ਏਤਾਹਿ ਅਵਸੇਸਸੁਰਾ ਪੀਤਾ ਭਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾ ਤਾ ਪੋਥੇਤ੍ਵਾ ਅਨਯਬ੍ਯਸਨਂ ਪਾਪੇਸੁਂ। ਤਾ ਅਪਰਸ੍ਮਿਮ੍ਪਿ ਛਣਵਾਰੇ ਤਥੇਵ ਸੁਰਂ ਪਿਵਿਤੁਕਾਮਾ ਵਿਸਾਖਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ, ''ਅਯ੍ਯੇ, ਉਯ੍ਯਾਨਂ ਨੋ ਨੇਹੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ''ਪੁਬ੍ਬੇਪਿ ਮੇ ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ ਅਯਸੋ ਉਪ੍ਪਾਦਿਤੋ, ਗਚ੍ਛਥ, ਨ ਵੋ ਅਹਂ ਨੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਤਾਯ ਪਟਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਾ ''ਇਦਾਨਿ ਏਵਂ ਨ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਸਮ੍ਮਨ੍ਤਯਿਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਤਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਆਹਂਸੁ, ''ਅਯ੍ਯੇ , ਬੁਦ੍ਧਪੂਜਂ ਕਾਤੁਕਾਮਾਮ੍ਹਾ, ਵਿਹਾਰਂ ਨੋ ਨੇਹੀ''ਤਿ। ਇਦਾਨਿ ਅਮ੍ਮਾ ਯੁਜ੍ਜਤਿ, ਗਚ੍ਛਥ, ਪਰਿਵਚ੍ਛਂ ਕਰੋਥਾਤਿ। ਤਾ ਚਙ੍ਕੋਟਕੇਹਿ ਗਨ੍ਧਮਾਲਾਦੀਨਿ ਗਾਹਾਪੇਤ੍ਵਾ ਸੁਰਾਪੁਣ੍ਣੇ ਮੁਟ੍ਠਿਵਾਰਕੇ ਹਤ੍ਥੇਹਿ ਓਲਮ੍ਬੇਤ੍ਵਾ ਮਹਾਪਟੇ ਪਾਰੁਪਿਤ੍ਵਾ ਵਿਸਾਖਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਤਾਯ ਸਦ੍ਧਿਂ ਵਿਹਾਰਂ ਪਵਿਸਮਾਨਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਮੁਟ੍ਠਿਵਾਰਕੇਹੇਵ ਸੁਰਂ ਪਿਵਿਤ੍ਵਾ ਵਾਰਕੇ ਛਡ੍ਡੇਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਸਭਾਯਂ ਸਤ੍ਥੁ ਪੁਰਤੋ ਨਿਸੀਦਿਂਸੁ ।

ਵਿਸਾਖਾ ''ਇਮਾਸਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਧਮ੍ਮਂ ਕਥੇਥਾ''ਤਿ ਆਹ। ਤਾਪਿ ਮਦਵੇਗੇਨ ਕਮ੍ਪਮਾਨਸਰੀਰਾ ''ਇਚ੍ਚਾਮ, ਗਾਯਾਮਾ''ਤਿ ਚਿਤ੍ਤਂ ਉਪ੍ਪਾਦੇਸੁਂ। ਅਥੇਕਾ ਮਾਰਕਾਯਿਕਾ ਦੇਵਤਾ ''ਇਮਾਸਂ ਸਰੀਰੇ ਅਧਿਮੁਚ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਸਮਣਸ੍ਸ ਗੋਤਮਸ੍ਸ ਪੁਰਤੋ ਵਿਪ੍ਪਕਾਰਂ ਦਸ੍ਸੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਤਾਸਂ ਸਰੀਰੇ ਅਧਿਮੁਚ੍ਚਿ। ਤਾਸੁ ਏਕਚ੍ਚਾ ਸਤ੍ਥੁ ਪੁਰਤੋ ਪਾਣਿਂ ਪਹਰਿਤ੍ਵਾ ਹਸਿਤੁਂ, ਏਕਚ੍ਚਾ ਨਚ੍ਚਿਤੁਂ ਆਰਭਿਂਸੁ। ਸਤ੍ਥਾ ''ਕਿਂ ਇਦ''ਨ੍ਤਿ ਆਵਜ੍ਜੇਨ੍ਤੋ ਤਂ ਕਾਰਣਂ ਞਤ੍ਵਾ ''ਨ ਇਦਾਨਿ ਮਾਰਕਾਯਿਕਾਨਂ ਓਤਾਰਂ ਲਭਿਤੁਂ ਦਸ੍ਸਾਮਿ। ਨ ਹਿ ਮਯਾ ਏਤ੍ਤਕਂ ਕਾਲਂ ਪਾਰਮਿਯੋ ਪੂਰੇਨ੍ਤੇਨ ਮਾਰਕਾਯਿਕਾਨਂ ਓਤਾਰਲਾਭਤ੍ਥਾਯ ਪੂਰਿਤਾ''ਤਿ ਤਾ ਸਂਵੇਜੇਤੁਂ ਭਮੁਕਲੋਮਤੋ ਰਸ੍ਮਿਯੋ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਸਿ, ਤਾਵਦੇਵ ਅਨ੍ਧਕਾਰਤਿਮਿਸਾ ਅਹੋਸਿ। ਤਾ ਭੀਤਾ ਅਹੇਸੁਂ ਮਰਣਭਯਤਜ੍ਜਿਤਾ। ਤੇਨ ਤਾਸਂ ਕੁਚ੍ਛਿਯਂ ਸੁਰਾ ਜੀਰਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨਪਲ੍ਲਙ੍ਕੇ ਅਨ੍ਤਰਹਿਤੋ ਸਿਨੇਰੁਮੁਦ੍ਧਨਿ ਠਤ੍ਵਾ ਉਣ੍ਣਾਲੋਮਤੋ ਰਸ੍ਮਿਂ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਸਿ, ਤਙ੍ਖਣਂਯੇਵ ਚਨ੍ਦਸਹਸ੍ਸੁਗ੍ਗਮਨਂ ਵਿਯ ਅਹੋਸਿ। ਅਥ ਸਤ੍ਥਾ ਤਾ ਇਤ੍ਥਿਯੋ ਆਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ''ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ ਮਮ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਆਗਚ੍ਛਮਾਨਾਹਿ ਪਮਤ੍ਤਾਹਿ ਆਗਨ੍ਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਤੁਮ੍ਹਾਕਞ੍ਹਿ ਪਮਾਦੇਨੇਵ ਮਾਰਕਾਯਿਕਾ ਦੇਵਤਾ ਓਤਾਰਂ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਤੁਮ੍ਹੇ ਹਸਾਦੀਨਂ ਅਕਰਣਟ੍ਠਾਨੇ ਹਸਾਦੀਨਿ ਕਾਰਾਪੇਸਿ, ਇਦਾਨਿ ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ ਰਾਗਾਦੀਨਂ ਅਗ੍ਗੀਨਂ ਨਿਬ੍ਬਾਪਨਤ੍ਥਾਯ ਉਸ੍ਸਾਹਂ ਕਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

੧੪੬.

‘‘ਕੋ ਨੁ ਹਾਸੋ ਕਿਮਾਨਨ੍ਦੋ, ਨਿਚ੍ਚੰ ਪਜ੍ਜਲਿਤੇ ਸਤਿ।
ਅਨ੍ਧਕਾਰੇਨ ਓਨਦ੍ਧਾ, ਪਦੀਪੰ ਨ ਗਵੇਸਥਾ’’ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਆਨਨ੍ਦੋ**ਤਿ ਤੁਟ੍ਠਿ। ਇਦੰ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ – ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਲੋਕਸਨ੍ਨਿਵਾਸੇ ਰਾਗਾਦੀਹਿ ਏਕਾਦਸਹਿ ਅਗ੍ਗੀਹਿ **ਨਿਚ੍ਚੰ ਪਜ੍ਜਲਿਤੇ ਸਤਿ ਕੋ ਨੁ** ਤੁਮ੍ਹਾਕੰ **ਹਾਸੋ** ਵਾ ਤੁਟ੍ਠਿ ਵਾ? ਨਨੁ ਏਸ ਅਕਤ੍ਤਬ੍ਬਰੂਪੋਯੇਵ। ਅਟ੍ਠਵਤ੍ਥੁਕੇਨ ਹਿ ਅਵਿਜ੍ਜਾਨ੍ਧਕਾਰੇਨ **ਓਨਦ੍ਧਾ** ਤੁਮ੍ਹੇ ਤਸ੍ਸੇਵ ਅਨ੍ਧਕਾਰਸ੍ਸ ਵਿਧਮਨਤ੍ਥਾਯ ਕਿੰ ਕਾਰਣਾ ਞਾਣਪ੍ਪਦੀਪੰ **ਨ ਗਵੇਸਥ** ਨ ਕਰੋਥਾਤਿ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਪਞ੍ਚਸਤਾਪਿ ਤਾ ਇਤ੍ਥਿਯੋ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਹਿੰਸੁ।

ਸਤ੍ਥਾ ਤਾਸੰ ਅਚਲਸਦ੍ਧਾਯ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤਭਾਵੰ ਞਤ੍ਵਾ ਸਿਨੇਰੁਮਤ੍ਥਕਾ ਓਤਰਿਤ੍ਵਾ ਬੁਦ੍ਧਾਸਨੇ ਨਿਸੀਦਿ। ਅਥ ਨੰ ਵਿਸਾਖਾ ਆਹ – ‘‘ਭਨ੍ਤੇ, ਸੁਰਾ ਨਾਮੇਸਾ ਪਾਪਿਕਾ। ਏਵਰੂਪਾ ਹਿ ਨਾਮ ਇਮਾ ਇਤ੍ਥਿਯੋ ਤੁਮ੍ਹਾਦਿਸਸ੍ਸ ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਪੁਰਤੋ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਇਰਿਯਾਪਥਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਸਣ੍ਠਾਪੇਤੁੰ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਿਯੋ ਉਟ੍ਠਾਯ ਪਾਣਿੰ ਪਹਰਿਤ੍ਵਾ ਹਸਨਗੀਤਨਚ੍ਚਾਦੀਨਿ ਆਰਭਿੰਸੂ’’ਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ‘‘ਆਮ, ਵਿਸਾਖੇ, ਪਾਪਿਕਾ ਏਵ ਏਸਾ ਸੁਰਾ ਨਾਮ। ਏਤਞ੍ਹਿ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਅਨੇਕੇ ਸਤ੍ਤਾ ਅਨਯਬ੍ਯਸਨੰ ਪਤ੍ਤਾ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ‘‘ਕਦਾ ਪਨੇਸਾ, ਭਨ੍ਤੇ, ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਤਸ੍ਸਾ ਉਪ੍ਪਤ੍ਤਿੰ ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਨ ਕਥੇਤੁੰ ਅਤੀਤੰ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ **ਕੁਮ੍ਭਜਾਤਕੰ** (ਜਾ॰ ੧.੧੬.੩੩ ਆਦਯੋ) ਕਥੇਸੀਤਿ।

ਵਿਸਾਖਾਯ ਸਹਾਯਿਕਾਨੰ ਵਤ੍ਥੁ ਪਠਮੰ।

੨. ਸਿਰਿਮਾਵਤ੍ਥੁ

ਪਸ੍ਸ ਚਿਤ੍ਤਕਤਨ੍ਤਿ ਇਮੰ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨੰ ਸਤ੍ਥਾ ਵੇਲੁਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਸਿਰਿਮੰ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਸਾ ਕਿਰ ਰਾਜਗਹੇ ਅਭਿਰੂਪਾ ਗਣਿਕਾ। ਏਕਸ੍ਮਿੰ ਪਨ ਅਨ੍ਤੋਵਸ੍ਸੇ ਸੁਮਨਸੇਟ੍ਠਿਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਭਰਿਯਾਯ ਪੁਣ੍ਣਕਸੇਟ੍ਠਿਸ੍ਸ ਧੀਤਾਯ ਉਤ੍ਤਰਾਯ ਨਾਮ ਉਪਾਸਿਕਾਯ ਅਪਰਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ਤੰ ਪਸਾਦੇਤੁਕਾਮਾ ਤਸ੍ਸਾ ਗੇਹੇ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੇਨ ਸਦ੍ਧਿੰ ਕਤਭਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚੰ ਸਤ੍ਥਾਰੰ ਖਮਾਪੇਤ੍ਵਾ ਤੰ ਦਿਵਸੰ ਦਸਬਲਸ੍ਸ ਭਤ੍ਤਾਨੁਮੋਦਨੰ ਸੁਤ੍ਵਾ –

‘‘ਅਕ੍ਕੋਧੇਨ ਜਿਨੇ ਕੋਧੰ, ਅਸਾਧੁੰ ਸਾਧੁਨਾ ਜਿਨੇ।
ਜਿਨੇ ਕਦਰਿਯੰ ਦਾਨੇਨ, ਸਚ੍ਚੇਨਾਲਿਕਵਾਦਿਨ’’ਨ੍ਤਿ॥ (ਜਾ॰ ੧.੨.੨; ਧ॰ ਪ॰ ੨੨੩) –

ਗਾਥਾਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲੰ ਪਾਪੁਣਿ। ਅਯਮੇਤ੍ਥ ਸਙ੍ਖੇਪੋ, ਵਿਤ੍ਥਾਰਕਥਾ ਪਨ ਕੋਧਵਗ੍ਗੇ ਅਨੁਮੋਦਨਗਾਥਾਵਣ੍ਣਨਾਯਮੇਵ ਆਵਿਭਵਿਸ੍ਸਤਿ। ਏਵੰ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲੰ ਪਤ੍ਤਾ ਪਨ ਸਿਰਿਮਾ ਦਸਬਲੰ ਨਿਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਪੁਨਦਿਵਸੇ ਮਹਾਦਾਨੰ ਦਤ੍ਵਾ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਅਟ੍ਠਕਭਤ੍ਤੰ ਨਿਬਦ੍ਧੰ ਦਾਪੇਸਿ। ਆਦਿਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਨਿਬਦ੍ਧੰ ਅਟ੍ਠ ਭਿਕ੍ਖੂ ਗੇਹੰ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ। ‘‘ਸਪ੍ਪਿੰ ਗਣ੍ਹਥ, ਖੀਰੰ ਗਣ੍ਹਥਾ’’ਤਿਆਦੀਨਿ ਵਤ੍ਵਾ ਤੇਸੰ ਪਤ੍ਤੇ ਪੂਰੇਤਿ। ਏਕੇਨ ਲਦ੍ਧੰ ਤਿਣ੍ਣਮ੍ਪਿ ਚਤੁਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਪਹੋਤਿ। ਦੇਵਸਿਕੰ ਸੋਲ਼ਸਕਹਾਪਣਪਰਿਬ੍ਬਯੇਨ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤੋ ਦੀਯਤਿ। ਅਥੇਕਦਿਵਸੰ ਏਕੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਤਸ੍ਸਾ ਗੇਹੇ ਅਟ੍ਠਕਭਤ੍ਤੰ ਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਤਿਯੋਜਨਮਤ੍ਥਕੇ ਏਕੰ ਵਿਹਾਰੰ ਅਗਮਾਸਿ। ਅਥ ਨੰ ਸਾਯੰ ਥੇਰੁਪਟ੍ਠਾਨੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੰ ਪੁਚ੍ਛਿੰਸੁ – ‘‘ਆਵੁਸੋ, ਕਹੰ ਭਿਕ੍ਖੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਆਗਤੋਸੀ’’ਤਿ। ਸਿਰਿਮਾਯ ਅਟ੍ਠਕਭਤ੍ਤੰ ਮੇ ਭੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ। ਮਨਾਪੰ ਕਤ੍ਵਾ ਦੇਤਿ, ਆਵੁਸੋਤਿ। ‘‘ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਤਸ੍ਸਾ ਭਤ੍ਤੰ ਵਣ੍ਣੇਤੁੰ, ਅਤਿਵਿਯ ਪਣੀਤੰ ਕਤ੍ਵਾ ਦੇਤਿ, ਏਕੇਨ ਲਦ੍ਧੰ ਤਿਣ੍ਣਮ੍ਪਿ ਚਤੁਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਪਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਸਾ ਪਨ ਦੇਯ੍ਯਧਮ੍ਮਤੋਪਿ ਦਸ੍ਸਨਮੇਵ ਉਤ੍ਤਰਿਤਰੰ। ਸਾ ਹਿ ਇਤ੍ਥੀ ਏਵਰੂਪਾ ਚ ਏਵਰੂਪਾ ਚਾ’’ਤਿ ਤਸ੍ਸਾ ਗੁਣੇ ਵਣ੍ਣੇਸਿ।

ਅਥੇਕੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਤਸ੍ਸਾ ਗੁਣਕਥੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ਅਦਸ੍ਸਨੇਨੇਵ ਸਿਨੇਹੰ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤ੍ਵਾ ‘‘ਮਯਾ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤੰ ਦਟ੍ਠੁੰ ਵਟ੍ਟਤੀ’’ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਸ੍ਸਗ੍ਗੰ ਕਥੇਤ੍ਵਾ ਤੰ ਭਿਕ੍ਖੁੰ ਠਿਤਿਕੰ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ‘‘ਸ੍ਵੇ, ਆਵੁਸੋ, ਤਸ੍ਮਿੰ ਗੇਹੇ ਤ੍ਵੰ ਸਙ੍ਘਤ੍ਥੇਰੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਅਟ੍ਠਕਭਤ੍ਤੰ

ਲਭਿਸ੍ਸਸੀ''ਤਿ ਸੁਤ੍ਵਾ ਤਙ੍ਖਣਞ੍ਞੇਵ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਂ ਆਦਾਯ ਪਕ੍ਕਨ੍ਤੋਪਿ ਪਾਤੋਵ ਅਰੁਣੇ ਉਗ੍ਗਤੇ ਸਲਾਕਗ੍ਗਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਠਿਤੋ ਸਙ੍ਘਤ੍ਥੇਰੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸਾ ਗੇਹੇ ਅਟ੍ਠਕਭਤ੍ਤਂ ਲਭਿ। ਯੋ ਪਨ ਭਿਕ੍ਖੁ ਹਿਯ੍ਯੋ ਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਕਾਮਿ, ਤਸ੍ਸ ਗਤਵੇਲਾਯਮੇਵ ਅਸ੍ਸਾ ਸਰੀਰੇ ਰੋਗੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਸਾ ਆਭਰਣਾਨਿ ਓਮੁਞ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਨਿਪਜ੍ਜਿ। ਅਥਸ੍ਸਾ ਦਾਸਿਯੋ ਅਟ੍ਠਕਭਤ੍ਤਂ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਆਗਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਆਰੋਚੇਸੁਂ। ਸਾ ਸਹਤ੍ਥਾ ਪਤ੍ਤੇ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਨਿਸੀਦਾਪੇਤੁਂ ਵਾ ਪਰਿਵਿਸਿਤੁਂ ਵਾ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੀ ਦਾਸਿਯੋ ਆਣਾਪੇਸਿ – ''ਅਮ੍ਮਾ ਪਤ੍ਤੇ ਗਹੇਤ੍ਵਾ, ਅਯ੍ਯੇ, ਨਿਸੀਦਾਪੇਤ੍ਵਾ ਯਾਗੁਂ ਪਾਯੇਤ੍ਵਾ ਖਜ੍ਜਕਂ ਦਤ੍ਵਾ ਭਤ੍ਤਵੇਲਾਯ ਪਤ੍ਤੇ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਦੇਥਾ''ਤਿ। ਤਾ ''ਸਾਧੁ, ਅਯ੍ਯੇ''ਤਿ ਭਿਕ੍ਖੂ ਪਵੇਸੇਤ੍ਵਾ ਯਾਗੁਂ ਪਾਯੇਤ੍ਵਾ ਖਜ੍ਜਕਂ ਦਤ੍ਵਾ ਭਤ੍ਤਵੇਲਾਯ ਭਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪਤ੍ਤੇ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸਾ ਆਰੋਚਯਿਂਸੁ। ਸਾ ''ਮਂ ਪਰਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਨੇਥ, ਅਯ੍ਯੇ, ਵਨ੍ਦਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਤਾਹਿ ਪਰਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਨੀਤਾ ਵੇਧਮਾਨੇਨ ਸਰੀਰੇਨ ਭਿਕ੍ਖੂ ਵਨ੍ਦਿ। ਸੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਤਂ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਗਿਲਾਨਾਯ ਤਾਵ ਏਵਰੂਪਾ ਅਯਂ ਏਤਿਸ੍ਸਾ ਰੂਪਸੋਭਾ, ਅਰੋਗਕਾਲੇ ਪਨ ਸਬ੍ਬਾਭਰਣਪਟਿਮਣ੍ਡਿਤਾਯ ਇਮਿਸ੍ਸਾ ਕੀਦਿਸੀ ਰੂਪਸਮ੍ਪਤ੍ਤੀ''ਤਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਅਨੇਕਵਸ੍ਸਕੋਟਿਸਨ੍ਨਿਚਿਤੋ ਕਿਲੇਸੋ ਸਮੁਦਾਚਰਿ, ਸੋ ਅਞ੍ਞਾਣੀ ਹੁਤ੍ਵਾ ਭਤ੍ਤਂ ਭੁਞ੍ਜਿਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੋ ਪਤ੍ਤਮਾਦਾਯ ਵਿਹਾਰਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਤ੍ਤਂ ਪਿਧਾਯ ਏਕਮਨ੍ਤੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਚੀਵਰਂ ਪਤ੍ਥਰਿਤ੍ਵਾ ਨਿਪਜ੍ਜਿ।

ਅਥ ਨਂ ਏਕੋ ਸਹਾਯਕੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਯਾਚਨ੍ਤੋਪਿ ਭੋਜੇਤੁਂ ਨਾਸਕ੍ਖਿ। ਸੋ ਛਿਨ੍ਨਭਤ੍ਤੋ ਅਹੋਸਿ। ਤਂ ਦਿਵਸਮੇਵ ਸਾਯਨ੍ਹਸਮਯੇ ਸਿਰਿਮਾ ਕਾਲਮਕਾਸਿ। ਰਾਜਾ ਸਤ੍ਥੁ ਸਾਸਨਂ ਪੇਸੇਸਿ – ''ਭਨ੍ਤੇ, ਜੀਵਕਸ੍ਸ ਕਨਿਟ੍ਠਭਗਿਨੀ, ਸਿਰਿਮਾ, ਕਾਲਮਕਾਸੀ''ਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਤਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਰਞ੍ਞੋ ਸਾਸਨਂ ਪਹਿਣਿ ''ਸਿਰਿਮਾਯ ਝਾਪਨਕਿਚ੍ਚਂ ਨਤ੍ਥਿ, ਆਮਕਸੁਸਾਨੇ ਤਂ ਯਥਾ ਕਾਕਸੁਨਖਾਦਯੋ ਨ ਖਾਦਨ੍ਤਿ, ਤਥਾ ਨਿਪਜ੍ਜਾਪੇਤ੍ਵਾ ਰਕ੍ਖਾਪੇਥਾ''ਤਿ। ਰਾਜਾਪਿ ਤਥਾ ਅਕਾਸਿ। ਪਟਿਪਾਟਿਯਾ ਤਯੋ ਦਿਵਸਾ ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਾ, ਚਤੁਤ੍ਥੇ ਦਿਵਸੇ ਸਰੀਰਂ ਉਦ੍ਧੁਮਾਯਿ, ਨਵਹਿ ਵਣਮੁਖੇਹਿ ਪੁਲ਼ਵਾ ਪਗ੍ਘਰਿਂਸੁ , ਸਕਲਸਰੀਰਂ ਭਿਨ੍ਨਂ ਸਾਲਿਭਤ੍ਤਚਾਟਿ ਵਿਯ ਅਹੋਸਿ। ਰਾਜਾ ਨਗਰੇ ਭੇਰਿਂ ਚਰਾਪੇਸਿ – ''ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਗੇਹਰਕ੍ਖਕੇ ਦਾਰਕੇ ਸਿਰਿਮਾਯ ਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ ਅਨਾਗਚ੍ਛਨ੍ਤਾਨਂ ਅਟ੍ਠ ਕਹਾਪਣਾਨਿ ਦਣ੍ਡੋ''ਤਿ। ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿ ਕਞ੍ਚ ਪੇਸੇਸਿ – ''ਬੁਦ੍ਧਪ੍ਪਮੁਖੋ ਕਿਰ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੋ ਸਿਰਿਮਾਯ ਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ ਆਗਚ੍ਛਤੂ''ਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਆਰੋਚੇਸਿ – ''ਸਿਰਿਮਾਯ ਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ। ਸੋਪਿ ਦਹਰਭਿਕ੍ਖੁ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਦਿਵਸੇ ਕਸ੍ਸਚਿ ਵਚਨਂ ਅਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਛਿਨ੍ਨਭਤ੍ਤੋਵ ਨਿਪਜ੍ਜਿ। ਪਤ੍ਤੇ ਭਤ੍ਤਂ ਪੂਤਿਕਂ ਜਾਤਂ, ਪਤ੍ਤੇ ਮਲਂ ਉਟ੍ਠਹਿ। ਅਥ ਨਂ ਸੋ ਸਹਾਯਕੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ, ''ਆਵੁਸੋ, ਸਤ੍ਥਾ ਸਿਰਿਮਾਯ ਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ ਗਚ੍ਛਤੀ''ਤਿ ਆਹ। ਸੋ ਤਥਾ ਛਾਤਜ੍ਝਤ੍ਤੋਪਿ ''ਸਿਰਿਮਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਪਦੇਯੇਵ ਸਹਸਾ ਉਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ''ਕਿਂ ਭਣਸੀ''ਤਿ ਆਹ। ''ਸਤ੍ਥਾ ਸਿਰਿਮਂ ਦਟ੍ਠੁਂ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਤ੍ਵਮ੍ਪਿ ਗਮਿਸ੍ਸਸੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ, ''ਆਮ, ਗਮਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਭਤ੍ਤਂ ਛਡ੍ਡੇਤ੍ਵਾ ਪਤ੍ਤਂ ਧੋਵਿਤ੍ਵਾ ਥਵਿਕਾਯ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਅਗਮਾਸਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਪਰਿਵੁਤੋ ਏਕਪਸ੍ਸੇ ਅਟ੍ਠਾਸਿ, ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਸਙ੍ਘੋਪਿ ਰਾਜਪਰਿਸਾਪਿ ਉਪਾਸਕਪਰਿਸਾਪਿ ਉਪਾਸਿਕਾਪਰਿਸਾਪਿ ਏਕੇਕਪਸ੍ਸੇ ਅਟ੍ਠਂਸੁ ।

ਸਤ੍ਥਾ ਰਾਜਾਨਂ ਪੁਚ੍ਛਿ – ''ਕਾ ਏਸਾ, ਮਹਾਰਾਜੋ''ਤਿ। ਭਨ੍ਤੇ, ਜੀਵਕਸ੍ਸ ਭਗਿਨੀ, ਸਿਰਿਮਾ, ਨਾਮਾਤਿ। ਸਿਰਿਮਾ, ਏਸਾਤਿ। ਆਮ, ਭਨ੍ਤੇਤਿ। ਤੇਨ ਹਿ ਨਗਰੇ ਭੇਰਿਂ ਚਰਾਪੇਹਿ ''ਸਹਸ੍ਸਂ ਦਤ੍ਵਾ ਸਿਰਿਮਂ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੂ''ਤਿ। ਰਾਜਾ ਤਥਾ ਕਾਰੇਸਿ। ਏਕੋਪਿ 'ਹ'ਨ੍ਤਿ ਵਾ 'ਹੁ'ਨ੍ਤਿ ਵਾ ਵਦਨ੍ਤੋ ਨਾਮ ਨਾਹੋਸਿ। ਰਾਜਾ ਸਤ੍ਥੁ ਆਰੋਚੇਸਿ – ''ਨ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਿ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ। ਤੇਨ ਹਿ, ਮਹਾਰਾਜ, ਅਗ੍ਘਂ ਓਹਾਰੇਹੀਤਿ। ਰਾਜਾ ''ਪਞ੍ਚਸਤਾਨਿ ਦਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੂ''ਤਿ ਭੇਰਿਂ ਚਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਕਞ੍ਚਿ ਗਣ੍ਹਨਕਂ ਅਦਿਸ੍ਵਾ ''ਅਡ੍ਢਤੇਯ੍ਯਾਨਿ ਸਤਾਨਿ, ਦ੍ਵੇ ਸਤਾਨਿ, ਸਤਂ, ਪਣ੍ਣਾਸਂ, ਪਞ੍ਚਵੀਸਤਿ ਕਹਾਪਣੇ, ਦਸ ਕਹਾਪਣੇ, ਪਞ੍ਚ ਕਹਾਪਣੇ, ਏਕਂ ਕਹਾਪਣਂ ਅਡ੍ਢਂ, ਪਾਦਂ, ਮਾਸਕਂ, ਕਾਕਣਿਕਂ ਦਤ੍ਵਾ ਸਿਰਿਮਂ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੂ''ਤਿ ਭੇਰਿਂ ਚਰਾਪੇਸਿ। ਕੋਚਿ ਤਂ ਨ ਇਚ੍ਛਿ। ''ਮੁਧਾਪਿ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੂ''ਤਿ ਭੇਰਿਂ ਚਰਾਪੇਸਿ। 'ਹ'ਨ੍ਤਿ ਵਾ 'ਹੁ'ਨ੍ਤਿ ਵਾ ਵਦਨ੍ਤੋ ਨਾਮ ਨਾਹੋਸਿ। ਰਾਜਾ ''ਮੁਧਾਪਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥੀ''ਤਿ ਆਹ। ਸਤ੍ਥਾ ''ਪਸ੍ਸਥ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਮਹਾਜਨਸ੍ਸ ਪਿਯਂ ਮਾਤੁਗਾਮਂ, ਇਮਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਨਗਰੇ ਸਹਸ੍ਸਂ ਦਤ੍ਵਾ ਪੁਬ੍ਬੇ ਏਕਦਿਵਸਂ ਲਭਿਂਸੁ, ਇਦਾਨਿ ਮੁਧਾ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋਪਿ ਨਤ੍ਥਿ, ਏਵਰੂਪਂ ਨਾਮ ਰੂਪਂ ਖਯਵਯਪ੍ਪਤ੍ਤਂ, ਪਸ੍ਸਥ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਆਤੁਰਂ ਅਤ੍ਤਭਾਵ''ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

੧੪੭.''ਪਸ੍ਸ ਚਿਤ੍ਤਕਤਂ ਬਿਮ੍ਬਂ, ਅਰੁਕਾਯਂ ਸਮੁਸ੍ਸਿਤਂ।

ਆਤੁਰਂ ਬਹੁਸਙ੍ਕਪ੍ਪਂ, ਯਸ੍ਸ ਨਤ੍ਥਿ ਧੁਵਂ ਠਿਤੀ’’ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਚਿਤ੍ਤਕਤ**ਨ੍ਤਿ ਕਤਚਿਤ੍ਤਂ, ਵਤ੍ਥਾਭਰਣਮਾਲਾਲਤ੍ਤਕਾਦੀਹਿ ਵਿਚਿਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਬਿਮ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ਦੀਘਾਦਿਯੁਤ੍ਤਟ੍ਠਾਨੇਸੁ ਦੀਘਾਦੀਹਿ ਅਙ੍ਗਪਚ੍ਚਙ੍ਗੇਹਿ ਸਣ੍ਠਿਤਂ ਅਤ੍ਤਭਾਵਂ। **ਅਰੁਕਾਯ**ਨ੍ਤਿ ਨਵਨ੍ਨਂ ਵਣਮੁਖਾਨਂ ਵਸੇਨ ਅਰੁਭੂਤਂ ਕਾਯਂ। **ਸਮੁਸ੍ਸਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਤੀਹਿ ਅਟ੍ਠਿਸਤੇਹਿ ਸਮੁਸ੍ਸਿਤਂ। **ਆਤੁਰ**ਨ੍ਤਿ ਸਬ੍ਬਕਾਲਂ ਇਰਿਯਾਪਥਾਦੀਹਿ ਪਰਿਹਰਿਤਬ੍ਬਤਾਯ ਨਿਚ੍ਚਗਿਲਾਨਂ। **ਬਹੁਸਙ੍ਕਪ੍ਪ**ਨ੍ਤਿ ਮਹਾਜਨੇਨ ਬਹੁਧਾ ਸਙ੍ਕਪ੍ਪਿਤਂ। **ਯਸ੍ਸ ਨਤ੍ਥਿ ਧੁਵਂ ਠਿਤੀ**ਤਿ ਯਸ੍ਸ ਧੁਵਭਾਵੋ ਵਾ ਠਿਤਿਭਾਵੋ ਵਾ ਨਤ੍ਥਿ, ਏਕਨ੍ਤੇਨ ਭੇਦਨਵਿਕਿਰਣਵਿਦ੍ਧਂਸਨਧਮ੍ਮਮੇਵੇਤਂ, ਇਮਂ ਪਸ੍ਸਥਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਚਤੁਰਾਸੀਤਿਯਾ ਪਾਣਸਹਸ੍ਸਾਨਂ ਧਮ੍ਮਾਭਿਸਮਯੋ ਅਹੋਸਿ, ਸੋਪਿ ਭਿਕ੍ਖੁ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਹੀਤਿ।

ਸਿਰਿਮਾਵਤ੍ਥੁ ਦੁਤਿਯਂ।

੩. **ਉਤ੍ਤਰਾਥੇਰੀਵਤ੍ਥੁ**

ਪਰਿਜਿਣ੍ਣਮਿਦਨ੍ਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਉਤ੍ਤਰਾਥੇਰਿਂ ਨਾਮ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਥੇਰੀ ਕਿਰ ਵੀਸਵਸ੍ਸਸਤਿਕਾ ਜਾਤਿਯਾ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਿਤ੍ਵਾ ਲਦ੍ਧਪਿਣ੍ਡਪਾਤਾ ਅਨ੍ਤਰਵੀਥਿਯਂ ਏਕਂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤੇਨ ਆਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਅਪਟਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸਬ੍ਬਂ ਦਤ੍ਵਾ ਨਿਰਾਹਾਰਾ ਅਹੋਸਿ। ਏਵਂ ਦੁਤਿਯੇਪਿ ਤਤਿਯੇਪਿ ਦਿਵਸੇ ਤਸ੍ਸੇਵ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਤਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਠਾਨੇ ਭਤ੍ਤਂ ਦਤ੍ਵਾ ਨਿਰਾਹਾਰਾ ਅਹੋਸਿ, ਚਤੁਤ੍ਥੇ ਦਿਵਸੇ ਪਨ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਨ੍ਤੀ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਸਮ੍ਬਾਧਟ੍ਠਾਨੇ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਪਟਿਕ੍ਕਮਨ੍ਤੀ ਓਲਮ੍ਬਨ੍ਤਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਚੀਵਰਕਣ੍ਣਂ ਅਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਸਣ੍ਠਾਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੀ ਪਰਿਵਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਪਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਤਸ੍ਸਾ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ, ‘‘ਭਗਿਨਿ, ਪਰਿਜਿਣ੍ਣੋ ਤੇ ਅਤ੍ਤਭਾਵੋ ਨ ਚਿਰਸ੍ਸੇਵ ਭਿਜ੍ਜਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

੧੪੮.‘‘ਪਰਿਜਿਣ੍ਣਮਿਦਂ ਰੂਪਂ, ਰੋਗਨੀਲ਼ਂ ਪਭਙ੍ਗੁਰਂ।
ਭਿਜ੍ਜਤਿ ਪੂਤਿਸਨ੍ਦੇਹੋ, ਮਰਣਨ੍ਤਞ੍ਹਿ ਜੀਵਿਤ’’ਨ੍ਤਿ॥

ਤਸ੍ਸਤ੍ਥੋ – ਭਗਿਨਿ **ਇਦਂ** ਤਵ ਸਰੀਰਸਙ੍ਖਾਤਂ **ਰੂਪਂ** ਮਹਲ੍ਲਕਭਾਵੇਨ **ਪਰਿਜਿਣ੍ਣਂ**, ਤਞ੍ਚ ਖੋ ਸਬ੍ਬਰੋਗਾਨਂ ਨਿਵਾਸਟ੍ਠਾਨਟ੍ਠੇਨ **ਰੋਗਨੀਲ਼ਂ**, ਯਥਾ ਖੋ ਪਨ ਤਰੁਣੋਪਿ ਸਿਙ੍ਗਾਲੋ ‘‘ਜਰਸਿਙ੍ਗਾਲੋ’’ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਤਰੁਣਾਪਿ ਗਲ਼ੋਚੀਲਤਾ ‘‘ਪੂਤਿਲਤਾ’’ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਏਵਂ ਤਦਹੁਜਾਤਂ ਸੁਵਣ੍ਣਵਣ੍ਣਮ੍ਪਿ ਸਮਾਨਂ ਨਿਚ੍ਚਂ ਪਗ੍ਘਰਣਟ੍ਠੇਨ ਪੂਤਿਤਾਯ **ਪਭਙ੍ਗੁਰਂ**, ਸੋ ਏਸ ਪੂਤਿਕੋ ਸਮਾਨੇ ਤਵ ਦੇਹੋ **ਭਿਜ੍ਜਤਿ**, ਨ ਚਿਰਸ੍ਸੇਵ ਭਿਜ੍ਜਿਸ੍ਸਤੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਕਿਂ ਕਾਰਣਾ? **ਮਰਣਨ੍ਤਞ੍ਹਿ ਜੀਵਿਤਂ** ਯਸ੍ਮਾ ਸਬ੍ਬਸਤ੍ਤਾਨਂ ਜੀਵਿਤਂ ਮਰਣਪਰਿਯੋਸਾਨਮੇਵਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਸਾ ਥੇਰੀ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਂ ਪਤ੍ਤਾ, ਮਹਾਜਨਸ੍ਸਾਪਿ ਸਾਤ੍ਥਿਕਾ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾ ਅਹੋਸੀਤਿ।

ਉਤ੍ਤਰਾਥੇਰੀਵਤ੍ਥੁ ਤਤਿਯਂ।

੪. **ਸਮ੍ਬਹੁਲਅਧਿਮਾਨਿਕਭਿਕ੍ਖੁਵਤ੍ਥੁ**

ਯਾਨਿਮਾਨੀਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਸਮ੍ਬਹੁਲੇ ਅਧਿਮਾਨਿਕੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਪਞ੍ਚਸਤਾ ਕਿਰ ਭਿਕ੍ਖੂ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਅਰਞ੍ਞਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਘਟੇਨ੍ਤਾ ਵਾਯਮਨ੍ਤਾ ਝਾਨਂ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ''ਕਿਲੇਸਾਨਂ ਅਸਮੁਦਾਚਾਰੇਨ ਪਬ੍ਬਜਿਤਕਿਚ੍ਚਂ ਨੋ ਨਿਪ੍ਫਨ੍ਨਂ, ਅਤ੍ਤਨਾ ਪਟਿਲਦ੍ਧਗੁਣਂ ਸਤ੍ਥੁ ਆਰੋਚੇਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਆਗਮਿਂਸੁ। ਸਤ੍ਥਾ ਤੇਸਂ ਬਹਿਦ੍ਵਾਰਕੋਟ੍ਠਕਂ ਪਤ੍ਤਕਾਲੇਯੇਵ ਆਨਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰਂ ਆਹ – ''ਆਨਨ੍ਦ, ਏਤੇਸਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਮਯਾ ਦਿਟ੍ਠੇਨ ਕਮ੍ਮਂ ਨਤ੍ਥਿ, ਆਮਕਸੁਸਾਨਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਤੋ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਮਂ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤੂ''ਤਿ। ਥੇਰੋ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤੇਸਂ ਤਮਤ੍ਥਂ ਆਰੋਚੇਸਿ। ਤੇ ''ਕਿਂ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਆਮਕਸੁਸਾਨੇਨਾ''ਤਿ ਅਵਤ੍ਵਾਵ ''ਦੀਘਦਸ੍ਸਿਨਾ ਬੁਦ੍ਧੇਨ ਕਾਰਣੇਂ ਦਿਟ੍ਠਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਆਮਕਸੁਸਾਨਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਕੁਣਪਾਨਿ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤਾ ਏਕਾਹਦ੍ਵੀਹਪਤਿਤੇਸੁ ਕੁਣਪੇਸੁ ਆਘਾਤਂ ਪਟਿਲਭਿਤ੍ਵਾ ਤਂ ਖਣਂ ਪਤਿਤੇਸੁ ਅਲ੍ਲਸਰੀਰੇਸੁ ਰਾਗਂ ਉਪ੍ਪਾਦਯਿਂਸੁ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਖਣੇ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਕਿਲੇਸਭਾਵਂ ਜਾਨਿਂਸੁ। ਸਤ੍ਥਾ ਗਨ੍ਧਕੁਟਿਯਂ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋਵ ਓਭਾਸਂ ਫਰਿਤ੍ਵਾ ਤੇਸਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਸਮ੍ਮੁਖੇ ਕਥੇਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ''ਨਪ੍ਪਤਿਰੂਪਂ ਨੁ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਏਵਰੂਪਂ ਅਟ੍ਠਿਸਙ੍ਘਾਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਰਾਗਰਤਿਂ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤੁ''ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

੧੪੯.''ਯਾਨਿਮਾਨਿ ਅਪਤ੍ਥਾਨਿ, ਅਲਾਬੂਨੇਵ ਸਾਰਦੇ।
ਕਾਪੋਤਕਾਨਿ ਅਟ੍ਠੀਨਿ, ਤਾਨਿ ਦਿਸ੍ਵਾਨ ਕਾ ਰਤੀ''ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਅਪਤ੍ਥਾਨੀ**ਤਿ ਛਡ੍ਡਿਤਾਨਿ। **ਸਾਰਦੇ**ਤਿ ਸਰਦਕਾਲੇ ਵਾਤਾਤਪਪਹਤਾਨਿ ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਵਿਪ੍ਪਕਿਣ੍ਣਅਲਾਬੂਨਿ ਵਿਯ। **ਕਾਪੋਤਕਾਨੀ**ਤਿ ਕਪੋਤਕਵਣ੍ਣਾਨਿ। **ਤਾਨਿ ਦਿਸ੍ਵਾਨਾ**ਤਿ ਤਾਨਿ ਏਵਰੂਪਾਨਿ ਅਟ੍ਠੀਨਿ ਦਿਸ੍ਵਾ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਕਾ ਰਤਿ, ਨਨੁ ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਕਮ੍ਪਿ ਕਾਮਰਤਿਂ ਕਾਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿਯੇਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਯਥਾਠਿਤਾਵ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਤ੍ਵਾ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਅਭਿਤ੍ਥਵਮਾਨਾ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਵਨ੍ਦਿਂਸੂਤਿ।

ਸਮ੍ਬਹੁਲਅਧਿਮਾਨਿਕਭਿਕ੍ਖੁਵਤ੍ਥੁ ਚਤੁਤ੍ਥਂ।

੫. ਜਨਪਦਕਲ੍ਯਾਣੀ ਰੂਪਨਨ੍ਦਾਥੇਰੀਵਤ੍ਥੁ

ਅਟ੍ਠੀਨਂ ਨਗਰਂ ਕਤਨ੍ਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਜਨਪਦਕਲ੍ਯਾਣਿਂ ਰੂਪਨਨ੍ਦਾਥੇਰਿਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਸਾ ਕਿਰ ਏਕਦਿਵਸਂ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਮਯ੍ਹਂ ਜੇਟ੍ਠਭਾਤਿਕੋ ਰਜ੍ਜਸਿਰਿਂ ਪਹਾਯ ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾ ਲੋਕੇ ਅਗ੍ਗਪੁਗ੍ਗਲੋ ਬੁਦ੍ਧੋ ਜਾਤੋ, ਪੁਤ੍ਤੋਪਿਸ੍ਸ ਰਾਹੁਲਕੁਮਾਰੋ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ, ਭਤ੍ਤਾਪਿ ਮੇ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ, ਮਾਤਾਪਿ ਮੇ ਪਬ੍ਬਜਿਤਾ, ਅਹਮ੍ਪਿ ਏਤ੍ਤਕੇ ਞਾਤਿਜਨੇ ਪਬ੍ਬਜਿਤੇ ਗੇਹੇ ਕਿਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਪਬ੍ਬਜਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ। ਸਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੁਪਸ੍ਸਯਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਜਿ ਞਾਤਿਸਿਨੇਹੇਨੇਵ, ਨੋ ਸਦ੍ਧਾਯ, ਅਭਿਰੂਪਤਾਯ ਪਨ **ਰੂਪਨਨ੍ਦਾ**ਤਿ ਪਞ੍ਞਾਯਿ। ''ਸਤ੍ਥਾ ਕਿਰ 'ਰੂਪਂ ਅਨਿਚ੍ਚਂ ਦੁਕ੍ਖਂ ਅਨਤ੍ਤਾ, ਵੇਦਨਾ... ਸਞ੍ਞਾ... ਸਙ੍ਖਾਰਾ... ਵਿਞ੍ਞਾਣਂ ਅਨਿਚ੍ਚਂ ਦੁਕ੍ਖਂ ਅਨਤ੍ਤਾ'ਤਿ ਵਦੇਤੀ''ਤਿ ਸੁਤ੍ਵਾ ਸਾ ਏਵਂ ਦਸ੍ਸਨੀਯੇ ਪਾਸਾਦਿਕੇ ਮਮਪਿ ਰੂਪੇ ਦੋਸਂ ਕਥੇਯ੍ਯਾਤਿ ਸਤ੍ਥੁ ਸਮ੍ਮੁਖੀਭਾਵਂ ਨ ਗਚ੍ਛਤਿ। ਸਾਵਤ੍ਥਿਵਾਸਿਨੋ ਪਾਤੋਵ ਦਾਨਂ ਦਤ੍ਵਾ ਸਮਾਦਿਨ੍ਨੁਪੋਸਥਾ ਸੁਦ੍ਧੁਤ੍ਤਰਾਸਙ੍ਗਾ ਗਨ੍ਧਮਾਲਾਦਿਹਤ੍ਥਾ ਸਾਯਨ੍ਹਸਮਯੇ ਜੇਤਵਨੇ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਂ ਸੁਣਨ੍ਤਿ। ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਸਙ੍ਘੋਪਿ ਸਤ੍ਥੁ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾਯ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਚ੍ਛਨ੍ਦੋ ਵਿਹਾਰਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਂ ਸੁਣਾਤਿ। ਧਮ੍ਮਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਨਗਰਂ ਪਵਿਸਨ੍ਤੋ ਸਤ੍ਥੁ ਗੁਣਕਥਂ ਕਥੇਨ੍ਤੋਵ ਪਵਿਸਤਿ।

ਚਤੁਪ੍ਪਮਾਣਿਕੇ ਹਿ ਲੋਕਸਨ੍ਨਿਵਾਸੇ ਅਪ੍ਪਕਾਵ ਤੇ ਸਤ੍ਤਾ, ਯੇਸਂ ਤਥਾਗਤਂ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤਾਨਂ ਪਸਾਦੋ ਨ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਰੂਪਪ੍ਪਮਾਣਿਕਾਪਿ ਹਿ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਲਕ੍ਖਣਾਨੁਬ੍ਯਞ੍ਜਨਪਟਿਮਣ੍ਡਿਤਂ ਸੁਵਣ੍ਣਵਣ੍ਣਂ ਸਰੀਰਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਪਸੀਦਨ੍ਤਿ, ਘੋਸਪ੍ਪਮਾਣਿਕਾਪਿ ਅਨੇਕਾਨਿ ਜਾਤਿਸਤਾਨਿ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਪਵਤ੍ਤਂ ਸਤ੍ਥੁ ਗੁਣਘੋਸਞ੍ਚੇਵ ਅਟ੍ਠਙ੍ਗਸਮਨ੍ਨਾਗਤਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾਘੋਸਞ੍ਚ ਸੁਤ੍ਵਾ ਪਸੀਦਨ੍ਤਿ, ਲੂਖਪ੍ਪਮਾਣਿਕਾਪਿਸ੍ਸ ਚੀਵਰਾਦਿਲੂਖਤਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਪਸੀਦਨ੍ਤਿ, ਧਮ੍ਮਪ੍ਪਮਾਣਿਕਾਪਿ ''ਏਵਰੂਪਂ ਦਸਬਲਸ੍ਸ ਸੀਲਂ, ਏਵਰੂਪੋ ਸਮਾਧਿ, ਏਵਰੂਪਾ ਪਞ੍ਞਾ, ਭਗਵਾ ਸੀਲਾਦੀਹਿ ਗੁਣੇਹਿ ਅਸਮੋ ਅਪ੍ਪਟਿਪੁਗ੍ਗਲੋ''ਤਿ ਪਸੀਦਨ੍ਤਿ। ਤੇਸਂ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਗੁਣਂ ਕਥੇਨ੍ਤਾਨਂ

ਮੁਖਂ ਨਪ੍ਪਹੋਤਿ। ਰੂਪਨਨ੍ਦਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਨਞ੍ਚੇਵ ਉਪਾਸਿਕਾਨਞ੍ਚ ਸਨ੍ਤਿਕਾ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਗੁਣਕਥਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਅਤਿਵਿਯ ਮੇ ਭਾਤਿਕਸ੍ਸ ਵਣ੍ਣਂ ਕਥੇਨ੍ਤਿਯੇਵ। ਏਕਦਿਵਸਮ੍ਪਿ ਮੇ ਰੂਪੇ ਦੋਸਂ ਕਥੇਨ੍ਤੋ ਕਿਤ੍ਤਕਂ ਕਥੇਸ੍ਸਤਿ। ਯਂਨੂਨਾਹਂ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਅਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾਵ ਤਥਾਗਤਂ ਪਸ੍ਸਿਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਮਸ੍ਸ ਸੁਣਿਤ੍ਵਾ ਆਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯ''ਨ੍ਤਿ। ਸਾ ''ਅਹਮ੍ਪਿ ਅਜ੍ਜ ਧਮ੍ਮਸ੍ਸਵਨਂ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਨਂ ਆਰੋਚੇਸਿ।

ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ''ਚਿਰਸ੍ਸਂ ਵਤ ਰੂਪਨਨ੍ਦਾਯ ਸਤ੍ਥੁ ਉਪਟ੍ਠਾਨਂ ਗਨ੍ਤੁਕਾਮਤਾ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾ, ਅਜ੍ਜ ਸਤ੍ਥਾ ਇਮਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਵਿਚਿਤ੍ਰਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਨਾਨਾਨਯਂ ਦੇਸੇਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਤੁਟ੍ਠਮਾਨਸਾ ਤਂ ਆਦਾਯ ਨਿਕ੍ਖਮਿਂਸੁ। ਸਾ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤਕਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ''ਅਹਂ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਨੇਵ ਦਸ੍ਸੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ। ਸਤ੍ਥਾ ''ਅਜ੍ਜ ਰੂਪਨਨ੍ਦਾ ਮਯ੍ਹਂ ਉਪਟ੍ਠਾਨਂ ਆਗਮਿਸ੍ਸਤਿ, ਕੀਦਿਸੀ ਨੁ ਖੋ ਤਸ੍ਸਾ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾ ਸਪ੍ਪਾਯਾ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ''ਰੂਪਗਰੁਕਾ ਏਸਾ ਅਤ੍ਤਭਾਵੇ ਬਲਵਸਿਨੇਹਾ, ਕਣ੍ਟਕੇਨ ਕਣ੍ਟਕੁਦ੍ਧਰਣਂ ਵਿਯ ਰੂਪੇਨੇਵਸ੍ਸਾ ਰੂਪਮਦਨਿਮ੍ਮਦਨਂ ਸਪ੍ਪਾਯ''ਨ੍ਤਿ ਸਨ੍ਨਿਟ੍ਠਾਨਂ ਕਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸਾ ਵਿਹਾਰਂ ਪਵਿਸਨਸਮਯੇ ਏਕਂ ਪਨ ਅਭਿਰੂਪਂ ਇਤ੍ਥਿਂ ਸੋਲ਼ਸਵਸ੍ਸੁਦ੍ਦੇਸਿਕਂ ਰਤ੍ਤਵਤ੍ਥਨਿਵਤ੍ਥਂ ਸਬ੍ਬਾਭਰਣਪਟਿਮਣ੍ਡਿਤਂ ਬੀਜਨਿਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਠਤ੍ਵਾ ਬੀਜਯਮਾਨਂ ਇਦ੍ਧਿਬਲੇਨ ਅਭਿਨਿਮ੍ਮਿਨਿ। ਤਂ ਖੋ ਪਨ ਇਤ੍ਥਿਂ ਸਤ੍ਥਾ ਚੇਵ ਪਸ੍ਸਤਿ ਰੂਪਨਨ੍ਦਾ ਚ। ਸਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਵਿਹਾਰਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਨਂ ਪਿਟ੍ਠਿਪਸ੍ਸੇ ਠਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਚਪਤਿਟ੍ਠਿਤੇਨ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਨਂ ਅਨ੍ਤਰੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨਾ ਪਾਦਨ੍ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੀ ਲਕ੍ਖਣਵਿਚਿਤ੍ਤਂ ਅਨੁਬ੍ਯਞ੍ਜਨਸਮੁਜ੍ਜਲਂ ਬ੍ਯਾਮਪ੍ਪਭਾਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਂ ਸਤ੍ਥੁ ਸਰੀਰਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਪੁਣ੍ਣਚਨ੍ਦਸਸ੍ਸਿਰਿਕਂ ਮੁਖਂ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੀ ਸਮੀਪੇ ਠਿਤਂ ਇਤ੍ਥਿਰੂਪਂ ਅਦ੍ਦਸ । ਸਾ ਤਂ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਭਾਵਂ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੀ ਸੁਵਣ੍ਣਰਾਜਹਂਸਿਯਾ ਪੁਰਤੋ ਕਾਕੀਸਦਿਸਂ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਅਮਞ੍ਞਿ। ਇਦ੍ਧਿਮਯਰੂਪਂ ਦਿਟ੍ਠਕਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯੇਵ ਹਿ ਤਸ੍ਸਾ ਅਕ੍ਖੀਨਿ ਭਮਿਂਸੁ। ਸਾ ''ਅਹੋ ਇਮਿਸ੍ਸਾ ਕੇਸਾ ਸੋਭਨਾ, ਅਹੋ ਨਲਾਟਂ ਸੋਭਨ''ਨ੍ਤਿ ਸਬ੍ਬੇਸਂ ਸਾਰੀਰਪ੍ਪਦੇਸਾਨਂ ਰੂਪਸਿਰਿਯਾ ਸਮਾਕਡ੍ਢਿਤਚਿਤ੍ਤਾ ਤਸ੍ਮਿਂ ਰੂਪੇ ਬਲਵਸਿਨੇਹਾ ਅਹੋਸਿ।

ਸਤ੍ਥਾ ਤਸ੍ਸਾ ਤਤ੍ਥ ਅਭਿਰਤਿਂ ਞਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਨ੍ਤੋਵ ਤਂ ਰੂਪਂ ਸੋਲ਼ਸਵਸ੍ਸੁਦ੍ਦੇਸਿਕਭਾਵਂ ਅਤਿਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਵੀਸਤਿਵਸ੍ਸੁਦ੍ਦੇਸਿਕਂ ਕਤ੍ਵਾ ਦਸ੍ਸੇਸਿ। ਰੂਪਨਨ੍ਦਾ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ''ਨ ਵਤਿਦਂ ਰੂਪਂ ਪੁਰਿਮਸਦਿਸ''ਨ੍ਤਿ ਥੋਕਂ ਵਿਰਤ੍ਤਚਿਤ੍ਤਾ ਅਹੋਸਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਅਨੁਕ੍ਕਮੇਨੇਵ ਤਸ੍ਸਾ ਇਤ੍ਥਿਯਾ ਸਕਿਂ ਵਿਜਾਤਵਣ੍ਣਂ ਮਜ੍ਝਿਮਿਤ੍ਥਿਵਣ੍ਣਂ ਜਰਾਜਿਣ੍ਣਮਹਲ੍ਲਿਕਿਤ੍ਥਿਵਣ੍ਣਞ੍ਚ ਦਸ੍ਸੇਸਿ। ਸਾਪਿ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬੇਨੇਵ ''ਇਦਮ੍ਪਿ ਅਨ੍ਤਰਹਿਤਂ, ਇਦਮ੍ਪਿ ਅਨ੍ਤਰਹਿਤ''ਨ੍ਤਿ ਜਰਾਜਿਣ੍ਣਕਾਲੇ ਤਂ ਵਿਰਜ੍ਜਮਾਨਾ ਖਣ੍ਡਦਨ੍ਤਿਂ ਪਲਿਤਸਿਰਂ ਓਭਗ੍ਗਂ ਗੋਪਾਨਸਿਵਙ੍ਕਂ ਦਣ੍ਡਪਰਾਯਣਂ ਪਵੇਧਮਾਨਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਅਤਿਵਿਯ ਵਿਰਜ੍ਜਿ। ਅਥ ਸਤ੍ਥਾ ਤਂ ਬ੍ਯਾਧਿਨਾ ਅਭਿਭੂਤਂ ਕਤ੍ਵਾ ਦਸ੍ਸੇਸਿ। ਸਾ ਤਙ੍ਖਣਞ੍ਞੇਵ ਦਣ੍ਡਞ੍ਚ ਤਾਲਵਣ੍ਟਞ੍ਚ ਛਡ੍ਡੇਤ੍ਵਾ ਮਹਾਵਿਰਵਂ ਵਿਰਵਮਾਨਾ ਭੂਮਿਯਂ ਪਤਿਤ੍ਵਾ ਸਕੇ ਮੁਤ੍ਤਕਰੀਸੇ ਨਿਮੁਗ੍ਗਾ ਅਪਰਾਪਰਂ ਪਰਿਵਤ੍ਤਿ। ਰੂਪਨਨ੍ਦਾ ਤਮ੍ਪਿ ਦਿਸ੍ਵਾ ਅਤਿਵਿਯ ਵਿਰਜ੍ਜਿ। ਸਤ੍ਥਾਪਿ ਤਸ੍ਸਾ ਇਤ੍ਥਿਯਾ ਮਰਣਂ ਦਸ੍ਸੇਸਿ। ਸਾ ਤਙ੍ਖਣਂਯੇਵ ਉਦ੍ਧੁਮਾਤਕਭਾਵਂ ਆਪਜ੍ਜਿ, ਨਵਹਿ ਵਣਮੁਖੇਹਿ ਪੁਬ੍ਬਵਟ੍ਟਿਯੋ ਚੇਵ ਪੁਲ਼ਵਾ ਚ ਪਗ੍ਘਰਿਂਸੁ, ਕਾਕਾਦਯੋ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਤ੍ਵਾ ਵਿਲੁਮ੍ਪਿਂਸੁ। ਰੂਪਨਨ੍ਦਾਪਿ ਤਂ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ''ਅਯਂ ਇਤ੍ਥੀ ਇਮਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਠਾਨੇ ਜਰਂ ਪਤ੍ਤਾ, ਬ੍ਯਾਧਿਂ ਪਤ੍ਤਾ, ਮਰਣਂ ਪਤ੍ਤਾ, ਇਮਸ੍ਸਾਪਿ ਮੇ ਅਤ੍ਤਭਾਵਸ੍ਸ ਏਵਮੇਵ ਜਰਾਬ੍ਯਾਧਿਮਰਣਾਨਿ ਆਗਮਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਅਤ੍ਤਭਾਵਂ ਅਨਿਚ੍ਚਤੋ ਪਸ੍ਸਿ। ਅਨਿਚ੍ਚਤੋ ਦਿਟ੍ਠਤ੍ਤਾ ਏਵ ਪਨ ਦੁਕ੍ਖਤੋ ਅਨਤ੍ਤਤੋ ਦਿਟ੍ਠੋਯੇਵ ਹੋਤਿ। ਅਥਸ੍ਸਾ ਤਯੋ ਭਵਾ ਆਦਿਤ੍ਤਾ ਗੇਹਾ ਵਿਯ ਗੀਵਾਯ ਬਦ੍ਧਕੁਣਪਂ ਵਿਯ ਚ ਉਪਟ੍ਠਹਿਂਸੁ, ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਾਭਿਮੁਖਂ ਚਿਤ੍ਤਂ ਪਕ੍ਖਨ੍ਦਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਤਾਯ ਅਨਿਚ੍ਚਤੋ ਦਿਟ੍ਠਭਾਵਂ ਞਤ੍ਵਾ ''ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਤਿ ਨੁ ਖੋ ਸਯਮੇਵ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਤਿਟ੍ਠਂ ਕਾਤੁ''ਨ੍ਤਿ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ''ਨ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਤਿ, ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਪਚ੍ਚਯਂ ਲਦ੍ਧੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸਾ ਸਪ੍ਪਾਯਵਸੇਨ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਨ੍ਤੋ ਆਹ –

''ਆਤੁਰਂ ਅਸੁਚਿਂ ਪੂਤਿਂ, ਪਸ੍ਸ ਨਨ੍ਦੇ ਸਮੁਸ੍ਸਯਂ।
ਉਗ੍ਘਰਨ੍ਤਂ ਪਗ੍ਘਰਨ੍ਤਂ, ਬਾਲਾਨਂ ਅਭਿਪਤ੍ਥਿਤਂ॥

''ਯਥਾ ਇਦਂ ਤਥਾ ਏਤਂ, ਯਥਾ ਏਤਂ ਤਥਾ ਇਦਂ।

ਧਾਤੁਤੋ ਸੁਞ੍ਞਤੋ ਪਸ੍ਸ, ਮਾ ਲੋਕੰ ਪੁਨਰਾਗਮਿ।
ਭਵੇ ਛਨ੍ਦੰ ਵਿਰਾਜੇਤ੍ਵਾ, ਉਪਸਨ੍ਤੋ ਚਰਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ॥ –

ਇਤ੍ਥੰ ਸੁਦੰ ਭਗਵਾ ਨਨ੍ਦੰ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿੰ ਆਰਬ੍ਭ ਇਮਾ ਗਾਥਾਯੋ ਅਭਾਸਿਤ੍ਥਾਤਿ। ਨਨ੍ਦਾ ਦੇਸਨਾਨੁਸਾਰੇਨ ਞਾਣੰ ਪੇਸੇਤ੍ਵਾ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲੰ ਪਾਪੁਣਿ। ਅਥਸ੍ਸਾ ਉਪਰਿ ਤਿਣ੍ਣੰ ਮਗ੍ਗਫਲਾਨੰ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਪਰਿਵਾਸਤ੍ਥਾਯ ਸੁਞ੍ਞਤਾਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨੰ ਕਥੇਤੁੰ, ''ਨਨ੍ਦੇ, ਮਾ 'ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਸਰੀਰੇ ਸਾਰੋ ਅਤ੍ਥੀ'ਤਿ ਸਞ੍ਞੰ ਕਰਿ। ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਕੋਪਿ ਹਿ ਏਤ੍ਥ ਸਾਰੋ ਨਤ੍ਥਿ, ਤੀਣਿ ਅਟ੍ਠਿਸਤਾਨਿ ਉਸ੍ਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਕਤੰ ਅਟ੍ਠਿਨਗਰਮੇਤ''ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮੰ ਗਾਥਮਾਹ –

੧੫੦.''ਅਟ੍ਠੀਨੰ ਨਗਰੰ ਕਤੰ, ਮੰਸਲੋਹਿਤਲੇਪਨੰ।
ਯਤ੍ਥ ਜਰਾ ਚ ਮਚ੍ਚੁ ਚ, ਮਾਨੋ ਮਕ੍ਖੋ ਚ ਓਹਿਤੋ''ਤਿ॥

ਤਸ੍ਸਤ੍ਥੋ – ਯਥੇਵ ਹਿ ਪੁਬ੍ਬਣ੍ਣਾਪਰਣ੍ਣਾਦੀਨੰ ਓਦਹਨਤ੍ਥਾਯ ਕਟ੍ਠਾਨਿ ਉਸ੍ਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਵਲ੍ਲੀਹਿ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਮਤ੍ਤਿਕਾਯ ਵਿਲਿਮ੍ਪੇਤ੍ਵਾ ਨਗਰਸਙ੍ਖਾਤੰ ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਗੇਹੰ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਏਵਮਿਦੰ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਿਕਮ੍ਪਿ ਤੀਣਿ ਅਟ੍ਠਿਸਤਾਨਿ ਉਸ੍ਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਨ੍ਹਾਰੁਵਿਨਦ੍ਧੰ ਮੰਸਲੋਹਿਤਲੇਪਨੰ ਤਚਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨੰ ਜੀਰਣਲਕ੍ਖਣਾਯ ਜਰਾਯ ਮਰਣਲਕ੍ਖਣਸ੍ਸ ਮਚ੍ਚੁਨੋ ਆਰੋਹਸਮ੍ਪਦਾਦੀਨਿ ਪਟਿਚ੍ਚ ਮਞ੍ਞਨਲਕ੍ਖਣਸ੍ਸ ਮਾਨਸ੍ਸ ਸੁਕਤਕਾਰਣਵਿਨਾਸਨਲਕ੍ਖਣਸ੍ਸ ਮਕ੍ਖਸ੍ਸ ਚ ਓਦਹਨਤ੍ਥਾਯ **ਨਗਰੰ ਕਤੰ**। ਏਵਰੂਪੋ ਏਵ ਹਿ ਏਤ੍ਥ ਕਾਯਿਕਚੇਤਸਿਕੋ ਆਬਾਧੋ ਓਹਿਤੋ, ਇਤੋ ਉਦ੍ਧੰ ਕਿਞ੍ਚਿ ਗਯ੍ਹੂਪਗੰ ਨਤ੍ਥੀਤਿ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਸਾ ਥੇਰੀ ਅਰਹਤ੍ਤੰ ਪਾਪੁਣਿ, ਮਹਾਜਨਸ੍ਸਾਪਿ ਸਾਤ੍ਥਿਕਾ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾ ਅਹੋਸੀਤਿ।

ਜਨਪਦਕਲ੍ਯਾਣੀ ਰੂਪਨਨ੍ਦਾਥੇਰੀਵਤ੍ਥੁ ਪਞ੍ਚਮੰ।

੬. ਮਲ੍ਲਿਕਾਦੇਵੀਵਤ੍ਥੁ

ਜੀਰਨ੍ਤਿ ਵੇਤਿ ਇਮੰ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨੰ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਮਲ੍ਲਿਕੰ ਦੇਵਿੰ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਸਾ ਕਿਰ ਏਕਦਿਵਸੰ ਨ੍ਹਾਨਕੋਟ੍ਠਕੰ ਪਵਿਟ੍ਠਾ ਮੁਖੰ ਧੋਵਿਤ੍ਵਾ ਓਨਤਸਰੀਰਾ ਜਙ੍ਘੰ ਧੋਵਿਤੁੰ ਆਰਭਿ। ਤਾਯ ਚ ਸਦ੍ਧਿੰਯੇਵ ਪਵਿਟ੍ਠੋ ਏਕੋ ਵਲ੍ਲਭਸੁਨਖੋ ਅਤ੍ਥਿ। ਸੋ ਤੰ ਤਥਾ ਓਨਤੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਅਸਦ੍ਧਮ੍ਮਸਨ੍ਥਵੰ ਕਾਤੁੰ ਆਰਭਿ। ਸਾ ਫਸ੍ਸੰ ਸਾਦਿਯਨ੍ਤੀ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਰਾਜਾਪਿ ਉਪਰਿਪਾਸਾਦੇ ਵਾਤਪਾਨੇਨ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਤੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਤਤੋ ਆਗਤਕਾਲੇ ''ਨਸ੍ਸ, ਵਸਲਿ, ਕਸ੍ਮਾ ਏਵਰੂਪਮਕਾਸੀ''ਤਿ ਆਹ। ਕਿੰ ਮਯਾ ਕਤੰ, ਦੇਵਾਤਿ। ਸੁਨਖੇਨ ਸਦ੍ਧਿੰ ਸਨ੍ਥਵੋਤਿ। ਨਤ੍ਥੇਤੰ, ਦੇਵਾਤਿ। ਮਯਾ ਸਾਮੰ ਦਿਟ੍ਠੰ, ਨਾਹੰ ਤਵ ਸਦ੍ਦਹਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਨਸ੍ਸ, ਵਸਲੀਤਿ। ''ਮਹਾਰਾਜ, ਯੋ ਕੋਚਿ ਇਮੰ ਕੋਟ੍ਠਕੰ ਪਵਿਟ੍ਠੋ ਇਮਿਨਾ ਵਾਤਪਾਨੇਨ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਏਕੋਵ ਦ੍ਵਿਧਾ ਪਞ੍ਞਾਯਤੀ''ਤਿ ਅਭੂਤੰ ਕਥੇਸਿ। ਦੇਵ, ਸਚੇ ਮੇ ਸਦ੍ਦਹਸਿ, ਏਤੰ ਕੋਟ੍ਠਕੰ ਪਵਿਸ, ਅਹੰ ਤੰ ਇਮਿਨਾ ਵਾਤਪਾਨੇਨ ਓਲੋਕੇਸ੍ਸਾਮੀਤਿ। ਰਾਜਾ ਮੂਲ੍ਹਧਾਤੁਕੋ ਤਸ੍ਸਾ ਵਚਨੰ ਸਦ੍ਦਹਿਤ੍ਵਾ ਕੋਟ੍ਠਕੰ ਪਾਵਿਸਿ। ਸਾਪਿ ਖੋ ਦੇਵੀ ਵਾਤਪਾਨੇ ਠਤ੍ਵਾ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੀ ''ਅਨ੍ਧਬਾਲ, ਮਹਾਰਾਜ, ਕਿੰ ਨਾਮੇਤੰ, ਅਜਿਕਾਯ ਸਦ੍ਧਿੰ ਸਨ੍ਥਵੰ ਕਰੋਸੀ''ਤਿ ਆਹ। ''ਨਾਹੰ, ਭਦ੍ਦੇ, ਏਵਰੂਪੰ ਕਰੋਮੀ''ਤਿ ਚ ਵੁਤ੍ਤੇਪਿ ''ਮਯਾ ਸਾਮੰ ਦਿਟ੍ਠੰ, ਨਾਹੰ ਤਵ ਸਦ੍ਦਹਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਆਹ।

ਤੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ਰਾਜਾ ''ਅਦ੍ਧਾ ਇਮੰ ਕੋਟ੍ਠਕੰ ਪਵਿਟ੍ਠੋ ਏਕੋਵ ਦ੍ਵਿਧਾ ਪਞ੍ਞਾਯਤੀ''ਤਿ ਸਦ੍ਦਹਿ। ਮਲ੍ਲਿਕਾ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਅਯੰ ਰਾਜਾ ਅਨ੍ਧਬਾਲਤਾਯ ਮਯਾ ਵਞ੍ਚਿਤੋ, ਪਾਪੰ ਮੇ ਕਤੰ, ਅਯਞ੍ਚ ਮੇ ਅਭੂਤੇਨ ਅਬ੍ਭਾਚਿਕ੍ਖਿਤੋ, ਇਦੰ ਮੇ ਕਮ੍ਮੰ ਸਤ੍ਥਾਪਿ ਜਾਨਿਸ੍ਸਤਿ, ਦ੍ਵੇ ਅਗ੍ਗਸਾਵਕਾਪਿ ਅਸੀਤਿ ਮਹਾਸਾਵਕਾਪਿ ਜਾਨਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਅਹੋ ਵਤ ਮੇ ਭਾਰਿਯੰ ਕਮ੍ਮੰ ਕਤ''ਨ੍ਤਿ। ਅਯੰ ਕਿਰ ਰਞ੍ਞੋ ਅਸਦਿਸਦਾਨੇ ਸਹਾਯਿਕਾ ਅਹੋਸਿ। ਤਤ੍ਥ ਚ ਏਕਦਿਵਸੰ ਕਤਪਰਿਚ੍ਚਾਗੋ ਧਨਸ੍ਸ ਚੁਦ੍ਦਸਕੋਟਿਅਗ੍ਘਨਕੋ ਅਹੋਸਿ। ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਸੇਤਚ੍ਛਤ੍ਤੰ

ਨਿਸੀਦਨਪਲ੍ਲਙ੍ਕੋ ਆਧਾਰਕੋ ਪਾਦਪੀਠਨ੍ਤਿ ਇਮਾਨਿ ਪਨ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਅਨਗ੍ਘਾਨੇਵ ਅਹੇਸੁਂ। ਸਾ ਮਰਣਕਾਲੇ ਏਵਰੂਪਂ ਮਹਾਪਰਿਚ੍ਚਾਗਂ ਨਾਨੁਸ੍ਸਰਿਤ੍ਵਾ ਤਦੇਵ ਪਾਪਕਮ੍ਮਂ ਅਨੁਸ੍ਸਰਨ੍ਤੀ ਕਾਲਂ ਕਤ੍ਵਾ ਅਵੀਚਿਮ੍ਹਿ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ। ਰਞ੍ਞੋ ਪਨ ਸਾ ਅਤਿਵਿਯ ਪਿਯਾ ਅਹੋਸਿ। ਸੋ ਬਲਵਸੋਕਾਭਿਭੂਤੋ ਤਸ੍ਸਾ ਸਰੀਰਕਿਚ੍ਚਂ ਕਾਰੇਤ੍ਵਾ ''ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਟ੍ਠਾਨਮਸ੍ਸਾ ਪੁਚ੍ਛਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਅਗਮਾਸਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਯਥਾ ਸੋ ਆਗਤਕਾਰਣਂ ਨ ਸਰਤਿ, ਤਥਾ ਅਕਾਸਿ। ਸੋ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਸਾਰਣੀਯਧਮ੍ਮਕਥਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਗੇਹਂ ਪਵਿਟ੍ਠਕਾਲੇ ਸਰਿਤ੍ਵਾ ''ਅਹਂ ਭਣੇ ਮਲ੍ਲਿਕਾਯ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਟ੍ਠਾਨਂ ਪੁਚ੍ਛਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਮੁਟ੍ਠੋ, ਸ੍ਵੇ ਪੁਨ ਪੁਚ੍ਛਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਪੁਨਦਿਵਸੇਪਿ ਅਗਮਾਸਿ। ਸਤ੍ਥਾਪਿ ਪਟਿਪਾਟਿਯਾ ਸਤ੍ਤ ਦਿਵਸਾਨਿ ਯਥਾ ਸੋ ਨ ਸਰਤਿ , ਤਥਾ ਅਕਾਸਿ। ਸਾਪਿ ਸਤ੍ਤਾਹਮੇਵ ਨਿਰਯੇ ਪਚ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਅਟ੍ਠਮੇ ਦਿਵਸੇ ਤਤੋ ਚੁਤਾ ਤੁਸਿਤਭਵਨੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ। ਕਸ੍ਮਾ ਪਨਸ੍ਸ ਸਤ੍ਥਾ ਅਸਰਣਭਾਵਂ ਅਕਾਸੀਤਿ? ਸਾ ਕਿਰ ਤਸ੍ਸ ਅਤਿਵਿਯ ਪਿਯਾ ਅਹੋਸਿ ਮਨਾਪਾ, ਤਸ੍ਮਾ ਤਸ੍ਸਾ ਨਿਰਯੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਭਾਵਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ''ਸਚੇ ਏਵਰੂਪਾ ਸਦ੍ਧਾਸਮ੍ਪਨ੍ਨਾ ਨਿਰਯੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾ, ਦਾਨਂ ਦਤ੍ਵਾ ਕਿਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਚਨ੍ਨਂ ਭਿਕ੍ਖੁਸਤਾਨਂ ਗੇਹੇ ਪਵਤ੍ਤਂ ਨਿਚ੍ਚਭਤ੍ਤਂ ਹਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਨਿਰਯੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਯ੍ਯ, ਤੇਨਸ੍ਸ ਸਤ੍ਥਾ ਸਤ੍ਤਾਹਂ ਅਸਰਣਭਾਵਂ ਕਤ੍ਵਾ ਅਟ੍ਠਮੇ ਦਿਵਸੇ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਨ੍ਤੋ ਸਯਮੇਵ ਰਾਜਕੁਲਦ੍ਵਾਰਂ ਅਗਮਾਸਿ।

ਰਾਜਾ ''ਸਤ੍ਥਾ ਆਗਤੋ''ਤਿ ਸੁਤ੍ਵਾ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਪਤ੍ਤਂ ਆਦਾਯ ਪਾਸਾਦਂ ਅਭਿਰੁਹਿਤੁਂ ਆਰਭਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਪਨ ਰਥਸਾਲਾਯ ਨਿਸੀਦਿਤੁਂ ਆਕਾਰਂ ਦਸ੍ਸੇਸਿ। ਰਾਜਾ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਤਤ੍ਥੇਵ ਨਿਸੀਦਾਪੇਤ੍ਵਾ ਯਾਗੁਖਜ੍ਜਕੇਨ ਪਟਿਮਾਨੇਤ੍ਵਾ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋਵ ਅਹਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਮਲ੍ਲਿਕਾਯ ਦੇਵਿਯਾ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਟ੍ਠਾਨਂ ਪੁਚ੍ਛਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਮੁਟ੍ਠੋ, ਕਤ੍ਥ ਨੁ ਖੋ ਸਾ, ਭਨ੍ਤੇ, ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾਤਿ। ਤੁਸਿਤਭਵਨੇ, ਮਹਾਰਾਜਾਤਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਤਾਯ ਤੁਸਿਤਭਵਨੇ ਅਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਨ੍ਤਿਯਾ ਕੋ ਅਞ੍ਞੋ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਸ੍ਸਤਿ , ਭਨ੍ਤੇ, ਨਤ੍ਥਿ ਤਾਯ ਸਦਿਸਾ ਇਤ੍ਥੀ। ਤਸ੍ਸਾ ਹਿ ਨਿਸਿਨ੍ਨਟ੍ਠਾਨਾਦੀਸੁ ''ਸ੍ਵੇ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਇਦਂ ਦਸ੍ਸਾਮਿ, ਇਦਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਦਾਨਸਂਵਿਧਾਨਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞਂ ਕਿਚ੍ਚਮੇਵ ਨਤ੍ਥਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਤਸ੍ਸਾ ਪਰਲੋਕਂ ਗਤਕਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਸਰੀਰਂ ਮੇ ਨ ਵਹਤੀਤਿ। ਅਥ ਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ''ਮਾ ਚਿਨ੍ਤਯਿ, ਮਹਾਰਾਜ, ਸਬ੍ਬੇਸਂ ਧੁਵਧਮ੍ਮੋ ਅਯ''ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ''ਅਯਂ, ਮਹਾਰਾਜ, ਰਥੋ ਕਸ੍ਸਾ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਤਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਰਾਜਾ ਸਿਰਸ੍ਮਿਂ ਅਞ੍ਜਲਿਂ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪੇਤ੍ਵਾ ''ਪਿਤਾਮਹਸ੍ਸ ਮੇ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ ਆਹ। ''ਅਯਂ ਕਸ੍ਸਾ''ਤਿ? ''ਪਿਤੁ ਮੇ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ। ''ਅਯਂ ਪਨ ਰਥੋ ਕਸ੍ਸਾ''ਤਿ? ''ਮਮ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ। ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤੇ ਸਤ੍ਥਾ, ''ਮਹਾਰਾਜ, ਤਵ ਪਿਤਾਮਹਸ੍ਸ ਰਥੋ ਤੇਨੇਵਾਕਾਰੇਨ ਤਵ ਪਿਤੁ ਰਥਂ ਨ ਪਾਪੁਣਿ, ਤਵ ਪਿਤੁ ਰਥੋ ਤਵ ਰਥਂ ਨ ਪਾਪੁਣਿ, ਏਵਰੂਪਸ੍ਸ ਨਾਮ ਕਟ੍ਠਕਲਿਙ੍ਗਰਸ੍ਸਾਪਿ ਜਰਾ ਆਗਚ੍ਛਤਿ, ਕਿਮਙ੍ਗਂ ਪਨ ਅਤ੍ਤਭਾਵਸ੍ਸ। ਮਹਾਰਾਜ, ਸਪ੍ਪੁਰਿਸਧਮ੍ਮਸ੍ਸੇਵ ਹਿ ਜਰਾ ਨਤ੍ਥਿ, ਸਤ੍ਤਾ ਪਨ ਅਜੀਰਕਾ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

੧੫੧.''ਜੀਰਨ੍ਤਿ ਵੇ ਰਾਜਰਥਾ ਸੁਚਿਤ੍ਤਾ,
ਅਥੋ ਸਰੀਰਮ੍ਪਿ ਜਰਂ ਉਪੇਤਿ।
ਸਤਞ੍ਚ ਧਮ੍ਮੋ ਨ ਜਰਂ ਉਪੇਤਿ,
ਸਨ੍ਤੋ ਹਵੇ ਸਬ੍ਭਿ ਪਵੇਦਯਨ੍ਤੀ''ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ ਵੇਤਿ ਨਿਪਾਤੋ। **ਸੁਚਿਤ੍ਤਾ**ਤਿ ਸਤ੍ਤਹਿ ਰਤਨੇਹਿ ਅਪਰੇਹਿ ਚ ਰਥਾਲਙ੍ਕਾਰੇਹਿ ਸੁਟ੍ਠੁ ਚਿਤ੍ਤਿਤਾ ਰਾਜੂਨਂ ਰਥਾਪਿ **ਜੀਰਨ੍ਤਿ। ਸਰੀਰਮ੍ਪੀ**ਤਿ ਨ ਕੇਵਲਂ ਰਥਾ ਏਵ, ਇਦਂ ਸੁਪ੍ਪਟਿਜਗ੍ਗਿਤਂ ਸਰੀਰਮ੍ਪਿ ਖਣ੍ਡਿਚ੍ਚਾਦੀਨਿ ਪਾਪੁਣਨ੍ਤਂ **ਜਰਂ ਉਪੇਤਿ। ਸਤਞ੍ਚਾ**ਤਿ ਬੁਦ੍ਧਾਦੀਨਂ ਪਨ ਸਨ੍ਤਾਨਂ ਨਵਵਿਧੋ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਧਮ੍ਮੋ ਚ ਕਿਞ੍ਚਿ ਉਪਘਾਤਂ ਨ ਉਪੇਤੀਤਿ **ਨ ਜਰਂ ਉਪੇਤਿ** ਨਾਮ। **ਪਵੇਦਯਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਏਵਂ **ਸਨ੍ਤੋ** ਬੁਦ੍ਧਾਦਯੋ **ਸਬ੍ਭਿ** ਪਣ੍ਡਿਤੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਕਥੇਨ੍ਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਬਹੂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਾਦੀਨਿ ਪਾਪੁਣਿਂਸੂਤਿ।

ਮਲ੍ਲਿਕਾਦੇਵੀਵਤ੍ਥੁ ਛਟ੍ਠਂ।

੭. ਲਾਲੁਦਾਯਿਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ

ਅਪ੍ਪਸ੍ਸੁਤਾਯਨ੍ਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਲਾਲੁਦਾਯਿਤ੍ਥੇਰਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਸੋ ਕਿਰ ਮਙ੍ਗਲਂ ਕਰੋਨ੍ਤਾਨਂ ਗੇਹਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ''ਤਿਰੋਕੁਟ੍ਟੇਸੁ ਤਿਟ੍ਠਨ੍ਤੀ''ਤਿਆਦਿਨਾ (ਖੁ॰ ਪਾ॰ ੭.੧; ਪੇ॰ ਵ॰ ੧੪) ਨਯੇਨ ਅਵਮਙ੍ਗਲਂ ਕਥੇਤਿ, ਅਵਮਙ੍ਗਲਂ ਕਰੋਨ੍ਤਾਨਂ ਗੇਹਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਿਰੋਕੁਟ੍ਟਾਦੀਸੁ ਕਥੇਤਬ੍ਬੇਸੁ ''ਦਾਨਞ੍ਚ ਧਮ੍ਮਚਰਿਯਾ ਚਾ''ਤਿਆਦਿਨਾ (ਖੁ॰ ਪਾ॰ ੫.੭; ਸੁ॰ ਨਿ॰ ੨੬੬) ਨਯੇਨ ਮਙ੍ਗਲਗਾਥਾ ਵਾ ''ਯਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਵਿਤ੍ਤਂ ਇਧ ਵਾ ਹੁਰਂ ਵਾ''ਤਿ ਰਤਨਸੁਤ੍ਤਂ (ਖੁ॰ ਪਾ॰ ੬.੩; ਸੁ॰ ਨਿ॰ ੨੨੬) ਵਾ ਕਥੇਤਿ। ਏਵਂ ਤੇਸੁ ਤੇਸੁ ਠਾਨੇਸੁ ''ਅਞ੍ਞਂ ਕਥੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਅਞ੍ਞਂ ਕਥੇਨ੍ਤੋਪਿ ''ਅਞ੍ਞਂ ਕਥੇਮੀ''ਤਿ ਨ ਜਾਨਾਤਿ। ਭਿਕ੍ਖੂ ਤਸ੍ਸ ਕਥਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥੁ ਆਰੋਚੇਸੁਂ – ''ਕਿਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਲਾਲੁਦਾਯਿਸ੍ਸ ਮਙ੍ਗਲਾਮਙ੍ਗਲਟ੍ਠਾਨੇਸੁ ਗਮਨੇਨ, ਅਞ੍ਞਸ੍ਮਿਂ ਕਥੇਤਬ੍ਬੇ ਅਞ੍ਞਮੇਵ ਕਥੇਤੀ''ਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ''ਨ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਇਦਾਨੇਵੇਸ ਏਵਂ ਕਥੇਤਿ, ਪੁਬ੍ਬੇਪਿ ਅਞ੍ਞਸ੍ਮਿਂ ਕਥੇਤਬ੍ਬੇ ਅਞ੍ਞਮੇਵ ਕਥੇਸੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਅਤੀਤਂ ਆਹਰਿ –

ਅਤੀਤੇ ਕਿਰ ਬਾਰਾਣਸਿਯਂ ਅਗ੍ਗਿਦਤ੍ਤਸ੍ਸ ਨਾਮ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸ੍ਸ ਪੁਤ੍ਤੋ ਸੋਮਦਤ੍ਤਕੁਮਾਰੋ ਨਾਮ ਰਾਜਾਨਂ ਉਪਟ੍ਠਹਿ। ਸੋ ਰਞ੍ਞੋ ਪਿਯੋ ਅਹੋਸਿ ਮਨਾਪੋ। ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਪਨ ਕਸਿਕਮ੍ਮਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਜੀਵਤਿ। ਤਸ੍ਸ ਦ੍ਵੇਯੇਵ ਗੋਣਾ ਅਹੇਸੁਂ। ਤੇਸੁ ਏਕੋ ਮਤੋ। ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਪੁਤ੍ਤਂ ਆਹ – ''ਤਾਤ, ਸੋਮਦਤ੍ਤ, ਰਾਜਾਨਂ ਮੇ ਯਾਚਿਤ੍ਵਾ ਏਕਂ ਗੋਣਂ ਆਹਰਾ''ਤਿ। ਸੋਮਦਤ੍ਤੋ ''ਸਚਾਹਂ ਰਾਜਾਨਂ ਯਾਚਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਲਹੁਭਾਵੋ ਮੇ ਪਞ੍ਞਾਯਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ''ਤੁਮ੍ਹੇਯੇਵ, ਤਾਤ, ਰਾਜਾਨਂ ਯਾਚਥਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ''ਤੇਨ ਹਿ, ਤਾਤ, ਮਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਯਾਹੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੋ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਅਯਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਦਨ੍ਧਪਞ੍ਞੋ ਅਭਿਕ੍ਕਮਾਦਿਵਚਨਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਅਞ੍ਞਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੇ ਅਞ੍ਞਮੇਵ ਵਦਤਿ, ਸਿਕ੍ਖਾਪੇਤ੍ਵਾ ਪਨ ਨਂ ਨੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ। ਸੋ ਤਂ ਆਦਾਯ ਬੀਰਣਤ੍ਥਮ੍ਭਕਂ ਨਾਮ ਸੁਸਾਨਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਿਣਕਲਾਪੇ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ''ਅਯਂ ਰਾਜਾ, ਅਯਂ ਉਪਰਾਜਾ, ਅਯਂ ਸੇਨਾਪਤੀ''ਤਿ ਨਾਮਾਨਿ ਕਤ੍ਵਾ ਪਟਿਪਾਟਿਯਾ ਪਿਤੁ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ''ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ ਰਾਜਕੁਲਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਏਵਂ ਅਭਿਕ੍ਕਮਿਤਬ੍ਬਂ, ਏਵਂ ਪਟਿਕ੍ਕਮਿਤਬ੍ਬਂ, ਏਵਂ ਨਾਮ ਰਾਜਾ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੋ, ਏਵਂ ਨਾਮ ਉਪਰਾਜਾ, ਰਾਜਾਨਂ ਪਨ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ 'ਜਯਤੁ ਭਵਂ, ਮਹਾਰਾਜਾ'ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਏਵਂ ਠਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਗਾਥਂ ਵਤ੍ਵਾ ਗੋਣਂ ਯਾਚੇਯ੍ਯਾਥਾ''ਤਿ ਗਾਥਂ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਾਪੇਸਿ –

> ''ਦ੍ਵੇ ਮੇ ਗੋਣਾ ਮਹਾਰਾਜ, ਯੇਹਿ ਖੇਤ੍ਤਂ ਕਸਾਮਸੇ।
> ਤੇਸੁ ਏਕੋ ਮਤੋ ਦੇਵ, ਦੁਤਿਯਂ ਦੇਹਿ ਖਤ੍ਤਿਯਾ''ਤਿ॥

ਸੋ ਹਿ ਸਂਵਚ੍ਛਰਮਤ੍ਤੇਨ ਤਂ ਗਾਥਂ ਪਗੁਣਂ ਕਤ੍ਵਾ ਪਗੁਣਭਾਵਂ ਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਆਰੋਚੇਤ੍ਵਾ ''ਤੇਨ ਹਿ, ਤਾਤ, ਕਞ੍ਚਿਦੇਵ ਪਣ੍ਣਾਕਾਰਂ ਆਦਾਯ ਆਗਚ੍ਛਥ, ਅਹਂ ਪੁਰਿਮਤਰਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਰਞ੍ਞੋ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਠਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ''ਸਾਧੁ, ਤਾਤਾ''ਤਿ ਪਣ੍ਣਾਕਾਰਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਸੋਮਦਤ੍ਤਸ੍ਸ ਰਞ੍ਞੋ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਠਿਤਕਾਲੇ ਉਸ੍ਸਾਹਪ੍ਪਤ੍ਤੋ ਰਾਜਕੁਲਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਰਞ੍ਞਾ ਤੁਟ੍ਠਚਿਤ੍ਤੇਨ ਕਤਪਟਿਸਮ੍ਮੋਦਨੋ, ''ਤਾਤ, ਚਿਰਸ੍ਸਂ ਵਤ ਆਗਤਤ੍ਥ, ਇਦਮਾਸਨਂ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਵਦਥ, ਯੇਨਤ੍ਥੋ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

> ''ਦ੍ਵੇ ਮੇ ਗੋਣਾ ਮਹਾਰਾਜ, ਯੇਹਿ ਖੇਤ੍ਤਂ ਕਸਾਮਸੇ।
> ਤੇਸੁ ਏਕੋ ਮਤੋ ਦੇਵ, ਦੁਤਿਯਂ ਗਣ੍ਹ ਖਤ੍ਤਿਯਾ''ਤਿ॥

ਰਞ੍ਞਾ ''ਕਿਂ ਵਦੇਸਿ, ਤਾਤ, ਪੁਨ ਵਦੇਹੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇਪਿ ਤਮੇਵ ਗਾਥਂ ਆਹ। ਰਾਜਾ ਤੇਨ ਵਿਰਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ਕਥਿਤਭਾਵਂ ਞਤ੍ਵਾ ਸਿਤਂ ਕਤ੍ਵਾ, ''ਸੋਮਦਤ੍ਤ, ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਗੇਹੇ ਬਹੂ ਮਞ੍ਞੇ ਗੋਣਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ''ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ ਦਿਨ੍ਨਾ ਬਹੂ ਭਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਦੇਵਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤਸ੍ਸ ਤੁਸ੍ਸਿਤ੍ਵਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸ੍ਸ ਸੋਲ਼ਸ ਗੋਣੇ ਅਲਙ੍ਕਾਰਭਣ੍ਡਕਂ ਨਿਵਾਸਗਾਮਞ੍ਚਸ੍ਸ ਬ੍ਰਹ੍ਮਦੇਯ੍ਯਂ ਦਤ੍ਵਾ ਮਹਨ੍ਤੇਨ ਯਸੇਨ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਂ ਉਯ੍ਯੋਜੇਸੀਤਿ।

ਸਤ੍ਥਾ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ''ਤਦਾ ਰਾਜਾ ਆਨਨ੍ਦੋ ਅਹੋਸਿ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਲਾਲੁਦਾਯੀ, ਸੋਮਦਤ੍ਤੋ ਪਨ ਅਹਮੇਵਾ''ਤਿ ਜਾਤਕਂ ਸਮੋਧਾਨੇਤ੍ਵਾ ''ਨ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਇਦਾਨੇਵ, ਪੁਬ੍ਬੇਪੇਸ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਪ੍ਪਸ੍ਸੁਤਤਾਯ ਅਞ੍ਞਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੇ ਅਞ੍ਞਮੇਵ ਵਦਤਿ।

ਅਪ੍ਪਸ੍ਸੁਤਪੁਰਿਸੋ ਹਿ ਬਲਿਬਦ੍ਦੂਸਦਿਸੋ ਨਾਮ ਹੋਤੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

੧੫੨.''ਅਪ੍ਪਸ੍ਸੁਤਾਯਂ ਪੁਰਿਸੋ, ਬਲਿਬਦ੍ਦੋਵ ਜੀਰਤਿ।
ਮਂਸਾਨਿ ਤਸ੍ਸ ਵਡ੍ਢਨ੍ਤਿ, ਪਞ੍ਞਾ ਤਸ੍ਸ ਨ ਵਡ੍ਢਤੀ''ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਅਪ੍ਪਸ੍ਸੁਤਾਯ**ਨ੍ਤਿ ਏਕਸ੍ਸ ਵਾ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਵਾ ਪਞ੍ਞਾਸਕਾਨਂ। ਅਥ ਵਾ ਪਨ ਵਗ੍ਗਾਨਂ ਸਬ੍ਬਨ੍ਤਿਮੇਨ ਪਰਿਚ੍ਛੇਦੇਨ ਏਕਸ੍ਸ ਵਾ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਵਾ ਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਾਨਂ ਵਾਪਿ ਅਭਾਵੇਨ ਅਪ੍ਪਸ੍ਸੁਤੋ ਅਯਂ। ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਪਨ ਉਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਅਨੁਯੁਞ੍ਜਨ੍ਤੋ ਬਹੁਸ੍ਸੁਤੋਵ। **ਬਲਿਬਦ੍ਦੋ**ਵ **ਜੀਰਤੀ**ਤਿ ਯਥਾ ਹਿ ਬਲਿਬਦ੍ਦੋ ਜੀਰਮਾਨੋ ਵਡ੍ਢਮਾਨੋ ਨੇਵ ਮਾਤੁ, ਨ ਪਿਤੁ, ਨ ਸੇਸਞਾਤਕਾਨਂ ਅਤ੍ਥਾਯ ਵਡ੍ਢਤਿ, ਅਥ ਖੋ ਨਿਰਤ੍ਥਕਮੇਵ ਜੀਰਤਿ, ਏਵਮੇਵਂ ਅਯਮ੍ਪਿ ਨ ਉਪਜ੍ਝਾਯਵਤ੍ਤਂ ਕਰੋਤਿ, ਨ ਆਚਰਿਯਵਤ੍ਤਂ, ਨ ਆਗਨ੍ਤੁਕਵਤ੍ਤਾਦੀਨਿ, ਨ ਭਾਵਨਾਰਾਮਤਂ ਅਨੁਯੁਞ੍ਜਤਿ, ਨਿਰਤ੍ਥਕਮੇਵ ਜੀਰਤਿ, **ਮਂਸਾਨਿ ਤਸ੍ਸ ਵਡ੍ਢਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਯਥਾ ਬਲਿਬਦ੍ਦਸ੍ਸ ''ਯੁਗਨਙ੍ਗਲਾਦੀਨਿ ਵਹਿਤੁਂ ਅਸਮਤ੍ਥੋ ਏਸੋ''ਤਿ ਅਰਞ੍ਞੇ ਵਿਸ੍ਸਟ੍ਠਸ੍ਸ ਤਤ੍ਥੇਵ ਵਿਚਰਨ੍ਤਸ੍ਸ ਖਾਦਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਿਵਨ੍ਤਸ੍ਸ ਮਂਸਾਨਿ ਵਡ੍ਢਨ੍ਤਿ, ਏਵਮੇਵ ਇਮਸ੍ਸਾਪਿ ਉਪਜ੍ਝਾਯਾਦੀਹਿ ਵਿਸ੍ਸਟ੍ਠਸ੍ਸ ਸਙ੍ਘਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਪਚ੍ਚਯੇ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਉਦ੍ਧਵਿਰੇਚਨਾਦੀਨਿ ਕਤ੍ਵਾ ਕਾਯਂ ਪੋਸੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਮਂਸਾਨਿ ਵਡ੍ਢਨ੍ਤਿ, ਥੂਲਸਰੀਰੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਵਿਚਰਤਿ। **ਪਞ੍ਞਾ ਤਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਲੋਕਿਯਲੋਕੁਤ੍ਤਰਾ ਪਨਸ੍ਸ ਪਞ੍ਞਾ ਏਕਙ੍ਗੁਲਮਤ੍ਤਾਪਿ **ਨ ਵਡ੍ਢਤਿ**, ਅਰਞ੍ਞੇ ਪਨ ਗਚ੍ਛਲਤਾਦੀਨਿ ਵਿਯ ਛ ਦ੍ਵਾਰਾਨਿ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਤਣ੍ਹਾ ਚੇਵ ਨਵਵਿਧਮਾਨੋ ਚ ਵਡ੍ਢਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਮਹਾਜਨੋ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਾਦੀਨਿ ਪਾਪੁਣੀਤਿ।

ਲਾਲੁਦਾਯਿਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ ਸਤ੍ਤਮਂ।

੮. ਉਦਾਨਵਤ੍ਥੁ

ਅਨੇਕਜਾਤਿਸਂਸਾਰਨ੍ਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਬੋਧਿਰੁਕ੍ਖਮੂਲੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਉਦਾਨਵਸੇਨ ਉਦਾਨੇਤ੍ਵਾ ਅਪਰਭਾਗੇ ਆਨਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰੇਨ ਪੁਟ੍ਠੋ ਕਥੇਸਿ।

ਸੋ ਹਿ ਬੋਧਿਰੁਕ੍ਖਮੂਲੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਸੂਰਿਯੇ ਅਨਤ੍ਥਙ੍ਗਤੇਯੇਵ ਮਾਰਬਲਂ ਵਿਦ੍ਧਂਸੇਤ੍ਵਾ ਪਠਮਯਾਮੇ ਪੁਬ੍ਬੇਨਿਵਾਸਪਟਿਚ੍ਛਾਦਕਂ ਤਮਂ ਪਦਾਲੇਤ੍ਵਾ ਮਜ੍ਝਿਮਯਾਮੇ ਦਿਬ੍ਬਚਕ੍ਖੁਂ ਵਿਸੋਧੇਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਿਮਯਾਮੇ ਸਤ੍ਤੇਸੁ ਕਾਰੁਞ੍ਞਤਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਪਚ੍ਚਯਾਕਾਰੇ ਞਾਣਂ ਓਤਾਰੇਤ੍ਵਾ ਤਂ ਅਨੁਲੋਮਪਟਿਲੋਮਵਸੇਨ ਸਮ੍ਮਸਨ੍ਤੋ ਅਰੁਣੁਗ੍ਗਮਨਵੇਲਾਯ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੋਧਿਂ ਅਭਿਸਮ੍ਬੁਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ਅਨੇਕੇਹਿ ਬੁਦ੍ਧਸਤਸਹਸ੍ਸੇਹਿ ਅਵਿਜਹਿਤਂ ਉਦਾਨਂ ਉਦਾਨੇਨ੍ਤੋ ਇਮਾ ਗਾਥਾ ਅਭਾਸਿ –

੧੫੩.''ਅਨੇਕਜਾਤਿਸਂਸਾਰਂ, ਸਨ੍ਧਾਵਿਸ੍ਸਂ ਅਨਿਬ੍ਬਿਸਂ।
ਗਹਕਾਰਂ ਗਵੇਸਨ੍ਤੋ, ਦੁਕ੍ਖਾ ਜਾਤਿ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ॥

੧੫੪.''ਗਹਕਾਰਕ ਦਿਟ੍ਠੋਸਿ, ਪੁਨ ਗੇਹਂ ਨ ਕਾਹਸਿ।
ਸਬ੍ਬਾ ਤੇ ਫਾਸੁਕਾ ਭਗ੍ਗਾ, ਗਹਕੂਟਂ ਵਿਸਙ੍ਖਤਂ।
ਵਿਸਙ੍ਖਾਰਗਤਂ ਚਿਤ੍ਤਂ, ਤਣ੍ਹਾਨਂ ਖਯਮਜ੍ਝਗਾ''ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਗਹਕਾਰਂ ਗਵੇਸਨ੍ਤੋ**ਤਿ ਅਹਂ ਇਮਸ੍ਸ ਅਤ੍ਤਭਾਵਸਙ੍ਖਾਤਸ੍ਸ ਗੇਹਸ੍ਸ ਕਾਰਕਂ ਤਣ੍ਹਾਵਡ੍ਢਕਿਂ ਗਵੇਸਨ੍ਤੋ ਯੇਨ ਞਾਣੇਨ ਸਕ੍ਕਾ ਤਂ ਦਟ੍ਠੁਂ , ਤਸ੍ਸ ਬੋਧਿਞਾਣਸ੍ਸਤ੍ਥਾਯ ਦੀਪਙ੍ਕਰਪਾਦਮੂਲੇ ਕਤਾਭਿਨੀਹਾਰੋ ਏਤ੍ਤਕਂ ਕਾਲਂ **ਅਨੇਕਜਾਤਿਸਂਸਾਰਂ** ਅਨੇਕਜਾਤਿਸਤਸਹਸ੍ਸਸਙ੍ਖਾਤਂ ਇਮਂ ਸਂਸਾਰਵਟ੍ਟਂ **ਅਨਿਬ੍ਬਿਸਂ** ਤਂ ਞਾਣਂ ਅਵਿਨ੍ਦਨ੍ਤੋ ਅਲਭਨ੍ਤੋਯੇਵ **ਸਨ੍ਧਾਵਿਸ੍ਸਂ** ਸਂਸਰਿਂ,

ਅਪਰਾਪਰੰ ਅਨੁਵਿਚਰਿਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਦੁਕ੍ਖਾ ਜਾਤਿ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨ**ਨ੍ਤਿ ਇਦੰ ਗਹਕਾਰਕਗਵੇਸਨਸ੍ਸ ਕਾਰਣਵਚਨੰ। ਯਸ੍ਮਾ ਜਰਾਬ੍ਯਾਧਿਮਰਣਮਿਸ੍ਸਿਤਾਯ ਜਾਤਿ ਨਾਮੇਸਾ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨੰ ਉਪਗਨ੍ਤੁਂ ਦੁਕ੍ਖਾ, ਨ ਚ ਸਾ ਤਸ੍ਮਿਂ ਅਦਿਟ੍ਠੇ ਨਿਵਤ੍ਤਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਤਂ ਗਵੇਸਨ੍ਤੋ ਸਨ੍ਧਾਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਦਿਟ੍ਠੋਸੀ**ਤਿ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਤਞ੍ਞਾਣਂ ਪਟਿਵਿਜ੍ਝਨ੍ਤੇਨ ਮਯਾ ਇਦਾਨਿ ਦਿਟ੍ਠੋਸਿ। **ਪੁਨ ਗੇਹ**ਨ੍ਤਿ ਪੁਨ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸਂਸਾਰਵਟ੍ਟੇ ਅਤ੍ਤਭਾਵਸਙ੍ਖਾਤਂ ਮਮ ਗੇਹਂ **ਨ ਕਾਹਸਿ। ਸਬ੍ਬਾ ਤੇ ਫਾਸੁਕਾ ਭਗ੍ਗਾ**ਤਿ ਤਵ ਸਬ੍ਬਾ ਅਵਸੇਸਾ ਕਿਲੇਸਫਾਸੁਕਾ ਮਯਾ ਭਗ੍ਗਾ। **ਗਹਕੂਟਂ ਵਿਸਙ੍ਖਤ**ਨ੍ਤਿ ਇਮਸ੍ਸ ਤਯਾ ਕਤਸ੍ਸ ਅਤ੍ਤਭਾਵਗੇਹਸ੍ਸ ਅਵਿਜ੍ਜਾਸਙ੍ਖਾਤਂ ਕਣ੍ਣਿਕਮਣ੍ਡਲਮ੍ਪਿ ਮਯਾ ਵਿਦ੍ਧਂਸਿਤਂ। **ਵਿਸਙ੍ਖਾਰਗਤਂ ਚਿਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਇਦਾਨਿ ਮਮ ਚਿਤ੍ਤਂ ਵਿਸਙ੍ਖਾਰਂ ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਆਰਮ੍ਮਣਕਰਣਵਸੇਨ ਗਤਂ ਅਨੁਪਵਿਟ੍ਠਂ। **ਤਣ੍ਹਾਨਂ ਖਯਮਜ੍ਝਗਾ**ਤਿ ਤਣ੍ਹਾਨਂ ਖਯਸਙ੍ਖਾਤਂ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਅਧਿਗਤੋਸ੍ਮੀਤਿ।

ਉਦਾਨਵਤ੍ਥੁ ਅਟ੍ਠਮਂ।

੯. ਮਹਾਧਨਸੇਟ੍ਠਿਪੁਤ੍ਤਵਤ੍ਥੁ

ਅਚਰਿਤ੍ਵਾਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਇਸਿਪਤਨੇ ਮਿਗਦਾਯੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਮਹਾਧਨਸੇਟ੍ਠਿਪੁਤ੍ਤਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਸੋ ਕਿਰ ਬਾਰਾਣਸਿਯਂ ਅਸੀਤਿਕੋਟਿਵਿਭਵੇ ਕੁਲੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਮਾਤਾਪਿਤਰੋ ਚਿਨ੍ਤੇਸੁਂ – ''ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਕੁਲੇ ਮਹਾਭੋਗਕ੍ਖਨ੍ਧੋ, ਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਨੋ ਹਤ੍ਥੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਯਥਾਸੁਖਂ ਪਰਿਭੋਗਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮ, ਅਞ੍ਞੇਨ ਕਮ੍ਮੇਨ ਕਿਚ੍ਚਂ ਨਤ੍ਥੀ''ਤਿ। ਤਂ ਨਚ੍ਚਗੀਤਵਾਦਿਤਮਤ੍ਤਮੇਵ ਸਿਕ੍ਖਾਪੇਸੁਂ। ਤਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਨਗਰੇ ਅਞ੍ਞਸ੍ਮਿਂ ਅਸੀਤਿਕੋਟਿਵਿਭਵੇ ਕੁਲੇ ਏਕਾ ਧੀਤਾਪਿ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ। ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਮਾਤਾਪਿਤਰੋ ਤਥੇਵ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਤਂ ਨਚ੍ਚਗੀਤਵਾਦਿਤਮਤ੍ਤਮੇਵ ਸਿਕ੍ਖਾਪੇਸੁਂ। ਤੇਸਂ ਵਯਪ੍ਪਤ੍ਤਾਨਂ ਆਵਾਹਵਿਵਾਹੋ ਅਹੋਸਿ। ਅਥ ਨੇਸਂ ਅਪਰਭਾਗੇ ਮਾਤਾਪਿਤਰੋ ਕਾਲਮਕਂਸੁ। ਦ੍ਵੇਅਸੀਤਿਕੋਟਿਧਨਂ ਏਕਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਗੇਹੇ ਅਹੋਸਿ। ਸੇਟ੍ਠਿਪੁਤ੍ਤੋ ਦਿਵਸਸ੍ਸ ਤਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਰਞ੍ਞੋ ਉਪਟ੍ਠਾਨਂ ਗਚ੍ਛਤਿ। ਅਥ ਤਸ੍ਮਿਂ ਨਗਰੇ ਧੁਤ੍ਤਾ ਚਿਨ੍ਤੇਸੁਂ – ''ਸਚਾਯਂ ਸੇਟ੍ਠਿਪੁਤ੍ਤੋ ਸੁਰਾਸੋਣ੍ਡੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਫਾਸੁਕਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਾਪੇਮ ਨਂ ਸੁਰਾਸੋਣ੍ਡਭਾਵ''ਨ੍ਤਿ। ਤੇ ਸੁਰਂ ਆਦਾਯ ਖਜ੍ਜਕਮਂਸੇ ਚੇਵ ਲੋਣਸਕ੍ਖਰਾ ਚ ਦੁਸ੍ਸਨ੍ਤੇ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਮੂਲਕਨ੍ਦੇ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਰਾਜਕੁਲਤੋ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਸ੍ਸ ਮਗ੍ਗਂ ਓਲੋਕਯਮਾਨਾ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਤਂ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਸੁਰਂ ਪਿਵਿਤ੍ਵਾ ਲੋਣਸਕ੍ਖਰਂ ਮੁਖੇ ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਮੂਲਕਨ੍ਦਂ ਡਂਸਿਤ੍ਵਾ ''ਵਸ੍ਸਸਤਂ ਜੀਵ ਸਾਮਿ, ਸੇਟ੍ਠਿਪੁਤ੍ਤ, ਤਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਮਯਂ ਖਾਦਨਪਿਵਨਸਮਤ੍ਥਾ ਭਵੇਯ੍ਯਾਮਾ''ਤਿ ਆਹਂਸੁ। ਸੋ ਤੇਸਂ ਵਚਨਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਤੋ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਂ ਚੂਲ਼ੁਪਟ੍ਠਾਕਂ ਪੁਚ੍ਛਿ – ''ਕਿਂ ਏਤੇ ਪਿਵਨ੍ਤੀ''ਤਿ। ਏਕਂ ਪਾਨਕਂ, ਸਾਮੀਤਿ। ਮਨਾਪਜਾਤਿਕਂ ਏਤਨ੍ਤਿ। ਸਾਮਿ, ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਜੀਵਲੋਕੇ ਇਮਿਨਾ ਸਦਿਸਂ ਪਾਤਬ੍ਬਯੁਤ੍ਤਕਂ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥੀਤਿ। ਸੋ ''ਏਵਂ ਸਨ੍ਤੇ ਮਯਾਪਿ ਪਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਥੋਕਂ ਥੋਕਂ ਆਹਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਪਿਵਤਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਨਚਿਰਸ੍ਸੇਵ ਤੇ ਧੁਤ੍ਤਾ ਪਿਵਨਭਾਵਂ ਞਤ੍ਵਾ ਤਂ ਪਰਿਵਾਰਯਿਂਸੁ। ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇ ਕਾਲੇ ਪਰਿਵਾਰੋ ਮਹਾ ਅਹੋਸਿ। ਸੋ ਸਤੇਨਪਿ ਸਤਦ੍ਵਯੇਨਪਿ ਸੁਰਂ ਆਹਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਪਿਵਨ੍ਤੋ ਇਮਿਨਾ ਅਨੁਕ੍ਕਮੇਨੇਵ ਨਿਸਿਨ੍ਨਟ੍ਠਾਨਾਦੀਸੁ ਕਹਾਪਣਰਾਸਿਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਸੁਰਂ ਪਿਵਨ੍ਤੋ ''ਇਮਿਨਾ ਮਾਲਾ ਆਹਰਥ, ਇਮਿਨਾ ਗਨ੍ਧੇ, ਅਯਂ ਜਨੋ ਜੁਤੇ ਛੇਕੋ, ਅਯਂ ਨਚ੍ਚੇ, ਅਯਂ ਗੀਤੇ, ਅਯਂ ਵਾਦਿਤੇ। ਇਮਸ੍ਸ ਸਹਸ੍ਸਂ ਦੇਥ, ਇਮਸ੍ਸ ਦ੍ਵੇ ਸਹਸ੍ਸਾਨੀ''ਤਿ ਏਵਂ ਵਿਕਿਰਨ੍ਤੋ ਨਚਿਰਸ੍ਸੇਵ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਨ੍ਤਕਂ ਅਸੀਤਿਕੋਟਿਧਨਂ ਖੇਪੇਤ੍ਵਾ ''ਖੀਣਂ ਤੇ, ਸਾਮਿ, ਧਨ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਕਿਂ ਭਰਿਯਾਯ ਮੇ ਸਨ੍ਤਕਂ ਨਤ੍ਥੀਤਿ। ਅਤ੍ਥਿ, ਸਾਮੀਤਿ । ਤੇਨ ਹਿ ਤਂ ਆਹਰਥਾਤਿ। ਤਮ੍ਪਿ ਤਥੇਵ ਖੇਪੇਤ੍ਵਾ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬੇਨ ਖੇਤ੍ਤਆਰਾਮੁਯ੍ਯਾਨਯੋਗ੍ਗਾਦਿਕਮ੍ਪਿ ਅਨ੍ਤਮਸੋ ਭਾਜਨਭਣ੍ਡਕਮ੍ਪਿ ਅਤ੍ਥਰਣਪਾਵੁਰਣਨਿਸੀਦਨਮ੍ਪਿ ਸਬ੍ਬਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਨ੍ਤਕਂ ਵਿਕ੍ਕਿਣਿਤ੍ਵਾ ਖਾਦਿ। ਅਥ ਨਂ ਮਹਲ੍ਲਕਕਾਲੇ ਯੇਹਿਸ੍ਸ ਕੁਲਸਨ੍ਤਕਂ ਗੇਹਂ ਵਿਕ੍ਕਿਣਿਤ੍ਵਾ ਗਹਿਤਂ, ਤੇ ਤਂ ਗੇਹਾ ਨੀਹਰਿਂਸੁ। ਸੋ ਭਰਿਯਂ ਆਦਾਯ ਪਰਜਨਸ੍ਸ ਗੇਹਭਿਤ੍ਤਿਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਵਸਨ੍ਤੋ ਕਪਾਲਖਣ੍ਡਂ ਆਦਾਯ ਭਿਕ੍ਖਾਯ ਚਰਿਤ੍ਵਾ ਜਨਸ੍ਸ ਉਚ੍ਛਿਟ੍ਠਕਂ ਭੁਞ੍ਜਿਤੁਂ ਆਰਭਿ।

ਅਥ ਨਂ ਏਕਦਿਵਸਂ ਆਸਨਸਾਲਾਯ ਦ੍ਵਾਰੇ ਠਤ੍ਵਾ ਦਹਰਸਾਮਣੇਰੇਹਿ ਦਿਯ੍ਯਮਾਨਂ ਉਚ੍ਛਿਟ੍ਠਕਭੋਜਨਂ ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾ ਸਿਤਂ ਪਾਤ੍ਵਾਕਾਸਿ। ਅਥ ਨਂ ਆਨਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰੋ ਸਿਤਕਾਰਣਂ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਸਿਤਕਾਰਣਂ ਕਥੇਨ੍ਤੋ ''ਪਸ੍ਸਾਨਨ੍ਦ, ਇਮਂ ਮਹਾਧਨਸੇਟ੍ਠਿਪੁਤ੍ਤਂ

ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਨਗਰੇ ਦ੍ਵੇਅਸੀਤਿਕੋਟਿਧਨਂ ਖੇਪੇਤ੍ਵਾ ਭਰਿਯਂ ਆਦਾਯ ਭਿਕ੍ਖਾਯ ਚਰਨ੍ਤਂ। ਸਚੇ ਹਿ ਅਯਂ ਪਠਮਵਯੇ ਭੋਗੇ ਅਖੇਪੇਤ੍ਵਾ ਕਮ੍ਮਨ੍ਤੇ ਪਯੋਜਯਿਸ੍ਸ, ਇਮਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਨਗਰੇ ਅਗ੍ਗਸੇਟ੍ਠਿ ਅਭਵਿਸ੍ਸ। ਸਚੇ ਪਨ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਜਿਸ੍ਸ, ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਿਸ੍ਸ, ਭਰਿਯਾਪਿਸ੍ਸ ਅਨਾਗਾਮਿਫਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਹਿਸ੍ਸ। ਸਚੇ ਮਜ੍ਝਿਮਵਯੇ ਭੋਗੇ ਅਖੇਪੇਤ੍ਵਾ ਕਮ੍ਮਨ੍ਤੇ ਪਯੋਜਯਿਸ੍ਸ, ਦੁਤਿਯਸੇਟ੍ਠਿ ਅਭਵਿਸ੍ਸ, ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਜਨ੍ਤੋ ਅਨਾਗਾਮੀ ਅਭਵਿਸ੍ਸ। ਭਰਿਯਾਪਿਸ੍ਸ ਸਕਦਾਗਾਮਿਫਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਹਿਸ੍ਸ। ਸਚੇ ਪਚ੍ਛਿਮਵਯੇ ਭੋਗੇ ਅਖੇਪੇਤ੍ਵਾ ਕਮ੍ਮਨ੍ਤੇ ਪਯੋਜਯਿਸ੍ਸ, ਤਤਿਯਸੇਟ੍ਠਿ ਅਭਵਿਸ੍ਸ, ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਜਨ੍ਤੋਪਿ ਸਕਦਾਗਾਮੀ ਅਭਵਿਸ੍ਸ , ਭਰਿਯਾਪਿਸ੍ਸ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਹਿਸ੍ਸ। ਇਦਾਨਿ ਪਨੇਸ ਗਿਹਿਭੋਗਤੋਪਿ ਪਰਿਹੀਨੋ ਸਾਮਞ੍ਞਤੋਪਿ। ਪਰਿਹਾਯਿਤ੍ਵਾ ਚ ਪਨ ਸੁਕ੍ਖਪਲ੍ਲਲੇ ਕੋਞ੍ਚਸਕੁਣੋ ਵਿਯ ਜਾਤੋ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮਾ ਗਾਥਾ ਅਭਾਸਿ –

੧੫੫.‘‘ਅਚਰਿਤ੍ਵਾ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਂ, ਅਲਦ੍ਧਾ ਯੋਬ੍ਬਨੇ ਧਨਂ।
ਜਿਣ੍ਣਕੋਞ੍ਚਾਵ ਝਾਯਨ੍ਤਿ, ਖੀਣਮਚ੍ਛੇਵ ਪਲ੍ਲਲੇ॥

੧੫੬.‘‘ਅਚਰਿਤ੍ਵਾ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਂ, ਅਲਦ੍ਧਾ ਯੋਬ੍ਬਨੇ ਧਨਂ।
ਸੇਨ੍ਤਿ ਚਾਪਾਤਿਖੀਣਾਵ, ਪੁਰਾਣਾਨਿ ਅਨੁਤ੍ਥੁਨ’’ਨ੍ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਅਚਰਿਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਵਾਸਂ ਅਵਸਿਤ੍ਵਾ। **ਯੋਬ੍ਬਨੇ**ਤਿ ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨੇ ਵਾ ਭੋਗੇ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤੁਂ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇ ਵਾ ਭੋਗੇ ਰਕ੍ਖਿਤੁਂ ਸਮਤ੍ਥਕਾਲੇ ਧਨਮ੍ਪਿ ਅਲਭਿਤ੍ਵਾ। **ਖੀਣਮਚ੍ਛੇ**ਤਿ ਤੇ ਏਵਰੂਪਾ ਬਾਲਾ ਉਦਕਸ੍ਸ ਅਭਾਵਾ ਖੀਣਮਚ੍ਛੇ **ਪਲ੍ਲਲੇ** ਪਰਿਕ੍ਖੀਣਪਤ੍ਤਾ **ਜਿਣ੍ਣਕੋਞ੍ਚਾ** ਵਿਯ ਅਵਝਾਯਨ੍ਤਿ। ਇਦਂ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ – ਪਲ੍ਲਲੇ ਉਦਕਸ੍ਸ ਅਭਾਵੋ ਵਿਯ ਹਿ ਇਮੇਸਂ ਵਸਨਟ੍ਠਾਨਸ੍ਸ ਅਭਾਵੋ, ਮਚ੍ਛਾਨਂ ਖੀਣਭਾਵੋ ਵਿਯ ਇਮੇਸਂ ਭੋਗਾਨਂ ਅਭਾਵੋ, ਖੀਣਪਤ੍ਤਾਨਂ ਕੋਞ੍ਚਾਨਂ ਉਪ੍ਪਤਿਤ੍ਵਾ ਗਮਨਾਭਾਵੋ ਵਿਯ ਇਮੇਸਂ ਇਦਾਨਿ ਜਲਥਲਪਥਾਦੀਹਿ ਭੋਗੇ ਸਣ੍ਠਾਪੇਤੁਂ ਅਸਮਤ੍ਥਭਾਵੋ। ਤਸ੍ਮਾ ਤੇ ਖੀਣਪਤ੍ਤਾ ਕੋਞ੍ਚਾ ਵਿਯ ਏਤ੍ਥੇਵ ਬਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ਅਵਝਾਯਨ੍ਤੀਤਿ। **ਚਾਪਾਤਿਖੀਣਾ**ਵਾਤਿ ਚਾਪਤੋ ਅਤਿਖੀਣਾ, ਚਾਪਾ ਵਿਨਿਮੁਤ੍ਤਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਇਦਂ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ – ਯਥਾ ਚਾਪਾ ਵਿਨਿਮੁਤ੍ਤਾ ਸਰਾ ਯਥਾਵੇਗਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਤਿਤਾ, ਤਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਉਕ੍ਖਿਪਨ੍ਤੇ ਅਸਤਿ ਤਤ੍ਥੇਵ ਉਪਚਿਕਾਨਂ ਭਤ੍ਤਂ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਏਵਂ ਇਮੇਪਿ ਤਯੋ ਵਯੇ ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਾ ਇਦਾਨਿ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਉਦ੍ਧਰਿਤੁਂ ਅਸਮਤ੍ਥਤਾਯ ਮਰਣਂ ਉਪਗਮਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ – ‘‘ਸੇਨ੍ਤਿ ਚਾਪਾਤਿਖੀਣਾਵਾ’’ਤਿ। **ਪੁਰਾਣਾਨਿ ਅਨੁਤ੍ਥੁਨ**ਨ੍ਤਿ ‘‘ਇਤਿ ਅਮ੍ਹੇਹਿ ਖਾਦਿਤਂ ਇਤਿ ਪੀਤ’’ਨ੍ਤਿ ਪੁਬ੍ਬੇ ਕਤਾਨਿ ਖਾਦਿਤਪਿਵਿਤਨਚ੍ਚਗੀਤਵਾਦਿਤਾਦੀਨਿ ਅਨੁਤ੍ਥੁਨਨ੍ਤਾ ਸੋਚਨ੍ਤਾ ਅਨੁਸੋਚਨ੍ਤਾ ਸੇਨ੍ਤੀਤਿ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਬਹੂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਾਦੀਨਿ ਪਾਪੁਣਿਂਸੂਤਿ।

ਮਹਾਧਨਸੇਟ੍ਠਿਪੁਤ੍ਤਵਤ੍ਥੁ ਨਵਮਂ।

ਜਰਾਵਗ੍ਗਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਏਕਾਦਸਮੋ ਵਗ੍ਗੋ।

੧੨. ਅਤ੍ਤਵਗ੍ਗੋ

੧. ਬੋਧਿਰਾਜਕੁਮਾਰਵਤ੍ਥੁ

ਅਤ੍ਤਾਨਞ੍ਚੇਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਭੇਸਕਲਾਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਬੋਧਿਰਾਜਕੁਮਾਰਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਸੋ ਕਿਰ ਪਥਵੀਤਲੇ ਅਞ੍ਞੇਹਿ ਪਾਸਾਦੇਹਿ ਅਸਦਿਸਰੂਪਂ ਆਕਾਸੇ ਉਪ੍ਪਤਮਾਨਂ ਵਿਯ ਕੋਕਨੁਦਂ ਨਾਮ ਪਾਸਾਦਂ ਕਾਰੇਤ੍ਵਾ ਵਡ੍ਢਕਿਂ ਪੁਚ੍ਛਿ – ''ਕਿਂ ਤਯਾ ਅਞ੍ਞਤ੍ਥਾਪਿ ਏਵਰੂਪੋ ਪਾਸਾਦੋ ਕਤਪੁਬ੍ਬੋ, ਉਦਾਹੁ ਪਠਮਸਿਪ੍ਪਮੇਵ ਤੇ ਇਦ''ਨ੍ਤਿ। ''ਪਠਮਸਿਪ੍ਪਮੇਵ, ਦੇਵਾ''ਤਿ ਚ ਵੁਤ੍ਤੇ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਸਚੇ ਅਯਂ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸਪਿ ਏਵਰੂਪਂ ਪਾਸਾਦਂ ਕਰਿਸ੍ਸਤਿ, ਅਯਂ ਪਾਸਾਦੋ ਅਨਚ੍ਛਰਿਯੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ। ਇਮਂ ਮਯਾ ਮਾਰੇਤੁਂ ਵਾ ਹਤ੍ਥਪਾਦੇ ਵਾਸ੍ਸ ਛਿਨ੍ਦਿਤੁਂ ਅਕ੍ਖੀਨਿ ਵਾ ਉਪ੍ਪਾਟੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਏਵਂ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਪਾਸਾਦਂ ਨ ਕਰਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ। ਸੋ ਤਮਤ੍ਥਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਿਯਸਹਾਯਕਸ੍ਸ ਸਞ੍ਜੀਵਕਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਨਾਮ ਮਾਣਵਕਸ੍ਸ ਕਥੇਸਿ। ਸੋ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਨਿਸ੍ਸਂਸਯਂ ਏਸ ਵਡ੍ਢਕਿਂ ਨਾਸੇਸ੍ਸਤਿ, ਅਨਗ੍ਘੋ ਸਿਪ੍ਪੀ, ਸੋ ਮਯਿ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤੇ ਮਾ ਨਸ੍ਸਤੁ, ਸਞ੍ਞਮਸ੍ਸ ਦਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ। ਸੋ ਤਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ''ਪਾਸਾਦੇ ਤੇ ਕਮ੍ਮਂ ਨਿਟ੍ਠਿਤਂ, ਨੋ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ''ਨਿਟ੍ਠਿਤ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ''ਰਾਜਕੁਮਾਰੋ ਤਂ ਨਾਸੇਤੁਕਾਮੋ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਰਕ੍ਖੇਯ੍ਯਾਸੀ''ਤਿ ਆਹ । ਵਡ੍ਢਕੀਪਿ ''ਭਦ੍ਦਕਂ ਤੇ, ਸਾਮਿ, ਕਤਂ ਮਮ ਆਰੋਚੇਨ੍ਤੇਨ, ਅਹਮੇਤ੍ਥ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਂ ਜਾਨਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ''ਕਿਂ, ਸਮ੍ਮ, ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਪਾਸਾਦੇ ਕਮ੍ਮਂ ਨਿਟ੍ਠਿਤ''ਨ੍ਤਿ ਰਾਜਕੁਮਾਰੇਨ ਪੁਟ੍ਠੋ ''ਨ ਤਾਵ, ਦੇਵ, ਨਿਟ੍ਠਿਤਂ, ਬਹੁ ਅਵਸਿਟ੍ਠ''ਨ੍ਤਿ ਆਹ। ਕਿਂ ਕਮ੍ਮਂ ਨਾਮ ਅਵਸਿਟ੍ਠਨ੍ਤਿ? ਪਚ੍ਛਾ, ਦੇਵ, ਆਚਿਕ੍ਖਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਦਾਰੂਨਿ ਤਾਵ ਆਹਰਾਪੇਥਾਤਿ। ਕਿਂ ਦਾਰੂਨਿ ਨਾਮਾਤਿ? ਨਿਸ੍ਸਾਰਾਨਿ ਸੁਕ੍ਖਦਾਰੂਨਿ, ਦੇਵਾਤਿ। ਸੋ ਆਹਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਅਦਾਸਿ। ਅਥ ਨਂ ਆਹ – ''ਦੇਵ, ਤੇ ਇਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਮਮ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਨਾਗਨ੍ਤਬ੍ਬਂ। ਕਿਂ ਕਾਰਣਾ? ਸੁਖੁਮਕਮ੍ਮਂ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਹਿ ਅਞ੍ਞੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸਲ੍ਲਪਨ੍ਤਸ੍ਸ ਮੇ ਕਮ੍ਮਵਿਕ੍ਖੇਪੋ ਹੋਤਿ, ਆਹਾਰਵੇਲਾਯਂ ਪਨ ਮੇ ਭਰਿਯਾਵ ਆਹਾਰਂ ਆਹਰਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ। ਰਾਜਕੁਮਾਰੋਪਿ ''ਸਾਧੂ''ਤਿ ਪਟਿਸ੍ਸੁਣਿ। ਸੋਪਿ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਗਬ੍ਭੇ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਤਾਨਿ ਦਾਰੂਨਿ ਤਚ੍ਛੇਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪੁਤ੍ਤਦਾਰਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤੋ ਨਿਸੀਦਨਯੋਗ੍ਗਂ ਗਰੁਲ਼ਸਕੁਣਂ ਕਤ੍ਵਾ ਆਹਾਰਵੇਲਾਯ ਪਨ ਭਰਿਯਂ ਆਹ – ''ਗੇਹੇ ਵਿਜ੍ਜਮਾਨਕਂ ਸਬ੍ਬਂ ਵਿਕ੍ਕਿਣਿਤ੍ਵਾ ਹਿਰਞ੍ਞਸੁਵਣ੍ਣਂ ਗਣ੍ਹਾਹੀ''ਤਿ। ਰਾਜਕੁਮਾਰੋਪਿ ਵਡ੍ਢਕਿਸ੍ਸ ਅਨਿਕ੍ਖਮਨਤ੍ਥਾਯ ਗੇਹਂ ਪਰਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਆਰਕ੍ਖਂ ਠਪੇਸਿ। ਵਡ੍ਢਕੀਪਿ ਸਕੁਣਸ੍ਸ ਨਿਟ੍ਠਿਤਕਾਲੇ ''ਅਜ੍ਜ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਦਾਰਕੇ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਆਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯਾਸੀ''ਤਿ ਭਰਿਯਂ ਵਤ੍ਵਾ ਭੁਤ੍ਤਪਾਤਰਾਸੋ ਪੁਤ੍ਤਦਾਰਂ ਸਕੁਣਸ੍ਸ ਕੁਚ੍ਛਿਯਂ ਨਿਸੀਦਾਪੇਤ੍ਵਾ ਵਾਤਪਾਨੇਨ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਪਲਾਯਿ। ਸੋ ਤੇਸਂ, ''ਦੇਵ, ਵਡ੍ਢਕੀ ਪਲਾਯਤੀ''ਤਿ ਕਨ੍ਦਨ੍ਤਾਨਂਯੇਵ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਹਿਮਵਨ੍ਤੇ ਓਤਰਿਤ੍ਵਾ ਏਕਂ ਨਗਰਂ ਮਾਪੇਤ੍ਵਾ ਕਟ੍ਠਵਾਹਨਰਾਜਾ ਨਾਮ ਜਾਤੋ।

ਰਾਜਕੁਮਾਰੋਪਿ ''ਪਾਸਾਦਮਹਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਨਿਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਪਾਸਾਦੇ ਚਤੁਜ੍ਜਾਤਿਯਗਨ੍ਧੇਹਿ ਪਰਿਭਣ੍ਡਿਕਂ ਕਤ੍ਵਾ ਪਠਮਉਮ੍ਮਾਰਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਚੇਲਪਟਿਕਂ ਪਤ੍ਥਰਿ। ਸੋ ਕਿਰ ਅਪੁਤ੍ਤਕੋ, ਤਸ੍ਮਾ ''ਸਚਾਹਂ ਪੁਤ੍ਤਂ ਵਾ ਧੀਤਰਂ ਵਾ ਲਚ੍ਛਾਮਿ, ਸਤ੍ਥਾ ਇਮਂ ਅਕ੍ਕਮਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਪਤ੍ਥਰਿ। ਸੋ ਸਤ੍ਥਰਿ ਆਗਤੇ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਪਞ੍ਚਪਤਿਟ੍ਠਿਤੇਨ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਪਤ੍ਤਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ''ਪਵਿਸਥ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ ਆਹ। ਸਤ੍ਥਾ ਨ ਪਾਵਿਸਿ, ਸੋ ਦੁਤਿਯਮ੍ਪਿ ਤਤਿਯਮ੍ਪਿ ਯਾਚਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਅਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾਵ ਆਨਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰਂ ਓਲੋਕੇਸਿ। ਥੇਰੋ ਓਲੋਕਿਤਸਞ੍ਞਾਯੇਵ ਵਤ੍ਥਾਨਂ ਅਨਕ੍ਕਮਨਭਾਵਂ ਞਤ੍ਵਾ ਤਂ ''ਸਂਹਰਤੁ, ਰਾਜਕੁਮਾਰ, ਦੁਸ੍ਸਾਨਿ, ਨ ਭਗਵਾ ਚੇਲਪਟਿਕਂ ਅਕ੍ਕਮਿਸ੍ਸਤਿ, ਪਚ੍ਛਿਮਜਨਤਂ ਤਥਾਗਤੋ ਓਲੋਕੇਤੀ''ਤਿ ਦੁਸ੍ਸਾਨਿ ਸਂਹਰਾਪੇਸਿ। ਸੋ ਦੁਸ੍ਸਾਨਿ ਸਂਹਰਿਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਅਨ੍ਤੋਨਿਵੇਸਨਂ ਪਵੇਸਤ੍ਵਾ ਯਾਗੁਖਜ੍ਜਕੇਨ ਸਮ੍ਮਾਨੇਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਆਹ – ''ਭਨ੍ਤੇ, ਅਹਂ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਉਪਕਾਰਕੋ ਤਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਸਰਣਂ ਗਤੋ, ਕੁਚ੍ਛਿਗਤੋ ਚ ਕਿਰਮ੍ਹਿ ਏਕਵਾਰਂ ਸਰਣਂ ਗਤੋ, ਦੁਤਿਯਂ ਤਰੁਣਦਾਰਕਕਾਲੇ, ਤਤਿਯਂ ਵਿਞ੍ਞੁਭਾਵਂ ਪਤ੍ਤਕਾਲੇ। ਤਸ੍ਸ ਮੇ ਕਸ੍ਮਾ ਚੇਲਪਟਿਕਂ ਨ ਅਕ੍ਕਮਿਤ੍ਥਾ''ਤਿ? ''ਕਿਂ ਪਨ ਤ੍ਵਂ, ਕੁਮਾਰ, ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਚੇਲਾਨਿ ਅਤ੍ਥਰੀ''ਤਿ? ''ਸਚੇ ਪੁਤ੍ਤਂ ਵਾ ਧੀਤਰਂ ਵਾ ਲਚ੍ਛਾਮਿ, ਸਤ੍ਥਾ ਮੇ ਚੇਲਪਟਿਕਂ ਅਕ੍ਕਮਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਇਦਂ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ, ਭਨ੍ਤੇਤਿ। ਤੇਨੇਵਾਹਂ ਤਂ ਨ ਅਕ੍ਕਮਿਨ੍ਤਿ। ''ਕਿਂ ਪਨਾਹਂ, ਭਨ੍ਤੇ,

ਪੁਤ੍ਤੁਂ ਵਾ ਧੀਤਰਂ ਵਾ ਨੇਵ ਲਚ੍ਛਾਮੀ''ਤਿ? ''ਆਮ, ਕੁਮਾਰਾ''ਤਿ। ''ਕਿਂ ਕਾਰਣਾ''ਤਿ? ''ਪੁਰਿਮਕਅਤ੍ਤਭਾਵੇ ਜਾਯਾਯ ਸਦ੍ਧਿਂ ਪਮਾਦਂ ਆਪਨ੍ਨਤ੍ਤਾ''ਤਿ। ''ਕਸ੍ਮਿਂ ਕਾਲੇ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ? ਅਥਸ੍ਸ ਸਤ੍ਥਾ ਅਤੀਤਂ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ਦਸ੍ਸੇਸਿ –

ਅਤੀਤੇ ਕਿਰ ਅਨੇਕਸਤਾ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਮਹਤਿਯਾ ਨਾਵਾਯ ਸਮੁਦ੍ਦਂ ਪਕ੍ਖਨ੍ਦਿਂਸੁ। ਨਾਵਾ ਸਮੁਦ੍ਦਮਜ੍ਝੇ ਭਿਜ੍ਜਿ। ਦ੍ਵੇ ਜਯਮ੍ਪਤਿਕਾ ਏਕਂ ਫਲਕਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਅਨ੍ਤਰਦੀਪਕਂ ਪਵਿਸਿਂਸੁ, ਸੇਸਾ ਸਬ੍ਬੇ ਤਤ੍ਥੇਵ ਮਰਿਂਸੁ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਖੋ ਪਨ ਦੀਪਕੇ ਮਹਾਸਕੁਣਸਙ੍ਘੋ ਵਸਤਿ। ਤੇ ਅਞ੍ਞਂ ਖਾਦਿਤਬ੍ਬਕਂ ਅਦਿਸ੍ਵਾ ਛਾਤਜ੍ਝਤ੍ਤਾ ਸਕੁਣਅਣ੍ਡਾਨਿ ਅਙ੍ਗਾਰੇਸੁ ਪਚਿਤ੍ਵਾ ਖਾਦਿਂਸੁ, ਤੇਸੁ ਅਪ੍ਪਹੋਨ੍ਤੇਸੁ ਸਕੁਣਚ੍ਛਾਪੇ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਖਾਦਿਂਸੁ। ਏਵਂ ਪਠਮਵਯੇਪਿ ਮਜ੍ਝਿਮਵਯੇਪਿ ਪਚ੍ਛਿਮਵਯੇਪਿ ਖਾਦਿਂਸੁਯੇਵ। ਏਕਸ੍ਮਿਮ੍ਪਿ ਵਯੇ ਅਪ੍ਪਮਾਦਂ ਨਾਪਜ੍ਜਿਂਸੁ, ਏਕੋਪਿ ਚ ਨੇਸਂ ਅਪ੍ਪਮਾਦਂ ਨਾਪਜ੍ਜਿ।

ਸਤ੍ਥਾ ਇਦਂ ਤਸ੍ਸ ਪੁਬ੍ਬਕਮ੍ਮਂ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ''ਸਚੇ ਹਿ ਤ੍ਵਂ, ਕੁਮਾਰ, ਤਦਾ ਏਕਸ੍ਮਿਮ੍ਪਿ ਵਯੇ ਭਰਿਯਾਯ ਸਦ੍ਧਿਂ ਅਪ੍ਪਮਾਦਂ ਆਪਜ੍ਜਿਸ੍ਸ, ਏਕਸ੍ਮਿਮ੍ਪਿ ਵਯੇ ਪੁਤ੍ਤੋ ਵਾ ਧੀਤਾ ਵਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯ। ਸਚੇ ਪਨ ਵੋ ਏਕੋਪਿ ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤੋ ਅਭਵਿਸ੍ਸ, ਤਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਪੁਤ੍ਤੋ ਵਾ ਧੀਤਾ ਵਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿਸ੍ਸ। ਕੁਮਾਰ, ਅਤ੍ਤਾਨਞ੍ਹਿ ਪਿਯਂ ਮਞ੍ਞਮਾਨੇਨ ਤੀਸੁਪਿ ਵਯੇਸੁ ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤੇਨ ਅਤ੍ਤਾ ਰਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬੋ, ਏਵਂ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੇਨ ਏਕਵਯੇਪਿ ਰਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬੋਯੇਵਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

੧੫੭.''ਅਤ੍ਤਾਨਞ੍ਚੇ ਪਿਯਂ ਜਞ੍ਞਾ, ਰਕ੍ਖੇਯ੍ਯ ਨਂ ਸੁਰਕ੍ਖਿਤਂ।
ਤਿਣ੍ਣਂ ਅਞ੍ਞਤਰਂ ਯਾਮਂ, ਪਟਿਜਗ੍ਗੇਯ੍ਯ ਪਣ੍ਡਿਤੋ''ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਯਾਮ**ਨ੍ਤਿ ਸਤ੍ਥਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਧਮ੍ਮਿਸ੍ਸਰਤਾਯ ਦੇਸਨਾਕੁਸਲਤਾਯ ਚ ਇਧ ਤਿਣ੍ਣਂ ਵਯਾਨਂ ਅਞ੍ਞਤਰਂ ਵਯਂ ਯਾਮਨ੍ਤਿ ਕਤ੍ਵਾ ਦੇਸੇਸਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਏਵਮੇਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਸਚੇ **ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਪਿਯਂ** ਜਾਨੇਯ੍ਯ, **ਰਕ੍ਖੇਯ੍ਯ ਨਂ ਸੁਰਕ੍ਖਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਯਥਾ ਸੋ ਸੁਰਕ੍ਖਿਤੋ ਹੋਤਿ, ਏਵਂ ਨਂ ਰਕ੍ਖੇਯ੍ਯ। ਤਤ੍ਥ ਸਚੇ ਗੀਹੀ ਸਮਾਨੋ ''ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਰਕ੍ਖਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਉਪਰਿਪਾਸਾਦਤਲੇ ਸੁਸਂਵੁਤਂ ਗਬ੍ਭਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਸਮ੍ਪਨ੍ਨਾਰਕ੍ਖੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਵਸਨ੍ਤੋਪਿ, ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਸੁਸਂਵੁਤੇ ਪਿਹਿਤਦ੍ਵਾਰਵਾਤਪਾਨੇ ਲੇਣੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋਪਿ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਨ ਰਕ੍ਖਤਿਯੇਵ। ਗਿਹੀ ਪਨ ਸਮਾਨੋ ਯਥਾਬਲਂ ਦਾਨਸੀਲਾਦੀਨਿ ਪੁਞ੍ਞਾਨਿ ਕਰੋਨ੍ਤੋ, ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ ਵਾ ਪਨ ਵਤ੍ਤਪਟਿਵਤ੍ਤਪਰਿਯਤ੍ਤਿਮਨਸਿਕਾਰੇਸੁ ਉਸ੍ਸੁਕ੍ਕਂ ਆਪਜ੍ਜਨ੍ਤੋ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਰਕ੍ਖਤਿ ਨਾਮ। ਏਵਂ ਤੀਸੁ ਵਯੇਸੁ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੋ ਅਞ੍ਞਤਰਸ੍ਮਿਮ੍ਪਿ ਵਯੇ ਪਣ੍ਡਿਤਪੁਰਿਸੋ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਪਟਿਜਗ੍ਗਤਿਯੇਵ। ਸਚੇ ਹਿ ਗਿਹਿਭੂਤੋ ਪਠਮਵਯੇ ਖਿਡ੍ਡਾਪਸੁਤਤਾਯ ਕੁਸਲਂ ਕਾਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ, ਮਜ੍ਝਿਮਵਯੇ ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤੇਨ ਹੁਤ੍ਵਾ ਕੁਸਲਂ ਕਾਤਬ੍ਬਂ। ਸਚੇ ਮਜ੍ਝਿਮਵਯੇ ਪੁਤ੍ਤਦਾਰਂ ਪੋਸੇਨ੍ਤੋ ਕੁਸਲਂ ਕਾਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ, ਪਚ੍ਛਿਮਵਯੇ ਕਾਤਬ੍ਬਮੇਵ। ਏਵਮ੍ਪਿ ਕਰੋਨ੍ਤੇਨ ਅਤ੍ਤਾ ਪਟਿਜਗ੍ਗਿਤੋਵ ਹੋਤਿ। ਏਵਂ ਅਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਨ ਅਤ੍ਤਾ ਪਿਯੋ ਨਾਮ ਨ ਹੋਤਿ, ਅਪਾਯਪਰਾਯਣਮੇਵ ਨਂ ਕਰੋਤਿ। ਸਚੇ ਪਨ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ ਪਠਮਵਯੇ ਸਜ੍ਝਾਯਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਧਾਰੇਨ੍ਤੋ ਵਾਚੇਨ੍ਤੋ ਵਤ੍ਤਪਟਿਵਤ੍ਤਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਪਮਾਦਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਮਜ੍ਝਿਮਵਯੇ ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤੇਨ ਸਮਣਧਮ੍ਮੋ ਕਾਤਬ੍ਬੋ। ਸਚੇ ਪਠਮਵਯੇ ਉਗ੍ਗਹਿਤਪਰਿਯਤ੍ਤਿਯਾ ਅਟ੍ਠਕਥਂ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯਂ ਕਾਰਣਾਕਾਰਣਞ੍ਚ ਪੁਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਮਜ੍ਝਿਮਵਯੇ ਪਮਾਦਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਪਚ੍ਛਿਮਵਯੇ ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤੇਨ ਸਮਣਧਮ੍ਮੋ ਕਾਤਬ੍ਬੋਯੇਵ। ਏਵਮ੍ਪਿ ਕਰੋਨ੍ਤੇਨ ਅਤ੍ਤਾ ਪਟਿਜਗ੍ਗਿਤੋਵ ਹੋਤਿ। ਏਵਂ ਅਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਨ ਅਤ੍ਤਾ ਪਿਯੋ ਨਾਮ ਨ ਹੋਤਿ, ਪਚ੍ਛਾਨੁਤਾਪੇਨੇਵ ਨਂ ਤਾਪੇਤੀਤਿ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਬੋਧਿਰਾਜਕੁਮਾਰੋ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਹਿ, ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਪਰਿਸਾਯਪਿ ਸਾਤ੍ਥਿਕਾ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾ ਅਹੋਸੀਤਿ।

ਬੋਧਿਰਾਜਕੁਮਾਰਵਤ੍ਥੁ ਪਠਮਂ।

੨. ਉਪਨਨ੍ਦਸਕ੍ਯਪੁਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ

ਅਤ੍ਤਾਨਮੇਵ ਪਠਮਨ੍ਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਉਪਨਨ੍ਦਂ ਸਕ੍ਯਪੁਤ੍ਤਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਸੋ ਕਿਰ ਥੇਰੋ ਧਮ੍ਮਕਥं ਕਥੇਤੁं ਛੇਕੋ। ਤਸ੍ਸ ਅਪ੍ਪਿਚ੍ਛਤਾਦਿਪਟਿਸंਯੁਤੁं ਧਮ੍ਮਕਥं ਸੁਤ੍ਵਾ ਬਹੂ ਭਿਕ੍ਖੂ ਤं ਤਿਚੀਵਰੇਹਿ ਪੂਜੇਤ੍ਵਾ ਧੁਤਙ੍ਗਾਨਿ ਸਮਾਦਿਯਿंਸੁ। ਤੇਹਿ ਵਿਸ੍ਸਟ੍ਠਪਰਿਕ੍ਖਾਰੇ ਸੋਯੇਵ ਗਣ੍ਹਿ। ਸੋ ਏਕਸ੍ਮਿं ਅਨ੍ਤੋਵਸ੍ਸੇ ਉਪਕਟ੍ਠੇ ਜਨਪਦं ਅਗਮਾਸਿ। ਅਥ ਨं ਏਕਸ੍ਮਿं ਵਿਹਾਰੇ ਦਹਰਸਾਮਣੇਰਾ ਧਮ੍ਮਕਥਿਕਪੇਮੇਨ, ''ਭਨ੍ਤੇ, ਇਧ ਵਸ੍ਸं ਉਪੇਥਾ''ਤਿ ਵਦਿंਸੁ। ''ਇਧ ਕਿਤ੍ਤਕं ਵਸ੍ਸਾਵਾਸਿਕं ਲਬ੍ਭਤੀ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਤੇਹਿ ''ਏਕੇਕੋ ਸਾਟਕੋ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਤਤ੍ਥ ਉਪਾਹਨਾ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞं ਵਿਹਾਰं ਅਗਮਾਸਿ। ਦੁਤਿਯं ਵਿਹਾਰं ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ''ਇਧ ਕਿं ਲਬ੍ਭਤੀ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ''ਦ੍ਵੇ ਸਾਟਕਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਕਤ੍ਤਰਯਟ੍ਠਿं ਠਪੇਸਿ। ਤਤਿਯं ਵਿਹਾਰं ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ''ਇਧ ਕਿं ਲਬ੍ਭਤੀ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ''ਤਯੋ ਸਾਟਕਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਤਤ੍ਥ ਉਦਕਤੁਮ੍ਬं ਠਪੇਸਿ। ਚਤੁਤ੍ਥं ਵਿਹਾਰं ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ''ਇਧ ਕਿं ਲਬ੍ਭਤੀ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ''ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਸਾਟਕਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ''ਸਾਧੁ ਇਧ ਵਸਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਤਤ੍ਥ ਵਸ੍ਸं ਉਪਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਗਹਟ੍ਠਾਨਞ੍ਚੇਵ ਭਿਕ੍ਖੂਨਞ੍ਚ ਧਮ੍ਮਕਥं ਕਥੇਸਿ। ਤੇ ਨं ਬਹੂਹਿ ਵਤ੍ਥੇਹਿ ਚੇਵ ਚੀਵਰੇਹਿ ਚ ਪੂਜੇਸੁं। ਸੋ ਵੁਟ੍ਠਵਸ੍ਸੋ ਇਤਰੇਸੁਪਿ ਵਿਹਾਰੇਸੁ ਸਾਸਨं ਪੇਸੇਤ੍ਵਾ ''ਮਯਾ ਪਰਿਕ੍ਖਾਰਸ੍ਸ ਠਪਿਤਤ੍ਤਾ ਵਸ੍ਸਾਵਾਸਿਕं ਲਦ੍ਧਬ੍ਬं, ਤं ਮੇ ਪਹਿਣਨ੍ਤੂ''ਤਿ ਸਬ੍ਬं ਆਹਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਯਾਨਕं ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਪਾਯਾਸਿ।

ਅਥੇਕਸ੍ਮਿं ਵਿਹਾਰੇ ਦ੍ਵੇ ਦਹਰਭਿਕ੍ਖੂ ਦ੍ਵੇ ਸਾਟਕੇ ਏਕਞ੍ਚ ਕਮ੍ਬਲं ਲਭਿਤ੍ਵਾ ''ਤੁਯ੍ਹं ਸਾਟਕਾ ਹੋਨ੍ਤੁ, ਮਯ੍ਹं ਕਮ੍ਬਲੋ''ਤਿ ਭਾਜੇਤੁं ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਾ ਮਗ੍ਗਸਮੀਪੇ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਵਿਵਦਨ੍ਤਿ। ਤੇ ਤं ਥੇਰं ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤं ਦਿਸ੍ਵਾ, ''ਭਨ੍ਤੇ, ਤੁਮ੍ਹੇ ਨੋ ਭਾਜੇਤ੍ਵਾ ਦੇਥਾ''ਤਿ ਵਦਿंਸੁ। ਤੁਮ੍ਹੇਯੇਵ ਭਾਜੇਥਾਤਿ। ਨ ਸਕ੍ਕੋਮ, ਭਨ੍ਤੇ, ਤੁਮ੍ਹੇਯੇਵ ਨੋ ਭਾਜੇਤ੍ਵਾ ਦੇਥਾਤਿ। ਤੇਨ ਹਿ ਮਮ ਵਚਨੇ ਠਸ੍ਸਥਾਤਿ। ਆਮ, ਠਸ੍ਸਾਮਾਤਿ। ''ਤੇਨ ਹਿ ਸਾਧੂ''ਤਿ ਤੇਸं ਦ੍ਵੇ ਸਾਟਕੇ ਦਤ੍ਵਾ ''ਅਯं ਧਮ੍ਮਕਥं ਕਥੇਨ੍ਤਾਨं ਅਮ੍ਹਾਕं ਪਾਰੁਪਨਾਰਹੋ''ਤਿ ਮਹਗ੍ਘं ਕਮ੍ਬਲं ਆਦਾਯ ਪਕ੍ਕਾਮਿ। ਦਹਰਭਿਕ੍ਖੂ ਵਿਪ੍ਪਟਿਸਾਰਿਨੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕं ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਮਤ੍ਥं ਆਰੋਚੇਸੁं। ਸਤ੍ਥਾ ''ਨ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਇਦਾਨੇਵ ਤੁਮ੍ਹਾਕं ਸਨ੍ਤਕं ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਤੁਮ੍ਹੇ ਵਿਪ੍ਪਟਿਸਾਰਿਨੋ ਕਰੋਤਿ, ਪੁਬ੍ਬੇਪਿ ਅਕਾਸਿਯੇਵਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਅਤੀਤं ਆਹਰਿ –

ਅਤੀਤਸ੍ਮਿं ਅਨੁਤੀਰਚਾਰੀ ਚ ਗਮ੍ਭੀਰਚਾਰੀ ਚਾਤਿ ਦ੍ਵੇ ਉਦ੍ਦਾ ਮਹਨ੍ਤं ਰੋਹਿਤਮਚ੍ਛं ਲਭਿਤ੍ਵਾ ''ਮਯ੍ਹं ਸੀਸं ਹੋਤੁ, ਤਵ ਨਙ੍ਗੁਟ੍ਠ''ਨ੍ਤਿ ਵਿਵਾਦਾਪਨ੍ਨਾ ਭਾਜੇਤੁं ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਾ ਏਕं ਸਿਙ੍ਗਾਲं ਦਿਸ੍ਵਾ ਆਹंਸੁ – ''ਮਾਤੁਲ, ਇਮं ਨੋ ਭਾਜੇਤ੍ਵਾ ਦੇਹੀ''ਤਿ। ਅਹं ਰਞ੍ਞਾ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪਿਤੋ, ਤਤ੍ਥ ਚਿਰं ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਜਙ੍ਘਵਿਹਾਰਤ੍ਥਾਯ ਆਗਤੋਮ੍ਹਿ, ਇਦਾਨਿ ਮੇ ਓਕਾਸੋ ਨਤ੍ਥੀਤਿ। ਮਾਤੁਲ, ਮਾ ਏਵं ਕਰੋਥ, ਭਾਜੇਤ੍ਵਾ ਏਵ ਨੋ ਦੇਥਾਤਿ। ਮਮ ਵਚਨੇ ਠਸ੍ਸਥਾਤਿ। ਠਸ੍ਸਾਮ, ਮਾਤੁਲਾਤਿ। ''ਤੇਨ ਹਿ ਸਾਧੂ''ਤਿ ਸੋ ਸੀਸं ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤੇ ਅਕਾਸਿ, ਨਙ੍ਗੁਟ੍ਠं ਏਕਮਨ੍ਤੇ। ਕਤ੍ਵਾ ਚ ਪਨ, ''ਤਾਤਾ, ਯੇਨ ਵੋ ਅਨੁਤੀਰੇ ਚਰਿਤं, ਸੋ ਨਙ੍ਗੁਟ੍ਠं ਗਣ੍ਹਾਤੁ। ਯੇਨ ਗਮ੍ਭੀਰੇ ਚਰਿਤं, ਤਸ੍ਸ ਸੀਸं ਹੋਤੁ। ਅਯं ਪਨ ਮਜ੍ਝਿਮੋ ਖਣ੍ਡੋ ਮਮ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯਧਮ੍ਮੇ ਠਿਤਸ੍ਸ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਤੇ ਸਞ੍ਞਾਪੇਨ੍ਤੋ –

''ਅਨੁਤੀਰਚਾਰਿ ਨਙ੍ਗੁਟ੍ਠं, ਸੀਸं ਗਮ੍ਭੀਰਚਾਰਿਨੋ।
ਅਚ੍ਚਾਯं ਮਜ੍ਝਿਮੋ ਖਣ੍ਡੋ, ਧਮ੍ਮਟ੍ਠਸ੍ਸ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ॥ (ਜਾ॰ ੧.੭.੩੩) –

ਇਮं ਗਾਥं ਵਤ੍ਵਾ ਮਜ੍ਝਿਮਖਣ੍ਡं ਆਦਾਯ ਪਕ੍ਕਾਮਿ। ਤੇਪਿ ਵਿਪ੍ਪਟਿਸਾਰਿਨੋ ਤं ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਅਟ੍ਠंਸੁ।

ਸਤ੍ਥਾ ਇਮं ਅਤੀਤं ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ''ਏਵਮੇਸ ਅਤੀਤੇਪਿ ਤੁਮ੍ਹੇ ਵਿਪ੍ਪਟਿਸਾਰਿਨੋ ਅਕਾਸਿਯੇਵਾ''ਤਿ ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਸਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵਾ ਉਪਨਨ੍ਦं ਗਰਹਨ੍ਤੋ, ''ਭਿਕ੍ਖਵੇ , ਪਰं ਓਵਦਨ੍ਤੇਨ ਨਾਮ ਪਠਮਮੇਵ ਅਤ੍ਤਾ ਪਤਿਰੂਪੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪੇਤਬ੍ਬੋ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮं ਗਾਥਮਾਹ –

੧੫੮.''ਅਤ੍ਤਾਨਮੇਵ ਪਠਮं, ਪਤਿਰੂਪੇ ਨਿਵੇਸਯੇ।
ਅਥਞ੍ਞਮਨੁਸਾਸੇਯ੍ਯ, ਨ ਕਿਲਿਸ੍ਸੇਯ੍ਯ ਪਣ੍ਡਿਤੋ''ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਪਤਿਰੂਪੇ ਨਿਵੇਸਯੇ**ਤਿ ਅਨੁਚ੍ਛਵਿਕੇ ਗੁਣੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪੇਯ੍ਯ। ਇਦਂ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ – ਯੋ ਅਪ੍ਪਿਚ੍ਛਤਾਦਿਗੁਣੇਹਿ ਵਾ ਅਰਿਯਵਂਸਪਟਿਪਦਾਦੀਹਿ ਵਾ ਪਰਂ ਅਨੁਸਾਸਿਤੁਕਾਮੋ, ਸੋ **ਅਤ੍ਤਾਨਮੇਵ ਪਠਮਂ** ਤਸ੍ਮਿਂ ਗੁਣੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪੇਯ੍ਯ। ਏਵਂ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪੇਤ੍ਵਾ **ਅਥਞ੍ਞਂ** ਤੇਹਿ ਗੁਣੇਹਿ **ਅਨੁਸਾਸੇਯ੍ਯ**। ਅਤ੍ਤਾਨਞ੍ਹਿ ਤਤ੍ਥ ਅਨਿਵੇਸੇਤ੍ਵਾ ਕੇਵਲਂ ਪਰਮੇਵ ਅਨੁਸਾਸਮਾਨੋ ਪਰਤੋ ਨਿਨ੍ਦਂ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਕਿਲਿਸ੍ਸਤਿ ਨਾਮ, ਤਤ੍ਥ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਨਿਵੇਸੇਤ੍ਵਾ ਅਨੁਸਾਸਮਾਨੋ ਪਰਤੋ ਪਸਂਸਂ ਲਭਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਨ ਕਿਲਿਸ੍ਸਤਿ ਨਾਮ। ਏਵਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ **ਪਣ੍ਡਿਤੋ ਨ ਕਿਲਿਸ੍ਸੇਯ੍ਯ**ਾਤਿ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਹਿਂਸੁ, ਮਹਾਜਨਸ੍ਸਾਪਿ ਸਾਤ੍ਥਿਕਾ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾ ਅਹੋਸੀਤਿ।

ਉਪਨਨ੍ਦਸਕ੍ਯਪੁਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ ਦੁਤਿਯਂ।

੩. ਪਧਾਨਿਕਤਿਸ੍ਸਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ

ਅਤ੍ਤਾਨਞ੍ਚੇਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਪਧਾਨਿਕਤਿਸ੍ਸਤ੍ਥੇਰਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਸੋ ਕਿਰ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਚਸਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਦਾਯ ਅਰਞ੍ਞੇ ਵਸ੍ਸਂ ਉਪਗਨ੍ਤ੍ਵਾ, ''ਆਵੁਸੋ, ਧਰਮਾਨਕਸ੍ਸ ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਵੋ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਗਹਿਤਂ, ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਾਵ ਸਮਣਧਮ੍ਮਂ ਕਰੋਥਾ''ਤਿ ਓਵਦਿਤ੍ਵਾ ਸਯਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਨਿਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਸੁਪਤਿ। ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਪਠਮਯਾਮੇ ਚਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਮਜ੍ਝਿਮਯਾਮੇ ਵਿਹਾਰਂ ਪਵਿਸਨ੍ਤਿ। ਸੋ ਨਿਦ੍ਦਾਯਿਤ੍ਵਾ ਪਬੁਦ੍ਧਕਾਲੇ ਤੇਸਂ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ''ਕਿਂ ਤੁਮ੍ਹੇ 'ਨਿਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਨਿਦ੍ਦਾਯਿਸ੍ਸਾਮਾ'ਤਿ ਆਗਤਾ, ਸੀਘਂ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਸਮਣਧਮ੍ਮਂ ਕਰੋਥਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਸਯਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਥੇਵ ਸੁਪਤਿ। ਇਤਰੇ ਮਜ੍ਝਿਮਯਾਮੇ ਬਹਿ ਚਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਿਮਯਾਮੇ ਵਿਹਾਰਂ ਪਵਿਸਨ੍ਤਿ। ਸੋ ਪੁਨਪਿ ਪਬੁਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ਤੇਸਂ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤੇ ਵਿਹਾਰਾ ਨੀਹਰਿਤ੍ਵਾ ਸਯਂ ਪੁਨ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਥੇਵ ਸੁਪਤਿ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਨਿਚ੍ਚਕਾਲਂ ਏਵਂ ਕਰੋਨ੍ਤੇ ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਸਜ੍ਝਾਯਂ ਵਾ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਵਾ ਮਨਸਿਕਾਤੁਂ ਨਾਸਕ੍ਖਿਂਸੁ, ਚਿਤ੍ਤਂ ਅਞ੍ਞਥਤ੍ਤਂ ਅਗਮਾਸਿ। ਤੇ ''ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਆਚਰਿਯੋ ਅਤਿਵਿਯ ਆਰਦ੍ਧਵੀਰਿਯੋ, ਪਰਿਗ੍ਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਾਮ ਨ''ਨ੍ਤਿ ਪਰਿਗ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਾ ਤਸ੍ਸ ਕਿਰਿਯਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਨਟ੍ਠਮ੍ਹਾ, ਆਵੁਸੋ, ਆਚਰਿਯੋ ਨੋ ਤੁਚ੍ਛਰਵਂ ਰਵਤੀ''ਤਿ ਵਦਿਂਸੁ। ਤੇਸਂ ਅਤਿਵਿਯ ਨਿਦ੍ਦਾਯ ਕਿਲਮਨ੍ਤਾਨਂ ਏਕਭਿਕ੍ਖੁਪਿ ਵਿਸੇਸਂ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਤੁਂ ਨਾਸਕ੍ਖਿ। ਤੇ ਵੁਟ੍ਠਵਸ੍ਸਾ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰਾ ਕਤਪਟਿਸਨ੍ਥਾਰਾ ''ਕਿਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਸਮਣਧਮ੍ਮਂ ਕਰਿਤ੍ਥਾ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤਾ ਤਮਤ੍ਥਂ ਆਰੋਚੇਸੁਂ। ਸਤ੍ਥਾ ''ਨ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਇਦਾਨੇਵ, ਪੁਬ੍ਬੇਪੇਸ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਅਨ੍ਤਰਾਯਮਕਾਸਿਯੇਵਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਤੇਹਿ ਯਾਚਿਤੋ –

> ''ਅਮਾਤਾਪਿਤਰਸਂਵਡ੍ਢੋ, ਅਨਾਚੇਰਕੁਲੇ ਵਸਂ।
> ਨਾਯਂ ਕਾਲਂ ਅਕਾਲਂ ਵਾ, ਅਭਿਜਾਨਾਤਿ ਕੁਕ੍ਕੁਟੋ''ਤਿ॥ (ਜਾ॰ ੧.੧.੧੧੯) –

ਇਮਂ **ਅਕਾਲਰਾਵਿਕੁਕ੍ਕੁਟਜਾਤਕਂ** ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਤ੍ਵਾ ਕਥੇਸਿ। ''ਤਦਾ ਹਿ ਸੋ ਕੁਕ੍ਕੁਟੋ ਅਯਂ ਪਧਾਨਿਕਤਿਸ੍ਸਤ੍ਥੇਰੋ ਅਹੋਸਿ, ਇਮੇ ਪਞ੍ਚ ਸਤਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਤੇ ਮਾਣਵਾ ਅਹੇਸੁਂ, ਦਿਸਾਪਾਮੋਕ੍ਖੋ ਆਚਰਿਯੋ ਅਹਮੇਵਾ''ਤਿ ਸਤ੍ਥਾ ਇਮਂ ਜਾਤਕਂ ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਤ੍ਵਾ, ''ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਪਰਂ ਓਵਦਨ੍ਤੇਨ ਨਾਮ ਅਤ੍ਤਾ ਸੁਦਨ੍ਤੋ ਕਾਤਬ੍ਬੋ। ਏਵਂ ਓਵਦਨ੍ਤੋ ਹਿ ਸੁਦਨ੍ਤੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਦਮੇਤਿ ਨਾਮਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

> **੧੫੯.**''ਅਤ੍ਤਾਨਞ੍ਚੇ ਤਥਾ ਕਯਿਰਾ, ਯਥਾਞ੍ਞਮਨੁਸਾਸਤਿ।
> ਸੁਦਨ੍ਤੋ ਵਤ ਦਮੇਥ, ਅਤ੍ਤਾ ਹਿ ਕਿਰ ਦੁਦ੍ਦਮੋ''ਤਿ॥

ਤਸ੍ਸਤ੍ਥੋ – ਯੋ ਹਿ ਭਿਕ੍ਖੁ ''ਪਠਮਯਾਮਾਦੀਸੁ ਚਙ੍ਕਮਿਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਪਰਂ ਓਵਦਤਿ, ਸਯਂ ਚਙ੍ਕਮਨਾਦੀਨਿ ਅਧਿਟ੍ਠਹਨ੍ਤੋ **ਅਤ੍ਤਾਨਞ੍ਚੇ ਤਥਾ ਕਯਿਰਾ, ਯਥਾਞ੍ਞਮਨੁਸਾਸਤਿ,** ਏਵਂ ਸਨ੍ਤੇ **ਸੁਦਨ੍ਤੋ ਵਤ ਦਮੇਥਾ**ਤਿ ਯੇਨ ਗੁਣੇਨ ਪਰਂ ਅਨੁਸਾਸਤਿ, ਤੇਨ ਅਤ੍ਤਨਾ

ਸੁਦਨ੍ਤੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਦਮੇਯ੍ਯ। **ਅਤ੍ਤਾ ਹਿ ਕਿਰ ਦੁਦ੍ਦਮੋ**ਤਿ ਅਯਞ੍ਹਿ ਅਤ੍ਤਾ ਨਾਮ ਦੁਦ੍ਦਮੋ। ਤਸ੍ਮਾ ਯਥਾ ਸੋ ਸੁਦਨ੍ਤੋ ਹੋਤਿ, ਤਥਾ ਦਮੇਤਬ੍ਬੋਤਿ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਪਞ੍ਚ ਸਤਾਪਿ ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਿਂਸੂਤਿ।

ਪਧਾਨਿਕਤਿਸ੍ਸਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ ਤਤਿਯਂ।

੪. ਕੁਮਾਰਕਸ੍ਸਪਮਾਤੁਥੇਰੀਵਤ੍ਥੁ

ਅਤ੍ਤਾ ਹਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਨਾਥੋਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਕੁਮਾਰਕਸ੍ਸਪਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਮਾਤਰਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਸਾ ਕਿਰ ਰਾਜਗਹਨਗਰੇ ਸੇਟ੍ਠਿਧੀਤਾ ਵਿਞ੍ਞੁਤਂ ਪਤ੍ਤਕਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਂ ਯਾਚਿ। ਅਥ ਸਾ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ ਯਾਚਮਾਨਾਪਿ ਮਾਤਾਪਿਤੂਨਂ ਸਨ੍ਤਿਕਾ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਂ ਅਲਭਿਤ੍ਵਾ ਵਯਪ੍ਪਤ੍ਤਾ ਪਤਿਕੁਲਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਤਿਦੇਵਤਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਅਗਾਰਂ ਅਜ੍ਝਾਵਸਿ। ਅਥਸ੍ਸਾ ਨ ਚਿਰਸ੍ਸੇਵ ਕੁਚ੍ਛਿਸ੍ਮਿਂ ਗਬ੍ਭੋ ਪਤਿਟ੍ਠਹਿ। ਸਾ ਗਬ੍ਭਸ੍ਸ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤਭਾਵਂ ਅਜਾਨਿਤ੍ਵਾਵ ਸਾਮਿਕਂ ਆਰਾਧੇਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਂ ਯਾਚਿ। ਅਥ ਨਂ ਸੋ ਮਹਨ੍ਤੇਨ ਸਕ੍ਕਾਰੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨੁਪਸ੍ਸਯਂ ਨੇਤ੍ਵਾ ਅਜਾਨਨ੍ਤੋ ਦੇਵਦਤ੍ਤਪਕ੍ਖਿਕਾਨਂ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਨਂ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਪਬ੍ਬਾਜੇਸਿ। ਅਪਰੇਨ ਸਮਯੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਤਸ੍ਸਾ ਗਬ੍ਭਿਨਿਭਾਵਂ ਞਤ੍ਵਾ ਤਾਹਿ ‘‘ਕਿਂ ਇਦ’’ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾ ਨਾਹਂ, ਅਯ੍ਯੇ, ਜਾਨਾਮਿ ‘‘ਕਿਮੇਤਂ’’, ਸੀਲਂ ਵਤ ਮੇ ਅਰੋਗਮੇਵਾਤਿ। ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਤਂ ਦੇਵਦਤ੍ਤਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਨੇਤ੍ਵਾ ‘‘ਅਯਂ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ ਸਦ੍ਧਾਪਬ੍ਬਜਿਤਾ, ਇਮਿਸ੍ਸਾ ਮਯਂ ਗਬ੍ਭਸ੍ਸ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤਭਾਵਂ ਜਾਨਾਮ, ਕਾਲਂ ਨ ਜਾਨਾਮ, ਕਿਂ ਦਾਨਿ ਕਰੋਮਾ’’ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਂਸੁ। ਦੇਵਦਤ੍ਤੋ ‘‘ਮਾ ਮਯ੍ਹਂ ਓਵਾਦਕਾਰਿਕਾਨਂ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਨਂ ਅਯਸੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤੂ’’ਤਿ ਏਤ੍ਤਕਮੇਵ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ‘‘ਉਪ੍ਪਬ੍ਬਾਜੇਥ ਨ’’ਨ੍ਤਿ ਆਹ। ਤਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਸਾ ਦਹਰਾ ਮਾ ਮਂ, ਅਯ੍ਯੇ, ਨਾਸੇਥ, ਨਾਹਂ ਦੇਵਦਤ੍ਤਂ ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸ ਪਬ੍ਬਜਿਤਾ, ਏਥ, ਮਂ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਜੇਤਵਨਂ ਨੇਥਾਤਿ। ਤਾ ਤਂ ਆਦਾਯ ਜੇਤਵਨਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥੁ ਆਰੋਚੇਸੁਂ। ਸਤ੍ਥਾ ‘‘ਤਸ੍ਸਾ ਗਿਹਿਕਾਲੇ ਗਬ੍ਭੋ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤੋ’’ਤਿ ਜਾਨਨ੍ਤੋਪਿ ਪਰਵਾਦਮੋਚਨਤ੍ਥਂ ਰਾਜਾਨਂ ਪਸੇਨਦਿਕੋਸਲਂ ਮਹਾਅਨਾਥਪਿਣ੍ਡਿਕਂ ਚੂਲ਼ਅਨਾਥਪਿਣ੍ਡਿਕਂ ਵਿਸਾਖਾਉਪਾਸਿਕਂ ਅਞ੍ਞਾਨਿ ਚ ਮਹਾਕੁਲਾਨਿ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਉਪਾਲਿਤ੍ਥੇਰਂ ਆਣਾਪੇਸਿ – ‘‘ਗਚ੍ਛ, ਇਮਿਸ੍ਸਾ ਦਹਰਾਯ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ ਚਤੁਪਰਿਸਮਜ੍ਝੇ ਕਮ੍ਮਂ ਪਰਿਸੋਧੇਹੀ’’ਤਿ। ਥੇਰੋ ਰਞ੍ਞੋ ਪੁਰਤੋ ਵਿਸਾਖਂ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਤਂ ਅਧਿਕਰਣਂ ਪਟਿਚ੍ਛਾਪੇਸਿ। ਸਾ ਸਾਣਿਪਾਕਾਰਂ ਪਰਿਕ੍ਖਿਪਾਪੇਤ੍ਵਾ ਅਨ੍ਤੋਸਾਣਿਯਂ ਤਸ੍ਸਾ ਹਤ੍ਥਪਾਦਨਾਭਿਉਦਰਪਰਿਯੋਸਾਨਾਨਿ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਮਾਸਦਿਵਸੇ ਸਮਾਨੇਤ੍ਵਾ ‘‘ਗਿਹਿਭਾਵੇ ਇਮਾਯ ਗਬ੍ਭੋ ਲਦ੍ਧੋ’’ਤਿ ਞਤ੍ਵਾ ਥੇਰਸ੍ਸ ਤਮਤ੍ਥਂ ਆਰੋਚੇਸਿ। ਅਥਸ੍ਸਾ ਥੇਰੋ ਪਰਿਸਮਜ੍ਝੇ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧਭਾਵਂ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪੇਸਿ। ਸਾ ਅਪਰੇਨ ਸਮਯੇਨ ਪਦੁਮੁਤ੍ਤਰਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਪਾਦਮੂਲੇ ਪਤ੍ਥਿਤਪਤ੍ਥਨਂ ਮਹਾਨੁਭਾਵਂ ਪੁਤ੍ਤਂ ਵਿਜਾਯਿ।

ਅਥੇਕਦਿਵਸਂ ਰਾਜਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੁਪਸ੍ਸਯਸਮੀਪੇਨ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਦਾਰਕਸਦ੍ਦਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ‘‘ਕਿਂ ਇਦ’’ਨ੍ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ, ‘‘ਦੇਵ, ਏਕਿਸ੍ਸਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ ਪੁਤ੍ਤੋ ਜਾਤੋ, ਤਸ੍ਸੇਸ ਸਦ੍ਦੋ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਤਂ ਕੁਮਾਰਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਘਰਂ ਨੇਤ੍ਵਾ ਧਾਤੀਨਂ ਅਦਾਸਿ। ਨਾਮਗ੍ਗਹਣਦਿਵਸੇ ਚਸ੍ਸ **ਕਸ੍ਸਪੋ**ਤਿ ਨਾਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਕੁਮਾਰਪਰਿਹਾਰੇਨ ਵਡ੍ਢਿਤਤ੍ਤਾ **ਕੁਮਾਰਕਸ੍ਸਪੋ**ਤਿ ਸਞ੍ਜਾਨਿਂਸੁ। ਸੋ ਕੀਲ਼ਾਮਣ੍ਡਲੇ ਦਾਰਕੇ ਪਹਰਿਤ੍ਵਾ ‘‘ਨਿਮ੍ਮਾਤਾਪਿਤਿਕੇਨਮ੍ਹਾ ਪਹਟਾ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਰਾਜਾਨਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ, ‘‘ਦੇਵ, ਮਂ ‘ਨਿਮ੍ਮਾਤਾਪਿਤਿਕੋ’ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਮਾਤਰਂ ਮੇ ਆਚਿਕ੍ਖਥਾ’’ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਰਞ੍ਞਾ ਧਾਤਿਯੋ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ‘‘ਇਮਾ ਤੇ ਮਾਤਰੋ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ‘‘ਨ ਏਤ੍ਤਿਕਾ ਮੇ ਮਾਤਰੋ, ਏਕਾਯ ਮੇ ਮਾਤਰਾ ਭਵਿਤਬ੍ਬਂ, ਤਂ ਮੇ ਆਚਿਕ੍ਖਥਾ’’ਤਿ ਆਹ। ਰਾਜਾ ‘‘ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਇਮਂ ਵਞ੍ਚੇਤੁ’’ਨ੍ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ, ਤਾਤ, ਤਵ ਮਾਤਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ, ਤ੍ਵਂ ਮਯਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੁਪਸ੍ਸਯਾ ਆਨੀਤੋਤਿ। ਸੋ ਤਾਵਤਕੇਨੇਵ ਸਮੁਪ੍ਪਨ੍ਨਸਂਵੇਗੋ ਹੁਤ੍ਵਾ, ‘‘ਤਾਤ, ਪਬ੍ਬਾਜੇਥ ਮ’’ਨ੍ਤਿ ਆਹ। ਰਾਜਾ ‘‘ਸਾਧੁ, ਤਾਤਾ’’ਤਿ ਤਂ ਮਹਨ੍ਤੇਨ ਸਕ੍ਕਾਰੇਨ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਪਬ੍ਬਾਜੇਸਿ। ਸੋ ਲਦ੍ਧੂਪਸਮ੍ਪਦੋ **ਕੁਮਾਰਕਸ੍ਸਪਤ੍ਥੇਰੋ**ਤਿ ਪਞ੍ਞਾਯਿ। ਸੋ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਅਰਞ੍ਞਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਵਾਯਮਿਤ੍ਵਾ ਵਿਸੇਸਂ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੋ ‘‘ਪੁਨ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਵਿਸੇਸੇਤ੍ਵਾ ਗਹੇਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਨ੍ਧਵਨੇ ਵਿਹਾਸਿ।

ਅਥ ਨਂ ਕਸ੍ਸਪਬੁਦ੍ਧਕਾਲੇ ਏਕਤੋ ਸਮਣਧਮ੍ਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਅਨਾਗਾਮਿਫਲਂ ਪਤ੍ਵਾ ਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਭਿਕ੍ਖੁ ਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕਤੋ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਨ੍ਨਰਸ ਪਞ੍ਹੇ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ''ਇਮੇ ਪਞ੍ਹੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਅਞ੍ਞੋ ਬ੍ਯਾਕਾਤੁਂ ਸਮਤ੍ਥੋ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ, ਗਚ੍ਛ, ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਇਮੇਸਂ ਅਤ੍ਥਂ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਾ''ਤਿ ਉਯ੍ਯੋਜੇਸਿ। ਸੋ ਤਥਾ ਕਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਹਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨਾਵਸਾਨੇ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਿ। ਤਸ੍ਸ ਪਨ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤਦਿਵਸਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਦ੍ਵਾਦਸ ਵਸ੍ਸਾਨਿ ਮਾਤੁਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ ਅਕ੍ਖੀਹਿ ਅਸ੍ਸੂਨਿ ਪਵਤ੍ਤਿਂਸੁ। ਸਾ ਪੁਤ੍ਤਵਿਯੋਗਦੁਕ੍ਖਿਤਾ ਅਸ੍ਸੁਤਿਨ੍ਨੇਨੇਵ ਮੁਖੇਨ ਭਿਕ੍ਖਾਯ ਚਰਮਾਨਾ ਅਨ੍ਤਰਵੀਥਿਯਂ ਥੇਰਂ ਦਿਸ੍ਵਾਵ, ''ਪੁਤ੍ਤ , ਪੁਤ੍ਤਾ''ਤਿ ਵਿਰਵਨ੍ਤੀ ਤਂ ਗਣ੍ਹਿਤੁਂ ਉਪਧਾਵਮਾਨਾ ਪਰਿਵਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਪਤਿ। ਸਾ ਥਨੇਹਿ ਖੀਰਂ ਮੁਞ੍ਚਨ੍ਤੇਹਿ ਉਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਅਲ੍ਲਚੀਵਰਾ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਥੇਰਂ ਗਣ੍ਹਿ। ਸੋ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਸਚਾਯਂ ਮਮ ਸਨ੍ਤਿਕਾ ਮਧੁਰਵਚਨਂ ਲਭਿਸ੍ਸਤਿ, ਵਿਨਸ੍ਸਿਸ੍ਸਤਿ। ਥਦ੍ਧਮੇਵ ਕਤ੍ਵਾ ਇਮਾਯ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸਲ੍ਲਪਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ। ਅਥ ਨਂ ਆਹ – ''ਕਿਂ ਕਰੋਨ੍ਤੀ ਵਿਚਰਸਿ, ਸਿਨੇਹਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਛਿਨ੍ਦਿਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਸੀ''ਤਿ। ਸਾ ''ਅਹੋ ਕਕ੍ਖਲ਼ਾ ਥੇਰਸ੍ਸ ਕਥਾ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ''ਕਿਂ ਵਦੇਸਿ, ਤਾਤਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਪੁਨਪਿ ਤੇਨ ਤਥੇਵ ਵੁਤ੍ਤਾ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਅਹਂ ਇਮਸ੍ਸ ਕਾਰਣਾ ਦ੍ਵਾਦਸ ਵਸ੍ਸਾਨਿ ਅਸ੍ਸੂਨਿ ਸਨ੍ਧਾਰੇਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਮਿ, ਅਯਂ ਪਨੇਵਂ ਥਦ੍ਧਹਦਯੋ, ਕਿਂ ਮੇ ਇਮਿਨਾ''ਤਿ ਪੁਤ੍ਤਸਿਨੇਹਂ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਤਂਦਿਵਸਮੇਵ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਿ।

ਅਪਰੇਨ ਸਮਯੇਨ ਧਮ੍ਮਸਭਾਯਂ ਕਥਂ ਸਮੁਟ੍ਠਾਪੇਸੁਂ – ''ਆਵੁਸੋ, ਦੇਵਦਤ੍ਤੇਨ ਏਵਂ ਉਪਨਿਸ੍ਸਯਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ ਕੁਮਾਰਕਸ੍ਸਪੋ ਚ ਥੇਰੀ ਚ ਨਾਸਿਤਾ, ਸਤ੍ਥਾ ਪਨ ਤੇਸਂ ਪਤਿਟ੍ਠਾ ਜਾਤੋ, ਅਹੋ ਬੁਦ੍ਧਾ ਨਾਮ ਲੋਕਾਨੁਕਮ੍ਪਕਾ''ਤਿ । ਸਤ੍ਥਾ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ''ਕਾਯ ਨੁਤ੍ਥ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਏਤਰਹਿ ਕਥਾਯ ਸਨ੍ਨਿਸਿਨ੍ਨਾ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ''ਇਮਾਯ ਨਾਮਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ''ਨ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਇਦਾਨੇਵ ਅਹਂ ਇਮੇਸਂ ਪਚ੍ਚਯੋ ਪਤਿਟ੍ਠਾ ਜਾਤੋ, ਪੁਬ੍ਬੇਪਿ ਨੇਸਂ ਅਹਂ ਪਤਿਟ੍ਠਾ ਅਹੋਸਿਂਯੇਵਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ –

''ਨਿਗ੍ਰੋਧਮੇਵ ਸੇਵੇਯ੍ਯ, ਨ ਸਾਖਮੁਪਸਂਵਸੇ।
ਨਿਗ੍ਰੋਧਸ੍ਮਿਂ ਮਤਂ ਸੇਯ੍ਯੋ, ਯਞ੍ਚੇ ਸਾਖਸ੍ਮਿ ਜੀਵਿਤ''ਨ੍ਤਿ॥ (ਜਾ॰ ੧.੧.੧੨; ੧.੧੦.੮੧) –

ਇਮਂ **ਨਿਗ੍ਰੋਧਜਾਤਕਂ** ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਨ ਕਥੇਤ੍ਵਾ ''ਤਦਾ ਸਾਖਮਿਗੋ ਦੇਵਦਤ੍ਤੋ ਅਹੋਸਿ, ਪਰਿਸਾਪਿਸ੍ਸ ਦੇਵਦਤ੍ਤਪਰਿਸਾ, ਵਾਰਪ੍ਪਤ੍ਤਾ ਮਿਗਧੇਨੁ ਥੇਰੀ ਅਹੋਸਿ, ਪੁਤ੍ਤੋ ਕੁਮਾਰਕਸ੍ਸਪੋ, ਗਬ੍ਭਿਨੀਮਿਗਿਯਾ ਜੀਵਿਤਂ ਪਰਿਚ੍ਚਜਿਤ੍ਵਾ ਗਤੋ ਨਿਗ੍ਰੋਧਮਿਗਰਾਜਾ ਪਨ ਅਹਮੇਵਾ''ਤਿ ਜਾਤਕਂ ਸਮੋਧਾਨੇਤ੍ਵਾ ਪੁਤ੍ਤਸਿਨੇਹਂ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਥੇਰਿਯਾ ਅਤ੍ਤਨਾਵ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਤਿਟ੍ਠਾਨਕਤਭਾਵਂ ਪਕਾਸੇਨ੍ਤੋ, ''ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਯਸ੍ਮਾ ਪਰਸ੍ਸ ਅਤ੍ਤਨਿ ਠਿਤੇਨ ਸਗ੍ਗਪਰਾਯਣੇਨ ਵਾ ਮਗ੍ਗਪਰਾਯਣੇਨ ਵਾ ਭਵਿਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕਾ, ਤਸ੍ਮਾ ਅਤ੍ਤਾਵ ਅਤ੍ਤਨੋ ਨਾਥੋ, ਪਰੋ ਕਿਂ ਕਰਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

੧੬੦.''ਅਤ੍ਤਾ ਹਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਨਾਥੋ, ਕੋ ਹਿ ਨਾਥੋ ਪਰੋ ਸਿਯਾ।
ਅਤ੍ਤਨਾ ਹਿ ਸੁਦਨ੍ਤੇਨ, ਨਾਥਂ ਲਭਤਿ ਦੁਲ੍ਲਭ''ਨ੍ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਨਾਥੋ**ਤਿ ਪਤਿਟ੍ਠਾ। ਇਦਂ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ – ਯਸ੍ਮਾ ਅਤ੍ਤਨਿ ਠਿਤੇਨ ਅਤ੍ਤਸਮ੍ਪਨ੍ਨੇਨ ਕੁਸਲਂ ਕਤ੍ਵਾ ਸਗ੍ਗਂ ਵਾ ਪਾਪੁਣਿਤੁਂ, ਮਗ੍ਗਂ ਵਾ ਭਾਵੇਤੁਂ, ਫਲਂ ਵਾ ਸਚ੍ਛਿਕਾਤੁਂ ਸਕ੍ਕਾ । ਤਸ੍ਮਾ ਹਿ ਅਤ੍ਤਾਵ **ਅਤ੍ਤਨੋ** ਪਤਿਟ੍ਠਾ ਹੋਤਿ, **ਪਰੋ ਕੋ** ਨਾਮ ਕਸ੍ਸ ਪਤਿਟ੍ਠਾ **ਸਿਯਾ। ਅਤ੍ਤਨਾ** ਏਵ **ਹਿ ਸੁਦਨ੍ਤੇਨ** ਨਿਬ੍ਬਿਸੇਵਨੇਨ ਅਰਹਤ੍ਤਫਲਸਙ੍ਖਾਤਂ **ਦੁਲ੍ਲਭਂ ਨਾਥਂ ਲਭਤਿ**। ਅਰਹਤ੍ਤਞ੍ਹਿ ਸਨ੍ਧਾਯ ਇਧ ''ਨਾਥਂ ਲਭਤਿ ਦੁਲ੍ਲਭ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਬਹੂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਾਦੀਨਿ ਪਾਪੁਣਿਂਸੂਤਿ।

ਕੁਮਾਰਕਸ੍ਸਪਮਾਤੁਥੇਰੀਵਤ੍ਥੁ ਚਤੁਤ੍ਥਂ।

੫. ਮਹਾਕਾਲਉਪਾਸਕਵਤ੍ਥੁ

ਅਤ੍ਤਨਾ ਹਿ ਕਤਂ ਪਾਪਨ੍ਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਏਕਂ ਮਹਾਕਾਲਂ ਨਾਮ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨਉਪਾਸਕਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਸੋ ਕਿਰ ਮਾਸਸ੍ਸ ਅਟ੍ਠਦਿਵਸੇਸੁ ਉਪੋਸਥਿਕੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਵਿਹਾਰੇ ਸਬ੍ਬਰਤ੍ਤਿਂ ਧਮ੍ਮਕਥਂ ਸੁਣਾਤਿ। ਅਥ ਰਤ੍ਤਿਂ ਚੋਰਾ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਗੇਹੇ ਸਨ੍ਧਿਂ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਭਣ੍ਡਕਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਲੋਹਭਾਜਨਸਦ੍ਦੇਨ ਪਬੁਦ੍ਧੇਹਿ ਸਾਮਿਕੇਹਿ ਅਨੁਬਦ੍ਧਾ ਗਹਿਤਭਣ੍ਡਂ ਛਡ੍ਡੇਤ੍ਵਾ ਪਲਾਯਿਂਸੁ। ਸਾਮਿਕਾਪਿ ਤੇ ਅਨੁਬਨ੍ਧਿਂਸੁਯੇਵ, ਤੇ ਦਿਸਾ ਪਕ੍ਖਨ੍ਦਿਂਸੁ। ਏਕੋ ਪਨ ਵਿਹਾਰਮਗ੍ਗਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਮਹਾਕਾਲਸ੍ਸ ਰਤ੍ਤਿਂ ਧਮ੍ਮਕਥਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਪਾਤੋਵ ਪੋਕ੍ਖਰਣਿਤੀਰੇ ਮੁਖਂ ਧੋਵਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪੁਰਤੋ ਭਣ੍ਡਿਕਂ ਛਡ੍ਡੇਤ੍ਵਾ ਪਲਾਯਿ। ਚੋਰੇ ਅਨੁਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਆਗਤਮਨੁਸ੍ਸਾ ਭਣ੍ਡਿਕਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ‘‘ਤ੍ਵਂ ਨੋ ਗੇਹਸਨ੍ਧਿਂ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਭਣ੍ਡਿਕਂ ਹਰਿਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਂ ਸੁਣਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਵਿਚਰਸੀ’’ਤਿ ਤਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪੋਥੇਤ੍ਵਾ ਮਾਰੇਤ੍ਵਾ ਛਡ੍ਡੇਤ੍ਵਾ ਅਗਮਿਂਸੁ। ਅਥ ਨਂ ਪਾਤੋਵ ਪਾਨੀਯਘਟਂ ਆਦਾਯ ਗਤਾ ਦਹਰਸਾਮਣੇਰਾ ਦਿਸ੍ਵਾ ‘‘ਵਿਹਾਰੇ ਧਮ੍ਮਕਥਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਸਯਿਤਉਪਾਸਕੋ ਅਯੁਤ੍ਤਂ ਮਰਣਂ ਲਭਤੀ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥੁ ਆਰੋਚੇਸੁਂ। ਸਤ੍ਥਾ ‘‘ਆਮ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਅਤ੍ਤਭਾਵੇ ਕਾਲੇਨ ਅਪ੍ਪਤਿਰੂਪਂ ਮਰਣਂ ਲਦ੍ਧਂ, ਪੁਬ੍ਬੇ ਕਤਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਪਨ ਤੇਨ ਯੁਤ੍ਤਮੇਵ ਲਦ੍ਧ’’ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਤੇਹਿ ਯਾਚਿਤੋ ਤਸ੍ਸ ਪੁਬ੍ਬਕਮ੍ਮਂ ਕਥੇਸਿ –

ਅਤੀਤੇ ਕਿਰ ਬਾਰਾਣਸਿਰਞ੍ਞੋ ਵਿਜਿਤੇ ਏਕਸ੍ਸ ਪਚ੍ਚਨ੍ਤਗਾਮਸ੍ਸ ਅਟਵਿਮੁਖੇ ਚੋਰਾ ਪਹਰਨ੍ਤਿ। ਰਾਜਾ ਅਟਵਿਮੁਖੇ ਏਕਂ ਰਾਜਭਟਂ ਠਪੇਸਿ, ਸੋ ਭਤਿਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਮਨੁਸ੍ਸੇ ਓਰਤੋ ਪਾਰਂ ਨੇਤਿ, ਪਾਰਤੋ ਓਰਂ ਆਨੇਤਿ। ਅਥੇਕੋ ਮਨੁਸ੍ਸੋ ਅਭਿਰੂਪਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਭਰਿਯਂ ਚੂਲ਼ਯਾਨਕਂ ਆਰੋਪੇਤ੍ਵਾ ਤਂ ਠਾਨਂ ਅਗਮਾਸਿ। ਰਾਜਭਟੋ ਤਂ ਇਤ੍ਥਿਂ ਦਿਸ੍ਵਾਵ ਸਞ੍ਜਾਤਸਿਨੇਹੋ ਤੇਨ ‘‘ਅਟਵਿਂ ਨੋ , ਸਾਮਿ, ਅਤਿਕ੍ਕਾਮੇਹੀ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇਪਿ ‘‘ਇਦਾਨਿ ਵਿਕਾਲੋ, ਪਾਤੋਵ ਅਤਿਕ੍ਕਾਮੇਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਆਹ। ਸੋ ਸਕਾਲੋ, ਸਾਮਿ, ਇਦਾਨੇਵ ਨੋ ਨੇਹੀਤਿ। ਨਿਵਤ੍ਤ, ਭੋ, ਅਮ੍ਹਾਕਂਯੇਵ ਗੇਹੇ ਆਹਾਰੋ ਚ ਨਿਵਾਸੋ ਚ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀਤਿ। ਸੋ ਨੇਵ ਨਿਵਤ੍ਤਿਤੁਂ ਇਚ੍ਛਿ। ਇਤਰੋ ਪੁਰਿਸਾਨਂ ਸਞ੍ਞਂ ਦਤ੍ਵਾ ਯਾਨਕਂ ਨਿਵਤ੍ਤਾਪੇਤ੍ਵਾ ਅਨਿਚ੍ਛਨ੍ਤਸ੍ਸੇਵ ਦ੍ਵਾਰਕੋਟ੍ਠਕੇ ਨਿਵਾਸਂ ਦਤ੍ਵਾ ਆਹਾਰਂ ਪਟਿਯਾਦਾਪੇਸਿ। ਤਸ੍ਸ ਪਨ ਗੇਹੇ ਏਕਂ ਮਣਿਰਤਨਂ ਅਤ੍ਥਿ। ਸੋ ਤਂ ਤਸ੍ਸ ਯਾਨਕਨ੍ਤਰੇ ਪਕ੍ਖਿਪਾਪੇਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਚੂਸਕਾਲੇ ਚੋਰਾਨਂ ਪਵਿਟ੍ਠਸਦ੍ਦਂ ਕਾਰੇਸਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਪੁਰਿਸਾ ‘‘ਮਣਿਰਤਨਂ, ਸਾਮਿ, ਚੋਰੇਹਿ ਹਟ’’ਨ੍ਤਿ ਆਰੋਚੇਸੁਂ। ਸੋ ਗਾਮਦ੍ਵਾਰੇਸੁ ਆਰਕ੍ਖਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ‘‘ਅਨ੍ਤੋਗਾਮਤੋ ਨਿਕ੍ਖਮਨ੍ਤੇ ਵਿਚਿਨਥਾ’’ਤਿ ਆਹ। ਇਤਰੋਪਿ ਪਾਤੋਵ ਯਾਨਕਂ ਯੋਜੇਤ੍ਵਾ ਪਾਯਾਸਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਯਾਨਕਂ ਸੋਧੇਨ੍ਤਾ ਅਤ੍ਤਨਾ ਠਪਿਤਂ ਮਣਿਰਤਨਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਸਨ੍ਤਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ‘‘ਤ੍ਵਂ ਮਣਿਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਲਾਯਸੀ’’ਤਿ ਪੋਥੇਤ੍ਵਾ ‘‘ਗਹਿਤੋ ਨੋ, ਸਾਮਿ, ਚੋਰੋ’’ਤਿ ਗਾਮਭੋਜਕਸ੍ਸ ਦਸ੍ਸੇਸੁਂ। ਸੋ ‘‘ਭਤਕਸ੍ਸ ਵਤ ਮੇ ਗੇਹੇ ਨਿਵਾਸਂ ਦਤ੍ਵਾ ਭਤ੍ਤਂ ਦਿਨ੍ਨਂ, ਮਣਿਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਗਤੋ, ਗਣ੍ਹਥ ਨਂ ਪਾਪਪੁਰਿਸ’’ਨ੍ਤਿ ਪੋਥਾਪੇਤ੍ਵਾ ਮਾਰੇਤ੍ਵਾ ਛਡ੍ਡਾਪੇਸਿ। ਇਦਂ ਤਸ੍ਸ ਪੁਬ੍ਬਕਮ੍ਮਂ। ਸੋ ਤਤੋ ਚੁਤੋ ਅਵੀਚਿਮ੍ਹਿ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਦੀਘਰਤ੍ਤਂ ਪਚ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਵਿਪਾਕਾਵਸੇਸੇਨ ਅਤ੍ਤਭਾਵਸਤੇ ਤਥੇਵ ਪੋਥਿਤੋ ਮਰਣਂ ਪਾਪੁਣਿ।

ਏਵਂ ਸਤ੍ਥਾ ਮਹਾਕਾਲਸ੍ਸ ਪੁਬ੍ਬਕਮ੍ਮਂ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ, ‘‘ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਏਵਂ ਇਮੇ ਸਤ੍ਤੇ ਅਤ੍ਤਨਾ ਕਤਪਾਪਕਮ੍ਮਮੇਵ ਚਤੂਸੁ ਅਪਾਯੇਸੁ ਅਭਿਮਤ੍ਥਤੀ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

੧੬੧.‘‘ਅਤ੍ਤਨਾ ਹਿ ਕਤਂ ਪਾਪਂ, ਅਤ੍ਤਜਂ ਅਤ੍ਤਸਮ੍ਭਵਂ।
ਅਭਿਮਤ੍ਥਤਿ ਦੁਮ੍ਮੇਧਂ, ਵਜਿਰਂਵਸ੍ਮਮਯਂ ਮਣਿ’’ਨ੍ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਵਜਿਰਂਵਸ੍ਮਮਯਂ ਮਣਿ**ਨ੍ਤਿ ਵਜਿਰਂਵ ਅਸ੍ਮਮਯਂ ਮਣਿਂ। ਇਦਂ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ – ਯਥਾ ਪਾਸਾਣਮਯਂ ਪਾਸਾਣਸਮ੍ਭਵਂ ਵਜਿਰਂ ਤਮੇਵ ਅਸ੍ਮਮਯਂ ਮਣਿਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਉਟ੍ਠਾਨਟ੍ਠਾਨਸਙ੍ਖਾਤਂ ਪਾਸਾਣਮਣਿਂ ਖਾਦਿਤ੍ਵਾ ਛਿਦ੍ਦਂ ਛਿਦ੍ਦਂ ਖਣ੍ਡਂ ਖਣ੍ਡਂ ਕਤ੍ਵਾ ਅਪਰਿਭੋਗਂ ਕਰੋਤਿ, ਏਵਮੇਵ **ਅਤ੍ਤਨਾ ਕਤਂ** ਅਤ੍ਤਨਿ ਜਾਤਂ **ਅਤ੍ਤਸਮ੍ਭਵਂ** ਪਾਪਂ **ਦੁਮ੍ਮੇਧਂ** ਨਿਪ੍ਪਞ੍ਞਂ ਪੁਗ੍ਗਲਂ ਚਤੂਸੁ ਅਪਾਯੇਸੁ **ਅਭਿਮਤ੍ਥਤਿ** ਕਨ੍ਤਤਿ ਵਿਦ੍ਧਂਸੇਤੀਤਿ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਭਿਕ੍ਖੂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਾਦੀਨਿ ਪਾਪੁਣਿੰਸੂਤਿ।

ਮਹਾਕਾਲਉਪਾਸਕਵਤ੍ਥੁ ਪਞ੍ਚਮਂ।

੬. ਦੇਵਦਤ੍ਤਵਤ੍ਥੁ

ਯਸ੍ਸ ਅਚ੍ਚਨ੍ਤਦੁਸ੍ਸੀਲਜਨ੍ਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਵੇਲੁਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਦੇਵਦਤ੍ਤਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਏਕਸ੍ਮਿਞ੍ਹਿ ਦਿਵਸੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਧਮ੍ਮਸਭਾਯਂ ਕਥਂ ਸਮੁਟ੍ਠਾਪੇਸੁਂ – ‘‘ਆਵੁਸੋ, ਦੇਵਦਤ੍ਤੋ ਦੁਸ੍ਸੀਲੋ ਪਾਪਧਮ੍ਮੋ ਦੁਸ੍ਸੀਲਜਕਾਰਣੇਨ ਵਡ੍ਢਿਤਾਯ ਤਣ੍ਹਾਯ ਅਜਾਤਸਤ੍ਤੁਂ ਸਙ੍ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਮਹਨ੍ਤਂ ਲਾਭਸਕ੍ਕਾਰਂ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਅਜਾਤਸਤ੍ਤੁਂ ਪਿਤੁਵਧੇ ਸਮਾਦਪੇਤ੍ਵਾ ਤੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਏਕਤੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਨਾਨਪ੍ਪਕਾਰੇਨ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਵਧਾਯ ਪਰਿਸਕ੍ਕਤੀ’’ਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ‘‘ਕਾਯ ਨੁਤ੍ਥ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਏਤਰਹਿ ਕਥਾਯ ਸਨ੍ਨਿਸਿਨ੍ਨਾ’’ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ‘‘ਇਮਾਯ ਨਾਮਾ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ‘‘ਨ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਇਦਾਨੇਵ, ਪੁਬ੍ਬੇਪਿ ਦੇਵਦਤ੍ਤੋ ਨਾਨਪ੍ਪਕਾਰੇਨ ਮਯ੍ਹਂ ਵਧਾਯ ਪਰਿਸਕ੍ਕਤੀ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ **ਕੁਰੁਙ੍ਗਮਿਗਜਾਤਕਾ**ਦੀਨਿ (ਜਾ॰ ੧.੨.੧੧੧-੨) ਕਥੇਤ੍ਵਾ, ‘‘ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਚ੍ਚਨ੍ਤਦੁਸ੍ਸੀਲਪੁਗ੍ਗਲਂ ਨਾਮ ਦੁਸ੍ਸੀਲਜਕਾਰਣਾ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾ ਤਣ੍ਹਾ ਮਾਲੁਵਾ ਵਿਯ ਸਾਲਂ ਪਰਿਯੋਨਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਸਮ੍ਭਞ੍ਜਮਾਨਾ ਨਿਰਯਾਦੀਸੁ ਪਕ੍ਖਿਪਤੀ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਗਾਥਾਮਾਹ –

੧੬੨.‘‘ਯਸ੍ਸ ਅਚ੍ਚਨ੍ਤਦੁਸ੍ਸੀਲਜਂ, ਮਾਲੁਵਾ ਸਾਲਮਿਵੋਤ੍ਥਤਂ।
ਕਰੋਤਿ ਸੋ ਤਥਤ੍ਤਾਨਂ, ਯਥਾ ਨਂ ਇਚ੍ਛਤੀ ਦਿਸੋ’’ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਅਚ੍ਚਨ੍ਤਦੁਸ੍ਸੀਲਜ**ਨ੍ਤਿ ਏਕਨ੍ਤਦੁਸ੍ਸੀਲਭਾਵੋ। ਗਿਹੀ ਵਾ ਜਾਤਿਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਦਸ ਅਕੁਸਲਕਮ੍ਮਪਥੇ ਕਰੋਨ੍ਤੋ, ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ ਵਾ ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਦਿਵਸਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਗਰੁਕਾਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜਮਾਨੋ ਅਚ੍ਚਨ੍ਤਦੁਸ੍ਸੀਲੋ ਨਾਮ। ਇਧ ਪਨ ਯੋ ਦ੍ਵੀਸੁ ਤੀਸੁ ਅਤ੍ਤਭਾਵੇਸੁ ਦੁਸ੍ਸੀਲੋ, ਏਤਸ੍ਸ ਗਤਿਯਾ ਆਗਤਂ ਦੁਸ੍ਸੀਲਭਾਵਂ ਸਨ੍ਧਾਯੇਤਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਦੁਸ੍ਸੀਲਭਾਵੋ**ਤਿ ਚੇਤ੍ਥ ਦੁਸ੍ਸੀਲਸ੍ਸ ਛ ਦ੍ਵਾਰਾਨਿ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾ ਤਣ੍ਹਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। **ਮਾਲੁਵਾ ਸਾਲਮਿਵੋਤ੍ਥਤ**ਨ੍ਤਿ ਯਸ੍ਸ ਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਤਂ ਤਣ੍ਹਾਸਙ੍ਖਾਤਂ ਦੁਸ੍ਸੀਲਜਂ ਯਥਾ ਨਾਮ ਮਾਲੁਵਾ ਸਾਲਂ ਓਤ੍ਥਰਨ੍ਤੀ ਦੇਵੇ ਵਸ੍ਸਨ੍ਤੇ ਪਤ੍ਤੇਹਿ ਉਦਕਂ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਸਮ੍ਭਞ੍ਜਨਵਸੇਨ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥਕਮੇਵ ਪਰਿਯੋਨਨ੍ਧਤਿ, ਏਵਂ ਅਤ੍ਤਭਾਵਂ ਓਤ੍ਥਤਂ ਪਰਿਯੋਨਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਠਿਤਂ। ਸੋ ਮਾਲੁਵਾਯ ਸਮ੍ਭਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਭੂਮਿਯਂ ਪਾਤਿਯਮਾਨੋ ਰੁਕ੍ਖੋ ਵਿਯ ਤਾਯ ਦੁਸ੍ਸੀਲਜਸਙ੍ਖਾਤਾਯ ਤਣ੍ਹਾਯ ਸਮ੍ਭਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਅਪਾਯੇਸੁ ਪਾਤਿਯਮਾਨੋ, ਯਥਾ ਨਂ ਅਨਤ੍ਥਕਾਮੋ ਦਿਸੋ ਇਚ੍ਛਤਿ, ਤਥਾ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਕਰੋਤਿ ਨਾਮਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਬਹੂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਾਦੀਨਿ ਪਾਪੁਣਿੰਸੂਤਿ।

ਦੇਵਦਤ੍ਤਵਤ੍ਥੁ ਛਟ੍ਠਂ।

੭. ਸਙ੍ਘਭੇਦਪਰਿਸਕ੍ਕਨਵਤ੍ਥੁ

ਸੁਕਰਾਨੀਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਵੇਲੁਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਸਙ੍ਘਭੇਦਪਰਿਸਕ੍ਕਨਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਏਕਦਿਵਸਞ੍ਹਿ ਦੇਵਦਤ੍ਤੋ ਸਙ੍ਘਭੇਦਾਯ ਪਰਿਸਕ੍ਕਨ੍ਤੋ ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤਂ ਆਨਨ੍ਦਂ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਨ੍ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯਂ ਆਰੋਚੇਸਿ। ਤਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਥੇਰੋ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਏਤਦਵੋਚ – ‘‘ਇਧਾਹਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਪੁਬ੍ਬਣ੍ਹਸਮਯਂ ਨਿਵਾਸੇਤ੍ਵਾ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਮਾਦਾਯ ਰਾਜਗਹਂ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਪਾਵਿਸਿਂ। ਅਦ੍ਦਸਾ ਖੋ ਮਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਦੇਵਦਤ੍ਤੋ ਰਾਜਗਹੇ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਨ੍ਤਂ। ਦਿਸ੍ਵਾ ਯੇਨਾਹਂ

ਤੇਨੁਪਸङ्कमि, ਉਪਸङ्कमਿਤ੍ਵਾ ਮਂ ਏਤਦਵੋਚ – ‘ਅਜ੍ਜਤਗ੍ਗੇ ਦਾਨਾਹਂ, ਆਵੁਸੋ ਆਨਨ੍ਦ, ਅਞ੍ਞਤ੍ਰੇਵ ਭਗਵਤਾ ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ ਭਿਕ੍ਖੁਸङ्घੇਨ ਉਪੋਸਥਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮਿ ਸङ्घਕਮ੍ਮਞ੍ਚਾ’ਤਿ। ਅਜ੍ਜ ਭਗਵਾ ਦੇਵਦਤ੍ਤੋ ਸङ्घਂ ਭਿਨ੍ਦਿਸ੍ਸਤਿ, ਉਪੋਸਥਞ੍ਚ ਕਰਿਸ੍ਸਤਿ ਸङ्घਕਮ੍ਮਾਨਿ ਚਾ’’ਤਿ। ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤੇ ਸਤ੍ਥਾ –

> ‘‘ਸੁਕਰਂ ਸਾਧੁਨਾ ਸਾਧੁ, ਸਾਧੁ ਪਾਪੇਨ ਦੁਕ੍ਕਰਂ।
> ਪਾਪਂ ਪਾਪੇਨ ਸੁਕਰਂ, ਪਾਪਮਰਿਯੇਹਿ ਦੁਕ੍ਕਰ’’ਨ੍ਤਿ॥ (ਉਦਾ॰ ੪੮) –

ਇਮਂ ਉਦਾਨਂ ਉਦਾਨੇਤ੍ਵਾ, ‘‘ਆਨਨ੍ਦ, ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਹਿਤਕਮ੍ਮਂ ਨਾਮ ਸੁਕਰਂ, ਹਿਤਕਮ੍ਮਮੇਵ ਦੁਕ੍ਕਰ’’ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

> **੧੬੩**.‘‘ਸੁਕਰਾਨਿ ਅਸਾਧੂਨਿ, ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਹਿਤਾਨਿ ਚ।
> ਯਂ ਵੇ ਹਿਤਞ੍ਚ ਸਾਧੁਞ੍ਚ, ਤਂ ਵੇ ਪਰਮਦੁਕ੍ਕਰ’’ਨ੍ਤਿ॥

ਤਸ੍ਸਤ੍ਥੋ – ਯਾਨਿ ਕਮ੍ਮਾਨਿ **ਅਸਾਧੂਨਿ** ਸਾਵਜ੍ਜਾਨਿ ਅਪਾਯਸਂਵਤ੍ਤਨਿਕਤ੍ਤਾਯੇਵ **ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਹਿਤਾਨਿ ਚ** ਹੋਨ੍ਤਿ, ਤਾਨਿ **ਸੁਕਰਾਨਿ**। **ਯਂ** ਪਨ ਸੁਗਤਿਸਂਵਤ੍ਤਨਿਕਤ੍ਤਾ ਅਤ੍ਤਨੋ **ਹਿਤਞ੍ਚ** ਅਨਵਜ੍ਜਤ੍ਥੇਨ **ਸਾਧੁਞ੍ਚ** ਸੁਗਤਿਸਂਵਤ੍ਤਨਿਕਞ੍ਚੇਵ ਨਿਬ੍ਬਾਨਸਂਵਤ੍ਤਨਿਕਞ੍ਚ ਕਮ੍ਮਂ, **ਤਂ** ਪਾਚੀਨਨਿਨ੍ਨਾਯ ਗङ्ਗਾਯ ਉਬ੍ਬਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਾਮੁਖਕਰਣਂ ਵਿਯ ਅਤਿਦੁਕ੍ਕਰਨ੍ਤਿ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਬਹੂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਾਦੀਨਿ ਪਾਪੁਣਿਂਸੂਤਿ।

ਸङ्ਘਭੇਦਪਰਿਸਕ੍ਕਨਵਤ੍ਥੁ ਸਤ੍ਤਮਂ।

੮. ਕਾਲਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ

ਯੋ ਸਾਸਨਨ੍ਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਕਾਲਤ੍ਥੇਰਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਕਿਰੇਕਾ ਇਤ੍ਥੀ ਮਾਤੁਟ੍ਠਾਨੇ ਠਤ੍ਵਾ ਤਂ ਥੇਰਂ ਉਪਟ੍ਠਹਿ। ਤਸ੍ਸਾ ਪਟਿਵਿਸ੍ਸਕਗੇਹੇ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਧਮ੍ਮਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ‘‘ਅਹੋ ਬੁਦ੍ਧਾ ਨਾਮ ਅਚ੍ਛਰਿਯਾ, ਅਹੋ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾ ਮਧੁਰਾ’’ਤਿ ਪਸਂਸਨ੍ਤਿ। ਸਾ ਇਤ੍ਥੀ ਤੇਸਂ ਕਥਂ ਸੁਤ੍ਵਾ, ‘‘ਭਨ੍ਤੇ, ਅਹਮ੍ਪਿ ਸਤ੍ਥੁ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸੋਤੁਕਾਮਾ’’ਤਿ ਤਸ੍ਸ ਆਰੋਚੇਸਿ। ਸੋ ‘‘ਤਤ੍ਥ ਮਾ ਗਮੀ’’ਤਿ ਤਂ ਨਿਵਾਰੇਸਿ। ਸਾ ਪੁਨਦਿਵਸੇ ਪੁਨਦਿਵਸੇਪੀਤਿ ਯਾਵਤਤਿਯਂ ਤੇਨ ਨਿਵਾਰਿਯਮਾਨਾਪਿ ਸੋਤੁਕਾਮਾਵ ਅਹੋਸਿ। ਕਸ੍ਮਾ ਸੋ ਪਨੇਤਂ ਨਿਵਾਰੇਸੀਤਿ? ਏਵਂ ਕਿਰਸ੍ਸ ਅਹੋਸਿ – ‘‘ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਧਮ੍ਮਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਮਯਿ ਭਿਜ੍ਜਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ। ਸਾ ਏਕਦਿਵਸਂ ਪਾਤੋਵ ਭੁਤ੍ਤਪਾਤਰਾਸਾ ਉਪੋਸਥਂ ਸਮਾਦਿਯਿਤ੍ਵਾ, ‘‘ਅਮ੍ਮ, ਸਾਧੁਕਂ ਅਯ੍ਯਂ ਪਰਿਵਿਸੇਯ੍ਯਾਸੀ’’ਤਿ ਧੀਤਰਂ ਆਣਾਪੇਤ੍ਵਾ ਵਿਹਾਰਂ ਅਗਮਾਸਿ। ਧੀਤਾਪਿਸ੍ਸਾ ਤਂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਆਗਤਕਾਲੇ ਪਰਿਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ‘‘ਕੁਹਿਂ ਮਹਾਉਪਾਸਿਕਾ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾ ‘‘ਧਮ੍ਮਸ੍ਸਵਨਾਯ ਵਿਹਾਰਂ ਗਤਾ’’ਤਿ ਆਹ। ਸੋ ਤਂ ਸੁਤ੍ਵਾਵ ਕੁਚ੍ਛਿਯਂ ਉਟ੍ਠਿਤੇਨ ਡਾਹੇਨ ਸਨ੍ਤਪ੍ਪਮਾਨੋ ‘‘ਇਦਾਨਿ ਸਾ ਮਯਿ ਭਿਨ੍ਨਾ’’ਤਿ ਵੇਗੇਨ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਧਮ੍ਮਂ ਸੁਣਮਾਨਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਆਹ, ‘‘ਭਨ੍ਤੇ, ਅਯਂ ਇਤ੍ਥੀ ਦਨ੍ਧਾ ਸੁਖੁਮਂ ਧਮ੍ਮਕਥਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਇਮਿਸ੍ਸਾ ਖਨ੍ਧਾਦਿਪਟਿਸਂਯੁਤ੍ਤਂ ਸੁਖੁਮਂ ਧਮ੍ਮਕਥਂ ਅਕਥੇਤ੍ਵਾ ਦਾਨਕਥਂ ਵਾ ਸੀਲਕਥਂ ਵਾ ਕਥੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ’’ਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਤਸ੍ਸਜ੍ਝਾਸਯਂ ਵਿਦਿਤ੍ਵਾ ‘‘ਤ੍ਵਂ ਦੁਪ੍ਪਞ੍ਞੋ ਪਾਪਿਕਂ ਦਿਟ੍ਠਿਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਸਾਸਨਂ ਪਟਿਕ੍ਕੋਸਸਿ। ਅਤ੍ਤਘਾਤਾਯੇਵ ਵਾਯਮਸੀ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

> **੧੬੪**.‘‘ਯੋ ਸਾਸਨਂ ਅਰਹਤਂ, ਅਰਿਯਾਨਂ ਧਮ੍ਮਜੀਵਿਨਂ।
> ਪਟਿਕ੍ਕੋਸਤਿ ਦੁਮ੍ਮੇਧੋ, ਦਿਟ੍ਠਿਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਪਾਪਿਕਂ।
> ਫਲਾਨਿ ਕਟ੍ਠਕਸ੍ਸੇਵ, ਅਤ੍ਤਘਾਤਾਯ ਫਲ੍ਲਤੀ’’ਤਿ॥

ਤਸ੍ਸਤ੍ਥੋ – **ਯੋ ਦੁਮ੍ਮੇਧੋ** ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਕ੍ਕਾਰਹਾਨਿਭਯੇਨ **ਪਾਪਿਕਂ ਦਿਟ੍ਠਿਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ** ''ਧਮ੍ਮਂ ਵਾ ਸੋਸ੍ਸਾਮ, ਦਾਨਂ ਵਾ ਦਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤੇ ਪਟਿਕ੍ਕੋਸਨ੍ਤੋ **ਅਰਹਤਂ ਅਰਿਯਾਨਂ ਧਮ੍ਮਜੀਵਿਨਂ** ਬੁਦ੍ਧਾਨਂ **ਸਾਸਨਂ ਪਟਿਕ੍ਕੋਸਤਿ,** ਤਸ੍ਸ ਤਂ ਪਟਿਕ੍ਕੋਸਨਂ ਸਾ ਚ ਪਾਪਿਕਾ ਦਿਟ੍ਠਿ ਵੇਲੁਸਙ੍ਖਾਤਸ੍ਸ **ਕਟ੍ਠਕਸ੍ਸ ਫਲਾਨਿ** ਵਿਯ ਹੋਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਯਥਾ ਕਟ੍ਠਕੋ ਫਲਾਨਿ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋ **ਅਤ੍ਤਘਾਤਾਯ ਫਲ੍ਲਤਿ,** ਅਤ੍ਤਨੋ ਘਾਤਤ੍ਥਮੇਵ ਫਲਤਿ, ਏਵਂ ਸੋਪਿ ਅਤ੍ਤਘਾਤਾਯ ਫਲ੍ਲਤੀਤਿ। ਵੁਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਚੇਤਂ –

''ਫਲਂ ਵੇ ਕਦਲਿਂ ਹਨ੍ਤਿ, ਫਲਂ ਵੇਲੁਂ ਫਲਂ ਨਲਂ।
ਸਕ੍ਕਾਰੋ ਕਾਪੁਰਿਸਂ ਹਨ੍ਤਿ, ਗਬ੍ਭੋ ਅਸ੍ਸਤਰਿਂ ਯਥਾ''ਤਿ॥ (ਚੂਲਵ॰ ੩੩੫; ਅ॰ ਨਿ॰ ੪.੬੮)।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਉਪਾਸਿਕਾ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਹਿ, ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਪਰਿਸਾਯਪਿ ਸਾਤ੍ਥਿਕਾ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾ ਅਹੋਸੀਤਿ।

ਕਾਲਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ ਅਟ੍ਠਮਂ।

੯. ਚੂਲ਼ਕਾਲਉਪਾਸਕਵਤ੍ਥੁ

ਅਤ੍ਤਨਾ ਹਿ ਕਤਨ੍ਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਚੂਲਕਾਲਂ ਉਪਾਸਕਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਏਕਦਿਵਸਞ੍ਹਿ ਮਹਾਕਾਲਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਉਮਙ੍ਗਚੋਰਾ ਸਾਮਿਕੇਹਿ ਅਨੁਬਦ੍ਧਾ ਰਤ੍ਤਿਂ ਵਿਹਾਰੇ ਧਮ੍ਮਕਥਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਪਾਤੋਵ ਵਿਹਾਰਾ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਸਾਵਤ੍ਥਿਂ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਸ੍ਸ ਤਸ੍ਸ ਉਪਾਸਕਸ੍ਸ ਪੁਰਤੋ ਭਣ੍ਡਿਕਂ ਛਡ੍ਡੇਤ੍ਵਾ ਪਲਾਯਿਂਸੁ। ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਅਯਂ ਰਤ੍ਤਿਂ ਚੋਰਕਮ੍ਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਂ ਸੁਣਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਚਰਤਿ, ਗਣ੍ਹਥ ਨ''ਨ੍ਤਿ ਤਂ ਪੋਥਯਿਂਸੁ। ਕੁਮ੍ਭਦਾਸਿਯੋ ਉਦਕਤਿਤ੍ਥਂ ਗਚ੍ਛਮਾਨਾ ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਅਪੇਥ, ਸਾਮਿ, ਨਾਯਂ ਏਵਰੂਪਂ ਕਰੋਤੀ''ਤਿ ਤਂ ਮੋਚੇਸੁਂ। ਸੋ ਵਿਹਾਰਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ, ''ਭਨ੍ਤੇ, ਅਹਮ੍ਹਿ ਮਨੁਸ੍ਸੇਹਿ ਨਾਸਿਤੋ, ਕੁਮ੍ਭਦਾਸਿਯੋ ਮੇ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਜੀਵਿਤਂ ਲਦ੍ਧ''ਨ੍ਤਿ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਆਰੋਚੇਸਿ। ਭਿਕ੍ਖੂ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਤਮਤ੍ਥਂ ਆਰੋਚੇਸੁਂ। ਸਤ੍ਥਾ ਤੇਸਂ ਕਥਂ ਸੁਤ੍ਵਾ, ''ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਚੂਲਕਾਲਉਪਾਸਕੋ ਕੁਮ੍ਭਦਾਸਿਯੋ ਚੇਵ ਨਿਸ੍ਸਾਯ, ਅਤ੍ਤਨੋ ਚ ਅਕਰਣਭਾਵੇਨ ਜੀਵਿਤਂ ਲਭਿ। ਇਮੇ ਹਿ ਨਾਮ ਸਤ੍ਤਾ ਅਤ੍ਤਨਾ ਪਾਪਕਮ੍ਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਨਿਰਯਾਦੀਸੁ ਅਤ੍ਤਨਾਵ ਕਿਲਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਕੁਸਲਂ ਕਤ੍ਵਾ ਪਨ ਸੁਗਤਿਞ੍ਚੇਵ ਨਿਬ੍ਬਾਨਞ੍ਚ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਾ ਅਤ੍ਤਨਾਵ ਵਿਸੁਜ੍ਝਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

੧੬੫.''ਅਤ੍ਤਨਾ ਹਿ ਕਤਂ ਪਾਪਂ, ਅਤ੍ਤਨਾ ਸਂਕਿਲਿਸ੍ਸਤਿ।
ਅਤ੍ਤਨਾ ਅਕਤਂ ਪਾਪਂ, ਅਤ੍ਤਨਾਵ ਵਿਸੁਜ੍ਝਤਿ।
ਸੁਦ੍ਧੀ ਅਸੁਦ੍ਧਿ ਪਚ੍ਚਤ੍ਤਂ, ਨਾਞ੍ਞੋ ਅਞ੍ਞਂ ਵਿਸੋਧਯੇ''ਤਿ॥

ਤਸ੍ਸਤ੍ਥੋ – ਯੇਨ **ਅਤ੍ਤਨਾ** ਅਕੁਸਲਕਮ੍ਮਂ **ਕਤਂ** ਹੋਤਿ, ਸੋ ਚਤੂਸੁ ਅਪਾਯੇਸੁ ਦੁਕ੍ਖਂ ਅਨੁਭਵਨ੍ਤੋ **ਅਤ੍ਤਨਾਵ ਸਂਕਿਲਿਸ੍ਸਤਿ**। ਯੇਨ ਪਨ **ਅਤ੍ਤਨਾ ਅਕਤਂ ਪਾਪਂ,** ਸੋ ਸੁਗਤਿਞ੍ਚੇਵ ਨਿਬ੍ਬਾਨਞ੍ਚ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ **ਅਤ੍ਤਨਾਵ ਵਿਸੁਜ੍ਝਤਿ**। ਕੁਸਲਕਮ੍ਮਸਙ੍ਖਾਤਾ **ਸੁਦ੍ਧਿ** ਅਕੁਸਲਕਮ੍ਮਸਙ੍ਖਾਤਾ ਚ **ਅਸੁਦ੍ਧਿ ਪਚ੍ਚਤ੍ਤਂ** ਕਾਰਕਸਤ੍ਤਾਨਂ ਅਤ੍ਤਨਿਯੇਵ ਵਿਪਚ੍ਚਤਿ। **ਅਞ੍ਞੋ** ਪੁਗ੍ਗਲੋ **ਅਞ੍ਞਂ** ਪੁਗ੍ਗਲਂ **ਨ ਵਿਸੋਧਯੇ** ਨੇਵ ਵਿਸੋਧੇਤਿ, ਨ ਕਿਲੇਸੇਤੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਚੂਲਕਾਲੋ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਹਿ, ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਪਰਿਸਾਯਪਿ ਸਾਤ੍ਥਿਕਾ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾ ਅਹੋਸੀਤਿ।

ਚੂਲਕਾਲਉਪਾਸਕਵਤ੍ਥੁ ਨਵਮਂ।

੧੦. ਅਤ੍ਤਦਤ੍ਥਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ

ਅਤ੍ਤਦਤ੍ਥਨ੍ਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਅਤ੍ਤਦਤ੍ਥਤ੍ਥੇਰਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਸਤ੍ਥਾਰਾ ਹਿ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨਕਾਲੇ, ‘‘ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਹਂ ਇਤੋ ਚਤੁਮਾਸਚ੍ਚਯੇਨ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਸਂਵੇਗਾ ਸਤ੍ਤਸਤਾ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਅਵਿਜਹਿਤ੍ਵਾ ‘‘ਕਿਂ ਨੁ ਖੋ, ਆਵੁਸੋ, ਕਰਿਸ੍ਸਾਮਾ’’ਤਿ ਸਮ੍ਮਨ੍ਤਯਮਾਨਾ ਵਿਚਰਨ੍ਤਿ। ਅਤ੍ਤਦਤ੍ਥਤ੍ਥੇਰੋ ਪਨ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ‘‘ਸਤ੍ਥਾ ਕਿਰ ਚਤੁਮਾਸਚ੍ਚਯੇਨ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਿਸ੍ਸਤਿ, ਅਹਞ੍ਚਮ੍ਹਿ ਅਵੀਤਰਾਗੋ, ਸਤ੍ਥਰਿ ਧਰਮਾਨੇਯੇਵ ਅਰਹਤ੍ਤਤ੍ਥਾਯ ਵਾਯਮਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ। ਸੋ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਨ ਗਚ੍ਛਤਿ। ਅਥ ਨਂ ਭਿਕ੍ਖੂ ‘‘ਕਸ੍ਮਾ, ਆਵੁਸੋ, ਤ੍ਵਂ ਨੇਵ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਆਗਚ੍ਛਸਿ, ਨ ਕਿਞ੍ਚਿ ਮਨ੍ਤੇਸੀ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਨੇਤ੍ਵਾ ‘‘ਅਯਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਏਵਂ ਨਾਮ ਕਰੋਤੀ’’ਤਿ ਆਰੋਚਯਿਂਸੁ। ਸੋ ਸਤ੍ਥਾਰਾਪਿ ‘‘ਕਸ੍ਮਾ ਏਵਂ ਕਰੋਸੀ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ‘‘ਤੁਮ੍ਹੇ ਕਿਰ, ਭਨ੍ਤੇ, ਚਤੁਮਾਸਚ੍ਚਯੇਨ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਿਸ੍ਸਥ, ਅਹਂ ਤੁਮ੍ਹੇਸੁ ਧਰਨ੍ਤੇਸੁਯੇਵ ਅਰਹਤ੍ਤਪ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ ਵਾਯਮਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਤਸ੍ਸ ਸਾਧੁਕਾਰਂ ਦਤ੍ਵਾ, ‘‘ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਯਸ੍ਸ ਮਯਿ ਸਿਨੇਹੋ ਅਤ੍ਥਿ, ਤੇਨ ਅਤ੍ਤਦਤ੍ਥੇਨ ਵਿਯ ਭਵਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਨ ਹਿ ਗਨ੍ਧਾਦੀਹਿ ਪੂਜੇਨ੍ਤਾ ਮਂ ਪੂਜੇਨ੍ਤਿ, ਧਮ੍ਮਾਨੁਧਮ੍ਮਪਟਿਪਤ੍ਤਿਯਾ ਪਨ ਮਂ ਪੂਜੇਨ੍ਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਅਞ੍ਞੇਨਪਿ ਅਤ੍ਤਦਤ੍ਥਸਦਿਸੇਨੇਵ ਭਵਿਤਬ੍ਬ’’ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

੧੬੬.‘‘ਅਤ੍ਤਦਤ੍ਥਂ ਪਰਤ੍ਥੇਨ, ਬਹੁਨਾਪਿ ਨ ਹਾਪਯੇ।
ਅਤ੍ਤਦਤ੍ਥਮਭਿਞ੍ਞਾਯ, ਸਦਤ੍ਥਪਸੁਤੋ ਸਿਯਾ’’ਤਿ॥

ਤਸ੍ਸਤ੍ਥੋ – ਗਿਹਿਭੂਤਾ ਤਾਵ ਕਾਕਣਿਕਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਥਂ ਸਹਸ੍ਸਮਤ੍ਤੇਨਾਪਿ ਪਰਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥੇਨ ਨ ਹਾਪਯੇ। ਕਾਕਣਿਕਮਤ੍ਤੇਨਾਪਿ ਹਿਸ੍ਸ ਅਤ੍ਤਦਤ੍ਥੋਵ ਖਾਦਨੀਯਂ ਵਾ ਭੋਜਨੀਯਂ ਵਾ ਨਿਪ੍ਫਾਦੇਯ੍ਯ, ਨ ਪਰਤ੍ਥੋ। ਇਦਂ ਪਨ ਏਵਂ ਅਕਥੇਤ੍ਵਾ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਸੀਸੇਨ ਕਥਿਤਂ, ਤਸ੍ਮਾ ‘‘ਅਤ੍ਤਦਤ੍ਥਂ ਨ ਹਾਪੇਮੀ’’ਤਿ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਨਾਮ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਚੇਤਿਯਪਟਿਸਙ੍ਖਰਣਾਦਿਕਿਚ੍ਚਂ ਵਾ ਉਪਜ੍ਝਾਯਾਦਿਵਤ੍ਤਂ ਵਾ ਨ ਹਾਪੇਤਬ੍ਬਂ। ਆਭਿਸਮਾਚਾਰਿਕਵਤ੍ਤਞ੍ਹਿ ਪੂਰੇਨ੍ਤੋਯੇਵ ਅਰਿਯਫਲਾਦੀਨਿ ਸਚ੍ਛਿਕਰੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਅਯਮ੍ਪਿ ਅਤ੍ਤਦਤ੍ਥੋਵ। ਯੋ ਪਨ ਅਚ੍ਚਾਰਦ੍ਧਵਿਪਸ੍ਸਕੋ ‘‘ਅਜ੍ਜ ਵਾ ਸੁਵੇ ਵਾ’’ਤਿ ਪਟਿਵੇਧਂ ਪਤ੍ਥਯਮਾਨੋ ਵਿਚਰਤਿ, ਤੇਨ ਉਪਜ੍ਝਾਯਵਤ੍ਤਾਦੀਨਿਪਿ ਹਾਪੇਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕਿਚ੍ਚਮੇਵ ਕਾਤਬ੍ਬਂ। ਏਵਰੂਪਞ੍ਹਿ **ਅਤ੍ਤਦਤ੍ਥਮਭਿਞ੍ਞਾਯ** ‘‘ਅਯਂ ਮੇ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਥੋ’’ਤਿ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾ , **ਸਦਤ੍ਥਪਸੁਤੋ ਸਿਯਾ**ਤਿ ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਕੇ ਅਤ੍ਥੇ ਉਯ੍ਯੁਤ੍ਤਪਯੁਤ੍ਤੋ ਭਵੇਯ੍ਯਾਤਿ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਸੋ ਥੇਰੋ ਅਰਹਤ੍ਤੇ ਪਤਿਟ੍ਠਹਿ, ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਭਿਕ੍ਖੂਨਮ੍ਪਿ ਸਾਤ੍ਥਿਕਾ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾ ਅਹੋਸੀਤਿ।

ਅਤ੍ਤਦਤ੍ਥਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ ਦਸਮਂ।

ਅਤ੍ਤਵਗ੍ਗਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਦ੍ਵਾਦਸਮੋ ਵਗ੍ਗੋ।

੧੩. ਲੋਕਵਗ੍ਗੋ

੧. ਦਹਰਭਿਕ੍ਖੁਵਤ੍ਥੁ

ਹੀਨਂ ਧਮ੍ਮਨ੍ਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਅਞ੍ਞਤਰਂ ਦਹਰਭਿਕ੍ਖੁਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਅਞ੍ਞਤਰੋ ਕਿਰ ਥੇਰੋ ਦਹਰਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਪਾਤੋਵ ਵਿਸਾਖਾਯ ਗੇਹਂ ਅਗਮਾਸਿ। ਵਿਸਾਖਾਯ ਗੇਹੇ ਪਞ੍ਚਸਤਾਨਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਧੁਵਯਾਗੁ ਨਿਚ੍ਚਪਞ੍ਞਤ੍ਤਾ ਹੋਤਿ। ਥੇਰੋ ਤਤ੍ਥ ਯਾਗੁਂ ਪਿਵਿਤ੍ਵਾ ਦਹਰਭਿਕ੍ਖੁਂ ਨਿਸੀਦਾਪੇਤ੍ਵਾ ਸਯਂ ਅਞ੍ਞਂ ਗੇਹਂ ਅਗਮਾਸਿ। ਤੇਨ ਚ ਸਮਯੇਨ ਵਿਸਾਖਾਯ ਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਧੀਤਾ ਅਯਿਜਕਾਯ ਠਾਨੇ ਠਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਵੇਯਜਾਵਚ੍ਚਂ ਕਰੋਤਿ। ਸਾ ਤਸ੍ਸ ਦਹਰਸ੍ਸ ਉਦਕਂ ਪਰਿਸ੍ਸਾਵੇਨ੍ਤੀ ਚਾਟਿਯਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਮੁਖਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਹਸਿ, ਦਹਰੋਪਿ ਤਂ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਹਸਿ। ਸਾ ਤਂ ਹਸਮਾਨਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ‘‘ਛਿਨ੍ਨਸੀਸੋ ਹਸਤੀ’’ਤਿ ਆਹ। ਅਥ ਨਂ ਦਹਰੋ ‘‘ਤ੍ਵਂ ਛਿਨ੍ਨਸੀਸਾ, ਮਾਤਾਪਿਤਰੋਪਿ ਤੇ ਛਿਨ੍ਨਸੀਸਾ’’ਤਿ ਅਕ੍ਕੋਸਿ। ਸਾ ਰੋਦਮਾਨਾ ਮਹਾਨਸੇ ਅਯਿਜਕਾਯ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ‘‘ਕਿਂ ਇਦਂ, ਅਮ੍ਮਾ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਤਮਤ੍ਥਂ ਆਰੋਚੇਸਿ। ਸਾ ਦਹਰਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ, ‘‘ਭਨ੍ਤੇ, ਮਾ ਕੁਜ੍ਝਿ, ਨ ਏਤਂ ਛਿਨ੍ਨਕੇਸਨਖਸ੍ਸ ਛਿਨ੍ਨਨਿਵਾਸਨਪਾਰੁਪਨਸ੍ਸ ਮਜ੍ਝੇ ਛਿਨ੍ਨਕਪਾਲਂ ਆਦਾਯ ਭਿਕ੍ਖਾਯ ਚਰਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਯਜਸ੍ਸ ਅਗਰੁਕ’’ਨ੍ਤਿ ਆਹ। ਦਹਰੋ ਆਮ, ਉਪਾਸਿਕੇ, ਤ੍ਵਂ ਮਮ ਛਿਨ੍ਨਕੇਸਾਦਿਭਾਵਂ ਜਾਨਾਸਿ, ਇਮਿਸ੍ਸਾ ਮਂ ‘‘ਛਿਨ੍ਨਸੀਸੋ’’ਤਿ ਕਤ੍ਵਾ ਅਕ੍ਕੋਸਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਿਸ੍ਸਤੀਤਿ। ਵਿਸਾਖਾ ਨੇਵ ਦਹਰਂ ਸਞ੍ਞਾਪੇਤੁਂ ਅਸਕ੍ਖਿ, ਨਪਿ ਦਾਰਿਕਂ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਖਣੇ ਥੇਰੋ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ‘‘ਕਿਮਿਦਂ ਉਪਾਸਿਕੇ’’ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਤਮਤ੍ਥਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਦਹਰਂ ਓਵਦਨ੍ਤੋ ਆਹ – ‘‘ਅਪੇਹਿ, ਆਵੁਸੋ, ਨਾਯਂ ਛਿਨ੍ਨਕੇਸਨਖਵਤ੍ਥਸ੍ਸ ਮਜ੍ਝੇ ਛਿਨ੍ਨਕਪਾਲਂ ਆਦਾਯ ਭਿਕ੍ਖਾਯ ਚਰਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਕ੍ਕੋਸੋ, ਤੁਣ੍ਹੀ ਹੋਹੀ’’ਤਿ। ਆਮ, ਭਨ੍ਤੇ, ਕਿਂ ਤੁਮ੍ਹੇ ਅਤ੍ਤਨੋ ਉਪਟ੍ਠਾਯਿਕਂ ਅਤਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਮਂ ਤਜ੍ਜੇਥ, ਮਂ ‘‘ਛਿਨ੍ਨਸੀਸੋ’’ਤਿ ਅਕ੍ਕੋਸਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਿਸ੍ਸਤੀਤਿ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਖਣੇ ਸਤ੍ਥਾ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ‘‘ਕਿਂ ਇਦ’’ਨ੍ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਵਿਸਾਖਾ ਆਦਿਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਤਂ ਪਵਤ੍ਤਿਂ ਆਰੋਚੇਸਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਤਸ੍ਸ ਦਹਰਸ੍ਸ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲੂਪਨਿਸ੍ਸਯਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ‘‘ਮਯਾ ਇਮਂ ਦਹਰਂ ਅਨੁਵਤ੍ਤਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ’’ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਵਿਸਾਖਂ ਆਹ – ‘‘ਕਿਂ ਪਨ ਵਿਸਾਖੇ ਤਵ ਦਾਰਿਕਾਯ ਛਿਨ੍ਨਕੇਸਾਦਿਮਤ੍ਤਕੇਨੇਵ ਮਮ ਸਾਵਕੇ ਛਿਨ੍ਨਸੀਸੇ ਕਤ੍ਵਾ ਅਕ੍ਕੋਸਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ’’ਤਿ? ਦਹਰੋ ਤਾਵਦੇਵ ਉਟ੍ਠਾਯ ਅਞ੍ਜਲਿਂ ਪਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ , ‘‘ਭਨ੍ਤੇ, ਏਤਂ ਪਞ੍ਹਂ ਤੁਮ੍ਹੇਵ ਸੁਟ੍ਠੁ ਜਾਨਾਥ, ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਉਪਜ੍ਝਾਯੋ ਚ ਉਪਾਸਿਕਾ ਚ ਸੁਟ੍ਠੁ ਨ ਜਾਨਨ੍ਤੀ’’ਤਿ ਆਹ। ਸਤ੍ਥਾ ਦਹਰਸ੍ਸ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਨੁਕੂਲਭਾਵਂ ਞਤ੍ਵਾ ‘‘ਕਾਮਗੁਣਂ ਆਰਬ੍ਭ ਹਸਨਭਾਵੋ ਨਾਮ ਹੀਨੋ ਧਮ੍ਮੋ, ਹੀਨਞ੍ਚ ਨਾਮ ਧਮ੍ਮਂ ਸੇਵਿਤੁਂ ਪਮਾਦੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸਂਵਸਿਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

੧੬੭.‘‘ਹੀਨਂ ਧਮ੍ਮਂ ਨ ਸੇਵੇਯਜ, ਪਮਾਦੇਨ ਨ ਸਂਵਸੇ।
ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿਂ ਨ ਸੇਵੇਯਜ, ਨ ਸਿਯਾ ਲੋਕਵਡ੍ਢਨੋ’’ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਹੀਨਂ ਧਮ੍ਮ**ਨ੍ਤਿ ਪਞ੍ਚਕਾਮਗੁਣਂ ਧਮ੍ਮਂ। ਸੋ ਹਿ ਹੀਨੋ ਧਮ੍ਮੋ ਨ ਅਨ੍ਤਮਸੋ ਓਟ੍ਠਗੋਣਾਦੀਹਿਪਿ ਪਟਿਸੇਵਿਤਬ੍ਬੋ। ਹੀਨੇਸੁ ਚ ਨਿਰਯਾਦੀਸੁ ਠਾਨੇਸੁ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾਪੇਤੀਤਿ ਹੀਨੋ ਨਾਮ, ਤਂ **ਨ ਸੇਵੇਯਜ। ਪਮਾਦੇਨਾ**ਤਿ ਸਤਿਵੋਸ੍ਸਗ੍ਗਲਕ੍ਖਣੇਨ ਪਮਾਦੇਨਾਪਿ **ਨ ਸਂਵਸੇ। ਨ ਸੇਵੇਯਜਾ**ਤਿ ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿਮ੍ਪਿ ਨ ਗਣ੍ਹੇਯਜ। **ਲੋਕਵਡ੍ਢਨੋ**ਤਿ ਯੋ ਹਿ ਏਵਂ ਕਰੋਤਿ, ਸੋ ਲੋਕਵਡ੍ਢਨੋ ਨਾਮ ਹੋਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਏਵਂ ਅਕਰਣੇਨ ਨ ਸਿਯਾ ਲੋਕਵਡ੍ਢਨੋਤਿ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਸੋ ਦਹਰੋ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਹਿ, ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਾਨਮ੍ਪਿ ਸਾਤ੍ਥਿਕਾ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾ ਅਹੋਸੀਤਿ।

ਦਹਰਭਿਕ੍ਖੁਵਤ੍ਥੁ ਪਠਮਂ।

੨. ਸੁਦ੍ਧੋਦਨਵਤ੍ਥੁ

ਉਤ੍ਤਿਟ੍ਠੇਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਨਿਗ੍ਰੋਧਾਰਾਮੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਪਿਤਰਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਏਕਸ੍ਮਿਞ੍ਹਿ ਸਮਯੇ ਸਤ੍ਥਾ ਪਠਮਗਮਨੇਨ ਕਪਿਲਪੁਰਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਞਾਤੀਹਿ ਕਤਪਚ੍ਚੁਗ੍ਗਮਨੋ ਨਿਗ੍ਰੋਧਾਰਾਮਂ ਪਤ੍ਵਾ ਞਾਤੀਨਂ ਮਾਨਭਿਨ੍ਦਨਤ੍ਥਾਯ ਆਕਾਸੇ ਰਤਨਚਙ੍ਕਮਂ ਮਾਪੇਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਚਙ੍ਕਮਨ੍ਤੋ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਸਿ। ਞਾਤੀ ਪਸਨ੍ਨਚਿਤ੍ਤਾ ਸੁਦ੍ਧੋਦਨਮਹਾਰਾਜਾਨਂ ਆਦਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਵਨ੍ਦਿਂਸੁ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਞਾਤਿਸਮਾਗਮੇ ਪੋਕ੍ਖਰਵਸ੍ਸਂ ਵਸ੍ਸਿ। ਤਂ ਆਰਬ੍ਭ ਮਹਾਜਨੇਨ ਕਥਾਯ ਸਮੁਟ੍ਠਾਪਿਤਾਯ ‘‘ਨ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਇਦਾਨੇਵ, ਪੁਬ੍ਬੇਪਿ ਮਯ੍ਹਂ ਞਾਤਿਸਮਾਗਮੇ ਪੋਕ੍ਖਰਵਸ੍ਸਂ ਵਸ੍ਸਿਯੇਵਾ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ **ਵੇਸ੍ਸਨ੍ਤਰਜਾਤਕਂ** (ਜਾ॰ ੨.੨੨.੧੬੫੫ ਆਦਯੋ) ਕਥੇਸਿ। ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਕਮਨ੍ਤੇਸੁ ਞਾਤੀਸੁ ਏਕੋਪਿ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਨ ਨਿਮਨ੍ਤੇਸਿ। ਰਾਜਾਪਿ ‘‘ਮਯ੍ਹਂ ਪੁਤ੍ਤੋ ਮਮ ਗੇਹਂ ਅਨਾਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਕਹਂ ਗਮਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ ਅਨਿਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾਵ ਅਗਮਾਸਿ। ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਚ ਪਨ ਗੇਹੇ ਵੀਸਤਿਯਾ ਭਿਕ੍ਖੁਸਹਸ੍ਸਾਨਂ ਯਾਗੁਆਦੀਨਿ ਪਟਿਯਾਦਾਪੇਤ੍ਵਾ ਆਸਨਾਨਿ ਪਞ੍ਞਾਪੇਸਿ। ਪੁਨਦਿਵਸੇ ਸਤ੍ਥਾ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਪਵਿਸਨ੍ਤੋ ‘‘ਕਿਂ ਨੁ ਖੋ ਅਤੀਤਬੁਦ੍ਧਾ ਪਿਤੁ ਨਗਰਂ ਪਤ੍ਵਾ ਉਜੁਕਮੇਵ ਞਾਤਿਕੁਲਂ ਪਵਿਸਿਂਸੁ, ਉਦਾਹੁ ਪਟਿਪਾਟਿਯਾ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਿਂਸੂ’’ਤਿ ਆਵਜ੍ਜੇਨ੍ਤੋ ‘‘ਪਟਿਪਾਟਿਯਾ ਚਰਿਂਸੂ’’ਤਿ ਦਿਸ੍ਵਾ ਪਠਮਗੇਹਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਨ੍ਤੋ ਪਾਯਾਸਿ। ਰਾਹੁਲਮਾਤਾ ਪਾਸਾਦਤਲੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨਾਵ ਦਿਸ੍ਵਾ ਤਂ ਪਵਤ੍ਤਿਂ ਰਞ੍ਞੋ ਆਰੋਚੇਸਿ। ਰਾਜਾ ਸਾਟਕਂ ਸਣ੍ਠਾਪੇਨ੍ਤੋ ਵੇਗੇਨ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ – ‘‘ਪੁਤ੍ਤ, ਕਸ੍ਮਾ ਮਂ ਨਾਸੇਸਿ, ਅਤਿਵਿਯ ਤੇ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਨ੍ਤੇਨ ਲਜ੍ਜਾ ਉਪ੍ਪਾਦਿਤਾ, ਯੁਤ੍ਤਂ ਨਾਮ ਵੋ ਇਮਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਨਗਰੇ ਸੁਵਣ੍ਣਸਿਵਿਕਾਦੀਹਿ ਵਿਚਰਿਤ੍ਵਾ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਿਤੁਂ, ਕਿਂ ਮਂ ਲਜ੍ਜਾਪੇਸੀ’’ਤਿ? ‘‘ਨਾਹਂ ਤਂ, ਮਹਾਰਾਜ, ਲਜ੍ਜਾਪੇਮਿ, ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਨ ਕੁਲਵਂਸਂ ਅਨੁਵਤ੍ਤਾਮੀ’’ਤਿ। ‘‘ਕਿਂ ਪਨ, ਤਾਤ, ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਿਤ੍ਵਾ ਜੀਵਨਵਂਸੋ ਮਮ ਵਂਸੋ’’ਤਿ? ‘‘ਨੇਸੋ, ਮਹਾਰਾਜ, ਤਵ ਵਂਸੋ, ਮਮ ਪਨੇਸੋ ਵਂਸੋ। ਅਨੇਕਾਨਿ ਹਿ ਬੁਦ੍ਧਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਿਤ੍ਵਾਵ ਜੀਵਿਂਸੂ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਨ੍ਤੋ ਇਮਾ ਗਾਥਾ ਅਭਾਸਿ –

੧੬੮.‘‘ਉਤ੍ਤਿਟ੍ਠੇ ਨਪ੍ਪਮਜ੍ਜੇਯ੍ਯ, ਧਮ੍ਮਂ ਸੁਚਰਿਤਂ ਚਰੇ।
ਧਮ੍ਮਚਾਰੀ ਸੁਖਂ ਸੇਤਿ, ਅਸ੍ਮਿਂ ਲੋਕੇ ਪਰਮ੍ਹਿ ਚ॥

੧੬੯.‘‘ਧਮ੍ਮਂ ਚਰੇ ਸੁਚਰਿਤਂ, ਨ ਨਂ ਦੁਚ੍ਚਰਿਤਂ ਚਰੇ।
ਧਮ੍ਮਚਾਰੀ ਸੁਖਂ ਸੇਤਿ, ਅਸ੍ਮਿਂ ਲੋਕੇ ਪਰਮ੍ਹਿ ਚਾ’’ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਉਤ੍ਤਿਟ੍ਠੇ**ਤਿ ਉਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਪਰੇਸਂ ਘਰਦ੍ਵਾਰੇ ਠਤ੍ਵਾ ਗਹੇਤਬ੍ਬਪਿਣ੍ਡੇ। **ਨਪ੍ਪਮਜ੍ਜੇਯ੍ਯਾ**ਤਿ ਪਿਣ੍ਡਚਾਰਿਕਵਤ੍ਤਞ੍ਹਿ ਹਾਪੇਤ੍ਵਾ ਪਣੀਤਭੋਜਨਾਨਿ ਪਰਿਯੇਸਨ੍ਤੋ ਉਤ੍ਤਿਟ੍ਠੇ ਪਮਜ੍ਜਤਿ ਨਾਮ, ਸਪਦਾਨਂ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਨ੍ਤੋ ਪਨ ਨ ਪਮਜ੍ਜਤਿ ਨਾਮ। ਏਵਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਉਤ੍ਤਿਟ੍ਠੇ ਨਪ੍ਪਮਜ੍ਜੇਯ੍ਯ। **ਧਮ੍ਮ**ਨ੍ਤਿ ਅਨੇਸਨਂ ਪਹਾਯ ਸਪਦਾਨਂ ਚਰਨ੍ਤੋ ਤਮੇਵ ਭਿਕ੍ਖਾਚਰਿਯਧਮ੍ਮਂ **ਸੁਚਰਿਤਂ ਚਰੇ। ਸੁਖਂ ਸੇਤੀ**ਤਿ ਦੇਸਨਾਮਤ੍ਤਮੇਤਂ, ਏਵਂ ਪਨੇਤਂ ਭਿਕ੍ਖਾਚਰਿਯਧਮ੍ਮਂ ਚਰਨ੍ਤੋ **ਧਮ੍ਮਚਾਰੀ** ਇਧ ਲੋਕੇ ਚਤੂਹਿ ਇਰਿਯਾਪਥੇਹਿ **ਸੁਖਂ** ਵਿਹਰਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਨ ਨਂ ਦੁਚ੍ਚਰਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਵੇਸਿਯਾਦਿਭੇਦੇ ਅਗੋਚਰੇ ਚਰਨ੍ਤੋ ਭਿਕ੍ਖਾਚਰਿਯਧਮ੍ਮਂ ਦੁਚ੍ਚਰਿਤਂ ਚਰਤਿ ਨਾਮ। ਏਵਂ ਅਚਰਿਤ੍ਵਾ **ਧਮ੍ਮਂ ਚਰੇ ਸੁਚਰਿਤਂ, ਨ ਨਂ ਦੁਚ੍ਚਰਿਤਂ ਚਰੇ**। ਸੇਸਂ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਥਮੇਵ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਰਾਜਾ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਹਿ, ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਾਨਮ੍ਪਿ ਸਾਤ੍ਥਿਕਾ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾ ਅਹੋਸੀਤਿ।

ਸੁਦ੍ਧੋਦਨਵਤ੍ਥੁ ਦੁਤਿਯਂ।

੩. ਪਞ੍ਚਸਤਵਿਪਸ੍ਸਕਭਿਕ੍ਖੁਵਤ੍ਥੁ

ਯਥਾ ਪੁਬ੍ਬੁਲ਼ਕਨ੍ਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਪਞ੍ਚਸਤੇ ਵਿਪਸ੍ਸਕੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਤੇ ਕਿਰ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਅਰਞ੍ਞਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਘਟੇਨ੍ਤਾ ਵਾਯਮਨ੍ਤਾ ਅਪ੍ਪਵਿਸੇਸਾ ‘‘ਵਿਸੇਸੇਤ੍ਵਾ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਗਹੇਸ੍ਸਾਮਾ’’ਤਿ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਾ ਅਨ੍ਤਰਾਮਗ੍ਗੇ ਮਰੀਚਿਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਭਾਵੇਨ੍ਤਾਵ ਆਗਮਿਂਸੁ। ਤੇਸਂ ਵਿਹਾਰਂ ਪਵਿਟ੍ਠਕ੍ਖਣੇਯੇਵ ਦੇਵੋ ਵਸ੍ਸਿ। ਤੇ ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਪਮੁਖੇਸੁ ਠਤ੍ਵਾ ਧਾਰਾਵੇਗੇਨ ਉਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਭਿਜ੍ਜਨ੍ਤੇ ਪੁਬ੍ਬਲ਼ਕੇ ਦਿਸ੍ਵਾ ‘‘ਅਯਮ੍ਪਿ ਅਤ੍ਤਭਾਵੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਭਿਜ੍ਜਨਟ੍ਠੇਨ ਪੁਬ੍ਬੁਲ਼ਕਸਦਿਸੋਯੇਵਾ’’ਤਿ ਆਰਮ੍ਮਣਂ ਗਣ੍ਹਿਂਸੁ। ਸਤ੍ਥਾ ਗਨ੍ਧਕੁਟਿਯਂ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋਵ ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਤੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਕਥੇਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਓਭਾਸਂ ਫਰਿਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

੧੭੦. ‘‘ਯਥਾ ਪੁਬ੍ਬੁਲ਼ਕਂ ਪਸ੍ਸੇ, ਯਥਾ ਪਸ੍ਸੇ ਮਰੀਚਿਕਂ।
ਏਵਂ ਲੋਕਂ ਅਵੇਕ੍ਖਨ੍ਤਂ, ਮਚ੍ਚੁਰਾਜਾ ਨ ਪਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਮਰੀਚਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਮਯੂਖਂ। ਤੇ ਹਿ ਦੂਰਤੋਵ ਗੇਹਸਣ੍ਠਾਨਾਦਿਵਸੇਨ ਉਪਟ੍ਠਿਤਾਪਿ ਉਪਗਚ੍ਛਨ੍ਤਾਨਂ ਅਗਯ੍ਹੂਪਗਾ ਰਿਤ੍ਤਕਾ ਤੁਚ੍ਛਕਾਵ। ਤਸ੍ਮਾ ਯਥਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਭਿਜ੍ਜਨਟ੍ਠੇਨ **ਪੁਬ੍ਬੁਲ਼ਕਂ** ਰਿਤ੍ਤਤੁਚ੍ਛਾਦਿਭਾਵੇਨੇਵ ਪਸ੍ਸੇਯ੍ਯ, ਏਵਂ ਖਨ੍ਧਾਦਿਲੋਕਂ **ਅਵੇਕ੍ਖਨ੍ਤਂ ਮਚ੍ਚੁਰਾਜਾ ਨ ਪਸ੍ਸਤੀ**ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਠਿਤਟ੍ਠਾਨੇਯੇਵ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਿਂਸੂਤਿ।

ਪਞ੍ਚਸਤਵਿਪਸ੍ਸਕਭਿਕ੍ਖੁਵਤ੍ਥੁ ਤਤਿਯਂ।

੪. ਅਭਯਰਾਜਕੁਮਾਰਵਤ੍ਥੁ

ਏਥ ਪਸ੍ਸਥਿਮਂ ਲੋਕਨ੍ਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਵੇਲ਼ੁਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਅਭਯਰਾਜਕੁਮਾਰਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਤਸ੍ਸ ਕਿਰ ਪਚ੍ਚਨ੍ਤਂ ਵੂਪਸਮੇਤ੍ਵਾ ਆਗਤਸ੍ਸ ਪਿਤਾ ਬਿਮ੍ਬਿਸਾਰੋ ਤੁਸ੍ਸਿਤ੍ਵਾ ਏਕਂ ਨਚ੍ਚਗੀਤਕੁਸਲਂ ਨਾਟਕਿਤ੍ਥਿਂ ਦਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਤਾਹਂ ਰਜ੍ਜਮਦਾਸਿ। ਸੋ ਸਤ੍ਤਾਹਂ ਗੇਹਾ ਬਹਿ ਅਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤੋਵ ਰਜ੍ਜਸਿਰਿਂ ਅਨੁਭਵਿਤ੍ਵਾ ਅਟ੍ਠਮੇ ਦਿਵਸੇ ਨਦੀਤਿਤ੍ਥਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਨ੍ਹਤ੍ਵਾ ਉਯ੍ਯਾਨਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਸਨ੍ਤਤਿਮਹਾਮਤ੍ਤੋ ਵਿਯ ਤਸ੍ਸਾ ਇਤ੍ਥਿਯਾ ਨਚ੍ਚਗੀਤਂ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤੋ ਨਿਸੀਦਿ। ਸਾਪਿ ਤਙ੍ਖਣਞ੍ਞੇਵ ਸਨ੍ਤਤਿਮਹਾਮਤ੍ਤਸ੍ਸ ਨਾਟਕਿਤ੍ਥੀ ਵਿਯ ਸਤ੍ਥਕਵਾਤਾਨਂ ਵਸੇਨ ਕਾਲਮਕਾਸਿ। ਕੁਮਾਰੋ ਤਸ੍ਸਾ ਕਾਲਕਿਰਿਯਾਯ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਸੋਕੋ ‘‘ਨ ਮੇ ਇਮਂ ਸੋਕਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਅਞ੍ਞੋ ਨਿਬ੍ਬਾਪੇਤੁਂ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ, ‘‘ਭਨ੍ਤੇ, ਸੋਕਂ ਮੇ ਨਿਬ੍ਬਾਪੇਥਾ’’ਤਿ ਆਹ। ਸਤ੍ਥਾ ਤਂ ਸਮਸ੍ਸਾਸੇਤ੍ਵਾ ‘‘ਤਯਾ ਹਿ, ਕੁਮਾਰ, ਇਮਿਸ੍ਸਾ ਇਤ੍ਥਿਯਾ ਏਵਮੇਵ ਮਤਕਾਲੇ ਰੋਦਨ੍ਤੇਨ ਪਵਤ੍ਤਿਤਾਨਂ ਅਸ੍ਸੂਨਂ ਅਨਮਤਗ੍ਗੇ ਸਂਸਾਰੇ ਪਮਾਣਂ ਨਤ੍ਥੀ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਤਾਯ ਦੇਸਨਾਯ ਸੋਕਸ੍ਸ ਤਨੁਭਾਵਂ ਞਤ੍ਵਾ, ‘‘ਕੁਮਾਰ, ਮਾ ਸੋਚਿ, ਬਾਲਜਨਾਨਂ ਸਂਸੀਦਨਟ੍ਠਾਨਮੇਤ’’ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

੧੭੧. ‘‘ਏਥ ਪਸ੍ਸਥਿਮਂ ਲੋਕਂ, ਚਿਤ੍ਤਂ ਰਾਜਰਥੂਪਮਂ।
ਯਤ੍ਥ ਬਾਲਾ ਵਿਸੀਦਨ੍ਤਿ, ਨਤ੍ਥਿ ਸਙ੍ਗੋ ਵਿਜਾਨਤ’’ਨ੍ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਤੇ ਪਸ੍ਸਥਾ**ਤਿ ਰਾਜਕੁਮਾਰਮੇਵ ਸਨ੍ਧਾਯਾਹ। **ਇਮਂ ਲੋਕ**ਨ੍ਤਿ ਇਮਂ ਖਨ੍ਧਲੋਕਾਦਿਸਙ੍ਖਾਤਂ ਅਤ੍ਤਭਾਵਂ। **ਚਿਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਸਤ੍ਤਰਤਨਾਦਿਵਿਚਿਤ੍ਤਂ ਰਾਜਰਥਂ ਵਿਯ ਵਤ੍ਥਾਲਙ੍ਕਾਰਾਦਿਚਿਤ੍ਤਿਤਂ। **ਯਤ੍ਥ ਬਾਲਾ**ਤਿ ਯਸ੍ਮਿਂ ਅਤ੍ਤਭਾਵੇ ਬਾਲਾ ਏਵਂ ਵਿਸੀਦਨ੍ਤਿ। **ਵਿਜਾਨਤ**ਨ੍ਤਿ ਵਿਜਾਨਨ੍ਤਾਨਂ ਪਣ੍ਡਿਤਾਨਂ ਏਤ੍ਥ ਰਾਗਸਙ੍ਗਾਦੀਸੁ ਏਕੋਪਿ **ਸਙ੍ਗੋ ਨਤ੍ਥੀ**ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਰਾਜਕੁਮਾਰੋ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਹਿ, ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਾਨਮ੍ਪਿ ਸਾਤ੍ਥਿਕਾ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾ ਅਹੋਸੀਤਿ।

ਅਭਯਰਾਜਕੁਮਾਰਵਤ੍ਥੁ ਚਤੁਤ੍ਥਂ।

੫. ਸਮ੍ਮਜ੍ਜਨਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ

ਯੋ ਚ ਪੁਬ੍ਬੇਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਸਮ੍ਮਜ੍ਜਨਤ੍ਥੇਰਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਸੋ ਕਿਰ ਪਾਤੋ ਵਾ ਸਾਯਂ ਵਾਤਿ ਵੇਲਂ ਪਮਾਣਂ ਅਕਤ੍ਵਾ ਅਭਿਕ੍ਖਣਂ ਸਮ੍ਮਜ੍ਜਨ੍ਤੋਵ ਵਿਚਰਤਿ। ਸੋ ਏਕਦਿਵਸਂ ਸਮ੍ਮਜ੍ਜਨਿਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਦਿਵਾਟ੍ਠਾਨੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨਸ੍ਸ ਰੇਵਤਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ''ਅਯਂ ਮਹਾਕੁਸੀਤੋ ਜਨਸ੍ਸ ਸਦ੍ਧਾਦੇਯ੍ਯਂ ਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਨਿਸੀਦਤਿ, ਕਿਂ ਨਾਮੇਤਸ੍ਸ ਸਮ੍ਮਜ੍ਜਨਿਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਏਕਂ ਠਾਨਂ ਸਮ੍ਮਜ੍ਜਿਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਆਹ। ਥੇਰੋ ''ਓਵਾਦਮਸ੍ਸ ਦਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਏਹਾਵੁਸੋਤਿ। ਕਿਂ, ਭਨ੍ਤੇਤਿ? ਗਚ੍ਛ ਨ੍ਹਤ੍ਵਾ ਏਹੀਤਿ। ਸੋ ਤਥਾ ਅਕਾਸਿ। ਅਥ ਨਂ ਥੇਰੋ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸੀਦਾਪੇਤ੍ਵਾ ਓਵਦਨ੍ਤੋ ਆਹ – ''ਆਵੁਸੋ, ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਨਾਮ ਨ ਸਬ੍ਬਕਾਲਂ ਸਮ੍ਮਜ੍ਜਨ੍ਤੇਨ ਵਿਚਰਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਪਾਤੋ ਏਵ ਪਨ ਸਮ੍ਮਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਿਤ੍ਵਾ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਪਟਿਕ੍ਕਨ੍ਤੇਨ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਰਤ੍ਤਿਟ੍ਠਾਨੇ ਵਾ ਦਿਵਾਟ੍ਠਾਨੇ ਵਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨੇਨ ਦ੍ਵਤ੍ਤਿਂਸਾਕਾਰਂ ਸਜ੍ਝਾਯਿਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਭਾਵੇ ਖਯਵਯਂ ਪਟ੍ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਸਾਯਨ੍ਹੇ ਉਟ੍ਠਾਯ ਸਮ੍ਮਜ੍ਜਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਨਿਚ੍ਚਕਾਲਂ ਅਸਮ੍ਮਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋਪਿ ਨਾਮ ਓਕਾਸੋ ਕਾਤਬ੍ਬੋ''ਤਿ। ਸੋ ਥੇਰਸ੍ਸ ਓਵਾਦੇ ਠਤ੍ਵਾ ਨ ਚਿਰਸ੍ਸੇਵ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਿ। ਤਂ ਤਂ ਠਾਨਂ ਉਕ੍ਲਾਪਂ ਅਹੋਸਿ। ਅਥ ਨਂ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਹਂਸੁ – ''ਆਵੁਸੋ ਸਮ੍ਮਜ੍ਜਨਤ੍ਥੇਰ, ਤਂ ਤਂ ਠਾਨਂ ਉਕ੍ਲਾਪਂ ਕਸ੍ਮਾ ਨ ਸਮ੍ਮਜ੍ਜਸੀ''ਤਿ? ''ਭਨ੍ਤੇ, ਮਯਾ ਪਮਾਦਕਾਲੇ ਏਵਂ ਕਤਂ, ਇਦਾਨਾਮ੍ਹਿ ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤੋ''ਤਿ। ਭਿਕ੍ਖੂ ''ਅਯਂ ਥੇਰੋ ਅਞ੍ਞਂ ਬ੍ਯਾਕਰੋਤੀ''ਤਿ ਸਤ੍ਥੁ ਆਰੋਚੇਸੁਂ। ਸਤ੍ਥਾ ''ਆਮ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਮਮ ਪੁਤ੍ਤੋ ਪੁਬ੍ਬੇ ਪਮਾਦਕਾਲੇ ਸਮ੍ਮਜ੍ਜਨ੍ਤੋ ਵਿਚਰਿ, ਇਦਾਨਿ ਪਨ ਮਗ੍ਗਫਲਸੁਖੇਨ ਵੀਤਿਨਾਮੇਨ੍ਤੋ ਨ ਸਮ੍ਮਜ੍ਜਤੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

੧੭੨.''ਯੋ ਚ ਪੁਬ੍ਬੇ ਪਮਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ, ਪਚ੍ਛਾ ਸੋ ਨਪ੍ਪਮਜ੍ਜਤਿ।
ਸੋਮਂ ਲੋਕਂ ਪਭਾਸੇਤਿ, ਅਬ੍ਭਾ ਮੁਤ੍ਤੋਵ ਚਨ੍ਦਿਮਾ''ਤਿ॥

ਤਸ੍ਸਤ੍ਥੋ – **ਯੋ** ਪੁਗ੍ਗਲੋ **ਪੁਬ੍ਬੇ** ਵਤ੍ਤਪਟਿਵਤ੍ਤਕਰਣੇਨ ਵਾ ਸਜ੍ਝਾਯਾਦੀਹਿ ਵਾ **ਪਮਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਾ** ਮਗ੍ਗਫਲਸੁਖੇਨ ਵੀਤਿਨਾਮੇਨ੍ਤੋ **ਨਪ੍ਪਮਜ੍ਜਤਿ, ਸੋ** ਅਬ੍ਭਾਦੀਹਿ **ਮੁਤ੍ਤੋ** ਚਨ੍ਦੋਵ ਓਕਾਸਲੋਕਂ ਮਗ੍ਗਞਾਣੇਨ **ਇਮਂ** ਖਨ੍ਧਾਦਿਲੋਕਂ ਓਭਾਸੇਤਿ, ਏਕਾਲੋਕਂ ਕਰੋਤੀਤਿ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਬਹੂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਾਦੀਨਿ ਪਾਪੁਣਿਂਸੂਤਿ।

ਸਮ੍ਮਜ੍ਜਨਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ ਪਞ੍ਚਮਂ।

੬. ਅਙ੍ਗੁਲਿਮਾਲਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ

ਯਸ੍ਸ ਪਾਪਨ੍ਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਅਙ੍ਗੁਲਿਮਾਲਤ੍ਥੇਰਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ। ਵਤ੍ਥੁ **ਅਙ੍ਗੁਲਿਮਾਲਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤ**ਵਸੇਨੇਵ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੨.੩੪੭ ਆਦਯੋ) ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

ਥੇਰੋ ਪਨ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਿ। ਅਥ ਖੋ ਆਯਸ੍ਮਾ ਅਙ੍ਗੁਲਿਮਾਲੋ ਰਹੋਗਤੋ ਪਟਿਸਲ੍ਲੀਨੋ ਵਿਮੁਤ੍ਤਿਸੁਖਪਟਿਸਂਵੇਦੀ। ਤਾਯਂ ਵੇਲਾਯਂ ਇਮਂ ਉਦਾਨਂ ਉਦਾਨੇਸਿ –

''ਯੋ ਚ ਪੁਬ੍ਬੇ ਪਮਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ, ਪਚ੍ਛਾ ਸੋ ਨਪ੍ਪਮਜ੍ਜਤਿ।

ਸੋਮਂ ਲੋਕਂ ਪਭਾਸੇਤਿ, ਅਬ੍ਭਾ ਮੁਤ੍ਤੋਵ ਚਨ੍ਦਿਮਾ''ਤਿ॥ –

ਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਉਦਾਨਂ ਉਦਾਨੇਤ੍ਵਾ ਅਨੁਪਾਦਿਸੇਸਾਯ ਨਿਬ੍ਬਾਨਧਾਤੁਯਾ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੋ। ਭਿਕ੍ਖੂ ''ਕਹਂ ਨੁ ਖੋ, ਆਵੁਸੋ, ਥੇਰੋ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋ''ਤਿ ਧਮ੍ਮਸਭਾਯਂ ਕਥਂ ਸਮੁਟ੍ਠਾਪੇਸੁਂ? ਸਤ੍ਥਾ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ''ਕਾਯ ਨੁਤ੍ਥ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਏਤਰਹਿ ਕਥਾਯ ਸਨ੍ਨਿਸਿਨ੍ਨਾ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ, ''ਭਨ੍ਤੇ, ਅਙ੍ਗੁਲਿਮਾਲਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਟ੍ਠਾਨਕਥਾਯਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ''ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੋ ਚ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਮਮ ਪੁਤ੍ਤੋ''ਤਿ। ''ਭਨ੍ਤੇ, ਏਤ੍ਤਕੇ ਮਨੁਸ੍ਸੇ ਮਾਰੇਤ੍ਵਾ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੋ''ਤਿ? ''ਆਮ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸੋ ਪੁਬ੍ਬੇ ਏਕਂ ਕਲਜਾਣਮਿਤ੍ਤਂ ਅਲਭਿਤ੍ਵਾ ਏਤ੍ਤਕਂ ਪਾਪਮਕਾਸਿ, ਪਚ੍ਛਾ ਪਨ ਕਲਜਾਣਮਿਤ੍ਤਪਚ੍ਚਯਂ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤੋ ਅਹੋਸਿ। ਤੇਨਸ੍ਸ ਤਂ ਪਾਪਕਮ੍ਮਂ ਕੁਸਲੇਨ ਪਿਹਿਤ''ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

੧੭੩.''ਯਸ੍ਸ ਪਾਪਂ ਕਤਂ ਕਮ੍ਮਂ, ਕੁਸਲੇਨ ਪਿਧੀਯਤਿ।
ਸੋਮਂ ਲੋਕਂ ਪਭਾਸੇਤਿ, ਅਬ੍ਭਾ ਮੁਤ੍ਤੋਵ ਚਨ੍ਦਿਮਾ''ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਕੁਸਲੇਨਾ**ਤਿ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਸੇਸਂ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਮੇਵਾਤਿ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਬਹੂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਾਦੀਨਿ ਪਾਪੁਣਿਂਸੂਤਿ।

ਅਙ੍ਗੁਲਿਮਾਲਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ ਛਟ੍ਠਂ।

੭. ਪੇਸਕਾਰਧੀਤਾਵਤ੍ਥੁ

ਅਨ੍ਧਭੂਤੋਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਅਗ੍ਗਾਲ਼ਵੇ ਚੇਤਿਯੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਏਕਂ ਪੇਸਕਾਰਧੀਤਰਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਏਕਦਿਵਸਞ੍ਹਿ ਆਲ਼ਵਿਵਾਸਿਨੋ ਸਤ੍ਥਰਿ ਆਲ਼ਵਿਂ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤੇ ਨਿਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਦਾਨਂ ਅਦਂਸੁ। ਸਤ੍ਥਾ ਭਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚਾਵਸਾਨੇ ਅਨੁਮੋਦਨਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ''ਅਦ੍ਧੁਵਂ ਮੇ ਜੀਵਿਤਂ, ਧੁਵਂ ਮੇ ਮਰਣਂ, ਅਵਸ੍ਸਂ ਮਯਾ ਮਰਿਤਬ੍ਬਮੇਵ , ਮਰਣਪਰਿਯੋਸਾਨਂ ਮੇ ਜੀਵਿਤਂ, ਜੀਵਿਤਮੇਵ ਅਨਿਯਤਂ, ਮਰਣਂ ਨਿਯਤਨ੍ਤਿ ਏਵਂ ਮਰਣਸ੍ਸਤਿਂ ਭਾਵੇਥ। ਯੇਸਞ੍ਹਿ ਮਰਣਸ੍ਸਤਿ ਅਭਾਵਿਤਾ, ਤੇ ਪਚ੍ਛਿਮੇ ਕਾਲੇ ਆਸੀਵਿਸਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਭੀਤਅਦਣ੍ਡਪੁਰਿਸੋ ਵਿਯ ਸਨ੍ਤਾਸਪ੍ਪਤ੍ਤਾ ਭੇਰਵਰਵਂ ਰਵਨ੍ਤਾ ਕਾਲਂ ਕਰੋਨ੍ਤਿ। ਯੇਸਂ ਪਨ ਮਰਣਸ੍ਸਤਿ ਭਾਵਿਤਾ, ਤੇ ਦੂਰਤੋਵ ਆਸੀਵਿਸਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਦਣ੍ਡਕੇਨ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਛਡ੍ਡੇਤ੍ਵਾ ਠਿਤਪੁਰਿਸੋ ਵਿਯ ਪਚ੍ਛਿਮੇ ਕਾਲੇ ਨ ਸਨ੍ਤਸਨ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਮਰਣਸ੍ਸਤਿ ਭਾਵੇਤਬ੍ਬਾ''ਤਿ ਆਹ। ਤਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਅਵਸੇਸਜਨਾ ਸਕਿਚ੍ਚਪ੍ਪਸੁਤਾਵ ਅਹੇਸੁਂ। ਏਕਾ ਪਨ ਸੋਲ਼ਸਵਸ੍ਸੁਦ੍ਦੇਸਿਕਾ ਪੇਸਕਾਰਧੀਤਾ ''ਅਹੋ ਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਕਥਾ ਨਾਮ ਅਚ੍ਛਰਿਯਾ, ਮਯਾ ਪਨ ਮਰਣਸ੍ਸਤਿਂ ਭਾਵੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਰਤ੍ਤਿਨ੍ਦਿਵਂ ਮਰਣਸ੍ਸਤਿਮੇਵ ਭਾਵੇਸਿ। ਸਤ੍ਥਾਪਿ ਤਤੋ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਜੇਤਵਨਂ ਅਗਮਾਸਿ। ਸਾਪਿ ਕੁਮਾਰਿਕਾ ਤੀਣਿ ਵਸ੍ਸਾਨਿ ਮਰਣਸ੍ਸਤਿਂ ਭਾਵੇਸਿਯੇਵ।

ਅਥੇਕਦਿਵਸਂ ਸਤ੍ਥਾ ਪਚ੍ਚੂਸਸਮਯੇ ਲੋਕਂ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਤਂ ਕੁਮਾਰਿਕਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਞਾਣਜਾਲਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤੋਪਵਿਟ੍ਠਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਕਿਂ ਨੁ ਖੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਉਪਧਾਰੇਨ੍ਤੋ ''ਇਮਾਯ ਕੁਮਾਰਿਕਾਯ ਮਮ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾਯ ਸੁਤਦਿਵਸਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਤੀਣਿ ਵਸ੍ਸਾਨਿ ਮਰਣਸ੍ਸਤਿ ਭਾਵਿਤਾ, ਇਦਾਨਾਹਂ ਤਤ੍ਥ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਕੁਮਾਰਿਕਂ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਪਞ੍ਹੇ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਤਾਯ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਨ੍ਤਿਯਾ ਚਤੂਸੁ ਠਾਨੇਸੁ ਸਾਧੁਕਾਰਂ ਦਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਗਾਥਂ ਭਾਸਿਸ੍ਸਾਮਿ। ਸਾ ਗਾਥਾਵਸਾਨੇ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਹਿਸ੍ਸਤਿ, ਤਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਮਹਾਜਨਸ੍ਸਾਪਿ ਸਾਤ੍ਥਿਕਾ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਞਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਚਸਤਭਿਕ੍ਖੁਪਰਿਵਾਰੋ ਜੇਤਵਨਾ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬੇਨ ਅਗ੍ਗਾਲ਼ਵਵਿਹਾਰਂ ਅਗਮਾਸਿ। ਆਲ਼ਵਿਵਾਸਿਨੋ ''ਸਤ੍ਥਾ ਆਗਤੋ''ਤਿ ਸੁਤ੍ਵਾ ਤਂ ਵਿਹਾਰਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਨਿਮਨ੍ਤਯਿਂਸੁ। ਤਦਾ ਸਾਪਿ ਕੁਮਾਰਿਕਾ ਸਤ੍ਥੁ ਆਗਮਨਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ''ਆਗਤੋ ਕਿਰ ਮਯ੍ਹਂ ਪਿਤਾ, ਸਾਮਿ, ਆਚਰਿਯੋ ਪੁਣ੍ਣਚਨ੍ਦਮੁਖੋ ਮਹਾਗੋਤਮਬੁਦ੍ਧੋ''ਤਿ ਤੁਟ੍ਠਮਾਨਸਾ ''ਇਤੋ ਮੇ ਤਿਣ੍ਣਂ ਸਂਵਚ੍ਛਰਾਨਂ ਮਤ੍ਥਕੇ ਸੁਵਣ੍ਣਵਣ੍ਣੋ ਸਤ੍ਥਾ ਦਿਟ੍ਠਪੁਬ੍ਬੋ, ਇਦਾਨਿਸ੍ਸ ਸੁਵਣ੍ਣਵਣ੍ਣਂ ਸਰੀਰਂ ਦਟ੍ਠੁਂ ਮਧੁਰੋਜਞ੍ਚ ਵਰਧਮ੍ਮਂ ਸੋਤੁਂ

ਲਭਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ। ਪਿਤਾ ਪਨਸ੍ਸਾ ਸਾਲਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਆਹ – ''ਅਮ੍ਮ, ਪਰਸਨ੍ਤਕੋ ਮੇ ਸਾਟਕੋ ਆਰੋਪਿਤੋ, ਤਸ੍ਸ ਵਿਦਤ੍ਥਿਮਤ੍ਤਂ ਅਨਿਟ੍ਠਿਤਂ, ਤਂ ਅਜ੍ਜ ਨਿਟ੍ਠਾਪੇਸ੍ਸਾਮਿ, ਸੀਘਂ ਮੇ ਤਸਰਂ ਵਟ੍ਟੇਤ੍ਵਾ ਆਹਰੇਯ੍ਯਾਸੀ''ਤਿ। ਸਾ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਅਹਂ ਸਤ੍ਥੁ ਧਮ੍ਮਂ ਸੋਤੁਕਾਮਾ, ਪਿਤਾ ਚ ਮਂ ਏਵਂ ਆਹ। ਕਿਂ ਨੁ ਖੋ ਸਤ੍ਥੁ ਧਮ੍ਮਂ ਸੁਣਾਮਿ, ਉਦਾਹੁ ਪਿਤੁ ਤਸਰਂ ਵਟ੍ਟੇਤ੍ਵਾ ਹਰਾਮੀ''ਤਿ? ਅਥਸ੍ਸਾ ਏਤਦਹੋਸਿ ''ਪਿਤਾ ਮਂ ਤਸਰੇ ਅਨਾਹਰਿਯਮਾਨੇ ਪੋਥੇਯ੍ਯਪਿ ਪਹਰੇਯ੍ਯਪਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਤਸਰਂ ਵਟ੍ਟੇਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਦਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਾ ਧਮ੍ਮਂ ਸੋਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਪੀਠਕੇ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਤਸਰਂ ਵਟ੍ਟੇਸਿ।

ਆਲਵਿਵਾਸਿਨੋਪਿ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਪਰਿਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਪਤ੍ਤਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਅਨੁਮੋਦਨਤ੍ਥਾਯ ਅਟ੍ਠਂਸੁ। ਸਤ੍ਥਾ ''ਯਮਹਂ ਕੁਲਧੀਤਰਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਤਿਂਸਯੋਜਨਮਗ੍ਗਂ ਆਗਤੋ, ਸਾ ਅਜ੍ਜਾਪਿ ਓਕਾਸਂ ਨ ਲਭਤਿ। ਤਾਯ ਓਕਾਸੇ ਲਦ੍ਧੇ ਅਨੁਮੋਦਨਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਤੁਣ੍ਹੀਭੂਤੋ ਅਹੋਸਿ। ਏਵਂ ਤੁਣ੍ਹੀਭੂਤਮ੍ਪਿ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਸਦੇਵਕੇ ਲੋਕੇ ਕੋਚਿ ਕਿਞ੍ਚਿ ਵਤ੍ਤੁਂ ਨ ਵਿਸਹਤਿ। ਸਾਪਿ ਖੋ ਕੁਮਾਰਿਕਾ ਤਸਰਂ ਵਟ੍ਟੇਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਿਯਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਪਿਤੁ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਚ੍ਛਮਾਨਾ ਪਰਿਸਪਰਿਯਨ੍ਤੇ ਠਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਓਲੋਕਯਮਾਨਾਵ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਸਤ੍ਥਾਪਿ ਗੀਵਂ ਉਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਤਂ ਓਲੋਕੇਸਿ। ਸਾ ਓਲੋਕਿਤਾਕਾਰੇਨੇਵ ਅਞ੍ਞਾਸਿ – ''ਸਤ੍ਥਾ ਏਵਰੂਪਾਯ ਪਰਿਸਾਯ ਮਜ੍ਝੇ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾਵ ਮਂ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਮਮਾਗਮਨਂ ਪਚ੍ਚਾਸੀਸਤਿ, ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਆਗਮਨਮੇਵ ਪਚ੍ਚਾਸੀਸਤੀ''ਤਿ। ਸਾ ਤਸਰਪਚ੍ਛਿਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਅਗਮਾਸਿ। ਕਸ੍ਮਾ ਪਨ ਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਓਲੋਕੇਸੀਤਿ? ਏਵਂ ਕਿਰਸ੍ਸ ਅਹੋਸਿ ''ਏਸਾ ਏਤ੍ਤੋਵ ਗਚ੍ਛਮਾਨਾ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਕਾਲਕਿਰਿਯਂ ਕਤ੍ਵਾ ਅਨਿਯਤਗਤਿਕਾ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਮਮ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਮਾਨਾ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਂ ਪਤ੍ਵਾ ਨਿਯਤਗਤਿਕਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਤੁਸਿਤਵਿਮਾਨੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ। ਤਸ੍ਸਾ ਕਿਰ ਤਂ ਦਿਵਸਂ ਮਰਣਤੋ ਮੁਤ੍ਤਿ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ। ਸਾ ਓਲੋਕਿਤਸਞ੍ਞਾਣੇਨੇਵ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਛਬ੍ਬਣ੍ਣਰਂਸੀਨਂ ਅਨ੍ਤਰਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਤਥਾਰੂਪਾਯ ਪਰਿਸਾਯ ਮਜ੍ਝੇ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਤੁਣ੍ਹੀਭੂਤਂ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਠਿਤਕ੍ਖਣੇਯੇਵ ਤਂ ਆਹ – ''ਕੁਮਾਰਿਕੇ, ਕੁਤੋ ਆਗਚ੍ਛਸੀ''ਤਿ? ''ਨ ਜਾਨਾਮਿ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ। ''ਕਤ੍ਥ ਗਮਿਸ੍ਸਸੀ''ਤਿ? ''ਨ ਜਾਨਾਮਿ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ। ''ਨ ਜਾਨਾਸੀ''ਤਿ? ''ਜਾਨਾਮਿ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ। ''ਜਾਨਾਸੀ''ਤਿ? ''ਨ ਜਾਨਾਮਿ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ। ਇਤਿ ਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਪਞ੍ਹੇ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਮਹਾਜਨੋ ਉਜ੍ਝਾਯਿ – ''ਅਮ੍ਭੋ, ਪਸ੍ਸਥ, ਅਯਂ ਪੇਸਕਾਰਧੀਤਾ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਇਚ੍ਛਿਤਿਚ੍ਛਿਤਂ ਕਥੇਸਿ, ਨਨੁ ਨਾਮ ਇਮਾਯ 'ਕੁਤੋ ਆਗਚ੍ਛਸੀ'ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ 'ਪੇਸਕਾਰਗੇਹਤੋ'ਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ। 'ਕਹਂ ਗਚ੍ਛਸੀ'ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ 'ਪੇਸਕਾਰਸਾਲ'ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ ਸਿਯਾ''ਤਿ।

ਸਤ੍ਥਾ ਮਹਾਜਨਂ ਨਿਸ੍ਸਦ੍ਦਂ ਕਤ੍ਵਾ, ''ਕੁਮਾਰਿਕੇ, ਤ੍ਵਂ ਕੁਤੋ ਆਗਚ੍ਛਸੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ''ਕਸ੍ਮਾ ਨ ਜਾਨਾਮੀਤਿ ਵਦੇਸੀ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਭਨ੍ਤੇ, ਤੁਮ੍ਹੇ ਮਮ ਪੇਸਕਾਰਗੇਹਤੋ ਆਗਤਭਾਵਂ ਜਾਨਾਥ, ''ਕੁਤੋ ਆਗਤਾਸੀ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਨ੍ਤਾ ਪਨ ''ਕੁਤੋ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਇਧ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾਸੀ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਥ। ਅਹਂ ਪਨ ਨ ਜਾਨਾਮਿ ''ਕੁਤੋ ਚ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਇਧ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾਮ੍ਹੀ''ਤਿ। ਅਥਸ੍ਸਾ ਸਤ੍ਥਾ ''ਸਾਧੁ ਸਾਧੁ, ਕੁਮਾਰਿਕੇ, ਮਯਾ ਪੁਚ੍ਛਿਤਪਞ੍ਹੋਵ ਤਯਾ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਤੋ''ਤਿ ਪਠਮਂ ਸਾਧੁਕਾਰਂ ਦਤ੍ਵਾ ਉਤ੍ਤਰਿਮ੍ਪਿ ਪੁਚ੍ਛਿ – ''ਕਤ੍ਥ ਗਮਿਸ੍ਸਸੀਤਿ ਪੁਨ ਪੁਟ੍ਠਾ ਕਸ੍ਮਾ 'ਨ ਜਾਨਾਮੀ'ਤਿ ਵਦੇਸੀ''ਤਿ? ਭਨ੍ਤੇ, ਤੁਮ੍ਹੇ ਮਂ ਤਸਰਪਚ੍ਛਿਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪੇਸਕਾਰਸਾਲਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿਂ ਜਾਨਾਥ, ''ਇਤੋ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਕਤ੍ਥ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਸ੍ਸਸੀ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਥ। ਅਹਞ੍ਚ ਇਤੋ ਚੁਤਾ ਨ ਜਾਨਾਮਿ ''ਕਤ੍ਥ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ। ਅਥਸ੍ਸਾ ਸਤ੍ਥਾ ''ਮਯਾ ਪੁਚ੍ਛਿਤਪਞ੍ਹੋਯੇਵ ਤਯਾ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਤੋ''ਤਿ ਦੁਤਿਯਂ ਸਾਧੁਕਾਰਂ ਦਤ੍ਵਾ ਉਤ੍ਤਰਿਮ੍ਪਿ ਪੁਚ੍ਛਿ – ''ਅਥ ਕਸ੍ਮਾ 'ਨ ਜਾਨਾਸੀ'ਤਿ ਪੁਟ੍ਠਾ 'ਜਾਨਾਮੀ'ਤਿ ਵਦੇਸੀ''ਤਿ? ''ਮਰਣਭਾਵਂ ਜਾਨਾਮਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਤਸ੍ਮਾ ਏਵਂ ਵਦੇਮੀ''ਤਿ। ਅਥਸ੍ਸਾ ਸਤ੍ਥਾ ''ਮਯਾ ਪੁਚ੍ਛਿਤਪਞ੍ਹੋਯੇਵ ਤਯਾ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਤੋ''ਤਿ ਤਤਿਯਂ ਸਾਧੁਕਾਰਂ ਦਤ੍ਵਾ ਉਤ੍ਤਰਿਮ੍ਪਿ ਪੁਚ੍ਛਿ – ''ਅਥ ਕਸ੍ਮਾ 'ਜਾਨਾਸੀ'ਤਿ ਪੁਟ੍ਠਾ 'ਨ ਜਾਨਾਮੀ'ਤਿ ਵਦੇਸੀ''ਤਿ। ਮਮ ਮਰਣਭਾਵਮੇਵ ਅਹਂ ਜਾਨਾਮਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ''ਰਤ੍ਤਿਨ੍ਦਿਵਪੁਬ੍ਬਣ੍ਹਾਦੀਸੁ ਪਨ ਅਸੁਕਕਾਲੇ ਨਾਮ ਮਰਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਨ ਜਾਨਾਮਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਏਵਂ ਵਦੇਮੀਤਿ। ਅਥਸ੍ਸਾ ਸਤ੍ਥਾ ''ਮਯਾ ਪੁਚ੍ਛਿਤਪਞ੍ਹੋਯੇਵ ਤਯਾ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਤੋ''ਤਿ ਚਤੁਤ੍ਥਂ ਸਾਧੁਕਾਰਂ ਦਤ੍ਵਾ ਪਰਿਸਂ ਆਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ''ਏਤ੍ਤਕਂ ਨਾਮ ਤੁਮ੍ਹੇ ਇਮਾਯ ਕਥਿਤਂ ਨ ਜਾਨਾਥ, ਕੇਵਲਂ ਉਜ੍ਝਾਯਥੇਵ। ਯੇਸਞ੍ਹਿ ਪਞ੍ਞਾਚਕ੍ਖੁ ਨਤ੍ਥਿ, ਤੇ ਅਨ੍ਧਾ ਏਵ । ਯੇਸਂ ਪਞ੍ਞਾਚਕ੍ਖੁ ਅਤ੍ਥਿ, ਤੇ ਏਵ ਚਕ੍ਖੁਮਨ੍ਤੋ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

੧੭੪.''ਅਨ੍ਧਭੂਤੋ ਅਯਂ ਲੋਕੋ, ਤਨੁਕੇਤ੍ਥ ਵਿਪਸ੍ਸਤਿ।
ਸਕੁਣੋ ਜਾਲਮੁਤ੍ਤੋਵ, ਅਪ੍ਪੋ ਸਗ੍ਗਾਯ ਗਚ੍ਛਤੀ''ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਅਨ੍ਧਭੂਤੋ ਅਯਂ ਲੋਕੋ**ਤਿ ਅਯਂ ਲੋਕਿਯਮਹਾਜਨੋ ਪਞ੍ਞਾਚਕ੍ਖੁਨੋ ਅਭਾਵੇਨ ਅਨ੍ਧਭੂਤੋ। **ਤਨੁਕੇਤ੍ਥਾ**ਤਿ ਤਨੁਕੋ ਏਤ੍ਥ, ਨ ਬਹੁ ਜਨੋ ਅਨਿਚ੍ਚਾਦਿਵਸੇਨ **ਵਿਪਸ੍ਸਤਿ। ਜਾਲਮੁਤ੍ਤੋ**ਵਾਤਿ ਯਥਾ ਛੇਕੇਨ ਸਾਕੁਣਿਕੇਨ ਜਾਲੇਨ ਓਤ੍ਥਰਿਤ੍ਵਾ ਗਯ੍ਹਮਾਨੇਸੁ ਵਟ੍ਟਕੇਸੁ ਕੋਚਿਦੇਵ ਜਾਲਤੋ ਮੁਚ੍ਚਤਿ। ਸੇਸਾ ਅਨ੍ਤੋਜਾਲਮੇਵ ਪਵਿਸਨ੍ਤਿ। ਤਥਾ ਮਰਣਜਾਲੇਨ ਓਤ੍ਥਟੇਸੁ ਸਤ੍ਤੇਸੁ ਬਹੂ ਅਪਾਯਗਾਮਿਨੋ ਹੋਨ੍ਤਿ, **ਅਪ੍ਪੋ** ਕੋਚਿਦੇਵ ਸਤ੍ਤੋ **ਸਗ੍ਗਾਯ ਗਚ੍ਛਤਿ,** ਸੁਗਤਿਂ ਵਾ ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਵਾ ਪਾਪੁਣਾਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਕੁਮਾਰਿਕਾ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਹਿ, ਮਹਾਜਨਸ੍ਸਾਪਿ ਸਾਤ੍ਥਿਕਾ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾ ਅਹੋਸੀਤਿ।

ਸਾਪਿ ਤਸਰਪਚ੍ਛਿਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਿਤੁ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਅਗਮਾਸਿ, ਸੋਪਿ ਨਿਸਿਨ੍ਨਕੋਵ ਨਿਦ੍ਦਾਯਿ। ਤਸ੍ਸਾ ਅਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾਵ ਤਸਰਪਚ੍ਛਿਂ ਉਪਨਾਮੇਨ੍ਤਿਯਾ ਤਸਰਪਚ੍ਛਿ ਵੇਮਕੋਟਿਯਂ ਪਟਿਹਞ੍ਞਿਤ੍ਵਾ ਸਦ੍ਦਂ ਕੁਰੁਮਾਨਾ ਪਤਿ। ਸੋ ਪਬੁਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ਗਹਿਤਨਿਮਿਤ੍ਤੇਨੇਵ ਵੇਮਕੋਟਿਂ ਆਕਡ੍ਢਿ। ਵੇਮਕੋਟਿ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਂ ਕੁਮਾਰਿਕਂ ਉਰੇ ਪਹਰਿ, ਸਾ ਤਤ੍ਥੇਵ ਕਾਲਂ ਕਤ੍ਵਾ ਤੁਸਿਤਭਵਨੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ। ਅਥਸ੍ਸਾ ਪਿਤਾ ਤਂ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਸਕਲਸਰੀਰੇਨ ਲੋਹਿਤਮਕ੍ਖਿਤੇਨ ਪਤਿਤ੍ਵਾ ਮਤਂ ਅਦ੍ਦਸ। ਅਥਸ੍ਸ ਮਹਾਸੋਕੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿ। ਸੋ ''ਨ ਮਮ ਸੋਕਂ ਅਞ੍ਞੋ ਨਿਬ੍ਬਾਪੇਤੁਂ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਰੋਦਨ੍ਤੋ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਮਤ੍ਥਂ ਆਰੋਚੇਤ੍ਵਾ, ''ਭਨ੍ਤੇ, ਸੋਕਂ ਮੇ ਨਿਬ੍ਬਾਪੇਥਾ''ਤਿ ਆਹ। ਸਤ੍ਥਾ ਤਂ ਸਮਸ੍ਸਾਸੇਤ੍ਵਾ ''ਮਾ ਸੋਚਿ, ਉਪਾਸਕ। ਅਨਮਤਗ੍ਗਸ੍ਮਿਞ੍ਹਿ ਸਂਸਾਰੇ ਤਵ ਏਵਮੇਵ ਧੀਤੁ ਮਰਣਕਾਲੇ ਪਗ੍ਘਰਿਤਅਸ੍ਸੁ ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਮਹਾਸਮੁਦ੍ਦਾਨਂ ਉਦਕਤੋ ਅਤਿਰੇਕਤਰ''ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਅਨਮਤਗ੍ਗਕਥਂ ਕਥੇਸਿ । ਸੋ ਤਨੁਭੂਤਸੋਕੋ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਂ ਯਾਚਿਤ੍ਵਾ ਲਦ੍ਧੂਪਸਮ੍ਪਦੋ ਨ ਚਿਰਸ੍ਸੇਵ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣੀਤਿ।

ਪੇਸਕਾਰਧੀਤਾਵਤ੍ਥੁ ਸਤ੍ਤਮਂ।

੮. ਤਿਂਸਭਿਕ੍ਖੁਵਤ੍ਥੁ

ਹਂਸਾਦਿਚ੍ਚਪਥੇਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਤਿਂਸ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਏਕਸ੍ਮਿਞ੍ਹਿ ਦਿਵਸੇ ਤਿਂਸਮਤ੍ਤਾ ਦਿਸਾਵਾਸਿਕਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਂਸੁ। ਆਨਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰੋ ਸਤ੍ਥੁ ਵਤ੍ਤਕਰਣਵੇਲਾਯ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਸਤ੍ਥਾਰਾ ਇਮੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਪਟਿਸਨ੍ਥਾਰੇ ਕਤੇ ਵਤ੍ਤਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਦ੍ਵਾਰਕੋਟ੍ਠਕੇ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਸਤ੍ਥਾਪਿ ਤੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਪਟਿਸਨ੍ਥਾਰਂ ਕਤ੍ਵਾ ਤੇਸਂ ਸਾਰਣੀਯਧਮ੍ਮਂ ਕਥੇਸਿ। ਤਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਤੇ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਤ੍ਵਾ ਉਪ੍ਪਤਿਤ੍ਵਾ ਆਕਾਸੇਨ ਅਗਮਿਂਸੁ। ਆਨਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰੋ ਤੇਸੁ ਚਿਰਾਯਨ੍ਤੇਸੁ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ, ''ਭਨ੍ਤੇ, ਇਦਾਨੇਵ ਤਿਂਸਮਤ੍ਤਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਗਤਾ, ਤੇ ਕੁਹਿ''ਨ੍ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ''ਗਤਾ, ਆਨਨ੍ਦਾ''ਤਿ। ''ਕਤਰੇਨ ਮਗ੍ਗੇਨ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ? ''ਆਕਾਸੇਨਾਨਨ੍ਦਾ''ਤਿ। ''ਕਿਂ ਪਨ ਤੇ, ਭਨ੍ਤੇ, ਖੀਣਾਸਵਾ''ਤਿ? ''ਆਮਾਨਨ੍ਦ, ਮਮ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਧਮ੍ਮਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਤ੍ਤਾ''ਤਿ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਪਨ ਖਣੇ ਆਕਾਸੇਨ ਹਂਸਾ ਆਗਮਿਂਸੁ। ਸਤ੍ਥਾ ''ਯਸ੍ਸ ਖੋ ਪਨਾਨਨ੍ਦ, ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਇਦ੍ਧਿਪਾਦਾ ਸੁਭਾਵਿਤਾ, ਸੋ ਹਂਸਾ ਵਿਯ ਆਕਾਸੇਨ ਗਚ੍ਛਤੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

੧੭੫.''ਹਂਸਾਦਿਚ੍ਚਪਥੇ ਯਨ੍ਤਿ, ਆਕਾਸੇ ਯਨ੍ਤਿ ਇਦ੍ਧਿਯਾ।
ਨੀਯਨ੍ਤਿ ਧੀਰਾ ਲੋਕਮ੍ਹਾ, ਜੇਤ੍ਵਾ ਮਾਰਂ ਸਵਾਹਿਨਿ''ਨ੍ਤਿ॥

ਤਸ੍ਸਤ੍ਥੋ – ਇਮੇ **ਹਂਸਾ ਆਦਿਚ੍ਚਪਥੇ ਆਕਾਸੇ** ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ। ਯੇਸਂ ਇਦ੍ਧਿਪਾਦਾ ਸੁਭਾਵਿਤਾ, ਤੇਪਿ ਆਕਾਸੇ **ਯਨ੍ਤਿ ਇਦ੍ਧਿਯਾ। ਧੀਰਾ** ਪਣ੍ਡਿਤਾ **ਸਵਾਹਿਨਿਂ ਮਾਰਂ ਜੇਤ੍ਵਾ** ਇਮਮ੍ਹਾ ਵਟ੍ਟਲੋਕਾ **ਨੀਯਨ੍ਤਿ,** ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਪਾਪੁਣਨ੍ਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਬਹੂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਾਦੀਨਿ ਪਾਪੁਣਿਂਸੂਤਿ।

ਤਿਂਸਭਿਕ੍ਖੁਵਤ੍ਥੁ ਅਟ੍ਠਮਂ।

੯. ਚਿਞ੍ਚਮਾਣਵਿਕਾਵਤ੍ਥੁ

ਏਕੰ ਧਮ੍ਮਨ੍ਤਿ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨੰ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਚਿਞ੍ਚਮਾਣਵਿਕੰ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਪਠਮਬੋਧਿਯਞ੍ਹਿ ਦਸਬਲਸ੍ਸ ਪੁਥੁਭੂਤੇਸੁ ਸਾਵਕੇਸੁ ਅਪ੍ਪਮਾਣੇਸੁ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸੇਸੁ ਅਰਿਯਭੂਮਿੰ ਓਕ੍ਕਨ੍ਤੇਸੁ ਪਤ੍ਥਟੇ ਗੁਣਸਮੁਦਯੇ ਮਹਾਲਾਭਸਕ੍ਕਾਰੋ ਉਦਪਾਦਿ। ਤਿਤ੍ਥਿਯਾ ਸੂਰਿਯੁਗ੍ਗਮਨੇ ਖਜ੍ਜੋਪਨਕਸਦਿਸਾ ਅਹੇਸੁੰ ਹਤਲਾਭਸਕ੍ਕਾਰਾ। ਤੇ ਅਨ੍ਤਰਵੀਥਿਯੰ ਠਤ੍ਵਾ ''ਕਿੰ ਸਮਣੋ ਗੋਤਮੋਵ ਬੁਦ੍ਧੋ, ਮਯਮ੍ਪਿ ਬੁਦ੍ਧਾ, ਕਿੰ ਤਸ੍ਸੇਵ ਦਿਨ੍ਨੰ ਮਹਪ੍ਫਲੰ, ਅਮ੍ਹਾਕਮ੍ਪਿ ਦਿਨ੍ਨੰ ਮਹਪ੍ਫਲਮੇਵ, ਅਮ੍ਹਾਕਮ੍ਪਿ ਦੇਥ ਸਕ੍ਕਰੋਥਾ''ਤਿ ਏਵੰ ਮਨੁਸ੍ਸੇ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਨ੍ਤਾਪਿ ਲਾਭਸਕ੍ਕਾਰੰ ਅਲਭਿਤ੍ਵਾ ਰਹੋ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਤ੍ਵਾ ''ਕੇਨ ਨੁ ਖੋ ਉਪਾਯੇਨ ਸਮਣਸ੍ਸ ਗੋਤਮਸ੍ਸ ਮਨੁਸ੍ਸਾਨੰ ਅਨ੍ਤਰੇ ਅਵਣ੍ਣੰ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤ੍ਵਾ ਲਾਭਸਕ੍ਕਾਰੰ ਨਾਸੇਯ੍ਯਾਮਾ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤਯਿੰਸੁ।

ਤਦਾ ਸਾਵਤ੍ਥਿਯੰ ਚਿਞ੍ਚਮਾਣਵਿਕਾ ਨਾਮੇਕਾ ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਿਕਾ ਉਤ੍ਤਮਰੂਪਧਰਾ ਸੋਭਗ੍ਗਪ੍ਪਤ੍ਤਾ ਦੇਵਚ੍ਛਰਾ ਵਿਯ। ਅਸ੍ਸਾ ਸਰੀਰਤੋ ਰਸ੍ਮਿਯੋ ਨਿਚ੍ਛਰਨ੍ਤਿ। ਅਥੇਕੋ ਖਰਮਨ੍ਤੀ ਏਵਮਾਹ – ''ਚਿਞ੍ਚਮਾਣਵਿਕੰ ਪਟਿਚ੍ਚ ਸਮਣਸ੍ਸ ਗੋਤਮਸ੍ਸ ਅਵਣ੍ਣੰ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤ੍ਵਾ ਲਾਭਸਕ੍ਕਾਰੰ ਨਾਸੇਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ। ਤੇ ''ਅਤ੍ਥੇਕੋ ਉਪਾਯੋ''ਤਿ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿੰਸੁ। ਅਥ ਸਾ ਤਿਤ੍ਥਿਯਾਰਾਮੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਅਟ੍ਠਾਸਿ, ਤਿਤ੍ਥਿਯਾ ਤਾਯ ਸਦ੍ਧਿੰ ਨ ਕਥੇਸੁੰ। ਸਾ ''ਕੋ ਨੁ ਖੋ ਮੇ ਦੋਸੋ''ਤਿ ਯਾਵਤਤਿਯੰ ''ਵਨ੍ਦਾਮਿ, ਅਯ੍ਯਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ, ''ਅਯ੍ਯਾ, ਕੋ ਨੁ ਖੋ ਮੇ ਦੋਸੋ, ਕਿੰ ਮਯਾ ਸਦ੍ਧਿੰ ਨ ਕਥੇਥਾ''ਤਿ ਆਹ। ''ਭਗਿਨਿ, ਸਮਣੰ ਗੋਤਮੰ ਅਮ੍ਹੇ ਵਿਹੇਠਯਨ੍ਤੰ ਹਤਲਾਭਸਕ੍ਕਾਰੇ ਕਤ੍ਵਾ ਵਿਚਰਨ੍ਤੰ ਨ ਜਾਨਾਸੀ''ਤਿ? ''ਨ ਜਾਨਾਮਿ, ਅਯ੍ਯਾ, ਕਿੰ ਪਨੇਤ੍ਥ ਮਯਾ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ। ''ਸਚੇ ਤ੍ਵੰ, ਭਗਿਨਿ, ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਸੁਖਮਿਚ੍ਛਸਿ, ਅਤ੍ਤਾਨੰ ਪਟਿਚ੍ਚ ਸਮਣਸ੍ਸ ਗੋਤਮਸ੍ਸ ਅਵਣ੍ਣੰ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤ੍ਵਾ ਲਾਭਸਕ੍ਕਾਰੰ ਨਾਸੇਹੀ''ਤਿ।

ਸਾ ''ਸਾਧੁ, ਅਯ੍ਯਾ, ਮਯ੍ਹੰਵੇਸੋ ਭਾਰੋ, ਮਾ ਚਿਨ੍ਤਯਿਤ੍ਥਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਇਤ੍ਥਿਮਾਯਾਸੁ ਕੁਸਲਤਾਯ ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਸਾਵਤ੍ਥਿਵਾਸੀਨੰ ਧਮ੍ਮਕਥੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ਜੇਤਵਨਾ ਨਿਕ੍ਖਮਨਸਮਯੇ ਇਨ੍ਦਗੋਪਕਵਣ੍ਣੰ ਪਟੰ ਪਾਰੁਪਿਤ੍ਵਾ ਗਨ੍ਧਮਾਲਾਦਿਹਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨਾਭਿਮੁਖੀ ਗਚ੍ਛਤਿ। ''ਇਮਾਯ ਵੇਲਾਯ ਕੁਹਿੰ ਗਚ੍ਛਸੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ, ''ਕਿੰ ਤੁਮ੍ਹਾਕੰ ਮਮ ਗਮਨਟ੍ਠਾਨੇਨਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਜੇਤਵਨਸਮੀਪੇ ਤਿਤ੍ਥਿਯਾਰਾਮੇ ਵਸਿਤ੍ਵਾ ਪਾਤੋਵ ''ਅਗ੍ਗਵਨ੍ਦਨੰ ਵਨ੍ਦਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਨਗਰਾ ਨਿਕ੍ਖਮਨ੍ਤੇ ਉਪਾਸਕਜਨੇ ਜੇਤਵਨਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤੋਵੁਟ੍ਠਾ ਵਿਯ ਹੁਤ੍ਵਾ ਨਗਰੰ ਪਵਿਸਤਿ। ''ਕੁਹਿੰ ਵੁਟ੍ਠਾਸੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ, ''ਕਿੰ ਤੁਮ੍ਹਾਕੰ ਮਮ ਵੁਟ੍ਠਟ੍ਠਾਨੇਨਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਮਾਸਦ੍ਧਮਾਸਚ੍ਚਯੇਨ ਪੁਚ੍ਛਿਯਮਾਨਾ ਜੇਤਵਨੇ ਸਮਣੇਨ ਗੋਤਮੇਨ ਸਦ੍ਧਿੰ ਏਕਗਨ੍ਧਕੁਟਿਯਾ ਵੁਟ੍ਠਾਮੀਤਿ। ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਾਨੰ ''ਸਚ੍ਚੰ ਨੁ ਖੋ ਏਤੰ, ਨੋ''ਤਿ ਕਙ੍ਖੰ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤ੍ਵਾ ਤੇਮਾਸਚਤੁਮਾਸਚ੍ਚਯੇਨ ਪਿਲੋਤਿਕਾਹਿ ਉਦਰੰ ਵੇਠੇਤ੍ਵਾ ਗਬ੍ਭਿਨਿਵਣ੍ਣੰ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਉਪਰਿ ਰਤ੍ਤਪਟੰ ਪਾਰੁਪਿਤ੍ਵਾ ''ਸਮਣੰ ਗੋਤਮੰ ਪਟਿਚ੍ਚ ਗਬ੍ਭੋ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋ''ਤਿ ਅਨ੍ਧਬਾਲੇ ਸਦ੍ਦਹਾਪੇਤ੍ਵਾ ਅਟ੍ਠਨਵਮਾਸਚ੍ਚਯੇਨ ਉਦਰੇ ਦਾਰੁਮਣ੍ਡਲਿਕੰ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਉਪਰਿ ਪਟੰ ਪਾਰੁਪਿਤ੍ਵਾ ਹਤ੍ਥਪਾਦਪਿਟ੍ਠਿਯੋ ਗੋਹਨੁਕੇਨ ਕੋਟ੍ਟਾਪੇਤ੍ਵਾ ਉਸ੍ਸਦੇ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਕਿਲਨ੍ਤਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਸਾਯਨ੍ਹਸਮਯੇ ਤਥਾਗਤੇ ਅਲਙ੍ਕਤਧਮ੍ਮਾਸਨੇ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮੰ ਦੇਸੇਨ੍ਤੇ ਧਮ੍ਮਸਭੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਪੁਰਤੋ ਠਤ੍ਵਾ, ''ਮਹਾਸਮਣ, ਮਹਾਜਨਸ੍ਸ ਤਾਵ ਧਮ੍ਮੰ ਦੇਸੇਸਿ, ਮਧੁਰੋ ਤੇ ਸਦ੍ਦੋ, ਸਮ੍ਫੁਸਿਤੰ ਦਨ੍ਤਾਵਰਣੰ। ਅਹੰ ਪਨ ਤੰ ਪਟਿਚ੍ਚ ਗਬ੍ਭੰ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਗਬ੍ਭਾ ਜਾਤਾ, ਨੇਵ ਮੇ ਸੂਤਿਘਰੰ ਜਾਨਾਸਿ, ਸਪ੍ਪਿਤੇਲਾਦੀਨਿ ਸਯੰ ਅਕਰੋਨ੍ਤੋ ਉਪਟ੍ਠਾਕਾਨਮ੍ਪਿ ਅਞ੍ਞਤਰੰ ਕੋਸਲਰਾਜਾਨੰ ਵਾ ਅਨਾਥਪਿਣ੍ਡਿਕੰ ਵਾ ਵਿਸਾਖੰ ਉਪਾਸਿਕੰ ਵਾ 'ਇਮਿਸ੍ਸਾ ਚਿਞ੍ਚਮਾਣਵਿਕਾਯ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਯੁਤ੍ਤਕੰ ਕਰੋਹੀ'ਤਿ ਨ ਵਦੇਸਿ, ਅਭਿਰਮਿਤੁੰਯੇਵ ਜਾਨਾਸਿ, ਗਬ੍ਭਪਰਿਹਾਰੰ ਨ ਜਾਨਾਸੀ''ਤਿ ਗੂਥਪਿਣ੍ਡੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਚਨ੍ਦਮਣ੍ਡਲੰ ਦੂਸੇਤੁੰ ਵਾਯਮਨ੍ਤੀ ਵਿਯ ਪਰਿਸਮਜ੍ਝੇ ਤਥਾਗਤੰ ਅਕ੍ਕੋਸਿ। ਤਥਾਗਤੋ ਧਮ੍ਮਕਥੰ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਸੀਹੋ ਵਿਯ ਅਭਿਨਦਨ੍ਤੋ, ''ਭਗਿਨਿ, ਤਯਾ ਕਥਿਤਸ੍ਸ ਤਥਭਾਵੰ ਵਾ ਵਿਤਥਭਾਵੰ ਵਾ ਅਹਮੇਵ ਚ ਤ੍ਵਞ੍ਚ ਜਾਨਾਮਾ''ਤਿ ਆਹ। ''ਆਮ, ਮਹਾਸਮਣ, ਤਯਾ ਚ ਮਯਾ ਚ ਞਾਤਭਾਵੇਨੇਤੰ ਜਾਤ''ਨ੍ਤਿ।

ਤਸ੍ਮਿੰ ਖਣੇ ਸਕ੍ਕਸ੍ਸ ਆਸਨੰ ਉਣ੍ਹਾਕਾਰੰ ਦਸ੍ਸੇਸਿ। ਸੋ ਆਵਜ੍ਜਮਾਨੋ ''ਚਿਞ੍ਚਮਾਣਵਿਕਾ ਤਥਾਗਤੰ ਅਭੂਤੇਨ ਅਕ੍ਕੋਸਤੀ''ਤਿ ਞਤ੍ਵਾ ''ਇਦੰ ਵਤ੍ਥੁੰ ਸੋਧੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਚਤੂਹਿ ਦੇਵਪੁਤ੍ਤੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿੰ ਆਗਮਿ। ਦੇਵਪੁਤ੍ਤਾ ਮੂਸਿਕਪੋਤਕਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਦਾਰੁਮਣ੍ਡਲਿਕਸ੍ਸ

ਬਨ੍ਧਨਰਜ੍ਜੁਕੇ ਏਕਪ੍ਪਹਾਰੇਨੇਵ ਛਿਨ੍ਨਿੰਸੁ, ਪਾਰੁਤਪਟੰ ਵਾਤੋ ਉਕ੍ਖਿਪਿ, ਦਾਰੁਮਣ੍ਡਲਿਕੰ ਪਤਮਾਨੰ ਤਸ੍ਸਾ ਪਾਦਪਿਟ੍ਠਿਯੰ ਪਤਿ , ਉਭੋ ਅਗ੍ਗਪਾਦਾ ਛਿਜ੍ਜਿੰਸੁ। ਮਨੁਸ੍ਸਾ ''ਧੀ ਕਾਲਕਣ੍ਣਿ, ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੰ ਅਕ੍ਕੋਸੀ''ਤਿ ਸੀਸੇ ਖੇਲ਼ੰ ਪਾਤੇਤ੍ਵਾ ਲੇਡ੍ਡੁਦਣ੍ਡਾਦਿਹਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨਾ ਨੀਹਰਿੰਸੁ। ਅਥਸ੍ਸਾ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਚਕ੍ਖੁਪਥੰ ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਕਾਲੇ ਮਹਾਪਥਵੀ ਭਿਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਵਿਵਰਮਦਾਸਿ, ਅਵੀਚਿਤੋ ਅਗ੍ਗਿਜਾਲਾ ਉਟ੍ਠਹਿ। ਸਾ ਕੁਲਦਤ੍ତਿਯੰ ਕਮ੍ਬਲੰ ਪਾਰੁਪਮਾਨਾ ਵਿਯ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਵੀਚਿਮ੍ਹਿ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ। ਅਞ੍ਞਤਿਤ੍ਥਿਯਾਨੰ ਲਾਭਸਕ੍ਕਾਰੋ ਪਰਿਹਾਯਿ, ਦਸਬਲਸ੍ਸ ਭਿਯ੍ਯੋਸੋਮਤ੍ਤਾਯ ਵਡ੍ਢਿ। ਪੁਨਦਿਵਸੇ ਧਮ੍ਮਸਭਾਯੰ ਕਥੰ ਸਮੁਟ੍ਠਾਪੇਸੁੰ, ''ਆਵੁਸੋ, ਚਿਞ੍ਚਮਾਣਵਿਕਾ ਏਵੰ ਉਲ਼ਾਰਗੁਣੰ ਅਗ੍ਗਦਕ੍ਖਿਣੇਯ੍ਯੰ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੰ ਅਭੂਤੇਨ ਅਕ੍ਕੋਸਿਤ੍ਵਾ ਮਹਾਵਿਨਾਸੰ ਪਤ੍ਤਾ''ਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ''ਕਾਯ ਨੁਤ੍ਥ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਏਤਰਹਿ ਕਥਾਯ ਸਨ੍ਨਿਸਿਨ੍ਨਾ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ''ਇਮਾਯ ਨਾਮਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ''ਨ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਇਦਾਨੇਵ, ਪੁਬ੍ਬੇਪਿ ਏਸਾ ਮੰ ਅਭੂਤੇਨ ਅਕ੍ਕੋਸਿਤ੍ਵਾ ਵਿਨਾਸੰ ਪਤ੍ਤਾਯੇਵਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ –

> ''ਨਾਦਟ੍ਠਾ ਪਰਤੋ ਦੋਸੰ, ਅਣੁੰ ਥੂਲਾਨਿ ਸਬ੍ਬਸੋ।
> ਇਸ੍ਸਰੋ ਪਣਯੇ ਦਣ੍ਡੰ, ਸਾਮੰ ਅਪ੍ਪਟਿਵੇਕ੍ਖਿਯਾ''ਤਿ॥ –

ਇਮੰ ਦ੍ਵਾਦਸਨਿਪਾਤੇ **ਮਹਾਪਦੁਮਜਾਤਕੰ** (ਜਾ॰ ੧.੧੨.੧੦੬) ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਤ੍ਵਾ ਕਥੇਸਿ –

ਤਦਾ ਕਿਰੇਸਾ ਮਹਾਪਦੁਮਕੁਮਾਰਸ੍ਸ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤਸ੍ਸ ਮਾਤੁ ਸਪਤ੍ਤੀ ਰਞ੍ਞੋ ਅਗ੍ਗਮਹੇਸੀ ਹੁਤ੍ਵਾ ਮਹਾਸਤ੍ਤੰ ਅਸਦ੍ਧਮ੍ਮੇਨ ਨਿਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਮਨੰ ਅਲਭਿਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨਾਵ ਅਤ੍ਤਨਿ ਵਿਪ੍ਪਕਾਰੰ ਕਤ੍ਵਾ ਗਿਲਾਨਾਲਯੰ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ''ਤਵ ਪੁਤ੍ਤੋ ਮੰ ਅਨਿਚ੍ਛਨ੍ਤਿੰ ਇਮੰ ਵਿਪ੍ਪਕਾਰੰ ਪਾਪੇਸੀ''ਤਿ ਰਞ੍ਞੋ ਆਰੋਚੇਸਿ। ਰਾਜਾ ਕੁਦ੍ਧੋ ਮਹਾਸਤ੍ਤੰ ਚੋਰਪਪਾਤੇ ਖਿਪਿ। ਅਥ ਨੰ ਪਬ੍ਬਤਕੁਚ੍ਛਿਯੰ ਅਧਿਵਤ੍ਥਾ ਦੇਵਤਾ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਨਾਗਰਾਜਸ੍ਸ ਫਣਗਬ੍ਭੇ ਪਤਿਟ੍ਠਪੇਸਿ। ਨਾਗਰਾਜਾ ਤੰ ਨਾਗਭਵਨੰ ਨੇਤ੍ਵਾ ਉਪਡ੍ਢਰਜ੍ਜੇਨ ਸਮ੍ਮਾਨੇਸਿ। ਸੋ ਤਤ੍ਥ ਸੰਵਚ੍ਛਰੰ ਵਸਿਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਜਿਤੁਕਾਮੋ ਹਿਮਵਨ੍ਤਪ੍ਪਦੇਸੰ ਪਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾ ਝਾਨਾਭਿਞ੍ਞਾਯੋ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਸਿ। ਅਥ ਨੰ ਏਕੋ ਵਨਚਰਕੋ ਦਿਸ੍ਵਾ ਰਞ੍ਞੋ ਆਰੋਚੇਸਿ। ਰਾਜਾ ਤਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਕਤਪਟਿਸਨ੍ਥਾਰੋ ਸਬ੍ਬੰ ਤੰ ਪਵਤ੍ਤਿੰ ਞਤ੍ਵਾ ਮਹਾਸਤ੍ਤੰ ਰਜ੍ਜੇਨ ਨਿਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਤੇਨ ''ਮਯ੍ਹੰ ਰਜ੍ਜੇਨ ਕਿਚ੍ਚੰ ਨਤ੍ਥਿ, ਤ੍ਵੰ ਪਨ ਦਸ ਰਾਜਧਮ੍ਮੇ ਅਕੋਪੇਤ੍ਵਾ ਅਗਤਿਗਮਨੰ ਪਹਾਯ ਧਮ੍ਮੇਨ ਰਜ੍ਜੰ ਕਾਰੇਹੀ''ਤਿ ਓਵਦਿਤੋ ਉਟ੍ਠਾਯਾਸਨਾ ਰੋਦਿਤ੍ਵਾ ਨਗਰੰ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਅਨ੍ਤਰਾਮਗ੍ਗੇ ਅਮਚ੍ਚੇ ਪੁਚ੍ਛਿ – ''ਅਹੰ ਕੰ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਏਵੰ ਆਚਾਰਸਮ੍ਪਨ੍ਨੇਨ ਪੁਤ੍ਤੇਨ ਵਿਯੋਗੰ ਪਤ੍ਤੋ''ਤਿ? ''ਅਗ੍ਗਮਹੇਸਿੰ ਨਿਸ੍ਸਾਯ, ਦੇਵਾ''ਤਿ। ਰਾਜਾ ਤੰ ਉਦ੍ਧੰਪਾਦੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਚੋਰਪਪਾਤੇ ਖਿਪਾਪੇਤ੍ਵਾ ਨਗਰੰ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮੇਨ ਰਜ੍ਜੰ ਕਾਰੇਸਿ। ਤਦਾ ਮਹਾਪਦੁਮਕੁਮਾਰੋ ਸਤ੍ਥਾ ਅਹੋਸਿ, ਮਾਤੁ ਸਪਤ੍ਤੀ ਚਿਞ੍ਚਮਾਣਵਿਕਾਤਿ।

ਸਤ੍ਥਾ ਇਮਮਤ੍ਥੰ ਪਕਾਸੇਤ੍ਵਾ, ''ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਏਕੰ ਧਮ੍ਮਞ੍ਹਿ ਸਚ੍ਚਵਚਨੰ ਪਹਾਯ ਮੁਸਾਵਾਦੇ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤਾਨੰ ਵਿਸ੍ਸਟ੍ਠਪਰਲੋਕਾਨੰ ਅਕਤ੍ਤਬ੍ਬਪਾਪਕਮ੍ਮੰ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮੰ ਗਾਥਮਾਹ –

> **੧੭੬.**''ਏਕੰ ਧਮ੍ਮੰ ਅਤੀਤਸ੍ਸ, ਮੁਸਾਵਾਦਿਸ੍ਸ ਜਨ੍ਤੁਨੋ।
> ਵਿਤਿਣ੍ਣਪਰਲੋਕਸ੍ਸ, ਨਤ੍ਥਿ ਪਾਪੰ ਅਕਾਰਿਯ''ਨ੍ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਏਕੰ ਧਮ੍ਮ**ਨ੍ਤਿ ਸਚ੍ਚੰ। **ਮੁਸਾਵਾਦਿਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਯਸ੍ਸ ਦਸਸੁ ਵਚਨੇਸੁ ਏਕਮ੍ਪਿ ਸਚ੍ਚੰ ਨਤ੍ਥਿ, ਏਵਰੂਪਸ੍ਸ ਮੁਸਾਵਾਦਿਨੋ । **ਵਿਤਿਣ੍ਣਪਰਲੋਕਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਵਿਸ੍ਸਟ੍ਠਪਰਲੋਕਸ੍ਸ। ਏਵਰੂਪੋ ਹਿ ਮਨੁਸ੍ਸਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿੰ ਦੇਵਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿੰ ਅਵਸਾਨੇ ਨਿਬ੍ਬਾਨਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਨ੍ਤਿ ਇਮਾ ਤਿਸ੍ਸੋਪਿ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਯੋ ਨ ਪਸ੍ਸਤਿ। **ਨਤ੍ਥਿ ਪਾਪ**ਨ੍ਤਿ ਤਸ੍ਸ ਏਵਰੂਪਸ੍ਸ ਇਦੰ ਨਾਮ ਪਾਪੰ ਅਕਤ੍ਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਨਤ੍ਥਿ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਬਹੂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਾਦੀਨਿ ਪਾਪੁਣਿੰਸੂਤਿ।

੧੦. ਅਸਦਿਸਦਾਨਵਤ੍ਥੁ

ਨ ਵੇ ਕਦਰਿਯਾਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਅਸਦਿਸਦਾਨਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਏਕਸ੍ਮਿਞ੍ਹਿ ਸਮਯੇ ਸਤ੍ਥਾ ਚਾਰਿਕਂ ਚਰਿਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਚਸਤਭਿਕ੍ਖੁਪਰਿਵਾਰੋ ਜੇਤਵਨਂ ਪਾਵਿਸਿ। ਰਾਜਾ ਵਿਹਾਰਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਨਿਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਪੁਨਦਿਵਸੇ ਆਗਨ੍ਤੁਕਦਾਨਂ ਸਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ‘‘ਦਾਨਂ ਮੇ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤੂ’’ਤਿ ਨਾਗਰੇ ਪਕ੍ਕੋਸਿ। ਨਾਗਰਾ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਰਞ੍ਞੋ ਦਾਨਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਪੁਨਦਿਵਸੇ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਨਿਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਦਾਨਂ ਸਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ‘‘ਅਮ੍ਹਾਕਮ੍ਪਿ ਦਾਨਂ, ਦੇਵੋ, ਪਸ੍ਸਤੂ’’ਤਿ ਰਞ੍ਞੋ ਪਹਿਣਿਂਸੁ। ਰਾਜਾ ਤੇਸਂ ਦਾਨਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ‘‘ਇਮੇਹਿ ਮਮ ਦਾਨਤੋ ਉਤ੍ਤਰਿਤਰਂ ਕਤਂ, ਪੁਨ ਦਾਨਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਪੁਨਦਿਵਸੇਪਿ ਦਾਨਂ ਸਜ੍ਜੇਸਿ। ਨਾਗਰਾਪਿ ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਪੁਨਦਿਵਸੇ ਸਜ੍ਜਯਿਂਸੁ। ਏਵਂ ਨੇਵ ਰਾਜਾ ਨਾਗਰੇ ਪਰਾਜੇਤੁਂ ਸਕ੍ਕੋਤਿ, ਨ ਨਾਗਰਾ ਰਾਜਾਨਂ। ਅਥ ਛਟ੍ਠੇ ਵਾਰੇ ਨਾਗਰਾ ਸਤਗੁਣਂ ਸਹਸ੍ਸਗੁਣਂ ਵਡ੍ਢੇਤ੍ਵਾ ਯਥਾ ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਹੋਤਿ ‘‘ਇਦਂ ਨਾਮ ਇਮੇਸਂ ਦਾਨੇ ਨਤ੍ਥੀ’’ਤਿ ਵਤ੍ਤੁਂ, ਏਵਂ ਦਾਨਂ ਸਜ੍ਜਯਿਂਸੁ। ਰਾਜਾ ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ‘‘ਸਚਾਹਂ ਇਮੇਸਂ ਦਾਨਤੋ ਉਤ੍ਤਰਿਤਰਂ ਕਾਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਕਿਂ ਮੇ ਜੀਵਿਤੇਨਾ’’ਤਿ ਉਪਾਯਂ ਚਿਨ੍ਤੇਨ੍ਤੋ ਨਿਪਜ੍ਜਿ। ਅਥ ਨਂ ਮਲ੍ਲਿਕਾ ਦੇਵੀ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ, ‘‘ਕਸ੍ਮਾ, ਮਹਾਰਾਜ, ਏਵਂ ਨਿਪਨ੍ਨੋਸਿ, ਕੇਨ ਤੇ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਨਿ ਕਿਲਨ੍ਤਾਨਿ ਵਿਯਾ’’ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਰਾਜਾ ਆਹ – ‘‘ਨ ਦਾਨਿ ਤ੍ਵਂ, ਦੇਵਿ, ਜਾਨਾਸੀ’’ਤਿ। ‘‘ਨ ਜਾਨਾਮਿ, ਦੇਵਾ’’ਤਿ। ਸੋ ਤਸ੍ਸਾ ਤਮਤ੍ਥਂ ਆਰੋਚੇਸਿ।

ਅਥ ਨਂ ਮਲ੍ਲਿਕਾ ਆਹ – ‘‘ਦੇਵ, ਮਾ ਚਿਨ੍ਤਯਿ, ਕਹਂ ਤਯਾ ਪਥਵਿਸ੍ਸਰੋ ਰਾਜਾ ਨਾਗਰੇਹਿ ਪਰਾਜਿਯਮਾਨੋ ਦਿਟ੍ਠਪੁਬ੍ਬੋ ਵਾ ਸੁਤਪੁਬ੍ਬੋ ਵਾ, ਅਹਂ ਤੇ ਦਾਨਂ ਸਂਵਿਦਹਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ। ਇਤਿਸ੍ਸ ਅਸਦਿਸਦਾਨਂ ਸਂਵਿਦਹਿਤੁਕਾਮਤਾਯ ਏਵਂ ਵਤ੍ਵਾ, ਮਹਾਰਾਜ, ਸਾਲਕਲ੍ਯਾਣਿਪਦਰੇਹਿ ਪਞ੍ਚਨ੍ਨਂ ਭਿਕ੍ਖੁਸਤਾਨਂ ਅਨ੍ਤੋ ਆਵਟ੍ਟੇ ਨਿਸੀਦਨਮਣ੍ਡਪਂ ਕਾਰੇਹਿ, ਸੇਸਾ ਬਹਿਆਵਟ੍ਟੇ ਨਿਸੀਦਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ। ਪਞ੍ਚ ਸੇਤਚ੍ਛਤ੍ਤਸਤਾਨਿ ਕਾਰੇਹਿ, ਤਾਨਿ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਚਸਤਾ ਹਤ੍ਥੀ ਪਞ੍ਚਨ੍ਨਂ ਭਿਕ੍ਖੁਸਤਾਨਂ ਮਤ੍ਥਕੇ ਧਾਰਯਮਾਨਾ ਠਸ੍ਸਨ੍ਤਿ। ਅਟ੍ਠ ਵਾ ਦਸ ਵਾ ਰਤ੍ਤਸੁਵਣ੍ਣਨਾਵਾਯੋ ਕਾਰੇਹਿ, ਤਾ ਮਣ੍ਡਪਮਜ੍ਝੇ ਭਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ। ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਅਨ੍ਤਰੇ ਏਕੇਕਾ ਖਤ੍ਤਿਯਧੀਤਾ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਗਨ੍ਧੇ ਪਿਸਿਸ੍ਸਤਿ, ਏਕੇਕਾ ਖਤ੍ਤਿਯਧੀਤਾ ਬੀਜਨਂ ਆਦਾਯ ਦ੍ਵੇ ਦ੍ਵੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਬੀਜਮਾਨਾ ਠਸ੍ਸਤਿ, ਸੇਸਾ ਖਤ੍ਤਿਯਧੀਤਰੋ ਪਿਸੇ ਪਿਸੇ ਗਨ੍ਧੇ ਹਰਿਤ੍ਵਾ ਸੁਵਣ੍ਣਨਾਵਾਸੁ ਪਕ੍ਖਿਪਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਤਾਸੁ ਏਕਚ੍ਚਾ ਖਤ੍ਤਿਯਧੀਤਰੋ ਨੀਲੁਪ੍ਪਲਕਲਾਪੇ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਸੁਵਣ੍ਣਨਾਵਾਸੁ ਪਕ੍ਖਿਤ੍ਤਗਨ੍ਧੇ ਆਲੋਲੇਤ੍ਵਾ ਵਾਸਂ ਗਾਹਾਪੇਸ੍ਸਨ੍ਤਿ। ਨਾਗਰਾਨਞ੍ਹਿ ਨੇਵ ਖਤ੍ਤਿਯਧੀਤਰੋ ਅਤ੍ਥਿ, ਨ ਸੇਤਚ੍ਛਤ੍ਤਾਨਿ, ਨ ਹਤ੍ਥਿਨੋ ਚ। ਇਮੇਹਿ ਕਾਰਣੇਹਿ ਨਾਗਰਾ ਪਰਾਜਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਏਵਂ ਕਰੋਹਿ, ਮਹਾਰਾਜਾਤਿ। ਰਾਜਾ ‘‘ਸਾਧੁ, ਦੇਵਿ, ਕਲ੍ਯਾਣਂ ਤੇ ਕਥਿਤ’’ਨ੍ਤਿ ਤਾਯ ਕਥਿਤਨਿਯਾਮੇਨ ਸਬ੍ਬਂ ਕਾਰੇਸਿ। ਏਕਸ੍ਸ ਪਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਏਕੋ ਹਤ੍ਥੀ ਨਪ੍ਪਹੋਸਿ। ਅਥ ਰਾਜਾ ਮਲ੍ਲਿਕਂ ਆਹ – ‘‘ਭਦ੍ਦੇ, ਏਕਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਏਕੋ ਹਤ੍ਥੀ ਨਪ੍ਪਹੋਤਿ, ਕਿਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮਾ’’ਤਿ। ‘‘ਕਿਂ, ਦੇਵ, ਪਞ੍ਚ ਹਤ੍ਥਿਸਤਾਨਿ ਨਤ੍ਥੀ’’ਤਿ? ‘‘ਅਤ੍ਥਿ, ਦੇਵਿ, ਅਵਸੇਸਾ ਦੁਟ੍ਠਹਤ੍ਥਿਨੋ, ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਦਿਸ੍ਵਾਵ ਵੇਰਮ੍ਭਵਾਤਾ ਵਿਯ ਚਣ੍ਡਾ ਹੋਨ੍ਤੀ’’ਤਿ। ‘‘ਦੇਵ, ਅਹਂ ਏਕਸ੍ਸ ਦੁਟ੍ਠਹਤ੍ਥਿਪੋਤਕਸ੍ਸ ਛਤ੍ਤਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਤਿਟ੍ਠਨਟ੍ਠਾਨਂ ਜਾਨਾਮੀ’’ਤਿ। ‘‘ਕਤ੍ਥ ਨਂ ਠਪੇਸ੍ਸਾਮਾ’’ਤਿ? ‘‘ਅਯ੍ਯਸ੍ਸ ਅਙ੍ਗੁਲਿਮਾਲਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ’’ਤਿ। ਰਾਜਾ ਤਥਾ ਕਾਰੇਸਿ। ਹਤ੍ਥਿਪੋਤਕੋ ਵਾਲਧਿਂ ਅਨ੍ਤਰਸਤ੍ਥਿਮ੍ਹਿ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਉਭੋ ਕਣ੍ਣੇ ਪਾਤੇਤ੍ਵਾ ਅਕ੍ਖੀਨਿ ਨਿਮਿਲੇਤ੍ਵਾ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਮਹਾਜਨੋ ‘‘ਏਵਰੂਪਸ੍ਸ ਨਾਮ ਚਣ੍ਡਹਤ੍ਥਿਨੋ ਅਯਮਾਕਾਰੋ’’ਤਿ ਹਤ੍ਥਿਮੇਵ ਓਲੋਕੇਸਿ।

ਰਾਜਾ ਬੁਦ੍ਧਪ੍ਪਮੁਖਂ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਂ ਪਰਿਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ, ‘‘ਭਨ੍ਤੇ, ਯਂ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਦਾਨਗ੍ਗੇ ਕਪ੍ਪਿਯਭਣ੍ਡਂ ਵਾ ਅਕਪ੍ਪਿਯਭਣ੍ਡਂ ਵਾ, ਸਬ੍ਬਂ ਤਂ ਤੁਮ੍ਹਾਕਮੇਵ ਦਮ੍ਮੀ’’ਤਿ ਆਹ । ਤਸ੍ਮਿਂ ਪਨ ਦਾਨੇ ਏਕਦਿਵਸੇਨੇਵ ਪਰਿਚ੍ਚਤ੍ਤਂ ਚੁਦ੍ਦਸਕੋਟਿਧਨਂ ਹੋਤਿ। ਸਤ੍ਥੁ ਪਨ ਸੇਤਚ੍ਛਤ੍ਤਂ ਨਿਸੀਦਨਪਲ੍ਲਙ੍ਕੋ ਆਧਾਰਕੋ ਪਾਦਪੀਠਿਕਾਤਿ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਅਨਗ੍ਘਾਨੇਵ। ਪੁਨ ਏਵਰੂਪਂ ਕਤ੍ਵਾ ਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਦਾਨਂ ਨਾਮ ਦਾਤੁਂ ਸਮਤ੍ਥੋ ਨਾਹੋਸਿ, ਤੇਨੇਵ ਤਂ ‘‘ਅਸਦਿਸਦਾਨ’’ਨ੍ਤਿ ਪਞ੍ਞਾਯਿ। ਤਂ ਕਿਰ ਸਬ੍ਬਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਏਕਵਾਰਂ ਹੋਤਿਯੇਵ, ਸਬ੍ਬੇਸਂ ਪਨ ਇਤ੍ਥੀਯੇਵ ਸਂਵਿਦਹਤਿ। ਰਞ੍ਞੋ ਪਨ ਕਾਲ਼ੋ ਚ ਜੁਣ੍ਹੋ ਚਾਤਿ ਦ੍ਵੇ ਅਮਚ੍ਚਾ ਅਹੇਸੁਂ। ਤੇਸੁ ਕਾਲ਼ੋ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ‘‘ਅਹੋ ਰਾਜਕੁਲਸ੍ਸ

ਪਰਿਹਾਨਿ, ਏਕਦਿਵਸੇਨੇਵ ਚੁਦ੍ਦਸਕੋਟਿਧਨੰ ਖਯੰ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਇਮੇ ਇਮੰ ਦਾਨੰ ਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਨਿਪਨ੍ਨਾ ਨਿਦ੍ਦਾਯਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਅਹੋ ਨਟ੍ਠੰ ਰਾਜਕੁਲ''ਨ੍ਤਿ। ਜੁਣ੍ਹੋ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਅਹੋ ਰਞ੍ਞੋ ਦਾਨੰ ਸੁਦਿਨ੍ਨੰ। ਨ ਹਿ ਸਕ੍ਕਾ ਰਾਜਭਾਵੇ ਅਟ੍ਠਿਤੇਨ ਏਵਰੂਪੰ ਦਾਨੰ ਦਾਤੁੰ, ਸਬ੍ਬਸਤ੍ਤਾਨੰ ਪਤ੍ਤਿੰ ਅਦੇਨ੍ਤੋ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ, ਅਹੰ ਪਨਿਦੰ ਦਾਨੰ ਅਨੁਮੋਦਾਮੀ''ਤਿ।

ਸਤ੍ਥੁ ਭਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚਾਵਸਾਨੇ ਰਾਜਾ ਅਨੁਮੋਦਨਤ੍ਥਾਯ ਪਤ੍ਤੰ ਗਣ੍ਹਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਰਞ੍ਞਾ ਮਹੋਘੰ ਪਵਤ੍ਤੇਨ੍ਤੇਨ ਵਿਯ ਮਹਾਦਾਨੰ ਦਿਨ੍ਨੰ, ਅਸਕ੍ਖਿ ਨੁ ਖੋ ਮਹਾਜਨੋ ਚਿਤ੍ਤੰ ਪਸਾਦੇਤੁੰ, ਉਦਾਹੁ ਨੋ''ਤਿ। ਸੋ ਤੇਸੰ ਅਮਚ੍ਚਾਨੰ ਚਿਤ੍ਤਾਚਾਰੰ ਞਤ੍ਵਾ ''ਸਚੇ ਰਞ੍ਞੋ ਦਾਨਾਨੁਚ੍ਛਵਿਕੰ ਅਨੁਮੋਦਨੰ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਕਾਲ਼ਸ੍ਸ ਮੁਦ੍ਧਾ ਸਤ੍ਤਧਾ ਫਲਿਸ੍ਸਤਿ, ਜੁਣ੍ਹੋ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਹਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਞਤ੍ਵਾ ਕਾਲ਼ੇ ਅਨੁਕਮ੍ਪੰ ਪਟਿਚ੍ਚ ਏਵਰੂਪੰ ਦਾਨੰ ਦਤ੍ਵਾ ਠਿਤਸ੍ਸ ਰਞ੍ਞੋ ਚਤੁਪ੍ਪਦਿਕੰ ਗਾਥਮੇਵ ਵਤ੍ਵਾ ਉਟ੍ਠਾਯਾਸਨਾ ਵਿਹਾਰੰ ਗਤੋ। ਭਿਕ੍ਖੂ ਅਙ੍ਗੁਲਿਮਾਲ਼ੰ ਪੁਚ੍ਛਿੰਸੁ – ''ਨ ਕਿੰ ਨੁ ਖੋ, ਆਵੁਸੋ, ਦੁਟ੍ਠਹਤ੍ਥਿੰ ਛਤ੍ਤੰ ਧਾਰੇਤ੍ਵਾ ਠਿਤੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਭਾਯੀ''ਤਿ? ''ਨ ਭਾਯਿੰ, ਆਵੁਸੋ''ਤਿ। ਤੇ ਸਤ੍ਥਾਰੰ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਆਹੰਸੁ – ''ਅਙ੍ਗੁਲਿਮਾਲੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਞ੍ਞੰ ਬਜਾਕਰੋਸੀ''ਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ''ਨ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ , ਅਙ੍ਗੁਲਿਮਾਲੋ ਭਾਯਤਿ। ਖੀਣਾਸਵਉਸਭਾਨਞ੍ਹਿ ਅਨ੍ਤਰੇ ਜੇਟ੍ਠਕਉਸਭਾ ਮਮ ਪੁਤ੍ਤਸਦਿਸਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਨ ਭਾਯਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਵਗ੍ਗੇ ਇਮੰ ਗਾਥਮਾਹ –

''ਉਸਭੰ ਪਵਰੰ ਵੀਰੰ, ਮਹੇਸਿੰ ਵਿਜਿਤਾਵਿਨੰ।
ਅਨੇਜੰ ਨ੍ਹਾਤਕੰ ਬੁਦ੍ਧੰ, ਤਮਹੰ ਬ੍ਰੂਮਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ''ਨ੍ਤਿ॥ (ਧ॰ ਪ॰ ੪੨੨; ਸੁ॰ ਨਿ॰ ੬੫੧)।

ਰਾਜਾਪਿ ਦੋਮਨਸ੍ਸਪ੍ਪਤ੍ਤੋ ''ਏਵਰੂਪਾਯ ਨਾਮ ਪਰਿਸਾਯ ਦਾਨੰ ਦਤ੍ਵਾ ਠਿਤਸ੍ਸ ਮਯ੍ਹੰ ਅਨੁਚ੍ਛਵਿਕੰ ਅਨੁਮੋਦਨੰ ਅਕਤ੍ਵਾ ਗਾਥਮੇਵ ਵਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾ ਉਟ੍ਠਾਯਾਸਨਾ ਗਤੋ। ਮਯਾ ਸਤ੍ਥੁ ਅਨੁਚ੍ਛਵਿਕੰ ਦਾਨੰ ਅਕਤ੍ਵਾ ਅਨਨੁਚ੍ਛਵਿਕੰ ਕਤੰ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ , ਕਪ੍ਪਿਯਭਣ੍ਡੰ ਅਦਤ੍ਵਾ ਅਕਪ੍ਪਿਯਭਣ੍ਡੰ ਵਾ ਦਿਨ੍ਨੰ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਸਤ੍ਥਾਰਾ ਮੇ ਕੁਪਿਤੇਨ ਭਵਿਤਬ੍ਬੰ। ਏਵਞ੍ਹਿ ਅਸਦਿਸਦਾਨੰ ਨਾਮ, ਦਾਨਾਨੁਰੂਪੰ ਅਨੁਮੋਦਨੰ ਕਾਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਵਿਹਾਰੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰੰ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਏਤਦਵੋਚ – ''ਕਿੰ ਨੁ ਖੋ ਮੇ, ਭਨ੍ਤੇ, ਦਾਤਬ੍ਬਯੁਤ੍ਤਕੰ ਦਾਨੰ ਨ ਦਿਨ੍ਨੰ, ਉਦਾਹੁ ਦਾਨਾਨੁਰੂਪੰ ਕਪ੍ਪਿਯਭਣ੍ਡੰ ਅਦਤ੍ਵਾ ਅਕਪ੍ਪਿਯਭਣ੍ਡਮੇਵ ਦਿਨ੍ਨ''ਨ੍ਤਿ। ''ਕਿਮੇਤੰ , ਮਹਾਰਾਜਾ''ਤਿ? ''ਨ ਮੇ ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ ਦਾਨਾਨੁਚ੍ਛਵਿਕਾ ਅਨੁਮੋਦਨਾ ਕਤਾ''ਤਿ? ''ਮਹਾਰਾਜ, ਅਨੁਚ੍ਛਵਿਕਮੇਵ ਤੇ ਦਾਨੰ ਦਿਨ੍ਨੰ। ਏਤਞ੍ਹਿ ਅਸਦਿਸਦਾਨੰ ਨਾਮ, ਏਕਸ੍ਸ ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਏਕਵਾਰਮੇਵ ਸਕ੍ਕਾ ਦਾਤੁੰ, ਪੁਨ ਏਵਰੂਪੰ ਨਾਮ ਦਾਨੰ ਦੁਦ੍ਦਦ''ਨ੍ਤਿ। ''ਅਥ ਕਸ੍ਮਾ, ਭਨ੍ਤੇ, ਮੇ ਦਾਨਾਨੁਰੂਪੰ ਅਨੁਮੋਦਨੰ ਨ ਕਰਿਤ੍ਥਾ''ਤਿ? ''ਪਰਿਸਾਯ ਅਸੁਦ੍ਧਤ੍ਤਾ, ਮਹਾਰਾਜਾ''ਤਿ। ''ਕੋ ਨੁ ਖੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਪਰਿਸਾਯ ਦੋਸੋ''ਤਿ? ਅਥਸ੍ਸ ਸਤ੍ਥਾ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਅਮਚ੍ਚਾਨੰ ਚਿਤ੍ਤਾਚਾਰੰ ਆਰੋਚੇਤ੍ਵਾ ਕਾਲ਼ੇ ਅਨੁਕਮ੍ਪੰ ਪਟਿਚ੍ਚ ਅਨੁਮੋਦਨਾਯ ਅਕਤਭਾਵੰ ਆਚਿਕ੍ਖਿ। ਰਾਜਾ ''ਸਚ੍ਚੰ ਕਿਰ ਤੇ, ਕਾਲ਼, ਏਵੰ ਚਿਨ੍ਤਿਤ''ਨ੍ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ''ਸਚ੍ਚ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ''ਤਵ ਸਨ੍ਤਕੰ ਅਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਮਮ ਪੁਤ੍ਤਦਾਰੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿੰ ਮਯਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਨ੍ਤਕੰ ਦੇਨ੍ਤੇ ਤੁਯ੍ਹੰ ਕਾ ਪੀਲ਼ਾ। ਗਚ੍ਛ, ਭੋ, ਯੰ ਤੇ ਮਯਾ ਦਿਨ੍ਨੰ, ਤੰ ਦਿਨ੍ਨਮੇਵ ਹੋਤੁ, ਰਟ੍ਠਤੋ ਪਨ ਮੇ ਨਿਕ੍ਖਮਾ''ਤਿ ਤੰ ਰਟ੍ਠਾ ਨੀਹਰਿਤ੍ਵਾ ਜੁਣ੍ਹੰ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ''ਸਚ੍ਚੰ ਕਿਰ ਤੇ ਏਵੰ ਚਿਨ੍ਤਿਤ''ਨ੍ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ''ਸਚ੍ਚ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ, ''ਸਾਧੁ, ਮਾਤੁਲ, ਪਸਨ੍ਨੋਸ੍ਮਿ, ਤ੍ਵੰ ਮਮ ਪਰਿਜਨੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਮਯਾ ਦਿਨ੍ਨਨਿਯਾਮੇਨੇਵ ਸਤ੍ਤ ਦਿਵਸਾਨਿ ਦਾਨੰ ਦੇਹੀ''ਤਿ ਸਤ੍ਤਾਹੰ ਰਜ੍ਜੰ ਨਿਯ੍ਯਾਦੇਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰੰ ਆਹ – ''ਪਸ੍ਸਥ, ਭਨ੍ਤੇ, ਬਾਲਸ੍ਸ ਕਰਣੰ, ਮਯਾ ਏਵੰ ਦਿਨ੍ਨਦਾਨੇ ਪਹਾਰਮਦਾਸੀ''ਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ''ਆਮ, ਮਹਾਰਾਜ, ਬਾਲਾ ਨਾਮ ਪਰਸ੍ਸ ਦਾਨੰ ਅਨਭਿਨਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਦੁਗ੍ਗਤਿਪਰਾਯਣਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਧੀਰਾ ਪਨ ਪਰੇਸਮ੍ਪਿ ਦਾਨੰ ਅਨੁਮੋਦਿਤ੍ਵਾ ਸਗ੍ਗਪਰਾਯਣਾ ਏਵ ਹੋਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮੰ ਗਾਥਮਾਹ –

੧੭੭.''ਨ ਵੇ ਕਦਰਿਯਾ ਦੇਵਲੋਕੰ ਵਜਨ੍ਤਿ, ਬਾਲਾ ਹਵੇ ਨਪ੍ਪਸੰਸਨ੍ਤਿ ਦਾਨੰ।
ਧੀਰੋ ਚ ਦਾਨੰ ਅਨੁਮੋਦਮਾਨੋ, ਤੇਨੇਵ ਸੋ ਹੋਤਿ ਸੁਖੀ ਪਰਤ੍ਥਾ''ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਕਦਰਿਯਾ**ਤਿ ਥਦ੍ਧਮਚ੍ਛਰਿਨੋ। **ਬਾਲਾ**ਤਿ ਇਧਲੋਕਪਰਲੋਕੰ ਅਜਾਨਨਕਾ। **ਧੀਰੋ**ਤਿ ਪਣ੍ਡਿਤੋ। **ਸੁਖੀ ਪਰਤ੍ਥਾ**ਤਿ **ਤੇਨੇਵ ਸੋ** ਦਾਨਾਨੁਮੋਦਨਪੁਞ੍ਞੇਨ ਪਰਲੋਕੇ ਦਿਬ੍ਬਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿੰ ਅਨੁਭਵਮਾਨੋ ਸੁਖੀ **ਹੋਤੀ**ਤਿ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਜੁਣ੍ਹੋ ਸੋਤਾਪੱਤਿਫਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਹਿ, ਸਮ੍ਪੱਤਪਰਿਸਾਯਪਿ ਸਾਤ੍ਥਿਕਾ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾ ਅਹੋਸਿ, ਜੁਣ੍ਹੋਪਿ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਸੱਤਾਹਂ ਰਞ੍ਞਾ ਦਿਨ੍ਨਨਿਯਾਮੇਨੇਵ ਦਾਨਂ ਅਦਾਸੀਤਿ।

ਅਸਦਿਸਦਾਨਵੱਤ੍ਥੁ ਦਸਮਂ।

੧੧. ਅਨਾਥਪਿਣ੍ਡਕਪੁੱਤਕਾਲਵੱਤ੍ਥੁ

ਪਥਬ੍ਯਾ ਏਕਰਜ੍ਜੇਨਾਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸੱਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਕਾਲਂ ਨਾਮ ਅਨਾਥਪਿਣ੍ਡਿਕਸ੍ਸ ਪੁੱਤਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਸੋ ਕਿਰ ਤਥਾਵਿਧਸ੍ਸ ਸਦ੍ਧਾਸਮ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਸੇਟ੍ਠਿਨੋ ਪੁੱਤੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਨੇਵ ਸੱਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤੁਂ, ਨ ਗੇਹਂ ਆਗਤਕਾਲੇ ਦੱਟ੍ਠੁਂ, ਨ ਧਮ੍ਮਂ ਸੋਤੁਂ, ਨ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਵੇਯ੍ਯਾਵੱਚਂ ਕਾਤੁਂ ਇੱਛਤਿ। ਪਿਤਰਾ ''ਮਾ ਏਵਂ, ਤਾਤ, ਕਰੀ''ਤਿ ਵੁੱਤੋਪਿ ਤਸ੍ਸ ਵਚਨਂ ਨ ਸੁਣਾਤਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਪਿਤਾ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਅਯਂ ਏਵਰੂਪਂ ਦਿੱਟ੍ਠਿਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਵਿਚਰਨ੍ਤੋ ਅਵੀਚਿਪਰਾਯਣੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਨ ਖੋ ਪਨੇਤਂ ਪਤਿਰੂਪਂ, ਯਂ ਮਯਿ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤੇ ਮਮ ਪੁੱਤੋ ਨਿਰਯਂ ਗੱਛੇਯ੍ਯ। ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਖੋ ਪਨ ਲੋਕੇ ਧਨਦਾਨੇਨ ਅਭਿਜ੍ਜਨਕਸੱਤੋ ਨਾਮ ਨੱਤ੍ਥਿ, ਧਨੇਨ ਨਂ ਭਿਨ੍ਦਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ। ਅਥ ਨਂ ਆਹ – ''ਤਾਤ, ਉਪੋਸਥਿਕੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਵਿਹਾਰਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਏਹਿ, ਕਹਾਪਣਸਤਂ ਤੇ ਦਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ। ਦਸ੍ਸਥ, ਤਾਤਾਤਿ। ਦਸ੍ਸਾਮਿ, ਪੁੱਤਾਤਿ। ਸੋ ਯਾਵਤਤਿਯਂ ਪਟਿਞ੍ਞਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਉਪੋਸਥਿਕੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਵਿਹਾਰਂ ਅਗਮਾਸਿ। ਧਮ੍ਮਸ੍ਸਵਨੇਨ ਪਨਸ੍ਸ ਕਿੱਚਂ ਨੱਤ੍ਥਿ, ਯਥਾਫਾਸੁਕਟ੍ਠਾਨੇ ਸਯਿਤ੍ਵਾ ਪਾਤੋਵ ਗੇਹਂ ਅਗਮਾਸਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਪਿਤਾ ''ਪੁੱਤੋ ਮੇ ਉਪੋਸਥਿਕੋ ਅਹੋਸਿ, ਸੀਘਮਸ੍ਸ ਯਾਗੁਆਦੀਨਿ ਆਹਰਥਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਦਾਪੇਸਿ। ਸੋ ''ਕਹਾਪਣੇ ਅੱਗਹੇਤ੍ਵਾ ਨ ਭੁਞ੍ਜਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਆਹਟਾਹਟਂ ਪਟਿੱਖਿਪਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਪਿਤਾ ਪੀਲ਼ਂ ਅਸਹਨ੍ਤੋ ਕਹਾਪਣਭਣ੍ਡਂ ਦਾਪੇਸਿ। ਸੋ ਤਂ ਹੱਤ੍ਥੇਨ ਗਹੇਤ੍ਵਾਵ ਆਹਾਰਂ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿ।

ਅਥ ਨਂ ਪੁਨਦਿਵਸੇ ਸੇਟ੍ਠਿ, ''ਤਾਤ, ਕਹਾਪਣਸਹਸ੍ਸਂ ਤੇ ਦਸ੍ਸਾਮਿ, ਸੱਤ੍ਥੁ ਪੁਰਤੋ ਠਤ੍ਵਾ ਏਕਂ ਧਮ੍ਮਪਦਂ ਉੱਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਆਗੱਛੇਯ੍ਯਾਸੀ''ਤਿ ਪੇਸੇਸਿ। ਸੋਪਿ ਵਿਹਾਰਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸੱਤ੍ਥੁ ਪੁਰਤੋ ਠਤ੍ਵਾਵ ਏਕਮੇਵ ਪਦਂ ਉੱਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਪਲਾਯਿਤੁਕਾਮੋ ਅਹੋਸਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਸੱਤ੍ਥਾ ਅਸਲ੍ਲਕ੍ਖਣਾਕਾਰਂ ਅਕਾਸਿ। ਸੋ ਤਂ ਪਦਂ ਅਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾ ਉਪਰਿਪਦਂ ਉੱਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਠਤ੍ਵਾ ਅਸ੍ਸੋਸਿਯੇਵ । ਉੱਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਸੁਣਨ੍ਤੋਵ ਕਿਰ ਸੱਕੱਚਂ ਸੁਣਾਤਿ ਨਾਮ। ਏਵਞ੍ਹਿ ਕਿਰ ਸੁਣਨ੍ਤਾਨਂ ਧਮ੍ਮੋ ਸੋਤਾਪੱਤਿਮੱਗਾਦਯੋ ਦੇਤਿ। ਸੋਪਿ ਉੱਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਸੁਣਾਤਿ, ਸੱਤ੍ਥਾਪਿਸ੍ਸ ਅਸਲ੍ਲਕ੍ਖਣਾਕਾਰਂ ਕਰੋਤਿ। ਸੋ ''ਉਪਰਿਪਦਂ ਉੱਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਠਤ੍ਵਾ ਸੁਣਨ੍ਤੋਵ ਸੋਤਾਪੱਤਿਫਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਸਿ।

ਸੋ ਪੁਨਦਿਵਸੇ ਬੁਦ੍ਧਪ੍ਪਮੁਖੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂਯੇਵ ਸਾਵੱਤ੍ਥਿਂ ਪਾਵਿਸਿ। ਮਹਾਸੇਟ੍ਠਿ ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਅਜ੍ਜ ਮਮ ਪੁੱਤਸ੍ਸ ਆਕਾਰੋ ਰੁੱਚਤੀ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ। ਤਸ੍ਸਪਿ ਏਤਦਹੋਸਿ – ''ਅਹੋ ਵਤ ਮੇ ਪਿਤਾ ਅਜ੍ਜ ਸੱਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਕਹਾਪਣੇ ਨ ਦਦੇਯ੍ਯ, ਕਹਾਪਣਕਾਰਣਾ ਮਯ੍ਹਂ ਉਪੋਸਥਿਕਭਾਵਂ ਪਟਿੱਛਾਦੇਯ੍ਯਾ''ਤਿ। ਸੱਤ੍ਥਾ ਪਨਸ੍ਸ ਹਿਯ੍ਯੋਵ ਕਹਾਪਣਸ੍ਸ ਕਾਰਣਾ ਉਪੋਸਥਿਕਭਾਵਂ ਅਞ੍ਞਾਸਿ। ਮਹਾਸੇਟ੍ਠਿ, ਬੁਦ੍ਧਪ੍ਪਮੁਖਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਯਾਗੁਂ ਦਾਪੇਤ੍ਵਾ ਪੁੱਤਸ੍ਸਪਿ ਦਾਪੇਸਿ। ਸੋ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਤੁਣ੍ਹੀਭੂਤੋਵ ਯਾਗੁਂ ਪਿਵਿ, ਖਾਦਨੀਯਂ ਖਾਦਿ, ਭੱਤਂ ਭੁਞ੍ਜਿ। ਮਹਾਸੇਟ੍ਠਿ ਸੱਤ੍ਥੁ ਭੱਤਕਿੱਚਾਵਸਾਨੇ ਪੁੱਤਸ੍ਸ ਪੁਰਤੋ ਸਹਸ੍ਸਭਣ੍ਡਿਕਂ ਠਪਾਪੇਤ੍ਵਾ, ''ਤਾਤ, ਮਯਾ ਤੇ 'ਸਹਸ੍ਸਂ ਦਸ੍ਸਾਮੀ'ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਉਪੋਸਥਂ ਸਮਾਦਾਪੇਤ੍ਵਾ ਵਿਹਾਰਂ ਪਹਿਤੋ। ਇਦਂ ਤੇ ਸਹਸ੍ਸ''ਨ੍ਤਿ ਆਹ। ਸੋ ਸੱਤ੍ਥੁ ਪੁਰਤੋ ਕਹਾਪਣੇ ਦਿਯ੍ਯਮਾਨੇ ਦਿਸ੍ਵਾ ਲੱਜ੍ਜਨ੍ਤੋ ''ਅਲਂ ਮੇ ਕਹਾਪਣੇਹੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ, ''ਗਣ੍ਹ, ਤਾਤਾ''ਤਿ ਵੁੱਚਮਾਨੋਪਿ ਨ ਗਣ੍ਹਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਪਿਤਾ ਸੱਤ੍ਥਾਰਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ, ''ਭਨ੍ਤੇ, ਅਜ੍ਜ ਮੇ ਪੁੱਤਸ੍ਸ ਆਕਾਰੋ ਰੁੱਚਤੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ''ਕਿਂ, ਮਹਾਸੇਟ੍ਠੀ''ਤਿ ਵੁੱਤੇ ''ਮਯਾ ਏਸ ਪੁਰਿਮਦਿਵਸੇ 'ਕਹਾਪਣਸਤਂ ਤੇ ਦਸ੍ਸਾਮੀ'ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਵਿਹਾਰਂ ਪੇਸਿਤੋ। ਪੁਨਦਿਵਸੇ ਕਹਾਪਣੇ ਅੱਗਹੇਤ੍ਵਾ ਭੁਞ੍ਜਿਤੁਂ ਨ ਇੱਛਿ, ਅਜ੍ਜ ਪਨ ਦਿਯ੍ਯਮਾਨੇਪਿ ਕਹਾਪਣੇ ਨ ਇੱਛਤੀ''ਤਿ ਆਹ। ਸੱਤ੍ਥਾ ''ਆਮ, ਮਹਾਸੇਟ੍ਠਿ, ਅਜ੍ਜ ਤਵ ਪੁੱਤਸ੍ਸ ਚੱਕਵੱਤਿਸਮ੍ਪੱਤਿਤੋਪਿ ਦੇਵਲੋਕਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕਸਮ੍ਪੱਤੀਹਿਪਿ ਸੋਤਾਪੱਤਿਫਲਮੇਵ ਵਰ''ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

੧੭੮.‘‘ਪਥਬ੍ਯਾ ਏਕਰਜ੍ਜੇਨ, ਸਗ੍ਗਸ੍ਸ ਗਮਨੇਨ ਵਾ।
ਸਬ੍ਬਲੋਕਾਧਿਪਚ੍ਚੇਨ, ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਂ ਵਰ’’ਨ੍ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਪਥਬ੍ਯਾ ਏਕਰਜ੍ਜੇਨਾ**ਤਿ ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤਿਰਜ੍ਜੇਨ। **ਸਗ੍ਗਸ੍ਸ ਗਮਨੇਨ** ਵਾਤਿ ਛਬ੍ਬੀਸਤਿਵਿਧਸ੍ਸ ਸਗ੍ਗਸ੍ਸ ਅਧਿਗਮਨੇਨ। **ਸਬ੍ਬਲੋਕਾਧਿਪਚ੍ਚੇਨਾ**ਤਿ ਨ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਏਤ੍ਤਕੇ ਲੋਕੇ ਨਾਗਸੁਪਣ੍ਣਵੇਮਾਨਿਕਪੇਤੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ, ਸਬ੍ਬਸ੍ਮਿਂ ਲੋਕੇ ਆਧਿਪਚ੍ਚੇਨ। **ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਂ ਵਰ**ਨ੍ਤਿ ਯਸ੍ਮਾ ਏਤ੍ਤਕੇ ਠਾਨੇ ਰਜ੍ਜਂ ਕਾਰੇਤ੍ਵਾਪਿ ਨਿਰਯਾਦੀਹਿ ਅਮੁਤ੍ਤੋਵ ਹੋਤਿ, ਸੋਤਾਪਨ੍ਨੋ ਪਨ ਪਿਹਿਤਾਪਾਯਦ੍ਵਾਰੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬਦੁਬ੍ਬਲੋਪਿ ਅਟ੍ਠਮੇ ਭਵੇ ਨ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਮੇਵ ਵਰਂ ਉਤ੍ਤਮਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਬਹੂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਾਦੀਨਿ ਪਾਪੁਣਿਂਸੂਤਿ।

ਅਨਾਥਪਿਣ੍ਡਕਪੁਤ੍ਤਕਾਲਵਤ੍ਥੁ ਏਕਾਦਸਮਂ।

ਲੋਕਵਗ੍ਗਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਤੇਰਸਮੋ ਵਗ੍ਗੋ।

੧੪. ਬੁਦ੍ਧਵਗ੍ਗੋ

੧. ਮਾਰਧੀਤਰਵਤ੍ਥੁ

ਯਸ੍ਸ ਜਿਤਨ੍ਤਿ ਇਮੰ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨੰ ਸਤ੍ਥਾ ਬੋਧਿਮਣ੍ਡੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਮਾਰਧੀਤਰੋ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ। ਦੇਸਨੰ ਪਨ ਸਾਵਤ੍ਥਿਯੰ ਸਮੁਟ੍ਠਾਪੇਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਕੁਰੁਰਟ੍ਠੇ ਮਾਗਣ੍ਡਿਯਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸ੍ਸ ਕਥੇਸਿ।

ਕੁਰੁਰਟ੍ਠੇ ਕਿਰ ਮਾਗਣ੍ਡਿਯਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸ੍ਸ ਧੀਤਾ ਮਾਗਣ੍ਡਿਯਾਯੇਵ ਨਾਮ ਅਹੋਸਿ ਉਤ੍ਤਮਰੂਪਧਰਾ। ਤੰ ਪਤ੍ਥਯਮਾਨਾ ਅਨੇਕਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਮਹਾਸਾਲਾ ਚੇਵ ਖਤ੍ਤਿਯਮਹਾਸਾਲਾ ਚ ‘‘ਧੀਤਰੰ ਨੋ ਦੇਤੂ’’ਤਿ ਮਾਗਣ੍ਡਿਯਸ੍ਸ ਪਹਿਣਿੰਸੁ। ਸੋਪਿ ‘‘ਨ ਤੁਮ੍ਹੇ ਮਯ੍ਹੰ ਧੀਤੁ ਅਨੁਚ੍ਛਵਿਕਾ’’ਤਿ ਸਬ੍ਬੇ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਤੇਵ। ਅਥੇਕਦਿਵਸੰ ਸਤ੍ਥਾ ਪਚ੍ਚੂਸਸਮਯੇ ਲੋਕੰ ਵੋਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਞਾਣਜਾਲਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤੋ ਪਵਿਟ੍ਠੰ ਮਾਗਣ੍ਡਿਯਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ‘‘ਕਿੰ ਨੁ ਖੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ ਉਪਧਾਰੇਨ੍ਤੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸ੍ਸ ਚ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਿਯਾ ਚ ਤਿਣ੍ਣੰ ਮਗ੍ਗਫਲਾਨੰ ਉਪਨਿਸ੍ਸਯੰ ਅਦ੍ਦਸ। ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋਪਿ ਬਹਿਗਾਮੇ ਨਿਬਦ੍ਧੰ ਅਗ੍ਗਿੰ ਪਰਿਚਰਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਪਾਤੋਵ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਮਾਦਾਯ ਤੰ ਠਾਨੰ ਅਗਮਾਸਿ। ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਸਤ੍ਥੁ ਰੂਪਸਿਰਿੰ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ‘‘ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਲੋਕੇ ਇਮਿਨਾ ਸਦਿਸੋ ਪੁਰਿਸੋ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ, ਅਯੰ ਮਯ੍ਹੰ ਧੀਤੁ ਅਨੁਚ੍ਛਵਿਕੋ, ਇਮਸ੍ਸ ਮੇ ਧੀਤਰੰ ਦਸ੍ਸਾਮਾ’’ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰੰ ਆਹ – ‘‘ਸਮਣ, ਮਮ ਏਕਾ ਧੀਤਾ ਅਤ੍ਥਿ, ਅਹੰ ਤਸ੍ਸਾ ਅਨੁਚ੍ਛਵਿਕੰ ਪੁਰਿਸੰ ਅਪਸ੍ਸਨ੍ਤੋ ਤੰ ਨ ਕਸ੍ਸਚਿ ਅਦਾਸਿੰ, ਤ੍ਵੰ ਪਨਸ੍ਸਾ ਅਨੁਚ੍ਛਵਿਕੋ, ਅਹੰ ਤੇ ਧੀਤਰੰ ਪਾਦਪਰਿਚਾਰਿਕੰ ਕਤ੍ਵਾ ਦਾਤੁਕਾਮੋ, ਯਾਵ ਨੰ ਆਨੇਮਿ, ਤਾਵ ਇਧੇਵ ਤਿਟ੍ਠਾਹੀ’’ਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਤਸ੍ਸ ਕਥੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ਨੇਵ ਅਭਿਨਨ੍ਦਿ, ਨ ਪਟਿਕ੍ਕੋਸਿ।

ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋਪਿ ਗੇਹੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਿੰ ਆਹ – ‘‘ਭੋਤਿ, ਅਜ੍ਜ ਮੇ ਧੀਤੁ ਅਨੁਚ੍ਛਵਿਕੋ ਪੁਰਿਸੋ ਦਿਟ੍ਠੋ, ਤਸ੍ਸ ਨੰ ਦਸ੍ਸਾਮਾ’’ਤਿ ਧੀਤਰੰ ਅਲਙ੍ਕਾਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਆਦਾਯ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਿਯਾ ਸਦ੍ਧਿੰ ਤੰ ਠਾਨੰ ਅਗਮਾਸਿ। ਮਹਾਜਨੋਪਿ ਕੁਤੂਹਲਜਾਤੋ ਨਿਕ੍ਖਮਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੇਨ ਵੁਤ੍ਤਟ੍ਠਾਨੇ ਅਟ੍ਠਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਪਦਚੇਤਿਯੰ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞਸ੍ਮਿੰ ਠਾਨੇ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਬੁਦ੍ਧਾਨੰ ਕਿਰ ਪਦਚੇਤਿਯੰ ‘‘ਇਦੰ ਅਸੁਕੋ ਨਾਮ ਪਸ੍ਸਤੂ’’ਤਿ ਅਧਿਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਅਕ੍ਕਨ੍ਤਟ੍ਠਾਨੇਯੇਵ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ, ਸੇਸਟ੍ਠਾਨੇ ਤੰ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤੋ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ। ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਅਤ੍ਤਨਾ ਸਦ੍ਧਿੰ ਗਚ੍ਛਮਾਨਾਯ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਿਯਾ ‘‘ਕਹੰ ਸੋ’’ਤਿ ਪੁਟ੍ਠੋ ‘‘ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਠਾਨੇ ਤਿਟ੍ਠਾਹੀਤਿ ਤੰ ਅਵਚ’’ਨ੍ਤਿ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਪਦਵਲਞ੍ਜੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ‘‘ਇਦਮਸ੍ਸ ਪਦ’’ਨ੍ਤਿ ਦਸ੍ਸੇਸਿ। ਸਾ ਲਕ੍ਖਣਮਨ੍ਤਕੁਸਲਤਾਯ ‘‘ਨ ਇਦੰ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ, ਕਾਮਭੋਗਿਨੋ ਪਦ’’ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੇਨ, ‘‘ਭੋਤਿ, ਤ੍ਵੰ ਉਦਕਪਾਤਿਮ੍ਹਿ ਸੁਸੁਮਾਰੰ ਪਸ੍ਸਸਿ, ਮਯਾ ਸੋ ਸਮਣੋ ਦਿਟ੍ਠੋ ‘ਧੀਤਰੰ ਤੇ ਦਸ੍ਸਾਮੀ’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੋ, ਤੇਨਾਪਿ ਅਧਿਵਾਸਿਤ’’ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ, ‘‘ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ, ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਤ੍ਵੰ ਏਵੰ ਵਦੇਸਿ, ਇਦੰ ਪਨ ਨਿਕ੍ਕਿਲੇਸਸ੍ਸੇਵ ਪਦ’’ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮੰ ਗਾਥਮਾਹ –

‘‘ਰਤ੍ਤਸ੍ਸ ਹਿ ਉਕ੍ਕੁਟਿਕੰ ਪਦੰ ਭਵੇ,
ਦੁਟ੍ਠਸ੍ਸ ਹੋਤਿ ਸਹਸਾਨੁਪੀਲ਼ਿਤੰ।
ਮੂਲ਼੍ਹਸ੍ਸ ਹੋਤਿ ਅਵਕਡ੍ਢਿਤੰ ਪਦੰ,
ਵਿਵਟ੍ਟਚ੍ਛਦਸ੍ਸ ਇਦਮੀਦਿਸੰ ਪਦ’’ਨ੍ਤਿ॥ (ਵਿਸੁਦ੍ਧਿ॰ ੧.੪੫; ਅ॰ ਨਿ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੧.੧.੨੬੦-੨੬੧; ਧ॰ ਪ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੧.ਸਾਮਾਵਤੀਵਤ੍ਥੁ)।

ਅਥ ਨੰ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ, ‘‘ਭੋਤਿ, ਮਾ ਵਿਰਵਿ, ਤੁਣ੍ਹੀਭੂਤਾਵ ਏਹੀ’’ਤਿ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਸਤ੍ਥਾਰੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ‘‘ਅਯੰ ਸੋ ਪੁਰਿਸੋ’’ਤਿ ਤਸ੍ਸਾ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰੰ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ, ‘‘ਸਮਣ, ਧੀਤਰੰ ਤੇ ਦਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਆਹ। ਸਤ੍ਥਾ ‘‘ਨ ਮੇ ਤਵ ਧੀਤਾਯ ਅਤ੍ਥੋ’’ਤਿ ਅਵਤ੍ਵਾ, ‘‘ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ, ਏਕੰ ਤੇ ਕਾਰਣੰ ਕਥੇਸ੍ਸਾਮਿ, ਸੁਣਿਸ੍ਸਸੀ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ‘‘ਕਥੇਹਿ, ਭੋ ਸਮਣ, ਸੁਣਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਅਭਿਨਿਕ੍ਖਮਨਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਅਤੀਤੰ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ਦਸ੍ਸੇਸਿ।

ਤਤ੍ਰਾਯං ਸਙ੍ਖੇਪਕਥਾ – ਮਹਾਸਤ੍ਤੋ ਰਜ੍ਜਸਿਰਿਂ ਪਹਾਯ ਕਣ੍ਟਕਂ ਆਰੁਯ੍ਹ ਛਨ੍ਨਸਹਾਯੋ ਅਭਿਨਿਕ੍ਖਮਨ੍ਤੋ ਨਗਰਦ੍ਵਾਰੇ ਠਿਤੇਨ ਮਾਰੇਨ ''ਸਿਦ੍ਧਤ੍ਥ, ਨਿਵਤ੍ਤ, ਇਤੋ ਤੇ ਸਤ੍ਤਮੇ ਦਿਵਸੇ ਚਕ੍ਕਰਤਨਂ ਪਾਤੁਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ, ''ਅਹਮੇਤਂ, ਮਾਰ, ਜਾਨਾਮਿ, ਨ ਮੇ ਤੇਨਤ੍ਥੋ''ਤਿ ਆਹ। ਅਥ ਕਿਮਤ੍ਥਾਯ ਨਿਕ੍ਖਮਸੀਤਿ? ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਤਞ੍ਞਾਣਤ੍ਥਾਯਾਤਿ। ''ਤੇਨ ਹਿ ਸਚੇ ਅਜ੍ਜਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਕਾਮਵਿਤਕ੍ਕਾਦੀਨਂ ਏਕਮ੍ਪਿ ਵਿਤਕ੍ਕਂ ਵਿਤਕ੍ਕੇਸ੍ਸਸਿ, ਜਾਨਿਸ੍ਸਾਮਿ ਤੇ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ ਆਹ। ਸੋ ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਓਤਾਰਾਪੇਕ੍ਖੋ ਸਤ੍ਤ ਵਸ੍ਸਾਨਿ ਮਹਾਸਤ੍ਤਂ ਅਨੁਬਨ੍ਧਿ।

ਸਤ੍ਥਾਪਿ ਛਬ੍ਬਸ੍ਸਾਨਿ ਦੁਕ੍ਕਰਕਾਰਿਕਂ ਚਰਿਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਚਤ੍ਤਪੁਰਿਸਕਾਰਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਬੋਧਿਮੂਲੇ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਤਞ੍ਞਾਣਂ ਪਟਿਵਿਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ਵਿਮੁਤ੍ਤਿਸੁਖਂ ਪਟਿਸਂਵੇਦਯਮਾਨੋ ਪਞ੍ਚਮਸਤ੍ਤਾਹੇ ਅਜਪਾਲਨਿਗ੍ਰੋਧਮੂਲੇ ਨਿਸੀਦਿ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਮਾਰੋ ''ਅਹਂ ਏਤ੍ਤਕਂ ਕਾਲਂ ਅਨੁਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਓਤਾਰਾਪੇਕ੍ਖੋਪਿ ਇਮਸ੍ਸ ਕਿਞ੍ਚਿ ਖਲਿਤਂ ਨਾਦ੍ਦਸਂ, ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤੋ ਇਦਾਨਿ ਏਸ ਮਮ ਵਿਸਯ''ਨ੍ਤਿ ਦੋਮਨਸ੍ਸਪ੍ਪਤ੍ਤੋ ਮਹਾਮਗ੍ਗੇ ਨਿਸੀਦਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਤਣ੍ਹਾ ਅਰਤੀ ਰਗਾਤਿ ਇਮਾ ਤਿਸ੍ਸੋ ਧੀਤਰੋ ''ਪਿਤਾ ਨੋ ਨ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ, ਕਹਂ ਨੁ ਖੋ ਏਤਰਹੀ''ਤਿ ਓਲੋਕਯਮਾਨਾ ਤਂ ਤਥਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ''ਕਸ੍ਮਾ , ਤਾਤ, ਦੁਕ੍ਖੀ ਦੁਮ੍ਮਨੋਸੀ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਂਸੁ। ਸੋ ਤਾਸਂ ਤਮਤ੍ਥਂ ਆਰੋਚੇਸਿ। ਅਥ ਨਂ ਤਾ ਆਹਂਸੁ – ''ਤਾਤ, ਮਾ ਚਿਨ੍ਤਯਿ, ਮਯਂ ਤਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਸੇ ਕਤ੍ਵਾ ਆਨੇਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ। ''ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਅਮ੍ਮਾ, ਏਸ ਕੇਨਚਿ ਵਸੇ ਕਾਤੁਨ੍ਤਿ। ''ਤਾਤ, ਮਯਂ ਇਤ੍ਥਿਯੋ ਨਾਮ ਇਦਾਨੇਵ ਨਂ ਰਾਗਪਾਸਾਦੀਹਿ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਆਨੇਸ੍ਸਾਮ, ਤੁਮ੍ਹੇ ਮਾ ਚਿਨ੍ਤਯਿਤ੍ਥਾ''ਤਿ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ''ਪਾਦੇ ਤੇ, ਸਮਣ, ਪਰਿਚਾਰੇਮਾ''ਤਿ ਆਹਂਸੁ। ਸਤ੍ਥਾ ਨੇਵ ਤਾਸਂ ਵਚਨਂ ਮਨਸਾਕਾਸਿ, ਨ ਅਕ੍ਖੀਨਿ ਉਮ੍ਮੀਲੇਤ੍ਵਾ ਓਲੋਕੇਸਿ।

ਪੁਨ ਮਾਰਧੀਤਰੋ ''ਉਚ੍ਚਾਵਚਾ ਖੋ ਪੁਰਿਸਾਨਂ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯਾ, ਕੇਸਞ੍ਚਿ ਕੁਮਾਰਿਕਾਸੁ ਪੇਮਂ ਹੋਤਿ, ਕੇਸਞ੍ਚਿ ਪਠਮਵਯੇ ਠਿਤਾਸੁ, ਕੇਸਞ੍ਚਿ ਮਜ੍ਝਿਮਵਯੇ ਠਿਤਾਸੁ, ਕੇਸਞ੍ਚਿ ਪਚ੍ਛਿਮਵਯੇ ਠਿਤਾਸੁ, ਨਾਨਪ੍ਪਕਾਰੇਹਿ ਤਂ ਪਲੋਭੇਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਏਕੇਕਾ ਕੁਮਾਰਿਕਵਣ੍ਣਾਦਿਵਸੇਨ ਸਤਂ ਸਤਂ ਅਤ੍ਤਭਾਵੇ ਅਭਿਨਿਮ੍ਮਿਨਿਤ੍ਵਾ ਕੁਮਾਰਿਯੋ, ਅਵਿਜਾਤਾ, ਸਕਿਂ ਵਿਜਾਤਾ, ਦੁਵਿਜਾਤਾ, ਮਜ੍ਝਿਮਿਤ੍ਥਿਯੋ, ਮਹਲ੍ਲਕਿਤ੍ਥਿਯੋ ਚ ਹੁਤ੍ਵਾ ਛਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ''ਪਾਦੇ ਤੇ, ਸਮਣ, ਪਰਿਚਾਰੇਮਾ''ਤਿ ਆਹਂਸੁ। ਤਮ੍ਪਿ ਭਗਵਾ ਨ ਮਨਸਾਕਾਸਿ ਯਥਾ ਤਂ ਅਨੁਤ੍ਤਰੇ ਉਪਧਿਸਙ੍ਖਯੇ ਵਿਮੁਤ੍ਤੋਤਿ। ਅਥ ਸਤ੍ਥਾ ਏਤ੍ਤਕੇਨਪਿ ਤਾ ਅਨੁਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿਯੋ ''ਅਪੇਥ, ਕਿਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਏਵਂ ਵਾਯਮਥ, ਏਵਰੂਪਂ ਨਾਮ ਵੀਤਰਾਗਾਨਂ ਪੁਰਤੋ ਕਾਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਪਨ ਰਾਗਾਦਯੋ ਪਹੀਨਾ। ਕੇਨ ਤਂ ਕਾਰਣੇਨ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਸਂ ਨੇਸ੍ਸਥਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮਾ ਗਾਥਾ ਅਭਾਸਿ –

੧੭੯.''ਯਸ੍ਸ ਜਿਤਂ ਨਾਵਜੀਯਤਿ,
ਜਿਤਂ ਯਸ੍ਸ ਨੋਯਾਤਿ ਕੋਚਿ ਲੋਕੇ।
ਤਂ ਬੁਦ੍ਧਮਨਨ੍ਤਗੋਚਰਂ,
ਅਪਦਂ ਕੇਨ ਪਦੇਨ ਨੇਸ੍ਸਥ॥

੧੮੦.''ਯਸ੍ਸ ਜਾਲਿਨੀ ਵਿਸਤ੍ਤਿਕਾ,
ਤਣ੍ਹਾ ਨਤ੍ਥਿ ਕੁਹਿਞ੍ਚਿ ਨੇਤਵੇ।
ਤਂ ਬੁਦ੍ਧਮਨਨ੍ਤਗੋਚਰਂ,
ਅਪਦਂ ਕੇਨ ਪਦੇਨ ਨੇਸ੍ਸਥਾ''ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਯਸ੍ਸ ਜਿਤਂ ਨਾਵਜੀਯਤੀ**ਤਿ ਯਸ੍ਸ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਤੇਨ ਤੇਨ ਮਗ੍ਗੇਨ ਜਿਤਂ ਰਾਗਾਦਿਕਿਲੇਸਜਾਤਂ ਪੁਨ ਅਸਮੁਦਾਚਰਣਤੋ ਨਾਵਜੀਯਤਿ, ਦੁਜ੍ਜਿਤਂ ਨਾਮ ਨ ਹੋਤਿ। **ਨੋਯਾਤੀ**ਤਿ ਨ ਉਯ੍ਯਾਤਿ, ਯਸ੍ਸ ਜਿਤਂ ਕਿਲੇਸਜਾਤਂ ਰਾਗਾਦੀਸੁ ਕੋਚਿ ਏਕੋ ਕਿਲੇਸੋਪਿ ਲੋਕੇ ਪਚ੍ਛਤੋ ਵਤ੍ਤੀ ਨਾਮ ਨ ਹੋਤਿ, ਨਾਨੁਬਨ੍ਧਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਅਨਨ੍ਤਗੋਚਰ**ਨ੍ਤਿ ਅਨਨ੍ਤਾਰਮ੍ਮਣਸ੍ਸ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਤਞ੍ਞਾਣਸ੍ਸ

ਵਸੇਨ ਅਪਰਿਯਨ੍ਤ ਗੋਚਰਂ। **ਕੇਨ ਪਦੇਨਾ**ਤਿ ਯਸ੍ਸ ਹਿ ਰਾਗਪਦਾਦੀਸੁ ਏਕਪਦਮ੍ਪਿ ਅਤ੍ਥਿ, ਤਂ ਤੁਮ੍ਹੇ ਤੇਨ ਪਦੇਨ ਨੇਸ੍ਸਥ। ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਪਨ ਏਕਪਦਮ੍ਪਿ ਨਤ੍ਥਿ, ਤਂ ਅਪਦਂ ਬੁਦ੍ਧਂ ਤੁਮ੍ਹੇ ਕੇਨ ਪਦੇਨ ਨੇਸ੍ਸਥ।

ਦੁਤਿਯਗਾਥਾਯ ਤਣ੍ਹਾ ਨਾਮੇਸਾ ਸਂਸਿਬ੍ਬਿਤਪਰਿਯੋਨਨ੍ਧਨਟ੍ਠੇਨ ਜਾਲਮਸ੍ਸਾ ਅਤ੍ਥੀਤਿਪਿ ਜਾਲਕਾਰਿਕਾਤਿਪਿ ਜਾਲੂਪਮਾਤਿਪਿ **ਜਾਲਿਨੀ**। ਰੂਪਾਦੀਸੁ ਆਰਮ੍ਮਣੇਸੁ ਵਿਸਤ੍ਤਤਾਯ ਵਿਸਤ੍ਤਮਨਤਾਯ ਵਿਸਾਹਰਤਾਯ ਵਿਸਪੁਪ੍ਫਤਾਯ ਵਿਸਫਲਤਾਯ ਵਿਸਪਰਿਭੋਗਤਾਯ **ਵਿਸਤ੍ਤਿਕਾ**। ਸਾ ਏਵਰੂਪਾ ਤਣ੍ਹਾ **ਯਸ੍ਸ ਕੁਹਿਞ੍ਚਿ** ਭਵੇ **ਨੇਤੁਂ** ਨਤ੍ਥਿ, ਤਂ ਤੁਮ੍ਹੇ ਅਪਦਂ ਬੁਦ੍ਧਂ ਕੇਨ ਪਦੇਨ ਨੇਸ੍ਸਥਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਬਹੂਨਂ ਦੇਵਤਾਨਂ ਧਮ੍ਮਾਭਿਸਮਯੋ ਅਹੋਸਿ। ਮਾਰਧੀਤਰੋਪਿ ਤਤ੍ਥੇਵ ਅਨ੍ਤਰਧਾਯਿਂਸੁ।

ਸਤ੍ਥਾ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ, ''ਮਾਗਣ੍ਡਿਯ, ਅਹਂ ਪੁਬ੍ਬੇ ਇਮਾ ਤਿਸ੍ਸੋ ਮਾਰਧੀਤਰੋ ਅਦ੍ਦਸਂ ਸੇਮ੍ਹਾਦੀਹਿ ਅਪਲਿਬੁਦ੍ਧੇਨ ਸੁਵਣ੍ਣਕ੍ਖਨ੍ਧਸਦਿਸੇਨ ਅਤ੍ਤਭਾਵੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਾ, ਤਦਾਪਿ ਮੇਥੁਨਸ੍ਮਿਂ ਛਨ੍ਦੋ ਨਾਹੋਸਿਯੇਵ। ਤਵ ਧੀਤੁ ਸਰੀਰਂ ਦ੍ਵਤ੍ਤਿਂਸਾਕਾਰਕੁਣਪਪਰਿਪੂਰਂ ਬਹਿਵਿਚਿਤ੍ਤੋ ਵਿਯ ਅਸੁਚਿਘਟੋ। ਸਚੇ ਹਿ ਮਮ ਪਾਦੋ ਅਸੁਚਿਮਕ੍ਖਿਤੋ ਭਵੇਯ੍ਯ, ਅਯਞ੍ਚ ਉਮ੍ਮਾਰਟ੍ਠਾਨੇ ਤਿਟ੍ਠੇਯ੍ਯ, ਤਥਾਪਿਸ੍ਸਾ ਸਰੀਰੇ ਅਹਂ ਪਾਦੇ ਨ ਫੁਸੇਯ੍ਯ''ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

> ''ਦਿਸ੍ਵਾਨ ਤਣ੍ਹਂ ਅਰਤਿਂ ਰਗਞ੍ਚ,
> ਨਾਹੋਸਿ ਛਨ੍ਦੋ ਅਪਿ ਮੇਥੁਨਸ੍ਮਿਂ।
> ਕਿਮੇਵਿਦਂ ਮੁਤ੍ਤਕਰੀਸਪੁਣ੍ਣਂ,
> ਪਾਦਾਪਿ ਨਂ ਸਮ੍ਫੁਸਿਤੁਂ ਨ ਇਚ੍ਛੇ''ਤਿ॥ (ਸੁ॰ ਨਿ॰ ੮੪੧; ਮਹਾਨਿ॰ ੭੦)।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਉਭੋਪਿ ਜਯਮ੍ਪਤਿਕਾ ਅਨਾਗਾਮਿਫਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਹਿਂਸੂਤਿ।

ਮਾਰਧੀਤਰਵਤ੍ਥੁ ਪਠਮਂ।

੨. ਦੇਵੋਰੋਹਣਵਤ੍ਥੁ

ਯੇ ਝਾਨਪਸੁਤਾ ਧੀਰਾਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਸਙ੍ਕਸ੍ਸਨਗਰਦ੍ਵਾਰੇ ਬਹੂ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸੇ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ। ਦੇਸਨਾ ਪਨ ਰਾਜਗਹੇ ਸਮੁਟ੍ਠਿਤਾ।

ਏਕਸ੍ਮਿਞ੍ਹਿ ਸਮਯੇ ਰਾਜਗਹਸੇਟ੍ਠਿ ਪਰਿਸ੍ਸਯਮੋਚਨਤ੍ਥਞ੍ਚੇਵ ਪਮਾਦੇਨ ਗਲਿਤਾਨਂ ਆਭਰਣਾਦੀਨਂ ਰਕ੍ਖਣਤ੍ਥਞ੍ਚ ਜਾਲਕਰਣ੍ਡਕਂ ਪਰਿਕ੍ਖਿਪਾਪੇਤ੍ਵਾ ਗਙ੍ਗਾਯ ਉਦਕਕੀਲ਼ਂ ਕੀਲ਼ਿ। ਅਥੇਕੋ ਰਤ੍ਤਚਨ੍ਦਨਰੁਕ੍ਖੋ ਗਙ੍ਗਾਯ ਉਪਰਿਤੀਰੇ ਜਾਤੋ ਗਙ੍ਗੋਦਕੇਨ ਧੋਤਮੂਲੋ ਪਤਿਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਪਾਸਾਣੇਸੁ ਸਂਭਜ੍ਜਮਾਨੋ ਵਿਪ੍ਪਕਿਰਿ। ਤਤੋ ਏਕਾ ਘਟਪ੍ਪਮਾਣਾ ਘਟਿਕਾ ਪਾਸਾਣੇਹਿ ਘਂਸਿਯਮਾਨਾ ਉਦਕਊਮੀਹਿ ਪੋਥਿਯਮਾਨਾ ਮਟ੍ਠਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬੇਨ ਵੁਯ੍ਹਮਾਨਾ ਸੇਵਾਲਪਰਿਯੋਨਦ੍ਧਾ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਜਾਲੇ ਲਗ੍ਗਿ। ਸੇਟ੍ਠਿ ''ਕਿਮੇਤ''ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ''ਰੁਕ੍ਖਘਟਿਕਾ''ਤਿ ਸੁਤ੍ਵਾ ਤਂ ਆਹਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ''ਕਿਂ ਨਾਮੇਤ''ਨ੍ਤਿ ਉਪਧਾਰਣਤ੍ਥਂ ਵਾਸਿਕਣ੍ਣੇਨ ਤਚ੍ਛਾਪੇਸਿ। ਤਾਵਦੇਵ ਅਲਤ੍ਤਕਵਣ੍ਣਂ ਰਤ੍ਤਚਨ੍ਦਨਂ ਪਞ੍ਞਾਯਿ। ਸੇਟ੍ਠਿ ਪਨ ਨੇਵ ਸਮ੍ਮਾਦਿਟ੍ਠਿ ਨ ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿ, ਮਜ੍ਝਤ੍ਤਧਾਤੁਕੋ। ਸੋ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਮਯ੍ਹਂ ਗੇਹੇ ਰਤ੍ਤਚਨ੍ਦਨਂ ਬਹੁ, ਕਿਂ ਨੁ ਖੋ ਇਮਿਨਾ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਏਤਦਹੋਸਿ – ''ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਲੋਕੇ 'ਮਯਂ ਅਰਹਨ੍ਤੋ ਮਯਂ ਅਰਹਨ੍ਤੋ'ਤਿ ਵਤ੍ਤਾਰੋ ਬਹੂ, ਅਹਂ ਏਕਂ ਅਰਹਨ੍ਤਮ੍ਪਿ ਨ ਪਸ੍ਸਾਮਿ। ਗੇਹੇ ਭਮਂ ਯੋਜੇਤ੍ਵਾ ਪਤ੍ਤਂ ਲਿਖਾਪੇਤ੍ਵਾ ਸਿਕ੍ਕਾਯ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਵੇਲ਼ੁਪਰਮ੍ਪਰਾਯ ਸਟ੍ਠਿਹਤ੍ਥਮਤ੍ਤੇ ਆਕਾਸੇ ਓਲਮ੍ਬਾਪੇਤ੍ਵਾ 'ਸਚੇ ਅਰਹਾ ਅਤ੍ਥਿ, ਇਮਂ ਆਕਾਸੇਨਾਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹਾਤੂ'ਤਿ ਵਕ੍ਖਾਮਿ। ਯੋ ਤਂ ਗਹੇਸ੍ਸਤਿ, ਤਂ

ਸਪੁਤ੍ਤਦਾਰੋ ਸਰਣੰ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ। ਸੋ ਚਿਨ੍ਤਿਤਨਿਯਾਮੇਨੇਵ ਪਤ੍ਤੰ ਲਿਖਾਪੇਤ੍ਵਾ ਵੇਲ਼ੁਪਰਮ੍ਪਰਾਯ ਉਸ੍ਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ''ਯੋ ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਲੋਕੇ ਅਰਹਾ, ਸੋ ਆਕਾਸੇਨਾਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਇਮੰ ਪਤ੍ਤੰ ਗਣ੍ਹਾਤੂ''ਤਿ ਆਹ।

ਛ ਸਤ੍ਥਾਰੋ ''ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਏਸ ਅਨੁਚ੍ਛਵਿਕੋ, ਅਮ੍ਹਾਕਮੇਵ ਨੰ ਦੇਹੀ''ਤਿ ਵਦਿੰਸੁ। ਸੋ ''ਆਕਾਸੇਨਾਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹਥਾ''ਤਿ ਆਹ। ਅਥ ਛਟ੍ਠੇ ਦਿਵਸੇ ਨਿਗਣ੍ਠੋ ਨਾਟਪੁਤ੍ਤੋ ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕੇ ਪੇਸੇਸਿ – ''ਗਚ੍ਛਥ, ਸੇਟ੍ਠਿੰ ਏਵੰ ਵਦੇਥ – 'ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਆਚਰਿਯਸ੍ਸੇਵ ਅਨੁਚ੍ਛਵਿਕੋਯੰ, ਮਾ ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਕਸ੍ਸ ਕਾਰਣਾ ਆਕਾਸੇਨਾਗਮਨੰ ਕਰਿ, ਦੇਹਿ ਕਿਰ ਮੇ ਤੰ ਪਤ੍ਤ'''ਨ੍ਤਿ । ਤੇ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸੇਟ੍ਠਿੰ ਤਥਾ ਵਦਿੰਸੁ। ਸੇਟ੍ਠਿ ''ਆਕਾਸੇਨਾਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹਿਤੁੰ ਸਮਤ੍ਥੋਵ ਗਣ੍ਹਾਤੂ''ਤਿ ਆਹ। ਨਾਟਪੁਤ੍ਤੋ ਸਯੰ ਗਨ੍ਤੁਕਾਮੋ ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕਾਨੰ ਸਞ੍ਞੰ ਅਦਾਸਿ – ''ਅਹੰ ਏਕੰ ਹਤ੍ਥਞ੍ਚ ਪਾਦਞ੍ਚ ਉਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਉਪ੍ਪਤਿਤੁਕਾਮੋ ਵਿਯ ਭਵਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਤੁਮ੍ਹੇ ਮੰ, 'ਆਚਰਿਯ, ਕਿੰ ਕਰੋਥ, ਦਾਰੁਮਯਪਤ੍ਤਸ੍ਸ ਕਾਰਣਾ ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨੰ ਅਰਹਤ੍ਤਗੁਣੰ ਮਹਾਜਨਸ੍ਸ ਮਾ ਦਸ੍ਸਯਿਤ੍ਥਾ'ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਮੰ ਹਤ੍ਥੇਸੁ ਚ ਪਾਦੇਸੁ ਚ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਆਕਡ੍ਢਨ੍ਤਾ ਭੂਮਿਯੰ ਪਾਤੇਯ੍ਯਾਥਾ''ਤਿ। ਸੋ ਤਤ੍ਥ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸੇਟ੍ਠਿੰ ਆਹ, ''ਮਹਾਸੇਟ੍ਠਿ, ਮਯ੍ਹੰ ਅਯੰ ਪਤ੍ਤੋ ਅਨੁਚ੍ਛਵਿਕੋ, ਅਞ੍ਞੇਸੰ ਨਾਨੁਚ੍ਛਵਿਕੋ, ਮਾ ਤੇ ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਕਸ੍ਸ ਕਾਰਣਾ ਮਮ ਆਕਾਸੇ ਉਪ੍ਪਤਨੰ ਰੁਚ੍ਚਿ, ਦੇਹਿ ਮੇ ਪਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ। ਭਨ੍ਤੇ, ਆਕਾਸੇ ਉਪ੍ਪਤਿਤ੍ਵਾਵ ਗਣ੍ਹਥਾਤਿ। ਤਤੋ ਨਾਟਪੁਤ੍ਤੋ ''ਤੇਨ ਹਿ ਅਪੇਥ ਅਪੇਥਾ''ਤਿ ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕੇ ਅਪਨੇਤ੍ਵਾ ''ਆਕਾਸੇ ਉਪ੍ਪਤਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਏਕੰ ਹਤ੍ਥਞ੍ਚ ਪਾਦਞ੍ਚ ਉਕ੍ਖਿਪਿ। ਅਥ ਨੰ ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕਾ, ''ਆਚਰਿਯ, ਕਿੰ ਨਾਮੇਤੰ ਕਰੋਥ, ਛਵਸ੍ਸ ਲਾਮਕਸ੍ਸ ਦਾਰੁਮਯਪਤ੍ਤਸ੍ਸ ਕਾਰਣਾ ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਗੁਣੇਨ ਮਹਾਜਨਸ੍ਸ ਦਸ੍ਸਿਤੇਨ ਕੋ ਅਤ੍ਥੋ''ਤਿ ਤੰ ਹਤ੍ਥਪਾਦੇਸੁ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਆਕਡ੍ਢਿਤ੍ਵਾ ਭੂਮਿਯੰ ਪਾਤੇਸੁੰ। ਸੋ ਸੇਟ੍ਠਿੰ ਆਹ – ''ਇਮੇ, ਮਹਾਸੇਟ੍ਠਿ, ਉਪ੍ਪਤਿਤੁੰ ਨ ਦੇਨ੍ਤਿ, ਦੇਹਿ ਮੇ ਪਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ। ਉਪ੍ਪਤਿਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹਥ, ਭਨ੍ਤੇਤਿ। ਏਵੰ ਤਿਤ੍ਥਿਯਾ ਛ ਦਿਵਸਾਨਿ ਵਾਯਮਿਤ੍ਵਾਪਿ ਤੰ ਪਤ੍ਤੰ ਨ ਲਭਿੰਸੁਯੇਵ।

ਸਤ੍ਤਮੇ ਦਿਵਸੇ ਆਯਸ੍ਮਤੋ ਮਹਾਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨਸ੍ਸ ਚ ਆਯਸ੍ਮਤੋ ਪਿਣ੍ਡੋਲਭਾਰਦ੍ਵਾਜਸ੍ਸ ਚ ''ਰਾਜਗਹੇ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਏਕਸ੍ਮਿੰ ਪਿਟ੍ਠਿਪਾਸਾਣੇ ਠਤ੍ਵਾ ਚੀਵਰੰ ਪਾਰੁਪਨਕਾਲੇ ਧੁਤ੍ਤਕਾ ਕਥੰ ਸਮੁਟ੍ਠਾਪੇਸੁੰ ''ਅਮ੍ਭੋ ਪੁਬ੍ਬੇ ਛ ਸਤ੍ਥਾਰੋ ਲੋਕੇ 'ਮਯੰ ਅਰਹਨ੍ਤਮ੍ਹਾ'ਤਿ ਵਿਚਰਿੰਸੁ, ਰਾਜਗਹਸੇਟ੍ਠਿਨੋ ਪਨ ਅਜ੍ਜ ਸਤ੍ਤਮੋ ਦਿਵਸੋ ਪਤ੍ਤੰ ਉਸ੍ਸਾਪੇਤ੍ਵਾ 'ਸਚੇ ਅਰਹਾ ਅਤ੍ਥਿ, ਆਕਾਸੇਨਾਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹਾਤੂ'ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਸ੍ਸ, ਏਕੋਪਿ 'ਅਹੰ ਅਰਹਾ'ਤਿ ਆਕਾਸੇ ਉਪ੍ਪਤਨ੍ਤੋ ਨਤ੍ਥਿ। ਅਜ੍ਜ ਨੋ ਲੋਕੇ ਅਰਹਨ੍ਤਾਨੰ ਨਤ੍ਥਿਭਾਵੋ ਞਾਤੋ''ਤਿ। ਤੰ ਕਥੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ਆਯਸ੍ਮਾ ਮਹਾਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨੋ ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤੰ ਪਿਣ੍ਡੋਲਭਾਰਦ੍ਵਾਜੰ ਆਹ – ''ਸੁਤੰ ਤੇ, ਆਵੁਸੋ ਭਾਰਦ੍ਵਾਜ, ਇਮੇਸੰ ਵਚਨੰ, ਇਮੇ ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਸਾਸਨੰ ਪਰਿਗ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਾ ਵਿਯ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਤ੍ਵਞ੍ਚ ਮਹਿਦ੍ਧਿਕੋ ਮਹਾਨੁਭਾਵੋ, ਗਚ੍ਛ ਤੰ ਪਤ੍ਤੰ ਆਕਾਸੇਨ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹਾਹੀ''ਤਿ। ਆਵੁਸੋ ਮਹਾਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨ, ਤ੍ਵੰ ਇਦ੍ਧਿਮਨ੍ਤਾਨੰ ਅਗ੍ਗੋ, ਤ੍ਵੰ ਏਤੰ ਗਣ੍ਹਾਹਿ, ਤਯਿ ਪਨ ਅਗ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੇ ਅਹੰ ਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ। ''ਗਣ੍ਹਾਵੁਸੋ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੋ ਆਯਸ੍ਮਾ ਪਿਣ੍ਡੋਲਭਾਰਦ੍ਵਾਜੋ ਅਭਿਞ੍ਞਾਪਾਦਕੰ ਚਤੁਤ੍ਥਜ੍ਝਾਨੰ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਉਟ੍ਠਾਯ ਤਿਗਾਵੁਤੰ ਪਿਟ੍ਠਿਪਾਸਾਣੰ ਪਾਦਨ੍ਤੇਨ ਪਟਿਚ੍ਛਾਦੇਨ੍ਤੋ ਤੂਲਪਿਚੁ ਵਿਯ ਆਕਾਸੇ ਉਟ੍ਠਾਪੇਤ੍ਵਾ ਰਾਜਗਹਨਗਰਸ੍ਸ ਉਪਰਿ ਸਤ੍ਤਕ੍ਖਤ੍ਤੁੰ ਅਨੁਪਰਿਯਾਯਿ। ਸੋ ਤਿਗਾਵੁਤਪਮਾਣਸ੍ਸ ਨਗਰਸ੍ਸ ਪਿਧਾਨੰ ਵਿਯ ਪਞ੍ਞਾਯਿ। ਨਗਰਵਾਸਿਨੋ ''ਪਾਸਾਣੋ ਨੋ ਅਵਤ੍ਥਰਿਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹਾਤੀ''ਤਿ ਭੀਤਾ ਸੁਪ੍ਪਾਦੀਨਿ ਮਤ੍ਥਕੇ ਕਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਨਿਲੀਯਿੰਸੁ । ਸਤ੍ਤਮੇ ਵਾਰੇ ਥੇਰੋ ਪਿਟ੍ਠਿਪਾਸਾਣੰ ਭਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਾਨੰ ਦਸ੍ਸੇਸਿ। ਮਹਾਜਨੋ ਥੇਰੰ ਦਿਸ੍ਵਾ, ''ਭਨ੍ਤੇ ਪਿਣ੍ਡੋਲਭਾਰਦ੍ਵਾਜ, ਤਵ ਪਾਸਾਣੰ ਦਲ਼੍ਹੰ ਕਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹ, ਮਾ ਨੋ ਸਬ੍ਬੇ ਨਾਸਯੀ''ਤਿ। ਥੇਰੋ ਪਾਸਾਣੰ ਪਾਦਨ੍ਤੇਨ ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਸਿ। ਸੋ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਯਥਾਠਾਨੇਯੇਵ ਪਤਿਟ੍ਠਾਸਿ। ਥੇਰੋ ਸੇਟ੍ਠਿਸ੍ਸ ਗੇਹਮਤ੍ਥਕੇ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਤੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਸੇਟ੍ਠਿ ਉਰੇਨ ਨਿਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ''ਓਤਰਥ ਸਾਮੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਆਕਾਸਤੋ ਓਤਿਣ੍ਣੰ ਥੇਰੰ ਨਿਸੀਦਾਪੇਤ੍ਵਾ ਪਤ੍ਤੰ ਓਤਾਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਚਤੁਮਧੁਰਪੁਣ੍ਣੰ ਕਤ੍ਵਾ ਥੇਰਸ੍ਸ ਅਦਾਸਿ। ਥੇਰੋ ਪਤ੍ਤੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਵਿਹਾਰਾਭਿਮੁਖੋ ਪਾਯਾਸਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਯੇ ਅਰਞ੍ਞਗਤਾ ਵਾ ਸੁਞ੍ਞਾਗਾਰਗਤਾ ਵਾ ਤੰ ਪਾਟਿਹਾਰਿਯੰ ਨਾਦ੍ਦਸੰਸੁ। ਤੇ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਤ੍ਵਾ, ''ਭਨ੍ਤੇ, ਅਮ੍ਹਾਕਮ੍ਪਿ ਪਾਟਿਹਾਰਿਯੰ ਦਸ੍ਸੇਹੀ''ਤਿ ਥੇਰੰ ਅਨੁਬਨ੍ਧਿੰਸੁ। ਸੋ ਤੇਸੰ ਤੇਸੰ ਪਾਟਿਹਾਰਿਯੰ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਵਿਹਾਰੰ ਅਗਮਾਸਿ।

ਸਤ੍ਥਾ ਤੰ ਅਨੁਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਉਨ੍ਨਾਦੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਮਹਾਜਨਸ੍ਸ ਸਦ੍ਦੰ ਸੁਤ੍ਵਾ, ''ਆਨਨ੍ਦ, ਕਸ੍ਸੇਸੋ ਸਦ੍ਦੋ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ, ''ਭਨ੍ਤੇ, ਪਿਣ੍ਡੋਲਭਾਰਦ੍ਵਾਜੇਨ ਆਕਾਸੇ ਉਪ੍ਪਤਿਤ੍ਵਾ ਚਨ੍ਦਨਪਤ੍ਤੋ ਗਹਿਤੋ, ਤਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਏਸੋ ਸਦ੍ਦੋ''ਤਿ ਸੁਤ੍ਵਾ ਭਾਰਦ੍ਵਾਜੰ

ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ‘‘ਸਚ੍ਚਂ ਕਿਰ ਤਯਾ ਏਵਂ ਕਤ’’ਨ੍ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ‘‘ਸਚ੍ਚਂ, ਭਨ੍ਤੇ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ, ‘‘ਕਸ੍ਮਾ ਤੇ, ਭਾਰਦ੍ਵਾਜ, ਏਵਂ ਕਤ’’ਨ੍ਤਿ ਥੇਰਂ ਗਰਹਿਤ੍ਵਾ ਤਂ ਪਤ੍ਤਂ ਖਣ੍ਡਾਖਣ੍ਡਂ ਭੇਦਾਪੇਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਅਞ੍ਜਨਪਿਸਨਤ੍ਥਾਯ ਦਾਪੇਤ੍ਵਾ ਪਾਟਿਹਾਰਿਯਸ੍ਸ ਅਕਰਣਤ੍ਥਾਯ ਸਾਵਕਾਨਂ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ (ਚੂਲ਼ਵ॰ ੨੫੨) ਪਞ੍ਞਾਪੇਸਿ।

ਤਿਤ੍ਥਿਯਾ ‘‘ਸਮਣੋ ਕਿਰ ਗੋਤਮੋ ਤਂ ਪਤ੍ਤਂ ਭੇਦਾਪੇਤ੍ਵਾ ਪਾਟਿਹਾਰਿਯਸ੍ਸ ਅਕਰਣਤ੍ਥਾਯ ਸਾਵਕਾਨਂ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ ਪਞ੍ਞਾਪੇਸੀ’’ਤਿ ਸੁਤ੍ਵਾ ‘‘ਸਮਣਸ੍ਸ ਗੋਤਮਸ੍ਸ ਸਾਵਕਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ ਜੀਵਿਤਹੇਤੁਪਿ ਨਾਤਿਕ੍ਕਮਨ੍ਤਿ, ਸਮਣੋਪਿ ਗੋਤਮੋ ਤਂ ਰਕ੍ਖਿਸ੍ਸਤੇਵ। ਇਦਾਨਿ ਅਮ੍ਹੇਹਿ ਓਕਾਸੋ ਲਦ੍ਧੋ’’ਤਿ ਨਗਰਵੀਥੀਸੁ ਆਰੋਚੇਨ੍ਤਾ ਵਿਚਰਿਂਸੁ ‘‘ਮਯਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਗੁਣਂ ਰਕ੍ਖਨ੍ਤਾ ਪੁਬ੍ਬੇ ਦਾਰੁਮਯਪਤ੍ਤਸ੍ਸ ਕਾਰਣਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਗੁਣਂ ਮਹਾਜਨਸ੍ਸ ਨ ਦਸ੍ਸਯਿਮ੍ਹਾ, ਸਮਣਸ੍ਸ ਗੋਤਮਸ੍ਸ ਸਾਵਕਾ ਪਤ੍ਤਕਮਤ੍ਤਸ੍ਸ ਕਾਰਣਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਗੁਣਂ ਮਹਾਜਨਸ੍ਸ ਦਸ੍ਸੇਸੁਂ। ਸਮਣੋ ਗੋਤਮੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਣ੍ਡਿਤਤਾਯ ਪਤ੍ਤਂ ਭੇਦਾਪੇਤ੍ਵਾ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ ਪਞ੍ਞਾਪੇਸਿ, ਇਦਾਨਿ ਮਯਂ ਤੇਨੇਵ ਸਦ੍ਧਿਂ ਪਾਟਿਹਾਰਿਯਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮਾ’’ਤਿ।

ਰਾਜਾ ਬਿਮ੍ਬਿਸਾਰੋ ਤਂ ਕਥਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ‘‘ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ ਕਿਰ, ਭਨ੍ਤੇ, ਪਾਟਿਹਾਰਿਯਸ੍ਸ ਅਕਰਣਤ੍ਥਾਯ ਸਾਵਕਾਨਂ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤ’’ਨ੍ਤਿ? ‘‘ਆਮ, ਮਹਾਰਾਜਾ’’ਤਿ। ਇਦਾਨਿ ਤਿਤ੍ਥਿਯਾ ‘‘ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਪਾਟਿਹਾਰਿਯਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮਾ’’ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਕਿਂ ਇਦਾਨਿ ਕਰਿਸ੍ਸਥਾਤਿ? ‘‘ਤੇਸੁ ਕਰੋਨ੍ਤੇਸੁ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਮਹਾਰਾਜਾ’’ਤਿ। ਨਨੁ ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ। ਨਾਹਂ, ਮਹਾਰਾਜ, ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ ਪਞ੍ਞਾਪੇਸਿਂ, ਤਂ ਮਮੇਵ ਸਾਵਕਾਨਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ। ਤੁਮ੍ਹੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞੇਸਂ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ ਨਾਮ ਹੋਤਿ, ਭਨ੍ਤੇਤਿ। ਤੇਨ ਹਿ, ਮਹਾਰਾਜ, ਤਮੇਵੇਤ੍ਥ ਪਟਿਪੁਚ੍ਛਾਮਿ, ‘‘ਅਤ੍ਥਿ ਪਨ ਤੇ, ਮਹਾਰਾਜ, ਵਿਜਿਤੇ ਉਯ੍ਯਾਨ’’ਨ੍ਤਿ। ‘‘ਅਤ੍ਥਿ, ਭਨ੍ਤੇ’’ਤਿ। ‘‘ਸਚੇ ਤੇ, ਮਹਾਰਾਜ, ਉਯ੍ਯਾਨੇ ਮਹਾਜਨੋ ਅਮ੍ਬਾਦੀਨਿ ਖਾਦੇਯ੍ਯ, ਕਿਮਸ੍ਸ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬ’’ਨ੍ਤਿ? ‘‘ਦਣ੍ਡੋ, ਭਨ੍ਤੇ’’ਤਿ। ‘‘ਤ੍ਵਂ ਪਨ ਖਾਦਿਤੁਂ ਲਭਸੀ’’ਤਿ? ‘‘ਆਮ, ਭਨ੍ਤੇ, ਮਯ੍ਹਂ ਦਣ੍ਡੋ ਨਤ੍ਥਿ, ਅਹਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਨ੍ਤਕਂ ਖਾਦਿਤੁਂ ਲਭਾਮੀ’’ਤਿ। ‘‘ਮਹਾਰਾਜ, ਯਥਾ ਤਵ ਤਿਯੋਜਨਸਤਿਕੇ ਰਜ੍ਜੇ ਆਣਾ ਪਵਤ੍ਤਤਿ, ਅਤ੍ਤਨੋ ਉਯ੍ਯਾਨੇ ਅਮ੍ਬਾਦੀਨਿ ਖਾਦਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦਣ੍ਡੋ ਨਤ੍ਥਿ, ਅਞ੍ਞੇਸਂ ਅਤ੍ਥਿ, ਏਵਂ ਮਮਪਿ ਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ਕੋਟਿਸਤਸਹਸ੍ਸੇ ਆਣਾ ਪਵਤ੍ਤਤਿ, ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਯਾ ਅਤਿਕ੍ਕਮੋ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ, ਅਞ੍ਞੇਸਂ ਪਨ ਅਤ੍ਥਿ, ਕਰਿਸ੍ਸਾਮਹਂ ਪਾਟਿਹਾਰਿਯ’’ਨ੍ਤਿ। ਤਿਤ੍ਥਿਯਾ ਤਂ ਕਥਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ‘‘ਇਦਾਨਮ੍ਹਾ ਨਟ੍ਠਾ, ਸਮਣੇਨ ਕਿਰ ਗੋਤਮੇਨ ਸਾਵਕਾਨਂਯੇਵ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ, ਨ ਅਤ੍ਤਨੋ। ਸਯਮੇਵ ਕਿਰ ਪਾਟਿਹਾਰਿਯਂ ਕਤ੍ਤੁਕਾਮੋ, ਕਿਂ ਨੁ ਖੋ ਕਰੋਮਾ’’ਤਿ ਮਨ੍ਤਯਿਂਸੁ।

ਰਾਜਾ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਪੁਚ੍ਛਿ – ‘‘ਭਨ੍ਤੇ, ਕਦਾ ਪਾਟਿਹਾਰਿਯਂ ਕਰਿਸ੍ਸਥਾ’’ਤਿ। ‘‘ਇਤੋ ਚਤੁਮਾਸਚ੍ਚਯੇਨ ਆਸਾਲ਼੍ਹਿਪੁਣ੍ਣਮਾਯਂ, ਮਹਾਰਾਜਾ’’ਤਿ। ‘‘ਕਤ੍ਥ ਕਰਿਸ੍ਸਥ, ਭਨ੍ਤੇ’’ਤਿ ? ‘‘ਸਾਵਤ੍ਥਿਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ, ਮਹਾਰਾਜਾ’’ਤਿ। ‘‘ਕਸ੍ਮਾ ਪਨ ਸਤ੍ਥਾ ਏਵਂ ਦੂਰਟ੍ਠਾਨਂ ਅਪਦਿਸੀ’’ਤਿ? ‘‘ਯਸ੍ਮਾ ਤਂ ਸਬ੍ਬਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਮਹਾਪਾਟਿਹਾਰਿਯਕਰਣਟ੍ਠਾਨਂ, ਅਪਿਚ ਮਹਾਜਨਸ੍ਸ ਸਨ੍ਨਿਪਾਤਨਤ੍ਥਾਯਪਿ ਦੂਰਟ੍ਠਾਨਮੇਵ ਅਪਦਿਸੀ’’ਤਿ। ਤਿਤ੍ਥਿਯਾ ਤਂ ਕਥਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ‘‘ਇਤੋ ਕਿਰ ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਮਾਸਾਨਂ ਅਚ੍ਚਯੇਨ ਸਮਣੋ ਗੋਤਮੋ ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਪਾਟਿਹਾਰਿਯਂ ਕਰਿਸ੍ਸਤਿ, ਇਦਾਨਿ ਤਂ ਅਮੁਞ੍ਚਿਤ੍ਵਾਵ ਅਨੁਬਨ੍ਧਿਸ੍ਸਾਮ, ਮਹਾਜਨੋ ਅਮ੍ਹੇ ਦਿਸ੍ਵਾ ‘ਕਿਂ ਇਦ’ਨ੍ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਸ੍ਸਤਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਵਕ੍ਖਾਮ ‘ਮਯਂ ਸਮਣੇਨ ਗੋਤਮੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਪਾਟਿਹਾਰਿਯਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮਾ’ਤਿ ਵਦਿਮ੍ਹਾ। ਸੋ ਪਲਾਯਤਿ, ਮਯਮਸ੍ਸ ਪਲਾਯਿਤੁਂ ਅਦਤ੍ਵਾ ਅਨੁਬਨ੍ਧਾਮਾ’’ਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਰਾਜਗਹੇ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਿਤ੍ਵਾ ਨਿਕ੍ਖਮਿ। ਤਿਤ੍ਥਿਯਾਪਿਸ੍ਸ ਪਚ੍ਛਤੋਵ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਭਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚਟ੍ਠਾਨੇ ਵਸਨ੍ਤਿ। ਵਸਿਤਟ੍ਠਾਨੇ ਪੁਨਦਿਵਸੇ ਪਾਤਰਾਸਂ ਕਰੋਨ੍ਤਿ। ਤੇ ਮਨੁਸ੍ਸੇਹਿ ‘‘ਕਿਮਿਦ’’ਨ੍ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤਾ ਹੇਟ੍ਠਾ ਚਿਨ੍ਤਿਤਨਿਯਾਮੇਨੇਵ ਆਰੋਚੇਸੁਂ । ਮਹਾਜਨੋਪਿ ‘‘ਪਾਟਿਹਾਰਿਯਂ ਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸਾਮਾ’’ਤਿ ਅਨੁਬਨ੍ਧਿ।

ਸਤ੍ਥਾ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬੇਨ ਸਾਵਤ੍ਥਿਂ ਪਾਪੁਣਿ। ਤਿਤ੍ਥਿਯਾਪਿ ਤੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂਯੇਵ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਉਪਟ੍ਠਾਕੇ ਸਮਾਦਪੇਤ੍ਵਾ ਸਤਸਹਸ੍ਸਂ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਖਦਿਰਥਮ੍ਭੇਹਿ ਮਣ੍ਡਪਂ ਕਾਰੇਤ੍ਵਾ ਨੀਲੁਪ੍ਪਲੇਹਿ ਛਾਦਾਪੇਤ੍ਵਾ ‘‘ਇਧ ਪਾਟਿਹਾਰਿਯਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮਾ’’ਤਿ ਨਿਸੀਦਿਂਸੁ। ਰਾਜਾ ਪਸੇਨਦਿ ਕੋਸਲੋ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ, ‘‘ਭਨ੍ਤੇ, ਤਿਤ੍ਥਿਯੇਹਿ ਮਣ੍ਡਪੋ ਕਾਰਿਤੋ, ਅਹਮ੍ਪਿ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਮਣ੍ਡਪਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ। ‘‘ਅਲਂ, ਮਹਾਰਾਜ, ਅਤ੍ਥਿ ਮਯ੍ਹਂ ਮਣ੍ਡਪਕਾਰਕੋ’’ਤਿ। ‘‘ਭਨ੍ਤੇ, ਮਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਕੋ ਅਞ੍ਞੋ ਕਾਤੁਂ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ? ‘‘ਸਕ੍ਕੋ,

ਦੇਵਰਾਜਾ’’ਤਿ। ‘‘ਕਹਂ ਪਨ, ਭਨ੍ਤੇ, ਪਾਟਿਹਾਰਿਯਂ ਕਰਿਸ੍ਸਥਾ’’ਤਿ? ‘‘ਕਣ੍ਡਮ੍ਬਰੁਕ੍ਖਮੂਲੇ, ਮਹਾਰਾਜਾ’’ਤਿ। ਤਿਤ੍ਥਿਯਾ ‘‘ਅਮ੍ਬਰੁਕ੍ਖਮੂਲੇ ਕਿਰ ਪਾਟਿਹਾਰਿਯਂ ਕਰਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ ਸੁਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਉਪਟ੍ਠਾਕਾਨਂ ਆਰੋਚੇਤ੍ਵਾ ਯੋਜਨਬ੍ਭਨ੍ਤਰੇ ਠਾਨੇ ਅਨ੍ਤਮਸੋ ਤਦਹੁਜਾਤਮ੍ਪਿ ਅਮ੍ਬਪੋਤਕਂ ਉਪ੍ਪਾਟੇਤ੍ਵਾ ਅਰਞ੍ਞੇ ਖਿਪਾਪੇਸੁਂ।

ਸਤ੍ਥਾ ਆਸਾਲ੍ਹਿਪੁਣ੍ਣਮਦਿਵਸੇ ਅਨ੍ਤੋਨਗਰਂ ਪਾਵਿਸਿ। ਰਞ੍ਞੋਪਿ ਉਯ੍ਯਾਨਪਾਲੋ ਕਣ੍ਡੋ ਨਾਮ ਏਕਂ ਪਿਣ੍ਡਿਕਿਪਿਲ੍ਲਿਕੇਹਿ ਕਤਪਤ੍ਤਪੁਟਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤਰੇ ਮਹਨ੍ਤਂ ਅਮ੍ਬਪਕ੍ਕਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਗਨ੍ਧਰਸਲੋਭੇਨ ਸਮ੍ਪਤਨ੍ਤੇ ਵਾਯਸੇ ਪਲਾਪੇਤ੍ਵਾ ਰਞ੍ਞੋ ਖਾਦਨਤ੍ਥਾਯ ਆਦਾਯ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਅਨ੍ਤਰਾਮਗ੍ਗੇ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ‘‘ਰਾਜਾ ਇਮਂ ਅਮ੍ਬਂ ਖਾਦਿਤ੍ਵਾ ਮਯ੍ਹਂ ਅਟ੍ਠ ਵਾ ਸੋਲ਼ਸ ਵਾ ਕਹਾਪਣੇ ਦਦੇਯ੍ਯ, ਤਂ ਮੇ ਏਕਤ੍ਤਭਾਵੇਪਿ ਜੀਵਿਤਵੁਤ੍ਤਿਯਾ ਨਾਲਂ। ਸਚੇ ਪਨਾਹਂ ਸਤ੍ਥੁ ਇਮਂ ਦਸ੍ਸਾਮਿ, ਅਵਸ੍ਸਂ ਤਂ ਮੇ ਦੀਘਕਾਲਂ ਹਿਤਾਵਹਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ। ਸੋ ਤਂ ਅਮ੍ਬਪਕ੍ਕਂ ਸਤ੍ਥੁ ਉਪਨਾਮੇਸਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਆਨਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰਂ ਓਲੋਕੇਸਿ । ਅਥਸ੍ਸ ਥੇਰੋ ਚਤੁਮਹਾਰਾਜਦਤ੍ਤਿਯਂ ਪਤ੍ਤਂ ਨੀਹਰਿਤ੍ਵਾ ਹਤ੍ਥੇ ਠਪੇਸਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਪਤ੍ਤਂ ਉਪਨਾਮੇਤ੍ਵਾ ਅਮ੍ਬਪਕ੍ਕਂ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥੇਵ ਨਿਸੀਦਨਾਕਾਰਂ ਦਸ੍ਸੇਸਿ। ਥੇਰੋ ਚੀਵਰਂ ਪਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵਾ ਅਦਾਸਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਤਸ੍ਮਿਂ ਨਿਸਿਨ੍ਨੇ ਥੇਰੋ ਪਾਨੀਯਂ ਪਰਿਸ੍ਸਾਵੇਤ੍ਵਾ ਅਮ੍ਬਪਕ੍ਕਂ ਮਦ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਪਾਨਕਂ ਕਤ੍ਵਾ ਅਦਾਸਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਅਮ੍ਬਪਾਨਕਂ ਪਿਵਿਤ੍ਵਾ ਕਣ੍ਡਂ ਆਹ – ‘‘ਇਮਂ ਅਮ੍ਬਟ੍ਠਿਂ ਇਧੇਵ ਪਂਸੁਂ ਵਿਯੂਹਿਤ੍ਵਾ ਰੋਪੇਹੀ’’ਤਿ। ਸੋ ਤਥਾ ਅਕਾਸਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਤਸ੍ਸ ਉਪਰਿ ਹਤ੍ਥਂ ਧੋਵਿ। ਹਤ੍ਥੇ ਧੋਵਿਤਮਤ੍ਤੇਯੇਵ ਨਙ੍ਗਲਸੀਸਮਤ੍ਤਕ੍ਖਨ੍ਧੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਉਬ੍ਬੇਧੇਨ ਪਣ੍ਣਾਸਹਤ੍ਥੋ ਅਮ੍ਬਰੁਕ੍ਖੋ ਉਟ੍ਠਹਿ। ਚਤੂਸੁ ਦਿਸਾਸੁ ਏਕੇਕਾ, ਉਦ੍ਧਂ ਏਕਾਤਿ ਪਞ੍ਚ ਮਹਾਸਾਖਾ ਪਣ੍ਣਾਸਹਤ੍ਥਾ ਅਹੇਸੁਂ। ਸੋ ਤਾਵਦੇਵ ਪੁਪ੍ਫਫਲਸਞ੍ਛਨ੍ਨੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਏਕੇਕਸ੍ਮਿਂ ਠਾਨੇ ਪਰਿਪਕ੍ਕਅਮ੍ਬਪਿਣ੍ਡਿਧਰੋ ਅਹੋਸਿ। ਪਚ੍ਛਤੋ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਅਮ੍ਬਪਕ੍ਕਾਨਿ ਖਾਦਨ੍ਤਾ ਏਵ ਆਗਮਿਂਸੁ। ਰਾਜਾ ‘‘ਏਵਰੂਪੋ ਕਿਰ ਅਮ੍ਬਰੁਕ੍ਖੋ ਉਟ੍ਠਿਤੋ’’ਤਿ ਸੁਤ੍ਵਾ ‘‘ਮਾ ਨਂ ਕੋਚਿ ਛਿਨ੍ਦੀ’’ਤਿ ਆਰਕ੍ਖਂ ਠਪੇਸਿ। ਸੋ ਪਨ ਕਣ੍ਡੇਨ ਰੋਪਿਤਤ੍ਤਾ **ਕਣ੍ਡਮ੍ਬਰੁਕ੍ਖੋ**ਤ੍ਵੇਵ ਪਞ੍ਞਾਯਿ। ਧੁਤ੍ਤਕਾਪਿ ਅਮ੍ਬਪਕ੍ਕਾਨਿ ਖਾਦਿਤ੍ਵਾ ‘‘ਹਰੇ ਦੁਟ੍ਠਤਿਤ੍ਥਿਯਾ ‘ਸਮਣੋ ਕਿਰ ਗੋਤਮੋ ਕਣ੍ਡਮ੍ਬਰੁਕ੍ਖਮੂਲੇ ਪਾਟਿਹਾਰਿਯਂ ਕਰਿਸ੍ਸਤੀ’ਤਿ ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ ਯੋਜਨਬ੍ਭਨ੍ਤਰੇ ਤਦਹੁਜਾਤਾਪਿ ਅਮ੍ਬਪੋਤਕਾ ਉਪ੍ਪਾਟਾਪਿਤਾ, ਕਣ੍ਡਮ੍ਬੋ ਨਾਮ ਅਯ’’ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਤੇ ਉਚ੍ਛਿਟ੍ਠਅਮ੍ਬਟ੍ਠੀਹਿ ਪਹਰਿਂਸੁ।

ਸਕ੍ਕੋ ਵਾਤਵਲਾਹਕਂ ਦੇਵਪੁਤ੍ਤਂ ਆਣਾਪੇਸਿ ‘‘ਤਿਤ੍ਥਿਯਾਨਂ ਮਣ੍ਡਪਂ ਵਾਤੇਹਿ ਉਪ੍ਪਾਟੇਤ੍ਵਾ ਉਕ੍ਕਾਰਭੂਮਿਯਂ ਖਿਪਾਪੇਹੀ’’ਤਿ। ਸੋ ਤਥਾ ਅਕਾਸਿ। ਸੂਰਿਯਮ੍ਪਿ ਦੇਵਪੁਤ੍ਤਂ ਆਣਾਪੇਸਿ ‘‘ਸੂਰਿਯਮਣ੍ਡਲਂ ਨਿਕਡ੍ਢਨ੍ਤੋ ਤਾਪੇਹੀ’’ਤਿ। ਸੋ ਤਥਾ ਅਕਾਸਿ। ਪੁਨ ਵਾਤਵਲਾਹਕਂ ਆਣਾਪੇਸਿ ‘‘ਵਾਤਮਣ੍ਡਲਂ ਉਟ੍ਠਾਪੇਨ੍ਤੋ ਯਾਹੀ’’ਤਿ। ਸੋ ਤਥਾ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਤਿਤ੍ਥਿਯਾਨਂ ਪਗ੍ਘਰਿਤਸੇਦਸਰੀਰੇ ਰਜੋਵੁਟ੍ਠਿਯਾ ਓਕਿਰਿ। ਤੇ ਤਮ੍ਬਮਤ੍ਤਿਕਸਦਿਸਾ ਅਹੇਸੁਂ। ਵਸ੍ਸਵਲਾਹਕਮ੍ਪਿ ਆਣਾਪੇਸਿ ‘‘ਮਹਨ੍ਤਾਨਿ ਬਿਨ੍ਦੂਨਿ ਪਾਤੇਹੀ’’ਤਿ। ਸੋ ਤਥਾ ਅਕਾਸਿ। ਅਥ ਨੇਸਂ ਕਾਯੋ ਕਬਰਗਾਵਿਸਦਿਸੋ ਅਹੋਸਿ। ਤੇ ਨਿਗਣ੍ਠਾ ਲਜ੍ਜਮਾਨਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਸਮ੍ਮੁਖਸਮ੍ਮੁਖਟ੍ਠਾਨੇਨੇਵ ਪਲਾਯਿਂਸੁ। ਏਵਂ ਪਲਾਯਨ੍ਤੇਸੁ ਪੂਰਾਣਕਸ੍ਸਪਸ੍ਸ ਉਪਟ੍ਠਾਕੋ ਏਕੋ ਕਸ੍ਸਕੋ ‘‘ਇਦਾਨਿ ਮੇ ਅਯ੍ਯਾਨਂ ਪਾਟਿਹਾਰਿਯਕਰਣਵੇਲਾ, ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਾਟਿਹਾਰਿਯਂ ਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਗੋਣੇ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਪਾਤੋਵ ਆਭਤਂ ਯਾਗੁਕੁਟਞ੍ਚੇਵ ਯੋਤ੍ਤਕਞ੍ਚ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਪੂਰਾਣਂ ਤਥਾ ਪਲਾਯਨ੍ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ, ਭਨ੍ਤੇ , ਅਜ੍ਜ ‘ਅਯ੍ਯਾਨਂ ਪਾਟਿਹਾਰਿਯਂ ਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸਾਮੀ’ਤਿ ਆਗਚ੍ਛਾਮਿ, ਤੁਮ੍ਹੇ ਕਹਂ ਗਚ੍ਛਥਾ’’ਤਿ। ਕਿਂ ਤੇ ਪਾਟਿਹਾਰਿਯੇਨ, ਇਮਂ ਕੁਟਞ੍ਚ ਯੋਤ੍ਤਞ੍ਚ ਦੇਹੀਤਿ। ਸੋ ਤੇਨ ਦਿਨ੍ਨਂ ਕੁਟਞ੍ਚ ਯੋਤ੍ਤਞ੍ਚ ਆਦਾਯ ਨਦੀਤੀਰਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਕੁਟਂ ਯੋਤ੍ਤੇਨ ਅਤ੍ਤਨੋ ਗੀਵਾਯ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਲਜ੍ਜਨ੍ਤੋ ਕਿਞ੍ਚਿ ਅਕਥੇਤ੍ਵਾ ਰਹਦੇ ਪਤਿਤ੍ਵਾ ਉਦਕਪੁਬ੍ਬੁਲ਼ੇ ਉਟ੍ਠਾਪੇਨ੍ਤੋ ਕਾਲਂ ਕਤ੍ਵਾ ਅਵੀਚਿਮ੍ਹਿ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ।

ਸਕ੍ਕੋ ਆਕਾਸੇ ਰਤਨਚਙ੍ਕਮਂ ਮਾਪੇਸਿ। ਤਸ੍ਸ ਏਕਾ ਕੋਟਿ ਪਾਚੀਨਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ਮੁਖਵਟ੍ਟਿਯਂ ਅਹੋਸਿ, ਏਕਾ ਪਚ੍ਛਿਮਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ਮੁਖਵਟ੍ਟਿਯਂ। ਸਤ੍ਥਾ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਤਾਯ ਛਤ੍ਤਿਂਸਯੋਜਨਿਕਾਯ ਪਰਿਸਾਯ ਵਡ੍ਢਮਾਨਕਚ੍ਛਾਯਾਯ ‘‘ਇਦਾਨਿ ਪਾਟਿਹਾਰਿਯਕਰਣਵੇਲਾ’’ਤਿ ਗਨ੍ਧਕੁਟਿਤੋ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਪਮੁਖੇ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਅਥ ਨਂ **ਘਰਣੀ** ਨਾਮ ਇਦ੍ਧਿਮਨ੍ਤੀ ਏਕਾ ਅਨਾਗਾਮਿਉਪਾਸਿਕਾ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ, ‘‘ਭਨ੍ਤੇ, ਮਾਦਿਸਾਯ ਧੀਤਰਿ ਵਿਜ੍ਜਮਾਨਾਯ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਕਿਲਮਨਕਿਚ੍ਚਂ ਨਤ੍ਥਿ, ਅਹਂ ਪਾਟਿਹਾਰਿਯਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਆਹ। ‘‘ਕਥਂ ਤ੍ਵਂ ਕਰਿਸ੍ਸਸਿ, ਘਰਣੀ’’ਤਿ? ‘‘ਭਨ੍ਤੇ, ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ਗਬ੍ਭੇ ਮਹਾਪਥਵਿਂ ਉਦਕਂ ਕਤ੍ਵਾ ਉਦਕਸਕੁਣਿਕਾ ਵਿਯ ਨਿਮੁਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਪਾਚੀਨਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ਮੁਖਵਟ੍ਟਿਯਂ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਦਸ੍ਸੇਸ੍ਸਾਮਿ, ਤਥਾ

ਪਚ੍ਛਿਮਉਤ੍ਤਰਦਕ੍ਖਿਣਚਕ੍ਕਵਾਲਮੁਖਵਟ੍ਟਿਯਂ, ਤਥਾ ਮਜ੍ਝੇ''। ਮਹਾਜਨੋ ਮਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਕਾ ਏਸਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਵਕ੍ਖਤਿ ''ਘਰਣੀ ਨਾਮੇਸਾ, ਅਯਂ ਤਾਵ ਏਕਿਸ੍ਸਾ ਇਤ੍ਥਿਯਾ ਆਨੁਭਾਵੋ, ਬੁਦ੍ਧਾਨੁਭਾਵੋ ਪਨ ਕੀਦਿਸੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ । ਏਵਂ ਤਿਤ੍ਥਿਯਾ ਤੁਮ੍ਹੇ ਅਦਿਸ੍ਵਾਵ ਪਲਾਯਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀਤਿ। ਅਥ ਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ''ਜਾਨਾਮਿ ਤੇ ਘਰਣੀ ਏਵਰੂਪਂ ਪਾਟਿਹਾਰਿਯਂ ਕਾਤੁਂ ਸਮਤ੍ਥਭਾਵਂ, ਨ ਪਨਾਯਂ ਤਵਤ੍ਥਾਯ ਬਦ੍ਧੋ ਮਾਲਾਪੁਟੋ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਿ। ਸਾ ''ਨ ਮੇ ਸਤ੍ਥਾ ਅਨੁਜਾਨਾਤਿ, ਅਦ੍ਧਾ ਮਯਾ ਉਤ੍ਤਰਿਤਰਂ ਪਾਟਿਹਾਰਿਯਂ ਕਾਤੁਂ ਸਮਤ੍ਥੋ ਅਞ੍ਞੋ ਅਤ੍ਥੀ''ਤਿ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਸਤ੍ਥਾਪਿ ''ਏਵਮੇਵ ਤੇਸਂ ਗੁਣੋ ਪਾਕਟੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀਤਿ ਏਵਂ ਛਤ੍ਤਿਂਸਯੋਜਨਿਕਾਯ ਪਰਿਸਾਯ ਮਜ੍ਝੇ ਸੀਹਨਾਦਂ ਨਦਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਮਞ੍ਞਮਾਨੋ ਅਪਰੇਪਿ ਪੁਚ੍ਛਿ – ''ਤੁਮ੍ਹੇ ਕਥਂ ਪਾਟਿਹਾਰਿਯਂ ਕਰਿਸ੍ਸਥਾ''ਤਿ। ਤੇ ''ਏਵਞ੍ਚ ਏਵਞ੍ਚ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ ਸਤ੍ਥੁ ਪੁਰਤੋ ਠਿਤਾਵ ਸੀਹਨਾਦਂ ਨਦਿਂਸੁ। ਤੇਸੁ ਕਿਰ **ਚੂਲ਼ਅਨਾਥਪਿਣ੍ਡਿਕੋ** ''ਮਾਦਿਸੇ ਅਨਾਗਾਮਿਉਪਾਸਕੇ ਪੁਤ੍ਤੇ ਵਿਜ੍ਜਮਾਨੇ ਸਤ੍ਥੁ ਕਿਲਮਨਕਿਚ੍ਚਂ ਨਤ੍ਥੀ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ''ਅਹਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਪਾਟਿਹਾਰਿਯਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ''ਕਥਂ ਕਰਿਸ੍ਸਸੀ''ਤਿ ਪੁਟ੍ਠੋ ''ਅਹਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਦ੍ਵਾਦਸਯੋਜਨਿਕਂ ਬ੍ਰਹ੍ਮਤ੍ਤਭਾਵਂ ਨਿਮ੍ਮਿਨਿਤ੍ਵਾ ਇਮਿਸ੍ਸਾ ਪਰਿਸਾਯ ਮਜ੍ਝੇ ਮਹਾਮੇਘਗਜ੍ਜਿਤਸਦਿਸੇਨ ਸਦ੍ਦੇਨ ਬ੍ਰਹ੍ਮਅਪ੍ਫੋਟਨਂ ਨਾਮ ਅਪ੍ਫੋਟੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ। ਮਹਾਜਨੋ ''ਕਿਂ ਨਾਮੇਸੋ ਸਦ੍ਦੋ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ''ਚੂਲ਼ਅਨਾਥਪਿਣ੍ਡਿਕਸ੍ਸ ਕਿਰ ਬ੍ਰਹ੍ਮਅਪ੍ਫੋਟਨਸਦ੍ਦੋ ਨਾਮਾ''ਤਿ ਵਕ੍ਖਤਿ। ਤਿਤ੍ਥਿਯਾ ''ਗਹਪਤਿਕਸ੍ਸ ਕਿਰ ਤਾਵ ਏਸੋ ਆਨੁਭਾਵੋ, ਬੁਦ੍ਧਾਨੁਭਾਵੋ ਕੀਦਿਸੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਤੁਮ੍ਹੇ ਅਦਿਸ੍ਵਾਵ ਪਲਾਯਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ''ਜਾਨਾਮਿ ਤੇ ਆਨੁਭਾਵ''ਨ੍ਤਿ ਤਸ੍ਸਪਿ ਤਥੇਵ ਵਤ੍ਵਾ ਪਾਟਿਹਾਰਿਯਕਰਣਂ ਨਾਨੁਜਾਨਿ।

ਅਥੇਕਾ ਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਪ੍ਪਤ੍ਤਾ ਸਤ੍ਤਵਸ੍ਸਿਕਾ ਚੀਰਸਾਮਣੇਰੀ ਕਿਰ ਨਾਮ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ''ਅਹਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਪਾਟਿਹਾਰਿਯਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਆਹ। ''ਕਥਂ ਕਰਿਸ੍ਸਸਿ ਚੀਰੇ''ਤਿ? ''ਭਨ੍ਤੇ, ਸਿਨੇਰੁਞ੍ਚ ਚਕ੍ਕਵਾਲਪਬ੍ਬਤਞ੍ਚ ਹਿਮਵਨ੍ਤਞ੍ਚ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਠਾਨੇ ਪਟਿਪਾਟਿਯਾ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਅਹਂ ਹਂਸਸਕੁਣੀ ਵਿਯ ਤਤੋ ਤਤੋ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਅਸਜ੍ਜਮਾਨਾ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਮਹਾਜਨੋ ਮਂ ਦਿਸ੍ਵਾ 'ਕਾ ਏਸਾ'ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ 'ਚੀਰਸਾਮਣੇਰੀ'ਤਿ ਵਕ੍ਖਤਿ। ਤਿਤ੍ਥਿਯਾ 'ਸਤ੍ਤਵਸ੍ਸਿਕਾਯ ਤਾਵ ਸਾਮਣੇਰਿਯਾ ਅਯਮਾਨੁਭਾਵੋ, ਬੁਦ੍ਧਾਨੁਭਾਵੋ ਕੀਦਿਸੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ'ਤਿ ਤੁਮ੍ਹੇ ਅਦਿਸ੍ਵਾਵ ਪਲਾਯਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ''ਤਿ। ਇਤੋ ਪਰਂ ਏਵਰੂਪਾਨਿ ਵਚਨਾਨਿ ਵੁਤ੍ਤਾਨੁਸਾਰੇਨੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾਨਿ। ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਭਗਵਾ ''ਜਾਨਾਮਿ ਤੇ ਆਨੁਭਾਵ''ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਪਾਟਿਹਾਰਿਯਕਰਣਂ ਨਾਨੁਜਾਨਿ। ਅਥੇਕੋ ਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਪ੍ਪਤ੍ਤੋ ਖੀਣਾਸਵੋ **ਚੁਨ੍ਦਸਾਮਣੇਰੋ** ਨਾਮ ਜਾਤਿਯਾ ਸਤ੍ਤਵਸ੍ਸਿਕੋ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ''ਅਹਂ ਭਗਵਾ ਪਾਟਿਹਾਰਿਯਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ''ਕਥਂ ਕਰਿਸ੍ਸਸੀ''ਤਿ ਪੁਟ੍ਠੋ ਆਹ – ''ਅਹਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਜਮ੍ਬੁਦੀਪਸ੍ਸ ਧਜਭੂਤਂ ਮਹਾਜਮ੍ਬੁਰੁਕ੍ਖਂ ਖਨ੍ਧੇ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਚਾਲੇਤ੍ਵਾ ਮਹਾਜਮ੍ਬੁਪੇਸਿਯੋ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਪਰਿਸਂ ਖਾਦਾਪੇਸ੍ਸਾਮਿ, ਪਾਰਿਚ੍ਛਤ੍ਤਕਕੁਸੁਮਾਨਿ ਚ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ਤੁਮ੍ਹੇ ਵਨ੍ਦਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ''ਜਾਨਾਮਿ ਤੇ ਆਨੁਭਾਵ''ਨ੍ਤਿ ਤਸ੍ਸ ਪਾਟਿਹਾਰਿਯਕਰਣਂ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਿ।

ਅਥ ਉਪ੍ਪਲਵਣ੍ਣਾ ਥੇਰੀ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ''ਅਹਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਪਾਟਿਹਾਰਿਯਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ''ਕਥਂ ਕਰਿਸ੍ਸਸੀ''ਤਿ ਪੁਟ੍ਠਾ ਆਹ – ''ਅਹਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਸਮਨ੍ਤਾ ਦ੍ਵਾਦਸਯੋਜਨਿਕਂ ਪਰਿਸਂ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਆਵਟ੍ਟਤੋ ਛਤ੍ਤਿਂਸਯੋਜਨਾਯ ਪਰਿਸਾਯ ਪਰਿਵੁਤੋ ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤਿਰਾਜਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤੁਮ੍ਹੇ ਵਨ੍ਦਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ । ਸਤ੍ਥਾ ''ਜਾਨਾਮਿ ਤੇ ਆਨੁਭਾਵ''ਨ੍ਤਿ ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਪਾਟਿਹਾਰਿਯਕਰਣਂ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਿ। ਅਥ ਮਹਾਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨਤ੍ਥੇਰੋ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ''ਅਹਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਪਾਟਿਹਾਰਿਯਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ''ਕਥਂ ਕਰਿਸ੍ਸਸੀ''ਤਿ ਪੁਟ੍ਠੋ ਆਹ – ''ਅਹਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਸਿਨੇਰੁਪਬ੍ਬਤਰਾਜਾਨਂ ਦਨ੍ਤਨ੍ਤਰੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਮਾਸਸਾਸਪਬੀਜਂ ਵਿਯ ਖਾਦਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ। ''ਅਞ੍ਞਂ ਕਿਂ ਕਰਿਸ੍ਸਸੀ''ਤਿ? ''ਇਮਂ ਮਹਾਪਥਵਿਂ ਕਟਸਾਰਕਂ ਵਿਯ ਸਂਵੇਲ੍ਲਿਤ੍ਵਾ ਅਙ੍ਗੁਲਨ੍ਤਰੇ ਨਿਕ੍ਖਿਪਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ। ''ਅਞ੍ਞਂ ਕਿਂ ਕਰਿਸ੍ਸਸੀ''ਤਿ? ''ਮਹਾਪਥਵਿਂ ਕੁਲਾਲਚਕ੍ਕਂ ਵਿਯ ਪਰਿਵਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਮਹਾਜਨਂ ਪਥਵੋਜਂ ਖਾਦਾਪੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ। ''ਅਞ੍ਞਂ ਕਿਂ ਕਰਿਸ੍ਸਸੀ''ਤਿ? ''ਵਾਮਹਤ੍ਥੇ ਪਥਵਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਇਮੇ ਸਤ੍ਤੇ ਦਕ੍ਖਿਣਹਤ੍ਥੇਨ ਅਞ੍ਞਸ੍ਮਿਂ ਦੀਪੇ ਠਪੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ। ''ਅਞ੍ਞਂ ਕਿਂ ਕਰਿਸ੍ਸਸੀ''ਤਿ? ''ਸਿਨੇਰੁਂ ਛਤ੍ਤਦਣ੍ਡਂ ਵਿਯ ਕਤ੍ਵਾ ਮਹਾਪਥਵਿਂ ਉਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸੁਪਰਿ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਛਤ੍ਤਹਤ੍ਥੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਵਿਯ ਏਕਹਤ੍ਥੇਨਾਦਾਯ ਆਕਾਸੇ ਚਙ੍ਕਮਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ''ਜਾਨਾਮਿ ਤੇ ਆਨੁਭਾਵ''ਨ੍ਤਿ ਤਸ੍ਸਪਿ ਪਾਟਿਹਾਰਿਯਕਰਣਂ ਨਾਨੁਜਾਨਿ। ਸੋ ''ਜਾਨਾਤਿ ਮਞ੍ਞੇ ਸਤ੍ਥਾ ਮਯਾ ਉਤ੍ਤਰਿਤਰਂ ਪਾਟਿਹਾਰਿਯਂ ਕਾਤੁਂ ਸਮਤ੍ਥ''ਨ੍ਤਿ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਅਟ੍ਠਾਸਿ।

ਅਥ ਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ‘‘ਨਾਯਂ ਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨਂ ਤਵਤ੍ਥਾਯ ਬਦ੍ਧੋ ਬਾਲਾਪੁਟੋ। ਅਹਞ੍ਹਿ ਅਸਮਧੁਰੋ, ਮਮ ਧੁਰਂ ਅਞ੍ਞੋ ਵਹਿਤੁਂ ਸਮਤ੍ਥੋ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ। ਅਨਚ੍ਛਰਿਯਮੇਤਂ, ਯਂ ਇਦਾਨਿ ਮਮ ਧੁਰਂ ਵਹਿਤੁਂ ਸਮਤ੍ਥੋ ਨਾਮ ਭਵੇਯ੍ਯ। ਅਹੇਤੁਕਤਿਰਚ੍ਛਾਨਯੋਨਿਯਂ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਕਾਲੇਪਿ ਮਮ ਧੁਰਂ ਅਞ੍ਞੋ ਵਹਿਤੁਂ ਸਮਤ੍ਥੋ ਨਾਮ ਨਾਹੋਸਿਯੇਵਾ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ‘‘ਕਦਾ ਪਨ, ਭਨ੍ਤੇ’’ਤਿ ਥੇਰੇਨ ਪੁਟ੍ਠੋ ਅਤੀਤਂ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ –

‘‘ਯਤੋ ਯਤੋ ਗਰੁ ਧੁਰਂ, ਯਤੋ ਗਮ੍ਭੀਰਵਤ੍ਤਨੀ।
ਤਦਾਸ੍ਸੁ ਕਣ੍ਹਂ ਯੁਞ੍ਜਨ੍ਤਿ, ਸ੍ਵਾਸ੍ਸੁ ਤਂ ਵਹਤੇ ਧੁਰ’’ਨ੍ਤਿ॥ –

ਇਦਂ **ਕਣ੍ਹਉਸਭਜਾਤਕਂ** (ਜਾ॰ ੧.੧.੨੯) ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਤਮੇਵ ਵਤ੍ਥੁਂ ਵਿਸੇਸੇਤ੍ਵਾ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ –

‘‘ਮਨੁਞ੍ਞਮੇਵ ਭਾਸੇਯ੍ਯ, ਨਾਮਨੁਞ੍ਞਂ ਕੁਦਾਚਨਂ।
ਮਨੁਞ੍ਞਂ ਭਾਸਮਾਨਸ੍ਸ, ਗਰੁਂ ਭਾਰਂ ਉਦਦ੍ਧਰਿ।
ਧਨਞ੍ਚ ਨਂ ਅਲਾਭੇਸਿ, ਤੇਨ ਚਤ੍ਤਮਨੋ ਅਹੂ’’ਤਿ॥ –

ਇਦਂ **ਨਨ੍ਦਿਵਿਸਾਲਜਾਤਕਂ** ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਤ੍ਵਾ ਕਥੇਸਿ। ਕਥੇਤ੍ਵਾ ਚ ਪਨ ਸਤ੍ਥਾ ਰਤਨਚਙ੍ਕਮਂ ਅਭਿਰੁਹਿ, ਪੁਰਤੋ ਦ੍ਵਾਦਸਯੋਜਨਿਕਾ ਪਰਿਸਾ ਅਹੋਸਿ ਤਥਾ ਪਚ੍ਛਤੋ ਚ ਉਤ੍ਤਰਤੋ ਚ ਦਕ੍ਖਿਣਤੋ ਚ। ਉਜੁਕਂ ਪਨ ਚਤੁਵੀਸਤਿਯੋਜਨਿਕਾਯ ਪਰਿਸਾਯ ਮਜ੍ਝੇ ਭਗਵਾ ਯਮਕਪਾਟਿਹਾਰਿਯਂ ਅਕਾਸਿ।

ਤਂ ਪਾਲ਼ਿਤੋ ਤਾਵ ਏਵਂ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ (ਪਟਿ॰ ਮ॰ ੧.੧੧੬) – ਕਤਮਂ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਯਮਕਪਾਟਿਹਾਰਿਯੇ ਞਾਣਂ? ਇਧ ਤਥਾਗਤੋ ਯਮਕਪਾਟਿਹਾਰਿਯਂ ਕਰੋਤਿ ਅਸਾਧਾਰਣਂ ਸਾਵਕੇਹਿ, ਉਪਰਿਮਕਾਯਤੋ ਅਗ੍ਗਿਕ੍ਖਨ੍ਧੋ ਪਵਤ੍ਤਤਿ, ਹੇਟ੍ਠਿਮਕਾਯਤੋ ਉਦਕਧਾਰਾ ਪਵਤ੍ਤਤਿ । ਹੇਟ੍ਠਿਮਕਾਯਤੋ ਅਗ੍ਗਿਕ੍ਖਨ੍ਧੋ ਪਵਤ੍ਤਤਿ, ਉਪਰਿਮਕਾਯਤੋ ਉਦਕਧਾਰਾ ਪਵਤ੍ਤਤਿ। ਪੁਰਤ੍ਥਿਮਕਾਯਤੋ, ਪਚ੍ਛਿਮਕਾਯਤੋ; ਪਚ੍ਛਿਮਕਾਯਤੋ, ਪੁਰਤ੍ਥਿਮਕਾਯਤੋ; ਦਕ੍ਖਿਣਅਕ੍ਖਿਤੋ, ਵਾਮਅਕ੍ਖਿਤੋ; ਵਾਮਅਕ੍ਖਿਤੋ, ਦਕ੍ਖਿਣਅਕ੍ਖਿਤੋ; ਦਕ੍ਖਿਣਕਣ੍ਣਸੋਤਤੋ, ਵਾਮਕਣ੍ਣਸੋਤਤੋ; ਵਾਮਕਣ੍ਣਸੋਤਤੋ, ਦਕ੍ਖਿਣਕਣ੍ਣਸੋਤਤੋ; ਦਕ੍ਖਿਣਨਾਸਿਕਾਸੋਤਤੋ, ਵਾਮਨਾਸਿਕਾਸੋਤਤੋ; ਵਾਮਨਾਸਿਕਾਸੋਤਤੋ, ਦਕ੍ਖਿਣਨਾਸਿਕਾਸੋਤਤੋ; ਦਕ੍ਖਿਣਅਂਸਕੂਟਤੋ, ਵਾਮਅਂਸਕੂਟਤੋ; ਵਾਮਅਂਸਕੂਟਤੋ, ਦਕ੍ਖਿਣਅਂਸਕੂਟਤੋ; ਦਕ੍ਖਿਣਹਤ੍ਥਤੋ, ਵਾਮਹਤ੍ਥਤੋ; ਵਾਮਹਤ੍ਥਤੋ, ਦਕ੍ਖਿਣਹਤ੍ਥਤੋ; ਦਕ੍ਖਿਣਪਸ੍ਸਤੋ, ਵਾਮਪਸ੍ਸਤੋ; ਵਾਮਪਸ੍ਸਤੋ, ਦਕ੍ਖਿਣਪਸ੍ਸਤੋ; ਦਕ੍ਖਿਣਪਾਦਤੋ, ਵਾਮਪਾਦਤੋ; ਵਾਮਪਾਦਤੋ, ਦਕ੍ਖਿਣਪਾਦਤੋ; ਅਙ੍ਗੁਲਙ੍ਗੁਲੇਹਿ, ਅਙ੍ਗੁਲਨ੍ਤਰਿਕਾਹਿ; ਅਙ੍ਗੁਲਨ੍ਤਰਿਕਾਹਿ, ਅਙ੍ਗੁਲਙ੍ਗੁਲੇਹਿ; ਏਕੇਕਲੋਮਕੂਪਤੋ ਅਗ੍ਗਿਕ੍ਖਨ੍ਧੋ ਪਵਤ੍ਤਤਿ, ਏਕੇਕਲੋਮਤੋ ਉਦਕਧਾਰਾ ਪਵਤ੍ਤਤਿ। ਏਕੇਕਲੋਮਤੋ ਅਗ੍ਗਿਕ੍ਖਨ੍ਧੋ ਪਵਤ੍ਤਤਿ, ਏਕੇਕਲੋਮਕੂਪਤੋ ਉਦਕਧਾਰਾ ਪਵਤ੍ਤਤਿ ਛਨ੍ਨਂ ਵਣ੍ਣਾਨਂ ਨੀਲਾਨਂ ਪੀਤਕਾਨਂ ਲੋਹਿਤਕਾਨਂ ਓਦਾਤਾਨਂ ਮਞ੍ਜੇਟ੍ਠਾਨਂ ਪਭਸ੍ਸਰਾਨਂ। ਭਗਵਾ ਚਙ੍ਕਮਤਿ, ਬੁਦ੍ਧਨਿਮ੍ਮਿਤੋ ਤਿਟ੍ਠਤਿ ਵਾ ਨਿਸੀਦਤਿ ਵਾ ਸੇਯ੍ਯਂ ਵਾ ਕਪ੍ਪੇਤਿ...ਪੇ॰... ਨਿਮ੍ਮਿਤੋ ਸੇਯ੍ਯਂ ਕਪ੍ਪੇਤਿ, ਭਗਵਾ ਚਙ੍ਕਮਤਿ ਵਾ ਤਿਟ੍ਠਤਿ ਵਾ ਨਿਸੀਦਤਿ ਵਾ। ਇਦਂ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਯਮਕਪਾਟਿਹਾਰਿਯੇ ਞਾਣਨ੍ਤਿ।

ਇਦਂ ਪਨ ਪਾਟਿਹਾਰਿਯਂ ਭਗਵਾ ਤਸ੍ਮਿਂ ਚਙ੍ਕਮੇ ਚਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਅਕਾਸਿ। ਤਸ੍ਸ ਤੇਜੋਕਸਿਣਸਮਾਪਤ੍ਤਿਵਸੇਨ ਉਪਰਿਮਕਾਯਤੋ ਅਗ੍ਗਿਕ੍ਖਨ੍ਧੋ ਪਵਤ੍ਤਤਿ, ਆਪੋਕਸਿਣਸਮਾਪਤ੍ਤਿਵਸੇਨ ਹੇਟ੍ਠਿਮਕਾਯਤੋ ਉਦਕਧਾਰਾ ਪਵਤ੍ਤਤਿ। ਨ ਪਨ ਉਦਕਧਾਰਾਯ ਪਵਤ੍ਤਨਟ੍ਠਾਨਤੋ ਅਗ੍ਗਿਕ੍ਖਨ੍ਧੋ ਪਵਤ੍ਤਤਿ, ਅਗ੍ਗਿਕ੍ਖਨ੍ਧਸ੍ਸ ਪਵਤ੍ਤਨਟ੍ਠਾਨਤੋ ਉਦਕਧਾਰਾ ਪਵਤ੍ਤਤੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ ‘‘ਹੇਟ੍ਠਿਮਕਾਯਤੋ ਉਪਰਿਮਕਾਯਤੋ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਏਸੇਵ ਨਯੋ ਸਬ੍ਬਪਦੇਸੁ। ਅਗ੍ਗਿਕ੍ਖਨ੍ਧੋ ਪਨੇਤ੍ਥ ਉਦਕਧਾਰਾਯ ਅਸਮ੍ਮਿਸ੍ਸੋ ਅਹੋਸਿ, ਤਥਾ ਉਦਕਧਾਰਾ ਅਗ੍ਗਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਨ। ਉਭਯਮ੍ਪਿ ਕਿਰ ਚੇਤਂ ਯਾਵ ਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕਾ ਉਗ੍ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ਮੁਖਵਟ੍ਟਿਯਂ ਪਤਤਿ। ‘‘ਛਨ੍ਨਂ ਵਣ੍ਣਾਨ’’ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾ ਪਨਸ੍ਸ ਛਬ੍ਬਣ੍ਣਰਂਸਿਯੋ ਘਟੇਹਿ ਆਸਿਞ੍ਚਮਾਨਂ ਵਿਲੀਨਸੁਵਣ੍ਣਂ ਵਿਯ ਯਨ੍ਤਨਾਲਿਕਤੋ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤਸੁਵਣ੍ਣਰਸਧਾਰਾ ਵਿਯ ਚ ਏਕਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ਗਬ੍ਭਤੋ ਉਗ੍ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕਂ ਆਹਚ੍ਚ ਪਟਿਨਿਵਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ਮੁਖਵਟ੍ਟਿਮੇਵ ਗਣ੍ਹਿਂਸੁ। ਏਕਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ਗਬ੍ਭਂ ਵਙ੍ਕਗੋਪਾਨਸਿਕਂ ਵਿਯ ਬੋਧਿਘਰਂ ਅਹੋਸਿ ਏਕਾਲੋਕਂ।

ਤੰਦਿਵਸੰ ਸਤ੍ਥਾ ਚਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਪਾਟਿਹਾਰਿਯੰ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਅਨ੍ਤਰਨ੍ਤਰਾ ਮਹਾਜਨਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮੰ ਕਥੇਸਿ। ਕਥੇਨ੍ਤੋ ਚ ਜਨੰ ਨਿਰਸ੍ਸਾਸੰ ਅਕਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਅਸ੍ਸਾਸਵਾਰੰ ਦੇਤਿ। ਤਸ੍ਮਿੰ ਖਣੇ ਮਹਾਜਨੋ ਸਾਧੁਕਾਰੰ ਪਵਤ੍ਤੇਸਿ। ਤਸ੍ਸ ਸਾਧੁਕਾਰਪਵਤ੍ਤਨਕਾਲੇ ਸਤ੍ਥਾ ਤਾਵਮਹਤਿਯਾ ਪਰਿਸਾਯ ਚਿਤ੍ਤੰ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਏਕੇਕਸ੍ਸ ਸੋਲ਼ਸਨ੍ਨੰ ਆਕਾਰਾਨੰ ਵਸੇਨ ਚਿਤ੍ਤਾਚਾਰੰ ਅਞ੍ਞਾਸਿ। ਏਵੰ ਲਹੁਕਪਰਿਵਤ੍ਤੰ ਬੁਦ੍ਧਾਨੰ ਚਿਤ੍ਤੰ । ਯੋ ਯੋ ਯਸ੍ਮਿਞ੍ਚ ਧਮ੍ਮੇ ਯਸ੍ਮਿਞ੍ਚ ਪਾਟਿਹੀਰੇ ਪਸਨ੍ਨੋ, ਤਸ੍ਸ ਤਸ੍ਸ ਅਜ੍ਝਾਸਯਵਸੇਨੇਵ ਧਮ੍ਮਞ੍ਚ ਕਥੇਸਿ, ਪਾਟਿਹੀਰਞ੍ਚ ਅਕਾਸਿ। ਏਵੰ ਧਮ੍ਮੇ ਦੇਸਿਯਮਾਨੇ ਪਾਟਿਹੀਰੇ ਚ ਕਰਿਯਮਾਨੇ ਮਹਾਜਨਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਾਭਿਸਮਯੋ ਅਹੋਸਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਪਨ ਤਸ੍ਮਿੰ ਸਮਾਗਮੇ ਅਤ੍ਤਨੋ ਮਨੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞੰ ਪਞ੍ਹੰ ਪੁਚ੍ਛਿਤੁੰ ਸਮਤ੍ਥੰ ਅਦਿਸ੍ਵਾ ਨਿਮ੍ਮਿਤਬੁਦ੍ਧੰ ਮਾਪੇਸਿ। ਤੇਨ ਪੁਚ੍ਛਿਤੰ ਪਞ੍ਹੰ ਸਤ੍ਥਾ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਸਿ, ਸਤ੍ਥਾਰਾ ਪੁਚ੍ਛਿਤੰ ਸੋ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਸਿ। ਭਗਵਤੋ ਚਙ੍ਕਮਨਕਾਲੇ ਨਿਮ੍ਮਿਤੋ ਠਾਨਾਦੀਸੁ ਅਞ੍ਞਤਰੰ ਕਪ੍ਪੇਸਿ, ਨਿਮ੍ਮਿਤਸ੍ਸ ਚਙ੍ਕਮਨਕਾਲੇ ਭਗਵਾ ਠਾਨਾਦੀਸੁ ਅਞ੍ਞਤਰੰ ਕਪ੍ਪੇਸਿ। ਤਮਤ੍ਥੰ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ ''ਨਿਮ੍ਮਿਤੋ ਚਙ੍ਕਮਤਿ ਵਾ''ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਏਵੰ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸਤ੍ਥੁ ਪਾਟਿਹਾਰਿਯੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਕਥੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਮਿੰ ਸਮਾਗਮੇ ਵੀਸਤਿਯਾ ਪਾਣਕੋਟੀਨੰ ਧਮ੍ਮਾਭਿਸਮਯੋ ਅਹੋਸਿ।

ਸਤ੍ਥਾ ਪਾਟਿਹੀਰੰ ਕਰੋਨ੍ਤੋਵ ''ਕਤ੍ਥ ਨੁ ਖੋ ਅਤੀਤਬੁਦ੍ਧਾ ਇਦੰ ਪਾਟਿਹੀਰੰ ਕਤ੍ਵਾ ਵਸ੍ਸੰ ਉਪੇਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਆਵਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ''ਤਾਵਤਿੰਸਭਵਨੇ ਵਸ੍ਸੰ ਉਪਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਮਾਤੁ ਅਭਿਧਮ੍ਮਪਿਟਕੰ ਦੇਸੇਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਦਿਸ੍ਵਾ ਦਕ੍ਖਿਣਪਾਦੰ ਉਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਯੁਗਨ੍ਧਰਮਤ੍ਥਕੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਇਤਰੰ ਪਾਦੰ ਉਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਸਿਨੇਰੁਮਤ੍ਥਕੇ ਠਪੇਸਿ। ਏਵੰ ਅਟ੍ਠਸਟ੍ਠਿਯੋਜਨਸਤਸਹਸ੍ਸਟ੍ਠਾਨੇ ਤਯੋ ਪਦਵਾਰਾ ਅਹੇਸੁੰ, ਦ੍ਵੇ ਪਾਦਚ੍ਛਿਦ੍ਦਾਨਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਪਾਦੰ ਪਸਾਰੇਤ੍ਵਾ ਅਕ੍ਕਮੀਤਿ ਨ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤਬ੍ਬੰ। ਤਸ੍ਸ ਹਿ ਪਾਦੁਕ੍ਖਿਪਨਕਾਲੇਯੇਵ ਪਬ੍ਬਤਾ ਪਾਦਮੂਲੰ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿੰਸੁ, ਸਤ੍ਥਾਰਾ ਅਕ੍ਕਮਨਕਾਲੇ ਤੇ ਪਬ੍ਬਤਾ ਉਟ੍ਠਾਯ ਸਕਟ੍ਠਾਨੇਯੇਵ ਅਟ੍ਠੰਸੁ। ਸਕ੍ਕੋ ਸਤ੍ਥਾਰੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਪਣ੍ਡੁਕਮ੍ਬਲਸਿਲਾਯ ਮਞ੍ਞੇ ਸਤ੍ਥਾ ਇਮੰ ਵਸ੍ਸਾਵਾਸੰ ਉਪੇਸ੍ਸਤਿ, ਬਹੂਨਞ੍ਚ ਦੇਵਤਾਨੰ ਉਪਕਾਰੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਸਤ੍ਥਰਿ ਪਨੇਤ੍ਥ ਵਸ੍ਸਾਵਾਸੰ ਉਪਗਤੇ ਅਞ੍ਞਾ ਦੇਵਤਾ ਹਤ੍ਥਮ੍ਪਿ ਠਪੇਤੁੰ ਨ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ। ਅਯੰ ਖੋ ਪਨ ਪਣ੍ਡੁਕਮ੍ਬਲਸਿਲਾ ਦੀਘਤੋ ਸਟ੍ਠਿਯੋਜਨਾ, ਵਿਤ੍ਥਾਰਤੋ ਪਣ੍ਣਾਸਯੋਜਨਾ, ਪੁਥੁਲਤੋ ਪਨ੍ਨਰਸਯੋਜਨਾ, ਸਤ੍ਥਰਿ ਨਿਸਿਨ੍ਨੇਪਿ ਤੁਚ੍ਛਾ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਤਸ੍ਸ ਅਜ੍ਝਾਸਯੰ ਵਿਦਿਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਙ੍ਘਾਟਿੰ ਸਿਲਾਸਨੰ ਪਟਿਚ੍ਛਾਦਯਮਾਨੰ ਖਿਪਿ। ਸਕ੍ਕੋ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਚੀਵਰੰ ਤਾਵ ਪਟਿਚ੍ਛਾਦਯਮਾਨੰ ਖਿਪਿ, ਸਯੰ ਪਨ ਪਰਿਤ੍ਤਕੇ ਠਾਨੇ ਨਿਸੀਦਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਤਸ੍ਸ ਅਜ੍ਝਾਸਯੰ ਵਿਦਿਤ੍ਵਾ ਨੀਚਪੀਠਕੰ ਮਹਾਪੰਸੁਕੂਲਿਕੋ ਵਿਯ ਪਣ੍ਡੁਕਮ੍ਬਲਸਿਲੰ ਅਨ੍ਤੋਚੀਵਰਭੋਗੇਯੇਵ ਕਤ੍ਵਾ ਨਿਸੀਦਿ। ਮਹਾਜਨੋਪਿ ਤੰਖਣਞ੍ਞੇਵ ਸਤ੍ਥਾਰੰ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਨਾਦ੍ਦਸ, ਚਨ੍ਦਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਙ੍ਗਮਿਤਕਾਲੋ ਵਿਯ ਸੂਰਿਯਸ੍ਸ ਚ ਅਤ੍ਥਙ੍ਗਮਿਤਕਾਲੋ ਵਿਯ ਅਹੋਸਿ। ਮਹਾਜਨੋ –

> ''ਗਤੋ ਨੁ ਚਿਤ੍ਤਕੂਟੰ ਵਾ, ਕੇਲਾਸੰ ਵਾ ਯੁਗਨ੍ਧਰੰ।
> ਨ ਨੋ ਦਕ੍ਖੇਮੁ ਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੰ, ਲੋਕਜੇਟ੍ਠੰ ਨਰਾਸਭ''ਨ੍ਤਿ॥ –

ਇਮੰ ਗਾਥੰ ਵਦਨ੍ਤੋ ਪਰਿਦੇਵਿ। ਅਪਰੇ ''ਸਤ੍ਥਾ ਨਾਮ ਪਵਿਵੇਕਰਤੋ, ਸੋ 'ਏਵਰੂਪਾਯ ਮੇ ਪਰਿਸਾਯ ਏਵਰੂਪੰ ਪਾਟਿਹੀਰੰ ਕਤ'ਨ੍ਤਿ ਲਜ੍ਜਾਯ ਅਞ੍ਞੰ ਰਟ੍ਠੰ ਵਾ ਜਨਪਦੰ ਵਾ ਗਤੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਨ ਦਾਨਿ ਤੰ ਦਕ੍ਖਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਪਰਿਦੇਵਨ੍ਤਾ ਇਮੰ ਗਾਥਮਾਹੰਸੁ –

> ''ਪਵਿਵੇਕਰਤੋ ਧੀਰੋ, ਨਿਮੰ ਲੋਕੰ ਪੁਨੇਹਿਤਿ।
> ਨ ਨੋ ਦਕ੍ਖੇਮੁ ਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੰ, ਲੋਕਜੇਟ੍ਠੰ ਨਰਾਸਭ''ਨ੍ਤਿ॥

ਤੇ ਮਹਾਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨੰ ਪੁਚ੍ਛਿੰਸੁ – ''ਕਹੰ, ਭਨ੍ਤੇ, ਸਤ੍ਥਾ''ਤਿ? ਸੋ ਸਯੰ ਜਾਨਨ੍ਤੋਪਿ ''ਪਰੇਸਮ੍ਪਿ ਗੁਣਾ ਪਾਕਟਾ ਹੋਨ੍ਤੂ''ਤਿ ਅਜ੍ਝਾਸਯੇਨ ''ਅਨੁਰੁਦ੍ਧੰ ਪੁਚ੍ਛਥਾ''ਤਿ ਆਹ। ਤੇ ਥੇਰੰ ਤਥਾ ਪੁਚ੍ਛਿੰਸੁ – ''ਕਹੰ, ਭਨ੍ਤੇ, ਸਤ੍ਥਾ''ਤਿ? ਤਾਵਤਿੰਸਭਵਨੇ ਪਣ੍ਡੁਕਮ੍ਬਲਸਿਲਾਯੰ ਵਸ੍ਸੰ ਉਪਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਮਾਤੁ ਅਭਿਧਮ੍ਮਪਿਟਕੰ ਦੇਸੇਤੁੰ ਗਤੋਤਿ। ''ਕਦਾ ਆਗਮਿਸ੍ਸਤਿ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ? ''ਤਯੋ ਮਾਸੇ ਅਭਿਧਮ੍ਮਪਿਟਕੰ ਦੇਸੇਤ੍ਵਾ ਮਹਾਪਵਾਰਣਦਿਵਸੇ''ਤਿ। ਤੇ ''ਸਤ੍ਥਾਰੰ ਅਦਿਸ੍ਵਾ ਨ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਤਤ੍ਥੇਵ ਖਨ੍ਧਾਵਾਰੰ

ਬਨ੍ਧਿੰਸੁ। ਆਕਾਸਮੇਵ ਕਿਰ ਨੇਸੰ ਛਦਨੰ ਅਹੋਸਿ। ਤਾਯ ਚ ਮਹਤਿਯਾ ਪਰਿਸਾਯ ਸਰੀਰਨਿਘੰਸੋ ਨਾਮ ਨ ਪਞ੍ਞਾਯਿ, ਪਥਵੀ ਵਿਵਰੰ ਅਦਾਸਿ, ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧਮੇਵ ਭੂਮਿਤਲੰ ਅਹੋਸਿ।

ਸਤ੍ਥਾ ਪਠਮਮੇਵ ਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨਤ੍ਥੇਰੰ ਅਵੋਚ – ‘‘ਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨ, ਤ੍ਵੰ ਏਤਿਸ੍ਸਾਯ ਪਰਿਸਾਯ ਧਮ੍ਮੰ ਦੇਸੇਯ੍ਯਾਸਿ, ਚੂਲ਼ਅਨਾਥਪਿਣ੍ਡਿਕੋ ਆਹਾਰੰ ਦਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਤੰ ਤੇਮਾਸੰ ਚੂਲ਼ਅਨਾਥਪਿਣ੍ਡਿਕੋਵ ਤਸ੍ਸਾ ਪਰਿਸਾਯ ਯਾਪਨੰ ਯਾਗੁਭਤ੍ਤੰ ਖਾਦਨੀਯੰ ਤਮ੍ਬੁਲਤੇਲਗਨ੍ਧਮਾਲਾਪਿਲਨ੍ਧਨਾਨਿ ਚ ਅਦਾਸਿ। ਮਹਾਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨੋ ਧਮ੍ਮੰ ਦੇਸੇਸਿ, ਪਾਟਿਹਾਰਿਯਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥੰ ਆਗਤਾਗਤੇਹਿ ਪੁਟ੍ਠਪਞ੍ਹੇ ਚ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਸਿ। ਸਤ੍ਥਾਰਮ੍ਪਿ ਮਾਤੁ ਅਭਿਧਮ੍ਮਦੇਸਨਤ੍ਥੰ ਪਣ੍ਡੁਕਮ੍ਬਲਸਿਲਾਯੰ ਵਸ੍ਸੰ ਉਪਗਤੰ ਦਸਸਹਸ੍ਸਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ਦੇਵਤਾ ਪਰਿਵਾਰਯਿੰਸੁ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤੰ –

‘‘ਤਾਵਤਿੰਸੇ ਯਦਾ ਬੁਦ੍ਧੋ, ਸਿਲਾਯੰ ਪਣ੍ਡੁਕਮ੍ਬਲੇ।
ਪਾਰਿਚ੍ਛਤ੍ਤਕਮੂਲਮ੍ਹਿ, ਵਿਹਾਸਿ ਪੁਰਿਸੁਤ੍ਤਮੋ॥

‘‘ਦਸਸੁ ਲੋਕਧਾਤੂਸੁ, ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਤ੍ਵਾਨ ਦੇਵਤਾ।
ਪਯਿਰੁਪਾਸਨ੍ਤਿ ਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੰ, ਵਸਨ੍ਤੰ ਨਾਗਮੁਦ੍ਧਨਿ॥

‘‘ਨ ਕੋਚਿ ਦੇਵੋ ਵਣ੍ਣੇਨ, ਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਵਿਰੋਚਤਿ।
ਸਬ੍ਬੇ ਦੇਵੇ ਅਤਿਕ੍ਕਮ੍ਮ, ਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋਵ ਵਿਰੋਚਤੀ’’ਤਿ॥ (ਪੇ॰ ਵ॰ ੩੧੭-੩੧੯)।

ਏਵੰ ਸਬ੍ਬਾ ਦੇਵਤਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਰੀਰਪ੍ਪਭਾਯ ਅਭਿਭਵਿਤ੍ਵਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨਸ੍ਸ ਪਨਸ੍ਸ ਮਾਤਾ ਤੁਸਿਤਵਿਮਾਨਤੋ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਦਕ੍ਖਿਣਪਸ੍ਸੇ ਨਿਸੀਦਿ। ਇਨ੍ਦਕੋਪਿ ਦੇਵਪੁਤ੍ਤੋ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਦਕ੍ਖਿਣਪਸ੍ਸੇਯੇਵ ਨਿਸੀਦਿ, ਅਙ੍ਕੁਰੋ ਵਾਮਪਸ੍ਸੇ ਨਿਸੀਦਿ। ਸੋ ਮਹੇਸਕ੍ਖਾਸੁ ਦੇਵਤਾਸੁ ਸਨ੍ਨਿਪਤਨ੍ਤੀਸੁ ਅਪਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵਾਦਸਯੋਜਨਿਕੇ ਠਾਨੇ ਓਕਾਸੰ ਲਭਿ, ਇਨ੍ਦਕੋ ਤਤ੍ਥੇਵ ਨਿਸੀਦਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਤੇ ਉਭੋਪਿ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਾਸਨੇ ਦਕ੍ਖਿਣੇਯ੍ਯਪੁਗ੍ਗਲਾਨੰ ਦਿਨ੍ਨਦਾਨਸ੍ਸ ਮਹਪ੍ਫਲਭਾਵੰ ਞਾਪੇਤੁਕਾਮੋ ਏਵਮਾਹ – ‘‘ਅਙ੍ਕੁਰ, ਤਯਾ ਦੀਘਮਨ੍ਤਰੇ ਦਸਵਸ੍ਸਸਹਸ੍ਸਪਰਿਮਾਣਕਾਲੇ ਦ੍ਵਾਦਸਯੋਜਨਿਕੰ ਉਦ੍ਧਨਪਨ੍ਤਿੰ ਕਤ੍ਵਾ ਮਹਾਦਾਨੰ ਦਿਨ੍ਨੰ, ਇਦਾਨਿ ਮਮ ਸਮਾਗਮੰ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵਾਦਸਯੋਜਨਿਕੇ ਠਾਨੇ ਓਕਾਸੰ ਲਭਿ, ਕਿੰ ਨੁ ਖੋ ਏਤ੍ਥ ਕਾਰਣ’’ਨ੍ਤਿ? ਵੁਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਚੇਤੰ –

‘‘ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾਨ ਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ, ਅਙ੍ਕੁਰਞ੍ਚਾਪਿ ਇਨ੍ਦਕੰ।
ਦਕ੍ਖਿਣੇਯ੍ਯੰ ਸਮ੍ਭਾਵੇਨ੍ਤੋ, ਇਦੰ ਵਚਨਮਬ੍ਰਵਿ॥

‘‘ਮਹਾਦਾਨੰ ਤਯਾ ਦਿਨ੍ਨੰ, ਅਙ੍ਕੁਰ ਦੀਘਮਨ੍ਤਰੇ।
ਅਤਿਦੂਰੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋਸਿ, ਆਗਚ੍ਛ ਮਮ ਸਨ੍ਤਿਕੇ’’ਤਿ॥ (ਪੇ॰ ਵ॰ ੩੨੧-੩੨੨)।

ਸੋ ਸਦ੍ਧੋ ਪਥਵੀਤਲੰ ਪਾਪੁਣਿ। ਸਬ੍ਬਾਪਿ ਨੰ ਸਾ ਪਰਿਸਾ ਅਸ੍ਸੋਸਿ। ਏਵੰ ਵੁਤ੍ਤੇ –

‘‘ਚੋਦਿਤੋ ਭਾਵਿਤਤ੍ਤੇਨ, ਅਙ੍ਕੁਰੋ ਏਤਮਬ੍ਰਵਿ।
ਕਿੰ ਮਯ੍ਹੰ ਤੇਨ ਦਾਨੇਨ, ਦਕ੍ਖਿਣੇਯ੍ਯੇਨ ਸੁਞ੍ਞਤੰ॥

‘‘ਅਯੰ ਸੋ ਇਨ੍ਦਕੋ ਯਕ੍ਖੋ, ਦਜ੍ਜਾ ਦਾਨੰ ਪਰਿਤ੍ਤਕੰ।
ਅਤਿਰੋਚਤਿ ਅਮ੍ਹੇਹਿ, ਚਨ੍ਦੋ ਤਾਰਾਗਣੇ ਯਥਾ’’ਤਿ॥ (ਪੇ॰ ਵ॰ ੩੨੩-੩੨੪)।

ਤਤ੍ਥ **ਦਜ੍ਜਾ**ਤਿ ਦਤ੍ਵਾ। ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤੇ ਸਤ੍ਥਾ ਇਨ੍ਦਕਂ ਆਹ – ''ਇਨ੍ਦਕ, ਤ੍ਵਂ ਮਮ ਦਕ੍ਖਿਣਪਸ੍ਸੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ, ਕਸ੍ਮਾ ਅਨਪਗਨ੍ਤ੍ਵਾਵ ਨਿਸੀਦਸੀ''ਤਿ? ਸੋ ''ਅਹਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਸੁਖੇਤ੍ਤੇ ਅਪ੍ਪਕਬੀਜਂ ਵਪਨਕਸ੍ਸਕੋ ਵਿਯ ਦਕ੍ਖਿਣੇਯ੍ਯਸਮ੍ਪਦਂ ਅਲਤ੍ਥ''ਨ੍ਤਿ ਦਕ੍ਖਿਣੇਯ੍ਯਂ ਪਭਾਵੇਨ੍ਤੋ ਆਹ –

''ਉਜ੍ਜਙ੍ਗਲੇ ਯਥਾ ਖੇਤ੍ਤੇ, ਬੀਜਂ ਬਹੁਮ੍ਪਿ ਰੋਪਿਤਂ।
ਨ ਫਲਂ ਵਿਪੁਲਂ ਹੋਤਿ, ਨਪਿ ਤੋਸੇਤਿ ਕਸ੍ਸਕਂ॥

''ਤਥੇਵ ਦਾਨਂ ਬਹੁਕਂ, ਦੁਸ੍ਸੀਲੇਸੁ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤਂ।
ਨ ਫਲਂ ਵਿਪੁਲਂ ਹੋਤਿ, ਨਪਿ ਤੋਸੇਤਿ ਦਾਯਕਂ॥

''ਯਥਾਪਿ ਭਦ੍ਦਕੇ ਖੇਤ੍ਤੇ, ਬੀਜਂ ਅਪ੍ਪਮ੍ਪਿ ਰੋਪਿਤਂ।
ਸਮ੍ਮਾ ਧਾਰਂ ਪਵੇਚ੍ਛਨ੍ਤੇ, ਫਲਂ ਤੋਸੇਤਿ ਕਸ੍ਸਕਂ॥

''ਤਥੇਵ ਸੀਲਵਨ੍ਤੇਸੁ, ਗੁਣਵਨ੍ਤੇਸੁ ਤਾਦਿਸੁ।
ਅਪ੍ਪਕਮ੍ਪਿ ਕਤਂ ਕਾਰਂ, ਪੁਞ੍ਞਂ ਹੋਤਿ ਮਹਪ੍ਫਲ''ਨ੍ਤਿ॥ (ਪੇ॰ ਵ॰ ੩੨੫-੩੨੮)।

ਕਿਂ ਪਨੇਤਸ੍ਸ ਪੁਬ੍ਬਕਮ੍ਮਨ੍ਤਿ? ਸੋ ਕਿਰ ਅਨੁਰੁਦ੍ਧਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤੋਗਾਮਂ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਪਵਿਟ੍ਠਸ੍ਸ ਅਤ੍ਤਨੋ ਆਭਤਂ ਕਟਚ੍ਛੁਭਿਕ੍ਖਂ ਦਾਪੇਸਿ। ਤਦਾ ਤਸ੍ਸ ਪੁਞ੍ਞਂ ਅਙ੍ਕੁਰੇਨ ਦਸਵਸ੍ਸਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਦ੍ਵਾਦਸਯੋਜਨਿਕਂ ਉਦ੍ਧਨਪਨ੍ਤਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਦਿਨ੍ਨਦਾਨਤੋ ਮਹਪ੍ਫਲਤਰਂ ਜਾਤਂ। ਤਸ੍ਮਾ ਏਵਮਾਹ।

ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤੇ ਸਤ੍ਥਾ, ''ਅਙ੍ਕੁਰ, ਦਾਨਂ ਨਾਮ ਵਿਚੇਯ੍ਯ ਦਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਏਵਂ ਤਂ ਸੁਖੇਤ੍ਤੇਸੁ ਵੁਤ੍ਤਬੀਜਂ ਵਿਯ ਮਹਪ੍ਫਲਂ ਹੋਤਿ। ਤ੍ਵਂ ਪਨ ਨ ਤਥਾ ਅਕਾਸਿ, ਤੇਨ ਤੇ ਦਾਨਂ ਮਹਪ੍ਫਲਂ ਨ ਜਾਤ''ਨ੍ਤਿ ਇਮਮਤ੍ਥਂ ਵਿਭਾਵੇਨ੍ਤੋ –

''ਵਿਚੇਯ੍ਯ ਦਾਨਂ ਦਾਤਬ੍ਬਂ, ਯਤ੍ਥ ਦਿਨ੍ਨਂ ਮਹਪ੍ਫਲਂ...ਪੇ॰...॥

''ਵਿਚੇਯ੍ਯ ਦਾਨਂ ਸੁਗਤਪ੍ਪਸਤ੍ਥਂ,
ਯੇ ਦਕ੍ਖਿਣੇਯ੍ਯਾ ਇਧ ਜੀਵਲੋਕੇ।
ਏਤੇਸੁ ਦਿਨ੍ਨਾਨਿ ਮਹਪ੍ਫਲਾਨਿ,
ਬੀਜਾਨਿ ਵੁਤ੍ਤਾਨਿ ਯਥਾ ਸੁਖੇਤ੍ਤੇ''ਤਿ॥ (ਪੇ॰ ਵ॰ ੩੨੯-੩੩੦) –

ਵਤ੍ਵਾ ਉਤ੍ਤਰਿਮ੍ਪਿ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਨ੍ਤੋ ਇਮਾ ਗਾਥਾ ਅਭਾਸਿ –

''ਤਿਣਦੋਸਾਨਿ ਖੇਤ੍ਤਾਨਿ, ਰਾਗਦੋਸਾ ਅਯਂ ਪਜਾ।
ਤਸ੍ਮਾ ਹਿ ਵੀਤਰਾਗੇਸੁ, ਦਿਨ੍ਨਂ ਹੋਤਿ ਮਹਪ੍ਫਲਂ॥

''ਤਿਣਦੋਸਾਨਿ ਖੇਤ੍ਤਾਨਿ, ਦੋਸਦੋਸਾ ਅਯਂ ਪਜਾ।
ਤਸ੍ਮਾ ਹਿ ਵੀਤਦੋਸੇਸੁ, ਦਿਨ੍ਨਂ ਹੋਤਿ ਮਹਪ੍ਫਲਂ॥

''ਤਿਣਦੋਸਾਨਿ ਖੇਤ੍ਤਾਨਿ, ਮੋਹਦੋਸਾ ਅਯਂ ਪਜਾ।
ਤਸ੍ਮਾ ਹਿ ਵੀਤਮੋਹੇਸੁ, ਦਿਨ੍ਨਂ ਹੋਤਿ ਮਹਪ੍ਫਲਂ॥

‘‘ਤਿਣਦੋਸਾਨਿ ਖੇਤ੍ਤਾਨਿ, ਇਚ੍ਛਾਦੋਸਾ ਅਯਂ ਪਜਾ।
ਤਸ੍ਮਾ ਹਿ ਵਿਗਤਿਚ੍ਛੇਸੁ, ਦਿਨ੍ਨਂ ਹੋਤਿ ਮਹਪ੍ਫਲ’’ਨ੍ਤਿ॥

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਅਙ੍ਕੁਰੋ ਚ ਇਨ੍ਦਕੋ ਚ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਹਿਂਸੁ, ਮਹਾਜਨਸ੍ਸਾਪਿ ਸਾਤ੍ਥਿਕਾ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾ ਅਹੋਸੀਤਿ।

ਅਥ ਸਤ੍ਥਾ ਦੇਵਪਰਿਸਾਯ ਮਜ੍ਝੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਮਾਤਰਂ ਆਰਬ੍ਭ ‘‘ਕੁਸਲਾ ਧਮ੍ਮਾ, ਅਕੁਸਲਾ ਧਮ੍ਮਾ, ਅਬ੍ਯਾਕਤਾ ਧਮ੍ਮਾ’’ਤਿ ਅਭਿਧਮ੍ਮਪਿਟਕਂ ਪਟ੍ਠਪੇਸਿ। ਏਵਂ ਤਯੋ ਮਾਸੇ ਨਿਰਨ੍ਤਰਂ ਅਭਿਧਮ੍ਮਪਿਟਕਂ ਕਥੇਸਿ। ਕਥੇਨ੍ਤੋ ਪਨ ਭਿਕ੍ਖਾਚਾਰਵੇਲਾਯ ‘‘ਯਾਵ ਮਮਾਗਮਨਾ ਏਤ੍ਤਕਂ ਨਾਮ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਤੂ’’ਤਿ ਨਿਮ੍ਮਿਤਬੁਦ੍ਧਂ ਮਾਪੇਤ੍ਵਾ ਹਿਮਵਨ੍ਤਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਨਾਗਲਤਾਦਨ੍ਤਕਟ੍ਠਂ ਖਾਦਿਤ੍ਵਾ ਅਨੋਤਤ੍ਤਦਹੇ ਮੁਖਂ ਧੋਵਿਤ੍ਵਾ ਉਤ੍ਤਰਕੁਰੁਤੋ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਂ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ਮਹਾਸਾਲਮਾਲ਼ਕੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਭਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚਂ ਅਕਾਸਿ। ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰੋ ਤਤ੍ਥ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥੁ ਵਤ੍ਤਂ ਕਰੋਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਭਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚਪਰਿਯੋਸਾਨੇ, ‘‘ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤ , ਅਜ੍ਜ ਮਯਾ ਏਤ੍ਤਕੋ ਨਾਮ ਧਮ੍ਮੋ ਭਾਸਿਤੋ, ਤ੍ਵਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕਾਨਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਵਾਚੇਹੀ’’ਤਿ ਥੇਰਸ੍ਸ ਕਥੇਸਿ। ਯਮਕਪਾਟਿਹੀਰੇ ਕਿਰ ਪਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਚਸਤਾ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤਾ ਥੇਰਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਪਬ੍ਬਜਿਂਸੁ। ਤੇ ਸਨ੍ਧਾਯ ਥੇਰਂ ਏਵਮਾਹ। ਵਤ੍ਵਾ ਚ ਪਨ ਦੇਵਲੋਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਨਿਮ੍ਮਿਤਬੁਦ੍ਧੇਨ ਦੇਸਿਤਟ੍ਠਾਨਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਸਯਂ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਸਿ। ਥੇਰੋਪਿ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤੇਸਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਸਿ। ਤੇ ਸਤ੍ਥਰਿ ਦੇਵਲੋਕੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੇਯੇਵ ਸਤ੍ਤਪਕਰਣਿਕਾ ਅਹੇਸੁਂ।

ਤੇ ਕਿਰ ਕਸ੍ਸਪਬੁਦ੍ਧਕਾਲੇ ਖੁਦ੍ਦਕਵਗ੍ਗੁਲਿਯੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਪਬ੍ਭਾਰੇ ਓਲਮ੍ਬਨ੍ਤਾ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਥੇਰਾਨਂ ਚਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਅਭਿਧਮ੍ਮਂ ਸਜ੍ਝਾਯਨ੍ਤਾਨਂ ਸਦ੍ਦਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਸਰੇ ਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਅਗ੍ਗਹੇਸੁਂ। ਤੇ ‘‘ਇਮੇ ਖਨ੍ਧਾ ਨਾਮ, ਇਮਾ ਧਾਤੁਯੋ ਨਾਮਾ’’ਤਿ ਅਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਸਰੇ ਨਿਮਿਤ੍ਤਗਹਣਮਤ੍ਤੇਨੇਵ ਤਤੋ ਚੁਤਾ ਦੇਵਲੋਕੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾ, ਏਕਂ ਬੁਦ੍ਧਨ੍ਤਰਂ ਦਿਬ੍ਬਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਅਨੁਭਵਿਤ੍ਵਾ ਤਤੋ ਚਵਿਤ੍ਵਾ ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਕੁਲਘਰੇਸੁ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾ। ਯਮਕਪਾਟਿਹੀਰੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਪਸਾਦਾ ਥੇਰਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬਪਠਮਂ ਸਤ੍ਤਪਕਰਣਿਕਾ ਅਹੇਸੁਂ। ਸਤ੍ਥਾਪਿ ਤੇਨੇਵ ਨੀਹਾਰੇਨ ਤਂ ਤੇਮਾਸਂ ਅਭਿਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਸਿ। ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਅਸੀਤਿਕੋਟਿਸਹਸ੍ਸਾਨਂ ਦੇਵਤਾਨਂ ਧਮ੍ਮਾਭਿਸਮਯੋ ਅਹੋਸਿ, ਮਹਾਮਾਯਾਪਿ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਹਿ।

ਸਾਪਿ ਖੋ ਛਤ੍ਤਿਂਸਯੋਜਨਪਰਿਮਣ੍ਡਲਾ ਪਰਿਸਾ ‘‘ਇਦਾਨਿ ਸਤ੍ਤਮੇ ਦਿਵਸੇ ਮਹਾਪਵਾਰਣਾ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ ਮਹਾਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨਤ੍ਥੇਰਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਆਹ – ‘‘ਭਨ੍ਤੇ ਸਤ੍ਥੁ, ਓਰੋਹਣਦਿਵਸਂ ਞਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਨ ਹਿ ਮਯਂ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਅਦਿਸ੍ਵਾ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮਾ’’ਤਿ। ਆਯਸ੍ਮਾ ਮਹਾਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨੋ ਤਂ ਕਥਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ‘‘ਸਾਧਾਵੁਸੋ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥੇਵ ਪਥਵਿਯਂ ਨਿਮੁਗ੍ਗੋ ਸਿਨੇਰੁਪਾਦਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ‘‘ਮਂ ਅਭਿਰੂਹਨ੍ਤਂ ਪਰਿਸਾ ਪਸ੍ਸਤੂ’’ਤਿ ਅਧਿਟ੍ਠਾਯ ਮਣਿਰਤਨੇਨ ਆਵੁਤਂ ਪਣ੍ਡੁਕਮ੍ਬਲਸੁਤ੍ਤਂ ਵਿਯ ਪਞ੍ਞਾਯਮਾਨਰੂਪੋਵ ਸਿਨੇਰੁਮਜ੍ਝੇਨ ਅਭਿਰੁਹਿ। ਮਨੁਸ੍ਸਾਪਿ ਨਂ ‘‘ਏਕਯੋਜਨਂ ਅਭਿਰੁਲ਼੍ਹੋ, ਦ੍ਵਿਯੋਜਨਂ ਅਭਿਰੁਲ਼੍ਹੋ’’ਤਿ ਓਲੋਕਯਿਂਸੁ। ਥੇਰੋਪਿ ਸਤ੍ਥੁ ਪਾਦੇ ਸੀਸੇਨ ਉਕ੍ਖਿਪਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਅਭਿਰੁਹਿਤ੍ਵਾ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਏਵਮਾਹ – ‘‘ਭਨ੍ਤੇ, ਪਰਿਸਾ ਤੁਮ੍ਹੇ ਦਿਸ੍ਵਾਵ ਗਨ੍ਤੁਕਾਮਾ, ਕਦਾ ਓਰੋਹਿਸ੍ਸਥਾ’’ਤਿ। ‘‘ਕਹਂ ਪਨ ਤੇ, ਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨ, ਜੇਟ੍ਠਭਾਤਿਕੋ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤੋ’’ਤਿ। ‘‘ਭਨ੍ਤੇ, ਸਙ੍ਕਸ੍ਸਨਗਰੇ ਵਸ੍ਸਂ ਉਪਗਤੋ’’ਤਿ। ਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨ, ਅਹਂ ਇਤੋ ਸਤ੍ਤਮੇ ਦਿਵਸੇ ਮਹਾਪਵਾਰਣਾਯ ਸਙ੍ਕਸ੍ਸਨਗਰਦ੍ਵਾਰੇ ਓਤਰਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਮਂ ਦਟ੍ਠੁਕਾਮਾ ਤਤ੍ਥ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤੁ, ਸਾਵਤ੍ਥਿਤੋ ਸਙ੍ਕਸ੍ਸਨਗਰਦ੍ਵਾਰਂ ਤਿਂਸਯੋਜਨਾਨਿ, ਏਤ੍ਤਕੇ ਮਗ੍ਗੇ ਕਸ੍ਸਚਿ ਪਾਥੇਯਜਕਿਚ੍ਚਂ ਨਤ੍ਥਿ, ਉਪੋਸਥਿਕਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਧੁਰਵਿਹਾਰਂ ਧਮ੍ਮਸ੍ਸਵਨਤ੍ਥਾਯ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਾ ਵਿਯ ਆਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯਾਥਾਤਿ ਤੇਸਂ ਆਰੋਚੇਯ੍ਯਾਸੀਤਿ। ਥੇਰੋ ‘‘ਸਾਧੁ, ਭਨ੍ਤੇ’’ਤਿ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਥਾ ਆਰੋਚੇਸਿ।

ਸਤ੍ਥਾ ਵੁਟ੍ਠਵਸ੍ਸੋ ਪਵਾਰੇਤ੍ਵਾ ਸਕ੍ਕਸ੍ਸ ਆਰੋਚੇਸਿ – ‘‘ਮਹਾਰਾਜ, ਮਨੁਸ੍ਸਪਥਂ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ । ਸਕ੍ਕੋ ਸੁਵਣ੍ਣਮਯਂ ਮਣਿਮਯਂ ਰਜਤਮਯਨ੍ਤਿ ਤੀਣਿ ਸੋਪਾਨਾਨਿ ਮਾਪੇਸਿ। ਤੇਸਂ ਪਾਦਾ ਸਙ੍ਕਸ੍ਸਨਗਰਦ੍ਵਾਰੇ ਪਤਿਟ੍ਠਹਿਂਸੁ, ਸੀਸਾਨਿ ਸਿਨੇਰੁਮੁਦ੍ਧਨਿ। ਤੇਸੁ ਦਕ੍ਖਿਣਪਸ੍ਸੇ ਸੁਵਣ੍ਣਮਯਂ ਸੋਪਾਨਂ ਦੇਵਤਾਨਂ ਅਹੋਸਿ, ਵਾਮਪਸ੍ਸੇ ਰਜਤਮਯਂ ਸੋਪਾਨਂ ਮਹਾਬ੍ਰਹ੍ਮਾਨਂ ਅਹੋਸਿ, ਮਜ੍ਝੇ ਮਣਿਮਯਂ ਸੋਪਾਨਂ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਅਹੋਸਿ। ਸਤ੍ਥਾਪਿ ਸਿਨੇਰੁਮੁਦ੍ਧਨਿ ਠਤ੍ਵਾ ਦੇਵੋਰੋਹਣਸਮਯੇ ਯਮਕਪਾਟਿਹਾਰਿਯਂ ਕਤ੍ਵਾ ਉਦ੍ਧਂ ਓਲੋਕੇਸਿ, ਯਾਵ ਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕਾ ਏਕਙ੍ਗਣਾ ਅਹੇਸੁਂ। ਅਧੋ ਓਲੋਕੇਸਿ, ਯਾਵ ਅਵੀਚਿਤੋ ਏਕਙ੍ਗਣਂ ਅਹੋਸਿ। ਦਿਸਾਵਿਦਿਸਾ ਓਲੋਕੇਸਿ, ਅਨੇਕਾਨਿ

ਚਕ੍ਕਵਾਲਸਤਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਏਕਙ੍ਗਣਾਨਿ ਅਹੇਸੁਂ। ਦੇਵਾ ਮਨੁਸ੍ਸੇ ਪਸ੍ਸਿਂਸੁ, ਮਨੁਸ੍ਸਾਪਿ ਦੇਵੇ ਪਸ੍ਸਿਂਸੁ, ਸਬ੍ਬੇ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵ ਪਸ੍ਸਿਂਸੁ।

ਭਗਵਾ ਛਬ੍ਬਣ੍ਣਰਂਸਿਯੋ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਸਿ। ਤਂ ਦਿਵਸਂ ਬੁਦ੍ਧਸਿਰਿਂ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਛਤ੍ਤਿਂਸਯੋਜਨ ਪਰਿਮਣ੍ਡਲਾਯ ਪਰਿਸਾਯ ਏਕੋਪਿ ਬੁਦ੍ਧਭਾਵਂ ਅਪਤ੍ਥੇਨ੍ਤੋ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ। ਸੁਵਣ੍ਣਸੋਪਾਨੇਨ ਦੇਵਾ ਓਤਰਿਂਸੁ, ਰਜਤਸੋਪਾਨੇਨ ਮਹਾਬ੍ਰਹ੍ਮਾਨੋ ਓਤਰਿਂਸੁ, ਮਣਿਸੋਪਾਨੇਨ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ ਓਤਰਿ। ਪਞ੍ਚਸਿਖੋ ਗਨ੍ਧਬ੍ਬਦੇਵਪੁਤ੍ਤੋ ਬੇਲੁਵਪਣ੍ਡੁਵੀਣਂ ਆਦਾਯ ਦਕ੍ਖਿਣਪਸ੍ਸੇ ਠਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥੁ ਗਨ੍ਧਬ੍ਬਮਧੁਰਦਿਬ੍ਬਵੀਣਾਯ ਸਦ੍ਦੇਨ ਪੂਜਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਓਤਰਿ, ਮਾਤਲਿ, ਸਙ੍ਗਾਹਕੋ ਵਾਮਪਸ੍ਸੇ ਠਤ੍ਵਾ ਦਿਬ੍ਬਗਨ੍ਧਮਾਲਾਪੁਪ੍ਫਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਨਮਸ੍ਸਮਾਨੋ ਪੂਜਂ ਕਤ੍ਵਾ ਓਤਰਿ, ਮਹਾਬ੍ਰਹ੍ਮਾ ਛਤ੍ਤਂ ਧਾਰੇਸਿ, ਸੁਯਾਮੋ ਵਾਲਬੀਜਨਿਂ ਧਾਰੇਸਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਇਮਿਨਾ ਪਰਿਵਾਰੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਓਤਰਿਤ੍ਵਾ ਸਙ੍ਕਸ੍ਸਨਗਰਦ੍ਵਾਰੇ ਪਤਿਟ੍ਠਹਿ। ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰੋਪਿ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਯਸ੍ਮਾ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰੇਨ ਤਥਾਰੂਪਾਯ ਬੁਦ੍ਧਸਿਰਿਯਾ ਓਤਰਨ੍ਤੋ ਸਤ੍ਥਾ ਇਤੋ ਪੁਬ੍ਬੇ ਨ ਦਿਟ੍ਠਪੁਬ੍ਬੋ, ਤਸ੍ਮਾ –

> ''ਨ ਮੇ ਦਿਟ੍ਠੋ ਇਤੋ ਪੁਬ੍ਬੇ, ਨ ਸੁਤੋ ਉਦ ਕਸ੍ਸਚਿ।
> ਏਵਂ ਵਗ੍ਗੁਵਦੋ ਸਤ੍ਥਾ, ਤੁਸਿਤਾ ਗਣਿਮਾਗਤੋ''ਤਿ॥ (ਸੁ॰ ਨਿ॰ ੯੬੧; ਮਹਾਨਿ॰ ੧੯੦) –

ਆਦੀਹਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਤੁਟ੍ਠਿਂ ਪਕਾਸੇਤ੍ਵਾ, ''ਭਨ੍ਤੇ, ਅਜ੍ਜ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸਾ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਪਿਹਯਨ੍ਤਿ, ਪਤ੍ਥੇਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਆਹ। ਅਥ ਨਂ ਸਤ੍ਥਾ, ''ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤ, ਏਵਰੂਪੇਹਿ ਗੁਣੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਾ ਬੁਦ੍ਧਾ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ ਪਿਯਾ ਹੋਨ੍ਤਿਯੇਵਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਨ੍ਤੋ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

> **੧੮੧**.''ਯੇ ਝਾਨਪਸੁਤਾ ਧੀਰਾ, ਨੇਕ੍ਖਮ੍ਮੂਪਸਮੇ ਰਤਾ।
> ਦੇਵਾਪਿ ਤੇਸਂ ਪਿਹਯਨ੍ਤਿ, ਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਸਤੀਮਤ''ਨ੍ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਯੇ ਝਾਨਪਸੁਤਾ**ਤਿ ਲਕ੍ਖਣੂਪਨਿਜ੍ਝਾਨਂ ਆਰਮ੍ਮਣੂਪਨਿਜ੍ਝਾਨਨ੍ਤਿ ਇਮੇਸੁ ਦ੍ਵੀਸੁ ਝਾਨੇਸੁ ਆਵਜ੍ਜਨਸਮਾਪਜ੍ਜਨਅਧਿਟ੍ਠਾਨਵੁਟ੍ਠਾਨਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣੇਹਿ ਯੁਤ੍ਤਪ੍ਪਯੁਤ੍ਤਾ। **ਨੇਕ੍ਖਮ੍ਮੂਪਸਮੇ ਰਤਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾ ਨੇਕ੍ਖਮ੍ਮਨ੍ਤਿ ਨ ਗਹੇਤਬ੍ਬਾ, ਕਿਲੇਸਵੂਪਸਮਨਿਬ੍ਬਾਨਰਤਿਂ ਪਨ ਸਨ੍ਧਾਯੇਤਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਦੇਵਾਪੀ**ਤਿ ਦੇਵਾਪਿ ਮਨੁਸ੍ਸਾਪਿ ਤੇਸਂ ਪਿਹਯਨ੍ਤਿ ਪਤ੍ਥੇਨ੍ਤਿ। **ਸਤੀਮਤ**ਨ੍ਤਿ ਏਵਰੂਪਗੁਣਾਨਂ ਤੇਸਂ ਸਤਿਯਾ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਾਨਂ ਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਾਨਂ। ''ਅਹੋ ਵਤ ਮਯਂ ਬੁਦ੍ਧਾ ਭਵੇਯ੍ਯਾਮਾ''ਤਿ ਬੁਦ੍ਧਭਾਵਂ ਇਚ੍ਛਮਾਨਾ ਪਿਹਯਨ੍ਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਤਿਂਸਮਤ੍ਤਾਨਂ ਪਾਣਕੋਟੀਨਂ ਧਮ੍ਮਾਭਿਸਮਯੋ ਅਹੋਸਿ, ਥੇਰਸ੍ਸ ਸਦ੍ਧਿਵਿਹਾਰਿਕਾ ਪਞ੍ਚਸਤਭਿਕ੍ਖੂ ਅਰਹਤ੍ਤੇ ਪਤਿਟ੍ਠਹਿਂਸੁ।

ਸਬ੍ਬਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਕਿਰ ਅਵਿਜਹਿਤਮੇਵ ਯਮਕਪਾਟਿਹੀਰਂ ਕਤ੍ਵਾ ਦੇਵਲੋਕੇ ਵਸ੍ਸਂ ਵਸਿਤ੍ਵਾ ਸਙ੍ਕਸ੍ਸਨਗਰਦ੍ਵਾਰੇ ਓਤਰਣਂ। ਤਤ੍ਥ ਪਨ ਦਕ੍ਖਿਣਪਾਦਸ੍ਸ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤਟ੍ਠਾਨਂ ਅਚਲਚੇਤਿਯਟ੍ਠਾਨਂ ਨਾਮ ਹੋਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਤਤ੍ਥ ਠਤ੍ਵਾ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਾਦੀਨਂ ਵਿਸਯੇ ਪਞ੍ਹਂ ਪੁਚ੍ਛਿ, ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਿਸਯੇ ਪਞ੍ਹੇ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨਵਿਸਯੇ ਪਞ੍ਹਂ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤੁਂ ਨਾਸਕ੍ਖਿਂਸੁ। ਤਥਾ ਸਕਦਾਗਾਮਿਆਦੀਨਂ ਵਿਸਯੇ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨਾਦਯੋ, ਮਹਾਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨਵਿਸਯੇ ਸੇਸਮਹਾਸਾਵਕਾ, ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਵਿਸਯੇ ਮਹਾਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨੋ, ਬੁਦ੍ਧਵਿਸਯੇ ਚ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤੋਪਿ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤੁਂ ਨਾਸਕ੍ਖਿਯੇਵ। ਸੋ ਪਾਚੀਨਦਿਸਂ ਆਦਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬਦਿਸਾ ਓਲੋਕੇਸਿ, ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਏਕਙ੍ਗਣਮੇਵ ਅਹੋਸਿ। ਅਟ੍ਠਸੁ ਦਿਸਾਸੁ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸਾ ਉਦ੍ਧਂ ਯਾਵ ਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕਾ ਹੇਟ੍ਠਾ ਭੂਮਟ੍ਠਾ ਚ ਯਕ੍ਖਨਾਗਸੁਪਣ੍ਣਾ ਅਞ੍ਜਲਿਂ ਪਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ, ''ਭਨ੍ਤੇ, ਇਧ ਤਸ੍ਸ ਪਞ੍ਹਸ੍ਸ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤਾ ਨਤ੍ਥਿ, ਏਤ੍ਥੇਵ ਉਪਧਾਰੇਥਾ''ਤਿ ਆਹਂਸੁ। ਸਤ੍ਥਾ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤੋ ਕਿਲਮਤਿ। ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਹੇਸ –

‘‘ਯੇ ਚ ਸਙ੍ਖਾਤਧਮ੍ਮਾਸੇ, ਯੇ ਚ ਸੇਖਾ ਪੁਥੂ ਇਧ।
ਤੇਸਂ ਮੇ ਨਿਪਕੋ ਇਰਿਯਂ, ਪੁਟ੍ਠੋ ਪਬ੍ਰੂਹਿ ਮਾਰਿਸਾ’’ਤਿ॥ (ਸੁ॰ ਨਿ॰ ੧੦੪੪; ਚੂਲਨਿ॰ ਅਜਿਤਮਾਣਵ਼ਪੁਚ੍ਛਾਨਿਦ੍ਦੇਸ ੭) –

ਇਮਂ ਬੁਦ੍ਧਵ਼ਿਸਯੇ ਪੁਟ੍ਠਪਞ੍ਹਂ ਸੁਤ੍ਵ਼ਾ ‘ਸਤ੍ਥਾ ਮਂ ਸੇਖਾਸੇਖਾਨਂ ਆਗਮਨਪਟਿਪਦਂ ਪੁਚ੍ਛਤੀ’ਤਿ ਪਞ੍ਹੇ ਨਿਕ੍ਕਙ੍ਖੋ, ਖਨ੍ਧਾਦੀਸੁ ਪਨ ਕਤਰੇਨ ਨੁ ਖੋ ਮੁਖੇਨ ਇਮਂ ਪਟਿਪਦਂ ਕਥੇਨ੍ਤੋ ‘ਅਹਂ ਸਤ੍ਥੁ ਅਜ੍ਝਾਸਯਂ ਗਣ੍ਹਿਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਾਮੀ’ਤਿ ਮਮ ਅਜ੍ਝਾਸਯੇ ਕਙ੍ਖਤਿ, ਸੋ ਮਯਾ ਨਯੇ ਅਦਿਨ੍ਨੇ ਕਥੇਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਤਿ, ਨਯਮਸ੍ਸ ਦਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਨਯਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ ‘‘ਭੂਤਮਿਦਂ, ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤ, ਸਮਨੁਪਸ੍ਸਸੀ’’ਤਿ ਆਹ। ਏਵ਼ਂ ਕਿਰਸ੍ਸ ਅਹੋਸਿ ‘‘ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤੋ ਮਮ ਅਜ੍ਝਾਸਯਂ ਗਹੇਤ੍ਵ਼ਾ ਕਥੇਨ੍ਤੋ ਖਨ੍ਧਵ਼ਸੇਨ ਕਥੇਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ। ਥੇਰਸ੍ਸ ਸਹ ਨਯਦਾਨੇਨ ਸੋ ਪਞ੍ਹੋ ਨਯਸਤੇਨ ਨਯਸਹਸ੍ਸੇਨ ਨਯਸਤਸਹਸ੍ਸੇਨ ਉਪਟ੍ਠਾਸਿ। ਸੋ ਸਤ੍ਥਾਰਾ ਦਿਨ੍ਨਨਯੇ ਠਤ੍ਵ਼ਾ ਤਂ ਪਞ੍ਹਂ ਕਥੇਸਿ। ਠਪੇਤ੍ਵ਼ਾ ਕਿਰ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਂ ਅਞ੍ਞੋ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਪਞ੍ਞਂ ਪਾਪੁਣਿਤੁਂ ਸਮਤ੍ਥੋ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ। ਤੇਨੇਵ਼ ਕਿਰ ਥੇਰੋ ਸਤ੍ਥੁ ਪੁਰਤੋ ਠਤ੍ਵ਼ਾ ਸੀਹਨਾਦਂ ਨਦਿ – ‘‘ਅਹਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਸਕਲਕਪ੍ਪਮ੍ਪਿ ਦੇਵ਼ੇ ਵ਼ੁਟ੍ਠੇ ‘ਏਤ੍ਤਕਾਨਿ ਬਿਨ੍ਦੂਨਿ ਮਹਾਸਮੁਦ੍ਦੇ ਪਤਿਤਾਨਿ, ਏਤ੍ਤਕਾਨਿ ਭੂਮਿਯਂ, ਏਤ੍ਤਕਾਨਿ ਪਬ੍ਬਤੇ’ਤਿ ਗਣੇਤ੍ਵ਼ਾ ਲੇਖਂ ਆਰੋਪੇਤੁਂ ਸਮਤ੍ਥੋ’’ਤਿ। ਸਤ੍ਥਾਪਿ ਨਂ ‘‘ਜਾਨਾਮਿ, ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤ, ਗਣੇਤੁਂ ਸਮਤ੍ਥਭਾਵ਼’’ਨ੍ਤਿ ਆਹ। ਤਸ੍ਸ ਆਯਸ੍ਮਤੋ ਪਞ੍ਞਾਯ ਉਪਮਾ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ। ਤੇਨੇਵ਼ਾਹ –

‘‘ਗਙ੍ਗਾਯ ਵ਼ਾਲੁਕਾ ਖੀਯੇ, ਉਦਕਂ ਖੀਯੇ ਮਹਣ੍ਣਵ਼ੇ।
ਮਹਿਯਾ ਮਤ੍ਤਿਕਾ ਖੀਯੇ, ਨ ਖੀਯੇ ਮਮ ਬੁਦ੍ਧਿਯਾ’’ਤਿ॥

ਇਦਂ ਵ਼ੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ – ਸਚੇ ਹਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਬੁਦ੍ਧਿਸਮ੍ਪਨ੍ਨਲੋਕਨਾਥ, ਮਯਾ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਪਞ੍ਹੇ ਵ਼ਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਤੇ ਏਕਂ ਵ਼ਾ ਵ਼ਾਲੁਕਂ ਏਕਂ ਵ਼ਾ ਉਦਕਬਿਨ੍ਦੁਂ ਏਕਂ ਵ਼ਾ ਪਂਸੁਖਣ੍ਡਂ ਅਖਿਪਿਤ੍ਵ਼ਾ ਪਞ੍ਹਾਨਂ ਸਤੇਨ ਵ਼ਾ ਸਹਸ੍ਸੇਨਵ਼ਾ ਸਤਸਹਸ੍ਸੇਨ ਵ਼ਾ ਵ਼ਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਤੇ ਗਙ੍ਗਾਯ ਵ਼ਾਲੁਕਾਦੀਸੁ ਏਕੇਕਂ ਏਕਮਨ੍ਤੇ ਖਿਪੇਯ੍ਯ, ਖਿਪ੍ਪਤਰਂ ਗਙ੍ਗਾਦੀਸੁ ਵ਼ਾਲੁਕਾਦਯੋ ਪਰਿਕ੍ਖਯਂ ਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯੁਂ, ਨ ਤ੍ਵ਼ੇਵ਼ ਮਮ ਪਞ੍ਹਾਨਂ ਵ਼ਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨਨ੍ਤਿ। ਏਵ਼ਂ ਮਹਾਪਞ੍ਞੋਪਿ ਹਿ ਭਿਕ੍ਖੁ ਬੁਦ੍ਧਵ਼ਿਸਯੇ ਪਞ੍ਹਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤਂ ਵ਼ਾ ਕੋਟਿਂ ਵ਼ਾ ਅਦਿਸ੍ਵ਼ਾ ਸਤ੍ਥਾਰਾ ਦਿਨ੍ਨਨਯੇ ਠਤ੍ਵ਼ਾਵ਼ ਪਞ੍ਹਂ ਵ਼ਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਸਿ। ਤਂ ਸੁਤ੍ਵ਼ਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਕਥਂ ਸਮੁਟ੍ਠਾਪੇਸੁਂ – ‘‘ਯਂ ਪਞ੍ਹਂ ਪੁਟ੍ਠੋ ਸਬ੍ਬੋਪਿ ਜਨੋ ਕਥੇਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਖਿ, ਤਂ ਧਮ੍ਮਸੇਨਾਪਤਿ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤੋ ਏਕਕੋਵ਼ ਕਥੇਸੀ’’ਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਤਂ ਕਥਂ ਸੁਤ੍ਵ਼ਾ ‘‘ਨ ਇਦਾਨੇਵ਼ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤੋ ਯਂ ਪਞ੍ਹਂ ਮਹਾਜਨੋ ਵ਼ਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤੁਂ ਨਾਸਕ੍ਖਿ , ਤਂ ਵ਼ਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਸਿ, ਪੁਬ੍ਬੇਪਿ ਅਨੇਨ ਵ਼ਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਤੋਯੇਵ਼ਾ’’ਤਿ ਵ਼ਤ੍ਵ਼ਾ ਅਤੀਤਂ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ –

‘‘ਪਰੋਸਹਸ੍ਸਮ੍ਪਿ ਸਮਾਗਤਾਨਂ,
ਕਨ੍ਦੇਯ੍ਯੁਂ ਤੇ ਵ਼ਸ੍ਸਸਤਂ ਅਪਞ੍ਞਾ।
ਏਕੋਵ਼ ਸੇਯ੍ਯੋ ਪੁਰਿਸੋ ਸਪਞ੍ਞੋ,
ਯੋ ਭਾਸਿਤਸ੍ਸ ਵ਼ਿਜਾਨਾਤਿ ਅਤ੍ਥ’’ਨ੍ਤਿ॥ (ਜਾ॰ ੧.੧.੯੯) –

ਇਮਂ ਜਾਤਕਂ ਵ਼ਿਤ੍ਥਾਰੇਨ ਕਥੇਸੀਤਿ।

ਦੇਵ਼ੋਰੋਹਣਵ਼ਤ੍ਥੁ ਦੁਤਿਯਂ।

੩. ਏਰਕਪਤ੍ਤਨਾਗਰਾਜਵ਼ਤ੍ਥੁ

ਕਿਚ੍ਛੋ ਮਨੁਸ੍ਸਪਟਿਲਾਭੋਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਬਾਰਾਣਸਿਯਂ ਉਪਨਿਸ੍ਸਾਯ ਸਤ੍ਤਸਿਰੀਸਕਰੁਕ੍ਖਮੂਲੇ ਵ਼ਿਹਰਨ੍ਤੋ ਏਰਕਪਤ੍ਤਂ ਨਾਮ ਨਾਗਰਾਜਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਸੋ ਕਿਰ ਪੁਬ੍ਬੇ ਕਸ੍ਸਪਬੁਦ੍ਧਸਾਸਨੇ ਦਹਰਭਿਕ੍ਖੁ ਹੁਤ੍ਵਾ ਗਙ੍ਗਾਯ ਨਾਵਂ ਅਭਿਰੁਯ੍ਹ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਏਰਕਗੁਮ੍ਬੇ ਏਰਕਪਤ੍ਤਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਨਾਵਾਯ ਵੇਗਸਾ ਗਚ੍ਛਮਾਨਾਯਪਿ ਨ ਮੁਞ੍ਚਿ, ਏਰਕਪਤ੍ਤਂ ਛਿਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਗਤਂ। ਸੋ ''ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਕਂ ਏਤ''ਨ੍ਤਿ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਅਦੇਸੇਤ੍ਵਾ ਵੀਸਤਿ ਵਸ੍ਸਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਅਰਞ੍ਞੇ ਸਮਣਧਮ੍ਮਂ ਕਤ੍ਵਾਪਿ ਮਰਣਕਾਲੇ ਏਰਕਪਤ੍ਤੇਨ ਗੀਵਾਯ ਗਹਿਤੋ ਵਿਯ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਦੇਸੇਤੁਕਾਮੋਪਿ ਅਞ੍ਞਂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਅਪਸ੍ਸਮਾਨੋ ''ਅਪਰਿਸੁਦ੍ਧਂ ਮੇ ਸੀਲ''ਨ੍ਤਿ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਵਿਪ੍ਪਟਿਸਾਰੋ ਤਤੋ ਚਵਿਤ੍ਵਾ ਏਕਰੁਕ੍ਖਦੋਣਿਕਨਾਵਪ੍ਪਮਾਣੋ ਨਾਗਰਾਜਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ, **ਏਰਕਪਤ੍ਤੋ**ਤ੍ਵੇਵਸ੍ਸ ਨਾਮਂ ਅਹੋਸਿ। ਸੋ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਕ੍ਖਣੇਯੇਵ ਅਤ੍ਤਭਾਵਂ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ''ਏਤ੍ਤਕਂ ਨਾਮ ਕਾਲਂ ਸਮਣਧਮ੍ਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਅਹੇਤੁਕਯੋਨਿਯਂ ਮਣ੍ਡੂਕਭਕ੍ਖਟ੍ਠਾਨੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋਮ੍ਹੀ''ਤਿ ਵਿਪ੍ਪਟਿਸਾਰੀ ਅਹੋਸਿ। ਸੋ ਅਪਰਭਾਗੇ ਏਕਂ ਧੀਤਰਂ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਮਜ੍ਝੇ ਗਙ੍ਗਾਯ ਉਦਕਪਿਟ੍ਠੇ ਮਹਨ੍ਤਂ ਫਲਂ ਉਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਧੀਤਰਂ ਤਸ੍ਮਿਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਨਚ੍ਚਾਪੇਤ੍ਵਾ ਗਾਯਾਪੇਸਿ। ਏਵਂ ਕਿਰਸ੍ਸ ਅਹੋਸਿ – ''ਅਦ੍ਧਾ ਅਹਂ ਇਧ ਇਮਿਨਾ ਉਪਾਯੇਨ ਬੁਦ੍ਧੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇ ਤਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਭਾਵਂ ਸੁਣਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ। ਯੋ ਮੇ ਗੀਤਸ੍ਸ ਪਟਿਗੀਤਂ ਆਹਰਤਿ , ਤਸ੍ਸ ਮਹਨ੍ਤੇਨ ਨਾਗਭਵਨੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਧੀਤਰਂ ਦਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਅਨ੍ਵਡ੍ਢਮਾਸਂ ਉਪੋਸਥਦਿਵਸੇ ਤਂ ਧੀਤਰਂ ਫਣੇ ਠਪੇਸਿ। ਸਾ ਤਤ੍ਥ ਠਿਤਾ ਨਚ੍ਚਨ੍ਤੀ –

> ''ਕਿਂਸੁ ਅਧਿਪ੍ਪਤੀ ਰਾਜਾ, ਕਿਂਸੁ ਰਾਜਾ ਰਜ੍ਜਿਸ੍ਸਰੋ।
> ਕਥਂਸੁ ਵਿਰਜੋ ਹੋਤਿ, ਕਥਂ ਬਾਲੋਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤੀ''ਤਿ॥ –

ਇਮਂ ਗੀਤਂ ਗਾਯਤਿ।

ਸਕਲਜਮ੍ਬੁਦੀਪਵਾਸਿਨੋ ''ਨਾਗਮਾਣਵਿਕਂ ਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਞ੍ਞਾਬਲੇਨ ਪਟਿਗੀਤਂ ਕਤ੍ਵਾ ਗਾਯਨ੍ਤਿ। ਸਾ ਤਂ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਤਿ। ਤਸ੍ਸਾ ਅਨ੍ਵਡ੍ਢਮਾਸਂ ਫਣੇ ਠਤ੍ਵਾ ਏਵਂ ਗਾਯਨ੍ਤਿਯਾਵ ਏਕਂ ਬੁਦ੍ਧਨ੍ਤਰਂ ਵੀਤਿਵਤ੍ਤਂ। ਅਥ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਸਤ੍ਥਾ ਲੋਕੇ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਏਕਦਿਵਸਂ ਪਚ੍ਚੂਸਕਾਲੇ ਲੋਕਂ ਵੋਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਏਰਕਪਤ੍ਤਂ ਆਦਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਉਤ੍ਤਰਮਾਣਵਂ ਨਾਮ ਅਤ੍ਤਨੋ ਞਾਣਜਾਲਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤੋ ਪਵਿਟ੍ਠਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਕਿਂ ਨੁ ਖੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਆਵਜ੍ਜੇਨ੍ਤੋ ''ਅਜ੍ਜ ਏਰਕਪਤ੍ਤਸ੍ਸ ਧੀਤਰਂ ਫਣੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਨਚ੍ਚਾਪਨਦਿਵਸੋ, ਅਯਂ ਉਤ੍ਤਰਮਾਣਵੋ ਮਯਾ ਦਿਨ੍ਨਂ ਪਟਿਗੀਤਂ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋਵ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਤਂ ਆਦਾਯ ਨਾਗਰਾਜਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਮਿਸ੍ਸਤਿ। ਸੋ ਤਂ ਸੁਤ੍ਵਾ 'ਬੁਦ੍ਧੋ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋ'ਤਿ ਞਤ੍ਵਾ ਮਮ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਆਗਮਿਸ੍ਸਤਿ, ਅਹਂ ਤਸ੍ਮਿਂ ਆਗਤੇ ਮਹਾਸਮਾਗਮੇ ਗਾਥਂ ਕਥੇਸ੍ਸਾਮਿ, ਗਾਥਾਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਚਤੁਰਾਸੀਤਿਯਾ ਪਾਣਸਹਸ੍ਸਾਨਂ ਧਮ੍ਮਾਭਿਸਮਯੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਅਞ੍ਞਾਸਿ। ਸੋ ਤਤ੍ਥ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਬਾਰਾਣਸਿਤੋ ਅਵਿਦੂਰੇ ਸਤ੍ਤ ਸਿਰੀਸਕਰੁਕ੍ਖਾ ਅਤ੍ਥਿ, ਤੇਸੁ ਏਕਸ੍ਸ ਮੂਲੇ ਨਿਸੀਦਿ। ਜਮ੍ਬੁਦੀਪਵਾਸਿਨੋ ਗੀਤਪਟਿਗੀਤਂ ਆਦਾਯ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਂਸੁ। ਸਤ੍ਥਾ ਅਵਿਦੂਰੇ ਠਾਨੇ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਂ ਉਤ੍ਤਰਮਾਣਵਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਏਹਿ, ਉਤ੍ਤਰਾ''ਤਿ ਆਹ। ''ਕਿਂ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ? ''ਇਤੋ ਤਾਵ ਏਹੀ''ਤਿ। ਅਥ ਨਂ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨਂ ਆਹ ''ਕਹਂ ਗਚ੍ਛਸੀ''ਤਿ? ''ਏਰਕਪਤ੍ਤਸ੍ਸ ਧੀਤੁ ਗਾਯਨਟ੍ਠਾਨ''ਨ੍ਤਿ। ''ਜਾਨਾਸਿ ਪਨ ਗੀਤਪਟਿਗੀਤ''ਨ੍ਤਿ? ''ਜਾਨਾਮਿ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ। ''ਵਦੇਹਿ ਤਾਵ ਨ''ਨ੍ਤਿ? ਅਥ ਨਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਜਾਨਨਨਿਯਾਮੇਨੇਵ ਵਦਨ੍ਤਂ ''ਨ ਉਤ੍ਤਰਂ ਏਤਂ ਪਟਿਗੀਤਂ, ਅਹਂ ਤੇ ਪਟਿਗੀਤਂ ਦਸ੍ਸਾਮਿ, ਆਦਾਯ ਨਂ ਗਮਿਸ੍ਸਸੀ''ਤਿ। ''ਸਾਧੁ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ। ਅਥ ਨਂ ਸਤ੍ਥਾ, ਉਤ੍ਤਰ, ਤ੍ਵਂ ਨਾਗਮਾਣਵਿਕਾਯ ਗੀਤਕਾਲੇ –

> ''ਛਦ੍ਵਾਰਾਧਿਪ੍ਪਤੀ ਰਾਜਾ, ਰਜ੍ਜਮਾਨੋ ਰਜ੍ਜਿਸ੍ਸਰੋ।
> ਅਰਜ੍ਜਂ ਵਿਰਜੋ ਹੋਤਿ, ਰਜ੍ਜਂ ਬਾਲੋਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤੀ''ਤਿ॥ –

ਇਮਂ ਪਟਿਗੀਤਂ ਗਾਯੇਯ੍ਯਾਸੀਤਿ ਆਹ।

ਮਾਣਵਿਕਾਯ ਗੀਤਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥੋ – **ਕਿਂਸੁ ਅਧਿਪ੍ਪਤੀ ਰਾਜਾ**ਤਿ ਕਿਂ ਅਧਿਪ੍ਪਤਿ ਰਾਜਾ ਨਾਮ ਹੋਤਿ? **ਕਿਂਸੁ ਰਾਜਾ ਰਜ੍ਜਿਸ੍ਸਰੋ**ਤਿ ਕਥਂ ਪਨ ਰਾਜਾ ਰਜ੍ਜਿਸ੍ਸਰੋ ਨਾਮ ਹੋਤਿ? **ਕਥਂਸੁ ਵਿਰਜੋ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਕਥਂ ਨੁ ਖੋ ਸੋ ਰਾਜਾ ਵਿਰਜੋ ਨਾਮ ਹੋਤੀਤਿ?

ਪਟਿਗੀਤਸ੍ਸ ਪਨ ਅਤ੍ਥੋ – **ਛਦ੍ਵਾਰਾਧਿਪ੍ਪਤੀ ਰਾਜਾ**ਤਿ ਯੋ ਛਨ੍ਨੰ ਦ੍ਵਾਰਾਨੰ ਅਧਿਪ੍ਪਤਿ, ਏਕਦ੍ਵਾਰੇਪਿ ਰੂਪਾਦੀਹਿ ਅਨਭਿਭੂਤੋ, ਅਯੰ ਰਾਜਾ ਨਾਮ। **ਰਜ੍ਜਮਾਨੋ ਰਜ੍ਜਿਸ੍ਸਰੋ**ਤਿ ਯੋ ਪਨ ਤੇਸੁ ਆਰਮ੍ਮਣੇਸੁ ਰਜ੍ਜਤਿ, ਸੋ ਰਜ੍ਜਮਾਨੋ ਰਜ੍ਜਿਸ੍ਸਰੋ ਨਾਮ। **ਅਰਜ੍ਜ**ਨ੍ਤਿ ਅਰਜ੍ਜਮਾਨੋ ਪਨ ਵਿਰਜੋ ਨਾਮ ਹੋਤਿ। **ਰਜ੍ਜ**ਨ੍ਤਿ ਰਜ੍ਜਮਾਨੋ ਬਾਲੋਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤੀਤਿ।

ਏਵਮਸ੍ਸ ਸਤ੍ਥਾ ਪਟਿਗੀਤੰ ਦਤ੍ਵਾ, ਉਤ੍ਤਰ, ਤਯਾ ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਗੀਤੇ ਗਾਯਿਤੇ ਇਮਸ੍ਸ ਗੀਤਸ੍ਸ ਇਮੰ ਪਟਿਗੀਤੰ ਗਾਯਿਸ੍ਸਤਿ –

''ਕੇਨਸ੍ਸੁ ਵੁਯ੍ਹਤਿ ਬਾਲੋ, ਕਥੰ ਨੁਦਤਿ ਪਣ੍ਡਿਤੋ।
ਯੋਗਕ੍ਖੇਮੀ ਕਥੰ ਹੋਤਿ, ਤੰ ਮੇ ਅਕ੍ਖਾਹਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤੋ''ਤਿ॥

ਅਥਸ੍ਸ ਤ੍ਵੰ ਇਦੰ ਪਟਿਗੀਤੰ ਗਾਯੇਯ੍ਯਾਸਿ –

''ਓਘੇਨ ਵੁਯ੍ਹਤਿ ਬਾਲੋ, ਯੋਗਾ ਨੁਦਤਿ ਪਣ੍ਡਿਤੋ।
ਸਬ੍ਬਯੋਗਵਿਸੰਯੁਤ੍ਤੋ, ਯੋਗਕ੍ਖੇਮੀਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤੀ''ਤਿ॥

ਤਸ੍ਸਤ੍ਥੋ – ''ਕਾਮੋਘਾਦਿਨਾ ਚਤੁਬ੍ਬਿਧੇਨ ਓਘੇਨ ਬਾਲੋ ਵੁਯ੍ਹਤਿ, ਤੰ ਓਘੰ ਪਣ੍ਡਿਤੋ ਸਮ੍ਮਪ੍ਪਧਾਨਸਙ੍ਖਾਤੇਨ ਯੋਗੇਨ ਨੁਦਤਿ। ਸੋ ਸਬ੍ਬੇਹਿ ਕਾਮਯੋਗਾਦੀਹਿ ਵਿਸੰਯੁਤ੍ਤੋ ਯੋਗਕ੍ਖੇਮੀ ਨਾਮ ਵੁਚ੍ਚਤੀ''ਤਿ।

ਉਤ੍ਤਰੋ ਇਮੰ ਪਟਿਗੀਤੰ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋਵ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਹਿ। ਸੋ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਤੰ ਗਾਥੰ ਆਦਾਯ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ, ''ਅਮ੍ਭੋ, ਮਯਾ ਗੀਤਪਟਿਗੀਤੰ ਆਹਟੰ, ਓਕਾਸੰ ਮੇ ਦੇਥਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਨਿਰਨ੍ਤਰੰ ਠਿਤਸ੍ਸ ਮਹਾਜਨਸ੍ਸ ਜਣ੍ਣੁਨਾ ਅਕ੍ਕਮਨ੍ਤੋ ਅਗਮਾਸਿ। ਨਾਗਮਾਣਵਿਕਾ ਪਿਤੁ ਫਣੇ ਠਤ੍ਵਾ ਨਚ੍ਚਮਾਨਾ ''ਕਿੰਸੁ ਅਧਿਪ੍ਪਤੀ ਰਾਜਾ''ਤਿ ਗੀਤੰ ਗਾਯਤਿ? ਉਤ੍ਤਰੋ ''ਛਦ੍ਵਾਰਾਧਿਪ੍ਪਤੀ ਰਾਜਾ''ਤਿ ਪਟਿਗੀਤੰ ਗਾਯਿ। ਪੁਨ ਨਾਗਮਾਣਵਿਕਾ ''ਕੇਨਸ੍ਸੁ ਵੁਯ੍ਹਤੀ''ਤਿ ਤਸ੍ਸ ਗੀਤੰ ਗਾਯਤਿ? ਅਥਸ੍ਸਾ ਪਟਿਗੀਤੰ ਗਾਯਨ੍ਤੋ ਉਤ੍ਤਰੋ ''ਓਘੇਨ ਵੁਯ੍ਹਤੀ''ਤਿ ਇਮੰ ਗਾਥਮਾਹ। ਨਾਗਰਾਜਾ ਤੰ ਸੁਤ੍ਵਾਵ ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਭਾਵੰ ਞਤ੍ਵਾ ''ਮਯਾ ਏਕੰ ਬੁਦ੍ਧਨ੍ਤਰੰ ਏਵਰੂਪੰ ਪਦੰ ਨਾਮ ਨ ਸੁਤਪੁਬ੍ਬੰ, ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋ ਵਤ, ਭੋ, ਲੋਕੇ ਬੁਦ੍ਧੋ''ਤਿ ਤੁਟ੍ਠਮਾਨਸੋ ਨਙ੍ਗੁਟ੍ਠੇਨ ਉਦਕੰ ਪਹਰਿ, ਮਹਾਵੀਚਿਯੋ ਉਟ੍ਠਹਿੰਸੁ, ਉਭੋ ਤੀਰਾਨਿ ਭਿਜ੍ਜਿੰਸੁ। ਇਤੋ ਚਿਤੋ ਚ ਉਸਭਮਤ੍ਤੇ ਠਾਨੇ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਉਦਕੇ ਨਿਮੁਜ੍ਜਿੰਸੁ। ਸੋ ਏਤ੍ਤਕੰ ਮਹਾਜਨੰ ਫਣੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਉਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਥਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਪੇਸਿ। ਸੋ ਉਤ੍ਤਰੰ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ''ਕਹੰ, ਸਾਮਿ, ਸਤ੍ਥਾ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ''ਏਕਸ੍ਮਿੰ ਰੁਕ੍ਖਮੂਲੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ, ਮਹਾਰਾਜਾ''ਤਿ। ਸੋ ''ਏਹਿ, ਸਾਮਿ, ਗਚ੍ਛਾਮਾ''ਤਿ ਉਤ੍ਤਰੇਨ ਸਦ੍ਧਿੰ ਅਗਮਾਸਿ। ਮਹਾਜਨੋਪਿ ਤੇਨ ਸਦ੍ਧਿੰਯੇਵ ਗਤੋ। ਨਾਗਰਾਜਾ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਛਬ੍ਬਣ੍ਣਰੰਸੀਨੰ ਅਨ੍ਤਰੰ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰੰ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਰੋਦਮਾਨੋ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਅਥ ਨੰ ਸਤ੍ਥਾ ਆਹ – ''ਕਿੰ ਇਦੰ, ਮਹਾਰਾਜਾ''ਤਿ? ''ਅਹੰ, ਭਨ੍ਤੇ, ਤੁਮ੍ਹਾਦਿਸਸ੍ਸ ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਸਾਵਕੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਵੀਸਤਿ ਵਸ੍ਸਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਸਮਣਧਮ੍ਮੰ ਅਕਾਸਿੰ, ਸੋਪਿ ਮੰ ਸਮਣਧਮ੍ਮੋ ਨਿਦ੍ਧਾਰੇਤੁੰ ਨਾਸਕ੍ਖਿ। ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਕੰ ਏਰਕਪਤ੍ਤਛਿਨ੍ਨਮਤ੍ਤੰ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਅਹੇਤੁਕਪਟਿਸਨ੍ਧਿੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਉਰੇਨ ਪਰਿਸਕ੍ਕਨਟ੍ਠਾਨੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋਸ੍ਮਿ, ਏਕੰ ਬੁਦ੍ਧਨ੍ਤਰੰ ਨੇਵ ਮਨੁਸ੍ਸਤ੍ਤੰ ਲਭਾਮਿ, ਨ ਸਦ੍ਧਮ੍ਮਸ੍ਸਵਨੰ, ਨ ਤੁਮ੍ਹਾਦਿਸਸ੍ਸ ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਦਸ੍ਸਨ''ਨ੍ਤਿ ਸਤ੍ਥਾ ਤਸ੍ਸ ਕਥੰ ਸੁਤ੍ਵਾ, ''ਮਹਾਰਾਜ, ਮਨੁਸ੍ਸਤ੍ਤੰ ਨਾਮ ਦੁਲ੍ਲਭਮੇਵ, ਤਥਾ ਸਦ੍ਧਮ੍ਮਸ੍ਸਵਨੰ , ਤਥਾ ਬੁਦ੍ਧੁਪ੍ਪਾਦੋ, ਇਦੰ ਕਿਚ੍ਛੇਨ ਕਸਿਰੇਨ ਲਬ੍ਭਤੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮੰ ਦੇਸੇਨ੍ਤੋ ਇਮੰ ਗਾਥਮਾਹ –

੧੮੨.''ਕਿਚ੍ਛੋ ਮਨੁਸ੍ਸਪਟਿਲਾਭੋ, ਕਿਚ੍ਛੰ ਮਚ੍ਚਾਨ ਜੀਵਿਤੰ।
ਕਿਚ੍ਛੰ ਸਦ੍ਧਮ੍ਮਸ੍ਸਵਨੰ, ਕਿਚ੍ਛੋ ਬੁਦ੍ਧਾਨਮੁਪ੍ਪਾਦੋ''ਤਿ॥

ਤਸ੍ਸਤ੍ਥੋ – ਮਹਨ੍ਤੇਨ ਹਿ ਵਾਯਾਮੇਨ ਮਹਨ੍ਤੇਨ ਕੁਸਲੇਨ ਲਦ੍ਧਤ੍ਤਾ ਮਨੁਸ੍ਸਤ੍ਤਪਟਿਲਾਭੋ ਨਾਮ ਕਿਚ੍ਛੋ ਦੁਲ੍ਲਭੋ। ਨਿਰਨ੍ਤਰੰ ਕਸਿਕਮ੍ਮਾਦੀਨਿ ਕਤ੍ਵਾ ਜੀਵਿਤਵੁਤ੍ਤਿੰ ਘਟਨਤੋਪਿ ਪਰਿਤ੍ਤਟ੍ਠਾਯਿਤਾਯਪਿ ਮਚ੍ਚਾਨੰ ਜੀਵਿਤੰ ਕਿਚ੍ਛੰ। ਅਨੇਕੇਸੁਪਿ ਕਪ੍ਪੇਸੁ

ਧਮ੍ਮਦੇਸਕਸ੍ਸ ਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਦੁਲ੍ਲਭਤਾਯ ਸਦ੍ਧਮ੍ਮਸ੍ਸਵਨਮ੍ਪਿ ਕਿਚ੍ਛਂ। ਮਹਨ੍ਤੇਨ ਵਾਯਾਮੇਨ ਅਭਿਨੀਹਾਰਸ੍ਸ ਸਮਿਜ੍ਝਨਤੋ ਸਮਿਦ੍ਧਾਭਿਨੀਹਾਰਸ੍ਸ ਚ ਅਨੇਕੇਹਿਪਿ ਕਪ੍ਪਕੋਟਿਸਹਸ੍ਸੇਹਿ ਦੁਲ੍ਲਭੁਪ੍ਪਾਦਤੋ ਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਉਪ੍ਪਾਦੋਪਿ ਕਿਚ੍ਛੋਯੇਵ, ਅਤਿਵਿਯ ਦੁਲ੍ਲਭੋਤਿ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਚਤੁਰਾਸੀਤਿਯਾ ਪਾਣਸਹਸ੍ਸਾਨਂ ਧਮ੍ਮਾਭਿਸਮਯੋ ਅਹੋਸਿ। ਨਾਗਰਾਜਾਪਿ ਤਂਦਿਵਸਂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਂ ਲਭੇਯ੍ਯ, ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਗਤਤ੍ਤਾ ਪਨ ਨਾਲਤ੍ਥ। ਸੋ ਯੇਸੁ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਗ੍ਗਹਣਤਚਜਹਨਵਿਸ੍ਸਟ੍ਠਨਿਦ੍ਦੋਕ੍ਕਮਨਸਜਾਤਿਯਾਮੇਥੁਨਸੇਵਨਚੁਤਿਸਙ੍ਖਾਤੇਸੁ ਪਞ੍ਚਸੁ ਠਾਨੇਸੁ ਨਾਗਸਰੀਰਮੇਵ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਕਿਲਮਨ੍ਤਿ, ਤੇਸੁ ਅਕਿਲਮਨਭਾਵਂ ਪਤ੍ਵਾ ਮਾਣਵਰੂਪੇਨੇਵ ਵਿਚਰਿਤੁਂ ਲਭਤੀਤਿ।

ਏਰਕਪਤ੍ਤਨਾਗਰਾਜਵਤ੍ਥੁ ਤਤਿਯਂ।

੪. ਆਨਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰਪਞ੍ਹਵਤ੍ਥੁ

ਸਬ੍ਬਪਾਪਸ੍ਸ ਅਕਰਣਨ੍ਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਆਨਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਪਞ੍ਹਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਥੇਰੋ ਕਿਰ ਦਿਵਾਟ੍ਠਾਨੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਸਤ੍ਥਾਰਾ ਸਤ੍ਤਨ੍ਨਂ ਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਮਾਤਾਪਿਤਰੋ ਆਯੁਪਰਿਚ੍ਛੇਦੋ ਬੋਧਿ ਸਾਵਕਸਨ੍ਨਿਪਾਤੋ ਅਗ੍ਗਸਾਵਕਸਨ੍ਨਿਪਾਤੋ ਅਗ੍ਗਸਾਵਕਉਪਟ੍ਠਾਕੋਤਿ ਇਦਂ ਸਬ੍ਬਂ ਕਥਿਤਂ, ਉਪੋਸਥੋ ਪਨ ਅਕਥਿਤੋ, ਕਿਂ ਨੁ ਖੋ ਤੇਸਮ੍ਪਿ ਅਯਮੇਵ ਉਪੋਸਥੋ, ਅਞ੍ਞੋ''ਤਿ? ਸੋ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਤਮਤ੍ਥਂ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਯਸ੍ਮਾ ਪਨ ਤੇਸਂ ਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਕਾਲਭੇਦੋਵ ਅਹੋਸਿ, ਨ ਕਥਾਭੇਦੋ। ਵਿਪਸ੍ਸੀ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ ਹਿ ਸਤ੍ਤਮੇ ਸਤ੍ਤਮੇ ਸਂਵਚ੍ਛਰੇ ਉਪੋਸਥਂ ਅਕਾਸਿ। ਏਕਦਿਵਸਂ ਦਿਨ੍ਨੋਵਾਦੋਯੇਵ ਹਿਸ੍ਸ ਸਤ੍ਤਨ੍ਨਂ ਸਂਵਚ੍ਛਰਾਨਂ ਅਲਂ ਹੋਤਿ। ਸਿਖੀ ਚੇਵ ਵੇਸ੍ਸਭੂ ਚ ਛਟ੍ਠੇ ਛਟ੍ਠੇ ਸਂਵਚ੍ਛਰੇ ਉਪੋਸਥਂ ਕਰਿਂਸੁ, ਕਕੁਸਨ੍ਧੋ ਕੋਣਾਗਮਨੋ ਚ ਸਂਵਚ੍ਛਰੇ ਸਂਵਚ੍ਛਰੇ। ਕਸ੍ਸਪਦਸਬਲੋ ਛਟ੍ਠੇ ਛਟ੍ਠੇ ਮਾਸੇ ਉਪੋਸਥਂ ਅਕਾਸਿ। ਏਕਦਿਵਸਂ ਦਿਨ੍ਨੋਵਾਦੋ ਏਵ ਹਿਸ੍ਸ ਛਨ੍ਨਂ ਮਾਸਾਨਂ ਅਲਂ ਅਹੋਸਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਸਤ੍ਥਾ ਤੇਸਂ ਇਮਂ ਕਾਲਭੇਦਂ ਆਰੋਚੇਤ੍ਵਾ ''ਓਵਾਦਗਾਥਾ ਪਨ ਨੇਸਂ ਇਮਾਯੇਵਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬੇਸਂ ਏਕਮੇਵ ਉਪੋਸਥਂ ਆਵਿ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਇਮਾ ਗਾਥਾ ਅਭਾਸਿ –

੧੮੩.''ਸਬ੍ਬਪਾਪਸ੍ਸ ਅਕਰਣਂ, ਕੁਸਲਸ੍ਸ ਉਪਸਮ੍ਪਦਾ।
ਸਚਿਤ੍ਤਪਰਿਯੋਦਪਨਂ, ਏਤਂ ਬੁਦ੍ਧਾਨ ਸਾਸਨਂ॥

੧੮੪.''ਖਨ੍ਤੀ ਪਰਮਂ ਤਪੋ ਤਿਤਿਕ੍ਖਾ,
ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਪਰਮਂ ਵਦਨ੍ਤਿ ਬੁਦ੍ਧਾ।
ਨ ਹਿ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ ਪਰੂਪਘਾਤੀ,
ਨ ਸਮਣੋ ਹੋਤਿ ਪਰਂ ਵਿਹੇਠਯਨ੍ਤੋ॥

੧੮੫.''ਅਨੂਪਵਾਦੋ ਅਨੂਪਘਾਤੋ, ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖੇ ਚ ਸਂਵਰੋ।
ਮਤ੍ਤਞ੍ਞੁਤਾ ਚ ਭਤ੍ਤਸ੍ਮਿਂ, ਪਨ੍ਤਞ੍ਚ ਸਯਨਾਸਨਂ।
ਅਧਿਚਿਤ੍ਤੇ ਚ ਆਯੋਗੋ, ਏਤਂ ਬੁਦ੍ਧਾਨ ਸਾਸਨ''ਨ੍ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਸਬ੍ਬਪਾਪਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਸਬ੍ਬਸ੍ਸ ਅਕੁਸਲਕਮ੍ਮਸ੍ਸ। **ਉਪਸਮ੍ਪਦਾ**ਤਿ ਅਭਿਨਿਕ੍ਖਮਨਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਯਾਵ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗਾ ਕੁਸਲਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਾਦਨਞ੍ਚੇਵ ਉਪ੍ਪਾਦਿਤਸ੍ਸ ਚ ਭਾਵਨਾ। **ਸਚਿਤ੍ਤਪਰਿਯੋਦਪਨ**ਨ੍ਤਿ ਪਞ੍ਚਹਿ ਨੀਵਰਣੇਹਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਵੋਦਾਪਨਂ। **ਏਤਂ ਬੁਦ੍ਧਾਨ ਸਾਸਨ**ਨ੍ਤਿ ਸਬ੍ਬਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਅਯਮਨੁਸਿਟ੍ਠਿ।

ਖਨ੍ਤੀਤਿ ਯਾ ਏਸਾ ਤਿਤਿਕ੍ਖਾਸਙ੍ਖਾਤਾ ਖਨ੍ਤੀ ਨਾਮ, ਇਦਂ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸਾਸਨੇ ਪਰਮਂ ਉਤ੍ਤਮਂ ਤਪੋ। **ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਪਰਮਂ ਵਦਨ੍ਤਿ ਬੁਦ੍ਧਾ**ਤਿ ਬੁਦ੍ਧਾ ਚ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਾ ਚ ਅਨੁਬੁਦ੍ਧਾ ਚਾਤਿ ਇਮੇ ਤਯੋ ਬੁਦ੍ਧਾ ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਉਤ੍ਤਮਨ੍ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। **ਨ ਹਿ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ**ਤਿ ਪਾਣਿਆਦੀਹਿ ਪਰਂ ਅਪਹਨਨ੍ਤੋ ਵਿਹੇਠੇਨ੍ਤੋ ਪਰੂਪਘਾਤੀ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ ਨਾਮ ਨ ਹੋਤਿ। **ਨ ਸਮਣੋ**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਪਰਂ ਵਿਹੇਠਯਨ੍ਤੋ ਸਮਣੋਪਿ ਨ ਹੋਤਿਯੇਵ ।

ਅਨੂਪਵਾਦੋਤਿ ਅਨੂਪਵਾਦਨਞ੍ਚੇਵ ਅਨੂਪਵਾਦਾਪਨਞ੍ਚ। **ਅਨੂਪਘਾਤੋ**ਤਿ ਅਨੂਪਘਾਤਨਞ੍ਚੇਵ ਅਨੂਪਘਾਤਾਪਨਞ੍ਚ । **ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖੇ**ਤਿ ਜੇਟ੍ਠਕਸੀਲੇ। **ਸਂਵਰੋ**ਤਿ ਪਿਦਹਨਂ। **ਮਤ੍ਤਞ੍ਞੁਤਾ**ਤਿ ਮਤ੍ਤਞ੍ਞੁਭਾਵੋ ਪਮਾਣਜਾਨਨਂ। **ਪਨ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਵਿਵਿਤ੍ਤਂ। **ਅਧਿਚਿਤ੍ਤੇ**ਤਿ ਅਟ੍ਠਸਮਾਪਤ੍ਤਿਸਙ੍ਖਾਤੇ ਅਧਿਚਿਤ੍ਤੇ। **ਆਯੋਗੋ**ਤਿ ਪਯੋਗਕਰਣਂ। **ਏਤ**ਨ੍ਤਿ ਏਤਂ ਸਬ੍ਬੇਸਂ ਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਸਾਸਨਂ। ਏਤ੍ਥ ਹਿ ਅਨੂਪਵਾਦੇਨ ਵਾਚਸਿਕਂ ਸੀਲਂ ਕਥਿਤਂ, ਅਨੂਪਘਾਤੇਨ ਕਾਯਿਕਸੀਲਂ, ''ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖੇ ਚ ਸਂਵਰੋ''ਤਿ ਸੀਲਂ ਕਥਿਤਂ, ਅਨੂਪਘਾਤੇਨ ਕਾਯਿਕਸੀਲਂ, ''ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖੇ ਚ ਸਂਵਰੋ''ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਸੀਲਞ੍ਚੇਵ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਸਂਵਰਞ੍ਚ, ਮਤ੍ਤਞ੍ਞੁਤਾਯ ਆਜੀਵਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧਿ ਚੇਵ ਪਚ੍ਚਯਸਨ੍ਨਿਸਿਤਸੀਲਞ੍ਚ, ਪਨ੍ਤਸੇਨਾਸਨੇਨ ਸਪ੍ਪਾਯਸੇਨਾਸਨਂ, ਅਧਿਚਿਤ੍ਤੇਨ ਅਟ੍ਠ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਯੋ। ਏਵਂ ਇਮਾਯ ਗਾਥਾਯ ਤਿਸ੍ਸੋਪਿ ਸਿਕ੍ਖਾ ਕਥਿਤਾ ਏਵ ਹੋਨ੍ਤੀਤਿ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਬਹੂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਾਦੀਨਿ ਪਾਪੁਣਿਂਸੂਤਿ।

ਆਨਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰਪਞ੍ਹਵਤ੍ਥੁ ਚਤੁਤ੍ਥਂ।

੫. ਅਨਭਿਰਤਭਿਕ੍ਖੁਵਤ੍ਥੁ

ਨ ਕਹਾਪਣਵਸ੍ਸੇਨਾਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਏਕਂ ਅਨਭਿਰਤਭਿਕ੍ਖੁਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਸੋ ਕਿਰ ਸਾਸਨੇ ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾ ਲਦ੍ਧੂਪਸਮ੍ਪਦੋ ''ਅਸੁਕਟ੍ਠਾਨਂ ਨਾਮ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਉਦ੍ਦੇਸਂ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਾਹੀ''ਤਿ ਉਪਜ੍ਝਾਯੇਨ ਪੇਸਿਤੋ ਤਤ੍ਥ ਅਗਮਾਸਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਪਿਤੁਨੋ ਰੋਗੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿ। ਸੋ ਪੁਤ੍ਤਂ ਦਟ੍ਠੁਕਾਮੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਤਂ ਪਕ੍ਕੋਸਿਤੁਂ ਸਮਤ੍ਥਂ ਕਞ੍ਚਿ ਅਲਭਿਤ੍ਵਾ ਪੁਤ੍ਤਸੋਕੇਨ ਵਿਪ੍ਪਲਪਨ੍ਤੋਯੇਵ ਆਸਨ੍ਨਮਰਣੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ''ਇਦਂ ਮੇ ਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਮੂਲਂ ਕਰੇਯ੍ਯਾਸੀ''ਤਿ ਕਹਾਪਣਸਤਂ ਕਨਿਟ੍ਠਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥੇ ਦਤ੍ਵਾ ਕਾਲਮਕਾਸਿ। ਸੋ ਦਹਰਸ੍ਸ ਆਗਤਕਾਲੇ ਪਾਦਮੂਲੇ ਨਿਪਤਿਤ੍ਵਾ ਪਵਟ੍ਟੇਨ੍ਤੋ ਰੋਦਿਤ੍ਵਾ, ''ਭਨ੍ਤੇ, ਪਿਤਾ ਤੇ ਵਿਪ੍ਪਲਪਨ੍ਤੋਵ ਕਾਲਕਤੋ, ਮਯ੍ਹਂ ਪਨ ਤੇਨ ਕਹਾਪਣਸਤਂ ਹਤ੍ਥੇ ਠਪਿਤਂ, ਤੇਨ ਕਿਂ ਕਰੋਮੀ''ਤਿ ਆਹ। ਦਹਰੋ ''ਨ ਮੇ ਕਹਾਪਣੇਹਿ ਅਤ੍ਥੋ''ਤਿ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਅਪਰਭਾਗੇ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਕਿਂ ਮੇ ਪਰਕੁਲੇਸੁ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਿਤ੍ਵਾ ਜੀਵਿਤੇਨ, ਸਕ੍ਕਾ ਤਂ ਕਹਾਪਣਸਤਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਜੀਵਿਤੁਂ, ਵਿਬ੍ਭਮਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ। ਸੋ ਅਨਭਿਰਤਿਯਾ ਪੀਲ਼ਿਤੋ ਵਿਸ੍ਸਟ੍ਠਸਜ੍ਝਾਯਨਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨੋ ਪਣ੍ਡੁਰੋਗੀ ਵਿਯ ਅਹੋਸਿ। ਅਥ ਨਂ ਦਹਰਸਾਮਣੇਰਾ ''ਕਿਂ ਇਦ''ਨ੍ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ''ਉਕ੍ਕਣ੍ਠਿਤੋਮ੍ਹੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਆਚਰਿਯੁਪਜ੍ਝਾਯਾਨਂ ਆਚਿਕ੍ਖਿਂਸੁ। ਅਥ ਨਂ ਤੇ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਨੇਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥੁ ਦਸ੍ਸੇਸੁਂ। ਸਤ੍ਥਾ ''ਸਚ੍ਚਂ ਕਿਰ ਤ੍ਵਂ ਉਕ੍ਕਣ੍ਠਿਤੋ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ, ''ਆਮ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ''ਕਸ੍ਮਾ ਏਵਮਕਾਸਿ, ਅਤ੍ਥਿ ਪਨ ਤੇ ਕੋਚਿ ਜੀਵਿਤਪਚ੍ਚਯੋ''ਤਿ ਆਹ। ''ਆਮ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ। ''ਕਿਂ ਤੇ ਅਤ੍ਥੀ''ਤਿ? ''ਕਹਾਪਣਸਤਂ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ। ਤੇਨ ਹਿ ਕਤ੍ਥਚਿ ਤਾਵ ਸਕ੍ਖਰਾ ਆਹਰ, ਗਣੇਤ੍ਵਾ ਜਾਨਿਸ੍ਸਾਮ ''ਸਕ੍ਕਾ ਵਾ ਤਾਵਤ੍ਤਕੇਨ ਜੀਵਿਤੁਂ, ਨੋ ਵਾ''ਤਿ। ਸੋ ਸਕ੍ਖਰਾ ਆਹਰਿ। ਅਥ ਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਆਹ – ''ਪਰਿਭੋਗਤ੍ਥਾਯ ਤਾਵ ਪਣ੍ਣਾਸਂ ਠਪੇਹਿ, ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਗੋਣਾਨਂ ਅਤ੍ਥਾਯ ਚਤੁਵੀਸਤਿ, ਏਤ੍ਤਕਂ ਨਾਮ ਬੀਜਤ੍ਥਾਯ, ਯੁਗਨਙ੍ਗਲਤ੍ਥਾਯ, ਕੁਦ੍ਦਾਲਵਾਸਿਫਰਸੁਅਤ੍ਥਾਯਾ''ਤਿ ਏਵਂ ਗਣਿਯਮਾਨੇ ਤਂ ਕਹਾਪਣਸਤਂ ਨਪ੍ਪਹੋਤਿ। ਅਥ ਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ''ਭਿਕ੍ਖੁ ਤਵ ਕਹਾਪਣਾ ਅਪ੍ਪਕਾ, ਕਥਂ ਏਤੇ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਤਣ੍ਹਂ ਪੂਰੇਸ੍ਸਸਿ, ਅਤੀਤੇ ਕਿਰ ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤਿਰਜ੍ਜਂ ਕਾਰੇਤ੍ਵਾ ਅਪ੍ਫੋਟਿਤਮਤ੍ਤੇਨ ਦ੍ਵਾਦਸਯੋਜਨਟ੍ਠਾਨੇ ਕਟਿਪ੍ਪਮਾਣੇਨ ਰਤਨਵਸ੍ਸਂ ਵਸ੍ਸਾਪੇਤੁਂ ਸਮਤ੍ਥੋ ਯਾਵ ਛਤ੍ਤਿਂਸ ਸਕ੍ਕਾ ਚਵਨ੍ਤਿ, ਏਤ੍ਤਕਂ ਕਾਲਂ ਦੇਵਰਜ੍ਜਂ ਕਾਰੇਤ੍ਵਾਪਿ ਮਰਣਕਾਲੇ ਤਣ੍ਹਂ ਅਪੂਰੇਤ੍ਵਾਵ ਕਾਲਮਕਾਸੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਤੇਨ ਯਾਚਿਤੋ ਅਤੀਤਂ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ **ਮਨ੍ਧਾਤੁਜਾਤਕਂ** (ਜਾ॰ ੧.੩.੨੨) ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਤ੍ਵਾ –

‘‘ਯਾਵਤਾ ਚਨ੍ਦਿਮਸੂਰਿਯਾ ਪਰਿਹਰਨ੍ਤਿ, ਦਿਸਾ ਭਨ੍ਤਿ ਵਿਰੋਚਨਾ।
ਸਬ੍ਬੇਵ ਦਾਸਾ ਮਨ੍ਧਾਤੁ, ਯੇ ਪਾਣਾ ਪਥਵਿਸ੍ਸਿਤਾ’’ਤਿ॥ –

ਇਮਿਸ੍ਸਾ ਗਾਥਾਯ ਅਨਨ੍ਤਰਾ ਇਮਾ ਦ੍ਵੇ ਗਾਥਾ ਅਭਾਸਿ –

੧੮੬.‘‘ਨ ਕਹਾਪਣਵਸ੍ਸੇਨ, ਤਿਤ੍ਤਿ ਕਾਮੇਸੁ ਵਿਜ੍ਜਤਿ।
ਅਪ੍ਪਸ੍ਸਾਦਾ ਦੁਖਾ ਕਾਮਾ, ਇਤਿ ਵਿਞ੍ਞਾਯ ਪਣ੍ਡਿਤੋ॥

੧੮੭.‘‘ਅਪਿ ਦਿਬ੍ਬੇਸੁ ਕਾਮੇਸੁ, ਰਤਿਂ ਸੋ ਨਾਧਿਗਚ੍ਛਤਿ।
ਤਣ੍ਹਕ੍ਖਯਰਤੋ ਹੋਤਿ, ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸਾਵਕੋ’’ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਕਹਾਪਣਵਸ੍ਸੇਨਾ**ਤਿ ਯਂ ਸੋ ਅਪ੍ਫੋਟੇਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਤਰਤਨਵਸ੍ਸਂ ਵਸ੍ਸਾਪੇਸਿ, ਤਂ ਇਧ ਕਹਾਪਣਵਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤੇਨਪਿ ਹਿ ਵਤ੍ਥੁਕਾਮਕਿਲੇਸਕਾਮੇਸੁ ਤਿਤ੍ਤਿ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ। ਏਵਂ ਦੁਪ੍ਪੂਰਾ ਏਸਾ ਤਣ੍ਹਾ। **ਅਪ੍ਪਸ੍ਸਾਦਾ**ਤਿ ਸੁਪਿਨਸਦਿਸਤਾਯ ਪਰਿਤ੍ਤਸੁਖਾ। **ਦੁਖਾ**ਤਿ ਦੁਕ੍ਖਕ੍ਖਨ੍ਧਾਦੀਸੁ ਆਗਤਦੁਕ੍ਖਵਸੇਨ ਪਨ ਬਹੁਦੁਕ੍ਖਾਵ। **ਇਤਿ ਵਿਞ੍ਞਾਯਾ**ਤਿ ਏਵਮੇਤੇ ਕਾਮੇ ਜਾਨਿਤ੍ਵਾ। **ਅਪਿ ਦਿਬ੍ਬੇਸੂ**ਤਿ ਸਚੇ ਹਿ ਦੇਵਾਨਂ ਉਪਕਪ੍ਪਨਕਕਾਮੇਹਿ ਨਿਮਨ੍ਤੇਯ੍ਯਾਪਿ ਆਯਸ੍ਮਾ ਸਮਿਦ੍ਧਿ ਵਿਯ ਏਵਮ੍ਪਿ ਤੇਸੁ ਕਾਮੇਸੁ ਰਤਿਂ ਨ ਵਿਨ੍ਦਤਿਯੇਵ। **ਤਣ੍ਹਕ੍ਖਯਰਤੋ**ਤਿ ਅਰਹਤ੍ਤੇ ਚੇਵ ਨਿਬ੍ਬਾਨੇ ਚ ਅਭਿਰਤੋ ਹੋਤਿ, ਤਂ ਪਤ੍ਥਯਮਾਨੋ ਵਿਹਰਤਿ। **ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸਾਵਕੋ**ਤਿ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੇਨ ਦੇਸਿਤਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਸਵਨੇਨ ਜਾਤੋ ਯੋਗਾਵਚਰਭਿਕ੍ਖੁਤਿ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਸੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਹਿ, ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਪਰਿਸਾਯਪਿ ਸਾਤ੍ਥਿਕਾ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾ ਅਹੋਸੀਤਿ।

ਅਨਭਿਰਤਭਿਕ੍ਖੁਵਤ੍ਥੁ ਪਞ੍ਚਮਂ।

੬. ਅਗ੍ਗਿਦਤ੍ਤਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਵਤ੍ਥੁ

ਬਹੁਂ ਵੇ ਸਰਣਂ ਯਨ੍ਤੀਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਵਾਲਿਕਰਾਸਿਮ੍ਹਿ ਨਿਸਿਨ੍ਨਂ ਅਗ੍ਗਿਦਤ੍ਤਂ ਨਾਮ ਕੋਸਲਰਞ੍ਞੋ ਪੁਰੋਹਿਤਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਸੋ ਕਿਰ ਮਹਾਕੋਸਲਸ੍ਸ ਪੁਰੋਹਿਤੋ ਅਹੋਸਿ। ਅਥ ਨਂ ਪਿਤਰਿ ਕਾਲਕਤੇ ਰਾਜਾ ਪਸੇਨਦਿ ਕੋਸਲੋ ‘‘ਪਿਤੁ ਮੇ ਪੁਰੋਹਿਤੋ’’ਤਿ ਗਾਰਵੇਨ ਤਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਠਾਨੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਅਤ੍ਤਨੋ ਉਪਟ੍ਠਾਨਂ ਆਗਤਕਾਲੇ ਪਚ੍ਚੁਗ੍ਗਮਨਂ ਕਰੋਤਿ, ‘‘ਆਚਰਿਯ, ਇਧ ਨਿਸੀਦਥਾ’’ਤਿ ਸਮਾਨਾਸਨਂ ਦਾਪੇਸਿ। ਸੋ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ‘‘ਅਯਂ ਰਾਜਾ ਮਯਿ ਅਤਿਵਿਯ ਗਾਰਵਂ ਕਰੋਤਿ, ਨ ਖੋ ਪਨ ਰਾਜੂਨਂ ਨਿਚ੍ਚਕਾਲਮੇਵ ਸਕ੍ਕਾ ਚਿਤ੍ਤਂ ਗਹੇਤੁਂ। ਸਮਾਨਵਯੇਨੇਵ ਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਰਜ੍ਜਸੁਖਂ ਨਾਮ ਸੁਖਂ ਹੋਤਿ, ਅਹਞ੍ਚਮ੍ਹਿ ਮਹਲ੍ਲਕੋ, ਪਬ੍ਬਜਿਤੁਂ ਮੇ ਯੁਤ੍ਤ’’ਨ੍ਤਿ। ਸੋ ਰਾਜਾਨਂ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਂ ਅਨੁਜਾਨਾਪੇਤ੍ਵਾ ਨਗਰੇ ਭੇਰਿਂ ਚਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਤਾਹੇਨ ਸਬ੍ਬਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਧਨਂ ਦਾਨਮੁਖੇ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਬਾਹਿਰਕਪਬ੍ਬਜ੍ਜਂ ਪਬ੍ਬਜਿ। ਤਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਦਸ ਪੁਰਿਸਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਅਨੁਪਬ੍ਬਜਿਂਸੁ। ਸੋ ਤੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਅਙ੍ਗਮਗਧਾਨਞ੍ਚ ਕੁਰੁਰਟ੍ਠਸ੍ਸ ਚ ਅਨ੍ਤਰੇ ਵਾਸਂ ਕਪ੍ਪੇਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਓਵਾਦਂ ਦੇਤਿ, ‘‘ਤਾਤਾ, ਯਸ੍ਸ ਕਾਮਵਿਤਕ੍ਕਾਦਯੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ, ਸੋ ਨਦਿਤੋ ਏਕੇਕਂ ਵਾਲੁਕਪੁਟਂ ਉਦ੍ਧਰਿਤ੍ਵਾ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਓਕਿਰਤੂ’’ਤਿ। ਤੇ ‘‘ਸਾਧੂ’’ਤਿ ਪਟਿਸ੍ਸੁਣਿਤ੍ਵਾ ਕਾਮਵਿਤਕ੍ਕਾਦੀਨਂ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਕਾਲੇ ਤਥਾ ਕਰਿਂਸੁ। ਅਪਰੇਨ ਸਮਯੇਨ ਮਹਾਵਾਲੁਕਰਾਸਿ ਅਹੋਸਿ, ਤਂ ਅਹਿਛਤ੍ਤੋ ਨਾਮ ਨਾਗਰਾਜਾ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਸਿ। ਅਙ੍ਗਮਗਧਵਾਸਿਨੋ ਚੇਵ ਕੁਰੁਰਟ੍ਠਵਾਸਿਨੋ ਚ ਮਾਸੇ ਮਾਸੇ ਤੇਸਂ ਮਹਨ੍ਤਂ ਸਕ੍ਕਾਰਂ ਅਭਿਹਰਿਤ੍ਵਾ ਦਾਨਂ ਦੇਨ੍ਤਿ। ਅਥ ਨੇਸਂ ਅਗ੍ਗਿਦਤ੍ਤੋ ਇਮਂ ਓਵਾਦਂ ਅਦਾਸਿ – ‘‘ਪਬ੍ਬਤਂ ਸਰਣਂ ਯਾਥ, ਵਨਂ ਸਰਣਂ ਯਾਥ, ਆਰਾਮਂ ਸਰਣਂ ਯਾਥ, ਰੁਕ੍ਖਂ ਸਰਣਂ ਯਾਥ, ਏਵਂ ਸਬ੍ਬਦੁਕ੍ਖਤੋ ਮੁਚ੍ਚਿਸ੍ਸਥਾ’’ਤਿ। ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕੇਪਿ ਇਮਿਨਾ ਓਵਾਦੇਨ ਓਵਦਿ।

ਬੋਧਿਸਤ੍ਤੋਪਿ ਕਤਾਭਿਨਿਕ੍ਖਮਨੋ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੋਧਿਂ ਪਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਸਾਵਤ੍ਥਿਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਪਚ੍ਚੂਸਕਾਲੇ ਲੋਕਂ ਵੋਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਅਗ੍ਗਿਦਤ੍ਤਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਂ ਸਦ੍ਧਿਂ ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕੇਹਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਞਾਣਜਾਲਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤੋ ਪਵਿਟ੍ਠਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਇਮੇ ਅਰਹਤ੍ਤਸ੍ਸ ਉਪਨਿਸ੍ਸਯਸਮ੍ਪਨ੍ਨਾ''ਤਿ ਞਤ੍ਵਾ ਸਾਯਨ੍ਹਸਮਯੇ ਮਹਾਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨਤ੍ਥੇਰਂ ਆਹ – ''ਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨ, ਕਿਂ ਪਸ੍ਸਸਿ ਅਗ੍ਗਿਦਤ੍ਤਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਂ ਮਹਾਜਨਂ ਅਤਿਤ੍ਥੇ ਪਕ੍ਖਨ੍ਦਾਪੇਨ੍ਤਂ, ਗਚ੍ਛ ਤੇਸਂ ਓਵਾਦਂ ਦੇਹੀ''ਤਿ। ਭਨ੍ਤੇ, ਬਹੂ ਏਤੇ, ਏਕਕਸ੍ਸ ਮਯ੍ਹਂ ਅਵਿਸਯ੍ਹਾ। ਸਚੇ ਤੁਮ੍ਹੇਪਿ ਆਗਮਿਸ੍ਸਥ, ਵਿਸਯ੍ਹਾ ਭਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀਤਿ। ਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨ, ਅਹਮ੍ਪਿ ਆਗਮਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਤ੍ਵਂ ਪੁਰਤੋ ਯਾਹੀਤਿ। ਥੇਰੋ ਪੁਰਤੋ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋਵ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਏਤੇ ਬਲਵਨ੍ਤੋ ਚੇਵ ਬਹੂ ਚ। ਸਚੇ ਸਬ੍ਬੇਸਂ ਸਮਾਗਮਟ੍ਠਾਨੇ ਕਿਞ੍ਚਿ ਕਥੇਸ੍ਸਾਮਿ, ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਵਗ੍ਗਵਗ੍ਗੇਨ ਉਟ੍ਠਹੇਯ੍ਯੁ''ਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਆਨੁਭਾਵੇਨ ਥੂਲਫੁਸਿਤਕਂ ਦੇਵਂ ਵੁਟ੍ਠਾਪੇਸਿ। ਤੇ ਥੂਲਫੁਸਿਤਕੇਸੁ ਪਤਨ੍ਤੇਸੁ ਉਟ੍ਠਾਯੁਟ੍ਠਾਯ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਣ੍ਣਸਾਲਂ ਪਵਿਸਿਂਸੁ। ਥੇਰੋ ਅਗ੍ਗਿਦਤ੍ਤਸ੍ਸ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸ੍ਸ ਪਣ੍ਣਸਾਲਦ੍ਵਾਰੇ ਠਤ੍ਵਾ ''ਅਗ੍ਗਿਦਤ੍ਤਾ''ਤਿ ਆਹ। ਸੋ ਥੇਰਸ੍ਸ ਸਦ੍ਦਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ''ਮਂ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਲੋਕੇ ਨਾਮੇਨ ਆਲਪਿਤੁਂ ਸਮਤ੍ਥੋ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ, ਕੋ ਨੁ ਖੋ ਮਂ ਨਾਮੇਨ ਆਲਪਤੀ''ਤਿ ਮਾਨਥਦ੍ਧਤਾਯ ''ਕੋ ਏਸੋ''ਤਿ ਆਹ। ''ਅਹਂ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ''ਤਿ। ''ਕਿਂ ਵਦੇਸੀ''ਤਿ? ''ਅਜ੍ਜ ਮੇ ਏਕਰਤ੍ਤਿਂ ਇਧ ਵਸਨਟ੍ਠਾਨਂ ਤ੍ਵਂ ਆਚਿਕ੍ਖਾਹੀ''ਤਿ। ''ਇਧ ਵਸਨਟ੍ਠਾਨਂ ਨਤ੍ਥਿ, ਏਕਸ੍ਸ ਏਕਾਵ ਪਣ੍ਣਸਾਲਾ''ਤਿ। ''ਅਗ੍ਗਿਦਤ੍ਤ, ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਨਾਮ ਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ, ਗਾਵੋ ਗੁਨ੍ਨਂ, ਪਬ੍ਬਜਿਤਾ ਪਬ੍ਬਜਿਤਾਨਂ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਮਾ ਏਵਂ ਕਰਿ, ਦੇਹਿ ਮੇ ਵਸਨਟ੍ਠਾਨ''ਨ੍ਤਿ। ''ਕਿਂ ਪਨ ਤ੍ਵਂ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ''ਤਿ? ''ਆਮ, ਪਬ੍ਬਜਿਤੋਮ੍ਹੀ''ਤਿ। ''ਸਚੇ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ, ਕਹਂ ਤੇ ਖਾਰਿਭਣ੍ਡਂ, ਕੋ ਪਬ੍ਬਜਿਤਪਰਿਕ੍ਖਾਰੋ''ਤਿ। ''ਅਤ੍ਥਿ ਮੇ ਪਰਿਕ੍ਖਾਰੋ, ਵਿਸੁਂ ਪਨ ਨਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਵਿਚਰਿਤੁਂ ਦੁਕ੍ਖਨ੍ਤਿ ਅਬ੍ਭਨ੍ਤਰੇਨੇਵ ਨਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਵਿਚਰਾਮਿ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ''ਤਿ। ਸੋ ''ਤਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਵਿਚਰਿਸ੍ਸਸੀ''ਤਿ ਥੇਰਸ੍ਸ ਕੁਜ੍ਝਿ। ਅਥ ਨਂ ਸੋ ਆਹ – ''ਅਮ੍ਹੇ, ਅਗ੍ਗਿਦਤ੍ਤ, ਮਾ ਕੁਜ੍ਝਿ, ਵਸਨਟ੍ਠਾਨਂ ਮੇ ਆਚਿਕ੍ਖਾਹੀ''ਤਿ। ਨਤ੍ਥਿ ਏਤ੍ਥ ਵਸਨਟ੍ਠਾਨਨ੍ਤਿ। ਏਤਸ੍ਮਿਂ ਪਨ ਵਾਲੁਕਰਾਸਿਮ੍ਹਿ ਕੋ ਵਸਤੀਤਿ। ਏਕੋ, ਨਾਗਰਾਜਾਤਿ। ਏਤਂ ਮੇ ਦੇਹੀਤਿ। ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਦਾਤੁਂ, ਭਾਰਿਯਂ ਏਤਸ੍ਸ ਕਮ੍ਮਨ੍ਤਿ। ਹੋਤੁ, ਦੇਹਿ ਮੇਤਿ। ਤੇਨ ਹਿ ਤ੍ਵਂ ਏਵ ਜਾਨਾਹੀਤਿ।

ਥੇਰੋ ਵਾਲੁਕਰਾਸਿਅਭਿਮੁਖੋ ਪਾਯਾਸਿ। ਨਾਗਰਾਜਾ ਤਂ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਅਯਂ ਸਮਣੋ ਇਤੋ ਆਗਚ੍ਛਤਿ, ਨ ਜਾਨਾਤਿ ਮਞ੍ਞੇ ਮਮ ਅਤ੍ਥਿਭਾਵਂ, ਧੂਮਾਯਿਤ੍ਵਾ ਨਂ ਮਾਰੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਧੂਮਾਯਿ। ਥੇਰੋ ''ਅਯਂ ਨਾਗਰਾਜਾ 'ਅਹਮੇਵ ਧੂਮਾਯਿਤੁਂ ਸਕ੍ਕੋਮਿ, ਅਞ੍ਞੇ ਨ ਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੀ'ਤਿ ਮਞ੍ਞੇ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤੀ''ਤਿ ਸਯਮ੍ਪਿ ਧੂਮਾਯਿ। ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਸਰੀਰਤੋ ਉਗ੍ਗਤਾ ਧੂਮਾ ਯਾਵ ਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕਾ ਉਟ੍ਠਹਿਂਸੁ। ਉਭੋਪਿ ਧੂਮਾ ਥੇਰਂ ਅਬਾਧੇਤ੍ਵਾ ਨਾਗਰਾਜਾਨਮੇਵ ਬਾਧੇਨ੍ਤਿ। ਨਾਗਰਾਜਾ ਧੂਮਵੇਗਂ ਸਹਿਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੋ ਪਜ੍ਜਲਿ। ਥੇਰੋਪਿ ਤੇਜੋਧਾਤੁਂ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਤੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂਯੇਵ ਪਜ੍ਜਲਿ। ਅਗ੍ਗਿਜਾਲਾ ਯਾਵ ਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕਾ ਉਟ੍ਠਹਿਂਸੁ। ਉਭੋਪਿ ਥੇਰਂ ਅਬਾਧੇਤ੍ਵਾ ਨਾਗਰਾਜਾਨਮੇਵ ਬਾਧਯਿਂਸੁ। ਅਥਸ੍ਸ ਸਕਲਸਰੀਰਂ ਉਕ੍ਕਾਹਿ ਪਦਿਤ੍ਤਂ ਵਿਯ ਅਹੋਸਿ। ਇਸਿਗਣੋ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਨਾਗਰਾਜਾ, ਸਮਣਂ ਝਾਪੇਤਿ, ਭਦ੍ਦਕੋ ਵਤ ਸਮਣੋ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਵਚਨਂ ਅਸੁਤ੍ਵਾ ਨਟ੍ਠੋ''ਤਿ। ਥੇਰੋ ਨਾਗਰਾਜਾਨਂ ਦਮੇਤ੍ਵਾ ਨਿਬ੍ਬਿਸੇਵਨਂ ਕਤ੍ਵਾ ਵਾਲੁਕਰਾਸਿਮ੍ਹਿ ਨਿਸੀਦਿ। ਨਾਗਰਾਜਾ ਵਾਲੁਕਰਾਸਿਂ ਭੋਗੇਹਿ ਪਰਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਕੂਟਾਗਾਰਕੁਚ੍ਛਿਪਮਾਣਂ ਫਣਂ ਮਾਪੇਤ੍ਵਾ ਥੇਰਸ੍ਸ ਉਪਰਿ ਧਾਰੇਸਿ।

ਇਸਿਗਣਾ ਪਾਤੋਵ ''ਸਮਣਸ੍ਸ ਮਤਭਾਵਂ ਵਾ ਅਮਤਭਾਵਂ ਵਾ ਜਾਨਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਥੇਰਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਂ ਵਾਲੁਕਰਾਸਿਮਤ੍ਥਕੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਅਞ੍ਜਲਿਂ ਪਗ੍ਗਯ੍ਹ ਅਭਿਤ੍ਥਵਨ੍ਤਾ ਆਹਂਸੁ – ''ਸਮਣ, ਕਚ੍ਚਿ ਨਾਗਰਾਜੇਨ ਨ ਬਾਧਿਤੋ''ਤਿ। ''ਕਿਂ ਨ ਪਸ੍ਸਥ ਮਮ ਉਪਰਿਫਣਂ ਧਾਰੇਤ੍ਵਾ ਠਿਤ''ਨ੍ਤਿ? ਤੇ ''ਅਚ੍ਛਰਿਯਂ ਵਤ ਭੋ, ਸਮਣਸ੍ਸ ਏਵਰੂਪੋ ਨਾਮ ਨਾਗਰਾਜਾ ਦਮਿਤੋ''ਤਿ ਥੇਰਂ ਪਰਿਵਾਰੇਤ੍ਵਾ ਅਟ੍ਠਂਸੁ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਖਣੇ ਸਤ੍ਥਾ ਆਗਤੋ। ਥੇਰੋ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਉਟ੍ਠਾਯ ਵਨ੍ਦਿ। ਅਥ ਨਂ ਇਸਯੋ ਆਹਂਸੁ – ''ਅਯਮ੍ਪਿ ਤਯਾ ਮਹਨ੍ਤਤਰੋ''ਤਿ। ਏਸੋ ਭਗਵਾ ਸਤ੍ਥਾ, ਅਹਂ ਇਮਸ੍ਸ ਸਾਵਕੋਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਵਾਲੁਕਰਾਸਿਮਤ੍ਥਕੇ ਨਿਸੀਦਿ, ਇਸਿਗਣੋ ''ਅਯਂ ਤਾਵ ਸਾਵਕਸ੍ਸ ਆਨੁਭਾਵੋ, ਇਮਸ੍ਸ ਪਨ ਆਨੁਭਾਵੋ ਕੀਦਿਸੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਅਞ੍ਜਲਿਂ ਪਗ੍ਗਯ੍ਹ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਅਭਿਤ੍ਥਵਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਅਗ੍ਗਿਦਤ੍ਤਂ ਆਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਆਹ – ''ਅਗ੍ਗਿਦਤ੍ਤ, ਤ੍ਵਂ ਤਵ ਸਾਵਕਾਨਞ੍ਚ ਉਪਟ੍ਠਾਕਾਨਞ੍ਚ ਓਵਾਦਂ ਦਦਮਾਨੋ ਕਿਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਦੇਸੀ''ਤਿ। ''ਏਤਂ ਪਬ੍ਬਤਂ ਸਰਣਂ ਗਚ੍ਛਥ, ਵਨਂ ਆਰਾਮਂ ਰੁਕ੍ਖਂ ਸਰਣਂ ਗਚ੍ਛਥ। ਏਤਾਨਿ ਹਿ ਸਰਣਂ ਗਤੋ ਸਬ੍ਬਦੁਕ੍ਖਾ ਪਮੁਚ੍ਚਤੀ''ਤਿ ਏਵਂ ਤੇਸਂ

ਓਵਾਦਂ ਦਮ੍ਮੀਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ''ਨ ਖੋ, ਅਗ੍ਗਿਦਤ੍ਤ, ਏਤਾਨਿ ਸਰਣਂ ਗਤੋ ਸਬ੍ਬਦੁਕ੍ਖਾ ਪਮੁਚ੍ਚਤਿ, ਬੁਦ੍ਧਂ ਧਮ੍ਮਂ ਸਙ੍ਘਂ ਪਨ ਸਰਣਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਕਲਵਟ੍ਟਦੁਕ੍ਖਾ ਪਮੁਚ੍ਚਤੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮਾ ਗਾਥਾ ਅਭਾਸਿ –

੧੮੮.''ਬਹੁਂ ਵੇ ਸਰਣਂ ਯਨ੍ਤਿ, ਪਬ੍ਬਤਾਨਿ ਵਨਾਨਿ ਚ।
ਆਰਾਮਰੁਕ੍ਖਚੇਤ੍ਯਾਨਿ, ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਭਯਤਜ੍ਜਿਤਾ॥

੧੮੯.''ਨੇਤਂ ਖੋ ਸਰਣਂ ਖੇਮਂ, ਨੇਤਂ ਸਰਣਮੁਤ੍ਤਮਂ।
ਨੇਤਂ ਸਰਣਮਾਗਮ੍ਮ, ਸਬ੍ਬਦੁਕ੍ਖਾ ਪਮੁਚ੍ਚਤਿ॥

੧੯੦.''ਯੋ ਚ ਬੁਦ੍ਧਞ੍ਚ ਧਮ੍ਮਞ੍ਚ, ਸਙ੍ਘਞ੍ਚ ਸਰਣਂ ਗਤੋ।
ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਅਰਿਯਸਚ੍ਚਾਨਿ, ਸਮ੍ਮਪ੍ਪਞ੍ਞਾਯ ਪਸ੍ਸਤਿ॥

੧੯੧.''ਦੁਕ੍ਖਂ ਦੁਕ੍ਖਸਮੁਪ੍ਪਾਦਂ, ਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸ ਚ ਅਤਿਕ੍ਕਮਂ।
ਅਰਿਯਂ ਚਟ੍ਠਙ੍ਗਿਕਂ ਮਗ੍ਗਂ, ਦੁਕ੍ਖੂਪਸਮਗਾਮਿਨਂ॥

੧੯੨.''ਏਤਂ ਖੋ ਸਰਣਂ ਖੇਮਂ, ਏਤਂ ਸਰਣਮੁਤ੍ਤਮਂ।
ਏਤਂ ਸਰਣਮਾਗਮ੍ਮ, ਸਬ੍ਬਦੁਕ੍ਖਾ ਪਮੁਚ੍ਚਤੀ''ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਬਹੁ**ਨ੍ਤਿ ਬਹੁ। **ਪਬ੍ਬਤਾਨੀ**ਤਿ ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਇਸਿਗਿਲਿਵੇਪੁਲ੍ਲਵੇਭਾਰਾਦਿਕੇ ਪਬ੍ਬਤੇ ਚ ਮਹਾਵਨਗੋਸਿਙ੍ਗਸਾਲਵਨਾਦੀਨਿ ਵਨਾਨਿ ਚ ਵੇਲ਼ੁਵਨਜੀਵਕਮ੍ਬਵਨਾਦਯੋ ਆਰਾਮੇ ਚ ਉਦੇਨਚੇਤਿਯਗੋਤਮਚੇਤਿਯਾਦੀਨਿ ਰੁਕ੍ਖਚੇਤ੍ਯਾਨਿ ਚ ਤੇ ਤੇ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਤੇਨ ਤੇਨ ਭਯੇਨ ਤਜ੍ਜਿਤਾ ਭਯਤੋ ਮੁਚ੍ਚਿਤੁਕਾਮਾ ਪੁਤ੍ਤਲਾਭਾਦੀਨਿ ਵਾ ਪਤ੍ਥਯਮਾਨਾ ਸਰਣਂ ਯਨ੍ਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਨੇਤਂ ਸਰਣ**ਨ੍ਤਿ ਏਤਂ ਸਬ੍ਬਮ੍ਪਿ ਸਰਣਂ ਨੇਵ ਖੇਮਂ ਨ ਉਤ੍ਤਮਂ, ਨ ਚ ਏਤਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਜਾਤਿਆਦਿਧਮ੍ਮੇਸੁ ਸਤ੍ਤੇਸੁ ਏਕੋਪਿ ਜਾਤਿਆਦਿਤੋ ਸਬ੍ਬਦੁਕ੍ਖਾ ਪਮੁਚ੍ਚਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਯੋ ਚਾਤਿ ਇਦਂ ਅਖੇਮਂ ਅਨੁਤ੍ਤਮਂ ਸਰਣਂ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਖੇਮਂ ਉਤ੍ਤਮਂ ਸਰਣਂ ਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ ਆਰਦ੍ਧਂ। ਤਸ੍ਸਤ੍ਥੋ – ਯੋ ਚ ਗਹਟ੍ਠੋ ਵਾ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ ਵਾ ''ਇਤਿਪਿ ਸੋ ਭਗਵਾ ਅਰਹਂ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ''ਤਿਆਦਿਕਂ ਬੁਦ੍ਧਧਮ੍ਮਸਙ੍ਘਾਨੁਸ੍ਸਤਿਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਸੇਟ੍ਠਵਸੇਨ ਬੁਦ੍ਧਞ੍ਚ ਧਮ੍ਮਞ੍ਚ ਸਙ੍ਘਞ੍ਚ ਸਰਣਂ ਗਤੋ, ਤਸ੍ਸਪਿ ਤਂ ਸਰਣਗਮਨਂ ਅਞ੍ਞਤਿਤ੍ਥਿਯਵਨ੍ਦਨਾਦੀਹਿ ਕੁਪ੍ਪਤਿ ਚਲਤਿ। ਤਸ੍ਸ ਪਨ ਅਚਲਭਾਵਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ ਮਗ੍ਗੇਨ ਆਗਤਸਰਣਮੇਵ ਪਕਾਸਨ੍ਤੋ **ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਅਰਿਯਸਚ੍ਚਾਨਿ ਸਮ੍ਮਪ੍ਪਞ੍ਞਾਯ ਪਸ੍ਸਤੀ**ਤਿ ਆਹ। ਯੋ ਹਿ ਏਤੇਸਂ ਸਚ੍ਚਾਨਂ ਦਸ੍ਸਨਵਸੇਨ ਏਤਾਨਿ ਸਰਣਂ ਗਤੋ, ਏਤਸ੍ਸ ਏਤਂ ਸਰਣਂ ਖੇਮਞ੍ਚ ਉਤ੍ਤਮਞ੍ਚ, ਸੋ ਚ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਏਤਂ ਸਰਣਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਸਕਲਸ੍ਮਾਪਿ ਵਟ੍ਟਦੁਕ੍ਖਾ ਪਮੁਚ੍ਚਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ **ਏਤਂ ਖੋ ਸਰਣਂ ਖੇਮ**ਨ੍ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਤੇ ਇਸਯੋ ਸਹ ਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਹਿ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਂ ਯਾਚਿਂਸੁ। ਸਤ੍ਥਾਪਿ ਚੀਵਰਗਬ੍ਭਤੋ ਹਤ੍ਥਂ ਪਸਾਰੇਤ੍ਵਾ ''ਏਥ ਭਿਕ੍ਖਵੋ, ਚਰਥ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯ''ਨ੍ਤਿ ਆਹ। ਤੇ ਤਙ੍ਖਣੇਯੇਵ ਅਟ੍ਠਪਰਿਕ੍ਖਾਰਧਰਾ ਵਸ੍ਸਸਟ੍ਠਿਕਥੇਰਾ ਵਿਯ ਅਹੇਸੁਂ। ਸੋ ਚ ਸਬ੍ਬੇਸਮ੍ਪਿ ਅਙ੍ਗਮਗਧਕੁਰੁਰਟ੍ਠਵਾਸੀਨਂ ਸਕ੍ਕਾਰਂ ਆਦਾਯ ਆਗਮਨਦਿਵਸੋ ਅਹੋਸਿ। ਤੇ ਸਕ੍ਕਾਰਂ ਆਦਾਯ ਆਗਤਾ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਤੇ ਇਸਯੋ ਪਬ੍ਬਜਿਤੇ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਕਿਂ ਨੁ ਖੋ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਅਗ੍ਗਿਦਤ੍ਤਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਮਹਾ, ਉਦਾਹੁ ਸਮਣੋ ਗੋਤਮੋ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਸਮਣਸ੍ਸ ਗੋਤਮਸ੍ਸ ਆਗਤਤ੍ਤਾ ''ਅਗ੍ਗਿਦਤ੍ਤੋਵ ਮਹਾ''ਤਿ ਮਞ੍ਞਿਂਸੁ। ਸਤ੍ਥਾ ਤੇਸਂ ਅਜ੍ਝਾਸਯਂ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ, ''ਅਗ੍ਗਿਦਤ੍ਤ, ਪਰਿਸਾਯ ਕਙ੍ਖਂ ਛਿਨ੍ਦਾ''ਤਿ ਆਹ। ਸੋ ''ਅਹਮ੍ਪਿ ਏਤ੍ਤਕਮੇਵ ਪਚ੍ਚਾਸੀਸਾਮੀ''ਤਿ ਇਦ੍ਧਿਬਲੇਨ ਸਤ੍ਤਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਵੇਹਾਸਂ ਅਬ੍ਭੁਗ੍ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ ਓਰੁਯ੍ਹ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ''ਸਤ੍ਥਾ ਮੇ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਗਵਾ, ਸਾਵਕੋਹਮਸ੍ਮੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਸਾਵਕਤ੍ਤਂ ਪਕਾਸੇਸੀਤਿ।

ਅਗ੍ਗਿਦਤ੍ਤਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਵਤ੍ਥੁ ਛਟ੍ਠਂ।

੭. ਆਨਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰਪਞ੍ਹਵਤ੍ਥੁ

ਦੁਲ੍ਲਭੋਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਆਨਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਪਞ੍ਹਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਥੇਰੋ ਹਿ ਏਕਦਿਵਸਂ ਦਿਵਾਟ੍ਠਾਨੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਹਤ੍ਥਾਜਾਨੀਯੋ ਛਦ੍ਦਨ੍ਤਕੁਲੇ ਵਾ ਉਪੋਸਥਕੁਲੇ ਵਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਅਸ੍ਸਾਜਾਨੀਯੋ ਸਿਨ੍ਧਵਕੁਲੇ ਵਾ ਵਲਾਹਕਸ੍ਸਰਾਜਕੁਲੇ ਵਾ, ਉਸਭੋ ਗੋਆਜਨੀਯੋ ਦਕ੍ਖਿਣਪਥੇਤਿਆਦੀਨਿ ਵਦਨ੍ਤੇਨ ਸਤ੍ਥਾਰਾ ਹਤ੍ਥਿਆਜਾਨੀਯਾਦੀਨਂ ਉਪ੍ਪਤ੍ਤਿਟ੍ਠਾਨਾਦੀਨਿ ਕਥਿਤਾਨਿ, ਪੁਰਿਸਾਜਾਨੀਯੋ ਪਨ ਕਹਂ ਨੁ ਖੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤੀ''ਤਿ। ਸੋ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਏਤਮਤ੍ਥਂ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਸਤ੍ਥਾ, ''ਆਨਨ੍ਦ, ਪੁਰਿਸਾਜਾਨੀਯੋ ਨਾਮ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਨੁਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਉਜੁਕਤੋ ਪਨ ਤਿਯੋਜਨਸਤਾਯਾਮੇ ਵਿਤ੍ਥਾਰਤੋ ਅਡ੍ਢਤੇਯ੍ਯਜਸਤੇ ਆਵਟ੍ਟਤੋ ਨਵਯੋਜਨਸਤਪ੍ਪਮਾਣੇ ਮਜ੍ਝਿਮਪਦੇਸਟ੍ਠਾਨੇ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤੋ ਚ ਪਨ ਨ ਯਸ੍ਮਿਂ ਵਾ ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਾ ਕੁਲੇ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਖਤ੍ਤਿਯਮਹਾਸਾਲਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਮਹਾਸਾਲਕੁਲਾਨਂ ਪਨ ਅਞ੍ਞਤਰਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

੧੯੩.''ਦੁਲ੍ਲਭੋ ਪੁਰਿਸਾਜਞ੍ਞੋ, ਨ ਸੋ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਜਾਯਤਿ।
ਯਤ੍ਥ ਸੋ ਜਾਯਤੀ ਧੀਰੋ, ਤਂ ਕੁਲਂ ਸੁਖਮੇਧਤੀ''ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਦੁਲ੍ਲਭੋ**ਤਿ ਪੁਰਿਸਾਜਞ੍ਞੋ ਹਿ ਦੁਲ੍ਲਭੋ, ਨ ਹਤ੍ਥਿਆਜਾਨੀਯਾਦਯੋ ਵਿਯ ਸੁਲਭੋ, ਸੋ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਪਚ੍ਚਨ੍ਤਦੇਸੇ ਵਾ ਨੀਚਕੁਲੇ ਵਾ ਨ ਜਾਯਤਿ, ਮਜ੍ਝਿਮਦੇਸੇਪਿ ਮਹਾਜਨਸ੍ਸ ਅਭਿਵਾਦਨਾਦਿਸਕ੍ਕਾਰਕਰਣਟ੍ਠਾਨੇ ਖਤ੍ਤਿਯਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਕੁਲਾਨਂ ਅਞ੍ਞਤਰਸ੍ਮਿਂ ਕੁਲੇ ਜਾਯਤਿ। ਏਵਂ ਜਾਯਮਾਨੋ **ਯਤ੍ਥ ਸੋ ਜਾਯਤਿ ਧੀਰੋ** ਉਤ੍ਤਮਪਞ੍ਞੋ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ , **ਤਂ ਕੁਲਂ ਸੁਖਮੇਧਤੀ**ਤਿ ਸੁਖਪ੍ਪਤ੍ਤਮੇਵ ਹੋਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਬਹੂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਾਦੀਨਿ ਪਾਪੁਣਿਂਸੂਤਿ।

ਆਨਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰਪਞ੍ਹਵਤ੍ਥੁ ਸਤ੍ਤਮਂ।

੮. ਸਮ੍ਬਹੁਲਭਿਕ੍ਖੁਵਤ੍ਥੁ

ਸੁਖੋ ਬੁਦ੍ਧਾਨਨ੍ਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਸਮ੍ਬਹੁਲਾਨਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਕਥਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਏਕਦਿਵਸਞ੍ਹਿ ਪਞ੍ਚਸਤਭਿਕ੍ਖੂ ਉਪਟ੍ਠਾਨਸਾਲਾਯਂ ਨਿਸਿਨ੍ਨਾ, ''ਆਵੁਸੋ, ਕਿਂ ਨੁ ਖੋ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਲੋਕੇ ਸੁਖ''ਨ੍ਤਿ ਕਥਂ ਸਮੁਟ੍ਠਾਪੇਸੁਂ? ਤਤ੍ਥ ਕੇਚਿ ''ਰਜ੍ਜਸੁਖਸਦਿਸਂ ਸੁਖਂ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥੀ''ਤਿ ਆਹਂਸੁ। ਕੇਚਿ ਕਾਮਸੁਖਸਦਿਸਂ, ਕੇਚਿ ''ਸਾਲਿਮਂਸਭੋਜਨਾਦਿਸਦਿਸਂ ਸੁਖਂ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥੀ''ਤਿ ਆਹਂਸੁ। ਸਤ੍ਥਾ ਤੇਸਂ ਨਿਸਿਨ੍ਨਟ੍ਠਾਨਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ''ਕਾਯ ਨੁਤ੍ਥ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਏਤਰਹਿ ਕਥਾਯ ਸਨ੍ਨਿਸਿਨ੍ਨਾ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ''ਇਮਾਯ ਨਾਮਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ, ''ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਕਿਂ ਕਥੇਥ? ਇਦਞ੍ਹਿ ਸਬ੍ਬਮ੍ਪਿ ਸੁਖਂ ਵਟ੍ਟਦੁਕ੍ਖਪਰਿਯਾਪਨ੍ਨਮੇਵ, ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਲੋਕੇ ਬੁਦ੍ਧੁਪ੍ਪਾਦੋ ਧਮ੍ਮਸ੍ਸਵਨਂ, ਸਙ੍ਘਸਾਮਗ੍ਗੀ, ਸਮ੍ਮੋਦਮਾਨਭਾਵੋਤਿ ਇਦਮੇਵ ਸੁਖ''ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

੧੯੪.''ਸੁਖੋ ਬੁਦ੍ਧਾਨਮੁਪ੍ਪਾਦੋ, ਸੁਖਾ ਸਦ੍ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾ।
ਸੁਖਾ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਸਾਮਗ੍ਗੀ, ਸਮਗ੍ਗਾਨਂ ਤਪੋ ਸੁਖੋ''ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਬੁਦ੍ਧਾਨਮੁਪ੍ਪਾਦੋ**ਤਿ ਯਸ੍ਮਾ ਬੁਦ੍ਧਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਮਾਨਾ ਮਹਾਜਨਂ ਰਾਗਕਨ੍ਤਾਰਾਦੀਹਿ ਤਾਰੇਨ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਉਪ੍ਪਾਦੋ ਸੁਖੋ ਉਤ੍ਤਮੋ। ਯਸ੍ਮਾ ਸਦ੍ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਆਗਮ੍ਮ ਜਾਤਿਆਦਿਧਮ੍ਮਾ ਸਤ੍ਤਾ ਜਾਤਿਆਦੀਹਿ ਮੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ **ਸਦ੍ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾ ਸੁਖਾ।**

ਸਾਮਗ੍ਗੀਤਿ ਸਮਚਿਤ੍ਤਤਾ, ਸਾਪਿ ਸੁਖਾ ਏਵ। ਸਮਗ੍ਗਾਨਂ ਪਨ ਏਕਚਿਤ੍ਤਾਨਂ ਯਸ੍ਮਾ ਬੁਦ੍ਧਵਚਨਂ ਵਾ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਿਤੁਂ ਧੁਤਙ੍ਗਾਨਿ ਵਾ ਪਰਿਹਰਿਤੁਂ ਸਮਣਧਮ੍ਮਂ ਵਾ ਕਾਤੁਂ ਸਕ੍ਕਾ, ਤਸ੍ਮਾ **ਸਮਗ੍ਗਾਨਂ ਤਪੋ ਸੁਖੋ**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤੇਨੇਵਾਹ – ‘‘ਯਾਵਕੀਵਞ੍ਚ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਿਕ੍ਖੂ ਸਮਗ੍ਗਾ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਸਮ੍ਮਗ੍ਗਾ ਵੁਟ੍ਠਹਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਸਮਗ੍ਗਾ ਸਙ੍ਘਕਰਣੀਯਾਨਿ ਕਰਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਵੁਦ੍ਧਿਯੇਵ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਪਾਟਿਕਙ੍ਖਾ, ਨੋ ਪਰਿਹਾਨੀ’’ਤਿ (ਦੀ॰ ਨਿ॰ ੨.੧੩੬)।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਅਰਹਤ੍ਤੇ ਪਤਿਟ੍ਠਹਿਂਸੁ, ਮਹਾਜਨਸ੍ਸਾਪਿ ਸਾਤ੍ਥਿਕਾ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾ ਅਹੋਸੀਤਿ।

ਸਮ੍ਬਹੁਲਭਿਕ੍ਖੁਵਤ੍ਥੁ ਅਟ੍ਠਮਂ।

੯. ਕਸ੍ਸਪਦਸਬਲਸ੍ਸ ਸੁਵਣ੍ਣਚੇਤਿਯਵਤ੍ਥੁ

ਪੂਜਾਰਹੇਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਚਾਰਿਕਂ ਚਰਮਾਨੋ ਕਸ੍ਸਪਦਸਬਲਸ੍ਸ ਸੁਵਣ੍ਣਚੇਤਿਯਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਤਥਾਗਤੋ ਸਾਵਤ੍ਥਿਤੋ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬੇਨ ਬਾਰਾਣਸਿਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਅਨ੍ਤਰਾਮਗ੍ਗੇ ਤੋਦੇਯ੍ਯਗਾਮਸ੍ਸ ਸਮੀਪੇ ਮਹਾਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਪਰਿਵਾਰੋ ਅਞ੍ਞਤਰਂ ਦੇਵਟ੍ਠਾਨਂ ਸਮ੍ਪਾਪੁਣਿ। ਤਤ੍ਰ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਸੁਗਤੋ ਧਮ੍ਮਭਣ੍ਡਾਗਾਰਿਕਂ ਪੇਸੇਤ੍ਵਾ ਅਵਿਦੂਰੇ ਕਸਿਕਮ੍ਮਂ ਕਰੋਨ੍ਤਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਂ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਸਿ । ਸੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਥਾਗਤਂ ਅਨਭਿਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਤਮੇਵ ਦੇਵਟ੍ਠਾਨਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਸੁਗਤੋਪਿ ‘‘ਇਮਂ ਪਦੇਸਂ ਕਿਨ੍ਤਿ ਮਞ੍ਞਸਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ’’ਤਿ ਆਹ। ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਪਵੇਣਿਯਾ ਆਗਤਚੇਤਿਯਟ੍ਠਾਨਨ੍ਤਿ ਵਨ੍ਦਾਮਿ, ਭੋ ਗੋਤਮਾਤਿ। ‘‘ਇਮਂ ਠਾਨਂ ਵਨ੍ਦਨ੍ਤੇਨ ਤਯਾ ਸਾਧੁ ਕਤਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ’’ਤਿ ਸੁਗਤੋ ਤਂ ਸਮ੍ਪਹਂਸੇਸਿ। ਤਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ‘‘ਕੇਨ ਨੁ ਖੋ ਕਾਰਣੇਨ ਭਗਵਾ ਏਵਂ ਸਮ੍ਪਹਂਸੇਸੀ’’ਤਿ ਸਂਸਯਂ ਸਞ੍ਜਨੇਸੁਂ। ਤਤੋ ਤਥਾਗਤੋ ਤੇਸਂ ਸਂਸਯਮਪਨੇਤੁਂ ਮਜ੍ਝਿਮਨਿਕਾਯੇ **ਘਟਿਕਾਰਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਂ** (ਮ॰ ਨਿ॰ ੨.੨੮੨ ਆਦਯੋ) ਵਤ੍ਵਾ ਇਦ੍ਧਾਨੁਭਾਵੇਨ ਕਸ੍ਸਪਦਸਬਲਸ੍ਸ ਯੋਜਨੁਬ੍ਬੇਧਂ ਕਨਕਚੇਤਿਯਂ ਅਪਰਞ੍ਚ ਕਨਕਚੇਤਿਯਂ ਆਕਾਸੇ ਨਿਮ੍ਮਿਨਿਤ੍ਵਾ ਮਹਾਜਨਂ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ, ‘‘ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ, ਏਵਂਵਿਧਾਨਂ ਪੂਜਾਰਹਾਨਂ ਪੂਜਾ ਯੁਤ੍ਤਤਰਾਵਾ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ **ਮਹਾਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨਸੁਤ੍ਤੇ** (ਦੀ॰ ਨਿ॰ ੨.੨੦੬) ਦਸ੍ਸਿਤਨਯੇਨੇਵ ਬੁਦ੍ਧਾਦਿਕੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਥੂਪਾਰਹੇ ਪਕਾਸੇਤ੍ਵਾ ਸਰੀਰਚੇਤਿਯਂ ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸਚੇਤਿਯਂ ਪਰਿਭੋਗਚੇਤਿਯਨ੍ਤਿ ਤੀਣਿ ਚੇਤਿਯਾਨਿ ਵਿਸੇਸਤੋ ਪਰਿਦੀਪੇਤ੍ਵਾ ਇਮਾ ਗਾਥਾ ਅਭਾਸਿ –

੧੯੫.‘‘ਪੂਜਾਰਹੇ ਪੂਜਯਤੋ, ਬੁਦ੍ਧੇ ਯਦਿ ਚ ਸਾਵਕੇ।
ਪਪਞ੍ਚਸਮਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤੇ, ਤਿਣ੍ਣਸੋਕਪਰਿਦ੍ਦਵੇ॥

੧੯੬.‘‘ਤੇ ਤਾਦਿਸੇ ਪੂਜਯਤੋ, ਨਿਬ੍ਬੁਤੇ ਅਕੁਤੋਭਯੇ।
ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਪੁਞ੍ਞਂ ਸਙ੍ਖਾਤੁਂ, ਇਮੇਤ੍ਤਮਪਿ ਕੇਨਚੀ’’ਤਿ॥ (ਅਪ॰ ਥੇਰ ੧.੧੦.੧-੨)।

ਤਤ੍ਥ ਪੂਜਿਤੁਂ ਅਰਹਾ **ਪੂਜਾਰਹਾ,** ਪੂਜਿਤੁਂ ਯੁਤ੍ਤਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਪੂਜਾਰਹੇ ਪੂਜਯਤੋ**ਤਿ ਅਭਿਵਾਦਨਾਦੀਹਿ ਚ ਚਤੂਹਿ ਚ ਪਚ੍ਚਯੇਹਿ ਪੂਜੇਨ੍ਤਸ੍ਸ। ਪੂਜਾਰਹੇ ਦਸ੍ਸੇਤਿ **ਬੁਦ੍ਧੇ**ਤਿਆਦਿਨਾ। **ਬੁਦ੍ਧੇ**ਤਿ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੇ। **ਯਦੀ**ਤਿ ਯਦਿ ਵਾ, ਅਥ ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਤਤ੍ਥ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧੇਤਿ ਕਥਿਤਂ ਹੋਤਿ, ਸਾਵਕੇ ਚ। **ਪਪਞ੍ਚਸਮਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤੇ**ਤਿ ਸਮਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਤਣ੍ਹਾਦਿਟ੍ਠਿਮਾਨਪਪਞ੍ਚੇ। **ਤਿਣ੍ਣਸੋਕਪਰਿਦ੍ਦਵੇ**ਤਿ ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਸੋਕਪਰਿਦ੍ਦਵੇ , ਇਮੇ ਦ੍ਵੇ ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤੇਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਏਤੇਹਿ ਪੂਜਾਰਹਤ੍ਤਂ ਦਸ੍ਸਿਤਂ।

ਤੇਤਿ ਬੁਦ੍ਧਾਦਯੋ। **ਤਾਦਿਸੇ**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਗੁਣਵਸੇਨ। **ਨਿਬ੍ਬੁਤੇ**ਤਿ ਰਾਗਾਦਿਨਿਬ੍ਬੁਤਿਯਾ। ਨਤ੍ਥਿ ਕੁਤੋਚਿ ਭਵਤੋ ਵਾ ਆਰਮ੍ਮਣਤੋ ਵਾ ਏਤੇਸਂ ਭਯਨ੍ਤਿ ਅਕੁਤੋਭਯਾ, ਤੇ **ਅਕੁਤੋਭਯੇ। ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਪੁਞ੍ਞਂ ਸਙ੍ਖਾਤੁ**ਨ੍ਤਿ ਪੁਞ੍ਞਂ ਗਣੇਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕਾ। ਕਥਨ੍ਤਿ ਚੇ? **ਇਮੇਤ੍ਤਮਪਿ ਕੇਨਚੀ**ਤਿ ਇਮਂ ਏਤ੍ਤਕਂ, ਇਮਂ ਏਤ੍ਤਕਨ੍ਤਿ ਕੇਨਚੀਤਿ ਅਪਿਸਦ੍ਦੋ ਇਧ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧਿਤਬ੍ਬੋ, ਕੇਨਚਿ ਪੁਗ੍ਗਲੇਨ ਮਾਨੇਨ ਵਾ। ਤਤ੍ਥ **ਪੁਗ੍ਗਲੇਨਾ**ਤਿ ਤੇਨ ਬ੍ਰਹ੍ਮਾਦਿਨਾ। **ਮਾਨੇਨਾ**ਤਿ ਤਿਵਿਧੇਨ ਮਾਨੇਨ ਤੀਰਣੇਨ ਧਾਰਣੇਨ ਪੂਰਣੇਨ ਵਾ। **ਤੀਰਣਂ** ਨਾਮ ਇਦਂ ਏਤ੍ਤਕਨ੍ਤਿ ਨਯਤੋ ਤੀਰਣਂ।

ਧਾਰਣਨ੍ਤਿ ਤੁਲਾਯ ਧਾਰਣੰ। **ਪੂਰਣੰ** ਨਾਮ ਅਡ੍ਢਪਸਤਪਤ੍ਥਨਾਲ਼ਿਕਾਦਿੵਸੇਨ ਪੂਰਣੰ। ਕੇਨਚਿ ਪੁਗ੍ਗਲੇਨ ਇਮੇਹਿ ਤੀਹਿ ਮਾਨੇਹਿ ਬੁਦ੍ਧਾਦਿਕੇ ਪੂਜਯਤੋ ਪੁਞ੍ਞੰ ੵਿਪਾਕੵਸੇਨ ਗਣੇਤੁੰ ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਪਰਿਯਨ੍ਤਰਹਿਤਤੋਤਿ ਦ੍ੵੀਸੁ ਠਾਨੇਸੁ ਪੂਜਯਤੋ ਕਿੰ ਦਾਨੰ ਪਠਮੰ ਧਰਮਾਨੇ ਬੁਦ੍ਧਾਦੀ ਪੂਜਯਤੋ ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਪੁਞ੍ਞੰ ਸਙ੍ਖਾਤੁੰ, ਪੁਨ ਤੇ ਤਾਦਿਸੇ ਕਿਲੇਸਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨਨਿਮਿਤ੍ਤੇਨ ਖਨ੍ਧਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨੇਨ ਨਿਬ੍ਬੁਤੇਪਿ ਪੂਜਯਤੋ ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਸਙ੍ਖਾਤੁਨ੍ਤਿ ਭੇਦਾ ਯੁਜ੍ਜਨ੍ਤਿ। ਤੇਨ ਹਿ ੵਿਮਾਨੵਤ੍ਥੁਮ੍ਹਿ –

‘‘ਤਿਟ੍ਠਨ੍ਤੇ ਨਿਬ੍ਬੁਤੇ ਚਾਪਿ, ਸਮੇ ਚਿਤ੍ਤੇ ਸਮੰ ਫਲੰ।
ਚੇਤੋਪਣਿਧਿਹੇਤੁ ਹਿ, ਸਤ੍ਤਾ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ ਸੁਗ੍ਗਤਿ’’ਨ੍ਤਿ॥ (ੵਿ॰ ੵ॰ ੮੦੬)।

ਦੇਸਨਾੵਸਾਨੇ ਸੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨੋ ਅਹੋਸੀਤਿ। ਯੋਜਨਿਕੰ ਕਨਕਚੇਤਿਯੰ ਸਤ੍ਤਾਹਮਾਕਾਸੇੵ ਅਟ੍ਠਾਸਿ, ਮਹਨ੍ਤੇਨ ਸਮਾਗਮੋ ਚਾਹੋਸਿ, ਸਤ੍ਤਾਹੰ ਚੇਤਿਯੰ ਨਾਨਪ੍ਪਕਾਰੇਨ ਪੂਜੇਸੁੰ। ਤਤੋ ਭਿਨ੍ਨਲਦ੍ਧਿਕਾਨੰ ਲਦ੍ਧਿਭੇਦੋ ਜਾਤੋ, ਬੁਦ੍ਧਾਨੁਭਾੵੇਨ ਤੰ ਚੇਤਿਯੰ ਸਕਟ੍ਠਾਨਮੇੵ ਗਤੰ, ਤਤ੍ਥੇੵ ਤੰਖਣੇ ਮਹਨ੍ਤੰ ਪਾਸਾਣਚੇਤਿਯੰ ਅਹੋਸਿ। ਤਸ੍ਮਿੰ ਸਮਾਗਮੇ ਚਤੁਰਾਸੀਤਿਯਾ ਪਾਣਸਹਸ੍ਸਾਨੰ ਧਮ੍ਮਾਭਿਸਮਯੋ ਅਹੋਸੀਤਿ।

ਕਸ੍ਸਪਦਸਬਲਸ੍ਸ ਸੁੵਣ੍ਣਚੇਤਿਯੵਤ੍ਥੁ ਨੵਮੰ।

ਬੁਦ੍ਧੵਗ੍ਗੵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਚੁਦ੍ਦਸਮੋ ੵਗ੍ਗੋ।

ਪਠਮਭਾਣੵਾਰੰ ਨਿਟ੍ਠਿਤੰ।

੧੫. ਸੁਖਵਗ੍ਗੋ

੧. ਞਾਤਿਕਲਹਵੂਪਸਮਨਵਤ੍ਥੁ

ਸੁਸੁਖਂ ਵਤਾਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਸਕ੍ਕੇਸੁ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਕਲਹਵੂਪਸਮਨਤ੍ਥਂ ਞਾਤਕੇ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਸਾਕਿਯਕੋਲਿਯਾ ਕਿਰ ਕਪਿਲਵਤ੍ਥੁਨਗਰਸ੍ਸ ਚ ਕੋਲਿਯਨਗਰਸ੍ਸ ਚ ਅਨ੍ਤਰੇ ਰੋਹਿਣਿਂ ਨਾਮ ਨਦਿਂ ਏਕੇਨੇਵ ਆਵਰਣੇਨ ਬਨ੍ਧਾਪੇਤ੍ਵਾ ਸਸ੍ਸਾਨਿ ਕਰੋਨ੍ਤਿ। ਅਥ ਜੇਟ੍ਠਮੂਲਮਾਸੇ ਸਸ੍ਸੇਸੁ ਮਿਲਾਯਨ੍ਤੇਸੁ ਉਭਯਨਗਰਵਾਸਿਕਾਨਮ੍ਪਿ ਕਮ੍ਮਕਾਰਾ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਂਸੁ। ਤਤ੍ਥ ਕੋਲਿਯਨਗਰਵਾਸਿਨੋ ਆਹਂਸੁ – ''ਇਦਂ ਉਦਕਂ ਉਭਯਤੋ ਹਰਿਯਮਾਨਂ ਨੇਵ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ, ਨ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਪਹੋਸ੍ਸਤਿ, ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਪਨ ਸਸ੍ਸਂ ਏਕਉਦਕੇਨੇਵ ਨਿਪ੍ਫਜ੍ਜਿਸ੍ਸਤਿ, ਇਦਂ ਉਦਕਂ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਦੇਥਾ''ਤਿ। ਇਤਰੇਪਿ ਆਹਂਸੁ – ''ਤੁਮ੍ਹੇਸੁ ਕੋਟ੍ਠਕੇ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਠਿਤੇਸੁ ਮਯਂ ਰਤ੍ਤਸੁਵਣ੍ਣਨੀਲਮਣਿਕਾਲਕਹਾਪਣੇ ਚ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਿਪਸਿਬ੍ਬਕਾਦਿਹਤ੍ਥਾ ਨ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਾਮ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਘਰਦ੍ਵਾਰੇ ਵਿਚਰਿਤੁਂ, ਅਮ੍ਹਾਕਮ੍ਪਿ ਸਸ੍ਸਂ ਏਕਉਦਕੇਨੇਵ ਨਿਪ੍ਫਜ੍ਜਿਸ੍ਸਤਿ, ਇਦਂ ਉਦਕਂ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਦੇਥਾ''ਤਿ। ਨ ਮਯਂ ਦਸ੍ਸਾਮਾਤਿ। ਮਯਮ੍ਪਿ ਨ ਦਸ੍ਸਾਮਾਤਿ ਏਵਂ ਕਥਂ ਵਡ੍ਢੇਤ੍ਵਾ ਏਕੋ ਉਟ੍ਠਾਯ ਏਕਸ੍ਸ ਪਹਾਰਂ ਅਦਾਸਿ, ਸੋਪਿ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸਾਤਿ ਏਵਂ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਂ ਪਹਰਿਤ੍ਵਾ ਰਾਜਕੁਲਾਨਂ ਜਾਤਿਂ ਘਟ੍ਟੇਤ੍ਵਾ ਕਲਹਂ ਵਡ੍ਢਯਿਂਸੁ।

ਕੋਲਿਯਕਮ੍ਮਕਾਰਾ ਵਦਨ੍ਤਿ – ''ਤੁਮ੍ਹੇ ਕਪਿਲਵਤ੍ਥੁਵਾਸਿਕੇ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਗਜ੍ਜਥ, ਯੇ ਸੋਣਸਿਙ੍ਗਾਲਾਦਯੋ ਵਿਯ ਅਤ੍ਤਨੋ ਭਗਿਨੀਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸਂਵਸਿਂਸੁ, ਏਤੇਸਂ ਹਤ੍ਥਿਨੋ ਚੇਵ ਅਸ੍ਸਾ ਚ ਫਲਕਾਵੁਧਾਨਿ ਚ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਕਿਂ ਕਰਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ''ਤਿ। ਸਾਕਿਯਕਮ੍ਮਕਾਰਾਪਿ ਵਦਨ੍ਤਿ ''ਤੁਮ੍ਹੇ ਇਦਾਨਿ ਕੁਟ੍ਠਿਨੋ ਦਾਰਕੇ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਗਜ੍ਜਥ, ਯੇ ਅਨਾਥਾ ਨਿਗ੍ਗਤਿਕਾ ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਾ ਵਿਯ ਕੋਲਰੁਕ੍ਖੇ ਵਸਿਂਸੁ, ਏਤੇਸਂ ਹਤ੍ਥਿਨੋ ਚ ਅਸ੍ਸਾ ਚ ਫਲਕਾਵੁਧਾਨਿ ਚ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਕਿਂ ਕਰਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ''ਤਿ। ਤੇ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਮਿਂ ਕਮ੍ਮੇ ਨਿਯੁਤ੍ਤਾਨਂ ਅਮਚ੍ਚਾਨਂ ਕਥਯਿਂਸੁ, ਅਮਚ੍ਚਾ ਰਾਜਕੁਲਾਨਂ ਕਥੇਸੁਂ। ਤਤੋ ਸਾਕਿਯਾ ''ਭਗਿਨੀਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸਂਵਸਿਤਕਾਨਂ ਥਾਮਞ੍ਚ ਬਲਞ੍ਚ ਦਸ੍ਸੇਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਯੁਦ੍ਧਸਜ੍ਜਾ ਨਿਕ੍ਖਮਿਂਸੁ। ਕੋਲਿਯਾਪਿ ''ਕੋਲਰੁਕ੍ਖਵਾਸੀਨਂ ਥਾਮਞ੍ਚ ਬਲਞ੍ਚ ਦਸ੍ਸੇਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਯੁਦ੍ਧਸਜ੍ਜਾ ਨਿਕ੍ਖਮਿਂਸੁ।

ਸਤ੍ਥਾਪਿ ਪਚ੍ਚੂਸਸਮਯੇ ਲੋਕਂ ਵੋਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਞਾਤਕੇ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਮਯਿ ਅਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇ ਇਮੇ ਨਸ੍ਸਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਮਯਾ ਗਨ੍ਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਏਕਕੋਵ ਆਕਾਸੇਨ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਰੋਹਿਣਿਨਦਿਯਾ ਮਜ੍ਝੇ ਆਕਾਸੇ ਪਲ੍ਲਙ੍ਕੇਨ ਨਿਸੀਦਿ। ਞਾਤਕਾ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਆਵੁਧਾਨਿ ਛਡ੍ਡੇਤ੍ਵਾ ਵਨ੍ਦਿਂਸੁ। ਅਥ ਨੇ ਸਤ੍ਥਾ ਆਹ – ''ਕਿਂ ਕਲਹੋ ਨਾਮੇਸ, ਮਹਾਰਾਜਾ''ਤਿ? ''ਨ ਜਾਨਾਮ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ। ''ਕੋ ਦਾਨਿ ਜਾਨਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ? ਤੇ ''ਉਪਰਾਜਾ ਜਾਨਿਸ੍ਸਤਿ, ਸੇਨਾਪਤਿ ਜਾਨਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਉਪਾਯੇਨ ਯਾਵ ਦਾਸਕਮ੍ਮਕਰੇ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ, ''ਭਨ੍ਤੇ, ਉਦਕਕਲਹੋ''ਤਿ ਆਹਂਸੁ। ''ਉਦਕਂ ਕਿਂ ਅਗ੍ਘਤਿ, ਮਹਾਰਾਜਾ''ਤਿ? ''ਅਪ੍ਪਗ੍ਘਂ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ। ''ਖਤ੍ਤਿਯਾ ਕਿਂ ਅਗ੍ਘਨ੍ਤਿ ਮਹਾਰਾਜਾ''ਤਿ? ''ਖਤ੍ਤਿਯਾ ਨਾਮ ਅਨਗ੍ਘਾ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ। ''ਅਯੁਤ੍ਤਂ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਕਂ ਉਦਕਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਅਨਗ੍ਘੇ ਖਤ੍ਤਿਯੇ ਨਾਸੇਤੁ''ਨ੍ਤਿ। ਤੇ ਤੁਣ੍ਹੀ ਅਹੇਸੁਂ। ਅਥ ਤੇ ਸਤ੍ਥਾ ਆਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ''ਕਸ੍ਮਾ ਮਹਾਰਾਜਾ ਏਵਰੂਪਂ ਕਰੋਥ, ਮਯਿ ਅਸਨ੍ਤੇ ਅਜ੍ਜ ਲੋਹਿਤਨਦੀ ਪਵਤ੍ਤਿਸ੍ਸਤਿ, ਅਯੁਤ੍ਤਂ ਵੋ ਕਤਂ, ਤੁਮ੍ਹੇ ਪਞ੍ਚਹਿ ਵੇਰੇਹਿ ਸਵੇਰਾ ਵਿਹਰਥ, ਅਹਂ ਅਵੇਰੋ ਵਿਹਰਾਮਿ। ਤੁਮ੍ਹੇ ਕਿਲੇਸਾਤੁਰਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਵਿਹਰਥ, ਅਹਂ ਅਨਾਤੁਰੋ। ਤੁਮ੍ਹੇ ਕਾਮਗੁਣਪਰਿਯੇਸਨੁਸ੍ਸੁਕ੍ਕਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਵਿਹਰਥ, ਅਹਂ ਅਨੁਸ੍ਸੁਕ੍ਕੋ ਵਿਹਰਾਮੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮਾ ਗਾਥਾ ਅਭਾਸਿ –

੧੯੭. ''ਸੁਸੁਖਂ ਵਤ ਜੀਵਾਮ, ਵੇਰਿਨੇਸੁ ਅਵੇਰਿਨੋ,
ਵੇਰਿਨੇਸੁ ਮਨੁਸ੍ਸੇਸੁ, ਵਿਹਰਾਮ ਅਵੇਰਿਨੋ॥

੧੯੮. ''ਸੁਸੁਖਂ ਵਤ ਜੀਵਾਮ, ਆਤੁਰੇਸੁ ਅਨਾਤੁਰਾ।

ਆਤੁਰੇਸੁ ਮਨੁਸ੍ਸੇਸੁ, ਵਿਹਰਾਮ ਅਨਾਤੁਰਾ॥

੧੯੯.‘‘ਸੁਸੁਖੰ ਵਤ ਜੀਵਾਮ, ਉਸ੍ਸੁਕੇਸੁ ਅਨੁਸ੍ਸੁਕਾ।
ਉਸ੍ਸੁਕੇਸੁ ਮਨੁਸ੍ਸੇਸੁ, ਵਿਹਰਾਮ ਅਨੁਸ੍ਸੁਕਾ’’ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਸੁਸੁਖ**ਨ੍ਤਿ ਸੁਟ੍ਠੁ ਸੁਖੰ। ਇਦੰ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ – ਯੇ ਗਿਹਿਨੋ ਸਨ੍ਧਿਚ੍ਛੇਦਾਦਿਵਸੇਨ, ਪਬ੍ਬਜਿਤਾ ਵਾ ਪਨ ਵੇਜ੍ਜਕਮ੍ਮਾਦਿਵਸੇਨ ਜੀਵਿਤਵੁਤ੍ਤਿੰ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤ੍ਵਾ ‘‘ਸੁਖੇਨ ਜੀਵਾਮਾ’’ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਤੇਹਿ ਮਯਮੇਵ ਸੁਸੁਖੰ ਵਤ ਜੀਵਾਮ, ਯੇ ਮਯੰ ਪਞ੍ਚਹਿ ਵੇਰੀਹਿ ਵੇਰਿਨੇਸੁ ਮਨੁਸ੍ਸੇਸੁ ਅਵੇਰਿਨੋ, ਕਿਲੇਸਾਤੁਰੇਸੁ ਮਨੁਸ੍ਸੇਸੁ ਨਿਕ੍ਕਿਲੇਸਤਾਯ ਅਨਾਤੁਰਾ, ਪਞ੍ਚਕਾਮਗੁਣਪਰਿਯੇਸਨੇ ਉਸ੍ਸੁਕੇਸੁ ਤਾਯ ਪਰਿਯੇਸਨਾਯ ਅਭਾਵੇਨ ਅਨੁਸ੍ਸੁਕਾਤਿ। ਸੇਸੰ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਮੇਵ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਬਹੂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਾਦੀਨਿ ਪਾਪੁਣਿੰਸੂਤਿ।

ਞਾਤਿਕਲਹਵੂਪਸਮਨਵਤ੍ਥੁ ਪਠਮੰ।

੨. ਮਾਰਵਤ੍ਥੁ

ਸੁਸੁਖੰ ਵਤ ਜੀਵਾਮਾਤਿ ਇਮੰ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨੰ ਸਤ੍ਥਾ ਪਞ੍ਚਸਾਲਾਯ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਗਾਮੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਮਾਰੰ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਏਕਦਿਵਸਞ੍ਹਿ ਸਤ੍ਥਾ ਪਞ੍ਚਸਤਾਨੰ ਕੁਮਾਰਿਕਾਨੰ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਮਗ੍ਗਸ੍ਸੂਪਨਿਸ੍ਸਯੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਤੰ ਗਾਮੰ ਉਪਨਿਸ੍ਸਾਯ ਵਿਹਾਸਿ। ਤਾਪਿ ਕੁਮਾਰਿਕਾਯੋ ਏਕਸ੍ਮਿੰ ਨਕ੍ਖਤ੍ਤਦਿਵਸੇ ਨਦਿੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਨ੍ਹਤ੍ਵਾ ਅਲਙ੍ਕਤਪਟਿਯਤ੍ਤਾ ਗਾਮਾਭਿਮੁਖਿਯੋ ਪਾਯਿੰਸੁ। ਸਤ੍ਥਾਪਿ ਤੰ ਗਾਮੰ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਤਿ। ਅਥ ਮਾਰੋ ਸਕਲਗਾਮਵਾਸੀਨੰ ਸਰੀਰੇ ਅਧਿਮੁਚ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਯਥਾ ਸਤ੍ਥਾ ਕਟਚ੍ਛੁਭਤ੍ਤਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਨ ਲਭਤਿ, ਏਵੰ ਕਤ੍ਵਾ ਯਥਾਧੋਤੇਨ ਪਤ੍ਤੇਨ ਨਿਕ੍ਖਮਨ੍ਤੰ ਸਤ੍ਥਾਰੰ ਗਾਮਦ੍ਵਾਰੇ ਠਤ੍ਵਾ ਆਹ – ‘‘ਅਪਿ, ਸਮਣ, ਪਿਣ੍ਡਪਾਤੰ ਲਭਿਤ੍ਥਾ’’ਤਿ। ‘‘ਕਿੰ ਪਨ ਤ੍ਵੰ, ਪਾਪਿਮ, ਤਥਾ ਅਕਾਸਿ, ਯਥਾਹੰ ਪਿਣ੍ਡੰ ਨ ਲਭੇਯ੍ਯ’’ਨ੍ਤਿ? ‘‘ਤੇਨ ਹਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਪੁਨ ਪਵਿਸਥਾ’’ਤਿ। ਏਵੰ ਕਿਰਸ੍ਸ ਅਹੋਸਿ – ‘‘ਸਚੇ ਪੁਨ ਪਵਿਸਤਿ, ਸਬ੍ਬੇਸੰ ਸਰੀਰੇ ਅਧਿਮੁਚ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਇਮਸ੍ਸ ਪੁਰਤੋ ਪਾਣਿੰ ਪਹਰਿਤ੍ਵਾ ਹਸ੍ਸਕੇਲ਼ਿੰ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ। ਤਸ੍ਮਿੰ ਖਣੇ ਤਾ ਕੁਮਾਰਿਕਾਯੋ ਗਾਮਦ੍ਵਾਰੰ ਪਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤੰ ਅਟ੍ਠੰਸੁ। ਮਾਰੋਪਿ ਸਤ੍ਥਾਰੰ ਆਹ – ‘‘ਅਪਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਪਿਣ੍ਡੰ ਅਲਭਮਾਨਾ ਜਿਘਚ੍ਛਾਦੁਕ੍ਖੇਨ ਪੀਲ਼ਿਤਤ੍ਥਾ’’ਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ‘‘ਅਜ੍ਜ ਮਯੰ, ਪਾਪਿਮ, ਕਿਞ੍ਚਿ ਅਲਭਿਤ੍ਵਾਪਿ ਆਭਸ੍ਸਰਲੋਕੇ ਮਹਾਬ੍ਰਹ੍ਮਾਨੋ ਵਿਯ ਪੀਤਿਸੁਖੇਨੇਵ ਵੀਤਿਨਾਮੇਸ੍ਸਾਮਾ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮੰ ਗਾਥਮਾਹ –

੨੦੦.‘‘ਸੁਸੁਖੰ ਵਤ ਜੀਵਾਮ, ਯੇਸੰ ਨੋ ਨਤ੍ਥਿ ਕਿਞ੍ਚਨੰ।
ਪੀਤਿਭਕ੍ਖਾ ਭਵਿਸ੍ਸਾਮ, ਦੇਵਾ ਆਭਸ੍ਸਰਾ ਯਥਾ’’ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਯੇਸੰ ਨੋ**ਤਿ ਯੇਸੰ ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਪਲਿਬੁਜ੍ਝਨਤ੍ਥੇਨ ਰਾਗਾਦੀਸੁ ਕਿਞ੍ਚਨੇਸੁ ਏਕਮ੍ਪਿ ਕਿਞ੍ਚਨੰ ਨਤ੍ਥਿ। **ਪੀਤਿਭਕ੍ਖਾ**ਤਿ ਯਥਾ ਆਭਸ੍ਸਰਾ ਦੇਵਾ ਪੀਤਿਭਕ੍ਖਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਪੀਤਿਸੁਖੇਨੇਵ ਵੀਤਿਨਾਮੇਨ੍ਤਿ, ਏਵੰ ਮਯਮ੍ਪਿ, ਪਾਪਿਮ, ਕਿਞ੍ਚਿ ਅਲਭਿਤ੍ਵਾ ਪੀਤਿਭਕ੍ਖਾ ਭਵਿਸ੍ਸਾਮਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਪਞ੍ਚਸਤਾਪਿ ਕੁਮਾਰਿਕਾਯੋ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਹਿੰਸੂਤਿ।

ਮਾਰਵਤ੍ਥੁ ਦੁਤਿਯੰ।

੩. ਕੋਸਲਰਞ੍ਞੋ ਪਰਾਜਯਵਤ੍ਥੁ

ਜਯਂ ਵੇਰਨ੍ਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਕੋਸਲਰਞ੍ਞੋ ਪਰਾਜਯਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਸੋ ਕਿਰ ਕਾਸਿਕਗਾਮਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਭਾਗਿਨੇਯ੍ਯੇਨ ਅਜਾਤਸਤ੍ਤੁਨਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਯੁਜ੍ਝਨ੍ਤੋ ਤੇਨ ਤਯੋ ਵਾਰੇ ਪਰਾਜਿਤੋ ਤਤਿਯਵਾਰੇ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਅਹਂ ਖੀਰਮੁਖਮ੍ਪਿ ਦਾਰਕਂ ਪਰਾਜੇਤੁਂ ਨਾਸਕ੍ਖਿਂ, ਕਿਂ ਮੇ ਜੀਵਿਤੇਨਾ''ਤਿ। ਸੋ ਆਹਾਰੂਪਚ੍ਛੇਦਂ ਕਤ੍ਵਾ ਮਞ੍ਚਕੇ ਨਿਪਜ੍ਜਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਸਾ ਪਵਤ੍ਤਿ ਸਕਲਨਗਰਂ ਪਤ੍ਥਰਿ। ਭਿਕ੍ਖੂ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਆਰੋਚੇਸੁਂ – ''ਭਨ੍ਤੇ, ਰਾਜਾ ਕਿਰ ਕਾਸਿਕਗਾਮਕਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਤਯੋ ਵਾਰੇ ਪਰਾਜਿਤੋ, ਸੋ ਇਦਾਨਿ ਪਰਾਜਿਤ੍ਵਾ ਆਗਤੋ 'ਖੀਰਮੁਖਮ੍ਪਿ ਦਾਰਕਂ ਪਰਾਜੇਤੁਂ ਨਾਸਕ੍ਖਿਂ, ਕਿਂ ਮੇ ਜੀਵਿਤੇਨਾ'ਤਿ ਆਹਾਰੂਪਚ੍ਛੇਦਂ ਕਤ੍ਵਾ ਮਞ੍ਚਕੇ ਨਿਪਨ੍ਨੋ''ਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਤੇਸਂ ਕਥਂ ਸੁਤ੍ਵਾ, ''ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਜਿਨਨ੍ਤੋਪਿ ਵੇਰਂ ਪਸਵਤਿ, ਪਰਾਜਿਤੋ ਪਨ ਦੁਕ੍ਖਂ ਸੇਤਿਯੇਵਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

੨੦੧.''ਜਯਂ ਵੇਰਂ ਪਸਵਤਿ, ਦੁਕ੍ਖਂ ਸੇਤਿ ਪਰਾਜਿਤੋ।
ਉਪਸਨ੍ਤੋ ਸੁਖਂ ਸੇਤਿ, ਹਿਤ੍ਵਾ ਜਯਪਰਾਜਯ''ਨ੍ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਜਯ**ਨ੍ਤਿ ਪਰਂ ਜਿਨਨ੍ਤੋ ਵੇਰਂ ਪਟਿਲਭਤਿ। **ਪਰਾਜਿਤੋ**ਤਿ ਪਰੇਨ ਪਰਾਜਿਤੋ ''ਕਦਾ ਨੁ ਖੋ ਪਚ੍ਚਾਮਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪਿਟ੍ਠਿਂ ਦਟ੍ਠੁਂ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਦੁਕ੍ਖਂ ਸੇਤਿ ਸਬ੍ਬਿਰਿਯਾਪਥੇਸੁ ਦੁਕ੍ਖਮੇਵ ਵਿਹਰਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਉਪਸਨ੍ਤੋ**ਤਿ ਅਬ੍ਭਨ੍ਤਰੇ ਉਪਸਨ੍ਤਰਾਗਾਦਿਕਿਲੇਸੋ ਖੀਣਾਸਵੋ ਜਯਞ੍ਚ ਪਰਾਜਯਞ੍ਚ ਹਿਤ੍ਵਾ ਸੁਖਂ ਸੇਤਿ, ਸਬ੍ਬਿਰਿਯਾਪਥੇਸੁ ਸੁਖਮੇਵ ਵਿਹਰਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਬਹੂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਾਦੀਨਿ ਪਾਪੁਣਿਂਸੂਤਿ।

ਕੋਸਲਰਞ੍ਞੋ ਪਰਾਜਯਵਤ੍ਥੁ ਤਤਿਯਂ।

੪. ਅਞ੍ਞਤਰਕੁਲਦਾਰਿਕਾਵਤ੍ਥੁ

ਨਤ੍ਥਿ ਰਾਗਸਮੋਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਅਞ੍ਞਤਰਂ ਕੁਲਦਾਰਿਕਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਤਸ੍ਸਾ ਕਿਰ ਮਾਤਾਪਿਤਰੋ ਆਵਾਹਂ ਕਤ੍ਵਾ ਮਙ੍ਗਲਦਿਵਸੇ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਨਿਮਨ੍ਤਯਿਂਸੁ। ਸਤ੍ਥਾ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਪਰਿਵੁਤੋ ਤਤ੍ਥ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਨਿਸੀਦਿ। ਸਾਪਿ ਖੋ ਵਧੁਕਾ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਉਦਕਪਰਿਸ੍ਸਾਵਨਾਦੀਨਿ ਕਰੋਨ੍ਤੀ ਅਪਰਾਪਰਂ ਸਞ੍ਚਰਤਿ। ਸਾਮਿਕੋਪਿਸ੍ਸਾ ਤਂ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਤਸ੍ਸ ਰਾਗਵਸੇਨ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤੋ ਕਿਲੇਸੋ ਸਮੁਦਾਚਰਿ। ਸੋ ਅਞ੍ਞਾਣਾਭਿਭੂਤੋ ਨੇਵ ਬੁਦ੍ਧਂ ਉਪਟ੍ਠਹਿ, ਨ ਅਸੀਤਿ ਮਹਾਥੇਰੇ। ਹਤ੍ਥਂ ਪਸਾਰੇਤ੍ਵਾ ''ਤਂ ਵਧੁਕਂ ਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਪਨ ਚਿਤ੍ਤਂ ਅਕਾਸਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਤਸ੍ਸਜ੍ਝਾਸਯਂ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਯਥਾ ਤਂ ਇਤ੍ਥਿਂ ਨ ਪਸ੍ਸਤਿ, ਏਵਮਕਾਸਿ। ਸੋ ਅਦਿਸ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਤਸ੍ਸ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਠਿਤਕਾਲੇ ''ਕੁਮਾਰਕ, ਨ ਹਿ ਰਾਗਗ੍ਗਿਨਾ ਸਦਿਸੋ ਅਗ੍ਗਿ ਨਾਮ , ਦੋਸਕਲਿਨਾ ਸਦਿਸੋ ਕਲਿ ਨਾਮ, ਖਨ੍ਧਪਰਿਹਰਣਦੁਕ੍ਖੇਨ ਸਦਿਸਂ ਦੁਕ੍ਖਂ ਨਾਮ ਅਤ੍ਥਿ, ਨਿਬ੍ਬਾਨਸੁਖਸਦਿਸਂ ਸੁਖਮ੍ਪਿ ਨਤ੍ਥਿਯੇਵਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

੨੦੨.''ਨਤ੍ਥਿ ਰਾਗਸਮੋ ਅਗ੍ਗਿ, ਨਤ੍ਥਿ ਦੋਸਸਮੋ ਕਲਿ।
ਨਤ੍ਥਿ ਖਨ੍ਧਸਮਾ ਦੁਕ੍ਖਾ, ਨਤ੍ਥਿ ਸਨ੍ਤਿਪਰਂ ਸੁਖ''ਨ੍ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਨਤ੍ਥਿ ਰਾਗਸਮੋ**ਤਿ ਧੂਮਂ ਵਾ ਜਾਲਂ ਵਾ ਅਙ੍ਗਾਰਂ ਵਾ ਅਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਅਨ੍ਤੋਯੇਵ ਝਾਪੇਤ੍ਵਾ ਭਸ੍ਮਮੁਟ੍ਠਿਂ ਕਾਤੁਂ ਸਮਤ੍ਥੋ ਰਾਗੇਨ ਸਮੋ ਅਞ੍ਞੋ ਅਗ੍ਗਿ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ। **ਕਲੀ**ਤਿ ਦੋਸੇਨ ਸਮੋ ਅਪਰਾਧੋਪਿ ਨਤ੍ਥਿ। **ਖਨ੍ਧਸਮਾ**ਤਿ ਖਨ੍ਧੇਹਿ ਸਮਾ। ਯਥਾ ਪਰਿਹਰਿਯਮਾਨਾ ਖਨ੍ਧਾ ਦੁਕ੍ਖਾ, ਏਵਂ ਅਞ੍ਞਂ ਦੁਕ੍ਖਂ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ। **ਸਨ੍ਤਿਪਰ**ਨ੍ਤਿ ਨਿਬ੍ਬਾਨਤੋ ਉਤ੍ਤਰਿਂ ਅਞ੍ਞਂ ਸੁਖਮ੍ਪਿ ਨਤ੍ਥਿ। ਅਞ੍ਞਞ੍ਹਿ ਸੁਖਂ ਸੁਖਮੇਵ, ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਪਰਮਸੁਖਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਕੁਮਾਰਿਕਾ ਚ ਕੁਮਾਰਕੋ ਚ ਸੋਤਾਪੱਤਿਫਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਹਿੰਸੁ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਭਗਵਾ ਤੇਸਂ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਂ ਦਸ੍ਸਨਾਕਾਰਂ ਅਕਾਸੀਤਿ।

ਅਞ੍ਞਤਰਕੁਲਦਾਰਿਕਾਵਤ੍ਥੁ ਚਤੁਤ੍ਥਂ।

੫. ਏਕਉਪਾਸਕਵਤ੍ਥੁ

ਜਿਘਚ੍ਛਾਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਆਲਵਿਯਂ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਏਕਂ ਉਪਾਸਕਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਏਕਸ੍ਮਿਞ੍ਹਿ ਦਿਵਸੇ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਗਨ੍ਧਕੁਟਿਯਂ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋਵ ਪਚ੍ਚੂਸਕਾਲੇ ਲੋਕਂ ਵੋਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਆਲਵਿਯਂ ਏਕਂ ਦੁਗ੍ਗਤਮਨੁਸ੍ਸਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸੂਪਨਿਸ੍ਸਯਸਮ੍ਪੱਤਿਂ ਞਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਚਸਤਭਿਕ੍ਖੁਪਰਿਵਾਰੋ ਆਲਵਿਂ ਅਗਮਾਸਿ। ਆਲਵਿਵਾਸਿਨੋ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਨਿਮਨ੍ਤਯਿਂਸੁ। ਸੋਪਿ ਦੁਗ੍ਗਤਮਨੁਸ੍ਸੋ ''ਸਤ੍ਥਾ ਕਿਰ ਆਗਤੋ''ਤਿ ਸੁਤ੍ਵਾ ''ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਧਮ੍ਮਂ ਸੋਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਮਨਂ ਅਕਾਸਿ। ਤਂਦਿਵਸਮੇਵ ਚਸ੍ਸ ਏਕੋ ਗੋਣੋ ਪਲਾਯਿ। ਸੋ ''ਕਿਂ ਨੁ ਖੋ ਗੋਣਂ ਪਰਿਯੇਸਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਉਦਾਹੁ ਧਮ੍ਮਂ ਸੁਣਾਮੀ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ''ਗੋਣਂ ਪਰਿਯੇਸਿਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਾ ਧਮ੍ਮਂ ਸੋਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਪਾਤੋਵ ਗੇਹਾ ਨਿਕ੍ਖਮਿ। ਆਲਵਿਵਾਸਿਨੋਪਿ ਬੁਦ੍ਧਪ੍ਪਮੁਖਂ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਂ ਨਿਸੀਦਾਪੇਤ੍ਵਾ ਪਰਿਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਅਨੁਮੋਦਨਤ੍ਥਾਯ ਪੱਤਂ ਗਣ੍ਹਿਂਸੁ। ਸਤ੍ਥਾ ''ਯਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਅਹਂ ਤਿਂਸਯੋਜਨਮਗ੍ਗਂ ਆਗਤੋ, ਸੋ ਗੋਣਂ ਪਰਿਯੇਸਿਤੁਂ ਅਰਞ੍ਞਂ ਪਵਿਟ੍ਠੋ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਆਗਤੇਯੇਵ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਤੁਣ੍ਹੀ ਅਹੋਸਿ।

ਸੋਪਿ ਮਨੁਸ੍ਸੋ ਦਿਵਾ ਗੋਣਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਗੋਗਣੇ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ''ਸਚੇਪਿ ਅਞ੍ਞਂ ਨਤ੍ਥਿ, ਸਤ੍ਥੁ ਵਨ੍ਦਨਮੱਤਮ੍ਪਿ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਜਿਘਚ੍ਛਾਪੀਲ਼ਿਤੋਪਿ ਗੇਹਂ ਗਮਨਾਯ ਮਨਂ ਅਕਤ੍ਵਾ ਵੇਗੇਨ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਤਸ੍ਸ ਠਿਤਕਾਲੇ ਦਾਨਵੇਯ੍ਯਾਵਟਿਕਂ ਆਹ – ''ਅਤ੍ਥਿ ਕਿਞ੍ਚਿ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਅਤਿਰਿੱਤਭੱਤ''ਨ੍ਤਿ? ''ਭਨ੍ਤੇ, ਸਬ੍ਬਂ ਅਤ੍ਥੀ''ਤਿ। ਤੇਨ ਹਿ ''ਇਮਂ ਪਰਿਵਿਸਾਹੀ''ਤਿ। ਸੋ ਸਤ੍ਥਾਰਾ ਵੁੱਤਟ੍ਠਾਨੇਯੇਵ ਤਂ ਨਿਸੀਦਾਪੇਤ੍ਵਾ ਯਾਗੁਖਾਦਨੀਯਭੋਜਨੀਯੇਹਿ ਸਕ੍ਕਚ੍ਚਂ ਪਰਿਵਿਸਿ। ਸੋ ਭੁੱਤਭੱਤੋ ਮੁਖਂ ਵਿਕ੍ਖਾਲੇਸਿ। ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਕਿਰ ਇਮਂ ਠਾਨਂ ਤੀਸੁ ਪਿਟਕੇਸੁ ਅਞ੍ਞਤ੍ਥ ਗਤਾਗਤਸ੍ਸ ਭੱਤਵਿਚਾਰਣਂ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ। ਤਸ੍ਸ ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਦਰਥਸ੍ਸ ਚਿੱਤਂ ਏਕਗ੍ਗਂ ਅਹੋਸਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਸਤ੍ਥਾ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬਿਂ ਕਥਂ ਕਥੇਤ੍ਵਾ ਸੱਚਾਨਿ ਪਕਾਸੇਸਿ। ਸੋ ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਸੋਤਾਪੱਤਿਫਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਹਿ। ਸਤ੍ਥਾਪਿ ਅਨੁਮੋਦਨਂ ਕਤ੍ਵਾ ਉਟ੍ਠਾਯਾਸਨਾ ਪਕ੍ਕਾਮਿ। ਮਹਾਜਨੋ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਅਨੁਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਨਿਵੱਤਿ।

ਭਿਕ੍ਖੂ ਸਤ੍ਥਾਰਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਾਯੇਵ ਉਜ੍ਝਾਯਿਂਸੁ – ''ਪਸ੍ਸਥਾਵੁਸੋ, ਸਤ੍ਥੁ ਕਮ੍ਮਂ, ਅਞ੍ਞੇਸੁ ਦਿਵਸੇਸੁ ਏਵਰੂਪਂ ਨਤ੍ਥਿ, ਅਜ੍ਜ ਪਨੇਕਂ ਮਨੁਸ੍ਸਂ ਦਿਸ੍ਵਾਵ ਯਾਗੁਆਦੀਨਿ ਵਿਚਾਰੇਤ੍ਵਾ ਦਾਪੇਸੀ''ਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਨਿਵੱਤਿਤ੍ਵਾ ਠਿਤਕੋਵ ''ਕਿਂ ਕਥੇਥ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਤਮਤ੍ਥਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ''ਆਮ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਹਂ ਤਿਂਸਯੋਜਨਂ ਕਨ੍ਤਾਰਂ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਤਸ੍ਸ ਉਪਾਸਕਸ੍ਸੂਪਨਿਸ੍ਸਯਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਆਗਤੋ, ਸੋ ਅਤਿਵਿਯ ਜਿਘਚ੍ਛਿਤੋ, ਪਾਤੋਵ ਪਟ੍ਠਾਯ ਗੋਣਂ ਪਰਿਯੇਸਨ੍ਤੋ ਅਰਞ੍ਞੇ ਵਿਚਰਿ। 'ਜਿਘਚ੍ਛਦੁਕ੍ਖੇਨ ਧਮ੍ਮੇ ਦੇਸਿਯਮਾਨੇਪਿ ਪਟਿਵਿਜ੍ਝਿਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਤੀ'ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਏਵਂ ਅਕਾਸਿਂ, ਜਿਘਚ੍ਛਾਰੋਗਸਦਿਸੋ ਰੋਗੋ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

੨੦੩.''ਜਿਘਚ੍ਛਾਪਰਮਾ ਰੋਗਾ, ਸਙ੍ਖਾਰਪਰਮਾ ਦੁਖਾ।
ਏਤਂ ਞਤ੍ਵਾ ਯਥਾਭੂਤਂ, ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਪਰਮਂ ਸੁਖ''ਨ੍ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਜਿਘਚ੍ਛਾਪਰਮਾ ਰੋਗਾ**ਤਿ ਯਸ੍ਮਾ ਅਞ੍ਞੋ ਰੋਗੋ ਸਕਿਂ ਤਿਕਿਚ੍ਛਿਤੋ ਵਿਨਸ੍ਸਤਿ ਵਾ ਤਦਙ੍ਗਵਸੇਨ ਵਾ ਪਹੀਯਤਿ , ਜਿਘਚ੍ਛਾ ਪਨ ਨਿਚ੍ਚਕਾਲਂ ਤਿਕਿਚ੍ਛਿਤਬ੍ਬਾਯੇਵਾਤਿ ਸੇਸਰੋਗਾਨਂ ਅਯਂ ਪਰਮਾ ਨਾਮ। **ਸਙ੍ਖਾਰਾ**ਤਿ ਪਞ੍ਚ ਖਨ੍ਧਾ। **ਏਤਂ ਞਤ੍ਵਾ**ਤਿ

ਜਿਘਚ੍ਛਾਸਮੋ ਰੋਗੋ ਨਤ੍ਥਿ, ਖਨ੍ਧਪਰਿਹਰਣਸਮਂ ਦੁਕ੍ਖਂ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਏਤਮਤ੍ਥਂ ਯਥਾਭੂਤਂ ਞਤ੍ਵਾ ਪਣ੍ਡਿਤੋ ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਸਚ੍ਛਿ ਕਰੋਤਿ। **ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਪਰਮਂ ਸੁਖ**ਨ੍ਤਿ ਤਞ੍ਹਿ ਸਬ੍ਬਸੁਖਾਨਂ ਪਰਮਂ ਉਤ੍ਤਮਂ ਸੁਖਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਬਹੂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਾਦੀਨਿ ਪਾਪੁਣਿਂਸੂਤਿ।

ਏਕਉਪਾਸਕਵਤ੍ਥੁ ਪਞ੍ਚਮਂ।

੬. ਪਸੇਨਦਿਕੋਸਲਵਤ੍ਥੁ

ਆਰੋਗ੍ਯਪਰਮਾ ਲਾਭਾਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਰਾਜਾਨਂ ਪਸੇਨਦਿਕੋਸਲਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਏਕਸ੍ਮਿਞ੍ਹਿ ਸਮਯੇ ਰਾਜਾ ਤਣ੍ਡੁਲਦੋਣਸ੍ਸ ਓਦਨਂ ਤਦੁਪਿਯੇਨ ਸੂਪਬ੍ਯਞ੍ਜਨੇਨ ਭੁਞ੍ਜਤਿ। ਏਕਦਿਵਸਂ ਭੁਤ੍ਤਪਾਤਰਾਸੋ ਭਤ੍ਤਸਮ੍ਮਦਂ ਅਵਿਨੋਦੇਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਕਿਲਨ੍ਤਰੂਪੋ ਇਤੋ ਚਿਤੋ ਚ ਸਮ੍ਪਰਿਵਤ੍ਤਤਿ, ਨਿਦ੍ਦਾਯ ਅਭਿਭੂਯਮਾਨੋਪਿ ਉਜੁਕਂ ਨਿਪਜ੍ਜਿਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੋ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸੀਦਿ। ਅਥ ਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਆਹ – ‘‘ਕਿਂ, ਮਹਾਰਾਜ, ਅਵਿਸ੍ਸਮਿਤ੍ਵਾਵ ਆਗਤੋਸੀ’’ਤਿ? ‘‘ਆਮ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭੁਤ੍ਤਕਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਮੇ ਮਹਾਦੁਕ੍ਖਂ ਹੋਤੀ’’ਤਿ। ਅਥ ਨਂ ਸਤ੍ਥਾ, ‘‘ਮਹਾਰਾਜ , ਅਤਿਬਹੁਭੋਜਨਂ ਏਵਂ ਦੁਕ੍ਖਂ ਹੋਤੀ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

> ‘‘ਮਿਦ੍ਧੀ ਯਦਾ ਹੋਤਿ ਮਹਗ੍ਘਸੋ ਚ,
> ਨਿਦ੍ਦਾਯਿਤਾ ਸਮ੍ਪਰਿਵਤ੍ਤਸਾਯੀ।
> ਮਹਾਵਰਾਹੋਵ ਨਿਵਾਪਪੁਟ੍ਠੋ,
> ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ ਗਬ੍ਭਮੁਪੇਤਿ ਮਨ੍ਦੋ’’ਤਿ॥ (ਧ॰ ਪ॰ ੩੨੫)। –

ਇਮਾਯ ਗਾਥਾਯ ਓਵਦਿਤ੍ਵਾ, ‘‘ਮਹਾਰਾਜ, ਭੋਜਨਂ ਨਾਮ ਮਤ੍ਤਾਯ ਭੁਞ੍ਜਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਮਤ੍ਤਭੋਜਿਨੋ ਹਿ ਸੁਖਂ ਹੋਤੀ’’ਤਿ ਉਤ੍ਤਰਿ ਓਵਦਨ੍ਤੋ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

> ‘‘ਮਨੁਜਸ੍ਸ ਸਦਾ ਸਤੀਮਤੋ,
> ਮਤ੍ਤਂ ਜਾਨਤੋ ਲਦ੍ਧਭੋਜਨੇ।
> ਤਨੁਕਸ੍ਸ ਭਵਨ੍ਤਿ ਵੇਦਨਾ,
> ਸਣਿਕਂ ਜੀਰਤਿ ਆਯੁਪਾਲਯ’’ਨ੍ਤਿ॥ (ਸਂ॰ ਨਿ॰ ੧.੧੨੪)।

ਰਾਜਾ ਗਾਥਂ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਿਤੁਂ ਨਾਸਕ੍ਖਿ, ਸਮੀਪੇ ਠਿਤਂ ਪਨ ਭਾਗਿਨੇਯ੍ਯਂ, ਸੁਦਸ੍ਸਨਂ ਨਾਮ ਮਾਣਵਂ ‘‘ਇਮਂ ਗਾਥਂ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹ, ਤਾਤਾ’’ਤਿ ਆਹ। ਸੋ ਤਂ ਗਾਥਂ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ‘‘ਕਿਂ ਕਰੋਮਿ, ਭਨ੍ਤੇ’’ਤਿ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਅਥ ਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਆਹ – ‘‘ਰਞ੍ਞੋ ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤਸ੍ਸ ਓਸਾਨਪਿਣ੍ਡਕਾਲੇ ਇਮਂ ਗਾਥਂ ਵਦੇਯ੍ਯਾਸਿ, ਰਾਜਾ ਅਤ੍ਥਂ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾ ਯਂ ਪਿਣ੍ਡਂ ਛਡ੍ਡੇਸ੍ਸਤਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਪਿਣ੍ਡੇ ਸਿਤ੍ਥਗਣਨਾਯ ਰਞ੍ਞੋ ਭਤ੍ਤਪਚਨਕਾਲੇ ਤਤ੍ਤਕੇ ਤਣ੍ਡੁਲੇ ਹਰੇਯ੍ਯਾਸੀ’’ਤਿ। ਸੋ ‘‘ਸਾਧੁ, ਭਨ੍ਤੇ’’ਤਿ ਸਾਯਮ੍ਪਿ ਪਾਤੋਪਿ ਰਞ੍ਞੋ ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤਸ੍ਸ ਓਸਾਨਪਿਣ੍ਡਕਾਲੇ ਤਂ ਗਾਥਂ ਉਦਾਹਰਿਤ੍ਵਾ ਤੇਨ ਛਡ੍ਡਿਤਪਿਣ੍ਡੇ ਸਿਤ੍ਥਗਣਨਾਯ ਤਣ੍ਡੁਲੇ ਹਾਪੇਸਿ। ਰਾਜਾਪਿ ਤਸ੍ਸ ਗਾਥਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਸਹਸ੍ਸਂ ਸਹਸ੍ਸਂ ਦਾਪੇਸਿ । ਸੋ ਅਪਰੇਨ ਸਮਯੇਨ ਨਾਲ਼ਿਕੋਦਨਪਰਮਤਾਯ ਸਣ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਸੁਖਪ੍ਪਤ੍ਤੋ ਤਨੁਸਰੀਰੋ ਅਹੋਸਿ।

ਅਥੇਕਦਿਵਸਂ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਆਹ – ‘‘ਭਨ੍ਤੇ, ਇਦਾਨਿ ਮੇ ਸੁਖਂ ਜਾਤਂ, ਮਿਗਮ੍ਪਿ ਅਸ੍ਸਮ੍ਪਿ ਅਨੁਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹਨਸਮਤ੍ਥੋ ਜਾਤੋਮ੍ਹਿ। ਪੁਬ੍ਬੇ ਮੇ ਭਾਗਿਨੇਯ੍ਯੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਯੁਦ੍ਧਮੇਵ ਹੋਤਿ, ਇਦਾਨਿ ਵਜੀਰਕੁਮਾਰਿਂ ਨਾਮ ਧੀਤਰਂ

ਭਾਗਿਨੇਯ੍ਯਸ੍ਸ ਦਤ੍ਵਾ ਸੋ ਗਾਮੋ ਤਸ੍ਸਾਯੇਵ ਨ੍ਹਾਨਚੁਣ੍ਣਮੂਲਂ ਕਤ੍ਵਾ ਦਿਨ੍ਨੋ, ਤੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਵਿਗ੍ਗਹੋ ਵੂਪਸਨ੍ਤੋ, ਇਮਿਨਾਪਿ ਮੇ ਕਾਰਣੇਨ ਸੁਖਮੇਵ ਜਾਤਂ। ਕੁਲਸਨ੍ਤਕਂ ਰਾਜਮਣਿਰਤਨਂ ਨੋ ਗੇਹੇ ਪੁਰਿਮਦਿਵਸੇ ਨਟ੍ਠਂ, ਤਮ੍ਪਿ ਇਦਾਨਿ ਹਤ੍ਥਪਤ੍ਤਂ ਆਗਤਂ, ਇਮਿਨਾਪਿ ਮੇ ਕਾਰਣੇਨ ਸੁਖਮੇਵ ਜਾਤਂ। ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਸਾਵਕੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਵਿਸ੍ਸਾਸਂ ਇਚ੍ਛਨ੍ਤੇਨ ਞਾਤਿਧੀਤਾਪਿ ਨੋ ਗੇਹੇ ਕਤਾ, ਇਮਿਨਾਪਿ ਮੇ ਕਾਰਣੇਨ ਸੁਖਮੇਵ ਜਾਤ''ਨ੍ਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ''ਆਰੋਗ੍ਯਂ ਨਾਮ, ਮਹਾਰਾਜ, ਪਰਮੋ ਲਾਭੋ, ਯਥਾਲਦ੍ਧੇਨ ਸਨ੍ਤੁਟ੍ਠਭਾਵਸਦਿਸਮ੍ਪਿ ਧਨਂ, ਵਿਸ੍ਸਾਸਸਦਿਸੋ ਚ ਪਰਮਾ ਞਾਤਿ, ਨਿਬ੍ਬਾਨਸਦਿਸਞ੍ਚ ਸੁਖਂ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

੨੦੪.''ਆਰੋਗ੍ਯਪਰਮਾ ਲਾਭਾ, ਸਨ੍ਤੁਟ੍ਠਿਪਰਮਂ ਧਨਂ।
ਵਿਸ੍ਸਾਸਪਰਮਾ ਞਾਤਿ, ਨਿਬ੍ਬਾਨਪਰਮਂ ਸੁਖ''ਨ੍ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਆਰੋਗ੍ਯਪਰਮਾ ਲਾਭਾ**ਤਿ ਅਰੋਗਭਾਵਪਰਮਾ ਲਾਭਾ। ਰੋਗਿਨੋ ਹਿ ਵਿਜ੍ਜਮਾਨਾਪਿ ਲਾਭਾ ਅਲਾਭਾਯੇਵ, ਤਸ੍ਮਾ ਅਰੋਗਸ੍ਸ ਸਬ੍ਬਲਾਭਾ ਆਗਤਾਵ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਤੇਨੇਤਂ ਵੁਤ੍ਤਂ – ''ਆਰੋਗ੍ਯਪਰਮਾ ਲਾਭਾ''ਤਿ। **ਸਨ੍ਤੁਟ੍ਠਿਪਰਮਂ ਧਨ**ਨ੍ਤਿ ਗਿਹਿਨੋ ਵਾ ਪਬ੍ਬਜਿਤਸ੍ਸ ਵਾ ਯਂ ਅਤ੍ਤਨਾ ਲਦ੍ਧਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਨ੍ਤਕਂ, ਤੇਨੇਵ ਤੁਸ੍ਸਨਭਾਵੋ ਸਨ੍ਤੁਟ੍ਠੀ ਨਾਮ ਸੇਸਧਨੇਹਿ ਪਰਮਂ ਧਨਂ। **ਵਿਸ੍ਸਾਸਪਰਮਾ ਞਾਤੀ**ਤਿ ਮਾਤਾ ਵਾ ਹੋਤੁ ਪਿਤਾ ਵਾ, ਯੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਵਿਸ੍ਸਾਸੋ ਨਤ੍ਥਿ, ਸੋ ਅਞ੍ਞਾਤਕੋਵ। ਯੇਨ ਅਞ੍ਞਾਤਕੇਨ ਪਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਵਿਸ੍ਸਾਸੋ ਅਤ੍ਥਿ, ਸੋ ਅਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋਪਿ ਪਰਮੋ ਉਤ੍ਤਮੋ ਞਾਤਿ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ – ''ਵਿਸ੍ਸਾਸਪਰਮਾ ਞਾਤੀ''ਤਿ। ਨਿਬ੍ਬਾਨਸਦਿਸਂ ਪਨ ਸੁਖਂ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ, ਤੇਨੇਵਾਹ – **ਨਿਬ੍ਬਾਨਪਰਮਂ ਸੁਖ**ਨ੍ਤਿ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਬਹੂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਾਦੀਨਿ ਪਾਪੁਣਿਂਸੂਤਿ।

ਪਸੇਨਦਿਕੋਸਲਵਤ੍ਥੁ ਛਟ੍ਠਂ।

੭. ਤਿਸ੍ਸਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ

ਪਵਿਵੇਕਰਸਨ੍ਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਵੇਸਾਲਿਯਂ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਅਞ੍ਞਤਰਂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਸਤ੍ਥਾਰਾ ਹਿ, ''ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਹਂ ਇਤੋ ਚਤੂਹਿ ਮਾਸੇਹਿ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਸਤ੍ਤ ਭਿਕ੍ਖੁਸਤਾਨਿ ਸਨ੍ਤਾਸਂ ਆਪਜ੍ਜਿਂਸੁ, ਖੀਣਾਸਵਾਨਂ ਧਮ੍ਮਸਂਵੇਗੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿ, ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਾ ਅਸ੍ਸੂਨਿ ਸਨ੍ਧਾਰੇਤੁਂ ਨਾਸਕ੍ਖਿਂਸੁ। ਭਿਕ੍ਖੂ ਵਗ੍ਗਾ ਵਗ੍ਗਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ''ਕਿਂ ਨੁ ਖੋ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਮਨ੍ਤੇਨ੍ਤਾ ਵਿਚਰਨ੍ਤਿ। ਅਥੇਕੋ ਤਿਸ੍ਸਤ੍ਥੇਰੋ ਨਾਮ ਭਿਕ੍ਖੂ ''ਸਤ੍ਥਾ ਕਿਰ ਚਤੁਮਾਸਚ੍ਚਯੇਨ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਿਸ੍ਸਤਿ, ਅਹਞ੍ਚਮ੍ਹਿ ਅਵੀਤਰਾਗੋ, ਸਤ੍ਥਰਿ ਧਰਮਾਨੇਯੇਵ ਮਯਾ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਗਣ੍ਹਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਚਤੂਸੁ ਇਰਿਯਾਪਥੇਸੁ ਏਕਕੋਵ ਵਿਹਾਸਿ। ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਗਮਨਂ ਵਾ ਕੇਨਚਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਕਥਾਸਲ੍ਲਾਪੋ ਵਾ ਨਤ੍ਥਿ। ਅਥ ਨਂ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਹਂਸੁ – ''ਆਵੁਸੋ, ਤਿਸ੍ਸ ਤਸ੍ਮਾ ਏਵਂ ਕਰੋਸੀ''ਤਿ। ਸੋ ਤੇਸਂ ਕਥਂ ਨ ਸੁਣਾਤਿ। ਤੇ ਤਸ੍ਸ ਪਵਤ੍ਤਿਂ ਸਤ੍ਥੁ ਆਰੋਚੇਤ੍ਵਾ, ''ਭਨ੍ਤੇ, ਤੁਮ੍ਹੇਸੁ ਤਿਸ੍ਸਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਸਿਨੇਹੋ ਨਤ੍ਥੀ''ਤਿ ਆਹਂਸੁ। ਸਤ੍ਥਾ ਤਂ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ''ਕਸ੍ਮਾ ਤਿਸ੍ਸ ਏਵਂ ਅਕਾਸੀ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਤੇਨ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੇ ਆਰੋਚਿਤੇ ''ਸਾਧੁ, ਤਿਸ੍ਸਾ''ਤਿ ਸਾਧੁਕਾਰਂ ਦਤ੍ਵਾ, ''ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਮਯਿ ਸਿਨੇਹੋ ਤਿਸ੍ਸਸਦਿਸੋਵ ਹੋਤੁ। ਗਨ੍ਧਮਾਲਾਦੀਹਿ ਪੂਜਂ ਕਰੋਨ੍ਤਾਪਿ ਨੇਵ ਮਂ ਪੂਜੇਨ੍ਤਿ, ਧਮ੍ਮਾਨੁਧਮ੍ਮਂ ਪਟਿਪਜ੍ਜਮਾਨਾਯੇਵ ਪਨ ਮਂ ਪੂਜੇਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

੨੦੫.''ਪਵਿਵੇਕਰਸਂ ਪਿਤ੍ਵਾ, ਰਸਂ ਉਪਸਮਸ੍ਸ ਚ।
ਨਿਦ੍ਦਰੋ ਹੋਤਿ ਨਿਪ੍ਪਾਪੋ, ਧਮ੍ਮਪੀਤਿਰਸਂ ਪਿਵ''ਨ੍ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਪਵਿਵੇਕਰਸ**ਨ੍ਤਿ ਪਵਿਵੇਕਤੋ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਰਸਂ, ਏਕੀਭਾਵਸੁਖਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਪਿਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਦੁਕ੍ਖਪਰਿਞ੍ਞਾਦੀਨਿ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਆਰਮ੍ਮਣਤੋ ਸਚ੍ਛਿਕਿਰਿਯਾਵਸੇਨ ਪਿਵਿਤ੍ਵਾ। **ਉਪਸਮਸ੍ਸ ਚਾ**ਤਿ ਕਿਲੇਸੂਪਸਮਨਿਬ੍ਬਾਨਸ੍ਸ ਚ ਰਸਂ ਪਿਤ੍ਵਾ। **ਨਿਦ੍ਦਰੋ**

ਹੋਤੀਤਿ ਤੇਨ ਉਭਯਰਸਪਾਨੇਨ ਖੀਣਾਸਵੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਬ੍ਭਨ੍ਤਰੇ ਰਾਗਦਰਥਾਦੀਨਂ ਅਭਾਵੇਨ ਨਿਦ੍ਦਰੋ ਚੇਵ ਨਿਪ੍ਪਾਪੋ ਚ ਹੋਤਿ। **ਰਸਂ ਪਿ**ਵਨ੍ਤਿ ਨਵਵਿਧਲੋਕੁਤ੍ਤਰਧਮ੍ਮਵਸੇਨ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਪੀਤਿਰਸਂ ਪਿਵਨ੍ਤੋਪਿ ਨਿਦ੍ਦਰੋ ਨਿਪ੍ਪਾਪੋ ਚ ਹੋਤਿ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਤਿਸ੍ਸਤ੍ਥੇਰੋ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਿ, ਮਹਾਜਨਸ੍ਸਾਪਿ ਸਾਤ੍ਥਿਕਾ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾ ਅਹੋਸੀਤਿ।

ਤਿਸ੍ਸਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ ਸਤ੍ਤਮਂ।

੮. ਸਕ੍ਕਵਤ੍ਥੁ

ਸਾਹੁ ਦਸ੍ਸਨਨ੍ਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਵੇਲੁਵਗਾਮਕੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਸਕ੍ਕਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਹਿ ਆਯੁਸਙ੍ਖਾਰੇ ਵਿਸ੍ਸਟ੍ਠੇ ਲੋਹਿਤਪਕ੍ਖਨ੍ਦਿਕਾਬਾਧਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਭਾਵਂ ਞਤ੍ਵਾ ਸਕ੍ਕੋ ਦੇਵਰਾਜਾ ''ਮਯਾ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਗਿਲਾਨੁਪਟ੍ਠਾਨਂ ਕਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਤਿਗਾਵੁਤਪ੍ਪਮਾਣਂ ਅਤ੍ਤਭਾਵਂ ਵਿਜਹਿਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਹਤ੍ਥੇਹਿ ਪਾਦੇ ਪਰਿਮਜ੍ਜਿ। ਅਥ ਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਆਹ ''ਕੋ ਏਸੋ''ਤਿ? ''ਅਹਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਸਕ੍ਕੋ''ਤਿ। ''ਕਸ੍ਮਾ ਆਗਤੋਸੀ''ਤਿ? ''ਤੁਮ੍ਹੇ ਗਿਲਾਨੇ ਉਪਟ੍ਠਹਿਤੁਂ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ। ''ਸਕ੍ਕ, ਦੇਵਾਨਂ ਮਨੁਸ੍ਸਗਨ੍ਧੋ ਯੋਜਨਸਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਗਲੇ ਬਦ੍ਧਕੁਣਪਂ ਵਿਯ ਹੋਤਿ , ਗਚ੍ਛ ਤ੍ਵਂ, ਅਤ੍ਥਿ ਮੇ ਗਿਲਾਨੁਪਟ੍ਠਕਾ ਭਿਕ੍ਖੂ''ਤਿ। ''ਭਨ੍ਤੇ, ਚਤੁਰਾਸੀਤਿਯੋਜਨਸਹਸ੍ਸਮਤ੍ਥਕੇ ਠਿਤੋ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਸੀਲਗਨ੍ਧਂ ਘਾਯਿਤ੍ਵਾ ਆਗਤੋ, ਅਹਮੇਵ ਉਪਟ੍ਠਹਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਸੋ ਸਤ੍ਥੁ ਸਰੀਰਵਲਞ੍ਜਨਭਾਜਨਂ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥੇਨਾਪਿ ਫੁਸਿਤੁਂ ਅਦਤ੍ਵਾ ਸੀਸੇਯੇਵ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਨੀਹਰਨ੍ਤੋ ਮੁਖਸਙ੍ਕੋਚਨਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਨ ਅਕਾਸਿ, ਗਨ੍ਧਭਾਜਨਂ ਪਰਿਹਰਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਅਹੋਸਿ। ਏਵਂ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਪਟਿਜਗ੍ਗਿਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥੁ ਫਾਸੁਕਕਾਲੇਯੇਵ ਅਗਮਾਸਿ।

ਭਿਕ੍ਖੂ ਕਥਂ ਸਮੁਟ੍ਠਾਪੇਸੁਂ ''ਅਹੋ ਸਤ੍ਥਰਿ ਸਕ੍ਕਸ੍ਸ ਸਿਨੇਹੋ, ਏਵਰੂਪਂ ਨਾਮ ਦਿਬ੍ਬਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਪਹਾਯ ਮੁਖਸਙ੍ਕੋਚਨਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਅਕਤ੍ਵਾ ਗਨ੍ਧਭਾਜਨਂ ਨੀਹਰਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਸਤ੍ਥੁ ਸਰੀਰਵਲਞ੍ਜਨਭਾਜਨਂ ਸੀਸੇਨ ਨੀਹਰਨ੍ਤੋ ਉਪਟ੍ਠਾਨਮਕਾਸੀ''ਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਤੇਸਂ ਕਥਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਕਿਂ ਵਦੇਥ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਨਚ੍ਛਰਿਯਂ ਏਤਂ, ਯਂ ਸਕ੍ਕੋ ਦੇਵਰਾਜਾ ਮਯਿ ਸਿਨੇਹਂ ਕਰੋਤਿ। ਅਯਂ ਸਕ੍ਕੋ ਹਿ ਦੇਵਰਾਜਾ ਮਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਜਰਸਕ੍ਕਭਾਵਂ ਵਿਜਹਿਤ੍ਵਾ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਤਰੁਣਸਕ੍ਕਸ੍ਸ ਭਾਵਂ ਪਤ੍ਤੋ, ਅਹਂ ਹਿਸ੍ਸ ਮਰਣਭਯਤਜ੍ਜਿਤਸ੍ਸ ਪਞ੍ਚਸਿਖਗਨ੍ਧਬ੍ਬਦੇਵਪੁਤ੍ਤਂ ਪੁਰਤੋ ਕਤ੍ਵਾ ਆਗਤਕਾਲੇ ਇਨ੍ਦਸਾਲਗੁਹਾਯਂ ਦੇਵਪਰਿਸਾਯ ਮਜ੍ਝੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨਸ੍ਸ –

''ਪੁਚ੍ਛ ਵਾਸਵ ਮਂ ਪਞ੍ਹਂ, ਯਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਮਨਸਿਚ੍ਛਸਿ।
ਤਸ੍ਸ ਤਸ੍ਸੇਵ ਪਞ੍ਹਸ੍ਸ, ਅਹਂ ਅਨ੍ਤਂ ਕਰੋਮਿ ਤੇ''ਤਿ॥ (ਦੀ॰ ਨਿ॰ ੨.੩੫੬) –

ਵਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਕਙ੍ਖਂ ਵਿਨੋਦੇਨ੍ਤੋ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਸਿਂ। ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਚੁਦ੍ਦਸਨ੍ਨਂ ਪਾਣਕੋਟੀਨਂ ਧਮ੍ਮਾਭਿਸਮਯੋ ਅਹੋਸਿ, ਸਕ੍ਕੋਪਿ ਯਥਾਨਿਸਿਨ੍ਨੋਵ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਂ ਪਤ੍ਵਾ ਤਰੁਣਸਕ੍ਕੋ ਜਾਤੋ। ਏਵਮਸ੍ਸਾਹਂ ਬਹੂਪਕਾਰੋ। ਤਸ੍ਸ ਮਯਿ ਸਿਨੇਹੋ ਨਾਮ ਅਨਚ੍ਛਰਿਯੋ। ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਰਿਯਾਨਞ੍ਹਿ ਦਸ੍ਸਨਮ੍ਪਿ ਸੁਖਂ, ਤੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਏਕਟ੍ਠਾਨੇ ਸਨ੍ਨਿਵਾਸੋਪਿ ਸੁਖੋ। ਬਾਲੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਪਨ ਸਬ੍ਬਮੇਤਂ ਦੁਕ੍ਖਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮਾ ਗਾਥਾ ਅਭਾਸਿ –

੨੦੬.''ਸਾਹੁ ਦਸ੍ਸਨਮਰਿਯਾਨਂ, ਸਨ੍ਨਿਵਾਸੋ ਸਦਾ ਸੁਖੋ।
ਅਦਸ੍ਸਨੇਨ ਬਾਲਾਨਂ, ਨਿਚ੍ਚਮੇਵ ਸੁਖੀ ਸਿਯਾ॥

੨੦੭.''ਬਾਲਸਙ੍ਗਤਚਾਰੀ ਹਿ, ਦੀਘਮਦ੍ਧਾਨ ਸੋਚਤਿ।
ਦੁਕ੍ਖੋ ਬਾਲੇਹਿ ਸਂਵਾਸੋ, ਅਮਿਤ੍ਤੇਨੇਵ ਸਬ੍ਬਦਾ।

ਧੀਰੋ ਚ ਸੁਖਸੰਵਾਸੋ, ਞਾਤੀਨੰਵ ਸਮਾਗਮੋ''॥

ਤਸ੍ਮਾ ਹਿ –

੨੦੮.''ਧੀਰਞ੍ਚ ਪਞ੍ਞਞ੍ਚ ਬਹੁਸ੍ਸੁਤਞ੍ਚ,ਧੋਰਯ੍ਹਸੀਲੰ ਵਤਵਨ੍ਤਮਰਿਯੰ।
ਤੰ ਤਾਦਿਸੰ ਸਪ੍ਪੁਰਿਸੰ ਸੁਮੇਧੰ,ਭਜੇਥ ਨਕ੍ਖਤ੍ਤਪਥੰ ਵ ਚਨ੍ਦਿਮਾ''ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਸਾਹੂ**ਤਿ ਸੁਨ੍ਦਰੰ ਭਦ੍ਦਕੰ। **ਸਨ੍ਨਿਵਾਸੋ**ਤਿ ਨ ਕੇਵਲਞ੍ਚ ਤੇਸੰ ਦਸ੍ਸਨਮੇਵ, ਤੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿੰ ਏਕਟ੍ਠਾਨੇ ਨਿਸੀਦਨਾਦਿਭਾਵੋਪਿ ਤੇਸੰ ਵਤ੍ਤਪਟਿਵਤ੍ਤੰ ਕਾਤੁੰ ਲਭਨਭਾਵੋਪਿ ਸਾਧੁਯੇਵ। **ਬਾਲਸਙ੍ਗਤਚਾਰੀ ਹੀ**ਤਿ ਯੋ ਬਾਲੇਨ ਸਹਚਾਰੀ। **ਦੀਘਮਦ੍ਧਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਸੋ ਬਾਲਸਹਾਯੇਨ ''ਏਹਿ ਸਨ੍ਧਿਚ੍ਛੇਦਾਦੀਨਿ ਕਰੋਮਾ''ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਮਾਨੋ ਤੇਨ ਸਦ੍ਧਿੰ ਏਕਚ੍ਛਨ੍ਦੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਤਾਨਿ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਹਤ੍ਥਚ੍ਛੇਦਾਦੀਨਿ ਪਤ੍ਵਾ ਦੀਘਮਦ੍ਧਾਨੰ ਸੋਚਤਿ। **ਸਬ੍ਬਦਾ**ਤਿ ਯਥਾ ਅਸਿਹਤ੍ਥੇਨ ਵਾ ਅਮਿਤ੍ਤੇਨ ਆਸੀਵਿਸਾਦੀਹਿ ਵਾ ਸਦ੍ਧਿੰ ਏਕਤੋ ਵਾਸੋ ਨਾਮ ਨਿਚ੍ਚੰ ਦੁਕ੍ਖੋ, ਤਥੇਵ ਬਾਲੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਧੀਰੋ ਚ ਸੁਖਸੰਵਾਸੋ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਸੁਖੋ ਸੰਵਾਸੋ ਏਤੇਨਾਤਿ ਸੁਖਸੰਵਾਸੋ, ਪਣ੍ਡਿਤੇਨ ਸਦ੍ਧਿੰ ਏਕਟ੍ਠਾਨੇ ਸੰਵਾਸੋ ਸੁਖੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਕਥੰ? **ਞਾਤੀਨੰਵ ਸਮਾਗਮੋ**ਤਿ ਯਥਾਪਿ ਞਾਤੀਨੰ ਸਮਾਗਮੋ ਸੁਖੋ, ਏਵੰ ਸੁਖੋ।

ਤਸ੍ਮਾ ਹੀਤਿ ਯਸ੍ਮਾ ਬਾਲੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿੰ ਸੰਵਾਸੋ ਦੁਕ੍ਖੋ, ਪਣ੍ਡਿਤੇਨ ਸਦ੍ਧਿੰ ਸੁਖੋ, ਤਸ੍ਮਾ ਹਿ ਧਿਤਿਸਮ੍ਪਨ੍ਨੰ ਧੀਰਞ੍ਚ, ਲੋਕਿਯਲੋਕੁਤ੍ਤਰਪਞ੍ਞਾਸਮ੍ਪਨ੍ਨੰ ਪਞ੍ਞਞ੍ਚ , ਆਗਮਾਧਿਗਮਸਮ੍ਪਨ੍ਨੰ ਬਹੁਸ੍ਸੁਤਞ੍ਚ, ਅਰਹਤ੍ਤਪਾਪਨਕਸਙ੍ਖਾਤਾਯ ਧੁਰਵਹਨਸੀਲਤਾਯ ਧੋਰਯ੍ਹਸੀਲੰ, ਸੀਲਵਤੇਨ ਚੇਵ ਧੁਤਙ੍ਗਵਤੇਨ ਚ ਵਤਵਨ੍ਤੰ, ਕਿਲੇਸੇਹਿ ਆਰਕਤਾਯ ਅਰਿਯੰ, ਤਥਾਰੂਪੰ ਸਪ੍ਪੁਰਿਸੰ ਸੋਭਨਪਞ੍ਞੰ ਯਥਾ ਨਿਮ੍ਮਲੰ ਨਕ੍ਖਤ੍ਤਪਥਸਙ੍ਖਾਤੰ ਆਕਾਸੰ ਚਨ੍ਦਿਮਾ ਭਜਤਿ, ਏਵੰ ਭਜੇਥ ਪਯਿਰੁਪਾਸੇਥਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਬਹੂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਾਦੀਨਿ ਪਾਪੁਣਿੰਸੂਤਿ।

ਸਕ੍ਕਵਤ੍ਥੁ ਅਟ੍ਠਮੰ।

ਸੁਖਵਗ੍ਗਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਪਨ੍ਨਰਸਮੋ ਵਗ੍ਗੋ।

੧੬. ਪਿਯਵੱਗੋ

੧. ਤਯੋਜਨਪਬ੍ਬਜਿਤਵੱਤ੍ਥੁ

ਅਯੋਗੇਤਿ ਇਮੰ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨੰ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਤਯੋ ਪਬ੍ਬਜਿਤੇ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਸਾਵਤ੍ਥਿਯੰ ਕਿਰ ਏਕਸ੍ਮਿੰ ਕੁਲੇ ਮਾਤਾਪਿਤੂਨੰ ਏਕਪੁਤ੍ਤਕੋ ਅਹੋਸਿ ਪਿਯੋ ਮਨਾਪੋ। ਸੋ ਏਕਦਿਵਸੰ ਗੇਹੇ ਨਿਮਨ੍ਤਿਤਾਨੰ ਭਿਕ੍ਖੂਨੰ ਅਨੁਮੋਦਨੰ ਕਰੋਨ੍ਤਾਨੰ ਧਮ੍ਮਕਥੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਜਿਤੁਕਾਮੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਮਾਤਾਪਿਤਰੋ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜੰ ਯਾਚਿ। ਤੇ ਨਾਨੁਜਾਨਿੰਸੁ। ਤਸ੍ਸ ਏਤਦਹੋਸਿ – ''ਅਹੰ ਮਾਤਾਪਿਤੂਨੰ ਅਪਸ੍ਸਨ੍ਤਾਨੰਯੇਵ ਬਹਿ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਜਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਪਿਤਾ ਬਹਿ ਨਿਕ੍ਖਮਨ੍ਤੋ ''ਇਮੰ ਰਕ੍ਖੇਯ੍ਯਾਸੀ''ਤਿ ਮਾਤਰੰ ਪਟਿਚ੍ਛਾਪੇਸਿ, ਮਾਤਾ ਬਹਿ ਨਿਕ੍ਖਮਨ੍ਤੀ ਪਿਤਰੰ ਪਟਿਚ੍ਛਾਪੇਸਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਏਕਦਿਵਸੰ ਪਿਤਰਿ ਬਹਿ ਗਤੇ ਮਾਤਾ ''ਪੁਤ੍ਤੰ ਰਕ੍ਖਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਏਕੰ ਦ੍ਵਾਰਬਾਹੰ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਏਕੰ ਪਾਦੇਹਿ ਉਪ੍ਪੀਲ਼ੇਤ੍ਵਾ ਛਮਾਯ ਨਿਸਿਨ੍ਨਾ ਸੁਤ੍ਤੰ ਕਨ੍ਤਤਿ। ਸੋ ''ਇਮੰ ਵਞ੍ਚੇਤ੍ਵਾ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ, ''ਅਮ੍ਮ, ਥੋਕੰ ਤਾਵ ਅਪੇਹਿ, ਸਰੀਰਵਲਞ੍ਜੰ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਤਾਯ ਪਾਦੇ ਸਮਿਞ੍ਜਿਤੇ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਵੇਗੇਨ ਵਿਹਾਰੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ''ਪਬ੍ਬਾਜੇਥ ਮੰ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ ਯਾਚਿਤ੍ਵਾ ਤੇਸੰ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਪਬ੍ਬਜਿ।

ਅਥਸ੍ਸ ਪਿਤਾ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਮਾਤਰੰ ਪੁਚ੍ਛਿ – ''ਕਹੰ ਮੇ ਪੁਤ੍ਤੋ''ਤਿ? ''ਸਾਮਿ, ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਪਦੇਸੇ ਅਹੋਸੀ''ਤਿ। ਸੋ ''ਕਹੰ ਨੁ ਖੋ ਮੇ ਪੁਤ੍ਤੋ''ਤਿ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਤੰ ਅਦਿਸ੍ਵਾ ''ਵਿਹਾਰੰ ਗਤੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਵਿਹਾਰੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪੁਤ੍ਤੰ ਪਬ੍ਬਜਿਤੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਕਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਰੋਦਿਤ੍ਵਾ, ''ਤਾਤ, ਕਿੰ ਮੰ ਨਾਸੇਸੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ''ਮਮ ਪੁਤ੍ਤੇ ਪਬ੍ਬਜਿਤੇ ਅਹੰ ਇਦਾਨਿ ਗੇਹੇ ਕਿੰ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਸਯਮ੍ਪਿ ਭਿਕ੍ਖੂ ਯਾਚਿਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਜਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਮਾਤਾਪਿ ''ਕਿੰ ਨੁ ਖੋ ਮੇ ਪੁਤ੍ਤੋ ਚ ਪਤਿ ਚ ਚਿਰਾਯਨ੍ਤਿ, ਕਚ੍ਚਿ ਵਿਹਾਰੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਜਿਤਾ''ਤਿ ਤੇ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੀ ਵਿਹਾਰੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਉਭੋਪਿ ਪਬ੍ਬਜਿਤੇ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਇਮੇਸੰ ਪਬ੍ਬਜਿਤਕਾਲੇ ਮਮ ਗੇਹੇਨ ਕੋ ਅਤ੍ਥੋ''ਤਿ ਸਯਮ੍ਪਿ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਉਪਸ੍ਸਯੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਜਿ। ਤੇ ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾਪਿ ਵਿਨਾ ਭਵਿਤੁੰ ਨ ਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਿ, ਵਿਹਾਰੇਪਿ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਉਪਸ੍ਸਯੇਪਿ ਏਕਤੋਵ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਸਲ੍ਲਪਨ੍ਤਾ ਦਿਵਸੰ ਵੀਤਿਨਾਮੇਨ੍ਤਿ। ਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੂਪਿ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋਪਿ ਉਬ੍ਬਾਲ਼੍ਹਾ ਹੋਨ੍ਤਿ।

ਅਥੇਕਦਿਵਸੰ ਭਿਕ੍ਖੂ ਨੇਸੰ ਕਿਰਿਯੰ ਸਤ੍ਥੁ ਆਰੋਚੇਸੁੰ। ਸਤ੍ਥਾ ਤੇ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ''ਸਚ੍ਚੰ ਕਿਰ ਤੁਮ੍ਹੇ ਏਵੰ ਕਰੋਥਾ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ''ਸਚ੍ਚ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ''ਕਸ੍ਮਾ ਏਵੰ ਕਰੋਥ? ਨ ਹਿ ਏਸ ਪਬ੍ਬਜਿਤਾਨੰ ਯੋਗੋ''ਤਿ। ''ਭਨ੍ਤੇ, ਵਿਨਾ ਭਵਿਤੁੰ ਨ ਸਕ੍ਕੋਮਾ''ਤਿ। ''ਪਬ੍ਬਜਿਤਕਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਏਵੰ ਕਰਣੰ ਅਯੁਤ੍ਤੰ। ਪਿਯਾਨਞ੍ਹਿ ਅਦਸ੍ਸਨੰ, ਅਪ੍ਪਿਯਾਨਞ੍ਚ ਦਸ੍ਸਨੰ ਦੁਕ੍ਖਮੇਵ। ਤਸ੍ਮਾ ਸਤ੍ਤੇਸੁ ਚ ਸਙ੍ਖਾਰੇਸੁ ਚ ਕਞ੍ਚਿ ਪਿਯੰ ਵਾ ਅਪ੍ਪਿਯੰ ਵਾ ਕਾਤੁੰ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮਾ ਗਾਥਾ ਅਭਾਸਿ –

੨੦੯.''ਅਯੋਗੇ ਯੁਞ੍ਜਮਤ੍ਤਾਨੰ, ਯੋਗਸ੍ਮਿਞ੍ਚ ਅਯੋਜਯੰ।
ਅਤ੍ਥੰ ਹਿਤ੍ਵਾ ਪਿਯਗ੍ਗਾਹੀ, ਪਿਹੇਤਤ੍ਤਾਨੁਯੋਗਿਨੰ॥

੨੧੦.''ਮਾ ਪਿਯੇਹਿ ਸਮਾਗਞ੍ਛਿ, ਅਪ੍ਪਿਯੇਹਿ ਕੁਦਾਚਨੰ।
ਪਿਯਾਨੰ ਅਦਸ੍ਸਨੰ ਦੁਕ੍ਖੰ, ਅਪ੍ਪਿਯਾਨਞ੍ਚ ਦਸ੍ਸਨੰ॥

੨੧੧.''ਤਸ੍ਮਾ ਪਿਯੰ ਨ ਕਯਿਰਾਥ, ਪਿਯਾਪਾਯੋ ਹਿ ਪਾਪਕੋ।
ਗਨ੍ਥਾ ਤੇਸੰ ਨ ਵਿਜ੍ਜਨ੍ਤਿ, ਯੇਸੰ ਨਤ੍ਥਿ ਪਿਯਾਪ੍ਪਿਯ''ਨ੍ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਅਯੋਗੇ**ਤਿ ਅਯੁਞ੍ਜਿਤਬ੍ਬੇ ਅਯੋਨਿਸੋਮਨਸਿਕਾਰੇ। ਵੇਸਿਯਾਗੋਚਰਾਦਿਭੇਦਸ੍ਸ ਹਿ ਛਬ੍ਬਿਧਸ੍ਸ ਅਗੋਚਰਸ੍ਸ ਸੇਵਨੰ ਇਧ ਅਯੋਨਿਸੋਮਨਸਿਕਾਰੋ ਨਾਮ, ਤਸ੍ਮਿੰ ਅਯੋਨਿਸੋਮਨਸਿਕਾਰੇ ਅਤ੍ਤਾਨੰ ਯੁਞ੍ਜਨ੍ਤੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਯੋਗਸ੍ਮਿ**ਨ੍ਤਿ ਤਬ੍ਬਿਪਰੀਤੇ ਚ ਯੋਨਿਸੋਮਨਸਿਕਾਰੇ ਅਯੁਞ੍ਜਨ੍ਤੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਅਤ੍ਥੰ ਹਿਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਪਬ੍ਬਜਿਤਕਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਅਧਿਸੀਲਾਦਿਸਿਕ੍ਖਤ੍ਤਯੰ ਅਤ੍ਥੋ ਨਾਮ, ਤੰ ਅਤ੍ਥੰ ਹਿਤ੍ਵਾ। **ਪਿਯਗ੍ਗਾਹੀ**ਤਿ ਪਞ੍ਚਕਾਮਗੁਣਸਙ੍ਖਾਤੰ ਪਿਯਮੇਵ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋ। **ਪਿਹੇਤਤ੍ਤਾਨੁਯੋਗਿਨ**ਨ੍ਤਿ ਤਾਯ ਪਟਿਪਤ੍ਤਿਯਾ ਸਾਸਨਤੋ ਚੁਤੋ ਗਿਹਿਭਾਵੰ ਪਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਾ ਯੇ ਅਤ੍ਤਾਨੁਯੋਗੰ ਅਨੁਯੁਤ੍ਤਾ ਸੀਲਾਦੀਨਿ ਸਮ੍ਪਾਦੇਤ੍ਵਾ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸਾਨੰ ਸਨ੍ਤਿਕਾ ਸਕ੍ਕਾਰੰ ਲਭਨ੍ਤਿ, ਤੇਸੰ ਪਿਹੇਤਿ, ''ਅਹੋ ਵਤਾਹਮ੍ਪਿ ਏਵਰੂਪੋ ਅਸ੍ਸ''ਨ੍ਤਿ ਇਚ੍ਛਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਮਾ ਪਿਯੇਹੀਤਿ ਪਿਯੇਹਿ ਸਤ੍ਤੇਹਿ ਵਾ ਸਙ੍ਖਾਰੇਹਿ ਵਾ ਕੁਦਾਚਨੰ ਏਕਕ੍ਖਣੇਪਿ ਨ ਸਮਾਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯ, ਤਥਾ ਅਪ੍ਪਿਯੇਹਿ। ਕਿੰ ਕਾਰਣਾ? ਪਿਯਾ ਨਞ੍ਹਿ ਵਿਯੋਗਵਸੇਨ ਅਦਸ੍ਸਨੰ ਅਪ੍ਪਿਯਾਨਞ੍ਚ ਉਪਸਙ੍ਕਮਨਵਸੇਨ ਦਸ੍ਸਨੰ ਨਾਮ ਦੁਕ੍ਖੰ। **ਤਸ੍ਮਾ**ਤਿ ਯਸ੍ਮਾ ਇਦੰ ਉਭਯਮ੍ਪਿ ਦੁਕ੍ਖੰ, ਤਸ੍ਮਾ ਕਞ੍ਚਿ ਸਤ੍ਤੰ ਵਾ ਸਙ੍ਖਾਰੰ ਵਾ ਪਿਯੰ ਨਾਮ ਨ ਕਰੇਯ੍ਯ। **ਪਿਯਾਪਾਯੋ ਹੀ**ਤਿ ਪਿਯੇਹਿ ਅਪਾਯੋ ਵਿਯੋਗੋ । **ਪਾਪਕੋ**ਤਿ ਲਾਮਕੋ। **ਗਨ੍ਥਾ ਤੇਸੰ ਨ ਵਿਜ੍ਜਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਯੇਸੰ ਪਿਯੰ ਨਤ੍ਥਿ, ਤੇਸੰ ਅਭਿਜ੍ਝਾਕਾਯਗਨ੍ਥੋ ਪਹੀਯਤਿ। ਯੇਸੰ ਅਪ੍ਪਿਯੰ ਨਤ੍ਥਿ, ਤੇਸੰ ਬ੍ਯਾਪਾਦੋ ਕਾਯਗਨ੍ਥੋ। ਤੇਸੁ ਪਨ ਦ੍ਵੀਸੁ ਪਹੀਨੇਸੁ ਸੇਸਗਨ੍ਥਾ ਪਹੀਨਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਪਿਯੰ ਵਾ ਅਪ੍ਪਿਯੰ ਵਾ ਨ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਬਹੂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਾਦੀਨਿ ਪਾਪੁਣਿੰਸੂਤਿ। ਤੇਨ ਪਨ ਤਯੋ ਜਨਾ ''ਮਯੰ ਵਿਨਾ ਭਵਿਤੁੰ ਨ ਸਕ੍ਕੋਮਾ''ਤਿ ਵਿਬ੍ਭਮਿਤ੍ਵਾ ਗੇਹਮੇਵ ਅਗਮਿੰਸੂਤਿ।

ਤਯੋਜਨਪਬ੍ਬਜਿਤਵਤ੍ਥੁ ਪਠਮੰ।

੨. ਅਞ੍ਞਤਰਕੁਟੁਮ੍ਬਿਕਵਤ੍ਥੁ

ਪਿਯਤੋ ਜਾਯਤੀਤਿ ਇਮੰ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨੰ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਅਞ੍ਞਤਰੰ ਕੁਟੁਮ੍ਬਿਕੰ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਸੋ ਹਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪੁਤ੍ਤੇ ਕਾਲਕਤੇ ਪੁਤ੍ਤਸੋਕਾਭਿਭੂਤੋ ਆਲ਼ਾਹਨੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਰੋਦਤਿ, ਪੁਤ੍ਤਸੋਕੰ ਸਨ੍ਧਾਰੇਤੁੰ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਪਚ੍ਚੂਸਕਾਲੇ ਲੋਕੰ ਵੋਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਤਸ੍ਸ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਮਗ੍ਗਸ੍ਸੂਪਨਿਸ੍ਸਯੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਪਟਿਕ੍ਕਨ੍ਤੋ ਏਕੰ ਪਚ੍ਛਾਸਮਣੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਗੇਹਦ੍ਵਾਰੰ ਅਗਮਾਸਿ। ਸੋ ਸਤ੍ਥੁ ਆਗਤਭਾਵੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ''ਮਯਾ ਸਦ੍ਧਿੰ ਪਟਿਸਨ੍ਥਾਰੰ ਕਾਤੁਕਾਮੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਸਤ੍ਥਾਰੰ ਪਵੇਸੇਤ੍ਵਾ ਗੇਹਮਜ੍ਝੇ ਆਸਨੰ ਪਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਰਿ ਨਿਸਿਨ੍ਨੇ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤੰ ਨਿਸੀਦਿ। ਅਥ ਨੰ ਸਤ੍ਥਾ ''ਕਿੰ ਨੁ ਖੋ, ਉਪਾਸਕ, ਦੁਕ੍ਖਿਤੋਸੀ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਤੇਨ ਪੁਤ੍ਤਵਿਯੋਗਦੁਕ੍ਖੇ ਆਰੋਚਿਤੇ, ''ਉਪਾਸਕ, ਮਾ ਚਿਨ੍ਤਯਿ, ਇਦੰ ਮਰਣੰ ਨਾਮ ਨ ਏਕਸ੍ਮਿੰਯੇਵ ਠਾਨੇ, ਨ ਚ ਏਕਸ੍ਸੇਵ ਹੋਤਿ, ਯਾਵਤਾ ਪਨ ਭਵੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿ ਨਾਮ ਅਤ੍ਥਿ, ਸਬ੍ਬਸਤ੍ਤਾਨੰ ਹੋਤਿਯੇਵ। ਏਕਸਙ੍ਖਾਰੋਪਿ ਨਿਚ੍ਚੋ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ। ਤਸ੍ਮਾ 'ਮਰਣਧਮ੍ਮੰ ਮਤੰ, ਭਿਜ੍ਜਨਧਮ੍ਮੰ ਭਿਨ੍ਨ'ਨ੍ਤਿ ਯੋਨਿਸੋ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬੰ, ਨ ਸੋਚਿਤਬ੍ਬੰ। ਪੋਰਾਣਪਣ੍ਡਿਤਾਪਿ ਹਿ ਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਮਤਕਾਲੇ 'ਮਰਣਧਮ੍ਮੰ ਮਤੰ, ਭਿਜ੍ਜਨਧਮ੍ਮੰ ਭਿਨ੍ਨ'ਨ੍ਤਿ ਸੋਕੰ ਅਕਤ੍ਵਾ ਮਰਣਸ੍ਸਤਿਮੇਵ ਭਾਵਯਿੰਸੂ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ, ''ਭਨ੍ਤੇ, ਕੇ ਏਵਮਕੰਸੁ, ਕਦਾ ਚ ਅਕੰਸੁ, ਆਚਿਕ੍ਖਥ ਮੇ''ਤਿ ਯਾਚਿਤੋ ਤਸ੍ਸਤ੍ਥਸ੍ਸ ਪਕਾਸਨਤ੍ਥੰ ਅਤੀਤੰ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ –

> ''ਉਰਗੋਵ ਤਚੰ ਜਿਣ੍ਣੰ, ਹਿਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਤਿ ਸੰ ਤਨੁੰ।
> ਏਵੰ ਸਰੀਰੇ ਨਿਬ੍ਭੋਗੇ, ਪੇਤੇ ਕਾਲਕਤੇ ਸਤਿ॥
>
> ''ਡਯ੍ਹਮਾਨੋ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਞਾਤੀਨੰ ਪਰਿਦੇਵਿਤੰ।
> ਤਸ੍ਮਾ ਏਤੰ ਨ ਸੋਚਾਮਿ, ਗਤੋ ਸੋ ਤਸ੍ਸ ਯਾ ਗਤੀ''ਤਿ॥ (ਜਾ॰ ੧.੫.੧੯-੨੦) –

ਇਮਂ ਪਞ੍ਚਕਨਿਪਾਤੇ **ਉਰਗਜਾਤਕਂ** ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਤ੍ਵਾ ‘‘ਏਵਂ ਪੁਬ੍ਬੇ ਪਣ੍ਡਿਤਾ ਪਿਯਪੁਤ੍ਤੇ ਕਾਲਕਤੇ ਯਥਾ ਏਤਰਹਿ ਤ੍ਵਂ ਕਮ੍ਮਨ੍ਤੇ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਨਿਰਾਹਾਰੋ ਰੋਦਨ੍ਤੋ ਵਿਚਰਸਿ, ਤਥਾ ਅਵਿਚਰਿਤ੍ਵਾ ਮਰਣਸ੍ਸਤਿਭਾਵਨਾਬਲੇਨ ਸੋਕਂ ਅਕਤ੍ਵਾ ਆਹਾਰਂ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਂਸੁ, ਕਮ੍ਮਨ੍ਤਞ੍ਚ ਅਧਿਟ੍ਠਹਿਂਸੁ । ਤਸ੍ਮਾ ‘ਪਿਯਪੁਤ੍ਤੋ ਮੇ ਕਾਲਕਤੋ’ਤਿ ਮਾ ਚਿਨ੍ਤਯਿ। ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਮਾਨੋ ਹਿ ਸੋਕੋ ਵਾ ਭਯਂ ਵਾ ਪਿਯਮੇਵ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤੀ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

੨੧੨.‘‘ਪਿਯਤੋ ਜਾਯਤੀ ਸੋਕੋ, ਪਿਯਤੋ ਜਾਯਤੀ ਭਯਂ।
ਪਿਯਤੋ ਵਿਪ੍ਪਮੁਤ੍ਤਸ੍ਸ, ਨਤ੍ਥਿ ਸੋਕੋ ਕੁਤੋ ਭਯ’’ਨ੍ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਪਿਯਤੋ**ਤਿ ਵਟ੍ਟਮੂਲਕੋ ਹਿ ਸੋਕੋ ਵਾ ਭਯਂ ਵਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਮਾਨਂ ਪਿਯਮੇਵ ਸਤ੍ਤਂ ਵਾ ਸਙ੍ਖਾਰਂ ਵਾ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਤਤੋ ਪਨ ਵਿਪ੍ਪਮੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਉਭਯਮ੍ਪੇਤਂ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਕੁਟੁਮ੍ਬਿਕੋ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਹਿ, ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਾਨਮ੍ਪਿ ਸਾਤ੍ਥਿਕਾ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾ ਅਹੋਸੀਤਿ।

ਅਞ੍ਞਤਰਕੁਟੁਮ੍ਬਿਕਵਤ੍ਥੁ ਦੁਤਿਯਂ।

੩. ਵਿਸਾਖਾਵਤ੍ਥੁ

ਪੇਮਤੋ ਜਾਯਤੀਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਵਿਸਾਖਂ ਉਪਾਸਿਕਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਸਾ ਕਿਰ ਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਧੀਤਰਂ ਸੁਦਤ੍ਤਂ ਨਾਮ ਕੁਮਾਰਿਕਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਠਾਨੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਗੇਹੇ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਵੇਯ੍ਯਾਵਚ੍ਚਂ ਕਾਰੇਸਿ। ਸਾ ਅਪਰੇਨ ਸਮਯੇਨ ਕਾਲਮਕਾਸਿ। ਸਾ ਤਸ੍ਸਾ ਸਰੀਰਨਿਕ੍ਖੇਪਂ ਕਾਰੇਤ੍ਵਾ ਸੋਕਂ ਸਨ੍ਧਾਰੇਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੀ ਦੁਕ੍ਖਿਨੀ ਦੁਮ੍ਮਨਾ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸੀਦਿ। ਅਥ ਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ‘‘ਕਿਂ ਨੁ ਖੋ ਤ੍ਵਂ, ਵਿਸਾਖੇ, ਦੁਕ੍ਖਿਨੀ ਦੁਮ੍ਮਨਾ ਅਸ੍ਸੁਮੁਖਾ ਰੋਦਮਾਨਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨਾ’’ਤਿ ਆਹ। ਸਾ ਤਮਤ੍ਥਂ ਆਰੋਚੇਤ੍ਵਾ ‘‘ਪਿਯਾ ਮੇ, ਭਨ੍ਤੇ, ਸਾ ਕੁਮਾਰਿਕਾ ਵਤ੍ਤਸਮ੍ਪਨ੍ਨਾ, ਇਦਾਨਿ ਤਥਾਰੂਪਂ ਨ ਪਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਆਹ। ‘‘ਕਿਤ੍ਤਕਾ ਪਨ, ਵਿਸਾਖੇ, ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਮਨੁਸ੍ਸਾ’’ਤਿ? ‘‘ਭਨ੍ਤੇ, ਤੁਮ੍ਹੇਹਿਯੇਵ ਮੇ ਕਥਿਤਂ ਸਤ੍ਤ ਜਨਕੋਟਿਯੋ’’ਤਿ। ‘‘ਸਚੇ ਪਨਾਯਂ ਏਤ੍ਤਕੋ ਜਨੋ ਤਵ ਨਤ੍ਤਾਯ ਸਦਿਸੋ ਭਵੇਯ੍ਯ, ਇਚ੍ਛੇਯ੍ਯਾਸਿ ਨ’’ਨ੍ਤਿ? ‘‘ਆਮ, ਭਨ੍ਤੇ’’ਤਿ। ‘‘ਕਤਿ ਪਨ ਜਨਾ ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਦੇਵਸਿਕਂ ਕਾਲਂ ਕਰੋਨ੍ਤੀ’’ਤਿ? ‘‘ਬਹੂ, ਭਨ੍ਤੇ’’ਤਿ। ‘‘ਨਨੁ ਏਵਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਤਵ ਅਸੋਚਨਕਾਲੋ ਨ ਭਵੇਯ੍ਯ, ਰਤ੍ਤਿਨ੍ਦਿਵਂ ਰੋਦਨ੍ਤੀਯੇਵ ਵਿਚਰੇਯ੍ਯਾਸੀ’’ਤਿ। ‘‘ਹੋਤੁ, ਭਨ੍ਤੇ, ਞਾਤਂ ਮਯਾ’’ਤਿ। ਅਥ ਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ‘‘ਤੇਨ ਹਿ ਮਾ ਸੋਚਿ, ਸੋਕੋ ਵਾ ਭਯਂ ਵਾ ਪੇਮਤੋਵ ਜਾਯਤੀ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

੨੧੩.‘‘ਪੇਮਤੋ ਜਾਯਤੀ ਸੋਕੋ, ਪੇਮਤੋ ਜਾਯਤੀ ਭਯਂ।
ਪੇਮਤੋ ਵਿਪ੍ਪਮੁਤ੍ਤਸ੍ਸ, ਨਤ੍ਥਿ ਸੋਕੋ ਕੁਤੋ ਭਯ’’ਨ੍ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਪੇਮਤੋ**ਤਿ ਪੁਤ੍ਤਧੀਤਾਦੀਸੁ ਕਤਂ ਪੇਮਮੇਵ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਸੋਕੋ ਜਾਯਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਬਹੂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਾਦੀਨਿ ਪਾਪੁਣਿਂਸੂਤਿ।

ਵਿਸਾਖਾਵਤ੍ਥੁ ਤਤਿਯਂ।

੪. ਲਿਚ੍ਛਵੀਵਤ੍ਥੁ

ਰਤਿਯਾ ਜਾਯਤੀਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਵੇਸਾਲਿਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਕੂਟਾਗਾਰਸਾਲਾਯਂ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਲਿਚ੍ਛਵੀ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਤੇ ਕਿਰ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਛਣਦਿਵਸੇ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਂ ਅਸਦਿਸੇਹਿ ਅਲਙ੍ਕਾਰੇਹਿ ਅਲਙ੍ਕਰਿਤ੍ਵਾ ਉਯ੍ਯਾਨਗਮਨਤ੍ਥਾਯ ਨਗਰਾ ਨਿਕ੍ਖਮਿਂਸੁ। ਸਤ੍ਥਾ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਪਵਿਸਨ੍ਤੋ ਤੇ ਦਿਸ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਪਸ੍ਸਥ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਲਿਚ੍ਛਵਯੋ, ਯੇਹਿ ਦੇਵਾ ਤਾਵਤਿਂਸਾ ਨ ਦਿਟ੍ਠਪੁਬ੍ਬਾ, ਤੇ ਇਮੇ ਓਲੋਕੇਨ੍ਥਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਨਗਰਂ ਪਾਵਿਸਿ। ਤੇਪਿ ਉਯ੍ਯਾਨਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਾ ਏਕਂ ਨਗਰਸੋਭਿਨਿਂ ਇਤ੍ਥਿਂ ਆਦਾਯ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਇਸ੍ਸਾਭਿਭੂਤਾ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਂ ਪਹਰਿਤ੍ਵਾ ਲੋਹਿਤਂ ਨਦਿਂ ਵਿਯ ਪਵਤ੍ਤਯਿਂਸੁ। ਅਥ ਨੇ ਮਞ੍ਚੇਨਾਦਾਯ ਉਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਆਗਮਂਸੁ। ਸਤ੍ਥਾਪਿ ਕਤਭਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚੋ ਨਗਰਾ ਨਿਕ੍ਖਮਿ। ਭਿਕ੍ਖੂਪਿ ਲਿਚ੍ਛਵਯੋ ਤਥਾ ਨੀਯਮਾਨੇ ਦਿਸ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਆਹਂਸੁ – ''ਭਨ੍ਤੇ, ਲਿਚ੍ਛਵਿਰਾਜਾਨੋ ਪਾਤੋਵ ਅਲਙ੍ਕਤਪਟਿਯਤ੍ਤਾ ਦੇਵਾ ਵਿਯ ਨਗਰਾ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਇਦਾਨਿ ਏਕਂ ਇਤ੍ਥਿਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਇਮਂ ਬ੍ਯਸਨਂ ਪਤ੍ਤਾ''ਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ, ''ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸੋਕੋ ਵਾ ਭਯਂ ਵਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਮਾਨਂ ਰਤਿਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿਯੇਵਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

੨੧੪.''ਰਤਿਯਾ ਜਾਯਤੀ ਸੋਕੋ, ਰਤਿਯਾ ਜਾਯਤੀ ਭਯਂ।
ਰਤਿਯਾ ਵਿਪ੍ਪਮੁਤ੍ਤਸ੍ਸ, ਨਤ੍ਥਿ ਸੋਕੋ ਕੁਤੋ ਭਯ''ਨ੍ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਰਤਿਯਾ**ਤਿ ਪਞ੍ਚਕਾਮਗੁਣਰਤਿਤੋ, ਤਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਬਹੂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਾਦੀਨਿ ਪਾਪੁਣਿਂਸੂਤਿ।

ਲਿਚ੍ਛਵੀਵਤ੍ਥੁ ਚਤੁਤ੍ਥਂ।

੫. ਅਨਿਤ੍ਥਿਗਨ੍ਧਕੁਮਾਰਵਤ੍ਥੁ

ਕਾਮਤੋਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਅਨਿਤ੍ਥਿਗਨ੍ਧਕੁਮਾਰਂ ਨਾਮ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਸੋ ਕਿਰ ਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕਾ ਚੁਤਸਤ੍ਤੋ ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਮਹਾਭੋਗਕੁਲੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋ ਜਾਤਦਿਵਸਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਇਤ੍ਥਿਸਮੀਪਂ ਉਪਗਨ੍ਤੁਂ ਨ ਇਚ੍ਛਤਿ, ਇਤ੍ਥਿਯਾ ਗਯ੍ਹਮਾਨੋ ਰੋਦਤਿ। ਵਤ੍ਥਚੁਮ੍ਬਟਕੇਨ ਨਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਥਞ੍ਞਂ ਪਾਯੇਨ੍ਤਿ। ਸੋ ਵਯਪ੍ਪਤ੍ਤੋ ਮਾਤਾਪਿਤੂਹਿ, ''ਤਾਤ, ਆਵਾਹਂ ਤੇ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ''ਨ ਮੇ ਇਤ੍ਥਿਯਾ ਅਤ੍ਥੋ''ਤਿ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ ਯਾਚਿਯਮਾਨੋ ਪਞ੍ਚਸਤੇ ਸੁਵਣ੍ਣਕਾਰੇ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਰਤ੍ਤਸੁਵਣ੍ਣਨਿਕ੍ਖਸਹਸ੍ਸਂ ਦਾਪੇਤ੍ਵਾ ਅਤਿਵਿਯ ਪਾਸਾਦਿਕਂ ਘਨਕੋਟ੍ਟਿਮਂ ਇਤ੍ਥਿਰੂਪਂ ਕਾਰੇਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਮਾਤਾਪਿਤੂਹਿ, ''ਤਾਤ, ਤਯਿ ਆਵਾਹਂ ਅਕਰੋਨ੍ਤੇ ਕੁਲਵਂਸੋ ਨ ਪਤਿਟ੍ਠਹਿਸ੍ਸਤਿ, ਕੁਮਾਰਿਕਂ ਤੇ ਆਨੇਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ''ਤੇਨ ਹਿ ਸਚੇ ਮੇ ਏਵਰੂਪਂ ਕੁਮਾਰਿਕਂ ਆਨੇਸ੍ਸਥ, ਕਰਿਸ੍ਸਾਮਿ ਵੋ ਵਚਨ''ਨ੍ਤਿ ਤਂ ਸੁਵਣ੍ਣਰੂਪਕਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਮਾਤਾਪਿਤਰੋ ਅਭਿਞ੍ਞਾਤੇ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੇ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ''ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਪੁਤ੍ਤੋ ਮਹਾਪੁਞ੍ਞੋ, ਅਵਸ੍ਸਂ ਇਮਿਨਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਕਤਪੁਞ੍ਞਾ ਕੁਮਾਰਿਕਾ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਗਚ੍ਛਥ ਇਮਂ ਸੁਵਣ੍ਣਰੂਪਕਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਏਵਰੂਪਂ ਕੁਮਾਰਿਕਂ ਆਹਰਥਾ''ਤਿ ਪਹਿਣਿਂਸੁ। ਤੇ ''ਸਾਧੂ''ਤਿ ਚਾਰਿਕਂ ਚਰਨ੍ਤਾ ਮਦ੍ਦਰਟ੍ਠੇ ਸਾਗਲਨਗਰਂ ਗਤਾ। ਤਸ੍ਮਿਞ੍ਚ ਨਗਰੇ ਏਕਾ ਸੋਲਸਵਸ੍ਸੁਦ੍ਦੇਸਿਕਾ ਅਭਿਰੂਪਾ ਕੁਮਾਰਿਕਾ ਅਹੋਸਿ, ਤਂ ਮਾਤਾਪਿਤਰੋ ਸਤ੍ਤਭੂਮਿਕਸ੍ਸ ਪਾਸਾਦਸ੍ਸੂਪਰਿਮਤਲੇ ਪਰਿਵਾਸੇਸੁਂ। ਤੇਪਿ ਖੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ''ਸਚੇ ਇਧ ਏਵਰੂਪਾ ਕੁਮਾਰਿਕਾ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਇਮਂ ਦਿਸ੍ਵਾ 'ਅਯਂ ਅਸੁਕਸ੍ਸ ਕੁਲਸ੍ਸ ਧੀਤਾ ਵਿਯ ਅਭਿਰੂਪਾ'ਤਿ ਵਕ੍ਖਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਤਂ ਸੁਵਣ੍ਣਰੂਪਕਂ ਤਿਤ੍ਥਮਗ੍ਗੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸੀਦਿਂਸੁ।

ਅਥਸ੍ਸ ਕੁਮਾਰਿਕਾਯ ਧਾਤੀ ਤਂ ਕੁਮਾਰਿਕਂ ਨ੍ਹਾਪੇਤ੍ਵਾ ਸਯਮ੍ਪਿ ਨ੍ਹਾਯਿਤੁਕਾਮਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਤਿਤ੍ਥਂ ਆਗਤਾ ਤਂ ਰੂਪਕਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਧੀਤਾ ਮੇ''ਤਿ ਸਞ੍ਞਾਯ ''ਦੁਬ੍ਬਿਨੀਤਾਸਿ, ਇਦਾਨੇਵਾਹਂ ਨ੍ਹਾਪੇਤ੍ਵਾ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤਾ, ਤ੍ਵਂ ਮਯਾ ਪੁਰੇਤਰਂ ਇਧਾਗਤਾਸੀ''ਤਿ ਹਤ੍ਥੇਨ ਪਹਰਿਤ੍ਵਾ ਥਦ੍ਧਭਾਵਞ੍ਚੇਵ ਨਿਬ੍ਬਿਕਾਰਤਞ੍ਚ ਞਤ੍ਵਾ ''ਅਹਂ ਮੇ, ਧੀਤਾਤਿ ਸਞ੍ਞਮਕਾਸਿਂ, ਕਿਂ ਨਾਮੇਤ''ਨ੍ਤਿ ਆਹ। ਅਥ ਨਂ ਤੇ

ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ‘‘ਏਵਰੂਪਾ ਤੇ, ਅਮ੍ਮ, ਧੀਤਾ’’ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿੰਸੁ। ਅਯਂ ਮਮ ਧੀਤੁ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਕਿਂ ਅਗ੍ਘਤੀਤਿ? ਤੇਨ ਹਿ ਤੇ ਧੀਤਰਂ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਦਸ੍ਸੇਹੀਤਿ। ਸਾ ਤੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਗੇਹਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਾਮਿਕਾਨਂ ਆਰੋਚੇਸਿ। ਤੇ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਕਤਪਟਿਸਮ੍ਮੋਦਨਾ ਧੀਤਰਂ ਓਤਾਰੇਤ੍ਵਾ ਹੇਟ੍ਠਾਪਾਸਾਦੇ ਸੁਵਣ੍ਣਰੂਪਕਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਠਪੇਸੁਂ। ਸੁਵਣ੍ਣਰੂਪਕਂ ਨਿਪ੍ਪਭਂ ਅਹੋਸਿ, ਕੁਮਾਰਿਕਾ ਸਪ੍ਪਭਾ ਅਹੋਸਿ। ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਤਂ ਤੇਸਂ ਦਤ੍ਵਾ ਕੁਮਾਰਿਕਂ ਪਟਿਚ੍ਛਾਪੇਤ੍ਵਾ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਨਿਤ੍ਥਿਗਨ੍ਧਕੁਮਾਰਸ੍ਸ ਮਾਤਾਪਿਤੂਨਂ ਆਰੋਚਯਿਂਸੁ। ਤੇ ਤੁਟ੍ਠਮਾਨਸਾ ‘‘ਗਚ੍ਛਥ, ਨਂ ਸੀਘਂ ਆਨੇਥਾ’’ਤਿ ਮਹਨ੍ਤੇਨ ਸਕ੍ਕਾਰੇਨ ਪਹਿਣਿਂਸੁ।

ਕੁਮਾਰੋਪਿ ਤਂ ਪਵਤ੍ਤਿਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ‘‘ਕਞ੍ਚਨਰੂਪਤੋਪਿ ਕਿਰ ਅਭਿਰੂਪਤਰਾ ਦਾਰਿਕਾ ਅਤ੍ਥੀ’’ਤਿ ਸਵਨਵਸੇਨੇਵ ਸਿਨੇਹਂ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤ੍ਵਾ ‘‘ਸੀਘਂ ਆਨੇਨ੍ਤੂ’’ਤਿ ਆਹ। ਸਾਪਿ ਖੋ ਯਾਨਂ ਆਰੋਪੇਤ੍ਵਾ ਆਨੀਯਮਾਨਾ ਅਤਿਸੁਖੁਮਾਲਤਾਯ ਯਾਨੁਗ੍ਘਾਤੇਨ ਸਮੁਪ੍ਪਾਦਿਤਵਾਤਰੋਗਾ ਅਨ੍ਤਰਾਮਗ੍ਗੇਯੇਵ ਕਾਲਮਕਾਸਿ। ਕੁਮਾਰੋਪਿ ‘‘ਆਗਤਾ’’ਤਿ ਨਿਰਨ੍ਤਰਂ ਪੁਚ੍ਛਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਅਤਿਸਿਨੇਹੇਨ ਪੁਚ੍ਛਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸਹਸਾਵ ਅਨਾਰੋਚੇਤ੍ਵਾ ਕਤਿਪਾਹਂ ਵਿਕ੍ਖੇਪਂ ਕਤ੍ਵਾ ਤਮਤ੍ਥਂ ਆਰੋਚਯਿਂਸੁ। ਸੋ ‘‘ਤਥਾਰੂਪਾਯ ਨਾਮ ਇਤ੍ਥਿਯਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸਮਾਗਮਂ ਨਾਲਤ੍ਥ’’ਨ੍ਤਿ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਦੋਮਨਸ੍ਸੋ ਪਬ੍ਬਤੇਨ ਵਿਯ ਸੋਕਦੁਕ੍ਖੇਨ ਅਜ੍ਝੋਤ੍ਥਟੋ ਅਹੋਸਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਤਸ੍ਸੂਪਨਿਸ੍ਸਯਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਨ੍ਤੋ ਤਂ ਗੇਹਦ੍ਵਾਰਂ ਅਗਮਾਸਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਮਾਤਾਪਿਤਰੋ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਅਨ੍ਤੋਗੇਹਂ ਪਵੇਸੇਤ੍ਵਾ ਸਕ੍ਕਚ੍ਚਂ ਪਰਿਵਿਸਿਂਸੁ। ਸਤ੍ਥਾ ਭਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚਾਵਸਾਨੇ ‘‘ਕਹਂ ਅਨਿਤ੍ਥਿਗਨ੍ਧਕੁਮਾਰੋ’’ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ‘‘ਏਸੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਆਹਾਰੂਪਚ੍ਛੇਦਂ ਕਤ੍ਵਾ ਅਨ੍ਤੋਗਬ੍ਭੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ’’ਤਿ। ‘‘ਪਕ੍ਕੋਸਥ ਨ’’ਨ੍ਤਿ। ਸੋ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸੀਦਿ। ਸਤ੍ਥਾ ‘‘ਕਿਂ ਨੁ ਖੋ, ਕੁਮਾਰ, ਬਲਵਸੋਕੋ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ, ‘‘ਆਮ, ਭਨ੍ਤੇ, ‘ਏਵਰੂਪਾ ਨਾਮ ਇਤ੍ਥੀ ਅਨ੍ਤਰਾਮਗ੍ਗੇ ਕਾਲਕਤਾ’ਤਿ ਸੁਤ੍ਵਾ ਬਲਵਸੋਕੋ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋ, ਭਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਮੇ ਨਚ੍ਛਾਦੇਤੀ’’ਤਿ। ਅਥ ਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ‘‘ਜਾਨਾਸਿ ਪਨ ਤ੍ਵਂ, ਕੁਮਾਰ, ਕਿਂ ਤੇ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਸੋਕੋ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋ’’ਤਿ? ‘‘ਨ ਜਾਨਾਮਿ, ਭਨ੍ਤੇ’’ਤਿ। ‘‘ਕਾਮਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ, ਕੁਮਾਰ, ਬਲਵਸੋਕੋ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋ, ਸੋਕੋ ਵਾ ਭਯਂ ਵਾ ਕਾਮਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤੀ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

੨੧੫.‘‘ਕਾਮਤੋ ਜਾਯਤੀ ਸੋਕੋ, ਕਾਮਤੋ ਜਾਯਤੀ ਭਯਂ।
ਕਾਮਤੋ ਵਿਪ੍ਪਮੁਤ੍ਤਸ੍ਸ, ਨਤ੍ਥਿ ਸੋਕੋ ਕੁਤੋ ਭਯ’’ਨ੍ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਕਾਮਤੋ**ਤਿ ਵਤ੍ਥੁਕਾਮਕਿਲੇਸਕਾਮਤੋ, ਦੁਵਿਧਮ੍ਪੇਤਂ ਕਾਮਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਅਨਿਤ੍ਥਿਗਨ੍ਧਕੁਮਾਰੋ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਹਿ।

ਅਨਿਤ੍ਥਿਗਨ੍ਧਕੁਮਾਰਵਤ੍ਥੁ ਪਞ੍ਚਮਂ।

੬. ਅਞ੍ਞਤਰਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਵਤ੍ਥੁ

ਤਣ੍ਹਾਯ ਜਾਯਤੀਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਅਞ੍ਞਤਰਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਸੋ ਕਿਰ ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿਕੋ ਏਕਦਿਵਸਂ ਨਦੀਤੀਰਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਖੇਤ੍ਤਂ ਸੋਧੇਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਤਸ੍ਸ ਉਪਨਿਸ੍ਸਯਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਅਗਮਾਸਿ। ਸੋ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਦਿਸ੍ਵਾਪਿ ਸਾਮੀਚਿਕਮ੍ਮਂ ਅਕਤ੍ਵਾ ਤੁਣ੍ਹੀ ਅਹੋਸਿ। ਅਥ ਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਪੁਰੇਤਰਂ ਆਲਪਿਤ੍ਵਾ, ‘‘ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ, ਕਿਂ ਕਰੋਸੀ’’ਤਿ ਆਹ। ‘‘ਖੇਤ੍ਤਂ, ਭੋ ਗੋਤਮ, ਸੋਧੇਮੀ’’ਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਏਤ੍ਤਕਮੇਵ ਵਤ੍ਵਾ ਗਤੋ। ਪੁਨਦਿਵਸੇਪਿ ਤਸ੍ਸ ਖੇਤ੍ਤਂ ਕਸਿਤੁਂ ਆਗਤਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ, ‘‘ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ, ਕਿਂ ਕਰੋਸੀ’’ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ‘‘ਖੇਤ੍ਤਂ ਕਸਾਮਿ, ਭੋ ਗੋਤਮਾ’’ਤਿ ਸੁਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਕਾਮਿ। ਪੁਨਦਿਵਸਾਦੀਸੁਪਿ ਤਥੇਵ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ, ‘‘ਭੋ ਗੋਤਮ, ਖੇਤ੍ਤਂ ਵਪਾਮਿ ਨਿਦ੍ਦੇਮਿ ਰਕ੍ਖਾਮੀ’’ਤਿ ਸੁਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਕਾਮਿ। ਅਥ ਨਂ ਏਕਦਿਵਸਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਆਹ – ‘‘ਭੋ ਗੋਤਮ, ਤ੍ਵਂ ਮਮ ਖੇਤ੍ਤਸੋਧਨਦਿਵਸਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਆਗਤੋ। ਸਚੇ ਮੇ ਸਸ੍ਸਂ ਸਮ੍ਪਜ੍ਜਿਸ੍ਸਤਿ, ਤੁਯ੍ਹਮ੍ਪਿ ਸਂਵਿਭਾਗਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਤੁਯ੍ਹਂ ਅਦਤ੍ਵਾ ਸਯਂ ਨ ਖਾਦਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਇਤੋ ਦਾਨਿ ਪਟ੍ਠਾਯ ਤ੍ਵਂ ਮਮ ਸਹਾਯੋ’’ਤਿ।

ਅਥਸ੍ਸ ਅਪਰੇਨ ਸਮਯੇਨ ਸਸ੍ਸਂ ਸਮ੍ਪਜ੍ਜਿ , ਤਸ੍ਸ ‘‘ਸਮ੍ਪਨ੍ਨਂ ਮੇ ਸਸ੍ਸਂ, ਸ੍ਵੇ ਦਾਨਿ ਲਾਯਾਪੇਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਲਾਯਨਤ੍ਥਂ ਕਤੁਬ੍ਬਕਿਚ੍ਚਸ੍ਸ ਰਤ੍ਤਿਂ ਮਹਾਮੇਘੋ ਵਸ੍ਸਿਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬਂ ਸਸ੍ਸਂ ਹਰਿ, ਖੇਤ੍ਤਂ ਤਚ੍ਛੇਤ੍ਵਾ ਠਪਿਤਸਦਿਸਂ ਅਹੋਸਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਪਨ ਪਠਮਦਿਵਸਂਯੇਵ ‘‘ਤਂ ਸਸ੍ਸਂ ਨ ਸਮ੍ਪਜ੍ਜਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ ਅਦ੍ਦਸ। ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਪਾਤੋਵ ‘‘ਖੇਤ੍ਤਂ ਓਲੋਕੇਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਗਤੋ ਤੁਚ੍ਛਂ ਖੇਤ੍ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਬਲਵਸੋਕੋ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ‘‘ਸਮਣੋ ਗੋਤਮੋ ਮਮ ਖੇਤ੍ਤਸੋਧਨਕਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਆਗਤੋ , ਅਹਮ੍ਪਿ ਨਂ ‘ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸਸ੍ਸੇ ਨਿਪ੍ਫਨ੍ਨੇ ਤੁਯ੍ਹਮ੍ਪਿ ਸਂਵਿਭਾਗਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਤੁਯ੍ਹਂ ਅਦਤ੍ਵਾ ਸਯਂ ਨ ਖਾਦਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਇਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਦਾਨਿ ਤ੍ਵਂ ਮਮ ਸਹਾਯੋ’ਤਿ ਅਵਚਂ। ਸੋਪਿ ਮੇ ਮਨੋਰਥੋ ਮਤ੍ਥਕਂ ਨ ਪਾਪੁਣੀ’’ਤਿ ਆਹਾਰੂਪਚ੍ਛੇਦਂ ਕਤ੍ਵਾ ਮਞ੍ਚਕੇ ਨਿਪਜ੍ਜਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਸਤ੍ਥਾ ਗੇਹਦ੍ਵਾਰਂ ਅਗਮਾਸਿ। ਸੋ ਸਤ੍ਥੁ ਆਗਮਨਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ‘‘ਸਹਾਯਂ ਮੇ ਆਨੇਤ੍ਵਾ ਇਧ ਨਿਸੀਦਾਪੇਥਾ’’ਤਿ ਆਹ। ਪਰਿਜਨੋ ਤਥਾ ਅਕਾਸਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ‘‘ਕਹਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ’’ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ‘‘ਗਬ੍ਭੇ ਨਿਪਨ੍ਨੋ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ‘‘ਪਕ੍ਕੋਸਥ ਨ’’ਨ੍ਤਿ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸਿਨ੍ਨਂ ਆਹ ‘‘ਕਿਂ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ’’ਤਿ? ਭੋ ਗੋਤਮ, ਤੁਮ੍ਹੇ ਮਮ ਖੇਤ੍ਤਸੋਧਨਦਿਵਸਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਆਗਤਾ, ਅਹਮ੍ਪਿ ‘‘ਸਸ੍ਸੇ ਨਿਪ੍ਫਨ੍ਨੇ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਸਂਵਿਭਾਗਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਅਵਚਂ। ਸੋ ਮੇ ਮਨੋਰਥੋ ਅਨਿਪ੍ਫਨ੍ਨੋ, ਤੇਨ ਮੇ ਸੋਕੋ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋ, ਭਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਮੇ ਨਚ੍ਛਾਦੇਤੀਤਿ। ਅਥ ਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ‘‘ਜਾਨਾਸਿ ਪਨ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ, ਕਿਂ ਤੇ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਸੋਕੋ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋ’’ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ‘‘ਨ ਜਾਨਾਮਿ, ਭੋ ਗੋਤਮ, ਤ੍ਵਂ ਪਨ ਜਾਨਾਸੀ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ, ‘‘ਆਮ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ, ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਮਾਨੋ ਸੋਕੋ ਵਾ ਭਯਂ ਵਾ ਤਣ੍ਹਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤੀ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

੨੧੬.‘‘ਤਣ੍ਹਾਯ ਜਾਯਤੀ ਸੋਕੋ, ਤਣ੍ਹਾਯ ਜਾਯਤੀ ਭਯਂ।
ਤਣ੍ਹਾਯ ਵਿਪ੍ਪਮੁਤ੍ਤਸ੍ਸ, ਨਤ੍ਥਿ ਸੋਕੋ ਕੁਤੋ ਭਯ’’ਨ੍ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਤਣ੍ਹਾਯਾ**ਤਿ ਛਦ੍ਵਾਰਿਕਾਯ ਤਣ੍ਹਾਯ, ਏਤਂ ਤਣ੍ਹਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਹੀਤਿ।

ਅਞ੍ਞਤਰਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਵਤ੍ਥੁ ਛਟ੍ਠਂ।

੭. ਪਞ੍ਚਸਤਦਾਰਕਵਤ੍ਥੁ

ਸੀਲਦਸ੍ਸਨਸਮ੍ਪਨ੍ਨਨ੍ਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਵੇਲੁਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਅਨ੍ਤਰਾਮਗ੍ਗੇ ਪਞ੍ਚਸਤਦਾਰਕੇ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਏਕਦਿਵਸਞ੍ਹਿ ਸਤ੍ਥਾ ਅਸੀਤਿਮਹਾਥੇਰੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਪਞ੍ਚਸਤਭਿਕ੍ਖੁਪਰਿਵਾਰੋ ਰਾਜਗਹਂ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਪਵਿਸਨ੍ਤੋ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਛਣਦਿਵਸੇ ਪਞ੍ਚਸਤੇ ਦਾਰਕੇ ਪੂਵਪਚ੍ਛਿਯੋ ਉਕ੍ਖਿਪਾਪੇਤ੍ਵਾ ਨਗਰਾ ਨਿਕ੍ਖਮ੍ਮ ਉਯ੍ਯਾਨਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇ ਅਦ੍ਦਸ। ਤੇਪਿ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਕਮਿਂਸੁ, ਤੇ ਏਕਂ ਭਿਕ੍ਖੁਮ੍ਪਿ ‘‘ਪੂਵਂ ਗਣ੍ਹਥਾ’’ਤਿ ਨ ਵਦਿਂਸੁ। ਸਤ੍ਥਾ ਤੇਸਂ ਗਤਕਾਲੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਹ – ‘‘ਖਾਦਿਸ੍ਸਥ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਪੂਵੇ’’ਤਿ। ‘‘ਕਹਂ ਭਨ੍ਤੇ, ਪੂਵਾ’’ਤਿ? ‘‘ਕਿਂ ਨ ਪਸ੍ਸਥ ਤੇ ਦਾਰਕੇ ਪੂਵਪਚ੍ਛਿਯੋ ਉਕ੍ਖਿਪਾਪੇਤ੍ਵਾ ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤੇ’’ਤਿ? ‘‘ਭਨ੍ਤੇ, ਏਵਰੂਪਾ ਨਾਮ ਦਾਰਕਾ ਕਸ੍ਸਚਿ ਪੂਵਂ ਨ ਦੇਨ੍ਤੀ’’ਤਿ। ‘‘ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਏਤੇ ਮਂ ਵਾ ਤੁਮ੍ਹੇ ਵਾ ਪੂਵੇਹਿ ਨ ਨਿਮਨ੍ਤਯਿਂਸੁ, ਪੂਵਸਾਮਿਕੋ ਪਨ ਭਿਕ੍ਖੁ ਪਚ੍ਛਤੋ ਆਗਚ੍ਛਤਿ, ਪੂਵੇ ਖਾਦਿਤ੍ਵਾਵ ਗਨ੍ਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ’’ਤਿ। ਬੁਦ੍ਧਾਨਞ੍ਹਿ ਏਕਪੁਗ੍ਗਲੇਪਿ ਇਸ੍ਸਾ ਵਾ ਦੋਸੋ ਵਾ ਨਤ੍ਥਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਇਮਂ ਵਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਂ ਆਦਾਯ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਰੁਕ੍ਖਮੂਲੇ ਛਾਯਾਯ ਨਿਸੀਦਿ। ਦਾਰਕਾ ਮਹਾਕਸ੍ਸਪਤ੍ਥੇਰਂ ਪਚ੍ਛਤੋ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਸਿਨੇਹਾ ਪੀਤਿਵੇਗੇਨ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਸਰੀਰਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਿਯੋ ਓਤਾਰੇਤ੍ਵਾ ਥੇਰਂ ਪਞ੍ਚਪਤਿਟ੍ਠਿਤੇਨ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਪੂਵੇ ਪਚ੍ਛੀਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂਯੇਵ ਉਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ‘‘ਗਣ੍ਹਥ, ਭਨ੍ਤੇ’’ਤਿ ਥੇਰਂ ਵਦਿਂਸੁ। ਅਥ ਨੇ ਥੇਰੋ ਆਹ – ‘‘ਏਸ ਸਤ੍ਥਾ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਰੁਕ੍ਖਮੂਲੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ, ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਦੇਯ੍ਯਧਮ੍ਮਂ ਆਦਾਯ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਸਂਵਿਭਾਗਂ ਕਰੋਥਾ’’ਤਿ। ਤੇ ‘‘ਸਾਧੁ, ਭਨ੍ਤੇ’’ਤਿ ਨਿਵਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਥੇਰੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂਯੇਵ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪੂਵੇ ਦਤ੍ਵਾ ਓਲੋਕਯਮਾਨਾ ਏਕਮਨ੍ਤੇ ਠਤ੍ਵਾ ਪਰਿਭੋਗਾਵਸਾਨੇ ਉਦਕਂ ਅਦਂਸੁ। ਭਿਕ੍ਖੂ ਉਜ੍ਝਾਯਿਂਸੁ ‘‘ਦਾਰਕੇਹਿ ਮੁਖੋਲੋਕਨੇਨ ਭਿਕ੍ਖਾ ਦਿਨ੍ਨਾ, ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਂ ਵਾ ਮਹਾਥੇਰੇ ਵਾ ਪੂਵੇਹਿ ਅਨਾਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਮਹਾਕਸ੍ਸਪਤ੍ਥੇਰਂ

ਦਿਸ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛੀਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂਯੇਵ ਆਦਾਯ ਆਗਮਿਂਸੂ''ਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਤੇਸਂ ਕਥਂ ਸੁਤ੍ਵਾ, ''ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਮਮ ਪੁਤ੍ਤੇਨ ਮਹਾਕਸ੍ਸਪੇਨ ਸਦਿਸੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ ਪਿਯੋ ਹੋਤਿ, ਤੇ ਚ ਤਸ੍ਸ ਚਤੁਪਚ੍ਚਯੇਨ ਪੂਜਂ ਕਰੋਨ੍ਤਿਯੇਵਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

੨੧੭.''ਸੀਲਦਸ੍ਸਨਸਮ੍ਪਨ੍ਨਂ, ਧਮ੍ਮਟ੍ਠਂ ਸਚ੍ਚਵੇਦਿਨਂ।
ਅਤ੍ਤਨੋ ਕਮ੍ਮ ਕੁਬ੍ਬਾਨਂ, ਤਂ ਜਨੋ ਕੁਰੁਤੇ ਪਿਯ''ਨ੍ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਸੀਲਦਸ੍ਸਨਸਮ੍ਪਨ੍ਨ**ਨ੍ਤਿ ਚਤੁਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧਿਸੀਲੇਨ ਚੇਵ ਮਗ੍ਗਫਲਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤੇਨ ਚ ਸਮ੍ਮਾਦਸ੍ਸਨੇਨ ਸਮ੍ਪਨ੍ਨਂ। **ਧਮ੍ਮਟ੍ਠ**ਨ੍ਤਿ ਨਵਵਿਧਲੋਕੁਤ੍ਤਰਧਮ੍ਮੇ ਠਿਤਂ, ਸਚ੍ਛਿਕਤਲੋਕੁਤ੍ਤਰਧਮ੍ਮਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਸਚ੍ਚਵੇਦਿਨ**ਨ੍ਤਿ ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਸਚ੍ਚਾਨਂ ਸੋਲ਼ਸਹਾਕਾਰੇਹਿ ਸਚ੍ਛਿਕਤਤ੍ਤਾ ਸਚ੍ਚਞਾਣੇਨ ਸਚ੍ਚਵੇਦਿਨਂ। **ਅਤ੍ਤਨੋ ਕਮ੍ਮ ਕੁਬ੍ਬਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕਮ੍ਮਂ ਨਾਮ ਤਿਸ੍ਸੋ ਸਿਕ੍ਖਾ, ਤਾ ਪੂਰਯਮਾਨਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਤਂ ਜਨੋ**ਤਿ ਤਂ ਪੁਗ੍ਗਲਂ ਲੋਕਿਯਮਹਾਜਨੋ ਪਿਯਂ ਕਰੋਤਿ, ਦਟ੍ਠੁਕਾਮੋ ਵਨ੍ਦਿਤੁਕਾਮੋ ਪਚ੍ਚਯੇਨ ਪੂਜੇਤੁਕਾਮੋ ਹੋਤਿਯੇਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਤੇ ਦਾਰਕਾ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਹਿਂਸੂਤਿ।

ਪਞ੍ਚਸਤਦਾਰਕਵਤ੍ਥੁ ਸਤ੍ਤਮਂ।

੮. ਏਕਅਨਾਗਾਮਿਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ

ਛਨ੍ਦਜਾਤੋਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਏਕਂ ਅਨਾਗਾਮਿਤ੍ਥੇਰਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਏਕਦਿਵਸਞ੍ਹਿ ਤਂ ਥੇਰਂ ਸਦ੍ਧਿਵਿਹਾਰਿਕਾ ਪੁਚ੍ਛਿਂਸੁ – ''ਅਤ੍ਥਿ ਪਨ ਵੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਵਿਸੇਸਾਧਿਗਮੋ''ਤਿ। ਥੇਰੋ ''ਅਨਾਗਾਮਿਫਲਂ ਨਾਮ ਗਹਟ੍ਠਾਪਿ ਪਾਪੁਣਨ੍ਤਿ, ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਤ੍ਤਕਾਲੇਯੇਵ ਤੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਕਥੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਹਰਾਯਮਾਨੋ ਕਿਞ੍ਚਿ ਅਕਥੇਤ੍ਵਾਵ ਕਾਲਕਤੋ ਸੁਦ੍ਧਾਵਾਸਦੇਵਲੋਕੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਸਦ੍ਧਿਵਿਹਾਰਿਕਾ ਰੋਦਿਤ੍ਵਾ ਪਰਿਦੇਵਿਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਰੋਦਨ੍ਤਾਵ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸੀਦਿਂਸੁ। ਅਥ ਨੇ ਸਤ੍ਥਾ ''ਕਿਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਰੋਦਥਾ''ਤਿ ਆਹ। ''ਉਪਜ੍ਝਾਯੋ ਨੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਕਾਲਕਤੋ''ਤਿ। ''ਹੋਤੁ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਮਾ ਚਿਨ੍ਤਯਿਤ੍ਥ, ਧੁਵਧਮ੍ਮੋ ਨਾਮੇਸੋ''ਤਿ? ''ਆਮ, ਭਨ੍ਤੇ, ਮਯਮ੍ਪਿ ਜਾਨਾਮ, ਅਪਿਚ ਮਯਂ ਉਪਜ੍ਝਾਯਂ ਵਿਸੇਸਾਧਿਗਮਂ ਪੁਚ੍ਛਿਮ੍ਹਾ, ਸੋ ਕਿਞ੍ਚਿ ਅਕਥੇਤ੍ਵਾਵ ਕਾਲਕਤੋ, ਤੇਨਮ੍ਹ ਦੁਕ੍ਖਿਤਾ''ਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ, ''ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਮਾ ਚਿਨ੍ਤਯਿਤ੍ਥ, ਉਪਜ੍ਝਾਯੇਨ ਵੋ ਅਨਾਗਾਮਿਫਲਂ ਪਤ੍ਤਂ, ਸੋ 'ਗਿਹੀਪੇਤਂ ਪਾਪੁਣਨ੍ਤਿ, ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਤ੍ਵਾਵ ਨੇਸਂ ਕਥੇਸ੍ਸਾਮੀ'ਤਿ ਹਰਾਯਨ੍ਤੋ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਅਕਥੇਤ੍ਵਾ ਕਾਲਂ ਕਤ੍ਵਾ ਸੁਦ੍ਧਾਵਾਸੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋ, ਅਸ੍ਸਾਸਥ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਉਪਜ੍ਝਾਯੋ ਵੋ ਕਾਮੇਸੁ ਅਪ੍ਪਟਿਬਦ੍ਧਚਿਤ੍ਤਤਂ ਪਤ੍ਤੋ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

੨੧੮.''ਛਨ੍ਦਜਾਤੋ ਅਨਕ੍ਖਾਤੇ, ਮਨਸਾ ਚ ਫੁਟੋ ਸਿਯਾ।
ਕਾਮੇਸੁ ਚ ਅਪ੍ਪਟਿਬਦ੍ਧਚਿਤ੍ਤੋ, ਉਦ੍ਧਂਸੋਤੋਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤੀ''ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਛਨ੍ਦਜਾਤੋ**ਤਿ ਕਤ੍ਤੁਕਾਮਤਾਵਸੇਨ ਜਾਤਛਨ੍ਦੋ ਉਸ੍ਸਾਹਪਤ੍ਤੋ। **ਅਨਕ੍ਖਾਤੇ**ਤਿ ਨਿਬ੍ਬਾਨੇ। ਤਞ੍ਹਿ ''ਅਸੁਕੇਨ ਕਤਂ ਵਾ ਨੀਲਾਦੀਸੁ ਏਵਰੂਪਂ ਵਾ''ਤਿ ਅਵਤ੍ਤਬ੍ਬਤਾਯ ਅਨਕ੍ਖਾਤਂ ਨਾਮ। **ਮਨਸਾ ਚ ਫੁਟੋ ਸਿਯਾ**ਤਿ ਹੇਟ੍ਠਿਮੇਹਿ ਤੀਹਿ ਮਗ੍ਗਫਲਚਿਤ੍ਤੇਹਿ ਫੁਟੋ ਪੂਰਿਤੋ ਭਵੇਯ੍ਯ। **ਅਪ੍ਪਟਿਬਦ੍ਧਚਿਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਅਨਾਗਾਮਿਮਗ੍ਗਵਸੇਨ ਕਾਮੇਸੁ ਅਪ੍ਪਟਿਬਦ੍ਧਚਿਤ੍ਤੋ। **ਉਦ੍ਧਂਸੋਤੋ**ਤਿ ਏਵਰੂਪੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਵਿਹੇਸੁ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਵਸੇਨ ਅਕਨਿਟ੍ਠਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਉਦ੍ਧਂਸੋਤੋਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਤਾਦਿਸੋ ਵੋ ਉਪਜ੍ਝਾਯੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਅਰਹਤ੍ਤਫਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਹਿਂਸੁ, ਮਹਾਜਨਸ੍ਸਾਪਿ ਸਾਤ੍ਥਿਕਾ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾ ਅਹੋਸੀਤਿ।

ਏਕਅਨਾਗਾਮਿਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ ਅਟ੍ਠਮਂ।

੯. ਨਨ੍ਦਿਯਵਤ੍ਥੁ

ਚਿਰਪ੍ਪਵਾਸਿਨ੍ਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਇਸਿਪਤਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਨਨ੍ਦਿਯਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਬਾਰਾਣਸਿਯਂ ਕਿਰ ਸਦ੍ਧਾਸਮ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਕੁਲਸ੍ਸ ਨਨ੍ਦਿਯੋ ਨਾਮ ਪੁਤ੍ਤੋ ਅਹੋਸਿ, ਸੋ ਮਾਤਾਪਿਤੂਨਂ ਅਨੁਰੂਪੋ ਸਦ੍ਧਾਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ ਸਙ੍ਘੁਪਟ੍ਠਾਕੋ ਅਹੋਸਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਮਾਤਾਪਿਤਰੋ ਵਯਪ੍ਪਤ੍ਤਕਾਲੇ ਸਮ੍ਮੁਖਗੇਹਤੋ ਮਾਤੁਲਧੀਤਰਂ ਰੇਵਤਿਂ ਨਾਮ ਆਨੇਤੁਕਾਮਾ ਅਹੇਸੁਂ। ਸਾ ਪਨ ਅਸ੍ਸਦ੍ਧਾ ਅਦਾਨਸੀਲਾ, ਨਨ੍ਦਿਯੋ ਤਂ ਨ ਇਚ੍ਛਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਮਾਤਾ ਰੇਵਤਿਂ ਆਹ – ''ਅਮ੍ਮ, ਤ੍ਵਂ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਗੇਹੇ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਨਿਸਜ੍ਜਨਟ੍ਠਾਨਂ ਉਪਲਿਮ੍ਪਿਤ੍ਵਾ ਆਸਨਾਨਿ ਪਞ੍ਞਾਪੇਹਿ, ਆਧਾਰਕੇ ਠਪੇਹਿ, ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਆਗਤਕਾਲੇ ਪਤ੍ਤਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਨਿਸੀਦਾਪੇਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਕਰਣੇਨ ਪਾਨੀਯਂ ਪਰਿਸ੍ਸਾਵੇਤ੍ਵਾ ਭੁਤ੍ਤਕਾਲੇ ਪਤ੍ਤੇ ਧੋਵ, ਏਵਂ ਮੇ ਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਆਰਾਧਿਤਾ ਭਵਿਸ੍ਸਸੀ''ਤਿ। ਸਾ ਤਥਾ ਅਕਾਸਿ। ਅਥ ਨਂ ''ਓਵਾਦਕ੍ਖਮਾ ਜਾਤਾ''ਤਿ ਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਆਰੋਚੇਤ੍ਵਾ ਤੇਨ ਸਾਧੂਤਿ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਤੇ ਦਿਵਸਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਆਵਾਹਂ ਕਰਿਂਸੁ ।

ਅਥ ਨਂ ਨਨ੍ਦਿਯੋ ਆਹ – ''ਸਚੇ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਞ੍ਚ ਮਾਤਾਪਿਤਰੋ ਚ ਮੇ ਉਪਟ੍ਠਹਿਸ੍ਸਸਿ, ਏਵਂ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਗੇਹੇ ਵਸਿਤੁਂ ਲਭਿਸ੍ਸਸਿ, ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਾ ਹੋਹੀ''ਤਿ। ਸਾ ''ਸਾਧੂ''ਤਿ ਪਟਿਸ੍ਸੁਣਿਤ੍ਵਾ ਕਤਿਪਾਹਂ ਸਦ੍ਧਾ ਵਿਯ ਹੁਤ੍ਵਾ ਭਤ੍ਤਾਰਂ ਉਪਟ੍ਠਹਨ੍ਤੀ ਦ੍ਵੇ ਪੁਤ੍ਤੇ ਵਿਜਾਯਿ। ਨਨ੍ਦਿਯਸ੍ਸਾਪਿ ਮਾਤਾਪਿਤਰੋ ਕਾਲਮਕਂਸੁ, ਗੇਹੇ ਸਬ੍ਬਿਸ੍ਸਰਿਯਂ ਤਸ੍ਸਾਯੇਵ ਅਹੋਸਿ। ਨਨ੍ਦਿਯੋਪਿ ਮਾਤਾਪਿਤੂਨਂ ਕਾਲਕਿਰਿਯਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਮਹਾਦਾਨਪਤਿ ਹੁਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਦਾਨਂ ਪਟ੍ਠਪੇਸਿ। ਕਪਣਦ੍ਧਿਕਾਦੀਨਮ੍ਪਿ ਗੇਹਦ੍ਵਾਰੇ ਪਾਕਵਤ੍ਤਂ ਪਟ੍ਠਪੇਸਿ। ਸੋ ਅਪਰਭਾਗੇ ਸਤ੍ਥੁ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਆਵਾਸਦਾਨੇ ਆਨਿਸਂਸਂ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾ ਇਸਿਪਤਨੇ ਮਹਾਵਿਹਾਰੇ ਚਤੂਹਿ ਗਬ੍ਭੇਹਿ ਪਟਿਮਣ੍ਡਿਤਂ ਚਤੁਸਾਲਂ ਕਾਰੇਤ੍ਵਾ ਮਞ੍ਚਪੀਠਾਦੀਨਿ ਅਤ੍ਥਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਤਂ ਆਵਾਸਂ ਨਿਯ੍ਯਾਦੇਨ੍ਤੋ ਬੁਦ੍ਧਪ੍ਪਮੁਖਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਦਾਨਂ ਦਤ੍ਵਾ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਦਕ੍ਖਿਣੋਦਕਂ ਅਦਾਸਿ। ਸਤ੍ਥੁ ਹਤ੍ਥੇ ਦਕ੍ਖਿਣੋਦਕਪਤਿਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂਯੇਵ ਤਾਵਤਿਂਸਦੇਵਲੋਕੇ ਸਬ੍ਬਦਿਸਾਸੁ ਦ੍ਵਾਦਸਯੋਜਨਿਕੋ ਉਦ੍ਧਂ ਯੋਜਨਸਤੁਬ੍ਬੇਧੋ ਸਤ੍ਤਰਤਨਮਯੋ ਨਾਰੀਗਣਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ ਦਿਬ੍ਬਪਾਸਾਦੋ ਉਗ੍ਗਚ੍ਛਿ।

ਅਥੇਕਦਿਵਸੇ ਮਹਾਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨਤ੍ਥੇਰੋ ਦੇਵਚਾਰਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਪਾਸਾਦਸ੍ਸ ਅਵਿਦੂਰੇ ਠਿਤੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਆਗਤੇ ਦੇਵਪੁਤ੍ਤੇ ਪੁਚ੍ਛਿ – ''ਕਸ੍ਸੇਸੋ ਅਚ੍ਛਰਾਗਣਪਰਿਵੁਤੋ ਦਿਬ੍ਬਪਾਸਾਦੋ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋ''ਤਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਦੇਵਪੁਤ੍ਤਾ ਵਿਮਾਨਸਾਮਿਕਂ ਆਚਿਕ੍ਖਨ੍ਤਾ ਆਹਂਸੁ – ''ਭਨ੍ਤੇ, ਯੇਨ ਨਨ੍ਦਿਯੇਨ ਨਾਮ ਗਹਪਤਿਪੁਤ੍ਤੇਨ ਇਸਿਪਤਨੇ ਸਤ੍ਥੁ ਵਿਹਾਰਂ ਕਾਰੇਤ੍ਵਾ ਦਿਨ੍ਨੋ, ਤਸ੍ਸਤ੍ਥਾਯ ਏਤਂ ਵਿਮਾਨਂ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ । ਅਚ੍ਛਰਾਸਙ੍ਘੋਪਿ ਨਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਪਾਸਾਦਤੋ ਓਰੋਹਿਤ੍ਵਾ ਆਹ – ''ਭਨ੍ਤੇ, ਮਯਂ 'ਨਨ੍ਦਿਯਸ੍ਸ ਪਰਿਚਾਰਿਕਾ ਭਵਿਸ੍ਸਾਮਾ'ਤਿ ਇਧ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾ, ਤਂ ਪਨ ਅਪਸ੍ਸਨ੍ਤੀ ਅਤਿਵਿਯ ਉਕ੍ਕਣ੍ਠਿਤਮ੍ਹਾ, ਮਤ੍ਤਿਕਪਾਤਿਂ ਭਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਸੁਵਣ੍ਣਪਾਤਿਗਹਣਂ ਵਿਯ ਮਨੁਸ੍ਸਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਜਹਿਤ੍ਵਾ ਦਿਬ੍ਬਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਗਹਣਂ, ਇਧਾਗਮਨਤ੍ਥਾਯ ਨਂ ਵਦੇਯ੍ਯਾਥਾ''ਤਿ। ਥੇਰੋ ਤਤੋ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਪੁਚ੍ਛਿ – ''ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਤਿ ਨੁ ਖੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਮਨੁਸ੍ਸਲੋਕੇ ਠਿਤਾਨਂਯੇਵ ਕਤਕਲ੍ਯਾਣਾਨਂ ਦਿਬ੍ਬਸਮ੍ਪਤ੍ਤੀ''ਤਿ। ''ਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨ, ਨਨੁ ਤੇ ਦੇਵਲੋਕੇ ਨਨ੍ਦਿਯਸ੍ਸ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾ ਦਿਬ੍ਬਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿ ਸਾਮਂ ਦਿਟ੍ਠਾ, ਕਸ੍ਮਾ ਮਂ ਪੁਚ੍ਛਸੀ''ਤਿ। ''ਏਵਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਤੀ''ਤਿ।

ਅਥ ਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ''ਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨਂ ਕਿਂ ਨਾਮੇਤਂ ਕਥੇਸਿ। ਯਥਾ ਹਿ ਚਿਰਪ੍ਪਵੁਟ੍ਠਂ ਪੁਤ੍ਤਂ ਵਾ ਭਾਤਰਂ ਵਾ ਵਿਪ੍ਪਵਾਸਤੋ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਂ ਗਾਮਦ੍ਵਾਰੇ ਠਿਤੋ ਕੋਚਿਦੇਵ ਦਿਸ੍ਵਾ ਵੇਗੇਨ ਗੇਹਂ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ 'ਅਸੁਕੋ ਨਾਮ ਆਗਤੋ'ਤਿ ਆਰੋਚੇਯ੍ਯ, ਅਥਸ੍ਸ ਞਾਤਕਾ ਹਟ੍ਠਪਹਟ੍ਠਾ ਵੇਗੇਨ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ 'ਆਗਤੋਸਿ, ਤਾਤ, ਅਰੋਗੋਸਿ, ਤਾਤਾ'ਤਿ ਤਂ ਅਭਿਨਨ੍ਦੇਯ੍ਯੁਂ, ਏਵਮੇਵ ਇਧ ਕਤਕਲ੍ਯਾਣਂ ਇਤ੍ਥਿਂ ਵਾ ਪੁਰਿਸਂ ਵਾ ਇਮਂ ਲੋਕਂ ਜਹਿਤ੍ਵਾ ਪਰਲੋਕਂ ਗਤਂ ਦਸਵਿਧਂ ਦਿਬ੍ਬਪਣ੍ਣਾਕਾਰਂ ਆਦਾਯ 'ਅਹਂ ਪੁਰਤੋ , ਅਹਂ ਪੁਰਤੋ'ਤਿ ਪਚ੍ਚੁਗ੍ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਦੇਵਤਾ ਅਭਿਨਨ੍ਦਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮਾ ਗਾਥਾ ਅਭਾਸਿ –

੨੧੯.‘‘ਚਿਰਪ੍ਪਵਾਸਿਂ ਪੁਰਿਸਂ, ਦੂਰਤੋ ਸੋਤ੍ਥਿਮਾਗਤਂ।
ਞਾਤਿਮਿਤ੍ਤਾ ਸੁਹਜ੍ਜਾ ਚ, ਅਭਿਨਨ੍ਦਨ੍ਤਿ ਆਗਤਂ॥

੨੨੦.‘‘ਤਥੇਵ ਕਤਪੁਞ੍ਞਮ੍ਪਿ, ਅਸ੍ਮਾ ਲੋਕਾ ਪਰਂ ਗਤਂ।
ਪੁਞ੍ਞਾਨਿ ਪਟਿਗਣ੍ਹਨ੍ਤਿ, ਪਿਯਂ ਞਾਤੀਵ ਆਗਤ’’ਨ੍ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਚਿਰਪ੍ਪਵਾਸਿ**ਨ੍ਤਿ ਚਿਰਪ੍ਪਵੁਟ੍ਠਂ। **ਦੂਰਤੋ ਸੋਤ੍ਥਿਮਾਗਤ**ਨ੍ਤਿ ਵਣਿਜ੍ਜਂ ਵਾ ਰਾਜਪੋਰਿਸਂ ਵਾ ਕਤ੍ਵਾ ਲਦ੍ਧਲਾਭਂ ਨਿਪ੍ਫਨ੍ਨਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਅਨੁਪਦ੍ਦਵੇਨ ਦੂਰਟ੍ਠਾਨਤੋ ਆਗਤਂ। **ਞਾਤਿਮਿਤ੍ਤਾ ਸੁਹਜ੍ਜਾ ਚਾ**ਤਿ ਕੁਲਸਮ੍ਬਨ੍ਧਵਸੇਨ ਞਾਤੀ ਚ ਸਨ੍ਦਿਟ੍ਠਾਦਿਭਾਵੇਨ ਮਿਤ੍ਤਾ ਚ ਸੁਹਦਯਭਾਵੇਨ ਸੁਹਜ੍ਜਾ ਚ। **ਅਭਿਨਨ੍ਦਨ੍ਤਿ ਆਗਤ**ਨ੍ਤਿ ਨਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਆਗਤਨ੍ਤਿ ਵਚਨਮਤ੍ਤੇਨ ਵਾ ਅਞ੍ਜਲਿਕਰਣਮਤ੍ਤੇਨ ਵਾ ਗੇਹਸਮ੍ਪਤ੍ਤਂ ਪਨ ਨਾਨਪ੍ਪਕਾਰਪਣ੍ਣਾਕਾਰਾਭਿਹਰਣਵਸੇਨ ਅਭਿਨਨ੍ਦਨ੍ਤਿ। **ਤਥੇ**ਵਾਤਿ ਤੇਨੇਵਾਕਾਰੇਨ ਕਤਪੁਞ੍ਞਮ੍ਪਿ ਪੁਗ੍ਗਲਂ ਇਮਸ੍ਮਾ ਲੋਕਾ ਪਰਲੋਕਂ ਗਤਂ ਦਿਬ੍ਬਂ ਆਯੁਵਣ੍ਣਸੁਖਯਸਆਧਿਪਤੇਯ੍ਯਂ, ਦਿਬ੍ਬਂ ਰੂਪਸਦ੍ਦਗਨ੍ਧਰਸਫੋਟ੍ਠਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਇਮਂ ਦਸਵਿਧਂ ਪਣ੍ਣਾਕਾਰਂ ਆਦਾਯ ਮਾਤਾਪਿਤੁਟ੍ਠਾਨੇ ਠਿਤਾਨਿ ਪੁਞ੍ਞਾਨਿ ਅਭਿਨਨ੍ਦਨ੍ਤਾਨਿ ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਿ। **ਪਿਯਂ ਞਾਤੀ**ਵਾਤਿ ਇਧਲੋਕੇ ਪਿਯਞਾਤਕਂ ਆਗਤਂ ਸੇਸਞਾਤਕਾ ਵਿਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਬਹੂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਾਦੀਨਿ ਪਾਪੁਣਿਂਸੂਤਿ।

ਨਨ੍ਦਿਯਵਤ੍ਥੁ ਨਵਮਂ।

ਪਿਯਵਗ੍ਗਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਸੋਲ਼ਸਮੋ ਵਗ੍ਗੋ।

੧੭. ਕੋਧਵਗ੍ਗੋ

੧. ਰੋਹਿਨੀਖਤ੍ਤਿਯਕਞ੍ਞਾਵਤ੍ਥੁ

ਕੋਧਂ ਜਹੇਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਨਿਗ੍ਰੋਧਾਰਾਮੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਰੋਹਿਨਿਂ ਨਾਮ ਖਤ੍ਤਿਯਕਞ੍ਞਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਕਿਰ ਸਮਯੇ ਆਯਸ੍ਮਾ ਅਨੁਰੁਦ੍ਧੋ ਪਞ੍ਚਸਤੇਹਿ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਕਪਿਲਵਤ੍ਥੁਂ ਅਗਮਾਸਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਞਾਤਕਾ ‘‘ਥੇਰੋ ਆਗਤੋ’’ਤਿ ਸੁਤ੍ਵਾ ਥੇਰਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਅਗਮਂਸੁ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਰੋਹਿਨਿਂ ਨਾਮ ਥੇਰਸ੍ਸ ਭਗਿਨਿਂ। ਥੇਰੋ ਞਾਤਕੇ ਪੁਚ੍ਛਿ ‘‘ਕਹਂ, ਰੋਹਿਨੀ’’ਤਿ? ‘‘ਗੇਹੇ, ਭਨ੍ਤੇ’’ਤਿ। ‘‘ਕਸ੍ਮਾ ਇਧ ਨਾਗਤਾ’’ਤਿ? ‘‘ਸਰੀਰੇ ਤਸ੍ਸਾ ਛਵਿਰੋਗੋ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋਤਿ ਲਜ੍ਜਾਯ ਨਾਗਤਾ, ਭਨ੍ਤੇ’’ਤਿ। ਥੇਰੋ ‘‘ਪਕ੍ਕੋਸਥ ਨ’’ਨ੍ਤਿ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਪਟਕਞ੍ਚੁਕਂ ਪਟਿਮੁਞ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਆਗਤਂ ਏਵਮਾਹ – ‘‘ਰੋਹਿਨਿ, ਕਸ੍ਮਾ ਨਾਗਤਾਸੀ’’ਤਿ? ‘‘ਸਰੀਰੇ ਮੇ, ਭਨ੍ਤੇ, ਛਵਿਰੋਗੋ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋ, ਤਸ੍ਮਾ ਲਜ੍ਜਾਯ ਨਾਗਤਾਮ੍ਹੀ’’ਤਿ। ‘‘ਕਿਂ ਪਨ ਤੇ ਪੁਞ੍ਞਂ ਕਾਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀ’’ਤਿ? ‘‘ਕਿਂ ਕਰੋਮਿ, ਭਨ੍ਤੇ’’ਤਿ? ‘‘ਆਸਨਸਾਲਂ ਕਾਰੇਹੀ’’ਤਿ। ‘‘ਕਿਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ’’ਤਿ? ‘‘ਕਿਂ ਤੇ ਪਸਾਧਨਭਣ੍ਡਕਂ ਨਤ੍ਥੀ’’ਤਿ? ‘‘ਅਤ੍ਥਿ, ਭਨ੍ਤੇ’’ਤਿ। ‘‘ਕਿਂ ਮੂਲ’’ਨ੍ਤਿ? ‘‘ਦਸਸਹਸ੍ਸਮੂਲਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ। ‘‘ਤੇਨ ਹਿ ਤਂ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਆਸਨਸਾਲਂ ਕਾਰੇਹੀ’’ਤਿ। ‘‘ਕੋ ਮੇ, ਭਨ੍ਤੇ, ਕਾਰੇਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ? ਥੇਰੋ ਸਮੀਪੇ ਠਿਤਞਾਤਕੇ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ‘‘ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਭਾਰੋ ਹੋਤੂ’’ਤਿ ਆਹ। ‘‘ਤੁਮ੍ਹੇ ਪਨ, ਭਨ੍ਤੇ, ਕਿਂ ਕਰਿਸ੍ਸਥਾ’’ਤਿ? ‘‘ਅਹਮ੍ਪਿ ਇਧੇਵ ਭਵਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ। ‘‘ਤੇਨ ਹਿ ਏਤਿਸ੍ਸਾ ਦਬ੍ਬਸਮ੍ਭਾਰੇ ਆਹਰਥਾ’’ਤਿ। ਤੇ ‘‘ਸਾਧੁ, ਭਨ੍ਤੇ’’ਤਿ ਆਹਰਿਂਸੁ।

ਥੇਰੋ ਆਸਨਸਾਲਂ ਸਂਵਿਦਹਨ੍ਤੋ ਰੋਹਿਨਿਂ ਆਹ – ‘‘ਦ੍ਵਿਭੂਮਿਕਂ ਆਸਨਸਾਲਂ ਕਾਰੇਤ੍ਵਾ ਉਪਰਿ ਪਦਰਾਨਂ ਦਿਨ੍ਨਕਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਹੇਟ੍ਠਾਸਾਲਂ ਨਿਬਦ੍ਧਂ ਸਮ੍ਮਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਆਸਨਾਨਿ ਪਞ੍ਞਾਪੇਹਿ, ਨਿਬਦ੍ਧਂ ਪਾਨੀਯਘਟੇ ਉਪਟ੍ਠਾਪੇਹੀ’’ਤਿ। ਸਾ ‘‘ਸਾਧੁ, ਭਨ੍ਤੇ’’ਤਿ ਪਸਾਧਨਭਣ੍ਡਕਂ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵਿਭੂਮਿਕਆਸਨਸਾਲਂ ਕਾਰੇਤ੍ਵਾ ਉਪਰਿ ਪਦਰਾਨਂ ਦਿਨ੍ਨਕਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਹੇਟ੍ਠਾਸਾਲਂ ਸਮ੍ਮਜ੍ਜਨਾਦੀਨਿ ਅਕਾਸਿ। ਨਿਬਦ੍ਧਂ ਭਿਕ੍ਖੂ ਨਿਸੀਦਨ੍ਤਿ। ਅਥਸ੍ਸਾ ਆਸਨਸਾਲਂ ਸਮ੍ਮਜ੍ਜਨ੍ਤਿਯਾਵ ਛਵਿਰੋਗੋ ਮਿਲਾਯਿ। ਸਾ ਆਸਨਸਾਲਾਯ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾਯ ਬੁਦ੍ਧਪ੍ਪਮੁਖਂ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਂ ਨਿਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਆਸਨਸਾਲਂ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨਸ੍ਸ ਬੁਦ੍ਧਪ੍ਪਮੁਖਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਪਣੀਤਂ ਖਾਦਨੀਯਂ ਭੋਜਨੀਯਂ ਅਦਾਸਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਕਤਭਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚੋ ‘‘ਕਸ੍ਸੇਤਂ ਦਾਨ’’ਨ੍ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ‘‘ਭਗਿਨਿਯਾ ਮੇ, ਭਨ੍ਤੇ, ਰੋਹਿਨਿਯਾ’’ਤਿ। ‘‘ਸਾ ਪਨ ਕਹ’’ਨ੍ਤਿ? ‘‘ਗੇਹੇ, ਭਨ੍ਤੇ’’ਤਿ। ‘‘ਪਕ੍ਕੋਸਥ ਨ’’ਨ੍ਤਿ? ਸਾ ਆਗਨ੍ਤੁਂ ਨ ਇਚ੍ਛਿ। ਅਥ ਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਅਨਿਚ੍ਛਮਾਨਮ੍ਪਿ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਸਿਯੇਵ। ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਚ ਪਨ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨਂ ਆਹ – ‘‘ਰੋਹਿਨਿ, ਕਸ੍ਮਾ ਨਾਗਮਿਤ੍ਥਾ’’ਤਿ? ‘‘ਸਰੀਰੇ ਮੇ, ਭਨ੍ਤੇ, ਛਵਿਰੋਗੋ ਅਤ੍ਥਿ, ਤੇਨ ਲਜ੍ਜਮਾਨਾ ਨਾਗਤਾਮ੍ਹੀ’’ਤਿ। ‘‘ਜਾਨਾਸਿ ਪਨ ਕਿਂ ਤੇ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਏਸ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋ’’ਤਿ? ‘‘ਨ ਜਾਨਾਮਿ, ਭਨ੍ਤੇ’’ਤਿ। ‘‘ਤਵ ਕੋਧਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋ ਏਸੋ’’ਤਿ। ‘‘ਕਿਂ ਪਨ ਮੇ, ਭਨ੍ਤੇ, ਕਤ’’ਨ੍ਤਿ? ‘‘ਤੇਨ ਹਿ ਸੁਣਾਹੀ’’ਤਿ। ਅਥਸ੍ਸਾ ਸਤ੍ਥਾ ਅਤੀਤਂ ਆਹਰਿ।

ਅਤੀਤੇ ਬਾਰਾਣਸਿਰਞ੍ਞੋ ਅਗ੍ਗਮਹੇਸੀ ਏਕਿਸ੍ਸਾ ਰਞ੍ਞੋ ਨਾਟਕਿਤ੍ਥਿਯਾ ਆਘਾਤਂ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ‘‘ਦੁਕ੍ਖਮਸ੍ਸਾ ਉਪ੍ਪਾਦੇਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਮਹਾਕਚ੍ਛੁਫਲਾਨਿ ਆਹਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਤਂ ਨਾਟਕਿਤ੍ਥਿਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਯਥਾ ਸਾ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਏਵਮਸ੍ਸਾ ਸਯਨੇ ਚੇਵ ਪਾਵਾਰਕੋਜਵਾਦੀਨਞ੍ਚ ਅਨ੍ਤਰੇਸੁ ਕਚ੍ਛੁਚੁਣ੍ਣਾਨਿ ਠਪਾਪੇਸਿ, ਕੇਲ਼ਿਂ ਕੁਰੁਮਾਨਾ ਵਿਯ ਤਸ੍ਸਾ ਸਰੀਰੇਪਿ ਓਕਿਰਿ। ਤਂ ਖਣਂਯੇਵ ਤਸ੍ਸਾ ਸਰੀਰਂ ਉਪ੍ਪਕ੍ਕੁਪ੍ਪਕ੍ਕਂ ਗਣ੍ਡਾਗਣ੍ਡਜਾਤਂ ਅਹੋਸਿ। ਸਾ ਕਣ੍ਡੁਵਨ੍ਤੀ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਯਨੇ ਨਿਪਜ੍ਜਿ, ਤਤ੍ਰਾਪਿਸ੍ਸਾ ਕਚ੍ਛੁਚੁਣ੍ਣੇਹਿ ਖਾਦਿਯਮਾਨਾਯ ਖਰਤਰਾ ਵੇਦਨਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿ। ਤਦਾ ਅਗ੍ਗਮਹੇਸੀ ਰੋਹਿਨੀ ਅਹੋਸੀਤਿ।

ਸਤ੍ਥਾ ਇਮਂ ਅਤੀਤਂ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ, ‘‘ਰੋਹਿਨਿ, ਤਦਾ ਤਯਾਵੇਤਂ ਕਮ੍ਮਂ ਕਤਂ। ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਕੋਪਿ ਹਿ ਕੋਧੋ ਵਾ ਇਸ੍ਸਾ ਵਾ ਕਾਤੁਂ ਨ ਯੁਤ੍ਤਰੂਪੋ ਏਵਾ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

੨੨੧.''ਕੋਧੰ ਜਹੇ ਵਿਪ੍ਪਜਹੇਯ੍ਯ ਮਾਨੰ,

ਸੰਯੋਜਨੰ ਸਬ੍ਬਮਤਿਕ੍ਕਮੇਯ੍ਯ।

ਤੰ ਨਾਮਰੂਪਸ੍ਮਿਮਸਜ੍ਜਮਾਨੰ,

ਅਕਿਞ੍ਚਨੰ ਨਾਨੁਪਤਨ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਖਾ''ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਕੋਧ**ਨ੍ਤਿ ਸਬ੍ਬਾਕਾਰਮ੍ਪਿ ਕੋਧੰ ਨਵਵਿਧਮ੍ਪਿ ਮਾਨੰ ਜਹੇਯ੍ਯ। **ਸੰਯੋਜਨ**ਨ੍ਤਿ ਕਾਮਰਾਗਸੰਯੋਜਨਾਦਿਕੰ ਦਸਵਿਧਮ੍ਪਿ ਸਬ੍ਬਸੰਯੋਜਨੰ ਅਤਿਕ੍ਕਮੇਯ੍ਯ। **ਅਸਜ੍ਜਮਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਅਲਗ੍ਗਮਾਨੰ। ਯੋ ਹਿ ''ਮਮ ਰੂਪੰ ਮਮ ਵੇਦਨਾ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਨਾਮਰੂਪੰ ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਤਸ੍ਮਿਞ੍ਚ ਭਿਜ੍ਜਮਾਨੇ ਸੋਚਤਿ ਵਿਹਞ੍ਞਤਿ , ਅਯੰ ਨਾਮਰੂਪਸ੍ਮਿੰ ਸਜ੍ਜਤਿ ਨਾਮ। ਏਵੰ ਅਗ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋ ਅਵਿਹਞ੍ਞਨ੍ਤੋ ਨ ਸਜ੍ਜਤਿ ਨਾਮ। ਤੰ ਪੁਗ੍ਗਲੰ ਏਵੰ ਅਸਜ੍ਜਮਾਨੰ ਰਾਗਾਦੀਨੰ ਅਭਾਵੇਨ ਅਕਿਞ੍ਚਨੰ ਦੁਕ੍ਖਾ ਨਾਮ ਨਾਨੁਪਤਨ੍ਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਬਹੂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਾਦੀਨਿ ਪਾਪੁਣਿੰਸੂਤਿ। ਰੋਹਿਨੀਪਿ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤਾ, ਤਙ੍ਖਣਞ੍ਞੇਵਸ੍ਸਾ ਸਰੀਰੰ ਸੁਵਣ੍ਣਵਣ੍ਣੰ ਅਹੋਸਿ।

ਸਾ ਤਤੋ ਚੁਤਾ ਤਾਵਤਿੰਸਭਵਨੇ ਚਤੁਨ੍ਨੰ ਦੇਵਪੁਤ੍ਤਾਨੰ ਸੀਮਨ੍ਤਰੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਪਾਸਾਦਿਕਾ ਰੂਪਸੋਭਗ੍ਗਪ੍ਪਤ੍ਤਾ ਅਹੋਸਿ। ਚਤ੍ਤਾਰੋਪਿ ਦੇਵਪੁਤ੍ਤਾ ਤੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਸਿਨੇਹਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ''ਮਮ ਸੀਮਾਯ ਅਨ੍ਤੋ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾ, ਮਮ ਸੀਮਾਯ ਅਨ੍ਤੋ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾ''ਤਿ ਵਿਵਦਨ੍ਤਾ ਸਕ੍ਕਸ੍ਸ ਦੇਵਰਞ੍ਞੋ ਸਨ੍ਤਿਕੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ, ''ਦੇਵ, ਇਮੰ ਨੋ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਅਡ੍ਡੋ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋ, ਤੰ ਵਿਨਿਚ੍ਛਿਨਾਥਾ''ਤਿ ਆਹੰਸੁ। ਸਕ੍ਕੋਪਿ ਤੰ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾਵ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਸਿਨੇਹੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਏਵਮਾਹ – ''ਇਮਾਯ ਵੋ ਦਿਟ੍ਠਕਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਕਥੰ ਚਿਤ੍ਤਾਨਿ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾਨੀ''ਤਿ। ਅਥੇਕੋ ਆਹ – ''ਮਮ ਤਾਵ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਚਿਤ੍ਤੰ ਸਙ੍ਗਾਮਭੇਰਿ ਵਿਯ ਸਨ੍ਨਿਸੀਦਿਤੁੰ ਨਾਸਕ੍ਖੀ''ਤਿ। ਦੁਤਿਯੋ ''ਮਮ ਚਿਤ੍ਤੰ ਪਬ੍ਬਤਨਦੀ ਵਿਯ ਸੀਘੰ ਪਵਤ੍ਤਤਿਯੇਵਾ''ਤਿ । ਤਤਿਯੋ ''ਮਮ ਇਮਿਸ੍ਸਾ ਦਿਟ੍ਠਕਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਕਕ੍ਕਟਸ੍ਸ ਵਿਯ ਅਕ੍ਖੀਨਿ ਨਿਕ੍ਖਮਿੰਸੂ''ਤਿ। ਚਤੁਤ੍ਥੋ ''ਮਮ ਚਿਤ੍ਤੰ ਚੇਤਿਯੇ ਉਸ੍ਸਾਪਿਤਧਜੋ ਵਿਯ ਨਿਚ੍ਚਲੰ ਠਾਤੁੰ ਨਾਸਕ੍ਖੀ''ਤਿ। ਅਥ ਨੇ ਸਕ੍ਕੋ ਆਹ – ''ਤਾਤਾ, ਤੁਮ੍ਹਾਕੰ ਤਾਵ ਚਿਤ੍ਤਾਨਿ ਪਸਯ੍ਹਰੂਪਾਨਿ, ਅਹੰ ਪਨ ਇਮੰ ਲਭਨ੍ਤੋ ਜੀਵਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਅਲਭਨ੍ਤਸ੍ਸ ਮੇ ਮਰਣੰ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ। ਦੇਵਪੁਤ੍ਤਾ, ''ਮਹਾਰਾਜ, ਤੁਮ੍ਹਾਕੰ ਮਰਣੇਨ ਅਤ੍ਥੋ ਨਤ੍ਥੀ''ਤਿ ਤੰ ਸਕ੍ਕਸ੍ਸ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਕਮਿੰਸੁ। ਸਾ ਸਕ੍ਕਸ੍ਸ ਪਿਯਾ ਅਹੋਸਿ ਮਨਾਪਾ। ''ਅਸੁਕਕੀਲ਼ੰ ਨਾਮ ਗਚ੍ਛਾਮਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਸਕ੍ਕੋ ਤਸ੍ਸਾ ਵਚਨੰ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਿਤੁੰ ਨਾਸਕ੍ਖੀਤਿ।

ਰੋਹਿਨੀਖਤ੍ਤਿਯਕਞ੍ਞਾਵਤ੍ਥੁ ਪਠਮੰ।

੨. ਅਞ੍ਞਤਰਭਿਕ੍ਖੁਵਤ੍ਥੁ

ਯੋ ਵੇ **ਉਪ੍ਪਤਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਇਮੰ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨੰ ਸਤ੍ਥਾ ਅਗ੍ਗਾਲ਼ਵੇ ਚੇਤਿਯੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਅਞ੍ਞਤਰੰ ਭਿਕ੍ਖੁੰ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਸਤ੍ਥਾਰਾ ਹਿ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਸੇਨਾਸਨੇ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤੇ ਰਾਜਗਹਸੇਟ੍ਠਿਆਦੀਹਿ ਸੇਨਾਸਨੇਸੁ ਕਰਿਯਮਾਨੇਸੁ ਏਕੋ ਆਲ਼ਵਿਕੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸੇਨਾਸਨੰ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਏਕੰ ਮਨਾਪਰੁਕ੍ਖੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਛਿਨ੍ਦਿਤੁੰ ਆਰਭਿ। ਤਤ੍ਥ ਪਨ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾ ਏਕਾ ਤਰੁਣਪੁਤ੍ਤਾ ਦੇਵਤਾ ਪੁਤ੍ਤੰ ਅਙ੍ਕੇਨਾਦਾਯ ਠਿਤਾ ਯਾਚਿ ''ਮਾ ਮੇ, ਸਾਮਿ, ਵਿਮਾਨੰ ਛਿਨ੍ਦਿ, ਨ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਾਮਿ ਪੁਤ੍ਤੰ ਆਦਾਯ ਅਨਾਵਾਸਾ ਵਿਚਰਿਤੁ''ਨ੍ਤਿ। ਸੋ ''ਅਹੰ ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ ਈਦਿਸੰ ਰੁਕ੍ਖੰ ਨ ਲਭਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਤਸ੍ਸਾ ਵਚਨੰ ਨਾਦਿਯਿ। ਸਾ ''ਇਮਮ੍ਪਿ ਤਾਵ ਦਾਰਕੰ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਓਰਮਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਪੁਤ੍ਤੰ ਰੁਕ੍ਖਸਾਖਾਯ ਠਪੇਸਿ। ਸੋਪਿ ਭਿਕ੍ਖੁ ਉਕ੍ਖਿਪਿਤੰ ਫਰਸੁੰ ਸਨ੍ਧਾਰੇਤੁੰ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੋ ਦਾਰਕਸ੍ਸ ਬਾਹੁੰ ਛਿਨ੍ਦਿ, ਦੇਵਤਾ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਬਲਵਕੋਧਾ ''ਪਹਰਿਤ੍ਵਾ ਨੰ ਮਾਰੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਉਭੋ ਹਤ੍ਥੇ ਉਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਏਵੰ ਤਾਵ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਅਯੰ ਭਿਕ੍ਖੁ ਸੀਲਵਾ। ਸਚਾਹੰ ਇਮੰ ਮਾਰੇਸ੍ਸਾਮਿ, ਨਿਰਯਗਾਮਿਨੀ ਭਵਿਸ੍ਸਾਮਿ। ਸੇਸਦੇਵਤਾਪਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਰੁਕ੍ਖੰ ਛਿਨ੍ਦਨ੍ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਦਿਸ੍ਵਾ 'ਅਸੁਕਦੇਵਤਾਯ ਏਵੰ ਨਾਮ ਮਾਰਿਤੋ ਭਿਕ੍ਖੂ'ਤਿ ਮੰ ਪਮਾਣੰ ਕਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਮਾਰੇਸ੍ਸਨ੍ਤਿ। ਅਯਞ੍ਚ ਸਸਾਮਿਕੋ ਭਿਕ੍ਖੁ, ਸਾਮਿਕਸ੍ਸੇਵ ਨੰ ਕਥੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਉਕ੍ਖਿਤ੍ਤਹਤ੍ਥੇ ਅਪਨੇਤ੍ਵਾ ਰੋਦਮਾਨਾ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤੰ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਅਥ ਨੰ ਸਤ੍ਥਾ ''ਕਿੰ

ਦੇਵਤੇ''ਤਿ ਆਹ। ਸਾ, ''ਭਨ੍ਤੇ, ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਮੇ ਸਾਵਕੇਨ ਇਦਂ ਨਾਮ ਕਤਂ, ਅਹਮ੍ਪਿ ਨਂ ਮਾਰੇਤੁਕਾਮਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਇਦਂ ਨਾਮ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਅਮਾਰੇਤ੍ਵਾਵ ਇਧਾਗਤਾ''ਤਿ ਸਬ੍ਬਂ ਤਂ ਪਵਤ੍ਤਿਂ ਵਿਤ੍ਥਾਰਤੋ ਆਰੋਚੇਸਿ।

ਸਤ੍ਥਾ ਤਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ''ਸਾਧੁ, ਸਾਧੁ ਦੇਵਤੇ, ਸਾਧੁ ਤੇ ਕਤਂ ਏਵਂ ਉਗ੍ਗਤਂ ਕੋਪਂ ਭਨ੍ਤਂ ਰਥਂ ਵਿਯ ਨਿਗ੍ਗਣ੍ਹਮਾਨਾਯਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

੨੨੨.''ਯੋ ਵੇ ਉਪ੍ਪਤਿਤਂ ਕੋਧਂ, ਰਥਂ ਭਨ੍ਤਂਵ ਵਾਰਯੇ।
ਤਮਹਂ ਸਾਰਥਿਂ ਬ੍ਰੂਮਿ, ਰਸ੍ਮਿਗ੍ਗਾਹੋ ਇਤਰੋ ਜਨੋ''ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਉਪ੍ਪਤਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਂ। **ਰਥਂ ਭਨ੍ਤਂ** ਵਾਤਿ ਯਥਾ ਨਾਮ ਛੇਕੋ ਸਾਰਥਿ ਅਤਿਵੇਗੇਨ ਧਾਵਨ੍ਤਂ ਰਥਂ ਨਿਗ੍ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਯਥਿਚ੍ਛਕਂ ਠਪੇਤਿ, ਏਵਂ ਯੋ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਕੋਧਂ ਵਾਰਯੇ ਨਿਗ੍ਗਣ੍ਹਿਤੁਂ ਸਕ੍ਕੋਤਿ। **ਤਮਹ**ਨ੍ਤਿ ਤਂ ਅਹਂ ਸਾਰਥਿਂ ਬ੍ਰੂਮਿ। **ਇਤਰੋ ਜਨੋ**ਤਿ ਇਤਰੋ ਪਨ ਰਾਜਉਪਰਾਜਾਦੀਨਂ ਰਥਸਾਰਥਿਜਨੋ ਰਸ੍ਮਿਗ੍ਗਾਹੋ ਨਾਮ ਹੋਤਿ, ਨ ਉਤ੍ਤਮਸਾਰਥੀਤਿ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਦੇਵਤਾ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਹਿ, ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਪਰਿਸਾਯਪਿ ਸਾਤ੍ਥਿਕਾ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾ ਅਹੋਸੀਤਿ।

ਦੇਵਤਾ ਪਨ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨਾ ਹੁਤ੍ਵਾਪਿ ਰੋਦਮਾਨਾ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਅਥ ਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ''ਕਿਂ ਦੇਵਤੇ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ, ''ਭਨ੍ਤੇ, ਵਿਮਾਨਂ ਮੇ ਨਟ੍ਠਂ, ਇਦਾਨਿ ਕਿਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ, ''ਅਲਂ ਦੇਵਤੇ, ਮਾ ਚਿਨ੍ਤਯਿ, ਅਹਂ ਤੇ ਵਿਮਾਨਂ ਦਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਜੇਤਵਨੇ ਗਨ੍ਧਕੁਟਿਸਮੀਪੇ ਪੁਰਿਮਦਿਵਸੇ ਚੁਤਦੇਵਤਂ ਏਕਂ ਰੁਕ੍ਖਂ ਅਪਦਿਸਨ੍ਤੋ ''ਅਮੁਕਸ੍ਮਿਂ ਓਕਾਸੇ ਰੁਕ੍ਖੋ ਵਿਵਿਤ੍ਤੋ, ਤਤ੍ਥ ਉਪਗਚ੍ਛਾ''ਤਿ ਆਹ। ਸਾ ਤਤ੍ਥ ਉਪਗਞ੍ਛਿ। ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ''ਬੁਦ੍ਧਦਤ੍ਤਿਯਂ ਇਮਿਸ੍ਸਾ ਵਿਮਾਨ''ਨ੍ਤਿ ਮਹੇਸਕ੍ਖਦੇਵਤਾਪਿ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਂ ਚਾਲੇਤੁਂ ਨਾਸਕ੍ਖਿਂਸੁ। ਸਤ੍ਥਾ ਤਂ ਅਤ੍ਥੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਭੂਤਗਾਮਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ ਪਞ੍ਞਾਪੇਸੀਤਿ।

ਅਞ੍ਞਤਰਭਿਕ੍ਖੁਵਤ੍ਥੁ ਦੁਤਿਯਂ।

੩. ਉਤ੍ਤਰਾਉਪਾਸਿਕਾਵਤ੍ਥੁ

ਅਕ੍ਕੋਧੇਨ ਜਿਨੇ ਕੋਧਨ੍ਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਵੇਲੁਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਉਤ੍ਤਰਾਯ ਗੇਹੇ ਕਤਭਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚੋ ਉਤ੍ਤਰਂ ਉਪਾਸਿਕਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਤਤ੍ਰਾਯਮਨੁਪੁਬ੍ਬੀ ਕਥਾ – ਰਾਜਗਹੇ ਕਿਰ ਸੁਮਨਸੇਟ੍ਠਿਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਪੁਣ੍ਣੋ ਨਾਮ ਦਲਿਦ੍ਦੋ ਭਤਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਜੀਵਤਿ। ਤਸ੍ਸ ਭਰਿਯਾ ਚ ਉਤ੍ਤਰਾ ਨਾਮ ਧੀਤਾ ਚਾਤਿ ਦ੍ਵੇਯੇਵ ਗੇਹਮਾਨੁਸਕਾ। ਅਥੇਕਦਿਵਸਂ ''ਸਤ੍ਤਾਹਂ ਨਕ੍ਖਤ੍ਤਂ ਕੀਲਿਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ ਰਾਜਗਹੇ ਘੋਸਨਂ ਕਰਿਂਸੁ। ਤਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਸੁਮਨਸੇਟ੍ਠਿ ਪਾਤੋਵ ਆਗਤਂ ਪੁਣ੍ਣਂ ਆਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ, ''ਤਾਤ, ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਪਰਿਜਨੋ ਨਕ੍ਖਤ੍ਤਂ ਕੀਲਿਤੁਕਾਮੋ, ਤ੍ਵਂ ਕਿਂ ਨਕ੍ਖਤ੍ਤਂ ਕੀਲਿਸ੍ਸਸਿ, ਉਦਾਹੁ ਭਤਿਂ ਕਰਿਸ੍ਸਸੀ''ਤਿ ਆਹ। ''ਸਾਮਿ, ਨਕ੍ਖਤ੍ਤਂ ਨਾਮ ਸਧਨਾਨਂ ਹੋਤਿ, ਮਮ ਪਨ ਗੇਹੇ ਸ੍ਵਾਤਨਾਯ ਯਾਗੁਤਣ੍ਡੁਲਮ੍ਪਿ ਨਤ੍ਥਿ, ਕਿਂ ਮੇ ਨਕ੍ਖਤ੍ਤੇਨ, ਗੋਣੇ ਲਭਨ੍ਤੋ ਕਸਿਤੁਂ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ। ''ਤੇਨ ਹਿ ਗੋਣੇ ਗਣ੍ਹਾਹੀ''ਤਿ। ਸੋ ਬਲਵਗੋਣੇ ਚ ਨਙ੍ਗਲਞ੍ਚ ਗਹੇਤ੍ਵਾ, ''ਭਦ੍ਦੇ, ਨਾਗਰਾ ਨਕ੍ਖਤ੍ਤਂ ਕੀਲਨ੍ਤਿ, ਅਹਂ ਦਲਿਦ੍ਦਤਾਯ ਭਤਿਂ ਕਾਤੁਂ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਮਯ੍ਹਮ੍ਪਿ ਤਾਵ ਅਜ੍ਜ ਦ੍ਵਿਗੁਣਂ ਨਿਵਾਪਂ ਪਚਿਤ੍ਵਾ ਭਤ੍ਤਂ ਆਹਰੇਯ੍ਯਾਸੀ''ਤਿ ਭਰਿਯਂ ਵਤ੍ਵਾ ਖੇਤ੍ਤਂ ਅਗਮਾਸਿ।

ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰੋਪਿ ਸਤ੍ਤਾਹਂ ਨਿਰੋਧਸਮਾਪਨ੍ਨੋ ਤਂ ਦਿਵਸਂ ਵੁਟ੍ਠਾਯ ''ਕਸ੍ਸ ਨੁ ਖੋ ਅਜ੍ਜ ਮਯਾ ਸਙ੍ਗਹਂ ਕਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਪੁਣ੍ਣਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਞਾਣਜਾਲਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤੋ ਪਵਿਟ੍ਠਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਸਦ੍ਧੋ ਨੁ ਖੋ ਏਸ, ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਤਿ ਵਾ ਮੇ ਸਙ੍ਗਹਂ ਕਾਤੁ''ਨ੍ਤਿ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਤਸ੍ਸ

ਸਦ੍ਧਭਾਵਞ੍ਚ ਸਙ੍ਗਹਂ ਕਾਤੁਂ ਸਮਤ੍ਥਭਾਵਞ੍ਚ ਤਪ੍ਪਚ੍ਚਯਾ ਚਸ੍ਸ ਮਹਾਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਪਟਿਲਾਭਞ੍ਚ ਞਤ੍ਵਾ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਮਾਦਾਯ ਤਸ੍ਸ ਕਸਨਟ੍ਠਾਨਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਆਵਾਟਤੀਰੇ ਏਕਂ ਗੁਮ੍ਬਂ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਅਟ੍ਠਾਸਿ।

ਪੁਣ੍ਣੋ ਥੇਰਂ ਦਿਸ੍ਵਾਵ ਕਸਿਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਚਪਤਿਟ੍ਠਿਤੇਨ ਥੇਰਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ''ਦਨ੍ਤਕਟ੍ਠੇਨ ਅਤ੍ਥੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਦਨ੍ਤਕਟ੍ਠਂ ਕਪ੍ਪਿਯਂ ਕਤ੍ਵਾ ਅਦਾਸਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਥੇਰੋ ਪਤ੍ਤਞ੍ਚ ਪਰਿਸ੍ਸਾਵਨਞ੍ਚ ਨੀਹਰਿਤ੍ਵਾ ਅਦਾਸਿ। ਸੋ ''ਪਾਨੀਯੇਨ ਅਤ੍ਥੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਤਂ ਆਦਾਯ ਪਾਨੀਯਂ ਪਰਿਸ੍ਸਾਵੇਤ੍ਵਾ ਅਦਾਸਿ। ਥੇਰੋ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਅਯਂ ਪਰੇਸਂ ਪਚ੍ਛਿਮਗੇਹੇ ਵਸਤਿ। ਸਚਸ੍ਸ ਗੇਹਦ੍ਵਾਰਂ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਇਮਸ੍ਸ ਭਰਿਯਾ ਮਂ ਦਟ੍ਠੁਂ ਨ ਲਭਿਸ੍ਸਤਿ। ਯਾਵਸ੍ਸਾ ਭਤ੍ਤਂ ਆਦਾਯ ਮਗ੍ਗਂ ਪਟਿਪਜ੍ਜਤਿ, ਤਾਵ ਇਧੇਵ ਭਵਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ। ਸੋ ਤਤ੍ਥੇਵ ਥੋਕਂ ਵੀਤਿਨਾਮੇਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਮਗ੍ਗਾਰੁਲ਼੍ਹਭਾਵਂ ਞਤ੍ਵਾ ਅਨ੍ਤੋਨਗਰਾਭਿਮੁਖੋ ਪਾਯਾਸਿ।

ਸਾ ਅਨ੍ਤਰਾਮਗ੍ਗੇ ਥੇਰਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਅਪ੍ਪੇਕਦਾਹਂ ਦੇਯਜਧਮ੍ਮੇ ਸਤਿ ਅਯਜਂ ਨ ਪਸ੍ਸਾਮਿ, ਅਪ੍ਪੇਕਦਾ ਮੇ ਅਯਜਂ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤਿਯਾ ਦੇਯਜਧਮ੍ਮੋ ਨ ਹੋਤਿ। ਅਜ੍ਜ ਪਨ ਮੇ ਅਯਜੋ ਚ ਦਿਟ੍ਠੋ, ਦੇਯਜਧਮ੍ਮੋ ਚਾਯਂ ਅਤ੍ਥਿ, ਕਰਿਸ੍ਸਤਿ ਨੁ ਖੋ ਮੇ ਸਙ੍ਗਹ''ਨ੍ਤਿ। ਸਾ ਭਤ੍ਤਭਾਜਨਂ ਓਰੋਪੇਤ੍ਵਾ ਥੇਰਂ ਪਞ੍ਚਪਤਿਟ੍ਠਿਤੇਨ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ, ''ਭਨ੍ਤੇ, ਇਦਂ ਲੂਖਂ ਵਾ ਪਣੀਤਂ ਵਾਤਿ ਅਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਦਾਸਸ੍ਸ ਵੋ ਸਙ੍ਗਹਂ ਕਰੋਥਾ''ਤਿ ਆਹ। ਥੇਰੋ ਪਤ੍ਤਂ ਉਪਨਾਮੇਤ੍ਵਾ ਤਾਯ ਏਕੇਨ ਹਤ੍ਥੇਨ ਭਾਜਨਂ ਧਾਰੇਤ੍ਵਾ ਏਕੇਨ ਹਤ੍ਥੇਨ ਤਤੋ ਭਤ੍ਤਂ ਦਦਮਾਨਾਯ ਉਪਡ੍ਢਭਤ੍ਤੇ ਦਿਨ੍ਨੇ ''ਅਲ''ਨ੍ਤਿ ਹਤ੍ਥੇਨ ਪਤ੍ਤਂ ਪਿਦਹਿ। ਸਾ, ''ਭਨ੍ਤੇ, ਏਕੋਵ ਪਟਿਵਿਸੋ, ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਦ੍ਵਿਧਾ ਕਾਤੁਂ। ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਦਾਸਸ੍ਸ ਇਧਲੋਕਸਙ੍ਗਹਂ ਅਕਤ੍ਵਾ ਪਰਲੋਕਸਙ੍ਗਹਂ ਕਰੋਥ, ਨਿਰਵਸੇਸਮੇਵ ਦਾਤੁਕਾਮਮ੍ਹੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬਮੇਵ ਥੇਰਸ੍ਸ ਪਤ੍ਤੇ ਪਤਿਟ੍ਠਪੇਤ੍ਵਾ ''ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਸ੍ਸੇਵ ਭਾਗੀ ਅਸ੍ਸ''ਨ੍ਤਿ ਪਤ੍ਥਨਂ ਅਕਾਸਿ। ਥੇਰੋ ''ਏਵਂ ਹੋਤੂ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਠਿਤਕੋਵ ਅਨੁਮੋਦਨਂ ਕਰਿਤ੍ਵਾ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਉਦਕਫਾਸੁਕਟ੍ਠਾਨੇ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਭਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚਮਕਾਸਿ। ਸਾਪਿ ਨਿਵਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਤਣ੍ਡੁਲੇ ਪਰਿਯੇਸਿਤ੍ਵਾ ਭਤ੍ਤਂ ਪਚਿ। ਪੁਣ੍ਣੋਪਿ ਅਡ੍ਢਕਰੀਸਮਤ੍ਤਟ੍ਠਾਨਂ ਕਸਿਤ੍ਵਾ ਜਿਘਚ੍ਛਂ ਸਹਿਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੋ ਗੋਣੇ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਏਕਰੁਕ੍ਖਚ੍ਛਾਯਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਮਗ੍ਗਂ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਨਿਸੀਦਿ।

ਅਥਸ੍ਸ ਭਰਿਯਾ ਭਤ੍ਤਂ ਆਦਾਯ ਗਚ੍ਛਮਾਨਾ ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾਵ ''ਏਸ ਜਿਘਚ੍ਛਾਯ ਪੀਲ਼ਿਤੋ ਮਂ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ। ਸਚੇ ਮਂ 'ਅਤਿਵਿਯ ਜੇ ਚਿਰਾਯੀ'ਤਿ ਤਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਪਤੋਦਲਟ੍ਠਿਯਾ ਮਂ ਪਹਰਿਸ੍ਸਤਿ, ਮਯਾ ਕਤਕਮ੍ਮਂ ਨਿਰਤ੍ਥਕਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ। ਪਟਿਕਚ੍ਚੇਵਸ੍ਸ ਆਰੋਚੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਏਵਮਾਹ – ''ਸਾਮਿ, ਅਜ੍ਜੇਕਦਿਵਸਂ ਚਿਤ੍ਤਂ ਪਸਾਦੇਹਿ, ਮਾ ਮਯਾ ਕਤਕਮ੍ਮਂ ਨਿਰਤ੍ਥਕਂ ਕਰਿ। ਅਹਞ੍ਹਿ ਪਾਤੋਵ ਤੇ ਭਤ੍ਤਂ ਆਹਰਨ੍ਤੀ ਅਨ੍ਤਰਾਮਗ੍ਗੇ ਧਮ੍ਮਸੇਨਾਪਤਿਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਤਵ ਭਤ੍ਤਂ ਤਸ੍ਸ ਦਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਭਤ੍ਤਂ ਪਚਿਤ੍ਵਾ ਆਗਤਾ, ਪਸਾਦੇਹਿ, ਸਾਮਿ, ਚਿਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ। ਸੋ ''ਕਿਂ ਵਦੇਸਿ, ਭਦ੍ਦੇ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਤਮਤ੍ਥਂ ਸੁਤ੍ਵਾ, ''ਭਦ੍ਦੇ, ਸਾਧੁ ਵਤ ਤੇ ਕਤਂ ਮਮ ਭਤ੍ਤਂ ਅਯਜਸ੍ਸ ਦਦਮਾਨਾਯ, ਮਯਾਪਿਸ੍ਸ ਅਜ੍ਜ ਪਾਤੋਵ ਦਨ੍ਤਕਟ੍ਠਞ੍ਚ ਮੁਖੋਦਕਞ੍ਚ ਦਿਨ੍ਨ''ਨ੍ਤਿ ਪਸਨ੍ਨਮਾਨਸੋ ਤਂ ਵਚਨਂ ਅਭਿਨਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਉਸ੍ਸੁਰੇ ਲਦ੍ਧਭਤ੍ਤਤਾਯ ਕਿਲਨ੍ਤਕਾਯੋ ਤਸ੍ਸਾ ਅਙ੍ਕੇ ਸੀਸਂ ਕਤ੍ਵਾ ਨਿਦ੍ਦਂ ਓਕ੍ਕਮਿ।

ਅਥਸ੍ਸ ਪਾਤੋਵ ਕਸਿਤਟ੍ਠਾਨਂ ਪਂਸੁਚੁਣ੍ਣਂ ਉਪਾਦਾਯ ਸਬ੍ਬਂ ਰਤ੍ਤਸੁਵਣ੍ਣਂ ਕਣਿਕਾਰਪੁਪ੍ਫਰਾਸਿ ਵਿਯ ਸੋਭਮਾਨਂ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਸੋ ਪਬੁਦ੍ਧੋ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਭਰਿਯਂ ਆਹ – ''ਭਦ੍ਦੇ, ਏਤਂ ਕਸਿਤਟ੍ਠਾਨਂ ਸਬ੍ਬਂ ਮਮ ਸੁਵਣ੍ਣਂ ਹੁਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ, ਕਿਂ ਨੁ ਖੋ ਮੇ ਅਤਿਉਸ੍ਸੁਰੇ ਲਦ੍ਧਭਤ੍ਤਤਾਯ ਅਕ੍ਖੀਨਿ ਭਮਨ੍ਤੀ''ਤਿ। ''ਸਾਮਿ, ਮਯ੍ਹਮ੍ਪਿ ਏਵਮੇਵ ਪਞ੍ਞਾਯਤੀ''ਤਿ। ਸੋ ਉਟ੍ਠਾਯ ਤਤ੍ਥ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਏਕਪਿਣ੍ਡਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਨਙ੍ਗਲਸੀਸੇ ਪਹਰਿਤ੍ਵਾ ਸੁਵਣ੍ਣਭਾਵਂ ਞਤ੍ਵਾ ''ਅਹੋ ਅਯਜਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਸੇਨਾਪਤਿਸ੍ਸ ਮੇ ਦਿਨ੍ਨਦਾਨੇਨ ਅਜ੍ਜੇਵ ਵਿਪਾਕੋ ਦਸ੍ਸਿਤੋ, ਨ ਖੋ ਪਨ ਸਕ੍ਕਾ ਏਤ੍ਤਕਂ ਧਨਂ ਪਟਿਚ੍ਛਾਦੇਤ੍ਵਾ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤੁ''ਨ੍ਤਿ ਭਰਿਯਾਯ ਆਭਤਂ ਭਤ੍ਤਪਾਤਿਂ ਸੁਵਣ੍ਣਸ੍ਸ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਰਾਜਕੁਲਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਰਞ੍ਞਾ ਕਤੋਕਾਸੋ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਰਾਜਾਨਂ ਅਭਿਵਾਦੇਤ੍ਵਾ ''ਕਿਂ, ਤਾਤਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ, ''ਦੇਵ, ਅਜ੍ਜ ਮਯਾ ਕਸਿਤਟ੍ਠਾਨਂ ਸਬ੍ਬਂ ਸੁਵਣ੍ਣਭਰਿਤਮੇਵ ਹੁਤ੍ਵਾ ਠਿਤਂ, ਇਦਂ ਸੁਵਣ੍ਣਂ ਆਹਰਾਪੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ। ''ਕੋਸਿ ਤ੍ਵ''ਨ੍ਤਿ? ''ਪੁਣ੍ਣੋ ਨਾਮ ਅਹ''ਨ੍ਤਿ। ''ਕਿਂ ਪਨ ਤੇ ਅਜ੍ਜ ਕਤ''ਨ੍ਤਿ? ''ਧਮ੍ਮਸੇਨਾਪਤਿਸ੍ਸ ਮੇ ਅਜ੍ਜ ਪਾਤੋਵ ਦਨ੍ਤਕਟ੍ਠਞ੍ਚ ਮੁਖੋਦਕਞ੍ਚ ਦਿਨ੍ਨਂ, ਭਰਿਯਾਯਪਿ ਮੇ ਮਯ੍ਹਂ ਆਹਰਣਭਤ੍ਤਂ ਤਸ੍ਸੇਵ ਦਿਨ੍ਨ''ਨ੍ਤਿ।

ਤਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਰਾਜਾ ‘‘ਅਜ੍ਜੇਵ ਕਿਰ, ਭੋ, ਧਮ੍ਮਸੇਨਾਪਤਿਸ੍ਸ ਦਿਨ੍ਨਦਾਨੇਨ ਵਿਪਾਕੋ ਦਸ੍ਸਿਤੋ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ, ‘‘ਤਾਤ, ਕਿਂ ਕਰੋਮੀ’’ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ‘‘ਬਹੂਨਿ ਸਕਟਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਪਹਿਣਿਤ੍ਵਾ ਸੁਵਣ੍ਣਂ ਆਹਰਾਪੇਥਾ’’ਤਿ। ਰਾਜਾ ਸਕਟਾਨਿ ਪਹਿਣਿ। ਰਾਜਪੁਰਿਸੇਸੁ ‘‘ਰਞ੍ਞੋ ਸਨ੍ਤਕ’’ਨ੍ਤਿ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੇਸੁ ਗਹਿਤਗਹਿਤਂ ਮਤ੍ਤਿਕਾਵ ਹੋਤਿ। ਤੇ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਰਞ੍ਞੋ ਆਰੋਚੇਤ੍ਵਾ ‘‘ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ ਕਿਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਗਹਿਤ’’ਨ੍ਤਿ। ਪੁਟ੍ਠਾ ‘‘ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਸਨ੍ਤਕ’’ਨ੍ਤਿ ਆਹਂਸੁ। ਨ ਮਯ੍ਹਂ, ਤਾਤਾ, ਸਨ੍ਤਕਂ, ਗਚ੍ਛਥ ‘‘ਪੁਣ੍ਣਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਕ’’ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹਥਾਤਿ। ਤੇ ਤਥਾ ਕਰਿਂਸੁ, ਗਹਿਤਗਹਿਤਂ ਸੁਵਣ੍ਣਮੇਵ ਅਹੋਸਿ। ਸਬ੍ਬਮ੍ਪਿ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ਰਾਜਙ੍ਗਣੇ ਰਾਸਿਮਕਂਸੁ, ਅਸੀਤਿਹਤ੍ਥੁਬ੍ਬੇਧੋ ਰਾਸਿ ਅਹੋਸਿ। ਰਾਜਾ ਨਾਗਰੇ ਸਨ੍ਨਿਪਾਤੇਤ੍ਵਾ ‘‘ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਨਗਰੇ ਅਤ੍ਥਿ ਕਸ੍ਸਚਿ ਏਤ੍ਤਕਂ ਸੁਵਣ੍ਣ’’ਨ੍ਤਿ? ‘‘ਨਤ੍ਥਿ, ਦੇਵਾ’’ਤਿ। ‘‘ਕਿਂ ਪਨਸ੍ਸ ਦਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ’’ਤਿ? ‘‘ਸੇਟ੍ਠਿਛਤ੍ਤਂ, ਦੇਵਾ’’ਤਿ। ਰਾਜਾ ‘‘ਬਹੁਧਨਸੇਟ੍ਠਿ ਨਾਮ ਹੋਤੂ’’ਤਿ ਮਹਨ੍ਤੇਨ ਭੋਗੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਤਸ੍ਸ ਸੇਟ੍ਠਿਛਤ੍ਤਮਦਾਸਿ। ਅਥ ਨਂ ਸੋ ਆਹ – ‘‘ਮਯਂ, ਦੇਵ, ਏਤ੍ਤਕਂ ਕਾਲਂ ਪਰਕੁਲੇ ਵਸਿਮ੍ਹਾ, ਵਸਨਟ੍ਠਾਨਂ ਨੋ ਦੇਥਾ’’ਤਿ। ‘‘ਤੇਨ ਹਿ ਪਸ੍ਸ, ਏਸ ਗੁਮ੍ਬੋ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ, ਏਤਂ ਹਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਗੇਹਂ ਕਾਰੇਹੀ’’ਤਿ ਪੁਰਾਣਸੇਟ੍ਠਿਸ੍ਸ ਗੇਹਟ੍ਠਾਨਂ ਆਚਿਕ੍ਖਿ। ਸੋ ਤਸ੍ਮਿਂ ਠਾਨੇ ਕਤਿਪਾਹੇਨੇਵ ਗੇਹਂ ਕਾਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਗੇਹਪ੍ਪਵੇਸਨਮਙ੍ਗਲਞ੍ਚ ਛਤ੍ਤਮਙ੍ਗਲਞ੍ਚ ਏਕਤੋਵ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਸਤ੍ਤਾਹਂ ਬੁਦ੍ਧਪ੍ਪਮੁਖਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਦਾਨਂ ਅਦਾਸਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਸਤ੍ਥਾ ਅਨੁਮੋਦਨਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬਿਂ ਕਥਂ ਕਥੇਸਿ। ਧਮ੍ਮਕਥਾਵਸਾਨੇ ਪੁਣ੍ਣਸੇਟ੍ਠਿ ਚ ਭਰਿਯਾ ਚਸ੍ਸ ਧੀਤਾ ਚ ਉਤ੍ਤਰਾਤਿ ਤਯੋ ਜਨਾ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨਾ ਅਹੇਸੁਂ।

ਅਪਰਭਾਗੇ ਰਾਜਗਹਸੇਟ੍ਠਿ ਪੁਣ੍ਣਸੇਟ੍ਠਿਨੋ ਧੀਤਰਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਵਾਰੇਸਿ। ਸੋ ‘‘ਨਾਹਂ ਦਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ‘‘ਮਾ ਏਵਂ ਕਰੋਤੁ, ਏਤ੍ਤਕਂ ਕਾਲਂ ਅਮ੍ਹੇ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਵਸਨ੍ਤੇਨੇਵ ਤੇ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿ ਲਦ੍ਧਾ, ਦੇਤੁ ਮੇ ਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਧੀਤਰ’’ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ‘‘ਸੋ ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿਕੋ, ਮਮ ਧੀਤਾ ਤੀਹਿ ਰਤਨੇਹਿ ਵਿਨਾ ਵਤ੍ਤਿਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ, ਨੇਵਸ੍ਸ ਧੀਤਰਂ ਦਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਆਹ। ਅਥ ਨਂ ਬਹੂ ਸੇਟ੍ਠਿਗਣਾਦਯੋ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤਾ ‘‘ਮਾ ਤੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਵਿਸ੍ਸਾਸਂ ਭਿਨ੍ਦਿ, ਦੇਹਿਸ੍ਸ ਧੀਤਰ’’ਨ੍ਤਿ ਯਾਚਿਂਸੁ। ਸੋ ਤੇਸਂ ਵਚਨਂ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਆਸਾਲ੍ਹਿਪੁਣ੍ਣਮਾਯਂ ਧੀਤਰਂ ਅਦਾਸਿ। ਸਾ ਪਤਿਕੁਲਂ ਗਤਕਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਂ ਵਾ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤੁਂ ਦਾਨਂ ਵਾ ਦਾਤੁਂ ਧਮ੍ਮਂ ਵਾ ਸੋਤੁਂ ਨਾਲਤ੍ਥ। ਏਵਂ ਅਡ੍ਢਤਿਯੇਸੁ ਮਾਸੇਸੁ ਵੀਤਿਵਤ੍ਤੇਸੁ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਠਿਤਂ ਪਰਿਚਾਰਿਕਂ ਪੁਚ੍ਛਿ – ‘‘ਇਦਾਨਿ ਕਿਤ੍ਤਕਂ ਅਨ੍ਤੋਵਸ੍ਸਸ੍ਸ ਅਵਸਿਟ੍ਠ’’ਨ੍ਤਿ? ‘‘ਅਡ੍ਢਮਾਸੋ, ਅਯ੍ਯੇ’’ਤਿ। ਸਾ ਪਿਤੁ ਸਾਸਨਂ ਪਹਿਣਿ ‘‘ਕਸ੍ਮਾ ਮਂ ਏਵਰੂਪੇ ਬਨ੍ਧਨਾਗਾਰੇ ਪਕ੍ਖਿਪਿਂਸੁ, ਵਰਂ ਮੇ ਲਕ੍ਖਣਾਹਤਂ ਕਤ੍ਵਾ ਪਰੇਸਂ ਦਾਸਿਂ ਸਾਵੇਤੁਂ। ਏਵਰੂਪਸ੍ਸ ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿਕੁਲਸ੍ਸ ਦਾਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਆਗਤਕਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਭਿਕ੍ਖੁਦਸ੍ਸਨਾਦੀਸੁ ਏਕਮ੍ਪਿ ਪੁਞ੍ਞਂ ਕਾਤੁਂ ਨ ਲਭਾਮੀ’’ਤਿ।

ਅਥਸ੍ਸਾ ਪਿਤਾ ‘‘ਦੁਕ੍ਖਿਤਾ ਵਤ ਮੇ ਧੀਤਾ’’ਤਿ ਅਨਤ੍ਤਮਨਤਂ ਪਵੇਦੇਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਚਦਸ ਕਹਾਪਣਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਪੇਸੇਸਿ ‘‘ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਨਗਰੇ ਸਿਰਿਮਾ ਨਾਮ ਗਣਿਕਾ ਅਤ੍ਥਿ, ਦੇਵਸਿਕਂ ਸਹਸ੍ਸਂ ਗਣ੍ਹਾਤਿ। ਇਮੇਹਿ ਕਹਾਪਣੇਹਿ ਤਂ ਆਨੇਤ੍ਵਾ ਸਾਮਿਕਸ੍ਸ ਪਾਦਪਰਿਚਾਰਿਕਂ ਕਤ੍ਵਾ ਸਯਂ ਪੁਞ੍ਞਾਨਿ ਕਰੋਤੂ’’ਤਿ । ਸਾ ਸਿਰਿਮਂ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ‘‘ਸਹਾਯਿਕੇ ਇਮੇ ਕਹਾਪਣੇ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਅਡ੍ਢਮਾਸਂ ਤਵ ਸਹਾਯਕਂ ਪਰਿਚਰਾਹੀ’’ਤਿ ਆਹ। ਸਾ ‘‘ਸਾਧੂ’’ਤਿ ਪਟਿਸ੍ਸੁਣਿ। ਸਾ ਤਂ ਆਦਾਯ ਸਾਮਿਕਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤੇਨ ਸਿਰਿਮਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ‘‘ਕਿਂ ਇਦ’’ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ, ‘‘ਸਾਮਿ, ਇਮਂ ਅਡ੍ਢਮਾਸਂ ਮਮ ਸਹਾਯਿਕਾ ਤੁਮ੍ਹੇ ਪਰਿਚਰਤੁ, ਅਹਂ ਪਨ ਇਮਂ ਅਡ੍ਢਮਾਸਂ ਦਾਨਞ੍ਚੇਵ ਦਾਤੁਕਾਮਾ ਧਮ੍ਮਞ੍ਚ ਸੋਤੁਕਾਮਾ’’ਤਿ ਆਹ। ਸੋ ਤਂ ਅਭਿਰੂਪਂ ਇਤ੍ਥਿਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਸਿਨੇਹੋ ‘‘ਸਾਧੂ’’ਤਿ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿ।

ਉਤ੍ਤਰਾਪਿ ਖੋ ਬੁਦ੍ਧਪ੍ਪਮੁਖਂ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਂ ਨਿਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ, ‘‘ਭਨ੍ਤੇ, ਇਮਂ ਅਡ੍ਢਮਾਸਂ ਅਞ੍ਞਤ੍ਥ ਅਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਇਧੇਵ ਭਿਕ੍ਖਾ ਗਹੇਤਬ੍ਬਾ’’ਤਿ ਸਤ੍ਥੁ ਪਟਿਞ੍ਞਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ‘‘ਇਤੋ ਦਾਨਿ ਪਟ੍ਠਾਯ ਯਾਵ ਮਹਾਪਵਾਰਣਾ, ਤਾਵ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਉਪਟ੍ਠਾਤੁਂ ਧਮ੍ਮਞ੍ਚ ਸੋਤੁਂ ਲਭਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਤੁਟ੍ਠਮਾਨਸਾ ‘‘ਏਵਂ ਯਾਗੁਂ ਪਚਥ, ਏਵਂ ਪੂਵੇ ਪਚਥਾ’’ਤਿ ਮਹਾਨਸੇ ਸਬ੍ਬਕਿਚ੍ਚਾਨਿ ਸਂਵਿਦਹਨ੍ਤੀ ਵਿਚਰਤਿ। ਅਥਸ੍ਸਾ ਸਾਮਿਕੋ ‘‘ਸ੍ਵੇ ਪਵਾਰਣਾ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ ਮਹਾਨਸਾਭਿਮੁਖੋ ਵਾਤਪਾਨੇ ਠਤ੍ਵਾ ‘‘ਕਿਂ ਨੁ ਖੋ ਕਰੋਨ੍ਤੀ ਸਾ ਅਨ੍ਧਬਾਲਾ ਵਿਚਰਤੀ’’ਤਿ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਤਂ ਸੇਟ੍ਠੀਧੀਤਰਂ ਸੇਦਕਿਲਿਨ੍ਨਂ ਛਾਰਿਕਾਯ ਓਕਿਣ੍ਣਂ ਅਙ੍ਗਾਰਮਸਿਮਕ੍ਖਿਤਂ ਤਥਾ ਸਂਵਿਦਹਿਤ੍ਵਾ ਵਿਚਰਮਾਨਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ‘‘ਅਹੋ ਅਨ੍ਧਬਾਲਾ ਏਵਰੂਪੇ ਠਾਨੇ ਇਮਂ ਸਿਰਿਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਨਾਨੁਭਵਤਿ, ‘ਮੁਣ੍ਡਕਸਮਣੇ ਉਪਟ੍ਠਹਿਸ੍ਸਾਮੀ’ਤਿ ਤੁਟ੍ਠਚਿਤ੍ਤਾ ਵਿਚਰਤੀ’’ਤਿ ਹਸਿਤ੍ਵਾ ਅਪਗਞ੍ਛਿ।

ਤਸ੍ਮਿਂ ਅਪਗਤੇ ਤਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਠਿਤਾ ਸਿਰਿਮਾ ''ਕਿਂ ਨੁ ਖੋ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਏਸ ਹਸੀ''ਤਿ ਤੇਨੇਵ ਵਾਤਪਾਨੇਨ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੀ ਉਤ੍ਤਰਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਇਮਂ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਇਮਿਨਾ ਹਸਿਤਂ, ਅਦ੍ਧਾ ਇਮਸ੍ਸ ਏਤਾਯ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸਨ੍ਥਵੋ ਅਤ੍ਥੀ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ। ਸਾ ਕਿਰ ਅਡ੍ਢਮਾਸਂ ਤਸ੍ਮਿਂ ਗੇਹੇ ਬਾਹਿਰਕਇਤ੍ਥੀ ਹੁਤ੍ਵਾ ਵਸਮਾਨਾਪਿ ਤਂ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਅਨੁਭਵਮਾਨਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਬਾਹਿਰਕਇਤ੍ਥਿਭਾਵਂ ਅਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ''ਅਹਂ ਘਰਸਾਮਿਨੀ''ਤਿ ਸਞ੍ਞਮਕਾਸਿ। ਸਾ ਉਤ੍ਤਰਾਯ ਆਘਾਤਂ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ''ਦੁਕ੍ਖਮਸ੍ਸਾ ਉਪ੍ਪਾਦੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਪਾਸਾਦਾ ਓਰੁਯ੍ਹ ਮਹਾਨਸਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਪੂਵਪਚਨਟ੍ਠਾਨੇ ਪਕ੍ਕੁਥਿਤਂ ਸਪ੍ਪਿਂ ਕਟਚ੍ਛੁਨਾ ਆਦਾਯ ਉਤ੍ਤਰਾਭਿਮੁਖਂ ਪਾਯਾਸਿ। ਉਤ੍ਤਰਾ ਤਂ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਮਮ ਸਹਾਯਿਕਾਯ ਮਯ੍ਹਂ ਉਪਕਾਰੋ ਕਤੋ, ਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ਂ ਅਤਿਸਮ੍ਬਾਧਂ, ਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕੋ ਅਤਿਨੀਚਕੋ, ਮਮ ਸਹਾਯਿਕਾਯ ਗੁਣੋਵ ਮਹਨ੍ਤੋ। ਅਹਞ੍ਹਿ ਏਤਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਦਾਨਞ੍ਚ ਦਾਤੁਂ ਧਮ੍ਮਞ੍ਚ ਸੋਤੁਂ ਲਭਿਂ। ਸਚੇ ਮਮ ਏਤਿਸ੍ਸਾ ਉਪਰਿ ਕੋਪੋ ਅਤ੍ਥਿ, ਇਦਂ ਸਪ੍ਪਿ ਮਂ ਦਹਤੁ। ਸਚੇ ਨਤ੍ਥਿ, ਮਾ ਦਹਤੂ''ਤਿ ਤਂ ਮੇਤ੍ਤਾਯ ਫਰਿ। ਤਾਯ ਤਸ੍ਸਾ ਮਤ੍ਥਕੇ ਆਸਿਤ੍ਤਂ ਪਕ੍ਕੁਥਿਤਸਪ੍ਪਿ ਸੀਤੁਦਕਂ ਵਿਯ ਅਹੋਸਿ।

ਅਥ ਨਂ ''ਇਦਂ ਸੀਤਲਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਕਟਚ੍ਛੁਂ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਆਦਾਯ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿਂ ਉਤ੍ਤਰਾਯ ਦਾਸਿਯੋ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਅਪੇਹਿ ਦੁਬ੍ਬਿਨੀਤੇ, ਨ ਤ੍ਵਂ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਅਯ੍ਯਾਯ ਪਕ੍ਕੁਥਿਤਂ ਸਪ੍ਪਿਂ ਆਸਿਞ੍ਚਿਤੁਂ ਅਨੁਚ੍ਛਵਿਕਾ''ਤਿ ਸਨ੍ਤਜ੍ਜੇਨ੍ਤਿਯੋ ਇਤੋ ਚਿਤੋ ਚ ਉਟ੍ਠਾਯ ਹਤ੍ਥੇਹਿ ਚ ਪਾਦੇਹਿ ਚ ਪੋਥੇਤ੍ਵਾ ਭੂਮਿਯਂ ਪਾਤੇਸੁਂ। ਉਤ੍ਤਰਾ ਵਾਰੇਨ੍ਤੀਪਿ ਵਾਰੇਤੁਂ ਨਾਸਕ੍ਖਿ। ਅਥਸ੍ਸਾ ਉਪਰਿ ਠਿਤਾ ਸਬ੍ਬਾ ਦਾਸਿਯੋ ਪਟਿਬਾਹਿਤ੍ਵਾ ''ਕਿਸ੍ਸ ਤੇ ਏਵਰੂਪਂ ਭਾਰਿਯਂ ਕਤ''ਨ੍ਤਿ ਸਿਰਿਮਂ ਓਵਦਿਤ੍ਵਾ ਉਣ੍ਹੋਦਕੇਨ ਨ੍ਹਾਪੇਤ੍ਵਾ ਸਤਪਾਕਤੇਲੇਨ ਅਬ੍ਭਞ੍ਜਿ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਖਣੇ ਸਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਬਾਹਿਰਕਿਤ੍ਥਿਭਾਵਂ ਞਤ੍ਵਾ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਮਯਾ ਭਾਰਿਯਂ ਕਮ੍ਮਂ ਕਤਂ ਸਾਮਿਕਸ੍ਸ ਹਸਨਮਤ੍ਤਕਾਰਣਾ ਇਮਿਸ੍ਸਾ ਉਪਰਿ ਪਕ੍ਕੁਥਿਤਂ ਸਪ੍ਪਿਂ ਆਸਿਞ੍ਚਨ੍ਤਿਯਾ, ਅਯਂ 'ਗਣ੍ਹਥ ਨ'ਨ੍ਤਿ ਦਾਸਿਯੋ ਨ ਆਣਾਪੇਸਿ। ਮਂ ਵਿਹੇਠਨਕਾਲੇਪਿ ਸਬ੍ਬਦਾਸਿਯੋ ਪਟਿਬਾਹਿਤ੍ਵਾ ਮਯ੍ਹਂ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਮੇਵ ਅਕਾਸਿ। ਸਚਾਹਂ ਇਮਂ ਨ ਖਮਾਪੇਸ੍ਸਾਮਿ, ਮੁਦ੍ਧਾ ਮੇ ਸਤ੍ਤਧਾ ਫਲੇਯ੍ਯਾ''ਤਿ ਤਸ੍ਸਾ ਪਾਦਮੂਲੇ ਨਿਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ, ''ਅਯ੍ਯੇ, ਖਮਾਹਿ ਮੇ''ਤਿ ਆਹ। ਅਹਂ ਸਪਿਤਿਕਾ ਧੀਤਾ, ਪਿਤਰਿ ਖਮਨ੍ਤੇ ਖਮਾਮੀਤਿ। ਹੋਤੁ, ਅਯ੍ਯੇ, ਪਿਤਰਂ ਤੇ ਪੁਣ੍ਣਸੇਟ੍ਠਿਂ ਖਮਾਪੇਸ੍ਸਾਮੀਤਿ। ਪੁਣ੍ਣੋ ਮਮ ਵਟ੍ਟਜਨਕਪਿਤਾ, ਵਿਵਟ੍ਟਜਨਕੇ ਪਿਤਰਿ ਖਮਨ੍ਤੇ ਪਨਾਹਂ ਖਮਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ। ਕੋ ਪਨ ਤੇ ਵਿਵਟ੍ਟਜਨਕਪਿਤਾਤਿ? ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋਤਿ। ਮਯ੍ਹਂ ਤੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਵਿਸ੍ਸਾਸੋ ਨਤ੍ਥੀਤਿ। ਅਹਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਸਤ੍ਥਾ ਸ੍ਵੇ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਂ ਆਦਾਯ ਇਧਾਗਮਿਸ੍ਸਤਿ, ਤ੍ਵਂ ਯਥਾਲਦ੍ਧਂ ਸਕ੍ਕਾਰਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਇਧੇਵ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਂ ਖਮਾਪੇਹੀਤਿ। ਸਾ ''ਸਾਧੁ, ਅਯ੍ਯੇ''ਤਿ ਉਟ੍ਠਾਯ ਅਤ੍ਤਨੋ ਗੇਹਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਚਸਤਾ ਪਰਿਵਾਰਿਤ੍ਥਿਯੋ ਆਣਾਪੇਤ੍ਵਾ ਨਾਨਾਵਿਧਾਨਿ ਖਾਦਨੀਯਾਨਿ ਚੇਵ ਸੂਪੇਯ੍ਯਾਨਿ ਚ ਸਮ੍ਪਾਦੇਤ੍ਵਾ ਪੁਨਦਿਵਸੇ ਤਂ ਸਕ੍ਕਾਰਂ ਆਦਾਯ ਉਤ੍ਤਰਾਯ ਗੇਹਂ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਬੁਦ੍ਧਪ੍ਪਮੁਖਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਪਤ੍ਤੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪੇਤੁਂ ਅਵਿਸਹਨ੍ਤੀ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਤਂ ਸਬ੍ਬਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਉਤ੍ਤਰਾਵ ਸਂਵਿਦਹਿ। ਸਿਰਿਮਾਪਿ ਭਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚਾਵਸਾਨੇ ਸਦ੍ਧਿਂ ਪਰਿਵਾਰੇਨ ਸਤ੍ਥੁ ਪਾਦਮੂਲੇ ਨਿਪਜ੍ਜਿ।

ਅਥ ਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਪੁਚ੍ਛਿ – ''ਕੋ ਤੇ ਅਪਰਾਧੋ''ਤਿ? ਭਨ੍ਤੇ, ਮਯਾ ਹਿਯ੍ਯੋ ਇਦਂ ਨਾਮ ਕਤਂ, ਅਥ ਮੇ ਸਹਾਯਿਕਾ ਮਂ ਵਿਹੇਠਯਮਾਨਾ ਦਾਸਿਯੋ ਨਿਵਾਰੇਤ੍ਵਾ ਮਯ੍ਹਂ ਉਪਕਾਰਮੇਵ ਅਕਾਸਿ। ਸਾਹਂ ਇਮਿਸ੍ਸਾ ਗੁਣਂ ਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਖਮਾਪੇਸਿਂ, ਅਥ ਮਂ ਏਸਾ ''ਤੁਮ੍ਹੇਸੁ ਖਮਨ੍ਤੇਸੁ ਖਮਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਆਹ। ''ਏਵਂ ਕਿਰ ਉਤ੍ਤਰੇ''ਤਿ? ''ਆਮ, ਭਨ੍ਤੇ, ਸੀਸੇ ਮੇ ਸਹਾਯਿਕਾਯ ਪਕ੍ਕੁਥਿਤਸਪ੍ਪਿ ਆਸਿਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ। ਅਥ ''ਤਯਾ ਕਿਂ ਚਿਨ੍ਤਿਤ''ਨ੍ਤਿ? ''ਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ਂ ਅਤਿਸਮ੍ਬਾਧਂ, ਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕੋ ਅਤਿਨੀਚਕੋ, ਮਮ ਸਹਾਯਿਕਾਯ ਗੁਣੋਵ ਮਹਨ੍ਤੋ। ਅਹਞ੍ਹਿ ਏਤਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਦਾਨਞ੍ਚ ਦਾਤੁਂ ਧਮ੍ਮਞ੍ਚ ਸੋਤੁਂ ਅਲਤ੍ਥਂ, ਸਚੇ ਮੇ ਇਮਿਸ੍ਸਾ ਉਪਰਿ ਕੋਪੋ ਅਤ੍ਥਿ, ਇਦਂ ਮਂ ਦਹਤੁ। ਨੋ ਚੇ, ਮਾ ਦਹਤੂ''ਤਿ ਏਵਂ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਮੇਤ੍ਤਾਯ ਫਰਿਂ, ਭਨ੍ਤੇਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ''ਸਾਧੁ ਸਾਧੁ, ਉਤ੍ਤਰੇ, ਏਵਂ ਕੋਧਂ ਜਿਨਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਕੋਧੋ ਹਿ ਨਾਮ ਅਕ੍ਕੋਧੇਨ, ਅਕ੍ਕੋਸਕਪਰਿਭਾਸਕੋ ਅਨਕ੍ਕੋਸਨ੍ਤੇਨ ਅਪਰਿਭਾਸਨ੍ਤੇਨ, ਥਦ੍ਧਮਚ੍ਛਰੀ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਨ੍ਤਕਸ੍ਸ ਦਾਨੇਨ, ਮੁਸਾਵਾਦੀ ਸਚ੍ਚਵਚਨੇਨ ਜਿਨਿਤਬ੍ਬੋ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

੨੨੩.''ਅਕ੍ਕੋਧੇਨ ਜਿਨੇ ਕੋਧਂ, ਅਸਾਧੁਂ ਸਾਧੁਨਾ ਜਿਨੇ।

ਜਿਨੇ ਕਦਰਿਯਂ ਦਾਨੇਨ, ਸਚ੍ਚੇਨਾਲਿਕਵਾਦਿਨ''ਨ੍ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਅਕ੍ਕੋਧੇਨਾ**ਤਿ ਕੋਧਨੋ ਹਿ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਅਕ੍ਕੋਧੇਨ ਹੁਤ੍ਵਾ ਜਿਨਿਤਬ੍ਬੋ। **ਅਸਾਧੁ**ਨ੍ਤਿ ਅਭਦ੍ਦਕੋ ਭਦ੍ਦਕੇਨ ਹੁਤ੍ਵਾ ਜਿਨਿਤਬ੍ਬੋ। **ਕਦਰਿਯ**ਨ੍ਤਿ ਥਦ੍ਧਮਚ੍ਛਰੀ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਨ੍ਤਕਸ੍ਸ ਚਾਗਚਿਤ੍ਤੇਨ ਜਿਨਿਤਬ੍ਬੋ। ਅਲਿਕਵਾਦੀ ਸਚ੍ਚਵਚਨੇਨ ਜਿਨਿਤਬ੍ਬੋ। ਤਸ੍ਮਾ ਏਵਮਾਹ – ''ਅਕ੍ਕੋਧੇਨ ਜਿਨੇ ਕੋਧਂ...ਪੇ॰... ਸਚ੍ਚੇਨਾਲਿਕਵਾਦਿਨ''ਨ੍ਤਿ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਸਿਰਿਮਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਪਞ੍ਚਸਤਾਹਿ ਇਤ੍ਥੀਹਿ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਹੀਤਿ।

ਉਤ੍ਤਰਾਉਪਾਸਿਕਾਵਤ੍ਥੁ ਤਤਿਯਂ।

੪. ਮਹਾਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨਤ੍ਥੇਰਪਞ੍ਹਵਤ੍ਥੁ

ਸਚ੍ਚਂ ਭਣੇਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਮਹਾਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਪਞ੍ਹਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਏਕਸ੍ਮਿਞ੍ਹਿ ਸਮਯੇ ਥੇਰੋ ਦੇਵਚਾਰਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਮਹੇਸਕ੍ਖਾਯ ਦੇਵਤਾਯ ਵਿਮਾਨਦ੍ਵਾਰੇ ਠਤ੍ਵਾ ਤਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਠਿਤਂ ਏਵਮਾਹ – ''ਦੇਵਤੇ ਮਹਤੀ ਤੇ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿ, ਕਿਂ ਕਮ੍ਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਅਲਤ੍ਥਾ''ਤਿ? ''ਮਾ ਮਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਪੁਚ੍ਛਥਾ''ਤਿ। ਦੇਵਤਾ ਕਿਰ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਰਿਤ੍ਤਕਮ੍ਮੇਨ ਲਜ੍ਜਮਾਨਾ ਏਵਂ ਵਦਤਿ। ਸਾ ਪਨ ਥੇਰੇਨ ''ਕਥੇਹਿਯੇਵਾ''ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਮਾਨਾ ਆਹ – ''ਭਨ੍ਤੇ, ਮਯਾ ਨੇਵ ਦਾਨਂ ਦਿਨ੍ਨਂ, ਨ ਪੂਜਾ ਕਤਾ, ਨ ਧਮ੍ਮੋ ਸੁਤੋ, ਕੇਵਲਂ ਸਚ੍ਚਮਤ੍ਤਂ ਰਕ੍ਖਿਤ''ਨ੍ਤਿ। ਥੇਰੋ ਅਞ੍ਞਾਨਿ ਵਿਮਾਨਦ੍ਵਾਰਾਨਿ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਆਗਤਾਗਤਾ ਅਪਰਾਪਿ ਦੇਵਧੀਤਰੋ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਤਾਸੁਪਿ ਤਥੇਵ ਨਿਗੁਹਿਤ੍ਵਾ ਥੇਰਂ ਪਟਿਬਾਹਿਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੀਸੁ ਏਕਾ ਤਾਵ ਆਹ – ''ਭਨ੍ਤੇ, ਮਯਾ ਨੇਵ ਦਾਨਾਦੀਸੁ ਕਤਂ ਨਾਮ ਅਤ੍ਥਿ, ਅਹਂ ਪਨ ਕਸ੍ਸਪਬੁਦ੍ਧਕਾਲੇ ਪਰਸ੍ਸ ਦਾਸੀ ਅਹੋਸਿਂ, ਤਸ੍ਸਾ ਮੇ ਸਾਮਿਕੋ ਅਤਿਵਿਯ ਚਣ੍ਡੋ ਫਰੁਸੋ, ਗਹਿਤਗ੍ਗਹਿਤੇਨੇਵ ਕਟ੍ਠੇਨ ਵਾ ਕਲਿਙ੍ਗਰੇਨ ਵਾ ਸੀਸਂ ਭਿਨ੍ਦਤਿ। ਸਾਹਂ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇ ਕੋਪੇ 'ਏਸ ਤਵ ਸਾਮਿਕੋ ਲਕ੍ਖਣਾਹਤਂ ਵਾ ਕਾਤੁਂ ਨਾਸਾਦੀਨਿ ਵਾ ਛਿਨ੍ਦਿਤੁਂ ਇਸ੍ਸਰੋ, ਮਾ ਕੁਜ੍ਝੀ'ਤਿ ਅਤ੍ਤਾਨਮੇਵ ਪਰਿਭਾਸੇਤ੍ਵਾ ਕੋਪਂ ਨਾਮ ਨ ਅਕਾਸਿਂ, ਤੇਨ ਮੇ ਅਯਂ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿ ਲਦ੍ਧਾ''ਤਿ। ਅਪਰਾ ਆਹ – ''ਅਹਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਉਚ੍ਛੁਖੇਤ੍ਤਂ ਰਕ੍ਖਮਾਨਾ ਏਕਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਉਚ੍ਛੁਯਟ੍ਠਿਂ ਅਦਾਸਿਂ''। ਅਪਰਾ ਏਕਂ ਤਿਮ੍ਬਰੁਸਕਂ ਅਦਾਸਿਂ। ਅਪਰਾ ਏਕਂ ਏਲਾਲੁਕਂ ਅਦਾਸਿਂ। ਅਪਰਾ ਏਕਂ ਫਾਰੁਸਕਂ ਅਦਾਸਿਂ। ਅਪਰਾ ਏਕਂ ਮੂਲਮੁਟ੍ਠਿਂ। ਅਪਰਾ ''ਨਿਮ੍ਬਮੁਟ੍ਠਿ''ਨ੍ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਅਤ੍ਤਨਾ ਅਤ੍ਤਨਾ ਕਤਂ ਪਰਿਤ੍ਤਦਾਨਂ ਆਰੋਚੇਤ੍ਵਾ ''ਇਮਿਨਾ ਇਮਿਨਾ ਕਾਰਣੇਨ ਅਮ੍ਹੇਹਿ ਅਯਂ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿ ਲਦ੍ਧਾ''ਤਿ ਆਹਂਸੁ।

ਥੇਰੋ ਤਾਹਿ ਕਤਕਮ੍ਮਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਪੁਚ੍ਛਿ – ''ਸਕ੍ਕਾ ਨੁ ਖੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਸਚ੍ਚਕਥਨਮਤ੍ਤੇਨ, ਕੋਪਨਿਬ੍ਬਾਪਨਮਤ੍ਤੇਨ, ਅਤਿਪਰਿਤ੍ਤਕੇਨ ਤਿਮ੍ਬਰੁਸਕਾਦਿਦਾਨਮਤ੍ਤੇਨ ਦਿਬ੍ਬਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਲਦ੍ਧੁ''ਨ੍ਤਿ। ''ਕਸ੍ਮਾ ਮਂ, ਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨ, ਪੁਚ੍ਛਸਿ, ਨਨੁ ਤੇ ਦੇਵਤਾਹਿ ਅਯਂ ਅਤ੍ਥੋ ਕਥਿਤੋ''ਤਿ? ''ਆਮ, ਭਨ੍ਤੇ, ਲਬ੍ਭਤਿ ਮਞ੍ਞੇ ਏਤ੍ਤਕੇਨ ਦਿਬ੍ਬਸਮ੍ਪਤ੍ਤੀ''ਤਿ। ਅਥ ਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ''ਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨ, ਸਚ੍ਚਮਤ੍ਤਂ ਕਥੇਤ੍ਵਾਪਿ ਕੋਪਮਤ੍ਤਂ ਜਹਿਤ੍ਵਾਪਿ ਪਰਿਤ੍ਤਕਂ ਦਾਨਂ ਦਤ੍ਵਾਪਿ ਦੇਵਲੋਕਂ ਗਚ੍ਛਤਿਯੇਵਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

੨੨੪.''ਸਚ੍ਚਂ ਭਣੇ ਨ ਕੁਜ੍ਝੇਯ੍ਯ, ਦਜ੍ਜਾ ਅਪ੍ਪਮ੍ਪਿ ਯਾਚਿਤੋ।
ਏਤੇਹਿ ਤੀਹਿ ਠਾਨੇਹਿ, ਗਚ੍ਛੇ ਦੇਵਾਨ ਸਨ੍ਤਿਕੇ''ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਸਚ੍ਚਂ ਭਣੇ**ਤਿ ਸਚ੍ਚਂ ਦੀਪੇਯ੍ਯ ਵੋਹਰੇਯ੍ਯ, ਸਚ੍ਚੇ ਪਤਿਟ੍ਠਹੇਯ੍ਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਨ ਕੁਜ੍ਝੇਯ੍ਯਾ**ਤਿ ਪਰਸ੍ਸ ਨ ਕੁਜ੍ਝੇਯ੍ਯ । **ਯਾਚਿਤੋ**ਤਿ ਯਾਚਕਾ ਨਾਮ ਸੀਲਵਨ੍ਤੋ ਪਬ੍ਬਜਿਤਾ। ਤੇ ਹਿ ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ''ਦੇਥਾ''ਤਿ ਅਯਾਚਿਤ੍ਵਾਵ ਘਰਦ੍ਵਾਰੇ ਤਿਟ੍ਠਨ੍ਤਿ, ਅਤ੍ਥਤੋ ਪਨ ਯਾਚਨ੍ਤਿਯੇਵ ਨਾਮ। ਏਵਂ ਸੀਲਵਨ੍ਤੇਹਿ ਯਾਚਿਤੋ ਅਪ੍ਪਸ੍ਮਿਂ ਦੇਯ੍ਯਧਮ੍ਮੇ ਵਿਜ੍ਜਮਾਨੇ ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਕਮ੍ਪਿ ਦਦੇਯ੍ਯ। **ਏਤੇਹਿ ਤੀਹੀ**ਤਿ ਏਤੇਸੁ ਤੀਸੁ ਏਕੇਨਾਪਿ ਕਾਰਣੇਨ ਦੇਵਲੋਕਂ ਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਬਹੂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਾਦੀਨਿ ਪਾਪੁਣਿੰਸੂਤਿ।

ਮਹਾਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨਤ੍ਥੇਰਪਞ੍ਹਵਤ੍ਥੁ ਚਤੁਤ੍ਥੰ।

੫. ਬੁਦ੍ਧਪਿਤੁਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਵਤ੍ਥੁ

ਅਹਿੰਸਕਾ ਯੇਤਿ ਇਮੰ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨੰ ਸਤ੍ਥਾ ਸਾਕੇਤੰ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਅਞ੍ਜਨਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਪੁਟ੍ਠਪਞ੍ਹੰ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਭਗਵਤੋ ਕਿਰ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਪਰਿਵੁਤਸ੍ਸ ਸਾਕੇਤੰ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਪਵਿਸਨਕਾਲੇ ਏਕੋ ਸਾਕੇਤਵਾਸੀ ਮਹਲ੍ਲਕਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਨਗਰਤੋ ਨਿਕ੍ਖਮਨ੍ਤੋ ਅਨ੍ਤਰਘਰਦ੍ਵਾਰੇ ਦਸਬਲੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਪਾਦੇਸੁ ਨਿਪਤਿਤ੍ਵਾ ਗੋਪ੍ਫਕੇਸੁ ਦਲ੍ਹੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ, ''ਤਾਤ, ਨਨੁ ਨਾਮ ਪੁਤ੍ਤੇਹਿ ਜਿਣ੍ਣਕਾਲੇ ਮਾਤਾਪਿਤਰੋ ਪਟਿਜਗ੍ਗਿਤਬ੍ਬਾ, ਕਸ੍ਮਾ ਏਤ੍ਤਕੰ ਕਾਲੰ ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਅਤ੍ਤਾਨੰ ਨ ਦਸ੍ਸੇਸਿ। ਮਯਾ ਤਾਵ ਦਿਟ੍ਠੋਸਿ, ਮਾਤਰਮ੍ਪਿ ਪਸ੍ਸਿਤੁੰ ਏਹੀ''ਤਿ ਸਤ੍ਥਾਰੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਗੇਹੰ ਅਗਮਾਸਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਤਤ੍ਥ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੇ ਆਸਨੇ ਨਿਸੀਦਿ ਸਦ੍ਧਿੰ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੇਨ। ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੀਪਿ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥੁ ਪਾਦੇਸੁ ਨਿਪਤਿਤ੍ਵਾ, ''ਤਾਤ, ਏਤ੍ਤਕੰ ਕਾਲੰ ਕੁਹਿੰ ਗਤੋਸਿ, ਨਨੁ ਨਾਮ ਮਾਤਾਪਿਤਰੋ ਮਹਲ੍ਲਕਕਾਲੇ ਉਪਟ੍ਠਾਤਬ੍ਬਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਪੁਤ੍ਤਧੀਤਰੋ ''ਏਥ ਭਾਤਰੰ ਵਨ੍ਦਥਾ''ਤਿ ਵਨ੍ਦਾਪੇਸਿ। ਤੇ ਉਭੋਪਿ ਤੁਟ੍ਠਮਾਨਸਾ ਬੁਦ੍ਧਪ੍ਪਮੁਖੰ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੰ ਪਰਿਵਿਸਿਤ੍ਵਾ, ''ਭਨ੍ਤੇ, ਇਧੇਵ ਨਿਬਦ੍ਧੰ ਭਿਕ੍ਖੰ ਗਣ੍ਹਥਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ''ਬੁਦ੍ਧਾ ਨਾਮ ਏਕਟ੍ਠਾਨੇਯੇਵ ਨਿਬਦ੍ਧੰ ਭਿਕ੍ਖੰ ਨ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ, ''ਤੇਨ ਹਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਯੇ ਵੋ ਨਿਮਨ੍ਤੇਤੁੰ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਤੇ ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਸਨ੍ਤਿਕੰ ਪਹਿਣੇਯ੍ਯਾਥਾ''ਤਿ ਆਹੰਸੁ। ਸਤ੍ਥਾ ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਨਿਮਨ੍ਤੇਤੁੰ ਆਗਤੇ ''ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸ੍ਸ ਆਰੋਚੇਯ੍ਯਾਥਾ''ਤਿ ਪੇਸੇਸਿ। ਤੇ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ''ਮਯੰ ਸ੍ਵਾਤਨਾਯ ਸਤ੍ਥਾਰੰ ਨਿਮਨ੍ਤੇਮਾ''ਤਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੰ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਪੁਨਦਿਵਸੇ ਅਤ੍ਤਨੋ ਗੇਹਤੋ ਭਤ੍ਤਭਾਜਨਸੂਪੇਯ੍ਯਭਾਜਨਾਨਿ ਆਦਾਯ ਸਤ੍ਥੁ ਨਿਸੀਦਨਟ੍ਠਾਨੰ ਗਚ੍ਛਤਿ। ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ ਪਨ ਨਿਮਨ੍ਤਨੇ ਅਸਤਿ ਸਤ੍ਥਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸ੍ਸੇਵ ਗੇਹੇ ਭਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚੰ ਕਰੋਤਿ। ਤੇ ਉਭੋਪਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਦੇਯ੍ਯਧਮ੍ਮੰ ਨਿਚ੍ਚਕਾਲੰ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਦੇਨ੍ਤਾ ਧਮ੍ਮਕਥੰ ਸੁਣਨ੍ਤਾ ਅਨਾਗਾਮਿਫਲੰ ਪਾਪੁਣਿੰਸੁ।

ਭਿਕ੍ਖੂ ਧਮ੍ਮਸਭਾਯੰ ਕਥੰ ਸਮੁਟ੍ਠਾਪੇਸੁੰ, ''ਆਵੁਸੋ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ 'ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਸੁਦ੍ਧੋਦਨੋ ਪਿਤਾ, ਮਹਾਮਾਯਾ ਮਾਤਾ'ਤਿ ਜਾਨਾਤਿ, ਜਾਨਨ੍ਤੋਵ ਸਦ੍ਧਿੰ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਿਯਾ ਤਥਾਗਤੰ 'ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਪੁਤ੍ਤੋ'ਤਿ ਵਦਤਿ, ਸਤ੍ਥਾਪਿ ਤਥੇਵ ਅਧਿਵਾਸੇਤਿ। ਕਿੰ ਨੁ ਖੋ ਕਾਰਣ''ਨ੍ਤਿ? ਸਤ੍ਥਾ ਤੇਸੰ ਕਥੰ ਸੁਤ੍ਵਾ, ''ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਉਭੋਪਿ ਤੇ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪੁਤ੍ਤਮੇਵ ਪੁਤ੍ਤੋਤਿ ਵਦਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਅਤੀਤੰ ਆਹਰਿ।

ਅਤੀਤੇ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਯੰ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਨਿਰਨ੍ਤਰੰ ਪਞ੍ਚ ਜਾਤਿਸਤਾਨਿ ਮਯ੍ਹੰ ਪਿਤਾ ਅਹੋਸਿ, ਪਞ੍ਚ ਜਾਤਿਸਤਾਨਿ ਚੂਲ਼ਪਿਤਾ, ਪਞ੍ਚ ਜਾਤਿਸਤਾਨਿ ਮਹਾਪਿਤਾ। ਸਾਪਿ ਮੇ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੀ ਨਿਰਨ੍ਤਰਮੇਵ ਪਞ੍ਚ ਜਾਤਿਸਤਾਨਿ ਮਾਤਾ ਅਹੋਸਿ, ਪਞ੍ਚ ਜਾਤਿਸਤਾਨਿ ਚੂਲ਼ਮਾਤਾ, ਪਞ੍ਚ ਜਾਤਿਸਤਾਨਿ ਮਹਾਮਾਤਾ। ਏਵਾਹੰ ਦਿਯਡ੍ਢਜਾਤਿਸਹਸ੍ਸੰ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥੇ ਸੰਵਡ੍ਢੋ, ਦਿਯਡ੍ਢਜਾਤਿਸਹਸ੍ਸੰ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਿਯਾ ਹਤ੍ਥੇਤਿ ਤੀਣਿ ਜਾਤਿਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਤੇਸੰ ਪੁਤ੍ਤਭਾਵੰ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਇਮਾ ਗਾਥਾ ਅਭਾਸਿ –

''ਯਸ੍ਮਿੰ ਮਨੋ ਨਿਵਿਸਤਿ, ਚਿਤ੍ਤਞ੍ਚਾਪਿ ਪਸੀਦਤਿ।
ਅਦਿਟ੍ਠਪੁਬ੍ਬਕੇ ਪੋਸੇ, ਕਾਮੰ ਤਸ੍ਮਿਮ੍ਪਿ ਵਿਸ੍ਸਸੇ॥ (ਜਾ॰ ੧.੧.੬੮)।

''ਪੁਬ੍ਬੇਵ ਸਨ੍ਨਿਵਾਸੇਨ, ਪਚ੍ਚੁਪ੍ਪਨ੍ਨਹਿਤੇਨ ਵਾ।
ਏਵੰ ਤੰ ਜਾਯਤੇ ਪੇਮੰ, ਉਪ੍ਪਲੰਵ ਯਥੋਦਕੇ''ਤਿ॥ (ਜਾ॰ ੧.੨.੧੭੪)।

ਸਤ੍ਥਾ ਤੇਮਾਸਮੇਵ ਤੰ ਕੁਲੰ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਵਿਹਾਸਿ। ਤੇ ਉਭੋਪਿ ਅਰਹਤ੍ਤੰ ਸਚ੍ਛਿਕਤ੍ਵਾ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਿੰਸੁ। ਅਥ ਨੇਸੰ ਮਹਾਸਕ੍ਕਾਰੰ ਕਤ੍ਵਾ ਉਭੋਪਿ ਏਕਕੂਟਾਗਾਰਮੇਵ ਆਰੋਪੇਤ੍ਵਾ ਨੀਹਰਿੰਸੁ। ਸਤ੍ਥਾਪਿ ਪਞ੍ਚਸਤਭਿਕ੍ਖੁਪਰਿਵਾਰੋ ਤੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿੰਯੇਵ ਆਲ਼ਾਹਨੰ ਅਗਮਾਸਿ। ''ਬੁਦ੍ਧਾਨੰ ਕਿਰ ਮਾਤਾਪਿਤਰੋ''ਤਿ ਮਹਾਜਨੋ ਨਿਕ੍ਖਮਿ। ਸਤ੍ਥਾਪਿ ਆਲ਼ਾਹਨਸਮੀਪੇ ਏਕੰ ਸਾਲੰ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਅਟ੍ਠਾਸਿ।

ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤੇ ਠਤ੍ਵਾ, ''ਭਨ੍ਤੇ, 'ਮਾਤਾਪਿਤਰੋ ਵੋ ਕਾਲਕਤਾ'ਤਿ ਮਾ ਚਿਨ੍ਤਯਿਤ੍ਥਾ''ਤਿ ਸਤ੍ਥਾਰਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਪਟਿਸਨ੍ਥਾਰਂ ਕਰੋਨ੍ਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਤੇ ''ਮਾ ਏਵਂ ਅਵਚੁਤ੍ਥਾ''ਤਿ ਅਪ੍ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਪਰਿਸਾਯ ਆਸਯਂ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਤਙ੍ਖਣਾਨੁਰੂਪਂ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਨ੍ਤੋ –

''ਅਪ੍ਪਂ ਵਤ ਜੀਵਿਤਂ ਇਦਂ,
ਓਰਂ ਵਸ੍ਸਸਤਾਪਿ ਮਿਯ੍ਯਤਿ।
ਯੋ ਚੇਪਿ ਅਤਿਚ੍ਚ ਜੀਵਤਿ,
ਅਥ ਸੋ ਜਰਸਾਪਿ ਮਿਯ੍ਯਤੀ''ਤਿ॥ (ਸੁ॰ ਨਿ॰ ੮੧੦; ਮਹਾਨਿ॰ ੩੯) –

ਇਦਂ **ਜਰਾਸੁਤ੍ਤਂ** ਕਥੇਸਿ। ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਚਤੁਰਾਸੀਤਿਯਾ ਪਾਣਸਹਸ੍ਸਾਨਂ ਧਮ੍ਮਾਭਿਸਮਯੋ ਅਹੋਸਿ। ਭਿਕ੍ਖੂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸ੍ਸ ਚ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਿਯਾ ਚ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤਭਾਵਂ ਅਜਾਨਨ੍ਤਾ, ''ਭਨ੍ਤੇ, ਤੇਸਂ ਕੋ ਅਭਿਸਮ੍ਪਰਾਯੋ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਂਸੁ। ਸਤ੍ਥਾ, ''ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਏਵਰੂਪਾਨਂ ਅਸੇਖਮੁਨੀਨਂ ਅਭਿਸਮ੍ਪਰਾਯੋ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ। ਏਵਰੂਪਾ ਹਿ ਅਚ੍ਚੁਤਂ ਅਮਤਂ ਮਹਾਨਿਬ੍ਬਾਨਮੇਵ ਪਾਪੁਣਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

੨੨੫.''ਅਹਿਂਸਕਾ ਯੇ ਮੁਨਯੋ, ਨਿਚ੍ਚਂ ਕਾਯੇਨ ਸਂਵੁਤਾ।
ਤੇ ਯਨ੍ਤਿ ਅਚ੍ਚੁਤਂ ਠਾਨਂ, ਯਤ੍ਥ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਨ ਸੋਚਰੇ''ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਮੁਨਯੋ**ਤਿ ਮੋਨੇਯ੍ਯਪਟਿਪਦਾਯ ਮਗ੍ਗਫਲਪਤ੍ਤਾ ਅਸੇਖਮੁਨਯੋ। **ਕਾਯੇਨਾ**ਤਿ ਦੇਸਨਾਮਤ੍ਤਮੇਵੇਤਂ, ਤੀਹਿਪਿ ਦ੍ਵਾਰੇਹਿ ਸੁਸਂਵੁਤਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਅਚ੍ਚੁਤ**ਨ੍ਤਿ ਸਸ੍ਸਤਂ। **ਠਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਅਕੁਪ੍ਪਟ੍ਠਾਨਂ ਧੁਵਟ੍ਠਾਨਂ। **ਯਤ੍ਥਾ**ਤਿ ਯਸ੍ਮਿਂ ਨਿਬ੍ਬਾਨੇ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਨ ਸੋਚਰੇ ਨ ਸੋਚਨ੍ਤਿ ਨ ਵਿਹਞ੍ਞਨ੍ਤਿ, ਤਂ ਠਾਨਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਬਹੂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਾਦੀਨਿ ਪਾਪੁਣਿਂਸੂਤਿ।

ਬੁਦ੍ਧਪਿਤੁਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਵਤ੍ਥੁ ਪਞ੍ਚਮਂ।

੬. **ਪੁਣ੍ਣਦਾਸੀ**ਵਤ੍ਥੁ

ਸਦਾ ਜਾਗਰਮਾਨਾਨਨ੍ਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਗਿਜ੍ਝਕੂਟੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਪੁਣ੍ਣਂ ਨਾਮ ਰਾਜਗਹਸੇਟ੍ਠਿਨੋ ਦਾਸਿਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਤਸ੍ਸਾ ਕਿਰ ਏਕਦਿਵਸਂ ਕੋਟ੍ਟਨਤ੍ਥਾਯ ਬਹੁਵੀਹਿਂ ਅਦਂਸੁ। ਸਾ ਰਤ੍ਤਿਮ੍ਪਿ ਦੀਪਂ ਜਾਲੇਤ੍ਵਾ ਵੀਹਿਂ ਕੋਟ੍ਟੇਨ੍ਤੀ ਵਿਸ੍ਸਮਨਤ੍ਥਾਯ ਸੇਦਤਿਨ੍ਤੇਨ ਗਤ੍ਤੇਨ ਬਹਿਵਾਤੇ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਦਬ੍ਬੋ ਮਲ੍ਲਪੁਤ੍ਤੋ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਸੇਨਾਸਨਪਞ੍ਞਾਪਕੋ ਅਹੋਸਿ। ਸੋ ਧਮ੍ਮਸ੍ਸਵਨਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸੇਨਾਸਨਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਾਨਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਅਙ੍ਗੁਲਿਂ ਜਾਲੇਤ੍ਵਾ ਪੁਰਤੋ ਪੁਰਤੋ ਮਗ੍ਗਦੇਸਨਤ੍ਥਾਯ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਆਲੋਕਂ ਨਿਮ੍ਮਿਨਿ। ਪੁਣ੍ਣਾ ਤੇਨਾਲੋਕੇਨ ਪਬ੍ਬਤੇ ਵਿਚਰਨ੍ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਅਹਂ ਤਾਵ ਅਤ੍ਤਨੋ ਦੁਕ੍ਖੇਨ ਉਪਦ੍ਦੁਤਾ ਇਮਾਯਪਿ ਵੇਲਾਯ ਨਿਦ੍ਦਂ ਨ ਉਪੇਮਿ, ਭਦਨ੍ਤਾ ਕਿਂ ਕਾਰਣਾ ਨ ਨਿਦ੍ਦਾਯਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ''ਅਦ੍ਧਾ ਕਸ੍ਸਚਿ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਅਫਾਸੁਕਂ ਵਾ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਦੀਘਜਾਤਿਕੇਨ ਵਾ ਉਪਦ੍ਦਵੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਸਞ੍ਞਂ ਕਤ੍ਵਾ ਪਾਤੋਵ ਕੁਣ੍ਡਕਂ ਆਦਾਯ ਉਦਕੇਨ ਤੇਮੇਤ੍ਵਾ ਹਤ੍ਥਤਲੇ ਪੂਵਂ ਕਤ੍ਵਾ ਅਙ੍ਗਾਰੇਸੁ ਪਚਿਤ੍ਵਾ ਉਚ੍ਛਙ੍ਗੇ ਕਤ੍ਵਾ ਤਿਤ੍ਥਮਗ੍ਗੇ ਖਾਦਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਘਟਂ ਆਦਾਯ ਤਿਤ੍ਥਾਭਿਮੁਖੀ ਪਾਯਾਸਿ। ਸਤ੍ਥਾਪਿ ਗਾਮਂ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਪਵਿਸਿਤੁਂ ਤਮੇਵ ਮਗ੍ਗਂ ਪਟਿਪਜ੍ਜਿ।

ਸਾ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਅਞ੍ਞੇਸੁ ਦਿਵਸੇਸੁ ਸਤ੍ਥਰਿ ਦਿਟ੍ਠੇਪਿ ਮਮ ਦੇਯ੍ਯਧਮ੍ਮੋ ਨ ਹੋਤਿ, ਦੇਯ੍ਯਧਮ੍ਮੇ ਸਤਿ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਨ ਪਸ੍ਸਾਮਿ, ਇਦਾਨਿ ਮੇ ਦੇਯ੍ਯਧਮ੍ਮੋ ਚ ਅਤ੍ਥਿ, ਸਤ੍ਥਾ ਚ ਸਮ੍ਮੁਖੀਭੂਤੋ। ਸਚੇ ਲੂਖਂ ਵਾ ਪਣੀਤਂ ਵਾਤਿ ਅਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹੇਯ੍ਯ,

ਦਦੇਯ੍ਯਾਹਂ ਇਮਂ ਪੂਵ''ਨ੍ਤਿ ਘਟਂ ਏਕਮਨ੍ਤੇ ਨਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ, ''ਭਨ੍ਤੇ , ਇਮਂ ਲੂਖਂ ਦਾਨਂ ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋ ਮਮ ਸਙ੍ਗਹਂ ਕਰੋਥਾ''ਤਿ ਆਹ। ਸਤ੍ਥਾ ਆਨਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰਂ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਤੇਨ ਨੀਹਰਿਤ੍ਵਾ ਦਿਨ੍ਨਂ ਮਹਾਰਾਜਦਤ੍ਤਿਯਂ ਪਤ੍ਤਂ ਉਪਨਾਮੇਤ੍ਵਾ ਪੂਵਂ ਗਣ੍ਹਿ। ਪੁਣ੍ਣਾਪਿ ਤਂ ਸਤ੍ਥੁ ਪਤ੍ਤੇ ਪਤਿਟ੍ਠਪੇਤ੍ਵਾਵ ਪਞ੍ਚਪਤਿਟ੍ਠਿਤੇਨ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ, ''ਭਨ੍ਤੇ, ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮੋਯੇਵ ਮੇ ਸਮਿਜ੍ਝਤੂ''ਤਿ ਆਹ। ਸਤ੍ਥਾ ''ਏਵਂ ਹੋਤੂ''ਤਿ ਠਿਤਕੋਵ ਅਨੁਮੋਦਨਂ ਅਕਾਸਿ।

ਪੁਣ੍ਣਾਪਿ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਮੇ ਸਤ੍ਥਾ ਸਙ੍ਗਹਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਪੂਵਂ ਗਣ੍ਹਿ, ਨ ਪਨਿਦਂ ਖਾਦਿਸ੍ਸਤਿ। ਅਦ੍ਧਾ ਪੁਰਤੋ ਕਾਕਸ੍ਸ ਵਾ ਸੁਨਖਸ੍ਸ ਵਾ ਦਤ੍ਵਾ ਰਞ੍ਞੋ ਵਾ ਰਾਜਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਵਾ ਗੇਹਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਣੀਤਭੋਜਨਂ ਭੁਞ੍ਜਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ। ਸਤ੍ਥਾਪਿ ''ਕਿਂ ਨੁ ਖੋ ਏਸਾ ਚਿਨ੍ਤੇਸੀ''ਤਿ ਤਸ੍ਸਾ ਚਿਤ੍ਤਾਚਾਰਂ ਞਤ੍ਵਾ ਆਨਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰਂ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਨਿਸੀਦਨਾਕਾਰਂ ਦਸ੍ਸੇਸਿ। ਥੇਰੋ ਚੀਵਰਂ ਪਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵਾ ਅਦਾਸਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਬਹਿਨਗਰੇਯੇਵ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਭਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚਂ ਅਕਾਸਿ। ਦੇਵਤਾ ਸਕਲਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ਗਬ੍ਭੇ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ ਉਪਕਪ੍ਪਨਕਂ ਓਜਂ ਮਧੁਪਟਲਂ ਵਿਯ ਪੀਲ਼ੇਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਪਕ੍ਖਿਪਿਂਸੁ। ਪੁਣ੍ਣਾ ਚ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੀ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਭਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚਾਵਸਾਨੇ ਥੇਰੋ ਉਦਕਂ ਅਦਾਸਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਕਤਭਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚੋ ਪੁਣ੍ਣਂ ਆਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ''ਕਸ੍ਮਾ ਤ੍ਵਂ ਪੁਣ੍ਣੇ ਮਮ ਸਾਵਕੇ ਪਰਿਭਵਸੀ''ਤਿ ਆਹ। ਨ ਪਰਿਭਵਾਮਿ, ਭਨ੍ਤੇਤਿ। ਅਥ ਤਯਾ ਮਮ ਸਾਵਕੇ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਕਿਂ ਕਥਿਤਨ੍ਤਿ? ''ਅਹਂ ਤਾਵ ਇਮਿਨਾ ਦੁਕ੍ਖੁਪਦ੍ਦਵੇਨ ਨਿਦ੍ਦਂ ਨ ਉਪੇਮਿ, ਭਦ੍ਦਨ੍ਤਾ ਕਿਮਤ੍ਥਂ ਨਿਦ੍ਦਂ ਨ ਉਪੇਨ੍ਤਿ, ਅਦ੍ਧਾ ਕਸ੍ਸਚਿ ਅਫਾਸੁਕਂ ਵਾ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਦੀਘਜਾਤਿਕੇਨ ਵਾ ਉਪਦ੍ਦਵੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਏਤ੍ਤਕਂ ਮਯਾ, ਭਨ੍ਤੇ, ਚਿਨ੍ਤਿਤਨ੍ਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਤਸ੍ਸਾ ਵਚਨਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ''ਪੁਣ੍ਣੇ ਤ੍ਵਂ ਨ ਤਾਵ ਦੁਕ੍ਖੁਪਦ੍ਦਵੇਨ ਨਿਦ੍ਦਾਯਸਿ, ਮਮ ਸਾਵਕਾ ਸਦਾ ਜਾਗਰਿਯਮਨੁਯੁਤ੍ਤਤਾਯ ਨ ਨਿਦ੍ਦਾਯਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

੨੨੬.''ਸਦਾ ਜਾਗਰਮਾਨਾਨਂ, ਅਹੋਰਤ੍ਤਾਨੁਸਿਕ੍ਖਿਨਂ।
ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਅਧਿਮੁਤ੍ਤਾਨਂ, ਅਤ੍ਥਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ ਆਸਵਾ''ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਅਹੋਰਤ੍ਤਾਨੁਸਿਕ੍ਖਿਨ**ਨ੍ਤਿ ਦਿਵਾ ਚ ਰਤ੍ਤਿਞ੍ਚ ਤਿਸ੍ਸੋ ਸਿਕ੍ਖਾ ਸਿਕ੍ਖਮਾਨਾਨਂ। **ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਅਧਿਮੁਤ੍ਤਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਨਿਬ੍ਬਾਨਜ੍ਝਾਸਯਾਨਂ। **ਅਤ੍ਥਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਏਵਰੂਪਾਨਂ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਆਸਵਾ ਅਤ੍ਥਂ ਵਿਨਾਸਂ ਨਤ੍ਥਿਭਾਵਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਯਥਾਠਿਤਾ ਪੁਣ੍ਣਾ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਹਿ, ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਪਰਿਸਾਯਪਿ ਸਾਤ੍ਥਿਕਾ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾ ਅਹੋਸੀਤਿ।

ਸਤ੍ਥਾ ਕੁਣ੍ਡਕਅਙ੍ਗਾਰਪੂਵੇਨ ਭਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚਂ ਕਤ੍ਵਾ ਵਿਹਾਰਂ ਅਗਮਾਸਿ। ਭਿਕ੍ਖੂ ਧਮ੍ਮਸਭਾਯਂ ਕਥਂ ਸਮੁਟ੍ਠਾਪੇਸੁਂ ''ਦੁਕ੍ਕਰਂ , ਆਵੁਸੋ, ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੇਨ ਕਤਂ ਪੁਣ੍ਣਾਯ ਦਿਨ੍ਨੇਨ ਕੁਣ੍ਡਕਅਙ੍ਗਾਰਪੂਵੇਨ ਭਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚਂ ਕਰੋਨ੍ਤੇਨਾ''ਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ''ਕਾਯ ਨੁਤ੍ਥ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਏਤਰਹਿ ਕਥਾਯ ਸਨ੍ਨਿਸਿਨ੍ਨਾ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ''ਇਮਾਯ ਨਾਮਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ''ਨ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਇਦਾਨੇਵ, ਪੁਬ੍ਬੇਪਿ ਮਯਾ ਇਮਾਯ ਦਿਨ੍ਨਕੁਣ੍ਡਕਂ ਪਰਿਭੁਤ੍ਤਮੇਵਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਅਤੀਤਂ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ –

''ਭੁਤ੍ਵਾ ਤਿਣਪਰਿਘਾਸਂ, ਭੁਤ੍ਵਾ ਆਚਾਮਕੁਣ੍ਡਕਂ।
ਏਤਂ ਤੇ ਭੋਜਨਂ ਆਸਿ, ਕਸ੍ਮਾ ਦਾਨਿ ਨ ਭੁਞ੍ਜਸਿ॥

''ਯਤ੍ਥ ਪੋਸਂ ਨ ਜਾਨਨ੍ਤਿ, ਜਾਤਿਯਾ ਵਿਨਯੇਨ ਵਾ।
ਬਹੁਂ ਤਤ੍ਥ ਮਹਾਬ੍ਰਹ੍ਮੇ, ਅਪਿ ਆਚਾਮਕੁਣ੍ਡਕਂ॥

''ਤ੍ਵਞ੍ਚ ਖੋ ਮਂ ਪਜਾਨਾਸਿ, ਯਾਦਿਸਾਯਂ ਹਯੁਤ੍ਤਮੋ।
ਜਾਨਨ੍ਤੋ ਜਾਨਮਾਗਮ੍ਮ, ਨ ਤੇ ਭਕ੍ਖਾਮਿ ਕੁਣ੍ਡਕ''ਨ੍ਤਿ॥ (ਜਾ॰ ੧.੩.੧੦-੧੨) –

ਇਮਂ **ਕੁਣ੍ਡਕਸਿਨ੍ਧਵਪੋਤਕਜਾਤਕਂ** ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਤ੍ਵਾ ਕਥੇਸਿ।

੭. ਅਤੁਲਉਪਾਸਕਵਤ੍ਥੁ

ਪੋਰਾਣਮੇਤਨ੍ਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਅਤੁਲਂ ਨਾਮ ਉਪਾਸਕਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਸੋ ਹਿ ਸਾਵਤ੍ਥਿਵਾਸੀ ਉਪਾਸਕੋ ਪਞ੍ਚਸਤਉਪਾਸਕਪਰਿਵਾਰੋ ਏਕਦਿਵਸਂ ਤੇ ਉਪਾਸਕੇ ਆਦਾਯ ਧਮ੍ਮਸ੍ਸਵਨਤ੍ਥਾਯ ਵਿਹਾਰਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਰੇਵਤਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਧਮ੍ਮਂ ਸੋਤੁਕਾਮੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਰੇਵਤਤ੍ਥੇਰਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਨਿਸੀਦਿ। ਸੋ ਪਨਾਯਸ੍ਮਾ ਪਟਿਸਲ੍ਲਾਨਾਰਾਮੋ ਸੀਹੋ ਵਿਯ ਏਕਚਾਰੋ, ਤਸ੍ਮਾ ਤੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਨ ਕਿਞ੍ਚਿ ਕਥੇਸਿ। ਸੋ ''ਅਯਂ ਥੇਰੋ ਨ ਕਿਞ੍ਚਿ ਕਥੇਸੀ''ਤਿ ਕੁਦ੍ਧੋ ਉਟ੍ਠਾਯ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਠਿਤੋ ਥੇਰੇਨ ''ਕੇਨਤ੍ਥੇਨ ਆਗਤਤ੍ਥਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ''ਅਹਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਇਮੇ ਉਪਾਸਕੇ ਆਦਾਯ ਧਮ੍ਮਸ੍ਸਵਨਤ੍ਥਾਯ ਰੇਵਤਤ੍ਥੇਰਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਂ, ਤਸ੍ਸ ਮੇ ਥੇਰੋ ਨ ਕਿਞ੍ਚਿ ਕਥੇਸਿ, ਸ੍ਵਾਹਂ ਤਸ੍ਸ ਕੁਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ਇਧਾਗਤੋ, ਧਮ੍ਮਂ ਮੇ ਕਥੇਥਾ''ਤਿ ਆਹ। ਅਥ ਥੇਰੋ ''ਤੇਨ ਹਿ ਉਪਾਸਕਾ ਨਿਸੀਦਥਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਬਹੁਕਂ ਕਤ੍ਵਾ ਅਭਿਧਮ੍ਮਕਥਂ ਕਥੇਸਿ। ਉਪਾਸਕੋਪਿ ''ਅਭਿਧਮ੍ਮਕਥਾ ਨਾਮ ਅਤਿਸਣ੍ਹਾ, ਥੇਰੋ ਬਹੁਂ ਅਭਿਧਮ੍ਮਮੇਵ ਕਥੇਸਿ, ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਇਮਿਨਾ ਕੋ ਅਤ੍ਥੋ''ਤਿ ਕੁਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ਪਰਿਸਂ ਆਦਾਯ ਆਨਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਅਗਮਾਸਿ।

ਥੇਰੇਨਾਪਿ ''ਕਿਂ ਉਪਾਸਕਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ, ''ਭਨ੍ਤੇ, ਮਯਂ ਧਮ੍ਮਸ੍ਸਵਨਤ੍ਥਾਯ ਰੇਵਤਤ੍ਥੇਰਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਮ੍ਹਾ, ਤਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਆਲਾਪਸਲ੍ਲਾਪਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਅਲਭਿਤ੍ਵਾ ਕੁਦ੍ਧਾ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਅਗਮਿਮ੍ਹਾ, ਸੋਪਿ ਨੋ ਅਤਿਸਣ੍ਹਂ ਬਹੁਂ ਅਭਿਧਮ੍ਮਮੇਵ ਕਥੇਸਿ, 'ਇਮਿਨਾ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਕੋ ਅਤ੍ਥੋ'ਤਿ ਏਤਸ੍ਸਾਪਿ ਕੁਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ਇਧਾਗਮਿਮ੍ਹਾ, ਕਥੇਹਿ ਨੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਧਮ੍ਮਕਥ''ਨ੍ਤਿ। ਤੇਨ ਹਿ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਸੁਣਾਥਾਤਿ ਥੇਰੋ ਤੇਸਂ ਸੁਵਿਞ੍ਞੇਯ੍ਯਂ ਕਤ੍ਵਾ ਅਪ੍ਪਕਮੇਵ ਧਮ੍ਮਂ ਕਥੇਸਿ। ਤੇ ਥੇਰਸ੍ਸਪਿ ਕੁਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸੀਦਿਂਸੁ, ਅਥ ਨੇ ਸਤ੍ਥਾ ਆਹ – ''ਕਸ੍ਮਾ ਉਪਾਸਕਾ ਆਗਤਤ੍ਥਾ''ਤਿ? ''ਧਮ੍ਮਸ੍ਸਵਨਾਯ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ। ''ਸੁਤੋ ਪਨ ਵੋ ਧਮ੍ਮੋ''ਤਿ? ''ਭਨ੍ਤੇ, ਮਯਂ ਆਦਿਤੋ ਰੇਵਤਤ੍ਥੇਰਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਮ੍ਹਾ, ਸੋ ਅਮ੍ਹੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਨ ਕਿਞ੍ਚਿ ਕਥੇਸਿ, ਤਸ੍ਸ ਕੁਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਮ੍ਹਾ, ਤੇਨ ਨੋ ਬਹੁ ਅਭਿਧਮ੍ਮੋ ਕਥਿਤੋ, ਤਂ ਅਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾ ਕੁਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ਆਨਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਮ੍ਹਾ, ਤੇਨ ਨੋ ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਕੋਵ ਧਮ੍ਮੋ ਕਥਿਤੋ, ਤਸ੍ਸਪਿ ਕੁਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ਇਧਾਗਤਮ੍ਹਾ''ਤਿ।

ਸਤ੍ਥਾ ਤਸ੍ਸ ਕਥਂ ਸੁਤ੍ਵਾ, ''ਅਤੁਲ, ਪੋਰਾਣਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਆਚਿਣ੍ਣਮੇਵੇਤਂ, ਤੁਣ੍ਹੀਭੂਤਮ੍ਪਿ ਬਹੁਕਥਮ੍ਪਿ ਮਨ੍ਦਕਥਮ੍ਪਿ ਗਰਹਨ੍ਤਿਯੇਵ। ਏਕਨ੍ਤਂ ਗਰਹਿਤਬ੍ਬੋਯੇਵ ਵਾ ਹਿ ਪਸਂਸਿਤਬ੍ਬੋਯੇਵ ਵਾ ਨਤ੍ਥਿ । ਰਾਜਾਨੋਪਿ ਏਕਚ੍ਚੇ ਨਿਨ੍ਦਨ੍ਤਿ, ਏਕਚ੍ਚੇ ਪਸਂਸਨ੍ਤਿ। ਮਹਾਪਥਵਿਮ੍ਪਿ ਚਨ੍ਦਿਮਸੂਰਿਯੇਪਿ ਆਕਾਸਾਦਯੋਪਿ ਚਤੁਪਰਿਸਮਜ੍ਝੇ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਂ ਕਥੇਨ੍ਤਮ੍ਪਿ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਂ ਏਕਚ੍ਚੇ ਗਰਹਨ੍ਤਿ, ਏਕਚ੍ਚੇ ਪਸਂਸਨ੍ਤਿ। ਅਨ੍ਧਬਾਲਾਨਞ੍ਹਿ ਨਿਨ੍ਦਾ ਵਾ ਪਸਂਸਾ ਵਾ ਅਪ੍ਪਮਾਣਾ, ਪਣ੍ਡਿਤੇਨ ਪਨ ਮੇਧਾਵਿਨਾ ਨਿਨ੍ਦਿਤੋ ਨਿਨ੍ਦਿਤੋ ਨਾਮ, ਪਸਂਸਿਤੋ ਚ ਪਸਂਸਿਤੋ ਨਾਮ ਹੋਤੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮਾ ਗਾਥਾ ਅਭਾਸਿ –

੨੨੭.''ਪੋਰਾਣਮੇਤਂ ਅਤੁਲ, ਨੇਤਂ ਅਜ੍ਜਤਨਾਮਿਵ।
ਨਿਨ੍ਦਨ੍ਤਿ ਤੁਣ੍ਹਿਮਾਸੀਨਂ, ਨਿਨ੍ਦਨ੍ਤਿ ਬਹੁਭਾਣਿਨਂ।
ਮਿਤਭਾਣਿਮ੍ਪਿ ਨਿਨ੍ਦਨ੍ਤਿ, ਨਤ੍ਥਿ ਲੋਕੇ ਅਨਿਨ੍ਦਿਤੋ॥

੨੨੮.''ਨ ਚਾਹੁ ਨ ਚ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਨ ਚੇਤਰਹਿ ਵਿਜ੍ਜਤਿ।
ਏਕਨ੍ਤਂ ਨਿਨ੍ਦਿਤੋ ਪੋਸੋ, ਏਕਨ੍ਤਂ ਵਾ ਪਸਂਸਿਤੋ॥

੨੨੯.''ਯਂ ਚੇ ਵਿਞ੍ਞੂ ਪਸਂਸਨ੍ਤਿ, ਅਨੁਵਿਚ੍ਚ ਸੁਵੇ ਸੁਵੇ।

ਅਚ੍ਛਿਦ੍ਦਵੁਤ੍ਤਿਂ ਮੇਧਾਵਿਂ, ਪਞ੍ਞਾਸੀਲਸਮਾਹਿਤਂ॥

੨੩੦.‘‘ਨਿਕ੍ਖਂ ਜਮ੍ਬੋਨਦਸ੍ਸੇਵ, ਕੋ ਤਂ ਨਿਨ੍ਦਿਤੁਮਰਹਤਿ।
ਦੇਵਾਪਿ ਨਂ ਪਸਂਸਨ੍ਤਿ, ਬ੍ਰਹ੍ਮੁਨਾਪਿ ਪਸਂਸਿਤੋ’’ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਪੋਰਾਣਮੇਤ**ਨ੍ਤਿ ਪੁਰਾਣਕਂ ਏਤਂ। **ਅਤੁਲਾ**ਤਿ ਤਂ ਉਪਾਸਕਂ ਨਾਮੇਨ ਆਲਪਤਿ। **ਨੇਤਂ ਅਜ੍ਜਤਨਾਮਿ**ਵਾਤਿ ਇਦਂ ਨਿਨ੍ਦਨਂ ਵਾ ਪਸਂਸਨਂ ਵਾ ਅਜ੍ਜਤਨਂ ਅਧੁਨਾ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਵਿਯ ਨ ਹੋਤਿ। **ਤੁਣ੍ਹਿਮਾਸੀਨ**ਨ੍ਤਿ ਕਿਂ ਏਸੋ ਮੂਗੋ ਵਿਯ ਬਧਿਰੋ ਵਿਯ ਕਿਞ੍ਚਿ ਅਜਾਨਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਤੁਣ੍ਹੀ ਹੁਤ੍ਵਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋਤਿ ਨਿਨ੍ਦਨ੍ਤਿ। **ਬਹੁਭਾਣਿਨ**ਨ੍ਤਿ ਕਿਂ ਏਸ ਵਾਤਾਹਤਤਾਲਪਣ੍ਣਂ ਵਿਯ ਤਟਤਟਾਯਤਿ, ਇਮਸ੍ਸ ਕਥਾਪਰਿਯਨ੍ਤੋਯੇਵ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਨਿਨ੍ਦਨ੍ਤਿ। **ਮਿਤਭਾਣਿਮ੍ਪੀ**ਤਿ ਕਿਂ ਏਸ ਸੁਵਣ੍ਣਹਿਰਞ੍ਞਂ ਵਿਯ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਚਨਂ ਮਞ੍ਞਮਾਨੋ ਏਕਂ ਵਾ ਦ੍ਵੇ ਵਾ ਵਤ੍ਵਾ ਤੁਣ੍ਹੀ ਅਹੋਸੀਤਿ ਨਿਨ੍ਦਨ੍ਤਿ। ਏਵਂ ਸਬ੍ਬਥਾਪਿ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਲੋਕੇ ਅਨਿਨ੍ਦਿਤੋ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਨ ਚਾਹੂ**ਤਿ ਅਤੀਤੇਪਿ ਨਾਹੋਸਿ, ਅਨਾਗਤੇਪਿ ਨ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ।

ਯਂ ਚੇ ਵਿਞ੍ਞੂਤਿ ਬਾਲਾਨਂ ਨਿਨ੍ਦਾ ਵਾ ਪਸਂਸਾ ਵਾ ਅਪ੍ਪਮਾਣਾ, ਯਂ ਪਨ ਪਣ੍ਡਿਤਾ ਦਿਵਸੇ ਦਿਵਸੇ ਅਨੁਵਿਚ੍ਚ ਨਿਨ੍ਦਕਾਰਣਂ ਵਾ ਪਸਂਸਕਾਰਣਂ ਵਾ ਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਪਸਂਸਨ੍ਤਿ, ਅਚ੍ਛਿਦ੍ਦਾਯ ਵਾ ਸਿਕ੍ਖਾਯ ਅਚ੍ਛਿਦ੍ਦਾਯ ਵਾ ਜੀਵਿਤਵੁਤ੍ਤਿਯਾ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਤ੍ਤਾ ਅਚ੍ਛਿਦ੍ਦਵੁਤ੍ਤਿਂ ਧਮ੍ਮੋਜਪਞ੍ਞਾਯ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਤ੍ਤਾ ਮੇਧਾਵਿਂ ਲੋਕਿਯਲੋਕੁਤ੍ਤਰਪਞ੍ਞਾਯ ਚੇਵ ਚਤੁਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧਿਸੀਲੇਨ ਚ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਤ੍ਤਾ ਪਞ੍ਞਾਸੀਲਸਮਾਹਿਤਂ ਪਸਂਸਨ੍ਤਿ, ਤਂ ਸੁਵਣ੍ਣਦੋਸਵਿਰਹਿਤਂ ਘਟ੍ਟਨਮਜ੍ਜਨਕ੍ਖਮਂ ਜਮ੍ਬੋਨਦਨਿਕ੍ਖਂ ਵਿਯ ਕੋ ਨਿਨ੍ਦਿਤੁਮਰਹਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਦੇਵਾਪੀ**ਤਿ ਦੇਵਤਾਪਿ ਪਣ੍ਡਿਤਮਨੁਸ੍ਸਾਪਿ ਤਂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਉਪਟ੍ਠਾਯ ਥੋਮੇਨ੍ਤਿ ਪਸਂਸਨ੍ਤਿ। **ਬ੍ਰਹ੍ਮੁਨਾਪੀ**ਤਿ ਨ ਕੇਵਲਂ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸੇਹਿ, ਦਸਸਹਸ੍ਸਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ੇ ਮਹਾਬ੍ਰਹ੍ਮੁਨਾਪਿ ਏਸ ਪਸਂਸਿਤੋਯੇਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਪਞ੍ਚਸਤਾਪਿ ਉਪਾਸਕਾ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਹਿਂਸੂਤਿ।

ਅਤੁਲਉਪਾਸਕਵਤ੍ਥੁ ਸਤ੍ਤਮਂ।

੮. ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯਵਤ੍ਥੁ

ਕਾਯਪ੍ਪਕੋਪਨ੍ਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਵੇਲ਼ੁਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਏਕਦਿਵਸਞ੍ਹਿ ਸਤ੍ਥਾ ਵੇਲ਼ੁਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਤੇਸਂ ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯਾਨਂ ਉਭੋਹਿ ਹਤ੍ਥੇਹਿ ਯਟ੍ਠਿਯੋ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਕਟ੍ਠਪਾਦੁਕਾ ਆਰੁਯ੍ਹ ਪਿਟ੍ਠਿਪਾਸਾਣੇ ਚਙ੍ਕਮਨ੍ਤਾਨਂ ਖਟਖਟਾਤਿਸਦ੍ਦਂ ਸੁਤ੍ਵਾ, ‘‘ਆਨਨ੍ਦ, ਕਿਂ ਸਦ੍ਦੋ ਨਾਮੇਸੋ’’ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ‘‘ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯਾਨਂ ਪਾਦੁਕਾ ਆਰੁਯ੍ਹ ਚਙ੍ਕਮਨ੍ਤਾਨਂ ਖਟਖਟਸਦ੍ਦੋ’’ਤਿ ਸੁਤ੍ਵਾ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ ਪਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵਾ ‘‘ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਨਾਮ ਕਾਯਾਦੀਨਿ ਰਕ੍ਖਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਨ੍ਤੋ ਇਮਾ ਗਾਥਾ ਅਭਾਸਿ –

੨੩੧.‘‘ਕਾਯਪ੍ਪਕੋਪਂ ਰਕ੍ਖੇਯ੍ਯ, ਕਾਯੇਨ ਸਂਵੁਤੋ ਸਿਯਾ।
ਕਾਯਦੁਚ੍ਚਰਿਤਂ ਹਿਤ੍ਵਾ, ਕਾਯੇਨ ਸੁਚਰਿਤਂ ਚਰੇ॥

੨੩੨.‘‘ਵਚੀਪਕੋਪਂ ਰਕ੍ਖੇਯ੍ਯ, ਵਾਚਾਯ ਸਂਵੁਤੋ ਸਿਯਾ।
ਵਚੀਦੁਚ੍ਚਰਿਤਂ ਹਿਤ੍ਵਾ, ਵਾਚਾਯ ਸੁਚਰਿਤਂ ਚਰੇ॥

੨੩੩.‘‘ਮਨੋਪਕੋਪਂ ਰਕ੍ਖੇਯ੍ਯ, ਮਨਸਾ ਸਂਵੁਤੋ ਸਿਯਾ।

ਮਨੋਦੁੱਚਰਿਤੰ ਹਿਤ੍ਵਾ, ਮਨਸਾ ਸੁਚਰਿਤੰ ਚਰੇ॥

੨੩੪.''ਕਾਯੇਨ ਸੰਵੁਤਾ ਧੀਰਾ, ਅਥੋ ਵਾਚਾਯ ਸੰਵੁਤਾ।

ਮਨਸਾ ਸੰਵੁਤਾ ਧੀਰਾ, ਤੇ ਵੇ ਸੁਪਰਿਸੰਵੁਤਾ''ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਕਾਯਪ੍ਪਕੋਪ**ਨ੍ਤਿ ਤਿਵਿਧੰ ਕਾਯਦੁੱਚਰਿਤੰ ਰਕ੍ਖੇਯ੍ਯ। **ਕਾਯੇਨ ਸੰਵੁਤੋ**ਤਿ ਕਾਯਦ੍ਵਾਰੇ ਦੁੱਚਰਿਤਪਵੇਸਨੰ ਨਿਵਾਰੇਤ੍ਵਾ ਸੰਵੁਤੋ ਪਿਹਿਤਦ੍ਵਾਰੋ ਸਿਯਾ। ਯਸ੍ਮਾ ਪਨ ਕਾਯਦੁੱਚਰਿਤੰ ਹਿਤ੍ਵਾ ਕਾਯਸੁਚਰਿਤੰ ਚਰਨ੍ਤੋ ਉਭਯਮ੍ਪੇਤੰ ਕਰੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ **ਕਾਯਦੁੱਚਰਿਤੰ ਹਿਤ੍ਵਾ, ਕਾਯੇਨ ਸੁਚਰਿਤੰ ਚਰੇ**ਤਿ ਵੁੱਤੰ। ਅਨਨ੍ਤਰਗਾਥਾਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। **ਕਾਯੇਨ ਸੰਵੁਤਾ ਧੀਰਾ**ਤਿ ਯੇ ਪਣ੍ਡਿਤਾ ਪਾਣਾਤਿਪਾਤਾਦੀਨਿ ਅਕਰੋਨ੍ਤਾ ਕਾਯੇਨ, ਮੁਸਾਵਾਦਾਦੀਨਿ ਅਕਰੋਨ੍ਤਾ ਵਾਚਾਯ, ਅਭਿਜ੍ਝਾਦੀਨਿ ਅਸਮੁੱਟ੍ਠਪੇਨ੍ਤਾ ਮਨਸਾ ਸੰਵੁਤਾ, ਤੇ ਇਧ ਲੋਕਸ੍ਮਿੰ ਸੁਸੰਵੁਤਾ ਸੁਰਕ੍ਖਿਤਾ ਸੁਗੋਪਿਤਾ ਸੁਪਿਹਿਤਦ੍ਵਾਰਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਬਹੂ ਸੋਤਾਪੱਤਿਫਲਾਦੀਨਿ ਪਾਪੁਣਿੰਸੂਤਿ।

ਛਬ੍ਬੱਗਿਯਵੱਤ੍ਥੁ ਅਟ੍ਠਮੰ।

ਕੋਧਵੱਗਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਸੱਤਰਸਮੋ ਵੱਗੋ।

੧੮. ਮਲਵੱਗ੍ਗੋ

੧. ਗੋਘਾਤਕਪੁਤ੍ਤਵਤ੍ਥੁ

ਪਣ੍ਡੁਪਲਾਸੋਵ ਦਾਨਿਸੀਤਿ ਇਮੰ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨੰ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਏਕੰ ਗੋਘਾਤਕਪੁਤ੍ਤੰ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਸਾਵਤ੍ਥਿਯੰ ਕਿਰੇਕੋ ਗੋਘਾਤਕੋ ਗਾਵੋ ਵਧਿਤ੍ਵਾ ਵਰਮੰਸਾਨਿ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਚਾਪੇਤ੍ਵਾ ਪੁਤ੍ਤਦਾਰੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿੰ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਮੰਸਞ੍ਚ ਖਾਦਤਿ, ਮੂਲੇਨ ਚ ਵਿਕ੍ਕਿਣਿਤ੍ਵਾ ਜੀਵਿਕੰ ਕਪ੍ਪੇਸਿ। ਸੋ ਏਵੰ ਪਞ੍ਚਪਣ੍ਣਾਸ ਵਸ੍ਸਾਨਿ ਗੋਘਾਤਕਕਮ੍ਮੰ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਧੁਰਵਿਹਾਰੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸਤ੍ਥੁ ਏਕਦਿਵਸਮ੍ਪਿ ਕਟਚ੍ਛੁਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਯਾਗੁਂ ਵਾ ਭਤ੍ਤੰ ਵਾ ਨ ਅਦਾਸਿ। ਸੋ ਚ ਵਿਨਾ ਮੰਸੇਨ ਭਤ੍ਤੰ ਨ ਭੁਞ੍ਜਤਿ। ਸੋ ਏਕਦਿਵਸੰ ਦਿਵਸਭਾਗੇ ਮੰਸੰ ਵਿਕ੍ਕਿਣਿਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਥਾਯ ਪਚਿਤੁੰ ਏਕੰ ਮੰਸਖਣ੍ਡੰ ਭਰਿਯਾਯ ਦਤ੍ਵਾ ਨ੍ਹਾਯਿਤੁੰ ਅਗਮਾਸਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਸਹਾਯਕੋ ਗੇਹੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਭਰਿਯੰ ਆਹ – ''ਥੋਕੰ ਮੇ ਵਿਕ੍ਕਿਣਿਯਮੰਸੰ ਦੇਹਿ, ਗੇਹੰ ਮੇ ਪਾਹੁਨਕੋ ਆਗਤੋ''ਤਿ। ਨਤ੍ਥਿ ਵਿਕ੍ਕਿਣਿਯਮੰਸੰ, ਸਹਾਯਕੋ ਤੇ ਮੰਸੰ ਵਿਕ੍ਕਿਣਿਤ੍ਵਾ ਇਦਾਨਿ ਨ੍ਹਾਯਿਤੁੰ ਗਤੋਤਿ। ਮਾ ਏਵੰ ਕਰਿ, ਸਚੇ ਮੰਸਖਣ੍ਡੰ ਅਤ੍ਥਿ, ਦੇਹੀਤਿ। ਸਹਾਯਕਸ੍ਸ ਤੇ ਨਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਮੰਸੰ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞੰ ਨਤ੍ਥੀਤਿ। ਸੋ ''ਸਹਾਯਕਸ੍ਸ ਮੇ ਅਤ੍ਥਾਯ ਠਪਿਤਮੰਸਤੋ ਅਞ੍ਞੰ ਮੰਸੰ ਨਤ੍ਥਿ, ਸੋ ਚ ਵਿਨਾ ਮੰਸੇਨ ਨ ਭੁਞ੍ਜਤਿ, ਨਾਯੰ ਦਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਸਾਮੰਯੇਵ ਤੰ ਮੰਸੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਕਾਮਿ।

ਗੋਘਾਤਕੋਪਿ ਨ੍ਹਤ੍ਵਾ ਆਗਤੋ ਤਾਯ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਕ੍ਕਪਣ੍ਣੇਨ ਸਦ੍ਧਿੰ ਵਡ੍ਢੇਤ੍ਵਾ ਭਤ੍ਤੇ ਉਪਨੀਤੇ ਆਹ ''ਕਹੰ ਮੰਸ''ਨ੍ਤਿ? ''ਨਤ੍ਥਿ, ਸਾਮੀ''ਤਿ। ਨਨੁ ਅਹੰ ਪਚ੍ਚਨਤ੍ਥਾਯ ਮੰਸੰ ਦਤ੍ਵਾ ਗਤੋਤਿ। ਤਵ ਸਹਾਯਕੋ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ''ਪਾਹੁਨਕੋ ਮੇ ਆਗਤੋ, ਵਿਕ੍ਕਿਣਿਯਮੰਸੰ ਦੇਹੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਮਯਾ ''ਸਹਾਯਕਸ੍ਸ ਤੇ ਠਪਿਤਮੰਸਤੋ ਅਞ੍ਞੰ ਮੰਸੰ ਨਤ੍ਥਿ, ਸੋ ਚ ਵਿਨਾ ਮੰਸੇਨ ਨ ਭੁਞ੍ਜਤੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇਪਿ ਬਲਕ੍ਕਾਰੇਨ ਤੰ ਮੰਸੰ ਸਾਮੰਯੇਵ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਗਤੋਤਿ। ਅਹੰ ਵਿਨਾ ਮੰਸੇਨ ਭਤ੍ਤੰ ਨ ਭੁਞ੍ਜਾਮਿ, ਹਰਾਹਿ ਨਨ੍ਤਿ। ਕਿਂ ਸਕ੍ਕਾ ਕਾਤੁੰ, ਭੁਞ੍ਜ, ਸਾਮੀਤਿ। ਸੋ ''ਨਾਹੰ ਭੁਞ੍ਜਾਮੀ''ਤਿ ਤੰ ਭਤ੍ਤੰ ਹਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥੰ ਆਦਾਯ ਪਚ੍ਛਾਗੇਹੇ ਠਿਤੋ ਗੋਣੋ ਅਤ੍ਥਿ, ਤਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਮੁਖੇ ਹਤ੍ਥੰ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਜਿਵ੍ਹੰ ਨੀਹਰਿਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥੇਨ ਮੂਲੇ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਆਦਾਯ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਙ੍ਗਾਰੇਸੁ ਪਚਾਪੇਤ੍ਵਾ ਭਤ੍ਤਮਤ੍ਥਕੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਏਕੰ ਭਤ੍ਤਪਿਣ੍ਡੰ ਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਏਕੰ ਮੰਸਖਣ੍ਡੰ ਮੁਖੇ ਠਪੇਸਿ। ਤਙ੍ਖਣਞ੍ਞੇਵਸ੍ਸ ਜਿਵ੍ਹਾ ਛਿਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਭਤ੍ਤਪਾਤਿਯੰ ਪਤਿ। ਤਙ੍ਖਣਞ੍ਞੇਵ ਕਮ੍ਮਸਰਿਕ੍ਖਕੰ ਵਿਪਾਕੰ ਲਭਿ। ਸੋਪਿ ਖੋ ਗੋਣੋ ਵਿਯ ਲੋਹਿਤਧਾਰਾਯ ਮੁਖਤੋ ਪਗ੍ਘਰਨ੍ਤਿਯਾ ਅਨ੍ਤੋਗੇਹੰ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਜਣ੍ਣੁਕੇਹਿ ਵਿਚਰਨ੍ਤੋ ਵਿਰਵਿ।

ਤਸ੍ਮਿੰ ਸਮਯੇ ਗੋਘਾਤਕਸ੍ਸ ਪੁਤ੍ਤੋ ਪਿਤਰੰ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਸਮੀਪੇ ਠਿਤੋ ਹੋਤਿ। ਅਥ ਨੰ ਮਾਤਾ ਆਹ – ''ਪਸ੍ਸ, ਪੁਤ੍ਤ, ਇਮੰ ਗੋਘਾਤਕੰ ਗੋਣੰ ਵਿਯ ਗੇਹਮਜ੍ਝੇ ਜਣ੍ਣੁਕੇਹਿ ਵਿਚਰਿਤ੍ਵਾ ਵਿਰਵਨ੍ਤੰ, ਇਦੰ ਦੁਕ੍ਖੰ ਤਵ ਮਤ੍ਥਕੇ ਪਤਿਸ੍ਸਤਿ, ਮਮਮ੍ਪਿ ਅਨੋਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸੋਤ੍ਥਿੰ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਪਲਾਯਸ੍ਸੂ''ਤਿ। ਸੋ ਮਰਣਭਯਤਜ੍ਜਿਤੋ ਮਾਤਰੰ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਪਲਾਯਿ, ਪਲਾਯਿਤ੍ਵਾ ਚ ਪਨ ਤਕ੍ਕਸਿਲੰ ਅਗਮਾਸਿ। ਗੋਘਾਤਕੋਪਿ ਗੋਣੋ ਵਿਯ ਗੇਹਮਜ੍ਝੇ ਵਿਰਵਨ੍ਤੋ ਵਿਚਰਿਤ੍ਵਾ ਕਾਲਕਤੋ ਅਵੀਚਿਮ੍ਹਿ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ। ਗੋਣੋਪਿ ਕਾਲਮਕਾਸਿ। ਗੋਘਾਤਕਪੁਤ੍ਤੋਪਿ ਤਕ੍ਕਸਿਲੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸੁਵਣ੍ਣਕਾਰਕਮ੍ਮੰ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਿ। ਅਥਸ੍ਸਾਚਰਿਯੋ ਗਾਮੰ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ''ਏਵਰੂਪੰ ਨਾਮ ਅਲਙ੍ਕਾਰੰ ਕਰੇਯ੍ਯਾਸੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਕਾਮਿ। ਸੋਪਿ ਤਥਾਰੂਪੰ ਅਲਙ੍ਕਾਰੰ ਅਕਾਸਿ। ਅਥਸ੍ਸਾਚਰਿਯੋ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਲਙ੍ਕਾਰੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਅਯੰ ਯਤ੍ਥ ਕਤ੍ਥਚਿ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਜੀਵਿਤੁੰ ਸਮਤ੍ਥੋ''ਤਿ ਵਯਪ੍ਪਤ੍ਤੰ ਅਤ੍ਤਨੋ ਧੀਤਰੰ ਅਦਾਸਿ। ਸੋ ਪੁਤ੍ਤਧੀਤਾਹਿ ਵਡ੍ਢਿ।

ਅਥਸ੍ਸ ਪੁਤ੍ਤਾ ਵਯਪ੍ਪਤ੍ਤਾ ਸਿਪ੍ਪੰ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਅਪਰਭਾਗੇ ਸਾਵਤ੍ਥਿਯੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਘਰਾਵਾਸੰ ਸਣ੍ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਵਸਨ੍ਤਾ ਸਦ੍ਧਾ ਪਸਨ੍ਨਾ ਅਹੇਸੁੰ। ਪਿਤਾਪਿ ਨੇਸੰ ਤਕ੍ਕਸਿਲਾਯੰ ਕਿਞ੍ਚਿ ਕੁਸਲੰ ਅਕਤ੍ਵਾਵ ਜਰੰ ਪਾਪੁਣਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਪੁਤ੍ਤਾ ''ਪਿਤਾ ਨੋ ਮਹਲ੍ਲਕੋ''ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਨ੍ਤਿਕੰ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ''ਪਿਤੁ ਅਤ੍ਥਾਯ ਦਾਨੰ ਦਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਬੁਦ੍ਧਪ੍ਪਮੁਖੰ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੰ ਨਿਮਨ੍ਤਯਿੰਸੁ। ਤੇ ਪੁਨਦਿਵਸੇ ਅਨ੍ਤੋਗੇਹੇ ਬੁਦ੍ਧਪ੍ਪਮੁਖੰ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੰ ਨਿਸੀਦਾਪੇਤ੍ਵਾ ਸਕ੍ਕਚ੍ਚੰ ਪਰਿਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਭਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚਾਵਸਾਨੇ ਸਤ੍ਥਾਰੰ ਆਹੰਸੁ – ''ਭਨ੍ਤੇ, ਅਮ੍ਹੇਹਿ

ਇਦਂ ਪਿਤੁ ਜੀਵਭਤ੍ਤੁਂ ਦਿਨ੍ਨਂ, ਪਿਤੁ ਨੋ ਅਨੁਮੋਦਨਂ ਕਰੋਥਾ''ਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਤਂ ਆਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ, ''ਉਪਾਸਕ, ਤ੍ਵਂ ਮਹਲ੍ਲਕੋ ਪਰਿਪਕ੍ਕਸਰੀਰੋ ਪਣ੍ਡੁਪਲਾਸਸਦਿਸੋ, ਤਵ ਪਰਲੋਕਗਮਨਾਯ ਕੁਸਲਪਾਥੇਯ੍ਯਂ ਨਤ੍ਥਿ, ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਤਿਟ੍ਠਂ ਕਰੋਹਿ, ਪਣ੍ਡਿਤੋ ਭਵ, ਮਾ ਬਾਲੋ''ਤਿ ਅਨੁਮੋਦਨਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਇਮਾ ਦ੍ਵੇ ਗਾਥਾ ਅਭਾਸਿ –

੨੩੫.''ਪਣ੍ਡੁਪਲਾਸੋਵ ਦਾਨਿਸਿ,
ਯਮਪੁਰਿਸਾਪਿ ਚ ਤੇ ਉਪਟ੍ਠਿਤਾ।
ਉਯ੍ਯੋਗਮੁਖੇ ਚ ਤਿਟ੍ਠਸਿ,
ਪਾਥੇਯ੍ਯਮ੍ਪਿ ਚ ਤੇ ਨ ਵਿਜ੍ਜਤਿ॥

੨੩੬.''ਸੋ ਕਰੋਹਿ ਦੀਪਮਤ੍ਤਨੋ,
ਖਿਪ੍ਪਂ ਵਾਯਮ ਪਣ੍ਡਿਤੋ ਭਵ।
ਨਿਦ੍ਧਨ੍ਤਮਲੋ ਅਨਙ੍ਗਣੋ,
ਦਿਬ੍ਬਂ ਅਰਿਯਭੂਮਿਂ ਉਪੇਹਿਸੀ''ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਪਣ੍ਡੁਪਲਾਸੋਵ ਦਾਨਿਸੀ**ਤਿ, ਉਪਾਸਕ, ਤ੍ਵਂ ਇਦਾਨਿ ਛਿਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਭੂਮਿਯਂ ਪਤਿਤਪਣ੍ਡੁਪਲਾਸੋ ਵਿਯ ਅਹੋਸਿ। **ਯਮਪੁਰਿਸਾ**ਤਿ ਯਮਦੂਤਾ ਵੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ, ਇਦਂ ਪਨ ਮਰਣਮੇਵ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਮਰਣਂ ਤੇ ਪਚ੍ਚੁਪਟ੍ਠਿਤਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਉਯ੍ਯੋਗਮੁਖੇ**ਤਿ ਪਰਿਹਾਨਿਮੁਖੇ, ਅਵੁਡ੍ਢਿਮੁਖੇ ਚ ਠਿਤੋਸੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਪਾਥੇਯ੍ਯ**ਨ੍ਤਿ ਗਮਿਕਸ੍ਸ ਤਣ੍ਡੁਲਾਦਿਪਾਥੇਯ੍ਯਂ ਵਿਯ ਪਰਲੋਕਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਸ੍ਸ ਤਵ ਕੁਸਲਪਾਥੇਯ੍ਯਮ੍ਪਿ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਸੋ ਕਰੋਹੀ**ਤਿ ਸੋ ਤ੍ਵਂ ਸਮੁਦ੍ਦੇ ਨਾਵਾਯ ਭਿਨ੍ਨਾਯ ਦੀਪਸਙ੍ਖਾਤਂ ਪਤਿਟ੍ਠਂ ਵਿਯ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕੁਸਲਪਤਿਟ੍ਠਂ ਕਰੋਹਿ। ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਚ ਖਿਪ੍ਪਂ ਵਾਯਮ, ਸੀਘਂ ਸੀਘਂ ਵੀਰਿਯਂ ਆਰਭ, ਅਤ੍ਤਨੋ ਕੁਸਲਕਮ੍ਮਪਤਿਟ੍ਠਕਰਣੇਨ ਪਣ੍ਡਿਤੋ ਭਵ। ਯੋ ਹਿ ਮਰਣਮੁਖਂ ਅਪ੍ਪਤ੍ਵਾ ਕਾਤੁਂ ਸਮਤ੍ਥਕਾਲੇਵ ਕੁਸਲਂ ਕਰੋਤਿ, ਏਸ ਪਣ੍ਡਿਤੋ ਨਾਮ, ਤਾਦਿਸੋ ਭਵ, ਮਾ ਅਨ੍ਧਬਾਲੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਦਿਬ੍ਬਂ ਅਰਿਯਭੂਮਿ**ਨ੍ਤਿ ਏਵਂ ਵੀਰਿਯਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਰਾਗਾਦੀਨਂ ਮਲਾਨਂ ਨੀਹਟਤਾਯ ਨਿਦ੍ਧਨ੍ਤਮਲੋ ਅਙ੍ਗਣਾਭਾਵੇਨ ਅਨਙ੍ਗਣੋ ਨਿਕ੍ਕਿਲੇਸੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਚਵਿਧਂ ਸੁਦ੍ਧਾਵਾਸਭੂਮਿਂ ਪਾਪੁਣਿਸ੍ਸਸੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਉਪਾਸਕੋ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਹਿ, ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਾਨਮ੍ਪਿ ਸਾਤ੍ਥਿਕਾ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾ ਅਹੋਸੀਤਿ।

ਤੇ ਪੁਨਦਿਵਸਤ੍ਥਾਯਪਿ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਨਿਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਦਾਨਂ ਦਤ੍ਵਾ ਕਤਭਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚਂ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਅਨੁਮੋਦਨਕਾਲੇ ਆਹਂਸੁ – ''ਭਨ੍ਤੇ, ਇਦਮ੍ਪਿ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਪਿਤੁ ਜੀਵਭਤ੍ਤਮੇਵ, ਇਮਸ੍ਸੇਵ ਅਨੁਮੋਦਨਂ ਕਰੋਥਾ''ਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਤਸ੍ਸ ਅਨੁਮੋਦਨਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਇਮਾ ਦ੍ਵੇ ਗਾਥਾ ਅਭਾਸਿ –

੨੩੭.''ਉਪਨੀਤਵਯੋ ਚ ਦਾਨਿਸਿ,
ਸਮ੍ਪਯਾਤੋਸਿ ਯਮਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕਂ।
ਵਾਸੋ ਤੇ ਨਤ੍ਥਿ ਅਨ੍ਤਰਾ,
ਪਾਥੇਯ੍ਯਮ੍ਪਿ ਚ ਤੇ ਨ ਵਿਜ੍ਜਤਿ॥

੨੩੮.''ਸੋ ਕਰੋਹਿ ਦੀਪਮਤ੍ਤਨੋ,
ਖਿਪ੍ਪਂ ਵਾਯਮ ਪਣ੍ਡਿਤੋ ਭਵ।
ਨਿਦ੍ਧਨ੍ਤਮਲੋ ਅਨਙ੍ਗਣੋ,
ਨ ਪੁਨ ਜਾਤਿਜਰਂ ਉਪੇਹਿਸੀ''ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਉਪਨੀਤਵਯੋ**ਤਿ **ਉਪਾ**ਤਿ ਨਿਪਾਤਮਤ੍ਤੰ, **ਨੀਤਵਯੋ**ਤਿ ਵਿਗਤਵਯੋ ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਵਯੋ, ਤ੍ਵਞ੍ਚਸਿ ਦਾਨਿ ਤਯੋ ਵਯੇ ਅਤਿਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਮਰਣਮੁਖੇ ਠਿਤੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਸਮ੍ਪਯਾਤੋਸਿ ਯਮਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਮਰਣਮੁਖੰ ਗਨ੍ਤੁੰ ਸਜ੍ਜੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਠਿਤੋਸੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਵਾਸੋ ਤੇ ਨਤ੍ਥਿ ਅਨ੍ਤਰਾ**ਤਿ ਯਥਾ ਮਗ੍ਗੰ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਾ ਤਾਨਿ ਤਾਨਿ ਕਿਚ੍ਚਾਨਿ ਕਰੋਨ੍ਤਾ ਅਨ੍ਤਰਾਮਗ੍ਗੇ ਵਸਨ੍ਤਿ, ਨ ਏਵੰ ਪਰਲੋਕੰ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਾ। ਨ ਹਿ ਸਕ੍ਕਾ ਪਰਲੋਕੰ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇਨ ''ਅਧਿਵਾਸੇਥ ਕਤਿਪਾਹੰ, ਦਾਨੰ ਤਾਵ ਦੇਮਿ, ਧਮ੍ਮੰ ਤਾਵ ਸੁਣਾਮੀ''ਤਿਆਦੀਨਿ ਵਤ੍ਤੁੰ। ਇਤੋ ਪਨ ਚਵਿਤ੍ਵਾ ਪਰਲੋਕੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋਵ ਹੋਤਿ। ਇਮਮਤ੍ਥੰ ਸਨ੍ਧਾਯੇਤੰ ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਪਾਥੇਯਜ**ਨ੍ਤਿ ਇਦੰ ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਹੇਟ੍ਠਾ ਵੁਤ੍ਤਮੇਵ, ਉਪਾਸਕਸ੍ਸ ਪਨ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨੰ ਦਲ੍ਹੀਕਰਣਤ੍ਥੰ ਇਧਾਪਿ ਸਤ੍ਥਾਰਾ ਕਥਿਤੰ। **ਜਾਤਿਜਰ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਬਜਾਧਿਮਰਣਾਨਿਪਿ ਗਹਿਤਾਨੇਵ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਹੇਟ੍ਠਿਮਗਾਥਾਹਿ ਚ ਅਨਾਗਾਮਿਮਗ੍ਗੋ ਕਥਿਤੋ, ਇਧ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗੋ ਕਥਿਤੋ। ਏਵੰ ਸਨ੍ਤੇਪਿ ਯਥਾ ਨਾਮ ਰਞ੍ਞਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਮੁਖਪਮਾਣੇਨ ਕਬਲ਼ੰ ਵਡ੍ਢੇਤ੍ਵਾ ਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਉਪਨੀਤੇ ਸੋ ਕੁਮਾਰੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਮੁਖਪਮਾਣੇਨੇਵ ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਏਵਮੇਵ ਸਤ੍ਥਾਰਾ ਉਪਰਿਮਗ੍ਗਵਸੇਨ ਧਮ੍ਮੇ ਦੇਸਿਤੇਪਿ ਉਪਾਸਕੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਉਪਨਿਸ੍ਸਯਵਸੇਨ ਹੇਟ੍ਠਾ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲੰ ਪਤ੍ਵਾ ਇਮਿਸ੍ਸਾ ਅਨੁਮੋਦਨਾਯ ਅਵਸਾਨੇ ਅਨਾਗਾਮਿਫਲੰ ਪਤ੍ਤੋ। ਸੇਸਪਰਿਸਾਯਪਿ ਸਾਤ੍ਥਿਕਾ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾ ਅਹੋਸੀਤਿ।

ਗੋਘਾਤਕਪੁਤ੍ਤਵਤ੍ਥੁ ਪਠਮੰ।

੨. ਅਞ੍ਞਤਰਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਵਤ੍ਥੁ

ਅਨੁਪੁਬ੍ਬੇਨਾਤਿ ਇਮੰ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨੰ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਅਞ੍ਞਤਰਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੰ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਸੋ ਕਿਰ ਏਕਦਿਵਸੰ ਪਾਤੋਵ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੂਨੰ ਚੀਵਰਪਾਰੁਪਨਟ੍ਠਾਨੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਚੀਵਰੰ ਪਾਰੁਪਨ੍ਤੇ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਤੰ ਪਨ ਠਾਨੰ ਵਿਰੂਲ਼੍ਹਤਿਣੰ ਹੋਤਿ। ਅਥੇਕਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਚੀਵਰੰ ਪਾਰੁਪਨ੍ਤਸ੍ਸ ਚੀਵਰਕਣ੍ਣੋ ਤਿਣੇਸੁ ਪਵਟ੍ਟੇਨ੍ਤੋ ਉਸ੍ਸਾਵਬਿਨ੍ਦੂਹਿ ਤੇਮਿ। ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ''ਇਮੰ ਠਾਨੰ ਅਪ੍ਪਹਰਿਤੰ ਕਾਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਪੁਨਦਿਵਸੇ ਕੁਦ੍ਦਾਲੰ ਆਦਾਯ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤੰ ਠਾਨੰ ਤਚ੍ਛੇਤ੍ਵਾ ਖਲਮਣ੍ਡਲਸਦਿਸੰ ਅਕਾਸਿ। ਪੁਨਦਿਵਸੇਪਿ ਤੰ ਠਾਨੰ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੂਸੁ ਚੀਵਰੰ ਪਾਰੁਪਨ੍ਤੇਸੁ ਏਕਸ੍ਸ ਚੀਵਰਕਣ੍ਣੰ ਭੂਮਿਯੰ ਪਤਿਤ੍ਵਾ ਪੰਸੁਮ੍ਹਿ ਪਵਟ੍ਟਮਾਨੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਇਧ ਵਾਲੁਕੰ ਓਕਿਰਿਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਵਾਲੁਕੰ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ਓਕਿਰਿ।

ਅਥੇਕਦਿਵਸੰ ਪੁਰੇਭਤ੍ਤੰ ਚਣ੍ਡੋ ਆਤਪੋ ਅਹੋਸਿ, ਤਦਾਪਿ ਭਿਕ੍ਖੂਨੰ ਚੀਵਰੰ ਪਾਰੁਪਨ੍ਤਾਨੰ ਗਤ੍ਤਤੋ ਸੇਦੇ ਮੁਚ੍ਚਨ੍ਤੇ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਇਧ ਮਯਾ ਮਣ੍ਡਪੰ ਕਾਰੇਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਮਣ੍ਡਪੰ ਕਾਰੇਸਿ। ਪੁਨਦਿਵਸੇ ਪਾਤੋਵ ਵਸ੍ਸੰ ਵਸ੍ਸਿ, ਵਦ੍ਦਲਿਕੰ ਅਹੋਸਿ। ਤਦਾਪਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਭਿਕ੍ਖੂ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋਵ ਠਿਤੋ ਤਿਨ੍ਤਚੀਵਰਕੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਏਤ੍ਥ ਮਯਾ ਸਾਲੰ ਕਾਰੇਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਸਾਲੰ ਕਾਰੇਤ੍ਵਾ ''ਇਦਾਨਿ ਸਾਲਮਹੰ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਬੁਦ੍ਧਪ੍ਪਮੁਖੰ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੰ ਨਿਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਅਨ੍ਤੋ ਚ ਬਹਿ ਚ ਭਿਕ੍ਖੂ ਨਿਸੀਦਾਪੇਤ੍ਵਾ ਭਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚਾਵਸਾਨੇ ਅਨੁਮੋਦਨਤ੍ਥਾਯ ਸਤ੍ਥੁ ਪਤ੍ਤੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ, ''ਭਨ੍ਤੇ, ਅਹੰ ਭਿਕ੍ਖੂਨੰ ਚੀਵਰਪਾਰੁਪਨਕਾਲੇ ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਠਾਨੇ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਠਿਤੋ ਇਦਞ੍ਚਿਦਞ੍ਚ ਦਿਸ੍ਵਾ ਇਦਞ੍ਚਿਦਞ੍ਚ ਕਾਰੇਸਿ''ਨ੍ਤਿ ਆਦਿਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਸਬ੍ਬੰ ਤੰ ਪਵਤ੍ਤਿੰ ਆਰੋਚੇਸਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਤਸ੍ਸ ਵਚਨੰ ਸੁਤ੍ਵਾ, ''ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ, ਪਣ੍ਡਿਤਾ ਨਾਮ ਖਣੇ ਖਣੇ ਥੋਕੰ ਕੁਸਲੰ ਕਰੋਨ੍ਤਾ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬੇਨ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਕੁਸਲਮਲੰ ਨੀਹਰਨ੍ਤਿਯੇਵਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮੰ ਗਾਥਮਾਹ –

੨੩੯.''ਅਨੁਪੁਬ੍ਬੇਨ ਮੇਧਾਵੀ, ਥੋਕੰ ਥੋਕੰ ਖਣੇ ਖਣੇ।
ਕਮ੍ਮਾਰੋ ਰਜਤਸ੍ਸੇਵ, ਨਿਦ੍ਧਮੇ ਮਲਮਤ੍ਤਨੋ''ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਅਨੁਪੁਬ੍ਬੇਨਾ**ਤਿ ਅਨੁਪਟਿਪਾਟਿਯਾ। **ਮੇਧਾਵੀ**ਤਿ ਧਮ੍ਮੋਜਪਞ੍ਞਾਯ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ। **ਖਣੇ ਖਣੇ**ਤਿ ਓਕਾਸੇ ਓਕਾਸੇ ਕੁਸਲੰ ਕਰੋਨ੍ਤੋ। **ਕਮ੍ਮਾਰੋ ਰਜਤਸ੍ਸੇਵਾ**ਤਿ ਯਥਾ ਸੁਵਣ੍ਣਕਾਰੋ ਏਕਵਾਰਮੇਵ ਸੁਵਣ੍ਣੰ ਤਾਪੇਤ੍ਵਾ ਕੋਟ੍ਟੇਤ੍ਵਾ ਮਲੰ ਨੀਹਰਿਤ੍ਵਾ ਪਿਲਨ੍ਧਨਵਿਕਤਿੰ ਕਾਤੁੰ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ , ਪੁਨਪ੍ਪੁਨੰ ਤਾਪੇਨ੍ਤੋ ਕੋਟ੍ਟੇਨ੍ਤੋ ਪਨ ਮਲੰ ਨੀਹਰਤਿ, ਤਤੋ ਅਨੇਕਵਿਧੰ ਪਿਲਨ੍ਧਨਵਿਕਤਿੰ

ਕਰੋਤਿ, ਏਵ਼ਮੇਵ਼ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ ਕੁਸਲਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਪਣ੍ਡਿਤੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਰਾਗਾਦਿਮਲਂ ਨਿਦ੍ਧਮੇਯ੍ਯ, ਏਵ਼ਂ ਨਿਦ੍ਧਨ੍ਤਮਲੋ ਨਿਕ੍ਕਿਲੇਸੋਵ਼ ਹੋਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਦੇਸਨਾਵ਼ਸਾਨੇ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਤਿ, ਮਹਾਜਨਸ੍ਸਾਪਿ ਸਾਤ੍ਥਿਕਾ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾ ਅਹੋਸੀਤਿ।

ਅਞ੍ਞਤਰਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਵ਼ਤ੍ਥੁ ਦੁਤਿਯਂ।

੩. ਤਿਸ੍ਸਤ੍ਥੇਰਵ਼ਤ੍ਥੁ

ਅਯਸਾਵ਼ ਮਲਨ੍ਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵ਼ਨੇ ਵ਼ਿਹਰਨ੍ਤੋ ਤਿਸ੍ਸਤ੍ਥੇਰਂ ਨਾਮ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਏਕੋ ਕਿਰ ਸਾਵ਼ਤ੍ਥਿਵ਼ਾਸੀ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤੋ ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵ਼ਾ ਲਦ੍ਧੂਪਸਮ੍ਪਦੋ ਤਿਸ੍ਸਤ੍ਥੇਰੋਤਿ ਪਞ੍ਞਾਯਿ। ਸੋ ਅਪਰਭਾਗੇ ਜਨਪਦਵ਼ਿਹਾਰੇ ਵ਼ਸ੍ਸੂਪਗਤੋ ਅਟ੍ਠਹਤ੍ਥਕਂ ਥੂਲਸਾਟਕਂ ਲਭਿਤ੍ਵ਼ਾ ਵ਼ੁਤ੍ਥਵ਼ਸ੍ਸੋ ਪਵ਼ਾਰੇਤ੍ਵ਼ਾ ਤਂ ਆਦਾਯ ਗਨ੍ਤ੍ਵ਼ਾ ਭਗਿਨਿਯਾ ਹਤ੍ਥੇ ਠਪੇਸਿ। ਸਾ ''ਨ ਮੇ ਏਸੋ ਸਾਟਕੋ ਭਾਤੁ ਅਨੁਚ੍ਛਵ਼ਿਕੋ''ਤਿ ਤਂ ਤਿਖਿਣਾਯ ਵ਼ਾਸਿਯਾ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵ਼ਾ ਹੀਰਹੀਰਂ ਕਤ੍ਵ਼ਾ ਉਦੁਕ੍ਖਲੇ ਕੋਟ੍ਟੇਤ੍ਵ਼ਾ ਪਵ਼ਿਸੇਤ੍ਵ਼ਾ ਪੋਥੇਤ੍ਵ਼ਾ ਵ਼ਟ੍ਟੇਤ੍ਵ਼ਾ ਸੁਖੁਮਸੁਤ੍ਤਂ ਕਨ੍ਤਿਤ੍ਵ਼ਾ ਸਾਟਕਂ ਵ਼ਾਯਾਪੇਸਿ। ਥੇਰੋਪਿ ਸੁਤ੍ਤਞ੍ਚੇਵ਼ ਸੂਚਿਯੋ ਚ ਸਂਵ਼ਿਦਹਿਤ੍ਵ਼ਾ ਚੀਵ਼ਰਕਾਰਕੇ ਦਹਰਸਾਮਣੇਰੇ ਸਨ੍ਨਿਪਾਤੇਤ੍ਵ਼ਾ ਭਗਿਨਿਯਾ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵ਼ਾ ''ਤਂ ਮੇ ਸਾਟਕਂ ਦੇਥ, ਚੀਵ਼ਰਂ ਕਾਰੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਆਹ। ਸਾ ਨਵ਼ਹਤ੍ਥਂ ਸਾਟਕਂ ਨੀਹਰਿਤ੍ਵ਼ਾ ਕਨਿਟ੍ਠਭਾਤਿਕਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥੇ ਠਪੇਸਿ। ਸੋ ਤਂ ਗਹੇਤ੍ਵ਼ਾ ਵ਼ਿਤ੍ਥਾਰੇਤ੍ਵ਼ਾ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵ਼ਾ ''ਮਮ ਸਾਟਕੋ ਥੂਲੋ ਅਟ੍ਠਹਤ੍ਥੋ, ਅਯਂ ਸੁਖੁਮੋ ਨਵ਼ਹਤ੍ਥੋ। ਨਾਯਂ ਮਮ ਸਾਟਕੋ, ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਏਸ, ਨ ਮੇ ਇਮਿਨਾ ਅਤ੍ਥੋ, ਤਮੇਵ਼ ਮੇ ਦੇਥਾ''ਤਿ ਆਹ। ''ਭਨ੍ਤੇ, ਤੁਮ੍ਹਾਕਮੇਵ਼ ਏਸੋ, ਗਣ੍ਹਥ ਨ''ਨ੍ਤਿ? ਸੋ ਨੇਵ਼ ਇਚ੍ਛਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਅਤ੍ਤਨਾ ਕਤਕਿਚ੍ਚਂ ਸਬ੍ਬਂ ਆਰੋਚੇਤ੍ਵ਼ਾ, ''ਭਨ੍ਤੇ, ਤੁਮ੍ਹਾਕਮੇਵ਼ੇਸ, ਗਣ੍ਹਥ ਨ''ਨ੍ਤਿ ਅਦਾਸਿ। ਸੋ ਤਂ ਆਦਾਯ ਵ਼ਿਹਾਰਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵ਼ਾ ਚੀਵ਼ਰਕਮ੍ਮਂ ਪਟ੍ਠਪੇਸਿ।

ਅਥਸ੍ਸ ਭਗਿਨੀ ਚੀਵ਼ਰਕਾਰਾਨਂ ਅਤ੍ਥਾਯ ਯਾਗੁਭਤ੍ਤਾਦੀਨਿ ਸਮ੍ਪਾਦੇਸਿ। ਚੀਵ਼ਰਸ੍ਸ ਨਿਟ੍ਠਿਤਦਿਵ਼ਸੇ ਪਨ ਅਤਿਰੇਕਸਕ੍ਕਾਰਂ ਕਾਰੇਸਿ। ਸੋ ਚੀਵ਼ਰਂ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵ਼ਾ ਤਸ੍ਮਿਂ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਸਿਨੇਹੋ ''ਸ੍ਵ਼ੇ ਦਾਨਿ ਨਂ ਪਾਰੁਪਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਸਂਹਰਿਤ੍ਵ਼ਾ ਚੀਵ਼ਰਵ਼ਂਸੇ ਠਪੇਤ੍ਵ਼ਾ ਤਂ ਰਤ੍ਤਿਂ ਭੁਤ੍ਤਾਹਾਰਂ ਜਿਰਾਪੇਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੋ ਕਾਲਂ ਕਤ੍ਵ਼ਾ ਤਸ੍ਮਿਂਯੇਵ਼ ਚੀਵ਼ਰੇ ਊਕਾ ਹੁਤ੍ਵ਼ਾ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ। ਭਗਿਨੀਪਿਸ੍ਸ ਕਾਲਕਿਰਿਯਂ ਸੁਤ੍ਵ਼ਾ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਪਾਦੇਸੁ ਪਵ਼ਤ੍ਤਮਾਨਾ ਰੋਦਿ। ਭਿਕ੍ਖੂ ਤਸ੍ਸ ਸਰੀਰਕਿਚ੍ਚਂ ਕਤ੍ਵ਼ਾ ਗਿਲਾਨੁਪਟ੍ਠਾਕਸ੍ਸ ਅਭਾਵ਼ੇਨ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸੇਵ਼ ਤਂ ਪਾਪੁਣਾਤਿ। ''ਭਾਜੇਸ੍ਸਾਮ ਨ''ਨ੍ਤਿ ਤਂ ਚੀਵ਼ਰਂ ਨੀਹਰਾਪੇਸੁਂ। ਸਾ ਊਕਾ ''ਇਮੇ ਮਮ ਸਨ੍ਤਕਂ ਵ਼ਿਲੁਮ੍ਪਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਵ਼ਿਰਵ਼ਨ੍ਤੀ ਇਤੋ ਚਿਤੋ ਚ ਸਨ੍ਧਾਵ਼ਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਗਨ੍ਧਕੁਟਿਯਂ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋਵ਼ ਦਿਬ੍ਬਾਯ ਸੋਤਧਾਤੁਯਾ ਤਂ ਸਦ੍ਦਂ ਸੁਤ੍ਵ਼ਾ, ''ਆਨਨ੍ਦ, ਤਿਸ੍ਸਸ੍ਸ ਚੀਵ਼ਰਂ ਅਭਾਜੇਤ੍ਵ਼ਾ ਸਤ੍ਤਾਹਂ ਨਿਕ੍ਖਿਪਿਤੁਂ ਵ਼ਦੇਹੀ''ਤਿ ਆਹ। ਥੇਰੋ ਤਥਾ ਕਾਰੇਸਿ। ਸਾਪਿ ਸਤ੍ਤਮੇ ਦਿਵ਼ਸੇ ਕਾਲਂ ਕਤ੍ਵ਼ਾ ਤੁਸਿਤਵ਼ਿਮਾਨੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ''ਅਟ੍ਠਮੇ ਦਿਵ਼ਸੇ ਤਿਸ੍ਸਸ੍ਸ ਚੀਵ਼ਰਂ ਭਾਜੇਤ੍ਵ਼ਾ ਗਣ੍ਹਥਾ''ਤਿ ਆਣਾਪੇਸਿ। ਭਿਕ੍ਖੂ ਤਥਾ ਕਰਿਂਸੁ।

ਭਿਕ੍ਖੂ ਧਮ੍ਮਸਭਾਯਂ ਕਥਂ ਸਮੁਟ੍ਠਾਪੇਸੁਂ ''ਕਸ੍ਮਾ ਨੁ ਖੋ ਸਤ੍ਥਾ ਤਿਸ੍ਸਸ੍ਸ ਚੀਵ਼ਰਂ ਸਤ੍ਤ ਦਿਵ਼ਸੇ ਠਪਾਪੇਤ੍ਵ਼ਾ ਅਟ੍ਠਮੇ ਦਿਵ਼ਸੇ ਗਹਿਤੁਂ ਅਨੁਜਾਨੀ''ਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵ਼ਾ ''ਕਾਯ ਨੁਤ੍ਥ, ਭਿਕ੍ਖਵ਼ੇ, ਏਤਰਹਿ ਕਥਾਯ ਸਨ੍ਨਿਸਿਨ੍ਨਾ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵ਼ਾ ''ਇਮਾਯ ਨਾਮਾ''ਤਿ ਵ਼ੁਤ੍ਤੇ, ''ਭਿਕ੍ਖਵ਼ੇ, ਤਿਸ੍ਸੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਚੀਵ਼ਰੇ ਊਕਾ ਹੁਤ੍ਵ਼ਾ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋ, ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ ਤਸ੍ਮਿਂ ਭਾਜਿਯਮਾਨੇ 'ਇਮੇ ਮਮ ਸਨ੍ਤਕਂ ਵ਼ਿਲੁਮ੍ਪਨ੍ਤੀ'ਤਿ ਵ਼ਿਰਵ਼ਨ੍ਤੀ ਇਤੋ ਚਿਤੋ ਚ ਧਾਵ਼ਿ। ਸਾ ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ ਚੀਵ਼ਰੇ ਗਯ੍ਹਮਾਨੇ ਤੁਮ੍ਹੇਸੁ ਮਨਂ ਪਦੁਸ੍ਸਿਤ੍ਵ਼ਾ ਨਿਰਯੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਯ੍ਯ, ਤੇਨ ਚਾਹਂ ਚੀਵ਼ਰਂ ਨਿਕ੍ਖਿਪਾਪੇਸਿਂ। ਇਦਾਨਿ ਪਨ ਸਾ ਤੁਸਿਤਵ਼ਿਮਾਨੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾ, ਤੇਨ ਵ਼ੋ ਮਯਾ ਚੀਵ਼ਰਗਹਣਂ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤ''ਨ੍ਤਿ ਵ਼ਤ੍ਵ਼ਾ ਪੁਨ ਤੇਹਿ ''ਭਾਰਿਯਾ ਵ਼ਤ ਅਯਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਤਣ੍ਹਾ ਨਾਮਾ''ਤਿ ਵ਼ੁਤ੍ਤੇ ''ਆਮ, ਭਿਕ੍ਖਵ਼ੇ, ਇਮੇਸਂ ਸਤ੍ਤਾਨਂ ਤਣ੍ਹਾ ਨਾਮ ਭਾਰਿਯਾ। ਯਥਾ ਅਯਤੋ ਮਲਂ ਉਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵ਼ਾ ਅਯਮੇਵ਼ ਖਾਦਤਿ ਵ਼ਿਨਾਸੇਤਿ ਅਪਰਿਭੋਗਂ ਕਰੋਤਿ, ਏਵ਼ਮੇਵ਼ਾਯਂ ਤਣ੍ਹਾ ਇਮੇਸਂ ਸਤ੍ਤਾਨਂ ਅਬ੍ਭਨ੍ਤਰੇ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵ਼ਾ ਤੇ ਸਤ੍ਤੇ ਨਿਰਯਾਦੀਸੁ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾਪੇਤਿ, ਵ਼ਿਨਾਸਂ ਪਾਪੇਤੀ''ਤਿ ਵ਼ਤ੍ਵ਼ਾ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

੨੪੦.‘‘ਅਯਸਾ਀ ਮਲਂ ਸਮੁਟ੍ਠਿਤਂ,

ਤਤੁਟ੍ਠਾਯ ਤਮੇ਀ ਖਾਦਤਿ।

ਏ਀ਂ ਅਤਿਧੋਨਚਾਰਿਨਂ,

ਸਾਨਿ ਕਮ੍ਮਾਨਿ ਨਯਨ੍ਤਿ ਦੁਗ੍ਗਤਿ’’ਨ੍ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਅਯਸਾ**਀ਾਤਿ ਅਯਤੋ ਸਮੁਟ੍ਠਿਤਂ। **ਤਤੁਟ੍ਠਾਯਾ**ਤਿ ਤਤੋ ਉਟ੍ਠਾਯ। **ਅਤਿਧੋਨਚਾਰਿਨ**ਨ੍ਤਿ ਧੋਨਾ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਪਚ੍ਚਯੇ ‘‘ਇਦਮਤ੍ਥਂ ਏਤੇ’’ਤਿ ਪਚ੍ਚ਀ੇਕ੍ਖਿਤ੍਀ਾ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਨਪਞ੍ਞਾ, ਤਂ ਅਤਿਕ੍ਕਮਿਤ੍਀ਾ ਚਰਨ੍ਤੋ ਅਤਿਧੋਨਚਾਰੀ ਨਾਮ। ਇਦਂ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ – ਯਥਾ ਅਯਤੋ ਮਲਂ ਸਮੁਟ੍ਠਾਯ ਤਤੋ ਸਮੁਟ੍ਠਿਤਂ ਤਮੇ਀ ਖਾਦਤਿ, ਏ਀ਮੇ਀ਂ ਚਤੁਪਚ੍ਚਯੇ ਅਪਚ੍ਚ਀ੇਕ੍ਖਿਤ੍਀ਾ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤਂ ਅਤਿਧੋਨਚਾਰਿਨਂ ਸਾਨਿ ਕਮ੍ਮਾਨਿ ਅਤ੍ਤਨਿ ਠਿਤਤ੍ਤਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਨ੍ਤਕਾਨੇ਀ ਤਾਨਿ ਕਮ੍ਮਾਨਿ ਦੁਗ੍ਗਤਿਂ ਨਯਨ੍ਤੀਤਿ।

ਦੇਸਨਾ਀ਸਾਨੇ ਬਹੂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਾਦੀਨਿ ਪਾਪੁਣਿਂਸੂਤਿ।

ਤਿਸ੍ਸਤ੍ਥੇਰ਀ਤ੍ਥੁ ਤਤਿਯਂ।

੪. ਲਾਲੁਦਾਯਿਤ੍ਥੇਰ਀ਤ੍ਥੁ

ਅਸਜ੍ਝਾਯਮਲਾਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤ਀ਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਲਾਲੁਦਾਯਿਤ੍ਥੇਰਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਸਾ਀ਤ੍ਥਿਯਂ ਕਿਰ ਪਞ੍ਚਕੋਟਿਮਤ੍ਤਾ ਅਰਿਯਸਾ਀ਕਾ ਵਸਨ੍ਤਿ, ਦ੍਀ੇ ਕੋਟਿਮਤ੍ਤਾ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਾ ਵਸਨ੍ਤਿ। ਤੇਸੁ ਅਰਿਯਸਾ਀ਕਾ ਪੁਰੇਭਤ੍ਤਂ ਦਾਨਂ ਦਤ੍਀ਾ ਪਚ੍ਛਾਭਤ੍ਤਂ ਸਪ੍ਪਿਤੇਲਮਧੁਫਾਣਿਤ਀ਤ੍ਥਾਦੀਨਿ ਗਹੇਤ੍਀ਾ ਵਿਹਾਰਂ ਗਨ੍ਤ੍਀ਾ ਧਮ੍ਮਕਥਂ ਸੁਣਨ੍ਤਿ। ਧਮ੍ਮਂ ਸੁਤ੍਀ਾ ਗਮਨਕਾਲੇ ਚ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨਾਨਂ ਗੁਣਕਥਂ ਕਥੇਨ੍ਤਿ। ਉਦਾਯਿਤ੍ਥੇਰੋ ਤੇਸਂ ਕਥਂ ਸੁਤ੍਀ਾ ‘‘ਏਤੇਸਂ ਤਾ਀ ਧਮ੍ਮਂ ਸੁਤ੍਀ਾ ਤੁਮ੍ਹੇ ਏ਀ਂ ਕਥੇਥ, ਮਮ ਧਮ੍ਮਕਥਂ ਸੁਤ੍਀ਾ ਕਿਂ ਨੁ ਖੋ ਨ ਕਥੇਸ੍ਸਥਾ’’ਤਿ ਵਦਤਿ। ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਤਸ੍ਸ ਕਥਂ ਸੁਤ੍਀ਾ ‘‘ਅਯਂ ਏਕੋ ਧਮ੍ਮਕਥਿਕੋ ਭ਀ਿਸ੍ਸਤਿ, ਇਮਸ੍ਸਪਿ ਅਮ੍ਹੇਹਿ ਧਮ੍ਮਕਥਂ ਸੋਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ’’ਤਿ ਤੇ ਏਕਦਿ਀ਸਂ ਥੇਰਂ ਯਾਚਿਤ੍਀ਾ, ‘‘ਭਨ੍ਤੇ, ਅਜ੍ਜ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਧਮ੍ਮਸ੍ਸ਀ਨਦਿ਀ਸੋ’’ਤਿ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਦਾਨਂ ਦਤ੍਀ਾ, ‘‘ਭਨ੍ਤੇ, ਤੁਮ੍ਹੇ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਦਿ਀ਾ ਧਮ੍ਮਕਥਂ ਕਥੇਯਜਾਥਾ’’ਤਿ ਆਹਂਸੁ। ਸੋਪਿ ਤੇਸਂ ਅਧਿ਀ਾਸੇਸਿ।

ਤੇਹਿ ਧਮ੍ਮਸ੍ਸ਀ਨ਀ੇਲਾਯ ਆਗਨ੍ਤ੍਀ਾ, ‘‘ਭਨ੍ਤੇ, ਨੋ ਧਮ੍ਮਂ ਕਥੇਥਾ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਲਾਲੁਦਾਯਿਤ੍ਥੇਰੋ ਆਸਨੇ ਨਿਸੀਦਿਤ੍਀ਾ ਚਿਤ੍ਤਬੀਜਨਿਂ ਗਹੇਤ੍਀ਾ ਚਾਲੇਨ੍ਤੋ ਏਕਮ੍ਪਿ ਧਮ੍ਮਪਦਂ ਅਦਿਸ੍਀ਾ ‘‘ਅਹਂ ਸਰਭਞ੍ਞਂ ਭਣਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਅਞ੍ਞੋ ਧਮ੍ਮਕਥਂ ਕਥੇਤੂ’’ਤਿ ਵਤ੍਀ਾ ਓਤਰਿ। ਤੇ ਅਞ੍ਞੇਨ ਧਮ੍ਮਕਥਂ ਕਥਾਪੇਤ੍਀ਾ ਸਰਭਾਣਤ੍ਥਾਯ ਪੁਨ ਤਂ ਆਸਨਂ ਆਰੋਪਯਿਂਸੁ। ਸੋ ਪੁਨਪਿ ਕਿਞ੍ਚਿ ਅਦਿਸ੍਀ਾ ‘‘ਅਹਂ ਰਤ੍ਤਿਂ ਕਥੇਸ੍ਸਾਮਿ, ਅਞ੍ਞੋ ਸਰਭਞ੍ਞਂ ਭਣਤੂ’’ਤਿ ਵਤ੍਀ਾ ਆਸਨਾ ਓਤਰਿ। ਤੇ ਅਞ੍ਞੇਨ ਸਰਭਞ੍ਞਂ ਭਣਾਪੇਤ੍਀ਾ ਪੁਨ ਰਤ੍ਤਿਂ ਥੇਰਂ ਆਨਯਿਂਸੁ। ਸੋ ਰਤ੍ਤਿਮ੍ਪਿ ਕਿਞ੍ਚਿ ਅਦਿਸ੍਀ਾ ‘‘ਅਹਂ ਪਚ੍ਚੂਸਕਾਲੇ ਕਥੇਸ੍ਸਾਮਿ, ਰਤ੍ਤਿਂ ਅਞ੍ਞੋ ਕਥੇਤੂ’’ਤਿ ਵਤ੍਀ਾ ਓਤਰਿ। ਤੇ ਅਞ੍ਞੇਨ ਰਤ੍ਤਿਂ ਕਥਾਪੇਤ੍਀ਾ ਪੁਨ ਪਚ੍ਚੂਸੇ ਤਂ ਆਨਯਿਂਸੁ। ਸੋ ਪੁਨਪਿ ਕਿਞ੍ਚਿ ਨਾਦ੍ਦਸ। ਮਹਾਜਨੋ ਲੇਡ੍ਡੁਦਣ੍ਡਾਦੀਨਿ ਗਹੇਤ੍਀ਾ, ‘‘ਅਨ੍ਧਬਾਲ, ਤ੍਀ਂ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨਾਨਂ ਵਣ੍ਣੇ ਕਥਿਯਮਾਨੇ ਏ਀ਞ੍ਚੇ਀ਞ੍ਚ ਵਦੇਸਿ, ਇਦਾਨਿ ਕਸ੍ਮਾ ਨ ਕਥੇਸੀ’’ਤਿ ਸਨ੍ਤਜ੍ਜੇਤ੍਀ਾ ਪਲਾਯਨ੍ਤਂ ਅਨੁਬਨ੍ਧਿ। ਸੋ ਪਲਾਯਨ੍ਤੋ ਏਕਿਸ੍ਸਾ ਵਚ੍ਚਕੁਟਿਯਾ ਪਤਿ।

ਮਹਾਜਨੋ ਕਥਂ ਸਮੁਟ੍ਠਾਪੇਸਿ – ‘‘ਅਜ੍ਜ ਲਾਲੁਦਾਯੀ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨਾਨਂ ਗੁਣਕਥਾਯ ਪ਀ਤ੍ਤਮਾਨਾਯ ਉਸ੍ਸੂਯਨ੍ਤੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਧਮ੍ਮਕਥਿਕਭਾ਀ਂ ਪਕਾਸੇਤ੍਀ਾ ਮਨੁਸ੍ਸੇਹਿ ਸਕ੍ਕਾਰਂ ਕਤ੍਀ਾ ‘ਧਮ੍ਮਂ ਸੁਣੋਮਾ’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਚਤੁਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਆਸਨੇ ਨਿਸੀਦਿਤ੍਀ਾ ਕਥੇਤਬ੍ਬਯੁਤ੍ਤਕਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਅਪਸ੍ਸਨ੍ਤੋ ‘ਤ੍਀ਂ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਅਯਜੇਹਿ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨਤ੍ਥੇਰੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਯੁਗਗ੍ਗਾਹਂ ਗਣ੍ਹਾਸੀ’ਤਿ ਲੇਡ੍ਡੁਦਣ੍ਡਾਦੀਨਿ ਗਹੇਤ੍਀ਾ ਸਨ੍ਤਜ੍ਜੇਤ੍਀ਾ ਪਲਾਪਿਯਮਾਨੋ ਵਚ੍ਚਕੁਟਿਯਾ ਪਤਿਤੋ’’ਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਆਗਨ੍ਤ੍਀ਾ ‘‘ਕਾਯ ਨੁਤ੍ਥ, ਭਿਕ੍ਖ਀ੇ,

ਏਤਰਹਿ ਕਥਾਯ ਸਨ੍ਨਿਸਿਨ੍ਨਾ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ''ਇਮਾਯ ਨਾਮਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ''ਨ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਇਦਾਨੇਵ, ਪੁਬ੍ਬੇਪਿ ਏਸੋ ਗੂਥਕੂਪੇ ਨਿਮੁਗ੍ਗੋਯੇਵਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਅਤੀਤੰ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ –

''ਚਤੁਪ੍ਪਦੋ ਅਹੰ ਸਮ੍ਮ, ਤ੍ਵਮ੍ਪਿ ਸਮ੍ਮ ਚਤੁਪ੍ਪਦੋ।
ਏਹਿ ਸਮ੍ਮ ਨਿਵਤ੍ਤਸ੍ਸੁ, ਕਿਂ ਨੁ ਭੀਤੋ ਪਲਾਯਸਿ॥

''ਅਸੁਚਿਪੂਤਿਲੋਮੋਸਿ, ਦੁਗ੍ਗਨ੍ਧੋ ਵਾਸਿ ਸੂਕਰ।
ਸਚੇ ਯੁਜ੍ਝਿਤੁਕਾਮੋਸਿ, ਜਯਂ ਸਮ੍ਮ ਦਦਾਮਿ ਤੇ''ਤਿ॥ (ਜਾ॰ ੧.੨.੫-੬) –

ਇਮਂ **ਜਾਤਕਂ** ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਤ੍ਵਾ ਕਥੇਸਿ। ਤਦਾ ਸੀਹੋ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤੋ ਅਹੋਸਿ, ਸੂਕਰੋ ਲਾਲੁਦਾਯੀਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ, ''ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਲਾਲੁਦਾਯਿਨਾ ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਕੋਵ ਧਮ੍ਮੋ ਉਗ੍ਗਹਿਤੋ, ਸਜ੍ਝਾਯਂ ਪਨ ਨੇਵ ਅਕਾਸਿ, ਕਿਞ੍ਚਿ ਪਰਿਯਤ੍ਤਿਂ ਉਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸਾ ਅਸਜ੍ਝਾਯਕਰਣਂ ਮਲਮੇਵਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

੨੪੧.''ਅਸਜ੍ਝਾਯਮਲਾ ਮਨ੍ਤਾ, ਅਨੁਟ੍ਠਾਨਮਲਾ ਘਰਾ।
ਮਲਂ ਵਣ੍ਣਸ੍ਸ ਕੋਸਜ੍ਜਂ, ਪਮਾਦੋ ਰਕ੍ਖਤੋ ਮਲ''ਨ੍ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਅਸਜ੍ਝਾਯਮਲਾ**ਤਿ ਯਾਕਾਚਿ ਪਰਿਯਤ੍ਤਿ ਵਾ ਸਿਪ੍ਪਂ ਵਾ ਯਸ੍ਮਾ ਅਸਜ੍ਝਾਯਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਨਨੁਯੁਞ੍ਜਨ੍ਤਸ੍ਸ ਵਿਨਸ੍ਸਤਿ ਵਾ ਨਿਰਨ੍ਤਰਂ ਵਾ ਨ ਉਪਟ੍ਠਾਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ''ਅਸਜ੍ਝਾਯਮਲਾ ਮਨ੍ਤਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਯਸ੍ਮਾ ਪਨ ਘਰਾਵਾਸਂ ਵਸਨ੍ਤਸ੍ਸ ਉਟ੍ਠਾਯੁਟ੍ਠਾਯ ਜਿਣ੍ਣਪਟਿਸਙ੍ਖਰਣਾਦੀਨਿ ਅਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਘਰਂ ਨਾਮ ਵਿਨਸ੍ਸਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ **''ਅਨੁਟ੍ਠਾਨਮਲਾ ਘਰਾ''**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਯਸ੍ਮਾ ਗਿਹਿਸ੍ਸ ਵਾ ਪਬ੍ਬਜਿਤਸ੍ਸ ਵਾ ਕੋਸਜ੍ਜਵਸੇਨ ਸਰੀਰਪਟਿਜਗ੍ਗਨਂ ਵਾ ਪਰਿਕ੍ਖਾਰਪਟਿਜਗ੍ਗਨਂ ਵਾ ਅਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਕਾਯੋ ਦੁਬ੍ਬਣ੍ਣੋ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ **''ਮਲਂ ਵਣ੍ਣਸ੍ਸ ਕੋਸਜ੍ਜ''**ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਯਸ੍ਮਾ ਗਾਵੋ ਰਕ੍ਖਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਮਾਦਵਸੇਨ ਨਿਦ੍ਦਾਯਨ੍ਤਸ੍ਸ ਵਾ ਕੀਲਨ੍ਤਸ੍ਸ ਵਾ ਤਾ ਗਾਵੋ ਅਤਿਤ੍ਥਪਕ੍ਖਨ੍ਦਨਾਦਿਨਾ ਵਾ ਵਾਲ਼ਮਿਗਚੋਰਾਦਿਉਪਦ੍ਦਵੇਨ ਵਾ ਪਰੇਸਂ ਸਾਲਿਖੇਤ੍ਤਾਦੀਨਿ ਓਤਰਿਤ੍ਵਾ ਖਾਦਨਵਸੇਨ ਵਿਨਾਸਂ ਆਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ, ਸਯਮ੍ਪਿ ਦਣ੍ਡਂ ਵਾ ਪਰਿਭਾਸਂ ਵਾ ਪਾਪੁਣਾਤਿ, ਪਬ੍ਬਜਿਤਂ ਵਾ ਪਨ ਛ ਦ੍ਵਾਰਾਨਿ ਅਰਕ੍ਖਨ੍ਤਂ ਪਮਾਦਵਸੇਨ ਕਿਲੇਸਾ ਓਤਰਿਤ੍ਵਾ ਸਾਸਨਾ ਚਾਵੇਨ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ **''ਪਮਾਦੋ ਰਕ੍ਖਤੋ ਮਲ''**ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਸੋ ਹਿਸ੍ਸ ਵਿਨਾਸਾਵਹਨੇਨ ਮਲਟ੍ਠਾਨਿਯਤ੍ਤਾ ਮਲਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਬਹੂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਾਦੀਨਿ ਪਾਪੁਣਿਂਸੂਤਿ।

ਲਾਲੁਦਾਯਿਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ ਚਤੁਤ੍ਥਂ।

੫. ਅਞ੍ਞਤਰਕੁਲਪੁਤ੍ਤਵਤ੍ਥੁ

ਮਲਿਤ੍ਥਿਯਾ ਦੁਚ੍ਚਰਿਤਨ੍ਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਵੇਲ਼ੁਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਅਞ੍ਞਤਰਂ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਤਸ੍ਸ ਕਿਰ ਸਮਾਨਜਾਤਿਕਂ ਕੁਲਕੁਮਾਰਿਕਂ ਆਨੇਸੁਂ। ਸਾ ਆਨੀਤਦਿਵਸਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਅਤਿਚਾਰਿਨੀ ਅਹੋਸਿ। ਸੋ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤੋ ਤਸ੍ਸਾ ਅਤਿਚਾਰੇਨ ਲਜ੍ਜਿਤੋ ਕਸ੍ਸਚਿ ਸਮ੍ਮੁਖੀਭਾਵਂ ਉਪਗਨ੍ਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੋ ਬੁਦ੍ਧੁਪਟ੍ਠਾਨਾਦੀਨਿ ਪਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਕਤਿਪਾਹਚ੍ਚਯੇਨ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ''ਕਿਂ, ਉਪਾਸਕ, ਨ ਦਿਸ੍ਸਸੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਤਮਤ੍ਥਂ ਆਰੋਚੇਸਿ। ਅਥ ਨਂ ਸਤ੍ਥਾ, ''ਉਪਾਸਕ, ਪੁਬ੍ਬੇਪਿ ਮਯਾ 'ਇਤ੍ਥਿਯੋ ਨਾਮ ਨਦੀਆਦਿਸਦਿਸਾ, ਤਾਸੁ ਪਣ੍ਡਿਤੇਨ ਕੋਧੋ ਨ ਕਾਤਬ੍ਬੋ'ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਤ੍ਵਂ ਪਨ ਭਵਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਤ੍ਤਾ ਨ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਸੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਤੇਨ ਯਾਚਿਤੋ –

‘‘ਯਥਾ ਨਦੀ ਚ ਪਨ੍ਥੋ ਚ, ਪਾਨਾਗਾਰਂ ਸਭਾ ਪਪਾ।
ਏਵਂ ਲੋਕਿਤ੍ਥਿਯੋ ਨਾਮ, ਵੇਲਾ ਤਾਸਂ ਨ ਵਿਜ੍ਜਤੀ’’ਤਿ॥ (ਜਾ॰ ੧.੧.੬੫; ੧.੧੨.੯) –

ਜਾਤਕਂ ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਤ੍ਵਾ, ‘‘ਉਪਾਸਕ, ਇਤ੍ਥਿਯਾ ਹਿ ਅਤਿਚਾਰਿਨਿਭਾਵੋ ਮਲਂ, ਦਾਨਂ ਦੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਮਚ੍ਛੇਰਂ ਮਲਂ, ਇਧਲੋਕਪਰਲੋਕੇਸੁ ਸਤ੍ਤਾਨਂ ਅਕੁਸਲਕਮ੍ਮਂ ਵਿਨਾਸਨਟ੍ਠੇਨ ਮਲਂ, ਅਵਿਜ੍ਜਾ ਪਨ ਸਬ੍ਬਮਲਾਨਂ ਉਤ੍ਤਮਮਲ’’ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮਾ ਗਾਥਾ ਅਭਾਸਿ –

੨੪੨.‘‘ਮਲਿਤ੍ਥਿਯਾ ਦੁਚ੍ਚਰਿਤਂ, ਮਚ੍ਛੇਰਂ ਦਦਤੋ ਮਲਂ।
ਮਲਾ ਵੇ ਪਾਪਕਾ ਧਮ੍ਮਾ, ਅਸ੍ਮਿਂ ਲੋਕੇ ਪਰਮ੍ਹਿ ਚ॥

੨੪੩.‘‘ਤਤੋ ਮਲਾ ਮਲਤਰਂ, ਅਵਿਜ੍ਜਾ ਪਰਮਂ ਮਲਂ।
ਏਤਂ ਮਲਂ ਪਹਨ੍ਤ੍ਵਾਨ, ਨਿਮ੍ਮਲਾ ਹੋਥ ਭਿਕ੍ਖਵੋ’’ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਦੁਚ੍ਚਰਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਅਤਿਚਾਰੋ। ਅਤਿਚਾਰਿਨਿਞ੍ਹਿ ਇਤ੍ਥਿਂ ਸਾਮਿਕੋਪਿ ਗੇਹਾ ਨੀਹਰਤਿ, ਮਾਤਾਪਿਤੂਨਂ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਤਮ੍ਪਿ ‘‘ਤ੍ਵਂ ਕੁਲਸ੍ਸ ਅਗਾਰਵਭੂਤਾ, ਅਕ੍ਖੀਹਿਪਿ ਨ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਾ’’ਤਿ ਤਂ ਨੀਹਰਨ੍ਤਿ। ਸਾ ਅਨਾਥਾ ਵਿਚਰਨ੍ਤੀ ਮਹਾਦੁਕ੍ਖਂ ਪਾਪੁਣਾਤਿ। ਤੇਨਸ੍ਸਾ ਦੁਚ੍ਚਰਿਤਂ ‘‘ਮਲ’’ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਦਦਤੋ**ਤਿ ਦਾਯਕਸ੍ਸ। ਯਸ੍ਸ ਹਿ ਖੇਤ੍ਤਕਸਨਕਾਲੇ ‘‘ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਖੇਤ੍ਤੇ ਸਮ੍ਪਨ੍ਨੇ ਸਲਾਕਭਤ੍ਤਾਦੀਨਿ ਦਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਨਿਪ੍ਫਨ੍ਨੇ ਸਸ੍ਸੇਪਿ ਮਚ੍ਛੇਰਂ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਚਾਗਚਿਤ੍ਤਂ ਨਿਵਾਰੇਤਿ, ਸੋ ਮਚ੍ਛੇਰਵਸੇਨ ਚਾਗਚਿਤ੍ਤੇ ਅਵਿਰੂਹਨ੍ਤੇ ਮਨੁਸ੍ਸਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਦਿਬ੍ਬਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਨਿਬ੍ਬਾਨਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਨ੍ਤਿ ਤਿਸ੍ਸੋ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਯੋ ਨ ਲਭਤਿ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ – ‘‘**ਮਚ੍ਛੇਰਂ ਦਦਤੋ ਮਲ**’’ਨ੍ਤਿ। ਸੇਸੇਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। **ਪਾਪਕਾ ਧਮ੍ਮਾ**ਤਿ ਅਕੁਸਲਧਮ੍ਮਾ ਪਨ ਇਧਲੋਕੇ ਚ ਪਰਲੋਕੇ ਚ ਮਲਮੇਵ।

ਤਤੋਤਿ ਹੇਟ੍ਠਾ ਵੁਤ੍ਤਮਲਤੋ। **ਮਲਤਰ**ਨ੍ਤਿ ਅਤਿਰੇਕਮਲਂ ਵੋ ਕਥੇਮੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਅਵਿਜ੍ਜਾ**ਤਿ ਅਟ੍ਠਵਤ੍ਥੁਕਂ ਅਞ੍ਞਾਣਮੇਵ ਪਰਮਂ ਮਲਂ। **ਪਹਨ੍ਤ੍ਵਾਨਾ**ਤਿ ਏਤਂ ਮਲਂ ਜਹਿਤ੍ਵਾ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਤੁਮ੍ਹੇ ਨਿਮ੍ਮਲਾ ਹੋਥਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਬਹੂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਾਦੀਨਿ ਪਾਪੁਣਿਂਸੂਤਿ।

ਅਞ੍ਞਤਰਕੁਲਪੁਤ੍ਤਵਤ੍ਥੁ ਪਞ੍ਚਮਂ।

੬. ਚੂਲ਼ਸਾਰਿਵਤ੍ਥੁ

ਸੁਜੀਵਨ੍ਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਚੂਲ਼ਸਾਰਿਂ ਨਾਮ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਸਦ੍ਧਿਵਿਹਾਰਿਕਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਸੋ ਕਿਰ ਏਕਦਿਵਸੇ ਵੇਜ੍ਜਕਮ੍ਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਪਣੀਤਭੋਜਨਂ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਆਦਾਯ ਨਿਕ੍ਖਮਨ੍ਤੋ ਅਨ੍ਤਰਾਮਗ੍ਗੇ ਥੇਰਂ ਦਿਸ੍ਵਾ, ‘‘ਭਨ੍ਤੇ, ਇਦਂ ਮਯਾ ਵੇਜ੍ਜਕਮ੍ਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਲਦ੍ਧਂ, ਤੁਮ੍ਹੇ ਅਞ੍ਞਤ੍ਥ ਏਵਰੂਪਂ ਭੋਜਨਂ ਨ ਲਭਿਸ੍ਸਥ, ਇਮਂ ਭੁਞ੍ਜਥ, ਅਹਂ ਤੇ ਵੇਜ੍ਜਕਮ੍ਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਨਿਚ੍ਚਕਾਲਂ ਏਵਰੂਪਂ ਆਹਾਰਂ ਆਹਰਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਆਹ। ਥੇਰੋ ਤਸ੍ਸ ਵਚਨਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਤੁਣ੍ਹੀਭੂਤੋਵ ਪਕ੍ਕਾਮਿ। ਭਿਕ੍ਖੂ ਵਿਹਾਰਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥੁ ਤਮਤ੍ਥਂ ਆਰੋਚੇਸੁਂ। ਸਤ੍ਥਾ, ‘‘ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਹਿਰਿਕੋ ਨਾਮ ਪਗਬ੍ਭੋ ਕਾਕਸਦਿਸੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਏਕਵੀਸਤਿਵਿਧਾਯ ਅਨੇਸਨਾਯ ਠਤ੍ਵਾ ਸੁਖਂ ਜੀਵਤਿ, ਹਿਰਿਓਤ੍ਤਪ੍ਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ ਪਨ ਦੁਕ੍ਖਂ ਜੀਵਤੀ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮਾ ਗਾਥਾ ਅਭਾਸਿ –

੨੪੪.‘‘ਸੁਜੀਵਂ ਅਹਿਰਿਕੇਨ, ਕਾਕਸੂਰੇਨ ਧਂਸਿਨਾ।
ਪਕ੍ਖਨ੍ਦਿਨਾ ਪਗਬ੍ਭੇਨ, ਸਂਕਿਲਿਟ੍ਠੇਨ ਜੀਵਿਤਂ॥

੨੪੫.‘‘ਹਿਰੀਮਤਾ ਚ ਦੁਜ੍ਜੀਵਂ, ਨਿਚ੍ਚਂ ਸੁਚਿਗਵੇਸਿਨਾ।

ਅਲੀਨੇਨਾਪ੍ਪਗਬ੍ਭੇਨ, ਸੁਦ੍ਧਾਜੀਵ◌ੇਨ ਪਸ੍ਸਤਾ''ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਅਹਿਰਿਕੇਨਾ**ਤਿ ਛਿਨ੍ਨਹਿਰੋਤ੍ਤਪ੍ਪਕੇਨ। ਏਵਰੂਪੇਨ ਹਿ ਅਮਾਤਰਮੇਵ ''ਮਾਤਾ ਮੇ''ਤਿ ਅਪਿਤਾਦਯੋ ਏਵ ਚ ''ਪਿਤਾ ਮੇ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਵਤ੍ਵ◌ਾ ਏਕਵ◌ੀਸਤਿਵ◌ਿਧਾਯ ਅਨੇਸਨਾਯ ਪਤਿਟ੍ਠਾਯ ਸੁਖੇਨ ਜੀਵਤੁੰ ਸਕ੍ਕਾ। **ਕਾਕਸੂਰੇਨਾ**ਤਿ ਸੂਰਕਾਕਸਦਿਸੇਨ। ਯਥਾ ਹਿ ਸੂਰਕਾਕੋ ਕੁਲਘਰੇਸੁ ਯਾਗੁਆਦੀਨਿ ਗਣ੍ਹਿਤੁਕਾਮੋ ਭਿਤ੍ਤਿਆਦੀਸੁ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵ◌ਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਓਲੋਕਨਭਾਵ◌ੰ ਞਤ੍ਵ◌ਾ ਅਨੋਲੋਕੇਨ੍ਤੇ ਵ◌ਿਯ ਅਞ੍ਞਵ◌ਿਹਿਤਕੋ ਵ◌ਿਯ ਨਿਦ੍ਦਾਯਨ੍ਤੋ ਵ◌ਿਯ ਚ ਹੁਤ੍ਵ◌ਾ ਮਨੁਸ੍ਸਾਨੰ ਪਮਾਦੰ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤ੍ਵ◌ਾ ਅਨੁਪਤਿਤ੍ਵ◌ਾ ''ਸੂਸੂ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤੇਸੁਯੇਵ ਭਾਜਨਤੋ ਮੁਖਪੂਰੰ ਗਹੇਤ੍ਵ◌ਾ ਪਲਾਯਤਿ, ਏਵਮੇਵ◌ੰ ਅਹਿਰਿਕਪੁਗ੍ਗਲੋਪਿ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਸਦ੍ਧਿੰ ਗਾਮੰ ਪਵ◌ਿਸਿਤ੍ਵ◌ਾ ਯਾਗੁਭਤ੍ਤਟ੍ਠਾਨਾਦੀਨਿ ਵਵਤ੍ਥਪੇਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਭਿਕ੍ਖੂ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਿਤ੍ਵ◌ਾ ਯਾਪਨਮਤ੍ਤੰ ਆਦਾਯ ਆਸਨਸਾਲੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵ◌ਾ ਪਚ੍ਚਵ◌ੇਕ੍ਖਨ੍ਤਾ ਯਾਗੁੰ ਪਿਵ◌ਿਤ੍ਵ◌ਾ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨੰ ਮਨਸਿ ਕਰੋਨ੍ਤਿ ਸਜ੍ਝਾਯਨ੍ਤਿ ਆਸਨਸਾਲੰ ਸਮ੍ਮਜ੍ਜਨ੍ਤਿ। ਅਯੰ ਪਨ ਅਕਤ੍ਵ◌ਾ ਗਾਮਾਭਿਮੁਖੋਵ ਹੋਤਿ।

ਸੋ ਹਿ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ''ਪਸ੍ਸਥਿਮ''ਨ੍ਤਿ ਓਲੋਕਿਯਮਾਨੋਪਿ ਅਨੋਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਵ◌ਿਯ ਅਞ੍ਞਵ◌ਿਹਿਤੋ ਵ◌ਿਯ ਨਿਦ੍ਦਾਯਨ੍ਤੋ ਵ◌ਿਯ ਗਣ੍ਠਿਕੰ ਪਟਿਮੁਞ੍ਚਨ੍ਤੋ ਵ◌ਿਯ ਚੀਵਰੰ ਸੰਵ◌ਿਦਹਨ੍ਤੋ ਵ◌ਿਯ ਹੁਤ੍ਵ◌ਾ ''ਅਸੁਕੰ ਨਾਮ ਮੇ ਕਮ੍ਮੰ ਅਤ੍ਥੀ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤੋ ਉਟ੍ਠਾਯਾਸਨਾ ਗਾਮੰ ਪਵ◌ਿਸਿਤ੍ਵ◌ਾ ਪਾਤੋਵ ਵਵਤ੍ਥਪਿਤਗੇਹੇਸੁ ਅਞ੍ਞਤਰੰ ਗੇਹੰ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵ◌ਾ ਘਰਮਾਨੁਸਕੇਸੁ ਥੋਕੰ ਕਵ◌ਾਟੰ ਪਿਧਾਯ ਦ੍ਵ◌ਾਰੇ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵ◌ਾ ਕਨ੍ਤਨ੍ਤੇਸੁਪਿ ਏਕੇਨ ਹਤ੍ਥੇਨ ਕਵ◌ਾਟੰ ਪਣਾਮੇਤ੍ਵ◌ਾ ਅਨ੍ਤੋ ਪਵ◌ਿਸਤਿ। ਅਥ ਨੰ ਦਿਸ੍ਵ◌ਾ ਅਕਾਮਕਾਪਿ ਆਸਨੇ ਨਿਸੀਦਾਪੇਤ੍ਵ◌ਾ ਯਾਗੁਆਦੀਸੁ ਯੰ ਅਤ੍ਥਿ, ਤੰ ਦੇਨ੍ਤਿ। ਸੋ ਯਾਵਦਤ੍ਥੰ ਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵ◌ਾ ਅਵਸੇਸੰ ਪਤ੍ਤੇਨਾਦਾਯ ਪਕ੍ਕਮਤਿ। ਅਯੰ ਕਾਕਸੂਰੋ ਨਾਮ। ਏਵਰੂਪੇਨ ਅਹਿਰਿਕੇਨ ਸੁਜੀਵਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਧੰਸਿਨਾਤਿ ''ਅਸੁਕਤ੍ਥੇਰੋ ਨਾਮ ਅਪ੍ਪਿਚ੍ਛੋ''ਤਿਆਦੀਨਿ ਵਦਨ੍ਤੇਸੁ – ''ਕਿੰ ਪਨ ਮਯੰ ਨ ਅਪ੍ਪਿਚ੍ਛਾ''ਤਿਆਦਿਵਚਨੇਨ ਪਰੇਸੰ ਗੁਣਧੰਸਨਤਾਯ ਧੰਸਿਨਾ। ਤਥਾਰੂਪਸ੍ਸ ਵਚਨੰ ਸੁਤ੍ਵ◌ਾ ''ਅਯਮ੍ਪਿ ਅਪ੍ਪਿਚ੍ਛਤਾਦਿਗੁਣੇ ਯੁਤ੍ਤੋ''ਤਿ ਮਞ੍ਞਮਾਨਾ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਦਾਤਬ੍ਬੰ ਮਞ੍ਞਨ੍ਤਿ। ਸੋ ਪਨ ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਵ◌ਿਞ੍ਞੂਪੁਰਿਸਾਨੰ ਚਿਤ੍ਤੰ ਆਰਾਧੇਤੁੰ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੋ ਤਮ੍ਹਾਪਿ ਲਾਭਾ ਪਰਿਹਾਯਤਿ। ਏਵ◌ੰ ਧੰਸਿਪੁਗ੍ਗਲੋ ਅਤ੍ਤਨੋਪਿ ਪਰਸ੍ਸਪਿ ਲਾਭੰ ਨਾਸੇਤਿਯੇਵ।

ਪਕ੍ਖਨ੍ਦਿਨਾਤਿ ਪਕ੍ਖਨ੍ਦਚਾਰਿਨਾ। ਪਰੇਸੰ ਕਿਚ੍ਚਾਨਿਪਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕਿਚ੍ਚਾਨਿ ਵ◌ਿਯ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ ਪਾਤੋਵ ਭਿਕ੍ਖੂਸੁ ਚੇਤਿਯਙ੍ਗਣਾਦੀਸੁ ਵਤ੍ਤੰ ਕਤ੍ਵ◌ਾ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਮਨਸਿਕਾਰੇਨ ਥੋਕੰ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵ◌ਾ ਉਟ੍ਠਾਯ ਗਾਮੰ ਪਵ◌ਿਸਨ੍ਤੇਸੁ ਮੁਖੰ ਧੋਵ◌ਿਤ੍ਵ◌ਾ ਪਣ੍ਡੁਕਾਸਾਵਪਾਰੁਪਨਅਕ੍ਖਿਅਞ੍ਜਨਸੀਸਮਕ੍ਖਨਾਦੀਹਿ ਅਤ੍ਤਭਾਵ◌ੰ ਮਣ੍ਡੇਤ੍ਵ◌ਾ ਸਮ੍ਮਜ੍ਜਨ੍ਤੋ ਵ◌ਿਯ ਦ੍ਵ◌ੇ ਤਯੋ ਸਮ੍ਮਜ੍ਜਨਿਪਹਾਰੇ ਦਤ੍ਵ◌ਾ ਦ੍ਵ◌ਾਰਕੋਟ੍ਠਕਾਭਿਮੁਖੋ ਹੋਤਿ। ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਪਾਤੋਵ ''ਚੇਤਿਯੰ ਵਨ੍ਦਿਸ੍ਸਾਮ, ਮਾਲਾਪੂਜੰ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਆਗਤਾ ਤੰ ਦਿਸ੍ਵ◌ਾ ''ਅਯੰ ਵ◌ਿਹਾਰੋ ਇਮੰ ਦਹਰੰ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਪਟਿਜਗ੍ਗਨੰ ਲਭਤਿ, ਇਮੰ ਮਾ ਪਮਜ੍ਜਿਤ੍ਥਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵ◌ਾ ਤਸ੍ਸ ਦਾਤਬ੍ਬੰ ਮਞ੍ਞਨ੍ਤਿ। ਏਵਰੂਪੇਨ ਪਕ੍ਖਨ੍ਦਿਨਾਪਿ ਸੁਜੀਵ◌ੰ। **ਪਗਬ੍ਭੇਨਾ**ਤਿ ਕਾਯਪਾਗਬ੍ਭਿਯਾਦੀਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੇਨ। **ਸੰਕਿਲਿਟ੍ਠੇਨ ਜੀਵ◌ਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਏਵ◌ੰ ਜੀਵ◌ਿਕੰ ਕਪ੍ਪੇਤ੍ਵ◌ਾ ਜੀਵਨ੍ਤੇਨ ਹਿ ਪੁਗ੍ਗਲੇਨ ਸੰਕਿਲਿਟ੍ਠੇਨ ਹੁਤ੍ਵ◌ਾ ਜੀਵ◌ਿਤੰ ਨਾਮ ਹੋਤਿ, ਤੰ ਦੁਜ੍ਜੀਵ◌ਿਤੰ ਪਾਪਮੇਵ◌ਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਹਿਰੀਮਤਾ ਚਾਤਿ ਹਿਰੋਤ੍ਤਪ੍ਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨੇਨ ਪੁਗ੍ਗਲੇਨ ਦੁਜ੍ਜੀਵ◌ੰ। ਸੋ ਹਿ ਅਮਾਤਾਦਯੋਵ ''ਮਾਤਾ ਮੇ''ਤਿਆਦੀਨਿ ਅਵਤ੍ਵ◌ਾ ਅਧਮ੍ਮਿਕੇ ਪਚ੍ਚਯੇ ਗੂਥੰ ਵ◌ਿਯ ਜਿਗੁਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਧਮ੍ਮੇਨ ਸਮੇਨ ਪਰਿਯੇਸਨ੍ਤੋ ਸਪਦਾਨੰ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਿਤ੍ਵ◌ਾ ਜੀਵ◌ਿਕੰ ਕਪ੍ਪੇਨ੍ਤੋ ਲੂਖੰ ਜੀਵ◌ਿਕੰ ਜੀਵਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਸੁਚਿਗਵ◌ੇਸਿਨਾ**ਤਿ ਸੁਚੀਨਿ ਕਾਯਕਮ੍ਮਾਦੀਨਿ ਗਵ◌ੇਸਨ੍ਤੇਨ। **ਅਲੀਨੇਨਾ**ਤਿ ਜੀਵ◌ਿਤਵ◌ੁਤ੍ਤਿਮਨਲ੍ਲੀਨੇਨ। **ਸੁਦ੍ਧਾਜੀਵ◌ੇਨ ਪਸ੍ਸਤਾ**ਤਿ ਏਵਰੂਪੋ ਹਿ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਸੁਦ੍ਧਾਜੀਵ◌ੋ ਨਾਮ ਹੋਤਿ। ਤੇਨ ਏਵ◌ੰ ਸੁਦ੍ਧਾਜੀਵ◌ੇਨ ਤਮੇਵ ਸੁਦ੍ਧਾਜੀਵ◌ੰ ਸਾਰਤੋ ਪਸ੍ਸਤਾ ਲੂਖਜੀਵ◌ਿਤਵਸੇਨ ਦੁਜ੍ਜੀਵ◌ੰ ਹੋਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਬਹੂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਾਦੀਨਿ ਪਾਪੁਣਿਂਸੂਤਿ।

ਚੂਲ਼ਸਾਰਿਵਤ੍ਥੁ ਛਟ੍ਠਂ।

੭. ਪਞ੍ਚਉਪਾਸਕਵਤ੍ਥੁ

ਯੋ ਪਾਣਨ੍ਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਪਞ੍ਚ ਉਪਾਸਕੇ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਤੇਸੁ ਹਿ ਏਕੋ ਪਾਣਾਤਿਪਾਤਾਵੇਰਮਣਿਸਿਕ੍ਖਾਪਦਮੇਵ ਰਕ੍ਖਤਿ, ਇਤਰੇ ਇਤਰਾਨਿ। ਤੇ ਏਕਦਿਵਸਂ ''ਅਹਂ ਦੁਕ੍ਕਰਂ ਕਰੋਮਿ, ਦੁਕ੍ਕਰਂ ਰਕ੍ਖਾਮੀ''ਤਿ ਵਿਵਾਦਾਪਨ੍ਨਾ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਤਮਤ੍ਥਂ ਆਰੋਚੇਸੁਂ। ਸਤ੍ਥਾ ਤੇਸਂ ਕਥਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਏਕਸੀਲਮ੍ਪਿ ਕਨਿਟ੍ਠਕਂ ਅਕਤ੍ਵਾ ''ਸਬ੍ਬਾਨੇਵ ਦੁਰਕ੍ਖਾਨੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮਾ ਗਾਥਾ ਅਭਾਸਿ –

੨੪੬.''ਯੋ ਪਾਣਮਤਿਪਾਤੇਤਿ, ਮੁਸਾਵਾਦਞ੍ਚ ਭਾਸਤਿ।
ਲੋਕੇ ਅਦਿਨ੍ਨਮਾਦਿਯਤਿ, ਪਰਦਾਰਞ੍ਚ ਗਚ੍ਛਤਿ॥

੨੪੭.''ਸੁਰਾਮੇਰਯਪਾਨਞ੍ਚ , ਯੋ ਨਰੋ ਅਨੁਯੁਞ੍ਜਤਿ।
ਇਧੇਵ ਮੇਸੋ ਲੋਕਸ੍ਮਿਂ, ਮੂਲਂ ਖਣਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ॥

੨੪੮.''ਏਵਂ ਭੋ ਪੁਰਿਸ ਜਾਨਾਹਿ, ਪਾਪਧਮ੍ਮਾ ਅਸਞ੍ਞਤਾ।
ਮਾ ਤਂ ਲੋਭੋ ਅਧਮ੍ਮੋ ਚ, ਚਿਰਂ ਦੁਕ੍ਖਾਯ ਰਨ੍ਧਯੁ''ਨ੍ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਯੋ ਪਾਣਮਤਿਪਾਤੇਤੀ**ਤਿ ਯੋ ਸਾਹਤ੍ਥਿਕਾਦੀਸੁ ਛਸੁ ਪਯੋਗੇਸੁ ਏਕਪਯੋਗੇਨਾਪਿ ਪਰਸ੍ਸ ਜੀਵਿਤਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਂ ਉਪਚ੍ਛਿਨ੍ਦਤਿ। **ਮੁਸਾਵਾਦ**ਨ੍ਤਿ ਪਰੇਸਂ ਅਤ੍ਥਭਞ੍ਜਨਕਂ ਮੁਸਾਵਾਦਞ੍ਚ ਭਾਸਤਿ। **ਲੋਕੇ ਅਦਿਨ੍ਨਮਾਦਿਯਤੀ**ਤਿ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸਤ੍ਤਲੋਕੇ ਥੇਯ੍ਯਾਵਹਾਰਾਦੀਸੁ ਏਕੇਨਪਿ ਅਵਹਾਰੇਨ ਪਰਪਰਿਗ੍ਗਹਿਤਂ ਆਦਿਯਤਿ। **ਪਰਦਾਰਞ੍ਚ ਗਚ੍ਛਤੀ**ਤਿ ਪਰਸ੍ਸ ਰਕ੍ਖਿਤਗੋਪਿਤੇਸੁ ਭਣ੍ਡੇਸੁ ਅਪਰਜ੍ਝਨ੍ਤੋ ਉਪ੍ਪਥਚਾਰਂ ਚਰਤਿ। **ਸੁਰਾਮੇਰਯਪਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਯਸ੍ਸ ਕਸ੍ਸਚਿ ਸੁਰਾਯ ਚੇਵ ਮੇਰਯਸ੍ਸ ਚ ਪਾਨਂ। **ਅਨੁਯੁਞ੍ਜਤੀ**ਤਿ ਸੇਵਤਿ ਬਹੁਲੀਕਰੋਤਿ। **ਮੂਲਂ ਖਣਤੀ**ਤਿ ਤਿਟ੍ਠਤੁ ਪਰਲੋਕੋ, ਸੋ ਪਨ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਇਧ ਲੋਕਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਯੇਨ ਖੇਤ੍ਤਵਤ੍ਥੁਆਦਿਨਾ ਮੂਲੇਨ ਪਤਿਟ੍ਠਪੇਯ੍ਯ, ਤਮ੍ਪਿ ਅਟ੍ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਵਾ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਵਾ ਸੁਰਂ ਪਿਵਨ੍ਤੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਮੂਲਂ ਖਣਤਿ, ਅਨਾਥੋ ਕਪਣੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਵਿਚਰਤਿ। **ਏਵਂ, ਭੋ**ਤਿ ਪਞ੍ਚਦੁਸ੍ਸੀਲਜਕਮ੍ਮਕਾਰਕਂ ਪੁਗ੍ਗਲਂ ਆਲਪਤਿ। **ਪਾਪਧਮ੍ਮਾ**ਤਿ ਲਾਮਕਧਮ੍ਮਾ। **ਅਸਞ੍ਞਤਾ**ਤਿ ਕਾਯਸਞ੍ਞਤਾਦਿਰਹਿਤਾ। ਅਚੇਤਸਾਤਿਪਿ ਪਾਠੋ, ਅਚਿਤ੍ਤਕਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਲੋਭੋ ਅਧਮ੍ਮੋ ਚਾ**ਤਿ ਲੋਭੋ ਚੇਵ ਦੋਸੋ ਚ। ਉਭਯਮ੍ਪਿ ਹੇਤਂ ਅਕੁਸਲਮੇਵ। **ਚਿਰਂ ਦੁਕ੍ਖਾਯ ਰਨ੍ਧਯੁ**ਨ੍ਤਿ ਚਿਰਕਾਲਂ ਨਿਰਯਦੁਕ੍ਖਾਦੀਨਂ ਅਤ੍ਥਾਯ ਤਂ ਏਤੇ ਧਮ੍ਮਾ ਮਾ ਰਨ੍ਧੇਨ੍ਤੁ ਮਾ ਮਤ੍ਥੇਨ੍ਤੂਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਤੇ ਪਞ੍ਚ ਉਪਾਸਕਾ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਹਿਂਸੁ, ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਾਨਮ੍ਪਿ ਸਾਤ੍ਥਿਕਾ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾ ਅਹੋਸੀਤਿ।

ਪਞ੍ਚਉਪਾਸਕਵਤ੍ਥੁ ਸਤ੍ਤਮਂ।

੮. ਤਿਸ੍ਸਦਹਰਵਤ੍ਥੁ

ਦਦਾਤਿ ਵੇਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਤਿਸ੍ਸਦਹਰਂ ਨਾਮ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਸੋ ਕਿਰ ਅਨਾਥਪਿਣ੍ਡਿਕਸ੍ਸ ਗਹਪਤਿਨੋ ਵਿਸਾਖਾਯ ਉਪਾਸਿਕਾਯਾਤਿ ਪਞ੍ਚਨ੍ਨਂ ਅਰਿਯਸਾਵਕਕੋਟੀਨਂ ਦਾਨਂ ਨਿਨ੍ਦਨ੍ਤੋ ਵਿਚਰਿ, ਅਸਦਿਸਦਾਨਮ੍ਪਿ ਨਿਨ੍ਦਿਯੇਵ। ਤੇਸਂ ਤੇਸਂ ਦਾਨਗ੍ਗੇ ਸੀਤਲਂ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ''ਸੀਤਲ''ਨ੍ਤਿ ਨਿਨ੍ਦਿ, ਉਣ੍ਹਂ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ''ਉਣ੍ਹ''ਨ੍ਤਿ ਨਿਨ੍ਦਿ। ਅਪ੍ਪਂ ਦੇਨ੍ਤੇਪਿ ''ਕਿਂ ਇਮੇ ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਕਂ ਦੇਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਨਿਨ੍ਦਿ, ਬਹੁਂ ਦੇਨ੍ਤੇਪਿ ''ਇਮੇਸਂ ਗੇਹੇ ਠਪਨਟ੍ਠਾਨਂ ਮਞ੍ਞੇ ਨਤ੍ਥਿ, ਨਨੁ ਨਾਮ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਯਾਪਨਮਤ੍ਤਂ ਦਾਤਬ੍ਬਂ, ਏਤ੍ਤਕਂ ਯਾਗੁਭਤ੍ਤਂ ਨਿਰਤ੍ਥਕਮੇਵ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਤੀ''ਤਿ ਨਿਨ੍ਦਿ। ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਨ ਞਾਤਕੇ ਆਰਬ੍ਭ ''ਅਹੋ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਞਾਤਕਾਨਂ ਗੇਹਂ ਚਤੂਹਿ ਦਿਸਾਹਿ ਆਗਤਾਗਤਾਨਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਓਪਾਨਭੂਤ''ਨ੍ਤਿਆਦੀਨਿ ਵਤ੍ਵਾ ਪਸਂਸਂ ਪਵਤ੍ਤੇਸਿ। ਸੋ ਪਨੇਕਸ੍ਸ ਦੋਵਾਰਿਕਸ੍ਸ ਪੁਤ੍ਤੋ ਜਨਪਦਂ ਵਿਚਰਨ੍ਤੇਹਿ ਵਡ੍ਢਕੀਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਵਿਚਰਨ੍ਤੋ ਸਾਵਤ੍ਥਿਂ ਪਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ। ਅਥ ਨਂ ਭਿਕ੍ਖੂ ਏਵਂ ਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ ਦਾਨਾਦੀਨਿ ਨਿਨ੍ਦਨ੍ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਪਰਿਗ੍ਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਾਮ ਨ''ਨ੍ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ, ''ਆਵੁਸੋ, ਤਵ ਞਾਤਕਾ ਕਹਂ ਵਸਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ''ਅਸੁਕਗਾਮੇ ਨਾਮਾ''ਤਿ ਸੁਤ੍ਵਾਵ ਕਤਿਪਯੇ ਦਹਰੇ ਪੇਸੇਸੁਂ। ਤੇ ਤਤ੍ਥ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਗਾਮਵਾਸਿਕੇਹਿ ਆਸਨਸਾਲਾਯ ਨਿਸੀਦਾਪੇਤ੍ਵਾ ਕਤਸਕ੍ਕਾਰਾ ਪੁਚ੍ਛਿਂਸੁ – ''ਇਮਮ੍ਹਾ ਗਾਮਾ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ ਤਿਸ੍ਸੋ ਨਾਮ ਦਹਰੋ ਅਤ੍ਥਿ। ਤਸ੍ਸ ਕਤਮੇ ਞਾਤਕਾ''ਤਿ? ਮਨੁਸ੍ਸਾ ''ਇਧ ਕੁਲਗੇਹਤੋ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਜਿਤਦਾਰਕੋ ਨਤ੍ਥਿ, ਕਿਂ ਨੁ ਖੋ ਇਮੇ ਵਦਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ, ''ਭਨ੍ਤੇ, ਏਕੋ ਦੋਵਾਰਿਕਪੁਤ੍ਤੋ ਵਡ੍ਢਕੀਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਵਿਚਰਿਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋਤਿ ਸੁਣੋਮ, ਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵਦੇਥ ਮਞ੍ਞੇ''ਤਿ ਆਹਂਸੁ। ਦਹਰਭਿਕ੍ਖੂ ਤਿਸ੍ਸਸ੍ਸ ਤਤ੍ਥ ਇਸ੍ਸਰਞਾਤਕਾਨਂ ਅਭਾਵਂ ਞਤ੍ਵਾ ਸਾਵਤ੍ਥਿਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ''ਅਕਾਰਣਮੇਵ, ਭਨ੍ਤੇ, ਤਿਸ੍ਸੋ ਵਿਲਪਨ੍ਤੋ ਵਿਚਰਤੀ''ਤਿ ਤਂ ਪਵਤ੍ਤਿਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਆਰੋਚੇਸੁਂ। ਭਿਕ੍ਖੂਪਿ ਤਂ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਆਰੋਚੇਸੁਂ।

ਸਤ੍ਥਾ ''ਨ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਇਦਾਨੇਵ ਵਿਕਤ੍ਥੇਨ੍ਤੋ ਵਿਚਰਤਿ, ਪੁਬ੍ਬੇਪਿ ਵਿਕਤ੍ਥਕੋਵ ਅਹੋਸੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਯਾਚਿਤੋ ਅਤੀਤਂ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ –

''ਬਹੁਮ੍ਪਿ ਸੋ ਵਿਕਤ੍ਥੇਯ੍ਯ, ਅਞ੍ਞਂ ਜਨਪਦਂ ਗਤੋ।
ਅਨ੍ਵਾਗਨ੍ਤ੍ਵਾਨ ਦੂਸੇਯ੍ਯ, ਭੁਞ੍ਜ ਭੋਗੇ ਕਟਾਹਕਾ''ਤਿ॥ (ਜਾ॰ ੧.੧.੧੨੫) –

ਇਮਂ **ਕਟਾਹਜਾਤਕਂ** ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਤ੍ਵਾ, ''ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਯੋ ਹਿ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਪਰੇਹਿ ਅਪ੍ਪਕੇ ਵਾ ਬਹੁਕੇ ਵਾ ਲੂਖੇ ਵਾ ਪਣੀਤੇ ਵਾ ਦਿਨ੍ਨੇ ਅਞ੍ਞੇਸਂ ਵਾ ਦਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਦਿਨ੍ਨੇ ਮਙ੍ਕੁ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਝਾਨਂ ਵਾ ਵਿਪਸ੍ਸਨਂ ਵਾ ਮਗ੍ਗਫਲਾਦੀਨਿ ਵਾ ਨ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਨ੍ਤੋ ਇਮਾ ਗਾਥਾ ਅਭਾਸਿ –

੨੪੯.''ਦਦਾਤਿ ਵੇ ਯਥਾਸਦ੍ਧਂ, ਯਥਾਪਸਾਦਨਂ ਜਨੋ।
ਤਤ੍ਥ ਯੋ ਚ ਮਙ੍ਕੁ ਹੋਤਿ, ਪਰੇਸਂ ਪਾਨਭੋਜਨੇ।
ਨ ਸੋ ਦਿਵਾ ਵਾ ਰਤ੍ਤਿਂ ਵਾ, ਸਮਾਧਿਮਧਿਗਚ੍ਛਤਿ॥

੨੫੦.''ਯਸ੍ਸ ਚੇਤਂ ਸਮੁਚ੍ਛਿਨ੍ਨਂ, ਮੂਲਘਚ੍ਚਂ ਸਮੂਹਤਂ।
ਸ ਵੇ ਦਿਵਾ ਵਾ ਰਤ੍ਤਿਂ ਵਾ, ਸਮਾਧਿਮਧਿਗਚ੍ਛਤੀ''ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਦਦਾਤਿ ਵੇ ਯਥਾਸਦ੍ਧ**ਨ੍ਤਿ ਲੂਖਪਣੀਤਾਦੀਸੁ ਯਂਕਿਞ੍ਚਿ ਦੇਨ੍ਤੋ ਜਨੋ ਯਥਾਸਦ੍ਧਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਦ੍ਧਾਨੁਰੂਪਮੇਵ ਦੇਤਿ। **ਯਥਾਪਸਾਦਨ**ਨ੍ਤਿ ਥੇਰਨਵਾਦੀਸੁ ਚਸ੍ਸ ਯਸ੍ਮਿਂ ਯਸ੍ਮਿਂ ਪਸਾਦੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਦੇਨ੍ਤੋ ਯਥਾਪਸਾਦਨਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਸਾਦਾਨੁਰੂਪਮੇਵ ਦੇਤਿ। **ਤਤ੍ਥਾ**ਤਿ ਤਸ੍ਮਿਂ ਪਰਸ੍ਸ ਦਾਨੇ ''ਮਯਾ ਅਪ੍ਪਂ ਵਾ ਲਦ੍ਧਂ, ਲੂਖਂ ਵਾ ਲਦ੍ਧ''ਨ੍ਤਿ ਮਙ੍ਕੁਭਾਵਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। **ਸਮਾਧਿ**ਨ੍ਤਿ ਸੋ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਦਿਵਾ ਵਾ ਰਤ੍ਤਿਂ ਵਾ ਉਪਚਾਰਪ੍ਪਨਾਵਸੇਨ ਵਾ ਮਗ੍ਗਫਲਵਸੇਨ ਵਾ ਸਮਾਧਿਂ ਨਾਧਿਗਚ੍ਛਤਿ। **ਯਸ੍ਸ ਚੇਤ**ਨ੍ਤਿ ਯਸ੍ਸ ਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਏਤਂ ਏਕੇਸੁ ਠਾਨੇਸੁ ਮਙ੍ਕੁਭਾਵਸਙ੍ਖਾਤਂ ਅਕੁਸਲਂ ਸਮੁਚ੍ਛਿਨ੍ਨਂ ਮੂਲਘਚ੍ਚਂ ਕਤ੍ਵਾ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗਞਾਣੇਨ ਸਮੂਹਤਂ, ਸੋ ਵੁਤ੍ਤਪ੍ਪਕਾਰਂ ਸਮਾਧਿਂ ਅਧਿਗਚ੍ਛਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਬਹੂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਾਦੀਨਿ ਪਾਪੁਣਿੰਸੂਤਿ।

ਤਿਸ੍ਸਦਹਰਵਤ੍ਥੁ ਅਟ੍ਠਮਂ।

੯. ਪਞ੍ਚਉਪਾਸਕਵਤ੍ਥੁ

ਨਤ੍ਥਿ ਰਾਗਸਮੋ ਅਗ੍ਗੀਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਪਞ੍ਚ ਉਪਾਸਕੇ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਤੇ ਕਿਰ ਧਮ੍ਮਂ ਸੋਤੁਕਾਮਾ ਵਿਹਾਰਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸੀਦਿਂਸੁ। ਬੁਦ੍ਧਾਨਞ੍ਚ ''ਅਯਂ ਖਤ੍ਤਿਯੋ, ਅਯਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ, ਅਯਂ ਅਡ੍ਢੋ, ਅਯਂ ਦੁਗ੍ਗਤੋ, ਇਮਸ੍ਸ ਉਲ਼ਾਰਂ ਕਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਸ੍ਸਾਮਿ, ਇਮਸ੍ਸ ਨੋ''ਤਿ ਚਿਤ੍ਤਂ ਨ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਯਂਕਿਞ੍ਚਿ ਆਰਬ੍ਭ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਨ੍ਤੋ ਧਮ੍ਮਗਾਰਵਂ ਪੁਰਕ੍ਖਤ੍ਵਾ ਆਕਾਸਗਙ੍ਗਂ ਓਤਾਰੇਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਦੇਸੇਤਿ। ਏਵਂ ਦੇਸੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਨ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨਾਨਂ ਤੇਸਂ ਏਕੋ ਨਿਸਿਨ੍ਨਕੋਵ ਨਿਦ੍ਦਾਯਿ, ਏਕੋ ਅਙ੍ਗੁਲਿਯਾ ਭੂਮਿਂ ਲਿਖਨ੍ਤੋ ਨਿਸੀਦਿ, ਏਕੋ ਏਕਂ ਰੁਕ੍ਖਂ ਚਾਲੇਨ੍ਤੋ ਨਿਸੀਦਿ, ਏਕੋ ਆਕਾਸਂ ਉਲ੍ਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਨਿਸੀਦਿ, ਏਕੋ ਪਨ ਸਕ੍ਕਚ੍ਚਂ ਧਮ੍ਮਂ ਅਸ੍ਸੋਸਿ।

ਆਨਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰੋ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਬੀਜਯਮਾਨੋ ਤੇਸਂ ਆਕਾਰਂ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਆਹ – ''ਭਨ੍ਤੇ, ਤੁਮ੍ਹੇ ਇਮੇਸਂ ਮਹਾਮੇਘਗਜ੍ਜਿਤਂ ਗਜ੍ਜਨ੍ਤਾ ਵਿਯ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਥ, ਏਤੇ ਪਨ ਤੁਮ੍ਹੇਸੁਪਿ ਧਮ੍ਮਂ ਕਥੇਨ੍ਤੇਸੁ ਇਦਞ੍ਚਿਦਞ੍ਚ ਕਰੋਨ੍ਤਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨਾ''ਤਿ। ''ਆਨਨ੍ਦ, ਤ੍ਵਂ ਏਤੇ ਨ ਜਾਨਾਸੀ''ਤਿ? ''ਆਮ, ਨ ਜਾਨਾਮਿ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ। ਏਤੇਸੁ ਹਿ ਯੋ ਏਸ ਨਿਦ੍ਦਾਯਨ੍ਤੋ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ, ਏਸ ਪਞ੍ਚ ਜਾਤਿਸਤਾਨਿ ਸਪ੍ਪਯੋਨਿਯਂ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਭੋਗੇਸੁ ਸੀਸਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਨਿਦ੍ਦਾਯਿ, ਇਦਾਨਿਪਿਸ੍ਸ ਨਿਦ੍ਦਾਯ ਤਿਤ੍ਤਿ ਨਤ੍ਥਿ, ਨਾਸ੍ਸ ਕਣ੍ਣਂ ਮਮ ਸਦ੍ਦੋ ਪਵਿਸਤੀਤਿ। ਕਿਂ ਪਨ, ਭਨ੍ਤੇ, ਪਟਿਪਾਟਿਯਾ ਕਥੇਥ, ਉਦਾਹੁ ਅਨ੍ਤਰਨ੍ਤਰਾਤਿ। ਆਨਨ੍ਦ, ਏਤਸ੍ਸ ਹਿ ਕਾਲੇਨ ਮਨੁਸ੍ਸਤ੍ਤਂ, ਕਾਲੇਨ ਦੇਵਤ੍ਤਂ, ਕਾਲੇਨ ਨਾਗਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਏਵਂ ਅਨ੍ਤਰਨ੍ਤਰਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤਸ੍ਸ ਉਪਪਤ੍ਤਿਯੋ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਤਞ੍ਞਾਣੇਨਾਪਿ ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤੁਂ। ਪਟਿਪਾਟਿਯਾ ਪਨੇਸ ਪਞ੍ਚ ਜਾਤਿਸਤਾਨਿ ਨਾਗਯੋਨਿਯਂ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਨਿਦ੍ਦਾਯਨ੍ਤੋਪਿ ਨਿਦ੍ਦਾਯ ਅਤਿਤ੍ਤੋਯੇਵ। ਅਙ੍ਗੁਲਿਯਾ ਭੂਮਿਂ ਲਿਖਨ੍ਤੋ ਨਿਸਿਨ੍ਨਪੁਰਿਸੋਪਿ ਪਞ੍ਚ ਜਾਤਿਸਤਾਨਿ ਗਣ੍ਡੁਪ੍ਪਾਦਯੋਨਿਯਂ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਭੂਮਿਂ ਖਣਿ, ਇਦਾਨਿਪਿ ਭੂਮਿਂ ਖਣਨ੍ਤੋਵ ਮਮ ਸਦ੍ਦਂ ਨ ਸੁਣਾਤਿ। ਏਸ ਰੁਕ੍ਖਂ ਚਾਲੇਨ੍ਤੋ ਨਿਸਿਨ੍ਨਪੁਰਿਸੋਪਿ ਪਟਿਪਾਟਿਯਾ ਪਞ੍ਚ ਜਾਤਿਸਤਾਨਿ ਮਕ੍ਕਟਯੋਨਿਯਂ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ, ਇਦਾਨਿਪਿ ਪੁਬ੍ਬਾਚਿਣ੍ਣਵਸੇਨ ਰੁਕ੍ਖਂ ਚਾਲੇਤਿਯੇਵ, ਨਾਸ੍ਸ ਕਣ੍ਣਂ ਮਮ ਸਦ੍ਦੋ ਪਵਿਸਤਿ। ਏਸ ਆਕਾਸਂ ਉਲ੍ਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨਪੁਰਿਸੋਪਿ ਪਞ੍ਚ ਜਾਤਿਸਤਾਨਿ ਨਕ੍ਖਤ੍ਤਪਾਠਕੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ, ਇਦਾਨਿ ਪੁਬ੍ਬਾਚਿਣ੍ਣਵਸੇਨ ਅਜ੍ਜਾਪਿ ਆਕਾਸਮੇਵ ਉਲ੍ਲੋਕੇਤਿ, ਨਾਸ੍ਸ ਕਣ੍ਣਂ ਮਮ ਸਦ੍ਦੋ ਪਵਿਸਤਿ। ਏਸ ਸਕ੍ਕਚ੍ਚਂ ਧਮ੍ਮਂ ਸੁਣਨ੍ਤੋ ਨਿਸਿਨ੍ਨਪੁਰਿਸੋ ਪਨ ਪਟਿਪਾਟਿਯਾ ਪਞ੍ਚ ਜਾਤਿਸਤਾਨਿ ਤਿਣ੍ਣਂ ਵੇਦਾਨਂ ਪਾਰਗੂ ਮਨ੍ਤਜ੍ਝਾਯਕਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ, ਇਦਾਨਿਪਿ ਮਨ੍ਤਂ ਸਂਸਨ੍ਦੇਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਸਕ੍ਕਚ੍ਚਂ ਸੁਣਾਤੀਤਿ।

''ਭਨ੍ਤੇ, ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾ ਛਵਿਆਦੀਨਿ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਅਟ੍ਠਿਮਿਞ੍ਜਂ ਆਹਚ੍ਚ ਤਿਟ੍ਠਤਿ, ਕਸ੍ਮਾ ਇਮੇ ਤੁਮ੍ਹੇਸੁਪਿ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਨ੍ਤੇਸੁ ਸਕ੍ਕਚ੍ਚਂ ਨ ਸੁਣਨ੍ਤੀ''ਤਿ? ''ਆਨਨ੍ਦ, ਮਮ ਧਮ੍ਮੋ ਸੁਸ੍ਸਵਨੀਯੋਤਿ ਸਞ੍ਞਂ ਕਰੋਸਿ ਮਞ੍ਞੇ''ਤਿ। ''ਕਿਂ ਪਨ, ਭਨ੍ਤੇ, ਦੁਸ੍ਸਵਨੀਯੋ''ਤਿ? ''ਆਮ, ਆਨਨ੍ਦਾ''ਤਿ। ''ਕਸ੍ਮਾ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ ? ''ਆਨਨ੍ਦ, ਬੁਦ੍ਧੋਤਿ ਵਾ ਧਮ੍ਮੋਤਿ ਵਾ ਸਙ੍ਘੋਤਿ ਵਾ ਪਦਂ ਇਮੇਹਿ ਸਤ੍ਤੇਹਿ ਅਨੇਕੇਸੁਪਿ ਕਪ੍ਪਕੋਟਿਸਤਸਹਸ੍ਸੇਸੁ ਅਸੁਤਪੁਬ੍ਬਂ। ਯਸ੍ਮਾ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਂ ਸੋਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਾ ਅਨਮਤਗ੍ਗੇ ਸਂਸਾਰੇ ਇਮੇ ਸਤ੍ਤਾ ਅਨੇਕਵਿਹਿਤਂ ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਕਥਂਯੇਵ ਸੁਣਨ੍ਤਾ ਆਗਤਾ, ਤਸ੍ਮਾ ਸੁਰਾਪਾਨਕੇਲ਼ਿਮਣ੍ਡਲਾਦੀਸੁ ਗਾਯਨ੍ਤਾ ਨਚ੍ਚਨ੍ਤਾ ਵਿਚਰਨ੍ਤਿ, ਧਮ੍ਮਂ ਸੋਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੀ''ਤਿ। ''ਕਿਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਪਨੇਤੇ ਨ ਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਿ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ?

ਅਥਸ੍ਸ ਸਤ੍ਥਾ, ''ਆਨਨ੍ਦ, ਰਾਗਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਦੋਸਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਮੋਹਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਤਣ੍ਹਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਨ ਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਿ। ਰਾਗਗ੍ਗਿਸਦਿਸੋ ਅਗ੍ਗਿ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ, ਸੋ ਛਾਰਿਕਮ੍ਪਿ ਅਸੇਸੇਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਤੇ ਦਹਤਿ। ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਸਤ੍ਤਸੂਰਿਯਪਾਤੁਭਾਵਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋ ਕਪ੍ਪਵਿਨਾਸਕੋ

ਅਗ੍ਗਿਪਿ ਕਿਞ੍ਚਿ ਅਨਵਸੇਸੇਤ੍ਵਾ ਲੋਕੰ ਦਹਤਿ, ਸੋ ਪਨ ਅਗ੍ਗਿ ਕਦਾਚਿਦੇਵ ਦਹਤਿ। ਰਾਗਗ੍ਗਿਨੋ ਅਦਹਨਕਾਲੋ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਰਾਗਸਮੋ ਵਾ ਅਗ੍ਗਿ ਦੋਸਸਮੋ ਵਾ ਗਹੋ ਮੋਹਸਮੰ ਵਾ ਜਾਲੰ ਤਣ੍ਹਾਸਮਾ ਵਾ ਨਦੀ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮੰ ਗਾਥਮਾਹ –

੨੫੧.''ਨਤ੍ਥਿ ਰਾਗਸਮੋ ਅਗ੍ਗਿ, ਨਤ੍ਥਿ ਦੋਸਸਮੋ ਗਹੋ।
ਨਤ੍ਥਿ ਮੋਹਸਮੰ ਜਾਲੰ, ਨਤ੍ਥਿ ਤਣ੍ਹਾਸਮਾ ਨਦੀ''ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਰਾਗਸਮੋ**ਤਿ ਧੂਮਾਦੀਸੁ ਕਿਞ੍ਚਿ ਅਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਅਨ੍ਤੋਯੇਵ ਉਟ੍ਠਾਯ ਝਾਪਨਵਸੇਨ ਰਾਗੇਨ ਸਮੋ ਅਗ੍ਗਿ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ। **ਦੋਸਸਮੋ**ਤਿ ਯਕ੍ਖਗਹਅਜਗਰਗਹਕੁਮ੍ਭਿਲਗਹਾਦਯੋ ਏਕਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਅਤ੍ਤਭਾਵੇ ਗਣ੍ਹਿਤੁੰ ਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਿ, ਦੋਸਗਹੋ ਪਨ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਏਕਨ੍ਤਮੇਵ ਗਣ੍ਹਾਤੀਤਿ ਦੋਸੇਨ ਸਮੋ ਗਹੋ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ। **ਮੋਹਸਮ**ਨ੍ਤਿ ਓਨਨ੍ਧਨਪਰਿਯੋਨਨ੍ਧਨਟ੍ਠੇਨ ਪਨ ਮੋਹਸਮੰ ਜਾਲੰ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ। **ਤਣ੍ਹਾਸਮਾ**ਤਿ ਗਙ੍ਗਾਦੀਨੰ ਨਦੀਨੰ ਪੁਣ੍ਣਕਾਲੋਪਿ ਊਨਕਾਲੋਪਿ ਸੁਕ੍ਖਕਾਲੋਪਿ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ, ਤਣ੍ਹਾਯ ਪਨ ਪੁਣ੍ਣਕਾਲੋ ਵਾ ਸੁਕ੍ਖਕਾਲੋ ਵਾ ਨਤ੍ਥਿ, ਨਿਚ੍ਚੰ ਊਨਾਵ ਪਞ੍ਞਾਯਤੀਤਿ ਦੁਪ੍ਪੂਰਣਟ੍ਠੇਨ ਤਣ੍ਹਾਯ ਸਮਾ ਨਦੀ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਸਕ੍ਕਚ੍ਚੰ ਧਮ੍ਮੰ ਸੁਣਨ੍ਤੋ ਉਪਾਸਕੋ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਹਿ, ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਾਨਮ੍ਪਿ ਸਾਤ੍ਥਿਕਾ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾ ਅਹੋਸੀਤਿ।

ਪਞ੍ਚਉਪਾਸਕਵਤ੍ਥੁ ਨਵਮੰ।

੧੦. ਮੇਣ੍ਡਕਸੇਟ੍ਠਿਵਤ੍ਥੁ

ਸੁਦਸ੍ਸੰ ਵਜ੍ਜਨ੍ਤਿ ਇਮੰ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨੰ ਸਤ੍ਥਾ ਭਦ੍ਦਿਯਨਗਰੰ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਜਾਤਿਯਾਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਮੇਣ੍ਡਕਸੇਟ੍ਠਿੰ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਸਤ੍ਥਾ ਕਿਰ ਅਙ੍ਗੁਤ੍ਤਰਾਪੇਸੁ ਚਾਰਿਕੰ ਚਰਨ੍ਤੋ ਮੇਣ੍ਡਕਸੇਟ੍ਠਿਨੋ ਚ, ਭਰਿਯਾਯ ਚਸ੍ਸ ਚਨ੍ਦਪਦੁਮਾਯ, ਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਚ ਧਨਞ੍ਚਯਸੇਟ੍ਠਿਨੋ, ਸੁਣਿਸਾਯ ਚ ਸੁਮਨਦੇਵਿਯਾ, ਨਤ੍ਤਾਯ ਚਸ੍ਸ ਵਿਸਾਖਾਯ, ਦਾਸਸ੍ਸ ਚ ਪੁਣ੍ਣਸ੍ਸਾਤਿ ਇਮੇਸੰ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲੂਪਨਿਸ੍ਸਯੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਭਦ੍ਦਿਯਨਗਰੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਜਾਤਿਯਾਵਨੇ ਵਿਹਾਸਿ। ਮੇਣ੍ਡਕਸੇਟ੍ਠਿ ਸਤ੍ਥੁ ਆਗਮਨੰ ਅਸ੍ਸੋਸਿ। ਕਸ੍ਮਾ ਪਨੇਸ ਮੇਣ੍ਡਕਸੇਟ੍ਠਿ ਨਾਮ ਜਾਤੋਤਿ? ਤਸ੍ਸ ਕਿਰ ਪਚ੍ਛਿਮਗੇਹੇ ਅਟ੍ਠਕਰੀਸਮਤ੍ਤੇ ਠਾਨੇ ਹਤ੍ਥਿਅਸ੍ਸਉਸਭਪਮਾਣਾ ਸੁਵਣ੍ਣਮੇਣ੍ਡਕਾ ਪਥਵਿਂ ਭਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਪਿਟ੍ਠਿਯਾ ਪਿਟ੍ਠਿੰ ਪਹਰਮਾਨਾ ਉਟ੍ਠਹਿੰਸੁ। ਤੇਸੰ ਮੁਖੇਸੁ ਪਞ੍ਚਵਣ੍ਣਾਨੰ ਸੁਤ੍ਤਾਨੰ ਗੇਣ੍ਡੁਕਾ ਪਕ੍ਖਿਤ੍ਤਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਸਪ੍ਪਿਤੇਲਮਧੁਫਾਣਿਤਾਦੀਹਿ ਵਾ ਵਤ੍ਥਚ੍ਛਾਦਨਹਿਰਞ੍ਞਸੁਵਣ੍ਣਾਦੀਹਿ ਵਾ ਅਤ੍ਥੇ ਸਤਿ ਤੇਸੰ ਮੁਖਤੋ ਗੇਣ੍ਡੁਕੇ ਅਪਨੇਨ੍ਤਿ, ਏਕਸ੍ਸਾਪਿ ਮੇਣ੍ਡਕਸ੍ਸ ਮੁਖਤੋ ਜਮ੍ਬੁਦੀਪਵਾਸੀਨੰ ਪਹੋਨਕੰ ਸਪ੍ਪਿਤੇਲਮਧੁਫਾਣਿਤਵਤ੍ਥਚ੍ਛਾਦਨਹਿਰਞ੍ਞਸੁਵਣ੍ਣੰ ਨਿਕ੍ਖਮਤਿ। ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਮੇਣ੍ਡਕਸੇਟ੍ਠੀਤਿ ਪਞ੍ਞਾਯਿ।

ਕਿੰ ਪਨਸ੍ਸ ਪੁਬ੍ਬਕਮ੍ਮਨ੍ਤਿ? ਵਿਪਸ੍ਸੀਬੁਦ੍ਧਕਾਲੇ ਕਿਰ ਏਸ ਅਵਰੋਜਸ੍ਸ ਨਾਮ ਕੁਟੁਮ੍ਬਿਕਸ੍ਸ ਭਾਗਿਨੇਯ੍ਯੋ ਮਾਤੁਲੇਨ ਸਮਾਨਨਾਮੋ ਅਵਰੋਜੋ ਨਾਮ ਅਹੋਸਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਮਾਤੁਲੋ ਸਤ੍ਥੁ ਗਨ੍ਧਕੁਟਿੰ ਕਾਤੁੰ ਆਰਭਿ। ਸੋ ਤਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ, ''ਮਾਤੁਲ, ਉਭੋਪਿ ਸਹੇਵ ਕਰੋਮਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ''ਅਹੰ ਅਞ੍ਞੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿੰ ਅਸਾਧਾਰਣੰ ਕਤ੍ਵਾ ਏਕਕੋਵ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਤੇਨ ਪਨ ਪਟਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਕਾਲੇ ''ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਠਾਨੇ ਗਨ੍ਧਕੁਟਿਯਾ ਕਤਾਯ ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਨਾਮ ਠਾਨੇ ਕੁਞ੍ਜਰਸਾਲੰ ਨਾਮ ਲਦ੍ਧੁੰ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਅਰਞ੍ਞਤੋ ਦਬ੍ਬਸਮ੍ਭਾਰੇ ਆਹਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਏਕੰ ਥਮ੍ਭੰ ਸੁਵਣ੍ਣਖਚਿਤੰ, ਏਕੰ ਰਜਤਖਚਿਤੰ, ਏਕੰ ਮਣਿਖਚਿਤੰ, ਏਕੰ ਸਤ੍ਤਰਤਨਖਚਿਤਨ੍ਤਿ ਏਵਂ ਤੁਲਾਸਙ੍ਘਾਤਦ੍ਵਾਰਕਵਾਟਵਾਤਪਾਨਗੋਪਾਨਸੀਛਦਨਿਟ੍ਠਕਾ ਸਬ੍ਬਾਪਿ ਸੁਵਣ੍ਣਾਦਿਖਚਿਤਾਵ ਕਾਰੇਤ੍ਵਾ ਗਨ੍ਧਕੁਟਿਯਾ ਸਮ੍ਮੁਖਟ੍ਠਾਨੇ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਸਤ੍ਤਰਤਨਮਯੰ ਕੁਞ੍ਜਰਸਾਲੰ ਕਾਰੇਸਿ। ਤਸ੍ਸਾ ਉਪਰਿ ਘਨਰਤ੍ਤਸੁਵਣ੍ਣਮਯਾ ਕਮ੍ਬਲਾ ਪਵਾਲ਼ਮਯਾ ਸਿਖਰਥੂਪਿਕਾਯੋ ਅਹੇਸੁਂ। ਕੁਞ੍ਜਰਸਾਲਾਯ ਮਜ੍ਝੇ ਠਾਨੇ ਰਤਨਮਣ੍ਡਪੰ ਕਾਰੇਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਾਸਨੰ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪੇਸਿ। ਤਸ੍ਸ ਘਨਰਤ੍ਤਸੁਵਣ੍ਣਮਯਾ ਪਾਦਾ ਅਹੇਸੁਂ, ਤਥਾ ਚਤਸ੍ਸੋ ਅਟਨਿਯੋ। ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਪਨ ਸੁਵਣ੍ਣਮੇਣ੍ਡਕੇ ਕਾਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਆਸਨਸ੍ਸ ਚਤੁਨ੍ਨੰ ਪਾਦਾਨੰ

ਹੇਟ੍ਠਾ ਠਪੇਸਿ, ਦ੍ਵੇ ਮੇਣ੍ਡਕੇ ਕਾਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਪਾਦਪੀਠਕਾਯ ਹੇਟ੍ਠਾ ਠਪੇਸਿ, ਛ ਸੁਵਣ੍ਣਮੇਣ੍ਡਕੇ ਕਾਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਮਣ੍ਡਪਂ ਪਰਿਕ੍ਖਿਪੇਨ੍ਤੋ ਠਪੇਸਿ। ਧਮ੍ਮਾਸਨਂ ਪਠਮਂ ਸੁਤ੍ਤਮਯੇਹਿ ਰਜ੍ਜੁਕੇਹਿ ਵਾਯਾਪੇਤ੍ਵਾ ਮਜ੍ਝੇ ਸੁਵਣ੍ਣਸੁਤ੍ਤਮਯੇਹਿ ਉਪਰਿ ਮੁਤ੍ਤਮਯੇਹਿ ਸੁਤ੍ਤੇਹਿ ਵਾਯਾਪੇਸਿ। ਤਸ੍ਸ ਚਨ੍ਦਨਮਯੋ ਅਪਸ੍ਸਯੋ ਅਹੋਸਿ। ਏਵਂ ਕੁਞ੍ਜਰਸਾਲਂ ਨਿਟ੍ਠਾਪੇਤ੍ਵਾ ਸਾਲਾਮਹਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਅਟ੍ਠਸਟ੍ਠੀਹਿ ਭਿਕ੍ਖੁਸਤਸਹਸ੍ਸੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸਤ੍ਤਾਹਂ ਨਿਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਮਾਸੇ ਦਾਨਂ ਦਤ੍ਵਾ ਓਸਾਨਦਿਵਸੇ ਤਿਚੀਵਰਂ ਅਦਾਸਿ। ਤਤ੍ਥ ਸਙ੍ਘਨਵਕਸ੍ਸ ਸਤਸਹਸ੍ਸਗ੍ਘਨਿਕਂ ਪਾਪੁਣਿ।

ਏਵਂ ਵਿਪਸ੍ਸੀਬੁਦ੍ਧਕਾਲੇ ਪੁਞ੍ਞਕਮ੍ਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਤਤੋ ਚੁਤੋ ਦੇਵੇਸੁ ਚ ਮਨੁਸ੍ਸੇਸੁ ਚ ਸਂਸਰਨ੍ਤੋ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਭਦ੍ਦਕਪ੍ਪੇ ਬਾਰਾਣਸਿਯਂ ਮਹਾਭੋਗਕੁਲੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਬਾਰਾਣਸਿਸੇਟ੍ਠਿ ਨਾਮ ਅਹੋਸਿ। ਸੋ ਏਕਦਿਵਸਂ ਰਾਜੂਪਟ੍ਠਾਨਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਪੁਰੋਹਿਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ‘‘ਕਿਂ, ਆਚਰਿਯ, ਨਕ੍ਖਤ੍ਤਮੁਹੁਤ੍ਤਂ, ਉਪਧਾਰੇਥਾ’’ਤਿ ਆਹ। ਆਮ, ਉਪਧਾਰੇਮਿ, ਕਿਂ ਅਞ੍ਞਂ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਕਮ੍ਮਨ੍ਤਿ। ਤੇਨ ਹਿ ਕੀਦਿਸਂ ਜਨਪਦਚਾਰਿਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਏਕਂ ਭਯਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀਤਿ। ਕਿਂ ਭਯਂ ਨਾਮਾਤਿ? ਛਾਤਕਭਯਂ ਸੇਟ੍ਠੀਤਿ। ਕਦਾ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀਤਿ? ਇਤੋ ਤਿਣ੍ਣਂ ਸਂਵਚ੍ਛਰਾਨਂ ਅਚ੍ਚਯੇਨਾਤਿ। ਤਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਸੇਟ੍ਠਿ ਬਹੁਂ ਕਸਿਕਮ੍ਮਂ ਕਾਰੇਤ੍ਵਾ ਗੇਹੇ ਵਿਜ੍ਜਮਾਨਧਨੇਨਾਪਿ ਧਞ੍ਞਮੇਵ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਅਡ੍ਢਤੇਰਸਾਨਿ ਕੋਟ੍ਠਸਤਾਨਿ ਕਾਰੇਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬਕੋਟ੍ਠਕੇ ਵੀਹੀਹਿ ਪਰਿਪੂਰੇਸਿ। ਕੋਟ੍ਠੇਸੁ ਅਪ੍ਪਹੋਨ੍ਤੇਸੁ ਚਾਟਿਆਦੀਨਿ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਅਵਸੇਸਂ ਭੂਮਿਯਂ ਆਵਾਟੇ ਕਤ੍ਵਾ ਨਿਖਣਿ। ਨਿਧਾਨਾਵਸੇਸਂ ਮਤ੍ਤਿਕਾਯ ਸਦ੍ਧਿਂ ਮਦ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਭਿਤ੍ਤਿਯੋ ਲਿਮ੍ਪਾਪੇਸਿ।

ਸੋ ਅਪਰੇਨ ਸਮਯੇਨ ਛਾਤਕਭਯੇ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤੇ ਯਥਾਨਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਂ ਧਞ੍ਞਂ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤੋ ਕੋਟ੍ਠੇਸੁ ਚ ਚਾਟਿਆਦੀਸੁ ਚ ਨਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਧਞ੍ਞੇ ਪਰਿਕ੍ਖੀਣੇ ਪਰਿਜਨੇ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਆਹ – ‘‘ਗਚ੍ਛਥ, ਤਾਤਾ, ਪਬ੍ਬਤਪਾਦਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਜੀਵਨ੍ਤਾ ਸੁਭਿਕ੍ਖਕਾਲੇ ਮਮ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਆਗਨ੍ਤੁਕਾਮਾ ਆਗਚ੍ਛਥ, ਅਨਾਗਨ੍ਤੁਕਾਮਾ ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥੇਵ ਜੀਵਥਾ’’ਤਿ। ਤੇ ਰੋਦਮਾਨਾ ਅਸ੍ਸੁਮੁਖਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਸੇਟ੍ਠਿਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਖਮਾਪੇਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਤਾਹਂ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਤਥਾ ਅਕਂਸੁ। ਤਸ੍ਸ ਪਨ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਵੇਯਜਾਵਚ੍ਚਕਰੋ ਏਕੋਵ ਪੁਣ੍ਣੋ ਨਾਮ ਦਾਸੋ ਓਹੀਯਿ, ਤੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸੇਟ੍ਠਿਜਾਯਾ ਸੇਟ੍ਠਿਪੁਤ੍ਤੋ ਸੇਟ੍ਠਿਸੁਣਿਸਾਤਿ ਪਞ੍ਚੇਵ ਜਨਾ ਅਹੇਸੁਂ। ਤੇ ਭੂਮਿਯਂ ਆਵਾਟੇਸੁ ਨਿਹਿਤਧਞ੍ਞੇਪਿ ਪਰਿਕ੍ਖੀਣੇ ਭਿਤ੍ਤਿਮਤ੍ਤਿਕਂ ਪਾਤੇਤ੍ਵਾ ਤੇਮੇਤ੍ਵਾ ਤਤੋ ਲਦ੍ਧਧਞ੍ਞੇਨ ਯਾਪਯਿਂਸੁ। ਅਥਸ੍ਸ ਜਾਯਾ ਛਾਤਕੇ ਅਵਤ੍ਥਰਨ੍ਤੇ ਮਤ੍ਤਿਕਾਯ ਖੀਯਮਾਨਾਯ ਭਿਤ੍ਤਿਪਾਦੇਸੁ ਅਵਸਿਟ੍ਠਮਤ੍ਤਿਕਂ ਪਾਤੇਤ੍ਵਾ ਤੇਮੇਤ੍ਵਾ ਅਡ੍ਢਾਲ੍ਹਕਮਤ੍ਤਂ ਵੀਹਿਂ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਕੋਟ੍ਟੇਤ੍ਵਾ ਏਕਂ ਤਣ੍ਡੁਲਨਾਲ਼ਿਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ‘‘ਛਾਤਕਕਾਲੇ ਚੋਰਾ ਬਹੂ ਹੋਨ੍ਤੀ’’ਤਿ ਚੋਰਭਯੇਨ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਕੁਟੇ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਪਿਦਹਿਤ੍ਵਾ ਭੂਮਿਯਂ ਨਿਖਣਿਤ੍ਵਾ ਠਪੇਸਿ। ਅਥ ਨਂ ਸੇਟ੍ਠਿ ਰਾਜੂਪਟ੍ਠਾਨਤੋ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਆਹ – ‘‘ਭਦ੍ਦੇ, ਛਾਤੋਮ੍ਹਿ, ਅਤ੍ਥਿ ਕਿਞ੍ਚੀ’’ਤਿ। ਸਾ ਵਿਜ੍ਜਮਾਨਂ ‘‘ਨਤ੍ਥੀ’’ਤਿ ਅਵਤ੍ਵਾ ‘‘ਏਕਾ ਤਣ੍ਡੁਲਨਾਲ਼ਿ ਅਤ੍ਥੀ’’ਤਿ ਆਹ। ‘‘ਕਹਂ ਸਾ’’ਤਿ? ‘‘ਚੋਰਭਯੇਨ ਮੇ ਨਿਖਣਿਤ੍ਵਾ ਠਪਿਤਾ’’ਤਿ। ‘‘ਤੇਨ ਹਿ ਨਂ ਉਦ੍ਧਰਿਤ੍ਵਾ ਕਿਞ੍ਚਿ ਪਚਾਹੀ’’ਤਿ। ‘‘ਸਚੇ ਯਾਗੁਂ ਪਚਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਦ੍ਵੇ ਵਾਰੇ ਲਭਿਸ੍ਸਤਿ। ਸਚੇ ਭਤ੍ਤਂ ਪਚਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਏਕਵਾਰਮੇਵ ਲਭਿਸ੍ਸਤਿ, ਕਿਂ ਪਚਾਮਿ, ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਆਹ। ‘‘ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਅਞ੍ਞੋ ਪਚ੍ਚਯੋ ਨਤ੍ਥਿ, ਭਤ੍ਤਂ ਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਮਰਿਸ੍ਸਾਮ, ਭਤ੍ਤਮੇਵ ਪਚਾਹੀ’’ਤਿ। ਸਾ ਭਤ੍ਤਂ ਪਚਿਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਚ ਕੋਟ੍ਠਾਸੇ ਕਤ੍ਵਾ ਸੇਟ੍ਠਿਨੋ ਕੋਟ੍ਠਾਸਂ ਵਡ੍ਢੇਤ੍ਵਾ ਪੁਰਤੋ ਠਪੇਸਿ।

ਤਸ੍ਮਿਂ ਖਣੇ ਗਨ੍ਧਮਾਦਨਪਬ੍ਬਤੇ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧੋ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਤੋ ਵੁਟ੍ਠਾਤਿ। ਅਨ੍ਤੋਸਮਾਪਤ੍ਤਿਯਂ ਕਿਰ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਬਲੇਨ ਜਿਘਚ੍ਛਾ ਨ ਬਾਧਤਿ। ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਤੋ ਵੁਟ੍ਠਿਤਾਨਂ ਪਨ ਬਲਵਤੀ ਹੁਤ੍ਵਾ ਉਦਰਪਟਲਂ ਡਯ੍ਹਨ੍ਤੀ ਵਿਯ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਤੇ ਲਭਨਟ੍ਠਾਨਂ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ। ਤਂ ਦਿਵਸਞ੍ਚ ਤੇਸਂ ਦਾਨਂ ਦਤ੍ਵਾ ਸੇਨਾਪਤਿਟ੍ਠਾਨਾਦੀਸੁ ਅਞ੍ਞਤਰਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਲਭਨ੍ਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਸੋਪਿ ਦਿਬ੍ਬੇਨ ਚਕ੍ਖੁਨਾ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ‘‘ਸਕਲਜਮ੍ਬੁਦੀਪੇ ਛਾਤਕਭਯਂ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਂ, ਸੇਟ੍ਠਿਗੇਹੇ ਚ ਪਞ੍ਚਨ੍ਨਂ ਜਨਾਨਂ ਨਾਲ਼ਿਕੋਦਨੋਵ ਪਕ੍ਕੋ, ਸਦ੍ਧਾ ਨੁ ਖੋ ਏਤੇ, ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਵਾ ਮਮ ਸਙ੍ਗਹਂ ਕਾਤੁ’’ਨ੍ਤਿ ਤੇਸਂ ਸਦ੍ਧਭਾਵਞ੍ਚ ਸਙ੍ਗਹਂ ਕਾਤੁਂ ਸਮਤ੍ਥਭਾਵਞ੍ਚ ਦਿਸ੍ਵਾ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਮਾਦਾਯ ਮਹਾਸੇਟ੍ਠਿਸ੍ਸ ਪੁਰਤੋ ਦ੍ਵਾਰੇ ਠਿਤਮੇਵ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਦਸ੍ਸੇਸਿ। ਸੋ ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਪਸਨ੍ਨਚਿਤ੍ਤੋ ‘‘ਪੁਬ੍ਬੇਪਿ ਮਯਾ ਦਾਨਸ੍ਸ ਅਦਿਨ੍ਨਤ੍ਤਾ ਏਵਰੂਪਂ ਛਾਤਕਂ ਦਿਟ੍ਠਂ, ਇਦਂ ਖੋ ਪਨ ਭਤ੍ਤਂ ਮਂ ਏਕਦਿਵਸਮੇਵ ਰਕ੍ਖੇਯਜ। ਅਯਜਸ੍ਸ ਪਨ ਦਿਨ੍ਨਂ ਅਨੇਕਾਸੁ ਕਪ੍ਪਕੋਟੀਸੁ ਮਮ ਹਿਤਸੁਖਾਵਹਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ ਤਂ ਭਤ੍ਤਪਾਤਿਂ ਅਪਨੇਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਚਪਤਿਟ੍ਠਿਤੇਨ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਗੇਹਂ ਪਵੇਸੇਤ੍ਵਾ ਆਸਨੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨਸ੍ਸ ਪਾਦੇ ਧੋਵਿਤ੍ਵਾ ਸੁਵਣ੍ਣਪਾਦਪੀਠੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਭਤ੍ਤਪਾਤਿਮਾਦਾਯ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਪਤ੍ਤੇ ਓਕਿਰਿ। ਉਪਡ੍ਢਾਵਸੇਸੇ ਭਤ੍ਤੇ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧੋ ਹਤ੍ਥੇਨ

ਪਤ੍ਤੁੰ ਪਿਦਹਿ। ਅਥ ਨਂ, ‘‘ਭਦ੍ਦੇ, ਏਕਾਯ ਤਣ੍ਡੁਲਨਾਲ਼ਿਯਾ ਪਚ੍ਚਨ੍ਨਂ ਜਨਾਨਂ ਪਕ੍ਕਓਦਨਸ੍ਸ ਅਯਂ ਏਕੋ ਕੋਟ੍ਠਾਸੋ, ਇਮਂ ਦ੍ਵਿਧਾ ਕਾਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕਾ। ਮਾ ਮਯ੍ਹਂ ਇਧਲੋਕੇ ਸਙ੍ਗਹਂ ਕਰੋਥ, ਅਹਂ ਨਿਰਵਸੇਸਂ ਦਾਤੁਕਾਮੋਮ੍ਹੀ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬਂ ਭਤ੍ਤਮਦਾਸਿ। ਦਤ੍ਵਾ ਚ ਪਨ ਪਤ੍ਥਨਂ ਪਟ੍ਠਪੇਸਿ, ‘‘ਮਾ, ਭਦ੍ਦੇ, ਪੁਨ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਟ੍ਠਾਨੇ ਏਵਰੂਪਂ ਛਾਤਕਭਯਂ ਅਦ੍ਦਸਂ, ਇਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਸਕਲਜਮ੍ਬੁਦੀਪਵਾਸੀਨਂ ਬੀਜਭਤ੍ਤਂ ਦਾਤੁਂ ਸਮਤ੍ਥੋ ਭਵੇਯ੍ਯਂ, ਸਹਤ੍ਥੇਨ ਕਮ੍ਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਜੀਵਿਕਂ ਨ ਕਪ੍ਪੇਯ੍ਯਂ, ਅਡ੍ਢਤੇਰਸ ਕੋਟ੍ਠਸਤਾਨਿ ਸੋਧਾਪੇਤ੍ਵਾ ਸੀਸਂ ਨ੍ਹਾਯਿਤ੍ਵਾ ਤੇਸਂ ਦ੍ਵਾਰੇ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਉਦ੍ਧਂ ਓਲੋਕਿਤਕ੍ਖਣੇਯੇਵ ਮੇ ਰਤ੍ਤਸਾਲਿਧਾਰਾ ਪਤਿਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬਕੋਟ੍ਠੇ ਪੂਰੇਯ੍ਯੁਂ। ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਟ੍ਠਾਨੇ ਚ ਅਯਮੇਵ ਭਰਿਯਾ, ਅਯਮੇਵ ਪੁਤ੍ਤੋ, ਅਯਮੇਵ ਸੁਣਿਸਾ, ਅਯਮੇਵ ਦਾਸੋ ਹੋਤੂ’’ਤਿ।

ਭਰਿਯਾਪਿਸ੍ਸ ‘‘ਮਮ ਸਾਮਿਕੇ ਜਿਘਚ੍ਛਾਯ ਪੀਲ਼ਿਯਮਾਨੇ ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਮਯਾ ਭੁਞ੍ਜਿਤੁ’’ਨ੍ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕੋਟ੍ਠਾਸਂ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਦਤ੍ਵਾ ਪਤ੍ਥਨਂ ਪਟ੍ਠਪੇਸਿ, ‘‘ਭਦ੍ਦੇ, ਇਦਾਨਿ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਟ੍ਠਾਨੇ ਏਵਰੂਪਂ ਛਾਤਕਭਯਂ ਨ ਪਸ੍ਸੇਯ੍ਯਂ, ਭਤ੍ਤਥਾਲ਼ਿਕਂ ਪੁਰਤੋ ਕਤ੍ਵਾ ਸਕਲਜਮ੍ਬੁਦੀਪਵਾਸੀਨਂ ਭਤ੍ਤਂ ਦੇਨ੍ਤਿਯਾਪਿ ਚ ਮੇ ਯਾਵ ਨ ਉਟ੍ਠਹਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਤਾਵ ਗਹਿਤਗਹਿਤਟ੍ਠਾਨਂ ਪੂਰਿਤਮੇਵ ਹੋਤੁ। ਅਯਮੇਵ ਸਾਮਿਕੋ, ਅਯਮੇਵ ਪੁਤ੍ਤੋ, ਅਯਮੇਵ ਸੁਣਿਸਾ, ਅਯਮੇਵ ਦਾਸੋ ਹੋਤੂ’’ਤਿ। ਪੁਤ੍ਤੋਪਿਸ੍ਸ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕੋਟ੍ਠਾਸਂ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਦਤ੍ਵਾ ਪਤ੍ਥਨਂ ਪਟ੍ਠਪੇਸਿ, ‘‘ਭਦ੍ਦੇ, ਇਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਏਵਰੂਪਂ ਛਾਤਕਭਯਂ ਨ ਪਸ੍ਸੇਯ੍ਯਂ, ਏਕਞ੍ਚ ਮੇ ਸਹਸ੍ਸਥਵਿਕਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਸਕਲਜਮ੍ਬੁਦੀਪਵਾਸੀਨਂ ਕਹਾਪਣਂ ਦੇਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਅਯਂ ਸਹਸ੍ਸਥਵਿਕਾ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਾਵ ਹੋਤੁ, ਇਮੇਯੇਵ ਮਾਤਾਪਿਤਰੋ ਹੋਨ੍ਤੁ, ਅਯਂ ਭਰਿਯਾ, ਅਯਂ ਦਾਸੋ ਹੋਤੂ’’ਤਿ।

ਸੁਣਿਸਾਪਿਸ੍ਸ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕੋਟ੍ਠਾਸਂ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਦਤ੍ਵਾ ਪਤ੍ਥਨਂ ਪਟ੍ਠਪੇਸਿ, ‘‘ਇਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਏਵਰੂਪਂ ਛਾਤਕਭਯਂ ਨ ਪਸ੍ਸੇਯ੍ਯਂ, ਏਕਞ੍ਚ ਮੇ ਧਞ੍ਞਪਿਟਕਂ ਪੁਰਤੋ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਸਕਲਜਮ੍ਬੁਦੀਪਵਾਸੀਨਂ ਬੀਜਭਤ੍ਤਂ ਦੇਨ੍ਤਿਯਾਪਿ ਖੀਣਭਾਵੋ ਮਾ ਪਞ੍ਞਾਯਿਤ੍ਥ, ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਟ੍ਠਾਨੇ ਇਮੇਯੇਵ ਸਸੁਰਾ ਹੋਨ੍ਤੁ, ਅਯਮੇਵ ਸਾਮਿਕੋ, ਅਯਮੇਵ ਦਾਸੋ ਹੋਤੂ’’ਤਿ। ਦਾਸੋਪਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕੋਟ੍ਠਾਸਂ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਦਤ੍ਵਾ ਪਤ੍ਥਨਂ ਪਟ੍ਠਪੇਸਿ , ‘‘ਇਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਏਵਰੂਪਂ ਛਾਤਕਭਯਂ ਨ ਪਸ੍ਸੇਯ੍ਯਂ, ਸਬ੍ਬੇ ਇਮੇ ਸਾਮਿਕਾ ਹੋਨ੍ਤੁ, ਕਸਨ੍ਤਸ੍ਸ ਚ ਮੇ ਇਤੋ ਤਿਸ੍ਸੋ, ਏਤ੍ਤੋ ਤਿਸ੍ਸੋ, ਮਜ੍ਝੇ ਏਕਾਤਿ ਦਾਰੁਅਮ੍ਬਣਮਤ੍ਤਾ ਸਤ੍ਤ ਸਤ੍ਤ ਸੀਤਾਯੋ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੂ’’ਤਿ। ਸੋ ਤਂ ਦਿਵਸਂ ਸੇਨਾਪਤਿਟ੍ਠਾਨਂ ਪਤ੍ਥੇਤ੍ਵਾ ਲਦ੍ਧੁਂ ਸਮਤ੍ਥੋਪਿ ਸਾਮਿਕੇਸੁ ਸਿਨੇਹੇਨ ‘‘ਇਮੇਯੇਵ ਮੇ ਸਾਮਿਕਾ ਹੋਨ੍ਤੂ’’ਤਿ ਪਤ੍ਥਨਂ ਪਟ੍ਠਪੇਸਿ। ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧੋ ਸਬ੍ਬੇਸਮ੍ਪਿ ਵਚਨਾਵਸਾਨੇ ‘‘ਏਵਂ ਹੋਤੂ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ –

> ‘‘ਇਚ੍ਛਿਤਂ ਪਤ੍ਥਿਤਂ ਤੁਯ੍ਹਂ, ਖਿਪ੍ਪਮੇਵ ਸਮਿਜ੍ਝਤੁ।
> ਸਬ੍ਬੇ ਪੂਰੇਨ੍ਤੁ ਸਙ੍ਕਪ੍ਪਾ, ਚਨ੍ਦੋ ਪਨ੍ਨਰਸੋ ਯਥਾ॥
>
> ‘‘ਇਚ੍ਛਿਤਂ ਪਤ੍ਥਿਤਂ ਤੁਯ੍ਹਂ, ਖਿਪ੍ਪਮੇਵ ਸਮਿਜ੍ਝਤੁ।
> ਸਬ੍ਬੇ ਪੂਰੇਨ੍ਤੁ ਸਙ੍ਕਪ੍ਪਾ, ਮਣਿ ਜੋਤਿਰਸੋ ਯਥਾ’’ਤਿ॥ –

ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਗਾਥਾਹਿ ਅਨੁਮੋਦਨਂ ਕਤ੍ਵਾ ‘‘ਮਯਾ ਇਮੇਸਂ ਚਿਤ੍ਤਂ ਪਸਾਦੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ’’ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ‘‘ਯਾਵ ਗਨ੍ਧਮਾਦਨਪਬ੍ਬਤਾ ਇਮੇ ਮਂ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤੂ’’ਤਿ ਅਧਿਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਕਾਮਿ। ਤੇਪਿ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾਵ ਅਟ੍ਠਂਸੁ। ਸੋ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਂ ਭਤ੍ਤਂ ਪਞ੍ਚਹਿ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਸਤੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸਂਵਿਭਜਿ। ਤਂ ਤਸ੍ਸਾਨੁਭਾਵੇਨ ਸਬ੍ਬੇਸਮ੍ਪਿ ਪਹੋਤਿ। ਤੇ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤਾਯੇਵ ਅਟ੍ਠਂਸੁ।

ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤੇ ਪਨ ਮਜ੍ਝਨ੍ਹਿਕੇ ਸੇਟ੍ਠਿਭਰਿਯਾ ਉਕ੍ਖਲਿਂ ਧੋਵਿਤ੍ਵਾ ਪਿਦਹਿਤ੍ਵਾ ਠਪੇਸਿ। ਸੇਟ੍ਠਿਪਿ ਜਿਘਚ੍ਛਾਯ ਪੀਲ਼ਿਤੋ ਨਿਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਨਿਦ੍ਦਂ ਓਕ੍ਕਮਿ। ਸੋ ਸਾਯਨ੍ਹੇ ਪਬੁਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ਭਰਿਯਂ ਆਹ – ‘‘ਭਦ੍ਦੇ, ਅਤਿਵਿਯ ਛਾਤੋਮ੍ਹਿ, ਅਤ੍ਥਿ ਨੁ ਖੋ ਉਕ੍ਖਲਿਯਾ ਤਲੇ ਝਾਮਕਸਿਤ੍ਥਾਨੀ’’ਤਿ। ਸਾ ਧੋਵਿਤ੍ਵਾ ਉਕ੍ਖਲਿਯਾ ਠਪਿਤਭਾਵਂ ਜਾਨਨ੍ਤੀਪਿ ‘‘ਨਤ੍ਥੀ’’ਤਿ ਅਵਤ੍ਵਾ ‘‘ਉਕ੍ਖਲਿਂ ਵਿਵਰਿਤ੍ਵਾ ਆਚਿਕ੍ਖਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਉਟ੍ਠਾਯ ਉਕ੍ਖਲਿਮੂਲਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਉਕ੍ਖਲਿਂ ਵਿਵਰਿ, ਤਾਵਦੇਵ ਸੁਮਨਮਕੁਲਸਦਿਸਵਣ੍ਣਸ੍ਸ ਭਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪੂਰਾ ਉਕ੍ਖਲਿ ਪਿਧਾਨਂ ਉਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਸਾ ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾਵ ਪੀਤਿਯਾ ਫੁਟ੍ਠਸਰੀਰਾ ਸੇਟ੍ਠਿਂ ਆਹ – ‘‘ਉਟ੍ਠੇਹਿ, ਸਾਮਿ, ਅਹਂ ਉਕ੍ਖਲਿਂ

ਧੋਵਿਤ੍ਵਾ ਪਿਦਹਿਂ, ਸਾ ਪਨ ਸੁਮਨਮਕੁਲਸਦਿਸਵਣ੍ਣਸ੍ਸ ਭਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪੂਰਾ, ਪੁਞ੍ਞਾਨਿ ਨਾਮ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਰੂਪਾਨਿ, ਦਾਨਂ ਨਾਮ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਯੁਤ੍ਤਕਂ। ਉਟ੍ਠੇਹਿ, ਸਾਮਿ, ਭੁਞ੍ਜਸ੍ਸੂ''ਤਿ। ਸਾ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਪਿਤਾਪੁਤ੍ਤਾਨਂ ਭਤ੍ਤਂ ਅਦਾਸਿ। ਤੇਸੁ ਸੁਤ੍ਵਾ ਉਟ੍ਠਿਤੇਸੁ ਸੁਣਿਸਾਯ ਸਦ੍ਧਿਂ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਪੁਣ੍ਣਸ੍ਸ ਭਤ੍ਤਂ ਅਦਾਸਿ। ਗਹਿਤਗਹਿਤਟ੍ਠਾਨਂ ਨ ਖੀਯਤਿ, ਕਟਚ੍ਛੁਨਾ ਸਕਿਂ ਗਹਿਤਟ੍ਠਾਨਮੇਵ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ। ਤਂਦਿਵਸਮੇਵ ਕੋਟ੍ਠਾਦਯੋ ਪੁਬ੍ਬੇ ਪੂਰਿਤਨਿਯਾਮੇਨੇਵ ਪੁਨ ਪੂਰਯਿਂਸੁ। ''ਸੇਟ੍ਠਿਸ੍ਸ ਗੇਹੇ ਭਤ੍ਤਂ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਂ, ਬੀਜਭਤ੍ਤੇਹਿ ਅਤ੍ਥਿਕਾ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੂ''ਤਿ ਨਗਰੇ ਘੋਸਨਂ ਕਾਰੇਸਿ। ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਤਸ੍ਸ ਗੇਹਤੋ ਬੀਜਭਤ੍ਤਂ ਗਣ੍ਹਿਂਸੁ। ਸਕਲਜਮ੍ਬੁਦੀਪਵਾਸਿਨੋ ਤਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਜੀਵਿਤਂ ਲਭਿਂਸੁਯੇਵ।

ਸੋ ਤਤੋ ਚੁਤੋ ਦੇਵਲੋਕੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸੇਸੁ ਸਂਸਰਨ੍ਤੋ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਬੁਦ੍ਧੁਪ੍ਪਾਦੇ ਭਦ੍ਦਿਯਨਗਰੇ ਸੇਟ੍ਠਿਕੁਲੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ। ਭਰਿਯਾਪਿਸ੍ਸ ਮਹਾਭੋਗਕੁਲੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਵਯਪ੍ਪਤ੍ਤਾ ਤਸ੍ਸੇਵ ਗੇਹਂ ਅਗਮਾਸਿ। ਤਸ੍ਸ ਤਂ ਪੁਬ੍ਬਕਮ੍ਮਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਪਚ੍ਛਾਗੇਹੇ ਪੁਬ੍ਬੇ ਵੁਤ੍ਤਪ੍ਪਕਾਰਾ ਮੇਣ੍ਡਕਾ ਉਟ੍ਠਹਿਂਸੁ। ਪੁਤ੍ਤੋਪਿ ਨੇਸਂ ਪੁਤ੍ਤੋਵ, ਸੁਣਿਸਾ ਸੁਣਿਸਾਵ, ਦਾਸੋ ਦਾਸੋਵ ਅਹੋਸਿ। ਅਥੇਕਦਿਵਸਂ ਸੇਟ੍ਠਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪੁਞ੍ਞਂ ਵੀਮਂਸਿਤੁਕਾਮੋ ਅਡ੍ਢਤੇਰਸਾਨਿ ਕੋਟ੍ਠਸਤਾਨਿ ਸੋਧਾਪੇਤ੍ਵਾ ਸੀਸਂ ਨ੍ਹਾਤੋ ਦ੍ਵਾਰੇ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਉਦ੍ਧਂ ਓਲੋਕੇਸਿ। ਸਬ੍ਬਾਨਿਪਿ ਵੁਤ੍ਤਪ੍ਪਕਾਰਾਨਂ ਰਤ੍ਤਸਾਲੀਨਂ ਪੂਰਯਿਂਸੁ। ਸੋ ਸੇਸਾਨਮ੍ਪਿ ਪੁਞ੍ਞਾਨਿ ਵੀਮਂਸਿਤੁਕਾਮੋ ਭਰਿਯਞ੍ਚ ਪੁਤ੍ਤਾਦਯੋ ਚ ''ਤੁਮ੍ਹਾਕਮ੍ਪਿ ਪੁਞ੍ਞਾਨਿ ਵੀਮਂਸਿਸ੍ਸਥਾ''ਤਿ ਆਹ।

ਅਥਸ੍ਸ ਭਰਿਯਾ ਸਬ੍ਬਾਲਙ੍ਕਾਰੇਹਿ ਅਲਙ੍ਕਰਿਤ੍ਵਾ ਮਹਾਜਨਸ੍ਸ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤਸ੍ਸੇਵ ਤਣ੍ਡੁਲੇ ਮਿਨਾਪੇਤ੍ਵਾ ਤੇਹਿ ਭਤ੍ਤਂ ਪਚਾਪੇਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵਾਰਕੋਟ੍ਠਕੇ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਾਸਨੇ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਸੁਵਣ੍ਣਕਟਚ੍ਛੁਂ ਆਦਾਯ ''ਭਤ੍ਤੇਨ ਅਤ੍ਥਿਕਾ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤੂ''ਤਿ ਘੋਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਆਗਤਾਗਤਾਨਂ ਉਪਨੀਤਭਾਜਨਾਨਿ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਅਦਾਸਿ। ਸਕਲਦਿਵਸਮ੍ਪਿ ਦੇਨ੍ਤਿਯਾ ਕਟਚ੍ਛੁਨਾ ਗਹਿਤਟ੍ਠਾਨਮੇਵ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ। ਤਸ੍ਸਾ ਪਨ ਪੁਰਿਮਬੁਦ੍ਧਾਨਮ੍ਪਿ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਵਾਮਹਤ੍ਥੇਨ ਉਕ੍ਖਲਿਂ ਦਕ੍ਖਿਣਹਤ੍ਥੇਨ ਕਟਚ੍ਛੁਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਏਵਮੇਵ ਪਤ੍ਤੇ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਭਤ੍ਤਸ੍ਸ ਦਿਨ੍ਨਤ੍ਤਾ ਵਾਮਹਤ੍ਥਤਲਂ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਪਦੁਮਲਕ੍ਖਣਂ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ, ਦਕ੍ਖਿਣਹਤ੍ਥਤਲਂ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਚਨ੍ਦਲਕ੍ਖਣਂ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ। ਯਸ੍ਮਾ ਪਨ ਵਾਮਹਤ੍ਥਤੋ ਧਮ੍ਮਕਰਣਂ ਆਦਾਯ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਉਦਕਂ ਪਰਿਸ੍ਸਾਵੇਤ੍ਵਾ ਦਦਮਾਨਾ ਅਪਰਾਪਰਂ ਵਿਚਰਿ, ਤੇਨਸ੍ਸਾ ਦਕ੍ਖਿਣਪਾਦਤਲਂ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਚਨ੍ਦਲਕ੍ਖਣਂ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ, ਵਾਮਪਾਦਤਲਂ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਪਦੁਮਲਕ੍ਖਣਂ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ। ਤਸ੍ਸਾ ਇਮਿਨਾ ਕਾਰਣੇਨ ਚਨ੍ਦਪਦੁਮਾਤਿ ਨਾਮਂ ਕਰਿਂਸੁ।

ਪੁਤ੍ਤੋਪਿਸ੍ਸ ਸੀਸਂ ਨ੍ਹਾਤੋ ਸਹਸ੍ਸਥਵਿਕਂ ਆਦਾਯ ''ਕਹਾਪਣੇਹਿ ਅਤ੍ਥਿਕਾ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤੂ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਆਗਤਾਗਤਾਨਂ ਗਹਿਤਭਾਜਨਾਨਿ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਅਦਾਸਿ। ਥਵਿਕਾਯ ਕਹਾਪਣਸਹਸ੍ਸਂ ਅਹੋਸਿਯੇਵ। ਸੁਣਿਸਾਪਿਸ੍ਸ ਸਬ੍ਬਾਲਙ੍ਕਾਰੇਹਿ ਅਲਙ੍ਕਰਿਤ੍ਵਾ ਵੀਹਿਪਿਟਕਂ ਆਦਾਯ ਆਕਾਸਙ੍ਗਣੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨਾ ''ਬੀਜਭਤ੍ਤੇਹਿ ਅਤ੍ਥਿਕਾ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤੂ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਆਗਤਾਗਤਾਨਂ ਗਹਿਤਭਾਜਨਾਨਿ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਅਦਾਸਿ। ਪਿਟਕਂ ਯਥਾਪੂਰਿਤਮੇਵ ਅਹੋਸਿ। ਦਾਸੋਪਿਸ੍ਸ ਸਬ੍ਬਾਲਙ੍ਕਾਰੇਹਿ ਅਲਙ੍ਕਰਿਤ੍ਵਾ ਸੁਵਣ੍ਣਯੁਗੇਸੁ ਸੁਵਣ੍ਣਯੋਤ੍ਤੇਹਿ ਗੋਣੇ ਯੋਜੇਤ੍ਵਾ ਸੁਵਣ੍ਣਪਤੋਦਯਟ੍ਠਿਂ ਆਦਾਯ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਗੋਣਾਨਂ ਗਨ੍ਧਪਞ੍ਚਙ੍ਗੁਲਿਕਾਨਿ ਦਤ੍ਵਾ ਵਿਸਾਣੇਸੁ ਸੁਵਣ੍ਣਕੋਸਕੇ ਪਟਿਮੁਞ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਖੇਤ੍ਤਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਾਜੇਸਿ। ਇਤੋ ਤਿਸ੍ਸੋ, ਏਤ੍ਤੋ ਤਿਸ੍ਸੋ, ਮਜ੍ਝੇ ਏਕਾਤਿ ਸਤ੍ਤ ਸੀਤਾ ਭਿਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਅਗਮਂਸੁ। ਜਮ੍ਬੁਦੀਪਵਾਸਿਨੋ ਭਤ੍ਤਬੀਜਹਿਰਞ੍ਞਸੁਵਣ੍ਣਾਦੀਸੁ ਯਥਾਰੁਚਿਤਂ ਸੇਟ੍ਠਿਗੇਹਤੋਯੇਵ ਗਣ੍ਹਿਂਸੁ। ਇਮੇ ਪਞ੍ਚ ਮਹਾਪੁਞ੍ਞਾ।

ਏਵਂ ਮਹਾਨੁਭਾਵੋ ਸੇਟ੍ਠਿ ''ਸਤ੍ਥਾ ਕਿਰ ਆਗਤੋ''ਤਿ ਸੁਤ੍ਵਾ ''ਸਤ੍ਥੁ ਪਚ੍ਚੁਗ੍ਗਮਨਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਨਿਕ੍ਖਮਨ੍ਤੋ ਅਨ੍ਤਰਾਮਗ੍ਗੇ ਤਿਤ੍ਥਿਯੇ ਦਿਸ੍ਵਾ ਤੇਹਿ ''ਕਸ੍ਮਾ ਤਂ, ਗਹਪਤਿ, ਕਿਰਿਯਵਾਦੋ ਸਮਾਨੋ ਅਕਿਰਿਯਵਾਦਸ੍ਸ ਸਮਣਸ੍ਸ ਗੋਤਮਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਚ੍ਛਸੀ''ਤਿ ਨਿਵਾਰਿਯਮਾਨੋਪਿ ਤੇਸਂ ਵਚਨਂ ਅਨਾਦਿਯਿਤ੍ਵਾ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸੀਦਿ । ਅਥਸ੍ਸ ਸਤ੍ਥਾ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬਿਂ ਕਥਂ ਕਥੇਸਿ। ਸੋ ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਂ ਪਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥੁ ਤਿਤ੍ਥਿਯੇਹਿ ਅਵਣ੍ਣਂ ਵਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਨਿਵਾਰਿਤਭਾਵਂ ਆਰੋਚੇਸਿ। ਅਥ ਨਂ ਸਤ੍ਥਾ, ''ਗਹਪਤਿ, ਇਮੇ ਸਤ੍ਤਾ ਨਾਮ ਮਹਨ੍ਤਮ੍ਪਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਦੋਸਂ ਨ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਅਵਿਜ੍ਜਮਾਨਮ੍ਪਿ ਪਰੇਸਂ ਦੋਸਂ ਵਿਜ੍ਜਮਾਨਂ ਕਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਭੁਸਂ ਵਿਯ ਓਪੁਨਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

੨੫੨.''ਸੁਦਸ੍ਸਂ ਵਜ੍ਜਮਞ੍ਞੇਸਂ, ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਨ ਦੁਦ੍ਦਸਂ।
ਪਰੇਸਞ੍ਹਿ ਸੋ ਵਜ੍ਜਾਨਿ, ਓਪੁਨਾਤਿ ਯਥਾ ਭੁਸਂ।
ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਨ ਛਾਦੇਤਿ, ਕਲਿਂਵ ਕਿਤਵਾ ਸਠੋ''ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਸੁਦਸ੍ਸਂ ਵਜ੍ਜ**ਨ੍ਤਿ ਪਰਸ੍ਸ ਅਣੁਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਵਜ੍ਜਂ ਖਲਿਤਂ ਸੁਦਸ੍ਸਂ ਸੁਖੇਨੇਵ ਪਸ੍ਸਿਤੁਂ ਸਕ੍ਕਾ, ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਨ ਅਤਿਮਹਨ੍ਤਮ੍ਪਿ ਦੁਦ੍ਦਸਂ। **ਪਰੇਸਂ ਹੀ**ਤਿ ਤੇਨੇਵ ਕਾਰਣੇਨ ਸੋ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਸਙ੍ਘਮਜ੍ਝਾਦੀਸੁ ਪਰੇਸਂ ਵਜ੍ਜਾਨਿ ਉਚ੍ਚਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਭੁਸਂ ਓਪੁਨਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਓਪੁਨਾਤਿ। **ਕਲਿਂਵ ਕਿਤਵਾ ਸਠੋ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਸਕੁਣੇਸੁ ਅਪਰਜ੍ਝਨਭਾਵੇਨ ਅਤ੍ਤਭਾਵੋ ਕਲਿ ਨਾਮ, ਸਾਖਭਙ੍ਗਾਦਿਕਂ ਪਟਿਚ੍ਛਾਦਨਂ ਕਿਤਵਾ ਨਾਮ, ਸਾਕੁਣਿਕੋ ਸਠੋ ਨਾਮ। ਯਥਾ ਸਕੁਣਲੁਦ੍ਦਕੋ ਸਕੁਣੇ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਮਾਰੇਤੁਕਾਮੋ ਕਿਤਵਾ ਵਿਯ ਅਤ੍ਤਭਾਵਂ ਪਟਿਚ੍ਛਾਦੇਤਿ, ਏਵਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਜ੍ਜਂ ਛਾਦੇਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਬਹੂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਾਦੀਨਿ ਪਾਪੁਣਿਂਸੂਤਿ।

ਮੇਣ੍ਡਕਸੇਟ੍ਠਿਵਤ੍ਥੁ ਦਸਮਂ।

੧੧. ਉਜ੍ਝਾਨਸਞ੍ਞਿਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ

ਪਰਵਜ੍ਜਾਨੁਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸਾਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਉਜ੍ਝਾਨਸਞ੍ਞਿਂ ਨਾਮ ਏਕਂ ਥੇਰਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਸੋ ਕਿਰ ''ਅਯਂ ਏਵਂ ਨਿਵਾਸੇਤਿ, ਏਵਂ ਪਾਰੁਪਤੀ''ਤਿ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਅਨ੍ਤਰਮੇਵ ਗਵੇਸਨ੍ਤੋ ਵਿਚਰਤਿ। ਭਿਕ੍ਖੂ ''ਅਸੁਕੋ ਨਾਮ, ਭਨ੍ਤੇ, ਥੇਰੋ ਏਵਂ ਕਰੋਤੀ''ਤਿ ਸਤ੍ਥੁ ਆਰੋਚੇਸੁਂ। ਸਤ੍ਥਾ, ''ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਵਤ੍ਤਸੀਸੇ ਠਤ੍ਵਾ ਏਵਂ ਓਵਦਨ੍ਤੋ ਅਨਨੁਪਵਾਦੋ। ਯੋ ਪਨ ਨਿਚ੍ਚਂ ਉਜ੍ਝਾਨਸਞ੍ਞਿਤਾਯ ਪਰੇਸਂ ਅਨ੍ਤਰਂ ਪਰਿਯੇਸਮਾਨੋ ਏਵਂ ਵਤ੍ਵਾ ਵਿਚਰਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਝਾਨਾਦੀਸੁ ਏਕੋਪਿ ਵਿਸੇਸੋ ਨੁਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਕੇਵਲਂ ਆਸਵਾਯੇਵ ਵਡ੍ਢਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

੨੫੩.''ਪਰਵਜ੍ਜਾਨੁਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸ, ਨਿਚ੍ਚਂ ਉਜ੍ਝਾਨਸਞ੍ਞਿਨੋ।
ਆਸਵਾ ਤਸ੍ਸ ਵਡ੍ਢਨ੍ਤਿ, ਆਰਾ ਸੋ ਆਸਵਕ੍ਖਯਾ''ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਉਜ੍ਝਾਨਸਞ੍ਞਿਨੋ**ਤਿ ਏਵਂ ਨਿਵਾਸੇਤਬ੍ਬਂ ਏਵਂ ਪਾਰੁਪਿਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਪਰੇਸਂ ਅਨ੍ਤਰਗਵੇਸਿਤਾਯ ਉਜ੍ਝਾਨਬਹੁਲਸ੍ਸ ਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਝਾਨਾਦੀਸੁ ਏਕਧਮ੍ਮੋਪਿ ਨ ਵਡ੍ਢਤਿ, ਅਥ ਖੋ ਆਸਵਾਵ ਤਸ੍ਸ ਵਡ੍ਢਨ੍ਤਿ। ਤੇਨੇਵ ਕਾਰਣੇਨ ਸੋ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗਸਙ੍ਖਾਤਾ ਆਸਵਕ੍ਖਯਾ ਆਰਾ ਦੂਰਂ ਗਤੋਵ ਹੋਤੀਤਿ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਬਹੂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਾਦੀਨਿ ਪਾਪੁਣਿਂਸੂਤਿ।

ਉਜ੍ਝਾਨਸਞ੍ਞਿਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ ਏਕਾਦਸਮਂ।

੧੨. ਸੁਭਦ੍ਦਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕਵਤ੍ਥੁ

ਆਕਾਸੇਤਿ ਇਦਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਕੁਸਿਨਾਰਾਯਂ ਉਪਵਤ੍ਤਨੇ ਮਲ੍ਲਾਨਂ ਸਾਲਵਨੇ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨਮਞ੍ਚਕੇ ਨਿਪਨ੍ਨੋ ਸੁਭਦ੍ਦਂ ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਸੋ ਕਿਰ ਅਤੀਤੇ ਕਨਿਟ੍ਠਭਾਤਰਿ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਸਸ੍ਸੇ ਨਵਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਅਗ੍ਗਦਾਨਂ ਦੇਨ੍ਤੇ ਦਾਨਂ ਦਾਤੁਂ ਅਨਿਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਓਸਕ੍ਕਿਤ੍ਵਾ ਅਵਸਾਨੇ ਅਦਾਸਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਪਠਮਬੋਧਿਯਮ੍ਪਿ ਮਜ੍ਝਿਮਬੋਧਿਯਮ੍ਪਿ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਦਟ੍ਠੁਂ ਨਾਲਤ੍ਥ। ਪਚ੍ਛਿਮਬੋਧਿਯਂ ਪਨ ਸਤ੍ਥੁ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨਕਾਲੇ ''ਅਹਂ ਤੀਸੁ ਪਞ੍ਹੇਸੁ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕਙ੍ਖਂ ਮਹਲ੍ਲਕੇ ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕੇ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਸਮਣਂ ਗੋਤਮਂ 'ਦਹਰੋ'ਤਿ ਸਞ੍ਞਾਯ ਨ ਪੁਚ੍ਛਿਂ , ਤਸ੍ਸ ਚ ਦਾਨਿ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨਕਾਲੋ, ਪਚ੍ਛਾ ਮੇ ਸਮਣਸ੍ਸ ਗੋਤਮਸ੍ਸ ਅਪੁਚ੍ਛਿਤਕਾਰਣਾ ਵਿਪ੍ਪਟਿਸਾਰੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯਾ''ਤਿ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਆਨਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰੇਨ ਨਿਵਾਰਿਯਮਾਨੋਪਿ ਸਤ੍ਥਾਰਾ ਓਕਾਸਂ ਕਤ੍ਵਾ, ''ਆਨਨ੍ਦ, ਮਾ ਸੁਭਦ੍ਦਂ ਨਿਵਾਰਯਿ, ਪੁਚ੍ਛਤੁ ਮਂ ਪਞ੍ਹ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਅਨ੍ਤੋਸਾਣਿਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਹੇਟ੍ਠਾਮਞ੍ਚਕੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ, ''ਭੋ ਸਮਣ, ਕਿਂ ਨੁ ਖੋ ਆਕਾਸੇ ਪਦਂ ਨਾਮ ਅਤ੍ਥਿ, ਇਤੋ ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਸਮਣੋ ਨਾਮ ਅਤ੍ਥਿ, ਸਙ੍ਖਾਰਾ ਸਸ੍ਸਤਾ ਨਾਮ ਅਤ੍ਥੀ''ਤਿ ਇਮੇ ਪਞ੍ਹੇ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਸਤ੍ਥਾ ਤੇਸਂ ਅਭਾਵਂ ਆਚਿਕ੍ਖਨ੍ਤੋ ਇਮਾਹਿ ਗਾਥਾਹਿ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਸਿ –

੨੫੪.''ਆਕਾਸੇਵ ਪਦਂ ਨਤ੍ਥਿ, ਸਮਣੋ ਨਤ੍ਥਿ ਬਾਹਿਰੇ।
ਪਪਞ੍ਚਾਭਿਰਤਾ ਪਜਾ, ਨਿਪ੍ਪਪਞ੍ਚਾ ਤਥਾਗਤਾ॥

੨੫੫.''ਆਕਾਸੇਵ ਪਦਂ ਨਤ੍ਥਿ, ਸਮਣੋ ਨਤ੍ਥਿ ਬਾਹਿਰੇ।
ਸਙ੍ਖਾਰਾ ਸਸ੍ਸਤਾ ਨਤ੍ਥਿ, ਨਤ੍ਥਿ ਬੁਦ੍ਧਾਨਮਿਞ੍ਜਿਤ''ਨ੍ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਪਦ**ਨ੍ਤਿ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਆਕਾਸੇ ਵਣ੍ਣਸਣ੍ਠਾਨਵਸੇਨ ਏਵਰੂਪਨ੍ਤਿ ਪਞ੍ਞਾਪੇਤਬ੍ਬਂ ਕਸ੍ਸਚਿ ਪਦਂ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ। **ਬਾਹਿਰੇ**ਤਿ ਮਮ ਸਾਸਨਤੋ ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਮਗ੍ਗਫਲਟ੍ਠੋ ਸਮਣੋ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ। **ਪਜਾ**ਤਿ ਅਯਂ ਸਤ੍ਤਲੋਕਸਙ੍ਖਾਤਾ ਪਜਾ ਤਣ੍ਹਾਦੀਸੁ ਪਪਞ੍ਚੇਸੁਯੇਵਾਭਿਰਤਾ। **ਨਿਪ੍ਪਪਞ੍ਚਾ**ਤਿ ਬੋਧਿਮੂਲੇਯੇਵ ਸਬ੍ਬਪਪਞ੍ਚਾਨਂ ਸਮੁਚ੍ਛਿਨ੍ਨਤ੍ਤਾ ਨਿਪ੍ਪਪਞ੍ਚਾ ਤਥਾਗਤਾ। **ਸਙ੍ਖਾਰਾ**ਤਿ ਪਞ੍ਚਕ੍ਖਨ੍ਧਾ। ਤੇਸੁ ਹਿ ਏਕੋਪਿ ਸਸ੍ਸਤੋ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ। **ਇਞ੍ਜਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਪਨ ਤਣ੍ਹਾਮਾਨਾਦੀਸੁ ਇਞ੍ਜਿਤੇਸੁ ਯੇਨ ਸਙ੍ਖਾਰਾ ਸਸ੍ਸਤਾਤਿ ਗਣ੍ਹੇਯ੍ਯੁਂ, ਤਂ ਏਕਂ ਇਞ੍ਜਿਤਮ੍ਪਿ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਸੁਭਦ੍ਦੋ ਅਨਾਗਾਮਿਫਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਹਿ, ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਪਰਿਸਾਯਪਿ ਸਾਤ੍ਥਿਕਾ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾ ਅਹੋਸੀਤਿ।

ਸੁਭਦ੍ਦਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕਵਤ੍ਥੁ ਦ੍ਵਾਦਸਮਂ।

ਮਲਵਗ੍ਗਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਅਟ੍ਠਾਰਸਮੋ ਵਗ੍ਗੋ।

੧੯. ਧਮ੍ਮਟ੍ਠਵਗ੍ਗੋ

੧. ਵਿਨਿਚ੍ਛਯਮਹਾਮਤ੍ਤਵਤ੍ਥੁ

ਨ ਤੇਨ ਹੋਤੀਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯਮਹਾਮਤ੍ਤੇ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਏਕਦਿਵਸਞ੍ਹਿ ਭਿਕ੍ਖੂ ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਉਤ੍ਤਰਦ੍ਵਾਰਗਾਮੇ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਿਤ੍ਵਾ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਪਟਿਕ੍ਕਨ੍ਤਾ ਨਗਰਮਜ੍ਝੇਨ ਵਿਹਾਰਂ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਖਣੇ ਮੇਘੋ ਉਟ੍ਠਾਯ ਪਾਵਸ੍ਸਿ। ਤੇ ਸਮ੍ਮੁਖਾਗਤਂ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯਸਾਲਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯਮਹਾਮਤ੍ਤੇ ਲਞ੍ਜਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਸਾਮਿਕੇ ਅਸਾਮਿਕੇ ਕਰੋਨ੍ਤੇ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਅਹੋ ਇਮੇ ਅਧਮ੍ਮਿਕਾ, ਮਯਂ ਪਨ 'ਇਮੇ ਧਮ੍ਮੇਨ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯਂ ਕਰੋਨ੍ਤੀ'ਤਿ ਸਞ੍ਞਿਨੋ ਅਹੁਮ੍ਹਾ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਵਸ੍ਸੇ ਵਿਗਤੇ ਵਿਹਾਰਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸਿਨ੍ਨਾ ਤਮਤ੍ਥਂ ਆਰੋਚੇਸੁਂ। ਸਤ੍ਥਾ ''ਨ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਛਨ੍ਦਾਦਿਵਸਿਕਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਸਾਹਸੇਨ ਅਤ੍ਥਂ ਵਿਨਿਚ੍ਛਿਨਨ੍ਤਾ ਧਮ੍ਮਟ੍ਠਾ ਨਾਮ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਅਪਰਾਧਂ ਪਨ ਅਨੁਵਿਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਅਪਰਾਧਾਨੁਰੂਪਂ ਅਸਾਹਸੇਨ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯਂ ਕਰੋਨ੍ਤਾ ਏਵ ਧਮ੍ਮਟ੍ਠਾ ਨਾਮ ਹੋਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮਾ ਗਾਥਾ ਅਭਾਸਿ –

੨੫੬.''ਨ ਤੇਨ ਹੋਤਿ ਧਮ੍ਮਟ੍ਠੋ, ਯੇਨਤ੍ਥਂ ਸਾਹਸਾ ਨਯੇ।
ਯੋ ਚ ਅਤ੍ਥਂ ਅਨਤ੍ਥਞ੍ਚ, ਉਭੋ ਨਿਚ੍ਛੇਯ੍ਯ ਪਣ੍ਡਿਤੋ॥

੨੫੭.''ਅਸਾਹਸੇਨ ਧਮ੍ਮੇਨ, ਸਮੇਨ ਨਯਤੀ ਪਰੇ।
ਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਗੁਤ੍ਤੋ ਮੇਧਾਵੀ, ਧਮ੍ਮਟ੍ਠੋਤਿ ਪਵੁਚ੍ਚਤੀ''ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਤੇਨਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਤਕੇਨੇਵ ਕਾਰਣੇਨ। **ਧਮ੍ਮਟ੍ਠੋ**ਤਿ ਰਾਜਾ ਹਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕਾਤਬ੍ਬੇ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯਧਮ੍ਮੇ ਠਿਤੋਪਿ ਧਮ੍ਮਟ੍ਠੋ ਨਾਮ ਨ ਹੋਤਿ। **ਯੇਨਾ**ਤਿ ਯੇਨ ਕਾਰਣੇਨ। **ਅਤ੍ਥ**ਨ੍ਤਿ ਓਤਿਣ੍ਣਂ ਵਿਨਿਚ੍ਛਿਤਬ੍ਬਂ ਅਤ੍ਥਂ। **ਸਾਹਸਾ ਨਯੇ**ਤਿ ਛਨ੍ਦਾਦੀਸੁ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤੋ ਸਾਹਸੇਨ ਮੁਸਾਵਾਦੇਨ ਵਿਨਿਚ੍ਛੇਯ੍ਯ। ਯੋ ਹਿ ਛਨ੍ਦੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਯ ਞਾਤੀਤਿ ਵਾ ਮਿਤ੍ਤੋਤਿ ਵਾ ਮੁਸਾ ਵਤ੍ਵਾ ਅਸਾਮਿਕਮੇਵ ਸਾਮਿਕਂ ਕਰੋਤਿ, ਦੋਸੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਯ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵੇਰੀਨਂ ਮੁਸਾ ਵਤ੍ਵਾ ਸਾਮਿਕਮੇਵ ਅਸਾਮਿਕਂ ਕਰੋਤਿ, ਮੋਹੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਯ ਲਞ੍ਜਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯਕਾਲੇ ਅਞ੍ਞਵਿਹਿਤੋ ਵਿਯ ਇਤੋ ਚਿਤੋ ਚ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਮੁਸਾ ਵਤ੍ਵਾ ''ਇਮਿਨਾ ਜਿਤਂ, ਅਯਂ ਪਰਾਜਿਤੋ''ਤਿ ਪਰਂ ਨੀਹਰਤਿ, ਭਯੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਯ ਕਸ੍ਸਚਿਦੇਵ ਇਸ੍ਸਰਜਾਤਿਕਸ੍ਸ ਪਰਾਜਯਂ ਪਾਪੁਣਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਜਯਂ ਆਰੋਪੇਤਿ, ਅਯਂ ਸਾਹਸੇਨ ਅਤ੍ਥਂ ਨੇਤਿ ਨਾਮ। ਏਸੋ ਧਮ੍ਮਟ੍ਠੋ ਨਾਮ ਨ ਹੋਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਅਤ੍ਥਂ ਅਨਤ੍ਥਞ੍ਚਾ**ਤਿ ਭੂਤਞ੍ਚ ਅਭੂਤਞ੍ਚ ਕਾਰਣਂ। **ਉਭੋ ਨਿਚ੍ਛੇਯ੍ਯਾ**ਤਿ ਯੋ ਪਨ ਪਣ੍ਡਿਤੋ ਉਭੋ ਅਤ੍ਥਾਨਤ੍ਥੇ ਵਿਨਿਚ੍ਛਿਨਿਤ੍ਵਾ ਵਦਤਿ। **ਅਸਾਹਸੇਨਾ**ਤਿ ਅਮੁਸਾਵਾਦੇਨ। **ਧਮ੍ਮੇਨਾ**ਤਿ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯਧਮ੍ਮੇਨ, ਨ ਛਨ੍ਦਾਦਿਵਸੇਨ। **ਸਮੇਨਾ**ਤਿ ਅਪਰਾਧਾਨੁਰੂਪੇਨੇਵ ਪਰੇ ਨਯਤਿ, ਜਯਂ ਵਾ ਪਰਾਜਯਂ ਵਾ ਪਾਪੇਤਿ। **ਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਗੁਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਸੋ ਧਮ੍ਮਗੁਤ੍ਤੋ ਧਮ੍ਮਰਕ੍ਖਿਤੋ ਧਮ੍ਮੋਜਪਞ੍ਞਾਯ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਮੇਧਾਵੀ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯਧਮ੍ਮੇ ਠਿਤਤ੍ਤਾ ਧਮ੍ਮਟ੍ਠੋਤਿ ਪਵੁਚ੍ਚਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਬਹੂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਾਦੀਨਿ ਪਾਪੁਣਿਂਸੂਤਿ।

ਵਿਨਿਚ੍ਛਯਮਹਾਮਤ੍ਤਵਤ੍ਥੁ ਪਠਮਂ।

੨. ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯਵਤ੍ਥੁ

ਨ ਤੇਨ ਪਣ੍ਡਿਤੋ ਹੋਤੀਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯੇ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਤੇ ਕਿਰ ਵਿਹਾਰੇਪਿ ਗਾਮੇਪਿ ਭਤ੍ਤੁਗ੍ਗੰ ਆਕੁਲਂ ਕਰੋਨ੍ਤਾ ਵਿਚਰਨ੍ਤਿ। ਅਥੇਕਦਿਵਸੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਗਾਮੇ ਭਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚਂ ਕਤ੍ਵਾ ਆਗਤੇ ਦਹਰੇ ਸਾਮਣੇਰੇ ਚ ਪੁਚ੍ਛਿਂਸੁ – ''ਕੀਦਿਸਂ, ਆਵੁਸੋ, ਭਤ੍ਤੁਗ੍ਗ''ਨ੍ਤਿ? ਭਨ੍ਤੇ, ਮਾ ਪੁਚ੍ਛਥ, ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯਾ ''ਮਯਮੇਵ ਵਿਯਤ੍ਤਾ, ਮਯਮੇਵ ਪਣ੍ਡਿਤਾ, ਇਮੇ ਪਹਰਿਤ੍ਵਾ ਸੀਸੇ ਕਚਵਰਂ ਆਕਿਰਿਤ੍ਵਾ ਨੀਹਰਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਅਮ੍ਹੇ ਪਿਟ੍ਠਿਯਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਕਚਵਰਂ ਓਕਿਰਨ੍ਤਾ ਭਤ੍ਤੁਗ੍ਗਂ ਆਕੁਲਂ ਅਕਂਸੂਤਿ। ਭਿਕ੍ਖੂ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਮਤ੍ਥਂ ਆਰੋਚੇਸੁਂ। ਸਤ੍ਥਾ ''ਨਾਹਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਬਹੁਂ ਭਾਸਿਤ੍ਵਾ ਪਰੇ ਵਿਹੇਠਯਮਾਨਂ 'ਪਣ੍ਡਿਤੋ'ਤਿ ਵਦਾਮਿ, ਖੇਮਿਨਂ ਪਨ ਅਵੇਰੀਨਂ ਅਭਯਮੇਵ ਪਣ੍ਡਿਤੋਤਿ ਵਦਾਮੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

੨੫੮.''ਨ ਤੇਨ ਪਣ੍ਡਿਤੋ ਹੋਤਿ, ਯਾਵਤਾ ਬਹੁ ਭਾਸਤਿ।
ਖੇਮੀ ਅਵੇਰੀ ਅਭਯੋ, ਪਣ੍ਡਿਤੋਤਿ ਪਵੁਚ੍ਚਤੀ''ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਯਾਵਤਾ**ਤਿ ਯਤ੍ਤਕੇਨ ਕਾਰਣੇਨ ਸਙ੍ਘਮਜ੍ਝਾਦੀਸੁ ਬਹੁਂ ਕਥੇਤਿ, ਤੇਨ ਪਣ੍ਡਿਤੋ ਨਾਮ ਨ ਹੋਤਿ । ਯੋ ਪਨ ਸਯਂ ਖੇਮੀ ਪਞ੍ਚਨ੍ਨਂ ਵੇਰਾਨਂ ਅਭਾਵੇਨ ਅਵੇਰੀ ਨਿਬ੍ਭਯੋ , ਯਂ ਵਾ ਆਗਮ੍ਮ ਮਹਾਜਨਸ੍ਸ ਭਯਂ ਨ ਹੋਤਿ, ਸੋ ਪਣ੍ਡਿਤੋ ਨਾਮ ਹੋਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਬਹੂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਾਦੀਨਿ ਪਾਪੁਣਿਂਸੂਤਿ।

ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯਵਤ੍ਥੁ ਦੁਤਿਯਂ।

੩. ਏਕੁਦਾਨਖੀਣਾਸਵਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ

ਨ ਤਾਵਤਾਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਏਕੁਦਾਨਤ੍ਥੇਰਂ ਨਾਮ ਖੀਣਾਸਵਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਸੋ ਕਿਰ ਏਕਕੋਵ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਵਨਸਣ੍ਡੇ ਵਿਹਰਤਿ, ਏਕਮੇਵਸ੍ਸ ਉਦਾਨਂ ਪਗੁਣਂ –

''ਅਧਿਚੇਤਸੋ ਅਪ੍ਪਮਜ੍ਜਤੋ,
ਮੁਨਿਨੋ ਮੋਨਪਥੇਸੁ ਸਿਕ੍ਖਤੋ।
ਸੋਕਾ ਨ ਭਵਨ੍ਤਿ ਤਾਦਿਨੋ,
ਉਪਸਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸਦਾ ਸਤੀਮਤੋ''ਤਿ॥ (ਪਾਚਿ॰ ੧੫੩; ਉਦਾ॰ ੩੭)।

ਸੋ ਕਿਰ ਉਪੋਸਥਦਿਵਸੇਸੁ ਸਯਮੇਵ ਧਮ੍ਮਸ੍ਸਵਨਂ ਘੋਸੇਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਗਾਥਂ ਵਦਤਿ। ਪਥਵਿਉਨ੍ਦ੍ਰਿਯਨਸਦ੍ਦੋ ਵਿਯ ਦੇਵਤਾਨਂ ਸਾਧੁਕਾਰਸਦ੍ਦੋ ਹੋਤਿ। ਅਥੇਕਸ੍ਮਿਂ ਉਪੋਸਥਦਿਵਸੇ ਪਞ੍ਚਪਞ੍ਚਸਤਪਰਿਵਾਰਾ ਦ੍ਵੇ ਤਿਪਿਟਕਧਰਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਤਸ੍ਸ ਵਸਨਟ੍ਠਾਨਂ ਅਗਮਂਸੁ। ਸੋ ਤੇ ਦਿਸ੍ਵਾਵ ਤੁਟ੍ਠਮਾਨਸੋ ''ਸਾਧੁ ਵੋ ਕਤਂ ਇਧ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇਹਿ, ਅਜ੍ਜ ਮਯਂ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਧਮ੍ਮਂ ਸੁਣਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਆਹ। ਅਤ੍ਥਿ ਪਨ, ਆਵੁਸੋ, ਇਧ ਧਮ੍ਮਂ ਸੋਤੁਕਾਮਾਤਿ। ਅਤ੍ਥਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਯਂ ਵਨਸਣ੍ਡੋ ਧਮ੍ਮਸ੍ਸਵਨਦਿਵਸੇ ਦੇਵਤਾਨਂ ਸਾਧੁਕਾਰਸਦ੍ਦੇਨ ਏਕਨਿਨ੍ਨਾਦੋ ਹੋਤੀਤਿ। ਤੇਸੁ ਏਕੋ ਤਿਪਿਟਕਧਰੋ ਧਮ੍ਮਂ ਓਸਾਰੇਸਿ, ਏਕੋ ਕਥੇਸਿ। ਏਕਦੇਵਤਾਪਿ ਸਾਧੁਕਾਰਂ ਨਾਦਾਸਿ। ਤੇ ਆਹਂਸੁ – ''ਤ੍ਵਂ, ਆਵੁਸੋ, ਧਮ੍ਮਸ੍ਸਵਨਦਿਵਸੇ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਵਨਸਣ੍ਡੇ ਦੇਵਤਾ ਮਹਨ੍ਤੇਨ ਸਦ੍ਦੇਨ ਸਾਧੁਕਾਰਂ ਦੇਨ੍ਤੀਤਿ ਵਦੇਸਿ, ਕਿਂ ਨਾਮੇਤ''ਨ੍ਤਿ। ਭਨ੍ਤੇ, ਅਞ੍ਞੇਸੁ ਦਿਵਸੇਸੁ ਸਾਧੁਕਾਰਸਦ੍ਦੇਨ ਏਕਨਿਨ੍ਨਾਦੋ ਏਵ ਹੋਤਿ, ਨ ਅਜ੍ਜ ਪਨ ਜਾਨਾਮਿ ''ਕਿਮੇਤ''ਨ੍ਤਿ। ''ਤੇਨ ਹਿ, ਆਵੁਸੋ, ਤ੍ਵਂ ਤਾਵ ਧਮ੍ਮਂ ਕਥੇਹੀ''ਤਿ। ਸੋ ਬੀਜਨਿਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਆਸਨੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਤਮੇਵ ਗਾਥਂ ਵਦੇਸਿ। ਦੇਵਤਾ ਮਹਨ੍ਤੇਨ ਸਦ੍ਦੇਨ ਸਾਧੁਕਾਰਮਦਂਸੁ। ਅਥ ਨੇਸਂ ਪਰਿਵਾਰਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਉਜ੍ਝਾਯਿਂਸੁ ''ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਵਨਸਣ੍ਡੇ ਦੇਵਤਾ ਮੁਖੋਲੋਕਨੇਨ ਸਾਧੁਕਾਰਂ ਦਦਨ੍ਤਿ, ਤਿਪਿਟਕਧਰਭਿਕ੍ਖੂਸੁ ਏਤ੍ਤਕਂ ਭਣਨ੍ਤੇਸੁਪਿ ਕਿਞ੍ਚਿ ਪਸਂਸਨਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਅਵਤ੍ਵਾ ਏਕੇਨ ਮਹਲ੍ਲਕਤ੍ਥੇਰੇਨ ਏਕਗਾਥਾਯ ਕਥਿਤਾਯ ਮਹਾਸਦ੍ਦੇਨ ਸਾਧੁਕਾਰਂ ਦਦਨ੍ਤੀ''ਤਿ। ਤੇਪਿ ਵਿਹਾਰਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥੁ ਤਮਤ੍ਥਂ ਆਰੋਚੇਸੁਂ।

ਸਤ੍ਥਾ ''ਨਾਹं, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਯੋ ਬਹੁਮ੍ਪਿ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਤਿ ਵਾ ਭਾਸਤਿ ਵਾ, ਤं ਧਮ੍ਮਧਰੋਤਿ ਵਦਾਮਿ। ਯੋ ਪਨ ਏਕਮ੍ਪਿ ਗਾਥं ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਸਚ੍ਚਾਨਿ ਪਟਿਵਿਜ੍ਝਤਿ, ਅਯं ਧਮ੍ਮਧਰੋ ਨਾਮਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮं ਦੇਸੇਨ੍ਤੋ ਇਮं ਗਾਥਮਾਹ –

੨੫੯.''ਨ ਤਾਵਤਾ ਧਮ੍ਮਧਰੋ, ਯਾਵਤਾ ਬਹੁ ਭਾਸਤਿ।
ਯੋ ਚ ਅਪ੍ਪਮ੍ਪਿ ਸੁਤ੍ਵਾਨ, ਧਮ੍ਮं ਕਾਯੇਨ ਪਸ੍ਸਤਿ।
ਸ ਵੇ ਧਮ੍ਮਧਰੋ ਹੋਤਿ, ਯੋ ਧਮ੍ਮं ਨਪ੍ਪਮਜ੍ਜਤੀ''ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਯਾਵਤਾ**ਤਿ ਯਤ੍ਤਕੇਨ ਉਗ੍ਗਹਣਧਾਰਣਵਾਚਨਾਦਿਨਾ ਕਾਰਣੇਨ ਬਹੁं ਭਾਸਤਿ, ਤਾਵਤ੍ਤਕੇਨ ਧਮ੍ਮਧਰੋ ਨ ਹੋਤਿ, ਵੰਸਾਨੁਰਕ੍ਖਕੋ ਪਨ ਪਵੇਣਿਪਾਲਕੋ ਨਾਮ ਹੋਤਿ। **ਯੋ ਚ ਅਪ੍ਪਮ੍ਪੀ**ਤਿ ਯੋ ਪਨ ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਕਮ੍ਪਿ ਸੁਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਮਨ੍ਵਾਯ ਅਤ੍ਥਮਨ੍ਵਾਯ ਧਮ੍ਮਾਨੁਧਮ੍ਮਪ੍ਪਟਿਪਨ੍ਨੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਨਾਮਕਾਯੇਨ ਦੁਕ੍ਖਾਦੀਨਿ ਪਰਿਜਾਨਨ੍ਤੋ ਚਤੁਸਚ੍ਚਧਮ੍ਮं ਪਸ੍ਸਤਿ, ਸ ਵੇ ਧਮ੍ਮਧਰੋ ਹੋਤਿ। **ਯੋ ਧਮ੍ਮं ਨਪ੍ਪਮਜ੍ਜਤੀ**ਤਿ ਯੋਪਿ ਆਰਦ੍ਧਵੀਰਿਯੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਅਜ੍ਜ ਅਜ੍ਜੇਵਾਤਿ ਪਟਿਵੇਧं ਆਕਙ੍ਖਨ੍ਤੋ ਧਮ੍ਮं ਨਪ੍ਪਮਜ੍ਜਤਿ, ਅਯਮ੍ਪਿ ਧਮ੍ਮਧਰੋਯੇਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਬਹੂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਾਦੀਨਿ ਪਾਪੁਣਿੰਸੂਤਿ।

ਏਕੁਦਾਨਖੀਣਾਸਵਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ ਤਤਿਯं।

੪. ਲਕੁਣ੍ਡਕਭਦ੍ਦਿਯਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ

ਨ ਤੇਨ ਥੇਰੋ ਸੋ ਹੋਤੀਤਿ ਇਮं ਧਮ੍ਮਦੇਸਨं ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਲਕੁਣ੍ਡਕਭਦ੍ਦਿਯਤ੍ਥੇਰं ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਏਕਦਿਵਸਞ੍ਹਿ ਤਸ੍ਮਿं ਥੇਰੇ ਸਤ੍ਥੁ ਉਪਟ੍ਠਾਨं ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਕਨ੍ਤਮਤ੍ਤੇ ਤਿੰਸਮਤ੍ਤਾ ਆਰਞ੍ਞਿਕਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਤं ਪਸ੍ਸਨ੍ਤਾ ਏਵ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰं ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਨਿਸੀਦਿੰਸੁ। ਸਤ੍ਥਾ ਤੇਸं ਅਰਹਤ੍ਤੂਪਨਿਸ੍ਸਯं ਦਿਸ੍ਵਾ ਇਮं ਪਞ੍ਹं ਪੁਚ੍ਛਿ – ''ਇਤੋ ਗਤं ਏਕं ਥੇਰं ਪਸ੍ਸਥਾ''ਤਿ? ''ਨ ਪਸ੍ਸਾਮ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ। ''ਕਿं ਨੁ ਦਿਟ੍ਠੋ ਵੋ''ਤਿ? ''ਏਕं, ਭਨ੍ਤੇ, ਸਾਮਣੇਰं ਪਸ੍ਸਿਮ੍ਹਾ''ਤਿ। ''ਨ ਸੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸਾਮਣੇਰੋ, ਥੇਰੋ ਏਵ ਸੋ''ਤਿ? ''ਅਤਿਵਿਯ ਖੁਦ੍ਦਕੋ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ। ''ਨਾਹं, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਮਹਲ੍ਲਕਭਾਵੇਨ ਥੇਰਾਸਨੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨਮਤ੍ਤਕੇਨ ਥੇਰੋਤਿ ਵਦਾਮਿ। ਯੋ ਪਨ ਸਚ੍ਚਾਨਿ ਪਟਿਵਿਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ਮਹਾਜਨਸ੍ਸ ਅਹਿੰਸਕਭਾਵੇ ਠਿਤੋ, ਅਯं ਥੇਰੋ ਨਾਮਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮਾ ਗਾਥਾ ਅਭਾਸਿ –

੨੬੦.''ਨ ਤੇਨ ਥੇਰੋ ਸੋ ਹੋਤਿ, ਯੇਨਸ੍ਸ ਪਲਿਤं ਸਿਰੋ।
ਪਰਿਪਕ੍ਕੋ ਵਯੋ ਤਸ੍ਸ, ਮੋਘਜਿਣ੍ਣੋਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ॥

੨੬੧.''ਯਮ੍ਹਿ ਸਚ੍ਚਞ੍ਚ ਧਮ੍ਮੋ ਚ, ਅਹਿੰਸਾ ਸਂਯਮੋ ਦਮੋ।
ਸ ਵੇ ਵਨ੍ਤਮਲੋ ਧੀਰੋ, ਥੇਰੋ ਇਤਿ ਪਵੁਚ੍ਚਤੀ''ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਪਰਿਪਕ੍ਕੋ**ਤਿ ਪਰਿਣਤੋ, ਵੁਡ੍ਢਭਾਵं ਪਤ੍ਤੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਮੋਘਜਿਣ੍ਣੋ**ਤਿ ਅਨ੍ਤੋ ਥੇਰਕਰਾਨं ਧਮ੍ਮਾਨं ਅਭਾਵੇਨ ਤੁਚ੍ਛਜਿਣ੍ਣੋ ਨਾਮ। **ਯਮ੍ਹਿ ਸਚ੍ਚਞ੍ਚ ਧਮ੍ਮੋ ਚਾ**ਤਿ ਯਮ੍ਹਿ ਪਨ ਪੁਗ੍ਗਲੇ ਸੋਲ੍ਸਹਾਕਾਰੇਹਿ ਪਟਿਵਿਦ੍ਧਤ੍ਤਾ ਚਤੁਬ੍ਬਿਧं ਸਚ੍ਚं, ਞਾਣੇਨ ਸਚ੍ਛਿਕਤਤ੍ਤਾ ਨਵਵਿਧੋ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਧਮ੍ਮੋ ਚ ਅਤ੍ਥਿ। **ਅਹਿੰਸਾ**ਤਿ ਅਹਿੰਸਨਭਾਵੋ। ਦੇਸਨਾਮਤ੍ਤਮੇਤं, ਯਮ੍ਹਿ ਪਨ ਚਤੁਬ੍ਬਿਧਾਪਿ ਅਪ੍ਪਮਞ੍ਞਾਭਾਵਨਾ ਅਤ੍ਥੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਸਂਯਮੋ ਦਮੋ**ਤਿ ਸੀਲਞ੍ਚੇਵ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਸਂਵਰੋ ਚ। **ਵਨ੍ਤਮਲੋ**ਤਿ ਮਗ੍ਗਞਾਣੇਨ ਨੀਹਟਮਲੋ। **ਧੀਰੋ**ਤਿ ਧਿਤਿਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ। **ਥੇਰੋ**ਤਿ ਸੋ ਇਮੇਹਿ ਥਿਰਭਾਵਕਾਰਕੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਤ੍ਤਾ ਥੇਰੋਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਅਰਹਤ੍ਤੇ ਪਤਿਟ੍ਠਹਿਂਸੂਤਿ।

ਲਕੁਣ੍ਡਕਭਦ੍ਦਿਯਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ ਚਤੁਤ੍ਥਂ।

੫. ਸਮ੍ਬਹੁਲਭਿਕ੍ਖੁਵਤ੍ਥੁ

ਨ ਵਾਕ੍ਕਰਣਮਤ੍ਤੇਨਾਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਸਮ੍ਬਹੁਲੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਏਕਸ੍ਮਿਞ੍ਹਿ ਸਮਯੇ ਦਹਰੇ ਚੇਵ ਸਾਮਣੇਰੇ ਚ ਅਤ੍ਤਨੋ ਧਮ੍ਮਾਚਰਿਯਾਨਮੇਵ ਚੀਵਰਰਜਨਾਦੀਨਿ ਵੇਯ੍ਯਾਵਚ੍ਚਾਨਿ ਕਰੋਨ੍ਤੇ ਦਿਸ੍ਵਾ ਏਕਚ੍ਚੇ ਥੇਰਾ ਚਿਨ੍ਤਯਿਂਸੁ – ''ਮਯਮ੍ਪਿ ਬ੍ਯਞ੍ਜਨਸਮਯੇ ਕੁਸਲਾ, ਅਮ੍ਹਾਕਮੇਵ ਕਿਞ੍ਚਿ ਨਤ੍ਥਿ। ਯਂਨੂਨ ਮਯਂ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਏਵਂ ਵਦੇਯ੍ਯਾਮ, 'ਭਨ੍ਤੇ, ਮਯਂ ਬ੍ਯਞ੍ਜਨਸਮਯੇ ਕੁਸਲਾ, ਅਞ੍ਞੇਸਂ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਧਮ੍ਮਂ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾਪਿ ਇਮੇਸਂ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਅਸੋਧੇਤ੍ਵਾ ਮਾ ਸਜ੍ਝਾਯਿਤ੍ਥਾਤਿ ਦਹਰਸਾਮਣੇਰੇ ਆਣਾਪੇਥਾ'ਤਿ। ਏਵਞ੍ਹਿ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਲਾਭਸਕ੍ਕਾਰੋ ਵਡ੍ਢਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ। ਤੇ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਤਥਾ ਵਦਿਂਸੁ।

ਸਤ੍ਥਾ ਤੇਸਂ ਵਚਨਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ''ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸਾਸਨੇ ਪਵੇਣਿਵਸੇਨੇਵ ਏਵਂ ਵਤ੍ਤੁਂ ਲਭਤਿ, ਇਮੇ ਪਨ ਲਾਭਸਕ੍ਕਾਰੇ ਨਿਸ੍ਸਿਤਾਤਿ ਞਤ੍ਵਾ ਅਹਂ ਤੁਮ੍ਹੇ ਵਾਕ੍ਕਰਣਮਤ੍ਤੇਨ ਸਾਧੁਰੂਪਾਤਿ ਨ ਵਦਾਮਿ। ਯਸ੍ਸ ਪਨੇਤੇ ਇਸ੍ਸਾਦਯੋ ਧਮ੍ਮਾ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗੇਨ ਸਮੁਚ੍ਛਿਨ੍ਨਾ, ਏਸੋ ਏਵ ਸਾਧੁਰੂਪੋ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮਾ ਗਾਥਾ ਅਭਾਸਿ –

੨੬੨.''ਨ ਵਾਕ੍ਕਰਣਮਤ੍ਤੇਨ, ਵਣ੍ਣਪੋਕ੍ਖਰਤਾਯ ਵਾ।
ਸਾਧੁਰੂਪੋ ਨਰੋ ਹੋਤਿ, ਇਸ੍ਸੁਕੀ ਮਚ੍ਛਰੀ ਸਠੋ॥

੨੬੩.''ਯਸ੍ਸ ਚੇਤਂ ਸਮੁਚ੍ਛਿਨ੍ਨਂ, ਮੂਲਘਚ੍ਚਂ ਸਮੂਹਤਂ।
ਸਵਨ੍ਤਦੋਸੋ ਮੇਧਾਵੀ, ਸਾਧੁਰੂਪੋਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤੀ''ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਨ ਵਾਕ੍ਕਰਣਮਤ੍ਤੇਨਾ**ਤਿ ਵਚੀਕਰਣਮਤ੍ਤੇਨ ਸਦ੍ਦਲਕ੍ਖਣਸਮ੍ਪਨ੍ਨਵਚਨਮਤ੍ਤੇਨ। **ਵਣ੍ਣਪੋਕ੍ਖਰਤਾਯ** ਵਾਤਿ ਸਰੀਰਵਣ੍ਣਸ੍ਸ ਮਨਾਪਭਾਵੇਨ ਵਾ। **ਨਰੋ**ਤਿ ਏਤ੍ਤਕੇਨੇਵ ਕਾਰਣੇਨ ਪਰਲਾਭਾਦੀਸੁ ਇਸ੍ਸਾਮਨਕੋ ਪਞ੍ਚਵਿਧੇਨ ਮਚ੍ਛੇਰੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਕੇਰਾਟਿਕਭਾਵੇਨ ਸਠੋ ਨਰੋ ਸਾਧੁਰੂਪੋ ਨ ਹੋਤਿ। **ਯਸ੍ਸ ਚੇਤ**ਨ੍ਤਿ ਯਸ੍ਸ ਚ ਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸੇਤਂ ਇਸ੍ਸਾਦਿਦੋਸਜਾਤਂ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗਞਾਣੇਨ ਸਮੂਲਕਂ ਛਿਨ੍ਨਂ, ਮੂਲਘਾਤਂ ਕਤ੍ਵਾ ਸਮੂਹਤਂ , ਸੋ ਵਨ੍ਤਦੋਸੋ ਧਮ੍ਮੋਜਪਞ੍ਞਾਯ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਸਾਧੁਰੂਪੋਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਬਹੂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਾਦੀਨਿ ਪਾਪੁਣਿਂਸੂਤਿ।

ਸਮ੍ਬਹੁਲਭਿਕ੍ਖੁਵਤ੍ਥੁ ਪਞ੍ਚਮਂ।

੬. ਹਤ੍ਥਕਵਤ੍ਥੁ

ਨ ਮੁਣ੍ਡਕੇਨ ਸਮਣੋਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਹਤ੍ਥਕਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਸੋ ਕਿਰ ਵਾਦਕ੍ਖਿਤ੍ਤੋ ''ਤੁਮ੍ਹੇ ਅਸੁਕਵੇਲਾਯ ਅਸੁਕਟ੍ਠਾਨਂ ਨਾਮ ਆਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯਾਥ, ਵਾਦਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਪੁਰੇਤਰਮੇਵ ਤਤ੍ਥ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ''ਪਸ੍ਸਥ, ਤਿਤ੍ਥਿਯਾ ਮਮ ਭਯੇਨ ਨਾਗਤਾ, ਏਸੋਵ ਪਨ ਨੇਸਂ ਪਰਾਜਯੋ''ਤਿਆਦੀਨਿ ਵਤ੍ਵਾ ਵਾਦਕ੍ਖਿਤ੍ਤੋ ਅਞ੍ਞੇਨਞ੍ਞਂ ਪਟਿਚਰਨ੍ਤੋ ਵਿਚਰਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ''ਹਤ੍ਥਕੋ ਕਿਰ ਏਵਂ ਕਰੋਤੀ''ਤਿ ਸੁਤ੍ਵਾ ਤਂ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ''ਸਚ੍ਚਂ ਕਿਰ ਤ੍ਵਂ, ਹਤ੍ਥਕ, ਏਵਂ

ਕਰੋਸੀ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ''ਸਚ੍ਚ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ, ''ਕਸ੍ਮਾ ਏਵਂ ਕਰੋਸਿ? ਏਵਰੂਪਞ੍ਹਿ ਮੁਸਾਵਾਦਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਸੀਸਮੁਣ੍ਡਨਾਦਿਮਤ੍ਤੇਨੇਵ ਸਮਣੋ ਨਾਮ ਨ ਹੋਤਿ। ਯੋ ਪਨ ਅਣੂਨਿ ਵਾ ਥੂਲਾਨਿ ਵਾ ਪਾਪਾਨਿ ਸਮੇਤ੍ਵਾ ਠਿਤੋ, ਅਯਮੇਵ ਸਮਣੋ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮਾ ਗਾਥਾ ਅਭਾਸਿ –

੨੬੪.''ਨ ਮੁਣ੍ਡਕੇਨ ਸਮਣੋ, ਅਬ੍ਬਤੋ ਅਲਿਕਂ ਭਣਂ।
ਇਚ੍ਛਾਲੋਭਸਮਾਪਨ੍ਨੋ, ਸਮਣੋ ਕਿਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ॥

੨੬੫.''ਯੋ ਚ ਸਮੇਤਿ ਪਾਪਾਨਿ, ਅਣੁਂ ਥੂਲਾਨਿ ਸਬ੍ਬਸੋ।
ਸਮਿਤਤ੍ਤਾ ਹਿ ਪਾਪਾਨਂ, ਸਮਣੋਤਿ ਪਵੁਚ੍ਚਤੀ''ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਮੁਣ੍ਡਕੇਨਾ**ਤਿ ਸੀਸਮੁਣ੍ਡਨਮਤ੍ਤੇਨ। **ਅਬ੍ਬਤੋ**ਤਿ ਸੀਲਵਤੇਨ ਚ ਧੁਤਙ੍ਗਵਤੇਨ ਚ ਵਿਰਹਿਤੋ। **ਅਲਿਕਂ ਭਣ**ਨ੍ਤਿ ਮੁਸਾਵਾਦਂ ਭਣਨ੍ਤੋ ਅਸਮ੍ਪਤ੍ਤੇਸੁ ਆਰਮ੍ਮਣੇਸੁ ਇਚ੍ਛਾਯ ਪਤ੍ਤੇਸੁ ਚ ਲੋਭੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਸਮਣੋ ਨਾਮ ਕਿਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ? **ਸਮੇਤੀ**ਤਿ ਯੋ ਚ ਪਰਿਤ੍ਤਾਨਿ ਵਾ ਮਹਨ੍ਤਾਨਿ ਵਾ ਪਾਪਾਨਿ ਵੂਪਸਮੇਤਿ, ਸੋ ਤੇਸਂ ਸਮਿਤਤ੍ਤਾ ਸਮਣੋਤਿ ਪਵੁਚ੍ਚਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਬਹੂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਾਦੀਨਿ ਪਾਪੁਣਿਂਸੂਤਿ।

ਹਤ੍ਥਕਵਤ੍ਥੁ ਛਟ੍ਠਂ।

੭. ਅਞ੍ਞਤਰਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਵਤ੍ਥੁ

ਨ ਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁ ਸੋ ਹੋਤੀਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਅਞ੍ਞਤਰਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਸੋ ਕਿਰ ਬਾਹਿਰਸਮਯੇ ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖਂ ਚਰਨ੍ਤੋ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਸਮਣੋ ਗੋਤਮੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਾਵਕੇ ਭਿਕ੍ਖਾਯ ਚਰਣੇਨ 'ਭਿਕ੍ਖੂ'ਤਿ ਵਦਤਿ, ਮਮ੍ਪਿ 'ਭਿਕ੍ਖੂ'ਤਿ ਵਤ੍ਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ। ਸੋ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ, ''ਭੋ ਗੋਤਮ, ਅਹਮ੍ਪਿ ਭਿਕ੍ਖਂ ਚਰਿਤ੍ਵਾ ਜੀਵਾਮਿ, ਮਮ੍ਪਿ 'ਭਿਕ੍ਖੂ'ਤਿ ਵਦੇਹੀ''ਤਿ ਆਹ। ਅਥ ਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ''ਨਾਹਂ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ, ਭਿਕ੍ਖਨਮਤ੍ਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੂਤਿ ਵਦਾਮਿ। ਨ ਹਿ ਵਿਸ੍ਸਂ ਧਮ੍ਮਂ ਸਮਾਦਾਯ ਵਤ੍ਤਨ੍ਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਨਾਮ ਹੋਤਿ। ਯੋ ਪਨ ਸਬ੍ਬਸਙ੍ਖਾਰੇਸੁ ਸਙ੍ਖਾਯ ਚਰਤਿ, ਸੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਨਾਮਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮਾ ਗਾਥਾ ਅਭਾਸਿ –

੨੬੬.''ਨ ਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁ ਸੋ ਹੋਤਿ, ਯਾਵਤਾ ਭਿਕ੍ਖਤੇ ਪਰੇ।
ਵਿਸ੍ਸਂ ਧਮ੍ਮਂ ਸਮਾਦਾਯ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਹੋਤਿ ਨ ਤਾਵਤਾ॥

੨੬੭.''ਯੋਧ ਪੁਞ੍ਞਞ੍ਚ ਪਾਪਞ੍ਚ, ਬਾਹੇਤ੍ਵਾ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਵਾ।
ਸਙ੍ਖਾਯ ਲੋਕੇ ਚਰਤਿ, ਸ ਵੇ ਭਿਕ੍ਖੂਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤੀ''ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਯਾਵਤਾ**ਤਿ ਯਤ੍ਤਕੇਨ ਪਰੇ ਭਿਕ੍ਖਤੇ, ਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖਨਮਤ੍ਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁ ਨਾਮ ਨ ਹੋਤਿ। **ਵਿਸ੍ਸ**ਨ੍ਤਿ ਵਿਸਮਂ ਧਮ੍ਮਂ, ਵਿਸ੍ਸਗਨ੍ਧਂ ਵਾ ਕਾਯਕਮ੍ਮਾਦਿਕਂ ਧਮ੍ਮਂ ਸਮਾਦਾਯ ਚਰਨ੍ਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਨਾਮ ਨ ਹੋਤਿ। **ਯੋਧਾ**ਤਿ ਯੋ ਇਧ ਸਾਸਨੇ ਉਭਯਮ੍ਪੇਤਂ ਪੁਞ੍ਞਞ੍ਚ ਪਾਪਞ੍ਚ ਮਗ੍ਗਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯੇਨ ਬਾਹੇਤ੍ਵਾ ਪਨੁਦਿਤ੍ਵਾ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਵਾ ਹੋਤਿ। **ਸਙ੍ਖਾਯਾ**ਤਿ ਞਾਣੇਨ। **ਲੋਕੇ**ਤਿ ਖਨ੍ਧਾਦਿਲੋਕੇ ''ਇਮੇ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਿਕਾ ਖਨ੍ਧਾ, ਇਮੇ ਬਾਹਿਰਾ''ਤਿ ਏਵਂ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਧਮ੍ਮੇ ਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਚਰਤਿ, ਸੋ ਤੇਨ ਞਾਣੇਨ ਕਿਲੇਸਾਨਂ ਭਿਨ੍ਨਤ੍ਤਾ ''ਭਿਕ੍ਖੂ''ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਬਹੂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਾਦੀਨਿ ਪਾਪੁਣਿਂਸੂਤਿ।

ਅਞ੍ਞਤਰਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਵਤ੍ਥੁ ਸਤ੍ਤਮਂ।

੮. ਤਿਤ੍ਥਿਯਵਤ੍ਥੁ

ਨ ਮੋਨੇਨਾਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਤਿਤ੍ਥਿਯੇ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਤੇ ਕਿਰ ਭਤ੍ਤਟ੍ਠਾਨੇਸੁ ਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ ''ਖੇਮਂ ਹੋਤੁ, ਸੁਖਂ ਹੋਤੁ, ਆਯੁ ਵਡ੍ਢਤੁ, ਅਸੁਕਟ੍ਠਾਨੇ ਨਾਮ ਕਲਲਂ ਅਤ੍ਥਿ, ਅਸੁਕਟ੍ਠਾਨੇ ਨਾਮ ਕਣ੍ਟਕੋ ਅਤ੍ਥਿ, ਏਵਰੂਪਂ ਠਾਨਂ ਗਨ੍ਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਮਙ੍ਗਲਂ ਵਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਕਮਨ੍ਤਿ। ਭਿਕ੍ਖੂ ਪਨ ਪਠਮਬੋਧਿਯਂ ਅਨੁਮੋਦਨਾਦੀਨਂ ਅਨਨੁਞ੍ਞਾਤਕਾਲੇ ਭਤ੍ਤਗ੍ਗੇ ਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ ਅਨੁਮੋਦਨਂ ਅਕਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਕਮਨ੍ਤਿ। ਮਨੁਸ੍ਸਾ ''ਤਿਤ੍ਥਿਯਾਨਂ ਸਨ੍ਤਿਕਾ ਮਙ੍ਗਲਂ ਸੁਣਾਮ, ਭਦ੍ਦਨ੍ਤਾ ਪਨ ਤੁਣ੍ਹੀਭੂਤਾ ਪਕ੍ਕਮਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਉਜ੍ਝਾਯਿਂਸੁ। ਭਿਕ੍ਖੂ ਤਮਤ੍ਥਂ ਸਤ੍ਥੁ ਆਰੋਚੇਸੁਂ। ਸਤ੍ਥਾ, ''ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਇਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਭਤ੍ਤਗ੍ਗਾਦੀਸੁ ਯਥਾਸੁਖਂ ਅਨੁਮੋਦਨਂ ਕਰੋਥ, ਉਪਨਿਸਿਨ੍ਨਕਥਂ ਕਰੋਥ, ਧਮ੍ਮਂ ਕਥੇਥਾ''ਤਿ ਅਨੁਜਾਨਿ। ਤੇ ਤਥਾ ਕਰਿਂਸੁ। ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਅਨੁਮੋਦਨਾਦੀਨਿ ਸੁਣਨ੍ਤਾ ਉਸ੍ਸਾਹਪ੍ਪਤ੍ਤਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਨਿਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਸਕ੍ਕਾਰਂ ਕਰੋਨ੍ਤਾ ਵਿਚਰਨ੍ਤਿ। ਤਿਤ੍ਥਿਯਾ ਪਨ ''ਮਯਂ ਮੁਨਿਨੋ ਮੋਨਂ ਕਰੋਮ, ਸਮਣਸ੍ਸ ਗੋਤਮਸ੍ਸ ਸਾਵਕਾ ਭਤ੍ਤਗ੍ਗਾਦੀਸੁ ਮਹਾਕਥਂ ਕਥੇਨ੍ਤਾ ਵਿਚਰਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਉਜ੍ਝਾਯਿਂਸੁ।

ਸਤ੍ਥਾ ਤਮਤ੍ਥਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ''ਨਾਹਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਤੁਣ੍ਹੀਭਾਵਮਤ੍ਤੇਨ 'ਮੁਨੀ'ਤਿ ਵਦਾਮਿ। ਏਕਚ੍ਚੇ ਹਿ ਅਜਾਨਨ੍ਤਾ ਨ ਕਥੇਨ੍ਤਿ, ਏਕਚ੍ਚੇ ਅਵਿਸਾਰਦਤਾਯ, ਏਕਚ੍ਚੇ 'ਮਾ ਨੋ ਇਮਂ ਅਤਿਸਯਤ੍ਥਂ ਅਞ੍ਞੇ ਜਾਨਿਂਸੂ'ਤਿ ਮਚ੍ਛੇਰੇਨ। ਤਸ੍ਮਾ ਮੋਨਮਤ੍ਤੇਨ ਮੁਨਿ ਨ ਹੋਤਿ, ਪਾਪਵੂਪਸਮੇਨ ਪਨ ਮੁਨਿ ਨਾਮ ਹੋਤੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮਾ ਗਾਥਾ ਅਭਾਸਿ –

੨੬੮.''ਨ ਮੋਨੇਨ ਮੁਨੀ ਹੋਤਿ, ਮੂਲ੍ਹਰੂਪੋ ਅਵਿਦ੍ਦਸੁ।
ਯੋ ਚ ਤੁਲਂਵ ਪਗ੍ਗਯ੍ਹ, ਵਰਮਾਦਾਯ ਪਣ੍ਡਿਤੋ॥

੨੬੯.''ਪਾਪਾਨਿ ਪਰਿਵਜ੍ਜੇਤਿ, ਸ ਮੁਨੀ ਤੇਨ ਸੋ ਮੁਨਿ।
ਯੋ ਮੁਨਾਤਿ ਉਭੋ ਲੋਕੇ, ਮੁਨਿ ਤੇਨ ਪਵੁਚ੍ਚਤੀ''ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਨ ਮੋਨੇਨਾ**ਤਿ ਕਾਮਞ੍ਚ ਮੋਨੇਯ੍ਯਪਟਿਪਦਾਸਙ੍ਖਾਤੇਨ ਮਗ੍ਗਞਾਣਮੋਨੇਨ ਮੁਨਿ ਨਾਮ ਹੋਤਿ, ਇਧ ਪਨ ਤੁਣ੍ਹੀਭਾਵਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ''ਮੋਨੇਨਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਮੂਲ੍ਹਰੂਪੋ**ਤਿ ਤੁਚ੍ਛਰੂਪੋ। **ਅਵਿਦ੍ਦਸੂ**ਤਿ ਅਵਿਞ੍ਞੂ। ਏਵਰੂਪੋ ਹਿ ਤੁਣ੍ਹੀਭੂਤੋਪਿ ਮੁਨਿ ਨਾਮ ਨ ਹੋਤਿ। ਅਥ ਵਾ ਮੋਨੇਨ ਮੁਨਿ ਨਾਮ ਨ ਹੋਤਿ, ਤੁਚ੍ਛਸਭਾਵੋ ਪਨ ਅਵਿਞ੍ਞੂ ਚ ਹੋਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਯੋ ਚ ਤੁਲਂਵ ਪਗਯ੍ਹਾ**ਤਿ ਯਥਾ ਹਿ ਤੁਲਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਠਿਤੋ ਅਤਿਰੇਕਂ ਚੇ ਹੋਤਿ, ਹਰਤਿ। ਊਨਂ ਚੇ ਹੋਤਿ , ਪਕ੍ਖਿਪਤਿ। ਏਵਮੇਵ ਯੋ ਅਤਿਰੇਕਂ ਹਰਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਪਾਪਂ ਹਰਤਿ ਪਰਿਵਜ੍ਜੇਤਿ, ਊਨਕੇ ਪਕ੍ਖਿਪਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਕੁਸਲਂ ਪਰਿਪੂਰੇਤਿ। ਏਵਞ੍ਚ ਪਨ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਸੀਲਸਮਾਧਿਪਞ੍ਞਾਵਿਮੁਤ੍ਤਿਵਿਮੁਤ੍ਤਿਞਾਣਦਸ੍ਸਨਸਙ੍ਖਾਤਂ ਵਰਂ ਉਤ੍ਤਮਮੇਵ ਆਦਾਯ ਪਾਪਾਨਿ ਅਕੁਸਲਕਮ੍ਮਾਨਿ ਪਰਿਵਜ੍ਜੇਤਿ। **ਸ ਮੁਨੀ**ਤਿ ਸੋ ਮੁਨਿ ਨਾਮਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਤੇਨ ਸੋ ਮੁਨੀ**ਤਿ ਕਸ੍ਮਾ ਪਨ ਸੋ ਮੁਨੀਤਿ ਚੇ? ਯਂ ਹੇਟ੍ਠਾ ਵੁਤ੍ਤਕਾਰਣਂ, ਤੇਨ ਸੋ ਮੁਨੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਸੋ ਮੁਨਾਤਿ ਉਭੋ ਲੋਕੇ**ਤਿ ਯੋ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਖਨ੍ਧਾਦਿਲੋਕੇ ਤੁਲਂ ਆਰੋਪੇਤ੍ਵਾ ਮਿਨਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ''ਇਮੇ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਿਕਾ ਖਨ੍ਧਾ, ਇਮੇ ਬਾਹਿਰਾ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਇਮੇ ਉਭੋ ਅਤ੍ਥੇ ਮੁਨਾਤਿ। **ਮੁਨਿ ਤੇਨ ਪਵੁਚ੍ਚਤੀ**ਤਿ ਤੇਨ ਕਾਰਣੇਨ ਮੁਨੀਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿਯੇਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਬਹੂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਾਦੀਨਿ ਪਾਪੁਣਿਂਸੂਤਿ।

ਤਿਤ੍ਥਿਯਵਤ੍ਥੁ ਅਟ੍ਠਮਂ।

੯. ਬਾਲਿਸਿਕਵਤ੍ਥੁ

ਨ ਤੇਨ ਅਰਿਯੋ ਹੋਤੀਤਿ ਇਮੰ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨੰ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਏਕੰ ਅਰਿਯੰ ਨਾਮ ਬਾਲਿਸਿਕੰ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਏਕਦਿਵਸਞ੍ਹਿ ਸਤ੍ਥਾ ਤਸ੍ਸ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਮਗ੍ਗਸ੍ਸੂਪਨਿਸ੍ਸਯੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਾ ਉਤ੍ਤਰਦ੍ਵਾਰਗਾਮੇ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਿਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਪਰਿਵੁਤੋ ਤਤੋ ਆਗਚ੍ਛਤਿ। ਤਸ੍ਮਿੰ ਖਣੇ ਸੋ ਬਾਲਿਸਿਕੋ ਬਲਿਸੇਨ ਮਚ੍ਛੇ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋ ਬੁਦ੍ਧਪ੍ਪਮੁਖੰ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਬਲਿਸਯਟ੍ਠਿੰ ਛਡ੍ਡੇਤ੍ਵਾ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਤਸ੍ਸ ਅਵਿਦੂਰੇ ਠਾਨੇ ਨਿਵਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਠਿਤੋ ''ਤ੍ਵੰ ਕਿੰ ਨਾਮੋਸੀ''ਤਿ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰਾਦੀਨੰ ਨਾਮਾਨਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਤੇਪਿ ''ਅਹੰ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤੋ ਅਹੰ ਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨੋ''ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਨਾਮਾਨਿ ਕਥਯਿੰਸੁ। ਬਾਲਿਸਿਕੋ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਸਤ੍ਥਾ ਸਬ੍ਬੇਸੰ ਨਾਮਾਨਿ ਪੁਚ੍ਛਤਿ, ਮਮਮ੍ਪਿ ਨਾਮੰ ਪੁਚ੍ਛਿਸ੍ਸਤਿ ਮਞ੍ਞੇ''ਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਤਸ੍ਸ ਇਚ੍ਛੰ ਞਤ੍ਵਾ, ''ਉਪਾਸਕ, ਤ੍ਵੰ ਕੋ ਨਾਮੋਸੀ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ''ਅਹੰ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਰਿਯੋ ਨਾਮਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ''ਨ, ਉਪਾਸਕ, ਤਾਦਿਸਾ ਪਾਣਾਤਿਪਾਤਿਨੋ ਅਰਿਯਾ ਨਾਮ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਅਰਿਯਾ ਪਨ ਮਹਾਜਨਸ੍ਸ ਅਹਿੰਸਨਭਾਵੇ ਠਿਤਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮੰ ਗਾਥਮਾਹ –

੨੭੦.''ਨ ਤੇਨ ਅਰਿਯੋ ਹੋਤਿ, ਯੇਨ ਪਾਣਾਨਿ ਹਿੰਸਤਿ।
ਅਹਿੰਸਾ ਸਬ੍ਬਪਾਣਾਨੰ, ਅਰਿਯੋਤਿ ਪਵੁਚ੍ਚਤੀ''ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਅਹਿੰਸਾ**ਤਿ ਅਹਿੰਸਨੇਨ। ਇਦੰ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ – ਯੇਨ ਹਿ ਪਾਣਾਨਿ ਹਿੰਸਤਿ, ਨ ਤੇਨ ਕਾਰਣੇਨ ਅਰਿਯੋ ਹੋਤਿ। ਯੋ ਪਨ ਸਬ੍ਬਪਾਣਾਨੰ ਪਾਣਿਆਦੀਹਿ ਅਹਿੰਸਨੇਨ ਮੇਤ੍ਤਾਦਿਭਾਵਨਾਯ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤਤ੍ਤਾ ਹਿੰਸਤੋ ਆਰਾਵ ਠਿਤੋ, ਅਯੰ ਅਰਿਯੋਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਬਾਲਿਸਿਕੋ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਹਿ, ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਾਨਮ੍ਪਿ ਸਾਤ੍ਥਿਕਾ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾ ਅਹੋਸੀਤਿ।

ਬਾਲਿਸਿਕਵਤ੍ਥੁ ਨਵਮੰ।

੧੦. ਸਮ੍ਬਹੁਲਸੀਲਾਦਿਸਮ੍ਪਨ੍ਨਭਿਕ੍ਖੁਵਤ੍ਥੁ

ਨ ਸੀਲਬ੍ਬਤਮਤ੍ਤੇਨਾਤਿ ਇਮੰ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨੰ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਸਮ੍ਬਹੁਲੇ ਸੀਲਾਦਿਸਮ੍ਪਨ੍ਨੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਤੇਸੁ ਕਿਰ ਏਕਚ੍ਚਾਨੰ ਏਵੰ ਅਹੋਸਿ – ''ਮਯੰ ਸਮ੍ਪਨ੍ਨਸੀਲਾ, ਮਯੰ ਧੁਤਙ੍ਗਧਰਾ, ਮਯੰ ਬਹੁਸ੍ਸੁਤਾ, ਮਯੰ ਪਨ੍ਤਸੇਨਾਸਨਵਾਸਿਨੋ, ਮਯੰ ਝਾਨਲਾਭਿਨੋ, ਨ ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਅਰਹਤ੍ਤੰ ਦੁਲ੍ਲਭੰ, ਇਚ੍ਛਿਤਦਿਵਸੇਯੇਵ ਅਰਹਤ੍ਤੰ ਪਾਪੁਣਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ। ਯੇਪਿ ਤਤ੍ਥ ਅਨਾਗਾਮਿਨੋ, ਤੇਸਮ੍ਪਿ ਏਤਦਹੋਸਿ – ''ਨ ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਇਦਾਨਿ ਅਰਹਤ੍ਤੰ ਦੁਲ੍ਲਭ''ਨ੍ਤਿ। ਤੇ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਏਕਦਿਵਸੰ ਸਤ੍ਥਾਰੰ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨਾ ''ਅਪਿ ਨੁ ਖੋ ਵੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਪਬ੍ਬਜਿਤਕਿਚ੍ਚੰ ਮਤ੍ਥਕੰ ਪਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ ਸਤ੍ਥਾਰਾ ਪੁਟ੍ਠਾ ਏਵਮਾਹੰਸੁ – ''ਭਨ੍ਤੇ, ਮਯੰ ਏਵਰੂਪਾ ਏਵਰੂਪਾ ਚ, ਤਸ੍ਮਾ 'ਇਚ੍ਛਿਤਿਚ੍ਛਿਤਕ੍ਖਣੇਯੇਵ ਅਰਹਤ੍ਤੰ ਪਤ੍ਤੁੰ ਸਮਤ੍ਥਮ੍ਹਾ'ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਵਿਹਰਾਮਾ''ਤਿ।

ਸਤ੍ਥਾ ਤੇਸੰ ਵਚਨੰ ਸੁਤ੍ਵਾ, ''ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਨਾਮ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧਸੀਲਾਦਿਮਤ੍ਤਕੇਨ ਵਾ ਅਨਾਗਾਮਿਸੁਖਪ੍ਪਤ੍ਤਮਤ੍ਤਕੇਨ ਵਾ 'ਅਪ੍ਪਕੰ ਨੋ ਭਵਦੁਕ੍ਖ'ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਤੁੰ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਆਸਵਕ੍ਖਯੰ ਪਨ ਅਪ੍ਪਤ੍ਵਾ 'ਸੁਖਿਤੋਮ੍ਹੀ'ਤਿ ਚਿਤ੍ਤੰ ਨ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮਾ ਗਾਥਾ ਅਭਾਸਿ –

੨੭੧.''ਨ ਸੀਲਬ੍ਬਤਮਤ੍ਤੇਨ, ਬਾਹੁਸਚ੍ਚੇਨ ਵਾ ਪਨ।
ਅਥ ਵਾ ਸਮਾਧਿਲਾਭੇਨ, ਵਿਵਿਤ੍ਤਸਯਨੇਨ ਵਾ॥

੨੭੨.''ਫੁਸਾਮਿ ਨੇਕ੍ਖਮ੍ਮਸੁਖੰ, ਅਪੁਥੁਜ੍ਜਨਸੇਵਿਤੰ।
ਭਿਕ੍ਖੁ ਵਿਸ੍ਸਾਸਮਾਪਾਦਿ, ਅਪ੍ਪਤ੍ਤੋ ਆਸਵਕ੍ਖਯ''ਨ੍ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਸੀਲਬ੍ਬਤਮਤ੍ਤੇਨਾ**ਤਿ ਚਤੁਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧਿਸੀਲਮਤ੍ਤੇਨ ਵਾ ਤੇਰਸਧੁਤਙ੍ਗਮਤ੍ਤੇਨ ਵਾ। **ਬਾਹੁਸਚ੍ਚੇਨ** ਵਾਤਿ ਤਿਣ੍ਣੰ ਪਿਟਕਾਨੰ ਉਗ੍ਗਹਿਤਮਤ੍ਤੇਨ ਵਾ। **ਸਮਾਧਿਲਾਭੇਨਾ**ਤਿ ਅਟ੍ਠਸਮਾਪਤ੍ତਿਯਾ ਲਾਭੇਨ। **ਨੇਕ੍ਖਮ੍ਮਸੁਖ**ਨ੍ਤਿ ਅਨਾਗਾਮਿਸੁਖੰ। ਤੰ ਅਨਾਗਾਮਿਸੁਖੰ ਫੁਸਾਮੀਤਿ ਏਤ੍ਤਕਮਤ੍ਤੇਨ ਵਾ। **ਅਪੁਥੁਜ੍ਜਨਸੇਵਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨੇਹਿ ਅਸੇਵਿਤੰ ਅਰਿਯਸੇਵਿਤਮੇਵ। **ਭਿਕ੍ਖੂ**ਤਿ ਤੇਸੰ ਅਞ੍ਞਤਰੰ ਆਲਪਨ੍ਤੋ ਆਹ। **ਵਿਸ੍ਸਾਸਮਾਪਾਦੀ**ਤਿ ਵਿਸ੍ਸਾਸੰ ਨ ਆਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯ। ਇਦੰ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ – ਭਿਕ੍ਖੁ ਇਮਿਨਾ ਸਮ੍ਪਨ੍ਨਸੀਲਾਦਿਭਾਵਮਤ੍ਤਕੇਨੇਵ ''ਮਯ੍ਹੰ ਭਵੋ ਅਪ੍ਪਕੋ ਪਰਿਤ੍ਤਕੋ''ਤਿ ਆਸਵਕ੍ਖਯਸਙ੍ਖਾਤੰ ਅਰਹਤ੍ਤੰ ਅਪ੍ਪਤ੍ਤੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੁ ਨਾਮ ਵਿਸ੍ਸਾਸੰ ਨਾਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯ। ਯਥਾ ਹਿ ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਕੋਪਿ ਗੂਥੋ ਦੁਗ੍ਗਨ੍ਧੋ ਹੋਤਿ, ਏਵੰ ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਕੋਪਿ ਭਵੋ ਦੁਕ੍ਖੋਤਿ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਅਰਹਤ੍ਤੇ ਪਤਿਟ੍ਠਹਿੰਸੁ, ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਾਨਮ੍ਪਿ ਸਾਤ੍ਥਿਕਾ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾ ਅਹੋਸੀਤਿ।

ਸਮ੍ਬਹੁਲਸੀਲਾਦਿਸਮ੍ਪਨ੍ਨਭਿਕ੍ਖੁਵਤ੍ਥੁ ਦਸਮੰ।

ਧਮ੍ਮਟ੍ਠਵਗ੍ਗਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਏਕੂਨਵੀਸਤਿਮੋ ਵਗ੍ਗੋ।

੨੦. ਮਗ੍ਗਵਗ੍ਗੋ

੧. ਪਞ੍ਚਸਤਭਿਕ੍ਖੁਵਤ੍ਥੁ

ਮਗ੍ਗਾਨਟ੍ਠਙ੍ਗਿਕੋਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਪਞ੍ਚਸਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਤੇ ਕਿਰ ਸਤ੍ਥਰਿ ਜਨਪਦਚਾਰਿਕਂ ਚਰਿਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਸਾਵਤ੍ਥਿਂ ਆਗਤੇ ਉਪਟ੍ਠਾਨਸਾਲਾਯ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ''ਅਸੁਕਗਾਮਤੋ ਅਸੁਕਗਾਮਸ੍ਸ ਮਗ੍ਗੋ ਸਮੋ, ਅਸੁਕਗਾਮਸ੍ਸ ਮਗ੍ਗੋ ਵਿਸਮੋ, ਸਸਕ੍ਖਰੋ, ਅਸਕ੍ਖਰੋ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਿਚਰਿਤਮਗ੍ਗਂ ਆਰਬ੍ਭ ਮਗ੍ਗਕਥਂ ਕਥੇਸੁਂ। ਸਤ੍ਥਾ ਤੇਸਂ ਅਰਹਤ੍ਤੁਪਨਿਸ੍ਸਯਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਤਂ ਠਾਨਂ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਾਸਨੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ''ਕਾਯ ਨੁਤ੍ਥ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਏਤਰਹਿ ਕਥਾਯ ਸਨ੍ਨਿਸਿਨ੍ਨਾ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ''ਇਮਾਯ ਨਾਮਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ, ''ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਯਂ ਬਾਹਿਰਕਮਗ੍ਗੋ, ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਨਾਮ ਅਰਿਯਮਗ੍ਗੇ ਕਮ੍ਮਂ ਕਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਏਵਞ੍ਹਿ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਸਬ੍ਬਦੁਕ੍ਖਾ ਪਮੁਚ੍ਚਤੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮਾ ਗਾਥਾ ਅਭਾਸਿ –

੨੭੩.''ਮਗ੍ਗਾਨਟ੍ਠਙ੍ਗਿਕੋ ਸੇਟ੍ਠੋ, ਸਚ੍ਚਾਨਂ ਚਤੁਰੋ ਪਦਾ।
ਵਿਰਾਗੋ ਸੇਟ੍ਠੋ ਧਮ੍ਮਾਨਂ, ਦ੍ਵਿਪਦਾਨਞ੍ਚ ਚਕ੍ਖੁਮਾ॥

੨੭੪.''ਏਸੇਵ ਮਗ੍ਗੋ ਨਤ੍ਥਞ੍ਞੋ, ਦਸ੍ਸਨਸ੍ਸ ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਯਾ।
ਏਤਞ੍ਹਿ ਤੁਮ੍ਹੇ ਪਟਿਪਜ੍ਜਥ, ਮਾਰਸ੍ਸੇਤਂ ਪਮੋਹਨਂ॥

੨੭੫.''ਏਤਞ੍ਹਿ ਤੁਮ੍ਹੇ ਪਟਿਪਨ੍ਨਾ, ਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸਨ੍ਤਂ ਕਰਿਸ੍ਸਥ।
ਅਕ੍ਖਾਤੋ ਵੋ ਮਯਾ ਮਗ੍ਗੋ, ਅਞ੍ਞਾਯ ਸਲ੍ਲਕਨ੍ਤਨਂ॥

੨੭੬.''ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ ਕਿਚ੍ਚਮਾਤਪ੍ਪਂ, ਅਕ੍ਖਾਤਾਰੋ ਤਥਾਗਤਾ।
ਪਟਿਪਨ੍ਨਾ ਪਮੋਕ੍ਖਨ੍ਤਿ, ਝਾਯਿਨੋ ਮਾਰਬਨ੍ਧਨਾ''ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਮਗ੍ਗਾਨਟ੍ਠਙ੍ਗਿਕੋ**ਤਿ ਜਙ੍ਘਮਗ੍ਗਾਦਯੋ ਵਾ ਹੋਨ੍ਤੁ ਦ੍ਵਾਸਟ੍ਠਿ ਦਿਟ੍ਠਿਗਤਮਗ੍ਗਾ ਵਾ, ਤੇਸਂ ਸਬ੍ਬੇਸਮ੍ਪਿ ਮਗ੍ਗਾਨਂ ਸਮ੍ਮਾਦਿਟ੍ਠਿਆਦੀਹਿ ਅਟ੍ਠਹਿ ਅਙ੍ਗੇਹਿ ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿਆਦੀਨਂ ਅਟ੍ਠਨ੍ਨਂ ਪਹਾਨਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਨਿਰੋਧਂ ਆਰਮ੍ਮਣਂ ਕਤ੍ਵਾ ਚਤੂਸੁਪਿ ਸਚ੍ਚੇਸੁ ਦੁਕ੍ਖਪਰਿਜਾਨਨਾਦਿਕਿਚ੍ਚਂ ਸਾਧਯਮਾਨੋ ਅਟ੍ਠਙ੍ਗਿਕੋ ਮਗ੍ਗੋ ਸੇਟ੍ਠੋ ਉਤ੍ਤਮੋ। **ਸਚ੍ਚਾਨਂ ਚਤੁਰੋ ਪਦਾ**ਤਿ ''ਸਚ੍ਚਂ ਭਣੇ ਨ ਕੁਜ੍ਝੇਯ੍ਯਾ''ਤਿ (ਧ॰ ਪ॰ ੨੨੪) ਆਗਤਂ ਵਚੀਸਚ੍ਚਂ ਵਾ ਹੋਤੁ, ''ਸਚ੍ਚੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਸਚ੍ਚੋ ਖਤ੍ਤਿਯੋ''ਤਿਆਦਿਭੇਦਂ ਸਮ੍ਮੁਤਿਸਚ੍ਚਂ ਵਾ ''ਇਦਮੇਵ ਸਚ੍ਚਂ ਮੋਘਮਞ੍ਞ''ਨ੍ਤਿ (ਧ॰ ਸ॰ ੧੧੪੪; ਮ॰ ਨਿ॰ ੨.੧੮੭-੧੮੮) ਦਿਟ੍ਠਿਸਚ੍ਚਂ ਵਾ ''ਦੁਕ੍ਖਂ ਅਰਿਯਸਚ੍ਚ''ਨ੍ਤਿਆਦਿਭੇਦਂ ਪਰਮਤ੍ਥਸਚ੍ਚਂ ਵਾ ਹੋਤੁ, ਸਬ੍ਬੇਸਮ੍ਪਿ ਇਮੇਸਂ ਸਚ੍ਚਾਨਂ ਪਰਿਜਾਨਿਤਬ੍ਬਟ੍ਠੇਨ ਸਚ੍ਛਿਕਾਤਬ੍ਬਟ੍ਠੇਨ ਪਹਾਤਬ੍ਬਟ੍ਠੇਨ ਭਾਵੇਤਬ੍ਬਟ੍ਠੇਨ ਏਕਪਟਿਵੇਧਟ੍ਠੇਨ ਚ ਤਥਪਟਿਵੇਧਟ੍ਠੇਨ ਚ ਦੁਕ੍ਖਂ ਅਰਿਯਸਚ੍ਚਨ੍ਤਿਆਦਯੋ ਚਤੁਰੋ ਪਦਾ ਸੇਟ੍ਠਾ ਨਾਮ। **ਵਿਰਾਗੋ ਸੇਟ੍ਠੋ ਧਮ੍ਮਾਨ**ਨ੍ਤਿ ''ਯਾਵਤਾ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਧਮ੍ਮਾ ਸਙ੍ਖਤਾ ਵਾ ਅਸਙ੍ਖਤਾ ਵਾ, ਵਿਰਾਗੋ ਤੇਸਂ ਅਗ੍ਗਮਕ੍ਖਾਯਤੀ''ਤਿ (ਇਤਿਵੁ॰ ੯੦; ਅ॰ ਨਿ॰ ੪.੩੪) ਵਚਨਤੋ ਸਬ੍ਬਧਮ੍ਮਾਨਂ ਨਿਬ੍ਬਾਨਸਙ੍ਖਾਤੋ ਵਿਰਾਗੋ ਸੇਟ੍ਠੋ। **ਦ੍ਵਿਪਦਾਨਞ੍ਚ ਚਕ੍ਖੁਮਾ**ਤਿ ਸਬ੍ਬੇਸਂ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸਾਦਿਭੇਦਾਨਂ ਦ੍ਵਿਪਦਾਨਂ ਪਞ੍ਚਹਿ ਚਕ੍ਖੂਹਿ ਚਕ੍ਖੁਮਾ ਤਥਾਗਤੋਵ ਸੇਟ੍ਠੋ। ਚ-ਸਦ੍ਦੋ ਸਮ੍ਪਿਣ੍ਡਨਤ੍ਥੋ, ਅਰੂਪਧਮ੍ਮੇ ਸਮ੍ਪਿਣ੍ਡੇਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਅਰੂਪਧਮ੍ਮਾਨਮ੍ਪਿ ਤਥਾਗਤੋ ਸੇਟ੍ਠੋ ਉਤ੍ਤਮੋ।

ਦਸ੍ਸਨਸ੍ਸ ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਯਾਤਿ ਮਗ੍ਗਫਲਦਸ੍ਸਨਸ੍ਸ ਵਿਸੁਦ੍ਧਤ੍ਥਂ ਯੋ ਮਯਾ ''ਸੇਟ੍ਠੋ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੋ, ਏਸੋਵ ਮਗ੍ਗੋ, ਨਤ੍ਥਞ੍ਞੋ। **ਏਤਞ੍ਹਿ ਤੁਮ੍ਹੇ**ਤਿ ਤਸ੍ਮਾ ਤੁਮ੍ਹੇ ਏਤਮੇਵ ਪਟਿਪਜ੍ਜਥ। **ਮਾਰਸ੍ਸੇਤਂ ਪਮੋਹਨ**ਨ੍ਤਿ ਏਤਂ ਮਾਰਮੋਹਨਂ ਮਾਰਮਨ੍ਥਨਨ੍ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। **ਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸਨ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਸਕਲਸ੍ਸਪਿ ਵਟ੍ਟਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤਂ ਪਰਿਚ੍ਛੇਦਂ ਕਰਿਸ੍ਸਥਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਅਞ੍ਞਾਯ ਸਲ੍ਲਕਨ੍ਤਨ**ਨ੍ਤਿ ਰਾਗਸਲ੍ਲਾਦੀਨਂ ਕਨ੍ਤਨਂ ਨਿਮ੍ਮਥਨਂ

ਅਬ੍ਬੂਹਣੰ ਏਤੰ ਮਗ੍ਗੰ, ਮਯਾ ਵਿਨਾ ਅਨੁਸ੍ਸਵਾਦੀਹਿ ਅਤ੍ਤਪਚ੍ਚਕ੍ਖਤੋ ਞਤ੍ਵਾਵ ਅਯੰ ਮਗ੍ਗੋ ਅਕ੍ਖਾਤੋ, ਇਦਾਨਿ ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ ਕਿਲੇਸਾਨੰ ਆਤਾਪਨੇਨ ''ਆਤਪ੍ਪ''ਨ੍ਤਿ ਸਙ੍ਖੰ ਗਤੰ ਤਸ੍ਸ ਅਧਿਗਮਤ੍ਥਾਯ ਸਮ੍ਮਪ੍ਪਧਾਨਵੀਰਿਯੰ ਕਿਚ੍ਚੰ ਕਰਣੀਯੰ। ਕੇਵਲਞ੍ਹਿ ਅਕ੍ਖਾਤਾਰੋਵ ਤਥਾਗਤਾ। ਤਸ੍ਮਾ ਤੇਹਿ ਅਕ੍ਖਾਤਵਸੇਨ ਯੇ ਪਟਿਪਨ੍ਨਾ ਦ੍ਵੀਹਿ ਝਾਨੇਹਿ ਝਾਯਿਨੋ, ਤੇ ਤੇਭੂਮਕਵਟ੍ਟਸਙ੍ਖਾਤਾ ਮਾਰਬਨ੍ਧਨਾ ਪਮੋਕ੍ਖਨ੍ਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਅਰਹਤ੍ਤੇ ਪਤਿਟ੍ਠਹਿੰਸੁ, ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਾਨਮ੍ਪਿ ਸਾਤ੍ਥਿਕਾ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾ ਅਹੋਸੀਤਿ।

ਪਞ੍ਚਸਤਭਿਕ੍ਖੁਵਤ੍ਥੁ ਪਠਮੰ।

੨. ਅਨਿਚ੍ਚਲਕ੍ਖਣਵਤ੍ਥੁ

ਸਬ੍ਬੇ ਸਙ੍ਖਾਰਾ ਅਨਿਚ੍ਚਾਤਿ ਇਮੰ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨੰ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਪਞ੍ਚਸਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਤੇ ਕਿਰ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਰਞ੍ਞੇ ਵਾਯਮਨ੍ਤਾਪਿ ਅਰਹਤ੍ਤੰ ਅਪ੍ਪਤ੍ਵਾ ''ਵਿਸੇਸੇਤ੍ਵਾ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨੰ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕੰ ਆਗਮਿੰਸੁ। ਸਤ੍ਥਾ ''ਕਿੰ ਨੁ ਖੋ ਇਮੇਸੰ ਸਪ੍ਪਾਯ''ਨ੍ਤਿ ਵੀਮੰਸਨ੍ਤੋ ''ਇਮੇ ਕਸ੍ਸਪਬੁਦ੍ਧਕਾਲੇ ਵੀਸਤਿ ਵਸ੍ਸਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਅਨਿਚ੍ਚਲਕ੍ਖਣੇ ਅਨੁਯੁਞ੍ਜਿੰਸੁ, ਤਸ੍ਮਾ ਅਨਿਚ੍ਚਲਕ੍ਖਣੇਨੇਵ ਤੇਸੰ ਏਕੰ ਗਾਥੰ ਦੇਸੇਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ, ''ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਕਾਮਭਵਾਦੀਸੁ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਸਙ੍ਖਾਰਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਅਭਾਵਟ੍ਠੇਨ ਅਨਿਚ੍ਚਾ ਏਵਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮੰ ਗਾਥਮਾਹ –

੨੭੭.''ਸਬ੍ਬੇ ਸਙ੍ਖਾਰਾ ਅਨਿਚ੍ਚਾਤਿ, ਯਦਾ ਪਞ੍ਞਾਯ ਪਸ੍ਸਤਿ।
ਅਥ ਨਿਬ੍ਬਿਨ੍ਦਤਿ ਦੁਕ੍ਖੇ, ਏਸ ਮਗ੍ਗੋ ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਯਾ''ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਸਬ੍ਬੇ ਸਙ੍ਖਾਰਾ**ਤਿ ਕਾਮਭਵਾਦੀਸੁ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾ ਖਨ੍ਧਾ ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥੇਵ ਨਿਰੁਜ੍ਝਨਤੋ **ਅਨਿਚ੍ਚਾ**ਤਿ ਯਦਾ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਪਞ੍ਞਾਯ ਪਸ੍ਸਤਿ, ਅਥ ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਖਨ੍ਧਪਰਿਹਰਣਦੁਕ੍ਖੇ ਨਿਬ੍ਬਿਨ੍ਦਤਿ, ਨਿਬ੍ਬਿਨ੍ਦਨ੍ਤੋ ਦੁਕ੍ਖਪਰਿਜਾਨਨਾਦਿਵਸੇਨ ਸਚ੍ਚਾਨਿ ਪਟਿਵਿਜ੍ਝਤਿ। **ਏਸ ਮਗ੍ਗੋ ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਯਾ**ਤਿ ਵਿਸੁਦ੍ਧਤ੍ਥਾਯ ਵੋਦਾਨਤ੍ਥਾਯ ਏਸ ਮਗ੍ਗੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਅਰਹਤ੍ਤੇ ਪਤਿਟ੍ਠਹਿੰਸੁ, ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਪਰਿਸਾਨਮ੍ਪਿ ਸਾਤ੍ਥਿਕਾ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾ ਅਹੋਸੀਤਿ।

ਅਨਿਚ੍ਚਲਕ੍ਖਣਵਤ੍ਥੁ ਦੁਤਿਯੰ।

੩. ਦੁਕ੍ਖਲਕ੍ਖਣਵਤ੍ਥੁ

ਦੁਤਿਯਗਾਥਾਯਪਿ ਏਵਰੂਪਮੇਵ ਵਤ੍ਥੁ। ਤਦਾ ਹਿ ਭਗਵਾ ਤੇਸੰ ਭਿਕ੍ਖੂਨੰ ਦੁਕ੍ਖਲਕ੍ਖਣੇ ਕਤਾਭਿਯੋਗਭਾਵੰ ਞਤ੍ਵਾ, ''ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਖਨ੍ਧਾ ਪਟਿਪੀਲ਼ਨਟ੍ਠੇਨ ਦੁਕ੍ਖਾ ਏਵਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮੰ ਗਾਥਮਾਹ –

੨੭੮.''ਸਬ੍ਬੇ ਸਙ੍ਖਾਰਾ ਦੁਕ੍ਖਾਤਿ, ਯਦਾ ਪਞ੍ਞਾਯ ਪਸ੍ਸਤਿ।
ਅਥ ਨਿਬ੍ਬਿਨ੍ਦਤਿ ਦੁਕ੍ਖੇ, ਏਸ ਮਗ੍ਗੋ ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਯਾ''ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਦੁਕ੍ਖਾ**ਤਿ ਪਟਿਪੀਲ਼ਨਟ੍ਠੇਨ ਦੁਕ੍ਖਾ। ਸੇਸੰ ਪੁਰਿਮਸਦਿਸਮੇਵ।

ਦੁਕ੍ਖਲਕ੍ਖਣਵਤ੍ਥੁ ਤਤਿਯੰ।

੪. ਅਨਤ੍ਤਲਕ੍ਖਣਵਤ੍ਥੁ

ਤਤਿਯਗਾਥਾਯਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਕੇਵਲਞ੍ਹਿ ਏਤ੍ਥ ਭਗਵਾ ਤੇਸਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਪੁਬ੍ਬੇ ਅਨਤ੍ਤਲਕ੍ਖਣੇ ਅਨੁਯੁਤ੍ਤਭਾਵਂ ਞਤ੍ਵਾ, ''ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਖਨ੍ਧਾ ਅਵਸਵਤ੍ਤਨਟ੍ਠੇਨ ਅਨਤ੍ਤਾ ਏਵਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

੨੭੯.''ਸਬ੍ਬੇ ਧਮ੍ਮਾ ਅਨਤ੍ਤਾਤਿ, ਯਦਾ ਪਞ੍ਞਾਯ ਪਸ੍ਸਤਿ।
ਅਥ ਨਿਬ੍ਬਿਨ੍ਦਤਿ ਦੁਕ੍ਖੇ, ਏਸ ਮਗ੍ਗੋ ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਯਾ''ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਸਬ੍ਬੇ ਧਮ੍ਮਾ**ਤਿ ਪਞ੍ਚਕ੍ਖਨ੍ਧਾ ਏਵ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਾ। **ਅਨਤ੍ਤਾ**ਤਿ ''ਮਾ ਜੀਯਨ੍ਤੁ ਮਾ ਮੀਯਨ੍ਤੂ''ਤਿ ਵਸੇ ਵਤ੍ਤੇਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕਾਤਿ ਅਵਸਵਤ੍ਤਨਟ੍ਠੇਨ ਅਨਤ੍ਤਾ ਅਤ੍ਤਸੁਞ੍ਞਾ ਅਸ੍ਸਾਮਿਕਾ ਅਨਿਸ੍ਸਰਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਸੇਸਂ ਪੁਰਿਮਸਦਿਸਮੇਵਾਤਿ।

ਅਨਤ੍ਤਲਕ੍ਖਣਵਤ੍ਥੁ ਚਤੁਤ੍ਥਂ।

੫. ਪਧਾਨਕਮ੍ਮਿਕਤਿਸ੍ਸਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ

ਉਟ੍ਠਾਨਕਾਲਮ੍ਹੀਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਪਧਾਨਕਮ੍ਮਿਕਤਿਸ੍ਸਤ੍ਥੇਰਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਸਾਵਤ੍ਥਿਵਾਸਿਨੋ ਕਿਰ ਪਞ੍ਚਸਤਾ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤਾ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਅਰਞ੍ਞਂ ਅਗਮਂਸੁ। ਤੇਸੁ ਏਕੋ ਤਤ੍ਥੇਵ ਓਹੀਯਿ। ਅਵਸੇਸਾ ਅਰਞ੍ਞੇ ਸਮਣਧਮ੍ਮਂ ਕਰੋਨ੍ਤਾ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਤ੍ਵਾ ''ਪਟਿਲਦ੍ਧਗੁਣਂ ਸਤ੍ਥੁ ਆਰੋਚੇਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਪੁਨ ਸਾਵਤ੍ਥਿਂ ਅਗਮਂਸੁ। ਤੇ ਸਾਵਤ੍ਥਿਤੋ ਯੋਜਨਮਤ੍ਤੇ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਗਾਮਕੇ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਨ੍ਤੇ ਦਿਸ੍ਵਾ ਏਕੋ ਉਪਾਸਕੋ ਯਾਗੁਭਤ੍ਤਾਦੀਹਿ ਪਤਿਮਾਨੇਤ੍ਵਾ ਅਨੁਮੋਦਨਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਪੁਨਦਿਵਸਤ੍ਥਾਯਪਿ ਨਿਮਨ੍ਤੇਸਿ। ਤੇ ਤਦਹੇਵ ਸਾਵਤ੍ਥਿਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਂ ਪਟਿਸਾਮੇਤ੍ਵਾ ਸਾਯਨ੍ਹਸਮਯੇ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸੀਦਿਂਸੁ। ਸਤ੍ਥਾ ਤੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਅਤਿਵਿਯ ਤੁਟ੍ਠਿਂ ਪਵੇਦਯਮਾਨੋ ਪਟਿਸਨ੍ਥਾਰਂ ਅਕਾਸਿ।

ਅਥ ਨੇਸਂ ਤਤ੍ਥ ਓਹੀਨੋ ਸਹਾਯਕਭਿਕ੍ਖੁ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਸਤ੍ਥੁ ਇਮੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਪਟਿਸਨ੍ਥਾਰਂ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਮੁਖਂ ਨਪ੍ਪਹੋਤਿ, ਮਯ੍ਹਂ ਪਨ ਮਗ੍ਗਫਲਾਭਾਵੇਨ ਮਯਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਨ ਕਥੇਤਿ, ਅਜ੍ਜੇਵ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਮਯਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਕਥਾਪੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ। ਤੇਪਿ ਭਿਕ੍ਖੂ, ''ਭਨ੍ਤੇ, ਮਯਂ ਆਗਮਨਮਗ੍ਗੇ ਏਕੇਨ ਉਪਾਸਕੇਨ ਸ੍ਵਾਤਨਾਯ ਨਿਮਨ੍ਤਿਤਾ, ਤਤ੍ਥ ਪਾਤੋਵ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਅਪਲੋਕੇਸੁਂ। ਅਥ ਨੇਸਂ ਸਹਾਯਕੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਸਬ੍ਬਰਤ੍ਤਿਂ ਚਙ੍ਕਮਨ੍ਤੋ ਨਿਦ੍ਦਾਵਸੇਨ ਚਙ੍ਕਮਕੋਟਿਯਂ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਪਾਸਾਣਫਲਕੇ ਪਤਿ, ਊਰੁਟ੍ਠਿ ਭਿਜ੍ਜਿ। ਸੋ ਮਹਾਸਦ੍ਦੇਨ ਵਿਰਵਿ। ਤਸ੍ਸ ਤੇ ਸਹਾਯਕਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਸਦ੍ਦਂ ਸਞ੍ਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਇਤੋ ਚਿਤੋ ਚ ਉਪਧਾਵਿਂਸੁ। ਤੇਸਂ ਦੀਪਂ ਜਾਲੇਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਕਿਚ੍ਚਂ ਕਰੋਨ੍ਤਾਨਂਯੇਵ ਅਰੁਣੋ ਉਟ੍ਠਹਿ, ਤੇ ਤਂ ਗਾਮਂ ਗਨ੍ਤੁਂ ਓਕਾਸਂ ਨ ਲਭਿਂਸੁ। ਅਥ ਨੇ ਸਤ੍ਥਾ ਆਹ – ''ਕਿਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਿਕ੍ਖਾਚਾਰਗਾਮਂ ਨ ਗਮਿਤ੍ਥਾ''ਤਿ। ਤੇ ''ਆਮ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ ਤਂ ਪਵਤ੍ਤਿਂ ਆਰੋਚੇਸੁਂ। ਸਤ੍ਥਾ ''ਨ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਏਸ ਇਦਾਨੇਵ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਲਾਭਨ੍ਤਰਾਯਂ ਕਰੋਤਿ, ਪੁਬ੍ਬੇਪਿ ਅਕਾਸਿਯੇਵਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਤੇਹਿ ਯਾਚਿਤੋ ਅਤੀਤਂ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ –

''ਯੋ ਪੁਬ੍ਬੇ ਕਰਣੀਯਾਨਿ, ਪਚ੍ਛਾ ਸੋ ਕਾਤੁਮਿਚ੍ਛਤਿ।
ਵਰੁਣਕਟ੍ਠਭਞ੍ਜੋਵ, ਸ ਪਚ੍ਛਾ ਮਨੁਤਪ੍ਪਤੀ''ਤਿ॥ (ਜਾ॰ ੧.੧.੭੧) –

ਜਾਤਕਂ ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਸਿ। ਤਦਾ ਕਿਰ ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਪਞ੍ਚਸਤਾ ਮਾਣਵਕਾ ਅਹੇਸੁਂ, ਕੁਸੀਤਮਾਣਵਕੋ ਅਯਂ ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਹੋਸਿ, ਆਚਰਿਯੋ ਪਨ ਤਥਾਗਤੋਵ ਅਹੋਸੀਤਿ।

ਸਤ੍ਥਾ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ, ‘‘ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਯੋ ਹਿ ਉਟ੍ਠਾਨਕਾਲੇ ਉਟ੍ਠਾਨਂ ਨ ਕਰੋਤਿ, ਸਂਸਨ੍ਨਸਙ੍ਕਪ੍ਪੋ ਹੋਤਿ, ਕੁਸੀਤੋ ਸੋ ਝਾਨਾਦਿਭੇਦਂ ਵਿਸੇਸਂ ਨਾਧਿਗਚ੍ਛਤੀ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

੨੮੦.‘‘ਉਟ੍ਠਾਨਕਾਲਮ੍ਹਿ ਅਨੁਟ੍ਠਹਾਨੋ,
ਯੁਵਾ ਬਲੀ ਆਲਸਿਯਂ ਉਪੇਤੋ।
ਸਂਸਨ੍ਨਸਙ੍ਕਪ੍ਪਮਨੋ ਕੁਸੀਤੋ,
ਪਞ੍ਞਾਯ ਮਗ੍ਗਂ ਅਲਸੋ ਨ ਵਿਨ੍ਦਤੀ’’ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਅਨੁਟ੍ਠਹਾਨੋ**ਤਿ ਅਨੁਟ੍ਠਹਨ੍ਤੋ ਅਵਾਯਮਨ੍ਤੋ। **ਯੁਵਾ ਬਲੀ**ਤਿ ਪਠਮਯੋਬ੍ਬਨੇ ਠਿਤੋ ਬਲਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋਪਿ ਹੁਤ੍ਵਾ ਅਲਸਭਾਵੇਨ ਉਪੇਤੋ ਹੋਤਿ, ਭੁਤ੍ਵਾ ਸਯਤਿ। **ਸਂਸਨ੍ਨਸਙ੍ਕਪ੍ਪਮਨੋ**ਤਿ ਤੀਹਿ ਮਿਚ੍ਛਾਵਿਤਕ੍ਕੇਹਿ ਸੁਟ੍ਠੁ ਅਵਸਨ੍ਨਸਮ੍ਮਾਸਙ੍ਕਪ੍ਪਚਿਤ੍ਤੋ। **ਕੁਸੀਤੋ**ਤਿ ਨਿਬ੍ਬੀਰਿਯੋ। **ਅਲਸੋ**ਤਿ ਮਹਾਅਲਸੋ ਪਞ੍ਞਾਯ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ ਅਰਿਯਮਗ੍ਗਂ ਅਪਸ੍ਸਨ੍ਤੋ ਨ ਵਿਨ੍ਦਤਿ, ਨ ਪਟਿਲਭਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਬਹੂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਾਦੀਨਿ ਪਾਪੁਣਿਂਸੂਤਿ।

ਪਧਾਨਕਮ੍ਮਿਕਤਿਸ੍ਸਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ ਪਞ੍ਚਮਂ।

੬. ਸੂਕਰਪੇਤਵਤ੍ਥੁ

ਵਾਚਾਨੁਰਕ੍ਖੀਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਵੇਲੁਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਸੂਕਰਪੇਤਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਏਕਸ੍ਮਿਞ੍ਹਿ ਦਿਵਸੇ ਮਹਾਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨਤ੍ਥੇਰੋ ਲਕ੍ਖਣਤ੍ਥੇਰੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਗਿਜ੍ਝਕੂਟਾ ਓਰੋਹਨ੍ਤੋ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਪਦੇਸੇ ਸਿਤਂ ਪਾਤ੍ਵਾਕਾਸਿ। ‘‘ਕੋ ਨੁ ਖੋ, ਆਵੁਸੋ, ਹੇਤੁ ਸਿਤਸ੍ਸ ਪਾਤੁਕਮ੍ਮਾਯਾ’’ਤਿ ਲਕ੍ਖਣਤ੍ਥੇਰੇਨ ਪੁਟ੍ਠੋ ‘‘ਅਕਾਲੋ, ਆਵੁਸੋ, ਇਮਸ੍ਸ ਪਞ੍ਹਸ੍ਸ, ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਮਂ ਪੁਚ੍ਛੇਯ੍ਯਾਥਾ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਲਕ੍ਖਣਤ੍ਥੇਰੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂਯੇਵ ਰਾਜਗਹੇ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਿਤ੍ਵਾ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਪਟਿਕ੍ਕਨ੍ਤੋ ਵੇਲੁਵਨਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਨਿਸੀਦਿ। ਅਥ ਨਂ ਲਕ੍ਖਣਤ੍ਥੇਰੋ ਤਮਤ੍ਥਂ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਸੋ ਆਹ – ‘‘ਆਵੁਸੋ, ਅਹਂ ਏਕਂ ਪੇਤਂ ਅਦ੍ਦਸਂ, ਤਸ੍ਸ ਤਿਗਾਵੁਤਪ੍ਪਮਾਣਂ ਸਰੀਰਂ, ਤਂ ਮਨੁਸ੍ਸਸਰੀਰਸਦਿਸਂ। ਸੀਸਂ ਪਨ ਸੂਕਰਸ੍ਸ ਵਿਯ, ਤਸ੍ਸ ਮੁਖੇ ਨਙ੍ਗੁਟ੍ਠਂ ਜਾਤਂ, ਤਤੋ ਪੁਲਵਾ ਪਗ੍ਘਰਨ੍ਤਿ। ਸ੍ਵਾਹਂ ‘ਨ ਮੇ ਏਵਰੂਪੋ ਸਤ੍ਤੋ ਦਿਟ੍ਠਪੁਬ੍ਬੋ’ਤਿ ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਸਿਤਂ ਪਾਤ੍ਵਾਕਾਸਿ’’ਨ੍ਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ‘‘ਚਕ੍ਖੁਭੂਤਾ ਵਤ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਮਮ ਸਾਵਕਾ ਵਿਹਰਨ੍ਤੀ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ‘‘ਅਹਮ੍ਪੇਤਂ ਸਤ੍ਤਂ ਬੋਧਿਮਣ੍ਡੇਯੇਵ ਅਦ੍ਦਸਂ। ‘ਯੇ ਪਨ ਮੇ ਨ ਸਦ੍ਦਹੇਯ੍ਯੁਂ, ਤੇਸਂ ਅਹਿਤਾਯ ਅਸ੍ਸਾ’ਤਿ ਪਰੇਸਂ ਅਨੁਕਮ੍ਪਾਯ ਨ ਕਥੇਸਿਂ। ਇਦਾਨਿ ਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨਂ ਸਕ੍ਖਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਕਥੇਮਿ। ਸਚ੍ਚਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨੋ ਆਹਾ’’ਤਿ ਕਥੇਸਿ। ਤਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਪੁਚ੍ਛਿਂਸੁ – ‘‘ਕਿਂ ਪਨ, ਭਨ੍ਤੇ, ਤਸ੍ਸ ਪੁਬ੍ਬਕਮ੍ਮ’’ਨ੍ਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ‘‘ਤੇਨ ਹਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸੁਣਾਥਾ’’ਤਿ ਅਤੀਤਂ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਪੁਬ੍ਬਕਮ੍ਮਂ ਕਥੇਸਿ।

ਕਸ੍ਸਪਬੁਦ੍ਧਕਾਲੇ ਕਿਰ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਗਾਮਕਾਵਾਸੇ ਦ੍ਵੇ ਥੇਰਾ ਸਮਗ੍ਗਵਾਸਂ ਵਸਿਂਸੁ। ਤੇਸੁ ਏਕੋ ਸਟ੍ਠਿਵਸ੍ਸੋ, ਏਕੋ ਏਕੂਨਸਟ੍ਠਿਵਸ੍ਸੋ। ਏਕੂਨਸਟ੍ਠਿਵਸ੍ਸੋ ਇਤਰਸ੍ਸ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਂ ਆਦਾਯ ਵਿਚਰਿ, ਸਾਮਣੇਰੋ ਵਿਯ ਸਬ੍ਬਂ ਵਤ੍ਤਪਟਿਵਤ੍ਤਂ ਅਕਾਸਿ। ਤੇਸਂ ਏਕਮਾਤੁਕੁਚ੍ਛਿਯਂ ਵੁਤ੍ਥਭਾਤੂਨਂ ਵਿਯ ਸਮਗ੍ਗਵਾਸਂ ਵਸਨ੍ਤਾਨਂ ਵਸਨਟ੍ਠਾਨਂ ਏਕੋ ਧਮ੍ਮਕਥਿਕੋ ਆਗਮਿ। ਤਦਾ ਚ ਧਮ੍ਮਸ੍ਸਵਨਦਿਵਸੋ ਹੋਤਿ। ਥੇਰਾ ਨਂ ਸਙ੍ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ‘‘ਧਮ੍ਮਕਥਂ ਨੋ ਕਥੇਹਿ ਸਪ੍ਪੁਰਿਸਾ’’ਤਿ ਆਹਂਸੁ। ਸੋ ਧਮ੍ਮਕਥਂ ਕਥੇਸਿ। ਥੇਰਾ ‘‘ਧਮ੍ਮਕਥਿਕੋ ਨੋ ਲਦ੍ਧੋ’’ਤਿ ਤੁਟ੍ਠਚਿਤ੍ਤਾ ਪੁਨਦਿਵਸੇ ਤਂ ਆਦਾਯ ਧੁਰਗਾਮਂ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਕਤਭਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚਾ, ‘‘ਆਵੁਸੋ, ਹਿਯ੍ਯੋ ਕਥਿਤਟ੍ਠਾਨਤੋਵ ਥੋਕਂ ਧਮ੍ਮਂ ਕਥੇਹੀ’’ਤਿ ਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ ਧਮ੍ਮਂ ਕਥਾਪੇਸੁਂ। ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਧਮ੍ਮਕਥਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਪੁਨਦਿਵਸਤ੍ਥਾਯਪਿ ਨਿਮਨ੍ਤਯਿਂਸੁ। ਏਵਂ ਸਮਨ੍ਤਾ ਭਿਕ੍ਖਾਚਾਰਗਾਮੇਸੁ ਦ੍ਵੇ ਦ੍ਵੇ ਦਿਵਸੇ ਤਂ ਆਦਾਯ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਿਂਸੁ।

ਧਮ੍ਮਕਥਿਕੋ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ‘‘ਇਮੇ ਦ੍ਵੇਪਿ ਅਤਿਮੁਦੁਕਾ, ਮਯਾ ਉਭੋਪੇਤੇ ਪਲਾਪੇਤ੍ਵਾ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਵਿਹਾਰੇ ਵਸਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ’’ਤਿ। ਸੋ ਸਾਯਂ ਥੇਰੂਪਟ੍ਠਾਨਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਉਟ੍ਠਾਯ ਗਤਕਾਲੇ ਨਿਵਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਮਹਾਥੇਰਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ, ‘‘ਭਨ੍ਤੇ, ਕਿਞ੍ਚਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ ਅਤ੍ਥੀ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ‘‘ਕਥੇਹਿ, ਆਵੁਸੋ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਥੋਕਂ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ, ‘‘ਭਨ੍ਤੇ, ਕਥਾ ਨਾਮੇਸਾ ਮਹਾਸਾਵਜ੍ਜਾ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਅਕਥੇਤ੍ਵਾਵ ਪਕ੍ਕਾਮਿ। ਅਨੁਥੇਰਸ੍ਸਾਪਿ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਥੇਵ ਅਕਾਸਿ। ਸੋ ਦੁਤਿਯਦਿਵਸੇ ਤਥੇਵ ਕਤ੍ਵਾ ਤਤਿਯਦਿਵਸੇ ਤੇਸਂ ਅਤਿਵਿਯ ਕੋਤੂਹਲੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇ ਮਹਾਥੇਰਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ, ‘‘ਭਨ੍ਤੇ, ਕਿਞ੍ਚਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ ਅਤ੍ਥਿ, ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਪਨ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਵਤ੍ਤੁਂ ਨ ਵਿਸਹਾਮੀ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਥੇਰੇਨ ‘‘ਹੋਤੁ, ਆਵੁਸੋ, ਕਥੇਹੀ’’ਤਿ ਨਿਪ੍ਪੀਲਿਤੋ ਆਹ – ‘‘ਕਿਂ ਪਨ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਨੁਥੇਰੋ ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸਂਭੋਗੋ’’ਤਿ। ਸਪ੍ਪੁਰਿਸ, ਕਿਂ ਨਾਮੇਤਂ ਕਥੇਸਿ, ਮਯਂ ਏਕਮਾਤੁਕੁਚ੍ਛਿਯਂ ਵੁਤ੍ਥਪੁਤ੍ਤਾ ਵਿਯ, ਅਮ੍ਹੇਸੁ ਏਕੇਨ ਯਂ ਲਦ੍ਧਂ, ਇਤਰੇਨਾਪਿ ਲਦ੍ਧਮੇਵ ਹੋਤਿ। ਮਯਾ ਏਤਸ੍ਸ ਏਤ੍ਤਕਂ ਕਾਲਂ ਅਗੁਣੋ ਨਾਮ ਨ ਦਿਟ੍ਠਪੁਬ੍ਬੋਤਿ? ਏਵਂ, ਭਨ੍ਤੇਤਿ। ਆਮਾਵੁਸੋਤਿ। ਭਨ੍ਤੇ ਮਂ ਅਨੁਥੇਰੋ ਏਵਮਾਹ – ‘‘ਸਪ੍ਪੁਰਿਸ, ਤ੍ਵਂ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤੋ, ਅਯਂ ਮਹਾਥੇਰੋ ਲਜ੍ਜੀ ਪੇਸਲੋਤਿ ਏਤੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸਂਭੋਗਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਉਪਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾ ਕਰੇਯ੍ਯਾਸੀ’’ਤਿ ਏਵਮੇਸ ਮਂ ਆਗਤਦਿਵਸਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਵਦਤੀਤਿ।

ਮਹਾਥੇਰੋ ਤਂ ਸੁਤ੍ਵਾਵ ਕੁਦ੍ਧਮਾਨਸੋ ਦਣ੍ਡਾਭਿਹਤਂ ਕੁਲਾਲਭਾਜਨਂ ਵਿਯ ਭਿਜ੍ਜਿ। ਇਤਰੋਪਿ ਉਟ੍ਠਾਯ ਅਨੁਥੇਰਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਥੇਵ ਅਵੋਚ, ਸੋਪਿ ਤਥੇਵ ਭਿਜ੍ਜਿ। ਤੇਸੁ ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਏਤ੍ਤਕਂ ਕਾਲਂ ਏਕੋਪਿ ਵਿਸੁਂ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਪਵਿਟ੍ਠਪੁਬ੍ਬੋ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ, ਪੁਨਦਿਵਸੇ ਪਨ ਵਿਸੁਂ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਅਨੁਥੇਰੋ ਪੁਰੇਤਰਂ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਉਪਟ੍ਠਾਨਸਾਲਾਯ ਅਟ੍ਠਾਸਿ, ਮਹਾਥੇਰੋ ਪਚ੍ਛਾ ਅਗਮਾਸਿ। ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਅਨੁਥੇਰੋ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ‘‘ਕਿਂ ਨੁ ਖੋ ਇਮਸ੍ਸ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਂ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ, ਉਦਾਹੁ ਨੋ’’ਤਿ। ਸੋ ‘‘ਨ ਇਦਾਨਿ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾਪਿ ‘‘ਹੋਤੁ, ਨ ਮਯਾ ਏਵਂ ਕਤਪੁਬ੍ਬਂ, ਮਯਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਤ੍ਤਂ ਹਾਪੇਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀ’’ਤਿ ਚਿਤ੍ਤਂ ਮੁਦੁਕਂ ਕਤ੍ਵਾ ਥੇਰਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ, ‘‘ਭਨ੍ਤੇ, ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਂ ਦੇਥਾ’’ਤਿ ਆਹ। ਇਤਰੋ ‘‘ਗਚ੍ਛ, ਦੁਬ੍ਬਿਨੀਤ, ਨ ਤ੍ਵਂ ਮਮ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਂ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤੁਂ ਯੁਤ੍ਤਰੂਪੋ’’ਤਿ ਅਚ੍ਛਰਂ ਪਹਰਿਤ੍ਵਾ ਤੇਨਪਿ ‘‘ਆਮ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਹਮ੍ਪਿ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਂ ਨ ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਾਮੀਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ’’ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ, ‘‘ਆਵੁਸੋ ਨਵਕ, ਕਿਂ ਤ੍ਵਂ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ, ਮਮ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਵਿਹਾਰੇ ਕੋਚਿ ਸਙ੍ਗੋ ਅਤ੍ਥੀ’’ਤਿ ਆਹ। ਇਤਰੋਪਿ ‘‘ਤੁਮ੍ਹੇ ਪਨ, ਭਨ੍ਤੇ, ਕਿਂ ਏਵਂ ਮਞ੍ਞਥ ‘ਮਮ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਵਿਹਾਰੇ ਕੋਚਿ ਸਙ੍ਗੋ ਅਤ੍ਥੀ’ਤਿ, ਏਸੋ ਤੇ ਵਿਹਾਰੋ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਂ ਆਦਾਯ ਨਿਕ੍ਖਮਿ। ਇਤਰੋਪਿ ਨਿਕ੍ਖਮਿ। ਤੇ ਉਭੋਪਿ ਏਕਮਗ੍ਗੇਨਾਪਿ ਅਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਏਕੋ ਪਚ੍ਛਿਮਦ੍ਵਾਰੇਨ ਮਗ੍ਗਂ ਗਣ੍ਹਿ, ਏਕੋ ਪੁਰਤ੍ਥਿਮਦ੍ਵਾਰੇਨ। ਧਮ੍ਮਕਥਿਕੋ, ‘‘ਭਨ੍ਤੇ, ਮਾ ਏਵਂ ਕਰੋਥ, ਮਾ ਏਵਂ ਕਰੋਥਾ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ‘‘ਤਿਟ੍ਠਾਵੁਸੋ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਨਿਵਤ੍ਤਿ। ਸੋ ਪੁਨਦਿਵਸੇ ਧੁਰਗਾਮਂ ਪਵਿਟ੍ਠੋ ਮਨੁਸ੍ਸੇਹਿ, ‘‘ਭਨ੍ਤੇ, ਭਦ੍ਦਨ੍ਤਾ ਕੁਹਿ’’ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ, ‘‘ਆਵੁਸੋ, ਮਾ ਪੁਚ੍ਛਥ, ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਕੁਲੂਪਕਾ ਹਿਯ੍ਯੋ ਕਲਹਂ ਕਤ੍ਵਾ ਨਿਕ੍ਖਮਿਂਸੁ, ਅਹਂ ਯਾਚਨ੍ਤੋਪਿ ਨਿਵਤ੍ਤੇਤੁਂ ਨਾਸਕ੍ਖਿ’’ਨ੍ਤਿ ਆਹ। ਤੇਸੁ ਬਾਲਾ ਤੁਣ੍ਹੀ ਅਹੇਸੁਂ। ਪਣ੍ਡਿਤਾ ਪਨ ‘‘ਅਮ੍ਹੇਹਿ ਏਤ੍ਤਕਂ ਕਾਲਂ ਭਦ੍ਦਨ੍ਤਾਨਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਖਲਿਤਂ ਨਾਮ ਨ ਦਿਟ੍ਠਪੁਬ੍ਬਂ, ਤੇਸਂ ਭਯਂ ਇਮਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ ਦੋਮਨਸ੍ਸਪ੍ਪਤ੍ਤਾ ਅਹੇਸੁਂ।

ਤੇਪਿ ਥੇਰਾ ਗਤਟ੍ਠਾਨੇ ਚਿਤ੍ਤਸੁਖਂ ਨਾਮ ਨ ਲਭਿਂਸੁ। ਮਹਾਥੇਰੋ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ‘‘ਅਹੋ ਨਵਕਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਭਾਰਿਯਂ ਕਮ੍ਮਂ ਕਤਂ, ਮੁਹੁਤ੍ਤਂ ਦਿਟ੍ਠਂ ਨਾਮ ਆਗਨ੍ਤੁਕਭਿਕ੍ਖੁਂ ਆਹ – ‘ਮਹਾਥੇਰੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸਂਭੋਗਂ ਮਾ ਅਕਾਸੀ’’’ਤਿ। ਇਤਰੋਪਿ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ‘‘ਅਹੋ ਮਹਾਥੇਰਸ੍ਸ ਭਾਰਿਯਂ ਕਮ੍ਮਂ ਕਤਂ, ਮੁਹੁਤ੍ਤਂ ਦਿਟ੍ਠਂ ਨਾਮ ਆਗਨ੍ਤੁਕਭਿਕ੍ਖੁਂ ਆਹ – ‘ਇਮਿਨਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸਂਭੋਗਂ ਮਾ ਅਕਾਸੀ’’’ਤਿ। ਤੇਸਂ ਨੇਵ ਸਜ੍ਝਾਯੋ ਨ ਮਨਸਿਕਾਰੋ ਅਹੋਸਿ। ਤੇ ਵਸ੍ਸਸਤਚ੍ਚਯੇਨ ਪਚ੍ਛਿਮਦਿਸਾਯ ਏਕਂ ਵਿਹਾਰਂ ਅਗਮਂਸੁ। ਤੇਸਂ ਏਕਮੇਵ ਸੇਨਾਸਨਂ ਪਾਪੁਣਿ। ਮਹਾਥੇਰੇ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਮਞ੍ਚਕੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੇ ਇਤਰੋਪਿ ਪਾਵਿਸਿ। ਮਹਾਥੇਰੋ ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾਵ ਸਞ੍ਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਅਸ੍ਸੂਨਿ ਸਨ੍ਧਾਰੇਤੁਂ ਨਾਸਕ੍ਖਿ। ਇਤਰੋਪਿ ਮਹਾਥੇਰਂ ਸਞ੍ਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਅਸ੍ਸੁਪੁਣ੍ਣੇਹਿ ਨੇਤ੍ਤੇਹਿ ‘‘ਕਥੇਮਿ ਨੁ ਖੋ ਮਾ ਕਥੇਮੀ’’ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ‘‘ਨ ਤਂ ਸਦ੍ਧੇਯ੍ਯਰੂਪ’’ਨ੍ਤਿ ਥੇਰਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ‘‘ਅਹਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਏਤ੍ਤਕਂ ਕਾਲਂ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਵਿਚਰਿਂ, ਅਪਿ ਨੁ ਖੋ ਮੇ ਕਾਯਦ੍ਵਾਰਾਦੀਸੁ ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ ਕਿਞ੍ਚਿ ਅਸਾਰੁਪ੍ਪਂ ਦਿਟ੍ਠਪੁਬ੍ਬ’’ਨ੍ਤਿ। ‘‘ਨ ਦਿਟ੍ਠਪੁਬ੍ਬਂ, ਆਵੁਸੋ’’ਤਿ। ਅਥ ਕਸ੍ਮਾ ਧਮ੍ਮਕਥਿਕਂ ਅਵਚੁਤ੍ਥ ‘‘ਮਾ ਏਤੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸਂਭੋਗਮਕਾਸੀ’’ਤਿ? ‘‘ਨਾਹਂ, ਆਵੁਸੋ, ਏਵਂ ਕਥੇਮਿ, ਤਯਾ ਕਿਰ ਮਮ ਅਨ੍ਤਰੇ ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤ’’ਨ੍ਤਿ। ‘‘ਅਹਮ੍ਪਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਨ ਵਦਾਮੀ’’ਤਿ। ਤੇ ਤਸ੍ਮਿਂ ਖਣੇ ‘‘ਤੇਨ ਅਮ੍ਹੇ ਭਿਨ੍ਦਿਤੁਕਾਮੇਨ ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ ਞਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਂ ਅਚ੍ਚਯਂ ਦੇਸਯਿਂਸੁ। ਤੇ ਵਸ੍ਸਸਤਂ

ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸਾਦਂ ਅਲਭਨ੍ਤਾ ਤਂ ਦਿਵਸਂ ਸਮਗ੍ਗਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ''ਆਯਾਮ, ਨਂ ਤਤੋ ਵਿਹਾਰਾ ਨਿਕ੍ਕਡ੍ਢਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਪਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬੇਨ ਤਂ ਵਿਹਾਰਂ ਅਗਮਂਸੁ।

ਧਮ੍ਮਕਥਿਕੋਪਿ ਥੇਰੇ ਦਿਸ੍ਵਾ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਂ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤੁਂ ਉਪਗਚ੍ਛਿ। ਥੇਰਾ ''ਨ ਤ੍ਵਂ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਵਿਹਾਰੇ ਵਸਿਤੁਂ ਯੁਤ੍ਤਰੂਪੋ''ਤਿ ਅਚ੍ਛਰਂ ਪਹਰਿਂਸੁ। ਸੋ ਸਣ੍ਠਾਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੋ ਤਾਵਦੇਵ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਪਲਾਯਿ। ਅਥ ਨਂ ਵੀਸਤਿ ਵਸ੍ਸਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਕਤੋ ਸਮਣਧਮ੍ਮੋ ਸਨ੍ਧਾਰੇਤੁਂ ਨਾਸਕ੍ਖਿ, ਤਤੋ ਚਵਿਤ੍ਵਾ ਅਵੀਚਿਮ੍ਹਿ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋ ਏਕਂ ਬੁਦ੍ਧਨ੍ਤਰਂ ਪਚ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਇਦਾਨਿ ਗਿਜ੍ਝਕੂਟੇ ਵੁਤ੍ਤਪ੍ਪਕਾਰੇਨ ਅਤ੍ਤਭਾਵੇਨ ਦੁਕ੍ਖਂ ਅਨੁਭੋਤੀਤਿ।

ਸਤ੍ਥਾ ਇਦਂ ਤਸ੍ਸ ਪੁਬ੍ਬਕਮ੍ਮਂ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ, ''ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਨਾਮ ਕਾਯਾਦੀਹਿ ਉਪਸਨ੍ਤਰੂਪੇਨ ਭਵਿਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

੨੮੧.''ਵਾਚਾਨੁਰਕ੍ਖੀ ਮਨਸਾ ਸੁਸਂਵੁਤੋ,

ਕਾਯੇਨ ਚ ਨਾਕੁਸਲਂ ਕਯਿਰਾ।

ਏਤੇ ਤਯੋ ਕਮ੍ਮਪਥੇ ਵਿਸੋਧਯੇ,

ਆਰਾਧਯੇ ਮਗ੍ਗਮਿਸਿਪ੍ਪਵੇਦਿਤ''ਨ੍ਤਿ॥

ਤਸ੍ਸਤ੍ਥੋ – ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਵਚੀਦੁਚ੍ਚਰਿਤਾਨਂ ਵਜ੍ਜਨੇਨ ਵਾਚਾਨੁਰਕ੍ਖੀ ਅਭਿਜ੍ਝਾਦੀਨਂ ਅਨੁਪ੍ਪਾਦਨੇਨ ਮਨਸਾ ਚ ਸੁਟ੍ਠੁ ਸਂਵੁਤੋ ਪਾਣਾਤਿਪਾਤਾਦਯੋ ਪਜਹਨ੍ਤੋ ਕਾਯੇਨ ਚ ਅਕੁਸਲਂ ਨ ਕਯਿਰਾ। ਏਵਂ ਏਤੇ ਤਯੋ ਕਮ੍ਮਪਥੇ ਵਿਸੋਧਯੇ। ਏਵਂ ਵਿਸੋਧੇਨ੍ਤੋ ਹਿ ਸੀਲਕ੍ਖਨ੍ਧਾਦੀਨਂ ਏਸਕੇਹਿ ਬੁਦ੍ਧਾਦੀਹਿ ਇਸੀਹਿ ਪਵੇਦਿਤਂ ਅਟ੍ਠਙ੍ਗਿਕਮਗ੍ਗਂ ਆਰਾਧੇਯ੍ਯਾਤਿ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਬਹੂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਾਦੀਨਿ ਪਾਪੁਣਿਂਸੂਤਿ।

ਸੂਕਰਪੇਤਵਤ੍ਥੁ ਛਟ੍ਠਂ।

੭. ਪੋਟ੍ਠਿਲਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ

ਯੋਗਾ ਵੇਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਪੋਟ੍ਠਿਲਂ ਨਾਮ ਥੇਰਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਸੋ ਕਿਰ ਸਤ੍ਤਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਸਾਸਨੇ ਤੇਪਿਟਕੋ ਪਞ੍ਚਨ੍ਨਂ ਭਿਕ੍ਖੁਸਤਾਨਂ ਧਮ੍ਮਂ ਵਾਚੇਸਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਇਮਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ 'ਅਤ੍ਤਨੋ ਦੁਕ੍ਖਨਿਸ੍ਸਰਣਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ'ਤਿ ਚਿਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਨਤ੍ਥਿ ਸਂਵੇਜੇਸ੍ਸਾਮਿ ਨ''ਨ੍ਤਿ। ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਤਂ ਥੇਰਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਉਪਟ੍ਠਾਨਂ ਆਗਤਕਾਲੇ ''ਏਹਿ, ਤੁਚ੍ਛਪੋਟ੍ਠਿਲ, ਵਨ੍ਦ, ਤੁਚ੍ਛਪੋਟ੍ਠਿਲ, ਨਿਸੀਦ, ਤੁਚ੍ਛਪੋਟ੍ਠਿਲ, ਯਾਹਿ, ਤੁਚ੍ਛਪੋਟ੍ਠਿਲਾ''ਤਿ ਵਦਤਿ। ਉਟ੍ਠਾਯ ਗਤਕਾਲੇਪਿ ''ਤੁਚ੍ਛਪੋਟ੍ਠਿਲੋ ਗਤੋ''ਤਿ ਵਦਤਿ। ਸੋ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਅਹਂ ਸਾਟ੍ਠਕਥਾਨਿ ਤੀਣਿ ਪਿਟਕਾਨਿ ਧਾਰੇਮਿ, ਪਞ੍ਚਨ੍ਨਂ ਭਿਕ੍ਖੁਸਤਾਨਂ ਅਟ੍ਠਾਰਸ ਮਹਾਗਣੇ ਧਮ੍ਮਂ ਵਾਚੇਮਿ, ਅਥ ਪਨ ਮਂ ਸਤ੍ਥਾ ਅਭਿਕ੍ਖਣਂ, 'ਤੁਚ੍ਛਪੋਟ੍ਠਿਲਾ'ਤਿ ਵਦੇਤਿ, ਅਦ੍ਧਾ ਮਂ ਸਤ੍ਥਾ ਝਾਨਾਦੀਨਂ ਅਭਾਵੇਨ ਏਵਂ ਵਦੇਤੀ''ਤਿ। ਸੋ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਸਂਵੇਗੋ ''ਦਾਨਿ ਅਰਞ੍ਞਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਸਮਣਧਮ੍ਮਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਸਯਮੇਵ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਂ ਸਂਵਿਦਹਿਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਚੂਸਕਾਲੇ ਸਬ੍ਬਪਚ੍ਛਾ ਧਮ੍ਮਂ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਨਿਕ੍ਖਮਨ੍ਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਨਿਕ੍ਖਮਿ। ਪਰਿਵੇਣੇ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਸਜ੍ਝਾਯਨ੍ਤਾ ਨਂ ''ਆਚਰਿਯੋ''ਤਿ ਨ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਸੁਂ। ਸੋ ਵੀਸਯੋਜਨਸਤਮਗ੍ਗਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਅਰਞ੍ਞਾਵਾਸੇ ਤਿਂਸ ਭਿਕ੍ਖੂ ਵਸਨ੍ਤਿ, ਤੇ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਸਙ੍ਘਤ੍ਥੇਰਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ, ''ਭਨ੍ਤੇ, ਅਵਸ੍ਸਯੋ ਮੇ ਹੋਥਾ''ਤਿ ਆਹ। ਆਵੁਸੋ, ਤ੍ਵਂ ਧਮ੍ਮਕਥਿਕੋ, ਅਮ੍ਹੇਹਿ ਨਾਮ ਤਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਕਿਞ੍ਚਿ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬਂ ਭਵੇਯ੍ਯ, ਕਸ੍ਮਾ ਏਵਂ ਵਦੇਸੀਤਿ? ਮਾ, ਭਨ੍ਤੇ, ਏਵਂ ਕਰੋਥ, ਅਵਸ੍ਸਯੋ ਮੇ ਹੋਥਾਤਿ। ਤੇ ਪਨ ਸਬ੍ਬੇ ਖੀਣਾਸਵਾਵ। ਅਥ ਨਂ ਮਹਾਥੇਰੋ ''ਇਮਸ੍ਸ ਉਗ੍ਗਹਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਮਾਨੋ ਅਤ੍ਥਿਯੇਵਾ''ਤਿ ਅਨੁਥੇਰਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਪਹਿਣਿ।

ਸੋਪਿ ਨੰ ਤਥੇਵਾਹ। ਇਮਿਨਾ ਨੀਹਾਰੇਨ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਤੰ ਪੇਸੇਨ੍ਤਾ ਦਿਵਾਟ੍ਠਾਨੇ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਸੁਚਿਕਮ੍ਮੰ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸਬ੍ਬਨਵਕਸ੍ਸ ਸਤ੍ਤਵਸ੍ਸਿਕਸਾਮਣੇਰਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੰ ਪਹਿਣਿੰਸੁ। ਏਵਮਸ੍ਸ ਮਾਨੰ ਨੀਹਰਿੰਸੁ।

ਸੋ ਨਿਹਤਮਾਨੋ ਸਾਮਣੇਰਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਅਞ੍ਜਲਿੰ ਪਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ''ਅਵਸ੍ਸਯੋ ਮੇ ਹੋਹਿ ਸਪ੍ਪੁਰਿਸਾ''ਤਿ ਆਹ। ਅਹੋ, ਆਚਰਿਯ, ਕਿੰ ਨਾਮੇਤੰ ਕਥੇਥ, ਤੁਮ੍ਹੇ ਮਹਲ੍ਲਕਾ ਬਹੁਸ੍ਸੁਤਾ, ਤੁਮ੍ਹਾਕੰ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਮਯਾ ਕਿਞ੍ਚਿ ਕਾਰਣੰ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬੰ ਭਵੇਯ੍ਯਜਾਤਿ। ਮਾ ਏਵੰ ਕਰਿ, ਸਪ੍ਪੁਰਿਸ, ਹੋਹਿਯੇਵ ਮੇ ਅਵਸ੍ਸਯੋਤਿ। ਭਨ੍ਤੇ, ਸਚੇਪਿ ਓਵਾਦਕ੍ਖਮਾ ਭਵਿਸ੍ਸਥ, ਭਵਿਸ੍ਸਾਮਿ ਵੋ ਅਵਸ੍ਸਯੋਤਿ। ਹੋਮਿ, ਸਪ੍ਪੁਰਿਸ, ਅਹੰ ''ਅਗ੍ਗਿੰ ਪਵਿਸਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੋ ਅਗ੍ਗਿੰ ਪਵਿਸਾਮਿਯੇਵਾਤਿ। ਅਥ ਨੰ ਸੋ ਅਵਿਦੂਰੇ ਏਕੰ ਸਰੰ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ, ''ਭਨ੍ਤੇ, ਯਥਾਨਿਵਤ੍ਥਪਾਰੁਤੋਵ ਇਮੰ ਸਰੰ ਪਵਿਸਥਾ''ਤਿ ਆਹ। ਸੋ ਹਿਸ੍ਸ ਮਹਗ੍ਘਾਨੰ ਦੁਪਟ੍ਟਚੀਵਰਾਨੰ ਨਿਵਤ੍ਥਪਾਰੁਤਭਾਵੰ ਞਤ੍ਵਾਪਿ ''ਓਵਾਦਕ੍ਖਮੋ ਨੁ ਖੋ''ਤਿ ਵੀਮੰਸਨ੍ਤੋ ਏਵਮਾਹ। ਥੇਰੋਪਿ ਏਕਵਚਨੇਨੇਵ ਉਦਕੰ ਓਤਰਿ। ਅਥ ਨੰ ਚੀਵਰਕਣ੍ਣਾਨੰ ਤੇਮਿਤਕਾਲੇ ''ਏਥ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਏਕਵਚਨੇਨੇਵ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਠਿਤੰ ਆਹ – ''ਭਨ੍ਤੇ, ਏਕਸ੍ਮਿੰ ਵਮ੍ਮਿਕੇ ਛ ਛਿਦ੍ਦਾਨਿ, ਤਤ੍ਥ ਏਕੇਨ ਛਿਦ੍ਦੇਨ ਗੋਧਾ ਅਨ੍ਤੋ ਪਵਿਟ੍ਠਾ, ਤੰ ਗਣ੍ਹਿਤੁਕਾਮੋ ਇਤਰਾਨਿ ਪਞ੍ਚ ਛਿਦ੍ਦਾਨਿ ਥਕੇਤ੍ਵਾ ਛਟ੍ਠੰ ਭਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਪਵਿਟ੍ਠਛਿਦ੍ਦੇਨੇਵ ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਏਵੰ ਤੁਮ੍ਹੇਪਿ ਛਦ੍ਵਾਰਿਕੇਸੁ ਆਰਮ੍ਮਣੇਸੁ ਸੇਸਾਨਿ ਪਞ੍ਚਦ੍ਵਾਰਾਨਿ ਪਿਧਾਯ ਮਨੋਦ੍ਵਾਰੇ ਕਮ੍ਮੰ ਪਟ੍ਠਪੇਥਾ''ਤਿ। ਬਹੁਸ੍ਸੁਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਏਤ੍ਤਕੇਨੇਵ ਪਦੀਪੁਜ੍ਜਲਨੰ ਵਿਯ ਅਹੋਸਿ। ਸੋ ''ਏਤ੍ਤਕਮੇਵ ਹੋਤੁ ਸਪ੍ਪੁਰਿਸਾ''ਤਿ ਕਰਜਕਾਯੇ ਞਾਣੰ ਓਤਾਰੇਤ੍ਵਾ ਸਮਣਧਮ੍ਮੰ ਆਰਭਿ।

ਸਤ੍ਥਾ ਵੀਸਯੋਜਨਸਤਮਤ੍ਥਕੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋਵ ਤੰ ਭਿਕ੍ਖੁੰ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ''ਯਥੇਵਾਯੰ ਭਿਕ੍ਖੁ ਭੂਰਿਪਞ੍ਞੋ , ਏਵਮੇਵੰ ਅਨੇਨ ਅਤ੍ਤਾਨੰ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪੇਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਤੇਨ ਸਦ੍ਧਿੰ ਕਥੇਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਓਭਾਸੰ ਫਰਿਤ੍ਵਾ ਇਮੰ ਗਾਥਮਾਹ –

੨੮੨.''ਯੋਗਾ ਵੇ ਜਾਯਤੀ ਭੂਰਿ, ਅਯੋਗਾ ਭੂਰਿਸਙ੍ਖਯੋ।
ਏਤੰ ਦ੍ਵੇਧਾਪਥੰ ਞਤ੍ਵਾ, ਭਵਾਯ ਵਿਭਵਾਯ ਚ।
ਤਥਾਤ੍ਤਾਨੰ ਨਿਵੇਸੇਯ੍ਯ, ਯਥਾ ਭੂਰਿ ਪਵਡ੍ਢਤੀ''ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਯੋਗਾ**ਤਿ ਅਟ੍ਠਤਿੰਸਾਯ ਆਰਮ੍ਮਣੇਸੁ ਯੋਨਿਸੋ ਮਨਸਿਕਾਰਾ। **ਭੂਰੀ**ਤਿ ਪਥਵੀਸਮਾਯ ਵਿਤ੍ਥਤਾਯ ਪਞ੍ਞਾਯੇਤੰ ਨਾਮੰ। **ਸਙ੍ਖਯੋ**ਤਿ ਵਿਨਾਸੋ। **ਏਤੰ ਦ੍ਵੇਧਾਪਥ**ਨ੍ਤਿ ਏਤੰ ਯੋਗਞ੍ਚ ਅਯੋਗਞ੍ਚ। **ਭਵਾਯ ਵਿਭਵਾਯ ਚਾ**ਤਿ ਵੁਦ੍ਧਿਯਾ ਚ ਅਵੁਦ੍ਧਿਯਾ ਚ। **ਤਥਾ**ਤਿ ਯਥਾ ਅਯੰ ਭੂਰਿਸਙ੍ਖਾਤਾ ਪਞ੍ਞਾ ਪਵਡ੍ਢਤਿ, ਏਵੰ ਅਤ੍ਤਾਨੰ ਨਿਵੇਸੇਯ੍ਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਪੋਟ੍ਠਿਲਤ੍ਥੇਰੋ ਅਰਹਤ੍ਤੇ ਪਤਿਟ੍ਠਹੀਤਿ।

ਪੋਟ੍ਠਿਲਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ ਸਤ੍ਤਮੰ।

੮. ਪਞ੍ਚਮਹਲ੍ਲਕਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ

ਵ**ਨੰ ਛਿਨ੍ਦਥਾ**ਤਿ ਇਮੰ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨੰ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਸਮ੍ਬਹੁਲੇ ਮਹਲ੍ਲਕੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਤੇ ਕਿਰ ਗਿਹਿਕਾਲੇ ਸਾਵਤ੍ਥਿਯੰ ਕੁਟੁਮ੍ਬਿਕਾ ਮਹਦ੍ਧਨਾ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਸਹਾਯਕਾ ਏਕਤੋ ਪੁਞ੍ਞਾਨਿ ਕਰੋਨ੍ਤਾ ਸਤ੍ਥੁ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ''ਮਯੰ ਮਹਲ੍ਲਕਾ, ਕਿੰ ਨੋ ਘਰਾਵਾਸੇਨਾ''ਤਿ ਸਤ੍ਥਾਰੰ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜੰ ਯਾਚਿਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਜਿੰਸੁ, ਮਹਲ੍ਲਕਭਾਵੇਨ ਪਨ ਧਮ੍ਮੰ ਪਰਿਯਾਪੁਣਿਤੁੰ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਾ ਵਿਹਾਰਪਰਿਯਨ੍ਤੇ ਪਣ੍ਣਸਾਲੰ ਕਾਰੇਤ੍ਵਾ ਏਕਤੋਵ ਵਸਿੰਸੁ। ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਨ੍ਤਾਪਿ ਯੇਭੁਯ੍ਯੇਨ ਪੁਤ੍ਤਦਾਰਸ੍ਸੇਵ ਗੇਹੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਭੁਞ੍ਜਿੰਸੁ। ਤੇਸੁ ਏਕਸ੍ਸ ਪੁਰਾਣਦੁਤਿਯਿਕਾ ਮਧੁਰਪਾਚਿਕਾ ਨਾਮ, ਸਾ ਤੇਸੰ ਸਬ੍ਬੇਸਮ੍ਪਿ ਉਪਕਾਰਿਕਾ ਅਹੋਸਿ। ਕਸ੍ਮਾ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਅਤ੍ਤਨਾ ਲਦ੍ਧਾਹਾਰੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸਾ ਏਵ ਗੇਹੇ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤਿ? ਸਾਪਿ ਨੇਸੰ ਯਥਾਸਨ੍ਨਿਹਿਤੰ ਸੂਪਬ੍ਯਞ੍ਜਨੰ ਦੇਤਿ। ਸਾ ਅਞ੍ਞਤਰਾਬਾਧੇਨ ਫੁਟ੍ਠਾ ਕਾਲਮਕਾਸਿ। ਅਥ ਤੇ ਮਹਲ੍ਲਕਤ੍ਥੇਰਾ ਸਹਾਯਕਸ੍ਸ ਥੇਰਸ੍ਸ ਪਣ੍ਣਸਾਲਾਯ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਤ੍ਵਾ

ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞੰ ਗੀਵਾਸੁ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ‘‘ਮਧੁਰਪਾਚਿਕਾ ਉਪਾਸਿਕਾ ਕਾਲਕਤਾ’’ਤਿ ਵਿਲਪਨ੍ਤਾ ਰੋਦਿੰਸੁ। ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਚ ਸਮਨ੍ਤਤੋ ਉਪਧਾਵਿਤ੍ਵਾ ‘‘ਕਿੰ ਇਦੰ, ਆਵੁਸੋ’’ਤਿ ਪੁਟ੍ਠਾ, ‘‘ਭਨ੍ਤੇ, ਸਹਾਯਕਸ੍ਸ ਨੋ ਪੁਰਾਣਦੁਤਿਯਿਕਾ ਕਾਲਕਤਾ, ਸਾ ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਅਤਿਵਿਯ ਉਪਕਾਰਿਕਾ। ਇਦਾਨਿ ਕੁਤੋ ਤਥਾਰੂਪਿੰ ਲਭਿਸ੍ਸਾਮਾਤਿ ਇਮਿਨਾ ਕਾਰਣੇਨ ਰੋਦਾਮਾ’’ਤਿ ਆਹੰਸੁ।

ਭਿਕ੍ਖੂ ਧਮ੍ਮਸਭਾਯੰ ਕਥੰ ਸਮੁਟ੍ਠਾਪੇਸੁੰ। ਸਤ੍ਥਾ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ‘‘ਕਾਯ ਨੁਤ੍ਥ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਏਤਰਹਿ ਕਥਾਯ ਸਨ੍ਨਿਸਿਨ੍ਨਾ’’ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ‘‘ਇਮਾਯ ਨਾਮਾ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ‘‘ਨ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਇਦਾਨੇਵ, ਪੁਬ੍ਬੇਪਿ ਤੇ ਕਾਕਯੋਨਿਯੰ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਸਮੁਦ੍ਦਤੀਰੇ ਚਰਮਾਨਾ ਸਮੁਦ੍ਦਊਮਿਯਾ ਸਮੁਦ੍ਦੰ ਪਵੇਸੇਤ੍ਵਾ ਮਾਰਿਤਾਯ ਕਾਕਿਯਾ ਰੋਦਿਤ੍ਵਾ ਪਰਿਦੇਵਿਤ੍ਵਾ ਤੰ ਨੀਹਰਿਸ੍ਸਾਮਾਤਿ ਮੁਖਤੁਣ੍ਡਕੇਹਿ ਮਹਾਸਮੁਦ੍ਦੰ ਉਸ੍ਸਿਞ੍ਚਨ੍ਤਾ ਕਿਲਮਿੰਸੂ’’ਤਿ ਅਤੀਤੰ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ –

‘‘ਅਪਿ ਨੁ ਹਨੁਕਾ ਸਨ੍ਤਾ, ਮੁਖਞ੍ਚ ਪਰਿਸੁਸ੍ਸਤਿ।
ਓਰਮਾਮ ਨ ਪਾਰੇਮ, ਪੂਰਤੇਵ ਮਹੋਦਧੀ’’ਤਿ॥ (ਜਾ॰ ੧.੧.੧੪੬)।

ਇਮੰ **ਕਾਕਜਾਤਕੰ** ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਤ੍ਵਾ ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ, ‘‘ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਰਾਗਦੋਸਮੋਹਵਨੰ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ ਇਦੰ ਦੁਕ੍ਖੰ ਪਤ੍ਤੰ, ਤੰ ਵਨੰ ਛਿਨ੍ਦਿਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਏਵੰ ਨਿਦ੍ਦੁਕ੍ਖਾ ਭਵਿਸ੍ਸਥਾ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮਾ ਗਾਥਾ ਅਭਾਸਿ –

੨੮੩.‘‘ਵਨੰ ਛਿਨ੍ਦਥ ਮਾ ਰੁਕ੍ਖੰ, ਵਨਤੋ ਜਾਯਤੇ ਭਯੰ।
ਛੇਤ੍ਵਾ ਵਨਞ੍ਚ ਵਨਥਞ੍ਚ, ਨਿਬ੍ਬਨਾ ਹੋਥ ਭਿਕ੍ਖਵੋ॥

੨੮੪.‘‘ਯਾਵ ਹਿ ਵਨਥੋ ਨ ਛਿਜ੍ਜਤਿ,
ਅਣੁਮਤ੍ਤੋਪਿ ਨਰਸ੍ਸ ਨਾਰਿਸੁ।
ਪਟਿਬਦ੍ਧਮਨੋਵ ਤਾਵ ਸੋ,
ਵਚ੍ਛੋ ਖੀਰਪਕੋਵ ਮਾਤਰੀ’’ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਮਾ ਰੁਕ੍ਖ**ਨ੍ਤਿ ਸਤ੍ਥਾਰਾ ਹਿ ‘‘ਵਨੰ ਛਿਨ੍ਦਥਾ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਤੇਸੰ ਅਚਿਰਪਬ੍ਬਜਿਤਾਨੰ ‘‘ਸਤ੍ਥਾ ਅਮ੍ਹੇ ਵਾਸਿਆਦੀਨਿ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਵਨੰ ਛਿਨ੍ਦਾਪੇਤੀ’’ਤਿ ਰੁਕ੍ਖੰ ਛਿਨ੍ਦਿਤੁਕਾਮਤਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿ। ਅਥ ਨੇ ‘‘ਮਯਾ ਰਾਗਾਦਿਕਿਲੇਸਵਨੰ ਸਨ੍ਧਾਯੇਤੰ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਨ ਰੁਕ੍ਖੇ’’ਤਿ ਪਟਿਸੇਧੇਨ੍ਤੋ ‘‘ਮਾ ਰੁਕ੍ਖ’’ਨ੍ਤਿ ਆਹ। **ਵਨਤੋ**ਤਿ ਯਥਾ ਪਾਕਤਿਕਵਨਤੋ ਸੀਹਾਦਿਭਯੰ ਜਾਯਤਿ, ਏਵੰ ਜਾਤਿਆਦਿਭਯਮ੍ਪਿ ਕਿਲੇਸਵਨਤੋ ਜਾਯਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਵਨਞ੍ਚ ਵਨਥਞ੍ਚਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਮਹਨ੍ਤਾ ਰੁਕ੍ਖਾ ਵਨੰ ਨਾਮ, ਖੁਦ੍ਦਕਾ ਤਸ੍ਮਿੰ ਵਨੇ ਠਿਤਤ੍ਤਾ ਵਨਥਾ ਨਾਮ। ਪੁਬ੍ਬੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਕਰੁਕ੍ਖਾ ਵਾ ਵਨੰ ਨਾਮ, ਅਪਰਾਪਰੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਕਾ ਵਨਥਾ ਨਾਮ। ਏਵਮੇਵ ਮਹਨ੍ਤਮਹਨ੍ਤਾ ਭਵਾਕਡ੍ਢਨਕਾ ਕਿਲੇਸਾ ਵਨੰ ਨਾਮ, ਪਵਤ੍ਤਿਯੰ ਵਿਪਾਕਦਾਯਕਾ ਵਨਥਾ ਨਾਮ। ਪੁਬ੍ਬੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਕਾ ਵਨੰ ਨਾਮ, ਅਪਰਾਪਰੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਕਾ ਵਨਥਾ ਨਾਮ। ਤੰ ਉਭਯੰ ਚਤੁਤ੍ਥਮਗ੍ਗਞਾਣੇਨ ਛਿਨ੍ਦਿਤਬ੍ਬੰ। ਤੇਨਾਹ – ‘‘ਛੇਤ੍ਵਾ ਵਨਞ੍ਚ ਵਨਥਞ੍ਚ, ਨਿਬ੍ਬਨਾ ਹੋਥ ਭਿਕ੍ਖਵੋ’’ਤਿ। **ਨਿਬ੍ਬਨਾ ਹੋਥਾ**ਤਿ ਨਿਕ੍ਕਿਲੇਸਾ ਹੋਥ। **ਯਾਵ ਹਿ ਵਨਥੋ**ਤਿ ਯਾਵ ਏਸ ਅਣੁਮਤ੍ਤੋਪਿ ਕਿਲੇਸਵਨਥੋ ਨਰਸ੍ਸ ਨਾਰੀਸੁ ਨ ਛਿਜ੍ਜਤਿ , ਤਾਵ ਸੋ ਖੀਰਪਕੋ ਵਚ੍ਛੋ ਮਾਤਰਿ ਵਿਯ ਪਟਿਬਦ੍ਧਮਨੋ ਲਗ੍ਗਚਿਤ੍ਤੋਵ ਹੋਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਪਞ੍ਚਪਿ ਤੇ ਮਹਲ੍ਲਕਤ੍ਥੇਰਾ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਹਿੰਸੁ, ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਾਨਮ੍ਪਿ ਸਾਤ੍ਥਿਕਾ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾ ਅਹੋਸੀਤਿ।

ਪਞ੍ਚਮਹਲ੍ਲਕਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ ਅਟ੍ਠਮੰ।

੯. ਸੁਵਣ੍ਣਕਾਰਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ

ਉਚ੍ਛਿਨ੍ਦਤਿ ਇਮੰ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨੰ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਸਦ੍ਧਿਵਿਹਾਰਿਕੰ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਏਕੋ ਕਿਰ ਸੁਵਣ੍ਣਕਾਰਪੁਤ੍ਤੋ ਅਭਿਰੂਪੋ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਪਬ੍ਬਜਿ। ਥੇਰੋ ''ਤਰੁਣਾਨੰ ਰਾਗੋ ਉਸ੍ਸਨ੍ਨੋ ਹੋਤੀ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਰਾਗਪਟਿਘਾਤਾਯ ਅਸੁਭਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨੰ ਅਦਾਸਿ। ਤਸ੍ਸ ਪਨ ਤੰ ਅਸਪ੍ਪਾਯੰ। ਤਸ੍ਮਾ ਅਰਞ੍ਞੰ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਤੇਮਾਸੰ ਵਾਯਮਨ੍ਤੋ ਚਿਤ੍ਤੇਕਗ੍ਗਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਅਲਭਿਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਥੇਰਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੰ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਥੇਰੇਨ ''ਉਪਟ੍ਠਿਤੰ ਤੇ, ਆਵੁਸੋ, ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਤੰ ਪਵਤ੍ਤਿੰ ਆਰੋਚੇਸਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਥੇਰੋ ''ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨੰ ਨ ਸਮ੍ਪਜ੍ਜਤੀਤਿ ਵੋਸਾਨੰ ਆਪਜ੍ਜਿਤੁੰ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਤਦੇਵ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨੰ ਸਾਧੁਕੰ ਕਥੇਤ੍ਵਾ ਅਦਾਸਿ। ਸੋ ਦੁਤਿਯਵਾਰੇਪਿ ਕਿਞ੍ਚਿ ਵਿਸੇਸੰ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਤੁੰ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੋ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਥੇਰਸ੍ਸ ਆਰੋਚੇਸਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਥੇਰੋਪਿ ਸਕਾਰਣੰ ਸਉਪਮੰ ਕਤ੍ਵਾ ਤਦੇਵ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨੰ ਆਚਿਕ੍ਖਿ। ਸੋ ਪੁਨਪਿ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਸ੍ਸ ਅਸਮ੍ਪਜ੍ਜਨਭਾਵੰ ਕਥੇਸਿ। ਥੇਰੋ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਕਾਰਕੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਤ੍ਤਨਿ ਵਿਜ੍ਜਮਾਨੇ ਕਾਮਚ੍ਛਨ੍ਦਾਦਯੋ ਵਿਜ੍ਜਮਾਨਾਤਿ ਅਵਿਜ੍ਜਮਾਨੇ ਅਵਿਜ੍ਜਮਾਨਾਤਿ ਪਜਾਨਾਤਿ। ਅਯੰ ਭਿਕ੍ਖੁ ਕਾਰਕੋ, ਨੋ ਅਕਾਰਕੋ, ਪਟਿਪਨ੍ਨੋ, ਨੋ ਅਪ੍ਪਟਿਪਨ੍ਨੋ, ਅਹੰ ਪਨੇਤਸ੍ਸ ਅਜ੍ਝਾਸਯੰ ਨ ਜਾਨਾਮਿ, ਬੁਦ੍ਧਵੇਨੇਯ੍ਯੋ ਏਸੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਤੰ ਆਦਾਯ ਸਾਯਨ੍ਹਸਮਯੇ ਸਤ੍ਥਾਰੰ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ''ਅਯੰ, ਭਨ੍ਤੇ , ਮਮ ਸਦ੍ਧਿਵਿਹਾਰਿਕੋ, ਇਮਸ੍ਸ ਮਯਾ ਇਮਿਨਾ ਕਾਰਣੇਨ ਇਦੰ ਨਾਮ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨੰ ਦਿਨ੍ਨ''ਨ੍ਤਿ ਸਬ੍ਬੰ ਤੰ ਪਵਤ੍ਤਿੰ ਆਰੋਚੇਸਿ।

ਅਥ ਨੰ ਸਤ੍ਥਾ ''ਆਸਯਾਨੁਸਯਞਾਣੰ ਨਾਮੇਤੰ ਪਾਰਮਿਯੋ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਦਸਸਹਸ੍ਸਿਲੋਕਧਾਤੁੰ ਉਨ੍ਨਾਦੇਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਤੰ ਪਤ੍ਤਾਨੰ ਬੁਦ੍ਧਾਨੰਯੇਵ ਵਿਸਯੋ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ''ਕਤਰਕੁਲਾ ਨੁ ਖੋ ਏਸ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ''ਤਿ ਆਵਜ੍ਜੇਨ੍ਤੋ ''ਸੁਵਣ੍ਣਕਾਰਕੁਲਾ''ਤਿ ਞਤ੍ਵਾ ਅਤੀਤੇ ਅਤ੍ਤਭਾਵੇ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਤਸ੍ਸ ਸੁਵਣ੍ਣਕਾਰਕੁਲੇਯੇਵ ਪਟਿਪਾਟਿਯਾ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾਨਿ ਪਞ੍ਚ ਅਤ੍ਤਭਾਵਸਤਾਨਿ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਇਮਿਨਾ ਦਹਰੇਨ ਦੀਘਰਤ੍ਤੰ ਸੁਵਣ੍ਣਕਾਰਕਮ੍ਮੰ ਕਰੋਨ੍ਤੇਨ ਕਣਿਕਾਰਪੁਪ੍ਫਪਦੁਮਪੁਪ੍ਫਾਦੀਨਿ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਰਤ੍ਤਸੁਵਣ੍ਣਮੇਵ ਸਮ੍ਪਰਿਵਤ੍ਤਿਤੰ, ਤਸ੍ਮਾ ਇਮਸ੍ਸ ਅਸੁਭਪਟਿਕੂਲਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨੰ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਮਨਾਪਮੇਵਸ੍ਸ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨੰ ਸਪ੍ਪਾਯ''ਨ੍ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ, ''ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤ, ਤਯਾ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨੰ ਦਤ੍ਵਾ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਮਾਸੇ ਕਿਲਮਿਤੰ ਭਿਕ੍ਖੁੰ ਅਜ੍ਜ ਪਚ੍ਛਾਭਤ੍ਤੇਯੇਵ ਅਰਹਤ੍ਤੰ ਪਤ੍ਤੰ ਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸਸਿ, ਗਚ੍ਛ ਤ੍ਵ''ਨ੍ਤਿ ਥੇਰੰ ਉਯ੍ਯੋਜੇਤ੍ਵਾ ਇਦ੍ਧਿਯਾ ਚਕ੍ਕਮਤ੍ਤੰ ਸੁਵਣ੍ਣਪਦੁਮੰ ਮਾਪੇਤ੍ਵਾ ਪਤ੍ਤੇਹਿ ਚੇਵ ਨਾਲੇਹਿ ਚ ਉਦਕਬਿਨ੍ਦੂਨਿ ਮੁਞ੍ਚਨ੍ਤੰ ਵਿਯ ਕਤ੍ਵਾ ''ਭਿਕ੍ਖੁ ਇਮੰ ਪਦੁਮੰ ਆਦਾਯ ਵਿਹਾਰਪਚ੍ਚਨ੍ਤੇ ਵਾਲੁਕਰਾਸਿਮ੍ਹਿ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਸਮ੍ਮੁਖਟ੍ਠਾਨੇ ਪਲ੍ਲਙ੍ਕੇਨ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ 'ਲੋਹਿਤਕੰ ਲੋਹਿਤਕ'ਨ੍ਤਿ ਪਰਿਕਮ੍ਮੰ ਕਰੋਹੀ''ਤਿ ਅਦਾਸਿ। ਤਸ੍ਸ ਸਤ੍ਥੁਹਤ੍ਥਤੋ ਪਦੁਮੰ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਸ੍ਸੇਵ ਚਿਤ੍ਤੰ ਪਸੀਦਿ। ਸੋ ਵਿਹਾਰਪਚ੍ਚਨ੍ਤੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਵਾਲੁਕੰ ਉਸ੍ਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਪਦੁਮਨਾਲੰ ਪਵੇਸੇਤ੍ਵਾ ਸਮ੍ਮੁਖੇ ਪਲ੍ਲਙ੍ਕੇਨ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ''ਲੋਹਿਤਕੰ ਲੋਹਿਤਕ''ਨ੍ਤਿ ਪਰਿਕਮ੍ਮੰ ਆਰਭਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਤਙ੍ਖਣਞ੍ਞੇਵ ਨੀਵਰਣਾਨਿ ਵਿਕ੍ਖਮ੍ਭਿੰਸੁ, ਉਪਚਾਰਜ੍ਝਾਨੰ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿ। ਤਦਨਨ੍ਤਰੰ ਪਠਮਜ੍ਝਾਨੰ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਚਹਾਕਾਰੇਹਿ ਵਸੀਭਾਵੰ ਪਾਪੇਤ੍ਵਾ ਯਥਾਨਿਸਿਨ੍ਨੋਵ ਦੁਤਿਯਜ੍ਝਾਨਾਦੀਨਿਪਿ ਪਤ੍ਵਾ ਵਸੀਭੂਤੋ ਚਤੁਤ੍ਥਜ੍ਝਾਨੇਨ ਝਾਨਕੀਲ਼ੰ ਕੀਲ਼ਨ੍ਤੋ ਨਿਸੀਦਿ।

ਸਤ੍ਥਾ ਤਸ੍ਸ ਝਾਨਾਨੰ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਭਾਵੰ ਞਤ੍ਵਾ ''ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਤਿ ਨੁ ਖੋ ਏਸ ਅਤ੍ਤਨੋ ਧਮ੍ਮਤਾਯ ਉਤ੍ਤਰਿ ਵਿਸੇਸੰ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਤੁ''ਨ੍ਤਿ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ''ਨ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਞਤ੍ਵਾ ''ਤੰ ਪਦੁਮੰ ਮਿਲਾਯਤੂ''ਤਿ ਅਧਿਟ੍ਠਹਿ। ਤੰ ਹਤ੍ਥੇਹਿ ਮਦ੍ਦਿਤਪਦੁਮੰ ਮਿਲਾਯਨ੍ਤੰ ਵਿਯ ਕਾਲ਼ਵਣ੍ਣੰ ਅਹੋਸਿ। ਸੋ ਝਾਨਾ ਵੁਟ੍ਠਾਯ ਤੰ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ''ਕਿੰ ਨੁ ਖੋ ਇਮੰ ਪਦੁਮੰ ਜਰਾਯ ਪਹਟੰ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ, ਅਨੁਪਾਦਿਣ੍ਣਕੇਪਿ ਏਵੰ ਜਰਾਯ ਅਭਿਭੁਯ੍ਯਮਾਨੇ ਉਪਾਦਿਣ੍ਣਕੇ ਕਥਾਵ ਨਤ੍ਥਿ। ਇਦਮ੍ਪਿ ਹਿ ਜਰਾ ਅਭਿਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਅਨਿਚ੍ਚਲਕ੍ਖਣੰ ਪਸ੍ਸਿ । ਤਸ੍ਮਿੰ ਪਨ ਦਿਟ੍ਠੇ ਦੁਕ੍ਖਲਕ੍ਖਣਞ੍ਚ ਅਨਤ੍ਤਲਕ੍ਖਣਞ੍ਚ ਦਿਟ੍ਠਮੇਵ ਹੋਤਿ। ਤਸ੍ਸ ਤਯੋ ਭਵਾ ਆਦਿਤ੍ਤਾ ਵਿਯ ਕਣ੍ਠੇ ਬਦ੍ਧਕੁਣਪਾ ਵਿਯ ਚ ਖਾਯਿੰਸੁ। ਤਸ੍ਮਿੰ ਖਣੇ ਤਸ੍ਸ ਅਵਿਦੂਰੇ ਕੁਮਾਰਕਾ ਏਕੰ ਸਰੰ ਓਤਰਿਤ੍ਵਾ ਕੁਮੁਦਾਨਿ ਭਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਥਲੇ ਰਾਸਿੰ ਕਰੋਨ੍ਤਿ। ਸੋ ਜਲੇ ਚ ਥਲੇ ਚ ਕੁਮੁਦਾਨਿ ਓਲੋਕੇਸਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਜਲੇ ਕੁਮੁਦਾਨਿ ਅਭਿਰੂਪਾਨਿ ਉਦਕਪਗ੍ਘਰਨ੍ਤਾਨਿ ਵਿਯ ਉਪਟ੍ਠਹਿੰਸੁ, ਇਤਰਾਨਿ ਅਗ੍ਗਗ੍ਗੇਸੁ ਪਰਿਮਿਲਾਤਾਨਿ । ਸੋ ''ਅਨੁਪਾਦਿਣ੍ਣਕੰ ਜਰਾ ਏਵੰ ਪਹਰਤਿ, ਉਪਾਦਿਣ੍ਣਕੰ ਕਿੰ ਪਨ ਨ ਪਹਰਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਸੁਟ੍ਠੁਤਰੰ ਅਨਿਚ੍ਚਲਕ੍ਖਣਾਦੀਨਿ ਅਦ੍ਦਸ। ਸਤ੍ਥਾ ''ਪਾਕਟੀਭੂਤੰ ਇਦਾਨਿ ਇਮਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨ''ਨ੍ਤਿ ਞਤ੍ਵਾ ਗਨ੍ਧਕੁਟਿਯੰ ਨਿਸਿਨ੍ਨਕੋਵ ਓਭਾਸੰ ਮੁਞ੍ਚਿ, ਸੋ ਤਸ੍ਸ ਮੁਖੰ ਪਹਰਿ। ਅਥਸ੍ਸ ''ਕਿੰ ਨੁ ਖੋ ਏਤ''ਨ੍ਤਿ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸਤ੍ਥਾ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਮ੍ਮੁਖੇ ਠਿਤੋ ਵਿਯ ਅਹੋਸਿ। ਸੋ ਉਟ੍ਠਾਯ ਅਞ੍ਜਲਿੰ ਪਗ੍ਗਣ੍ਹਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਸਤ੍ਥਾ ਸਪ੍ਪਾਯੰ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾ ਇਮੰ ਗਾਥਮਾਹ –

੨੮੫.‘‘ਉਚ੍ਛਿਨ੍ਦ ਸਿਨੇਹਮਤ੍ਤਨੋ, ਕੁਮੁਦੰ ਸਾਰਦਿਕੰਵ ਪਾਣਿਨਾ।
ਸਨ੍ਤਿਮਗ੍ਗਮੇਵ ਬ੍ਰੂਹਯ, ਨਿਬ੍ਬਾਨੰ ਸੁਗਤੇਨ ਦੇਸਿਤ’’ਨ੍ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਉਚ੍ਛਿਨ੍ਦਾ**ਤਿ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗੇਨ ਉਚ੍ਛਿਨ੍ਦ। **ਸਾਰਦਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਸਰਦਕਾਲੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੰ। **ਸਨ੍ਤਿਮਗ੍ਗ**ਨ੍ਤਿ ਨਿਬ੍ਬਾਨਗਾਮਿੰ ਅਟ੍ਠਙ੍ਗਿਕੰ ਮਗ੍ਗੰ। **ਬ੍ਰੂਹਯਾ**ਤਿ ਵਡ੍ਢਯ। ਨਿਬ੍ਬਾਨਞ੍ਹਿ ਸੁਗਤੇਨ ਦੇਸਿਤੰ, ਤਸ੍ਮਾ ਤਸ੍ਸ ਮਗ੍ਗੰ ਭਾਵੇਹੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਸੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਰਹਤ੍ਤੇ ਪਤਿਟ੍ਠਹਿ।

ਸੁਵਣ੍ਣਕਾਰਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ ਨਵਮੰ।

੧੦. ਮਹਾਧਨਵਾਣਿਜਵਤ੍ਥੁ

ਇਧ ਵਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਇਮੰ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨੰ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਮਹਾਧਨਵਾਣਿਜੰ ਨਾਮ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਸੋ ਕਿਰ ਬਾਰਾਣਸਿਤੋ ਕੁਸੁਮ੍ਭਰਤ੍ਤਾਨੰ ਵਤ੍ਥਾਨੰ ਪਞ੍ਚ ਸਕਟਸਤਾਨਿ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਵਣਿਜ੍ਜਾਯ ਸਾਵਤ੍ਥਿੰ ਆਗਤੋ ਨਦੀਤੀਰੰ ਪਤ੍ਵਾ ‘‘ਸ੍ਵੇ ਨਦਿੰ ਉਤ੍ਤਰਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਤਤ੍ਥੇਵ ਸਕਟਾਨਿ ਮੋਚੇਤ੍ਵਾ ਵਸਿ। ਰਤ੍ਤਿੰ ਮਹਾਮੇਘੋ ਉਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਵਸ੍ਸਿ। ਨਦੀ ਸਤ੍ਤਾਹੰ ਉਦਕਸ੍ਸ ਪੂਰਾ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਨਾਗਰਾਪਿ ਸਤ੍ਤਾਹੰ ਨਕ੍ਖਤ੍ਤੰ ਕੀਲਿੰਸੁ। ਕੁਸੁਮ੍ਭਰਤ੍ਤੇਹਿ ਵਤ੍ਥੇਹਿ ਕਿਚ੍ਚੰ ਨ ਨਿਟ੍ਠਿਤੰ। ਵਾਣਿਜੋ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ‘‘ਅਹੰ ਦੂਰੰ ਆਗਤੋ। ਸਚੇ ਪੁਨ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਪਪਞ੍ਚੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ। ਇਧੇਵ ਵਸ੍ਸਞ੍ਚ ਹੇਮਨ੍ਤਞ੍ਚ ਗਿਮ੍ਹਞ੍ਚ ਮਮ ਕਮ੍ਮੰ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਵਸਿਤ੍ਵਾ ਇਮਾਨਿ ਵਿਕ੍ਕਿਣਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਨਗਰੇ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਨ੍ਤੋ ਤਸ੍ਸ ਚਿਤ੍ਤੰ ਞਤ੍ਵਾ ਸਿਤੰ ਪਾਤੁਕਰਿਤ੍ਵਾ ਆਨਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰੇਨ ਸਿਤਕਾਰਣੰ ਪੁਟ੍ਠੋ ਆਹ – ‘‘ਦਿਟ੍ਠੋ ਤੇ, ਆਨਨ੍ਦ, ਮਹਾਧਨਵਾਣਿਜੋ’’ਤਿ? ‘‘ਆਮ, ਭਨ੍ਤੇ’’ਤਿ। ਸੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਜੀਵਿਤਨ੍ਤਰਾਯੰ ਅਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਇਮੰ ਸੰਵਚ੍ਛਰੰ ਇਧੇਵ ਵਸਿਤ੍ਵਾ ਭਣ੍ਡੰ ਵਿਕ੍ਕਿਣਿਤ੍ਤੰ ਚਿਤ੍ਤਮਕਾਸੀਤਿ। ‘‘ਕਿੰ ਪਨ ਤਸ੍ਸ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਨ੍ਤਰਾਯੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ? ਸਤ੍ਥਾ ‘‘ਆਮਾਨਨ੍ਦ, ਸਤ੍ਤਾਹਮੇਵ ਜੀਵਿਤ੍ਵਾ ਸੋ ਮਚ੍ਚੁਮੁਖੇ ਪਤਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮਾ ਗਾਥਾ ਅਭਾਸਿ –

‘‘ਅਜ੍ਜੇਵ ਕਿਚ੍ਚਮਾਤਪ੍ਪੰ, ਕੋ ਜਞ੍ਞਾ ਮਰਣੰ ਸੁਵੇ।
ਨ ਹਿ ਨੋ ਸਙ੍ਗਰੰ ਤੇਨ, ਮਹਾਸੇਨੇਨ ਮਚ੍ਚੁਨਾ॥

‘‘ਏਵੰ ਵਿਹਾਰਿੰ ਆਤਾਪਿੰ, ਅਹੋਰਤ੍ਤਮਤਨ੍ਦਿਤੰ।
ਤੰ ਵੇ ਭਦ੍ਦੇਕਰਤ੍ਤੋਤਿ, ਸਨ੍ਤੋ ਆਚਿਕ੍ਖਤੇ ਮੁਨੀ’’ਤਿ॥ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੩.੨੭੨)।

ਗਚ੍ਛਾਮਿਸ੍ਸ, ਭਨ੍ਤੇ, ਆਰੋਚੇਸ੍ਸਾਮੀਤਿ। ਵਿਸ੍ਸਤ੍ਥੋ ਗਚ੍ਛਾਨਨ੍ਦਾਤਿ। ਥੇਰੋ ਸਕਟਟ੍ਠਾਨੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖਾਯ ਚਰਿ। ਵਾਣਿਜੋ ਥੇਰੰ ਆਹਾਰੇਨ ਪਤਿਮਾਨੇਸਿ। ਅਥ ਨੰ ਥੇਰੋ ਆਹ – ‘‘ਕਿਤ੍ਤਕੰ ਕਾਲੰ ਇਧ ਵਸਿਸ੍ਸਸੀ’’ਤਿ? ‘‘ਭਨ੍ਤੇ, ਅਹੰ ਦੂਰਤੋ ਆਗਤੋ’’। ਸਚੇ ਪੁਨ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਪਪਞ੍ਚੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਇਮੰ ਸੰਵਚ੍ਛਰੰ ਇਧ ਵਸਿਤ੍ਵਾ ਭਣ੍ਡੰ ਵਿਕ੍ਕਿਣਿਤ੍ਵਾ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ। ਉਪਾਸਕ, ਦੁਜ੍ਜਾਨੋ ਜੀਵਿਤਨ੍ਤਰਾਯੋ, ਅਪ੍ਪਮਾਦੰ ਕਾਤ੍ਤੰ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ। ‘‘ਕਿੰ ਪਨ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਨ੍ਤਰਾਯੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ। ‘‘ਆਮ, ਉਪਾਸਕ, ਸਤ੍ਤਾਹਮੇਵ ਤੇ ਜੀਵਿਤੰ ਪਵਤ੍ਤਿਸ੍ਸਤੀਤਿ’’ । ਸੋ ਸੰਵਿਗ੍ਗਮਾਨਸੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਬੁਦ੍ਧਪ੍ਪਮੁਖੰ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੰ ਨਿਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਤਾਹੰ ਮਹਾਦਾਨੰ ਦਤ੍ਵਾ ਅਨੁਮੋਦਨਤ੍ਥਾਯ ਪਤ੍ਤੰ ਗਣ੍ਹਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਸਤ੍ਥਾ ਅਨੁਮੋਦਨੰ ਕਰੋਨ੍ਤੋ, ‘‘ਉਪਾਸਕ, ਪਣ੍ਡਿਤੇਨ ਨਾਮ ‘ਇਧੇਵ ਵਸ੍ਸਾਦੀਨਿ ਵਸਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਇਦਞ੍ਚਿਦਞ੍ਚ ਕਮ੍ਮੰ ਪਯੋਜੇਸ੍ਸਾਮੀ’ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਤੰ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਨ ਜੀਵਿਤਨ੍ਤਰਾਯਮੇਵ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਤੰ ਵਟ੍ਟਤੀ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮੰ ਗਾਥਮਾਹ –

੨੮੬.‘‘ਇਧ ਵਸ੍ਸੰ ਵਸਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਇਧ ਹੇਮਨ੍ਤਗਿਮ੍ਹਿਸੁ।

ਇਤਿ ਬਾਲੋ ਵਿਚਿਨ੍ਤੇਤਿ, ਅਨ੍ਤਰਾਯਂ ਨ ਬੁਜ੍ਝਤੀ''ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਇਧ ਵਸ੍ਸ**ਨ੍ਤਿ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਠਾਨੇ ਇਦਞ੍ਚਿਦਞ੍ਚ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਚਤੁਮਾਸਂ ਵਸ੍ਸਂ ਵਸਿਸ੍ਸਾਮਿ। **ਹੇਮਨ੍ਤਗਿਮ੍ਹਿਸੂ**ਤਿ ਹੇਮਨ੍ਤਗਿਮ੍ਹੇਸੁਪਿ ''ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਮਾਸੇ ਇਦਞ੍ਚਿਦਞ੍ਚ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਇਧੇਵ ਵਸਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਏਵਂ ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਿਕਸਮ੍ਪਰਾਯਿਕਂ ਅਤ੍ਥਂ ਅਜਾਨਨ੍ਤੋ ਬਾਲੋ ਵਿਚਿਨ੍ਤੇਤਿ। **ਅਨ੍ਤਰਾਯ**ਨ੍ਤਿ ''ਅਸੁਕਸ੍ਮਿਂ ਨਾਮ ਕਾਲੇ ਵਾ ਦੇਸੇ ਵਾ ਵਯੇ ਵਾ ਮਰਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਜੀਵਿਤਨ੍ਤਰਾਯਂ ਨ ਬੁਜ੍ਝਤੀਤਿ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਸੋ ਵਾਣਿਜੋ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਹਿ, ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਾਨਮ੍ਪਿ ਸਾਤ੍ਥਿਕਾ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾ ਅਹੋਸਿ । ਵਾਣਿਜੋਪਿ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਅਨੁਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਨਿਵਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ''ਸੀਸਰੋਗੋ ਵਿਯ ਮੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋ''ਤਿ ਸਯਨੇ ਨਿਪਜ੍ਜਿ, ਤਥਾਨਿਪਨ੍ਨੋਵ ਕਾਲਂ ਕਤ੍ਵਾ ਤੁਸਿਤਵਿਮਾਨੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ।

ਮਹਾਧਨਵਾਣਿਜਵਤ੍ਥੁ ਦਸਮਂ।

੧੧. ਕਿਸਾਗੋਤਮੀਵਤ੍ਥੁ

ਤਂ ਪੁਤ੍ਤਪਸੁਸਮ੍ਮਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਕਿਸਾਗੋਤਮਿਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ। ਵਤ੍ਥੁ ਸਹਸ੍ਸਵਗ੍ਗੇ –

''ਯੋ ਚ ਵਸ੍ਸਸਤਂ ਜੀਵੇ, ਅਪਸ੍ਸਂ ਅਮਤਂ ਪਦਂ।
ਏਕਾਹਂ ਜੀਵਿਤਂ ਸੇਯ੍ਯੋ, ਪਸ੍ਸਤੋ ਅਮਤਂ ਪਦ''ਨ੍ਤਿ॥ (ਧ॰ ਪ॰ ੧੧੪) –

ਗਾਥਾਵਣ੍ਣਨਾਯ ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਤ੍ਵਾ ਕਥਿਤਂ। ਤਦਾ ਹਿ ਸਤ੍ਥਾ ''ਕਿਸਾਗੋਤਮਿ ਲਦ੍ਧਾ ਤੇ ਏਕਚ੍ਛਰਮਤ੍ਤਾ ਸਿਦ੍ਧਤ੍ਥਕਾ''ਤਿ ਆਹ। ''ਨ ਲਦ੍ਧਾ, ਭਨ੍ਤੇ, ਸਕਲਗਾਮੇ ਜੀਵਨ੍ਤੇਹਿ ਕਿਰ ਮਤਕਾ ਏਵ ਬਹੁਤਰਾ''ਤਿ। ਅਥ ਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ''ਤ੍ਵਂ 'ਮਮੇਵ ਪੁਤ੍ਤੋ ਮਤੋ'ਤਿ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਸਿ, ਧੁਵਧਮ੍ਮੋ ਏਸ ਸਬ੍ਬਸਤ੍ਤਾਨਂ। ਮਚ੍ਚੁਰਾਜਾ ਹਿ ਸਬ੍ਬਸਤ੍ਤੇ ਅਪਰਿਪੁਣ੍ਣਜ੍ਝਾਸਯੇ ਏਵ ਮਹੋਘੋ ਵਿਯ ਪਰਿਕਡ੍ਢਮਾਨੋ ਅਪਾਯਸਮੁਦ੍ਦੇ ਪਕ੍ਖਿਪਤੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਨ੍ਤੋ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

੨੮੭.''ਤਂ ਪੁਤ੍ਤਪਸੁਸਮ੍ਮਤ੍ਤਂ, ਬ੍ਯਾਸਤ੍ਤਮਨਸਂ ਨਰਂ।
ਸੁਤ੍ਤਂ ਗਾਮਂ ਮਹੋਘੋਵ, ਮਚ੍ਚੁ ਆਦਾਯ ਗਚ੍ਛਤੀ''ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਤਂ ਪੁਤ੍ਤਪਸੁਸਮ੍ਮਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਤਂ ਰੂਪਬਲਾਦਿਸਮ੍ਪਨ੍ਨੇ ਪੁਤ੍ਤੇ ਚ ਪਸੂ ਚ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ''ਮਮ ਪੁਤ੍ਤਾ ਅਭਿਰੂਪਾ ਬਲਸਮ੍ਪਨ੍ਨਾ ਪਣ੍ਡਿਤਾ ਸਬ੍ਬਕਿਚ੍ਚਸਮਤ੍ਥਾ, ਮਮ ਗੋਣਾ ਅਭਿਰੂਪਾ ਅਰੋਗਾ ਮਹਾਭਾਰਵਹਾ, ਮਮ ਗਾਵੀ ਬਹੁਖੀਰਾ''ਤਿ ਏਵਂ ਪੁਤ੍ਤੇਹਿ ਚ ਪਸੂਹਿ ਚ ਸਮ੍ਮਤ੍ਤਂ ਨਰਂ। **ਬ੍ਯਾਸਤ੍ਤਮਨਸ**ਨ੍ਤਿ ਹਿਰਞ੍ਞਸੁਵਣ੍ਣਾਦੀਸੁ ਵਾ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਾਦੀਸੁ ਵਾ ਕਿਞ੍ਚਿਦੇਵ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਤਤੋ ਉਤ੍ਤਰਿਤਰਂ ਪਤ੍ਥਨਤਾਯ ਆਸਤ੍ਤਮਾਨਸਂ ਵਾ, ਚਕ੍ਖੁਵਿਞ੍ਞੇਯ੍ਯਾਦੀਸੁ ਆਰਮ੍ਮਣੇਸੁ ਵਤ੍ਥੁਪ੍ਪਕਾਰੇਸੁ ਵਾ ਪਰਿਕ੍ਖਾਰੇਸੁ ਯਂ ਯਂ ਲਦ੍ਧਂ ਹੋਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥੇਵ ਲਗ੍ਗਨਤਾਯ ਬ੍ਯਾਸਤ੍ਤਮਾਨਸਂ ਵਾ। **ਸੁਤ੍ਤਂ ਗਾਮ**ਨ੍ਤਿ ਨਿਦ੍ਦਂ ਉਪਗਤਂ ਸਤ੍ਤਨਿਕਾਯਂ। **ਮਹੋਘੋ**ਵਾਤਿ ਯਥਾ ਏਵਰੂਪਂ ਗਾਮਂ ਗਮ੍ਭੀਰਵਿਤ੍ਥਤੋ ਮਹਨ੍ਤੋ ਮਹਾਨਦੀਨਂ ਓਘੋ ਅਨ੍ਤਮਸੋ ਸੁਨਖਮ੍ਪਿ ਅਸੇਸੇਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬਂ ਆਦਾਯ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤਪ੍ਪਕਾਰਂ ਨਰਂ ਮਚ੍ਚੁ ਆਦਾਯ ਗਚ੍ਛਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਕਿਸਾਗੋਤਮੀ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਹਿ, ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਾਨਮ੍ਪਿ ਸਾਤ੍ਥਿਕਾ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾ ਅਹੋਸੀਤਿ।

ਕਿਸਾਗੋਤਮੀਵਤ੍ਥੁ ਏਕਾਦਸਮਂ।

੧੨. ਪਟਾਚਾਰਾਵਤ੍ਥੁ

ਨ ਸਨ੍ਤਿ ਪੁਤ੍ਤਾਤਿ ਇਮํ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨํ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਪਟਾਚਾਰํ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ। ਵਤ੍ਥੁ ਸਹਸ੍ਸਵਗ੍ਗੇ –

‘‘ਯੋ ਚ ਵਸ੍ਸਸਤํ ਜੀਵੇ, ਅਪਸ੍ਸํ ਉਦਯਬ੍ਬਯํ।
ਏਕਾਹํ ਜੀਵਿਤํ ਸੇਯ੍ਯੋ, ਪਸ੍ਸਤੋ ਉਦਯਬ੍ਬਯ’’ਨ੍ਤਿ॥ (ਧ॰ ਪ॰ ੧੧੩) –

ਗਾਥਾਵਣ੍ਣਨਾਯ ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਤ੍ਵਾ ਕਥਿਤํ। ਤਦਾ ਪਨ ਸਤ੍ਥਾ ਪਟਾਚਾਰํ ਤਨੁਭੂਤਸੋਕํ ਞਤ੍ਵਾ ‘‘ਪਟਾਚਾਰੇ ਪੁਤ੍ਤਾਦਯੋ ਨਾਮ ਪਰਲੋਕํ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਸ੍ਸ ਤਾਣํ ਵਾ ਲੇਣํ ਵਾ ਸਰਣํ ਵਾ ਭਵਿਤੁํ ਨ ਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਵਿਜ੍ਜਮਾਨਾਪਿ ਤੇ ਨ ਸਨ੍ਤਿਯੇਵ। ਪਣ੍ਡਿਤੇਨ ਪਨ ਸੀਲํ ਵਿਸੋਧੇਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਨਿਬ੍ਬਾਨਗਾਮਿਮਗ੍ਗਮੇਵ ਸੋਧੇਤੁํ ਵਟ੍ਟਤੀ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮํ ਦੇਸੇਨ੍ਤੋ ਇਮਾ ਗਾਥਾ ਅਭਾਸਿ –

੨੮੮.‘‘ਨ ਸਨ੍ਤਿ ਪੁਤ੍ਤਾ ਤਾਣਾਯ, ਨ ਪਿਤਾ ਨਾਪਿ ਬਨ੍ਧਵਾ।
ਅਨ੍ਤਕੇਨਾਧਿਪਨ੍ਨਸ੍ਸ, ਨਤ੍ਥਿ ਞਾਤੀਸੁ ਤਾਣਤਾ॥

੨੮੯.‘‘ਏਤਮਤ੍ਥਵਸํ ਞਤ੍ਵਾ, ਪਣ੍ਡਿਤੋ ਸੀਲਸํਵੁਤੋ।
ਨਿਬ੍ਬਾਨਗਮਨํ ਮਗ੍ਗํ, ਖਿਪ੍ਪਮੇਵ ਵਿਸੋਧਯੇ’’ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਤਾਣਾਯਾ**ਤਿ ਤਾਣਭਾਵਾਯ ਪਤਿਟ੍ਠਾਨਤ੍ਥਾਯ। **ਬਨ੍ਧਵਾ**ਤਿ ਪੁਤ੍ਤੇ ਚ ਮਾਤਾਪਿਤਰੋ ਚ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਅਵਸੇਸਾ ਞਾਤਿਸੁਹਜ੍ਜਾ। **ਅਨ੍ਤਕੇਨਾਧਿਪਨ੍ਨਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਮਰਣੇਨ ਅਭਿਭੂਤਸ੍ਸ। ਪਵਤ੍ਤਿਯਞ੍ਹਿ ਪੁਤ੍ਤਾਦਯੋ ਅਨ੍ਨਪਾਨਾਦਿਦਾਨੇਨ ਚੇਵ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਕਿਚ੍ਚਨਿਤ੍ਥਰਣੇਨ ਚ ਤਾਣਾ ਹੁਤ੍ਵਾਪਿ ਮਰਣਕਾਲੇ ਕੇਨਚਿ ਉਪਾਯੇਨ ਮਰਣํ ਪਟਿਬਾਹਿਤੁํ ਅਸਮਤ੍ਥਤਾਯ ਤਾਣਤ੍ਥਾਯ ਲੇਣਤ੍ਥਾਯ ਨ ਸਨ੍ਤਿ ਨਾਮ। ਤੇਨੇਵ ਵੁਤ੍ਤํ – “**ਨਤ੍ਥਿ ਞਾਤੀਸੁ ਤਾਣਤਾ**”ਤਿ। **ਏਤਮਤ੍ਥਵਸ**ਨ੍ਤਿ ਏਵํ ਤੇਸํ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਸ੍ਸ ਤਾਣํ ਭਵਿਤੁํ ਅਸਮਤ੍ਥਭਾਵਸਙ੍ਖਾਤํ ਕਾਰਣํ ਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਪਣ੍ਡਿਤੋ ਚਤੁਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧਿਸੀਲੇਨ ਸํਵੁਤੋ ਰਕ੍ਖਿਤਗੋਪਿਤੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਨਿਬ੍ਬਾਨਗਮਨํ ਅਟ੍ਠਙ੍ਗਿਕํ ਮਗ੍ਗํ ਸੀਘํ ਸੀਘํ ਵਿਸੋਧੇਯ੍ਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਪਟਾਚਾਰਾ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਹਿ, ਅਞ੍ਞੇ ਚ ਬਹੂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਾਦੀਨਿ ਪਾਪੁਣਿੰਸੂਤਿ।

ਪਟਾਚਾਰਾਵਤ੍ਥੁ ਦ੍ਵਾਦਸਮํ।

ਮਗ੍ਗਵਗ੍ਗਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਵੀਸਤਿਮੋ ਵਗ੍ਗੋ।

੨੧. ਪਕਿਣ੍ਣਕਵਗ੍ਗੋ

੧. ਅਤ੍ਤਨੋਪੁਬ੍ਬਕਮ੍ਮਵਤ੍ਥੁ

ਮਤ੍ਤਾਸੁਖਪਰਿਚ੍ਚਾਗਾਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਵੇਲੁਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪੁਬ੍ਬਕਮ੍ਮਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਏਕਸ੍ਮਿਞ੍ਹਿ ਸਮਯੇ ਵੇਸਾਲੀ ਇਦ੍ਧਾ ਅਹੋਸਿ ਫੀਤਾ ਬਹੁਜਨਾ ਆਕਿਣ੍ਣਮਨੁਸ੍ਸਾ। ਤਤ੍ਥ ਹਿ ਵਾਰੇਨ ਵਾਰੇਨ ਰਜ੍ਜਂ ਕਾਰੇਨ੍ਤਾਨਂ ਖਤ੍ਤਿਯਾਨਂਯੇਵ ਸਤ੍ਤਸਤਾਧਿਕਾਨਿ ਸਤ੍ਤਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਸਤ੍ਤ ਚ ਖਤ੍ਤਿਯਾ ਅਹੇਸੁਂ। ਤੇਸਂ ਵਸਨਤ੍ਥਾਯ ਤਤ੍ਤਕਾਯੇਵ ਪਾਸਾਦਾ ਤਤ੍ਤਕਾਨੇਵ ਕੂਟਾਗਾਰਾਨਿ ਉਯ੍ਯਾਨੇ ਵਿਹਾਰਤ੍ਥਾਯ ਤਤ੍ਤਕਾਯੇਵ ਆਰਾਮਾ ਚ ਪੋਕ੍ਖਰਣਿਯੋ ਚ ਅਹੇਸੁਂ। ਸਾ ਅਪਰੇਨ ਸਮਯੇਨ ਦੁਬ੍ਭਿਕ੍ਖਾ ਅਹੋਸਿ ਦੁਸ੍ਸਸ੍ਸਾ। ਤਤ੍ਥ ਛਾਤਕਭਯੇਨ ਪਠਮਂ ਦੁਗ੍ਗਤਮਨੁਸ੍ਸਾ ਕਾਲਮਕਂਸੁ। ਤੇਸਂ ਤੇਸਂ ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਛਡ੍ਡਿਤਾਨਂ ਕੁਣਪਾਨਂ ਗਨ੍ਧੇਨ ਅਮਨੁਸ੍ਸਾ ਨਗਰਂ ਪਵਿਸਿਂਸੁ। ਅਮਨੁਸ੍ਸੂਪਦ੍ਦਵੇਨ ਬਹੁਤਰਾ ਕਾਲਮਕਂਸੁ। ਤੇਸਂ ਕੁਣਪਗਨ੍ਧਪਟਿਕ੍ਕੂਲਤਾਯ ਸਤ੍ਤਾਨਂ ਅਹਿਵਾਤਰੋਗੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿ। ਏਵਂ ਦੁਬ੍ਭਿਕ੍ਖਭਯਂ ਅਮਨੁਸ੍ਸਭਯਂ ਰੋਗਭਯਨ੍ਤਿ ਤੀਣਿ ਭਯਾਨਿ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿਂਸੁ।

ਨਗਰਵਾਸਿਨੋ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਤ੍ਵਾ ਰਾਜਾਨਂ ਆਹਂਸੁ – ''ਮਹਾਰਾਜ, ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਨਗਰੇ ਤੀਣਿ ਭਯਾਨਿ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾਨਿ, ਇਤੋ ਪੁਬ੍ਬੇ ਯਾਵ ਸਤ੍ਤਮਾ ਰਾਜਪਰਿਵਟ੍ਟਾ ਏਵਰੂਪਂ ਭਯਂ ਨਾਮ ਨ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਪੁਬ੍ਬਂ। ਅਧਮ੍ਮਿਕਰਾਜੂਨਞ੍ਹਿ ਕਾਲੇ ਏਵਰੂਪਂ ਭਯਂ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤੀ''ਤਿ। ਰਾਜਾ ਸਨ੍ਥਾਗਾਰੇ ਸਬ੍ਬੇਸਂ ਸਨ੍ਨਿਪਾਤਂ ਕਾਰੇਤ੍ਵਾ ''ਸਚੇ ਮੇ ਅਧਮ੍ਮਿਕਭਾਵੋ ਅਤ੍ਥਿ, ਤਂ ਵਿਚਿਨਥਾ''ਤਿ ਆਹ। ਵੇਸਾਲਿਵਾਸਿਨੋ ਸਬ੍ਬਂ ਪਵੇਣਿ ਵਿਚਿਨਨ੍ਤਾ ਰਞ੍ਞੋ ਕਞ੍ਚਿ ਦੋਸਂ ਅਦਿਸ੍ਵਾ, ''ਮਹਾਰਾਜ, ਨਤ੍ਥਿ ਤੇ ਦੋਸੋ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ''ਕਥਂ ਨੁ ਖੋ ਇਦਂ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਭਯਂ ਵੂਪਸਮਂ ਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯਾ''ਤਿ ਮਨ੍ਤਯਿਂਸੁ। ਤਤ੍ਥ ਏਕਚ੍ਚੇਹਿ ''ਬਲਿਕਮ੍ਮੇਨ ਆਯਾਚਨਾਯ ਮਙ੍ਗਲਕਿਰਿਯਾਯਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਸਬ੍ਬਮ੍ਪਿ ਤਂ ਵਿਧਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਪਟਿਬਾਹਿਤੁਂ ਨਾਸਕ੍ਖਿਂਸੁ। ਅਥਞ੍ਞੇ ਏਵਮਾਹਂਸੁ – ''ਛ ਸਤ੍ਥਾਰੋ ਮਹਾਨੁਭਾਵਾ, ਤੇਸੁ ਇਧਾਗਤਮਤ੍ਤੇਸੁ ਭਯਂ ਵੂਪਸਮੇਯ੍ਯਾ''ਤਿ। ਅਪਰੇ ''ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ ਲੋਕੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋ। ਸੋ ਹਿ ਭਗਵਾ ਸਬ੍ਬਸਤ੍ਤਹਿਤਾਯ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਤਿ, ਮਹਿਦ੍ਧਿਕੋ ਮਹਾਨੁਭਾਵੋ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਇਧ ਆਗਤੇ ਇਮਾਨਿ ਭਯਾਨਿ ਵੂਪਸਮੇਯ੍ਯੁ''ਨ੍ਤਿ ਆਹਂਸੁ। ਤੇਸਂ ਵਚਨਂ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਅਭਿਨਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ''ਕਹਂ ਨੁ ਖੋ ਸੋ ਭਗਵਾ ਏਤਰਹਿ ਵਿਹਰਤੀ''ਤਿ ਆਹਂਸੁ । ਤਦਾ ਪਨ ਸਤ੍ਥਾ ਉਪਕਟ੍ਠਾਯ ਵਸ੍ਸੂਪਨਾਯਿਕਾਯ ਰਞ੍ਞੋ ਬਿਮ੍ਬਿਸਾਰਸ੍ਸ ਪਟਿਞ੍ਞਂ ਦਤ੍ਵਾ ਵੇਲੁਵਨੇ ਵਿਹਰਤਿ। ਤੇਨ ਚ ਸਮਯੇਨ ਬਿਮ੍ਬਿਸਾਰਸਮਾਗਮੇ ਬਿਮ੍ਬਿਸਾਰੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਂ ਪਤ੍ਤੋ ਮਹਾਲਿ ਨਾਮ ਲਿਚ੍ਛਵੀ ਤਸ੍ਸਂ ਪਰਿਸਾਯਂ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਹੋਤਿ।

ਵੇਸਾਲਿਵਾਸਿਨੋ ਮਹਨ੍ਤਂ ਪਣ੍ਣਾਕਾਰਂ ਸਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਰਾਜਾਨਂ ਬਿਮ੍ਬਿਸਾਰਂ ਸਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵਾ ''ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਇਧਾਨੇਥਾ''ਤਿ ਮਹਾਲਿਞ੍ਚੇਵ ਲਿਚ੍ਛਵਿਂ ਪੁਰੋਹਿਤਪੁਤ੍ਤਞ੍ਚ ਪਹਿਣਿਂਸੁ। ਤੇ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਰਞ੍ਞੋ ਪਣ੍ਣਾਕਾਰਂ ਦਤ੍ਵਾ ਤਂ ਪਵਤ੍ਤਿਂ ਨਿਵੇਦੇਤ੍ਵਾ, ''ਮਹਾਰਾਜ, ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਨਗਰਂ ਪੇਸੇਥਾ''ਤਿ ਯਾਚਿਂਸੁ। ਰਾਜਾ ''ਤੁਮ੍ਹੇਵ ਜਾਨਾਥਾ''ਤਿ ਨ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿ। ਤੇ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਯਾਚਿਂਸੁ – ''ਭਨ੍ਤੇ, ਵੇਸਾਲਿਯਂ ਤੀਣਿ ਭਯਾਨਿ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾਨਿ, ਤਾਨਿ ਤੁਮ੍ਹੇਸੁ ਆਗਤੇਸੁ ਵੂਪਸਮਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਏਥ, ਭਨ੍ਤੇ, ਗਚ੍ਛਾਮਾ''ਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਤੇਸਂ ਵਚਨਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਆਵਜ੍ਜੇਨ੍ਤੋ ''ਵੇਸਾਲਿਯਂ **ਰਤਨਸੁਤ੍ਤੇ** (ਖੁ॰ ਪਾ॰ ੬.੧ ਆਦਯੋ; ਸੁ॰ ਨਿ॰ ੨੨੪ ਆਦਯੋ) ਵੁਤ੍ਤੇ ਸਾ ਰਕ੍ਖਾ ਚਕ੍ਕਵਾਲਾਨਂ ਕੋਟਿਸਤਸਹਸ੍ਸਂ ਫਰਿਸ੍ਸਤਿ, ਸੁਤ੍ਤਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਚਤੁਰਾਸੀਤਿਯਾ ਪਾਣਸਹਸ੍ਸਾਨਂ ਧਮ੍ਮਾਭਿਸਮਯੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਤਾਨਿ ਚ ਭਯਾਨਿ ਵੂਪਸਮਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਞਤ੍ਵਾ ਤੇਸਂ ਵਚਨਂ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿ।

ਰਾਜਾ ਬਿਮ੍ਬਿਸਾਰੋ ''ਸਤ੍ਥਾਰਾ ਕਿਰ ਵੇਸਾਲਿਗਮਨਂ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਤ''ਨ੍ਤਿ ਸੁਤ੍ਵਾ ਨਗਰੇ ਘੋਸਨਂ ਕਾਰੇਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ''ਕਿਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਵੇਸਾਲਿਗਮਨਂ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਤ''ਨ੍ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ''ਆਮ, ਮਹਾਰਾਜਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ''ਤੇਨ ਹਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਆਗਮੇਥ, ਤਾਵ ਮਗ੍ਗਂ ਪਟਿਯਾਦੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਰਾਜਗਹਸ੍ਸ ਚ ਗਙ੍ਗਾਯ ਚ ਅਨ੍ਤਰੇ ਪਞ੍ਚਯੋਜਨਭੂਮਿਂ ਸਮਂ ਕਾਰੇਤ੍ਵਾ ਯੋਜਨੇ ਯੋਜਨੇ ਵਿਹਾਰਂ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪੇਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥੁ ਗਮਨਕਾਲਂ ਆਰੋਚੇਸਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਪਞ੍ਚਹਿ ਭਿਕ੍ਖੁਸਤੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਮਗ੍ਗਂ ਪਟਿਪਜ੍ਜਿ। ਰਾਜਾ

ਯੋਜਨਨ੍ਤਰੇ ਜਣ੍ਣੁਮਤ੍ਤੇਨ ਓਧਿਨਾ ਪਞ੍ਚਵਣ੍ਣਾਨਿ ਪੁਪ੍ਫਾਨਿ ਓਕਿਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਧਜਪਟਾਕਕਦਲੀਆਦੀਨਿ ਉਸ੍ਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਭਗਵਤੋ ਛਤ੍ਤਾਤਿਛਤ੍ਤਂ ਕਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵੇ ਸੇਤਚ੍ਛਤ੍ਤਾਨਿ ਏਕਮੇਕਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਏਕਮੇਕਂ ਸੇਤਚ੍ਛਤ੍ਤਂ ਉਪਰਿ ਧਾਰੇਤ੍ਵਾ ਸਪਰਿਵਾਰੋ ਪੁਪ੍ਫਗਨ੍ਧਾਦੀਹਿ ਪੂਜਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਏਕੇਕਸ੍ਮਿਂ ਵਿਹਾਰੇ ਵਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਮਹਾਦਾਨਾਦੀਨਿ ਦਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਚਹਿ ਦਿਵਸੇਹਿ ਗਙ੍ਗਾਤੀਰਂ ਪਾਪੇਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਨਾਵਂ ਅਲਙ੍ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਵੇਸਾਲਿਕਾਨਂ ਸਾਸਨਂ ਪੇਸੇਸਿ – ''ਮਗ੍ਗਂ ਪਟਿਯਾਦੇਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥੁ ਪਚ੍ਚੁਗ੍ਗਮਨਂ ਕਰੋਨ੍ਤੂ''ਤਿ। ਤੇ ''ਦਿਗੁਣਂ ਪੂਜਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਵੇਸਾਲਿਯਾ ਚ ਗਙ੍ਗਾਯ ਚ ਅਨ੍ਤਰੇ ਤਿਯੋਜਨਭੂਮਿਂ ਸਮਂ ਕਾਰੇਤ੍ਵਾ ਭਗਵਤੋ ਚਤੂਹਿ ਸੇਤਚ੍ਛਤ੍ਤੇਹਿ ਏਕਮੇਕਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਦ੍ਵੀਹਿ ਦ੍ਵੀਹਿ ਸੇਤਚ੍ਛਤ੍ਤੇਹਿ ਛਤ੍ਤਾਤਿਛਤ੍ਤਾਨਿ ਸਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਪੂਜਂ ਕੁਰੁਮਾਨਾ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਗਙ੍ਗਾਤੀਰੇ ਅਟ੍ਠਂਸੁ। ਬਿਮ੍ਬਿਸਾਰੋ ਦ੍ਵੇ ਨਾਵਾ ਸਙ੍ਘਾਟੇਤ੍ਵਾ ਮਣ੍ਡਪਂ ਕਾਰੇਤ੍ਵਾ ਪੁਪ੍ਫਦਾਮਾਦੀਹਿ ਅਲਙ੍ਕਾਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬਰਤਨਮਯਂ ਬੁਦ੍ਧਾਸਨਂ ਪਞ੍ਞਾਪੇਸਿ। ਭਗਵਾ ਤਸ੍ਮਿਂ ਨਿਸੀਦਿ। ਭਿਕ੍ਖੂਪਿ ਨਾਵਂ ਅਭਿਰੁਹਿਤ੍ਵਾ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਪਰਿਵਾਰੇਤ੍ਵਾ ਨਿਸੀਦਿਂਸੁ। ਰਾਜਾ ਅਨੁਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਗਲਪ੍ਪਮਾਣਂ ਉਦਕਂ ਓਤਰਿਤ੍ਵਾ ''ਯਾਵ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਗਵਾ ਆਗਚ੍ਛਤਿ, ਤਾਵਾਹਂ ਇਧੇਵ ਗਙ੍ਗਾਤੀਰੇ ਵਸਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਨਾਵਂ ਉਯ੍ਯੋਜੇਤ੍ਵਾ ਨਿਵਤ੍ਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਯੋਜਨਮਤ੍ਤਂ ਅਦ੍ਧਾਨਂ ਗਙ੍ਗਾਯ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਵੇਸਾਲਿਕਾਨਂ ਸੀਮਂ ਪਾਪੁਣਿ।

ਲਿਚ੍ਛਵੀਰਾਜਾਨੋ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਪਚ੍ਚੁਗ੍ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਗਲਪ੍ਪਮਾਣਂ ਉਦਕਂ ਓਤਰਿਤ੍ਵਾ ਨਾਵਂ ਤੀਰਂ ਉਪਨੇਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਨਾਵਾਤੋ ਓਤਾਰਯਿਂਸੁ। ਸਤ੍ਥਾਰਾ ਓਤਰਿਤ੍ਵਾ ਤੀਰੇ ਅਕ੍ਕਨ੍ਤਮਤ੍ਤੇਯੇਵ ਮਹਾਮੇਘੋ ਉਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਪੋਕ੍ਖਰਵਸ੍ਸਂ ਵਸ੍ਸਿ। ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਜਣ੍ਣੁਪ੍ਪਮਾਣਊਰੁਪ੍ਪਮਾਣਕਟਿਪ੍ਪਮਾਣਾਦੀਨਿ ਉਦਕਾਨਿ ਸਨ੍ਦਨ੍ਤਾਨਿ ਸਬ੍ਬਕੁਣਪਾਨਿ ਗਙ੍ਗਂ ਪਵੇਸਯਿਂਸੁ, ਪਰਿਸੁਦ੍ਧੋ ਭੂਮਿਭਾਗੋ ਅਹੋਸਿ। ਲਿਚ੍ਛਵੀਰਾਜਾਨੋ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਯੋਜਨੇ ਯੋਜਨੇ ਵਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਮਹਾਦਾਨਂ ਦਤ੍ਵਾ ਦਿਗੁਣਂ ਪੂਜਂ ਕਰੋਨ੍ਤਾ ਤੀਹਿ ਦਿਵਸੇਹਿ ਵੇਸਾਲਿਂ ਨਯਿਂਸੁ। ਸਕ੍ਕੋ ਦੇਵਰਾਜਾ ਦੇਵਗਣਪਰਿਵੁਤੋ ਆਗਮਾਸਿ, ਮਹੇਸਕ੍ਖਾਨਂ ਦੇਵਾਨਂ ਸਨ੍ਨਿਪਾਤੇਨ ਅਮਨੁਸ੍ਸਾ ਯੇਭੁਯ੍ਯੇਨ ਪਲਾਯਿਂਸੁ। ਸਤ੍ਥਾ ਸਾਯਂ ਨਗਰਦ੍ਵਾਰੇ ਠਤ੍ਵਾ ਆਨਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰਂ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਇਮਂ, ਆਨਨ੍ਦ, ਰਤਨਸੁਤ੍ਤਂ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਲਿਚ੍ਛਵੀਕੁਮਾਰੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਵਿਚਰਨ੍ਤੋ ਵੇਸਾਲਿਯਾ ਤਿਣ੍ਣਂ ਪਾਕਾਰਾਨਂ ਅਨ੍ਤਰੇ ਪਰਿਤ੍ਤਂ ਕਰੋਹੀ''ਤਿ।

ਥੇਰੋ ਸਤ੍ਥਾਰਾ ਦਿਨ੍ਨਂ ਰਤਨਸੁਤ੍ਤਂ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥੁ ਸੇਲਮਯਪਤ੍ਤੇਨ ਉਦਕਂ ਆਦਾਯ ਨਗਰਦ੍ਵਾਰੇ ਠਿਤੋ ਪਣਿਧਾਨਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਦਸ ਪਾਰਮਿਯੋ ਦਸ ਉਪਪਾਰਮਿਯੋ ਦਸ ਪਰਮਤ੍ਥਪਾਰਮਿਯੋਤਿ ਸਮਤਿਂਸ ਪਾਰਮਿਯੋ ਪਞ੍ਚ ਮਹਾਪਰਿਚ੍ਚਾਗੇ ਲੋਕਤ੍ਥਚਰਿਯਾ ਞਾਤਤ੍ਥਚਰਿਯਾ ਬੁਦ੍ਧਤ੍ਥਚਰਿਯਾਤਿ ਤਿਸ੍ਸੋ ਚਰਿਯਾਯੋ ਪਚ੍ਛਿਮਭਵੇ ਗਬ੍ਭਵੋਕ੍ਕਨ੍ਤਿਂ ਜਾਤਿਂ ਅਭਿਨਿਕ੍ਖਮਨਂ ਪਧਾਨਚਰਿਯਂ ਬੋਧਿਪਲ੍ਲਙ੍ਕੇ ਮਾਰਵਿਜਯਂ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਤਞ੍ਞਾਣਪਟਿਵੇਧਂ ਧਮ੍ਮਚਕ੍ਕਪਵਤ੍ਤਨਂ ਨਵਲੋਕੁਤ੍ਤਰਧਮ੍ਮੇਤਿ ਸਬ੍ਬੇਪਿਮੇ ਬੁਦ੍ਧਗੁਣੇ ਆਵਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਨਗਰਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਤਿਯਾਮਰਤ੍ਤਿਂ ਤੀਸੁ ਪਾਕਾਰਨ੍ਤਰੇਸੁ ਪਰਿਤ੍ਤਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਵਿਚਰਿ। ਤੇਨ ''ਯਂਕਿਞ੍ਚੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਮਤ੍ਤੇਯੇਵ ਉਦ੍ਧਂ ਖਿਤ੍ਤਉਦਕਂ ਅਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ ਉਪਰਿ ਪਤਿ। ''ਯਾਨੀਧ ਭੂਤਾਨੀ''ਤਿ ਗਾਥਾਕਥਨਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਰਜਤਵਟਂਸਕਾ ਵਿਯ ਉਦਕਬਿਨ੍ਦੂਨਿ ਆਕਾਸੇਨ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਗਿਲਾਨਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ ਉਪਰਿ ਪਤਿਂਸੁ। ਤਾਵਦੇਵ ਵੂਪਸਨ੍ਤਰੋਗਾ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਉਟ੍ਠਾਯੁਟ੍ਠਾਯ ਥੇਰਂ ਪਰਿਵਾਰੇਸੁਂ । ''ਯਂਕਿਞ੍ਚੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਪਦਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਪਨ ਉਦਕਫੁਸਿਤੇਹਿ ਫੁਟ੍ਠਫੁਟ੍ਠਾ ਸਬ੍ਬੇ ਅਪਲਾਯਨ੍ਤਾ ਸਙ੍ਕਾਰਕੂਟਭਿਤ੍ਤਿਪਦੇਸਾਦਿਨਿਸ੍ਸਿਤਾ ਅਮਨੁਸ੍ਸਾ ਤੇਨ ਤੇਨ ਦ੍ਵਾਰੇਨ ਪਲਾਯਿਂਸੁ। ਦ੍ਵਾਰਾਨਿ ਅਨੋਕਾਸਾਨਿ ਅਹੇਸੁਂ। ਤੇ ਓਕਾਸਂ ਅਲਭਨ੍ਤਾ ਪਾਕਾਰਂ ਭਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾਪਿ ਪਲਾਯਿਂਸੁ।

ਮਹਾਜਨੋ ਨਗਰਮਜ੍ਝੇ ਸਨ੍ਥਾਗਾਰਂ ਸਬ੍ਬਗਨ੍ਧੇਹਿ ਉਪਲਿਮ੍ਪੇਤ੍ਵਾ ਉਪਰਿ ਸੁਵਣ੍ਣਤਾਰਕਾਦਿਵਿਚਿਤ੍ਤਂ ਵਿਤਾਨਂ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਬੁਦ੍ਧਾਸਨਂ ਪਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਆਨੇਸਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੇ ਆਸਨੇ ਨਿਸੀਦਿ। ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੋਪਿ ਲਿਚ੍ਛਵੀਗਣੋਪਿ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਪਰਿਵਾਰੇਤ੍ਵਾ ਨਿਸੀਦਿ। ਸਕ੍ਕੋ ਦੇਵਰਾਜਾ ਦੇਵਗਣਪਰਿਵੁਤੋ ਪਤਿਰੂਪੇ ਓਕਾਸੇ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਥੇਰੋਪਿ ਸਕਲਨਗਰਂ ਅਨੁਵਿਚਰਿਤ੍ਵਾ ਵੂਪਸਨ੍ਤਰੋਗੇਨ ਮਹਾਜਨੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਨਿਸੀਦਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਪਰਿਸਂ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਤਦੇਵ ਰਤਨਸੁਤ੍ਤਂ ਅਭਾਸਿ। ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਚਤੁਰਾਸੀਤਿਯਾ ਪਾਣਸਹਸ੍ਸਾਨਂ ਧਮ੍ਮਾਭਿਸਮਯੋ ਅਹੋਸਿ। ਏਵਂ ਪੁਨਦਿਵਸੇਪੀਤਿ ਸਤ੍ਤਾਹਂ ਤਦੇਵ ਰਤਨਸੁਤ੍ਤਂ ਦੇਸੇਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬਭਯਾਨਂ ਵੂਪਸਨ੍ਤਭਾਵਂ ਞਤ੍ਵਾ ਲਿਚ੍ਛਵੀਗਣਂ ਆਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਵੇਸਾਲਿਤੋ ਨਿਕ੍ਖਮਿ। ਲਿਚ੍ਛਵੀਰਾਜਾਨੋ ਦਿਗੁਣਂ ਸਕ੍ਕਾਰਂ ਕਰੋਨ੍ਤਾ ਪੁਨ ਤੀਹਿ ਦਿਵਸੇਹਿ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਗਙ੍ਗਾਤੀਰਂ ਨਯਿਂਸੁ।

ਗਙ੍ਗਾਯ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਨਾਗਰਾਜਾਨੋ ਚਿਨ੍ਤੇਸੁੰ – ‘‘ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਸਕ੍ਕਾਰੰ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਮਯੰ ਕਿੰ ਨ ਕਰੋਮਾ’’ਤਿ। ਤੇ ਸੁਵਣ੍ਣਰਜਤਮਣਿਮਯਾ ਨਾਵਾਯੋ ਮਾਪੇਤ੍ਵਾ ਸੁਵਣ੍ਣਰਜਤਮਣਿਮਯੇ ਪਲ੍ਲਙ੍ਕੇ ਪਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਚਵਣ੍ਣਪਦੁਮਸਞ੍ਛਨ੍ਨੰ ਉਦਕੰ ਕਰਿਤ੍ਵਾ, ‘‘ਭਨ੍ਤੇ, ਅਮ੍ਹਾਕਮ੍ਪਿ ਅਨੁਗ੍ਗਹੰ ਕਰੋਥਾ’’ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਨਾਵੰ ਅਭਿਰੁਹਣਤ੍ਥਾਯ ਸਤ੍ਥਾਰੰ ਯਾਚਿੰਸੁ। ‘‘ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਚ ਨਾਗਾ ਚ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਪੂਜੰ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਮਯੰ ਪਨ ਕਿੰ ਨ ਕਰੋਮਾ’’ਤਿ ਭੁਮ੍ਮਟ੍ਠਕਦੇਵੇਪਿ ਆਦਿੰ ਕਤ੍ਵਾ ਯਾਵ ਅਕਨਿਟ੍ਠਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕਾ ਸਬ੍ਬੇ ਦੇਵਾ ਸਕ੍ਕਾਰੰ ਕਰਿੰਸੁ। ਤਤ੍ਥ ਨਾਗਾ ਯੋਜਨਿਕਾਨਿ ਛਤ੍ਤਾਤਿਛਤ੍ਤਾਨਿ ਉਕ੍ਖਿਪਿੰਸੁ। ਏਵੰ ਹੇਟ੍ਠਾ ਨਾਗਾ ਭੂਮਿਤਲੇ ਰੁਕ੍ਖਗਚ੍ਛਪਬ੍ਬਤਾਦੀਸੁ ਭੁਮ੍ਮਟ੍ਠਕਾ ਦੇਵਤਾ, ਅਨ੍ਤਲਿਕ੍ਖੇ ਆਕਾਸਟ੍ਠਦੇਵਾਤਿ ਨਾਗਭਵਨੰ ਆਦਿੰ ਕਤ੍ਵਾ ਚਕ੍ਕਵਾਲਪਰਿਯਨ੍ਤੇਨ ਯਾਵ ਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕਾ ਛਤ੍ਤਾਤਿਛਤ੍ਤਾਨਿ ਉਸ੍ਸਾਪਿਤਾਨਿ ਅਹੇਸੁੰ। ਛਤ੍ਤਨ੍ਤਰੇਸੁ ਧਜਾ, ਧਜਨ੍ਤਰੇਸੁ ਪਟਾਕਾ, ਤੇਸੰ ਅਨ੍ਤਰਨ੍ਤਰਾ ਪੁਪ੍ਫਦਾਮਵਾਸਚੁਣ੍ਣਧੂਮਾਦੀਹਿ ਸਕ੍ਕਾਰੋ ਅਹੋਸਿ। ਸਬ੍ਬਾਲਙ੍ਕਾਰਪਟਿਮਣ੍ਡਿਤਾ ਦੇਵਪੁਤ੍ਤਾ ਛਣਵੇਸੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਉਗ੍ਘੋਸਯਮਾਨਾ ਆਕਾਸੇ ਵਿਚਰਿੰਸੁ। ਤਯੋ ਏਵ ਕਿਰ ਸਮਾਗਮਾ ਮਹਨ੍ਤਾ ਅਹੇਸੁੰ – ਯਮਕਪਾਟਿਹਾਰਿਯਸਮਾਗਮੋ ਦੇਵੋਰੋਹਣਸਮਾਗਮੋ ਅਯੰ ਗਙ੍ਗੋਰੋਹਣਸਮਾਗਮੋਤਿ।

ਪਰਤੀਰੇ ਬਿਮ੍ਬਿਸਾਰੋਪਿ ਲਿਚ੍ਛਵੀਹਿ ਕਤਸਕ੍ਕਾਰਤੋ ਦਿਗੁਣੰ ਸਕ੍ਕਾਰੰ ਸਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਭਗਵਤੋ ਆਗਮਨੰ ਉਦਿਕ੍ਖਮਾਨੋ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਗਙ੍ਗਾਯ ਉਭੋਸੁ ਪਸ੍ਸੇਸੁ ਰਾਜੂਨੰ ਮਹਨ੍ਤੰ ਪਰਿਚ੍ਚਾਗੰ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਨਾਗਾਦੀਨਞ੍ਚ ਅਜ੍ਝਾਸਯੰ ਵਿਦਿਤ੍ਵਾ ਏਕੇਕਾਯ ਨਾਵਾਯ ਪਞ੍ਚਪਞ੍ਚਭਿਕ੍ਖੁਸਤਪਰਿਵਾਰੰ ਏਕੇਕੰ ਨਿਮ੍ਮਿਤਬੁਦ੍ਧੰ ਮਾਪੇਸਿ। ਸੋ ਏਕੇਕਸ੍ਸ ਸੇਤਚ੍ਛਤ੍ਤਸ੍ਸ ਚੇਵ ਕਪ੍ਪਰੁਕ੍ਖਸ੍ਸ ਚ ਪੁਪ੍ਫਦਾਮਸ੍ਸ ਚ ਹੇਟ੍ਠਾ ਨਾਗਗਣਪਰਿਵੁਤੋ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਹੋਤਿ। ਭੁਮ੍ਮਟ੍ਠਕਦੇਵਤਾਦੀਸੁਪਿ ਏਕੇਕਸ੍ਮਿੰ ਓਕਾਸੇ ਸਪਰਿਵਾਰੰ ਏਕੇਕੰ ਨਿਮ੍ਮਿਤਬੁਦ੍ਧੰ ਮਾਪੇਸਿ। ਏਵੰ ਸਕਲਚਕ੍ਕਵਾਲਗਬ੍ਭੇ ਏਕਾਲਙ੍ਕਾਰੇ ਏਕੁਸ੍ਸਵੇ ਏਕਛਣੇਯੇਵ ਚ ਜਾਤੇ ਸਤ੍ਥਾ ਨਾਗਾਨਮਨੁਗ੍ਗਹੰ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਏਕੰ ਰਤਨਨਾਵੰ ਅਭਿਰੁਹਿ। ਭਿਕ੍ਖੂਸੁਪਿ ਏਕੇਕੋ ਏਕੇਕਮੇਵ ਅਭਿਰੁਹਿ। ਨਾਗਰਾਜਾਨੋ ਬੁਦ੍ਧਪ੍ਪਮੁਖੰ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੰ ਨਾਗਭਵਨੰ ਪਵੇਸੇਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬਰਤ੍ਤਿੰ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਧਮ੍ਮਕਥੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ਦੁਤਿਯਦਿਵਸੇ ਦਿਬ੍ਬੇਨ ਖਾਦਨੀਯੇਨ ਭੋਜਨੀਯੇਨ ਬੁਦ੍ਧਪ੍ਪਮੁਖੰ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੰ ਪਰਿਵਿਸਿੰਸੁ। ਸਤ੍ਥਾ ਅਨੁਮੋਦਨੰ ਕਤ੍ਵਾ ਨਾਗਭਵਨਾ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਸਕਲਚਕ੍ਕਵਾਲਦੇਵਤਾਹਿ ਪੂਜਿਯਮਾਨੋ ਪਞ੍ਚਹਿ ਨਾਵਾਸਤੇਹਿ ਗਙ੍ਗਾਨਦਿੰ ਅਤਿਕ੍ਕਮਿ।

ਰਾਜਾ ਪਚ੍ਚੁਗ੍ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰੰ ਨਾਵਾਤੋ ਓਤਾਰੇਤ੍ਵਾ ਆਗਮਨਕਾਲੇ ਲਿਚ੍ਛਵੀਤਿ ਕਤਸਕ੍ਕਾਰਤੋ ਦਿਗੁਣੰ ਸਕ੍ਕਾਰੰ ਕਤ੍ਵਾ ਪੁਰਿਮਨਯੇਨੇਵ ਪਞ੍ਚਹਿ ਦਿਵਸੇਹਿ ਰਾਜਗਹੰ ਅਭਿਨੇਸਿ। ਦੁਤਿਯਦਿਵਸੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਪਟਿਕ੍ਕਨ੍ਤਾ ਸਾਯਨ੍ਹਸਮਯੇ ਧਮ੍ਮਸਭਾਯੰ ਸਨ੍ਨਿਸਿਨ੍ਨਾ ਕਥੰ ਸਮੁਟ੍ਠਾਪੇਸੁੰ – ‘‘ਅਹੋ ਬੁਦ੍ਧਾਨੰ ਮਹਾਨੁਭਾਵੋ, ਅਹੋ ਸਤ੍ਥਰਿ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸਾਨੰ ਪਸਾਦੋ, ਗਙ੍ਗਾਯ ਨਾਮ ਓਰਤੋ ਚ ਪਾਰਤੋ ਚ ਅਟ੍ਠਯੋਜਨੇ ਮਗ੍ਗੇ ਬੁਦ੍ਧਗਤੇਨ ਪਸਾਦੇਨ ਰਾਜੂਹਿ ਸਮਤਲੰ ਭੂਮਿੰ ਕਤ੍ਵਾ ਵਾਲੁਕਾ ਓਕਿਣ੍ਣਾ, ਜਣ੍ਣੁਮਤ੍ਤੇਨ ਓਧਿਨਾ ਨਾਨਾਵਣ੍ਣਾਨਿ ਪੁਪ੍ਫਾਨਿ ਸਨ੍ਥਤਾਨਿ, ਗਙ੍ਗਾਯ ਉਦਕੰ ਨਾਗਾਨੁਭਾਵੇਨ ਪਞ੍ਚਵਣ੍ਣੇਹਿ ਪਦੁਮੇਹਿ ਸਞ੍ਛਨ੍ਨੰ, ਯਾਵ ਅਕਨਿਟ੍ਠਭਵਨਾ ਛਤ੍ਤਾਤਿਛਤ੍ਤਾਨਿ ਉਸ੍ਸਾਪਿਤਾਨਿ, ਸਕਲਚਕ੍ਕਵਾਲਗਬ੍ਭੰ ਏਕਾਲਙ੍ਕਾਰੰ ਏਕੁਸ੍ਸਵੰ ਵਿਯ ਜਾਤ’’ਨ੍ਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ‘‘ਕਾਯ ਨੁਤ੍ਥ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਏਤਰਹਿ ਕਥਾਯ ਸਨ੍ਨਿਸਿਨ੍ਨਾ’’ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ‘‘ਇਮਾਯ ਨਾਮਾ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ‘‘ਨ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਏਸ ਪੂਜਾਸਕ੍ਕਾਰੋ ਮਯ੍ਹੰ ਬੁਦ੍ਧਾਨੁਭਾਵੇਨ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋ, ਨ ਨਾਗਦੇਵਬ੍ਰਹ੍ਮਾਨੁਭਾਵੇਨ। ਅਤੀਤੇ ਪਨ ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਕਪਰਿਚ੍ਚਾਗਾਨੁਭਾਵੇਨ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਯਾਚਿਤੋ ਅਤੀਤੰ ਆਹਰਿ।

ਅਤੀਤੇ ਤਕ੍ਕਸਿਲਾਯੰ ਸਙ੍ਖੋ ਨਾਮ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਅਹੋਸਿ। ਤਸ੍ਸ ਪੁਤ੍ਤੋ ਸੁਸੀਮੋ ਨਾਮ ਮਾਣਵੋ ਸੋਲਸਵਸ੍ਸੁਦ੍ਦੇਸਿਕੋ ਏਕਦਿਵਸੰ ਪਿਤਰੰ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਆਹ – ‘‘ਇਚ੍ਛਾਮਹੰ, ਤਾਤ, ਬਾਰਾਣਸਿੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਮਨ੍ਤੇ ਅਜ੍ਝਾਯਿਤੁ’’ਨ੍ਤਿ। ਅਥ ਨੰ ਪਿਤਾ ਆਹ – ‘‘ਤੇਨ ਹਿ, ਤਾਤ, ਅਸੁਕੋ ਨਾਮ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਮਮ ਸਹਾਯਕੋ, ਤਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਧੀਯਸ੍ਸੂ’’ਤਿ। ਸੋ ‘‘ਸਾਧੂ’’ਤਿ ਪਟਿਸ੍ਸੁਣਿਤ੍ਵਾ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬੇਨ ਬਾਰਾਣਸਿੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤੰ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੰ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਪਿਤਰਾ ਪਹਿਤਭਾਵਮਾਚਿਕ੍ਖਿ। ਅਥ ਨੰ ਸੋ ‘‘ਸਹਾਯਕਸ੍ਸ ਮੇ ਪੁਤ੍ਤੋ’’ਤਿ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਪਟਿਪਸ੍ਸਦ੍ਧਦਰਥੰ ਭਦ੍ਦਕੇਨ ਦਿਵਸੇਨ ਮਨ੍ਤੇ ਵਾਚੇਤੁਮਾਰਭਿ। ਸੋ ਲਹੁਞ੍ਚ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋ ਬਹੁਞ੍ਚ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਉਗ੍ਗਹਿਤੁਗ੍ਗਹਿਤੰ ਸੁਵਣ੍ਣਭਾਜਨੇ ਪਕ੍ਖਿਤ੍ਤਸੀਹਤੇਲਮਿਵ ਅਵਿਨਸ੍ਸਮਾਨੰ ਧਾਰੇਨ੍ਤੋ ਨ ਚਿਰਸ੍ਸੇਵ ਆਚਰਿਯਸ੍ਸ ਸਮ੍ਮੁਖਤੋ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਿਤਬ੍ਬੰ ਸਬ੍ਬੰ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਸਜ੍ਝਾਯੰ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਉਗ੍ਗਹਿਤਸਿਪ੍ਪਸ੍ਸ ਆਦਿਮਜ੍ਝਮੇਵ ਪਸ੍ਸਤਿ, ਨੋ ਪਰਿਯੋਸਾਨੰ।

ਸੋ ਆਚਰਿਯਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ''ਅਹਂ ਇਮਸ੍ਸ ਸਿਪ੍ਪਸ੍ਸ ਆਦਿਮਜ੍ਝਮੇਵ ਪਸ੍ਸਾਮਿ, ਨੋ ਪਰਿਯੋਸਾਨ''ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਆਚਰਿਯੇਨ ''ਅਹਮ੍ਪਿ, ਤਾਤ, ਨ ਪਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ''ਅਥ ਕੋ, ਆਚਰਿਯ, ਪਰਿਯੋਸਾਨਂ ਜਾਨਾਤੀ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ''ਇਮੇ, ਤਾਤ, ਇਸਯੋ ਇਸਿਪਤਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤਿ, ਤੇ ਜਾਨੇਯ੍ਯੁਂ, ਤੇਸਂ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਪੁਚ੍ਛਸ੍ਸੂ''ਤਿ ਆਚਰਿਯੇਨ ਵੁਤ੍ਤੇ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧੇ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਪੁਚ੍ਛਿ – ''ਤੁਮ੍ਹੇ ਕਿਰ ਪਰਿਯੋਸਾਨਂ ਜਾਨਾਥਾ''ਤਿ? ''ਆਮ, ਜਾਨਾਮਾ''ਤਿ। ''ਤੇਨ ਹਿ ਮੇ ਆਚਿਕ੍ਖਥਾ''ਤਿ? ''ਨ ਮਯਂ ਅਪਬ੍ਬਜਿਤਸ੍ਸ ਆਚਿਕ੍ਖਾਮ। ਸਚੇ ਤੇ ਪਰਿਯੋਸਾਨੇਨਤ੍ਥੋ , ਪਬ੍ਬਜਸ੍ਸੂ''ਤਿ । ਸੋ ''ਸਾਧੂ''ਤਿ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਤੇਸਂ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਪਬ੍ਬਜਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਤੇ ''ਇਦਂ ਤਾਵ ਸਿਕ੍ਖਸ੍ਸੂ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ''ਏਵਂ ਤੇ ਨਿਵਾਸੇਤਬ੍ਬਂ, ਏਵਂ ਪਾਰੁਪਿਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਆਭਿਸਮਾਚਾਰਿਕਂ ਆਚਿਕ੍ਖਿਂਸੁ। ਸੋ ਤਤ੍ਥ ਸਿਕ੍ਖਨ੍ਤੋ ਉਪਨਿਸ੍ਸਯਸਮ੍ਪਨ੍ਨਤ੍ਤਾ ਨਚਿਰਸ੍ਸੇਵ ਪਚ੍ਚੇਕਸਮ੍ਬੋਧਿਂ ਅਭਿਸਮ੍ਬੁਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ਸਕਲਬਾਰਾਣਸਿਨਗਰੇ ਗਗਨਤਲੇ ਪੁਣ੍ਣਚਨ੍ਦੋ ਵਿਯ ਪਾਕਟੋ ਲਾਭਗ੍ਗਯਸਗ੍ਗਪ੍ਪਤ੍ਤੋ ਅਹੋਸਿ, ਸੋ ਅਪ੍ਪਾਯੁਕਸਂਵਤ੍ਤਨਿਕਸ੍ਸ ਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਕਤਤ੍ਤਾ ਨ ਚਿਰਸ੍ਸੇਵ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਾ ਚ ਮਹਾਜਨੋ ਚ ਸਰੀਰਕਿਚ੍ਚਂ ਕਤ੍ਵਾ ਧਾਤੁਯੋ ਚ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਨਗਰਦ੍ਵਾਰੇ ਥੂਪਂ ਕਾਰੇਸੁਂ।

ਸਙ੍ਖੋਪਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ''ਪੁਤ੍ਤੋ ਮੇ ਚਿਰਂ ਗਤੋ, ਪਵਤ੍ਤਿਮਸ੍ਸ ਜਾਨਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਤਂ ਦਟ੍ਠੁਕਾਮੋ ਤਕ੍ਕਸਿਲਾਤੋ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬੇਨ ਬਾਰਾਣਸਿਂ ਪਤ੍ਵਾ ਮਹਾਜਨਕਾਯਂ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਅਦ੍ਧਾ ਇਮੇਸੁ ਏਕੋਪਿ ਮੇ ਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪਵਤ੍ਤਿਂ ਜਾਨਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਪੁਚ੍ਛਿ – ''ਸੁਸੀਮੋ ਨਾਮ ਮਾਣਵੋ ਇਧਾਗਮਿ, ਅਪਿ ਨੁ ਖੋ ਤਸ੍ਸ ਪਵਤ੍ਤਿਂ ਜਾਨਾਥਾ''ਤਿ? ''ਆਮ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ, ਜਾਨਾਮ, ਅਸੁਕਸ੍ਸ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਤਯੋ ਵੇਦੇ ਸਜ੍ਝਾਯਿਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਚੇਕਸਮ੍ਬੋਧਿਂ ਸਚ੍ਛਿਕਤ੍ਵਾ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੋ, ਅਯਮਸ੍ਸ ਥੂਪੋ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪਿਤੋ''ਤਿ। ਸੋ ਭੂਮਿਂ ਹਤ੍ਥੇਨ ਪਹਰਿਤ੍ਵਾ ਰੋਦਿਤ੍ਵਾ ਕਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਤਂ ਚੇਤਿਯਙ੍ਗਣਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਿਣਾਨਿ ਉਦ੍ਧਰਿਤ੍ਵਾ ਉਤ੍ਤਰਸਾਟਕੇਨ ਵਾਲੁਕਂ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ਚੇਤਿਯਙ੍ਗਣੇ ਆਕਿਰਿਤ੍ਵਾ ਕਮਣ੍ਡਲੁਤੋ ਉਦਕੇਨ ਪਰਿਪ੍ਫੋਸਿਤ੍ਵਾ ਵਨਪੁਪ੍ਫੇਹਿ ਪੂਜਂ ਕਤ੍ਵਾ ਸਾਟਕੇਨ ਪਟਾਕਂ ਆਰੋਪੇਤ੍ਵਾ ਥੂਪਸ੍ਸ ਉਪਰਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਛਤ੍ਤਕਂ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਕਾਮਿ।

ਸਤ੍ਥਾ ਇਦਂ ਅਤੀਤਂ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ''ਤਦਾ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਹਂ ਸਙ੍ਖੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਅਹੋਸਿਂ। ਮਯਾ ਸੁਸੀਮਸ੍ਸ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਚੇਤਿਯਙ੍ਗਣੇ ਤਿਣਾਨਿ ਉਦ੍ਧਟਾਨਿ, ਤਸ੍ਸ ਮੇ ਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਨਿਸ੍ਸਨ੍ਦੇਨ ਅਟ੍ਠਯੋਜਨਮਗ੍ਗਂ ਵਿਹਤਖਾਣੁਕਕਣ੍ਟਕਂ ਕਤ੍ਵਾ ਸੁਦ੍ਧਂ ਸਮਤਲਂ ਕਰਿਂਸੁ। ਮਯਾ ਤਤ੍ਥ ਵਾਲੁਕਾ ਓਕਿਣ੍ਣਾ, ਤਸ੍ਸ ਮੇ ਨਿਸ੍ਸਨ੍ਦੇਨ ਅਟ੍ਠਯੋਜਨਮਗ੍ਗੇ ਵਾਲੁਕਂ ਓਕਿਰਿਂਸੁ। ਮਯਾ ਤਤ੍ਥ ਵਨਕੁਸੁਮੇਹਿ ਪੂਜਾ ਕਤਾ, ਤਸ੍ਸ ਮੇ ਨਿਸ੍ਸਨ੍ਦੇਨ ਅਟ੍ਠਯੋਜਨਮਗ੍ਗੇ ਨਾਨਾਵਣ੍ਣਾਨਿ ਪੁਪ੍ਫਾਨਿ ਓਕਿਣ੍ਣਾਨਿ, ਏਕਯੋਜਨਟ੍ਠਾਨੇ ਗਙ੍ਗਾਯ ਉਦਕਂ ਪਞ੍ਚਵਣ੍ਣੇਹਿ ਪਦੁਮੇਹਿ ਸਞ੍ਛਨ੍ਨਂ। ਮਯਾ ਤਤ੍ਥ ਕਮਣ੍ਡਲੁਉਦਕੇਨ ਭੂਮਿ ਪਰਿਪ੍ਫੋਸਿਤਾ, ਤਸ੍ਸ ਮੇ ਨਿਸ੍ਸਨ੍ਦੇਨ ਵੇਸਾਲਿਯਂ ਪੋਕ੍ਖਰਵਸ੍ਸਂ ਵਸ੍ਸਿ। ਮਯਾ ਤਤ੍ਥ ਪਟਾਕਾ, ਆਰੋਪਿਤਾ, ਛਤ੍ਤਕਞ੍ਚ ਬਦ੍ਧਂ, ਤਸ੍ਸ ਮੇ ਨਿਸ੍ਸਨ੍ਦੇਨ ਯਾਵ ਅਕਨਿਟ੍ਠਭਵਨਾ ਧਜਪਟਾਕਛਤ੍ਤਾਤਿਛਤ੍ਤਾਦੀਹਿ ਸਕਲਚਕ੍ਕਵਾਲਗਬ੍ਭਂ ਏਕੁਸ੍ਸਵਂ ਵਿਯ ਜਾਤਂ। ਇਤਿ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਏਸ ਪੂਜਾਸਕ੍ਕਾਰੋ ਮਯ੍ਹਂ ਨੇਵ ਬੁਦ੍ਧਾਨੁਭਾਵੇਨ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋ, ਨ ਨਾਗਦੇਵਬ੍ਰਹ੍ਮਾਨੁਭਾਵੇਨ, ਅਤੀਤੇ ਪਨ ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਕਪਰਿਚ੍ਚਾਗਾਨੁਭਾਵੇਨਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਨ੍ਤੋ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

੨੯੦.''ਮਤ੍ਤਾਸੁਖਪਰਿਚ੍ਚਾਗਾ , ਪਸ੍ਸੇ ਚੇ ਵਿਪੁਲਂ ਸੁਖਂ।

ਚਜੇ ਮਤ੍ਤਾਸੁਖਂ ਧੀਰੋ, ਸਮ੍ਪਸ੍ਸਂ ਵਿਪੁਲਂ ਸੁਖ''ਨ੍ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਮਤ੍ਤਾਸੁਖਪਰਿਚ੍ਚਾਗਾ**ਤਿ **ਮਤ੍ਤਾਸੁਖ**ਨ੍ਤਿ ਪਮਾਣਯੁਤ੍ਤਕਂ ਪਰਿਤ੍ਤਸੁਖਂ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਪਰਿਚ੍ਚਾਗੇਨ। **ਵਿਪੁਲਂ ਸੁਖ**ਨ੍ਤਿ ਉਲ਼ਾਰਂ ਸੁਖਂ ਨਿਬ੍ਬਾਨਸੁਖਂ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਤਂ ਚੇ ਪਸ੍ਸੇਯ੍ਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਇਦਂ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ – ਏਕਞ੍ਹਿ ਭੋਜਨਪਾਤਿਂ ਸਜ੍ਜਾਪੇਤ੍ਵਾ ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤਸ੍ਸ ਮਤ੍ਤਾਸੁਖਂ ਨਾਮ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਤਂ ਪਨ ਪਰਿਚ੍ਚਜਿਤ੍ਵਾ ਉਪੋਸਥਂ ਵਾ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦਾਨਂ ਵਾ ਦਦਨ੍ਤਸ੍ਸ ਵਿਪੁਲਂ ਉਲ਼ਾਰਂ ਨਿਬ੍ਬਾਨਸੁਖਂ ਨਾਮ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਸਚੇ ਏਵਂ ਤਸ੍ਸ ਮਤ੍ਤਾਸੁਖਸ੍ਸ ਪਰਿਚ੍ਚਾਗਾ ਵਿਪੁਲਂ ਸੁਖਂ ਪਸ੍ਸਤਿ, ਅਥੇਤਂ ਵਿਪੁਲਂ ਸੁਖਂ ਸਮ੍ਮਾ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤੋ ਪਣ੍ਡਿਤੋ ਤਂ ਮਤ੍ਤਾਸੁਖਂ ਚਜੇਯ੍ਯਾਤਿ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਬਹੂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਾਦੀਨਿ ਪਾਪੁਣਿੰਸੂਤਿ।

ਅਤ੍ਤਨੋਪੁਬ੍ਬਕਮ੍ਮਵਤ੍ਥੁ ਪਠਮਂ।

੨. ਕੁਕ੍ਕੁਟਅਣ੍ਡਖਾਦਿਕਾਵਤ੍ਥੁ

ਪਰਦੁਕ੍ਖੂਪਧਾਨੇਨਾਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਏਕਂ ਕੁਕ੍ਕੁਟਅਣ੍ਡਖਾਦਿਕਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਾ ਕਿਰ ਅਵਿਦੂਰੇ ਪਣ੍ਡੁਰਂ ਨਾਮ ਏਕੋ ਗਾਮੋ, ਤਤ੍ਥੇਕੋ ਕੇਵਟ੍ਟੋ ਵਸਤਿ। ਸੋ ਸਾਵਤ੍ਥਿਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਅਚਿਰਵਤਿਯਂ ਕਚ੍ਛਪਅਣ੍ਡਾਨਿ ਦਿਸ੍ਵਾ ਤਾਨਿ ਆਦਾਯ ਸਾਵਤ੍ਥਿਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਗੇਹੇ ਪਚਾਪੇਤ੍ਵਾ ਖਾਦਨ੍ਤੋ ਤਸ੍ਮਿਂ ਗੇਹੇ ਕੁਮਾਰਿਕਾਯਪਿ ਏਕਂ ਅਣ੍ਡਂ ਅਦਾਸਿ। ਸਾ ਤਂ ਖਾਦਿਤ੍ਵਾ ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਅਞ੍ਞਂ ਖਾਦਨੀਯਂ ਨਾਮ ਨ ਇਚ੍ਛਿ। ਅਥਸ੍ਸਾ ਮਾਤਾ ਕੁਕ੍ਕੁਟਿਯਾ ਵਿਜਾਤਟ੍ਠਾਨਤੋ ਏਕਂ ਅਣ੍ਡਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਅਦਾਸਿ। ਸਾ ਤਂ ਖਾਦਿਤ੍ਵਾ ਰਸਤਣ੍ਹਾਯ ਬਦ੍ਧਾ ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਸਯਮੇਵ ਕੁਕ੍ਕੁਟਿਯਾ ਅਣ੍ਡਾਨਿ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਖਾਦਤਿ। ਕੁਕ੍ਕੁਟੀ ਵਿਜਾਤਵਿਜਾਤਕਾਲੇ ਤਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਣ੍ਡਾਨਿ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਖਾਦਨ੍ਤਿਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਤਾਯ ਉਪਦ੍ਦੁਤਾ ਆਘਾਤਂ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ''ਇਤੋ ਦਾਨਿ ਚੁਤਾ ਯਕ੍ਖਿਨੀ ਹੁਤ੍ਵਾ ਤਵ ਜਾਤਦਾਰਕੇ ਖਾਦਿਤੁਂ ਸਮਤ੍ਥਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਯ੍ਯ''ਨ੍ਤਿ ਪਤ੍ਥਨਂ ਪਟ੍ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਕਾਲਂ ਕਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਗੇਹੇ ਮਜ੍ਜਾਰੀ ਹੁਤ੍ਵਾ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ। ਇਤਰਾਪਿ ਕਾਲਂ ਕਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥੇਵ ਕੁਕ੍ਕੁਟੀ ਹੁਤ੍ਵਾ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ। ਕੁਕ੍ਕੁਟੀ ਅਣ੍ਡਾਨਿ ਵਿਜਾਯਿ, ਮਜ੍ਜਾਰੀ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਾਨਿ ਖਾਦਿਤ੍ਵਾ ਦੁਤਿਯਮ੍ਪਿ ਤਤਿਯਮ੍ਪਿ ਖਾਦਿਯੇਵ। ਕੁਕ੍ਕੁਟੀ ''ਤਯੋ ਵਾਰੇ ਮਮ ਅਣ੍ਡਾਨਿ ਖਾਦਿਤ੍ਵਾ ਇਦਾਨਿ ਮਮ੍ਪਿ ਖਾਦਿਤੁਕਾਮਾਸਿ , ਇਤੋ ਚੁਤਾ ਸਪੁਤ੍ਤਕਂ ਤਂ ਖਾਦਿਤੁਂ ਲਭੇਯ੍ਯ''ਨ੍ਤਿ ਪਤ੍ਥਨਂ ਕਤ੍ਵਾ ਤਤੋ ਚੁਤਾ ਦੀਪਿਨੀ ਹੁਤ੍ਵਾ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ। ਇਤਰਾਪਿ ਕਾਲਂ ਕਤ੍ਵਾ ਮਿਗੀ ਹੁਤ੍ਵਾ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ। ਤਸ੍ਸਾ ਵਿਜਾਤਕਾਲੇ ਦੀਪਿਨੀ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਂ ਸਦ੍ਧਿਂ ਪੁਤ੍ਤੇਹਿ ਖਾਦਿ। ਏਵਂ ਖਾਦਨ੍ਤਾ ਪਞ੍ਚਸੁ ਅਤ੍ਤਭਾਵਸਤੇਸੁ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਖਂ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤ੍ਵਾ ਅਵਸਾਨੇ ਏਕਾ ਯਕ੍ਖਿਨੀ ਹੁਤ੍ਵਾ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ, ਏਕਾ ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਕੁਲਧੀਤਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ। ਇਤੋ ਪਰਂ ''ਨ ਹਿ ਵੇਰੇਨ ਵੇਰਾਨੀ''ਤਿ (ਧ॰ ਪ॰ ੫) ਗਾਥਾਯ ਵਤ੍ਤੁਨਯੇਨੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਇਧ ਪਨ ਸਤ੍ਥਾ ''ਵੇਰਞ੍ਹਿ ਅਵੇਰੇਨ ਉਪਸਮ੍ਮਤਿ, ਨੋ ਵੇਰੇਨਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਉਭਿਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਨ੍ਤੋ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

੨੯੧.''ਪਰਦੁਕ੍ਖੂਪਧਾਨੇਨ, ਅਤ੍ਤਨੋ ਸੁਖਮਿਚ੍ਛਤਿ।
ਵੇਰਸਂਸਗ੍ਗਸਂਸਟ੍ਠੋ, ਵੇਰਾ ਸੋ ਨ ਪਰਿਮੁਚ੍ਚਤੀ''ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਪਰਦੁਕ੍ਖੂਪਧਾਨੇਨਾ**ਤਿ ਪਰਸ੍ਮਿਂ ਦੁਕ੍ਖੂਪਧਾਨੇਨ, ਪਰਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਖੁਪ੍ਪਾਦਨੇਨਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਵੇਰਸਂਸਗ੍ਗਸਂਸਟ੍ਠੋ**ਤਿ ਯੋ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਅਕ੍ਕੋਸਨਪਚ੍ਚਕ੍ਕੋਸਨਪਹਰਣਪਟਿਹਰਣਾਦੀਨਂ ਵਸੇਨ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਂ ਕਤੇਨ ਵੇਰਸਂਸਗ੍ਗੇਨ ਸਂਸਟ੍ਠੋ। **ਵੇਰਾ ਸੋ ਨ ਪਰਿਮੁਚ੍ਚਤੀ**ਤਿ ਨਿਚ੍ਚਕਾਲਂ ਵੇਰਵਸੇਨ ਦੁਕ੍ਖਮੇਵ ਪਾਪੁਣਾਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਯਕ੍ਖਿਨੀ ਸਰਣੇਸੁ ਪਤਿਟ੍ਠਾਯ ਪਞ੍ਚ ਸੀਲਾਨਿ ਸਮਾਦਿਯਿਤ੍ਵਾ ਵੇਰਤੋ ਮੁਚ੍ਚਿ, ਇਤਰਾਪਿ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਹਿ, ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਾਨਮ੍ਪਿ ਸਾਤ੍ਥਿਕਾ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾ ਅਹੋਸੀਤਿ।

ਕੁਕ੍ਕੁਟਅਣ੍ਡਖਾਦਿਕਾਵਤ੍ਥੁ ਦੁਤਿਯਂ।

੩. ਭਦ੍ਦਿਯਭਿਕ੍ਖੁਵਤ੍ਥੁ

ਯਞ੍ਹਿ ਕਿਚ੍ਚਨ੍ਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਭਦ੍ਦਿਯਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਜਾਤਿਯਾਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਭਦ੍ਦਿਯੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਤੇ ਕਿਰ ਪਾਦੁਕਮਣ੍ਡਨੇ ਉਯ੍ਯੁਤ੍ਤਾ ਅਹੇਸੁਂ। ਯਥਾਹ – ‘‘ਤੇਨ ਖੋ ਪਨ ਸਮਯੇਨ ਭਦ੍ਦਿਯਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਅਨੇਕਵਿਹਿਤਂ ਪਾਦੁਕਮਣ੍ਡਨਾਨੁਯੋਗਮਨੁਯੁਤ੍ਤਾ ਵਿਹਰਨ੍ਤਿ, ਤਿਣਪਾਦੁਕਂ ਕਰੋਨ੍ਤਿਪਿ ਕਾਰਾਪੇਨ੍ਤਿਪਿ, ਮੁਞ੍ਜਪਾਦੁਕਂ ਕਰੋਨ੍ਤਿਪਿ ਕਾਰਾਪੇਨ੍ਤਿਪਿ, ਪਬ੍ਬਜਪਾਦੁਕਂ ਹਿਨ੍ਤਾਲਪਾਦੁਕਂ ਕਮਲਪਾਦੁਕਂ ਕਮ੍ਬਲਪਾਦੁਕਂ ਕਰੋਨ੍ਤਿਪਿ ਕਾਰਾਪੇਨ੍ਤਿਪਿ, ਰਿਞ੍ਚਨ੍ਤਿ ਉਦ੍ਦੇਸਂ ਪਰਿਪੁਚ੍ਛਂ ਅਧਿਸੀਲਂ ਅਧਿਚਿਤ੍ਤਂ ਅਧਿਪਞ੍ਞ’’ਨ੍ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ੨੫੧)। ਭਿਕ੍ਖੂ ਤੇਸਂ ਤਥਾਕਰਣਭਾਵਂ ਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਉਜ੍ਝਾਯਿਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥੁ ਆਰੋਚੇਸੁਂ। ਸਤ੍ਥਾ ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਗਰਹਿਤ੍ਵਾ, ‘‘ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਤੁਮ੍ਹੇ ਅਞ੍ਞੇਨ ਕਿਚ੍ਚੇਨ ਆਗਤਾ ਅਞ੍ਞਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਕਿਚ੍ਚੇ ਉਯ੍ਯੁਤ੍ਤਾ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਨ੍ਤੋ ਇਮਾ ਗਾਥਾ ਅਭਾਸਿ –

੨੯੨.‘‘ਯਞ੍ਹਿ ਕਿਚ੍ਚਂ ਅਪਵਿਦ੍ਧਂ, ਅਕਿਚ੍ਚਂ ਪਨ ਕਰੀਯਤਿ।
ਉਨ੍ਨਲਾਨਂ ਪਮਤ੍ਤਾਨਂ, ਤੇਸਂ ਵਡ੍ਢਨ੍ਤਿ ਆਸਵਾ॥

੨੯੩.‘‘ਯੇਸਞ੍ਚ ਸੁਸਮਾਰਦ੍ਧਾ, ਨਿਚ੍ਚਂ ਕਾਯਗਤਾ ਸਤਿ।
ਅਕਿਚ੍ਚਂ ਤੇ ਨ ਸੇਵਨ੍ਤਿ, ਕਿਚ੍ਚੇ ਸਾਤਚ੍ਚਕਾਰਿਨੋ।
ਸਤਾਨਂ ਸਮ੍ਪਜਾਨਾਨਂ, ਅਤ੍ਥਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ ਆਸਵਾ’’ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਯਞ੍ਹਿ ਕਿਚ੍ਚ**ਨ੍ਤਿ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਹਿ ਪਬ੍ਬਜਿਤਕਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਅਪਰਿਮਾਣਸੀਲਕ੍ਖਨ੍ਧਗੋਪਨਂ ਅਰਞ੍ਞਾਵਾਸੋ ਧੁਤਙ੍ਗਪਰਿਹਰਣਂ ਭਾਵਨਾਰਾਮਤਾਤਿ ਏਵਮਾਦੀਨਿ ਕਿਚ੍ਚਂ ਨਾਮ। ਇਮੇਹਿ ਪਨ ਯਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕਿਚ੍ਚਂ, ਤਂ ਅਪਵਿਦ੍ਧਂ ਛਡ੍ਡਿਤਂ। **ਅਕਿਚ੍ਚ**ਨ੍ਤਿ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਛਤ੍ਤਮਣ੍ਡਨਂ ਉਪਾਹਨਮਣ੍ਡਨਂ ਪਾਦੁਕਪਤ੍ਤਥਾਲਕਧਮ੍ਮਕਰਣਕਾਯਬਨ੍ਧਨਅਂਸਬਦ੍ਧਕਮਣ੍ਡਨਂ ਅਕਿਚ੍ਚਂ ਨਾਮ। ਯੇਹਿ ਤਂ ਕਯਿਰਤਿ, ਤੇਸਂ ਮਾਨਨਲਂ ਉਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਚਰਣੇਨ ਉਨ੍ਨਲਾਨਂ ਸਤਿਵੋਸ੍ਸਗ੍ਗੇਨ ਪਮਤ੍ਤਾਨਂ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਆਸਵਾ ਵਡ੍ਢਨ੍ਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਸੁਸਮਾਰਦ੍ਧਾ**ਤਿ ਸੁਪਗ੍ਗਹਿਤਾ। **ਕਾਯਗਤਾ ਸਤੀ**ਤਿ ਕਾਯਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਭਾਵਨਾ। **ਅਕਿਚ੍ਚ**ਨ੍ਤਿ ਤੇ ਏਤਂ ਛਤ੍ਤਮਣ੍ਡਨਾਦਿਕਂ ਅਕਿਚ੍ਚਂ ਨ ਸੇਵਨ੍ਤਿ ਨ ਕਰੋਨ੍ਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਕਿਚ੍ਚੇ**ਤਿ ਪਬ੍ਬਜਿਤਕਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬੇ ਅਪਰਿਮਾਣਸੀਲਕ੍ਖਨ੍ਧਗੋਪਨਾਦਿਕੇ ਕਰਣੀਯੇ। **ਸਾਤਚ੍ਚਕਾਰਿਨੋ**ਤਿ ਸਤਤਕਾਰਿਨੋ ਅਟ੍ਟਿਤਕਾਰਿਨੋ। ਤੇਸਂ ਸਤਿਯਾ ਅਵਿਪ੍ਪਵਾਸੇਨ ਸਤਾਨਂ ਸਾਤ੍ਥਕਸਮ੍ਪਜਞ੍ਞਂ ਸਪ੍ਪਾਯਸਮ੍ਪਜਞ੍ਞਂ ਗੋਚਰਸਮ੍ਪਜਞ੍ਞਂ ਅਸਮ੍ਮੋਹਸਮ੍ਪਜਞ੍ਞਨ੍ਤਿ ਚਤੂਹਿ ਸਮ੍ਪਜਞ੍ਞੇਹਿ ਸਮ੍ਪਜਾਨਾਨਂ ਚਤ੍ਤਾਰੋਪਿ ਆਸਵਾ ਅਤ੍ਥਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਪਰਿਕ੍ਖਯਂ ਅਭਾਵਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਅਰਹਤ੍ਤੇ ਪਤਿਟ੍ਠਹਿਂਸੁ, ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਾਨਮ੍ਪਿ ਸਾਤ੍ਥਿਕਾ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾ ਅਹੋਸੀਤਿ।

ਭਦ੍ਦਿਯਵਤ੍ਥੁ ਤਤਿਯਂ।

੪. ਲਕੁਣ੍ਡਕਭਦ੍ਦਿਯਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ

ਮਾਤਰਨ੍ਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਲਕੁਣ੍ਡਕਭਦ੍ਦਿਯਤ੍ਥੇਰਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਏਕਦਿਵਸਞ੍ਹਿ ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਆਗਨ੍ਤੁਕਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਦਿਵਾਟ੍ਠਾਨੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸੀਦਿਂਸੁ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਖਣੇ ਲਕੁਣ੍ਡਕਭਦ੍ਦਿਯਤ੍ਥੇਰੋ ਭਗਵਤੋ ਅਵਿਦੂਰੇ ਅਤਿਕ੍ਕਮਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਤੇਸਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਚਿਤ੍ਤਾਚਾਰਂ ਞਤ੍ਵਾ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ‘‘ਪਸ੍ਸਥ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਯਂ ਭਿਕ੍ਖੁ ਮਾਤਾਪਿਤਰੋ ਹਨ੍ਤ੍ਵਾ ਨਿਦ੍ਦੁਕ੍ਖੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਯਾਤੀ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਤੇਹਿ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ‘‘ਕਿਂ ਨੁ ਖੋ ਸਤ੍ਥਾ ਵਦਤੀ’’ਤਿ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਂ ਮੁਖਾਨਿ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਸਂਸਯਪਕ੍ਖਨ੍ਦੇਹਿ, ‘‘ਭਨ੍ਤੇ, ਕਿਂ ਨਾਮੇਤਂ ਵਦੇਥਾ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਤੇਸਂ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਨ੍ਤੋ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

੨੯੪.‘‘ਮਾਤਰਂ ਪਿਤਰਂ ਹਨ੍ਤ੍ਵਾ, ਰਾਜਾਨੋ ਦ੍ਵੇ ਚ ਖਤ੍ਤਿਯੇ।

ਰਟ੍ਠੰ ਸਾਨੁਚਰੰ ਹਨ੍ਤ੍ਵਾ, ਅਨੀਘੋ ਯਾਤਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ’’ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਸਾਨੁਚਰ**ਨ੍ਤਿ ਆਯਸਾਧਕੇਨ ਆਯੁਤ੍ਤਕੇਨ ਸਹਿਤੰ। ਏਤ੍ਥ ਹਿ ‘‘ਤਣ੍ਹਾ ਜਨੇਤਿ ਪੁਰਿਸ’’ਨ੍ਤਿ (ਸੰ॰ ਨਿ॰ ੧.੫੫-੫੭) ਵਚਨਤੋ ਤੀਸੁ ਭਵੇਸੁ ਸਤ੍ਤਾਨੰ ਜਨਨਤੋ ਤਣ੍ਹਾ ਮਾਤਾ ਨਾਮ। ‘‘ਅਹੰ ਅਸੁਕਸ੍ਸ ਨਾਮ ਰਞ੍ਞੋ ਵਾ ਰਾਜਮਹਾਮਤ੍ਤਸ੍ਸ ਵਾ ਪੁਤ੍ਤੋ’’ਤਿ ਪਿਤਰੰ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਅਸ੍ਮਿਮਾਨਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨਤੋ ਅਸ੍ਮਿਮਾਨੋ ਪਿਤਾ ਨਾਮ। ਲੋਕੋ ਵਿਯ ਰਾਜਾਨੰ ਯਸ੍ਮਾ ਸਬ੍ਬਦਿਟ੍ਠਿਗਤਾਨਿ ਦ੍ਵੇ ਸਸ੍ਸਤੁਚ੍ਛੇਦਦਿਟ੍ਠਿਯੋ ਭਜਨ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਦ੍ਵੇ ਸਸ੍ਸਤੁਚ੍ਛੇਦਦਿਟ੍ਠਿਯੋ ਦ੍ਵੇ ਖਤ੍ਤਿਯਰਾਜਾਨੋ ਨਾਮ। ਦ੍ਵਾਦਸਾਯਤਨਾਨਿ ਵਿਤ੍ਥਤਟ੍ਠੇਨ ਰਟ੍ਠਦਿਸਤ੍ਤਾ ਰਟ੍ਠੰ ਨਾਮ। ਆਯਸਾਧਕੋ ਆਯੁਤ੍ਤਕਪੁਰਿਸੋ ਵਿਯ ਤਨ੍ਨਿਸ੍ਸਿਤੋ ਨਨ੍ਦਿਰਾਗੋ ਅਨੁਚਰੋ ਨਾਮ। **ਅਨੀਘੋ**ਤਿ ਨਿਦ੍ਦੁਕ੍ਖੋ। **ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ**ਤਿ ਖੀਣਾਸਵੋ। ਏਤੇਸੰ ਤਣ੍ਹਾਦੀਨੰ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗਞਾਣਾਸਿਨਾ ਹਤਤ੍ਤਾ ਖੀਣਾਸਵੋ ਨਿਦ੍ਦੁਕ੍ਖੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਯਾਤੀਤਿ ਅਯਮੇਤ੍ਥਤ੍ਥੋ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਅਰਹਤ੍ਤੇ ਪਤਿਟ੍ਠਹਿੰਸੁ।

ਦੁਤਿਯਗਾਥਾਯਪਿ ਵਤ੍ਥੁ ਪੁਰਿਮਸਦਿਸਮੇਵ। ਤਦਾ ਹਿ ਸਤ੍ਥਾ ਲਕੁਣ੍ਡਕਭਦ੍ਦਿਯਤ੍ਥੇਰਮੇਵ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ। ਤੇਸੰ ਧਮ੍ਮੰ ਦੇਸੇਨ੍ਤੋ ਇਮੰ ਗਾਥਮਾਹ –

੨੯੫.‘‘ਮਾਤਰੰ ਪਿਤਰੰ ਹਨ੍ਤ੍ਵਾ, ਰਾਜਾਨੋ ਦ੍ਵੇ ਚ ਸੋਤ੍ਥਿਯੇ।
ਵੇਯਗ੍ਘਪਞ੍ਚਮੰ ਹਨ੍ਤ੍ਵਾ, ਅਨੀਘੋ ਯਾਤਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ’’ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਦ੍ਵੇ ਚ ਸੋਤ੍ਥਿਯੇ**ਤਿ ਦ੍ਵੇ ਚ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੇ। ਇਮਿਸ੍ਸਾ ਗਾਥਾਯ ਸਤ੍ਥਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਧਮ੍ਮਿਸ੍ਸਰਤਾਯ ਚ ਦੇਸਨਾਵਿਧਿਕੁਸਲਤਾਯ ਚ ਸਸ੍ਸਤੁਚ੍ਛੇਦਦਿਟ੍ਠਿਯੋ ਦ੍ਵੇ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਰਾਜਾਨੋ ਚ ਕਤ੍ਵਾ ਕਥੇਸਿ। **ਵੇਯਗ੍ਘਪਞ੍ਚਮ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਬ੍ਯਗ੍ਘਾਨੁਚਰਿਤੋ ਸਪ੍ਪਟਿਭਯੋ ਦੁਪ੍ਪਟਿਪਨ੍ਨੋ ਮਗ੍ਗੋ ਵੇਯਗ੍ਘੋ ਨਾਮ, ਵਿਚਿਕਿਚ੍ਛਾਨੀਵਰਣਮ੍ਪਿ ਤੇਨ ਸਦਿਸਤਾਯ ਵੇਯਗ੍ਘੰ ਨਾਮ, ਤੰ ਪਞ੍ਚਮੰ ਅਸ੍ਸਾਤਿ ਨੀਵਰਣਪਞ੍ਚਕੰ ਵੇਯਗ੍ਘਪਞ੍ਚਮੰ ਨਾਮ। ਇਦਞ੍ਚ ਵੇਯਗ੍ਘਪਞ੍ਚਮੰ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗਞਾਣਾਸਿਨਾ ਨਿਸ੍ਸੇਸੰ ਹਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਨੀਘੋਵ ਯਾਤਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋਤਿ ਅਯਮੇਤ੍ਥਤ੍ਥੋ। ਸੇਸੰ ਪੁਰਿਮਸਦਿਸਮੇਵਾਤਿ।

ਲਕੁਣ੍ਡਕਭਦ੍ਦਿਯਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ ਚਤੁਤ੍ਥੰ।

੫. ਦਾਰੁਸਾਕਟਿਕਪੁਤ੍ਤਵਤ੍ਥੁ

ਸੁਪ੍ਪਬੁਦ੍ਧਨ੍ਤਿ ਇਮੰ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨੰ ਸਤ੍ਥਾ ਵੇਲ਼ੁਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਦਾਰੁਸਾਕਟਿਕਸ੍ਸ ਪੁਤ੍ਤੰ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਰਾਜਗਹਸ੍ਮਿਞ੍ਹਿ ਸਮ੍ਮਾਦਿਟ੍ਠਿਕਪੁਤ੍ਤੋ ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿਕਪੁਤ੍ਤੋਤਿ ਦ੍ਵੇ ਦਾਰਕਾ ਅਭਿਕ੍ਖਣੰ ਗੁਲ਼ਕੀਲ਼ੰ ਕੀਲ਼ਨ੍ਤਿ। ਤੇਸੁ ਸਮ੍ਮਾਦਿਟ੍ਠਿਕਪੁਤ੍ਤੋ ਗੁਲ਼ੰ ਖਿਪਮਾਨੋ ਬੁਦ੍ਧਾਨੁਸ੍ਸਤਿੰ ਆਵਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ‘‘ਨਮੋ ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸਾ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਵਤ੍ਵਾ ਗੁਲ਼ੰ ਖਿਪਤਿ। ਇਤਰੋ ਤਿਤ੍ਥਿਯਗੁਣੇ ਉਦ੍ਦਿਸਿਤ੍ਵਾ ‘‘ਨਮੋ ਅਰਹਨ੍ਤਾਨ’’ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਵਤ੍ਵਾ ਖਿਪਤਿ। ਤੇਸੁ ਸਮ੍ਮਾਦਿਟ੍ਠਿਕਸ੍ਸ ਪੁਤ੍ਤੋ ਜਿਨਾਤਿ, ਇਤਰੋ ਪਨ ਪਰਾਜਯਤਿ। ਸੋ ਤਸ੍ਸ ਕਿਰਿਯੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ‘‘ਅਯੰ ਏਵੰ ਅਨੁਸ੍ਸਰਿਤ੍ਵਾ ਏਵੰ ਵਤ੍ਵਾ ਗੁਲ਼ੰ ਖਿਪਨ੍ਤੋ ਮਮੰ ਜਿਨਾਤਿ, ਅਹਮ੍ਪਿ ਏਵਰੂਪੰ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਬੁਦ੍ਧਾਨੁਸ੍ਸਤਿਯੰ ਪਰਿਚਯਮਕਾਸਿ। ਅਥੇਕਦਿਵਸੰ ਤਸ੍ਸ ਪਿਤਾ ਸਕਟੰ ਯੋਜੇਤ੍ਵਾ ਦਾਰੂਨੰ ਅਤ੍ਥਾਯ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਤਮ੍ਪਿ ਦਾਰਕੰ ਆਦਾਯ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਟਵਿਯੰ ਦਾਰੂਨੰ ਸਕਟੰ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਬਹਿਨਗਰੇ ਸੁਸਾਨਸਾਮਨ੍ਤੇ ਉਦਕਫਾਸੁਕਟ੍ਠਾਨੇ ਗੋਣੇ ਮੋਚੇਤ੍ਵਾ ਭਤ੍ਤਵਿਸ੍ਸਗ੍ਗਮਕਾਸਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਤੇ ਗੋਣਾ ਸਾਯਨ੍ਹਸਮਯੇ ਨਗਰੰ ਪਵਿਸਨ੍ਤੇਨ ਗੋਗਣੇਨ ਸਦ੍ਧਿੰ ਨਗਰਮੇਵ ਪਵਿਸਿੰਸੁ। ਸਾਕਟਿਕੋਪਿ ਗੋਣੇ ਅਨੁਬਨ੍ਧਨ੍ਤੋ ਨਗਰੰ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਸਾਯੰ ਗੋਣੇ ਦਿਸ੍ਵਾ ਆਦਾਯ ਨਿਕ੍ਖਮਨ੍ਤੋ ਦ੍ਵਾਰੰ ਨ ਸਮ੍ਪਾਪੁਣਿ। ਤਸ੍ਮਿਞ੍ਹਿ ਅਸਮ੍ਪਤ੍ਤੇਯੇਵ ਦ੍ਵਾਰੰ ਪਿਹਿਤੰ।

ਅਥਸ੍ਸ ਪੁਤ੍ਤੋ ਏਕਕੋਵ ਰਤ੍ਤਿਭਾਗੇ ਸਕਟਸ੍ਸ ਹੇਟ੍ਠਾ ਨਿਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਨਿਦ੍ਦਂ ਓਕ੍ਕਮਿ। ਰਾਜਗਹਂ ਪਨ ਪਕਤਿਯਾਪਿ ਅਮਨੁਸ੍ਸਬਹੁਲਂ। ਅਯਞ੍ਚ ਸੁਸਾਨਸਨ੍ਤਿਕੇ ਨਿਪਨ੍ਨੋ। ਤਤ੍ਥ ਨਂ ਦ੍ਵੇ ਅਮਨੁਸ੍ਸਾ ਪਸ੍ਸਿਂਸੁ। ਏਕੋ ਸਾਸਨਸ੍ਸ ਪਟਿਕਣ੍ਡਕੋ ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿਕੋ, ਏਕੋ ਸਮ੍ਮਾਦਿਟ੍ਠਿਕੋ। ਤੇਸੁ ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿਕੋ ਆਹ – ‘‘ਅਯਂ ਨੋ ਭਕ੍ਖੋ, ਇਮਂ ਖਾਦਿਸ੍ਸਾਮਾ’’ਤਿ। ਇਤਰੋ ‘‘ਅਲਂ ਮਾ ਤੇ ਰੁਚ੍ਚੀ’’ਤਿ ਨਿਵਾਰੇਤਿ। ਸੋ ਤੇਨ ਨਿਵਾਰਿਯਮਾਨੋਪਿ ਤਸ੍ਸ ਵਚਨਂ ਅਨਾਦਿਯਿਤ੍ਵਾ ਦਾਰਕਂ ਪਾਦੇਸੁ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਆਕਡ੍ਢਿ। ਸੋ ਬੁਦ੍ਧਾਨੁਸ੍ਸਤਿਯਾ ਪਰਿਚਿਤਤ੍ਤਾ ਤਸ੍ਮਿਂ ਖਣੇ ‘‘ਨਮੋ ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸਾ’’ਤਿ ਆਹ। ਅਮਨੁਸ੍ਸੋ ਮਹਾਭਯਭੀਤੋ ਪਟਿਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਅਥ ਨਂ ਇਤਰੋ ‘‘ਅਮ੍ਹੇਹਿ ਅਕਿਚ੍ਚਂ ਕਤਂ, ਦਣ੍ਡਕਮ੍ਮਂ ਤਸ੍ਸ ਕਰੋਮਾ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਤਂ ਰਕ੍ਖਮਾਨੋ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿਕੋ ਨਗਰਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਰਞ੍ਞੋ ਭੋਜਨਪਾਤਿਂ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਭੋਜਨਂ ਆਹਰਿ। ਅਥ ਨਂ ਉਭੋਪਿ ਤਸ੍ਸ ਮਾਤਾਪਿਤਰੋ ਵਿਯ ਹੁਤ੍ਵਾ ਉਪਟ੍ਠਾਪੇਤ੍ਵਾ ਭੋਜੇਤ੍ਵਾ ‘‘ਇਮਾਨਿ ਅਕ੍ਖਰਾਨਿ ਰਾਜਾਵ ਪਸ੍ਸਤੁ, ਮਾ ਅਞ੍ਞੋ’’ਤਿ ਤਂ ਪਵਤ੍ਤਿਂ ਪਕਾਸੇਨ੍ਤਾ ਯਕ੍ਖਾਨੁਭਾਵੇਨ ਭੋਜਨਪਾਤਿਯਂ ਅਕ੍ਖਰਾਨਿ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਪਾਤਿਂ ਦਾਰੁਸਕਟੇ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬਰਤ੍ਤਿਂ ਆਰਕ੍ਖਂ ਕਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਕਮਿਂਸੁ।

ਪੁਨਦਿਵਸੇ ‘‘ਰਾਜਕੁਲਤੋ ਚੋਰੇਹਿ ਭੋਜਨਭਣ੍ਡਂ ਅਵਹਟ’’ਨ੍ਤਿ ਕੋਲਾਹਲਂ ਕਰੋਨ੍ਤਾ ਦ੍ਵਾਰਾਨਿ ਪਿਦਹਿਤ੍ਵਾ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤਾ ਤਤ੍ਥ ਅਪਸ੍ਸਨ੍ਤਾ ਨਗਰਾ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਇਤੋ ਚਿਤੋ ਚ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤਾ ਦਾਰੁਸਕਟੇ ਸੁਵਣ੍ਣਪਾਤਿਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ‘‘ਅਯਂ ਚੋਰੋ’’ਤਿ ਤਂ ਦਾਰਕਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਰਞ੍ਞੋ ਦਸ੍ਸੇਸੁਂ। ਰਾਜਾ ਅਕ੍ਖਰਾਨਿ ਦਿਸ੍ਵਾ ‘‘ਕਿਂ ਏਤਂ, ਤਾਤਾ’’ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ‘‘ਨਾਹਂ , ਦੇਵ, ਜਾਨਾਮਿ, ਮਾਤਾਪਿਤਰੋ ਮੇ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਰਤ੍ਤਿਂ ਭੋਜੇਤ੍ਵਾ ਰਕ੍ਖਮਾਨਾ ਅਟ੍ਠਂਸੁ, ਅਹਮ੍ਪਿ ਮਾਤਾਪਿਤਰੋ ਮਂ ਰਕ੍ਖਨ੍ਤੀਤਿ ਨਿਬ੍ਭਯੋਵ ਨਿਦ੍ਦਂ ਉਪਗਤੋ। ਏਤ੍ਤਕਂ ਅਹਂ ਜਾਨਾਮੀ’’ਤਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਮਾਤਾਪਿਤਰੋਪਿ ਤਂ ਠਾਨਂ ਆਗਮਂਸੁ। ਰਾਜਾ ਤਂ ਪਵਤ੍ਤਿਂ ਞਤ੍ਵਾ ਤੇ ਤਯੋਪਿ ਜਨੇ ਆਦਾਯ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬਂ ਆਰੋਚੇਤ੍ਵਾ ‘‘ਕਿਂ ਨੁ ਖੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਬੁਦ੍ਧਾਨੁਸ੍ਸਤਿ ਏਵ ਰਕ੍ਖਾ ਹੋਤਿ, ਉਦਾਹੁ ਧਮ੍ਮਾਨੁਸ੍ਸਤਿਆਦਯੋਪੀ’’ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਸਤ੍ਥਾ, ‘‘ਮਹਾਰਾਜ, ਨ ਕੇਵਲਂ ਬੁਦ੍ਧਾਨੁਸ੍ਸਤਿਯੇਵ ਰਕ੍ਖਾ, ਯੇਸਂ ਪਨ ਛਬ੍ਬਿਧੇਨ ਚਿਤ੍ਤਂ ਸੁਭਾਵਿਤਂ, ਤੇਸਂ ਅਞ੍ਞੇਨ ਰਕ੍ਖਾਵਰਣੇਨ ਵਾ ਮਨ੍ਤੋਸਧੇਹਿ ਵਾ ਕਿਚ੍ਚਂ ਨਤ੍ਥੀ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਛ ਠਾਨਾਨਿ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ ਇਮਾ ਗਾਥਾ ਅਭਾਸਿ।

੨੯੬.‘‘ਸੁਪ੍ਪਬੁਦ੍ਧਂ ਪਬੁਜ੍ਝਨ੍ਤਿ, ਸਦਾ ਗੋਤਮਸਾਵਕਾ।
ਯੇਸਂ ਦਿਵਾ ਚ ਰਤ੍ਤੋ ਚ, ਨਿਚ੍ਚਂ ਬੁਦ੍ਧਗਤਾ ਸਤਿ॥

੨੯੭.‘‘ਸੁਪ੍ਪਬੁਦ੍ਧਂ ਪਬੁਜ੍ਝਨ੍ਤਿ, ਸਦਾ ਗੋਤਮਸਾਵਕਾ।
ਯੇਸਂ ਦਿਵਾ ਚ ਰਤ੍ਤੋ ਚ, ਨਿਚ੍ਚਂ ਧਮ੍ਮਗਤਾ ਸਤਿ॥

੨੯੮.‘‘ਸੁਪ੍ਪਬੁਦ੍ਧਂ ਪਬੁਜ੍ਝਨ੍ਤਿ, ਸਦਾ ਗੋਤਮਸਾਵਕਾ।
ਯੇਸਂ ਦਿਵਾ ਚ ਰਤ੍ਤੋ ਚ, ਨਿਚ੍ਚਂ ਸਙ੍ਘਗਤਾ ਸਤਿ॥

੨੯੯.‘‘ਸੁਪ੍ਪਬੁਦ੍ਧਂ ਪਬੁਜ੍ਝਨ੍ਤਿ, ਸਦਾ ਗੋਤਮਸਾਵਕਾ।
ਯੇਸਂ ਦਿਵਾ ਚ ਰਤ੍ਤੋ ਚ, ਨਿਚ੍ਚਂ ਕਾਯਗਤਾ ਸਤਿ॥

੩੦੦.‘‘ਸੁਪ੍ਪਬੁਦ੍ਧਂ ਪਬੁਜ੍ਝਨ੍ਤਿ, ਸਦਾ ਗੋਤਮਸਾਵਕਾ।
ਯੇਸਂ ਦਿਵਾ ਚ ਰਤ੍ਤੋ ਚ, ਅਹਿਂਸਾਯ ਰਤੋ ਮਨੋ॥

੩੦੧.‘‘ਸੁਪ੍ਪਬੁਦ੍ਧਂ ਪਬੁਜ੍ਝਨ੍ਤਿ, ਸਦਾ ਗੋਤਮਸਾਵਕਾ।
ਯੇਸਂ ਦਿਵਾ ਚ ਰਤ੍ਤੋ ਚ, ਭਾਵਨਾਯ ਰਤੋ ਮਨੋ’’ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਸੁਪ੍ਪਬੁਦ੍ਧਂ ਪਬੁਜ੍ਝਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਬੁਦ੍ਧਗਤਂ ਸਤਿਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਸੁਪਨ੍ਤਾ, ਗਹੇਤ੍ਵਾਯੇਵ ਚ ਪਬੁਜ੍ਝਨ੍ਤਾ ਸੁਪ੍ਪਬੁਦ੍ਧਂ ਪਬੁਜ੍ਝਨ੍ਤਿ ਨਾਮ। **ਸਦਾ ਗੋਤਮਸਾਵਕਾ**ਤਿ ਗੋਤਮਗੋਤ੍ਤਸ੍ਸ ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਸਵਨਨ੍ਤੇ ਜਾਤਤ੍ਤਾ ਤਸ੍ਸੇਵ ਅਨੁਸਾਸਨਿਯਾ ਸਵਨਤਾਯ ਗੋਤਮਸਾਵਕਾ। **ਬੁਦ੍ਧਗਤਾ ਸਤੀ**ਤਿ ਯੇਸਂ ''ਇਤਿਪਿ ਸੋ ਭਗਵਾ''ਤਿਆਦਿਪ੍ਪਭੇਦੇ ਬੁਦ੍ਧਗੁਣੇ ਆਰਬ੍ਭ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਮਾਨਾ ਸਤਿ ਨਿਚ੍ਚਕਾਲਂ ਅਤ੍ਥਿ, ਤੇ ਸਦਾਪਿ ਸੁਪ੍ਪਬੁਦ੍ਧਂ ਪਬੁਜ੍ਝਨ੍ਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਤਥਾ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਾ ਪਨ ਏਕਦਿਵਸਂ ਤੀਸੁ ਕਾਲੇਸੁ ਦ੍ਵੀਸੁ ਕਾਲੇਸੁ ਏਕਸ੍ਮਿਮ੍ਪਿ ਕਾਲੇ ਬੁਦ੍ਧਾਨੁਸ੍ਸਤਿਂ ਮਨਸਿ ਕਰੋਨ੍ਤਾ ਸੁਪ੍ਪਬੁਦ੍ਧਂ ਪਬੁਜ੍ਝਨ੍ਤਿਯੇਵ ਨਾਮ। **ਧਮ੍ਮਗਤਾ ਸਤੀ**ਤਿ ''ਸ੍ਵਾਖਾਤੋ ਭਗਵਤਾ ਧਮ੍ਮੋ''ਤਿਆਦਿਪ੍ਪਭੇਦੇ ਧਮ੍ਮਗੁਣੇ ਆਰਬ੍ਭ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਮਾਨਾ ਸਤਿ। **ਸਙ੍ਘਗਤਾ ਸਤੀ**ਤਿ ''ਸੁਪ੍ਪਟਿਪਨ੍ਨੋ ਭਗਵਤੋ ਸਾਵਕਸਙ੍ਘੋ''ਤਿਆਦਿਪ੍ਪਭੇਦੇ ਸਙ੍ਘਗੁਣੇ ਆਰਬ੍ਭ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਮਾਨਾ ਸਤਿ। **ਕਾਯਗਤਾ ਸਤੀ**ਤਿ ਦ੍ਵਤ੍ਤਿਂਸਾਕਾਰਵਸੇਨ ਵਾ ਨਵਸਿਵਥਿਕਾਵਸੇਨ ਵਾ ਚਤੁਧਾਤੁਵਵਤ੍ਥਾਨਵਸੇਨ ਵਾ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਨੀਲਕਸਿਣਾਦਿਰੂਪਜ੍ਝਾਨਵਸੇਨ ਵਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਮਾਨਾ ਸਤਿ। **ਅਹਿਂਸਾਯ ਰਤੋ**ਤਿ ''ਸੋ ਕਰੁਣਾਸਹਗਤੇਨ ਚੇਤਸਾ ਏਕਂ ਦਿਸਂ ਫਰਿਤ੍ਵਾ ਵਿਹਰਤੀ''ਤਿ (ਵਿਭ॰ ੬੪੨) ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤਾਯ ਕਰੁਣਾਭਾਵਨਾਯ ਰਤੋ। **ਭਾਵਨਾਯਾ**ਤਿ ਮੇਤ੍ਤਾਭਾਵਨਾਯ। ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਹੇਟ੍ਠਾ ਕਰੁਣਾਭਾਵਨਾਯ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਇਧ ਸਬ੍ਬਾਪਿ ਅਵਸੇਸਾ ਭਾਵਨਾ ਨਾਮ, ਇਧ ਪਨ ਮੇਤ੍ਤਾਭਾਵਨਾਵ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਾ। ਸੇਸਂ ਪਠਮਗਾਥਾਯ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਦਾਰਕੋ ਸਦ੍ਧਿਂ ਮਾਤਾਪਿਤੂਹਿ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਹਿ। ਪਚ੍ਛਾ ਪਨ ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਿਂਸੁ, ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਾਨਮ੍ਪਿ ਸਾਤ੍ਥਿਕਾ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾ ਅਹੋਸੀਤਿ।

ਦਾਰੁਸਾਕਟਿਕਪੁਤ੍ਤਵਤ੍ਥੁ ਪਞ੍ਚਮਂ।

੬. ਵਜ੍ਜਿਪੁਤ੍ਤਕਭਿਕ੍ਖੁਵਤ੍ਥੁ

ਦੁਪ੍ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਨ੍ਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਵੇਸਾਲਿਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਮਹਾਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਅਞ੍ਞਤਰਂ ਵਜ੍ਜਿਪੁਤ੍ਤਕਂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ। ਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ – ਅਞ੍ਞਤਰੋ ਵਜ੍ਜਿਪੁਤ੍ਤਕੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਵੇਸਾਲਿਯਂ ਵਿਹਰਤਿ ਅਞ੍ਞਤਰਸ੍ਮਿਂ ਵਨਸਣ੍ਡੇ, ਤੇਨ ਖੋ ਪਨ ਸਮਯੇਨ ਵੇਸਾਲਿਯਂ ਸਬ੍ਬਰਤ੍ਤਿਛਣੋ ਹੋਤਿ। ਅਥ ਖੋ ਸੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਵੇਸਾਲਿਯਾ ਤੂਰਿਯਤਾਲ਼ਿਤਵਾਦਿਤਨਿਗ੍ਘੋਸਸਦ੍ਦਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਪਰਿਦੇਵਮਾਨੋ ਤਾਯਂ ਵੇਲਾਯਂ ਇਮਂ ਗਾਥਂ ਅਭਾਸਿ –

> ''ਏਕਕਾ ਮਯਂ ਅਰਞ੍ਞੇ ਵਿਹਰਾਮ,
> ਅਪਵਿਦ੍ਧਂਵ ਵਨਸ੍ਮਿਂ ਦਾਰੁਕਂ।
> ਏਤਾਦਿਸਿਕਾਯ ਰਤ੍ਤਿਯਾ,
> ਕੋਸੁ ਨਾਮਮ੍ਹੇਹਿ ਪਾਪਿਯੋ''ਤਿ॥ (ਸਂ॰ ਨਿ॰ ੧.੨੨੯)।

ਸੋ ਕਿਰ ਵਜ੍ਜਿਰਟ੍ਠੇ ਰਾਜਪੁਤ੍ਤੋ ਵਾਰੇਨ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਂ ਰਜ੍ਜਂ ਪਹਾਯ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ ਵੇਸਾਲਿਯਂ ਚਾਤੁਮਹਾਰਾਜਿਕੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਏਕਾਬਦ੍ਧਂ ਕਤ੍ਵਾ ਸਕਲਨਗਰੇ ਧਜਪਟਾਕਾਦੀਹਿ ਪਟਿਮਣ੍ਡਿਤੇ ਕੋਮੁਦਿਯਾ ਪੁਣ੍ਣਮਾਯ ਸਬ੍ਬਰਤ੍ਤਿਂ ਛਣਵਾਰੇ ਵਤ੍ਤਮਾਨੇ ਭੇਰਿਯਾਦੀਨਂ ਤੂਰਿਯਾਨਂ ਤਾਲ਼ਿਤਾਨਂ ਨਿਗ੍ਘੋਸਂ ਵੀਣਾਦੀਨਞ੍ਚ ਵਾਦਿਤਾਨਂ ਸਦ੍ਦਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਯਾਨਿ ਵੇਸਾਲਿਯਂ ਸਤ੍ਤ ਰਾਜਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਸਤ੍ਤ ਰਾਜਸਤਾਨਿ ਸਤ੍ਤ ਰਾਜਾਨੋ, ਤਤ੍ਤਕਾ ਏਵ ਚ ਨੇਸਂ ਉਪਰਾਜਸੇਨਾਪਤਿਆਦਯੋ, ਤੇਸੁ ਅਲਙ੍ਕਤਪਟਿਯਤ੍ਤੇਸੁ ਨਕ੍ਖਤ੍ਤਕੀਲ਼ਨਤ੍ਥਾਯ ਵੀਥਿਂ ਓਤਿਣ੍ਣੇਸੁ ਸਟ੍ਠਿਹਤ੍ਥੇ ਮਹਾਚਙ੍ਕਮੇ ਚਙ੍ਕਮਮਾਨੋ ਗਗਨਮਜ੍ਝੇ ਠਿਤਂ ਪੁਣ੍ਣਚਨ੍ਦਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਚਙ੍ਕਮਕੋਟਿਯਂ ਫਲਕਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਠਿਤੋ ਵੇਠਨਾਲਙ੍ਕਾਰਵਿਰਹਿਤਤ੍ਤਾ ਵਨੇ ਛਡ੍ਡਿਤਦਾਰੁਕਂ ਵਿਯ ਅਤ੍ਤਭਾਵਂ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ''ਅਤ੍ਥਿ ਨੁ ਖੋ ਅਞ੍ਞੋ ਅਮ੍ਹੇਹਿ ਲਾਮਕਤਰੋ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਨ੍ਤੋ ਪਕਤਿਯਾ ਆਰਞ੍ਞਕਾਦਿਗੁਣਯੁਤ੍ਤੋਪਿ ਤਸ੍ਮਿਂ ਖਣੇ ਅਨਭਿਰਤਿਯਾ ਪੀਲ਼ਿਤੋ ਏਵਮਾਹ। ਸੋ ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਨਸਣ੍ਡੇ ਅਧਿਵਤ੍ਥਾਯ ਦੇਵਤਾਯ ''ਇਮਂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਸਂਵੇਜੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੇਨ –

‘‘ਏਕਕੋਵ ਤ੍ਵਂ ਅਰਞ੍ਞੇ ਵਿਹਰਸਿ, ਅਪਵਿਦ੍ਧਂਵ ਵਨਸ੍ਮਿਂ ਦਾਰੁਕਂ।
ਤਸ੍ਸ ਤੇ ਬਹੁਕਾ ਪਿਹਯਨ੍ਤਿ, ਨੇਰਯਿਕਾ ਵਿਯ ਸਗ੍ਗਗਾਮਿਨ’’ਨ੍ਤਿ॥ (ਸਂ॰ ਨਿ॰ ੧.੨੨੯) –

ਵੁਤ੍ਤਂ ਇਮਂ ਗਾਥਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਪੁਨਦਿਵਸੇ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਨਿਸੀਦਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਤਂ ਪਵਤ੍ਤਿਂ ਞਤ੍ਵਾ ਘਰਾਵਾਸਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਖਤਂ ਪਕਾਸੇਤੁਕਾਮੋ ਪਞ੍ਚ ਦੁਕ੍ਖਾਨਿ ਸਮੋਧਾਨੇਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

੩੦੨.‘‘ਦੁਪ੍ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਂ ਦੁਰਭਿਰਮਂ, ਦੁਰਾਵਾਸਾ ਘਰਾ ਦੁਖਾ।
ਦੁਕ੍ਖੋਸਮਾਨਸਂਵਾਸੋ, ਦੁਕ੍ਖਾਨੁਪਤਿਤਦ੍ਧਗੂ।
ਤਸ੍ਮਾ ਨ ਚਦ੍ਧਗੂ ਸਿਯਾ, ਨ ਚ ਦੁਕ੍ਖਾਨੁਪਤਿਤੋ ਸਿਯਾ’’ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਦੁਪ੍ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਨ੍**ਤਿ ਅਪ੍ਪਂ ਵਾ ਮਹਨ੍ਤਂ ਵਾ ਭੋਗਕ੍ਖਨ੍ਧਞ੍ਚੇਵ ਞਾਤਿਪਰਿਵਟ੍ਟਞ੍ਚ ਪਹਾਯ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸਾਸਨੇ ਉਰਂ ਦਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਂ ਨਾਮ ਦੁਕ੍ਖਂ। **ਦੁਰਭਿਰਮ**ਨ੍ਤਿ ਏਵਂ ਪਬ੍ਬਜਿਤੇਨਾਪਿ ਭਿਕ੍ਖਾਚਰਿਯਾਯ ਜੀਵਿਤਵੁਤ੍ਤਿਂ ਘਟੇਨ੍ਤੇਨ ਅਪਰਿਮਾਣਸੀਲਕ੍ਖਨ੍ਧਗੋਪਨਧਮ੍ਮਾਨੁਧਮ੍ਮਪ੍ਪਟਿਪਤ੍ਤਿਪੂਰਣਵਸੇਨ ਅਭਿਰਮਿਤੁਂ ਦੁਕ੍ਖਂ। **ਦੁਰਾਵਾਸਾ**ਤਿ ਯਸ੍ਮਾ ਪਨ ਘਰਂ ਆਵਸਨ੍ਤੇਨ ਰਾਜੂਨਂ ਰਾਜਕਿਚ੍ਚਂ, ਇਸ੍ਸਰਾਨਂ ਇਸ੍ਸਰਕਿਚ੍ਚਂ ਵਹਿਤਬ੍ਬਂ, ਪਰਿਜਨਾ ਚੇਵ ਧਮ੍ਮਿਕਾ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਚ ਸਙ੍ਗਹਿਤਬ੍ਬਾ। ਏਵਂ ਸਨ੍ਤੇਪਿ ਘਰਾਵਾਸੋ ਛਿਦ੍ਦਘਟੋ ਵਿਯ ਮਹਾਸਮੁਦ੍ਦੋ ਵਿਯ ਚ ਦੁਪ੍ਪੂਰੋ। ਤਸ੍ਮਾ ਘਰਾਵਾਸਾ ਨਾਮੇਤੇ ਦੁਰਾਵਾਸਾ ਦੁਕ੍ਖਾ ਆਵਸਿਤੁਂ, ਤੇਨੇਵ ਕਾਰਣੇਨ ਦੁਕ੍ਖਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਦੁਕ੍ਖੋ ਸਮਾਨਸਂਵਾਸੋ**ਤਿ ਗਿਹਿਨੋ ਵਾ ਹਿ ਯੇ ਜਾਤਿਗੋਤ੍ਤਕੁਲਭੋਗੇਹਿ ਪਬ੍ਬਜਿਤਾ ਵਾ ਸੀਲਾਚਾਰਬਾਹੁਸਚ੍ਚਾਦੀਹਿ ਸਮਾਨਾਪਿ ਹੁਤ੍ਵਾ ‘‘ਕੋਸਿ ਤ੍ਵਂ, ਕੋਸ੍ਮਿ ਅਹ’’ਨ੍ਤਿਆਦੀਨਿ ਵਤ੍ਵਾ ਅਧਿਕਰਣਪਸੁਤਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਤੇ ਅਸਮਾਨਾ ਨਾਮ, ਤੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸਂਵਾਸੋ ਦੁਕ੍ਖੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਦੁਕ੍ਖਾਨੁਪਤਿਤਦ੍ਧਗੂ**ਤਿ ਯੇ ਵਟ੍ਟਸਙ੍ਖਾਤਂ ਅਦ੍ਧਾਨਂ ਪਟਿਪਨ੍ਨਤ੍ਤਾ ਅਦ੍ਧਗੂ, ਤੇ ਦੁਕ੍ਖੇ ਅਨੁਪਤਿਤਾਵ। **ਤਸ੍ਮਾ ਨ ਚਦ੍ਧਗੂ**ਤਿ ਯਸ੍ਮਾ ਦੁਕ੍ਖਾਨੁਪਤਿਤਭਾਵੋਪਿ ਦੁਕ੍ਖੋ ਅਦ੍ਧਗੂਭਾਵੋਪਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਵਟ੍ਟਸਙ੍ਖਾਤਂ ਅਦ੍ਧਾਨਂ ਗਮਨਤਾਯ ਅਦ੍ਧਗੂ ਨ ਭਵੇਯ੍ਯ, ਵੁਤ੍ਤਪ੍ਪਕਾਰੇਨ ਦੁਕ੍ਖੇਨ ਅਨੁਪਤਿਤੋਪਿ ਨ ਭਵੇਯ੍ਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਸੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਪਞ੍ਚਸੁ ਠਾਨੇਸੁ ਦਸ੍ਸਿਤੇ ਦੁਕ੍ਖੇ ਨਿਬ੍ਬਿਨ੍ਦਨ੍ਤੋ ਪਞ੍ਚੋਰਮ੍ਭਾਗਿਯਾਨਿ ਪਞ੍ਚ ਉਦ੍ਧਮ੍ਭਾਗਿਯਾਨਿ ਸਂਯੋਜਨਾਨਿ ਪਦਾਲੇਤ੍ਵਾ ਅਰਹਤ੍ਤੇ ਪਤਿਟ੍ਠਹੀਤਿ।

ਵਜ੍ਜਿਪੁਤ੍ਤਕਭਿਕ੍ਖੁਵਤ੍ਥੁ ਛਟ੍ਠਂ।

੭. ਚਿਤ੍ਤਗਹਪਤਿਵਤ੍ਥੁ

ਸਦ੍ਧੋਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਚਿਤ੍ਤਗਹਪਤਿਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ। ਵਤ੍ਥੁ ਬਾਲਵਗ੍ਗੇ ‘‘ਅਸਨ੍ਤਂ ਭਾਵਨਮਿਚ੍ਛੇਯ੍ਯਾ’’ਤਿ ਗਾਥਾਵਣ੍ਣਨਾਯ ਵਿਤ੍ਥਾਰਿਤਂ। ਗਾਥਾਪਿ ਤਤ੍ਥੇਵ ਵੁਤ੍ਤਾ। ਵੁਤ੍ਤਞ੍ਹੇਤਂ ਤਤ੍ਥ (ਧ॰ ਪ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੧.੭੪) –

‘‘ਕਿਂ ਪਨ, ਭਨ੍ਤੇ, ਏਤਸ੍ਸ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਸ੍ਸੇਵਾਯਂ ਲਾਭਸਕ੍ਕਾਰੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਉਦਾਹੁ ਅਞ੍ਞਤ੍ਥ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤੀ’’ਤਿ। ‘‘ਆਨਨ੍ਦ, ਮਮ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਅਞ੍ਞਤ੍ਥ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਤਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤੇਵ। ਅਯਞ੍ਹਿ ਉਪਾਸਕੋ ਸਦ੍ਧੋ ਪਸਨ੍ਨੋ ਸਮ੍ਪਨ੍ਨਸੀਲੋ, ਏਵਰੂਪੋ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਯਂ ਯਂ ਪਦੇਸਂ ਭਜਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥੇਵਸ੍ਸ ਲਾਭਸਕ੍ਕਾਰੋ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਤੀ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

੩੦੩.‘‘ਸਦ੍ਧੋ ਸੀਲੇਨ ਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ, ਯਸੋਭੋਗਸਮਪ੍ਪਿਤੋ।
ਯਂ ਯਂ ਪਦੇਸਂ ਭਜਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥੇਵ ਪੂਜਿਤੋ’’ਤਿ॥ (ਧ॰ ਪ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੧.੭੪)।

ਤਤ੍ਥ **ਸਦ੍ਧੋ**ਤਿ ਲੋਕਿਯਲੋਕੁਤ੍ਤਰਸਦ੍ਧਾਯ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ। **ਸੀਲੇਨਾ**ਤਿ ਆਗਾਰਿਯਸੀਲਂ, ਅਨਾਗਾਰਿਯਸੀਲਨ੍ਤਿ ਦੁਵਿਧਂ ਸੀਲਂ। ਤੇਸੁ ਇਧ ਆਗਾਰਿਯਸੀਲਂ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਂ, ਤੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਯਸੋਭੋਗਸਮਪ੍ਪਿਤੋ**ਤਿ ਯਾਦਿਸੋ ਅਨਾਥਪਿਣ੍ਡਿਕਾਦੀਨਂ ਪਞ੍ਚਉਪਾਸਕਸਤਪਰਿਵਾਰਸਙ੍ਖਾਤੋ ਆਗਾਰਿਯਯਸੋ, ਤਾਦਿਸੇਨੇਵ ਯਸੇਨ ਧਨਧਞ੍ਞਾਦਿਕੋ ਚੇਵ ਸਤ੍ਤਵਿਧਅਰਿਯਧਨਸਙ੍ਖਾਤੋ ਚਾਤਿ ਦੁਵਿਧੋ ਭੋਗੋ, ਤੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਯਂ ਯਂ ਪਦੇਸ**ਨ੍ਤਿ ਪੁਰਤ੍ਥਿਮਾਦੀਸੁ ਦਿਸਾਸੁ ਏਵਰੂਪੋ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤੋ ਯਂ ਯਂ ਪਦੇਸਂ ਭਜਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਏਵਰੂਪੇਨ ਲਾਭਸਕ੍ਕਾਰੇਨ ਪੂਜਿਤੋਵ ਹੋਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਬਹੂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਾਦੀਨਿ ਪਾਪੁਣਿਂਸੂਤਿ।

ਚਿਤ੍ਤਗਹਪਤਿਵਤ੍ਥੁ ਸਤ੍ਤਮਂ।

੮. ਚੂਲ਼ਸੁਭਦ੍ਦਾਵਤ੍ਥੁ

ਦੂਰੇ ਸਨ੍ਤੋਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਅਨਾਥਪਿਣ੍ਡਿਕਸ੍ਸ ਧੀਤਰਂ ਚੂਲ਼ਸੁਭਦ੍ਦਂ ਨਾਮ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਅਨਾਥਪਿਣ੍ਡਿਕਸ੍ਸ ਕਿਰ ਦਹਰਕਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਉਗ੍ਗਨਗਰਵਾਸੀ ਉਗ੍ਗੋ ਨਾਮ ਸੇਟ੍ਠਿਪੁਤ੍ਤੋ ਸਹਾਯਕੋ ਅਹੋਸਿ। ਤੇ ਏਕਾਚਰਿਯਕੁਲੇ ਸਿਪ੍ਪਂ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਾ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਂ ਕਤਿਕਂ ਕਰਿਂਸੁ ''ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਵਯਪ੍ਪਤ੍ਤਕਾਲੇ ਪੁਤ੍ਤਧੀਤਾਸੁ ਜਾਤਾਸੁ ਯੋ ਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਧੀਤਰਂ ਵਾਰੇਤਿ, ਤੇਨ ਤਸ੍ਸ ਧੀਤਾ ਦਾਤਬ੍ਬਾ''ਤਿ। ਤੇ ਉਭੋਪਿ ਵਯਪ੍ਪਤ੍ਤਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਨਗਰੇ ਸੇਟ੍ਠਿਟ੍ਠਾਨੇ ਪਤਿਟ੍ਠਹਿਂਸੁ। ਅਥੇਕਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਉਗ੍ਗਸੇਟ੍ਠਿ ਵਣਿਜ੍ਜਂ ਪਯੋਜੇਨ੍ਤੋ ਪਞ੍ਚਹਿ ਸਕਟਸਤੇਹਿ ਸਾਵਤ੍ਥਿਂ ਅਗਮਾਸਿ। ਅਨਾਥਪਿਣ੍ਡਿਕੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਧੀਤਰਂ ਚੂਲ਼ਸੁਭਦ੍ਦਂ ਆਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ, ''ਅਮ੍ਮ, ਪਿਤਾ ਤੇ ਉਗ੍ਗਸੇਟ੍ਠਿ ਨਾਮ ਆਗਤੋ, ਤਸ੍ਸ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਕਿਚ੍ਚਂ ਸਬ੍ਬਂ ਤਵ ਭਾਰੋ''ਤਿ ਆਣਾਪੇਸਿ। ਸਾ ''ਸਾਧੂ''ਤਿ ਪਟਿਸ੍ਸੁਣਿਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਆਗਤਦਿਵਸਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਸਹਤ੍ਥੇਨੇਵ ਸੂਪਬ੍ਯਞ੍ਜਨਾਦੀਨਿ ਸਮ੍ਪਾਦੇਤਿ, ਮਾਲਾਗਨ੍ਧਵਿਲੇਪਨਾਦੀਨਿ ਅਭਿਸਙ੍ਖਰੋਤਿ , ਭੋਜਨਕਾਲੇ ਤਸ੍ਸ ਨ੍ਹਾਨੋਦਕਂ ਪਟਿਯਾਦਾਪੇਤ੍ਵਾ ਨ੍ਹਾਨਕਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਸਬ੍ਬਕਿਚ੍ਚਾਨਿ ਸਾਧੁਕਂ ਕਰੋਤਿ।

ਉਗ੍ਗਸੇਟ੍ਠਿ ਤਸ੍ਸਾ ਆਚਾਰਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਪਸਨ੍ਨਚਿਤ੍ਤੋ ਏਕਦਿਵਸਂ ਅਨਾਥਪਿਣ੍ਡਿਕੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸੁਖਕਥਾਯ ਸਨ੍ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ''ਮਯਂ ਦਹਰਕਾਲੇ ਏਵਂ ਨਾਮ ਕਤਿਕਂ ਕਰਿਮ੍ਹਾ''ਤਿ ਸਾਰੇਤ੍ਵਾ ਚੂਲ਼ਸੁਭਦ੍ਦਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸਤ੍ਥਾਯ ਵਾਰੇਸਿ। ਸੋ ਪਨ ਪਕਤਿਯਾਵ ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿਕੋ। ਤਸ੍ਮਾ ਦਸਬਲਸ੍ਸ ਤਮਤ੍ਥਂ ਆਰੋਚੇਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰਾ ਉਗ੍ਗਸੇਟ੍ਠਿਸ੍ਸੂਪਨਿਸ੍ਸਯਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤੋ ਭਰਿਯਾਯ ਸਦ੍ਧਿਂ ਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਵਚਨਂ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਦਿਵਸਂ ਵਵਤ੍ਥਪੇਤ੍ਵਾ ਧੀਤਰਂ ਵਿਸਾਖਂ ਦਤ੍ਵਾ ਉਯ੍ਯੋਜੇਨ੍ਤੋ ਧਨਞ੍ਚਯਸੇਟ੍ਠਿ ਵਿਯ ਮਹਨ੍ਤਂ ਸਕ੍ਕਾਰਂ ਕਤ੍ਵਾ ਸੁਭਦ੍ਦਂ ਆਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ, ''ਅਮ੍ਮ, ਸਸੁਰਕੁਲੇ ਵਸਨ੍ਤਿਯਾ ਨਾਮ ਅਨ੍ਤੋਅਗ੍ਗਿ ਬਹਿ ਨ ਨੀਹਰਿਤਬ੍ਬੋ''ਤਿ (ਅਂ॰ ਨਿ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੧.੧.੨੫੯; ਧ॰ ਪ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੧.੫੨ ਵਿਸਾਖਾਵਤ੍ਥੁ) ਧਨਞ੍ਚਯਸੇਟ੍ਠਿਨਾ ਵਿਸਾਖਾਯ ਦਿਨ੍ਨਨਯੇਨੇਵ ਦਸ ਓਵਾਦੇ ਦਤ੍ਵਾ ''ਸਚੇ ਮੇ ਗਤਟ੍ਠਾਨੇ ਧੀਤੁ ਦੋਸੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ ਸੋਧੇਤਬ੍ਬੋ''ਤਿ ਅਟ੍ਠ ਕੁਟੁਮ੍ਬਿਕੇ ਪਾਟਿਭੋਗੇ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸਾ ਉਯ੍ਯੋਜਨਦਿਵਸੇ ਬੁਦ੍ਧਪ੍ਪਮੁਖਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਮਹਾਦਾਨਂ ਦਤ੍ਵਾ ਪੁਰਿਮਭਵੇ ਧੀਤਰਾ ਕਤਾਨਂ ਸੁਚਰਿਤਾਨਂ ਫਲਵਿਭੂਤਿਂ ਲੋਕਸ੍ਸ ਪਾਕਟਂ ਕਤ੍ਵਾ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਮਹਨ੍ਤੇਨ ਸਕ੍ਕਾਰੇਨ ਧੀਤਰਂ ਉਯ੍ਯੋਜੇਸਿ। ਤਸ੍ਸਾ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬੇਨ ਉਗ੍ਗਨਗਰਂ ਪਤ੍ਤਕਾਲੇ ਸਸੁਰਕੁਲੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਮਹਾਜਨੋ ਪਚ੍ਚੁਗ੍ਗਮਨਮਕਾਸਿ।

ਸਾਪਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਿਰਿਵਿਭਵਂ ਪਾਕਟਂ ਕਾਤੁਂ ਵਿਸਾਖਾ ਵਿਯ ਸਕਲਨਗਰਸ੍ਸ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੀ ਰਥੇ ਠਤ੍ਵਾ ਨਗਰਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਨਾਗਰੇਹਿ ਪੇਸਿਤੇ ਪਣ੍ਣਾਕਾਰੇ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਅਨੁਰੂਪਵਸੇਨ ਤੇਸਂ ਤੇਸਂ ਪੇਸੇਨ੍ਤੀ ਸਕਲਨਗਰਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਗੁਣੇਹਿ ਏਕਾਬਦ੍ਧਮਕਾਸਿ। ਮਙ੍ਗਲਦਿਵਸਾਦੀਸੁ ਪਨਸ੍ਸਾ ਸਸੁਰੋ ਅਚੇਲਕਾਨਂ ਸਕ੍ਕਾਰਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ''ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਸਮਣੇ ਵਨ੍ਦਤੂ''ਤਿ ਪੇਸੇਸਿ। ਸਾ ਲਜ੍ਜਾਯ ਨਗ੍ਗੇ ਪਸ੍ਸਿਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੀ ਗਨ੍ਤੁਂ ਨ ਇਚ੍ਛਤਿ। ਸੋ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ ਪੇਸੇਤ੍ਵਾਪਿ ਤਾਯ ਪਟਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੋ ਕੁਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ''ਨੀਹਰਥ ਨ''ਨ੍ਤਿ ਆਹ। ਸਾ ''ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਮਮ ਅਕਾਰਣੇਨ ਦੋਸਂ ਆਰੋਪੇਤੁ''ਨ੍ਤਿ ਕੁਟੁਮ੍ਬਿਕੇ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਤਮਤ੍ਥਂ ਆਰੋਚੇਸਿ। ਤੇ ਤਸ੍ਸਾ

ਨਿਦ੍ਦੋਸਭਾਵਂ ਞਤ੍ਵਾ ਸੇਟ੍ਠਿਂ ਸਞ੍ਞਾਪੇਸੁਂ। ਸੋ ''ਅਯਂ ਮਮ ਸਮਣੇ ਅਹਿਰਿਕਾਤਿ ਨ ਵਨ੍ਦੀ''ਤਿ ਭਰਿਯਾਯ ਆਰੋਚੇਸਿ। ਸਾ ''ਕੀਦਿਸਾ ਨੁ ਖੋ ਇਮਿਸ੍ਸਾ ਸਮਣਾ, ਅਤਿਵਿਯ ਤੇਸਂ ਪਸਂਸਤੀ''ਤਿ ਤਂ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਆਹ –

> ''ਕੀਦਿਸਾ ਸਮਣਾ ਤੁਯ੍ਹਂ, ਬਾਲ੍ਹਂ ਖੋ ਨੇ ਪਸਂਸਸਿ।
> ਕਿਂਸੀਲਾ ਕਿਂਸਮਾਚਾਰਾ, ਤਂ ਮੇ ਅਕ੍ਖਾਹਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤਾ''ਤਿ॥ (ਅਂ॰ ਨਿ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੨.੪.੨੪)।

ਅਥਸ੍ਸਾ ਸੁਭਦ੍ਦਾ ਬੁਦ੍ਧਾਨਞ੍ਚੇਵ ਬੁਦ੍ਧਸਾਵਕਾਨਞ੍ਚ ਗੁਣੇ ਪਕਾਸੇਨ੍ਤੀ –

> ''ਸਨ੍ਤਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾ ਸਨ੍ਤਮਾਨਸਾ, ਸਨ੍ਤਂ ਤੇਸਂ ਗਤਂ ਠਿਤਂ।
> ਓਕ੍ਖਿਤ੍ਤਚਕ੍ਖੂ ਮਿਤਭਾਣੀ, ਤਾਦਿਸਾ ਸਮਣਾ ਮਮ॥ (ਅਂ॰ ਨਿ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੨.੪.੨੪)।

> ''ਕਾਯਕਮ੍ਮਂ ਸੁਚਿ ਨੇਸਂ, ਵਾਚਾਕਮ੍ਮਂ ਅਨਾਵਿਲਂ।
> ਮਨੋਕਮ੍ਮਂ ਸੁਵਿਸੁਦ੍ਧਂ, ਤਾਦਿਸਾ ਸਮਣਾ ਮਮ॥

> ''ਵਿਮਲਾ ਸਙ੍ਖਮੁਤ੍ਤਾਭਾ, ਸੁਦ੍ਧਾ ਅਨ੍ਤਰਬਾਹਿਰਾ।
> ਪੁਣ੍ਣਾ ਸੁਦ੍ਧੇਹਿ ਧਮ੍ਮੇਹਿ, ਤਾਦਿਸਾ ਸਮਣਾ ਮਮ॥

> ''ਲਾਭੇਨ ਉਨ੍ਨਤੋ ਲੋਕੋ, ਅਲਾਭੇਨ ਚ ਓਨਤੋ।
> ਲਾਭਾਲਾਭੇਨ ਏਕਟ੍ਠਾ, ਤਾਦਿਸਾ ਸਮਣਾ ਮਮ॥

> ''ਯਸੇਨ ਉਨ੍ਨਤੋ ਲੋਕੋ, ਅਯਸੇਨ ਚ ਓਨਤੋ।
> ਯਸਾਯਸੇਨ ਏਕਟ੍ਠਾ, ਤਾਦਿਸਾ ਸਮਣਾ ਮਮ॥

> ''ਪਸਂਸਾਯੁਨ੍ਨਤੋ ਲੋਕੋ, ਨਿਨ੍ਦਾਯਾਪਿ ਚ ਓਨਤੋ।
> ਸਮਾ ਨਿਨ੍ਦਾਪਸਂਸਾਸੁ, ਤਾਦਿਸਾ ਸਮਣਾ ਮਮ॥

> ''ਸੁਖੇਨ ਉਨ੍ਨਤੋ ਲੋਕੋ, ਦੁਕ੍ਖੇਨਾਪਿ ਚ ਓਨਤੋ।
> ਅਕਮ੍ਪਾ ਸੁਖਦੁਕ੍ਖੇਸੁ, ਤਾਦਿਸਾ ਸਮਣਾ ਮਮਾ''ਤਿ॥ –

ਏਵਮਾਦੀਹਿ ਵਚਨੇਹਿ ਸਸ੍ਸੁਂ ਤੋਸੇਸਿ।

ਅਥ ਨਂ ''ਸਕ੍ਕਾ ਤਵ ਸਮਣੇ ਅਮ੍ਹਾਕਮ੍ਪਿ ਦਸ੍ਸੇਤੁ''ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ''ਸਕ੍ਕਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ''ਤੇਨ ਹਿ ਯਥਾ ਮਯਂ ਤੇ ਪਸ੍ਸਾਮ, ਤਥਾ ਕਰੋਹੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਸਾ ''ਸਾਧੂ''ਤਿ ਬੁਦ੍ਧਪ੍ਪਮੁਖਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਮਹਾਦਾਨਂ ਸਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਉਪਰਿਪਾਸਾਦਤਲੇ ਠਤ੍ਵਾ ਜੇਤਵਨਾਭਿਮੁਖੀ ਸਕ੍ਕਚ੍ਚਂ ਪਞ੍ਚਪਤਿਟ੍ਠਿਤੇਨ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਬੁਦ੍ਧਗੁਣੇ ਆਵਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਗਨ੍ਧਵਾਸਪੁਪ੍ਫਧੂਮੇਹਿ ਪੂਜਂ ਕਤ੍ਵਾ, ''ਭਨ੍ਤੇ, ਸ੍ਵਾਤਨਾਯ ਬੁਦ੍ਧਪ੍ਪਮੁਖਂ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਂ ਨਿਮਨ੍ਤੇਮਿ, ਇਮਿਨਾ ਮੇ ਸਞ੍ਞਾਣੇਨ ਸਤ੍ਥਾ ਨਿਮਨ੍ਤਿਤਭਾਵਂ ਜਾਨਾਤੂ''ਤਿ ਸੁਮਨਪੁਪ੍ਫਾਨਂ ਅਟ੍ਠ ਮੁਟ੍ਠਿਯੋ ਆਕਾਸੇ ਖਿਪਿ। ਪੁਪ੍ਫਾਨਿ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਚਤੁਪਰਿਸਮਜ੍ਝੇ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸਤ੍ਥੁਨੋ ਉਪਰਿ ਮਾਲਾਵਿਤਾਨਂ ਹੁਤ੍ਵਾ ਅਟ੍ਠਂਸੁ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਖਣੇ ਅਨਾਥਪਿਣ੍ਡਿਕੋਪਿ ਧਮ੍ਮਕਥਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਸ੍ਵਾਤਨਾਯ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਨਿਮਨ੍ਤੇਸਿ। ਸਤ੍ਥਾ ''ਅਧਿਵੁਤ੍ਥਂ ਮਯਾ, ਗਹਪਤਿ, ਸ੍ਵਾਤਨਾਯ ਭਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ, ''ਭਨ੍ਤੇ, ਮਯਾ ਪੁਰੇਤਰਂ ਆਗਤੋ ਨਤ੍ਥਿ, ਕਸ੍ਸ ਨੁ ਖੋ ਵੋ ਅਧਿਵੁਤ੍ਥ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ''ਚੂਲ੍ਹਸੁਭਦ੍ਦਾਯ,

ਗਹਪਤਿ, ਨਿਮਨ੍ਤਿਤੋ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ''ਨਨੁ, ਭਨ੍ਤੇ, ਚੂਲਸੁਭਦ੍ਦਾ ਦੂਰੇ ਵਸਤਿ ਇਤੋ ਵੀਸਤਿਯੋਜਨਸਤਮਤ੍ਥਕੇ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ, ''ਆਮ ਗਹਪਤਿ, ਦੂਰੇ ਵਸਨ੍ਤਾਪਿ ਹਿ ਸਪ੍ਪੁਰਿਸਾ ਅਭਿਮੁਖੇ ਠਿਤਾ ਵਿਯ ਪਕਾਸੇਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

੩੦੪.''ਦੂਰੇ ਸਨ੍ਤੋ ਪਕਾਸੇਨ੍ਤਿ, ਹਿਮਵਨ੍ਤੋਵ ਪਬ੍ਬਤੋ।
ਅਸਨ੍ਤੇਤ੍ਥ ਨ ਦਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਰਤ੍ਤਿਂ ਖਿਤ੍ਤਾ ਯਥਾ ਸਰਾ''ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਸਨ੍ਤੋ**ਤਿ ਰਾਗਾਦੀਨਂ ਸਨ੍ਤਤਾਯ ਬੁਦ੍ਧਾਦਯੋ ਸਨ੍ਤਾ ਨਾਮ। ਇਧ ਪਨ ਪੁਬ੍ਬਬੁਦ੍ਧੇਸੁ ਕਤਾਧਿਕਾਰਾ ਉਸ੍ਸਨ੍ਨਕੁਸਲਮੂਲਾ ਭਾਵਿਤਭਾਵਨਾ ਸਤ੍ਤਾ ਸਨ੍ਤੋਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਾ। **ਪਕਾਸੇਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਦੂਰੇ ਠਿਤਾਪਿ ਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਞਾਣਪਥਂ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਾ ਪਾਕਟਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। **ਹਿਮਵਨ੍ਤੋ ਵਾ**ਤਿ ਯਥਾ ਹਿ ਤਿਯੋਜਨਸਹਸ੍ਸਵਿਤ੍ਥਤੋ ਪਞ੍ਚਯੋਜਨਸਤੁਬ੍ਬੇਧੋ ਚਤੁਰਾਸੀਤਿਯਾ ਕੂਟਸਹਸ੍ਸੇਹਿ ਪਟਿਮਣ੍ਡਿਤੋ ਹਿਮਵਨ੍ਤਪਬ੍ਬਤੋ ਦੂਰੇ ਠਿਤਾਨਮ੍ਪਿ ਅਭਿਮੁਖੇ ਠਿਤੋ ਵਿਯ ਪਕਾਸੇਤਿ, ਏਵਂ ਪਕਾਸੇਨ੍ਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਅਸਨ੍ਤੇਤ੍ਥਾ**ਤਿ ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਗਰੁਕਾ ਵਿਤਿਣ੍ਣਪਰਲੋਕਾ ਆਮਿਸਚਕ੍ਖੁਕਾ ਜੀਵਿਕਤ੍ਥਾਯ ਪਬ੍ਬਜਿਤਾ ਬਾਲਪੁਗ੍ਗਲਾ ਅਸਨ੍ਤੋ ਨਾਮ, ਤੇ ਏਤ੍ਥ ਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਦਕ੍ਖਿਣਸ੍ਸ ਜਾਣੁਮਣ੍ਡਲਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨਾਪਿ ਨ ਦਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਨ ਪਞ੍ਞਾਯਨ੍ਤਿ। **ਰਤ੍ਤਿਂ ਖਿਤ੍ਤਾ**ਤਿ ਰਤ੍ਤਿਂ ਚਤੁਰਙ੍ਗਸਮਨ੍ਨਾਗਤੇ ਅਨ੍ਧਕਾਰੇ ਖਿਤ੍ਤਸਰਾ ਵਿਯ ਤਥਾਰੂਪਸ੍ਸ ਉਪਨਿਸ੍ਸਯਭੂਤਸ੍ਸ ਪੁਬ੍ਬਹੇਤੁਨੋ ਅਭਾਵੇਨ ਨ ਪਞ੍ਞਾਯਨ੍ਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਬਹੂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਾਦੀਨਿ ਪਾਪੁਣਿਂਸੂਤਿ।

ਸਕ੍ਕੋ ਦੇਵਰਾਜਾ ''ਸਤ੍ਥਾਰਾ ਸੁਭਦ੍ਦਾਯ ਨਿਮਨ੍ਤਨਂ ਅਧਿਵਾਸਿਤ''ਨ੍ਤਿ ਞਤ੍ਵਾ ਵਿਸ੍ਸਕਮ੍ਮਦੇਵਪੁਤ੍ਤਂ ਆਣਾਪੇਸਿ – ''ਪਞ੍ਚ ਕੂਟਾਗਾਰਸਤਾਨਿ ਨਿਮ੍ਮਿਨਿਤ੍ਵਾ ਸ੍ਵੇ ਬੁਦ੍ਧਪ੍ਪਮੁਖਂ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਂ ਉਗ੍ਗਨਗਰਂ ਨੇਹੀ''ਤਿ। ਸੋ ਪੁਨਦਿਵਸੇ ਪਞ੍ਚਸਤਾਨਿ ਕੂਟਾਗਾਰਾਨਿ ਨਿਮ੍ਮਿਨਿਤ੍ਵਾ ਜੇਤਵਨਦ੍ਵਾਰੇ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਉਚ੍ਚਿਨਿਤ੍ਵਾ ਵਿਸੁਦ੍ਧਖੀਣਾਸਵਾਨਂਯੇਵ ਪਞ੍ਚਸਤਾਨਿ ਆਦਾਯ ਸਪਰਿਵਾਰੋ ਕੂਟਾਗਾਰੇਸੁ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਉਗ੍ਗਨਗਰਂ ਅਗਮਾਸਿ। ਉਗ੍ਗਸੇਟ੍ਠਿਪਿ ਸਪਰਿਵਾਰੋ ਸੁਭਦ੍ਦਾਯ ਦਿਨ੍ਨਨਯੇਨੇਵ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਆਗਤਮਗ੍ਗਂ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਮਹਨ੍ਤੇਨ ਸਿਰਿਵਿਭਵੇਨ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਪਸਨ੍ਨਮਾਨਸੋ ਮਾਲਾਦੀਹਿ ਮਹਨ੍ਤਂ ਸਕ੍ਕਾਰਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਸਪਰਿਵਾਰੋ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਮਹਾਦਾਨਂ ਦਤ੍ਵਾ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ ਨਿਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਤਾਹਂ ਮਹਾਦਾਨਂ ਅਦਾਸਿ। ਸਤ੍ਥਾਪਿਸ੍ਸ ਸਪ੍ਪਾਯਂ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਸਿ। ਤਂ ਆਦਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਚਤੁਰਾਸੀਤਿਯਾ ਪਾਣਸਹਸ੍ਸਾਨਂ ਧਮ੍ਮਾਭਿਸਮਯੋ ਅਹੋਸਿ। ਸਤ੍ਥਾ ''ਚੂਲਸੁਭਦ੍ਦਾਯ ਅਨੁਗ੍ਗਹਣਤ੍ਥਂ ਤ੍ਵਂ ਇਧੇਵ ਹੋਹੀ''ਤਿ ਅਨੁਰੁਦ੍ਧਤ੍ਥੇਰਂ ਨਿਵਤ੍ਤਾਪੇਤ੍ਵਾ ਸਾਵਤ੍ਥਿਮੇਵ ਅਗਮਾਸਿ। ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਤਂ ਨਗਰਂ ਸਦ੍ਧਾਸਮ੍ਪਨ੍ਨਂ ਅਹੋਸੀਤਿ।

ਚੂਲਸੁਭਦ੍ਦਾਵਤ੍ਥੁ ਅਟ੍ਠਮਂ।

੯. ਏਕਵਿਹਾਰਿਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ

ਏਕਾਸਨਨ੍ਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਏਕਵਿਹਾਰਿਤ੍ਥੇਰਂ ਨਾਮ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਸੋ ਕਿਰ ਥੇਰੋ ਏਕਕੋਵ ਸੇਯ੍ਯਂ ਕਪ੍ਪੇਤਿ, ਏਕਕੋਵ ਨਿਸੀਦਤਿ, ਏਕਕੋਵ ਚਙ੍ਕਮਤਿ, ਏਕਕੋਵ ਤਿਟ੍ਠਤੀਤਿ ਚਤੁਪਰਿਸਨ੍ਤਰੇ ਪਾਕਟੋ ਅਹੋਸਿ। ਅਥ ਨਂ ਭਿਕ੍ਖੂ, ''ਭਨ੍ਤੇ, ਏਵਰੂਪੋ ਨਾਮਾਯਂ ਥੇਰੋ''ਤਿ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸਾਰੋਚੇਸੁਂ। ਸਤ੍ਥਾ ''ਸਾਧੁ ਸਾਧੂ''ਤਿ ਤਸ੍ਸ ਸਾਧੁਕਾਰਂ ਦਤ੍ਵਾ ''ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਨਾਮ ਪਵਿਵਿਤ੍ਤੇਨ ਭਵਿਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ ਵਿਵੇਕੇ ਆਨਿਸਂਸਂ ਕਥੇਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

੩੦੫.''ਏਕਾਸਨਂ ਏਕਸੇਯ੍ਯਂ, ਏਕੋ ਚਰਮਤਨ੍ਦਿਤੋ।
ਏਕੋ ਦਮਯਮਤ੍ਤਾਨਂ, ਵਨਨ੍ਤੇ ਰਮਿਤੋ ਸਿਯਾ''ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਏਕਾਸਨਂ ਏਕਸੇਯ੍ਯਜ**ਨ੍ਤਿ ਭਿਕ੍ਖੁਸਹਸ੍ਸਮਜ੍ਝੇਪਿ ਮੂਲਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਅਵਿਜਹਿਤ੍ਵਾ ਤੇਨੇਵ ਮਨਸਿਕਾਰੇਨ ਨਿਸਿਨ੍ਨਸ੍ਸ ਆਸਨਂ ਏਕਾਸਨਂ ਨਾਮ। ਲੋਹਪਾਸਾਦਸਦਿਸੇਪਿ ਚ ਪਾਸਾਦੇ ਭਿਕ੍ਖੁਸਹਸ੍ਸਮਜ੍ਝੇਪਿ ਪਵ੍ਵਤ੍ਤੇ ਵਿਚਿਤ੍ਰਪਚ੍ਚਤ੍ਥਰਣੂਪਧਾਨੇ ਮਹਾਰਹੇ ਸਯਨੇ ਸਤਿਂ ਉਪਟ੍ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਦਕ੍ਖਿਣੇਨ ਪਸ੍ਸੇਨ ਮੂਲਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਮਨਸਿਕਾਰੇਨ ਨਿਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਸੇਯ੍ਯਾ ਏਕਸੇਯ੍ਯਾ ਨਾਮ। ਏਵਰੂਪਂ ਏਕਾਸਨਞ੍ਚ ਏਕਸੇਯ੍ਯਞ੍ਚ ਭਜੇਥਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਅਤਨ੍ਦਿਤੋ**ਤਿ ਜਙ੍ਘਬਲਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਜੀਵਿਤਕਪ੍ਪਨੇਨ ਅਕੁਸੀਤੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬੀਰਿਯਾਪਥੇਸੁ ਏਕਕੋਵ ਚਰਨ੍ਤੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਏਕੋ ਦਮਯ**ਨ੍ਤਿ ਰਤ੍ਤਿਟ੍ਠਾਨਾਦੀਸੁ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਅਨੁਯੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਮਗ੍ਗਫਲਾਧਿਗਮਵਸੇਨ ਏਕੋਵ ਹੁਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਦਮੇਨ੍ਤੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਵਨਨ੍ਤੇ ਰਮਿਤੋ ਸਿਯਾ**ਤਿ ਏਵਂ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਦਮੇਨ੍ਤੋ ਇਤ੍ਥਿਪੁਰਿਸਸਦ੍ਦਾਦੀਹਿ ਪਵਿਵਿਤ੍ਤੇ ਵਨਨ੍ਤੇਯੇਵ ਅਭਿਰਮਿਤੋ ਭਵੇਯ੍ਯ। ਨ ਹਿ ਸਕ੍ਕਾ ਆਕਿਣ੍ਣਵਿਹਾਰਿਨਾ ਏਵਂ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਦਮੇਤੁਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਬਹੂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਾਦੀਨਿ ਪਾਪੁਣਿਂਸੁ। ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਮਹਾਜਨੋ ਏਕਵਿਹਾਰਿਕਮੇਵ ਪਤ੍ਥੇਸੀਤਿ।

ਏਕਵਿਹਾਰਿਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ ਨਵਮਂ।

ਪਕਿਣ੍ਣਕਵਗ੍ਗਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਏਕਵੀਸਤਿਮੋ ਵਗ੍ਗੋ।

੨੨. ਨਿਰਯਵਗ੍ਗੋ

੧. ਸੁਨ੍ਦਰੀਪਰਿਬ੍ਬਾਜਿਕਾਵਤ੍ਥੁ

ਅਭੂਤਵਾਦੀਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਸੁਨ੍ਦਰਿਂ ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਿਕਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

''ਤੇਨ ਖੋ ਪਨ ਸਮਯੇਨ ਭਗਵਾ ਸਕ੍ਕਤੋ ਹੋਤਿ ਗਰੁਕਤੋ ਮਾਨਿਤੋ ਪੂਜਿਤੋ''ਤਿ ਵਤ੍ਥੁ ਵਿਤ੍ਥਾਰਤੋ ਉਦਾਨੇ (ਉਦਾ॰ ੩੮) ਆਗਤਮੇਵ। ਅਯਂ ਪਨੇਤ੍ਥ ਸਙ੍ਖੇਪੋ – ਭਗਵਤੋ ਕਿਰ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਚ ਪਞ੍ਚਨ੍ਨਂ ਮਹਾਨਦੀਨਂ ਮਹੋਘਸਦਿਸੇ ਲਾਭਸਕ੍ਕਾਰੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇ ਹਤਲਾਭਸਕ੍ਕਾਰਾ ਅਞ੍ਞਤਿਤ੍ਥਿਯਾ ਸੂਰਿਯੁਗ੍ਗਮਨਕਾਲੇ ਖਜ੍ਜੋਪਨਕਾ ਵਿਯ ਨਿਪ੍ਪਭਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਏਕਤੋ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਤ੍ਵਾ ਮਨ੍ਤਯਿਂਸੁ – ''ਮਯਂ ਸਮਣਸ੍ਸ ਗੋਤਮਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਕਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਹਤਲਾਭਸਕ੍ਕਾਰਾ, ਨ ਨੋ ਕੋਚਿ ਅਤ੍ਥਿਭਾਵਮ੍ਪਿ ਜਾਨਾਤਿ, ਕੇਨ ਨੁ ਖੋ ਸਦ੍ਧਿਂ ਏਕਤੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਸਮਣਸ੍ਸ ਗੋਤਮਸ੍ਸ ਅਵਣ੍ਣਂ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤ੍ਵਾ ਲਾਭਸਕ੍ਕਾਰਮਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤਰਧਾਪੇਯ੍ਯਾਮਾ''ਤਿ। ਅਥ ਨੇਸਂ ਏਤਦਹੋਸਿ – ''ਸੁਨ੍ਦਰਿਯਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਏਕਤੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਸਕ੍ਕੁਣਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ। ਤੇ ਏਕਦਿਵਸਂ ਸੁਨ੍ਦਰਿਂ ਤਿਤ੍ਥਿਯਾਰਾਮਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਠਿਤਂ ਨਾਲਪਿਂਸੁ। ਸਾ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ ਸਲ੍ਲਪਨ੍ਤੀਪਿ ਪਟਿਵਚਨਂ ਅਲਭਿਤ੍ਵਾ ''ਅਪਿ ਪਨਯ੍ਯਾ, ਕੇਨਚਿ ਵਿਹੇਠਿਤਤ੍ਥਾ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ''ਕਿਂ, ਭਗਿਨਿ, ਸਮਣਂ ਗੋਤਮਂ ਅਮ੍ਹੇ ਵਿਹੇਠੇਤ੍ਵਾ ਹਤਲਾਭਸਕ੍ਕਾਰੇ ਕਤ੍ਵਾ ਵਿਚਰਨ੍ਤਂ ਨ ਪਸ੍ਸਸੀ''ਤਿ? ''ਮਯਾ ਏਤ੍ਥ ਕਿਂ ਕਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ? ''ਤ੍ਵਂ ਖੋਸਿ, ਭਗਿਨਿ, ਅਭਿਰੂਪਾ ਸੋਭਗ੍ਗਪ੍ਪਤ੍ਤਾ, ਸਮਣਸ੍ਸ ਗੋਤਮਸ੍ਸ ਅਯਸਂ ਆਰੋਪੇਤ੍ਵਾ ਮਹਾਜਨਂ ਤਵ ਕਥਂ ਗਾਹਾਪੇਤ੍ਵਾ ਹਤਲਾਭਸਕ੍ਕਾਰਂ ਕਰੋਹੀ''ਤਿ। ਸਾ ਤਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ''ਸਾਧੂ''ਤਿ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਕਨ੍ਤਾ ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਮਾਲਾਗਨ੍ਧਵਿਲੇਪਨਕਪ੍ਪੂਰਕਟੁਕਫਲਾਦੀਨਿ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਸਾਯਂ ਮਹਾਜਨਸ੍ਸ ਸਤ੍ਥੁ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਨਗਰਂ ਪਵਿਸਨਕਾਲੇ ਜੇਤਵਨਾਭਿਮੁਖੀ ਗਚ੍ਛਤਿ, ''ਕਹਂ ਗਚ੍ਛਸੀ''ਤਿ ਚ ਪੁਟ੍ਠਾ ''ਸਮਣਸ੍ਸ ਗੋਤਮਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਅਹਞ੍ਹਿ ਤੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਏਕਗਨ੍ਧਕੁਟਿਯਂ ਵਸਾਮੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞਤਰਸ੍ਮਿਂ ਤਿਤ੍ਥਿਯਾਰਾਮੇ ਵਸਿਤ੍ਵਾ ਪਾਤੋਵ ਜੇਤਵਨਮਗ੍ਗਂ ਓਤਰਿਤ੍ਵਾ ਨਗਰਾਭਿਮੁਖੀ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤੀ ''ਕਿਂ, ਸੁਨ੍ਦਰਿ, ਕਹਂ ਗਤਾਸੀ''ਤਿ ਪੁਟ੍ਠਾ ''ਸਮਣੇਨ ਗੋਤਮੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਏਕਗਨ੍ਧਕੁਟਿਯਂ ਵਸਿਤ੍ਵਾ ਤਂ ਕਿਲੇਸਰਤਿਯਾ ਰਮਾਪੇਤ੍ਵਾ ਆਗਤਾਮ੍ਹੀ''ਤਿ ਵਦਤਿ।

ਅਥ ਤੇ ਕਤਿਪਾਹਚ੍ਚਯੇਨ ਧੁਤ੍ਤਾਨਂ ਕਹਾਪਣੇ ਦਤ੍ਵਾ ''ਗਚ੍ਛਥ ਸੁਨ੍ਦਰਿਂ ਮਾਰੇਤ੍ਵਾ ਸਮਣਸ੍ਸ ਗੋਤਮਸ੍ਸ ਗਨ੍ਧਕੁਟਿਯਾ ਸਮੀਪੇ ਮਾਲਾਕਚਵਰਨ੍ਤਰੇ ਨਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਏਥਾ''ਤਿ ਵਦਿਂਸੁ। ਤੇ ਤਥਾ ਅਕਂਸੁ। ਤਤੋ ਤਿਤ੍ਥਿਯਾ ''ਸੁਨ੍ਦਰਿਂ ਨ ਪਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਕੋਲਾਹਲਂ ਕਤ੍ਵਾ ਰਞ੍ਞੋ ਆਰੋਚੇਤ੍ਵਾ ''ਕਹਂ ਵੋ ਆਸਙ੍ਕਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾ ''ਇਮੇਸੁ ਦਿਵਸੇਸੁ ਜੇਤਵਨੇ ਵਸਤਿ, ਤਤ੍ਥਸ੍ਸਾ ਪਵਤ੍ਤਿਂ ਨ ਜਾਨਾਮਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ''ਤੇਨ ਹਿ ਗਚ੍ਛਥ, ਨਂ ਵਿਚਿਨਥਾ''ਤਿ ਰਞ੍ਞਾ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਉਪਟ੍ਠਾਕੇ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਜੇਤਵਨਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਵਿਚਿਨਨ੍ਤਾ ਮਾਲਾਕਚਵਰਨ੍ਤਰੇ ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਮਞ੍ਚਕਂ ਆਰੋਪੇਤ੍ਵਾ ਨਗਰਂ ਪਵੇਸੇਤ੍ਵਾ ''ਸਮਣਸ੍ਸ ਗੋਤਮਸ੍ਸ ਸਾਵਕਾ 'ਸਤ੍ਥਾਰਾ ਕਤਂ ਪਾਪਕਮ੍ਮਂ ਪਟਿਚ੍ਛਾਦੇਸ੍ਸਾਮਾ'ਤਿ ਸੁਨ੍ਦਰਿਂ ਮਾਰੇਤ੍ਵਾ ਮਾਲਾਕਚਵਰਨ੍ਤਰੇ ਨਿਕ੍ਖਿਪਿਂਸੂ''ਤਿ ਰਞ੍ਞੋ ਆਰੋਚਯਿਂਸੁ। ਰਾਜਾ ''ਤੇਨ ਹਿ ਗਚ੍ਛਥ, ਨਗਰਂ ਆਹਿਣ੍ਡਥਾ''ਤਿ ਆਹ। ਤੇ ਨਗਰਵੀਥੀਸੁ ''ਪਸ੍ਸਥ ਸਮਣਾਨਂ ਸਕ੍ਯਪੁਤ੍ਤਿਯਾਨਂ ਕਮ੍ਮ''ਨ੍ਤਿਆਦੀਨਿ ਵਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਰਞ੍ਞੋ ਨਿਵੇਸਨਦ੍ਵਾਰਂ ਆਗਮਿਂਸੁ। ਰਾਜਾ ਸੁਨ੍ਦਰਿਯਾ ਸਰੀਰਂ ਆਮਕਸੁਸਾਨੇ ਅਟ੍ਟਕਂ ਆਰੋਪੇਤ੍ਵਾ ਰਕ੍ਖਾਪੇਸਿ। ਸਾਵਤ੍ਥਿਵਾਸਿਨੋ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਅਰਿਯਸਾਵਕੇ ਸੇਸਾ ਯੇਭੁਯ੍ਯੇਨ ''ਪਸ੍ਸਥ ਸਮਣਾਨਂ ਸਕ੍ਯਪੁਤ੍ਤਿਯਾਨਂ ਕਮ੍ਮ''ਨ੍ਤਿਆਦੀਨਿ ਵਤ੍ਵਾ ਅਨ੍ਤੋਨਗਰੇਪਿ ਬਹਿਨਗਰੇਪਿ ਭਿਕ੍ਖੂ ਅਕ੍ਕੋਸਨ੍ਤਾ ਵਿਚਰਨ੍ਤਿ। ਭਿਕ੍ਖੂ ਤਂ ਪਵਤ੍ਤਿਂ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਆਰੋਚੇਸੁਂ। ਸਤ੍ਥਾ ''ਤੇਨ ਹਿ ਤੁਮ੍ਹੇਪਿ ਤੇ ਮਨੁਸ੍ਸੇ ਏਵਂ ਪਟਿਚੋਦੇਥਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

੩੦੬.''ਅਭੂਤਵਾਦੀ ਨਿਰਯਂ ਉਪੇਤਿ,

ਯੋ ਵਾਪਿ ਕਤ੍ਵਾ ਨ ਕਰੋਮਿਚਾਹ।

ਉਭੋਪਿ ਤੇ ਪੇਚ੍ਚ ਸਮਾ ਭਵਨ੍ਤਿ,
ਨਿਹੀਨਕਮ੍ਮਾ ਮਨੁਜਾ ਪਰਤ੍ਥਾ''ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਅਭੂਤਵਾਦੀ**ਤਿ ਪਰਸ੍ਸ ਦੋਸਂ ਅਦਿਸ੍ਵਾਵ ਮੁਸਾਵਾਦੇਂ ਕਤ੍ਵਾ ਤੁਚ੍ਛੇਨ ਪਰਂ ਅਬ੍ਭਾਚਿਕ੍ਖਨ੍ਤੋ। **ਕਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਯੋ ਵਾ ਪਨ ਪਾਪਕਮ੍ਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ''ਨਾਹਂ ਏਤਂ ਕਰੋਮੀ''ਤਿ ਆਹ। **ਪੇਚ੍ਚ ਸਮਾ ਭਵਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਤੇ ਉਭੋਪਿ ਜਨਾ ਪਰਲੋਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਨਿਰਯਂ ਉਪਗਮਨੇਨ ਗਤਿਯਾ ਸਮਾ ਭਵਨ੍ਤਿ। ਗਤਿਯੇਵ ਨੇਸਂ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਨਾ, ਆਯੁ ਪਨ ਨੇਸਂ ਨ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਨਂ। ਬਹੁਕਞ੍ਹਿ ਪਾਪਕਮ੍ਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਚਿਰਂ ਨਿਰਯੇ ਪਚ੍ਚਨ੍ਤਿ, ਪਰਿਤ੍ਤਂ ਕਤ੍ਵਾ ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਕਮੇਵ ਕਾਲਂ। ਯਸ੍ਮਾ ਪਨ ਨੇਸਂ ਉਭਿਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਲਾਮਕਮੇਵ ਕਮ੍ਮਂ, ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ – **"ਨਿਹੀਨਕਮ੍ਮਾ ਮਨੁਜਾ ਪਰਤ੍ਥਾ"**ਤਿ। ਪਰਤ੍ਥਾਤਿ ਇਮਸ੍ਸ ਪਨ ਪਦਸ੍ਸ ਪੁਰਤੋ ਪੇਚ੍ਚਪਦੇਨ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਪੇਚ੍ਚ ਪਰਤ੍ਥ ਇਤੋ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤੇ ਨਿਹੀਨਕਮ੍ਮਾ ਪਰਲੋਕੇ ਸਮਾ ਭਵਨ੍ਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਬਹੂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਾਦੀਨਿ ਪਾਪੁਣਿਂਸੂਤਿ।

ਰਾਜਾ ''ਸੁਨ੍ਦਰਿਯਾ ਅਞ੍ਞੇਹਿ ਮਾਰਿਤਭਾਵਂ ਜਾਨਾਥਾ''ਤਿ ਪੁਰਿਸੇ ਉਯ੍ਯੋਜੇਸਿ। ਅਥ ਤੇ ਧੁਤ੍ਤਾ ਤੇਹਿ ਕਹਾਪਣੇਹਿ ਸੁਰਂ ਪਿਵਨ੍ਤਾ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਂ ਕਲਹਂ ਕਰਿਂਸੁ। ਏਕੋ ਏਕਂ ਆਹ – ''ਤ੍ਵਂ ਸੁਨ੍ਦਰਿਂ ਏਕਪ੍ਪਹਾਰੇਨੇਵ ਮਾਰੇਤ੍ਵਾ ਮਾਲਾਕਚਵਰਨ੍ਤਰੇ ਨਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਤਤੋ ਲਦ੍ਧਕਹਾਪਣੇਹਿ ਸੁਰਂ ਪਿਵਸਿ, ਹੋਤੁ ਹੋਤੂ''ਤਿ। ਰਾਜਪੁਰਿਸਾ ਤੇ ਧੁਤ੍ਤੇ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਰਞ੍ਞੋ ਦਸ੍ਸੇਸੁਂ। ਅਥ ਨੇ ਰਾਜਾ ''ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ ਸਾ ਮਾਰਿਤਾ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ''ਆਮ, ਦੇਵਾ''ਤਿ। ''ਕੇਹਿ ਮਾਰਾਪਿਤਾ''ਤਿ? ''ਅਞ੍ਞਤਿਤ੍ਥਿਯੇਹਿ, ਦੇਵਾ''ਤਿ। ਰਾਜਾ ਤਿਤ੍ਥਿਯੇ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਤੇ ਤਥੇਵ ਵਦਿਂਸੁ। ਤੇਨ ਹਿ ਗਚ੍ਛਥ ਤੁਮ੍ਹੇ ਏਵਂ ਵਦਨ੍ਤਾ ਨਗਰਂ ਆਹਿਣ੍ਡਥ – ''ਅਯਂ ਸੁਨ੍ਦਰੀ ਸਮਣਸ੍ਸ ਗੋਤਮਸ੍ਸ ਅਵਣ੍ਣਂ ਆਰੋਪੇਤੁਕਾਮੇਹਿ ਅਮ੍ਹੇਹਿ ਮਾਰਾਪਿਤਾ, ਨੇਵ ਸਮਣਸ੍ਸ ਗੋਤਮਸ੍ਸ, ਨ ਸਾਵਕਾਨਂ ਦੋਸੋ ਅਤ੍ਥਿ, ਅਮ੍ਹਾਕਮੇਵ ਦੋਸੋ''ਤਿ। ਤੇ ਤਥਾ ਕਰਿਂਸੁ। ਬਾਲਮਹਾਜਨੋ ਤਦਾ ਸਦ੍ਦਹਿ, ਤਿਤ੍ਥਿਯਾਪਿ ਧੁਤ੍ਤਾਪਿ ਪੁਰਿਸਵਧਦਣ੍ਡਂ ਪਾਪੁਣਿਂਸੁ। ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਸਕ੍ਕਾਰੋ ਮਹਾ ਅਹੋਸੀਤਿ।

ਸੁਨ੍ਦਰੀਪਰਿਬ੍ਬਾਜਿਕਾਵਤ੍ਥੁ ਪਠਮਂ।

੨. ਦੁਚ੍ਚਰਿਤਫਲਪੀਲ਼ਿਤਵਤ੍ਥੁ

ਕਾਸਾਵਕਣ੍ਠਾਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਵੇਲ਼ੁਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਦੁਚ੍ਚਰਿਤਫਲਾਨੁਭਾਵੇਨ ਪੀਲ਼ਿਤੇ ਸਤ੍ਤੇ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਆਯਸ੍ਮਾ ਹਿ ਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨੋ ਲਕ੍ਖਣਤ੍ਥੇਰੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਗਿਜ੍ਝਕੂਟਾ ਓਰੋਹਨ੍ਤੋ ਅਟ੍ਠਿਸਙ੍ਖਲਿਕਪੇਤਾਦੀਨਂ ਅਤ੍ਤਭਾਵੇ ਦਿਸ੍ਵਾ ਸਿਤਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਲਕ੍ਖਣਤ੍ਥੇਰੇਨ ਸਿਤਕਾਰਣਂ ਪੁਟ੍ਠੋ ''ਅਕਾਲੋ, ਆਵੁਸੋ, ਇਮਸ੍ਸ ਪਞ੍ਹਸ੍ਸ, ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਮਂ ਪੁਚ੍ਛੇਯ੍ਯਾਸੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਥੇਰੇਨ ਪੁਟ੍ਠੋ ਅਟ੍ਠਿਸਙ੍ਖਲਿਕਪੇਤਾਦੀਨਂ ਦਿਟ੍ਠਭਾਵਂ ਆਚਿਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾ ''ਇਧਾਹਂ, ਆਵੁਸੋ, ਗਿਜ੍ਝਕੂਟਾ ਪਬ੍ਬਤਾ ਓਰੋਹਨ੍ਤੋ ਅਦ੍ਦਸਂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਵੇਹਾਸਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਂ, ਤਸ੍ਸ ਸਙ੍ਘਾਟਿਪਿ ਆਦਿਤ੍ਤਾ ਸਮ੍ਪਜ੍ਜਲਿਤਾ ਸਜੋਤਿਭੂਤਾ...ਪੇ॰... ਕਾਯੋਪਿ ਆਦਿਤ੍ਤੋ''ਤਿਆਦਿਨਾ (ਪਾਰਾ॰ ੨੩੦; ਸਂ॰ ਨਿ॰ ੨.੨੧੮) ਨਯੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਕਾਯਬਨ੍ਧਨਾਦੀਹਿ ਡਯ੍ਹਮਾਨੇ ਪਞ੍ਚ ਸਹਧਮ੍ਮਿਕੇ ਆਰੋਚੇਸਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਤੇਸਂ ਕਸ੍ਸਪਦਸਬਲਸ੍ਸ ਸਾਸਨੇ ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾਯ ਅਨੁਰੂਪਂ ਕਾਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਾਨਂ ਪਾਪਭਾਵਂ ਆਚਿਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਮਿਂ ਖਣੇ ਤਤ੍ਥ ਨਿਸਿਨ੍ਨਾਨਂ ਬਹੂਨਂ ਪਾਪਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਦੁਚ੍ਚਰਿਤਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਵਿਪਾਕਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

੩੦੭.''ਕਾਸਾਵਕਣ੍ਠਾ ਬਹਵੋ, ਪਾਪਧਮ੍ਮਾ ਅਸਞ੍ਞਤਾ।
ਪਾਪਾ ਪਾਪੇਹਿ ਕਮ੍ਮੇਹਿ, ਨਿਰਯਂ ਤੇ ਉਪਪਜ੍ਜਰੇ''ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਕਾਸਾਵਕਣ੍ਠਾ**ਤਿ ਕਾਸਾਵੇਨ ਪਲਿਵੇਠਿਤਕਣ੍ਠਾ। **ਪਾਪਧਮ੍ਮਾ**ਤਿ ਲਾਮਕਧਮ੍ਮਾ। **ਅਸਞ੍ਞਤਾ**ਤਿ ਕਾਯਾਦਿਸਂਯਮਰਹਿਤਾ, ਤਥਾਰੂਪਾ ਪਾਪਪੁਗ੍ਗਲਾ ਅਤ੍ਤਨਾ ਕਤੇਹਿ ਅਕੁਸਲਕਮ੍ਮੇਹਿ ਨਿਰਯਂ ਉਪਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ, ਤੇ ਤਤ੍ਥ ਪਚ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਤਤੋ ਚੁਤਾ ਵਿਪਾਕਾਵਸੇਸੇਨ

ਪੇਤੇਸੁਪਿ ਏਵਂ ਪਚ੍ਚਨ੍ਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਬਹੂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਾਦੀਨਿ ਪਾਪੁਣਿਂਸੂਤਿ।

ਦੁਚ੍ਚਰਿਤਫਲਪੀਲ਼ਿਤਵਤ੍ਥੁ ਦੁਤਿਯਂ।

੩. ਵਗ੍ਗੁਮੁਦਾਤੀਰਿਯਭਿਕ੍ਖੁਵਤ੍ਥੁ

ਸੇਯ੍ਯੋ ਅਯੋਗੁਲ਼ੋਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਵੇਸਾਲਿਂ ਉਪਨਿਸ੍ਸਾਯ ਮਹਾਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਵਗ੍ਗੁਮੁਦਾਤੀਰਿਯੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ। ਵਤ੍ਥੁ ਉਤ੍ਤਰਿਮਨੁਸ੍ਸਧਮ੍ਮਪਾਰਾਜਿਕੇ (ਪਾਰਾ॰ ੧੯੩ ਆਦਯੋ) ਆਗਤਮੇਵ।

ਤਦਾ ਹਿ ਸਤ੍ਥਾ ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ''ਕਿਂ ਪਨ ਤੁਮ੍ਹੇ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਉਦਰਸ੍ਸਤ੍ਥਾਯ ਗਿਹੀਨਂ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਸ੍ਸ ਉਤ੍ਤਰਿਮਨੁਸ੍ਸਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਵਣ੍ਣਂ ਭਾਸਿਤ੍ਥਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਤੇਹਿ ''ਆਮ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਅਨੇਕਪਰਿਯਾਯੇਨ ਗਰਹਿਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

੩੦੮.''ਸੇਯ੍ਯੋ ਅਯੋਗੁਲ਼ੋ ਭੁਤ੍ਤੋ, ਤਤ੍ਤੋ ਅਗ੍ਗਿਸਿਖੂਪਮੋ।
ਯਞ੍ਚੇ ਭੁਞ੍ਜੇਯ੍ਯ ਦੁਸ੍ਸੀਲੋ, ਰਟ੍ਠਪਿਣ੍ਡਮਸਞ੍ਞਤੋ''ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਯਞ੍ਚੇ ਭੁਞ੍ਜੇਯ੍ਯਾ**ਤਿ ਯਂ ਦੁਸ੍ਸੀਲੋ ਨਿਸ੍ਸੀਲਪੁਗ੍ਗਲੋ ਕਾਯਾਦੀਹਿ ਅਸਞ੍ਞਤੋ ਰਟ੍ਠਵਾਸੀਹਿ ਸਦ੍ਧਾਯ ਦਿਨ੍ਨਂ ਰਟ੍ਠਪਿਣ੍ਡਂ ''ਸਮਣੋਮ੍ਹੀ''ਤਿ ਪਟਿਜਾਨਨ੍ਤੋ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਭੁਞ੍ਜੇਯ੍ਯ, ਤਤ੍ਤੋ ਆਦਿਤ੍ਤੋ ਅਗ੍ਗਿਵਣ੍ਣੋ ਅਯੋਗੁਲ਼ੋਵ ਭੁਤ੍ਤੋ ਸੇਯ੍ਯੋ ਸੁਨ੍ਦਰਤਰੋ। ਕਿਂ ਕਾਰਣਾ? ਤਪ੍ਪਚ੍ਚਯਾ ਹਿ ਏਕੋਵ ਅਤ੍ਤਭਾਵੋ ਝਾਯੇਯ੍ਯ, ਦੁਸ੍ਸੀਲੋ ਪਨ ਸਦ੍ਧਾਦੇਯ੍ਯਂ ਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਅਨੇਕਾਨਿਪਿ ਜਾਤਿਸਤਾਨਿ ਨਿਰਯੇ ਪਚ੍ਚੇਯ੍ਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਬਹੂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਾਦੀਨਿ ਪਾਪੁਣਿਂਸੂਤਿ।

ਵਗ੍ਗੁਮੁਦਾਤੀਰਿਯਭਿਕ੍ਖੁਵਤ੍ਥੁ ਤਤਿਯਂ।

੪. ਖੇਮਕਸੇਟ੍ਠਿਪੁਤ੍ਤਵਤ੍ਥੁ

ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਠਾਨਾਨੀਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਅਨਾਥਪਿਣ੍ਡਿਕਸ੍ਸ ਭਾਗਿਨੇਯ੍ਯਂ ਖੇਮਕਂ ਨਾਮ ਸੇਟ੍ਠਿਪੁਤ੍ਤਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਸੋ ਕਿਰ ਅਭਿਰੂਪੋ ਅਹੋਸਿ, ਯੇਭੁਯ੍ਯੇਨ ਇਤ੍ਥਿਯੋ ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਰਾਗਾਭਿਭੂਤਾ ਸਕਭਾਵੇਨ ਸਣ੍ਠਾਤੁਂ ਨਾਸਕ੍ਖਿਂਸੁ। ਸੋਪਿ ਪਰਦਾਰਕਮ੍ਮਾਭਿਰਤੋਵ ਅਹੋਸਿ। ਅਥ ਨਂ ਰਤ੍ਤਿਂ ਰਾਜਪੁਰਿਸਾ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਰਞ੍ਞੋ ਦਸ੍ਸੇਸੁਂ। ਰਾਜਾ ਮਹਾਸੇਟ੍ਠਿਸ੍ਸ ਲਜ੍ਜਾਮੀਤਿ ਤਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਅਵਤ੍ਵਾ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਾਪੇਸਿ। ਸੋ ਪਨ ਨੇਵ ਵਿਰਮਿ । ਅਥ ਨਂ ਦੁਤਿਯਮ੍ਪਿ ਤਤਿਯਮ੍ਪਿ ਰਾਜਪੁਰਿਸਾ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਰਞ੍ਞੋ ਦਸ੍ਸੇਸੁਂ। ਰਾਜਾ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਾਪੇਸਿਯੇਵ। ਮਹਾਸੇਟ੍ਠਿ, ਤਂ ਪਵਤ੍ਤਿਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਤਂ ਆਦਾਯ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਂ ਪਵਤ੍ਤਿਂ ਆਰੋਚੇਤ੍ਵਾ, ''ਭਨ੍ਤੇ, ਇਮਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਥਾ''ਤਿ ਆਹ। ਸਤ੍ਥਾ ਤਸ੍ਸ ਸਂਵੇਗਕਥਂ ਵਤ੍ਵਾ ਪਰਦਾਰਸੇਵਨਾਯ ਦੋਸਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ ਇਮਾ ਗਾਥਾ ਅਭਾਸਿ –

੩੦੯.''ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਠਾਨਾਨਿ ਨਰੋ ਪਮਤ੍ਤੋ,
ਆਪਜ੍ਜਤਿ ਪਰਦਾਰੂਪਸੇਵੀ।
ਅਪੁਞ੍ਞਲਾਭਂ ਨ ਨਿਕਾਮਸੇਯ੍ਯਂ,

ਨਿਨ੍ਦੰ ਤਤੀਯੰ ਨਿਰਯੰ ਚਤੁਤ੍ਥੰ॥

੩੧੦.''ਅਪੁਞ੍ਞਲਾਭੋ ਚ ਗਤੀ ਚ ਪਾਪਿਕਾ,

ਭੀਤਸ੍ਸ ਭੀਤਾਯ ਰਤੀ ਚ ਥੋਕਿਕਾ।

ਰਾਜਾ ਚ ਦਣ੍ਡੰ ਗਰੁਕੰ ਪਣੇਤਿ,

ਤਸ੍ਮਾ ਨਰੋ ਪਰਦਾਰੰ ਨ ਸੇਵੇ''ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਠਾਨਾਨੀ**ਤਿ ਦੁਕ੍ਖਕਾਰਣਾਨਿ। **ਪਮਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਸਤਿਵੋਸ੍ਸਗ੍ਗੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ। **ਆਪਜ੍ਜਤੀ**ਤਿ ਪਾਪੁਣਾਤਿ। **ਪਰਦਾਰੂਪਸੇਵੀ**ਤਿ ਪਰਦਾਰੰ ਉਪਸੇਵਨ੍ਤੋ ਉਪ੍ਪਥਚਾਰੀ। **ਅਪੁਞ੍ਞਲਾਭ**ਨ੍ਤਿ ਅਕੁਸਲਲਾਭੰ। **ਨ ਨਿਕਾਮਸੇਯ**ਨ੍ਤਿ ਯਥਾ ਇਚ੍ਛਤਿ, ਏਵੰ ਸੇਯ੍ਯੰ ਅਲਭਿਤ੍ਵਾ ਅਨਿਚ੍ਛਿਤੰ ਪਰਿਤ੍ਤਕਮੇਵ ਕਾਲੰ ਸੇਯ੍ਯੰ ਲਭਤਿ। **ਅਪੁਞ੍ਞਲਾਭੋ ਚਾ**ਤਿ ਏਵੰ ਤਸ੍ਸ ਅਯਞ੍ਚ ਅਪੁਞ੍ਞਲਾਭੋ, ਤੇਨ ਚ ਅਪੁਞ੍ਞੇਨ ਨਿਰਯਸਙ੍ਖਾਤਾ ਪਾਪਿਕਾ ਗਤਿ ਹੋਤਿ। **ਰਤੀ ਚ ਥੋਕਿਕਾ**ਤਿ ਯਾ ਤਸ੍ਸ ਭੀਤਸ੍ਸ ਭੀਤਾਯ ਇਤ੍ਥਿਯਾ ਸਦ੍ਧਿੰ ਰਤਿ, ਸਾਪਿ ਥੋਕਿਕਾ ਪਰਿਤ੍ਤਾ ਹੋਤਿ। **ਗਰੁਕ**ਨ੍ਤਿ ਰਾਜਾ ਚ ਹਤ੍ਥਚ੍ਛੇਦਾਦਿਵਸੇਨ ਗਰੁਕੰ ਦਣ੍ਡੰ ਪਣੇਤਿ। **ਤਸ੍ਮਾ**ਤਿ ਯਸ੍ਮਾ ਪਰਦਾਰੰ ਸੇਵਨ੍ਤੋ ਏਤਾਨਿ ਅਪੁਞ੍ਞਾਦੀਨਿ ਪਾਪੁਣਾਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਪਰਦਾਰੰ ਨ ਸੇਵੇਯ੍ਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਖੇਮਕੋ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਹਿ। ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਮਹਾਜਨੋ ਸੁਖੰ ਵੀਤਿਨਾਮੇਸਿ। ਕਿੰ ਪਨਸ੍ਸ ਪੁਬ੍ਬਕਮ੍ਮਨ੍ਤਿ? ਸੋ ਕਿਰ ਕਸ੍ਸਪਬੁਦ੍ਧਕਾਲੇ ਉਤ੍ਤਮਮਲ੍ਲੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵੇ ਸੁਵਣ੍ਣਪਟਾਕਾ ਦਸਬਲਸ੍ਸ ਕਞ੍ਚਨਥੂਪੇ ਆਰੋਪੇਤ੍ਵਾ ਪਤ੍ਥਨੰ ਪਟ੍ਠਪੇਸਿ ''ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਞਾਤਿਸਾਲੋਹਿਤਿਤ੍ਥਿਯੋ ਅਵਸੇਸਾ ਮੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਰਜ੍ਜਨ੍ਤੂ''ਤਿ। ਇਦਮਸ੍ਸ ਪੁਬ੍ਬਕਮ੍ਮਨ੍ਤਿ। ਤੇਨ ਤੰ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਟ੍ਠਾਨੇ ਦਿਸ੍ਵਾ ਪਰੇਸੰ ਇਤ੍ਥਿਯੋ ਸਕਭਾਵੇਨ ਸਣ੍ਠਾਤੁੰ ਨਾਸਕ੍ਖਿੰਸੂਤਿ।

ਖੇਮਕਸੇਟ੍ਠਿਪੁਤ੍ਤਵਤ੍ਥੁ ਚਤੁਤ੍ਥੰ।

੫. ਦੁਬ੍ਬਚਭਿਕ੍ਖੁਵਤ੍ਥੁ

ਕੁਸੋ ਯਥਾਤਿ ਇਮੰ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨੰ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਅਞ੍ਞਤਰੰ ਦੁਬ੍ਬਚਭਿਕ੍ਖੁੰ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਏਕੋ ਕਿਰ ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਸਞ੍ਚਿਚ੍ਚ ਏਕੰ ਤਿਣੰ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇ ਏਕੰ ਭਿਕ੍ਖੁੰ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ, ''ਆਵੁਸੋ, ਯੋ ਤਿਣੰ ਛਿਨ੍ਦਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਕਿੰ ਹੋਤੀ''ਤਿ ਤੰ ਅਤ੍ਤਨਾ ਕਤਭਾਵੰ ਆਰੋਚੇਤ੍ਵਾ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਅਥ ਨੰ ਇਤਰੋ ''ਤ੍ਵੰ ਤਿਣਸ੍ਸ ਛਿਨ੍ਨਕਾਰਣਾ ਕਿਞ੍ਚਿ ਹੋਤੀਤਿ ਸਞ੍ਞੰ ਕਰੋਸਿ, ਨ ਏਤ੍ਥ ਕਿਞ੍ਚਿ ਹੋਤਿ, ਦੇਸੇਤ੍ਵਾ ਪਨ ਮੁਚ੍ਚਤੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਸਯਮ੍ਪਿ ਉਭੋਹਿ ਹਤ੍ਥੇਹਿ ਤਿਣੰ ਲੁਞ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਅਗ੍ਗਹੇਸਿ। ਭਿਕ੍ਖੂ ਤੰ ਪਵਤ੍ਤਿੰ ਸਤ੍ਥੁ ਆਰੋਚੇਸੁੰ। ਸਤ੍ਥਾ ਤੰ ਭਿਕ੍ਖੁੰ ਅਨੇਕਪਰਿਯਾਯੇਨ ਵਿਗਰਹਿਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮੰ ਦੇਸੇਨ੍ਤੋ ਇਮਾ ਗਾਥਾ ਅਭਾਸਿ –

੩੧੧.''ਕੁਸੋ ਯਥਾ ਦੁਗ੍ਗਹਿਤੋ, ਹਤ੍ਥਮੇਵਾਨੁਕਨ੍ਤਤਿ।

ਸਾਮਞ੍ਞੰ ਦੁਪ੍ਪਰਾਮਟ੍ਠੰ, ਨਿਰਯਾਯੁਪਕਡ੍ਢਤਿ॥

੩੧੨.''ਯੰ ਕਿਞ੍ਚਿ ਸਿਥਿਲੰ ਕਮ੍ਮੰ, ਸੰਕਿਲਿਟ੍ਠਞ੍ਚ ਯੰ ਵਤੰ।

ਸਙ੍ਕਸ੍ਸਰੰ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯੰ, ਨ ਤੰ ਹੋਤਿ ਮਹਪ੍ਫਲੰ॥

੩੧੩.''ਕਯਿਰਾ ਚੇ ਕਯਿਰਾਥੇਨੰ, ਦਲ੍ਹਮੇਨੰ ਪਰਕ੍ਕਮੇ।

ਸਿਥਿਲੋ ਹਿ ਪਰਿਬ੍ਬਾਜੋ, ਭਿਯ੍ਯੋ ਆਕਿਰਤੇ ਰਜ''ਨ੍ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਕੁਸੋ**ਤਿ ਯਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਤਿਖਿਣਧਾਰਂ ਤਿਣਂ ਅਨ੍ਤਮਸੋ ਤਾਲਪਣ੍ਣਮ੍ਪਿ, ਯਥਾ ਸੋ ਕੁਸੋ ਯੇਨ ਦੁਗ੍ਗਹਿਤੋ, ਤਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥਂ ਅਨੁਕਨ੍ਤਤਿ ਫਾਲੇਤਿ, ਏਵਮੇਵ ਸਮਣਧਮ੍ਮਸਙ੍ਖਾਤਂ ਸਾਮਞ੍ਞਮ੍ਪਿ ਖਣ੍ਡਸੀਲਾਦਿਤਾਯ ਦੁਪ੍ਪਰਾਮਟ੍ਠਂ **ਨਿਰਯਾਯੁਪਕਡ੍ਢਤਿ,** ਨਿਰਯੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾਪੇਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਸਿਥਿਲ**ਨ੍ਤਿ ਓਲੀਯਿਤ੍ਵਾ ਕਰਣੇਨ ਸਿਥਿਲਗਾਹਂ ਕਤ੍ਵਾ ਕਤਂ ਯਂਕਿਞ੍ਚਿ ਕਮ੍ਮਂ। **ਸਂਕਿਲਿਟ੍ਠ**ਨ੍ਤਿ ਵੇਸਿਯਾਦਿਕੇਸੁ ਅਗੋਚਰੇਸੁ ਚਰਣੇਨ ਸਂਕਿਲਿਟ੍ਠਂ। **ਸਙ੍ਕਸ੍ਸਰ**ਨ੍ਤਿ ਸਙ੍ਕਾਹਿ ਸਰਿਤਬ੍ਬਂ, ਉਪੋਸਥਕਿਚ੍ਚਾਦੀਸੁ ਅਞ੍ਞਤਰਕਿਚ੍ਚੇਨ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਤਮ੍ਪਿ ਸਙ੍ਘਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਅਦ੍ਧਾ ਇਮੇ ਮਮ ਚਰਿਯਂ ਞਤ੍ਵਾ ਮਂ ਉਕ੍ਖਿਪਿਤੁਕਾਮਾ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਤਾ''ਤਿ ਏਵਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਆਸਙ੍ਕਾਹਿ ਸਰਿਤਂ ਉਸ੍ਸਙ੍ਕਿਤਂ ਪਰਿਸਙ੍ਕਿਤਂ। **ਨ ਤਂ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਤਂ ਏਵਰੂਪਂ ਸਮਣਧਮ੍ਮਸਙ੍ਖਾਤਂ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਂ ਤਸ੍ਸ ਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਮਹਪ੍ਫਲਂ ਨ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਮਹਪ੍ਫਲਾਭਾਵੇਨੇਵ ਭਿਕ੍ਖਦਾਯਕਾਨਮ੍ਪਿਸ੍ਸ ਨ ਮਹਪ੍ਫਲਂ ਹੋਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਕਯਿਰਾ ਚੇ**ਤਿ ਤਸ੍ਮਾ ਯਂ ਕਮ੍ਮਂ ਕਰੇਯ੍ਯ, ਤਂ ਕਰੇਯ੍ਯਾਥੇਵ। **ਦਲ਼੍ਹਮੇਨਂ ਪਰਕ੍ਕਮੇ**ਤਿ ਥਿਰਕਤਮੇਵ ਕਤ੍ਵਾ ਅਵਤ੍ਤਸਮਾਦਾਨੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਏਨਂ ਕਯਿਰਾ। **ਪਰਿਬ੍ਬਾਜੋ**ਤਿ ਸਿਥਿਲਭਾਵੇਨ ਕਤੋ ਖਣ੍ਡਾਦਿਭਾਵਪ੍ਪਤ੍ਤੋ ਸਮਣਧਮ੍ਮੋ। **ਭਿਯ੍ਯੋ ਆਕਿਰਤੇ ਰਜ**ਨ੍ਤਿ ਅਬ੍ਭਨ੍ਤਰੇ ਵਿਜ੍ਜਮਾਨਂ ਰਾਗਰਜਾਦਿਂ ਏਵਰੂਪੋ ਸਮਣਧਮ੍ਮੋ ਅਪਨੇਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ, ਅਥ ਖੋ ਤਸ੍ਸ ਉਪਰਿ ਅਪਰਮ੍ਪਿ ਰਾਗਰਜਾਦਿਂ ਆਕਿਰਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਬਹੂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਾਦੀਨਿ ਪਾਪੁਣਿਂਸੁ, ਸੋਪਿ ਭਿਕ੍ਖੁ ਸਂਵਰੇ ਠਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਾ ਵਿਪਸ੍ਸਨਂ ਵਡ੍ਢੇਤ੍ਵਾ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣੀਤਿ।

ਦੁਬ੍ਬਚਭਿਕ੍ਖੁਵਤ੍ਥੁ ਪਞ੍ਚਮਂ।

੬. ਇਸ੍ਸਾਪਕਤਿਤ੍ਥਿਵਤ੍ਥੁ

ਅਕਤਨ੍ਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਅਞ੍ਞਤਰਂ ਇਸ੍ਸਾਪਕਤਂ ਇਤ੍ਥਿਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਤਸ੍ਸਾ ਕਿਰ ਸਾਮਿਕੋ ਏਕਾਯ ਗੇਹਦਾਸਿਯਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸਨ੍ਥਵਂ ਅਕਾਸਿ। ਸਾ ਇਸ੍ਸਾਪਕਤਾ ਤਂ ਦਾਸਿਂ ਹਤ੍ਥਪਾਦੇਸੁ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸਾ ਕਣ੍ਣਨਾਸਂ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਗੁਲ਼੍ਹਗਬ੍ਭੇ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵਾਰਂ ਪਿਦਹਿਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਅਤ੍ਤਨਾ ਕਤਭਾਵਂ ਪਟਿਚ੍ਛਾਦੇਤੁਂ ''ਏਹਿ, ਅਯ੍ਯ, ਵਿਹਾਰਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਂ ਸੁਣਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਸਾਮਿਕਂ ਆਦਾਯ ਵਿਹਾਰਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਂ ਸੁਣਨ੍ਤੀ ਨਿਸੀਦਿ। ਅਥਸ੍ਸਾ ਆਗਨ੍ਤੁਕਞ੍ਞਾਤਕਾ ਗੇਹਂ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵਾਰਂ ਵਿਵਰਿਤ੍ਵਾ ਤਂ ਵਿਪ੍ਪਕਾਰਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਦਾਸਿਂ ਮੋਚਯਿਂਸੁ। ਸਾ ਵਿਹਾਰਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਚਤੁਪਰਿਸਮਜ੍ਝੇ ਠਿਤਾ ਤਮਤ੍ਥਂ ਦਸਬਲਸ੍ਸ ਆਰੋਚੇਸਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਤਸ੍ਸਾ ਵਚਨਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ''ਦੁਚ੍ਚਰਿਤਂ ਨਾਮ 'ਇਦਂ ਮੇ ਅਞ੍ਞੇ ਨ ਜਾਨਨ੍ਤੀ'ਤਿ ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਕਮ੍ਪਿ ਨ ਕਾਤਬ੍ਬਂ, ਅਞ੍ਞਸ੍ਮਿਂ ਅਜਾਨਨ੍ਤੇਪਿ ਸੁਚਰਿਤਮੇਵ ਕਾਤਬ੍ਬਂ। ਪਟਿਚ੍ਛਾਦੇਤ੍ਵਾ ਕਤਮ੍ਪਿ ਹਿ ਦੁਚ੍ਚਰਿਤਂ ਨਾਮ ਪਚ੍ਛਾਨੁਤਾਪਂ ਕਰੋਤਿ, ਸੁਚਰਿਤਂ ਪਾਮੋਜ੍ਜਮੇਵ ਜਨੇਤੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

੩੧੪.''ਅਕਤਂ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਸੇਯ੍ਯੋ, ਪਚ੍ਛਾ ਤਪ੍ਪਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਂ।
ਕਤਞ੍ਚ ਸੁਕਤਂ ਸੇਯ੍ਯੋ, ਯਂ ਕਤ੍ਵਾ ਨਾਨੁਤਪ੍ਪਤੀ''ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਦੁਕ੍ਕਟ**ਨ੍ਤਿ ਸਾਵਜ੍ਜਂ ਅਪਾਯਸਂਵਤ੍ਤਨਿਕਂ ਕਮ੍ਮਂ ਅਕਤਮੇਵ ਸੇਯ੍ਯੋ ਵਰਂ ਉਤ੍ਤਮਂ। **ਪਚ੍ਛਾ ਤਪ੍ਪਤੀ**ਤਿ ਤਞ੍ਹਿ ਅਨੁਸ੍ਸਰਿਤਾਨੁਸ੍ਸਰਿਤਕਾਲੇ ਤਪ੍ਪਤਿਯੇਵ। **ਸੁਕਤ**ਨ੍ਤਿ ਅਨਵਜ੍ਜਂ ਪਨ ਸੁਖਦਾਯਕਂ ਸੁਗਤਿਸਂਵਤ੍ਤਨਿਕਮੇਵ ਕਮ੍ਮਂ ਕਤਂ ਸੇਯ੍ਯੋ। **ਯਂ ਕਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਯਂ ਕਮ੍ਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਾ ਅਨੁਸ੍ਸਰਣਕਾਲੇ ਨ ਤਪ੍ਪਤਿ ਨਾਨੁਤਪ੍ਪਤਿ, ਸੋਮਨਸ੍ਸਜਾਤੋਵ ਹੋਤਿ, ਤਂ ਕਮ੍ਮਂ ਵਰਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਉਪਾਸਕੋ ਚ ਸਾ ਚ ਇਤ੍ਥੀ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਹਿਂਸੁ। ਤਞ੍ਚ ਪਨ ਦਾਸਿਂ ਤਤ੍ਥੇਵ ਭੁਜਿਸ੍ਸਂ ਕਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਚਾਰਿਨਿਂ ਕਰਿਂਸੂਤਿ।

ਇਸ੍ਸਾਪਕਤਿਤ੍ਥਿਵਤ੍ਥੁ ਛਟ੍ਠਂ।

੭. ਸਮ੍ਬਹੁਲਭਿਕ੍ਖੁਵਤ੍ਥੁ

ਨਗਰਂ ਯਥਾਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਸਮ੍ਬਹੁਲੇ ਆਗਨ੍ਤੁਕੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਤੇ ਕਿਰ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਪਚ੍ਚਨ੍ਤੇ ਵਸ੍ਸਂ ਉਪਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਠਮਮਾਸੇ ਸੁਖਂ ਵਿਹਰਿਂਸੁ। ਮਜ੍ਝਿਮਮਾਸੇ ਚੋਰਾ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤੇਸਂ ਗੋਚਰਗਾਮਂ ਪਹਰਿਤ੍ਵਾ ਕਰਮਰੇ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਅਗਮਂਸੁ। ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਚੋਰਾਨਂ ਪਟਿਬਾਹਨਤ੍ਥਾਯ ਤਂ ਪਚ੍ਚਨ੍ਤਨਗਰਂ ਅਭਿਸਙ੍ਖਰੋਨ੍ਤਾ ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਸਕ੍ਕਚ੍ਚਂ ਉਪਟ੍ਠਾਤੁਂ ਓਕਾਸਂ ਨ ਲਭਿਂਸੁ। ਤੇ ਅਫਾਸੁਕਂ ਵਸ੍ਸਂ ਵਸਿਤ੍ਵਾ ਵੁਤ੍ਥਵਸ੍ਸਾ ਸਤ੍ਥੁ ਦਸ੍ਸਨਾਯ ਸਾਵਤ੍ਥਿਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸੀਦਿਂਸੁ। ਸਤ੍ਥਾ ਤੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਕਤਪਟਿਸਨ੍ਥਾਰੋ ''ਕਿਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ , ਸੁਖਂ ਵਸਿਤ੍ਥਾ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ, ''ਭਨ੍ਤੇ, ਮਯਂ ਪਠਮਮਾਸਮੇਵ ਸੁਖਂ ਵਸਿਮ੍ਹਾ, ਮਜ੍ਝਿਮਮਾਸੇ ਚੋਰਾ ਗਾਮਂ ਪਹਰਿਂਸੁ, ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਨਗਰਂ ਅਭਿਸਙ੍ਖਰੋਨ੍ਤਾ ਸਕ੍ਕਚ੍ਚਂ ਉਪਟ੍ਠਾਤੁਂ ਓਕਾਸਂ ਨ ਲਭਿਂਸੁ। ਤਸ੍ਮਾ ਅਫਾਸੁਕਂ ਵਸ੍ਸਂ ਵਸਿਮ੍ਹਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ''ਅਲਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਮਾ ਚਿਨ੍ਤਯਿਤ੍ਥ, ਫਾਸੁਵਿਹਾਰੋ ਨਾਮ ਨਿਚ੍ਚਕਾਲਂ ਦੁਲ੍ਲਭੋ, ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਨਾਮ ਯਥਾ ਤੇ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਨਗਰਂ ਗੋਪਯਿਂਸੁ, ਏਵਂ ਅਤ੍ਤਭਾਵਮੇਵ ਗੋਪਯਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

੩੧੫.''ਨਗਰਂ ਯਥਾ ਪਚ੍ਚਨ੍ਤਂ, ਗੁਤ੍ਤਂ ਸਨ੍ਤਰਬਾਹਿਰਂ।
ਏਵਂ ਗੋਪੇਥ ਅਤ੍ਤਾਨਂ, ਖਣੋ ਵੋ ਮਾ ਉਪਚ੍ਚਗਾ।
ਖਣਾਤੀਤਾ ਹਿ ਸੋਚਨ੍ਤਿ, ਨਿਰਯਮ੍ਹਿ ਸਮਪ੍ਪਿਤਾ''ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਸਨ੍ਤਰਬਾਹਿਰ**ਨ੍ਤਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਯਥਾ ਤੇਹਿ ਮਨੁਸ੍ਸੇਹਿ ਤਂ ਪਚ੍ਚਨ੍ਤਨਗਰਂ ਦ੍ਵਾਰਪਾਕਾਰਾਦੀਨਿ ਥਿਰਾਨਿ ਕਰੋਨ੍ਤੇਹਿ ਸਅਨ੍ਤਰਂ, ਅਟ੍ਟਾਲਕਪਰਿਖਾਦੀਨਿ ਥਿਰਾਨਿ ਕਰੋਨ੍ਤੇਹਿ ਸਬਾਹਿਰਨ੍ਤਿ ਸਨ੍ਤਰਬਾਹਿਰਂ ਸੁਗੁਤ੍ਤਂ ਕਤਂ, ਏਵਂ ਤੁਮ੍ਹੇਪਿ ਸਤਿਂ ਉਪਟ੍ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਿਕਾਨਿ ਛ ਦ੍ਵਾਰਾਨਿ ਪਿਦਹਿਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵਾਰਰਕ੍ਖਿਕਂ ਸਤਿਂ ਅਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਯਥਾ ਗਯ੍ਹਮਾਨਾਨਿ ਬਾਹਿਰਾਨਿ ਛ ਆਯਤਨਾਨਿ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਿਕਾਨਂ ਉਪਘਾਤਾਯ ਸਂਵਤ੍ਤਨ੍ਤਿ, ਤਥਾ ਅਗ੍ਗਹਣੇਨ ਤਾਨਿਪਿ ਥਿਰਾਨਿ ਕਤ੍ਵਾ ਤੇਸਂ ਅਪ੍ਪਵੇਸਾਯ ਦ੍ਵਾਰਰਕ੍ਖਿਕਂ ਸਤਿਂ ਅਪ੍ਪਹਾਯ ਵਿਚਰਨ੍ਤਾ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਗੋਪੇਥਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਖਣੋ ਵੋ ਮਾ ਉਪਚ੍ਚਗਾ**ਤਿ ਯੋ ਹਿ ਏਵਂ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਨ ਗੋਪੇਤਿ, ਤਂ ਪੁਗ੍ਗਲਂ ਅਯਂ ਬੁਦ੍ਧੁਪ੍ਪਾਦਖਣੋ ਮਜ੍ਝਿਮਦੇਸੇ ਉਪ੍ਪਤ੍ਤਿਖਣੋ ਸਮ੍ਮਾਦਿਟ੍ਠਿਯਾ ਪਟਿਲਦ੍ਧਖਣੋ ਛਨ੍ਨਂ ਆਯਤਨਾਨਂ ਅਵੇਕਲ੍ਲਖਣੋਤਿ ਸਬ੍ਬੋਪਿ ਅਯਂ ਖਣੋ ਅਤਿਕ੍ਕਮਤਿ, ਸੋ ਖਣੋ ਤੁਮ੍ਹੇ ਮਾ ਅਤਿਕ੍ਕਮਤੁ। **ਖਣਾਤੀਤਾ**ਤਿ ਯੇ ਹਿ ਤਂ ਖਣਂ ਅਤੀਤਾ, ਤੇ ਚ ਪੁਗ੍ਗਲੇ ਸੋ ਚ ਖਣੋ ਅਤੀਤੋ, ਤੇ ਨਿਰਯਮ੍ਹਿ ਸਮਪ੍ਪਿਤਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਸੋਚਨ੍ਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਸਂਵੇਗਾ ਅਰਹਤ੍ਤੇ ਪਤਿਟ੍ਠਹਿਂਸੂਤਿ।

ਸਮ੍ਬਹੁਲਭਿਕ੍ਖੁਵਤ੍ਥੁ ਸਤ੍ਤਮਂ।

੮. ਨਿਗਣ੍ਠਵਤ੍ਥੁ

ਅਲਜ੍ਜਿਤਾਯੇਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਨਿਗਣ੍ਠੇ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਏਕਸ੍ਮਿਞ੍ਹਿ ਦਿਵਸੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਨਿਗਣ੍ਠੇ ਦਿਸ੍ਵਾ ਕਥਂ ਸਮੁਟ੍ਠਾਪੇਸੁਂ, ''ਆਵੁਸੋ, ਸਬ੍ਬਸੋ ਅਪ੍ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨੇਹਿ ਅਚੇਲਕੇਹਿ ਇਮੇ ਨਿਗਣ੍ਠਾ ਵਰਤਰਾ, ਯੇ ਏਕਂ ਪੁਰਿਮਪਸ੍ਸਮ੍ਪਿ ਤਾਵ ਪਟਿਚ੍ਛਾਦੇਨ੍ਤਿ, ਸਹਿਰਿਕਾ ਮਞ੍ਞੇ ਏਤੇ''ਤਿ। ਤਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਨਿਗਣ੍ਠਾ ''ਨ ਮਯਂ ਏਤੇਨ ਕਾਰਣੇਨ ਪਟਿਚ੍ਛਾਦੇਮ, ਪਂਸੁਰਜਾਦਯੋ ਪਨ ਪੁਗ੍ਗਲਾ ਏਵ, ਜੀਵਿਤਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਪਟਿਬਦ੍ਧਾ ਏਵ, ਤੇ ਨੋ ਭਿਕ੍ਖਾਭਾਜਨੇਸੁ ਮਾ ਪਤਿਂਸੂਤਿ ਇਮਿਨਾ ਕਾਰਣੇਨ ਪਟਿਚ੍ਛਾਦੇਮਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਤੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਵਾਦਪਟਿਵਾਦਵਸੇਨ ਬਹੁਂ ਕਥਂ ਕਥੇਸੁਂ। ਭਿਕ੍ਖੂ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨਕਾਲੇ ਤਂ ਪਵਤ੍ਤਿਂ ਆਰੋਚੇਸੁਂ। ਸਤ੍ਥਾ, ''ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਲਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬੇਨ ਲਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਲਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬੇਨ ਅਲਜ੍ਜਮਾਨਾ ਨਾਮ ਦੁਗ੍ਗਤਿਪਰਾਯਣਾਵ ਹੋਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਨ੍ਤੋ ਇਮਾ ਗਾਥਾ ਅਭਾਸਿ –

੩੧੬.‘‘ਅਲਜ੍ਜਿਤਾਯੇ ਲਜ੍ਜਨ੍ਤਿ, ਲਜ੍ਜਿਤਾਯੇ ਨ ਲਜ੍ਜਰੇ।
ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿਸਮਾਦਾਨਾ, ਸਤ੍ਤਾ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ ਦੁਗ੍ਗਤਿਂ॥

੩੧੭.‘‘ਅਭਯੇ ਭਯਦਸ੍ਸਿਨੋ, ਭਯੇ ਚਾਭਯਦਸ੍ਸਿਨੋ।
ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿਸਮਾਦਾਨਾ, ਸਤ੍ਤਾ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ ਦੁਗ੍ਗਤਿ’’ਨ੍ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਅਲਜ੍ਜਿਤਾਯੇ**ਤਿ ਅਲਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬੇਨ। ਭਿਕ੍ਖਾਭਾਜਨਞ੍ਹਿ ਅਲਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬਂ ਨਾਮ, ਤੇ ਪਨ ਤਂ ਪਟਿਚ੍ਛਾਦੇਤ੍ਵਾ ਵਿਚਰਨ੍ਤਾ ਤੇਨ ਲਜ੍ਜਨ੍ਤਿ ਨਾਮ। **ਲਜ੍ਜਿਤਾਯੇ**ਤਿ ਅਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨੇਨ ਹਿਰਿਕੋਪੀਨਙ੍ਗੇਨ ਲਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬੇਨ। ਤੇ ਪਨ ਤਂ ਅਪਟਿਚ੍ਛਾਦੇਤ੍ਵਾ ਵਿਚਰਨ੍ਤਾ ਲਜ੍ਜਿਤਾਯੇ ਨ ਲਜ੍ਜਨ੍ਤਿ ਨਾਮ। ਤੇਨ ਤੇਸਂ ਅਲਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬੇਨ ਲਜ੍ਜਿਤਂ ਲਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬੇਨ ਅਲਜ੍ਜਿਤਂ ਤੁਚ੍ਛਗਹਣਭਾਵੇਨ ਚ ਅਞ੍ਞਥਾਗਹਣਭਾਵੇਨ ਚ ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿ ਹੋਤਿ। ਤਂ ਸਮਾਦਿਯਿਤ੍ਵਾ ਵਿਚਰਨ੍ਤਾ ਪਨ ਤੇ ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿਸਮਾਦਾਨਾ ਸਤ੍ਤਾ ਨਿਰਯਾਦਿਭੇਦਂ ਦੁਗ੍ਗਤਿਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਅਭਯੇ**ਤਿ ਭਿਕ੍ਖਾਭਾਜਨਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਰਾਗਦੋਸਮੋਹਮਾਨਦਿਟ੍ਠਿਕਿਲੇਸਦੁਚ੍ਚਰਿਤਭਯਾਨਂ ਅਨੁਪ੍ਪਜ੍ਜਨਤੋ ਭਿਕ੍ਖਾਭਾਜਨਂ ਅਭਯਂ ਨਾਮ, ਭਯੇਨ ਤਂ ਪਟਿਚ੍ਛਾਦੇਨ੍ਤਾ ਪਨ ਅਭਯੇ **ਭਯਦਸ੍ਸਿਨੋ** ਨਾਮ। ਹਿਰਿਕੋਪੀਨਙ੍ਗਂ ਪਨ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਰਾਗਾਦੀਨਂ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨਤੋ ਤਂ ਭਯਂ ਨਾਮ, ਤਸ੍ਸ ਅਪਟਿਚ੍ਛਾਦਨੇਨ **ਭਯੇ ਚਾਭਯਦਸ੍ਸਿਨੋ**। ਤਸ੍ਸ ਤਂ ਅਯਥਾਗਹਣਸ੍ਸ ਸਮਾਦਿਨ੍ਨਤ੍ਤਾ ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿਸਮਾਦਾਨਾ ਸਤ੍ਤਾ ਦੁਗ੍ਗਤਿਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਬਹੂ ਨਿਗਣ੍ਠਾ ਸਂਵਿਗ੍ਗਮਾਨਸਾ ਪਬ੍ਬਜਿਂਸੁ, ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਾਨਮ੍ਪਿ ਸਾਤ੍ਥਿਕਾ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾ ਅਹੋਸੀਤਿ।

ਨਿਗਣ੍ਠਵਤ੍ਥੁ ਅਟ੍ਠਮਂ।

੯. ਤਿਤ੍ਥਿਯਸਾਵਕਵਤ੍ਥੁ

ਅਵਜ੍ਜੇਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਤਿਤ੍ਥਿਯਸਾਵਕੇ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਏਕਸ੍ਮਿਞ੍ਹਿ ਸਮਯੇ ਅਞ੍ਞਤਿਤ੍ਥਿਯਸਾਵਕਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪੁਤ੍ਤੇ ਸਮ੍ਮਾਦਿਟ੍ਠਿਕਾਨਂ ਉਪਾਸਕਾਨਂ ਪੁਤ੍ਤੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸਪਰਿਵਾਰੇ ਕੀਲ਼ਮਾਨੇ ਦਿਸ੍ਵਾ ਗੇਹਂ ਆਗਤਕਾਲੇ ‘‘ਨ ਵੋ ਸਮਣਾ ਸਕ੍ਯਪੁਤ੍ਤਿਯਾ ਵਨ੍ਦਿਤਬ੍ਬਾ, ਨਾਪਿ ਤੇਸਂ ਵਿਹਾਰਂ ਪਵਿਸਿਤਬ੍ਬ’’ਨ੍ਤਿ ਸਪਥਂ ਕਾਰਯਿਂਸੁ। ਤੇ ਏਕਦਿਵਸਂ ਜੇਤਵਨਵਿਹਾਰਸ੍ਸ ਬਹਿਦ੍ਵਾਰਕੋਟ੍ਠਕਸਾਮਨ੍ਤੇ ਕੀਲ਼ਨ੍ਤਾ ਪਿਪਾਸਿਤਾ ਅਹੇਸੁਂ। ਅਥੇਕਂ ਉਪਾਸਕਦਾਰਕਂ ‘‘ਤ੍ਵਂ ਏਤ੍ਥ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਾਨੀਯਂ ਪਿਵਿਤ੍ਵਾ ਅਮ੍ਹਾਕਮ੍ਪਿ ਆਹਰਾਹੀ’’ਤਿ ਪਹਿਣਿਂਸੁ। ਸੋ ਵਿਹਾਰਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਪਾਨੀਯਂ ਪਿਵਿਤ੍ਵਾ ਤਮਤ੍ਥਂ ਆਰੋਚੇਸਿ। ਅਥ ਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ‘‘ਤ੍ਵਮੇਵ ਪਾਨੀਯਂ ਪਿਵਿਤ੍ਵਾ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਇਤਰੇਪਿ ਪਾਨੀਯਪਿਵਨਤ੍ਥਾਯ ਇਧੇਵ ਪੇਸੇਹੀ’’ਤਿ ਆਹ। ਸੋ ਤਥਾ ਅਕਾਸਿ। ਤੇ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਾਨੀਯਂ ਪਿਵਿਂਸੁ। ਸਤ੍ਥਾ ਤੇ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਤੇਸਂ ਸਪ੍ਪਾਯਂ ਧਮ੍ਮਕਥਂ ਕਥੇਤ੍ਵਾ ਤੇ ਅਚਲਸਦ੍ਧੇ ਕਤ੍ਵਾ ਸਰਣੇਸੁ ਚ ਸੀਲੇਸੁ ਚ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪੇਸਿ। ਤੇ ਸਕਾਨਿ ਗੇਹਾਨਿ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਮਤ੍ਥਂ ਮਾਤਾਪਿਤੂਨਂ ਆਰੋਚੇਸੁਂ। ਅਥ ਨੇਸਂ ਮਾਤਾਪਿਤਰੋ ‘‘ਪੁਤ੍ਤਕਾ ਨੋ ਵਿਪਨ੍ਨਦਿਟ੍ਠਿਕਾ ਜਾਤਾ’’ਤਿ ਦੋਮਨਸ੍ਸਪ੍ਪਤ੍ਤਾ ਪਰਿਦੇਵਿਂਸੁ। ਅਥ ਤੇਸਂ ਛੇਕਾ ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਪਟਿਵਿਸ੍ਸਕਾ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਦੋਮਨਸ੍ਸਵੂਪਸਮਨਤ੍ਥਾਯ ਧਮ੍ਮਂ ਕਥਯਿਂਸੁ। ਤੇ ਤੇਸਂ ਕਥਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ‘‘ਇਮੇ ਦਾਰਕੇ ਸਮਣਸ੍ਸ ਗੋਤਮਸ੍ਸੇਵ ਨਿਯ੍ਯਾਦੇਸ੍ਸਾਮਾ’’ਤਿ ਮਹਨ੍ਤੇਨ ਞਾਤਿਗਣੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਵਿਹਾਰਂ ਨਯਿਂਸੁ। ਸਤ੍ਥਾ ਤੇਸਂ ਅਜ੍ਝਾਸਯਂ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਨ੍ਤੋ ਇਮਾ ਗਾਥਾ ਅਭਾਸਿ –

੩੧੮.‘‘ਅਵਜ੍ਜੇ ਵਜ੍ਜਮਤਿਨੋ, ਵਜ੍ਜੇ ਚਾਵਜ੍ਜਦਸ੍ਸਿਨੋ।
ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿਸਮਾਦਾਨਾ, ਸਤ੍ਤਾ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ ਦੁਗ੍ਗਤਿਂ॥

੩੧੯.‘‘ਵਜ੍ਜਞ੍ਚ ਵਜ੍ਜਤੋ ਞਤ੍ਵਾ, ਅਵਜ੍ਜਞ੍ਚ ਅਵਜ੍ਜਤੋ।

ਸਮ੍ਮਾਦਿਟ੍ਠਿਸਮਾਦਾਨਾ, ਸਤ੍ਤਾ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ ਸੁਗ੍ਗਤਿ''ਨ੍ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਅਵਜ੍ਜੇ**ਤਿ ਦਸਵਤ੍ਥੁਕਾਯ ਸਮ੍ਮਾਦਿਟ੍ਠਿਯਾ, ਤਸ੍ਸਾ ਉਪਨਿਸ੍ਸਯਭੂਤੇ ਧਮ੍ਮੇ ਚ। ਵ**ਜ੍ਜਮਤਿਨੋ**ਤਿ ਵਜ੍ਜੰ ਇਦਨ੍ਤਿ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਮਤਿਨੋ। ਦਸਵਤ੍ਥੁਕਾਯ ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿਯਾ ਪਨ ਤਸ੍ਸਾ ਉਪਨਿਸ੍ਸਯਭੂਤੇ ਧਮ੍ਮੇ ਚ ਅਵਜ੍ਜਦਸ੍ਸਿਨੋ, ਏਤਿਸ੍ਸਾ ਅਵਜ੍ਜੰ ਵਜ੍ਜਤੋ ਵਜ੍ਜਞ੍ਚ ਅਵਜ੍ਜਤੋ ਞਤ੍ਵਾ ਗਹਣਸਙ੍ਖਾਤਾਯ ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿਯਾ ਸਮਾਦਿਨ੍ਨਤ੍ਤਾ ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿਸਮਾਦਾਨਾ ਸਤ੍ਤਾ ਦੁਗ੍ਗਤਿੰ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਦੁਤਿਯਗਾਥਾਯ ਵੁਤ੍ਤਵਿਪਰਿਯਾਯੇਨ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਤੇ ਤੀਸੁ ਸਰਣੇਸੁ ਪਤਿਟ੍ਠਾਯ ਅਪਰਾਪਰੰ ਧਮ੍ਮੰ ਸੁਣਨ੍ਤਾ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਹਿੰਸੂਤਿ।

ਤਿਤ੍ਥਿਯਸਾਵਕਵਤ੍ਥੁ ਨਵਮੰ।

ਨਿਰਯਵਗ੍ਗਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਦ੍ਵਾਵੀਸਤਿਮੋ ਵਗ੍ਗੋ।

੨੩. ਨਾਗਵੱਗੋ

੧. ਅੱਤਦਨ੍ਤਵੱਤ੍ਥੁ

ਅਹੰ ਨਾਗੋ ਵਾਤਿ ਇਮੰ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨੰ ਸੱਤ੍ਥਾ ਕੋਸਮ੍ਬਿਯੰ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਅੱਤਾਨੰ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ। ਵੱਤ੍ਥੁ ਅਪ੍ਪਮਾਦਵੱਗ੍ਗਸ੍ਸ ਆਦਿਗਾਥਾਵਣ੍ਣਨਾਯ ਵਿੱਤ੍ਥਾਰਿਤਮੇਵ। ਵੁੱਤੁਞ੍ਹੇਤੰ ਤੱਤ੍ਥ (ਧ॰ ਪ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੧.ਸਾਮਾਵਤਿਵੱਤ੍ਥੁ) –

ਮਾਗਣ੍ਡਿਯਾ ਤਾਸੰ ਕਿਞ੍ਚਿ ਕਾਤੁੰ ਅਸਕ੍ਕੁਣਿਤ੍ਵਾ ''ਸਮਣਸ੍ਸ ਗੋਤਮਸ੍ਸੇਵ ਕੱਤੱਬ੍ਬੰ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਨਾਗਰਾਨੰ ਲਞ੍ਜੰ ਦੱਤ੍ਵਾ ''ਸਮਣੰ ਗੋਤਮੰ ਅਨ੍ਤੋਨਗਰੰ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਚਰਨ੍ਤੰ ਦਾਸਕਮ੍ਮਕਰਪੋਰਿਸੇਹਿ ਸੱਦ੍ਧਿੰ ਅੱਕ੍ਕੋਸੇਤ੍ਵਾ ਪਰਿਭਾਸੇਤ੍ਵਾ ਪਲਾਪੇਥਾ''ਤਿ ਆਣਾਪੇਸਿ। ਮਿੱਚ੍ਛਾਦਿੱਟ੍ਠਿਕਾ ਤੀਸੁ ਰਤਨੇਸੁ ਅਪ੍ਪਸੱਨ੍ਨਾ ਅਨ੍ਤੋਨਗਰੰ ਪਵਿੱਟ੍ਠੰ ਸੱਤ੍ਥਾਰੰ ਅਨੁਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ''ਚੋਰੋਸਿ ਬਾਲੋਸਿ ਮੂਲ੍ਹੋਸਿ ਥੇਨੋਸਿ ਓੱਟ੍ਠੋਸਿ ਗੋਣੋਸਿ ਗੱਦ੍ਰਭੋਸਿ ਨੇਰਯਿਕੋਸਿ ਤਿਰੱਚ੍ਛਾਨਗਤੋਸਿ, ਨੱਤ੍ਥਿ ਤੁਯ੍ਹੰ ਸੁਗਤਿ, ਦੁੱਗ੍ਗਤਿਯੇਵ ਤੁਯ੍ਹੰ ਪਾਟਿਕਙ੍ਖਾ''ਤਿ ਦਸਹਿ ਅੱਕ੍ਕੋਸਵੱਤ੍ਥੂਹਿ ਅੱਕ੍ਕੋਸਨ੍ਤਿ ਪਰਿਭਾਸਨ੍ਤਿ। ਤੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ਆਯਸ੍ਮਾ ਆਨਨ੍ਦੋ ਸੱਤ੍ਥਾਰੰ ਏਤਦਵੋਚ – ''ਭਨ੍ਤੇ, ਇਮੇ ਨਾਗਰਾ ਅਮ੍ਹੇ ਅੱਕ੍ਕੋਸਨ੍ਤਿ ਪਰਿਭਾਸਨ੍ਤਿ, ਇਤੋ ਅਞ੍ਞੱਤ੍ਥ ਗੱਚ੍ਛਾਮਾ''ਤਿ। ''ਕੁਹਿੰ, ਆਨਨ੍ਦਾ''ਤਿ? ''ਅਞ੍ਞੰ ਨਗਰੰ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ। ''ਤੱਤ੍ਥ ਮਨੁਸ੍ਸੇਸੁ ਅੱਕ੍ਕੋਸਨ੍ਤੇਸੁ ਪਰਿਭਾਸਨ੍ਤੇਸੁ ਪੁਨ ਕੱਤ੍ਥ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮਾਨਨ੍ਦਾ''ਤਿ। ''ਤਤੋਪਿ ਅਞ੍ਞੰ ਨਗਰੰ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ। ''ਤੱਤ੍ਥ ਮਨੁਸ੍ਸੇਸੁ ਅੱਕ੍ਕੋਸਨ੍ਤੇਸੁ ਪਰਿਭਾਸਨ੍ਤੇਸੁ ਕੁਹਿੰ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮਾਨਨ੍ਦਾ''ਤਿ। ''ਤਤੋਪਿ ਅਞ੍ਞੰ ਨਗਰੰ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ। ''ਆਨਨ੍ਦ, ਨ ਏਵੰ ਕਾਤੁੰ ਵੱਟ੍ਟਤਿ, ਯੱਤ੍ਥ ਅਧਿਕਰਣੰ ਉੱਪ੍ਪੱਨ੍ਨੰ, ਤੱਤ੍ਥੇਵ ਤਸ੍ਮਿੰ ਵੂਪਸਨ੍ਤੇ ਅਞ੍ਞੱਤ੍ਥ ਗਨ੍ਤੁੰ ਵੱਟ੍ਟਤਿ, ਕੇ ਪਨ ਤੇ, ਆਨਨ੍ਦ, ਅੱਕ੍ਕੋਸਨ੍ਤੀ''ਤਿ। ''ਭਨ੍ਤੇ, ਦਾਸਕਮ੍ਮਕਰੇ ਉਪਾਦਾਯ ਸੱਬ੍ਬੇ ਅੱਕ੍ਕੋਸਨ੍ਤੀ''ਤਿ। ''ਅਹੰ, ਆਨਨ੍ਦ, ਸਙ੍ਗਾਮੰ ਓਤਿਣ੍ਣਹੱਤ੍ਥਿਸਦਿਸੋ। ਸਙ੍ਗਾਮੰ ਓਤਿਣ੍ਣਹੱਤ੍ਥਿਨੋ ਹਿ ਚਤੂਹਿ ਦਿਸਾਹਿ ਆਗਤੇ ਸਰੇ ਸਹਿਤੁੰ ਭਾਰੋ, ਤਥੇਵ ਬਹੂਹਿ ਦੁਸ੍ਸੀਲੇਹਿ ਕਥਿਤਕਥਾਨੰ ਸਹਨੰ ਨਾਮ ਮਯ੍ਹੰ ਭਾਰੋ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਅੱਤਾਨੰ ਆਰਬ੍ਭ ਧਮ੍ਮੰ ਦੇਸੇਨ੍ਤੋ ਇਮਾ ਗਾਥਾ ਅਭਾਸਿ –

੩੨੦.''ਅਹੰ ਨਾਗੋਵ ਸਙ੍ਗਾਮੇ, ਚਾਪਤੋ ਪਤਿਤੰ ਸਰੰ।
ਅਤਿਵਾਕ੍ਯੰ ਤਿਤਿੱਕ੍ਖਿਸ੍ਸੰ, ਦੁਸ੍ਸੀਲੋ ਹਿ ਬਹੁੱਜ੍ਜਨੋ॥

੩੨੧.''ਦਨ੍ਤੰ ਨਯਨ੍ਤਿ ਸਮਿਤਿੰ, ਦਨ੍ਤੰ ਰਾਜਾਭਿਰੂਹਤਿ।
ਦਨ੍ਤੋ ਸੇੱਟ੍ਠੋ ਮਨੁਸ੍ਸੇਸੁ, ਯੋਤਿਵਾਕ੍ਯੰ ਤਿਤਿੱਕ੍ਖਤਿ॥

੩੨੨.''ਵਰਮੱਸ੍ਸਤਰਾ ਦਨ੍ਤਾ, ਆਜਾਨੀਯਾ ਚ ਸਿਨ੍ਧਵਾ।
ਕੁਞ੍ਜਰਾ ਚ ਮਹਾਨਾਗਾ, ਅੱਤਦਨ੍ਤੋ ਤਤੋ ਵਰ''ਨ੍ਤਿ॥

ਤੱਤ੍ਥ **ਨਾਗੋ**ਵਾਤਿ ਹੱਤ੍ਥੀ ਵਿਯ। **ਚਾਪਤੋ ਪਤਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਧਨੁਤੋ ਮੁੱਤੰ। **ਅਤਿਵਾਕ੍ਯ**ਨ੍ਤਿ ਅੱਟ੍ਠਅਨਰਿਯਵੋਹਾਰਵਸੇਨ ਪਵੱਤੰ ਵੀਤਿੱਕ੍ਕਮਵਚਨੰ। **ਤਿਤਿੱਕ੍ਖਿਸ੍ਸ**ਨ੍ਤਿ ਯਥਾ ਸਙ੍ਗਾਮਾਵਚਰੋ ਸੁਦਨ੍ਤੋ ਮਹਾਨਾਗੋ ਖਮੋ ਸੱਤ੍ਤਿਪਹਾਰਾਦੀਨਿ ਚਾਪਤੋ ਮੁੱਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਅੱਤਨਿ ਪਤਿਤੇ ਸਰੇ ਅਵਿਹਞ੍ਞਮਾਨੋ ਤਿਤਿੱਕ੍ਖਤਿ, ਏਵਮੇਵ ਏਵਰੂਪੰ ਅਤਿਵਾਕ੍ਯੰ ਤਿਤਿੱਕ੍ਖਿਸ੍ਸੰ, ਸਹਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਅੱਤ੍ਥੋ। **ਦੁਸ੍ਸੀਲੋ ਹੀ**ਤਿ ਅਯਞ੍ਹਿ ਲੋਕਿਯਮਹਾਜਨੋ ਬਹੁਦੁਸ੍ਸੀਲੋ ਅੱਤਨੋ ਅੱਤਨੋ ਰੁਚਿਵਸੇਨ ਵਾਚੰ ਨਿੱਚ੍ਛਾਰੇਤ੍ਵਾ ਘੱਟ੍ਟੇਨ੍ਤੋ ਚਰਤਿ, ਤੱਤ੍ਥ ਅਧਿਵਾਸਨੰ ਅੱਜ੍ਝੁਪੇੱਕ੍ਖਨਮੇਵ ਮਮ ਭਾਰੋ। **ਸਮਿਤਿ**ਨ੍ਤਿ ਉੱਯ੍ਯਾਨਕੀਲ਼ਮਣ੍ਡਲਾਦੀਸੁ ਮਹਾਜਨਮੱਜ੍ਝੰ ਗੱਚ੍ਛਨ੍ਤਾ ਦਨ੍ਤਮੇਵ ਗੋਣਜਾਤਿੰ ਵਾ ਅਸ੍ਸਜਾਤਿੰ ਵਾ ਯਾਨੇ ਯੋਜੇਤ੍ਵਾ ਨਯਨ੍ਤਿ। **ਰਾਜਾ**ਤਿ ਤਥਾਰੂਪੇਹੇਵ ਵਾਹਨੇਹਿ ਗੱਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਰਾਜਾਪਿ ਦਨ੍ਤਮੇਵ ਅਭਿਰੂਹਤਿ। **ਮਨੁਸ੍ਸੇਸੂ**ਤਿ ਮਨੁਸ੍ਸੇਸੁਪਿ ਚਤੂਹਿ ਅਰਿਯਮੱਗ੍ਗੇਹਿ ਦਨ੍ਤੋ ਨਿੱਬ੍ਬਿਸੇਵਨੋਵ ਸੇੱਟ੍ਠੋ। **ਯੋਤਿਵਾਕ੍ਯ**ਨ੍ਤਿ ਯੋ ਏਵਰੂਪੰ ਅਤਿੱਕ੍ਕਮਵਚਨੰ ਪੁਨੱਪ੍ਪੁਨੰ ਵੁੱਚ੍ਚਮਾਨਮ੍ਪਿ ਤਿਤਿੱਕ੍ਖਤਿ ਨ ਪਟਿਪ੍ਫਰਤਿ ਨ ਵਿਹਞ੍ਞਤਿ, ਏਵਰੂਪੋ ਦਨ੍ਤੋ ਸੇੱਟ੍ਠੋਤਿ ਅੱਤ੍ਥੋ।

ਅਸ੍ਸਤਰਾਤਿ ਵਲਵਾਯ ਗਦ੍ਰਭੇਨ ਜਾਤਾ। **ਆਜਾਨੀਯਾ**ਤਿ ਯਂ ਅਸ੍ਸਦਮਸਾਰਥਿ ਕਾਰਣਂ ਕਾਰੇਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਖਿਪ੍ਪਂ ਜਾਨਨਸਮਤ੍ਥਾ। **ਸਿਨ੍ਧਵਾ**ਤਿ ਸਿਨ੍ਧਵਰਟ੍ਠੇ ਜਾਤਾ ਅਸ੍ਸਾ। **ਮਹਾਨਾਗਾ**ਤਿ ਕੁਞ੍ਜਰਸਙ੍ਖਾਤਾ ਮਹਾਹਤ੍ਥਿਨੋ। **ਅਤ੍ਤਦਨ੍ਤੋ**ਤਿ ਏਤੇ ਅਸ੍ਸਤਰਾ ਚ ਸਿਨ੍ਧਵਾ ਚ ਕੁਞ੍ਜਰਾ ਚ ਦਨ੍ਤਾਵ ਵਰਂ, ਨ ਅਦਨ੍ਤਾ। ਯੋ ਪਨ ਚਤੂਹਿ ਅਰਿਯਮਗ੍ਗੇਹਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਦਨ੍ਤਤਾਯ ਅਤ੍ਤਦਨ੍ਤੋ ਨਿਬ੍ਬਿਸੇਵਨੋ, ਅਯਂ ਤਤੋਪਿ ਵਰਂ, ਸਬ੍ਬੇਹਿਪਿ ਏਤੇਹਿ ਉਤ੍ਤਰਿਤਰੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਲਞ੍ਜਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਵੀਥਿਸਿਙ੍ਘਾਟਕਾਦੀਸੁ ਠਤ੍ਵਾ ਅਕ੍ਕੋਸਨ੍ਤੋ ਪਰਿਭਾਸਨ੍ਤੋ ਸਬ੍ਬੋਪਿ ਸੋ ਮਹਾਜਨੋ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਾਦੀਨਿ ਪਾਪੁਣੀਤਿ।

ਅਤ੍ਤਦਨ੍ਤਵਤ੍ਥੁ ਪਠਮਂ।

੨. ਹਤ੍ਥਾਚਰਿਯਪੁਬ੍ਬਕਭਿਕ੍ਖੁਵਤ੍ਥੁ

ਨ ਹਿ ਏਤੇਹੀਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਏਕਂ ਹਤ੍ਥਾਚਰਿਯਪੁਬ੍ਬਕਂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਸੋ ਕਿਰ ਏਕਦਿਵਸਂ ਅਚਿਰਵਤੀਨਦੀਤੀਰੇ ਹਤ੍ਥਿਦਮਕਂ ''ਏਕਂ ਹਤ੍ਥਿਂ ਦਮੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਅਤ੍ਤਨਾ ਇਚ੍ਛਿਤਂ ਕਾਰਣਂ ਸਿਕ੍ਖਾਪੇਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਸਮੀਪੇ ਠਿਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਆਹ – ''ਆਵੁਸੋ, ਸਚੇ ਅਯਂ ਹਤ੍ਥਾਚਰਿਯੋ ਇਮਂ ਹਤ੍ਥਿਂ ਅਸੁਕਟ੍ਠਾਨੇ ਨਾਮ ਵਿਜ੍ਝੇਯ੍ਯ, ਖਿਪ੍ਪਮੇਵ ਇਮਂ ਕਾਰਣਂ ਸਿਕ੍ਖਾਪੇਯ੍ਯਾ''ਤਿ। ਸੋ ਤਸ੍ਸ ਕਥਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਤਥਾ ਕਤ੍ਵਾ ਤਂ ਹਤ੍ਥਿਂ ਸੁਦਨ੍ਤਂ ਦਮੇਸਿ। ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਤਂ ਪਵਤ੍ਤਿਂ ਸਤ੍ਥੁ ਆਰੋਚੇਸੁਂ। ਸਤ੍ਥਾ ਤਂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ''ਸਚ੍ਚਂ ਕਿਰ ਤਯਾ ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ''ਸਚ੍ਚਂ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਵਿਗਰਹਿਤ੍ਵਾ ''ਕਿਂ ਤੇ, ਮੋਘਪੁਰਿਸ, ਹਤ੍ਥਿਯਾਨੇਨ ਵਾ ਅਞ੍ਞੇਨ ਵਾ ਦਨ੍ਤੇਨ। ਨ ਹਿ ਏਤੇਹਿ ਯਾਨੇਹਿ ਅਗਤਪੁਬ੍ਬਂ ਠਾਨਂ ਗਨ੍ਤੁਂ ਸਮਤ੍ਥਾ ਨਾਮ ਅਤ੍ਥਿ, ਅਤ੍ਤਨਾ ਪਨ ਸੁਦਨ੍ਤੇਨ ਸਕ੍ਕਾ ਅਗਤਪੁਬ੍ਬਂ ਠਾਨਂ ਗਨ੍ਤੁਂ, ਤਸ੍ਮਾ ਅਤ੍ਤਾਨਮੇਵ ਦਮੇਹਿ, ਕਿਂ ਤੇ ਏਤੇਸਂ ਦਮਨੇਨਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

੩੨੩.''ਨ ਹਿ ਏਤੇਹਿ ਯਾਨੇਹਿ, ਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯ ਅਗਤਂ ਦਿਸਂ।
ਯਥਾਤ੍ਤਨਾ ਸੁਦਨ੍ਤੇਨ, ਦਨ੍ਤੋ ਦਨ੍ਤੇਨ ਗਚ੍ਛਤੀ''ਤਿ॥

ਤਸ੍ਸਤ੍ਥੋ – ਯਾਨਿ ਤਾਨਿ ਹਤ੍ਥਿਯਾਨਾਦੀਨਿ ਯਾਨਾਨਿ, ਨ ਹਿ ਏਤੇਹਿ ਯਾਨੇਹਿ ਕੋਚਿ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਸੁਪਿਨਨ੍ਤੇਨਪਿ ਅਗਤਪੁਬ੍ਬਤ੍ਤਾ ''ਅਗਤ''ਨ੍ਤਿ ਸਙ੍ਖਾਤਂ ਨਿਬ੍ਬਾਨਦਿਸਂ ਤਥਾ ਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯ, ਯਥਾ ਪੁਬ੍ਬਭਾਗੇ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਦਮੇਨ ਅਪਰਭਾਗੇ ਅਰਿਯਮਗ੍ਗਭਾਵਨਾਯ ਸੁਦਨ੍ਤੇਨ ਦਨ੍ਤੋ ਨਿਬ੍ਬਿਸੇਵਨੋ ਸਪ੍ਪਞ੍ਞੋ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਤਂ ਅਗਤਪੁਬ੍ਬਂ ਦਿਸਂ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਦਨ੍ਤਭੂਮਿਂ ਪਾਪੁਣਾਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਅਤ੍ਤਦਮਨਮੇਵ ਤਤੋ ਵਰਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਬਹੂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਾਦੀਨਿ ਪਾਪੁਣਿਂਸੂਤਿ।

ਹਤ੍ਥਾਚਰਿਯਪੁਬ੍ਬਕਭਿਕ੍ਖੁਵਤ੍ਥੁ ਦੁਤਿਯਂ।

੩. ਪਰਿਜਿਣ੍ਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਪੁਤ੍ਤਵਤ੍ਥੁ

ਧਨਪਾਲੋਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਅਞ੍ਞਤਰਸ੍ਸ ਪਰਿਜਿਣ੍ਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸ੍ਸ ਪੁਤ੍ਤੇ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਕਿਰੇਕੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਅਟ੍ਠਸਤਸਹਸ੍ਸਵਿਭਵੋ ਵਯਪ੍ਪਤ੍ਤਾਨਂ ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਪੁਤ੍ਤਾਨਂ ਆਵਾਹਂ ਕਤ੍ਵਾ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਸਤਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਅਦਾਸਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਿਯਾ ਕਾਲਕਤਾਯ ਪੁਤ੍ਤਾ ਸਮ੍ਮਨ੍ਤਯਿਂਸੁ – ''ਸਚੇ ਅਯਂ ਅਞ੍ਞਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਿਂ ਆਨੇਸ੍ਸਤਿ, ਤਸ੍ਸਾ ਕੁਚ੍ਛਿਯਂ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾਨਂ ਵਸੇਨ ਕੁਲਸਨ੍ਤਕਂ ਭਿਜ੍ਜਿਸ੍ਸਤਿ, ਹਨ੍ਦ ਨਂ ਮਯਂ ਸਙ੍ਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਤੇ ਤਂ ਪਣੀਤੇਹਿ ਘਾਸਚ੍ਛਾਦਨਾਦੀਹਿ ਉਪਟ੍ਠਹਨ੍ਤਾ

ਹਤ੍ਥਪਾਦਸਮ੍ਬਾਹਨਾਦੀਨਿ ਕਰੋਨ੍ਤਾ ਉਪਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਏਕਦਿਵਸਮਸ੍ਸ ਦਿਵਾ ਨਿਦ੍ਦਾਯਿਤ੍ਵਾ ਵੁਟ੍ਠਿਤਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥਪਾਦੇ ਸਮ੍ਬਾਹਨ੍ਤਾ ਪਾਟਿਯੇਕ੍ਕਂ ਘਰਾਵਾਸੇ ਆਦੀਨਵਂ ਵਤ੍ਵਾ ''ਮਯਂ ਤੁਮ੍ਹੇ ਇਮਿਨਾ ਨੀਹਾਰੇਨ ਯਾਵਜੀਵਂ ਉਪਟ੍ਠਹਿਸ੍ਸਾਮ, ਸੇਸਧਨਮ੍ਪਿ ਨੋ ਦੇਥਾ''ਤਿ ਯਾਚਿਂਸੁ। ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਪੁਨ ਏਕੇਕਸ੍ਸ ਸਤਸਹਸ੍ਸਂ ਦਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਨਿਵਤ੍ਥਪਾਰੁਪਨਮਤ੍ਤਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬਂ ਉਪਭੋਗਪਰਿਭੋਗਂ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਕੋਟ੍ਠਾਸੇ ਕਤ੍ਵਾ ਨਿਯ੍ਯਾਦੇਸਿ। ਤਂ ਜੇਟ੍ਠਪੁਤ੍ਤੋ ਕਤਿਪਾਹਂ ਉਪਟ੍ਠਹਿ। ਅਥ ਨਂ ਏਕਦਿਵਸਂ ਨ੍ਹਤ੍ਵਾ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਂ ਦ੍ਵਾਰਕੋਟ੍ਠਕੇ ਠਤ੍ਵਾ ਸੁਣ੍ਹਾ ਏਵਮਾਹ – ''ਕਿਂ ਤਯਾ ਜੇਟ੍ਠਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਸਤਂ ਵਾ ਸਹਸ੍ਸਂ ਵਾ ਅਤਿਰੇਕਂ ਦਿਨ੍ਨਂ ਅਤ੍ਥਿ, ਨਨੁ ਸਬ੍ਬੇਸਂ ਦ੍ਵੇ ਦ੍ਵੇ ਸਤਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਦਿਨ੍ਨਾਨਿ, ਕਿਂ ਸੇਸਪੁਤ੍ਤਾਨਂ ਘਰਸ੍ਸ ਮਗ੍ਗਂ ਨ ਜਾਨਾਸੀ''ਤਿ। ਸੋਪਿ ''ਨਸ੍ਸ ਵਸਲੀ''ਤਿ ਕੁਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਘਰਂ ਅਗਮਾਸਿ। ਤਤੋਪਿ ਕਤਿਪਾਹਚ੍ਚਯੇਨ ਇਮਿਨਾਵ ਉਪਾਯੇਨ ਪਲਾਪਿਤੋ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸਾਤਿ ਏਵਂ ਏਕਘਰਮ੍ਪਿ ਪਵੇਸਨਂ ਅਲਭਮਾਨੋ ਪਣ੍ਡਰਙ੍ਗਪਬ੍ਬਜ੍ਜਂ ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖਾਯ ਚਰਨ੍ਤੋ ਕਾਲਾਨਮਚ੍ਚਯੇਨ ਜਰਾਜਿਣ੍ਣੋ ਦੁਬ੍ਭੋਜਨਦੁਕ੍ਖਸੇਯ੍ਯਾਹਿ ਮਿਲਾਤਸਰੀਰੋ ਭਿਕ੍ਖਾਯ ਚਰਨ੍ਤੋ ਆਗਮ੍ਮ ਪੀਠਿਕਾਯ ਨਿਪਨ੍ਨੋ ਨਿਦ੍ਦਂ ਓਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਉਟ੍ਠਾਯ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਪੁਤ੍ਤੇਸੁ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਤਿਟ੍ਠਂ ਅਪਸ੍ਸਨ੍ਤੋ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਸਮਣੋ ਕਿਰ ਗੋਤਮੋ ਅਬ੍ਭਾਕੁਟਿਕੋ ਉਤ੍ਤਾਨਮੁਖੋ ਸੁਖਸਮ੍ਭਾਸੋ ਪਟਿਸਨ੍ਥਾਰਕੁਸਲੋ, ਸਕ੍ਕਾ ਸਮਣਂ ਗੋਤਮਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਪਟਿਸਨ੍ਥਾਰਂ ਲਭਿਤੁ''ਨ੍ਤਿ। ਸੋ ਨਿਵਾਸਨਪਾਰੁਪਨਂ ਸਣ੍ਠਾਪੇਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖਭਾਜਨਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਦਣ੍ਡਮਾਦਾਯ ਭਗਵਤੋ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਅਗਮਾਸਿ। ਵੁਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਚੇਤਂ (ਸਂ॰ ਨਿ॰ ੧.੨੦੦) –

ਅਥ ਖੋ ਅਞ੍ਞਤਰੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਮਹਾਸਾਲੋ ਲੂਖੋ ਲੂਖਪਾਵੁਰਣੋ ਯੇਨ ਭਗਵਾ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿ, ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸੀਦਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸਿਨ੍ਨੇਨ ਤੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਪਟਿਸਨ੍ਥਾਰਂ ਕਤ੍ਵਾ ਏਤਦਵੋਚ – ''ਕਿਨ੍ਨੁ ਤ੍ਵਂ , ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ, ਲੂਖੋ ਲੂਖਪਾਵੁਰਣੋ''ਤਿ। ਇਧ ਮੇ, ਭੋ ਗੋਤਮ, ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਪੁਤ੍ਤਾ , ਤੇ ਮਂ ਦਾਰੇਹਿ ਸਂਪੁਚ੍ਛ ਘਰਾ ਨਿਕ੍ਖਾਮੇਨ੍ਤੀਤਿ। ਤੇਨ ਹਿ ਤ੍ਵਂ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ, ਇਮਾ ਗਾਥਾਯੋ ਪਰਿਯਾਪੁਣਿਤ੍ਵਾ ਸਭਾਯਂ ਮਹਾਜਨਕਾਯੇ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਤੇ ਪੁਤ੍ਤੇਸੁ ਚ ਸਨ੍ਨਿਸਿਨ੍ਨੇਸੁ ਭਾਸਸ੍ਸੁ –

''ਯੇਹਿ ਜਾਤੇਹਿ ਨਨ੍ਦਿਸ੍ਸਂ, ਯੇਸਞ੍ਚ ਭਵਮਿਚ੍ਛਿਸਂ।
ਤੇ ਮਂ ਦਾਰੇਹਿ ਸਂਪੁਚ੍ਛ, ਸਾਵ ਵਾਰੇਨ੍ਤਿ ਸੂਕਰਂ॥

''ਅਸਨ੍ਤਾ ਕਿਰ ਮਂ ਜਮ੍ਮਾ, ਤਾਤ ਤਾਤਾਤਿ ਭਾਸਰੇ।
ਰਕ੍ਖਸਾ ਪੁਤ੍ਤਰੂਪੇਨ, ਤੇ ਜਹਨ੍ਤਿ ਵਯੋਗਤਂ॥

''ਅਸ੍ਸੋਵ ਜਿਣ੍ਣੋ ਨਿਬ੍ਭੋਗੋ, ਖਾਦਨਾ ਅਪਨੀਯਤਿ।
ਬਾਲਕਾਨਂ ਪਿਤਾ ਥੇਰੋ, ਪਰਾਗਾਰੇਸੁ ਭਿਕ੍ਖਤਿ॥

''ਦਣ੍ਡੋਵ ਕਿਰ ਮੇ ਸੇਯ੍ਯੋ, ਯਞ੍ਚੇ ਪੁਤ੍ਤਾ ਅਨਸ੍ਸਵਾ।
ਚਣ੍ਡਮ੍ਪਿ ਗੋਣਂ ਵਾਰੇਤਿ, ਅਥੋ ਚਣ੍ਡਮ੍ਪਿ ਕੁਕ੍ਕੁਰਂ॥

''ਅਨ੍ਧਕਾਰੇ ਪੁਰੇ ਹੋਤਿ, ਗਮ੍ਭੀਰੇ ਗਾਧਮੇਧਤਿ।
ਦਣ੍ਡਸ੍ਸ ਆਨੁਭਾਵੇਨ, ਖਲਿਤ੍ਵਾ ਪਤਿਤਿਟ੍ਠਤੀ''ਤਿ॥ (ਸਂ॰ ਨਿ॰ ੧.੨੦੦)।

ਸੋ ਭਗਵਤੋ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਤਾ ਗਾਥਾਯੋ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਤਥਾਰੂਪੇ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾਨਂ ਸਮਾਗਮਦਿਵਸੇ ਸਬ੍ਬਾਲਙ੍ਕਾਰਪਟਿਮਣ੍ਡਿਤੇਸੁ ਪੁਤ੍ਤੇਸੁ ਤਂ ਸਭਂ ਓਗਾਹਿਤ੍ਵਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾਨਂ ਮਜ੍ਝੇ ਮਹਾਰਹੇਸੁ ਆਸਨੇਸੁ ਨਿਸਿਨ੍ਨੇਸੁ ''ਅਯਂ ਮੇ ਕਾਲੋ''ਤਿ ਸਭਾਯ ਮਜ੍ਝੇ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਹਤ੍ਥਂ ਉਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ''ਅਹਂ, ਭੋ, ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਗਾਥਾਯੋ ਭਾਸਿਤੁਕਾਮੋ, ਸੁਣਿਸ੍ਸਥਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ''ਭਾਸਸ੍ਸੁ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ, ਸੁਣੋਮਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਠਿਤਕੋਵ ਅਭਾਸਿ। ਤੇਨ ਚ ਸਮਯੇਨ ਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ ਵਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ ''ਯੋ ਮਾਤਾਪਿਤੂਨਂ ਸਨ੍ਤਕਂ ਖਾਦਨ੍ਤੋ ਮਾਤਾਪਿਤਰੋ ਨ ਪੋਸੇਤਿ, ਸੋ ਮਾਰੇਤਬ੍ਬੋ''ਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਤੇ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਪੁਤ੍ਤਾ ਪਿਤੁ ਪਾਦੇਸੁ ਪਤਿਤ੍ਵਾ ''ਜੀਵਿਤਂ ਨੋ, ਤਾਤ, ਦੇਥਾ''ਤਿ ਯਾਚਿਂਸੁ। ਸੋ ਪਿਤੁ

ਹਦਯਮੁਦੁਤਾਯ ''ਮਾ ਮੇ, ਭੋ, ਪੁਤ੍ਤਕੇ ਵਿਨਾਸਯਿਤ੍ਥ, ਪੋਸੇਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਮ''ਨ੍ਤਿ ਆਹ। ਅਥਸ੍ਸ ਪੁਤ੍ਤੇ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਆਹੰਸੁ – ''ਸਚੇ, ਭੋ , ਅਜ੍ਜ ਪਟ੍ਠਾਯ ਪਿਤਰਂ ਨ ਸਮ੍ਮਾ ਪਟਿਜਗ੍ਗਿਸ੍ਸਥ, ਘਾਤੇਸ੍ਸਾਮ ਵੋ''ਤਿ। ਤੇ ਭੀਤਾ ਪਿਤਰਂ ਪੀਠੇ ਨਿਸੀਦਾਪੇਤ੍ਵਾ ਸਯਂ ਉਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਗੇਹਂ ਨੇਤ੍ਵਾ ਸਰੀਰਂ ਤੇਲੇਨ ਅਬ੍ਭਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਉਬ੍ਬਟ੍ਟੇਤ੍ਵਾ ਗਨ੍ਧਚੁਣ੍ਣਾਦੀਹਿ ਨ੍ਹਾਪੇਤ੍ਵਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਿਯੋ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ''ਅਜ੍ਜ ਪਟ੍ਠਾਯ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਪਿਤਰਂ ਸਮ੍ਮਾ ਪਟਿਜਗ੍ਗਥ, ਸਚੇ ਤੁਮ੍ਹੇ ਪਮਾਦਂ ਆਪਜ੍ਜਿਸ੍ਸਥ, ਨਿਗ੍ਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਾਮ ਵੋ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਪਣੀਤਭੋਜਨਂ ਭੋਜੇਸੁਂ।

ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਸੁਭੋਜਨਞ੍ਚ ਸੁਖਸੇਯ੍ਯਞ੍ਚ ਆਗਮ੍ਮ ਕਤਿਪਾਹਚ੍ਚਯੇਨ ਸਞ੍ਜਾਤਬਲੋ ਪੀਣਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯੋ ਅਤ੍ਤਭਾਵਂ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ''ਅਯਂ ਮੇ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿ ਸਮਣਂ ਗੋਤਮਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਲਦ੍ਧਾ''ਤਿ ਪਣ੍ਣਾਕਾਰਤ੍ਥਾਯ ਏਕਂ ਦੁਸ੍ਸਯੁਗਂ ਆਦਾਯ ਭਗਵਤੋ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਕਤਪਟਿਸਨ੍ਥਾਰੋ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਤਂ ਦੁਸ੍ਸਯੁਗਂ ਭਗਵਤੋ ਪਾਦਮੂਲੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ''ਮਯਂ, ਭੋ ਗੋਤਮ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਨਾਮ ਆਚਰਿਯਸ੍ਸ ਆਚਰਿਯਧਨਂ ਪਰਿਯੇਸਾਮ, ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਾਤੁ ਮੇ ਭਵਂ ਗੋਤਮੋ ਆਚਰਿਯੋ ਆਚਰਿਯਧਨ''ਨ੍ਤਿ ਆਹ। ਭਗਵਾ ਤਸ੍ਸ ਅਨੁਕਮ੍ਪਾਯ ਤਂ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਸਿ। ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਸਰਣੇਸੁ ਪਤਿਟ੍ਠਾਯ ਏਵਮਾਹ – ''ਭੋ ਗੋਤਮ, ਮਯ੍ਹਂ ਪੁਤ੍ਤੇਹਿ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਧੁਵਭਤ੍ਤਾਨਿ ਦਿਨ੍ਨਾਨਿ, ਤਤੋ ਅਹਂ ਦ੍ਵੇ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਦਮ੍ਮੀ''ਤਿ। ਅਥ ਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ''ਕਲ੍ਯਾਣਂ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ, ਮਯਂ ਪਨ ਰੁਚ੍ਚਨਟ੍ਠਾਨਮੇਵ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਉਯ੍ਯੋਜੇਸਿ। ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਘਰਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪੁਤ੍ਤੇ ਆਹ – ''ਤਾਤਾ, ਸਮਣੋ ਗੋਤਮੋ ਮਯ੍ਹਂ ਸਹਾਯੋ, ਤਸ੍ਸ ਮੇ ਦ੍ਵੇ ਧੁਵਭਤ੍ਤਾਨਿ ਦਿਨ੍ਨਾਨਿ, ਤੁਮ੍ਹੇ ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤੇ ਮਾ ਪਮਜ੍ਜਿਤ੍ਥਾ''ਤਿ। ਤੇ ''ਸਾਧੂ''ਤਿ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਂਸੁ।

ਸਤ੍ਥਾ ਪੁਨਦਿਵਸੇ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਨ੍ਤੋ ਜੇਟ੍ਠਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਘਰਦ੍ਵਾਰਂ ਅਗਮਾਸਿ। ਸੋ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਪਤ੍ਤਮਾਦਾਯ ਘਰਂ ਪਵੇਸੇਤ੍ਵਾ ਮਹਾਰਹੇ ਪਲ੍ਲਙ੍ਕੇ ਨਿਸੀਦਾਪੇਤ੍ਵਾ ਪਣੀਤਭੋਜਨਮਦਾਸਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਪੁਨਦਿਵਸੇ ਇਤਰਸ੍ਸ ਇਤਰਸ੍ਸਾਤਿ ਪਟਿਪਾਟਿਯਾ ਸਬ੍ਬੇਸਂ ਘਰਾਨਿ ਅਗਮਾਸਿ। ਸਬ੍ਬੇ ਤੇ ਤਥੇਵ ਸਕ੍ਕਾਰਂ ਅਕਂਸੁ। ਏਕਦਿਵਸਂ ਜੇਟ੍ਠਪੁਤ੍ਤੋ ਮਙ੍ਗਲੇ ਪਚ੍ਚੁਪਟ੍ਠਿਤੇ ਪਿਤਰਂ ਆਹ – ''ਤਾਤ, ਕਸ੍ਸ ਮਙ੍ਗਲਂ ਦੇਮਾ''ਤਿ? ''ਨਾਹਂ ਅਞ੍ਞੇ ਜਾਨਾਮਿ, ਸਮਣੋ ਗੋਤਮੋ ਮਯ੍ਹਂ ਸਹਾਯੋ''ਤਿ। ''ਤੇਨ ਹਿ ਤਂ ਸ੍ਵਾਤਨਾਯ ਪਞ੍ਚਹਿ ਭਿਕ੍ਖੁਸਤੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਨਿਮਨ੍ਤੇਥਾ''ਤਿ। ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਤਥਾ ਅਕਾਸਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਪੁਨਦਿਵਸੇ ਸਪਰਿਵਾਰੋ ਤਸ੍ਸ ਗੇਹਂ ਅਗਮਾਸਿ। ਸੋ ਹਰਿਤੁਪਲਿਤ੍ਤੇ ਸਬ੍ਬਾਲਙ੍ਕਾਰਪਟਿਮਣ੍ਡਿਤੇ ਗੇਹੇ ਬੁਦ੍ਧਪ੍ਪਮੁਖਂ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਂ ਨਿਸੀਦਾਪੇਤ੍ਵਾ ਅਪ੍ਪੋਦਕਮਧੁਪਾਯਸੇਨ ਚੇਵ ਪਣੀਤੇਨ ਖਾਦਨੀਯੇਨ ਚ ਪਰਿਵਿਸਿ। ਅਨ੍ਤਰਾਭਤ੍ਤਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸ੍ਸ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਪੁਤ੍ਤਾ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਆਹਂਸੁ – ''ਭੋ ਗੋਤਮ, ਮਯਂ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਪਿਤਰਂ ਪਟਿਜਗ੍ਗਾਮ ਨ ਪਮਜ੍ਜਾਮ , ਪਸ੍ਸਥਿਮਸ੍ਸ ਅਤ੍ਤਭਾਵ''ਨ੍ਤਿ।

ਸਤ੍ਥਾ ''ਕਲ੍ਯਾਣਂ ਵੋ ਕਤਂ, ਮਾਤਾਪਿਤੁਪੋਸਨਂ ਨਾਮ ਪੋਰਾਣਕਪਣ੍ਡਿਤਾਨਂ ਆਚਿਣ੍ਣਮੇਵਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ''ਤਸ੍ਸ ਨਾਗਸ੍ਸ ਵਿਪ੍ਪਵਾਸੇਨ, ਵਿਰੂਲ੍ਹਾ ਸਲ੍ਲਕੀ ਚ ਕੁਟਜਾ ਚਾ''ਤਿ ਇਮਂ ਏਕਾਦਸਨਿਪਾਤੇ **ਮਾਤੁਪੋਸਕਨਾਗਰਾਜਜਾਤਕਂ** (ਚਰਿਯਾ॰ ੨.੧ ਆਦਯੋ; ਜਾ॰ ੧.੧੧.੧ ਆਦਯੋ) ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਨ ਕਥੇਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਗਾਥਂ ਅਭਾਸਿ –

੩੨੪.''ਧਨਪਾਲੋ ਨਾਮ ਕੁਞ੍ਜਰੋ,

ਕਟੁਕਭੇਦਨੋ ਦੁਨ੍ਨਿਵਾਰਯੋ।

ਬਦ੍ਧੋ ਕਬਲਂ ਨ ਭੁਞ੍ਜਤਿ,

ਸੁਮਰਤਿ ਨਾਗਵਨਸ੍ਸ ਕੁਞ੍ਜਰੋ''ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਧਨਪਾਲੋ ਨਾਮਾ**ਤਿ ਤਦਾ ਕਾਸਿਕਰਞ੍ਞਾ ਹਤ੍ਥਾਚਰਿਯਂ ਪੇਸੇਤ੍ਵਾ ਰਮਣੀਯੇ ਨਾਗਵਨੇ ਗਾਹਾਪਿਤਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥਿਨੋ ਏਤਂ ਨਾਮਂ। **ਕਟੁਕਭੇਦਨੋ**ਤਿ ਤਿਖਿਣਮਦੋ। ਹਤ੍ਥੀਨਞ੍ਹਿ ਮਦਕਾਲੇ ਕਣ੍ਣਚੂਲ਼ਿਕਾ ਪਭਿਜ੍ਜਨ੍ਤਿ, ਪਕਤਿਯਾਪਿ ਹਤ੍ਥਿਨੋ ਤਸ੍ਮਿਂ ਕਾਲੇ ਅਙ੍ਕੁਸੇ ਵਾ ਕੁਨ੍ਤਤੋਮਰੇ ਵਾ ਨ ਗਣੇਨ੍ਤਿ, ਚਣ੍ਡਾ ਭਵਨ੍ਤਿ। ਸੋ ਪਨ ਅਤਿਚਣ੍ਡੋਯੇਵ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ – **ਕਟੁਕਭੇਦਨੋ ਦੁਨ੍ਨਿਵਾਰਯੋ**ਤਿ। **ਬਦ੍ਧੋ ਕਬਲ਼ਂ ਨ ਭੁਞ੍ਜਤੀ**ਤਿ ਸੋ ਬਦ੍ਧੋ ਹਤ੍ਥਿਸਾਲਂ ਪਨ ਨੇਤ੍ਵਾ ਵਿਚਿਤ੍ਤਸਾਣਿਯਾ ਪਰਿਕ੍ਖਿਪਾਪੇਤ੍ਵਾ ਕਤਗਨ੍ਧਪਰਿਭਣ੍ਡਾਯ ਉਪਰਿ

ਬਦ੍ਧਵਿਚਿਤ੍ਵਿਤਾਨਾਯ ਭੂਮਿਯਾ ਠਪਿਤੋ ਰਕ੍ਖਾ ਰਾਜਾਰਹੇਨ ਨਾਨਗ੍ਗਰਸੇਨ ਭੋਜਨੇਨ ਉਪਟ੍ਠਾਪਿਤੋਪਿ ਕਿਞ੍ਚਿ ਭੁਞ੍ਜਿਤੁੰ ਨ ਇਚ੍ਛਿ, ਤਮਤ੍ਥੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ''ਬਦ੍ਧੋ ਕਬਲ਼ੰ ਨ ਭੁਞ੍ਜਤੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਸੁਮਰਤਿ ਨਾਗਵਨਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਸੋ ਰਮਣੀਯਂ ਮੇ ਵਸਨਟ੍ਠਾਨਨ੍ਤਿ ਨਾਗਵਨੰ ਸਰਤਿ। ''ਮਾਤਾ ਪਨ ਮੇ ਅਰਞ੍ਞੇ ਪੁਤ੍ਤਵਿਯੋਗੇਨ ਦੁਕ੍ਖਪ੍ਪਤ੍ਤਾ ਅਹੋਸਿ, ਮਾਤਾਪਿਤੁਉਪਟ੍ਠਾਨਧਮ੍ਮੋ ਨ ਮੇ ਪੂਰਤਿ, ਕਿਂ ਮੇ ਇਮਿਨਾ ਭੋਜਨੇਨਾ''ਤਿ ਧਮ੍ਮਿਕਂ ਮਾਤਾਪਿਤੁਉਪਟ੍ਠਾਨਧਮ੍ਮਮੇਵ ਸਰਿ। ਤਂ ਪਨ ਯਸ੍ਮਾ ਤਸ੍ਮਿਂ ਨਾਗਵਨੇਯੇਵ ਠਿਤੋ ਸਕ੍ਕਾ ਪੂਰੇਤੁੰ, ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤੰ – **ਸੁਮਰਤਿ ਨਾਗਵਨਸ੍ਸ ਕੁਞ੍ਜਰੋ**ਤਿ। ਸਤ੍ਥਰਿ ਇਮਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪੁਬ੍ਬਚਰਿਯਂ ਆਨੇਤ੍ਵਾ ਕਥੇਨ੍ਤੇ ਕਥੇਨ੍ਤੇਯੇਵ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਤੇ ਅਸ੍ਸੁਧਾਰਾ ਪਵਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਮੁਦੁਹਦਯਾ ਓਹਿਤਸੋਤਾ ਭਵਿਂਸੁ। ਅਥ ਨੇਸਂ ਭਗਵਾ ਸਪ੍ਪਾਯਂ ਵਿਦਿਤ੍ਵਾ ਸਚ੍ਚਾਨਿ ਪਕਾਸੇਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਸਿ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਸਦ੍ਧਿਂ ਪੁਤ੍ਤੇਹਿ ਚੇਵ ਸੁਣਿਸਾਹਿ ਚ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਹੀਤਿ।

ਪਰਿਜਿਣ੍ਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਪੁਤ੍ਤਵਤ੍ਥੁ ਤਤਿਯਂ।

੪. ਪਸੇਨਦਿਕੋਸਲਵਤ੍ਥੁ

ਮਿਦ੍ਧੀ ਯਦਾ ਹੋਤੀਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਰਾਜਾਨਂ ਪਸੇਨਦਿਕੋਸਲਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਏਕਸ੍ਮਿਞ੍ਹਿ ਸਮਯੇ ਰਾਜਾ ਤਣ੍ਡੁਲਦੋਣਸ੍ਸ ਓਦਨਂ ਤਦੁਪਿਯੇਨ ਸੂਪਬ੍ਯਞ੍ਜਨੇਨ ਭੁਞ੍ਜਤਿ। ਸੋ ਏਕਦਿਵਸਂ ਭੁਤ੍ਤਪਾਤਰਾਸੋ ਭਤ੍ਤਸਮ੍ਮਦਂ ਅਵਿਨੋਦੇਤ੍ਵਾਵ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਕਿਲਨ੍ਤਰੂਪੋ ਇਤੋ ਚਿਤੋ ਚ ਸਮ੍ਪਰਿਵਤ੍ਤਤਿ, ਨਿਦ੍ਦਾਯ ਅਭਿਭੁਯ੍ਯਮਾਨੋਪਿ ਉਜੁਕਂ ਨਿਪਜ੍ਜਿਤੁੰ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੋ ਏਕਮਨ੍ਤੰ ਨਿਸੀਦਿ। ਅਥ ਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਆਹ – ''ਕਿਂ, ਮਹਾਰਾਜ, ਅਵਿਸ੍ਸਮਿਤ੍ਵਾਵ ਆਗਤੋਸੀ''ਤਿ? ''ਆਮ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭੁਤ੍ਤਕਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਮੇ ਮਹਾਦੁਕ੍ਖਂ ਹੋਤੀ''ਤਿ। ਅਥ ਨਂ ਸਤ੍ਥਾ, ''ਮਹਾਰਾਜ, ਅਤਿਬਹੁਭੋਜਨਂ ਏਵਂ ਦੁਕ੍ਖਂ ਹੋਤੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

੩੨੫.''ਮਿਦ੍ਧੀ ਯਦਾ ਹੋਤਿ ਮਹਗ੍ਘਸੋ ਚ,
ਨਿਦ੍ਦਾਯਿਤਾ ਸਮ੍ਪਰਿਵਤ੍ਤਸਾਯੀ।
ਮਹਾਵਰਾਹੋਵ ਨਿਵਾਪਪੁਟ੍ਠੋ,
ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ ਗਬ੍ਭਮੁਪੇਤਿ ਮਨ੍ਦੋ''ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਮਿਦ੍ਧੀ**ਤਿ ਥਿਨਮਿਦ੍ਧਾਭਿਭੂਤੋ। **ਮਹਗ੍ਘਸੋ ਚਾ**ਤਿ ਮਹਾਭੋਜਨੋ ਆਹਰਹਤ੍ਥਕਅਲਂਸਾਟਕਤਤ੍ਰਵਟ੍ਟਕਕਾਕਮਾਸਕਭੁਤ੍ਤਵਮਿਤਕਾਨਂ ਅਞ੍ਞਤਰੋ ਵਿਯ। **ਨਿਵਾਪਪੁਟ੍ਠੋ**ਤਿ ਕੁਣ੍ਡਕਾਦਿਨਾ ਸੂਕਰਭਤ੍ਤੇਨ ਪੁਟ੍ਠੋ। ਘਰਸੂਕਰੋ ਹਿ ਦਹਰਕਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਪੋਸਿਯਮਾਨੋ ਥੂਲਸਰੀਰਕਾਲੇ ਗੇਹਾ ਬਹਿ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤੁੰ ਅਲਭਨ੍ਤੋ ਹੇਟ੍ਠਾਮਞ੍ਚਾਦੀਸੁ ਸਮ੍ਪਰਿਵਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਅਸ੍ਸਸਨ੍ਤੋ ਪਸ੍ਸਸਨ੍ਤੋ ਸਯਤੇਵ। ਇਦਂ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ – ਯਦਾ ਪੁਰਿਸੋ ਮਿਦ੍ਧੀ ਚ ਹੋਤਿ ਮਹਗ੍ਘਸੋ ਚ, ਨਿਵਾਪਪੁਟ੍ਠੋ ਮਹਾਵਰਾਹੋ ਵਿਯ ਚ ਅਞ੍ਞੇਨ ਇਰਿਯਾਪਥੇਨ ਯਾਪੇਤੁੰ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੋ ਨਿਦ੍ਦਾਯਨਸੀਲੋ ਸਮ੍ਪਰਿਵਤ੍ਤਸਾਯੀ, ਤਦਾ ਸੋ ''ਅਨਿਚ੍ਚਂ ਦੁਕ੍ਖਂ ਅਨਤ੍ਤਾ''ਤਿ ਤੀਣਿ ਲਕ੍ਖਣਾਨਿ ਮਨਸਿਕਾਤੁੰ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ। ਤੇਸਂ ਅਮਨਸਿਕਾਰਾ ਮਨ੍ਦਪਞ੍ਞੋ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ ਗਬ੍ਭਮੁਪੇਤਿ, ਗਬ੍ਭਵਾਸਤੋ ਨ ਪਰਿਮੁਚ੍ਚਤੀਤਿ। ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਸਤ੍ਥਾ ਰਞ੍ਞੋ ਉਪਕਾਰਵਸੇਨ –

''ਮਨੁਜਸ੍ਸ ਸਦਾ ਸਤੀਮਤੋ, ਮਤ੍ਤਂ ਜਾਨਤੋ ਲਦ੍ਧਭੋਜਨੇ।
ਤਨੁਕਸ੍ਸ ਭਵਨ੍ਤਿ ਵੇਦਨਾ, ਸਣਿਕਂ ਜੀਰਤਿ ਆਯੁ ਪਾਲਯ''ਨ੍ਤਿ॥ (ਸਂ॰ ਨਿ॰ ੧.੧੨੪)।

ਇਮਂ ਗਾਥਂ ਵਤ੍ਵਾ ਉਤ੍ਤਰਮਾਣਵਂ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਾਪੇਤ੍ਵਾ ''ਇਮਂ ਗਾਥਂ ਰਞ੍ਞੋ ਭੋਜਨਵੇਲਾਯ ਪਵੇਦੇਯ੍ਯਾਸਿ, ਇਮਿਨਾ ਉਪਾਯੇਨ ਭੋਜਨਂ ਪਰਿਹਾਪੇਯ੍ਯਾਸੀ''ਤਿ ਉਪਾਯਂ ਆਚਿਕ੍ਖਿ, ਸੋ ਤਥਾ ਅਕਾਸਿ। ਰਾਜਾ ਅਪਰੇਨ ਸਮਯੇਨ ਨਾਲ਼ਿਕੋਦਨਪਰਮਤਾਯ ਸਣ੍ਠਿਤੋ

ਸੁਸਲ੍ਲਹੁਕਸਰੀਰੋ ਸੁਖਪ੍ਪਤ੍ਤੋ ਸਤ੍ਥਰਿ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਵਿਸ੍ਸਾਸੋ ਸਤ੍ਤਾਹਂ ਅਸਦਿਸਦਾਨਂ ਪਵਤ੍ਤੇਸਿ। ਦਾਨਾਨੁਮੋਦਨਾਯ ਮਹਾਜਨੋ ਮਹਨ੍ਤਂ ਵਿਸੇਸਂ ਪਾਪੁਣੀਤਿ।

ਪਸੇਨਦਿਕੋਸਲਵਤ੍ਥੁ ਚਤੁਤ੍ਥਂ।

੫. ਸਾਨੁਸਾਮਣੇਰਵਤ੍ਥੁ

ਇਦਂ ਪੁਰੇਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਸਾਨੁਂ ਨਾਮ ਸਾਮਣੇਰਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਸੋ ਕਿਰ ਏਕਿਸ੍ਸਾ ਉਪਾਸਿਕਾਯ ਏਕਪੁਤ੍ਤਕੋ ਅਹੋਸਿ। ਅਥ ਨਂ ਸਾ ਦਹਰਕਾਲੇਯੇਵ ਪਬ੍ਬਾਜੇਸਿ। ਸੋ ਪਬ੍ਬਜਿਤਕਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਸੀਲਵਾ ਅਹੋਸਿ ਵਤ੍ਤਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ, ਆਚਰਿਯੁਪਜ੍ਝਾਯਆਗਨ੍ਤੁਕਾਨਂ ਵਤ੍ਤਂ ਕਤਮੇਵ ਹੋਤਿ। ਮਾਸਸ੍ਸ ਅਟ੍ਠਮੇ ਦਿਵਸੇ ਪਾਤੋਵ ਉਟ੍ਠਾਯ ਉਦਕਮਾਲ਼ਕੇ ਉਦਕਂ ਉਪਟ੍ਠਾਪੇਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਸ੍ਸਵਨਗ੍ਗਂ ਸਮ੍ਮਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਆਸਨਂ ਪਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵਾ ਦੀਪਂ ਜਾਲੇਤ੍ਵਾ ਮਧੁਰਸ੍ਸਰੇਨ ਧਮ੍ਮਸ੍ਸਵਨਂ ਘੋਸੇਤਿ। ਭਿਕ੍ਖੂ ਤਸ੍ਸ ਥਾਮਂ ਞਤ੍ਵਾ ''ਸਰਭਞ੍ਞਂ ਭਣ ਸਾਮਣੇਰਾ''ਤਿ ਅਜ੍ਝੇਸਨ੍ਤਿ। ਸੋ ''ਮਯ੍ਹਂ ਹਦਯਵਾਤੋ ਰੁਜਤਿ, ਕਾਯੋ ਵਾ ਬਾਧਤੀ''ਤਿ ਕਿਞ੍ਚਿ ਪਚ੍ਚਾਹਾਰਂ ਅਕਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਾਸਨਂ ਅਭਿਰੂਹਿਤ੍ਵਾ ਆਕਾਸਗਙ੍ਗਂ ਓਤਾਰੇਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਸਰਭਞ੍ਞਂ ਵਤ੍ਵਾ ਓਤਰਨ੍ਤੋ ''ਮਯ੍ਹਂ ਮਾਤਾਪਿਤੂਨਂ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸਰਭਞ੍ਞੇ ਪਤ੍ਤਿਂ ਦਮ੍ਮੀ''ਤਿ ਵਦਤਿ। ਤਸ੍ਸ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਮਾਤਾਪਿਤਰੋ ਪਤ੍ਤਿਯਾ ਦਿਨ੍ਨਭਾਵਂ ਨ ਜਾਨਨ੍ਤਿ। ਅਨਨ੍ਤਰਤ੍ਤਭਾਵੇ ਪਨਸ੍ਸ ਮਾਤਾ ਯਕ੍ਖਿਨੀ ਹੁਤ੍ਵਾ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾ, ਸਾ ਦੇਵਤਾਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ''ਸਾਮਣੇਰੇਨ ਦਿਨ੍ਨਪਤ੍ਤਿਂ ਅਨੁਮੋਦਾਮਿ, ਤਾਤਾ''ਤਿ ਵਦਤਿ। ''ਸੀਲਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ ਚ ਨਾਮ ਭਿਕ੍ਖੁ ਸਦੇਵਕਸ੍ਸ ਲੋਕਸ੍ਸ ਪਿਯੋ ਹੋਤੀ''ਤਿ ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਾਮਣੇਰੇ ਦੇਵਤਾ ਸਲਜ੍ਜਾ ਸਗਾਰਵਾ ਮਹਾਬ੍ਰਹ੍ਮਾਨਂ ਵਿਯ ਅਗ੍ਗਿਕ੍ਖਨ੍ਧਂ ਵਿਯ ਚ ਨਂ ਮਞ੍ਞਨ੍ਤਿ। ਸਾਮਣੇਰੇ ਗਾਰਵੇਨ ਤਞ੍ਚ ਯਕ੍ਖਿਨਿਂ ਗਰੁਕਂ ਕਤ੍ਵਾ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤਿ। ਤਾ ਧਮ੍ਮਸ੍ਸਵਨਯਕ੍ਖਸਮਾਗਮਾਦੀਸੁ ''ਸਾਨੁਮਾਤਾ ਸਾਨੁਮਾਤਾ''ਤਿ ਯਕ੍ਖਿਨਿਯਾ ਅਗ੍ਗਾਸਨਂ ਅਗ੍ਗੋਦਕਂ ਅਗ੍ਗਪਿਣ੍ਡਂ ਦੇਨ੍ਤਿ। ਮਹੇਸਕ੍ਖਾਪਿ ਯਕ੍ਖਾ ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਮਗ੍ਗਾ ਓਕ੍ਕਮਨ੍ਤਿ, ਆਸਨਾ ਵੁਟ੍ਠਹਨ੍ਤਿ।

ਅਥ ਖੋ ਸਾਮਣੇਰੋ ਵੁਡ੍ਢਿਮਨ੍ਵਾਯ ਪਰਿਪਕ੍ਕਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯੋ ਅਨਭਿਰਤਿਯਾ ਪੀਲ਼ਿਤੋ ਅਨਭਿਰਤਿਂ ਵਿਨੋਦੇਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੋ ਪਰੂਲ਼ਕੇਸਨਖੋ ਕਿਲਿਟ੍ਠਨਿਵਾਸਨਪਾਰੁਪਨੋ ਕਸ੍ਸਚਿ ਅਨਾਰੋਚੇਤ੍ਵਾ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਮਾਦਾਯ ਏਕਕੋਵ ਮਾਤੁਘਰਂ ਅਗਮਾਸਿ। ਉਪਾਸਿਕਾ ਪੁਤ੍ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਆਹ – ''ਕਿਂ, ਤਾਤ, ਤ੍ਵਂ ਪੁਬ੍ਬੇ ਆਚਰਿਯੁਪਜ੍ਝਾਯੇਹਿ ਵਾ ਦਹਰਸਾਮਣੇਰੇਹਿ ਵਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਇਧਾਗਚ੍ਛਸਿ, ਕਸ੍ਮਾ ਏਕਕੋਵ ਅਜ੍ਜ ਆਗਤੋਸੀ''ਤਿ? ਸੋ ਉਕ੍ਕਣ੍ਠਿਤਭਾਵਂ ਆਰੋਚੇਸਿ। ਸਾ ਉਪਾਸਿਕਾ ਨਾਨਪ੍ਪਕਾਰੇਨ ਘਰਾਵਾਸੇ ਆਦੀਨਵਂ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਪੁਤ੍ਤਂ ਓਵਦਮਾਨਾਪਿ ਸਞ੍ਞਾਪੇਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੀ ''ਅਪ੍ਪੇਵ ਨਾਮ ਅਤ੍ਤਨੋ ਧਮ੍ਮਤਾਯਪਿ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਯ੍ਯਾ''ਤਿ ਅਨੁਯ੍ਯੋਜੇਤ੍ਵਾ ''ਤਿਟ੍ਠ, ਤਾਤ, ਯਾਵ ਤੇ ਯਾਗੁਭਤ੍ਤਂ ਸਮ੍ਪਾਦੇਮਿ, ਯਾਗੁਂ ਪਿਵਿਤ੍ਵਾ ਕਤਭਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚਸ੍ਸ ਤੇ ਮਨਾਪਾਨਿ ਵਤ੍ਥਾਨਿ ਨੀਹਰਿਤ੍ਵਾ ਦਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਆਸਨਂ ਪਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵਾ ਅਦਾਸਿ। ਨਿਸੀਦਿ ਸਾਮਣੇਰੋ। ਉਪਾਸਿਕਾ ਮੁਹੁਤ੍ਤੇਨੇਵ ਯਾਗੁਖਜ੍ਜਕਂ ਸਮ੍ਪਾਦੇਤ੍ਵਾ ਅਦਾਸਿ। ਅਥ ''ਭਤ੍ਤਂ ਸਮ੍ਪਾਦੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਅਵਿਦੂਰੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨਾ ਤਣ੍ਡੁਲੇ ਧੋਵਤਿ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਸਾ ਯਕ੍ਖਿਨੀ ''ਕਹਂ ਨੁ ਖੋ ਸਾਮਣੇਰੋ, ਕਚ੍ਚਿ ਭਿਕ੍ਖਾਹਾਰਂ ਲਭਤਿ, ਨੋ''ਤਿ ਆਵਜ੍ਜਮਾਨਾ ਤਸ੍ਸ ਵਿਬ੍ਭਮਿਤੁਕਾਮਤਾਯ ਨਿਸਿਨ੍ਨਭਾਵਂ ਞਤ੍ਵਾ ''ਸਾਮਣੇਰੋ ਮੇ ਮਹੇਸਕ੍ਖਾਨਂ ਦੇਵਤਾਨਂ ਅਨ੍ਤਰੇ ਲਜ੍ਜਂ ਉਪ੍ਪਾਦੇਯ੍ਯ, ਗਚ੍ਛਾਮਿਸ੍ਸ ਵਿਬ੍ਭਮਨੇ ਅਨ੍ਤਰਾਯਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਸਰੀਰੇ ਅਧਿਮੁਚ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਗੀਵਂ ਪਰਿਵਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਖੇਲ਼ੇਨ ਪਗ੍ਘਰਨ੍ਤੇਨ ਭੂਮਿਯਂ ਨਿਪਤਿ। ਉਪਾਸਿਕਾ ਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਤਂ ਵਿਪ੍ਪਕਾਰਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਵੇਗੇਨ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪੁਤ੍ਤਂ ਆਲਿਙ੍ਗਿਤ੍ਵਾ ਊਰੂਸੁ ਨਿਪਜ੍ਜਾਪੇਸਿ। ਸਕਲਗਾਮਵਾਸਿਨੋ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਬਲਿਕਮ੍ਮਾਦੀਨਿ ਕਰਿਂਸੁ। ਉਪਾਸਿਕਾ ਪਨ ਪਰਿਦੇਵਮਾਨਾ ਇਮਾ ਗਾਥਾ ਅਭਾਸਿ –

> ''ਚਾਤੁਦ੍ਦਸਿਂ ਪਞ੍ਚਦਸਿਂ, ਯਾ ਚ ਪਕ੍ਖਸ੍ਸ ਅਟ੍ਠਮੀ।
> ਪਾਟਿਹਾਰਿਯਪਕ੍ਖਞ੍ਚ, ਅਟ੍ਠਙ੍ਗਸੁਸਮਾਗਤਂ॥

‘‘ਉਪੋਸਥਂ ਉਪਵਸਨ੍ਤਿ, ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਂ ਚਰਨ੍ਤਿ ਯੇ।
ਨ ਤੇਹਿ ਯਕ੍ਖਾ ਕੀਲ਼ਨ੍ਤਿ, ਇਤਿ ਮੇ ਅਰਹਤਂ ਸੁਤਂ।
ਸਾ ਦਾਨਿ ਅਜ੍ਜ ਪਸ੍ਸਾਮਿ, ਯਕ੍ਖਾ ਕੀਲ਼ਨ੍ਤਿ ਸਾਨੁਨਾ’’ਤਿ॥ (ਸਂ॰ ਨਿ॰ ੧.੨੩੯)।

ਉਪਾਸਿਕਾਯ ਵਚਨਂ ਸੁਤ੍ਵਾ –

‘‘ਚਾਤੁਦ੍ਦਸਿਂ ਪਞ੍ਚਦਸਿਂ, ਯਾ ਚ ਪਕ੍ਖਸ੍ਸ ਅਟ੍ਠਮੀ।
ਪਾਟਿਹਾਰਿਯਪਕ੍ਖਞ੍ਚ, ਅਟ੍ਠਙ੍ਗਸੁਸਮਾਗਤਂ॥

‘‘ਉਪੋਸਥਂ ਉਪਵਸਨ੍ਤਿ, ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਂ ਚਰਨ੍ਤਿ ਯੇ।
ਨ ਤੇਹਿ ਯਕ੍ਖਾ ਕੀਲ਼ਨ੍ਤਿ, ਸਾਹੁ ਤੇ ਅਰਹਤਂ ਸੁਤ’’ਨ੍ਤਿ॥ (ਸਂ॰ ਨਿ॰ ੧.੨੩੯) –

ਵਤ੍ਵਾ ਆਹ –

‘‘ਸਾਨੁਂ ਪਬੁਦ੍ਧਂ ਵਜ੍ਜਾਸਿ, ਯਕ੍ਖਾਨਂ ਵਚਨਂ ਇਦਂ।
ਮਾਕਾਸਿ ਪਾਪਕਂ ਕਮ੍ਮਂ, ਆਵਿ ਵਾ ਯਦਿ ਵਾ ਰਹੋ॥

‘‘ਸਚੇ ਚ ਪਾਪਕਂ ਕਮ੍ਮਂ, ਕਰਿਸ੍ਸਸਿ ਕਰੋਸਿ ਵਾ।
ਨ ਤੇ ਦੁਕ੍ਖਾ ਪਮੁਤ੍ਯਤ੍ਥਿ, ਉਪ੍ਪਚ੍ਚਾਪਿ ਪਲਾਯਤੋ’’ਤਿ॥ (ਸਂ॰ ਨਿ॰ ੧.੨੩੯)।

ਏਵਂ ਪਾਪਕਂ ਕਮ੍ਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਸਕੁਣਸ੍ਸ ਵਿਯ ਉਪ੍ਪਤਿਤ੍ਵਾ ਪਲਾਯਤੋਪਿ ਤੇ ਮੋਕ੍ਖੋ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਸਾ ਯਕ੍ਖਿਨੀ ਸਾਮਣੇਰਂ ਮੁਞ੍ਚਿ। ਸੋ ਅਕ੍ਖੀਨਿ ਉਮ੍ਮੀਲੇਤ੍ਵਾ ਮਾਤਰਂ ਕੇਸੇ ਵਿਕਿਰਿਯ ਅਸ੍ਸਸਨ੍ਤਿਂ ਪਸ੍ਸਸਨ੍ਤਿਂ ਰੋਦਮਾਨਂ ਸਕਲਗਾਮਵਾਸਿਨੋ ਚ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਤੇ ਦਿਸ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਯਕ੍ਖੇਨ ਗਹਿਤਭਾਵਂ ਅਜਾਨਨ੍ਤੋ ‘‘ਅਹਂ ਪੁਬ੍ਬੇ ਪੀਠੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ, ਮਾਤਾ ਮੇ ਅਵਿਦੂਰੇ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਤਣ੍ਡੁਲੇ ਧੋਵਿ, ਇਦਾਨਿ ਪਨਮ੍ਹਿ ਭੂਮਿਯਂ ਨਿਪਨ੍ਨੋ, ਕਿਂ ਨੁ ਖੋ ਏਤ’’ਨ੍ਤਿ ਨਿਪਨ੍ਨਕੋਵ ਮਾਤਰਂ ਆਹ –

‘‘ਮਤਂ ਵਾ ਅਮ੍ਮ ਰੋਦਨ੍ਤਿ, ਯੋ ਵਾ ਜੀਵਂ ਨ ਦਿਸ੍ਸਤਿ।
ਜੀਵਨ੍ਤਂ ਅਮ੍ਮ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤੀ, ਕਸ੍ਮਾ ਮਂ ਅਮ੍ਮ ਰੋਦਸੀ’’ਤਿ॥ (ਥੇਰਗਾ॰ ੪੪; ਸਂ॰ ਨਿ॰ ੧.੨੩੯)।

ਅਥਸ੍ਸ ਮਾਤਾ ਵਤ੍ਥੁਕਾਮਕਿਲੇਸਕਾਮੇ ਪਹਾਯ ਪਬ੍ਬਜਿਤਸ੍ਸ ਪੁਨ ਵਿਬ੍ਭਮਨਤ੍ਥਂ ਆਗਮਨੇ ਆਦੀਨਵਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੀ ਆਹ –

‘‘ਮਤਂ ਵਾ ਪੁਤ੍ਤ ਰੋਦਨ੍ਤਿ, ਯੋ ਵਾ ਜੀਵਂ ਨ ਦਿਸ੍ਸਤਿ।
ਯੋ ਚ ਕਾਮੇ ਚਜਿਤ੍ਵਾਨ, ਪੁਨਰਾਗਚ੍ਛਤੇ ਇਧ।
ਤਂ ਵਾਪਿ ਪੁਤ੍ਤ ਰੋਦਨ੍ਤਿ, ਪੁਨ ਜੀਵਂ ਮਤੋ ਹਿ ਸੋ’’ਤਿ॥ (ਸਂ॰ ਨਿ॰ ੧.੨੩੯)।

ਏਵਞ੍ਚ ਪਨ ਵਤ੍ਵਾ ਘਰਾਵਾਸਂ ਕੁਕ੍ਕੁਲ਼ਸਦਿਸਞ੍ਚੇਵ ਨਰਕਸਦਿਸਞ੍ਚ ਕਤ੍ਵਾ ਘਰਾਵਾਸੇ ਆਦੀਨਵਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੀ ਪੁਨ ਆਹ –

‘‘ਕੁਕ੍ਕੁਲ਼ਾ ਉਬ੍ਭਤੋ ਤਾਤ, ਕੁਕ੍ਕੁਲ਼ਂ ਪਤਿਤੁਮਿਚ੍ਛਸਿ।
ਨਰਕਾ ਉਬ੍ਭਤੋ ਤਾਤ, ਨਰਕਂ ਪਤਿਤੁਮਿਚ੍ਛਸੀ’’ਤਿ॥ (ਸਂ॰ ਨਿ॰ ੧.੨੩੯)।

ਅਥ ਨਂ, ''ਪੁਤ੍ਤ, ਭਦ੍ਦਂ ਤਵ ਹੋਤੁ, ਮਯਾ ਪਨ 'ਅਯਂ ਨੋ ਪੁਤ੍ਤਕੋ ਡਯ੍ਹਮਾਨੋ'ਤਿ ਗੇਹਾ ਭਣ੍ਡਂ ਵਿਯ ਨੀਹਰਿਤ੍ਵਾ ਬੁਦ੍ਧਸਾਸਨੇ ਪਬ੍ਬਾਜਿਤੋ, ਘਰਾਵਾਸੇ ਪੁਨ ਡਯ੍ਹਿਤੁਂ ਇਚ੍ਛਸਿ। ਅਭਿਧਾਵਥ ਪਰਿਤ੍ਤਾਯਥ ਨੋਤਿ ਇਮਮਤ੍ਥਂ ਕਸ੍ਸ ਉਜ੍ਝਾਪਯਾਮ ਕਂ ਨਿਜ੍ਝਾਪਯਾਮਾ''ਤਿ ਦੀਪੇਤੁਂ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

''ਅਭਿਧਾਵਥ ਭਦ੍ਦਨ੍ਤੇ, ਕਸ੍ਸ ਉਜ੍ਝਾਪਯਾਮਸੇ।
ਆਦਿਤ੍ਤਾ ਨੀਹਤਂ ਭਣ੍ਡਂ, ਪੁਨ ਡਯ੍ਹਿਤੁਮਿਚ੍ਛਸੀ''ਤਿ॥ (ਸਂ॰ ਨਿ॰ ੧.੨੩੯)।

ਸੋ ਮਾਤਰਿ ਕਥੇਨ੍ਤਿਯਾ ਕਥੇਨ੍ਤਿਯਾ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾ ''ਨਤ੍ਥਿ ਮਯ੍ਹਂ ਗਿਹਿਭਾਵੇਨ ਅਤ੍ਥੋ''ਤਿ ਆਹ। ਅਥਸ੍ਸ ਮਾਤਾ ''ਸਾਧੁ, ਤਾਤਾ''ਤਿ ਤੁਟ੍ਠਾ ਪਣੀਤਭੋਜਨਂ ਭੋਜੇਤ੍ਵਾ ''ਕਤਿਵਸ੍ਸੋਸਿ, ਤਾਤਾ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਵਸ੍ਸਭਾਵਂ ਞਤ੍ਵਾ ਤਿਚੀਵਰਂ ਪਟਿਯਾਦੇਸਿ। ਸੋ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਪਤ੍ਤਚੀਵਰੋ ਉਪਸਮ੍ਪਦਂ ਲਭਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਅਚਿਰੂਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਸਤ੍ਥਾ ਚਿਤ੍ਤਨਿਗ੍ਗਹੇ ਉਸ੍ਸਾਹਂ ਜਨੇਨ੍ਤੋ ''ਚਿਤ੍ਤਂ ਨਾਮੇਤਂ ਨਾਨਾਰਮ੍ਮਣੇਸੁ ਦੀਘਰਤ੍ਤਂ ਚਾਰਿਕਂ ਚਰਨ੍ਤਂ ਅਨਿਗ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸੋਤ੍ਥਿਭਾਵੋ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਅਙ੍ਕੁਸੇਨ ਮਤ੍ਤਹਤ੍ਥਿਨੋ ਵਿਯ ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਨਿਗ੍ਗਣ੍ਹਨੇ ਯੋਗੋ ਕਰਣੀਯੋ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

੩੨੬.''ਇਦਂ ਪੁਰੇ ਚਿਤ੍ਤਮਚਾਰਿ ਚਾਰਿਕਂ,
ਯੇਨਿਚ੍ਛਕਂ ਯਤ੍ਥਕਾਮਂ ਯਥਾਸੁਖਂ।
ਤਦਜ੍ਜਹਂ ਨਿਗ੍ਗਹੇਸ੍ਸਾਮਿ ਯੋਨਿਸੋ,
ਹਤ੍ਥਿਪ੍ਪਭਿਨ੍ਨਂ ਵਿਯ ਅਙ੍ਕੁਸਗ੍ਗਹੋ''ਤਿ॥

ਤਸ੍ਸਤ੍ਥੋ – ਇਦਂ ਚਿਤ੍ਤਂ ਨਾਮ ਇਤੋ ਪੁਬ੍ਬੇ ਰੂਪਾਦੀਸੁ ਚ ਆਰਮ੍ਮਣੇਸੁ ਰਾਗਾਦੀਨਂ ਯੇਨ ਕਾਰਣੇਨ ਇਚ੍ਛਤਿ, ਯਤ੍ਥੇਵਸ੍ਸ ਕਾਮੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਵਸੇਨ ਯਤ੍ਥ ਕਾਮਂ ਯਥਾਰੁਚਿ ਚਰਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸੁਖਂ ਹੋਤਿ, ਤਥੇਵ ਵਿਚਰਣਤੋ ਯਥਾਸੁਖਂ ਦੀਘਰਤ੍ਤਂ ਚਾਰਿਕਂ ਚਰਿ, ਤਂ ਅਜ੍ਜ ਅਹਂ ਪਭਿਨ੍ਨਂ ਮਤ੍ਤਹਤ੍ਥਿਂ ਹਤ੍ਥਾਚਰਿਯਸਙ੍ਖਾਤੋ ਛੇਕੋ ਅਙ੍ਕੁਸਗ੍ਗਹੋ ਅਙ੍ਕੁਸੇਨ ਵਿਯ ਯੋਨਿਸੋਮਨਸਿਕਾਰੇਨ ਨਿਗ੍ਗਹੇਸ੍ਸਾਮਿ, ਨਾਸ੍ਸ ਵੀਤਿਕ੍ਕਮਿਤੁਂ ਦਸ੍ਸਾਮੀਤਿ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਸਾਨੁਨਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਧਮ੍ਮਸ੍ਸਵਨਾਯ ਉਪਸਙ੍ਕਮਨ੍ਤਾਨਂ ਬਹੂਨਂ ਦੇਵਤਾਨਂ ਧਮ੍ਮਾਭਿਸਮਯੋ ਅਹੋਸਿ। ਸੋਪਾਯਸ੍ਮਾ ਤੇਪਿਟਕਂ ਬੁਦ੍ਧਵਚਨਂ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਮਹਾਧਮ੍ਮਕਥਿਕੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਵੀਸਵਸ੍ਸਸਤਂ ਠਤ੍ਵਾ ਸਕਲਜਮ੍ਬੁਦੀਪਂ ਸਙ੍ਖੋਭੇਤ੍ਵਾ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯੀਤਿ।

ਸਾਨੁਸਾਮਣੇਰਵਤ੍ਥੁ ਪਞ੍ਚਮਂ।

੬. ਪਾਵੇਯ੍ਯਕਹਤ੍ਥਿਵਤ੍ਥੁ

ਅਪ੍ਪਮਾਦਰਤਾਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਕੋਸਲਰਞ੍ਞੋ ਪਾਵੇਯ੍ਯਕਂ ਨਾਮ ਹਤ੍ਥਿਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਸੋ ਕਿਰ ਹਤ੍ਥੀ ਤਰੁਣਕਾਲੇ ਮਹਾਬਲੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਅਪਰੇਨ ਸਮਯੇਨ ਜਰਾਵਾਤਵੇਗਬ੍ਭਾਹਤੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਏਕਂ ਮਹਨ੍ਤਂ ਸਰਂ ਓਰੁਯ੍ਹ ਕਲਲੇ ਲਗ੍ਗਿਤ੍ਵਾ ਉਤ੍ਤਰਿਤੁਂ ਨਾਸਕ੍ਖਿ। ਮਹਾਜਨੋ ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਏਵਰੂਪੋਪਿ ਨਾਮ ਹਤ੍ਥੀ ਇਮਂ ਦੁਬ੍ਬਲਭਾਵਂ ਪਤ੍ਤੋ''ਤਿ ਕਥਂ ਸਮੁਟ੍ਠਾਪੇਸਿ। ਰਾਜਾ ਤਂ ਪਵਤ੍ਤਿਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਹਤ੍ਥਾਚਰਿਯਂ ਆਣਾਪੇਸਿ – ''ਗਚ੍ਛ, ਆਚਰਿਯ, ਤਂ ਹਤ੍ਥਿਂ ਕਲਲਤੋ ਉਦ੍ਧਰਾਹੀ''ਤਿ। ਸੋ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਮਿਂ ਠਾਨੇ ਸਙ੍ਗਾਮਸੀਸਂ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਸਙ੍ਗਾਮਭੇਰਿਂ ਆਕੋਟਾਪੇਸਿ। ਮਾਨਜਾਤਿਕੋ ਹਤ੍ਥੀ ਵੇਗੇਨੁਟ੍ਠਾਯ ਥਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਹਿ। ਭਿਕ੍ਖੂ ਤਂ ਕਾਰਣਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥੁ ਆਰੋਚੇਸੁਂ। ਸਤ੍ਥਾ ''ਤੇਨ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ , ਹਤ੍ਥਿਨਾ ਪਕਤਿਪਙ੍ਕਦੁਗ੍ਗਤੋ ਅਤ੍ਤਾ ਉਦ੍ਧਟੋ, ਤੁਮ੍ਹੇ ਪਨ ਕਿਲੇਸਦੁਗ੍ਗੇ ਪਕ੍ਖਨ੍ਦਾ। ਤਸ੍ਮਾ ਯੋਨਿਸੋ ਪਦਹਿਤ੍ਵਾ ਤੁਮ੍ਹੇਪਿ ਤਤੋ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਉਦ੍ਧਰਥਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

੩੨੭.‘‘ਅਪ੍ਪਮਾਦਰਤਾ ਹੋਥ, ਸਚਿਤ੍ਤਮਨੁਰਕ੍ਖਥ।
ਦੁਗ੍ਗਾ ਉਦ੍ਧਰਥਤ੍ਤਾਨਂ, ਪਙ੍ਕੇ ਸਨ੍ਨੋਵ ਕੁਞ੍ਜਰੋ’’ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਅਪ੍ਪਮਾਦਰਤਾ**ਤਿ ਸਤਿਯਾ ਅਵਿਪ੍ਪਵਾਸੇ ਅਭਿਰਤਾ ਹੋਥ। **ਸਚਿਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਰੂਪਾਦੀਸੁ ਆਰਮ੍ਮਣੇਸੁ ਅਤ੍ਤਨੋ ਚਿਤ੍ਤਂ ਯਥਾ ਵੀਤਿਕ੍ਕਮਂ ਨ ਕਰੋਤਿ, ਏਵਂ ਰਕ੍ਖਥ। **ਦੁਗ੍ਗਾ**ਤਿ ਯਥਾ ਸੋ ਪਙ੍ਕੇ ਸਨ੍ਨੋ ਕੁਞ੍ਜਰੋ ਹਤ੍ਥੇਹਿ ਚ ਪਾਦੇਹਿ ਚ ਵਾਯਾਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਪਙ੍ਕਦੁਗ੍ਗਤੋ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਉਦ੍ਧਰਿਤ੍ਵਾ ਥਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤੋ, ਏਵਂ ਤੁਮ੍ਹੇਪਿ ਕਿਲੇਸਦੁਗ੍ਗਤੋ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਉਦ੍ਧਰਥ, ਨਿਬ੍ਬਾਨਥਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪੇਥਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਅਰਹਤ੍ਤੇ ਪਤਿਟ੍ਠਹਿਂਸੂਤਿ।

ਪਾਵੇਯ੍ਯਕਹਤ੍ਥਿਵਤ੍ਥੁ ਛਟ੍ਠਂ।

੭. ਸਮ੍ਬਹੁਲਭਿਕ੍ਖੁਵਤ੍ਥੁ

ਸਚੇ ਲਭੇਥਾਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਪਾਲਿਲੇਯ੍ਯਕਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਰਕ੍ਖਿਤਵਨਸਣ੍ਡੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਸਮ੍ਬਹੁਲੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ। ਵਤ੍ਥੁ ਯਮਕਵਗ੍ਗੇ ‘‘ਪਰੇ ਚ ਨ ਵਿਜਾਨਨ੍ਤੀ’’ਤਿ ਗਾਥਾਵਣ੍ਣਨਾਯ ਆਗਤਮੇਵ। ਵੁਤ੍ਤਞ੍ਹੇਤਂ (ਧ॰ ਪ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੧.੫ ਕੋਸਮ੍ਬਕਵਤ੍ਥੁ) –

ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਤਤ੍ਥ ਹਤ੍ਥਿਨਾਗੇਨ ਉਪਟ੍ਠਿਯਮਾਨਸ੍ਸ ਵਸਨਭਾਵੋ ਸਕਲਜਮ੍ਬੁਦੀਪੇ ਪਾਕਟੋ ਅਹੋਸਿ। ਸਾਵਤ੍ਥਿਨਗਰਤੋ ‘‘ਅਨਾਥਪਿਣ੍ਡਿਕੋ ਵਿਸਾਖਾ ਮਹਾਉਪਾਸਿਕਾ’’ਤਿ ਏਵਮਾਦੀਨਿ ਮਹਾਕੁਲਾਨਿ ਆਨਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਸਾਸਨਂ ਪਹਿਣਿਂਸੁ ‘‘ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਨੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਦਸ੍ਸੇਥਾ’’ਤਿ। ਦਿਸਾਵਾਸਿਨੋਪਿ ਪਞ੍ਚਸਤਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਵੁਟ੍ਠਵਸ੍ਸਾ ਆਨਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ‘‘ਚਿਰਸ੍ਸੁਤਾ ਨੋ, ਆਵੁਸੋ ਆਨਨ੍ਦ, ਭਗਵਤੋ ਸਮ੍ਮੁਖਾ ਧਮ੍ਮੀ ਕਥਾ, ਸਾਧੁ ਮਯਂ, ਆਵੁਸੋ ਆਨਨ੍ਦ, ਲਭੇਯ੍ਯਾਮ ਭਗਵਤੋ ਸਮ੍ਮੁਖਾ ਧਮ੍ਮਿਂ ਕਥਂ ਸਵਨਾਯਾ’’ਤਿ ਯਾਚਿਂਸੁ। ਥੇਰੋ ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਦਾਯ ਤਤ੍ਥ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ‘‘ਤੇਮਾਸਂ ਏਕਵਿਹਾਰਿਨੋ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਏਤ੍ਤਕੇਹਿ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਨਂ ਅਯੁਤ੍ਤ’’ਨ੍ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਬਹਿ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਏਕਕੋਵ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿ। ਪਾਲਿਲੇਯ੍ਯਕੋ ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਦਣ੍ਡਮਾਦਾਯ ਪਕ੍ਖਨ੍ਦਿ। ਤਂ ਸਤ੍ਥਾ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ‘‘ਅਪੇਹਿ, ਅਪੇਹਿ, ਪਾਲਿਲੇਯ੍ਯਕ, ਮਾ ਵਾਰਯਿ, ਬੁਦ੍ਧੁਪਟ੍ਠਾਕੋ ਏਸੋ’’ਤਿ ਆਹ। ਸੋ ਤਤ੍ਥੇਵ ਦਣ੍ਡਂ ਛਡ੍ਡੇਤ੍ਵਾ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਪਟਿਗ੍ਗਹਣਂ ਆਪੁਚ੍ਛਿ। ਥੇਰੋ ਨਾਦਾਸਿ। ਨਾਗੋ ‘‘ਸਚੇ ਉਗ੍ਗਹਿਤਵਤ੍ਤੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਸਤ੍ਥੁ ਨਿਸੀਦਨਪਾਸਾਣਫਲਕੇ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਰਿਕ੍ਖਾਰਂ ਨ ਠਪੇਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ। ਥੇਰੋ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਂ ਭੂਮਿਯਂ ਠਪੇਸਿ। ਵਤ੍ਤਸਮ੍ਪਨ੍ਨਾ ਹਿ ਗਰੂਨਂ ਆਸਨੇ ਵਾ ਸਯਨੇ ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਰਿਕ੍ਖਾਰਂ ਨ ਠਪੇਨ੍ਤਿ।

ਥੇਰੋ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸੀਦਿ। ਸਤ੍ਥਾ ‘‘ਏਕਕੋਵ ਆਗਤੋਸੀ’’ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਚਹਿ ਭਿਕ੍ਖੁਸਤੇਹਿ ਆਗਤਭਾਵਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ‘‘ਕਹਂ ਪਨ ਤੇ’’ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ‘‘ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਚਿਤ੍ਤਂ ਅਜਾਨਨ੍ਤੋ ਬਹਿ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਆਗਤੋਮ੍ਹੀ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ‘‘ਪਕ੍ਕੋਸਾਹਿ ਨੇ’’ਤਿ ਆਹ। ਥੇਰੋ ਤਥਾ ਅਕਾਸਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਤੇਹਿ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਪਟਿਸਨ੍ਥਾਰਂ ਕਤ੍ਵਾ ਤੇਹਿ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ, ‘‘ਭਨ੍ਤੇ, ਭਗਵਾ ਬੁਦ੍ਧਸੁਖੁਮਾਲੋ ਚੇਵ ਖਤ੍ਤਿਯਸੁਖੁਮਾਲੋ ਚ, ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ ਤੇਮਾਸਂ ਏਕਕੇਹਿ ਤਿਟ੍ਠਨ੍ਤੇਹਿ ਨਿਸੀਦਨ੍ਤੇਹਿ ਚ ਦੁਕ੍ਕਰਂ ਕਤਂ, ਵਤ੍ਤਪਟਿਵਤ੍ਤਕਾਰਕੋਪਿ ਮੁਖੋਦਕਾਦਿਦਾਯਕੋਪਿ ਨਾਹੋਸਿ ਮਞ੍ਞੇ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ, ‘‘ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਪਾਲਿਲੇਯ੍ਯਕਹਤ੍ਥਿਨਾ ਮਮ ਸਬ੍ਬਕਿਚ੍ਚਾਨਿ ਕਤਾਨਿ। ਏਵਰੂਪਞ੍ਹਿ ਸਹਾਯਂ ਲਭਨ੍ਤੇਨ ਏਕਕੋਵ ਵਸਿਤੁਂ ਯੁਤ੍ਤਂ, ਅਲਭਨ੍ਤਸ੍ਸ ਏਕਚਾਰਿਕਭਾਵੋਵ ਸੇਯ੍ਯੋ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਨਾਗਵਗ੍ਗੇ ਇਮਾ ਗਾਥਾ ਅਭਾਸਿ –

੩੨੮.‘‘ਸਚੇ ਲਭੇਥ ਨਿਪਕਂ ਸਹਾਯਂ,
ਸਦ੍ਧਿਂਚਰਂ ਸਾਧੁਵਿਹਾਰਿ ਧੀਰਂ।

ਅਭਿਭੁਯਜ ਸਬ੍ਬਾਨਿ ਪਰਿਸ੍ਸਯਾਨਿ,
ਚਰੇਯਜ ਤੇਨਤ੍ਤਮਨੋ ਸਤੀਮਾ॥

੩੨੯.''ਨੋ ਚੇ ਲਭੇਥ ਨਿਪਕੰ ਸਹਾਯੰ,
ਸਦ੍ਧਿਂਚਰੰ ਸਾਧੁਵਿਹਾਰਿ ਧੀਰੰ।
ਰਾਜਾਵ ਰਟ੍ਠੰ ਵਿਜਿਤੰ ਪਹਾਯ,
ਏਕੋ ਚਰੇ ਮਾਤਙ੍ਗਰਞ੍ਞੇਵ ਨਾਗੋ॥

੩੩੦.''ਏਕਸ੍ਸ ਚਰਿਤੰ ਸੇਯ੍ਯੋ,
ਨਤ੍ਥਿ ਬਾਲੇ ਸਹਾਯਤਾ।
ਏਕੋ ਚਰੇ ਨ ਚ ਪਾਪਾਨਿ ਕਯਿਰਾ,
ਅਪ੍ਪੋਸ੍ਸੁਕ੍ਕੋ ਮਾਤਙ੍ਗਰਞ੍ਞੇਵ ਨਾਗੋ''ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਨਿਪਕ**ਨ੍ਤਿ ਨੇਪਕ੍ਕਪਞ੍ਞਾਯ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੰ। **ਸਾਧੁਵਿਹਾਰਿ ਧੀਰ**ਨ੍ਤਿ ਭਦ੍ਦਕਵਿਹਾਰਿੰ ਪਣ੍ਡਿਤੰ। **ਪਰਿਸ੍ਸਯਾਨੀ**ਤਿ ਤਾਦਿਸੰ ਮੇਤ੍ਤਾਵਿਹਾਰਿੰ ਸਹਾਯੰ ਲਭਨ੍ਤੋ ਸੀਹਬ੍ਯਗ੍ਘਾਦਯੋ ਪਾਕਟਪਰਿਸ੍ਸਯੇ ਚ ਰਾਗਭਯਦੋਸਭਯਮੋਹਭਯਾਦਯੋ ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਪਰਿਸ੍ਸਯੇ ਚਾਤਿ ਸਬ੍ਬੇਵ ਪਰਿਸ੍ਸਯੇ ਅਭਿਭਵਿਤ੍ਵਾ ਤੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਅਤ੍ਤਮਨੋ ਉਪਟ੍ਠਿਤਸਤੀ ਹੁਤ੍ਵਾ ਚਰੇਯਜ, ਵਿਹਰੇਯਜਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਰਾਜਾਵ ਰਟ੍ਠਨ੍ਤਿ ਰਟ੍ਠੰ ਹਿਤ੍ਵਾ ਗਤੋ ਮਹਾਜਨਕਰਾਜਾ ਵਿਯ। ਇਦੰ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ – ਯਥਾ ਵਿਜਿਤਭੂਮਿਪਦੇਸੋ ਰਾਜਾ ''ਇਦੰ ਰਜ੍ਜੰ ਨਾਮ ਮਹਨ੍ਤੰ ਪਮਾਦਟ੍ਠਾਨੰ, ਕਿਂ ਮੇ ਰਜ੍ਜੇਨ ਕਾਰਿਤੇਨਾ''ਤਿ ਵਿਜਿਤੰ ਰਟ੍ਠੰ ਪਹਾਯ ਏਕਕੋਵ ਮਹਾਰਞ੍ਞੰ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਤਾਪਸਪਬ੍ਬਜ੍ਜੰ ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾ ਚਤੂਸੁ ਇਰਿਯਾਪਥੇਸੁ ਏਕਕੋਵ ਚਰਤਿ, ਏਵੰ ਏਕਕੋਵ ਚਰੇਯਜਾਤਿ। **ਮਾਤਙ੍ਗਰਞ੍ਞੇਵ ਨਾਗੋ**ਤਿ ਯਥਾ ਚ ''ਅਹੰ ਖੋ ਆਕਿਣ੍ਣੋ ਵਿਹਰਾਮਿ ਹਤ੍ਥੀਹਿ ਹਤ੍ਥਿਨੀਹਿ ਹਤ੍ਥਿਕਲ਼ਭੇਹਿ ਹਤ੍ਥਿਚ੍ਛਾਪੇਹਿ, ਛਿਨ੍ਨਗ੍ਗਾਨਿ ਚੇਵ ਤਿਣਾਨਿ ਖਾਦਾਮਿ, ਓਭਗ੍ਗੋਭਗ੍ਗਞ੍ਚ ਮੇ ਸਾਖਾਭਙ੍ਗੰ ਖਾਦਨ੍ਤਿ, ਆਵਿਲਾਨਿ ਚ ਪਾਨੀਯਾਨਿ ਪਿਵਾਮਿ, ਓਗਾਹਾ ਚ ਮੇ ਉਤ੍ਤਿਣ੍ਣਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥਿਨਿਯੋ ਕਾਯੰ ਉਪਨਿਘੰਸਨ੍ਤਿਯੋ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਯੰਨੂਨਾਹੰ ਏਕਕੋਵ ਗਣਮ੍ਹਾ ਵੂਪਕਟ੍ਠੋ ਵਿਹਰੇਯਜ''ਨ੍ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ੪੬੭; ਉਦਾ॰ ੩੫) ਏਵੰ ਪਟਿਸਞ੍ਚਿਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾ ਗਮਨਤੋ ਮਾਤਙ੍ਗੋਤਿ ਲਦ੍ਧਨਾਮੋ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਅਰਞ੍ਞੇ ਅਯੰ ਹਤ੍ਥਿਨਾਗੋ ਯੂਥੰ ਪਹਾਯ ਸਬ੍ਬਿਰਿਯਾਪਥੇਸੁ ਏਕਕੋਵ ਸੁਖੰ ਚਰਤਿ, ਏਵਮ੍ਪਿ ਏਕੋਵ ਚਰੇਯਜਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਏਕਸ੍ਸਾਤਿ ਪਬ੍ਬਜਿਤਸ੍ਸ ਹਿ ਪਬ੍ਬਜਿਤਕਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਏਕੀਭਾਵਾਭਿਰਤਸ੍ਸ ਏਕਕਸ੍ਸੇਵ ਚਰਿਤੰ ਸੇਯ੍ਯੋ। **ਨਤ੍ਥਿ ਬਾਲੇ ਸਹਾਯਤਾ**ਤਿ ਚੂਲ਼ਸੀਲੰ ਮਜ੍ਝਿਮਸੀਲੰ ਮਹਾਸੀਲੰ ਦਸ ਕਥਾਵਤ੍ਥੂਨਿ ਤੇਰਸ ਧੁਤਙ੍ਗਗੁਣਾਨਿ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਞਾਣੰ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਮਗ੍ਗਾ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਫਲਾਨਿ ਤਿਸ੍ਸੋ ਵਿਜ੍ਜਾ ਛ ਅਭਿਞ੍ਞਾ ਅਮਤਮਹਾਨਿਬ੍ਬਾਨਨ੍ਤਿ ਅਯਞ੍ਹਿ ਸਹਾਯਤਾ ਨਾਮ। ਸਾ ਬਾਲੇ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਅਧਿਗਨ੍ਤੁੰ ਨ ਸਕ੍ਕਾਤਿ ਨਤ੍ਥਿ ਬਾਲੇ ਸਹਾਯਤਾ। **ਏਕੋ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਕਾਰਣੇਨ ਸਬ੍ਬਿਰਿਯਾਪਥੇਸੁ ਏਕਕੋਵ ਚਰੇਯਜ, ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਕਾਨਿਪਿ ਨ ਚ ਪਾਪਾਨਿ ਕਯਿਰਾ। ਯਥਾ ਸੋ ਅਪ੍ਪੋਸ੍ਸੁਕ੍ਕੋ ਨਿਰਾਲਯੋ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਅਰਞ੍ਞੇ ਮਾਤਙ੍ਗਨਾਗੋ ਇਚ੍ਛਿਤਿਚ੍ਛਿਤਟ੍ਠਾਨੇ ਸੁਖੰ ਚਰਤਿ, ਏਵੰ ਏਕਕੋਵ ਹੁਤ੍ਵਾ ਚਰੇਯਜ, ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਕਾਨਿਪਿ ਨ ਚ ਪਾਪਾਨਿ ਕਰੇਯਜਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਤਸ੍ਮਾ ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ ਪਤਿਰੂਪੰ ਸਹਾਯੰ ਅਲਭਨ੍ਤੇਹਿ ਏਕਚਾਰੀਹੇਵ ਭਵਿਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਇਮਮਤ੍ਥੰ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ ਸਤ੍ਥਾ ਤੇਸੰ ਭਿਕ੍ਖੂਨੰ ਇਮੰ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨੰ ਦੇਸੇਸਿ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਪਞ੍ਚਸਤਾਪਿ ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਅਰਹਤ੍ਤੇ ਪਤਿਟ੍ਠਹਿਂਸੂਤਿ।

ਸਮ੍ਬਹੁਲਭਿਕ੍ਖੁਵਤ੍ਥੁ ਸਤ੍ਤਮੰ।

੮. ਮਾਰਵਤ੍ਥੁ

ਅਟ੍ਠਮੀਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਹਿਮਵਨ੍ਤਪਦੇਸੇ ਅਰਞ੍ਞਕੁਟਿਕਾਯਂ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਮਾਰਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਤਸ੍ਮਿਂ ਕਿਰ ਕਾਲੇ ਰਾਜਾਨੋ ਮਨੁਸ੍ਸੇ ਪੀਲ਼ੇਤ੍ਵਾ ਰਜ੍ਜਂ ਕਾਰੇਨ੍ਤਿ। ਅਥ ਭਗਵਾ ਅਧਮ੍ਮਿਕਰਾਜੂਨਂ ਰਜ੍ਜੇ ਦਣ੍ਡਕਰਣਪੀਲ਼ਿਤੇ ਮਨੁਸ੍ਸੇ ਦਿਸ੍ਵਾ ਕਾਰੁਞ੍ਞੇਨ ਏਵਂ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਸਕ੍ਕਾ ਨੁ ਖੋ ਰਜ੍ਜਂ ਕਾਰੇਤੁਂ ਅਹਨਂ ਅਘਾਤਯਂ, ਅਜਿਨਂ ਅਜਾਪਯਂ, ਅਸੋਚਂ ਅਸੋਚਾਪਯਂ ਧਮ੍ਮੇਨਾ''ਤਿ, ਮਾਰੋ ਪਾਪਿਮਾ ਤਂ ਭਗਵਤੋ ਪਰਿਵਿਤਕ੍ਕਂ ਞਤ੍ਵਾ ''ਸਮਣੋ ਗੋਤਮੋ 'ਸਕ੍ਕਾ ਨੁ ਖੋ ਰਜ੍ਜਂ ਕਾਰੇਤੁ'ਨ੍ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ, ਇਦਾਨਿ ਰਜ੍ਜਂ ਕਾਰੇਤੁਕਾਮੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਰਜ੍ਜਞ੍ਚ ਨਾਮੇਤਂ ਪਮਾਦਟ੍ਠਾਨਂ, ਤਂ ਕਾਰੇਨ੍ਤੇ ਸਕ੍ਕਾ ਓਕਾਸਂ ਲਭਿਤੁਂ, ਗਚ੍ਛਾਮਿ ਉਸ੍ਸਾਹਮਸ੍ਸ ਜਨੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਆਹ – ''ਕਾਰੇਤੁ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਗਵਾ ਰਜ੍ਜਂ, ਕਾਰੇਤੁ ਸੁਗਤੋ ਰਜ੍ਜਂ ਅਹਨਂ ਅਘਾਤਯਂ, ਅਜਿਨਂ ਅਜਾਪਯਂ, ਅਸੋਚਂ ਅਸੋਚਾਪਯਂ ਧਮ੍ਮੇਨਾ''ਤਿ। ਅਥ ਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ''ਕਿਂ ਪਨ ਮੇ ਤ੍ਵਂ, ਪਾਪਿਮ, ਪਸ੍ਸਸਿ, ਯਂ ਮਂ ਤ੍ਵਂ ਏਵਂ ਵਦੇਸੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ''ਭਗਵਤਾ ਖੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਇਦ੍ਧਿਪਾਦਾ ਸੁਭਾਵਿਤਾ। ਆਕਙ੍ਖਮਾਨੋ ਹਿ ਭਗਵਾ ਹਿਮਵਨ੍ਤਂ ਪਬ੍ਬਤਰਾਜਂ 'ਸੁਵਣ੍ਣ'ਨ੍ਤਿ ਅਧਿਮੁਚ੍ਚੇਯ੍ਯ, ਤਞ੍ਚ ਸੁਵਣ੍ਣਮੇਵ ਅਸ੍ਸ, ਅਹਮ੍ਪਿ ਖੋ ਧਨੇਨ ਧਨਕਰਣੀਯਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਤੁਮ੍ਹੇ ਧਮ੍ਮੇਨ ਰਜ੍ਜਂ ਕਾਰੇਸ੍ਸਥਾ''ਤਿ ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤੇ –

> ''ਪਬ੍ਬਤਸ੍ਸ ਸੁਵਣ੍ਣਸ੍ਸ, ਜਾਤਰੂਪਸ੍ਸ ਕੇਵਲੋ।
> ਦ੍ਵਿਤ੍ਤਾਵ ਨਾਲਮੇਕਸ੍ਸ, ਇਤਿ ਵਿਦ੍ਵਾ ਸਮਞ੍ਚਰੇ॥

> ''ਯੋ ਦੁਕ੍ਖਮਦਕ੍ਖਿ ਯਤੋਨਿਦਾਨਂ,
> ਕਾਮੇਸੁ ਸੋ ਜਨ੍ਤੁ ਕਥਂ ਨਮੇਯ੍ਯ।
> ਉਪਧਿਂ ਵਿਦਿਤ੍ਵਾ ਸਙ੍ਗੋਤਿ ਲੋਕੇ,
> ਤਸ੍ਸੇਵ ਜਨ੍ਤੁ ਵਿਨਯਾਯ ਸਿਕ੍ਖੇ''ਤਿ॥ (ਸਂ॰ ਨਿ॰ ੧.੧੫੬) –

ਇਮਾਹਿ ਗਾਥਾਹਿ ਸਂਵੇਜੇਤ੍ਵਾ ''ਅਞ੍ਞੋ ਏਵ ਖੋ, ਪਾਪਿਮ, ਤਵ ਓਵਾਦੋ, ਅਞ੍ਞੋ ਮਮ, ਤਯਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਧਮ੍ਮਸਂਸਨ੍ਦਨਾ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ, ਅਹਞ੍ਹਿ ਏਵਂ ਓਵਦਾਮੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮਾ ਗਾਥਾ ਅਭਾਸਿ –

੩੩੧.''ਅਤ੍ਥਮ੍ਹਿ ਜਾਤਮ੍ਹਿ ਸੁਖਾ ਸਹਾਯਾ,
ਤੁਟ੍ਠੀ ਸੁਖਾ ਯਾ ਇਤਰੀਤਰੇਨ।
ਪੁਞ੍ਞਂ ਸੁਖਂ ਜੀਵਿਤਸਙ੍ਖਯਮ੍ਹਿ,
ਸਬ੍ਬਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸ ਸੁਖਂ ਪਹਾਨਂ॥

੩੩੨.''ਸੁਖਾ ਮਤ੍ਤੇਯ੍ਯਤਾ ਲੋਕੇ,
ਅਥੋ ਪੇਤ੍ਤੇਯ੍ਯਤਾ ਸੁਖਾ।
ਸੁਖਾ ਸਾਮਞ੍ਞਤਾ ਲੋਕੇ,
ਅਥੋ ਬ੍ਰਹ੍ਮਞ੍ਞਤਾ ਸੁਖਾ॥

੩੩੩.''ਸੁਖਂ ਯਾਵ ਜਰਾਸੀਲਂ, ਸੁਖਾ ਸਦ੍ਧਾ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤਾ।
ਸੁਖੋ ਪਞ੍ਞਾਯ ਪਟਿਲਾਭੋ, ਪਾਪਾਨਂ ਅਕਰਣਂ ਸੁਖ''ਨ੍ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਅਤ੍ਥਮ੍ਹੀ**ਤਿ ਪਬ੍ਬਜਿਤਸ੍ਸਾਪਿ ਹਿ ਚੀਵਰਕਰਣਾਦਿਕੇ ਵਾ ਅਧਿਕਰਣਵੂਪਸਮਾਦਿਕੇ ਵਾ ਗਿਹਿਨੋਪਿ ਕਸਿਕਮ੍ਮਾਦਿਕੇ ਵਾ ਬਲਵਪਕ੍ਖਸਨ੍ਨਿਸ੍ਸਿਤੇਹਿ ਅਭਿਭਵਨਾਦਿਕੇ ਵਾ ਕਿਚ੍ਚੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇ ਯੇ ਤੰ ਕਿਚ੍ਚੰ ਨਿਪ੍ਫਾਦੇਤੁੰ ਵਾ ਵੂਪਸਮੇਤੁੰ ਵਾ ਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਿ, ਏਵਰੂਪਾ ਸੁਖਾ ਸਹਾਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਤੁਟ੍ਠੀ ਸੁਖਾ**ਤਿ ਯਸ੍ਮਾ ਪਨ ਗਿਹਿਨੋਪਿ ਸਕੇਨ ਅਸਨ੍ਤੁਟ੍ਠਾ ਸਨ੍ਧਿਚ੍ਛੇਦਾਦੀਨਿ ਆਰਭਨ੍ਤਿ, ਪਬ੍ਬਜਿਤਾਪਿ ਨਾਨਪ੍ਪਕਾਰੰ ਅਨੇਸਨੰ। ਇਤਿ ਤੇ ਸੁਖੰ ਨ ਵਿਨ੍ਦਨ੍ਤਿਯੇਵ। ਤਸ੍ਮਾ ਯਾ ਇਤਰੀਤਰੇਨ ਪਰਿਤ੍ਤੇਨ ਵਾ ਵਿਪੁਲੇਨ ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਨ੍ਤਕੇਨ ਸਨ੍ਤੁਟ੍ਠਿ, ਅਯਮੇਵ ਸੁਖਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਪੁਞ੍ਞ**ਨ੍ਤਿ ਮਰਣਕਾਲੇ ਪਨ ਯਥਾਜ੍ਝਾਸਯੇਨ ਪਤ੍ਥਿਤ੍ਵਾ ਕਤਪੁਞ੍ਞਕਮ੍ਮਮੇਵ ਸੁਖੰ। **ਸਬ੍ਬਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਸਕਲਸ੍ਸਪਿ ਪਨ ਵਟ੍ਟਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸ ਪਹਾਨਸਙ੍ਖਾਤੰ ਅਰਹਤ੍ਤਮੇਵ ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਲੋਕੇ ਸੁਖੰ ਨਾਮ।

ਮਤ੍ਤੇਯ੍ਯਤਾਤਿ ਮਾਤਰਿ ਸਮ੍ਮਾ ਪਟਿਪਤ੍ਤਿ। **ਪੇਤ੍ਤੇਯ੍ਯਤਾ**ਤਿ ਪਿਤਰਿ ਸਮ੍ਮਾ ਪਟਿਪਤ੍ਤਿ। ਉਭਯੇਨਪਿ ਮਾਤਾਪਿਤੂਨੰ ਉਪਟ੍ਠਾਨਮੇਵ ਕਥਿਤੰ। ਮਾਤਾਪਿਤਰੋ ਹਿ ਪੁਤ੍ਤਾਨੰ ਅਨੁਪਟ੍ਠਹਨਭਾਵੰ ਞਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਨ੍ਤਕੰ ਭੂਮਿਯੰ ਵਾ ਨਿਦਹਨ੍ਤਿ, ਪਰੇਸੰ ਵਾ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਨ੍ਤਿ, ''ਮਾਤਾਪਿਤਰੋ ਨ ਉਪਟ੍ਠਹਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਨੇਸੰ ਨਿਨ੍ਦਾਪਿ ਵਡ੍ਢਤਿ, ਕਾਯਸ੍ਸ ਭੇਦਾ ਗੂਥਨਿਰਯੇਪਿ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਨ੍ਤਿ। ਯੇ ਪਨ ਮਾਤਾਪਿਤਰੋ ਸਕ੍ਕਚ੍ਚੰ ਉਪਟ੍ਠਹਨ੍ਤਿ, ਤੇ ਤੇਸੰ ਸਨ੍ਤਕੰ ਧਨਮ੍ਪਿ ਪਾਪੁਣਨ੍ਤਿ, ਪਸੰਸਮ੍ਪਿ ਲਭਨ੍ਤਿ, ਕਾਯਸ੍ਸ ਭੇਦਾ ਸਗ੍ਗੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਨ੍ਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਉਭਯਮ੍ਪੇਤੰ ਸੁਖਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਸਾਮਞ੍ਞਤਾ**ਤਿ ਪਬ੍ਬਜਿਤੇਸੁ ਸਮ੍ਮਾ ਪਟਿਪਤ੍ਤਿ। **ਬ੍ਰਹ੍ਮਞ੍ਞਤਾ**ਤਿ ਬਾਹਿਤਪਾਪੇਸੁ ਬੁਦ੍ਧਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਸਾਵਕੇਸੁ ਸਮ੍ਮਾ ਪਟਿਪਤ੍ਤਿਯੇਵ। ਉਭਯੇਨਪਿ ਤੇਸੰ ਚਤੂਹਿ ਪਚ੍ਚਯੇਹਿ ਪਟਿਜਗ੍ਗਨਭਾਵੋ ਕਥਿਤੋ, ਇਦਮ੍ਪਿ ਲੋਕੇ ਸੁਖੰ ਨਾਮ ਕਥਿਕੰ।

ਸੀਲਨ੍ਤਿ ਮਣਿਕੁਣ੍ਡਲਰਤ੍ਤਵਤ੍ਥਾਦਯੋ ਹਿ ਅਲਙ੍ਕਾਰਾ ਤਸ੍ਮਿੰ ਤਸ੍ਮਿੰ ਵਯੇ ਠਿਤਾਨੰਯੇਵ ਸੋਭਨ੍ਤਿ। ਨ ਦਹਰਾਨੰ ਅਲਙ੍ਕਾਰੋ ਮਹਲ੍ਲਕਕਾਲੇ, ਮਹਲ੍ਲਕਾਨੰ ਵਾ ਅਲਙ੍ਕਾਰੋ ਦਹਰਕਾਲੇ ਸੋਭਤਿ, ''ਉਮ੍ਮਤ੍ਤਕੋ ਏਸ ਮਞ੍ਞੇ''ਤਿ ਗਰਹੁਪ੍ਪਾਦਨੇਨ ਪਨ ਦੋਸਮੇਵ ਜਨੇਤਿ। ਪਞ੍ਚਸੀਲਦਸਸੀਲਾਦਿਭੇਦੰ ਪਨ ਸੀਲੰ ਦਹਰਸ੍ਸਾਪਿ ਮਹਲ੍ਲਕਸ੍ਸਾਪਿ ਸਬ੍ਬਵਯੇਸੁ ਸੋਭਤਿਯੇਵ, ''ਅਹੋ ਵਤਾਯੰ ਸੀਲਵਾ''ਤਿ ਪਸੰਸੁਪ੍ਪਾਦਨੇਨ ਸੋਮਨਸ੍ਸਮੇਵ ਆਵਹਤਿ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤੰ – **ਸੁਖੰ ਯਾਵ ਜਰਾ ਸੀਲ**ਨ੍ਤਿ। **ਸਦ੍ਧਾ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤਾ**ਤਿ ਲੋਕਿਯਲੋਕੁਤ੍ਤਰਤੋ ਦੁਵਿਧਾਪਿ ਸਦ੍ਧਾ ਨਿਚ੍ਚਲਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤਾ। **ਸੁਖੋ ਪਞ੍ਞਾਯ ਪਟਿਲਾਭੋ**ਤਿ ਲੋਕਿਯਲੋਕੁਤ੍ਤਰਪਞ੍ਞਾਯ ਪਟਿਲਾਭੋ ਸੁਖੋ। **ਪਾਪਾਨੰ ਅਕਰਣ**ਨ੍ਤਿ ਸੇਤੁਘਾਤਵਸੇਨ ਪਨ ਪਾਪਾਨੰ ਅਕਰਣੰ ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਲੋਕੇ ਸੁਖਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਬਹੂਨੰ ਦੇਵਤਾਨੰ ਧਮ੍ਮਾਭਿਸਮਯੋ ਅਹੋਸੀਤਿ।

ਮਾਰਵਤ੍ਥੁ ਅਟ੍ਠਮੰ।

ਨਾਗਵਗ੍ਗਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਤੇਵੀਸਤਿਮੋ ਵਗ੍ਗੋ।

੨੪. ਤਣ੍ਹਾਵਗ੍ਗੋ

੧. ਕਪਿਲਮਚ੍ਛਵਤ੍ਥੁ

ਮਨੁਜਸ੍ਸਾਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਕਪਿਲਮਚ੍ਛਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਅਤੀਤੇ ਕਿਰ ਕਸ੍ਸਪਭਗਵਤੋ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤਕਾਲੇ ਦ੍ਵੇ ਕੁਲਭਾਤਰੋ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਸਾਵਕਾਨਂ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਪਬ੍ਬਜਿਂਸੁ। ਤੇਸੁ ਜੇਟ੍ਠੋ ਸਾਗਤੋ ਨਾਮ ਅਹੋਸਿ, ਕਨਿਟ੍ਠੋ ਕਪਿਲੋ ਨਾਮ। ਮਾਤਾ ਪਨ ਨੇਸਂ ਸਾਧਿਨੀ ਨਾਮ, ਕਨਿਟ੍ਠਭਗਿਨੀ ਤਾਪਨਾ ਨਾਮ। ਤਾਪਿ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਸੁ ਪਬ੍ਬਜਿਂਸੁ। ਏਵਂ ਤੇਸੁ ਪਬ੍ਬਜਿਤੇਸੁ ਉਭੋ ਭਾਤਰੋ ਆਚਰਿਯੁਪਜ੍ਝਾਯਾਨਂ ਵਤ੍ਤਪਟਿਵਤ੍ਤਂ ਕਤ੍ਵਾ ਵਿਹਰਨ੍ਤਾ ਏਕਦਿਵਸਂ, ‘‘ਭਨ੍ਤੇ, ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸਾਸਨੇ ਕਤਿ ਧੁਰਾਨੀ’’ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ‘‘ਗਨ੍ਥਧੁਰਂ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਧੁਰਞ੍ਚਾਤਿ ਦ੍ਵੇ ਧੁਰਾਨੀ’’ਤਿ ਸੁਤ੍ਵਾ ਜੇਟ੍ਠੋ ‘‘ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਧੁਰਂ ਪੂਰੇਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਪਞ੍ਚ ਵਸ੍ਸਾਨਿ ਆਚਰਿਯੁਪਜ੍ਝਾਯਾਨਂ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਵਸਿਤ੍ਵਾ ਯਾਵ ਅਰਹਤ੍ਤਾ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਅਰਞ੍ਞਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਵਾਯਮਨ੍ਤੋ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਿ। ਕਨਿਟ੍ਠੋ ‘‘ਅਹਂ ਤਾਵ ਤਰੁਣੋ, ਵੁਡ੍ਢਕਾਲੇ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਧੁਰਂ ਪੂਰੇਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਗਨ੍ਥਧੁਰਂ ਪਟ੍ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਤੀਣਿ ਪਿਟਕਾਨਿ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਿ। ਤਸ੍ਸ ਪਰਿਯਤ੍ਤਿਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਮਹਾਪਰਿਵਾਰੋ, ਪਰਿਵਾਰਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਲਾਭੋ ਉਦਪਾਦਿ। ਸੋ ਬਾਹੁਸਚ੍ਚਮਦੇਨ ਮਤ੍ਤੋ ਲਾਭਤਣ੍ਹਾਯ ਅਭਿਭੂਤੋ ਅਤਿਪਣ੍ਡਿਤਮਾਨਿਤਾਯ ਪਰੇਹਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਕਪ੍ਪਿਯਮ੍ਪਿ ‘‘ਅਕਪ੍ਪਿਯ’’ਨ੍ਤਿ ਵਦੇਤਿ, ਅਕਪ੍ਪਿਯਮ੍ਪਿ ‘‘ਕਪ੍ਪਿਯ’’ਨ੍ਤਿ ਵਦੇਤਿ, ਸਾਵਜ੍ਜਮ੍ਪਿ ‘‘ਅਨਵਜ੍ਜ’’ਨ੍ਤਿ, ਅਨਵਜ੍ਜਮ੍ਪਿ ‘‘ਸਾਵਜ੍ਜ’’ਨ੍ਤਿ। ਸੋ ਪੇਸਲੇਹਿ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ‘‘ਮਾ, ਆਵੁਸੋ ਕਪਿਲ, ਏਵਂ ਅਵਚਾ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਞ੍ਚ ਵਿਨਯਞ੍ਚ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਓਵਦਿਯਮਾਨੋਪਿ ‘‘ਤੁਮ੍ਹੇ ਕਿਂ ਜਾਨਾਥ, ਰਿਤ੍ਤਮੁਟ੍ਠਿਸਦਿਸਾ’’ਤਿਆਦੀਨਿ ਵਤ੍ਵਾ ਖੁਂਸੇਨ੍ਤੋ ਵਮ੍ਭੇਨ੍ਤੋ ਚਰਤਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਭਾਤੁ ਸਾਗਤਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸਾਪਿ ਭਿਕ੍ਖੂ ਤਮਤ੍ਥਂ ਆਰੋਚੇਸੁਂ। ਸੋਪਿ ਨਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ, ‘‘ਆਵੁਸੋ ਕਪਿਲ, ਤੁਮ੍ਹਾਦਿਸਾਨਞ੍ਹਿ ਸਮ੍ਮਾਪਟਿਪਤ੍ਤਿ ਸਾਸਨਸ੍ਸ ਆਯੁ ਨਾਮ, ਤਸ੍ਮਾ ਪਟਿਪਤ੍ਤਿਂ ਪਹਾਯ ਕਪ੍ਪਿਯਾਦੀਨਿ ਪਟਿਬਾਹਨ੍ਤੋ ਮਾ ਏਵਂ ਅਵਚਾ’’ਤਿ ਓਵਦਿ। ਸੋ ਤਸ੍ਸਪਿ ਵਚਨਂ ਨਾਦਿਯਿ। ਏਵਂ ਸਨ੍ਤੇਪਿ ਥੇਰੋ ਦ੍ਵਤ੍ਤਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਓਵਦਿਤ੍ਵਾ ਓਵਾਦਂ ਅਗਣ੍ਹਨ੍ਤਂ ‘‘ਨਾਯਂ ਮਮ ਵਚਨਂ ਕਰੋਤੀ’’ਤਿ ਞਤ੍ਵਾ ‘‘ਤੇਨ, ਆਵੁਸੋ, ਪਞ੍ਞਾਯਿਸ੍ਸਸਿ ਸਕੇਨ ਕਮ੍ਮੇਨਾ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਕਾਮਿ । ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਨਂ ਅਞ੍ਞੇ ਪੇਸਲਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਛਡ੍ਡਯਿਂਸੁ।

ਸੋ ਦੁਰਾਚਾਰੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਦੁਰਾਚਾਰਪਰਿਵੁਤੋ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਏਕਦਿਵਸਂ ਉਪੋਸਥਗ੍ਗੇ ‘‘ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਂ ਉਦ੍ਦਿਸਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਬੀਜਨਿਂ ਆਦਾਯ ਧਮ੍ਮਾਸਨੇ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ‘‘ਵਤ੍ਤਤਿ, ਆਵੁਸੋ, ਏਤ੍ਥ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਤਾਨਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖ’’ਨ੍ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ‘‘ਕੋ ਅਤ੍ਥੋ ਇਮਸ੍ਸ ਪਟਿਵਚਨੇਨ ਦਿਨ੍ਨੇਨਾ’’ਤਿ ਤੁਣ੍ਹੀਭੂਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਦਿਸ੍ਵਾ, ‘‘ਆਵੁਸੋ, ਧਮ੍ਮੋ ਵਾ ਵਿਨਯੋ ਵਾ ਨਤ੍ਥਿ, ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖੇਨ ਸੁਤੇਨ ਵਾ ਅਸੁਤੇਨ ਵਾ ਕੋ ਅਤ੍ਥੋ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਆਸਨਾ ਵੁਟ੍ਠਹਿ। ਏਵਂ ਸੋ ਕਸ੍ਸਪਸ੍ਸ ਭਗਵਤੋ ਪਰਿਯਤ੍ਤਿਸਾਸਨਂ ਓਸਕ੍ਕਾਪੇਸਿ। ਸਾਗਤਤ੍ਥੇਰੋਪਿ ਤਦਹੇਵ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਿ। ਕਪਿਲੋ ਆਯੁਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਅਵੀਚਿਮ੍ਹਿ ਮਹਾਨਿਰਯੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ। ਸਾਪਿਸ੍ਸ ਮਾਤਾ ਚ ਭਗਿਨੀ ਚ ਤਸ੍ਸੇਵ ਦਿਟ੍ਠਾਨੁਗਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਪੇਸਲੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਅਕ੍ਕੋਸਿਤ੍ਵਾ ਪਰਿਭਾਸਿਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥੇਵ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਂਸੁ।

ਤਸ੍ਮਿਂ ਪਨ ਕਾਲੇ ਪਞ੍ਚਸਤਾ ਪੁਰਿਸਾ ਗਾਮਘਾਤਕਾਦੀਨਿ ਕਤ੍ਵਾ ਚੋਰਿਕਾਯ ਜੀਵਨ੍ਤਾ ਜਨਪਦਮਨੁਸ੍ਸੇਹਿ ਅਨੁਬਦ੍ਧਾ ਪਲਾਯਮਾਨਾ ਅਰਞ੍ਞਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਕਿਞ੍ਚਿ ਪਟਿਸਰਣਂ ਅਪਸ੍ਸਨ੍ਤਾ ਅਞ੍ਞਤਰਂ ਆਰਞ੍ਞਿਕਂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ‘‘ਪਟਿਸਰਣਂ ਨੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਹੋਥਾ’’ਤਿ ਵਦਿਂਸੁ। ਥੇਰੋ ‘‘ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਸੀਲਸਦਿਸਂ ਪਟਿਸਰਣਂ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ, ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਪਞ੍ਚਸੀਲਾਨਿ ਸਮਾਦਿਯਥਾ’’ਤਿ ਆਹ। ਤੇ ‘‘ਸਾਧੂ’’ਤਿ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਸੀਲਾਨਿ ਸਮਾਦਿਯਿਂਸੁ। ਅਥ ਨੇ ਥੇਰੋ ਓਵਦਿ – ‘‘ਇਦਾਨਿ ਤੁਮ੍ਹੇ ਸੀਲਵਨ੍ਤਾ, ਜੀਵਿਤਹੇਤੁਪਿ ਵੋ ਨੇਵ ਸੀਲਂ ਅਤਿਕ੍ਕਮਿਤਬ੍ਬਂ, ਨ ਮਨੋਪਦੋਸੋ ਕਾਤਬ੍ਬੋ’’ਤਿ। ਤੇ ‘‘ਸਾਧੂ’’ਤਿ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਂਸੁ। ਅਥ ਨੇ ਜਨਪਦਮਨੁਸ੍ਸਾ ਤਂ ਠਾਨਂ ਪਤ੍ਵਾ ਇਤੋ ਚਿਤੋ ਚ ਪਰਿਯੇਸਮਾਨਾ ਤੇ ਚੋਰੇ ਦਿਸ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬੇ ਤੇ ਜੀਵਿਤਾ ਵੋਰੋਪੇਸੁਂ। ਤੇ ਕਾਲਂ ਕਤ੍ਵਾ ਦੇਵਲੋਕੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਂਸੁ, ਚੋਰਜੇਟ੍ਠਕੋ ਜੇਟ੍ਠਕਦੇਵਪੁਤ੍ਤੋ ਅਹੋਸਿ।

ਤੇ ਅਨੁਲੋਮਪਟਿਲੋਮਵਸੇਨ ਏਕੰ ਬੁਦ੍ਧਨ੍ਤਰੰ ਦੇਵਲੋਕੇ ਸੰਸਰਿਤ੍ਵਾ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਬੁਦ੍ਧੁਪ੍ਪਾਦੇ ਸਾਵਤ੍ਥਿਨਗਰਦ੍ਵਾਰੇ ਪਞ੍ਚਸਤਕੁਲਿਕੇ ਕੇਵਟ੍ਟਗਾਮੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਂਸੁ। ਜੇਟ੍ਠਕਦੇਵਪੁਤ੍ਤੋ ਕੇਵਟ੍ਟਜੇਟ੍ਠਕਸ੍ਸ ਗੇਹੇ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਂ ਗਣ੍ਹਿ, ਇਤਰੇ ਇਤਰੇਸੁ। ਏਵਂ ਤੇਸਂ ਏਕਦਿਵਸੇਯੇਵ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਗਹਣਞ੍ਚ ਮਾਤੁਕੁਚ੍ਛਿਤੋ ਨਿਕ੍ਖਮਨਞ੍ਚ ਅਹੋਸਿ। ਕੇਵਟ੍ਟਜੇਟ੍ਠਕੋ ''ਅਤ੍ਥਿ ਨੁ ਖੋ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਗਾਮੇ ਅਞ੍ਞੇਪਿ ਦਾਰਕਾ ਅਜ੍ਜ ਜਾਤਾ''ਤਿ ਪਰਿਯੇਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਤੇਸਂ ਜਾਤਭਾਵਂ ਞਤ੍ਵਾ ''ਏਤੇ ਮਮ ਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਸਹਾਯਕਾ ਭਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਸਬ੍ਬੇਸਂ ਪੋਸਾਵਨਿਕਂ ਦਾਪੇਸਿ। ਤੇ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਸਹਪਂਸੁਕੀਲ਼ਕਾ ਸਹਾਯਕਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬੇਨ ਵਯਪ੍ਪਤ੍ਤਾ ਅਹੇਸੁਂ। ਤੇਸਂ ਕੇਵਟ੍ਟਜੇਟ੍ਠਕਪੁਤ੍ਤੋਵ ਯਸਤੋ ਚ ਤੇਜਤੋ ਚ ਅਗ੍ਗਪੁਰਿਸੋ ਅਹੋਸਿ।

ਕਪਿਲੋਪਿ ਏਕੰ ਬੁਦ੍ਧਨ੍ਤਰੰ ਨਿਰਯੇ ਪਚ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਵਿਪਾਕਾਵਸੇਸੇਨ ਤਸ੍ਮਿਂ ਕਾਲੇ ਅਚਿਰਵਤਿਯਾ ਸੁਵਣ੍ਣਵਣ੍ਣੋ ਦੁਗ੍ਗਨ੍ਧਮੁਖੋ ਮਚ੍ਛੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ। ਅਥੇਕਦਿਵਸਂ ਤੇ ਸਹਾਯਕਾ ''ਮਚ੍ਛੇ ਬਨ੍ਧਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਜਾਲਾਦੀਨਿ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਨਦਿਯਾ ਖਿਪਿਂਸੁ। ਅਥ ਨੇਸਂ ਅਨ੍ਤੋਜਾਲਂ ਸੋ ਮਚ੍ਛੋ ਪਾਵਿਸਿ । ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬੇ ਕੇਵਟ੍ਟਗਾਮਵਾਸਿਨੋ ਉਚ੍ਚਾਸਦ੍ਦਮਕਂਸੁ – ''ਪੁਤ੍ਤਾ ਨੋ ਪਠਮਂ ਮਚ੍ਛੇ ਬਨ੍ਧਨ੍ਤਾ ਸੁਵਣ੍ਣਮਚ੍ਛਂ ਬਨ੍ਧਿਂਸੁ, ਇਦਾਨਿ ਨੋ ਰਾਜਾ ਬਹੁਧਨਂ ਦਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ। ਤੇਪਿ ਖੋ ਸਹਾਯਕਾ ਮਚ੍ਛਂ ਨਾਵਾਯ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਨਾਵਂ ਉਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਰਞ੍ਞੋ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਅਗਮਂਸੁ। ਰਞ੍ਞਾਪਿ ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾਵ ''ਕਿਂ ਏਤ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ''ਮਚ੍ਛੋ, ਦੇਵਾ''ਤਿ ਆਹਂਸੁ। ਰਾਜਾ ਸੁਵਣ੍ਣਵਣ੍ਣਂ ਮਚ੍ਛਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਸਤ੍ਥਾ ਏਤਸ੍ਸ ਸੁਵਣ੍ਣਵਣ੍ਣਕਾਰਣਂ ਜਾਨਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਮਚ੍ਛਂ ਗਾਹਾਪੇਤ੍ਵਾ ਭਗਵਤੋ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਅਗਮਾਸਿ। ਮਚ੍ਛੇਨ ਮੁਖੇ ਵਿਵਟਮਤ੍ਤੇਯੇਵ ਸਕਲਜੇਤਵਨਂ ਅਤਿਵਿਯ ਦੁਗ੍ਗਨ੍ਧਂ ਅਹੋਸਿ। ਰਾਜਾ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਪੁਚ੍ਛਿ – ''ਕਸ੍ਮਾ, ਭਨ੍ਤੇ, ਮਚ੍ਛੋ ਸੁਵਣ੍ਣਵਣ੍ਣੋ ਜਾਤੋ, ਕਸ੍ਮਾ ਚਸ੍ਸ ਮੁਖਤੋ ਦੁਗ੍ਗਨ੍ਧੋ ਵਾਯਤੀ''ਤਿ?

ਅਯਂ, ਮਹਾਰਾਜ, ਕਸ੍ਸਪਭਗਵਤੋ ਪਾਵਚਨੇ ਕਪਿਲੋ ਨਾਮ ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਹੋਸਿ ਬਹੁਸ੍ਸੁਤੋ ਮਹਾਪਰਿਵਾਰੋ ਲਾਭਤਣ੍ਹਾਯ ਅਭਿਭੂਤੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਚਨਂ ਅਗਣ੍ਹਨ੍ਤਾਨਂ ਅਕ੍ਕੋਸਕਪਰਿਭਾਸਕੋ, ਤਸ੍ਸ ਚ ਭਗਵਤੋ ਸਾਸਨਂ ਓਸਕ੍ਕਾਪੇਸਿ, ਸੋ ਤੇਨ ਕਮ੍ਮੇਨ ਅਵੀਚਿਮ੍ਹਿ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਵਿਪਾਕਾਵਸੇਸੇਨ ਇਦਾਨਿ ਮਚ੍ਛੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਜਾਤੋ। ਯਂ ਪਨ ਸੋ ਦੀਘਰਤ੍ਤਂ ਬੁਦ੍ਧਵਚਨਂ ਵਾਚੇਸਿ, ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਚ ਗੁਣਂ ਕਥੇਸਿ, ਤਸ੍ਸ ਨਿਸ੍ਸਨ੍ਦੇਨ ਇਮਂ ਸੁਵਣ੍ਣਵਣ੍ਣਂ ਪਟਿਲਭਿ। ਯਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਅਕ੍ਕੋਸਕਪਰਿਭਾਸਕੋ ਅਹੋਸਿ, ਤੇਨਸ੍ਸ ਮੁਖਤੋ ਦੁਗ੍ਗਨ੍ਧੋ ਵਾਯਤਿ। ''ਕਥਾਪੇਮਿ ਨਂ, ਮਹਾਰਾਜਾ''ਤਿ? ''ਕਥਾਪੇਥ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ। ਅਥ ਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਪੁਚ੍ਛਿ – ''ਤ੍ਵਂਸਿ ਕਪਿਲੋ''ਤਿ? ''ਆਮ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਹਂ ਕਪਿਲੋ''ਤਿ। ''ਕੁਤੋ ਆਗਤੋਸੀ''ਤਿ? ''ਅਵੀਚਿਮਹਾਨਿਰਯਤੋ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ। ''ਜੇਟ੍ਠਭਾਤਿਕੋ ਤੇ ਸਾਗਤੋ ਕੁਹਿਂ ਗਤੋ''ਤਿ? ''ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੋ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ। ''ਮਾਤਾ ਪਨ ਤੇ ਸਾਧਿਨੀ ਕਹ''ਨ੍ਤਿ? ''ਮਹਾਨਿਰਯੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ। ''ਕਨਿਟ੍ਠਭਗਿਨੀ ਚ ਤੇ ਤਾਪਨਾ ਕਹ''ਨ੍ਤਿ? ''ਮਹਾਨਿਰਯੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ। ''ਇਦਾਨਿ ਤ੍ਵਂ ਕਹਂ ਗਮਿਸ੍ਸਸੀ''ਤਿ? ''ਅਵੀਚਿਮਹਾਨਿਰਯਮੇਵ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਵਿਪ੍ਪਟਿਸਾਰਾਭਿਭੂਤੋ ਨਾਵਂ ਸੀਸੇਨ ਪਹਰਿਤ੍ਵਾ ਤਾਵਦੇਵ ਕਾਲਂ ਕਤ੍ਵਾ ਨਿਰਯੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ। ਮਹਾਜਨੋ ਸਂਵਿਗ੍ਗੋ ਅਹੋਸਿ ਲੋਮਹਟ੍ਠਜਾਤੋ।

ਅਥ ਭਗਵਾ ਤਸ੍ਮਿਂ ਖਣੇ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਤਾਯ ਪਰਿਸਾਯ ਚਿਤ੍ਤਾਚਾਰਂ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਤਙ੍ਖਣਾਨੁਰੂਪਂ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਤੁਂ ''ਧਮ੍ਮਚਰਿਯਂ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਂ, ਏਤਦਾਹੁ ਵਸੁਤ੍ਤਮ''ਨ੍ਤਿ ਸੁਤ੍ਤਨਿਪਾਤੇ (ਸੁ॰ ਨਿ॰ ੨੭੬) **ਕਪਿਲਸੁਤ੍ਤਂ** ਕਥੇਤ੍ਵਾ ਇਮਾ ਗਾਥਾ ਅਭਾਸਿ –

੩੩੪.''ਮਨੁਜਸ੍ਸ ਪਮਤ੍ਤਚਾਰਿਨੋ, ਤਣ੍ਹਾ ਵਡ੍ਢਤਿ ਮਾਲੁਵਾ ਵਿਯ।
ਸੋ ਪ੍ਲਵਤੀ ਹੁਰਾ ਹੁਰਂ, ਫਲਮਿਚ੍ਛਂਵ ਵਨਸ੍ਮਿ ਵਾਨਰੋ॥

੩੩੫.''ਯਂ ਏਸਾ ਸਹਤੇ ਜਮ੍ਮੀ, ਤਣ੍ਹਾ ਲੋਕੇ ਵਿਸਤ੍ਤਿਕਾ।
ਸੋਕਾ ਤਸ੍ਸ ਪਵਡ੍ਢਨ੍ਤਿ, ਅਭਿਵਟ੍ਠਂਵ ਬੀਰਣਂ॥

੩੩੬.''ਯੋ ਚੇਤਂ ਸਹਤੇ ਜਮ੍ਮਿਂ, ਤਣ੍ਹਂ ਲੋਕੇ ਦੁਰਚ੍ਚਯਂ।
ਸੋਕਾ ਤਮ੍ਹਾ ਪਪਤਨ੍ਤਿ, ਉਦਬਿਨ੍ਦੂਵ ਪੋਕ੍ਖਰਾ॥

૩૩૭.''તં વો વદામિ ભદ્દં વો, યાવન્તેત્થ સમાગતા।
 તણ્હાય મૂલં ખણથ, ઉસીરત્થોવ બીરણં।
 મા વો નળંવ સોતોવ, મારો ભઞ્જિ પુનપ્પુન''ન્તિ॥

તત્થ **પમત્તચારિનો**તિ સતિવોસ્સગ્ગલક્ખણેન પમાદેન પમત્તચારિસ્સ પુગ્ગલસ્સ નેવ ઝાનં ન વિપસ્સના ન મગ્ગફલાનિ વડ્ઢન્તિ। યથા પન રુક્ખં સંસિબ્બન્તી પરિયોનન્ધન્તી તસ્સ વિનાસાય માલુવાલતા વડ્ઢતિ , એવમસ્સ છ દ્વારાનિ નિસ્સાય પુનપ્પુનં ઉપ્પજ્જનતો તણ્હા વડ્ઢતીતિ અત્થો। **સો પ્લવતી હુરા હુર**ન્તિ સો તણ્હાવસિકો પુગ્ગલો ભવે ભવે ઉપ્લવતિ ધાવતિ। યથા કિં વિયાતિ? **ફલમિચ્છંવ વનસ્મિ વાનરો,** યથા રુક્ખફલં ઇચ્છન્તો વાનરો વનસ્મિં ધાવતિ, તસ્સ તસ્સ રુક્ખસ્સ સાખં ગણ્હાતિ, તં મુઞ્ચિત્વા અઞ્ઞં ગણ્હાતિ, તમ્પિ મુઞ્ચિત્વા અઞ્ઞં ગણ્હાતિ, ''સાખં અલભિત્વા સન્નિસિન્નો''તિ વત્તબ્બતં નાપજ્જતિ, એવમેવ તણ્હાવસિકો પુગ્ગલો હુરા હુરં ધાવન્તો ''આરમ્મણં અલભિત્વા તણ્હાય અપવત્તં પત્તો''તિ વત્તબ્બતં નાપજ્જતિ।

યન્તિ યં પુગ્ગલં એસા લામકભાવેન જમ્મી વિસાહારતાય વિસપુપ્ફતાય વિસફલતાય વિસપરિભોગતાય રૂપાદીસુ વિસત્તતાય આસત્તતાય વિસત્તિકાતિ સઙ્ખ્યં ગતા છદ્વારિકતણ્હા અભિભવતિ। યથા નામ વસ્સાને પુનપ્પુનં વસ્સન્તેન દેવેન અભિવટ્ઠં બીરણતિણં વડ્ઢતિ, એવં તસ્સ પુગ્ગલસ્સ અન્તો વટ્ટમૂલકા સોકા અભિવડ્ઢન્તીતિ અત્થો।

દુરચ્ચયન્તિ યો પન પુગ્ગલો એવં વુત્તપ્પકારં અતિક્કમિતું પજહિતું દુક્કરતાય દુરચ્ચયં તણ્હં સહતિ અભિભવતિ, તમ્હા પુગ્ગલા વટ્ટમૂલકા સોકા પપતન્તિ। યથા નામ પોક્ખરે પદુમપત્તે પતિતં ઉદકબિન્દુ ન પતિટ્ઠાતિ, એવં ન પતિટ્ઠહન્તીતિ અત્થો।

તં વો **વદામી**તિ તેન કારણેન અહં તુમ્હે વદામિ। **ભદ્દં** વોતિ ભદ્દં તુમ્હાકં હોતુ, મા અહં કપિલો વિય વિનાસં પાપુણથાતિ અત્થો। **મૂલ**ન્તિ ઇમિસ્સા છદ્વારિકતણ્હાય અરહત્તમગ્ગઞાણેન મૂલં ખણથ। કિં વિયાતિ? **ઉસીરત્થોવ બીરણં,** યથા ઉસીરેન અત્થિકો પુરિસો મહન્તેન કુદાલેન બીરણં ખણતિ, એવમસ્સા મૂલં ખણથાતિ અત્થો। **મા વો નળંવ સોતોવ, મારો ભઞ્જિ પુનપ્પુન**ન્તિ મા તુમ્હે નદીસોતે જાતં નળં મહાવેગેન આગતો નદીસોતો વિય કિલેસમારો મરણમારો દેવપુત્તમારો ચ પુનપ્પુનં ભઞ્જતૂતિ અત્થો।

દેસનાવસાને પઞ્ચસતાપિ કેવટ્ટપુત્તા સંવેગં આપજ્જિત્વા દુક્ખસ્સન્તકિરિયં પત્થયમાના સત્થુ સન્તિકે પબ્બજિત્વા ન ચિરસ્સેવ દુક્ખસ્સન્તં કત્વા સત્થારા સદ્ધિં આનેઞ્જવિહારસમાપત્તિધમ્મપરિભોગેન એકપરિભોગા અહેસુન્તિ।

કપિલમચ્છવત્થુ પઠમં।

૨. સૂકરપોતિકાવત્થુ

યથાપિ મૂલેતિ ઇમં ધમ્મદેસનં સત્થા વેળુવને વિહરન્તો ગૂથસૂકરપોતિકં આરબ્ભ કથેસિ।

એકસ્મિં કિર સમયે સત્થા રાજગહં પિણ્ડાય પવિસન્તો એકં સૂકરપોતિકં દિસ્વા સિતં પાત્વાકાસિ। તસ્સ સિતં કરોન્તસ્સ મુખવિવરનિગ્ગતં દન્તોભાસમણ્ડલં દિસ્વા આનન્દત્થેરો ''કો નુ ખો, ભન્તે, હેતુ સિતસ્સ પાતુકમ્માયા''તિ સિતકારણં પુચ્છિ। અથ નં સત્થા આહ – ''પસ્સસેતં, આનન્દ, સૂકરપોતિક''ન્તિ? ''આમ, ભન્તે''તિ। એસા કકુસન્ધસ્સ ભગવતો સાસને એકાય આસનસાલાય સામન્તા કુક્કુટી અહોસિ। સા એકસ્સ યોગાવચરસ્સ વિપસ્સનાકમ્મટ્ઠાનં

ਸਜ੍ਝਾਯਨ੍ਤਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਘੋਸੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ਤਤੋ ਚੁਤਾ ਰਾਜਕੁਲੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਉਬ੍ਬਰੀ ਨਾਮ ਰਾਜਧੀਤਾ ਅਹੋਸਿ। ਸਾ ਅਪਰਭਾਗੇ ਸਰੀਰਵਲਞ੍ਜਟ੍ਠਾਨੰ ਪਵਿਟ੍ਠਾ ਪੁਲ਼ਵਕਰਾਸਿੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਪੁਲ਼ਵਕਸਞ੍ਞੰ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤ੍ਵਾ ਪਠਮੰ ਝਾਨੰ ਪਟਿਲਭਿ। ਸਾ ਤਤ੍ਥ ਯਾਵਤਾਯੁਕੰ ਠਤ੍ਵਾ ਤਤੋ ਚੁਤਾ ਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ। ਤਤੋ ਚਵਿਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਗਤਿਵਸੇਨ ਆਲੁਲਮਾਨਾ ਇਦਾਨਿ ਸੂਕਰਯੋਨਿਯੰ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ, ਇਦੰ ਕਾਰਣੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਮਯਾ ਸਿਤੰ ਪਾਤੁਕਤਨ੍ਤਿ। ਤੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ਆਨਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰਪ੍ਪਮੁਖਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਮਹਨ੍ਤੰ ਸੰਵੇਗੰ ਪਟਿਲਭਿੰਸੁ। ਸਤ੍ਥਾ ਤੇਸੰ ਸੰਵੇਗੰ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤ੍ਵਾ ਭਵਤਣ੍ਹਾਯ ਆਦੀਨਵੰ ਪਕਾਸੇਨ੍ਤੋ ਅਨ੍ਤਰਵੀਥਿਯੰ ਠਿਤਕੋਵ ਇਮਾ ਗਾਥਾ ਅਭਾਸਿ –

੩੩੮.''ਯਥਾਪਿ ਮੂਲੇ ਅਨੁਪਦ੍ਦਵੇ ਦਲ਼੍ਹੇ,
ਛਿਨ੍ਨੋਪਿ ਰੁਕ੍ਖੋ ਪੁਨਰੇਵ ਰੂਹਤਿ।
ਏਵਮ੍ਪਿ ਤਣ੍ਹਾਨੁਸਯੇ ਅਨੂਹਤੇ,
ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਤੀ ਦੁਕ੍ਖਮਿਦੰ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨੰ॥

੩੩੯.''ਯਸ੍ਸ ਛਤ੍ਤਿੰਸਤਿ ਸੋਤਾ, ਮਨਾਪਸਵਨਾ ਭੁਸਾ।
ਮਹਾਵਹਨ੍ਤਿ ਦੁਦ੍ਦਿਟ੍ਠਿੰ, ਸਙ੍ਕਪ੍ਪਾ ਰਾਗਨਿਸ੍ਸਿਤਾ॥

੩੪੦.''ਸਵਨ੍ਤਿ ਸਬ੍ਬਧਿ ਸੋਤਾ, ਲਤਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜ ਤਿਟ੍ਠਤਿ।
ਤਞ੍ਚ ਦਿਸ੍ਵਾ ਲਤੰ ਜਾਤੰ, ਮੂਲੰ ਪਞ੍ਞਾਯ ਛਿਨ੍ਦਥ॥

੩੪੧.''ਸਰਿਤਾਨਿ ਸਿਨੇਹਿਤਾਨਿ ਚ,
ਸੋਮਨਸ੍ਸਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ ਜਨ੍ਤੁਨੋ।
ਤੇ ਸਾਤਸਿਤਾ ਸੁਖੇਸਿਨੋ,
ਤੇ ਵੇ ਜਾਤਿਜਰੂਪਗਾ ਨਰਾ॥

੩੪੨.''ਤਸਿਣਾਯ ਪੁਰਕ੍ਖਤਾ ਪਜਾ,
ਪਰਿਸਪ੍ਪਨ੍ਤਿ ਸਸੋਵ ਬਨ੍ਧਿਤੋ।
ਸੰਯੋਜਨਸਙ੍ਗਸਤ੍ਤਕਾ,
ਦੁਕ੍ਖਮੁਪੇਨ੍ਤਿ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨੰ ਚਿਰਾਯ॥

੩੪੩.''ਤਸਿਣਾਯ ਪੁਰਕ੍ਖਤਾ ਪਜਾ,
ਪਰਿਸਪ੍ਪਨ੍ਤਿ ਸਸੋਵ ਬਨ੍ਧਿਤੋ।
ਤਸ੍ਮਾ ਤਸਿਣੰ ਵਿਨੋਦਯੇ,
ਆਕਙ੍ਖਨ੍ਤ ਵਿਰਾਗਮਤ੍ਤਨੋ''ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਮੂਲੇ**ਤਿ ਯਸ੍ਸ ਰੁਕ੍ਖਸ੍ਸ ਚਤੂਸੁ ਦਿਸਾਸੁ ਚਤੁਧਾ ਹੇਟ੍ਠਾ ਚ ਉਜੁਕਮੇਵ ਗਤੇ ਪਞ੍ਚਵਿਧਮੂਲੇ ਛੇਦਨਫਾਲਨਪਾਚਨਵਿਜ੍ਝਨਾਦੀਨੰ ਕੇਨਚਿ ਉਪਦ੍ਦਵੇਨ ਅਨੁਪਦ੍ਦਵੇ ਥਿਰਪਤ੍ਤਤਾਯ ਦਲ਼੍ਹੇ ਸੋ ਰੁਕ੍ਖੋ ਉਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਨੋਪਿ ਸਾਖਾਨੰ ਵਸੇਨ ਪੁਨਦੇਵ ਰੂਹਤਿ, ਏਵਮੇਵ ਛਦ੍ਵਾਰਿਕਾਯ ਤਣ੍ਹਾਯ ਅਨੁਸਯੇ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗਞਾਣੇਨ ਅਨੂਹਤੇ ਅਸਮੁਚ੍ਛਿਨ੍ਨੇ ਤਸ੍ਮਿੰ ਤਸ੍ਮਿੰ ਭਵੇ ਜਾਤਿਆਦਿਭੇਦੰ ਇਦੰ ਦੁਕ੍ਖੰ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨੰ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਤਿਯੇਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਯਸ੍ਸਾਤਿ ਯਸ੍ਸ ਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ''ਇਤਿ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਿਕਸ੍ਸੂਪਾਦਾਯ ਅਟ੍ਠਾਰਸ ਤਣ੍ਹਾਵਿਚਰਿਤਾਨਿ ਬਾਹਿਰਸ੍ਸੂਪਾਦਾਯ ਅਟ੍ਠਾਰਸ ਤਣ੍ਹਾਵਿਚਰਿਤਾਨੀ''ਤਿ ਇਮੇਸਂ ਤਣ੍ਹਾਵਿਚਰਿਤਾਨਂ ਵਸੇਨ ਛਤ੍ਤਿਂਸਤਿਯਾ ਸੋਤੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਾ ਮਨਾਪੇਸੁ ਰੂਪਾਦੀਸੁ ਆਸਵਤਿ ਪਵਤ੍ਤਤੀਤਿ ਮਨਾਪਸਵਨਾ ਤਣ੍ਹਾ ਭੁਸਾ ਬਲਵਤੀ ਹੋਤਿ, ਤਂ ਪੁਗ੍ਗਲਂ ਵਿਪਨ੍ਨਦਿਟ੍ਠਿਤਾਯ ਦੁਦ੍ਦਿਟ੍ਠਿਂ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨਤੋ ਮਹਨ੍ਤਭਾਵੇਨ ਮਹਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਝਾਨਂ ਵਾ ਵਿਪਸ੍ਸਨਂ ਵਾ ਅਨਿਸ੍ਸਾਯ ਰਾਗਨਿਸ੍ਸਿਤਾ ਸਙ੍ਕਪ੍ਪਾ ਵਹਨ੍ਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਸਵਨ੍ਤਿ ਸਬ੍ਬਧਿ ਸੋਤਾਤਿ ਇਮੇ ਤਣ੍ਹਾਸੋਤਾ ਚਕ੍ਖੁਦ੍ਵਾਰਾਦੀਨਂ ਵਸੇਨ ਸਬ੍ਬੇਸੁ ਰੂਪਾਦੀਸੁ ਆਰਮ੍ਮਣੇਸੁ ਸਵਨਤੋ, ਸਬ੍ਬਾਪਿ ਰੂਪਤਣ੍ਹਾ...ਪੇ0... ਧਮ੍ਮਤਣ੍ਹਾਤਿ ਸਬ੍ਬਭਵੇਸੁ ਵਾ ਸਵਨਤੋ ਸਬ੍ਬਧਿ ਸਵਨ੍ਤਿ ਨਾਮ। **ਲਤਾ**ਤਿ ਪਲਿਵੇਠਨਟ੍ਠੇਨ ਸਂਸਿਬ੍ਬਨਟ੍ਠੇਨ ਚ ਲਤਾ ਵਿਯਾਤਿ ਲਤਾ। **ਉਪ੍ਪਜ੍ਜ ਤਿਟ੍ਠਤੀ**ਤਿ ਛਹਿ ਦ੍ਵਾਰੇਹਿ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਰੂਪਾਦੀਸੁ ਆਰਮ੍ਮਣੇਸੁ ਤਿਟ੍ਠਤਿ। **ਤਞ੍ਚ ਦਿਸ੍ਵਾ**ਤਿ ਤਂ ਪਨ ਤਣ੍ਹਾਲਤਂ ''ਏਤ੍ਥੇਸਾ ਤਣ੍ਹਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਮਾਨਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤੀ''ਤਿ ਜਾਤਟ੍ਠਾਨਵਸੇਨ ਦਿਸ੍ਵਾ। **ਪਞ੍ਞਾਯਾ**ਤਿ ਸਤ੍ਥੇਨ ਵਨੇ ਜਾਤਂ ਲਤਂ ਵਿਯ ਮਗ੍ਗਪਞ੍ਞਾਯ ਮੂਲੇ ਛਿਨ੍ਦਥਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਸਰਿਤਾਨੀਤਿ ਅਨੁਸਟਾਨਿ ਪਯਾਤਾਨਿ। **ਸਿਨੇਹਿਤਾਨੀ**ਤਿ ਚੀਵਰਾਦੀਸੁ ਪਵਤ੍ਤਸਿਨੇਹਵਸੇਨ ਸਿਨੇਹਿਤਾਨਿ ਚ, ਤਣ੍ਹਾਸਿਨੇਹਮਕ੍ਖਿਤਾਨੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਸੋਮਨਸ੍ਸਾਨੀ**ਤਿ ਤਣ੍ਹਾਵਸਿਕਸ੍ਸ ਜਨ੍ਤੁਨੋ ਏਵਰੂਪਾਨਿ ਸੋਮਨਸ੍ਸਾਨਿ ਭਵਨ੍ਤਿ। **ਤੇ ਸਾਤਸਿਤਾ**ਤਿ ਤੇ ਤਣ੍ਹਾਵਸਿਕਾ ਪੁਗ੍ਗਲਾ ਸਾਤਨਿਸ੍ਸਿਤਾ ਸੁਖਨਿਸ੍ਸਿਤਾ ਚ ਹੁਤ੍ਵਾ ਸੁਖੇਸਿਨੋ ਸੁਖਪਰਿਯੇਸਿਨੋ ਭਵਨ੍ਤਿ। **ਤੇ** ਵੇਤਿ ਯੇ ਏਵਰੂਪਾ ਨਰਾ, ਤੇ ਜਾਤਿਜਰਾਬ੍ਯਾਧਿਮਰਣਾਨਿ ਉਪਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿਯੇਵਾਤਿ ਜਾਤਿਜਰੂਪਗਾ ਨਾਮ ਹੋਨ੍ਤਿ। **ਪਜਾ**ਤਿ ਇਮੇ ਸਤ੍ਤਾ ਤਾਸਕਰਣੇਨ ਤਸਿਣਾਤਿ ਸਙ੍ਖਜਂ ਗਤਾਯ ਤਣ੍ਹਾਯ ਪੁਰਕ੍ਖਤਾ ਪਰਿਵਾਰਿਤਾ ਹੁਤ੍ਵਾ।

ਬਨ੍ਧਿਤੋਤਿ ਲੁਦ੍ਦੇਨ ਅਰਞ੍ਞੇ ਬਦ੍ਧੋ ਸਸੋ ਵਿਯ ਪਰਿਸਪ੍ਪਨ੍ਤਿ ਭਾਯਨ੍ਤਿ। **ਸਂਯੋਜਨਸਙ੍ਗਸਤ੍ਤਕਾ**ਤਿ ਦਸਵਿਧੇਨ ਸਂਯੋਜਨਸਙ੍ਗੇਨ ਚੇਵ ਸਤ੍ਤਵਿਧੇਨ ਰਾਗਸਙ੍ਗਾਦਿਨਾ ਚ ਸਤ੍ਤਾ ਬਦ੍ਧਾ ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਾ ਲਗ੍ਗਾ ਹੁਤ੍ਵਾ। **ਚਿਰਾਯਾ**ਤਿ ਚਿਰਂ ਦੀਘਮਦ੍ਧਾਨਂ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ ਜਾਤਿਆਦਿਕਂ ਦੁਕ੍ਖਂ ਉਪਗਚ੍ਛਨ੍ਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਤਸ੍ਮਾ**ਤਿ ਯਸ੍ਮਾ ਤਸਿਣਾਯ ਪੁਰਕ੍ਖਤਾ ਪਲਿਵੇਠਿਤਾ ਸਤ੍ਤਾ, ਤਸ੍ਮਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਿਰਾਗਂ ਰਾਗਾਦਿਵਿਗਮਂ ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਪਤ੍ਥੇਨ੍ਤੋ ਆਕਙ੍ਖਮਾਨੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗੇਨੇਤਂ ਤਸਿਣਂ ਵਿਨੋਦਯੇ ਪਨੁਦਿਤ੍ਵਾ ਨੀਹਰਿਤ੍ਵਾ ਛਡ੍ਡੇਯ੍ਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਬਹੂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਾਦੀਨਿ ਪਾਪੁਣਿਂਸੁ।

ਸਾਪਿ ਖੋ ਸੂਕਰਪੋਤਿਕਾ ਤਤੋ ਚਵਿਤ੍ਵਾ ਸੁਵਣ੍ਣਭੂਮਿਯਂ ਰਾਜਕੁਲੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ, ਤਤੋ ਚੁਤਾ ਬਾਰਾਣਸਿਯਂ, ਤਤੋ ਚੁਤਾ ਸੁਪ੍ਪਾਰਕਪਟ੍ਟਨੇ ਅਸ੍ਸਵਾਣਿਜਗੇਹੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ, ਤਤੋ ਚੁਤਾ ਕਾਵੀਰਪਟ੍ਟਨੇ ਨਾਵਿਕਸ੍ਸ ਗੇਹੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ, ਤਤੋ ਚੁਤਾ ਅਨੁਰਾਧਪੁਰੇ ਇਸ੍ਸਰਕੁਲਗੇਹੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ, ਤਤੋ ਚੁਤਾ ਤਸ੍ਸੇਵ ਦਕ੍ਖਿਣਦਿਸਾਯ ਭੋਕ੍ਕਨ੍ਤਗਾਮੇ ਸੁਮਨਸ੍ਸ ਨਾਮ ਕੁਟੁਮ੍ਬਿਕਸ੍ਸ ਧੀਤਾ ਨਾਮੇਨ ਸੁਮਨਾ ਏਵ ਹੁਤ੍ਵਾ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ। ਅਥਸ੍ਸਾ ਪਿਤਾ ਤਸ੍ਮਿਂ ਗਾਮੇ ਛਡ੍ਡਿਤੇ ਦੀਘਵਾਪਿਰਟ੍ਠਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਮਹਾਮੁਨਿਗਾਮੇ ਨਾਮ ਵਸਿ। ਤਤ੍ਥ ਨਂ ਦੁਟ੍ਠਗਾਮਣਿਰਞ੍ਞੋ ਅਮਚ੍ਚੋ ਲਕੁਣ੍ਡਕਅਤਿਮ੍ਬਰੋ ਨਾਮ ਕੇਨਚਿਦੇਵ ਕਰਣੀਯੇਨ ਗਤੋ ਦਿਸ੍ਵਾ ਮਹਨ੍ਤਂ ਮਙ੍ਗਲਂ ਕਤ੍ਵਾ ਆਦਾਯ ਮਹਾਪੁਣ੍ਣਗਾਮਂ ਗਤੋ। ਅਥ ਨਂ ਕੋਟਿਪਬ੍ਬਤਮਹਾਵਿਹਾਰਵਾਸੀ ਮਹਾਅਨੁਰੁਦ੍ਧਤ੍ਥੇਰੋ ਨਾਮ ਤਤ੍ਥ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਿਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸਾ ਗੇਹਦ੍ਵਾਰੇ ਠਿਤੋ ਦਿਸ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਕਥੇਸਿ, ''ਆਵੁਸੋ, ਸੂਕਰਪੋਤਿਕਾ ਨਾਮ ਲਕੁਣ੍ਡਕਅਤਿਮ੍ਬਰਮਹਾਮਤ੍ਤਸ੍ਸ ਭਰਿਯਭਾਵਂ ਪਤ੍ਤਾ, ਅਹੋ ਅਚ੍ਛਰਿਯ''ਨ੍ਤਿ। ਸਾ ਤਂ ਕਥਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਅਤੀਤਭਵੇ ਉਗ੍ਘਾਟੇਤ੍ਵਾ ਜਾਤਿਸ੍ਸਰਞਾਣਂ ਪਟਿਲਭਿ। ਤਙ੍ਖਣਞ੍ਞੇਵ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਸਂਵੇਗਾ ਸਾਮਿਕਂ ਯਾਚਿਤ੍ਵਾ ਮਹਨ੍ਤੇਨ ਇਸ੍ਸਰਿਯੇਨ ਪਞ੍ਚਬਲਕਤ੍ਥੇਰੀਨਂ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾ ਤਿਸ੍ਸਮਹਾਵਿਹਾਰੇ ਮਹਾਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਸੁਤ੍ਤਕਥਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਹਿ। ਪਚ੍ਛਾ ਦਮਿਲ਼ਮਦ੍ਦਨੇ ਕਤੇ ਞਾਤੀਨਂ ਵਸਨਟ੍ਠਾਨਂ ਭੋਕ੍ਕਨ੍ਤਗਾਮਮੇਵ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਵਸਨ੍ਤੀ ਕਲ੍ਲਮਹਾਵਿਹਾਰੇ ਆਸੀਵਿਸੋਪਮਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਿ।

ਸਾ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨਦਿਵਸੇ ਭਿਕ੍ਖੁਭਿਕ੍ਖੁਨੀਹਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਸਬ੍ਬਂ ਇਮਂ ਪਵਤ੍ਤਿਂ ਨਿਰਨ੍ਤਰਂ ਕਥੇਤ੍ਵਾ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਮਜ੍ਝੇ ਮਣ੍ਡਲਾਰਾਮਵਾਸਿਨਾ ਧਮ੍ਮਪਦਭਾਣਕਮਹਾਤਿਸ੍ਸਤ੍ਥੇਰੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸਂਸਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ''ਅਹਂ ਪੁਬ੍ਬੇ ਮਨੁਸ੍ਸਯੋਨਿਯਂ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਤਤੋ ਚੁਤਾ ਕੁਕ੍ਕੁਟੀ ਹੁਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਸੇਨਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕਾ ਸੀਸਚ੍ਛੇਦਂ ਪਤ੍ਵਾ ਰਾਜਗਹੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾ, ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਿਕਾਸੁ ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾ ਪਠਮਜ੍ਝਾਨਭੂਮਿਯਂ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਤਤੋ ਚੁਤਾ ਸੇਟ੍ਠਿਕੁਲੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾ ਨਚਿਰਸ੍ਸੇਵ ਚਵਿਤ੍ਵਾ ਸੂਕਰਯੋਨਿਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਤੋ ਚੁਤਾ ਸੁਵਣ੍ਣਭੂਮਿਂ, ਤਤੋ ਚੁਤਾ ਬਾਰਾਣਸਿਂ, ਤਤੋ ਚੁਤਾ ਸੁਪ੍ਪਾਰਕਪਟ੍ਟਨਂ, ਤਤੋ ਚੁਤਾ ਕਾਵੀਰਪਟ੍ਟਨਂ, ਤਤੋ ਚੁਤਾ ਅਨੁਰਾਧਪੁਰਂ, ਤਤੋ ਚੁਤਾ ਭੋਕ੍ਕਨ੍ਤਗਾਮ''ਨ੍ਤਿ ਏਵਂ ਸਮਵਿਸਮੇ ਤੇਰਸ ਅਤ੍ਤਭਾਵੇ ਪਤ੍ਵਾ ''ਇਦਾਨਿ ਉਕ੍ਕਣ੍ਠਿਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਤ੍ਤਾ, ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਅਪ੍ਪਮਾਦੇਨ ਸਮ੍ਪਾਦੇਥਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਚਤਸ੍ਸੋ ਪਰਿਸਾ ਸਂਵੇਜੇਤ੍ਵਾ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯੀਤਿ।

ਸੂਕਰਪੋਤਿਕਾਵਤ੍ਥੁ ਦੁਤਿਯਂ।

੩. ਵਿਬ੍ਭਨ੍ਤਭਿਕ੍ਖੁਵਤ੍ਥੁ

ਯੋ ਨਿਬ੍ਬਨਥੋਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਵੇਲੁਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਏਕਂ ਵਿਬ੍ਭਨ੍ਤਕਂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਏਕੋ ਕਿਰ ਮਹਾਕਸ੍ਸਪਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਸਦ੍ਧਿਵਿਹਾਰਿਕੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਝਾਨਾਨਿ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤ੍ਵਾਪਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਮਾਤੁਲਸ੍ਸ ਸੁਵਣ੍ਣਕਾਰਸ੍ਸ ਗੇਹੇ ਵਿਸਭਾਗਾਰਮ੍ਮਣਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਪਟਿਬਦ੍ਧਚਿਤ੍ਤੋ ਵਿਬ੍ਭਮਿ। ਅਥ ਨਂ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਅਲਸਭਾਵੇਨ ਕਮ੍ਮਂ ਕਾਤੁਂ ਅਨਿਚ੍ਛਨ੍ਤਂ ਗੇਹਾ ਨੀਹਰਿਂਸੁ। ਸੋ ਪਾਪਮਿਤ੍ਤਸਂਸਗ੍ਗੇਨ ਚੋਰਕਮ੍ਮੇਨ ਜੀਵਿਕਂ ਕਪ੍ਪੇਨ੍ਤੋ ਵਿਚਰਿ। ਅਥ ਨਂ ਏਕਦਿਵਸਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਾਬਾਹਂ ਗਾਲ੍ਹਬਨ੍ਧਨਂ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਚਤੁਕ੍ਕੇ ਚਤੁਕ੍ਕੇ ਕਸਾਹਿ ਤਾਲੇਨ੍ਤਾ ਆਘਾਤਨਂ ਨਯਿਂਸੁ। ਥੇਰੋ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਿਤੁਂ ਪਵਿਸਨ੍ਤੋ ਤਂ ਦਕ੍ਖਿਣੇਨ ਦ੍ਵਾਰੇਨ ਨੀਹਰਿਯਮਾਨਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਬਨ੍ਧਨਂ ਸਿਥਿਲਂ ਕਾਰੇਤ੍ਵਾ ''ਪੁਬ੍ਬੇ ਤਯਾ ਪਰਿਚਿਤਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਪੁਨ ਆਵਜ੍ਜੇਹੀ''ਤਿ ਆਹ। ਸੋ ਤੇਨ ਓਵਾਦੇਨ ਸਤੁਪ੍ਪਾਦਂ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਚਤੁਤ੍ਥਜ੍ਝਾਨਂ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਸਿ। ਅਥ ਨਂ ''ਆਘਾਤਨਂ ਨੇਤ੍ਵਾ ਘਾਤੇਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਸੂਲੇ ਉਤ੍ਤਾਸੇਸੁਂ। ਸੋ ਨ ਭਾਯਤਿ ਨ ਸਨ੍ਤਸਤਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਤਸ੍ਮਿਂ ਤਸ੍ਮਿਂ ਦਿਸਾਭਾਗੇ ਠਿਤਾ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਅਸਿਸਤ੍ਤਿਤੋਮਰਾਦੀਨਿ ਆਵੁਧਾਨਿ ਉਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾਪਿ ਤਂ ਅਸਨ੍ਤਸਨ੍ਤਮੇਵ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਪਸ੍ਸਥ, ਭੋ, ਇਮਂ ਪੁਰਿਸਂ, ਅਨੇਕਸਤਾਨਞ੍ਹਿ ਆਵੁਧਹਤ੍ਥਾਨਂ ਪੁਰਿਸਾਨਂ ਮਜ੍ਝੇ ਨੇਵ ਛਮ੍ਭਤਿ ਨ ਵੇਧਤਿ, ਅਹੋ ਅਚ੍ਛਰਿਯ''ਨ੍ਤਿ ਅਚ੍ਛਰਿਯਬ੍ਭੁਤਜਾਤਾ ਮਹਾਨਾਦਂ ਨਦਿਤ੍ਵਾ ਰਞ੍ਞੋ ਤਂ ਪਵਤ੍ਤਿਂ ਆਰੋਚੇਸੁਂ। ਰਾਜਾ ਤਂ ਕਾਰਣਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ''ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਥ ਨ''ਨ੍ਤਿ ਆਹ। ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕਮ੍ਪਿ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਮਤ੍ਥਂ ਆਰੋਚਯਿਂਸੁ। ਸਤ੍ਥਾ ਓਭਾਸਂ ਫਰਿਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਨ੍ਤੋ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

੩੪੪.''ਯੋ ਨਿਬ੍ਬਨਥੋ ਵਨਾਧਿਮੁਤ੍ਤੋ,
ਵਨਮੁਤ੍ਤੋ ਵਨਮੇਵ ਧਾਵਤਿ।
ਤਂ ਪੁਗ੍ਗਲਮੇਥ ਪਸ੍ਸਥ,
ਮੁਤ੍ਤੋ ਬਨ੍ਧਨਮੇਵ ਧਾਵਤੀ''ਤਿ॥

ਤਸ੍ਸਤ੍ਥੋ – ਯੋ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਗਿਹਿਭਾਵੇ ਆਲਯਸਙ੍ਖਾਤਂ ਵਨਥਂ ਛਡ੍ਡੇਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਜਿਤਤਾਯ ਨਿਬ੍ਬਨਥੋ ਦਿਬ੍ਬਵਿਹਾਰਸਙ੍ਖਾਤੇ ਤਪੋਵਨੇ ਅਧਿਮੁਤ੍ਤੋ ਘਰਾਵਾਸਬਨ੍ਧਨਸਙ੍ਖਾਤਾ ਤਣ੍ਹਾਵਨਾ ਮੁਤ੍ਤੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਘਰਾਵਾਸਬਨ੍ਧਨਸਙ੍ਖਾਤਂ ਤਣ੍ਹਾਵਨਮੇਵ ਧਾਵਤਿ, ਏਥ ਤਂ ਪੁਗ੍ਗਲਂ ਪਸ੍ਸਥ, ਏਸੋ ਘਰਾਵਾਸਬਨ੍ਧਨਤੋ ਮੁਤ੍ਤੋ ਘਰਾਵਾਸਬਨ੍ਧਨਮੇਵ ਧਾਵਤੀਤਿ।

ਇਮਂ ਪਨ ਦੇਸਨਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਸੋ ਰਾਜਪੁਰਿਸਾਨਂ ਅਨ੍ਤਰੇ ਸੂਲਗ੍ਗੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋਵ ਉਦਯਬ੍ਬਯਂ ਪਟ੍ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਤਿਲਕ੍ਖਣਂ ਆਰੋਪੇਤ੍ਵਾ ਸਙ੍ਖਾਰੇ ਸਮ੍ਮਸਨ੍ਤੋ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਂ ਪਤ੍ਵਾ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਸੁਖਂ ਅਨੁਭਵਨ੍ਤੋ ਵੇਹਾਸਂ ਉਪ੍ਪਤਿਤ੍ਵਾ ਆਕਾਸੇਨੇਵ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ

ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਸਰਾਜਿਕਾਯ ਪਰਿਸਾਯ ਮਜ੍ਝੇਯੇਵ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣੀਤਿ।

ਵਿਬ੍ਭਨ੍ਤਭਿਕ੍ਖੁਵਤ੍ਥੁ ਤਤਿਯਂ।

੪. ਬਨ੍ਧਨਾਗਾਰਵਤ੍ਥੁ

ਨ ਤਂ ਦਲ੍ਹਨ੍ਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਬਨ੍ਧਨਾਗਾਰਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਕਿਰ ਕਾਲੇ ਬਹੂ ਸਨ੍ਧਿਚ੍ਛੇਦਕਪਨ੍ਥਘਾਤਕਮਨੁਸ੍ਸਘਾਤਕੇ ਚੋਰੇ ਆਨੇਤ੍ਵਾ ਕੋਸਲਰਞ੍ਞੋ ਦਸ੍ਸਯਿਂਸੁ। ਤੇ ਰਾਜਾ ਅਨ੍ਦੁਬਨ੍ਧਨਰਜ੍ਜੁਬਨ੍ਧਨਸਙ੍ਖਲਿਕਬਨ੍ਧਨੇਹਿ ਬਨ੍ਧਾਪੇਸਿ। ਤਿਂਸਮਤ੍ਤਾਪਿ ਖੋ ਜਾਨਪਦਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਦਟ੍ਠੁਕਾਮਾ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਦਿਸ੍ਵਾ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਪੁਨਦਿਵਸੇ ਸਾਵਤ੍ਥਿਂ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਨ੍ਤਾ ਬਨ੍ਧਨਾਗਾਰਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤੇ ਚੋਰੇ ਦਿਸ੍ਵਾ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਪਟਿਕ੍ਕਨ੍ਤਾ ਸਾਯਨ੍ਹਸਮਯੇ ਤਥਾਗਤਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ, ‘‘ਭਨ੍ਤੇ, ਅਜ੍ਜ ਅਮ੍ਹੇਹਿ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਨ੍ਤੇਹਿ ਬਨ੍ਧਨਾਗਾਰੇ ਬਹੂ ਚੋਰਾ ਅਨ੍ਦੁਬਨ੍ਧਨਾਦੀਹਿ ਬਦ੍ਧਾ ਮਹਾਦੁਕ੍ਖਂ ਅਨੁਭਵਨ੍ਤਾ ਦਿਟ੍ਠਾ, ਤੇ ਤਾਨਿ ਬਨ੍ਧਨਾਨਿ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਪਲਾਯਿਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਿ, ਅਤ੍ਥਿ ਨੁ ਖੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਤੇਹਿ ਬਨ੍ਧਨੇਹਿ ਥਿਰਤਰਂ ਅਞ੍ਞਂ ਬਨ੍ਧਨਂ ਨਾਮਾ’’ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਂਸੁ। ਸਤ੍ਥਾ, ‘‘ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਕਿਂ ਬਨ੍ਧਨਾਨਿ ਨਾਮੇਤਾਨਿ, ਯਂ ਪਨੇਤਂ ਧਨਧਞ੍ਞਪੁਤ੍ਤਦਾਰਾਦੀਸੁ ਤਣ੍ਹਾਸਙ੍ਖਾਤਂ ਕਿਲੇਸਬਨ੍ਧਨਂ, ਏਤਂ ਏਤੇਹਿ ਸਤਗੁਣੇਨ ਸਹਸ੍ਸਗੁਣੇਨ ਸਤਸਹਸ੍ਸਗੁਣੇਨ ਥਿਰਤਰਂ, ਏਵਂ ਮਹਨ੍ਤਮ੍ਪਿ ਪਨੇਤਂ ਦੁਚ੍ਛਿਨ੍ਦਨਿਯਂ ਬਨ੍ਧਨਂ ਪੋਰਾਣਕਪਣ੍ਡਿਤਾ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਹਿਮਵਨ੍ਤਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਜਿਂਸੂ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਅਤੀਤਂ ਆਹਰਿ –

ਅਤੀਤੇ ਬਾਰਾਣਸਿਯਂ ਬ੍ਰਹ੍ਮਦਤ੍ਤੇ ਰਜ੍ਜਂ ਕਾਰੇਨ੍ਤੇ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤੋ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਦੁਗ੍ਗਤਗਹਪਤਿਕੁਲੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ। ਤਸ੍ਸ ਵਯਪ੍ਪਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪਿਤਾ ਕਾਲਮਕਾਸਿ। ਸੋ ਭਤਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਮਾਤਰਂ ਪੋਸੇਸਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਮਾਤਾ ਅਨਿਚ੍ਛਮਾਨਸ੍ਸੇਵ ਏਕਂ ਕੁਲਧੀਤਰਂ ਗੇਹੇ ਕਤ੍ਵਾ ਅਪਰਭਾਗੇ ਕਾਲਮਕਾਸਿ। ਭਰਿਯਾਯਪਿਸ੍ਸ ਕੁਚ੍ਛਿਯਂ ਗਬ੍ਭੋ ਪਤਿਟ੍ਠਹਿ। ਸੋ ਗਬ੍ਭਸ੍ਸ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤਭਾਵਂ ਅਜਾਨਨ੍ਤੋਵ, ‘‘ਭਦ੍ਦੇ, ਤ੍ਵਂ ਭਤਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਜੀਵ, ਅਹਂ ਪਬ੍ਬਜਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਆਹ। ‘‘ਸਾਮਿ, ਨਨੁ ਗਬ੍ਭੋ ਮੇ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤੋ, ਮਯਿ ਵਿਜਾਤਾਯ ਦਾਰਕਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਜਿਸ੍ਸਸੀ’’ਤਿ ਆਹ। ਸੋ ‘‘ਸਾਧੂ’’ਤਿ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸਾ ਵਿਜਾਤਕਾਲੇ, ‘‘ਭਦ੍ਦੇ, ਤ੍ਵਂ ਸੋਤ੍ਥਿਨਾ ਵਿਜਾਤਾ, ਇਦਾਨਿ ਅਹਂ ਪਬ੍ਬਜਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਆਪੁਚ੍ਛਿ। ਅਥ ਨਂ ਸਾ ‘‘ਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਤਾਵ ਥਨਪਾਨਤੋ ਅਪਗਮਨਕਾਲਂ ਆਗਮੇਹੀ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਗਬ੍ਭਂ ਗਣ੍ਹਿ। ਸੋ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ‘‘ਇਮਂ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਾਪੇਤ੍ਵਾ ਗਨ੍ਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕਾ, ਇਮਿਸ੍ਸਾ ਅਨਾਚਿਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾਵ ਪਲਾਯਿਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਜਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ। ਸੋ ਤਸ੍ਸਾ ਅਨਾਚਿਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾਵ ਰਤ੍ਤਿਭਾਗੇ ਉਟ੍ਠਾਯ ਪਲਾਯਿ। ਅਥ ਨਂ ਨਗਰਗੁਤ੍ਤਿਕਾ ਅਗ੍ਗਹੇਸੁਂ। ਸੋ ‘‘ਅਹਂ, ਸਾਮਿ, ਮਾਤੁਪੋਸਕੋ ਨਾਮ, ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਥ ਮ’’ਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਾਪੇਤ੍ਵਾ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਠਾਨੇ ਵਸਿਤ੍ਵਾ ਇਸਿਪਬ੍ਬਜ੍ਜਂ ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾ ਅਭਿਞ੍ਞਾਸਮਾਪਤ੍ਤਿਯੋ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਝਾਨਕੀਲ਼ਾਯ ਕੀਲ਼ਨ੍ਤੋ ਵਿਹਾਸਿ। ਸੋ ਤਤ੍ਥ ਵਸਨ੍ਤੋਯੇਵ ‘‘ਏਵਰੂਪਮ੍ਪਿ ਨਾਮ ਮੇ ਦੁਚ੍ਛਿਨ੍ਦਨਿਯਂ ਪੁਤ੍ਤਦਾਰਬਨ੍ਧਨਂ ਕਿਲੇਸਬਨ੍ਧਨਂ ਛਿਨ੍ਨ’’ਨ੍ਤਿ ਇਮਂ ਉਦਾਨਂ ਉਦਾਨੇਸਿ।

ਸਤ੍ਥਾ ਇਮਂ ਅਤੀਤਂ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ਤੇਨ ਉਦਾਨਿਤਂ ਉਦਾਨਂ ਪਕਾਸੇਨ੍ਤੋ ਇਮਾ ਗਾਥਾ ਅਭਾਸਿ –

੩੪੫.‘‘ਨ ਤਂ ਦਲ੍ਹਂ ਬਨ੍ਧਨਮਾਹੁ ਧੀਰਾ,
ਯਦਾਯਸਂ ਦਾਰੁਜਪਬ੍ਬਜਞ੍ਚ।
ਸਾਰਤ੍ਤਰਤ੍ਤਾ ਮਣਿਕੁਣ੍ਡਲੇਸੁ,
ਪੁਤ੍ਤੇਸੁ ਦਾਰੇਸੁ ਚ ਯਾ ਅਪੇਕ੍ਖਾ॥

੩੪੬.‘‘ਏਤਂ ਦਲ੍ਹਂ ਬਨ੍ਧਨਮਾਹੁ ਧੀਰਾ,
ਓਹਾਰਿਨਂ ਸਿਥਿਲਂ ਦੁਪ੍ਪਮੁਞ੍ਚਂ।

ਏਤਮ੍ਪਿ ਛੇਤ੍ਵਾਨ ਪਰਿਬ੍ਬਜਨ੍ਤਿ,

ਅਨਪੇਕ੍ਖਿਨੋ ਕਾਮਸੁਖਂ ਪਹਾਯਾ''ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਧੀਰਾ**ਤਿ ਬੁਦ੍ਧਾਦਯੋ ਪਣ੍ਡਿਤਪੁਰਿਸਾ ਯਂ ਸਙ੍ਖਲਿਕਸਙ੍ਖਾਤਂ ਅਯਸਾ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਂ ਆਯਸਂ, ਅਨ੍ਦੁਬਨ੍ਧਨਸਙ੍ਖਾਤਂ ਦਾਰੁਜਂ, ਯਞ੍ਚ ਪਬ੍ਬਜਤਿਏਹਿ ਵਾ ਅਞ੍ਞੇਹਿ ਵਾ ਵਾਕਾਦੀਹਿ ਰਜ੍ਜੁਂ ਕਤ੍ਵਾ ਕਤਂ ਰਜ੍ਜੁਬਨ੍ਧਨਂ, ਤਂ ਅਸਿਆਦੀਹਿ ਛਿਨ੍ਦਿਤੁਂ ਸਕ੍ਕੁਣੇਯ੍ਯਭਾਵੇਨ ਥਿਰਨ੍ਤਿ ਨ ਵਦਨ੍ਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਸਾਰਤ੍ਤਰਤ੍ਤਾ**ਤਿ ਸਾਰਤ੍ਤਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਰਤ੍ਤਾ, ਬਹਲਤਰਰਾਗਰਤ੍ਤਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਮਣਿਕੁਣ੍ਡਲੇਸੂ**ਤਿ ਮਣੀਸੁ ਚੇਵ ਕੁਣ੍ਡਲੇਸੁ ਚ, ਮਣਿਵਿਚਿਤ੍ਤੇਸੁ ਵਾ ਕੁਣ੍ਡਲੇਸੁ। **ਏਤਂ ਦਲ੍ਹ**ਨ੍ਤਿ ਯੇ ਮਣਿਕੁਣ੍ਡਲੇਸੁ ਸਾਰਤ੍ਤਰਤ੍ਤਾ, ਤੇਸਂ ਸੋ ਰਾਗੋ ਚ ਯਾ ਪੁਤ੍ਤਦਾਰੇਸੁ ਅਪੇਕ੍ਖਾ ਤਣ੍ਹਾ, ਏਤਂ ਕਿਲੇਸਮਯਂ ਬਨ੍ਧਨਞ੍ਚ ਪਣ੍ਡਿਤਪੁਰਿਸਾ ਦਲ੍ਹਨ੍ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। **ਓਹਾਰਿਨ**ਨ੍ਤਿ ਆਕਡ੍ਢਿਤ੍ਵਾ ਚਤੂਸੁ ਅਪਾਯੇਸੁ ਪਾਤਨਤੋ ਅਵਹਰਤਿ ਹੇਟ੍ਠਾ ਹਰਤੀਤਿ ਓਹਾਰਿਨਂ। **ਸਿਥਿਲ**ਨ੍ਤਿ ਬਨ੍ਧਨਟ੍ਠਾਨੇ ਛਵਿਚਮ੍ਮਮਂਸਾਨਿ ਨ ਛਿਨ੍ਦਤਿ, ਲੋਹਿਤਂ ਨ ਨੀਹਰਤਿ, ਬਨ੍ਧਨਭਾਵਮ੍ਪਿ ਅਜਾਨਾਪੇਤ੍ਵਾ ਥਲਪਥਜਲਪਥਾਦੀਸੁ ਕਮ੍ਮਾਨਿ ਕਾਤੁਂ ਦੇਤੀਤਿ ਸਿਥਿਲਂ। **ਦੁਪ੍ਪਮੁਞ੍ਚ**ਨ੍ਤਿ ਲੋਭਵਸੇਨ ਹਿ ਏਕਵਾਰਮ੍ਪਿ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਕਿਲੇਸਬਨ੍ਧਨਂ ਦਟ੍ਠਟ੍ਠਾਨਤੋ ਕਚ੍ਛਪੋ ਵਿਯ ਦੁਮ੍ਮੋਚਿਯਂ ਹੋਤੀਤਿ ਦੁਪ੍ਪਮੁਞ੍ਚਂ। **ਏਤਮ੍ਪਿ ਛੇਤ੍ਵਾਨਾ**ਤਿ ਏਤਂ ਦਲ੍ਹਮ੍ਪਿ ਕਿਲੇਸਬਨ੍ਧਨਂ ਞਾਣਖਗ੍ਗੇਨ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਅਨਪੇਕ੍ਖਿਨੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਕਾਮਸੁਖਂ ਪਹਾਯ ਪਰਿਬ੍ਬਜਨ੍ਤਿ, ਪਕ੍ਕਮਨ੍ਤਿ ਪਬ੍ਬਜਨ੍ਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਬਹੂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਾਦੀਨਿ ਪਾਪੁਣਿਂਸੂਤਿ।

ਬਨ੍ਧਨਾਗਾਰਵਤ੍ਥੁ ਚਤੁਤ੍ਥਂ।

੫. ਖੇਮਾਥੇਰੀਵਤ੍ਥੁ

ਯੇ ਰਾਗਰਤ੍ਤਾਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਵੇਲ਼ੁਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਖੇਮਂ ਨਾਮ ਰਞ੍ਞੋ ਬਿਮ੍ਬਿਸਾਰਸ੍ਸ ਅਗ੍ਗਮਹੇਸਿਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਸਾ ਕਿਰ ਪਦੁਮੁਤ੍ਤਰਪਾਦਮੂਲੇ ਪਤ੍ਥਿਤਪਤ੍ਥਨਾ ਅਤਿਵਿਯ ਅਭਿਰੂਪਾ ਪਾਸਾਦਿਕਾ ਅਹੋਸਿ। ''ਸਤ੍ਥਾ ਕਿਰ ਰੂਪਸ੍ਸ ਦੋਸਂ ਕਥੇਤੀ''ਤਿ ਸੁਤ੍ਵਾ ਪਨ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤੁਂ ਨ ਇਚ੍ਛਿ। ਰਾਜਾ ਤਸ੍ਸਾ ਰੂਪਮਦਮਤ੍ਤਭਾਵਂ ਞਤ੍ਵਾ ਵੇਲ਼ੁਵਨਵਣ੍ਣਨਾਪਟਿਸਂਯੁਤ੍ਤਾਨਿ ਗੀਤਾਨਿ ਕਾਰੇਤ੍ਵਾ ਨਟਾਦੀਨਂ ਦਾਪੇਸਿ। ਤੇਸਂ ਤਾਨਿ ਗਾਯਨ੍ਤਾਨਂ ਸਦ੍ਦਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸਾ ਵੇਲ਼ੁਵਨਂ ਅਦਿਟ੍ਠਪੁਬ੍ਬਂ ਵਿਯ ਅਸੁਤਪੁਬ੍ਬਂ ਵਿਯ ਚ ਅਹੋਸਿ। ਸਾ ''ਕਤਰਂ ਉਯ੍ਯਾਨਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਗਾਯਥਾ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ, ''ਦੇਵੀ, ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਵੇਲ਼ੁਵਨੁਯ੍ਯਾਨਮੇਵਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਉਯ੍ਯਾਨਂ ਗਨ੍ਤੁਕਾਮਾ ਅਹੋਸਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਤਸ੍ਸਾ ਆਗਮਨਂ ਞਤ੍ਵਾ ਪਰਿਸਮਜ੍ਝੇ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਨ੍ਤੋਵ ਤਾਲਵਣ੍ਟਂ ਆਦਾਯ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਸ੍ਸੇ ਠਤ੍ਵਾ ਬੀਜਮਾਨਂ ਅਭਿਰੂਪਂ ਇਤ੍ਥਿਂ ਨਿਮ੍ਮਿਨਿ। ਖੇਮਾ, ਦੇਵੀਪਿ ਪਵਿਸਮਾਨਾਵ ਤਂ ਇਤ੍ਥਿਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ ਰੂਪਸ੍ਸ ਦੋਸਂ ਕਥੇਤੀਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਅਯਞ੍ਚਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਇਤ੍ਥੀ ਬੀਜਯਮਾਨਾ ਠਿਤਾ, ਨਾਹਂ ਇਮਿਸ੍ਸਾ ਕਲਭਾਗਮ੍ਪਿ ਉਪੇਮਿ, ਨ ਮਯਾ ਈਦਿਸਂ ਇਤ੍ਥਿਰੂਪਂ ਦਿਟ੍ਠਪੁਬ੍ਬਂ, ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਅਭੂਤੇਨ ਅਬ੍ਭਾਚਿਕ੍ਖਨ੍ਤਿ ਮਞ੍ਞੇ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਕਥਾਸਦ੍ਦਮ੍ਪਿ ਅਨਿਸਾਮੇਤ੍ਵਾ ਤਮੇਵ ਇਤ੍ਥਿਂ ਓਲੋਕਯਮਾਨਾ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਤਸ੍ਸਾ ਤਸ੍ਮਿਂ ਰੂਪੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਬਹੁਮਾਨਤਂ ਞਤ੍ਵਾ ਤਂ ਰੂਪਂ ਪਠਮਵਯਾਦਿਵਸੇਨ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਹੇਟ੍ਠਾ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਅਟ੍ਠਿਮਤ੍ਤਾਵਸਾਨਂ ਕਤ੍ਵਾ ਦਸ੍ਸੇਸਿ। ਖੇਮਾ ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਏਵਰੂਪਮ੍ਪਿ ਨਾਮੇਤਂ ਰੂਪਂ ਮੁਹੁਤ੍ਤੇਨੇਵ ਖਯਵਯਂ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਂ, ਨਤ੍ਥਿ ਵਤ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਰੂਪੇ ਸਾਰੋ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਤਸ੍ਸਾ ਚਿਤ੍ਤਾਚਾਰਂ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ, ''ਖੇਮੇ, ਤ੍ਵਂ 'ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਰੂਪੇ ਸਾਰੋ ਅਤ੍ਥੀ'ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ, ਪਸ੍ਸ ਦਾਨਿਸ੍ਸ ਅਸਾਰਭਾਵ''ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

''ਆਤੁਰਂ ਅਸੁਚਿਂ ਪੂਤਿਂ, ਪਸ੍ਸ ਖੇਮੇ ਸਮੁਸ੍ਸਯਂ।

ਉਗ੍ਘਰਨ੍ਤਂ ਪਗ੍ਘਰਨ੍ਤਂ, ਬਾਲਾਨਂ ਅਭਿਪਤ੍ਥਿਤ''ਨ੍ਤਿ॥ (ਅਪ॰ ਥੇਰੀ ੨.੨.੩੫੪)।

ਸਾ ਗਾਥਾਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਸੋਤਾਪੱਤਿਫਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਹਿ। ਅਥ ਨਂ ਸਤ੍ਥਾ, ''ਖੇਮੇ, ਇਮੇ ਸੱਤਾ ਰਾਗਰੱਤਾ ਦੋਸਪਦੁਟ੍ਠਾ ਮੋਹਮੂਲ੍ਹਾ ਅੱਤਨੋ ਤਣ੍ਹਾਸੋਤਂ ਸਮਤਿਕ੍ਕਮਿਤੁਂ ਨ ਸੱਕੋਨ੍ਤਿ, ਤੱਥੇਵ ਲੱਗਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਨ੍ਤੋ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

੩੪੭.''ਯੇ ਰਾਗਰੱਤਾਨੁਪਤਨ੍ਤਿ ਸੋਤਂ,

ਸਯਂ ਕਤਂ ਮੱਕਟਕੋਵ ਜਾਲਂ।

ਏਤਮ੍ਪਿ ਛੇਤ੍ਵਾਨ ਵਜਨ੍ਤਿ ਧੀਰਾ,

ਅਨਪੇਕ੍ਖਿਨੋ ਸਬ੍ਬਦੁਕ੍ਖਂ ਪਹਾਯਾ''ਤਿ॥

ਤੱਥ **ਮੱਕਟਕੋਵ ਜਾਲ**ਨ੍ਤਿ ਯਥਾ ਨਾਮ ਮੱਕਟਕੋ ਸੁੱਤਜਾਲਂ ਕਤ੍ਵਾ ਮਜ੍ਝੇ ਠਾਨੇ ਨਾਭਿਮਣ੍ਡਲੇ ਨਿਪਨ੍ਨੋ ਪਰਿਯਨ੍ਤੇ ਪਤਿਤਂ ਪਟਙ੍ਗਂ ਵਾ ਮੱਖਿਕਂ ਵਾ ਵੇਗੇਨ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਵਿਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਰਸਂ ਪਿਵਿਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਠਾਨੇ ਨਿਪੱਜਤਿ, ਏਵਮੇਵ ਯੇ ਸੱਤਾ ਰਾਗਰੱਤਾ ਦੋਸਪਦੁਟ੍ਠਾ ਮੋਹਮੂਲ੍ਹਾ ਸਯਂਕਤਂ ਤਣ੍ਹਾਸੋਤਂ ਅਨੁਪਤਨ੍ਤਿ, ਤੇ ਤਂ ਸਮਤਿਕ੍ਕਮਿਤੁਂ ਨ ਸੱਕੋਨ੍ਤਿ, ਏਵਂ ਦੁਰਤਿਕ੍ਕਮਂ। **ਏਤਮ੍ਪਿ ਛੇਤ੍ਵਾਨ ਵਜਨ੍ਤਿ ਧੀਰਾ**ਤਿ ਪਣ੍ਡਿਤਾ ਏਤਂ ਬਨ੍ਧਨਂ ਛੇਤ੍ਵਾ ਅਨਪੇਕ੍ਖਿਨੋ ਨਿਰਾਲਯਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਅਰਹੱਤਮੱਗੇਨ ਸਬ੍ਬਦੁਕ੍ਖਂ ਪਹਾਯ ਵਜਨ੍ਤਿ, ਗੱਛਨ੍ਤੀਤਿ ਅੱਥੋ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਖੇਮਾ ਅਰਹੱਤੇ ਪਤਿਟ੍ਠਹਿ, ਮਹਾਜਨਸ੍ਸਾਪਿ ਸਾਤ੍ਥਿਕਾ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾ ਅਹੋਸਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਰਾਜਾਨਂ ਆਹ – ''ਮਹਾਰਾਜ, ਖੇਮਾਯ ਪਬ੍ਬਜਿਤੁਂ ਵਾ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਿਤੁਂ ਵਾ ਵੱਟਤੀ''ਤਿ। ਭਨ੍ਤੇ, ਪਬ੍ਬਾਜੇਥ ਨਂ, ਅਲਂ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨੇਨਾਤਿ। ਸਾ ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾ ਅੱਗਸਾਵਿਕਾ ਅਹੋਸੀਤਿ।

ਖੇਮਾਥੇਰੀਵੱਤ੍ਥੁ ਪਞ੍ਚਮਂ।

੬. ਉੱਗਸੇਨਵੱਤ੍ਥੁ

ਮੁਞ੍ਚ ਪੁਰੇਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਵੇਲੁਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਉੱਗਸੇਨਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਪਞ੍ਚਸਤਾ ਕਿਰ ਨਟਾ ਸਂਵੱਛਰੇ ਵਾ ਛਮਾਸੇ ਵਾ ਪੱਤੇ ਰਾਜਗਹਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਰਞ੍ਞੋ ਸੱਤਾਹਂ ਸਮੱਜਂ ਕਤ੍ਵਾ ਬਹੁਂ ਹਿਰਞ੍ਞਸੁਵਣ੍ਣਂ ਲਭਨ੍ਤਿ, ਅਨ੍ਤਰਨ੍ਤਰੇ ਉਕ੍ਖੇਪਦਾਯਾਨਂ ਪਰਿਯਨ੍ਤੋ ਨੱਥਿ। ਮਹਾਜਨੋ ਮਞ੍ਚਾਤਿਮਞ੍ਚਾਦੀਸੁ ਠਤ੍ਵਾ ਸਮੱਜਂ ਓਲੋਕੇਸਿ। ਅਥੇਕਾ ਲਙ੍ਘਿਕਧੀਤਾ ਵਂਸਂ ਅਭਿਰੁਯ੍ਹ ਤਸ੍ਸ ਉਪਰਿ ਪਰਿਵੱਤਿਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਪਰਿਯਨ੍ਤੇ ਆਕਾਸੇ ਚਙ੍ਕਮਮਾਨਾ ਨੱਚਤਿ ਚੇਵ ਗਾਯਤਿ ਚ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਉੱਗਸੇਨੋ ਨਾਮ ਸੇਟ੍ਠਿਪੁੱਤੋ ਸਹਾਯਕੇਨ ਸੱਧਿਂ ਮਞ੍ਚਾਤਿਮਞ੍ਚੇ ਠਿਤੋ ਤਂ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸਾ ਹੱਥਪਾਦਵਿਕ੍ਖੇਪਾਦੀਸੁ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਸਿਨੇਹੋ ਗੇਹਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ''ਤਂ ਲਭਨ੍ਤੋ ਜੀਵਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਅਲਭਨ੍ਤਸ੍ਸ ਮੇ ਇਧੇਵ ਮਰਣ''ਨ੍ਤਿ ਆਹਾਰੂਪੱਛੇਦਂ ਕਤ੍ਵਾ ਮਞ੍ਚਕੇ ਨਿਪੱਜ੍ਜਿ। ਮਾਤਾਪਿਤੂਹਿ, ''ਤਾਤ, ਕਿਂ ਤੇ ਰੁਜ੍ਜਤੀ''ਤਿ ਪੁੱਛਿਤੋਪਿ ''ਤਂ ਮੇ ਨਟਧੀਤਰਂ ਲਭਨ੍ਤਸ੍ਸ ਜੀਵਿਤਂ ਅੱਥਿ, ਅਲਭਨ੍ਤਸ੍ਸ ਮੇ ਇਧੇਵ ਮਰਣ''ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ, ''ਤਾਤ, ਮਾ ਏਵਂ ਕਰਿ, ਅਞ੍ਞਂ ਤੇ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਕੁਲਸ੍ਸ ਚ ਭੋਗਾਨਞ੍ਚ ਅਨੁਰੂਪਂ ਕੁਮਾਰਿਕਂ ਆਨੇਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਵੁੱਤੇਪਿ ਤਥੇਵ ਵਤ੍ਵਾ ਨਿਪੱਜ੍ਜਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਪਿਤਾ ਬਹੁਂ ਯਾਚਿਤ੍ਵਾਪਿ ਤਂ ਸਞ੍ਞਾਪੇਤੁਂ ਅਸੱਕੋਨ੍ਤੋ ਤਸ੍ਸ ਸਹਾਯਂ ਪੱਕੋਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਕਹਾਪਣਸਹਸ੍ਸਂ ਦਤ੍ਵਾ ''ਇਮੇ ਕਹਾਪਣੇ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਅੱਤਨੋ ਧੀਤਰਂ ਮਯ੍ਹਂ ਪੁੱਤਸ੍ਸ ਦੇਤੂ''ਤਿ ਪਹਿਣਿ। ਸੋ ''ਨਾਹਂ ਕਹਾਪਣੇ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਦੇਮਿ, ਸਚੇ ਪਨ ਸੋ ਇਮਂ ਅਲਭਿਤ੍ਵਾ ਜੀਵਿਤੁਂ ਨ ਸੱਕੋਤਿ, ਤੇਨ ਹਿ ਅਮ੍ਹੇਹਿ ਸੱਧਿਂਯੇਵ ਵਿਚਰਤੁ, ਦਸ੍ਸਾਮਿਸ੍ਸ ਧੀਤਰ''ਨ੍ਤਿ ਆਹ। ਮਾਤਾਪਿਤਰੋ ਪੁੱਤਸ੍ਸ ਤਮੱਥਂ ਆਰੋਚੇਸੁਂ। ਸੋ ''ਅਹਂ ਤੇਹਿ ਸੱਧਿਂ ਵਿਚਰਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਯਾਚਨ੍ਤਾਨਮ੍ਪਿ ਤੇਸਂ ਕਥਂ ਅਨਾਦਿਯਿਤ੍ਵਾ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਨਾਟਕਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਅਗਮਾਸਿ। ਸੋ ਤਸ੍ਸ ਧੀਤਰਂ ਦਤ੍ਵਾ ਤੇਨ ਸੱਧਿਂਯੇਵ ਗਾਮਨਿਗਮਰਾਜਧਾਨੀਸੁ ਸਿੱਪਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ ਵਿਚਰਿ।

ਸਾਪਿ ਤੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸੰਵਾਸਮਨ੍ਵਾਯ ਨਚਿਰਸ੍ਸੇਵ ਪੁਤ੍ਤੰ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਕੀਲ਼ਾਪਯਮਾਨਾ ''ਸਕਟਗੋਪਕਸ੍ਸ ਪੁਤ੍ਤ, ਭਣ੍ਡਹਾਰਕਸ੍ਸ ਪੁਤ੍ਤ, ਕਿਞ੍ਚਿ ਅਜਾਨਕਸ੍ਸ ਪੁਤ੍ਤਾ''ਤਿ ਵਦਤਿ। ਸੋਪਿ ਨੇਸਂ ਸਕਟਪਰਿਵਤ੍ਤਕਂ ਕਤ੍ਵਾ ਠਿਤਟ੍ਠਾਨੇ ਗੋਣਾਨਂ ਤਿਣਂ ਆਹਰਤਿ, ਸਿਪ੍ਪਦਸ੍ਸਨਟ੍ਠਾਨੇ ਲਦ੍ਧਭਣ੍ਡਕਂ ਉਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਹਰਤਿ । ਤਦੇਵ ਕਿਰ ਸਨ੍ਧਾਯ ਸਾ ਇਤ੍ਥੀ ਪੁਤ੍ਤੰ ਕੀਲ਼ਾਪਯਮਾਨਾ ਤਥਾ ਵਦਤਿ। ਸੋ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਆਰਬ੍ਭ ਤਸ੍ਸਾ ਗਾਯਨਭਾਵਂ ਞਤ੍ਵਾ ਤਂ ਪੁਚ੍ਛਿ – ''ਮਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਕਥੇਸੀ''ਤਿ? ''ਆਮ, ਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯਾ''ਤਿ। ''ਏਵਂ ਸਨ੍ਤੇ ਅਹਂ ਪਲਾਯਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ । ਸਾ ''ਕਿਂ ਪਨ ਮਯ੍ਹਂ ਤਯਾ ਪਲਾਯਿਤੇਨ ਵਾ ਆਗਤੇਨ ਵਾ''ਤਿ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ ਤਦੇਵ ਗੀਤਂ ਗਾਯਤਿ। ਸਾ ਕਿਰ ਅਤ੍ਤਨੋ ਰੂਪਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਞ੍ਚੇਵ ਧਨਲਾਭਞ੍ਚ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਤਂ ਕਿਸ੍ਮਿਞ੍ਚਿ ਨ ਮਞ੍ਞਤਿ। ਸੋ ''ਕਿਂ ਨੁ ਖੋ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਇਮਿਸ੍ਸਾ ਅਯਂ ਮਾਨੋ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਨ੍ਤੋ ''ਸਿਪ੍ਪਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯਾ''ਤਿ ਞਤ੍ਵਾ ''ਹੋਤੁ, ਸਿਪ੍ਪਂ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਸਸੁਰਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਜਾਨਨਕਸਿਪ੍ਪਂ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਗਾਮਨਿਗਮਾਦੀਸੁ ਸਿਪ੍ਪਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬੇਨ ਰਾਜਗਹਂ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ''ਇਤੋ ਸਤ੍ਤਮੇ ਦਿਵਸੇ ਉਗ੍ਗਸੇਨੋ ਸੇਟ੍ਠਿਪੁਤ੍ਤੋ ਨਗਰਵਾਸੀਨਂ ਸਿਪ੍ਪਂ ਦਸ੍ਸੇਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਆਰੋਚਾਪੇਸਿ।

ਨਗਰਵਾਸਿਨੋ ਮਞ੍ਚਾਤਿਮਞ੍ਚਾਦਯੋ ਬਨ੍ਧਾਪੇਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਤਮੇ ਦਿਵਸੇ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਂਸੁ। ਸੋਪਿ ਸਟ੍ਠਿਹਤ੍ਥਂ ਵਂਸਂ ਅਭਿਰੁਯ੍ਹ ਤਸ੍ਸ ਮਤ੍ਥਕੇ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਤਂ ਦਿਵਸਂ ਸਤ੍ਥਾ ਪਚ੍ਚੂਸਕਾਲੇ ਲੋਕਂ ਵੋਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਤਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਞਾਣਜਾਲਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤੋ ਪਵਿਟ੍ਠਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਕਿਂ ਨੁ ਖੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਆਵਜ੍ਜੇਨ੍ਤੋ ''ਸ੍ਵੇ ਸੇਟ੍ਠਿਪੁਤ੍ਤੋ ਸਿਪ੍ਪਂ ਦਸ੍ਸੇਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਵਂਸਮਤ੍ਥਕੇ ਠਸ੍ਸਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ ਮਹਾਜਨੋ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਸ੍ਸਤਿ। ਤਤ੍ਰ ਅਹਂ ਚਤੁਪ੍ਪਦਿਕਂ ਗਾਥਂ ਦੇਸੇਸ੍ਸਾਮਿ, ਤਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਚਤੁਰਾਸੀਤਿਯਾ ਪਾਣਸਹਸ੍ਸਾਨਂ ਧਮ੍ਮਾਭਿਸਮਯੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਉਗ੍ਗਸੇਨੋਪਿ ਅਰਹਤ੍ਤੇ ਪਤਿਟ੍ਠਹਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਅਞ੍ਞਾਸਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਪੁਨਦਿਵਸੇ ਕਾਲਂ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਪਰਿਵੁਤੋ ਰਾਜਗਹਂ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਪਾਵਿਸਿ। ਉਗ੍ਗਸੇਨੋਪਿ ਸਤ੍ਥਰਿ ਅਨ੍ਤੋਨਗਰਂ ਅਪਵਿਟ੍ਠੇਯੇਵ ਉਨ੍ਨਾਦਨਤ੍ਥਾਯ ਮਹਾਜਨਸ੍ਸ ਅਙ੍ਗੁਲਿਸਞ੍ਞਂ ਦਤ੍ਵਾ ਵਂਸਮਤ੍ਥਕੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਯ ਆਕਾਸੇਯੇਵ ਸਤ੍ਤ ਵਾਰੇ ਪਰਿਵਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਓਰੁਯ੍ਹ ਵਂਸਮਤ੍ਥਕੇ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਖਣੇ ਸਤ੍ਥਾ ਨਗਰਂ ਪਵਿਸਨ੍ਤੋ ਯਥਾ ਤਂ ਪਰਿਸਾ ਨ ਓਲੋਕੇਤਿ, ਏਵਂ ਕਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਾਨਮੇਵ ਓਲੋਕਾਪੇਸਿ। ਉਗ੍ਗਸੇਨੋ ਪਰਿਸਂ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ''ਨ ਮਂ ਪਰਿਸਾ ਓਲੋਕੇਤੀ''ਤਿ ਦੋਮਨਸ੍ਸਪ੍ਪਤ੍ਤੋ ''ਇਦਂ ਮਯਾ ਸਂਵਚ੍ਛਰੇ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਂ ਸਿਪ੍ਪਂ, ਸਤ੍ਥਰਿ ਨਗਰਂ ਪਵਿਸਨ੍ਤੇ ਪਰਿਸਾ ਮਂ ਅਨੋਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰਮੇਵ ਓਲੋਕੇਤਿ, ਮੋਘਂ ਵਤ ਮੇ ਸਿਪ੍ਪਦਸ੍ਸਨਂ ਜਾਤ''ਨ੍ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ।

ਸਤ੍ਥਾ ਤਸ੍ਸ ਚਿਤ੍ਤਂ ਞਤ੍ਵਾ ਮਹਾਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨਂ ਆਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ''ਗਚ੍ਛ, ਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨ, ਸੇਟ੍ਠਿਪੁਤ੍ਤਂ ਵਦੇਹਿ 'ਸਿਪ੍ਪਂ ਕਿਰ ਦਸ੍ਸੇਤੂ'''ਤਿ ਆਹ। ਥੇਰੋ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਵਂਸਸ੍ਸ ਹੇਟ੍ਠਾ ਠਿਤੋ ਸੇਟ੍ਠਿਪੁਤ੍ਤਂ ਆਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

> ''ਇਙ੍ਘ ਪਸ੍ਸ ਨਟਪੁਤ੍ਤ, ਉਗ੍ਗਸੇਨ ਮਹਬ੍ਬਲ।
> ਕਰੋਹਿ ਰਙ੍ਗਂ ਪਰਿਸਾਯ, ਹਾਸਯਸ੍ਸੁ ਮਹਾਜਨ''ਨ੍ਤਿ॥

ਸੋ ਥੇਰਸ੍ਸ ਕਥਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਤੁਟ੍ਠਮਾਨਸੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ''ਸਤ੍ਥਾ ਮਞ੍ਞੇ ਮਮ ਸਿਪ੍ਪਂ ਪਸ੍ਸਿਤੁਕਾਮੋ''ਤਿ ਵਂਸਮਤ੍ਥਕੇ ਠਿਤਕੋਵ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

> ''ਇਙ੍ਘ ਪਸ੍ਸ ਮਹਾਪਞ੍ਞ, ਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨ ਮਹਿਦ੍ਧਿਕ।
> ਕਰੋਮਿ ਰਙ੍ਗਂ ਪਰਿਸਾਯ, ਹਾਸਯਾਮਿ ਮਹਾਜਨ''ਨ੍ਤਿ॥

ਏਵਞ੍ਚ ਪਨ ਵਤ੍ਵਾ ਵਂਸਮਤ੍ਥਕਤੋ ਵੇਹਾਸਂ ਅਬ੍ਭੁਗ੍ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਆਕਾਸੇਵ ਚੁਦ੍ਦਸਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਪਰਿਵਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਓਰੁਯ੍ਹ ਵਂਸਮਤ੍ਥਕੇਵ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਅਥ ਨਂ ਸਤ੍ਥਾ, ''ਉਗ੍ਗਸੇਨ, ਪਣ੍ਡਿਤੇਨ ਨਾਮ ਅਤੀਤਾਨਾਗਤਪਚ੍ਚੁਪ੍ਪਨ੍ਨੇਸੁ ਖਨ੍ਧੇਸੁ ਆਲਯਂ ਪਹਾਯ ਜਾਤਿਆਦੀਹਿ ਮੁਚ੍ਚਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

੩੪੮.''ਮੁਞ੍ਚ ਪੁਰੇ ਮੁਞ੍ਚ ਪਚ੍ਛਤੋ,

ਮਜ੍ਝੇ ਮੁਞ੍ਚ ਭਵਸ੍ਸ ਪਾਰਗੂ।
ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਵਿਮੁਤ੍ਤਮਾਨਸੋ,
ਨ ਪੁਨੰ ਜਾਤਿਜਰੰ ਉਪੇਹਿਸੀ''ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਮੁਞ੍ਚ ਪੁਰੇ**ਤਿ ਅਤੀਤੇਸੁ ਖਨ੍ਧੇਸੁ ਆਲਯੰ ਨਿਕਨ੍ਤਿੰ ਅਜ੍ਝੋਸਾਨੰ ਪਤ੍ਥਨੰ ਪਰਿਯੁਟ੍ਠਾਨੰ ਗਾਹੰ ਪਰਾਮਾਸੰ ਤਣ੍ਹੰ ਮੁਞ੍ਚ। **ਪਚ੍ਛਤੋ**ਤਿ ਅਨਾਗਤੇਸੁਪਿ ਖਨ੍ਧੇਸੁ ਆਲਯਾਦੀਨਿ ਮੁਞ੍ਚ। **ਮਜ੍ਝੇ**ਤਿ ਪਚ੍ਚੁਪ੍ਪਨ੍ਨੇਸੁਪਿ ਤਾਨਿ ਮੁਞ੍ਚ। **ਭਵਸ੍ਸ ਪਾਰਗੂ**ਤਿ ਏਵੰ ਸਨ੍ਤੇ ਤਿਵਿਧਸ੍ਸਾਪਿ ਭਵਸ੍ਸ ਅਭਿਞ੍ਞਾਪਰਿਞ੍ਞਾਪਹਾਨਭਾਵਨਾਸਚ੍ਛਿਕਿਰਿਯਵਸੇਨ ਪਾਰਗੂ ਪਾਰਙ੍ਗਤੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਖਨ੍ਧਧਾਤੁਆਯਤਨਾਦਿਭੇਦੇ ਸਬ੍ਬਸਙ੍ਖਤੇ ਵਿਮੁਤ੍ਤਮਾਨਸੋ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਪੁਨ ਜਾਤਿਜਰਾਮਰਣਾਨਿ ਨ ਉਪਗਚ੍ਛਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਚਤੁਰਾਸੀਤਿਯਾ ਪਾਣਸਹਸ੍ਸਾਨੰ ਧਮ੍ਮਾਭਿਸਮਯੋ ਅਹੋਸਿ। ਸੇਟ੍ਠਿਪੁਤ੍ਤੋਪਿ ਵੰਸਮਤ੍ਥਕੇ ਠਿਤਕੋਵ ਸਹ ਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਹਿ ਅਰਹਤ੍ਤੰ ਪਤ੍ਵਾ ਵੰਸਤੋ ਓਰੁਯ੍ਹ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕੰ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਚਪਤਿਟ੍ਠਿਤੇਨ ਸਤ੍ਥਾਰੰ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜੰ ਯਾਚਿ। ਅਥ ਨੰ ਸਤ੍ਥਾ ਦਕ੍ਖਿਣਹਤ੍ਥੰ ਪਸਾਰੇਤ੍ਵਾ ''ਏਹਿ ਭਿਕ੍ਖੂ''ਤਿ ਆਹ। ਸੋ ਤਾਵਦੇਵ ਅਟ੍ਠਪਰਿਕ੍ਖਾਰਧਰੋ ਸਟ੍ਠਿਵਸ੍ਸਿਕਤ੍ਥੇਰੋ ਵਿਯ ਅਹੋਸਿ। ਅਥ ਨੰ ਭਿਕ੍ਖੂ, ''ਆਵੁਸੋ ਉਗ੍ਗਸੇਨ, ਸਟ੍ਠਿਹਤ੍ਥਸ੍ਸ ਤੇ ਵੰਸਸ੍ਸ ਮਤ੍ਥਕਤੋ ਓਤਰਨ੍ਤਸ੍ਸ ਭਯੰ ਨਾਮ ਨਾਹੋਸੀ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ''ਨਤ੍ਥਿ ਮੇ, ਆਵੁਸੋ, ਭਯ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਸਤ੍ਥੁ ਆਰੋਚੇਸੁੰ, ''ਭਨ੍ਤੇ, ਉਗ੍ਗਸੇਨੋ 'ਨ ਭਾਯਾਮੀ'ਤਿ ਵਦਤਿ, ਅਭੂਤੰ ਵਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞੰ ਬਜਾਕਰੋਤੀ''ਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ''ਨ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਮਮ ਪੁਤ੍ਤੇਨ ਉਗ੍ਗਸੇਨੇਨ ਸਦਿਸਾ ਛਿਨ੍ਨਸੰਯੋਜਨਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਭਾਯਨ੍ਤਿ, ਨ ਤਸਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਵਗ੍ਗੇ ਇਮੰ ਗਾਥਮਾਹ –

''ਸਬ੍ਬਸੰਯੋਜਨੰ ਛੇਤ੍ਵਾ, ਯੋ ਵੇ ਨ ਪਰਿਤਸ੍ਸਤਿ।
ਸਙ੍ਗਾਤਿਗੰ ਵਿਸੰਯੁਤ੍ਤੰ, ਤਮਹੰ ਬ੍ਰੂਮਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ''ਨ੍ਤਿ॥ (ਧ॰ ਪ॰ ੩੯੭; ਸੁ॰ ਨਿ॰ ੬੨੬)।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਬਹੂਨੰ ਧਮ੍ਮਾਭਿਸਮਯੋ ਅਹੋਸਿ। ਪੁਨੇਕਦਿਵਸੰ ਭਿਕ੍ਖੂ ਧਮ੍ਮਸਭਾਯੰ ਕਥੰ ਸਮੁਟ੍ਠਾਪੇਸੁੰ ''ਕਿੰ ਨੁ ਖੋ, ਆਵੁਸੋ, ਏਵੰ ਅਰਹਤ੍ਤੂਪਨਿਸ੍ਸਯਸਮ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਨਟਧੀਤਰੰ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਨਟੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿੰ ਵਿਚਰਣਕਾਰਣੰ, ਕਿੰ ਅਰਹਤ੍ਤੂਪਨਿਸ੍ਸਯਕਾਰਣ''ਨ੍ਤਿ? ਸਤ੍ਥਾ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ''ਕਾਯ ਨੁਤ੍ਥ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਏਤਰਹਿ ਕਥਾਯ ਸਨ੍ਨਿਸਿਨ੍ਨਾ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ''ਇਮਾਯ ਨਾਮਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ, ''ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਉਭਯਮ੍ਪੇਤੰ ਇਮਿਨਾ ਏਵ ਕਤ''ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਤਮਤ੍ਥੰ ਪਕਾਸੇਤੁੰ ਅਤੀਤੰ ਆਹਰਿ।

ਅਤੀਤੇ ਕਿਰ ਕਸ੍ਸਪਦਸਬਲਸ੍ਸ ਸੁਵਣ੍ਣਚੇਤਿਯੇ ਕਰਿਯਮਾਨੇ ਬਾਰਾਣਸਿਵਾਸਿਨੋ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤਾ ਬਹੁੰ ਖਾਦਨੀਯਭੋਜਨੀਯੰ ਯਾਨਕੇਸੁ ਆਰੋਪੇਤ੍ਵਾ ''ਹਤ੍ਥਕਮ੍ਮੰ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਚੇਤਿਯਟ੍ਠਾਨੰ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਾ ਅਨ੍ਤਰਾਮਗ੍ਗੇ ਏਕੰ ਥੇਰੰ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਪਵਿਸਨ੍ਤੰ ਪਸ੍ਸਿੰਸੁ। ਅਥੇਕਾ ਕੁਲਧੀਤਾ ਥੇਰੰ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਸਾਮਿਕੰ ਆਹ – ''ਸਾਮਿ, ਅਯਜੋ, ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਪਵਿਸਤਿ, ਯਾਨਕੇ ਚ ਨੋ ਬਹੁੰ ਖਾਦਨੀਯੰ ਭੋਜਨੀਯੰ, ਪਤ੍ਤਮਸ੍ਸ ਆਹਰ, ਭਿਕ੍ਖੰ ਦਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ। ਸੋ ਤੰ ਪਤ੍ਤੰ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ਖਾਦਨੀਯਭੋਜਨੀਯਸ੍ਸ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਥੇਰਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥੇ ਪਤਿਟ੍ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਉਭੋਪਿ ਪਤ੍ਥਨੰ ਕਰਿੰਸੁ, ''ਭਨ੍ਤੇ, ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਸ੍ਸੇਵ ਭਾਗਿਨੋ ਭਵੇਯਜਾਮਾ''ਤਿ। ਸੋਪਿ ਥੇਰੋ ਖੀਣਾਸਵੋਵ, ਤਸ੍ਮਾ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਤੇਸੰ ਪਤ੍ਥਨਾਯ ਸਮਿਜ੍ਝਨਭਾਵੰ ਞਤ੍ਵਾ ਸਿਤੰ ਅਕਾਸਿ। ਤੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਸਾ ਇਤ੍ਥੀ ਸਾਮਿਕੰ ਆਹ – ''ਅਮ੍ਹਾਕੰ, ਅਯਜੋ, ਸਿਤੰ ਕਰੋਤਿ, ਏਕੋ ਨਟਕਾਰਕੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ। ਸਾਮਿਕੋਪਿਸ੍ਸਾ ''ਏਵੰ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਭਦ੍ਦੇ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਕਾਮਿ। ਇਦੰ ਤੇਸੰ ਪੁਬ੍ਬਕਮ੍ਮੰ। ਤੇ ਤਤ੍ਥ ਯਾਵਤਾਯੁਕੰ ਠਤ੍ਵਾ ਦੇਵਲੋਕੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਤਤੋ ਚਵਿਤ੍ਵਾ ਸਾ ਇਤ੍ਥੀ ਨਟਗੇਹੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ, ਪੁਰਿਸੋ ਸੇਟ੍ਠਿਗੇਹੇ। ਸੋ ''ਏਵੰ, ਭਦ੍ਦੇ, ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਤਸ੍ਸਾ ਪਟਿਵਚਨਸ੍ਸ ਦਿਨ੍ਨਤ੍ਤਾ ਨਟੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿੰ ਵਿਚਰਿ। ਖੀਣਾਸਵਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਦਿਨ੍ਨਪਿਣ੍ਡਪਾਤੰ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਅਰਹਤ੍ਤੰ ਪਾਪੁਣਿ। ਸਾਪਿ ਨਟਧੀਤਾ ''ਯਾ ਮੇ ਸਾਮਿਕਸ੍ਸ ਗਤਿ, ਮਯ੍ਹਮ੍ਪਿ ਸਾ ਏਵ ਗਤੀ''ਤਿ ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾ ਅਰਹਤ੍ਤੇ ਪਤਿਟ੍ਠਹੀਤਿ।

ਉਗ੍ਗਸੇਨਵਤ੍ਥੁ ਛਟ੍ਠੰ।

੭. ਚੂਲ਼ਧਨੁਗ੍ਗਹਪਣ੍ਡਿਤਵਤ੍ਥੁ

ਵਿਤਕ੍ਕਮਥਿਤਸ੍ਸਾਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਚੂਲ਼ਧਨੁਗ੍ਗਹਪਣ੍ਡਿਤਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਏਕੋ ਕਿਰ ਦਹਰਭਿਕ੍ਖੁ ਸਲਾਕਗ੍ਗੇ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਤ੍ਤਸਲਾਕਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਸਲਾਕਯਾਗੁਂ ਆਦਾਯ ਆਸਨਸਾਲਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਿਵਿ। ਤਤ੍ਥ ਉਦਕਂ ਅਲਭਿਤ੍ਵਾ ਉਦਕਤ੍ਥਾਯ ਏਕਂ ਘਰਂ ਅਗਮਾਸਿ। ਤਤ੍ਥ ਤਂ ਏਕਾ ਕੁਮਾਰਿਕਾ ਦਿਸ੍ਵਾਵ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਸਿਨੇਹਾ, ‘‘ਭਨ੍ਤੇ, ਪੁਨ ਪਾਨੀਯੇਨ ਅਤ੍ਥੇ ਸਤਿ ਇਧੇਵ ਆਗਚ੍ਛੇਯਜਾਥਾ’’ਤਿ ਆਹ। ਸੋ ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਯਦਾ ਪਾਨੀਯਂ ਨ ਲਭਤਿ, ਤਦਾ ਤਤ੍ਥੇਵ ਗਚ੍ਛਤਿ। ਸਾਪਿਸ੍ਸ ਪਤ੍ਤਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਾਨੀਯਂ ਦੇਤਿ। ਏਵਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇ ਕਾਲੇ ਯਾਗੁਮ੍ਪਿ ਦਤ੍ਵਾ ਪੁਨੇਕਦਿਵਸਂ ਤਤ੍ਥੇਵ ਨਿਸੀਦਾਪੇਤ੍ਵਾ ਭਤ੍ਤਂ ਅਦਾਸਿ। ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਚਸ੍ਸ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ , ‘‘ਭਨ੍ਤੇ, ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਗੇਹੇ ਨ ਕਿਞ੍ਚਿ ਨਤ੍ਥਿ ਨਾਮ, ਕੇਵਲਂ ਮਯਂ ਵਿਚਰਣਕਮਨੁਸ੍ਸਮੇਵ ਨ ਲਭਾਮਾ’’ਤਿ ਕਥਂ ਸਮੁਟ੍ਠਾਪੇਸਿ। ਸੋ ਕਥਿਪਾਹੇਨੇਵ ਤਸ੍ਸਾ ਕਥਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਉਕ੍ਕਣ੍ਠਿ। ਅਥ ਨਂ ਏਕਦਿਵਸਂ ਆਗਨ੍ਤੁਕਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਦਿਸ੍ਵਾ ‘‘ਕਸ੍ਮਾ ਤ੍ਵਂ, ਆਵੁਸੋ, ਕਿਸੋ ਉਪ੍ਪਣ੍ਡੁਪਣ੍ਡੁਕਜਾਤੋਸੀ’’ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ‘‘ਉਕ੍ਕਣ੍ਠਿਤੋਮ੍ਹਿ, ਆਵੁਸੋ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਆਚਰਿਯੁਪਜ੍ਝਾਯਾਨਂ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਨਯਿਂਸੁ। ਤੇਪਿ ਨਂ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਨੇਤ੍ਵਾ ਤਮਤ੍ਥਂ ਆਰੋਚੇਸੁਂ। ਸਤ੍ਥਾ ‘‘ਸਚ੍ਚਂ ਕਿਰ ਤ੍ਵਂ, ਭਿਕ੍ਖੁ, ਉਕ੍ਕਣ੍ਠਿਤੋਸੀ’’ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ‘‘ਸਚ੍ਚ’’ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ‘‘ਕਸ੍ਮਾ ਤ੍ਵਂ ਮਾਦਿਸਸ੍ਸ ਆਰਦ੍ਧਵੀਰਿਯਸ੍ਸ ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਸਾਸਨੇ ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾ ‘ਸੋਤਾਪਨ੍ਨੋ’ਤਿ ਵਾ ‘ਸਕਦਾਗਾਮੀ’ਤਿ ਵਾ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਅਵਦਾਪੇਤ੍ਵਾ ‘ਉਕ੍ਕਣ੍ਠਿਤੋ’ਤਿ ਵਦਾਪੇਸਿ, ਭਾਰਿਯਂ ਤੇ ਕਮ੍ਮਂ ਕਤ’’ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ‘‘ਕਿਂ ਕਾਰਣਾ ਉਕ੍ਕਣ੍ਠਿਤੋਸੀ’’ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ‘‘ਭਨ੍ਤੇ, ਏਕਾ ਮਂ ਇਤ੍ਥੀ ਏਵਮਾਹਾ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ, ‘‘ਭਿਕ੍ਖੁ, ਅਨਚ੍ਛਰਿਯਂ ਏਤਂ ਤਸ੍ਸਾ ਕਿਰਿਯਂ। ਸਾ ਹਿ ਪੁਬ੍ਬੇ ਸਕਲਜਮ੍ਬੁਦੀਪੇ ਅਗ੍ਗਧਨੁਗ੍ਗਹਪਣ੍ਡਿਤਂ ਪਹਾਯ ਤਂਮੁਹੁਤ੍ਤਦਿਟ੍ਠਕੇ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਸਿਨੇਹਂ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤ੍ਵਾ ਤਂ ਜੀਵਿਤਕ੍ਖਯਂ ਪਾਪੇਸੀ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸਤ੍ਥਸ੍ਸ ਪਕਾਸਨਤ੍ਥਂ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਯਾਚਿਤੋ –

ਅਤੀਤੇ ਚੂਲ਼ਧਨੁਗ੍ਗਹਪਣ੍ਡਿਤਕਾਲੇ ਤਕ੍ਕਸਿਲਾਯਂ ਦਿਸਾਪਾਮੋਕ੍ਖਸ੍ਸ ਆਚਰਿਯਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਸਿਪ੍ਪਂ ਉਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਤੇਨ ਤੁਟ੍ਠੇਨ ਦਿਨ੍ਨਂ ਧੀਤਰਂ ਆਦਾਯ ਬਾਰਾਣਸਿਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਸ੍ਸ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਅਟਵਿਮੁਖੇ ਏਕੂਨਪਞ੍ਞਾਸਾਯ ਕਣ੍ਡੇਹਿ ਏਕੂਨਪਞ੍ਞਾਸਚੋਰੇ ਮਾਰੇਤ੍ਵਾ ਕਣ੍ਡੇਸੁ ਖੀਣੇਸੁ ਚੋਰਜੇਟ੍ਠਕਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਭੂਮਿਯਂ ਪਾਤੇਤ੍ਵਾ, ‘‘ਭਦ੍ਦੇ, ਅਸਿਂ ਆਹਰਾ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਤਾਯ ਤਙ੍ਖਣਂ ਦਿਟ੍ਠਚੋਰੇ ਸਿਨੇਹਂ ਕਤ੍ਵਾ ਚੋਰਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥੇ ਅਸਿਥਰੁਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਚੋਰੇਨ ਧਨੁਗ੍ਗਹਪਣ੍ਡਿਤਸ੍ਸ ਮਾਰਿਤਭਾਵਂ ਆਵਿਕਤ੍ਵਾ ਚੋਰੇਨ ਚ ਤਂ ਆਦਾਯ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇਨ ‘‘ਮਮ੍ਪਿ ਏਸਾ ਅਞ੍ਞਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਾਮਿਕਂ ਵਿਯ ਮਾਰਾਪੇਸ੍ਸਤਿ , ਕਿਂ ਮੇ ਇਮਾਯਾ’’ਤਿ ਏਕਂ ਨਦਿਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਓਰਿਮਤੀਰੇ ਤਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸਾ ਭਣ੍ਡਕਂ ਆਦਾਯ ‘‘ਤ੍ਵਂ ਇਧੇਵ ਹੋਹਿ, ਯਾਵਾਹਂ ਭਣ੍ਡਿਕਂ ਉਤ੍ਤਾਰੇਮੀ’’ਤਿ ਤਤ੍ਥੇਵ ਤਂ ਪਹਾਯ ਗਮਨਭਾਵਞ੍ਚ ਆਵਿਕਤ੍ਵਾ –

‘‘ਸਬ੍ਬਂ ਭਣ੍ਡਂ ਸਮਾਦਾਯ, ਪਾਰਂ ਤਿਣ੍ਣੋਸਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ।
ਪਚ੍ਚਾਗਚ੍ਛ ਲਹੁਂ ਖਿਪ੍ਪਂ, ਮਮ੍ਪਿ ਤਾਰੇਹਿ ਦਾਨਿਤੋ॥

‘‘ਅਸਨ੍ਥੁਤਂ ਮਂ ਚਿਰਸਨ੍ਥੁਤੇਨ,
ਨਿਮੀਨਿ ਭੋਤੀ ਅਦ੍ਧੁਵਂ ਧੁਵੇਨ।
ਮਯਾਪਿ ਭੋਤੀ ਨਿਮਿਨੇਯ੍ਯ ਅਞ੍ਞਂ,
ਇਤੋ ਅਹਂ ਦੂਰਤਰਂ ਗਮਿਸ੍ਸਂ॥

‘‘ਕਾਯਂ ਏਲ਼ਗਲਾਗੁਮ੍ਬੇ, ਕਰੋਤਿ ਅਹੁਹਾਸਿਯਂ।
ਨਯੀਧ ਨਚ੍ਚਂ ਵਾ ਗੀਤਂ ਵਾ, ਤਾਲ਼ਂ ਵਾ ਸੁਸਮਾਹਿਤਂ।
ਅਨਮ੍ਹਿਕਾਲੇ ਸੁਸੋਣਿ, ਕਿਂ ਨੁ ਜਗ੍ਘਸਿ ਸੋਭਨੇ॥

''ਸਿਙ੍ਗਾਲ ਬਾਲ ਦੁਮ੍ਮੇਧ, ਅਪ੍ਪਪਞ੍ਞੋਸਿ ਜਮ੍ਬੁਕ।
ਜੀਨੋ ਮਚ੍ਛਞ੍ਚ ਪੇਸਿਞ੍ਚ, ਕਪਣੋ ਵਿਯ ਝਾਯਸਿ॥

''ਸੁਦਸ੍ਸੰ ਵਜ੍ਜਮਞ੍ਞੇਸੰ, ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਨ ਦੁਦ੍ਦਸੰ।
ਜੀਨਾ ਪਤਿਞ੍ਚ ਜਾਰਞ੍ਚ, ਮਞ੍ਞੇ ਤ੍ਵਞ੍ਞੇਵ ਝਾਯਸਿ॥

''ਏਵਮੇਤੰ ਮਿਗਰਾਜ, ਯਥਾ ਭਾਸਸਿ ਜਮ੍ਬੁਕ।
ਸਾ ਨੂਨਾਹੰ ਇਤੋ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ, ਭਤ੍ਤੁ ਹੇਸ੍ਸੰ ਵਸਾਨੁਗਾ॥

''ਯੋ ਹਰੇ ਮਤ੍ਤਿਕੰ ਥਾਲੰ, ਕੰਸਥਾਲਮ੍ਪਿ ਸੋ ਹਰੇ।
ਕਤਞ੍ਚੇਵ ਤਯਾ ਪਾਪੰ, ਪੁਨਪੇਵੰ ਕਰਿਸ੍ਸਸੀ''ਤਿ॥ (ਜਾ॰ ੧.੫.੧੨੮-੧੩੪) –

ਇਮੰ ਪਞ੍ਚਕਨਿਪਾਤੇ ਚੂਲ਼ਧਨੁਗ੍ਗਹਜਾਤਕੰ ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਤ੍ਵਾ ''ਤਦਾ ਚੂਲ਼ਧਨੁਗ੍ਗਹਪਣ੍ਡਿਤੋ ਤ੍ਵੰ ਅਹੋਸਿ, ਸਾ ਇਤ੍ਥੀ ਏਤਰਹਿ ਅਯੰ ਕੁਮਾਰਿਕਾ, ਸਿਙ੍ਗਾਲਰੂਪੇਨ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸਾ ਨਿਗ੍ਗਹਕਾਰਕੋ ਸਕ੍ਕੋ ਦੇਵਰਾਜਾ ਅਹਮੇਵਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ''ਏਵੰ ਸਾ ਇਤ੍ਥੀ ਤੰਮੁਹੁਤ੍ਤਦਿਟ੍ਠਕੇ ਏਕਸ੍ਮਿੰ ਸਿਨੇਹੇਨ ਸਕਲਜਮ੍ਬੁਦੀਪੇ ਅਗ੍ਗਪਣ੍ਡਿਤੰ ਜੀਵਿਤਾ ਵੋਰੋਪੇਸਿ, ਤੰ ਇਤ੍ਥਿੰ ਆਰਬ੍ਭ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੰ ਤਵ ਤਣ੍ਹੰ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਵਿਹਰਾਹਿ ਭਿਕ੍ਖੂ''ਤਿ ਤੰ ਓਵਦਿਤ੍ਵਾ ਉਤ੍ਤਰਿਮ੍ਪਿ ਧਮ੍ਮੰ ਦੇਸੇਨ੍ਤੋ ਇਮਾ ਦ੍ਵੇ ਗਾਥਾ ਅਭਾਸਿ –

੩੪੯.''ਵਿਤਕ੍ਕਮਥਿਤਸ੍ਸ ਜਨ੍ਤੁਨੋ,
ਤਿਬ੍ਬਰਾਗਸ੍ਸ ਸੁਭਾਨੁਪਸ੍ਸਿਨੋ।
ਭਿਯ੍ਯੋ ਤਣ੍ਹਾ ਪਵਡ੍ਢਤਿ,
ਏਸ ਖੋ ਦਲ਼੍ਹੰ ਕਰੋਤਿ ਬਨ੍ਧਨੰ॥

੩੫੦.''ਵਿਤਕ੍ਕੂਪਸਮੇ ਚ ਯੋ ਰਤੋ,
ਅਸੁਭੰ ਭਾਵਯਤੇ ਸਦਾ ਸਤੋ।
ਏਸ ਖੋ ਬ੍ਯਨ੍ਤਿ ਕਾਹਿਤਿ,
ਏਸ ਛੇਚ੍ਛਤਿ ਮਾਰਬਨ੍ਧਨ''ਨ੍ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਵਿਤਕ੍ਕਮਥਿਤਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਕਾਮਵਿਤਕ੍ਕਾਦੀਹਿ ਵਿਤਕ੍ਕੇਹਿ ਨਿਮ੍ਮਥਿਤਸ੍ਸ। **ਤਿਬ੍ਬਰਾਗਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਬਹਲਰਾਗਸ੍ਸ। **ਸੁਭਾਨੁਪਸ੍ਸਿਨੋ**ਤਿ ਇਟ੍ਠਾਰਮ੍ਮਣੇ ਸੁਭਨਿਮਿਤ੍ਤਗਾਹਾਦਿਵਸੇਨ ਵਿਸ੍ਸਟ੍ਠਮਾਨਸਤਾਯ ਸੁਭਨ੍ਤਿ ਅਨੁਪਸ੍ਸਨ੍ਤਸ੍ਸ। **ਤਣ੍ਹਾ**ਤਿ ਏਵਰੂਪਸ੍ਸ ਝਾਨਾਦੀਸੁ ਏਕਮ੍ਪਿ ਨ ਵਡ੍ਢਤਿ, ਅਥ ਖੋ ਛਦ੍ਵਾਰਿਕਾ ਤਣ੍ਹਾਯੇਵ ਭਿਯ੍ਯੋ ਵਡ੍ਢਤਿ। **ਏਸ ਖੋ**ਤਿ ਏਸੋ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਤਣ੍ਹਾਬਨ੍ਧਨੰ ਦਲ਼੍ਹੰ ਸੁਥਿਰੰ ਕਰੋਤਿ। **ਵਿਤਕ੍ਕੂਪਸਮੇ**ਤਿ ਮਿਚ੍ਛਾਵਿਤਕ੍ਕਾਦੀਨੰ ਵੂਪਸਮਸਙ੍ਖਾਤੇ ਦਸਸੁ ਅਸੁਭੇਸੁ ਪਠਮਜ੍ਝਾਨੇ। **ਸਦਾ ਸਤੋ**ਤਿ ਯੋ ਏਤ੍ਥ ਅਭਿਰਤੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਨਿਚ੍ਚੰ ਉਪਟ੍ਠਿਤਸਤਿਤਾਯ ਸਤੋ ਤੰ ਅਸੁਭਜ੍ਝਾਨੰ ਭਾਵੇਤਿ। **ਬ੍ਯਨ੍ਤਿ ਕਾਹਿਤੀ**ਤਿ ਏਸ ਭਿਕ੍ਖੁ ਤੀਸੁ ਭਵੇਸੁ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨਕੰ ਤਣ੍ਹੰ ਵਿਗਤਨ੍ਤੰ ਕਰਿਸ੍ਸਤਿ। **ਮਾਰਬਨ੍ਧਨ**ਨ੍ਤਿ ਏਸੋ ਤੇਭੂਮਕਵਟ੍ਟਸਙ੍ਖਾਤੰ ਮਾਰਬਨ੍ਧਨਮ੍ਪਿ ਛਿਨ੍ਦਿਸ੍ਸਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਸੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਹਿ, ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਾਨਮ੍ਪਿ ਸਾਤ੍ਥਿਕਾ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾ ਅਹੋਸੀਤਿ।

ਚੂਲ਼ਧਨੁਗ੍ਗਹਪਣ੍ਡਿਤਵਤ੍ਥੁ ਸਤ੍ਤਮੰ।

੮. ਮਾਰਵਤ੍ਥੁ

ਨਿਟ੍ਠਙ੍ਗਤੋਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਮਾਰਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਏਕਦਿਵਸਞ੍ਹਿ ਵਿਕਾਲੇ ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਥੇਰਾ ਜੇਤਵਨਵਿਹਾਰਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਰਾਹੁਲਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਵਸਨਟ੍ਠਾਨਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਂ ਉਟ੍ਠਾਪੇਸੁਂ। ਸੋ ਅਞ੍ਞਤ੍ਥ ਵਸਨਟ੍ਠਾਨਂ ਅਪਸ੍ਸਨ੍ਤੋ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਗਨ੍ਧਕੁਟਿਯਾ ਪਮੁਖੇ ਨਿਪਜ੍ਜਿ। ਤਦਾ ਸੋ ਆਯਸ੍ਮਾ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਤ੍ਤੋ ਅਵਸ੍ਸਿਕੋਵ ਹੋਤਿ। ਮਾਰੋ ਵਸਵਤ੍ਤਿਭਵਨੇ ਠਿਤੋਯੇਵ ਤਂ ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤਂ ਗਨ੍ਧਕੁਟਿਪਮੁਖੇ ਨਿਪਨ੍ਨਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ‘‘ਸਮਣਸ੍ਸ ਗੋਤਮਸ੍ਸ ਰੁਜਨਕਅਙ੍ਗੁਲੀ ਬਹਿ ਨਿਪਨ੍ਨੋ, ਸਯਂ ਅਨ੍ਤੋਗਨ੍ਧਕੁਟਿਯਂ ਨਿਪਨ੍ਨੋ, ਅਙ੍ਗੁਲਿਯਾ ਪੀਲਿਯਮਾਨਾਯ ਸਯਮ੍ਪਿ ਪੀਲਿਤੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ। ਸੋ ਮਹਨ੍ਤਂ ਹਤ੍ਥਿਰਾਜਵਣ੍ਣਂ ਅਭਿਨਿਮ੍ਮਿਨਿਤ੍ਵਾ ਆਗਮ੍ਮ ਸੋਣ੍ਡਾਯ ਥੇਰਸ੍ਸ ਮਤ੍ਥਕਂ ਪਰਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਮਹਨ੍ਤੇਨ ਸਦ੍ਦੇਨ ਕੋਞ੍ਚਨਾਦਂ ਰਵਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਗਨ੍ਧਕੁਟਿਯਂ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋਵ ਤਸ੍ਸ ਮਾਰਭਾਵਂ ਞਤ੍ਵਾ, ‘‘ਮਾਰ, ਤਾਦਿਸਾਨਂ ਸਤਸਹਸ੍ਸੇਨਾਪਿ ਮਮ ਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਭਯਂ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕਾ। ਪੁਤ੍ਤੋ ਹਿ ਮੇ ਅਸਨ੍ਤਾਸੀ ਵੀਤਤਣ੍ਹੋ ਮਹਾਵੀਰਿਯੋ ਮਹਾਪਞ੍ਞੋ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮਾ ਗਾਥਾ ਅਭਾਸਿ –

੩੫੧.‘‘ਨਿਟ੍ਠਙ੍ਗਤੋ ਅਸਨ੍ਤਾਸੀ, ਵੀਤਤਣ੍ਹੋ ਅਨਙ੍ਗਣੋ।
ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿ ਭਵਸਲ੍ਲਾਨਿ, ਅਨ੍ਤਿਮੋਯਂ ਸਮੁਸ੍ਸਯੋ॥

੩੫੨.‘‘ਵੀਤਤਣ੍ਹੋ ਅਨਾਦਾਨੋ, ਨਿਰੁਤ੍ਤਿਪਦਕੋਵਿਦੋ।
ਅਕ੍ਖਰਾਨਂ ਸਨ੍ਨਿਪਾਤਂ, ਜਞ੍ਞਾ ਪੁਬ੍ਬਾਪਰਾਨਿ ਚ।
ਸ ਵੇ ਅਨ੍ਤਿਮਸਾਰੀਰੋ,
ਮਹਾਪਞ੍ਞੋ ਮਹਾਪੁਰਿਸੋਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤੀ’’ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਨਿਟ੍ਠਙ੍ਗਤੋ**ਤਿ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸਾਸਨੇ ਪਬ੍ਬਜਿਤਾਨਂ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਨਿਟ੍ਠਂ ਨਾਮ, ਤਂ ਗਤੋ ਪਤ੍ਤੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਅਸਨ੍ਤਾਸੀ**ਤਿ ਅਬ੍ਭਨ੍ਤਰੇ ਰਾਗਸਨ੍ਤਾਸਾਦੀਨਂ ਅਭਾਵੇਨ ਅਸਨ੍ਤਸਨਕੋ। **ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿ ਭਵਸਲ੍ਲਾਨੀ**ਤਿ ਸਬ੍ਬਾਨਿਪਿ ਭਵਗਾਮੀਨਿ ਸਲ੍ਲਾਨਿ ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿ। **ਸਮੁਸ੍ਸਯੋ**ਤਿ ਅਯਂ ਏਤਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤਿਮੋ ਦੇਹੋ।

ਅਨਾਦਾਨੋਤਿ ਖਨ੍ਧਾਦੀਸੁ ਨਿਗ੍ਗਹਣੋ। **ਨਿਰੁਤ੍ਤਿਪਦਕੋਵਿਦੋ**ਤਿ ਨਿਰੁਤ੍ਤਿਯਞ੍ਚ ਸੇਸਪਦੇਸੁ ਚਾਤਿ ਚਤੂਸੁਪਿ ਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਸੁ ਛੇਕੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਅਕ੍ਖਰਾਨਂ ਸਨ੍ਨਿਪਾਤਂ, ਜਞ੍ਞਾ ਪੁਬ੍ਬਾਪਰਾਨਿ ਚਾ**ਤਿ ਅਕ੍ਖਰਾਨਂ ਸਨ੍ਨਿਪਾਤਸਙ੍ਖਾਤਂ ਅਕ੍ਖਰਪਿਣ੍ਡਞ੍ਚ ਜਾਨਾਤਿ, ਪੁਬ੍ਬਕ੍ਖਰੇਨ ਅਪਰਕ੍ਖਰਂ, ਅਪਰਕ੍ਖਰੇਨ ਪੁਬ੍ਬਕ੍ਖਰਞ੍ਚ ਜਾਨਾਤਿ। ਪੁਬ੍ਬਕ੍ਖਰੇਨ ਅਪਰਕ੍ਖਰਂ ਜਾਨਾਤਿ ਨਾਮ – ਆਦਿਮ੍ਹਿ ਪਞ੍ਞਾਯਮਾਨੇ ਮਜ੍ਝਪਰਿਯੋਸਾਨੇਸੁ ਅਪਞ੍ਞਾਯਮਾਨੇਸੁਪਿ ‘‘ਇਮੇਸਂ ਅਕ੍ਖਰਾਨਂ ਇਦਂ ਮਜ੍ਝਂ, ਇਦਂ ਪਰਿਯੋਸਾਨ’’ਨ੍ਤਿ ਜਾਨਾਤਿ। ਅਪਰਕ੍ਖਰੇਨ ਪੁਬ੍ਬਕ੍ਖਰਂ ਜਾਨਾਤਿ ਨਾਮ – ਅਨ੍ਤੇ ਪਞ੍ਞਾਯਮਾਨੇ ਆਦਿਮਜ੍ਝੇਸੁ ਅਪਞ੍ਞਾਯਮਾਨੇਸੁ ‘‘ਇਮੇਸਂ ਅਕ੍ਖਰਾਨਂ ਇਦਂ ਮਜ੍ਝਂ, ਅਯਂ ਆਦੀ’’ਤਿ ਜਾਨਾਤਿ। ਮਜ੍ਝੇ ਪਞ੍ਞਾਯਮਾਨੇਪਿ ‘‘ਇਮੇਸਂ ਅਕ੍ਖਰਾਨਂ ਅਯਂ ਆਦਿ, ਅਯਂ ਅਨ੍ਤੋ’’ਤਿ ਜਾਨਾਤਿ। ਏਵਂ ਮਹਾਪਞ੍ਞੋ। **ਸ ਵੇ ਅਨ੍ਤਿਮਸਾਰੀਰੋ**ਤਿ ਏਸ ਕੋਟਿਯਂ ਠਿਤਸਰੀਰੋ, ਮਹਨ੍ਤਾਨਂ ਅਤ੍ਥਧਮ੍ਮਨਿਰੁਤ੍ਤਿਪਟਿਭਾਨਾਨਂ ਸੀਲਕ੍ਖਨ੍ਧਾਦੀਨਞ੍ਚ ਪਰਿਗ੍ਗਾਹਿਕਾਯ ਪਞ੍ਞਾਯ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਤ੍ਤਾ ਮਹਾਪਞ੍ਞੋ, ‘‘ਵਿਮੁਤ੍ਤਚਿਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਖ੍ਵਾਹਂ, ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤ, ਮਹਾਪੁਰਿਸੋਤਿ ਵਦਾਮੀ’’ਤਿ (ਸਂ॰ ਨਿ॰ ੫.੩੭੭) ਵਚਨਤੋ ਵਿਮੁਤ੍ਤਚਿਤ੍ਤਤਾਯ ਚ ਮਹਾਪੁਰਿਸੋਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਬਹੂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਾਦੀਨਿ ਪਾਪੁਣਿਂਸੁ। ਮਾਰੋਪਿ ਪਾਪਿਮਾ ‘‘ਜਾਨਾਤਿ ਮਂ ਸਮਣੋ ਗੋਤਮੋ’’ਤਿ ਤਤ੍ਥੇਵਨ੍ਤਰਧਾਯੀਤਿ।

ਮਾਰਵਤ੍ਥੁ ਅਟ੍ਠਮਂ।

੯. ਉਪਕਾਜੀਵਕਵਤ੍ਥੁ

ਸਬ੍ਬਾਭਿਭੂਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਅਨ੍ਤਰਾਮਗ੍ਗੇ ਉਪਕਂ ਆਜੀਵਕਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਏਕਸ੍ਮਿਞ੍ਹਿ ਸਮਯੇ ਸਤ੍ਥਾ ਪਤ੍ਤਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਤਞ੍ਞਾਣੋ ਬੋਧਿਮਣ੍ਡੇ ਸਤ੍ਤਸਤ੍ਤਾਹੰ ਵੀਤਿਨਾਮੇਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਮਾਦਾਯ ਧਮ੍ਮਚਕ੍ਕਪਵਤ੍ਤਨਤ੍ਥੰ ਬਾਰਾਣਸਿੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ਅਟ੍ਠਾਰਸਯੋਜਨਮਗ੍ਗੰ ਪਟਿਪਨ੍ਨੋ ਅਨ੍ਤਰਾਮਗ੍ਗੇ ਉਪਕੰ ਆਜੀਵਕੰ ਅਦ੍ਦਸ। ਸੋਪਿ ਸਤ੍ਥਾਰੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ‘‘ਵਿਪ੍ਪਸਨ੍ਨਾਨਿ ਖੋ ਤੇ, ਆਵੁਸੋ, ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਨਿ, ਪਰਿਸੁਦ੍ਧੋ ਛਵਿਵਣ੍ਣੋ ਪਰਿਯੋਦਾਤੋ, ਕੰਸਿ ਤ੍ਵੰ, ਆਵੁਸੋ, ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ, ਕੋ ਵਾ ਤੇ ਸਤ੍ਥਾ, ਕਸ੍ਸ ਵਾ ਤ੍ਵੰ ਧਮ੍ਮੰ ਰੋਚੇਸੀ’’ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਸਤ੍ਥਾ ‘‘ਮਯ੍ਹੰ ਉਪਜ੍ਝਾਯੋ ਵਾ ਆਚਰਿਯੋ ਵਾ ਨਤ੍ਥੀ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮੰ ਗਾਥਮਾਹ –

੩੫੩.‘‘ਸਬ੍ਬਾਭਿਭੂ ਸਬ੍ਬਵਿਦੂਹਮਸ੍ਮਿ,
ਸਬ੍ਬੇਸੁ ਧਮ੍ਮੇਸੁ ਅਨੂਪਲਿਤ੍ਤੋ।
ਸਬ੍ਬਞ੍ਜਹੋ ਤਣ੍ਹਕ੍ਖਯੇ ਵਿਮੁਤ੍ਤੋ,
ਸਯੰ ਅਭਿਞ੍ਞਾਯ ਕਮੁਦ੍ਦਿਸੇਯ੍ਯ’’ਨ੍ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਸਬ੍ਬਾਭਿਭੂ**ਤਿ ਸਬ੍ਬੇਸੰ ਤੇਭੂਮਕਧਮ੍ਮਾਨੰ ਅਭਿਭਵਨਤੋ ਸਬ੍ਬਾਭਿਭੂ। **ਸਬ੍ਬਵਿਦੂ**ਤਿ ਵਿਦਿਤਸਬ੍ਬਚਤੁਭੂਮਕਧਮ੍ਮੋ। **ਸਬ੍ਬੇਸੁ ਧਮ੍ਮੇਸੂ**ਤਿ ਸਬ੍ਬੇਸੁਪਿ ਤੇਭੂਮਕਧਮ੍ਮੇਸੁ ਤਣ੍ਹਾਦਿਟ੍ਠੀਹਿ ਅਨੂਪਲਿਤ੍ਤੋ। **ਸਬ੍ਬਞ੍ਜਹੋ**ਤਿ ਸਬ੍ਬੇ ਤੇਭੂਮਕਧਮ੍ਮੇ ਜਹਿਤ੍ਵਾ ਠਿਤੋ। **ਤਣ੍ਹਕ੍ਖਯੇ ਵਿਮੁਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਤਣ੍ਹਕ੍ਖਯਨ੍ਤੇ ਉਪ੍ਪਾਦਿਤੇ ਤਣ੍ਹਕ੍ਖਯਸਙ੍ਖਾਤੇ ਅਰਹਤ੍ਤੇ ਅਸੇਖਾਯ ਵਿਮੁਤ੍ਤਿਯਾ ਵਿਮੁਤ੍ਤੋ। **ਸਯੰ ਅਭਿਞ੍ਞਾਯਾ**ਤਿ ਅਭਿਞ੍ਞੇਯ੍ਯਾਦਿਭੇਦੇ ਧਮ੍ਮੇ ਸਯਮੇਵ ਜਾਨਿਤ੍ਵਾ। **ਕਮੁਦ੍ਦਿਸੇਯ੍ਯ**ਨ੍ਤਿ ‘‘ਅਯੰ ਮੇ ਉਪਜ੍ਝਾਯੋ ਵਾ ਆਚਰਿਯੋ ਵਾ’’ਤਿ ਕੰ ਨਾਮ ਉਦ੍ਦਿਸੇਯ੍ਯਨ੍ਤਿ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਉਪਕੋ ਆਜੀਵਕੋ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਵਚਨੰ ਨੇਵਾਭਿਨਨ੍ਦਿ, ਨ ਪਟਿਕ੍ਕੋਸਿ। ਸੀਸੰ ਪਨ ਚਾਲੇਤ੍ਵਾ ਜਿਵ੍ਹੰ ਨਿਲ੍ਲਾਲੇਤ੍ਵਾ ਏਕਪਦਿਕਮਗ੍ਗੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞਤਰੰ ਲੁਦ੍ਦਕਨਿਵਾਸਨਟ੍ਠਾਨੰ ਅਗਮਾਸੀਤਿ।

ਉਪਕਾਜੀਵਕਵਤ੍ਥੁ ਨਵਮੰ।

੧੦. ਸਕ੍ਕਪਞ੍ਹਵਤ੍ਥੁ

ਸਬ੍ਬਦਾਨਨ੍ਤਿ ਇਮੰ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨੰ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਸਕ੍ਕੰ ਦੇਵਰਾਜਾਨੰ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਏਕਸ੍ਮਿਞ੍ਹਿ ਸਮਯੇ ਤਾਵਤਿੰਸਦੇਵਲੋਕੇ ਦੇਵਤਾ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਤ੍ਵਾ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਪਞ੍ਹੇ ਸਮੁਟ੍ਠਾਪੇਸੁੰ ‘‘ਕਤਰੰ ਦਾਨੰ ਨੁ ਖੋ ਦਾਨੇਸੁ, ਕਤਰੋ ਰਸੋ ਰਸੇਸੁ, ਕਤਰਾ ਰਤਿ ਰਤੀਸੁ ਜੇਟ੍ਠਕਾ, ਤਣ੍ਹਕ੍ਖਯੋਵ ਕਸ੍ਮਾ ਜੇਟ੍ਠਕੋਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤੀ’’ਤਿ? ਤੇ ਪਞ੍ਹੇ ਏਕਾ ਦੇਵਤਾਪਿ ਵਿਨਿਚ੍ਛਿਤੁੰ ਨਾਸਕ੍ਖਿ। ਏਕੋ ਪਨ ਦੇਵੋ ਏਕੰ ਦੇਵੰ, ਸੋਪਿ ਅਪਰਨ੍ਤਿ ਏਵੰ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞੰ ਪੁਚ੍ਛਨ੍ਤਾ ਦਸਸੁ ਚਕ੍ਕਵਾਲਸਹਸ੍ਸੇਸੁ ਦ੍ਵਾਦਸ ਸੰਵਚ੍ਛਰਾਨਿ ਵਿਚਰਿੰਸੁ। ਏਤ੍ਤਕੇਨਾਪਿ ਕਾਲੇਨ ਪਞ੍ਹਾਨੰ ਅਤ੍ਥੰ ਅਦਿਸ੍ਵਾ ਦਸਸਹਸ੍ਸਚਕ੍ਕਵਾਲਦੇਵਤਾ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਤ੍ਵਾ ਚਤੁਨ੍ਨੰ ਮਹਾਰਾਜਾਨੰ ਸਨ੍ਤਿਕੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ‘‘ਕਿੰ, ਤਾਤਾ, ਮਹਾਦੇਵਤਾਸਨ੍ਨਿਪਾਤੋ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ‘‘ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਪਞ੍ਹੇ ਸਮੁਟ੍ਠਾਪੇਤ੍ਵਾ ਵਿਨਿਚ੍ਛਿਤੁੰ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਾ ਤੁਮ੍ਹਾਕੰ ਸਨ੍ਤਿਕੰ ਆਗਤਮ੍ਹਾ’’ਤਿ। ‘‘ਕਿੰ ਪਞ੍ਹੰ ਨਾਮੇਤੰ, ਤਾਤਾ’’ਤਿ। ‘‘ਦਾਨਰਸਰਤੀਸੁ ਕਤਮਾ ਦਾਨਰਸਰਤੀ ਨੁ ਖੋ ਸੇਟ੍ਠਾ, ਤਣ੍ਹਕ੍ਖਯੋਵ ਕਸ੍ਮਾ ਸੇਟ੍ਠੋ’’ਤਿ ਇਮੇ ਪਞ੍ਹੇ ਵਿਨਿਚ੍ਛਿਤੁੰ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਾ ਆਗਤਮ੍ਹਾਤਿ। ਤਾਤਾ, ਮਯਮ੍ਪਿ ਇਮੇਸੰ ਅਤ੍ਥੇ ਨ ਜਾਨਾਮ, ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਪਨ ਰਾਜਾ ਜਨਸਹਸ੍ਸੇਨ ਚਿਨ੍ਤਿਤੇ ਅਤ੍ਥੇ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਤਙ੍ਖਣੇਨੇਵ ਜਾਨਾਤਿ, ਸੋ ਅਮ੍ਹੇਹਿ ਪਞ੍ਞਾਯ ਚ ਪੁਞ੍ਞੇਨ ਚ ਵਿਸਿਟ੍ਠੋ, ਏਥ, ਤਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੰ ਗਚ੍ਛਾਮਾਤਿ ਤਮੇਵ ਦੇਵਗਣੰ ਆਦਾਯ ਸਕ੍ਕਸ੍ਸ ਦੇਵਰਞ੍ਞੋ ਸਨ੍ਤਿਕੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤੇਨਾਪਿ ‘‘ਕਿੰ, ਤਾਤਾ, ਮਹਨ੍ਤੋ ਦੇਵਸਨ੍ਨਿਪਾਤੋ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਤਮਤ੍ਥੰ ਆਰੋਚੇਸੁੰ। ‘‘ਤਾਤਾ, ਇਮੇਸੰ ਪਞ੍ਹਾਨੰ ਅਤ੍ਥੰ ਅਞ੍ਞੋਪਿ ਜਾਨਿਤੁੰ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ, ਬੁਦ੍ਧਵਿਸਯਾ ਹੇਤੇ। ਸਤ੍ਥਾ ਪਨੇਤਰਹਿ ਕਹੰ ਵਿਹਰਤੀ’’ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ‘‘ਜੇਤਵਨੇ’’ਤਿ ਸੁਤ੍ਵਾ ‘‘ਏਥ, ਤਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੰ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮਾ’’ਤਿ ਦੇਵਗਣੇਨ ਸਦ੍ਧਿੰ ਰਤ੍ਤਿਭਾਗੇ ਸਕਲੰ ਜੇਤਵਨੰ ਓਭਾਸੇਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰੰ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤੰ ਠਿਤੋ ‘‘ਕਿੰ, ਮਹਾਰਾਜ, ਮਹਤਾ ਦੇਵਸਙ੍ਘੇਨ ਆਗਤੋਸੀ’’ਤਿ

ਵੁਤ੍ਤੇ, ''ਭਨ੍ਤੇ, ਦੇਵਗਣੇਨ ਇਮੇ ਨਾਮ ਪਞ੍ਹਾ ਸਮੁਟ੍ਠਾਪਿਤਾ, ਅਞ੍ਞੋ ਇਮੇਸਂ ਅਤ੍ਥਂ ਜਾਨਿਤੁਂ ਸਮਤ੍ਥੋ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ, ਇਮੇਸਂ ਨੋ ਅਤ੍ਥਂ ਪਕਾਸੇਥਾ''ਤਿ ਆਹ।

ਸਤ੍ਥਾ ''ਸਾਧੁ ਮਹਾਰਾਜ, ਮਯਾ ਹਿ ਪਾਰਮਿਯੋ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਮਹਾਪਰਿਚ੍ਚਾਗੇ ਪਰਿਚ੍ਚਜਿਤ੍ਵਾ ਤੁਮ੍ਹਾਦਿਸਾਨਂ ਕਙ੍ਖਚ੍ਛੇਦਨਤ੍ਥਮੇਵ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਤਞ੍ਞਾਣਂ ਪਟਿਵਿਦ੍ਧਂ, ਤਯਾ ਪੁਚ੍ਛਿਤਪਞ੍ਹੇਸੁ ਹਿ ਸਬ੍ਬਦਾਨਾਨਂ ਧਮ੍ਮਦਾਨਂ ਸੇਟ੍ਠਂ, ਸਬ੍ਬਰਸਾਨਂ ਧਮ੍ਮਰਸੋ ਸੇਟ੍ਠੋ, ਸਬ੍ਬਰਤੀਨਂ ਧਮ੍ਮਰਤਿ ਸੇਟ੍ਠਾ, ਤਣ੍ਹਕ੍ਖਯੋ ਪਨ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਸਮ੍ਪਾਪਕਤ੍ਤਾ ਸੇਟ੍ਠੋਯੇਵਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

੩੫੪.''ਸਬ੍ਬਦਾਨਂ ਧਮ੍ਮਦਾਨਂ ਜਿਨਾਤਿ,
ਸਬ੍ਬਰਸਂ ਧਮ੍ਮਰਸੋ ਜਿਨਾਤਿ।
ਸਬ੍ਬਰਤਿਂ ਧਮ੍ਮਰਤਿ ਜਿਨਾਤਿ,
ਤਣ੍ਹਕ੍ਖਯੋ ਸਬ੍ਬਦੁਕ੍ਖਂ ਜਿਨਾਤੀ''ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਸਬ੍ਬਦਾਨਂ ਧਮ੍ਮਦਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਸਚੇਪਿ ਹਿ ਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ਗਬ੍ਭੇ ਯਾਵ ਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕਾ ਨਿਰਨ੍ਤਰਂ ਕਤ੍ਵਾ ਸਨ੍ਨਿਸਿਨ੍ਨਾਨਂ ਬੁਦ੍ਧਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਖੀਣਾਸਵਾਨਂ ਕਦਲਿਗਬ੍ਭਸਦਿਸਾਨਿ ਚੀਵਰਾਨਿ ਦਦੇਯ੍ਯ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਮਾਗਮੇ ਚਤੁਪ੍ਪਦਿਕਾਯ ਗਾਥਾਯ ਕਤਾਨੁਮੋਦਨਾਵ ਸੇਟ੍ਠਾ। ਤਞ੍ਹਿ ਦਾਨਂ ਤਸ੍ਸਾ ਗਾਥਾਯ ਸੋਲ਼ਸਿਂ ਕਲਂ ਨਾਗ੍ਘਤਿ। ਏਵਂ ਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਦੇਸਨਾਪਿ ਵਾਚਨਮ੍ਪਿ ਸਵਨਮ੍ਪਿ ਮਹਨ੍ਤਂ। ਯੇਨ ਚ ਪੁਗ੍ਗਲੇਨ ਬਹੂਨਂ ਤਂ ਧਮ੍ਮਸ੍ਸਵਨਂ ਕਾਰਿਤਂ, ਤਸ੍ਸੇਵ ਆਨਿਸਂਸੋ ਮਹਾ। ਤਥਾਰੂਪਾਯ ਏਵ ਪਰਿਸਾਯ ਪਣੀਤਪਿਣ੍ਡਪਾਤਸ੍ਸ ਪਤ੍ਤੇ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਦਿਨ੍ਨਦਾਨਤੋਪਿ ਸਪ੍ਪਿਤੇਲਾਦੀਨਂ ਪਤ੍ਤੇ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਦਿਨ੍ਨਭੇਸਜ੍ਜਦਾਨਤੋਪਿ ਮਹਾਵਿਹਾਰਸਦਿਸਾਨਂ ਵਿਹਾਰਾਨਞ੍ਚ ਲੋਹਪਾਸਾਦਸਦਿਸਾਨਞ੍ਚ ਪਾਸਾਦਾਨਂ ਅਨੇਕਾਨਿ ਸਤਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਕਾਰੇਤ੍ਵਾ ਦਿਨ੍ਨਸੇਨਾਸਨਦਾਨਤੋਪਿ ਅਨਾਥਪਿਣ੍ਡਿਕਾਦੀਹਿ ਵਿਹਾਰੇ ਆਰਬ੍ਭ ਕਤਪਰਿਚ੍ਚਾਗਤੋਪਿ ਅਨ੍ਤਮਸੋ ਚਤੁਪ੍ਪਦਿਕਾਯ ਗਾਥਾਯ ਅਨੁਮੋਦਨਾਵਸੇਨਾਪਿ ਪਵਤ੍ਤਿਤਂ ਧਮ੍ਮਦਾਨਮੇਵ ਵਰਂ ਸੇਟ੍ਠਂ। ਕਿਂ ਕਾਰਣਾ? ਏਵਰੂਪਾਨਿ ਹਿ ਪੁਞ੍ਞਾਨਿ ਕਰੋਨ੍ਤਾ ਧਮ੍ਮਂ ਸੁਤ੍ਵਾਵ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਨੋ ਅਸੁਤ੍ਵਾ। ਸਚੇ ਹਿ ਇਮੇ ਸਤ੍ਤਾ ਧਮ੍ਮਂ ਨ ਸੁਣੇਯ੍ਯੁਂ, ਉਲ਼ੁਙ੍ਕਮਤ੍ਤਂ ਯਾਗੁਮ੍ਪਿ ਕਟਚ੍ਛੁਮਤ੍ਤਂ ਭਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਨ ਦਦੇਯ੍ਯੁਂ। ਇਮਿਨਾ ਕਾਰਣੇਨ ਸਬ੍ਬਦਾਨੇਹਿ ਧਮ੍ਮਦਾਨਮੇਵ ਸੇਟ੍ਠਂ। ਅਪਿਚ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਬੁਦ੍ਧੇ ਚ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧੇ ਚ ਸਕਲਕਪ੍ਪਂ ਦੇਵੇ ਵਸ੍ਸਨ੍ਤੇ ਉਦਕਬਿਨ੍ਦੂਨਿ ਗਣੇਤੁਂ ਸਮਤ੍ਥਾਯ ਪਞ੍ਞਾਯ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਾ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਾਦਯੋਪਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਧਮ੍ਮਤਾਯ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਾਦੀਨਿ ਅਧਿਗਨ੍ਤੁਂ ਨਾਸਕ੍ਖਿਂਸੁ, ਅਸ੍ਸਜਿਤ੍ਥੇਰਾਦੀਹਿ ਕਥਿਤਧਮ੍ਮਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਂ ਸਚ੍ਛਿਕਰਿਂਸੁ, ਸਤ੍ਥੁ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾਯ ਸਾਵਕਪਾਰਮੀਞਾਣਂ ਸਚ੍ਛਿਕਰਿਂਸੁ। ਇਮਿਨਾਪਿ ਕਾਰਣੇਨ, ਮਹਾਰਾਜ, ਧਮ੍ਮਦਾਨਮੇਵ ਸੇਟ੍ਠਂ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ – "**ਸਬ੍ਬਦਾਨਂ ਧਮ੍ਮਦਾਨਂ ਜਿਨਾਤੀ**"ਤਿ।

ਸਬ੍ਬੇ ਪਨ ਗਨ੍ਧਰਸਾਦਯੋਪਿ ਰਸਾ ਉਕ੍ਕਂਸਤੋ ਦੇਵਤਾਨਂ ਸੁਧਾਭੋਜਨਰਸੋਪਿ ਸਂਸਾਰਵਟ੍ਟੇ ਪਾਤੇਤ੍ਵਾ ਦੁਕ੍ਖਾਨੁਭਵਨਸ੍ਸੇਵ ਪਚ੍ਚਯੋ। ਯੋ ਪਨੇਸ ਸਤ੍ਤਤਿਂਸਬੋਧਿਪਕ੍ਖਿਯਧਮ੍ਮਸਙ੍ਖਾਤੋ ਚ ਨਵਲੋਕੁਤ੍ਤਰਧਮ੍ਮਸਙ੍ਖਾਤੋ ਚ ਧਮ੍ਮਰਸੋ, ਅਯਮੇਵ ਸਬ੍ਬਰਸਾਨਂ ਸੇਟ੍ਠੋ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ – "**ਸਬ੍ਬਰਸਂ ਧਮ੍ਮਰਸੋ ਜਿਨਾਤੀ**"ਤਿ । ਯਾਪੇਸਾ ਪੁਤ੍ਤਰਤਿਧੀਤੁਰਤਿਧਨਰਤਿਇਤ੍ਥਿਰਤਿਨਚ੍ਚਗੀਤਵਾਦਿਤਾਦਿਰਤਿਪਭੇਦਾ ਚ ਅਨੇਕਪ੍ਪਭੇਦਾ ਰਤੀ, ਸਾਪਿ ਸਂਸਾਰਵਟ੍ਟੇ ਪਾਤੇਤ੍ਵਾ ਦੁਕ੍ਖਾਨੁਭਵਨਸ੍ਸੇਵ ਪਚ੍ਚਯੋ। ਯਾ ਪਨੇਸਾ ਧਮ੍ਮਂ ਕਥੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਵਾ ਸੁਣਨ੍ਤਸ੍ਸ ਵਾ ਵਾਚੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਵਾ ਅਨ੍ਤੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਮਾਨਾ ਪੀਤਿ ਉਦਗ੍ਗਭਾਵਂ ਜਨੇਤਿ, ਅਸ੍ਸੂਨਿ ਪਵਤ੍ਤੇਤਿ, ਲੋਮਹਂਸਂ ਜਨੇਤਿ, ਸਾਯਂ ਸਂਸਾਰਵਟ੍ਟਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤਂ ਕਤ੍ਵਾ ਅਰਹਤ੍ਤਪਰਿਯੋਸਾਨਾ ਹੋਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਸਬ੍ਬਰਤੀਨਂ ਏਵਰੂਪਾ ਧਮ੍ਮਰਤਿਯੇਵ ਸੇਟ੍ਠਾ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ – "**ਸਬ੍ਬਰਤਿਂ ਧਮ੍ਮਰਤਿ ਜਿਨਾਤੀ**"ਤਿ ਤਣ੍ਹਕ੍ਖਯੋ ਪਨ ਤਣ੍ਹਾਯ ਖਯਨ੍ਤੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਸਕਲਸ੍ਸਪਿ ਵਟ੍ਟਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸ ਅਭਿਭਵਨਤੋ ਸਬ੍ਬਸੇਟ੍ਠਮੇਵ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ – "**ਤਣ੍ਹਕ੍ਖਯੋ ਸਬ੍ਬਦੁਕ੍ਖਂ ਜਿਨਾਤੀ**"ਤਿ।

ਏਵਂ ਸਤ੍ਥਰਿ ਇਮਿਸ੍ਸਾ ਗਾਥਾਯ ਅਤ੍ਥਂ ਕਥੇਨ੍ਤੇਯੇਵ ਚਤੁਰਾਸੀਤਿਯਾ ਪਾਣਸਹਸ੍ਸਾਨਂ ਧਮ੍ਮਾਭਿਸਮਯੋ ਅਹੋਸਿ। ਸਕ੍ਕੋਪਿ ਸਤ੍ਥੁ ਧਮ੍ਮਕਥਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਏਵਮਾਹ – ''ਭਨ੍ਤੇ, ਏਵਂਜੇਟ੍ਠਕੇ ਨਾਮ ਧਮ੍ਮਦਾਨੇ ਕਿਮਤ੍ਥਂ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਪਤ੍ਤਿਂ ਨ ਦਾਪੇਥ, ਇਤੋ

ਪਟ੍ਠਾਯ ਨੋ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਕਥੇਤ੍ਵਾ ਪਤ੍ਤਿਂ ਦਾਪੇਥ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਤਸ੍ਸ ਵਚਨਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਂ ਸਨ੍ਨਿਪਾਤੇਤ੍ਵਾ, ''ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਜ੍ਜਾਦਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਮਹਾਧਮ੍ਮਸ੍ਸਵਨਂ ਵਾ ਪਾਕਤਿਕਧਮ੍ਮਸ੍ਸਵਨਂ ਵਾ ਉਪਨਿਸਿਨ੍ਨਕਥਂ ਵਾ ਅਨੁਮੋਦਨਮ੍ਪਿ ਕਥੇਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬਸਤ੍ਤਾਨਂ ਪਤ੍ਤਿਂ ਦਦੇਯ੍ਯਾਥਾ''ਤਿ ਆਹ।

ਸਕ੍ਕਪਞ੍ਹਵਤ੍ਥੁ ਦਸਮਂ।

੧੧. ਅਪੁਤ੍ਤਕਸੇਟ੍ਠਿਵਤ੍ਥੁ

ਹਨਨ੍ਤਿ ਭੋਗਾਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਅਪੁਤ੍ਤਕਸੇਟ੍ਠਿਂ ਨਾਮ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਤਸ੍ਸ ਕਿਰ ਕਾਲਕਿਰਿਯਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਰਾਜਾ ਪਸੇਨਦਿ ਕੋਸਲੋ ''ਅਪੁਤ੍ਤਕਂ ਸਾਪਤੇਯ੍ਯਂ ਕਸ੍ਸ ਪਾਪੁਣਾਤੀ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ''ਰਞ੍ਞੋ''ਤਿ ਸੁਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਤਹਿ ਦਿਵਸੇਹਿ ਤਸ੍ਸ ਗੇਹਤੋ ਧਨਂ ਰਾਜਕੁਲਂ ਅਭਿਹਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ''ਹਨ੍ਦ ਕੁਤੋ ਨੁ ਤ੍ਵਂ, ਮਹਾਰਾਜ, ਆਗਚ੍ਛਸਿ ਦਿਵਾਦਿਵਸ੍ਸਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ''ਇਧ, ਭਨ੍ਤੇ, ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਸੇਟ੍ਠਿ, ਗਹਪਤਿ, ਕਾਲਕਤੋ, ਤਮਹਂ ਅਪੁਤ੍ਤਕਂ ਸਾਪਤੇਯ੍ਯਂ ਰਾਜਨ੍ਤੇਪੁਰਂ ਅਭਿਹਰਿਤ੍ਵਾ ਆਗਚ੍ਛਾਮੀ''ਤਿ ਆਹ। ਸਬ੍ਬਂ ਸੁਤ੍ਤੇ (ਸਂ॰ ਨਿ॰ ੧.੧੩੦) ਆਗਤਨਯੇਨੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

ਸੋ ਕਿਰ ਸੁਵਣ੍ਣਪਾਤਿਯਾ ਨਾਨਗ੍ਗਰਸਭੋਜਨੇ ਉਪਨੀਤੇ ''ਏਵਰੂਪਂ ਨਾਮ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤਿ, ਕਿਂ ਤੁਮ੍ਹੇ ਮਯਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਗੇਹੇ ਕੇਲ਼ਿਂ ਕਰੋਥਾ''ਤਿ ਭੋਜਨੇ ਉਪਟ੍ਠਿਤੇ ਲੇਡ੍ਡੁਦਣ੍ਡਾਦੀਹਿ ਪਹਰਿਤ੍ਵਾ ਪਲਾਪੇਤ੍ਵਾ ''ਇਦਂ ਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ ਭੋਜਨ''ਨ੍ਤਿ ਕਣਾਜਕਂ ਭੁਞ੍ਜਤਿ ਬਿਲਙ੍ਗਦੁਤਿਯਂ। ਵਤ੍ਥਯਾਨਛਤ੍ਤੇਸੁਪਿ ਮਨਾਪੇਸੁ ਉਪਟ੍ਠਾਪਿਤੇਸੁ ਤੇ ਮਨੁਸ੍ਸੇ ਲੇਡ੍ਡੁਦਣ੍ਡਾਦੀਹਿ ਪਹਰਨ੍ਤੋ ਪਲਾਪੇਤ੍ਵਾ ਸਾਣਾਨਿ ਧਾਰੇਤਿ, ਜਜ੍ਜਰਰਥਕੇਨ ਯਾਤਿ ਪਣ੍ਣਛਤ੍ਤਕੇਨ ਧਾਰਿਯਮਾਨੇਨਾਤਿ ਏਵਂ ਰਞ੍ਞਾ ਆਰੋਚਿਤੇ ਸਤ੍ਥਾ ਤਸ੍ਸ ਪੁਬ੍ਬਕਮ੍ਮਂ ਕਥੇਸਿ।

ਭੂਤਪੁਬ੍ਬਂ ਸੋ, ਮਹਾਰਾਜ, ਸੇਟ੍ਠਿ, ਗਹਪਤਿ, ਤਗਰਸਿਖਿਂ ਨਾਮ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਂ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤੇਨ ਪਟਿਪਾਦੇਸਿ। ''ਦੇਥ ਸਮਣਸ੍ਸ ਪਿਣ੍ਡ''ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਸੋ ਉਟ੍ਠਾਯਾਸਨਾ ਪਕ੍ਕਾਮਿ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਕਿਰ ਅਸ੍ਸਦ੍ਧੇ ਬਾਲੇ ਏਵਂ ਵਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਕਨ੍ਤੇ ਤਸ੍ਸ ਭਰਿਯਾ ਸਦ੍ਧਾ ਪਸਨ੍ਨਾ ''ਚਿਰਸ੍ਸਂ ਵਤ ਮੇ ਇਮਸ੍ਸ ਮੁਖਤੋ 'ਦੇਹੀ'ਤਿ ਵਚਨਂ ਸੁਤਂ, ਅਜ੍ਜ ਮਮ ਮਨੋਰਥਂ ਪੂਰੇਨ੍ਤੀ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਂ ਦਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਪਤ੍ਤਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਣੀਤਭੋਜਨਸ੍ਸ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਅਦਾਸਿ। ਸੋਪਿ ਨਿਵਤ੍ਤਮਾਨੋ ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਕਿਂ, ਸਮਣ, ਕਿਞ੍ਚਿ ਤੇ ਲਦ੍ਧ''ਨ੍ਤਿ ਪਤ੍ਤਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਣੀਤਪਿਣ੍ਡਪਾਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਵਿਪ੍ਪਟਿਸਾਰੀ ਹੁਤ੍ਵਾ ਏਵਂ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਵਰਮੇਤਂ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਂ ਦਾਸਾ ਵਾ ਕਮ੍ਮਕਰਾ ਵਾ ਭੁਞ੍ਜੇਯ੍ਯੁਂ। ਤੇ ਹਿ ਇਮਂ ਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਮਯ੍ਹਂ ਕਮ੍ਮਂ ਕਰਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਅਯਂ ਪਨ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਨਿਦ੍ਦਾਯਿਸ੍ਸਤਿ, ਨਟ੍ਠੋ ਮੇ ਸੋ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤੋ''ਤਿ। ਸੋ ਭਾਤੁ ਚ ਪਨ ਏਕਪੁਤ੍ਤਕਂ ਸਾਪਤੇਯ੍ਯਸ੍ਸ ਕਾਰਣਾ ਜੀਵਿਤਾ ਵੋਰੋਪੇਸਿ। ਸੋ ਕਿਰਸ੍ਸ ਅਙ੍ਗੁਲਿਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਵਿਚਰਨ੍ਤੋ ''ਇਦਂ ਮਯ੍ਹਂ ਪਿਤੁਸਨ੍ਤਕਂ ਯਾਨਕਂ, ਅਯਂ ਤਸ੍ਸ ਗੋਣੋ''ਤਿਆਦੀਨਿ ਆਹ। ਅਥ ਨਂ ਸੋ ਸੇਟ੍ਠਿ ''ਇਦਾਨਿ ਤਾਵੇਸ ਏਵਂ ਵਦੇਤਿ, ਇਮਸ੍ਸ ਪਨ ਵੁਡ੍ਢਿਪ੍ਪਤ੍ਤਕਾਲੇ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਗੇਹੇ ਭੋਗੇ ਕੋ ਰਕ੍ਖਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਤਂ ਅਰਞ੍ਞਂ ਨੇਤ੍ਵਾ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਗਚ੍ਛਮੂਲੇ ਗੀਵਾਯ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਮੂਲਕਨ੍ਦਂ ਵਿਯ ਗੀਵਂ ਫਾਲੇਤ੍ਵਾ ਮਾਰੇਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥੇਵ ਛਡ੍ਡੇਸਿ। ਇਦਮਸ੍ਸ ਪੁਬ੍ਬਕਮ੍ਮਂ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ –

> ''ਯਂ ਖੋ ਸੋ, ਮਹਾਰਾਜ, ਸੇਟ੍ਠਿ, ਗਹਪਤਿ, ਤਗਰਸਿਖਿਂ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਂ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤੇਨ ਪਟਿਪਾਦੇਸਿ, ਤਸ੍ਸ ਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਵਿਪਾਕੇਨ ਸਤ੍ਤਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਸੁਗਤਿਂ ਸਗ੍ਗਂ ਲੋਕਂ ਉਪਪਜ੍ਜਿ, ਤਸ੍ਸੇਵ ਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਵਿਪਾਕਾਵਸੇਸੇਨ ਇਮਿਸ੍ਸਾਯੇਵ ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਾ ਸਤ੍ਤਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਸੇਟ੍ਠਿਤ੍ਤਂ ਕਾਰੇਸਿ। ਯਂ ਖੋ ਸੋ, ਮਹਾਰਾਜ, ਸੇਟ੍ਠਿ, ਗਹਪਤਿ, ਦਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਾ ਵਿਪ੍ਪਟਿਸਾਰੀ ਅਹੋਸਿ 'ਵਰਮੇਤਂ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਂ ਦਾਸਾ ਵਾ ਕਮ੍ਮਕਰਾ ਵਾ ਭੁਞ੍ਜੇਯ੍ਯੁ'ਨ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਵਿਪਾਕੇਨ ਨਾਸ੍ਸੁਲ਼ਾਰਾਯ ਭਤ੍ਤਭੋਗਾਯ ਚਿਤ੍ਤਂ ਨਮਤਿ, ਨਾਸ੍ਸੁਲ਼ਾਰਾਯ ਵਤ੍ਥਭੋਗਾਯ, ਨਾਸ੍ਸੁਲ਼ਾਰਾਯ ਯਾਨਭੋਗਾਯ, ਨਾਸ੍ਸੁਲ਼ਾਰਾਨਂ ਪਞ੍ਚਨ੍ਨਂ ਕਾਮਗੁਣਾਨਂ ਭੋਗਾਯ ਚਿਤ੍ਤਂ ਨਮਤਿ। ਯਂ ਖੋ ਸੋ, ਮਹਾਰਾਜ, ਸੇਟ੍ਠਿ, ਗਹਪਤਿ, ਭਾਤੁ ਚ ਪਨ ਏਕਪੁਤ੍ਤਂ ਸਾਪਤੇਯ੍ਯਸ੍ਸ ਕਾਰਣਾ ਜੀਵਿਤਾ ਵੋਰੋਪੇਸਿ, ਤਸ੍ਸ

ਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਵਿਪਾਕੇਨ ਬਹੂਨਿ ਵਸ੍ਸਸਤਾਨਿ ਬਹੂਨਿ ਵਸ੍ਸਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਬਹੂਨਿ ਵਸ੍ਸਸਤਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਨਿਰਯੇ ਪਚ੍ਚਿਤ੍ਥ, ਤਸ੍ਸੇਵ ਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਵਿਪਾਕਾਵਸੇਸੇਨ ਇਦਂ ਸਤ੍ਤਮਂ ਅਪੁਤ੍ਤਕਂ ਸਾਪਤੇਯ੍ਯਂ ਰਾਜਕੋਸਂ ਪਵੇਸੇਤਿ। ਤਸ੍ਸ ਖੋ ਪਨ, ਮਹਾਰਾਜ, ਸੇਟ੍ਠਿਸ੍ਸ ਗਹਪਤਿਸ੍ਸ ਪੁਰਾਣਞ੍ਚ ਪੁਞ੍ਞਂ ਪਰਿਕ੍ਖੀਣਂ, ਨਵਞ੍ਚ ਪੁਞ੍ਞਂ ਅਨੁਪਚਿਤਂ। ਅਜ੍ਜ ਪਨ, ਮਹਾਰਾਜ, ਸੇਟ੍ਠਿ, ਗਹਪਤਿ, ਮਹਾਰੋਰੁਵੇ ਨਿਰਯੇ ਪਚ੍ਚਤੀ''ਤਿ (ਸਂ॰ ਨਿ॰ ੧.੧੩੧)।

ਰਾਜਾ ਸਤ੍ਥੁ ਵਚਨਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ''ਅਹੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਾਰਿਯਂ ਕਮ੍ਮਂ, ਏਤ੍ਤਕੇ ਨਾਮ ਭੋਗੇ ਵਿਜ੍ਜਮਾਨੇ ਨੇਵ ਅਤ੍ਤਨਾ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿ, ਨ ਤੁਮ੍ਹਾਦਿਸੇ ਬੁਦ੍ਧੇ ਧੁਰਵਿਹਾਰੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੇ ਪੁਞ੍ਞਕਮ੍ਮਂ ਅਕਾਸੀ''ਤਿ ਆਹ । ਸਤ੍ਥਾ ''ਏਵਮੇਤਂ, ਮਹਾਰਾਜ, ਦੁਮ੍ਮੇਧਪੁਗ੍ਗਲਾ ਨਾਮ ਭੋਗੇ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਨ ਗਵੇਸਨ੍ਤਿ, ਭੋਗੇ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਤਣ੍ਹਾ ਪਨੇਤੇ ਦੀਘਰਤ੍ਤਂ ਹਨਤੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

੩੫੫.''ਹਨਨ੍ਤਿ ਭੋਗਾ ਦੁਮ੍ਮੇਧਂ, ਨੋ ਚ ਪਾਰਗਵੇਸਿਨੋ।
ਭੋਗਤਣ੍ਹਾਯ ਦੁਮ੍ਮੇਧੋ, ਹਨ੍ਤਿ ਅਞ੍ਞੇਵ ਅਤ੍ਤਨ''ਨ੍ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਨੋ ਚ ਪਾਰਗਵੇਸਿਨੋ**ਤਿ ਯੇ ਪਨ ਨਿਬ੍ਬਾਨਪਾਰਗਵੇਸਿਨੋ ਪੁਗ੍ਗਲਾ, ਨ ਤੇ ਭੋਗਾ ਹਨਨ੍ਤਿ। **ਅਞ੍ਞੇਵ ਅਤ੍ਤਨ**ਨ੍ਤਿ ਭੋਗੇ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾਯ ਤਣ੍ਹਾਯ ਦੁਪ੍ਪਞ੍ਞੋ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਪਰੇ ਵਿਯ ਅਤ੍ਤਾਨਮੇਵ ਹਨਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਬਹੂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਾਦੀਨਿ ਪਾਪੁਣਿਂਸੂਤਿ।

ਅਪੁਤ੍ਤਕਸੇਟ੍ਠਿਵਤ੍ਥੁ ਏਕਾਦਸਮਂ।

੧੨. ਅਙ੍ਕੁਰਵਤ੍ਥੁ

ਤਿਣਦੋਸਾਨੀਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਪਣ੍ਡੁਕਮ੍ਬਲਸਿਲਾਯਂ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਅਙ੍ਕੁਰਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ। ਵਤ੍ਥੁ ''ਯੇ ਝਾਨਪ੍ਪਸੁਤਾ ਧੀਰਾ''ਤਿ (ਧ॰ ਪ॰ ੧੮੧) ਗਾਥਾਯ ਵਿਤ੍ਥਾਰਿਤਮੇਵ। ਵੁਤ੍ਤਞ੍ਹੇਤਂ ਤਤ੍ਥ ਇਨ੍ਦਕਂ ਆਰਬ੍ਭ। ਸੋ ਕਿਰ ਅਨੁਰੁਦ੍ਧਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤੋਗਾਮਂ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਪਵਿਟ੍ਠਸ੍ਸ ਅਤ੍ਤਨੋ ਆਭਤਂ ਕਟਚ੍ਛੁਮਤ੍ਤਕਂ ਭਿਕ੍ਖਂ ਦਾਪੇਸਿ। ਤਦਸ੍ਸ ਪੁਞ੍ਞਂ ਅਙ੍ਕੁਰੇਨ ਦਸਵਸ੍ਸਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਦ੍ਵਾਦਸਯੋਜਨਿਕਂ ਉਦ੍ਧਨਪਨ੍ਤਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਦਿਨ੍ਨਦਾਨਤੋ ਮਹਪ੍ਫਲਤਰਂ ਜਾਤਂ। ਤਸ੍ਮਾ ਏਵਮਾਹ। ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤੇ ਸਤ੍ਥਾ, ''ਅਙ੍ਕੁਰ, ਦਾਨਂ ਨਾਮ ਵਿਚੇਯ੍ਯ ਦਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਏਵਂ ਤਂ ਸੁਖੇਤ੍ਤੇ ਸੁਵੁਤ੍ਤਬੀਜਂ ਵਿਯ ਮਹਪ੍ਫਲਂ ਹੋਤਿ। ਤ੍ਵਂ ਪਨ ਤਥਾ ਨਾਕਾਸਿ, ਤੇਨ ਤੇ ਦਾਨਂ ਨ ਮਹਪ੍ਫਲਂ ਜਾਤ''ਨ੍ਤਿ ਇਮਮਤ੍ਥਂ ਵਿਭਾਵੇਨ੍ਤੋ –

''ਵਿਚੇਯ੍ਯ ਦਾਨਂ ਦਾਤਬ੍ਬਂ, ਯਤ੍ਥ ਦਿਨ੍ਨਂ ਮਹਪ੍ਫਲਂ।
ਵਿਚੇਯ੍ਯ ਦਾਨਂ ਸੁਗਤਪ੍ਪਸਤ੍ਥਂ,
ਯੇ ਦਕ੍ਖਿਣੇਯ੍ਯਾ ਇਧ ਜੀਵਲੋਕੇ।
ਏਤੇਸੁ ਦਿਨ੍ਨਾਨਿ ਮਹਪ੍ਫਲਾਨਿ,
ਬੀਜਾਨਿ ਵੁਤ੍ਤਾਨਿ ਯਥਾਸੁਖੇਤ੍ਤੇ''ਤਿ॥ (ਪੇ॰ ਵ॰ ੩੨੯) –

ਵਤ੍ਵਾ ਉਤ੍ਤਰਿਮ੍ਪਿ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਨ੍ਤੋ ਇਮਾ ਗਾਥਾ ਅਭਾਸਿ –

੩੫੬.''ਤਿਣਦੋਸਾਨਿ ਖੇਤ੍ਤਾਨਿ, ਰਾਗਦੋਸਾ ਅਯਂ ਪਜਾ।
ਤਸ੍ਮਾ ਹਿ ਵੀਤਰਾਗੇਸੁ, ਦਿਨ੍ਨਂ ਹੋਤਿ ਮਹਪ੍ਫਲਂ॥

੩੫੭.‘‘ਤਿਣਦੋਸਾਨਿ ਖੇਤ੍ਤਾਨਿ, ਦੋਸਦੋਸਾ ਅਯਂ ਪਜਾ।
ਤਸ੍ਮਾ ਹਿ ਵੀਤਦੋਸੇਸੁ, ਦਿਨ੍ਨਂ ਹੋਤਿ ਮਹਪ੍ਫਲਂ॥

੩੫੮.‘‘ਤਿਣਦੋਸਾਨਿ ਖੇਤ੍ਤਾਨਿ, ਮੋਹਦੋਸਾ ਅਯਂ ਪਜਾ।
ਤਸ੍ਮਾ ਹਿ ਵੀਤਮੋਹੇਸੁ, ਦਿਨ੍ਨਂ ਹੋਤਿ ਮਹਪ੍ਫਲਂ॥

੩੫੯.‘‘ਤਿਣਦੋਸਾਨਿ ਖੇਤ੍ਤਾਨਿ, ਇਚ੍ਛਾਦੋਸਾ ਅਯਂ ਪਜਾ।
ਤਸ੍ਮਾ ਹਿ ਵਿਗਤਿਚ੍ਛੇਸੁ, ਦਿਨ੍ਨਂ ਹੋਤਿ ਮਹਪ੍ਫਲ’’ਨ੍ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਤਿਣਦੋਸਾਨੀ**ਤਿ ਸਾਮਾਕਾਦੀਨਿ ਤਿਣਾਨਿ ਉਟ੍ਠਹਨ੍ਤਾਨਿ ਪੁਬ੍ਬਣ੍ਣਾਪਰਣ੍ਣਾਨਿ ਖੇਤ੍ਤਾਨਿ ਦੂਸੇਨ੍ਤਿ, ਤੇਨ ਤਾਨਿ ਨ ਬਹੁਫਲਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਏਵਂ ਸਤ੍ਤਾਨਮ੍ਪਿ ਅਨ੍ਤੋ ਰਾਗੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤੋ ਸਤ੍ਤੇ ਦੂਸੇਤਿ, ਤੇਨ ਤੇਸੁ ਦਿਨ੍ਨਂ ਮਹਪ੍ਫਲਂ ਨ ਹੋਤਿ । ਖੀਣਾਸਵੇਸੁ ਦਿਨ੍ਨਂ ਪਨ ਮਹਪ੍ਫਲਂ ਹੋਤਿ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ –

‘‘ਤਿਣਦੋਸਾਨਿ ਖੇਤ੍ਤਾਨਿ, ਰਾਗਦੋਸਾ ਅਯਂ ਪਜਾ।
ਤਸ੍ਮਾ ਹਿ ਵੀਤਰਾਗੇਸੁ, ਦਿਨ੍ਨਂ ਹੋਤਿ ਮਹਪ੍ਫਲ’’ਨ੍ਤਿ॥ –

ਸੇਸਗਾਥਾਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਅਙ੍ਕੁਰੋ ਚ ਇਨ੍ਦਕੋ ਚ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਹਿਂਸੁ, ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਾਨਮ੍ਪਿ ਸਾਤ੍ਥਿਕਾ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾ ਅਹੋਸੀਤਿ।

ਅਙ੍ਕੁਰਵਤ੍ਥੁ ਦ੍ਵਾਦਸਮਂ।

ਤਣ੍ਹਾਵਗ੍ਗਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਚਤੁਵੀਸਤਿਮੋ ਵਗ੍ਗੋ।

੨੫. ਭਿਕ੍ਖੁਵਗ੍ਗੋ

੧. ਪਞ੍ਚਭਿਕ੍ਖੁਵਤ੍ਥੁ

ਚਕ੍ਖੁਨਾ ਸਂਵਰੋਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਪਞ੍ਚ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਤੇਸੁ ਕਿਰ ਏਕੇਕੋ ਚਕ੍ਖੁਦ੍ਵਾਰਾਦੀਸੁ ਪਞ੍ਚਸੁ ਦ੍ਵਾਰੇਸੁ ਏਕੇਕਮੇਵ ਰਕ੍ਖਿ। ਅਥੇਕਦਿਵਸਂ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਤ੍ਵਾ ''ਅਹਂ ਦੁਰਕ੍ਖਂ ਰਕ੍ਖਾਮਿ, ਅਹਂ ਦੁਰਕ੍ਖਂ ਰਕ੍ਖਾਮੀ''ਤਿ ਵਿਵਦਿਤ੍ਵਾ ''ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਇਮਮਤ੍ਥਂ ਜਾਨਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ, ''ਭਨ੍ਤੇ, ਮਯਂ ਚਕ੍ਖੁਦ੍ਵਾਰਾਦੀਨਿ ਰਕ੍ਖਨ੍ਤਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਰਕ੍ਖਨਦ੍ਵਾਰਮੇਵ ਦੁਰਕ੍ਖਨ੍ਤਿ ਮਞ੍ਞਾਮ, ਕੋ ਨੁ ਖੋ ਅਮ੍ਹੇਸੁ ਦੁਰਕ੍ਖਂ ਰਕ੍ਖਤੀ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਂਸੁ। ਸਤ੍ਥਾ ਏਕਂ ਭਿਕ੍ਖੁਮ੍ਪਿ ਅਨੋਸਾਦੇਤ੍ਵਾ, ''ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸਬ੍ਬਾਨਿ ਪੇਤਾਨਿ ਦੁਰਕ੍ਖਾਨੇਵ, ਅਪਿ ਚ ਖੋ ਪਨ ਤੁਮ੍ਹੇ ਨ ਇਦਾਨੇਵ ਪਞ੍ਚਸੁ ਠਾਨੇਸੁ ਅਸਂਵੁਤਾ, ਪੁਬ੍ਬੇਪਿ ਅਸਂਵੁਤਾ, ਅਸਂਵੁਤਤ੍ਤਾਯੇਵ ਚ ਪਣ੍ਡਿਤਾਨਂ ਓਵਾਦੇ ਅਵਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਜੀਵਿਤਕ੍ਖਯਂ ਪਾਪੁਣਿਤ੍ਥਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ''ਕਦਾ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ ਤੇਹਿ ਯਾਚਿਤੋ ਅਤੀਤੇ ਤਕ੍ਕਸਿਲਜਾਤਕਸ੍ਸ ਵਤ੍ਥੁਂ ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਤ੍ਵਾ ਰਕ੍ਖਸੀਨਂ ਵਸੇਨ ਰਾਜਕੁਲੇ ਜੀਵਿਤਕ੍ਖਯਂ ਪਤ੍ਤੇ ਪਤ੍ਤਾਭਿਸੇਕੇਨ ਮਹਾਸਤ੍ਤੇਨ ਸੇਤਚ੍ਛਤ੍ਤਸ੍ਸ ਹੇਟ੍ਠਾ ਰਾਜਾਸਨੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੇਨ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਿਰਿਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ''ਵੀਰਿਯਂ ਨਾਮੇਤਂ ਸਤ੍ਤੇਹਿ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਮੇਵਾ''ਤਿ ਉਦਾਨਵਸੇਨ ਉਦਾਨਿਤਂ –

''ਕੁਸਲੂਪਦੇਸੇ ਧਿਤਿਯਾ ਦਲ੍ਹਾਯ ਚ,
ਅਨਿਵਤ੍ਤਿਤਤ੍ਤਾਭਯਭੀਰੁਤਾਯ ਚ।
ਨ ਰਕ੍ਖਸੀਨਂ ਵਸਮਾਗਮਿਮ੍ਹਸੇ,
ਸ ਸੋਤ੍ਥਿਭਾਵੋ ਮਹਤਾ ਭਯੇਨ ਮੇ''ਤਿ॥ (ਜਾ॰ ੧.੧.੧੩੨) –

ਇਮਂ ਗਾਥਂ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ''ਤਦਾਪਿ ਤੁਮ੍ਹੇਵ ਪਞ੍ਚ ਜਨਾ ਤਕ੍ਕਸਿਲਾਯਂ ਰਜ੍ਜਗਹਣਤ੍ਥਾਯ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤਂ ਮਹਾਸਤ੍ਤਂ ਆਵੁਧਹਤ੍ਥਾ ਪਰਿਵਾਰੇਤ੍ਵਾ ਮਗ੍ਗਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਾ ਅਨ੍ਤਰਾਮਗ੍ਗੇ ਰਕ੍ਖਸੀਹਿ ਚਕ੍ਖੁਦ੍ਵਾਰਾਦਿਵਸੇਨ ਉਪਨੀਤੇਸੁ ਰੂਪਾਰਮ੍ਮਣਾਦੀਸੁ ਅਸਂਵੁਤਾ ਪਣ੍ਡਿਤਸ੍ਸ ਓਵਾਦੇ ਅਵਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਓਲੀਯਨ੍ਤਾ ਰਕ੍ਖਸੀਹਿ ਖਾਦਿਤਾ ਜੀਵਿਤਕ੍ਖਯਂ ਪਾਪੁਣਿਤ੍ਥ। ਤੇਸੁ ਪਨ ਆਰਮ੍ਮਣੇਸੁ ਸੁਸਂਵੁਤੋ ਪਿਟ੍ਠਿਤੋ ਪਿਟ੍ਠਿਤੋ ਅਨੁਬਨ੍ਧਨ੍ਤਿਂ ਦੇਵਵਣ੍ਣਿਂ ਯਕ੍ਖਿਨਿਂ ਅਨਾਦਿਯਿਤ੍ਵਾ ਸੋਤ੍ਥਿਨਾ ਤਕ੍ਕਸਿਲਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਰਜ੍ਜਂ ਪਤ੍ਤੋ ਰਾਜਾ ਅਹਮੇਵਾ''ਤਿ ਜਾਤਕਂ ਸਮੋਧਾਨੇਤ੍ਵਾ, ''ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਨਾਮ ਸਬ੍ਬਾਨਿ ਦ੍ਵਾਰਾਨਿ ਸਂਵਰਿਤਬ੍ਬਾਨਿ। ਏਤਾਨਿ ਹਿ ਸਂਵਰਨ੍ਤੋ ਏਵ ਸਬ੍ਬਦੁਕ੍ਖਾ ਪਮੁਚ੍ਚਤੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਨ੍ਤੋ ਇਮਾ ਗਾਥਾ ਅਭਾਸਿ –

੩੬੦.''ਚਕ੍ਖੁਨਾ ਸਂਵਰੋ ਸਾਧੁ, ਸਾਧੁ ਸੋਤੇਨ ਸਂਵਰੋ।
ਘਾਨੇਨ ਸਂਵਰੋ ਸਾਧੁ, ਸਾਧੁ ਜਿਵ੍ਹਾਯ ਸਂਵਰੋ॥

੩੬੧.''ਕਾਯੇਨ ਸਂਵਰੋ ਸਾਧੁ, ਸਾਧੁ ਵਾਚਾਯ ਸਂਵਰੋ।
ਮਨਸਾ ਸਂਵਰੋ ਸਾਧੁ, ਸਾਧੁ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਸਂਵਰੋ।
ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਸਂਵੁਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ, ਸਬ੍ਬਦੁਕ੍ਖਾ ਪਮੁਚ੍ਚਤੀ''ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਚਕ੍ਖੁਨਾ**ਤਿ ਯਦਾ ਹਿ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਚਕ੍ਖੁਦ੍ਵਾਰੇ ਰੂਪਾਰਮ੍ਮਣਂ ਆਪਾਥਮਾਗਚ੍ਛਤਿ, ਤਦਾ ਇਟ੍ਠਾਰਮ੍ਮਣੇ ਅਰਜ੍ਜਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਨਿਟ੍ਠਾਰਮ੍ਮਣੇ ਅਦੁਸ੍ਸਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਸਮਪੇਕ੍ਖਨੇਨ ਮੋਹਂ ਅਨੁਪ੍ਪਾਦੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਤਸ੍ਮਿਂ ਦ੍ਵਾਰੇ ਸਂਵਰੋ ਥਕਨਂ ਪਿਦਹਨਂ ਗੁਤ੍ਤਿ ਕਤਾ ਨਾਮ ਹੋਤਿ। ਤਸ੍ਸ ਸੋ ਏਵਰੂਪੋ ਚਕ੍ਖੁਨਾ ਸਂਵਰੋ ਸਾਧੁ। ਏਸ ਨਯੋ ਸੋਤਦ੍ਵਾਰਾਦੀਸੁਪਿ। ਚਕ੍ਖੁਦ੍ਵਾਰਾਦੀਸੁਯੇਵ ਪਨ ਸਂਵਰੋ ਵਾ ਅਸਂਵਰੋ ਵਾ ਨੁਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਪਰਤੋ ਪਨ ਜਵਨਵੀਥਿਯਂ ਏਸ ਲਬ੍ਭਤਿ। ਤਦਾ ਹਿ ਅਸਂਵਰੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤੋ ਅਸ੍ਸਦ੍ਧਾ ਅਕ੍ਖਨ੍ਤਿ ਕੋਸਜ੍ਜਂ

ਮੁਟ੍ਠਸਚ੍ਚੰ ਅਞ੍ਞਾਣਨ੍ਤਿ ਅਕੁਸਲੵੀਥਿਯੰ ਅਯੰ ਪਞ੍ਚੵਿਧੋ ਲਬ੍ਭਤਿ। ਸੰੵਰੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤੋ ਸਦ੍ਧਾ ਖਨ੍ਤਿ ੵੀਰਿਯੰ ਸਤਿ ਞਾਣਨ੍ਤਿ ਕੁਸਲੵੀਥਿਯੰ ਅਯੰ ਪਞ੍ਚੵਿਧੋ ਲਬ੍ਭਤਿ।

ਕਾਯੇਨ ਸੰੵਰੋਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪਨ ਪਸਾਦਕਾਯੋਪਿ ਚੋਪਨਕਾਯੋਪਿ ਲਬ੍ਭਤਿ। ਉਭਯਮ੍ਪਿ ਪਨੇਤੰ ਕਾਯਦ੍ੵਾਰਮੇੵ। ਤਤ੍ਥ ਪਸਾਦਦ੍ੵਾਰੇ ਸੰੵਰਾਸੰੵਰੋ ਕਥਿਤੋੵ। ਚੋਪਨਦ੍ੵਾਰੇਪਿ ਤੰੵਤ੍ਥੁਕਾ ਪਾਣਾਤਿਪਾਤਅਦਿਨ੍ਨਾਦਾਨਕਾਮੇਸੁਮਿਚ੍ਛਾਚਾਰਾ। ਤੇਹਿ ਪਨ ਸਦ੍ਧਿੰ ਅਕੁਸਲੵੀਥਿਯੰ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤੇਹਿ ਤੰ ਦ੍ੵਾਰੰ ਅਸੰੵੁਤੰ ਹੋਤਿ, ਕੁਸਲੵੀਥਿਯੰ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤੇਹਿ ਪਾਣਾਤਿਪਾਤਾੵੇਰਮਣਿਆਦੀਹਿ ਸੰੵੁਤੰ। **ਸਾਧੁ ੵਾਚਾਯਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥਾਪਿ ਚੋਪਨੵਾਚਾਪਿ ੵਾਚਾ। ਤਾਯ ਸਦ੍ਧਿੰ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤੇਹਿ ਮੁਸਾੵਾਦਾਦੀਹਿ ਤੰ ਦ੍ੵਾਰੰ ਅਸੰੵੁਤੰ ਹੋਤਿ, ਮੁਸਾੵਾਦਾੵੇਰਮਣਿਆਦੀਹਿ ਸੰੵੁਤੰ। **ਮਨਸਾ ਸੰੵਰੋ**ਤਿ ਏਤ੍ਥਾਪਿ ਜੵਨਮਨਤੋ ਅਞ੍ਞੇਨ ਮਨੇਨ ਸਦ੍ਧਿੰ ਅਭਿਜ੍ਝਾਦਯੋ ਨਤ੍ਥਿ। ਮਨੋਦ੍ੵਾਰੇ ਪਨ ਜੵਨਕ੍ਖਣੇ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਮਾਨੇਹਿ ਅਭਿਜ੍ਝਾਦੀਹਿ ਤੰ ਦ੍ੵਾਰੰ ਅਸੰੵੁਤੰ ਹੋਤਿ, ਅਨਭਿਜ੍ਝਾਦੀਹਿ ਸੰੵੁਤੰ ਹੋਤਿ। **ਸਾਧੁ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥਾ**ਤਿ ਤੇਸੁ ਚਕ੍ਖੁਦ੍ੵਾਰਾਦੀਸੁ ਸਬ੍ਬੇਸੁਪਿ ਸੰੵਰੋ ਸਾਧੁ। ਏਤ੍ਤਾੵਤਾ ਹਿ ਅਟ੍ਠ ਸੰੵਰਦ੍ੵਾਰਾਨਿ ਅਟ੍ਠ ਚ ਅਸੰੵਰਦ੍ੵਾਰਾਨਿ ਕਥਿਤਾਨਿ। ਤੇਸੁ ਅਟ੍ਠਸੁ ਅਸੰੵਰਦ੍ੵਾਰੇਸੁ ਠਿਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਸਕਲੵਟ੍ਟਮੂਲਕਦੁਕ੍ਖਤੋ ਨ ਮੁਚ੍ਚਤਿ, ਸੰੵਰਦ੍ੵਾਰੇਸੁ ਪਨ ਠਿਤੋ ਸਬ੍ਬਸ੍ਮਾਪਿ ੵਟ੍ਟਮੂਲਕਦੁਕ੍ਖਾ ਮੁਚ੍ਚਤਿ। ਤੇਨ ੵੁਤ੍ਤੰ – ‘‘ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਸੰੵੁਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ, ਸਬ੍ਬਦੁਕ੍ਖਾ ਪਮੁਚ੍ਚਤੀ’’ਤਿ।

ਦੇਸਨਾੵਸਾਨੇ ਤੇ ਪਞ੍ਚ ਭਿਕ੍ਖੂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਹਿੰਸੁ, ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਾਨਮ੍ਪਿ ਸਾਤ੍ਥਿਕਾ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾ ਅਹੋਸੀਤਿ।

ਪਞ੍ਚਭਿਕ੍ਖੁੵਤ੍ਥੁ ਪਠਮੰ।

੨. ਹੰਸਘਾਤਕਭਿਕ੍ਖੁੵਤ੍ਥੁ

ਹਤ੍ਥਸੰਯਤੋਤਿ ਇਮੰ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨੰ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤੵਨੇ ੵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਏਕੰ ਹੰਸਘਾਤਕੰ ਭਿਕ੍ਖੁੰ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਸਾੵਤ੍ਥਿੵਾਸਿਨੋ ਕਿਰ ਦ੍ੵੇ ਸਹਾਯਕਾ ਭਿਕ੍ਖੂਸੁ ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ੵਾ ਲਦ੍ਧੂਪਸਮ੍ਪਦਾ ਯੇਭੁਯ੍ਯੇਨ ਏਕਤੋ ੵਿਚਰਨ੍ਤਿ। ਤੇ ਏਕਦਿੵਸੰ ਅਚਿਰੵਤਿੰ ਗਨ੍ਤ੍ੵਾ ਨ੍ਹਤ੍ੵਾ ਆਤਪੇ ਤਪ੍ਪਮਾਨਾ ਸਾਰਣੀਯਕਥੰ ਕਥੇਨ੍ਤਾ ਅਟ੍ਠੰਸੁ। ਤਸ੍ਮਿੰ ਖਣੇ ਦ੍ੵੇ ਹੰਸਾ ਆਕਾਸੇਨ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ। ਅਥੇਕੋ ਦਹਰਭਿਕ੍ਖੁ ਸਕ੍ਖਰੰ ਗਹੇਤ੍ੵਾ ‘‘ਏਕਸ੍ਸ ਹੰਸਪੋਤਕਸ੍ਸ ਅਕ੍ਖਿੰ ਪਹਰਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਆਹ, ਇਤਰੋ ‘‘ਨ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਆਹ। ਤਿਟ੍ਠਤੁ ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਪਸ੍ਸੇ ਅਕ੍ਖਿ, ਪਰਪਸ੍ਸੇ ਅਕ੍ਖਿੰ ਪਹਰਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ। ਇਦਮ੍ਪਿ ਨ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਸਿਯੇੵਾਤਿ। ‘‘ਤੇਨ ਹਿ ਉਪਧਾਰੇਹੀ’’ਤਿ ਦੁਤਿਯੰ ਸਕ੍ਖਰੰ ਗਹੇਤ੍ੵਾ ਹੰਸਸ੍ਸ ਪਚ੍ਛਾਭਾਗੇ ਖਿਪਿ, ਹੰਸੋ ਸਕ੍ਖਰਸਦ੍ਦੰ ਸੁਤ੍ੵਾ ਨਿੵਤ੍ਤਿਤ੍ੵਾ ਓਲੋਕੇਸਿ। ਅਥ ਨੰ ਇਤਰੰ ੵਟ੍ਟਸਕ੍ਖਰੰ ਗਹੇਤ੍ੵਾ ਪਰਪਸ੍ਸੇ ਅਕ੍ਖਿਮ੍ਹਿ ਪਹਰਿਤ੍ੵਾ ਓਰਿਮਕ੍ਖਿਨਾ ਨਿਕ੍ਖਾਮੇਸਿ। ਹੰਸੋ ੵਿਰੵਨ੍ਤੋ ਪਰਿੵਤ੍ਤਿਤ੍ੵਾ ਤੇਸੰ ਪਾਦਮੂਲੇਯੇੵ ਪਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਠਿਤਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਦਿਸ੍ੵਾ, ‘‘ਆੵੁਸੋ, ਬੁਦ੍ਧਸਾਸਨੇ ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ੵਾ ਅਨਨੁਚ੍ਛੵਿਕੰ ੵੋ ਕਤੰ ਪਾਣਾਤਿਪਾਤੰ ਕਰੋਨ੍ਤੇਹੀ’’ਤਿ ੵਤ੍ੵਾ ਤੇ ਆਦਾਯ ਗਨ੍ਤ੍ੵਾ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਦਸ੍ਸੇਸੁੰ।

ਸਤ੍ਥਾ ‘‘ਸਚ੍ਚੰ ਕਿਰ ਤਯਾ ਭਿਕ੍ਖੁ ਪਾਣਾਤਿਪਾਤੋ ਕਤੋ’’ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ੵਾ ‘‘ਸਚ੍ਚੰ, ਭਨ੍ਤੇ’’ਤਿ ੵੁਤ੍ਤੇ ‘‘ਭਿਕ੍ਖੁ ਕਸ੍ਮਾ ਏੵਰੂਪੇ ਨਿਯ੍ਯਾਨਿਕਸਾਸਨੇ ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ੵਾ ਏੵਮਕਾਸਿ, ਪੋਰਾਣਕਪਣ੍ਡਿਤਾ ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨੇ ਬੁਦ੍ਧੇ ਅਗਾਰਮਜ੍ਝੇ ੵਸਮਾਨਾ ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਕੇਸੁਪਿ ਠਾਨੇਸੁ ਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚੰ ਕਰਿੰਸੁ , ਤ੍ੵੰ ਪਨ ਏੵਰੂਪੇ ਬੁਦ੍ਧਸਾਸਨੇ ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ੵਾ ਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਨ ਅਕਾਸੀ’’ਤਿ ੵਤ੍ੵਾ ਤੇਹਿ ਯਾਚਿਤੋ ਅਤੀਤੰ ਆਹਰਿ।

ਅਤੀਤੇ ਕੁਰੁਰਟ੍ਠੇ ਇਨ੍ਦਪਤ੍ਤਨਗਰੇ ਧਨਞ੍ਚਯੇ ਰਜ੍ਜੰ ਕਾਰੇਨ੍ਤੇ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤੋ ਤਸ੍ਸ ਅਗ੍ਗਮਹੇਸਿਯਾ ਕੁਚ੍ਛਿਸ੍ਮਿੰ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿੰ ਗਹੇਤ੍ੵਾ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬੇਨ ੵਿਞ੍ਞੁਤੰ ਪਤ੍ਤੋ ਤਕ੍ਕਸਿਲਾਯੰ ਸਿਪ੍ਪਾਨਿ ਉਗ੍ਗਹੇਤ੍ੵਾ ਪਿਤਰਾ ਉਪਰਜ੍ਜੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪਿਤੋ ਅਪਰਭਾਗੇ ਪਿਤੁ ਅਚ੍ਚਯੇਨ

ਰਜ੍ਜੰ ਪਤ੍ਵਾ ਦਸ ਰਾਜਧਮ੍ਮੇ ਅਕੋਪੇਨ੍ਤੋ ਕੁਰੁਧਮ੍ਮੇ ਵਤ੍ତਿਤ੍ਥ। ਕੁਰੁਧਮ੍ਮੋ ਨਾਮ ਪਞ੍ਚਸੀਲਾਨਿ, ਤਾਨਿ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤੋ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧਾਨਿ ਕਤ੍ਵਾ ਰਕ੍ਖਿ। ਯਥਾ ਚ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤੋ, ਏਵਮਸ੍ਸ ਮਾਤਾ ਅਗ੍ਗਮਹੇਸੀ ਕਨਿਟ੍ਠਭਾਤਾ ਉਪਰਾਜਾ ਪੁਰੋਹਿਤੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਰਜ੍ਜੁਗਾਹਕੋ ਅਮਚ੍ਚੋ ਸਾਰਥਿ ਸੇਟ੍ਠਿ ਦੋਣਮਾਪਕੋ ਮਹਾਮਤ੍ਤੋ ਦੋਵਾਰਿਕੋ ਨਗਰਸੋਭਿਨੀ ਵਣ੍ਣਦਾਸੀਤਿ ਏਵਮੇਤੇਸੁ ਏਕਾਦਸਸੁ ਜਨੇਸੁ ਕੁਰੁਧਮ੍ਮੰ ਰਕ੍ਖਨ੍ਤੇਸੁ ਕਲਿਙ੍ਗਰਟ੍ਠੇ ਦਨ੍ਤਪੁਰਨਗਰੇ ਕਲਿਙ੍ਗੇ ਰਜ੍ਜੰ ਕਾਰੇਨ੍ਤੇ ਤਸ੍ਮਿੰ ਰਟ੍ਠੇ ਦੇਵੋ ਨ ਵਸ੍ਸਿ। ਮਹਾਸਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪਨ ਅਞ੍ਜਨਸਨ੍ਨਿਭੋ ਨਾਮ ਮਙ੍ਗਲਹਤ੍ਥੀ ਮਹਾਪੁਞ੍ਞੋ ਹੋਤਿ। ਰਟ੍ਠਵਾਸਿਨੋ ''ਤਸ੍ਮਿੰ ਆਨੀਤੇ ਦੇਵੋ ਵਸ੍ਸਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਸਞ੍ਞਾਯ ਰਞ੍ਞੋ ਆਰੋਚਯਿੰਸੁ। ਰਾਜਾ ਤਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥਿਸ੍ਸ ਆਨਯਨਤ੍ਥਾਯ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੇ ਪਹਿਣਿ। ਤੇ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਮਹਾਸਤ੍ਤੰ ਹਤ੍ਥਿੰ ਯਾਚਿੰਸੁ। ਸਤ੍ਥਾ ਤੇਸੰ ਯਾਚਨਕਾਰਣੰ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ ਆਹ –

''ਤਵ ਸਦ੍ਧਞ੍ਚ ਸੀਲਞ੍ਚ, ਵਿਦਿਤ੍ਵਾਨ ਜਨਾਧਿਪ।
ਵਣ੍ਣੰ ਅਞ੍ਜਨਵਣ੍ਣੇਨ, ਕਲਿਙ੍ਗਸ੍ਮਿੰ ਨਿਮਿਮ੍ਹਸੇ''ਤਿ॥ (ਜਾ॰ ੧.੩.੭੬) –

ਇਮੰ ਤਿਕਨਿਪਾਤੇ ਜਾਤਕੰ ਕਥੇਸਿ। ਹਤ੍ਥਿਮ੍ਹਿ ਪਨ ਆਨੀਤੇਪਿ ਦੇਵੇ ਅਵਸ੍ਸਨ੍ਤੇ ''ਸੋ ਰਾਜਾ ਕੁਰੁਧਮ੍ਮੰ ਰਕ੍ਖਤਿ, ਤੇਨਸ੍ਸ ਰਟ੍ਠੇ ਦੇਵੋ ਵਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਸਞ੍ਞਾਯ ''ਯੰ ਸੋ ਕੁਰੁਧਮ੍ਮੰ ਰਕ੍ਖਤਿ, ਤੰ ਸੁਵਣ੍ਣਪਟ੍ਟੇ ਲਿਖਿਤ੍ਵਾ ਆਨੇਥਾ''ਤਿ ਪੁਨ ਕਾਲਿਙ੍ਗੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੇ ਚ ਅਮਚ੍ਚੇ ਚ ਪੇਸੇਸਿ। ਤੇਸੁ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਯਾਚਨ੍ਤੇਸੁ ਰਾਜਾਨੰ ਆਦਿੰ ਕਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਤੇ ਅਤ੍ତਨੋ ਅਤ੍ତਨੋ ਸੀਲੇਸੁ ਕਿਞ੍ਚਿ ਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚਮਤ੍ਤੰ ਕਤ੍ਵਾ ''ਅਪਰਿਸੁਦ੍ਧੰ ਨੋ ਸੀਲ''ਨ੍ਤਿ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾਪਿ ''ਨ ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਸੀਲਭੇਦੋ ਹੋਤੀ''ਤਿ ਤੇਹਿ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨੰ ਯਾਚਿਤਾ ਅਤ੍ତਨੋ ਅਤ੍ତਨੋ ਸੀਲਾਨਿ ਕਥਯਿੰਸੁ। ਕਾਲਿਙ੍ਗੋ ਸੁਵਣ੍ਣਪਟ੍ਟੇ ਲਿਖਾਪੇਤ੍ਵਾ ਆਭਤੰ ਕੁਰੁਧਮ੍ਮੰ ਦਿਸ੍ਵਾਵ ਸਮਾਦਾਯ ਸਾਧੁਕੰ ਪੂਰੇਸਿ। ਤਸ੍ਸ ਰਟ੍ਠੇ ਦੇਵੋ ਪਾਵਸ੍ਸਿ, ਰਟ੍ਠੰ ਖੇਮੰ ਸੁਭਿਕ੍ਖੰ ਅਹੋਸਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਇਮੰ ਅਤੀਤੰ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ –

''ਗਣਿਕਾ ਉਪ੍ਪਲਵਣ੍ਣਾ, ਪੁਣ੍ਣੋ ਦੋਵਾਰਿਕੋ ਤਦਾ।
ਰਜ੍ਜੁਗਾਹੋ ਚ ਕਚ੍ਚਾਨੋ, ਦੋਣਮਾਪਕੋ ਚ ਕੋਲਿਤੋ॥

''ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤੋ ਤਦਾ ਸੇਟ੍ਠੀ, ਅਨੁਰੁਦ੍ਧੋ ਚ ਸਾਰਥੀ।
ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਕਸ੍ਸਪੋ ਥੇਰੋ, ਉਪਰਾਜਾਨਨ੍ਦਪਣ੍ਡਿਤੋ॥

''ਮਹੇਸੀ ਰਾਹੁਲਮਾਤਾ, ਮਾਯਾਦੇਵੀ ਜਨੇਤ੍ତਿਕਾ।
ਕੁਰੁਰਾਜਾ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤੋ, ਏਵੰ ਧਾਰੇਥ ਜਾਤਕ''ਨ੍ਤਿ॥ –

ਜਾਤਕੰ ਸਮੋਧਾਨੇਤ੍ਵਾ ''ਭਿਕ੍ਖੁ ਏਵੰ ਪੁਬ੍ਬੇਪਿ ਪਣ੍ਡਿਤਾ ਅਪ੍ਪਮਤ੍ତਕੇਪਿ ਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇ ਅਤ੍ତਨੋ ਸੀਲਭੇਦੇ ਆਸਙ੍ਕੰ ਕਰਿੰਸੁ, ਤ੍ਵੰ ਪਨ ਮਾਦਿਸਸ੍ਸ ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਸਾਸਨੇ ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾ ਪਾਣਾਤਿਪਾਤੰ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਅਤਿਭਾਰਿਯੰ ਕਮ੍ਮਮਕਾਸਿ, ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਨਾਮ ਹਤ੍ਥੇਹਿ ਪਾਦੇਹਿ ਵਾਚਾਯ ਚ ਸੰਯਤੇਨ ਭਵਿਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮੰ ਗਾਥਮਾਹ –

੩੬੨.''ਹਤ੍ਥਸੰਯਤੋ ਪਾਦਸੰਯਤੋ,
ਵਾਚਾਸੰਯਤੋ ਸੰਯਤੁਤ੍ਤਮੋ।
ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਰਤੋ ਸਮਾਹਿਤੋ,
ਏਕੋ ਸਨ੍ਤੁਸਿਤੋ ਤਮਾਹੁ ਭਿਕ੍ਖੁ''ਨ੍ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਹਤ੍ਥਸੰਯਤੋ**ਤਿ ਹਤ੍ਥਕੀਲਾਪਨਾਦੀਨੰ ਵਾ ਹਤ੍ਥੇਨ ਪਰੇਸੰ ਪਹਰਣਾਦੀਨੰ ਵਾ ਅਭਾਵੇਨ ਹਤ੍ਥਸੰਯਤੋ। ਦੁਤਿਯਪਦੇਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਵਾਚਾਯ ਪਨ ਮੁਸਾਵਾਦਾਦੀਨੰ ਅਕਰਣਤੋ ਵਾਚਾਯ ਸੰਯਤੋ। **ਸੰਯਤੁਤ੍ਤਮੋ**ਤਿ ਸੰਯਤਤ੍ତਭਾਵੋ, ਕਾਯਚਲਨਸੀਸੁਕ੍ਖਿਪਨਭਮੁਕਵਿਕਾਰਾਦੀਨੰ ਅਕਾਰਕੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਰਤੋ**ਤਿ ਗੋਚਰਜ੍ਝਤ੍ਤਸਙ੍ਖਾਤਾਯ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਭਾਵਨਾਯ ਰਤੋ।

ਸਮਾਹਿਤੋਤਿ ਸੁਟ੍ਠੁ ਠਪਿਤੋ। **ਏਕੋ ਸਨ੍ਤੁਸਿਤੋ**ਤਿ ਏਕਵਿਹਾਰੀ ਹੁਤ੍ਵਾ ਸੁਟ੍ਠੁ ਤੁਸਿਤੋ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਚਾਰਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਧਿਗਮੇਨ ਤੁਟ੍ਠਮਾਨਸੋ। ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਕਲ੍ਯਾਣਕਞ੍ਹਿ ਆਦਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਸੇਖਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਧਿਗਮੇਨ ਸਨ੍ਤੁਸ੍ਸਨ੍ਤੀਤਿ ਸਨ੍ਤੁਸਿਤਾ, ਅਰਹਾ ਪਨ ਏਕਨ੍ਤਸਨ੍ਤੁਸਿਤੋਵ। ਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯੇਤਂ ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਬਹੂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਾਦੀਨਿ ਪਾਪੁਣਿਂਸੂਤਿ।

ਹਂਸਘਾਤਕਭਿਕ੍ਖੁਵਤ੍ਥੁ ਦੁਤਿਯਂ।

੩. ਕੋਕਾਲਿਕਵਤ੍ਥੁ

ਯੋ ਮੁਖਸਂਯਤੋਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਕੋਕਾਲਿਕਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ। ਵਤ੍ਥੁ ''ਅਥ ਖੋ ਕੋਕਾਲਿਕੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਯੇਨ ਭਗਵਾ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮੀ''ਤਿ ਸੁਤ੍ਤੇ (ਸਂ॰ ਨਿ॰ ੧.੧੮੧; ਸੁ॰ ਨਿ॰ ਕੋਕਾਲਿਕਸੁਤ੍ਤ; ਅ॰ ਨਿ॰ ੧੦.੮੯) ਆਗਤਮੇਵ। ਅਟ੍ਠੁਪਿਸ੍ਸ ਅਟ੍ਠਕਥਾਯ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਕੋਕਾਲਿਕੇ ਪਨ ਪਦੁਮਨਿਰਯੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇ ਧਮ੍ਮਸਭਾਯਂ ਕਥਂ ਸਮੁਟ੍ਠਾਪੇਸੁਂ ''ਅਹੋ ਕੋਕਾਲਿਕੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਤ੍ਤਨੋ ਮੁਖਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਵਿਨਾਸਂ ਪਤ੍ਤੋ, ਦ੍ਵੇ ਅਗ੍ਗਸਾਵਕੇ ਅਕ੍ਕੋਸਨ੍ਤਸ੍ਸੇਵ ਹਿਸ੍ਸ ਪਥਵੀ ਵਿਵਰਂ ਅਦਾਸੀ''ਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ''ਕਾਯ ਨੁਤ੍ਥ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਏਤਰਹਿ ਕਥਾਯ ਸਨ੍ਨਿਸਿਨ੍ਨਾ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ''ਇਮਾਯ ਨਾਮਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ''ਨ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਇਦਾਨੇਵ, ਪੁਬ੍ਬੇਪਿ ਕੋਕਾਲਿਕੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਤ੍ਤਨੋ ਮੁਖਮੇਵ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਨਟ੍ਠੋ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਤਮਤ੍ਥਂ ਸੋਤੁਕਾਮੇਹਿ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਯਾਚਿਤੋ ਤਸ੍ਸ ਪਕਾਸਨਤ੍ਥਂ ਅਤੀਤਂ ਆਹਰਿ।

ਅਤੀਤੇ ਹਿਮਵਨ੍ਤਪਦੇਸੇ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਸਰੇ ਕਚ੍ਛਪੋ ਵਸਤਿ। ਦ੍ਵੇ ਹਂਸਪੋਤਕਾ ਗੋਚਰਾਯ ਚਰਨ੍ਤਾ ਤੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਵਿਸ੍ਸਾਸਂ ਕਤ੍ਵਾ ਦਲ੍ਹਵਿਸ੍ਸਾਸਿਕਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਏਕਦਿਵਸਂ ਕਚ੍ਛਪਂ ਪੁਚ੍ਛਿਂਸੁ – ''ਸਮ੍ਮ, ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਹਿਮਵਨ੍ਤੇ ਚਿਤ੍ਤਕੂਟਪਬ੍ਬਤਤਲੇ ਕਞ੍ਚਨਗੁਹਾਯ ਵਸਨਟ੍ਠਾਨਂ, ਰਮਣਿਯੋ ਪਦੇਸੋ, ਗਚ੍ਛਿਸ੍ਸਸਿ ਅਮ੍ਹੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿ''ਨ੍ਤਿ। ''ਸਮ੍ਮ, ਅਹਂ ਕਥਂ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ? ''ਮਯਂ ਤਂ ਨੇਸ੍ਸਾਮ, ਸਚੇ ਮੁਖਂ ਰਕ੍ਖਿਤੁਂ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਸੀ''ਤਿ। ''ਰਕ੍ਖਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਸਮ੍ਮਾ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਮਂ ਗਚ੍ਛਥਾ''ਤਿ। ਤੇ ''ਸਾਧੂ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਏਕਂ ਦਣ੍ਡਕਂ ਕਚ੍ਛਪੇਨ ਡਂਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਸਯਂ ਤਸ੍ਸ ਉਭੋ ਕੋਟਿਯੋ ਡਂਸਿਤ੍ਵਾ ਆਕਾਸਂ ਪਕ੍ਖਨ੍ਦਿਂਸੁ। ਤਂ ਤਥਾ ਹਂਸੇਹਿ ਨੀਯਮਾਨਂ ਗਾਮਦਾਰਕਾ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਦ੍ਵੇ ਹਂਸਾ ਕਚ੍ਛਪਂ ਦਣ੍ਡਕੇਨ ਹਰਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਆਹਂਸੁ। ਕਚ੍ਛਪੋ ''ਯਦਿ ਮਂ ਸਹਾਯਕਾ ਨੇਨ੍ਤਿ, ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਏਤ੍ਥ ਕਿਂ ਹੋਤਿ ਦੁਟ੍ਠਚੇਟਕਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਤੁਕਾਮੋ ਹਂਸਾਨਂ ਸੀਘਵੇਗਤਾਯ ਬਾਰਾਣਸਿਨਗਰੇ ਰਾਜਨਿਵੇਸਨਸ੍ਸ ਉਪਰਿਭਾਗਂ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਕਾਲੇ ਦਟ੍ਠਟ੍ਠਾਨਤੋ ਦਣ੍ਡਕਂ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਆਕਾਸਙ੍ਗਣੇ ਪਤਿਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵੇਧਾ ਭਿਜ੍ਜਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਇਮਂ ਅਤੀਤਂ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ –

''ਅਵਧੀ ਵਤ ਅਤ੍ਤਾਨਂ, ਕਚ੍ਛਪੋ ਬ੍ਯਾਹਰਂ ਗਿਰਂ।
ਸੁਗ੍ਗਹੀਤਸ੍ਮਿਂ ਕਟ੍ਠਸ੍ਮਿਂ, ਵਾਚਾਯ ਸਕਿਯਾਵਧੀ॥

''ਏਤਮ੍ਪਿ ਦਿਸ੍ਵਾ ਨਰਵੀਰਿਯਸੇਟ੍ਠ,
ਵਾਚਂ ਪਮੁਞ੍ਚੇ ਕੁਸਲਂ ਨਾਤਿਵੇਲਂ।
ਪਸ੍ਸਸਿ ਬਹੁਭਾਣੇਨ, ਕਚ੍ਛਪਂ ਬ੍ਯਸਨਂ ਗਤ''ਨ੍ਤਿ॥ (ਜਾ॰ ੧.੨.੧੨੯-੧੩੦)।

ਇਮਂ ਦੁਕਨਿਪਾਤੇ **ਬਹੁਭਾਣਿਜਾਤਕਂ** ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਤ੍ਵਾ, ''ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਨਾਮ ਮੁਖਸਂਯਤੇਨ ਸਮਚਾਰਿਨਾ ਅਨੁਦ੍ਧਤੇਨ ਨਿਬ੍ਬੁਤਚਿਤ੍ਤੇਨ ਭਵਿਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

੩੬੩.''ਯੋ ਮੁਖਸਂਯਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ, ਮਨ੍ਤਭਾਣੀ ਅਨੁਦ੍ਧਤੋ।

ਅਤ੍ਥਂ ਧਮ੍ਮਞ੍ਚ ਦੀਪੇਤਿ, ਮਧੁਰਂ ਤਸ੍ਸ ਭਾਸਿਤ''ਨ੍ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਮੁਖਸਂਯਤੋ**ਤਿ ਦਾਸਚਣ੍ਡਾਲਾਦਯੋਪਿ ''ਤ੍ਵਂ ਦੁਜ੍ਜਾਤੋ, ਤ੍ਵਂ ਦੁਸ੍ਸੀਲੋ''ਤਿਆਦੀਨਂ ਅਵਚਨਤਾਯ ਮੁਖੇਨ ਸਂਯਤੋ। **ਮਨ੍ਤਭਾਣੀ**ਤਿ ਮਨ੍ਤਾ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਪਞ੍ਞਾ, ਤਾਯ ਭਣਨਸੀਲੋ। **ਅਨੁਦ੍ਧਤੋ**ਤਿ ਨਿਬ੍ਬੁਤਚਿਤ੍ਤੋ। **ਅਤ੍ਥਂ ਧਮ੍ਮਞ੍ਚ ਦੀਪੇਤੀ**ਤਿ ਭਾਸਿਤਤ੍ਥਞ੍ਚੇਵ ਦੇਸਨਾਧਮ੍ਮਞ੍ਚ ਕਥੇਤਿ। **ਮਧੁਰ**ਨ੍ਤਿ ਏਵਰੂਪਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਭਾਸਿਤਂ ਮਧੁਰਂ ਨਾਮ। ਯੋ ਪਨ ਅਤ੍ਥਮੇਵ ਸਮ੍ਪਾਦੇਤਿ, ਨ ਪਾਲ਼ਿਂ, ਪਾਲ਼ਿਂਯੇਵ ਸਮ੍ਪਾਦੇਤਿ, ਨ ਅਤ੍ਥਂ, ਉਭਯਂ ਵਾ ਪਨ ਨ ਸਮ੍ਪਾਦੇਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਭਾਸਿਤਂ ਮਧੁਰਂ ਨਾਮ ਨ ਹੋਤੀਤਿ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਬਹੂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਾਦੀਨਿ ਪਾਪੁਣਿਂਸੂਤਿ।

ਕੋਕਾਲਿਕਵਤ੍ਥੁ ਤਤਿਯਂ।

੪. ਧਮ੍ਮਾਰਾਮਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ

ਧਮ੍ਮਾਰਾਮੋਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਧਮ੍ਮਾਰਾਮਤ੍ਥੇਰਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਸਤ੍ਥਾਰਾ ਕਿਰ ''ਇਤੋ ਮੇ ਚਤੁਮਾਸਚ੍ਚਯੇਨ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਆਰੋਚਿਤੇ ਅਨੇਕਸਹਸ੍ਸਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਪਰਿਵਾਰੇਤ੍ਵਾ ਵਿਚਰਿਂਸੁ। ਤਤ੍ਥ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਅਸ੍ਸੂਨਿ ਸਨ੍ਧਾਰੇਤੁਂ ਨਾਸਕ੍ਖਿਂਸੁ, ਖੀਣਾਸਵਾਨਂ ਧਮ੍ਮਸਂਵੇਗੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿ। ਸਬ੍ਬੇਪਿ ''ਕਿਂ ਨੁ ਖੋ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਵਗ੍ਗਬਨ੍ਧਨੇਨ ਵਿਚਰਨ੍ਤਿ। ਏਕੋ ਪਨ ਧਮ੍ਮਾਰਾਮੋ ਨਾਮ ਭਿਕ੍ਖੁ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਨ ਉਪਸਙ੍ਕਮਤਿ। ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ''ਕਿਂ, ਆਵੁਸੋ''ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਮਾਨੋ ਪਟਿਵਚਨਮ੍ਪਿ ਅਦਤ੍ਵਾ ''ਸਤ੍ਥਾ ਕਿਰ ਚਤੁਮਾਸਚ੍ਚਯੇਨ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਿਸ੍ਸਤਿ, ਅਹਞ੍ਚਮ੍ਹਿ ਅਵੀਤਰਾਗੋ, ਸਤ੍ਥਰਿ ਧਰਮਾਨੇਯੇਵ ਵਾਯਮਿਤ੍ਵਾ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਏਕਕੋਵ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਸਤ੍ਥਾਰਾ ਦੇਸਿਤਂ ਧਮ੍ਮਂ ਆਵਜ੍ਜੇਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤਿ ਅਨੁਸ੍ਸਰਤਿ। ਭਿਕ੍ਖੂ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਆਰੋਚੇਸੁਂ – ''ਭਨ੍ਤੇ, ਧਮ੍ਮਾਰਾਮਸ੍ਸ ਤੁਮ੍ਹੇਸੁ ਸਿਨੇਹਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਨਤ੍ਥਿ, 'ਸਤ੍ਥਾ ਕਿਰ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਿਸ੍ਸਤਿ, ਕਿਂ ਨੁ ਖੋ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮਾ'ਤਿ ਅਮ੍ਹੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸਮ੍ਮਨ੍ਤਨਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਨ ਕਰੋਤੀ''ਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਤਂ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ''ਸਚ੍ਚਂ ਕਿਰ ਤ੍ਵਂ ਏਵਂ ਕਰੋਸੀ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ''ਸਚ੍ਚਂ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ। ''ਕਿਂ ਕਾਰਣਾ''ਤਿ? ਤੁਮ੍ਹੇ ਕਿਰ ਚਤੁਮਾਸਚ੍ਚਯੇਨ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਿਸ੍ਸਥ, ਅਹਞ੍ਚਮ੍ਹਿ ਅਵੀਤਰਾਗੋ, ਤੁਮ੍ਹੇਸੁ ਧਰਨ੍ਤੇਸੁਯੇਵ ਵਾਯਮਿਤ੍ਵਾ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ ਦੇਸਿਤਂ ਧਮ੍ਮਂ ਆਵਜ੍ਜਾਮਿ ਚਿਨ੍ਤੇਮਿ ਅਨੁਸ੍ਸਰਾਮੀਤਿ।

ਸਤ੍ਥਾ ''ਸਾਧੁ ਸਾਧੂ''ਤਿ ਤਸ੍ਸ ਸਾਧੁਕਾਰਂ ਦਤ੍ਵਾ, ''ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਞ੍ਞੇਨਾਪਿ ਮਯਿ ਸਿਨੇਹਵਨ੍ਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਨਾਮ ਧਮ੍ਮਾਰਾਮਸਦਿਸੇਨੇਵ ਭਵਿਤਬ੍ਬਂ। ਨ ਹਿ ਮਯ੍ਹਂ ਮਾਲਾਗਨ੍ਧਾਦੀਹਿ ਪੂਜਂ ਕਰੋਨ੍ਤਾ ਮਮ ਪੂਜਂ ਕਰੋਨ੍ਤਿ ਨਾਮ, ਧਮ੍ਮਾਨੁਧਮ੍ਮਂ ਪਟਿਪਜ੍ਜਨ੍ਤਾਯੇਵ ਪਨ ਮਂ ਪੂਜੇਨ੍ਤਿ ਨਾਮਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

੩੬੪.''ਧਮ੍ਮਾਰਾਮੋ ਧਮ੍ਮਰਤੋ, ਧਮ੍ਮਂ ਅਨੁਵਿਚਿਨ੍ਤਯਂ।
ਧਮ੍ਮਂ ਅਨੁਸ੍ਸਰਂ ਭਿਕ੍ਖੁ, ਸਦ੍ਧਮ੍ਮਾ ਨ ਪਰਿਹਾਯਤੀ''ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ ਨਿਵਾਸਨਟ੍ਠੇਨ ਸਮਥਵਿਪਸ੍ਸਨਾਧਮ੍ਮੋ ਆਰਾਮੋ ਅਸ੍ਸਾਤਿ **ਧਮ੍ਮਾਰਾਮੋ**। ਤਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਧਮ੍ਮੇ ਰਤੋਤਿ **ਧਮ੍ਮਰਤੋ**। ਤਸ੍ਸੇਵ ਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ ਵਿਚਿਨ੍ਤਨਤਾਯ **ਧਮ੍ਮਂ ਅਨੁਵਿਚਿਨ੍ਤਯਂ,** ਤਂ ਧਮ੍ਮਂ ਆਵਜ੍ਜੇਨ੍ਤੋ ਮਨਸਿਕਰੋਨ੍ਤੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਅਨੁਸ੍ਸਰ**ਨ੍ਤਿ ਤਮੇਵ ਧਮ੍ਮਂ ਅਨੁਸ੍ਸਰਨ੍ਤੋ। **ਸਦ੍ਧਮ੍ਮਾ**ਤਿ ਏਵਰੂਪੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਸਤ੍ਤਤਿਂਸਭੇਦਾ ਬੋਧਿਪਕ੍ਖਿਯਧਮ੍ਮਾ ਨਵਵਿਧਲੋਕੁਤ੍ਤਰਧਮ੍ਮਾ ਚ ਨ ਪਰਿਹਾਯਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਸੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਰਹਤ੍ਤੇ ਪਤਿਟ੍ਠਹਿ, ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਾਨਮ੍ਪਿ ਸਾਤ੍ਥਿਕਾ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾ ਅਹੋਸੀਤਿ।

੫. ਵਿਪਕ੍ਖਸੇਵਕਭਿਕ੍ਖੁਵਤ੍ਥੁ

ਸਲਾਭਨ੍ਤਿ ਇਮੰ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨੰ ਸਤ੍ਥਾ ਵੇਲੁਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਅਞ੍ਞਤਰੰ ਵਿਪਕ੍ਖਸੇਵਕੰ ਭਿਕ੍ਖੁੰ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਤਸ੍ਸ ਕਿਰੇਕੋ ਦੇਵਦਤ੍ਤਪਕ੍ਖਿਕੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਸਹਾਯੋ ਅਹੋਸਿ। ਸੋ ਤੰ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਸਦ੍ਧਿੰ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਿਤ੍ਵਾ ਕਤਭਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚੰ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਕੁਹਿੰ ਗਤੋਸੀ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ''ਅਸੁਕਟ੍ਠਾਨੰ ਨਾਮ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਿਤੁ''ਨ੍ਤਿ। ''ਲਦ੍ਧੋ ਤੇ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤੋ''ਤਿ? ''ਆਮ, ਲਦ੍ਧੋ''ਤਿ। ''ਇਧ ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਮਹਾਲਾਭਸਕ੍ਕਾਰੋ, ਕਤਿਪਾਹੰ ਇਧੇਵ ਹੋਹੀ''ਤਿ। ਸੋ ਤਸ੍ਸ ਵਚਨੇਨ ਕਤਿਪਾਹੰ ਤਤ੍ਥ ਵਸਿਤ੍ਵਾ ਸਕਟ੍ਠਾਨਮੇਵ ਅਗਮਾਸਿ । ਅਥ ਨੰ ਭਿਕ੍ਖੂ ''ਅਯੰ, ਭਨ੍ਤੇ, ਦੇਵਦਤ੍ਤਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਲਾਭਸਕ੍ਕਾਰੰ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਤਿ, ਦੇਵਦਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪਕ੍ਖਿਕੋ ਏਸੋ''ਤਿ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਆਰੋਚੇਸੁੰ। ਸਤ੍ਥਾ ਤੰ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ''ਸਚ੍ਚੰ ਕਿਰ ਤ੍ਵੰ ਏਵਮਕਾਸੀ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ''ਆਮ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਹੰ ਤਤ੍ਥ ਏਕੰ ਦਹਰੰ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਕਤਿਪਾਹੰ ਵਸਿੰ, ਨ ਚ ਪਨ ਦੇਵਦਤ੍ਤਸ੍ਸ ਲਦ੍ਧਿੰ ਰੋਚੇਮੀ''ਤਿ। ਅਥ ਨੰ ਭਗਵਾ ''ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਤ੍ਵੰ ਲਦ੍ਧਿੰ ਨ ਰੋਚੇਸਿ, ਦਿਟ੍ਠਦਿਟ੍ਠਕਾਨੰਯੇਵ ਪਨ ਲਦ੍ਧਿੰ ਰੋਚੇਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਵਿਚਰਸਿ। ਨ ਤ੍ਵੰ ਇਦਾਨੇਵ ਏਵੰ ਕਰੋਸਿ, ਪੁਬ੍ਬੇਪਿ ਏਵਰੂਪੋਯੇਵਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ''ਇਦਾਨਿ ਤਾਵ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਮ੍ਹੇਹਿ ਸਾਮੰ ਦਿਟ੍ਠੋ, ਪੁਬ੍ਬੇ ਪਨੇਸ ਕੇਸੰ ਲਦ੍ਧਿੰ ਰੋਚੇਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਵਿਚਰਿ, ਆਚਿਕ੍ਖਥ ਨੋ''ਤਿ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਯਾਚਿਤੋ ਅਤੀਤੰ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ –

> ''ਪੁਰਾਣਚੋਰਾਨ ਵਚੋ ਨਿਸਮ੍ਮ,
> ਮਹਿਲ਼ਾਮੁਖੋ ਪੋਥਯਮਨ੍ਵਚਾਰੀ।
> ਸੁਸਞ੍ਞਤਾਨਞ੍ਹਿ ਵਚੋ ਨਿਸਮ੍ਮ,
> ਗਜੁਤ੍ਤਮੋ ਸਬ੍ਬਗੁਣੇਸੁ ਅਟ੍ਠਾ''ਤਿ॥ (ਜਾ॰ ੧.੧.੨੬) –

ਇਮੰ **ਮਹਿਲ਼ਾਮੁਖਜਾਤਕੰ** ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਤ੍ਵਾ, ''ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਨਾਮ ਸਕਲਾਭੇਨੇਵ ਸਨ੍ਤੁਟ੍ਠੇਨ ਭਵਿਤਬ੍ਬੰ, ਪਰਲਾਭੰ ਪਤ੍ਥੇਤੁੰ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਪਰਲਾਭੰ ਪਤ੍ਥੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਹਿ ਝਾਨਵਿਪਸ੍ਸਨਾਮਗ੍ਗਫਲੇਸੁ ਏਕਧਮ੍ਮੋਪਿ ਨੁਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਸਕਲਾਭਸਨ੍ਤੁਟ੍ਠਸ੍ਸੇਵ ਪਨ ਝਾਨਾਦੀਨਿ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮੰ ਦੇਸੇਨ੍ਤੋ ਇਮਾ ਗਾਥਾ ਅਭਾਸਿ –

> **੩੬੫**.''ਸਲਾਭੰ ਨਾਤਿਮਞ੍ਞੇਯ੍ਯ, ਨਾਞ੍ਞੇਸੰ ਪਿਹਯੰ ਚਰੇ।
> ਅਞ੍ਞੇਸੰ ਪਿਹਯੰ ਭਿਕ੍ਖੁ, ਸਮਾਧਿੰ ਨਾਧਿਗਚ੍ਛਤਿ॥

> **੩੬੬**.''ਅਪ੍ਪਲਾਭੋਪਿ ਚੇ ਭਿਕ੍ਖੁ, ਸਲਾਭੰ ਨਾਤਿਮਞ੍ਞਤਿ।
> ਤੰ ਵੇ ਦੇਵਾ ਪਸੰਸਨ੍ਤਿ, ਸੁਦ੍ਧਾਜੀਵਿੰ ਅਤਨ੍ਦਿਤ''ਨ੍ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਸਲਾਭ**ਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨਕਲਾਭੰ। ਸਪਦਾਨਚਾਰਞ੍ਹਿ ਪਰਿਵਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਅਨੇਸਨਾਯ ਜੀਵਿਕੰ ਕਪ੍ਪੇਨ੍ਤੋ ਸਲਾਭੰ ਅਤਿਮਞ੍ਞਤਿ ਹੀਲ਼ੇਤਿ ਜਿਗੁਚ੍ਛਤਿ ਨਾਮ। ਤਸ੍ਮਾ ਏਵੰ ਅਕਰਣੇਨ ਸਲਾਭੰ ਨਾਤਿਮਞ੍ਞੇਯ੍ਯ। **ਅਞ੍ਞੇਸੰ ਪਿਹਯ**ਨ੍ਤਿ ਅਞ੍ਞੇਸੰ ਲਾਭੰ ਪਤ੍ਥੇਨ੍ਤੋ ਨ ਚਰੇਯ੍ਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਸਮਾਧਿੰ ਨਾਧਿਗਚ੍ਛਤੀ**ਤਿ ਅਞ੍ਞੇਸਞ੍ਹਿ ਲਾਭੰ ਪਿਹਯਨ੍ਤੋ ਤੇਸੰ ਚੀਵਰਾਦਿਕਰਣੇ ਉਸ੍ਸੁਕ੍ਕੰ ਆਪਨ੍ਨੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਪ੍ਪਨਾਸਮਾਧਿੰ ਵਾ ਉਪਚਾਰਸਮਾਧਿੰ ਵਾ ਨਾਧਿਗਚ੍ਛਤਿ। **ਸਲਾਭੰ ਨਾਤਿਮਞ੍ਞਤੀ**ਤਿ ਅਪ੍ਪਲਾਭੋਪਿ ਸਮਾਨੋ ਉਚ੍ਚਨੀਚਕੁਲੇ ਪਟਿਪਾਟਿਯਾ ਸਪਦਾਨੰ ਚਰਨ੍ਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਸਲਾਭੰ ਨਾਤਿਮਞ੍ਞਤਿ ਨਾਮ। **ਤੰ** ਵੇਤਿ ਤੰ ਏਵਰੂਪੰ ਭਿਕ੍ਖੁੰ ਸਾਰਜੀਵਿਤਤਾਯ ਸੁਦ੍ਧਾਜੀਵਿੰ ਜਙ੍ਘਬਲੰ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਜੀਵਿਤਕਪ੍ਪਨੇਨ ਅਕੁਸੀਤਤਾਯ ਅਤਨ੍ਦਿਤੰ ਦੇਵਾ ਪਸੰਸਨ੍ਤਿ ਥੋਮੇਨ੍ਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਬਹੂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਾਦੀਨਿ ਪਾਪੁਣਿੰਸੂਤਿ।

੬. ਪਞ੍ਚਗ੍ਗਦਾਯਕਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਵਤ੍ਥੁ

ਸਬ੍ਬਸੋਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਪਞ੍ਚਗ੍ਗਦਾਯਕਂ ਨਾਮ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਸੋ ਕਿਰ ਸਸ੍ਸੇ ਖੇਤ੍ਤੇ ਠਿਤਕਾਲੇਯੇਵ ਖੇਤ੍ਤਗ੍ਗਂ ਨਾਮ ਦੇਤਿ, ਖਲਕਾਲੇ ਖਲਗ੍ਗਂ ਨਾਮ ਦੇਤਿ, ਖਲਭਣ੍ਡਕਾਲੇ ਖਲਭਣ੍ਡਗ੍ਗਂ ਨਾਮ ਦੇਤਿ, ਉਕ੍ਖਲਿਕਕਾਲੇ ਕੁਮ੍ਭਗ੍ਗਂ ਨਾਮ ਦੇਤਿ, ਪਾਤਿਯਂ ਵਡ੍ਢਿਤਕਾਲੇ ਪਾਤਗ੍ਗਂ ਨਾਮ ਦੇਤੀਤਿ ਇਮਾਨਿ ਪਞ੍ਚ ਅਗ੍ਗਦਾਨਾਨਿ ਦੇਤਿ, ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਸ੍ਸ ਅਦਤ੍ਵਾ ਨਾਮ ਨ ਭੁਞ੍ਜਤਿ। ਤੇਨਸ੍ਸ **ਪਞ੍ਚਗ੍ਗਦਾਯਕੋ**ਤ੍ਵੇਵ ਨਾਮਂ ਅਹੋਸਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਤਸ੍ਸ ਚ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਿਯਾ ਚਸ੍ਸ ਤਿਣ੍ਣਂ ਫਲਾਨਂ ਉਪਨਿਸ੍ਸਯਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸ੍ਸ ਭੋਜਨਵੇਲਾਯਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵਾਰੇ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਸੋਪਿ ਦ੍ਵਾਰਪਮੁਖੇ ਅਨ੍ਤੋਗੇਹਾਭਿਮੁਖੋ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਭੁਞ੍ਜਤਿ, ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਦ੍ਵਾਰੇ ਠਿਤਂ ਨ ਪਸ੍ਸਤਿ। ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੀ ਪਨ ਤਂ ਪਰਿਵਿਸਮਾਨਾ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਅਯਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਪਞ੍ਚਸੁ ਠਾਨੇਸੁ ਅਗ੍ਗਂ ਦਤ੍ਵਾ ਭੁਞ੍ਜਤਿ, ਇਦਾਨਿ ਚ ਸਮਣੋ ਗੋਤਮੋ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵਾਰੇ ਠਿਤੋ। ਸਚੇ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਏਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਭਤ੍ਤਂ ਹਰਿਤ੍ਵਾ ਦਸ੍ਸਤਿ, ਪੁਨਪਾਹਂ ਪਚਿਤ੍ਤਂ ਨ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ। ਸਾ ''ਏਵਂ ਅਯਂ ਸਮਣਂ ਗੋਤਮਂ ਨ ਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਸਤ੍ਥੁ ਪਿਟ੍ਠਿਂ ਦਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਪਚ੍ਛਤੋ ਤਂ ਪਟਿਚ੍ਛਾਦੇਨ੍ਤੀ ਓਨਮਿਤ੍ਵਾ ਪੁਣ੍ਣਚਨ੍ਦਂ ਪਾਣਿਨਾ ਪਟਿਚ੍ਛਾਦੇਨ੍ਤੀ ਵਿਯ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਤਥਾ ਠਿਤਾ ਏਵ ਚ ਪਨ ''ਗਤੋ ਨੁ ਖੋ ਨੋ''ਤਿ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਅਡ੍ਢਕ੍ਖਿਕੇਨ ਓਲੋਕੇਸਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਤਤ੍ਥੇਵ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸ੍ਸ ਪਨ ਸਵਨਭਯੇਨ ''ਅਤਿਚ੍ਛਥਾ''ਤਿ ਨ ਵਦੇਤਿ, ਓਸਕ੍ਕਿਤ੍ਵਾ ਪਨ ਸਣਿਕਮੇਵ ''ਅਤਿਚ੍ਛਥਾ''ਤਿ ਆਹ । ਸਤ੍ਥਾ ''ਨ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਸੀਸਂ ਚਾਲੇਸਿ। ਲੋਕਗਰੁਨਾ ਬੁਦ੍ਧੇਨ ''ਨ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਸੀਸੇ ਚਾਲਿਤੇ ਸਾ ਸਨ੍ਧਾਰੇਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੀ ਮਹਾਹਸਿਤਂ ਹਸਿ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਖਣੇ ਸਤ੍ਥਾ ਗੇਹਾਭਿਮੁਖਂ ਓਭਾਸਂ ਮੁਞ੍ਚਿ। ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋਪਿ ਪਿਟ੍ਠਿਂ ਦਤ੍ਵਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋਯੇਵ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਿਯਾ ਹਸਿਤਸਦ੍ਦਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਛਬ੍ਬਣ੍ਣਾਨਞ੍ਚ ਰਸ੍ਮੀਨਂ ਓਭਾਸਂ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਅਦ੍ਦਸ। ਬੁਦ੍ਧਾ ਹਿ ਨਾਮ ਗਾਮੇ ਵਾ ਅਰਞ੍ਞੇ ਵਾ ਹੇਤੁਸਮ੍ਪਨ੍ਨਾਨਂ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਅਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਨ ਪਕ੍ਕਮਨ੍ਤਿ। ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋਪਿ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਦਿਸ੍ਵਾ, ''ਭੋਤਿ ਨਾਸਿਤੋਮ੍ਹਿ ਤਯਾ, ਰਾਜਪੁਤ੍ਤਂ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵਾਰੇ ਠਿਤਂ ਮਯ੍ਹਂ ਅਨਾਚਿਕ੍ਖਨ੍ਤਿਯਾ ਭਾਰਿਯਂ ਤੇ ਕਮ੍ਮਂ ਕਤ''ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਅਡ੍ਢਭੁਤ੍ਤਂ ਭੋਜਨਪਾਤਿਂ ਆਦਾਯ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ, ''ਭੋ ਗੋਤਮ, ਅਹਂ ਪਞ੍ਚਸੁ ਠਾਨੇਸੁ ਅਗ੍ਗਂ ਦਤ੍ਵਾਵ ਭੁਞ੍ਜਾਮਿ, ਇਤੋ ਚ ਮੇ ਮਜ੍ਝੇ ਭਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਏਕੋਵ ਭਤ੍ਤਕੋਟ੍ਠਾਸੋ ਭੁਤ੍ਤੋ, ਏਕੋ ਕੋਟ੍ਠਾਸੋ ਅਵਸਿਟ੍ਠੋ, ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਸਿ ਮੇ ਇਦਂ ਭਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ''ਨ ਮੇ ਤਵ ਉਚ੍ਛਿਟ੍ਠਭਤ੍ਤੇਨ ਅਤ੍ਥੋ''ਤਿ ਅਵਤ੍ਵਾ, ''ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ, ਅਗ੍ਗਮ੍ਪਿ ਮਯ੍ਹਮੇਵ ਅਨੁਚ੍ਛਵਿਕਂ, ਮਜ੍ਝੇ ਭਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਅਡ੍ਢਭੁਤ੍ਤਭਤ੍ਤਮ੍ਪਿ, ਚਰਿਮਕਭਤ੍ਤਪਿਣ੍ਡੋਪਿ ਮਯ੍ਹਮੇਵ ਅਨੁਚ੍ਛਵਿਕੋ। ਮਯਞ੍ਹਿ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ, ਪਰਦਤ੍ਤੂਪਜੀਵਿਪੇਤਸਦਿਸਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

''ਯਦਗ੍ਗਤੋ ਮਜ੍ਝਤੋ ਸੇਸਤੋ ਵਾ,
ਪਿਣ੍ਡਂ ਲਭੇਥ ਪਰਦਤ੍ਤੂਪਜੀਵੀ।
ਨਾਲਂ ਥੁਤੁਂ ਨੋਪਿ ਨਿਪਚ੍ਚਵਾਦੀ,
ਤਂ ਵਾਪਿ ਧੀਰਾ ਮੁਨਿ ਵੇਦਯਨ੍ਤੀ''ਤਿ॥ (ਸੁ॰ ਨਿ॰ ੨੧੯)।

ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਤਂ ਸੁਤ੍ਵਾਵ ਪਸਨ੍ਨਚਿਤ੍ਤੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ''ਅਹੋ ਅਚ੍ਛਰਿਯਂ, ਦੀਪਸਾਮਿਕੋ ਨਾਮ ਰਾਜਪੁਤ੍ਤੋ 'ਨ ਮੇ ਤਵ ਉਚ੍ਛਿਟ੍ਠਭਤ੍ਤੇਨ ਅਤ੍ਥੋ'ਤਿ ਅਵਤ੍ਵਾ ਏਵਂ ਵਕ੍ਖਤੀ''ਤਿ ਦ੍ਵਾਰੇ ਠਿਤਕੋਵ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਪਞ੍ਹਂ ਪੁਚ੍ਛਿ – ''ਭੋ ਗੋਤਮ , ਤੁਮ੍ਹੇ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਾਵਕੇ ਭਿਕ੍ਖੂਤਿ ਵਦਥ, ਕਿਤ੍ਤਾਵਤਾ ਭਿਕ੍ਖੁ ਨਾਮ ਹੋਤੀ''ਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ''ਕਥਂਰੂਪਾ ਨੁ ਖੋ ਇਮਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾ ਸਪ੍ਪਾਯਾ''ਤਿ ਉਪਧਾਰੇਨ੍ਤੋ ''ਇਮੇ ਦ੍ਵੇਪਿ ਜਨਾ ਕਸ੍ਸਪਬੁਦ੍ਧਕਾਲੇ 'ਨਾਮਰੂਪ'ਨ੍ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਾਨਂ ਕਥਂ ਸੁਣਿਂਸੁ, ਨਾਮਰੂਪਂ ਅਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾਵ ਨੇਸਂ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ, ''ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ, ਨਾਮੇ ਚ ਰੂਪੇ ਚ ਅਰਜ੍ਜਨ੍ਤੋ ਅਸਜ੍ਜਨ੍ਤੋ ਅਸੋਚਨ੍ਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਨਾਮ ਹੋਤੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

੩੬੭.''ਸਬ੍ਬਸੋ ਨਾਮਰੂਪਸ੍ਮਿਂ, ਯਸ੍ਸ ਨਤ੍ਥਿ ਮਮਾਯਿਤਂ।

ਅਸਤਾ ਚ ਨ ਸੋਚਤਿ, ਸ ਵੇ ਭਿਕ੍ਖੁਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤੀ''ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਸਬ੍ਬਸੋ**ਤਿ ਸਬ੍ਬਸ੍ਮਿਮ੍ਪਿ ਵੇਦਨਾਦੀਨਂ ਚਤੁਨ੍ਨਂ, ਰੂਪਕ੍ਖਨ੍ਧਸ੍ਸ ਚਾਤਿ ਪਞ੍ਚਨ੍ਨਂ ਖਨ੍ਧਾਨਂ ਵਸੇਨ ਪਵਤ੍ਤੇ ਨਾਮਰੂਪੇ। **ਮਮਾਯਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਯਸ੍ਸ ਅਹਨ੍ਤਿ ਵਾ ਮਮਨ੍ਤਿ ਵਾ ਗਾਹੋ ਨਤ੍ਥਿ। **ਅਸਤਾ ਚ ਨ ਸੋਚਤੀ**ਤਿ ਤਸ੍ਮਿਞ੍ਚ ਨਾਮਰੂਪੇ ਖਯਵਯਂ ਪਤ੍ਤੇ ''ਮਮ ਰੂਪਂ ਖੀਣਂ...ਪੇ॰... ਮਮ ਵਿਞ੍ਞਾਣਂ ਖੀਣ''ਨ੍ਤਿ ਨ ਸੋਚਤਿ ਨ ਵਿਹਞ੍ਞਤਿ, ''ਖਯਵਯਧਮ੍ਮਂ ਮੇ ਖੀਣ''ਨ੍ਤਿ ਪਸ੍ਸਤਿ। **ਸ ਵੇ**ਤਿ ਸੋ ਏਵਰੂਪੋ ਵਿਜ੍ਜਮਾਨੇਪਿ ਨਾਮਰੂਪੇ ਮਮਾਯਿਤਰਹਿਤੋਪਿ ਅਸਤਾਪਿ ਤੇਨ ਅਸੋਚਨ੍ਤੋ ਭਿਕ੍ਖੂਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਉਭੋਪਿ ਜਯਮ੍ਪਤਿਕਾ ਅਨਾਗਾਮਿਫਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਹਿਂਸੁ, ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਾਨਮ੍ਪਿ ਸਾਤ੍ਥਿਕਾ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾ ਅਹੋਸੀਤਿ।

ਪਞ੍ਚਗ੍ਗਦਾਯਕਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਵਤ੍ਥੁ ਛਟ੍ਠਂ।

੭. ਸਮ੍ਬਹੁਲਭਿਕ੍ਖੁਵਤ੍ਥੁ

ਮੇਤ੍ਤਾਵਿਹਾਰੀਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਸਮ੍ਬਹੁਲੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਏਕਸ੍ਮਿਞ੍ਹਿ ਸਮਯੇ ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤੇ ਮਹਾਕਚ੍ਚਾਨੇ ਅਵਨ੍ਤਿਜਨਪਦੇ ਕੁਰਰਘਰਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਪਵਤ੍ਤਪਬ੍ਬਤੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੇ ਸੋਣੋ ਨਾਮ ਕੋਟਿਕਣ੍ਣੋ ਉਪਾਸਕੋ ਥੇਰਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਕਥਾਯ ਪਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਥੇਰਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਪਬ੍ਬਜਿਤੁਕਾਮੋ ਥੇਰੇਨ ''ਦੁਕ੍ਕਰਂ ਖੋ, ਸੋਣ, ਯਾਵਜੀਵਂ ਏਕਭਤ੍ਤਂ ਏਕਸੇਯ੍ਯਂ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯ''ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵੇ ਵਾਰੇ ਪਟਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੋਪਿ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾਯ ਅਤਿਵਿਯ ਉਸ੍ਸਾਹਜਾਤੋ ਤਤਿਯਵਾਰੇ ਥੇਰਂ ਯਾਚਿਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾ ਅਪ੍ਪਭਿਕ੍ਖੁਕਤ੍ਤਾ ਦਕ੍ਖਿਣਾਪਥੇ ਤਿਣ੍ਣਂ ਵਸ੍ਸਾਨਂ ਅਚ੍ਚਯੇਨ ਲਦ੍ਧੂਪਸਮ੍ਪਦੋ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਸਮ੍ਮੁਖਾ ਦਟ੍ਠੁਕਾਮੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਉਪਜ੍ਝਾਯਂ ਆਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਤੇਨ ਦਿਨ੍ਨਂ ਸਾਸਨਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬੇਨ ਜੇਤਵਨਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਕਤਪਟਿਸਨ੍ਥਾਰੋ ਸਤ੍ਥਾਰਾ ਏਕਗਨ੍ਧਕੁਟਿਯਂਯੇਵ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਸੇਨਾਸਨੇ ਬਹੁਦੇਵ ਰਤ੍ਤਿਂ ਅਜ੍ਝੋਕਾਸੇ ਵੀਤਿਨਾਮੇਤ੍ਵਾ ਰਤ੍ਤਿਭਾਗੇ ਗਨ੍ਧਕੁਟਿਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਤ੍ਤਸੇਨਾਸਨੇ ਤਂ ਰਤ੍ਤਿਭਾਗਂ ਵੀਤਿਨਾਮੇਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਚੂਸਸਮਯੇ ਸਤ੍ਥਾਰਾ ਅਜ੍ਝਿਟ੍ਠੋ ਸੋਲ਼ਸ ਅਟ੍ਠਕਵਗ੍ਗਿਕਾਨਿ (ਸੁ॰ ਨਿ॰ ੭੭੨ ਆਦਯੋ) ਸਬ੍ਬਾਨੇਵ ਸਰਭਞ੍ਞੇਨ ਅਭਣਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਭਗਵਾ ਸਰਭਞ੍ਞਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਅਬ੍ਭਾਨੁਮੋਦੇਨ੍ਤੋ – ''ਸਾਧੁ ਸਾਧੁ, ਭਿਕ੍ਖੂ''ਤਿ ਸਾਧੁਕਾਰਂ ਅਦਾਸਿ। ਸਤ੍ਥਾਰਾ ਦਿਨ੍ਨਸਾਧੁਕਾਰਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਭੂਮਟ੍ਠਕਦੇਵਾ ਨਾਗਾ ਸੁਪਣ੍ਣਾਤਿ ਏਵਂ ਯਾਵ ਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕਾ ਏਕਸਾਧੁਕਾਰਮੇਵ ਅਹੋਸਿ।

ਤਸ੍ਮਿਂ ਖਣੇ ਜੇਤਵਨਤੋ ਵੀਸਯੋਜਨਸਤਮਤ੍ਥਕੇ ਕੁਰਰਘਰਨਗਰੇ ਥੇਰਸ੍ਸ ਮਾਤੁ ਮਹਾਉਪਾਸਿਕਾਯ ਗੇਹੇ ਅਧਿਵਤ੍ਥਾ ਦੇਵਤਾਪਿ ਮਹਨ੍ਤੇਨ ਸਦ੍ਦੇਨ ਸਾਧੁਕਾਰਮਦਾਸਿ। ਅਥ ਨਂ ਉਪਾਸਿਕਾ ਆਹ – ''ਕੋ ਏਸ ਸਾਧੁਕਾਰਂ ਦੇਤੀ''ਤਿ? ਅਹਂ, ਭਗਿਨੀਤਿ। ਕੋਸਿ ਤ੍ਵਨ੍ਤਿ? ਤਵ ਗੇਹੇ ਅਧਿਵਤ੍ਥਾ, ਦੇਵਤਾਤਿ। ਤ੍ਵਂ ਇਤੋ ਪੁਬ੍ਬੇ ਮਯ੍ਹਂ ਸਾਧੁਕਾਰਂ ਅਦਤ੍ਵਾ ਅਜ੍ਜ ਕਸ੍ਮਾ ਦੇਸੀਤਿ? ਨਾਹਂ ਤੁਯ੍ਹਂ ਸਾਧੁਕਾਰਂ ਦਮ੍ਮੀਤਿ। ਅਥ ਕਸ੍ਸ ਤੇ ਸਾਧੁਕਾਰੋ ਦਿਨ੍ਨੋਤਿ? ਤਵ ਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਕੋਟਿਕਣ੍ਣਸ੍ਸ ਸੋਣਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸਾਤਿ। ਕਿਂ ਮੇ ਪੁਤ੍ਤੇਨ ਕਤਨ੍ਤਿ? ਪੁਤ੍ਤੋ ਤੇ ਅਜ੍ਜ ਸਤ੍ਥਾਰਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਏਕਗਨ੍ਧਕੁਟਿਯਂ ਵਸਿਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਸਿ, ਸਤ੍ਥਾ ਤਵ ਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਪਸਨ੍ਨੋ ਸਾਧੁਕਾਰਮਦਾਸਿ। ਤੇਨਸ੍ਸ ਮਯਾਪਿ ਸਾਧੁਕਾਰੋ ਦਿਨ੍ਨੋ। ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਹਿ ਸਾਧੁਕਾਰਂ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਭੂਮਟ੍ਠਕਦੇਵੇ ਆਦਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਯਾਵ ਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕਾ ਏਕਸਾਧੁਕਾਰਮੇਵ ਜਾਤਨ੍ਤਿ। ਕਿਂ ਪਨ, ਸਾਮਿ, ਮਮ ਪੁਤ੍ਤੇਨ ਸਤ੍ਥੁ ਧਮ੍ਮੋ ਕਥਿਤੋ, ਸਤ੍ਥਾਰਾ ਮਮ ਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਕਥਿਤੋਤਿ? ਤਵ ਪੁਤ੍ਤੇਨ ਸਤ੍ਥੁ ਕਥਿਤੋਤਿ। ਏਵਂ ਦੇਵਤਾਯ ਕਥੇਨ੍ਤਿਯਾਵ ਉਪਾਸਿਕਾਯ ਪਞ੍ਚਵਣ੍ਣਾ ਪੀਤਿ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਸਕਲਸਰੀਰਂ ਫਰਿ।

ਅਥਸ੍ਸਾ ਏਤਦਹੋਸਿ – ''ਸਚੇ ਮੇ ਪੁਤ੍ਤੋ ਸਤ੍ਥਾਰਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਏਕਗਨ੍ਧਕੁਟਿਯਂ ਵਸਿਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥੁ ਧਮ੍ਮਂ ਕਥੇਤੁਂ ਸਕ੍ਖਿ , ਮਯ੍ਹਮ੍ਪਿ ਕਥੇਤੁਂ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਤਿਯੇਵ । ਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਆਗਤਕਾਲੇ ਧਮ੍ਮਸ੍ਸਵਨਂ ਕਾਰੇਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਕਥਂ ਸੁਣਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ। ਸੋਣਤ੍ਥੇਰੋਪਿ ਖੋ ਸਤ੍ਥਾਰਾ ਸਾਧੁਕਾਰੇ ਦਿਨ੍ਨੇ ''ਅਯਂ ਮੇ ਉਪਜ੍ਝਾਯੇਨ ਦਿਨ੍ਨਸਾਸਨਂ ਆਰੋਚੇਤੁਂ ਕਾਲੋ''ਤਿ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਪਚ੍ਚਨ੍ਤਿਮੇਸੁ ਜਨਪਦੇਸੁ ਵਿਨਯਧਰਪਞ੍ਚਮੇਨ ਗਣੇਨ

ਉਪਸਮ੍ਪਦਂ ਆਦਿਂ ਕਤ੍ਵਾ (ਮਹਾਵ॰ ੨੫੯) ਪਞ੍ਚ ਵਰੇ ਯਾਚਿਤ੍ਵਾ ਕਤਿਪਾਹਂ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕੇਯੇਵ ਵਸਿਤ੍ਵਾ ''ਉਪਜ੍ਝਾਯਂ ਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਆਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਜੇਤਵਨਾ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬੇਨ ਉਪਜ੍ਝਾਯਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਅਗਮਾਸਿ।

ਥੇਰੋ ਪੁਨਦਿਵਸੇ ਤਂ ਆਦਾਯ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਨ੍ਤੋ ਮਾਤੁ ਉਪਾਸਿਕਾਯ ਗੇਹਦ੍ਵਾਰਂ ਅਗਮਾਸਿ। ਸਾਪਿ ਪੁਤ੍ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਤੁਟ੍ਠਮਾਨਸਾ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਸਕ੍ਕਚ੍ਚਂ ਪਰਿਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਪੁਚ੍ਛਿ – ''ਸਚ੍ਚਂ ਕਿਰ ਤ੍ਵਂ, ਤਾਤ, ਸਤ੍ਥਾਰਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਏਕਗਨ੍ਧਕੁਟਿਯਂ ਵਸਿਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥੁ ਧਮ੍ਮਕਥਂ ਕਥੇਸੀ''ਤਿ। ''ਉਪਾਸਿਕੇ, ਤੁਯ੍ਹਂ ਕੇਨ ਇਦਂ ਕਥਿਤ''ਨ੍ਤਿ? ''ਤਾਤ, ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਗੇਹੇ ਅਧਿਵਤ੍ਥਾ ਦੇਵਤਾ ਮਹਨ੍ਤੇਨ ਸਦ੍ਦੇਨ ਸਾਧੁਕਾਰਂ ਦਤ੍ਵਾ ਮਯਾ 'ਕੋ ਏਸੋ'ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ 'ਅਹ'ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਏਵਞ੍ਚ ਏਵਞ੍ਚ ਕਥੇਸਿ। ਤਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਮਯ੍ਹਂ ਏਤਦਹੋਸਿ – 'ਸਚੇ ਮੇ ਪੁਤ੍ਤੋ ਸਤ੍ਥੁ ਧਮ੍ਮਕਥਂ ਕਥੇਸਿ, ਮਯ੍ਹਮ੍ਪਿ ਕਥੇਤੁਂ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਤੀ'ਤਿ। ਅਥ ਨਂ ਆਹ – 'ਤਾਤ, ਯਤੋ ਤਯਾ ਸਤ੍ਥੁ ਸਮ੍ਮੁਖਾ ਧਮ੍ਮੋ ਕਥਿਤੋ, ਮਯ੍ਹਮ੍ਪਿ ਕਥੇਤੁਂ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਸਿ ਏਵ। ਅਸੁਕਦਿਵਸੇ ਨਾਮ ਧਮ੍ਮਸ੍ਸਵਨਂ ਕਾਰੇਤ੍ਵਾ ਤਵ ਧਮ੍ਮਂ ਸੁਣਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਤਾਤਾ'''ਤਿ। ਸੋ ਅਧਿਵਾਸੇਸਿ। ਉਪਾਸਿਕਾ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਦਾਨਂ ਦਤ੍ਵਾ ਪੂਜਂ ਕਤ੍ਵਾ ''ਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਮੇ ਧਮ੍ਮਕਥਂ ਸੁਣਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਏਕਮੇਵ ਦਾਸਿਂ ਗੇਹਰਕ੍ਖਿਕਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬਂ ਪਰਿਜਨਂ ਆਦਾਯ ਅਨ੍ਤੋਨਗਰੇ ਧਮ੍ਮਸ੍ਸਵਨਤ੍ਥਾਯ ਕਾਰਿਤੇ ਮਣ੍ਡਪੇ ਅਲਙ੍ਕਤਧਮ੍ਮਾਸਨਂ ਅਭਿਰੁਯ੍ਹ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਕਥਂ ਸੋਤੁਂ ਅਗਮਾਸਿ।

ਤਸ੍ਮਿਂ ਪਨ ਕਾਲੇ ਨਵਸਤਾ ਚੋਰਾ ਤਸ੍ਸਾ ਉਪਾਸਿਕਾਯ ਗੇਹੇ ਓਤਾਰਂ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤਾ ਵਿਚਰਨ੍ਤਿ। ਤਸ੍ਸਾ ਪਨ ਗੇਹਂ ਸਤ੍ਤਹਿ ਪਾਕਾਰੇਹਿ ਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਂ ਸਤ੍ਤਦ੍ਵਾਰਕੋਟ੍ਠਕਯੁਤ੍ਤਂ, ਤਤ੍ਥ ਤੇਸੁ ਤੇਸੁ ਠਾਨੇਸੁ ਚਣ੍ਡਸੁਨਖੇ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਠਪਯਿਂਸੁ। ਅਨ੍ਤੋਗੇਹੇ ਛਦਨਸ੍ਸ ਉਦਕਪਾਤਟ੍ਠਾਨੇ ਪਨ ਪਰਿਖਂ ਖਣਿਤ੍ਵਾ ਤਿਪੁਨਾ ਪੂਰਯਿਂਸੁ। ਤਂ ਦਿਵਾ ਆਤਪੇਨ ਵਿਲੀਨਂ ਪਕ੍ਕੁਥਿਤਂ ਵਿਯ ਤਿਟ੍ਠਤਿ, ਰਤ੍ਤਿਂ ਕਠਿਨਂ ਕਕ੍ਖਲ਼ਂ ਹੁਤ੍ਵਾ ਤਿਟ੍ਠਤਿ। ਤਸ੍ਸਾਨਨ੍ਤਰਾ ਮਹਨ੍ਤਾਨਿ ਅਯਸਙ੍ਘਾਟਕਾਨਿ ਨਿਰਨ੍ਤਰਂ ਭੂਮਿਯਂ ਓਦਹਿਂਸੁ। ਇਤਿ ਇਮਞ੍ਚਾਰਕ੍ਖਂ ਉਪਾਸਿਕਾਯ ਚ ਅਨ੍ਤੋਗੇਹੇ ਠਿਤਭਾਵਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਤੇ ਚੋਰਾ ਓਕਾਸਂ ਅਲਭਨ੍ਤਾ ਤਂ ਦਿਵਸਂ ਤਸ੍ਸਾ ਗਤਭਾਵਂ ਞਤ੍ਵਾ ਉਮਙ੍ਗਂ ਭਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਤਿਪੁਪਰਿਖਾਯ ਚ ਅਯਸਙ੍ਘਾਟਕਾਨਞ੍ਚ ਹੇਟ੍ਠਾਭਾਗੇਨੇਵ ਗੇਹਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਚੋਰਜੇਟ੍ਠਕਂ ਤਸ੍ਸਾ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਪਹਿਣਿਂਸੁ ''ਸਚੇ ਸਾ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਇਧ ਪਵਿਟ੍ਠਭਾਵਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਨਿਵਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਗੇਹਾਭਿਮੁਖੀ ਆਗਚ੍ਛਤਿ, ਅਸਿਨਾ ਨਂ ਪਹਰਿਤ੍ਵਾ ਮਾਰੇਥਾ''ਤਿ। ਸੋ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸਾ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਅਟ੍ਠਾਸਿ।

ਚੋਰਾਪਿ ਅਨ੍ਤੋਗੇਹੇ ਦੀਪਂ ਜਾਲੇਤ੍ਵਾ ਕਹਾਪਣਗਬ੍ਭਦ੍ਵਾਰਂ ਵਿਵਰਿਂਸੁ। ਸਾ ਦਾਸੀ ਚੋਰੇ ਦਿਸ੍ਵਾ ਉਪਾਸਿਕਾਯ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ, ''ਅਯਜੇ, ਬਹੂ ਚੋਰਾ ਗੇਹਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਕਹਾਪਣਗਬ੍ਭਦ੍ਵਾਰਂ ਵਿਵਰਿਂਸੂ''ਤਿ ਆਰੋਚੇਸਿ। ''ਚੋਰਾ ਅਤ੍ਤਨਾ ਦਿਟ੍ਠਕਹਾਪਣੇ ਹਰਨ੍ਤੁ, ਅਹਂ ਮਮ ਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਕਥਂ ਸੁਣਾਮਿ, ਮਾ ਮੇ ਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤਰਾਯਂ ਕਰਿ, ਗੇਹਂ ਗਚ੍ਛਾ''ਤਿ ਤਂ ਪਹਿਣਿ। ਚੋਰਾਪਿ ਕਹਾਪਣਗਬ੍ਭਂ ਤੁਚ੍ਛਂ ਕਤ੍ਵਾ ਰਜਤਗਬ੍ਭਂ ਵਿਵਰਿਂਸੁ। ਸਾ ਪੁਨਪਿ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਮਤ੍ਥਂ ਆਰੋਚੇਸਿ। ਉਪਾਸਿਕਾਪਿ ''ਚੋਰਾ ਅਤ੍ਤਨਾ ਇਚ੍ਛਿਤਂ ਹਰਨ੍ਤੁ, ਮਾ ਮੇ ਅਨ੍ਤਰਾਯਂ ਕਰੀ''ਤਿ ਪੁਨ ਤਂ ਪਹਿਣਿ। ਚੋਰਾ ਰਜਤਗਬ੍ਭਮ੍ਪਿ ਤੁਚ੍ਛਂ ਕਤ੍ਵਾ ਸੁਵਣ੍ਣਗਬ੍ਭਂ ਵਿਵਰਿਂਸੁ। ਸਾ ਪੁਨਪਿ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਉਪਾਸਿਕਾਯ ਤਮਤ੍ਥਂ ਆਰੋਚੇਸਿ। ਅਥ ਨਂ ਉਪਾਸਿਕਾ ਆਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ, ''ਭੋਤਿ ਜੇ ਤ੍ਵਂ ਅਨੇਕਵਾਰਂ ਮਮ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਆਗਤਾ, 'ਚੋਰਾ ਯਥਾਰੁਚਿਤਂ ਹਰਨ੍ਤੁ, ਅਹਂ ਮਮ ਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਕਥਂ ਸੁਣਾਮਿ, ਮਾ ਮੇ ਅਨ੍ਤਰਾਯਂ ਕਰੀ'ਤਿ ਮਯਾ ਵੁਤ੍ਤਾਪਿ ਮਮ ਕਥਂ ਅਨਾਦਿਯਿਤ੍ਵਾ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ ਆਗਚ੍ਛਸਿਯੇਵ। ਸਚੇ ਇਦਾਨਿ ਤ੍ਵਂ ਆਗਚ੍ਛਿਸ੍ਸਸਿ, ਜਾਨਿਸ੍ਸਾਮਿ ਤੇ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਂ, ਗੇਹਮੇਵ ਗਚ੍ਛਾ''ਤਿ ਪਹਿਣਿ।

ਚੋਰਜੇਟ੍ਠਕੋ ਤਸ੍ਸਾ ਕਥਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ''ਏਵਰੂਪਾਯ ਇਤ੍ਥਿਯਾ ਸਨ੍ਤਕਂ ਹਰਨ੍ਤਾਨਂ ਅਸਨਿ ਪਤਿਤ੍ਵਾ ਮਤ੍ਥਕਂ ਭਿਨ੍ਦੇਯਜਾ''ਤਿ ਚੋਰਾਨਂ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ''ਸੀਘਂ ਉਪਾਸਿਕਾਯ ਸਨ੍ਤਕਂ ਪਟਿਪਾਕਤਿਕਂ ਕਰੋਥਾ''ਤਿ ਆਹ। ਤੇ ਕਹਾਪਣੇਹਿ ਕਹਾਪਣਗਬ੍ਭਂ, ਰਜਤਸੁਵਣ੍ਣੇਹਿ ਰਜਤਸੁਵਣ੍ਣਗਬ੍ਭੇ ਪੁਨ ਪੂਰਯਿਂਸੁ। ਧਮ੍ਮਤਾ ਕਿਰੇਸਾ, ਯਂ ਧਮ੍ਮੋ ਧਮ੍ਮਚਾਰਿਨਂ ਰਕ੍ਖਤਿ। ਤੇਨੇਵਾਹ –

''ਧਮ੍ਮੋ ਹਵੇ ਰਕ੍ਖਤਿ ਧਮ੍ਮਚਾਰਿਂ,

ਧਮ੍ਮੋ ਸੁਚਿਣ੍ਣੋ ਸੁਖਮਾਵਹਾਤਿ।
ਏਸਾਨਿਸੰਸੋ ਧਮ੍ਮੇ ਸੁਚਿਣ੍ਣੇ,
ਨ ਦੁੱਗਤਿਂ ਗਚ੍ਛਤਿ ਧਮ੍ਮਚਾਰੀ''ਤਿ॥ (ਥੇਰਗਾ॰ ੩੦੩; ਜਾ॰ ੧.੧੦.੧੦੨)।

ਚੋਰਾਪਿ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਸ੍ਸਵਨਟ੍ਠਾਨੇ ਅਟ੍ਠਂਸੁ। ਥੇਰੋਪਿ ਧਮ੍ਮਂ ਕਥੇਤ੍ਵਾ ਵਿਭਾਤਾਯ ਰਤ੍ਤਿਯਾ ਆਸਨਾ ਓਤਰਿ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਖਣੇ ਚੋਰਜੇਟ੍ਠਕੋ ਉਪਾਸਿਕਾਯ ਪਾਦਮੂਲੇ ਨਿਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ''ਖਮਾਹਿ ਮੇ, ਅਯ੍ਯੇ''ਤਿ ਆਹ। ''ਕਿਂ ਇਦਂ, ਤਾਤਾ''ਤਿ? ''ਅਹਞ੍ਹਿ ਤੁਮ੍ਹੇਸੁ ਆਘਾਤਂ ਕਤ੍ਵਾ ਤੁਮ੍ਹੇ ਮਾਰੇਤੁਕਾਮੋ ਅਟ੍ਠਾਸਿ''ਨ੍ਤਿ। ''ਤੇਨ ਹਿ ਤੇ, ਤਾਤ, ਖਮਾਮੀ''ਤਿ। ਸੇਸਚੋਰਾਪਿ ਤਥੇਵ ਵਤ੍ਵਾ, ''ਤਾਤਾ, ਖਮਾਮੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਆਹਂਸੁ – ''ਅਯ੍ਯੇ, ਸਚੇ ਨੋ ਖਮਥ, ਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਵੋ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਂ ਦਾਪੇਥਾ''ਤਿ। ਸਾ ਪੁਤ੍ਤਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਆਹ – ''ਤਾਤ, ਇਮੇ ਚੋਰਾ ਮਮ ਗੁਣੇਸੁ ਤੁਮ੍ਹਾਕਞ੍ਚ ਧਮ੍ਮਕਥਾਯ ਪਸਨ੍ਨਾ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਂ ਯਾਚਨ੍ਤਿ, ਪਬ੍ਬਾਜੇਥ ਨੇ''ਤਿ। ਥੇਰੋ ''ਸਾਧੂ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਤੇਹਿ ਨਿਵਤ੍ਥਵਤ੍ਥਾਨਂ ਦਸਾਨਿ ਛਿਨ੍ਦਾਪੇਤ੍ਵਾ ਤਮ੍ਬਮਤ੍ਤਿਕਾਯ ਰਜਾਪੇਤ੍ਵਾ ਤੇ ਪਬ੍ਬਾਜੇਤ੍ਵਾ ਸੀਲੇਸੁ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪੇਸਿ। ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਕਾਲੇ ਚ ਨੇਸਂ ਏਕੇਕਸ੍ਸ ਵਿਸੁਂ ਵਿਸੁਂ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਮਦਾਸਿ। ਤੇ ਨਵਸਤਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਵਿਸੁਂ ਵਿਸੁਂ ਨਵਸਤਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਾਨਿ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਏਕਂ ਪਬ੍ਬਤਂ ਅਭਿਰੁਯ੍ਹ ਤਸ੍ਸ ਤਸ੍ਸ ਰੁਕ੍ਖਸ੍ਸ ਛਾਯਾਯ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਸਮਣਧਮ੍ਮਂ ਕਰਿਂਸੁ।

ਸਤ੍ਥਾ ਵੀਸਯੋਜਨਸਤਮਤ੍ਥਕੇ ਜੇਤਵਨਮਹਾਵਿਹਾਰੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋਵ ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਤੇਸਂ ਚਰਿਯਵਸੇਨ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਵਵਤ੍ਥਾਪੇਤ੍ਵਾ ਓਭਾਸਂ ਫਰਿਤ੍ਵਾ ਸਮ੍ਮੁਖੇ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਕਥੇਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਇਮਾ ਗਾਥਾ ਅਭਾਸਿ –

੩੬੮.''ਮੇਤ੍ਤਾਵਿਹਾਰੀ ਯੋ ਭਿਕ੍ਖੁ, ਪਸਨ੍ਨੋ ਬੁਦ੍ਧਸਾਸਨੇ।
ਅਧਿਗਚ੍ਛੇ ਪਦਂ ਸਨ੍ਤਂ, ਸਙ੍ਖਾਰੂਪਸਮਂ ਸੁਖਂ॥

੩੬੯.''ਸਿਞ੍ਚ ਭਿਕ੍ਖੁ ਇਮਂ ਨਾਵਂ, ਸਿਤ੍ਤਾ ਤੇ ਲਹੁਮੇਸ੍ਸਤਿ।
ਛੇਤ੍ਵਾ ਰਾਗਞ੍ਚ ਦੋਸਞ੍ਚ, ਤਤੋ ਨਿਬ੍ਬਾਨਮੇਹਿਸਿ॥

੩੭੦.''ਪਞ੍ਚ ਛਿਨ੍ਦੇ ਪਞ੍ਚ ਜਹੇ, ਪਞ੍ਚ ਚੁਤ੍ਤਰਿ ਭਾਵਯੇ।
ਪਞ੍ਚਸਙ੍ਗਾਤਿਗੋ ਭਿਕ੍ਖੁ, ਓਘਤਿਣ੍ਣੋਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ॥

੩੭੧.''ਝਾਯ ਭਿਕ੍ਖੁ ਮਾ ਪਮਾਦੋ,
ਮਾ ਤੇ ਕਾਮਗੁਣੇ ਰਮੇਸ੍ਸੁ ਚਿਤ੍ਤਂ।
ਮਾ ਲੋਹਗੁਲ਼ਂ ਗਿਲੀ ਪਮਤ੍ਤੋ,
ਮਾ ਕਨ੍ਦੀ ਦੁਕ੍ਖਮਿਦਨ੍ਤਿ ਡਯ੍ਹਮਾਨੋ॥

੩੭੨.''ਨਤ੍ਥਿ ਝਾਨਂ ਅਪਞ੍ਞਸ੍ਸ, ਪਞ੍ਞਾ ਨਤ੍ਥਿ ਅਝਾਯਤੋ।
ਯਮ੍ਹਿ ਝਾਨਞ੍ਚ ਪਞ੍ਞਾ ਚ, ਸ ਵੇ ਨਿਬ੍ਬਾਨਸਨ੍ਤਿਕੇ॥

੩੭੩.''ਸੁਞ੍ਞਾਗਾਰਂ ਪਵਿਟ੍ਠਸ੍ਸ, ਸਨ੍ਤਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ।
ਅਮਾਨੁਸੀ ਰਤੀ ਹੋਤਿ, ਸਮ੍ਮਾ ਧਮ੍ਮਂ ਵਿਪਸ੍ਸਤੋ॥

੩੭੪.''ਯਤੋ ਯਤੋ ਸਮ੍ਮਸਤਿ, ਖਨ੍ਧਾਨਂ ਉਦਯਬ੍ਬਯਂ।
ਲਭਤੀ ਪੀਤਿਪਾਮੋਜ੍ਜਂ, ਅਮਤਂ ਤਂ ਵਿਜਾਨਤਂ॥

੩੭੫.''ਤਤ੍ਰਾਯਮਾਦਿ ਭਵਤਿ, ਇਧ ਪਵ੍ਵਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ।
ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਗੁਤ੍ਤਿ ਸਨ੍ਤੁਟ੍ਠਿ, ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖੇ ਚ ਸਂਵਰੋ॥

੩੭੬.''ਮਿਤ੍ਤੇ ਭਜਸ੍ਸੁ ਕਲ੍ਯਾਣੇ, ਸੁਦ੍ਧਾਜੀਵੇ ਅਤਨ੍ਦ੍ਰਿਤੇ।
ਪਟਿਸਨ੍ਥਾਰਵੁਤ੍ਯਸ੍ਸ, ਆਚਾਰਕੁਸਲੋ ਸਿਯਾ।
ਤਤੋ ਪਾਮੋਜ੍ਜਬਹੁਲੋ, ਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸਨ੍ਤਂ ਕਰਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਮੇਤ੍ਤਾਵਿਹਾਰੀ**ਤਿ ਮੇਤ੍ਤਾਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨੇ ਕਮ੍ਮਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋਪਿ ਮੇਤ੍ਤਾਵਸੇਨ ਤਿਕਚਤੁਕ੍ਕਜ੍ਝਾਨੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਠਿਤੋਪਿ ਮੇਤ੍ਤਾਵਿਹਾਰੀਯੇਵ ਨਾਮ। **ਪਸਨ੍ਨੋ**ਤਿ ਯੋ ਪਨ ਬੁਦ੍ਧਸਾਸਨੇ ਪਸਨ੍ਨੋ ਹੋਤਿ, ਪਸਾਦਂ ਰੋਚੇਤਿਯੇਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਪਦਂ ਸਨ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਨਿਬ੍ਬਾਨਸ੍ਸੇਤਂ ਨਾਮਂ। ਏਵਰੂਪੋ ਹਿ ਭਿਕ੍ਖੁ ਸਨ੍ਤਂ ਕੋਟ੍ਠਾਸਂ ਸਬ੍ਬਸਙ੍ਖਾਰਾਨਂ ਉਪਸਨ੍ਤਤਾਯ ਸਙ੍ਖਾਰੂਪਸਮਂ, ਪਰਮਸੁਖਤਾਯ ਸੁਖਨ੍ਤਿ ਲਦ੍ਧਨਾਮਂ ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਅਧਿਗਚ੍ਛਤਿ, ਵਿਨ੍ਦਤਿਯੇਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਸਿਞ੍ਚ ਭਿਕ੍ਖੁ ਇਮਂ ਨਾਵਨ੍ਤਿ ਭਿਕ੍ਖੁ ਇਮਂ ਅਤ੍ਤਭਾਵਸਙ੍ਖਾਤਂ ਨਾਵਂ ਮਿਚ੍ਛਾਵਿਤਕ੍ਕੋਦਕਂ ਛਡ੍ਡੇਨ੍ਤੋ ਸਿਞ੍ਚ। **ਸਿਤ੍ਤਾ ਤੇ ਲਹੁਮੇਸ੍ਸਤੀ**ਤਿ ਯਥਾ ਹਿ ਮਹਾਸਮੁਦ੍ਦੇ ਉਦਕਸ੍ਸੇਵ ਭਰਿਤਾ ਨਾਵਾ ਛਿਦ੍ਦਾਨਿ ਪਿਦਹਿਤ੍ਵਾ ਉਦਕਸ੍ਸ ਸਿਤ੍ਤਤਾਯ ਸਿਤ੍ਤਾ ਸਲ੍ਲਹੁਕਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਮਹਾਸਮੁਦ੍ਦੇ ਅਨੋਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਸੀਘਂ ਸੁਪਟ੍ਟਨਂ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਏਵਂ ਤਵਾਪਿ ਅਯਂ ਮਿਚ੍ਛਾਵਿਤਕ੍ਕੋਦਕਭਰਿਤਾ ਅਤ੍ਤਭਾਵਨਾਵਾ ਚਕ੍ਖੁਦ੍ਵਾਰਾਦਿਛਿਦ੍ਦਾਨਿ ਸਂਵਰੇਨ ਪਿਦਹਿਤ੍ਵਾ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਮਿਚ੍ਛਾਵਿਤਕ੍ਕੋਦਕਸ੍ਸ ਸਿਤ੍ਤਤਾਯ ਸਿਤ੍ਤਾ ਸਲ੍ਲਹੁਕਾ ਸਂਸਾਰਵਟ੍ਟੇ ਅਨੋਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਸੀਘਂ ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਗਮਿਸ੍ਸਤਿ। **ਛੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਰਾਗਦੋਸਬਨ੍ਧਨਾਨਿ ਛਿਨ੍ਦ। ਏਤਾਨਿ ਹਿ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਅਰਹਤ੍ਤਪ੍ਪਤ੍ਤੋ ਤਤੋ ਅਪਰਭਾਗੇ ਅਨੁਪਾਦਿਸੇਸਨਿਬ੍ਬਾਨਮੇਵ ਏਹਿਸਿ, ਗਮਿਸ੍ਸਸੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਪਞ੍ਚ ਛਿਨ੍ਦੇਤਿ ਹੇਟ੍ਠਾਅਪਾਯਸਮ੍ਪਾਪਕਾਨਿ ਪਞ੍ਚੋਰਮ੍ਭਾਗਿਯਸਂਯੋਜਨਾਨਿ ਪਾਦੇ ਬਦ੍ਧਰਜ੍ਜੁਂ ਪੁਰਿਸੋ ਸਤ੍ਥੇਨ ਵਿਯ ਹੇਟ੍ਠਾਮਗ੍ਗਤ੍ਤਯੇਨ ਛਿਨ੍ਦੇਯ੍ਯ। **ਪਞ੍ਚ ਜਹੇ**ਤਿ ਉਪਰਿਦੇਵਲੋਕਸਮ੍ਪਾਪਕਾਨਿ ਪਞ੍ਚੁਦ੍ਧਮ੍ਭਾਗਿਯਸਂਯੋਜਨਾਨਿ ਪੁਰਿਸੋ ਗੀਵਾਯ ਬਦ੍ਧਰਜ੍ਜੁਕਂ ਵਿਯ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗੇਨ ਜਹੇਯ੍ਯ ਪਜਹੇਯ੍ਯ, ਛਿਨ੍ਦੇਯ੍ਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਪਞ੍ਚ ਚੁਤ੍ਤਰਿ ਭਾਵਯੇ**ਤਿ ਉਦ੍ਧਮ੍ਭਾਗਿਯਸਂਯੋਜਨਾਨਂ ਪਹਾਨਤ੍ਥਾਯ ਸਦ੍ਧਾਦੀਨਿ ਪਞ੍ਚਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਨਿ ਉਤ੍ਤਰਿ ਭਾਵੇਯ੍ਯ। **ਪਞ੍ਚਸਙ੍ਗਾਤਿਗੋ**ਤਿ ਏਵਂ ਸਨ੍ਤੇ ਪਞ੍ਚਨ੍ਨਂ ਰਾਗਦੋਸਮੋਹਮਾਨਦਿਟ੍ਠਿਸਙ੍ਗਾਨਂ ਅਤਿਕ੍ਕਮਨੇਨ ਪਞ੍ਚਸਙ੍ਗਾਤਿਗੋ ਭਿਕ੍ਖੁ **ਓਘਤਿਣ੍ਣੋਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ,** ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਓਘੇ ਤਿਣ੍ਣੋਯੇਵਾਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਝਾਯ ਭਿਕ੍ਖੂਤਿ ਭਿਕ੍ਖੁ ਤ੍ਵਂ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਝਾਨਾਨਂ ਵਸੇਨ ਝਾਯ ਚੇਵ, ਕਾਯਕਮ੍ਮਾਦੀਸੁ ਚ ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਵਿਹਾਰਿਤਾਯ ਮਾ ਪਮਜ੍ਜਿ। **ਰਮੇਸ੍ਸੂ**ਤਿ ਪਞ੍ਚਵਿਧੇ ਚ ਕਾਮਗੁਣੇ ਤੇ ਚਿਤ੍ਤਂ ਮਾ ਰਮੇਸ੍ਸੁ। **ਮਾ ਲੋਹਗੁਲ**ਨ੍ਤਿ ਸਤਿਵੋਸ੍ਸਗ੍ਗਲਕ੍ਖਣੇਨ ਹਿ ਪਮਾਦੇਨ ਪਮਤ੍ਤਾ ਨਿਰਯੇ ਤਤ੍ਤਂ ਲੋਹਗੁਲਂ ਗਿਲਨ੍ਤਿ, ਤੇਨ ਤਂ ਵਦਾਮਿ ''ਮਾ ਪਮਤ੍ਤੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਲੋਹਗੁਲਂ ਗਿਲਿ, ਮਾ ਨਿਰਯੇ ਡਯ੍ਹਮਾਨੋ 'ਦੁਕ੍ਖਮਿਦ'ਨ੍ਤਿ ਕਨ੍ਦੀ''ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਨਤ੍ਥਿ ਝਾਨਨ੍ਤਿ ਝਾਨੁਪ੍ਪਾਦਿਕਾਯ ਵਾਯਾਮਪਵ੍ਵਾਯ ਅਪਵ੍ਵਸ੍ਸ ਝਾਨਂ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ। **ਪਵ੍ਵਾ ਨਤ੍ਥੀ**ਤਿ ਅਝਾਯਨ੍ਤਸ੍ਸ ''ਸਮਾਹਿਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਯਥਾਭੂਤਂ ਜਾਨਾਤਿ ਪਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਲਕ੍ਖਣਾ ਪਵ੍ਵਾ ਨਤ੍ਥਿ। **ਯਮ੍ਹਿ ਝਾਨਞ੍ਚ ਪਵ੍ਵਾ ਚਾ**ਤਿ ਯਮ੍ਹਿ ਪੁਗ੍ਗਲੇ ਇਦਂ ਉਭਯਮ੍ਪਿ ਅਤ੍ਥਿ, ਸੋ ਨਿਬ੍ਬਾਨਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਠਿਤੋਯੇਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਸੁਵ੍ਵਾਗਾਰਂ ਪਵਿਟ੍ਠਸ੍ਸਾਤਿ ਕਿਸ੍ਮਿਞ੍ਚਿਦੇਵ ਵਿਵਿਤ੍ਤੋਕਾਸੇ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਅਵਿਜਹਿਤ੍ਵਾ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਮਨਸਿਕਾਰੇਨ ਨਿਸਿਨ੍ਨਸ੍ਸ। **ਸਨ੍ਤਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਨਿਬ੍ਬੁਤਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ। **ਸਮ੍ਮਾ**ਤਿ ਹੇਤੁਨਾ ਕਾਰਣੇਨ ਧਮ੍ਮਂ ਵਿਪਸ੍ਸਨ੍ਤਸ੍ਸ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਸਙ੍ਖਾਤਾ ਅਮਾਨੁਸੀ ਰਤਿ ਅਟ੍ਠਸਮਾਪਤ੍ਤਿਸਙ੍ਖਾਤਾ ਦਿਬ੍ਬਾਪਿ ਰਤਿ ਹੋਤਿ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਯਤੋ ਯਤੋ ਸਮ੍ਮਸਤੀਤਿ ਅਟ੍ਠਤਿੰਸਾਯ ਆਰਮ੍ਮਣੇਸੁ ਕਮ੍ਮਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਯੇਨ ਯੇਨਾਕਾਰੇਨ, ਪੁਰੇਭਤ੍ਤਾਦੀਸੁ ਵਾ ਕਾਲੇਸੁ ਯਸ੍ਮਿਂ ਯਸ੍ਮਿਂ ਅਤ੍ਤਨਾ ਅਭਿਰੁਚਿਤੇ ਕਾਲੇ, ਅਭਿਰੁਚਿਤੇ ਵਾ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨੇ ਕਮ੍ਮਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਸਮ੍ਮਸਤਿ। **ਉਦਯਬ੍ਬਯ**ਨ੍ਤਿ ਪਞ੍ਚਨ੍ਨਂ ਖਨ੍ਧਾਨਂ ਪਞ੍ਚਵੀਸਤਿਯਾ ਲਕ੍ਖਣੇਹਿ ਉਦਯਂ , ਪਞ੍ਚਵੀਸਤਿਯਾ ਏਵ ਚ ਲਕ੍ਖਣੇਹਿ ਵਯਂ। **ਪੀਤਿਪਾਮੋਜ੍ਜ**ਨ੍ਤਿ ਏਵਂ ਖਨ੍ਧਾਨਂ ਉਦਯਬ੍ਬਯਂ ਸਮ੍ਮਸਨ੍ਤੋ ਧਮ੍ਮਪੀਤਿਂ ਧਮ੍ਮਪਾਮੋਜ੍ਜਞ੍ਚ ਲਭਤਿ। **ਅਮਤ**ਨ੍ਤਿ ਤਂ ਸਪ੍ਪਚ੍ਚਯੇ ਨਾਮਰੂਪੇ ਪਾਕਟੇ ਹੁਤ੍ਵਾ ਉਪਟ੍ਠਹਨ੍ਤੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਪੀਤਿਪਾਮੋਜ੍ਜਂ ਅਮਤਨਿਬ੍ਬਾਨਸਮ੍ਪਾਪਕਤ੍ਤਾ ਵਿਜਾਨਤਂ ਪਣ੍ਡਿਤਾਨਂ ਅਮਤਮੇਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਤਤ੍ਰਾਯਮਾਦਿ ਭਵਤੀਤਿ ਤਤ੍ਰ ਅਯਂ ਆਦਿ, ਇਦਂ ਪੁਬ੍ਬਟ੍ਠਾਨਂ ਹੋਤਿ। **ਇਧ ਪਞ੍ਞਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸਾਸਨੇ ਪਣ੍ਡਿਤਭਿਕ੍ਖੁਨੋ। ਇਦਾਨਿ ''ਤਂ ਆਦੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਪੁਬ੍ਬਟ੍ਠਾਨਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਗੁਤ੍ਤੀ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਚਤੁਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧਿਸੀਲਞ੍ਹਿ ਪੁਬ੍ਬਟ੍ਠਾਨਂ ਨਾਮ। ਤਤ੍ਥ **ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਗੁਤ੍ਤੀ**ਤਿ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਸਂਵਰੋ। **ਸਨ੍ਤੁਟ੍ਠੀ**ਤਿ ਚਤੁਪਚ੍ਚਯਸਨ੍ਤੋਸੋ। ਤੇਨ ਆਜੀਵਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧਿ ਚੇਵ ਪਚ੍ਚਯਸਨ੍ਨਿਸ੍ਸਿਤਞ੍ਚ ਸੀਲਂ ਕਥਿਤਂ। **ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖੇ**ਤਿ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਸਙ੍ਖਾਤੇ ਜੇਟ੍ਠਕਸੀਲੇ ਪਰਿਪੂਰਕਾਰਿਤਾ ਕਥਿਤਾ।

ਮਿਤ੍ਤੇ ਭਜਸ੍ਸੁ ਕਲ੍ਯਾਣੇਤਿ ਵਿਸ੍ਸਟ੍ਠਕਮ੍ਮਨ੍ਤੇ ਅਪਤਿਰੂਪਸਹਾਯੇ ਵਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਸਾਧੁਜੀਵਿਤਾਯ ਸੁਦ੍ਧਾਜੀਵੇ ਜਙ੍ਘਬਲਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਜੀਵਿਕਕਪ੍ਪਨਾਯ ਅਕੁਸੀਤੇ ਅਤਨ੍ਦ੍ਰਿਤੇ ਕਲ੍ਯਾਣਮਿਤ੍ਤੇ ਭਜਸ੍ਸੁ, ਸੇਵਸ੍ਸੂਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਪਟਿਸਨ੍ਥਾਰਵੁਤ੍ਯਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਆਮਿਸਪਟਿਸਨ੍ਥਾਰੇਨ ਚ ਧਮ੍ਮਪਟਿਸਨ੍ਥਾਰੇਨ ਚ ਸਮ੍ਪਨ੍ਨਵੁਤ੍ਤਿਤਾਯ ਪਟਿਸਨ੍ਥਾਰਵੁਤ੍ਤਿ ਅਸ੍ਸ, ਪਟਿਸਨ੍ਥਾਰਸ੍ਸ ਕਾਰਕਾ ਭਵੇਯ੍ਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਆਚਾਰਕੁਸਲੋ**ਤਿ ਸੀਲਮ੍ਪਿ ਆਚਾਰੋ, ਵਤ੍ਤਪਟਿਵਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਆਚਾਰੋ। ਤਤ੍ਥ ਕੁਸਲੋ ਸਿਯਾ, ਛੇਕੋ ਭਵੇਯ੍ਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਤਤੋ ਪਾਮੋਜ੍ਜਬਹੁਲੋ**ਤਿ ਤਤੋ ਪਟਿਸਨ੍ਥਾਰਵੁਤ੍ਤਿਤੋ ਚ ਆਚਾਰਕੋਸਲ੍ਲਤੋ ਚ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇਨ ਧਮ੍ਮਪਾਮੋਜ੍ਜੇਨ ਪਾਮੋਜ੍ਜਬਹੁਲੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਤਂ ਸਕਲਸ੍ਸਾਪਿ ਵਟ੍ਟਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤਂ ਕਰਿਸ੍ਸਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਏਵਂ ਸਤ੍ਥਾਰਾ ਦੇਸਿਤਾਸੁ ਇਮਾਸੁ ਗਾਥਾਸੁ ਏਕਮੇਕਿਸ੍ਸਾਯ ਗਾਥਾਯ ਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਏਕਮੇਕਂ ਭਿਕ੍ਖੁਸਤਂ ਨਿਸਿਨ੍ਨਨਿਸਿਨ੍ਨਟ੍ਠਾਨੇਯੇਵ ਸਹ ਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਹਿ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਤ੍ਵਾ ਵੇਹਾਸਂ ਅਬ੍ਭੁਗ੍ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਕਾਸੇਨੇਵ ਵੀਸਯੋਜਨਸਤਿਕਂ ਕਨ੍ਤਾਰਂ ਅਤਿਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਸੁਵਣ੍ਣਵਣ੍ਣਂ ਸਰੀਰਂ ਵਣ੍ਣੇਨ੍ਤਾ ਥੋਮੇਨ੍ਤਾ ਪਾਦੇ ਵਨ੍ਦਿਂਸੂਤਿ।

ਸਮ੍ਬਹੁਲਭਿਕ੍ਖੁਵਤ੍ਥੁ ਸਤ੍ਤਮਂ।

੮. ਪਞ੍ਚਸਤਭਿਕ੍ਖੁਵਤ੍ਥੁ

ਵਸ੍ਸਿਕਾ ਵਿਯ ਪੁਪ੍ਫਾਨੀਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਪਞ੍ਚਸਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਤੇ ਕਿਰ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਅਰਞ੍ਞੇ ਸਮਣਧਮ੍ਮਂ ਕਰੋਨ੍ਤਾ ਪਾਤੋਵ ਪੁਪ੍ਫਿਤਾਨਿ ਵਸ੍ਸਿਕਪੁਪ੍ਫਾਨਿ ਸਾਯਂ ਵਣ੍ਟਤੋ ਮੁਚ੍ਚਨ੍ਤਾਨਿ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਪੁਪ੍ਫਾਨਂ ਵਣ੍ਟੇਹਿ ਮੁਚ੍ਚਨਤੋ ਮਯਂ ਪਠਮਤਰਂ ਰਾਗਾਦੀਹਿ ਮੁਚ੍ਚਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਵਾਯਮਿਂਸੁ। ਸਤ੍ਥਾ ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ, ''ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਨਾਮ ਵਣ੍ਟਤੋ ਮੁਚ੍ਚਨਪੁਪ੍ਫੇਨ ਵਿਯ ਦੁਕ੍ਖਤੋ ਮੁਚ੍ਚਿਤੁਂ ਵਾਯਮਿਤਬ੍ਬਮੇਵਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਗਨ੍ਧਕੁਟਿਯਂ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋਵ ਆਲੋਕਂ ਫਰਿਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

੩੭੭.''ਵਸ੍ਸਿਕਾ ਵਿਯ ਪੁਪ੍ਫਾਨਿ, ਮਦ੍ਦਵਾਨਿ ਪਮੁਞ੍ਚਤਿ।
ਏਵਂ ਰਾਗਞ੍ਚ ਦੋਸਞ੍ਚ, ਵਿਪ੍ਪਮੁਞ੍ਚੇਥ ਭਿਕ੍ਖਵੋ''ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਵਸ੍ਸਿਕਾ**ਤਿ ਸੁਮਨਾ। **ਮਦ੍ਦਵਾਨੀ**ਤਿ ਮਿਲਾਤਾਨਿ। ਇਦਂ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ – ਯਥਾ ਵਸ੍ਸਿਕਾ ਹਿਯ੍ਯੋ ਪੁਪ੍ਫਿਤਪੁਪ੍ਫਾਨਿ ਪੁਨਦਿਵਸੇ ਪੁਰਾਣਭੂਤਾਨਿ ਮੁਞ੍ਚਤਿ, ਵਣ੍ਟਤੋ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤਿ, ਏਵਂ ਤੁਮ੍ਹੇਪਿ ਰਾਗਾਦਯੋ ਦੋਸੇ ਵਿਪ੍ਪਮੁਞ੍ਚੇਥਾਤਿ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਅਰਹਤ੍ਤੇ ਪਤਿਟ੍ਠਹਿਂਸੂਤਿ।

ਪਞ੍ਚਸਤਭਿਕ੍ਖੁਵਤ੍ਥੁ ਅਟ੍ਠਮਂ।

੯. ਸਨ੍ਤਕਾਯਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ

ਸਨ੍ਤਕਾਯੋਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਸਨ੍ਤਕਾਯਤ੍ਥੇਰਂ ਨਾਮ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਤਸ੍ਸ ਕਿਰ ਹਤ੍ਥਪਾਦਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚਂ ਨਾਮ ਨਾਹੋਸਿ, ਕਾਯਵਿਜਮ੍ਭਨਰਹਿਤੋ ਸਨ੍ਤਅਤ੍ਤਭਾਵੋਵ ਅਹੋਸਿ। ਸੋ ਕਿਰ ਸੀਹਯੋਨਿਤੋ ਆਗਤੋ ਥੇਰੋ। ਸੀਹਾ ਕਿਰ ਏਕਦਿਵਸਂ ਗੋਚਰਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਰਜਤਸੁਵਣ੍ਣਮਣਿਪਵਾਲ਼ਗੁਹਾਨਂ ਅਞ੍ਞਤਰਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਮਨੋਸਿਲਾਤਲੇ ਹਰਿਤਾਲਚੁਣ੍ਣੇਸੁ ਸਤ੍ਤਾਹਂ ਨਿਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਤਮੇ ਦਿਵਸੇ ਉਟ੍ਠਾਯ ਨਿਪਨ੍ਨਟ੍ਠਾਨਂ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਸਚੇ ਨਙ੍ਗੁਟ੍ਠਸ੍ਸ ਵਾ ਕਣ੍ਣਾਨਂ ਵਾ ਹਤ੍ਥਪਾਦਾਨਂ ਵਾ ਚਲਿਤਤ੍ਤਾ ਮਨੋਸਿਲਾਹਰਿਤਾਲਚੁਣ੍ਣਾਨਂ ਵਿਪ੍ਪਕਿਣ੍ਣਤਂ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ''ਨ ਤੇ ਇਦਂ ਜਾਤਿਯਾ ਵਾ ਗੋਤ੍ਤਸ੍ਸ ਵਾ ਪਤਿਰੂਪ''ਨ੍ਤਿ ਪੁਨ ਸਤ੍ਤਾਹਂ ਨਿਰਾਹਾਰਾ ਨਿਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ, ਚੁਣ੍ਣਾਨਂ ਪਨ ਵਿਪ੍ਪਕਿਣ੍ਣਭਾਵੇ ਅਸਤਿ ''ਇਦਂ ਤੇ ਜਾਤਿਗੋਤ੍ਤਾਨਂ ਅਨੁਚ੍ਛਵਿਕ''ਨ੍ਤਿ ਆਸਯਾ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਵਿਜਮ੍ਭਿਤ੍ਵਾ ਦਿਸਾ ਅਨੁਵਿਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਤਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਸੀਹਨਾਦਂ ਨਦਿਤ੍ਵਾ ਗੋਚਰਾਯ ਪਕ੍ਕਮਨ੍ਤਿ। ਏਵਰੂਪਾਯ ਸੀਹਯੋਨਿਯਾ ਆਗਤੋ ਅਯਂ ਭਿਕ੍ਖੁ। ਤਸ੍ਸ ਕਾਯਸਮਾਚਾਰਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਸਤ੍ਥੁ ਆਰੋਚੇਸੁਂ – ''ਨ ਨੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਸਨ੍ਤਕਾਯਤ੍ਥੇਰਸਦਿਸੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਦਿਟ੍ਠਪੁਬ੍ਬੋ। ਇਮਸ੍ਸ ਹਿ ਨਿਸਿਨ੍ਨਟ੍ਠਾਨੇ ਹਤ੍ਥਚਲਨਂ ਵਾ ਪਾਦਚਲਨਂ ਵਾ ਕਾਯਵਿਜਮ੍ਭਿਤਾ ਵਾ ਨਤ੍ਥੀ''ਤਿ। ਤਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾ, ''ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਨਾਮ ਸਨ੍ਤਕਾਯਤ੍ਥੇਰੇਨ ਵਿਯ ਕਾਯਾਦੀਹਿ ਉਪਸਨ੍ਤੇਨੇਵ ਭਵਿਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

੩੭੮.''ਸਨ੍ਤਕਾਯੋ ਸਨ੍ਤਵਾਚੋ, ਸਨ੍ਤਵਾ ਸੁਸਮਾਹਿਤੋ।
ਵਨ੍ਤਲੋਕਾਮਿਸੋ ਭਿਕ੍ਖੁ, ਉਪਸਨ੍ਤੋਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤੀ''ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਸਨ੍ਤਕਾਯੋ**ਤਿ ਪਾਣਾਤਿਪਾਤਾਦੀਨਂ ਅਭਾਵੇਨ ਸਨ੍ਤਕਾਯੋ, ਮੁਸਾਵਾਦਾਦੀਨਂ ਅਭਾਵੇਨ **ਸਨ੍ਤਵਾਚੋ,** ਅਭਿਜ੍ਝਾਦੀਨਂ ਅਭਾਵੇਨ **ਸਨ੍ਤਵਾ,** ਕਾਯਾਦੀਨਂ ਤਿਣ੍ਣਮ੍ਪਿ ਸੁਟ੍ਠੁ ਸਮਾਹਿਤਤ੍ਤਾ **ਸੁਸਮਾਹਿਤੋ,** ਚਤੂਹਿ ਮਗ੍ਗੇਹਿ ਲੋਕਾਮਿਸਸ੍ਸ ਵਨ੍ਤਤਾਯ **ਵਨ੍ਤਲੋਕਾਮਿਸੋ** ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਬ੍ਭਨ੍ਤਰੇ ਰਾਗਾਦੀਨਂ ਉਪਸਨ੍ਤਤਾਯ **ਉਪਸਨ੍ਤੋ**ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਸੋ ਥੇਰੋ ਅਰਹਤ੍ਤੇ ਪਤਿਟ੍ਠਹਿ, ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਾਨਮ੍ਪਿ ਸਾਤ੍ਥਿਕਾ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾ ਅਹੋਸੀਤਿ।

ਸਨ੍ਤਕਾਯਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ ਨਵਮਂ।

੧੦. ਨਙ੍ਗਲਕੁਲਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ

ਅਤ੍ਤਨਾ ਚੋਦਯਤ੍ਤਾਨਨ੍ਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਨਙ੍ਗਲਕੁਲਤ੍ਥੇਰਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਏਕੋ ਕਿਰ ਦੁਗ੍ਗਤਮਨੁਸ੍ਸੋ ਪਰੇਸਂ ਭਤਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਜੀਵਤਿ, ਤਂ ਏਕੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਪਿਲੋਤਿਕਖਣ੍ਡਨਿਵਤ੍ਥਂ ਨਙ੍ਗਲਂ ਉਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਏਵਮਾਹ – ''ਕਿਂ ਪਨ ਤੇ ਏਵਂ ਜੀਵਨਤੋ ਪਬ੍ਬਜਿਤੁਂ ਨ ਵਰ''ਨ੍ਤਿ। ਕੋ ਮਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਏਵਂ ਜੀਵਨ੍ਤਂ ਪਬ੍ਬਾਜੇਸ੍ਸਤੀਤਿ? ਸਚੇ ਪਬ੍ਬਜਿਸ੍ਸਸਿ , ਅਹਂ ਤਂ ਪਬ੍ਬਾਜੇਸ੍ਸਾਮੀਤਿ। ਸਾਧੁ ਭਨ੍ਤੇ , ਸਚੇ ਮਂ ਪਬ੍ਬਾਜੇਸ੍ਸਥ, ਪਬ੍ਬਜਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ। ਅਥ ਨਂ ਸੋ ਥੇਰੋ ਜੇਤਵਨਂ ਨੇਤ੍ਵਾ ਸਹਤ੍ਥੇਨ, ਨ੍ਹਾਪੇਤ੍ਵਾ ਮਾਲ਼ਕੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਾਜੇਤ੍ਵਾ ਨਿਵਤ੍ਥਪਿਲੋਤਿਕਖਣ੍ਡੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਨਙ੍ਗਲਂ ਮਾਲ਼ਕਸੀਮਾਯਮੇਵ ਰੁਕ੍ਖਸਾਖਾਯਂ ਠਪਾਪੇਸਿ। ਸੋ ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਕਾਲੇਪਿ **ਨਙ੍ਗਲਕੁਲਤ੍ਥੇਰੋ**ਤ੍ਵੇਵ ਪਞ੍ਞਾਯਿ। ਸੋ ਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਲਾਭਸਕ੍ਕਾਰਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ

ਜੀਵਨ੍ਤੋ ਉਕ੍ਕਣ੍ਠਿਤ੍ਵਾ ਉਕ੍ਕਣ੍ਠਿਤਂ ਵਿਨੋਦੇਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੋ ''ਨ ਦਾਨਿ ਸਦ੍ਧਾਦੇਯ੍ਯਾਨਿ ਕਾਸਾਯਾਨਿ ਪਰਿਦਹਿਤ੍ਵਾ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਤਂ ਰੁਕ੍ਖਮੂਲਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨਾਵ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਓਵਦਿ – ''ਅਹਿਰਿਕ, ਨਿਲ੍ਲਜ੍ਜ, ਇਦਂ ਨਿਵਾਸੇਤ੍ਵਾ ਵਿਬ੍ਭਮਿਤ੍ਵਾ ਭਤਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਜੀਵਿਤੁਕਾਮੋ ਜਾਤੋ''ਤਿ। ਤਸ੍ਸੇਵਂ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਓਵਦਨ੍ਤਸ੍ਸੇਵ ਚਿਤ੍ਤਂ ਤਨੁਕਭਾਵਂ ਗਤਂ। ਸੋ ਨਿਵਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਕਤਿਪਾਹਚ੍ਚਯੇਨ ਉਕ੍ਕਣ੍ਠਿਤ੍ਵਾ ਤਥੇਵ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਓਵਦਿ, ਪੁਨਸ੍ਸ ਚਿਤ੍ਤਂ ਨਿਵਤ੍ਤਿ। ਸੋ ਇਮਿਨਾਵ ਨੀਹਾਰੇਨ ਉਕ੍ਕਣ੍ਠਿਤਉਕ੍ਕਣ੍ਠਿਤਕਾਲੇ ਤਤ੍ਥ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਓਵਦਿ। ਅਥ ਨਂ ਭਿਕ੍ਖੂ ਤਤ੍ਥ ਅਭਿਣ੍ਹਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ, ''ਆਵੁਸੋ, ਨਙ੍ਗਲਤ੍ਥੇਰ ਕਸ੍ਮਾ ਏਤ੍ਥ ਗਚ੍ਛਸੀ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਂਸੁ। ਸੋ ''ਆਚਰਿਯਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਚ੍ਛਾਮਿ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਕਤਿਪਾਹੇਨੇਵ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਿ।

ਭਿਕ੍ਖੂ ਤੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਕੇਲਿਂ ਕਰੋਨ੍ਤਾ ਆਹਂਸੁ – ''ਆਵੁਸੋ ਨਙ੍ਗਲਤ੍ਥੇਰ, ਤਵ ਵਿਚਰਣਮਗ੍ਗੋ ਅਵਲਞ੍ਜੋ ਵਿਯ ਜਾਤੋ, ਆਚਰਿਯਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਨ ਗਚ੍ਛਸਿ ਮਞ੍ਞੇ''ਤਿ। ਆਮ, ਭਨ੍ਤੇ, ਮਯਂ ਸਂਸਗ੍ਗੇ ਸਤਿ ਅਗਮਿਮ੍ਹਾ, ਇਦਾਨਿ ਪਨ ਸੋ ਸਂਸਗ੍ਗੋ ਛਿਨ੍ਨੋ, ਤੇਨ ਨ ਗਚ੍ਛਾਮਾਤਿ। ਤਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ''ਏਸ ਅਭੂਤਂ ਵਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞਂ ਬ੍ਯਾਕਰੋਤੀ''ਤਿ ਸਤ੍ਥੁ ਤਮਤ੍ਥਂ ਆਰੋਚੇਸੁਂ। ਸਤ੍ਥਾ ''ਆਮ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਮਮ ਪੁਤ੍ਤੋ ਅਤ੍ਤਨਾਵ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਚੋਦੇਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਜਿਤਕਿਚ੍ਚਸ੍ਸ ਮਤ੍ਥਕਂ ਪਤ੍ਤੋ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਨ੍ਤੋ ਇਮਾ ਗਾਥਾ ਅਭਾਸਿ –

੩੭੯.''ਅਤ੍ਤਨਾ ਚੋਦਯਤ੍ਤਾਨਂ, ਪਟਿਮਂਸੇਥ ਅਤ੍ਤਨਾ।
ਸੋ ਅਤ੍ਤਗੁਤ੍ਤੋ ਸਤਿਮਾ, ਸੁਖਂ ਭਿਕ੍ਖੁ ਵਿਹਾਹਿਸਿ॥

੩੮੦.''ਅਤ੍ਤਾ ਹਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਨਾਥੋ, ਕੋ ਹਿ ਨਾਥੋ ਪਰੋ ਸਿਯਾ।
ਅਤ੍ਤਾ ਹਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਗਤਿ।
ਤਸ੍ਮਾ ਸਂਯਮਮਤ੍ਤਾਨਂ, ਅਸ੍ਸਂ ਭਦ੍ਰਂਵ ਵਾਣਿਜੋ''ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਚੋਦਯਤ੍ਤਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਤਨਾਵ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਚੋਦਯ ਸਾਰਯ। **ਪਟਿਮਂਸੇਥਾ**ਤਿ ਅਤ੍ਤਨਾਵ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਪਰਿਵੀਮਂਸਥ। **ਸੋ**ਤਿ ਸੋ ਤ੍ਵਂ, ਭਿਕ੍ਖੁ, ਏਵਂ ਸਨ੍ਤੇ ਅਤ੍ਤਨਾਵ ਗੁਤ੍ਤਤਾਯ **ਅਤ੍ਤਗੁਤ੍ਤੋ,** ਉਪਟ੍ਠਿਤਸਤਿਤਾਯ **ਸਤਿਮਾ** ਹੁਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬਿਰਿਯਾਪਥੇਸੁ ਸੁਖਂ ਵਿਹਰਿਸ੍ਸਸੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਨਾਥੋਤਿ ਅਵਸ੍ਸਯੋ ਪਤਿਟ੍ਠਾ। **ਕੋ ਹਿ ਨਾਥੋ ਪਰੋ**ਤਿ ਯਸ੍ਮਾ ਪਰਸ੍ਸ ਅਤ੍ਤਭਾਵੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਯ ਕੁਸਲਂ ਵਾ ਕਤ੍ਵਾ ਸਗ੍ਗਪਰਾਯਣੇਨ ਮਗ੍ਗਂ ਵਾ ਭਾਵੇਤ੍ਵਾ ਸਚ੍ਛਿਕਤਫਲੇਨ ਭਵਿਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕਾ, ਤਸ੍ਮਾ ਕੋ ਹਿ ਨਾਮ ਪਰੋ ਨਾਥੋ ਭਵੇਯ੍ਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਤਸ੍ਮਾ**ਤਿ ਯਸ੍ਮਾ ਅਤ੍ਤਾਵ ਅਤ੍ਤਨੋ ਗਤਿ ਪਤਿਟ੍ਠਾ ਸਰਣਂ, ਤਸ੍ਮਾ ਯਥਾ ਭਦ੍ਰਂ ਅਸ੍ਸਾਜਾਨੀਯਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਲਾਭਂ ਪਤ੍ਥਯਨ੍ਤੋ ਵਾਣਿਜੋ ਤਸ੍ਸ ਵਿਸਮਟ੍ਠਾਨਚਾਰਂ ਪਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਦਿਵਸਸ੍ਸ ਤਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਨਹਾਪੇਨ੍ਤੋ ਭੋਜੇਨ੍ਤੋ ਸਂਯਮੇਤਿ ਪਟਿਜਗ੍ਗਤਿ, ਏਵਂ ਤ੍ਵਮ੍ਪਿ ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਅਕੁਸਲਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਾਦਂ ਨਿਵਾਰੇਨ੍ਤੋ ਸਤਿਸਮ੍ਮੋਸੇਨ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਅਕੁਸਲਂ ਪਜਹਨ੍ਤੋ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਸਂਯਮ ਗੋਪਯ, ਏਵਂ ਸਨ੍ਤੇ ਪਠਮਜ੍ਝਾਨਂ ਆਦਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਲੋਕਿਯਲੋਕੁਤ੍ਤਰਵਿਸੇਸਂ ਅਧਿਗਮਿਸ੍ਸਸੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਬਹੂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਾਦੀਨਿ ਪਾਪੁਣਿਂਸੂਤਿ।

ਨਙ੍ਗਲਕੁਲਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ ਦਸਮਂ।

੧੧. ਵਕ੍ਕਲਿਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ

ਪਾਮੋਜ੍ਜਬਹੁਲੋਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਵੇਲੁਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਵਕ੍ਕਲਿਤ੍ਥੇਰਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਸੋ ਕਿਰਾਯਸ੍ਮਾ ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਕੁਲੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਵਯਪ੍ਪਤ੍ਤੋ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਪਵਿਟ੍ਠਂ ਤਥਾਗਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥੁ ਸਰੀਰਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਸਰੀਰਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਦਸ੍ਸਨੇਨ ਅਤਿਤ੍ਤੋ ''ਏਵਾਹਂ ਨਿਚ੍ਚਕਾਲਂ ਤਥਾਗਤਂ ਦਟ੍ਠੁਂ ਲਭਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾ ਯਤ੍ਥ ਠਿਤੇਨ ਸਕ੍ਕਾ ਦਸਬਲਂ ਪਸ੍ਸਿਤੁਂ, ਤਤ੍ਥ ਠਿਤੋ ਸਜ੍ਝਾਯਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਮਨਸਿਕਾਰਾਦੀਨਿ ਪਹਾਯ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋਵ ਵਿਚਰਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਤਸ੍ਸ ਞਾਣਪਰਿਪਾਕਂ ਆਗਮੇਨ੍ਤੋ ਕਿਞ੍ਚਿ ਅਵਤ੍ਵਾ ''ਇਦਾਨਿਸ੍ਸ ਞਾਣਂ ਪਰਿਪਾਕਂ ਗਤ''ਨ੍ਤਿ ਞਤ੍ਵਾ ''ਕਿਂ ਤੇ, ਵਕ੍ਕਲਿ, ਇਮਿਨਾ ਪੂਤਿਕਾਯੇਨ ਦਿਟ੍ਠੇਨ, ਯੋ ਖੋ, ਵਕ੍ਕਲਿ, ਧਮ੍ਮਂ ਪਸ੍ਸਤਿ, ਸੋ ਮਂ ਪਸ੍ਸਤਿ। ਯੋ ਮਂ ਪਸ੍ਸਤਿ, ਸੋ ਧਮ੍ਮਂ ਪਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ (ਸਂ॰ ਨਿ॰ ੩.੮੭) ਵਤ੍ਵਾ ਓਵਦਿ। ਸੋ ਏਵਂ ਓਵਦਿਤੋਪਿ ਸਤ੍ਥੁ ਦਸ੍ਸਨਂ ਪਹਾਯ ਨੇਵ ਅਞ੍ਞਤ੍ਥ ਗਨ੍ਤੁਂ ਸਕ੍ਕੋਤਿ। ਅਥ ਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ''ਨਾਯਂ ਭਿਕ੍ਖੁ ਸਂਵੇਗਂ ਅਲਭਿਤ੍ਵਾ ਬੁਜ੍ਝਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਉਪਕਟ੍ਠਾਯ ਵਸ੍ਸੂਪਨਾਯਿਕਾਯ ਰਾਜਗਹਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਵਸ੍ਸੂਪਨਾਯਿਕਦਿਵਸੇ ''ਅਪੇਹਿ, ਵਕ੍ਕਲਿ, ਅਪੇਹਿ, ਵਕ੍ਕਲੀ''ਤਿ ਪਣਾਮੇਸਿ। ਸੋ ''ਨ ਮਂ ਸਤ੍ਥਾ ਆਲਪਤੀ''ਤਿ ਤੇਮਾਸਂ ਸਤ੍ਥੁ ਸਮ੍ਮੁਖੇ ਠਾਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੋ ''ਕਿਂ ਮਯ੍ਹਂ ਜੀਵਿਤੇਨ, ਪਬ੍ਬਤਾ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਪਾਤੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਗਿਜ੍ਝਕੂਟਂ ਅਭਿਰੁਹਿ।

ਸਤ੍ਥਾ ਤਸ੍ਸ ਕਿਲਮਨਭਾਵਂ ਞਤ੍ਵਾ ''ਅਯਂ ਭਿਕ੍ਖੁ ਮਮ ਸਨ੍ਤਿਕਾ ਅਸ੍ਸਾਸਂ ਅਲਭਨ੍ਤੋ ਮਗ੍ਗਫਲਾਨਂ ਉਪਨਿਸ੍ਸਯਂ ਨਾਸੇਯ੍ਯਾ''ਤਿ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ ਓਭਾਸਂ ਮੁਞ੍ਚਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਸਤ੍ਥੁ ਦਿਟ੍ਠਕਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਤਾਵਮਹਨ੍ਤੋਪਿ ਸੋਕੋ ਪਹੀਯਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਸੁਕ੍ਖਤਲ਼ਾਕਂ ਓਘੇਨ ਪੂਰੇਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਥੇਰਸ੍ਸ ਬਲਵਪੀਤਿਪਾਮੋਜ੍ਜਂ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤੁਂ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

੩੮੧.''ਪਾਮੋਜ੍ਜਬਹੁਲੋ ਭਿਕ੍ਖੁ, ਪਸਨ੍ਨੋ ਬੁਦ੍ਧਸਾਸਨੇ।
ਅਧਿਗਚ੍ਛੇ ਪਦਂ ਸਨ੍ਤਂ, ਸਙ੍ਖਾਰੂਪਸਮਂ ਸੁਖ''ਨ੍ਤਿ॥

ਤਸ੍ਸਤ੍ਥੋ – ਪਕਤਿਯਾਪਿ ਪਾਮੋਜ੍ਜਬਹੁਲੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਬੁਦ੍ਧਸਾਸਨੇ ਪਸਾਦਂ ਰੋਚੇਤਿ, ਸੋ ਏਵਂ ਪਸਨ੍ਨੋ ਬੁਦ੍ਧਸਾਸਨੇ ਸਨ੍ਤਂ ਪਦਂ ਸਙ੍ਖਾਰੂਪਸਮਂ ਸੁਖਨ੍ਤਿ ਲਦ੍ਧਨਾਮਂ ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਅਧਿਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯਾਤਿ। ਇਮਞ੍ਚ ਪਨ ਗਾਥਂ ਵਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾ ਵਕ੍ਕਲਿਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥਂ ਪਸਾਰੇਤ੍ਵਾ –

''ਏਹਿ ਵਕ੍ਕਲਿ ਮਾ ਭਾਯਿ, ਓਲੋਕੇਹਿ ਤਥਾਗਤਂ।
ਅਹਂ ਤਂ ਉਦ੍ਧਰਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਪਙ੍ਕੇ ਸਨ੍ਨਂਵ ਕੁਞ੍ਜਰਂ॥

''ਏਹਿ ਵਕ੍ਕਲਿ ਮਾ ਭਾਯਿ, ਓਲੋਕੇਹਿ ਤਥਾਗਤਂ।
ਅਹਂ ਤਂ ਮੋਚਯਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਰਾਹੁਗ੍ਗਹਂਵ ਸੂਰਿਯਂ॥

''ਏਹਿ ਵਕ੍ਕਲਿ ਮਾ ਭਾਯਿ, ਓਲੋਕੇਹਿ ਤਥਾਗਤਂ।
ਅਹਂ ਤਂ ਮੋਚਯਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਰਾਹੁਗ੍ਗਹਂਵ ਚਨ੍ਦਿਮ''ਨ੍ਤਿ॥ –

ਇਮਾ ਗਾਥਾ ਅਭਾਸਿ। ਸੋ ''ਦਸਬਲੋ ਮੇ ਦਿਟ੍ਠੋ, ਏਹੀਤਿ ਚ ਅਵ੍ਹਾਨਮ੍ਪਿ ਲਦ੍ਧ''ਨ੍ਤਿ ਬਲਵਪੀਤਿਂ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤ੍ਵਾ ''ਕੁਤੋ ਨੁ ਖੋ ਗਨ੍ਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ ਗਮਨਮਗ੍ਗਂ ਅਪਸ੍ਸਨ੍ਤੋ ਦਸਬਲਸ੍ਸ ਸਮ੍ਮੁਖੇ ਆਕਾਸੇ ਉਪ੍ਪਤਿਤ੍ਵਾ ਪਠਮਪਾਦੇ ਪਬ੍ਬਤੇ ਠਿਤੇਯੇਵ ਸਤ੍ਥਾਰਾ ਵੁਤ੍ਤਗਾਥਾ ਆਵਜ੍ਜੇਨ੍ਤੋ ਆਕਾਸੇਯੇਵ ਪੀਤਿਂ ਵਿਕ੍ਖਮ੍ਭੇਤ੍ਵਾ ਸਹ ਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਹਿ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਤ੍ਵਾ ਤਥਾਗਤਂ ਵਨ੍ਦਮਾਨੋਵ ਓਤਰਿਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਅਥ ਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਅਪਰਭਾਗੇ ਸਦ੍ਧਾਧਿਮੁਤ੍ਤਾਨਂ ਅਗ੍ਗਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪੇਸੀਤਿ।

ਵਕ੍ਕਲਿਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ ਏਕਾਦਸਮਂ।

੧੨. ਸੁਮਨਸਾਮਣੇਰਵਤ੍ਥੁ

ਯੋ ਹਵੇਤਿ ਇਮੰ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨੰ ਸਤ੍ਥਾ ਪੁਬ੍ਬਾਰਾਮੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਸੁਮਨਸਾਮਣੇਰੰ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ। ਤਤ੍ਰਾਯੰ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬੀ ਕਥਾ –

ਪਦੁਮੁਤ੍ਤਰਬੁਦ੍ਧਕਾਲਸ੍ਮਿਞ੍ਹਿ ਏਕੋ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤੋ ਸਤ੍ਥਾਰਾ ਚਤੁਪਰਿਸਮਜ੍ਝੇ ਏਕੰ ਭਿਕ੍ਖੁੰ ਦਿਬ੍ਬਚਕ੍ਖੁਕਾਨੰ ਅਗ੍ਗਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪੇਨ੍ਤੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਤੰ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿੰ ਪਤ੍ਥਯਮਾਨੋ ਸਤ੍ਥਾਰੰ ਨਿਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਤਾਹੰ ਬੁਦ੍ਧਪ੍ਪਮੁਖਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਮਹਾਦਾਨੰ ਦਤ੍ਵਾ, ''ਭਨ੍ਤੇ, ਅਹਮ੍ਪਿ ਅਨਾਗਤੇ ਏਕਸ੍ਸ ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਸਾਸਨੇ ਦਿਬ੍ਬਚਕ੍ਖੁਕਾਨੰ ਅਗ੍ਗੋ ਭਵੇਯਜ''ਨ੍ਤਿ ਪਤ੍ਥਨੰ ਠਪੇਸਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਕਪ੍ਪਸਤਸਹਸ੍ਸੰ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਤਸ੍ਸ ਪਤ੍ਥਨਾਯ ਸਮਿਜ੍ਝਨਭਾਵੰ ਵਿਦਿਤ੍ਵਾ ''ਇਤੋ ਕਪ੍ਪਸਤਸਹਸ੍ਸਮਤ੍ਥਕੇ ਗੋਤਮਬੁਦ੍ਧਸਾਸਨੇ ਦਿਬ੍ਬਚਕ੍ਖੁਕਾਨੰ ਅਗ੍ਗੋ ਅਨੁਰੁਦ੍ਧੋ ਨਾਮ ਭਵਿਸ੍ਸਸੀ''ਤਿ ਬ੍ਯਾਕਾਸਿ। ਸੋ ਤੰ ਬ੍ਯਾਕਰਣੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ਸ੍ਵੇ ਪਤ੍ਤਬ੍ਬੰ ਵਿਯ ਤੰ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿੰ ਮਞ੍ਞਮਾਨੋ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੇ ਸਤ੍ਥਰਿ ਭਿਕ੍ਖੂ ਦਿਬ੍ਬਚਕ੍ਖੁਪਰਿਕਮ੍ਮੰ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਤਯੋਜਨਿਕੰ ਕਞ੍ਚਨਥੂਪੰ ਪਰਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਅਨੇਕਾਨਿ ਦੀਪਰੁਕ੍ਖਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਕਾਰੇਤ੍ਵਾ ਦੀਪਪੂਜੰ ਕਤ੍ਵਾ ਤਤੋ ਚੁਤੋ ਦੇਵਲੋਕੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸੇਸੁ ਕਪ੍ਪਸਤਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਸੰਸਰਿਤ੍ਵਾ ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਕਪ੍ਪੇ ਬਾਰਾਣਸਿਯੰ ਦਲਿਦ੍ਦਕੁਲੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋ ਸੁਮਨਸੇਟ੍ਠਿੰ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਤਸ੍ਸ ਤਿਣਹਾਰਕੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਜੀਵਿਕੰ ਕਪ੍ਪੇਸਿ। **ਅਨ੍ਨਭਾਰੋ**ਤਿਸ੍ਸ ਨਾਮੰ ਅਹੋਸਿ। ਸੁਮਨਸੇਟ੍ਠੀਪਿ ਤਸ੍ਮਿੰ ਨਗਰੇ ਨਿਚ੍ਚਕਾਲੰ ਮਹਾਦਾਨੰ ਦੇਤਿ।

ਅਥੇਕਦਿਵਸੰ ਉਪਰਿਟ੍ਠੋ ਨਾਮ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧੋ ਗਨ੍ਧਮਾਦਨੇ ਨਿਰੋਧਸਮਾਪਤ੍ਤਿਤੋ ਵੁਟ੍ਠਾਯ ''ਕਸ੍ਸ ਨੁ ਖੋ ਅਜ੍ਜ ਅਨੁਗ੍ਗਹੰ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ''ਅਜ੍ਜ ਮਯਾ ਅਨ੍ਨਭਾਰਸ੍ਸ ਅਨੁਗ੍ਗਹੰ ਕਾਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਇਦਾਨਿ ਚ ਸੋ ਅਟਵਿਤੋ ਤਿਣੰ ਆਦਾਯ ਗੇਹੰ ਆਗਮਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਞਤ੍ਵਾ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਮਾਦਾਯ ਇਦ੍ਧਿਯਾ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਨ੍ਨਭਾਰਸ੍ਸ ਸਮ੍ਮੁਖੇ ਪਚ੍ਚੁਟ੍ਠਾਸਿ। ਅਨ੍ਨਭਾਰੋ ਤੰ ਤੁਚ੍ਛਪਤ੍ਤਹਤ੍ਥੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਅਪਿ , ਭਨ੍ਤੇ, ਭਿਕ੍ਖੰ ਲਭਿਤ੍ਥਾ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ''ਲਭਿਸ੍ਸਾਮ ਮਹਾਪੁਞ੍ਞਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ''ਤੇਨ ਹਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਥੋਕੰ ਆਗਮੇਥਾ''ਤਿ ਤਿਣਕਾਜੰ ਛਡ੍ਡੇਤ੍ਵਾ ਵੇਗੇਨ ਗੇਹੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ, ''ਭਦ੍ਦੇ, ਮਯ੍ਹੰ ਠਪਿਤਭਾਗਭਤ੍ਤੰ ਅਤ੍ਥਿ, ਨਤ੍ਥੀ''ਤਿ ਭਰਿਯੰ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ''ਅਤ੍ਥਿ, ਸਾਮੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਵੇਗੇਨ ਪਚ੍ਚਾਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਪਤ੍ਤੰ ਆਦਾਯ ''ਮਯ੍ਹੰ ਦਾਤੁਕਾਮਤਾਯ ਸਤਿ ਦੇਯ੍ਯਧਮ੍ਮੋ ਨ ਹੋਤਿ, ਦੇਯ੍ਯਧਮ੍ਮੇ ਸਤਿ ਪਟਿਗ੍ਗਾਹਕੰ ਨ ਲਭਾਮਿ। ਅਜ੍ਜ ਪਨ ਮੇ ਪਟਿਗ੍ਗਾਹਕੋ ਚ ਦਿਟ੍ਠੋ, ਦੇਯ੍ਯਧਮ੍ਮੋ ਚ ਅਤ੍ਥਿ, ਲਾਭਾ ਵਤ ਮੇ''ਤਿ ਗੇਹੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਭਤ੍ਤੰ ਪਤ੍ਤੇ ਪਕ੍ਖਿਪਾਪੇਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਚਾਹਰਿਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥੇ ਪਤਿਟ੍ਠਪੇਤ੍ਵਾ –

''ਇਮਿਨਾ ਪਨ ਦਾਨੇਨ, ਮਾ ਮੇ ਦਾਲਿਦ੍ਦਿਯੰ ਅਹੁ।
ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਵਚਨੰ ਨਾਮ, ਮਾ ਅਹੋਸਿ ਭਵਾਭਵੇ॥ –

ਭਨ੍ਤੇ ਏਵਰੂਪਾ ਦੁਜ੍ਜੀਵਿਤਾ ਮੁਚ੍ਚੇਯਜੰ, ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਪਦਮੇਵ ਨ ਸੁਣੇਯਜ''ਨ੍ਤਿ ਪਤ੍ਥਨੰ ਠਪੇਸਿ। ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧੋ ''ਏਵੰ ਹੋਤੁ ਮਹਾਪੁਞ੍ਞਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਅਨੁਮੋਦਨੰ ਕਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਕਾਮਿ।

ਸੁਮਨਸੇਟ੍ਠਿਨੋਪਿ ਛਤ੍ਤੇ ਅਧਿਵਤ੍ਥਾ ਦੇਵਤਾ ''ਅਹੋ ਦਾਨੰ ਪਰਮਦਾਨੰ, ਉਪਰਿਟ੍ਠੇ ਸੁਪਤਿਟ੍ਠਿਤ''ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਤਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁੰ ਸਾਧੁਕਾਰਮਦਾਸਿ। ਅਥ ਨੰ ਸੇਟ੍ਠਿ ''ਕਿੰ ਮੰ ਏਤ੍ਤਕੰ ਕਾਲੰ ਦਾਨੰ ਦਦਮਾਨੰ ਨ ਪਸ੍ਸਸੀ''ਤਿ ਆਹ। ਨਾਹੰ ਤਵ ਦਾਨੰ ਆਰਬ੍ਭ ਸਾਧੁਕਾਰੰ ਦੇਮਿ, ਅਨ੍ਨਭਾਰੇਨ ਪਨ ਉਪਰਿਟ੍ਠਸ੍ਸ ਦਿਨ੍ਨਪਿਣ੍ਡਪਾਤੇ ਪਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਮਯਾ ਏਸ ਸਾਧੁਕਾਰੋ ਪਵਤ੍ਤਿਤੋਤਿ। ਸੋ ''ਅਚ੍ਛਰਿਯੰ ਵਤ, ਭੋ, ਅਹੰ ਏਤ੍ਤਕੰ ਕਾਲੰ ਦਾਨੰ ਦਦਨ੍ਤੋ ਦੇਵਤੰ ਸਾਧੁਕਾਰੰ ਦਾਪੇਤੁੰ ਨਾਸਕ੍ਖਿੰ, ਅਨ੍ਨਭਾਰੋ ਮੰ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਜੀਵਨ੍ਤੋ ਏਕਪਿਣ੍ਡਪਾਤੇਨੇਵ ਸਾਧੁਕਾਰੰ ਦਾਪੇਸਿ, ਤਸ੍ਸ ਦਾਨੇ ਅਨੁਚ੍ਛਵਿਕੰ ਕਤ੍ਵਾ ਤੰ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤੰ ਮਮ ਸਨ੍ਤਕੰ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਤੰ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ''ਅਜ੍ਜ ਤਯਾ ਕਸ੍ਸਚਿ ਕਿਞ੍ਚਿ ਦਿਨ੍ਨ''ਨ੍ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ''ਆਮ, ਸਾਮਿ, ਉਪਰਿਟ੍ਠਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਮੇ ਅਜ੍ਜ ਭਾਗਭਤ੍ਤੰ ਦਿਨ੍ਨ''ਨ੍ਤਿ। ''ਹਨ੍ਦ, ਭੋ, ਕਹਾਪਣੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਏਤੰ ਮਯ੍ਹੰ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤੰ ਦੇਹੀ''ਤਿ? ''ਨ ਦੇਮਿ, ਸਾਮੀ''ਤਿ। ਸੋ ਯਾਵ ਸਹਸ੍ਸੰ ਵਡ੍ਢੇਸਿ, ਇਤਰੋ ਸਹਸ੍ਸੇਨਾਪਿ ਨਾਦਾਸਿ। ਅਥ ਨੰ ''ਹੋਤੁ, ਭੋ, ਯਦਿ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤੰ ਨ ਦੇਸਿ, ਸਹਸ੍ਸੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਤ੍ਤਿੰ ਮੇ ਦੇਹੀ''ਤਿ ਆਹ। ਸੋ ''ਅਯ੍ਯੇਨ ਸਦ੍ਧਿੰ ਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਜਾਨਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਵੇਗੇਨ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧੰ ਸਮ੍ਪਾਪੁਣਿਤ੍ਵਾ, ''ਭਨ੍ਤੇ ਸੁਮਨਸੇਟ੍ਠਿ, ਸਹਸ੍ਸੰ ਦਤ੍ਵਾ ਤੁਮ੍ਹਾਕੰ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤੇ ਪਤ੍ਤਿੰ ਯਾਚਤਿ, ਕਿੰ ਕਰੋਮੀ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ।

ਅਥਸ੍ਸ ਸੋ ਉਪਮਂ ਆਹਰਿ ''ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ, ਪਣ੍ਡਿਤ, ਕੁਲਸਤਿਕੇ ਗਾਮੇ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਘਰੇ ਦੀਪਂ ਜਾਲੇਯ੍ਯ, ਸੇਸਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਤੇਲੇਨ ਵਟ੍ਟਿਂ ਤੇਮੇਤ੍ਵਾ ਜਾਲਾਪੇਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹੇਯ੍ਯੁਂ, ਪੁਰਿਮਪਦੀਪਸ੍ਸ ਪਭਾ ਅਤ੍ਥੀਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਾ ਨਤ੍ਥੀ''ਤਿ। ਅਤਿਰੇਕਤਰਾ, ਭਨ੍ਤੇ, ਪਭਾ ਹੋਤੀਤਿ। ਏਵਮੇਵਂ ਪਣ੍ਡਿਤ ਉਲੁਙ੍ਕਯਾਗੁ ਵਾ ਹੋਤੁ, ਕਟਚ੍ਛੁਭਿਕ੍ਖਾ ਵਾ, ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤੇ ਪਰੇਸਂ ਪਤ੍ਤਿਂ ਦੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਯਤ੍ਤਕਾਨਂ ਦੇਤਿ, ਤਤ੍ਤਕਂ ਵਡ੍ਢਤਿ। ਤ੍ਵਞ੍ਹਿ ਏਕਮੇਵ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਂ ਅਦਾਸਿ, ਸੇਟ੍ਠਿਸ੍ਸ ਪਨ ਪਤ੍ਤਿਯਾ ਦਿਨ੍ਨਾਯ ਦ੍ਵੇ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਾ ਹੋਨ੍ਤਿ ਏਕੋ ਤਵ, ਏਕੋ ਤਸ੍ਸਾਤਿ।

ਸੋ ''ਸਾਧੁ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ ਤਂ ਅਭਿਵਾਦੇਤ੍ਵਾ ਸੇਟ੍ਠਿਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ''ਗਣ੍ਹ, ਸਾਮਿ, ਪਤ੍ਤਿ''ਨ੍ਤਿ ਆਹ। ਤੇਨ ਹਿ ਇਮੇ ਕਹਾਪਣੇ ਗਣ੍ਹਾਤਿ। ਨਾਹਂ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਂ ਵਿਕ੍ਕਿਣਾਮਿ, ਸਦ੍ਧਾਯ ਤੇ ਪਤ੍ਤਿਂ ਦਮ੍ਮੀਤਿ। ''ਤ੍ਵਂ ਸਦ੍ਧਾਯ ਦੇਸਿ, ਅਹਮ੍ਪਿ ਤਵ ਗੁਣੇ ਪੂਜੇਮਿ, ਗਣ੍ਹ, ਤਾਤ, ਇਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਚ ਪਨ ਮਾ ਸਹਤ੍ਥਾ ਕਮ੍ਮਮਕਾਸਿ, ਵੀਥਿਯਂ ਘਰਂ ਮਾਪੇਤ੍ਵਾ ਵਸ। ਯੇਨ ਚ ਤੇ ਅਤ੍ਥੋ ਹੋਤਿ, ਸਬ੍ਬਂ ਮਮ ਸਨ੍ਤਿਕਾ ਗਣ੍ਹਾਹੀ''ਤਿ ਆਹ। ਨਿਰੋਧਾ ਵੁਟ੍ਠਿਤਸ੍ਸ ਪਨ ਦਿਨ੍ਨਪਿਣ੍ਡਪਾਤੋ ਤਦਹੇਵ ਵਿਪਾਕਂ ਦੇਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਰਾਜਾਪਿ ਤਂ ਪਵਤ੍ਤਿਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਅਨ੍ਨਭਾਰਂ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਪਤ੍ਤਿਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਮਹਨ੍ਤਂ ਭੋਗਂ ਦਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਸੇਟ੍ਠਿਟ੍ਠਾਨਂ ਦਾਪੇਸਿ।

ਸੋ ਸੁਮਨਸੇਟ੍ਠਿਸ੍ਸ ਸਹਾਯਕੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਯਾਵਜੀਵਂ ਪੁਞ੍ਞਾਨਿ ਕਤ੍ਵਾ ਤਤੋ ਚੁਤੋ ਦੇਵਲੋਕੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸੇਸੁ ਸਂਸਰਨ੍ਤੋ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਬੁਦ੍ਧੁਪ੍ਪਾਦੇ ਕਪਿਲਵਤ੍ਥੁਨਗਰੇ ਅਮਿਤੋਦਨਸ੍ਸ ਸਕ੍ਕਸ੍ਸ ਗੇਹੇ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਂ ਗਣ੍ਹਿ, **ਅਨੁਰੁਦ੍ਧੋ**ਤਿਸ੍ਸ ਨਾਮਂ ਅਕਂਸੁ। ਸੋ ਮਹਾਨਾਮਸਕ੍ਕਸ੍ਸ ਕਨਿਟ੍ਠਭਾਤਾ, ਸਤ੍ਥੁ ਚੂਲਪਿਤੁ ਪੁਤ੍ਤੋ ਪਰਮਸੁਖੁਮਾਲੋ ਮਹਾਪੁਞ੍ਞੋ ਅਹੋਸਿ। ਏਕਦਿਵਸਂ ਕਿਰ ਛਸੁ ਖਤ੍ਤਿਯੇਸੁ ਪੂਵੇ ਲਕ੍ਖਂ ਕਤ੍ਵਾ ਗੁਲੇਹਿ ਕੀਲਨ੍ਤੇਸੁ ਅਨੁਰੁਦ੍ਧੋ ਪਰਾਜਿਤੋ ਪੂਵਾਨਂ ਅਤ੍ਥਾਯ ਮਾਤੁ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਪਹਿਣਿ। ਸਾ ਮਹਨ੍ਤਂ ਸੁਵਣ੍ਣਥਾਲਂ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਪੂਵੇ ਪੇਸੇਸਿ। ਪੂਵੇ ਖਾਦਿਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਕੀਲਨ੍ਤੋ ਪਰਾਜਿਤੋ ਤਥੇਵ ਪਹਿਣਿ। ਏਵਂ ਤਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਪੂਵੇਸੁ ਆਹਟੇਸੁ ਚਤੁਤ੍ਥੇ ਵਾਰੇ ਮਾਤਾ ''ਇਦਾਨਿ ਪੂਵਾ ਨਤ੍ਥੀ''ਤਿ ਪਹਿਣਿ। ਤਸ੍ਸਾ ਵਚਨਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ''ਨਤ੍ਥੀ''ਤਿ ਪਦਸ੍ਸ ਅਸੁਤਪੁਬ੍ਬਤਾਯ ''ਨਤ੍ਥਿਪੂਵਾ ਨਾਮ ਇਦਾਨਿ ਭਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਸਞ੍ਞਂ ਕਤ੍ਵਾ ''ਗਚ੍ਛ ਨਤ੍ਥਿਪੂਵੇ ਆਹਰਾ''ਤਿ ਪੇਸੇਸਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਮਾਤਾ ''ਨਤ੍ਥਿਪੂਵੇ ਕਿਰ, ਅਯ੍ਯੇ, ਦੇਥਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ''ਮਮ ਪੁਤ੍ਤੇਨ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਪਦਂ ਨ ਸੁਤਪੁਬ੍ਬਂ, ਕਥਂ ਨੁ ਖੋ ਨਤ੍ਥਿਭਾਵਂ ਜਾਨਾਪੇਯ੍ਯ''ਨ੍ਤਿ ਸੁਵਣ੍ਣਪਾਤਿਂ ਧੋਵਿਤ੍ਵਾ ਅਪਰਾਯ ਸੁਵਣ੍ਣਪਾਤਿਯਾ ਪਟਿਕੁਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ''ਹਨ੍ਦ, ਤਾਤ, ਇਮਂ ਮਮ ਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਦੇਹੀ''ਤਿ ਪਹਿਣਿ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਖਣੇ ਨਗਰਪਰਿਗ੍ਗਾਹਿਕਾ ਦੇਵਤਾ ''ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਸਾਮਿਨਾ ਅਨ੍ਨਭਾਰਕਾਲੇ ਉਪਰਿਟ੍ਠਸ੍ਸ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਭਾਗਭਤ੍ਤਂ ਦਤ੍ਵਾ 'ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਪਦਮੇਵ ਨ ਸੁਣੇਯ੍ਯ'ਨ੍ਤਿ ਪਤ੍ਥਨਾ ਨਾਮ ਠਪਿਤਾ। ਸਚੇ ਮਯਂ ਤਮਤ੍ਥਂ ਞਤ੍ਵਾ ਅਜ੍ਝੁਪੇਕ੍ਖੇਯ੍ਯਾਮ, ਮੁਦ੍ਧਾਪਿ ਨੋ ਸਤ੍ਤਧਾ ਫਲੇਯ੍ਯਾ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਦਿਬ੍ਬਪੂਵੇਹਿ ਪਾਤਿਂ ਪੂਰਯਿਂਸੁ। ਸੋ ਪੁਰਿਸੋ ਪਾਤਿਂ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਵਿਵਰਿ। ਤੇਸਂ ਗਨ੍ਧੋ ਸਕਲਨਗਰਂ ਫਰਿ। ਪੂਵੋ ਪਨ ਮੁਖੇ ਠਪਿਤਮਤ੍ਤੋਵ ਸਤ੍ਤਰਸਹਰਣਿਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਫਰਿਤ੍ਵਾ ਅਟ੍ਠਾਸਿ।

ਅਨੁਰੁਦ੍ਧੋਪਿ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਨ ਮਂ ਮਞ੍ਞੇ ਇਤੋ ਪੁਬ੍ਬੇ ਮਾਤਾ ਪਿਯਾਯਤਿ। ਨ ਹਿ ਮੇ ਅਞ੍ਞਦਾ ਤਾਯ ਨਤ੍ਥਿਪੂਵਾ ਨਾਮ ਪਕ੍ਕਪੁਬ੍ਬਾ''ਤਿ। ਸੋ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਮਾਤਰਂ ਏਵਮਾਹ – ''ਅਮ੍ਮ, ਨਾਹਂ ਤਵ ਪਿਯੋ''ਤਿ। ਤਾਤ, ਕਿਂ ਵਦੇਸਿ, ਮਮ ਅਕ੍ਖੀਹਿਪਿ ਹਦਯਮਂਸਤੋਪਿ ਤ੍ਵਂ ਪਿਯਤਰੋਤਿ। ਸਚਾਹਂ, ਅਮ੍ਮ, ਤਵ ਪਿਯੋ, ਕਸ੍ਮਾ ਮਮ ਪੁਬ੍ਬੇ ਏਵਰੂਪੇ ਨਤ੍ਥਿਪੂਵੇ ਨਾਮ ਨ ਅਦਾਸੀਤਿ। ਸਾ ਤਂ ਪੁਰਿਸਂ ਪੁਚ੍ਛਿ – ''ਤਾਤ, ਕਿਞ੍ਚਿ ਪਾਤਿਯਂ ਅਹੋਸੀ''ਤਿ। ਆਮ, ਅਯ੍ਯੇ, ਪੂਵਾਨਂ ਪਾਤਿ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਾ ਅਹੋਸਿ, ਨ ਮੇ ਏਵਰੂਪਾ ਦਿਟ੍ਠਪੁਬ੍ਬਾਤਿ। ਸਾ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਪੁਤ੍ਤੋ ਮੇ ਕਤਪੁਞ੍ਞੋ, ਦੇਵਤਾਹਿਸ੍ਸ ਦਿਬ੍ਬਪੂਵਾ ਪਹਿਤਾ ਭਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ''ਤਿ। ਸੋਪਿ ਮਾਤਰਂ ਆਹ – ''ਅਮ੍ਮ, ਨ ਮਯਾ ਏਵਰੂਪਾ ਪੂਵਾ ਖਾਦਿਤਪੁਬ੍ਬਾ, ਇਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਮੇ ਨਤ੍ਥਿਪੂਵਮੇਵ ਪਚੇਯ੍ਯਾਸੀ''ਤਿ। ਸਾ ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਤੇਨ ''ਪੂਵੇ ਖਾਦਿਤੁਕਾਮੋਮ੍ਹੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਕਾਲੇ ਸੁਵਣ੍ਣਪਾਤਿਂ ਧੋਵਿਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞਾਯ ਪਾਤਿਯਾ ਪਟਿਕੁਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਪਹਿਣਤਿ, ਦੇਵਤਾ ਪਾਤਿਂ ਪੂਰੇਨ੍ਤਿ। ਏਵਂ ਸੋ ਅਗਾਰਮਜ੍ਝੇ ਵਸਨ੍ਤੋ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਪਦਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਂ ਅਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਦਿਬ੍ਬਪੂਵੇਯੇਵ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿ।

ਸਤ੍ਥੁ ਪਨ ਪਰਿਵਾਰਤ੍ਥਂ ਕੁਲਪਟਿਪਾਟਿਯਾ ਸਾਕਿਯਕੁਮਾਰੇਸੁ ਪਬ੍ਬਜਨ੍ਤੇਸੁ ਮਹਾਨਾਮੇਨ ਸਕ੍ਕੇਨ, ''ਤਾਤ, ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਕੁਲਾ ਕੋਚਿ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ ਨਤ੍ਥਿ, ਤਯਾ ਵਾ ਪਬ੍ਬਜਿਤਬ੍ਬਂ, ਮਯਾ ਵਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਸੋ ਆਹ – ''ਅਹਂ ਅਤਿਸੁਖੁਮਾਲੋ ਪਬ੍ਬਜਿਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ। ਤੇਨ ਹਿ ਕਮ੍ਮਨ੍ਤਂ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹ, ਅਹਂ ਪਬ੍ਬਜਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ। ਕੋ ਏਸ ਕਮ੍ਮਨ੍ਤੋ ਨਾਮਾਤਿ? ਸੋ ਹਿ ਭਤ੍ਤਸ੍ਸ ਉਟ੍ਠਾਨਟ੍ਠਾਨਮ੍ਪਿ

ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਕਮ੍ਮਨ੍ਤੰ ਕਿਮੇਵ ਜਾਨਿਸ੍ਸਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਏਵਮਾਹ। ਏਕਦਿਵਸਞ੍ਹਿ ਅਨੁਰੁਦ੍ਧੋ ਭਦ੍ਦਿਯੋ ਕਿਮਿਲੋਤਿ ਤਯੋ ਜਨਾ ''ਭਤ੍ਤੰ ਨਾਮ ਕਹੰ ਉਟ੍ਠਾਤੀ''ਤਿ ਮਨ੍ਤਯਿੰਸੁ। ਤੇਸੁ ਕਿਮਿਲੋ ''ਕੋਟ੍ਠੇਸੁ ਉਟ੍ਠਾਤੀ''ਤਿ ਆਹ। ਸੋ ਕਿਰੇਕਦਿਵਸੰ ਵੀਹੀ ਕੋਟ੍ਠਮ੍ਹਿ ਪਕ੍ਖਿਪਨ੍ਤੇ ਅਦ੍ਦਸ, ਤਸ੍ਮਾ ''ਕੋਟ੍ਠੇ ਭਤ੍ਤੰ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤੀ''ਤਿ ਸਞ੍ਞਾਯ ਏਵਮਾਹ। ਅਥ ਨੰ ਭਦ੍ਦਿਯੋ ''ਤ੍ਵੰ ਨ ਜਾਨਾਸੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ''ਭਤ੍ਤੰ ਨਾਮ ਉਕ੍ਖਲਿਯੰ ਉਟ੍ਠਾਤੀ''ਤਿ ਆਹ। ਸੋ ਕਿਰੇਕਦਿਵਸੰ ਉਕ੍ਖਲਿਤੋ ਭਤ੍ਤੰ ਵਡ੍ਢੇਨ੍ਤੇ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਏਤ੍ਥੇਵੇਤੰ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤੀ''ਤਿ ਸਞ੍ਞਮਕਾਸਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਏਵਮਾਹ। ਅਨੁਰੁਦ੍ਧੋ ਤੇ ਉਭੋਪਿ ''ਤੁਮ੍ਹੇ ਨ ਜਾਨਾਥਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ''ਭਤ੍ਤੰ ਨਾਮ ਰਤਨੁਬ੍ਬੇਧਮਕੁਲ਼ਾਯ ਮਹਾਸੁਵਣ੍ਣਪਾਤਿਯੰ ਉਟ੍ਠਾਤੀ''ਤਿ ਆਹ। ਤੇਨ ਕਿਰ ਨੇਵ ਵੀਹਿੰ ਕੋਟ੍ਟੇਨ੍ਤਾ, ਨ ਭਤ੍ਤੰ ਪਚਨ੍ਤਾ ਦਿਟ੍ਠਪੁਬ੍ਬਾ, ਸੁਵਣ੍ਣਪਾਤਿਯੰ ਵਡ੍ਢੇਤ੍ਵਾ ਪੁਰਤੋ ਠਪਿਤਭਤ੍ਤਮੇਵ ਪਸ੍ਸਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ''ਪਾਤਿਯੰਯੇਵੇਤੰ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤੀ''ਤਿ ਸਞ੍ਞਮਕਾਸਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਏਵਮਾਹ। ਏਵੰ ਭਤ੍ਤੁਟ੍ਠਾਨਟ੍ਠਾਨਮ੍ਪਿ ਅਜਾਨਨ੍ਤੋ ਮਹਾਪੁਞ੍ਞੋ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤੋ ਕਮ੍ਮਨ੍ਤੇ ਕਿੰ ਜਾਨਿਸ੍ਸਤਿ।

ਸੋ ''ਏਹਿ ਖੋ ਤੇ, ਅਨੁਰੁਦ੍ਧ, ਘਰਾਵਾਸਤ੍ਥੰ ਅਨੁਸਾਸਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਪਠਮੰ ਖੇਤ੍ਤੰ ਕਸਾਪੇਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਭਾਤਰਾ ਵੁਤ੍ਤਾਨੰ ਕਮ੍ਮਨ੍ਤਾਨੰ ਅਪਰਿਯਨ੍ਤਭਾਵੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ''ਨ ਮੇ ਘਰਾਵਾਸੇਨ ਅਤ੍ਥੋ''ਤਿ ਮਾਤਰੰ ਆਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਭਦ੍ਦਿਯਪਮੁਖੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ ਸਾਕਿਯਕੁਮਾਰੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿੰ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਅਨੁਪਿਯਮ੍ਬਵਨੇ ਸਤ੍ਥਾਰੰ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਜਿ। ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾ ਚ ਪਨ ਸਮ੍ਮਾਪਟਿਪਦੰ ਪਟਿਪਨ੍ਨੋ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬੇਨ ਤਿਸ੍ਸੋ ਵਿਜ੍ਜਾ ਸਚ੍ਛਿਕਤ੍ਵਾ ਦਿਬ੍ਬੇਨ ਚਕ੍ਖੁਨਾ ਏਕਾਸਨੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋਵ ਹਤ੍ਥਤਲੇ ਠਪਿਤਆਮਲਕਾਨਿ ਵਿਯ ਸਹਸ੍ਸਲੋਕਧਾਤੁਯੋ ਓਲੋਕਨਸਮਤ੍ਥੋ ਹੁਤ੍ਵਾ –

> ''ਪੁਬ੍ਬੇਨਿਵਾਸੰ ਜਾਨਾਮਿ, ਦਿਬ੍ਬਚਕ੍ਖੁ ਵਿਸੋਧਿਤੰ।
> ਤੇਵਿਜ੍ਜੋ ਇਦ੍ਧਿਪਤ੍ਤੋਮ੍ਹਿ, ਕਤੰ ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਸਾਸਨ''ਨ੍ਤਿ॥ (ਥੇਰਗਾ॰ ੩੩੨, ੫੬੨) –

ਉਦਾਨੰ ਉਦਾਨੇਤ੍ਵਾ ''ਕਿੰ ਨੁ ਖੋ ਮੇ ਕਤ੍ਵਾ ਅਯੰ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿ ਲਦ੍ਧਾ''ਤਿ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ''ਪਦੁਮੁਤ੍ਤਰਪਾਦਮੂਲੇ ਪਤ੍ਥਨੰ ਠਪੇਸਿ''ਨ੍ਤਿ ਞਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ''ਸੰਸਾਰੇ ਸੰਸਰਨ੍ਤੋ ਅਸੁਕਸ੍ਮਿੰ ਨਾਮ ਕਾਲੇ ਬਾਰਾਣਸਿਯੰ ਸੁਮਨਸੇਟ੍ਠਿੰ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਜੀਵਨ੍ਤੋ ਅਨ੍ਨਭਾਰੋ ਨਾਮ ਅਹੋਸਿ''ਨ੍ਤਿਪਿ ਞਤ੍ਵਾ –

> ''ਅਨ੍ਨਭਾਰੋ ਪੁਰੇ ਆਸਿੰ, ਦਲਿਦ੍ਦੋ ਤਿਣਹਾਰਕੋ।
> ਪਿਣ੍ਡਪਾਤੋ ਮਯਾ ਦਿਨ੍ਨੋ, ਉਪਰਿਟ੍ਠਸ੍ਸ ਤਾਦਿਨੋ''ਤਿ॥ –

ਆਹ । ਅਥਸ੍ਸ ਏਤਦਹੋਸਿ – ''ਯੋ ਸੋ ਤਦਾ ਮਯਾ ਉਪਰਿਟ੍ਠਸ੍ਸ ਦਿਨ੍ਨਪਿਣ੍ਡਪਾਤਤੋ ਕਹਾਪਣੇ ਦਤ੍ਵਾ ਪਤ੍ਤਿੰ ਅਗ੍ਗਹੇਸਿ, ਮਮ ਸਹਾਯਕੋ ਸੁਮਨਸੇਟ੍ਠਿ ਕਹੰ ਨੁ ਖੋ ਸੋ ਏਤਰਹਿ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋ''ਤਿ। ਅਥ ਨੰ ''ਵਿਞ੍ਝਾਟਵਿਯੰ ਪਬ੍ਬਤਪਾਦੇ ਮੁਣ੍ਡਨਿਗਮੋ ਨਾਮ ਅਤ੍ਥਿ, ਤਤ੍ਥ ਮਹਾਮੁਣ੍ਡਸ੍ਸ ਨਾਮ ਉਪਾਸਕਸ੍ਸ ਮਹਾਸੁਮਨੋ ਚੂਲ਼ਸੁਮਨੋਤਿ ਦ੍ਵੇ ਪੁਤ੍ਤਾ, ਤੇਸੁ ਸੋ ਚੂਲ਼ਸੁਮਨੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋ''ਤਿ ਅਦ੍ਦਸ। ਦਿਸ੍ਵਾ ਚ ਪਨ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਅਤ੍ਥਿ ਨੁ ਖੋ ਤਤ੍ਥ ਮਯਿ ਗਤੇ ਉਪਕਾਰੋ, ਨਤ੍ਥੀ''ਤਿ। ਸੋ ਉਪਧਾਰੇਨ੍ਤੋ ਇਦੰ ਅਦ੍ਦਸ ''ਸੋ ਤਤ੍ਥ ਮਯਿ ਗਤੇ ਸਤ੍ਤਵਸ੍ਸਿਕੋਵ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਜਿਸ੍ਸਤਿ, ਖੁਰਗ੍ਗੇਯੇਵ ਚ ਅਰਹਤ੍ਤੰ ਪਾਪੁਣਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ। ਦਿਸ੍ਵਾ ਚ ਪਨ ਉਪਕਟ੍ਠੇ ਅਨ੍ਤੋਵਸ੍ਸੇ ਆਕਾਸੇਨ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਗਾਮਦ੍ਵਾਰੇ ਓਤਰਿ। ਮਹਾਮੁਣ੍ਡੋ ਪਨ ਉਪਾਸਕੋ ਥੇਰਸ੍ਸ ਪੁਬ੍ਬੇਪਿ ਵਿਸ੍ਸਾਸਿਕੋ ਏਵ। ਸੋ ਥੇਰੰ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਕਾਲੇ ਚੀਵਰੰ ਪਾਰੁਪਨ੍ਤੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਪੁਤ੍ਤੰ ਮਹਾਸੁਮਨੰ ਆਹ – ''ਤਾਤ, ਅਯ੍ਯੋ, ਮੇ ਅਨੁਰੁਦ੍ਧਤ੍ਥੇਰੋ ਆਗਤੋ, ਯਾਵਸ੍ਸ ਅਞ੍ਞੋ ਕੋਚਿ ਪਤ੍ਤੰ ਨ ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਤਾਵਸ੍ਸ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਤ੍ਤੰ ਗਣ੍ਹ, ਅਹੰ ਆਸਨੰ ਪਞ੍ਞਾਪੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ। ਸੋ ਤਥਾ ਅਕਾਸਿ। ਉਪਾਸਕੋ ਥੇਰੰ ਅਨ੍ਤੋਨਿਵੇਸਨੇ ਸਕ੍ਕਚ੍ਚੰ ਪਰਿਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਤੇਮਾਸੰ ਵਸਨਤ੍ਥਾਯ ਪਟਿਞ੍ਞੰ ਗਣ੍ਹਿ, ਥੇਰੋਪਿ ਅਧਿਵਾਸੇਸਿ।

ਅਥ ਨੰ ਏਕਦਿਵਸੰ ਪਟਿਜਗ੍ਗਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਤੇਮਾਸੰ ਪਟਿਜਗ੍ਗਿਤ੍ਵਾ ਮਹਾਪਵਾਰਣਾਯ ਤਿਚੀਵਰਞ੍ਚੇਵ ਗੁਲ਼ਤੇਲਤਣ੍ਡੁਲਾਦੀਨਿ ਚ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ਥੇਰਸ੍ਸ ਪਾਦਮੂਲੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ''ਗਣ੍ਹਥ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ ਆਹ। ''ਅਲੰ, ਉਪਾਸਕ, ਨ ਮੇ ਇਮਿਨਾ ਅਤ੍ਥੋ''ਤਿ। ''ਤੇਨ ਹਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਵਸ੍ਸਾਵਾਸਿਕਲਾਭੋ ਨਾਮੇਸ, ਗਣ੍ਹਥ ਨ''ਨ੍ਤਿ? ''ਨ ਗਣ੍ਹਾਮਿ, ਉਪਾਸਕਾ''ਤਿ। ''ਕਿਮਤ੍ਥੰ ਨ ਗਣ੍ਹਥ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ? ''ਮਯ੍ਹੰ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਕਪ੍ਪਿਯਕਾਰਕੋ ਸਾਮਣੇਰੋਪਿ ਨਤ੍ਥੀ''ਤਿ। ''ਤੇਨ ਹਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਮਮ ਪੁਤ੍ਤੋ ਮਹਾਸੁਮਨੋ ਸਾਮਣੇਰੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ। ''ਨ ਮੇ, ਉਪਾਸਕ,

ਮਹਾਸੁਮਨੇਨਤ੍ਥੇ''ਤਿ। ''ਤੇਨ ਹਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਚੂਲ਼ਸੁਮਨਂ ਪਬ੍ਬਾਜੇਥਾ''ਤਿ। ਥੇਰੋ ''ਸਾਧੂ''ਤਿ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਚੂਲ਼ਸੁਮਨਂ ਪਬ੍ਬਾਜੇਸਿ। ਸੋ ਖੁਰਗ੍ਗੇਯੇਵ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਿ। ਥੇਰੋ ਤੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਅਡ੍ਢਮਾਸਮਤ੍ਤਂ ਤਤ੍ਥੇਵ ਵਸਿਤ੍ਵਾ ''ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਤਸ੍ਸ ਞਾਤਕੇ ਆਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਆਕਾਸੇਨੇਵ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਹਿਮਵਨ੍ਤਪਦੇਸੇ ਅਰਞ੍ਞਕੁਟਿਕਾਯ ਓਤਰਿ।

ਥੇਰੋ ਪਨ ਪਕਤਿਯਾਪਿ ਆਰਦ੍ਧਵੀਰਿਯੋ, ਤਸ੍ਸ ਤਤ੍ਥ ਪੁਬ੍ਬਰਤ੍ਤਾਪਰਰਤ੍ਤਂ ਚਙ੍ਕਮਨ੍ਤਸ੍ਸ ਉਦਰਵਾਤੋ ਸਮੁਟ੍ਠਹਿ। ਅਥ ਨਂ ਕਿਲਨ੍ਤਰੂਪਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਸਾਮਣੇਰੋ ਪੁਚ੍ਛਿ – ''ਭਨ੍ਤੇ, ਕਿਂ ਵੋ ਰੁਜ੍ਜਤੀ''ਤਿ? ''ਉਦਰਵਾਤੋ ਮੇ ਸਮੁਟ੍ਠਿਤੋ''ਤਿ । ''ਅਞ੍ਞਦਾਪਿ ਸਮੁਟ੍ਠਿਤਪੁਬ੍ਬੋ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ? ''ਆਮਾਵੁਸੋ''ਤਿ। ''ਕੇਨ ਫਾਸੁਕਂ ਹੋਤਿ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ? ''ਅਨੋਤਤ੍ਤਤੋ ਪਾਨੀਯੇ ਲਦ੍ਧੇ ਫਾਸੁਕਂ ਹੋਤਿ, ਆਵੁਸੋ''ਤਿ। ''ਤੇਨ ਹਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਆਹਰਾਮੀ''ਤਿ। ''ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਸਿ ਸਾਮਣੇਰਾ''ਤਿ? ''ਆਮ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ। ਤੇਨ ਹਿ ਅਨੋਤਤ੍ਤੇ ਪਨ੍ਨਗੋ ਨਾਮ ਨਾਗਰਾਜਾ ਮਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਆਚਿਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾ ਭੇਸਜ੍ਜਤ੍ਥਾਯ ਏਕਂ ਪਾਨੀਯਵਾਰਕਂ ਆਹਰਾਤਿ। ਸੋ ਸਾਧੂਤਿ ਉਪਜ੍ਝਾਯਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਵੇਹਾਸਂ ਅਬ੍ਭੁਗ੍ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਚਯੋਜਨਸਤਂ ਠਾਨਂ ਅਗਮਾਸਿ । ਤਂ ਦਿਵਸਂ ਪਨ ਨਾਗਰਾਜਾ ਨਾਗਨਾਟਕਪਰਿਵੁਤੋ ਉਦਕਕੀਲ਼ਂ ਕੀਲ਼ਿਤੁਕਾਮੋ ਹੋਤਿ। ਸੋ ਸਾਮਣੇਰਂ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾਵ ਕੁਜ੍ਝਿ, ''ਅਯਂ ਮੁਣ੍ਡਕਸਮਣੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਾਦਪਂਸੁਂ ਮਮ ਮਤ੍ਥਕੇ ਓਕਿਰਨ੍ਤੋ ਵਿਚਰਤਿ, ਅਨੋਤਤ੍ਤੇ ਪਾਨੀਯਤ੍ਥਾਯ ਆਗਤੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਨ ਦਾਨਿਸ੍ਸ ਪਾਨੀਯਂ ਦਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਪਞ੍ਞਾਸਯੋਜਨਿਕਂ ਅਨੋਤਤ੍ਤਦਹਂ ਮਹਾਪਾਤਿਯਾ ਉਕ੍ਖਲਿਂ ਪਿਦਹਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਫਣੇਨ ਪਿਦਹਿਤ੍ਵਾ ਨਿਪਜ੍ਜਿ। ਸਾਮਣੇਰੋ ਨਾਗਰਾਜਸ੍ਸ ਆਕਾਰਂ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾਵ ''ਕੁਦ੍ਧੋ ਅਯ''ਨ੍ਤਿ ਞਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

> ''ਸੁਣੋਹਿ ਮੇ ਨਾਗਰਾਜ, ਉਗ੍ਗਤੇਜ ਮਹਬ੍ਬਲ।
> ਦੇਹਿ ਮੇ ਪਾਨੀਯਘਟਂ, ਭੇਸਜ੍ਜਤ੍ਥਮ੍ਹਿ ਆਗਤੋ''ਤਿ॥

ਤਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਨਾਗਰਾਜਾ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

> ''ਪੁਰਤ੍ਥਿਮਸ੍ਮਿਂ ਦਿਸਾਭਾਗੇ, ਗਙ੍ਗਾ ਨਾਮ ਮਹਾਨਦੀ।
> ਮਹਾਸਮੁਦ੍ਦਮਪ੍ਪੇਤਿ, ਤਤੋ ਤ੍ਵਂ ਪਾਨੀਯਂ ਹਰਾ''ਤਿ॥

ਤਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਸਾਮਣੇਰੋ ''ਅਯਂ ਨਾਗਰਾਜਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਇਚ੍ਛਾਯ ਨ ਦਸ੍ਸਤਿ, ਅਹਂ ਬਲਕ੍ਕਾਰਂ ਕਤ੍ਵਾ ਆਨੁਭਾਵਂ ਜਾਨਾਪੇਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਅਭਿਭਵਿਤ੍ਵਾਵ ਪਾਨੀਯਂ ਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ, ''ਮਹਾਰਾਜ , ਉਪਜ੍ਝਾਯੋ ਮਂ ਅਨੋਤਤ੍ਤਤੋਵ ਪਾਨੀਯਂ ਆਹਰਾਪੇਤਿ, ਤੇਨਾਹਂ ਇਦਮੇਵ ਹਰਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਅਪੇਹਿ, ਮਾ ਮਂ ਵਾਰੇਹੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

> ''ਇਤੋਵ ਪਾਨੀਯਂ ਹਾਸ੍ਸਂ, ਇਮਿਨਾਵਮ੍ਹਿ ਅਤ੍ਥਿਕੋ।
> ਯਦਿ ਤੇ ਥਾਮਬਲਂ ਅਤ੍ਥਿ, ਨਾਗਰਾਜ ਨਿਵਾਰਯਾ''ਤਿ॥

ਅਥ ਨਂ ਨਾਗਰਾਜਾ ਆਹ –

> ''ਸਾਮਣੇਰ ਸਚੇ ਅਤ੍ਥਿ, ਤਵ ਵਿਕ੍ਕਮ ਪੋਰਿਸਂ।
> ਅਭਿਨਨ੍ਦਾਮਿ ਤੇ ਵਾਚਂ, ਹਰਸ੍ਸੁ ਪਾਨੀਯਂ ਮਮਾ''ਤਿ॥

ਅਥ ਨਂ ਸਾਮਣੇਰੋ ''ਏਵਂ, ਮਹਾਰਾਜ, ਹਰਾਮੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ''ਯਦਿ ਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੋ ਹਰਾਹੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ – ''ਤੇਨ ਹਿ ਸੁਟ੍ਠੁ ਜਾਨਸ੍ਸੂ''ਤਿ ਤਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਪਟਿਞ੍ਞਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ''ਬੁਦ੍ਧਸਾਸਨਸ੍ਸ ਆਨੁਭਾਵਂ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਮਯਾ ਪਾਨੀਯਂ ਹਰਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਆਕਾਸਟ੍ਠਦੇਵਤਾਨਂ ਤਾਵ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਅਗਮਾਸਿ। ਤਾ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ''ਕਿਂ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਅਟ੍ਠਂਸੁ। ''ਏਤਸ੍ਮਿਂ ਅਨੋਤਤ੍ਤਦਹਪਿਟ੍ਠੇ ਪਨ੍ਨਗਨਾਗਰਾਜੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਮਮ ਸਙ੍ਗਾਮੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਜਯਪਰਾਜਯਂ ਓਲੋਕੇਥਾ''ਤਿ ਆਹ। ਸੋ ਏਤੇਨੇਵ

ਨੀਹਾਰੇਨ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਲੋਕਪਾਲੇ ਸਕ੍ਕਸੁਯਾਮਸਨ੍ਤੁਸਿਤਪਰਨਿਮ੍ਮਿਤਵਸਵਤ੍ਤੀ ਚ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਤਮਤ੍ਥਂ ਆਰੋਚੇਸਿ। ਤਤੋ ਪਰਂ ਪਟਿਪਾਟਿਯਾ ਯਾਵ ਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਬ੍ਰਹ੍ਮੇਹਿ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਠਿਤੇਹਿ ''ਕਿਂ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ ਪੁਟ੍ਠੋ ਤਮਤ੍ਥਂ ਆਰੋਚੇਸਿ। ਏਵਂ ਸੋ ਅਸਞ੍ਞੇ ਚ ਅਰੂਪਿਬ੍ਰਹ੍ਮਾਨੋ ਚ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਮੁਹੁਤ੍ਤੇਨੇਵ ਆਹਿਣ੍ਡਿਤ੍ਵਾ ਆਰੋਚੇਸਿ। ਤਸ੍ਸ ਵਚਨਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬਾਪਿ ਦੇਵਤਾ ਅਨੋਤਤ੍ਤਦਹਪਿਟ੍ਠੇ ਨਾਲਿਯਂ ਪਕ੍ਖਿਤ੍ਤਾਨਿ ਪਿਟ੍ਠਚੁਣ੍ਣਾਨਿ ਵਿਯ ਆਕਾਸਂ ਨਿਰਨ੍ਤਰਂ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਂਸੁ। ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਤੇ ਦੇਵਸਙ੍ਘੇ ਸਾਮਣੇਰੋ ਆਕਾਸੇ ਠਤ੍ਵਾ ਨਾਗਰਾਜਂ ਆਹ –

> ''ਸੁਣੋਹਿ ਮੇ ਨਾਗਰਾਜ, ਉਗ੍ਗਤੇਜ ਮਹਬ੍ਬਲ।
> ਦੇਹਿ ਮੇ ਪਾਨੀਯਘਟਂ, ਭੇਸਜ੍ਜਤ੍ਥਮ੍ਹਿ ਆਗਤੋ''ਤਿ॥

ਅਥ ਨਂ ਨਾਗੋ ਆਹ –

> ''ਸਾਮਣੇਰ ਸਚੇ ਅਤ੍ਥਿ, ਤਵ ਵਿਕ੍ਕਮ ਪੋਰਿਸਂ।
> ਅਭਿਨਨ੍ਦਾਮਿ ਤੇ ਵਾਚਂ, ਹਰਸ੍ਸੁ ਪਾਨੀਯਂ ਮਮਾ''ਤਿ॥

ਸੋ ਤਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਨਾਗਰਾਜਸ੍ਸ ਪਟਿਞ੍ਞਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਆਕਾਸੇ ਠਿਤਕੋਵ ਦ੍ਵਾਦਸਯੋਜਨਿਕਂ ਬ੍ਰਹ੍ਮਤ੍ਤਭਾਵਂ ਮਾਪੇਤ੍ਵਾ ਆਕਾਸਤੋ ਓਰੁਯ੍ਹ ਨਾਗਰਾਜਸ੍ਸ ਫਣੇ ਅਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਅਧੋਮੁਖਂ ਨਿਪ੍ਪੀਲੇਸਿ, ਤਾਵਦੇਵ ਬਲਵਤਾ ਪੁਰਿਸੇਨ ਅਕ੍ਕਨ੍ਤਅਲ੍ਲਚਮ੍ਮਂ ਵਿਯ ਨਾਗਰਾਜਸ੍ਸ ਫਣੇ ਅਕ੍ਕਨ੍ਤਮਤ੍ਤੇ ਓਗਲਿਤ੍ਵਾ ਦਬ੍ਬਿਮਤ੍ਤਾ ਫਣਪੁਟਕਾ ਅਹੇਸੁਂ। ਨਾਗਰਾਜਸ੍ਸ ਫਣੇਹਿ ਮੁਤ੍ਤਮੁਤ੍ਤਟ੍ਠਾਨਤੋ ਤਾਲਕ੍ਖਨ੍ਧਪਮਾਣਾ ਉਦਕਵਟ੍ਟਿਯੋ ਉਗ੍ਗਞ੍ਛਿਂਸੁ। ਸਾਮਣੇਰੋ ਆਕਾਸੇਯੇਵ ਪਾਨੀਯਵਾਰਕਂ ਪੂਰੇਸਿ। ਦੇਵਸਙ੍ਘੋ ਸਾਧੁਕਾਰਮਦਾਸਿ। ਅਥ ਨਾਗਰਾਜਾ ਲਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਸਾਮਣੇਰਸ੍ਸ ਕੁਜ੍ਝਿ, ਜਯਕੁਸੁਮਵਣ੍ਣਾਨਿਸ੍ਸ ਅਕ੍ਖੀਨਿ ਅਹੇਸੁਂ। ਸੋ ''ਅਯਂ ਮਂ ਦੇਵਸਙ੍ਘਂ ਸਨ੍ਨਿਪਾਤੇਤ੍ਵਾ ਪਾਨੀਯਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਲਜ੍ਜਾਪੇਸਿ, ਏਤਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਮੁਖੇ ਹਤ੍ਥਂ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਹਦਯਮਂਸਂ ਵਾਸ੍ਸ ਮਦ੍ਦਾਮਿ, ਪਾਦੇ ਵਾ ਨਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਾਰਗਙ੍ਗਾਯਂ ਖਿਪਾਮੀ''ਤਿ ਵੇਗੇਨ ਅਨੁਬਨ੍ਧਿ। ਅਨੁਬਨ੍ਧਨ੍ਤੋਪਿ ਨਂ ਪਾਪੁਣਿਤੁਂ ਨਾਸਕ੍ਖਿਯੇਵ। ਸਾਮਣੇਰੋ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਉਪਜ੍ਝਾਯਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥੇ ਪਾਨੀਯਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ''ਪਿਵਥ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ ਆਹ। ਨਾਗਰਾਜਾਪਿ ਪਚ੍ਛਤੋ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ, ''ਭਨ੍ਤੇ ਅਨੁਰੁਦ੍ਧ, ਸਾਮਣੇਰੋ ਮਯਾ ਅਦਿਨ੍ਨਮੇਵ ਪਾਨੀਯਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਆਗਤੋ, ਮਾ ਪਿਵਿਤ੍ਥਾ''ਤਿ ਆਹ। ਏਵਂ ਕਿਰ ਸਾਮਣੇਰਾਤਿ। ''ਪਿਵਥ, ਭਨ੍ਤੇ, ਇਮਿਨਾ ਮੇ ਦਿਨ੍ਨਂ ਪਾਨੀਯਂ ਆਹਟ''ਨ੍ਤਿ ਆਹ। ਥੇਰੋ ''ਖੀਣਾਸਵਸਾਮਣੇਰਸ੍ਸ ਮੁਸਾਕਥਨਂ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥੀ''ਤਿ ਞਤ੍ਵਾ ਪਾਨੀਯਂ ਪਿਵਿ। ਤਙ੍ਖਣਞ੍ਞੇਵਸ੍ਸ ਆਬਾਧੋ ਪਟਿਪਸ੍ਸਮ੍ਭਿ। ਪੁਨ ਨਾਗੋ ਥੇਰਂ ਆਹ – ''ਭਨ੍ਤੇ, ਸਾਮਣੇਰੇਨਮ੍ਹਿ ਸਬ੍ਬਂ ਦੇਵਗਣਂ ਸਨ੍ਨਿਪਾਤੇਤ੍ਵਾ ਲਜ੍ਜਾਪਿਤੋ, ਅਹਮਸ੍ਸ ਹਦਯਂ ਵਾ ਫਾਲੇਸ੍ਸਾਮਿ, ਪਾਦੇ ਵਾ ਨਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਾਰਗਙ੍ਗਾਯ ਖਿਪਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ। ਮਹਾਰਾਜ, ਸਾਮਣੇਰੋ ਮਹਾਨੁਭਾਵੋ, ਤੁਮ੍ਹੇ ਸਾਮਣੇਰੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸਙ੍ਗਾਮੇਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਥ , ਖਮਾਪੇਤ੍ਵਾ ਨਂ ਗਚ੍ਛਥਾਤਿ। ਸੋ ਸਯਮ੍ਪਿ ਸਾਮਣੇਰਸ੍ਸ ਆਨੁਭਾਵਂ ਜਾਨਾਤਿਯੇਵ, ਲਜ੍ਜਾਯ ਪਨ ਅਨੁਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਆਗਤੋ। ਅਥ ਨਂ ਥੇਰਸ੍ਸ ਵਚਨੇਨ ਖਮਾਪੇਤ੍ਵਾ ਤੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਮਿਤ੍ਤਸਨ੍ਥਵਂ ਕਤ੍ਵਾ ''ਇਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਅਨੋਤਤ੍ਤਉਦਕੇਨ ਅਤ੍ਥੇ ਸਤਿ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਆਗਮਨਕਿਚ੍ਚਂ ਨਤ੍ਥਿ, ਮਯ੍ਹਂ ਪਹਿਣੇਯ੍ਯਾਥ, ਅਹਮੇਵ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ਦਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਕਾਮਿ।

ਥੇਰੋਪਿ ਸਾਮਣੇਰਂ ਆਦਾਯ ਪਾਯਾਸਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਥੇਰਸ੍ਸ ਆਗਮਨਭਾਵਂ ਞਤ੍ਵਾ ਮਿਗਾਰਮਾਤੁਪਾਸਾਦੇ ਥੇਰਸ੍ਸ ਆਗਮਨਂ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਨਿਸੀਦਿ। ਭਿਕ੍ਖੂਪਿ ਥੇਰਂ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਪਚ੍ਚੁਗ੍ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਂ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਸੁਂ। ਅਥੇਕਚ੍ਚੇ ਸਾਮਣੇਰਂ ਸੀਸੇਪਿ ਕਣ੍ਣੇਸੁਪਿ ਬਾਹਾਯਮ੍ਪਿ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਸਞ੍ਚਾਲੇਤ੍ਵਾ ''ਕਿਂ, ਸਾਮਣੇਰ ਚੂਲਕਨਿਟ੍ਠ, ਨ ਉਕ੍ਕਣ੍ਠਿਤੋਸੀ''ਤਿ ਆਹਂਸੁ। ਸਤ੍ਥਾ ਤੇਸਂ ਕਿਰਿਯਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਭਾਰਿਯਂ ਵਤਿਮੇਸਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਕਮ੍ਮਂ ਆਸੀਵਿਸਂ ਗੀਵਾਯ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਾ ਵਿਯ ਸਾਮਣੇਰਂ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਿ, ਨਾਸ੍ਸ ਆਨੁਭਾਵਂ ਜਾਨਨ੍ਤਿ, ਅਜ੍ਜ ਮਯਾ ਸੁਮਨਸਾਮਣੇਰਸ੍ਸ ਗੁਣਂ ਪਾਕਟਂ ਕਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ। ਥੇਰੋਪਿ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਨਿਸੀਦਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਤੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਪਟਿਸਨ੍ਥਾਰਂ ਕਤ੍ਵਾ ਆਨਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰਂ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਆਨਨ੍ਦ, ਅਨੋਤਤ੍ਤਉਦਕੇਨਮ੍ਹਿ ਪਾਦੇ ਧੋਵਿਤੁਕਾਮੋ , ਸਾਮਣੇਰਾਨਂ ਘਟਂ ਦਤ੍ਵਾ

ਪਾਨੀਯਂ ਆਹਰਾਪੇਹੀ''ਤਿ। ਥੇਰੋ ਵਿਹਾਰੇ ਪਞ੍ਚਮਤ੍ਤਾਨਿ ਸਾਮਣੇਰਸਤਾਨਿ ਸਨ੍ਨਿਪਾਤੇਸਿ। ਤੇਸੁ ਸੁਮਨਸਾਮਣੇਰੋ ਸਬ੍ਬਨਵਕੋ ਅਹੋਸਿ। ਥੇਰੋ ਸਬ੍ਬਮਹਲ੍ਲਕਂ ਸਾਮਣੇਰਂ ਆਹ – ''ਸਾਮਣੇਰ, ਸਤ੍ਥਾ ਅਨੋਤਤ੍ਤਦਹਉਦਕੇਨ ਪਾਦੇ ਧੋਵਿਤੁਕਾਮੋ, ਘਟਂ ਆਦਾਯ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਾਨੀਯਂ ਆਹਰਾ''ਤਿ। ਸੋ ''ਨ ਸਕ੍ਕੋਮਿ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ ਨ ਇਚ੍ਛਿ। ਥੇਰੋ ਸੇਸੇਪਿ ਪਟਿਪਾਟਿਯਾ ਪੁਚ੍ਛਿ, ਤੇਪਿ ਤਥੇਵ ਵਤ੍ਵਾ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਿਂਸੁ। ''ਕਿਂ ਪਨੇਤ੍ਥ ਖੀਣਾਸਵਸਾਮਣੇਰਾ ਨਤ੍ਥੀ''ਤਿ? ਅਤ੍ਥਿ, ਤੇ ਪਨ ''ਨਾਯਂ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਬਦ੍ਧੋ ਮਾਲਾਪੁਟੋ, ਸੁਮਨਸਾਮਣੇਰਸ੍ਸੇਵ ਬਦ੍ਧੋ''ਤਿ ਨ ਇਚ੍ਛਿਂਸੁ, ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਾ ਪਨ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਸਮਤ੍ਥਤਾਯੇਵ ਨ ਇਚ੍ਛਿਂਸੁ। ਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਪਨ ਸੁਮਨਸ੍ਸ ਵਾਰੇ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤੇ, ''ਸਾਮਣੇਰ, ਸਤ੍ਥਾ ਅਨੋਤਤ੍ਤਦਹਉਦਕੇਨ ਪਾਦੇ ਧੋਵਿਤੁਕਾਮੋ, ਕੁਟਂ ਆਦਾਯ ਕਿਰ ਉਦਕਂ ਆਹਰਾ''ਤਿ ਆਹ। ਸੋ ''ਸਤ੍ਥਰਿ ਆਹਰਾਪੇਨ੍ਤੇ ਆਹਰਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ, ''ਭਨ੍ਤੇ, ਅਨੋਤਤ੍ਤਤੋ ਕਿਰ ਮਂ ਉਦਕਂ ਆਹਾਰਾਪੇਥਾ''ਤਿ ਆਹ। ''ਆਮ, ਸੁਮਨਾ''ਤਿ। ਸੋ ਵਿਸਾਖਾਯ ਕਾਰਿਤੇਸੁ ਘਨਸੁਵਣ੍ਣਕੋਟ੍ਟਿਮੇਸੁ ਸੇਨਾਸਨਕੁਟੇਸੁ ਏਕਂ ਸਟ੍ਠਿਕੁਟਉਦਕਗਣ੍ਹਨਕਂ ਮਹਾਘਟਂ ਹਤ੍ਥੇਨ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ''ਇਮਿਨਾ ਮੇ ਉਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਅਂਸਕੂਟੇ ਠਪਿਤੇਨ ਅਤ੍ਥੋ ਨਤ੍ਥੀ''ਤਿ ਓਲਮ੍ਬਕਂ ਕਤ੍ਵਾ ਵੇਹਾਸਂ ਅਬ੍ਭੁਗ੍ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਹਿਮਵਨ੍ਤਾਭਿਮੁਖੋ ਪਕ੍ਖਨ੍ਦਿ।

ਨਾਗਰਾਜਾ ਸਾਮਣੇਰਂ ਦੂਰਤੋਵ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਪਚ੍ਚੁਗ੍ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਕੁਟਂ ਅਂਸਕੂਟੇਨ ਆਦਾਯ, ''ਭਨ੍ਤੇ, ਤੁਮ੍ਹੇ ਮਾਦਿਸੇ ਦਾਸੇ ਵਿਜ੍ਜਮਾਨੇ ਕਸ੍ਮਾ ਸਯਂ ਆਗਤਾ, ਉਦਕੇਨਤ੍ਥੇ ਸਤਿ ਕਸ੍ਮਾ ਸਾਸਨਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਨ ਪਹਿਣਥਾ''ਤਿ ਕੁਟੇਨ ਉਦਕਂ ਆਦਾਯ ਸਯਂ ਉਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ''ਪੁਰਤੋ ਹੋਥ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਹਮੇਵ ਆਹਰਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਆਹ। ''ਤਿਟ੍ਠਥ ਤੁਮ੍ਹੇ, ਮਹਾਰਾਜ, ਅਹਮੇਵ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੇਨ ਆਣਤ੍ਤੋ''ਤਿ ਨਾਗਰਾਜਾਨਂ ਨਿਵਤ੍ਤਾਪੇਤ੍ਵਾ ਕੁਟਂ ਮੁਖਵਟ੍ਟਿਯਂ ਹਤ੍ਥੇਨ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਆਕਾਸੇਨਾਗਞ੍ਛਿ। ਅਥ ਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਂ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਪਸ੍ਸਥ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸਾਮਣੇਰਸ੍ਸ ਲੀਲਂ, ਆਕਾਸੇ ਹਂਸਰਾਜਾ ਵਿਯ ਸੋਭਤੀ''ਤਿ ਆਹ। ਸੋਪਿ ਪਾਨੀਯਘਟਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਅਥ ਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਆਹ – ''ਕਤਿਵਸ੍ਸੋਸਿ ਤ੍ਵਂ, ਸੁਮਨਾ''ਤਿ? ''ਸਤ੍ਤਵਸ੍ਸੋਮ੍ਹਿ, ਭਨ੍ਤੇਤਿ। ''ਤੇਨ ਹਿ, ਸੁਮਨ, ਅਜ੍ਜ ਪਟ੍ਠਾਯ ਭਿਕ੍ਖੁ ਹੋਹੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਦਾਯਜ੍ਜਉਪਸਮ੍ਪਦਂ ਅਦਾਸਿ। ਦ੍ਵੇਯੇਵ ਕਿਰ ਸਾਮਣੇਰਾ ਸਤ੍ਤਵਸ੍ਸਿਕਾ ਉਪਸਮ੍ਪਦਂ ਲਭਿਂਸੁ – ਅਯਞ੍ਚ ਸੁਮਨੋ ਸੋਪਾਕੋ ਚਾਤਿ।

ਏਵਂ ਤਸ੍ਮਿਂ ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨੇ ਧਮ੍ਮਸਭਾਯਂ ਕਥਂ ਸਮੁਟ੍ਠਾਪੇਸੁਂ, ''ਅਚ੍ਛਰਿਯਂ ਆਵੁਸੋ, ਏਵਰੂਪੋ ਹਿ ਨਾਮ ਦਹਰਸਾਮਣੇਰਸ੍ਸ ਆਨੁਭਾਵੋ ਹੋਤਿ, ਨ ਨੋ ਇਤੋ ਪੁਬ੍ਬੇ ਏਵਰੂਪੋ ਆਨੁਭਾਵੋ ਦਿਟ੍ਠਪੁਬ੍ਬੋ''ਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ''ਕਾਯ ਨੁਤ੍ਥ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਏਤਰਹਿ ਕਥਾਯ ਸਨ੍ਨਿਸਿਨ੍ਨਾ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ''ਇਮਾਯ ਨਾਮਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ, ''ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਮਮ ਸਾਸਨੇ ਦਹਰੋਪਿ ਸਮ੍ਮਾ ਪਟਿਪਨ੍ਨੋ ਏਵਰੂਪਂ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਲਭਤਿਯੇਵਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਨ੍ਤੋ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

੩੮੨.''ਯੋ ਹਵੇ ਦਹਰੋ ਭਿਕ੍ਖੁ, ਯੁਞ੍ਜਤਿ ਬੁਦ੍ਧਸਾਸਨੇ।
ਸੋਮਂ ਲੋਕਂ ਪਭਾਸੇਤਿ, ਅਬ੍ਭਾ ਮੁਤ੍ਤੋਵ ਚਨ੍ਦਿਮਾ''ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਯੁਞ੍ਜਤੀ**ਤਿ ਘਟਤਿ ਵਾਯਮਤਿ। **ਪਭਾਸੇਤੀ**ਤਿ ਸੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗਞਾਣੇਨ ਅਬ੍ਭਾਦੀਹਿ ਮੁਤ੍ਤੋ ਚਨ੍ਦਿਮਾ ਵਿਯ ਲੋਕਂ ਖਨ੍ਧਾਦਿਭੇਦਂ ਲੋਕਂ ਓਭਾਸੇਤਿ, ਏਕਾਲੋਕਂ ਕਰੋਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਬਹੂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਾਦੀਨਿ ਪਾਪੁਣਿਂਸੂਤਿ।

ਸੁਮਨਸਾਮਣੇਰਵਤ੍ਥੁ ਦ੍ਵਾਦਸਮਂ।

ਭਿਕ੍ਖੁਵਗ੍ਗਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਪਞ੍ਚਵੀਸਤਿਮੋ ਵਗ੍ਗੋ।

੨੬. ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਵਗ੍ਗੋ

੧. ਪਸਾਦਬਹੁਲਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਵਤ੍ਥੁ

ਛਿਨ੍ਦ ਸੋਤਨ੍ਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਪਸਾਦਬਹੁਲਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਸੋ ਕਿਰ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਭਗਵਤੋ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਪਸਨ੍ਨਚਿਤ੍ਤੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਗੇਹੇ ਸੋਲ਼ਸਮਤ੍ਤਾਨਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਨਿਚ੍ਚਭਤ੍ਤਂ ਪਟ੍ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਆਗਤਵੇਲਾਯ ਪਤ੍ਤਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ''ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤੁ ਭੋਨ੍ਤੋ ਅਰਹਨ੍ਤੋ, ਨਿਸੀਦਨ੍ਤੁ ਭੋਨ੍ਤੋ ਅਰਹਨ੍ਤੋ''ਤਿ ਯਂਕਿਞ੍ਚਿ ਵਦਨ੍ਤੋ ਅਰਹਨ੍ਤਵਾਦਪਟਿਸਂਯੁਤ੍ਤਮੇਵ ਵਦਤਿ। ਤੇਸੁ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਾ ''ਅਯਂ ਅਮ੍ਹੇਸੁ ਅਰਹਨ੍ਤਸਞ੍ਞੀ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤਯਿਂਸੁ, ਖੀਣਾਸਵਾ ''ਅਯਂ ਨੋ ਖੀਣਾਸਵਭਾਵਂ ਜਾਨਾਤੀ''ਤਿ। ਏਵਂ ਤੇ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚਾਯਨ੍ਤਾ ਤਸ੍ਸ ਗੇਹਂ ਨਾਗਮਿਂਸੁ। ਸੋ ਦੁਕ੍ਖੀ ਦੁਮ੍ਮਨੋ ''ਕਿਨ੍ਨੁ ਖੋ, ਅਯ੍ਯਾ, ਨਾਗਚ੍ਛਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਵਿਹਾਰਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਤਮਤ੍ਥਂ ਆਰੋਚੇਸਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ''ਕਿਂ ਏਤਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਤੇਹਿ ਤਸ੍ਮਿਂ ਅਤ੍ਥੇ ਆਰੋਚਿਤੇ ''ਸਾਦਿਯਥ ਪਨ ਤੁਮ੍ਹੇ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਰਹਨ੍ਤਵਾਦ''ਨ੍ਤਿ ਆਹ। ''ਨ ਸਾਦਿਯਾਮ ਮਯਂ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ। ''ਏਵਂ ਸਨ੍ਤੇ ਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ ਏਤਂ ਪਸਾਦਞ੍ਞਥਤ੍ਤਂ, ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ , ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਪਸਾਦਞ੍ਞਥਤ੍ਤੇ, ਅਪਿ ਚ ਖੋ ਪਨ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸ੍ਸ ਅਰਹਨ੍ਤੇਸੁ ਅਧਿਮਤ੍ਤਂ ਪੇਮਂ, ਤਸ੍ਮਾ ਤੁਮ੍ਹੇਹਿਪਿ ਤਣ੍ਹਾਸੋਤਂ ਛੇਤ੍ਵਾ ਅਰਹਤ੍ਤਮੇਵ ਪਤ੍ਤੁਂ ਯੁਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਨ੍ਤੋ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

੩੮੩.''ਛਿਨ੍ਦ ਸੋਤਂ ਪਰਕ੍ਕਮ੍ਮ, ਕਾਮੇ ਪਨੁਦ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ।
ਸਙ੍ਖਾਰਾਨਂ ਖਯਂ ਞਤ੍ਵਾ, ਅਕਤਞ੍ਞੂਸਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ''ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਪਰਕ੍ਕਮ੍ਮਾ**ਤਿ ਤਣ੍ਹਾਸੋਤਂ ਨਾਮ ਨ ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਕੇਨ ਵਾਯਾਮੇਨ ਛਿਨ੍ਦਿਤੁਂ ਸਕ੍ਕਾ, ਤਸ੍ਮਾ ਞਾਣਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤੇਨ ਮਹਨ੍ਤੇਨ ਪਰਕ੍ਕਮੇਨ ਪਰਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਤਂ ਸੋਤਂ ਛਿਨ੍ਦ। ਉਭੋਪਿ **ਕਾਮੇ ਪਨੁਦ** ਨੀਹਰ। **ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ**ਤਿ ਖੀਣਾਸਵਾਨਂ ਆਲਪਨਮੇਤਂ। **ਸਙ੍ਖਾਰਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਪਞ੍ਚਨ੍ਨਂ ਖਨ੍ਧਾਨਂ ਖਯਂ ਜਾਨਿਤ੍ਵਾ। **ਅਕਤਞ੍ਞੂ**ਤਿ ਏਵਂ ਸਨ੍ਤੇ ਤ੍ਵਂ ਸੁਵਣ੍ਣਾਦੀਸੁ ਕੇਨਚਿ ਅਕਤਸ੍ਸ ਨਿਬ੍ਬਾਨਸ੍ਸ ਜਾਨਨਤੋ ਅਕਤਞ੍ਞੂ ਨਾਮ ਹੋਸੀਤਿ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਬਹੂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਾਦੀਨਿ ਪਾਪੁਣਿਂਸੂਤਿ।

ਪਸਾਦਬਹੁਲਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਵਤ੍ਥੁ ਪਠਮਂ।

੨. ਸਮ੍ਬਹੁਲਭਿਕ੍ਖੁਵਤ੍ਥੁ

ਯਦਾ ਦ੍ਵਯੇਸੂਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਸਮ੍ਬਹੁਲੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਏਕਦਿਵਸਞ੍ਹਿ ਤਿਂਸਮਤ੍ਤਾ ਦਿਸਾਵਾਸਿਕਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਨਿਸੀਦਿਂਸੁ। ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰੋ ਤੇਸਂ ਅਰਹਤ੍ਤਸ੍ਸ ਉਪਨਿਸ੍ਸਯਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਠਿਤਕੋਵ ਇਮਂ ਪਞ੍ਹਂ ਪੁਚ੍ਛਿ – ''ਭਨ੍ਤੇ, ਦ੍ਵੇ ਧਮ੍ਮਾਤਿ ਵੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ, ਕਤਮੇ ਨੁ ਖੋ ਦ੍ਵੇ ਧਮ੍ਮਾ''ਤਿ? ਅਥ ਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ''ਦ੍ਵੇ ਧਮ੍ਮਾਤਿ ਖੋ, ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤ, ਸਮਥਵਿਪਸ੍ਸਨਾ ਵੁਚ੍ਚਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

੩੮੪.''ਯਦਾ ਦ੍ਵਯੇਸੁ ਧਮ੍ਮੇਸੁ, ਪਾਰਗੂ ਹੋਤਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ।
ਅਥਸ੍ਸ ਸਬ੍ਬੇ ਸਂਯੋਗਾ, ਅਤ੍ਥਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ ਜਾਨਤੋ''ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਯਦਾ**ਤਿ ਯਸ੍ਮਿਂ ਕਾਲੇ ਦ੍ਵਿਧਾ ਠਿਤੇਸੁ ਸਮਥਵਿਪਸ੍ਸਨਾਧਮ੍ਮੇਸੁ ਅਭਿਞ੍ਞਾਪਾਰਗਾਦਿਵਸੇਨ ਅਯਂ ਖੀਣਾਸਵੋ ਪਾਰਗੂ ਹੋਤਿ, ਅਥਸ੍ਸ ਵਟ੍ਟਸ੍ਮਿਂ ਸਂਯੋਜਨਸਮਤ੍ਥਾ ਸਬ੍ਬੇ ਕਾਮਯੋਗਾਦਯੋ ਸਂਯੋਗਾ ਏਵਂ ਜਾਨਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਂ ਪਰਿਕ੍ਖਯਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਅਰਹਤ੍ਤੇ ਪਤਿਟ੍ਠਹਿਂਸੂਤਿ।

ਸਮ੍ਬਹੁਲਭਿਕ੍ਖੁਵਤ੍ਥੁ ਦੁਤਿਯਂ।

੩. ਮਾਰਵਤ੍ਥੁ

ਯਸ੍ਸ ਪਾਰਨ੍ਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਮਾਰਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਸੋ ਕਿਰੇਕਸ੍ਮਿਂ ਦਿਵਸੇ ਅਞ੍ਞਤਰੋ ਪੁਰਿਸੋ ਵਿਯ ਹੁਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਪੁਚ੍ਛਿ – ''ਭਨ੍ਤੇ , ਪਾਰਂ ਪਾਰਨ੍ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਕਿਨ੍ਨੁ ਖੋ ਏਤਂ ਪਾਰਂ ਨਾਮਾ''ਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ''ਮਾਰੋ ਅਯ''ਨ੍ਤਿ ਵਿਦਿਤ੍ਵਾ, ''ਪਾਪਿਮ, ਕਿਂ ਤਵ ਪਾਰੇਨ, ਤਞ੍ਹਿ ਵੀਤਰਾਗੇਹਿ ਪਤ੍ਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

੩੮੫.''ਯਸ੍ਸ ਪਾਰਂ ਅਪਾਰਂ ਵਾ, ਪਾਰਾਪਾਰਂ ਨ ਵਿਜ੍ਜਤਿ।
ਵੀਤਦ੍ਦਰਂ ਵਿਸਂਯੁਤ੍ਤਂ, ਤਮਹਂ ਬ੍ਰੂਮਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ''ਨ੍ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਪਾਰ**ਨ੍ਤਿ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਿਕਾਨਿ ਛ ਆਯਤਨਾਨਿ। **ਅਪਾਰ**ਨ੍ਤਿ ਬਾਹਿਰਾਨਿ ਛ ਆਯਤਨਾਨਿ। **ਪਾਰਾਪਾਰ**ਨ੍ਤਿ ਤਦੁਭਯਂ। **ਨ ਵਿਜ੍ਜਤੀ**ਤਿ ਯਸ੍ਸ ਸਬ੍ਬਮ੍ਪੇਤਂ ''ਅਹ''ਨ੍ਤਿ ਵਾ ''ਮਮ''ਨ੍ਤਿ ਵਾ ਗਹਣਾਭਾਵੇਨ ਨਤ੍ਥਿ, ਤਂ ਕਿਲੇਸਦਰਥਾਨਂ ਵਿਗਮੇਨ **ਵੀਤਦ੍ਦਰਂ** ਸਬ੍ਬਕਿਲੇਸੇਹਿ **ਵਿਸਂਯੁਤ੍ਤਂ ਅਹਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਂ** ਵਦਾਮੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਬਹੂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਾਦੀਨਿ ਪਾਪੁਣਿਂਸੂਤਿ।

ਮਾਰਵਤ੍ਥੁ ਤਤਿਯਂ।

੪. ਅਞ੍ਞਤਰਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਵਤ੍ਥੁ

ਝਾਯਿਨ੍ਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਅਞ੍ਞਤਰਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਸੋ ਕਿਰ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਸਤ੍ਥਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਾਵਕੇ, 'ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ'ਤਿ ਵਦਤਿ, ਅਹਞ੍ਚਮ੍ਹਿ ਜਾਤਿਗੋਤ੍ਤੇਨ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ, ਮਮ੍ਪਿ ਨੁ ਖੋ ਏਵਂ ਵਤ੍ਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ। ਸੋ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਤਮਤ੍ਥਂ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਸਤ੍ਥਾ ''ਨਾਹਂ ਜਾਤਿਗੋਤ੍ਤਮਤ੍ਤੇਨ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਂ ਵਦਾਮਿ, ਉਤ੍ਤਮਤ੍ਥਂ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਅਨੁਪ੍ਪਤ੍ਤਮੇਵ ਪਨੇਵਂ ਵਦਾਮੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

੩੮੬.''ਝਾਯਿਂ ਵਿਰਜਮਾਸੀਨਂ, ਕਤਕਿਚ੍ਚਮਨਾਸਵਂ।
ਉਤ੍ਤਮਤ੍ਥਮਨੁਪ੍ਪਤ੍ਤਂ, ਤਮਹਂ ਬ੍ਰੂਮਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ''ਨ੍ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਝਾਯਿ**ਨ੍ਤਿ ਦੁਵਿਧੇਨ ਝਾਨੇਨ ਝਾਯਨ੍ਤਂ ਕਾਮਰਜੇਨ **ਵਿਰਜਂ** ਵਨੇ ਏਕਕ**ਮਾਸੀਨਂ** ਚਤੂਹਿ ਮਗ੍ਗੇਹਿ ਸੋਲ਼ਸਨ੍ਨਂ ਕਿਚ੍ਚਾਨਂ ਕਤਤ੍ਤਾ **ਕਤਕਿਚ੍ਚਂ** ਆਸਵਾਨਂ ਅਭਾਵੇਨ **ਅਨਾਸਵਂ ਉਤ੍ਤਮਤ੍ਥਂ** ਅਰਹਤ੍ਤਂ **ਅਨੁਪ੍ਪਤ੍ਤਂ ਅਹਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਂ** ਵਦਾਮੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਸੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਹਿ, ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਾਨਮ੍ਪਿ ਸਾਤ੍ਥਿਕਾ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾ ਅਹੋਸੀਤਿ।

ਅਞ੍ਞਤਰਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਵਤ੍ਥੁ ਚਤੁਤ੍ਥਂ।

੫. ਆਨਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ

ਦਿਵਾ ਤਪਤੀਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਮਿਗਾਰਮਾਤੁਪਾਸਾਦੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਆਨਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਪਸੇਨਦਿ ਕੋਸਲੋ ਕਿਰ ਮਹਾਪਵਾਰਣਾਯ ਸਬ੍ਬਾਭਰਣਪਟਿਮਣ੍ਡਿਤੋ ਗਨ੍ਧਮਾਲਾਦੀਨਿ ਆਦਾਯ ਵਿਹਾਰਂ ਅਗਮਾਸਿ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਖਣੇ ਕਾਲੁਦਾਯਿਤ੍ਥੇਰੋ ਝਾਨਂ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਪਰਿਸਪਰਿਯਨ੍ਤੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਹੋਤਿ, ਨਾਮਮੇਵ ਪਨਸ੍ਸੇਤਂ, ਸਰੀਰਂ ਸੁਵਣ੍ਣਵਣ੍ਣਂ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਪਨ ਖਣੇ ਚਨ੍ਦੋ ਉਗ੍ਗਚ੍ਛਤਿ, ਸੂਰਿਯੋ ਅਤ੍ਥਮੇਤਿ। ਆਨਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰੋ ਅਤ੍ਥਮੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਚ ਸੂਰਿਯਸ੍ਸ ਉਗ੍ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਸ੍ਸ ਚ ਚਨ੍ਦਸ੍ਸ ਓਭਾਸਂ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਰਞ੍ਞੋ ਸਰੀਰੋਭਾਸਂ ਥੇਰਸ੍ਸ ਸਰੀਰੋਭਾਸਂ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਚ ਸਰੀਰੋਭਾਸਂ ਓਲੋਕੇਸਿ। ਤਤ੍ਥ ਸਬ੍ਬੋਭਾਸੇ ਅਤਿਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਵ ਵਿਰੋਚਤਿ। ਥੇਰੋ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ, ‘‘ਭਨ੍ਤੇ, ਅਜ੍ਜ ਮਮ ਇਮੇ ਓਭਾਸੇ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਤੁਮ੍ਹਾਕਮੇਵ ਓਭਾਸੋ ਰੁਚ੍ਚਤਿ। ਤੁਮ੍ਹਾਕਞ੍ਹਿ ਸਰੀਰਂ ਸਬ੍ਬੋਭਾਸੇ ਅਤਿਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਵਿਰੋਚਤੀ’’ਤਿ ਆਹ। ਅਥ ਨਂ ਸਤ੍ਥਾ, ‘‘ਆਨਨ੍ਦ, ਸੂਰਿਯੋ ਨਾਮ ਦਿਵਾ ਵਿਰੋਚਤਿ, ਚਨ੍ਦੋ ਰਤ੍ਤਿਂ, ਰਾਜਾ ਅਲਙ੍ਕਤਕਾਲੇਯੇਵ, ਖੀਣਾਸਵੋ ਗਣਸਙ੍ਗਣਿਕਂ ਪਹਾਯ ਅਨ੍ਤੋਸਮਾਪਤ੍ਤਿਯਂਯੇਵ ਵਿਰੋਚਤਿ, ਬੁਦ੍ਧਾ ਪਨ ਰਤ੍ਤਿਮ੍ਪਿ ਦਿਵਾਪਿ ਪਞ੍ਚਵਿਧੇਨ ਤੇਜੇਨ ਵਿਰੋਚਨ੍ਤੀ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

੩੮੭.‘‘ਦਿਵਾ ਤਪਤਿ ਆਦਿਚ੍ਚੋ, ਰਤ੍ਤਿਮਾਭਾਤਿ ਚਨ੍ਦਿਮਾ।
ਸਨ੍ਨਦ੍ਧੋ ਖਤ੍ਤਿਯੋ ਤਪਤਿ, ਝਾਯੀ ਤਪਤਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ।
ਅਥ ਸਬ੍ਬਮਹੋਰਤ੍ਤਿਂ, ਬੁਦ੍ਧੋ ਤਪਤਿ ਤੇਜਸਾ’’ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਦਿਵਾ ਤਪਤੀ**ਤਿ ਦਿਵਾ ਵਿਰੋਚਤਿ, ਰਤ੍ਤਿਂ ਪਨਸ੍ਸ ਗਤਮਗ੍ਗੋਪਿ ਨ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ। **ਚਨ੍ਦਿਮਾ**ਤਿ ਚਨ੍ਦੋਪਿ ਅਬ੍ਭਾਦੀਹਿ ਵਿਮੁਤ੍ਤੋ ਰਤ੍ਤਿਮੇਵ ਵਿਰੋਚਤਿ, ਨੋ ਦਿਵਾ। **ਸਨ੍ਨਦ੍ਧੋ**ਤਿ ਸੁਵਣ੍ਣਮਣਿਵਿਚਿਤ੍ਤੇਹਿ ਸਬ੍ਬਾਭਰਣੇਹਿ ਪਟਿਮਣ੍ਡਿਤੋ ਚਤੁਰਙ੍ਗਿਨਿਯਾ ਸੇਨਾਯ ਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੋਵ ਰਾਜਾ ਵਿਰੋਚਤਿ, ਨ ਅਞ੍ਞਾਤਕਵੇਸੇਨ ਠਿਤੋ। **ਝਾਯੀ**ਤਿ ਖੀਣਾਸਵੋ ਪਨ ਗਣਂ ਵਿਨੋਦੇਤ੍ਵਾ ਝਾਯਨ੍ਤੋਵ ਵਿਰੋਚਤਿ। **ਤੇਜਸਾ**ਤਿ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ ਪਨ ਸੀਲਤੇਜੇਨ ਦੁਸ੍ਸੀਲਜਤੇਜਂ, ਗੁਣਤੇਜੇਨ ਨਿਗ੍ਗੁਣਤੇਜਂ, ਪਞ੍ਞਾਤੇਜੇਨ ਦੁਪ੍ਪਞ੍ਞਤੇਜਂ, ਪੁਞ੍ਞਤੇਜੇਨ ਅਪੁਞ੍ਞਤੇਜਂ, ਧਮ੍ਮਤੇਜੇਨ ਅਧਮ੍ਮਤੇਜਂ ਪਰਿਯਾਦਿਯਿਤ੍ਵਾ ਇਮਿਨਾ ਪਞ੍ਚਵਿਧੇਨ ਤੇਜਸਾ ਨਿਚ੍ਚਕਾਲਮੇਵ ਵਿਰੋਚਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਬਹੂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਾਦੀਨਿ ਪਾਪੁਣਿਂਸੂਤਿ।

ਆਨਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ ਪਞ੍ਚਮਂ।

੬. ਅਞ੍ਞਤਰਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਪਬ੍ਬਜਿਤਵਤ੍ਥੁ

ਬਾਹਿਤਪਾਪੋਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਅਞ੍ਞਤਰਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਪਬ੍ਬਜਿਤਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਏਕੋ ਕਿਰ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਬਾਹਿਰਕਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾਯ ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾ ‘‘ਸਮਣੋ ਗੋਤਮੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਾਵਕੇ ‘ਪਬ੍ਬਜਿਤਾ’ਤਿ ਵਦਤਿ, ਅਹਞ੍ਚਮ੍ਹਿ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ, ਮਮ੍ਪਿ ਖੋ ਏਵਂ ਵਤ੍ਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ’’ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਏਤਮਤ੍ਥਂ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਸਤ੍ਥਾ ‘‘ਨਾਹਂ ਏਤ੍ਤਕੇਨ ‘ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ’ਤਿ ਵਦਾਮਿ, ਕਿਲੇਸਮਲਾਨਂ ਪਨ ਪਬ੍ਬਾਜਿਤਤ੍ਤਾ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ ਨਾਮ ਹੋਤੀ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

੩੮੮.‘‘ਬਾਹਿਤਪਾਪੋਤਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ, ਸਮਚਰਿਯਾ ਸਮਣੋਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ।

Pabbājayamattano malaṃ, tasmā pabbajitoti vuccatī''ti.

ਤਤ੍ਥ **ਸਮਚਰਿਯਾ**ਤਿ ਸਬ੍ਬਾਕੁਸਲਾਨਿ ਸਮੇਤ੍ਵਾ ਚਰਣੇਨ। **ਤਸ੍ਮਾ**ਤਿ ਯਸ੍ਮਾ ਬਾਹਿਤਪਾਪਤਾਯ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ, ਅਕੁਸਲਾਨਿ ਸਮੇਤ੍ਵਾ ਚਰਣੇਨ ਸਮਣੋਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਯੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਰਾਗਾਦਿਮਲਂ ਪਬ੍ਬਾਜਯਨ੍ਤੋ ਵਿਨੋਦੇਨ੍ਤੋ ਚਰਤਿ, ਸੋਪਿ ਤੇਨ ਪਬ੍ਬਾਜਨੇਨ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਸੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਪਬ੍ਬਜਿਤੋ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਹਿ, ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਾਨਮ੍ਪਿ ਸਾਤ੍ਥਿਕਾ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾ ਅਹੋਸੀਤਿ।

ਅਞ੍ਞਤਰਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਪਬ੍ਬਜਿਤਵਤ੍ਥੁ ਛਟ੍ਠਂ।

੭. ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ

ਨ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸ੍ਸਾਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਕਿਰ ਠਾਨੇ ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ''ਅਹੋ ਅਮ੍ਹਾਕਂ , ਅਯ੍ਯੋ, ਖਨ੍ਤਿਬਲੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ, ਅਞ੍ਞੇਸੁ ਅਕ੍ਕੋਸਨ੍ਤੇਸੁ ਵਾ ਪਹਰਨ੍ਤੇਸੁ ਵਾ ਕੋਪਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਨਤ੍ਥੀ''ਤਿ ਥੇਰਸ੍ਸ ਗੁਣੇ ਕਥਯਿਂਸੁ। ਅਥੇਕੋ ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿਕੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ''ਕੋ ਏਸ ਨ ਕੁਜ੍ਝਤੀ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ''ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਥੇਰੋ''ਤਿ। ''ਨਂ ਕੁਜ੍ਝਾਪੇਨ੍ਤੋ ਨ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ? ''ਨਤ੍ਥੇਤਂ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ''ਤਿ। ''ਤੇਨ ਹਿ ਅਹਂ ਨਂ ਕੁਜ੍ਝਾਪੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ? ''ਸਚੇ ਸਕ੍ਕੋਸਿ, ਕੁਜ੍ਝਾਪੇਹੀ''ਤਿ। ਸੋ ''ਹੋਤੁ, ਜਾਨਿਸ੍ਸਾਮਿਸ੍ਸ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ ਥੇਰਂ ਭਿਕ੍ਖਾਯ ਪਵਿਟ੍ਠਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਾਭਾਗੇਨ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਿਟ੍ਠਿਮਜ੍ਝੇ ਮਹਨ੍ਤਂ ਪਾਣਿਪ੍ਪਹਾਰਮਦਾਸਿ। ਥੇਰੋ ''ਕਿਂ ਨਾਮੇਤ''ਨ੍ਤਿ ਅਨੋਲੋਕੇਤ੍ਵਾਵ ਗਤੋ। ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸ੍ਸ ਸਕਲਸਰੀਰੇ ਡਾਹੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿ। ਸੋ ''ਅਹੋ ਗੁਣਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ, ਅਯ੍ਯੋ''ਤਿ ਥੇਰਸ੍ਸ ਪਾਦਮੂਲੇ ਨਿਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ''ਖਮਥ ਮੇ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ''ਕਿਂ ਏਤ''ਨ੍ਤਿ ਚ ਵੁਤ੍ਤੇ ''ਅਹਂ ਵੀਮਂਸਨਤ੍ਥਾਯ ਤੁਮ੍ਹੇ ਪਹਰਿ''ਨ੍ਤਿ ਆਹ। ''ਹੋਤੁ ਖਮਾਮਿ ਤੇ''ਤਿ। ''ਸਚੇ ਮੇ, ਭਨ੍ਤੇ, ਖਮਥ, ਮਮ ਗੇਹੇਯੇਵ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖਂ ਗਣ੍ਹਥਾ''ਤਿ ਥੇਰਸ੍ਸ ਪਤ੍ਤਂ ਗਣ੍ਹਿ, ਥੇਰੋਪਿ ਪਤ੍ਤਂ ਅਦਾਸਿ। ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਥੇਰਂ ਗੇਹਂ ਨੇਤ੍ਵਾ ਪਰਿਵਿਸਿ।

ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਕੁਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ''ਇਮਿਨਾ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਨਿਰਪਰਾਧੋ ਅਯ੍ਯੋ ਪਹਟੋ, ਦਣ੍ਡੇਨਪਿਸ੍ਸ ਮੋਕ੍ਖੋ ਨਤ੍ਥਿ, ਏਤ੍ਥੇਵ ਨਂ ਮਾਰੇਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਲੇਡ੍ਡੁਦਣ੍ਡਾਦਿਹਤ੍ਥਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸ੍ਸ ਗੇਹਦ੍ਵਾਰੇ ਅਟ੍ਠਂਸੁ। ਥੇਰੋ ਉਟ੍ਠਾਯ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥੇ ਪਤ੍ਤਂ ਅਦਾਸਿ। ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਤਂ ਥੇਰੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ, ''ਭਨ੍ਤੇ, ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਪਤ੍ਤਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਂ ਨਿਵਤ੍ਤੇਥਾ''ਤਿ ਆਹਂਸੁ। ਕਿਂ ਏਤਂ ਉਪਾਸਕਾਤਿ? ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੇਨ ਤੁਮ੍ਹੇ ਪਹਟਾ, ਮਯਮਸ੍ਸ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਂ ਜਾਨਿਸ੍ਸਾਮਾਤਿ। ਕਿਂ ਪਨ ਤੁਮ੍ਹੇ ਇਮਿਨਾ ਪਹਟਾ, ਉਦਾਹੁ ਅਹਨ੍ਤਿ? ਤੁਮ੍ਹੇ, ਭਨ੍ਤੇਤਿ। ''ਮਂ ਏਸ ਪਹਰਿਤ੍ਵਾ ਖਮਾਪੇਸਿ, ਗਚ੍ਛਥ ਤੁਮ੍ਹੇ''ਤਿ ਮਨੁਸ੍ਸੇ ਉਯ੍ਯੋਜੇਤ੍ਵਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਂ ਨਿਵਤ੍ਤਾਪੇਤ੍ਵਾ ਥੇਰੋ ਵਿਹਾਰਮੇਵ ਗਤੋ। ਭਿਕ੍ਖੂ ਉਜ੍ਝਾਯਿਂਸੁ ''ਕਿਂ ਨਾਮੇਤਂ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰੋ ਯੇਨ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੇਨ ਪਹਟੋ, ਤਸ੍ਸੇਵ ਗੇਹੇ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਆਗਤੋ। ਥੇਰਸ੍ਸ ਪਹਟਕਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਇਦਾਨਿ ਸੋ ਕਸ੍ਸ ਲਜ੍ਜਿਸ੍ਸਤਿ, ਅਵਸੇਸੇ ਪੋਥੇਨ੍ਤੋ ਵਿਚਰਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ''ਕਾਯ ਨੁਤ੍ਥ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਏਤਰਹਿ ਕਥਾਯ ਸਨ੍ਨਿਸਿਨ੍ਨਾ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ''ਇਮਾਯ ਨਾਮਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ, ''ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਂ ਪਹਰਨ੍ਤੋ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ, ਗਿਹਿਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੇਨ ਪਨ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਪਹਟੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਕੋਧੋ ਨਾਮੇਸ ਅਨਾਗਾਮਿਮਗ੍ਗੇਨ ਸਮੁਗ੍ਘਾਤਂ ਗਚ੍ਛਤੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਨ੍ਤੋ ਇਮਾ ਗਾਥਾ ਅਭਾਸਿ –

੩੮੯.''ਨ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸ੍ਸ ਪਹਰੇਯ੍ਯ, ਨਾਸ੍ਸ ਮੁਞ੍ਚੇਥ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ।
ਧੀ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸ੍ਸ ਹਨ੍ਤਾਰਂ, ਤਤੋ ਧੀ ਯਸ੍ਸ ਮੁਞ੍ਚਤਿ॥

੩੯੦.''ਨ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸ੍ਸੇਤਦਕਿਞ੍ਚਿ ਸੇਯ੍ਯੋ, ਯਦਾ ਨਿਸੇਧੋ ਮਨਸੋ ਪਿਯੇਹਿ।
ਯਤੋ ਯਤੋ ਹਿਂਸਮਨੋ ਨਿਵਤ੍ਤਤਿ, ਤਤੋ ਤਤੋ ਸਮ੍ਮਤਿਮੇਵ ਦੁਕ੍ਖ''ਨ੍ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਪਹਰੇਯ੍ਯਾ**ਤਿ ''ਖੀਣਾਸਵਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋਹਮਸ੍ਮੀ''ਤਿ ਜਾਨਨ੍ਤੋ ਖੀਣਾਸਵਸ੍ਸ ਵਾ ਅਞ੍ਞਤਰਸ੍ਸ ਵਾ ਜਾਤਿਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸ੍ਸ ਨ ਪਹਰੇਯ੍ਯ। **ਨਾਸ੍ਸ ਮੁਞ੍ਚੇਥਾ**ਤਿ ਸੋਪਿ ਪਹਟੋ ਖੀਣਾਸਵਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਅਸ੍ਸ ਪਹਰਿਤ੍ਵਾ ਠਿਤਸ੍ਸ ਵੇਰਂ ਨ ਮੁਞ੍ਚੇਥ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਕੋਪਂ ਨ ਕਰੇਯ੍ਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਧੀ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਖੀਣਾਸਵਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸ੍ਸ ਹਨ੍ਤਾਰਂ ਗਰਹਾਮਿ। **ਤਤੋ ਧੀ**ਤਿ ਯੋ ਪਨ ਤਂ ਪਹਰਨ੍ਤਂ ਪਟਿਪਹਰਨ੍ਤੋ ਤਸ੍ਸ ਉਪਰਿ ਵੇਰਂ ਮੁਞ੍ਚਤਿ, ਤਂ ਤਤੋਪਿ ਗਰਹਾਮਿਯੇਵ।

ਏਤਦਕਿਞ੍ਚਿ ਸੇਯ੍ਯੋਤਿ ਯਂ ਖੀਣਾਸਵਸ੍ਸ ਅਕ੍ਕੋਸਨ੍ਤਂ ਵਾ ਅਪਚ੍ਚਕ੍ਕੋਸਨਂ, ਪਹਰਨ੍ਤਂ ਵਾ ਅਪ੍ਪਟਿਪਹਰਣਂ, ਏਤਂ ਤਸ੍ਸ ਖੀਣਾਸਵਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸ੍ਸ ਨ ਕਿਞ੍ਚਿ ਸੇਯ੍ਯੋ, ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਕਂ ਸੇਯ੍ਯੋ ਨ ਹੋਤਿ, ਅਧਿਮਤ੍ਤਮੇਵ ਸੇਯ੍ਯੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਯਦਾ ਨਿਸੇਧੋ ਮਨਸੋ ਪਿਯੇਹੀ**ਤਿ ਕੋਧਨਸ੍ਸ ਹਿ ਕੋਧੁਪ੍ਪਾਦੋਵ ਮਨਸੋ ਪਿਯੋ ਨਾਮ। ਕੋਧੋ ਹਿ ਪਨੇਸ ਮਾਤਾਪਿਤੂਸੁਪਿ ਬੁਦ੍ਧਾਦੀਸੁਪਿ ਅਪਰਜ੍ਝਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਯੋ ਅਸ੍ਸ ਤੇਹਿ ਮਨਸੋ ਨਿਸੇਧੋ ਕੋਧਵਸੇਨ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਮਾਨਸ੍ਸ ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਨਿਗ੍ਗਹੋ, ਏਤਂ ਨ ਕਿਞ੍ਚਿ ਸੇਯ੍ਯੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਹਿਂਸਮਨੋ**ਤਿ ਕੋਧਮਨੋ। ਸੋ ਤਸ੍ਸ ਯਤੋ ਯਤੋ ਵਤ੍ਥੁਤੋ ਅਨਾਗਾਮਿਮਗ੍ਗੇਨ ਸਮੁਗ੍ਘਾਤਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਨਿਵਤ੍ਤਤਿ । **ਤਤੋ ਤਤੋ**ਤਿ ਤਤੋ ਤਤੋ ਵਤ੍ਥੁਤੋ ਸਕਲਮ੍ਪਿ ਵਟ੍ਟਦੁਕ੍ਖਂ ਨਿਵਤ੍ਤਤਿਯੇਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਬਹੂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਾਦੀਨਿ ਪਾਪੁਣਿਂਸੂਤਿ।

ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ ਸਤ੍ਤਮਂ।

੮. ਮਹਾਪਜਾਪਤਿਗੋਤਮੀਵਤ੍ਥੁ

ਯਸ੍ਸ ਕਾਯੇਨ ਵਾਚਾਯਾਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਮਹਾਪਜਾਪਤਿਂ ਗੋਤਮਿਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਭਗਵਤਾ ਹਿ ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨੇ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੇ ਅਟ੍ਠ ਗਰੁਧਮ੍ਮੇ ਮਣ੍ਡਨਕਜਾਤਿਯੋ ਪੁਰਿਸੋ ਸੁਰਭਿਪੁਪ੍ਫਦਾਮਂ ਵਿਯ ਸਿਰਸਾ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਸਪਰਿਵਾਰਾ ਮਹਾਪਜਾਪਤਿ ਗੋਤਮੀ ਉਪਸਮ੍ਪਦਂ ਲਭਿ, ਅਞ੍ਞੋ ਤਸ੍ਸਾ ਉਪਜ੍ਝਾਯੋ ਵਾ ਆਚਰਿਯੋ ਵਾ ਨਤ੍ਥਿ। ਏਵਂ ਲਦ੍ਧੂਪਸਮ੍ਪਦਂ ਥੇਰਿਂ ਆਰਬ੍ਭ ਅਪਰੇਨ ਸਮਯੇਨ ਕਥਂ ਸਮੁਟ੍ਠਾਪੇਸੁਂ ''ਮਹਾਪਜਾਪਤਿਯਾ ਗੋਤਮਿਯਾ ਆਚਰਿਯੁਪਜ੍ਝਾਯਾ ਨ ਪਞ੍ਞਾਯਨ੍ਤਿ, ਸਹਤ੍ਥੇਨੇਵ ਕਾਸਾਯਾਨਿ ਗਣ੍ਹੀ''ਤਿ। ਏਵਞ੍ਚ ਪਨ ਵਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚਾਯਨ੍ਤਿਯੋ ਤਾਯ ਸਦ੍ਧਿਂ ਨੇਵ ਉਪੋਸਥਂ ਨ ਪਵਾਰਣਂ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਤਾ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸਪਿ ਤਮਤ੍ਥਂ ਆਰੋਚੇਸੁਂ। ਸਤ੍ਥਾ ਤਾਸਂ ਕਥਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ''ਮਯਾ ਮਹਾਪਜਾਪਤਿਯਾ ਗੋਤਮਿਯਾ ਅਟ੍ਠ ਗਰੁਧਮ੍ਮਾ ਦਿਨ੍ਨਾ, ਅਹਮੇਵਸ੍ਸਾਚਰਿਯੋ, ਅਹਮੇਵ ਉਪਜ੍ਝਾਯੋ। ਕਾਯਦੁਚ੍ਚਰਿਤਾਦਿਵਿਰਹਿਤੇਸੁ ਖੀਣਾਸਵੇਸੁ ਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚਂ ਨਾਮ ਨ ਕਾਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਨ੍ਤੋ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

੩੯੧.''ਯਸ੍ਸ ਕਾਯੇਨ ਵਾਚਾਯ, ਮਨਸਾ ਨਤ੍ਥਿ ਦੁਕ੍ਕਟਂ।
ਸਂਵੁਤਂ ਤੀਹਿ ਠਾਨੇਹਿ, ਤਮਹਂ ਬ੍ਰੂਮਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ''ਨ੍ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਦੁਕ੍ਕਟ**ਨ੍ਤਿ ਸਾਵਜ੍ਜਂ ਦੁਕ੍ਖੁਦ੍ਰਯਂ ਅਪਾਯਸਂਵਤ੍ਤਨਿਕਂ ਕਮ੍ਮਂ। **ਤੀਹਿ ਠਾਨੇਹੀ**ਤਿ ਏਤੇਹਿ ਕਾਯਾਦੀਹਿ ਤੀਹਿ ਕਾਰਣੇਹਿ ਕਾਯਦੁਚ੍ਚਰਿਤਾਦਿਪਵੇਸਨਿਵਾਰਣਤ੍ਥਾਯ ਦ੍ਵਾਰਂ ਪਿਹਿਤਂ, ਤਂ ਅਹਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਂ ਵਦਾਮੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਬਹੂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਾਦੀਨਿ ਪਾਪੁਣਿਂਸੂਤਿ।

ਮਹਾਪਜਾਪਤਿਗੋਤਮੀਵਤ੍ਥੁ ਅਟ੍ਠਮਂ।

੯. ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ

ਯਮ੍ਹਾਤਿ ਇਮੰ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨੰ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵ੍ਨੇ ਵ੍ਿਹਰਨ੍ਤੋ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰੰ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਸੋ ਕਿਰਾਯਸ੍ਮਾ ਅਸ੍ਸਜਿਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਧਮ੍ਮੰ ਸੁਤ੍ਵ੍ਾ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲੰ ਪਤ੍ਤਕਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ''ਯਸ੍ਸੰ ਦਿਸਾਯੰ ਥੇਰੋ ਵ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਸੁਣਾਤਿ, ਤਤੋ ਅਞ੍ਜਲਿੰ ਪਗ੍ਗਯ੍ਹ ਤਤੋਵ੍ ਸੀਸੰ ਕਤ੍ਵ੍ਾ ਨਿਪਜ੍ਜਤਿ। ਭਿਕ੍ਖੂ ''ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿਕੋ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤੋ, ਅਜ੍ਜਾਪਿ ਦਿਸਾ ਨਮਸ੍ਸਮਾਨੋ ਵ੍ਿਚਰਤੀ''ਤਿ ਤਮਤ੍ਥੰ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਆਰੋਚੇਸੁੰ। ਸਤ੍ਥਾ ਥੇਰੰ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਤ੍ਵ੍ਾ ''ਸਚ੍ਚੰ ਕਿਰ ਤ੍ਵ੍ੰ, ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤ, ਦਿਸਾ ਨਮਸ੍ਸਨ੍ਤੋ ਵ੍ਿਚਰਸੀ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵ੍ਾ , ''ਭਨ੍ਤੇ, ਮਮ ਦਿਸਾ ਨਮਸ੍ਸਨਭਾਵ੍ੰ ਵ੍ਾ ਅਨਮਸ੍ਸਨਭਾਵ੍ੰ ਵ੍ਾ ਤੁਮ੍ਹੇਵ੍ ਜਾਨਾਥਾ''ਤਿ ਵ੍ੁਤ੍ਤੇ ''ਨ, ਭਿਕ੍ਖਵ੍ੇ, ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤੋ ਦਿਸਾ ਨਮਸ੍ਸਤਿ, ਅਸ੍ਸਜਿਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਪਨ ਸਨ੍ਤਿਕਾ ਧਮ੍ਮੰ ਸੁਤ੍ਵ੍ਾ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲੰ ਪਤ੍ਤਤਾਯ ਅਤ੍ਤਨੋ ਆਚਰਿਯੰ ਨਮਸ੍ਸਤਿ। ਯਞ੍ਹਿ ਆਚਰਿਯੰ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਭਿਕ੍ਖੁ ਧਮ੍ਮੰ ਵ੍ਿਜਾਨਾਤਿ, ਤੇਨ ਸੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੇਨ ਅਗ੍ਗਿ ਵ੍ਿਯ ਸਕ੍ਕਚ੍ਚੰ ਨਮਸ੍ਸਿਤਬ੍ਬੋਯੇਵ੍ਾ''ਤਿ ਵ੍ਤ੍ਵ੍ਾ ਧਮ੍ਮੰ ਦੇਸੇਨ੍ਤੋ ਇਮੰ ਗਾਥਮਾਹ –

੩੯੨.''ਯਮ੍ਹਾ ਧਮ੍ਮੰ ਵ੍ਿਜਾਨੇਯ੍ਯ, ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਦੇਸਿਤੰ।
ਸਕ੍ਕਚ੍ਚੰ ਤੰ ਨਮਸ੍ਸੇਯ੍ਯ, ਅਗ੍ਗਿਹੁਤ੍ਤੰਵ੍ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ''ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਅਗ੍ਗਿਹੁਤ੍ਤੰ**ਵ੍ਾਤਿ ਯਥਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਅਗ੍ਗਿਹੁਤ੍ਤੰ ਸਮ੍ਮਾ ਪਰਿਚਰਣੇਨ ਚੇਵ੍ ਅਞ੍ਜਲਿਕਮ੍ਮਾਦੀਹਿ ਚ ਸਕ੍ਕਚ੍ਚੰ ਨਮਸ੍ਸਤਿ, ਏਵ੍ੰ ਯਮ੍ਹਾ ਆਚਰਿਯਾ ਤਥਾਗਤਪਵ੍ੇਦਿਤੰ ਧਮ੍ਮੰ ਵ੍ਿਜਾਨੇਯ੍ਯ, ਤੰ ਸਕ੍ਕਚ੍ਚੰ ਨਮਸ੍ਸੇਯ੍ਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਦੇਸਨਾਵ੍ਸਾਨੇ ਬਹੂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਾਦੀਨਿ ਪਾਪੁਣਿੰਸੂਤਿ।

ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰਵ੍ਤ੍ਥੁ ਨਵ੍ਮੰ।

੧੦. ਜਟਿਲਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਵ੍ਤ੍ਥੁ

ਨ ਜਟਾਹੀਤਿ ਇਮੰ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨੰ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵ੍ਨੇ ਵ੍ਿਹਰਨ੍ਤੋ ਏਕੰ ਜਟਿਲਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੰ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਸੋ ਕਿਰ ''ਅਹੰ ਮਾਤਿਤੋ ਚ ਪਿਤਿਤੋ ਚ ਸੁਜਾਤੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਕੁਲੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋ। ਸਚੇ ਸਮਣੋ ਗੋਤਮੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਾਵ੍ਕੇ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾਤਿ ਵ੍ਦਤਿ, ਮਮ੍ਪਿ ਨੁ ਖੋ ਤਥਾ ਵ੍ਤ੍ਤੁੰ ਵ੍ਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵ੍ਾ ਤਮਤ੍ਥੰ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਅਥ ਨੰ ਸਤ੍ਥਾ ''ਨਾਹੰ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ, ਜਟਾਮਤ੍ਤੇਨ, ਨ ਜਾਤਿਗੋਤ੍ਤਮਤ੍ਤੇਨ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੰ ਵ੍ਦਾਮਿ, ਪਟਿਵ੍ਿਦ੍ਧਸਚ੍ਚਮੇਵ੍ ਪਨਾਹੰ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋਤਿ ਵ੍ਦਾਮੀ''ਤਿ ਵ੍ਤ੍ਵ੍ਾ ਧਮ੍ਮੰ ਦੇਸੇਨ੍ਤੋ ਇਮੰ ਗਾਥਮਾਹ –

੩੯੩.''ਨ ਜਟਾਹਿ ਨ ਗੋਤ੍ਤੇਨ, ਨ ਜਚ੍ਚਾ ਹੋਤਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ।
ਯਮ੍ਹਿ ਸਚ੍ਚਞ੍ਚ ਧਮ੍ਮੋ ਚ, ਸੋ ਸੁਚੀ ਸੋ ਚ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ''ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਸਚ੍ਚ**ਨ੍ਤਿ ਯਸ੍ਮਿੰ ਪੁਗ੍ਗਲੇ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਸਚ੍ਚਾਨਿ ਸੋਲ਼ਸਹਾਕਾਰੇਹਿ ਪਟਿਵ੍ਿਜ੍ਝਿਤ੍ਵ੍ਾ ਠਿਤੰ ਸਚ੍ਚਞਾਣਞ੍ਚੇਵ੍ ਨਵ੍ਵ੍ਿਧੋ ਚ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਧਮ੍ਮੋ ਅਤ੍ਥਿ, ਸੋ ਸੁਚਿ, ਸੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਚਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਦੇਸਨਾਵ੍ਸਾਨੇ ਬਹੂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਾਦੀਨਿ ਪਾਪੁਣਿੰਸੂਤਿ।

ਜਟਿਲਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਵ੍ਤ੍ਥੁ ਦਸਮੰ।

੧੧. ਕੁਹਕਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਵ੍ਤ੍ਥੁ

ਕਿਂ ਤੇਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਕੂਟਾਗਾਰਸਾਲਾਯਂ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਏਕਂ ਵਗ੍ਗੁਲਿਵਤਂ ਕੁਹਕਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਸੋ ਕਿਰ ਵੇਸਾਲਿਨਗਰਦ੍ਵਾਰੇ ਏਕਂ ਕਕੁਧਰੁਕ੍ਖਂ ਆਰੁਯ੍ਹ ਦ੍ਵੀਹਿ ਪਾਦੇਹਿ ਰੁਕ੍ਖਸਾਖਂ ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਅਧੋਸਿਰੋ ਓਲਮ੍ਬਨ੍ਤੋ ''ਕਪਿਲਾਨਂ ਮੇ ਸਤਂ ਦੇਥ, ਕਹਾਪਣੇ ਦੇਥ, ਪਰਿਚਾਰਿਕਂ ਦੇਥ, ਨੋ ਚੇ ਦਸ੍ਸਥ, ਇਤੋ ਪਤਿਤ੍ਵਾ ਮਰਨ੍ਤੋ ਨਗਰਂ ਅਨਗਰਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਵਦਤਿ। ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਪਰਿਵੁਤਸ੍ਸ ਨਗਰਂ ਪਵਿਸਨਕਾਲੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਤਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਨਿਕ੍ਖਮਨਕਾਲੇਪਿ ਨਂ ਤਥੇਵ ਓਲਮ੍ਬਨ੍ਤਂ ਪਸ੍ਸਿਂਸੁ। ਨਾਗਰਾਪਿ ''ਅਯਂ ਪਾਤੋਵ ਪਟ੍ਠਾਯ ਏਵਂ ਓਲਮ੍ਬਨ੍ਤੋ ਪਤਿਤ੍ਵਾ ਮਰਨ੍ਤੋ ਨਗਰਂ ਅਨਗਰਂ ਕਰੇਯ੍ਯਾ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਨਗਰਵਿਨਾਸਭੀਤਾ ''ਯਂ ਸੋ ਯਾਚਤਿ, ਸਬ੍ਬਂ ਦੇਮਾ''ਤਿ ਪਟਿਸ੍ਸੁਣਿਤ੍ਵਾ ਅਦਂਸੁ। ਸੋ ਓਤਰਿਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਅਗਮਾਸਿ। ਭਿਕ੍ਖੂ ਵਿਹਾਰੂਪਚਾਰੇ ਤਂ ਗਾਵਿਂ ਵਿਯ ਵਿਰਵਿਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਸਞ੍ਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ''ਲਦ੍ਧਂ ਤੇ , ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ, ਯਥਾਪਤ੍ਥਿਤ''ਨ੍ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ''ਆਮ, ਲਦ੍ਧਂ ਮੇ''ਤਿ ਸੁਤ੍ਵਾ ਅਨ੍ਤੋਵਿਹਾਰਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਤਮਤ੍ਥਂ ਆਰੋਚੇਸੁਂ। ਸਤ੍ਥਾ ''ਨ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਇਦਾਨੇਵ ਸੋ ਕੁਹਕਚੋਰੋ, ਪੁਬ੍ਬੇਪਿ ਕੁਹਕਚੋਰੋਯੇਵ ਅਹੋਸਿ। ਇਦਾਨਿ ਪਨੇਸ ਬਾਲਜਨਂ ਵਞ੍ਚੇਤਿ, ਤਦਾ ਪਨ ਪਣ੍ਡਿਤੇ ਵਞ੍ਚੇਤੁਂ ਨਾਸਕ੍ਖੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਤੇਹਿ ਯਾਚਿਤੋ ਅਤੀਤਮਾਹਰਿ।

ਅਤੀਤੇ ਏਕਂ ਕਾਸਿਕਗਾਮਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਏਕੋ ਕੁਹਕਤਾਪਸੋ ਵਾਸਂ ਕਪ੍ਪੇਸਿ। ਤਂ ਏਕਂ ਕੁਲਂ ਪਟਿਜਗ੍ਗਿ। ਦਿਵਾ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਖਾਦਨੀਯਭੋਜਨੀਯਤੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪੁਤ੍ਤਾਨਂ ਵਿਯ ਤਸ੍ਸਪਿ ਏਕਂ ਕੋਟ੍ਠਾਸਂ ਦੇਤਿ, ਸਾਯਂ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਕੋਟ੍ਠਾਸਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਦੁਤਿਯਦਿਵਸੇ ਦੇਤਿ। ਅਥੇਕਦਿਵਸਂ ਸਾਯਂ ਗੋਧਮਂਸਂ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਸਾਧੁਕਂ ਪਚਿਤ੍ਵਾ ਤਤੋ ਕੋਟ੍ਠਾਸਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਦੁਤਿਯਦਿਵਸੇ ਤਸ੍ਸ ਅਦਂਸੁ। ਤਾਪਸੋ ਮਂਸਂ ਖਾਦਿਤ੍ਵਾਵ ਰਸਤਣ੍ਹਾਯ ਬਦ੍ਧੋ ''ਕਿਂ ਮਂਸਂ ਨਾਮੇਤ''ਨ੍ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ''ਗੋਧਮਂਸ''ਨ੍ਤਿ ਸੁਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖਾਯ ਚਰਿਤ੍ਵਾ ਸਪ੍ਪਿਦਧਿਕਟੁਕਭਣ੍ਡਾਦੀਨਿ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਣ੍ਣਸਾਲਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਠਪੇਸਿ। ਪਣ੍ਣਸਾਲਾਯ ਪਨ ਅਵਿਦੂਰੇ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਵਮ੍ਮਿਕੇ ਗੋਧਰਾਜਾ ਵਿਹਰਤਿ। ਸੋ ਕਾਲੇਨ ਕਾਲਂ ਤਾਪਸਂ ਵਨ੍ਦਿਤੁਂ ਆਗਚ੍ਛਤਿ। ਤਂਦਿਵਸਂ ਪਨੇਸ ''ਤਂ ਵਧਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਦਣ੍ਡਂ ਪਟਿਚ੍ਛਾਦੇਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਵਮ੍ਮਿਕਸ੍ਸ ਅਵਿਦੂਰੇ ਠਾਨੇ ਨਿਦ੍ਦਾਯਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਨਿਸੀਦਿ। ਗੋਧਰਾਜਾ ਵਮ੍ਮਿਕਤੋ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋਵ ਆਕਾਰਂ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾ ''ਨ ਮੇ ਅਜ੍ਜ ਆਚਰਿਯਸ੍ਸ ਆਕਾਰੋ ਰੁਚ੍ਚਤੀ''ਤਿ ਤਤੋਵ ਨਿਵਤ੍ਤਿ। ਤਾਪਸੋ ਤਸ੍ਸ ਨਿਵਤ੍ਤਨਭਾਵਂ ਞਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਮਾਰਣਤ੍ਥਾਯ ਦਣ੍ਡਂ ਖਿਪਿ, ਦਣ੍ਡੋ ਵਿਰਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ਗਤੋ। ਗੋਧਰਾਜਾਪਿ ਧਮ੍ਮਿਕਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਤਤੋ ਸੀਸਂ ਨੀਹਰਿਤ੍ਵਾ ਆਗਤਮਗ੍ਗਂ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਤਾਪਸਂ ਆਹ –

> ''ਸਮਣਂ ਤਂ ਮਞ੍ਞਮਾਨੋ, ਉਪਗਚ੍ਛਿਮਸਞ੍ਞਤਂ।
> ਸੋ ਮਂ ਦਣ੍ਡੇਨ ਪਾਹਾਸਿ, ਯਥਾ ਅਸਮਣੋ ਤਥਾ॥

> ''ਕਿਂ ਤੇ ਜਟਾਹਿ ਦੁਮ੍ਮੇਧ, ਕਿਂ ਤੇ ਅਜਿਨਸਾਟਿਯਾ।
> ਅਬ੍ਭਨ੍ਤਰਂ ਤੇ ਗਹਨਂ, ਬਾਹਿਰਂ ਪਰਿਮਜ੍ਜਸੀ''ਤਿ॥ (ਜਾ॰ ੧.੪.੯੭-੯੮)।

ਅਥ ਨਂ ਤਾਪਸੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਨ੍ਤਕੇਨ ਪਲੋਭੇਤੁਂ ਏਵਮਾਹ –

> ''ਏਹਿ ਗੋਧ ਨਿਵਤ੍ਤਸ੍ਸੁ, ਭੁਞ੍ਜ ਸਾਲੀਨਮੋਦਨਂ।
> ਤੇਲਂ ਲੋਣਞ੍ਚ ਮੇ ਅਤ੍ਥਿ, ਪਹੂਤਂ ਮਯ੍ਹ ਪਿਪ੍ਫਲੀ''ਤਿ॥ (ਜਾ॰ ੧.੪.੯੯)।

ਤਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਗੋਧਰਾਜਾ ''ਯਥਾ ਯਥਾ ਤ੍ਵਂ ਕਥੇਸਿ, ਤਥਾ ਤਥਾ ਮੇ ਪਲਾਯਿਤੁਕਾਮਤਾਵ ਹੋਤੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

> ''ਏਸ ਭਿਯ੍ਯੋ ਪਵੇਕ੍ਖਾਮਿ, ਵਮ੍ਮਿਕਂ ਸਤਪੋਰਿਸਂ।
> ਤੇਲਂ ਲੋਣਞ੍ਚ ਕਿਤ੍ਤੇਸਿ, ਅਹਿਤਂ ਮਯ੍ਹ ਪਿਪ੍ਫਲੀ''ਤਿ॥ (ਜਾ॰ ੧.੪.੧੦੦)।

ਏਵਞ੍ਚ ਪਨ ਵਤ੍ਵਾ ''ਅਹਂ ਏਤ੍ਤਕਂ ਕਾਲਂ ਤਯਿ ਸਮਣਸਞ੍ਞਂ ਅਕਾਸਿਂ, ਇਦਾਨਿ ਪਨ ਤੇ ਮਂ ਪਹਰਿਤੁਕਾਮਤਾਯ ਦਣ੍ਡੋ ਖਿਤ੍ਤੋ, ਤਸ੍ਸ ਖਿਤ੍ਤਕਾਲੇਯੇਵ ਅਸਮਣੋ ਜਾਤੋ। ਕਿਂ ਤਾਦਿਸਸ੍ਸ ਦੁਪ੍ਪਞ੍ਞਸ੍ਸ ਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਜਟਾਹਿ, ਕਿਂ ਸਖੁਰੇਨ ਅਜਿਨਚਮ੍ਮੇਨ। ਅਬ੍ਭਨ੍ਤਰਞ੍ਹਿ ਤੇ ਗਹਨਂ, ਕੇਵਲਂ ਬਾਹਿਰਮੇਵ ਪਰਿਮਜ੍ਜਸੀ''ਤਿ ਆਹ। ਸਤ੍ਥਾ ਇਮਂ ਅਤੀਤਂ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ''ਤਦਾ ਏਸ ਕੁਹਕੋ ਤਾਪਸੋ ਅਹੋਸਿ, ਗੋਧਰਾਜਾ ਪਨ ਅਹਮੇਵਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਜਾਤਕਂ ਸਮੋਧਾਨੇਤ੍ਵਾ ਤਦਾ ਗੋਧਪਣ੍ਡਿਤੇਨ ਤਸ੍ਸ ਨਿਗ੍ਗਹਿਤਕਾਰਣਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

੩੯੪.''ਕਿਂ ਤੇ ਜਟਾਹਿ ਦੁਮ੍ਮੇਧ, ਕਿਂ ਤੇ ਅਜਿਨਸਾਟਿਯਾ।
ਅਬ੍ਭਨ੍ਤਰਂ ਤੇ ਗਹਨਂ, ਬਾਹਿਰਂ ਪਰਿਮਜ੍ਜਸੀ''ਤਿ॥ (ਜਾ॰ ੧.੪.੯੮)।

ਤਤ੍ਥ **ਕਿਂ ਤੇ ਜਟਾਹੀ**ਤਿ ਅਮ੍ਭੋ ਦੁਪ੍ਪਞ੍ਞ ਤਵ ਬਦ੍ਧਾਹਿਪਿ ਇਮਾਹਿ ਜਟਾਹਿ ਸਖੁਰਾਯ ਨਿਵਤ੍ਥਾਯਪਿ ਇਮਾਯ ਅਜਿਨਚਮ੍ਮਸਾਟਿਕਾਯ ਚ ਕਿਮਤ੍ਥੋਤਿ। **ਅਬ੍ਭਨ੍ਤਰ**ਨ੍ਤਿ ਅਬ੍ਭਨ੍ਤਰਞ੍ਹਿ ਤੇ ਰਾਗਾਦਿਕਿਲੇਸਗਹਨਂ, ਕੇਵਲਂ ਹਤ੍ਥਿਲਣ੍ਡਂ ਅਸ੍ਸਲਣ੍ਡਂ ਵਿਯ ਮਟ੍ਠਂ ਬਾਹਿਰਂ ਪਰਿਮਜ੍ਜਸੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਬਹੂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਾਦੀਨਿ ਪਾਪੁਣਿਂਸੂਤਿ।

ਕੁਹਕਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਵਤ੍ਥੁ ਏਕਾਦਸਮਂ।

੧੨. ਕਿਸਾਗੋਤਮੀਵਤ੍ਥੁ

ਪਂਸੁਕੂਲਧਰਨ੍ਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਗਿਜ੍ਝਕੂਟੇ ਪਬ੍ਬਤੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਕਿਸਾਗੋਤਮਿਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਤਦਾ ਕਿਰ ਸਕ੍ਕੋ ਪਠਮਯਾਮਾਵਸਾਨੇ ਦੇਵਪਰਿਸਾਯ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤੇ ਸਾਰਣੀਯਧਮ੍ਮਕਥਂ ਸੁਣਨ੍ਤੋ ਨਿਸੀਦਿ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਖਣੇ ਕਿਸਾਗੋਤਮੀ ''ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਆਕਾਸੇਨਾਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਕ੍ਕਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਨਿਵਤ੍ਤਿ। ਸੋ ਤਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਨਿਵਤ੍ਤਨ੍ਤਿਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਪੁਚ੍ਛਿ – ''ਕਾ ਨਾਮੇਸਾ , ਭਨ੍ਤੇ, ਆਗਚ੍ਛਮਾਨਾਵ ਤੁਮ੍ਹੇ ਦਿਸ੍ਵਾ ਨਿਵਤ੍ਤਤੀ''ਤਿ? ਸਤ੍ਥਾ ''ਕਿਸਾਗੋਤਮੀ ਨਾਮੇਸਾ, ਮਹਾਰਾਜ, ਮਮ ਧੀਤਾ ਪਂਸੁਕੂਲਿਕਤ੍ਥੇਰੀਨਂ ਅਗ੍ਗਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

੩੯੫.''ਪਂਸੁਕੂਲਧਰਂ ਜਨ੍ਤੁਂ, ਕਿਸਂ ਧਮਨਿਸਨ੍ਥਤਂ।
ਏਕਂ ਵਨਸ੍ਮਿਂ ਝਾਯਨ੍ਤਂ, ਤਮਹਂ ਬ੍ਰੂਮਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ''ਨ੍ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਕਿਸ**ਨ੍ਤਿ ਪਂਸੁਕੂਲਿਕਾ ਹਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਨੁਰੂਪਂ ਪਟਿਪਦਂ ਪੂਰੇਨ੍ਤਾ ਅਪ੍ਪਮਂਸਲੋਹਿਤਾ ਚੇਵ ਹੋਨ੍ਤਿ ਧਮਨਿਸਨ੍ਥਤਗਤ੍ਤਾ ਚ, ਤਸ੍ਮਾ ਏਵਮਾਹ। **ਏਕਂ ਵਨਸ੍ਮਿ**ਨ੍ਤਿ ਵਿਵਿਤ੍ਤਟ੍ਠਾਨੇ ਏਕਕਂ ਵਨਸ੍ਮਿਂ ਝਾਯਨ੍ਤਂ ਤਮਹਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਂ ਵਦਾਮੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਬਹੂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਾਦੀਨਿ ਪਾਪੁਣਿਂਸੂਤਿ।

ਕਿਸਾਗੋਤਮੀਵਤ੍ਥੁ ਦ੍ਵਾਦਸਮਂ।

੧੩. ਏਕਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਵਤ੍ਥੁ

ਨ ਚਾਹਨ੍ਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਏਕਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

So kira ‘‘samaṇo gotamo attano sāvake brāhmaṇāti vadati ahañcamhi brāhmaṇayoniyaṃ nibbatto, mampi nu kho evaṃ vattuṃ vaṭṭatī’’ti satthāraṃ upasaṅkamitvā tamatthaṃ pucchi. Atha naṃ satthā ‘‘nāhaṃ, brāhmaṇa, brāhmaṇayoniyaṃ nibbattamatteneva vadāmi, yo pana akiñcano agahaṇo, tamahaṃ brāhmaṇaṃ vadāmī’’ti vatvā imaṃ gāthamāha –

396.‘‘Na cāhaṃ brāhmaṇaṃ brūmi, yonijaṃ mattisambhavaṃ.
Bhovādi nāma so hoti, sace hoti sakiñcano.
Akiñcanaṃ anādānaṃ, tamahaṃ brūmi brāhmaṇa’’nti.

Tattha **yonija**nti yoniyaṃ jātaṃ. **Mattisambhava**nti brāhmaṇiyā mātu santake udarasmiṃ sambhūtaṃ. **Bhovādī**ti so pana āmantanādīsu ‘‘bho, bho’’ti vatvā vicaranto bhovādi nāma hoti, sace rāgādīhi kiñcanehi sakiñcano. Ahaṃ pana rāgādīhi **akiñcanaṃ** catūhi upādānehi **anādānaṃ brāhmaṇaṃ** vadāmīti attho.

Desanāvasāne so brāhmaṇo sotāpattiphale patiṭṭhahi, sampattānampi sātthikā dhammadesanā ahosīti.

Ekabrāhmaṇavatthu terasamaṃ.

14. Uggasenaseṭṭhiputtavatthu

Sabbasaṃyojananti imaṃ dhammadesanaṃ satthā veḷuvane viharanto uggasenaṃ nāma seṭṭhiputtaṃ ārabbha kathesi. Vatthu ‘‘muñca pure muñca pacchato’’ti (dha. pa. 348) gāthāvaṇṇanāya vitthāritameva.

Tadā hi satthā, ‘‘bhante, uggaseno ‘na bhāyāmī’ti vadati, abhūtena maññe aññaṃ byākarotī’’ti bhikkhūhi vutte, ‘‘bhikkhave, mama puttasadisā chinnasaṃyojanā na bhāyantiyevā’’ti vatvā imaṃ gāthamāha –

397.‘‘Sabbasaṃyojanaṃ chetvā, yo ve na paritassati.
Saṅgātigaṃ visaṃyuttaṃ, tamahaṃ brūmi brāhmaṇa’’nti.

Tattha **sabbasaṃyojana**nti dasavidhasaṃyojanaṃ. **Na paritassatī**ti taṇhāya na bhāyati. **Tamaha**nti taṃ ahaṃ rāgādīnaṃ saṅgānaṃ atītattā **saṅgātigaṃ,** catunnampi yogānaṃ abhāvena **visaṃyuttaṃ brāhmaṇaṃ** vadāmīti attho.

Desanāvasāne bahū sotāpattiphalādīni pāpuṇiṃsūti.

Uggasenaseṭṭhiputtavatthu cuddasamaṃ.

15. Dvebrāhmaṇavatthu

Chetvā nandhinti imaṃ dhammadesanaṃ satthā jetavane viharanto dve brāhmaṇe ārabbha kathesi.

Tesu kirekassa cūḷarohito nāma goṇo ahosi, ekassa mahārohito nāma. Te ekadivasaṃ ‘‘tava goṇo balavā, mama goṇo balavā’’ti vivaditvā ‘‘kiṃ no vivādena, pājetvā jānissāmā’’ti aciravatītīre sakaṭaṃ vālukāya pūretvā

ਗੋਣੇ ਯੋਜਯਿਂਸੁ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਖਣੇ ਭਿਕ੍ਖੂਪਿ ਨ੍ਹਾਯਿਤੁਂ ਤਤ੍ਥ ਗਤਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਗੋਣੇ ਪਾਜੇਸੁਂ। ਸਕਟਂ ਨਿਚ੍ਚਲਂ ਅਟ੍ਠਾਸਿ, ਨਦ੍ਧਿਵਰਤ੍ਤਾ ਪਨ ਛਿਜ੍ਜਿਂਸੁ। ਭਿਕ੍ਖੂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਵਿਹਾਰਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਮਤ੍ਥਂ ਸਤ੍ਥੁ ਆਰੋਚਯਿਂਸੁ। ਸਤ੍ਥਾ, ''ਭਿਕ੍ਖਵੇ , ਬਾਹਿਰਾ ਏਤਾ ਨਦ੍ਧਿਵਰਤ੍ਤਾ, ਯੋ ਕੋਚਿ ਏਤਾ ਛਿਨ੍ਦਤੇਵ, ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਪਨ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਿਕਂ ਕੋਧਨਦ੍ਧਿਞ੍ਚੇਵ ਤਣ੍ਹਾਵਰਤ੍ਤਞ੍ਚ ਛਿਨ੍ਦਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

੩੯੮.''ਛੇਤ੍ਵਾ ਨਦ੍ਧਿਂ ਵਰਤ੍ਤਞ੍ਚ, ਸਨ੍ਦਾਨਂ ਸਹਨੁਕ੍ਕਮਂ।
ਉਕ੍ਖਿਤ੍ਤਪਲਿਘਂ ਬੁਦ੍ਧਂ, ਤਮਹਂ ਬ੍ਰੂਮਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ''ਨ੍ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਨਦ੍ਧਿ**ਨ੍ਤਿ ਨਯ੍ਹਨਭਾਵੇਨ ਪਵਤ੍ਤਂ ਕੋਧਂ। **ਵਰਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਬਨ੍ਧਨਭਾਵੇਨ ਪਵਤ੍ਤਂ ਤਣ੍ਹਂ। **ਸਨ੍ਦਾਨਂ ਸਹਨੁਕ੍ਕਮ**ਨ੍ਤਿ ਅਨੁਸਯਾਨੁਕ੍ਕਮਸਹਿਤਂ ਦ੍ਵਾਸਟ੍ਠਿਦਿਟ੍ਠਿਸਨ੍ਦਾਨਂ, ਇਦਂ ਸਬ੍ਬਮ੍ਪਿ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਠਿਤਂ ਅਵਿਜ੍ਜਾਪਲਿਘਸ੍ਸ ਉਕ੍ਖਿਤ੍ਤਤ੍ਤਾ **ਉਕ੍ਖਿਤ੍ਤਪਲਿਘਂ**, ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਸਚ੍ਚਾਨਂ ਬੁਦ੍ਧਤ੍ਤਾ **ਬੁਦ੍ਧਂ** ਤਂ ਅਹਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਂ ਵਦਾਮੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਪਞ੍ਚਸਤਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਅਰਹਤ੍ਤੇ ਪਤਿਟ੍ਠਹਿਂਸੁ, ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਾਨਮ੍ਪਿ ਸਾਤ੍ਥਿਕਾ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾ ਅਹੋਸੀਤਿ।

ਦ੍ਵੇਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਵਤ੍ਥੁ ਪਨ੍ਨਰਸਮਂ।

੧੬. ਅਕ੍ਕੋਸਕਭਾਰਦ੍ਵਾਜਵਤ੍ਥੁ

ਅਕ੍ਕੋਸਨ੍ਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਵੇਲੁਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਅਕ੍ਕੋਸਕਭਾਰਦ੍ਵਾਜਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਤਸ੍ਸ ਹਿ ਭਾਤੁ ਭਾਰਦ੍ਵਾਜਸ੍ਸ ਧਨਞ੍ਜਾਨੀ ਨਾਮ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੀ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨਾ ਅਹੋਸਿ। ਸਾ ਖੀਪਿਤ੍ਵਾਪਿ ਕਾਸਿਤ੍ਵਾਪਿ ਪਕ੍ਖਲਿਤ੍ਵਾਪਿ ''ਨਮੋ ਤਸ੍ਸ ਭਗਵਤੋ ਅਰਹਤੋ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸਾ''ਤਿ ਇਮਂ ਉਦਾਨਂ ਉਦਾਨੇਸਿ। ਸਾ ਏਕਦਿਵਸਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਪਰਿਵੇਸਨਾਯ ਪਵਤ੍ਤਮਾਨਾਯ ਪਕ੍ਖਲਿਤ੍ਵਾ ਤਥੇਵ ਮਹਾਸਦ੍ਦੇਨ ਉਦਾਨਂ ਉਦਾਨੇਸਿ। ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਕੁਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ''ਏਵਮੇਵਾਯਂ ਵਸਲੀ ਯਤ੍ਥ ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਵਾ ਪਕ੍ਖਲਿਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਮੁਣ੍ਡਕਸ੍ਸ ਸਮਣਕਸ੍ਸ ਵਣ੍ਣਂ ਭਾਸਤੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ''ਇਦਾਨਿ ਤੇ, ਵਸਲਿ, ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਸਤ੍ਥੁਨੋ ਵਾਦਂ ਆਰੋਪੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਆਹ। ਅਥ ਨਂ ਸਾ ''ਗਚ੍ਛ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ, ਨਾਹਂ ਤਂ ਪਸ੍ਸਾਮਿ, ਯੋ ਤਸ੍ਸ ਭਗਵਤੋ ਵਾਦਂ ਆਰੋਪੇਯ੍ਯ, ਅਪਿ ਚ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਂ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਪਞ੍ਹਂ ਪੁਚ੍ਛਸ੍ਸੂ''ਤਿ ਆਹ। ਸੋ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾਵ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਠਿਤੋ ਪਞ੍ਹਂ ਪੁਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

''ਕਿਂਸੁ ਛੇਤ੍ਵਾ ਸੁਖਂ ਸੇਤਿ, ਕਿਂਸੁ ਛੇਤ੍ਵਾ ਨ ਸੋਚਤਿ।
ਕਿਸ੍ਸਸ੍ਸੁ ਏਕਧਮ੍ਮਸ੍ਸ, ਵਧਂ ਰੋਚੇਸਿ ਗੋਤਮਾ''ਤਿ॥ (ਸਂ॰ ਨਿ॰ ੧.੧੮੭)।

ਅਥਸ੍ਸ ਪਞ੍ਹਂ ਬ੍ਯਾਕਰੋਨ੍ਤੋ ਸਤ੍ਥਾ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

''ਕੋਧਂ ਛੇਤ੍ਵਾ ਸੁਖਂ ਸੇਤਿ, ਕੋਧਂ ਛੇਤ੍ਵਾ ਨ ਸੋਚਤਿ।
ਕੋਧਸ੍ਸ ਵਿਸਮੂਲਸ੍ਸ, ਮਧੁਰਗ੍ਗਸ੍ਸ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ।
ਵਧਂ ਅਰਿਯਾ ਪਸਂਸਨ੍ਤਿ, ਤਞ੍ਹਿ ਛੇਤ੍ਵਾ ਨ ਸੋਚਤੀ''ਤਿ॥ (ਸਂ॰ ਨਿ॰ ੧.੧੮੭)।

ਸੋ ਸਤ੍ਥਰਿ ਪਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਕਨਿਟ੍ਠੋ ਅਕ੍ਕੋਸਕਭਾਰਦ੍ਵਾਜੋ ''ਭਾਤਾ ਕਿਰ ਮੇ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ''ਤਿ ਸੁਤ੍ਵਾ ਕੁਦ੍ਧੋ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਅਸਬ੍ਭਾਹਿ ਫਰੁਸਾਹਿ ਵਾਚਾਹਿ ਅਕ੍ਕੋਸਿ। ਸੋਪਿ ਸਤ੍ਥਾਰਾ ਅਤਿਥੀਨਂ

ਖਾਦਨੀਯਾਦਿਦਾਨਉਪਮ੍ਮੇਨ ਸਵ੍ਵਤ੍ਤੁੰ ਸਤ੍ਥਰਿ ਪਸਨ੍ਨੋ ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾ ਅਰਹਤ੍ਤੰ ਪਾਪੁਣਿ। ਅਪਰੇਪਿਸ੍ਸ ਸੁਨ੍ਦਰਿਕਭਾਰਦ੍ਵਾਜੋ ਬਿਲਙ੍ਗਿਕਭਾਰਦ੍ਵਾਜੋਤਿ ਦ੍ਵੇ ਕਨਿਟ੍ਠਭਾਤਰੋ ਸਤ੍ਥਾਰੰ ਅਕ੍ਕੋਸਨ੍ਤਾਵ ਸਤ੍ਥਾਰਾ ਵਿਨੀਤਾ ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾ ਅਰਹਤ੍ਤੰ ਪਾਪੁਣਿੰਸੁ।

ਅਥੇਕਦਿਵਸੰ ਧਮ੍ਮਸਭਾਯੰ ਕਥੰ ਸਮੁਟ੍ਠਾਪੇਸੁੰ, ''ਆਵੁਸੋ, ਅਚ੍ਛਰਿਯਾ ਵਤ ਬੁਦ੍ਧਗੁਣਾ, ਚਤੂਸੁ ਨਾਮ ਭਾਤਿਕੇਸੁ ਅਕ੍ਕੋਸਨ੍ਤੇਸੁ ਸਤ੍ਥਾ ਕਿਞ੍ਚਿ ਅਵਤ੍ਵਾ ਤੇਸੰਯੇਵ ਪਤਿਟ੍ਠਾ ਜਾਤੋ''ਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ''ਕਾਯ ਨੁਤ੍ਥ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਏਤਰਹਿ ਕਥਾਯ ਸਨ੍ਨਿਸਿਨ੍ਨਾ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ''ਇਮਾਯ ਨਾਮਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ, ''ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਹੰ ਮਮ ਖਨ੍ਤਿਬਲੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਤ੍ਤਾ ਦੁਟ੍ਠੇਸੁ ਅਦੁਸ੍ਸਨ੍ਤੋ ਮਹਾਜਨਸ੍ਸ ਪਤਿਟ੍ਠਾ ਹੋਮਿਯੇਵਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮੰ ਗਾਥਮਾਹ –

੩੯੯.''ਅਕ੍ਕੋਸੰ ਵਧਬਨ੍ਧਞ੍ਚ, ਅਦੁਟ੍ਠੋ ਯੋ ਤਿਤਿਕ੍ਖਤਿ।
ਖਨ੍ਤੀਬਲੰ ਬਲਾਨੀਕੰ, ਤਮਹੰ ਬ੍ਰੂਮਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ''ਨ੍ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਅਦੁਟ੍ਠੋ**ਤਿ ਏਤੰ ਦਸਹਿ ਅਕ੍ਕੋਸਵਤ੍ਥੂਹਿ ਅਕ੍ਕੋਸਞ੍ਚ ਪਾਣਿਆਦੀਹਿ ਪੋਥਨਞ੍ਚ ਅਨ੍ਦੁਬਨ੍ਧਨਾਦੀਹਿ ਬਨ੍ਧਨਞ੍ਚ ਯੋ ਅਕੁਦ੍ਧਮਾਨਸੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਅਧਿਵਾਸੇਤਿ , ਖਨ੍ਤਿਬਲੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਤ੍ਤਾ **ਖਨ੍ਤਿਬਲੰ,** ਪੁਨਪ੍ਪੁਨੰ ਉਪ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ ਅਨੀਕਭੂਤੇਨ ਤੇਨੇਵ ਖਨ੍ਤਿਬਲੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਤ੍ਤਾ **ਬਲਾਨੀਕੰ ਤੰ** ਏਵਰੂਪੰ **ਅਹੰ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੰ** ਵਦਾਮੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਬਹੂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਾਦੀਨਿ ਪਾਪੁਣਿੰਸੂਤਿ।

ਅਕ੍ਕੋਸਕਭਾਰਦ੍ਵਾਜਵਤ੍ਥੁ ਸੋਲਸਮੰ।

੧੭. ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ

ਅਕ੍ਕੋਧਨਨ੍ਤਿ ਇਮੰ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨੰ ਸਤ੍ਥਾ ਵੇਲੁਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰੰ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਤਦਾ ਕਿਰ ਥੇਰੋ ਪਞ੍ਚਹਿ ਭਿਕ੍ਖੁਸਤੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿੰ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਨ੍ਤੋ ਨਾਲਕਗਾਮੇ ਮਾਤੁ ਘਰਦ੍ਵਾਰੰ ਅਗਮਾਸਿ। ਅਥ ਨੰ ਸਾ ਨਿਸੀਦਾਪੇਤ੍ਵਾ ਪਰਿਵਿਸਮਾਨਾ ਅਕ੍ਕੋਸਿ – ''ਅਮ੍ਭੋ, ਉਚ੍ਛਿਟ੍ਠਖਾਦਕ ਉਚ੍ਛਿਟ੍ਠਕਞ੍ਜਿਯੰ ਅਲਭਿਤ੍ਵਾ ਪਰਘਰੇਸੁ ਉਲ਼ਙ੍ਕਪਿਟ੍ਠੇਨ ਘਟ੍ਟਿਤਕਞ੍ਜਿਯੰ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤੁੰ ਅਸੀਤਿਕੋਟਿਧਨੰ ਪਹਾਯ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋਸਿ, ਨਾਸਿਤਮ੍ਹਾ ਤਯਾ, ਭੁਞ੍ਜਾਹਿ ਦਾਨੀ''ਤਿ। ਭਿਕ੍ਖੂਨਮ੍ਪਿ ਭਤ੍ਤੰ ਦਦਮਾਨਾ ''ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ ਮਮ ਪੁਤ੍ਤੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਚੂਲ਼ੁਪਟ੍ਠਾਕੋ ਕਤੋ, ਇਦਾਨਿ ਭੁਞ੍ਜਥਾ''ਤਿ ਵਦੇਤਿ। ਥੇਰੋ ਭਿਕ੍ਖੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਵਿਹਾਰਮੇਵ ਅਗਮਾਸਿ। ਅਥਾਯਸ੍ਮਾ ਰਾਹੁਲੋ ਸਤ੍ਥਾਰੰ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤੇਨ ਆਪੁਚ੍ਛਿ। ਅਥ ਨੰ ਸਤ੍ਥਾ ਆਹ – ''ਰਾਹੁਲ, ਕਹੰ ਗਮਿਤ੍ਥਾ''ਤਿ? ''ਅਯ੍ਯਿਕਾਯ ਗਾਮੰ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ। ''ਕਿੰ ਪਨ ਤੇ ਅਯ੍ਯਿਕਾਯ ਉਪਜ੍ਝਾਯੋ ਵੁਤ੍ਤੋ''ਤਿ? ''ਅਯ੍ਯਿਕਾਯ ਮੇ, ਭਨ੍ਤੇ, ਉਪਜ੍ਝਾਯੋ ਅਕ੍ਕੁਟ੍ਠੋ''ਤਿ। ''ਕਿਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ''ਤਿ? ''ਇਦੰ ਨਾਮ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ। ''ਉਪਜ੍ਝਾਯੇਨ ਪਨ ਤੇ ਕਿੰ ਵੁਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ? ''ਨ ਕਿਞ੍ਚਿ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ। ਤੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਧਮ੍ਮਸਭਾਯੰ ਕਥੰ ਸਮੁਟ੍ਠਾਪੇਸੁੰ, ''ਆਵੁਸੋ, ਅਚ੍ਛਰਿਯਾ ਵਤ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਗੁਣਾ, ਏਵੰਨਾਮਸ੍ਸ ਮਾਤਰਿ ਅਕ੍ਕੋਸਨ੍ତਿਯਾ ਕੋਧਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਨਾਹੋਸੀ''ਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ''ਕਾਯ ਨੁਤ੍ਥ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਏਤਰਹਿ ਕਥਾਯ ਸਨ੍ਨਿਸਿਨ੍ਨਾ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ''ਇਮਾਯ ਨਾਮਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ, ''ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਖੀਣਾਸਵਾ ਨਾਮ ਅਕ੍ਕੋਧਨਾਵ ਹੋਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮੰ ਗਾਥਮਾਹ –

੪੦੦.''ਅਕ੍ਕੋਧਨੰ ਵਤਵਨ੍ਤੰ, ਸੀਲਵਨ੍ਤੰ ਅਨੁਸ੍ਸਦੰ।
ਦਨ੍ਤੰ ਅਨ੍ਤਿਮਸਾਰੀਰੰ, ਤਮਹੰ ਬ੍ਰੂਮਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ''ਨ੍ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਵਤਵਨ੍ਤੁ**ਨ੍ਤਿ ਧੁਤਵਤੇਨ, ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੰ ਚਤੁਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧਿਸੀਲੇਨ **ਸੀਲਵਨ੍ਤੰ,** ਤਣ੍ਹਾਉਸ੍ਸਦਾਭਾਵੇਨ **ਅਨੁਸ੍ਸਦੰ** , ਛਲ਼ਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਦਮਨੇਨ **ਦਨ੍ਤੰ,** ਕੋਟਿਯੰ ਠਿਤੇਨ ਅਤ੍ਤਭਾਵੇਨ **ਅਨ੍ਤਿਮਸਰੀਰੰ ਤਮਹੰ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੰ** ਵਦਾਮੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਬਹੂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਾਦੀਨਿ ਪਾਪੁਣਿਂਸੂਤਿ।

ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ ਸਤ੍ਤਰਸਮਂ।

੧੮. ਉਪ੍ਪਲਵਣ੍ਣਾਥੇਰੀਵਤ੍ਥੁ

ਵਾਰਿ ਪੋਕ੍ਖਰਪਤ੍ਤੇਵਾਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਉਪ੍ਪਲਵਣ੍ਣਥੇਰਿਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ। ਵਤ੍ਥੁ ''ਮਧੁਵਾ ਮਞ੍ਞਤਿ ਬਾਲੋ''ਤਿ ਗਾਥਾਵਣ੍ਣਨਾਯ (ਧ॰ ਪ॰ ੬੯) ਵਿਤ੍ਥਾਰਿਤਮੇਵ। ਵੁਤ੍ਤਞ੍ਹਿ ਤਤ੍ਥ (ਧ॰ ਪ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੧.੬੯) –

ਅਪਰੇਨ ਸਮਯੇਨ ਮਹਾਜਨੋ ਧਮ੍ਮਸਭਾਯਂ ਕਥਂ ਸਮੁਟ੍ਠਾਪੇਸਿ ''ਖੀਣਾਸਵਾਪਿ ਮਞ੍ਞੇ ਕਾਮਸੁਖਂ ਸਾਦਿਯਨ੍ਤਿ, ਕਾਮਂ ਸੇਵਨ੍ਤਿ, ਕਿਂ ਨ ਸੇਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ। ਨ ਹੇਤੇ ਕੋਲ਼ਾਪਰੁਕ੍ਖਾ, ਨ ਚ ਵਮ੍ਮਿਕਾ, ਅਲ੍ਲਮਂਸਸਰੀਰਾਵ, ਤਸ੍ਮਾ ਏਤੇਪਿ ਕਾਮਸੁਖਂ ਸਾਦਿਯਨ੍ਤੀ''ਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ''ਕਾਯ ਨੁਤ੍ਥ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਏਤਰਹਿ ਕਥਾਯ ਸਨ੍ਨਿਸਿਨ੍ਨਾ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ''ਇਮਾਯ ਨਾਮਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ''ਨ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਖੀਣਾਸਵਾ ਕਾਮਸੁਖਂ ਸਾਦਿਯਨ੍ਤਿ, ਨ ਕਾਮਂ ਸੇਵਨ੍ਤਿ। ਯਥਾ ਹਿ ਪਦੁਮਪਤ੍ਤੇ ਪਤਿਤਂ ਉਦਕਬਿਨ੍ਦੁ ਨ ਲਿਮ੍ਪਤਿ ਨ ਸਣ੍ਠਾਤਿ, ਵਿਨਿਵਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਪਨ ਪਤਤੇਵ। ਯਥਾ ਚ ਆਰਗ੍ਗੇ ਸਾਸਪੋ ਨ ਉਪਲਿਮ੍ਪਤਿ ਨ ਸਣ੍ਠਾਤਿ, ਵਿਨਿਵਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਪਤਤੇਵ, ਏਵਂ ਖੀਣਾਸਵਸ੍ਸ ਚਿਤ੍ਤੇ ਦੁਵਿਧੋਪਿ ਕਾਮੋ ਨ ਲਿਮ੍ਪਤਿ ਨ ਸਣ੍ਠਾਤੀ''ਤਿ ਅਨੁਸਨ੍ਧਿਂ ਘਟੇਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਨ੍ਤੋ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

੪੦੧.''ਵਾਰਿ ਪੋਕ੍ਖਰਪਤ੍ਤੇਵ, ਆਰਗ੍ਗੇਰਿਵ ਸਾਸਪੋ।
ਯੋ ਨ ਲਿਮ੍ਪਤਿ ਕਾਮੇਸੁ, ਤਮਹਂ ਬ੍ਰੂਮਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ''ਨ੍ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਯੋ ਨ ਲਿਮ੍ਪਤੀ**ਤਿ ਏਵਮੇਵਂ ਯੋ ਅਬ੍ਭਨ੍ਤਰੇ ਦੁਵਿਧੇਪਿ ਕਾਮੇ ਨ ਉਪਲਿਮ੍ਪਤਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਕਾਮੇ ਨ ਸਣ੍ਠਾਤਿ, **ਤਮਹਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਂ** ਵਦਾਮੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਬਹੂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਾਦੀਨਿ ਪਾਪੁਣਿਂਸੂਤਿ।

ਉਪ੍ਪਲਵਣ੍ਣਾਥੇਰੀਵਤ੍ਥੁ ਅਟ੍ਠਾਰਸਮਂ।

੧੯. ਅਞ੍ਞਤਰਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਵਤ੍ਥੁ

ਯੋ ਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸਾਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਅਞ੍ਞਤਰਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਤਸ੍ਸ ਕਿਰੇਕੋ ਦਾਸੋ ਅਪਞ੍ਞਤ੍ਤੇ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇ ਪਲਾਯਿਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਿ। ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਤਂ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਅਦਿਸ੍ਵਾ ਏਕਦਿਵਸਂ ਸਤ੍ਥਾਰਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਪਵਿਸਨ੍ਤਂ ਦ੍ਵਾਰਨ੍ਤਰੇ ਦਿਸ੍ਵਾ ਚੀਵਰਂ ਦਲ੍ਹਂ ਅਗ੍ਗਹੇਸਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਨਿਵਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ''ਕਿਂ ਇਦਂ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਦਾਸੋ ਮੇ, ਭੋ ਗੋਤਮਾਤਿ । ਪਨ੍ਨਭਾਰੋ ਏਸ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾਤਿ। ''ਪਨ੍ਨਭਾਰੋ''ਤਿ ਚ ਵੁਤ੍ਤੇ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ''ਅਰਹਾ''ਤਿ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਸਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਪੁਨਪਿ ਤੇਨ ''ਏਵਂ, ਭੋ ਗੋਤਮਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਸਤ੍ਥਾ ''ਆਮ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ, ਪਨ੍ਨਭਾਰੋ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

੪੦੨.''ਯੋ ਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸ ਪਜਾਨਾਤਿ, ਇਧੇਵ ਖਯਮਤ੍ਤਨੋ।
ਪਨ੍ਨਭਾਰਂ ਵਿਸਂਯੁਤ੍ਤਂ, ਤਮਹਂ ਬ੍ਰੂਮਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ''ਨ੍ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਖਨ੍ਧਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸ। **ਪਨ੍ਨਭਾਰ**ਨ੍ਤਿ ਓਹਿਤਖਨ੍ਧਭਾਰਂ ਚਤੂਹਿ ਯੋਗੇਹਿ ਸਬ੍ਬਕਿਲੇਸੇਹਿ ਵਾ **ਵਿਸਂਯੁਤ੍ਤਂ ਤਮਹਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਂ** ਵਦਾਮੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਸੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਹਿ, ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਾਨਮ੍ਪਿ ਸਾਤ੍ਥਿਕਾ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾ ਅਹੋਸੀਤਿ।

ਅਞ੍ਞਤਰਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਵਤ੍ਥੁ ਏਕੂਨਵੀਸਤਿਮਂ।

੨੦. ਖੇਮਾਭਿਕ੍ਖੁਨੀਵਤ੍ਥੁ

ਗਮ੍ਭੀਰਪਞ੍ਞਨ੍ਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਗਿਜ੍ਝਕੂਟੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਖੇਮਂ ਨਾਮ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਏਕਦਿਵਸਞ੍ਹਿ ਪਠਮਯਾਮਸਮਨਨ੍ਤਰੇ ਸਕ੍ਕੋ ਦੇਵਰਾਜਾ ਪਰਿਸਾਯ ਸਦ੍ਧਿਂ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਸਾਰਣੀਯਧਮ੍ਮਕਥਂ ਸੁਣਨ੍ਤੋ ਨਿਸੀਦਿ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਖਣੇ ਖੇਮਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ ‘‘ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਕ੍ਕਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਆਕਾਸੇ ਠਿਤਾਵ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਨਿਵਤ੍ਤਿ। ਸਕ੍ਕੋ ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ‘‘ਕੋ ਏਸਾ, ਭਨ੍ਤੇ, ਆਗਚ੍ਛਮਾਨਾ ਆਕਾਸੇ ਠਿਤਾਵ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਨਿਵਤ੍ਤੀ’’ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਸਤ੍ਥਾ ‘‘ਏਸਾ, ਮਹਾਰਾਜ, ਮਮ ਧੀਤਾ ਖੇਮਾ ਨਾਮ ਮਹਾਪਞ੍ਞਾ ਮਗ੍ਗਾਮਗ੍ਗਕੋਵਿਦਾ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

੪੦੩.‘‘ਗਮ੍ਭੀਰਪਞ੍ਞਂ ਮੇਧਾਵਿਂ, ਮਗ੍ਗਾਮਗ੍ਗਸ੍ਸ ਕੋਵਿਦਂ।
ਉਤ੍ਤਮਤ੍ਥਮਨੁਪ੍ਪਤ੍ਤਂ, ਤਮਹਂ ਬ੍ਰੂਮਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ’’ਨ੍ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਗਬ੍ਭੀਰਪਞ੍ਞ**ਨ੍ਤਿ ਗਮ੍ਭੀਰੇਸੁ ਖਨ੍ਧਾਦੀਸੁ ਪਵਤ੍ਤਾਯ ਪਞ੍ਞਾਯ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਂ ਧਮ੍ਮੋਜਪਞ੍ਞਾਯ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਂ **ਮੇਧਾਵਿਂ** ‘‘ਅਯਂ ਦੁਗ੍ਗਤਿਯਾ ਮਗ੍ਗੋ, ਅਯਂ ਸੁਗਤਿਯਾ ਮਗ੍ਗੋ, ਅਯਂ ਨਿਬ੍ਬਾਨਸ੍ਸ ਮਗ੍ਗੋ, ਅਯਂ ਅਮਗ੍ਗੋ’’ਤਿ ਏਵਂ ਮਗ੍ਗੇ ਚ ਅਮਗ੍ਗੇ ਚ ਛੇਕਤਾਯ **ਮਗ੍ਗਾਮਗ੍ਗਸ੍ਸ ਕੋਵਿਦਂ** ਅਰਹਤ੍ਤਸਙ੍ਖਾਤਂ **ਉਤ੍ਤਮਤ੍ਥਂ ਅਨੁਪ੍ਪਤ੍ਤਂ ਤਮਹਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਂ** ਵਦਾਮੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਬਹੂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਾਦੀਨਿ ਪਾਪੁਣਿਂਸੂਤਿ।

ਖੇਮਾਭਿਕ੍ਖੁਨਿਵਤ੍ਥੁ ਵੀਸਤਿਮਂ।

੨੧. ਪਬ੍ਭਾਰਵਾਸੀਤਿਸ੍ਸਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ

ਅਸਂਸਟ੍ਠਨ੍ਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਪਬ੍ਭਾਰਵਾਸੀਤਿਸ੍ਸਤ੍ਥੇਰਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਸੋ ਕਿਰ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਅਰਞ੍ਞਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਸਪ੍ਪਾਯਂ ਸੇਨਾਸਨਂ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਏਕਂ ਲੇਣਪਬ੍ਭਾਰਂ ਪਾਪੁਣਿ, ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਕ੍ਖਣੇਯੇਵਸ੍ਸ ਚਿਤ੍ਤਂ ਏਕਗ੍ਗਤਂ ਲਭਿ। ਸੋ ‘‘ਅਹਂ ਇਧ ਵਸਨ੍ਤੋ ਪਬ੍ਬਜਿਤਕਿਚ੍ਚਂ ਨਿਪ੍ਫਾਦੇਤੁਂ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ। ਲੇਣੇਪਿ ਅਧਿਵਤ੍ਥਾ ਦੇਵਤਾ ‘‘ਸੀਲਵਾ ਭਿਕ੍ਖੁ ਆਗਤੋ, ਇਮਿਨਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਏਕਟ੍ਠਾਨੇ ਵਸਿਤੁਂ ਦੁਕ੍ਖਂ। ਅਯਂ ਪਨ ਇਧ ਏਕਰਤ੍ਤਿਮੇਵ ਵਸਿਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਕਮਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਪੁਤ੍ਤੇ ਆਦਾਯ ਨਿਕ੍ਖਮਿ। ਥੇਰੋ ਪੁਨਦਿਵਸੇ ਪਾਤੋਵ ਗੋਚਰਗਾਮਂ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਪਾਵਿਸਿ। ਅਥ ਨਂ ਏਕਾ ਉਪਾਸਿਕਾ ਦਿਸ੍ਵਾਵ ਪੁਤ੍ਤਸਿਨੇਹਂ ਪਟਿਲਭਿਤ੍ਵਾ ਗੇਹੇ ਨਿਸੀਦਾਪੇਤ੍ਵਾ ਭੋਜੇਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਤੇਮਾਸਂ ਵਸਨਤ੍ਥਾਯ ਯਾਚਿ। ਸੋਪਿ ‘‘ਸਕ੍ਕਾ ਮਯਾ ਇਮਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਭਵਨਿਸ੍ਸਰਣਂ ਕਾਤੁ’’ਨ੍ਤਿ ਅਧਿਵਾਸੇਤ੍ਵਾ ਤਮੇਵ ਲੇਣਂ ਅਗਮਾਸਿ। ਦੇਵਤਾ ਤਂ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ‘‘ਅਦ੍ਧਾ ਕੇਨਚਿ ਨਿਮਨ੍ਤਿਤੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਸ੍ਵੇ ਵਾ ਪਰਸੁਵੇ ਵਾ ਗਮਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ।

ਏਵਂ ਅਡ੍ਢਮਾਸਮਤ੍ਤੇ ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤੇ ‘‘ਅਯਂ ਇਧੇਵ ਮਞ੍ਞੇ ਅਨ੍ਤੋਵਸ੍ਸਂ ਵਸਿਸ੍ਸਤਿ, ਸੀਲਵਤਾ ਪਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਏਕਟ੍ਠਾਨੇ ਪੁਤ੍ਤਕੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਵਸਿਤੁਂ ਦੁਕ੍ਕਰਂ, ਇਮਞ੍ਚ ‘ਨਿਕ੍ਖਮਾ’ਤਿ ਵਤ੍ਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕਾ, ਅਤ੍ਥਿ ਨੁ ਖੋ ਇਮਸ੍ਸ ਸੀਲੇ ਖਲਿਤ’’ਨ੍ਤਿ ਦਿਬ੍ਬੇਨ ਚਕ੍ਖੁਨਾ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੀ ਉਪਸਮ੍ਪਦਮਾਲ਼ਕਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਤਸ੍ਸ ਸੀਲੇ ਖਲਿਤਂ ਅਦਿਸ੍ਵਾ ‘‘ਪਰਿਸੁਦ੍ਧਮਸ੍ਸ ਸੀਲਂ, ਕਿਞ੍ਚਿਦੇਵਸ੍ਸ ਕਤ੍ਵਾ ਅਯਸਂ ਉਪ੍ਪਾਦੇਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਤਸ੍ਸ ਉਪਟ੍ਠਾਕਕੁਲੇ ਉਪਾਸਿਕਾਯ ਜੇਟ੍ਠਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਸਰੀਰੇ ਅਧਿਮੁਚ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਗੀਵਂ ਪਰਿਵਤ੍ਤੇਸਿ। ਤਸ੍ਸ ਅਕ੍ਖੀਨਿ ਨਿਕ੍ਖਮਿਂਸੁ, ਮੁਖਤੋ ਖੇਲ਼ੋ ਪਗ੍ਘਰਿ। ਉਪਾਸਿਕਾ ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ‘‘ਕਿਂ ਇਦ’’ਨ੍ਤਿ ਵਿਰਵਿ। ਅਥ ਨਂ ਦੇਵਤਾ ਅਦਿਸ੍ਸਮਾਨਰੂਪਾ ਏਵਮਾਹ

– ‘‘ਮਯਾ ਏਸ ਗਹਿਤੋ, ਬਲਿਕਮ੍ਮੇਨਪਿ ਮੇ ਅਤ੍ਥੋ ਨਤ੍ਥਿ, ਤੁਮ੍ਹਾਕੰ ਪਨ ਕੁਲੂਪਕੰ ਥੇਰੰ ਲਟ੍ਠਿਮਧੁਕੰ ਯਾਚਿਤ੍ਵਾ ਤੇਨ ਤੇਲੰ ਪਚਿਤ੍ਵਾ ਇਮਸ੍ਸ ਨਤ੍ਥੁਕਮ੍ਮੰ ਦੇਥ, ਏਵਾਹੰ ਇਮੰ ਮੁਞ੍ਚਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ। ਨਸ੍ਸਤੁ ਵਾ ਏਸ ਮਰਤੁ ਵਾ, ਨ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਾਮਹੰ ਅਯ੍ਯੰ ਲਟ੍ਠਿਮਧੁਕੰ ਯਾਚਿਤੁਨ੍ਤਿ। ਸਚੇ ਲਟ੍ਠਿਮਧੁਕੰ ਯਾਚਿਤੁੰ ਨ ਸਕ੍ਕੋਥ, ਨਾਸਿਕਾਯਸ੍ਸ ਹਿਙ੍ਗੁਚੁਣ੍ਣੰ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤੁੰ ਵਦੇਥਾਤਿ। ਇਦਮ੍ਪਿ ਵਤ੍ਤੁੰ ਨ ਸਕ੍ਕੋਮਾਤਿ। ਤੇਨ ਹਿਸ੍ਸ ਪਾਦਧੋਵਨਉਦਕੰ ਆਦਾਯ ਸੀਸੇ ਆਸਿਞ੍ਚਥਾਤਿ। ਉਪਾਸਿਕਾ ‘‘ਸਕ੍ਕਾ ਇਦੰ ਕਾਤੁ’’ਨ੍ਤਿ ਵੇਲਾਯ ਆਗਤੰ ਥੇਰੰ ਨਿਸੀਦਾਪੇਤ੍ਵਾ ਯਾਗੁਖਜ੍ਜਕੰ ਦਤ੍ਵਾ ਅਨੁਰਭਤ੍ਤੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨਸ੍ਸ ਪਾਦੇ ਧੋਵਿਤ੍ਵਾ ਉਦਕੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ, ‘‘ਭਨ੍ਤੇ, ਇਦੰ ਉਦਕੰ ਦਾਰਕਸ੍ਸ ਸੀਸੇ ਆਸਿਞ੍ਚਾਮਾ’’ਤਿ ਆਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ‘‘ਤੇਨ ਹਿ ਆਸਿਞ੍ਚਥਾ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਤਥਾ ਅਕਾਸਿ। ਸਾ ਦੇਵਤਾ ਤਾਵਦੇਵ ਤੰ ਮੁਞ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਲੇਣਦ੍ਵਾਰੇ ਅਟ੍ਠਾਸਿ।

ਥੇਰੋਪਿ ਭਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚਾਵਸਾਨੇ ਉਟ੍ਠਾਯਾਸਨਾ ਅਵਿਸ੍ਸਟ੍ਠਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਤਾਯ ਦ੍ਵਤ੍ਤਿੰਸਾਕਾਰੰ ਸਜ੍ਝਾਯਨ੍ਤੋਵ ਪਕ੍ਕਾਮਿ। ਅਥ ਨੰ ਲੇਣਦ੍ਵਾਰੰ ਪਤ੍ਤਕਾਲੇ ਸਾ ਦੇਵਤਾ ‘‘ਮਹਾਵੇਜ੍ਜ ਮਾ ਇਧ ਪਵਿਸਾ’’ਤਿ ਆਹ। ਸੋ ਤਤ੍ਥੇਵ ਠਤ੍ਵਾ ‘‘ਕਾਸਿ ਤ੍ਵ’’ਨ੍ਤਿ ਆਹ। ਅਹੰ ਇਧ ਅਧਿਵਤ੍ਥਾ ਦੇਵਤਾਤਿ। ਥੇਰੋ ‘‘ਅਤ੍ਥਿ ਨੁ ਖੋ ਮਯਾ ਵੇਜ੍ਜਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਕਤਟ੍ਠਾਨ’’ਨ੍ਤਿ ਉਪਸਮ੍ਪਦਮਾਲ਼ਕਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸੀਲੇ ਤਿਲਕੰ ਵਾ ਕਾਲ਼ਕੰ ਵਾ ਅਦਿਸ੍ਵਾ ‘‘ਅਹੰ ਮਯਾ ਵੇਜ੍ਜਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਕਤਟ੍ਠਾਨੰ ਨ ਪਸ੍ਸਾਮਿ, ਕਸ੍ਮਾ ਏਵੰ ਵਦੇਸੀ’’ਤਿ ਆਹ। ਨ ਪਸ੍ਸਸੀਤਿ। ਆਮ, ਨ ਪਸ੍ਸਾਮੀਤਿ? ਆਚਿਕ੍ਖਾਮਿ ਤੇਤਿ। ਆਮ, ਆਚਿਕ੍ਖਾਹੀਤਿ। ਤਿਟ੍ਠਤੁ ਤਾਵ ਦੂਰੇ ਕਤੰ, ਅਜ੍ਜੇਵ ਤਯਾ ਅਮਨੁਸ੍ਸਗਹਿਤਸ੍ਸ ਉਪਟ੍ਠਾਕਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪਾਦਧੋਵਨਉਦਕੰ ਸੀਸੇ ਆਸਿਤ੍ਤੁੰ, ਨਾਸਿਤ੍ਤੁਨ੍ਤਿ? ਆਮ, ਆਸਿਤ੍ਤੁਨ੍ਤਿ। ਕਿੰ ਏਤੰ ਨ ਪਸ੍ਸਸੀਤਿ? ਏਤੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ਤ੍ਵੰ ਵਦੇਸੀਤਿ? ਆਮ, ਏਤੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵਦਾਮੀਤਿ। ਥੇਰੋ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ‘‘ਅਹੋ ਵਤ ਮੇ ਸਮ੍ਮਾ ਪਣਿਹਿਤੋ ਅਤ੍ਤਾ, ਸਾਸਨਸ੍ਸ ਅਨੁਰੂਪੰ ਵਤ ਮੇ ਚਰਿਤੰ, ਦੇਵਤਾਪਿ ਮਮ ਚਤੁਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧਿਸੀਲੇ ਤਿਲਕੰ ਵਾ ਕਾਲ਼ਕੰ ਵਾ ਅਦਿਸ੍ਵਾ ਦਾਰਕਸ੍ਸ ਸੀਸੇ ਆਸਿਤ੍ਤਪਾਦਧੋਵਨਮਤ੍ਤੰ ਅਦ੍ਦਸਾ’’ਤਿ ਤਸ੍ਸ ਸੀਲੰ ਆਰਬ੍ਭ ਬਲਵਪੀਤਿ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿ। ਸੋ ਤੰ ਵਿਕ੍ਖਮ੍ਭੇਤ੍ਵਾ ਪਾਦੁਦ੍ਧਾਰਮ੍ਪਿ ਅਕਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥੇਵ ਅਰਹਤ੍ਤੰ ਪਤ੍ਵਾ ‘‘ਮਾਦਿਸੰ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧੰ ਸਮਣੰ ਦੂਸੇਤ੍ਵਾ ਮਾ ਇਧ ਵਨਸਣ੍ਡੇ ਵਸਿ, ਤ੍ਵਮੇਵ ਨਿਕ੍ਖਮਾਹੀ’’ਤਿ ਦੇਵਤੰ ਓਵਦਨ੍ਤੋ ਇਮੰ ਉਦਾਨੰ ਉਦਾਨੇਸਿ –

> ‘‘ਵਿਸੁਦ੍ਧੋ ਵਤ ਮੇ ਵਾਸੋ, ਨਿਮ੍ਮਲੰ ਮੰ ਤਪਸ੍ਸਿਨੰ।
> ਮਾ ਤ੍ਵੰ ਵਿਸੁਦ੍ਧੰ ਦੂਸੇਸਿ, ਨਿਕ੍ਖਮ ਪਵਨਾ ਤੁਵ’’ਨ੍ਤਿ॥

ਸੋ ਤਤ੍ਥੇਵ ਤੇਮਾਸੰ ਵਸਿਤ੍ਵਾ ਵੁਤ੍ਥਵਸ੍ਸੋ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ‘‘ਕਿੰ, ਆਵੁਸੋ, ਪਬ੍ਬਜਿਤਕਿਚ੍ਚੰ ਤੇ ਮਤ੍ਥਕੰ ਪਾਪਿਤ’’ਨ੍ਤਿ ਪੁਟ੍ਠੋ ਤਸ੍ਮਿੰ ਲੇਣੇ ਵਸ੍ਸੂਪਗਮਨਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਸਬ੍ਬੰ ਤੰ ਪਵਤ੍ਤਿੰ ਭਿਕ੍ਖੂਨੰ ਆਰੋਚੇਤ੍ਵਾ, ‘‘ਆਵੁਸੋ, ਤ੍ਵੰ ਦੇਵਤਾਯ ਏਵੰ ਵੁਚ੍ਚਮਾਨੋ ਨ ਕੁਜ੍ਝੀ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ‘‘ਨ ਕੁਜ੍ਝਿ’’ਨ੍ਤਿ ਆਹ। ਭਿਕ੍ਖੂ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਆਰੋਚੇਸੁੰ, ‘‘ਭਨ੍ਤੇ, ਅਯੰ ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਞ੍ਞੰ ਬ੍ਯਾਕਰੋਤਿ, ਦੇਵਤਾਯ ਇਦੰ ਨਾਮ ਵੁਚ੍ਚਮਾਨੋਪਿ ਨ ਕੁਜ੍ਝਿਨ੍ਤਿ ਵਦਤੀ’’ਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਤੇਸੰ ਕਥੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ‘‘ਨੇਵ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਮਮ ਪੁਤ੍ਤੋ ਕੁਜ੍ਝਤਿ, ਏਤਸ੍ਸ ਗਿਹੀਹਿ ਵਾ ਪਬ੍ਬਜਿਤੇਹਿ ਵਾ ਸੰਸਗ੍ਗੋ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ, ਅਸੰਸਟ੍ਠੋ ਏਸ ਅਪ੍ਪਿਚ੍ਛੋ ਸਨ੍ਤੁਟ੍ਠੋ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮੰ ਦੇਸੇਨ੍ਤੋ ਇਮੰ ਗਾਥਮਾਹ –

> **੪੦੪**.‘‘ਅਸੰਸਟ੍ਠੰ ਗਹਟ੍ਠੇਹਿ, ਅਨਾਗਾਰੇਹਿ ਚੂਭਯੰ।
> ਅਨੋਕਸਾਰਿਮਪ੍ਪਿਚ੍ਛੰ, ਤਮਹੰ ਬ੍ਰੂਮਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ’’ਨ੍ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਅਸੰਸਟ੍ਠ**ਨ੍ਤਿ ਦਸ੍ਸਨਸਵਨਸਮੁਲ੍ਲਪਨਪਰਿਭੋਗਕਾਯਸੰਸਗ੍ਗਾਨੰ ਅਭਾਵੇਨ ਅਸੰਸਟ੍ਠੰ। **ਉਭਯ**ਨ੍ਤਿ ਗਿਹੀਹਿ ਚ ਅਨਾਗਾਰੇਹਿ ਚਾਤਿ ਉਭਯੇਹਿਪਿ ਅਸੰਸਟ੍ਠੰ । **ਅਨੋਕਸਾਰਿ**ਨ੍ਤਿ ਅਨਾਲਯਚਾਰਿੰ ਤੰ ਏਵਰੂਪੰ ਅਹੰ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੰ ਵਦਾਮੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਬਹੂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਾਦੀਨਿ ਪਾਪੁਣਿੰਸੂਤਿ।

੨੨. ਅਞ੍ਞਤਰਭਿਕ੍ਖੁਵਤ੍ਥੁ

ਨਿਧਾਯ ਦਣ੍ਡਨ੍ਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਅਞ੍ਞਤਰਂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਸੋ ਕਿਰ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਅਰਞ੍ਞੇ ਵਾਯਮਨ੍ਤੋ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਤ੍ਵਾ ‘‘ਪਟਿਲਦ੍ਧਗੁਣਂ ਸਤ੍ਥੁ ਆਰੋਚੇਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਤਤੋ ਨਿਕ੍ਖਮਿ। ਅਥ ਨਂ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਗਾਮੇ ਏਕਾ ਇਤ੍ਥੀ ਸਾਮਿਕੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਕਲਹਂ ਕਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਮਿਂ ਬਹਿ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤੇ ‘‘ਕੁਲਘਰਂ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਮਗ੍ਗਂ ਪਟਿਪਨ੍ਨਾ ਅਨ੍ਤਰਾਮਗ੍ਗੇ ਦਿਸ੍ਵਾ ‘‘ਇਮਂ ਥੇਰਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਪਿਟ੍ਠਿਤੋ ਪਿਟ੍ਠਿਤੋ ਅਨੁਬਨ੍ਧਿ। ਥੇਰੋ ਪਨ ਤਂ ਨ ਪਸ੍ਸਤਿ। ਅਥਸ੍ਸਾ ਸਾਮਿਕੋ ਗੇਹਂ ਆਗਤੋ ਤਂ ਅਦਿਸ੍ਵਾ ‘‘ਕੁਲਗਾਮਂ ਗਤਾ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ ਅਨੁਬਨ੍ਧਨ੍ਤੋ ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ‘‘ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਇਮਾਯ ਏਕਿਕਾਯ ਇਮਂ ਅਟਵਿਂ ਪਟਿਪਜ੍ਜਿਤੁਂ, ਕਂ ਨੁ ਖੋ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਗਚ੍ਛਤੀ’’ਤਿ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਥੇਰਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ‘‘ਅਯਂ ਇਮਂ ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਥੇਰਂ ਸਨ੍ਤਜ੍ਜੇਸਿ। ਅਥ ਨਂ ਸਾ ਇਤ੍ਥੀ ‘‘ਨੇਵ ਮਂ ਏਸ ਭਦਨ੍ਤੋ ਪਸ੍ਸਤਿ, ਨ ਆਲਪਤਿ, ਮਾ ਨਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਅਵਚਾ’’ਤਿ ਆਹ। ਸੋ ‘‘ਕਿਂ ਪਨ ਤ੍ਵਂ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਂ ਮਮ ਆਚਿਕ੍ਖਿਸ੍ਸਸਿ, ਤੁਯ੍ਹਮੇਵ ਅਨੁਚ੍ਛਵਿਕਂ ਇਮਸ੍ਸ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਕੋਧੋ ਇਤ੍ਥਿਯਾ ਆਘਾਤੇਨ ਥੇਰਂ ਪੋਥੇਤ੍ਵਾ ਤਂ ਆਦਾਯ ਨਿਵਤ੍ਤਿ। ਥੇਰਸ੍ਸ ਸਕਲਸਰੀਰਂ ਸਞ੍ਜਾਤਗਣ੍ਡਂ ਅਹੋਸਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਵਿਹਾਰਂ ਗਤਕਾਲੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਸਰੀਰਂ ਸਮ੍ਬਾਹਨ੍ਤਾ ਗਣ੍ਡੇ ਦਿਸ੍ਵਾ ‘‘ਕਿਂ ਇਦ’’ਨ੍ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਂਸੁ। ਸੋ ਤੇਸਂ ਤਮਤ੍ਥਂ ਆਰੋਚੇਸਿ। ਅਥ ਨਂ ਭਿਕ੍ਖੂ, ‘‘ਆਵੁਸੋ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਪੁਰਿਸੇ ਏਵਂ ਪਹਰਨ੍ਤੇ ਤ੍ਵਂ ਕਿਂ ਅਵਚ, ਕਿਂ ਵਾ ਤੇ ਕੋਧੋ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋ’’ਤਿ। ‘‘ਨ ਮੇ, ਆਵੁਸੋ, ਕੋਧੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜੀ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਮਤ੍ਥਂ ਆਰੋਚੇਤ੍ਵਾ, ‘‘ਭਨ੍ਤੇ, ਏਸ ਭਿਕ੍ਖੁ ‘ਕੋਧੋ ਤੇ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤੀ’ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਮਾਨੋ ‘ਨ ਮੇ, ਆਵੁਸੋ, ਕੋਧੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤੀ’ਤਿ ਅਭੂਤਂ ਵਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞਂ ਬ੍ਯਾਕਰੋਤੀ’’ਤਿ ਆਰੋਚੇਸੁਂ। ਸਤ੍ਥਾ ਤੇਸਂ ਕਥਂ ਸੁਤ੍ਵਾ, ‘‘ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਖੀਣਾਸਵਾ ਨਾਮ ਨਿਹਿਤਦਣ੍ਡਾ, ਤੇ ਪਹਰਨ੍ਤੇਸੁਪਿ ਕੋਧਂ ਨ ਕਰੋਨ੍ਤਿਯੇਵਾ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

੪੦੫.‘‘ਨਿਧਾਯ ਦਣ੍ਡਂ ਭੂਤੇਸੁ, ਤਸੇਸੁ ਥਾਵਰੇਸੁ ਚ।
ਯੋ ਨ ਹਨ੍ਤਿ ਨ ਘਾਤੇਤਿ, ਤਮਹਂ ਬ੍ਰੂਮਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ’’ਨ੍ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਨਿਧਾਯਾ**ਤਿ ਨਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਓਰੋਪੇਤ੍ਵਾ। **ਤਸੇਸੁ ਥਾਵਰੇਸੁ ਚਾ**ਤਿ ਤਣ੍ਹਾਤਾਸੇਨ ਤਸੇਸੁ, ਤਣ੍ਹਾਅਭਾਵੇਨ ਥਿਰਤਾਯ ਥਾਵਰੇਸੁ ਚ। **ਯੋ ਨ ਹਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਯੋ ਏਵਂ ਸਬ੍ਬਸਤ੍ਤੇਸੁ ਵਿਗਤਪਟਿਘਤਾਯ ਨਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਦਣ੍ਡੋ ਨੇਵ ਕਞ੍ਚਿ ਸਯਂ ਹਨਤਿ, ਨ ਅਞ੍ਞੇ ਘਾਤੇਤਿ, ਤਮਹਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਂ ਵਦਾਮੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਬਹੂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਾਦੀਨਿ ਪਾਪੁਣਿਂਸੂਤਿ।

ਅਞ੍ਞਤਰਭਿਕ੍ਖੁਵਤ੍ਥੁ ਬਾਵੀਸਤਿਮਂ।

੨੩. ਸਾਮਣੇਰਾਨਂ ਵਤ੍ਥੁ

ਅਵਿਰੁਦ੍ਧਨ੍ਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਸਾਮਣੇਰੇ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਏਕਾ ਕਿਰ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੀ ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਉਦ੍ਦੇਸਭਤ੍ਤਂ ਸਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਂ ਆਹ – ‘‘ਵਿਹਾਰਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਮਹਲ੍ਲਕਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੇ ਉਦ੍ਦਿਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਆਨੇਹੀ’’ਤਿ। ਸੋ ਵਿਹਾਰਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ‘‘ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਮੇ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੇ ਉਦ੍ਦਿਸਿਤ੍ਵਾ ਦੇਥਾ’’ਤਿ ਆਹ। ਤਸ੍ਸ ਸਂਕਿਚ੍ਚੋ ਪਣ੍ਡਿਤੋ ਸੋਪਾਕੋ ਰੇਵਤੋਤਿ ਸਤ੍ਤਵਸ੍ਸਿਕਾ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਖੀਣਾਸਵਸਾਮਣੇਰਾ ਪਾਪੁਣਿਂਸੁ। ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੀ ਮਹਾਰਹਾਨਿ ਆਸਨਾਨਿ

ਪਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵਾ ਠਿਤਾ ਸਾਮਣੇਰੇ ਦਿਸ੍ਵਾਵ ਕੁਪਿਤਾ ਉਦ੍ਧਨੇ ਪਕ੍ਖਿਤ੍ਤਲੋਣੰ ਵਿਯ ਤਟਤਟਾਯਮਾਨਾ ''ਤ੍ਵਂ ਵਿਹਾਰੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਨਤ੍ਤਮਤ੍ਤੇਪਿ ਅਪ੍ਪਹੋਨ੍ਤੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਕੁਮਾਰਕੇ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਆਗਤੋਸੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਤੇਸੰ ਤੇਸੁ ਆਸਨੇਸੁ ਨਿਸੀਦਿਤੁੰ ਅਦਤ੍ਵਾ ਨੀਚਪੀਠਕਾਨਿ ਅਤ੍ਥਰਿਤ੍ਵਾ ''ਏਤੇਸੁ ਨਿਸੀਦਥਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ''ਗਚ੍ਛ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ, ਮਹਲ੍ਲਕੇ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਆਨੇਹੀ''ਤਿ ਆਹ। ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਵਿਹਾਰੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਏਥ, ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਗੇਹੰ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਆਨੇਸਿ। ਥੇਰੋ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਾਮਣੇਰੇ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਇਮੇਹਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੇਹਿ ਭਤ੍ਤੰ ਲਦ੍ਧ''ਨ੍ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ''ਨ ਲਦ੍ਧ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਚਤੁਨ੍ਨਮੇਵ ਭਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪਟਿਯਤ੍ਤਭਾਵਂ ਞਤ੍ਵਾ ''ਆਹਰ ਮੇ ਪਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ ਪਤ੍ਤੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਕਾਮਿ। ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੀਪਿ ''ਕਿਂ ਇਮਿਨਾ ਵੁਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ''ਏਤੇਸੰ ਨਿਸਿਨ੍ਨਾਨੰ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾਨੰ ਲਦ੍ਧੁੰ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਆਹਰ ਮੇ ਪਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਤ੍ਤੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਗਤੋ, ਨ ਭੁਞ੍ਜਿਤੁਕਾਮੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਸੀਘਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞੰ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਆਨੇਹੀਤਿ। ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਮਹਾਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨਤ੍ਥੇਰੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਤਥੇਵ ਵਤ੍ਵਾ ਆਨੇਸਿ। ਸੋਪਿ ਸਾਮਣੇਰੇ ਦਿਸ੍ਵਾ ਤਥੇਵ ਵਤ੍ਵਾ ਪਤ੍ਤੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਕਾਮਿ। ਅਥ ਨੰ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੀ ਆਹ – ''ਏਤੇ ਨ ਭੁਞ੍ਜਿਤੁਕਾਮਾ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਵਾਦਕੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਏਕੰ ਮਹਲ੍ਲਕਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੰ ਆਨੇਹੀ''ਤਿ।

ਸਾਮਣੇਰਾਪਿ ਪਾਤੋਵ ਪਟ੍ਠਾਯ ਕਿਞ੍ਚਿ ਅਲਭਮਾਨਾ ਜਿਘਚ੍ਛਾਯ ਪੀਲ਼ਿਤਾ ਨਿਸੀਦਿਂਸੁ। ਅਥ ਨੇਸੰ ਗੁਣਤੇਜੇਨ ਸਕ੍ਕਸ੍ਸ ਆਸਨੰ ਉਣ੍ਹਾਕਾਰੰ ਦਸ੍ਸੇਸਿ। ਸੋ ਆਵਜ੍ਜੇਨ੍ਤੋ ਤੇਸੰ ਪਾਤੋਵ ਪਟ੍ਠਾਯ ਨਿਸਿਨ੍ਨਾਨੰ ਕਿਲਨ੍ਤਭਾਵਂ ਞਤ੍ਵਾ ''ਮਯਾ ਤਤ੍ਥ ਗਨ੍ਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਜਰਾਜਿਣ੍ਣੋ ਮਹਲ੍ਲਕਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਮਿਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਵਾਦਕੇ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾਨੰ ਅਗ੍ਗਾਸਨੇ ਨਿਸੀਦਿ। ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਤੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਇਦਾਨਿ ਮੇ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੀ ਅਤ੍ਤਮਨਾ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਏਹਿ ਗੇਹੰ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਤੰ ਆਦਾਯ ਗੇਹੰ ਅਗਮਾਸਿ। ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੀ ਤੰ ਦਿਸ੍ਵਾਵ ਤੁਟ੍ਠਚਿਤ੍ਤਾ ਦ੍ਵੀਸੁ ਆਸਨੇਸੁ ਅਤ੍ਥਰਣੰ ਏਕਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਅਤ੍ਥਰਿਤ੍ਵਾ, ''ਅਯ੍ਯ, ਇਧ ਨਿਸੀਦਾਹੀ''ਤਿ ਆਹ। ਸਕ੍ਕੋ ਗੇਹੰ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਸਾਮਣੇਰੇ ਪਞ੍ਚਪਤਿਟ੍ਠਿਤੇਨ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਤੇਸੰ ਆਸਨਪਰਿਯਨ੍ਤੇ ਭੂਮਿਯੰ ਪਲ੍ਲਙ੍ਕੇਨ ਨਿਸੀਦਿ। ਅਥ ਨੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੀ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੰ ਆਹ – ''ਅਹੋ ਤੇ ਆਨੀਤੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ, ਏਤਮ੍ਪਿ ਉਮ੍ਮਤ੍ਤਕੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਆਗਤੋਸਿ, ਅਤ੍ਤਨੋ ਨਤ੍ਤਮਤ੍ਤੇ ਵਨ੍ਦਨ੍ਤੋ ਵਿਚਰਤਿ, ਕਿਂ ਇਮਿਨਾ, ਨੀਹਰਾਹਿ ਨ''ਨ੍ਤਿ। ਸੋ ਖਨ੍ਧੇਪਿ ਹਤ੍ਥੇਪਿ ਕਚ੍ਛਾਯਪਿ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਨਿਕ੍ਕਡ੍ਢਿਯਮਾਨੋ ਉਟ੍ਠਾਤੁਮ੍ਪਿ ਨ ਇਚ੍ਛਤਿ। ਅਥ ਨੰ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੀ ''ਏਹਿ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ, ਤ੍ਵਂ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਹਤ੍ਥੇ ਗਣ੍ਹ, ਅਹੰ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਹਤ੍ਥੇ ਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਉਭੋਪਿ ਦ੍ਵੀਸੁ ਹਤ੍ਥੇਸੁ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਿਟ੍ਠਿਯੰ ਪੋਥੇਨ੍ਤਾ ਗੇਹਦ੍ਵਾਰਤੋ ਬਹਿ ਅਕੰਸੁ। ਸਕ੍ਕੋਪਿ ਨਿਸਿਨ੍ਨਟ੍ਠਾਨੇਯੇਵ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਹਤ੍ਥੇ ਪਰਿਵਤ੍ਤੇਸਿ। ਤੇ ਨਿਵਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਤੰ ਨਿਸਿਨ੍ਨਮੇਵ ਦਿਸ੍ਵਾ ਭੀਤਰਵਂ ਰਵਨ੍ਤਾ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਸੁਂ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਖਣੇ ਸਕ੍ਕੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਕ੍ਕਭਾਵਂ ਜਾਨਾਪੇਸਿ। ਅਥ ਨੇਸੰ ਆਹਾਰੰ ਅਦਂਸੁ। ਪਞ੍ਚਪਿ ਜਨਾ ਆਹਾਰੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਏਕੋ ਕਣ੍ਣਿਕਾਮਣ੍ਡਲਂ ਵਿਨਿਵਿਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ, ਏਕੋ ਛਦਨਸ੍ਸ ਪੁਰਿਮਭਾਗਂ, ਏਕੋ ਪਚ੍ਛਿਮਭਾਗਂ, ਏਕੋ ਪਥਵਿਯੰ ਨਿਮੁਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ, ਸਕ੍ਕੋਪਿ ਏਕੇਨ ਠਾਨੇਨ ਨਿਕ੍ਖਮੀਤਿ ਏਵਂ ਪਞ੍ਚਧਾ ਅਗਮਂਸੁ । ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਚ ਪਨ ਤੰ ਗੇਹੰ ਪਞ੍ਚਛਿਦ੍ਦਗੇਹੰ ਕਿਰ ਨਾਮ ਜਾਤੰ।

ਸਾਮਣੇਰੇਪਿ ਵਿਹਾਰੰ ਗਤਕਾਲੇ ਭਿਕ੍ਖੂ, ''ਆਵੁਸੋ, ਕੀਦਿਸ''ਨ੍ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਂਸੁ। ਮਾ ਨੋ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਥ, ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਦਿਟ੍ਠਕਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੀ ਕੋਧਾਭਿਭੂਤਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਾਸਨੇਸੁ ਨੋ ਨਿਸੀਦਿਤੁਮ੍ਪਿ ਅਦਤ੍ਵਾ ''ਸੀਘਂ ਸੀਘਂ ਮਹਲ੍ਲਕਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੰ ਆਨੇਹੀ''ਤਿ ਆਹ। ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਉਪਜ੍ਝਾਯੋ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਮ੍ਹੇ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਇਮੇਸੰ ਨਿਸਿਨ੍ਨਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾਨੰ ਲਦ੍ਧੁੰ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਪਤ੍ਤੰ ਆਹਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਨਿਕ੍ਖਮਿ। ''ਅਞ੍ਞੰ ਮਹਲ੍ਲਕੰ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੰ ਆਨੇਸੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਮਹਾਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨਤ੍ਥੇਰੰ ਆਨੇਸਿ, ਸੋਪਿ ਅਮ੍ਹੇ ਦਿਸ੍ਵਾ ਤਥੇਵ ਵਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਕਾਮਿ। ਅਥ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੀ ''ਨ ਏਤੇ ਭੁਞ੍ਜਿਤੁਕਾਮਾ, ਗਚ੍ਛ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਵਾਦਕਤੋ ਏਕੰ ਮਹਲ੍ਲਕਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੰ ਆਨੇਹੀ''ਤਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੰ ਪਹਿਣਿ। ਸੋ ਤਤ੍ਥ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਵੇਸੇਨ ਆਗਤੰ ਸਕ੍ਕੰ ਆਨੇਸਿ, ਤਸ੍ਸ ਆਗਤਕਾਲੇ ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਆਹਾਰੰ ਅਦਂਸੂਤਿ। ਏਵਂ ਕਰੋਨ੍ਤਾਨੰ ਪਨ ਤੇਸੰ ਤੁਮ੍ਹੇ ਨ ਕੁਜ੍ਝਿਤ੍ਥਾਤਿ? ਨ ਕੁਜ੍ਝਿਮ੍ਹਾਤਿ। ਭਿਕ੍ਖੂ ਤੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥੁ ਆਰੋਚੇਸੁਂ – ''ਭਨ੍ਤੇ, ਇਮੇ 'ਨ ਕੁਜ੍ਝਿਮ੍ਹਾ'ਤਿ ਅਭੂਤੰ ਵਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞੰ ਬ੍ਯਾਕਰੋਨ੍ਤੀ''ਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ, ''ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਖੀਣਾਸਵਾ ਨਾਮ ਵਿਰੁਦ੍ਧੇਸੁਪਿ ਨ ਵਿਰੁਜ੍ਝਨ੍ਤਿਯੇਵਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

੪੦੬.''ਅਵਿਰੁਦ੍ਧਂ ਵਿਰੁਦ੍ਧੇਸੁ, ਅਤ੍ਤਦਣ੍ਡੇਸੁ ਨਿਬ੍ਬੁਤਂ।

ਸਾਦਾਨੇਸੁ ਅਨਾਦਾਨਂ, ਤਮਹਂ ਬ੍ਰੂਮਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ''ਨ੍ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਅਵਿਰੁਦ੍ਧ**ਨ੍ਤਿ ਆਘਾਤਵਸੇਨ ਵਿਰੁਦ੍ਧੇਸੁਪਿ ਲੋਕਿਯਮਹਾਜਨੇਸੁ ਆਘਾਤਾਭਾਵੇਨ ਅਵਿਰੁਦ੍ਧੰ। ਹਤ੍ਥਗਤੇ ਦਣ੍ਡੇ ਵਾ ਸਤ੍ਥੇ ਵਾ ਅਵਿਜ੍ਜਮਾਨੇਪਿ ਪਰੇਸੰ ਪਹਾਰਦਾਨਤੋ ਅਵਿਰਤਤ੍ਤਾ ਅਤ੍ਤਦਣ੍ਡੇਸੁ ਜਨੇਸੁ ਨਿਬ੍ਬੁਤੰ ਨਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਦਣ੍ਡੰ, ਪਞ੍ਚਨ੍ਨੰ ਖਨ੍ਧਾਨੰ ਅਹੰ ਮਮਨ੍ਤਿ ਗਹਿਤਤ੍ਤਾ ਸਾਦਾਨੇਸੁ ਤਸ੍ਸ ਗਹਣਸ੍ਸ ਅਭਾਵੇਨ ਅਨਾਦਾਨੰ ਤੰ ਏਵਰੂਪੰ ਅਹੰ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੰ ਵਦਾਮੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਬਹੂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਾਦੀਨਿ ਪਾਪੁਣਿੰਸੂਤਿ।

ਸਾਮਣੇਰਾਨੰ ਵਤ੍ਥੁ ਤੇਵੀਸਤਿਮੰ।

੨੪. ਮਹਾਪਨ੍ਥਕਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ

ਯਸ੍ਸ ਰਾਗੋ ਚਾਤਿ ਇਮੰ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨੰ ਸਤ੍ਥਾ ਵੇਲੁਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਮਹਾਪਨ੍ਥਕੰ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਸੋ ਹਾਯਸ੍ਮਾ ਚੂਲ਼ਪਨ੍ਥਕੰ ਚਤੂਹਿ ਮਾਸੇਹਿ ਏਕੰ ਗਾਥੰ ਪਗੁਣੰ ਕਾਤੁੰ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੰ ''ਤ੍ਵੰ ਸਾਸਨੇ ਅਭਬ੍ਬੋ, ਗਿਹਿਭੋਗਾਪਿ ਪਰਿਹੀਨੋ, ਕਿੰ ਤੇ ਇਧ ਵਾਸੇਨ, ਇਤੋ ਨਿਕ੍ਖਮਾ''ਤਿ ਵਿਹਾਰਾ ਨਿਕ੍ਕਡ੍ਢਿਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵਾਰੰ ਥਕੇਸਿ। ਭਿਕ੍ਖੂ ਕਥੰ ਸਮੁਟ੍ਠਾਪੇਸੁੰ, ''ਆਵੁਸੋ, ਮਹਾਪਨ੍ਥਕਤ੍ਥੇਰੇਨ ਇਦੰ ਨਾਮ ਕਤੰ , ਖੀਣਾਸਵਾਨਮ੍ਪਿ ਮਞ੍ਞੇ ਕੋਧੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤੀ''ਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ''ਕਾਯ ਨੁਤ੍ਥ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਏਤਰਹਿ ਕਥਾਯ ਸਨ੍ਨਿਸਿਨ੍ਨਾ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ''ਇਮਾਯ ਨਾਮਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ''ਨ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਖੀਣਾਸਵਾਨੰ ਰਾਗਾਦਯੋ ਕਿਲੇਸਾ ਅਤ੍ਥਿ, ਮਮ ਪੁਤ੍ਤੇਨ ਅਤ੍ਥਪੁਰੇਕ੍ਖਾਰਤਾਯ ਚੇਵ ਧਮ੍ਮਪੁਰੇਕ੍ਖਾਰਤਾਯ ਚ ਕਤ''ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮੰ ਗਾਥਮਾਹ –

੪੦੭.''ਯਸ੍ਸ ਰਾਗੋ ਚ ਦੋਸੋ ਚ, ਮਾਨੋ ਮਕ੍ਖੋ ਚ ਪਾਤਿਤੋ।
ਸਾਸਪੋਰਿਵ ਆਰਗ੍ਗਾ, ਤਮਹੰ ਬ੍ਰੂਮਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ''ਨ੍ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਆਰਗ੍ਗਾ**ਤਿ ਯਸ੍ਸੇਤੇ ਰਾਗਾਦਯੋ ਕਿਲੇਸਾ, ਅਯਞ੍ਚ ਪਰਗੁਣਮਕ੍ਖਨਲਕ੍ਖਣੋ ਮਕ੍ਖੋ ਆਰਗ੍ਗਾ ਸਾਸਪੋ ਵਿਯ ਪਾਤਿਤੋ, ਯਥਾ ਸਾਸਪੋ ਆਰਗ੍ਗੇ ਨ ਸਨ੍ਤਿਟ੍ਠਤਿ, ਏਵੰ ਚਿਤ੍ਤੇ ਨ ਸਨ੍ਤਿਟ੍ਠਤਿ, ਤਮਹੰ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੰ ਵਦਾਮੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਬਹੂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਾਦੀਨਿ ਪਾਪੁਣਿੰਸੂਤਿ।

ਮਹਾਪਨ੍ਥਕਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ ਚਤੁਵੀਸਤਿਮੰ।

੨੫. ਪਿਲਿਨ੍ਦਵਚ੍ਛਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ

ਅਕਕ੍ਕਸਨ੍ਤਿ ਇਮੰ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨੰ ਸਤ੍ਥਾ ਵੇਲੁਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਪਿਲਿਨ੍ਦਵਚ੍ਛਤ੍ਥੇਰੰ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਸੋ ਕਿਰਾਯਸ੍ਮਾ ''ਏਹਿ, ਵਸਲਿ, ਯਾਹਿ, ਵਸਲੀ''ਤਿਆਦੀਨਿ ਵਦਨ੍ਤੋ ਗਿਹੀਪਿ ਪਬ੍ਬਜਿਤੇਪਿ ਵਸਲਿਵਾਦੇਨੇਵ ਸਮੁਦਾਚਰਤਿ। ਅਥੇਕਦਿਵਸੰ ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਸਤ੍ਥੁ ਆਰੋਚੇਸੁੰ – ''ਆਯਸ੍ਮਾ, ਭਨ੍ਤੇ, ਪਿਲਿਨ੍ਦਵਚ੍ਛੋ ਭਿਕ੍ਖੂ ਵਸਲਿਵਾਦੇਨ ਸਮੁਦਾਚਰਤੀ''ਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਤੰ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ''ਸਚ੍ਚੰ ਕਿਰ ਤ੍ਵੰ ਪਿਲਿਨ੍ਦਵਚ੍ਛ ਭਿਕ੍ਖੂ ਵਸਲਿਵਾਦੇਨ ਸਮੁਦਾਚਰਸੀ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ''ਏਵੰ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਤਸ੍ਸਾਯਸ੍ਮਤੋ ਪੁਬ੍ਬੇਨਿਵਾਸੰ ਮਨਸਿਕਰਿਤ੍ਵਾ ''ਮਾ ਖੋ ਤੁਮ੍ਹੇ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਵਚ੍ਛਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਉਜ੍ਝਾਯਿਤ੍ਥ, ਨ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਵਚ੍ਛੋ ਦੋਸਨ੍ਤਰੋ ਭਿਕ੍ਖੂ ਵਸਲਿਵਾਦੇਨ ਸਮੁਦਾਚਰਤਿ, ਵਚ੍ਛਸ੍ਸ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਪਞ੍ਚ ਜਾਤਿਸਤਾਨਿ ਅਬ੍ਬੋਕਿਣ੍ਣਾਨਿ ਸਬ੍ਬਾਨਿ ਤਾਨਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਕੁਲੇ ਪਚ੍ਚਾਜਾਤਾਨਿ, ਸੋ ਤਸ੍ਸ ਦੀਘਰਤ੍ਤੰ ਵਸਲਿਵਾਦੋ ਸਮੁਦਾਚਿਣ੍ਣੋ, ਖੀਣਾਸਵਸ੍ਸ ਨਾਮ ਕਕ੍ਕਸੰ ਫਰੁਸੰ ਪਰੇਸੰ ਮਮ੍ਮਘਟ੍ਟਨਵਚਨਮੇਵ ਨਤ੍ਥਿ। ਆਚਿਣ੍ਣਵਸੇਨ ਹਿ ਮਮ ਪੁਤ੍ਤੋ ਏਵੰ ਕਥੇਤੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮੰ ਗਾਥਮਾਹ –

੪੦੮.‘‘ਅਕਕ੍ਕਸਂ ਵਿਞ੍ਞਾਪਨਿਂ, ਗਿਰਂ ਸਚ੍ਚਮੁਦੀਰਯੇ।
ਯਾਯ ਨਾਭਿਸਜੇ ਕਞ੍ਚਿ, ਤਮਹਂ ਬ੍ਰੂਮਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ’’ਨ੍ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਅਕਕ੍ਕਸ**ਨ੍ਤਿ ਅਫਰੁਸਂ। **ਵਿਞ੍ਞਾਪਨਿ**ਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥਵਿਞ੍ਞਾਪਨਿਂ। **ਸਚ੍ਚ**ਨ੍ਤਿ ਭੂਤਤ੍ਥਂ। **ਨਾਭਿਸਜੇ**ਤਿ ਯਾਯ ਗਿਰਾਯ ਅਞ੍ਞਂ ਕੁਜ੍ਝਾਪਨਵਸੇਨ ਨ ਲਗ੍ਗਾਪੇਯ੍ਯ, ਖੀਣਾਸਵੋ ਨਾਮ ਏਵਰੂਪਮੇਵ ਗਿਰਂ ਭਾਸੇਯ੍ਯ, ਤਸ੍ਮਾ ਤਮਹਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਂ ਵਦਾਮੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਬਹੂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਾਦੀਨਿ ਪਾਪੁਣਿਂਸੂਤਿ।

ਪਿਲਿਨ੍ਦਵਚ੍ਛਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ ਪਞ੍ਚਵੀਸਤਿਮਂ।

੨੬. ਅਞ੍ਞਤਰਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ

ਯੋਧ ਦੀਘਨ੍ਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਅਞ੍ਞਤਰਤ੍ਥੇਰਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਕਿਰੇਕੋ ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿਕੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਸਰੀਰਗਨ੍ਧਗਹਣਭਯੇਨ ਉਤ੍ਤਰਸਾਟਕਂ ਅਪਨੇਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਗੇਹਦ੍ਵਾਰਾਭਿਮੁਖੋ ਨਿਸੀਦਿ। ਅਥੇਕੋ ਖੀਣਾਸਵੋ ਭਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚਂ ਕਤ੍ਵਾ ਵਿਹਾਰਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਤਂ ਸਾਟਕਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਇਤੋ ਚਿਤੋ ਚ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਕਞ੍ਚਿ ਅਪਸ੍ਸਨ੍ਤੋ ‘‘ਨਿਸ੍ਸਾਮਿਕੋ ਅਯ’’ਨ੍ਤਿ ਪਂਸੁਕੂਲਂ ਅਧਿਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹਿ। ਅਥ ਨਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਦਿਸ੍ਵਾ ਅਕ੍ਕੋਸਨ੍ਤੋ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ‘‘ਮੁਣ੍ਡਕ , ਸਮਣ, ਮਮ ਸਾਟਕਂ ਗਣ੍ਹਸੀ’’ਤਿ ਆਹ। ਤਵੇਸੋ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾਤਿ। ਆਮ, ਸਮਣਾਤਿ। ‘‘ਮਯਾ ਕਞ੍ਚਿ ਅਪਸ੍ਸਨ੍ਤੇਨ ਪਂਸੁਕੂਲਸਞ੍ਞਾਯ ਗਹਿਤੋ, ਗਣ੍ਹ ਨ’’ਨ੍ਤਿ ਤਸ੍ਸ ਦਤ੍ਵਾ ਵਿਹਾਰਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਤਮਤ੍ਥਂ ਆਰੋਚੇਸਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਵਚਨਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਤੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਕੇਲਿਂ ਕਰੋਨ੍ਤਾ ‘‘ਕਿਂ ਨੁ ਖੋ, ਆਵੁਸੋ, ਸਾਟਕੋ ਦੀਘੋ ਰਸ੍ਸੋ ਥੂਲੋ ਸਣ੍ਹੋ’’ਤਿ। ਆਵੁਸੋ, ਦੀਘੋ ਵਾ ਹੋਤੁ ਰਸ੍ਸੋ ਵਾ ਥੂਲੋ ਵਾ ਸਣ੍ਹੋ ਵਾ, ਨਤ੍ਥਿ ਮਯ੍ਹਂ ਤਸ੍ਮਿਂ ਆਲਯੋ, ਪਂਸੁਕੂਲਸਞ੍ਞਾਯ ਨਂ ਗਣ੍ਹਿਨ੍ਤਿ। ਤਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਆਰੋਚੇਸੁਂ – ‘‘ਏਸ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਭੂਤਂ ਵਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞਂ ਬ੍ਯਾਕਰੋਤੀ’’ਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ‘‘ਭੂਤਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਏਸ ਕਥੇਤਿ, ਖੀਣਾਸਵਾ ਨਾਮ ਪਰੇਸਂ ਸਨ੍ਤਕਂ ਨ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੀ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

੪੦੯.‘‘ਯੋਧ ਦੀਘਂ ਵ ਰਸ੍ਸਂ ਵਾ, ਅਣੁਂ ਥੂਲਂ ਸੁਭਾਸੁਭਂ।
ਲੋਕੇ ਅਦਿਨ੍ਨਂ ਨਾਦਿਯਤਿ, ਤਮਹਂ ਬ੍ਰੂਮਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ’’ਨ੍ਤਿ॥

ਤਸ੍ਸਤ੍ਥੋ – ਸਾਟਕਾਭਰਣਾਦੀਸੁ ਦੀਘਂ ਵਾ ਰਸ੍ਸਂ ਵਾ ਮਣਿਮੁਤ੍ਤਾਦੀਸੁ ਅਣੁਂ ਵਾ ਥੂਲਂ ਵਾ ਮਹਗ੍ਘਅਪ੍ਪਗ੍ਘਵਸੇਨ ਸੁਭਂ ਵਾ ਅਸੁਭਂ ਵਾ ਯੋ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਲੋਕੇ ਪਰਪਰਿਗ੍ਗਹਿਤਂ ਨਾਦਿਯਤਿ, ਤਮਹਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਂ ਵਦਾਮੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਬਹੂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਾਦੀਨਿ ਪਾਪੁਣਿਂਸੂਤਿ।

ਅਞ੍ਞਤਰਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ ਛਬ੍ਬੀਸਤਿਮਂ।

੨੭. ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ

ਆਸਾ ਯਸ੍ਸਾਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਥੇਰੋ ਕਿਰ ਪਞ੍ਚਭਿਕ੍ਖੁਸਤਪਰਿਵਾਰੋ ਜਨਪਦੇ ਏਕਂ ਵਿਹਾਰਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਵਸ੍ਸਂ ਉਪਗਞ੍ਛਿ। ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਥੇਰਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਬਹੁਂ ਵਸ੍ਸਾਵਾਸਿਕਂ ਪਟਿਸ੍ਸੁਣਿਂਸੁ। ਥੇਰੋ ਪਵਾਰੇਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬਸ੍ਮਿਂ ਵਸ੍ਸਾਵਾਸਿਕੇ ਅਸਮ੍ਪਤ੍ਤੇਯੇਵ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਹ –

‘‘ਦਹਰਾਨਞ੍ਞੇਵ ਸਾਮਣੇਰਾਨਞ੍ਞ ਮਨੁਸ੍ਸੇਹਿ ਵਸ੍ਸਾਵਾਸਿਕੇ ਆਹਟੇ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪੇਸੇਯ੍ਯਾਥ, ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਵਾ ਸਾਸਨਂ ਪਹਿਣੇਯ੍ਯਾਥਾ’’ਤਿ। ਏਵਂ ਵਤ੍ਵਾ ਚ ਪਨ ਸਤ੍ਥਾ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਅਗਮਾਸਿ। ਭਿਕ੍ਖੂ ਕਥਂ ਸਮੁਟ੍ਠਾਪੇਸੁਂ ‘‘ਅਜ੍ਜਾਪਿ ਮਞ੍ਞੇ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਤਣ੍ਹਾ ਅਤ੍ਥਿਯੇਵ। ਤਥਾ ਹਿ ਮਨੁਸ੍ਸੇਹਿ ਵਸ੍ਸਾਵਾਸਿਕੇ ਦਿਨ੍ਨੇ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਦ੍ਧਿਵਿਹਾਰਿਕਾਨਂ ‘ਵਸ੍ਸਾਵਾਸਿਕਂ ਪੇਸੇਯ੍ਯਾਥ , ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਵਾ ਸਾਸਨਂ ਪਹਿਣੇਯ੍ਯਾਥਾ’ਤਿ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਵਤ੍ਵਾ ਆਗਤੋ’’ਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ‘‘ਕਾਯ ਨੁਤ੍ਥ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਏਤਰਹਿ ਕਥਾਯ ਸਨ੍ਨਿਸਿਨ੍ਨਾ’’ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ‘‘ਇਮਾਯ ਨਾਮਾ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ‘‘ਨ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਮਮ ਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਤਣ੍ਹਾ ਅਤ੍ਥਿ, ਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ ਪਨ ਪੁਞ੍ਞਤੋ ਦਹਰਸਾਮਣੇਰਾਨਞ੍ਞ ਧਮ੍ਮਿਕਲਾਭਤੋ ਪਰਿਹਾਨਿ ਮਾ ਅਹੋਸੀਤਿ ਤੇਨੇਵਂ ਕਥਿਤ’’ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

੪੧੦.‘‘ਆਸਾ ਯਸ੍ਸ ਨ ਵਿਜ੍ਜਨ੍ਤਿ, ਅਸ੍ਮਿਂ ਲੋਕੇ ਪਰਮ੍ਹਿ ਚ।
ਨਿਰਾਸਾਸਂ ਵਿਸਂਯੁਤ੍ਤਂ, ਤਮਹਂ ਬ੍ਰੂਮਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ’’ਨ੍ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਆਸਾ**ਤਿ ਤਣ੍ਹਾ। **ਨਿਰਾਸਾਸ**ਨ੍ਤਿ ਨਿਤ੍ਤਣ੍ਹਂ। **ਵਿਸਂਯੁਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਸਬ੍ਬਕਿਲੇਸੇਹਿ ਵਿਸਂਯੁਤ੍ਤਂ ਤਮਹਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਂ ਵਦਾਮੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਬਹੂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਾਦੀਨਿ ਪਾਪੁਣਿਂਸੂਤਿ।

ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ ਸਤ੍ਤਵੀਸਤਿਮਂ।

੨੮. ਮਹਾਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ

ਯਸ੍ਸਾਲਯਾਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਮਹਾਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨਤ੍ਥੇਰਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ। ਵਤ੍ਥੁ ਪੁਰਿਮਸਦਿਸਮੇਵ। ਇਧ ਪਨ ਸਤ੍ਥਾ ਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਨਿਤ੍ਤਣ੍ਹਭਾਵਂ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

੪੧੧.‘‘ਯਸ੍ਸਾਲਯਾ ਨ ਵਿਜ੍ਜਨ੍ਤਿ, ਅਞ੍ਞਾਯ ਅਕਥਂਕਥੀ।
ਅਮਤੋਗਧਮਨੁਪ੍ਪਤ੍ਤਂ, ਤਮਹਂ ਬ੍ਰੂਮਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ’’ਨ੍ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਆਲਯਾ**ਤਿ ਤਣ੍ਹਾ। **ਅਞ੍ਞਾਯ ਅਕਥਂਕਥੀ**ਤਿ ਅਟ੍ਠ ਵਤ੍ਥੂਨਿ ਯਥਾਭੂਤਂ ਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਅਟ੍ਠਵਤ੍ਥੁਕਾਯ ਵਿਚਿਕਿਚ੍ਛਾਯ ਨਿਬ੍ਬਿਚਿਕਿਚ੍ਛੋ। **ਅਮਤੋਗਧਮਨੁਪ੍ਪਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਅਮਤਂ ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਓਗਾਹੇਤ੍ਵਾ ਅਨੁਪ੍ਪਤ੍ਤਂ ਤਮਹਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਂ ਵਦਾਮੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਬਹੂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਾਦੀਨਿ ਪਾਪੁਣਿਂਸੂਤਿ।

ਮਹਾਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ ਅਟ੍ਠਵੀਸਤਿਮਂ।

੨੯. ਰੇਵਤਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ

ਯੋਧ ਪੁਞ੍ਞਞ੍ਚਾਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਪੁਬ੍ਬਾਰਾਮੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਰੇਵਤਤ੍ਥੇਰਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ। ਵਤ੍ਥੁ ‘‘ਗਾਮੇ ਵਾ ਯਦਿ ਵਾਰਞ੍ਞੇ’’ਤਿ (ਧ॰ ਪ॰ ੯੮) ਗਾਥਾਵਣ੍ਣਨਾਯ ਵਿਤ੍ਥਾਰਿਤਮੇਵ। ਵੁਤ੍ਤਞ੍ਹਿ ਤਤ੍ਥ (ਧ॰ ਪ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੧.੯੮) –

ਪੁਨ ਏਕਦਿਵਸਂ ਭਿਕ੍ਖੂ ਕਥਂ ਸਮੁਟ੍ਠਾਪੇਸੁਂ ‘‘ਅਹੋ ਸਾਮਣੇਰਸ੍ਸ ਲਾਭੋ, ਅਹੋ ਪੁਞ੍ਞਂ, ਯੇਨ ਏਕਕੇਨ ਪਞ੍ਚਨ੍ਨਂ ਭਿਕ੍ਖੁਸਤਾਨਂ ਪਞ੍ਚਕੂਟਾਗਾਰਸਤਾਨਿ ਕਤਾਨੀ’’ਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ‘‘ਕਾਯ ਨੁਤ੍ਥ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਏਤਰਹਿ ਕਥਾਯ ਸਨ੍ਨਿਸਿਨ੍ਨਾ’’ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ‘‘ਇਮਾਯ ਨਾਮਾ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ, ‘‘ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਮਯ੍ਹਂ ਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਨੇਵ ਪੁਞ੍ਞਂ ਅਤ੍ਥਿ, ਨ ਪਾਪਂ, ਉਭਯਮਸ੍ਸ ਪਹੀਨ’’ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

੪੧੨.‘‘ਯੋਧ ਪੁਞ੍ਞ੍ਚ ਪਾਪਞ੍ਚ, ਉਭੋ ਸਙ੍ਗਮੁਪਚ੍ਚਗਾ।

ਅਸੋਕਂ ਵਿਰਜਂ ਸੁਦ੍ਧਂ, ਤਮਹਂ ਬ੍ਰੂਮਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ’’ਨ੍ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਉਭੋ**ਤਿ ਦ੍ਵੇਪਿ ਪੁਞ੍ਞਾਨਿ ਚ ਪਾਪਾਨਿ ਚ ਛਡ੍ਡੇਤ੍ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਸਙ੍ਗ**ਨ੍ਤਿ ਰਾਗਾਦਿਭੇਦਂ ਸਙ੍ਗਂ। **ਉਪਚ੍ਚਗਾ**ਤਿ ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤੋ। ਵਟ੍ਟਮੂਲਕਸੋਕਾਭਾਵੇਨ ਅਸੋਕਂ ਅਬ੍ਭਨ੍ਤਰੇ ਰਾਗਰਜਾਦੀਨਂ ਅਭਾਵੇਨ ਵਿਰਜਂ ਨਿਰੁਪਕ੍ਕਿਲੇਸਤਾਯ ਸੁਦ੍ਧਂ ਤਮਹਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਂ ਵਦਾਮੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਬਹੂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਾਦੀਨਿ ਪਾਪੁਣਿਂਸੂਤਿ।

ਰੇਵਤਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ ਏਕੂਨਤਿਂਸਤਿਮਂ।

੩੦. ਚਨ੍ਦਾਭਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ

ਚਨ੍ਦਂ ਵਾਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਚਨ੍ਦਾਭਤ੍ਥੇਰਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਤਤ੍ਰਾਯਂ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬੀ ਕਥਾ – ਅਤੀਤੇ ਏਕੋ ਬਾਰਾਣਸਿਵਾਸੀ ਵਾਣਿਜੋ ‘‘ਪਚ੍ਚਨ੍ਤਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਚਨ੍ਦਨਂ ਆਹਰਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਬਹੂਨਿ ਵਤ੍ਥਾਭਰਣਾਦੀਨਿ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਚਹਿ ਸਕਟਸਤੇਹਿ ਪਚ੍ਚਨ੍ਤਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਗਾਮਦ੍ਵਾਰੇ ਨਿਵਾਸਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਅਟਵਿਯਂ ਗੋਪਾਲਦਾਰਕੇ ਪੁਚ੍ਛਿ – ‘‘ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਗਾਮੇ ਪਬ੍ਬਤਪਾਦਕਮ੍ਮਿਕੋ ਕੋਚਿ ਮਨੁਸ੍ਸੋ ਅਤ੍ਥੀ’’ਤਿ? ‘‘ਆਮ, ਅਤ੍ਥੀ’’ਤਿ। ‘‘ਕੋ ਨਾਮੇਸੋ’’ਤਿ? ‘‘ਅਸੁਕੋ ਨਾਮਾ’’ਤਿ। ‘‘ਭਰਿਯਾਯ ਪਨਸ੍ਸ ਪੁਤ੍ਤਾਨਂ ਵਾ ਕਿਂਨਾਮ’’ਨ੍ਤਿ? ‘‘ਇਦਞ੍ਚਿਦਞ੍ਚਾ’’ਤਿ। ‘‘ਕਹਂ ਪਨਸ੍ਸ ਠਾਨੇ ਗੇਹ’’ਨ੍ਤਿ? ‘‘ਅਸੁਕਟ੍ਠਾਨੇ ਨਾਮਾ’’ਤਿ। ਸੋ ਤੇਹਿ ਦਿਨ੍ਨਸਞ੍ਞਾਯ ਸੁਖਯਾਨਕੇ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਗੇਹਦ੍ਵਾਰਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਯਾਨਾ ਓਰੁਯ੍ਹ ਗੇਹਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ‘‘ਅਸੁਕਨਾਮੇ’’ਤਿ ਤਂ ਇਤ੍ਥਿਂ ਪਕ੍ਕੋਸਿ। ਸਾ ‘‘ਏਕੋ ਨੋ ਞਾਤਕੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ ਵੇਗੇਨਾਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਆਸਨਂ ਪਞ੍ਞਾਪੇਸਿ। ਸੋ ਤਤ੍ਥ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਨਾਮਂ ਵਤ੍ਵਾ ‘‘ਮਮ ਸਹਾਯੋ ਕਹ’’ਨ੍ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ‘‘ਅਰਞ੍ਞਂ ਗਤੋ, ਸਾਮੀ’’ਤਿ। ‘‘ਮਮ ਪੁਤ੍ਤੋ ਅਸੁਕੋ ਨਾਮ, ਮਮ ਧੀਤਾ ਅਸੁਕਾ ਨਾਮ ਕਹ’’ਨ੍ਤਿ ਸਬ੍ਬੇਸਂ ਨਾਮਂ ਕਿਤ੍ਤੇਨ੍ਤੋਵ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ‘‘ਇਮਾਨਿ ਨੇਸਂ ਵਤ੍ਥਾਭਰਣਾਨਿ ਦਦੇਯ੍ਯਾਸਿ, ਸਹਾਯਸ੍ਸਾਪਿ ਮੇ ਅਟਵਿਤੋ ਆਗਤਕਾਲੇ ਇਦਂ ਵਤ੍ਥਾਭਰਣਂ ਦਦੇਯ੍ਯਾਸੀ’’ਤਿ ਅਦਾਸਿ। ਸਾ ਤਸ੍ਸ ਉਲ਼ਾਰਂ ਸਕ੍ਕਾਰਂ ਕਤ੍ਵਾ ਸਾਮਿਕਸ੍ਸ ਆਗਤਕਾਲੇ ‘‘ਸਾਮਿ, ਇਮਿਨਾ ਆਗਤਕਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਸਬ੍ਬੇਸਂ ਨਾਮਂ ਵਤ੍ਵਾ ਇਦਞ੍ਚਿਦਞ੍ਚ ਦਿਨ੍ਨ’’ਨ੍ਤਿ ਆਹ। ਸੋਪਿਸ੍ਸ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਯੁਤ੍ਤਕਂ ਕਰਿ।

ਅਥ ਨਂ ਸਾਯਂ ਸਯਨੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਪੁਚ੍ਛਿ – ‘‘ਸਮ੍ਮ, ਪਬ੍ਬਤਪਾਦੇ ਚਰਨ੍ਤੇਨ ਤੇ ਕਿਂ ਬਹੁਂ ਦਿਟ੍ਠਪੁਬ੍ਬ’’ਨ੍ਤਿ? ‘‘ਅਞ੍ਞਂ ਨ ਪਸ੍ਸਾਮਿ, ਰਤ੍ਤਸਾਖਾ ਪਨ ਮੇ ਬਹੂ ਰੁਕ੍ਖਾ ਦਿਟ੍ਠਾ’’ਤਿ। ‘‘ਬਹੂ ਰੁਕ੍ਖਾ’’ਤਿ? ‘‘ਆਮ, ਬਹੂ’’ਤਿ। ਤੇਨ ਹਿ ਤੇ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਦਸ੍ਸੇਹੀਤਿ ਤੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਰਤ੍ਤਚਨ੍ਦਨਰੁਕ੍ਖੇ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਚ ਸਕਟਸਤਾਨਿ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਤਂ ਆਹ – ‘‘ਸਮ੍ਮ, ਬਾਰਾਣਸਿਯਂ ਅਸੁਕਟ੍ਠਾਨੇ ਨਾਮ ਮਮ ਗੇਹਂ, ਕਾਲੇਨ ਕਾਲਂ ਮਮ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਆਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯਾਸਿ, ਅਞ੍ਞੇਨ ਚ ਮੇ ਪਣ੍ਣਾਕਾਰੇਨ ਅਤ੍ਥੋ ਨਤ੍ਥਿ, ਰਤ੍ਤਸਾਖਰੁਕ੍ਖੇ ਏਵ ਆਹਰੇਯ੍ਯਾਸੀ’’ਤਿ। ਸੋ ‘‘ਸਾਧੂ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਕਾਲੇਨ ਕਾਲਂ ਤਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਰਤ੍ਤਚਨ੍ਦਨਮੇਵ ਆਹਰਤਿ, ਸੋਪਿਸ੍ਸ ਬਹੁਧਨਂ ਦੇਤਿ।

ਤਤੋ ਅਪਰੇਨ ਸਮਯੇਨ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੇ ਕਸ੍ਸਪਦਸਬਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤੇ ਕਞ੍ਚਨਥੂਪੇ ਸੋ ਪੁਰਿਸੋ ਬਹੁਂ ਚਨ੍ਦਨਂ ਆਦਾਯ ਬਾਰਾਣਸਿਂ ਅਗਮਾਸਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਸੋ ਸਹਾਯਕੋ ਵਾਣਿਜੋ ਬਹੁਂ ਚਨ੍ਦਨਂ ਪਿਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਪਾਤਿਂ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ‘‘ਏਹਿ, ਸਮ੍ਮ, ਯਾਵ ਭਤ੍ਤਂ ਪਚਤਿ, ਤਾਵ ਚੇਤਿਯਕਰਣਟ੍ਠਾਨਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਆਗਮਿਸ੍ਸਾਮਾ’’ਤਿ ਤਂ ਆਦਾਯ ਤਤ੍ਥ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਚਨ੍ਦਨਪੂਜਂ ਅਕਾਸਿ। ਸੋਪਿਸ੍ਸ ਪਚ੍ਚਨ੍ਤਵਾਸੀ ਸਹਾਯਕੋ ਚੇਤਿਯਕੁਚ੍ਛਿਯਂ ਚਨ੍ਦਨੇਨ ਚਨ੍ਦਮਣ੍ਡਲਂ ਅਕਾਸਿ। ਏਤ੍ਤਕਮੇਵਸ੍ਸ ਪੁਬ੍ਬਕਮ੍ਮਂ।

ਸੋ ਤਤੋ ਚੁਤੋ ਦੇਵਲੋਕੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਏਕੰ ਬੁਦ੍ਧਨ੍ਤਰੰ ਤਤ੍ਥ ਖੇਪੇਤ੍ਵਾ ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਬੁਦ੍ਧੁਪ੍ਪਾਦੇ ਰਾਜਗਹਨਗਰੇ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਮਹਾਸਾਲਕੁਲੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ। ਤਸ੍ਸ ਨਾਭਿਮਣ੍ਡਲਤੋ ਚਨ੍ਦਮਣ੍ਡਲਸਦਿਸਾ ਪਭਾ ਉਟ੍ਠਹਿ, ਤੇਨਸ੍ਸ **ਚਨ੍ਦਾਭੋ**ਤ੍ਵੇਵ ਨਾਮੰ ਕਰਿੰਸੁ। ਚੇਤਿਯੇ ਕਿਰਸ੍ਸ ਚਨ੍ਦਮਣ੍ਡਲਕਰਣਨਿਸ੍ਸਨ੍ਦੋ ਏਸ। ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਚਿਨ੍ਤਯਿੰਸੁ – ''ਸਕ੍ਕਾ ਅਮ੍ਹੇਹਿ ਇਮੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਲੋਕੰ ਖਾਦਿਤੁ''ਨ੍ਤਿ। ਤੰ ਯਾਨੇ ਨਿਸੀਦਾਪੇਤ੍ਵਾ ''ਯੋ ਇਮਸ੍ਸ ਸਰੀਰੰ ਹਤ੍ਥੇਨ ਪਰਾਮਸਤਿ, ਸੋ ਏਵਰੂਪੰ ਨਾਮ ਇਸ੍ਸਰਿਯਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿੰ ਲਭਤੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਵਿਚਰਿੰਸੁ। ਸਤੰ ਵਾ ਸਹਸ੍ਸੰ ਵਾ ਦਦਮਾਨਾ ਏਵ ਤਸ੍ਸ ਸਰੀਰੰ ਹਤ੍ਥੇਨ ਫੁਸਿਤੁੰ ਲਭਨ੍ਤਿ। ਤੇ ਏਵੰ ਅਨੁਵਿਚਰਨ੍ਤਾ ਸਾਵਤ੍ਥਿੰ ਅਨੁਪ੍ਪਤ੍ਤਾ ਨਗਰਸ੍ਸ ਚ ਵਿਹਾਰਸ੍ਸ ਚ ਅਨ੍ਤਰਾ ਨਿਵਾਸੰ ਗਣ੍ਹਿੰਸੁ। ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਮ੍ਪਿ ਪਞ੍ਚਕੋਟਿਮਤ੍ਤਾ ਅਰਿਯਸਾਵਕਾ ਪੁਰੇਭਤ੍ਤੰ ਦਾਨੰ ਦਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਾਭਤ੍ਤੰ ਗਨ੍ਧਮਾਲਵਤ੍ਥਭੇਸਜ੍ਜਾਦਿਹਤ੍ਥਾ ਧਮ੍ਮਸ੍ਸਵਨਾਯ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ। ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਤੇ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਕਹੰ ਗਚ੍ਛਥਾ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿੰਸੁ। ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕੰ ਧਮ੍ਮਸ੍ਸਵਨਾਯਾਤਿ। ਏਥ ਤਤ੍ਥ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਕਿੰ ਕਰਿਸ੍ਸਥ, ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਚਨ੍ਦਾਭਸ੍ਸ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸ੍ਸ ਆਨੁਭਾਵਸਦਿਸੋ ਆਨੁਭਾਵੋ ਨਤ੍ਥਿ। ਏਤਸ੍ਸ ਹਿ ਸਰੀਰੰ ਫੁਸਨ੍ਤਾ ਇਦੰ ਨਾਮ ਲਭਨ੍ਤਿ, ਏਥ ਪਸ੍ਸਥ ਨਨ੍ਤਿ। ਤੁਮ੍ਹਾਕੰ ਚਨ੍ਦਾਭਸ੍ਸ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸ੍ਸ ਕੋ ਆਨੁਭਾਵੋ ਨਾਮ, ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਸਤ੍ਥਾਯੇਵ ਮਹਾਨੁਭਾਵੋਤਿ। ਤੇ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞੰ ਸਞ੍ਞਾਪੇਤੁੰ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਾ ''ਵਿਹਾਰੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਚਨ੍ਦਾਭਸ੍ਸ ਵਾ ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਵਾ ਸਤ੍ਥੁ ਆਨੁਭਾਵੰ ਜਾਨਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਤੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਵਿਹਾਰੰ ਅਗਮੰਸੁ।

ਸਤ੍ਥਾ ਤਸ੍ਮਿੰ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਨ੍ਤਿਕੰ ਉਪਸਙ੍ਕਮਨ੍ਤੇਯੇਵ ਚਨ੍ਦਾਭਾਯ ਅਨ੍ਤਰਧਾਨੰ ਅਕਾਸਿ। ਸੋ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਅਙ੍ਗਾਰਪਚ੍ਛਿਯੰ ਕਾਕੋ ਵਿਯ ਅਹੋਸਿ। ਅਥ ਨੰ ਏਕਮਨ੍ਤੰ ਨਯਿੰਸੁ, ਆਭਾ ਪਟਿਪਾਕਤਿਕਾ ਅਹੋਸਿ। ਪੁਨ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕੰ ਆਨਯਿੰਸੁ, ਆਭਾ ਤਥੇਵ ਅਨ੍ਤਰਧਾਯਿ। ਏਵੰ ਤਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਨ੍ਤਰਧਾਯਮਾਨੰ ਆਭੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਚਨ੍ਦਾਭੋ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਅਯੰ ਆਭਾਯ ਅਨ੍ਤਰਧਾਨਮਨ੍ਤੰ ਜਾਨਾਤਿ ਮਞ੍ਞੇ''ਤਿ। ਸੋ ਸਤ੍ਥਾਰੰ ਪੁਚ੍ਛਿ – ''ਕਿੰ ਨੁ ਖੋ ਆਭਾਯ ਅਨ੍ਤਰਧਾਨਮਨ੍ਤੰ ਜਾਨਾਥਾ''ਤਿ? ਆਮ, ਜਾਨਾਮੀਤਿ। ਤੇਨ ਹਿ ਮੇ ਦੇਥਾਤਿ। ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਅਪਬ੍ਬਜਿਤਸ੍ਸ ਦਾਤੁਨ੍ਤਿ। ਸੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੇ ਆਹ – ''ਏਤਸ੍ਮਿੰ ਮਨ੍ਤੇ ਗਹਿਤੇ ਅਹੰ ਸਕਲਜਮ੍ਬੁਦੀਪੇ ਜੇਟ੍ਠਕੋ ਭਵਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਤੁਮ੍ਹੇ ਏਤ੍ਥੇਵ ਹੋਥ, ਅਹੰ ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾ ਕਤਿਪਾਹੇਨੇਵ ਮਨ੍ਤੰ ਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ। ਸੋ ਸਤ੍ਥਾਰੰ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜੰ ਯਾਚਿਤ੍ਵਾ ਉਪਸਮ੍ਪਜ੍ਜਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਦ੍ਵਤ੍ਤਿੰਸਾਕਾਰੰ ਆਚਿਕ੍ਖਿ। ਸੋ ''ਕਿੰ ਇਦ''ਨ੍ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਇਦੰ ਮਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਰਿਕਮ੍ਮੰ ਸਜ੍ਝਾਯਿਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ। ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾਪਿ ਅਨ੍ਤਰਨ੍ਤਰਾ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ''ਗਹਿਤੋ ਤੇ ਮਨ੍ਤੋ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਨ੍ਤਿ। ਨ ਤਾਵ ਗਣ੍ਹਾਮੀਤਿ। ਸੋ ਕਤਿਪਾਹੇਨੇਵ ਅਰਹਤ੍ਤੰ ਪਤ੍ਵਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੇਹਿ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪੁਚ੍ਛਿਤਕਾਲੇ ''ਯਾਥ ਤੁਮ੍ਹੇ, ਇਦਾਨਾਹੰ ਅਨਾਗਮਨਧਮ੍ਮੋ ਜਾਤੋ''ਤਿ ਆਹ। ਭਿਕ੍ਖੂ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਆਰੋਚੇਸੁੰ – ''ਅਯੰ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਭੂਤੰ ਵਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞੰ ਬ੍ਯਾਕਰੋਤੀ''ਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ''ਖੀਣਾਸਵੋ ਇਦਾਨਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਮਮ ਪੁਤ੍ਤੋ ਚਨ੍ਦਾਭੋ, ਭੂਤਮੇਵੇਸ ਕਥੇਤੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮੰ ਗਾਥਮਾਹ –

੪੧੩.''ਚਨ੍ਦੰਵ ਵਿਮਲੰ ਸੁਦ੍ਧੰ, ਵਿਪ੍ਪਸਨ੍ਨਮਨਾਵਿਲੰ।
ਨਨ੍ਦੀਭਵਪਰਿਕ੍ਖੀਣੰ, ਤਮਹੰ ਬ੍ਰੂਮਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ''ਨ੍ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਵਿਮਲ**ਨ੍ਤਿ ਅਬ੍ਭਾਦਿਮਲਰਹਿਤੰ। **ਸੁਦ੍ਧ**ਨ੍ਤਿ ਨਿਰੁਪਕ੍ਕਿਲੇਸੰ। **ਵਿਪ੍ਪਸਨ੍ਨ**ਨ੍ਤਿ ਪਸਨ੍ਨਚਿਤ੍ਤੰ। **ਅਨਾਵਿਲ**ਨ੍ਤਿ ਕਿਲੇਸਾਵਿਲਤ੍ਤਰਹਿਤੰ। **ਨਨ੍ਦੀਭਵਪਰਿਕ੍ਖੀਣ**ਨ੍ਤਿ ਤੀਸੁ ਭਵੇਸੁ ਪਰਿਕ੍ਖੀਣਤਣ੍ਹੰ ਤਮਹੰ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੰ ਵਦਾਮੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਬਹੂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਾਦੀਨਿ ਪਾਪੁਣਿੰਸੂਤਿ।

ਚਨ੍ਦਾਭਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ ਤਿੰਸਤਿਮੰ।

੩੧. ਸੀਵਲਿਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ

ਯੋ ਇਮਨ੍ਤਿ ਇਮੰ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨੰ ਸਤ੍ਥਾ ਕੁਣ੍ਡਕੋਲਿਯੰ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਕੁਣ੍ਡਧਾਨਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਸੀਵਲਿਤ੍ਥੇਰੰ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਏਕਸ੍ਮਿਞ੍ਹਿ ਸਮਯੇ ਸੁਪ੍ਪਵਾਸਾ ਨਾਮ ਕੋਲਿਯਧੀਤਾ ਸਤ੍ਤਵਸ੍ਸਾਨਿ ਗਬ੍ਭਂ ਧਾਰੇਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਤਾਹਂ ਮੂਲ੍ਹਗਬ੍ਭਾ ਦੁਕ੍ਖਾਹਿ ਤਿਬ੍ਬਾਹਿ ਕਟੁਕਾਹਿ ਵੇਦਨਾਹਿ ਫੁਟ੍ਠਾ ''ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ ਵਤ ਸੋ ਭਗਵਾ, ਯੋ ਇਮਸ੍ਸ ਏਵਰੂਪਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸ ਪਹਾਨਾਯ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਤਿ। ਸੁਪ੍ਪਟਿਪਨ੍ਨੋ ਵਤ ਤਸ੍ਸ ਭਗਵਤੋ ਸਾਵਕਸਙ੍ਘੋ, ਯੋ ਇਮਸ੍ਸ ਏਵਰੂਪਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸ ਪਹਾਨਾਯ ਪਟਿਪਨ੍ਨੋ। ਸੁਸੁਖਂ ਵਤ ਤਂ ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ, ਯਥਿਦਂ ਏਵਰੂਪਂ ਦੁਕ੍ਖਂ ਨ ਸਂਵਿਜ੍ਜਤੀ''ਤਿ (ਉਦਾ॰ ੧੮) ਇਮੇਹਿ ਤੀਹਿ ਵਿਤਕ੍ਕੇਹਿ ਤਂ ਦੁਕ੍ਖਂ ਅਧਿਵਾਸੇਨ੍ਤੀ ਸਾਮਿਕਂ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਪੇਸੇਤ੍ਵਾ ਤੇਨ ਤਸ੍ਸਾ ਵਚਨੇਨ ਸਤ੍ਥੁ ਵਨ੍ਦਨਾਯ ਆਰੋਚਿਤਾਯ ''ਸੁਖਿਨੀ ਹੋਤੁ ਸੁਪ੍ਪਵਾਸਾ ਕੋਲਿਯਧੀਤਾ, ਅਰੋਗਾ ਅਰੋਗਂ ਪੁਤ੍ਤਂ ਵਿਜਾਯਤੂ''ਤਿ ਸਤ੍ਥਾਰਾ ਵੁਤ੍ਤਕ੍ਖਣੇਯੇਵ ਸੁਖਿਨੀ ਅਰੋਗਾ ਅਰੋਗਂ ਪੁਤ੍ਤਂ ਵਿਜਾਯਿਤ੍ਵਾ ਬੁਦ੍ਧਪ੍ਪਮੁਖਂ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਂ ਨਿਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਤਾਹਂ ਮਹਾਦਾਨਂ ਅਦਾਸਿ। ਪੁਤ੍ਤੋਪਿਸ੍ਸਾ ਜਾਤਦਿਵਸਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਧਮ੍ਮਕਰਣਂ ਆਦਾਯ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਉਦਕਂ ਪਰਿਸ੍ਸਾਵੇਸਿ। ਸੋ ਅਪਰਭਾਗੇ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਿ।

ਅਥੇਕਦਿਵਸਂ ਭਿਕ੍ਖੂ ਧਮ੍ਮਸਭਾਯਂ ਕਥਂ ਸਮੁਟ੍ਠਾਪੇਸੁਂ ''ਪਸ੍ਸਥਾਵੁਸੋ, ਏਵਰੂਪੋ ਨਾਮ ਅਰਹਤ੍ਤਸ੍ਸ ਉਪਨਿਸ੍ਸਯਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਏਤ੍ਤਕਂ ਕਾਲਂ ਮਾਤੁਕੁਚ੍ਛਿਸ੍ਮਿਂ ਦੁਕ੍ਖਂ ਅਨੁਭੋਸਿ, ਕਿਮਙ੍ਗਂ ਪਨ ਅਞ੍ਞੇ, ਬਹੁਂ ਵਤ ਇਮਿਨਾ ਦੁਕ੍ਖਂ ਨਿਤ੍ਥਿਣ੍ਣ''ਨ੍ਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ''ਕਾਯ ਨੁਤ੍ਥ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਏਤਰਹਿ ਕਥਾਯ ਸਨ੍ਨਿਸਿਨ੍ਨਾ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ''ਇਮਾਯ ਨਾਮਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ''ਆਮ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਮਮ ਪੁਤ੍ਤੋ ਏਤ੍ਤਕਾ ਦੁਕ੍ਖਾ ਮੁਚ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਇਦਾਨਿ ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਸਚ੍ਛਿਕਤ੍ਵਾ ਵਿਹਰਤੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

੪੧੪.''ਯੋਮਂ ਪਲਿਪਥਂ ਦੁਗ੍ਗਂ, ਸਂਸਾਰਂ ਮੋਹਮਚ੍ਚਗਾ।
ਤਿਣ੍ਣੋ ਪਾਰਙ੍ਗਤੋ ਝਾਯੀ, ਅਨੇਜੋ ਅਕਥਂਕਥੀ।
ਅਨੁਪਾਦਾਯ ਨਿਬ੍ਬੁਤੋ, ਤਮਹਂ ਬ੍ਰੂਮਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ''ਨ੍ਤਿ॥

ਤਸ੍ਸਤ੍ਥੋ – ਯੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਇਮਂ ਰਾਗਪਲਿਪਥਞ੍ਚੇਵ ਕਿਲੇਸਦੁਗ੍ਗਞ੍ਚ ਸਂਸਾਰਵਟ੍ਟਞ੍ਚ ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਅਰਿਯਸਚ੍ਚਾਨਂ ਅਪ੍ਪਟਿਵਿਜ੍ਝਨਕਮੋਹਞ੍ਚ ਅਤੀਤੋ, ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਓਘੇ ਤਿਣ੍ਣੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਪਾਰਂ ਅਨੁਪ੍ਪਤ੍ਤੋ, ਦੁਵਿਧੇਨ ਝਾਨੇਨ ਝਾਯੀ, ਤਣ੍ਹਾਯ ਅਭਾਵੇਨ ਅਨੇਜੋ, ਕਥਂਕਥਾਯ ਅਭਾਵੇਨ ਅਕਥਂਕਥੀ, ਉਪਾਦਾਨਾਨਂ ਅਭਾਵੇਨ ਅਨੁਪਾਦਿਯਿਤ੍ਵਾ ਕਿਲੇਸਨਿਬ੍ਬਾਨੇਨ ਨਿਬ੍ਬੁਤੋ, ਤਮਹਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਂ ਵਦਾਮੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਬਹੂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਾਦੀਨਿ ਪਾਪੁਣਿਂਸੂਤਿ।

ਸੀਵਲਿਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ ਏਕਤਿਂਸਤਿਮਂ।

੩੨. ਸੁਨ੍ਦਰਸਮੁਦ੍ਦਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ

ਯੋਧ ਕਾਮੇਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਸੁਨ੍ਦਰਸਮੁਦ੍ਦਤ੍ਥੇਰਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਕਿਰੇਕੋ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤੋ ਸੁਨ੍ਦਰਸਮੁਦ੍ਦਕੁਮਾਰੋ ਨਾਮ ਚਤ੍ਤਾਲੀਸਕੋਟਿਵਿਭਵੇ ਮਹਾਕੁਲੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋ। ਸੋ ਏਕਦਿਵਸਂ ਪਚ੍ਛਾਭਤ੍ਤਂ ਗਨ੍ਧਮਾਲਾਦਿਹਤ੍ਥਂ ਮਹਾਜਨਂ ਧਮ੍ਮਸ੍ਸਵਨਤ੍ਥਾਯ ਜੇਤਵਨਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਕਹਂ ਗਚ੍ਛਥਾ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ''ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਧਮ੍ਮਸ੍ਸਵਨਤ੍ਥਾਯਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ''ਅਹਮ੍ਪਿ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਤੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਰਿਸਪਰਿਯਨ੍ਤੇ ਨਿਸੀਦਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਤਸ੍ਸ ਆਸਯਂ ਵਿਦਿਤ੍ਵਾ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬਿਂ ਕਥਂ ਕਥੇਸਿ। ਸੋ ''ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਅਗਾਰਂ ਅਜ੍ਝਾਵਸਨ੍ਤੇਨ ਸਙ੍ਖਲਿਖਿਤਂ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਂ ਚਰਿਤੁ''ਨ੍ਤਿ ਸਤ੍ਥੁ ਧਮ੍ਮਕਥਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾਯ ਜਾਤੁਸ੍ਸਾਹੋ ਪਰਿਸਾਯ ਪਕ੍ਕਨ੍ਤਾਯ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਂ ਯਾਚਿਤ੍ਵਾ ''ਮਾਤਾਪਿਤੂਹਿ ਅਨਨੁਞ੍ਞਾਤਂ ਤਥਾਗਤਾ ਨ ਪਬ੍ਬਾਜੇਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਸੁਤ੍ਵਾ ਗੇਹਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਰਟ੍ਠਪਾਲਕੁਲਪੁਤ੍ਤਾਦਯੋ ਵਿਯ ਮਹਨ੍ਤੇਨ ਵਾਯਾਮੇਨ ਮਾਤਾਪਿਤਰੋ ਅਨੁਜਾਨਾਪੇਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾ ਲਦ੍ਧੂਪਸਮ੍ਪਦੋ ''ਕਿਂ ਮੇ ਇਧ ਵਾਸੇਨਾ''ਤਿ ਤਤੋ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਰਾਜਗਹਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਨ੍ਤੋ ਵੀਤਿਨਾਮੇਸਿ।

ਅਥੇਕਦਿਵਸਂ ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਤਸ੍ਸ ਮਾਤਾਪਿਤਰੋ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਛਣਦਿਵਸੇ ਮਹਨ੍ਤੇਨ ਸਿਰਿਸੋਭਗ੍ਗੇਨ ਤਸ੍ਸ ਸਹਾਯਕਕੁਮਾਰਕੇ ਕੀਲ਼ਮਾਨੇ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਇਦਂ ਦੁਲ੍ਲਭਂ ਜਾਤ''ਨ੍ਤਿ ਪਰਿਦੇਵਿਂਸੁ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਖਣੇ ਏਕਾ ਗਣਿਕਾ ਤਂ ਕੁਲਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਮਾਤਰਂ ਰੋਦਮਾਨਂ ਨਿਸਿਨ੍ਨਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਅਮ੍ਮ, ਕਿਂ ਕਾਰਣਾ ਰੋਦਸੀ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ''ਪੁਤ੍ਤਂ ਅਨੁਸ੍ਸਰਿਤ੍ਵਾ ਰੋਦਾਮੀ''ਤਿ। ''ਕਹਂ ਪਨ ਸੋ, ਅਮ੍ਮਾ''ਤਿ? ''ਭਿਕ੍ਖੂਸੁ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ''ਤਿ। ''ਕਿਂ ਉਪ੍ਪਬ੍ਬਾਜੇਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ? ''ਵਟ੍ਟਤਿ, ਨ ਪਨ ਇਚ੍ਛਤਿ, ਇਤੋ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਰਾਜਗਹਂ ਗਤੋ''ਤਿ। ''ਸਚਾਹਂ ਤਂ ਉਪ੍ਪਬ੍ਬਾਜੇਯ੍ਯਂ, ਕਿਂ ਮੇ ਕਰੇਯ੍ਯਾਥਾ''ਤਿ? ''ਇਮਸ੍ਸ ਤੇ ਕੁਲਸ੍ਸ ਕੁਟੁਮ੍ਬਸਾਮਿਨਿਂ ਕਰੇਯ੍ਯਾਮਾ''ਤਿ। ਤੇਨ ਹਿ ਮੇ ਪਰਿਬ੍ਬਯਂ ਦੇਥਾਤਿ ਪਰਿਬ੍ਬਯਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਮਹਨ੍ਤੇਨ ਪਰਿਵਾਰੇਨ ਰਾਜਗਹਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਣਵੀਥਿਂ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥੇਕਂ ਨਿਵਾਸਗੇਹਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਾਤੋਵ ਪਣੀਤਂ ਆਹਾਰਂ ਪਟਿਯਾਦੇਤ੍ਵਾ ਥੇਰਸ੍ਸ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਪਵਿਟ੍ਠਕਾਲੇ ਭਿਕ੍ਖਂ ਦਤ੍ਵਾ ਕਤਿਪਾਹਚ੍ਚਯੇਨ, ''ਭਨ੍ਤੇ, ਇਧੇਵ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਭਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚਂ ਕਰੋਥਾ''ਤਿ ਪਤ੍ਤਂ ਗਣ੍ਹਿ। ਸੋ ਪਤ੍ਤਮਦਾਸਿ।

ਅਥ ਨਂ ਪਣੀਤੇਨ ਆਹਾਰੇਨ ਪਰਿਵਿਸਿਤ੍ਵਾ, ''ਭਨ੍ਤੇ, ਇਧੇਵ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਿਤੁਂ ਫਾਸੁਕ''ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਕਤਿਪਾਹਂ ਆਲਿਨ੍ਦੇ ਨਿਸੀਦਾਪੇਤ੍ਵਾ ਭੋਜੇਤ੍ਵਾ ਦਾਰਕੇ ਪੂਵੇਹਿ ਸਙ੍ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ''ਏਥ ਤੁਮ੍ਹੇ ਥੇਰਸ੍ਸ ਆਗਤਕਾਲੇ ਮਯਿ ਵਾਰੇਨ੍ਤਿਯਾਪਿ ਇਧਾਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਰਜਂ ਉਟ੍ਠਾਪੇਯ੍ਯਾਥਾ''ਤਿ ਆਹ। ਤੇ ਪੁਨਦਿਵਸੇ ਥੇਰਸ੍ਸ ਭੋਜਨਵੇਲਾਯ ਤਾਯ ਵਾਰਿਯਮਾਨਾਪਿ ਰਜਂ ਉਟ੍ਠਾਪੇਸੁਂ। ਸਾ ਪੁਨਦਿਵਸੇ, ''ਭਨ੍ਤੇ, ਦਾਰਕਾ ਵਾਰਿਯਮਾਨਾਪਿ ਮਮ ਵਚਨਂ ਅਸੁਣਿਤ੍ਵਾ ਇਧ ਰਜਂ ਉਟ੍ਠਾਪੇਨ੍ਤਿ, ਅਨ੍ਤੋਗੇਹੇ ਨਿਸੀਦਥਾ''ਤਿ ਅਨ੍ਤੋ ਨਿਸੀਦਾਪੇਤ੍ਵਾ ਕਤਿਪਾਹਂ ਭੋਜੇਸਿ। ਪੁਨ ਦਾਰਕੇ ਸਙ੍ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ''ਤੁਮ੍ਹੇ ਮਯਾ ਵਾਰਿਯਮਾਨਾਪਿ ਥੇਰਸ੍ਸ ਭੋਜਨਕਾਲੇ ਮਹਾਸਦ੍ਦਂ ਕਰੇਯ੍ਯਾਥਾ''ਤਿ ਆਹ। ਤੇ ਤਥਾ ਕਰਿਂਸੁ। ਸਾ ਪੁਨਦਿਵਸੇ, ''ਭਨ੍ਤੇ, ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਠਾਨੇ ਅਤਿਵਿਯ ਮਹਾਸਦ੍ਦੋ ਹੋਤਿ, ਦਾਰਕਾ ਮਯਾ ਵਾਰਿਯਮਾਨਾਪਿ ਵਚਨਂ ਨ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਿ, ਉਪਰਿਪਾਸਾਦੇਯੇਵ ਨਿਸੀਦਥਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਥੇਰੇਨ ਅਧਿਵਾਸਿਤੇ ਥੇਰਂ ਪੁਰਤੋ ਕਤ੍ਵਾ ਪਾਸਾਦਂ ਅਭਿਰੁਹਨ੍ਤੀ ਦ੍ਵਾਰਾਨਿ ਪਿਦਹਮਾਨਾਵ ਪਾਸਾਦਂ ਅਭਿਰੁਹਿ। ਥੇਰੋ ਉਕ੍ਕਟ੍ਠਸਪਦਾਨਚਾਰਿਕੋ ਸਮਾਨੋਪਿ ਰਸਤਣ੍ਹਾਯ ਬਦ੍ਧੋ ਤਸ੍ਸਾ ਵਚਨੇਨ ਸਤ੍ਤਭੂਮਿਕਂ ਪਾਸਾਦਂ ਅਭਿਰੁਹਿ।

ਸਾ ਥੇਰਂ ਨਿਸੀਦਾਪੇਤ੍ਵਾ ''ਚਤ੍ਤਾਲੀਸਾਯ ਖਲੁ, ਸਮ੍ਮ, ਪੁਣ੍ਣਮੁਖ ਠਾਨੇਹਿ ਇਤ੍ਥੀ ਪੁਰਿਸਂ ਅਚ੍ਚਾਵਦਤਿ ਵਿਜਮ੍ਭਤਿ ਵਿਨਮਤਿ ਗਿਲਸਤਿ ਵਿਲਜ੍ਜਤਿ ਨਖੇਨ ਨਖਂ ਘਟ੍ਟੇਤਿ, ਪਾਦੇਨ ਪਾਦਂ ਅਕ੍ਕਮਤਿ, ਕਟ੍ਠੇਨ ਪਥਵਿਂ ਵਿਲਿਖਤਿ, ਦਾਰਕਂ ਉਲ੍ਲਙ੍ਘੇਤਿ ਓਲਙ੍ਘੇਤਿ, ਕੀਲ਼ਤਿ ਕੀਲ਼ਾਪੇਤਿ, ਚੁਮ੍ਬਤਿ ਚੁਮ੍ਬਾਪੇਤਿ, ਭੁਞ੍ਜਤਿ ਭੁਞ੍ਜਾਪੇਤਿ, ਦਦਾਤਿ ਆਯਾਚਤਿ, ਕਤਮਨੁਕਰੋਤਿ, ਉਚ੍ਚਂ ਭਾਸਤਿ, ਨੀਚਂ ਭਾਸਤਿ, ਅਵਿਚ੍ਚਂ ਭਾਸਤਿ, ਵਿਵਿਚ੍ਚਂ ਭਾਸਤਿ, ਨਚ੍ਚੇਨ ਗੀਤੇਨ ਵਾਦਿਤੇਨ ਰੋਦਿਤੇਨ ਵਿਲਸਿਤੇਨ ਵਿਭੂਸਿਤੇਨ ਜਗ੍ਘਤਿ, ਪੇਕ੍ਖਤਿ, ਕਟਿਂ ਚਾਲੇਤਿ, ਗੁਯ੍ਹਭਣ੍ਡਕਂ ਚਾਲੇਤਿ, ਊਰੁਂ ਵਿਵਰਤਿ, ਊਰੁਂ ਪਿਦਹਤਿ, ਥਨਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ, ਕਚ੍ਛਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ, ਨਾਭਿਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ, ਅਕ੍ਖਿਂ ਨਿਖਣਤਿ, ਭਮੁਕਂ ਉਕ੍ਖਿਪਤਿ, ਓਟ੍ਠਂ ਪਲਿਖਤਿ, ਜਿਵ੍ਹਂ ਨਿਲ੍ਲਾਲੇਤਿ, ਦੁਸ੍ਸਂ ਮੁਞ੍ਚਤਿ, ਦੁਸ੍ਸਂ ਬਨ੍ਧਤਿ, ਸਿਰਸਂ ਮੁਞ੍ਚਤਿ, ਸਿਰਸਂ ਬਨ੍ਧਤੀ''ਤਿ (ਜਾ॰ ੨.੨੧.੩੦੦) ਏਵਂ ਆਗਤਂ ਇਤ੍ਥਿਕੁਤ੍ਤਂ ਇਤ੍ਥਿਲੀਲ਼ਂ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਪੁਰਤੋ ਠਿਤਾ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

> ''ਅਲਤ੍ਤਕਕਤਾ ਪਾਦਾ, ਪਾਦੁਕਾਰੁਯ੍ਹ ਵੇਸਿਯਾ।
> ਤੁਵਮ੍ਪਿ ਦਹਰੋ ਮਮ, ਅਹਮ੍ਪਿ ਦਹਰਾ ਤਵ।
> ਉਭੋਪਿ ਪਬ੍ਬਜਿਸ੍ਸਾਮ, ਜਿਣ੍ਣਾ ਦਣ੍ਡਪਰਾਯਣਾ''ਤਿ॥ (ਥੇਰਗਾ॰ ੪੫੯, ੪੬੨)।

ਥੇਰਸ੍ਸ ''ਅਹੋ ਵਤ ਮੇ ਭਾਰਿਯਂ ਅਨੁਪਧਾਰੇਤ੍ਵਾ ਕਤਕਮ੍ਮ''ਨ੍ਤਿ ਮਹਾਸਂਵੇਗੋ ਉਦਪਾਦਿ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਖਣੇ ਸਤ੍ਥਾ ਪਞ੍ਚਚਤ੍ਤਾਲੀਸਯੋਜਨਮਤ੍ਥਕੇ ਜੇਤਵਨੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋਵ ਤਂ ਕਾਰਣਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਸਿਤਂ ਪਾਤ੍ਵਾਕਾਸਿ। ਅਥ ਨਂ ਆਨਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰੋ ਪੁਚ੍ਛਿ – ''ਭਨ੍ਤੇ, ਕੋ ਨੁ ਖੋ ਹੇਤੁ, ਕੋ ਪਚ੍ਚਯੋ ਸਿਤਸ੍ਸ ਪਾਤੁਕਮ੍ਮਾਯਾ''ਤਿ। ਆਨਨ੍ਦ, ਰਾਜਗਹਨਗਰੇ ਸਤ੍ਤਭੂਮਿਕਪਾਸਾਦਤਲੇ ਸੁਨ੍ਦਰਸਮੁਦ੍ਦਸ੍ਸ ਚ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਗਣਿਕਾਯ ਚ ਸਙ੍ਗਾਮੋ ਵਤ੍ਤਤੀਤਿ। ਕਸ੍ਸ ਨੁ ਖੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਜਯੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਕਸ੍ਸ ਪਰਾਜਯੋਤਿ? ਸਤ੍ਥਾ, ''ਆਨਨ੍ਦ, ਸੁਨ੍ਦਰਸਮੁਦ੍ਦਸ੍ਸ ਜਯੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਗਣਿਕਾਯ ਪਰਾਜਯੋ''ਤਿ ਥੇਰਸ੍ਸ ਜਯਂ ਪਕਾਸੇਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਨਿਸਿਨ੍ਨਕੋਵ ਓਭਾਸਂ ਫਰਿਤ੍ਵਾ ''ਭਿਕ੍ਖੁ ਉਭੋਪਿ ਕਾਮੇ ਨਿਰਪੇਕ੍ਖੋ ਪਜਹਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

੪੧੫.''ਯੋਧ ਕਾਮੇ ਪਹਨ੍ਤ੍ਵਾਨ, ਅਨਾਗਾਰੋ ਪਰਿਬ੍ਬਜੇ।
ਕਾਮਭਵਪਰਿਕ੍ਖੀਣੰ, ਤਮਹੰ ਬ੍ਰੂਮਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ''ਨ੍ਤਿ॥

ਤਸ੍ਸਤ੍ਥੋ – ਯੋ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਇਧ ਲੋਕੇ ਉਭੋਪਿ ਕਾਮੇ ਹਿਤ੍ਵਾ ਅਨਾਗਾਰੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਪਰਿਬ੍ਬਜਤਿ, ਤੰ ਪਰਿਕ੍ਖੀਣਕਾਮਞ੍ਚੇਵ ਪਰਿਕ੍ਖੀਣਭਵਞ੍ਚ ਅਹੰ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੰ ਵਦਾਮੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਸੋ ਥੇਰੋ ਅਰਹਤ੍ਤੰ ਪਤ੍ਵਾ ਇਦ੍ਧਿਬਲੇਨ ਵੇਹਾਸੰ ਅਬ੍ਭੁਗ੍ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਕਣ੍ਣਿਕਾਮਣ੍ਡਲੰ ਵਿਨਿਵਿਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥੁ ਸਰੀਰੰ ਥੋਮੇਨ੍ਤੋਯੇਵ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰੰ ਵਨ੍ਦਿ। ਧਮ੍ਮਸਭਾਯਮ੍ਪਿ ਕਥੰ ਸਮੁਟ੍ਠਾਪੇਸੁੰ, ''ਆਵੁਸੋ, ਜਿਵ੍ਹਾਵਿਞ੍ਞੇਯ੍ਯਜੰ ਰਸੰ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਮਨੰ ਨਟ੍ਠੋ ਸੁਨ੍ਦਰਸਮੁਦ੍ਦਤ੍ਥੇਰੋ, ਸਤ੍ਥਾ ਪਨਸ੍ਸ ਅਵਸ੍ਸਯੋ ਜਾਤੋ''ਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਤੰ ਕਥੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ''ਨ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਇਦਾਨੇਵ, ਪੁਬ੍ਬੇਪਾਹੰ ਏਤਸ੍ਸ ਰਸਤਣ੍ਹਾਯ ਬਦ੍ਧਮਨਸ੍ਸ ਅਵਸ੍ਸਯੋ ਜਾਤੋਯੇਵਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਤੇਹਿ ਯਾਚਿਤੋ ਤਸ੍ਸਤ੍ਥਸ੍ਸ ਪਕਾਸਨਤ੍ਥੰ ਅਤੀਤੰ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ –

''ਨ ਕਿਰਤ੍ਥਿ ਰਸੇਹਿ ਪਾਪਿਯੋ,
ਆਵਾਸੇਹਿ ਵਾ ਸਨ੍ਥਵੇਹਿ ਵਾ।
ਵਾਤਮਿਗੰ ਗੇਹਨਿਸ੍ਸਿਤੰ,
ਵਸਮਾਨੇਸਿ ਰਸੇਹਿ ਸਞ੍ਜਯੋ''ਤਿ॥ (ਜਾ॰ ੧.੧.੧੪) –

ਏਕਕਨਿਪਾਤੇ ਇਮੰ **ਵਾਤਮਿਗਜਾਤਕੰ** ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਤ੍ਵਾ ''ਤਦਾ ਸੁਨ੍ਦਰਸਮੁਦ੍ਦੋ ਵਾਤਮਿਗੋ ਅਹੋਸਿ, ਇਮੰ ਪਨ ਗਾਥੰ ਵਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਾਪੇਤਾ ਰਞ੍ਞੋ ਮਹਾਮਚ੍ਚੋ ਅਹਮੇਵਾ''ਤਿ ਜਾਤਕੰ ਸਮੋਧਾਨੇਸੀਤਿ।

ਸੁਨ੍ਦਰਸਮੁਦ੍ਦਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ ਬਤ੍ਤਿੰਸਤਿਮੰ।

੩੩. ਜਟਿਲਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ

ਯੋਧ ਤਣ੍ਹਨ੍ਤਿ ਇਮੰ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨੰ ਸਤ੍ਥਾ ਵੇਲੁਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਜਟਿਲਤ੍ਥੇਰੰ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਤਤ੍ਰਾਯੰ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬੀ ਕਥਾ – ਅਤੀਤੇ ਕਿਰ ਬਾਰਾਣਸਿਯੰ ਦ੍ਵੇ ਭਾਤਰੋ ਕੁਟੁਮ੍ਬਿਕਾ ਮਹਨ੍ਤੰ ਉਚ੍ਛੁਖੇਤ੍ਤੰ ਕਾਰੇਸੁੰ। ਅਥੇਕਦਿਵਸੰ ਕਨਿਟ੍ਠਭਾਤਾ ਉਚ੍ਛੁਖੇਤ੍ਤੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ''ਏਕੰ ਜੇਟ੍ਠਭਾਤਿਕਸ੍ਸ ਦਸ੍ਸਾਮਿ, ਏਕੰ ਮਯ੍ਹੰ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਦ੍ਵੇ ਉਚ੍ਛੁਯਟ੍ਠਿਯੋ ਰਸਸ੍ਸ ਅਨਿਕ੍ਖਮਨਤ੍ਥਾਯ ਛਿਨ੍ਨਟ੍ਠਾਨੇ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹਿ। ਤਦਾ ਕਿਰ ਉਚ੍ਛੂਨੰ ਯਨ੍ਤੇਨ ਪੀਲਨਕਿਚ੍ਚੰ ਨਤ੍ਥਿ, ਅਗ੍ਗੇ ਵਾ ਮੂਲੇ ਵਾ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਉਕ੍ਖਿਤ੍ਤਕਾਲੇ ਧਮ੍ਮਕਰਣਤੋ ਉਦਕੰ ਵਿਯ ਸਯਮੇਵ ਰਸੋ ਨਿਕ੍ਖਮਤਿ। ਤਸ੍ਸ ਪਨ ਖੇਤ੍ਤਤੋ ਉਚ੍ਛੁਯਟ੍ਠਿਯੋ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਆਗਮਨਕਾਲੇ ਗਨ੍ਧਮਾਦਨੇ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧੋ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਤੋ ਵੁਟ੍ਠਾਯ ''ਕਸ੍ਸ ਨੁ ਖੋ ਅਜ੍ਜ ਅਨੁਗ੍ਗਹੰ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਉਪਧਾਰੇਨ੍ਤੋ ਤੰ ਅਤ੍ਤਨੋ ਞਾਣਜਾਲੇ ਪਵਿਟ੍ਠੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਸਙ੍ਗਹੰ ਕਾਤੁੰ ਸਮਤ੍ਥਭਾਵਞ੍ਚ ਞਤ੍ਵਾ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰੰ ਆਦਾਯ ਇਦ੍ਧਿਯਾ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਪੁਰਤੋ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਸੋ ਤੰ ਦਿਸ੍ਵਾਵ ਪਸਨ੍ਨਚਿਤ੍ਤੋ ਉਤ੍ਤਰਸਾਟਕੰ ਉਚ੍ਚਤਰੇ ਭੂਮਿਪਦੇਸੇ ਅਤ੍ਥਰਿਤ੍ਵਾ, ''ਭਨ੍ਤੇ, ਇਧ ਨਿਸੀਦਥਾ''ਤਿ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧੰ ਨਿਸੀਦਾਪੇਤ੍ਵਾ ''ਪਤ੍ਤੰ ਉਪਨਾਮੇਥਾ''ਤਿ ਉਚ੍ਛੁਯਟ੍ਠਿਯਾ ਬਨ੍ਧਨਟ੍ਠਾਨੰ ਮੋਚੇਤ੍ਵਾ ਪਤ੍ਤਸ੍ਸ ਉਪਰਿ ਅਕਾਸਿ, ਰਸੋ ਓਤਰਿਤ੍ਵਾ ਪਤ੍ਤੰ ਪੂਰੇਸਿ। ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧੇਨ ਤਸ੍ਮਿੰ ਰਸੇ ਪੀਤੇ ''ਸਾਧੁਕੰ ਵਤ ਮੇ ਅਯ੍ਯੇਨ ਰਸੋ ਪੀਤੋ। ਸਚੇ ਮੇ ਜੇਟ੍ਠਭਾਤਿਕੋ ਮੂਲੰ ਆਹਰਾਪੇਸ੍ਸਤਿ, ਮੂਲੰ ਦਸ੍ਸਾਮਿ। ਸਚੇ ਪਤ੍ਤਿੰ ਆਹਰਾਪੇਸ੍ਸਤਿ, ਪਤ੍ਤਿੰ ਦਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ, ''ਭਨ੍ਤੇ, ਪਤ੍ਤੰ ਮੇ ਉਪਨਾਮੇਥਾ''ਤਿ ਦੁਤਿਯਮ੍ਪਿ ਉਚ੍ਛੁਯਟ੍ਠਿੰ ਮੋਚੇਤ੍ਵਾ ਰਸੰ ਅਦਾਸਿ। ''ਭਾਤਾ ਮੇ ਉਚ੍ਛੁਖੇਤ੍ਤਤੋ ਅਞ੍ਞੰ ਉਚ੍ਛੁੰ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ਖਾਦਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਏਤ੍ਤਕਮ੍ਪਿ ਕਿਰਸ੍ਸ ਵਞ੍ਚਨਚਿਤ੍ਤੰ ਨਾਹੋਸਿ। ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧੋ ਪਨ ਪਠਮੰ ਉਚ੍ਛੁਰਸਸ੍ਸ ਪੀਤਤ੍ਤਾ ਤੰ ਉਚ੍ਛੁਰਸੰ ਅਞ੍ਞੇਹਿਪਿ ਸਦ੍ਧਿੰ ਸੰਵਿਭਜਿਤੁਕਾਮੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਗਹੇਤ੍ਵਾਵ ਨਿਸੀਦਿ। ਸੋ ਤਸ੍ਸ ਆਕਾਰੰ ਞਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਚਪਤਿਟ੍ਠਿਤੇਨ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ, ''ਭਨ੍ਤੇ, ਯੋ ਅਯੰ ਮਯਾ ਦਿਨ੍ਨੋ ਅਗ੍ਗਰਸੋ, ਇਮਸ੍ਸ ਨਿਸ੍ਸਨ੍ਦੇਨ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸੇਸੁ

ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿੰ ਅਨੁਭਵਿਤ੍ਵਾ ਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ ਪਤ੍ਤਧਮ੍ਮਮੇਵ ਪਾਪੁਣੇਯ੍ਯਾ''ਤਿ ਪਤ੍ਥਨੰ ਪਟ੍ਠਪੇਸਿ। ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧੋਪਿ ਤਸ੍ਸ ''ਏਵਂ ਹੋਤੂ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ''ਇਚ੍ਛਿਤੰ ਪਤ੍ਥਿਤੰ ਤੁਯ੍ਹ''ਨ੍ਤਿ ਦ੍ਵੀਹਿ ਗਾਥਾਹਿ ਅਨੁਮੋਦਨੰ ਕਤ੍ਵਾ ਯਥਾ ਸੋ ਪਸ੍ਸਤਿ, ਏਵਂ ਅਧਿਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਆਕਾਸੇਨ ਗਨ੍ਧਮਾਦਨੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਚਨ੍ਨੰ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਸਤਾਨੰ ਤੰ ਰਸੰ ਅਦਾਸਿ।

ਸੋ ਤੰ ਪਾਟਿਹਾਰਿਯੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਭਾਤੁ ਸਨ੍ਤਿਕੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ''ਕਹੰ ਗਤੋਸੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ''ਉਚ੍ਛੁਖੇਤ੍ਤੰ ਓਲੋਕੇਤੁੰ ਗਤੋਮ੍ਹੀ''ਤਿ। ''ਕਿੰ ਤਾਦਿਸੇਨ ਉਚ੍ਛੁਖੇਤ੍ਤੰ ਗਤੇਨ, ਨਨੁ ਨਾਮ ਏਕੰ ਵਾ ਦ੍ਵੇ ਵਾ ਉਚ੍ਛੁਯਟ੍ਠਿਯੋ ਆਦਾਯ ਆਗਨ੍ਤਬ੍ਬੰ ਭਵੇਯ੍ਯਾ''ਤਿ ਭਾਤਰਾ ਵੁਤ੍ਤੋ – ''ਆਮ, ਭਾਤਿਕ, ਦ੍ਵੇ ਮੇ ਉਚ੍ਛੁਯਟ੍ਠਿਯੋ ਗਹਿਤਾ, ਏਕੰ ਪਨ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਮਮ ਉਚ੍ਛੁਯਟ੍ਠਿਤੋ ਰਸੰ ਦਤ੍ਵਾ 'ਮੂਲੰ ਵਾ ਪਤ੍ਤਿੰ ਵਾ ਦਸ੍ਸਾਮੀ'ਤਿ ਤੁਮ੍ਹਾਕਮ੍ਪਿ ਮੇ ਉਚ੍ਛੁਯਟ੍ਠਿਤੋ ਰਸੋ ਦਿਨ੍ਨੋ, ਕਿੰ ਨੁ ਖੋ ਤਸ੍ਸ ਮੂਲੰ ਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਥ, ਉਦਾਹੁ ਪਤ੍ਤਿ''ਨ੍ਤਿ ਆਹ। ''ਕਿੰ ਪਨ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧੇਨ ਕਤ''ਨ੍ਤਿ? ''ਮਮ ਉਚ੍ਛੁਯਟ੍ਠਿਤੋ ਰਸੰ ਪਿਵਿਤ੍ਵਾ ਤੁਮ੍ਹਾਕੰ ਉਚ੍ਛੁਯਟ੍ਠਿਤੋ ਰਸੰ ਆਦਾਯ ਆਕਾਸੇਨ ਗਨ੍ਧਮਾਦਨੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਚਸਤਾਨੰ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਾਨੰ ਅਦਾਸੀ''ਤਿ। ਸੋ ਤਸ੍ਮਿੰ ਕਥੇਨ੍ਤੇਯੇਵ ਨਿਰਨ੍ਤਰੰ ਪੀਤਿਯਾ ਫੁਟ੍ਠਸਰੀਰੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ''ਤੇਨ ਮੇ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧੇਨ ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਸ੍ਸੇਵ ਅਧਿਗਮੋ ਭਵੇਯ੍ਯਾ''ਤਿ ਪਤ੍ਥਨੰ ਅਕਾਸਿ। ਏਵਂ ਕਨਿਟ੍ਠੇਨ ਤਿਸ੍ਸੋ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਯੋ ਪਤ੍ਥਿਤਾ, ਜੇਟ੍ਠੇਨ ਪਨ ਏਕਪਦੇਨੇਵ ਅਰਹਤ੍ਤੰ ਪਤ੍ਥਿਤਨ੍ਤਿ ਇਦੰ ਤੇਸੰ ਪੁਬ੍ਬਕਮ੍ਮੰ।

ਤੇ ਯਾਵਤਾਯੁਕੰ ਠਤ੍ਵਾ ਤਤੋ ਚੁਤਾ ਦੇਵਲੋਕੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਏਕੰ ਬੁਦ੍ਧਨ੍ਤਰੰ ਖੇਪਯਿੰਸੁ। ਤੇਸੰ ਦੇਵਲੋਕੇ ਠਿਤਕਾਲੇਯੇਵ ਵਿਪਸ੍ਸੀ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ ਲੋਕੇ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿ। ਤੇਪਿ ਦੇਵਲੋਕਤੋ ਚਵਿਤ੍ਵਾ ਬਨ੍ਧੁਮਤਿਯਾ ਏਕਸ੍ਮਿੰ ਕੁਲਗੇਹੇ ਜੇਟ੍ਠੋ ਜੇਟ੍ਠੋਵ, ਕਨਿਟ੍ਠੋ ਕਨਿਟ੍ਠੋਵ ਹੁਤ੍ਵਾ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿੰ ਗਣ੍ਹਿੰਸੁ। ਤੇਸੁ ਜੇਟ੍ਠਸ੍ਸ **ਸੇਨੋ**ਤਿ ਨਾਮੰ ਅਕੰਸੁ, ਕਨਿਟ੍ਠਸ੍ਸ **ਅਪਰਾਜਿਤੋ**ਤਿ । ਤੇਸੁ ਵਯਪ੍ਪਤ੍ਤਕਾਲੇ ਕੁਟੁਮ੍ਬੰ ਸਣ੍ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਵਿਹਰਨ੍ਤੇਸੁ ''ਬੁਦ੍ਧਰਤਨੰ ਲੋਕੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੰ, ਧਮ੍ਮਰਤਨੰ, ਸਙ੍ਘਰਤਨੰ, ਦਾਨਾਨਿ ਦੇਥ, ਪੁਞ੍ਞਾਨਿ ਕਰੋਥ, ਅਜ੍ਜ ਅਟ੍ਠਮੀ, ਅਜ੍ਜ ਚਾਤੁਦ੍ਦਸੀ, ਅਜ੍ਜ ਪਨ੍ਨਰਸੀ, ਉਪੋਸਥੰ ਕਰੋਥ, ਧਮ੍ਮੰ ਸੁਣਾਥਾ''ਤਿ ਧਮ੍ਮਘੋਸਕਸ੍ਸ ਬਨ੍ਧੁਮਤੀਨਗਰੇ ਘੋਸਨੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ਮਹਾਜਨੰ ਪੁਰੇਭਤ੍ਤੰ ਦਾਨੰ ਦਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਾਭਤ੍ਤੰ ਧਮ੍ਮਸ੍ਸਵਨਾਯ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਸੇਨਕੁਟੁਮ੍ਬਿਕੋ ''ਕਹੰ ਗਚ੍ਛਥਾ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ''ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕੰ ਧਮ੍ਮਸ੍ਸਵਨਾਯਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ''ਅਹਮ੍ਪਿ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਤੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿੰਯੇਵ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਰਿਸਪਰਿਯਨ੍ਤੇ ਨਿਸੀਦਿ।

ਸਤ੍ਥਾ ਤਸ੍ਸ ਅਜ੍ਝਾਸਯੰ ਵਿਦਿਤ੍ਵਾ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬਿੰ ਕਥੰ ਕਥੇਸਿ। ਸੋ ਸਤ੍ਥੁ ਧਮ੍ਮੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾਯ ਉਸ੍ਸਾਹਜਾਤੋ ਸਤ੍ਥਾਰੰ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜੰ ਯਾਚਿ। ਅਥ ਨੰ ਸਤ੍ਥਾ ''ਅਤ੍ਥਿ ਪਨ ਤੇ ਅਪਲੋਕੇਤਬ੍ਬਾ ਞਾਤਕਾ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਅਤ੍ਥਿ, ਭਨ੍ਤੇਤਿ। ਤੇਨ ਹਿ ਅਪਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਏਹੀਤਿ। ਸੋ ਕਨਿਟ੍ਠਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ''ਯੰ ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਕੁਲੇ ਸਾਪਤੇਯ੍ਯੰ, ਤੰ ਸਬ੍ਬੰ ਤਵ ਹੋਤੂ''ਤਿ ਆਹ। ਤੁਮ੍ਹੇ ਪਨ, ਸਾਮੀਤਿ। ਅਹੰ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਪਬ੍ਬਜਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ। ਸਾਮਿ ਕਿੰ ਵਦੇਥ, ਅਹੰ ਮਾਤਰਿ ਮਤਾਯ ਮਾਤਰੰ ਵਿਯ, ਪਿਤਰਿ ਮਤੇ ਪਿਤਰੰ ਵਿਯ ਤੁਮ੍ਹੇ ਅਲਤ੍ਥੰ, ਇਦੰ ਕੁਲੰ ਮਹਾਭੋਗੰ, ਗੇਹੇ ਠਿਤੇਨੇਵ ਸਕ੍ਕਾ ਪੁਞ੍ਞਾਨਿ ਕਾਤੁੰ, ਮਾ ਏਵਂ ਕਰਿਤ੍ਥਾਤਿ। ਮਯਾ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਧਮ੍ਮੋ ਸੁਤੋ, ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਤੰ ਅਗਾਰਮਜ੍ਝੇ ਠਿਤੇਨ ਪੂਰੇਤੁੰ, ਪਬ੍ਬਜਿਸ੍ਸਾਮੇਵਾਹੰ, ਤ੍ਵਂ ਨਿਵਤ੍ਤਾਹੀਤਿ। ਏਵਂ ਸੋ ਕਨਿਟ੍ਠੰ ਨਿਵਤ੍ਤਾਪੇਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾ ਲਦ੍ਧੂਪਸਮ੍ਪਦੋ ਨ ਚਿਰਸ੍ਸੇਵ ਅਰਹਤ੍ਤੰ ਪਾਪੁਣਿ। ਕਨਿਟ੍ਠੋਪਿ ''ਭਾਤੁ ਪਬ੍ਬਜਿਤਸਕ੍ਕਾਰੰ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਸਤ੍ਤਾਹੰ ਬੁਦ੍ਧਪ੍ਪਮੁਖਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਦਾਨੰ ਦਤ੍ਵਾ ਭਾਤਰੰ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਆਹ – ''ਭਨ੍ਤੇ, ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਭਵਨਿਸ੍ਸਰਣੰ ਕਤੰ, ਅਹੰ ਪਨ ਪਞ੍ਚਹਿ ਕਾਮਗੁਣੇਹਿ ਬਦ੍ਧੋ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਜਿਤੁੰ ਨ ਸਕ੍ਕੋਮਿ, ਮਯ੍ਹੰ ਗੇਹੇ ਠਿਤਸ੍ਸੇਵ ਅਨੁਚ੍ਛਵਿਕੰ ਮਹਨ੍ਤੰ ਪੁਞ੍ਞਕਮ੍ਮੰ ਆਚਿਕ੍ਖਥਾ''ਤਿ। ਅਥ ਨੰ ਥੇਰੋ ''ਸਾਧੁ ਸਾਧੁ, ਪਣ੍ਡਿਤ, ਸਤ੍ਥੁ ਗਨ੍ਧਕੁਟਿੰ ਕਰੋਹੀ''ਤਿ ਆਹ। ਸੋ ''ਸਾਧੂ''ਤਿ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਨਾਨਾਦਾਰੂਨਿ ਆਹਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਥਮ੍ਭਾਦੀਨੰ ਅਤ੍ਥਾਯ ਤਚ੍ਛਾਪੇਤ੍ਵਾ ਏਕੰ ਸੁਵਣ੍ਣਖਚਿਤੰ, ਏਕੰ ਰਜਤਖਚਿਤੰ, ਏਕੰ ਮਣਿਖਚਿਤਨ੍ਤਿ ਸਬ੍ਬਾਨਿ ਸਤ੍ਤਰਤਨਖਚਿਤਾਨਿ ਕਾਰੇਤ੍ਵਾ ਤੇਹਿ ਗਨ੍ਧਕੁਟਿੰ ਕਾਰੇਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਤਰਤਨਖਚਿਤਾਹੇਵ ਛਦਨਿਟ੍ਠਕਾਹਿ ਛਾਦਾਪੇਸਿ। ਗਨ੍ਧਕੁਟਿਯਾ ਕਰਣਕਾਲੇਯੇਵ ਪਨ ਤੰ ਅਤ੍ਤਨਾ ਸਮਾਨਨਾਮਕੋ ਅਪਰਾਜਿਤੋਯੇਵ ਨਾਮ ਭਾਗਿਨੇਯ੍ਯੋ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ''ਅਹਮ੍ਪਿ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਮਯ੍ਹਮ੍ਪਿ ਪਤ੍ਤਿੰ ਦੇਥ ਮਾਤੁਲਾ''ਤਿ ਆਹ। ਨ ਦੇਮਿ, ਤਾਤ, ਅਞ੍ਞੇਹਿ ਅਸਾਧਾਰਣੰ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ। ਸੋ ਬਹੁਮ੍ਪਿ

ਯਾਚਿਤ੍ਵਾ ਪਤ੍ਤੁੰ ਅਲਭਮਾਨੋ ‘‘ਗਨ੍ਧਕੁਟਿਯਾ ਪੁਰਤੋ ਕੁਞ੍ਜਰਸਾਲਂ ਲਦ੍ਧੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ’’ਤਿ ਸਤ੍ਤਰਤਨਮਯਂ ਕੁਞ੍ਜਰਸਾਲਂ ਕਾਰੇਸਿ। ਸੋ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਬੁਦ੍ਧੁਪ੍ਪਾਦੇ **ਮੇਣ੍ਡਕਸੇਟ੍ਠਿ** ਹੁਤ੍ਵਾ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ।

ਗਨ੍ਧਕੁਟਿਯਂ ਪਨ ਸਤ੍ਤਰਤਨਮਯਾਨਿ ਤੀਣਿ ਮਹਾਵਾਤਪਾਨਾਨਿ ਅਹੇਸੁਂ। ਤੇਸਂ ਅਭਿਮੁਖੇ ਹੇਟ੍ਠਾ ਸੁਧਾਪਰਿਕਮ੍ਮਕਤਾ ਤਿਸ੍ਸੋ ਪੋਕ੍ਖਰਣਿਯੋ ਕਾਰੇਤ੍ਵਾ ਚਤੁਜ੍ਜਾਤਿਕਗਨ੍ਧੋਦਕਸ੍ਸ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਅਪਰਾਜਿਤੋ, ਗਹਪਤਿ, ਪਞ੍ਚਵਣ੍ਣਾਨਿ ਕੁਸੁਮਾਨਿ ਰੋਪਾਪੇਸਿ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤੋ ਨਿਸਿਨ੍ਨਕਾਲੇ ਵਾਤਵੇਗੇਨ ਸਮੁਟ੍ਠਿਤਾਹਿ ਰੇਣੁਵਟ੍ਟੀਹਿ ਸਰੀਰਸ੍ਸ ਓਕਿਰਣਤ੍ਥਂ। ਗਨ੍ਧਕੁਟਿਥੂਪਿਕਾਯ ਕਪਲ੍ਲਂ ਰਤ੍ਤਸੁਵਣ੍ਣਮਯਂ ਅਹੋਸਿ, ਪਵਾਲ਼ਮਯਾ ਸਿਖਰਾ, ਹੇਟ੍ਠਾ ਮਣਿਮਯਾ ਛਦਨਿਟ੍ਠਕਾ। ਇਤਿ ਸਾ ਨਚ੍ਚਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਮੋਰੋ ਸੋਭਮਾਨਾ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਸਤ੍ਤਸੁ ਪਨ ਰਤਨੇਸੁ ਕੋਟ੍ਟੇਤਬ੍ਬਯੁਤ੍ਤਕਂ ਕੋਟ੍ਟੇਤ੍ਵਾ ਇਤਰਂ ਸਕਲਮੇਵ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਜਣ੍ਣੁਮਤ੍ਤੇਨ ਓਧਿਨਾ ਗਨ੍ਧਕੁਟਿਂ ਪਰਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਪਰਿਵੇਣਂ ਪੂਰੇਸਿ।

ਏਵਂ ਗਨ੍ਧਕੁਟਿਂ ਨਿਟ੍ਠਾਪੇਤ੍ਵਾ ਅਪਰਾਜਿਤੋ, ਗਹਪਤਿ, ਭਾਤਿਕਤ੍ਥੇਰਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਆਹ – ‘‘ਭਨ੍ਤੇ, ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ ਗਨ੍ਧਕੁਟਿ, ਪਰਿਭੋਗਮਸ੍ਸਾ ਪਚ੍ਚਾਸੀਸਾਮਿ, ਪਰਿਭੋਗੇਨ ਕਿਰ ਮਹਨ੍ਤਂ ਪੁਞ੍ਞਂ ਹੋਤੀ’’ਤਿ । ਸੋ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ, ‘‘ਭਨ੍ਤੇ, ਇਮਿਨਾ ਕਿਰ ਵੋ ਕੁਟੁਮ੍ਬਿਕੇਨ ਗਨ੍ਧਕੁਟਿ ਕਾਰਿਤਾ, ਇਦਾਨਿ ਪਨ ਪਰਿਭੋਗਂ ਪਚ੍ਚਾਸੀਸਤੀ’’ਤਿ ਆਹ। ਸਤ੍ਥਾ ਉਟ੍ਠਾਯਾਸਨਾ ਗਨ੍ਧਕੁਟਿਅਭਿਮੁਖਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਗਨ੍ਧਕੁਟਿਂ ਪਰਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਰਤਨਰਾਸਿਂ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਦ੍ਵਾਰਕੋਟ੍ਠਕੇ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਅਥ ਨਂ ਕੁਟੁਮ੍ਬਿਕੋ ‘‘ਪਵਿਸਥ, ਭਨ੍ਤੇ’’ਤਿ ਆਹ। ਸਤ੍ਥਾ ਤਤ੍ਥੇਵ ਠਤ੍ਵਾ ਤਤਿਯਵਾਰੇ ਤਸ੍ਸ ਭਾਤਿਕਤ੍ਥੇਰਂ ਓਲੋਕੇਸਿ। ਸੋ ਓਲੋਕਿਤਾਕਾਰੇਨੇਵ ਞਤ੍ਵਾ ਕਨਿਟ੍ਠਭਾਤਰਂ ਆਹ – ‘‘ਏਹਿ, ਤਾਤ, ‘ਮਮੇਵ ਰਕ੍ਖਾ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਤੁਮ੍ਹੇ ਯਥਾਸੁਖਂ ਵਸਥਾ’ਤਿ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਵਦੇਹੀ’’ਤਿ। ਸੋ ਤਸ੍ਸ ਵਚਨਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਪਞ੍ਚਪਤਿਟ੍ਠਿਤੇਨ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ, ‘‘ਭਨ੍ਤੇ, ਯਥਾ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਰੁਕ੍ਖਮੂਲੇ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਅਨਪੇਕ੍ਖਾ ਪਕ੍ਕਮਨ੍ਤਿ, ਯਥਾ ਵਾ ਨਦਿਂ ਤਰਿਤ੍ਵਾ ਉਲ਼ੁਮ੍ਪਂ ਅਨਪੇਕ੍ਖਾ ਪਰਿਚ੍ਚਜਨ੍ਤਿ, ਏਵਂ ਅਨਪੇਕ੍ਖਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਤੁਮ੍ਹੇ ਵਸਥਾ’’ਤਿ ਆਹ। ਕਿਮਤ੍ਥਂ ਪਨ ਸਤ੍ਥਾ ਅਟ੍ਠਾਸਿ? ਏਵਂ ਕਿਰਸ੍ਸ ਅਹੋਸਿ – ‘‘ਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਪੁਰੇਭਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਪਚ੍ਛਾਭਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਬਹੂ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਤੇਸੁ ਰਤਨਾਨਿ ਆਦਾਯ ਪਕ੍ਕਮਨ੍ਤੇਸੁ ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਅਮ੍ਹੇਹਿ ਵਾਰੇਤੁਂ, ਪਰਿਵੇਣਮ੍ਹਿ ਏਤ੍ਤਕੇ ਰਤਨੇ ਵੋਕਿਣ੍ਣੇ ਅਤ੍ਤਨੋ ਉਪਟ੍ਠਾਕੇ ਹਰਨ੍ਤੇਪਿ ਨ ਵਾਰੇਤੀਤਿ ਕੁਟੁਮ੍ਬਿਕੋ ਮਯਿ ਆਘਾਤਂ ਕਤ੍ਵਾ ਅਪਾਯੂਪਗੋ ਭਵੇਯ੍ਯਾ’’ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਕਾਰਣੇਨ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਤੇਨ ਪਨ , ‘‘ਭਨ੍ਤੇ, ਮਮੇਵ ਰਕ੍ਖਾ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਤੁਮ੍ਹੇ ਵਸਥਾ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਪਾਵਿਸਿ।

ਕੁਟੁਮ੍ਬਿਕੋ ਸਮਨ੍ਤਾ ਰਕ੍ਖਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਮਨੁਸ੍ਸੇ ਆਹ – ‘‘ਤਾਤਾ, ਉਚ੍ਛਙ੍ਗੇਨ ਵਾ ਪਚ੍ਛਿਪਸਿਬ੍ਬਕੇਹਿ ਵਾ ਆਦਾਯ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇ ਵਾਰੇਯ੍ਯਾਥ, ਹਤ੍ਥੇਨ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇ ਪਨ ਮਾ ਵਾਰਯਿਤ੍ਥਾ’’ਤਿ। ਅਨ੍ਤੋਨਗਰੇਪਿ ਆਰੋਚਾਪੇਸਿ ‘‘ਮਯਾ ਗਨ੍ਧਕੁਟਿਪਰਿਵੇਣੇ ਸਤ੍ਤ ਰਤਨਾਨਿ ਓਕਿਣ੍ਣਾਨਿ, ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਧਮ੍ਮਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਾ ਦੁਗ੍ਗਤਮਨੁਸ੍ਸਾ ਉਭੋ ਹਤ੍ਥੇ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੁ, ਸੁਖਿਤਾਪਿ ਏਕੇਨ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੂ’’ਤਿ। ਏਵਂ ਕਿਰਸ੍ਸ ਅਹੋਸਿ ‘‘ਸਦ੍ਧਾ ਤਾਵ ਧਮ੍ਮਂ ਸੋਤੁਕਾਮਾ ਗਮਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿਯੇਵ, ਅਸ੍ਸਦ੍ਧਾਪਿ ਪਨ ਧਨਲੋਭੇਨ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਦੁਕ੍ਖਤੋ ਮੁਚ੍ਚਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ’’ਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਜਨਸਙ੍ਗਹਤ੍ਥਾਯ ਏਵਂ ਆਰੋਚਾਪੇਸਿ। ਮਹਾਜਨੋ ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਨਿਯਾਮੇਨੇਵ ਰਤਨਾਨਿ ਗਣ੍ਹਿ। ਸਕਿਂ ਓਕਿਣ੍ਣਰਤਨੇਸੁ ਖੀਣੇਸੁ ਯਾਵਤਤਿਯਂ ਜਣ੍ਣੁਮਤ੍ਤੇਨ ਓਧਿਨਾ ਓਕਿਰਾਪੇਸਿਯੇਵ। ਸਤ੍ਥੁ ਪਨ ਪਾਦਮੂਲੇ ਤਿਪੁਸਮਤ੍ਤਂ ਅਨਗ੍ਘਂ ਮਣਿਰਤਨਂ ਠਪੇਸਿ। ਏਵਂ ਕਿਰਸ੍ਸ ਅਹੋਸਿ – ‘‘ਸਤ੍ਥੁ ਸਰੀਰਤੋ ਸੁਵਣ੍ਣਵਣ੍ਣਾਯ ਪਭਾਯ ਸਦ੍ਧਿਂ ਮਣਿਪਭਂ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤਾਨਂ ਤਿਤ੍ਤਿ ਨਾਮ ਨ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਏਵਮਕਾਸਿ। ਮਹਾਜਨੋਪਿ ਅਤਿਤ੍ਤੋਵ ਓਲੋਕੇਸਿ।

ਅਥੇਕਦਿਵਸਂ ਏਕੋ ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿਕਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ‘‘ਸਤ੍ਥੁ ਕਿਰ ਪਾਦਮੂਲੇ ਮਹਗ੍ਘਂ ਮਣਿਰਤਨਂ ਨਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਂ, ਹਰਿਸ੍ਸਾਮਿ ਨ’’ਨ੍ਤਿ ਵਿਹਾਰਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਵਨ੍ਦਿਤੁਂ ਆਗਤਸ੍ਸ ਮਹਾਜਨਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤਰੇਨ ਪਾਵਿਸਿ। ਕੁਟੁਮ੍ਬਿਕੋ ਤਸ੍ਸ ਪਵਿਸਨਾਕਾਰੇਨੇਵ ‘‘ਮਣਿਂ ਗਣ੍ਹਿਤੁਕਾਮੋ’’ਤਿ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾ ‘‘ਅਹੋ ਵਤ ਨ ਗਣ੍ਹੇਯ੍ਯਾ’’ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ। ਸੋਪਿ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਵਨ੍ਦਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਪਾਦਮੂਲੇ ਹਤ੍ਥਂ ਉਪਨਾਮੇਤ੍ਵਾ ਮਣਿਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਓਵਟ੍ਟਿਕਾਯ ਕਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਕਾਮਿ। ਕੁਟੁਮ੍ਬਿਕੋ ਤਸ੍ਮਿਂ ਚਿਤ੍ਤਂ ਪਸਾਦੇਤੁਂ ਨਾਸਕ੍ਖਿ। ਸੋ ਧਮ੍ਮਕਥਾਵਸਾਨੇ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਆਹ – ‘‘ਭਨ੍ਤੇ, ਮਯਾ ਤਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਗਨ੍ਧਕੁਟਿਂ ਪਰਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਜਣ੍ਣੁਮਤ੍ਤੇਨ ਓਧਿਨਾ ਸਤ੍ਤ ਰਤਨਾਨਿ ਓਕਿਣ੍ਣਾਨਿ,

ਤਾਨਿ ਮੇ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੇਸੁ ਆਘਾਤੋ ਨਾਮ ਨਾਹੋਸਿ, ਚਿਤ੍ਤੰ ਭਿਯ੍ਯੋ ਭਿਯ੍ਯੋ ਪਸੀਦਿਯੇਵ। ਅਜ੍ਜ ਪਨ 'ਅਹੋ ਵਤਾਯੰ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਮਣਿੰ ਨ ਗਣ੍ਹੇਯ੍ਯਾ'ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਮਿੰ ਮਣਿੰ ਆਦਾਯ ਗਤੇ ਚਿਤ੍ਤੰ ਪਸਾਦੇਤੁੰ ਨਾਸਕ੍ਖਿ''ਨ੍ਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਤਸ੍ਸ ਵਚਨੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ''ਨਨੁ, ਉਪਾਸਕ, ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਨ੍ਤਕੰ ਪਰੇਹਿ ਅਨਾਹਰਣੀਯੰ ਕਾਤੁੰ ਸਕ੍ਕੋਸੀ''ਤਿ ਨਯੰ ਅਦਾਸਿ। ਸੋ ਸਤ੍ਥਾਰਾ ਦਿਨ੍ਨਨਯੇ ਠਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰੰ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ''ਅਜ੍ਜ ਆਦਿੰ ਕਤ੍ਵਾ ਮਮ ਸਨ੍ਤਕੰ ਦਸਿਕਸੁਤ੍ਤਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਮੰ ਅਭਿਭਵਿਤ੍ਵਾ ਅਨੇਕਸਤਾਪਿ ਰਾਜਾਨੋ ਵਾ ਚੋਰਾ ਵਾ ਗਣ੍ਹਿਤੁੰ ਸਮਤ੍ਥਾ ਨਾਮ ਮਾ ਹੋਨ੍ਤੁ, ਅਗ੍ਗਿਨਾਪਿ ਮਮ ਸਨ੍ਤਕੰ ਮਾ ਡਯ੍ਹਤੁ, ਉਦਕੇਨਪਿ ਮਾ ਵੁਯ੍ਹਤੂ''ਤਿ ਪਤ੍ਥਨੰ ਅਕਾਸਿ । ਸਤ੍ਥਾਪਿਸ੍ਸ ''ਏਵੰ ਹੋਤੂ''ਤਿ ਅਨੁਮੋਦਨੰ ਅਕਾਸਿ। ਸੋ ਗਨ੍ਧਕੁਟਿਮਹੰ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਅਟ੍ਠਸਟ੍ਠਿਯਾ ਭਿਕ੍ਖੁਸਤਸਹਸ੍ਸਾਨੰ ਅਨ੍ਤੋਵਿਹਾਰੇਯੇਵ ਨਵ ਮਾਸੇ ਮਹਾਦਾਨੰ ਦਤ੍ਵਾ ਦਾਨਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਸਬ੍ਬੇਸੰ ਤਿਚੀਵਰੰ ਅਦਾਸਿ। ਸਙ੍ਘਨਵਕਸ੍ਸ ਚੀਵਰਸਾਟਕਾ ਸਹਸ੍ਸਗ੍ਘਨਕਾ ਅਹੇਸੁੰ।

ਸੋ ਏਵੰ ਯਾਵਤਾਯੁਕੰ ਪੁਞ੍ਞਾਨਿ ਕਰਿਤ੍ਵਾ ਤਤੋ ਚੁਤੋ ਦੇਵਲੋਕੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਏਤ੍ਤਕੰ ਕਾਲੰ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸੇਸੁ ਸੰਸਰਿਤ੍ਵਾ ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਬੁਦ੍ਧੁਪ੍ਪਾਦੇ ਰਾਜਗਹੇ ਏਕਸ੍ਮਿੰ ਸੇਟ੍ਠਿਕੁਲੇ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਅਡ੍ਢਮਾਸਾਧਿਕੇ ਨਵ ਮਾਸੇ ਮਾਤੁਕੁਚ੍ਛਿਯੰ ਵਸਿ। ਜਾਤਦਿਵਸੇ ਪਨਸ੍ਸ ਸਕਲਨਗਰੇ ਸਬ੍ਬਾਵੁਧਾਨਿ ਪਜ੍ਜਲਿੰਸੁ, ਸਬ੍ਬੇਸੰ ਕਾਯਰੂਲ੍ਹਾਨਿ ਆਭਰਣਾਨਿਪਿ ਪਜ੍ਜਲਿਤਾਨਿ ਵਿਯ ਓਭਾਸੰ ਮੁਞ੍ਚਿੰਸੁ, ਨਗਰੰ ਏਕਪਜ੍ਜੋਤੰ ਅਹੋਸਿ। ਸੇਟ੍ਠਿਪਿ ਪਾਤੋਵ ਰਾਜੂਪਟ੍ਠਾਨੰ ਅਗਮਾਸਿ। ਅਥ ਨੰ ਰਾਜਾ ਪੁਚ੍ਛਿ – ''ਅਜ੍ਜ ਸਬ੍ਬਾਵੁਧਾਨਿ ਪਜ੍ਜਲਿੰਸੁ, ਨਗਰੰ ਏਕਪਜ੍ਜੋਤੰ ਜਾਤੰ, ਜਾਨਾਸਿ ਨੁ ਖੋ ਏਤ੍ਥ ਕਾਰਣ''ਨ੍ਤਿ? ''ਜਾਨਾਮਿ, ਦੇਵਾ''ਤਿ। ''ਕਿੰ, ਸੇਟ੍ਠੀ''ਤਿ? ''ਮਮ ਗੇਹੇ ਤੁਮ੍ਹਾਕੰ ਦਾਸੋ ਜਾਤੋ, ਤਸ੍ਸ ਪੁਞ੍ਞਤੇਜੇਨੇਵੰ ਅਹੋਸੀ''ਤਿ। ''ਕਿੰ ਨੁ ਖੋ ਚੋਰੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ? ''ਨਤ੍ਥੇਤੰ, ਦੇਵ, ਪੁਞ੍ਞਵਾ ਸਤ੍ਤੋ ਕਤਾਭਿਨੀਹਾਰੋ''ਤਿ। ''ਤੇਨ ਹਿ ਨੰ ਸਮ੍ਮਾ ਪੋਸੇਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਇਦਮਸ੍ਸ ਖੀਰਮੂਲੰ ਹੋਤੂ''ਤਿ ਦੇਵਸਿਕੰ ਸਹਸ੍ਸੰ ਪਟ੍ਠਪੇਸਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਨਾਮਗਹਣਦਿਵਸੇ ਸਕਲਨਗਰਸ੍ਸ ਏਕਪਜ੍ਜੋਤਭੂਤਤ੍ਤਾ **ਜੋਤਿਕੋ**ਤ੍ਵੇਵ ਨਾਮੰ ਕਰਿੰਸੁ।

ਅਥਸ੍ਸ ਵਯਪ੍ਪਤ੍ਤਕਾਲੇ ਗੇਹਕਰਣਤ੍ਥਾਯ ਭੂਮਿਤਲੇ ਸੋਧਿਯਮਾਨੇ ਸਕ੍ਕਸ੍ਸ ਭਵਨੰ ਉਣ੍ਹਾਕਾਰੰ ਦਸ੍ਸੇਸਿ। ਸਕ੍ਕੋ ''ਕਿੰ ਨੁ ਖੋ ਇਦ''ਨ੍ਤਿ ਉਪਧਾਰਯਮਾਨੋ ''ਜੋਤਿਕਸ੍ਸ ਗੇਹਟ੍ਠਾਨੰ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਞਤ੍ਵਾ ''ਨਾਯੰ ਏਤੇਹਿ ਕਤਗੇਹੇ ਵਸਿਸ੍ਸਤਿ, ਮਯਾਪੇਤ੍ਥ ਗਨ੍ਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਵਡ੍ਢਕੀਵੇਸੇਨ ਤਤ੍ਥ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ''ਕਿੰ ਕਰੋਥਾ''ਤਿ ਆਹ। ''ਜੋਤਿਕਸ੍ਸ ਗੇਹਟ੍ਠਾਨੰ ਗਣ੍ਹਾਮਾ''ਤਿ। ''ਅਪੇਥ, ਨਾਯੰ ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ ਕਤਗੇਹੇ ਵਸਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਸੋਲ਼ਸਕਰੀਸਮਤ੍ਤੰ ਭੂਮਿਪਦੇਸੰ ਓਲੋਕੇਸਿ, ਸੋ ਤਾਵਦੇਵ ਕਸਿਣਮਣ੍ਡਲੰ ਵਿਯ ਸਮੋ ਅਹੋਸਿ। ਪੁਨ ''ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਠਾਨੇ ਪਥਵਿੰ ਭਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਤਰਤਨਮਯੋ ਸਤ੍ਤਭੂਮਿਕਪਾਸਾਦੋ ਉਟ੍ਠਹਤੂ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਓਲੋਕੇਸਿ, ਤਾਵਦੇਵ ਤਥਾਰੂਪੋ ਪਾਸਾਦੋ ਉਟ੍ਠਹਿ। ਪੁਨ ''ਇਮੰ ਪਰਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਤਰਤਨਮਯਾ ਸਤ੍ਤ ਪਾਕਾਰਾ ਉਟ੍ਠਹਨ੍ਤੂ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਓਲੋਕੇਸਿ, ਤਥਾਰੂਪਾ ਪਾਕਾਰਾ ਉਟ੍ਠਹਿੰਸੁ। ਅਥ ''ਨੇਸੰ ਪਰਿਯਨ੍ਤੇ ਕਪ੍ਪਰੁਕ੍ਖਾ ਉਟ੍ਠਹਨ੍ਤੂ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਓਲੋਕੇਸਿ, ਤਥਾਰੂਪਾ ਕਪ੍ਪਰੁਕ੍ਖਾ ਉਟ੍ਠਹਿੰਸੁ। ''ਪਾਸਾਦਸ੍ਸ ਚਤੂਸੁ ਕਣ੍ਣੇਸੁ ਚਤਸ੍ਸੋ ਨਿਧਿਕੁਮ੍ਭਿਯੋ ਉਟ੍ਠਹਨ੍ਤੂ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਓਲੋਕੇਸਿ, ਸਬ੍ਬੰ ਤਥੇਵ ਅਹੋਸਿ। ਨਿਧਿਕੁਮ੍ਭੀਸੁ ਪਨ ਏਕਾ ਯੋਜਨਿਕਾ ਅਹੋਸਿ, ਏਕਾ ਤਿਗਾਵੁਤਿਕਾ, ਏਕਾ ਅਡ੍ਢਯੋਜਨਿਕਾ, ਏਕਾ ਗਾਵੁਤਪ੍ਪਮਾਣਾ। ਬੋਧਿਸਤ੍ਤਸ੍ਸ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਨਿਧਿਕੁਮ੍ਭੀਨੰ ਪਨ ਏਕਮੁਖਪ੍ਪਮਾਣੰ ਅਹੋਸਿ, ਹੇਟ੍ਠਾ ਪਥਵੀਪਰਿਯਨ੍ਤਾਵ ਅਹੇਸੁੰ। ਜੋਤਿਕਸ੍ਸ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਨਿਧਿਕੁਮ੍ਭੀਨੰ ਮੁਖਪਰਿਮਾਣੰ ਨ ਕਥਿਤੰ, ਸਬ੍ਬਾ ਮੁਖਛਿਨ੍ਨਤਾਲਫਲੰ ਵਿਯ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਾਵ ਉਟ੍ਠਹਿੰਸੁ। ਪਾਸਾਦਸ੍ਸ ਚਤੂਸੁ ਕਣ੍ਣੇਸੁ ਤਰੁਣਤਾਲਕ੍ਖਨ੍ਧਪ੍ਪਮਾਣਾ ਚਤਸ੍ਸੋ ਸੁਵਣ੍ਣਮਯਾ ਉਚ੍ਛੁਯਟ੍ਠਿਯੋ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿੰਸੁ। ਤਾਸੰ ਮਣਿਮਯਾਨਿ ਪਤ੍ਤਾਨਿ, ਸੋਵਣ੍ਣਮਯਾਨਿ ਖਨ੍ਧਾਨਿ ਅਹੇਸੁੰ। ਪੁਬ੍ਬਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥੰ ਕਿਰੇਤਾਨਿ, ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿੰਸੁ।

ਸਤ੍ਤਸੁ ਦ੍ਵਾਰਕੋਟ੍ਠਕੇਸੁ ਸਤ੍ਤ ਯਕ੍ਖਾ ਆਰਕ੍ਖੰ ਗਣ੍ਹਿੰਸੁ। ਪਠਮੇ ਦ੍ਵਾਰਕੋਟ੍ਠਕੇ ਯਮਕੋਲ਼ੀ ਨਾਮ ਯਕ੍ਖੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਰਿਵਾਰੇਨ ਯਕ੍ਖਸਹਸ੍ਸੇਨ ਸਦ੍ਧਿੰ ਆਰਕ੍ਖੰ ਗਣ੍ਹਿ, ਦੁਤਿਯੇ ਉਪ੍ਪਲੋ ਨਾਮ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਰਿਵਾਰਯਕ੍ਖਾਨੰ ਦ੍ਵੀਹਿ ਸਹਸ੍ਸੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿੰ, ਤਤਿਯੇ ਵਜਿਰੋ ਨਾਮ ਤੀਹਿ ਸਹਸ੍ਸੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿੰ, ਚਤੁਤ੍ਥੇ ਵਜਿਰਬਾਹੁ ਨਾਮ ਚਤੂਹਿ ਸਹਸ੍ਸੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿੰ, ਪਞ੍ਚਮੇ ਕਸਕਨ੍ਤੋ ਨਾਮ ਪਞ੍ਚਹਿ ਸਹਸ੍ਸੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿੰ, ਛਟ੍ਠੇ ਕਟਤ੍ਥੋ ਨਾਮ ਛਹਿ ਸਹਸ੍ਸੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿੰ, ਸਤ੍ਤਮੇ ਦਿਸਾਮੁਖੋ ਨਾਮ ਸਤ੍ਤਹਿ ਸਹਸ੍ਸੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿੰ ਆਰਕ੍ਖੰ ਗਣ੍ਹਿ। ਏਵੰ ਪਾਸਾਦਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤੋ ਚ ਬਹਿ ਚ ਗਾਲ਼੍ਹਰਕ੍ਖਾ ਅਹੋਸਿ। ''ਜੋਤਿਕਸ੍ਸ ਕਿਰ ਸਤ੍ਤਰਤਨਮਯੋ ਸਤ੍ਤਭੂਮਿਕਪਾਸਾਦੋ ਉਟ੍ਠਿਤੋ, ਸਤ੍ਤ ਪਾਕਾਰਾ

ਸਤ੍ਤੁਦ੍ਵਾਰਕੋਟ੍ਠਕਾ ਚਤਸ੍ਸੋ ਨਿਧਿਕੁਮ੍ਭਿਯੋ ਉਟ੍ਠਿਤਾ''ਤਿ ਸੁਤ੍ਵਾ ਬਿਮ੍ਬਿਸਾਰੋ ਰਾਜਾ ਸੇਟ੍ਠਿਚ੍ਛਤ੍ਤੰ ਪਹਿਣਿ। ਸੋ ਜੋਤਿਕਸੇਟ੍ਠਿ ਨਾਮ ਅਹੋਸਿ।

ਤੇਨ ਪਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਕਤਪੁਞ੍ਞਕਮ੍ਮਾ ਇਤ੍ਥੀ ਉਤ੍ਤਰਕੁਰੂਸੁ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ। ਅਥ ਨਂ ਦੇਵਤਾ ਤਤੋ ਆਨੇਤ੍ਵਾ ਸਿਰਿਗਬ੍ਭੇ ਨਿਸੀਦਾਪੇਸੁਂ। ਸਾ ਆਗਚ੍ਛਮਾਨਾ ਏਕਂ ਤਣ੍ਡੁਲਨਾਲ਼ਿਂ ਤਯੋ ਚ ਜੋਤਿਪਾਸਾਣੇ ਗਣ੍ਹਿ। ਤੇਸਂ ਯਾਵਜੀਵਂ ਤਾਯੇਵ ਤਣ੍ਡੁਲਨਾਲ਼ਿਯਾ ਭਤ੍ਤੰ ਅਹੋਸਿ। ਸਚੇ ਕਿਰ ਤੇ ਸਕਟਸਤਮ੍ਪਿ ਤਣ੍ਡੁਲਾਨਂ ਪੂਰੇਤੁਕਾਮਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਸਾ ਤਣ੍ਡੁਲਨਾਲ਼ਿ ਨਾਲ਼ਿਯੇਵ ਹੁਤ੍ਵਾ ਤਿਟ੍ਠਤਿ। ਭਤ੍ਤਪਚਨਕਾਲੇ ਤਣ੍ਡੁਲੇ ਉਕ੍ਖਲਿਯਂ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਤੇਸਂ ਪਾਸਾਣਾਨਂ ਉਪਰਿ ਠਪੇਤਿ, ਪਾਸਾਣਾ ਤਾਵਦੇਵ ਪਜ੍ਜਲਿਤ੍ਵਾ ਭਤ੍ਤੇ ਪਕ੍ਕਮਤ੍ਤੇ ਨਿਬ੍ਬਾਯਨ੍ਤਿ। ਤੇਨੇਵ ਸਞ੍ਞਾਣੇਨ ਭਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪਕ੍ਕਭਾਵਂ ਜਾਨਨ੍ਤਿ। ਸੂਪੇਯ੍ਯਾਦਿਪਚਨਕਾਲੇਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਏਵਂ ਤੇਸਂ ਜੋਤਿਪਾਸਾਣੇਹਿ ਆਹਾਰੋ ਪਚ੍ਚਤਿ। ਮਣਿਆਲੋਕੇਨ ਚ ਵਸਨ੍ਤਿ, ਅਗ੍ਗਿਸ੍ਸ ਵਾ ਦੀਪਸ੍ਸ ਵਾ ਓਭਾਸਂ ਨੇਵ ਜਾਨਿਂਸੁ। ''ਜੋਤਿਕਸ੍ਸ ਕਿਰ ਏਵਰੂਪਾ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤੀ''ਤਿ ਸਕਲਜਮ੍ਬੁਦੀਪੇ ਪਾਕਟੋ ਅਹੋਸਿ। ਮਹਾਜਨੋ ਯਾਨਾਦੀਨਿ ਯੋਜੇਤ੍ਵਾ ਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਾਯ ਆਗਚ੍ਛਤਿ। ਜੋਤਿਕਸੇਟ੍ਠਿ ਆਗਤਾਗਤਾਨਂ ਉਤ੍ਤਰਕੁਰੁਤਣ੍ਡੁਲਾਨਂ ਭਤ੍ਤੰ ਪਚਾਪੇਤ੍ਵਾ ਦਾਪੇਸਿ। ''ਕਪ੍ਪਰੁਕ੍ਖੇਹਿ ਵਤ੍ਥਾਨਿ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੁ, ਆਭਰਣਾਨਿ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੂ''ਤਿ ਆਣਾਪੇਸਿ। ''ਗਾਵੁਤਿਕਨਿਧਿਕੁਮ੍ਭਿਯਾ ਮੁਖਂ ਵਿਵਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਯਾਪਨਮਤ੍ਤੰ ਧਨਂ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੂ''ਤਿ ਆਣਾਪੇਸਿ। ਸਕਲਜਮ੍ਬੁਦੀਪਵਾਸਿਕੇਸੁ ਧਨਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇਸੁ ਨਿਧਿਕੁਮ੍ਭਿਯਾ ਅਙ੍ਗੁਲਿਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਊਨਂ ਨਾਹੋਸਿ। ਗਨ੍ਧਕੁਟਿਪਰਿਵੇਣੇ ਵਾਲੁਕਂ ਕਤ੍ਵਾ ਓਕਿਣ੍ਣਰਤਨਾਨਂ ਕਿਰਸ੍ਸ ਏਸੋ ਨਿਸ੍ਸਨ੍ਦੋ।

ਏਵਂ ਮਹਾਜਨੇ ਵਤ੍ਥਾਭਰਣਾਨਿ ਚੇਵ ਧਨਞ੍ਚ ਯਦਿਚ੍ਛਕਂ ਆਦਾਯ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇ ਬਿਮ੍ਬਿਸਾਰੋ ਤਸ੍ਸ ਪਾਸਾਦਂ ਦਟ੍ਠੁਕਾਮੋਪਿ ਮਹਾਜਨੇ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇ ਓਕਾਸਂ ਨਾਲਤ੍ਥ। ਅਪਰਭਾਗੇ ਯਦਿਚ੍ਛਕਂ ਆਦਾਯ ਗਤਤ੍ਤਾ ਮਨੁਸ੍ਸੇਸੁ ਮਨ੍ਦੀਭੂਤੇਸੁ ਰਾਜਾ ਜੋਤਿਕਸ੍ਸ ਪਿਤਰਂ ਆਹ – ''ਤਵ ਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪਾਸਾਦਂ ਦਟ੍ਠੁਕਾਮਮ੍ਹਾ''ਤਿ। ਸੋ ''ਸਾਧੁ, ਦੇਵਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਕਥੇਸਿ – ''ਤਾਤ, ਰਾਜਾ ਤੇ ਪਾਸਾਦਂ ਦਟ੍ਠੁਕਾਮੋ''ਤਿ। ''ਸਾਧੁ, ਤਾਤ, ਆਗਚ੍ਛਤੂ''ਤਿ। ਰਾਜਾ ਮਹਨ੍ਤੇਨ ਪਰਿਵਾਰੇਨ ਤਤ੍ਥ ਅਗਮਾਸਿ। ਪਠਮਦ੍ਵਾਰਕੋਟ੍ਠਕੇ ਸਮ੍ਮਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਕਚਵਰਛਡ੍ਡਿਕਾ ਦਾਸੀ ਰਞ੍ਞੋ ਹਤ੍ਥਂ ਅਦਾਸਿ, ਰਾਜਾ ''ਸੇਟ੍ਠਿਜਾਯਾ''ਤਿ ਸਞ੍ਞਾਯ ਲਜ੍ਜਮਾਨੋ ਤਸ੍ਸਾ ਬਾਹਾਯ ਹਤ੍ਥਂ ਨ ਠਪੇਸਿ। ਏਵਂ ਸੇਸਦ੍ਵਾਰਕੋਟ੍ਠਕੇਸੁਪਿ ਦਾਸਿਯੋ ''ਸੇਟ੍ਠਿਭਰਿਯਾਯੋ''ਤਿ ਮਞ੍ਞਮਾਨੋ ਤਾਸਂ ਬਾਹਾਯ ਹਤ੍ਥਂ ਨ ਠਪੇਸਿ। ਜੋਤਿਕੋ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਰਾਜਾਨਂ ਪਚ੍ਚੁਗ੍ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਤੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ''ਪੁਰਤੋ ਯਾਥ, ਦੇਵਾ''ਤਿ ਆਹ। ਰਞ੍ਞੋ ਮਣਿਪਥਵੀ ਸਤਪੋਰਿਸਪਪਾਤੋ ਵਿਯ ਹੁਤ੍ਵਾ ਉਪਟ੍ਠਹਿ। ਸੋ ''ਇਮਿਨਾ ਮਮ ਗਹਣਤ੍ਥਾਯ ਓਪਾਤੋ ਖਣਿਤੋ''ਤਿ ਮਞ੍ਞਮਾਨੋ ਪਾਦਂ ਨਿਕ੍ਖਿਪਿਤੁਂ ਨ ਵਿਸਹਿ। ਜੋਤਿਕੋ ''ਨਾਯਂ, ਦੇਵ, ਓਪਾਤੋ, ਮਮ ਪਚ੍ਛਤੋ ਆਗਚ੍ਛਥਾ''ਤਿ ਪੁਰਤੋ ਅਹੋਸਿ। ਰਾਜਾ ਤੇਨ ਅਕ੍ਕਨ੍ਤਕਾਲੇ ਭੂਮਿਂ ਅਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਹੇਟ੍ਠਿਮਤਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਪਾਸਾਦਂ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਵਿਚਰਿ। ਤਦਾ ਅਜਾਤਸਤ੍ਤੁਕੁਮਾਰੋਪਿ ਪਿਤੁ ਅਙ੍ਗੁਲਿਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਵਿਚਰਨ੍ਤੋ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਅਹੋ ਅਨ੍ਧਬਾਲੋ ਮਮ ਪਿਤਾ, ਗਹਪਤਿਕੇ ਨਾਮ ਸਤ੍ਤਰਤਨਮਯੇ ਪਾਸਾਦੇ ਵਸਨ੍ਤੇ ਏਸ ਰਾਜਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਦਾਰੁਮਯੇ ਗੇਹੇ ਵਸਤਿ, ਅਹਂ ਦਾਨਿ ਰਾਜਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਇਮਸ੍ਸ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਪਾਸਾਦੇ ਵਸਿਤੁਂ ਨ ਦਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ।

ਰਞ੍ਞੋਪਿ ਉਪਰਿਮਤਲਾਨਿ ਅਭਿਰੁਹਨ੍ਤਸ੍ਸੇਵ ਪਾਤਰਾਸਵੇਲਾ ਜਾਤਾ। ਸੋ ਸੇਟ੍ਠਿਂ ਆਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ, ''ਮਹਾਸੇਟ੍ਠਿ, ਇਧੇਵ ਪਾਤਰਾਸਂ ਭੁਞ੍ਜਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ। ਜਾਨਾਮਿ, ਦੇਵ, ਸਜ੍ਜਿਤੋ ਦੇਵਸ੍ਸਾਹਾਰੋਤਿ। ਸੋ ਸੋਲ਼ਸਹਿ ਗਨ੍ਧੋਦਕਘਟੇਹਿ ਨ੍ਹਤ੍ਵਾ ਰਤਨਮਯੇ ਸੇਟ੍ਠਿਸ੍ਸ ਨਿਸੀਦਨਮਣ੍ਡਪੇ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੇ ਤਸ੍ਸੇਵ ਨਿਸੀਦਨਪਲ੍ਲਙ੍ਕੇ ਨਿਸੀਦਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥਧੋਵਨੂਦਕਂ ਦਤ੍ਵਾ ਸਤਸਹਸ੍ਸਗ੍ਘਨਿਕਾਯ ਸੁਵਣ੍ਣਪਾਤਿਯਾ ਕਿਲਿਨ੍ਨਪਾਯਾਸਂ ਵਡ੍ਢੇਤ੍ਵਾ ਪੁਰਤੋ ਠਪਯਿਂਸੁ। ਰਾਜਾ ''ਭੋਜਨ''ਨ੍ਤਿ ਸਞ੍ਞਾਯ ਭੁਞ੍ਜਿਤੁਂ ਆਰਭਿ। ਸੇਟ੍ਠਿ ''ਨਯਿਦਂ, ਦੇਵ, ਭੋਜਨਂ, ਕਿਲਿਨ੍ਨਪਾਯਾਸੋ ਏਸੋ''ਤਿ ਅਞ੍ਞਿਸ੍ਸਾ ਸੁਵਣ੍ਣਪਾਤਿਯਾ ਭੋਜਨਂ ਵਡ੍ਢੇਤ੍ਵਾ ਪੁਰਿਮਪਾਤਿਯਂ ਠਪਯਿਂਸੁ। ਤਤੋ ਉਟ੍ਠਿਤਉਤ੍ਤੁਨਾ ਕਿਰ ਤਂ ਭੁਞ੍ਜਿਤੁਂ ਸੁਖਂ ਹੋਤਿ। ਰਾਜਾ ਮਧੁਰਭੋਜਨਂ ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤੋ ਪਮਾਣਂ ਨ ਅਞ੍ਞਾਸਿ। ਅਥ ਨਂ ਸੇਟ੍ਠਿ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਜਲਿਂ ਪਗ੍ਗਯ੍ਹ ''ਅਲਂ, ਦੇਵ, ਏਤ੍ਤਕਮੇਵ ਹੋਤੁ, ਇਤੋ ਉਤ੍ਤਰਿਂ ਜਿਰਾਪੇਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕਾ''ਤਿ ਆਹ। ਅਥ ਨਂ ਰਾਜਾ ਆਹ – ''ਕਿਂ, ਗਹਪਤਿ, ਗਰੁਕਂ ਕਤ੍ਵਾ ਕਥੇਸਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਭਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ? ਦੇਵ, ਨਤ੍ਥੇਤਂ, ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਸਬ੍ਬਸ੍ਸਾਪਿ ਹਿ ਬਲਕਾਯਸ੍ਸ ਇਦਮੇਵ ਭਤ੍ਤੰ ਇਦਂ ਸੂਪੇਯ੍ਯਂ। ਅਪਿ ਚ ਖੋ ਅਹਂ ਅਯਸਸ੍ਸ ਭਾਯਾਮੀਤਿ। ਕਿਂ ਕਾਰਣਾਤਿ? ਸਚੇ ਦੇਵਸ੍ਸ ਕਾਯਾਲਸਿਯਮਤ੍ਤੰ ਭਵੇਯ੍ਯ, ''ਹਿਯ੍ਯੋ ਰਞ੍ਞਾ ਸੇਟ੍ਠਿਸ੍ਸ ਗੇਹੇ ਭਤ੍ਤੰ ਭੁਤ੍ਤੰ,

ਸੇਟ੍ਠਿਨਾ ਕਿਞ੍ਚਿ ਕਤੰ ਭਵ◌ਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਵਚਨਸ੍ਸ ਭਾਯਾਮਿ, ਦੇਵ◌ਾਤਿ। ਤੇਨ ਹਿ ਭਤ੍ਤੰ ਹਰ, ਉਦਕੰ ਆਹਰਾਤਿ। ਰਞ੍ਞੋ ਭਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚਾਵਸਾਨੇ ਸਬ੍ਬੋ ਰਾਜਪਰਿਵ◌ਾਰੋ ਤਦੇਵ ਭਤ੍ਤੰ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿ।

ਰਾਜਾ ਸੁਖਕਥਾਯ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਸੇਟ੍ਠਿੰ ਆਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵ◌ਾ, ''ਕਿੰ ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਗੇਹੇ ਸੇਟ੍ਠਿਭਰਿਯਾ ਨਤ੍ਥੀ''ਤਿ ਆਹ? ''ਆਮ ਅਤ੍ਥਿ, ਦੇਵ◌ਾ''ਤਿ। ''ਕਹੰ ਸਾ''ਤਿ? ''ਸਿਰਿਗਬ੍ਭੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨਾ, ਦੇਵਸ੍ਸ ਆਗਤਭਾਵ◌ੰ ਨ ਜਾਨਾਤੀ''ਤਿ। ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਹਿ ਪਾਤੋਵ ਰਾਜਾ ਸਪਰਿਵ◌ਾਰੋ ਆਗਤੋ, ਸਾ ਪਨਸ੍ਸ ਆਗਤਭਾਵ◌ੰ ਨ ਜਾਨਾਤੇਵ। ਤਤੋ ਸੇਟ੍ਠਿ ''ਰਾਜਾ ਮੇ ਭਰਿਯੰ ਦਟ੍ਠੁਕਾਮੋ''ਤਿ ਤਸ੍ਸਾ ਸਨ੍ਤਿਕੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵ◌ਾ ''ਰਾਜਾ ਆਗਤੋ, ਕਿੰ ਤਵ ਰਾਜਾਨੰ ਦਟ੍ਠੁੰ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਆਹ। ਸਾ ਨਿਪਨ੍ਨਕਾਵ ''ਕੋ ਏਸ, ਸਾਮਿ, ਰਾਜਾ ਨਾਮਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵ◌ਾ ''ਰਾਜਾ ਨਾਮ ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਇਸ੍ਸਰੋ''ਤਿ ਵ◌ੁਤ੍ਤੇ ਅਨਤ੍ਤਮਨਤੰ ਪਵ◌ੇਦੇਨ੍ਤੀ ''ਦੁਕ੍ਕਟਾਨਿ ਵਤ ਨੋ ਪੁਞ੍ਞਕਮ੍ਮਾਨਿ, ਯੇਸੰ ਨੋ ਇਸ੍ਸਰੋਪਿ ਅਤ੍ਥਿ। ਅਸ੍ਸਦ੍ਧਾਯ ਨਾਮ ਪੁਞ੍ਞਕਮ੍ਮਾਨਿ ਕਤ੍ਵ◌ਾ ਮਯੰ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿੰ ਪਾਪੁਣਿਤ੍ਵ◌ਾ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਇਸ੍ਸਰਿਯਟ੍ਠਾਨੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਮ੍ਹਾ। ਅਦ੍ਧਾ ਅਮ੍ਹੇਹਿ ਅਸਦ੍ਦਹਿਤ੍ਵ◌ਾ ਦਾਨੰ ਦਿਨ੍ਨੰ ਭਵ◌ਿਸ੍ਸਤਿ, ਤਸ੍ਸੇਤੰ ਫਲ''ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਵ◌ਾ ''ਕਿੰ ਦਾਨਿ ਕਰੋਮਿ, ਸਾਮੀ''ਤਿ ਆਹ। ਤਾਲਵਣ੍ਟੰ ਆਦਾਯ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵ◌ਾ ਰਾਜਾਨੰ ਬੀਜਾਹੀਤਿ। ਤਸ੍ਸਾ ਤਾਲਵਣ੍ਟੰ ਆਦਾਯ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵ◌ਾ ਰਾਜਾਨੰ ਬੀਜੇਨ੍ਤਿਯਾ ਰਞ੍ਞੋ ਵ◌ੇਠਨਸ੍ਸ ਗਨ੍ਧਵ◌ਾਤੋ ਅਕ੍ਖੀਨਿ ਪਹਰਿ, ਅਥਸ੍ਸਾ ਅਕ੍ਖੀਹਿ ਅਸ੍ਸੁਧਾਰਾ ਪਵਤ੍ਤਿੰਸੁ। ਤੰ ਦਿਸ੍ਵ◌ਾ ਰਾਜਾ ਸੇਟ੍ਠਿੰ ਆਹ – ''ਮਹਾਸੇਟ੍ਠਿ, ਮਾਤੁਗਾਮੋ ਨਾਮ ਅਪ੍ਪਬੁਦ੍ਧਿਕੋ, 'ਰਾਜਾ ਮੇ ਸਾਮਿਕਸ੍ਸ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿੰ ਗਣ੍ਹੇਯ੍ਯਾ'ਤਿ ਭਯੇਨ ਰੋਦਤਿ ਮਞ੍ਞੇ, ਅਸ੍ਸਾਸੇਹਿ ਨੰ 'ਨ ਮੇ ਤਵ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ ਅਤ੍ਥੋ'''ਤਿ। ਨ ਏਸਾ, ਦੇਵ, ਰੋਦਤੀਤਿ। ਅਥ ਕਿੰ ਏਤਨ੍ਤਿ? ਤੁਮ੍ਹਾਕੰ ਵ◌ੇਠਨਗਨ੍ਧੇਨਸ੍ਸਾ ਅਸ੍ਸੂਨਿ ਪਵਤ੍ਤਿੰਸੁ। ਅਯਞ੍ਹਿ ਦੀਪੋਭਾਸੰ ਵ◌ਾ ਅਗ੍ਗਿਓਭਾਸੰ ਵ◌ਾ ਅਦਿਸ੍ਵ◌ਾ ਮਣਿਆਲੋਕੇਨੇਵ ਭੁਞ੍ਜਤਿ ਚ ਨਿਸੀਦਤਿ ਚ ਨਿਪਜ੍ਜਤਿ ਚ, ਦੇਵ◌ੋ ਪਨ ਦੀਪਾਲੋਕੇਨ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਭਵ◌ਿਸ੍ਸਤੀਤਿ? ਆਮ, ਸੇਟ੍ਠੀਤਿ। ਤੇਨ ਹਿ, ਦੇਵ, ਅਜ੍ਜ ਪਟ੍ਠਾਯ ਮਣਿਆਲੋਕੇਨ ਨਿਸੀਦਥਾਤਿ ਮਹਨ੍ਤੰ ਤਿਪੁਸਮਤ੍ਤੰ ਅਨਗ੍ਘੰ ਮਣਿਰਤਨੰ ਅਦਾਸਿ। ਰਾਜਾ ਗੇਹੰ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵ◌ਾ ''ਮਹਤੀ ਵਤ ਜੋਤਿਕਸ੍ਸ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵ◌ਾ ਅਗਮਾਸਿ। ਅਯੰ ਤਾਵ **ਜੋਤਿਕਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਤ੍ਤਿ**।

ਇਦਾਨਿ ਜਟਿਲਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਤ੍ਤਿ ਵ◌ੇਦਿਤਬ੍ਬਾ – ਬਾਰਾਣਸਿਯਞ੍ਹਿ ਏਕਾ ਸੇਟ੍ਠਿਧੀਤਾ ਅਭਿਰੂਪਾ ਅਹੋਸਿ, ਤੰ ਪਨ੍ਨਰਸਸੋਲ਼ਸਵਸ੍ਸੁਦ੍ਦੇਸਿਕਕਾਲੇ ਰਕ੍ਖਣਤ੍ਥਾਯ ਏਕੰ ਦਾਸਿੰ ਦਤ੍ਵ◌ਾ ਸਤ੍ਤਭੂਮਿਕਸ੍ਸ ਪਾਸਾਦਸ੍ਸ ਉਪਰਿਮਤਲੇ ਸਿਰਿਗਬ੍ਭੇ ਵ◌ਾਸਯਿੰਸੁ। ਤੰ ਏਕਦਿਵਸੰ ਵ◌ਾਤਪਾਨੰ ਵ◌ਿਵਰਿਤ੍ਵ◌ਾ ਬਹਿ ਓਲੋਕਯਮਾਨੰ ਆਕਾਸੇਨ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਏਕੋ ਵ◌ਿਜ੍ਜਾਧਰੋ ਦਿਸ੍ਵ◌ਾ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਸਿਨੇਹੋ ਵ◌ਾਤਪਾਨੇਨ ਪਵ◌ਿਸਿਤ੍ਵ◌ਾ ਤਾਯ ਸਦ੍ਧਿੰ ਸਨ੍ਥਵਮਕਾਸਿ। ਸਾ ਤੇਨ ਸਦ੍ਧਿੰ ਸੰਵ◌ਾਸਮਨ੍ਵ◌ਾਯ ਨ ਚਿਰਸ੍ਸੇਵ ਗਬ੍ਭੰ ਪਟਿਲਭਿ। ਅਥ ਨੰ ਸਾ ਦਾਸੀ ਦਿਸ੍ਵ◌ਾ, ''ਅਮ੍ਮ, ਕਿੰ ਇਦ''ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਵ◌ਾ ''ਹੋਤੁ ਮਾ ਕਸ੍ਸਚਿ ਆਚਿਕ੍ਖੀ''ਤਿ ਤਾਯ ਵ◌ੁਤ੍ਤਾ ਭਯੇਨ ਤੁਣ੍ਹੀ ਅਹੋਸਿ। ਸਾਪਿ ਦਸਮਾਸਚ੍ਚਯੇਨ ਪੁਤ੍ਤੰ ਵ◌ਿਜਾਯਿਤ੍ਵ◌ਾ ਨਵਭਾਜਨੰ ਆਹਰਾਪੇਤ੍ਵ◌ਾ ਤਤ੍ਥ ਤੰ ਦਾਰਕੰ ਨਿਪਜ੍ਜਾਪੇਤ੍ਵ◌ਾ ਤੰ ਭਾਜਨੰ ਪਿਦਹਿਤ੍ਵ◌ਾ ਉਪਰਿ ਪੁਪ੍ਫਦਾਮਾਨਿ ਠਪੇਤ੍ਵ◌ਾ ''ਇਮੰ ਸੀਸੇਨ ਉਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵ◌ਾ ਗਙ੍ਗਾਯ ਵ◌ਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਹਿ, 'ਕਿੰ ਇਦ'ਨ੍ਤਿ ਚ ਪੁਟ੍ਠਾ 'ਅਯ੍ਯਾਯ ਮੇ ਬਲਿਕਮ੍ਮ'ਨ੍ਤਿ ਵਦੇਯ੍ਯਾਸੀ''ਤਿ ਦਾਸਿੰ ਆਣਾਪੇਸਿ। ਸਾ ਤਥਾ ਅਕਾਸਿ।

ਹੇਟ੍ਠਾਗਙ੍ਗਾਯਮ੍ਪਿ ਦ੍ਵ◌ੇ ਇਤ੍ਥਿਯੋ ਨ੍ਹਾਯਮਾਨਾ ਤੰ ਭਾਜਨੰ ਉਦਕੇਨਾਹਰਿਯਮਾਨੰ ਦਿਸ੍ਵ◌ਾ ਏਕਾ ''ਮਯ੍ਹੇਤੰ ਭਾਜਨ''ਨ੍ਤਿ ਆਹ। ਏਕਾ ''ਯੰ ਏਤਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤੋ, ਤੰ ਮਯ੍ਹ''ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਵ◌ਾ ਭਾਜਨੇ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤੇ ਤੰ ਆਦਾਯ ਥਲੇ ਠਪੇਤ੍ਵ◌ਾ ਵ◌ਿਵਰਿਤ੍ਵ◌ਾ ਦਾਰਕੰ ਦਿਸ੍ਵ◌ਾ ਏਕਾ ''ਮਮ ਭਾਜਨਨ੍ਤਿ ਵ◌ੁਤ੍ਤਤਾਯ ਦਾਰਕੋ ਮਮੇਵ ਹੋਤੀ''ਤਿ ਆਹ। ਏਕਾ ''ਯੰ ਭਾਜਨਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤੋ, ਤੰ ਮਮੇਵ ਹੋਤੂਤਿ ਵ◌ੁਤ੍ਤਤਾਯ ਮਮ ਦਾਰਕੋ''ਤਿ ਆਹ। ਤਾ ਵ◌ਿਵਦਮਾਨਾ ਵ◌ਿਨਿਚ੍ਛਯਟ੍ਠਾਨੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵ◌ਾ ਤਮਤ੍ਥੰ ਆਰੋਚੇਤ੍ਵ◌ਾ ਅਮਚ੍ਚੇਸੁ ਵ◌ਿਨਿਚ੍ਛਿਤੁੰ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੇਸੁ ਰਞ੍ਞੋ ਸਨ੍ਤਿਕੰ ਅਗਮੰਸੁ। ਰਾਜਾ ਤਾਸੰ ਵਚਨੰ ਸੁਤ੍ਵ◌ਾ ''ਤ੍ਵ◌ੰ ਦਾਰਕੰ ਗਣ੍ਹ, ਤ੍ਵ◌ੰ ਭਾਜਨੰ ਗਣ੍ਹਾ''ਤਿ ਆਹ। ਯਾਯ ਪਨ ਦਾਰਕੋ ਲਦ੍ਧੋ, ਸਾ ਮਹਾਕਚ੍ਚਾਨਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਉਪਟ੍ਠਾਯਿਕਾ ਅਹੋਸਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਸਾ ਦਾਰਕੰ ''ਇਮੰ ਥੇਰਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਪਬ੍ਬਾਜੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਪੋਸੇਸਿ। ਤਸ੍ਸ ਜਾਤਦਿਵਸੇ ਗਬ੍ਭਮਲਸ੍ਸ ਧੋਵ◌ਿਤ੍ਵ◌ਾ ਅਨਪਨੀਤਤਾਯ ਕੇਸਾ ਜਟਿਤਾ ਹੁਤ੍ਵ◌ਾ ਅਟ੍ਠੰਸੁ, ਤੇਨਸ੍ਸ **ਜਟਿਲੋ**ਤ੍ਵ◌ੇਵ ਨਾਮੰ ਕਰਿੰਸੁ। ਤਸ੍ਸ ਪਦਸਾ ਵ◌ਿਚਰਣਕਾਲੇ ਥੇਰੋ ਤੰ ਗੇਹੰ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਪਾਵ◌ਿਸਿ। ਉਪਾਸਿਕਾ ਥੇਰੰ ਨਿਸੀਦਾਪੇਤ੍ਵ◌ਾ ਆਹਾਰਮਦਾਸਿ। ਥੇਰੋ ਦਾਰਕੰ ਦਿਸ੍ਵ◌ਾ ''ਕਿੰ ਉਪਾਸਿਕੇ ਦਾਰਕੋ ਲਦ੍ਧੋ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ''ਆਮ, ਭਨ੍ਤੇ, ਇਮਾਹੰ ਦਾਰਕੰ ਤੁਮ੍ਹਾਕੰ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਪਬ੍ਬਾਜੇਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਪੋਸੇਸਿੰ, ਪਬ੍ਬਾਜੇਥ ਨ''ਨ੍ਤਿ ਅਦਾਸਿ। ਥੇਰੋ ''ਸਾਧੂ''ਤਿ ਆਦਾਯ ਤੰ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ''ਅਤ੍ਥਿ ਨੁ ਖੋ ਇਮਸ੍ਸ ਗਿਹਿਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿੰ ਅਨੁਭਵ◌ਿਤੁੰ

ਪੁਞ੍ਞਕਮ੍ਮ''ਨ੍ਤਿ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ''ਮਹਾਪੁਞ੍ਞੋ ਸਤ੍ਤੋ ਮਹਾਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਅਨੁਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਦਹਰੋ ਏਸ ਤਾਵ, ਞਾਣਮ੍ਪਿਸ੍ਸ ਪਰਿਪਾਕਂ ਨ ਗਚ੍ਛਤੀ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਤਂ ਆਦਾਯ ਤਕ੍ਕਸਿਲਾਯਂ ਏਕਸ੍ਸ ਉਪਟ੍ਠਾਕਸ੍ਸ ਗੇਹਂ ਅਗਮਾਸਿ।

ਸੋ ਥੇਰਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਠਿਤੋ ਤਂ ਦਾਰਕਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਦਾਰਕੋ ਵੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਲਦ੍ਧੋ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਆਮ, ਉਪਾਸਕ, ਪਬ੍ਬਜਿਸ੍ਸਤਿ, ਦਹਰੋ ਤਾਵ, ਤਵੇਵ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਹੋਤੂਤਿ। ਸੋ ''ਸਾਧੁ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ ਤਂ ਪੁਤ੍ਤਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਪਟਿਜਗ੍ਗਿ। ਤਸ੍ਸ ਪਨ ਗੇਹੇ ਦ੍ਵਾਦਸ ਵਸ੍ਸਾਨਿ ਭਣ੍ਡਕਂ ਉਸ੍ਸਨ੍ਨਂ ਹੋਤਿ। ਸੋ ਗਾਮਨ੍ਤਰਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਸਬ੍ਬਮ੍ਪਿ ਤਂ ਭਣ੍ਡਂ ਆਪਣਂ ਹਰਿਤ੍ਵਾ ਦਾਰਕਂ ਆਪਣੇ ਨਿਸੀਦਾਪੇਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਤਸ੍ਸ ਭਣ੍ਡਕਸ੍ਸ ਮੂਲਂ ਆਚਿਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾ ''ਇਦਞ੍ਚ ਇਦਞ੍ਚ ਏਤ੍ਤਕਂ ਨਾਮ ਧਨਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਦਦੇਯ੍ਯਾਸੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਕਾਮਿ। ਤਂਦਿਵਸਂ ਨਗਰਪਰਿਗ੍ਗਾਹਿਕਾ ਦੇਵਤਾ ਅਨ੍ਤਮਸੋ ਮਰਿਚਜੀਰਕਮਤ੍ਤੇਨਾਪਿ ਅਤ੍ਥਿਕੇ ਤਸ੍ਸੇਵ ਆਪਣਾਭਿਮੁਖੇ ਕਰਿਂਸੁ। ਸੋ ਦ੍ਵਾਦਸ ਵਸ੍ਸਾਨਿ ਉਸ੍ਸਨ੍ਨਂ ਭਣ੍ਡਕਂ ਏਕਦਿਵਸੇਨੇਵ ਵਿਕ੍ਕਿਣਿ। ਕੁਟੁਮ੍ਬਿਕੋ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਆਪਣੇ ਕਿਞ੍ਚਿ ਅਦਿਸ੍ਵਾ ''ਸਬ੍ਬਂ ਤੇ, ਤਾਤ, ਭਣ੍ਡਕਂ ਨਾਸਿਤ''ਨ੍ਤਿ ਆਹ। ਨ ਨਾਸੇਮਿ, ਸਬ੍ਬਂ ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਵਿਕ੍ਕਿਣਿਂ, ਇਦਂ ਅਸੁਕਸ੍ਸ ਮੂਲਂ, ਇਦਂ ਅਸੁਕਸ੍ਸਾਤਿ। ਕੁਟੁਮ੍ਬਿਕੋ ਪਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ''ਅਨਗ੍ਘੋ ਪੁਰਿਸੋ, ਯਤ੍ਥ ਕਤ੍ਥਚਿ ਜੀਵਿਤੁਂ ਸਮਤ੍ਥੋ''ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਗੇਹੇ ਵਯਪ੍ਪਤ੍ਤਂ ਧੀਤਰਂ ਤਸ੍ਸ ਦਤ੍ਵਾ ''ਗੇਹਮਸ੍ਸ ਕਰੋਥਾ''ਤਿ ਪੁਰਿਸੇ ਆਣਾਪੇਤ੍ਵਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤੇ ਗੇਹੇ ''ਗਚ੍ਛਥ, ਤੁਮ੍ਹੇ ਅਤ੍ਤਨੋ ਗੇਹੇ ਵਸਥਾ''ਤਿ ਆਹ।

ਅਥਸ੍ਸ ਗੇਹਪਵਿਸਨਕਾਲੇ ਏਕੇਨ ਪਾਦੇਨ ਉਮ੍ਮਾਰੇ ਅਕ੍ਕਨ੍ਤਮਤ੍ਤੇ ਗੇਹਸ੍ਸ ਪਚ੍ਛਿਮਭਾਗੇ ਭੂਮਿਂ ਭਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਅਸੀਤਿਹਤ੍ਥੋ ਸੁਵਣ੍ਣਪਬ੍ਬਤੋ ਉਟ੍ਠਹਿ। ਰਾਜਾ ''ਜਟਿਲਕੁਮਾਰਸ੍ਸ ਕਿਰ ਗੇਹੇ ਭੂਮਿਂ ਭਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਸੁਵਣ੍ਣਪਬ੍ਬਤੋ ਉਟ੍ਠਿਤੋ''ਤਿ ਸੁਤ੍ਵਾਵ ਤਸ੍ਸ ਸੇਟ੍ਠਿਚ੍ਛਤ੍ਤਂ ਪੇਸੇਸਿ। ਸੋ **ਜਟਿਲਸੇਟ੍ਠਿ** ਨਾਮ ਅਹੋਸਿ। ਤਸ੍ਸ ਤਯੋ ਪੁਤ੍ਤਾ ਅਹੇਸੁਂ। ਸੋ ਤੇਸਂ ਵਯਪ੍ਪਤ੍ਤਕਾਲੇ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾਯ ਚਿਤ੍ਤਂ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤ੍ਵਾ ''ਸਚੇ ਅਮ੍ਹੇਹਿ ਸਮਾਨਭੋਗਂ ਸੇਟ੍ਠਿਕੁਲਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਪਬ੍ਬਜਿਤੁਂ ਦਸ੍ਸਨ੍ਤਿ। ਨੋ ਚੇ, ਨ ਦਸ੍ਸਨ੍ਤਿ। ਅਤ੍ਥਿ ਨੁ ਖੋ ਜਮ੍ਬੁਦੀਪੇ ਅਮ੍ਹੇਹਿ ਸਮਾਨਭੋਗਂ ਕੁਲ''ਨ੍ਤਿ ਵੀਮਂਸਨਤ੍ਥਾਯ ਸੁਵਣ੍ਣਮਯਂ ਇਟ੍ਠਕਂ ਸੁਵਣ੍ਣਮਯਂ ਪਤੋਦਲਟ੍ਠਿਂ ਸੁਵਣ੍ਣਮਯਂ ਪਾਦੁਕਞ੍ਚ ਕਾਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਪੁਰਿਸਾਨਂ ਹਤ੍ਥੇ ਦਤ੍ਵਾ ''ਗਚ੍ਛਥ, ਇਮਾਨਿ ਆਦਾਯ ਕਿਞ੍ਚਿਦੇਵ ਓਲੋਕਯਮਾਨਾ ਵਿਯ ਜਮ੍ਬੁਦੀਪਤਲੇ ਵਿਚਰਿਤ੍ਵਾ ਅਮ੍ਹੇਹਿ ਸਮਾਨਭੋਗਸ੍ਸ ਸੇਟ੍ਠਿਕੁਲਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਿਭਾਵਂ ਵਾ ਨਤ੍ਥਿਭਾਵਂ ਵਾ ਞਤ੍ਵਾ ਆਗਚ੍ਛਥਾ''ਤਿ ਪਹਿਣਿ।

ਤੇ ਚਾਰਿਕਂ ਚਰਨ੍ਤਾ ਭਦ੍ਦਿਯਨਗਰਂ ਪਾਪੁਣਿਂਸੁ। ਅਥ ਨੇ ਮੇਣ੍ਡਕਸੇਟ੍ਠਿ ਦਿਸ੍ਵਾ, ''ਤਾਤਾ, ਕਿਂ ਕਰੋਨ੍ਤਾ ਵਿਚਰਥਾ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ''ਏਕਂ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤਾ ਵਿਚਰਾਮਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ''ਇਮੇਸਂ ਇਮਾਨਿ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਕਿਞ੍ਚਿਦੇਵ ਓਲੋਕੇਤੁਂ ਵਿਚਰਣਕਿਚ੍ਚਂ ਨਤ੍ਥਿ, ਰਟ੍ਠਂ ਪਰਿਗ੍ਗਣ੍ਹਮਾਨਾ ਵਿਚਰਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਞਤ੍ਵਾ, ''ਤਾਤਾ, ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਪਚ੍ਛਿਮਗੇਹਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਓਲੋਕੇਥਾ''ਤਿ ਆਹ। ਤੇ ਤਤ੍ਥ ਅਟ੍ਠਕਰੀਸਮਤ੍ਤੇ ਠਾਨੇ ਹਤ੍ਥਿਅਸ੍ਸਉਸਭਪ੍ਪਮਾਣੇ ਪਿਟ੍ਠਿਯਾ ਪਿਟ੍ਠਿਂ ਆਹਚ੍ਚ ਪਥਵਿਂ ਭਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਉਟ੍ਠਿਤੇ ਹੇਟ੍ਠਾ ਵੁਤ੍ਤਪ੍ਪਕਾਰੇ ਸੁਵਣ੍ਣਮੇਣ੍ਡਕੇ ਦਿਸ੍ਵਾ ਤੇਸਂ ਅਨ੍ਤਰਨ੍ਤਰਾ ਵਿਚਰਿਤ੍ਵਾ ਨਿਕ੍ਖਮਿਂਸੁ। ਅਥ ਨੇ ਸੇਟ੍ਠਿ, ''ਤਾਤਾ, ਯਂ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤਾ ਵਿਚਰਥ, ਦਿਟ੍ਠੋ ਵੋ ਸੋ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ''ਪਸ੍ਸਾਮ, ਸਾਮੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ''ਤੇਨ ਹਿ ਗਚ੍ਛਥਾ''ਤਿ ਉਯ੍ਯੋਜੇਸਿ। ਤੇ ਤਤੋਵ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸੇਟ੍ਠਿਨਾ ''ਕਿਂ, ਤਾਤਾ, ਦਿਟ੍ਠਂ ਵੋ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਸਮਾਨਭੋਗਂ ਸੇਟ੍ਠਿਕੁਲ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ, ''ਸਾਮਿ, ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਕਿਂ ਅਤ੍ਥਿ, ਭਦ੍ਦਿਯਨਗਰੇ ਮੇਣ੍ਡਕਸੇਟ੍ਠਿਨੋ ਏਵਰੂਪੋ ਨਾਮ ਵਿਭਵੋ''ਤਿ ਸਬ੍ਬਂ ਤਂ ਪਵਤ੍ਤਿਂ ਆਚਿਕ੍ਖਿਂਸੁ। ਤਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਸੇਟ੍ਠਿ ਅਤ੍ਤਮਨੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ''ਏਕਂ ਤਾਵ ਸੇਟ੍ਠਿਕੁਲਂ ਲਦ੍ਧਂ, ਅਪਰਮ੍ਪਿ ਨੁ ਖੋ ਅਤ੍ਥੀ''ਤਿ ਸਤਸਹਸ੍ਸਗ੍ਘਨਿਕਂ ਕਮ੍ਬਲਂ ਦਤ੍ਵਾ ''ਗਚ੍ਛਥ, ਤਾਤਾ, ਅਞ੍ਞਮ੍ਪਿ। ਸੇਟ੍ਠਿਕੁਲਂ ਵਿਚਿਨਥਾ''ਤਿ ਪਹਿਣਿ।

ਤੇ ਰਾਜਗਹਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਜੋਤਿਕਸੇਟ੍ਠਿਸ੍ਸ ਗੇਹਤੋ ਅਵਿਦੂਰੇ ਦਾਰੁਰਾਸਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਅਗ੍ਗਿਂ ਦਤ੍ਵਾ ਅਟ੍ਠਂਸੁ। ''ਕਿਂ ਇਦ''ਨ੍ਤਿ ਪੁਟ੍ਠਕਾਲੇ ਚ ''ਏਕਂ ਨੋ ਮਹਗ੍ਘਕਮ੍ਬਲਂ ਵਿਕ੍ਕਿਣਨ੍ਤਾਨਂ ਕਯਿਕੋ ਨਤ੍ਥਿ, ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਵਿਚਰਨ੍ਤਾਪਿ ਚੋਰਾਨਂ ਭਾਯਾਮ, ਤੇਨ ਤਂ ਝਾਪੇਤ੍ਵਾ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਵਦਿਂਸੁ। ਅਥ ਨੇ ਜੋਤਿਕਸੇਟ੍ਠਿ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਇਮੇ ਕਿਂ ਕਰੋਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਤਮਤ੍ਥਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ''ਕਿਂ ਅਗ੍ਘਨਕੋ ਕਮ੍ਬਲੋ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ''ਸਤਸਹਸ੍ਸਗ੍ਘਨਕੋ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਸਤਸਹਸ੍ਸਂ ਦਾਪੇਤ੍ਵਾ ''ਦ੍ਵਾਰਕੋਟ੍ਠਕਂ ਸਮ੍ਮਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਕਚਵਰਛਡ੍ਡਿਕਾਯ ਦਾਸਿਯਾ ਦੇਥਾ''ਤਿ ਤੇਸਂਯੇਵ ਹਤ੍ਥੇ ਪਹਿਣਿ। ਸਾ ਕਮ੍ਬਲਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਰੋਦਮਾਨਾ ਸਾਮਿਕਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ''ਕਿਂ ਮਂ, ਸਾਮਿ, ਅਪਰਾਧੇ ਸਤਿ ਪਹਰਿਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਕਸ੍ਮਾ ਮੇ ਏਵਰੂਪਂ ਥੂਲਕਮ੍ਬਲਂ ਪਹਿਣਿਤ੍ਥ, ਕਥਾਹਂ ਇਮਂ

ਨਿਵਾਸੇਸ੍ਸਾਮਿ ਵਾ ਪਾਰੁਪਿਸ੍ਸਾਮਿ ਵਾ''ਤਿ। ਨਾਹੰ ਤਵ ਏਤਦਤ੍ਥਾਯ ਪਹਿਣਿੰ, ਏਤੰ ਪਨ ਪਲਿਵੇਠੇਤ੍ਵਾ ਤਵ ਸਯਨਪਾਦਮੂਲੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਨਿਪਜ੍ਜਨਕਾਲੇ ਗਨ੍ਧੋਦਕੇਨ ਧੋਤਾਨੰ ਪਾਦਾਨੰ ਪੁਞ੍ਛਨਤ੍ਥਾਯ ਤੇ ਪਹਿਣਿੰ, ਕਿੰ ਏਤਮ੍ਪਿ ਕਾਤੁੰ ਨ ਸਕ੍ਕੋਸੀਤਿ। ਸਾ ''ਏਤੰ ਪਨ ਕਾਤੁੰ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਅਗਮਾਸਿ। ਤੇ ਚ ਪੁਰਿਸਾ ਤੰ ਕਾਰਣੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸੇਟ੍ਠਿਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ''ਕਿੰ, ਤਾਤਾ, ਦਿਟ੍ਠੰ ਵੋ ਸੇਟ੍ਠਿਕੁਲ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ, ''ਸਾਮਿ, ਕਿੰ ਤੁਮ੍ਹਾਕੰ ਅਤ੍ਥਿ, ਰਾਜਗਹਨਗਰੇ ਜੋਤਿਕਸੇਟ੍ਠਿਸ੍ਸ ਏਵਰੂਪਾ ਨਾਮ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤੀ''ਤਿ ਸਬ੍ਬੰ ਗੇਹਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿੰ ਆਰੋਚੇਤ੍ਵਾ ਤੰ ਪਵਤ੍ਤਿੰ ਆਚਿਕ੍ਖਿੰਸੁ। ਸੇਟ੍ਠਿ ਤੇਸੰ ਵਚਨੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ਤੁਟ੍ਠਮਾਨਸੋ ''ਇਦਾਨਿ ਪਬ੍ਬਜਿਤੁੰ ਲਭਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਰਞ੍ਞੋ ਸਨ੍ਤਿਕੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ''ਪਬ੍ਬਜਿਤੁਕਾਮੋਮ੍ਹਿ, ਦੇਵਾ''ਤਿ ਆਹ। ਸਾਧੁ, ਮਹਾਸੇਟ੍ਠਿ, ਪਬ੍ਬਜਾਹੀਤਿ । ਸੋ ਗੇਹੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪੁਤ੍ਤੇ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਸੁਵਣ੍ਣਦਣ੍ਡੰ ਵਜਿਰਕੁਦ੍ਦਾਲੰ ਜੇਟ੍ਠਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ, ''ਤਾਤ, ਪਚ੍ਛਿਮਗੇਹੇ ਸੁਵਣ੍ਣਪਬ੍ਬਤਤੋ ਸੁਵਣ੍ਣਪਿਣ੍ਡੰ ਉਦ੍ਧਰਾਹੀ''ਤਿ ਆਹ। ਸੋ ਕੁਦ੍ਦਾਲੰ ਆਦਾਯ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸੁਵਣ੍ਣਪਬ੍ਬਤੰ ਪਹਰਿ, ਪਿਟ੍ਠਿਪਾਸਾਣੇ ਪਹਟਕਾਲੋ ਵਿਯ ਅਹੋਸਿ। ਤਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥਤੋ ਕੁਦ੍ਦਾਲੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਮਜ੍ਝਿਮਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥੇ ਦਤ੍ਵਾ ਪਹਿਣਿ, ਤਸ੍ਸਪਿ ਸੁਵਣ੍ਣਪਬ੍ਬਤੰ ਪਹਰਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਿਟ੍ਠਿਪਾਸਾਣੇ ਪਹਟਕਾਲੋ ਵਿਯ ਅਹੋਸਿ। ਅਥ ਨੰ ਕਨਿਟ੍ਠਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥੇ ਦਤ੍ਵਾ ਪਹਿਣਿ, ਤਸ੍ਸ ਤੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਹਰਨ੍ਤਸ੍ਸ ਕੋਟ੍ਟੇਤ੍ਵਾ ਰਾਸਿਕਤਾਯ ਮਤ੍ਤਿਕਾਯ ਪਹਟਕਾਲੋ ਵਿਯ ਅਹੋਸਿ। ਅਥ ਨੰ ਸੇਟ੍ਠਿ ''ਏਹਿ, ਤਾਤ, ਅਲੰ ਏਤ੍ਤਕੇਨਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਤਰੇ ਦ੍ਵੇ ਜੇਟ੍ਠਭਾਤਿਕੇ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ''ਅਯੰ ਸੁਵਣ੍ਣਪਬ੍ਬਤੋ ਨ ਤੁਮ੍ਹਾਕੰ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋ, ਮਯ੍ਹਞ੍ਚ ਕਨਿਟ੍ਠਸ੍ਸ ਚ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋ, ਇਮਿਨਾ ਸਦ੍ਧਿੰ ਏਕਤੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਥਾ''ਤਿ ਆਹ। ਕਸ੍ਮਾ ਪਨ ਸੋ ਤੇਸਮੇਵ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਤਿ, ਕਸ੍ਮਾ ਚ ਜਟਿਲੋ ਜਾਤਕਾਲੇ ਉਦਕੇ ਪਾਤਿਤੋਤਿ? ਅਤ੍ਤਨੋ ਕਤਕਮ੍ਮੇਨੇਵ।

ਕਸ੍ਸਪਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਹਿ ਚੇਤਿਯੇ ਕਰਿਯਮਾਨੇ ਏਕੋ ਖੀਣਾਸਵੋ ਚੇਤਿਯਟ੍ਠਾਨੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ, ''ਤਾਤਾ, ਕਸ੍ਮਾ ਚੇਤਿਯਸ੍ਸ ਉਤ੍ਤਰੇਨ ਮੁਖੰ ਨ ਉਟ੍ਠਹਤੀ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ''ਸੁਵਣ੍ਣੰ ਨਪ੍ਪਹੋਤੀ''ਤਿ ਆਹੰਸੁ। ਅਹੰ ਅਨ੍ਤੋਗਾਮੰ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਸਮਾਦਪੇਸ੍ਸਾਮਿ, ਤੁਮ੍ਹੇ ਆਦਰੇਨ ਕਮ੍ਮੰ ਕਰੋਥਾਤਿ। ਸੋ ਏਵੰ ਵਤ੍ਵਾ ਨਗਰੰ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ, ''ਅਮ੍ਮਾ, ਤਾਤਾ, ਤੁਮ੍ਹਾਕੰ ਚੇਤਿਯਸ੍ਸ ਏਕਸ੍ਮਿੰ ਮੁਖੇ ਸੁਵਣ੍ਣੰ ਨਪ੍ਪਹੋਤਿ, ਸੁਵਣ੍ਣੰ ਜਾਨਾਥਾ''ਤਿ ਮਹਾਜਨੰ ਸਮਾਦਪੇਨ੍ਤੋ ਸੁਵਣ੍ਣਕਾਰਕੁਲੰ ਅਗਮਾਸਿ। ਸੁਵਣ੍ਣਕਾਰੋਪਿ ਤਙ੍ਖਣੇਯੇਵ ਭਰਿਯਾਯ ਸਦ੍ਧਿੰ ਕਲਹੰ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਹੋਤਿ। ਅਥ ਨੰ ਥੇਰੋ ''ਚੇਤਿਯੇ ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ ਗਹਿਤਮੁਖਸ੍ਸ ਸੁਵਣ੍ਣੰ ਨਪ੍ਪਹੋਤਿ, ਤੰ ਜਾਨਿਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਆਹ। ਸੋ ਭਰਿਯਾਯ ਕੋਪੇਨ ''ਤਵ ਸਤ੍ਥਾਰੰ ਉਦਕੇ ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਾ''ਤਿ ਆਹ। ਅਥ ਨੰ ਸਾ ''ਅਤਿਸਾਹਸਿਕਕਮ੍ਮੰ ਤੇ ਕਤੰ, ਮਮ ਕੁਦ੍ਧੇਨ ਤੇ ਅਹਮੇਵ ਅਕ੍ਕੋਸਿਤਬ੍ਬਾ ਵਾ ਪਹਰਿਤਬ੍ਬਾ ਵਾ, ਕਸ੍ਮਾ ਅਤੀਤਾਨਾਗਤਪਚ੍ਚੁਪ੍ਪਨ੍ਨੇਸੁ ਬੁਦ੍ਧੇਸੁ ਵੇਰਮਕਾਸੀ''ਤਿ ਆਹ। ਸੁਵਣ੍ਣਕਾਰੋ ਤਾਵਦੇਵ ਸੰਵੇਗਪ੍ਪਤ੍ਤੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ''ਖਮਥ ਮੇ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਥੇਰਸ੍ਸ ਪਾਦਮੂਲੇ ਨਿਪਜ੍ਜਿ। ਤਾਤ, ਅਹੰ ਤਯਾ ਨ ਕਿਞ੍ਚਿ ਵੁਤ੍ਤੋ, ਸਤ੍ਥਾਰੰ ਖਮਾਪੇਹੀਤਿ। ਕਿਨ੍ਤਿ ਕਤ੍ਵਾ ਖਮਾਪੇਮਿ, ਭਨ੍ਤੇਤਿ। ਸੁਵਣ੍ਣਪੁਪ੍ਫਾਨੰ ਤਯੋ ਕੁਮ੍ਭੇ ਕਤ੍ਵਾ ਅਨ੍ਤੋਧਾਤੁਨਿਧਾਨੇ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਅਲ੍ਲਵਤ੍ਥੋ ਅਲ੍ਲਕੇਸੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਖਮਾਪੇਹਿ, ਤਾਤਾਤਿ।

ਸੋ ''ਸਾਧੁ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਸੁਵਣ੍ਣਪੁਪ੍ਫਾਨਿ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਤੀਸੁ ਪੁਤ੍ਤੇਸੁ ਜੇਟ੍ਠਪੁਤ੍ਤੰ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ''ਏਹਿ, ਤਾਤ, ਅਹੰ ਸਤ੍ਥਾਰੰ ਵੇਰਵਚਨੇਨ ਅਵਚੰ, ਤਸ੍ਮਾ ਇਮਾਨਿ ਪੁਪ੍ਫਾਨਿ ਕਤ੍ਵਾ ਧਾਤੁਨਿਧਾਨੇ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਖਮਾਪੇਸ੍ਸਾਮਿ, ਤ੍ਵਮ੍ਪਿ ਖੋ ਮੇ ਸਹਾਯੋ ਹੋਹੀ''ਤਿ ਆਹ। ਸੋ ''ਨ ਤ੍ਵੰ ਮਯਾ ਵੇਰਵਚਨੰ ਵਦਾਪਿਤੋ, ਤ੍ਵੰਯੇਵ ਕਰੋਹੀ''ਤਿ ਕਾਤੁੰ ਨ ਇਚ੍ਛਿ। ਮਜ੍ਝਿਮਪੁਤ੍ਤੰ ਪਕ੍ਕੋਸਿਤ੍ਵਾ ਤਥੇਵਾਹ, ਸੋਪਿ ਤਥੇਵ ਵਤ੍ਵਾ ਕਾਤੁੰ ਨ ਇਚ੍ਛਿ। ਕਨਿਟ੍ਠੰ ਪਕ੍ਕੋਸਿਤ੍ਵਾ ਤਥੇਵਾਹ, ਸੋ ''ਪਿਤੁ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਕਿਚ੍ਚੰ ਨਾਮ ਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਭਾਰੋ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਪਿਤੁਸਹਾਯੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਪੁਪ੍ਫਾਨਿ ਅਕਾਸਿ। ਸੁਵਣ੍ਣਕਾਰੋ ਵਿਦਤ੍ਥਿਪ੍ਪਮਾਣਾਨੰ ਪੁਪ੍ਫਾਨੰ ਤਯੋ ਕੁਮ੍ਭੇ ਨਿਟ੍ਠਾਪੇਤ੍ਵਾ ਧਾਤੁਨਿਧਾਨੇ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਅਲ੍ਲਵਤ੍ਥੋ ਅਲ੍ਲਕੇਸੋ ਸਤ੍ਥਾਰੰ ਖਮਾਪੇਸਿ। ਇਤਿ ਸੋ ਸਤ੍ਤਕ੍ਖਤ੍ਤੁੰ ਜਾਤਕਾਲੇ ਉਦਕੇ ਪਾਤਨੰ ਲਭਿ। ਅਯੰ ਪਨਸ੍ਸ ਕੋਟਿਯੰ ਠਿਤੋ ਅਤ੍ਤਭਾਵੋ। ਇਧਾਪਿ ਤਸ੍ਸੇਵ ਨਿਸ੍ਸਨ੍ਦੇਨ ਉਦਕੇ ਪਾਤਿਤੋ। ਯੇ ਪਨਸ੍ਸ ਦ੍ਵੇ ਜੇਟ੍ਠਭਾਤਿਕਾ ਪੁਤ੍ਤਾ ਸੁਵਣ੍ਣਪੁਪ੍ਫਾਨੰ ਕਰਣਕਾਲੇ ਸਹਾਯਾ ਭਵਿਤੁੰ ਨ ਇਚ੍ਛਿੰਸੁ, ਤੇਸੰ ਤੇਨ ਕਾਰਣੇਨ ਸੁਵਣ੍ਣਪਬ੍ਬਤੋ ਨ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ, ਜਟਿਲਸ੍ਸ ਚੇਵ ਕਨਿਟ੍ਠਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਚ ਏਕਤੋ ਕਤਭਾਵੇਨ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ। ਇਤਿ ਸੋ ਪੁਤ੍ਤੇ ਅਨੁਸਾਸਿਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾ ਕਤਿਪਾਹੇਨੇਵ ਅਰਹਤ੍ਤੰ

ਪਾਪੁਣਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਅਪਰੇਨ ਸਮਯੇਨ ਪਞ੍ਚਹਿ ਭਿਕ੍ਖੁਸਤੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਨ੍ਤੋ ਤਸ੍ਸ ਪੁਤ੍ਤਾਨਂ ਗੇਹਦ੍ਵਾਰਂ ਅਗਮਾਸਿ, ਤੇ ਬੁਦ੍ਧਪ੍ਪਮੁਖਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਅਡ੍ਢਮਾਸਂ ਭਿਕ੍ਖਾਦਾਨਂ ਅਦਂਸੁ।

ਭਿਕ੍ਖੂ ਧਮ੍ਮਸਭਾਯਂ ਕਥਂ ਸਮੁਟ੍ਠਾਪੇਸੁਂ ''ਅਜ੍ਜਾਪਿ ਤੇ, ਆਵੁਸੋ ਜਟਿਲ, ਅਸੀਤਿਹਤ੍ਥੇ ਸੁਵਣ੍ਣਪਬ੍ਬਤੇ ਚ ਪੁਤ੍ਤੇਸੁ ਚ ਤਣ੍ਹਾ ਅਤ੍ਥੀ''ਤਿ। ''ਨ ਮੇ, ਆਵੁਸੋ, ਏਤੇਸੁ ਤਣ੍ਹਾ ਵਾ ਮਾਨੋ ਵਾ ਅਤ੍ਥੀ''ਤਿ। ਤੇ ''ਅਯਂ ਜਟਿਲਤ੍ਥੇਰੋ ਅਭੂਤਂ ਵਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞਂ ਬ੍ਯਾਕਰੋਤੀ''ਤਿ ਵਦਿਂਸੁ। ਸਤ੍ਥਾ ਤੇਸਂ ਕਥਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ''ਨ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਮਮ ਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਤੇਸੁ ਤਣ੍ਹਾ ਵਾ ਮਾਨੋ ਵਾ ਅਤ੍ਥੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਨ੍ਤੋ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

੪੧੬.''ਯੋਧ ਤਣ੍ਹਂ ਪਹਨ੍ਤ੍ਵਾਨ, ਅਨਾਗਾਰੋ ਪਰਿਬ੍ਬਜੇ।
ਤਣ੍ਹਾਭਵਪਰਿਕ੍ਖੀਣਂ, ਤਮਹਂ ਬ੍ਰੂਮਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ''ਨ੍ਤਿ॥

ਤਸ੍ਸਤ੍ਥੋ – ਯੋ ਇਧ ਲੋਕੇ ਛਦ੍ਵਾਰਿਕਂ ਤਣ੍ਹਂ ਵਾ ਮਾਨਂ ਵਾ ਜਹਿਤ੍ਵਾ ਘਰਾਵਾਸੇਨ ਅਨਤ੍ਥਿਕੋ ਅਨਾਗਾਰੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਪਰਿਬ੍ਬਜਤਿ, ਤਣ੍ਹਾਯ ਚੇਵ ਭਵਸ੍ਸ ਚ ਪਰਿਕ੍ਖੀਣਤ੍ਤਾ ਤਣ੍ਹਾਭਵਪਰਿਕ੍ਖੀਣਂ ਤਮਹਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਂ ਵਦਾਮੀਤਿ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਬਹੂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਾਦੀਨਿ ਪਾਪੁਣਿਂਸੂਤਿ।

ਜਟਿਲਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ ਤੇਤ੍ਤਿਂਸਤਿਮਂ।

੩੪. ਜੋਤਿਕਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ

ਯੋਧ ਤਣ੍ਹਨ੍ਤਿ ਪੁਨ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਵੇਲੁਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਜੋਤਿਕਤ੍ਥੇਰਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਅਜਾਤਸਤ੍ਤੁਕੁਮਾਰੋ ਹਿ ਦੇਵਦਤ੍ਤੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਏਕਤੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਪਿਤਰਂ ਘਾਤੇਤ੍ਵਾ ਰਜ੍ਜੇ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤੋ ''ਜੋਤਿਕਸੇਟ੍ਠਿਸ੍ਸ ਮਹਾਪਾਸਾਦਂ ਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਯੁਦ੍ਧਸਜ੍ਜੋ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਮਣਿਪਾਕਾਰੇ ਸਪਰਿਵਾਰਸ੍ਸ ਅਤ੍ਤਨੋ ਛਾਯਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਗਹਪਤਿਕੋ ਯੁਦ੍ਧਸਜ੍ਜੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਬਲਂ ਆਦਾਯ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤੋ''ਤਿ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾ ਉਪਗਨ੍ਤੁਂ ਨ ਵਿਸਹਿ। ਸੇਟ੍ਠਿਪਿ ਤਂ ਦਿਵਸਂ ਉਪੋਸਥਿਕੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਪਾਤੋਵ ਭੁਤ੍ਤਪਾਤਰਾਸੋ ਵਿਹਾਰਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਧਮ੍ਮਂ ਸੁਣਨ੍ਤੋ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਹੋਤਿ। ਪਠਮੇ ਦ੍ਵਾਰਕੋਟ੍ਠਕੇ ਆਰਕ੍ਖਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਠਿਤੋ ਪਨ ਯਮਕੋਲ਼ਿ ਨਾਮ ਯਕ੍ਖੋ ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਕਹਂ ਗਚ੍ਛਸੀ''ਤਿ ਸਪਰਿਵਾਰਂ ਵਿਦ੍ਧਂਸੇਤ੍ਵਾ ਦਿਸਾਵਿਦਿਸਾਸੁ ਅਨੁਬਨ੍ਧਿ। ਰਾਜਾ ਵਿਹਾਰਮੇਵ ਅਗਮਾਸਿ।

ਅਥ ਨਂ ਸੇਟ੍ਠਿ ਦਿਸ੍ਵਾਵ ''ਕਿਂ, ਦੇਵਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਉਟ੍ਠਾਯਾਸਨਾ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਗਹਪਤਿ, ਕਿਂ ਤ੍ਵਂ ਤਵ ਪੁਰਿਸੇ ''ਮਯਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਯੁਜ੍ਝਥਾ''ਤਿ ਆਣਾਪੇਤ੍ਵਾ ਇਧਾਗਮ੍ਮ ਧਮ੍ਮਂ ਸੁਣਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋਤਿ। ਕਿਂ ਪਨ ਦੇਵੋ ਮਮ ਗੇਹਂ ਗਣ੍ਹਿਤੁਂ ਗਤੋਤਿ? ਆਮ, ਗਤੋਮ੍ਹੀਤਿ। ਮਮ ਅਨਿਚ੍ਛਾਯ ਮਮ ਗੇਹਂ ਗਣ੍ਹਿਤੁਂ ਰਾਜਸਹਸ੍ਸਮ੍ਪਿ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ, ਦੇਵਾਤਿ। ਸੋ ''ਕਿਂ ਪਨ ਤ੍ਵਂ ਰਾਜਾ ਭਵਿਸ੍ਸਸੀ''ਤਿ ਕੁਜ੍ਝਿ। ਨਾਹਂ ਰਾਜਾ, ਮਮ ਸਨ੍ਤਕਂ ਪਨ ਦਸਿਕਸੁਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਮਮ ਅਨਿਚ੍ਛਾਯ ਰਾਜੂਹਿ ਵਾ ਚੋਰੇਹਿ ਵਾ ਗਹੇਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕਾਤਿ। ਕਿਂ ਪਨਾਹਂ ਤਵ ਰੁਚਿਯਾ ਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ? ਤੇਨ ਹਿ, ਦੇਵ, ਇਮਾ ਮੇ ਦਸਸੁ ਅਙ੍ਗੁਲੀਸੁ ਵੀਸਤਿ ਮੁਦ੍ਦਿਕਾ, ਇਮਾਹਂ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਨ ਦੇਮਿ। ਸਚੇ ਸਕ੍ਕੋਥ, ਗਣ੍ਹਥਾਤਿ । ਸੋ ਪਨ ਰਾਜਾ ਭੂਮਿਯਂ ਉਕ੍ਕੁਟਿਕਂ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਉਲ੍ਲਙ੍ਘਨ੍ਤੋ ਅਟ੍ਠਾਰਸਹਤ੍ਥਂ ਠਾਨਂ ਅਭਿਰੁਹਤਿ, ਠਤ੍ਵਾ ਉਲ੍ਲਙ੍ਘਨ੍ਤੋ ਅਸੀਤਿਹਤ੍ਥਂ ਠਾਨਂ ਅਭਿਰੁਹਤਿ। ਏਵਂਮਹਾਬਲੋ ਸਮਾਨੋਪਿ ਇਤੋ ਚਿਤੋ ਚ ਪਰਿਵਤ੍ਤੇਨ੍ਤੋ ਏਕਂ ਮੁਦ੍ਦਿਕਮ੍ਪਿ ਕਡ੍ਢਿਤੁਂ ਨਾਸਕ੍ਖਿ। ਅਥ ਨਂ ਸੇਟ੍ਠਿ ''ਸਾਟਕਂ ਪਤ੍ਥਰ, ਦੇਵਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਅਙ੍ਗੁਲਿਯੋ ਉਜੁਕਾ ਅਕਾਸਿ, ਵੀਸਤਿਪਿ ਮੁਦ੍ਦਿਕਾ ਨਿਕ੍ਖਮਿਂਸੁ। ਅਥ ਨਂ ਸੇਟ੍ਠਿ ''ਏਵਂ, ਦੇਵ, ਮਮ ਸਨ੍ਤਕਂ ਮਮ ਅਨਿਚ੍ਛਾਯ ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਗਣ੍ਹਿਤੁ''ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਰਞ੍ਞੋ ਕਿਰਿਯਾਯ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਸਂਵੇਗੋ ''ਪਬ੍ਬਜਿਤੁਂ ਮੇ ਅਨੁਜਾਨ, ਦੇਵਾ''ਤਿ ਆਹ। ਸੋ ''ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਪਬ੍ਬਜਿਤੇ ਸੁਖਂ ਪਾਸਾਦਂ ਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਏਕਵਚਨੇਨੇਵ ''ਤ੍ਵਂ

ਪਬ੍ਬਜਾਹੀ''ਤਿ ਆਹ। ਸੋ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾ ਨ ਚਿਰਸ੍ਸੇਵ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਤ੍ਵਾ ਜੋਤਿਕਤ੍ਥੇਰੋ ਨਾਮ ਅਹੋਸਿ। ਤਸ੍ਸ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਤ੍ਤਕ੍ਖਣੇਯੇਵ ਸਬ੍ਬਾਪਿ ਸਾ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿ ਅਨ੍ਤਰਧਾਯਿ, ਤਮ੍ਪਿਸ੍ਸ ਸਤੁਲਕਾਯਿਂ ਨਾਮ ਭਰਿਯਂ ਦੇਵਤਾ ਉਤ੍ਤਰਕੁਰੁਮੇਵ ਨਯਿਂਸੁ।

ਅਥੇਕਦਿਵਸਂ ਭਿਕ੍ਖੂ ਤਂ ਆਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ, ''ਆਵੁਸੋ ਜੋਤਿਕ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਪਨ ਤੇ ਪਾਸਾਦੇ ਵਾ ਇਤ੍ਥਿਯਾ ਵਾ ਤਣ੍ਹਾ ਅਤ੍ਥੀ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ''ਨਤ੍ਥਾਵੁਸੋ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਸਤ੍ਥੁ ਆਰੋਚੇਸੁਂ – ''ਅਯਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਭੂਤਂ ਵਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞਂ ਬ੍ਯਾਕਰੋਤੀ''ਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ''ਨਤ੍ਥੇਵ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਮਮ ਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਤਸ੍ਮਿਂ ਤਣ੍ਹਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

੪੧੬.''ਯੋਧ ਤਣ੍ਹਂ ਪਹਨ੍ਤ੍ਵਾਨ, ਅਨਾਗਾਰੋ ਪਰਿਬ੍ਬਜੇ।
ਤਣ੍ਹਾਭਵਪਰਿਕ੍ਖੀਣਂ, ਤਮਹਂ ਬ੍ਰੂਮਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ''ਨ੍ਤਿ॥

ਇਮਿਸ੍ਸਾ ਗਾਥਾਯਤ੍ਥੋ ਹੇਟ੍ਠਾ ਜਟਿਲਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁਮ੍ਹਿ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਬਹੂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਾਦੀਨਿ ਪਾਪੁਣਿਂਸੂਤਿ।

ਜੋਤਿਕਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ ਚਤੁਤ੍ਤਿਂਸਤਿਮਂ।

੩੫. ਨਟਪੁਤ੍ਤਕਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ

ਹਿਤ੍ਵਾਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਵੇਲ਼ੁਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਏਕਂ ਨਟਪੁਤ੍ਤਕਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਸੋ ਕਿਰ ਏਕਂ ਨਟਕੀਲ਼ਂ ਕੀਲ਼ਯਮਾਨੋ ਵਿਚਰਨ੍ਤੋ ਸਤ੍ਥੁ ਧਮ੍ਮਕਥਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਿ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਬੁਦ੍ਧਪ੍ਪਮੁਖੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਪਵਿਸਨ੍ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਏਕਂ ਨਟਪੁਤ੍ਤਂ ਕੀਲ਼ਨ੍ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ, ''ਆਵੁਸੋ, ਏਸ ਤਯਾ ਕੀਲ਼ਿਤਕੀਲ਼ਿਤਂ ਕੀਲ਼ਤਿ, ਅਤ੍ਥਿ ਨੁ ਖੋ ਤੇ ਏਤ੍ਥ ਸਿਨੇਹੋ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ''ਨਤ੍ਥੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ''ਅਯਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਭੂਤਂ ਵਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞਂ ਬ੍ਯਾਕਰੋਤੀ''ਤਿ ਆਹਂਸੁ। ਸਤ੍ਥਾ ਤੇਸਂ ਕਥਂ ਸੁਤ੍ਵਾ, ''ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਮਮ ਪੁਤ੍ਤੋ ਸਬ੍ਬਯੋਗੇ ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤੋ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

੪੧੭.''ਹਿਤ੍ਵਾ ਮਾਨੁਸਕਂ ਯੋਗਂ, ਦਿਬ੍ਬਂ ਯੋਗਂ ਉਪਚ੍ਚਗਾ।
ਸਬ੍ਬਯੋਗਵਿਸਂਯੁਤ੍ਤਂ, ਤਮਹਂ ਬ੍ਰੂਮਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ''ਨ੍ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਮਾਨੁਸਕਂ ਯੋਗ**ਨ੍ਤਿ ਮਾਨੁਸਕਂ ਆਯੁਞ੍ਚੇਵ ਪਞ੍ਚ ਕਾਮਗੁਣੇ ਚ। ਦਿਬ੍ਬਯੋਗੇਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। **ਉਪਚ੍ਚਗਾ**ਤਿ ਯੋ ਮਾਨੁਸਕਂ ਯੋਗਂ ਹਿਤ੍ਵਾ ਦਿਬ੍ਬਂ ਯੋਗਂ ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤੋ, ਤਂ ਸਬ੍ਬੇਹਿ ਚਤੂਹਿਪਿ ਯੋਗੇਹਿ ਵਿਸਂਯੁਤ੍ਤਂ ਅਹਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਂ ਵਦਾਮੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਬਹੂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਾਦੀਨਿ ਪਾਪੁਣਿਂਸੂਤਿ।

ਨਟਪੁਤ੍ਤਕਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ ਪਞ੍ਚਤ੍ਤਿਂਸਤਿਮਂ।

੩੬. ਨਟਪੁਤ੍ਤਕਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ

ਹਿਤ੍ਵਾ ਰਤਿਞ੍ਚਾਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਵੇਲ਼ੁਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਏਕਂ ਨਟਪੁਤ੍ਤਕਂਯੇਵ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ। ਵਤ੍ਥੁ ਪੁਰਿਮਸਦਿਸਮੇਵ। ਇਧ ਪਨ ਸਤ੍ਥਾ, ''ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਮਮ ਪੁਤ੍ਤੋ ਰਤਿਞ੍ਚ ਅਰਤਿਞ੍ਚ ਪਹਾਯ ਠਿਤੋ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

੪੧੮.''ਹਿਤ੍ਵਾ ਰਤਿਞ੍ਚ ਅਰਤਿਞ੍ਚ, ਸੀਤਿਭੂਤਂ ਨਿਰੂਪਧਿਂ।

ਸਬ੍ਬਲੋਕਾਭਿਭੁੰ ਵੀਰੰ, ਤਮਹੰ ਬ੍ਰੂਮਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ''ਨ੍ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਰਤਿ**ਨ੍ਤਿ ਪਞ੍ਚਕਾਮਗੁਣਰਤਿੰ। **ਅਰਤਿ**ਨ੍ਤਿ ਅਰਞ੍ਞਵਾਸੇ ਉਕ੍ਕਣ੍ਠਿਤਤ੍ਤੰ। **ਸੀਤਿਭੂਤ**ਨ੍ਤਿ ਨਿਬ੍ਬੁਤੰ। **ਨਿਰੂਪਧਿ**ਨ੍ਤਿ ਨਿਰੁਪਕ੍ਕਿਲੇਸੰ। **ਵੀਰ**ਨ੍ਤਿ ਤੰ ਏਵਰੂਪੰ ਸਬ੍ਬੰ ਖਨ੍ਧਲੋਕੰ ਅਭਿਭਵਿਤ੍ਵਾ ਠਿਤੰ ਵੀਰਿਯਵਨ੍ਤੰ ਅਹੰ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੰ ਵਦਾਮੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਬਹੂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਾਦੀਨਿ ਪਾਪੁਣਿੰਸੂਤਿ।

ਨਟਪੁਤ੍ਤਕਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ ਛਤ੍ਤਿੰਸਤਿਮੰ।

੩੭. ਵਙ੍ਗੀਸਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ

ਚੁਤਿੰ ਯੋ **ਵੇਦੀ**ਤਿ ਇਮੰ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨੰ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਵਙ੍ਗੀਸਤ੍ਥੇਰੰ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਰਾਜਗਹੇ ਕਿਰੇਕੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਵਙ੍ਗੀਸੋ ਨਾਮ ਮਤਮਨੁਸ੍ਸਾਨੰ ਸੀਸੰ ਆਕੋਟੇਤ੍ਵਾ ''ਇਦੰ ਨਿਰਯੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਸ੍ਸ ਸੀਸੰ, ਇਦੰ ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਯੋਨਿਯੰ, ਇਦੰ ਪੇਤ੍ਤਿਵਿਸਯੇ, ਇਦੰ ਮਨੁਸ੍ਸਲੋਕੇ, ਇਦੰ ਦੇਵਲੋਕੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਸ੍ਸ ਸੀਸ''ਨ੍ਤਿ ਜਾਨਾਤਿ। ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ''ਸਕ੍ਕਾ ਇਮੰ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਲੋਕੰ ਖਾਦਿਤੁ''ਨ੍ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਤੰ ਦ੍ਵੇ ਰਤ੍ਤਵਤ੍ਥਾਨਿ ਪਰਿਦਹਾਪੇਤ੍ਵਾ ਆਦਾਯ ਜਨਪਦੰ ਚਰਨ੍ਤਾ ਮਨੁਸ੍ਸੇ ਵਦਨ੍ਤਿ ''ਏਸੋ ਵਙ੍ਗੀਸੋ ਨਾਮ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਮਤਮਨੁਸ੍ਸਾਨੰ ਸੀਸੰ ਆਕੋਟੇਤ੍ਵਾ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਟ੍ਠਾਨੰ ਜਾਨਾਤਿ, ਅਤ੍ਤਨੋ ਞਾਤਕਾਨੰ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਟ੍ਠਾਨੰ ਪੁਚ੍ਛਥਾ''ਤਿ। ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਯਥਾਬਲੰ ਦਸਪਿ ਕਹਾਪਣੇ ਵੀਸਤਿਪਿ ਸਤਮ੍ਪਿ ਦਤ੍ਵਾ ਞਾਤਕਾਨੰ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਟ੍ਠਾਨੰ ਪੁਚ੍ਛਨ੍ਤਿ। ਤੇ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬੇਨ ਸਾਵਤ੍ਥਿੰ ਪਤ੍ਵਾ ਜੇਤਵਨਸ੍ਸ ਅਵਿਦੂਰੇ ਨਿਵਾਸੰ ਗਣ੍ਹਿੰਸੁ। ਤੇ ਭੁਤ੍ਤਪਾਤਰਾਸਾ ਮਹਾਜਨੰ ਗਨ੍ਧਮਾਲਾਦਿਹਤ੍ਥੰ ਧਮ੍ਮਸ੍ਸਵਨਾਯ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਕਹੰ ਗਚ੍ਛਥਾ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ''ਵਿਹਾਰੰ ਧਮ੍ਮਸ੍ਸਵਨਾਯਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ''ਤਤ੍ਥ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਕਿੰ ਕਰਿਸ੍ਸਥ, ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਵਙ੍ਗੀਸਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੇਨ ਸਦਿਸੋ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ, ਮਤਮਨੁਸ੍ਸਾਨੰ ਸੀਸੰ ਆਕੋਟੇਤ੍ਵਾ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਟ੍ਠਾਨੰ ਜਾਨਾਤਿ, ਞਾਤਕਾਨੰ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਟ੍ਠਾਨੰ ਪੁਚ੍ਛਥਾ''ਤਿ ਆਹੰਸੁ। ਤੇ ''ਵਙ੍ਗੀਸੋ ਕਿੰ ਜਾਨਾਤਿ , ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਸਤ੍ਥਾਰਾ ਸਦਿਸੋ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਤਰੇਹਿਪਿ ''ਵਙ੍ਗੀਸਸਦਿਸੋ ਨਤ੍ਥੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਕਥੰ ਵਡ੍ਢੇਤ੍ਵਾ ''ਏਥ, ਦਾਨਿ ਵੋ ਵਙ੍ਗੀਸਸ੍ਸ ਵਾ ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਵਾ ਸਤ੍ਥੁ ਜਾਨਨਭਾਵੰ ਜਾਨਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਤੇ ਆਦਾਯ ਵਿਹਾਰੰ ਅਗਮੰਸੁ। ਸਤ੍ਥਾ ਤੇਸੰ ਆਗਮਨਭਾਵੰ ਞਤ੍ਵਾ ਨਿਰਯੇ ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਯੋਨਿਯੰ ਮਨੁਸ੍ਸਲੋਕੇ ਦੇਵਲੋਕੇਤਿ ਚਤੂਸੁ ਠਾਨੇਸੁ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾਨੰ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਸੀਸਾਨਿ, ਖੀਣਾਸਵਸੀਸਞ੍ਚਾਤਿ ਪਞ੍ਚ ਸੀਸਾਨਿ ਆਹਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਪਟਿਪਾਟਿਯਾ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਆਗਤਕਾਲੇ ਵਙ੍ਗੀਸੰ ਪੁਚ੍ਛਿ – ''ਤ੍ਵੰ ਕਿਰ ਸੀਸੰ ਆਕੋਟੇਤ੍ਵਾ ਮਤਕਾਨੰ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਟ੍ਠਾਨੰ ਜਾਨਾਸੀ''ਤਿ? ''ਆਮ, ਜਾਨਾਮੀ''ਤਿ। ''ਇਦੰ ਕਸ੍ਸ ਸੀਸ''ਨ੍ਤਿ? ਸੋ ਤੰ ਆਕੋਟੇਤ੍ਵਾ ''ਨਿਰਯੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਸ੍ਸਾ''ਤਿ ਆਹ। ਅਥਸ੍ਸ ਸਤ੍ਥਾ ''ਸਾਧੁ ਸਾਧੂ''ਤਿ ਸਾਧੁਕਾਰੰ ਦਤ੍ਵਾ ਇਤਰਾਨਿਪਿ ਤੀਣਿ ਸੀਸਾਨਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਤੇਨ ਅਵਿਰਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ਵੁਤ੍ਤਵੁਤ੍ਤਕ੍ਖਣੇ ਤਥੇਵ ਤਸ੍ਸ ਸਾਧੁਕਾਰੰ ਦਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਚਮੰ ਸੀਸੰ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ''ਇਦੰ ਕਸ੍ਸ ਸੀਸ''ਨ੍ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ, ਸੋ ਤਮ੍ਪਿ ਆਕੋਟੇਤ੍ਵਾ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਟ੍ਠਾਨੰ ਨ ਜਾਨਾਤਿ।

ਅਥ ਨੰ ਸਤ੍ਥਾ ''ਕਿੰ, ਵਙ੍ਗੀਸ, ਨ ਜਾਨਾਸੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ, ''ਆਮ, ਨ ਜਾਨਾਮੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ''ਅਹੰ ਜਾਨਾਮੀ''ਤਿ ਆਹ। ਅਥ ਨੰ ਵਙ੍ਗੀਸੋ ਯਾਚਿ ''ਦੇਥ ਮੇ ਇਮੰ ਮਨ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ। ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਅਪਬ੍ਬਜਿਤਸ੍ਸ ਦਾਤੁਨ੍ਤਿ। ਸੋ ''ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਮਨ੍ਤੇ ਗਹਿਤੇ ਸਕਲਜਮ੍ਬੁਦੀਪੇ ਅਹੰ ਜੇਟ੍ਠਕੋ ਭਵਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਤੇ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੇ ''ਤੁਮ੍ਹੇ ਤਤ੍ਥੇਵ ਕਤਿਪਾਹੰ ਵਸਥ, ਅਹੰ ਪਬ੍ਬਜਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਉਯ੍ਯੋਜੇਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾ ਲਦ੍ਧੂਪਸਮ੍ਪਦੋ ਵਙ੍ਗੀਸਤ੍ਥੇਰੋ ਨਾਮ ਅਹੋਸਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਸਤ੍ਥਾ ਦ੍ਵਤ੍ਤਿੰਸਾਕਾਰਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨੰ ਦਤ੍ਵਾ ''ਮਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਰਿਕਮ੍ਮੰ ਸਜ੍ਝਾਯਾਹੀ''ਤਿ ਆਹ। ਸੋ ਤੰ ਸਜ੍ਝਾਯਨ੍ਤੋ ਅਨ੍ਤਰਨ੍ਤਰਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੇਹਿ ''ਗਹਿਤੋ ਤੇ ਮਨ੍ਤੋ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਯਮਾਨੋ ''ਆਗਮੇਥ ਤਾਵ, ਗਣ੍ਹਾਮੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਕਤਿਪਾਹੇਨੇਵ ਅਰਹਤ੍ਤੰ ਪਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੇਹਿ ਪੁਟ੍ਠੋ ''ਅਭਬ੍ਬੋ ਦਾਨਾਹੰ, ਆਵੁਸੋ, ਗਨ੍ਤੁ''ਨ੍ਤਿ ਆਹ। ਤੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ''ਅਯੰ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਭੂਤੇਨ ਅਞ੍ਞੰ ਬ੍ਯਾਕਰੋਤੀ''ਤਿ ਸਤ੍ਥੁ ਆਰੋਚੇਸੁੰ। ਸਤ੍ਥਾ ''ਮਾ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਏਵੰ ਅਵਚੁਤ੍ਥ, ਇਦਾਨਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਮਮ ਪੁਤ੍ਤੋ ਚੁਤਿਪਟਿਸਨ੍ਧਿਕੁਸਲੋ ਜਾਤੋ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮਾ ਗਾਥਾ ਅਭਾਸਿ –

੪੧੯.''ਚੁਤਿਂ ਯੋ ਵੇਦਿ ਸਤ੍ਤਾਨਂ, ਉਪਪਤ੍ਤਿਞ੍ਚ ਸਬ੍ਬਸੋ।
ਅਸਤ੍ਤਂ ਸੁਗਤਂ ਬੁਦ੍ਧਂ, ਤਮਹਂ ਬ੍ਰੂਮਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਂ॥

੪੨੦.''ਯਸ੍ਸ ਗਤਿਂ ਨ ਜਾਨਨ੍ਤਿ, ਦੇਵਾ ਗਨ੍ਧਬ੍ਬਮਾਨੁਸਾ।
ਖੀਣਾਸਵਂ ਅਰਹਨ੍ਤਂ, ਤਮਹਂ ਬ੍ਰੂਮਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ''ਨ੍ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਯੋ ਵੇਦੀ**ਤਿ ਯੋ ਸਤ੍ਤਾਨਂ ਸਬ੍ਬਾਕਾਰੇਨ ਚੁਤਿਞ੍ਚ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਞ੍ਚ ਪਾਕਟਂ ਕਤ੍ਵਾ ਜਾਨਾਤਿ, ਤਮਹਂ ਅਲਗ੍ਗਤਾਯ **ਅਸਤ੍ਤਂ,** ਪਟਿਪਤ੍ਤਿਯਾ ਸੁਟ੍ਠੁ ਗਤਤ੍ਤਾ **ਸੁਗਤਂ,** ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਸਚ੍ਚਾਨਂ ਬੁਦ੍ਧਤਾਯ **ਬੁਦ੍ਧਂ** ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਂ ਵਦਾਮੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਯਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਯਸ੍ਸੇਤੇ ਦੇਵਾਦਯੋ ਗਤਿਂ ਨ ਜਾਨਨ੍ਤਿ, ਤਮਹਂ ਆਸਵਾਨਂ ਖੀਣਤਾਯ **ਖੀਣਾਸਵਂ,** ਕਿਲੇਸੇਹਿ ਆਰਕਤ੍ਤਾ **ਅਰਹਨ੍ਤਂ** ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਂ ਵਦਾਮੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਬਹੂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਾਦੀਨਿ ਪਾਪੁਣਿਂਸੂਤਿ।

ਵਙ੍ਗੀਸਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ ਸਤ੍ਤਤਿਂਸਤਿਮਂ।

੩੮. ਧਮ੍ਮਦਿਨ੍ਨਤ੍ਥੇਰੀਵਤ੍ਥੁ

ਯਸ੍ਸਾਤਿ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਵੇਲੁਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਧਮ੍ਮਦਿਨ੍ਨਂ ਨਾਮ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਏਕਦਿਵਸਞ੍ਹਿ ਤਸ੍ਸਾ ਗਿਹਿਕਾਲੇ ਸਾਮਿਕੋ ਵਿਸਾਖੋ ਉਪਾਸਕੋ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਧਮ੍ਮਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਅਨਾਗਾਮਿਫਲਂ ਪਤ੍ਵਾ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਮਯਾ ਸਬ੍ਬਂ ਸਾਪਤੇਯ੍ਯਂ ਧਮ੍ਮਦਿਨ੍ਨਂ ਪਟਿਚ੍ਛਾਪੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ। ਸੋ ਤਤੋ ਪੁਬ੍ਬੇ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਧਮ੍ਮਦਿਨ੍ਨਂ ਵਾਤਪਾਨੇਨ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤਿਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਸਿਤਂ ਕਰੋਤਿ। ਤਂ ਦਿਵਸਂ ਪਨ ਵਾਤਪਾਨੇਨ ਠਿਤਂ ਅਨੋਲੋਕੇਨ੍ਤੋਵ ਅਗਮਾਸਿ। ਸਾ ''ਕਿਂ ਨੁ ਖੋ ਇਦ''ਨ੍ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ''ਹੋਤੁ, ਭੋਜਨਕਾਲੇ ਜਾਨਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਭੋਜਨਵੇਲਾਯ ਭਤ੍ਤਂ ਉਪਨਾਮੇਸਿ। ਸੋ ਅਞ੍ਞੇਸੁ ਦਿਵਸੇਸੁ ''ਏਹਿ, ਏਕਤੋ ਭੁਞ੍ਜਾਮਾ''ਤਿ ਵਦਤਿ, ਤਂ ਦਿਵਸਂ ਪਨ ਤੁਣ੍ਹੀਭੂਤੋਵ ਭੁਞ੍ਜਿ। ਸਾ ''ਕੇਨਚਿਦੇਵ ਕਾਰਣੇਨ ਕੁਪਿਤੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ। ਅਥ ਨਂ ਵਿਸਾਖੋ ਸੁਖਨਿਸਿਨ੍ਨਵੇਲਾਯ ਤਂ ਪਕ੍ਕੋਸਿਤ੍ਵਾ ''ਧਮ੍ਮਦਿਨ੍ਨੇ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਗੇਹੇ ਸਬ੍ਬਂ ਸਾਪਤੇਯ੍ਯਂ ਪਟਿਚ੍ਛਾਹੀ''ਤਿ ਆਹ। ਸਾ ''ਕੁਦ੍ਧਾ ਨਾਮ ਸਾਪਤੇਯ੍ਯਂ ਨ ਪਟਿਚ੍ਛਾਪੇਨ੍ਤਿ, ਕਿਂ ਨੁ ਖੋ ਏਤ''ਨ੍ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ''ਤੁਮ੍ਹੇ ਪਨ, ਸਾਮੀ''ਤਿ ਆਹ। ਅਹਂ ਇਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਨ ਕਿਞ੍ਚਿ ਵਿਚਾਰੇਮੀਤਿ। ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ ਛਡ੍ਡਿਤਂ ਖੇਲ਼ਂ ਕੋ ਪਟਿਚ੍ਛਿਸ੍ਸਤਿ, ਏਵਂ ਸਨ੍ਤੇ ਮਮ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਂ ਅਨੁਜਾਨਾਥਾਤਿ। ਸੋ ''ਸਾਧੁ, ਭਦ੍ਦੇ''ਤਿ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਮਹਨ੍ਤੇਨ ਸਕ੍ਕਾਰੇਨ ਤਂ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਉਪਸ੍ਸਯਂ ਨੇਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਾਜੇਸਿ। ਸਾ ਲਦ੍ਧੂਪਸਮ੍ਪਦਾ ਧਮ੍ਮਦਿਨ੍ਨਤ੍ਥੇਰੀ ਨਾਮ ਅਹੋਸਿ।

ਸਾ ਪਵਿਵੇਕਕਾਮਤਾਯ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਜਨਪਦਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਵਿਹਰਨ੍ਤੀ ਨ ਚਿਰਸ੍ਸੇਵ ਸਹ ਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਹਿ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਤ੍ਵਾ ''ਇਦਾਨਿ ਮਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਞਾਤਿਜਨਾ ਪੁਞ੍ਞਾਨਿ ਕਰਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਪੁਨਦੇਵ ਰਾਜਗਹਂ ਪਚ੍ਚਾਗਞ੍ਛਿ। ਉਪਾਸਕੋ ਤਸ੍ਸਾ ਆਗਤਭਾਵਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ''ਕੇਨ ਨੁ ਖੋ ਕਾਰਣੇਨ ਆਗਤਾ''ਤਿ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਉਪਸ੍ਸਯਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਥੇਰਿਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ''ਉਕ੍ਕਣ੍ਠਿਤਾ ਨੁ ਖੋਸਿ, ਅਯ੍ਯੇਤਿ ਵਤ੍ਤੁਂ ਅਪ੍ਪਤਿਰੂਪਂ, ਪਞ੍ਹਮੇਕਂ ਨਂ ਪੁਚ੍ਛਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਮਗ੍ਗੇ ਪਞ੍ਹਂ ਪੁਚ੍ਛਿ, ਸਾ ਤਂ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਸਿ। ਉਪਾਸਕੋ ਤੇਨੇਵ ਉਪਾਯੇਨ ਸੇਸਮਗ੍ਗੇਸੁਪਿ ਪਞ੍ਹਂ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਅਤਿਕ੍ਕਮ੍ਮ ਪਞ੍ਹਸ੍ਸ ਪੁਟ੍ਠਕਾਲੇ ਤਾਯ ''ਅਚ੍ਚਯਾਸਿ, ਆਵੁਸੋ, ਵਿਸਾਖਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ''ਆਕਙ੍ਖਮਾਨੋ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਪਞ੍ਹਂ ਪੁਚ੍ਛੇਯ੍ਯਾਸੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਥੇਰਿਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਉਟ੍ਠਾਯਾਸਨਾ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਂ ਕਥਾਸਲ੍ਲਾਪਂ ਸਬ੍ਬਂ ਭਗਵਤੋ ਆਰੋਚੇਸਿ। ਸਤ੍ਥਾ ''ਸੁਕਥਿਤਂ ਮਮ ਧੀਤਾਯ ਧਮ੍ਮਦਿਨ੍ਨਾਯ, ਅਹਮ੍ਪੇਤਂ ਪਞ੍ਹਂ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਨ੍ਤੋ ਏਵਮੇਵ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਯ੍ਯ''ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਨ੍ਤੋ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

੪੨੧.''ਯਸ੍ਸ ਪੁਰੇ ਚ ਪਚ੍ਛਾ ਚ, ਮਜ੍ਝੇ ਚ ਨਤ੍ਥਿ ਕਿਞ੍ਚਨਂ।
ਅਕਿਞ੍ਚਨਂ ਅਨਾਦਾਨਂ, ਤਮਹਂ ਬ੍ਰੂਮਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ''ਨ੍ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਪੁਰੇ**ਤਿ ਅਤੀਤੇਸੁ ਖਨ੍ਧੇਸੁ। **ਪਚ੍ਛਾ**ਤਿ ਅਨਾਗਤੇਸੁ ਖਨ੍ਧੇਸੁ। **ਮਜ੍ਝੇ**ਤਿ ਪਚ੍ਚੁਪ੍ਪਨ੍ਨੇਸੁ ਖਨ੍ਧੇਸੁ। **ਨਤ੍ਥਿ ਕਿਞ੍ਚਨ**ਨ੍ਤਿ ਯਸ੍ਸੇਤੇਸੁ ਠਾਨੇਸੁ ਤਣ੍ਹਾਗਾਹਸਙ੍ਖਾਤੰ ਕਿਞ੍ਚਨੰ ਨਤ੍ਥਿ, ਤਮਹੰ ਰਾਗਕਿਞ੍ਚਨਾਦੀਹਿ **ਅਕਿਞ੍ਚਨੰ** ਕਸ੍ਸਚਿ ਗਹਣਸ੍ਸ ਅਭਾਵੇਨ **ਅਨਾਦਾਨੰ** ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੰ ਵਦਾਮੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਬਹੂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਾਦੀਨਿ ਪਾਪੁਣਿੰਸੂਤਿ।

ਧਮ੍ਮਦਿਨ੍ਨਤ੍ਥੇਰੀਵਤ੍ਥੁ ਅਟ੍ਠਤਿੰਸਤਿਮੰ।

੩੯. ਅਙ੍ਗੁਲਿਮਾਲਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ

ਉਸਭਨ੍ਤਿ ਇਮੰ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨੰ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਅਙ੍ਗੁਲਿਮਾਲਤ੍ਥੇਰੰ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ। ਵਤ੍ਥੁ ''ਨ ਵੇ ਕਦਰਿਯਾ ਦੇਵਲੋਕੰ ਵਜਨ੍ਤੀ''ਤਿ (ਧ॰ ਪ॰ ੧੭੭) ਗਾਥਾਵਣ੍ਣਨਾਯ ਵੁਤ੍ਤਮੇਵ। ਵੁਤ੍ਤਞ੍ਹਿ ਤਤ੍ਥ –

ਭਿਕ੍ਖੂ ਅਙ੍ਗੁਲਿਮਾਲੰ ਪੁਚ੍ਛਿੰਸੁ – ''ਕਿੰ ਨੁ ਖੋ, ਆਵੁਸੋ ਅਙ੍ਗੁਲਿਮਾਲ, ਦੁਟ੍ਠਹਤ੍ਥਿੰ ਛਤ੍ਤੰ ਧਾਰੇਤ੍ਵਾ ਠਿਤੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਭਾਯੀ''ਤਿ? ''ਨ ਭਾਯਿੰ, ਆਵੁਸੋ''ਤਿ। ਤੇ ਸਤ੍ਥਾਰੰ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਆਹੰਸੁ – ''ਅਙ੍ਗੁਲਿਮਾਲੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਞ੍ਞੰ ਬ੍ਯਾਕਰੋਤੀ''ਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ''ਨ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਮਮ ਪੁਤ੍ਤੋ ਅਙ੍ਗੁਲਿਮਾਲੋ ਭਾਯਤਿ। ਖੀਣਾਸਵਉਸਭਾਨਞ੍ਹਿ ਅਨ੍ਤਰੇ ਜੇਟ੍ਠਕਉਸਭਾ ਮਮ ਪੁਤ੍ਤਸਦਿਸਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਨ ਭਾਯਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮੰ ਗਾਥਮਾਹ –

੪੨੨.''ਉਸਭੰ ਪਵਰੰ ਵੀਰੰ, ਮਹੇਸਿੰ ਵਿਜਿਤਾਵਿਨੰ।
ਅਨੇਜੰ ਨ੍ਹਾਤਕੰ ਬੁਦ੍ਧੰ, ਤਮਹੰ ਬ੍ਰੂਮਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ''ਨ੍ਤਿ॥

ਤਸ੍ਸਤ੍ਥੋ – ਅਚ੍ਛਮ੍ਭਿਤਟ੍ਠੇਨ ਉਸਭਸਦਿਸਤਾਯ **ਉਸਭੰ** ਉਤ੍ਤਮਟ੍ਠੇਨ **ਪਵਰੰ** ਵੀਰਿਯਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ **ਵੀਰੰ** ਮਹਨ੍ਤਾਨੰ ਸੀਲਕ੍ਖਨ੍ਧਾਦੀਨੰ ਏਸਿਤਤ੍ਤਾ **ਮਹੇਸਿੰ** ਤਿਣ੍ਣੰ ਮਾਰਾਨੰ ਵਿਜਿਤਤ੍ਤਾ **ਵਿਜਿਤਾਵਿਨੰ** ਨ੍ਹਾਤਕਿਲੇਸਤਾਯ **ਨ੍ਹਾਤਕੰ** ਚਤੁਸਚ੍ਚਬੁਦ੍ਧਤਾਯ **ਬੁਦ੍ਧੰ** ਤੰ ਏਵਰੂਪੰ ਅਹੰ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੰ ਵਦਾਮੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਬਹੂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਾਦੀਨਿ ਪਾਪੁਣਿੰਸੂਤਿ।

ਅਙ੍ਗੁਲਿਮਾਲਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ ਏਕੂਨਚਤ੍ਤਾਲੀਸੰ।

੪੦. ਦੇਵਹਿਤਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਵਤ੍ਥੁ

ਪੁਬ੍ਬੇਨਿਵਾਸਨ੍ਤਿ ਇਮੰ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨੰ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਦੇਵਹਿਤਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸ੍ਸ ਪਞ੍ਹੰ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਸਿ।

ਏਕਸ੍ਮਿਞ੍ਹਿ ਸਮਯੇ ਭਗਵਾ ਵਾਤਰੋਗੇਨ ਆਬਾਧਿਕੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਉਪਵਾਣਤ੍ਥੇਰੰ ਉਣ੍ਹੋਦਕਤ੍ਥਾਯ ਦੇਵਹਿਤਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੰ ਪਹਿਣਿ। ਸੋ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥੁ ਆਬਾਧਿਕਭਾਵੰ ਆਚਿਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾ ਉਣ੍ਹੋਦਕੰ ਯਾਚਿ, ਤੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਤੁਟ੍ਠਮਾਨਸੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ''ਲਾਭਾ ਵਤ ਮੇ, ਯੰ ਮਮ ਸਨ੍ਤਿਕੰ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ ਉਣ੍ਹੋਦਕਸ੍ਸਤ੍ਥਾਯ ਸਾਵਕੰ ਪਹਿਣੀ''ਤਿ ਉਣ੍ਹੋਦਕਸ੍ਸ ਕਾਜੰ ਪੁਰਿਸੇਨ ਗਾਹਾਪੇਤ੍ਵਾ ਫਾਣਿਤਸ੍ਸ ਚ ਪੁਟੰ ਉਪਵਾਣਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਪਾਦਾਸਿ। ਥੇਰੋ ਤੰ ਗਾਹਾਪੇਤ੍ਵਾ ਵਿਹਾਰੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰੰ ਉਣ੍ਹੋਦਕੇਨ ਨ੍ਹਾਪੇਤ੍ਵਾ ਉਣ੍ਹੋਦਕੇਨ ਫਾਣਿਤੰ ਆਲੋਲੇਤ੍ਵਾ ਭਗਵਤੋ ਪਾਦਾਸਿ, ਤਸ੍ਸ ਤਙ੍ਖਣੇਯੇਵ ਸੋ ਆਬਾਧੋ ਪਟਿਪਸ੍ਸਮ੍ਭਿ। ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਕਸ੍ਸ ਨੁ ਖੋ ਦੇਯ੍ਯਧਮ੍ਮੋ ਦਿਨ੍ਨੋ ਮਹਪ੍ਫਲੋ ਹੋਤਿ, ਸਤ੍ਥਾਰੰ ਪੁਚ੍ਛਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਸੋ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਮਤ੍ਥੰ ਪੁਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਇਮੰ ਗਾਥਮਾਹ –

‘‘ਕਤ੍ਥ ਦਜ੍ਜਾ ਦੇਯ੍ਯਧਮ੍ਮੰ, ਕਤ੍ਥ ਦਿਨ੍ਨੰ ਮਹਪ੍ਫਲੰ।
ਕਥਞ੍ਹਿ ਯਜਮਾਨਸ੍ਸ, ਕਥੰ ਇਜ੍ਝਤਿ ਦਕ੍ਖਿਣਾ’’ਤਿ॥ (ਸੰ॰ ਨਿ॰ ੧.੧੯੯)।

ਅਥਸ੍ਸ ਸਤ੍ਥਾ ‘‘ਏਵਰੂਪਸ੍ਸ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸ੍ਸ ਦਿਨ੍ਨੰ ਮਹਪ੍ਫਲੰ ਹੋਤੀ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੰ ਪਕਾਸੇਨ੍ਤੋ ਇਮੰ ਗਾਥਮਾਹ –

੪੨੩.‘‘ਪੁਬ੍ਬੇਨਿਵਾਸੰ ਯੋ ਵੇਦਿ, ਸਗ੍ਗਾਪਾਯਞ੍ਚ ਪਸ੍ਸਤਿ।
ਅਥੋ ਜਾਤਿਕ੍ਖਯੰ ਪਤ੍ਤੋ, ਅਭਿਞ੍ਞਾਵੋਸਿਤੋ ਮੁਨਿ। (ਸੰ॰ ਨਿ॰ ੧.੧੯੯)।
ਸਬ੍ਬਵੋਸਿਤਵੋਸਾਨੰ, ਤਮਹੰ ਬ੍ਰੂਮਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ’’ਨ੍ਤਿ॥

ਤਸ੍ਸਤ੍ਥੋ – ਯੋ ਪੁਬ੍ਬੇਨਿਵਾਸੰ ਪਾਕਟੰ ਕਤ੍ਵਾ ਜਾਨਾਤਿ, ਛਬ੍ਬੀਸਤਿਦੇਵਲੋਕਭੇਦੰ ਸਗ੍ਗਞ੍ਚ ਚਤੁਬ੍ਬਿਧੰ ਅਪਾਯਞ੍ਚ ਦਿਬ੍ਬਚਕ੍ਖੁਨਾ ਪਸ੍ਸਤਿ, ਅਥੋ ਜਾਤਿਕ੍ਖਯਸਙ੍ਖਾਤੰ ਅਰਹਤ੍ਤੰ ਪਤ੍ਤੋ, ਅਭਿਞ੍ਞੇਯ੍ਯੰ ਧਮ੍ਮੰ ਅਭਿਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਪਰਿਞ੍ਞੇਯ੍ਯੰ ਪਰਿਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਪਹਾਤਬ੍ਬੰ ਪਹਾਯ ਸਚ੍ਛਿਕਾਤਬ੍ਬੰ ਸਚ੍ਛਿਕਤ੍ਵਾ ਵੋਸਿਕੋ ਨਿਟ੍ਠਾਨੰ ਪਤ੍ਤੋ, ਵੁਸਿਤਵੋਸਾਨੰ ਵਾ ਪਤ੍ਤੋ, ਆਸਵਕ੍ਖਯਪਞ੍ਞਾਯ ਮੋਨਭਾਵੰ ਪਤ੍ਤੁਤ੍ਤਾ ਮੁਨਿ, ਤਮਹੰ ਸਬ੍ਬੇਸੰ ਕਿਲੇਸਾਨੰ ਵੋਸਾਨੰ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗਞਾਣੰ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਵਾਸੰ ਵੁਤ੍ਥਭਾਵੇਨ ਸਬ੍ਬਵੋਸਿਤਵੋਸਾਨੰ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੰ ਵਦਾਮੀਤਿ।

ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਬਹੂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਾਦੀਨਿ ਪਾਪੁਣਿੰਸੁ। ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋਪਿ ਪਸਨ੍ਨਮਾਨਸੋ ਸਰਣੇਸੁ ਪਤਿਟ੍ਠਾਯ ਉਪਾਸਕਤ੍ਤੰ ਪਵੇਦੇਸੀਤਿ।

ਦੇਵਹਿਤਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਵਤ੍ਥੁ ਚਤ੍ਤਾਲੀਸੰ।

ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਵਗ੍ਗਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਛਬ੍ਬੀਸਤਿਮੋ ਵਗ੍ਗੋ।

ਨਿਗਮਨਕਥਾ

ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਸਬ੍ਬਪਠਮੇ ਯਮਕਵਗ੍ਗੇ ਚੁਦ੍ਦਸ ਵਤ੍ਥੂਨਿ, ਅਪ੍ਪਮਾਦਵਗ੍ਗੇ ਨਵ, ਚਿਤ੍ਤਵਗ੍ਗੇ ਨਵ, ਪੁਪ੍ਫਵਗ੍ਗੇ ਦ੍ਵਾਦਸ, ਬਾਲਵਗ੍ਗੇ ਪਨ੍ਨਰਸ, ਪਣ੍ਡਿਤਵਗ੍ਗੇ ਏਕਾਦਸ, ਅਰਹਨ੍ਤਵਗ੍ਗੇ ਦਸ, ਸਹਸ੍ਸਵਗ੍ਗੇ ਚੁਦ੍ਦਸ, ਪਾਪਵਗ੍ਗੇ ਦ੍ਵਾਦਸ, ਦਣ੍ਡਵਗ੍ਗੇ ਏਕਾਦਸ, ਜਰਾਵਗ੍ਗੇ ਨਵ, ਅਤ੍ਤਵਗ੍ਗੇ ਦਸ, ਲੋਕਵਗ੍ਗੇ ਏਕਾਦਸ, ਬੁਦ੍ਧਵਗ੍ਗੇ ਨਵ, ਸੁਖਵਗ੍ਗੇ ਅਟ੍ਠ, ਪਿਯਵਗ੍ਗੇ ਨਵ, ਕੋਧਵਗ੍ਗੇ ਅਟ੍ਠ, ਮਲਵਗ੍ਗੇ ਦ੍ਵਾਦਸ, ਧਮ੍ਮਟ੍ਠਵਗ੍ਗੇ ਦਸ, ਮਗ੍ਗਵਗ੍ਗੇ ਦ੍ਵਾਦਸ, ਪਕਿਣ੍ਣਕਵਗ੍ਗੇ ਨਵ, ਨਿਰਯਵਗ੍ਗੇ ਨਵ, ਨਾਗਵਗ੍ਗੇ ਅਟ੍ਠ, ਤਣ੍ਹਾਵਗ੍ਗੇ ਦ੍ਵਾਦਸ, ਭਿਕ੍ਖੁਵਗ੍ਗੇ ਦ੍ਵਾਦਸ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਵਗ੍ਗੇ ਚਤ੍ਤਾਲੀਸਾਤਿ ਪਞ੍ਚਾਧਿਕਾਨਿ ਤੀਣਿ ਵਤ੍ਥੁਸਤਾਨਿ ਪਕਾਸੇਤ੍ਵਾ ਨਾਤਿਸਙ੍ਖੇਪਨਾਤਿਵਿਤ੍ਥਾਰਵਸੇਨ ਉਪਰਚਿਤਾ ਦ੍ਵਾਸਤ੍ਤਤਿਭਾਣਵਾਰਪਮਾਣਾ **ਧਮ੍ਮਪਦਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਵਣ੍ਣਨਾ** ਨਿਟ੍ਠਿਤਾਤਿ।

ਪਤ੍ਤੁੰ ਧਮ੍ਮਪਦੰ ਯੇਨ, ਧਮ੍ਮਰਾਜੇਨਨੁਤ੍ਤਰੰ।
ਗਾਥਾ ਧਮ੍ਮਪਦੇ ਤੇਨ, ਭਾਸਿਤਾ ਯਾ ਮਹੇਸਿਨਾ॥

ਸਤੇਵੀਸਾ ਚਤੁਸ੍ਸਤਾ, ਚਤੁਸਚ੍ਚਵਿਭਾਵਿਨਾ।
ਸਤਤ੍ਤਯਞ੍ਹਿ ਵਤ੍ਥੂਨੰ, ਪਞ੍ਚਾਧਿਕਾ ਸਮੁਟ੍ਠਿਤਾ॥

ਵਿਹਾਰੇ ਅਧਿਰਾਜੇਨ, ਕਾਰਿਤਮ੍ਹਿ ਕਤਞ੍ਞੁਨਾ।
ਪਾਸਾਦੇ ਸਿਰਿਕੂਟਸ੍ਸ, ਰਞ੍ਞੋ ਵਿਹਰਤਾ ਮਯਾ॥

ਅਤ੍ਥਬ੍ਯਞ੍ਜਨਸਮ੍ਪਨ੍ਨਂ, ਅਤ੍ਥਾਯ ਚ ਹਿਤਾਯ ਚ।
ਲੋਕਸ੍ਸ ਲੋਕਨਾਥਸ੍ਸ, ਸਦ੍ਧਮ੍ਮਟ੍ਠਿਤਿਕਮ੍ਯਤਾ॥

ਤਾਸਂ ਅਟ੍ਠਕਥਂ ਏਤਂ, ਕਰੋਨ੍ਤੇਨ ਸੁਨਿਮ੍ਮਲਂ।
ਦ੍ਵਾਸਤ੍ਤਤਿਪਮਾਣਾਯ, ਭਾਣਵਾਰੇਹਿ ਪਾਲ਼ਿਯਾ॥

ਯਂ ਪਤ੍ਤਂ ਕੁਸਲਂ ਤੇਨ, ਕੁਸਲਾ ਸਬ੍ਬਪਾਣਿਨਂ।
ਸਬ੍ਬੇ ਇਜ੍ਝਨ੍ਤੁ ਸਙ੍ਕਪ੍ਪਾ, ਲਭਨ੍ਤੁ ਮਧੁਰਂ ਫਲਨ੍ਤਿ॥

ਪਰਮਵਿਸੁਦ੍ਧਸਦ੍ਧਾਬੁਦ੍ਧਿਵੀਰਿਯਪਟਿਮਣ੍ਡਿਤੇਨ ਸੀਲਾਚਾਰਜ੍ਜਵਮਦ੍ਦਵਾਦਿਗੁਣਸਮੁਦਯਸਮੁਦਿਤੇਨ ਸਕਸਮਯਸਮਯਨ੍ਤਰਗਹਨਜ੍ਝੋਗਾਹਣਸਮਤ੍ਥੇਨ ਪਞ੍ਞਾਵੇਯਤ੍ਤਿਯਸਮਨ੍ਨਾਗਤੇਨ ਤਿਪਿਟਕਪਰਿਯਤ੍ਤਿਪ੍ਪਭੇਦੇ ਸਾਟ੍ਠਕਥੇ ਸਤ੍ਥੁਸਾਸਨੇ ਅਪ੍ਪਟਿਹਤਞਾਣਪ੍ਪਭਾਵੇਨ ਮਹਾਵੇਯ੍ਯਾਕਰਣੇਨ ਕਰਣਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਜਨਿਤਸੁਖਵਿਨਿਗ੍ਗਤਮਧੁਰੋਦਾਰਵਚਨਲਾਵਣ੍ਣਯੁਤ੍ਤੇਨ ਯੁਤ੍ਤਮੁਤ੍ਤਵਾਦਿਨਾ ਵਾਦੀਵਰੇਨ ਮਹਾਕਵਿਨਾ ਪਭਿਨ੍ਨਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਪਰਿਵਾਰੇ ਛਲ਼ਭਿਞ੍ਞਾਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਦਿਪ੍ਪਭੇਦਗੁਣਪਟਿਮਣ੍ਡਿਤੇ ਉਤ੍ਤਰਿਮਨੁਸ੍ਸਧਮ੍ਮੇ ਸੁਪ੍ਪਤਿਟ੍ਠਿਤਬੁਦ੍ਧੀਨਂ ਥੇਰਵਂਸਪ੍ਪਦੀਪਾਨਂ ਥੇਰਾਨਂ ਮਹਾਵਿਹਾਰਵਾਸੀਨਂ ਵਂਸਾਲਙ੍ਕਾਰਭੂਤੇਨ ਵਿਪੁਲਵਿਸੁਦ੍ਧਬੁਦ੍ਧਿਨਾ **ਬੁਦ੍ਧਘੋਸੋ**ਤਿ ਗਰੂਹਿ ਗਹਿਤਨਾਮਧੇਯ੍ਯੇਨ ਥੇਰੇਨ ਕਤਾਯਂ **ਧਮ੍ਮਪਦਟ੍ਠਕਥਾ** –

ਤਾਵ ਤਿਟ੍ਠਤੁ ਲੋਕਸ੍ਮਿਂ, ਲੋਕਨਿਤ੍ਥਰਣੇਸਿਨਂ।
ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੀ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤਾਨਂ, ਨਯਂ ਸਦ੍ਧਾਦਿਬੁਦ੍ਧਿਯਾ॥

ਯਾਵ ਬੁਦ੍ਧੋਤਿ ਨਾਮਮ੍ਪਿ, ਸੁਦ੍ਧਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਤਾਦਿਨੋ।
ਲੋਕਮ੍ਹਿ ਲੋਕਜੇਟ੍ਠਸ੍ਸ, ਪਵਤ੍ਤਤਿ ਮਹੇਸਿਨੋਤਿ॥

ਇਤਿ ਤੇਵੀਸਾਧਿਕਚਤੁਸਤਗਾਥਾਪਞ੍ਚਾਧਿਕਤਿਸਤਵਤ੍ਥੁਪਟਿਮਣ੍ਡਿਤਾ

ਛਬ੍ਬੀਸਤਿਵਗ੍ਗਸਮਨ੍ਨਾਗਤਾ ਧਮ੍ਮਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਸਮਤ੍ਤਾ।

ਧਮ੍ਮਪਦ-ਅਟ੍ਠਕਥਾ ਸਬ੍ਬਾਕਾਰੇਨ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।